ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

Πάλαι μὲν Ἑλληνιστὶ συγγραφεὶς

ΥΠΟ ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ, ΔΙΑΚΟΝΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,

Τῷ δὲ 1819 τὸ δεύτερον μεταφρασθεὶς ἀμέσως ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, καὶ μεθ᾽ ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθείς, διορθωθείς, πλατυνθείς, ἀναπληρωθείς, σαφηνισθείς, ὑποσημειώσεσι διαφόροις καταγλαϊσθείς,

Ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει

ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ.

Νῦν δὲ τρίτον ἐπεξεργασθεὶς ἐκδίδοται ὑπὸ

Θ. ΝΙΚΟΛΑΐΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

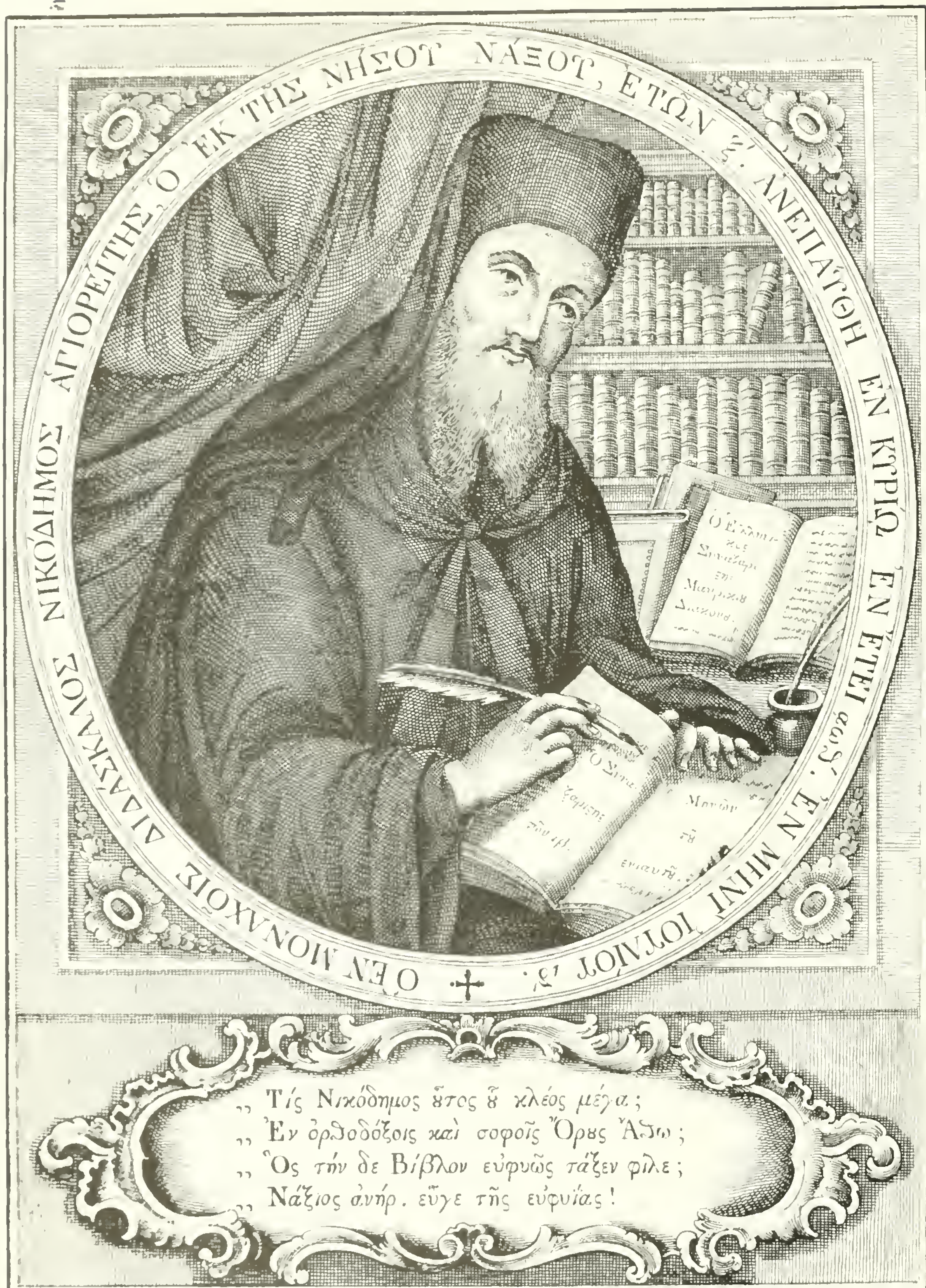
ΠΕΡΙΕΧΩΝ ΤΟΥΣ ΜΗΝΑΣ

Σεπτέμβριον, Ὀκτώβριον Νοέμβριον, Δεκέμβριον, Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΑΝΕΤΥΠΩΘΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΚΩΝ. Χ. ΣΠΑΝΟΥ - ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 23

Ἰωάννης Ἀντώνιος Ζουλιάνης ἐχάραξε 1818 Venezia

Αἱ διορθώσεις ὅσαι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς παρούσης ἐκδόσεως θεωροῦνται κτῆμα τοῦ ἐκδότου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

ΚΑΛΟΝ εἰς πάντα ἄνθρωπον εἶναι νὰ γινώσκῃ τί οἱ πρὸ αὐτοῦ ἔπραξαν ὥστε νὰ ῥυθμίζῃ τὸν ἑαυτοῦ βίον πρὸς τὴν ἐκείνων δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν καὶ νὰ προφυλάσσηται ἀπὸ τῶν κακῶν εἰς ὅσα τυχὸν ἐκεῖνοι ὑπέπεσον· ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὠφελείας καὶ καθῆκον ἔχουσιν οἱ μεταγενέστεροι νὰ προσφέρωσι τὸν ὀφειλόμενον εὐγνωμοσύνης φόρον εἰς τοὺς προγενεστέρους ὅσοι ἢ τὴν οἰκουμένην ὅλην ἢ τὴν πατρίδα αὐτῶν ὠφέλησαν ἔργα μεγάλα πράξαντες, ἢ ἑαυτοὺς παρασχόντες παράδειγμα ἀρετῆς εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἐνέγραψεν εἰς τὰς ἱερὰς αὐτῆς βίβλους τὰ ὀνόματα τῶν ἐξόχων ἐκείνων ὁσίων καὶ μαρτύρων, οἵτινες καὶ διὰ λόγου καὶ δι' ἔργων ἐκράτυναν καὶ ἐδραίωσαν τὴν θείαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν, καὶ ἐν ἡμέραις τακταῖς τὴν μνήμην ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν πανηγυρικῶς ἐπιτελεῖ.

Παρὰ τὸ πρέπον ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν νῦν χριστιανῶν προσέρχονται εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ συνεορτάζουσι τὴν μνήμην τῶν ὁσίων καὶ τῶν μαρτύρων τούτων τῆς ἐκκλησίας, μὴ ἔχοντες γνῶσιν μηδὲ τοῦ βίου μηδὲ τῶν ἔργων ἐφ' οἷς ἐλαπρύνθη ὁ Ἅγιος, τοῦ ὁποίου ἐπιτελεῖται ἡ μνήμη. Ἐπειδὴ δὲ μάλιστα εἰς τὴν ἄγνοιαν ταύτην διατελοῦσι καὶ πολλοὶ τῶν λειτουργῶν τοῦ Ὑψίστου, πανταχόθεν διωμολογεῖτο ἡ ἀνάγκη ἐκδόσεως βιβλίων, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὁποίων ν' ἀναρριπισθῇ ὁ μικροῦ δεῖν σβεσθεὶς θρησκευτικὸς ζῆλος· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν συντελεστικωτέρων πρὸς τοῦτο φιλοπονημάτων εἶναι καὶ ὁ ἀνὰ χεῖρας Συναξαριστής, ἀπεφάσισα, προτροπῇ ἀνδρῶν ὡς ἐκ τῆς ἱερᾶς κλήσεώς των κάλλιον ἐμοῦ γινωσκόντων τὰς ἀνάγκας τοῦ κλήρου, νὰ ἐπιχειρήσω εἰς τὴν ἀνατύπωσιν αὐτοῦ.

Περὶ τοῦ μεγέθους τοῦ ἔργου δὲν λέγω, διότι πᾶς ὁ ἀνὰ χεῖρας αὐτὸ λαμβάνων καὶ δι' ἁπλοῦ βλέμματος δύναται νὰ κατανοήσῃ ὁποῖον καὶ ὁπόσον εἶναι· ἀλλὰ δὲν δύναμαι καὶ ν' ἀποσιωπήσω ὁπόσας δυσχερείας ἀπήντησα εὐθὺς ἅμα ἠνέῳξα τὴν βίβλον ταύτην. Καὶ πρῶτον μὲν δὲν κατώρθωσα νὰ πείσω ἐμαυτὸν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἀναπόδραστος ν' ἀνατυπωθῇ τὸ βιβλίον ἀπαράλλακτον ἂν ὄχι κατ' ἄλλο, τοὐλάχιστον κατὰ τὸ λεκτικόν. Τὸ μιξοσόλοικον καὶ μακαρονικὸν ἐκεῖνο ὕφος ὅπερ μετεχειρίζοντο οἱ σύγχρονοι τοῦ ἀειμνήστου Νικοδήμου γράφοντες, ἂν τότε ἦτο ἀνεκτόν, σήμερον καὶ ἀηδὲς καὶ ἀφόρητον εἶναι καὶ περιττόν, καθόσον καὶ ἡ ὁμιλουμένη ἡμῶν γλῶσσα, ἵνα μὴ εἴπω ἡ γραφομένη, μεγάλως ἔκτοτε προώδευσεν ἐπὶ τὰ κρείττω καθαρισθεῖσα ἀπὸ τῶν κακοζήλων ἐκείνων καταλήξεων καὶ φράσεων ἐξ ὧν ἔγεμε κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ὄχι δὲ μόνον τὸ λεκτικὸν ἐκεῖνο εἶναι σήμερον ἀηδὲς καὶ περιττὸν ἀλλὰ καὶ δυσνόητον κατέστη, ἅτε εἰς παντελῆ ἀχρηστίαν περιπεσόν, ὥστε ἀντὶ σαφηνείας θὰ προέκυπτε στρυφνότης καὶ ἀσάφεια.

Ἐνόμισα λοιπὸν πρέπον νὰ καθαρίσω τὸ λεκτικὸν καὶ νὰ τὸ ὁμαλύνω ἁρμόζων αὐτὸ πρὸς τὸ ἐν κοινῇ χρήσει κατὰ τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους· τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξα συμβουλευθεὶς τοὺς δοκιμωτέρους παρ' ἡμῖν λογίους καὶ μάλιστα τοὺς περὶ τὰ Θεολογικὰ δεινοτέρους, ἐν οἷς τὸν γνωστὸν ἐν τῷ Πανελληνίῳ ἐπὶ πολυμαθείᾳ σεβάσμιον καθηγητὴν τοῦ ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Κ. Κοντογόνην, ὅστις καὶ διὰ τοῦ τύπου ἐξέφρασεν ὁμόφωνον περὶ τούτου γνώμην, καὶ τὸν σεβαστὸν ἀρχιμανδρίτην δόκιμόν τε ὡσαύτως καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κύριον Θεόκλητον Βίμπον. Καὶ πρὸς ἀμφοτέρους τούτους ἐκφράζω δημοσίᾳ τὴν ἐμὴν εὐγνωμοσύνην. Τόσῳ δὲ θαρραλεώτερον ἐπεχείρησα τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ λεκτικοῦ, καθόσον τὸ περὶ τούτου παράδειγμα μοὶ ἔδωκεν αὐτὸς οὗτος ὁ ἐν μοναχοῖς ἀοίδιμος Νικόδημος, κατὰ πολὺ ἐπὶ τὸ καθαρεῦον διασκευάσας τὴν αὐτοῦ μετάφρασιν, καθ' ἅπερ ὁμολογεῖ, ἀφ' ὅτι ὁ πρὸ αὐτοῦ μεταφράσας τὸν Συναξαριστὴν Μάξιμος ὁ Μαργούνιος.

Ἐκτὸς δὲ τοῦ λεκτικοῦ, καθ' ὅλα τὰ ἄλλα ἠκολούθησα πιστῶς τὸ πρωτότυπον, παραβάλλων πρὸς τὴν ὑπὸ Μαργουνίου ἔκδοσιν καὶ πρὸς τὰ Μηναῖα,[1] μὴ παραλείψας μηδὲ κεραίαν εἰμὴ

---

[1] Τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἁγιορείτου Νικοδήμου ἐκδοθέντος Συναξαριστοῦ ἐγένετο δευτέρα μετατύπωσις ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1812 ὑπὸ τοῦ ἱερέως Σωφρονίου Χ. Ἀσλάνογλου εἰς δεκατρία τομίδια διαιρεθεῖσα, καθ' ὅλα ἀπαράλλακτος τῷ πρωτοτύπῳ, καὶ κατὰ τὸ λεκτικὸν καὶ κατ' αὐτὰ ἔτι τὰ τυπογραφικὰ παροράματα.

τι πάντη περιττὸν ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀνάρμοστον καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ὅσους συνεβουλεύθην ἐφάνη. Κατ' ἀρχὰς ἐσημείωσα καὶ τὰ σφάλματα ὅσα ἐν τῇ μεταφράσει αὐτοῦ ὁ Νικόδημος ἀναφέρει ὡς ὑπάρχοντα ἐν τοῖς μηναίοις, κατόπην ὅμως παρατηρήσας ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ Βαρθολομαίου τοῦ Κουτλουμουσιανοῦ γενομένῃ ἐκδόσει τῶν Μηναίων τὰ σφάλματα ταῦτα ἐπινορθώθησαν, ἔπαυσα ἀπὸ τῆς ματαιοπονίας ταύτης.

Ὅ,τι δήποτε δὲ προσέθηκα ἐν ὑποσημειώσει ἢ χάριν ἱστορικῆς ἀκριβείας, διότι παρετηρήθη ὅτι ἐν τῷ πρωτοτύπῳ πολλαὶ χρονολογίαι ἦσαν ἐσφαλμέναι, ἢ πρὸς ἐξήγησιν λέξεων τινῶν λατινικῆς καταγωγῆς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς, ἢ ἄλλο τι· ταῦτα πάντα διέκρινα ἀπὸ τοῦ πρωτοτύπου ἐπισημειώσας τὸ Σ. Ε. (Σημείωσις τοῦ ἐκδότου.) Νομίσας δὲ καλὸν νὰ ἔχωσιν οἱ ἀναγνῶσται τοῦ Συναξαριστοῦ συνοπτικὴν γνῶσιν τῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν γενομένων διωγμῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας, προέταξα σύντομον τούτων ἀφήγησιν.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν ὑπ' ἐμοῦ πραχθέντα μικρὰ καὶ μετὰ δειλίας ἐπιχειρισθέντα, εὐχόμενος δὲ ὅπως ἄλλοι ἐμοῦ ἱκανώτεροι μεγαλήτερα καὶ ὠφελιμώτερα πράξωσι, ἐπικαλοῦμαι τῶν λογίων τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τὴν εὐμένειαν. Ἀπονέμω δὲ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς ἐκείνους ὅσοι διὰ τῆς προθύμου αὐτῶν ἠθικῆς ἢ καὶ ὑλικῆς συνδρομῆς συνετέλεσαν πρὸς τὴν πολύμοχθον ταύτην ἔκδοσιν· ἰδίᾳ δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐκφράζω καὶ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Σ. Ὑπουργεῖον ὅπερ διὰ δύο ἀλλεπαλλήλων ἐγκυκλίων ἐσύστησε μετὰ ζήλου τὸ ἔργον μου, καὶ ἰδίως πρὸς τὸν Γενικὸν γραμματέα τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου κ. Α. Ζ. Μάμουκαν τὸν εὐδοκίμως ἀπὸ πολλοστάτων ἤδη ἐτῶν ὑπηρετοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν παιδείαν καὶ τὴν πατρίδα δι' ἔργων καὶ συγγραφῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαΐου 1868.

Θ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ

τῶν κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας γενομένων διωγμῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Ἡ διάδοσις τῶν θείων ῥημάτων τοῦ Εὐαγγελίου οὐδ' εὐχερῶς οὐδ' ὁμαλῶς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο· ἀλλὰ διὰ πολλῶν πόνων καὶ ἀγώνων βῆμα πρὸς βῆμα ἀντεπάλαιε πρὸς τὸ εἰδεχθὲς καὶ ἀνόσιον τῆς εἰδωλολατρείας φάσμα. Παλαιαὶ προλήψεις βαθυτάτας ἔχουσαι τὰς ῥίζας, ἀνήκουστος θηριωδία καὶ ἐγωϊσμὸς ἄμετρος ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους ἀντεμάχοντο καὶ κτηνωδῶς κατεπολέμουν πᾶσαν τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν.

Θαυμάζει ὄντως ὁ ἀναλογιζόμενος πῶς ἐπετεύχθη ἡ ἐξάπλωσις τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν μέσῳ τοιούτων καὶ τοσούτων προσκομμάτων, καὶ πῶς τὸ κήρυγμα ὀλίγων ἀνδρῶν, τῶν δώδεκα πρώτων ἀποστόλων, κατώρθωσε νὰ ὑπερισχύσῃ προαιωνίων προλήψεων ὑποστηριζομένων δι' ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως, καὶ δὲν κατεπνίγη ἐν τῇ γενέσει αὐτοῦ ὑπὸ τοσούτων καταπολεμηθὲν πανισχύρων στοιχείων.

Ὁ ἀναγινώσκων τὰς πολυειδεῖς βασάνους ὅσας ὑπέστησαν οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ καταλαμβάνεται ὑπὸ δυσπιστίας, καὶ ἀμφιβάλλει ἂν τάχα ἦναι ἀληθῆ τὰ ἱστορούμενα ἆθλα τῶν μαρτύρων, μὴ δυνάμενος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ αὐτοῦ ἀδυναμίᾳ νὰ κατανοήσῃ πῶς πλάσματα θνητὰ ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστῶν συνιστάμενα ὑπεβάλλοντο προθύμως εἰς τοσαύτας βασάνους, χάριν μόνης καὶ μόνης τῆς ἀληθείας, οὐδεμίαν ἐγκόσμιον ἀμοιβὴν προσδοκῶντα εἰμὴ μόνον τὸν ἀμαράντινον τῆς ἀθανασίας στέφανον· καὶ τοῦτο ποῖοι; ἄνθρωποι πολλάκις ἀμαθεῖς, ἀγωγῆς οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης τυχόντες, καὶ ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἐπρεσβεύοντο καὶ ἐπεκράτουν ἀρχαὶ πάντη ἀντίθετοι τῶν εὐαγγελιζομένων διὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων βλέπει μετ' ἐκπλήξεως ὅτι τὰ ἐν τοῖς μαρτυρολογίοις ἀναφερόμενα εἶναι μηδαμινὰ ὡς πρὸς τὰ καθολικὰ γεγονότα. Διότι ὄχι πλέον ἄτομα, ἀλλ' ἀγεληδὸν κατεμαστίζοντο, ἐξεπατρίζοντο, κατεσφάζοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοί, ἀφοῦ προηγουμένως κατεβασανίζοντο διὰ παντοίων βασάνων, ὅσας ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ἐν τῇ θηριωδίᾳ αὐτοῦ ἐπινοεῖ.

Τὸν σπόρον τοῦ Εὐαγγελίου ὡς ἀνεκτίμητον θησαυρὸν οἱ πρῶτοι ἐκεῖνοι τῆς πίστεως ἀθληταὶ φέροντες, ἀπέκρυπτον εἰς σπήλαια, εἰς φάραγγας, εἰς αὐχμώδεις ἐρήμους, καὶ ἐκεῖ διέσωζον καὶ ἐπολλαπλασίαζον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεμακρυσμένα ταῦτα καὶ ἀπόκρυφα καταφύγια κατέφθανεν ἡ χεὶρ τῶν ἀπηνῶν διωκτῶν, καὶ ἀποσπῶσα ἀπὸ τῆς προσευχῆς τὸν εὐσεβῆ μοναχόν, ἔσυρεν αὐτὸν ἀπανθρώπως πρὸς τὸ σφαγεῖον. Κατὰ τὴν βάρβαρον ἐκείνην ἐποχὴν τὰ ἀμφιθέατρα ἔβριθον θεατῶν ἐπικροτούντων καὶ ἀγαλλομένων εἰς τὸν ὑπὸ ἀγρίων πανθή-

ρων καὶ λεόντων κατασπαραγμὸν τῶν μαρτύρων. Σεβάσμιοι γέροντες, παρθένοι ἁγναὶ, ἄκακα μειράκια κατεξεσχίζοντο ὑπὸ τῶν τίγρεων, ἢ εἰς καμίνους πεπυρωμένας κατεκαίοντο καὶ μυριοτρόπως ἄλλας βασάνους σκληροτάτας ὑπέφερον.

Ὄχι δὲ μόνον διαταγαὶ ῥηταὶ αὐτοκρατόρων καὶ ἡγεμόνων ἐξεδίδοντο πρὸς παντελῆ ἐξόντωσιν τῶν χριστιανῶν· ἀλλὰ πολλάκις ὁ ἄγριος ὄχλος τῶν εἰδωλολατρῶν ἀφορμὴν λαμβάνων καὶ ἐκ γεγονότων ἐντελῶς ἀσχέτων πρὸς τοὺς χριστιανοὺς, ἐπετίθετο κατ' αὐτῶν, ἀνηλεῶς κατασφάττων καὶ διαρπάζων τὰ ὑπάρχοντά των. Ἤρχετο λιμός; τὸν ἔφερον οἱ χριστιανοὶ καὶ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῶσιν αὐστηρῶς· κατεστρέφετο ὑπὸ σεισμοῦ μία πόλις; ἔνοχοι τοῦ ἐγκλήματος ἦσαν οἱ χριστιανοί· συνέβαινε λαοφθόρος νόσος; οἱ χριστιανοὶ πάλιν ἔπταιον καὶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐξοντώσωσιν. Οὕτως ὁ θηριόψυχος Νέρων ἐπιθυμήσας ποτὲ νὰ ἴδῃ πόλιν πυρπολουμένην, ἐνέπρησε διὰ τῶν φίλων του τὴν Ῥώμην καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπήλαυσε τὴν ἀπαράμιλλον ἡδονὴν τοῦ νὰ ἴδῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους μεταβεβλημένην εἰς τέφρας καὶ ἐρείπια. Κατὰ τίνος ὅμως ἐπέπεσεν ὅλη ἡ μανία τῶν ἀστέγων κατοίκων; κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι αὐτοὺς ὡς ἐνόχους τῆς πυρκαϊᾶς ὑπέδειξεν ὁ Νέρων καὶ οἱ τούτου φίλοι. Καὶ δι' ἕτερον δὲ λόγον κατεδιώκοντο καὶ ἐφονεύοντο οἱ χριστιανοὶ, καθόσον διὰ νόμου τὰ κτήματα αὐτῶν ἐδημεύοντο καὶ ἐγίνοντο ἰδιοκτησία βασιλική.

Μετὰ τὸν ἐπὶ Νέρωνος διωγμὸν ἐπῆλθον πολλοὶ ἄλλοι ἔτι σκληρότεροι, ἐπὶ Δομιτιανοῦ (95 Μ. Χ.), ἐπὶ Τραϊανοῦ (99 Μ. Χ.), ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ φιλοσόφου, (167) ἐπὶ Σεπτιμίου Σευήρου, ἐπὶ Μαξιμίνου, ἐπὶ Δεκίου (250 Μ. Χ.) καὶ ὁ σκληρότατος πάντων ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, (284) ὅστις παραπεισθεὶς ὑπὸ τοῦ χριστιανομάχου καὶ αἱμοβόρου γαμβροῦ του Γαλλερίου ἐξέδοτο ἐν Νικομηδείᾳ διάταγμα ὁρίζον νὰ κατεδαφισθῶσι μὲν οἱ χριστιανικοὶ ναοὶ, νὰ παραδοθῶσι δὲ εἰς τὸ πῦρ ὅλα τὰ ἱερὰ αὐτῶν βιβλία, καὶ νὰ ἀποστερηθῶσιν οἱ χριστιανοὶ τῶν ἀστυκῶν καὶ πολιτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων. Μετὰ πολλὰς τέλος καὶ ἀλλεπαλλήλους συμφορὰς ἐπεφάνη σημεῖον ἀνακωχῆς, τὸ νικηφόρον λάβαρον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, διὰ τοῦ ὁποίου τότε πρῶτον ὁ σταυρὸς ἀνυψώθη μεγαλοπρεπὴς καὶ τροπαιοῦχος ἐπὶ τῆς καταπιπτούσης λατρείας τῶν εἰδώλων. Πρῶτος ὁ Κωνσταντῖνος ἐξέδοτο ἐν Μεδιολάνῳ τῷ 313 διάταγμα δι' οὗ ἐπετρέπετο εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν του ὑπηκόους ἐλευθέρα ἐκλογὴ τοῦ ἑνὶ ἑκάστῳ ἀρέσκοντος θρησκεύματος, καὶ, τὸ κυριώτερον, διετάσσετο ν' ἀποδωθῶσιν ἀπροφασίστως εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱ ναοὶ καὶ τὰ διαρπαγέντα ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν κτήματα.

Τὴν δὲ τρίτην Ἰουλίου τοῦ 323 ἔτους μετὰ κραταιὰν μάχην τοῦ Κωσταντίνου κατὰ τοῦ προμάχου τῆς εἰδωλολατρείας Λικινίου, κατατροπωθέντος τοῦ τελευταίου τούτου, ἀνεδείχθη νικητὴς ὁ σταυρὸς καὶ ἀνεκηρύχθη λαμπρῶς ἡ ὑπεροχὴ τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἔκτοτε οὐδεὶς ἐπίσημος διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν παρὰ τῶν αὐτοκρατόρων ἐνηργήθη.[1]

Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν διωγμῶν καὶ ἄλλη μάστιξ ἐνέπεσε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπ' αὐτῶν τῶν σπαργάνων του· αἱ Αἱρέσεις καὶ τὰ Σχίσματα, αἵτινες ἀναφυεῖσαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διῄρεσαν καὶ κατεκερμάτισαν αὐτὴν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Καὶ πρῶτον μὲν αἱ αἱρέσεις αἱ Ἰουδαΐζουσαι, αἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς Ἐβιωναίους, Ναζωραίους, Ἐλκεσαίους, Κηρινθιανοὺς, Χιλιαστὰς κτλ· ἔπειτα αἱ αἱρέσεις τῶν Γνωστικῶν, διακλαδούμεναι εἰς Βασιλειδιανοὺς, Ἡρακλεωνίτας, Μαρκωσίους καὶ ἄλλους· κατόπιν ἦλθεν ἡ Νεοπλατωνικὴ φιλοσοφία, ἐκ τῆς ὁποίας ἀνεφύη ἡ μεγίστη πασῶν αἵρεσις τοῦ Ἀρείου· καὶ τέλος ἡ περὶ τῆς προσκυνήσεως τῶν εἰκόνων ἀλληλομαχία. Χεὶρ ἀνθρώπου δὲν ἐπαρκεῖ νὰ περιγράψῃ ὅσα κακὰ ἔφερον αἱ κατὰ καιροὺς θρησκευτικαὶ αὗται διαφωνίαι, διότι τοσοῦτον φανατισμὸν εἶχον ἑκατέρωθεν, ὥστε καὶ αἱματοχυσίαι συχναὶ ἐγίνοντο, καὶ διωγ-

[1] Καὶ μετὰ τὸν Κωνσταντῖνον ὅμως ἔπαθον πολλὰ οἱ χριστιανοὶ ὑπὸ τῶν εἰδωλολατρῶν· ὀνομαστὶ δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κωνσταντίου ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν ὠνειρεύθη ν' ἀναστήσῃ τὴν παρηκμακυῖαν ἤδη εἰδωλολατρείαν, καὶ τοσοῦτον ἐνεθουσιάσθη ὑπὸ τῆς ἰδέας του της, ὥστε παρεξετράπη, καίτοι φύσει φιλάνθρωπος ὤν, εἰς μυρίας κατὰ τῶν χριστιανῶν βιαιοπραγίας καὶ ἀδίκους κακώσεις· ἐν ἄλλοις μάλιστα ὄχι μόνον τοὺς ἀπέκλεισεν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν ἀξιωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπηγόρευσεν αὐτοῖς τὴν σπουδὴν περὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν καὶ ἐν γένει τὴν ἐκμάθησιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν ὡραίων τεχνῶν, ἐπιλέγων ὅτι ταῦτα ἁρμόζουσι τοῖς τὰ ἀρχαῖα φρονοῦσι, τοῖς ἐθνικοῖς δηλαδή. Τοιαύτας ἀρχὰς πρεσβεύων ὀλέθρια βεβαίως προϊόντως τοῦ χρόνου θὰ διέπραττε κατὰ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἐὰν μὴ ὁ θάνατος διέκοπτε τὰ καταχθόνια ταῦτα σχέδιά του. Ἀπέθανε δὲ πληγωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον ἐν ἔτει 363, δύο μόλις ὅλα ἔτη βασιλεύσας.

μοὶ ὑπεκινοῦντο ὄχι πλέον ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν, ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν τῶν χριστιανῶν κατὰ τῶν ἀντιδοξούντων ἀδελφῶν των. Καὶ ἐκ τῶν ἐμφυλίων ὅμως τούτων σπαραγμῶν ἐξῆλθε νικήτρια ἡ ὀρθοδοξία, διότι καὶ ἐν ταῖς κρισιμωτέραις περιστάσεσιν ἄνδρες περιφανεῖς ἀναλαβόντες τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς, καὶ τοὺς ἀντιπάλους δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων ἀπεστόμωσαν, καὶ τὸ κράτος αὐτῆς ἑδραίωσαν.

Εἴπομεν ὅτι οἱ χριστιανοὶ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας ἕνεκα τῶν φοβερῶν διωγμῶν, ἠναγκάζοντο ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ νὰ τελῶσι τὰ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν θρησκείας μυστήρια, εἰς μεμακρυσμένας ἐρήμους ἢ ὑψηλὰς κορυφὰς ὀρέων ἢ ἐντὸς σπηλαίων καταφεύγοντες, καὶ ἐκεῖ ἐν εὐσεβείᾳ καὶ κατανύξει καὶ προσευχῇ τὸν βίον διάγοντες. Ὁ δὲ βίος τῶν πρώτων ἐκείνων χριστιανῶν ὄχι μόνος λιτὸς καὶ ἀφελὴς ἦτο· ἀλλὰ καὶ ὑπογραμμὸς ἐγένετο ὅλων τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν· καὶ ἄκρα μὲν ἀγάπη καὶ ὁμόνοια ἐπεκράτει ἐν ἀλλήλοις, διαιρούμενοι δὲ κατὰ κοινότητας διώριζον διακόνους ὧν ἔργον ἦτο ἡ διανομὴ τῶν ἀφθόνων ἐλεῶν εἰς τοὺς ἀπορωτέρους, καὶ ἡ περίθαλψις τῶν πασχόντων καὶ ἀπροστατεύτων. Ἐν ὥρᾳ δὲ κινδύνου, ὅτε βαρὺς ἐπήρχετο κατ' αὐτῶν διωγμὸς, τὰ ἄκακα ἐκεῖνα ἀρνία, ἐμφορούμενοι ὑπὸ θείου ἐνθουσιασμοῦ, μετὰ θαυμαστῆς γενναιοψυχίας, ὡς ἄνδρες ὑπ' οὐδενὸς πτοούμενοι, ἐπαρρησιάζοντο ὅπου τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἐξυβρίζετο, ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς θρησκείας ἐφαίνετο μεγαλήτερος, καὶ ἀξιοπρεπῶς ὑπερασπιζόμενοι τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, πολλάκις δὲ καὶ λοιδοροῦντες καὶ ἐμπαίζοντες τὰ ξόανα τῶν εἰδωλολατρῶν, παρέδιδον ἑαυτοὺς εἰς τῶν δημίων τὰς χεῖρας. Ἐκτὸς δὲ τῶν θείων τούτων μαρτύρων ἦσαν καὶ ἄλλοι, οἵτινες ἀπαρνούμενοι πάντα τὰ ἐγκόσμια καὶ τὸν πλοῦτον αὐτῶν διανέμοντες τοῖς πτωχοῖς, ἀπεσύροντο εἰς ἀπόκεντρόν τι μέρος, καὶ ἐκεῖ ἐντὸς σμικροτάτων κελλίων, ἢ καὶ πολλάκις ἐντὸς ὀπῶν καὶ σπηλαίων, ἐταλαιπώρουν τὰ σώματά των διὰ νυστειῶν ἀπιστεύτων, προσευχῶν ὁλονυκτίων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν σκληραγωγιῶν, τρεφόμενοι μὲ βοτάνας καὶ σκληροὺς σάκκους ἀντ' ἄλλου ἱματίου περιβεβλημένοι· τὰς δὲ ἐκ τῆς προσευχῆς ὑπολειπομένας ὥρας εἰργάζοντο φιλοπόνως καὶ μετεχειρίζοντο τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας των ποριζόμενα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐνδεῶν. Μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν οἱ ὅσιοι οὗτοι ἀσκηταὶ πολλαπλασιαζόμενοι συνέστησαν τὰς λαύρας καὶ τὰ κοινόβια ἢ μοναστήρια. [1]

ὁ ἐκδότης,

---

[1] Οἱ βουλόμενοι καταμαθεῖν ἐκτενέστερον ὅσα νῦν ἐνταῦθα ἐπιτροχάδην διήλθομεν, παραπέμπονται εἰς τὴν πολύτιμον ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Κοντογόνου. Ἐν Ἀθήναις 1866.

Τυπωθέντος τοῦ προλόγου τούτου ἐν σπουδῇ ἄνευ τῆς ἐπιθεωρήσεως τοῦ τελευταίου δοκιμίου παρεισέφρησαν τὰ ἑξῆς λάθη

σελ. γ'. στήλη β'. στίχ. 1 ὗφος ἀντὶ ὕφος.
» » ἐν ὑποσημειώσει Σωφροσίου ἀντὶ Σωφρονίου.
δ'. α'. στίχ. 5 κατόπην ἀντὶ κατόπιν.
» » » 8 ἐπινορθώθησαν ἀντὶ ἐπηνωρθώθησαν.
« β' » » 4 εἰδωλωλατρείας ἀντὶ εἰδωλολατρείας.
« » » « 19 ἆθλα ἀντὶ ἄθλα.
ε'. « α'. » 2 ἀγναὶ ἀντὶ ἁγναί.
» 10 εἰδωλωλατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
β'. « 5 ἀποδωθῶσιν ἀντὶ ἀποδοθῶσιν.
» 10 εἰδωλωλατρείας ἀντὶ εἰδωλολατρείας.
« ἐν ὑποσημειώσει στ. 2 εἰδωλωλατρῶν ἀντὶ εἰδωλολατρῶν.
5 εἰδωλωλατρείαν » εἰδωλολατρείαν.
» 13 προϊόντως ἀντὶ προϊόντος.
» 17 ἔτη ἀντὶ ἔ-η.
ϛ'. α'. » 18 μόνος ἀντὶ μόνον.
β'. » 12 νυστειῶν ἀντὶ νηστειῶν.

'Αριθ. Πρωτ. 6971.
Διεκπ. 'Εν 'Αθήναις, τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1867.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως.

Πρὸς τοὺς Σ. Μητροπολίτας, 'Αρχιεπισκόπους καὶ 'Επισκόπους καὶ τὰ ὑπ' αὐτοὺς Μοναστηριακὰ Συμβούλια.

Ἡ βιογραφία τῶν ἀπὸ καταβολῆς τῆς ἁγίας ἡμῶν 'Εκκλησίας γεραιρομένων 'Αγίων εἶναι οὐ μόνον οὐσιωδέστατον μέρος τῆς ἱστορίας αὐτῆς καὶ τῆς τῶν ἀγώνων, δι' ὧν ἡ ὀρθοδοξία ἐστηρίχθη, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελέστατον ἀνάγνωσμα πᾶσι τοῖς χριστιανοῖς.

Ὁ κατὰ τὸ 1819 ἐν Βενετίᾳ ἐκδοθεὶς Συναξαριστὴς τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ 'Αγιορείτου περιέχων ἐν συνόψει καὶ ἐν ἁπλουστάτῃ γλώσσῃ τοὺς βίους πλείστων τῶν τῆς 'Εκκλησίας ἁγίων, καὶ ἁπλῆν μνείαν τῶν ὑπολοίπων, εἶναι οὐ μόνον πίναξ εὐσύνοπτος τῶν τε ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀθλησάντων καὶ τῶν διὰ τοῦ ὁσίου αὐτῶν βίου ψυχοσωτήρια παραδείγματα τοῖς πιστοῖς παρασχόντων, ἀλλὰ καὶ ἀνάγνωσμα εὐάρεστον καὶ ὑγιοῦς πνευματικῆς τροφῆς τῷ ἐντυγχάνοντι πάροχον. 'Επειδὴ δὲ τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον τοῦτο βιβλίον ἐξέλιπε σχεδόν, ἅτε περιζήτητον γενόμενον, ὁ λόγιος κ. Θ. Ν. Φιλαδελφεύς, θείῳ ἐλαυνόμενος ζήλῳ, ἀνέλαβε τὴν μετατύπωσιν αὐτοῦ, ὡς μανθάνετε ἐκ τῆς ὧδε συνημμένης ἀγγελίας. 'Επειδὴ δὲ εἰς εὐόδωσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του ταύτης ἀπαιτεῖται ἡ συνδρομὴ τῶν προαιρουμένων νὰ ἐνισχύωσι τὴν διάδοσιν τῶν τοιούτων ἔργων, καὶ ἐπειδὴ ἐστὲ τεταγμένοι εἰς τὴν τάξιν τῶν μάλιστα ἐπιθυμούντων καὶ κλῆσιν καὶ ἀποστολὴν ἐχόντων νὰ χορηγῶσι πᾶσαν εἰς τοιαῦτα ἔργα ἀντίληψιν, ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν τὴν ἀγγελίαν τοῦ εἰρημένου λογίου, συνιστῶντες αὐτὴν εἰς τὸν ὑμέτερον θεοφιλῆ ζῆλον.

Ὁ 'Υπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ. 'Αλεξ. Ι. Βλάχος.

'Αριθ. Πρωτ. 3678. 'Εν 'Αθήναις, τὴν 15 Μαΐου 1868.
Διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν 'Εκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας 'Εκπαιδεύσεως.

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας, 'Αρχιεπισκόπους καὶ 'Επισκόπους καὶ τὰ ὑπ' αὐτοὺς Μοναστηριακὰ Συμβούλια.

'Εκ τῆς 16 Σεπτεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸ καθ' ἡμᾶς ὑπουργεῖον, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6971 ἐγκυκλίου του ἀναγγεῖλαν ὑμῖν τὴν ἀνατύπωσιν τοῦ Συναξαριστοῦ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου ἣν ἐπεχείρησεν ἐκ ζήλου θρησκευτικοῦ ὁ λόγιος Κύριος Θ. Ν. Φιλαδελφεύς, ἐσύστησεν αὐτὴν εἰς ὑμᾶς ὡς ἀνάγνωσμα εὐάρεστον καὶ ὑγιοῦς πνευματικῆς τροφῆς πάροχον.

Τοῦ ἀξιολόγου τούτου βιβλίου ἡ τύπωσις ἔκτοτε ἀρξαμένη μετ' ἐπιμελείας συντόνου, ἐξετελέσθη ἤδη κατὰ τὸ ἥμισυ καί, ὡς ἀνήνεγκεν ἡμῖν ὁ ἐκδότης, ἐντὸς τοῦ παρόντος Μαΐου μηνὸς διανεμηθήσεται ὁ Α', τόμος, ὁ περιλαμβάνων τοὺς ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς βίους τῶν τῆς 'Εκκλησίας ἁγίων· ἐν συνεχείᾳ δὲ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς προβήσεται καὶ ἡ τοῦ Β'. τόμου τύπωσις, τοῦ περιλαμβάνοντος τοὺς βίους τῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἑξάμηνον τοῦ ὅλου ἐνιαυτοῦ ἑορταζομένων ἁγίων· ὥστε οἱ προαιρούμενοι νὰ συνδράμωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ἔργου, θέλουσιν ἔχει ἐντὸς τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους πλήρη τὴν ἔκδοσιν τοῦ Συναξαριστοῦ ἀντὶ τῆς μετριωτάτης τιμῆς δραχμῶν εἴκοσιν.

'Επειδὴ δὲ ὁ μνησθεὶς κύριος Θ. Ν. Φιλαδελφεὺς πάνυ φιλοκερδῶς ἐπισπεύδει τὴν περαίωσιν τοῦ ἔργου, δίκαιον ἔγνωμεν νὰ ἐπιστείλωμεν πρὸς ὑμᾶς τὴν παροῦσαν, καθ' ὑπόμνησιν τῶν προεπισταλέντων διὰ τῆς εἰρημένης ὑπ' ἀριθ. 6971 ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου (ἐφ' ἧς στηριχθεὶς ὁ ἐκδότης κατήρξατο τότε ἀμέσως τῆς τυπώσεως τοῦ βιβλίου· ὅπως ἐκ θεοφιλοῦς ὁρμώμενοι ζήλου χορηγήσητε προθύμως εἰς αὐτὸν τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ἀγγελίας του ἐζητήσατο ἀντίληψιν ὑμῶν, τῶν γινωσκόντων μάλιστα ὅτι τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐνισχύονται κυρίως ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τοῦ ἀδιαλείπτως ἐν χερσὶ φέροντος τὰ ἱερὰ τῆς 'Εκκλησίας βιβλία καὶ ἐξ αὐτῶν μετοχετεύοντες τῷ λαῷ τὰ σωτήρια.

Ὁ 'Υπουργὸς
Α. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ. 'Αλέξ. Ι. Βλάχος.

'Αλλὰ καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐξέδοτο τὴν ἑξῆς ἐγκύκλιον ἐγκρίνασα οὕτω τὴν νέαν ταύτην ἔκδοσιν·

'Αριθ. Πρωτ. 8303.
Διεκ. 6445.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

'Ιερὰ Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν 'Επικράτειαν Πανιερωτάτους Μητροπολίτας, 'Αρχιεπισκόπους, καὶ 'Επισκόπους.

Εἰ καὶ γινώσκουσα μὲν ἡ Σύνοδος ὅτι τὸ ἐπὶ τῶν 'Εκκλησιαστικῶν κτλ. 'Υπουργεῖον, δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ ἀπὸ 16 Σεπτεμβρίου π. ε. καὶ ὑπ' ἀριθ. 6971, ἐσύστησε πρὸς ὑμᾶς τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Θ. Ν. Φιλαδελφέως ἀρξαμένην ἤδη μετατύπωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Νικοδήμου τοῦ ἁγιορείτου φιλοπονηθέντος Συναξαριστοῦ, ἀφορῶσα δὲ εἰς τὸ πολλοῦ λόγου ἄξιον, καὶ τὸ ψυχωφελὲς τῆς βίβλου, συνίσταται καὶ αὕτη ταύτην, ἐντελλομένη ὑμῖν ἐνεργῆσαι ὅ,τι διὰ τῆς μνημονευομένης ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου προσεκλήθητε.

'Εν 'Αθήναις, τὴν 27 Φεβρουαρίου 1868.

✠ Ὁ 'Αθηνῶν ΘΕΟΦΙΛΟΣ, Πρόεδρος. ✠ Ὁ 'Ιθάκης ΓΑΒΡΙΗΛ. ✠ Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΔΟΣΙΘΕΟΣ. ✠ Ὁ Γυθείου ΙΩΣΗΦ. ✠ Ὁ Θήρας ΖΑΧΑΡΙΑΣ.

Ὁ Γραμματεὺς
'Αρχιμανδρ. 'Αβέρκιος Λαμπίρης.

ΕΚ ΤΗΣ Α'. ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

Ἐπιστολὴ τοῦ Πανοσιωτάτου, καὶ Σοφολογιωτάτου ἐν Ἱεροδιδασκάλοις κυρίου Ἰωσὴφ τοῦ Πελοποννησίου, τοῦ τῆς Ἱερᾶς, Βασιλικῆς, καὶ ὄντως μεγαλοπρεποῦς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου ἁγίου Ἀρχιμανδρίτου, ἐπικυρωτικὴ τοῦ παρόντος νέου Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν ἐρατεινήν μοι αὐτῆς Ὁσιακὴν καὶ μεμουσωμένην κορυφὴν ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι.

Ἐδεξάμην ἀσμενέστατα τὸν παρὰ τῆς αὐτῆς ἐλλογιμότητος νεωστὶ συλλεχθέντα, καὶ φράσει καθαρωτέρᾳ τε καὶ γλαφυρωτέρᾳ καλλωπισθέντα Συναξαριστήν, καὶ ἀναγνοὺς αὐτὸν καὶ γνούς, ὡς ἔμοιγε ἐφικτόν, μακαρίζω αὐτὴν ἕνεκα τῶν ἀτρύτων πόνων, ὧν κατεβάλετο ὑπὲρ τοῦ εὐφυῶς καὶ ἀρίστως αὐτὸν προσαρμόσασθαι καὶ κάλλιστα διαθέσθαι, καὶ ὑποσημειώσεσιν ἀξιολόγοις τοῦτον καταπλουτίσαι. Πολλοῖς δ' ἐπαίνοις αὐτὴν στεφανῶ, ὅτι τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἁγίων, ἀνεκδότους εἰσέτι, καὶ πολλοῖς ἀγνώστους ὑπάρχοντας, ἤδη τούτους ἐκδήλους τοῖς πᾶσιν ἐποίησε. Καὶ ὅσα δὲ ἦν ἐν αὐτῷ περιττά, τούτων, τὰ μὲν ἀφεῖλε· τὰ δέ, καταλλήλως ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις μετέθηκεν. Ὅσα δ' αὖ κίβδηλα, ἢ νόθα ἐν αὐτῷ παρεισέφρησαν, ταῦτα προσφυῶς ἐξοβελίσασα, ἐκ μέσου ἦρεν, ἀντικαταστήσασα ἐκείνων τὰ γνήσιά τε ἢ πιθανώτερα. Κάλλιστα δὲ καὶ νουνεχέστατα ἐποίησας, τὰς μὲν τῶν χρόνων ἐπιδιορθωσάμενος παραδρομάς, ὡς ἐπὶ τῶν ἁγίων ἑπτὰ Παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐπί τινων ἄλλων, τὰς δὲ τῶν νέων μαρτύρων μνήμας, ναὶ μὴν καὶ τῶν νέων ὁσίων, ταῖς τῶν πάλαι μαρτύρων τε καὶ ὁσίων μνήμαις συγκαταλέξας καὶ προσημειώσας τὴν ἑκάστου ἡμέραν, καὶ τὸν χρόνον, καὶ τὴν πατρίδα, καὶ τὸν τόπον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν καὶ ἀσκήσεως. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λόγου καὶ μνήμης ἄξια, ἐκ τῶν ἀνθέων τοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἱεροῦ λειμῶνος, μελίσσης δίκην τῆς φιλοπόνου ἀποδρεψάμενος, ὡς ἐν σίμβλῳ ἱερῷ τῇ βίβλῳ ταύτῃ ἀπεθησαύρισας μέλι γλυκὺ καὶ σωτήριον. Δι' οὗ, πᾶσαν μὲν γεῦσιν γλυκαίνεις πνευματικήν, πάσας δὲ τὰς τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν περιεργείας διαναπαύεις. Καὶ συνελόντα φάναι τὰ τοῖς ἄλλοις Συναξαρισταῖς ἐλλείποντα ἤδη ἀναπληρώσας, τὸν νεοσύλλεκτον τουτονὶ Συναξαριστὴν κατὰ πάντα τέλειον ἀπειργάσω. Διὸ καὶ εὔελπίς εἰμι τὰς τῶν πόνων ἀμοιβὰς ἁδρὰς ἀποδοῦναί σοι τὸν τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων βραβευτὴν Κύριον, ταῖς τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἁγίων Πρεσβείαις ἐπικαμπτόμενον, ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ ἐμοὶ προσφιλέστατε.

αωζ'. Μαΐου κθ'.

—

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.

Ἐξ ἀγάπης ἀδελφικῆς τῷ Μεταφραστῇ προσφερόμενον.

» *Τίς Νικόδημος οὗτος οὗ κλέος μέγα,*
» *Ἐν ὀρθοδόξοις καὶ σοφοῖς Ὄρους Ἄθω,*
» *Ὃς τήνδε βίβλον εὐφυᾶς τάξεν φίλε;*
» *Νάξιος ἀνήρ. Εὖγε τῆς εὐφυΐας!*

—

Ἐπιστολὴ τοῦ ὁσιωτάτου, καὶ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κυρίου Χριστοφόρου, τοῦ ἐξ Ἄρτης μὲν καταγομένου, ἐν δὲ τῇ ἱερᾷ Σκήτει τοῦ τιμίου Προδρόμου τοὺς ἀσκητικοὺς ἀνύοντος διαύλους, ἐπικυρωτικὴ τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ἣν ἐπέστειλε τῷ φιλοπονήσαντι.

† Τὴν σήν μοι ἐπέραστον ἐν Χριστῷ ὁσιολογιότητα ὁλοψύχως καὶ ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπάζομαι.

Ἰδών, ἀδελφέ μου πάγχρυσε, τὸν παρὰ σοῦ νεωστὶ δημιουργηθέντα ἱερὸν Συναξαριστήν, καὶ ἀναγνοὺς αὐτόν, εἶπον κατ' ἐμαυτόν, παρῳδήσας μικρὸν τὰ ὑπὸ τῆς Σαβὰ βασιλίσσης ῥηθέντα πρὸς Σολομῶντα « Ἰδοὺ οὐκ εἰσὶ τὸ ἥμισυ, καθὼς ἐγὼ ἐνόμιζον διορθωθῆναι τὸν παλαίφατον Συναξαριστήν. Προστέθεικας ἀγαθὰ ἐν αὐτῷ παρὰ πᾶσαν τὴν προσδοκίαν, ἣν προσεδόκησα. Μακάριοι . . . . οἱ ἀκούοντες πᾶσαν τὴν φρόνησίν σου ». Εἶδον τοῦτον ὡς ἄλλον Οὐρανὸν ἀγλαόμορφον, ἐν ᾧ δίκην πολυφώτων Ἀστέρων πάντες οἱ ἅγιοι, ταῖς ἑαυτῶν τροχιαῖς καὶ ἀπλανέσι κινήσεσι, τὰ δυωκαίδεκα Ζώδια, εἴτουν τοὺς δώδεκα μῆνας περιοδεύουσι, νῦν μέν, συνανατέλλοντες τῷ τῆς δικαιοσύνης νοητῷ Ἡλίῳ Χριστῷ· νῦν δὲ συναυγάζοντες τῇ νοουμένῃ ὁλοφώτῳ Σελήνῃ, τῇ Κυρίᾳ ἡμῶν Θεοτόκῳ. Εἶδον ἐν αὐτῷ χρονολογίας τε καὶ ὀνομασίας ἁγίων ἤδη διορθουμένας, τὰς ἐν ἐκείνῳ πρὸτοῦ σφαλλομένας. Εἶδον μὲν ἐν ἐκείνῳ πρὶν ὑποθέσεις κιβδήλους τε καὶ ἀτόπους, βλέπω δὲ ταύτας νῦν, πάνυ καλῶς ὑπὸ σοῦ ἐν τούτῳ ἀφαιρεθείσας. Εἶδον πρότερον ἄνδρας ἁγίους ἐλλείποντας ἐκείνῳ, νῦν δὲ ἐν τούτῳ προστεθέντας εὐεπιβόλως. Ὥστε εἰπεῖν καὶ διὰ τοῦτο, τὸ ψαλμικὸν ἐκεῖνο τοῦ Προφητάνακτος, Ὅτι καὶ αὐτὸς ὑπάρχεις ἀριθμῶν πλήθη Ἄστρων, κἀν πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν, εἴ τινα δήποτε εἶεν τὰ ὀνόματα ταῦτα. Ἡ φράσις τῶν λόγων σου εὐανθὴς καὶ ἀρίδηλος, ὡς φῶς ἡλιακὸν ἀπαστράπτον. Ἡ περιέργεια καὶ εἰλικρίνεια τῆς ἀληθείας, ὡς χρυσίον κεκαθαρμένον ἑπταπλασίως. Αἱ παρὰ σοφῶν μαρτυρίαι, ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ. Αἱ διὰ τῶν ὑποσημειώσεων ποικίλαι εἰδήσεις, ὡς σμύρνα Ἀλὼθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων κατὰ τὴν Ἀσματίζουσαν. Εὖγέ σοι καὶ ὑπέρευγε, φίλτατέ μοι, τῆς παρὰ Θεοῦ σοι δοθείσης χάριτος, εὐφυΐας, κρίσεως, καὶ πλατυσμοῦ διανοίας. Εἴθε οὖν τῆς εἰς τὸ φῶς ἐκδόσεως ἐπιτύχοι ἡ βίβλος, εἰς πνευματικὴν χαρμονὴν παντὸς τοῦ Χριστωνύμου πληρώματος! Ἀμήν.

αωζ'. Ἰουνίου θ'.

Ὁ σὸς δλος εἰλικρινὴς ἐν Χριστῷ
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ μοναχὸς ὁ Προδρομίτης.

—

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΟΦΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ,

Ἐξ ἀδελφικῆς ἀγάπης τῷ φιλοπονήσαντι προσφερόμενον.

» *Νικᾷς σὺ Νικόδημε δῆμον Γραφέων,*
» *Πάντων συνάξας τοὺς βίους τῶν ἁγίων.*
» *Οὐκοῦν σὺ γίγνῃ, ὃ προεκλήθης πάλαι,*
» *Φρουρεμίσας. Ὢ μεγίστης χάριτος.*

Ἀναγνοὺς τὸν ἤδη μεταφρασθέντα καὶ κατὰ πάντα ἀνακαινισθέντα Συναξαριστὴν παρὰ τοῦ Σοφολογιωτάτου Διδασκάλου κυρίου Νικοδήμου, καὶ συγκρίνας αὐτὸν, ὡς ἔμοιγε ἐφικτὸν, τῷ παλαιῷ, οὐ μόνον φράσει σαφεστέρᾳ τε καὶ γλαφυρωτέρᾳ εὗρον αὐτὸν πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦντα ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ ἐκ πολλῶν τῶν ἐκείνου σφαλμάτων καθαρθέντα τε καὶ ἐπιδιορθωθέντα, ἔτι δὲ καὶ πλείστοις Συναξαρίοις ἐκείνου ἐλλείπουσιν ἐπαυξηθέντα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑποσημειώσεσιν ἀξιολόγοις τε καὶ λίαν ἐπωφελέσι καλλωπισθέντα, καὶ ὅλως εἰπεῖν, κατὰ πάντα νέον καὶ ἀσυγκρίτως ἐκείνου τελειότερόν τε καὶ πλουσιώτερον. Ἐξ ὧν εὐέλπις εἰμὶ μεγίστην ἔσεσθαι τὴν παρὰ τούτου ὠφέλειαν παντὶ τῷ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Χριστωνύμῳ πληρώματι.

—

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

» *Πᾶσαν σὺ Νικόδημε τὴν Ἐκκλησίαν,*
» *Σοφῶς ἔτερψας τὴν ἄνω τε καὶ κάτω.*
» *Τῆς μὲν παριστὰς καὶ γεραίρων τοὺς βίους,*
» *Τὴν δ' αὖ ἐκείνης πρὸς μίμησιν εὐθύνων.*

Ὁ ἐκ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς Κοσιφοινίσσης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ἱερομόναχος.

Ῥαβάσιον, ὅπερ ὁ παναγιώτατος πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριος Γρηγόριος ἀπέστειλε τῇ ἱερᾷ Κοινῇ Συνάξει τῆς τοῦ ἁγίου Ὄρους Κοινότητος, ἀποκρινόμενος αὐτῇ πρὸς ὃ παρ' αὐτῆς ἔλαβε Ῥαβάσιον περὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς βίβλου ταύτης τοῦ Συναξαριστοῦ.

✠ Ὁσιώτατοι προϊστάμενοι τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τῆς τοῦ Ὄρους Κοινότητος, ἐν Χριστῷ ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, τὴν ὑμετέραν ὁσιότητα ὁλοψύχως εὐχόμενοι, ἡδέως κατασπαζόμεθα. Εἴδομεν τὸ πρὸς ἡμᾶς Ῥαβάσιον, ἐμφαντικὸν τῆς προθυμίας τῆς ζηλωτῆς περὶ τῆς εἰς τύπον ἐκδόσεως τοῦ Συναξαριστοῦ, πονηθέντος παρὰ τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει διδασκάλου Νικοδήμου, καὶ ἐπαινέσαντες ὑμᾶς ὡς εἰκὸς ὑπερευχήθημεν, κατιδόντες τὴν εὐλάβειαν καὶ ζῆλόν σας, ὡς ἀναγκαίου ὄντος πρὸς ὠφέλειαν τοῦ τοιούτου πονήματος, ὅπερ καὶ παρ' ἡμῶν ἐπεκυρώθη, ὅτι δι' ἡμετέρας συμβουλῆς ἐπονήθη παρ' ἐκείνου, ἐρωτήσαντος ἡμᾶς ἔτι ζῶντος. Εἴθε οὖν καὶ ἡ ἀποπεράτωσις παναίσιος, καὶ ἡ πρὸς αὐτὸ σπουδὴ ἔμμισθος παρὰ τῷ Ὑψίστῳ. Εἴητε δὲ καὶ ὑγιαίνοντες σὺν ὁμονοίᾳ ἀγαθῇ, καὶ πρὸς τὰ κοινωφελῆ πάντοτε εὐοδούμενοι.

αωις'. Ἰουνίου ιϛ'.

✠ Ὁ πρώην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

✠ Ἐσχάτως παρρησιασθεὶς πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα, ὁ παρὼν Συναξαριστὴς πονηθεὶς παρὰ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου Νικοδήμου, διὰ τῆς ἱερᾶς κοινῆς συνάξεως τῆς τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους Κοινότητος, καὶ θεωρηθεὶς παρ' ἡμῶν, ἐφάνη λίαν ὠφέλιμος καὶ σωτήριος. Διότι δι' ἀκριβείας μεγάλης, καὶ παρατηρήσεως, καὶ συλλογῆς, καὶ παραθέσεως ἐπλουτίσθη, καὶ διεκαθαρίσθη εἰς πολλὰ τοῦ προτέρου καὶ ἐλλείποντος καὶ ἐφθαρμένου. Ὃν καὶ διὰ συμβουλῆς ἡμετέρας ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἐπεχειρίσθη πρὸ χρόνων· Ὅθεν καὶ διὰ ζήλου ἀπὸ κοινοῦ ἐράνου τοῦ τε πανιερωτάτου ἁγίου Θεσσαλονίκης Κυρίου Ἰωσὴφ, καὶ τῶν ἱερῶν μοναστηρίων, καὶ ἱερῶν κοινοβίων, καὶ σκήτεων, καὶ ὁσίων πατέρων κελλιωτῶν εἰς τύπον ἐξεδόθη, συνεργούντων καὶ θεοσεβῶν χριστιανῶν ἐκ τοῦ ὀρθοδόξου συστήματος.

αωις'. Ἰουνίου ιϛ'.

✠ Ὁ πρώην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

Συνεπικυροῖ τὰς μαρτυρίας τῶν προθεωρησάντων διδασκάλων ὄπισθεν ἀξιολόγων ἀνδρῶν.

✠ Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν εὐχετικοῦ καὶ συστατικοῦ γράμματος, συνιστῶμεν πρὸς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους, τοὺς ἐντυγχάνοντας τοὺς παρόντας δύω ὁσιωτάτους ἱερομονάχους κὺρ Στέφανον, καὶ κὺρ Νεόφυτον, ὅτι ὑπάρχουσιν ἄνδρες ἐκ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους εὐλαβέστατοι, καὶ ζηλωταὶ τῆς σωτηρίας τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, δι' ἣν καὶ ἀποδημοῦσιν εἰς Ἐνετίαν εἰς ἐκτύπωσιν ἑνὸς μεγάλου Συναξαριστοῦ, πονηθέντος παρὰ τοῦ ἀοιδίμου ἐκείνου διδασκάλου Νικοδήμου, ψυχωφελοῦς πάνυ, ὡς ἐγκριθέντος παρὰ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας, καὶ πάντων τῶν ἐπιφανῶν διδασκάλων, πρὸς δὲ, καὶ εἰς τύπον ἀγαγεῖν καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ συγγράμματα ἐκείνου. Ἀποδεχόμενοι οὖν τὴν αὐτῶν ὁσιότητα, δείξατε συνδρομὴν, ἀντίληψιν, ὁδηγίαν πάντες οἱ ἐντυγχάνοντες, καὶ ἕξοιτε παρὰ Θεοῦ χάριν καὶ ἀντιμισθίαν, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐν βίῳ παντὶ, καὶ ἐν πάσαις ὑμῶν ταῖς ἐργασίαις.

αωιζ'. ἐν μηνὶ Μαΐῳ.

✠ Ὁ πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ εὐχέτης.

—

✝ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῷ μακαρίτῃ διδασκάλῳ κυρίῳ Νικοδήμῳ, τῷ ἐπ' ἀρετῇ βίου διαλάμψαντι, καὶ ἐπ' ἐκδόσει ψυχωφελῶν συγγραμμάτων κλέος οὐ μικρὸν ἀραμένῳ, πεφιλοπόνηται πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ βίβλος, Νέος, ἐπιγραφεῖσα, Συναξαριστής. Περὶ ἧς καὶ παράκλησις ἡμῖν ἤδη ἔνθερμος προσηνέχθη, ὅπως δι' ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας καὶ ψήφου τυπογραφικοῦ τύχῃ φωτός. Ἡμεῖς μὲν οὖν τέως τῷ τεύχει οὐκ ἐνετύχομεν, ἐπεξελθόντες μέν τοι τὰς ἐπ' αὐτῷ λελογισμένας κρίσεις τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγορίου, καὶ τῶν κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος διδασκάλων τοῦ τε κυρίου Ἰωσὴφ, τοῦ κυρίου Χριστοφόρου προδρομίτου, καὶ τοῦ ἑτέρου κυρίου Χριστοφόρου τοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ καταγωγίου τῆς Κοσιφοινίσσης, ἀνδρῶν πολυμαθείᾳ τε καὶ συνέσει πνευματικῇ κατηρτισμένων, καὶ ἱκανῶν

πρὸς τὴν τῶν τοιούτων διηκριβωμένην ἔρευναν καὶ κατάληψιν, ἀποδοχῆς ἀξίαν τὴν βίβλον συνεπικρίνομεν, καὶ τοιαύτην ἀληθῶς, οἵαν ἐν ταῖς ἐμφανισθείσαις ἡμῖν ἐγγράφοις αὐτῶν κρίσεσιν ἀποφαίνουσι, πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦσαν τῶν προεκδεδομένων, καὶ πλεονάζουσαν ταῖς τε προσθήκαις τῶν ἀνεκδότων πανηγυρικῶν Λόγων, ταῖς προσφυέσι τῶν βίων συναρμογαῖς, καὶ ταῖς ἐπιδιορθώσεσι, καὶ ὑποσημειώσεσιν, αἷς αὐτὴν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος φιλοτιμότερον κοσμῆσαι διέγνω. Πρὸς γοῦν τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀφορῶντες, καὶ τὴν ἐν τοῖς τοιούτοις δεινότητα τοῦ φιλοπονήσαντος ἐκ πολλῶν εἰδότες, ψυχωφελῆ καὶ σωτήριον παντὶ τῷ Χριστωνύμῳ πληρώματι συνομολογοῦμεν τὸν νέον Συναξαριστήν, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ψῆφον ἐπιβραβεύομεν, καὶ ἐπάγομεν, ὅπως, ἀδιστάκτως ἐκδοθεὶς εἰς τύπον, προκύψῃ εἰς φῶς καὶ ἀναγινώσκηται εὐλαβῶς παρὰ πάντων τῶν ὀρθοδόξων.

αωιζ΄. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ. Ἰνδικτιῶνος Ε΄.

✠ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

✠ Μεταξὺ τῶν νηπτικῶν καὶ ψυχωφελῶν συγγραμμάτων, ὅσα ὁ ἐν διδασκάλοις ἀοίδιμος κὺρ Νικόδημος, ὁ κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος τοῦ Ἄθωνος τοὺς ἀσκητικοὺς διαθλήσας ἀγῶνας φιλοπονήσατο, καὶ ἐξέδωκε τύποις, ἐνησχολήθη καὶ περὶ τὴν συνεράνισιν καὶ ἀπάρτισιν τῶν ἐφεξῆς ἱερῶν βιβλίων καὶ συγγραμμάτων, τοῦ νέου δηλονότι Συναξαριστοῦ, τῶν εἰς τὸ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, τοῦ Κήπου τῶν χαρίτων, καὶ ἐξαιρέτως περὶ τὴν συλλογὴν τῶν σωζομένων θεοπνεύστων συγγραμμάτων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὧν τέως ἀνέκδοτα τὰ πλεῖστα, καὶ διεσπαρμένα τῇδε κἀκεῖσε, πόνοις ἀτρύτοις καὶ δαπάναις ὑπερόγκοις εἰς ἓν συλλεξάμενος ὁ ἀείμνηστος οὗτος ἀνήρ, εἰς τρεῖς τόμους διεῖλε. Τεῦχος ὅσον πολύτιμον, ψυχωφελές, καὶ τοῖς θεολογοῦσιν ἀναγκαιότατον, τόσον σπανιώτατος καὶ μοναδικόν. Τοῦ αὐτοῦ δὲ ἀνδρὸς Νικοδήμου πόνος ἐστὶ γενναῖος καὶ ἀξιόχρεος καὶ ἡ συλλογὴ τῶν εἰς τὸν Ψαλτῆρα σοφωτάτων ἑρμηνειῶν Εὐθυμίου ἐκείνου τοῦ Ζυγαδινοῦ, καὶ διαφόρων ἄλλων ὑπομνηματιστῶν ἔκ τε τῆς ἀνεκδότου καὶ ἐκδεδομένης Σειρᾶς, ἄριστα παρ' αὐτοῦ συντεταγμένη, καὶ ἐκτεθειμένη ἁρμονικώτατα, καὶ ἰδίαις ὑποσημειώσεσι καὶ ἐπεξηγήσεσι διαπεποικιλμένη, ἣ μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ Ψαλτῆρος ἕτοιμος ἐκδίδοται νῦν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῖς τυπογραφείοις δι' ἡμετέρας ὀφειλετικῆς ἀδιαλείπτου προνοίας περὶ τὰ συντείνοντα κατὰ ψυχὴν παντὶ τῷ Χριστωνύμῳ πληρώματι καὶ διὰ φιλοτίμου δαπάνης Χριστομιμήτων καὶ φιλοκάλων ὁμογενῶν εὐσεβῶν συνδρομητῶν. Ταύτας τὰς ἱερὰς καὶ ψυχωφελεῖς βίβλους, ὧν ἡ ποσότης τὸν τέταρτον ἀριθμὸν ἀπαρτίζει, ὑπὸ ζήλου ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἀναφλεγόμενος, πρόέθετο παραπλησίως τύποις ἐκδοῦναι, καὶ ἀνέθετο τὴν ἐπιστασίαν εἴς τινας ὁμογενεῖ, εὐσεβεῖς, ἀποστείλας καὶ αὐτὰ τὰ συγγράμματα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ περιστάσεις ποικίλαι μεσολαβήσασαι, ἀνεβάλοντο ἄχρι τοῦ νῦν τῆς τυπογραφικῆς ἐκδόσεως τὸ πέρας, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ κίνδυνος ὑποτρέχει, μήπου καὶ τὰ πρωτότυπα ἀπολεσθεῖεν παντάπασιν, ὧν ἕνεκα πόλλ' ἐμόγησεν ὁ κοινωφελὴς ἐκεῖνος ἀνήρ, οἱ παρόντες δύω ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι ἐκ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους, ὅ,τε κὺρ Στέφανος, καὶ ὁ κὺρ Νεόφυτος, ὀπαδοὶ καὶ μαθηταὶ γνήσιοι τοῦ μακαρίτου, καὶ ὡς παρακαταθήκην ἱερὰν διασώζοντες, ἣν ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ ἀείμνηστος ἐντολὴν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ἔτι δὲ ἱκανὸν ἐνδόσιμον ἔχοντες τὰς θεοφιλεῖς προτροπὰς καὶ διακελεύσεις τοῦ τε παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Γρηγορίου, τοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει ἐφησυχάζοντος, καὶ τῆς ἱερᾶς συνάξεως πάντων τῶν ἐκεῖ προκρίτων ὁσιωτάτων πατέρων 1, μακρὰς στέλλονται ὁδοιπορίας, καὶ ἀπέρχονται πρὸς ἀναζήτησιν, καὶ ἀνεύρεσιν, καὶ ἐκτύπωσιν τῶν, ὡς εἴρηται, ἐν ἀπόπτῳ που καὶ ἀγνώστῳ εὑρισκομένων ψυχωφελῶν ἐκείνων φιλοπονημάτων.

Ἐγκαίρως γοῦν καὶ ἡμεῖς συνιστῶμεν ἐκκλησιαστικῶς τὴν αὐτῶν ὁσιότητα, καὶ μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων καὶ εὐλογιῶν προτρεπόμεθα πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις ὁμογενέσιν ἡμῶν, καὶ πρὸ πάντων τοῖς κατὰ τόπους ἀρχιερατικῶς προϊσταμένοις, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῖς συναδέλφοις, ὅπως, πληροφορούμενοι τὸν θεάρεστον σκοπὸν τῆς αὐτῶν ὁσιότητος, καὶ οὓς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ὠφελείας ἀγῶνας ὑποδυόμενοι, ἀναλαμβάνουσι τοσαύτας θαλασσοδοιπορικὰς κακουχίας, δέχωνται αὐτοὺς εὐμενῶς, καὶ περιποιῶνται φιλοφρόνως, καὶ ὅσοι καθ' οἱονδή τινα τρόπον ἔχουσι παρ' ἑαυτοῖς τὰ διαληφθέντα χειρόγραφα βιβλία, ἐγχειρίσωσι πρὸς αὐτοὺς χωρίς τινος δισταγμοῦ καὶ ἀμφιβολίας σῶα, ὡς καὶ παρέλαβον, καὶ οἱ θεόθεν ἔχοντες εὐπορίαν καὶ δυνάμενοι, συνεργήσωσιν αὐτοῖς μετὰ τῆς δεούσης φιλοτιμίας πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου εὐχερῆ, γινόμενοι συνδρομηταὶ φιλευσεβῶς καὶ φιλοκάλως περὶ τὴν τυπογραφικὴν ἔκδοσιν, ἵνα καὶ ἡ μετὰ πόθου διαπύρου διαταγὴ τοῦ φιλοθέου ἐκείνου ἀνδρός, τοῦ πολλὰ περὶ τὴν συλλογὴν καὶ ἀπάρτισιν αὐτῶν πεπονηκότος, λάβῃ πέρας αἴσιον, καὶ οἱ ὁμογενεῖς εὐσεβεῖς τύχωσι τῆς ἐξ αὐτῶν ἀναπηγαζούσης ψυχικῆς σωτηρίας, καὶ ἡ αὐτῶν ὁσιότης, τυχόντες τῆς ἐφέσεως, ἐπανέλθωσι χαίροντες, καὶ εὐχάριστοι, καὶ τῶν συναντιλαμβανομένων αὐτοῖς διαπρύσιοι κήρυκες, καὶ πρὸ πάντων οἱ τῶν καλῶν τούτων συναίτιοι τῆς οὐρανίου ἀξιωθῶσιν ἀντιμισθίας ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν καὶ Θεῷ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ ἡ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη μετὰ πάντων αὐτῶν.

αωιζ΄. Ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος Ε΄.

---

1 Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ μὲ γράμμα συστατικὸν τοῦ Κυροῦ Γρηγορίου, καὶ ἕτερον ὁλοσφράγιστον τῶν εἴκοσι ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους προϊσταμένων πατέρων ἐφωδιάσθησαν οἱ ῥηθέντες δύω ἱερομόναχοι.

ΤΗ ΑΓΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΤΩΝ ΕΥΣΕΒΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν υἱϊκὴν ἅμα καὶ δουλικὴν προσκύνησιν ἀπονέμομεν.

Ὅσα μὲν ἐπωφελῆ τε καὶ σπουδαιότατα τοῖς εὐσεβέσιν ἀεὶ διανοουμένη καὶ πράττουσα ἡ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, οὐ μόνον ἐκ πάσης ἐπηρείας αὐτούς, καὶ τῆς τῶν ἀλλοφύλλων ἐπιδρομῆς σπεύδει νὰ ἀπαλλάττῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν μικρὸν τῆς παιδείας σπινθῆρα, τὸν μετὰ τὸ γενικὸν περισωθέντα ναυάγιον, εἰς πυρσὸν μέγαν νὰ ἐξάψῃ φιλοτιμεῖται, ἐφ' ᾧ τὴν ἀρχαίαν δόξαν τοῦ Γένους ἀνακαλέσασθαι, πᾶσαν τὴν τῶν εὐσεβῶν νεολαίαν ἐπὶ τὰ φῶτα τῆς τῶν προγόνων σοφίας χειραγωγοῦσά τε καὶ προτρέπουσα, διὰ τῆς ἀγρύπνου ἑαυτῆς προστασίας καὶ διοικήσεως. Ὅσα δὲ πρὸς μόνην ἀφορῶσι τῆς ψυχῆς τὴν βελτίωσιν, καὶ τῆς ἄνω κληρουχίας τὴν ποθουμένην ἐπίτευξιν, τούτων ἰδιαιτέραν ἔχουσα πρόνοιαν, προθυμίᾳ ὑπερβαλλούσῃ, τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάβασιν εὔδρομον τοῖς βουλομένοις ἐργάζεται. Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα ὑπὲρ τῶν οἰκείων τέκνων της φιλοστόργως ἐργαζομένη, οὐ μόνον τοὺς μικρόν τι προθυμουμένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ῥαθυμοτέρους, εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς διανίστησι.

Διὰ τοῦτο γοῦν μέλλοντες νὰ ἐκδώσωμεν εἰς τύπον τοῦτο τὸ βιβλίον τοῦ Συναξαριστοῦ, τὸ ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον, διὰ συνδρομῆς πάντων τῶν ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, καὶ σκεπτόμενοι πρὸς ποῖον μᾶλλον ἥρμοζεν ἡ προσφώνησις, κατιδόντες δὲ τὴν περὶ τὰ καλὰ προμήθειαν καὶ φροντίδα ταύτης τῆς φιλοστόργου μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας, οἰκειότατον πάντων ἐκρίναμεν εἰς αὐτὴν νὰ τὸ προσφωνήσωμεν, θαρρήσαντες, ὡς ἡ προστασία ταύτης οὐ τὴν τυχοῦσαν παρέξεται λυσιτέλειαν.

Δέξαι λοιπόν, ὦ Μῆτερ πάντων τῶν ὀρθοδόξων, τὸ προσφωνούμενον, πόνημα μὲν ὂν ἐκείνου τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν Νικοδήμου, διὰ δὲ προτροπῆς Ἀρχιερέων καὶ Πατριαρχῶν, ἔτι δὲ καὶ τῶν προκρίτων τοῦ ἁγίου Ὄρους, τῶν ἐν πᾶσι τοῖς ἐκεῖ σεβασμίοις μοναστηρίοις, ἐρανισθέν τε καὶ καθαρθέν. Δέξαι, Οἶκε τῆς ἄνω Σοφίας, ὃν ὁ Θεόσοφος Σολομὼν ἐστηριγμένον ἐπὶ στύλους ἑπτά, μὲ τὸν Θεοκίνητόν του κάλαμον πάλαι προεζωγράφησε. Δέξαι, Μῆτερ ἁγία, προτρέπουσα καὶ πάντας ὁμοῦ, καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον εἰς τὴν τούτου μετ' εὐλαβείας ἀνάγνωσιν, ἵνα καθὼς εἰς ἄλλα πολλά, οὕτω δὴ καὶ εἰς αὐτὸ τὴν πνευματικὴν ἐνδειξαμένη προμήθειαν, ψυχικὸν ὄφελος παράσχῃς τοῖς ἀναγινώσκουσι.

Τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τέκνα εὐπειθῆ τε καὶ γνησιώτατα.

Οἱ ἐν Ἱερομονάχοις ἐλάχιστοι
ΣΤΕΦΑΝΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ Ἁγιορεῖται.

ΒΙΟΣ ΕΝ ΣΥΝΟΨΕΙ
ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ
Συγγραφέως τῆς παρούσης βίβλου,

Συγγραφεὶς παρὰ τοῦ ὁσιολογιωτάτου Κυρίου

ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ ΙΒΗΡΙΤΟΥ.

Νικόδημος ὁ ἀοίδιμος, γέννημα ἦν Νάξου, μιᾶς τῶν κυκλάδων Νήσων. Ἐν νεανίσκοις τελῶν, ἐμαθήτευσεν ἐν Σμύρνῃ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα παρὰ Ἱεροθέῳ τῷ διδασκάλῳ. Ποθῶν δὲ τὸν ἀπράγμονα καὶ μονήρη βίον, ἦλθεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος κατὰ τὸ 1775· καὶ κουρευθεὶς μοναχὸς εἰς τὴν τοῦ Διονυσίου μονήν, μετωνομάσθη ἀπὸ Νικολάου Νικόδημος, ψηφισθεὶς ἀναγνώστης καὶ γραμματικὸς τῆς μονῆς. Μετὰ δὲ ἔτη δύω, ἐλθὼν ὁ Κορίνθου Μακάριος, [1] παρέδωκεν αὐτῷ τὴν Φιλοκαλίαν εἰς θεωρίαν του, τῆς ὁποίας ἄριστα συνέθετο τό τε προοίμιον καὶ τοὺς συνοπτικοὺς βίους τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπεριεχομένων συγγραφέων. Εἶτα διορθώσας τὸν Εὐεργετινόν, καὶ προσεπιπλατύνας τὸ περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως πονημάτιον, καὶ ὅλην ἀντιγράψας καὶ ἐπιδιορθώσας τὴν Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ Ἀλφαβηταλφάβητον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν προρρηθεῖσαν μονήν. Βουλόμενος δὲ ἀπελθεῖν εἰς Μπογδανίαν πρὸς τὸν ἀρετῇ διαπρέψαντα κοινοβιάρχην Παΐσιον Ῥῶσσον, ἐνεποδίσθη Θείᾳ δυνάμει. Ὑποταχθεὶς οὖν πρός τινα γέροντα Ἀρσένιον Πελοποννήσιον ἐν τῇ Σκήτει τοῦ Παντοκράτορος, ἐδόθη ὅλας εἰς τὴν μελέτην τῶν Θείων Γραφῶν, καὶ τῶν ἁγίων πατέρων. Παραγενόμενος δὲ μετὰ τοῦ γέροντός του εἰς Σκυροπούλαν, συνεγράψατο τὸ πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του Εὐρίπου Ἱερόθεον συμβουλευτικόν. Τὸ δὲ **1783**, ἐπιστρέψας πάλιν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος ἠγόρασε τὴν τοῦ γέ-

---

[1] Τούτου τὰ ὀστᾶ μετὰ θάνατον ἐτίμησεν ὁ Θεὸς εὐωδίᾳ καὶ θαύμασι πλείστοις.

ροντος Θεωνᾶ λεγομένην καλύβην κειμένην κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν Σκῆτιν τοῦ Παντοκράτορος. Τότε δὲ ἔλαβε τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα παρὰ τοῦ ὁσιωτάτου γέροντος Δαμασκηνοῦ Σταυρουδᾶ, καὶ ὅλην ἑξαετίαν ἡσυχάζων καὶ μελετῶν, ἐγένετο δόκιμος τῆς Θείας Γραφῆς, καὶ τοῖς πᾶσι περιβόητος καὶ παμπόθητος. Ἐπανελθόντος δὲ καὶ δεύτερον τοῦ ῥηθέντος Μητροπολίτου Κορίνθου, διωρθώσατο διὰ προτροπῆς ἐκείνου τὰ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου συγγράμματα. Εἶτα συνέθετο τὸ Ἐξομολογητάριον, καὶ τὸν Ἀόρατον πόλεμον, καὶ σὺν τούτοις τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, τά τε Πνευματικὰ Γυμνάσματα, καὶ τὸ Νέον Ἐκλόγιον. Ἐπὶ πᾶσι δὲ συναθροίσας, διὰ προτροπῆς τοῦ τε σοφολογιωτάτου διδασκάλου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου καὶ τοῦ ἀοιδίμου ἁγίου Ἡλιουπόλεως Λεοντίου, τὰ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ συγγράμματα, μετὰ κόπου πολλοῦ, καὶ ἐν τρισὶν ὅλοις τεύχεσιν ἀπαρτίσας, καὶ πλείστοις σημειώμασιν, ὡς ἔθος αὐτῷ, προσεπαυξήσας καὶ κατακαλλύνας, ἀπέστειλεν εἰς Βιένναν διὰ νὰ τυπωθῶσιν, ὅπου καὶ παρέπεσον διά τινας περιστάσεις.

Ἐδόθη δὲ ὅλος μετὰ τοῦ ἐκ Δημητζάνης ἱεροδιδασκάλου κυρίου Ἀγαπίου εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἤτοι τοῦ Πηδαλίου, ὃ καὶ παραφθαρὲν ὑπὸ Θεοδωρήτου, ἐλύπησε μεγάλως τοὺς συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα αὐτὸν τὸν Νικόδημον. Ὕστερον δὲ ἐκαλλώπισε τοὺς ὕμνους καὶ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τῆς Λαμπρᾶς. Εἶτα τὸ νέον Θεοτοκάριον ἐκδούς, καὶ συγγραψάμενος τὴν Χρηστοήθειαν, καὶ συλλεξάμενος τὸ Εὐχολόγιον, ἤρξατο τῷ 1794 πρῶτον μὲν ἑρμηνεύειν τὰς ἑπτὰ Καθολικὰς καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολάς, εἶτα δὲ τὸ ψαλτήριον Εὐθυμίου τοῦ Ζυγαδινοῦ, καὶ τὰς ἐννέα Ὠδὰς εἰς βίβλον ἰδιαιτέραν, ἥν περ Κῆπον Χαρίτων ἐπωνόμασε. Διὰ προτροπῆς δὲ τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων συνέθετο τὰ ὑπομνήματα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων ἀνδρῶν, μελουργήσας εἰς αὐτοὺς καὶ γλαφυρωτάτην ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν. [1] Τῷ δὲ 1805· τῷ καὶ 57 τῆς ζωῆς του, καί τοι βεβαρυμένος ὑπὸ τῶν πολλῶν καὶ μακρῶν πόνων τῶν διαφόρων συγγραμμάτων, καὶ ἀσκητικῶν κακοπαθειῶν, μετέφρασεν ἐρανίσας τὸν παρόντα μέγαν Συναξαριστήν. Τῷ ἔρωτι δὲ τῆς ἡσυχίας φλεγόμενος, ἠγόρασεν

[1] Τελεῖται ἡ αὐτῶν μνήμη ἐν ὅλῳ τῷ ἁγίῳ Ὄρει τῇ α′. Κυριακῇ μετὰ τὴν τῶν ἁγίων Πάντων.

αὖθις ἑτέραν ἄνωθεν τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης καλύβην, ὅπου καταστρώσας ὁμολογίαν τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως, ἢ ἀπολογίαν πρὸς τοὺς αὐτοῦ κατηγόρους, μεθηρμήνευσε τοὺς δεσποτικοὺς καὶ Θεομητορικοὺς ᾀσματικοὺς Κανόνας, καὶ τοὺς τῆς ὀκτωήχου Ἀναβαθμούς, ὀνομάσας τοὺς μέν, Ἑορτοδρόμιον, τοὺς δέ, Νέαν Κλίμακα.

Ἀποκαμὼν τοίνυν ἐκ τῶν πολλῶν, ὡς εἴπομεν, καὶ ἀτρύτων πόνων, τοὺς ὁποίους τοσοῦτον χρόνον ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ τὴν καλύβην καταλιπών, ὑπῆγε πρὸς τοὺς ἱερομονάχους καὶ ἐν Χριστῷ αὐτοῦ ἀδελφούς, Στέφανον καὶ Νεόφυτον τοὺς ἁγιογράφους καὶ Σκουρταίους λεγομένους, εἰς τοὺς ὁποίους ἄφησεν ἐντολὴν ἵνα φροντίσωσι περὶ τῶν ἀνεκδότων συγγραμάτων αὐτοῦ, τῶν τῇδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένων, καὶ ἐκδώσωσιν εἰς τύπον, τὰ ὁποῖα εἶναι ταῦτα· ά. τὸ ψαλτήριον β′. αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. γ′. ὁ Κῆπος τῶν χαρίτων. δ′. τὰ ἅπαντα συγγράμματα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ· έ. ἡ Ἀλφαβηταλφάβητος τοῦ ἁγίου Μελετίου τοῦ Ὁμολογητοῦ. ς′. τὸ Ἑορτοδρόμιον. ζ′. ἡ νέα Κλίμαξ· ἡ. δὲ καὶ τελευταῖον ἡ· ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ πίστεως. Μετ᾽ ὀλίγον δὲ νόσῳ κατασχεθεὶς πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, τῷ 1809. Ἰουλίου 14. ζήσας ὅλους χρόνους 60. Ἦν δὲ τὸν τρόπον ἁπλοῦς καὶ ἀνεξίκακος, τὸ ἦθος γλυκὺς καὶ χαρίεις, ἀκτήμων καὶ λίαν ἀπερίσπαστος. Εἰς τοσοῦτον δὲ ἤλασε μνήμης, ὥστε καὶ ὅλα κεφάλαια ἀπεστομάτιζε τῆς Γραφῆς, ῥητῶν ἐδάφιά τε καὶ σελίδας, καὶ πλείστας μαρτυρίας τε καὶ γνώμας Πατέρων· ὧν καὶ τοὺς τόπους τῶν Λόγων καὶ τόμων ἀνεπισφαλῶς ἐκ μνήμης ἐγίνωσκε. Πολλοὺς δὲ πειρασμοὺς τῶν νοητῶν ἐχθρῶν, καὶ κατηγορίας ἀπείρους τῶν αἰσθητῶν, ἤτοι ἀπαιδεύτων καὶ τὴν ἀρετὴν ὑποκρινομένων, γενναίως ὑποστάς, πλεῖστα τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ καταλέλοιπε συγγράμματα, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς συνθείς, τὰ δὲ ἐπιδιορθώσας ἐξέδοτο, ἅτινα ὡς ἐν συνόψει εἰσὶ ταῦτα.

ά. Φιλοκαλία. [1] β′. Εὐεργετινός. [2] γ′. Περὶ συνεχοῦς Μεταλήψεως. [3] δ′. Ἀλφαβηταλφάβητος. [4] έ. Συμβουλευτικόν. [5] ς′. Συμεὼν τοῦ.

[1] Ἐξεδόθη τῷ 1782. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[2] Ἐξεδόθη τῷ 1783. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[3] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. τῷ 1783·

[4] Ἀνέκδοτος.

[5] Ἐξεδόθη τῷ 1801. ἐν Βιέννῃ τὸ δεύτερον εἰς 8. μέγα.

νέου Θεολόγου. [1] ζ'. Ἐξομολογητάριον. [2] η'. Ἀόρατος πόλεμος. [3] θ'. Νέον Μαρτυρολόγιον. [4] ι'. Πνευματικὰ γυμνάσματα. [5] ιά. Νέον Ἐκλόγιον. [6] ιβ'. Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ τὰ σωζόμενα. [7] ιγ'. Πηδάλιον. [8] ιδ'. Ἐγκώμια ἐπιταφίου. [9] ιέ. Νέον Θεοτοκάριον. [10] ις'. Χρηστοήθεια. [11] ιζ'. Εὐχολόγιον. [12] ιή. Καθολικαὶ ἐπιστολαί. [13] ιθ'. Ἐπιστολαὶ Ἀποστόλου Παύλου. [14] κ'. Ψαλτήριον. [15] κά. Κῆπος χαρίτων. [16] κβ'. Βαρσανούφιος. [17] κγ'. Ὑπομνήματα ἁγίων ἀνδρῶν ἁγιορειτῶν. [18] κδ'. Νέος Συναξαριστής· [19] κέ. Ὁμολογία τῆς ἑαυτοῦ Πίστεως. [20] κς'. Ἑορτοδρόμιον. [21] κζ'. Νέα Κλίμαξ. [22] Καὶ οἵας μὲν οὖν ἐν τούτοις παρενέσπειρεν ὑποσημειώσεις τε καὶ ἀναγκαίας εἰδήσεις, καὶ ἐν ἑκάστῳ τεύχει διαφορὰς λόγων, τρόπων τε καὶ νοημάτων, καὶ ἐκθέσεις γραφικῶν ἀπορημάτων καὶ λύσεων, ἔξεστι τοῖς ἐντυγχάνουσι παρατηρῆσαι καὶ γνῶναι. Ὅσα δὲ τροπάρια, οἴκους τε, καὶ ὁλοκλήρους ᾀσματικοὺς κανόνας καὶ ἐγκώμια εἰς πολλοὺς τῶν ἁγίων μελῳδικώτατα συνετάξατο καὶ προσανεπλήρωσε, ταῦτα καὶ γραφῇ παραδοῦναι σχεδὸν ἀδύνατον.

---

[1] Ἐξεδόθη τῷ 1790. ἐν Βενετίᾳ, εἰς φύλλον.

[2] Ἐξεδόθη τὸ δεύτερον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1804· εἰς 8 τὸ αὐτὸ ἐξεδόθη τὸ τρίτον ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1818. εἰς 8. (Μέχρι τοῦ 1854 ἔγειναν ὅλαι ἑπτὰ ἐκδόσεις. Νεοελ. Φιλολογία Σάθα. Σ. Ε.

[3] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1796. εἰς 8.

[4] Ἐξεδόθη τῷ 1799. ἐν Βενετίᾳ, 8. μέγα.

[5] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1800. εἰς 8. μέγα.

[6] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1803. εἰς 8. μέγα.

[7] Παρέπεσον ἐν Βιέννῃ διά τινας περιστάσεις.

[8] Ἐξεδόθη ἐν Λειψίᾳ, τῷ 1800. εἰς φύλλον· (β' ἐν Ἀθήναις τῷ 1841 καὶ γ' ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1864. Σ. Ε.)

[9] Ἐξεδόθησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῷ 1800 εἰς 8.

[10] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1796. εἰς 8. μέγα· (β' ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1849).

[11] Ἐξεδόθη τῷ 1803· ἐν Βενετίᾳ, εἰς 8. μέγα.

[12] Ἐξεδόθη τῷ 1799 ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰς 8ον μέγα.

[13] Ἐξεδόθησαν ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1806.

[14] Ἐκδίδονται ἐν Βενετίᾳ, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους τρεῖς εἰς μέγα 4.

[15] Ἐκδίδεται ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 εἰς τόμους δύω.

[16] Μέλλει ἐκδοθῆναι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1819 ἐν Βενετίᾳ εἰς μέγα ὄγδοον. (Ἐξεδόθη. Σ. Ε.)

[17] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1816 εἰς 8. μέγα.

[18] Εἰσέτι ἀνέκδοτα.

[19] Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1819 εἰς 4. μέγα εἰς τόμους τρεῖς.

[20] Ἐξεδόθη τῷ 1819. ἐν Βενετίᾳ εἰς 8.

[21] Ἀνέκδοτον· (β'. Ἐξεδόθη τῷ 1836 ἐν Βενετίᾳ. Σ. Ε·)

[22] **Ἀνέκδοτα. Τὸ Ἑορτοδρόμιον, καὶ ἡ νέα Κλίμαξ μέλλουσιν ἐκδοθῆναι δι' ἰδίων ἀναλωμάτων τῆς κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος σεβασμίας μονῆς τῶν Ἰβήρων.**

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ [1]

ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΕΝ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΙΣ ΚΥΡΙΟΥ ΙΩΑΣΑΦ.

Τοῦ ἐξ Ἐγείρας τῆς Πελοποννήσου ἤτοι Βλοβοκᾶς.

Ὁ καὶ τῶν τῆς ἐν Ἁγιωνύμῳ ὄρει ἱερᾶς μεγίστης Λαύρας τῶν Μοναστῶν εἷς ὑπάρχων.

Μηκέτι εὐσεβέων παῖδες Χριστοῖο μαθηταί,
Νωλεμέως πρόσκεισθε θυραίης βίβλοις, αἵ περ
Ὑμέας ὠφελέουσ' ὀλίγον· βίβλῳ δέ γε τῇδε
Αἰὲν ἐνασχολέεσθε, ἰδ' ἐντρυφάατε· πορεῖ γὰρ
Ὑμῖν ὄλβον ἀκηράσιον, καὶ κρείττονα χρυσοῦ.
Ἔστι γὰρ αὕτη ἐλλόγιμος ἄλλος Παράδεισος,
Παντοίοισιν ἀκηρασίοις καλοῖσι κομέουσα.
Δήετε δ' ἀνδρῶν θεσπεσίων δήμους ἀριθμήτους,
Καὶ δὲ γυναικῶν παντοίαις ἀρεταῖσι βρίθοντας,
Ὡς φυτὰ ἀγλαόκαρπά τε, καὶ καλλίπνοα ἄνθη.
Ἐξ ὧν καὶ τρυγάαν ἔνι καρποὺς ἀμβροσίους τε,
Καὶ δὲ ῥόδων τῶν ἡδυπνόων ἄδδην ἀπολαύειν,
Ἠδὲ κρίνων λευκῶν, καὶ ἴων τῶν ποικιλοχρόων τε,
Εὐόδμων ναρκίσσων, πορφυρέων θ' ὑακίνθων
Τοιαύτη τελέθει βίβλος ἡ παρεοῦσ' ἀγαπητοί.
Ἥν περ Χριστὸς Ἄναξ διὰ χρηστοῦ Νικοδήμου
Ἀνέρος ἁγίου εἰς Ἄθῳ ἀεθλεύσαντός τε.
Ταύτην δ' εὐσεβέες γ' ἐκ συμβολέων οἰκείων
Ἀργυρέων, διὰ χαλκοτύποιο γραφῆς κοίνωσαν
Ἐμμαπέως πάσῃ Ἐκκλησίᾳ ὀρθοφρονούσῃ.
Παμμεδέων δ' ἄρα Χριστὸς Ἰησοῦς καὶ χαριδώτης
Τοῖσδε πόροι μισθὸν ἀπερείσιον ἕνεκα τούτων,
(Ὅς καὶ κλάσματος ἀντιδίδωσ' εἰς ἤματι λοίσθῳ
Ἣν βασιλείαν,) καὶ δέγ' ἑκάστου τοὔνομα γράψαι
Τουτέων ζωῆς ἐν βίβλῳ, τόπερ ὧδε γέγραπται.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΖΟΥΛΟΥΦΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΑΡΓΟΥΣ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΑ

Εἰς τὸν Σοφολογιώτατον, καὶ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει γενόμενον Διδάσκαλον

ΚΥΡΙΟΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΝ.

» Κῦδος ἁπάντων εὐσεβέων, πολυπάνσοφε Ἄνερ,
Θείης τε κλισίης, ἀστυφέλικτε ἕδρα,
» Τῆς νήσου Νάξου γόνε, θρέμμ' ἱεροῦ τε ὄρους κεν,
Δῶρα σοὶ δῶκε φύσις, Οὐράνιός τε χάρις,
» Εὐσεβέων ἅπασαν γενεὴν, ὄφρα περ μέγ' ὄναιο,
Μοχθῶν ξυντάττων τεύχε' ἀεξίνοα.
» Θειοπνεύστοις καὶ τοῦτο ξυνέγραψας ἁπάντων
Ζωὰς ξυλλέξας ἠγαθέων Ἀνέρων.
» Κρήνη καλλιρόη γὰρ μείλιχος ὥσπερ ὑπάρχει
Πιστοὺς ἀρδομένη, νάμασιν ἡδυπότοις.
» Ταῦτ' ἀρετῶν ἁπασῶν κοσμήτωρ πᾶσιν ἐφάνθης,
Πάντα χάρηνα τέμνων τῶν ἀλίων σοφίῃ.

---

[1] Γράφε ἡρωϊκά. Σ. Ε.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΤΕΡΟΝ

Εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς παρούσης βίβλου.

» Ὑψιμέδοντος ἴδε παῖς, Οὐρανίδαο θεεῖο
Νόσφιν ἔχοι σε κακῶν, ἀργαλέων τε νόσων.
» Ὦ φιλόχριστον ἔθνος, τῶν συμβολέων τὸ ἄθροισμα,
Ψυχοσωτήρας, ἣδ' ἱερᾶς τε βίβλου.
» Ὧδε σὺ γὰρ μεγαολβον, ἐν Οὐλύμπῳ δέ γε πάντως,
Λήψῃ τον μισθὸν πολλαπλοον Θεόθεν.
» Σεῖο δὲ τοὔνομα, ἐν πέρασιν γῆς αἰνετὸν ἔσται.
Ἐκδὸν τὴν Δέλτον, καὶ καταγραψάμενον.
» Ἀλλ' ὁ Θεος τοδε ἐν βίβλῳ ζώντων καταγράψαι
Πολλα τοι δ' ἐσθλὰ νέμοι, κἄλγεα ἐξελάοι.

ΕΤΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ,

Ὡς ἀπὸ μέρους τῆς βίβλου πρὸς τὸν ἀναγνώστην.

» Τίπτε ὁρᾷς μ' Ἀναγνῶστα; ἆρ' οἶδας ἔγωγε τίς εἰμί;
Ζωὰς τ' εὐτάκτως τῶν ζαθέων λαλέω.
» Δεῦρ' ἴθι θαρσῶν, θησαυρὸν θαμιναῖς ὑπὸ χερσὶ,
Τον δ' ἀνέλιττ' Ἀνέρος τὸν πολυδαιδάλεον.
» Πανδώρης δ' εὑρήσεις πάνδωρον πίθον ὥσπερ
Παντοδαπῇ τε ψυχὴν δῶρα χαριζόμενον.
» Ὄσχατον εὐανθῆ πολυποίκιλον αἰόλης αὐδῆς.
Τοῖς τε ἐπερχομένοις πᾶσιν ἀνοιγόμενον.
» Ὡς γὰρ παντοδαποῖς προσπτᾶσα φυτοῖσι μέλισσα
Ἐκ πάντων γλυκερῶν μήδετ' ἰοῦσα μέλι.
» Οὕτως οὗτος Ἀνὴρ, ἐσθλῶν βίβλων παρὰ πάντων
Δαιδαλέην αὐδὴν ὅλην ἀναλεξάμενος
» Τῷ ἱερῷ Τεμένει, τοῖς Εὐσεβέσιν μ' ἀνέθηκε,
Πουλυμαθημοσύνης εἵνεκα κ' εὐπορίης.
» Ὦ τιν' ἐντυχόντων σπουδῇ πολλῇ Ἀναγνῶστα
Ἵλαθι Παμμεδέων τῷ πονέσαντι, λέγε.

ΑΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΟΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ.

ΤΟΙΣ ΤΕ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΙΣ ΠΑΤΡΑΣΙ

ΑΓΑΠΗΤΟΙΣ ΕΝ ΚΥΡΙΩ ΑΔΕΛΦΟΙΣ

ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΛΟΙΠΟΙΣ ΕΥΣΕΒΕΣΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙΣ

Τὴν εὐχὴν προσκύνησιν, καὶ τὸν ἐν Χριστῷ ἀδελφικὸν ἀσπασμὸν ἀπονέμω.

Ἀνίσως, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, περιττὸν ἦναι τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύω φοραῖς ἐκεῖνο, ὁποῦ ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φοράν, «περιττὸν δὶς τίκτειν, τὸ τεχθὲν ἅπαξ καλῶς·» βέβαια ἀκολουθεῖ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅτι δὲν εἶναι περιττὸν, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμον, καὶ χρήσιμον, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον, τὸ νὰ γεννᾷ τινὰς δύω φοραῖς ἐκεῖνο, ὁποῦ δὲν ἐγεννήθη καλῶς τὴν μίαν φοράν· καὶ μάλιστα, ὅταν τὸ γεννώμενον ἦναι ἀναγκαιον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον. Τὸ πρῶτον βεβαιοῖ ὁ ἐκ Ναζιανζοῦ Θεολόγος Γρηγόριος, διατὶ, τὴν Θεολογίαν, ὁποῦ ἀναφέρει ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Λόγῳ, τὴν αὐτὴν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ εἰς τὸν περὶ τοῦ Πάσχα Λόγον αὐτοῦ, ὡς ἅπαξ καλῶς καὶ ἀκριβῶς συντεθεῖσαν. Ὁμοίως καὶ ὁ Θεσσαλονίκης συνώνυμος, καὶ μηδὲν διαφέρων ἐκείνου τῇ Θεολογίᾳ Γρηγόριος, διὰ τὶ καὶ ἐκεῖνος τὰ περὶ τῆς ἱερᾶς Νήψεως μυστήρια, ὁποῦ ἀνακαλύπτει ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Πέτρου του Ἀθωνίτου βιογραφίᾳ, τὰ αὐτὰ σχεδὸν αὐτολεξεὶ ἐκθέτει καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ Εἰσόδια πρώτῳ Λόγῳ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὴν μονάζουσαν ξένην· μᾶλλον δὲ πρὸ αὐτῶν τοῦτο βεβαιοῖ ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ὁ ὁποῖος τὸν Δεκάλογον, ὁποῦ ἀναφέρει ἐν τῷ εἰκοστῷ κεφαλαίῳ τῆς Ἐξόδου, τὸν αὐτὸν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις ἀναφέρει καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ Δευτερονομίου. Τὸ δὲ δεύτερον βεβαιοῖ ἡ ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου βίβλος, ἥτις διότι περιέχει κατὰ τάξιν τὰς βαθμίδας τῶν ἀρετῶν, ἐπονομάζεται Κλίμαξ, αὕτη καὶ γὰρ, ἐπειδὴ καλῶς ἅπαξ οὐκ ἐγεννήθη, ἤτοι οὐ μετεφράσθη, διὰ τοῦτο, ὄχι μόνον δὶς, ἀλλὰ καὶ τρὶς μέχρι τοῦ νῦν, γλαφυρωτέραν καὶ ἀκριβεστέραν ἔλαβε τὴν γέννησιν καὶ μετάφρασιν.

Τοῦτο τὸ ἴδιον ἠκολούθησε καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην βίβλον Μαυρικίου τοῦ διακόνου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, [1] ὅστις διὰ τὶ ἐσύναξεν ἐν συντομίᾳ ἐκ διαφόρων ἱστορικῶν [2] τοὺς ἱε-

---

[1] Ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος τῶν Ἱεροσολύμων σελ. 526 τῆς Δωδεκαβίβλου· κἂν καὶ ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος ὁ Κρὴς λέγει οὐκ ὀρθῶς, ὅτι εἶναι Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος, οὗτος γὰρ συνέγραψε τὰ τοῦ Τριῳδίου, καὶ Πεντηκοσταρίου Συναξάρια, καὶ οὐχὶ τὰ τῶν Μηναίων.

[2] Ἤτοι ἐκ τοῦ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, ἐκ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας καὶ ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ ἱεροῦ Θεοδωρήτου, ἐκ τοῦ Εὐσεβίου, ἐκ τοῦ Σωζομένου, ἐκ τῆς Τετραβίβλου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου τῆς ὑπὸ τοῦ Ζαχαρίου Πάπα μεταγλωττισθείσης Ἑλληνιστὶ, καὶ ὑπὸ τοῦ Καισαρίου Δαπόντε μεταφρασθείσης εἰς τὸ ἁπλούστερον· ἐκ τοῦ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, ἐκ τοῦ Λαυσαϊκοῦ, ὅπερ συνέγραψεν Ἡρακλείδης ὁ Καππαδοκίας ἐπίσκοπος (ὅστις, κατά τινας, λέγεται καὶ Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, ὁ ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοὺς βίους πολλῶν ὁσίων συγγράψας· οἱ τοῦτο δὲ λέγοντες τὸ συμπεραίνουσι, διὰ τὶ καὶ ὁ Παλλάδιος ἔγραψε πρὸς Λαῦσον τὸν Πραιπόσιτον, πρὸς ὃν ἔγραψε καὶ ὁ Ἡρακλείδης· κατ' ἄλλους δὲ, ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδη) ἐκ τοῦ χειρογράφου Παραδείσου τῶν Πατέρων, τὸν ὁποῖον συνέλεξεν ὁ ῥηθεὶς Παλλάδιος, καὶ ἐμοίρασεν εἰς κγ'. ὑποθέσεις, ἐκ τοῦ νέου Παραδείσου, ἤτοι ἐκ τοῦ Λειμωναρίου, τὸ ὁποῖον συνέγραψεν Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ μονα-

ρους καὶ πλατυτέρους βίους τῶν ἁγίων Πάντων τῶν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἑορταζομένων, καὶ ἀναγινωσκομένων κατὰ τὴν ἕκτην ᾠδὴν τῶν κανόνων ὠνομάσθη Συναξαριστής. Μετέφρασε γὰρ αὐτὴν παλαιὰ, ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωτέραν ταύτην διάλεκτον ὁ σοφὸς ἀνὴρ, Μάξιμος ὁ Μαργούνιος, ὁ χρηματίσας ἐπίσκοπος Κυθήρων, ἤτοι τοῦ νῦν λεγομένου Τζηρίγου.[1] Ἡ μετάφρασις ὅμως αὕτη, δὲν ἠξεύρω διὰ ποίαν ἀφορμὴν, ἀπέβη τόσον ἀσαφὴς, καὶ τόσον κακόφραστος καὶ ἀηδὴς, εἰς τρόπον ὅτι, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς, ἀηδιζόμενοι εἰς τὴν ἀσαφῆ καὶ ἄνοστον φράσιν αὐτῆς, παραίτησαν μὲν παντελῶς τὴν ταύτης ἀνάγνωσιν, ἀναγινώσκουσι δὲ, τὰ ἐν τοῖς Μηναίοις Συναξάρια τῶν καθ' ἡμέραν ἁγίων, τὰ γεγραμμένα Ἑλληνιστὶ, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ εἶναι ἄπειροι τῆς Ἑλληνικῆς διαλέκτου· ἐπειδὴ καλλίτερα καταλαμβάνουν αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον, πάρεξ τὴν τοιαύτην μετάφρασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ. Προσετέθη δὲ καὶ ἄλλη περίστασις, διὰ τί ἡ μετάφρασις αὕτη τοῦ Συναξαριστοῦ, ἀγκαλὰ καὶ ἦναι ἔτζι ἀσαφὴς καὶ ἀηδὴς, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, μ' ὅλον τοῦτο καὶ αὐτὴ δὶς ἐκδοθεῖσα τύποις ἕως τοῦ νῦν, ὑπὸ τῆς πολυκαιρίας ἐξέλιπεν, ὅθεν καὶ πολλοὶ ἀδελφοὶ ζητοῦντες νὰ ἀγοράσουν βιβλία ἐξ αὐτῆς, οὐχ εὑρίσκουσιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν παρακινούμενοι ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ ὄρει μερικοὶ φιλόκαλοι ἀδελφοὶ, τόσον μοναστηριακοὶ, ὅσον Σκητιῶται καὶ Κελλιῶται, δέησιν προσέφερον τῇ ἐμῇ ἀναξιότητι, ἵνα ποιήσω δευτέραν μετάφρασιν σαφῆ τε καὶ καθαρὰν τοῦ ἰδίου Συναξαριστοῦ, πρὸς κοινὴν ἁπάσης τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὠφέλειαν· ὧν τῇ δεήσει, ἀντέτεινον μὲν κατ' ἀρχὰς, (τὸ καματηρὸν καὶ πολύμοχθον τῆς βίβλου συλλογιζόμενος,) συμβουλῇ δὲ καὶ προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου καὶ πανσεβάστου μοι δεσπότου πρῴην Κωνσταντινουπόλεως Κυρίου Γρηγορίου ὑπήκοος γενόμενος, ἐπείσθην τελευταῖον ἐπιχειρῆσαι, τὸ πολυωφελὲς καὶ μεγαλωφελὲς αὐτῆς στοχαζόμενος. Καὶ δὴ ταῖς πρεσβείαις Πάντων τῶν ἁγίων ἐπιθαρσήσας, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχομένων, καὶ ταῖς εὐχαῖς πάντων τῶν Χριστωνύμων ἱερωμένων τε ἅμα καὶ λαϊκῶν ἐπελπίσας, κατῆλθον εἰς τὴν ἱερὰν, σεβασμίαν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, ἧς ἐν τοῖς ὁρίοις κατοικῶ, καὶ ἔλαβον τὸν χειρόγραφον αὐτῆς Συναξαριστὴν, ἐν δυσὶ Τόμοις διῃρημένον, καλλιγράφου καὶ ὀρθογράφου χειρὸς ὄντα φιλοπόνημα. Εἶτα καλάμου καὶ χάρτου ἀψάμενος, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν φιλοπόνως, καὶ μεθ' ὅσης εἶχον τῆς προθυμίας ἐπιμείνας τῷ ἔργῳ, μετέφρασα τοῦτον χάριτι Χριστοῦ, καὶ τῇ βοηθείᾳ καὶ ἀντιλήψει τῶν ἁγίων Ἀπάντων.[1]

Μετέφρασα δὲ, οὐ μόνον τὰ τοῦ τετυπωμένου Συναξαριστοῦ Συναξάρια, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ χειρογράφου· καὶ ὅσα μὲν Συναξάρια ἦτον ἐλλιπῆ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀνεπλήρωσα ταῦτα ἐκ τῶν τελειοτέρων Συναξαρίων τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ διὰ τοῦ σημείου τούτου τοῦ Σταυροῦ †. Πλὴν καὶ ὅσα Συναξάρια δὲν ἔχουσι Σταυρὸν, ὅλα σχεδὸν ἔχουν προσθήκας τινὰς καὶ ἀναπληρώσεις ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, καὶ μόλις εὑρίσκεται Συναξάριον, ὁποῦ νὰ ἦναι μόνον ἐκεῖνο τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ περιεχόμενον Συναξαριστῇ. Ὅσα δὲ παντελῶς δὲν εὑρίσκοντο εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν (τὰ ὁποῖα, δὲν ἠξεύρω πῶς, οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι τὰ ἀφῆκαν, καὶ μ' ὅλον ὁποῦ εἶναι ὡραῖα καὶ ἀξιοθαύμαστα) ταῦτα προσέθηκα ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειώσας αὐτὰ ἔξωθεν δι' ἀστερίσκου. * Πανταχοῦ δὲ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς πρωτότυπον καὶ κείμενον ἐμεταχειρίσθηκα τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, ὡς πολὺ τελειώτερον καὶ ἀκριβέστερον ὄντα τοῦ τετυπωμένου. Ἐσπούδασα δὲ νὰ καθαρίσω τὴν μετάφρασίν μου ταύτην, ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις περιεχόμενα, διπλᾶ καὶ

χὸς, ὁ ἐπικαλούμενος Μόσχος, ὅστις ἤκμαζεν ἐπὶ τῆς βασιλείας Τιβερίου καὶ Μαυρικίου, ἐν ἔτει 581, καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν.

[1] Μάξιμος ὁ Μαργούνιος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κρήτην, ἀνὴρ εἰς ἄκρον παιδείας φθάσας καὶ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ, ὅστις ἐξέδωκε συγγράμματα παντοδαπὰ, καὶ πολλὰς ἐπιστολὰς ἀττικῶν χαρίτων γεμούσας, ἐτελεύτησε δὲ, ἐτῶν ὢν ὀγδοήκοντα, ἐν ἔτει αχβ΄. Ἀπὸ δὲ τοὺς Ἀνακρεοντίους στίχους ὁποῦ σώζονται τοῦ αὐτοῦ, φαίνεται, ὅτι ἦτον εἷς τῶν δοκιμωτέρων Λυρικῶν ποιητῶν τοῦ καιροῦ του. (Μελέτιος τόμ. γ΄. σελ. 410).

[1] Δὲν εὐχαριστήθηκα δὲ εἰς μόνον τὸν τοῦ Παντοκράτορος Συναξαριστὴν, ἀλλὰ παραλαβὼν καὶ τοὺς Συναξαριστὰς τοῦ τε περιωνύμου ναοῦ τοῦ Πρωτάτου, τῆς ἱερᾶς καὶ κοινοβιακῆς μονῆς τοῦ Διονυσίου, καὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Κουτλουμούση, παρέβαλον τοῦτον μὲ ἐκείνους, καὶ εἴτι εἶχεν ἐλλιπὲς, ἀνεπλήρωσα ἐξ ἐκείνων.

τριπλᾶ καὶ τετραπλᾶ Συναξάρια, τὰ ὁποῖα καθὼς ἦτον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ περιττῶς καὶ ἀτάκτως καὶ ἀπερισκέπτως, ἔτζι καὶ περιττῶς μετέφρασεν αὐτὰ εἰς τὸν ἁπλοῦν Συναξαριστὴν ὁ σοφὸς Μάξιμος, μηδεμίαν ποιήσας τούτων ἐπιμέλειαν. Ἵνα δὲ ἐν μέρει δηλοποιήσω τοῖς φιλολόγοις, τίνων ἁγίων εἰσὶ διπλᾶ, καὶ τίνων τριπλᾶ Συναξάρια, ἰδοὺ ἐδῶ ἐκτίθημι ταῦτα.

Νικάνδρου τοῦ Αἰγυπτίου, δύω Συναξάρια. Βαρλαὰμ μάρτυρος, δύω. Παύλου Πλουσιάδος, δύω. Ὑπατίου Ἐπισκόπου Γαγγρῶν, δύω. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, δύω. Μενίγνου τοῦ Κναφέως, δύω. Σαρβήλου καὶ Βεβαίας, τρία. Βενιαμὶν Διακόνου, δύω. Βικεντίου Διακόνου, δύω. Βαρσιμαίου Ἐδέσσης, δύω. Ἀρτέμονος τοῦ πρεσβυτέρου Λαοδικείας, τέσσαρα. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, τρία. Παγχαρίου μάρτυρος, δύω. Ἰωάννου τοῦ Ψυχαΐτου, δύω. Μαξίμου μάρτυρος, δύω. Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς καὶ θαυματουργοῦ, δύω. Γεωργίου Μιτυλήνης, δύω. Ῥωμανοῦ Κίλικος τοῦ θαυματουργοῦ, δύω. Παρμενᾶ, Ἀμφιανοῦ, καὶ Αἰδεσίου τῶν αὐταδέλφων δύω. Πατρικίου Προύσης, δύω. Κοσμᾶ ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ, δύω. Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου, δύω. Εὐσταθίου Ἀντιοχείας, δύω. Μαυρικίου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑβδομήκοντα μαρτύρων, δύω. Πελαγίας τῆς ἐξ Ἀντιοχείας, τῆς κρημνισάσης ἑαυτὴν, δύω. Μαρκιανοῦ ὁσίου τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ, δύω. Ἰουλιανοῦ ὁσίου, δύω. Βησσαρίωνος ὁσίου, δύω. Ἀπελλοῦ, Λουκᾶ, καὶ Κλήμεντος ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα. δύω. Ἁγνῆς μάρτυρος, δύω. Πατερμουθίου, Κόπρι, καὶ Ἀλεξάνδρου, δύω. Κυρίλλου Γορτύνης, δύω. Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης, δύω. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, δύω. Θεοδότης καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς, δύω. Στεφάνου ἱερομάρτυρος Πάπα Ῥώμης, δύω. Ἴας μάρτυρος, δύω. Σαλαμάνου ὁσίου, δύω. Μάρκου, Ἀριστάρχου, καὶ Ζήνωνος τῶν ἀποστόλων, δύω. Τῶν ὀγδοήκοντα πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ Οὐάλεντος ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων, δύω. Σεβαστιανῆς μάρτυρος, δύω. Συμεὼν ἱερομάρτυρος συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, δύω. Πελαγίας μάρτυρος τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ, δύω. Παίδων ἑπτὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ, δύω. Ἰωάννου Χοζεβίτου, δύω. Κοσμᾶ, καὶ Δαμιανοῦ, τῶν ἐξ Ἀραβίας Ἀναργύρων, δύω. Σωσάννης τῆς ὁσιομάρτυρος, δύω. Θεοδούλης μάρτυρος, δύω. Εὐγενίου καὶ Μακαρίου τῶν ὁμολητῶν, δύω· τὰ ὁποῖα ὅλα περιττὰ Συναξάρια, συμποσοῦνται πεντήκοντα τρία. Πρὸς εἴδησιν δὲ τῶν ἀναγινωσκόντων, ὑπεσημείωσα εἰς τοὺς τόπους των Συναξαρίων τούτων, ὅτι περιττῶς ἐκεῖ γράφονται παρὰ τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἵνα μὴ ἀπορῶσι, βλέποντες αὐτὰ λείποντα ἐκ τοῦ ἡμετέρου Συναξαριστοῦ·

Ὁμοίως ἐσπούδασα νὰ καθαρίσω τὸν παρόντα Συναξαριστήν μου, καὶ ἀπὸ τὰς αὐτὰς διπλᾶς καὶ τριπλᾶς μνήμας τῶν τε ἀνωτέρω, καὶ ἄλλων προσέτι παμπόλλων ἁγίων, αἱ ὁποῖαι ἀτάκτως καὶ ἀηδῶς περιέχονται, ἔν τε τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Ἐπιμελήθημεν δὲ νὰ καθαρίσωμεν τὴν μετάφρασιν ἡμῶν ταύτην, καὶ ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Συναξαριστῇ περιεχόμενα ἐναντία τῇ Θείᾳ Γραφῇ, καὶ ἀπίθανα παρὰ τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ τοῖς κριτικοῖς· ὁποῖα εἶναι, τὰ ἐν τῷ Θρήνῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου λεγόμενα κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου· ὅτι δηλαδὴ ὁ Ἱερεμίας ἀπῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ Θεία Γραφὴ λέγει, ὅτι οὐκ ἀπῆλθε· καὶ τὰ ἐν τῷ Συναξαρίῳ Μακαρίου τοῦ Ῥωμαίου περιεχόμενα κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ἄλλα ὅμοια.- Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλ' ἐπιμελήθημεν νὰ προσθέσωμεν ἐν τῇ μεταφράσει ἡμῶν ταύτῃ, καὶ τὰς χρονολογίας εἰς κάθε ἁγίου Συναξάριον, ὅσας δηλαδὴ ἐδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν. Ὁμοίως καὶ τὰς ὀνομασίας τῶν τόπων καὶ πόλεων, καθὼς δηλαδὴ τώρα ὀνομάζονται οἱ ἐν τοῖς Συναξαρίοις ἀναφερόμενοι τόποι καὶ πόλεις, πρὸς σαφήνειαν καὶ κατάληψιν περισσοτέραν τῶν ἀναγινωσκόντων· οὐχὶ δὲ πάσας τὰς ὀνομασίας ἐπροσθέσαμεν, ἀλλ' ὅσας ἠδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς Συναξαρίοις περιεχομένους ἁγίους, ἔχουσι καὶ βίους κατὰ πλάτος, μεταφρασμένους εἰς τὸ ἁπλοῦν, καὶ περιεχομένους εἰς τὸν Δαμασκηνὸν, εἰς τὸ Ἐκλόγιον, εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, εἰς τὸν Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Παράδεισον, εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, εἰς τὴν Καλοκαιρινὴν, εἰς τὸν Ἐφραὶμ, καὶ εἰς ἄλλα βιβλία· διὰ τοῦτο ἐπιμελήθημεν καὶ ἐσημειώσαμεν εἰς τὸ τέλος κάθε Συναξαρίου τῶν τοιούτων ἁγίων, εἰς ποῖον βιβλίον ἐκ τῶν ἀνωτέρω εὑρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς βίους τῶν ἀνωτέρω ἁγίων, καὶ τοὺς συγγραφεῖς αὐτῶν, καὶ μάλιστα Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, ἐσπουδάσαμεν νὰ σημειώσωμεν, καὶ ἐν ποίοις ἱεροῖς μοναστηρίοις τοῦ ἁγίου Ὄρους εὑρίσκονται, πρὸς εἴδησιν τῶν φιλολόγων, καλῶς εἰδότες, ὅτι οὐκ ἄχαρίς ἐστι παρ' αὐτοῖς μία τοιαύτη εἴδησις.

Πρὸς τούτοις τὰ ἀσυμβίβαστα, ὅσον τὸ δυ-

νατὸν ἡμῖν, συνεβιβάσαμεν· τὰ ἄτακτα ἐρρυθμίσαμεν· τὰ ἀσαφῆ ἐσαφηνίσαμεν· τὰ ἀντιφατικὰ καὶ ἀνάρμοστα συναρμόσαμεν· καὶ ἁπλῶς πᾶσαν τὴν δυνατὴν ἡμῖν ἐπιμέλειαν κατεβάλομεν, εἰς τὸ νὰ φέρωμεν τὴν παροῦσαν μετάφρασιν τοῦ Συναξαριστοῦ εἰς κρείττονα καὶ τελειοτέραν τάξιν τε καὶ κατάστασιν. Ἐπειδή, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἰποῦμεν τὴν ἀλήθειαν, ἄλλο βιβλίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας δὲν ἦτο πλέον ἄτακτον καὶ ἀνεπιμέλητον, ὡσὰν ὁ Συναξαριστής, καθὼς τοῦτο κοινῶς παρὰ πάντων τῶν εἰδότων ὁμολογεῖται. Καὶ τοῦτο δὲ προσσημειοῦμεν, ὅτι ἠκολουθήσαμεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἡμερῶν τῶν ἁγίων, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται τὰ Μηναῖα, καὶ ὁ μεταφρασμένος Συναξαριστής, δηλαδὴ ἐν ὁποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἕκαστον τῶν ἁγίων διορίζουσι τὰ Μηναῖα, ἐν ταύτῃ καὶ ἡμεῖς αὐτὸν διορίζομεν, διὰ τὴν ἔκπαλαι ἐπικρατήσασαν συνήθειαν· καὶ οὔτε εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν ἠκολουθήσαμεν, οὔτε εἰς τὸ Ὡρολόγιον, ἅτινα μερικοὺς ἁγίους τάττουσιν ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, παρὰ τὴν ἐν Μηναίοις, καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν Συναξαρίων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ Μαργουνίου μεταφρασθεὶς Συναξαριστὴς δὲν περιέχει τοὺς ἐν τοῖς Μηναίοις στίχους, τούς τε δύω Ἰαμβικούς, καὶ τὸν ἕνα ἡρωϊκόν, τούτου χάριν ἐπροξένει ὄχι ὀλίγην σύγχυσιν καὶ χασμῳδίαν· καθότι, ἄλλος μὲν ἦτον χρεία νὰ ἀναγινώσκῃ τοὺς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους, ἄλλος δέ, τὸν Συναξαριστήν. Ὅθεν, ὅταν τυχὸν ἐτελείονεν ὁ εἷς τὸ ἓν Συναξάριον, καὶ ὁ ἄλλος δὲν ἦτον ἕτοιμος εὐθὺς διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς ἐν τῷ Μηναίῳ στίχους τοῦ ἀκολουθοῦντος Συναξαρίου, ἐγίνετο μεταξὺ χασμῳδία οὐκ ὀλίγη καὶ σύγχυσις. Διὰ τοῦτο ἐπροσθέσαμεν ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς Νέῳ τούτῳ Συναξαριστῇ καὶ τοὺς Ἰαμβικοὺς στίχους, καὶ τὸν Ἡρωϊκόν, ἵνα εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἀναγινώσκῃ καὶ τὰ Συναξάρια καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς στίχους· καὶ ἑπομένως, ἵνα ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ἡ πρώην ἀκολουθοῦσα χασμῳδία καὶ σύγχυσις.

Οἱ στίχοι δὲ αὐτοί, τόσον οἱ δύω Ἰαμβικοί, ὅσον καὶ ὁ εἷς Ἡρωϊκός, συνετέθησαν ἄριστα καὶ προσφυέστατα ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς κυρίου Χριστοφόρου Πατρικίου Ὑπάτου τοῦ Μιτυληναίου. Καὶ οἱ μὲν Ἰαμβικοί, ἐγκωμίου τάξιν ἔχουσιν, ἁρμοζόντως καὶ γλαφυρῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ τέλος τοῦ ἐγκωμιαζομένου ἁγίου περιέχοντες· ὁ δὲ εἰς τὸν πρῶτον ἅγιον ἡρωϊκός, δηλοῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐτελειώθη ἐκεῖνος ὁ ἅγιος, ἐνίοτε δὲ περιέχει καὶ τὸ τέλος τοῦ προκειμένου ἁγίου. Ἐγὼ δὲ παρετήρησα, ὅτι οἱ ἐν τοῖς Μηναίοις ἐμφερόμενοι στίχοι, δὲν εἶναι ὅλοι τοῦ ῥηθέντος Χριστοφόρου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων τινῶν νεωτέρων. Ὅσοι λοιπὸν στίχοι ἔλειπον ἀπὸ τὰ τετυπωμένα Μηναῖα, οὗτοι ἀνεπληρώθησαν παρ' ἐμοῦ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, σημειωθέντες εἰς τὴν ἀρχὴν μετὰ ἀστερίσκου ἑνὸς * πρὸς διάκρισιν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολλῶν ἁγίων Συναξάρια ἔλιπον οἱ προσήκοντες δύω Ἰαμβικοὶ στίχοι, καὶ οὔτε ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις εὑρίσκονται, οὔτε ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ· τούτου χάριν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσεν οἴκοθεν τοὺς ἑκάστῳ ἁγίῳ ἁρμόζοντας δύω Ἰαμβικούς, ἵνα πάντες ὁμοῦ οἱ ἅγιοι στίχους ἔχωσι, καὶ μὴ κατὰ τοῦτο ἐλλιπεῖς φαίνωνται. Μνήμη γὰρ ἁγίου καὶ ὄνομα, μάλιστα δὲ Συναξάριον ἁγίου, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι τοὺς συνήθεις δύω Ἰαμβικοὺς στίχους, ἀτελῆ νομίζονται καὶ κολοβὰ παρὰ τοῖς ἀναγινώσκουσι. Πρὸς διάκρισιν δέ, ἐσημείωσα ἔξωθεν ἕνα σταυρὸν † εἰς πάντας τοὺς παρ' ἐμοῦ συντεθέντας στίχους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη καὶ πολλοὶ Ἡρωϊκοὶ στίχοι ἔλειπον, τόσον ἀπὸ τὰ Μηναῖα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν, διὰ τοῦτο συνετέθησαν καὶ αὐτοὶ παρ' ἐμοῦ, καὶ ἐσημειώθησαν ἔξωθεν μὲ τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ †. Ἐσπουδάσαμεν δὲ νὰ διορθώσωμεν, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ ὅσον ὁ καιρὸς ἡμῖν ἐσυγχώρει, κατά τε μέτρον καὶ νόημα, πολλοὺς στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκούς, ὅσοι προφανῶς ἦτον ἐσφαλμένοι καὶ ἐπιλήψιμοι, ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς ἀντιγραφέων παραφθαρέντες.

Οὐ μόνον δὲ τὰ Συναξάρια τὰ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχόμενα μετέφρασα, καὶ ἐν τῷ παρόντι ἔγραψα Συναξαριστῇ· ὅσα δηλαδὴ δὲν περιείχοντο ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν ἐκείνῳ στίχους Ἰαμβικούς τε καὶ Ἡρωϊκοὺς μετέγραψα ἐν τούτῳ· [1] καὶ οὐ μόνον τούτους, ἀλλὰ καὶ τὰς μνήμας πάντων τῶν ἁγίων τῶν ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ περιεχομένων, ὑπὲρ τὰς ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἀναφερομένας· καὶ ταύτας, λέγω, ἐνέγραψα τῷ παρόντι ἡμῶν Συναξαριστῇ, ση-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰαμβικοὺς στίχους ἔχουσι κατὰ τὸν ἕκτον πόδα, τροχαῖον ἢ σπονδεῖον, καὶ μάλιστα ὅπου εἰσὶν ὀνόματα κύρια· καὶ ἄγκαλὰ τοῦτο παρὰ κανόνα ἐστίν, ἀλλ' ὅμως διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, ἀφήσαμεν αὐτὸ οὕτω, καθὼς ἦτον.

μειώσας ἔξωθεν εἰς κάθε ἅγιον, ἀστερίσκον * πρὸς διάκρισιν. Καὶ λοιπὸν, ἀγαπητέ μοι ἀναγνῶστα, εἰς ὅποιον μὲν Συναξάριον βλέπεις ἔξωθεν ἀστερίσκον * ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, τελείως δὲν εὑρίσκεται, οὔτε ἐν τοῖς Μηναίοις, οὔτε ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Εἰς ὅποιον δὲ Συναξάριον βλέπεις ἔξωθεν σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι τὸ Συναξάριον ἐκεῖνο, εὑρίσκεται μὲν καὶ εἰς τὰ Μηναῖα, καὶ εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν, εἶναι δὲ ἀτελὲς καὶ ἐλλιπὲς, καὶ ἀνεπληρώθη ἤδη παρ' ἐμοῦ ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν. Ὁμοίως ὅποιον ἅγιον βλέπεις καὶ ἔχει ἀστερίσκον *, ἤξευρε ὅτι ἐκεῖνος ὁ ἅγιος δὲν περιέχεται, οὔτε εἰς τὰ Μηναῖα, οὔτε εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν. [1] Ὁμοίως ὅσους στίχους Ἰαμβικοὺς ἰδῇς, ἢ Ἡρωικοὺς, ἔχοντας ἀστερίσκον *, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ δὲν εὑρίσκονται εἰς τὰ Μηναῖα, ἀλλὰ εἰς μόνον τὸν χειρόγραφον Συναξαριστὴν, καὶ ἐξ ἐκείνου ἀνεπληρώθησαν. Ὅσους δὲ στίχους εἰδῇς, τόσον Ἰαμβικοὺς, ὅσον καὶ Ἡρωϊκοὺς, ἔχοντας Σταυρὸν †, ἤξευρε, ὅτι αὐτοὶ συνετέθησαν παρ' ἐμοῦ. Κοντὰ δὲ εἰς τοὺς ἁγίους, ὁποῦ ἐπροσθέσαμεν ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ, συνετάξαμεν ἐνταῦθα καὶ πάντας τοὺς ἁγίους νεομάρτυρας, τοὺς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους· ὁμοίως καὶ τοὺς ὁσίους τοὺς ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ ἀναφερομένους· ὡσαύτως καὶ ἄλλους τινὰς ἁγίους, τοὺς ἐν ἄλλοις βιβλίοις περιεχομένους, συνθέσαντες καὶ δύω στίχους Ἰαμβικοὺς εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐξ αὐτῶν.

[1] Χάριν περιεργείας ἠριθμήσαμεν πάντας τοὺς ἁγίους, ὅσοι δι' ἀστερίσκου εὑρίσκονται ἐν τῷ παρόντι ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, παράνω ἀπὸ τοὺς εὑρισκομένους ἐν τῷ παλαιῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ εὑρέθησαν παράνω, ὀνομαστοὶ μὲν ἅγιοι, ἑξακόσιοι πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα· ἀνώνυμοι δὲ, ἀριθμητοὶ ὅμως, πεντήκοντα ἐννέα χιλιάδες, καὶ ἑκατὸν τεσσαρακονταοκτώ. Εὑρίσκονται δὲ καὶ ἄλλοι ἅγιοι, ὄχι μόνον χωρὶς ὄνομα, ἀλλὰ καὶ χωρὶς ἀριθμὸν ὡρισμένον, εἰς διάφορα μέρη, καὶ σπεῖρα ὅλη στρατιωτῶν· καὶ ὄχι μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. Ὁμοίως ἠριθμήσαμεν καὶ τὰ Συναξάρια, καὶ τὰ δίστιχα Ἰαμβικὰ, καὶ εὑρέθησαν, τὰ μὲν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια, παράνω ἀπὸ τὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ τοῖς Μηναίοις εὑρισκόμενα ἑκατόν. Τὰ δὲ δίστιχα Ἰαμβικὰ, τὰ ἐκ τοῦ χειρογράφου Συναξαριστοῦ προστεθέντα ἐνταῦθα, καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις μὴ περιεχόμενα, ὅλα ἐμοῦ ἑξακόσια ἑβδομήκοντα ὀκτὼ καὶ ἔτι πρὸς, πλὴν τῶν Ἡρωϊκῶν. Προσετέθησαν δὲ καὶ παρ' ἐμοῦ δίστιχα Ἰαμβικὰ περίπου τὰ τριακόσια, χωρὶς τῶν Ἡρωϊκῶν.

Ταῦτα πάντα ἀνέφερα ἐδῶ, ὄχι ματαίως καὶ χωρὶς σκοπὸν, ἀλλὰ διὰ δύω αἴτια· πρῶτον, διὰ νὰ δώσω εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, περὶ τῆς τάξεως τοῦ καθ' ἡμᾶς τούτου νέου Συναξαριστοῦ· καὶ δεύτερον, διὰ νὰ γνωρίσῃ ἕκαστος τῶν ἀναγινωσκόντων, ὄχι μόνον πῶς δὲν ἦτον περιττὸν, ἀλλὰ πῶς ἦτον καὶ ἀναγκαῖον νὰ μεταφρασθῇ δεύτερον ὁ ἱερὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Συναξαριστὴς, καὶ νὰ λάβῃ μίαν ξεχωριστὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἀνακάθαρσιν καὶ διόρθωσιν· καὶ ἀκολούθως, νὰ εἰδοποιηθῇ μὲ μίαν, ὅσον τὸ δυνατὸν, ἀκριβῆ τελειότητα. Προσέθηκα δὲ καὶ διαφόρους ὑποσημειώσεις κατὰ τὴν συνήθειάν μου, ἵνα διὰ τούτων φιλεύω τὴν περιέργειαν τῶν φιλολόγων ἀναγνωστῶν μου. Ἐδιαίρεσα δὲ τὸν Συναξαριστὴν ὅλον εἰς τρεῖς τόμους διὰ τὸ εὐκολομεταχείριστον, ὧν ἕκαστος περιέχει τὸν ἰδικόν του Πίνακα. Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ τρίτου Τόμου, μετὰ τὸν ἴδιον ἐκείνου Πίνακα, ἐφιλοπόνησα καὶ προσέθηκα Πίνακα ἄλλον κατὰ ἀλφάβητον, Πάντων τῶν ἁγίων περιέχοντα τὰ ὀνόματα, εἰς εὐχερεστέραν χρῆσιν τῶν βουλομένων εὑρίσκειν ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς ἑορτάζεται ἕκαστος τῶν ἁγίων, καὶ ἐν τίσι βιβλίοις εὑρίσκεται ὁ κατὰ πλάτος βίος ἑκάστου. Ὅθεν κἂν οἱ τρεῖς οὗτοι Τόμοι δεδεμένοι εἰσὶν εἰς ἓν μόνον βιβλίον καὶ σῶμα (οὕτω γάρ μοι παραγγελίᾳ παρήγγειλεν ὁ σεβαστός μου δεσπότης ἅγιος Δράμας [1], ἵνα ὑπάρχῃ ἓν σῶμα ὅλος ὁ Συναξαριστὴς, ὅπως φυλάττηται ἀσφαλέστερον παρὰ τοῖς κεκτημένοις, καὶ οὐχὶ νὰ ἦναι εἰς τρία βιβλία διῃρημένος, ὅπως μὴ εὐκόλως ἓν ἐξ αὐτῶν παραπόληται, καὶ οὕτω μείνῃ ὅλος ὁ Συναξαριστὴς κολοβός·) κἂν λέγω οἱ τρεῖς τόμοι εἰς ἓν βιβλίον δεμένοι εἰσίν, ἀλλ' ὅμως ὅποιος βούλεται, εὐκόλως δύναται νὰ διαιρέσῃ τὸ ἓν εἰς τρία καὶ νὰ δέσῃ αὐτὰ, εἰς εὐκολωτέραν του μεταχείρισιν.

Τούτων οὕτω προεγνωσμένων, καιρὸς ἤδη εἶναι νὰ καλέσω ἅπαντας τοὺς Χριστωνύμους εἰς τὴν τοῦ Συναξαριστοῦ τούτου ἀνάγνωσιν. Ἔλθετε λοιπὸν πάντες οἱ πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς τε καὶ ἱερεῖς, καὶ ὅσοι τῆς τῶν κληρικῶν τυγ-

[1] Ἤτοι ὁ νῦν Πανιερολογιώτατος Μητροπολίτης ἅγιος Θεσσαλονίκης Κύριος Ἰωσὴφ, ᾧ τινι καὶ τὸ γένος ὀφείλει ὁμολογεῖν πολλὰς τὰς χάριτας, καθότι οὐχὶ μόνον τὰ ἔξοδα τῆς ἀντιγραφῆς τῆς βίβλου ταύτης κατέβαλε, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς συνδρομητὰς ἐφάνη προθυμότερος, ὑποδεχθεὶς καὶ πληρώσας σώματα ἑκατόν.

χάνετε τάξεως. Ἔλθετε βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες. Ἔλθετε πάντες οἱ ἀπὸ Χριστοῦ ὀνομαζόμενοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Κυρίου, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες. Ὁ γὰρ Συναξαριστὴς οὗτος, πολύφωτός ἐστιν Οὐρανός, ὁ ὁποῖος, ὡς μέγαν μὲν Φωστῆρα καὶ λαμπρότατον Ἥλιον ἔχει τὸν Δεσπότην Χριστόν· ὡς Σελήνην δὲ ἀργυροειδῆ καὶ πλησιφαῆ ἔχει τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον· ὡς Ἀστέρας δὲ ἀπλανεῖς καὶ ἀνεκλείπτους περιέχει ὅλους τοὺς χοροὺς τῶν ἁγίων ἁπάντων. Ὅθεν φωτίζει, θερμαίνει, ζωοποιεῖ, καὶ διεγείρει πρὸς γονιμότητα τῶν ἀρετῶν, ὅλην τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον Κτίσιν. Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος, δικαίως πρέπει νὰ ὀνομασθῇ Κῆπος πολυειδὴς καὶ εὐωδέστατος τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας, γεμάτος ἀπὸ Ῥόας καὶ Ἀκρόδρυα· ἀπὸ Νάρδους καὶ Κρόκους· ἀπὸ Καλάμους καὶ Ὑακίνθους· ἀπὸ Ναρκίσσους καὶ Κινναμώμους, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ πρώτιστα καὶ εὐωδέστατα μῦρά τε καὶ ἀρώματα· μὲ τοῦ ὁποίου τὰς ἀγλαΐας καὶ χάριτας, αὐτὴ γλυκαίνει, εὐφραίνει, χαροποιεῖ, καὶ εὐωδιάζει τὰ ἰδικά της τέκνα, ἕκαστον κατὰ τὴν οἰκίαν τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Περὶ οὗ ἔγραφεν ἡ Ἀσματίζουσα Νύμφη » ἔρχου Νότε, διάπνευσον Κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου. « (Ἆσμ. δ'. 16.) καὶ πάλιν » καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς Κῆπον αὐτοῦ, καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ. » (Ἆσμ. ε. 1 Ὅθεν διὰ τὸν Κῆπον τοῦτον, δίκαιον εἶχε νὰ γράφῃ πρὸς Αὐτόλυκον Θεόφιλος ὁ ἕκτος τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατὰ ἀλήθειαν Κῆπος, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκονται Ῥόδα μαρτύρων, Κρῖνα Παρθένων, Ἴα χηρευουσῶν, καὶ Κισσοὶ τῶν ὑπάνδρων.

Διὰ τοῦτο ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία, καὶ λανθασθεῖσα (διὰ νὰ εἰπῶ ἔτζι) δὲν ἐλανθάσθη, καὶ παραγνωρίσασα, δὲν ἐπαραγνώρισεν, ὅταν ἐν τῷ κήπῳ ἐνόμισεν ὡς κηπουρὸν τὸν Δεσπότην Χριστόν. Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστός, αὐτὸς ἐστάθη ὁ ἀληθινὸς κηπουρὸς τοῦ Κήπου τούτου Συναξαριστοῦ, καὶ αὐτὸς ἐφύτευσεν ἐν αὐτῷ μὲ τὴν παντοδύναμον δεξιάν του, τὰ πολυειδῆ καὶ παντοδαπὰ καὶ πολυποίκιλα δένδρα τῶν ἁγίων ἁπάντων, καὶ ἔδειξεν αὐτὸν ἀσυγκρίτως καλλίτερον ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κήπους καὶ παραδείσους, οὓς ἐφύτευσεν ὁ βασιλεὺς Κῦρος· καὶ ἀπὸ τοὺς κρεμαστους Κήπους τῆς Βαβυλῶνος, οἵτινες ἦτον ἕνα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ Κόσμου· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ καρπὸς ὅλος τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὸ τέλος τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν, τῆς γενομένης κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς· καὶ τὸ κέρδος ὅλον τοῦ Εὐαγγελίου, τοῦ κηρυχθέντος ἐν ὅλῳ τῷ Κόσμῳ ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, ἐστάθησαν οἱ ἅγιοι Πάντες, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους περιέχονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ. Ὅθεν περὶ τοῦ καρποῦ τούτου ἔλεγεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους· « ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ Πατήρ μου, ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε, καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ μαθηταί. » (Ἰωάν. ιέ. 8.)

Ὁ Συναξαριστὴς οὗτος πρέπει νὰ ὀνομασθῇ κοινὸν ψυχῶν ἰατρεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κάθε Χριστιανός, ὁποίας ἂν εἴη τάξεως καὶ βαθμοῦ, λαμβάνει τὴν ἰατρείαν τοῦ πάθους του· ὅθεν εἶπεν ὁ μέγας Βασίλειος· « οἱ βίοι τῶν μακαρίων ἀνδρῶν ἀνάγραπτοι παραδεδομένοι, οἷον εἰκόνες τινὲς ἔμψυχοι τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας, τῷ μιμήματι τῶν ἀγαθῶν ἔργων πρόκεινται· καὶ τοίνυν, περὶ ὅπερ ἂν ἕκαστος ἐνδεῶς ἔχοντος ἑαυτοῦ αἰσθάνεται, ἐκείνῳ προσδιατρίβων, οἷον ἀπό τινος κοινοῦ ἰατρείου, τὸ πρόσφορον εὑρίσκει τῷ ἀρρωστήματι φάρμακον. » (Ἐπιστ. ά) Καὶ καθὼς οἱ Ζωγράφοι, ὅταν θέλουν νὰ μεταγράψουν κἀμμίαν εἰκόνα ἀπὸ ἄλλην εἰκόνα, ἀποβλέπουν συχνὰ εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ ἔτζι μιμοῦνται τοῦτο καὶ μεταφέρουσιν εἰς τὴν ἰδικήν τους εἰκόνα· τοιουτοτρόπως καὶ οἱ Χριστιανοί, ὅσοι θέλουν νὰ μιμηθοῦν ἀκριβῶς τὰς ἀρετὰς τῶν ἁγίων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, συχνὰ πρέπει νὰ ἀναγινώσκουν τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὰ Συναξάρια, ὡς εἶπε πάλιν τοῦτο ὁ μέγας Βασίλειος· « ὥσπερ οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἀπὸ εἰκόνων εἰκόνα γράφωσι, πυκνὰ πρὸς τὸ παράδειγμα βλέποντες, τὸν ἐκεῖθεν χαρακτῆρα πρὸς τὸ ἑαυτῶν σπουδάζουσι μεταθεῖναι φιλοτέχνημα· οὕτω δὴ τὸν ἐσπουδακότα ἑαυτὸν πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς ἀρετῆς ἀπεργάσασθαι τέλειον, οἱονεὶ πρὸς ἀγάλματα κινούμενα καὶ ἔμπρακτα, τοὺς βίους τῶν ἁγίων ἀποβλέπειν, καὶ τὸ ἐκείνων ἀγαθόν, οἰκεῖον ποιεῖσθαι διὰ μιμήσεως. » (αὐτόθι.)

Παραδείγματος χάριν, ἐὰν ἐσὺ ὁ ἀναγινώσκων ἦσαι Πατριάρχης, ἀναγίνωσκε τὰ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ περιεχόμενα Συναξάρια τῶν μακαρίων ἐκείνων καὶ ἁγίων Πατριαρχῶν, οἵτινες εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ διὰ θεωρίας καὶ πράξεως. Ἐὰν ἦσαι ἀρχιερεύς, μιμοῦ τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἁγίους καὶ ἀοιδίμους ἐκεί-

νους ἀρχιερεῖς. Ἐὰν ὑπάρχῃς ἱερεὺς, ἀκολούθει εἰς τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους εὐλαβεῖς καὶ ἁγίους ἱερεῖς, οἵτινες φυλάξαντες καθαρὸν τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, ἐχρημάτισαν φίλοι Θεοῦ. Ἐὰν ἔχῃς τὸ τοῦ διακόνου ἐπάγγελμα, ἀπόβλεπε εἰς τὸ παράδειγμα τῶν εὐαρεστησάντων τῷ Χριστῷ διακόνων, ἢ δι' ὁμολογίας, ἢ διὰ μαρτυρίου, ἢ δι' ἀρετῆς, οἵτινες περιέχονται ἐν ταύτῃ τῇ βίβλῳ. Ἐὰν ἐνεδύθης τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἔγινες μοναχὸς, μιμοῦ τὰ ἐνταῦθα ἀναφερόμενα πολυάριθμα πλήθη τῶν ὁσίων καὶ μοναχῶν, οἵτινες καταφρονήσαντες τῶν γηΐνων ἁπάντων, καὶ ἄραντες ἐπὶ ὤμων τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐπολιτεύθησαν θεαρέστως, καὶ τῆς αἰωνίου δόξης κατηξιώθησαν· καὶ φεῦγε μὲν τὰ παραδείγματα τῆς παρακοῆς, ὁποῖα μάλιστα εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος καὶ μάρτυς, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου· καὶ ὁ μοναχὸς Μάλχος, οὗ ἡ διήγησις εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην Μαρτίου· ζήλου δὲ, καὶ ἀκολούθει εἰς τὰ παραδείγματα τῆς ὑπακοῆς, ὁποῖα εἶναι, Ἀκάκιος ὁ ἐν τῇ Κλίμακι, ὁ ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερόμενος· καὶ Παῦλος ὁ ἁπλοῦς, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἑβδόμην Μαρτίου. Ἐὰν ἦσαι Παρθένος μοναχὴ, τρέχε ὀπίσω εἰς τὰ ἴχνη τόσων καὶ τόσων Παρθένων καὶ μοναζουσῶν, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, καὶ γίνου παρθένος, ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχήν· ὄχι μόνον κατὰ τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλας τὰς κινήσεις, τὰς σωματικάς τε καὶ ψυχικάς. Ἄκουσον γὰρ τί λέγει ὁ Χρυσορρήμων « τὴν παρθένον, οὐ τῷ σώματι μόνον καθαρὰν εἶναι δεῖ, ἀλλὰ καὶ τῇ ψυχῇ· εἴγε μέλλοι τὸν ἅγιον ὑποδέχεσθαι Νυμφίον· » καὶ πάλιν « Παρθενείας ὅρος, τὸ καὶ σώματι καὶ πνεύματι εἶναι ἁγίαν. » (Λόγ. Παρθενίας.) Παραγγέλλει σοι δὲ καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ταῦτα ἡρωϊκῶς. « Παρθένε παρθένος ἴσθι καὶ οὔασι καὶ φαέεσσι, καὶ γλώσσῃ· πᾶσιν γὰρ ἐπίτροχός ἐστιν ἁμαρτάς ».

Ἐὰν ἦσαι βασιλεὺς, ἀκολούθει εἰς τὰ ἴχνη τῶν ἐνταῦθα περιεχομένων ἀοιδίμων ἐκείνων βασιλέων, τοῦ μεγάλου, λέγω, Κωνσταντίνου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαΐου ἑορταζομένου· τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τοῦ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Ἰανουαρίου μνημονευομένου. Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, τοῦ ἀναφερομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουλίου. Μαρκιανοῦ, οὗ ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην Φεβρουαρίου, Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ ἐλεήμονος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ Ἰωάννου Βλαδιμήρου τοῦ Θαυματουργοῦ, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Μαΐου ἑορταζομένου· οἵτινες ὅλοι δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν ὄγκον τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, ἀλλὰ ἀγαπήσαντες τὸν Θεὸν, ἐφύλαξαν τὰς τούτου ἐντολὰς, καὶ ἐσώθησαν. Ἐὰν ἦσαι βασίλισσα, εἴτε μήτηρ βασιλέως, εἴτε γυνὴ, εἴτε θυγάτηρ, ἢ Δόμνα, ἢ Ἀρχόντισσα, ἔχε εἰς παράδειγμα τὰς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ ἀναφερομένας Ἀρχοντίσσας καὶ βασιλίσσας, ὁποῖαι μάλιστα εἶναι, ἡ βασίλισσα Ἑλένη, ἡ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην Μαΐου ἑορταζομένη· ἡ Πλακίλλα, ἡ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἀναφερομένη· ἡ Θεοφανὼ, ἡ μνημονευομένη κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἡ Πουλχερία, ἧς ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου· ἡ Σωπάτρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Μαυρικίου βασιλέως, ἡ ἑορταζομένη κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἡ Μαρκιανὴ, ἥτις μνημονεύεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην Ἰανουαρίου· ἡ Θεοδώρα, ἡ σύζυγος Ἰουστίνου, ἡ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου ἀναφερομένη· ἡ Θεοδώρα, ἡ συστήσασα τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην Φεβρουαρίου ἑορταζομένη· ἡ Φευρωνία, ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου· αὗται γὰρ αἱ ἀοίδιμοι, βασιλείαν καὶ τὰ τῆς βασιλείας καλὰ, ὡς σκύβαλα λογισάμεναι, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων Χριστοῦ, ἀντὶ τῆς ἐπιγείου βασιλείας, ἔγιναν κληρονόμοι τῆς Οὐρανίου.

Ἐὰν ἦσαι ἄρχων καὶ κριτὴς καὶ ἐξουσιαστὴς, μιμοῦ τόσους καὶ τόσους ἄρχοντας καὶ ἐξουσιαστὰς τοὺς ἐδῶ ἀναφερομένους, οἵτινες διατί δὲν εἶχον προσπάθειαν εἰς τὴν ἀρχοντίαν καὶ ἐξουσίαν τους, διὰ τοῦτο οὐδὲ ἐπαρέβησαν τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀλλὰ δικαίως πολιτευσάμενοι, εὐηρέστησαν τῷ Θεῷ. Ὁποῖος μάλιστα ἦτον ὁ μακάριος Φιλογόνιος, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ ἀοίδιμος Θεόδουλος ὁ ἀπὸ ἐπάρχων, ὁ κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου ἀναφερόμενος, καὶ ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, ὁ ἐν τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος. Ἀνίσως εὑρίσκεσαι εἰς τὴν κατωτέραν τάξιν τῶν λαϊκῶν καὶ γυναιξὶ συνδεδεμένων, μὴ λυπηθῇς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἔχε παράδειγμα τῆς ζωῆς σου πάμπολλα πλήθη τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων λαϊκῶν, οἵτινες διατί ἐφύλαξαν τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ δὲν ἦτον προσηλωμένοι εἰς τὰ

τοῦ Κόσμου πράγματα, ἔγειναν σκεύη ἐκλογῆς· καὶ ἔζησαν εἰς τὸν Κόσμον ὄντες, ὡσὰν ἔξω τοῦ Κόσμου, καὶ ὡσὰν νὰ ἦτον εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ ἔρημον, ὁποῖος μάλιστα ἦτον ὁ ἅγιος Φιλάρετος ὁ ἐλεήμων, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος, Μέτριος ὁ γεωργὸς, ὁ κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουνίου ἀναφερόμενος, καὶ Ζαχαρίας ὁ τζαγκάρης, οὗ ἡ διήγησις ἀναφέρεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου. Παρακινεῖ δέ σε εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγων· « Δυνατὸν καὶ σφόδρα δυνατὸν, καὶ γυναῖκας ἔχοντας τὴν ἀρετὴν μετιέναι, ἐὰν θέλωμεν· πῶς; ἐὰν ἔχοντες γυναῖκα ὡς μὴ ἔχοντες ὦμεν· ἐὰν μὴ χαίρωμεν ἐπὶ κτήσεσιν· ἐὰν τῷ Κόσμῳ χρώμεθα, ὡς μὴ καταχρώμενοι· εἰ δέ τινες ἐνεποδίσθησαν ἀπὸ γάμου ἰδέτωσαν, ὅτι οὐχ ὁ γάμος ἐμπόδιον, ἀλλ' ἡ προαίρεσις ἡ κακῶς χρησαμένη τῷ γάμῳ· ἐπεὶ οὐδὲ ὁ οἶνος ποιεῖ τὴν μέθην, ἀλλ' ἡ κακὴ προαίρεσις, καὶ τὸ πέραν τοῦ μέτρου χρῆσθαι· μετὰ συμμετρίας τῷ γάμῳ χρῶ, καὶ πρῶτος ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔσῃ, καὶ πάντων ἀπολαύσεις τῶν ἀγαθῶν. » (Λόγ. ζ΄. εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους.) Ἐὰν ἦσαι γυνὴ συνδεδεμένη μὲ ἄνδρα, καὶ ἔχουσα τέκνα, μὴ ἀποκάμῃς διὰ τοῦτο, μηδὲ ἀπελπίσῃς τὴν σωτηρίαν σου. Ἐδῶ εὑρίσκεις πολλὰς ἁγίας γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ὅμοιαι οὖσαι μὲ ἐσένα, δὲν ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὸν Κόσμον καὶ τὰ τοῦ Κόσμου πράγματα, ἀλλὰ καλῶς αὐτὰ μεταχειρισθεῖσαι, ἔλαμψαν ἐν τῷ Κόσμῳ διὰ τῶν ἀρετῶν, ὡς ἡ Σελήνη λάμπει ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς, καθὼς μάλιστα εἶναι ἡ μακαρία Θεοκλητὼ, ἡ ἑορταζομένη κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Αὐγούστου, καὶ Σοφία ἡ ἐξ Αἴνου, ἥτις ἀναφέρεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

Τί νὰ περιττολογῶ; ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ εὑρίσκεις, ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα, τὰ ἓξ ἐκεῖνα τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Χριστῷ, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ τοῦ Χριστοῦ ἁγία Ἐκκλησία, ψάλλουσα » ἀπόστολοι, μάρτυρες, καὶ προφῆται, ἱεράρχαι, ὅσιοι καὶ δίκαιοι· ἤτοι ἐδῶ εὑρίσκεις τάγματα ἀποστόλων, τάγματα μαρτύρων, τάγματα προφητῶν, ἱεραρχῶν, ὁσίων, καὶ δικαίων. Ὅθεν ἐὰν φθάσῃς εἰς τὸν βαθμὸν τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ γένῃς ἰσαπόστολος καὶ κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, μιμοῦ τοὺς ἐνταῦθα ἱεροὺς ἀποστόλους, μηδὲν ἔχων καὶ πάντα κατέχων, ἀόκνως τρέχων καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον «ἵνα φανῶσιν οἱ πόδες σου ὡραῖοι, κατὰ τὸν Ἡσαΐαν, εὐαγγελιζομένου τὴν εἰρήνην καὶ τὰ ἀγαθά. » (Ἡσ. νβ΄. 7.) Ἐὰν, ἀγαπητὲ, ποθῇς μαρτυρῆσαι, μιμοῦ τὰς χιλιάδας καὶ μυριάδας καὶ μιλλιώνια τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων ἁγίων μαρτύρων, νομίμως ἀθλῶν, καὶ καλῶς τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος, ἵνα καὶ νομίμως λάβῃς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ἤκουσας γὰρ τοῦ ἀποστόλου Παύλου λέγοντος· « Ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ». (β΄. Τιμ. β΄. 5). Καθὼς καὶ ὁ ἐνταῦθα περιεχόμενος ἅγιος μάρτυς Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης, ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου ἑορταζόμενος, ἀναγινώσκων εἰς τὰ βιβλία τὰ μαρτύρια τῶν μαρτύρων, ἐμιμήθη τούτους, καὶ νομίμως ἐνήθλησεν.

Ἐὰν ἀρνήθῃς ποτὲ τὸν Χριστὸν, μὴ ἀπελπισθῇς διὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἀνακάλεσον τὴν ἧτταν, καὶ πάλαισον δεύτερον μὲ τὸν ἀπατήσαντά σε διάβολον, μιμούμενος τοὺς ἐνταῦθα περιεχομένους ἀρνησιχρίστους μάρτυρας, οἵτινες μὲ ὅλον ὁποῦ ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν, ὕστερον ὅμως ὡμολόγησαν πάλιν παρρησίᾳ τὸ ὄνομά του, ἐνίκησαν τὸν νικήσαντα τούτους ἐχθρὸν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοιοῦτοι ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν, πάλαι μὲν ὁ ἅγιος μάρτυς Ἰάκωβος ὁ Πέρσης, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Νοεμβρίου· ὁ ἅγιος μάρτυς Γοθαζὰτ, ὁ καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν Περσῶν καταγόμενος, καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου ἀναφερόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Παγχάριος ὁ Ῥωμαῖος, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου μνημονευόμενος· ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Κόπρις, ὁ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου ἑορταζόμενος· ὁ ἅγιος μάρτυς Μεῖραξ ὁ Αἰγύπτιος, ὁ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Δεκεμβρίου πανηγυριζόμενος. Τοιοῦτοι δὲ ἀρνησίχριστοι ἐστάθησαν εἰς τοὺς ὑστερινοὺς καιροὺς, καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ περιεχομένους, ὧν αἱ μνῆμαι καὶ τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται ὧδε. Ἀνίσως ἠξιώθῃς νὰ λάβῃς παρὰ Θεοῦ τὸ τῆς προφητείας καὶ προοράσεως χάρισμα, μιμοῦ τοὺς ἐνταῦθα προφήτας, ὅσῳ μᾶλλον ἔλαβες, τοσούτῳ ταπεινούμενος, καὶ μένων εὐχάριστος πρὸς τὸν δόντα τὸ χάρισμα, ἵνα μὴ ὑπερηφανευθεὶς ἐκπέσῃς τοῦ χαρίσματος.

Ἐὰν ἔγεινες ἱεράρχης καὶ ἔλαβες προστασίαν λαοῦ, ἕπου εἰς τὰ ἴχνη τῶν ἐνταῦθα ἁγίων ἱεραρχῶν, καὶ γενοῦ ποιμὴν καλὸς, τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ τῶν προβάτων τιθέμενος· οὐχὶ δὲ μισθωτὸς, καὶ τῶν προβάτων μὴ ἐπιμελούμενος· ἐκ τῶν χειρῶν σου γὰρ αἱ ψυχαὶ τῶν

ἀπολλυμένων ἐκζητηθήσονται ὡς λέγει ὁ Ἰεζεκιήλ· « Τάδε λέγει Κύριος Κύριος· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας, καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ». (Ἰεζ. κδ'. 10). Ἀνίσως ἀγαπᾷς τῶν ὁσίων τὴν πολιτείαν, βλέπε εἰς τὸ παράδειγμα τῶν ἐδῶ εὑρισκομένων ὁσίων, καὶ ἀναθεωρῶν τὴν ἔκβασιν τῆς τούτων ἀναστροφῆς, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, μιμοῦ τὴν πίστιν καὶ τοὺς ἀγῶνας. Ἀνίσως ἐπιθυμῇς τῶν δικαίων τὴν τάξιν, μὴ ἀδίκει τὸν ἀδελφόν σου· ἔκκλινον ἀπὸ τῆς πλεονεξίας, καὶ φύλαττε τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης, ἀποδιδοὺς τὰ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ· ἤκουσας γὰρ τοῦ Παροιμιαστοῦ λέγοντος· « ὃς δίκαιον κρίνει τὸ ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸ δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ ». (Παρ. ιζ'. 15). Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, σπούδαζε ἀγαπητέ, ἵνα εὑρεθῇς μετὰ θάνατον, εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἓξ τάγματα τῶν εὐαρεστησάντων Θεῷ, ἐργαζόμενος τὰς ζωοποιοὺς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος.

Ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ δὲν περιέχονται δύω καὶ τρεῖς, ἢ δέκα, ἢ ἑκατόν, ἢ χίλιοι ἅγιοι, ἀλλὰ χιλιάδες καὶ μυριάδες καὶ μιλλιώνια ὁλόκληρα ἁγίων, καὶ σύννεφα πυκνότατα ἀπείρων δικαίων· διατί; διὰ νὰ σὲ ἀναψύχουν Χριστιανὲ, μὲ τὰς πρεσβείας των, ἀπὸ τὸ καῦμα τῶν πειρασμῶν· διὰ νὰ σὲ δροσίζουν μὲ τὰς ἐπιρροὰς τῶν χαρίτων τους, ὅταν ξηρανθῇς ἀπὸ τὴν φλόγα τῶν παθῶν· διὰ νὰ σὲ σκεπάζουν ἄνωθεν μὲ τὰς πτέρυγας τῶν προστασιῶν τους, ἀπὸ τὰς ἐπιβουλὰς τῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν· καὶ τελευταῖον, διὰ νὰ σὲ κάμουν νὰ μὴ φοβῆσαι ἀπὸ τὸν ἀόρατον πόλεμον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων, ἔχων κύκλῳ σου μίαν ἀναρίθμητον παράταξιν τόσων καὶ τόσων ἁγίων, οἵτινες εἶναι βοηθοί σου. Καθὼς καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ προφήτου Ἐλισσαίου, ἐφοβήθη μὲν, ὅταν εἶδε τὴν παράταξιν τῶν Σύρων, πῶς ἦλθεν ἐναντίον τοῦ διδασκάλου του Ἐλισσαίου· ἀπεδίωξε δὲ τὸν φόβον, ὅταν εἶδε κύκλῳ τὴν νοητὴν παράταξιν τῶν ἁγίων Ἀγγέλων. « Καὶ ὤρθρισέ φησιν, ὁ λειτουργὸς Ἐλισσαιὲ ἀναστῆναι, καὶ ἐξῆλθε· καὶ ἰδοὺ δύναμις κυκλοῦσα τὴν πόλιν καὶ ἵππος καὶ ἅρμα· καὶ εἶπε τὸ παιδάριον πρὸς αὐτόν, ὦ κύριε, πῶς ποιήσωμεν; καὶ εἶπεν Ἐλισσαιὲ, μὴ φοβοῦ· ὅτι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν· καὶ προσηύξατο Ἐλισσαιὲ καὶ εἶπε· Κύριε, διάνοιξον δὴ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ παιδαρίου, καὶ ἰδέτω· καὶ διήνοιξε Κύριος τοὺς ὀφθαμοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶδε· καὶ ἰδοὺ τὸ ὄρος πλῆρες ἵππων, καὶ ἅρμα πυρὸς περικύκλῳ Ἐλισσαιέ »· (δ'. Βασιλ. ς' 15).

Θέλεις ἀγαπητὲ νὰ μάθῃς, πόσον εἶναι τὸ πλῆθος μόνον τῶν ἁγίων μαρτύρων; ἄκουσον· ἀναφέρεται εἰς τὸν κατὰ Ἀθέων δεύτερον Τόμον τοῦ ἱεροκήρυκος Προκοπίου (σελ. 227 καὶ 237)· ὅτι μερικοὶ περίεργοι ἱστορικοὶ, περιεργασθέντες ὅλα τὰ Μηνολόγια καὶ Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ἐν διαφόροις βίβλοις περιεχόμενα, ἐλογαρίασαν τοὺς μάρτυρας, ὁποῦ περιέχονται εἰς αὐτὰ, καὶ ἐσημείωσαν, ὅτι εἶναι εἰς τὸν ἀριθμὸν δέκα μιλλιώνια καὶ ἐννεακόσιαι πενῆντα χιλιάδες· ὥστε ὁποῦ, ἐὰν αὐτοὶ μοιρασθοῦν ἰσόμετρα εἰς τὰς τριακοσίας ἑξῆντα πέντε ἡμέρας τοῦ χρόνου, πίπτουν εἰς κάθε ἡμέραν νὰ ἑορτάζωνται τριάντα χιλιάδες μάρτυρες· ὄντως τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέγα σύννεφον, περὶ οὗ ἔγραφεν ὁ μακάριος Παῦλος « τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων ». (Ἑβρ. ιβ'. 1). [1] Ἐὰν δέ τινας, καθ'

---

[1] Ἀναγκαῖον ἐκρίναμεν νὰ δώσωμεν ἐδῶ μίαν καθολικὴν εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος ἡμῶν Συναξαριστοῦ, πότε, καὶ πῶς, καὶ παρὰ τίνων ἐθανατώθη τὸ τόσον μέγα σύννεφον τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, ἵνα ἡ εἴδησις αὕτη γένηται εἰς ἔπαινον μὲν καὶ τιμὴν τῶν θείων μαρτύρων, καὶ εἰς δόξαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ, εἰς ἀτιμίαν μὲν τῶν εἰδωλολατρῶν τυράννων, εἰς καταισχύνην δὲ αἰώνιον τῆς πλάνης καὶ ἀθείας. Λέγομεν λοιπὸν, ὅτι δέκα μεγάλοι καὶ πικρότατοι διωγμοὶ ἐστάθησαν κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ πίστεως, καθὼς ἀναφέρουσιν αἱ Ἐκκλησιαστικαὶ ἱστορίαι. Πρῶτος, ἐπὶ Νέρωνος, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 64. Δεύτερος, ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει 95. Τρίτος, ἐπὶ Τραϊανοῦ ἐν ἔτει 111. Τέταρτος, ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει 126. Πέμπτος, ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ λεγομένου Εὐσεβοῦς, καὶ ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ φιλοσόφου ἐν ἔτει 162. Ἕκτος, ἐπὶ Σεβήρου ἐν ἔτει 202. Ἕβδομος, ἐπὶ Μαξιμήνου ἐν ἔτει 233. Ὄγδοος, ἐπὶ Δεκίου ἐν ἔτει 250. Ἔννατος, ἐπὶ Οὐαλλεριανοῦ ἐν ἔτει 258. Δέκατος, ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει 302.

Οὗτοι λοιπὸν οἱ δέκα δριμύτατοι διωγμοὶ, μὲ τόσην πολλὴν ἀγριότητα ἐκινήθησαν, κατὰ τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Πίστεως, ὥστε ὁποῦ, αὐτὴ ἡ ἰδία σκληρότης ἐὰν ἤθελε σαρκωθῇ, δὲν ἐδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ φοβερώτερα ἔργα καὶ ἀποτελέσματα, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ σαφέστερον, εἰς τρεῖς ὅρους ἠμποροῦν νὰ ἀναχθοῦν. Πρῶτον, εἰς τὰ πολυειδῆ βάσανα, ὁποῦ ἐφεύρηκαν οἱ τότε διῶκται. Δεύτερον, εἰς ὅλα τὰ μέλη τῶν βασανιζομένων σωμάτων τῶν χριστιανῶν. Καὶ τρίτον, εἰς τὸ πάμπολυ καὶ ἀναρίθμητον πλῆθος τῶν θανατωθέντων χριστιανῶν.

Πρῶτον οὖν οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι καὶ ἀπανθρωπότατοι διῶκται, δὲν εὐχαριστήθησαν εἰς μόνα τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα γένη καὶ εἴδη τῶν βασάνων, καὶ εἰς μόνα τὰ πολύτροπα τιμωρητικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἐφευρέθηκαν ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ἀπὸ τοὺς

ὑπόθεσιν, ἤθελε ζητήση νὰ ἀριθμήση καὶ ὅλους τοὺς ἀποστόλους, καὶ προφήτας, καὶ ἱεράρχας, καὶ ἱερομάρτυρας, καὶ ὁσίους, καὶ ὁσιομάρτυρας, καὶ ὁμολογητάς· καὶ ἁπλῶς, πάντας τοὺς ἁγίους, ἄνδρας τε ὁμοῦ καὶ γυναῖκας, τόσον τοὺς ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένους, ὅσον καὶ ἐν ἄλλοις βιβλίοις τῆς Ἐκκλησίας· ἐὰν, λέγω, ἤθελε ζητήση τινὰς νὰ ἀριθμήση ὅλους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους καὶ φίλους τοῦ Θεοῦ, θέλει τοὺς εὕρη νὰ ὑπερβαίνουν τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης εἰς τὸν ἀριθμὸν, καὶ θαυμαστικῶς ἔχει νὰ φωνάξη ἐκεῖνο τὸ τοῦ Δαβίδ· « Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεὸς, λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν· ἐξαριθμήσομαι αὐτοὺς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται». (Ψαλ. ρλή. 17)· ὅπερ ἑρμηνεύων ὁ Χρυσορρήμων λέγει· « Ἐγὼ μὲν, αὐτοὺς τιμῶ· σὺ δε, πολλοὺς ποιεῖς καὶ ψάμμου πλείους· οὐ μόνον δὲ πολλοὺς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρούς· τὸ γὰρ ἐκραταιώθησαν, τοῦτό ἐστι· καὶ διπλῆν λέγει τὴν εὐημερίαν, τήν τε εἰς πλῆθος, τήν τε εἰς ἰσχύος ἐπίδοσιν ».

Ὅθεν, ἂν ὁ Ἰακὼβ θεωρήσας τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, ὠνόμασε τὸ πολὺ πλῆθος ἐκείνων παρεμβολήν· « Καὶ ἀναβλέψας Ἰακὼβ, εἶδε παρεμβολὴν Θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελλοι τοῦ Θεοῦ· εἶπε δὲ Ἰακὼβ ἡνίκα εἶδεν αὐτοὺς, Παρεμβολὴ Θεοῦ αὕτη. » Γέν. λβ΄. 1.) Ἡμεῖς θεωροῦντες ἅπαντας τοὺς ἁγίους, καὶ τὴν σύναξιν ὁμοῦ τῶν ἐννέα ἀγγελικῶν Ταγμάτων, τῶν ἐν τῷ Συναξαριστῇ τούτῳ περιεχομένων, ἔχομεν κάθε δί-

---

παλαιοτέρους ἀσπλάγχνους καὶ ἀπανθρώπους τυράννους· ἀλλὰ ἐπρόσθεσαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ λόγου των πάμπολλα ἄλλα βάσανα κατὰ τῶν χριστιανῶν, δεινότερα τῶν παλαιῶν καὶ δριμύτερα, ὅσα ἠδυνήθη νὰ ἐπινοήση ἡ ἄκρα σκληρότης τῶν καρδιῶν τους· εἰς τρόπον ὅτι, τὰ ἴδια στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ τὰ μεγάλα κτίσματα τοῦ παντος, γῆν, λέγω, ὕδωρ, ἀέρα, καὶ πῦρ, ἐσήκωσαν εἰς τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον.

Δεύτερον, καθὼς σχεδὸν δὲν ἔμεινε τόπος τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος νὰ μὴν ἐβάφη μὲ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων· τοιουτοτρόπως δὲν ἔμεινε μέρος, ἢ μέλος, μικρὸν ἢ μεγάλον, ἐσωτερικὸν ἢ ἐξωτερικὸν τῶν σωμάτων τῶν μαρτύρων, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἐδοκίμασε μίαν ξεχωριστὴν βάσανον ἀπὸ τὰς ἐπινοηθείσας ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω τυράννων. Τί λέγω; πολλάκις ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ μέλλος τοῦ σώματος τῶν μαρτύρων, ἐδοκίμαζε δύω καὶ τρία καὶ πολλὰ εἴδη βασάνων· ὥστε ὁποῦ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς γενναίους μάρτυρας, τόσα πολλα βάσανα ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι, ὅσα εἶναι τὰ μέλη καὶ μέρη, ὅσα εἶναι τὰ νεῦρα καὶ κόκκαλα, καὶ ὅσαι εἶναι σχεδὸν αἱ ἶνες τῶν σωμάτων τους.

Ὅθεν οἱ ἀνδρειότατοι ἐκεῖνοι τῆς ἀληθείας ἀθληταὶ, ἐδοκίμασαν ἐν τοῖς διὰ Χριστὸν μαρτυρίοις των, πεπυρωμένας περικεφαλαίας εἰς τὰς κεφαλάς· τύφλωσιν εἰς τὰ ὀμμάτια· σούβλας καὶ καρφία εἰς τὰ αὐτία· κόψιμον εἰς τὴν μύττην· χαλινάρια, εἰς τὸ στόμα· ἐκκοπὴν, εἰς τὴν γλῶσσαν· ἐκρίζωσιν εἰς τὰ ὀδόντια· ῥαπίσματα εἰς το πρόσωπον· φοῦρκας εἰς τὸν λαιμόν· καυσίματα εἰς τὸ στῆθος· κοψίματα εἰς τὰ βυζία, μὲ πεπυρωμένα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα· τζακίσματα εἰς τὰ πράτζα· ὀξέα καλάμια εἰς τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν· στρεβλώσεις εἰς τοὺς δακτύλους· σχισίματα εἰς τὴν κοιλίαν· εὐγαλμοὺς εἰς ὅλα τὰ ἐντόσθια καὶ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα· ἐξαρθρώσεις εἰς ὅλας τὰς ἁρμονίας· χωρισμὸν εἰς ὅλας τὰς κλειδώσεις τοῦ σώματός των, καὶ τζακισμοὺς εἰς ὅλα τὰ κόκκαλα.

Αὐτοὶ ἐποτίζοντο καὶ ἐγέμοζαν τὰ ἐντόσθιά των ἀπὸ ἀναλυμένα μολίβδια· ἐκαίοντο ἀπὸ σκάρας πεπυρωμένας· ἐτηγανίζοντο ἀπὸ τηγάνια γεμάτα θεῖον καὶ ἔλαιον· ἐφλογίζοντο ἀπὸ κάρβουνα ἀνημμένα· ἐπυρπολοῦντο ἀπὸ ἀνημμένας λαμπάδας· κατετεφροῦντο ἀπὸ καμίνια· ἔβραζον μέσα εἰς καχλάζοντα καζάνια· ἐστριφογυρίζοντο δεδεμένοι ἐπάνω εἰς ξιφηφόρους τροχοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσκορπίζοντο καὶ ἐσφενδονίζοντο αἱ σάρκες των εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος· ἐρρίπτοντο μέσα εἰς λάκκους φλογωδεστάτης ἀσβέστου· ἐδίδοντο φαγητὸν εἰς τὰ σαρκοφάγα θηρία· ἐξεδερματίζοντο ζωντανοὶ ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν· ἐτέμνοντο κατὰ τὸ δέρμα εἰς πολλὰ λωρία· ἐσύροντο δεδεμένοι κατὰ γῆς καὶ κατὰ κρημνῶν ἀπὸ ἀγρίους ἵππους· ἐδέρνοντο μὲ λωρία, μὲ σχοινία, μὲ ἀλυσσίδας, μὲ βέργας, μὲ σίδηρα, μὲ ξύλα, μὲ βάκλα ἢ τανυσμένοι ὄντες ἐκ τῶν τεσσάρων μερῶν τοῦ σώματος, ἢ κρεμασμένοι ἀπὸ ὑψηλὰ μέρη ἐκ τῶν τριχῶν, ἢ ἀπὸ ἀγγυνέλα· καὶ ἐρρίπτοντο ἀσπλάγχνως, ἢ μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, ἢ μέσα εἰς λίμνας, ἢ μέσα εἰς ποταμούς. Τί νὰ πολυλογῶ; ὁ ἴδιος ᾅδης, καὶ οἱ ἴδιοι καταχθόνιοι δαίμονες, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ λύσσα ὅλη τοῦ ᾅδου καὶ τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, δὲν ἐδύνετο νὰ ἐπινοήση τόσα σκληρὰ εἴδη βασάνων, ὅσα ἐπενόησαν οἱ ἀνωτέρω διῶκται καὶ τύραννοι κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι εἰς κάθε βάσανον ἐδοκίμαζον ἕνα θάνατον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, πολλοὺς θανάτους, καὶ ἀκολούθως ὑπέφερον ἕνα πολυθάνατον θάνατον, μὲ τὴν ἀργοπορίαν τῆς τελευταίας καταδίκης τοῦ θανάτου.

Τρίτον φοβερὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἀνωτέρω διωκτῶν, ἐστάθη τὸ πολὺ εἰς ἀμέτρητον πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὁποῦ ἠφανίσθη. Μὲ τόσην γὰρ μανίαν ἐπολέμησαν τοὺς χριστιανοὺς οἱ κατάρατοι, ὥστε ὁποῦ αὐτοὶ ἐπεθύμουν νὰ ἔχουν ἕνα μοναχὸν λαιμὸν ὅλα τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν ἵνα καὶ μὲ ἕνα μόνον κατέβασμα τοῦ ξίφους καὶ τῆς μαχαίρας, κόψουν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἀφανίσουν αὐτοὺς καθάπαξ εἰς μίαν στιγμήν.

Ὅθεν ἀναγινώσκομεν εἰς τὰς ἱστορίας, ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Τραϊανοῦ, τόσοι πολλοὶ χριστιανοὶ ἠφανίσθησαν διὰ μαχαίρας καὶ ἄλλων βασάνων, εἰς τρόπον ὅτι, ἐπειδὴ ἐκουράσθησαν καὶ ἀπέκαμον πλέον οἱ στρατιῶται καὶ δήμιοι ἀπὸ το νὰ τοὺς θανατόνουν διὰ τοῦτο ἐκατασκευάσθησαν δύω καμίνια εὐρυχωρότατα, κατὰ τὸ πλάτος καὶ μῆκος, καὶ ἐκαύθησαν μὲ ὅλην τὴν ὑπερβολήν· εἶτα ἐξεδόθη βασιλικὴ προσταγὴ, ὅτι ὅποιος χριστιανὸς θέλει νὰ δείξη, πῶς πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν προσκυνεῖ τὰ εἴδωλα οὗτος νὰ πηγαίνη μόνος του νὰ ῥίπτεται μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ πυρίφλεκτα καμίνια. Ὅθεν ἀναρίθμητον πλῆθος χριστιανῶν ἔρριψαν μόνοι τὸν ἑαυτόν τους ἐκεῖ

καιον νὰ ὀνομάσωμεν τὸ πολὺ καὶ ἄπειρον πλῆθος τούτων, ὄχι παρεμβολὴν ἁπλῶς, ἀλλὰ παρεμβολὴν παρεμβολῶν· καὶ ἂν ὁ Ἰακὼβ ὠνόμασε παρεμβολὰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐστέκοντο τὸ πλῆθος τῶν ἁγίων ἀγγέλων «καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, παρεμβολαί.» (αὐτόθι. 2) ἡμεῖς μὲ περισσότερον δίκαιον πρέπει νὰ ὀνομάσωμεν τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον παρεμβολάς· διὰ τί περιέχει, ὄχι μόνον τὴν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων [1] καὶ ὅλων τῶν ἀγγελικῶν ταγμάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν χιλιάριθμον καὶ μυριάριθμον καὶ μιλλιωνάριθμον πληθὺν τῶν ἁγίων ἁπάντων. Καὶ ἂν βίβλοι τινες ὠνομάσθησαν, παγκόσμιοι ἱστορίαι, ἢ παγκόσμιοι βιβλιοθῆκαι, βέβαια μηδὲ τούτων τῶν μεγαλοπρεπῶν τίτλων καὶ ὑψηλῶν ὀνομάτων εἶναι ἀλλότριος ὁ ἱερὸς οὗτος Συναξαριστής. Ὅθεν μὲ κάθε δίκαιον πρέπει

μέσα καὶ κατεκάησαν, προσφερθέντες εἰς τὸν Θεὸν ὁλοκαυτώματα λογικὰ καὶ εὐπρόσδεκτα. (ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῆς ἁγίας Δροσίδος.

Ἀλλὰ καὶ ὁ δέκατος διώκτης τῶν χριστιανῶν Διοκλητιανὸς, μὲ τόσην λύσσαν ἐκινήθη ὁ μιαρὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν, εἰς τρόπον ὅτι, εἰς ἕνα μὲν μῆνα, ἐθανάτωσε δεκαεπτὰ χιλιάδας χριστιανῶν· ἀνάμεσα δὲ εἰς δέκα χρόνους, ἐθανάτωσεν ἐν μόνῃ τῇ Αἰγύπτῳ, ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρας χιλιάδας, καὶ ἐξώρισεν εἰς διαφόρους τόπους, ἑπτακοσίας χιλιάδας. Φθάνει μόνον νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Διοκλητιανοῦ, ἐκηρύχθη ἕνας καθολικὸς ὁρισμὸς εἰς ὅλην τὴν εὐρύχωρον αὐτοκρατορίαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἔδιδεν ἀπόλυτον ἄδειαν εἰς κάθε ἐθνικὸν καὶ εἰδωλολάτρην, νὰ θανατόνῃ κάθε χριστιανὸν, ὅπου τὸν εὑρίσκει καὶ μὲ ὁποῖον τρόπον θελήσῃ. Ὅθεν τόσος πολὺς ἀφανισμὸς ἠκολούθησεν εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐν παντὶ μέρει τοῦ κόσμου, ὥστε ὁποῦ, οἱ ἐθνικοὶ νομίζοντες, ὅτι ἔσβυσαν παντελῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἔγραφον ἐπάνω εἰς πολλὰ μάρμαρα μὲ γλυπτὰ γράμματα, ταύτην τὴν ἐπινίκιον ἐπιγραφήν. «Ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ πανταχοῦ ἐξηλείφθη.»

Ὅλα ὅμως τὰ ἀνωτέρω ἐνίκησεν ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ, καὶ οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες. Ἐνίκησε πρῶτον τοὺς ῥηθέντας δέκα διώκτας καὶ διωγμοὺς, διὰ τί ἡ τοῦ Χριστοῦ πίστις, ἄλλην φορὰν δὲν αὔξησεν, οὔτε ἐπλατύνθη τόσον, ὡσὰν εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐδίωκον αὐτὴν οἱ Νέρωνες οἱ Δομετιανοὶ, οἱ Τραϊανοὶ, οἱ Ἀδριανοὶ, οἱ Σεβῆροι, οἱ Ἀντωνῖνοι, οἱ Δέκιοι, οἱ Οὐαλλεριανοὶ, καὶ οἱ Διοκλητιανοὶ καὶ Μαξιμιανοί. Ὅθεν ὁ σκληρότερος τῶν ἄλλων διώκτης, ὁ Διοκλητιανὸς λέγω, εἶδε μὲ μεγάλην του καταισχύνην, πῶς ἐπροσκύνησαν ὅλα τὰ ἔθνη τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ἐδίωκε, καὶ μάλιστα, πῶς ἐπροσκύνησαν αὐτὸν ἡ γυνή του Ἀλεξάνδρα· ἡ ἀνεψιά του Σωσάννα· οἱ θεῖοί του Κλαύδιος καὶ Μαξιμῖνος· ὁ στρατηγός του Σεβαστιανός· ὁ ἐπίτροπός του Κάστουλος, καὶ οἱ πλέον οἰκιακοί του δορυφόροι, ὁ Γοργόνιος, καὶ ὁ Δωρόθεος, οἱ ὁποῖοι ἐποίησαν Ἐκκλησίαν ἕνα μέρος τοῦ παλατίου του, καὶ ἐκεῖ μέσα ἐλάτρευον τὸν Χριστὸν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἄθλιος ἐσπούδαζε νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τῆς γῆς μὲ τὰς αἱματοχυσίας τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὸν χριστιανῶν καὶ μαρτύρων.

Ἐνίκησαν δεύτερον τὰ πολυειδῆ βάσανα, ὁποῦ ἐφεύρηκαν οἱ διῶκται, ἡ πίστις τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ μάρτυρες· διὰ τί αὐτοὶ, ἀντὶ νὰ φοβηθοῦν ἀπὸ αὐτὰ, μᾶλλον ἐνεδυναμώθησαν· ὅθεν βασανιζόμενοι, ἐβασάνιζον περισσότερον τοὺς αὐτοὺς βασανίζοντας· καὶ πάσχοντες, ἐνήργουν· ἐλογίαζον γὰρ τὰς πεπυρωμένας κλίνας, καὶ σιδηρᾶ κραββάτια, ὡσὰν ἁπαλὰ στρώματα· τὰ ἀναμμένα κάρβουνα, ὡσὰν ἄνθη καὶ τριαντάφυλλα· τὰς ἀναμμένας καὶ σπινθηροβολούσας ἐσχάρας, ὡσὰν οὐρανίους κλίμακας· τὰς σούρκας, ὡς νυμφικὰ περιδέρραια· τὰς φυλακὰς, ὡς βασιλικὰ παλάτια· τὰς φλογιζούσας καμίνους, ὡς νυμφικὰς καμάρας· τὰς δυσωδίας ὡς εὐωδίας· τὰς τιμωρίας καὶ λιμαγχονήσεις, ὡς τρυφὰς καὶ ἀναπαύσεις· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὸν πικρότατον θάνατον ἐλογίαζον ὡς γλυκυτάτην ζωὴν, καὶ ταῦτα ποῖοι τὰ ἐκατώρθωσαν; οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ πολλάκις καὶ γυναῖκες τρυφεραὶ, καὶ ἁπαλὰ κοράσια, καὶ βρέφη ἀνήλικά τε καὶ ὑπομάζια.

Ἐνίκησαν τρίτον οἱ μάρτυρες, διὰ τί ὅσον οἱ τύραννοι ἐσπούδαζον νὰ τιμωροῦν ὅλα τὰ μέλη καὶ μέρη τῶν σωμάτων τους μὲ τὰ ἀνωτέρω πολύτροπα κολαστήρια, τόσον οἱ ὁλομελῶς τιμωρούμενοι, ἔχαιρον περισσότερον καὶ εὐφραίνοντο, φέροντες ὑπὲρ σαπφείρους καὶ μαργαρίτας πολυτίμους τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλα τὰ μέλη των, καὶ μὲ αὐτὰ ἀνταναπληροῦντες τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί των, ὡς λέγει ὁ μακάριος Παῦλος.

Τέταρτον δὲ καὶ τελευταῖον, ἐνίκησαν οἱ μάρτυρες διὰ τὶ ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν πεφονευμένων μαρτύρων ἦτον περισσότερος, τόσον αὐτὸς ἐδυνάμωνε τοὺς ζωντανοὺς μάρτυρας εἰς τὸ νὰ ἀποθνήσκουν προθυμότεροι, διὰ νὰ λάβουν τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὅσον περισσότεραι ζωαὶ ἐθερίζοντο τῶν μαρτύρων, τόσον περισσότεροι πιστοὶ ἐσπείροντο μὲ τὸ αἷμα ἐκείνων. Ὁ ἕνας μάρτυς ἀποκεφαλιζόμενος, ἐφύτρονε δέκα καὶ ἑκατὸν πιστούς· οἱ δέκα ἀποκεφαλιζόμενοι, ἐτράβιζον εἰς τὴν πίστιν διακοσίους ἀπίστους· καὶ οἱ ἑκατὸν ἀποτεμνόμενοι, ἐγέννων παραδόξως χιλιάδας καὶ μυριάδας χριστιανῶν. Ὅθεν καὶ ἀληθεύει τὸ περὶ αὐτῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ᾀδόμενον «ὅτι ἡ σφαγὴ τῶν μαρτύρων ἀπέτεκε τῶν πιστῶν τὸ πλήρωμα.»

Καὶ λοιπὸν ὁποῖος στοχασθῇ, πῶς οἱ Καλλίνικοι μάρτυρες διὰ τῶν ἀνωτέρω δέκα διωγμῶν, διὰ τῶν πολυειδῶν βασάνων διὰ τοῦ βασανισμοῦ ὅλων τῶν μελῶν τους, καὶ διὰ τῆς σφαγῆς τοῦ πολλοῦ πλήθους των, ἐνίκησαν τοὺς ἀσωμάτους δαίμονας· ἐνίκησαν τοὺς ἐνσωμάτους τυράννους, καὶ ἐνίκησαν τελευταῖον κόσμον καὶ τὰς τοῦ κόσμου ἡδονάς τε καὶ πλοῦτον καὶ δόξαν, ἀναγκάζεται νὰ φωνάξῃ ἐκεῖνα τὰ γραφικά· «Δάκτυλος Θεοῦ ἐστι τοῦτο» (Ἔξοδ. η'. 19) καὶ τὸ «Αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ Πίστις ἡμῶν· τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον, εἰμὴ ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ;» (α', Ἰωάν. ε'. 4.) Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου, εἰς τοῦτο συντείνουσαν.

[1] Ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰαννουαρίου ἑορταζομένην τὴν σύναξιν τῶν μυρίων ἀγγέλων.

καὶ αὐτὸς νὰ ὀνομάζεται, ἡ μία παγκόσμιος ἱστορία, ἡ μία παγκόσμιος βιβλιοθήκη, καθότι ἐν αὐτῷ εὑρίσκονται ἀποτεθησαυρισμέναι ὅλαι αἱ ἱστορίαι, ὅσαι ποτὲ ἠκολούθησαν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου μέχρι τοῦ νῦν· αἵτε ἀφορῶσαι πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ παλαιοῦ νόμου, καὶ μάλιστα αἱ ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν αὔξησιν τῆς νέας χάριτος τοῦ Εὐαγγελίου.

Δέξασθε λοιπὸν, σεβάσμιοι Πατέρες μου καὶ ἀδελφοὶ, καὶ πάντες οἱ ἀναγινώσκοντες τὸν Συναξαριστὴν τοῦτον μετὰ εὐμενείας καὶ ἀγάπης ἀδελφικῆς, δέξασθε, καὶ τὴν μνήμην τῶν ἐν αὐτῷ ἁγίων διὰ παντὸς ἐν ταῖς γλώσσαις ὑμῶν περιφέρετε· διὰ τῆς μνήμης γὰρ ταύτης καὶ τὰς γλώσσας ὑμῶν ἁγιάζετε, καὶ τῆς παρὰ τῶν ἁγίων βοηθείας καταξιοῦσθε. Ταῦτα γάρ ποτε καὶ ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος ηὔχετο νὰ γένουν εἰς αὐτὸν διὰ τῆς μνήμης τῶν ὁσίων, τῶν ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ αὐτοῦ περιεχομένων· « Ἐμοὶ δὲ εἴη τῆς τούτων ἐπικουρίας τυχεῖν, τῇ τούτων μνήμῃ τὴν γλῶτταν καθαγιάσαντι. » (Ἀριθμῷ ζ'.) Μὴ ζητήσετε δὲ νὰ εὕρῆτε εἰς αὐτὸν εὐφράδειαν καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικήν· τοῦτο μὲν, διατὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἔρημοι τῶν τοιούτων καλῶν· τοῦτο δὲ, καὶ διατὶ ἡ φύσις τῆς μεταφράσεως, σαφήνειαν μὲν κυρίως καὶ καθαρότητα ἀπαιτεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπιμελήθηκα νὰ κατορθώσω, ὅση μοι δύναμις· οὐχὶ δὲ καὶ εὐγλωττίαν ῥητορικὴν καὶ τὰς τῆς τέχνης χάριτας, ἵνα μὴ ὁ μεταφράζων εὑρεθῇ ὡς συγγράφων. Καὶ εἴτι μὲν καλὸν καὶ ἀξιόλογον ἐν τούτῳ εὕροιτε, τῷ Θεῷ τὴν δόξαν καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἀπόδοτε, παρ' οὗ πᾶν καλὸν καταπέμπεται. Εἴ τι δὲ ἐπιλήψιμον καὶ ἀτελὲς ἐν αὐτῷ ἀπαντήσοιτε, ἀπόδοτε τοῦτο τῇ ἀδυναμίᾳ καὶ ἀτελειότητι τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· καὶ συγγνωμονεῖτέ μοι, ἀδελφοὶ, καλῶς εἰδότες, ὅτι ἡ βίβλος αὕτη δὲν ἦτον εὐκολοδιόρθωτος, ἀλλὰ τῷόντι ἦτον βίβλος πολλὰς ἔχουσα τὰς δυσκολίας, βίβλος λαβυρινθώδης, καὶ βίβλος σχεδὸν ἀνεξάντλητος· ὅθεν ἀκολούθως καὶ μυρίων ὀμμάτων ἐδέετο καὶ ἱδρώτων πολλῶν· ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ εἰς ἣν ὁρᾶται νῦν τελειότητα· καθὼς αὐτὴ μονονουχὶ φωνὴν ἀφιεῖσα περὶ ἑαυτῆς μαρτυρεῖ.

Παρακαλῶ δὲ πάντας τοὺς Πανιέρους ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἱεροὺς ἐφημερίους τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιῶν, ἵνα ἐπιμελῶνται νὰ ἀναγινώσκουν τὰ Συναξάρια ἑκάστης ἡμέρας εἰς ἐπήκοον τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συναθροιζομένων χριστιανῶν· καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος εὑρισκόμενα, ὅταν αἱ νύκτες εἶναι μεγάλαι. Τὰ δὲ Συναξάρια τοῦ θέρους, ταῦτα, ἐὰν δὲν ἀναγνωσθοῦν ἐν τῷ καιρῷ τοῦ Ὄρθρου διὰ τὴν βραχύτητα τῆς νυκτὸς, ἂς ἀναγινώσκωνται ἐν τῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κοινωνικοῦ. Μνήσθητέ μου τῆς ἀγάπης ἐν ταῖς πρὸς Θεὸν ὑμῶν προσευχαῖς, σεβάσμιοι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ καὶ πάντες οἱ ἁπανταχοῦ γῆς ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ, οἱ τὴν παροῦσαν βίβλον ἀναγινώσκοντες· ἀλλὰ κατὰ χρέος ἀπαραίτητον μνήσθητε, ἵνα παρακαλῆτε ἐκτενῶς τὸν φιλόψυχον Θεὸν ὑπὲρ τῆς πολυχρονίου ζωῆς, εἰρηνικῆς καταστάσεως, καὶ συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων συνδρομητῶν, τῶν ἁδραῖς δαπάναις ἐκδεδωκότων τὴν παροῦσαν ἱερὰν βίβλον τοῦ Συναξαριστοῦ, εἰς κοινὴν ἁπάντων τῶν Χριστωνύμων ὠφέλειαν. Ἔρρωσθε.[1]

Ὁ ἐν Μοναχοῖς ἐλάχιστος **ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ.**

---

[1] Δίδομεν εἴδησιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, ὅτι ἐπαραιτήσαμεν τοὺς ἐν τοῖς Μηναίοις στίχους τῶν ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχα ἀκολουθουσῶν ἑορτῶν, τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ἕως τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων, καὶ δὲν ἐγράψαμεν αὐτοὺς ἐν τῷ παρόντι Συναξαριστῇ, ὡς πρᾶγμα ὂν περιττὸν καὶ ἀργὸν καὶ ἄχρηστον· καθότι οἱ στίχοι αὐτοὶ, ἄλλην φορὰν δὲν λέγονται, εἰμὴ μόνον, ὅταν τύχῃ τὸ Κύριον Πάσχα. Κύριον δὲ Πάσχα λέγεται, ὅταν ἡ λαμπροφόρος Κυριακὴ τύχῃ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου· ἐν τῇ εἰκοστῇ γὰρ τρίτῃ τοῦ Μαρτίου ἐσταυρώθη ὁ Κύριος, καὶ ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀνέστη. Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν οἱ στίχοι αὐτοὶ λέγονται, οὐχὶ ἐν τῷ Μηναίῳ καὶ Συναξαριστῇ, ἀλλ' ἐν τῷ Τριῳδίῳ καὶ Πεντηκοσταρίῳ.

Σημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο χάριν τῶν ἁπλουστέρων, ὅτι ἐκεῖνος ὁ λόγος, ὁποῦ γράφεται ἐν τῷ τέλει πάντων σχεδὸν τῶν Συναξαρίων· ἤτοι τὸ, τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῷ Ναῷ τοῦ τιμίου Προδρόμου, θετέον, ἢ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, ἢ τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, ἢ ἄλλου τινὸς ἁγίου, αὐτός φημι ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι ὁ ἅγιος ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ Συναξάριον, δὲν ἑορτάζετο εἰς ὅλους τοὺς Ναοὺς καὶ Ἐκκλησίας τὰς εὑρισκομένας εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, ἀλλ' ἐγίνετο ἡ ἐκείνου Σύναξις, ἤτοι ἡ συνάθροισις τῶν χριστιανῶν καὶ ἑορτὴ καὶ λειτουργία, εἰς μερικοὺς μόνον Ναοὺς καὶ Ἐκκλησίας· Ὅθεν καὶ ὁ λόγος αὐτὸς ἄχρηστος εἶναι καὶ περιττὸς τὴν σήμερον, καθότι τώρα, κάθε ἅγιος ἑκάστης ἡμέρας, ἑορτάζεται, οὐχὶ μερικῶς, ἀλλὰ καθολικῶς καὶ εἰς πάσας τὰς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας Ἐκκλησίας. Πλὴν ἡμεῖς καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐγράψαμεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Συναξαριστῇ, δυσωπηθέντες τὴν παλαιόθεν ἐπικρατήσασαν εἰς τοῦτο παρὰ τοῖς Συναξαρίοις συνήθειαν· ὅποιος δὲ θέλει, ἂς ἀφίνῃ τὸν λόγον αὐτὸν, καὶ ἂς μὴ τὸν ἀναγινώσκῃ. Παρομοίως δὲ ἄχρηστοι καὶ περιττοὶ εἶναι οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, ὁποῦ γράφονται ἐν τῷ Συναξαριστῇ· ἤγουν ὅτι τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τῆς Θεοτόκου, καθ' ὑπόθεσιν, ἢ τοῦ Προδρό-

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑΝ ΒΙΒΛΟΝ

ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΟΝ.

Ἦν πάρος ἀσαφὴς Ὄρφνη ἐπελύγασε βίβλον
Τὴν δε, μαλ' ὀτραλέως δέχνυσο ὦ φιλότης,
Μαρμαίρουσαν ὅλην, ὅσον ἔνδοθεν ἵκανε θυμός,
Τάξει ἠδὲ φράσει, λαμπροτέροις τε Τύποις.

ΕΤΕΡΟΝ ΙΑΜΒΙΚΟΝ.

Συναξαριστής, οὗτος ὃν βλέπεις φίλε,
Τὴν ἀσάφειαν, ἐκδυθεὶς ἥν περ πάλαι
Εἶχεν, σαφῆ νῦν ἀμφιέννυται φράσιν.
Χ' οὕτω προβαίνει, εἰς τὸ τοῦ Τύπου φάος.

ΕΤΕΡΟΝ ΔΙΑ ΣΤΙΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ.

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, οἱ ἱκετεύσαντές με,
Περὶ τοῦ Συναξαριστοῦ, καὶ διεγείραντές με,
Πρὸς τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ, τὴν σαφῆ τε καὶ λείαν,
Καὶ δυνατὴν διόρθωσιν, τούτου καὶ εὐταξίαν.
Δέξασθε τὸ ποθούμενον, ὑμῶν αἴτημα πάντων.
Καὶ δυσωπεῖτε τὸν Θεόν, λύσιν πταισμάτων πάντων,
Δοῦναι τοῖς ἐκτυπώσασι, μετὰ πολλῆς δαπάνης,
Εἰς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν, τῆς Ἐκκλησίας πάσης.

Ὁ Μεταφραστής.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ ΕΚ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ·

« Οἱ (Ἅγιοι Πάντες) διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας· εἰργάσαντο δικαιοσύνην· ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν· ἔφραξαν στόματα λεόντων· ἔσβεσαν δύναμιν πυρός· ἔφυγον στόματα μαχαίρας· ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ· παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων . . . Ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν. Ἕτεροι δέ, ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι (ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ Κόσμος) ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι και σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς». (Ἑβρ. ιά. 33).

» Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ.

(Ψαλ. μθ'. 6).

» Ἆρον κύκλῳ (Σιὼν) τοὺς ὀφθαλμούς σου,
καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου.

(Ἠσα. ξ'. 4).

μου, ἢ τοῦ Θεολόγου, ἢ ἄλλου ἁγίου, τελοῦνται ἐν τῷ δεῖνι τόπῳ· καὶ ὅτι» Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γίνεται ἡ μνήμη τοῦ Σεισμοῦ, ἢ τοῦ Ἐμπρησμοῦ, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, θετέον, ἀκολουθήσαντος, ἢ ἐν ἄλλῳ τόπῳ· καθότι αὐτὰ ἠκολούθησαν μέν ποτε, ἄχρηστα δὲ τώρα εἰσιν· ἀλλ' ἡμεῖς καὶ ταῦτα ἐγράψαμεν διὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν.

Σημείωσαι, ὅτι ἡ δοτικὴ ἐκείνη ὁποῦ γράφεται εἰς κάθε ἡμέραν οὕτω Τῷ αὐτῷ μηνὶ β'. ἢ » Τῷ αὐτῷ μηνὶ γ'. ἢ δ'. καὶ καθεξῆς, ἡ δοτικὴ αὕτη λέγω, λαμβάνεται ἀντιπτωτικῶς ἀντὶ γενικῆς· ἤτοι τοῦ αὐτοῦ μηνὸς β'. ἢ γ'. ἢ δ', Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι αἱ ὑποσημειώσεις, ὁποῦ εὑρίσκονται ὑποκάτω εἰς διάφορα Συναξάρια, αὐταὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μαζὶ μὲ τὰ Συναξάρια εἰς ἐπήκοον πάντων· ἀλλὰ ὁ βουλόμενος κατ' ἰδίαν ταύτας ἂς ἀναγινώσκῃ. Εἶναι ὅμως καὶ μερικαί, αἱ ὁποῖαι ἁρμόζουν νὰ ἀναγινώσκωνται καὶ εἰς ἐπήκοον πάντων· ὁποῖα εἶναι το χαριέστατον ἐκεῖνο διήγημα τοῦ θεοφωτίστου παιδίου, ὅπερ ὑποσημειοῦται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, μετὰ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρέθα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ ἄλλαι ὅμοιαι. Προσέτι συμβουλεύομεν τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἀναγνώστας τοῦ παρόντος Συναξαριστοῦ, πῶς πρέπει νὰ ἀναγνώσκουν τὰ ἔτη καὶ τοὺς χρόνους ὁποῦ εὑρίσκονται ἐν τοῖς Συναξαρίοις. Καθ' ὑπόθεσιν, ὅταν αὐτοὶ εὑρίσκουν ἔν τινι Συναξαρίῳ το ἔτος τοῦτο, οἷον ἐν ἔτει σϟ'. τοῦτο λέγω οὕτω πρέπει νὰ τὸ ἀναγινώσκουν· ἐν ἔτει διακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ· ἢ ἂς τὸ ἀναγινώσκουν καὶ ἁπλοϊκώτερον οὕτως· ἐν ἔτει διακόσια ἐννενήντα.

Ἵνα δὲ ποιήσωμεν τὴν βίβλον ταύτην τοῦ Συναξαριστοῦ ἐρασμιωτέραν κοντὰ εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ἐσπουδάσαμεν νὰ στολίσωμεν αὐτὴν καὶ μὲ τοὺς πανηγυρικοὺς Λόγους, ὅσους οἱ Θεῖοι Πατέρες καὶ κατὰ καιροὺς Διδάσκαλοι συνέγραψαν εἰς τὰς δεσποτικάς, Θεομητορικάς, καὶ ἁγίων ἑορτάς, οἵτινες Λόγοι εὑρίσκονται εἰς τὰ πανηγυρικὰ βιβλία τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ Ὄρει ἐγκρίτων καὶ εὐαγῶν μοναστηρίων· δηλαδὴ τῆς μεγίστης Λαύρας, τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων, τοῦ νέου Κοινοβίου τοῦ Διονυσίου, τῆς τοῦ Παντοκράτορος, καὶ τοῦ περιωνύμου Ναοῦ τοῦ Πρωτάτου. Ἐποιήσαμεν δὲ τοῦτο, πρῶτον μέν, ἵνα ὁ κατάλογος τῶν ἀρχῶν τῶν ἀνωτέρω πανηγυρικῶν λόγων εἴη ὡσὰν μία ἐξαίρετος σπανιότης τῆς βίβλου, καὶ ὡσὰν ἕνα γλύκυσμα καὶ καρύκευμα τῶν ἀναγινωσκόντων. Ὥσπερ γὰρ ἡ ποικιλία τῶν βρωμάτων διεγείρει τὴν ὄρεξιν τῶν φιλευομένων, ἔτζι καὶ ἡ ποικιλία τῶν λόγων κινεῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀναγινωσκόντων. Καὶ δεύτερον δέ, ἵνα βλέποντες οἱ φιλογενεῖς χριστιανοὶ τοὺς τόσους ἁγίους καὶ Διδασκάλους, τῶν ὁποίων οὐδὲ αὐτὰ τὰ ὀνόματα ἠξεύρουσι, παρακινηθῶσί ποτε νὰ ἐκδώσουν εἰς τύπον τοὺς Λόγους αὐτῶν, καὶ μάλιστα το' ς ἀνεκδότους. Εἰς τὴν συλλογὴν δὲ καὶ συνάθροισιν τῶν τοιούτων Λόγων συνήργησαν ἔργῳ καὶ λόγῳ οἱ φιλογενεῖς προεστῶτες τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων ἱερῶν μοναστηρίων, οἷς καὶ τὸ Γένος ὀφείλει ὁμολογεῖν ὑπὲρ τούτου πολλὰς καὶ μεγάλας τὰς χάριτας·

« Ὁ Θεός, ὁ ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων.

(Ψαλ. πή. 8).

« Ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι Ἅγιός εἰμι ἐγὼ Κύριος.

(Λευΐτ. ιά. 14).

« Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους, καὶ τοὺς
» Πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει . . . . Ἄνδρες
» ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει βουλεύσονται ἐν συνέσει
» αὐτῶν· ἀπηγγελκότες ἐν Προφητείαις. Ἡγού-
» μενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις, καὶ συνέσει γραμ-
» ματείας λαοῦ . . . . διηγούμενοι ἔπη ἐν Γραφῇ.
» Ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύϊ εἰρη-
» νεύοντες ἐν παροικίαις αὐτῶν. Πάντες οὗτοι ἐν
» γενεαῖς ἐδοξάσθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐ-
» τῶν καύχημα . . . Οὗτοι ἄνδρες ἐλέους, ὧν αἱ
» δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν . . . . καὶ ἡ δόξα
» αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται ». (Σειρὰχ μδ'. 1).

» Ἐξέστω ἔτι μὴν ἀναγινώσκεσθαι τὰ πάθη
» τῶν μαρτύρων, (ἤτοι τὰ περὶ τῶν παθῶν καὶ
» μαρτυρίων αὐτῶν διαλαμβάνοντα βιβλία) ἡνίκα
» αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν ἡμέραι ἐπιτελοῦνται». Κανὼν
νδ'. τῆς ἐν Καρθαγένῃ ἁγίας Συνόδου).

Εἰς δόξαν Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ ἑνὸς Θεοῦ.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΜΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΝΙΑΥΤΟΥ.

ΜΗΝ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α'. Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου: ἤτοι τοῦ Νέου ἔτους.

» Ἴνδικτον ἡμῖν εὐλόγει Νέου Χρόνου,
» Ὢ καὶ παλαιὲ, καὶ δι' ἀνθρώπους νέε. (ἤτοι σὺ ὢ Χριστὲ)

ΠΡΕΠΕΙ νὰ ἠξεύρωμεν, ἀδελφοὶ, ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ἁγία Ἐκκλησία ἑορτάζει σήμερον τὴν Ἰνδικτιῶνα, διὰ τρία αἴτια· πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ εἶναι ἀρχὴ τοῦ χρόνου· διὰ τοῦτο καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων πολλὰ ἐτιμᾶτο αὕτη ἐξ ἀρχαίων χρόνων. Ἰνδικτιὼν δὲ κατὰ τὴν Ῥωμαϊκήν: ἤτοι Λατινικὴν γλῶσσαν, σημαίνει ὁρισ-

---

[1] Ἔχει ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἡ μὲν ἡμέρα ὥρας 12, ἡ δὲ νὺξ ὥρας 12. Σημειοῦμεν δ' ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Σεπτέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικὸν, ἀλλὰ Λατινικὸν, ἢ Ἰταλικόν· καὶ δηλοῖ ἕβδομος, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ Σέπτεμ Λατινικοῦ, ἢ Ἰταλικοῦ, ὅπερ ἑρμηνεύεται Ἑλληνιστὶ, ἑ π τ ά· ἕβδομος δὲ λέγεται ὁ μὴν οὗτος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον. διότι ἑπτὰ μῆνες συμποσοῦνται ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἕως τοῦ Σεπτεμβρίου, συναριθμουμένου δηλονότι καὶ αὐτοῦ τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τὶς, διὰ τί ὁ Σεπτέμβριος, ἕβδομος μὴν ἀριθμούμενος καὶ λεγόμενος, ὡς εἴπομεν, διὰ τί λέγεται καὶ ἑορτάζεται σήμερον ὡς τοῦ χρόνου ἀρχή ; λύοντες οὖν τὴν ἀπορίαν λέγομεν, ὅτι διὰ δύω αἰτίας λέγεται ὁ Σεπτέμβριος τοῦ χρόνου ἀρχή· μίαν ἐσωτερικὴν καὶ οὐσιώδη ἤτοι φυσικήν· καὶ ἄλλην ἐξωτερικὴν καὶ ἐπουσιώδη.

Ἡ ἐσωτερικὴ λοιπὸν καὶ φυσικὴ αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεπτέμβριος λέγεται ἀρχὴ τοῦ χρόνου εἶναι, ὄχι διότι ἐδημιούργησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον εἰς τὸν Σεπτέμβριον μῆνα, καθὼς οὐκ ὀρθῶς λέγουσι πολλοὶ Ῥαββῖνοι, καὶ ἄλλοι σὺν αὐτοῖς· διότι τοῦτο τὸ προνόμιον τὸ ἔλαβεν ὁ Μάρτιος, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ πάντας τοὺς Θεολόγους καὶ ἑρμηνευτὰς τῆς Γραφῆς, ὡς λέγομεν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Μαρτίου μηνός· ἀλλὰ λέγεται ἀρχὴ χρόνου ὁ Σεπτέμβριος, διότι κατ' αὐτὸν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, παύει μὲν ἡ γῆ ἀπὸ τὸ νὰ γεννᾷ τοὺς καρποὺς, ἀρχίζει δὲ πάλιν νὰ συλλαμβάνῃ τρόπον τινὰ καὶ νὰ ἐγκυμονῇ ἄλλους νέους καρπούς· ὅθεν εἶπε καὶ ὁ Ψελλὸς « ὁ Σεπτέμβριος μὴν τῶν παρελθόντων κόπων ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς καρποὺς συγκλείει καὶ ταῖς ἀποθήκαις ἐναποτίθησι, καὶ τῶν ἐπιόντων πόνων ἀπάρχεται » (παρὰ τῷ Σεβαστῷ Τραπεζουντίῳ.) διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γίνεται ἡ φθινοπωρινὴ Ἰσημερία, ὅτε εἶναι ὁ ἀὴρ καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα μετριόθερμος· κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀροτριᾶται καὶ γεωργεῖται ἡ γῆ, καὶ τὰ σπέρματα δέχεται εἰς τὰ αὐλάκιά της, ὡσὰν μέσα εἰς κοιλίαν καὶ μήτραν· καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἀρχίζουν νὰ γίνωνται αἱ βροχαί, ἵνα δι' αὐτῶν ἀπαλυνθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ προλαβόντος θέρους σκληρυνθεῖσα γῆ, καὶ ἀκολούθως γένῃ ἐπιτηδεία εἰς τὸ νὰ γεωργηθῇ καλῶς, καὶ νὰ συλλάβῃ καὶ νὰ θρέψῃ τὰ ἐγκαταβληθέντα εἰς αὐτὴν σπέρματα. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς προ-

μός.[1] Καὶ δεύτερον ἑορτάζει ταύτην ἡ Ἐκκλησία, ἐπειδὴ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὑπῆγεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μέσα εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐδόθη εἰς αὐτὸν τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου, καθὼς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, (Λουκ. δ'.) τὸ ὁποῖον ἀνοίξας ὁ Κύριος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς εὗρε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἤτοι τὴν ἀρχὴν τοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου κεφαλαίου τοῦ Ἡσαΐου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι γεγραμμένα περὶ αὐτοῦ τὰ λόγια ταῦτα· « Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει· κηρύξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν· » ἀφ' οὗ δὲ ἀνέγνωσεν ὁ Κύριος τὰ περὶ αὐτοῦ λόγια ταῦτα ἐσφάλισε τὸ βιβλίον καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην· ἔπειτα καθίσας, εἶπεν εἰς τὸν λαὸν « ὅτι σήμερον ἐτελειώθησαν οἱ λόγοι τῆς Προφητείας ταύτης

στάζει τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι, ὅταν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦτον ἐσύναζον τοὺς καρπούς των, νὰ ἑορτάζουν ἑπτὰ ἡμέρας καὶ νὰ κατασκευάζουν σκηνάς, ἤτοι καλύβας, εὐφραινόμενοι καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ διὰ τὴν σύναξιν τῶν καρπῶν· διότι οὕτω λέγει πρὸς τὸν Μωϋσῆν. « Καὶ ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου, ὅταν συντελέσητε τὰ γεννήματα τῆς γῆς, ἑορτάσατε τῷ Κυρίῳ ἑπτὰ ἡμέρας. » (Λευ. κγ'. 39).

Καὶ διὰ νὰ εἴπω συντόμως, ὁ μὲν Σεπτέμβριος μὴν εἶναι ἀρχὴ τῆς συλλήψεως καὶ ἐγκυμοσύνης ὅλων σχεδὸν τῶν καρπῶν, ὁ δὲ Μάρτιος εἶναι ἀρχὴ τῆς γεννήσεως ὅλων σχεδὸν τούτων· τότε γὰρ ἀρχίζουν νὰ γεννῶνται καὶ νὰ βλαστάνουν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἀκολούθως νὰ καρποφοροῦν τὰ σπέρματα ἐκεῖνα, ἅπερ ἡ γῆ συνέλαβε καὶ ἐγκυμονεῖ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἕως εἰς ὅλον τὸν χειμῶνα, διότι ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου, κατὰ τὸν Μάρτιον μῆνα εὐθὺς καὶ τὰ σπέρματα καὶ οἱ καρποὶ ἐβλάστησαν καὶ ἐτελειώθησαν, ὅταν ὁ Θεὸς εἶπε « Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα· » ταὐτὸν εἰπεῖν, τότε ἐν τῷ ἅμα ἔγεινε καὶ ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν, καὶ ἡ γέννησις αὐτῶν χωρὶς καιροῦ παράτασιν, διὰ τὴν ἀπειρίαν τῆς τοῦ Θεοῦ δημιουργικῆς δυνάμεως· τώρα δέ, ἐπειδὴ κατὰ φυσικοὺς νόμους κινεῖται ἡ κτίσις· ἤτοι ἀτελῶς καὶ ὀλίγον ὀλίγον, διὰ τοῦτο χρειάζεται παράτασις καιροῦ· ὅθεν ἐν ἄλλῳ μὲν καιρῷ γίνεται ἡ σύλληψις τῶν καρπῶν· κατὰ τὸν Σεπτέμβριον δηλαδή· ἐν ἄλλῳ δὲ καιρῷ γίνεται ἡ τούτων γέννησις· κατὰ τὸν Μάρτιον δηλαδή. Προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Ψελλὸς καὶ ταῦτα « κατὰ μὲν τὴν πρώτην κτίσιν καὶ τὴν εἰς τὸ κρεῖττον ἐπίδοσιν, φαίνεται εἶναι ἀρχή, ἡ πρώτη ἰσημερία τοῦ ἐνιαυτοῦ· ἤγουν ὁ Μάρτιος· κατὰ δὲ τὴν ἐκ παραβάσεως κατάραν, καὶ τὴν μετὰ κόπων ζωήν, καὶ τὴν εἰς φθορὰν ἀπάγουσαν μεταφοράν, ἀρχὴ τοῦ χρόνου ἡ δευτέρα ἰσημερία· ἐκεῖθεν γὰρ ἄρχονται τὰ πάντα καὶ πρὸς φθορὰν ἀπάγονται . . . . εἰδὲ καὶ ὁ χρόνος ἀπὸ τοῦ φθείρειν χρόνος ὠνόμασται, ἄρα ἀρχὴ τοῦ χρόνου καὶ τῆς φθορᾶς ὁ Σεπτέμβριος· μέχρι γὰρ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τὸ γένος τῶν καρπίμων (φυτῶν) ἀλλὰ καὶ τῶν ἀκάρπων ἐνδυναμοῦται· ἔκτοτε δὲ ξηραίνεται, ἢ διαρρέει καὶ φθείρεται· διὸ καὶ ἀρχὴν τοῦ φθινοπώρου τὸν Σεπτέμβριον ἅπαντες οἴδαμεν » (αὐτόθι)

Ἡ ἐξωτερικὴ δὲ καὶ ἐπουσιώδης αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν λέγεται ἀρχὴ τοῦ ἔτους ὁ Σεπτέμβριος, εἶναι, πρῶτον, διότι, ὡς γνωματεύουσί τινες, ὅταν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἐκυρίευσαν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἦτον Σεπτέμβριος μήν· ὅθεν κατ' αὐτὸν ἤρχισαν νὰ γεωργοῦν τὴν γῆν ἐκείνην· Καὶ δεύτερον, διότι οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα ἤρχιζαν ὅλας τὰς πολιτικὰς αὐτῶν κρίσεις καὶ ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς καὶ μισθοὺς καὶ πάκτους, ἀλλὰ καὶ τὰ βασιλικὰ τέλη καὶ φόροι καὶ κῆνσοι ἐν τῷ Σεπτεμβρίῳ ἤρχιζαν νὰ ἀποδίδωνται κατὰ τὸν Ψελλόν.

[1] Σημείωσαι ὅτι ἡ ἰνδικτιὼν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε χρόνους, καὶ πάλιν ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πρώτην· ἤρχισε δὲ ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἰνδικτιὼν τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ τκζ'. (327) δηλαδὴ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἰνδικτιὼν δὲ. κατὰ τὸν Συμεῶνα Λογοθέτην ἐν τῷ χρονικῷ, σημαίνει ἐπινέμησιν· ἤγουν τοῦ χρόνου μερισμόν· ὅ,τι γὰρ σημαίνει ἡ Ἰνδικτιὼν Λατινικά, τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ ἐπινέμησις Ἑλληνικά.

Διὰ τί δὲ ἡ ἰνδικτιὼν ἀναβαίνει εἰς δεκαπέντε μόνον ἡμέρας καὶ πάλιν ἐπιστρέφει, καὶ τί δηλοῦσιν αἱ δεκαπέντε ἡμέραι αὗται· ἢ διὰ τί ἡ ἰνδικτιὼν μόνη δὲν συμφωνεῖ οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τῆς σελήνης καὶ τὰ θεμέλια, οὔτε μὲ τοὺς κύκλους τοῦ Ἡλίου καὶ μὲ τὴν ἑβδομάδα, οὐδὲν βέβαιον ἠδυνήθην νὰ εὕρω. Πλὴν τοῦτο μόνον λέγει ὁ κὺρ Ματθαῖος, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ νὰ ἀναβαίνῃ ἡ Ἰνδικτιὼν ἕως εἰς τὰς δεκαπέντε, εἶναι ἡ ἐναλλαγὴ τῶν ἀνθρωπίνων ἡλικιῶν· κατὰ δεκαπέντε γὰρ χρόνους ἀλλάττουν οἱ ἄνθρωποι μεγάλας ἐναλλαγάς· διότι εἰς τοὺς δεκαπέντε χρόνους ἀρχίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ τριχιόνῃ· εἰς τοὺς δὶς δεκαπέντε, λαμβάνει τὸ τέλειον τῆς ἡλικίας· εἰς τοὺς τρὶς δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος μεσοκαιρίτης· εἰς τοὺς τετράκις δεκαπέντε, γίνεται ἀσπρογένης· εἰς τοὺς πεντάκις δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος γέρων· καὶ εἰς τοὺς ἑξάκις δεκαπέντε, γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἐσχατόγηρος· (παρὰ τῷ Σεβαστῷ Τραπεζουντίῳ). Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ μοναχὸς Πανόδωρος, εἴτε ἄλλος τις, ἐφεῦρεν ὅτι κατὰ τοὺς 7980, κατὰ τὴν περίοδον, λέγω, ταύτην, συμφωνεῖ ἡ ἰνδικτιὼν μὲ τοὺς κύκλους τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· τότε γὰρ ἔχει πρῶτον κύκλον ὁ ἥλιος· πρῶτον κύκλον ἡ σελήνη, καὶ τότε εἶναι καὶ πρώτη ἰνδικτιών· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ κόσμου, ὁ μὲν ἥλιος θέλει ἔχει κύκλους εἰκοσιοκτώ, ἡ δὲ σελήνη κύκλους δεκαεννέα, καὶ ἡ Ἰνδικτιὼν κύκλους δεκαπέντε· οἱ μὲν οὖν κύκλοι τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης οἱ κύκλοι καὶ τὰ θεμέλια, καὶ αἱ ἐπακταὶ τῶν μηνῶν, ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Μάρτιον. αἱ δὲ ἰνδικτιῶνες, ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον· ὅρα Ἀλέξανδρον εἰς τὰ ἰουδαϊκά· σελ. ιβ'. καὶ τὸν πρῶτον τόμ. τοῦ Μελετίου ἐν τῇ εἰσαγωγῇ.

εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν· ὅθεν ὁ λαὸς ταῦτα ἀκούων, ἐθαύμαζε διὰ τὰ χαριτωμένα λόγια, τὰ ὁποῖα εὔγαινον ἐκ τοῦ στόματός του· ὡς τοῦτο γράφει ὁ αὐτὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. (αὐτόθι). [1]

Εἶναι δὲ καὶ τρίτη αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κάμνει σήμερον ἐνθύμησιν τῆς Ἰνδίκτου καὶ ἑορτάζει τὴν ἀρχὴν τοῦ νέου χρόνου· ἤγουν, ἵνα διὰ μέσου τῆς ὑμνῳδίας καὶ ἱκεσίας, τὴν ὁποίαν προσφέρομεν εἰς τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ, γένῃ ὁ Θεὸς ἵλεως εἰς ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσῃ τὸν νέον χρόνον, καὶ χαρίσῃ τοῦτον εἰς ἡμᾶς εὐτυχῆ καὶ γεμάτον ἀπὸ ὅλα τὰ σωματικὰ ἀγαθά· καὶ ἵνα φωτίσῃ τὰς διανοίας μας εἰς τὸ νὰ περάσωμεν ὅλον τὸν χρόνον καθαρῶς καὶ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν, καὶ εἰς τὸ νὰ εὐαρεστήσωμεν τῷ Θεῷ μὲ τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν του· καὶ οὕτω νὰ τύχωμεν τῶν ἐν Οὐρανοῖς αἰωνίων ἀγαθῶν. [2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ τοῦ Στυλίτου.

» Λιπὼν Συμεὼν τὴν ἐπὶ στύλου βάσιν.
» Τὴν ἐγγὺς εὗρε τοῦ Θεοῦ λόγου στάσιν·
» Ὑψιβάτης Συμεὼν Σεπτεμβρίου ἔκθανε πρώτῃ.»

† Οὗτος ὁ μέγας Συμεὼν κατήγετο ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Σισὰν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἀνάμεσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σύρων καὶ τῶν Κιλίκων, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, καὶ Μαρτυρίου Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει υνζ' (457). Ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἄφησε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα μοναστήριον ἐκεῖ κοντὰ εὑρισκόμενον, ὅπου ἐκατοίκουν δύω ἀσκηταὶ, μὲ τοὺς ὁποίους διαπεράσας δύω χρόνους, ἠγάπησε νὰ ζήσῃ ὑψηλοτέραν καὶ τελειοτέραν ζωήν· ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν ὅσιον Ἡλιόδωρον, τὸν ὁποῖον μεταχειριζόμενος διδάσκαλον τῆς μοναδικῆς ζωῆς, διήνυσεν ἑπτὰ χρόνους, ἀγωνιζόμενος τόσον, ὥστε ὑπερέβαλε τοὺς ὀγδοήκοντα μοναχοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχε συναγωνιστάς του· ἐπειδὴ ὅλην μὲν τὴν ἑβδομάδα ἔμενε νηστικὸς, τὴν δὲ μέσην του εἶχεν ἔσωθεν ἐζωσμένην μὲ ἓν σχοινίον τραχύτατον, κατεσκευασμένον ἀπὸ φοίνικας, τόσον ὥστε ὅλη του ἡ μέση ἐπληγώθη τριγύρω, καὶ εὔγαζεν αἵματα· καὶ ἁπλῶς ἠγωνίζετο μὲ μίαν καινοφανῆ καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἄσκησιν. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐπροστάχθη ἀπὸ τοὺς συναγωνιστάς του μοναχοὺς νὰ ἀναχωρήσῃ, διὰ νὰ μὴ γένῃ βλάβης αἴτιος εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους κατὰ τὸ σῶμα ἀδελφοὺς, οἵτινες μιμούμενοι αὐτὸν ἐσπούδαζον νὰ ἀγωνίζωνται ὑπὲρ τὴν δύναμίν τους.

Ἐξελθὼν δὲ εἰς τὰ ἡσυχαστικὰ μέρη τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐκατέβη μέσα εἰς ἕνα λάκκον ἄνυδρον, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε· μετὰ παρέλευσιν δὲ πέντε ἡμερῶν, μετανοήσαντες οἱ ἀνωτέρω συναγωνισταί του μοναχοὶ, ἐζήτησαν καὶ εὗρον αὐτόν· καὶ οὕτω τὸν ἐπῆραν πάλιν εἰς τὸ Μοναστήριον· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν μεταβὰς εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Τελανισσὸν, καὶ εὑρὼν εἰς αὐτὸ ἓν μικρὸν κελλίον, διέμεινεν ἐκεῖ ἔγκλειστος τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους· ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅσιος ἐπεθύμησε νὰ μὴ φάγῃ φαγητὸν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας, παρόμοια μὲ τὸν προφήτην Μωϋσῆν καὶ Ἠλίαν, διὰ τοῦτο παρεκάλεσε τὸν φίλον του καὶ ἠγαπημένον Βλάσσον, τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον ὅσιον νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε φαγόσιμον πρᾶγμα μέσα εἰς τὸ κελλίον του, ἀλλὰ νὰ χρίσῃ ἔξωθεν τὴν θύραν· καὶ τούτου γενομένου, διεπέρασεν ὁ θεῖος Συμεὼν νηστικὸς τεσσαράκοντα ὁλοκλήρους ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς κἀνὲν φαγητόν· τόσον ὥστε ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν νηστείαν ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ πλέον δὲν ἐδύνατο οὔτε νὰ λαλήσῃ, οὔτε νὰ κινηθῇ· ἐλθὼν δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Βλάσσος, καὶ βλέπων τὸν ὅσιον ἐν τοιαύτῃ ἀδυναμίᾳ, ἔβρεξε σπογγάριον, καὶ ἐσπόγγισε τὸ στόμα του ἔξωθεν, καὶ οὕτως ἐκοινώνησεν αὐτὸν τὰ θεῖα Μυστήρια· ὅθεν δυναμωθεὶς ἐκ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι μερικοὶ λέγουν, ὅτι ὁ Κύριος εἰσῆλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέγνω τὴν ἄνωθεν περικοπὴν τοῦ Ἡσαΐου κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Εὐαγγελικοῦ αὐτοῦ κηρύγματος· ἀφ' οὗ ἐποίησε τὸ ἐν Κανᾷ θαῦμα, καὶ συνωμίλησε μὲ τὴν Σαμαρείτιδα ἐν τῷ φρέατι· διότι τότε ἀπὸ τῆς Σαμαρείας ἀπελθὼν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐκήρυσσε τὸ Εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ πολλὰ σημεῖα εἰς Καπερναοὺμ ἐκτελέσας, μετέβη καὶ εἰς Ναζαρὲτ, ἐν ᾗ ἀνετράφη· ὅπου καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν συναγωγὴν (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατονταετηρίδα) (Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. Σ. Ε.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι πανηγυρικὸν λόγον ἔχει ὁ Χρυσόστομος εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην τῆς Ἰνδίκτου· οὗ ἡ ἀρχὴ « Θαυμασταὶ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) ὁμοίως καὶ ἕτερον λόγον εἰς τὴν αὐτήν· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐπάλληλον σημεῖον παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπομβρία (σώζεται ἐν τῷ αὐτῷ τόμῳ). (Καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ τὸ 1860 ἐκδοθεισῶν ὁμιλιῶν του. Σ. Ε.)

τούτων ὁ ὅσιος, ἐσηκώθη, καὶ ἔφαγεν ὀλίγον ψωμίον· ἀναβὰς δὲ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, πάλιν καὶ ἐκεῖ ἔμεινε νηστικὸς ἄλλας τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὥστε τὸ τέλος τῆς περασμένης τεσσαρακονθημέρου νηστείας του ἦτον ἀρχὴ τῆς μελλούσης. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς φήμης τοῦ ἁγίου ἔτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ εἰς αὐτὸν χάριν εὐλαβείας, καὶ ἐσύγχυζον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο ἐμεθοδεύθη καὶ ἔκαμε στύλον ὑψηλὸν ἀπὸ τὴν γῆν τριακονταὲξ πήχεις, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον, ὄχι μόνον ἐνήστευε πάλιν παρομοίως τεσσαρακοντάδας ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις διεπέρνα τὰς ἡμέρας ταύτας στεκόμενος· ὅθεν ἐκ τῆς φήμης τούτων ἔτρεχον περισσότερα πλήθη καὶ ἔθνη ἀνθρώπων εἰς αὐτὸν ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἐβαπτίζοντο διὰ τῶν χειρῶν τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου, ὅστις ἐστόλισε τὸν θρόνον τῆς ἐν Κύρῳ Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς πρῶτος συνέγραψε τὰ περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Συμεών.

Γενόμενος λοιπὸν περιβόητος ὁ ὅσιος οὗτος, διά τε τὸ ὕψος τῆς ζωῆς του, καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν θαυμάτων του, καὶ αὐτουργὸς χρηματίσας ἐξαίσιος πολλῶν καὶ μεγάλων ἰαμάτων, καὶ πρόξενος σωτηρίας δειχθεὶς εἰς πολλούς, ἐπροφήτευσεν ἀψευδῶς πολλὰ πράγματα, ἅτινα ἔμελλον νὰ γένουν· ξηρασίαν, λέγω, καὶ πεῖναν, καὶ πανοῦκλαν, καὶ ἀκρίδας, τὰ ὁποῖα ὅλα ἔγειναν διὰ τῶν ἔργων. Μιμηθεὶς δὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀΰλων Ἀγγέλων μὲ ὑλικὸν σῶμα, τόσον ὥστε μερικοὶ ἠπόρουν δι' αὐτόν, μήπως ἦτο κἀμμία φύσις ἀσώματος, ἔγινε θέατρον καὶ εἰς τοὺς Ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς Ἀνθρώπους· τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι, ὅτι καὶ μὲ τόσους ὑπερβολικοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως, καὶ μὲ τόσον ὕψος ἀρετῶν καὶ πλῆθος θαυμάτων, πάλιν τόσην ἄκραν ταπείνωσιν εἶχεν ὁ τρισμακάριστος, ὥστε ἐνόμιζε τὸν ἑαυτόν του κατώτερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐφέρετο ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐπαίτας καὶ ἀγροίκους ἀνθρώπους, ὡσὰν ὑποτακτικός· ἐναντίον δὲ μόνων τῶν αἱρέσεων ἐφέρετο μὲ κἄποιον θυμόν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ζῆλον· ὅθεν ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων μέγας γενόμενος παρὰ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ἀγώνων του, ζήσας χρόνους πενηνταέξ· πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῇ διάφορα θαύματα. (ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ αὐτοῦ εὑρίσκεται εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραίμ· ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ· οὗ ἡ ἀρχὴ « Συμεώνην τὸν πάνυ· καὶ ἄλλος » δὲ βίος αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ αὐτῇ Λαύρᾳ » οὗ ἡ ἀρχὴ » Ξένον καὶ παράδοξον μυστή» ριον)[1].

—

Μνήμη τῆς Ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ***ΜΑΡΘΑΣ*** *τῆς μητρὸς τοῦ Ἁγίου Συμεών.*

» Ἐν γῇ ξενίζει Μάρθα τὸν Χριστὸν πάλαι,
» Σὲ δὲ ξενίζει Μάρθα Χριστὸς ἐν πόλῳ.

Ἡ ὁσία ***ΕΥΑΝΘΙΑ*** *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Εὖ μάλα ἐξήνθησεν ἡ Εὐανθία,
» Ἀνθηφοροῦσα ἀρετὰς ἀνθοπνόους.

Ὁ δίκαιος ***ΙΗΣΟΥΣ*** *υἱὸς Ναυῆ ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.*

» Ὃν τοῦ τρέχειν ἔστησεν Ἥλιον πάλαι,
» Λιπὼν Ἰησοῦς, Ἥλιον δόξης βλέπει.

Οὗτος ἔγεινεν υἱὸς μὲν τοῦ Ναυῆ, διάδοχος δὲ τοῦ προφήτου Μωϋσέως, τοῦ νομοθέτου τῶν Ἑβραίων· νικήσας δὲ τὴν Ἱεριχώ, ἥτις ἦτο πόλις τῶν ἀλλοφύλων, εἶδε τὸν ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κρατοῦντα σπάθην εἰς τὴν χεῖρά του· ὅθεν ῥίψας τὰ ἅρματα κάτω, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· πολεμῶν δὲ τοὺς Γαβαωνίτας ἀλλοφύλους, καὶ βλέπων μὲν ὅτι ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ βασιλεύσῃ, ἔχων δὲ προθυμίαν διὰ νὰ πολεμήσῃ ἀκόμη, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· « στήτω ὁ Ἥλιος κατὰ Γαβαὼν (Ἰη. ί. 12) δηλαδὴ ἂς σταθῇ ὁ Ἥλιος ἐναντίον τῆς πόλεως Γαβαών· » καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐστάθη ὁ Ἥλιος ἀπὸ τὸν δρόμον του, ἕως οὗ ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς ἀλλοφύλους. Διαπεράσας δὲ τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ τὴν ἔρημον, καὶ διαμοιράσας εἰς αὐτὸν τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἤτοι τὴν Παλαιστίνην καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἔγεινε φοβερὸς εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἀλλο-

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ἀοίδιμος Ἀγάπιος ὁ Κρὴς ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὄρει καὶ ἄλλοι θέλουσιν, ὅτι ὁ Συμεὼν οὗτος ὁ στυλίτης, ὁ καὶ ἐν τῇ μάνδρᾳ καλούμενος, καὶ ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ Ὄρει Συμεὼν ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, εἶναι ἕνας καὶ ὁ αὐτὸς μὲ διάφορα ὀνόματα ὀνομαζόμενος· ἄλλοι δὲ λέγουν, ὅτι ἄλλος εἶναι οὗτος, καὶ ἄλλος ἐκεῖνος, εἰκάζοντες τοῦτο ἀπὸ τοὺς διαφόρους χρόνους καὶ βασιλεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἤκμασεν ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος, καὶ ἀπὸ ἄλλα σημεῖα· ἐὰν δὲ ἄλλος μὲν ἦναι ὁ στυλίτης Συμεὼν, ἄλλος δὲ ὁ θαυμαστορείτης, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Μάρθα, ἡ κάτωθεν γραφομένη, νὰ ἦναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Μάρθαν τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἰουλίου· καὶ αὕτη μὲν, νὰ ἦναι Μήτηρ τοῦ Συμεὼν τούτου τοῦ στυλίτου· ἐκείνη δὲ, τοῦ θαυμαστορείτου· καθὼς ἐκεῖσε οὕτω καὶ ἐπιγράφεται.

φύλους, καὶ οὕτω δείξας τὴν ἀνδρίαν καὶ ἀρετήν του μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους πολέμους, εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων εἰκοσιεπτὰ, καὶ φανεὶς αὐθέντης καὶ ἡγεμὼν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ μὲ ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη τιμίως ἀπὸ τὸν ἴδιον λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ, καθὼς ταῦτα πάντα διηγεῖται τὸ ξεχωριστὸν βιβλίον τοῦ ἰδίου Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν Χριστοῦ γέννησιν ἔτη χίλια τετρακόσια τεσσαράκοτα δύω [1].

—

Μνήμη τῶν Ἁγίων ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ ΠΑΡΘΕΝΩΝ καὶ ἀσκητριῶν, καὶ ΑΜΜΟΥΝ διακόνου τοῦ καὶ διδασκάλου αὐτῶν.

Εἰς τὰς Παρθένους.

» Δισεικαρίθμοις Παρθένοις πῦρ καὶ ξίφος,
» Θεοῦ προεξένησαν υἱὸν νυμφίον.

Εἰς τὸν Ἀμμοῦν.

» Ἀμμοῦν καλύπτραν ἔμπυρον δεδεγμένος,
» Τὸ σαρκικὸν κάλυμμα χαίρων ἐξέδυ.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἔζων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου ἐν ἔτει τέ. (303) καταγόμεναι ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν τῆς Μακεδονίας· αἱ ὁποῖαι χριστιαναὶ οὖσαι, ἠκολούθησαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἔχουσαι διδάσκαλον καὶ ὁδηγὸν τὸν διάκονον Ἀμμοῦν· ἐπειδὴ δὲ ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀδριανουπόλεως Βάδδον ὀνομαζόμενον, καὶ ἐτιμωρήθησαν πολὺ, διότι δὲν ἐπροσκύνουν τὰ Εἴδωλα, τούτου χάριν ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνηρπάγη καὶ ἐκρεμάσθη εἰς τὸν ἀέρα ὁ ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τιμωρούμενος εἰς πολλὰς ὥρας· τελευταῖον δὲ πεσὼν κάτω, κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξεν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀμμοῦν κρεμᾶται καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευράς· ἔπειτα δέχεται εἰς τὴν κεφαλὴν περικεφαλαίαν σιδηρᾶν πεπυρακτωμένην.

Ἐπειδὴ δὲ οὐδεμίαν βλάβην ἐκ ταύτης ἔλαβεν, ἀπεστάλη ὁμοῦ μὲ τὰς ἀνωτέρω ἁγίας Παρθένους ἀπὸ τὴν Βεῤῥόην εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης πρὸς τὸν τύραννον Λικίνιον· ὅθεν μὲ τὴν προσταγὴν αὐτοῦ, αἱ μὲν δέκα παρθένοι ἐῤῥίφθησαν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐτελειώθησαν· αἱ δὲ ὀκτὼ ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον Ἀμμοῦν· αἱ δὲ ἄλλαι δέκα, κτυπηθεῖσαι μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὴν καρδίαν, παρέδωκαν τὸ πνεῦμα. Ἀπὸ δὲ τὰς ἐπιλοίπους δώδεκα, αἵτινες ἔμειναν, ἄλλαι μὲν κατεκόπησαν ἀπὸ μαχαίρας· ἄλλαι δὲ, λαβοῦσαι εἰς τὸ στόμα σίδηρα ἀναμμένα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΕΥΟΔΟΥ, ΚΑΛΛΙΣΤΗΣ, καὶ ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ

» Κάλλιστον ὄντως εὗρε Καλλίστη τέλος,
» Σὺν τοῖς καλοῖς τμηθεῖσα διττοῖς συγγόνοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· Ἕλληνες δὲ ὄντες τὸ γένος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων, ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ καὶ ἀνεγεννήθησαν διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος· ὅθεν καὶ ὡς χριστιανοὶ διεβλήθησαν εἰς τὸν κατὰ τόπους ἄρχοντα· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτὸν, ἔδειξαν τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ ἀνδρεῖον φρόνημα τῶν ψυχῶν αὐτῶν, ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν· διὸ καὶ κατεδικάσθησαν νὰ λάβουν τὸν διὰ ξίφους θάνατον· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀπῆλθον στεφανηφόροι εἰς τὰ Οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένου μεγάλου ΕΜΠΡΗΣΜΟΥ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, ἐν ἔτει υν΄. (450) ὅταν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπυρπολήθη, διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐπὶ ἡμέρας ἑπτά.

* » Θυμοῦ Θεοῦ πῦρ ἐκκαὲν, Μωσῆς λέγει,
» Ἐμπρησμὸν ἐξέκαυσε τῇ πόλει μέγαν.

Μνήμη τοῦ γενομένου θαύματος ὑπὸ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· δηλαδὴ ὅταν ἡ σεβασμία αὐτῆς καὶ Θαυματουργὸς Εἰκὼν, ἡ ἐκ τοῦ Μοναστηρίου οὖσα τῶν Μιασηνῶν, ἐῤῥίφη ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καλουμένῃ Ζαγουροῦ, διὰ τὸν φόβον τῶν Εἰκονομάχων, καὶ ὕστερον μετὰ πλείστους χρόνους, πάλιν ἐκ τῆς λίμνης θαυμασίῳ τρόπῳ ἀνεφάνη ἄσπιλος.

» Αὐθαιρέτως ἄνεισιν ἄγρα τις ξένη,
» Λίμνης βυθοῦ πάντιμος Εἰκὼν Παρθένου.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ ὁ νέος, ὁ ἐν τῷ Ὄρει τῆς Μυουπόλεως ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὰς σάλπιγγας, τὰς ὁποίας σαλπίσαντες οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ τούτου ἐκρήμνισαν τὰ τείχη τῆς Ἱεριχὼ, ταύτας, λέγω, τὰς ἔφερεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς, καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας· (ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου).

† » Σαυτὸν καθάρας Μελέτιε τρισμάκαρ,
» Ὤφθης δοχεῖον Πνεύματος τοῦ Ἁγίου [1].

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΓΓΕΛΗΣ, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ᾳψπ' (1780) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἄνθρωπος ἦν μὲν, Ἀγγελῆς κατ' οὐσίαν,
» Τμηθεὶς δὲ ὤφθη, Ἄγγελος σὺν Ἀγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ Μηνὶ Β'. Μνήμη τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος ΜΑΜΑΝΤΟΣ

» Ἀκμαῖος ὢν Τριάδος εἰς πίστιν Μάμας,
» Ἀκμαῖς τριαίνης καρτερεῖ τετρωμένος.
» Δευτερίῃ χολάδες Μάμαντος χύντο τριαίνῃ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Γάγγραν πόλιν τῆς Παφλαγονίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν καὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ὁμολογητῶν· ὅταν δὲ οἱ γονεῖς του ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τότε ὁ μακάριος οὗτος Μάμας ἐγεννήθη ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὴν φυλακωμένην μητέρα του, ἐν ἔτει σξ'. (260) ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς του προσευχηθέντες, ἐτελειώθησαν καὶ ἐξεδήμησαν πρὸς Κύριον ἐντὸς τῆς φυλακῆς, ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος Μάμας ὀρφανός· διὰ τοῦτο ἐπάρθη ἀπὸ μίαν γυναῖκα χριστιανὴν πλουσίαν Ἀμμίαν ὀνομαζομένην, καὶ ἀνετράφη ἀπὸ αὐτήν· ἐπειδὴ δὲ συνεχῶς ὠνόμαζε τὴν ῥηθεῖσαν θετήν του μητέρα μαμᾶν, ὠνομάσθη Μάμας· [3] ὅταν δὲ ἔγεινε δεκαπέντε χρόνων, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὡς χριστιανὸς, καὶ δέρεται μὲ ῥαβδία· εἶτα κρεμᾶται ἀπὸ τὸν λαιμόν του μόλιβδος, καὶ μὲ αὐτὸν ῥίπτεται μέσα εἰς τὴν θάλασσαν· λυτρωθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν, κρύπτεται ἐντὸς σπηλαίου· καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος τρέφεται μὲ τὸ γάλα τῶν ἐλάφων· ὕστερον δὲ πάλιν πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, εἶτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγουν· καὶ ἀβλαβὴς διαφυλαχθεὶς, τελευταῖον ἐτρυπήθη εἰς τὰ σπλάγχνα πέρα καὶ πέρα μὲ κοντάρι σιδηροῦν καὶ τρίλογχον, καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον διὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως· [1] (τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ, Ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μάμας ὁ μέγας οὗτος »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Νηστευτοῦ.

» Τοῖς μὴ ῥέουσιν ἐντρυφᾷς νῦν ἡδέσι,
» Νηστευτὰ ῥευστῶν ἡδονῶν Ἰωάννη.

† Ὁ ἐν ἁγίοις Πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ νη-

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου τοῦ ἐν Μυουπόλει γράφει ὁ Μελέτιος (τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. Ἱστορ.) ὅτι ἦτον εἰς τὸν καιρὸν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει απα' (1081). Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ Κώμης Μουταλάσκης· ὅστις ἐλθὼν εἰς Ἑλλάδα, καὶ πολλοὺς μὲ τὰς ἐνθέους πράξεις του φωταγωγήσας, ἐπέρασε τὴν ζωήν του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῇ ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν ἀρχῆθεν τιμωμένῃ, τοῦ Θεοδοσίου, ἥτις ἐλέγετο μονὴ τοῦ Συμβόλου· τούτου τοῦ ἁγίου τὸν βίον συνέγραψε Νικόλαος ὁ Μεθώνης ἐπίσκοπος· ἡ Μονὴ δὲ αὕτη ὕστερον ἐτιμήθη ἐπ' ὀνόματι τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μελετίου· ἐπὶ δὲ Θεοδώρου τοῦ Κομνηνοῦ ἐλεηλατήθη ἡ μονὴ, καθὼς φανερώνουσιν οἱ στοῖχοι τοῦ σοφωτάτου κυρίου Ἰωάννου τοῦ ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ πρότερον ἀσκήσαντος, ὕστερον δὲ γενομένου μητροπολίτου Βουλγαρίας.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Ὡρολογίῳ γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος μετὰ τὴν γέννησίν του ἔμεινεν ἄφωνος πέντε χρόνους· ἔπειτα ἐλάλησε Ῥωμαϊστὶ, ἤτοι Λατινιστὶ τὴν λέξιν ταύτην Μάμα· διὰ τοῦτο καὶ ὠνομάσθη Μάμας.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἅγιος Μάμας, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν μαρτυρικὴν καὶ ὁλοϋστερινὴν ἐκείνην λόγχην εἰς τὰ σπλάγχνα, εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ θέατρον κρατῶν μὲ τὰς χεῖρας τὰ ἐντόσθιά του, διότι ἔμελλον νὰ χυθοῦν ἔξω· καὶ μόλις ἤρκεσε νὰ φθάσῃ εἰς ἕνα τόπον, ἀπέχοντα ἀπὸ τὴν πόλιν Καισάρειαν ἕως ἕνα στάδιον· ἤτοι 125 ποδάρια· ἐκεῖ ὕστερον ἡ Ἀμμία, ἡ θρεψαμένη αὐτὸν γυνὴ, ἔκτισε πολυτελῶς ἕνα ὡραῖον ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Μάμαντος· εἰς τοῦτον δὲ τὸν ναὸν ἑώρταζον κάθε χρόνον οἱ Καισαρεῖς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνοίξεως· ὅπου μίαν φορὰν εὑρισκόμενος ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, παρόντος καὶ τοῦ μεγάλου Βασιλείου, ἐξεφώνησε τὸν πανηγυρικὸν λόγον, τὸν ὁποῖον ἔχει εἰς τὴν καινὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ· ἔνθα καὶ λέγει ἡ καλὴ ἐκείνη καὶ ῥητορικὴ καὶ μεγαλήγορος γλῶσσα « τί τ' ἄλλα; νῦν Μάρτυρες αἰθριάζουσι καὶ πομπεύουσι, καὶ λαμπροῖς τοῖς βήμασι συγκαλοῦσι λαὸν φιλόχριστον, καὶ τοὺς ἄθλους δημοσιεύουσι· τούτων εἷς ἐστι καὶ ὁ ἐμὸς στεφανίτης· ἐμὸς γὰρ, εἰ καὶ μὴ παρ' ἐμοί· πιπτέτω φθόνος (τοῦτο λέγει ὁ ἅγιος ἀστείως διὰ τὸν μέγαν Βασίλειον) εἰδόσι λέγω, Μάμας ὁ περιβόητος καὶ ποιμὴν καὶ μάρτυς· ὁ πρότερον μὲν τὰς ἐλάφους ἀμέλγων κατεπειγομένας ἀλλήλων, (διότι κάθε ἔλαφος ἐσπούδαζε νὰ προλάβῃ ἀπὸ τὴν ἄλλην, διὰ νὰ δώσῃ τὸν μαστόν της εἰς τὸν μάρτυρα)· ἵνα ξένῳ γάλακτι τραφῇ δίκαιος· νῦν δὲ ποιμαίνων λαὸν Μητροπόλεως, καὶ τὸ ἔαρ ἐγκαινίζων σήμερον ταῖς πολλαῖς χιλιάσι τῶν ἁπανταχόθεν ἐπειγομένων».

στευτὴς ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου καὶ Μαυρικίου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει φπ΄ (580). ἐγεννήθη δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει· καὶ ὅτε ἦλθεν εἰς ἡλικίαν, ἔγεινε χαράκτης κατὰ τὴν τέχνην· ἦτον δὲ εὐσεβὴς ὁμοῦ καὶ φιλόπτωχος καὶ φιλόξενος καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· οὗτος μίαν φορὰν ἐδέχθη ἕνα μοναχὸν καταγόμενον ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ὀνόματι Εὐσέβιον, ὁ ὁποῖος περιπατῶν εἰς τὴν ὁδὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Ἰωάννην, καὶ εὑρισκόμενος κατὰ τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ ἁγίου, ἤκουσεν ἀοράτως φωνὴν λέγουσαν « δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς ἐσέ, ἀββᾶ, νὰ περιπατῇς εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ μεγάλου Ἰωάννου »· ἐπρομήνυε δὲ ὁ Θεὸς μὲ τὴν φωνὴν ταύτην τὸ μέγα ἀξίωμα τῆς Ἀρχιερωσύνης, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ Ἰωάννης. Μετὰ ταῦτα γίνεται γνώριμος καὶ φίλος ὁ νηστευτὴς οὗτος Ἰωάννης μὲ τὸν συνώνυμόν του ἅγιον Ἰωάννην τὸν τρίτον, τὸν ἀπὸ Σχολαστικῶν καλούμενον, ὅστις καὶ Πατριάρχης ἐχρημάτισε Κωνσταντινουπόλεως·[1] ὁ ὁποῖος ἐσυναρίθμησεν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀναγνωστῶν· ἔπειτα ἐχειροτόνησεν αὐτὸν διάκονον, καὶ μετὰ ταῦτα πρεσβύτερον.

Ἐνῷ δὲ ἦτο ἀκόμη διάκονος ὁ ἅγιος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Λαυρεντίου κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας καὶ ἐκεῖ εὑρίσκει ἕνα ἐρημίτην, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ, ποῖος εἶναι· οὗτος λοιπὸν ἐδείκνυεν εἰς τὸν θεῖον Ἰωάννην τοὺς ἀναβαθμοὺς καὶ τὰ σκαλοπάτια, ἅτινα εὑρίσκονται ὄπισθεν τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἀναβαίνουν εἰς τὸ ἱερὸν σύνθρονον, ὅπου κάθηται ὁ Ἀρχιερεύς· καὶ ταῦτα δεικνύοντος αὐτοῦ, ἰδοὺ ἐφάνησαν μυριάδες Ἁγίων· καὶ ἠκούετο ἐξ αὐτῶν μία φωνὴ μεμιγμένη, καὶ μία μελῳδία γλυκυτάτη καὶ παναρμόνιος· ὅλοι δὲ οἱ φαινόμενοι ἐκεῖνοι Ἅγιοι ἦσαν ἐνδεδυμένοι μὲ στολὰς λευκὰς καὶ λαμπράς.

Αὕτη δὲ ἡ ὀπτασία ἦτο σημεῖον ἀληθινὸν τῆς λαμπρότητος, τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ ἅγιος Ἰωάννης οὗτος· ἐπειδὴ δὲ ἦτο διαμοιραστὴς τῶν χρημάτων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ὁ ἅγιος, ἐνῷ ἐγύριζεν ἀπὸ τὸν ἔξωθεν πεδινὸν τόπον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔμεινε μόνον ἓν σακκίον χρήματα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμοίραζε πλουσίως ἐλεημοσύνην· καὶ ἐπειδὴ ἐσύντρεχον ἀκόμη πτωχοὶ περισσότεροι, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἔδιδεν ἀκόμη περισσοτέραν τὴν ἐλεημοσύνην· τὸ δὲ σακκίον τελείως δὲν εὐκερόνετο, ἀλλὰ καὶ περισσότερον ἀκόμη ἐγέμιζεν· ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὴν ἀγορὰν τὴν ἐπονομαζομένην Βοῦν, σκορπίζων εἰς ὅλους τὴν ἐλεημοσύνην, τότε εὑρέθη ἐκεῖ ἕνας φθονερὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐφώναξε καὶ εἶπε· Κύριε ἐλέησον, ἕως πότε δὲν εὐκερόνεται εἰς ἡμᾶς τὸ βαλάντιον τοῦτο; καὶ παρευθύς, (ὢ καὶ τί δὲν κάμνει ὁ φθόνος!) τὸ μὲν βαλάντιον εὑρέθη εὔκερον, ὁ δὲ Ἅγιος βλέπων μὲ λεοντικὸν καὶ ἄγριον βλέμμα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ Θεός, εἶπε, νὰ σοὶ συγχωρήσῃ ἀδελφέ, διότι, ἂν σὺ δὲν ἔλεγες τὸν φθονερὸν αὐτὸν λόγον, εἰς πολλὴν ὥραν ἤθελε διαρκέσῃ τὸ πουγκεῖον διαμοιραζόμενον καὶ μὴ εὐκερονόμενον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἅγιος οὗτος ἐπιάσθη διὰ νὰ χειροτονηθῇ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ Εὐτύχιος,[1] καὶ δὲν ἐπείθετο, τούτου χάριν εἶδε μίαν ἔκστασιν φοβεράν, ἥτις ἦτο τοιαύτη. Ἐφάνη εἰς αὐτὸν μία θάλασσα τόσον μεγάλη, ὥστε ἔφθανεν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως τοῦ Οὐρανοῦ· ὁμοίως ἐφάνη καὶ μία φοβερὰ κάμινος ἀνημμένη· ἐφάνη δὲ πρὸς τούτοις καὶ πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἔλεγον εἰς τὸν θεῖον Ἰωάννην· « δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα κατ' ἄλλον τρόπον· μόνον σιώπα· εἰ δὲ καὶ ἀντιλέγεις, ἤξευρε ὅτι θὰ δοκιμάσῃς καὶ τὰς δύω παιδείας ταύτας, καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς καμίνου·» ἐφαίνοντο δὲ ὅτι ἔλεγον ταῦτα μὲ μεγάλον φοβερισμόν· ὅθεν ἀφ' οὗ ταῦτα εἶδεν ὁ Ἅγιος, καὶ μὴ θέλων παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως· καὶ τοῦτο πότε; ὕστερον ἀφ' οὗ διὰ μέσου τῆς ἄκρας ἀσκήσεως διεπέρασεν εἰς τὴν τελειότητα πάσης ἀρετῆς.

Μίαν φορὰν διαπερῶν ὁ Ἅγιος ἀπὸ τὸν τόπον τὸν ὀνομαζόμενον Ἕβδομον, εἶδεν ὅτι ἐσηκώθη μεγάλη τρικυμία εἰς τὴν Θάλασσαν· ὅθεν διὰ προσευχῆς του μετέβαλεν αὐτὴν εἰς γαλήνην, ποιήσας τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ· ὁ δὲ Γαζεὺς Ἰωάννης ὁ Σχολαστικὸς εἶχεν εἰς

---

[1] Ὁ Ἰωάννης οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην φεβρουαρίου· ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τῷ τετυπωμένῳ Μηναίῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ ὄνομα Εὐτύχιος, ἀντὶ τοῦ Ἰωάννου τούτου, καθότι οὐδεὶς Εὐτύχιος ἱστορεῖται ἀπὸ Σχολαστικῶν καλούμενος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐξωρίσθη μὲν πρότερον ὁ Εὐτύχιος ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ εἰς Ἀμάσειαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν Ἰωάννης· ὕστερον δὲ ἀνεκαλέσθη πάλιν εἰς τὸν θρόνον ὁ Εὐτύχιος· καὶ μετὰ ἓξ ἡμέρας τοῦ θανάτου τοῦ Εὐτυχίου, ἔγεινε Πατριάρχης ὁ νηστευτὴς οὗτος.

τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπίχυσιν αἵματος καὶ δὲν ἔβλεπε, διὰ τοῦτο ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν Ἅγιον τοῦτον Ἰωάννην καὶ ἐκοινώνησεν ἀπὸ αὐτὸν τὰ θεῖα Μυστήρια· ὅταν δὲ ἐκοινώνει αὐτὸν ὁ Ἅγιος, εἶπε, Τοῦτο τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἰατρεύσαντος τὸν ἐκ γενετῆς τυφλὸν, αὐτὸ θέλει ἰατρεύσει καὶ τὴν ἐδικήν σου τύφλωσιν· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἰατρεύθη ὁ πρὶν τυφλὸς Ἰωάννης.

Ἕνα καιρὸν συνέβη μέγα θανατικὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἔδωκεν ὁ Ἅγιος εἰς ἕνα του ὑπηρέτην δύο κοφφίνια, τὸ μὲν ἓν εὔκερον, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ πέτρας μικρὰς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε στάσου εἰς τὸν δρόμον τὸν ὀνομαζόμενον Βοῦν, καὶ μέτρα τοὺς νεκροὺς, ὅσοι περνοῦν ἀπὸ ἐκεῖ· καὶ ὅσοι εἶναι οἱ νεκροὶ, τόσας πέτρας ῥίπτε μέσα εἰς τὸ εὔκερον κοφφίνιον· τοῦτο λοιπὸν ποιήσας ὁ ὑπηρέτης ὅλην τὴν ἡμέραν, τὸ βράδυ ἐμέτρησε τὰς πέτρας καὶ εὕρηκεν, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εὐγῆκαν νεκροὶ τριακόσιοι εἰκοσιτρεῖς· ὁμοίως τοῦτο ποιήσας καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, εὕρηκεν ὅτι εὐγῆκαν νεκροὶ ὀλιγώτεροι· καὶ ἀκολούθως τοῦτο ποιήσας ἕως εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, εὗρεν ὅτι ἔπαυσε παντελῶς τὸ θανατικὸν μὲ τὴν ἐκτενῆ προσευχὴν τοῦ Ἁγίου. Τόσην δὲ ἐπιμέλειαν ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐγκράτειαν ὁ Ἅγιος οὗτος, ὥστε ἐπὶ ἓξ μῆνας δὲν ἔπιε νερόν· τὸ δὲ φαγητὸν καὶ ποτόν του ἦτον, ἕνα μαροῦλι, καὶ ὀλίγον πεπόνιον, ἢ σταφύλιον, ἢ σῦκα ὀλίγα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα πότε τὸ ἓν ἔτρωγε, καὶ πότε τὸ ἄλλο· ἔτρωγε δὲ ταῦτα ἕως εἰς τοὺς δεκατρεῖς ἥμισυ χρόνους τῆς Πατριαρχείας του.

Ὁ δὲ ὕπνος τοῦ ἁγίου τούτου μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐγίνετο· καθήμενος εἰς ἕνα τόπον, ἐσυμμάζονε τὰ στήθη του εἰς τὰ γόνατά του καὶ οὕτως ἐκοιμᾶτο· πλὴν διὰ νὰ μὴ κοιμᾶται περισσότερον καιρὸν ἀπὸ ὅσον αὐτὸς ἤθελεν, ἤναπτε κηρίον, εἰς δὲ τὸ κηρίον ἐπήγνυε μίαν μεγάλην βελόνην· ὑποκάτω δὲ εἰς τὸ κηρίον καὶ εἰς τὴν βελόνην, ἔβαζε μίαν λεκάνην. Ὅταν λοιπὸν καῖον τὸ κηρίον καὶ διαλυόμενον ἔφθανεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦτον ἡ βελόνη, τότε ἐρρίπτετο ἡ βελόνη μέσα εἰς τὴν λεκάνην· ἀπὸ δὲ τὸν κτύπον τῆς βελόνης ἐξύπνα ὁ ἅγιος καὶ εὐθὺς ἐσηκόνετο· ἀνίσως δὲ κἀμμίαν φορὰν δὲν ἤκουε κατὰ τύχην τὸν κτύπον τῆς βελόνης, ἐπέρνα ἄγρυπνος ὅλην τὴν ἐρχομένην νύκτα· μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐπολέμει τὰ πάθη ὁ τρισμακάριστος διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας. Οὗτος ὁ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἐματαίωνε καὶ τοὺς τῶν βαρβάρων πολέμους, καὶ διέλυε τὰς βλάβας, ὅσαι κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἤρχοντο· καὶ ὅλην τὴν ποίμνην αὐτοῦ ἐφύλαττεν ἀπὸ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς.

Μίαν φορὰν, οὔσης ἡμέρας παρασκευῆς, εἶπον μερικοὶ εἰς τὸν ἅγιον· αὔριον, δέσποτα, θέλει γένη θέατρον καὶ ἱπποδρόμιον, ἤγουν παρατρέξιμον τῶν ἀλόγων· ἦτον δὲ ἡ ἐρχομένη ἡμέρα Σάββατον τῆς Πεντηκοστῆς· ὁ δὲ ἅγιος ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἱπποδρόμιον θέλει γένη εἰς τὴν Πεντηκοστήν! παρεκάλει λοιπὸν τὸν Θεὸν νὰ δείξῃ σημεῖον διὰ νὰ φοβηθοῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον παιγνίδιον· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὅταν ἦλθε τὸ δειλινὸν τοῦ Σαββάτου, ἐνῷ ἦτον ἀνέφελος ὁ οὐρανὸς, ἔγειναν ἀνεμοστρόβιλοι φοβεροὶ καὶ πλῆθος ἀνέμων· καὶ τόση ῥαγδαία βροχὴ ἔπεσεν, ὥστε ἔφυγεν εὐθὺς ὁ λαὸς ὅλος ἀπὸ τὸν τόπον τοῦ ἱπποδρομίου καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔφθασεν ἡ τοῦ κόσμου συντέλεια· διότι τοιαύτη μεγάλη ταραχὴ τῶν στοιχείων δὲν ἐνθυμοῦντο νὰ ἠκολούθησε πώποτε εἰς τὸν καιρόν τους, φοβίζουσα ἅπαντας.

Γυνὴ, ἔχουσα ἄνδρα δαιμονισμένον, ἐπρόστρεξεν εἰς ἕνα ἐρημίτην διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἐρημίτης εἶπε πρὸς αὐτήν· ὕπαγε εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην, καὶ ἐκεῖνος θέλει ἰατρεύσει τὸν ἄνδρα σου· ὅθεν τοῦτο ποιήσασα ἡ γυνὴ, δὲν ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς τοῦ θείου Ἰωάννου ἔλαβε τὴν ἰατρείαν ὁ ἄνδρας της· καὶ πέρνουσα αὐτὸν ὑγιῆ, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν της χαίρουσα. Μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου τούτου καὶ πολλαὶ στεῖραι γυναῖκες ἐτεκνοποίησαν, καὶ πολλοὶ ἀσθενεῖς τὴν θεραπείαν ἔλαβον. Πατριαρχεύσας λοιπὸν οὗτος ἔτη δεκατρία καὶ μῆνας πέντε, ἐκοιμήθη ἐν ἔτει φϥε'. (595) τῇ δευτέρᾳ τοῦ Σεπτεμβρίου· καὶ ἔγεινε μετὰ τοῦτον Πατριάρχης ὁ Κυριακὸς, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐτέθη εἰς τὸ μέσον τὸ λείψανόν του διὰ νὰ τὸ ἀσπασθοῦν οἱ χριστιανοί· τότε ἐλθὼν Νεῖλος ὁ ἐνδοξότατος ἔπαρχος διὰ νὰ ἀσπασθῇ, ὢ τοῦ θαύματος! καθὼς αὐτὸς ἐφίλησε τὸ λείψανον, εὐθὺς ἐσηκώθη καὶ τὸ λείψανον καὶ ἀντεφίλησεν αὐτὸν, ὡσὰν νὰ ἦτο ζωντανόν· καὶ λόγια δέ τινα μυστικὰ εἶπεν εἰς τὸ οὖς του, τὰ ὁποῖα ὁ θεῖος Νεῖλος εἰς κἀνένα δὲν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλην του τὴν

ζωήν· ὥστε βλέπων ὅλος ὁ λαὸς τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν οὕτω δοξάζοντα τοὺς ἁγίους του. Ἔπειτα ἐκηδεύθη εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως, καὶ κατετέθη μέσα εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· (ἐποίησε δὲ καὶ βιβλίον ὁ θεῖος οὗτος Ἰωάννης ὁ νηστευτής, Κανονικὸν ὀνομαζόμενον· περὶ τοῦ ὁποίου ὅρα ἔν τε τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ, καὶ ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Ἐξομολογηταρίῳ)[1]

———

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΜΗΔΗΣ σπαθιζόμενος τελειοῦται.

» Σίδηρος εἰς σίδηρον ὢν Διομήδης,
» Πρὸς τοὺς σπαθισμοὺς ἀνδρικῶς ἐκαρτέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ ξύλῳ θλασθεὶς τὴν κεφαλήν, τελειοῦται.

» Ἰουλιανὸς συντριβεὶς κάραν ξύλῳ,
» Τὸν πρὸς Θεὸν νοῦν, σῶος εἰς τέλος μένει. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἵππον ταχὺν Φίλιππος τὴν τομὴν ἔχων,
» Πρὸς τὸν φιλοῦντα θᾶττον ἦλθε δεσπότην. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΑΝΟΣ ἐν ἐσχάρᾳ πυρὸς τελειοῦται.

» Εὐτυχιανὸς πυρποληθεὶς ἐσχάρᾳ,
» Εἰς εὐτυχῆ μετῆλθε κλῆρον μαρτύρων. »

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΗΣΥΧΙΟΣ ἀπαγχονισθείς, τελειοῦται.

» Ποθῶν τὸν ὄντως Ἡσύχιος δεσπότην,
» Καὶ τὸν δι᾽ αὐτὸν ἡσύχως φέρει βρόχον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΛΕΩΝΙΔΗΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τοῦ πρὸς Θεόν σε φλὸξ πόθου Λεωνίδη,
» Ἔπειθε ῥᾷστα καὶ φλογὸς φέρειν βίαν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ σταυρωθείς, τελειοῦται.

» Βαίνων κατ᾽ ἴχνος Εὐτύχιος Κυρίου,
» Δίκην ἐκείνου καρτερεῖ σταυροῦ πάθος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ λίθῳ τὸν τράχηλον βαρυνθείς, τελειοῦται.

» Σαρκὸς βάρος πᾶν ἐκλιπὼν λίθου βάρει,
» Ἀνῆλθε κοῦφος Φιλάδελφος εἰς πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΕΛΑΝΙΠΠΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Εἴπέρ τι Μελάνιππος εἶχε καὶ μέλαν,
» Κάθαρσιν εὗρεν εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΑΡΘΑΓΑΠΗ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.

» Θνήσκεις θαλάσσης ἔνδον, ὦ Παρθαγάπη,
» Καὶ δωρεῶν θάλασσαν εὑρίσκεις ἄνω.

Μνήμη τῶν δικαίων ἱερέων ΕΛΕΑΖΑΡ καὶ Φινεές[1].

* » Τὸν Ἐλεάζαρον καὶ Φινεές τε τοὺς θύτας,
» Τιμῶμεν ἄμφω ὡς φίλους τοῦ Κυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΕΙΘΑΛΑ καὶ Ἀμών[2].

* » Ἀειθαλᾶς Ἀμών τε πικραῖς βασάνοις,
» Αἰωνίως θάλλουσιν ἄμφω ἐν πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διεβλήθησαν ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν Βάδδον τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν τῇ Θράκῃ εὑρισκομένης Ἀδριανουπόλεως· ἐρωτηθέντες λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ εἰποῦν τὸ γένος καὶ τὸ ἐπάγγελμά των, ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· ὅθεν ἐπροστάχθησαν νὰ θυσιάσουν εἰς τὰ Εἴδωλα, καὶ μὴ καταπεισθέντες, ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν τόσον πολύ, ὥστε ἀναμεταξὺ τοῦ δαρμοῦ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

———

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη Παύλου τοῦ νέου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, διότι οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου, μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν Πατριαρχῶν, ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐν τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη Παύλου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται.

[1] Ἀπὸ τοὺς δύω ἱερεῖς τούτους ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀαρών· ὁ δὲ Φινεὲς ἦτον υἱὸς μὲν τοῦ Ἐλεάζαρ, ἔγγονος δὲ τοῦ Ἀαρών· καὶ ὁ μὲν Ἐλεάζαρ ἦτον ἐπιτηρητὴς τῆς σκηνῆς· καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ « Ἐπίσκοπος Ἐλεάζαρ υἱὸς Ἀαρὼν τοῦ Ἱερέως. Τὸ ἔλαιον τοῦ φωτός, καὶ τὸ θυμίαμα τῆς συνθέσεως, καὶ ἡ θυσία ἡ καθ᾽ ἡμέραν, καὶ τὸ ἔλαιον τῆς χρίσεως· ἡ ἐπισκοπὴ ὅλης τῆς Σκηνῆς.» (Ἀριθ. δ΄. 16) ὁ δὲ Φινεὲς διὰ τὸν ζῆλον τὸν ὁποῖον ἔδειξε καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ζαμβρὶ καὶ τὴν Χασβὶ τὴν Μαδιανίτιδα, ἀναισχύντως καὶ παῤῥησίᾳ ἐκπορνεύοντας ἐναντίον Μωϋσέως, καὶ τῆς συναγωγῆς υἱῶν Ἰσραήλ, «ἐκκεντήσας καὶ τοὺς δύω διὰ σειρομάστου» διὰ τὸν ζῆλον λέγω τοῦτον ἔλαβε διαθήκην ἱερωσύνης αἰώνιον, διότι οὕτω εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ Θεός.«Φινεὲς υἱὸς Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἀαρὼν τοῦ ἱερέως, κατέπαυσε τὸν θυμόν μου ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, ἐν τῷ ζηλῶσαί μου τὸν ζῆλον ἐν αὐτοῖς . . . . Καὶ ἔσται αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτόν, διαθήκη ἱερατείας αἰωνία· ἀνθ᾽ ὧν ἐζήλωσε τῷ Θεῷ αὐτοῦ, καὶ ἐξιλάσατο περὶ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ» (Ἀριθ. κέ· 11.)

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Μηναίῳ καὶ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀμμοῦν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΝΘΙΜΟΥ ἐπισκόπου Νικομηδείας.

» Τμηθεὶς κεφαλὴν μάρτυς Ἄνθιμε ξίφει,
» Καὶ νεκρὸς ἀνθεῖς εἰς δόξαν Θεοῦ τρίχας.
» Ἄνθιμον ἐν τριτάτῃ ἀποέκτεινε ξίφος ὀξύ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ἄνθιμος ἤχθη δεδεμένος διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σπή (288)· εὑρίσκοντο δὲ ἐκεῖ ἔμπροσθεν ἐῤῥιμμένα καὶ ὅλα τὰ βασανιστήρια ὄργανα πρὸς φόβον τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ λοιπὸν ἐρωτήθη τί πιστεύει, ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς καὶ ἐκήρυξε παῤῥησίᾳ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινός· ὅθεν ἐτζάκισαν τὸν λαιμόν του, καὶ ἐτρύπησαν αὐτὸν μὲ πυρωμένα σίδηρα· ἁπλωθεὶς δὲ γυμνὸς ἐπάνω εἰς τοῦβλα, δέρεται μὲ ῥαβδία· καὶ ὑποδεθεὶς μὲ ὑποδήματα χάλκινα πυρωμένα, βιάζεται νὰ περιπατῇ μὲ αὐτά· ἔπειτα δένεται ἀπὸ ἕνα τροχόν· τοῦ δὲ τροχοῦ συχνὰ περιστρεφομένου, οἱ δήμιοι ἐζήτουν νὰ καύσουν τὸν μάρτυρα μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· διὰ τοῦτο, ὁ μὲν τροχὸς ἐστάθη παραδόξως καὶ δὲν ἐγύριζεν· αἱ δὲ λαμπάδες ἔπεσον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν δημίων· καὶ θεῖος Ἄγγελος ἐλθὼν ἔῤῥιψεν αὐτοὺς κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς· μετὰ ταῦτα δένεται ὁ ἅγιος μὲ βαρείας ἁλύσεις καὶ κλείεται ἐντὸς φυλακῆς· τελευταῖον δὲ ἀποτέμνεται τὴν κεφαλήν· καὶ μετὰ τὴν ἀποτομὴν βλαστάνει τρίχας παραδόξως [1].

—

Μνήμη τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ, συνασκητοῦ τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου.

» Εἰδὼς σὸν εἶναι τὸν Θεὸν κτίστην Πάτερ,
» Αὐτὸν πρὸ πάντων ἐξελέξω κτισμάτων.

* Οὗτος ὁ Ὅσιος καὶ μέγας Πατὴρ ἡμῶν Θεόκτιστος, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἠγάπησε τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ μετέβη εἰς τοὺς ἱεροὺς καὶ ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλήμ· φθάσας δὲ εἰς τὴν Λαύραν τὴν ἐπονομαζομένην Φαράν, ἥτις ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἓξ μίλια, εὗρεν ἓν κελλίον· μέσα εἰς τὸ ὁποῖον κατακλεισθείς, ἀνδρείως ἠγωνίζετο ἐναντίον τῶν παθῶν καὶ δαιμόνων· τότε δὲ καὶ ὁ μέγας Εὐθύμιος ἀφήσας τὸν κόσμον, ὑπῆγε καὶ συνεκατοίκησε μετὰ τοῦ Ὁσίου τούτου Θεοκτίστου, καὶ ἡσύχαζεν· ὁ ἔρως λοιπόν, τὸν ὁποῖον εἶχον καὶ οἱ δύω διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰς αὐτὰς ἀρετάς, καὶ ἡ κοινωνία τῶν αὐτῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, τόσον ἥνωσαν μὲ τὸν δεσμὸν τῆς ἀγάπης τοὺς δύω τούτους ὁσίους, ὥστε ὁ εἷς εὑρίσκετο μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἄλλου· καὶ εἰς ὅλα τὰ πράγματα καὶ οἱ δύω εἶχον τὰ αὐτὰ φρονήματα, καὶ οἱ δύω ἐποίουν τὰ αὐτὰ ἔργα. Διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανείων, εἶχον συνήθειαν καὶ οἱ δύω καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἔμενον ἡσυχάζοντες ἕως εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Βαΐων· καὶ τότε ἐγύριζον πάλιν ἕκαστος εἰς τὸ κελλίον του.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε χρόνοι, ἐξῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἔρημον κατὰ τὸν συνειθισμένον καιρόν, καὶ εὑρόντες σπήλαιον μέγα, κατὰ τὸν βορεινὸν κρημνὸν τοῦ ἐκεῖσε εὑρισκομένου ξηροποτάμου, ἐκεῖ ἔκαμαν τὴν κατοικίαν των· καὶ εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἔζων μὲ μόνας ἀγρίας βοτάνας, ἕως οὗ ἡ ἀρετή των καὶ ἄσκησις κατέστησεν αὐτοὺς φανεροὺς εἰς τοὺς ἀνθρώπους· ὅθεν καὶ παρεκινήθησαν μερικοὶ καὶ ἔφερον πρὸς αὐτοὺς τὰς ἀναγκαίας τροφάς. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀδελφοὶ ἔτρεξαν ἀπὸ διάφορα μέρη, καὶ ἐπροαιροῦντο νὰ ζήσωσι μαζὶ μὲ τοὺς ὁσίους τούτους, τούτου χάριν ἔγεινεν ἐκεῖ κοινόβιον, τοῦ ὁποίου ἦτον προεστὼς ὁ μέγας Θεόκτιστος ἕως τέλους τῆς ζωῆς του. Ὅθεν καὶ ἔγεινεν αἴτιος σωτηρίας εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, τόσον μὲ τὴν πειθὼ τῶν γλυκυτάτων του λόγων, ὅσον καὶ μὲ τὸν καθαρὸν καὶ ἀσκητικὸν βίον του.

Ὁ δὲ ἅγιος Εὐθύμιος ἡσύχαζεν εἰς ἓν κελλίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὸ κοινόβιον τοῦ Θεοκτίστου· ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὸ κελλίον ἔκτισε καὶ ὁ θεῖος Εὐθύμιος μεγάλην Λαύραν· καὶ ὅσοι ἤρχοντο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ γένουν μοναχοί, τοὺς ἔστελλεν εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ μεγάλου Θεοκτίστου· καθὼς ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἔστειλεν εἰς αὐτὸ καὶ τὸν ὅσιον καὶ ἡγιασμένον Σάββαν, ὅστις προσελθὼν τῷ Εὐθυμίῳ παρεκάλει νὰ τὸν δεχθῇ· ἔστειλε δὲ αὐτὸν εἰς τὸν μέγαν Θεόκτιστον, διότι ὁ Σάββας ἦτον ἀκόμη νέος καὶ ἀγένειος· ὅθεν τὸν διώρισε νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Θεοκτίστου, καὶ νὰ μανθάνῃ παρ' αὐτοῦ τὰ τῆς μοναδικῆς φιλοσοφίας μαθήματα.

Ἔγεινε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος Θεόκτιστος οὗτος μέγας καὶ ὀνομαστὸς εἰς ὅλους, καθὼς ἔγεινε μέγας καὶ ὁ ἅγιος Εὐθύμιος, καὶ ἐδείχθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους τύπος καὶ κανὼν πάσης ἀρετῆς· φθάσας δὲ εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ πλήρης ἡμερῶν τῶν ἀνθρωπίνων γενόμενος, ἔπεσεν εἰς

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ « τίς οὐκ οἶδε τὴν Νικομήδους; (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων ἱερᾷ μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις).

βαρεῖαν ἀσθένειαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ἐκηδεύθη δὲ καὶ ἐτάφη ὁσίως τὸ ὅσιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ χεῖρας ὁσίων· δηλαδὴ τόσον τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, ὅστις τότε ἦτον ἐννενήκοντα χρόνων, ὅσον καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἀναστασίου [1] κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν ἔτει υνά (451).

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΗΝΩΝ ἐν λέβητι μεστῷ μολίβδου καχλάζοντος βληθείς, τελειοῦται.

» Ζήνων ὁ θεῖος τῷ Θεῷ πόθῳ ζέων,
» Χαίρων ὑπῆλθε τοῦ μολίβδου τὸ ζέον.

Ἡ ἁγία ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ θηρίοις δοθεῖσα, καὶ μηδὲν βλαβεῖσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὀφθεῖσα Βασίλισσα φρικτὴ θηρίοις,
» Φρικτῷ παρέστη παμβασιλέως θρόνῳ. »

Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἦτο ἡγεμὼν εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐκινεῖτο διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· τότε λοιπὸν διεβλήθη καὶ ἡ ἁγία αὕτη Βασίλισσα, ὡς χριστιανή· καὶ παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὅθεν ἐρωτηθεῖσα καὶ παρρησίᾳ εἰποῦσα, ὅτι εἶναι εὐσεβής, δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ ἐπειδὴ δερομένη εὐχαρίστει εἰς τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο γυμνόνεται καὶ δέρεται μὲ ῥαβδία· ἐπειδὴ δὲ περισσότερον ἡ ἁγία εὐχαρίστει τὸν Κύριον, ἐθυμώθη ὁ Ἡγεμὼν περισσότερον, καὶ προστάζει νὰ ἁπλώσουν τὴν μάρτυρα, καὶ τόσον πολὺ τὴν ἔδειραν ὥστε ἔγεινεν ὡσὰν μία πληγὴ ὅλον τὸ σῶμά της· ἔπειτα εὔγαλαν τὸ ὑποκάτω δέρμα τῶν ποδῶν της· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν βάσανον ταύτην εὑρισκομένη, ἐφώναξεν ἡ ἁγία «ὁ Θεός μου, εὐχαριστῶ σοι» διὰ τοῦτο κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, τρυπῶνται οἱ ἀστράγαλοι τῆς μάρτυρος, καὶ βάλλονται εἰς αὐτοὺς περόνια σιδηρᾶ· ἀπὸ δὲ τὰ περόνια δένονται ἁλυσίδες, καὶ ἀπὸ τὰς ἁλυσίδας κρεμᾶται κατακέφαλα ἡ ἁγία· ὑποκάτω δὲ καπνίζεται ἡ μακαρία μὲ βρωμερὸν καπνὸν θείου, πίσσης, ἀσφάλτου καὶ μολίβδου, μὲ σκοπόν, τὸν καπνὸν μὴ ὑποφέρουσα, ν' ἀποθάνῃ ταχέως ἡ τοῦ Κυρίου ἀθλήτρια· ἀλλ' ὅμως ἡ ἁγία ὑπομένουσα τὴν βάσανον ταύτην μὲ χαράν, ὡσὰν νὰ εὑρίσκετο εἰς τρυφὴν καὶ ἀνάπαυσιν παραδείσου, εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν μὲ περισσοτέραν προθυμίαν.

Βλέπων λοιπὸν ὁ ἡγεμών, ὅτι νομίζει ὡς παίγνιον τὰς τιμωρίας, προστάζει νὰ ἀναφθῇ μία κάμινος, καὶ νὰ βαλθῇ μέσα εἰς αὐτήν· ἡ δὲ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ σφραγίσασα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἐμβῆκεν ἐντὸς τῆς καμίνου καὶ ἐστάθη ὥρας πολλὰς χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ καμμίαν βλάβην· ὥστε ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐξέστησαν ἅπαντες· μετὰ ταῦτα ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἐκβάλουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν κάμινον, καὶ νὰ ἀπολύσουν ἐναντίον της δύω μεγαλώτατα λεοντάρια· ἡ δὲ ἁγία προσευχομένη ἔμεινε καὶ ἐκ τούτων ἀβλαβής· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος ταῦτα πάντα βλέπων καὶ κατανυγεὶς τὴν ψυχήν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας λέγων· ἐλέησόν με δούλη τοῦ ἐπουρανίου Βασιλέως, καὶ συγχώρησόν μοι διὰ τὰ βάσανα ὅσα σοὶ ἐπροξένησα καὶ κάμε καὶ ἐμὲ στρατιώτην τοῦ ἰδικοῦ σου Βασιλέως, ἐπειδή, καθὼς λέγεις, αὐτὸς δέχεται τοὺς ἁμαρτωλούς. Τότε ἡ ἁγία εὐχαριστήσασα τὸν παντοδύναμον Θεόν, ἐκατήχησε τὸν ἡγεμόνα, καὶ φέρουσα αὐτὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας Ἀντώνιον, ἐβάπτισεν αὐτόν.

Μετὰ δὲ τὸ βάπτισμα πάλιν ἐπρόσπεσεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν ἁγίαν, παρακαλῶν καὶ λέγων αὐτῇ· δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα λάβω συγχώρησιν διὰ τὰ κακὰ ὅσα ἔπραξα ἐναντίον σου, καὶ ἵνα τελειώσω τὴν ζωήν μου μὲ καλὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως· τότε λοιπὸν ἡ ἁγία ἐπροσευχήθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὁ ἡγεμὼν παρέδωκεν εὐθὺς τὴν ψυχήν του, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν· ἡ δὲ ἁγία Βασίλισσα κηδεύσασα τὸ λείψανον τοῦ ἡγεμόνος μαζὶ μὲ τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἐνταφιάσασα, εὐγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας ἕως τρία σημεῖα τόπον, καὶ εὑροῦσα μίαν πέτραν, ἐστάθη ἐπάνω εἰς αὐτὴν καὶ ἐπροσευχήθη καί, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν· πιοῦσα δὲ ἡ ἁγία ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ εὐχαριστήσασα τὸν Θεόν, ὑπῆγεν ὀλίγον παρεμπρὸς καὶ εἶπε· Κύριε, δέξαι τὸ πνεῦμά μου ἐν εἰρήνῃ, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα. Τοῦτο δὲ ὡς ἔμαθεν ὁ ἐπίσκοπος Ἀντώνιος, ἐκήδευσε καὶ ἐνεταφίασε τὸ πάνσεπτον αὐτῆς λείψανον πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μὲ τὴν προσευχὴν τῆς ἁγίας εὐγῆκε τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον τρέχει μέχρι τῆς σήμερον.

---

[1] Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δυσσεβοῦς Ἀναστασίου βασιλέως τοῦ καλουμένου Δικόρου· ἔγινε δὲ πατριάρχης Ἱεροσολύμων μετὰ τὸν Ἰουβενάλιον ἐν ἔτει 457. Πατριαρχεύσας δὲ χρόνους εἴκοσιν, ἀφῆκε διάδοχον αὐτοῦ τὸν Μαρτύριον (ὅρα εἰς τὸν β'. τόμον τοῦ Μελετίου).

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΧΑΡΙΤΩΝ ἐν λάκκῳ ἀσβέστου βληθεὶς, τελειοῦται.

» Εἰσδὺς Χαρίτων εἰς τὸν ἀσβέστου βόθρον
» Ἄσβεστον εὗρε φῶς ἀκηράτου τόπου.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΧΟΝΤΙΩΝ λιμῷ τελειοῦται.*

* » Ἀρχοντίων λίμωττε κἀντεῦθεν τρύχε,
» Ἄρχοντα κόσμου λαμίαν [1] νοουμένην.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις βασιλέως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ τοῦ νέου [2] ἐν τοῖς ἁγίοις Ἀποστόλοις.*

* » Χριστὸς Βασιλεὺς εὐσεβῆ Κωνσταντῖνον,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔστεψε κοσμίῳ στέφει.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΑΡΙΣΤΙΩΝ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας πυρὶ τελειοῦται.

» Ὡς εἰς ἄριστον τὴν πυρὰν σπεύδων τρέχεις,
» Ἄριστε Χριστοῦ μαρτύρων Ἀριστίων.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀριστίων ἦτο ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας· ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε παῤῥησίᾳ τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀλεξανδρείας, καὶ ὁμολογήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, ἐῤῥίφθη μέσα εἰς πυράν· καὶ οὕτως ἐδέχθη τὸ ποθεινὸν καὶ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου, καὶ τώρα χαίρει αἰώνια.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ, ὁ ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψϟδ' (1794) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

✝ » Δῶρον Θεός σε καὶ πολύ τε καὶ νέον
» Δέδωκεν ἡμῖν Πολύδωρε τρισμάκαρ. [3]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ'. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΒΥΛΑ ἐπισκόπου Ἀντιοχείας, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριῶν παίδων.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Ὁ Χριστὸν αὐτὸν Βαβύλας θύων πάλαι,
» Χριστῷ προθύμως θύεται διὰ ξίφους.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας

» Ὑπὲρ μεγίστου δεσπότου Θεοῦ Λόγου,
» Τρέχουσι θερμῶς πρὸς ξίφος τὰ παιδία.
» Παῖδες καὶ Βαβύλαν πέρνε ξίφος ἀμφὶ τετάρτην.

* Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284)· γέγονε δὲ ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, τὸν Ζεβῖνον διαδεξάμενος, κατὰ τὸν Εὐσέβιον (Βιβλ. ς'. κεφ. κθ'.) οὗτος λοιπὸν μαθὼν ὅτι ὁ βασιλεὺς Νουμεριανὸς ἀπανθρωπότατα ἔσφαξε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, τὸν ὁποῖον εἶχε λάβῃ ἐνέχυρον πρὸς ἀσφάλειαν τῆς πρὸς τοὺς Πέρσας εἰρήνης καὶ ὅτι ἐθυσίασεν εἰς τὰ εἴδωλα [1] τοῦτο, λέγω, μαθὼν, καὶ ὅτι ἐπεχείρει ἀκόμη νὰ μολύνῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν, ζητῶν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς αὐτὴν ἐνῷ ἦτο τοιοῦτος φονεὺς καὶ εἰδωλολάτρης·

---

[1] Λαμία εἶναι ἓν θηρίον ἁρπακτικώτατον, τὸ ὁποῖον ἔχει μεγάλον λαιμόν· ὅθεν ἐκ τοῦ λαιμοῦ λέγεται λαιμία καὶ λαμία· μὲ τὸ θηρίον δὲ αὐτὸ παρομοιάζεται ἐδῶ ὁ τοῦ κόσμου ἄρχων διάβολος.

[2] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ τέταρτος υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει χμα' (641), ὅστις ἀπὸ ἄλλους μὲν Κωνσταντῖνος Ἡράκλειος καλεῖται, ἀπὸ ἄλλους δὲ Κωνσταντῖνος νέος· ἦν δὲ οὗτος ὀρθὸς κατὰ τὴν πίστιν. Βασιλεύσας δὲ μῆνας ἓξ ἐθανατώθη διὰ δηλητηρίου κατὰ τὸν Μελέτιον.

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα ἐν τῷ νέῳ μαρτυρολογίῳ.

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος δύο ἐγκωμιαστικοὺς λόγους ἔπλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἱερομάρτυρος τούτου Βαβύλα· ἐν τῷ δευτέρῳ λοιπὸν λόγῳ ἀναφέρει καὶ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, λέγων· « λαβὼν γὰρ (ὁ Νουμεριανὸς δηλαδὴ) νόμῳ φιλίας καὶ συνθηκῶν τὸ παιδίον ἐκεῖνο τὸ βασιλικὸν, πάντα ὁμοῦ κατεπάτησε καὶ ἀνέτρεψε τοὺς ὅρκους, τὰς συνθήκας, τὴν πρὸς ἀνθρώπους αἰδῶ, τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν, τὸν ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἔλεον .... ταῦτα, λέγω, οὐ δὲ εἰς νοῦν ὁ μιαρὸς ἐκεῖνος ἐβάλετο, ἀλλὰ πάντα ῥίψας ἀθρόως ἀπὸ τῆς ψυχῆς τὸν φόνον ἐκεῖνον τὸν πάντων ἐναγέστατον τῶν φόνων ἐργάζεται. » (τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐτώνῃ ἐκδόσεως) περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Θεοδώρητος ἐν βιβλ. γ'. κεφ. θ'. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας, ὅτι ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς μέλλων ἀπελθεῖν εἰς τὴν Περσίαν καὶ πολεμῆσαι ἠρώτησε τὸν ἐν Δάφνῃ Ἀπόλλωνα νὰ τοῦ προειπῇ τὰ μέλλοντα. ὁ δὲ εἶπεν ὅτι ἐμποδίζεται ἀπὸ τοὺς γειτονεύοντας νεκροὺς, ἐννοῶν ὁ ψευδόμενος τὸ λείψανον τοῦ καλλινίκου τούτου μάρτυρος Βαβύλα καὶ τῶν συναθλησάντων αὐτῷ παίδων· τούτου χάριν ὁ Ἰουλιανὸς, γινώσκων τῶν μαρτύρων τὴν δύναμιν, ἐπρόσταξε καὶ ἐσήκωσαν ἀπὸ ἐκεῖ οἱ χριστιανοὶ τὰ ἅγια λείψανα τοῦ θείου Βαβύλα οἵτινες χορεύοντες κατὰ τὴν ὁδὸν, καὶ τὴν δαβιτικὴν ᾄδοντες μελῳδίαν, καθ' ἕκαστον κῶλον ἐπεφθέγγοντο « αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς· » διότι ἦτταν τοῦ δαίμονος ὑπελάμβανον τοῦ μάρτυρος τὴν μετάθεσιν.

τούτου χάριν ἐστάθη εἰς τὰς θύρας τῆς Ἐκκλησίας ἀνδρειότατα ὁ ἀοίδιμος Βαβύλας καὶ σχίσας τοὺς σωματοφύλακας καὶ δορυφόρους ἐξάπλωσε τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς τὸ στῆθος τοῦ μιαροῦ βασιλέως, καὶ ἀφ' οὗ τοῦτον ἐπετίμησεν ἱκανῶς ἐδίωξεν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς κατὰ τὸ παρὸν μὲν ἐσιώπησε καὶ δὲν ἔκαμε κἀνὲν κίνημα, φοβούμενος μήπως ἤθελε γένῃ κἀμμία ἐπανάστασις ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν τὸ συνηθροισμένον ἐκεῖ, βαρέως ὅμως καὶ πικρῶς τὴν ὕβριν ταύτην καὶ ἀτιμίαν ὑπέμεινε· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐκαλέσθη ὁ ἅγιος, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικοῦ βήματος, ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα· καὶ ἐπειδὴ κατέπληξεν αὐτὸν μὲ τὰς σοφὰς αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, καὶ μήτε μὲ κολακείας, μήτε μὲ δυνατοὺς φοβερισμοὺς ἔστερξε νὰ ἀφήσῃ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· τούτου χάριν ἐδέθη ἀπὸ τὸν λαιμὸν καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σιδηρᾶς ἁλύσεις· καὶ οὕτως ἀτίμως ἁλυσοδεμένος ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἐβάλθη εἰς φυλακήν.

Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος ἀκολουθοῦντα εἰς αὐτὸν καὶ τρία παιδία ἀδέλφια κατὰ σάρκα, τὰ ὁποῖα, κατὰ μὲν τὴν ἡλικίαν ἦσαν πολλὰ νέα, κατὰ δὲ τὴν γνῶσιν ἦσαν γέροντες· ταῦτα λοιπὸν δὲν ἤθελαν νὰ χωρισθοῦν ἀπὸ τὴν ἱερὰν καὶ γλυκυτάτην διδασκαλίαν καὶ συνοδίαν τοῦ διδασκάλου των· ὅθεν ὁ βασιλεὺς παραστήσας αὐτὰ ἔμπροσθέν του, καὶ ἐρωτήσας ἂν ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν τους Βαβύλαν καὶ ἂν θυσιάζουν εἰς τὰ εἴδωλα, εὑρὲν αὐτὰ στερεὰ καὶ ἀνδρειωμένα· καλέσας δὲ καὶ τὴν μητέρα των, καὶ εὑρὼν καὶ αὐτὴν βεβαίαν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε τὴν μὲν μητέρα νὰ κτυπήσουν εἰς τὸ πρόσωπον, εἰς δὲ τὰ παιδία νὰ δώσουν τόσους ῥαβδισμούς, ὅσων χρόνων ἦτο τὸ καθ' ἕν. Ἔπειτα ἐκβάλλει μὲν τὰ παιδία ἔξω, φέρει δὲ ἔσω τὸν διδάσκαλον αὐτῶν Βαβύλαν, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν, θέλων νὰ τὸν ἀπατήσῃ· ἰδοὺ τὰ παιδία εἶναι ἕτοιμα νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς θεούς· ὁ δὲ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτὸν, ὅτι ψευδῶς τοῦτο λέγει· ὅθεν προστάζει ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος ὁμοῦ μὲ τὰ τρία παιδία ἐπάνω εἰς ξύλα, καὶ νὰ καταξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα τὸν μὲν διδάσκαλον Βαβύλαν κλείει μέσα εἰς μικρὸν οἶκον παρακείμενον, τοὺς δὲ παῖδας καὶ μαθητάς του ἐπεχείρει νὰ κολακεύσῃ μὲ διαφόρους καὶ πολυτρόπους κολακείας· ἀφ' οὗ δὲ ἐγνώρισεν ὅτι ματαίως κοπιάζει ἔφερε πάλιν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ διδάξῃ τὰ παιδία νὰ ἀρνηθοῦν τὴν εὐσέβειαν.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὸν προθυμότερα ἀπὸ τὸ πρῶτον ἀντιλέγοντα καὶ ἀπολογούμενον, ἥναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ ἀποφασίζει νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος· καὶ λοιπὸν ὁ μακάριος Βαβύλας βαλὼν ἔμπροσθέν του τὰ τρία ἄκακα παιδία, ὅταν εἶδεν αὐτὰ πρότερον ἀποκεφαλισθέντα, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἡσαΐου, « Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός· » εἶτα ἀκολούθως ἀπεκεφαλίσθη καὶ αὐτὸς ἐν ἔτει σπγ' (283). καὶ ἐτάφη ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς οὕτως ὡς εἶχε μὲ τὰς ἁλύσους εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τοὺς πόδας, καθὼς εἰς αὐτοὺς παρήγγειλεν ἔτι ζῶν ὁ ἅγιος.[1] (τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Νουμεριανοῦ τὰ σκῆπτρα· » σῴζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΒΥΛΑΣ ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ διδάσκαλος σὺν τοῖς ὀγδοήκοντα τέσσαρσι παισὶ ξίφει τελειοῦται.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Μαθήσεώς σοι μισθὸς ἐκ τῶν Παιδίων,
» Βαβύλα θεῖε τῆς τομῆς κοινωνία.

Εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα τέσσαρας Παῖδας.

» Αἶνον προσῆξαν τῷ Θεῷ Παῖδες πάλαι,
» Οἱ νῦν δὲ Παῖδες τὰς ψυχὰς αὐτῶν ξίφει.

---

[1] Καὶ ὁ Χρυσορρήμων βεβαιοῖ τοῦτο, ὅπερ λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· φησὶ γάρ· « μέλλων τοίνυν ὁ μακάριος ἀποσφάττεσθαι Βαβύλας, μετὰ τοῦ σιδήρου τὸ σῶμα ταφῆναι ἐπέσκηψε, δεικνὺς, ὅτι τὰ δοκοῦντα ἐπονείδιστα εἶναι, ταῦτα ὅταν διὰ τὸν Χριστὸν γίνεται, σεμνά τε ἐστι καὶ λαμπρά· καὶ οὐ μόνον οὐκ ἐγκαλύπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ σεμνύνεσθαι ἐπ' αὐτοῖς χρὴ τὸν πάσχοντα· κἂν τούτῳ τὸν μακάριον Παῦλον μιμούμενος, ὃς ἄνω καὶ κάτω τὰ στίγματα, τὰ δεσμὰ, τὴν ἅλυσιν ἔστρεφε, καυχώμενος καὶ μεγαλοφρονῶν, ἐφ' οἷς ᾐσχύνοντο ἕτεροι. » (λόγῳ β'. εἰς τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Βαβύλαν.) Καὶ καθὼς οἱ ἐν πολέμῳ νικήσαντες, ἦτον συνήθεια, καὶ ἐθάπτοντο μαζὶ μὲ τὰ ἅρματα ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα ἐνίκησαν τοὺς ἐχθρούς· τοιουτοτρόπως καὶ ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Βαβύλας ἠθέλησε νὰ ἐνταφιασθῇ μαζὶ μὲ τὰς ἁλυσίδας ἐκείνας, μὲ τὰς ὁποίας ἐνίκησε τὸν διάβολον· ἔχων πρὸς τούτοις καὶ τὸν θώρακα τῆς πίστεως, καὶ τὴν περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου καὶ τὰ ἄλλα νοητὰ ὅπλα· ὅθεν εἶπεν ὁ ἴδιος χρυσορρήμων « ἔτι γὰρ καὶ νῦν παράκειται ταῦτα τὰ ὅπλα τοῖς τοῦ Χριστοῦ στρατιώταις· καὶ καθάπερ τοὺς ἀριστέας μετὰ τῶν ὅπλων θάπτουσιν οἱ βασιλεῖς· οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἐποίησε καὶ μετὰ τῶν ὅπλων αὐτοὺς ἔθαψεν· ἵνα καὶ πρὸ τῆς ἀναστάσεως δείξῃ πᾶσαν τὴν δόξαν καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἁγίων» (λόγ. εἰς τὸν μάρτυρα Βαρλαάμ.)

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς εὑρίσκετο εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ ἐκίνει διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐν ἔτει σγή (298), διὰ τὸν φόβον ἐκρύπτοντο οἱ χριστιανοί· τότε λοιπὸν προσελθὼν εἰς αὐτὸν εἷς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας λέγει. Βασιλεῦ, ὑποκάτω εἰς μίαν κρυπτὴν καμάραν κάθηται ἕνας γέρων ὀνόματι Βαβύλας καὶ διδάσκει τὰ τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν παιδία νὰ σέβωνται μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, νὰ ἀποστρέφωνται δὲ τοὺς Θεούς. Παρευθὺς λοιπὸν ἐστάλησαν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν στρατιῶται καὶ ἔφερον ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως τὸν διδάσκαλον Βαβύλαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μαθητάς του, ὀγδοηντατέσσαρας ὄντας τὸν ἀριθμόν· τότε ὁ Μαξιμιανὸς λέγει πρὸς αὐτόν· διὰ τί, ὦ γέρων, εἶσαι τόσον πεπλανημένος καὶ πιστεύεις ἕνα ἄνθρωπον βιοθανῆ καὶ κακοθάνατον, τὸν ὁποῖον ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι; διὰ τί δὲν προσκυνεῖς τοὺς Θεούς, τοὺς ὁποίους προσκυνεῖ ὅλη ἡ οἰκουμένη; ἢ διὰ τί γελᾷς τὰ νήπια τῶν ἀφρόνων χριστιανῶν, καὶ διδάσκεις αὐτὰ νὰ μὴ προσκυνοῦν τοὺς Θεούς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· οἱ Θεοὶ τῶν ἐθνῶν, βασιλεῦ, εἶναι δαιμόνια, ὁ δὲ ἐδικός μας Θεὸς ἐποίησε τοὺς Οὐρανούς· σὺ δὲ καὶ οἱ μετὰ σοῦ ἕλληνες, εἴσθε τυφλοὶ καὶ δὲν βλέπετε τὴν ἀλήθειαν.

Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς ἧναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ κτυποῦν τέσσαρες στρατιῶται μὲ πέτρας εἰς τὰ μάγουλα, εἰς τὰ πλευρά, καὶ εἰς τὰς κνήμας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος βλέπων τὸ σῶμά του κοκκινῆσαν ὅλον ἀπὸ τὸ αἷμα, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, ἐφώναξεν, ὅτι ἐμὲ τὸν γέροντα καὶ ἀσθενῆ ἀνέδειξες δυνατώτερον ἀπὸ βασιλέα νέον καὶ δυνατόν· ὅθεν ἐπειδὴ εἶπε ταῦτα, διὰ τοῦτο μὲ τοὺς αὐτοὺς λίθους τζακίζεται ὁ ἅγιος κατὰ τοὺς ἀστραγάλους καὶ κατὰ τοὺς ὤμους· καὶ ἀφ' οὗ ἐτζακίσθησαν ὅλα τὰ ἄρθα καὶ αἱ ἁρμονίαι τοῦ σώματός του, δέχεται ἁλυσίδας βαρείας εἰς τὸν λαιμόν, βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, καὶ κλείεται εἰς φυλακήν. Τότε ἤρχισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κολακεύῃ τὰ ὀγδοηντατέσσαρα παιδία, καὶ νὰ νὰ παρακινῇ νὰ θυσιάσουν εἰς τοὺς Θεούς· τὰ δὲ παιδία δὲν ἀπεκρίνοντο εἰς αὐτὸν ὁλοτελῶς, ἀλλὰ συχνάκις ἔστρεφον καὶ ἔβλεπον ἕνα τὸ ἄλλο· χωρίσας δὲ ἀπὸ αὐτὰ δέκα, τὰ πλέον μεγαλήτερα κατὰ τὴν ἡλικίαν, λέγει πρὸς αὐτά· σεῖς, ὦ τέκνα, φρόνιμα ὡς εἴσθε, καταπεισθῆτε εἰς τὰ λόγιά μου καὶ θυσιάσατε εἰς τοὺς Θεοὺς καὶ θὰ εἴσθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ παλάτιον διὰ νὰ απολαμβάνετε πολλὰ ἀγαθά.

Δύω δὲ ἀπὸ αὐτὰ Ἀμμώνιος καὶ Δονάτος ὀνομαζόμενα, εἶπον πρὸς τὸν Βασιλέα· ἡμεῖς εἴμεθα πιστοὶ χριστιανοί, καὶ διὰ τοῦτο δὲν θέλομεν ἀνεχθῇ ποτε νὰ θυσιάσωμεν εἰς κωφοὺς καὶ ἀλάλους δαίμονας· ὅθεν διὰ τὰ λόγια ταῦτα, δέρονται ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τὰ τοῦ Χριστοῦ ἀρνία, καὶ δερόμενα περισσότερον ἀνδρειόνοντο καὶ ἐφώναζον συνεχῶς, Χριστιανοὶ εἴμεθα καὶ δὲν θυσιάζομεν· τότε ὁ βασιλεὺς γυρίσας πρὸς τὰ ἄλλα παιδία εἶπε· θυσιάσατε κἂν ἐσεῖς διὰ νὰ μὴ πάθητε χειρότερα ἀπὸ τὰ ἄλλα· παρευθὺς δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐφώναξαν, Χριστιανοὶ εἴμεθα, καὶ δὲν θυσιάζομεν, ἀλλ' ἂς ἦναι ἀνάθεμα εἰς σὲ καὶ εἰς τοὺς Θεούς σου· τότε προστάζει ὁ τύραννος νὰ δαροῦν ὅλα δυνατὰ καὶ νὰ φυλακισθῶσι, νὰ μὴ δωθῇ δὲ εἰς αὐτὰ τροφήν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀφήσουν νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ἔπειτα προστάζει νὰ κρεμασθῇ μὲν ὁ διδάσκαλος αὐτῶν Βαβύλας καὶ νὰ καταξανθῇ μὲ ὠμὰ νεῦρα βοῶν, κάθε δὲ παιδίον ἠρώτα, ἀνίσως ἀρνῆται τὸν Χριστὸν καὶ τὸν διδάσκαλόν του· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνα συμφώνως εἰς τοῦτο δὲν ἐπείθοντο, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθοῦν διὰ ξίφους καὶ αὐτὰ καὶ ὁ διδάσκαλός των. Πηγαίνων λοιπὸν ὁ ἅγιος συντροφευμένος μὲ τοὺς ὀγδοηκοντατέσσαρας μαθητάς του εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἔψαλλεν ἡσύχως μὲ ἡδονὴν μεγάλην, « Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἅ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. » Πρῶτος λοιπὸν ὁ θεῖος Βαβύλας ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἔπειτα ἀκολούθως ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ τὰ παιδία· μερικοὶ δὲ χριστιανοὶ ἐλθόντες διὰ νυκτός, ἔβαλον τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μέσα εἰς ἕνα μικρὸν πλοῖον καὶ τὰ μετεκόμισαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ οὕτω βαλόντες αὐτὰ ἐντὸς τριῶν λαρνάκων, τὰ ἐνταφίασαν ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως κατὰ τὸ βόρειον μέρος ὅπου εἶναι μοναστήριον Χώρα ἐπονομαζόμενον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ Θεόπτου ΜΩΥΣΕΩΣ.

» Οὐκ ἐκ πέτρας νῦν, οὐδ' ὀπισθίων μέρος.
» Μωσῆ θεωρεῖς· ἀλλ' ὅλον Θεὸν βλέπεις.

† Οὗτος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ Φαραὼ ἐρρίφθη εἰς τὸν βάλτον τοῦ ποταμοῦ Νείλου, περικλεισμένος μέσα εἰς μίαν θήβην ἤτοι κιβώτιον πλεγμένον ἀπὸ πάπυρον καὶ ἔξωθεν ἀλειμμένον μὲ ἄσφαλ-

τον ἥτις ἦτον ὁμοία μὲ πίσσαν [1], ἐπάρθη δὲ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀπὸ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Φαραὼ Θέρμουθιν ὀνομαζομένην [2] καὶ ἀνατρέφεται ὡς υἱὸς αὐτῆς φιλοτίμως καὶ βασιλικῶς, καὶ μανθάνει ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Αἰγυπτίων· ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων τεσσαράκοντα, ἐθανάτωσεν ἄνθρωπον αἰγύπτιον, ὅστις ἐμάχετο καὶ ἔδερεν ἕνα ἑβραῖον· διὰ τὸν φόνον λοιπὸν τοῦτον φοβηθεὶς, ἔφυγεν εἰς γῆν Μαδιὰμ, καὶ ἐκεῖ ἐπῆρε γυναῖκα Σεπφώραν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰοθόρ.

Ἐσχόλαζε δὲ καὶ προσηύχετο πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ διὰ τῆς μελέτης καὶ προσευχῆς ἐκαθάριζε τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν του· ὅθεν εἶδε τὸν Θεὸν εἰς τὸ Ὄρος τοῦ Σινᾶ, καθὼς ἦτον δυνατὸν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος τὸν Θεόν· καὶ γίνεται μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς θεατὴς τοῦ ἐν τῇ βάτῳ θαύματος, ἥτις καιομένη μὲν, μὴ κατακαιομένη δὲ, ἤτοι μὴ χωνευομένη, προεικόνιζε τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ πραγματικὴν καὶ οὐσιώδη κατοίκησιν τῆς Θεότητος· τελειώσας δὲ ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους ἐν τῇ γῇ Μαδιὰμ, κατέβη εἰς Αἴγυπτον κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, ὢν τότε ὀγδοηκοντούτης γέρων, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Αἰγυπτίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φαραὼ δὲν ἐπείθετο νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραὴλ, διὰ τοῦτο τιμωρεῖ ὁ Μωϋσῆς τὴν Αἴγυπτον μὲ τὰς δέκα πληγάς· ὅθεν μὲ τὴν βοήθειαν καὶ θέλησιν τοῦ Θεοῦ, παραλαβὼν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὁμοῦ μὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον πολὺ, διεπέρασεν αὐτὸν παραδόξως διὰ μέσου τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπαίδευσεν αὐτὸν ἄλλους τεσσαράκοντα χρόνους μὲ τὸν γραπτὸν Νόμον καὶ μὲ διάφορα σημεῖα καὶ θαύματα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἐπαρώξυνε τὸν Θεὸν, διότι ἐλάλησε καὶ εἶπε μὲ δισταγμόν· « ἀκούσατέ μου ὦ ἀπειθεῖς, μὴ ἐκ τῆς πέτρας ταύτης ἐξάξομεν ὑμῖν ὕδωρ; (ἀριθ. κ'. 10.) ἀνταποκρινόμενος δηλαδὴ πρὸς τὸν λαὸν, ὅστις τὸν ἠνάγκαζε· διὰ τοῦτο, λέγω, δὲν ἐμβῆκεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας· ἀλλ' ἀναβὰς εἰς τὸ Ὄρος Ναβαῦ, ἐκεῖ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ ἑκατὸν εἴκοσιν ἐτῶν· ἐπρόλαβε δὲ τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ ἔτη χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα πέντε. [1]

---

[1] Τὴν θήβην ὠνόμασεν ὁ Ἄδηλος Ἑρμηνευτὴς κιβωτὸν παπύρου θήκης, ἢ ὑδρίαν, ἢ πλατυσμὸν, ἣν τινες καλοῦσι στήτην. Ὁ δὲ Ἰώσηπος πλέγμα αὐτὴν ὀνομάζει.

[2] Ἄλλοι δὲ εἶπον, ὅτι αὕτη ὠνομάζετο Μέρις ἢ Μίρρινα (ἐν τῷ α'. τόμῳ τῆς Ἀδολεσχίας Εὐγ. τοῦ Βουλγάρεως.)

[1] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐφέρθη ἡ Θαυματουργὸς ῥάβδος τοῦ Προφήτου τούτου Μωϋσέως εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς πεζὸς καὶ προϋπήντησεν αὐτήν· κτίσας δὲ ναὸν τῆς Θεοτόκου, ἔβαλε τὴν Ῥάβδον εἰς αὐτόν· ἔπειτα μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὸ παλάτιον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κωδινός· καὶ ὅρα σελ. 1152 τῆς δωδεκαβίβλου. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ᾠδὴν τοῦ προφήτου τούτου Μωϋσέως ἑρμηνεύσαμεν εἰς τὸ ἁπλοῦν, ὁμοῦ καὶ τὰς ἄλλας ᾠδὰς τῆς στιχολογίας, τὰς ὁποίας ἐστείλαμεν διὰ νὰ τυπωθοῦν. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν στιχολογίαν ἐκείνην, ἐλησμονήσαμεν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μίαν ἀναγκαίαν εἴδησιν, τούτου χάριν δίδομεν ταύτην ἐδῶ. Μερικοὶ ἀδελφοὶ βλέποντες εἰς τὸ ΜΖ'. κεφάλαιον τοῦ καθολικοῦ καὶ τετυπωμένου τυπικοῦ νὰ γράφῃ. « Δεῖ εἰδέναι, ὅτι, τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, οὐ λέγομεν ἐφ' ὅλην τὴν Πεντηκοστήν· τοῦτο λέγω βλέποντες, καὶ μὴ νοοῦντες αὐτὸ, καταλιμπάνουσι καὶ αὐτοὺς τοὺς συνήθεις δέκα στίχους τοὺς ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ λεγομένους ἐκ τῆς στιχολογίας· οὐκ ὀρθῶς δὲ τοῦτο ποιοῦσι. Καθότι οἱ συνήθεις δέκα στίχοι τῆς στιχολογίας, οὐδέποτε καταλιμπάνονται ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ, οὔτε εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς Πεντηκοστῆς, οὔτε εἰς ἄλλον καιρόν· εἰς μερικὰ δὲ εὐαγῆ μοναστήρια τοῦ Ὄρους, τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἄλλων ἐν ταῖς ἀκολουθίαις, λέγουσι τοὺς ἀνωτέρω στίχους ἐκ τῆς στιχολογίας, καὶ ὅταν ψάλληται ὁ κανὼν τοῦ μεγάλου Σαββάτου. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ τυπικοῦ λεγόμενον οὕτω νοεῖται· οἱ παλαιοὶ Πατέρες ἐδιάλεξαν μερικοὺς στίχους ἀπὸ κάθε ᾠδὴν τῆς στιχολογίας, παρὰ ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους δέκα, καὶ τούτους τοὺς στίχους ἐδιώρισαν νὰ ψάλλωνται κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, κατὰ τὰς ὁποίας ψάλλεται ἡ παρακλητικὴ, ὅταν οὔτε προεόρτια εἰσί τινος ἑορτῆς, οὔτε μεθέορτα· μίαν τοιαύτην στιχολογίαν εἶδον ἐγὼ χειρόγραφον ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ὅπου καὶ ἐψάλλετο· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Περὶ τοιαύτης λοιπὸν στιχολογίας λέγει τὸ Τυπικὸν, ὅτι οὐ λέγεται ἐν τῷ διαστήματι ὅλης τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ οὐχὶ περὶ τῆς κοινῆς ταύτης καὶ δεκαστίχου τῆς ὑπὸ πάντων ἐγνωσμένης. Μία λοιπὸν οὖσα ἡ στιχολογία ὅλη, κατὰ τρεῖς τρόπους ἀναγινώσκεται ἢ ψάλλεται· ἄλλως, ἐν τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ· ἄλλως, ἐν ταῖς ἡμέραις καθ' ἃς ψάλλεται ἡ παρακλητική· καὶ ἄλλως ἐν ταῖς ἡμέραις, καθ' ἃς ψάλλονται ἑορταὶ καὶ προεόρτια, καὶ μεθέορτα· καὶ ἁπλῶς, καθ' ἃς ἡ παρακλητικὴ οὐ ψάλλεται· ὅρα δὲ καὶ ἐν κεφαλαίῳ ΟΓ'. τοῦ αὐτοῦ Τυπικοῦ, ὅπου καθαρώτερα λέγει, « ὅτι οὐ σχολάζουσιν οἱ στίχοι (τῆς στιχολογίας δηλ.) πώποτε· πλὴν ἐν τῇ μεγάλῃ Κυριακῇ (τοῦ Πάσχα) καὶ ἐν πάσῃ τῇ Διακαινησίμῳ ἑβδομάδι. Περὶ δὲ τοῦ τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν, πῶς ψάλλεται, ἄκουε· ὅταν ψάλλεται ἡ Ὀκτώηχος (ἤτοι ἡ παρακλητικὴ) ἄρχεται ὁ πρῶτος χορὸς λέγειν « τῷ Κυρίῳ ᾄσωμεν ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται, ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν· εἶτα ὁ ἕτερος χορὸς « Βοηθὸς καὶ σκεπαστής· καὶ τοὺς καθεξῆς σίχους λέγουσι χύμα καὶ οἱ δύω χοροὶ ἕκαστος τὸν εἰκεῖον σίχον· ὅταν δὲ φθάσουν εἰς τὸ « Ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ κύματα, ἐπάγη καὶ τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, τότε ψάλλουσι τὸν εἱρμὸν καὶ τὰ τροπάρια τοῦ Κανόνος, ποιοῦντες αὐτὰ δεκατέσσαρα.

Ἡ ἁγία ΕΡΜΙΟΝΗ, μία τῶν τεσσάρων θυγατέρων Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χωρεῖ πρὸς αὐτοὺς οὐρανοὺς Ἑρμιόνη,
» Ἕρμαιον εὑρηκυῖα τὴν σωτηρίαν.

Φίλιππος ὁ ἁγιώτατος Ἀπόστολος ὁ ἐκ τῶν ἑπτὰ Διακόνων, ὁ τὸν Εὐνοῦχον τῆς Κανδάκης βαπτίσας, εἶχε θυγατέρας τέσσαρας, τὰς ὁποίας ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς πράξεις μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτον παρθένοι καὶ προφήτισσαι. (Πράξ. κα΄. 8) ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ Ἑρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχὶς, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐζήτουν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον· μὴ εὑροῦσαι δὲ αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεὸς ὡς τὸν Ἐνὼχ καὶ Ἠλίαν, εὗρον ἀντ' ἐκείνου Πετρώνιον τὸν μαθητὴν τοῦ ἁγίου Παύλου· καὶ διδαχθεῖσαι ἀπὸ αὐτὸν, ἐσπούδαζον νὰ μιμῶνται καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ· ἡ δὲ Ἑρμιόνη μετεχειρίζετο τὴν ἰατρικὴν τέχνην· διὰ τοῦτο καὶ ἔτρεχεν εἰς αὐτὴν πλῆθος ἀνθρώπων πολὺ, καὶ ὅλοι ἰατρεύοντο μὲ τὴν ἐπίκλησιν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινε διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Περσῶν, τότε διεβλήθη εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ὡς χριστιανή· ὅθεν παραστήσας αὐτὴν ἔμπροσθέν του ὁ βασιλεὺς, ἐδοκίμαζε νὰ τὴν ἀπατήσῃ μὲ κολακείας καὶ νὰ τὴν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ νὰ τὴν καταπείσῃ δὲν ἐδυνήθη, ἐπρόσταξε νὰ ῥαπίζουν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον ὥρας ἀρκετάς· ἀλλ' ἡ μάρτυς βλέπουσα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καθήμενον ἐν τῷ κριτηρίῳ εἰς σχῆμα τοῦ Πετρωνίου, συνομιλοῦντα καὶ ἐνδυναμόνοντα αὐτὴν, ἐκ τούτου ἐνόμιζε τὰ ῥαπίσματα ὡς μηδέν· ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάβλητον τοῦ νοός της, καὶ ἐντραπεὶς, ἀφῆκεν αὐτήν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἁγία Ἑρμιόνη ἤνοιξεν εἰς τὴν Ἀσίαν ἓν ἱερὸν Πανδοχεῖον, καὶ δεχομένη ὅλους τοὺς ξένους, ἐπαρηγόρει αὐτοὺς ψυχικὰ καὶ σωματικά· καὶ ἔβλεπέ τις ἐκεῖ δοξαζόμενον τὸν Κύριον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον, ἕως οὗ ἀπέθανεν ὁ Τραϊανός· ἀφ' οὗ δὲ ἐβασίλευσεν Ἀδριανὸς ὁ γαμβρὸς τοῦ Τραϊανοῦ ἐν ἔτει ριζ΄, (117) καὶ ἔμαθε τὰ περὶ τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὴν ἔφερε, καὶ λέγει πρὸς αὐτήν· λέγε μοι ὦ γραΐδιον, πόσων χρόνων εἶσαι; καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχεις; ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη· ὁ Χριστός μου ἠξεύρει πόσων χρόνων εἶμαι καὶ ἀπὸ ποῖον γένος ὑπάρχω· ὁ βασιλεὺς εἶπεν· ἐκβάλετε τὸ παλλίον· ἤτοι τὸ ἐπανωφόριόν της, καὶ δέρετε αὐτὴν ἀσπλάγχνως λέγοντες· «εἰς ὅ,τι ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς ἀποκρίνου μὲ σεμνότητα·» ἐν ὅσῳ δὲ καιρῷ ἐδέρετο ἡ ἁγία, δὲν ἔλειπεν ὁ ψαλμὸς ἀπὸ τὸ στόμα της· ἀφ' οὗ δὲ οἱ δήμιοι ἀπέκαμαν ῥαβδίζοντες, ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ βάλουν περόνια ὑποκάτω εἰς τοὺς πόδας τῆς μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία λαμβάνουσα τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαρίστει περισσότερον τὸν Θεὸν, ἧναψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ προστάζει νὰ θέσωσιν ἐπὶ τοῦ πυρὸς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ ἄσφαλτον καὶ μόλιβδον καὶ οὕτω νὰ βαλθῇ μέσα εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία· ὅθεν ἀναβλέψασα εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ ζητήσασα δύναμιν ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐσφράγισε τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν ἀναμμένον λέβητα· καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἔσβυσε τὸ πῦρ, καὶ ἐχύθησαν ἔξω τὰ μολύβια καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη, καὶ οὕτως ἡ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐθυμώθη ἔτι μᾶλλον καὶ προστάζει νὰ καύσουν καὶ πάλιν τὸν λέβητα τόσον πολλὰ, ὥστε νὰ χωνεύσουν μέσα εἰς αὐτὸν τὰ κόκκαλα τῆς μάρτυρος· τοῦτο δὲ ποιήσαντες οἱ δήμιοι, ἔβλεπον τὴν ἁγίαν, ἱσταμένην εἰς τὸ μέσον τοῦ λέβητος, ὡσὰν νὰ ἐστέκετο μέσα εἰς δρόσον· ἥτις καὶ εἶπε πρὸς τὸν τύραννον, Βασιλεῦ, ζῇ Κύριος ὁ Θεός! καθὼς σὺ αὐτοῦ μακρὰν καθήμενος δὲν αἰσθάνεσαι τὴν καῦσιν τοῦ λέβητος τούτου, οὕτω οὐδὲ ἐγὼ αἰσθάνομαι αὐτήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ ὑπῆγε πλησίον καὶ ἅμα ὡς ἐγγίσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸν λέβητα, εὐθὺς εὐγῆκε τὸ δέρμα καὶ τὰ ὀνύχια τῆς χειρός του.

Τότε ἡ ἁγία ἐφώναξε μέσα ἀπὸ τὸν λέβητα· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη δυνατὰ, καὶ προστάζει νὰ καῇ ἕνα τηγάνιον μεγάλον ἕως οὗ νὰ σπινθοβολῇ, καὶ μέσα εἰς αὐτὸ νὰ βάλουν γυμνὴν τὴν ἁγίαν· ὅταν λοιπὸν ἐμβῆκεν ἡ ἁγία εἰς τὸ ἀναμμένον τηγάνιον, Ἄγγελος Κυρίου ὁ φυλάττων αὐτὴν ἐσκόρπισε τὴν φωτίαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ τηγανίου· καὶ τοὺς παρευρεθέντας ἐκεῖ κατέκαυσεν, ἡ δὲ ἁγία μέσα εἰς τὸ τηγάνιον ὡς ἂν εὑρίσκετο εἰς χλοηφόρον τόπον, ἐξύμνει καὶ ἐδόξαζεν εὐχαρίστως τὸν Κύριον.

Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα βλέπων ὁ Ἀδριανὸς ἐτρόμαξε καὶ προστάζει νὰ ἐκβάλουν τὴν μάρτυρα ἀπὸ τὸ τηγάνιον φοβούμενος μήπως κατακαῇ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πῦρ· ὅταν λοιπὸν ἡ

ἁγία εὐγῆκεν ἔξω, λέγει πρὸς τὸν Ἀδριανόν· βασιλεῦ, ἤξευρε ὅτι ὁ Κύριός μου μὲ ἔκαμε νὰ ὑπνώσω μέσα εἰς τὸ τηγάνιον· καὶ λοιπὸν εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου, ὅτι ἐπροσκύνουν τὸν μεγάλον Θεὸν Ἡρακλῆν· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας, ἐχάρη· καὶ προστάζει αὐτὴν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸν ἑλληνικὸν Ναόν· εἰσελθούσης δὲ τῆς ἁγίας καὶ προσευξαμένης εἰς τὸν ἀληθῆ καὶ φιλάνθρωπον Θεόν, εὐθὺς ἔγεινε βροντὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, καὶ μαζὶ μὲ τὴν βροντὴν ἔπεσαν ὅλα τὰ εἴδωλα ὅσα εὑρίσκοντο εἰς τὸν Ναόν, καὶ καταθλασθέντα ἔγειναν ὡς κονιορτός. Τότε ἡ ἁγία ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ Ναοῦ καὶ λέγει εἰς τὸν βασιλέα· ἔμβα, ὦ βασιλεῦ εἰς τὸν Ναὸν καὶ βοήθησον τοὺς θεούς σου, διότι αὐτοὶ ἔπεσον καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ σηκωθοῦν· ἐμβαίνων δὲ ὁ βασιλεύς, καὶ βλέπων τὴν συντριβὴν καὶ τὸν ὄλεθρον τῶν εἰδώλων, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὴν ἁγίαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπῆραν λοιπὸν αὐτὴν Θεόδουλος καὶ Θεότιμος οἱ δήμιοι, καὶ ἐκβῆκαν ἔξω τῆς πόλεως· ἐπειδὴ δὲ ὥρμησαν νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτὴν πρὸ τοῦ νὰ προσευχηθῇ, ἐξηράνθησαν τὰ χέρια αὐτῶν· ὅθεν προσπεσόντες εἰς τὴν ἁγίαν, ἐπίστευσαν ὁλοψύχως εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ οὕτως ἔγειναν ὑγιεῖς· παρακαλέσαντες δὲ τὴν ἁγίαν νὰ προσευχηθῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα παραδώσωσι τὰς ψυχάς των εἰς τὸν Κύριον ἔμπροσθέν της, οὕτως ἐκοιμήθησαν καὶ ἐτελειώθησαν μὲ μακάριον τέλος· ἔπειτα καὶ ἡ ἁγία ἐκοιμήθη εἰς τὸν ἴδιον τόπον. Μερικοὶ δὲ εὐλαβεῖς χριστιανοί, λαβόντες τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνταφίασαν αὐτὰ εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου, ἐν τόπῳ σεμνῷ καὶ τιμίῳ, εἰς δόξαν Πατρὸς Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος.

—

Οἱ ἅγιοι ΘΕΟΤΙΜΟΣ [1] καὶ ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ οἱ ἀπὸ δημίων πιστεύσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Θεότιμος τέθνηκε σὺν Θεοδούλῳ,
» Τιμὴν σὺν αὐτῷ δουλικὴν δοὺς Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται [2].

» Ὑπῆρχε Χριστὸς τῷ Πετρωνίῳ πέτρα,
» Ἀνωτέρω μένοντι πειρασμῶν βίας.

[1] Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Τιμόθεος οὗτος γράφεται.

[2] Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις Μάρτυς γράφεται ὁ Πετρώνιος οὗτος.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

» Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν.
» Ἰδοὺ δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνη [1].

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΡΒΗΛΟΣ [2] λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Βέβηλον ὁ Σάρβηλος οὐ σέβων σέβας,
» Ἀνδρῶν βεβήλων χερσὶ βάλλεται λίθοις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΕΝΤΥΡΙΩΝΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΑΜΜΙΑΝΟΥ, καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ὁρμωμένων ἐκ κώμης Κανδαύλης.

Εἰς τὸν Κεντυρίωνα.

» Ὁ Κεντυρίων πῦρ πόθου θείου πνέων,
» Τυχὼν προθύμως εἰς τὸ πῦρ ἀποπνέει.

Εἰς τὸν Θεόδωρον Ἀμμιανὸν καὶ Ἰουλιανόν.

» Τριττοῖς ἀθληταῖς ἡ πυρὰ κλίμαξ ξένη,
» Δι' ἧς ἀνῆλθον οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν βασανίζονται πρῶτον μὲ διαφόρους βασάνους ὑπὸ Μαξιμιανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπή (288)· ἔπειτα βάλλονται μέσα εἰς λουτρὸν ἀναμμένον, καὶ διαφυλαχθέντες ἀβλαβεῖς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου, κόπτονται τοὺς πόδας μὲ πέλεκυν· καὶ ῥιφθέντες μέσα εἰς πυράν, τελειοῦνται ἐν Κυρίῳ.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΑΘΟΥΗΛ καὶ ΒΕΒΑΙΑΣ.

» Τμηθέντες ἄμφω Θαθουὴλ καὶ Βεβαία,
» Ζωὴν βεβαίαν εὗρον ἀντ' ἐψευσμένης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν εἰς τὸν καιρὸν Ἀδριανοῦ [3] βασιλέως· ἐν ἔτει ριζ' (117)· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ Θαθουὴλ ἦτον ἱερεὺς τῆς δαιμονικῆς πλάνης· διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ ἕνα ἐπίσκοπον, προσέδραμεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην δέρεται μὲ ῥαβδία ἀπὸ Αὔγαρον τὸν τοπάρχην, καὶ καίεται εἰς τὰ ὀμμάτια· εἶτα δεθεὶς ὀπίσω τὰς χεῖρας δέρεται εἰς τὴν κοιλίαν· κρεμασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι, ξέεται καὶ καίεται ὑποκάτω μὲ πῦρ· ἔπειτα δεθεὶς εἰς ὄργανον μηχανικὸν πριονίζεται ἀπὸ

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοῦτο τὸ ἴδιον δίστιχον εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνην κατὰ τὴν πέμπτην Ὀκτωβρίου.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Ζάρβηλος γράφεται.

[3] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Τραϊανοῦ.

τὴν κεφαλήν· καὶ οὕτως ἐτελειώθη μὲ μάχαιραν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν χιλιάδων καὶ ἑξακοσίων εἰκοσιοκτὼ ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

» Ἑξακοσίους Χριστὲ καὶ τρισχιλίους,
» Σὺν συνάθλοις ἥνωσας Ἀγγέλοις ἄνω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εὑρέθησαν κεχρυμμένοι εἰς τὰ βουνὰ καὶ σπήλαια τῆς Νικομηδείας ἐν ἔτει σϟ' (290), τοὺς ὁποίους, ἀφ' οὗ πρότερον ἐτιμώρησεν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς μὲ διαφόρους βασάνους, τελευταῖον τοὺς ἐθανάτωσε. Καὶ οὕτως ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ε'. μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου.

» Θεῖον δι' ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ Ζαχαρίας,
» Ὥσπερ τις ἀμνὸς σφάττεται ναοῦ μέσον.
» Πέμπτῃ Ζαχαρίαν δαπέδῳ σφάξαν παρὰ Νηοῦ.

Οὗτος, ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυττε τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, ὅτι ἡ αὐτὴ εἶναι ὁμοῦ Μήτηρ καὶ Παρθένος, καὶ ἐπειδὴ ἐπρόσταξε τὴν Θεοτόκον, ἀφ' οὗ ἐγέννησε τὸν Χριστόν, νὰ μὴ ἐκβαίνῃ ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον διωρισμένος ἐν τῷ Ναῷ νὰ στέκωνται αἱ Παρθένοι.[1] Καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ὁ υἱός του Ἰωάννης ἐζητεῖτο ἐν τῷ καιρῷ τῆς βρεφοκτονίας καὶ δὲν εὑρίσκετο, διότι ἐκρύπτετο πέραν τοῦ Ἰορδάνου μέσα εἰς σπήλαιον μαζὶ μὲ τὴν Μητέρα του[1], διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ τρία αἴτια

---

[1] Τοῦτο βεβαιοῖ ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν λόγῳ αὐτοῦ, λέγων, « Λόγος γάρ τις ἐστι, καὶ οὗτος ἐκ παραδόσεως εἰς ἡμᾶς ἀφιγμένος, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἐν τῇ τῶν παρθένων χώρᾳ τὴν Μαρίαν κατατάξας μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου κύησιν, ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφονεύθη μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐγκληθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὡς διὰ τούτου κατασκευάζων τὸ παράδοξον ἐκεῖνο καὶ πολυύμνητον σημεῖον, παρθένον γεννήσασαν, καὶ τὴν παρθενίαν μὴ διαφθείρασαν. » Τοῦτο τὸ ἴδιον βεβαιοῖ καὶ ὁ Νικηφόρος εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῆς ἱστορίας του, φέρων τὸν Ἱππόλυτον μάρτυρα· ὅθεν καὶ θῦμα τῆς παρθενίας φημίζεται ὁ θεῖος Ζαχαρίας, ὁ μιανθεὶς ὑπὸ πάντων τῶν ἱερέων, διὰ τὸ κηρύττειν τὴν παρουσίαν τοῦ Μεσσίου· ἐπειδὴ ἔλεγε « Καὶ σὺ παιδίον προφήτης Ὑψίστου κληθήσῃ κτλ. (σελ. 267 τῆς δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ζαχαρίαν λόγον πανηγυρικὸν ἔχει Κοσμᾶς Βεςίτωρ, σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὡς χρυσοῦν θυμιατήριον. » Ὁ αὐτὸς εἰς τὸν αὐτόν· οὗ ἡ ἀρχὴ « Μῦστα τῶν ἀρρήτων ἱερουργημάτων (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου μονῇ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ πρὸ αὐτῶν ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

[1] Τοῦτο βεβαιοῖ ὁ ιγ' κανὼν τοῦ ἁγίου Πέτρου Ἀλεξανδρείας « Ὁ αἱμοβόρος Ἡρώδης τὸ πρὸ Χριστοῦ γεννηθὲν ἕτερον παιδίον (ἤτοι τὸν Ἰωάννην) ζητήσας ἀποκτεῖναι καὶ μὴ εὑρών, τὸν πατέρα αὐτοῦ Ζαχαρίαν ἐφόνευσε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου, ἐκφυγόντος τοῦ παιδὸς μετὰ τῆς μητρὸς Ἐλισάβετ. » Ποῦ δὲ εὑρέθη τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ζαχαρίου, ὅρα κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου. Ὅτι δὲ ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτον ἀρχιερεύς, βεβαιοῦσιν ὁ Χρυσόστομος, ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Θεοφύλακτος, καὶ ὁ Θεοδώρητος. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγουσα, ὅτι νὰ μὴ εὑρίσκεται ἄνθρωπος μέσα εἰς τὴν σκηνήν, ὅταν ἐξιλάσεται ὁ ἀρχιερεύς. « Καὶ πᾶς ἄνθρωπος (δῆλον δὲ ἐκ τούτου ὅτι οὐδὲ ἱερεύς) οὐκ ἔσται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ μαρτυρίου, εἰσπορευομένου αὐτοῦ ἐξιλάσασθαι ἐν τῷ ἁγίῳ, ἕως ἂν ἐξέλθῃ » (Λευϊτικ. ις'. 17), τοῦτο δὲ εἶναι σύμφωνον μὲ ἐκεῖνο, ὅπερ διηγεῖται ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς περὶ τοῦ Ζαχαρίου, ὅτι « Καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. » Το ἀνωτέρω ῥητὸν τῆς Γραφῆς μεταχειρίζεται καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, καὶ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἦν ἀρχιερεύς. καὶ ὅτε εἰσελήλυθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, ἦτον ὁ καιρὸς τῆς σκηνοπηγίας, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα, τὸν Σεπτέμβριον δηλαδή. Τοῦτο συμμαρτυρεῖ καὶ ὁ Θεοδώρητος « Δῆλον ἐντεῦθεν, ὡς ἐκτὸς τοῦ καταπετάσματος τὸ θυσιαστήριον τοῦ θυμιάματος ἔκειτο· οὐ γάρ, ἄν, εἴπερ ἔνδον ἦν, εἰς τὸ πυρεῖον τοὺς ἄνθρακας λαβεῖν ἐκελεύθη, καὶ τούτῳ εἴσω τοῦ καταπετάσματος ἐμβαλεῖν τὸ θυμίαμα· » ἐδίδαξε δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν διηγούμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ πατέρα· διότι κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν (ἤτοι τῆς σκηνοπηγίας, τῆς κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα δηλαδὴ τὸν Σεπτέμβριον τελουμένης, ὡς εἴπομεν) κἀκεῖνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσελήλυθε καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσε. Τοῦτο τὸ ἴδιον φρόνημα ἔχει καὶ ὅλη ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅτι δηλαδὴ ὁ Ζαχαρίας ἦτον ἀρχιερεύς, καὶ ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅτε ἐτελεῖτο ἡ σκηνοπηγία εὐηγγελίσθη· διὰ καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἑορτάζει τὴν τοῦ υἱοῦ του Προδρόμου σύλληψιν· ἀκολούθως δὲ ἑορτάζει καὶ τὴν γέννησιν τοῦ αὐτοῦ Προδρόμου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰουνίου, μετὰ παρέλευσιν δηλαδὴ ἐννέα ὁλοκλήρων μηνῶν· ἐντεῦθεν ἀκολούθως τῇ συλλήψει τοῦ Προδρόμου, ἑορτάζει καὶ τὴν σύλληψιν τοῦ Θεοῦ λόγου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου, μετὰ ἓξ μῆνας δηλαδὴ τῆς τοῦ Προδρόμου συλλήψεως, ὅτε εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος· ἀκολούθως δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου συλλήψει, ἑορτάζει καὶ τὴν αὐτοῦ γέννησιν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀκολούθως δὲ τῇ τοῦ Θεοῦ Λόγου γεννήσει ἑορτάζει καὶ τὴν Ὑπαπαντὴν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας· ὅθεν ἐὰν δώσωμεν (ὡς λέγουσί τινες) ὅτι ὁ Ζαχαρίας δὲν ἦτον ἀρχιερεύς, καὶ δὲν εὐηγγελίσθη κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα, ἀνατρέπομεν τὴν ἀνωτέρω τάξιν τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν, καὶ

φονεύεται εἰς τὸ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἡρώδου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ***ΑΒΔΑΙΟΣ*** *ἐπίσκοπος, ἐν ταῖς βασάνοις τελειοῦται.*

» Ῥάβδων ἀκάνθας μάρτυς Ἀβδαῖος φέρει,
» Στεφθέντα τιμῶν ταῖς ἀκάνθαις δεσπότην.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου μὲν τοῦ μικροῦ βασιλέως ῥωμαίων, Ἰσδιγέρδου δὲ βασιλέως, ἐν ἔτει υιβ΄ (412)· πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον, ἠναγκάσθη νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὸ πῦρ, ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, τύπτεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ῥαβδία τῆς ῥοδιᾶς, γεμάτα ὄντα ἀπὸ ἀκάνθας, τόσον πολλά, ὥστε ἔγεινεν ὡς νεκρός· ὅθεν βασταζόμενος ἀπὸ τοὺς δημίους ἐφέρθη εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μετὰ ὀλίγην ὥραν παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.[1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ***ΜΕΔΙΜΝΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΥ*** *καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ὀγδοήκοντα ἱερέων ἅμα καὶ Λευϊτῶν (ἤτοι διακόνων) κατὰ τὴν θάλασσαν ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων καὶ τελειωθέντων.*

Εἰς τὸν Μέδιμνον.

» Ὕδωρ διελθὼν ψαλμικῶς καὶ πῦρ ἅμα,
» Λέγει Μέδιμνος, εἰς ἀναψυχὴν φθάνω.

Εἰς τὸν Οὐρβανὸν καὶ Θεόδωρον.

» Σὺν Οὐρβανῷ δὲ καὶ Θεόδωρος μέγας,
» Ἆθλον τὸν αὐτὸν ἐκτελεῖ τῷ Μεδίμνῳ.

Εἰς τοὺς ὀγδοήκοντα Ἱερεῖς καὶ Λευΐτας.

» Ὀκτὰς δεκαπλῆ τῶν καθιερωμένων,
» Πρὸς πῦρ ὕδωρ τε καρτερῶς ἐκαρτέρει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐδιώχθησαν ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ κακόφρονος καὶ ἀρειανοῦ Οὐάλεντος τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τξγ΄ (363.) καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερον πολλὰ βάσανα καὶ τιμωρίας, τελευταῖον ἐβάλθησαν ἐντὸς πλοιαρίου ἀσαβουρώτου, τὸ ὁποῖον ἀφέθη εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν κόλπον, τὸν καλούμενον Ἀστακηνόν, ἔστειλαν οἱ ἀρειανοὶ μερικοὺς ὁμόφρονάς των διὰ λέμβου, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὸ πλοῖον· ὅθεν οἱ ἅγιοι πολεμοῦντες μὲ τὸ πῦρ καὶ μὲ τὴν θάλασσαν ἐκάησαν ὁμοῦ μὲ τὸ πλοῖον καὶ εἰς τὸν βυθὸν παρεδόθησαν· καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐτελειώθησαν.[2]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ***ΠΕΤΡΟΥ*** *τοῦ ἐν τῷ Ἀθήρᾳ.*

ὅλον τὸν κύκλον αὐτῶν συγχέομεν· καθότι ὅλαι αἱ ἀνωτέρω ἑορταὶ βάσιν καὶ θεμέλιον ἔχουσι τὴν ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ γενομένην σύλληψιν τοῦ Προδρόμου.

Εἰ δὲ καὶ προβάλῃ τις, διὰ τί ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἱερέα ὀνομάζει τὸν Ζαχαρίαν καὶ ὄχι ἀρχιερέα; ἀποκρινόμεθα, ὅτι ὁ ἱερεὺς πλατυτέρως ἐκλαμβάνεται καὶ ἐπὶ τοῦ ἀρχιερέως· διότι οὕτω καὶ τὸ Λευϊτικὸν ἱερέα ὀνομάζει τὸν ἀρχιερέα Ἀαρὼν « ἐλεύσεται (ὁ λεπρὸς) πρὸς Ἀαρὼν τὸν ἱερέα » (Λευϊ. ιγ΄. 2.) καὶ ὁ Δαβὶδ προφητεύων περὶ τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ, ἱερέα αὐτὸν καλεῖ « Σὺ γάρ, φησίν, ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ » (Ψαλ. ρθ΄. 5.) ὁμοίως καὶ ὁ Παῦλος Ἱερέα τὸν Χριστὸν ὀνομάζει λέγων· « Καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιότητα Μελχισεδὲκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος (Ἑβρ. ζ΄. 15) ὅρα καὶ εἰς τοὺς ἀριθμούς, καὶ θέλεις ἰδεῖ τὸν ἀρχιερέα Ἀαρὼν νὰ ὀνομάζηται εἰς πάμπολλα μέρη ἱερεύς· οὕτω καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ Χρυσορρήμων, γράφοντες λόγους περὶ ἱερωσύνης, πλατυτέρως ἐνόουν τὴν ἱερωσύνην καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβανομένην.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσει τις, ἂν ὁ Γαβριὴλ ἐφάνη εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος καὶ εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, τὸ δὲ θυσιαστήριον τοῦτο ἦτον ἔξω τῶν ἁγίων ἐν τῇ μέσῃ σκηνῇ· λοιπὸν ὁ Ζαχαρίας δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων· ἡμεῖς δὲ εἰς τοῦτο ἀποκρινόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι ἀπίθανον νὰ συνέδραμον καὶ τὰ δύω· καὶ ὁ μὲν Ζαχαρίας, ὡς ἀρχιερεύς, εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων νὰ θυμιάσῃ μὲ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι δέ, ἢ καὶ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν ἐφάνη αὐτῷ ἔξωθεν ὁ Γαβριὴλ ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ἐκεῖνο δὲ ὅπερ λέγουσί τινες, ὅτι ἐν τοῖς παρ' Ἑβραίοις καταλόγοις τῶν ἀρχιερέων, δὲν ὑπάρχει ἀρχιερεύς, ὀνομαζόμενος Ζαχαρίας, τοῦτο οὐδεμίαν δύναμιν ἔχει, καθότι οἱ Ἑβραῖοι πολλάκις αἰχμαλωτιαθέντες, καὶ μάλιστα ὑπὸ Τίτου, ἀπώλεσαν καὶ τοὺς καταλόγους τῶν ἀρχιερέων των, καὶ τὰς γενεαλογίας τῶν φυλῶν αὐτῶν (ὅρα καὶ εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Σεπτεμβρίου)

---

[1] Σημειωτέον, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τοῦ μάρτυρος Σαρβήλου τοῦ λιθοβολιθέντος· διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος· ὁμοίως περιττῶς γράφεται καὶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον τῆς ἁγίας μάρτυρος Ῥαΐδος, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

Σημείωσαι, ὅτι τὸ διήγημα τοῦτο ἀναφέρει καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ πρὸς Ἥρωνα τὸν φιλόσοφον λόγῳ, καὶ καλλωπίζει τοῦτο μὲ ὅλα τὰ κάλλη τῆς ῥητορικῆς εὐγλωττίας του· πλὴν δὲν λέγει τοῦτο ὡς περὶ πολλῶν πρεσβυτέρων, ἀλλ' ὡς περὶ ἑνός· καὶ ὁ βουλόμενος ἀναγνώτω αὐτό.

» Πολλὰ χρεὼν τιμᾶν σε τὸν μέγαν Πέτρον,
» Ὡς πολλὰ τιμήσαντα Χριστὸν Δεσπότην.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ϛʹ. μνήμη τοῦ ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας γενομένου θαύματος παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου ΜΙΧΑΗΛ.

» Ὤφθης Μιχαὴλ, Νῶε σῷ ναῷ νέος,
» Χώνῃ ποταμῶν τὸν κατακλυσμὸν λύων.
» Ῥοῦν Μιχαὴλ ποταμῶν χώνευσε Νόων ἀγὸς ἕκτῃ.

† Ὁ μέγας Ἀρχιστράτηγος τοῦ Θεοῦ Μιχαὴλ, καὶ παλαιὰ μὲν πρὸ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας εἶχεν εὐσπλαγχνίαν καὶ κηδεμονίαν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ πολλὰς εὐεργεσίας ἔδειξεν εἰς αὐτό· μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ γῆς ἔνσαρκον παρουσίαν τοῦ Θεοῦ Λόγου, πολὺ μεγαλητέραν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς καυχωμένους εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον, τρέχων νοερῶς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης, καὶ δίδων πλουσίας τὰς εὐεργεσίας του, ἐκατοίκησε καὶ εἰς ἕνα τόπον τῆς Φρυγίας ὀνομαζόμενον Χερέτωπα.

Καὶ ὁ μέγας εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη προφητικῶς εἶπεν, ὅτι μετὰ ὀλίγον καιρὸν θέλει γένῃ θειοτέρα ἐπισκοπὴ καὶ ξεχωριστὴ πρόνοια τοῦ τῶν Ἀγγέλων ἀρχηγοῦ Μιχαὴλ εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον· ἀφ' οὗ δὲ τῳόντι ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς μετὰ τὴν τοιαύτην πρόῤῥησιν, ἡ γῆ ἐκείνη ἀνέβλυσε νερὸν ἁγιάσματος διὰ μέσου τῆς τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως, τὸ ὁποῖον ἰάτρευε κάθε πάθος τῶν ἀσθενούντων· ὅθεν εἷς χριστιανὸς εὐεργετηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἐπειδὴ ἰατρεύθη ἡ θυγάτηρ του ἀπὸ τὸ ῥηθὲν ὕδωρ τοῦ ἁγιάσματος, ἔκτισεν ἐκεῖ Ναὸν ὡραιότατον εἰς ὄνομα τοῦ Ἀρχιστρατήγου· ὁμοίως ἔκτισε καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ἁγίασμα μίαν σκέπην περικαλλῆ καὶ πολυέξοδον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι ἐννενήκοντα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ῥηθέντα ναὸν τοῦ Ἀρχαγγέλου θεοφιλής τις καὶ εὐλαβὴς νέος, ὀνόματι Ἄρχιππος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν· ὅστις διὰ τὸν πόθον, ὃν εἶχε πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον Μιχαὴλ, κατεστάθη προσμονάριος καὶ ὑπηρέτης τοῦ ναοῦ του, διαπερῶν ζωὴν πολλὰ ἐγκρατῆ καὶ ἀσκητικήν· ὅθεν ἐπειδὴ ἐπρόκοψε μεγάλως τόσον κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἡλικίας, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ ἐνίκησε τελείως τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς, διὰ τοῦτο ἠξιώθη καὶ χαρισμάτων παρὰ Θεοῦ. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν αἰτίαν καὶ τὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἑλλήνων κατέτρεχον αὐτόν· καὶ μὲ θυμὸν κατ' αὐτοῦ ἐκινοῦντο τόσον, ὥστε, πιάσαντες ποτὲ αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ἔδειραν μὲ ῥαβδία τὰ ἱερὰ μέλη τοῦ σώματός του· ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τοῦ νεροῦ τοῦ ἁγιάσματος ὁρμήσαντες, ἐδοκίμαζον νὰ ἀφανίσουν αὐτὸ ἀπὸ φθόνον· ἀλλ' ὢ τῆς μεγίστης τοῦ Ἀρχαγγέλου δυνάμεως! ἄλλων μὲν ἑλλήνων αἱ χεῖρες ἐπιάνοντο, καὶ νὰ κινηθοῦν δὲν ἐδύναντο· ἄλλους δὲ, φλόγα πυρὸς ἔμπροσθεν ἀπαντῶσα, ἐγύριζεν εἰς τὰ ὀπίσω ἀπράκτους. Ὅθεν μὴ δυνάμενοι νὰ κατορθώσουν τὸν κακὸν αὐτῶν σκοπὸν, ἐστοχάσθηκαν ἄλλην μηχανήν· ἤγουν νὰ γυρίσουν μὲ αὐλάκια τὸν ποταμὸν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχε, διὰ νὰ ὁρμήσῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν ναὸν, ἵνα καὶ τὸν τίμιον ἄνδρα Ἄρχιππον πνίξωσι, καὶ τὸν ἐκεῖ προσμένοντα λαὸν, καὶ τὴν ἰαματικὴν δύναμιν τοῦ ὕδατος ἐκείνου τοῦ ἁγιάσματος νικήσωσι, σμιγνυομένου μετ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκ τούτου ἀποβάλλοντος τῶν ἰαμάτων τὴν δύναμιν· τοιαῦτα μὲν ἐμελέτων οἱ ἄφρονες· ἀλλ' ὁ ποταμὸς, ὢ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ὡς νὰ ἦτον ἔμψυχος, ἐγύρισεν εἰς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀπράκτους τὰς βουλὰς τῶν ἀπίστων ἀπέδειξε.

Θυμωθέντες λοιπὸν οἱ ἀσεβεῖς περισσότερον, ἐστοχάσθησαν νὰ ἑνώσουν καὶ ἄλλους δύω ποταμοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔτρεχον κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ οὕτω νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ ὁρμήσουν, ἵνα κατασύρουν ὄχι μόνον τὸ νερὸν τοῦ ἁγιάσματος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ναὸν, καὶ τὸν τόπον τοῦ Ναοῦ· μάλιστα δὲ, διότι καὶ ὁ τόπος τοῦ Ναοῦ ἦτον κατηφορικὸς καὶ ἑπομένως ἐσυνήργει εἰς τὸν στοχασμὸν καὶ ἐπίνοιάν των. Ὅταν δὲ ἐσυνάχθησαν οἱ κατάρατοι καὶ ἔσκαψαν χάνδακα βαθὺν, καὶ τριγύρω περιφράξαντες, ἐγύρισαν τοὺς δύω ποταμοὺς εἰς αὐτὸν, καὶ ἀφῆκαν νὰ ὁρμήσουν κατὰ τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀρχαγγέλου· τότε ὁ ῥηθεὶς ἀοίδιμος Ἄρχιππος ὁ προσμονάριος ἐνόησε τὸ μηχάνευμα τῶν ἀσεβῶν, καὶ διὰ τοῦτο θερμῶς τὸν Ἀρχάγγελον παρεκάλει· ὅθεν ὁ Ἀρχάγγελος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς του, ἐφάνη εἰς αὐτὸν καὶ κατ' ὄνομα τοῦτον ἐκάλεσεν· ὁ δὲ Ἄρχιππος ἐκπλαγεὶς, τόσον ἀπὸ τὴν παράδοξον θεωρίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου, ὅσον καὶ διότι ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ἐκάλεσεν, ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸν Ναὸν καὶ εὐ-

θὺς πίπτει πρημνὴς εἰς τὴν γῆν· ὁ δὲ Μιχαὴλ, ἔγειραι, τοῦ εἶπε, καὶ ἔλα εἰς ἐμὲ καὶ θέλεις ἰδῇ Θεοῦ δύναμιν ἄμαχον.

Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἅμα ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ ὁ Ἀρχάγγελος, εὐθὺς καὶ οἱ ποταμοὶ ἐστάθησαν ὡσὰν τεῖχος ἀκίνητοι· ἔπειτα ἐχάραξε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐπὶ μιᾶς πέτρας ὑψηλοτάτης, κειμένης πλησίον εἰς τὸν Ναόν· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔγεινε βροντὴ φοβερά· καὶ ἡ μὲν γῆ ἐσείσθη μεγάλως, ἡ δὲ πέτρα ἐσχίσθη· ὁ δὲ Ἀρχάγγελος πάλιν ἐσημείωσε τὸν τύπον τοῦ Σταυροῦ, καὶ εἶπεν· ἂς συντριφθῇ ἡ δύναμις τοῦ διαβόλου· ἂς πλημμυρήσῃ δὲ ἀπὸ ἐδῶ κάθε κακῶν ἐλευθερία εἰς ἐκείνους, ὅσοι πλησιάζουν μετὰ πίστεως· ἔπειτα μὲ μεγάλην καὶ λαμπρὰν φωνὴν ἐπρόσταξε ταῦτα εἰς τοὺς ποταμοὺς λέγων· εἰς τὴν χώνην ταύτην χωνεύθητε ὦ ποταμοί· ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ ἕως τῆς σήμερον χωνεύεται ἐκεῖ τὸ νερὸν μὲ παράδοξον τρόπον· διὸ καὶ ἀπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην Χῶναι ὠνομάσθη ὁ τόπος, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰς ἔπαινον καὶ τιμὴν τοῦ πανενδόξου καὶ θερμοῦ ἡμῶν ἀντιλήπτορος Μιχαήλ· (τὸ περὶ τούτου κατὰ πλάτος Συναξάριον ὅρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΡΩΜΥΛΟΥ, ΖΗΝΩΝΟΣ καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΥ.

» Τμηθέντες Εὐδόξιος Ῥωμύλος Ζήνων,
» Καὶ Μακάριος, μακαριστοὶ τοῦ τέλους.

† Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Ῥωμύλος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους Τραιανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει γη' (98) ἔχων τὸ τοῦ πραιποσίτου ἀξίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ἤλεγξε μὲν τὸν βασιλέα Τραιανὸν, διότι ἐξώρισε τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ στρατιώτας χριστιανοὺς, οἵτινες ἦσαν ἕνδεκα χιλιάδες, καὶ ἐθανάτωσεν αὐτούς· ὡμολόγησε δὲ τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν· διὰ ταῦτα, λέγω, τὰ αἴτια, ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς ἐδάρη μὲ ῥαβδία· καὶ ἐπειδὴ ἐλογίαζε τὰς πληγὰς ὡς εὐεργεσίας, ἧναψεν εἰς τὸν τύραννον περισσότερον θυμόν· ὅθεν καὶ ἀποκεφαλισθεὶς, ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

Ὁ δὲ θεῖος Εὐδόξιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϙ', (290) κόμης κατὰ τὸ ἀξίωμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκαταβιβάσθη ἀπὸ τὸ ἀνώτερον ἀξίωμα, ὅπερ εἶχε τοῦ Πριμμικηρίου, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ἀγάπην· οὗτος λοιπὸν διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τότε ἡγεμόνα καὶ αὐθέντην τῆς Μελιτινῆς· τῆς νῦν καλουμένης Μαλατιᾶς, ἥτις ἦτον μητρόπολις τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, παρακειμένη εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν· καὶ εὐθὺς ἐστάλησαν ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ὁ δὲ ἅγιος Εὐδόξιος εὐθὺς ἅμα ἔμαθε τοῦτο, ἐφόρεσεν ἐνδύματα πενιχρότερα διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ· ὅθεν ἀπαντήσας τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ ἐρωτηθεὶς, ποῦ εὑρίσκεται Εὐδόξιος ὁ κόμης, ὑπεσχέθη ὁ ἅγιος νὰ δείξῃ εἰς αὐτοὺς τὸν ζητούμενον, ἀνίσως καὶ ὑπάγωσιν εἰς τὸν οἶκόν του, διὰ νὰ ἀναπαύσῃ αὐτοὺς ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας.

Ὑποδεχθεὶς λοιπὸν αὐτοὺς καὶ περιποιηθεὶς φιλοφρόνως, ὡμολόγησεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Εὐδόξιος· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες, ἐλυπήθησαν πολλά· ὅθεν ἀντὶ τῆς φιλοξενίας τὴν ὁποίαν ἔδειξεν, αὐτοὶ τοῦ ἔδωκαν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ μάρτυς ἐστοχάσθη προτιμότερον νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, παρὰ νὰ φύγῃ. Καὶ λοιπὸν καλέσας τὴν γυναῖκά του, Βασίλισσαν ὀνομαζομένην, ἀφῆκεν εἰς τὴν αὐτῆς φροντίδα καὶ πρόνοιαν ὅλα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του πράγματα· ἔπειτα τῆς ἔδωκε τὴν ὑστερινὴν ταύτην ἐντολὴν καὶ παραγγελίαν· δηλαδὴ να μὴ κλαύσῃ διὰ τὸν θάνατόν του· ἀλλὰ μάλιστα νὰ τιμήσῃ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του μὲ πᾶσαν φαιδρότητα καὶ χαρὰν, καὶ εἰς τὸ χωρίον του νὰ σχεδιάσῃ ἕνα εὐτελῆ τάφον, χωρὶς ἐπιγραφὴν, καὶ ἐκεῖ νὰ θάψῃ τὸ σῶμά του.

Εὐθὺς λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος Εὐδόξιος καταφρονήσας εὐγένειαν, δόξαν, ἀγάπην γυναικὸς καὶ προσπάθειαν τέκνων, πηγαίνει μόνος του πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ παῤῥησίᾳ ὁμολογεῖ τὸν Χριστόν· ὁ δὲ ἡγεμὼν θέλων νὰ φοβίσῃ καὶ τὸν ἅγιον Εὐδόξιον καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας, ἔβλεψε μὲ ἄγριον βλέμμα εἰς τοὺς στρατιώτας· καὶ ὅσοι, εἶπεν, ἀπὸ σᾶς, δὲν θέλετε νὰ θυσιάσετε εἰς τοὺς θεοὺς, λύσατε τὰς στρατιωτικὰς ζώνας καὶ παρασταθῆτε φανερὰ ἔμπροσθέν μου. Τότε ὁ γενναῖος Εὐδόξιος λύσας τὴν ζώνην, ἥτις ἦτον σημεῖον τοῦ Ὀφφικίου τοῦ κόμητος, ῥίπτει αὐτὴν κατὰ πρόσωπον τοῦ ἄρχοντος· ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι οἱ περιεστῶτες στρατιῶται χριστιανοὶ, ὄντες εἰς τὸν ἀριθμὸν χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ αὐτοὶ, λέγω, λύσαντες τὰς στρατιωτικὰς ζώνας των, ἔῤῥιψαν αὐτὰς εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν τοῦτο ἰδὼν, ἀνέφερεν

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρίσκεται ἐγκώμιον εἰς τὸ θαῦμα τοῦ ἀρχιστρατήγου, οὗ ἡ ἀρχὴ « καὶ τὸ περὶ τῶν ἄλλων ἁγίων».

αὐτὸ εἰς τὸν Διοκλητιανόν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς λαβὼν τὴν εἴδησιν ταύτην, ἐμάνη ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ εὐθὺς προστάζει, νὰ τιμωρήσῃ μὲν ὁ ἡγεμὼν βαρέως ἐκείνους, ὅσοι ἐστάθησαν αἴτιοι τῆς τοιαύτης τόλμης, ἡ δὲ βουλὴ καὶ τὸ κριτήριον νὰ διορίσῃ τὴν κατὰ τῶν ἄλλων ἀπόφασιν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν ταύτην ὁ ἡγεμὼν, βλέπων τὸν ἅγιον Εὐδόξιον μὴ πειθόμενον ὅλως εἰς τὸ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, προστάζει νὰ τεντωθῇ ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη· ἀπὸ τὰς δύω χεῖρας δηλαδὴ καὶ τοὺς δύω πόδας, καὶ νὰ δαρθῇ μὲ χλωρὰ λωρία· ἔπειτα ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ δὲ ὀλίγας ἡμέρας ἐκβαλὼν αὐτὸν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, προστάζει νὰ κατακερματίσουν τὰ νεῦρα τοῦ τραχήλου του μὲ μολυβδίνας σφαίρας καὶ νὰ ἐξαρθρώσουν ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του· τὸ ὁποῖον ἀληθῶς εἶναι θάνατος, ἀπὸ ὅλους τοὺς θανάτους ὁ πικρότερος· καὶ τελευταῖον, προστάζει νὰ τὸν θανατώσουν διὰ ξίφους· πηγαίνων λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως, ἐπροσευχήθη· καὶ στραφεὶς βλέπει τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐνθυμίζει πάλιν αὐτὴν ἐκεῖνα, ὅσα προλαβὼν τῆς ἐπαρήγγειλε.

Βλέπει δὲ καὶ ἕνα του φίλον, Ζήνωνα ὀνομαζόμενον, ὅστις ἐθρήνει διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ κλαίῃς, ὦ φίλε Ζήνων· διότι ἐγὼ ἠξεύρω βεβαίως ὅτι ὁ Θεὸς, τὸν ὁποῖον λατρεύω, δὲν θέλει μᾶς χωρίσει ἀπ' ἀλλήλων, ἀφ' οὗ μᾶς ἥνωσεν εἰς ἓν φιλία θερμὴ, καὶ ὁ πρὸς Θεὸν γνήσιος ἔρως· εὐθὺς λοιπὸν μετὰ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου, ἐκήρυξεν ὁ Ζήνων τὸν Χριστὸν καὶ ἐκόπη τὴν κεφαλήν· ἔπειτα καὶ ὁ ἀοίδιμος Εὐδόξιος ἀποθνήσκει διὰ ξίφους. Παρομοίως δὲ ἐτελειώθησαν καὶ οἱ χίλιοι ἑκατὸν τέσσαρες μάρτυρες· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ ἡμέραι, ἐφάνη κατ' ὄναρ ὁ ἅγιος Εὐδόξιος εἰς τὴν γυναῖκά του, καὶ τὴν προστάζει νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Μακάριον τὸν φίλον του, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πραιτώριον· ἤτοι εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἡγεμόνος· πηγαίνων λοιπὸν ἐκεῖ ὁ μακάριος ἐπιάσθη· καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἀποθνήσκει καὶ αὐτὸς διὰ ξίφους, καὶ οὕτως ἀπῆλθε διὰ νὰ συγχαίρῃ μὲ τὸν φίλον του Εὐδόξιον καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς αἰωνίως εἰς τὰ Οὐράνια.[1]

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ἑλληνικὸν τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον τοῦ ἁγίου Εὐδοξίου καὶ τῶν ἄλλων μαρτύρων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι χίλιοι καὶ ἑκατὸν τέσσαρες ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Δεκὰς δεκαπλῆ καὶ χιλιὰς μαρτύρων,
» Καὶ τετρὰς ἁπλῆ συντελευτῶσι ξίφει.

Ἡ ἁγία ΚΑΛΟΔΟΤΗ ξίφει τελειοῦται.

» Καλοδότη τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Καλῶν δοτῆρι σοὶ παρίσταται, Λόγε.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΑΥΣΤΟΣ ὁ πρεσβύτερος ξίφει τελειοῦται.

» Τὴν γῆν ὁ Φαῦστος ἐκλιπὼν διὰ ξίφους,
» Πρὸς φαῦσιν ἤρθη τῆς ἄνω κατοικίας.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΚΑΡΙΟΣ καὶ ΑΝΔΡΕΑΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ξίφει θανόντες Μακάριος Ἀνδρέας,
» Ὥδευσαν ἄμφω τὴν μακαρίαν τρίβον.

Ὁ ὅσιος ΒΙΒΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τὸν ἀρετῆς στέφανον ἀρνεῖται Βίβος,
» Εἰ μὴ στέφανον καὶ τὸν ἐκ ξίφους λάβῃ.

Οἱ ἅγιοι ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ καὶ ΑΝΔΡΕΑΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Διονυσίῳ συμφωνήσαντας δύω,
» Διονυσίῳ συγκατέκτανε ξίφος.

Αἱ ἅγιαι ΑΝΔΡΟΠΕΛΑΓΙΑ καὶ ΘΕΚΛΑ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ὡς ἀνδρική τις ἦν Ἀνδροπελαγία,
» Πρὸς τὴν κεφαλῆς ἐκτομὴν ὡς ἡ Θέκλα.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ὁ ναύκληρος ξίφει τελειοῦται.

» Θεόκτιστος ναύκληρος ἐκτμηθεὶς κάραν,
» Ψυχῆς ἰθύνει τὸ σκάφος πρὸς τὸν πόλον.

Ὁ ἅγιος ΚΥΡΙΑΚΟΣ ὁ δημότης ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Κυριακὸς δημότης, ἀλλ' ἐκ ξίφους,
» Συνθιασώτης τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων.

* *Ὁ ἅγιος ΣΑΡΑΠΑΒΩΝ ὁ βουλευτὴς ξίφει τελειοῦται.*

* » Βέλτιον οὐδὲν ἄλλο βουλεύσῃ τέχνῃ,
» Τοῦ μαρτυρῆσαι Σαραπάβων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ εἰς τὸν ἄρχοντα Οὐαλλέριον, παρεστάθησαν ἔμπροσθέν του· ὁ δὲ ἄρχων καταπλαγεὶς διὰ τὴν στερεὰν καὶ ἄφοβον αὐτῶν καρδίαν, προστάζει νὰ θανατωθοῦν διὰ

ξίφους· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐθανατώθησαν, ἐπῆραν τὰ σώματα αὐτῶν τινὲς χριστιανοὶ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ἐνταφίασαν αὐτά, διὰ νὰ ἦναι εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πολύτιμος θησαυρὸς καὶ ἀσύλητος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνέδραμε καὶ τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας ΘΕΟΤΟΚΟΥ εἰς τὸ δεύτερον ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Εἰρήνης.

* » Σκηνὴν ἁγιάζουσι νῦν ἐγκαινίοις,
» Τῆς τὴν βροτείαν φύσιν ἐγκαινισάσης.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΩΖΟΝΤΟΣ.

» Ἀντεῖχε Σώζων σώματος πρὸς αἰκίας,
» Πρὸς τὸν μόνον σώζοντα τὴν ψυχὴν βλέπων.
» Ἑβδομάτῃ Σώζων θάνε τυπτόμενος χρόα λαμπρόν.

† Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν (ἥτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας ἤτοι Καραμανίας καὶ νεύει πρὸς νότον κατὰ τὴν Κιλικίαν) ἀκμάσας ἐν ἔτει σπη' (288)· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε βοσκὸς ἀλόγων προβάτων· ἀλλ' εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἦτο καὶ βοσκὸς λογικῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ μὲ τὸν λόγον καὶ διδασκαλίαν του πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν λογικὴν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ· λαβὼν δὲ θάρρος εἰς τὴν ψυχήν του ἀπὸ μίαν θείαν ὀπτασίαν τὴν ὁποίαν εἶδε, καὶ ἥτις παρεκίνει αὐτὸν νὰ παρρησιασθῇ ὅτι εἶναι Χριστιανός, καὶ ἄλλα τινὰ ἐκ τῆς ὀπτασίας ἐκείνης διδαχθείς, καταβαίνει εἰς τὴν Πομπηούπολιν τῆς Κιλικίας· ὅθεν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὰ εἴδωλα οἱ πολῖται ἐκείνης, ὑπάγει κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ κόπτει τὴν δεξιὰν χεῖρα ἑνὸς χρυσοῦ εἰδώλου, ὅπερ ἦτον ἐκεῖ, καὶ πωλήσας αὐτό, πολλοὺς πτωχοὺς ἐβοήθησεν· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὶ ἄνθρωποι ἀδίκως ἐσυκοφαντοῦντο καὶ ἐβασανίζοντο ἀνελεημόνως, ὡς κλέψαντες τοῦ εἰδώλου τὴν χεῖρα, τούτου χάριν ὁ ἀνδρειότατος Σώζων, ἕνα μὲν σπλαγχνισθεὶς τοὺς ἀδίκως πάσχοντας, ἄλλο δὲ θέλων νὰ παρρησιάσῃ τὴν εὐσέβειαν, φανερόνει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτόν του εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ ναοῦ, ὁμολογήσας ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ πράξας τὸ τόλμημα τοῦτο.

Εὐθὺς λοιπὸν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παρίσταται ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Κιλικίας, ὀνομαζομένου Μαξιμιανοῦ· διαλεχθεὶς δὲ μὲ αὐτόν, καὶ ἀποκριθεὶς μὲ πολλὰς σοφὰς ἀποκρίσεις εἰς ὅσα ἠρωτήθη· πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ἡγεμόνος ἀνάψας μὲ τοὺς ἐλέγχους· τούτου ἕνεκα πρῶτον μὲν ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, ὥστε ἔφθασεν ἡ βάσανος ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, ἔπειτα δὲ ὑποδεθεὶς μὲ ὑποδήματα σιδηρᾶ, τὰ ὁποῖα εἶχον περασμένα καρφία, ἀναγκάζεται νὰ περιπατῇ μὲ αὐτά· τοῦτο δὲ χαίρων ἐποίησεν ὁ γενναιότατος ἀθλητής, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖ πλησίον γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμά του. Καὶ τέλος πάντων, τόσον πολὺν δαρμὸν ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε κατετζακίσθησαν μὲν ὅλαι αἱ ἁρμονίαι τοῦ σώματός του· ἐφάνηκαν δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνά του· καὶ οὕτω χαίρων παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατόν του ἤναψαν οἱ δήμιοι φωτίαν μεγάλην, ἵνα κατακαύσουν ὅσα μέλη τοῦ μάρτυρος ἔμειναν· ἀλλὰ τότε γίνεται παραδόξως μία φοβερὰ βροντὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, καὶ μετὰ τὴν βροντὴν γίνεται καὶ ραγδαία βροχὴ ὁμοῦ καὶ χάλαζα· ταῦτα δὲ γενόμενα, τοὺς μὲν δημίους διεσκόρπισαν εἰς ἕνα καὶ ἄλλο μέρος, τινὲς δὲ φιλομάρτυρες χριστιανοὶ λαβόντες εὐκαιρίαν, ἐσυμμάζωξαν τὰ μαρτυρικὰ λείψανα τὰ ὁποῖα ἔλαμπαν τὴν νύκτα μὲ λαμπρότατον καὶ παράδοξον φῶς, καὶ οὕτως ἐνταφίασαν αὐτὰ φιλοτίμως καὶ εὐλαβῶς εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τοῦ μάρτυρος. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΕΥΟΔΟΥ καὶ ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ.

Εἰς τὸν Εὔοδον.

* » Ὁδὸν τρέχων Εὔοδος εὐθεῖαν λόγου,
» Καὶ πάντας αὐτὴν ἐκδιδάσκων ἦν τρέχειν.

Εἰς τὸν Ὀνησιφόρον.

† » Φέρειν ὄνησιν πᾶσιν Ὀνησιφόρος,
» Φερωνύμως ἔσπευδε κηρύττων λόγον.

Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Εὔοδος ἦτον εἷς ἀπὸ

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Σώζοντος συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή, « Μαξιμιανοῦ τῆς Κιλικίας. » (σώζεται δὲ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, καὶ ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν ὕστερον ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον· αὐτὸς λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγεινε κήρυξ μεγαλόφωνος τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλας τὰς ἀρετὰς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνησιφόρος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δευτέρᾳ ἐπιστολῇ λέγων· «Δώη Κύριος ἔλεος τῷ Ὀνησιφόρου οἴκῳ, ὅτι πολλάκις μὲ ἀνέψυξε καὶ τὴν ἅλυσίν μου οὐκ ἐπησχύνθη. β'. Τιμ. α'. 16.) οὗτος, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ἤτοι τοῦ νῦν τουρκιστὶ λεγομένου Σουγαντζικίου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὑρισκομένου· φανεὶς δὲ ἐπιτήδειος εἰς τοὺς λόγους καὶ ἀνδρειότατος, καὶ μέχρις αἵματος στερεώσας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, μετέβη εἰς οὐρανούς· καὶ τώρα συναγάλλεται εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁμοῦ μὲ τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν κηρύκων τῆς πίστεως. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Εὔψυχος Εὐψύχιος ἦν πρὸς τὸ ξίφος,
» Χαίρων ὅτι πλάσαντι τὴν ψυχὴν θύει.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καισαρείας· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἀπέθανεν, αὐτὸς ἐβαπτίσθη καὶ ἐδέχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· καὶ διαμοιράσας εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, ἐκήρυττεν εἰς ὅλους τοὺς ἀπίστους τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τον ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ ἐν ἔτει ριζ' (117) καὶ ἀφ' οὗ ἐξέσθη εἰς τὰς πλευρὰς ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου φανεὶς, ἰάτρευσεν αὐτόν· ὅθεν πάλιν κρεμᾶται καὶ ξέεται δυνατά· καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλισθεὶς, ἀντὶ αἵματος ἐκβάλλει γάλα καὶ ὕδωρ· καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου ΛΟΥΚΑ, τοῦ ἐκ τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας, τρίτου δὲ ἡγουμένου ὄντως τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βαθέως Ῥύακος. [1]

» Πάσης ὑπῆρξας ἀρετῆς Λουκᾶ τύπος,
» Πάσης ἀποστὰς προσπαθείας γηΐνης.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. Τὸ γενέσιον τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

» Πάσας ἀληθῶς Ἄννα νικᾷς μητέρας,
» Μήτηρ ἕως ἄν, σὴ γένηται θυγάτηρ.
» Ἐξήγαγε πρὸς φάος Θεομήτορα ὀγδόῃ Ἄννα.

✝ Ταύτης τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, ὁ μὲν πατὴρ Ἰωακεὶμ εἶχε τὸ γένος ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβίδ· καὶ ἐπειδὴ παιδίον δὲν ἐγέννα, ἀλλ' ὠνειδίζετο διὰ τοῦτο, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν διπλᾶ τὰ δῶρά του, ὡς πλούσιος ὢν καὶ φιλόθεος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς Ἄννα καὶ αὐτὴ παρομοίως κατήγετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν γένος τοῦ Δαβίδ· ὅθεν ἦτον καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν εὐγενεστάτη ἀπὸ ὅλας.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ οἱ δύω ἐλυποῦντο διὰ τὸ ὄνειδος τῆς ἀπαιδίας, ὁ μὲν Ἰωακεὶμ ὑπῆγεν εἰς τὸ Ὄρος, ἡ δὲ Ἄννα ἐμβῆκεν εἰς τὸ περιβόλιον· καὶ οἱ δύω ὁμοῦ παρεκάλουν μὲ δάκρυα τὸν Θεὸν, διὰ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας· διὰ τοῦτο καὶ ἔτυχον τοῦ ποθουμένου καὶ ἐγέννησαν τὴν Θεοτόκον Μαρίαν, τὴν πάντων τῶν ἁγίων ἁγιωτέραν· καὶ οὕτως ἀπέκτησαν μίαν καλλιτεχνίαν ἀσύγκριτον καὶ ἐξοχωτάτην, ἥτις ὑπερεῖχεν ὅλας τὰς καλλιτεχνίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ μακάριοι ὄντες καθ' ἑαυτοὺς διὰ τὴν ἐνάρετον καὶ θεοφιλῆ αὐτῶν γνώμην, πολλῷ μᾶλλον μακαριώτεροι ἔγειναν διὰ τὴν ἀσύγκριτον χάριν καὶ θείαν τεκνογονίαν, ἣν ἠξιώθησαν· ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ἰδικήν των θυγατέρα· ἤτοι τὴν ἀειπάρθενον Μαριὰμ, κατεδέχθη νὰ γεννηθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἡ Ἄννα κατήγετο ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Δαβὶδ, τώρα θέλει τὸ φανερώσει ὁ λόγος μὲ συντομίαν· εἰκοστὸς τρίτος ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ εὑρίσκεται ὁ Ματθὰν, (ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν εἰκοστὸς ἕβδομος, κατὰ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματ-

---

[1] Ὅρα περὶ τοῦ Ὀνησιφόρου τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας Θέκλης κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημειωτέον δὲ ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Στεφάνου πάπα Ῥώμης, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Αὐγούστου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσί τινες.

θαίου)· οὗτος λοιπὸν λαβὼν γυναῖκα Μαρίαν τὴν ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα καταγομένην ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἰακὼβ, τὸν πατέρα Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος καὶ τρεῖς θυγατέρας, Μαρίαν, Σοβὴν, καὶ Ἄνναν. Καὶ ἡ μὲν Μαρία γεννᾷ Σαλώμην τὴν Μαῖαν, ἡ δὲ Σοβὴ γεννᾷ τὴν Ἐλισάβετ, ἡ δὲ Ἄννα γεννᾷ τὴν Θεοτόκον· ὥστε ἡ Σαλώμη, ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἡ Θεοτόκος εἶναι ἔγγονοι μὲν τοῦ Ματθὰν καὶ Μαρίας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, πρῶται δὲ ἐξάδελφαι ἀναμεταξύ των. [1] (Περὶ τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου ὅρα εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Σαγήνην καὶ λόγους εὑρήσεις ἁπλοϊκούς).

Οἱ ἅγιοι ΡΟΥΦΟΣ καὶ ΡΟΥΦΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Κλίνων ἑαυτὸν Ῥουφιανὸς τῷ ξίφει,
» Μένω σε, φησὶ, Ῥοῦφε, μὴ μέλλῃς, ἕπου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΒΗΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἕτοιμός εἰμι πρὸς τὸ πᾶν οἴσειν πάθος,
» Σεβῆρος εἶπε· καὶ τί πρός με τὸ ξίφος;

Ὁ ἅγιος ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀρτεμίδωρος ὡς καθάλλεσθαι σθένει,
» Καὶ τοῦ πυρὸς φλέγοντος ἔργῳ δεικνύει.

[1] Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι ὁ ἐκ τῆς Θεοτόκου γεννηθεὶς Κύριος καὶ ὁ ἐκ τῆς Ἐλισάβετ γεννηθεὶς Πρόδρομος ἦσαν δεύτεροι ἐξάδελφοι· ὀρθῶς δὲ γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἡ Σαλώμη ἦσαν ἀνεψιαὶ τῆς Ἄννης, ὡς θυγατέρες τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς, τῆς Μαρίας λέγω καὶ τῆς Σοβῆς.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου λόγους πανηγυρικοὺς ἔχουσιν Ἀνδρέας ὁ Κρήτης τρεῖς, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Πάλιν ἑορτὴ καὶ πάλιν πανήγυρις· τοῦ δὲ ἑτέρου. » Εἰ μετρεῖται γῆ σπιθαμῇ· τοῦ δὲ ἄλλου « Ἀρχὴ μὲν ἑορτῶν »· Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, οὗ ἡ ἀρχὴ » Λαμπρῶς πανηγυρίζει· Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶς μὲν καιρὸς ἐπιτήδειος· Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός· οὗ ἡ ἀρχὴ » Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη· σώζονται δὲ αὐτοὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου· ἐν τῷ ἕκτῳ δὲ πανηγυρικῷ τῆς αὐτῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται εἷς λόγος διαλαμβάνων περὶ γεννήσεως καὶ ἀνατροφῆς τῆς Θεοτόκου· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐχρῆν ἀληθῶς τὴν Παρθένον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς λόγον εἰς τὸ γενέσιον τῆς Θεοτόκου, ὅστις σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ τέταρτος λόγος τοῦ Ἀνδρέου Κρήτης· οὗ ἡ ἀρχὴ » ἄλλοι μὲν ἄλλας ἑορτῶν ὑποθέσεις. Ἔχει δὲ ἐγκώμιον εἰς αὐτὴν καὶ Φώτιος ὁ πατριάρχης καὶ Λέων ὁ σοφός. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐμελούργησε κανόνας ὀκτωήχους καὶ ἰδιόμελα ὡραιότατα ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος, ὁ κατὰ τὴν ἱερὰν Σκήτην τοῦ τιμίου Προδρόμου τὸν ἀσκητικὸν δίαυλον διατρέχων.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ περὶ ἀγάπης πάνυ ὠφέλιμος.

† » Λύειν τὸ μῖσος σπουδάσωμεν ἐνθάδε.
» Ἐκεῖσε καὶ γὰρ, τοῦτο ἐργῶδες λύειν.

Εἷς ἱερεὺς καὶ εἷς εὐλαβὴς διάκονος ἔχοντες ἀναμεταξύ των ἀγάπην τὴν ὑπὸ Θεοῦ πεφιλημένην, ἐκ δαιμονικῆς συνεργίας ἔπεσον εἰς μῖσος καὶ ἔχθραν, καὶ ἔμειναν εἰς πολὺν καιρὸν ἀφιλίωτοι. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ν' ἀποθάνῃ ὁ ἱερεὺς εἰς τὸ μῖσος αὐτὸ, διὰ τοῦτο ὁ διάκονος ἐλυπεῖτο ἀπαρηγόρητα ὅτι δὲν ἐπρόφθασε νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν ἐν ὅσῳ ἔζη ὁ ἱερεύς· ὅθεν ἐξομολογηθεὶς τὸ συμβεβηκὸς εἰς μερικοὺς πατέρας διακριτικοὺς, παρεκινήθη παρ' αὐτῶν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα ἐρημίτην μοναχὸν καὶ νὰ φανερώσῃ τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ διάκονος μὲ μεγάλην προθυμίαν ἐπεριπάτει εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, ζητῶν τὸν ἰατρὸν τῆς πληγῆς του.

Καὶ λοιπὸν εὑρίσκει ἕνα γέροντα καὶ φανερόνει εἰς αὐτὸν τῆς μνησικακίας τὸ πάθος καὶ ζητεῖ ἀπὸ αὐτὸν πληροφορίαν τῆς συγχωρήσεως τῆς τοιαύτης του ἁμαρτίας· ὁ δὲ γέρων εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀδελφὲ, ὅποιος μὲ πίστιν ζητεῖ, ἐκεῖνος καὶ εὑρίσκει· καὶ ὅποιος κρούει προθύμως, εἰς ἐκεῖνον καὶ ἡ θύρα ἀνοίγεται, κατὰ τὴν ἀψευδῆ τοῦ Κυρίου ἀπόφασιν. Ὅθεν καὶ εἰς σὲ, ἀγαπητὲ, θέλει χαρίσει ὁ Κύριος τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός σου, ἀνίσως καὶ μὲ πόνον καρδίας ζητῇς· πλὴν κατὰ τὸ παρὸν ὕπαγε ἐκεῖθεν ὅθεν ἦλθες, καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ νύκτα, ὕπαγε εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν [1] καὶ πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, σὺ στάσου εἰς τὰς ὡραίας πύλας τοῦ ναοῦ· καὶ ὅποιος ἔλθῃ πρῶτος νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὰς, ἐκεῖνον πίασαι, καὶ χαιρέτισον ἀπὸ μέρους μου, δοὺς εἰς αὐτὸν καὶ τὸ βουλλωμένον τοῦτο γράμμα· καὶ ἐξάπαντος ἀπὸ ἐκεῖνον θέλει γείνῃ εἰς σὲ ἡ βεβαία τοῦ σφάλματός σου διόρθωσις.

[1] Ἐκ τούτου συμπεραίνεται, ὅτι ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος οὗτοι ἐν Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκοντο, ἢ καὶ Κωνσταντινουπολῖται ἦσαν· καθότι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἥτις ἦτον ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, τῆς μεγαλητέρας ἁπασῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησιῶν, ἀφ' ἧς μέχρι τῆς σήμερον ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖον νὰ λέγεται Μεγάλη Ἐκκλησία· αὐτὴ, λέγω, ἐν Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκετο· διότι ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας, οὐ μόνον Μεγάλη Ἐκκλησία κατ' ἐξοχὴν ἐλέγετο διὰ τὸ μέγεθος καὶ διότι θρόνος ἦν τῶν Πατριαρχῶν· ἀλλὰ καὶ διότι οἱ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως μητέρα ἐκάλουν αὐτήν· ὅθεν ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ γ΄. Ἰουστινιανείῳ νεαρᾷ γράφει περὶ αὐτῆς· « τὴν τῆς ἡμετέρας βασιλείας μητέρα· (ὅρα σελ. 426 τῆς γεωγραφίας τοῦ Μελετίου.)

Γοτε ὁ διάκονος μεταβαίνει κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας καὶ στέκει εἰς τὰς ἔξω θύρας τοῦ νάρθηκος· καὶ παρευθὺς ἐφάνη ὁ δηλωθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος θεῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον χαιρετίσας ὁ διάκονος, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ γράμμα τοῦ γέροντος· ἐξομολογεῖται δὲ καὶ τὴν περὶ τοῦ μισους ὑπόθεσιν· ὁ δὲ θεῖος ἐκεῖνος ἄνθρωπος ὀξὺς ὢν εἰς τὸν νοῦν, ἐστοχάσθη ὅτι αὐτὴ εἶναι μία θεία οἰκονομία· διὰ τοῦτο ἤρχισε νὰ δακρύῃ καὶ νὰ ταπεινώνηται λέγων· ποῖος εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος διὰ νὰ τολμήσω τὸ τοιοῦτον μέγα ἐπιχείρημα; ὅμως θαρρῶντας εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου γέροντος, ὅστις σὲ ἀπέστειλε, θέλω τολμήσει εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Καὶ λοιπὸν, καθὼς ἐστέκετο ἔμπροσθεν εἰς τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ, ἐσήκωσε τὰ χέριά του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ γονατίσας, καὶ τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ ἀκουμβήσας, κρυφομιλῶν προσηύχετο εἰς τὸν Θεόν. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ εἶπεν· ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τοῦ ἐλέους σου, Κύριε· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς αἱ ἔξω θύραι τοῦ νάρθηκος ἤνοιξαν μόναι των· καὶ ἐμβαίνων μέσα ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον, ἐστάθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νάρθηκος· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ὑπῆγον ἕως εἰς τὰς ἀργυρᾶς θύρας τοῦ ναοῦ· τότε ὁ ἱερὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος λέγει πρὸς τὸν διάκονον, ἐδῶ στάσου καὶ παρεμπρὸς μὴ ὑπάγῃς.

Ἐκεῖ λοιπὸν πάλιν εἰς τὰ κατώφλια ποιήσας τὴν συνήθη προσκύνησιν ὁ θαυμάσιος οὗτος, ἤνοιξε καὶ τὰς θύρας ἐκείνας· ὅταν δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν, ἐφάνη παράδοξον θέαμα, διότι ἄνωθεν ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ ναοῦ καταβᾶσα μία φωτεινὴ λυχνία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ θαυμαστοῦ ἐκείνου, ἐνταυτῷ καὶ τὸν ναὸν ὅλον ἐφώτιζε, καὶ ὅπου ἐκεῖνος ἐπήγαινεν, ἐκεῖ ἠκολούθει καὶ ἡ λυχνία· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα ἔκλινε καὶ ἐκεῖ τὴν κεφαλήν του καὶ προσηυχήθη· ἔπειτα ἥσυχα ἐκβῆκεν ἔξω εἰς τὸν διάκονον, καὶ εὐθὺς πάλιν ὅλαι αἱ θύραι ἐκλείσθησαν αὐτομάτως.

Τότε ὁ διάκονος ὅλος ἔμφοβος καὶ ἀγωνιῶν κατεπλάγη καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ τελείως εἰς τοιοῦτον θαυμαστὸν ἄνδρα· ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον δεδοξασμένον καὶ λαμπρὸν, ὡς πρόσωπον Ἀγγέλου· ὅθεν καὶ μὲ τοὺς λογισμοὺς παλαίων ἔλεγε, Μήπως ὁ φαινόμενος οὗτος εἶναι Ἄγγελος, καὶ ὄχι ἄνθρωπος; ταύτην δὲ τὴν πάλην τῶν λογισμῶν γνωρίσας μὲ τὸ διορατικὸν πνεῦμα ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος ἀνὴρ πρὸς τὸν διάκονον λέγει, τί πολεμεῖσαι δι' ἐμὲ, καὶ ταράττεσαι ἀπὸ τοὺς λογισμούς σου ὢ ἄνθρωπε; πίστευσον ὅτι καὶ ἐγὼ ἄνθρωπος εἶμαι χοϊκὸς, σύνθετος ἀπὸ ψυχὴν καὶ σῶμα, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι· εἰμὶ δὲ τὸ ἐπάγγελμα Χαρτουλάριος μιᾶς εὐαγοῦς οἰκίας, καὶ ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου λαμβάνω τὰ πρὸς τὴν ζωὴν ἀναγκαῖα· ἀλλ' ὅμως ἡ τὰ πάντα καλῶς κυβερνῶσα τοῦ Θεοῦ πρόνοια συνειθίζει πολλάκις νὰ ἐνεργῇ διὰ τῶν εὐτελῶν μεγάλα θαυμάσια. Πλὴν ἀδελφὲ, ἂς ὑπάγωμεν διὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσίν σου. Καὶ λοιπὸν πορευθέντες καὶ οἱ δύω εἰς τὴν ἀγορὰν, ἔφθασαν τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ναὸν τῆς Θεοτόκου· ἐκεῖ δὲ πάλιν προσευξάμενος, ἤνοιξε διὰ τῆς προσευχῆς του τὰς θύρας, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν· καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, τὴν συνήθη εὐχὴν ποιήσας, ἐκβῆκε πάλιν πρὸς τὸν διάκονον φωνάζων μὲ θαυμασμὸν τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ πάλιν αἱ θύραι ἐκλείσθησαν μόναι των.

Ἔπειτα μεταβαίνουν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναόν· τόσον δὲ ὀγλίγωρα ἐπεριπάτουν, καθὼς ἐδιηγήθη αὐτὸς ὁ ἴδιος διάκονος, ὥστε οὐδὲ πέτασμα πουλίου ἐδύνατο νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἐκείνων ὀγλιγωρότητα· φθάσας λοιπὸν εἰς τὰς θύρας, εὐθὺς ἤνοιξε καὶ ἐκείνας διὰ τῆς προσευχῆς του· ὅταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰς θύρας τοῦ ναοῦ, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον ἡ Κιβωτὸς ἡ ἔχουσα τὴν τιμίαν Ζώνην τῆς Θεοτόκου, τότε ὁ ἱερὸς Χαρτουλάριος βρέχων τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ δάκρυα, ἔστησε τὸν διάκονον εἰς τὰς ῥηθείσας θύρας καὶ παρήγγειλεν εἰς αὐτὸν νὰ βλέπῃ προσεκτικὰ ἐκείνους, ὅσους ἐμβαίνουν εἰς τὸν ναόν· προσευχηθεὶς δὲ κατὰ τὸ σύνηθες εἰς τὸ κατώφλιον, παρευθὺς ἠνοίχθησαν καὶ ἐκεῖναι· τότε ἐμβαίνων εἰς τὸν ναὸν καὶ φθάσας εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ θερμοτέραν ἐποίησε προσευχήν· ὁ δὲ διάκονος ἔξω στεκόμενος εἰς τὰς βαθμίδας τῆς πύλης τοῦ ναοῦ καὶ βλέπων, ἔγεινεν ἔκθαμβος· διότι εἶδε καθαρῶς ὡς ἂν ἕνα διάκονον, ἐξελθόντα ἀπὸ τὸ ἅγιον βῆμα, κρατοῦντα δὲ εἰς χεῖρας θυμιατήριον, καὶ θυμιάζοντα ὅλον τὸν ναόν· μετὰ δὲ ὀλίγην ὥραν εἶδεν ὡς τινὰς κληρικοὺς, οἵτινες ἐφόρουν στολὴν ἱερατικὴν πολλὰ λαμπράν· ὕστερον δὲ ἀπὸ τούτους, εἶδεν ἄλλο τάγμα ἱερέων φωτεινόν· οἵτινες ἀφ' οὗ ἐμβῆκαν, ἐστάθησαν εἰς δύω χοροὺς, καὶ ἔψαλαν ἕνα μέλος πολλὰ γλυκὺ καὶ θαυμάσιον· ἀπὸ τὸ μέλος δὲ ἐκεῖνο ἄλλον λόγον δὲν ἐδυνήθη νὰ καταλάβῃ ὁ διάκονος, παρὰ μόνον τὸ, Ἀλληλούϊα.

Ὁ δὲ θαυμαστὸς Χαρτουλάριος, ἀφ' οὗ ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του, ἐξῆλθεν ἔξω καὶ λέγει εἰς τὸν διάκονον· ἀδελφέ, ἔμβα ἀνεμποδίστως εἰς τὸν ναὸν καὶ βλέπων τὸν ἀριστερὸν χορὸν τῶν ἱερέων στοχάσου ἂν ἐκεῖ στέκηται ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔμεινας ἀφιλίωτος· τότε ἐμβαίνων μὲ φόβον καὶ τρόμον ὁ διάκονος, καὶ στοχασθεὶς εἰς τὸν ἀριστερὸν χορὸν καθὼς ἐπροστάχθη, ἐκβῆκεν ἔξω πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγει· δὲν ἐδυνήθην νὰ γνωρίσω ἐκεῖ τὸν ἱερέα ἐκεῖνον, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχον τὴν ἔχθραν· τότε λέγει τῷ διακόνῳ ὁ ἐπίγειος ἐκεῖνος ἄγγελος· ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναόν, καὶ βλέπε εἰς τὸν δεξιὸν χορόν· ὁ δὲ διάκονος ποιήσας τὸ προσταχθέν, ἐγνώρισεν ἐκεῖ τὸν ζητούμενον ἱερέα. Ὅθεν ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἀνήγγειλε τοῦτο πρὸς τὸν θεῖον ἄνδρα· ὅστις εἶπε πρὸς τὸν διάκονον· ἐὰν γνωρίζῃς καλῶς, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ παρὰ σοῦ ζητούμενος ἱερεύς, ὕπαγε καὶ εἰπὲ αὐτῷ· Νικήτας ὁ Χαρτουλάριος στέκει ἔξω καὶ σὲ προσκαλεῖ· καὶ παρευθὺς ὁ διάκονος μεταβὰς ἔλαβε τὸν ζητούμενον ἱερέα ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ ἐκβάλλει αὐτὸν ἔξω· τοῦτον δὲ ἰδὼν ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος, λέγει πρὸς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· κύριε πρεσβύτερε, φιλιώσου μὲ τὸν ἀδελφόν, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπρόφθασες νὰ φιλιωθῇς, ὅτε ἤσουν ἀκόμη ζωντανός· τότε λοιπὸν ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ διάκονος κλίναντες καὶ οἱ δύω τὰ γόνατα, καὶ ποιήσαντες ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον μετάνοιαν, ἐφιλήθησαν, καὶ οὕτω τὴν ἔχθραν διέλυσαν· καὶ ὁ μὲν ἱερεὺς ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸν ναόν, καὶ ἐστάθη εἰς τὸν τόπον του ἐν τῷ χορῷ, ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, παραλαβὼν τὸν διάκον ἐκβῆκεν ἔξω· καὶ ποιήσας προσευχὴν εἰς τὸ κατώφλιον, ἔκαμε νὰ κλεισθοῦν πάλιν αἱ θύραι μὲ θείαν δύναμιν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεριπάτησε μὲ τὸν διάκονον ὀλίγον διάστημα, ἐστάθη εἰς ἕνα τόπον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, ἀδελφέ, σώζων σῶσον τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· εἰς δὲ τὸν ἅγιον γέροντα, ὅστις σὲ ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐδικήν μου εὐτέλειαν, εἰπέ· ὅτι ἡ καθαρότης τῶν εὐχῶν σου καὶ ἡ παρρησία ἣν ἔχεις εἰς τὸν Θεόν, αὐτὴ ἐδυνήθη νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν, διὰ νὰ κάμῃ διαλλαγὴν καὶ εἰρήνην μὲ τὸν ἀδελφόν του, χωρὶς ἐγὼ νὰ συνεργήσω εἰς τοῦτο ὁλοτελῶς. Ταῦτα εἰπὼν ὁ τρισμακάριστος ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ διακόνου· ὁ δὲ διάκονος προσκυνήσας τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστέκοντο οἱ ἱεροὶ πόδες τοῦ θείου ἀνδρός, ἐπεριπάτησεν ὅλος ἔκθαμβος τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ὁδοῦ καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀποστείλαντα ἐρημίτην, ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν ὅλα, ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε. Ταῦτα δὲ ἐδιηγήθη καὶ εἰς ἐμὲ [1] ὁ ἴδιος αὐτὸς διάκονος πληροφορῶν μὲ ὅρκους τὰ λεγόμενα, ὅτι ἔχουσιν οὕτω, καθὼς καὶ ἐδῶ ἐγράφησαν, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀμήν.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψοδ' (1774) δι' ἀγχόνης τελειοῦται.*

† » Ἀθανασίῳ ἀγχόνη ὤφθη κλίμαξ,
» Δι' ἧς ἀνῆλθεν οὐρανοῦ εἰς τὸ πλάτος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. ἡ σύναξις τῶν δικαίων θεοπατόρων ΙΩΑΚΕΙΜ καὶ ΑΝΝΗΣ.

» Ἰωακεὶμ τέρφθητι σὺν τῇ συζύγῳ,
» Τεκόντες ἄμφω ψυχικὴν τέρψιν κτίσει.
» Ἡ δ' ἐνάτη τοκέων Θεομήτορος εὗρε σύναξιν.

Τούτων τῶν ἁγίων τὴν μνήμην ἑορτάζομεν σήμερον· διότι αὐτοὶ ἔγειναν πρόξενοι τῆς παγκοσμίου χαρᾶς, διὰ μέσου τῆς αὐτῶν θυγατρὸς καὶ Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, διότι ἡ μνήμη τῆς αὐτῶν τελειώσεως ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰουλίου μηνός. [3]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΣΕΒΗΡΙΑΝΟΥ.

» Σεβηριανὸς κἂν λίθων ἀλγῇ βάρει,
» Χαίρει κρεμασθείς, ὡς ἀποσπῶν γῆς πόδας.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκατοίκει εἰς τὴν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως καὶ Λυσίου τοῦ δουκὸς ἐν ἔτει τιε' (315), περιβόητος μὲν ὢν πανταχοῦ διὰ τὴν ἀρετὴν

---

[1] Οὗτος φαίνεται νὰ ἦτον Μαυρίκιος ὁ διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ τὰ Συναξάρια συλλέξας καὶ συγγραψάμενος, ὅστις καὶ τὴν διήγησιν ταύτην συνέγραψε, καθὼς τὴν ἐδιηγήθη αὐτῷ ὁ φιλιωθεὶς μὲ τὸν ἱερέα διάκονος.

[2] Τούτου τὸ μαρτύριον ὅρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ.

[3] Εἰς τὴν σημερινὴν μνήμην τῶν ἁγίων θεοπατόρων ἐγκώμιον ἔχει Κοσμᾶς ὁ Βεστίτωρ· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἡ χθὲς τῆς Θεοτόκου. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.

καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ τάγματος δὲ ὑπάρχων τῶν λεγομένων Σενατόρων, ἤτοι τῶν βασιλικῶν συμβούλων καὶ συγκλητικῶν. Ὅτε λοιπὸν ἦλθεν εἰς τὴν Σεβάστειαν ὁ δοὺξ Λυσίας, ὅστις καὶ τοὺς ἁγίους τεσσαράκοντα μάρτυρας ἐθανάτωσε μὲ πικρὸν θάνατον, τότε ἐμηνύθη εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Σεβηριανόν, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς διδάσκει πολλοὺς Ἕλληνας νὰ γίνωνται χριστιανοί, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐστάθη ὁ αἴτιος διὰ τῆς διδασκαλίας του, νὰ δείξουν εἰς τὸ μαρτύριον τόσην γενναιότητα οἱ πρὸ ὀλίγου ἀθλήσαντες τεσσαράκοντα μάρτυρες· καὶ ὅτι αὐτός, καθὸ πλούσιος, περιποιεῖται τοὺς ἐν φυλακαῖς εὑρισκομένους χριστιανοὺς μὲ πλουσίας δεξιώσεις, καὶ οὕτω τοὺς καθιστᾷ πλέον ἀπειθεῖς εἰς τοὺς βασιλικοὺς ὁρισμούς. Ὅθεν παρευθὺς ἀποστέλλονται ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸν φέρουν· ἀλλ' ὁ ἅγιος ἐπρόφθασε πρὸ τοῦ νὰ ὑπάγουν οἱ ἄνθρωποι καὶ παρεστάθη μόνος του εἰς τὸν Λυσίαν καὶ εἰς αὐτὸν παρρησιάζει τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν μὲ θάρρος μεγάλον. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον μὲ ὠμὰ νεῦρα· ὁ δὲ ἅγιος ἀνδρειότερος γενόμενος, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς περισσότερον θυμὸν μὲ τὰς σοφὰς ἀποκρίσεις του. Ὅθεν κρεμασθεὶς ἀπὸ ξύλον, ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, οἱ δὲ ξέοντες δήμιοι ἐσυναλλάζοντο ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, καὶ ἀκολούθως ἐπροξένουν εἰς τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ δριμυτέρους τοὺς πόνους, τόσον ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν Λυσίας ἐξεπλάγη καὶ ἐθαύμασε τὴν ὑπομονὴν τοῦ γενναίου ἀνδρός. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπρόσταξε νὰ παύσουν μὲν ἀπὸ τὸ νὰ τιμωροῦν αὐτόν, νὰ τὸν ῥίψουν δὲ εἰς τὴν φυλακήν. Ὁ δὲ μάρτυς φερόμενος εἰς τὴν φυλακὴν διὰ μέσου τῆς πόλεως, παρρησίᾳ ἐσυμβούλευεν ὅλον τὸν ἀκολουθοῦντα λαὸν νὰ κάμνῃ ὅσα εἶναι ψυχωφελῆ καὶ σωτήρια.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πέντε ἡμέραι, ἐκαλέσθη ὁ μάρτυς εἰς τὸ βῆμα, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε πάλιν τὸν ἡγεμόνα μὲ τὰς σοφωτάτας αὐτοῦ ἀντιρρήσεις, διὰ τοῦτο συντρίβεται κατὰ τὸ στόμα μὲ πέτρας, καὶ προστάζεται διὰ τῆς φωνῆς τῶν διαλαλητῶν, νὰ μὴ προφέρῃ συχνάκις τὸν Χριστὸν μὲ τὴν γλῶσσάν του· ἔπειτα πάλιν κρεμῶσι τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια κατακόπτουσιν ὅλον το σῶμά του· μετὰ ταῦτα ἀνέβασαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τεῖχος ὑψηλόν· καὶ δένουσι δύω μεγαλωτάτας καὶ βαρυτάτας πέτρας, τὴν μὲν μίαν ἀπὸ τὸν τράχηλόν του, τὴν δὲ ἄλλην ἀπὸ τοὺς πόδας του· εἶτα ζώνουσι σχοινίον ἀπὸ τὴν μέσην του, καὶ οὕτω κρεμῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ τεῖχος· καὶ ἀφ' οὗ καὶ ἐκεῖ κρεμάμενος ἔδειξε θαυμαστὴν γενναιότητα, καὶ ἐξέπληξε τὸν τύραννον μὲ τὰ σοφά του λόγια, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ τὸ μὲν μαρτυρικὸν αὐτοῦ λείψανον λαβόντες οἱ χριστιανοὶ ἔφερον αὐτὸ μὲ τιμὴν εἰς τὴν ἰδικήν του πατρίδα Σεβάστειαν, ὁ δὲ Θεὸς τοιοῦτον παράδοξον καὶ γλυκύτατον θαῦμα ἐτέλεσεν.

Ἐνῷ ἐφέρετο τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς τὴν Σεβάστειαν, καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῇ Σεβαστείᾳ χριστιανοὶ ἐκβῆκαν μὲ προθυμίαν διὰ νὰ τὸ προϋπαντήσουν, τότε ἔτυχε νὰ ἀποθάνῃ εἷς δοῦλος τοῦ μάρτυρος. Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ ἀποθανόντος, ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐκβῇ καὶ αὐτὴ διὰ νὰ προϋπαντήσῃ τὸ ἅγιον λείψανον, ἓν μὲν διότι ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο πικρῶς τὸν νεκρὸν ἄνδρα της, ἄλλο δὲ διότι μόνη μείνασα, δὲν εἶχε κανένα νὰ τὴν συλλυπηθῇ καὶ νὰ τὴν παρηγορήσῃ· ὅθεν στραφεῖσα πρὸς τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ ἀνδρός της, ταῦτα δεινοπαθῶς ἔλεγε· σηκώσου, ὦ ἄνδρα μου, σηκώσου διὰ νὰ ἐκβῶμεν νὰ προϋπαντήσωμεν τὸν ἀγαπητόν μας αὐθέντην, ὅστις ἔρχεται διὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου του, ἐπρόσθετε δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρακινητικὰ λόγια, συνομιλοῦσα μὲ τὸν ἄνδρα της, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανός· καί, ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἐν ᾧ ἔλεγε ταῦτα, βλέπει καὶ σηκόνεται ὁ νεκρός· ὅστις ῥίψας τὰ ἐπάνω του εὑρισκόμενα σάβανα καὶ νεκροτάφια καὶ ζώσας τὴν μέσην του, εὐθὺς ἔτρεξε καὶ προϋπήντα τὸ τοῦ μάρτυρος καὶ αὐθέντου του λείψανον, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ὅλοι οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἐκεῖνοι, ὅσοι εἶδον μὲ τοὺς ὀφθαλμούς των, ὅτι τῇ ἀληθείᾳ ἀπέθανε· ζήσας δὲ ὁ ἀναστηθεὶς νεκρὸς δεκαπέντε χρόνους ὕστερον, καὶ ἀκόμη ὀλίγον περισσότερον, ἀπέθανε πάλιν.

Τὸ δὲ πάντιμον λείψανον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον, ὁ ὁποῖος ἐφανερώθη παρὰ Θεοῦ ὕστερον μὲ τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ θείαν δύναμιν ἐφάνη ἀετός, ὅστις ἐβάσταζεν ἕνα στέφανον ὡραιότατον πλεγμένον ἀπὸ διάφορα εὐωδέστατα ἄνθη· τοῦτον δε τὸν στέφανον ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον εὐλαβῶς καὶ ἱερῶς, ὡς ἱερὸν καὶ πάσης εὐλαβείας ἄξιον, ἦτον ἐνταφιασμένον τὸ τοῦ μάρτυρος λείψανον· ἀπὸ τὸ σημεῖον δὲ τοῦτο μαθόντες οἱ χριστιανοὶ τὸν

τόπον, ἔσκαψαν καὶ εὗρον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. [1]

—

* *Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς Τρίτης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἁγίων διακοσίων πατέρων, τῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν Ἐφέσῳ συναχθέντων, καὶ καθελόντων τὸν δυσσεβῆ Νεστόριον.*

» Ἄνθρωπον ἁπλοῦν οὐ Θεάνθρωπον Λόγον,
» Ὁ Νεστόριος Χριστὸν ἐρρέτω λέγων.

* Αὕτη ἡ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκροτήθη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 431 ἐναντίον τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Νεστορίου· ὅστις ἦτον ἀνθρωπολάτρης καὶ ἀσεβὴς, διαιρῶν εἰς δύω τὸν ἕνα Χριστόν· διότι ἔλεγεν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ψιλὸς ἄνθρωπος καὶ ὄχι Θεὸς σεσαρκωμένος.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ τοῦ ὁμολογητοῦ τοῦ πρὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἀσκήσαντος καὶ ὁμολογήσαντος.

» Φανεὶς Θεοῦ μέγιστος ἀστὴρ καθάπερ,
» Τὴν νύκτα λύεις Θεόφανες τῆς πλάνης.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κάρου καὶ Καρίνου τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σπγ' (283) καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς Ἕλληνας, ἐπίστευσε δὲ τῷ Χριστῷ μὲ παράδοξον τρόπον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν: ἰδὼν δηλαδὴ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν παιδίον κινδυνεῦον ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν ψύχραν ἐξέβαλε τὰ ἰδικά του φορέματα καὶ ἔνδυσε μὲ αὐτὰ τὸ παιδίον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἠρώτησεν αὐτό· ποῦ εἶναι, τέκνον μου, τὰ ἱμάτιά σου; σοφῶς ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι ἐνέδυσα τὸν Χριστὸν μὲ αὐτά· ὁ δὲ πατήρ του πάλιν ἐρώτησεν αὐτόν· καὶ ποῖος εἶναι ὁ Χριστός; διότι ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες τὸν Ἑρμῆν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα σεβόμεθα. Τότε ὁ ἅγιος ἠρνήθη τὸν πατέρα του, ὡς ἀσεβῆ καὶ Ἕλληνα· ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς, ἐπῆρεν αὐτὸν καὶ τὸν ἀνεβίβασεν ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Διαβηνόν· καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς ἕνα ἀσκητὴν, ὅστις εἶχε χρόνους ἑβδομήκοντα πέντε ἐν τῇ ἀσκήσει. Παραλαβὼν δὲ τοῦτον ὁ ἀσκητὴς, τὸν ἐδίδαξε μὲ τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα· ἐτρέφοντο δὲ καὶ οἱ δύω ὅ,τε διδάσκαλος καὶ ὁ μαθητὴς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσκητὴς μετὰ πέντε χρόνους ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἔμεινεν ὁ μαθητὴς Θεοφάνης, μεταχειριζόμενος τὴν αὐτὴν τοῦ διδασκάλου του ἄσκησιν· καὶ οὕτω διεπέρασεν ἐν τῇ ἀσκήσει χρόνους πεντήκοντα ὀκτώ. Ἔπειτα ὁδηγηθεὶς ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ σπηλαίου του, καθεζόμενος δὲ ἐπάνω εἰς ἕνα λέοντα καὶ περιπατήσας μὲ αὐτὸν ἕως εἰς διάστημα ἑξήκοντα σταδίων· ἤτοι ὀκτὼ ἥμισυ μιλίων, [1] ἐκήρυττε πανταχοῦ περιερχόμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν ἐπίασαν αὐτὸν Κάρος καὶ Καρῖνος οἱ βασιλεῖς, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ῥαπίσματα ἑκατόν· ἔπειτα βασανίσαντες αὐτὸν μὲ διαφόρους τιμωρίας, εἶδον ὅτι μὲ τὰ θαύματα ὅσα ἔκαμνεν ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστὸν πολὺ πλῆθος Ἑλλήνων, καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ· διὰ τοῦτο καταισχυνθέντες, ἀφῆκαν αὐτὸν νὰ πολιτεύεται καθὼς θέλει· ὁ δὲ ἅγιος πάλιν ἀνέβη εἰς τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο, ὅπου ἦτον τὸ πρότερον, καὶ ζήσας ἀκόμη χρόνους δεκαεπτὰ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα πέντε.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΧΑΡΙΤΩΝ ξίφει τελειοῦται· οὗ ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ Δευτέρῳ.

» Πολλὴ χάρις σοι Χριστόμαρτυς Χαρίτων,
» Χριστοῦ χάριν τράχηλον ἐκκεκομμένῳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸν βίον τοῦ ἁγίου Σεβηριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς ἑλληνιστί· εὑρίσκεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή «Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς βασιλεύοντος.»

[1] Τὸ ἰταλικὸν μίλιον, ὅπερ ἁπλῶς καὶ κοινῶς λέγεται μίλιον, περιέχει ὀκτὼ στάδια, ὅθεν καὶ ὀκτωστάδιον λέγεται, ἤτοι περιέχει χίλια μὲν βήματα, πέντε δὲ χιλιάδας πόδας τὸ κάθε μίλιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Στράτωνος, καὶ τὸ δίστιχον αὐτοῦ· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται μετὰ Κρονίδους Λεοντίου, καὶ ἄλλων πολλῶν μαρτύρων. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον Θεοδώρου Ἀμμιανοῦ καὶ Ἰουλιανοῦ τῶν μαρτύρων, διότι τούτων ἡ μνήμη καὶ τὸ δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον ἐγράφησαν κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου.

γυναικῶν, ΜΗΝΟΔΩΡΑΣ, ΜΗΤΡΟΔΩΡΑΣ, καὶ ΝΥΜΦΟΔΩΡΑΣ.

» Ἠγοῦντο Μηνοδώρα καὶ Μητροδώρα
» Καὶ Νυμφοδώρα, δῶρα σαρκὸς αἰκίας.
» Θεινόμεναι (ἤτοι τυπτόμεναι καὶ παιδευόμεναι)
δεκάτῃ δωρώνυμοι ἔκθανον αἱ τρεῖς.

* Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ΄ (304) ἀδελφαὶ μὲν κατὰ σάρκα, πατρίδα δὲ ἔχουσαι τὴν Βιθυνίαν, καὶ διαλάμπουσαι μὲ παρθενίαν καὶ κάλλος ψυχῆς καὶ σώματος· διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπην ἄφησαν μὲν τὴν πατρίδα των, ὑπῆγαν δὲ καὶ ἐκατοίκησαν εἰς ὑψηλὸν τόπον, εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὰ θερμὰ νερά, τὰ ἐπονομαζόμενα Πύθια· καὶ ἐκεῖ ἐπολιτεύοντο μὲ σωφροσύνην καὶ κάθε ἄλλην ἄσκησιν. Διὰ τοῦτο ἠξιώθησαν νὰ λάβουν ἐγκάτοικον εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ φανερωθεῖσαι εἰς πολλοὺς, ὅτι εἶναι τοιαῦται πνευματοφόροι καὶ κεχαριτωμέναι ὑπὸ Θεοῦ, ἐλευθέρονον τοὺς πάσχοντας ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας καὶ ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῶν πονηρῶν δαιμόνων.

Ταῦτα δὲ μαθὼν Φρόντων ὁ ἡγεμὼν, στέλλει τὸν συγκάθεδρόν του μὲ πολλὴν παράταξιν καὶ δορυφορίαν, διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὰ περὶ τῶν παρθένων, ἐκεῖνος δὲ παραστήσας αὐτὰς ἐνώπιόν του, κατεπλάγη μὲ τὴν τούτων φρόνησιν καὶ σύνεσιν· βλέπων δὲ, ὅτι αἱ ἅγιαι ἐστέκοντο πάντῃ ἄφοβοι, προστάζει παρευθὺς νὰ ξεγυμνωθῇ ἡ πρώτη ἀδελφὴ Μηνοδώρα καὶ νὰ καταξέηται ἀπὸ τοὺς δημίους ἐπὶ δύω ὁλοκλήρους ὥρας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δικαστὴς ἐπρόσταξεν αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν ἡ ἁγία· ὅθεν τόσον πολλὰ ἔδειραν αὐτὴν μὲ τὰ ῥαβδία, ὥστε ἐτζακίσθησαν τὰ κόκκαλά της, καὶ λειποθυμήσασα παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τότε ὁ δικαστὴς δεικνύει εἰς τὰς ἄλλας δύω ἀδελφὰς τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο σῶμα τῆς ἀδελφῆς των, γυμνὸν καὶ πρισμένον ἀπὸ τὰς πληγάς· θέλων, μὲ τοῦτο καὶ μὲ ἄλλους φοβερισμοὺς, νὰ ψυχράνῃ τὸν ζῆλον τῶν παρθένων, καὶ τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν νὰ ὀλιγοστεύσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως εἶδεν, ὅτι ἀδύνατα ἐπιχειρεῖ, διὰ τοῦτο προστάζει νὰ κρεμάσουν ἐπάνω εἰς ξύλον τὴν δευτέραν ἀδελφὴν Μητροδώραν, καὶ νὰ κατακαίουν αὐτὴν ἀπὸ κάθε μέρος τοῦ σώματος μὲ λαμπάδας ἀναμμένας· ἔπειτα βάλλει αὐτὴν ὑποκάτω εἰς βαρυτάτους λοστοὺς, καὶ μὲ τὸ βάρος ἐκείνων συντρίβει ὅλον τὸ σῶμά της· καὶ οὕτω μὲ τὴν παιδείαν αὐτὴν ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς τὸν νυμφίον της Χριστὸν, ὃν ἠγάπησε· τὰ ἴδια δὲ βάσανα καὶ ἡ τρίτη ἀδελφὴ Νυμφοδώρα ὑπομείνασα, συνηριθμήθη μὲ τὰς δύω της ἀδελφὰς εἰς τοὺς οὐρανίους θαλάμους.

Τόσην δὲ μεγάλην ἀνδρίαν ἔδειξαν αἱ τρεῖς αὗται ἀδελφαὶ εἰς τὸ μαρτύριον, ὥστε οὐδὲ ψιλὸν ἀναστεναγμὸν ἔβγαλαν αἱ ἀοίδιμοι εἰς ὅλα τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἐδοκίμασαν· ἀλλὰ μένουσαι ὡσὰν στῆλαι ἀκίνητοι, εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἔβλεπον καὶ μὲ τοὺς αἰσθητοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ τοὺς νοητοὺς, καὶ μὲ μόνον τὸν Θεὸν συνωμίλουν· ὁ δὲ παράνομος δικαστὴς, ἤναψε κάμινον δυνατὴν, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν ἔῤῥιψε τὰ τῶν παρθένων μαρτυρικὰ λείψανα· ἀλλ' εὐθὺς ἔγειναν ἄνωθεν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ, καὶ τὸν μὲν ἄδικον δικαστὴν, δικαίως κατέκαυσαν, τὰ δὲ ἅγια λείψανα ἀβλαβῆ διεφύλαξαν, ἐπειδὴ ἔγεινε ῥαγδαία βροχὴ καὶ τὸ πῦρ τῆς καμίνου κατέσβεσεν. Ὅθεν λαβόντες αὐτὰ τινὲς χριστιανοὶ, ἐνταφίασαν μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐτελειώθησαν· (τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ « οὐδὲ γυναιξὶν, οὐδὲ κόραις· » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΥΨΑΒΑΣ ξύλῳ συντριβεὶς, τελειοῦται.

» Βαρυψαβᾶς δι' αἷμα θεῖον Δεσπότου,
» Οἰκεῖον αἷμα συντριβεὶς ξύλοις χέει.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ἀπὸ ἕνα ἐρημίτην τὸ τίμιον αἷμα, τὸ ὁποῖον ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ [1] διὰ μέ-

[1] Τινὲς λέγουσιν, ὅτι τὸ αἷμα, ὅπερ εἶχεν ὁ Βαρυψαβᾶς οὗτος, δὲν ἦτον ἀμέσως ἐκεῖνο τὸ ἐκχυθὲν ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Σωτῆρος, ἐπειδὴ ἐκεῖνο συνανέστη τῷ ἀναστάντι σώματι τοῦ Κυρίου, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν Θεολόγων· ἀλλ' ἦτον ἀπὸ τὸ αἷμα ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς εἰκόνος τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν ἐκέντησαν εἰς τὴν πλευρὰν οἱ ἰουδαῖοι· ἡ εἰκὼν δὲ αὕτη εὑρίσκετο εἰς τὴν Βυρητὸν ἤτοι τὸ νῦν λεγόμενον Βεροῦτι· καθὼς τὸ θαῦμα τοῦτο ἱστορεῖ ὁ θεῖος Ἀθανάσιος. Ἕνα τοιοῦτον γράφει καὶ ὁ Μελέτιος σελ. 362 τοῦ β΄. τόμου, ὅτι δηλαδὴ ἐν ἔτει 923 ἐκομίσθη εἰς τὴν Αὐγίαν ὁ τιμαλφέστατος θησαυρὸς τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. Τὸ αἷμα δὲ αὐτὸ, κατὰ τὸν Μαριανὸν Σκῶτον εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ ἔτρεξεν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, καθ' ὃν καιρὸν αὐτὴ ἐκεντήθη ἀπὸ τοὺς ἰουδαίους ἐν Βέργῳ τῇ πόλει καὶ ἔπαθεν ἐκεῖνα τὰ ἴδια, ὅσα καὶ ζῶν ὁ Κύριος ἔπαθεν ἀπὸ

σου αὐτοῦ πολλὰς ἰατρείας ἐποίει· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους μὲ ξύλα φονεύεται κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτός· ὁ δὲ τίμιος θησαυρὸς τοῦ δεσποτικοῦ αἵματος ἔμεινε πάλιν φυλαττόμενος ἀπὸ τὸν μαθητὴν τοῦ ἁγίου.

—

Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΟΣ ἐπίσκοπος Νικαίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Νικαέων πρόεδρος ὢν πρώην Πέτρε,
» Ἀλιέων σύνεδρος ἐκθανὼν γίνῃ.

Ἡ ἁγία ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ ἡ Βασίλισσα, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὄντως παρέστη ψαλμικῶς Πουλχερία,
» Ἐκ δεξιῶν σου Βασίλισσα Χριστέ μου.

Αὕτη ἦτον ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ· καὶ διαδεξαμένη τὴν τοῦ ἀδελφοῦ βασιλείαν ἐν ἔτει υν΄ (450)· ὑπανδρεύθη μὲν μὲ τὸν εὐσεβέστατον Μαρκιανὸν γέροντα ὄντα, ἵνα αὐτὸς διοικῇ τὴν βασιλείαν καλῶς· τὴν δὲ παρθενίαν αὐτῆς μέχρι τέλους ἄφθορον καὶ καθαρὰν διεφύλαξεν·[1] ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ μακαρία αὕτη ἔζησε μὲ εὐσεβῆ καὶ θεοφιλῆ πολιτείαν, καὶ ἔκτισε πολλοὺς ναοὺς καὶ νοσοκομεῖα καὶ ἐσυγκρότησε τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην Σύνοδον·[1] καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀφ' οὗ αὐτὴ διέλαμψε μὲ πολλὰ κατορθώματα, ἐν εἰρήνῃ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν παρ' αὐτῆς ποθούμενον νυμφίον Χριστόν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΑΠΕΛΛΟΥ, ΛΟΥΚΑ, καὶ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ.

» Λουκᾶς ὁ θεῖος σὺν Ἀπελλῇ καὶ Κλήμης,
» Ἀπόστολοι σύνεισι τοῖς Ἀποστόλοις.

Ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπόστολος οὗτος Ἀπελλῆς, καὶ ἄλλος ὁ Ἀπελλῆς ἐκεῖνος, ὅστις ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Θράκῃ Ἡρακλείας, καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου μετὰ Στάχυος, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου καὶ Ἀριστοβούλου· τοῦτον δὲ τὸν Ἀπελλῆν ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους Ἐπιστολῇ λέγων. «Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ (Ῥωμ. ιϛ΄. 10)· οὗτος λοιπὸν γενόμενος τῆς Σμύρνης φωστήρ, καὶ τῷ Χριστῷ ὁσίως δουλεύσας, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Λουκᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστήν· ἀναφέρει δὲ καὶ αὐτὸν ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον πρώτῃ Ἐπιστολῇ λέγων, » Λουκᾶς ἐστι μόνος μετ' ἐμοῦ· (ά. Τιμ. δ΄. 11)·[2] οὗτος λοιπὸν γενόμενος πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Συρίᾳ Λαοδι-

αὐτούς. Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι τὸ αἷμα αὐτὸ ἦτον ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ βλύσαντος ἐκ τῆς ἁγίας Εἰκόνος, τῆς τρωθείσης παρὰ τοῦ ἑβραίου ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἂν καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζυγαβηνὸς εἰς τὸν εἰκοστὸν ἕκτον τίτλον τῆς Πανοπλίας του, γράφων κατὰ ἐθνικῶν λέγει, ὅτι οὐχὶ ἡ σκιὰ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη κατὰ σάρκα· καὶ δηλοῖ τὸ καταρρεῦσαν αἷμα τοῦ Παναγίου Σώματος αὐτοῦ παρὰ χριστιανοῖς φυλαττόμενον, καὶ βρύον ἰάσεις, καὶ πολλοῖς θαύμασι μαρτυρούμενον εἶναι τοῦ Χριστοῦ. Φασὶ δέ τινες, ὅτι ἐν τῷ κατὰ τὴν Βενετίαν Σκευοφυλακίῳ τοῦ ἁγίου Μάρκου εὑρέθη κιβώτιον μικρόν, ὅπερ ἔλαβον οἱ λατῖνοι ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, στίχον ἔχον ἔξωθεν λέγοντα,

» Ἔχεις με Χριστὸν αἷμα σαρκός μου φέρον·

ποιεῖ δὲ ἄπειρα θαύματα. Λέγει δὲ καὶ Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος ἐν τῇ μελέτῃ τῇ περὶ τῶν Κυπρίων τόμῳ 6΄. ὅτι καὶ ἡ Ἐσθὴς καὶ ἡ Ζώνη τῆς τῶν Ἀγγέλων Κυρίας, καὶ ὁ ἄνωθεν ὑφαντὸς τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, [χιτὼν] καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐκ τῆς πλευρᾶς ῥεῦσαν αἷμα, ἡ λόγχη, οἱ ἧλοι, ὁ σπόγγος, ὁ κάλαμος ἦσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἴσως δὲ καὶ τὸ ἀνωτέρω αἷμα τοῦ Κυρίου, νὰ ἦτον τὸ ῥεῦσαν ἐκ τῶν ῥηθεισῶν ἁγίων Εἰκόνων τοῦ Σωτῆρος, καὶ μάλιστα τῆς ἐν Βηρυτῷ, ἥτις μετεκομίσθη ὕστερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ Ἰωάννου Τζιμισκῆ· καὶ περὶ τῆς ὁποίας γράφει πρὸς Θεόφιλον βασιλέα τὸν εἰκονομάχον ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις σύνοδος. (σελ. 1153 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Τοῦτο καὶ ὁ ἱστορικὸς Εὐάγριος βεβαιοῖ, ὅτι δηλαδὴ ἡ Πουλχερία μέχρι τέλους παρθένος διέμενε, μὴ γνωρίσαντος αὐτὴν τοῦ Μαρκιανοῦ (βιβλ. 6΄. κεφαλαίῳ ά. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας)· λέγει δὲ περὶ τῆς Πουλχερίας ὁ Μελέτιος ἐν τῷ 6΄. τόμῳ, ὅτι ἦτο πεπαιδευμένη τὴν ἑλληνικὴν καὶ ἰταλικὴν διάλεκτον τόσον καλά, ὥστε καὶ ὡμίλει καὶ ἔγραφεν ἀκωλύτως καὶ τὰς δύω. Αὐτὴ ἐδίδαξε καὶ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον τὸν μικρόν, πῶς νὰ ἐνδύεται, πῶς νὰ κάθηται, πῶς νὰ περιπατῇ, πῶς νὰ κρατῇ τὸν γέλωτα, καὶ πῶς νὰ ἦναι σεμνός· καὶ ὄχι μόνον αὐτά, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐσέβειαν τὸν ὡδήγησε καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ εὔχεται συνεχῶς καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· καὶ πολλὰ ἐπάσχισεν εἰς καταφθορὰν τῆς αἱρέσεως τοῦ Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς. Ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα κατορθώματά της, ἔγεινε προσφιλεστάτη εἰς τὸν μέγαν Λέοντα πάπαν Ῥώμης, καὶ ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ πολλὰς ἐπιστολάς.

[1] Οὐ μόνον ὁ Μαρκιανός, ἀλλὰ καὶ ἡ Πουλχερία ὁμοῦ, δὲν ἠμέλησε νὰ συναθροίσῃ τὴν τετάρτην Σύνοδον· ὅθεν καὶ οἱ δύω ἦσαν παρόντες ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν ϛ΄. Συνέλευσιν, καθίσαντες ἐπὶ θρόνων ἔμπροσθεν τῶν καγκέλλων. Ὅρα περὶ τῆς ἁγίας Πουλχερίας καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τῆς ἀνακομιδῆς [τοῦ λειψάνου] τοῦ ἁγίου Στεφάνου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, ὅτε ἑορτάζεται ἡ Πουλχερία αὕτη μετὰ τοῦ Μαρκιανοῦ.

[2] Ἂν καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Παύλου ἐνταῦθα ἀναφερόμενος νοεῖται ὁ Εὐαγγελιστής.

χείας, καὶ καλῶς ποιμάνας τὸ λογικὸν αὐτοῦ ποίμνιον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Καὶ ὁ Κλήμης δὲ οὗτος ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κλήμεντα τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον· τοῦτον δὲ ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῇ λέγων· « ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου» (Φιλιπ. δ'. 3)· οὗτος λοιπὸν γενόμενος ἐπίσκοπος τῶν Σάρδεων [1] καὶ τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκὶ περιφέρων, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΑ, ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐκάρθη κοιλάδων Ἴα ξίφει,
» Καὶ σοὶ προσήχθη, Σῶτερ, ὡς εὔπνουν Ἴον.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ'. μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

» Καὶ σχῆμα καὶ νοῦν ἀρρενοῖ Θεοδώρα,
» Καὶ τὸν μέγαν νοῦν αἰσχύνει πρὸ τοῦ τέλους.
» Ἑνδεκάτῃ πύματον Θεοδώρα ὕπνον ἰαύει,
(ἤτοι τὸν ὕστερον ὕπνον τοῦ θανάτου κοιμᾶται).

Καθὼς ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ὡμοιώθη μὲ δέκα παρθένους, ὡς λέγει τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ νέᾳ διαθήκῃ τοῦ Εὐαγγελίου· τοιουτοτρόπως καὶ δέκα γυναῖκες ὁμοιωθεῖσαι μὲ σχῆμα ἀνδρικόν, ἐσύντριψαν τὰ κέντρα τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου. Μία δὲ ἀπὸ αὐτὰς τὰς δέκα ἦτον καὶ ἡ νῦν ἑορταζομένη Θεοδώρα, ἡ τὸ ὄνομα ἔχουσα ὡς δῶρον Θεοῦ· αὕτη λοιπὸν κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τοὺς χρόνους Ζήνωνος Βασιλέως ἐν ἔτει υοβ' (472)· συζευχθεῖσα δὲ μὲ νόμιμον ἄνδρα, ἔζη ζωὴν εὔτακτον καὶ ἀκατηγόρητον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ φθόνον τοῦ μισοκάλου διαβόλου ἔπεσε κρυφίως εἰς μοιχείαν, ἀπεφάσισε νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν σωτηρίαν της. Ὅθεν ἀκούσασα τὰ Εὐαγγελικὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα διδάσκει ὁ Κύριος, ὅτι δὲν εἶναι κἀνὲν κρυπτόν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ γείνῃ φανερὸν εἰς τὸ ὕστερον: « Οὐκ ἔστι κρυπτόν, ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται» (Λουκ. ή. 17)· τούτου χάριν, καθὼς ἐστοχάσθη τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας, ὅπερ ἔκαμεν, ἐβδελύχθη τὴν ἁμαρτίαν αὐτὴν ὡσὰν ἓν σίγχαμα καὶ μίαν ἀκαθαρσίαν· καὶ λοιπὸν ἀπορρίψασα τὴν γυναικείαν ἐνδυμασίαν, λαμβάνει τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ ἀντὶ Θεοδώρας, μετονομάζεται Θεόδωρος. Καὶ μεταβᾶσα εἰς μοναστήριον ἀνδρῶν, μετενόει καὶ ἔκλαιε τὴν ἁμαρτίαν της.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἡ μακαρία δύω ὁλοκλήρους χρόνους κοπιάζουσα μὲ βαρείας δουλείας καὶ ἀγωνιζομένη εἰς τὸ νὰ σηκώνῃ τὰ χρειαζόμενα πράγματα τοῦ μοναστηρίου· ἀπὸ φθόνον τοῦ ψυχοφθόρου διαβόλου ἐσυκοφαντήθη παρά τινων κακοτρόπων, ὅτι ἐπόρνευσε μὲ μίαν γυναῖκα· ὅθεν αὐτοὶ ἔφερον ἓν βρέφος, καὶ τὸ ἔρριψαν ἔξω εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου, διαβάλλοντες ψευδῶς, ὅτι ἦτο ἰδικόν της. Τούτου χάριν ἡ ἀοίδιμος Θεοδώρα δεχομένη τὴν συκοφαντίαν ταύτην ὡς ἀληθῆ, ἐπῆρε τὸ βρέφος καὶ ἀνέτρεφε γνησίως αὐτό, ὡς νὰ ἦτο ἰδικόν της· διότι ἐσπούδαζεν ἡ τρισολβία νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτόν της, ὅτι ἦτο γυνὴ κατὰ φύσιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκαρτέρησεν ἔξω τοῦ μοναστηρίου διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ κανόνα τῆς ἁμαρτίας της ἑπτὰ ὁλοκλήρους χρόνους, παλαίουσα μὲ τὴν ψύχραν τοῦ χειμῶνος, μὲ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ μὲ χαμευνίας, μόλις καὶ μετὰ βίας εἰς ὅλον τὸ ὕστερον, ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ μοναστήριον.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καταξηράνασα τὸ σῶμά της μὲ συχνὰς προσευχάς, μὲ κόπους, μὲ ὁλονυχτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας, καὶ κατανοήσασα τὴν κληρονομίαν τῆς τῶν οὐρανῶν Βασιλείας, ἔφθασεν εἰς ἐκεῖνον τὸν σκοπὸν καὶ τὸ τέλος, τὸ ὁποῖον ἠγάπα· διότι ἀληθῶς φοβερὸν θαῦμα ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην, τὸ ὁποῖον ποῖος νὰ μὴ θαυμάσῃ; ἐπειδὴ αὐτὴ γυνὴ οὖσα κατὰ φύσιν, ἔζησε μαζὶ μὲ ἄνδρας χωρὶς νὰ γνωρισθῇ. Καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ σταδίου τῆς ἀσκήσεως εὑρισκομένη, ἠγωνίζετο ὡς ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄνδρας, λάμπουσα ἀσκητικῶς ὡς μέγας φωστήρ. Διὰ τοῦτο φορτωμένη οὖσα ἀπὸ τοὺς ἀξίους μισθοὺς τῶν κόπων της, ἀνέβη μὲ χαρὰν εἰς τὸν ποθεινόν της νυμφίον Χριστόν· οἱ δὲ μοναχοὶ βλέποντες τὸ τοιοῦτον παράδοξον θαῦμα, ἐξέστησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. [1]

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Σαρδικῆς γράφεται.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο τῆς ἁγίας εἶναι συγγεγραμμένον διὰ στίχων Ἰαμβικῶν, τόσον ἐν τῷ χειρογράφῳ, ὅσον καὶ ἐν τῷ τυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Περὶ τῆς ὁσίας ταύτης Θεοδώρας γράφεται εἰς

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΥ*** *τοῦ μαγείρου.*

» Ἤνεγκε πᾶν δύσοιστον εὐψύχως βάρος,
» Θείας ὁ Εὐφρόσυνος ἡδονῆς χάριν.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ἀγροίκους καὶ χωρικοὺς γονεῖς, καὶ ἀνατραφεὶς μὲ ἰδιωτικὴν καὶ ἀπαίδευτον ἀνατροφὴν, ὕστερον ἀπῆλθεν εἰς μοναστήριον· καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἔγεινεν ὑπηρέτης τῶν μοναχῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατεγίνετο πάντοτε εἰς τὸ μαγειρεῖον ὡς ἄγροικος, κατεφρονεῖτο ἀπὸ ὅλους τοὺς μοναχοὺς καὶ ἐπεριπαίζετο· πλὴν ὑπέφερεν ὁ μακάριος ὅλας τὰς καταφρονήσεις μὲ γενναιότητα καρδίας καὶ σύνεσιν, καὶ μὲ ἡσυχίαν τοῦ λογισμοῦ, χωρὶς νὰ ταράττεται ὅλως. Διότι, ἂν καὶ ἦτον ἰδιώτης κατὰ τὸν λόγον, ὅμως δὲν ἦτον ἰδιώτης καὶ κατὰ τὴν γνῶσιν· καθὼς τοῦτο θέλει ἀποδείξει καθαρὰ τὸ ἑξῆς ῥηθησόμενον. Εἰς τὸ μοναστήριον δηλαδὴ ἐκεῖνο, ὅπου εὑρίσκετο ὁ ἀοίδιμος οὗτος Εὐφρόσυνος, ἐκεῖ ἦτο καὶ ἱερεύς τις φίλος τοῦ Θεοῦ· ὅστις παρεκάλει προθύμως διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ ὁ Θεὸς τὰ ἀγαθὰ, ὅσα μέλλουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες αὐτόν.

Μίαν νύκτα λοιπὸν, κοιμωμένου τοῦ ἱερέως, ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του, ὅτι εὑρέθη μέσα εἰς περιβόλιον, καὶ ἔβλεπε τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα πανευφρόσυνα ἀγαθὰ μὲ θάμβος καὶ ἔκστασιν· ἐκεῖ δὲ εἶδε καὶ τὸν ἀνωτέρω μάγειρον τοῦ μοναστηρίου Εὐφρόσυνον, ὅστις ἐστέκετο εἰς τὸ μέσον τοῦ περιβολίου, καὶ ἀπελάμβανε τὰ διάφορα ἀγαθὰ ἐκεῖνα· πλησιάσας λοιπὸν εἰς αὐτὸν, ἠρώτα διὰ νὰ μάθῃ, ποῖον ἆράγε εἶνε τὸ περιβόλιον ἐκεῖνο! καὶ πῶς αὐτὸς εὑρέθη εἰς αὐτό! ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, τὸ περιβόλιον, ἀπεκρίθη, τοῦτο, εἶναι ἡ κατοικία τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκλεκτῶν· [1] ἐγὼ δὲ διὰ τὴν πολλὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ μου ἐσυγχωρήθην νὰ εὑρίσκωμαι ἐδῶ· καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ λέγει· καὶ τί ἆράγε κάμνεις εἰς τοῦτο τὸ περιβόλιον; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐγὼ ἐξουσιάζων ὅλα ὅσα βλέπεις ἐδῶ, χαίρω καὶ εὐφραίνομαι εἰς τὴν τούτων θεωρίαν καὶ ἀπόλαυσιν.

Ὁ δὲ ἱερεὺς, δύνασαι, τοῦ εἶπε, νά μοι δώσῃς κἀνὲν ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη, ναὶ, θέλεις λάβῃς ἀπὸ αὐτὰ μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ μου· τότε ὁ ἱερεὺς τοῦ ἔδειξε μῆλά τινα, καὶ ἐζήτει νὰ τοῦ δώσῃ ἀπὸ αὐτά· λαβὼν δὲ μερικὰ μῆλα ὁ Εὐφρόσυνος, ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἱερέως, εἰπών, Ἰδοὺ κατατρύφησον τὰ μῆλα, τὰ ὁποῖα ἐζήτησας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σήμαντρον ἐκτύπησε διὰ νὰ σηκωθοῦν οἱ πατέρες εἰς τὸν ὄρθρον, ἐξύπνισεν ὁ ἱερεύς· καὶ ἐνῷ ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ ὀπτασία, τὴν ὁποίαν ἔβλεπεν, ἦτο ὄνειρον, ἁπλώσας τὴν χεῖρά του εἰς τὸ ἐπανωφόριόν του, ὢ τοῦ θαύματος! εὑρῆκε πραγματικῶς τὰ μῆ-

---

τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἀπόφθεγμα. Ἤγουν ὅτι δὲν σώζει τὸν ἄνθρωπον, οὔτε ἡ ἄσκησις, οὔτε ἡ ἀγρυπνία, οὔτε κἀνεὶς ἄλλος κόπος, παρὰ ἡ γνησία ταπεινοφροσύνη. Διότι ἦτον εἷς ἀναχωρητὴς καὶ ἐδίωκε δαιμόνια· ταῦτα δὲ ἠρώτα, μὲ ποίαν ἀρετὴν ἐκβαίνουν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, οὕτω, μὲ τὴν νηστείαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο τὰ δαιμόνια· ἡμεῖς ποτὲ δὲν τρώγομεν, οὔτε πίνομεν· μὲ τὴν ἀγρυπνίαν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖς ποτὲ δὲν κοιμώμεθα· μὲ τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν ἐκβαίνετε; ἐκεῖνα δὲ ἀπεκρίνοντο· ἡμεῖς εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἐρημίαν εὑρισκόμεθα· μὲ ποίαν λοιπὸν, τοὺς εἶπεν, ἀρετὴν ἐκβαίνετε; καὶ ἀπεκρίθησαν, ἡμᾶς καμμία ἀρετὴ δὲν νικᾷ, εἰμὴ ἡ ταπεινοφροσύνη· ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶν ὁ νικητὴς τῶν δαιμόνων. Εἶπε πάλιν ἡ αὐτὴ, ὅτι ἦτον εἷς μοναχὸς καθήμενος εἰς τὴν ἔρημον ἐν τῷ κελλίῳ του· ἀπὸ τὸ πλῆθος δὲ τῶν πειρασμῶν, ὅσους ἐπροξένει αὐτῷ ὁ διάβολος, ἀποκαμὼν, εἶπεν· ἂς φύγω ἀπὸ ἐδῶ, διὰ νὰ γλυτώσω. Ὅτε δὲ ἡτοίμαζε τὰ ὑποδήματά του διὰ νὰ φύγῃ, βλέπει ἕνα ἄλλον ἄνθρωπον ὅστις ἔβαλλε καὶ ἐκεῖνος τὰ ὑποδήματά του (ἦτον δὲ ὁ διάβολος) καὶ λέγει εἰς τὸν μοναχόν· σὺ φεύγεις ἀπὸ ἐδῶ δι' ἐμὲ, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐγὼ, ὅτι προλαμβάνω καὶ ἑτοιμάζομαι νὰ ὑπάγω ἔμπροσθεν, ὅπου σὺ ὑπάγεις. Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον αὐτῆς ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Ζήνων μὲν ἤδη τὸν αὐτοκράτορα· (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτῆς· οὗ ἀρχὴ, «Ἐν ταῖς ἡμέραις Ζήνωνος τοῦ βασιλέως καὶ Γρηγορίου Ἐπάρχου.

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι (καθὼς εἰς πολλὰ μέρη λέγει ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐν τῇ τετραβίβλῳ αὐτοῦ, ἔνθα περὶ πολλῶν ἁγίων ἱστορεῖ) τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἔχουν νὰ ἀπολαύσουν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεὸν ὑπερβαίνουσι κάθε εἶδος καὶ σχῆμα, καὶ οὐδεμίαν ὁμοιότητα ἔχουν μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθά. Ὅθεν εἶπεν ὁ Παῦλος, «ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν·» (ά. Κορ. β'· 9.) πλὴν συγκαταβαίνων ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἀσθένειαν των ἀνθρώπων, πολλάκις σχηματίζει αὐτὰ διὰ τῆς χάριτος καὶ δυνάμεώς του, μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθά· οἷον μὲ παραδείσους, μὲ ἄνθη, μὲ μῆλα, μὲ φῶτα αἰσθητὰ, καὶ μὲ ἄλλα ὅμοια· ἕνα μὲν, ἵνα μὲ αὐτὰ παρηγορήσῃ ὁπωσοῦν τὸν πόθον τῶν ἀνθρώπων· ἄλλο δὲ, ἵνα διὰ τῶν αἰσθητῶν καὶ φαινομένων ἀγαθῶν ἀναβιβάσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῶν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ ἔννοιαν τῶν νοητῶν ἐκείνων καὶ ἀοράτων ἀγαθῶν, ἃ ἐν οὐρανοῖς οἱ δίκαιοι ἀπολαύσουσιν.

λα· καὶ θαυμάσας διὰ τὴν παράδοξον αὐτῶν εὐωδίαν, ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς ὥραν πολλήν.

Ἔπειτα πηγαίνων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ βλέπων ἐκεῖ στεκόμενον τὸν Εὐφρόσυνον, ἐπῆρεν αὐτὸν εἰς παράμερον τόπον, καὶ τὸν ὥρκιζε διὰ νὰ τοῦ εἰπῇ, ποῦ ἦτον ἐκείνην τὴν νύκτα· ὁ δὲ Εὐφρόσυνος, συγχώρησόν μοι, ἔλεγε, πάτερ· εἰς κἀνὲν μέρος δὲν ὑπῆγα κατὰ τὴν νύκτα ταύτην, εἰμὴ τώρα ἦλθον εἰς τὴν ἀκολουθίαν. Καὶ ὁ ἱερεύς, διὰ τοῦτο, εἶπεν, ἐγὼ πρότερον σὲ ἔδεσα μὲ ὅρκους, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς ὅλους τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, καὶ σὺ δὲν πείθεσαι νὰ φανερώσῃς τὴν ἀλήθειαν; τότε ὁ ταπεινόφρων Εὐφρόσυνος ἀπεκρίθη· ἐκεῖ, πάτερ, ἤμουν, ὅπου εἶναι τὰ ἀγαθά, ὅσα μέλλουν νὰ κληρονομήσουν οἱ ἀγαπῶντες τὸν Θεόν, τὰ ὁποῖα καὶ σὺ πρὸ πολλῶν χρόνων ἐζήτεις νὰ ἴδῃς· ἐκεῖ εἶδες καὶ ἐμὲ ἀπολαμβάνοντα τὰ τοῦ περιβολίου ἐκείνου ἀγαθά· διότι θέλων ὁ Κύριος νὰ πληροφορήσῃ τὴν ἁγιωσύνην σου περὶ τῶν ζητουμένων ἀγαθῶν τῶν δικαίων, ἐνήργησε δι' ἐμοῦ τοῦ εὐτελοῦς τοιοῦτον θαυμάσιον· ὁ δὲ ἱερεύς, καὶ τί μοι, πάτερ Εὐφρόσυνε, εἶπε, τί μοι ἔδωκας ἐκ τῶν ἀγαθῶν τοῦ περιβολίου; ὁ Εὐφρόσυνος ἀπεκρίνατο· τὰ ὡραῖα καὶ εὐωδέστατα μῆλα, τὰ ὁποῖα τώρα ἔβαλες εἰς τὴν κλίνην σου· ὅμως πάτερ συγχώρησον, ὅτι σκώληξ ἐγὼ εἰμὶ καὶ οὐχ ἄνθρωπος. Τότε ὁ ἱερεὺς ἐδιηγήθη εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ὀπτασίαν, ἣν εἶδε· καὶ διὰ μέσου αὐτῆς παρεκίνησεν ὅλους εἰς θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν, καὶ εἰς ζῆλον τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁ δὲ μακάριος Εὐφρόσυνος φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων κρυφίως ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον· καὶ ἐμάκρυνε φυγαδεύων, μείνας ἀγνώριστος παντελῶς· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς τρώγοντες ἐκ τῶν μήλων ἐκείνων, ἰατρεύθησαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. [1]

—

Ὁ ἅγιος ΔΙΟΔΩΡΟΣ, ΔΙΟΜΗΔΗΣ, καὶ ΔΙΔΥΜΟΣ μαστιζόμενοι τελειοῦνται.

» Διόδωρος μάστιξι σὺν τοῖς συνάθλοις,
» Τὴν σάρκα δόντες μαστιγοῦσι τὴν πλάνην.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Λαοδίκειαν τῆς Συρίας· πιασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ὅτι εἶναι χριστιανοί, ἐδάρησαν τόσον ἀσπλαγχνα, ὥστε ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμόν, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΙΑΣ.

» Ὀσμὴν μύρων ἔπνευσεν ἡ μάρτυς Ἴα,
» Ἐρυθροβαφῶν αἱμάτων ἀτμοπνόων.

Αὕτη ἡ ἁγία, γερόντισσα οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπιάσθη σκλάβα ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὁμοῦ μὲ ἐννέα χιλιάδας χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι ἐτιμωρήθησαν διαφόρως· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς παρεστάθη καὶ ἡ ἁγία ἔμπροσθεν τῶν ἀρχιμάγων [1] τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ διάφορα βάσανα· ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθη. Ἄδεται δὲ φήμη ὅτι μετὰ τὴν ἀποτομὴν τῆς ἱερᾶς της κεφαλῆς, ἡ γῆ ἐκείνη ἡ δεχθεῖσα τὸ αἷμά της, ἐφούσκωσε καὶ ὑψώθη εἰς ὄγκον πολύν· οἱ δὲ δήμιοι οἱ ταύτην βασανίσαντες, παρελύθησαν· καὶ ὁ ἥλιος ἐσκότισε τὸ φῶς του· καὶ ὁ περιέχων ἀὴρ ἐγέμισεν ἀπὸ εὐωδίαν γλυκυτάτην καὶ ἄρρητον· διότι οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας.

—

* *Ὁ ἅγιος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ καὶ ΕΥΑΝΘΙΑ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, καὶ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ ὁ υἱὸς αὐτῶν λιμῷ τελειοῦνται.*

* » Ἄγχουσιν οἱ τρεῖς ἀρτολιμῷ γεννάδαι,
» Ἄρτους τὸν αἰτήσαντα δεῖξαι τοὺς λίθους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ.

» Θῦμα τραπέζῃ προυτέθη τῇ σῇ, λόγε,
» Θύτης σὸς Αὐτόνομος ἐκθανὼν λίθοις.
» Αὐτόνομος δὲ λίθοις δυοκαιδεκάτῃ κατελεύσθη.

† Ὁ θεῖος οὗτος καὶ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς Αὐτόνομος, ἦτον ἐπίσκοπος κατὰ τὴν Ἰταλίαν· διὰ δὲ τὸν διωγμόν, τὸν ὁποῖον ἐκίνησε κατὰ τῶν χριστιανῶν ὁ βασιλεὺς Διο-

[1] Ὅρα εἰς τὸ β΄. βιβλίον τοῦ Εὐεργετινοῦ, ὑποθέσει ά. σελ. 318, τὸ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐφροσύνου τούτου διήγημα μετὰ παραλλαγῆς ἀναφερόμενον.

[1] Μάγους ἐσυνείθιζον νὰ ὀνομάζουν οἱ Πέρσαι τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν κεφ. λή. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱστορ. Ὅθεν ἀκολούθως οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχηγοὶ τῶν τοιούτων μάγων ἀρχιμάγοι ἐλέγοντο.

κλητιανὸς ἐν ἔτει σϟή (298) ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, καὶ μετέβη εἰς χωρίον τῆς Βιθυνίας, καλούμενον μὲν Σωρεοὶ, εὑρισκόμενον δὲ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κόλπου τῆς Νικομηδείας, ὅπου καὶ ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν Κορνήλιον ὀνόματι· ἐπειδὴ δὲ διέτριψεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον καιρὸν ἀρκετὸν, διὰ τοῦτο ἔκτισεν ἐκεῖ οἶκον εὐκτήριον· καὶ χειροτονεῖ διάκονον τὸν ξενοδόχον του Κορνήλιον· ὅθεν παραδοὺς εἰς αὐτὸν τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἐκεῖσε εὑρισκομένων χριστιανῶν, αὐτὸς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Ἰσαυρίαν· εἰς τὰς ὁποίας ἐπαρχίας κηρύξας τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸν Κορνήλιον, καὶ χειροτονεῖ αὐτὸν ἱερέα. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Διοκλητιανὸς ἦλθεν εἰς τὴν Νικομήδειαν, καὶ εἶχε θυμὸν μεγάλον κατὰ τῶν χριστιανῶν, καὶ μάλιστα ἐναντίον του, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀνεχώρησεν εἰς τὰς πόλεις, τὰς κειμένας τριγύρω τῆς Μαύρης Θαλάσσης· κηρύξας δὲ καὶ ἐκεῖ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, ἐγύρισε πάλιν εἰς τοὺς Σωρεοὺς, καὶ χειροτονεῖ τὸν Κορνήλιον ἀρχιερέα.

Ἔπειτα διαπερᾷ τὴν μικρὰν Ἀσίαν ἐκριζόνων μὲν τελείως τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας καὶ ἀπιστίας, φυτεύων δὲ τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως· εἶτα γυρίζει πάλιν εἰς τοὺς Σωρεούς· καὶ διαβὰς εἰς χωρίον, εὑρισκόμενον μὲν ἐκεῖ πλησίον, ὀνομαζόμενον δὲ Λίμναι, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ ὁδηγεῖ εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας τοὺς ἐκεῖσε εὑρισκομένους, καὶ βαπτίζει αὐτούς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὅλα αὐτὰ ἐτελείωσεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ ἱεράρχης, βλέποντες οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ Ἕλληνας, θυσιάζοντας συχνάκις εἰς τοὺς δαίμονας ἐν τῷ ἀνωτέρω τόπῳ κατά τινα ἑορτὴν, καὶ πράττοντας ἀσεμνά τινα ἔργα, ἐθυμώθησαν μὲ δικαίαν ὀργήν. Ὅθεν καὶ παραθαρρύναντες εἷς τὸν ἄλλον, ὑπῆγον καὶ ἐσύντριψαν ὅλα των τὰ εἴδωλα· τοῦτο δὲ μαθόντες οἱ Ἕλληνες, παρεφύλαξαν ἕνα καιρὸν, ὅτε ἱερούργει τὴν θείαν μυσταγωγίαν ὁ θεράπων τοῦ Κυρίου Αὐτόνομος· καὶ τότε ὥρμησαν ἐναντίον τοῦ ἐν Σωρεοῖς εὐκτηρίου ναοῦ· καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησαν ὅσους εὗρον ἐκεῖ μὲ πέτρας, μὲ ξύλα, καὶ μὲ ἄλλα ἅρματα τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των, τελευταῖον ἐθανάτωσαν καὶ τὸν ἅγιον Αὐτόνομον εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἵστατο λειτουργῶν τῷ Κυρίῳ.

Μία δὲ διάκονος, Μαρία ὀνόματι, ὁμοῦ μὲ ἄλλους θεοφιλεῖς, λαβοῦσα τὸ ἅγιον ἐκείνου λείψανον, λαμπρῶς αὐτὸ ἐνεταφίασεν· εἰς τὸν τάφον δὲ ἐκεῖνον ἐκτίσθη ὕστερον καὶ ναός· μέχρι δὲ τῆς σήμερον σώζεται τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο λείψανον σῶον καὶ ὁλόκληρον, ἀνώτερον ἀπὸ πᾶσαν φθορὰν, διαφυλάττον τὸν χαρακτῆρα τῆς μορφῆς ἀκέραιον καὶ ἀδιαλώβητον, ἔχον καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ δέρμα ὁμοῦ μὲ τὰς τρίχας. Ὅθεν καὶ ὅλοι οἱ βλέποντες αὐτὸ ἐκπλήττονται καὶ παρακινοῦνται εἰς τὸ νὰ δοξάζουν τὸν Κύριον.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΥ ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Κλέους καταγνοὺς τοῦ παρόντος Κουρνοῦτος.
» Ξίφει, τὸ μέλλον ἐμπορεύεται κλέος.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Ἰκονίου, τῆς ὁποίας ὕστερον ἔγεινε καὶ ἀρχιερεύς· διατρίβων δὲ μίαν φορὰν εἰς χωρίον Σούρσαλον ὀνομαζόμενον, καὶ διδάσκων τὸν λόγον τῆς πίστεως εἰς τοὺς ἀπίστους, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς διώκτας, καὶ ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Περίνιον· καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινεν ἀνδρείως ὅλην του τὴν ἀγριότητα, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Τμηθεὶς κεφαλὴν Θεόδωρος ἐκ ξίφους,
» Θεοῦ μετέσχε δωρεῶν φερωνύμως.

Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπίασαν οἱ Ἀλεξανδρεῖς, ἐπειδὴ καὶ ἐκήρυττε παῤῥησίᾳ τὸν Χριστόν· καὶ ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐστεφάνωσαν αὐτὸν μὲ τὰς ἀκάνθας· ἐῤῥάπιζον τὸ πρόσωπόν του· ἐτριγύριζον αὐτὸν δεμένον εἰς ὅλην τὴν πόλιν· ἔῤῥιπτον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, τελευταῖον μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ Ἄρχοντος, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀπῆλθε νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

» Ἀσκητικοῖς ἱδρῶσι συμμίξας ἄθλους,
» Ἰουλιανὸς διττὰ τὰ στέφη λάβη.[2]

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Αὐτονόμου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. «Τῆς ἴσης ἀτοπίας εἶναι νομίζω·» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

[2] Λάβεν=ἔλαβεν; Σ. Ε.

ἐν ἔτει τ΄ (300)· εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαλατῶν γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφείς· ὅτε δὲ ὁ Ἀντωνῖνος[1] ἔγεινεν ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας τῶν Γαλατῶν, ἤκουσεν, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς εἶναι κεκρυμμένος μὲ ἄλλους τεσσαράκοντα ἐντὸς σπηλαίου, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς τὴν θρησκείαν τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει ἀνθρώπους διὰ νὰ ἁρπάσουν αὐτὸν καὶ νὰ τὸν φέρουν εἰς τὸ κριτήριον· οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι τοῦτον μόνον εὑρόντες, ἐβίαζον αὐτὸν διὰ νὰ δείξῃ ποῦ καὶ οἱ ἄλλοι εὑρίσκονται· ὁ δὲ ἅγιος δὲν κατεπείσθη, ἀλλ' ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν πρὸς τοὺς συνασκητάς του ταῦτα, Ἰδοὺ ἐγὼ πιασθείς, ὑπάγω νὰ μαρτυρήσω διὰ τὸν Χριστόν, χωρὶς νὰ προδώσω σᾶς εἰς τοὺς στρατιώτας οἵτινες μὲ ἐβίαζον· λοιπὸν σπουδάσατε καὶ σεῖς νὰ ἔλθητε νὰ μὲ φθάσητε.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα, λέγει ὁ Ἀντωνῖνος πρὸς τὸν μάρτυρα· στοχάσου τὸ συμφέρον σου, καὶ ἐλθὲ διὰ νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεούς· τότε ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἀπεκρίθη, ἄριστος σύμβουλος ἔγεινες εἰς ἐμέ, ὦ ἡγεμών, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς· διότι ἐγώ, προσέχων εἰς τὸ ἐδικόν μου συμφέρον, ἄλλο τι δὲν εὑρίσκω συμφερώτερον, παρὰ τὸ ν' ἀποθάνω διὰ τὴν εὐσέβειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνετράφην ἀπὸ βρέφους. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμών, δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἄλλο τι περισσότερον· ἀλλὰ προστάζει νὰ ἀναφθῇ σιδηρᾶ κλίνη, ἕως οὗ νὰ πυρακτωθῇ ὅλη, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν νὰ ἁπλωθῇ ἀνάσκελα ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ὁ δὲ μάρτυς ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὸ σῶμά του, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! Ἄγγελος Κυρίου δροσίσας τὴν πεπυρακτωμένην κλίνην, ἀβλαβῆ τὸν μάρτυρα διεφύλαξεν.

Ὁ δὲ Ἀντωνῖνος ἰδὼν τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγη ὑπερβολικῶς, καὶ ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν ἅγιον μὲ τοιαύτας ἐρωτήσεις. Ποῖος εἶσαι σύ, ὅστις καὶ τὸ πῦρ τόσον εὐκόλως ἐνίκησας; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· λειτουργὸς εἶμαι τοῦ Κυρίου, Ἰουλιανὸς ὀνομαζόμενος· ὁ Ἀντωνῖνος. Ποῖοι δὲ εἶναι οἱ γονεῖς σου; ὁ ἅγιος εἶπεν· ὁ μὲν πατήρ μου ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ μήτηρ μου εἶναι γερόντισσα. Καὶ εὐθὺς προστάζει ὁ τύραννος νὰ φέρουν τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου εἰς τὸ βῆμα· τὴν ὁποίαν ἰδὼν μὲ ἄγριον βλέμμα ὁ Ἀντωνῖνος, κατάπεισον, εἶπεν, ὦ γύναι, τοῦτον τὸν κάκιστόν σου υἱὸν νὰ θυμιάσῃ εἰς τοὺς θεοὺς μὲ θυμιατόν· εἴτε μή, ἔχουν νὰ σὲ πάρουν ἀσελγεῖς στρατιῶται καὶ νὰ ὑβρίσουν ἀσέμνως τὸ σῶμά σου. Ἡ δὲ ἀνδρεία ἐκείνη γυνή, καὶ ποίαν καταδίκην, εἶπεν, ἔχει νὰ λάβῃ ἡ ψυχή μου, ἀνίσως χωρὶς νὰ θέλω ἀτιμασθῇ τὸ σῶμά μου; βέβαια οὐδεμίαν. Πλὴν καὶ κατὰ ἄλλον τρόπον, ἐγὼ θαρρῶ εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι δὲν θέλει με παραβλέψει, οὐδὲ θέλει παραχωρήσει νὰ πάθω τοῦτο ποτέ· ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα αἱμωδιάσας ὁ Ἀντωνῖνος, ἐκείνην μὲν ἀπέλυσε, τὸν δὲ υἱὸν αὐτῆς καὶ ἀθλητὴν Ἰουλιανόν, προστάζει νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος.

Ἀναβὰς λοιπὸν εἰς τὸ σύνηθες ὄρος ὁμοῦ μὲ τοὺς δημίους ὁ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής, καὶ ζητήσας ἀπὸ αὐτοὺς ὥραν ὀλίγην διὰ νὰ προσευχηθῇ, εὐχαριστῶ σοι, Κύριε, εἶπεν, ὅτι μέχρι θανάτου μὲ ἐφύλαξας ἀκαταίσχυντον ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως. Λοιπὸν παρακαλῶ σε, χάρισαι εἰς ἐκείνους τοὺς χριστιανούς, ὅσοι λαμβάνουν χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου, συγχώρησιν ἁμαρτιῶν, καὶ παθῶν ἀποτροπήν· καὶ ἂς μὴν ἔλθουν εἰς τὰ τούτων χωράφια πετεινὰ ἀφανιστικά, ἢ ἀκρίδες, ἢ ἄλλων ζωΰφίων βλάβη· τελευταῖον δὲ εἶπε· «Δέξαι ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά μου Κύριε.» Ὅθεν εὐθὺς ἐλθοῦσα φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔλεγε· «τὰς πύλας σοι ἤνοιξεν ὁ ἀγωνοθέτης Θεός· καὶ λοιπὸν ὡς νομίμως ἀγωνισάμενος, εἴσελθε·» ταύτην τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα χριστιανοὶ οἱ κεκρυμμένοι ὄντες, ἔφθασαν εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ, καὶ εὗρηκαν τελειωμένον τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὅθεν καὶ αὐτοὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς δημίους, ἐπιάσθησαν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐδέθησαν· καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Ἀντωνίνου, ἐφυλάχθησαν διὰ νὰ ἐξετασθοῦν δεύτερον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ καὶ ΤΑΤΙΑΝΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Μακεδόνιος Τατιανός, Χριστέ μου,
» Καὶ Θεόδουλος ἐκτέμνονται σοῦ χάριν.

Ὁ ὅσιος ΔΑΝΙΗΛ ὁ ἐν τῷ Θασίῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁρμὰς παθῶν ἔπεσχε Δανιὴλ νέος,
» Ὡς πρὶν Δανιὴλ τῶν λεόντων τὰς μύλας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΩΚΕΑΝΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τὸν Ὠκεανόν, ἥλιον λαμπρὸν νόει,
» Εἰς ὠκεανὸν τὴν πυρὰν λελουμένον.

---

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Ἀντώνιος.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ΄. μνήμη τῶν ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ τοῦ θείου ΝΑΟΥ τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

» Νόμον παλαιὸν Ἰσραὴλ πληρῶν νέος,
» Ἐγκαινίοις σοι τὸν τάφον τιμᾷ, Λόγε.
* » Τύχθη Ἀναςάσεως τρισκαιδεκάτη καινισμός.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ τοῦ ἑκατοντάρχου.

» Ζωῆς ἀπίστου Κορνήλιον ἐξάγεις,
» Πιστῶν ἀπαρχὴν τῶν ἀπ᾽ ἐθνῶν Χριστέ μου.

† Οὗτος ὁ θεῖος Κορνήλιος δὲν ἦτον Ἰουδαῖος, οὐδὲ ἀπὸ τοὺς ὑποκειμένους εἰς τὸν παλαιὸν νόμον· ἀλλ᾽ ἦτον ἐθνικὸς μὲν καὶ ἀπερίτμητος, κατὰ τὴν ἀξίαν ἑκατόνταρχος, ἀπὸ τὴν σπεῖραν, ἤγουν τάξιν, τὴν καλουμένην ἰταλικήν· εὐσεβὴς δὲ καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν μὲ ὅλον τὸν οἶκόν του, μεταχειριζόμενος τὴν τῶν χριστιανῶν πολιτείαν, ἂν καὶ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀξιωθῇ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ τοῦ θείου βαπτίσματος.[1] Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, εἶδεν Ἄγγελον Κυρίου παρακινοῦντα αὐτόν, διὰ νὰ καλέσῃ τὸν ἀπόστολον Πέτρον, καὶ νὰ ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτὸν ὅσα πρέπουσιν. Ὅθεν εὐθὺς στέλλει καὶ φέρει τὸν κορυφαῖον, ὅστις ἀπεκαλύφθη τὰ περὶ τοῦ Κορνηλίου διὰ τῆς αἰνιγματώδους ἐκείνης θεωρίας τῶν ἐν τῇ σινδόνι ἑρπετῶν καὶ θηρίων· ἐπειδή, ἂν τὴν θεωρίαν ἐκείνην δὲν ἔβλεπεν ὁ Πέτρος, βέβαια δὲν ἤθελε καταδεχθῇ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄνθρωπον ἀπερίτμητον καὶ ἐθνικόν. Ὅτε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκόν του ὁ Ἀπόστολος, εὐθὺς ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του ὁ Κορνήλιος, καὶ κατηχηθεὶς τὴν πίστιν παρ᾽ αὐτοῦ, ἐβαπτίσθη, καὶ αὐτὸς καὶ οἱ λοιποὶ ὅσοι ἐσυνάχθησαν εἰς τὸν οἶκόν του.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ὕστερον συνανεστρέφετο μὲ τοὺς ἀποστόλους· καὶ ἀφ᾽ οὗ οἱ ἀπόστολοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὸν φόνον καὶ τὴν λύπην τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, καὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὴν οἰκουμένην, τότε ἐσυντρόφευσεν αὐτοὺς καὶ ὁ θεῖος Κορνήλιος ἕως εἰς τὴν Φοινίκην καὶ Κύπρον καὶ Ἀντιόχειαν· ἀλλ᾽ οὐδὲ ὅτε ἦσαν εἰς τὴν Ἔφεσον οἱ ἀπόστολοι, ἐχωρίσθη ἀπὸ αὐτοὺς ὁ Κορνήλιος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀπόστολοι ἔμαθον, ὅτι ἡ πόλις τῶν Σκεψέων[1] ἐκρατεῖτο ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ ἔβαλον λαχνούς,[2]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ Ἀλεξανδρείας θεσπέσιος Κύριλλος ἑρμηνεύων τὸ δωδέκατον κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου, καὶ ἐρχόμενος εἰς τὴν περικοπὴν τὴν λέγουσαν «Ἦσαν δέ τινες Ἕλληνες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων, ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ,» λέγει, Ὅτι οἱ Ἕλληνες οὗτοι δὲν ἦσαν πολύθεοι καὶ εἰδωλολάτραι, καθὼς ἦσαν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες καὶ ἐθνικοί· διότι, πῶς ἐδύναντο νὰ ἀναβοῦν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἑορτάσουν τὸ Πάσχα καὶ νὰ προσκυνήσωσιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Σολομῶντος; ἀλλ᾽ οὔτε πάλιν ἦσαν περιτετμημένοι καὶ πάντα τὰ τῶν Ἰουδαίων δεχόμενοι. Ἀλλά, τὴν μὲν πολυθεΐαν τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐθνικῶν ἀπεστρέφοντο· τὴν δὲ μοναρχίαν τοῦ ἑνὸς Θεοῦ, τὴν ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κηρυττομένην, ἀπεδέχοντο, ὁμοίως καὶ πολλὰ ἠθικὰ ἐκ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου ἐφύλαττον, ὅσα ἦσαν τῷ φυσικῷ νόμῳ σύμφωνα, οὐχὶ δὲ καὶ πάντα· ὅσα δηλαδὴ περιέχει τὸ τελετουργικὸν μέρος αὐτοῦ. Εἷς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἦτο καὶ ὁ παρὼν θεῖος Κορνήλιος, περὶ οὗ γράφουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ.

[1] Ἡ πόλις τῶν Σκεψέων ἴσως εἶναι ἡ παλαιὰ Σκῆψις ἡ ἐν τῇ Ἐλάσσονι Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἀσίᾳ εὑρισκομένῃ, κατὰ τὸ ὑψηλότατον μέρος τῆς Ἴδης· περὶ ἧς γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 453.

[2] Σημείωσαι, ὅτι μερικοὶ κλήρους καὶ λαχνοὺς ἐνόησαν, ὅτι ἐποίησαν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, τοὺς ἀλόγως καὶ κατὰ τύχην γινομένους, τοὺς ὁποίους συνειθίζουν νὰ κάμνουν οἱ σαρκικοὶ καὶ κοσμικοὶ ἄνθρωποι. Τοῦτο ὅμως δὲν δέχεται ὁ ἀρεοπαγίτης θεῖος Διονύσιος· ἀλλὰ λέγει, ὅτι κλῆρον ὀνομάζουσι τὰ θεῖα λόγια, θεϊκὸν δῶρον, τὸ ὁποῖον ἐφανέρονεν εἰς τὸν χορὸν τῶν ἀποστόλων ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἐδιάλεξεν ὁ Θεός· οὕτω γὰρ φησι. «Περὶ δὲ τοῦ θείου κλήρου τοῦ τῷ Ματθίᾳ θειωδῶς ἐπιπεσόντος ἕτεροι μὲν ἄλλα εἰρήκασιν, οὐκ εὐαγῶς ὡς οἶμαι· τὴν ἐμὴν δὲ καὶ αὐτὸς ἔννοιαν ἐρῶ. Δοκεῖ γάρ μοι τὰ λόγια κλῆρον ὀνομάσαι, θεαρχικόν τι δῶρον, ὑποδηλοῦν ἐκείνῳ τῷ ἱεραρχικῷ χορῷ τὸν ὑπὸ τῆς θείας ἐκλογῆς ἀναδεδειγμένον.» (Κεφ. ς΄. τῆς ἐκκλησιαστικ. ἱεραρχίας) λέγει δὲ ὁ Κλήμης Κανόνικος περὶ τῶν κλήρων, «Τῶν δὲ κλήρων ἡ συνήθεια κατεστάθη δεισιδαίμων, ὅταν ἤρχισαν οἱ ἄνθρωποι νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὴν χωρὶς τὴν Θεϊκὴν προσταγήν, ἢ ἐπαγγελίαν. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐνίοτε ἔδειξε τοῖς ἀνθρώποις τοὺς κλήρους, ὡς ἱκανοὺς ἀνακαλύψαι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτούς. Ὅταν λοιπὸν ὁ Θεὸς προστάξῃ, τότε ἡμεῖς μεταχειριζόμενοι τοὺς κλήρους, ὑπακούομεν τῷ Θεῷ· ἐν ἄλλαις δὲ περιστάσεσι, πειράζομεν αὐτόν·» (σελ. 215. τῆς Ἀνασκευῆς τῆς τελευταῖον διερμηνευθ. Διαθήκης.) Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀπολινάριος ἑρμηνεύων τὸ γραφικὸν ἐκεῖνο «διὰ κλήρων μερισθήσεται ἡ γῆ τοῖς ὀνόμασι» (ἀριθ. κς΄. 55.) λέγει, «οὐ τύχῃ τὰ πράγματα ἐπιτρέπεται παρὰ τοῖς θεοσεβέσιν· ἀλλ᾽ ὁ μὲν κλῆρος, εἰς δήλωσιν· τὸ δὲ αἴτιον, ἡ τοῦ Θεοῦ βούλησις· κλήρῳ δὲ καὶ οἱ ἀπόστολοι τὴν ἀντικατάστασιν τὴν ἀντὶ τοῦ Ἰούδα ἐποιήσαντο· οὐ τῇ συμβάσει τοῦ κλήρου τὴν αἵρεσιν τοῦ ζητουμένου πιστεύοντες, ἀλλὰ τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ· ἣν καὶ ᾐτήσαντο, λέγοντες, Σὺ

ποῖος νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὴν διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ δὲ λαχνὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Κορνήλιον· διὰ τοῦτο εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς αὐτὴν ὁ ἱερὸς ἀπόστολος, εὐαγγελιζόμενος τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ τοπάρχης τῶν Σκεψέων Δημήτριος, ἀνὴρ σοφὸς καὶ δεινὸς εἰς τὴν τῶν ἑλλήνων θρησκείαν, ἔφερεν ἔμπροσθέν του τὸν ἱερὸν Κορνήλιον, ὅστις παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ἔπειτα προσποιηθεὶς, ὅτι θέλει τάχα νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς Θεοὺς, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ προσευχηθεὶς ἐκβῆκεν ἔξω. Τότε θαῦμα μέγα ἐποίησεν ὁ τοῦ Χριστοῦ μαθητὴς, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου προσείλκυσεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· διὰ μέσου δηλαδὴ τῆς προσευχῆς του αἰφνιδίως ἔγεινε μέγας σεισμὸς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσεν ὁ ναός· καὶ τὰ μὲν εἴδωλα ἐσύντριψε καὶ κατέχωσε, τὴν δὲ γυναῖκα τοῦ Δημητρίου, Εὐανθίαν ὀνόματι, μαζὶ μὲ τὸν υἱόν της ζωντανοὺς ὑποκάτω εἰς τὸ χῶμα παραδόξως ἐφύλαξεν.

Ὁ δὲ Δημήτριος πρὸ τοῦ νὰ μάθῃ ταῦτα, ἐσυγκρότησε κριτήριον, καὶ ἐσοφάζετο μὲ ποίας πικροτάτας βασάνους νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον· πλὴν ἐπειδὴ καὶ ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑσπέρα, ἐπρόσταξε καὶ ἔρριψαν τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δεμένον χεῖρας καὶ πόδας· τότε λοιπὸν μανθάνει καὶ τὰ εἰς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν του συμβάντα, καὶ εὐθὺς πίπτει εἰς πένθος καὶ βαρυτάτην λύπην· προστάζει ὅμως νὰ εὑρεθοῦν τὰ λείψανα αὐτῶν· ἀλλὰ μετὰ ὀλίγον μανθάνει παρ' ἐλπίδα ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα τῶν ἑλλήνων, ὅτι καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ υἱός του εἶναι ζωντανοὶ, καὶ ἐπικαλοῦνται τὸν Κορνήλιον. Ὅθεν τρέχει δρομαῖος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὑρίσκων τὸν Κορνήλιον λυθέντα ὑπὸ ἀγγέλου ἐκ τῶν δεσμῶν, καὶ ὑμνοῦντα τὸν Θεὸν, ἐπρόσπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγεν, ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστὸν, ἀνίσως καὶ ἴδῃ ζωντανοὺς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱόν του.

Ὁ δὲ ἅγιος ἐκβαλὼν ἀπὸ τὸ χῶμα ὑγιεῖς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν, ἐβάπτισεν αὐτοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν Δημήτριον καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του· ἔπειτα ἐβάπτισε καὶ ὅλην τὴν πόλιν· ἤτοι τοὺς πολίτας τῶν Σκεψέων, φωτίσας αὐτοὺς διὰ τῆς θεογνωσίας. Μὲ τὰ τοιαῦτα λοιπὸν ἔργα ἐτελείωσε τὴν ἀποστολικήν του ζωὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἀπῆλθε μὲ γῆρας βαθὺ πρὸς τὸν Κύριον· εὐθὺς δὲ ἐφύτρωσε μία βάτος ἀπὸ τὴν γῆν, ἡ ὁποία ἐσκέπασε τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου, καὶ πολλὰ ἐνήργει θαυμάσια· ἔπειτα καὶ ναὸς λαμπρὸς κατεσκευάσθη ἐκεῖ εἰς τιμὴν τοῦ ἀποστόλου· καὶ ὅταν ἔμελλε νὰ γένῃ ἡ μετάθεσις τῶν λειψάνων του, τότε ἡ τιμία κιβωτὸς ἡ τὸ λείψανον ἔχουσα, ὢ τοῦ θαύματος! ὡσὰν ἔμψυχος καὶ ζωντανὴ, ἐκινήθη μόνη καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν· καὶ σταθεῖσα πλησίον εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἀπὸ τότε ἐνεργεῖ θαυματουργίας ἕως τῆς σήμερον. [1]

Οἱ ἅγιοι ΚΡΟΝΙΔΗΣ, ΛΕΟΝΤΙΟΣ, καὶ ΣΕΡΑΠΙΩΝ ἐν θαλάσσῃ βληθέντες, τελειοῦνται.

» Ὑπῆρξεν ἆθλος ἡ θάλασσα καὶ τάφος
» Σεραπίωνι, Κρονίδῃ, Λεοντίῳ.

Οἱ ἅγιοι ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ καὶ ΣΕΛΕΥΚΟΣ θηρίοις ἐκδοθέντες, τελειοῦνται.

» Τὸν Γορδιανὸν καὶ Σέλευκον θηρίοις,
» Οἱ θηριώδεις ἐκδιδοῦσιν ἀγρίοις.

Ὁ ἅγιος ΜΑΚΡΟΒΙΟΣ θηρίῳ ἐκδοθεὶς, τελειοῦται.

» Ὁ Μακρόβιος τὸν μακρὸν ποθῶν βίον,
» Θηρῶν ὀδοῦσι τὸν βραχὺν λείπει βίον.

Ὁ ἅγιος ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ (ἢ Οὐαλλεριανὸς) τῷ πόθῳ τῶν μαρτύρων τελειοῦται.

» Οὐαλλέριος ἐκ πόθου τῶν μαρτύρων,
» Θνήσκει πρὸς αὐτῷ τῷ τάφῳ τῶν μαρτύρων.

Ὁ ἅγιος ΣΤΡΑΤΩΝ κέδροις προσδεθεὶς καὶ διαμερισθεὶς, τελειοῦται.

» Κέδροις ὁ μάρτυς προσδεθεὶς Στράτων δύω,
» Εἷς ὢν τὸ σῶμα, δείκνυται μέρη δύω.

Κύριε καρδιογνῶστα, «[ἀνάδειξον] οὐκ ἄρα κατὰ τὸ συμβὰν ὁ κλῆρος, ἀλλὰ κατὰ τὸ τῷ Θεῷ δοκοῦν. Ὅρα δὲ καὶ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον ἑρμηνεύοντα ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἰωνᾶ, «καὶ ἔβαλον κλήρους αὐτῶν·» καὶ λέγοντα περὶ τῶν κλήρων, «Μηδεὶς δὲ ἀκούων, ὅτι παρ' ἐκείνοις ὁ κλῆρος εὐδοκίμησε, δεξάσθω ἤδη ὡς ἐφειμένον τὸ τοῦ κλήρου χρῆμα· ἀλλ' ἐννοείτω, ὅτι ὁ Θεὸς ἕκαστον ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ συμφύλων καὶ γνωρίμων αὐτῷ ἐπάγεται, ὥσπερ τοὺς μάγους δι' ἀστέρος . . · κἀνταῦθα τοίνυν, ἐπειδὴ σύνηθες ἦν τὸ κληροῦσθαι τοῖς ναυτικοῖς ὡς ἐθνικοῖς, συγκαταβαίνων ὁ Θεὸς αὐτοῖς, διὰ τοῦ ἐγνωσμένου αὐτοῖς συμβόλου, τὸν αἴτιον τοῦ κινδύνου ἐγνώρισεν· ἐπεί γε ὁ κλῆρος οὐ πνευματικόν ἐστι. »

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Κορνηλίου Ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. «Μετὰ τὴν σωτήριον ἐπὶ γῆς τοῦ Λόγου ἐπιδημίαν· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οἱ ἅγιοι ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ καὶ ΖΩΤΙΚΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

* » Σὺν Λουκιανῷ Ζωτικὸν στέφους ἔρως,
» Ἐρᾷν ἐποίει καὶ στεφανοῦντος ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΗΛΕΙ ξίφει τελειοῦται

* » Λύπῃ παρῆλθεν ὁ πρὶν Ἠλεὶ τὸν βίον,
» Ἠλεὶ δὲ μάρτυς σὺν χαρᾷ θνήσκει ξίφει.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους, ὁ μὲν Λεόντιος καὶ Σεραπίων ἔγειναν μαθηταὶ Κρονίδου, ὅστις ἔλαμψε μεγάλως κατὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ διακόνου, ἐν τῇ πόλει Ἀλεξανδρείας. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὐτοὶ ἔμαθον τὴν εὐσέβειαν παρ' ἐκείνου, διὰ τοῦτο ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ὁμοῦ μὲ τὸν διδάσκαλόν τους Κρονίδην· καὶ ἀφ' οὗ ἐδοκίμασαν πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, τελευταῖον δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐρρίφθησαν μέσα εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον. Ἄγγελοι δὲ ἐξέβαλον ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα, καὶ ἐπρόσταξαν διὰ ὀπτασίας τινὰς χριστιανοὺς νὰ τὰ ἐνταφιάσωσιν. Ὁ δὲ Σέλευκος, καὶ Γορδιανὸς ὁ Καππαδόκης, καὶ Μακρόβιος ὁ ἐκ Παφλαγονίας, ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους παιδείας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλατίας, καὶ ἀφ' οὗ μὲ φωτίαν καὶ στρέβλας ἐξήρθρωσαν τὰ μέλη τοῦ σώματός των, τελευταῖον ἔδωκαν αὐτοὺς βορὰν εἰς τὰ θηρία, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Χριστοῦ. Ὁ δὲ φίλος καὶ ὁμόψυχος αὐτῶν Οὐαλλέριος, θρηνῶν καὶ κλαίων ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους τῶν ἠγαπημένων του μαρτύρων, ἀπὸ τὸν πόθον ὃν εἶχε πρὸς αὐτούς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Στράτων δὲ ὁ θαυμάσιος ἐν Βιθυνίᾳ πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ταύτης ἄρχοντα, ἐβασανίσθη μὲ διαφόρους παιδείας· εἶτα ἔδεσαν τὰς χεῖράς του ἀπὸ τοὺς κλάδους δύω κέδρων, τοὺς ὁποίους ἔκλιναν κάτω μὲ βίαν πολλήν, ἔπειτα τοὺς ἀπέλυσαν εἰς τὸν τόπον των, καὶ οὕτω διεμοίρασαν εἰς δύω τὸν ἅγιον, ὅστις καὶ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ζωτικὸς καὶ Ἠλεὶ καὶ Λουκιανός, ἐν τῇ πόλει Τομέων κατα προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος Μαξίμου πολλὰς βασάνους ἔλαβον πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν· ὅλοι δὲ οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἔλαβον τὸ μαρτυρικὸν τέλος εἰς τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ τυράννου, ἐν ἔτει τιέ (315).

—

* *Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἐν τῇ Ἀτρέᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ῥαγεὶς ὁ Πέτρος τῇ λύσει τοῦ σαρκίου,
» Πρὸς ἀρραγῆ μετῆλθε τὸν Θεὸν πέτραν.

* *Ὁ ὅσιος νέος ΙΕΡΟΘΕΟΣ ὁ Ἰβηρίτης, ὁ γεννηθεὶς ἐν ἔτει αχπς'* (1686)· *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

† » Ἱερόθεε ἱερὸς Θεῷ γίνῃ,
» Κτείνας τὰ πάθη ἐγκρατείας τοῖς πόνοις.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ'. ἡ ΥΨΩΣΙΣ τοῦ Τιμίου καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.

» Τὰς ἐν λάρυγγι Σῶτερ ὑψώσεις φέρει,
» Ὑψούμενον βλέπουσα τὸν Σταυρὸν Κτίσις.
» Ὑψώθη δεκάτῃ Σταυροῦ Ξύλον ἠδὲ τετάρτῃ.

Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας καὶ Ἰσαπόστολος, πρῶτος μεταξὺ τῶν βασιλέων τῆς παλαιᾶς Ῥώμης ἐδέξατο τὸν χριστιανισμόν. Οὗτος λοιπὸν ἔχων πόλεμον, καθὼς μὲν λέγουσί τινες, ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ Μαγνεντίου, καθὼς δὲ ἄλλοι λέγουσιν ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουνάβεως κατὰ τῶν Σκυθῶν, [2] βλέπων δὲ τὸ στράτευμα τῶν

---

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Ἡ ἀκριβεστέρα ὅμως καὶ ἀληθεστέρα δόξα ἡ παρὰ τοῖς περισσοτέροις ἐπικρατοῦσα εἶναι, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, οὐχὶ κατὰ Μαγνεντίου εἶχε τὸν πόλεμον, οὐδὲ κατὰ Σκυθῶν, ἀλλὰ κατὰ Μαξεντίου· καὶ οὐχὶ ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Δουνάβεως, ἀλλ' ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος, ἐπάνω τῆς Βολβίας ἢ Μολβίας γεφύρας· ἐπειδὴ ὁ Μαξέντιος μετεχειρίζετο τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ ἦτο σκληρότατος διώκτης τῶν χριστιανῶν, τούτου χάριν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἠθέλησε νὰ ἐξολοθρεύσῃ αὐτόν. Ὅθεν πρὶν νὰ ἔμβῃ εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰταλίας, εὑρισκόμενος εἰς διαλογισμούς, ποῖον Θεὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ βοηθὸν εἰς τὸν πόλεμον, διότι ἦτο εἰδωλολάτρης, πλὴν ἔκλινεν εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἕνα μὲν καθότι ὁ Φιρμιλιανὸς Λακτάντιος, σοφώτατος ὤν, καὶ εἷς τῶν φυλάκων τῆς ἐν Ῥώμῃ βασιλικῆς βιβλιοθήκης, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν βιβλίων τῶν Σιβυλλῶν καὶ τῶν ἁπανταχοῦ Χρηστηρίων τῶν φανερῶς διαγγελλόντων, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστὶ Θεός, φωτισθείς, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ, καὶ δὴ καὶ τῷ Κρίσπῳ τῷ υἱῷ τοῦ Κωνσταντίνου διδάσκαλος ἐγένετο τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως· ὁ δὲ Κρίσπος πάλιν ἐφανέρωσε τὰς βίβλους ταύτας τῷ πατρὶ αὐτοῦ Κωνσταντίνῳ, καὶ πολύ τι ὠφέλησεν αὐτὸν εἰς τὸ πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ, (ὡς λέγει τοῦτο Γεννάδιος ὁ Σχολάριος ἔν τινι ἀνεκδότῳ διαλέξει μετὰ στρατιώτου τινος, πεμφθέντος παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀγαρηνῶν ἐρωτῆσαι αὐτόν.) Τοῦτο δέ, καὶ διότι κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶδεν ὅτι ὁ πατήρ του ἔζησεν

ἐχθρῶν, ὅτι ἦτο περισσότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν του, εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ φόβον. Ὅθεν εἰς τοιαύτην κατάστασιν εὑρισκομένου, ἐφάνη κατὰ τὸ μεσημέριον τύπος Σταυροῦ εἰς τὸν οὐρανόν, σημειούμενος δι' ἀστέρων, καὶ τριγύρω εἰς τὸν Σταυρὸν ἐφάνησαν γράμματα, τυπούμενα καὶ αὐτὰ δι' ἀστέρων μὲ Ῥωμαϊκὰ ἤτοι Λατινικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἔλεγον οὕτω «Ἐν τούτῳ νίκα».[1]

Παρευθὺς λοιπὸν κατασκευάσας σταυρόν, ὅμοιον μὲ ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανόν, ἐπρόσταξε νὰ προπορεύεται ἔμπροσθεν τοῦ στρατεύματος. Ἔπειτα συμπλέκεται μὲ τοὺς ἐχθρούς, καὶ τούτους καταχράτος νικᾷ, ὥστε οἱ περισσότεροι μὲν ἀπὸ ἐκείνους ἐθανατώθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἔφυγον ἀπὸ τὸν φόβον των. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐννοήσας τὴν δύναμιν τοῦ σταυρωθέντος, καὶ πιστεύσας, ὅτι οὗτος μόνος εἶναι ἀληθὴς Θεός, ἐβαπτίσθη μὲ τὴν μητέρα του.[2]

Τότε λοιπὸν στέλλει τὴν αὐτοῦ μητέρα Ἑλένην εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ λαμπρότατα τιμήσῃ τὸν ζωοποιὸν Τάφον τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους τόπους, καὶ διὰ νὰ ζητήσῃ μετὰ σπουδῆς νὰ εὕρῃ τὸν τίμιον Σταυρὸν τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος· διὰ τὸν ὁποῖον μὲ πόθον ζέοντα ἐρευνήσασα, εὗρεν αὐτὸν κεχρυμμένον. Ὁμοίως εὗρηκε καὶ τοὺς ἄλλους δύω σταυρούς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐσταυρώθησαν οἱ δύω λῃσταί· εὗρε δὲ πρὸς τούτοις καὶ τοὺς ἥλους.[1] Ἐπειδὴ δὲ ἡ βασίλισσα εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Τούτου χάριν διὰ τοῦ θαύματος, ὅπερ ἔγεινεν εἰς τὴν ἀποθανοῦσαν χήραν γυναῖκα, ἥτις ἀνέστη εὐθὺς ἅμα ἤγγισεν εἰς τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου, διὰ τούτου, λέγω, ἐγνώρισεν αὐτόν. Διότι οἱ ἄλλοι δύω σταυροὶ τῶν λῃστῶν οὐδὲν τοιοῦτον θαῦμα ἐποίησαν.[2]

εὐτυχῶς, ἐπειδὴ ἀπεστρέφετο τὴν τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν· εἰς τοιούτους, λέγω, διαλογισμοὺς εὑρισκόμενος ὁ Ἰσαπόστολος, καὶ μάλιστα διότι ὁ Μαξέντιος μὲν εἶχε στράτευμα ἑκατὸν ἐννενήκοντα χιλιάδας, αὐτὸς δὲ εἶχε πολὺ ὀλιγώτερον, ἐν μεσημέριον ἐπεριπάτει μὲ τοὺς ἀρχιστρατήγους του· καὶ ἐνῷ ἦτον ὁ οὐρανὸς καθαρός, βλέπει μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ στύλον φωτὸς εἰς σχῆμα Σταυροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτον καὶ γράμματα λέγοντα, Ἐν τούτῳ νίκα· ἤτοι ἐν τῇ δυνάμει τοῦ σημείου τούτου θέλεις νικήσει· οὐ μόνον δὲ τοῦτο ἠκολούθησεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην βλέπει ἐν ὁράματι τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντα, νὰ κατασκευάσῃ μίαν σημαίαν παρομοίαν μὲ τὸν τύπον τοῦ φανέντος σταυροῦ καὶ νὰ τὴν βάλῃ εἰς τὴν λόγχην του, καὶ οὕτω θέλει κατατροπώσει τοὺς ἐχθρούς. Ὅθεν τοῦτο ποιήσας ἐνίκησε τὸν Μαξέντιον· ὁ δὲ Μαξέντιος νικηθείς, ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ῥώμην· καὶ ὅταν ἐπέρνα τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ Τιβέρεως αὕτη ἔπεσεν· πεσὼν δὲ καὶ αὐτός, ἐπνίγη μὲ τὸ ἄλογόν του εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οὕτως ἔδωκε κακὸν τέλος, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐβασίλευσεν εἰς Ἰταλίαν χρόνους ἕξ· ὅρα τὸν Μελέτιον Ἐκκλ. ἱστορ. τόμῳ α'. σελ. 298. Ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Μαΐου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ὅπου λέγεται, ὅτι κατὰ Μαξεντίου ἐποίησε τὸν πόλεμον, καὶ οὐχὶ κατὰ Μαγνεντίου, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

[1] Οὐ μόνον ὁ Συναξαριστὴς οὗτος Μαυρίκιος, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἀξιόλογοι ἱστορικοὶ βεβαιοῦσιν, ὅτι Λατινικὰ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ γράμματα, κἂν καὶ Λέων ὁ σοφὸς λέγῃ, ὅτι ἦσαν Ἑλληνικά· διότι ἤξευρεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος καὶ Ἑλληνικὰ ὡς λέγει ὁ Γάζης Παΐσιος· παρὰ δὲ τῷ Δοσιθέῳ σελ. 703 τῆς Δωδεκαβίβλου οὕτω γράφεται· «Κωνσταντῖνε, ἐν τούτῳ νίκα.»

[2] Πότε δέ, καὶ παρὰ τίνος ἐβαπτίσθη, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου, κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰανουαρίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη ἔφερε καὶ τοὺς ἥλους, δι' ὧν προσήλωσαν οἱ Ἰουδαῖοι τὸ σῶμα τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, δῶρον ἀξιοτίμητον τῷ υἱῷ αὐτῆς· ἐξ ὧν, τὸ μὲν ἕνα ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὸν χαλινὸν τοῦ ἀλόγου του κατὰ τὸ λόγιον τοῦ προφήτου Ζαχαρίου τὸ λέγον, «Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ Κυρίῳ Παντοκράτορι.» (Ζαχ. ιδ'. 20.) τὸν δὲ δεύτερον ἐβάσταζεν εἰς τὸ πολεμικὸν ἔνδυμα τῆς κεφαλῆς του, ἤτοι εἰς τὴν περικεφαλαίαν του· τὸν δὲ τρίτον, λέγει ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος, ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη διαπερῶσα τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος καὶ κινδυνεύσασα ἀπὸ φορτοῦναν, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγεινε γαλήνη· ἀπίστευτον ὅμως κρίνει τοῦτο ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος· καθότι δὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἡ ἁγία Ἑλένη μετὰ τὸ ἀπελθεῖν αὐτὴν εἰς Ἱεροσόλυμα· ὁ δὲ Σωκράτης λέγει ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἔκρυψε τὸ τίμιον Ξύλον καὶ τοὺς Ἥλους ἐπάνω τοῦ πορφυροῦ μεγάλου κίονος εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Κωνσταντίνου πρὸς φυλακὴν τῆς πόλεως. Τρεῖς δὲ φαίνονται ὅτι ἦσαν οἱ ἧλοι, δύω μὲν οἱ προσηλώσαντες τὰς χεῖρας τοῦ Σωτῆρος, εἷς δὲ ὁ προσηλώσας αὐτοῦ τοὺς δύω πόδας, ὁμοῦ βαλμένους ἕνα ἐπάνω τοῦ ἄλλου. (ὅρα σελ. 102 τῆς Δωδεκαβίβλ.) ἂν καὶ ὁ Γάζης Παΐσιος λέγῃ, ὅτι ἡ κοινὴ παράδοσις θέλει ὅτι νὰ ἦσαν τέσσαρες οἱ ἧλοι, δύω οἱ προσηλώσαντες τὰς χεῖρας, καὶ δύω οἱ τοὺς πόδας προσηλώσαντες τοῦ Κυρίου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι οἱ δύω σταυροὶ τῶν λῃστῶν ἐφέρθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐτέθησαν ὑποκάτω τοῦ ἐν τῷ φόρῳ πορφυροῦ κίονος, καὶ τὸ βικίον τοῦ μύρου, ᾧ ἠλείψατο ὁ Κύριος· εἰς δὲ τὸν κίονα τοῦ Κωνταντίνου ἦσαν οἱ ἧλοι τοῦ Σταυροῦ, ὡς εἴρηται, καὶ τὸ στόμιον τοῦ φρέατος, ἐν ᾧ ἐκάθισεν ὁ Χριστός· εἰς δὲ τὸ ἕδρασμα τοῦ πορφυροῦ κίονος ἔβαλεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἰδίαις χερσί, τοὺς δώδεκα κοφίνους καὶ τὰς ἑπτὰ σπυρίδας, εἰς ἃς ἐβλήθησαν τὰ περισσεύματα τῆς ἀρτοκλασίας τοῦ Κυρίου· ὁμοίως καὶ τὸν πέλεκυν τοῦ Νῶε, δι' οὗ κατεσκεύασε τὴν κιβωτόν. (ὅρα σελ. 1452 τῆς Δωδεκαβίβλ.)

Τότε λοιπὸν ἠσπάσατο καὶ προσεκύνησε τὸν τίμιον Σταυρὸν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ πίστεως, καὶ ἡ βασίλισσα Ἑλένη, καὶ ὅλη ἡ μετ' αὐτῆς Σύγκλητος τῶν Ἀρχόντων. Ἐπειδὴ δὲ ἐζήτει καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ ἀσπασθῇ αὐτὸν, δὲν ἦτον δὲ δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου διὰ τὸ πολὺ πλῆθος· τούτου χάριν ἐζήτησαν κατὰ δεύτερον λόγον κἂν νὰ ἴδουν μόνον τὴν γλυκυτάτην θεωρίαν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτω διὰ μόνης τῆς θεωρίας νὰ εὐχαριστήσουν τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον των. Ὅθεν ὁ τότε μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν Ἄμβωνα, καὶ σηκώσας ὑψηλὰ μὲ τὰς δύω του χεῖρας τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἔδειξεν αὐτὸν φανερῶς εἰς ὅλους τοὺς ὑποκάτω εὑρισκομένους χριστιανοὺς, οἵτινες εὐθὺς ὅτε τὸν εἶδον, ἐφώναξαν ἀπὸ καρδίας ὅλοι ὁμοῦ τὸ « Κύριε ἐλέησον. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπρόσταξαν οἱ θειότατοι πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἑορτάζωσιν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν τὴν τιμίαν ταύτην καὶ παγκόσμιον Ὕψωσιν τοῦ θείου Σταυροῦ, εἰς δόξαν τοῦ ἐν αὐτῷ προσηλωθέντος Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν. [1] Τὴν κατὰ πλάτος τοῦ Σταυροῦ διήγησιν, ὅρα εἰς τὸν Νέον Θησαυρόν· καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαρ-

Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἐγνωρίσθη καὶ ἀπὸ τὸν τίτλον. (ἤτοι αἰτίαν) ὅνπερ εἶχεν ἐπάνω, ὅστις ἐπειδὴ ἦτον ἀπὸ σανίδος, ἐφυλάχθη ἀδιάφθορος, οἱ δ' ἄλλοι σταυροὶ τῶν λῃστῶν τίτλον οὐκ εἶχον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ Ἁγία Ἑλένη εὑροῦσα τὸ τίμιον Ξύλον, ἄλλο μὲν ἀπὸ αὐτὸ, ἀφῆκεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, παραδοῦσα τοῦτο ἐν ἀργυρῷ κιβωτίῳ εἰς τὸν Πατριάρχην Μακάριον, ὡς λέγει ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος· ἄλλο δὲ μέρος αὐτοῦ ἀνεκόμισεν εἰς τὸν υἱόν της Κωνσταντῖνον, τὸν ὁποῖον εἰσήγαγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς πύλης τοῦ Ὑψωμαθείου· τὰ δὲ ἐν τῷ τιμίῳ Ξύλῳ εὑρεθέντα βάλσαμα, κρῖνα, ῥόδα, κώστους, βασιλικοὺς καὶ ἄλλα εὐώδη, ἐφύτευσεν εἰς γάστρας ἵνα σώζωνται· ἀνήγειρε δὲ μοναστήριον καὶ ὠνόμασεν αὐτὸ Γαστρίαν (ἴσως διὰ τὰς ἀνωτέρω γάστρας) ὅπου καὶ ἐκατοίκησε. Σημείωσαι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι τὸ τίμιον Ξύλον, ὄχι μόνον ἐφυλάχθη ἄσηπτον ἐν τῇ γῇ τριακοσίους τριάκοντα χρόνους, ἀλλὰ καὶ ἀνέστησε μίαν γραῖαν γυναῖκα ἡμιθανῆ κατὰ τὸν Σωζόμενον· καὶ τέλειον νεκρὸν, κατὰ τὸν Νικηφόρον· ἀλλὰ καὶ διαμοιρασθὲν εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἀνελάττωτον ἔμενεν διότι εἶπεν ὁ θεῖος Κύριλλος ἐν Κατηχήσει τετάρτῃ «Διὰ τοῦ σταυρικοῦ ξύλου τῆς γῆς ἅπας ὁ κόσμος. εἰς τμήματα μερισθέντος, διαπεπλήρωται· διηγεῖται δὲ καὶ ὁ Παυλῖνος εἰς τὴν ἑνδεκάτην αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ὅτι ὁ Σταυρὸς ἐξ ἐκείνου τοῦ καιροῦ τῆς εὑρέσεως αὐτοῦ μεταδίδοται εἰς κοινὴν ὠφέλειαν, καὶ μείωσιν οὐχ ὑφίσταται· ἀλλὰ μένει ἀνελλιπὴς καὶ ἀκέραιος· καὶ μεριζόμενος κατέχεται, καὶ πάλιν ὅλος προσκυνεῖται· ἐπειδὴ τάξις ἦτον, ὅταν οἱ προσκυνηταὶ ὑπήγαινον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐλάμβανον μέρος ἀπὸ τὸ τίμιον Ξύλον καὶ ἔπερνον μαζί των, εἰς μαρτυρίαν καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐκεῖσε ἐλεύσεώς των. Ὅθεν ἐκεῖ ὅπου ἐκόπτετο καὶ μετεδίδοτο ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως ἐκεῖ καὶ ἐπληθύνετο· ὥσπερ καὶ οἱ πέντε ἄρτοι ἐπληθύνοντο διὰ τῶν χειρῶν τῶν Ἀποστόλων. Τοῦτο φαίνεται βεβαιῶν καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, λέγων, « Αὐτὸ δὲ τὸ ξύλον ἐκεῖνο, ἔνθα τὸ ἅγιον ἐστάθη Σῶμα καὶ ἀνεσκολοπίσθη, πῶς ἐστι περιμάχητον ἅπασι; καὶ μικρόν τινα (κόκκον) λαμβάνοντες ἐξ ἐκείνου πολλοὶ. καὶ χρυσῷ καταχλείοντες, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῶν τραχήλων ἐξαρτῶσι τῶν ἑαυτῶν καλλωπιζόμενοι; καίτοι καταδίκης τὸ Ξύλον ἦν, καίτοι τιμωρίας. » (λόγ. ὅτι, Θεὸς ὁ Χριστός. Τόμ. ς΄.) διὰ τοῦτο ὡς φαίνεται εὑρίσκονται εἰς τὸν κόσμον, καὶ τόσα πολλὰ μέρη τιμίου Ξύλου.

Τὸ δὲ μέγεθος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον εἰς μὲν τὸ μῆκος, ποδῶν δεκαπέντε, εἰς δὲ τὸ πλάτος, ἤτοι εἰς τὸ πλάγιον ξύλον, ποδῶν ὀκτὼ, καθὼς εἶναι παλαιὰ παράδοσις (καὶ ὅρα σελ. 20 τοῦ νεοτυπώτου Τροπαίου τῆς ὀρθοδόξου Πίστεως). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λέγει, ὅτι τὸ χόνδρος καὶ τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ πλαγίου Ξύλου τοῦ Σταυροῦ ἦτον μία σπιθαμὴ, αὐταῖς λέξεσιν « Ἐννόησον καὶ τοῦ Σταυροῦ τὸν τόπον· ἆρα μιᾶς σπιθαμῆς εἶχε περίμετρον ὁ τύπος τοῦ Ξύλου; εἶχε ποδὸς μέτρον ἡ πῆξις τοῦ Σταυροῦ;» (λόγ. εἰς τὸ πῶς οἶδε γράμματα μὴ μεμαθηκώς. Τόμῳ Ε΄.)

Ἡ αἰτία δὲ διὰ τὴν ὁποίαν μαζὶ μὲ τὸν Σταυρὸν ἑνοῦται καὶ βασιλικὸς, ὅταν γίνεται ὁ ἁγιασμὸς, εἶναι αὕτη. Ἱστορεῖ ὁ μοναχὸς Ἀλέξανδρος, ὅτι βασιλικὸς ἀνεβλάστανε πάντοτε ἐπάνω τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ, ὑποκάτω τοῦ ὁποίου ἦτον χωσμένος ὁ τίμιος Σταυρός. Ἀνέσπων δὲ τὸν βασιλικὸν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες εἶχον ἐκεῖ ἐπάνω ναὸν καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης· πλὴν αὐτὸς πάλιν ἀνεβλάστανεν. Ὅθεν εἰς μνήμην τοῦ θαύματος, μὲ βασιλικὸν, καὶ ὄχι μὲ ἄλλο φυτὸν, ποιοῦμεν τὸν διὰ τοῦ Σταυροῦ μικρὸν καὶ μέγαν ἁγιασμόν. (Ὅρα σελ. 25 καὶ 177 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ὅπου ἑορτάζεται ἰδιαίτερον ἡ εὕρεσις τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν τιμίων Ἥλων.)

Προσθέτω ἐδῶ καὶ ὅσα σημειοῖ ὁ Γάζης Παΐσιος εἰς τὰ προβλήματα ἅτινα λύει τοῦ Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτζη βασιλέως Μοσχοβίας ἐν ἔτει 1645 ὡς ἀξιόλογα, ἅτινα σώζονται ἐν χειρογράφοις· ἤγουν ὅτι τὸ σχῆμα τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἦτον ὅμοιον ὡς ἂν τὸ στοιχεῖον Τ. Ὅθεν τὸ ῥητὸν ἐκεῖνο τοῦ Ἰεζεκιὴλ τὸ λέγον. « Δίελθε μέσην Ἱερουσαλὴμ, καὶ δὸς σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων, » καὶ τὰ ἑξῆς· (Ἰεζ. θ΄. 4.) τοῦτο, λέγω, μετέφρασαν ὁ Ἀκύλας καὶ ὁ Θεοδοτίων οὕτω· « Δὸς τὸ Ταῦ ἐπὶ τὰ μέτωπα. » Συμμαρτυρεῖ δὲ τούτοις καὶ ὁ Ὠριγένης, καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος. Ὅθεν καὶ ὁ ἄθεος Λουκιανὸς εἰς τὸν ἐπιγραφόμενον λόγον του «Δίκη φωνηέντων ἀποφασίζει νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλην καταδίκην τὸ Ταῦ, παρὰ τὴν σημείωσίν του, ἤτοι τὸν σταυρόν· δὲν εἶναι δὲ, λέγει, διὰ τοῦτο τριμερὴς μόνον ὁ σταυρὸς, ὡς τὸ Τ, ἀλλὰ καὶ τετραμερής· καθότι ὁ τίτλος ὁ τεθεὶς ὑπὸ τοῦ Πιλάτου

γαρίτας, καὶ εἰς τὸν Ποιμενικὸν Αὐλὸν καὶ εἰς τὸν Κωφόν. »

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκοιμήθη καὶ ἐν Κυρίῳ ἀνεπαύσατο, ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Χρυσόστομος· διὰ δὲ τὴν παροῦσαν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, μετετέθη ἡ θεία τούτου μνήμη κατὰ τὴν τρισκαιδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μηνός, ὡς ἄν, οἶμαι, λαμπρῶς καὶ τελείως ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Χρυσοστόμου ἑορτάζοιτο.

—

Μνήμη τῆς εὐσεβεστάτης βασιλίσσης ΠΛΑΚΙΛΛΗΣ συζύγου γενομένης τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου.

» Φθαρτὸν λιποῦσα στέμμα γῆς ἡ Πλακίλλα,
» Ἐν οὐρανοῖς ἄφθαρτον εὑρίσκει στέφος.

* Αὕτη ἂν καὶ ἦτο γυνὴ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν ἔτει τοθ΄ (379) βασιλεύσαντος, καὶ εἶχε τὴν ἐπὶ γῆς βασιλείαν, μόλον τοῦτο ἠγάπα καὶ ἐπεθύμει νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερον τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· διότι δὲν ἔκαμεν αὐτὴν νὰ ὑπερηφανευθῇ τὸ ὕψος τῆς ἐπιγείου βασιλείας ὅπερ εἶχεν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐταπείνονε καὶ ἤναπτεν αὐτὴν εἰς τὸν πόθον τῆς οὐρανίου βασιλείας. Διότι ὅσον μεγάλη ἦτον ἡ εὐεργεσία, ἣν ἐχάρισεν εἰς αὐτὴν ὁ Θεός, τόσον καὶ αὐτὴ ἔδειξε μεγάλην ἀγάπην εἰς τὸν εὐεργέτην αὐτῆς Θεόν. Διὰ τοῦτο ἡ ἀοίδιμος μὲ διαφόρους τρόπους ἐφρόντιζε νὰ ἐπισκέπτηται τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἔχοντας τὰ μέλη τοῦ σώματος βεβλαμμένα καὶ μισερά· ἐπεσκέπτετο δὲ τοὺς τοιούτους ἀσθενεῖς, χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί της ὑπηρέτας καὶ δούλους καὶ δορυφόρους, ἂν καὶ ἦτο βασίλισσα. Ἀλλὰ τούτους νοσοκομοῦσα μόνη μὲ τὰς ἰδίας της χεῖρας, πορευομένη μὲν εἰς τὰς οἰκίας των, δίδουσα δὲ εἰς τὸν καθ' ἕνα ἐκεῖνα, ὅσα τοῦ ἐχρειάζοντο. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα τῆς ἐκκλησίας περιπατοῦσα ἡ μακαρία, ὑπηρέτει τοὺς κλινήρεις, μόνη της πιάνουσα τὸ ἀγγεῖον καὶ μαγειρεύουσα δι' αὐτούς· μόνη της γευομένη ἀπὸ τὸ ζωμίον, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸ φαγητόν των· μόνη της πλύνουσα τὸ ποτήριον τῶν ἀρρώστων· καὶ μόνη της κάμνουσα ὅλα τὰ ἄλλα ἔργα, ὅσα εἶναι ἴδια τῶν δούλων καὶ δουλευτριῶν. Εἰς ἐκείνους δέ, ὅσοι ἐζήτουν νὰ ἐμποδίσουν αὐτήν, καὶ νὰ κάμουν αὐτοὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀρρώστων, ἔλεγε ταῦτα τὰ ἀξιομνημόνευτα λόγια, Εἰς μὲν τὴν βασιλείαν τὴν ὁποίαν ἔχω, πρέπει νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον· εἰς ἐμὲ δὲ πάλιν τὴν βασίλισσαν πρέπει, νὰ προσφέρω εἰς τὸν Θεὸν τὴν διὰ τοῦ σώματός μου ὑπηρεσίαν, εὐχαριστοῦσα διότι μοὶ ἐχάρισε τὴν βασιλείαν ταύτην.

Εἰς δὲ τὸν ὁμόζυγόν της βασιλέα Θεοδόσιον ἐσυνείθιζε νὰ λέγῃ συχνάκις, Πάντοτε, ὦ ἄνδρα μου, πρέπει νὰ συλλογίζεσαι, τί ἦσουν πρὸ τοῦ νὰ γένῃς βασιλεύς, καὶ τί εἶσαι τώρα, διότι, ἐὰν αὐτὰ ἐνθυμῆσαι, δὲν θέλεις γένῃ εἰς τὸν εὐεργέτην σου Θεὸν ἀχάριστος· ἀλλὰ θέλεις κυβερνήσει κατὰ νόμους τὴν βασιλείαν, ἣν αὐτός σοι ἐχάρισε· καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλεις εὐχαριστήσει τὸν χαρίσαντά σοι τὴν βασιλείαν. Τοιαῦτα λόγια μεταχειριζομένη πάντοτε ἡ ἀείμνηστος βασιλίς, ἐπρόσφερεν αὐτὰ εἰς τὰ καλὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνδρός της, ὡς ἂν πότισμα κάλλιστον καὶ ἁρμοδιώτατον.

ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὸ σχῆμα ἔχοντα τοῦ Τ, ἐσχημάτισε τὸν σταυρὸν τετραμερῆ· ἐν σανίδι δὲ ὁ τίτλος καὶ ἡ ἐπιγραφὴ ἐχαράχθη, ὡς ἑρμηνεύει Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ κατὰ Ματθαῖον· καὶ οὐχὶ ἐν χάρτῃ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον λέγεται τριμερής, διὰ τὴν ἐκ παραδόσεως ἱστορίαν τοῦ Λώτ· ὅθεν καὶ ὁ Δαμασκηνὸς ψάλλει ἔν τινι τροπαρίῳ «Ἐν τῇ κυπαρίσσῳ ὡς ηὐδόκησας, καὶ τῇ πεύκῃ καὶ κέδρῳ, σαρκὶ συνανυψούμενος·» ἀκολουθῶν εἰς τὸν Ἡσαΐαν λέγοντα. «Ἐν κυπαρίσσῳ, καὶ πεύκῃ, καὶ κέδρῳ ἅμα δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου. (Ἡσ. ξ΄. 13) εἶχε δέ, λέγει, καὶ ὑποπόδιον ὁ σταυρός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐτέθησαν οἱ πόδες τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, διὰ νὰ καρφωθῶσιν εἰς αὐτὸ δυνατώτερα, ὡς γράφουσιν ὁ θεῖος Εἰρηναῖος καὶ ὁ Ἰουστῖνος, καὶ οὕτως ἐπληρώθη τὸ Δαβιτικόν· «Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιός ἐστι.» (ψαλ. γη΄. 5.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὴν Ὕψωσιν τοῦ Σταυροῦ· ὁ Κρήτης Ἀνδρέας δύω λόγους, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Σταυροῦ πανήγυριν ἄγομεν·» τοῦ δὲ ἑτέρου «Κινήσωμεν ἀγαπητοί.» Παντολέων ὁ πρεσβύτερος Μονῆς τῶν Βυζαντίων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅτε τῆς παρούσης ἑορτῆς». Ἀλέξανδρος μοναχός, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν κέλευσιν τῆς ὑμετέρας.» (σώζονται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἰάκωβος ὁ μοναχὸς καὶ ταπεινός. (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Παντοκράτορος) Ἰωσὴφ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή.» Παντολέων ὁ διάκονος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ὑψοῦται Σταυρός.» (σώζονται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀνωτέρω, ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων·) ὁ Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ «Σταυροῦ πρόκειται σήμερον ἑορτή·» ὁμοίως καὶ ἕτερον λόγον ὁ αὐτός· οὗ ἡ ἀρχὴ «Πᾶσα μὲν ἡ ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττονα μεταβολή.» (σώζονται ἐν τῷ Ε΄. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσ.)

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐδίδασκεν ἄχρι ἕως τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν ἑαυτόν της καὶ τὸν ἄνδρα της. Ὅθεν δουλεύουσα τὸν Θεὸν καθ' ὅλην της τὴν ζωὴν μὲ ἐγκράτειαν, μὲ προσευχὴν, μὲ κακοπάθειαν γενναίαν μὲ τὴν πρὸς πάντας ἱλαρότητα καὶ μὲ τὴν συμπάθειαν τῶν δεομένων πτωχῶν, οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς ὃν ἐδούλευε Θεὸν, πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· τόσην δὲ ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της ὁ βασιλεὺς καὶ ὁμόζυγος αὐτῆς Θεοδόσιος, ὥστε, ἐπειδὴ οἱ Ἀντιοχεῖς, [κινη]θέντες ἀπὸ ἕνα ἄγριον καὶ πονηρὸν δαίμο[να], ἐθυμώθησαν ἐναντίον τῶν βασιλικῶν ἀνδριάντων, καὶ τὸν χάλκινον ἀνδριάντα τῆς πανευφήμου Πλακίλλης ταύτης κατεκρήμνισαν καὶ ἔσυραν ἀτίμως αὐτὸν εἰς πολλὰ μέρη τῆς πόλεως· τόσην, λέγω, ἀγάπην ἔδειξεν εἰς αὐτὴν τότε, ὥστε ἐθυμώθη μεγάλως διὰ τὴν ἀτιμίαν ταύτην, καθὼς ἦτον καὶ πρέπον νὰ θυμωθῇ· καὶ ἐσήκωσε τὰ προνόμια τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, καὶ ἐφοβέρισεν, ὅτι θέλει κατακαύσει αὐτὴν, καὶ ὅτι ἀπὸ πόλιν, θέλει τὴν μετασκευάσει χωρίον. [1]

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅσιος Μακεδόνιος, ὁ ὁποῖος τότε ἠσκήτευεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ βουνοῦ, ἔγραψεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐσυμβούλευεν αὐτὸν νὰ παύσῃ τὴν ὀργήν του· διὰ τοῦτο παρεκινήθη νὰ ἀποκριθῇ πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ταῦτα, Δὲν ἔπρεπεν, ὦ πάτερ, διότι ἐγὼ ἔσφαλα εἰς τοὺς ἀντιοχεῖς, αὐτοὶ νὰ δείξουν τόσην ὕβριν καὶ ἀτιμίαν μετὰ θάνατον εἰς μίαν τοιαύτην γυναῖκα, ἥτις ἦτον ἀξιωτάτη παντὸς ἐπαίνου καὶ τιμῆς· ἐναντίον εἰς ἐμὲ ἔπρεπεν οἱ ἀντιοχεῖς νὰ ἀρματώσουν τὸν θυμόν τους, καὶ ὄχι κατ' ἐκείνης.

Μετὰ ταῦτα ὅμως ὠφελήθη ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπὸ τὰς εἰρημένας ἀγαθὰς συμβουλὰς τῆς μακαρίας συζύγου του Πλακίλλης εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὸν θυμὸν, καὶ νὰ νικᾷ τὴν ὀργήν του, καθὼς θέλει δείξει τὸ ἀκολούθως ῥηθησόμενον. Διότι ὁ βασιλεὺς ἀντὶ νὰ ἐκδικήσῃ μὲ μεγάλας τιμωρίας τοὺς Ἀντιοχεῖς διὰ τὴν τόσην ἀτιμίαν ἣν ἔδειξαν εἰς τοὺς βασιλικοὺς ἀνδριάντας, καὶ ἀντὶ νὰ τοὺς ἀφανίσῃ ἐξ ὁλοκλήρου, αὐτὸς ἐνθυμούμενος τὰ ἀνωτέρω λόγια τῆς γυναικός του, καὶ τὸν νόμον, τὸν ὁποῖον ἐνομοθέτησεν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων, αὐτὰ, λέγω, ἐνθυμούμενος, ἐφοβέρισε μὲν μόνον διὰ νὰ ἀφανίσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀντιοχέων· ἀλλὰ πάλιν ἐφέρθη εἰς αὐτοὺς ἥμερα καὶ φιλάνθρωπα.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς Ἕκτης ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἁγίων ἑκατὸν ἑβδομήκοντα Πατέρων, τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τῶν Μονοθελητῶν συνελθόντων.

* » Ὑπόστασιν μὲν τοῦ Θεανθρώπου μίαν,
» Διττὰς δὲ γνῶθι καὶ θελήσεις καὶ φύσεις.

* Ἕτερον.

» Σέβειν θελήσεις τοῦ Θεανθρώπου δύω,
» Ἕκτη διδάσκει πληθὺς εὐσεβοφρόνων.

† Αὕτη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ Ἕκτη Σύνοδος συνηθροίσθη ἐν τῷ τρούλλῳ τοῦ παλατίου τῷ λεγομένῳ Ὠάτῳ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, τοῦ ὄντος πατρὸς [1] Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου τοῦ καλουμένου ῥινοτμήτου, ἐν ἔτει χπ΄. (680) καὶ ὁ μὲν Πύρρος (ἢ παρ' ἄλλοις Σέργιος) ἦτο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ δὲ Ἀγάθων, ἦτο πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης. Αὕτη λοιπὸν ἤλεγξε καὶ ἀναθέματι καθυπέβαλε Σέργιον, Πύρρον, Πέτρον καὶ Παῦλον τοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχας· Μακάριον (ἢ παρ' ἄλλοις Μακρόβιον) τὸν Ἀντιοχείας, Κῦρον Ἀλεξανδρείας, Ὀνώριον τὸν Ῥώμης, Στέφανον καὶ Πολυχρόνιον καὶ Θεόδωρον τὸν τῆς Φαρὰν ἐπίσκοπον καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς, οἵτινες ἐδογμάτιζον ἀσεβῶς ἐπὶ Χριστοῦ μίαν θέλησιν καὶ μίαν ἐνέργειαν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ πονηροῦ δόγματος κατεβίβαζον εἰς πάθος τὸ ἀπαθὲς τῆς θεότητος, καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς ἀτοπίας κατεκρημνίζοντο. Ἐδογμάτισε δὲ ἡ αὐτὴ Σύνοδος νὰ φρονῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα ἐπὶ Χριστοῦ, μίαν μὲν ὑπόστασιν τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, δύω δὲ φυσικὰς θελήσεις καὶ ἐνεργείας καθότι καὶ αἱ δύω φύσεις ἐν τῷ ἑνὶ Χριστῷ ἐφυλάχθησαν ἄτρεπτοι καὶ ἀσύγχυτοι, καὶ ποτὲ μὲν ἡ μία φύσις, ποτὲ δὲ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ὕβρις αὕτη καὶ ἀτιμία, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν οἱ Ἀντιοχεῖς ἐναντίον εἰς τοὺς ἀνδριάντας τῆς βασιλίσσης Πλακίλλης ἔγεινεν ὕλη καὶ ὑπόθεσις τοῦ νὰ συγγράψῃ ὁ χρυσοστομικὸς κάλαμος τοῦ Ἰωάννου τοὺς καλοὺς ἐκείνους καὶ ῥητορικωτάτους λόγους τῶν ἀνδριάντων.

[1] Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τῷ Μηναίῳ καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Πωγωνάτος ἦτον υἱὸς Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου. Σημείωσαι, ὅτι ἡ Σύνοδος αὕτη ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου μετὰ τῶν ἄλλων πέντε οἰκουμενικῶν Συνόδων.

ἡ ἄλλη ἐπεδείξατο τὴν ἰδικήν της θέλησιν καὶ ἐνέργειαν· ἡ δὲ τῶν Κανόνων ἔκδοσις ἔγεινεν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου τοῦ υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τούτου· καὶ ὅρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 146.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΠΑ.

» Ἤδειτο Πάπας πρὸς τὰ στίγματα στένειν.
» Βοηθὸν ἐγγὺς τὸν Θεὸν κεκτημένος.

Οὗτος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ βασιλέως, καὶ Μάγνου ἡγεμόνος πόλεως Λαράνδου τῆς ἐπαρχίας Λυκαόνων. Ὁ δὲ τρόπος τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ εἶναι ποικίλος καὶ πολυειδής, διότι ἔλαβε μὲν πληγὰς εἰς τὰς σιαγόνας, ὑπέφερε δὲ κρεμασμοὺς καὶ ξεχισμοὺς ἀπὸ ὄνυχια σιδηρᾶ· ἔλαβε καρφώσεις ὑποδημάτων σιδηρῶν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τρέχῃ μὲ αὐτά· καὶ οὕτω μετὰ τοιαῦτα βάσανα παρέδωκεν ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΛΗΣ ξίφει τελειοῦται.

» Πρὸς κλῆσιν ἥκει καὶ Θεοκλῆς τὴν ἄνω,
» Ἔχων ὄχημα τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ τὸ νήπιον ξίφει τελειοῦται.

» Βαλεριανῷ τῷ μικρῷ Θεὸς μέγας,
» Ἐν οὐρανῷ δέδωκε πάμμεγα στέφος.

Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρίσας κατὰ τὸ ἔτος αφκζ΄ (1527), καὶ μαθητὴς χρηματίσας τοῦ ἁγίου Νήφωνος τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, ξίφει τελειοῦται. [2]

† » Μακάριος σὺ καὶ μακάρων εἰς τόπον,
» Θανὼν ἀπῆλθες διὰ τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ αὐτῇ μηνὶ ΙΕ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΗΤΑ.

» Φλέγῃ Νικήτα καὶ γίνῃ Νικηφόρος,
» Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν πυρφόρος Νικηφόρος.
» Πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ καμίνῳ βλήθη Νικήτας.

† Οὗτος ἐβλάστησεν ἀπὸ τὸ λαμπρότερον γένος τῶν Γότθων, ὅπερ εὑρίσκετο πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἴστρου [1] κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλ΄ (330)· ἔμαθε δὲ τὴν εὐσεβῆ πίστιν παιδιόθεν ἀπὸ τὸν Μακάριον τὸν ἀρχιερέα τοῦ τόπου ἐκείνου. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εὐσεβῶς ὁμοῦ καὶ εὐγενῶς ἀνετράφη, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε καὶ τοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς του νὰ πιστεύωσι καὶ ἐκεῖνοι καὶ νὰ πολιτεύωνται εὐσεβῶς καὶ ἐναρέτως, καθὼς καὶ αὐτὸς εὐσεβῶς ἐπίστευε καὶ ἐναρέτως ἐπολιτεύετο, κῆρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς ἀληθείας εἰς ὅλους γινόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ δυσσεβὴς Ἀθηνάριχος ὁ ἄρχων καὶ πρῶτος τοῦ ἑνὸς μέρους τοῦ Γοτθικοῦ γένους, (εἰς δύω μέρη ἦτον αὐτὸ χωρισμένον) ἐπειδή, λέγω, αὐτὸς ἐνικήθη πολλὰ αἰσχρῶς ἀπὸ τὸν Φρικιγέρνην τὸν ἄρχοντα τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Γότθων, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ συμμαχίαν τοῦ θείου σταυροῦ καὶ τοῦ στρατεύματος τῶν Ῥωμαίων, τούτου χάριν, ἀφ᾽ οὗ μὲ πολυκαιρίαν πάλιν ἀνέλαβε καὶ ἐδυναμώθη, ἐφέρετο ὁ μιαρὸς μὲ μεγάλην μανίαν κατὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, καὶ ἐτιμώρει αὐτοὺς μὲ βαρβαρικὰ καὶ ἀνυπόφορα παιδευτήρια. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸς οὕτως ἐποίει ὁ ἀλιτήριος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ ἐπρόσταξε νὰ μιμῶνται τὴν κατὰ τῶν χριστιανῶν ἰδικήν του μανίαν καὶ ἀγριότητα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Νικήτας, ηὔξανε περισσότερον τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐκήρυττε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν λαμπρότερον· διὰ τοῦτο πιάνεται ἀπὸ τοὺς ἄνωθεν Γότθους αἰφνιδίως ἐκεῖ, ὅπου ἐδίδασκε, καὶ βιαίως ἁρπάζεται ὑπ᾽ αὐτῶν. Ἔπειτα ἀναγκάζεται νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο, διὰ τοῦτο ἐσύντριψαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του· στομωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν παιδείαν ταύτην, περισσότερον ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο ἐρρίφθη ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν καὶ οὕτω ὁ νικηφόρος ἀληθῶς τοῦ Χριστοῦ Νικήτας ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς ὁμογενεῖς του Γότθους. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεκαλύφθη διὰ μέσου ἑνὸς ἀστέρος εἰς τὸν φίλον καὶ γνώριμόν του Μαριανόν, ὁ ὁποῖος με-

---

[1] Ὁ Πάπας οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Μαρτίου· διότι ἐκεῖνος μὲν κρεμασθεὶς εἰς δένδρον ἄκαρπον, ἐτελειώθη, οὗτος δὲ οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθεν.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ἴστρος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, καλεῖται ὁ Δούναβις ποταμὸς κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐμβαίνει εἰς αὐτὸν ὁ Σαῦος ποταμὸς ἕως τῆς Μαύρης θαλάσσης ἢ ὡς ἄλλοι θέλουσι, κατὰ τὸν τόπον τῆς Ἀξιουπόλεως καὶ κάτω, μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. σελ. 227 καὶ 416.

τέφερεν αὐτὸ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην Μουεστηνῶν· καὶ ἐκεῖ ἐτιμήθη μὲ ναὸν μεγαλοπρεπῆ καὶ μὲ ἄλλας τιμὰς μαρτυρικάς· ὅπου ἐνεργοῦσε διάφορα θαύματα.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν σὺν Νικήτᾳ ἀθλησάντων.

» Ἀθλοῦσι πλῆθος εὐσεβῶν ἐν Γοτθίᾳ,
» Τὴν βάρβαρον ῥίψαντες ἐκποδὼν φρένα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΟΥ πρεσβυτέρου τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλος,
» Ζωὴν ἄληκτον εὗρε σὺν Θεοῦ φίλοις.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ χωρίον καλούμενον Μύρμηξ, εὑρισκόμενον κατὰ τὸ θέμα τοῦ Ὀψικίου· εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ὅμοιον καὶ σύστοιχον μὲ τὸ ὄνομα τῆς μητρός του· διότι καθὼς αὐτὸς ὠνομάζετο Φιλόθεος, οὕτω καὶ ἡ μήτηρ του ὠνομάζετο Θεοφίλα· λαβὼν δὲ γυναῖκα, καὶ γεννήσας παιδία μὲ αὐτήν, ὡς εὐλαβὴς καὶ σώφρων ἐχειροτονήθη ἱερεύς. Ἀπὸ τότε λοιπὸν σχολάζων πάντοτε ὁ ἀοίδιμος εἰς νηστείας καὶ προσευχάς, ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Ὅθεν εἰς πολλοὺς μὲν πεινασμένους παραδόξως ἐχάρισεν ἄρτον, νερὸν δὲ τοῦ ποταμοῦ μετέβαλεν εἰς οἶνον· καὶ πέτραν μεγάλην μετέθεσεν εἰς ἄλλον τόπον μὲ μόνον τὸν λόγον του· καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ἐποίησεν, ἐν ὅσῳ ἔζη εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς μνῆμα, μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς χρόνου μετετέθη τὸ λείψανόν του εἰς ἄλλον τόπον. Ὅτε δὲ ἔμελλον νὰ μεταθέσωσιν αὐτὸ δύω ἱερεῖς, ὢ τοῦ θαύματος! ἐξήπλωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἂν ἦτο ζωντανὸς τὰ δύω του χέρια, καὶ πιάσας τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τοὺς δύω ὤμους ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ περιπατήσας τρία βήματα, κατετέθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εὑρίσκεται μέχρι τῆς σήμερον, μῦρον ἀναβλύζων ἀένναον, εἰς ἀπόδειξιν τῆς θαυμαστῆς καὶ καθαρᾶς καὶ ξένης πολιτείας του.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ τοῦ ἀπὸ Μίμων.

» Βάπτισμα παῖξαι προτραπεὶς παίζεις πλάνην,
» Ῥύπτῃ δὲ Πορφύριε, καὶ τέμνῃ ξίφει.

Οὗτος Μῖμος ὢν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361)· ἐπροστάχθη μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν παραβάτην, ὅτε ἑωρτάζοντο τὰ μιαρὰ καὶ ἀνόσια αὐτοῦ γενέθλια (ἤτοι ἡ ἡμέρα ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη), νὰ μιμηθῇ καὶ νὰ περιπαίξῃ τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν βαπτισθεὶς μέσα εἰς νερὸν ἐφώναξε, βαπτίζεται Πορφύριος εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ νεροῦ καὶ ἐνδυθεὶς ἱμάτια ἄσπρα, καθὼς δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ ποιοῦσιν ὅταν βαπτίζωνται, ταῦτα, λέγω, ποιήσας, ὡμολόγησε τὸν ἑαυτόν του χριστιανὸν μὲ πολλὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ καὶ ἡ Θεία χάρις ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν τὴν ὁμολογίαν ταύτην· ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν του ταύτην μὲ ξίφος τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται.[1]

—

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου ΑΚΑΚΙΟΥ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς.[2]

» Τιμῶντες ἡμεῖς εὕρεσιν σοῦ λειψάνου,
» Εὕροιμεν Ἀκάκιε τῶν κακῶν λύσιν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Χριστὸν θεωρῶν σοὶ προτείνοντα στέφος,
» Τὴν σὴν προτείνεις Μάξιμε ξίφει κάραν.

Αἱ ἅγιαι δύω ΚΟΡΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Γνώμην ἔχουσαι καὶ προθυμίαν μίαν,
» Κόραι δύω κλίνουσιν αὐχένας ξίφει.

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου πρωτομάρτυρος ΣΤΕΦΑΝΟΥ.[3]

» Εὕρημα κοινὸν ὁ Στέφανος τῇ Κτίσει,
» Θεοῦ μεγίστου πρωταγωνιστὴς μέγας.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ μαρτύριον αὐτοῦ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ «Νικητικοὺς ἀγῶνας τοῦ Μάρτυρος» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τοῦ αὐτοῦ καὶ ἕτερον μαρτύριον· οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγένετο ἀνὴρ συγκλητικὸς ὀνόματι Νικήτας.»

[1] Ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ὁ Πορφύριος οὗτος ὁ ἀπὸ Μίμων, ἀπὸ τὸν Πορφύριον ἐκεῖνον ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου. Καθότι οὗτος μὲν ἦτον ἐπὶ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ· καὶ καθότι ἄλλο δίστιχον ἔχει οὗτος, καὶ ἄλλο, ἐκεῖνος.

[2] Ἡ δὲ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου Ἀκακίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην Μαρτίου.

[3] Ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ, ἑορτάζεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου.

* *Ὁ ἐν Ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ Ἀρχιεπίσκοπος Λαρίσσης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Γῆθεν μεταστὰς Βησσαρίων εἰς πόλον,
» Κἀκεῖ ἀρητὴρ ἐστι σὺν θυηπόλοις.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἦτον ἐν ἔτει αφνʹ (1550)· καταγόμενος ἀπὸ χωρίον τῶν καλουμένων μεγάλων Πυλῶν, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται εἰς τὰ τέλη τῆς Μακεδονίας· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, Θετταλίας· ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνετράφη ἀπὸ γονεῖς ὀρθοδόξους· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ ἔγεινε δέκα χρόνων, ἔλαβεν ἔρωτα τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Ὅθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Λαρίσσης Μάρκον ὀνομαζόμενον· καὶ μείνας παρ' αὐτῷ καιρὸν πολὺν, ἐπέρασε κανονικῶς τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, ἀναγνώστης γενόμενος, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ ἱερεύς· ἔπειτα ἐχειροτονήθη καὶ Ἐπίσκοπος Δομενίκου καὶ Ἐλασσῶνος. Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, δὲν ἐδέχθη ἀπὸ τὸν λαὸν, κινούμενον ἀπὸ κἄποιαν φιλονεικίαν· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀπὸ οἴησιν καὶ ἀπαιδευσίαν· ἡ αἰτία δὲ τῆς φιλονεικίας ταύτης ἐστάθη, διότι ἡ ἐπισκοπὴ αὐτῶν εἶχε τιμηθῇ ποτε εἰς ἀρχιεπισκοπήν. Ὅθεν καὶ προσελθόντες εἰς τὸν τότε πατριάρχην Θεόληπτον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν χρυσόληπτον ὀνομαζόμενον, ἔλαβον Ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτον ὀνόματι· ὅστις εὑρέθη ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ὁ μακάριος λοιπὸν οὗτος Βησσαρίων ὡς τοῦ Χριστοῦ μιμητὴς, δὲν ἐψήφισε τὴν καταφρόνησιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξαν εἰς αὐτὸν οἱ ἐπαρχιῶταί του· μᾶλλον δὲ καὶ ἀφορμὴν ἡσυχίας ἐκ τῆς καταφρονήσεως ταύτης λαβὼν, ἔμενε μαζὶ μὲ τὸν κατὰ πνεῦμα αὐτοῦ πατέρα καὶ γέροντα, τὸν ἀνωτέρω δηλαδὴ Μάρκον, ὑπηρετῶν καὶ ἰατρεύων διὰ λόγου καὶ ἔργου σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς τοὺς εὑρισκομένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Λαρίσσης ἀσθενεῖς καὶ πτωχούς.

Ἀφ' οὗ δὲ διεπέρασε τέσσαρας χρόνους εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τῶν ἀσθενῶν, ἐχήρευσεν ἀπὸ ποιμένα ἡ ἐπισκοπὴ τῶν Σταγῶν· ὅθεν ἐζητήθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν ἐκείνης λαὸν εἰς τὸ νὰ ποιμαίνῃ αὐτοὺς προεδρικῶς καὶ ἐξαρχικῶς· τούτου δὲ γενομένου, ἔμεινεν ὁ ἅγιος ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ἐκείνῃ χρόνους ἓξ, κατὰ τοὺς ὁποίους πολλὰς θλίψεις καὶ ἐνοχλήσεις καὶ ἐξορίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ ἕνα κἄποιον ἀνίερον καὶ χαιρέκακον, Δομέτιον καλούμενον. Ὅταν δὲ ὁ ῥηθεὶς Μάρκος Λαρίσσης ἐτελεύτησε καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς ἐκεῖθεν μακαρίας μονὰς, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Βησσαρίων κατὰ αἴτησιν τῶν Ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ἔγεινε Μητροπολίτης Λαρίσσης ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην Ἱερεμίαν.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ φανερώσῃ διὰ λόγου τὰς θεαρέστους πράξεις, ὅσας κατώρθωσεν ὁ ἅγιος μετὰ τὸν προβιβασμόν του; τίς νὰ παραστήσῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας ἐλευθερίας τῶν σκλαβωμένων; τὰς βοηθείας τῶν δεομένων; τὰ γεφύρια τῶν ποταμῶν; Καὶ μαρτυρεῖ ἕως τώρα τὸ τούτου μέγα ἔργον τῆς γεφύρας, τὸ ὁποῖον ὁρᾶται ὑπὸ πάντων εἰς τὸν ποταμὸν τὸν τρέχοντα ἀπὸ Πίνδον εἰς τὴν Αἰτωλίαν· ὅστις, ἀπὸ μὲν τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας ὠνομάζετο Ἀργυροδίνης καὶ Ἀχελῶος, τώρα δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐγχωρίους Λευκοπόταμος· διότι ταύτην τὴν γέφυραν κἀνεὶς ἄλλος πρὸ τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἐδυνήθη νὰ οἰκοδομήσῃ εἰς τοιοῦτον τόπον, διὰ τὸ ὁρμητικὸν τρέξιμον καὶ τὴν πολλὴν ὕλην ἣν λαμβάνει ὁ ποταμὸς ἐκεῖνος, ὅταν γένωσι βροχαί.

Οὗτος ὁ ἅγιος πρῶτος ἐσύστησε καὶ ἔκτισεν ἐκ θεμελίων τὸ νῦν περικαλλὲς καὶ ὡραῖον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ ἐπονομαζόμενον Δούσικον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὸ χωρίον του, ἂν καὶ τὸ μοναστήριον αὐτὸ ὕστερον μετεσκευάσθη εἰς τὸ καλλίτερον ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα Νεόφυτον, τὸν ἀνεψιόν τοῦ ἁγίου, καὶ ἀπὸ ἄλλους Ἐπισκόπους τῆς ἐπαρχίας Λαρίσσης, καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου· εἶχε δὲ συμβοηθόν του εἰς τοῦτο ὁ ἅγιος καὶ τὸν αὐτάδελφόν του, τὸν θεοφιλέστατον, λέγω, Ἐπίσκοπον Καππούης καὶ Φαναρίου· οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ θεοφιλῶς κυβερνήσας καὶ οἰκονομήσας τὸ ποίμνιόν του, καὶ τὰ ἰδικά του πράγματα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, φθάσας εἰς τοὺς πεντήκοντα περίπου χρόνους.

Ἡ δὲ ἁγία καὶ πάντιμος αὐτοῦ κάρα ἀναβλύζει μετὰ θάνατον διάφορα θαύματα καὶ ἰατρείας, μάλιστα δὲ διώκει τὴν ἀσθένειαν τῆς πανώλης καὶ λοιμικῆς ἀπὸ ἐκείνους, ὅσοι μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὴν νεοτύπωτον φυλλάδα του, τὸν ὁποῖον ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐπλάτυνε καὶ ἐστόλισε, καθὼς νῦν ὁρᾶται νεοτυπωμένος).

---

* *Ὁ ὅσιος ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ὁ κτίτωρ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, τῆς ἐπονομαζομένης Σουρβίας, ἥτις κεῖται πλησίον τῆς ἐν Ζαγορᾷ Μακρινίτζης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία κάρα τοῦ ὁσίου τούτου Γερασίμου

† » Χριστὸς γέρας σοι τῷ Γερασίμῳ ἄνω,
» Κεδνὴν δέδωκε τῶν ἱδρώτων σου χάριν.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Κρής, ὁ μαρτυρήσας ἐν τῇ νέᾳ Ἐφέσῳ αωιά (1811). [1]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ'. μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ πανευφήμου ΕΥΦΗΜΙΑΣ.

» Ὑπὲρ Θεοῦ κτανθεῖσαν ἄρκτου ταῖς μύλαις,
» Εὐφημίαις σὲ χρὴ στέφειν Εὐφημία.
» Τῇ δ' ἑκκαιδεκάτῃ Εὐφημίαν ἔκτανεν ἄρκος.

† Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σπή (288)· γεννηθεῖσα δὲ ἀπὸ γονεῖς λαμπροὺς κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως κατὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, ἀπὸ αὐτοὺς ἐδιδάχθη καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν καὶ ὅλον τὸν πόθον της ἡ μακαρία εἶχεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἐπρόσεχεν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Πρίσκος, ὅστις ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν ἀνθύπατος τῆς Ἀσίας, ἐπρόσταξε νὰ θυσιάσουν ὅλοι εἰς τὸν Ἄρην, τὸν ἐν Χαλκηδόνι τιμώμενον ψευδώνυμον Θεόν, διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκρύπτοντο ὅλοι οἱ πιστοὶ χριστιανοί. Ὅθεν ἀκολούθως καὶ ἡ ἁγία αὕτη Εὐφημία ἐκρύπτετο μαζὶ μὲ ἄλλους τεσσαράκοντα ἐννέα χριστιανούς, καὶ ἔλαμπεν ἀναμέσον αὐτῶν μὲ τὰς ἀρετάς, ὡς ἀστὴρ λαμπρότατος. Ἐπειδὴ ὅμως ἐφανερώθη αὐτὴ καὶ οἱ μετ' αὐτῆς χριστιανοί, διὰ τοῦτο παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον, καὶ ἀπολογηθέντες εἰς αὐτὸν πολλὰ γνωστικὰ διὰ μέσου τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἤναψαν τοῦτον εἰς μεγάλον θυμόν· ὅθεν ἐξέσθησαν, καὶ μὲ διαφόρους τιμωρίας ἐβασανίζοντο καθ' ἑκάστην, ἕως εἰς διάστημα εἴκοσιν ὁλοκλήρων ἡμερῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἴκοσιν ἡμέραι ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ βεβαιοῦσι τὸν ἀνθύπατον, ὅτι μένουν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στερεοὶ καὶ ἀμετασάλευτοι· ὅθεν κτυπῶνται εἰς τὰ πρόσωπα μὲ ὠμὰ δέρματα· εἶτα τοὺς μὲν ἄλλους ἁγίους ἔρριψαν εἰς φυλακήν, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ στείλῃ αὐτοὺς ὁ ἀνθύπατος εἰς τὸν Διοκλητιανόν· μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν παρέστησαν ἔμπροσθέν του· ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὴν ὁ Ἀνθύπατος, ὅτι ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ κάθε κολακείαν· διὰ τοῦτο συντρίβει τὰ μέλη τοῦ σώματός της μὲ σιδηροῦς τροχούς, καὶ τοὺς ἁρμοὺς διαχωρίζει· ἡ δὲ μάρτυς, εὐθὺς ἅμα ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ὢ τοῦ θαύματος! ἐλύθη ἀπὸ τοὺς τροχούς, καὶ εὑρέθη ὑγιής. Ἔπειτα ἔκαυσαν μίαν κάμινον μὲ πίσσαν καὶ στυππίον καὶ κλήματα, ὥστε ὑψώθη ἡ φλόγα της ἕως πήχεις τεσσαράκοντα πέντε· ὅτε λοιπὸν ἔμελλεν ἡ ἁγία νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν κάμινον, εἶδον οἱ ὑπηρέται, ὁ Βίκτωρ, λέγω, καὶ ὁ Σωσθένης, ὅτι Ἄγγελος Κυρίου διεσκόρπισεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸ πῦρ τῆς καμίνου. Ὅθεν ἐφοβήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· τούτους δὲ ἐδίδαξεν ἡ ἁγία τὰ περὶ τῆς πίστεως τελειότερον, καὶ ἐπαραθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ μαρτύριον· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐβάλθη εἰς τὴν κάμινον διὰ μέσου ἄλλων ὑπηρετῶν, εὐθὺς ἡ κάμινος, τοὺς μὲν ὑπηρέτας κατέκαυσεν, εἰς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείχθη ὡς αὔρα δροσίζουσα.

Ἔπειτα, ἡ μὲν ἁγία ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν, οἱ δὲ ἀνωτέρω ὑπηρέται ὁ Βίκτωρ καὶ ὁ Σωσθένης, παραστέκονται ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου, καὶ παρρησίᾳ τὴν πίστιν ὁμολογήσαντες, παραδίδονται εἰς τὰ θηρία· καὶ φονευθέντες ἀπὸ αὐτά, οὕτως οἱ μακάριοι τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου λαμβάνουσιν. Ἡ δὲ ἁγία ἐβάλθη εἰς ἄλλην τινα νέαν βάσανον, καὶ διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβής, ἐρρίφθη μέσα εἰς λάκκον γεμάτον ἀπὸ νερὸν καὶ θηρία· ἔπειτα διαπερᾷ ἕνα ἄλλον λάκκον, ὅστις ἦτο στρωμένος μὲ μικρὰ σουβλία καὶ χωσμένος ἄνωθεν μὲ τὸ χῶμα· πλήν, αὐτὴ μὲν ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην ἀβλαβής, ἄλλοι δὲ πεσόντες εἰς αὐτόν, ἐκινδύνευσαν. Μετὰ ταῦτα ἐπριόνισαν τὴν ἁγίαν, καὶ μὲ φωτίαν καὶ τηγάνια πεπυρωμένα τὰ μέλη της ἔκαυσαν· τελευταῖον δὲ ἔδωκαν αὐτὴν εἰς τὰ θηρία, καὶ πληγωθεῖσα μὲ μόνον τὸ δάγκαμα μιᾶς ἄρκτου, οὕτως ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐπῆραν οἱ γονεῖς της, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ φιλοτίμως ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ τὸν ἁπλοῦν). [1]

εὑρίσκεται ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἰδίᾳ μονῇ, θαύματα τελοῦσα τοῖς μετὰ πίστεως ταύτῃ προστρέχουσιν· ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ ᾀσματικὴ τούτου ἀκολουθία ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι περιεχομένη.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συ

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.

» Μελιτινὴ τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει,
» Αἷμα προσῆξεν ὡς γλυκὺ Χριστῷ μέλι.

† Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Μαρκιανούπολιν τῆς Θράκης, κατὰ τοὺς χρόνους Ἀντωνίνου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀντιόχου ἡγεμόνος, ἐν ἔτει ρξʹ (160)· ἀφ' οὗ λοιπὸν ἡ ἀοίδιμος πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ προσταγῆς τοῦ Ἀντιόχου ἐπειδὴ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο παρεδόθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ ἡγεμόνος, ἵνα μὲ τὰς κολακείας ἐκείνης καὶ δεξιώσεις μαλακωθῇ. Πλὴν ὄχι μόνον δὲν ἠπατήθη τελείως, οὔτε ἐμαλακώθη ἡ ἀρρενόφρων, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἡγεμόνος χριστιανὴν ἐποίησεν. Ἔπειτα διὰ προσευχῆς της κατεκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὰ εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ὡς κόνιν ταῦτα ἐλέπτυνε· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ποιήσασα θαυμάσια, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν αὐτὴν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον ἐπειδὴ ἔμεινεν ἄταφον, διὰ τοῦτο εἷς χριστιανὸς ἄνθρωπος, Ἀκάκιος ὀνόματι ἐκ τῆς Μακεδονίας καταγόμενος, περνῶν ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἐζήτησε τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν χωρὶς νὰ ὑποπτεύσῃ τὸν θεοφιλῆ ἐκείνου σκοπὸν, ἐχάρισε τὸ λείψανον εἰς αὐτόν. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ Ἀκάκιος, καὶ εἰς κιβώτιον περικλείσας, ἐσπούδαζε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πατρίδα του· εἰς τὸ ταξείδιον δὲ τῆς θαλάσσης ἀρρωστήσας, ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πλοῖον ἤραξεν εἰς ἓν ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου, εἰς αὐτὸ ἐνεταφιάσθη τὸ τῆς ἁγίας λείψανον· καὶ παρὰ τὸν τάφον τῆς μάρτυρος, ἐνεταφιάσθη καὶ ὁ φιλομάρτυς Ἀκάκιος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖʹ. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ καλλινίκων παρθένων ΠΙΣΤΕΩΣ, ΕΛΠΙΔΟΣ καὶ ΑΓΑΠΗΣ καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν ΣΟΦΙΑΣ.

Εἰς τὴν Πίστιν Ἐλπίδα καὶ Ἀγάπην.

» Τῇ πρὸς σὲ πίστει Πίστις Ἐλπὶς Ἀγάπη,
» Αἱ τρεῖς, Τριὰς, κλίνουσιν αὐχένας ξίφει.

Εἰς τὴν Σοφίαν.

» Εὐφραίνεται νῦν ὡς Δαβὶδ ψάλλων λέγει,
» Μήτηρ κατ' εὐχὰς ἡ Σοφία ἐν τέκνοις.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀγάπην τάμον, Ἐλπίδα, Πίστιν.

† Αὗται ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀδριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σκβʹ (222) ἀπὸ γένος περιφανὲς καὶ λαμπρὸν τῆς χώρας Ἰτα-

---

ναξάριον τοῦ ἁγίου Μαρτίνου Πάπα Ῥώμης· διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ πλῆρες γράφεται. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην γράφεται τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Σεβαστιανῆς· τὸ ὁποῖον γράφεται κατὰ τὴν κδʹ. τοῦ Ὀκτωβρίου πλατύτερον· ὅθεν παρελείφθη τὸ ἐνταῦθα, ὡς περιττόν.

Καὶ τοῦτο σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τῆς ἁγίας Εὐφημίας συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Διοκλητιανοῦ τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ταύτης εὑρίσκονται δύω ἐγκώμια ἓν μὲν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, ἓν δὲ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων· καὶ ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰουλίου.

Δὲν ἐδυνήθην νὰ σιωπήσω ἐδῶ τὴν ἔκφρασιν τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ Ἀστέριος Ἀμασείας περὶ τῆς εἰκόνος τῆς ἁγίας ταύτης Εὐφημίας. τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος, ἐν τῇ ἕκτῃ πράξει αὐτῆς. Ἔστι δὲ ἐξωραϊσμένη τοῖς τῶν ῥητορικῶν λειμώνων ἄνθεσιν, ἔχουσα οὕτως «Γυνή τις, φησὶν, ἱερὰ παρθένος, ἀκήρατος Θεῷ τὴν σωφροσύνην καθιερώσασα. Εὐφημίαν καλοῦσιν αὐτήν. Τυράννου δέ ποτε τοὺς εὐσεβοῦντας ἐλαύνοντος, μάλα προθύμως τὸν ἐπὶ θανάτῳ εἵλετο κίνδυνον. Οἱ δὲ δὴ πολῖται καὶ κοινωνοὶ τῆς θρησκείας, ὑπὲρ ἧς ἐτελεύτησεν, ὡς ἀνδρείαν ὁμοῦ καὶ ἱερὰν τὴν παρθένον θαυμάσαντες, πλησίον τοῦ ἱεροῦ τὴν θήκην δειμάμενοι, καταθέμενοί τε τὴν λάρνακα, τιμὰς τελοῦσιν αὐτῇ, καὶ τὴν ἐτήσιον ἑορτὴν, κοινὴν καὶ πάνδημον ποιοῦνται πανήγυριν. Οἱ μὲν οὖν τῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων ἱεροφάνται καὶ λόγῳ τιμῶσι τὴν μνήμην ἀεὶ, καὶ ὅπως ἐξετέλεσε τὸν τῆς καρτερίας ἀγῶνα, ἐπιμελῶς τοὺς συνιόντας λαοὺς ἐκδιδάσκουσιν. Ὁ δὲ δὴ ζωγράφος εὐσεβῶν καὶ αὐτὸς διὰ τῆς τέχνης τὰ κατὰ δύναμιν, πᾶσαν τὴν ἱστορίαν ἐν σινδόνι χαράξας αὐτοῦ που, περὶ τὴν θήκην ἱερὸν ἀνέθηκε θέαμα· ἔχει δὲ ὧδε τὸ φιλοτέχνημα. Ὑψηλὸς ἐπὶ θρόνου καθίδρυται δικαστὴς, πικρὸν καὶ δυσμενὲς βλέπων εἰς τὴν παρθένον· ὀργίζεται γὰρ, ὅταν ἐθέλῃ, κἂν ταῖς ἀψύχοις ὕλαις ἡ τέχνη. Δορυφόροι δὲ τῆς ἀρχῆς καὶ στρατιῶται πολλοί· οἱ μὲν τῶν ὑπομνημάτων ὑπογραφεῖς δέλτους φέροντες καὶ γραφίδας· ὧν θάτερος ἀναρτήσας ἀπὸ τοῦ κηροῦ τὴν χεῖρα, βλέπει πρὸς τὴν κρινομένην σφοδρῶς, ὅλον ἐκκλίνας τὸ πρόσωπον. Ὥσπερ παρακελευόμενος γεγωνότερον λαλεῖν, ἵνα μὴ κάμνων περὶ τὴν ἀκοὴν ἐσφαλμένα γράφῃ καὶ ἐπιλήψιμα. Ἕστηκε δὲ ἡ παρθένος ἐν φαιῷ χιτῶνι καὶ ἱματίῳ τὴν φιλοσοφίαν σημαίνουσα· ὡς μὲν ἔδοξε τῷ γραφεῖ καὶ τὴν ὄψιν ἀστεία· ὡς δὲ ἐμοὶ δοκεῖ, τὴν ψυχὴν κεκαλλωπισμένη ταῖς ἀρεταῖς·» καὶ τὰ λοιπά. Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τῆς ἁγίας ταύτης εὑρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁλόκληρον.

λίας· εὐσεβεῖς μὲν οὖσαι ἐκ προγόνων, πολιτευόμεναι δὲ θεοφιλῶς μὲ πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην καὶ σοφίαν, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματά των φανερόνουσιν. Αὗται λοιπὸν μεταβᾶσαι μίαν φορὰν εἰς τὴν Ῥώμην, ἐπειδὴ καὶ ἦσαν φημισμέναι καὶ περιβόητοι διὰ τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους, καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν, διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλέα Ἀδριανόν· καὶ εὐθὺς φέρονται ἔμπροσθέν του διὰ μέσου τῶν προτεκτόρων· ἰδὼν δὲ αὐτὰς ὁ βασιλεὺς, ἐθαύμασεν. Ὅθεν χωρίσας τὴν μητέρα Σοφίαν ἀπὸ τὰς θυγατέρας της, διελέχθη μὲ μόνην αὐτὴν περὶ πίστεως· γνωρίσας δὲ αὐτὴν ἄφοβον, φέρει ἔμπροσθέν του καὶ τὰς τρεῖς ὁμοῦ θυγατέρας της, καὶ ἤρχισε νὰ τὰς κολακεύῃ μὲ διαφόρους τρόπους· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ἦσαν ἀπὸ κάθε κολακείαν ἀνώτεραι, διὰ τοῦτο ἐδοκίμασε τὴν κάθε μίαν χωριστὰ χωριστά.

Ὅθεν παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Πίστις ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς ἄλλας, ἥτις ἦτο δώδεκα χρόνων κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπειδὴ ἤλεγξε μὲ γενναιότητα τὰς κακοτεχνίας καὶ μηχανὰς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ἔγδυσαν αὐτὴν καὶ ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς της· εἶτα τὴν ἔδειραν μὲ ῥαβδία βαρύτατα, μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τοὺς μαστούς της, καὶ ἀντὶ νὰ ἐκβάλουν αἷμα, ἐξέβαλαν γάλα· ὕστερον ἥπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρακτωμένην· καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, διὰ τοῦτο ἔβαλον αὐτὴν μέσα εἰς ἓν τηγάνιον ἀνημμένον καὶ γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ἄσφαλτον·[1] φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς καὶ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ μὲ τὸ ξίφος. Πηγαίνουσα δὲ εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἐπροπέμπετο ἀπὸ τὴν μητέρα της Σοφίαν, ἥτις παρεκίνει αὐτὴν καὶ παρεθάρρυνε νὰ δεχθῇ μετὰ χαρᾶς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον· καὶ οὕτως ἀποκεφαλισθεῖσα ἡ μακαρία, ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ἔπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ Ἐλπὶς ἡ δευτέρα ἀδελφὴ, οὖσα χρόνων δέκα, καὶ ἐπειδὴ ἔδειξε τὸν ἑαυτόν της στερεὸν καὶ ἀμετάθετον εἰς τὴν πίστιν, διὰ τοῦτο δέρεται μὲ ῥαβδία καὶ αὐτὴ ὡς ἡ πρώτη· εἶτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἔδειξεν ἀνενέργητον μὲ τὴν θείαν δύναμιν. Ἔπειτα κρεμασθεῖσα ἐπάνω εἰς ξύλον ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· μετὰ τοῦτο βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένον λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ ῥητίνην· καὶ αὐτὴ μὲν ἀβλαβὴς διαφυλάττεται, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους ἐθανατώθησαν, χυθείσης αἰφνιδίως ἔξω τοῦ λέβητος τῆς πίσσης καὶ τῆς ῥητίνης· τελευταῖον δὲ καὶ αὐτὴ ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἔπειτα παραστέκεται εἰς τὸν τύραννον ἡ τρίτη ἀδελφὴ Ἀγάπη, ἐννέα χρόνων οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν· καὶ ἐπειδὴ μὲ φρόνησιν μεγάλην ὡμολόγησε τὴν εὐσέβειαν, τὸν δὲ τύραννον ἐξέπληξεν ἐνταυτῷ καὶ εἰς θυμὸν ἐκίνησε· διὰ τοῦτο κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ δέρεται μὲ λωρία τόσον πολλὰ, ὥστε διεχωρίσθησαν οἱ ἁρμοὶ τοῦ σώματός της. Ὑγιὴς δὲ πάλιν γενομένη διὰ τῆς θείας χάριτος, βάλλεται μέσα εἰς κάμινον ἡ ὁποία ἐκάη ἀπὸ διαφόρους ὕλας· μὲ ἐπιστασίαν δὲ θείου Ἀγγέλου, τὴν μὲν ἁγίαν διεφύλαξεν ἡ κάμινος ἀβλαβῆ, τοὺς δὲ παρεστῶτας καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν τύραννον, χυθεῖσα εἰς τὰ ἔξω ἡ φλὸξ, ἥρπασε καὶ ἡμικεκαυμένους αὐτοὺς ἐποίησεν. Ὁ δὲ ἀφρονέστατος Ἀδριανὸς, ἂν καὶ ἦτο ἡμικεκαυμένος, πάλιν δὲν ἔπαυσεν ὁ ἀπανθρωπότατος· ἀλλ᾽ ἐπρόσταξε νὰ διατρυπήσωσι μὲ περόνην τὸ σῶμα τῆς μάρτυρος· καὶ ἔπειτα ἀπεκεφάλισε καὶ αὐτὴν, ὡς καὶ τὰς ἄλλας δύω της ἀδελφάς.

Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῶν Σοφία, εὐφρανθεῖσα μεγάλως, διότι ἐγέννησε τοιαῦτα εὐλογημένα τέκνα, καὶ εὐχαριστήσασα ὑπὲρ τούτου τὸν Κύριον, ἐκήδευσε τὰ τῶν θυγατέρων της τίμια λείψανα καὶ μεγαλοπρεπῶς αὐτὰ ἐνεταφίασεν. Ἔπειτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας, περιχυθεῖσα καὶ ἐναγκαλιζομένη τὸν τάφον τῶν θυγατέρων της παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀποθάνῃ καὶ αὐτή· καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅθεν εἰς τὰς θυγατέρας προσετέθη καὶ ἡ μήτηρ, τόσον κατὰ τὰς ψυχὰς, ὅσον καὶ κατὰ τὰ σώματα· διότι πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν θυγατέρων της ἐνεταφιάσθη καὶ αὐτὴ ἡ ἀοίδιμος.[1]

—

[1] Ἡ ἄσφαλτος εἶναι ὕλη ξηρὰ θρεπτικὴ τοῦ πυρὸς, ὁμοία μὲ τὴν πίσσαν, ἢ τὸ θεῖον. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ νάφθα. Ὅρα τὸν Βαρῖνον ἐν τῇ λέξει ἀσφαλτίτης.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ τὸ διαγγελθῆναι τὸ σωτήριον κήρυγμα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΑΓΑΘΟΚΛΕΙΑ περὶ τὸν τράχηλον φλεχθεῖσα, τελειοῦται.

» Ἀγαθόκλεια πῦρ ἐπ' αὐχένος φέρει,
» Δεινῆς πλάνης φλέγουσα δεινὸν αὐχένα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον δούλη[1] τινὸς Νικολάου χριστιανοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἦτον ἄπιστος καὶ ἀσεβής, διὰ τοῦτο πολλὰς θλίψεις ἐπροξένει εἰς τὴν εὐλογημένην Ἀγαθόκλειαν ἐν διαστήματι χρόνων ὁλοκλήρων ὀκτώ, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἀσέβειαν. Διότι ὁτὲ μὲν ἐκτύπα αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν μὲ πέτρας σκληρὰς καὶ μεγάλας, ὁτὲ δὲ ἐβίαζεν αὐτὴν νὰ τρέχῃ μὲ γυμνοὺς πόδας εἰς τόπους τραχεῖς καὶ δυσβάτους. Ἄλλοτε, συνέτριβε τὰ πλευρά της μὲ σιδηροῦν σφυρίον, καὶ ἄλλοτε ἔκαιε τὴν γλῶσσάν της. Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὅλα αὐτὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπείσῃ, διὰ τοῦτο ἔβαλε φωτίαν ἐπάνω εἰς τὸν τράχηλόν της· καὶ οὕτως ἠνάγκασε τὴν μακαρίαν νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ καὶ ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.

» Μιᾷ γυναικὶ καὶ νεανίσκοις δύω,
» Πρὸς τὴν τομὴν ἦν καρδιῶν ζέσις μία.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν δαρέντες παρὰ τῶν ἀπίστων, καὶ τὰ ἄκρα τοῦ σώματος αὐτῶν κοπέντες, ἐρρίφθησαν μέσα εἰς σκοτεινὴν φυλακήν. Καὶ τελευταῖον τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν, καὶ ἔλαβον ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας ΛΟΥΚΙΑΣ τῆς χήρας καὶ ΓΕΜΙΝΙΑΝΟΥ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

Εἰς τὴν Λουκίαν.

» Εἰρηνικῶς σὴ Χριστὲ δούλη Λουκία,
» Εἰρηνικὸν μετῆλθεν ὄντως εἰς τόπον.

Εἰς τὸν Γεμινιανόν.

» Θάρσους ὁ μάρτυς Γεμινιανὸς γέμων,
» Τομὴν ὑπέστη καρτερῶς τὴν ἐκ ξίφους.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΟΔΟΤΗ ἐν Νικαίᾳ ξίφει τελειοῦται.

» Τὴν Θεοδότην πρὸς ξίφος τεθηγμένην,
» Ποιεῖ πρόθυμον ἡ Θεόσδοτος χάρις.

[1] Ἐν δὲ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, γράφεται θυγάτηρ.

Ὅταν ὁ Σευῆρος Ἀλέξανδρος ἐβασίλευεν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σκβ' (222) ἐστάλη ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν Σιμπλίκιος ὁ ἡγεμὼν, διὰ νὰ κινήσῃ διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν διεβλήθη εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδότη ἥτις ἦτον πολλὰ πλουσία, καταγομένη ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Μαύρης θαλάσσης· παρεστάθη λοιπὸν ἡ μακαρία ἔμπροσθεν τοῦ Σιμπλικίου, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ τοῦτο κρεμᾶται εἰς τόπον ὑψηλὸν, καὶ ξέεται κατὰ τὰς πλευρὰς εἰς πολλὰς ὥρας. Ἡ δὲ ἁγία δὲν ἐφρόντιζε τελείως διὰ τοὺς πόνους, ἀλλὰ μᾶλλον ἐδόξαζε τὸν Θεὸν, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι ἄλλος ἔπασχε, καὶ ὄχι αὐτή. Ἔπειτα βάλλεται εἰς φυλακήν· καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας, βλέποντες οἱ φυλάττοντες ὅτι ἠνοίχθησαν ἀφ' ἑαυτῶν αἱ θύραι τῆς φυλακῆς, ἐξέστησαν. Ὅθεν τρέξαντες ἐφανέρωσαν τοῦτο εἰς τὸν Σιμπλίκιον· ὁ δὲ Σιμπλίκιος δὲν ἐπίστευσεν εἰς αὐτούς. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν παρέστησε πάλιν ἔμπροσθέν του τὴν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα, καὶ καθὼς εἶδεν ὅτι ἦτον ὅλη ὑγιής, χωρὶς νὰ ἔχῃ κἀνὲν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ σῶμά της, λέγει πρὸς αὐτὴν, Ποία εἶσαι σύ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐσκοτίσθη ἡ διάνοιά σου ὦ ἡγεμὼν, καὶ δὲν βλέπεις· διότι ἂν ὁ νοῦς σου ἦτον ἐξεσκοτισμένος, ἤθελες γνωρίσει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἡ Θεοδότη.

Ταῦτα τὰ λόγια εὐθὺς ἅμα ἤκουσεν ὁ Σιμπλίκιος, προστάζει νὰ καύσωσιν ἕνα φοῦρνον, καὶ νὰ βάλωσι τὴν ἁγίαν μέσα εἰς αὐτόν. Τούτου δὲ γενομένου, καθὼς ἡ ἁγία ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸν φοῦρνον, εὐθὺς ἐχύθη ἡ φλόγα ἔξω ἀπὸ τὸν φοῦρνον καὶ ἔκαυσεν ἕως ἑβδομήκοντα ἀνθρώπους. Ὅσοι δὲ ἄνθρωποι δὲν ἐκάησαν, αὐτοὶ κλείσαντες τὴν θύραν τοῦ φούρνου, ἀνεχώρησαν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπέστειλεν ὁ ἡγεμὼν δύω ἱερεῖς τῶν εἰδώλων μὲ καὶ ἄλλους τινας, διὰ νὰ εὕρουν τὴν στάκτην τῆς μάρτυρος καὶ νὰ τὴν λιχνίσουν εἰς τὸν ἀέρα, ἵνα μὴ φανῇ, νομίζων ὁ ἄφρων, ὅτι ἡ ἁγία κατεκάη ἀπὸ τὴν φωτίαν. Ὅταν λοιπὸν ἤνοιξαν τὸν φοῦρνον, ἐχύθη ἔξω ἡ φλόγα, καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς κατεκάησαν, οἱ δὲ ἄλλοι βλέποντες τὴν ἁγίαν ὅτι ἐκάθητο ἀναμέσον δύω νέων ἀσπροφόρων καὶ ἔψαλλεν, ἐξεπλάγησαν καὶ ἀπὸ τὸν φόβον των ἔγειναν ὡς νεκροί. τότε ἡ ἁγία ἐξέβη ἀπὸ τὸν φοῦρνον ἀβλαβὴς χαίρουσα καὶ ψάλλουσα. Ἀλλὰ πάλιν μετὰ ταῦτα κλείεται ἡ μακαρία εἰς φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ ὁ Σιμπλίκιος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ

Βυζάντιον, ἤτοι εἰς τὴν νῦν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἀκολουθῇ εἰς αὐτὸν δεδεμένη.

Ὅτε δὲ ὁ Σιμπλίκιος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἄγκυραν καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου, τότε ἔφερε τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ λέγει εἰς αὐτήν· ἀνίσως καὶ δὲν πεισθῇς νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεούς, ἤξευρε, ὅτι ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν πυρωμένην ἐσχάραν (δείξας αὐτὴν μὲ τὸ χέρι του) χωρὶς εὐσπλαγχνίαν θέλω σὲ ἀφανίσει. Ἡ δὲ ἁγία ἀπεκρίθη, ἀνίσως ἔμβῃ καὶ ὁ ἀξιωματικὸς Λιβελλήσιος μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ νικήσῃ αὐτήν, θέλω θυσιάσει καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς θεούς σου. Τότε ὁ Σιμπλίκιος λέγει πρὸς Δωρόθεον τὸν λιβελλήσιον· (οὕτως ἐκεῖνος ὠνομάζετο)· κύριε Δωρόθεε λιβελλήσιε, ἔχων μαζί σου τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν, ἔμβα εἰς τὸ πῦρ· εὐθὺς λοιπὸν ἅμα ἐκεῖνος ἐμβῆκε μαζὶ μὲ τὴν ἁγίαν εἰς τὸ πῦρ κατεκάη ὑπὸ τοῦ πυρός, ἡ δὲ ἁγία ἔμεινεν ἀβλαβής. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ Σιμπλίκιος καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, προστάζει νὰ δέσουν πάλιν τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ τὴν βιάζουν, νὰ τρέχῃ ὀπίσω αὐτοῦ ἕως εἰς τὴν Βιθυνίαν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Νίκαιαν, ἐπρόσταξε τὴν ἁγίαν νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ νὰ προσευχηθῇ· ἡ δὲ ἁγία ἐποίησε τοῦτο περιχαρῶς· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἅμα προσηυχήθη, ἔπεσαν τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσυντρίφθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐξεπλάγησαν ὅλοι, ὅσοι ἐσυνάχθησαν ἐκεῖ καὶ εἶδον τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διὰ τοῦτο θυμωθεὶς ὁ Σιμπλίκιος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλωθῇ ἡ ἁγία εἰς τέσσαρα μέρη καὶ νὰ πριονισθῇ· ἀλλά, τὸ μὲν πριόνιον εὐθὺς ἠμβλύνθη καὶ νὰ πριονίσῃ δὲν ἐδύνατο, οἱ δὲ δήμιοι ἀδυνάτησαν καὶ ἀπέκαμον. Τότε ὁ σκληροκάρδιος ἡγεμὼν ἀπορήσας διὰ ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμάσια, καὶ σκοτισθεὶς τὴν διάνοιαν, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν τὴν ἁγίαν. Καὶ οὕτως ἡ γενναία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΠΗΛΕΩΣ καὶ ΝΕΙΛΟΥ τῶν Ἐπισκόπων, πυρὶ τελειωθέντων

» Ἔπους ὁ Πηλεύς, ποῦ μέγας πρὸς Πηλέα,
» Νείλῳ συνεισβαίνοντα καὶ πυρὸς μέσον; [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΥΘΙΟΥ καὶ ΗΛΙΑ τῶν ἐνδοξοτάτων, πυρὶ τελειωθέντων.

» Πατερμούθιος ἐμπεσὼν τῇ καμίνῳ,
» Πρὸς ζῆλον ἶσον ὀτρύνει τὸν Ἠλίαν.

Οἱ ἅγιοι ἑκατὸν ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ Αἰγύπτιοι ξίφει τελειοῦνται.

» Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων Αἰγυπτίων,
» Μιᾷ κεφαλὰς τέμνεται προθυμίᾳ.

Οἱ ἅγιοι πεντήκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἐκ Παλαιστίνης, πυρὶ τελειοῦνται.

» Θεοφρονοῦντες ἄνδρες ἐξ εὐβουλίας,
» Πυρὸς καταφρονοῦσιν ἅμα καὶ ξίφους. [1]

Ὅτε ἐκινεῖτο ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς ὑπὸ τῶν ἀσεβῶν εἰδωλολατρῶν, τότε ἐπιάσθησαν οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες ἅγιοι· ἤτοι ἀπὸ μὲν τὴν Αἴγυπτον ἐπιάσθησαν δύω Ἐπίσκοποι, Πηλεὺς καὶ Νεῖλος ὀνομαζόμενοι, καὶ δύω ἐνδοξότατοι ἄρχοντες, Πατερμούθιος καὶ Ἠλίας καλούμενοι· καὶ ἄλλοι μετ' αὐτῶν ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑκατόν. Ἀπὸ δὲ τὴν Παλαιστίνην, ἐπιάσθησαν πεντήκοντα. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Πηλεὺς καὶ ὁ Νεῖλος, ὁμοίως καὶ ὁ Πατερμούθιος καὶ ὁ Ἠλίας, καὶ οἱ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην πεντήκοντα, ὅλοι αὐτοὶ διὰ πυρὸς ἐτελείωσαν τὸ μαρτύριον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου. Οἱ δὲ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καταγόμενοι ἑκατόν, πρότερον μὲν ἐτυφλώθησαν· διότι ἐξώρυξαν τὰ ὀμμάτιά των οἱ Ἕλληνες, καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἀγκύλας τῶν ἀριστερῶν των ποδῶν· ἔπειτα παρέδωκαν αὐτοὺς διὰ νὰ δουλεύουν εἰς τὰ μέταλλα. Τελευταῖον δὲ τοὺς ἀπεκεφάλισαν· καὶ οὕτως ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. [2]

—

[1] Ἤτοι ὁ Πηλεὺς ὁ ὑπὸ τοῦ ἔπους τοῦ Ὁμήρου ἀναφερόμενος ἐν τῇ Ἰλιάδι (ὅστις ἦτον πατὴρ τοῦ ἀνδρειοτάτου Ἀχιλλέως) ἐκεῖνος, λέγω, ὁ Πηλεύς, ποῦ φαίνεται μέγας πρὸς τὸν Πηλέα; ἤτοι συγκρινόμενος μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον ἐπίσκοπον Πηλέα; ὁ ὁποῖος μαζὶ μὲ τὸν ἅγιον Νεῖλον ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς; ἤτοι οὐκ ἔστι μέγας ἐκεῖνος· ἀλλὰ οὗτος.

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, πυρὸς καταφρονοῦσιν ἐξ εὐτολμίας.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρας λέγων, « Εὐλογητὸς ὁ Θεός· καὶ ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες. Αἰγύπτου τῆς θεομάχου καὶ μανικωτάτης· καὶ ὅθεν τὰ ἄθεα στόματα· ὅθεν αἱ βλάσφημοι γλῶσσαι (ὁ Ἄρειος δηλαδὴ καὶ οἱ τὰ Ἀρείου φρονοῦντες) ἐξ Αἰγύπτου μάρτυρες » καὶ τὰ ἑξῆς· φαίνονται δὲ νὰ ἦναι οἱ μάρτυρες οὗτοι· καθότι καὶ οἱ μάρτυρες ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἐγκωμιάζει ὁ Χρυσόστομος, ἐν μετάλλοις κατεδικάσθησαν, ἀφ'

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, ΠΑΝΤΟΛΕΟΝΤΟΣ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν· ὧν ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ μαρτυρίῳ αὐτῶν, τῷ ὄντι ἐν τῷ Δευτέρῳ.

» Χαίρων ὑπῆρχε πρὸς σφαγὴν Χαραλάμπης,
» Καὶ Παντολέων πρὸς μάχαιραν ἦν λέων.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΗΡΑΚΛΕΙΔΟΥΣ καὶ ΜΥΡΩΝΟΣ ἐπισκόπων Ταμάσου τῆς Κύπρου.

» Πυρὶ τεθέντες Ἡρακλείδης καὶ Μύρων,
» Χριστῷ προσηνέχθησαν ὡς ὀσμὴ μύρου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΜΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Γορτύνης, τοῦ θαυματουργοῦ.

» Τὸ λεῖον Εὐμένιος ὄμμα Γορτύνης,
» Πανευμενὲς κατεῖδεν ὄμμα Κυρίου.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ θάνεν Εὐμένιος μεγαλήτωρ.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Εὐμένιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὑπέβαλε ἑαυτὸν εἰς πολλὰς σκληραγωγίας καὶ ἀσκήσεις, καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν μεταχειρισθεὶς, ἀπέκτησεν ἄκραν ταπείνωσιν· διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη νὰ γένῃ ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὴν νῆσον Κρήτην Γορτύνης· καὶ ἐνταυτῷ ἠξιώθη νὰ λάβῃ θεόθεν καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν καὶ δύναμιν. Ὅθεν μίαν φορὰν μὲ ἀναμμένας λαμπάδας κατέκαυσεν ἕνα δράκοντα, ὅστις ὥρμησε κατ' ἐπάνω του· πορευθεὶς δὲ εἰς τὴν Ῥώμην, κατεφώτισεν αὐτὴν μὲ τὰς θείας διδασκαλίας του, ὡς λαμπρὸς φανὸς, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα τοὺς ἐκεῖ πιστοὺς ἐστερέωσεν. Ἀπὸ τὴν Ῥώμην δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Θηβαΐδα, καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ παρευθὺς διέλυσε τὴν ξηρασίαν, ἥτις ἐπεκράτει εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ τῆς προσευχῆς του· ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐν τῇ Θηβαΐδι κατοικοῦντες, ἀπέστειλαν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὴν ἰδικήν του πατρίδα καὶ ποίμνην· ἤτοι εἰς τὴν Γορτύνην· τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Ῥάξος· ὅπου εὑρίσκεται καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ θείου Κυρίλλου. [1]

—

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΣΟΦΙΑ καὶ ΕΙΡΗΝΗ ξίφει τελειοῦνται.

» Εἰρήνη καὶ Σοφία τμηθεῖσαι κάρας,
» Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν εἶδον εἰρήνην, Λόγε.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΡΙΑΔΝΗΣ, πέτρας ῥαγείσης καὶ ὑποδεξαμένης αὐτήν.

» Σώζει ῥαγεῖσα τὴν Ἀριάδνην πέτρα·
» Χριστὸς γὰρ αὐτὴν ἔσκεπε ζωῆς πέτρα.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου τῶν βασιλέων ἀπὸ ἔτους ριζ' (117) ἕως ἔτους ρλθ' (139)· δούλη ἑνὸς ἄρχοντος Τερτύλου ὀνομαζομένου, πρώτου ὄντος τῆς Προμισέων πόλεως, τῆς εὑρισκομένης εἰς τὸ θέμα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν αὐθέντην της νὰ συνεορτάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ τὰ γενέθλια τοῦ παιδίου του, καὶ δὲν ἐπείσθη· διὰ τοῦτο ἐξέσθη δυνατὰ εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἔπειτα ἀφέθη. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἐδιώκετο ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, διὰ τοῦτο πλησιάσασα εἰς μίαν πέτραν προσηυχήθη ἡ ἀοίδιμος διὰ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τοὺς διώκοντας δημίους· καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐρράγισεν ἡ πέτρα κατὰ θεῖον νεῦμα καὶ ἐδέχθη αὐτήν. Οἱ δὲ διώκοντες διεφθάρησαν καὶ ἠφανίσθησαν ἀπὸ φοβεροὺς Ἀγγέλους, οἵτινες ἐφάνησαν καθήμενοι ἐπάνω εἰς ἄλογα· καὶ κρατοῦντες κοντάρια εἰς τὰς χεῖράς των, ἐκτύπων τοὺς διώκοντας τὴν Ἁγίαν. [2]

—

οὗ πρῶτον διετμήθησαν καὶ κατεκόπησαν τὰ σώματά των, παρομοίως μὲ τοὺς ἐνταῦθα ἑορταζομένους ἑκατὸν μάρτυρας Αἰγυπτίους. Ὁ λόγος δὲ οὗτος τοῦ θείου Χρυσοστόμου εὑρίσκεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως. οὗ ἐν τῷ τέλει προσθέτει ἡ καλὴ ἐκείνη καὶ πάγχρυσος γλῶσσα, « Εἰς τοὺς ἁγίους λοιπὸν τούτους ὁρῶντες, τοὺς γενναίους καὶ καρτερικοὺς ἀθλητὰς, τοὺς ἀντὶ φωστήρων δεδομένους ἡμῖν, πρὸς τὴν τούτων καρτερίαν καὶ τὴν ὑπομονὴν τὸν ἑαυτῶν διευθύνωμεν βίον. Ἵνα ταῖς εὐχαῖς αὐτῶν δυνηθῶμεν μετὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀποδημίαν, ἰδεῖν τε αὐτοὺς καὶ ἀσπάσασθαι, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους αὐτῶν καταχθῆναι σκηνάς ».

[1] Ὁ Κύριλλος οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Γορτύνης πρὸ τοῦ ἁγίου Εὐμενίου· τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη τελεῖται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου.

[2] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Συμεὼν συγγενοῦς τοῦ Κυρίου· διότι ταῦτα ἐγράφησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΣΤΟΡΟΣ.

» Οὐ θὴρ ὁ Κάστωρ, ἀλλ' ἀνήρ τις γεννάδας,
» Ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνδριὰς πρὸς αἰκίας.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ'. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΟΦΙΜΟΥ ΣΑΒΒΑΤΙΟΥ καὶ ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Εἰς τὸν Τρόφιμον καὶ Δορυμέδοντα.

» Πνέοντες ἓν Τρόφιμε καὶ Δορυμέδον,
» Ἓν ἐκ ξίφους δέχεσθε καὶ βίου τέλος.

Εἰς τὸν Σαββάτιον.

» Ξεσθεὶς σιδήροις Σαββάτιος ὀξέσιν,
» Εἰς σαββατισμὸν θεῖον ὡς μάρτυς φθάνει.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ Τρόφιμον τάμον ἠδὲ συνάθλους.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Πρόβου τοῦ βασιλέως, καὶ Ἀττικοῦ Βικαρίου διαδόχου· ἤτοι τοποτηρητοῦ τῆς Ἀντιοχείας, ἐν ἔτει σοή 278 ἦλθον ἀπὸ ξένον τόπον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν οἱ ἅγιοι οὗτοι, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Σαββάτιος. Καὶ ἐπειδὴ εἶδον ὅλους τοὺς πολίτας αὐτῆς τεταραγμένους καὶ ἔξω φρενῶν ὄντας, διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων τοῦ ἐν τῇ Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας εὑρισκομένου ψευδωνύμου Ἀπόλλωνος, τούτου χάριν ἐλυπήθησαν κατὰ ψυχήν. Ὅθεν φωνάξαντες εἰς τὸν Θεὸν μὲ ἀναστεναγμοὺς καρδίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, ἐφανερώθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί· διὰ τοῦτο παρεστάθησαν εἰς τὸν Βικάριον· καὶ πρῶτον μὲν ἐρωτᾶται ὁ ἅγιος Τρόφιμος. Ὅστις ὡμολόγησεν εὐθὺς παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν. Ὅθεν γυμνόνεται, καὶ τανυσθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται τόσον δυνατά, εἰς τρόπον ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖσε γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα. Ἔπειτα κρεμασθείς, ξέεται εἰς τὰς πλευράς· καὶ φυλακωθείς, τανύζεται εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ καὶ τιμωρητικοῦ ξύλου.

Μετὰ τοῦτον παραστέκεται τῷ Βικαρίῳ καὶ ὁ Σαββάτιος· καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο κτυπᾶται εἰς τὰς παρειάς, καὶ καταξαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα ἐκβάζονται μὲν τὰ κόκκαλά του ἀπὸ τὰς ἁρμονίας, τόσον ὥστε ἔμειναν γυμνὰ χωρὶς κρέατα, ἡ δὲ κοιλία καὶ τὰ σπλάγχνα του κατεπληγώθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον ὁ τρισμακάριστος, μετ' ὀλίγον παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ δὲ Τρόφιμος ἐπέμφθη εἰς τὰ Σύνναδα, τὰ ὁποῖα ἦσαν πρῶτον πόλις ἐν Φρυγίᾳ εὑρισκομένη, πρὸς Περίννιον τὸν ἡγεμόνα τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας, φορῶν ὑποδήματα καρφωμένα μὲ σιδηρᾶ καὶ ὀξέα καρφία· παρασταθεὶς δὲ εἰς αὐτὸν ἀνδρειότερα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν τανυσθεὶς ἐκ δευτέρου ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, δέρεται πλέον σκληρότερα μὲ λωρία βοός· καὶ δεθεὶς εἰς ξύλον, καταξαίνεται ἀνελεημόνως εἰς πολλὰς ὥρας. Καὶ ἔπειτα καταρραντίζεται εἰς τὰς πληγὰς μὲ ὄξος καὶ ἅλας, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ ἀνημμένας λαμπάδας· καὶ ἀφ' οὗ κατεφαγώθησαν αἱ σάρκες του ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον.

Τότε δὲ καὶ ὁ Δορυμέδων, ὅστις ἦτο πρῶτος τῶν ἄλλων βουλευτῶν, ἐμβὰς εἰς τὴν φυλακήν, ἐπεμελεῖτο τὸν μάρτυρα· ἐπειδὴ δὲ ἔλειψε, καὶ δὲν ὕπηγε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἠρωτήθη περὶ τούτου καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν φυλακήν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐπειδὴ ἤλεγξε τὸν τύραννον, διὰ τοῦτο ἐκάρφωσαν τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶ σουβλία. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἀνηλεῶς ἔξυσαν τὰς πλευρὰς καὶ τὰς παρειάς του· εἶτα ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας του· τὰ δὲ μαλλία καὶ γένειά του σκληρότατα ἐκαταμάδησαν· καὶ οὕτως ἥπλωσαν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φωτίαν.

Μετὰ ταῦτα φέρεται πάλιν ὁ ἅγιος Τρόφιμος εἰς τὸ βῆμα, καὶ δεικνύει περισσοτέραν παρρησίαν ἀπὸ τὸ πρῶτον. Ὅθεν πάλιν ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ μὲ πυρωμένα σουβλία ἐξώρυξαν ἀνηλεῶς τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ οὕτω πάλιν τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἔπειτα φέρονται εἰς τὸ βῆμα καὶ οἱ δύω ὁμοῦ, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Δορυμέδων, καὶ δίδονται τροφὴ εἰς μίαν ἄρκτον ἀγρίαν ἅμα καὶ πεινῶσαν· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, δίδονται εἰς τροφὴν μιᾶς παρδάλεως· καὶ μετὰ ταῦτα δίδονται εἰς τροφὴν ἑνὸς λέοντος· ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν λεοντοκόμον διὰ νὰ κατασπαράξῃ τοὺς ἁγίους, διὰ τοῦτο ὥρμησε κατ' ἐκείνου καὶ εὐθὺς αὐτὸν κατεσπάραξεν. Ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τόσα φρικτὰ βάσανα, τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οὕτως ἐτελείωσαν τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου των. [1]

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ Συναξαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ'. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ, ΘΕΟΠΙΣΤΗΣ τῆς αὐτοῦ συζύγου, ΑΓΑΠΙΟΥ τε καὶ ΘΕΟΠΙΣΤΟΥ τῶν υἱῶν αὐτῶν.

» Εὐστάθιον βοῦς παγγενῆ χαλκοῦς φλέγει.
» Καὶ παγγενῆ σὺ τοῦ Θεοῦ σώζεις Λόγε.
» Εἰκάδι Εὐστάθιος γενεῆ ἅμα ἐν βοῒ καύθη.

† Οὗτος ὁ μεγαλομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Εὐστάθιος ἦτο μὲν στρατηλάτης ἐν τῇ Ῥώμῃ περιφανέστατος κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει ρ' (100.) ἐγνωρίζετο δὲ ὁ πλέον περιβόητος ἀπὸ τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, καὶ κατὰ τοὺς τρόπους καὶ γνώμην, καὶ κατὰ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην τε καὶ συμπάθειαν· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον αὐτὸς μὲν Πλακίδας, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ Τατιανή. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἐπειδὴ καὶ ἦτο κρατημένος ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ καλοκἀγαθίαν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ εἰς τὴν πίστιν κάλεσμα ἄνωθεν παρὰ Θεοῦ, καθὼς ἔλαβεν αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· διότι μίαν φορὰν, ἐνῷ αὐτὸς ἐκυνήγει καὶ ἐδίωκε μεγάλην ἔλαφον καὶ ἦτο κοντὰ διὰ νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει ἀνάμεσα εἰς τὰ δύω κέρατα τοῦ ἐλαφίου ἱστάμενον τὸν τίμιον σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις ἔλαμπεν ὑπὲρ τὸν ἥλιον· καὶ μεταξὺ βλέπει καὶ τὸν δι' ἡμᾶς σταυρωθέντα Χριστόν· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀκούει καὶ μίαν φωνὴν, ἥτις ἔλεγε ταῦτα « Πλακίδα, τί με διώκεις; ἐγώ εἰμι ὁ Χριστός. Καὶ λοιπὸν διδάσκεται τὴν εὐσέβειαν παρὰ τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος, καὶ βαπτίζεται μὲ ὅλον τὸν οἶκόν του· καὶ αὐτὸς μὲν ἀντὶ Πλακίδας μετωνομάσθη Εὐστάθιος, ἡ δὲ γυνὴ αὐτοῦ ἀντὶ Τατιανὴ μετωνομάσθη Θεοπίστη· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ, ὁ μὲν εἷς μετωνομάσθη Ἀγάπιος, ὁ δὲ ἄλλος Θεόπιστος. Μετὰ ταῦτα διδάσκεται ἀπὸ τὸν φανέντα Χριστὸν τοὺς κατὰ δοκιμὴν πειρασμοὺς, ὅσους ἔμελλε νὰ πάθῃ, ὡς ὁ Ἰώβ· καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν πειράζοντα δαίμονα. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς στερηθεὶς ὅλα, ὅσα εἶχεν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του· καὶ τὴν μὲν γυναῖκά του ἐστερήθη ἐν τῷ ταξειδίῳ ἀπὸ τὸν πλοίαρχον, βάρβαρον ὄντα καὶ ἄγριον ἄνθρωπον· τὰ δὲ δύω του παιδία, ἥρπασαν δύω θηρία, ὅτε διέβαινε τὸν ποταμόν· ἂν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἐφυλάχθησαν ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν. Ὁ δὲ ἅγιος Εὐστάθιος ἔμεινεν εἰς τὸ ἑξῆς δουλεύων μὲ μισθὸν, καὶ ἐργατικὸν βίον ζῶν ὁ πρώην πλούσιος καὶ ἀξιωματικός· καὶ ταύτην τὴν συμφορὰν ὑπέφερε γενναίως ὁ ἀδαμάντινος ὄχι εἰς ὀλίγον καιροῦ διάστημα.[1]

Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔλθωσι βάρβαροι ἐναντίον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐζητεῖτο ἐκεῖνος ὅστις ἔμεινε νὰ βοηθήσῃ εἰς τοιοῦτον βαρβαρικὸν πόλεμον, διὰ τοῦτο ἦλθεν εἰς τὴν ἐνθύμησιν τοῦ βασιλέως ὁ γενναῖος Εὐστάθιος διὰ τὰς παλαιὰς ἀνδραγαθίας καὶ νίκας του. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἔγεινεν ἔρευνα εἰς κάθε μέρος τοῦ κόσμου, καὶ μόλις ἀνεγνωρίσθη ὁ καλὸς Εὐστάθιος εἰς τοὺς βασιλικοὺς ἀνθρώπους τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν τοὺς ὁποίους ἐξέπληξε διὰ τὴν ἐλεεινὴν θεωρίαν καὶ πτωχικὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκετο. Ὅθεν πορευθεὶς εἰς τὸν βασιλέα, καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀπὸ αὐτὸν τιμηθεὶς, ἀνεβιβάσθη πάλιν εἰς τὸ πρότερόν του ἀξίωμα· καὶ σταλεὶς ἐναντίον τῶν βαρβάρων, τούτους κατὰ κράτος ἐνίκησεν· ἐπανερχόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἐκ τοῦ πολέμου, κατ' οἰκονομίαν τοῦ εὐμηχάνου Θεοῦ, εὗρηκε τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτῶν. Ὅθεν ἐμεγαλύνθη ὁ Θεὸς παρὰ πάντων διὰ τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ὅπερ εἰς αὐτὸν ᾠκονόμησεν.

Ἐπιστρέψας δὲ εἰς Ῥώμην μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του, εὗρηκε βασιλέα τὸν

ἁγίας ὁσιομάρτυρος Σωσάννης, τῆς μετονομασθείσης Ἰωάννης· διότι αὕτη γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς πληρέστερον γράφεται. Καὶ τοῦτο σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Τροφίμου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχὴ «Πρόδου τοῦ δυσσεβοῦς τὸ βασίλειον· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὄντως εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἁρμόζει ἐκεῖνο τὸ ἀπόφθεγμα ὅπερ γράφει ὁ θεῖος Χρυσόστομος « Τὴν μεγάλην καὶ φιλόσοφον ψυχὴν οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι βίῳ λυπηρῶν δύναται δακεῖν, οὐκ ἔχθραι, οὐ κατηγορίαι, οὐ διαβολαὶ, οὐ κίνδυνοι, οὐκ ἐπιβουλαί· ὥσπερ γὰρ εἰς μεγάλην τινα ἀκρώρειαν καταφυγοῦσα, ἄληπτος πᾶσίν ἐστι τοῖς κάτωθεν ἀνιοῦσιν ἀπὸ τῆς γῆς. (ὁμιλία γ'. εἰς τὴν πρὸς Φιλιππησίους) Καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς «Τὸν γὰρ χριστιανὸν καὶ ἐν τούτῳ τῶν ἀπίστων διαφέρειν χρὴ, ἐν τῷ φέρειν γενναίως ἅπαντα, καὶ τῇ τῶν μελλόντων ἐλπίδι πτερούμενον, ἀνώτερον εἶναι τῆς τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν προσβολῆς» (Ἀνδριάν. β'.)

Ἀνδριανὸν ἐν ἔτει ριζ' (117). καὶ ἀφ' οὗ ἔλαβε δωρεὰς μεγάλας διὰ τὴν νίκην του, παρακινεῖται ἀπὸ αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ καὶ εἰς τοὺς Θεοὺς, διὰ εὐχαριστίαν τῆς νίκης. Ὁ δὲ ἅγιος ἔλεγεν, ὅτι τὴν νίκην ταύτην ἔκαμε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι μὲ τὴν δύναμιν τῶν Θεῶν· ὅθεν ἐκίνησε τὸν τύραννον εἰς θυμόν· καὶ πρῶτον μὲν, στερεῖται τὸ ἀξίωμα τοῦ στρατηλάτου· ἔπειτα δὲ δίδεται τροφὴ εἰς ἄγρια λεοντάρια, ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του· καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν καὶ οἱ τέσσαρες ἀβλαβεῖς ἐκ τῶν θηρίων, διὰ τοῦτο βάλλονται ὅλοι ὁμοῦ μέσα εἰς ἓν βώδιον χάλκινον πεπυρακτωμένον· καὶ οὕτως αἱ μὲν ἱεραὶ ψυχαὶ αὐτῶν παρεδόθησαν εἰς χεῖρας Θεοῦ, τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν σώματα, διαφυλαχθέντα ἀβλαβῆ ἐκ τοῦ πυρὸς καθ' ὁλοκληρίαν, τὸν μὲν λαὸν τῶν ἀπίστων παρεκίνησαν εἰς ἔκπληξιν, καὶ πίστιν τὴν τοῦ Χριστοῦ, τοὺς δὲ χριστιανοὺς παρεκίνησαν εἰς τὸ νὰ δοξάζωσι τὸν ἅγιον Θεὸν, οἱ ὁποῖοι λαβόντες αὐτὰ, εὐλαβῶς καὶ πολυτελῶς ἐνεταφίασαν·[1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν·)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ὁμολογητῶν, ΥΠΑΤΙΟΥ ἐπισκόπου, καὶ ΑΝΔΡΕΟΥ πρεσβυτέρου.

» Ὑπὲρ πανάγνων Ὑπάτιον εἰκόνων,
» Σὺν Ἀνδρέᾳ σφάττουσιν ἄνδρες αἱμάτων.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Λυδῶν· ὅταν δὲ ἦσαν παιδία, ὑπῆγαν εἰς ἓν σχολεῖον· καὶ μὲ τὰς συνεχεῖς νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας ἃς ἔκαμνον, καὶ μὲ τὴν καθαρὰν ζωὴν, καὶ τὴν πολλὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ εἰς πάντας ἀγάπην ἃς ἐμεταχειρίζοντο οἱ ἀοίδιμοι, ὑπερέβαλον ὅλους τοὺς ἐκεῖ μαθητάς· καὶ ὁ μὲν Ὑπάτιος ἠγάπησε τὴν μοναδικὴν ζωὴν, ὁ δὲ Ἀνδρέας, ἐνεπιστεύθη τὴν διακονίαν τῆς ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἔμαθε τὴν ἐνάρετον αὐτῶν πολιτείαν, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε, καὶ τὸν μὲν Ὑπάτιον ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον, τὸν δὲ Ἀνδρέαν ἐχειροτόνησε πρεσβύτερον· ἤτοι ἱερέα.

Λέων δὲ ὁ δυσσεβὴς[2] καὶ εἰκονομάχος μαθὼν περὶ αὐτῶν, ὅτι εἶναι κήρυκες τῆς ἀληθείας, καὶ διδάσκουσι πάντας διὰ νὰ σέβωνται καὶ νὰ προσκυνῶσι τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακὴν ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξε νὰ σύρωνται κατὰ γῆς, καὶ νὰ διασπαράττωνται. Μετὰ ταῦτα, ἐξέβαλε μὲν τὰ δέρματα τῶν ἱερῶν αὐτῶν κεφαλῶν, ἐπάνω δὲ τῶν κεφαλῶν των κατέκαυσε πολλὰς ἁγίας εἰκόνας ὁ ἀλιτήριος· ὕστερον δὲ ἔχρισε τὰ γένειά των μὲ πίσσαν, καὶ ἔσυρεν αὐτοὺς διὰ μέσου τῆς πόλεως. Τελευταῖον δὲ κατέσφαξεν αὐτοὺς εἰς τὰ μέρη τὰ λεγόμενα τοῦ Ξηρολόφου· καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἀφῆκεν ὁ θηριώνυμος νὰ τοὺς ἐνταφιάσωσιν, ἀλλὰ τοὺς ἔρριψεν εἰς τοὺς σκύλους διὰ νὰ τοὺς καταφάγωσι.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΜΑΡΤΙΝΟΥ Πάπα Ῥώμης, καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ σοφωτάτου.

» Πολλὰ θλιβέντες Μάξιμος καὶ Μαρτῖνος,
» Πολλῶν ἐπαίνων ἀξιούσθων οἱ δύω.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΩΝ δύω, μαθητῶν τοῦ ἁγίου Μαξίμου.

» Ἀναστάσιοι ταὐτὰ τῷ διδασκάλῳ,
» Χαίροντες ὑπέστησαν εὐσεβοφρόνως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁμολογητῶν, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ, μαθητῶν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Μαξίμου.

» Σὺν Εὐπρεπίῳ καὶ Θεόδωρος μέγας,
» Εἵλοντο ποινὰς ὀρθοδοξίας χάριν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὁμολογηταὶ σύνοδον ποιήσαντες ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐν ἔτει χμέ (645.) ἀνεθεμάτισαν τὴν αἵρεσιν Κώνσταντος τοῦ ἐκγόνου τοῦ Ἡρακλείου, τοῦ μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ δογματίζοντος. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, πρῶτον μὲν ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην τὸν ἅγιον Μάξιμον καὶ τοὺς δύω μαθητάς του Ἀναστασίους καλουμένους, καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς θλίψεις ἃς ἐπροξένησεν, ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὴν Θράκην· καὶ πάλιν ἐκεῖθεν μετακαλέσας αὐτοὺς, καὶ βλέπων, ὅτι ἦσαν ἄφοβοι καὶ πάσης κολακείας ἀνώτεροι, τοῦ μὲν ἁγίου Μαξίμου καὶ τοῦ ἑνὸς Ἀναστασίου τοῦ μεγαλητέρου κόπτει τὰς δεξιὰς χεῖρας καὶ τὰς γλώσσας, καὶ τούτους ἐξορίζει ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους τρεῖς μαθητάς του εἰς τὴν Λαζικὴν χώραν. Καὶ ὁ μὲν θεῖος Μάξιμος, τρεῖς χρόνους περάσας εἰς τὴν ἐξορίαν, πλήρης ὢν ἡμερῶν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, ὁ δὲ

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου Εὐσταθίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. Τραϊανοῦ τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα διέποντος (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ἴσαυρος, ὁ καὶ Κόνων ὀνομαζόμενος.

πρεσβύτερος Ἀναστάσιος ὁ μαθητὴς αὐτοῦ, διαπεράσας εἴκοσι χρόνους ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος πεμφθεὶς εἰς ἓν φρούριον τῆς Θράκης, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως· ὁ δὲ Θεόδωρος, ὁ τρίτος μαθητὴς τοῦ ἁγίου, εἴκοσι χρόνους διανύσας ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· ὁ δὲ τέταρτος μαθητής του Εὐπρέπιος, ἕνα μόνον χρόνον ταλαιπωρηθεὶς ἐν τῇ ἐξορίᾳ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς τῆς ὁμολογίας στεφάνους.[1] Μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλεν ὁ αἱρετικὸς βασιλεὺς, καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην Μαρτῖνον τὸν ἁγιώτατον πάπαν, ὁμοῦ μὲ ἄλλους δυτικοὺς ἐπισκόπους· περὶ τοῦ ὁποίου εἴπομεν εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΥ καὶ ΘΑΛΛΟΥ.

» Ἀρτεμίδωρον καὶ Θαλὸν κτείνει ξίφος,
» Μὴ προσκυνοῦντας Ἄρτεμιν ξενοκτόνον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ζωῆς ῥεούσης οὐ μέλει Μελετίῳ,
» Ὅθεν τελευτᾷν πῶς ἂν εἴποις ἠγάπα.

Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Μελέτιος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐκκλησίας Κύπρου, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον ὁ ἀοίδιμος, τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν τὰ θεῖα τοῦ Χριστοῦ λόγια, καὶ νὰ διαμοιράζῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά του· οὕτω λοιπὸν ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσατο.[2]

—

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Αἰγύπτιος, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.

* » Ὁ Ἰωάννης σὺν δεκαπλῇ τετράδι,
» Στερρῶς ὑπῆλθε τὴν τομὴν τὴν ἐκ ξίφους.

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅπου ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως ὁ ἅγιος Μάξιμος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι μαζὶ μὲ τὸν ἅγιον Μελέτιον τοῦτον γράφεται παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Ἰσάκιος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου· ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Σεπτεμβρίου· τὰ αὐτὰ δὲ ἔργα, ἃ ἐποίει οὗτος, ἐποίει καὶ ἐκεῖνος· πλὴν τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους, ὃ ἔλαβεν ἐκεῖνος.

Τούτου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τὴν διὰ Χριστὸν παρρησίαν μὴ ὑπομείνας ὁ παράνομος καὶ ἀσεβὴς Μαξιμιανὸς, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν διὰ ξίφους μετὰ ἄλλων τεσσαράκοντα, ἐν ἔτει, σϞε' (295). Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΙΛΑΡΙΩΝ ὁ Κρὴς ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αωδ' (1804) ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὁ Ἰλαρίων διττὸν εἴληφε στέφος,
» Ὅσιος οἷα, καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.[1]

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, ΚΑ'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΚΟΔΡΑΤΟΥ τοῦ ἐν Μαγνησίᾳ.

* » Ἀθλητικῶν Κοδρᾶτε σῶν κηρυγμάτων,
» Ἐν οὐρανοῖς βραβεῖα πολλὰ λαμβάνεις.
» Εἰκάδι δὲ πρώτῃ Κοδρᾶτος στέφος εὕρατο ἄθλοις.

† Οὗτος ἦτον ἀνὴρ σοφὸς καὶ πολυμαθής. Γενόμενος δὲ καὶ αὐτὸς εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πλουτήσας τὴν πυρίπνοον χάριν τοῦ πνεύματος, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηναίων, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀληθῆ πίστιν Χριστοῦ, τοὺς δὲ σοφοὺς τῶν ἑλλήνων, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο μεγάλως εἰς τὴν σοφίαν των, ἀπεστόμισε καὶ κατήσχυνε μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων. Ὅθεν ἀπὸ τοὺς διώκτας τῶν χριστιανῶν τιμωρηθεὶς μὲ πέτρας, μὲ φωτίαν, καὶ μὲ πολλὰς ἄλλας βασάνους, ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν καὶ ποίμνιόν του· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν πόλιν Μαγνησίαν, ἐδίωξε καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰς διδασκαλίας του τὸ σκότος τῆς πλάνης· καὶ ὕστερον κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ καλουμένου Αἰλίου, ἐν ἔτει ριζ'. 117, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εὑρίσκεται εἰς τὴν Μαγνησίαν πηγάζον πλουσίως πᾶσαν ἰατρείαν ἀσθενείας εἰς πάντας τοὺς πλησιάζοντας εἰς αὐτὸ μετὰ πίστεως.

—

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου εὑρίσκεται ἀνέκδοτον, ὅπερ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐδιόρθωσε, καὶ ἤδη ἑτοιμάζεται διὰ τύπον μετὰ καὶ ἄλλων ἀκόμη νεοφανῶν μαρτύρων, τῶν μετὰ τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον ἀθλησάντων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Προφήτου ΙΩΝΑ.

» Ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ φεύγεις πάλαι,
» Νῦν δὲ πρόσωπον Ἰωνᾶ τούτου βλέπεις.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀμαθῆ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Γὲτ Καριαθμαοῦς, κατοικῶν πλησίον εἰς τὴν Ἄζωτον, ἥτις ἦτον πόλις τῶν ἀλλοφύλων ἑλλήνων παραθαλάσσιος· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ ἦτον ἡ χήρα ἐκείνη, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐπέμφθη ὁ Ἠλίας, ὅταν διὰ προσευχῆς του ἐγένετο πεῖνα εἰς τὴν Σαμάρειαν, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν δέκα φυλῶν· ὅθεν καὶ διὰ τὴν φιλοξενίαν ἐκείνην εὐλόγησε τὸν καμψάκην ἤτοι τὸ ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου, καὶ τὴν ὑδρίαν τοῦ ἀλεύρου· ὥστε οὔτε εὐκέρωσεν οὔτε ὠλιγόστευσεν ἐν ὅσῳ ἐπεκράτει ἡ πεῖνα.[1] Οὗτος ὁ Ἰωνᾶς εἶναι ὁ υἱὸς τῆς προρρηθείσης χήρας, τὸν ὁποῖον παραδόξως ἀνέστησεν ὁ Ἠλίας ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὁ καιρὸς τῆς πείνης, ἐσηκώθη καὶ ὑπῆγεν εἰς γῆν Ἰούδα, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευε μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐπειδὴ δὲ ἐπροστάχθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν Νινευῒ τὴν καταστροφὴν, ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ μετ' ὀλίγον, δὲν ὑπήκουσεν. Ὅθεν φεύγων ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ, καὶ περιπεσὼν εἰς μεγάλην τρικυμίαν τῆς θαλάσσης, καὶ γνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν ναυτῶν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς τρικυμίας, ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ εὐθὺς κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καταπίνει αὐτὸν ἓν μέγα κῆτος. (Τὸ ὁποῖον, τινὲς μὲν ὀνομάζουν φάλαιναν, τινὲς δὲ χαβιντόγιον·)[1] μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ξερασθεὶς ἀπὸ τὸ κῆτος, προετύπωσε τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πορευθὺς λοιπὸν καὶ μὴ θέλων εἰς Νινευῒ, ἐκήρυξεν ὅτι μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔχει νὰ καταστραφῇ ἡ πόλις ἐκείνη. Ἐπειδὴ δὲ μετενόησαν οἱ Νινευῖται, δὲν ἠφάνισεν αὐτοὺς ὁ Θεός.

Ὅθεν ὁ Ἰωνᾶς ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτήν· ἀλλὰ λαβὼν τὴν μητέρα του, ὑπῆγεν εἰς Ἀσσοὺρ, χώραν τῶν ἀλλοφύλων, ἐπιλέγων τοῦτον τὸν λόγον· «οὕτω θέλω σηκώσει ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου τὸν ὀνειδισμὸν καὶ τὴν ἀτιμίαν, ὅτι ἐφάνην ψεύ-

---

[1] Περὶ τοῦ Ἰωνᾶ ταῦτα λέγει ὁ Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. Ὅτι ἂν καὶ ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος λόγοις Ἑβραίων πειθόμενος ὑπέλαβεν ὅτι ὁ Ἰωνᾶς ἦτον υἱὸς τῆς χήρας, ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτον Τύριος ἢ Σιδώνιος, ἀλλ' Ἰουδαῖος, ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων, Ἀμεσίου, καὶ Ἱεροβοάμου. Τὸν ὁποῖον ἀποκαμόντα ἀπὸ τὰ δεινὰ, διήγειρεν ὁ Ἰωνᾶς καὶ θάρρος ἐνέθηκεν εἰς αὐτὸν κατὰ τῶν Σύρων, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἰώσηπος. Ἐξέβρασε δὲ αὐτὸν τὸ κῆτος εἰς τὰς ὄχθας τῆς Παλαιστίνης, ἢ εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, ὡς λέγει ὁ Ἰώσηπος. Καθότι καὶ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν πηγαίνει τὶς εἰς τὴν Νινευΐ. Προέλαβε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Κυρίου σάρκωσιν χρόνους σχεδὸν ὀκτακοσίους, κατά τινας. Ἰωνᾶς δὲ σημαίνει ἑλληνιστὶ περιστερά. Ὅρα περὶ τούτου καὶ ὅσα εἴπομεν ἡμεῖς εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῆς ϛ΄. ᾠδῆς τῆς στιχολογίας, ἥτις ἐστάλη διὰ νὰ τυπωθῇ. Ὅτι δὲ οἱ Νινευῖται ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας, καὶ διὰ τοῦτο κατεποντίσθη ἡ πόλις αὐτῶν, ἐπροφήτευσεν ὁ Προφήτης Ναούμ, ὀνομάζων αὐτὴν πόλιν αἱμάτων, ὅλην ψευδῆ καὶ ἀδικίας πλήρη (κεφ. γ΄. 1) καὶ ἀκολούθως λέγει· « Πᾶς ὁ ὁρῶν σε καταδύσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐρεῖ· δειλαία Νινευῒ, τίς στενάξει αὐτήν; οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου· ἐφλέγμανεν ἡ πληγή σου. Καὶ ὁ Τωβὶτ εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τωβίαν. « Ἄπελθε εἰς τὴν Μηδίαν, τέκνον, ὅτι πέπεισμαι ὅσα ἐλάλησεν Ἰωνᾶς ὁ προφήτης περὶ Νινευῒ, ὅτι καταστραφήσεται· ἐν δὲ τῇ Μηδίᾳ ἔσται εἰρήνη μᾶλλον ἕως καιροῦ.» (Τωβὶτ ιδ΄. 4.) Ἐκήρυξε δὲ οὗτος πρὸς τοὺς Νινευΐτας διὰ τῆς ἐγχωρίου γλώσσης. Ἡ τῆς Νινευῒ δὲ διάλεκτος ἦτον Ἀσσύριος, ἥτις ὀλίγον διαφέρει τῆς Ἑβραϊκῆς, ὡς λέγει Κλήμης ὁ Κανόνικος. Ὅρα καὶ εἰς τὴν α΄. Δεκεμβρίου τὰς ὑποσημειώσεις εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Ναούμ.

[1] Χάριν τῶν φιλολόγων καὶ περιέργων, προσθέτομεν ἐνταῦθα ὀλίγα τινα περὶ τῶν κητῶν. Τὰ κήτη εἶναι μεγαλίτερα ἀπὸ κάτεργον (πλοῖον), κατὰ τὸν Θεοκλῆν· πεντάκις μεγαλίτερα ἀπὸ τὸν ἐλέφαντα, κατὰ τὸν Αἰλιανόν· εἶναι πεντήκοντα πηχῶν εἰς τὸ μάκρος, κατὰ τὸν Ἐρατοσθένη. Καὶ εἰκοσιπέντε ὀργυιῶν ἤτοι ἑκατὸν πηχῶν, κατὰ τὸν Νέαρχον. Καὶ ἑξακοσίων ποδῶν, κατὰ τὸν Ὀνησίκρατον καὶ Ὀρθαγόραν· καὶ τεσσάρων πλέθρων· ἤτοι χιλίων ποδῶν τὸ μάκρος, καὶ πεντακοσίων τὸ πλάτος. Ὅθεν καὶ οἱ θεῖοι Πατέρες τοῖς παλαιοῖς τούτοις ἑπόμενοι, παραδίδουσι μεγέθη ὑπερβολικὰ τῶν κητῶν. Ὁ μὲν γὰρ μέγας Βασίλειος λέγει, ὅτι τὰ κήτη παρομοιάζουν μὲ τὰ μεγάλα βουνὰ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος, καὶ φαίνονται ὡσὰν νησία. (ὁμιλ. ζ΄. εἰς τὴν ἑξαήμερ.) Ὁ δὲ Ἀμβρόσιος, ὅταν, λέγει τὰ, κήτη κολυμβοῦν ἐπάνω εἰς τὰ κύματα, νομίζει τις ὅτι εἶναι νησία, καὶ βουνὰ ὑψηλότατα φθάνοντα ἕως τοῦ οὐρανοῦ μὲ τὰς ἄκρας κορυφάς των. Λέγει δὲ καὶ ὁ Ἀντιοχείας Εὐστάθιος (εἰς τὴν ἑξαήμερ.) ὅτι ἓν κῆτος ἀσπιδοχελώνη καλούμενον, εἶναι τόσον μεγάλον, ὥστε φαίνεται εἰς τοὺς ναύτας ὡς νησίον. Ἀλλὰ καὶ νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι εἰς τὴν Σαντονίαν πόλιν τῆς Γαλλίας ἐν τῷ Βρετανικῷ Ὠκεανῷ εὑρισκομένην, ἁλιεύθη ἓν κῆτος ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσι κατὰ τὸν Σκαλίγερον. Καὶ ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ ἁλιεύθη ἄλλο, ἑκατὸν πηχῶν μῆκος ἔχον κατὰ τὸν Ζεϊγλέρον. Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ διηγοῦνται οἱ καθ' ἑκάστην ἁλιεύοντες τὰ κήτη τὰ καλούμενα Φαλαίνας. (Ὅρα εἰς τὰς σημειώσεις τοῦ Θεοτόκη ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκ.)

στης, διότι ἐπροφήτευσα μὲν ἐναντίον τῆς πόλεως Νινευΐ, δὲν ἀλήθευσεν ὅμως ἡ προφητεία μου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, καὶ ἔθαψεν αὐτήν, τότε ὕπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς γῆν Σαραὰρ [1] πλησίον εἰς τὴν Βάλανον τῆς Δεβόρρας, ὅπου ἀποθανών, ἐνεταφιάσθη ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ Κενεζαίου, ὅστις ἔγεινε Κριτὴς εἰς μίαν φυλὴν τῶν Ἑβραίων κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρχίας. Προφητεύων δέ, εἶπεν ὅτι ἔχει νὰ ἀκολουθήσῃ σημεῖον θαυμάσιον καὶ τερατῶδες ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ὅλης τῆς γῆς, ἤγουν ὅτι, ὅταν ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι μίαν πέτραν νὰ φωνάζῃ ἐλεεινῶς μὲ μίαν λεπτὴν φωνήν, καὶ ἕνα κάνθαρον νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸ ξύλον πρὸς τὸν Θεόν, τότε ἂς ἠξεύρουν, ὅτι εἶναι ἐγγὺς ἡ σωτηρία. Τότε ἔχουν νὰ ἰδοῦν καὶ τὴν Ἱερουσαλὴμ κατακρημνισμένην ἕως εἰς τὰ θεμέλια· καὶ θέλουν ἔλθει εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ ἔθνη νὰ προσκυνήσουν τὸν Κύριον· καὶ θέλουν μεταθέσει τὰς πέτρας αὐτῆς κατὰ τὰς δυσμὰς τοῦ ἡλίου, καὶ τότε ἔχει νὰ γένῃ ἡ προσκύνησις τοῦ Ἠλειμμένου, ἤτοι τοῦ Μεσσία· καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ θέλει γένῃ σιγχαμερά, διότι θὰ ἐρημωθῇ, καὶ θὰ κατοικήσουν εἰς αὐτὴν θηρία. Καὶ τότε θέλει ἔλθῃ τὸ τέλος κάθε πνοῆς. [2]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΝΑ τοῦ Σαββαΐτου πατρὸς Θεοδώρου, καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν.

» Ἀφεὶς Ἰωνᾶς ἀστάτου βίου τόπον,
» Ἑστῶτα καὶ βέβαιον εὑρίσκει τόπον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτον πρεσβύτερος ἐν ἔτει, ωκθ' (829) πατὴρ γνήσιος χρηματίσας τῶν ὁσιωτάτων καὶ μακαριωτάτων ὁμολογητῶν, Θεοδώρου λέγω, καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν, ὧν τὰ πρόσωπα ἐπέγραψε Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος. Οὗτος λοιπὸν μεταβὰς εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ γενόμενος μοναχός,

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Σενάαρ.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ὅπερ ὁ Ἰωνᾶς ἐπροφήτευσε, δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν, φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ἄλλας προφητείας ἐποίησεν, αἵτινες οὐ σώζονται τώρα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, καὶ Θεοφύλακτον Βουλγαρίας, συμπεραίνων τοῦτο ἀπὸ ἐκεῖνο ὅπερ γράφεται εἰς τὰς βασιλείας περὶ αὐτοῦ «Αὐτὸς (ὁ Ἱεροβοὰμ) ὃς ἐπέστησε τὸ ὅριον Ἰσραὴλ ἀπὸ εἰσόδου Αἰμὰθ ἕως τῆς θαλάσσης τῆς Ἄραβα κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ, ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ Ἰωνᾶ υἱοῦ Ἀμαθὶ τοῦ προφήτου ἐν Γεχθοφέρ.» (δ'. Βασιλ. ιδ'. 25.) οὗτος ὁ λόγος οὐχ εὑρίσκεται εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ἰωνᾶ.)

ἀπέκτησεν ἄκραν πρὸς τὸν Θεὸν εὐλάβειαν· καὶ ἀφ' οὗ ἐκατόρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, μὲ καλὸν γηρατεῖον ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Εὐσέβιον κτείνουσι δυσσεβεῖς ξίφει,
» Τὸν εὐσεβῶς βιοῦντα καὶ Χριστοῦ φίλον.

Οὗτος ὁ ἅγιος αὐτοκάλεστος ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Φοινίκης, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· τί ἀνόητον ἔργον κάμνεις, καὶ διώκεις, ὦ ἄρχων τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ; ὁ δὲ ἄρχων θυμωθείς, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς καὶ νὰ ξεσχίζεται· εἶτα μὲ τρίχινα πανία ἑνωμένα ὁμοῦ μὲ ἅλας, νὰ τρίβωνται τὰ πληγωμένα μέλη του. Ὁ δὲ μάρτυς ἔχαιρε καὶ ἠγαλλιᾶτο ὡς ἂν ἦτον ἄλλος ὁ πάσχων, καὶ ὄχι αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ὁ δὲ ἄρχων ἀπορῶν καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσουν αὐτόν. Καὶ οὕτω ὁ μακάριος ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, διὰ νὰ λάβῃ τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΣΕΒΙΟΣ, ΝΕΣΤΑΒΟΣ καὶ ΖΗΝΩΝ οἱ αὐτάδελφοι, λίθοις τελειοῦνται.

» Εὐσέβιος, Νέσταβος, ἀλλὰ καὶ Ζήνων,
» Δι' εὐσεβῆ θνήσκουσιν πίστιν ἐκ ξίφους. [1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΣΑΚΙΟΣ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν μόσχον Ἰσάκιε τὸν θεῖον θύων,
» Ξίφει δι' αὐτὸν οἷά περ μόσχος θύῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος καὶ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Ἰσάκιος γέγονεν ἐπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας, εὐλαβὴς ὢν καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν· εἶχε δὲ ἔργον ἀκατάπαυστον τὸ νὰ διδάσκῃ τὸν λαὸν τὰ θεῖα λόγια τοῦ Χριστοῦ, καὶ προσέτι νὰ διαμοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχούς. Οὕτω δὲ ποιῶν εἰς ὅλην του τὴν ζωήν, τελευταῖον ὑπὸ τῶν ἀπίστων θανατώνεται μὲ τὸ ξίφος, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθησε Κύριον ἐκδημεῖ.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΙΣΚΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Φέρων ὕδωρ ζῶν Πρίσκος ἐν τῇ καρδίᾳ,
» Ἐμπρησμὸν οὐ δέδοικε τὸν τοῦ σαρκίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τῶν Μαρτύρων τούτων τὸ μαρτύριον, γράφει ὁ Σωζόμενος, βιβλ. Ε'. κεφ. η'.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἓξ ΜΑΡΤΥΡΩΝ, ὑπασπιςῶν ὄντων τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟή (298).

» Ὑπὲρ Θεοῦ κλίναντος ἐν ξύλῳ κάραν,
» Ἓξ μάρτυρες κλίνουσι τὴν κάραν ξίφει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, ΚΒ'. τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν λουτρῷ σφοδρῶς πυρωθέντι τελειωθέντος. [1]

» Φωκᾶ τὸ λουτρὸν σμήγματος παντὸς δίχα,
» Λουτρὸν γὰρ ἦν ἀγῶνος, οὐ καθαρσίου.
» Εἰκάδι δευτερίῃ λοετρὸν πέφνεν ἔνδοθι Φωκᾶν.

† Οὗτος ἐγένετο υἱὸς Παμφίλου καὶ Μαρίας, καταγόμενος ἐκ πόλεως Σινώπης, ἀρχαίας καὶ περιφανοῦς οὔσης κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν. Εὐθὺς δὲ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα θαύματα. Ἔπειτα δὲ ἔγεινε καὶ ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας μὲ τὰ θεῖά του λόγια καὶ μὲ τὰ ὑπερφυσικά του τεράστια· πάντοτε δὲ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργει ἕως ἐσχάτης του ἀναπνοῆς. Ἀπεκαλύφθη δὲ εἰς αὐτὸν τὸ μαρτυρικὸν τέλος ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ μὲ τοιοῦτον σημεῖον παράδοξον· μία περιστερὰ ἐλθοῦσα, ἐκάθισεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του, καὶ βαλοῦσα εἰς αὐτὴν στέφανον, ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ εἶπε· Ποτήριον ἐκεράσθη εἰς σὲ, καὶ πρέπει νὰ τὸ πίῃς· καὶ τῇ ἀληθείᾳ τὸ τοιοῦτον ποτήριον τοῦ μαρτυρίου ἠξιώθη νὰ πίῃ ὁ ἀοίδιμος ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Τραϊανοῦ, ἐν ἔτει, ρα' (101).

Οὗτος δὲν εἶναι ὁ κηπουρὸς Φωκᾶς, ὁ ἐκ τῆς αὐτῆς Σινώπης καταγόμενος καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν καὶ αὐτὸς ἑορταζόμενος. Ἀλλὰ ἄλλος, διαλάμπων μὲ πολιτείαν καθαρὰν, καὶ μὲ ἀρετὰς διαφόρους. Οὗτος λοιπὸν ἐφέρθη εἰς τὸν ἔπαρχον Ἀφρικανὸν, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐθεολόγησε, καὶ παρρησίᾳ ἐδίδαξε τὴν εἰς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀφρικανὸς ἐτόλμησε νὰ βλασφημήσῃ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἅγιον, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἔγεινε σεισμὸς μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔπεσαν κάτω νεκροὶ ὅ,τε ἔπαρχος, καὶ οἱ στρατιῶται αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ ἅγιος τὸν ἀνέστησεν, ἐπειδὴ παρεκάλεσεν αὐτὸν ἡ γυνὴ τοῦ ἐπάρχου· μετὰ ταῦτα ἐφέρθη ὁ ἅγιος εἰς τὸν βασιλέα Τραϊανόν· καὶ ἐπειδὴ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ ἐξέσχιζον· ὕστερον ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἄσβεστον, ἐπειδὴ καὶ ἐπέμενεν ἀνδρείως ὁμολογῶν τὸν Χριστόν.

Τελευταῖον δὲ ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς λουτρὸν, τὸ ὁποῖον ἐκάη πολλὰ δυνατά. Ὅθεν ἐκεῖ μέσα παρέδωκεν εἰς χεῖρας Θεοῦ τὴν ψυχήν του ὁ γενναῖος ἀγωνιστής. Πολλὰ δὲ θαύματα καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἔκαμεν ὁ τρισόλβιος, καὶ εἰς τοὺς ἐν θαλάσσῃ κινδυνεύοντας, συμπλέων μὲ αὐτοὺς καὶ διασώζων εἰς τοὺς λιμένας τὰ πλοῖά των· καὶ εἰς τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν καθ' οἷον δή τινα τρόπον, ταχὺς καὶ θερμὸς βοηθὸς εἰς τούτους γενόμενος. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΩΚΑ τοῦ κηπουροῦ ξίφει τελειωθέντος.

» Ἤδει χάριν σοι σοῦ χάριν θνήσκων Λόγε,
» Φωκᾶς ὁ μάρτυς τῷ διὰ ξίφους τέλει.

Καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Σινώπην· ἡ τέχνη αὐτοῦ ἦτον ἡ ἐργασία τῆς γῆς· ἔχων δηλαδὴ κηπεῖον [2] ἤγουν κῆπον πολλὰ μικρὸν, κατεγίνετο εἰς αὐτὸν, καὶ ὅ,τι κέρδος ἐλάμβανεν ἀπὸ αὐτὸν τὸ εἶχε κοινὸν μὲ τοὺς πτωχούς· ἤγουν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν ἐρχόμενοι πτωχοὶ ἐκυβερνῶντο ἀπὸ τὸν κῆπόν

---

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Φωκᾶς φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ἰουλίου, διὰ ταῦτα τὰ αἴτια, α') διότι καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνος εἶναι ἱερομάρτυς. β') διότι καὶ οἱ δύω ἦσαν ἐπὶ Τραϊανοῦ βασιλέως. γ') διότι τὸ αὐτὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου ἔλαβον. δ') καὶ διότι τὸ αὐτὸ δίστιχον ἰαμβικὸν γράφεται καὶ εἰς τοὺς δύω. Ἴσως δὲ, νῦν μὲν ἡ ἄθλησις αὐτοῦ ἑορτάζεται, τότε δὲ, ἡ ἀνακομιδή του, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται προσδιορισμένως, ὅτι ἐστὶν ἡ ἀνακομιδὴ αὐτοῦ. Ὅρα ἐκεῖ καὶ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐνήργησεν ὁ Ἅγιος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου ἱερομάρτυρος Φωκᾶ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Ἀστέριος ὁ Ἀμασείας ἐπίσκοπος· οὗ ἡ ἀρχή, « Ἱερὸς μὲν καὶ θεσπέσιος ἅπας·» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ὅρα σελ. 18 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετίου). Ὀνομάζει δὲ ὁ Ἀστέριος ἐκεῖ τὸν ἱερομάρτυρα τοῦτον Φωκᾶν, στύλον, καὶ ἑδραίωμα τῶν θείων τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν· (σελ. 955 τῆς δωδεκαβίβλου). Ὁ δὲ Χρυσόστομος λόγον πανηγυρικὸν ἔχει εἰς τοῦτον· οὗ ἡ ἀρχὴ », Λαμπρὰ γέγονεν ἡμῖν χθὲς ἡ πόλις (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδ.)

[2] Ἐσφαλμένως δὲ γράφεται ἔν τε τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, στυππίον.

του. Οὐ μόνον δὲ αὐτὸν τὸν αἰσθητὸν κῆπον ἐκαλλιέργει ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὸν νοητὸν τῆς ψυχῆς. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἦτον γνήσιος δοῦλος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μηνύεται ὡς τοιοῦτος εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Σινώπης ὅστις ἦτον ἕλλην. Ὁ ὁποῖος παρευθὺς ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Ἐκεῖνοι δὲ ἀπελθόντες, ἔμειναν εἰς τὸν οἶκον τοῦ παρ' αὐτῶν ζητουμένου Φωκᾶ, χωρὶς νὰ ἠξεύρουν· ὁ δὲ ἅγιος δεξιωσάμενος αὐτοὺς καὶ ἀναπαύσας κατὰ τὴν δύναμίν του, τοὺς ἠρώτα, ποῖοι εἶναι, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθον εἰς τὴν Σινώπην. Οἱ δὲ στρατιῶται ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπόθεσιν, ὅτι ζητοῦν τὸν Φωκᾶν διὰ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Τοῦτο ὡς ἤκουσεν ὁ τοῦ Κυρίου θεράπων, εὐθὺς ἡτοίμασε τὸν τάφον του· καὶ οὕτως ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς στρατιώτας, ὅτι αὐτὸς εἶναι ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον ζητοῦν· οἱ δὲ στρατιῶται τοῦτο ἀκούσαντες ἔξαφνα, ἐπληγώθησαν τὴν καρδίαν ἀπὸ τὴν λύπην των, ἐνθυμούμενοι τὴν λαμπρὰν φιλοξενίαν καὶ δεξίωσιν, ἣν ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος. Ὅθεν δὲν ἤθελον κατ' οὐδένα τρόπον νὰ θανατώσουν αὐτὸν κατὰ τὴν προσταγὴν τὴν ὁποίαν εἶχον. Ἔλεγον δὲ εἰς τὸν Μάρτυρα, ὅτι ἔχουσιν εὔλογον ἀπολογίαν διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν ἄρχοντα, ὅτι ἐκοπίασαν μὲν πολλὰ καὶ ἠρεύνησαν· ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθηκαν νὰ εὕρωσι τὸν ζητούμενον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος παρεκάλεσεν αὐτοὺς διὰ νὰ τὸν θανατώσουν, τούτου χάριν ἔκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλήν· καὶ οὕτως ἐπροσφέρθη κεχαρισμένη θυσία εἰς τὸν Θεόν, καὶ εὐάρεστος. [1]

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΙΣΑΑΚ καὶ ΜΑΡΤΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Ἰσαάκ.

» Πάθους τὸ λεῖπον Ἰσαὰκ Σάρρας τέκνου,
» Σφαγεὶς ἀνεπλήρωσεν Ἰσαὰκ νέος.

Εἰς τὸν Μαρτῖνον.

» Χριστοῦ τὸ θάρσος ἐμπνέοντος ὑψόθεν,
» Πρὸς τὴν σπάθην ἔσπευδεν ἐκπνεῖν Μαρτῖνος.

Μνήμη τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω ὁσίου ΚΟΣΜΑ τοῦ Ζωγραφίτου, ἀσκήσαντος ἐν ἔτει ͵αφκγ' (1523).

✝ » Μύσας τὸ ὄμμα σώματος βλέπεις ἄνω,
» Κοσμᾶ ὁσίε τὸ πρόσωπον Κυρίου. [1]

Οἱ ΕΙΚΟΣΙΕΞ ὁσιομάρτυρες Ζωγραφῖται, οἱ ἐλέγξαντες τοὺς Λατινόφρονας, τόν τε βασιλέα Μιχαὴλ καὶ πατριάρχην Βέκκον ἐπάνωθεν τοῦ πύργου πυρὶ τελειοῦνται. [2]

» Ὡς πυρίκαυστοι θυσίαι τῷ Κυρίῳ,
» Οἱ εἰκοσιὲξ ὠράθησαν εἰκότως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ'. ἡ σύλληψις τοῦ τιμίου προφήτου ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Ἀνδρὶ προφήτῃ χρησμὸς ἐξ Ἀρχαγγέλου,
» Τεκεῖν προφήτην, καὶ προφήτου τι πλέον.
» Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ γαστὴρ λάβε Πρόδρομον εἴσω.

✝ Ὅταν ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεός, ὁ τοῦ Πατρὸς μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος, ἔμελλε νὰ καταβῇ ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, καὶ νὰ συλληφθῇ ἀσπόρως καὶ παραδόξως εἰς τὴν παρθενικὴν κοιλίαν τῆς Παναμώμου αὐτοῦ Μητρός, ἠθέλησε νὰ προβεβαιώσῃ τὴν ἐν τῇ Παρθένῳ ἰδικήν του ἄσπορον σύλληψιν, μὲ ἄλλο θαῦμα παράδοξον. Τούτου χάριν προτήτερα ἀπὸ μῆνας ἓξ τῆς ἰδικῆς του συλλήψεως, ἐμήνυσε διὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ εἰς τὸν προφήτην καὶ ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὅστις εὑρίσκετο τότε εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐθυμία, καὶ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἐπροσηύχετο [3], ἐμήνυσε λέγω εἰς αὐτὸν τὴν παρά-

---

[1] Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις περὶ τῆς Δροσίδος θυγατρὸς τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ τῶν πέντε Κανονικῶν· διότι τούτων ἡ μνήμη γίνεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου.

[1] Ὅρα τὸν βίον τούτου ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Νέῳ Ἐκλογίῳ.

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγειορειτῶν Πατέρων.

[3] Καιρὸς δὲ ἦτο τότε ἡ δεκάτη τοῦ ἑβδόμου μηνὸς ἀπὸ τὸν μάρτιον· ἤτοι ἡ δεκάτη τοῦ καθ' ἡμᾶς σεπτεμβρίου· διότι οὕτω ὁ νόμος προστάζει. « Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ τῇ δεκάτῃ τοῦ μηνός, ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἤτοι νηστεύσετε) . . . ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ὑμῶν (Λευϊ. ις'. 29). Ὅθεν καὶ ὁ μακάριος Θεοδώρητος τὸ ῥηθὲν κεφάλαιον ἑρμηνεύων, λέγει ». Ἐδίδαξε δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ ὁ μακάριος Λουκᾶς, τὰ κατὰ τὸν Ζαχαρίαν διηγούμενος, τὸν Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ πατέρα· κατὰ τοῦτον γὰρ τὸν καιρὸν κἀκεῖνος εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων εἰσελήλυθε. καὶ τῆς Ἀγγελικῆς ὀπτασίας ἀπήλαυσεν.» Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ αὐτοῦ Σεπτεμβρίου ἤγγιζεν ἡ ἑορτὴ τῆς Σκηνοπηγίας, ἥτις ἐκράτει ἑπτὰ ἡμέρας· δηλαδὴ ἀπὸ τῆς δεκάτης πέμπτης ἕως τῆς εἰκοστῆς πρώτης (συμποσουμένης καὶ τῆς δεκάτης πέμ-

δοξον σύλληψιν τοῦ ἰδικοῦ του Προδρόμου· ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ γένῃ ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς στείρας καὶ γηραλέας γυναικός του τῆς Ἐλισάβετ, τὴν ὁποίαν σύλληψιν ἑορτάζομεν σήμερον. Ὁ δὲ Ζαχαρίας, ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὴν παρ' ἐλπίδα ταύτην ἀγγελίαν τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, διὰ τοῦτο κατεδικάσθη μὲ τὴν ἀφωνίαν καὶ σιωπὴν, ἕως οὗ νὰ εἰδῇ διὰ τῶν ἔργων γενόμενον τὸ Ἀρχαγγελικὸν μήνυμα. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΔΡΕΑΣ λόγχῃ τελειοῦται.

» Ὑπὲρ νυγέντος, πρὶν μιᾷ λόγχῃ Λόγου,
» Λόγχαις νυγεὶς ἤνεγκε διτταῖς Ἀνδρέας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἔχθραν πλάνη θεὶς καὶ σφαγεὶς Ἰωάννης,
» Σφάττει τὸν ἐχθρὸν, καὶ σὺν αὐτῷ τὴν πλάνην.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΠΕΤΡΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ [2] τὰ μέλη ἐκκοπέντες τελειοῦνται.

» Ἀντώνιος καὶ Πέτρος ὡς στερραὶ πέτραι,
» Πρὸς τὰς μεληδὸν ἐκκοπὰς ἐκαρτέρουν.

† Ὅταν ὁ μακεδὼν Βασίλειος ἐβασίλευσεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐν ἔτει ωξζ'. 867. Τότε εἰς ὅλην τὴν Ἀφρικὴν ἐξουσίαζον οἱ ἀγαρηνοί. Τῶν ὁποίων ἄρχων ἦτον ὁ θηριώδης ἐκεῖνος καὶ ὠμότατος Ἀβραχίμ. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἐπολέμησε τὰς Συρακούσας, αἱ ὁποῖαι εἶναι μητρόπολις τῆς νήσου Σικελίας, ἐπῆρεν ἀπὸ ἐκεῖ αἰχμάλωτον τὸν ἄνω εἰρημένον Ἰωάννην, ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς του Πέτρον καὶ Ἀντώνιον, νέαν ἔχοντας τὴν ἡλικίαν. Ὅθεν τοὺς παρέδωκεν εἰς διδάσκαλον ἀγαρηνὸν, διὰ νὰ μανθάνουν τὰ ἰδικάτων γράμματα. Ὅταν δὲ οἱ νέοι ἔφθασαν εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν καὶ ὑπερέβαλον τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, τότε ὁ τύραννος θαυμάζων διὰ τὰ τοιαῦτα προτερήματά των, τὸν μὲν Ἀντώνιον κατέστησε Γενικὸν, τὸν δὲ Πέτρον κατέστησε Σακελάριον. Οὗτοι λοιπὸν κρυφίως μὲν ἦσαν χριστιανοὶ, εἰς τὸ φανερὸν δὲ ὑπεκρίνοντο τὴν τῶν ἀγαρηνῶν θρησκείαν. Πλὴν δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἦναι κρυμμένοι ἕως τέλους. Διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἔμαθε τοῦτο ὁ Ἀβραχὶμ, ἐθυμώθη καὶ παρευθὺς ἐσφάλισε τοὺς πόδας τῶν ἁγίων εἰς τὸ ξύλον τὸ τιμωρητικὸν, καὶ ἔδειρεν αὐτοὺς μὲ ἀκανθωτὰ ῥαβδία.

Ὅθεν ὁ μὲν μακάριος Ἀντώνιος, λαβὼν τετρακοσίας πληγὰς εἰς τοὺς πόδας καὶ καταπληγωθεὶς ἀπὸ αὐτὰς, εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. Ἔπειτα βάλλεται ἐπάνω εἰς ὄνον, καὶ δεθεὶς εἰς τὸ σαμάριον μὲ σχοινία, πομπεύεται διὰ μέσου ὅλης τῆς πόλεως. Ὁ δὲ Πέτρος ξεγυμνωθεὶς δέρεται μὲ ῥαβδία εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὴν ῥάχιν. Ἔπειτα ῥίπτεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀντώνιον εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλει αὐτοὺς ὁ τύραννος ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ κατασυντρίβει μὲ ξύλα σκληρὰ τοὺς πήχεις τῶν χειρῶν αὐτῶν ἕως τοὺς ὤμους· ὁμοίως συντρίβει καὶ τοὺς δακτύλους καὶ τὰς παλάμας των. Ἔπειτα συνθλᾷ καὶ τὰ μηρία καὶ πόδας, ὥστε τὰ μὲν ξηρὰ κόκκαλά των ἔγειναν ἁπαλὰ ὡς σάρκες, αἱ δὲ σάρκες αὐτῶν ἔγειναν πάλιν ὡς πηλός· καὶ τόσον πολλὰ ἐξυμώθησαν μὲ τὸ αἷμα, ὥστε ἔγιναν ἓν μίγμα.

Ἔπειτα ἐπροσκάλεσεν ἕνα χαλκέα ὁ τύραννος καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ μίαν λαβίδα πεπυρωμένην, καὶ μὲ αὐτὴν (ὢ σκληροτάτης ψυχῆς, τῆς καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ὑπερβαινούσης!) νὰ κόψῃ τοὺς ὄρχεις αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς βάλῃ μέσα εἰς τὰ στόματά των. Καὶ οὕτως οἱ γενναιότατοι τοῦ Κυρίου ἀθληταὶ ἐτελειώθησαν μὲ ταύτην τὴν πολυώδυνον βάσανον, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὕστερον δὲ ἔσυρε πλησίον του ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος τὸν πατέρα αὐτῶν Ἰωάννην, καὶ γυρίσας ὀπίσω τὸν τράχηλον τοῦ ἀοιδίμου μὲ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα, ἐνέπηξε μέσα εἰς τὸν φάρυγγα ἐκείνου τὴν ἰδικήν του μάχαιραν· καὶ οὕτω σπαράττων ὁ τρισόλβιος ὡς τὸ ὀψάριον, ἐπάνω εἰς τὰ σώματα τῶν ἰδίων

πτης) οὕτω γὰρ ὁ νόμος κελεύει. « Τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς τοῦ ἑβδόμου τούτου ἑορτὴ σκηνῶν, ἑπτὰ ἡμέρας τῷ Κυρίῳ (Λευϊ. κγ'. 34.) Διὰ τοῦτο φαίνεται, ὅτι ὁ Ζαχαρίας ὑπομείνας ἐν τῷ ναῷ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Σκηνοπηγίας, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην, ἢ εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ σεπτεμβρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην σεπτεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ προφήτου Ζαχαρίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου ἔγεινεν ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, κατὰ τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἔχει δύω λόγους πανηγυρικοὺς εἰς τὴν σύλληψιν ταύτην τοῦ Προδρόμου· ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη, «Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς ἀνυπότακτον ὅροις· τοῦ δὲ ἑτέρου, «Εὔκαιρος ἡμέρα. (σῴζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ Θεοφάνης ὁ ἀρχιεπίσκοπος Καππαδοκίας, οὗ ἡ ἀρχὴ, «Χαίρετε ἐν Κυρίῳ. (σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Εὑρίσκεται δὲ ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῶν χρυσοστομικῶν καὶ λόγος Γ'. τοῦ Χρυσοστόμου· οὗ ἡ ἀρχὴ, «Μωϋσῆς ὁ μέγας, ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων.

[2] Ἐν δὲ τοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς Ἀντωνῖνος οὗτος γράφεται.

του τέκνων, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. Μετὰ ταῦτα ἀνάψας ὁ δυσσεβέστατος πυρὰς, κατέκαυσεν ὅλα ὁμοῦ τὰ τῶν μαρτύρων σώματα.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀνδρέας γέρων ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, παρεστάθη ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ μιαροῦ Ἀβραχίμ. Καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν πρῶτον μὲν ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε πολλοὺς χρόνους, ἕως οὗ κατεξηράνθη ὅλος ἀπὸ τὴν πεῖναν, καὶ δίψαν, καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας ταλαιπωρίας τῆς φυλακῆς. Τελευταῖον δὲ, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, τί ἔκαμε τὸ ἄσπλαγχνον θηρίον; ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἄλογον, καὶ λαβὼν ἀκόντιον, ἔστησε τὸν ἅγιον κατ' εὐθεῖαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν δρόμον. Ἔπειτα τρέχων μὲ τὸ ἄλογον, κτυπᾷ εἰς τὸ στῆθος τὸν μάρτυρα μὲ τὸ ἀκόντιον. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐφώναζεν ἀπὸ καρδίας ὁ ἅγιος μίαν φωνὴν εὐχαριστήριον εἰς τὸν Θεὸν, διὰ τοῦτο γυρίζει ὁ αἱμοβόρος ἀπὸ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ μάρτυρος, καὶ κτυπᾷ δεύτερον αὐτὸν εἰς τὴν ῥάχιν μὲ ἄλλο ἀκόντιον. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ τὰ δύω ἀκόντια ἐπέρασαν πέρα καὶ πέρα τὰ σπλάγχνα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὁ γενναῖος ἀγωνιστής· εἶτα ἀποτμηθεὶς τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀνέβη νικηφόρος εἰς τὰ οὐράνια.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΡΑΪΔΟΣ[1] *τῆς παρθένου·*

» Ποθοῦσα κάλλος ἡ Ῥαῒς Θεοῦ βλέπειν,
» Σαρκὸς τὸ κάλλος ἐκδίδωσι τῷ ξίφει.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Αἰγύπτου ὀνομαζομένην Βάταν (ἢ Τάμμαν) θυγάτηρ Πέτρου τινός. Ἐφόρεσε δὲ τὸ τῶν μοναζουσῶν σχῆμα, ὅτε ἦτον χρόνων δώδεκα. Μίαν φορὰν δὲ, ὑπάγουσα μὲ ἄλλας παρθένους εἰς τὴν πηγὴν, διὰ νὰ φέρῃ νερὸν, εἶδε πλῆθος παρθένων γυναικῶν, καὶ ἀνδρῶν πρεσβυτέρων, καὶ διακόνων μοναχῶν, τοὺς ὁποίους εἶχε δεδεμένους Λουκιανὸς ὁ ἡγεμών. Ἐρωτήσασα δὲ καὶ μαθοῦσα, ὅτι διὰ τὸν Χριστὸν εἶναι δεδεμένοι, ἔλαβεν εἰς τὴν ψυχήν της ἀνδρίαν, καὶ ἔσμιξε καὶ τὸν ἑαυτόν της μὲ τὰς δεδεμένας παρθένους. Ὁ δὲ Κομενταρήσιος[1] συνεβούλευσεν αὐτὴν, νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ζωήν της, καὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἀποθάνῃ πρὸ καιροῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένους. Ἡ δὲ μακαρία Ῥαῒς, ὄχι μόνον δὲν κατεπείσθη εἰς τὴν συμβουλήν του, ἀλλὰ καὶ παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος, ἐπεριγέλασε τοὺς θεούς του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπερίπαιξε τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, διὰ τοῦτο ἡ ἀοίδιμος Ῥαῒς, χωρὶς νὰ φοβηθῇ τελείως, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνου. Ὅθεν πρῶτον βασανίζεται μὲ βασάνους πολλὰς, καὶ τελευταῖον διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτω λαμβάνει παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων καὶ αὐταδέλφων γυναικῶν ΞΑΝΘΙΠΠΗΣ, καὶ ΠΟΛΥΞΕΝΗΣ.

» Τὰς συγγόνους γε Ξανθίππην Πολυξένην,
» Χοροὶ συνοίκους λαμβάνουσιν Ἀγγέλων.

Αὗται ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν τῶν Ἱσπανῶν κατὰ τοὺς χρόνους Κλαυδίου Καίσαρος ἐν ἔτει, σξή (268). Ἀλλ' ἡ μὲν Ξανθίππη ἦτον γυνὴ τοῦ ἄρχοντος τῆς χώρας ἐκείνης Πρόβου ὀνομαζομένου, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, ὅταν ἐκεῖνος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν·[2] ἡ δὲ Πολυξένη παρθένος οὖσα, καὶ ἁρπαγεῖσα ἀπὸ ἕνα κακότροπον ἄνθρωπον καὶ μιαρὸν, χάριτι Θεοῦ ἔμεινεν ἄφθορος ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὕρῃ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν ἀπόστολον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν· ὅθεν πολλὰ θαύματα κάμνουσα, πολλοὺς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἔπειτα παραλαβοῦσα Ὀνήσιμον τὸν ἀπόστολον, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα της Ἱσπανίαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς δυσκολίας καὶ πειρασμοὺς, τοὺς ὁποίους ἐδοκίμασεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔχουσα σύντροφον καὶ τὴν Ῥεβέκκαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐβαπτίσθη· ὕστερα, λέγω, ἀπὸ πολλὰ συμβάματα, μόλις ἀντάμωσε τὴν ἀδελφήν της Ξαν-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐσφαλμένως γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις, καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Ἱεραΐδος, ἀντὶ Ῥαΐδος. Τὸ δὲ δίστιχον Ἰαμβικὸν τὸ κατὰ τὴν πέμπτην Σεπτεμβρίου γραφόμενον ἐν τοῖς Μηναίοις εἰς ὄνομα τῆς Ῥαΐδος, ἀτάκτως γράφεται. Ἐδῶ γὰρ χρειάζεται, καὶ ὄχι ἐκεῖ.

[1] Κομενταρίσιος ἐκ τοῦ λατινικοῦ, σημαίνει δὲ τὸν δεσμοφύλακα. Σ. Ε.

[2] Ὅτι ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Σπανίαν, ἢ Ἱσπανίαν, τὸ μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ, λέγων «Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς (τοῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ πτωχοῖς δηλ.) τὸν καρπὸν τοῦτον, (ἤτοι τὴν ἐλεημοσύνην) ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν» (Ῥωμ. ιε' 28.)

θίτην. Ὅθεν ὁμοίως καὶ αἱ δύω τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς των διανύσασαι, καὶ πολλὰ ποιήσασαι θαύματα, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ παντοπώλης ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχοβ΄ (1672) ξίφει τελειοῦται.*

† » Ὁ Νικόλαος πάντα πωλήσας κάτω,
» Ἐξηγόρασε Χριστὸν ἄνω ἐκ ξίφους.[1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐκ Κορίτζης.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ΄. μνήμη τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος καὶ ἰσαποστόλου ΘΕΚΛΗΣ.

» Αὐτός σε σώζει Θέκλα ῥήξας τὴν πέτραν,
» Οὗ τῷ πάθει πρὶν ἐρράγησαν αἱ πέτραι.
» Πέτρη ἀμφί, τετάρτην εἰκάδα δέξατο Θέκλην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τοῦ Ἰκονίου, θυγάτηρ μὲν Θεοκλείας, εὐγενοῦς τινὸς καὶ ἐπιφανοῦς γυναικὸς Ἑλληνίδος, ἠρραβωνισμένη δὲ μὲ ἄνδρα Θάμυριν ὀνομαζόμενον, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαοκτώ. Ὅταν δὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὑπῆγεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, ἐξενοδοχεῖτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ὀνησιφόρου, καὶ ἐκεῖ ἐδίδασκε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὅλους ἐκείνους, ὅσοι πρὸς αὐτὸν συνέτρεχον. Τότε καὶ ἡ μακαρία αὕτη Θέκλα ἐν τῇ γειτονείᾳ ἐκείνῃ καθημένη, ἤκουεν ἀπὸ τὴν θυρίδα τὰ γλυκύτατα λόγια τοῦ μακαρίου Παύλου, μὲ τόσην ἡδονὴν καὶ ἐπιθυμίαν, ὥστε ἐλησμόνει καὶ φαγητόν, καὶ πιοτόν, καὶ ὅλα της τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· ἐλησμόνει δὲ καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν μητέρα, καὶ τὸν ἀρραβωνιστικόν της, μ᾽ ὅλον ὅτι ἡ μήτηρ καὶ ὁ ἀρραβωνιστικός της ἐσπούδαζον νὰ ἐμποδίσουν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἀκρόασιν τῶν γλυκυτάτων λογίων τοῦ Παύλου. Ὅταν δὲ ὁ Παῦλος ἐφυλακίσθη, τότε ἡ ἀοίδιμος αὕτη πορευομένη τὴν νύκτα εἰς τὴν φυλακὴν, ἐνετρύφα εἰς τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τοῦ ἀποστόλου, καὶ ἀπὸ τότε ἠκολούθει αὐτῷ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ δύω παρεστάθησαν εἰς τὸν ἀνθύπατον, ὁ μὲν Παῦλος δαρεὶς, ἐδιώχθη ἔξω ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ Ἰκονίου· ἡ δὲ Θέκλα, ἐβλήθη εἰς τὴν φωτίαν. Καὶ διὰ τῆς θείας χάριτος μείνασα ἀβλαβὴς, ἐκβῆκε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀποστόλου. Ὅθεν εὑροῦσα αὐτὸν κρυπτόμενον μέσα εἰς τάφον, ὁμοῦ μὲ τὸν Ὀνησιφόρον τὸν ξενοδόχον του, ὑπῆγε μὲ αὐτὸν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐμβῆκαν εἰς τὴν πόλιν, ὁ πρῶτος ἄρχων τῆς Ἀντιοχείας, Ἀλέξανδρος ὀνομαζόμενος, βλέπων τὴν Θέκλαν, ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἐπειδὴ παρεκάλεσε τὸν Παῦλον διὰ νὰ πάρῃ αὐτὴν εἰς γυναῖκά του, καὶ δὲν ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, διὰ τοῦτο ἐπίασεν αὐτὴν ἀδιάντροπα εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, καὶ κατεφίλησεν αὐτήν. Ἡ δὲ ἁγία φωνάζουσα ἔσχισε τὸ ἐπανωφόριον τοῦ ἄρχοντος· καὶ ῥίπτουσα ἀπὸ τὴν κεφαλὴν του τὸν στέφανον ὃν ἐφόρει, ἐζήτει μόνον τὸν πνευματικὸν νυμφίον της Παῦλον. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος μὴ ὑπομείνας τὴν ἐντροπὴν ταύτην καὶ ἀτιμίαν, ἐγκαλεῖ τὴν Θέκλαν εἰς τὸν ἡγεμόνα. Καὶ λοιπὸν δίδεται ἡ μάρτυς τροφὴ εἰς μίαν λέαιναν, καὶ ἔπειτα δίδεται εἰς λέοντας καὶ ἄρκτους· διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀπὸ τὰ θηρία ἀβλαβὴς, βλέπει ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ νερόν. Καὶ ἐπειδὴ πρὸ πολλοῦ ἐπεθύμει νὰ βαπτισθῇ, διὰ τοῦτο ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸ νερόν· αἱ δὲ φῶκαι αἱ εὑρισκόμεναι εἰς τὸ νερὸν, εὐθὺς ἀπὸ θείαν δύναμιν ἔμειναν νεκραί.

Ἔπειτα δίδεται πάλιν ἡ παρθένος εἰς τὰ θηρία· αἱ δὲ γυναῖκες αἱ ἐκεῖ τριγύρω ἱστάμεναι, ἐφώναζον μὲν, κατηγοροῦσαι τὸν ἡγεμόνα, διότι τιμωρεῖ μίαν γυναῖκα ἀθώαν, πρὸς δὲ τὴν ἁγίαν ἐδείκνυον μεγάλην ἀγάπην καὶ φιλοφροσύνην, καὶ μάλιστα ἡ συγγενὴς τοῦ Καίσαρος Τρύφαινα, ἡ ὁποία ἐμπιστεύθη ἐξ ἀρχῆς διὰ νὰ φυλάττῃ τὴν ἁγίαν· καὶ ἀντὶ τῆς ἀποθανούσης θυγατρός της Φαλκονίλλας εἶχε τὴν ἁγίαν Θέκλαν.

Μετὰ ταῦτα ἐδέθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς δύω φοβεροὺς ταύρους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἔμεινεν ἀβλαβής. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ ὁ ἡγεμὼν, καὶ ὁ ἄρχων Ἀλέξανδρος ἐστοχάσθησαν, ὅτι ἐπιχειροῦσιν ἀδύνατα πράγματα· μάλιστα δὲ, ἐπειδὴ καὶ ἔβλεπον τὴν εὐγενεστάτην Τρύφαιναν νὰ λειποθυμῇ ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην τὴν ὁποίαν ἐδοκίμαζε διὰ τὰ βάσανα τῆς Θέκλης, τούτου χάριν φοβηθέντες, ἀφῆκαν τὴν ἁγίαν ἐλευθέραν, διὰ νὰ ζῇ ὅπως θέλει. Καὶ λοιπὸν ἐλευθερίαν λαβοῦσα ἡ ἁγία μετὰ παρέλευσιν καιροῦ ὑπῆγεν εἰς τὰ

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Μύρα καὶ ἀντάμωσε τὸν μακάριον Παῦλον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰκόνιον μὲ τὴν γνώμην τοῦ ἀποστόλου, διδάσκουσα εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν κατὰ σάρκα μητέρα της ὅτι ἦτο κωφὴ εἰς τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ· διὰ τοῦτο τὴν ἄφησε, καὶ ἐκβαίνουσα ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον, ὅπου εὗρε πρότερον κεκρυμμένον τὸν ἀπόστολον Παῦλον μαζὶ μὲ τὸν Ὀνησιφόρον. Καὶ τοῦτον προσκυνήσασα καὶ καταφιλήσασα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν· εἶτα ἐκβαίνουσα ἔξω ἀπὸ αὐτὴν ἕως ἓν μίλιον, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Καλαμῶν, καὶ κατοικεῖ μέσα εἰς ἓν σπήλαιον· ἐκεῖ δὲ πολλὰς ἐνοχλήσεις ἐδοκίμασεν ἡ μακαρία ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Γενομένη δὲ γνώριμος εἰς ὅλους, καὶ διὰ τὰς ἀρετάς της, καὶ διὰ τὰ θαύματα, ἐφείλκυσε πολλὰς γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ ἀρχοντίσσας εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἀσκήσεως.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐφαίνετο εἰς ὅλους ἄμισθος ἰατρὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ ἐδίωκεν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς δαίμονας, τούτου χάριν ἐφθονήθη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς τῆς Σελευκείας. Ὅθεν ἔστειλαν οἱ μιαροὶ ἐκεῖνοι μερικοὺς νέους ἀσελγεῖς διὰ νὰ ἀτιμάσουν αὐτήν. Ἀλλ' ἡ τιμία γραῦς βλέπουσα αὐτοὺς ὁρμήσαντας κατ' ἐπάνω της ἀδιάντροπα, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Καί, ὢ τοῦ θαύματος! ἀκούει θείαν φωνὴν λέγουσαν ἄνωθεν νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὴν πέτραν, ἡ ὁποία ἔχει νὰ σχισθῇ δι' αὐτήν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀναπαυθῇ. Ὅθεν εἰσελθοῦσα εἰς τὴν σχισθεῖσαν πέτραν, ἐγλύτωσε μὲν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων ἐκείνων νέων, ἀνέβη δὲ ἡ μακαρία εἰς τὸν νυμφίον της Χριστόν, οὖσα χρόνων ἐννενήκοντα. (Ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῆς συνεγράφη ἀπὸ Συμεὼν τὸν Μεταφραστήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι τοῦ μεγάλου τῆς ἀληθείας», καὶ εὑρίσκεται ἁπλοῦς εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΠΡΙΟΣ.

» Οὐκ ἦν ὁ Κόπρις κόπρις, ἀλλ' ἄλλος βότρυς,
» Καλῶν κυπρισμὸν προσφέρων τῷ Κυρίῳ.

Οὗτος ἐγεννήθη εἰς μίαν κοπρίαν, εὑρισκομένην ἔξωθεν τοῦ μοναστηρίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου· διότι διωκομένη ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς πλησιοχώρους, καὶ καταφεύγουσα πρὸς τὸν ἅγιον Θεοδόσιον διὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὰ κοιλοπονήματα. Καὶ εὑρίσκουσα τὴν ἐκεῖ κοπρίαν, ἐγέννησεν ἐπάνω εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέρασαν οἱ ἀγαρηνοί, εὑρόντες οἱ μοναχοὶ τὸ βρέφος ἐν τῇ κοπρίᾳ, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ἔλαβον αὐτό, καὶ Κόπριν ἐπωνόμασαν. Ἔτρεφον δὲ αὐτὸ μὲ γάλα μιᾶς αἰγός, ἡ ὁποία ἔβοσκε μὲν ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας αἶγας, ὅτε δὲ ἤρχετο ὁ καιρὸς διὰ νὰ βυζάνῃ τὸ παιδίον, τότε ἐχώριζεν ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ μόνη κατέβαινεν ἀπὸ τὸ βουνόν. Καὶ ἀφ' οὗ ἐβύζανε τὸ παιδίον, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὴν συνήθη της βοσκήν. Καὶ τοῦτο ἔκαμνεν, ἕως οὗ τὸ παιδίον ηὔξησε, καὶ ἔτρωγε στερεωτέραν τροφήν.

Οὗτος λοιπόν, φθάσας εἰς ἡλικίαν τελειοτέραν, ἔγεινεν ἀγαπητὸς παρὰ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου. Καὶ ἐπειδὴ ἐφύλαξεν ἀμόλυντον τὸ κατ' εἰκόνα, διὰ τοῦτο ἠξιώθη καὶ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος καὶ τὰ θηρία ὑπέτασσε. Διότι εὑρὼν ποτὲ μίαν ἄρκτον, τρώγουσαν τὰ μαρούλια τοῦ κήπου, ἐπίασεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ αὐτίον, καὶ ἐξέβαλεν ἔξω τοῦ κήπου, καὶ ἐπιτιμήσας αὐτὴν μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, τὴν ἔκαμε νὰ μὴν ἔμβῃ πλέον εἰς τὸν κῆπον. Ἀλλὰ καὶ μίαν φορὰν ἀναβαίνων εἰς τὸ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ὄνον τοῦ μοναστηρίου διὰ νὰ κόψῃ ξύλα, ἐπειδὴ μία ἄρκτος ἐπλήγωσε τὸν ὄνον εἰς τὸν μηρόν, ἐπίασεν ὁ ὅσιος τὴν ἄρκτον, καὶ ἐφόρτωσεν εἰς αὐτὴν τὰ ξύλα, εἰπών· δὲν θέλω σὲ ἀφήσει, ἀλλ' ἐσὺ θὰ κάμνῃς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ γαϊδάρου ὃν ἐπλήγωσες, ἕως οὗ νὰ ὑγιάνῃ ἐκεῖνος. Καὶ λοιπὸν διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου ὑπετάσσετο εἰς αὐτὸν ἡ ἄρκτος, καὶ ἔφερε τὰ ξύλα. Οὗτος μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τὸ μαγειρεῖον, καὶ βλέπων ὅτι ὁ λέβης ἔβραζε, καὶ ἐχύνετο ἔξω τὸ μαγειρευόμενον ὄσπριον, ἐπειδὴ δὲν εὗρε τὴν συνειθισμένην κοχλιάραν, ἔβαλε γυμνὸν τὸ χέριόν του μέσα εἰς τὸν λέβητα, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔπαυσε τὸ ὑπερβολικὸν βράσιμον, χωρὶς νὰ λάβῃ παραμικρὰν βλάβην ἡ χείρ του.

Ἐπειδὴ δὲ ἦτο στολισμένος μὲ πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ μέχρι τοῦ γηρατείου του δὲν ἠμέλησε τὴν ἄσκησιν (διότι καὶ μὲ ὅλον ὅτι ἦτο χρόνων ἐννενήκοντα, ὅμως ὁ τρισμακάριστος,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ αὐτὸς Μεταφραστὴς ἔχει καὶ ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Θέκλαν. οὗ ἡ ἀρχὴ «Θέκλης ἡ μνήμη τῆς μεγάλης μάρτυρος» (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.

πάντοτε ἐστέκετο εἰς τόπον ἀπόκρυφον καὶ προσηύχετο.) Διὰ ταῦτα λέγω τὰ ἔνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἠξιώθη νὰ βλέπῃ τὸν μέγαν Θεοδόσιον, μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν καὶ συνέψαλλε μετ' αὐτοῦ. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἤκουσε καὶ μίαν φωνὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Θεοδοσίου λέγουσαν αὐτῷ ταῦτα· ἀδελφὲ Κόπρι, ἰδοὺ ἔφθασεν ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου σου· ὅθεν ἐλθὲ πρὸς ἐμὲ, διὰ νὰ ἀναπαυθῇς εἰς τὸν ἑτοιμασθέντα τόπον τῆς ἀναπαύσεως. Λάμψας λοιπὸν ὁ ὅσιος οὗτος ἀναμέσον τῶν ἁγίων πατέρων ἐκείνων, ὡς ἥλιος, στολισμένος μάλιστα ὢν καὶ μὲ τὸ λαμπρὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἤκουσε τὴν ἄνωθεν φωνὴν, ἠσθένησεν ὀλίγον. Καὶ ἀποχαιρετίσας ὅλους τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΕΥΦΡΟΣΥΝΗΣ θυγατρὸς Παφνουτίου τοῦ Αἰγυπτίου.

» Τὸ θῆλυ κρύπτεις ἀνδρικῶς Εὐφροσύνη,
» Καὶ κρυπτὰ τὸν βλέποντα Δεσπότην βλέπεις.
» Εἰκάδι Εὐφροσύνη κατὰ πέμπτην πότμον ὑπέστη.

Αὕτη ἡ ἁγία Εὐφροσύνη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υί' 410· ἀφήσασα δὲ τὰ χαροποιὰ πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, καὶ τὴν φαντασίαν καὶ δόξαν τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ φυγοῦσα κρυφίως ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ πατρός της, μετεσχημάτισε τὸν ἑαυτόν της· φορέσασα δηλαδὴ ἀνδρικὰ φορέματα, ἀντὶ Εὐφροσύνης μετωνομάσθη Σμάραγδος. Καὶ ἐπειδὴ ἠγάπησε τῶν μοναχῶν τὴν πολιτείαν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀνδρῶν, φαινομένη ὡς εὐνοῦχος βασιλικὸς, καὶ κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς της, ἐσπούδαζε μὲ κάθε τρόπον, πῶς νὰ κρυφθῇ, καὶ νὰ μὴ τὴν μάθῃ ὁ πατήρ της Παφνούτιος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔτυχε τοῦ ποθουμένου, ἠγωνίζετο μὲ ἀγῶνας καὶ κόπους πολλοὺς, καὶ μὲ προσευχὰς ἐκτενεῖς καὶ ἀδιακόπους, ἕως οὗ κατεξήρανε μὲ ὑπερβολὴν τὸ ἁπαλὸν καὶ γυναικεῖόν της σῶμα, εἰς τρόπον ὥστε ἐξεπλήττοντο καὶ ἐθαύμαζον ὅλοι οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀδελφοὶ, βλέποντες τὴν ἄκραν κακοπάθειαν, ἣν ἐμεταχειρίζετο ἡ ἀοίδιμος.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἦτο πρᾶγμα παράδοξον, ὅπερ ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ λόγος· δηλαδὴ, νὰ βλέπῃ τίς μίαν ὡραίαν γυναῖκα νὰ συγκατοικῇ ἀναμέσον εἰς ἄνδρας μοναχούς· ἡ ὁποία ἐδυνήθη νὰ κρύψῃ τὸν ἑαυτόν της καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα της, ὅστις τὴν ἐζήτει ἐπιπόνως εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ λαγκάδια, καὶ εἰς πάντα τόπον, καὶ ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναστενάζων διὰ τὸν μακρὸν καὶ πολυχρόνιον χωρισμόν της, καὶ ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς, μὲ τοὺς ὁποίους συγκατῴκει. Καὶ ἀκολούθως ἐδυνήθη νὰ ἀστράψῃ μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν μὲ τὰς ἀρετὰς, καθὼς καὶ ὁ πολύτιμος λίθος σμάραγδος ἀστράπτει ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἄλλους λίθους. Ὄντως σμάραγδος ἐφάνη ἡ μακαρία αὕτη Εὐφροσύνη, μείνασα ἀγνώριστος, ὄχι εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύω, ἢ τρεῖς· ἀλλ' εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων τριανταοκτώ· μέχρι τέλους δηλαδὴ τῆς ζωῆς της. Μόνον δὲ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς ἐφανέρωσεν, ὅτι ἦτο γυνὴ, καὶ ὄχι ἀνήρ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ πατήρ της Παφνούτιος ὑπῆγε μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον, καθ' ὃν καιρὸν ἔμελλεν ἡ ὁσία νὰ ἀποθάνῃ, τοῦτον αὐτὴ βλέπουσα, εἶπε πρὸς αὐτὸν τοῦτον μόνον τὸν ὁλοΰστερινὸν λόγον· «ὦ πάτερ.» Καὶ οὕτω παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ, χαίρουσα καὶ εὐφραινομένη διὰ τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ κόπους της. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ἀκούσας τὸν λόγον τοῦτον, ἐξεπλάγη. Ὅθεν ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν, ὅτι ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὴν θυγατέρα του, ἔπεσε κατὰ γῆς ὡς νεκρός· καὶ τί ἄλλο ἔπρεπε νὰ πάθῃ, ἀκούσας τοιοῦτον χαροποιὸν λόγον, καὶ ἀξιωθεὶς νὰ ἰδῇ τὴν εἰς τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χρόνους ζητουμένην καὶ ποθουμένην του θυγατέρα; Καὶ λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸ παρ' αὐτοῦ ποθούμενον γέννημα, ἀφῆκε πατρίδα, καὶ κόσμον, καὶ τὰ ἐν κόσμῳ. Καὶ ὁμοῦ ζῆλον καὶ πόθον λαβὼν εἰς τὴν ψυχήν του τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων τῆς θυγατρός του, ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν φανεὶς διάδοχος καὶ κληρονόμος τόσον τοῦ τόπου, ὅσον καὶ τοῦ τρόπου· ἤγουν τοῦ μοναστηρίου, καὶ τῶν ἀρετῶν τῆς θυγατρός του, ὡς πατὴρ τοιούτου εὐλογημένου τέκνου, χαίρων καὶ εὐφραινόμενος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης συνετέθη διὰ στίχων ἰαμβικῶν· ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψε τὸν βίον αὐτῆς λογογραφικῶς, οὗ ἡ ἀρχή « Ἄρτι τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Ὁ ὅσιος ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ, ὁ πατὴρ τῆς ὁσίας Εὐφροσύνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μόσας ὁ Παφνούτιος ἐν τῷ σαρκίῳ,
» Τῷ πνεύματι ζῇ, καὶ θεωρεῖ φῶς μέγα.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΠΑΦΝΟΥΤΙΟΣ σταυρωθεὶς τελειοῦται. [1]

» Σταυροῦσι Παφνούτιον οἱ κόσμου φίλοι,
» Τὸν παντὶ κόσμῳ καὶ πρὶν ἐσταυρωμένον.

Ἀνάμνησις τοῦ μεγάλου σεισμοῦ, καὶ τῆς εἰς τὸν ἀέρα ἁρπαγῆς τοῦ παιδός.

» Ἀρθεὶς ἄνω παῖς, τὸ τρισύμνητον μέλος,
» Καθὼς νόες ψάλλουσιν, ἀγγέλει κάτω.

Κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υί (410) ὁ πανάγαθος Θεὸς ἠθουλήθη μὲ τοὺς τρόπους τοὺς ὁποίους οὗτος ἠξεύρει, νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν κοινὴν καὶ ἐσχάτην πάντων ἀνάστασιν, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὑμνῶσιν ὀρθῶς τὸν Θεόν. Διὰ τοῦτο συνεχώρησε νὰ γένῃ σεισμὸς φοβερός. Ὅθεν διὰ τὸν φόβον τοῦ σεισμοῦ ὅλος ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα καὶ μὲ τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Πρόκλον, καὶ μὲ ὅλον τὸν κλῆρον, εὑρίσκοντο ὅλοι ὁμοῦ ἔξω εἰς τὰ περίχωρα καὶ ἐποίουν λιτανείας. Καὶ ἐπειδὴ τότε ἤρχιζεν ἡ αἵρεσις τῶν Θεοπασχιτῶν ἐξ ἐπηρείας τοῦ διαβόλου, οἱ ὁποῖοι ἐπρόσθετον εἰς τον τρισάγιον ὕμνον τό, ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς· τούτου χάριν αἰφνιδίως ἡρπάγη ἔμπροσθεν πάντων ἓν παιδίον εἰς τὸν ἀέρα. Ὅλοι λοιπὸν βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο μὲ φόβον καὶ ἔκπληξιν ἔκραζον εἰς πολλὰς ὥρας τό, Κύριε ἐλέησον. Καὶ ἰδοὺ πάλιν κατεβιβάσθη τὸ παιδίον ἀπὸ νεφέλην. Τὸ ὁποῖον μὲ μεγάλην φωνὴν ἐφανέρωσεν εἰς ὅλους, ὅτι οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν τρισάγιον ὕμνον χωρὶς τῆς προσθήκης του, ὁ σταυρωθείς, λέγοντες, ἅγιος ὁ Θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. Καὶ τὸ μὲν παιδίον, εὐθὺς μετὰ τὰ λόγια ταῦτα παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ σεισμός, εὐθὺς ἔπαυσεν. [2]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΤΑΤΤΗΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ΣΑΒΙΝΙΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΡΟΥΦΟΥ, καὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ.

» Πατὴρ ὁ Παῦλος μαρτυρεῖ σὺν τοῖς τέκνοις,
» Μεθ' ὧν σεαυτὴν Τάττα τάττεις ἐμφρόνως.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι, Παῦλος καὶ Τάττα οἱ ὁμόζυγοι, καὶ οἱ τέσσαρες παῖδες αὐτῶν Σαβινιανός, Μάξιμος, Ῥοῦφος, καὶ Εὐγένιος, κατήγοντο ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, τὸ νῦν λεγόμενον τουρκιστὶ Σάμ. Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν ὡς χριστιανοί, ἠσφαλίσθησαν οἱ πόδες αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον τὸ τιμωρητικόν, καὶ μὲ ἁλύσεις ἐδέθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκρίθησαν, ἐδάρησαν δυνατά. Ἔπειτα στρεβλωθέντες κατὰ τὰ μέλη τοῦ σώματος ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ'. Ἡ μετάστασις τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, φίλου, παρθένου, ἐπιστηθίου, ἠγαπημένου, ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ Θεολόγου.

» Πατρὸς παρέστης ἠγαπημένῳ Λόγῳ,
» Πάντων μαθητῶν ἠγαπημένε πλέον.
» Πρός γε Θεὸν μετέβη βροντῆς παῖς εἰκάδι ἕκτῃ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ χωρίον εὐτελὲς τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζόμενον Βηθσαιδά· υἱὸς ὤν, πατρὸς μὲν Ζεβεδαίου ψαρᾶ καὶ πτωχοῦ ἀνθρώπου, μητρὸς δὲ Σαλώμης, ἡ ὁποία ἦτο θυγάτηρ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τῆς Θεοτόκου. Διότι ὁ Ἰωσὴφ εἶχε τέσσαρας υἱούς, Ἰάκωβον, Ἰωσῆν, Ἰούδαν, καὶ Σίμωνα, (ἢ Συμεών·) καὶ θυγατέρας τρεῖς, τὴν Ἐσθήρ, τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν Σαλώμην· ἥτις ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ Ζεβεδαίου, μήτηρ δὲ τοῦ Ἰωάννου τούτου. [1] Ὅθεν ἐκ τούτου ἀκολουθεῖ, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἦτο θεῖος τοῦ Ἰωάννου τού-

---

[1] Τὸν βίον τοῦ ὁσιομάρτυρος τούτου Παφνουτίου ὅρα ἐν τῷ νεοτυπώτῳ Ἐκλογίῳ.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ τόπος, ὅπου ὑψώθη τὸ παιδίον εἰς τὸν ἀέρα, λέγει ὁ Νικηφόρος, ὅτι ὠνομάσθη, ὕψωμα θεῖον. Νῦν δὲ ὀνομάζεται ψωμαθειά. Περὶ τοῦ ὕμνου τούτου ὅρα πλατύτερον ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ π ά. κανόνος τῆς ϛ'. συνόδου παρὰ τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ· ἤτοι τῷ νεοτυπώτῳ κανονικῷ. Γράφει δὲ ὁ Θεοφάνης εἰς τὸ Χρονικόν του, ὅτι ἡ εὐσεβεστάτη βασιλὶς Πουλχερία ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν της Θεοδόσιον τὸν μικρόν, ἐπρόσταξαν μὲ ἔδικτον, ἤτοι μὲ βασιλικὸν ἔγγραφον ὁρισμόν, νὰ ψάλλεται τὸ τρισάγιον εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ.

[1] Ὅρα περὶ τούτων καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τον Ὀκτωβρίου·

του, ὡς νομιζόμενος ἀδελφὸς Σαλώμης τῆς θυγατρὸς Ἰωσήφ, μητρὸς δὲ Ἰωάννου· ὁ δὲ Ἰωάννης ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Κυρίου. Συνεβοήθει δὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης τὸν πατέρα του Ζεβεδαῖον εἰς τὴν ἁλιευτικὴν τέχνην μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἰάκωβον. Ὅτε δὲ οὗτος ἐκαλέσθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἀφῆκε τὸν πατέρα ὁμοῦ καὶ τὸ πλοῖόν του, καὶ ἡνώθη μὲ τὸν καλέσαντα Κύριον, καὶ τοὺς αὐτοῦ νόμους ἀκριβῶς ἐδιδάχθη. Διὰ τοῦτο παραιτήσας τὸ νὰ πιάνῃ τὰ ἄλογα ὀψάρια, ἔμαθε πῶς νὰ πιάνῃ διὰ τῆς διδασκαλίας τὰς λογικὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο ἄκραν ἐγκράτειαν εἰς ὅλα τὰ βλάπτοντα, διὰ τοῦτο ὅλος οἰκειώθη μὲ τὴν παρθενίαν. Ἐκ τούτου δὲ ἐπλούτησε καὶ τὸ νὰ ὀνομάζεται Παρθένος ἐξαιρέτως, καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Ἐκ τούτου ἔγεινε καὶ ἠγαπημένος κατ᾽ ἐξαίρετον εἰς τὸν βασιλέα Χριστόν, εἰς τρόπον ὥστε, μόνος αὐτὸς ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν τοῦ ἠγαπημένου. Ὅθεν καὶ ὅτε ὁ Κύριος ἀνέβη εἰς τὸ Θαβώριον ὄρος διὰ νὰ μεταμορφωθῇ, ἀνέβη μαζὶ καὶ ὁ ἠγαπημένος οὗτος Ἰωάννης, καὶ εἶδε τὴν ἐκεῖσε ἐκ μέρους δειχθεῖσαν τοῦ Θεοῦ Λόγου θεότητα, καὶ ἤκουσε τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν, Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε. Καὶ ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ αὐτὸς πλησίον τοῦ ἠγαπημένου του διδασκάλου ἐκάθισεν. Αὐτὸς καὶ ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του ἀνέπεσε διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτόν· αὐτὸς ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων, Κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; αὐτὸς ἐζήτησε καὶ νὰ καθίσῃ ἐκ δεξιῶν τοῦ διδασκάλου του, δεικνὺς μὲ τοῦτο φανερῶς τὸ πρὸς αὐτὸν διάπυρον φίλτρόν του. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπιάσθη ὁ Κύριος ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, αὐτὸς ἠκολούθει αὐτῷ, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀρχιερέως, ἐπειδὴ ἦτο γνωστός του· καὶ ὅτε δὲ ἐσταυρώθη, αὐτὸς παρίστατο εἰς τὸν σταυρὸν μετὰ τῆς Θεομήτορος, καὶ ἡ μὲν Θεοτόκος ἤκουσε παρ᾽ αὐτοῦ τὸ γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου· οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης, ἤκουσε τό, ἰδοὺ ἡ Μήτηρ σου. Τούτου δὲ τοῦ λόγου τί ἄλλο ἠμπορεῖ νὰ γένῃ μακαριώτερον;

Ὅθεν καὶ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὥραν ἔλαβεν ἀξιοπρεπῶς εἰς τὸν οἶκόν του τὴν Μητέρα καὶ Παρθένον ὁ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα παρθένος. Καὶ ὅτε δὲ ὁ Κύριος ἀνέστη, αὐτὸς ἐπρόλαβε τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ παρακύψας πρῶτος εἰς τὸν τάφον εἶδε τὰ ἐντάφια, καὶ τὸν ποθούμενον ἔβλεψε, καὶ παρ᾽ αὐτοῦ αὐτὸς τὸ ἐμφύσημα δέχεται, καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης προβάλλεται ἀπόστολος. Αὐτὸς καὶ ἀναληφθέντα εἶδε τὸν Κύριον. Αὐτὸς ἔπειτα καὶ τὴν τοῦ Παρακλήτου ἐπιφοίτησιν ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν ἐδέχθη μετὰ τῶν ἄλλων συμμαθητῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Αὐτὸς τελευταῖον καὶ μέχρι τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν αὐτῇ εἰς ὅλα τὰ χρειαζόμενα.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀπόστολοι ἔβαλον λαχνοὺς [1] διὰ νὰ γνωρίσωσι, ποῦ ἔμελλεν ἕκαστος νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον, ἔπεσεν ὁ λαχνὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ Ἰωάννης οὗτος εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἡ ὁποία ἦτο γεμάτη ἀπὸ εἴδωλα, καὶ ὅλη ἦτον ἔκδοτος εἰς τὴν ἑλληνικὴν πλάνην. Τούτου χάριν λυπηθεὶς διὰ τοῦτο ὁ Ἀπόστολος, καὶ ἀγωνιάσας ὡς ἄνθρωπος, προσέκρουσεν εἰς τὸν Θεόν, ἐπειδὴ δὲν ἤλπισεν ὅλος διόλου εἰς τὴν ἀκαταμάχητον δύναμιν τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐσυγχωρήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ πέσῃ εἰς πειρασμόν, ἵνα διὰ τοῦ πειρασμοῦ ἀφεθῇ τὸ ἀνθρώπινον σφάλμα του. Διότι οἱ μεγάλοι καὶ τέλειοι ἄνδρες κατὰ τὴν ἀρετὴν ἀπαιτοῦνται νὰ φυλάττωσι τὴν ἀκρίβειαν ἕως καὶ εἰς τὰ παραμικρότατα πράγματα. Προλέγει λοιπὸν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸν μαθητήν του Πρόχορον τὴν τρικυμίαν καὶ τὸ ναυάγιον, ὅπερ καὶ οἱ δύω ἔμελλον νὰ πάθωσιν. Καὶ ὅτι μόνος ὁ Ἰωάννης ἔχει νὰ πειρασθῇ εἰς τὴν θάλασσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα. Ὅθεν τῆς τρικυμίας γενομένης, κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ ἀποστόλου, ἐξεβράσθη ὁ Πρόχορος ὑπὸ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης εἰς τὴν Σελεύκειαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐσυκοφαντήθη ὅτι εἶναι μάγος, καὶ ὅτι ἐπῆρεν ἀργύρια ἀπὸ τὸ ναυαγῆσαν πλοῖον, καὶ ἔχει καὶ ἐξοδεύει αὐτά. Ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν δὲ ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον τῆς Ἀσίας, Μαρμαρεώτην ὀνομαζόμενον, ἐν διαστήματι ἡμερῶν τεσσαράκοντα.

Ἐκεῖ δὲ ἐλθών, εὑρίσκει τὸν διδάσκαλόν του Ἰωάννην, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐκβράση ἐκεῖ ἡ θάλασσα. Ὅθεν δοξάζουσι καὶ οἱ δύω τὸν Θεὸν ὅτι τοὺς ἐλύτρωσε, καὶ εὐχαριστοῦσιν αὐτόν. Ἔπειτα ὑπάγουν καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Ἔφεσον, ὅπου καὶ ἀπαντῶσι γυναῖκα Ῥωμάναν ὀνόματι, ἡ ὁποία ἦτον ἠρραβωνισμένη μὲ ἕνα ἄρχοντα Πριβάτον καλούμενον· γυναῖκα, λέγω, διαβεβοημένην εἰς τὴν κακίαν ἕως καὶ εἰς τὴν Ῥω-

---

[1] Τί δὲ δηλοῦσιν οἱ λαχνοὶ οὗτοι, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορνηλίου, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος μηνός.

μην αὐτήν. Αὕτη λοιπὸν λαβοῦσα τὸν μέγαν Ἰωάννην καὶ Πρόχορον τὸν αὐτοῦ μαθητήν, ἐβίαζεν αὐτοὺς νὰ δουλεύωσιν εἰς ἓν λουτρὸν ἰδικόν της. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἄπειρος ὢν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον διακόνημα, ἐτύγχανε νὰ σφάλλῃ παραμικρὸν εἰς κἀνὲν ἔργον, διὰ τοῦτο μετεχειρίζετο αὐτοὺς ἡ κακίστη ἐκείνη μὲ τόσην μεγάλην ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν, ὡς νὰ τοὺς εἶχεν ἐξηγορασμένους δούλους. Ὅθεν καὶ εἶχε τὸν μὲν Ἰωάννην ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ καίῃ τὸ λουτρόν, τὸν δὲ Πρόχορον, ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ χύνῃ τὸ νερὸν πρὸς τοὺς λουομένους. Ἐκατοίκει δὲ ἐντὸς τοῦ λουτροῦ ἐκείνου καὶ εἷς δαίμων ἄγριος, ὅστις τρεῖς φορὰς τὸν χρόνον ἐσυνείθιζε νὰ πνίγῃ ἕνα νέον, ἢ μίαν νέαν. Ἔλαβε δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἄδειαν νὰ ἐνεργῇ τὸν τοιοῦτον φόνον ὁ διάβολος, διότι ὅτε ἐθεμελιόνετο τὸ λουτρὸν ἐκεῖνο, κατέπεισεν ὁ μιαρὸς τοὺς κτίζοντας νὰ χώσουν ἕνα νέον, καὶ μίαν νέαν μέσα εἰς τὰ θεμέλια, μὲ σκοπὸν τάχα διὰ νὰ ἀντιλαλῇ, καὶ νὰ ἐκβάλλῃ ἦχον μεγάλον τὸ λουτρόν. Ὅθεν ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὴν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἔπνιγεν ἐκεῖ συχνὰ τοὺς ἀνθρώπους.

Μετὰ τρεῖς λοιπὸν μῆνας ἀφ' οὗ ὑπῆγαν εἰς τὸ λουτρὸν ὁ Ἰωάννης καὶ Πρόχορος, ἐμβαίνων εἰς τὸ λουτρὸν διὰ νὰ λουσθῇ Δόμνος τις, υἱὸς τοῦ Διοσκορίδου τοῦ αὐθέντου τῆς Ῥωμάνας, ἐπνίγη ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ὅθεν ἡ μὲν Ῥωμάνα ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα διὰ τὸν θάνατον τοῦ Δόμνου· ὁ δὲ πατήρ του Διοσκορίδης, μαθὼν τὴν ἐξαφνικὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου του, ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν λύπην του ἐτελεύτησε. Παρεκάλει λοιπὸν ἡ Ῥωμάνα τὴν ψευδοθεὰν Ἄρτεμιν διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς κατέκοπτεν. Ἀλλ' ὅμως εἰς μάτην πάντα ταῦτα ἔκαμνεν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἠρώτα τὸν Πρόχορον διὰ ποίαν αἰτίαν θρηνεῖ ἡ Ῥωμάνα. Τούτους δὲ βλέπουσα ἐκείνη συνομιλοῦντας, ἐπίασε τὸν Ἰωάννην καὶ ἐστενοχώρει αὐτὸν δυνατά, συκοφαντοῦσα μὲν αὐτόν, ὅτι εἶναι μάγος, τελευταῖον δὲ καὶ φοβερίζουσα, ὅτι ἔχει νὰ τὸν θανατώσῃ, ἐὰν δὲν μεταχειρισθῇ κάθε τρόπον διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὸν Δόμνον. Ὅθεν οὕτως ἀναγκασθεὶς ὁ ἀπόστολος, ἐποίησε προσευχήν. Καί, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἀνέστησε τὸν Δόμνον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπουσα ἡ Ῥωμάνα, ἔμεινεν ἐκστατική, καὶ ὠνόμαζε τὸν Ἰωάννην Θεὸν καὶ Θεοῦ υἱόν. Εἶτα ἐξομολογηθεῖσα καθαρῶς τὰς ἁμαρτίας της, καὶ ζητήσασα συγχώρησιν διὰ τὰς κακοπαθείας, ὅσας ἐπροξένησεν εἰς τὸν ἀπόστολον καὶ τὸν μαθητήν του, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἐβαπτίσθη. Ἀνέστησε δὲ ὁ Ἰωάννης ὕστερον ἀπὸ τὸν Δόμνον καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Διοσκορίδην, τὸν ὁποῖον καὶ ἐβάπτισεν. Ὁμοίως ἐβάπτισε καὶ τὸν ἀναστηθέντα υἱόν του, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους ὅσοι ἐκεῖ συνέδραμον. Ἐδίωξε δὲ καὶ τὸν πονηρὸν δαίμονα, τὸν κατοικοῦντα εἰς τὸ λουτρόν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἐφέσιοι ἐτέλουν μεγάλην ἑορτὴν εἰς τὴν ψευδοθεὰν Ἄρτεμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἀπόστολος ὑπῆγεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὅπου ἐστέκετο τὸ εἴδωλον τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ δὲ ὄχλοι βλέποντες αὐτόν, ἐθυμώθησαν μεγάλως καὶ τὸν ἐλιθοβόλουν· ἀλλ' οἱ λίθοι, τὸν μὲν ἅγιον οὐδόλως ἐκτύπησαν, ἐκτύπων δὲ τὸ εἴδωλον, ὥστε συνέτριψαν αὐτὸ εἰς λεπτά. Οἱ ἀνόητοι ὅμως ἐκεῖνοι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς αἴσθησιν· ἀλλὰ βλέποντες τὸν ἀπόστολον νὰ διαλέγεται εἰς αὐτοὺς περὶ πίστεως, πάλιν ἐλιθοβόλουν αὐτόν. Οἱ λίθοι ὅμως γυρίζοντες, ἐκτύπων αὐτοὺς τοὺς ἰδίους παραδόξως, καὶ κατεπλήγοναν. Τότε ὁ θεῖος ἀπόστολος ἔκαμεν εἰς τὸν Θεὸν προσευχήν, καί, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔγεινε σεισμὸς καὶ βρασμὸς μέγας τῆς γῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐχάθησαν ἄνθρωποι διακόσιοι. Τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, μόλις καὶ μετὰ βίας ἐξεμέθυσαν ἀπὸ τὴν μέθην καὶ τὸ σκότος τῆς πλάνης καὶ ἐπαρακάλουν θερμῶς τὸν ἀπόστολον, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι καὶ οἱ ἀποθανόντες ἀναστηθῶσι. Τότε προσευχηθέντος τοῦ ἀποστόλου, εὐθὺς ὅλοι ἀνέστησαν. Καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἔγεινε βρασμὸς τῆς γῆς, διὰ τοῦτο ἐπρόσπεσαν ὅλοι εἰς τὸν ἀπόστολον, καὶ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθησαν. Ἔπειτα ἐλθὼν ὁ θεῖος ἀπόστολος εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Τύχη, ἰάτρευσεν ἕνα παραλυτικόν, ὅστις ἦτον κατάκειτος δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους.

Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα θαυμάσια ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν ἀπόστολον καὶ ἡ φήμη αὐτῶν ἔτρεχε πανταχοῦ· τούτου χάριν βλέπων ταῦτα ὁ δαίμων ἐκεῖνος, ὅστις παρέμενε καὶ ἐκατοίκει εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ γνωρίσας ὅτι καὶ αὐτὸς θέλει διωχθῇ ἀπὸ ἐκεῖ διὰ τοῦ Ἰωάννου, ἐσχηματίσθη εἰς εἶδος ταξεώτου,[1] ἤτοι στρατιώτου, βαστῶν εἰς χεῖράς του χαρτία, καὶ κλαίων ὅτι δῆθεν ἔφυγον ἀπὸ τὰς χεῖράς

[1] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ taxeota ὅπερ σημαίνει ὑπάλληλος. Σ. Ε.

του δύο μάγοι δόκιμοι καὶ ἐξαίρετοι, οἱ ὁποῖοι ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ τοὺς φυλάττῃ, καὶ ἐκ τούτου ἔβαλον αὐτὸν εἰς μέγαν κίνδυνον διὰ τὴν φυγήν των· ἐδείκνυε δὲ εἰς τοὺς ἐκεῖ καὶ ἓν δέμα φλωρίων, τὸ ὁποῖον ὑπέσχετο νὰ δώσῃ εἰς ἐκείνους, ἀνίσως εὕρουν τοὺς Μάγους καὶ τοὺς θανατώσουν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούοντες, ἐκινήθησαν ὄχλοι πολλοὶ ἐναντίον τῆς οἰκίας τοῦ Διοσκορίδου, φοβερίζοντες ὅτι θέλουν κατακαύσει αὐτὴν ὁμοῦ μὲ αὐτόν, ἂν δὲν παραδώσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν τοὺς μάγους. Ὁ δὲ εὐλαβὴς καὶ εὐχάριστος Διοσκορίδης περισσότερον ἐπροτίμα νὰ καυθῇ, παρὰ νὰ προδώσῃ τοὺς ἀποστόλους, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν εὐεργέται του. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης προγνωρίζων μὲ τὴν προορατικὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, ὅτι ἀνίσως παραδοθῇ εἰς αὐτούς, ἔχει πάλιν νὰ θαυματουργήσῃ, καὶ ἐκ τούτου μέλλει νὰ ἐπιστρέψῃ πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν· τούτου χάριν παρέδωκεν αὐτὸς ἑαυτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον εἰς τοὺς ζητοῦντας ἀπίστους. Καὶ λοιπὸν συρόμενοι ὑπὸ τῶν ἀπίστων οἱ τοῦ Κυρίου ἀπόστολοι, καθὼς ὑπῆγον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἐπροσευχήθησαν εἰς τὸν Θεόν, νὰ κρημνισθῇ μὲν ὁ ναός, κἀνεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ πάθῃ κακόν. Καί, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τοῦτο ἐγένετο. Τότε ὁ μέγας ἀπόστολος προστάζει τὸν ἐκεῖσε κατοικοῦντα δαίμονα μὲ τοιαῦτα λόγια, Εἰς σὲ λέγω τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα· ὁ δὲ δαίμων ἀπεκρίθη, τί θέλεις; καὶ ὁ Ἀπόστολος, θέλω νὰ ὁμολογήσῃς φανερά, ἀπὸ πόσους χρόνους κατοικεῖς ἐδῶ, καὶ ἂν σὺ ἦσαι ὅστις ἐσήκωσες τόσον λαὸν κατ' ἐπάνω μας. Ὁ δὲ δαίμων βιαζόμενος, ἐφώναζε, Ἀπὸ διακοσίων σαρανταεννέα χρόνων κατοικῶ εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὅστις ὅλους τοὺς ἐκίνησα κατ' ἐπάνωσας. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, Παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, πλέον νὰ μὴ κατοικήσῃς εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Καὶ εὐθὺς ἐκβῆκεν ὁ δαίμων ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες ταῦτα ἐφοβήθησαν καὶ ἐτρόμαξαν οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς· ὅθεν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον.

Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰωάννης, εἰς τρόπον ὥστε, πλῆθος ἄμετρον Ἑλλήνων προσῆλθεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καὶ ἀκολούθως, ἐπειδὴ ἡ φήμη τούτων ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ τότε βασιλέως Δομετιανοῦ, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει, πβ΄ (82), διὰ τοῦτο ὁ Δομετιανὸς στέλλει καὶ φέρει ἔμπροσθέν του τὸν μέγαν Ἰωάννην ὁμοῦ μὲ τὸν Πρόχορον. Ἐρωτήσας δὲ αὐτούς, καὶ ἰδὼν τὴν παρρησίαν ἣν ἔδειξαν διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐξώρισεν αὐτοὺς εἰς τὴν νῆσον Πάτμον. Ὁ δὲ Κύριος προλαβὼν ἐφανέρωσεν ἐν ὁράματι εἰς τὸν Ἰωάννην τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἤγουν, ὅτι ἔχει νὰ πάθῃ πολλοὺς πειρασμούς, καὶ ὅτι μέλλει νὰ ἐξορισθῇ εἰς μίαν νῆσον, ἡ ὁποία ἔχει μεγάλην χρείαν τῆς παρουσίας του.[1]

Πλέων λοιπὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ ὁ ἀπόστολος μαζὶ μὲ τοὺς προτεκτόρους[2] τοῦ βασιλέως, ἀνέστησεν ἕνα στρατιώτην, ὅστις ἐν τῇ ὁδῷ ἀπέθανε, παρακαλεσθεὶς εἰς τοῦτο πολλὰ ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους. Ἀλλὰ καὶ τὴν τρικυμίαν ἥτις ἠκολούθησε μετὰ ταῦτα ἐν τῇ θαλάσσῃ εἰς γαλήνην μετέβαλεν. Ἰάτρευσε δὲ καὶ ἕνα ἀπὸ τοὺς προτεκτόρους, πάσχοντα ἀπὸ δυσεντερίαν, καὶ κινδυνεύοντα ν' ἀποθάνῃ μετ' ὀλίγον· ὅθεν ταῦτα βλέποντες οἱ προτέκτορες ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰωάννης ἔφθασεν εἰς τὴν Πάτμον, ἠλευθέρωσε τὸν Ἀπολλωνίδην υἱὸν τοῦ Μύρωνος ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Πύθωνος ὅπερ ἐκατοίκει εἰς αὐτόν. Τὸ ὁποῖον καὶ ἐξώρισε μακρὰν ἀπὸ τὴν νῆσον. Ὅθεν ἐκ τοῦ θαύματος τούτου ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς

---

[1] Ὁ θεῖος Μάξιμος ὁ ὁμολογητὴς συμπεραίνει, ὅτι ὁ μέγας Ἰωάννης οὗτος ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Δομετιανοῦ ἤτοι κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος αὐτοῦ, διότι τόσα ἔτη ἐβασίλευσεν, ἤτοι κατὰ τὸ ἐννενηκοστὸν πέμπτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, ὡς χρονολογεῖ ὁ Μελέτιος. Μέμνηται δὲ τῆς ἐπὶ τοῦ Δομετιανοῦ ἐξορίας τοῦ ἁγιωτάτου Ἰωάννου καὶ ὁ θεῖος Εἰρηναῖος ἐν τρίτῳ καὶ πέμπτῳ τῶν κατὰ αἱρέσεων, ἔνθα καὶ τὸν χρόνον ἐσημειώσατο. Καὶ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τῷ λόγῳ, περὶ τοῦ, τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος. Ὁ δὲ Ἀδριχώμιος εἰς τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ λέγει ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος ἐπέμφθη δεδεμένος ἀπὸ τὴν Ἔφεσιν εἰς τὴν Ῥώμην. Ὅπου πλησίον τῆς πύλης, τῆς λεγομένης Λατίνας, ἐποτίσθη φαρμάκιον θανατηφόρον καὶ δὲν ἐβλάβη. Εἶτα ἐρρίφθη μέσα εἰς ἓν πιθάριον γεμάτον ἀπὸ βραστὸν ἔλαιον κατὰ τὴν ἕκτην Μαΐου ἡμέρᾳ Κυριακῇ. Μείνας δὲ καὶ ἐκ τούτου ἀβλαβὴς ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον ὑπὸ Δομετιανοῦ (τόμ. α΄. σελ. 164 τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Μελετίου. Τὴν τοῦ δηλητηρίου πόσιν σημειοῖ καὶ ὁ θεῖος Αὐγουστῖνος ἐν τῷ κδ΄. κεφ. τῶν Μονολογίων λέγων « Ὑπὲρ τοῦ γεύσασθαι ταύτης» (τῆς γλυκύτητος τοῦ Θεοῦ) δηλητηρίου ποτήριον Ἰωάννης ἀτρόμως ἐξέπιεν.

[2] Ἐκ τοῦ λατιν. Protector=σωματοφύλαξ. Σ. Ε.

τὴν οἰκίαν τοῦ Μύρωνος. Ὁμοίως καὶ ὁ ἐλευθερωθεὶς Ἀπολλωνίδης καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Χρυσίππη καλουμένη μετὰ τῶν ἀνθρώπων της. Ὕστερον δὲ ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς ὁ ἀνθύπατος, ἤγουν ὁ ἄρχων τῆς χώρας Πάτμου.

Εὑρίσκετο δὲ εἰς τὴν Πάτμον εἷς μάγος, Κύνωψ ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος κατοίκει εἰς ἔρημον τόπον ἀπὸ χρόνων ἀρκετῶν μαζὶ μὲ τὰ ἀκάθαρτα δαιμόνια. Τοῦτον τὸν μάγον ὅλοι οἱ ἐν τῇ νήσῳ κατοικοῦντες ἐνόμιζον ὡς θεὸν διὰ τὰς φαντασίας καὶ ἐνεργείας τῶν δαιμόνων, ὅσαι ἀπὸ αὐτὸν ἐγίνοντο. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ ψευδωνύμου θεοῦ Ἀπόλλωνος, ἅμα εἶδον τὸν Ἰωάννην ὅτι ἐδίδασκε μὲ πολλὴν παρρησίαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν Κύνωπα, παρακαλοῦντες αὐτὸν γονυπετῶς νὰ κινηθῇ ἐναντίον τοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ αὐτὸς σχεδὸν ἠρήμωσε τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐμάκρυνεν ὅλους ἀπὸ τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν τῶν θεῶν.

Ὁ δὲ Κύνωψ ταῦτα ἀκούσας, ὑπερηφανεύθη, καὶ ἀνάξιον ἔκρινε τῆς ὑπολήψεώς του, τὸ νὰ ὑπάγῃ μόνος του εἰς τὴν χώραν· διότι εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἔγκλειστος, καὶ διότι οἱ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πάτμου εὑρισκόμενοι, αὐτοὶ μᾶλλον ὑπῆγαι εἰς αὐτὸν, καὶ ὄχι αὐτὸς εἰς ἐκείνους· ὅθεν ὑπεσχέθη εἰς τοὺς ἱερεῖς, ὅτι αὐτὸς θέλει στείλει ἕνα ἄγγελον πονηρὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πιστεύσαντος Μύρωνος, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἐκεῖ εὑρισκομένου Ἰωάννου καὶ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς καταδίκην αἰώνιον. Κατὰ τὴν ἐπαύριον λοιπὸν ἀπέστειλεν ὁ Κύνωψ ἕνα ἄρχοντα τῶν πονηρῶν δαιμόνων πρὸς τὸν Ἰωάννην κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ὁ δὲ δαίμων μεταβὰς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Μύρωνος, ἐστάθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτον ὁ Ἰωάννης. Γνωρίσας δὲ αὐτὸν ὁ θεῖος ἀπόστολος λέγει, παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ μὴ ἐκβῇς ἀπὸ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον στέκεσαι, ἕως οὗ μοι φανερώσῃς διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθες εἰς ἐμέ. Καὶ εὐθὺς μὲ τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου ἐστάθη τὸ δαιμόνιον δεδεμένον καὶ ἀπεκρίθη ταῦτα, ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως βιαζόμενον, «Οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦλθον εἰς τὸν Κύνωπα καὶ εἶπον πολλὰ ἐναντίον σου, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν διὰ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ εἰς τὴν χώραν καὶ νὰ σὲ θανατώσῃ. Ὁ δὲ Κύνωψ δὲν τὸ κατεδέχθη, λέγων· Ἐγὼ πρὸ χρόνων πολλῶν δὲν ἐκβῆκα ἀπὸ τὸν τόπον μου τοῦτον, καὶ τώρα διὰ ἕνα ἄνθρωπον παραμικρὸν καὶ καταφρονημένον νὰ ἀφήσω τὴν ἀγαπητήν μου ἐρημίαν καὶ πολιτείαν; ἀλλὰ ἐπιστρέψατε ὀπίσω, καὶ ἐγὼ αὔριον θέλω ἀποστείλει ἕνα ἄγγελον πονηρὸν, διὰ νὰ παραλάβῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Ἰωάννου, καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ παραδώσω αὐτὴν εἰς κρίσιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἀπεστάλης καμμίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Κύνωπα καὶ ἐπῆρες ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ τὴν ὑπῆγες εἰς αὐτόν; ἀπεκρίθη ὁ δαίμων· Ἀπεστάλην καὶ ἐθανάτωσα μὲν ἄνθρωπον, ψυχὴν δὲ ἀνθρώπου ποτὲ δὲν παρέδωκα εἰς κόλασιν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε· Διὰ ποίαν αἰτίαν πείθεσθε εἰς τὸν Κύνωπα; ὁ δαίμων εἶπεν· Ὅλη ἡ δύναμις τοῦ σατανᾶ μέσα εἰς αὐτὸν κατοικεῖ, καὶ συμφωνίας ἔχει, αὐτὸς μὲν νὰ ἦναι πάντοτε μὲ ἡμᾶς, ἡμεῖς δὲ νὰ εἴμεθα πάντοτε μὲ αὐτόν. Καὶ ὁ μὲν Κύνωψ ἀκούει ἡμῶν τῶν δαιμόνων, ἡμεῖς δὲ οἱ δαίμονες ἀκούομεν τοῦ Κύνωπος. Τότε λέγει ὁ Ἰωάννης· Ἄκουσον, ὦ πνεῦμα πονηρόν· Σὲ προστάζει Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐνοχλήσῃς ἄνθρωπον, μηδὲ νὰ γυρίσῃς εἰς τὸν τόπον σου· ἀλλὰ νὰ φύγῃς ἔξω ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην, καὶ νὰ περιπλανᾶσαι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Καὶ παρευθὺς τὸ πνεῦμα ἔφυγεν ἔξω τῆς νήσου.

Βλέπων δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι δὲν ἐγύρισεν εἰς αὐτὸν τὸ πρῶτον δαιμόνιον, ἀπέστειλε καὶ δεύτερον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐτὸ ἔπαθε τὰ ἴδια, ἀπέστειλεν ἀκόμη καὶ ἄλλα δύω δαιμόνια ἀπὸ τὰ ἀρχοντικά· ἵνα, τὸ μὲν ἓν ἔμβῃ εἰς τὸν Ἰωάννην, τὸ δὲ ἄλλο σταθῇ ἔξω, καὶ ἰδῇ τὰ γενόμενα· καὶ οὕτως ἐπιστρέψῃ καὶ φανερώσῃ αὐτὰ εἰς τὸν Κύνωπα. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὑπῆγε τὸ ἓν δαιμόνιον καὶ ἐδιώχθη ἔξω τῆς νήσου, καθὼς ἐδιώχθησαν καὶ τὰ πρότερα δύω, διὰ τοῦτο ἐκεῖνο τὸ δαιμόνιον ὅπερ ἐστέκετο ἔξω, ἐγύρισε καὶ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Κύνωπα τὰ γενόμενα. Ὅθεν διὰ ταῦτα θυμωθεὶς ὁ Κύνωψ, καὶ παραλαβὼν ὅλα τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων, ὑπῆγεν εἰς τὴν χώραν. Ἠχολόγησε δὲ καὶ ἐταράχθη ὅλη ἡ χώρα, εὐθὺς ἅμα εἶδε τὸν Κύνωπα, καὶ ὅλοι τὸν ἐπροσκύνουν. Φθάσας δὲ ὁ Κύνωψ τὸν Ἰωάννην ἐπάνω εἰς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐδίδασκε τὸν λαὸν, ἐνεπλήσθη ἀπὸ θυμὸν πολὺν, καὶ εἶπε πρὸς τὸν λαόν· Ἄνδρες μωροὶ καὶ τυφλοὶ ἀκούσατε· Ἂν ἦναι δίκαιος ὁ Ἰωάννης, καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα εἶναι ἀληθῆ, θέλει ἰατρεύσει καὶ σᾶς καὶ ἐμέ. Ὅτι ἐὰν δυνηθῇ νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω εἰπῇ εἰς αὐτόν, τότε ἐγὼ πιστεύω εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα.

Πιάσας λοιπὸν ὁ Κύνωψ ἕνα νέον ἱστάμενον ἐκεῖ, λέγει εἰς αὐτὸν, Νεανίσκε, ζῇ ὁ πατήρ σου;

ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ἐν τῇ θαλάσσῃ ναυαγήσας, ἐπνίγη καὶ κατεποντίσθη εἰς τὸν βυθόν. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν Ἰωάννην. Ἰδού, δεῖξον μὲ τὸ ἔργον, ἂν ἦναι ἀληθινὰ τὰ λογιά σου, καὶ ἀναβιβάσας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης τὸν πατέρα τοῦ νέου τούτου, παράστησον αὐτὸν ἔμπροσθεν πάντων ἡμῶν ζωντανὸν καὶ ὑγιῆ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη, Δέν με ἀπέστειλεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ ἀνασταίνω νεκρούς· ἀλλὰ διὰ νὰ διδάσκω τοὺς πεπλανημένους ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κύνωψ εἶπε πρὸς πάντα τὸν λαόν. Κἂν τώρα πιστεύσατε, ὅτι οὗτος εἶναι πλάνος, καὶ σᾶς πλανᾷ μὲ μαγικὰς τέχνας. Ὅθεν κρατήσατε αὐτόν, ἕως οὗ νὰ φέρω ἐγὼ ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν πατέρα τοῦ νέου, καὶ νὰ παραστήσω αὐτὸν ζωντανόν. Κρατηθέντος δὲ τοῦ Ἰωάννου, ἐξήπλωσεν ὁ Κύνωψ τὰς χεῖράς του καὶ κτυπήσας αὐτάς, ἔκαμε καὶ ἔγεινεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν κρότος μέγας, ὥστε ὅλοι ἐφοβήθησαν. Τότε ὁ Κύνωψ ἔγεινεν ἀφανὴς ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Εὐθὺς δὲ ὕψωσαν ὅλοι τὴν φωνὴν καὶ εἶπον, Μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἐκτὸς σοῦ ἄλλος δὲν εἶναι. Αἰφνιδίως λοιπὸν ἀνέβη ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἔχων ἕνα δαίμονα μαζί του, ὁ ὁποῖος κατὰ φαντασίαν ἐσχημάτιζε τὸ πρόσωπον τοῦ πνιγμένου πατρὸς τοῦ νέου. Καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες. Εἶτα λέγει πρὸς τὸν νέον, οὗτος εἶναι ὁ πατήρ σου; ὁ νέος ἀπεκρίθη. Ναὶ κύριε. Καὶ οὕτως ἐπροσκύνησαν ὅλοι τὸν Κύνωπα, καὶ ἐζήτουν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Κύνωψ δὲν ἀφῆκε νὰ τὸν θανατώσουν, λέγων· ὅταν ἰδῆτε θαυμάσια μεγαλήτερα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλει τιμωρηθῇ, καθὼς τοῦ πρέπει.

Ὅθεν προσκαλεσάμενος πάλιν ἄλλον ἄνθρωπον, εἶπεν αὐτῷ, εἶχες υἱόν; ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, Ναὶ κύριε, εἶχον, καὶ φθονήσας αὐτὸν εἷς, τὸν ἐθανάτωσε. Εἶπε δὲ ὁ Κύνωψ, θέλει ἀναστηθῇ ὁ υἱός σου. Καὶ εὐθὺς φωνάξας, ἐκάλει κατ' ὄνομα καὶ τὸν φονεύσαντα, καὶ τὸν φονευθέντα. Τότε καὶ οἱ δύω ὁμοῦ παρεστάθησαν ἔμπροσθεν. Καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος εἶναι ὁ υἱός σου; καὶ οὗτος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις τὸν ἐφόνευσεν; ὁ ἄνθρωπος ἀπεκρίθη, ναὶ κύριε. Τότε ὁ Κύνωψ καυχώμενος λέγει πρὸς Ἰωάννην. Τί θαυμάζεις ὦ Ἰωάννη; ὁ δὲ Ἀπόστολος ἀπεκρίθη. Ἐγὼ εἰς αὐτὰ δὲν θαυμάζω. Τότε λέγει ὁ Κύνωψ, ὅταν ἴδῃς μεγαλήτερα σημεῖα ἀπὸ ταῦτα, τότε θέλεις θαυμάσει. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε, Τὰ σημεῖά σου ὀγλίγωρα θέλουν διαλυθῇ. Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀκούσας ὁ ὄχλος, διεσπάραξεν εὐθὺς τὸν Ἰωάννην, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κάμῃ νεκρόν. Νομίσας δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, εἶπε πρὸς τὸν λαόν, Ἄφετε αὐτὸν ἄταφον διὰ νὰ τὸν φάγουν τὰ ὄρνεα. Πληροφορηθέντες λοιπὸν ὅλοι, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, ἀνεχώρησαν ἀπ' ἐκεῖ μαζὶ μὲ τὸν Κύνωπα, χαίροντες καὶ ἐπαινοῦντες αὐτόν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Κύνωψ, ὅτι ὁ Ἰωάννης ζῇ καὶ διδάσκει τὸν λαὸν εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Λίθου βολή, ἐπροσκάλεσε τὸν δαίμονα ἐκεῖνον, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἔκαμνε τὰς νεκρομαντείας. Καὶ πορευθεὶς εἰς τὸν Ἰωάννην λέγει αὐτῷ· Ἐγὼ θέλων νὰ σοὶ προξενήσω περισσοτέραν ἐντροπὴν καὶ καταδίκην, διὰ τοῦτο ἕως τώρα σὲ ἄφησα νὰ ζῇς. Ἀλλ' ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἐκεῖ θέλεις ἰδῆ τὴν δύναμίν μου, καὶ νὰ ἐντραπῇς. Ἠκολούθουν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ τρεῖς δαίμονες ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐνομίσθησαν ὅτι ἀνεστήθησαν ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Καὶ λοιπὸν κτυπήσας τὰς χεῖράς του, καὶ κρότον μέγαν ποιήσας, ἔγεινεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων, βυθισθεὶς αἰφνιδίως μέσα εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δὲ ὄχλοι πάλιν ἐφώναζον, μέγας εἶσαι Κύνωψ, καὶ ἄλλος δὲν εἶναι ὡς σέ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπρόσταξε τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἵσταντο ὁμοῦ μὲ τὸν Κύνωπα εἰς σχῆμα ἀνθρώπων, νὰ μὴ μετασαλεύσουν ἀπὸ τὸν τόπον των. Καὶ εὐθὺς ἐπροσευχήθη εἰς τὸν Θεόν, ἄλλην φορὰν νὰ μὴ φανῇ ζωντανὸς ὁ Κύνωψ. Καὶ λοιπὸν παρευθὺς ἅμα ἐβούτησεν ὁ Κύνωψ, ἦχος μέγας ἔγεινεν εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ δὲ νερὸν τῆς θαλάσσης ἐγύρισεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ Κύνωψ ἐβούτησεν, καὶ πλέον δὲν ἐδυνήθη ὁ ἄθλιος νὰ ἐκβῇ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ δαίμονες οἱ ἐν σχήματι ὄντες τῶν ἀναστηθέντων ἀνθρώπων ἐδιώχθησαν παρὰ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μακρὰν ἀπὸ τὴν Πάτμον, καὶ ἄφαντοι ἔγειναν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς ἐστάθησαν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας προσμένοντες νὰ ἐκβῇ ὁ Κύνωψ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν νηστείαν καὶ ἀπὸ τὰς φωνάς των, καὶ ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐκοίτοντο εἰς τὴν γῆν ἄφωνοι οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτούς, ὥστε καὶ τρία παιδία ἀπέθανον. Ὅθεν ὁ μέγας Ἰωάννης σπλαγχνισθεὶς αὐτοὺς ὅλους, τὰ μὲν ἀποθανόντα παιδία ἀνέστησε, τοὺς δὲ ἐκλελυμένους ἀνθρώπους ἐνεδυνάμωσε. Καὶ πολλὰ εἰπὼν εἰς αὐτοὺς περὶ πίστεως, κατέπεισεν ὅλους νὰ πιστεύσουν τῷ Χριστῷ, καὶ νὰ βαπτισθοῦν· ἀφ' οὗ δηλαδὴ ὁ ἄθλιος Κύνωψ

κατεποντίσθη, ὡς ὁ πάλαι Φαραὼ, εἰς τὴν θάλασσαν.

Μία δὲ γυνὴ Προκλιανὴ καλουμένη, συνέλαβεν ἔρωτα πονηρὸν εἰς τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὀνόματι Σωσίπατρον (φεῦ! ἕως ποῦ φθάνει ἡ κακία τοῦ σαρκικοῦ ἔρωτος!) μὴ ἐπιτυχοῦσα δὲ τὴν ἀσελγεστάτην ἐπιθυμίαν της, ἐκατηγόρησε τὸν υἱόν της εἰς τὸν τῆς νήσου ἄρχοντα, [1] ὅτι τὴν ἐβίασε. Καὶ λοιπὸν ἐνῷ ὁ Σωσίπατρος ἔμελλε νὰ τιμωρηθῇ ἀδίκως ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, ἐβοήθησεν αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, ὡς ἀναίτιον. Ὅθεν ἐξηράνθησαν παρευθὺς ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ἄρχοντος, καὶ τῆς ἀσελγεστάτης Προκλιανῆς, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσείσθη ἡ γῆ μὲ ἕνα μεγάλον ἦχον καὶ βρυγμόν. Ὅθεν τὴν τοσαύτην θεϊκὴν τιμωρίαν παθόντες, ἐπίστευσαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Καὶ οὕτω αἱ χεῖρες των ἰατρεύθησαν, καὶ ἡ γῆ ἐστάθη ἀπὸ τὸν κλόνον.

* Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πάτμον εὑρισκομένου τοῦ μεγάλου Ἰωάννου, στέλλει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὢν τότε ἐννενήκοντα χρόνων γέρων, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκωμιάζει τὸν μέγαν τοῦτον ἀπόστολον, λέγων, « Προσαγορεύω σε τὴν ἱερὰν ψυχὴν ἠγαπημένε. Καὶ ἔστι μοι τοῦτο πρὸς σὲ παρὰ τοὺς πολλοὺς ἰδιαίτερον. Χαῖρε ἀληθῶς ἠγαπημένε, τῷ ὄντως ἐραστῷ καὶ ἐφετῷ καὶ ἀγαπητῷ λίαν ἠγαπημένε. Τί θαυμαστὸν εἰ Χριστὸς ἀληθεύει, καὶ τοὺς μαθητὰς οἱ ἄδικοι τῶν πόλεων ἐξελαύνουσιν, αὐτοὶ τὰ κατ' ἀξίαν ἑαυτοῖς ἀπονέμοντες, καὶ τῶν ἁγίων οἱ ἐναγεῖς ἀποδιαστελλόμενοι καὶ ἀποφοιτῶντες; » προσθέτων δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ἐγκώμια, καὶ ἥλιον ὀνομάζων τοῦ Εὐαγγελίου τὸν μέγαν Θεολόγον, προφητεύει εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς, ὅτι θὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ θὰ γυρίσῃ πάλιν εἰς τὸν τόπον τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Καὶ ὅτι ἐκεῖ μέλλει νὰ παραδώσῃ πολλὰ ἀγαθά. Λέγει δὲ αὐτολεξεί. « Ἀξιόπιστος δὲ πάντως εἰμὶ τὰ προεγνωσμένα σοι, καὶ μαθὼν ἐκ Θεοῦ καὶ λέγων, ὅτι καὶ τῆς ἐν Πάτμῳ φυλακῆς ἀφεθήσῃ, καὶ εἰς τὴν Ἀσιάτιδα γῆν ἐπανήξεις, καὶ δράσεις ἐκεῖ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ μιμήματα, καὶ τοῖς μετὰ σὲ παραδώσεις ».

Κατὰ τὴν πρόρρησιν λοιπὸν ταύτην τοῦ θείου Διονυσίου, ὅτε ὁ βασιλεὺς Τραϊανὸς ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Νερούαν ἐν ἔτει ϟή (98)· ἐστάλησαν γράμματα βασιλικὰ εἰς τὴν Πάτμον, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλουν τὸν μέγαν Ἰωάννην ἀπὸ τὴν ἐξορίαν. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωάννης ἤθελε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Πάτμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἔφεσον, οἱ δὲ ἐν τῇ Πάτμῳ χριστιανοὶ, ἐθρήνουν καὶ ὠδύροντο διὰ τὸν ἀποχωρισμόν του. Καὶ ποίαν μηχανὴν δὲν μετεχειρίζοντο διὰ νὰ μὴ στερηθῶσι τοιούτου καλοῦ ποιμένος; Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδύναντο νὰ ἐμποδίσωσιν αὐτὸν, διὰ τοῦτο προσφέρουσιν ἓν ζήτημα δεύτερον πρὸς τὸν μέγαν ἀπόστολον· δηλαδὴ, τὸ νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτοὺς ἀντὶ τοῦ ἑαυτοῦ του, τοὺς ἰδικούς του λόγους, καὶ τὸ νὰ γράψῃ εἰς βιβλίον τὸ μυστήριον ὅλης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας. Ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης τοῦτο μὲν ὑπακούσας εἰς τὴν δικαίαν αὐτῶν αἴτησιν, τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ τῆς ἄνωθεν βέβαια κινούμενος θείας Προνοίας, πρῶτον μὲν νηστεύει τρεῖς ἡμέρας, ἔχων καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανοὺς νηστεύοντας καὶ συμβοηθοῦντας αὐτῷ διὰ τῆς προσευχῆς· δεύτερον δὲ ἀναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ βουνὸν ὁμοῦ μὲ τὸν μαθητήν του Πρόχορον, καὶ ὅλον τὸν νοῦν του ἀναβιβάζει πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! Εὐθὺς γίνονται βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ φοβεραὶ, καὶ τὸ βουνὸν σαλεύεται ὅλον, εἰς τρόπον ὥστε ὁ μαθητής του Πρόχορος ἔπεσεν ἀπὸ τὸν φόβον του πρηνὴς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔγεινεν ὡσὰν νεκρός. Ὁ Ἰωάννης ὅμως δὲν φοβεῖται, ἀλλ' ἵσταται ἀκλινὴς, ἐπειδὴ ἡ τελεία ἀγάπη, ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεὸν, ἐδίωκε τὸν φόβον ἀπὸ τῆς καρδίας του, καθὼς πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν· «Ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον» (αʹ. Ἰω. δʹ. 18). Διὰ τοῦτο καὶ ἀκούει μίαν βροντῶσαν φωνὴν, ἡ ὁποία λέγει ταῦτα· « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. » (Ἰω. ά. 1). Ταύτην δὲ τὴν φωνὴν πάλιν ὁ Ἰωάννης φανερόνει εἰς τὸν μαθητήν του Πρόχορον, ἀφ' οὗ πρότερον ἐσήκωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρά του, καὶ ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτὸν ὀλίγον τὸν φόβον. Ὅθεν τελειώσας ὁ-

---

[1] Ὁ ἄρχων οὗτος ὀνομάζεται παρὰ τῷ χειρογράφῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἀνθύπατος. Τὸ ὁποῖον ὄνομα οὕτος ἑρμηνεύεται. Ὕπατος θὰ εἰπῇ ὁ ἀνώτερος μὲν ὢν πάντων τῶν ἄλλων συγκλητικῶν καὶ ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλέως, δεύτερος δὲ ὢν ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁποῖος καὶ τώρα εἶναι ὁ καλούμενος τουρκιστὶ Βεζύρης. Ἀνθύπατος δὲ εἶναι ὁ ἀντὶ τοῦ ὑπάτου ὢν, καὶ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ὑπάτου, ὅταν ἐκεῖνος λείπῃ. Ὁποῖος καὶ τώρα εἶναι ὁ τουρκιστὶ καλούμενος Καϊμακάμης. Ὥσπερ γὰρ ὁ βεζύρης ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως ἐστιν, οὕτω καὶ ὁ καϊμακάμης πάλιν εἶναι τοῦ βεζύρη ἐπίτροπος· Πῶς δὲ ἕνας τοιοῦτος μέγας ἀξιωματικὸς εὑρίσκετο ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ τῆς Πάτμου; ἀπορῶ. Ἀλλ' ἴσως τὸ, ἀνθύπατος καὶ πλατυτέρως λαμβάνεται, ἀντὶ ἡγεμόνος καὶ ἄρχοντος. Ὁποῖον σημαινόμενον ἔχει καὶ τώρα ἐδῶ.

λον τὸ θεῖον εὐαγγέλιον καὶ γράψας αὐτὸ διὰ χειρὸς τοῦ Προχόρου, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἵτινες τὸ ἐζήτησαν· καθὼς καὶ ὁ Μωϋσῆς παρέδωκε τας Θεοχαράκτους Πλάκας εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ διεδόθη εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πέρατα. [1]

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν νῆσον Πάτμον ὁ μέγας ἀπόστολος ὑπῆγεν εἴς τινα τόπον, Ἀγροικίαν ὀνομαζόμενον, καὶ ἐκεῖ ἰατρεύσας ἕνα τυφλὸν, ἐπορεύθη εἰς μίαν γειτονεύουσαν πόλιν, ὅπου εὑρὼν ἕνα νέον εὐγενῆ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὴν ὄψιν ὡραῖον, ἐπρόσφερε τοῦτον εἰς τὸν Χριστόν. Εἶτα παρακινήσας αὐτὸν εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, καὶ παραδόσας αὐτὸν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὡς ἐνώπιον μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ προνοῆται αὐτὸν, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἔφεσον. [1] Ἀφ' οὗ λοιπὸν τὰ ἐκεῖ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καλῶς οἰκονόμησε, καὶ ὅλον τὸ ἐκεῖ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐκατάρτισε· καὶ ἀφ' οὗ ἐπεσκέφθη τὰς ἄλλας πλησιοχώρους πόλεις, καὶ ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπισκόπους, τότε πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν πόλιν. Ζητήσας δὲ τὸν νέον ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον παρέδωκεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, καὶ μαθὼν ὅτι ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῶν κλεπτῶν, διαφθαρεὶς ἀπὸ τὰ συμπόσια καὶ τὰς κακὰς συναναστροφὰς τῶν συνομηλίκων του νέων, ἐπειδὴ εὔκολος καὶ κατηφορικὴ εἶναι ἡ ὁδὸς τῆς κακίας· τοῦτο λέγω μαθὼν ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος, πολλὰ ἐλυπήθη. Ὅθεν ἱππεύσας, καὶ πορευθεὶς μόνος του εἰς τὸν τόπον τῶν κλεπτῶν, παρεδόθη εἰς αὐτοὺς θεληματικῶς, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ὡδηγήθη καὶ εὗρε τὸν

---

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος σελίδι 13 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι συνέγραψε τὸ Εὐαγγέλιον ὁ Ἰωάννης ἀπὸ δεήσεως τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀσίας, καὶ οὐχὶ τῶν Πατμίων, ὡς γράφεται ἐδῶ. Συμμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγων, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ συνέγραψεν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολάς του. Συμβιβάζει ὅμως καὶ θεραπεύει τὴν διαφωνίαν ταύτην ὁ αὐτὸς Μελέτιος λέγων, ὅτι προέγραψε μὲν ὁ Ἰωάννης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς Ἐπιστολὰς ἐν τῇ Πάτμῳ, ἐξέδωκε δὲ καὶ ἐδημοσίευσε ταῦτα εἰς Ἔφεσον. Ἔγραψε δὲ τὸ Εὐαγγέλιον κατὰ τὸν Δοσίθεον ἐν τῷ ἑξηκοστῷ τετάρτῳ ἔτει, ἀπὸ τῆς ταφῆς, ἢ τῆς ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου, ἢ κατ' ἄλλους, μετὰ τριάκοντα ἓξ χρόνους τῆς Ἀναλήψεως, ὕστερον ἀπὸ δύω χρόνους τῆς συγγραφῆς τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ ὁποία εἶναι τὸ δυσκολώτερον βιβλίον πάντων τῶν τοῦ κόσμου βιβλίων, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον. Καὶ ἡ σκοτεινοτάτη καὶ δυσκολωτάτη βίβλος κατὰ τὸν Μελέτιον. Ἤρχισε δὲ ἀπὸ τῆς προαιωνίου γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ ἄφηκε τὴν ὑστέραν οἰκονομικῶς, διὰ τοὺς αἱρετικοὺς τοῦ καιροῦ ἐκείνου Ἐβίωνά τε καὶ Κήρινθον, οἱ ὁποῖοι ἠρνοῦντο τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Καὶ εἰς στερέωσιν μὲν τῶν εὐσεβῶν, ἀντίρρησιν δὲ τῶν Γνωστικῶν λεγομένων αἱρετικῶν, καὶ αὐτῶν τῶν Νικολαϊτῶν, ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος καὶ Ἱερώνυμος καὶ Ἐπιφάνιος. Ἔγραψε δὲ τὴν Ἀποκάλυψιν πρὸ χρόνων τεσσάρων τῆς κοιμήσεώς του, κατὰ τὸν Μελέτιον.

Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Πέτρος, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ ἐν τῷ τέλει τοῦ δευτέρου αἰῶνος ἀκμάσας, λέγει ἐν τῷ Χρονικῷ, τῷ τοῖς βιβλίοις τῆς Βυζαντίδος συνεκδοθέντι, ὅτι τὸ ἰδιόχειρον Εὐαγγέλιον τοῦ θείου τούτου Ἰωάννου μέχρι νῦν φυλάττεται χάριτι Θεοῦ ἐν τῇ Ἐφεσίων ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐκεῖ προσκυνεῖται. Τὸ ὁποῖον καὶ περιέχει ὅτι τρίτη ὥρα ἦν, ὅτε ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, καθὼς καὶ τὰ ἀκριβῆ χειρόγραφα περιέχουσι. Ὅρα σημειώσει 20 Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη εἰς τὴν μετάφρασιν Κλήμεντος τοῦ Κανονίκου ἐν τῇ Ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης· ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου. Παρὰ δὲ τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι γράφεται, ὅτι ἐπὶ Δομετιανοῦ ἐν ἔτει, ϞϚ'. ὁ Ἀπόστολος Ἰωάννης δέσμιος ἐξ Ἀσίας εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου ἐπέμφθη. Ὅπου ἐβλήθη μέσα εἰς λέβητα γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον βραστὸν, καὶ ἀβλαβὴς ἐφυλάχθη. Ὡς γράφει ὁ Ἱερώνυμος βιβλ. α'. Ἔπειτα ἐξωρίσθη ἐκεῖθεν εἰς Πάτμον, καὶ συνέγραψε τὴν θείαν Ἀποκάλυψιν ἐν ἔτει τῆς τοῦ Δομετιανοῦ βασιλείας, κατὰ Εἰρηναῖον καὶ Ἱερώνυμον. Τὰ λόγια δὲ ἐκεῖνα ὅσα γράφει ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν Καθολικὴν πρώτην ἐπιστολήν του· ἤτοι, τὸ « Τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Πατὴρ, ὁ Λόγος καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμα· καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσίν. Καὶ τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες ἐν τῇ γῇ, τὸ Πνεῦμα, τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσι. » (κεφ. ε'. 7.) Ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια, ἄλλοι οὐκ ὀρθῶς τὰ λέγουσιν ὡς νόθα, ἐπειδὴ εἰς πολλὰ ἀρχαῖα χειρόγραφα δὲν ἐμφέρονται. Πλὴν αὐτὰ εὑρίσκονται εἰς πάμπολλα ἀντίγραφα. Ὅθεν καὶ ὁ νεώτερος Σιμώνιος ὁμολογεῖ ὅτι εὗρε τὰ τοιαῦτα λόγια εἰς διακόσια ἀντίγραφα ἀρχαιότατα. Ὅσα δὲ ἀντίγραφα εὗρε τὰ ὁποῖα δὲν περιέχουν τὰ λόγια αὐτὰ, δὲν ἦτο ὑπὲρ τοὺς ἑξακοσίους χρόνους. Ἀναφέρονται δὲ τὰ λόγια ταῦτα καὶ παρὰ τῷ Τερτουλλιανῷ ἐν τῷ κατὰ Πραξέου βιβλίῳ πρώτῳ, κεφαλαίῳ εἰκοστῷ πέμπτῳ. Καὶ παρὰ τῷ Κυπριανῷ ἐπιστολῇ πρὸς Ἰωβινιανὸν ἐν τῷ περὶ μονάδος. Καὶ οἱ τῆς Ἀφρικῆς δὲ πατέρες, τετρακόσιοι τόσοι Ἐπίσκοποι, ἐκτιθέμενοι τὴν ἑαυτῶν πίστιν Οὐνερίκῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀρειανῶν Οὐανδάλων ἐν ἔτει 484, τὰ αὐτὰ λόγια ἀναφέρουσιν ἐπὶ λέξεως. Ἀλλὰ καὶ ὁ νεώτερος Καλμέτος προβάλλεται τοὺς ὑπὲρ τῆς αὐθεντείας τῶν λογίων ἐκείνων κατὰ τῶν ἀντιλεγόντων συγγραψαμένους. Εἴπομεν δὲ καὶ ἡμεῖς μερικὰ ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῶν Καθολικῶν Ἐπιστολῶν.

[1] Σημείωσαι, ὅτι σφαλερῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι πρὶν νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν Πάτμον ὁ Ἰωάννης, παρέδωκε τὸν νέον τοῦτον εἰς τὸν Ἐπίσκοπον· διότι διηγεῖται ὁ Στρωματεὺς Κλήμης ἐν τῷ λόγῳ «Τίς ὁ σωζόμενος πλούσιος,» ὅτι μετὰ τὴν ἐξορίαν παρέδωκεν αὐτὸν τῷ Ἐπισκόπῳ, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται.

νέον. Ἀπαντήσας δὲ αὐτὸν ζητοῦντα διὰ νὰ φύγῃ (διότι ἐνόησεν ὅτι εἶναι ὁ εὐεργέτης του Ἰωάννης) τὸν εἵλκυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς γλυκεῖς καὶ θελκτικούς του λόγους. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τόσον τὸν ἔκαμε νὰ προκόψῃ εἰς τὴν ἀρετὴν μὲ τὰς μελισταγεῖς συμβουλὰς καὶ ἱερὰς νουθεσίας του, ὥστε ἔγεινε παράδειγμα τῆς ἀρετῆς καὶ μετανοίας καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπίστευσεν ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστὸν εἷς ἑβραῖος· αἰτία δὲ τῆς πίστεώς του ἐστάθη, ὅτι εἶδεν ἕνα χριστιανὸν ὅστις διὰ τὰ πολλὰ χρέη τὰ ὁποῖα εἶχε, καὶ διὰ τὴν ἐσχάτην πτωχείαν του ἠγόρασε μὲν δὶς δηλητήριον καὶ ἔπιε διὰ νὰ θανατωθῇ, ἔκαμε δὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ ὅταν τὸ ἔπιε, καὶ διὰ τοῦτο με τὴν δύναμιν τοῦ σταυροῦ δὲν ἔπαθε κἀμμίαν βλάβην. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἑβραῖος ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν μέγαν Ἰωάννην· ὁ δὲ ἀπόστολος ἐδέχθη αὐτὸν, καὶ μὲ χαρὰν ἐβάπτισεν· ἀλλὰ καὶ τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον χριστιανὸν, ὅστις ἐστάθη αἰτία διὰ νὰ πιστεύσῃ ὁ ἑβραῖος, ἐπαρηγόρησεν ὁ τοῦ ἐλεήμονος Χριστοῦ μαθητὴς, καὶ μὲ τὰ παρηγορητικά του λόγια καὶ μὲ χρυσίον ἀρκετὸν, τὸ ὁποῖον ἦτο μὲν πρότερον χόρτος, ἀπὸ χόρτον δὲ παραδόξως μετέβαλεν αὐτὸ εἰς χρυσὸν ὁ θεῖος ἀπόστολος. Ἐπαναστρέψας δὲ πάλιν εἰς Ἔφεσον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἐπιστήθιος, ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του. Ἦτον δὲ οὗτος πεντήκοντα ἓξ χρόνων ὅτε ἐκβῆκεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ κήρυγμα. Ἐπέρασε δὲ χρόνους ἐννέα κηρύττων, ἕως οὗ ἐξωρίσθη. Ἐν δὲ τῇ κατὰ Πάτμον ἐξορίᾳ, ἐπέρασε χρόνους δεκαπέντε. Μετὰ δὲ τὴν ἐξορίαν, ἔζησε χρόνους εἰκοσιέξ· ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του ἐστάθησαν ἑκατὸν πέντε, καὶ μῆνες ἑπτά.

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ζήσας ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστολος, καὶ ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μέχρις αἵματος, καὶ πάμπολλα θαύματα ποιήσας, καὶ ἄμετρα πλήθη ἀπίστων ἐκ διαφόρων γενεῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐπιστρέψας, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον διατρίβων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ παρ' αὐτοῦ ἀναστηθέντος Δόμνου μὲ τοὺς ἑπτὰ μαθητάς του, ἐκβῆκεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Καὶ φθάσας εἰς ἕνα τόπον, εἰς μὲν τοὺς μαθητάς του παρήγγειλε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ ἀπομακρυνθεὶς ἕως λίθου βολὴν, προσηυχήθη. Ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς τὸν ὄρθρον. Ἔπειτα ἐπιστρέψας, προστάζει τοὺς μαθητάς του νὰ σκάψωσι τὴν γῆν σταυροειδῶς τόσον μόνον, ὅσον ἦτον τὸ μέτρον τοῦ σώματός του. Ὅθεν ἁπλωθεὶς μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν ἐσκαμμένον τόπον, ἀπεχαιρέτισε τοὺς μαθητάς του δεινοπαθῶς κλαίοντας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Τραβίξατε τὸ χῶμα τῆς γῆς, τῆς ἰδικῆς μου μητρὸς, καὶ μὲ αὐτὸ σκεπάσατέ με. Οἱ δὲ ἀσπασάμενοι καὶ ἀποχαιρετήσαντες αὐτὸν, ἐσκέπασαν τὸ σῶμά του ἕως εἰς τὰ γόνατα. Ἔπειτα πάλιν αὐτὸν ἀσπασάμενοι, ἐσκέπασαν αὐτὸν ἕως εἰς τὸν λαιμόν. Καὶ πάλιν τρίτον ἀσπασάμενοι αὐτὸν, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερόν του πρόσωπον ἓν μανδύλιον, καὶ οὕτω κλαίοντες πικρῶς, ἐσκέπασαν ὅλον τὸ σῶμά του. Τότε καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς παρέδωκε τὸ πνεῦμά του.[1]

Ἀφ' οὗ δὲ ἐθρήνησαν οἱ μαθηταὶ τὸν ἀπορφανισμὸν τοῦ διδασκάλου των, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν διηγούμενοι τὰ περὶ τοῦ ἀποστόλου. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες, ὑπῆγον εἰς τὸν τάφον, καὶ ἀνασκάψαντες οὐδὲν εὗρον. Τότε ὑπέστρεψαν κλαίοντες θερμῶς διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου ποιμένος. Ὁ δὲ Πρόχορος ἐπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ τελειώσῃ ἐκεῖ τὴν ζωήν του, καθὼς ἐπροστάχθη παρὰ τοῦ διδασκάλου του Ἰωάννου. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἔγειναν. Ὅτι δὲ βέβαια ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης, δυνάμεθα νὰ μάθωμεν τοῦτο ἀπὸ πολλὰς μαρτυρίας. Ὁ μὲν γὰρ Πολυκράτης, ὁ τῆς Ἐφέσου Ἐπίσκοπος, γράφων πρὸς τὸν Βίκτωρα Ῥώμης οὕτω λέγει αὐτολεξεί, « Καὶ γὰρ κατὰ τὴν Ἀσίαν (τὴν μικρὰν δηλαδὴ) μεγάλον στοιχεῖον ἐκοιμήθη, τὸ ὁποῖον καὶ θέλει ἀναστηθῇ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου, Ἰωάννης, λέγω, ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ὁποῖος ἐφόρει εἰς τὸ μέτωπον ὡς Ἀρχιερεὺς καὶ τὸ πέταλον τοῦ παλαιοῦ νομικοῦ Ἀρχιερέως, (ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον γεγραμμένον τὸ τετραγράμματον ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τὸ καλούμενον Ἰεχωβὰ, ὅπερ δηλοῖ, Κύριος, κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα) καὶ ὁ ὁποῖος ἔγεινε διδάσκαλος εἰς τὴν Ἔφεσον. »

Ὁ δὲ Ἱππόλυτος ὁ ἱερὸς πάπας τῆς Ῥώμης, διηγούμενος διὰ τὸ κήρυγμα, καὶ διὰ τὴν

---

[1] Σημείωσε, ὅτι τὸ, ὁ ἥλιος ἀνέτειλε, καὶ αὐτὸς τὸ πνεῦμα παρέδωκεν, οὐ γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ ἐν τῷ τετυπωμένῳ. Καθὼς καὶ τὸ ἀνωτέρω λόγιον, ἤγουν τὸ, ἦτον δὲ ὁ καιρὸς πρὸς ὄρθρον. Ἐκοιμήθη δὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῷ ἑξηκοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ τοῦ πάθους, ἢ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου κατὰ τὸν τρίτον χρόνον τῆς τοῦ Τραϊανοῦ αὐτοκρατορίας.

τελείωσιν τῶν ἀποστόλων, λέγει καὶ περὶ τοῦ θείου τούτου ἀποστόλου» Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου (τοῦ μεγάλου δηλαδὴ, τοῦ ὄντος ἐκ τῶν δώδεκα ἀποστόλων) κηρύττων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐξωρίσθη κατὰ τὴν νῆσον Πάτμον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ πάλιν ἀνακαλεῖται ὑπὸ Νερούα τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ϙϛ΄ (96). Καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖ τελευτᾷ. Τοῦ ὁποίου τὸ λείψανον ζητηθὲν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Ἐφέσου, δὲν εὑρέθη. Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἀδελφὸς ὁ Καισάριος, ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ἐπὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σηκρέτου, [1] ταῦτα ἀπεκρίθη. «Ὁ μέγας οὗτος Ἰωάννης εἰς τὸ τέλος τοῦ Εὐαγγελίου του γράφει ταῦτα· Καὶ τοῦτο εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς, λέγει αὐτῷ (τῷ Πέτρῳ δηλαδὴ) ἀκολούθει μοι. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, ἀκολουθοῦντα, καὶ λέγει αὐτῷ· Κύριε, οὗτος δὲ τί; λέλει αὐτῷ ὁ Ἰσοῦς· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. Ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει.» (Ἰω. κβ΄. 19.) Τοῦτο λέγω τὸ ῥητὸν πρόφασιν λαβόντες μερικοὶ, εἶπον, ὅτι τὸ, ἐ ὰ ν α ὐ τ ὸ ν θ έ λ ω μ έ ν ε ι ν ἕ ω ς ἔ ρ χ ο μ α ι, ἐρρέθη ἀπὸ τὸν Κύριον περὶ τῆς δευτέρας του παρουσίας. Ὅθεν καὶ νομίζουν, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀκόμη δὲν ἐδοκίμασε θάνατον, ἀλλὰ μετετέθη ζωντανὸς ὡσὰν ὁ Ἐνὼχ καὶ Ἠλίας. Πλὴν δὲν ἔχει οὕτως ἡ ἀλήθεια, διότι δὲν εἶπεν ὁ Χριστὸς τὸ, ἐ ὰ ν α ὐ τ ὸ ν θ έ λ ω μ έ ν ε ι ν αἰνιγματωδῶς, ὅτι δῆθεν ἔχει νὰ ζῇ ὁ Ἰωάννης· ἀλλ' εἶπεν αὐτὸ ἁπλῶς καὶ αἰσθητῶς καὶ ἁρμοδίως εἰς τὴν τότε ἐργασίαν τῶν μαθητῶν, διότι ἐπειδὴ εὗρεν αὐτοὺς ὁ Κύριος ὀψαρεύοντας ἐπὶ τῆς Τιβεριάδος· διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ συνέφαγε καὶ διελέχθη μὲ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας ἀποστόλους· τότε ὁ Πέτρος θέλων νὰ ἔχῃ συνακόλουθον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν εἶχεν εἰς αὐτὸν, διὰ τοῦτο εἶπε πρὸς τὸν διδάσκαλον Χριστόν· Οὗτος δὲ τί; ἐφανέρωσε δὲ ὁ Κύριος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε νὰ συνακολουθήσῃ καὶ ὁ Ἰωάννης, ἀπολογησάμενος καὶ εἰπών· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ; τουτέστιν, ἀνίσως θέλω νὰ μένῃ ἐπὶ τοῦ ὀψαρεύματος ὁ Ἰωάννης, καὶ νὰ ἁλιεύῃ ἕως οὗ ἐγὼ ἐπιστρέψω ἐδῶ, τί πρὸς σέ; Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Χριστὸς εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος δὲν ἐφανέρωσεν ὅτι δὲν θέλει ἀποθάνῃ ὁ Ἰωάννης, διὰ τοῦτο φανερὸν εἶναι, ὅτι καὶ αὐτὸς παρομοίως μὲ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους ἀπέθανε. Μαρτυρεῖ δὲ τὸν θάνατόν του καὶ ὁ τάφος του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκβαίνει καὶ κόνις λεπτὴ εἰς ἰατρείαν πολλῶν ἀσθενειῶν. Καὶ ὁ μὲν Καισάριος ταῦτα ἀπεκρίθη εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἠρώτησαν.

Ὁ δὲ τὴν γλῶσσαν χρυσοῦς Ἰωάννης εἰς πολλὰ μέρη τῶν γλυκυτάτων λόγων του ἀποδεικνύει, ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης. Πρῶτον μὲν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ περὶ τούτου διερμηνεύων καὶ λέγων, ὅτι τὸ μὲν νὰ μένῃ ὁ Ἰωάννης, δὲν εἶπεν ὁ Κύριος διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ ἦναι ἡνωμένος ὁ Ἰωάννης μὲ τὸν Πέτρον εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κηρύγματος· ἀλλὰ νὰ μένῃ κηρύττων χωριστὰ εἰς τοὺς τόπους, οἵτινες εἶναι γύρωθεν τῆς Γαλιλαίας. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ Χριστὸς εἶδε τὸν Πέτρον ὅτι ἐφρόντιζε πολλὰ περὶ τοῦ Ἰωάννου καὶ δὲν ἤθελε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ αὐτὸν, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαμε καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐρώτησιν, εἰπὼν, οὗτος δὲ τί; τουτέστι, διατί δὲν θέλει πορευθῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν τοῦ κηρύγματος, καθὼς καὶ ἐγώ; Διατί δὲν θέλει γένῃ καὶ αὐτὸς συγκοινωνὸς μὲ ἡμᾶς τῆς ἐπιστασίας τῶν προβάτων; Διατὶ δὲν θέλει προχειρισθῇ καὶ αὐτὸς οἰκονόμος τῶν λογικῶν ψυχῶν; Ταῦτα, λέγω, εἰπόντος τοῦ Πέτρου, εἶπεν ὁ Κύριος· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; Εἶπε δὲ ταῦτα, διὰ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἄκαιρον προσπάθειαν αὐτὴν καὶ ἕνωσιν καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἀγαπήσῃ ὁ Πέτρος τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ὅμως δὲν φθάνει ποτὲ τὴν ἀγάπην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ Κύριος πρὸς αὐτόν. Καὶ τρίτον, διδάσκει τὸν Πέτρον μὲ τὰ λόγια ταῦτα ὁ Κύριος, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πολυπραγμονῇ καὶ νὰ προπηδᾷ εἰς τὰς ἐρωτήσεις. Καὶ κατὰ ἄλλον δὲ λόγον, δὲν ἔπρεπεν εἰς τοὺς ἀποστόλους τοὺς δεχθέντας τὴν ἐπιστασίαν τῆς οἰκουμένης νὰ ἦναι πάντοτε ἡνωμένοι ἀναμεταξύ των· ἀλλὰ ὁ εἷς μὲν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ κηρύξῃ, ὁ ἄλλος δὲ εἰς ἄλλον τόπον. Διὰ τοῦτο λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· Ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σὺ ἀκολούθει μοι. Ὡς νὰ ἔλεγε σχεδὸν τοῦτο. Ἔργον ἐπιστεύθης, ὦ Πέτρε, τοῦτο λοιπὸν ἐργάζου καὶ τελείονε, καὶ

---

[1] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ Secretum ὅπερ δηλοῖ ἀ π ό ρ ρ η τ ο ν, μ υ σ τ ι κ ό ν· ἐπὶ Σηκρέτου δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν ἀπορρήτῳ, κατ' ἰδίαν καὶ ἐνώπιον τῶν ἐξ ἀ π ο ρ ρ ή τ ω ν (ὅρα τὴν νεωτάτην ἔκδοσιν τῶν Μηναίων εἰς Σεπτεμβρ. σελ. 175. Σ. Ε.

ἀκολούθει εἰς ἐμὲ ὅστις σὲ στέλλω εἰς τὸ κήρυγμα, καὶ σοὶ ἐγχειρίζω ὅλην τὴν οἰκουμένην. Τοῦτον δὲ τὸν Ἰωάννην ἐὰν θέλω νὰ μένῃ ἐδῶ γύρωθεν εἰς τοὺς τόπους τῆς Γαλιλαίας, καὶ νὰ μὴ τὸν στείλω μετὰ σοῦ, τί πρὸς σέ; ἤγουν, τί φροντίζεις σὺ περὶ τούτου; Τὸ δὲ ἕως ἔρχομαι, τοῦτο δηλοῖ, ἀντὶ τοῦ ἕως θελήσω νὰ ἐκβάλω αὐτὸν εἰς τὸ κήρυγμα. Διότι, σὲ μὲν, ὦ Πέτρε, τώρα σὲ ἐκβάλλω εἰς αὐτὸ, καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς οἰκουμένης, διὸ καὶ ἀκολούθει μοι· ἤγουν πείθου εἰς τὰ λόγιά μου. Ὁ δὲ Ἰωάννης, ἄς μένῃ ἐδῶ ἕως οὗ πάλιν ἔλθω νὰ ἐκβάλω καὶ αὐτὸν, καθὼς καὶ σέ [1]. Οὕτω μὲν ἑρμηνεύων ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν, δεικνύει φανερὰ, ὅτι ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἀπέθανεν.

Ἐν δὲ τῇ ὑποθέσει τῆς πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς τοῦ μεγάλου Παύλου, αὐτολεξεὶ τοῦτο φανερόνει, λέγων. « Καὶ ὁ μακάριος δὲ Ἰωάννης ὁ Εὐαγγελιστὴς πολλὰ ἐκεῖ (ἐν τῇ Ἐφέσῳ δηλαδὴ) διέτριψε, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐτελεύτησεν ». Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ λόγῳ καὶ εἰκοστῷ ἕκτῳ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἑρμηνείας, καὶ ἐν τῷ ἑβδομηκοστῷ ἕκτῳ Λόγῳ τῆς ἑρμηνείας τοῦ κατὰ Ματθαῖον, περὶ τούτου διαλαμβάνων, φανερόνει ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν φανερὰ λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες ἀξιόπιστοι καὶ ἅγιοι ἄνδρες, ὅτι ὁ Ἰωάννης ἀπέθανε, ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις δὲν θέλει συμφωνήσει μὲ αὐτούς; ἢ ποῖος θέλει νομίσει περὶ τούτου κατὰ ἄλλον τρόπον;

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε ΠΑΡΘΕΝΩΝ καὶ μοναστριῶν, αἵτινες ὑπὸ Παύλου τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἀνῃρέθησαν.*

* » Χριστὸν ποθούσας πέντε παρθένους μόνον,
» Ἀνεῖλε πατὴρ φιλοχρήματος πάνυ. [1]

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΗΡΑΣ ἐν μαχαίρᾳ τελειωθείσης·*

* Σφαγεῖσα Χήρα σοὶ νενύμφευται Λόγε,
» Γράψασα συμβόλαιον ἐκ τῶν αἱμάτων.

* *Μνήμη τοῦ δικαίου Γεδεὼν, ὃς τὸν τοῦ Χριστοῦ τόκον διὰ τῆς ἐν τῷ πόκῳ δρόσου προεῖδε.*

* » Κἂν οὐ κατεῖδε Γεδεὼν τὸν σὸν τόκον,
» Προεῖδε Χριστὲ τοῦ τόκου σου τὸν τύπον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

[1] Ὁ δὲ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας τὸ, ἕως ἔρχομαι, ἐνόησεν, ἀντὶ τοῦ, ἕως οὗ ἔλθω εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἁλώσεως τῶν Ἱεροσολύμων. Ἔλευσις γὰρ πολλάκις ἡ τιμωρία καὶ ἐκδίκησις λέγεται. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ἕως τότε θέλω νὰ μένῃ ὁ Ἰωάννης εἰς Ἱεροσόλυμα, ἕως οὗ νὰ ἔλθω. Ἤγουν ἕως οὗ νὰ ἔλθω ἐν τῇ κοιμήσει τῆς μητρός μου διὰ νὰ παραλάβω τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχήν· διότι ἕως τότε ὁ Ἰωάννης ἔμεινεν ἐν Ἱεροσολύμοις προνοῶν καὶ κηδόμενος τῆς Θεοτόκου, παρέλαβε δηλαδὴ αὐτὴν εἰς τὰ ἴδια· ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ἐκείνη, τότε αὐτὸς ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ὑπῆγεν εἰς Ἔφεσον, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω ἐν τῷ παρόντι Συναξαρίῳ. Ὁ δὲ Νικηφόρος ὁ Βλεμμίδης ἐν τῷ πρὸς τὸν Θεολόγον τοῦτον ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχή· « Εὐαγγελιστῇ Θεολόγῳ » λέγει, ὅτι αὐτὸς οὐ μόνον μετέστη, ἀλλὰ καὶ ἀνέστη. Κοιμηθεὶς μὲν καὶ ἀποθανὼν, εἶτα ὡς ἐν ῥιπῇ ἀλλαγεὶς, καὶ τὴν φθορὰν ἀποτινάξας, καὶ ἀφθαρτισθείς. Ἐλεύσεται δέ φησιν, ἐν ἀφθάρτῳ σώματι διὰ νὰ ἐλέγξῃ τὸν Ἀντίχριστον. » Τοῦτο συμμαρτυρεῖ καὶ Ἰωάννης ὁ Εὐγενικὸς, ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Ἐφέσου καὶ Εὐγενικοῦ, λέγων εἰς τοὺς οἴκους, οὓς ἐφιλοπόνησεν εἰς τὸν Θεολόγον, ταῦτα·

» Χαῖρε, ὅτι μεταστάσεως συμμετέσχες ὡς Υἱός.
» Χαῖρε, ὅτι ἀναστάσεως, οἷα λόγου ἀδελφός.

Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Θεολόγον ἐγκώμιον ἔχει ὁ Στουδίτης Θεόδωρος· οὗ ἡ ἀρχή « Οὐρανοῦ προκειμένου· ὁ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἑορτὴν ἄγομεν σήμερον· (ἐν τῷ Πρωτάτῳ) ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος. Ὁ ῥηθεὶς Βλεμμίδης (ὅπερ εὑρίσκεται ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Παντοκράτορος)· ὁ Χρυσόστομος δύω. Ὅπου ἐν τῷ δευτέρῳ λέγει, ὅτι ὁ Θεολόγος οὗτος ἀνέστησεν ἕνα ἱερέα ὑπὸ κίονος φονευθέντα, καὶ προσφερθέντα νεκρὸν εἰς τὴν θύραν τοῦ θείου ναοῦ του. Ἐγκώμιον δὲ ἁπλοῦν καὶ γλαφυρὸν τούτου εὑρίσκεται εἰς τὴν ἱερὰν Σάλπιγγα τοῦ Μακαρίου. Κανόνας δὲ ὀκτωήχους ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ ὑμνογράφος Ἰωσήφ. Ἐφιλοπόνησε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία δύω Κανόνας, οἵτινες ὁμοῦ ἐτυπώθησαν ὅλοι. Ἀλλὰ καὶ Νικήτας ὁ Ῥήτωρ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τοῦτον· οὗ ἡ ἀρχή » Ὁ τὸν Μέγαν τῆς βροντῆς γόνον « (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου). Ἔχει δὲ καὶ λόγον εἰς τὸν Θεολόγον ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. Ὅτι μὴ πολὺ τῶν Ἀγγέλων· » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.) Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὀγδόην τοῦ Μαΐου.

[1] Ἐγὼ νομίζω, ὅτι αἱ πέντε Παρθένοι αὗται, εἶναι αἱ ἴδιαι ἐκεῖναι, περὶ τῶν ὁποίων γράφεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουνίου. Πρῶτον, διότι καὶ αὗται καὶ ἐκεῖναι, πέντε γράφονται, δεύτερον, διότι καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ Παῦλος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας. Καὶ τρίτον, διότι καὶ ἐδῶ φιλοχρήματος γράφεται ὁ ταύτας φονεύσας καὶ ἐκεῖ. Εἰ δὲ καὶ ἐδῶ μὲν πατὴρ αὐτῶν καλεῖται, ἐκεῖ δὲ πρεσβύτερος αὐτῶν, ἴσως πνευματικὸς πατὴρ αὐτῶν ὀνομάζεται καὶ οὐχὶ σαρκικός.

Τῷ αὐτῷ μηνί, ΚΖ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τεσσαράκοντα ἐννέα ΜΑΡΤΥΡΩΝ.

Εἰς τὸν Καλλίστρατον.

» Τμηθεὶς ὁ Καλλίστρατος αὐχένα ξίφει,
» Στρατῷ συνήφθη καλλινίκων μαρτύρων.

Εἰς τοὺς τεσσαράκοντα ἐννέα.

» Δεκὰς τετραπλῆ μαρτύρων σὺν ἐννάδι,
» Διὰ ξίφους ἄθλησιν ἀθλεῖ τιμίαν.
† » Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Καλλίστρατος ἔνθεν ἀέρθη.

† Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καρχηδονίων, τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ εὑρισκομένην, συναριθμούμενος μὲ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Καλανδῶν ἐν ἔτει σπή (288). Πορευόμενος δὲ εἰς τὴν Ῥώμην μὲ ὅλον τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, μόνος αὐτὸς ἔλαμπεν ἀναμέσον εἰς τοὺς ἄλλους ἀπίστους στρατιώτας μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· καθὼς καὶ ὁ ἀστὴρ λάμπει ἀναμέσον εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα· διότι ἀπὸ τοὺς προγόνους του ἦτο πεφωτισμένος μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁ μακάριος· ὁ ἐκ πατρὸς πάππος του δηλαδὴ πορευθεὶς εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἦτον ἐπὶ γῆς ὁ Κύριος, καὶ θεωρήσας μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμοὺς τὰ θαυμάσια ὅσα ἐποίει, ἐπίστευσεν. Ὅθεν ἐπιστρέψας εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς συγγενεῖς του τὴν καλὴν ταύτην πραγματείαν καὶ τὸν φωτισμὸν τῆς θεογνωσίας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφανερώθη εἰς τοὺς συστρατιώτας του, ὅτι ἦτο χριστιανός, διαβάλλεται πρὸς Περσεντῖνον τὸν στρατηλάτην, ὅτε Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς οἱ βασιλεῖς ἐφέροντο μανικῶς κατὰ τῶν χριστιανῶν.

Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ Περσεντίνου, καὶ ἐρωτηθείς, ὁμολογεῖ παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν εὐσέβειαν. Ὅθεν ἐξαπλωθεὶς κατὰ γῆς, τόσον ἄσπλαγχνα ἐδάρη ὁ τρισόλβιος, ὥστε ἔτρεχε τὸ αἷμα ποταμηδόν. Ἔπειτα σύρεται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς λεπτὰ κομμάτια τούβλων, καὶ καταξεσχίζεται τὰς πρότερον πληγωθείσας σάρκας του· εἶτα ποτίζεται μὲ χωνίον τὸ νερὸν μιᾶς ὁλοκλήρου λεκάνης, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ἐφούσκωσεν ὡς ἀσκίον. Μετὰ ταῦτα βάλλεται μέσα εἰς ἕνα σάκκον καὶ ῥίπτεται εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, βλέποντος καὶ τοῦ στρατηλάτου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σάκκος ἐσχίσθη κατὰ θείαν δύναμιν, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος ἐφέρθη ὑπὸ δύω δελφίνων ὑγιὴς ἔξω εἰς τὸν αἰγιαλόν. Τότε οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες στρατιῶται, τεσσαράκοντα ἐννέα τὸν ἀριθμόν, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐπίστευσαν καὶ προσφέρονται εἰς τὸν Χριστὸν διὰ μέσου τοῦ ἁγίου. Ὅθεν ὅλοι αὐτοὶ δέρονται καὶ συντρίβονται τὰ μέλη των· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἐκεῖ μέσα διδάσκονται ἀπὸ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον τὰ δόγματα τῆς θείας τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, καὶ τὰ περὶ κρίσεως καὶ ἀνταποδόσεως καὶ περὶ ἄλλων ἀξίων μαθήσεως. Καὶ πρὸς τούτοις παρακινοῦνται ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ὑπομείνουν ἀνδρείως τὸ μαρτύριον.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν παρασταθέντες εἰς τὸν στρατηλάτην, καὶ ἀποδειχθέντες πλέον ἄφοβοι ἀπὸ τὸ πρῶτον, δέρονται πάλιν· εἶτα δεθέντες ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ῥίπτονται μέσα εἰς τὴν ἐκεῖ εὑρισκομένην κολυμβήθραν, ἥτις ὠνομάζετο Ὠκεανός. Ὁ δὲ ἅγιος Καλλίστρατος ἐπροσευχήθη νὰ γένῃ βάπτισμα εἰς αὐτοὺς ἡ κολυμβήθρα ἐκείνη. Καί, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐλύθησαν τὰ δεσμά, καὶ ἐκβῆκαν οἱ ἅγιοι ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς κολυμβήθρας, ἐνδεδυμένοι στολὰς λαμπράς. Ὁ δὲ μάρτυς Καλλίστρατος ἐφάνη φορῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του εὐπρεπέστατον στέφανον· ἤκουσε δὲ καὶ θείαν φωνήν, ἥτις ἐπαραθάρρυνεν αὐτόν. Ἐκ δὲ τῆς φωνῆς, τὸ ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον εἴδωλον ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ διελύθη εἰς κονιορτόν. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ θαύματος πιστεύουσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄλλοι ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται. Φυλακωθέντων δὲ πάλιν τῶν τεσσαρακονταεννέα στρατιωτῶν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Καλλίστρατον, ἐφοβήθη ὁ στρατηλάτης μήπως κάμουν καὶ ἄλλα θαυμάσια καὶ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι πολλοί, διὰ τοῦτο ἔπεμψε τὴν νύκτα καὶ κατέκοψεν εἰς λεπτὰ κομματια τὰ σώματα τῶν ἁγίων. Τούτων δὲ τὰ ἱερὰ λείψανα κηδεύσαντες ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς οἱ πιστεύσαντες ἑκατὸν τριακονταπέντε στρατιῶται, ἔκτισαν εἰς αὐτοὺς καὶ ναὸν ὡραιότατον.[1]

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΠΙΧΑΡΕΩΣ.

» Εὔτολμος Ἐπίχαρις ἦν πρὸς τὸ ξίφος,
» Συλλήπτορα πλουτοῦσα τὴν Θείαν χάριν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτον ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς

---

[1] Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦτο συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή « Τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϙή. (298) ἐπιάσθη δὲ ὡς Χριστιανὴ ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Καισάριον, καὶ ὁμολογήσασα παρρησίᾳ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, κρεμᾶται καὶ ξέεται· ἔπειτα κατέθλασαν τὰ μέλη της μὲ σφαῖραν μολυβδίνην τέσσαρες στρατιῶται. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐπροσευχήθη, διὰ τοῦτο ἦλθον ἄγγελοι καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς παιδεύοντας αὐτὴν τέσσαρας στρατιώτας. Τελευταῖον καταδικάζεται ἡ ἁγία νὰ ἀποκεφαλισθῇ. Ὅθεν ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐστάθη ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἡ πέτρα ἀνέβλυσε νερόν. Ἀποκεφαλισθεῖσα δὲ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΓΝΑΤΙΟΥ ἡγουμένου τῆς μονῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βαθέως Ῥύακος.

* » Τὸν Ἰγνάτιον λαμβάνει μονὴ πόλου,
» Μονῆς προεξάρξαντα ὡς Θεῷ φίλον.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν τῶν Καππαδοκῶν κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ Φωκᾶ, καὶ Ἰωάννου Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 963. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀφιερωθεὶς εἰς τὸν Θεὸν ὡς ἄλλος Σαμουὴλ, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Βαθέως Ῥύακος καὶ μανθάνει ὅλην τὴν ἀσκητικὴν ἀκρίβειαν ἀπὸ τὸν ὅσιον Βασίλειον, τὸν ἡγούμενον καὶ κτίτορα τῆς μονῆς ταύτης.[1] Ἐπειδὴ δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, διὰ τοῦτο χειροτονεῖται βαθμηδὸν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος. Ἔπειτα προβάλλεται καὶ ἡγούμενος τοῦ τοιούτου μοναστηρίου. Ὅθεν διὰ τῆς καλῆς του διοικήσεως ηὔξησε τὸ μοναστήριον καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸ καὶ εἰς τὰ εἰσοδήματα καὶ εἰς τὰς λοιπὰς βελτιώσεις· διότι ἔκτισε ναοὺς διαφόρους τοῦ ταξιάρχου Μιχαὴλ, τοῦ Θεόπτου Ἠλιοῦ, καὶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων εἰς ἓν ἀγροκήπιον τοῦ μοναστηρίου. Ἔκτισε δὲ καὶ περιτείχισμα εἰς τὰς ἐκεῖσε εὑρισκομένας καλογραίας δυνατὸν καὶ ὡραιότατον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἤλεγξε καὶ ἐντροπίασε μὲ παρρησίαν καὶ γενναιότητα τοὺς ἄρχοντας τοὺς ὁποίους διώρισεν ὁ τότε τύραννος ὀνόματι Σκληρός. Ὅτε δὲ ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον ὁ Σκληρὸς οὗτος, τότε ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ ὅσιος· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας ἱερὰ κειμήλια καὶ ἕνα σίγνον, ἤτοι σημεῖον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ·[1] ὁμοίως καὶ ἓν περιηργυρωμένον Εὐαγγέλιον, ἔπεμψεν αὐτὰ ὅλα εἰς τὸ μοναστήριον. Ἐκεῖ δὲ εἰς Κωνσταντινούπολιν εὑρισκόμενος ἠσθένησεν ἀπὸ ἀσθένειαν δυσεντερίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐσπούδαζε νὰ φθάσῃ μίαν ὥραν πρότερον εἰς τὸ μοναστήριόν του. Φθάσας δὲ εἰς τὸ Ἀμόριον ἐτελείωσε τὴν παροῦσαν ζωήν·[2] ὅθεν καὶ θάπτεται ἐκεῖ εἰς ἕνα σεβάσμιον οἶκον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἕνας χρόνος ἠθέλησαν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου νὰ κάμωσιν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου του· ὅθεν ἀνοίξαντες τὸν τάφον, εὗρον τὸ λείψανόν του σῶον καὶ ὁλόκληρον καὶ γεμάτον ἀπὸ πνευματικὴν εὐωδίαν. Τοῦτο δὲ φέροντες εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπεθησαύρισαν αὐτὸ εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ θείου ναοῦ.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ΜΑΡΚΟΥ,[3] *ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, καὶ ΖΗΝΩΝΟΣ.*

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Ὁ κλῆσιν αὐχῶν Ἰωάννου καὶ Μάρκου,
» Ἀποστολῆς ἦν ἐνδιαπρέπων δρόμοις.

Εἰς τὸν Ἀρίσταρχον.

* » Ἄριστος Ἀρίσταρχος ἐν μύσταις Λόγου,
» Ἄρξας ἄριστα καὶ ξένον ζήσας βίον.

Εἰς τὸν Ζήνωνα.

* » Ζήνων Θεοῦ τὸν ζῶντα κηρύττων Λόγον,
» Πλείστους ἀνεζώωσε νεκροὺς τῇ πλάνῃ.

Μάρκος ὁ ἀπόστολος ὅστις καὶ Ἰωάννης ὁ-

---

[1] Ὁ ὅσιος Βασίλειος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ἡ μονὴ δὲ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται πλησίον εἰς Τριγλίαν· ἤτοι εἰς τὰ Μουντανία, ὡς λέγουσι πολλοί. (Τρίγλια ἢ ὀρθώτερον Ἀγρίλλιον. Μουντανιὰ δὲ κατὰ τὸν γεωγ. Μελέτιον εἶναι ἡ Νικόπολις, Σ. Ε.)

[1] Τὸ σημεῖον τοῦ Κυρίου ὅπερ κατεσκεύασεν ὁ θεῖος οὗτος Ἰγνάτιος νομίζω ὅτι εἶναι ὁ Σταυρός. Διότι οὗτος ἐστὶ τὸ σημεῖον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τότε, φησί, φανήσεται τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ.
(Σίγνον δὲ ἐκ τοῦ λατ. signum. Σ. Ε.

[2] Ἐὰν δὲ ἡ μονὴ τοῦ Βαθέως Ῥύακος εὑρίσκεται κοντὰ εἰς τὰ Μουντανία, ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος οὗτος ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μοναστήριόν του, ταὐτὸν εἰπεῖν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Μουντανία, πῶς κατήντησεν εἰς τὸ Ἀμόριον, ἥτις εἶναι πόλις εὑρισκομένη εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Συννάδων, ἀπορεῖν μοι ἔπεστιν, διότι τοῦτό ἐστιν ἀνακόλουθον.

[3] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, καθότι, οὗτος μὲν ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Βύβλου, ἐκεῖνος δὲ τῆς Ἀπολλωνιάδος.

νομάζεται, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς εἰς τὰς Πράξεις λέγων· «Συνιδών τε ὁ Πέτρος ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου Μάρκου.» (πράξ. ιβ΄. 12.) Οὗτος λέγω χειροτονηθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους Ἐπίσκοπος τῆς Βύβλου[1] ἐφάνη δόκιμος ἐν τῇ ἐργασίᾳ τοῦ Εὐαγγελίου. Τόσον δὲ ἦτο φίλος καὶ οἰκεῖος τοῦ Θεοῦ ὁ μακάριος, ὥστε καὶ ἡ σκιὰ μόνη τοῦ ἱεροῦ σώματός του ἐθεράπευε τὰς ἀρρωστίας τῶν ἀσθενῶν. Ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, τὸν ὁποῖον ἐνθυμεῖται ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολοσσαεῖς ἐπιστολῇ λέγων· «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός μου» (Κολ. δ΄. 10) καὶ ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα, λέγων· «Ἀσπάζονταί σε Μάρκος, Ἀρίσταρχος, οἱ συνεργοί μου.» (ἐδάφ. 23.) Οὗτος λοιπὸν ἐφάνη ἄλλος δεύτερος Ἰωάννης Βαπτιστὴς κατὰ τὴν τροφήν· καθότι καὶ αὐτὸς ἔτρωγεν, ὡς ἐκεῖνος, μόνον ἀκρίδας ἤτοι ἄκρας τῶν δένδρων καὶ ἀκρόδρυα[2] καὶ μέλι ἤτοι χόρτον τὸ καλούμενον μελέαγρον, ἢ κατ' ἄλλους μέλι ἄγριον. Καὶ καθότι καὶ αὐτὸς ἦτον ἐνδεδυμένος μὲ φόρεμα δερμάτινον. Ἔγεινε δὲ οὗτος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τῆς ἀληθείας καὶ εὐσεβείας ἐπίγνωσιν.

Ὁ δὲ Ζήνων οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος νομικὸς ἐκεῖνος Ζηνᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ, λέγων, «Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον» (Τίτ. γ΄. 13.)[1] Ἐπίσκοπος δὲ γενόμενος οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου τῆς Διοσπόλεως (ἥτις εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Λαοδίκειαν, κατὰ γεωγράφον Μελέτιον[2]) ἔγεινεν οἰκητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ πολλοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Οὗτοι λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι καλῶς καὶ θεαρέστως ποιμάναντες τὰ ἰδικά των ποίμνια, καὶ πολυπλασιάσαντες τὸ παρὰ Θεοῦ δοθὲν εἰς αὐτοὺς τάλαντον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν, ἵνα ἀπολαύσωσι τὴν αὐτοῦ χαρὰν καὶ μακαριότητα.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ ἐπισκόπου, καὶ ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΝΟΥ.

* » Χριστὸν φιλῶν φιλοῦντα Φιλήμων θύτης,
» Φουρτουνιανῷ συναθλεῖ φιλουμένῳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΑΙΑΝΗ τὰ νῶτα φλεχθεῖσα τελειοῦται.

* » Γαϊανὴ τὰ νῶτα φλεχθῆναι δίδου,
» Ὡς ἂν φλογίνης νῶτα ῥομφαίας ἴδῃς.

Μνήμη τῶν ἁγίων δεκαπέντε ΜΑΡΤΥΡΩΝ, οἱ ἐν πλοίῳ κατὰ θάλασσαν ἐμβληθέντες, τοῦ πλοίου τρυπηθέντος, ἀπεπνίγησαν.

» Ὁ τριπλοπεντάριθμος ἀθλητῶν στόλος,
» Καὶ πυθμένος κατῆρε μέχρι ποντίου.

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΑΚΥΛΙΝΑ ῥάβδοις συνθλασθεῖσα τελειοῦται.*

† » Τὴν φύσιν οὖσα θῆλυ ἡ Ἀκυλίνα,
» Ἀνὴρ ἐδείχθη γεννάδας πρὸς βασάνους.[3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ Βύβλος, κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον, εἶναι πόλις ἀρχαιοτάτη κτίσμα Κρόνου, ἥτις ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ πάσης ἀρχαίας βίβλου φυλακὴν ἀσινέα ἐν ταύτῃ γενέσθαι. Ἔστι δὲ τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀντιοχείας· νῦν ὀνομάζεται κοινῶς Γιβλέτ, ἢ τζιμπελέτ, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης. Λέγει δὲ ὁ Βαρῖνος, ὅτι ἡ βίβλος ἢ τὸ βιβλίον οὐδετέρως ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ φυτοῦ τῆς Βύβλου κατ' ἐναλλαγὴν γράμματος· ἢ τὰ βιβλίον γράφεται μὲν ἀττικῶς διὰ τοῦ ι, διὰ δὲ ταῦ υ Ἰωνικῶς. Ὁ αὐτὸς δὲ λέγει, ὅτι βυβλίον καὶ βιβλίον διαφέρουσι, διότι βυβλίον μὲν λέγεται τὸ ἄγραφον· ὡς τὸ «Ἐπὶ τῷ βυβλίῳ σου πάντες γραφήσονται·» βιβλίον δέ, τὸ γεγραμμένον. Ἀδιάφορον ὅμως εἶναι εἴτε διὰ τοῦ ι γράφεται, εἴτε διὰ τοῦ υ, τὸ αὐτὸ σημαινόμενον ἔχει.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τινὲς λέγουν, ἐξ ὧν εἶναι καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας, ὅτι Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ἔτρωγε καὶ ἀκρίδας, τὰ πέτοντα ταῦτα ζωΰφια. Καθότι καὶ αὐτὰ καθαρὰ ὀνομάζει ἡ Γραφή, καὶ συγχωρεῖ νὰ τὰ τρώγουν οἱ ἄνθρωποι· διότι οὕτω γράφεται ἐν τῷ Λευϊτικῷ· «καὶ ταῦτα φάγεσθε ἀπ' αὐτῶν, τὸν Βροῦχον καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. Καὶ τὸν Ἀττάκην καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ. Καὶ τὴν ἀκρίδα καὶ τὰ ὅμοια αὐτῷ.» (Λευϊτ. ια΄. 22.) Εἶναι δὲ καὶ βοτάνη ἀκρὶς ὀνομαζομένη κατὰ τὸ «Καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον, καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς, καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις (Ἐκκλ. ιβ΄. 5.) Ἁρμοδιώτερον δὲ εἶναι νὰ νοοῦμεν, ὅτι ὁ λιτὸς καὶ ἀπέριττος Βαπτιστὴς τοῦ Κυρίου ἔτρωγε τὰ ἀκρόδρυα, ἢ τὰς βοτάνας ἀκρίδας, ὡς τροφὴν λιτὴν καὶ ἀπέριττον, παρὰ νὰ νοοῦμεν ὅτι ἔτρωγε τὰ ζωΰφια, τὰς ἀκρίδας.

---

[1] Ὁ Ζηνᾶς οὗτος συνέγραψε τὸν βίον τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

[2] Ὁ δὲ Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ λέγει, ὅτι Διόσπολις ὠνομάζετο ἡ Λύδδα, ἥτις ἀπέχει ἓξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐμμαούς, ὅπου ἦτον ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

[3] Ταύτης τὸ Συναξάριον ὅρα ἐν τῷ νέῳ Μαρτυρολογίῳ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ.

» Τῆς γῆς πατήσας τὰς τρυφὰς ὁ Χαρίτων,
» Κατατρυφᾷ νῦν οὐρανοῦ τῶν χαρίτων.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Χαρίτων θάνε γήραϊ μακρῷ.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη εἰς τὸ Ἰκόνιον [1] κατὰ τοὺς χρόνους Αὐρηλιανοῦ βασιλέως. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν, διὰ τοῦτο ἡρπάγη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλικοῦ κριτηρίου. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν ὑπατικὸν, ἤτοι εἰς τὸν δεύτερον ἀπὸ τὸν βασιλέα, στηλιτεύει καὶ ἐλέγχει μὲ πολλὴν παρρησίαν τῶν εἰδώλων τὴν πλάνην. Ὅθεν γυμνώνεται, καὶ ἐξαπλωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, τόσον ἄσπλαγχνα δέρεται μὲ τὰ βούνευρα, ὥστε διεπέρασεν ὁ δαρμὸς ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐσωτερικὰ σπλάγχνα του. Βασταχθεὶς δὲ παρ' ἄλλων, ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Εἶτα πάλιν φέρεται εἰς τὸ κριτήριον· καὶ ἐπειδὴ ἐφάνη γενναῖος καὶ ἄφοβος, διὰ τοῦτο βάλλεται πάλιν σιδηροδέσμιος εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐρηλιανὸς μετ' ὀλίγον καιρὸν, ὁμοῦ μὲ τὴν βασιλείαν ἐστερήθη καὶ τὴν ζωὴν, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Χαρίτων, διὰ βασιλικῆς προσταγῆς ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ἀπὸ αὐτὴν, εὐθὺς μετεχειρίσθη μίαν στενὴν καὶ ἀσκητικωτάτην ζωήν. Πίπτει ὅμως εἰς διαφόρους πειρασμούς· διότι ἀπερχόμενος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπαντᾷ κλέπτας κατὰ τὴν ὁδὸν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους πιασθεὶς, ἐφέρθη δεμένος εἰς τὸ σπήλαιον τῶν κλεπτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον οἱ κλέπται κατὰ θείαν δίκην ἀπέθανον, καθότι μία ἔχιδνα ἐφαρμάκωσε τὸ κρασίον ὅπερ εἶχον, καὶ ἐκ τούτου πιόντες ἐκεῖνοι ἐφαρμακώθησαν, τούτου χάριν ὁ μέγας Χαρίτων, λυθεὶς Θεόθεν ἀπὸ τὰ δεσμὰ, ἔγεινε κληρονόμος τῶν χρημάτων τῶν κλεπτῶν. Ὅθεν ἐκεῖνα ὅσα οἱ κλέπται κακῶς ἐσύναξαν, αὐτὸς τὰ μεταχειρίζεται καλῶς, ἐξοδεύσας αὐτὰ εἰς πτωχοὺς καὶ εἰς οἰκοδομὰς θείων ναῶν· ἐσύστησε δὲ ἐκεῖ καὶ Λαύραν εὐαγεστάτην, ἥτις ἐπωνομάσθη Φάρος.

Εἰς τὸ σπήλαιον δὲ ἐκεῖνο ἡσυχάζων ὁ ἅγιος, πολλοὺς μὲν ἀπίστους ἐπέστρεψεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, πολλοὺς δὲ προσείλκυσε καὶ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τούτων ἐμποδίζετο ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, διὰ τοῦτο ὑπῆγεν εἰς ἄλλο σπήλαιον καὶ ἡσύχαζεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν εἰς ὅλους γνώριμος καὶ ὀνομαστὸς διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει. Ὅθεν πολλοὺς ἑλκύσας εἰς τὴν ἀγάπην τῆς πολιτείας τῶν μοναχῶν, ἔκτισε καὶ ἐκεῖ δεύτερον ἱερὸν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐστάθη Λαύρα· ἤγουν πολυάνθρωπον μοναστήριον. Φεύγων δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ διὰ τὴν σύγχυσιν τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, ὑπάγει εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐρήμου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐσυνάχθησαν πολλοὶ ἀδελφοὶ, καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς διδασκαλίας του· τούτου χάριν κτίζει καὶ ἐκεῖ τρίτην Λαύραν, ἥτις κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Σύρων ἐπονομάζεται Σουκᾶς. Ἔπειτα εὑρὼν σπήλαιον εἰς ὑψηλὸν τόπον κείμενον, ἀνέβαινεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ μὲ κλίμακα, καὶ ἐκεῖ ἡσύχαζε πολὺν καιρόν. Ἐκεῖ διὰ προσευχῆς του ἀνέβλυσε καὶ νερόν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον διαπεράσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν ὁμολογίᾳ, καὶ ἐν ἀκροτάτῃ ἀσκήσει, καὶ πολλοτάτους ἑνώσας μὲ τὸν Χριστὸν, πλήρης ἡμερῶν ἐγένετο καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ὅθεν πολλὰ συμβουλεύσας περὶ σωτηρίας ψυχῆς τοὺς ὑποκειμένους αὐτῷ μοναχοὺς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νεοτύπωτον νέον Ἐκλόγιον·) συνέγραψε δὲ αὐτὸν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. Πολλὰ τῆς διδασκαλίας τῶν εὖ εἰδότων· (σώζεται δὲ ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ δικαίου καὶ προφήτου ΒΑΡΟΥΧ.

* » Βαροὺχ προφήτης Ἱερεμίου φίλος,
» Χριστοῦ προφήταις συγχορεύει ἐν πόλῳ.

Οὗτος εἶχε διδάσκαλον τὸν μέγαν προφήτην Ἱερεμίαν, καὶ τόσον πολλὰ ἠγαπᾶτο ἀπὸ ἐκεῖνον, ὥστε ἐνομίζετο πνοὴ καὶ ἀνάπαυσις τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ οἱ δύω ὁμοῦ, ἐγνωρίζοντο ὡς μία ψυχὴ, ἡνωμένη εἰς δύω χωριστὰ σώματα. Ἐπειδὴ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀρχηγὸν καὶ ταξίαρχον εἶχον, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. [1] πλὴν ὁ Βαροὺχ καθα-

---

[1] Περὶ τῆς μονῆς τοῦ ὁσίου τούτου Χαρίτωνος καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πολλοῦ λόγου ἀξίων ἐπιγραφῶν κλ. ὅρα ἱστορικὴν περιγραφὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ προεκδοθέντος χωρογραφικοῦ πίνακος τῆς μεγάλης ἀρχισατραπείας Ἰκονίου ἐν τῷ Πατριαρχ. τυπογ. (1815)· (ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου) Σ. Ε.

[1] Ὅθεν καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Βαροὺχ δὲν χωρίζεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Ἱερεμίου. Διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ διδάσκαλοι τὸ βι-

φώτερα καὶ φανερώτερα ἐκελάδησε τὰ περὶ τῆς Ἐνσάρκου τοῦ Κυρίου οἰκονομίας, λέγων, « Οὗτος ὁ Θεὸς ἡμῶν οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν… » Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη καὶ τὰ ἑξῆς (Βαρ. γ'. 35.) Δύναται δὲ νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλα τούτου ῥητά, ὅποιος φιλοπόνως ἀναγινώσκει τὴν παλαιὰν Γραφήν, τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουσι καὶ παριστῶσι καθαρῶς, ὅτι ὁ Βαρούχ εἶναι προφήτης. Οὗτος λοιπὸν θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του τῷ Κυρίῳ παρέδωκε.[1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΑΛΦΕΙΟΥ, καὶ ΖΩΣΙΜΟΥ.

» Εἰσδόντες εἰς γῆν μάρτυρες τρεῖς Κυρίου,
» Ἐκεῖθεν εἰσδύνουσιν εἰς θείαν δρόσον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΡΚΟΣ ὁ ποιμὴν ξίφει τελειοῦται.

» Ποιμὴν ὁ Μάρκος, Μάρκος, ὃν κτείνει ξίφος,
» Ποιμὴν προβάτων, ὡς ὁ τῆς γραφῆς Ἄβελ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΚΩΝΟΣ, ΝΕΩΝΟΣ, ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ, καὶ τῶν λοιπῶν ΠΑΡΘΕΝΩΝ, καὶ ΠΑΙΔΩΝ.

Εἰς τὸν Νίκωνα, Νέωνα, καὶ Ἡλιόδωρον.

» Ἡλιόδωρος, Νίκων, ἀλλὰ καὶ Νέων,
» Χριστοῦ κατ' ἐχθρῶν ἐκ ξίφους νίκη νέα.

Εἰς τὰς παρθένους καὶ παῖδας.

» Τμηθέντα παίδων καὶ γυναικῶν μυρία,
» Ὦ παῖ γυναικὸς καὶ Θεὲ πλήθη δέχου.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἡγεμονεύοντος τοῦ Μάγνου ἐν τῇ πόλει Πισσιδείας ἐν ἔτει σϙ' (290)· ὁ δὲ μακάριος Μάρκος ἦτο ποιμὴν προβάτων, ἔχων τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του λευκά, δασέα, καὶ φθάνοντα ἕως εἰς τὰς πτέρνας τῶν ποδῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθη ὅτι εἶναι χριστιανός, διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ἐπέμφθη εἰς Κλαυδιούπολιν· ἐκεῖ δὲ ἐκαλέσθησαν τρεῖς χαλκεῖς διὰ νὰ κατασκευάσουν δεσμὰ σιδηρᾶ, ἵνα μὲ αὐτὰ δεσμευθῇ ὁ ἅγιος. Ἦλθον λοιπὸν τρεῖς ἀδελφοί, Ἀλέξανδρος, Ἀλφειὸς καὶ Ζώσιμος, οἵτινες ἐκατοίκουν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Κατάλυτον, καὶ ἦσαν τεχνῖται τῆς ἐργασίας τοῦ σιδήρου· οὗτοι λοιπὸν καθὼς ἤρχισαν νὰ κτυπῶσι μὲ τὴν σφύραν τὸν σίδηρον, ἔτρεχεν ὁ σίδηρος ὡς νερὸν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν αἱμωδίαζον καὶ παρελύοντο. Ὅθεν ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ θαυμάσιον αὐτό· εἶτα ἤκουσαν μίαν φωνήν, ἡ ὁποία παρεκίνει αὐτοὺς νὰ μαρτυρήσωσιν ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Μάρκον· διὰ τοῦτο δὲν ἠμέλησαν οἱ εὐλογημένοι· ἀλλὰ παρευθὺς ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Διὰ τοῦτο ἐτιμωρήθησαν εὐθὺς μὲ στρέβλας, καὶ ἐδέχθησαν εἰς τὸ στόμα των μόλυβδον βρασμένον. Εἶτα ἐκαρφώθησαν ἐπάνω εἰς πέτραν. Καὶ οὕτως ἐν τῇ παιδείᾳ ταύτῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Μάρκος ὑποδεθεὶς σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ δαρεὶς ἀρκετά, εἶτα τρυπηθεὶς μὲ σουβλία, καὶ τὴν γλῶτταν κοπείς, καὶ ἐπάνω εἰς πέτραν καρφωθείς, ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Ὁμοίως καὶ ὁ Νίκων καὶ Ἡλιόδωρος καὶ Νέων κρατηθέντες ὁμοῦ μὲ παιδία καὶ παρθένους πολλάς, ἀπεκεφαλίσθησαν εἰς τόπον καλούμενον Μωρομίλιον. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι ὅλοι ὁμοῦ τοὺς ἀφθάρτους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ξίφει τελειοῦται.[1]

βλίον τοῦ Βαρούχ ὀνομάζουσι τοῦ Ἱερεμίου. Καὶ μάλιστα τὴν κατωτέρω ῥῆσιν. Εἰσὶ δὲ οὗτοι, Κλήμης ὁ Στρωματεύς, ὁ Κυπριανός, ὁ Εὐσέβιος, ὁ Βασίλειος, ὁ Αὐγουστῖνος, ὁ Ἀμβρόσιος, ὁ Ἀλεξανδρείας Κύριλλος. Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς ὀνομάζουσιν αὐτὸ τοῦ Βαρούχ, καὶ καλοῦσι χρησμὸν θεῖον. Γραμματιστὴς δὲ ἦτον ὁ Βαρούχ τοῦ Ἱερεμίου· ἤτοι ὑπογραφεὺς καὶ νοτάριος. Ὅρα σελ. 93 τῆς ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος γενομένης ἀνασκευῆς. Ὅρα καὶ κεφ. λζ'. τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου γράφεται, « Καὶ ἔλαβε Βαρούχ χαρτίον ἕτερον, καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ἱερεμίου ἅπαντας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου οὓς κατέκαυσεν Ἰωακείμ.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι κατὰ τὴν Θείαν Γραφήν, ἥτις εἶναι ὁ ἀσφαλτος κανὼν τῆς ἀληθείας, ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα, ἀλλ' ἐκατέβη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάφναις, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευεν, ὡς βεβαιοῦται τοῦτο ἐκ τοῦ μγ'. κεφαλαίου τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου. Ὁ δὲ Βαρούχ δὲν ἔμεινεν εἰς Ἱερουσαλήμ, ὡς λέγεται ἐδῶ· ἀλλ' ἐκατέβη καὶ αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καθὼς τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἀπὸ τὸ μγ', κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου, καὶ ἀπὸ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ ἰδίου Βαρούχ. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ λέγων. « Ὁ δὲ Βαρούχ μετὰ τὴν ἅλωσιν τὴν ἐν Βαβυλῶνι, εἰς ἣν ἦλθεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, τὸν φόνον ἀκηκοὼς τοῦ Ἱερεμίου, τὸν προφητικὸν συνέγραψε λόγον, πέντε κεφαλαίοις ἀπαρτιζόμενον· (σελ. σλθ') Ὅρα περὶ τούτων εἰς τὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς εἰς τὸν θρῆνον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου πλατύτερον λέγομεν.

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ προστίθεται. « Καὶ Καλλίνικος », χωρὶς δίστιχον ὅμως.

» Ῥωμαῖός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ ῥωμαλέως
» Ὁ μάρτυς Εὐστάθιος ἀθλῶν πρὸς ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τριάκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἔξαρχον Ἀλέξανδρον εἶχον τοῦ τέλους,
» Τμηθέντες ἄνδρες, ὧν ἀριθμὸς τρὶς δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΑΚΟΥ τοῦ ἀναχωρητοῦ. [2]

» Σκίλλης ἀμόνη Κυριακὲ πικρία,
» Γεῦσιν γλυκεῖαν, ἢ θανεῖν κατεκρίθης.
» Σκιλλοβόρος δ' ἐνάτη μῦσεν εἰκάδι Κυριακός.

† Οὗτος εἶχε πατρίδα μὲν τὴν Κόρινθον, γονεῖς δὲ Ἰωάννην τὸν πρεσβύτερον τῆς ἐν Κορίνθῳ Ἐκκλησίας, καὶ Εὐδοξίαν καλουμένους, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υη 408. Εἶχε δὲ οὗτος καὶ θεῖον ἀπὸ τὸν πατέρα του, Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔγεινεν ἀναγνώστης. Κυριευθεὶς δὲ ἀπὸ πόθον Θεοῦ, πορεύεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ κείρεται παρ' αὐτοῦ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· ἤτοι γίνεται μοναχὸς, δεκαοκτὼ χρόνων ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγένειος, διὰ τοῦτο ἐστάλη παρὰ τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Γεράσιμον· ἀφ' οὗ δηλαδὴ ἀπέθανεν ὁ μακάριος Θεόκτιστος. Ὑπηρέτει λοιπὸν προθύμως ὁ θεῖος Κυριακὸς εἰς ὅλα τὰ προστάγματα τοῦ μεγάλου Γερασίμου τόσον, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Γεράσιμος ἀρεσκόμενος καὶ ἐπαινῶν τὴν αὐτοῦ σκληρὰν ζωὴν, παρελάμβανεν αὐτὸν μαζί του εἰς τὴν Ἔρημον τοῦ Ῥουβᾶ, ὅτε ὑπήγαινεν ἐκεῖ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νηστείας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ἅγιος Γεράσιμος, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου καὶ ἡσύχαζεν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Χαρίτωνος, τὴν καλουμένην τοῦ Σουκᾶ· καὶ ἐκεῖ διακονήσας ἐπιμελῶς, ἠξιώθη τοῦ τῆς ἱερωσύνης χαρίσματος. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ ἐκείνους, κατὰ τοὺς ὁποίους διέτριψεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Σουκᾶ, δὲν ὠργίσθη ποτὲ ὁ τρισόλβιος, ἀλλ' οὔτε ἔφαγέ ποτε τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τὴν νύκτα. Ὅτε δὲ ἔγεινε χρόνων ἑβδομηκονταεπτὰ, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην τοῦ Νατουφᾶ, καὶ ἔζη μὲ μόνας τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας σκυλλοκρομμύδας, ἀπὸ τὰς ὁποίας φαγὼν κρυφίως μίαν φορὰν ὁ μαθητής του, ἐβλάβη καὶ ἔγεινεν ὡς νεκρός. Ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ ἕνα νέον, πάσχοντα ἀπὸ δαιμόνιον, ἠλευθέρωσεν.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πάλιν ἀναχωρήσας διὰ τὴν τῶν πολλῶν σύγχυσιν, ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον ἄβατον, ὀνομαζόμενον Σουσακεὶμ, ὢν τότε χρόνων ἐννενήκοντα ἐννέα, ὅπου εἶχεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ἕνα λέοντα, ὅστις ὑπηρέτει αὐτὸν καὶ ἐφύλαττε τὰ λάχανα. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐξηραίνοντο ἀπὸ ἀνομβρίαν τὰ λάχανά του καὶ ὁ ἅγιος εἶχε δίψαν, ὢ τοῦ θαύματος! ἦλθε διὰ προσευχῆς του ἄνωθεν νέφαλον καὶ ἔβρεξεν· ὅθεν ἐγέμωσαν αἱ στάμναι καὶ τὰ κοιλώματα τῶν πετρῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πατέρες τῆς τοῦ Σουκᾶ Λαύρας ἐλθόντες, παρεκάλεσαν αὐτὸν πολλὰ διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος σπήλαιον, διὰ τοῦτο ὑπήκουσεν εἰς τὰς τούτων δεήσεις ὁ ὅσιος καὶ ὑπῆγεν ἐκεῖ καὶ ἡσύχασεν. Ὅθεν ὁ θαυμάσιος Κύριλλος ὁ τοὺς βίους συγγράψας τῶν μεγάλων ὁσίων Εὐθυμίου καὶ Σάββα, αὐτὸς, λέγω, συχνὰ πορευόμενος ἐκεῖ πρὸς τὸν ὅσιον Κυριακὸν, ἔμαθε παρ' αὐτοῦ καταλεπτῶς τὰ τῶν ἀνωτέρω ὁσίων κατορθώματα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπεχείρησε καὶ ἔγραψε τοὺς βίους αὐτῶν. Ἔζησε λοιπὸν ὁ μέγας οὗτος Κυριακὸς ἑκατὸν ἑπτὰ χρόνους, καὶ μέχρι τέλους δὲν ἐσυγκατέβη ἀπὸ τὴν συνήθη του ἄσκησιν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος πρᾶος, εὐκολοπλησίαστος, προλέγων τὰ μέλλοντα ἐκ θείας ἀποκαλύψεως. Ἦτο μεγαλόσωμος, ἔχων καὶ κάποιαν ὡραιότητα καὶ φυσικὴν χάριν, καὶ ἔσωζεν ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος ὑγιᾶ χωρὶς κἀμμίαν βλάβην τὴν ἀπὸ τοῦ γηρατείου προξενουμένην. Ἀσθενήσας δὲ ὀλίγον, οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον· (τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα πλατύτερον εἰς τὸν Ἐφραίμ·) τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή « Τοὺς εὐλογοῦντάς σε φησὶν ὁ Θεός» σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.[1]

---

[1] Ἀναχωρητὴς οὗτος φαίνεται νὰ ὠνομάσθη ἰδιαιτέρως, διὰ τὰς πολλὰς καὶ συχνὰς ἀναχωρήσεις, ἃς ἐποίει, ἀναχωρῶν ἀπὸ μοναστήριον εἰς μοναστήριον, καὶ ἀπὸ μίαν ἔρημον εἰς ἄλλην ἔρημον, ὡς δείκνυται ἐκ τοῦ βίου του.

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις τὸ Συνα-

Μνήμη τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἑκατὸν πεντήκοντα ΜΑΡΤΥΡΩΝ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΥΦΩΝΟΣ ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα.

† » Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων καὶ πεντάκις
» Δέκα ἀθλοῦσι καὶ κομίζονται στέφη.

Εἰς τὸν Τρύφωνα, Τρόφιμον καὶ Δορυμέδοντα.

† » Τρυφὴν τρόφιμον Τρόφιμός τε καὶ Τρύφων,
» Σὺν τῷ Δορυμέδοντι εὗρον τὴν ἄνω.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΠΕΤΡΩΝΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει κλίνασα τὴν κάραν Πετρωνία,
» Ψυχῆς ἐρείδεις ὄμμα τῇ θείᾳ πέτρᾳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΓΟΥΔΕΛΙΑ [1] ξίφει τελειοῦται.

» Σοὶ τὴν κεφαλὴν τῇ κεφαλῇ τῶν ὅλων,
» Χριστὲ, προσῆξεν ἐκ ξίφους Γουδελία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330)· καὶ ἐπειδὴ πολλοὺς ἀπίστους Πέρσας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ μὲ πολλὰς τιμωρίας ἐβασανίσθη ἡ μακαρία· μὴ πεισθεῖσα δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ πῦρ, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε χρόνους πολλοὺς, λιμοκτονοῦσα καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ φάγῃ. Μετὰ ταῦτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, πρῶτον μὲν ἐξεδάρη τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της, ἔπειτα καρφωθεῖσα δυνατὰ ἐπάνω εἰς ξύλον, οὕτω παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμά της, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΒΔΕΛΑΑ υἱοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.

» Ὁ Γοβδελαᾶς πείρεται τοῖς καλάμοις,
» Τὸν καλάμῳ τυφθέντα Χριστόν μου σέβων.

Μνήμη τῶν σὺν τῷ Γοβδελαᾷ ἀθλησάντων ΔΑΔΑ, ΚΑΣΔΟΟΥ [2] καὶ ΚΑΣΔΟΑΣ τῆς θυγατρὸς τοῦ αὐτοῦ Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν.

Εἰς τὸν Δάδαν.

» Ξίφει μεληδὸν σῶμα πᾶν τετμημένος,
» Τὸ πνεῦμα σώζεις, μάρτυς ὑψίστου Δάδα.

Εἰς τὸν Κασδόον καὶ Κασδόαν.

» Ἀθλοῦσιν ἄμφω Κασδόος καὶ Κασδόα.
» Ὁ μὲν σπαθισθεὶς, ἡ δὲ θλασθεῖσα ξύλῳ.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330) ἔζη ἄνθρωπος Δάδας ὀνομαζόμενος, κατὰ μὲν τὸ γένος Πέρσης, κατὰ δὲ τὴν πίστιν χριστιανός· ἦτον δὲ πρῶτος τῶν ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ καὶ συγγενὴς προσφιλέστατος τοῦ βασιλέως. Οὗτος λοιπὸν, ἐπειδὴ καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ νὰ ἐξουσιάζῃ μερικὰς πόλεις τῶν Περσῶν, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ κρύπτῃ πλέον τὴν εὐσέβειαν· ἀλλ' ἐσέβετο τὸν Χριστὸν φανερά. Ὅθεν ἂν καὶ διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἦτο χριστιανὸς, μ' ὅλον τοῦτο δὲν τοῦ ἀφῃρέθη ἡ ἐξουσία· ἐστάλη δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἀδραμέλεχ ὁ πρῶτος τῶν μεγιστάνων, διὰ νὰ μάθῃ τὸ ἀκριβές· ὅστις εὑρὼν τὸν Δάδαν ἐν ἀληθείᾳ σεβόμενον τὸν Χριστὸν, ἔγραψε περὶ τούτου εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀντέγραψε καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ ἐξουσίαν νὰ τιμωρήσῃ ὅποιον εὕρῃ χριστιανόν. Ταύτην δὲ τὴν ἔγγραφον ἐξουσίαν ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀδραμέλεχ διὰ μέσου Γοβδελαᾶ τοῦ υἱοῦ του.

Ὅθεν ὁ Ἀδραμέλεχ λαβὼν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸν Δάδαν συγκαθημένου ἐπὶ τοῦ κριτηρίου καὶ Γοβδελαᾶ τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκριναν τὸν ἅγιον, καὶ φοβερισμοὺς καὶ κολακείας προτείναντες, εὗρον αὐτὸν, ὅτι ὁλοψύχως ἐπίστευεν εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ὅτι ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ ἐπρόκρινε ν' ἀποθάνῃ, τότε ἥναψαν μεγάλην καὶ δυνατὴν κάμινον, καὶ προστάζουν νὰ ῥιφθῇ μέσα ὁ ἅγιος. Ὅτε λοιπὸν ἔμελλεν ὁ μάρτυς νὰ τεθῇ εἰς αὐτὴν, ἥτις ἐσήκονε τὴν φλόγα εἰς τὸ ὕψος καὶ ἐφόβιζε καὶ ἀπὸ μακρὰν ἐκείνους ὅσοι τὴν ἔβλεπον· πλησιάσας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐποίησεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσβέσθη ἡ κάμινος καὶ ἀντὶ φλογὸς ἀνέβλυσε νερόν. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐκεῖ παρόντες, ἐξέστησαν. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ βασιλέως Γοβδελαᾶς, προσφιλέστατε, εἶπε, Δάδα, ποῖος σὲ ἐδίδαξε τὰς μαγείας ταύτας; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· Εἴθε καὶ σὺ νὰ ἤθελες ἀξιωθῇ διὰ νὰ μάθῃς τοιαῦτα παρὰ τοῦ διδασκάλου μου Χριστοῦ· ὁ Γοβδε-

ξάριον τῶν ἐν πλοίῳ πυρποληθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀγδοήκοντα ἱερέων καὶ διακόνων, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Γοδδελία.

[2] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται πανταχοῦ Κασδίου.

λαᾶς εἶπεν· Ἐὰν πιστεύσω εἰς τὸν Χριστόν σου, θέλω δυνηθῇ καὶ ἐγὼ νὰ κάμνω παρόμοια; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· ὄχι μόνον αὐτὰ θέλεις κάμῃ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις θέλεις συμβασιλεύσει μὲ τὸν ἴδιον Χριστόν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ Γοβδελαᾶς νὰ ἀναφθῇ μία ἄλλη κάμινος· καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔσβεσεν αὐτήν. Ὅθεν προσπεσὼν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ.

Ταῦτα βλέπων ὁ Ἀδραμέλεχ ὑπῆγε καὶ τὰ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς παραστήσας ἔμπροσθέν του τὸν υἱόν του Γοβδελαᾶν καὶ πληροφορηθεὶς παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὅτι εἶναι χριστιανὸς, προστάζει νὰ δέρεται ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας μὲ ἀκανθώδη ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι ἀπέκαμον δέροντες, διὰ τοῦτο ἐμβῆκαν ἄλλοι τέσσαρες εἰς τὸν τόπον ἐκείνων. Ὁ μὲν λοιπὸν μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, τυπτόμενος εἰς ὅλον τὸ σῶμα, παρεκάλει σιωπηλῶς τὸν Θεὸν διὰ νὰ δοθῇ ὑπομονὴ εἰς αὐτόν. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς ἐνεδυνάμονε καὶ παρεθάρρυνεν αὐτὸν, Θάρσει, λέγων, καὶ μὴ φοβοῦ, διότι μετὰ σοῦ ἐγὼ εἶμαι· ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μένει εἰς αὐτὴν πέντε ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαν εἰς ἕνα ἄλλον, Γάργαλον ὀνόματι, νὰ τιμωρήσῃ καὶ τὸν υἱόν του Γοβδελαᾶν καὶ τοὺς ἄλλους χριστιανούς. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς προστάζει ὁ Γάργαλος νὰ δαρῇ ὁ Γοβδελαᾶς μὲ βούνευρα. Ὅθεν ὁ τοῦ Κυρίου ἀθλητὴς δερόμενος προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν, ἀναθεματίζων τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός του· τότε ὁ Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλουν δύω λωρία ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου, λέγων καὶ τοῦτο περιπαικτικῶς· Τώρα βέβαια θέλει ἔλθῃ ὁ Χριστός σου, διὰ νὰ σὲ κάμῃ ὑγιῆ· καὶ τούτου γενομένου, ἔδεσαν αὐτὸν δυνατὰ καὶ ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν ἐλύθησαν τὰ δεσμὰ καὶ ὁ ἅγιος ἐν τῷ ἅμα ἔγεινεν ὑγιὴς, καθὼς ἦτον καὶ πρότερον, διὰ τοῦτο ὁ Γάργαλος βλέπων τὸ θαῦμα ἐξέστη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν βασιλέα ἐφανέρωσε ταῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς, Θανάτωσον, εἶπε τὸν δυσσεβῆ, ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν εἶναι υἱός μου· ἀλλ' ἐπίβουλός μου, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ θηριώδης Γάργαλος ἐπρόσταξε νὰ πυρώσουν μίαν σούβλαν καὶ νὰ διαπεράσουν αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἓν ὠτίον ἕως εἰς τὸ ἄλλο ὠτίον τοῦ μακαρίου Γοβδελαᾶ. Καὶ τούτου γενομένου, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ λοιπὸν προσευχομένου τοῦ μάρτυρος, ἰδοὺ ἦλθεν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐξέβαλε τὴν σούβλαν ἀπὸ τὰ ὠτία του, καὶ ἰάτρευσεν αὐτόν. Βλέπων δὲ ὁ Γάργαλος τὸν μάρτυρα ὑγιῆ, οὐκ ἠβουλήθη ὁ ἀσύνετος συνιέναι· ἀλλὰ καταξεσχίσας μὲ βούνευρα τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου, ἔβαλεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, δέρει τὸν μάρτυρα μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας· εἶτα καταξεσχίζει ἀσπλάγχνως τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶς ἀγκίδας (ἤτοι τζεγκέλια), ἐπιλέγων περιγελαστικῶς· Ἂς ἴδωμεν, ἂν ἔλθῃ καὶ τώρα ὁ Χριστός σου νὰ σὲ ἰατρεύσῃ· καὶ ἔπειτα πάλιν ἐφυλάκισεν αὐτόν. Εὐθὺς δὲ πάλιν ἅμα προσηυχήθη ὁ μάρτυς, ἔλαβε τὴν ἰατρείαν· ὅθεν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἄνθρωποι, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὴν φυλακὴν τὰ θαυμάσια ταῦτα, θαυμάζοντες ἔλεγον· Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν.

Ὁ δὲ Γάργαλος τοῦτο ἀκούσας, ἐθυμώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς ὤμους τοῦ μάρτυρος ἀγκίδας σιδηρᾶς, καὶ ἀπὸ αὐτὰς νὰ κρεμασθῇ· καὶ οὕτω νὰ στέκῃ κρεμάμενος ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἐννάτην. Ὁ δὲ μάρτυς κρεμάμενος, ἐπροσηύχετο· καταβιβασθεὶς δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ἡ δὲ μήτηρ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Κασδόα, ἐπεθύμουν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν, ἀλλ' ἐφοβοῦντο τὸν βασιλέα. Μαθὼν δὲ τὴν εἴδησιν ταύτην ὁ βασιλεὺς, εἶπεν εἰς τὸν Γάργαλον, Ἀκόμη ζῇ ὁ Γοβδελαᾶς; ὁ Γάργαλος ἀπεκρίθη· Ναὶ, βασιλεῦ, ζῇ. Τότε προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ ἐκδάρουν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς τοῦ μάρτυρος, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν λαιμὸν, καὶ μὲ τὸ δέρμα αὐτὸ νὰ σκεπάσουν τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν, δοξάζων καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν, μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἀκόμη ζῇ ὁ ἅγιος, προστάζει νὰ ἐκριζώσουν ὅλους τοὺς ὄνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του, καὶ νὰ ἐκβάλουν τοὺς τέσσαρας τραπεζίτας τῶν ὀδοντίων του, καὶ οὕτω νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, ὡς ψοφισμένον σκύλον. Ἔδωκε δὲ καὶ προσταγὴν ὁ θηριόγνωμος, ὅτι κανεὶς νὰ μὴ προσφέρῃ εἰς αὐτὸν κἀμμίαν παρηγορίαν ἕως καὶ ἁπλοῦ ὕδατος, ἀλλ' οὔτε ὅλως νὰ ἔμβῃ εἰς τὴν φυλακήν. Ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ τοῦ μάρτυρος Κασδόα ἐτόλμησε καὶ ὑπῆγε κρυφίως εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἔδωκε νερὸν εἰς τὸν ἀγαπητόν της ἀδελφὸν, εἰποῦσα εἰς τὸν δεσμοφύλακα· Ἐὰν σὺ φανερώσῃς τὸ πρᾶγμα εἴς τινα, ἤξευρε ὅτι ἔχεις βέβαια νὰ ἀποκεφαλισθῇς. Καὶ ὁ μὲν

τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἕως τότε ἐζήτει παρηγορίας καὶ ἰατρείας ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἦτον ἡ ψυχή του πεπαγιωμένη καὶ στερεὰ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἀφ' οὗ δὲ αὕτη ἐπαγιώθη, δὲν ἐζήτει πλέον ἰατρείας· ὄχι· ἀλλ' ἐζήτει νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸν θεόθεν ὑπομονὴ καὶ προθυμία εἰς τὰς βασάνους. Ὅθεν ταύτην λαμβάνων μὲ τὴν ἔλλαμψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, αὐτὸς μὲν ἦτον πληγωμένος, καὶ τὸν ἑαυτόν του δὲν ἰάτρευεν, ἄλλους δὲ μᾶλλον ἔχαιρε νὰ ἰατρεύῃ. Διὸ καὶ ὅλοι ἐπὶ τούτῳ ἐθαύμαζον. Ὅθεν καὶ εἷς ἄκρος μάγος, ὀνομαζόμενος καὶ αὐτὸς Γάργαλος, εὑρισκόμενος τότε εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰ πολλὰ κακὰ ἅτινα ἔπραξε, βλέπων τὴν τόσην ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ γινόμενα ἐν τῇ φυλακῇ ἔνδοξα καὶ ἐξαίσια θαύματα, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἔλεγε· Δέομαί σου δοῦλε τοῦ Θεοῦ, μνήσθητί μου ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ σου. Ὁ δὲ ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· Πίστευσον εἰς αὐτὸν, καὶ θέλει σὲ λυτρώσει ἀπὸ ὅλας τὰς ἁμαρτίας σου. Τότε ὁ Γάργαλος εἶπε· Πιστεύω εἰς σὲ Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ. Καὶ ἀπὸ τότε ἐπροσκολλήθη εἰς τὸν ἅγιον Γοβδελαᾶν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ ἄρχων εἰς τὸ κριτήριον, καὶ παραστήσας ἔμπροσθέν του καὶ τοὺς δύω, τὸν ἅγιον, λέγω, Γοβδελαᾶν, καὶ τὸν πρώην μάγον Γάργαλον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκδύσουν τὸν Γάργαλον καὶ νὰ δέρουν αὐτὸν μὲ ῥαβδία. Δερόμενος λοιπὸν ἀπέβλεπεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλεγε· Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, διὰ τὸ ὄνομά σου πάσχω καὶ ἐνδυνάμωσόν με. Ὅθεν ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὁ δὲ ἅγιος Γοβδελαᾶς βληθεὶς εἰς ἕνα ξύλινον κοχλίαν, (ἤγουν γαλιάγραν) κατασυντρίβεται εἰς τοὺς πόδας· ἔπειτα καίεται ἄσπλαγχνα εἰς τὰς μασχάλας μὲ πυρωμένας σιδηρᾶς σφαίρας, καὶ οὕτως ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν. Ὅσοι δὲ εὑρίσκοντο εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένοι καὶ πληγωμένοι ἐχρίοντο μὲ τὰ αἵματα, τὰ τρέχοντα ἐκ τῶν πληγῶν τοῦ μάρτυρος καὶ ἰατρεύοντο· ἀλλὰ καὶ ἄρρωστοι ἐκεῖ τρέχοντες, ἐλάμβανον τὴν ὑγείαν των, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούων ὁ ἄρχων δὲν τὰ ἐπίστευεν· ὅθεν μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ἐξαγαγὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, εὗρεν αὐτὸν ὁλόκληρον καὶ ὑγιῆ· βλέπων δὲ τοῦτο ἔγεινεν ἐξεστηκὼς, καὶ ἀντὶ νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ μαλακωθῇ, περισσότερον ἐσκληρύνθη ὁ θηριόγνωμος, καὶ διὰ τοῦτο προστάζει νὰ καύσωσιν πολλὰ ἕνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν καὶ θεῖον, καὶ μέσα εἰς αὐτὸν νὰ βάλλωσι τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν λέβητα. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσχίσθη ὁ λέβης καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ μάρτυς ἀβλαβής.

Τοῦτο βλέπων ὁ ἀπάνθρωπος Γάργαλος ἐποίησε σκέψιν ὁμοῦ μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας, νὰ σταυρώσῃ μὲν ἐπὶ ξύλου γυμνὸν τὸν ἅγιον, πλῆθος δὲ πολὺ νὰ στέκωσιν ἀπὸ μακρόθεν καὶ νὰ τὸν τοξεύωσιν. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τις πρᾶγμα παράδοξον. Διότι, ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμενεν ἀπλήγωτος ἀπὸ τὰ ῥιπτόμενα βέλη· ἀλλὰ καὶ τὰ βέλη ῥιπτόμενα ἐναντίον του, ἐκρεμῶντο εἰς τὸν ἀέρα· τὸ ὁποῖον τοῦτο θαῦμα ὅλους ἐξέπληξεν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ὅστις ἔδωκε τὴν συμβουλὴν ταύτην εἰς τὸν Γάργαλον, ἐτέντωσε τὸ τόξον του διὰ νὰ κτυπήσῃ τὸν ἅγιον, Ὢ τοῦ θαύματος! τὸ πεμπόμενον βέλος εὐθὺς ἐγύρισε καὶ ἐκτύπησε τὸν ἐδικόν του δεξιὸν ὀφθαλμόν. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἀπέστειλε Κασδόαν τὴν θυγατέρα του, ἐλπίζων μήπως αὐτὴ μὲ τὰ γλυκὰ λόγιά της δυνηθῇ νὰ καταπείσῃ τὸν ἀδελφόν της Γοβδελαᾶν νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸν πατέρα των, καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ἡ Κασδόα προσελθοῦσα εἰς τὸν ἀδελφὸν, καὶ κατηχηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, ἔγεινε Χριστιανή. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ βασιλεὺς, ἐθυμώθη. Ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἐξαπλώσουν τὴν θυγατέρα του καὶ νὰ δείρουν αὐτὴν σκληρῶς μὲ ῥαβδία· τούτου δὲ γενομένου, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Ἡ δὲ Κασδόα εὑρισκομένη εἰς τὴν φυλακὴν καὶ πονοῦσα ἀπὸ τοὺς ῥαβδισμοὺς καὶ μάστιγας τὰς ὁποίας ἔλαβε, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον ἀδελφόν της. Παρακάλεσον ὑπὲρ ἐμοῦ τὸν Θεὸν ἀδελφὲ, ἐπειδὴ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὰ βάσανα. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἂς μὴν ὀλιγοστεύσῃ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις σου, καὶ ἐλπίζω εἰς τὸν Χριστὸν, εἰς ὃν ἐπίστευσας, ὅτι αὐτὸς δὲν θέλει ἀφήσει νὰ σοῦ ἐγγίξῃ βάσανος· ἀλλ' οὐδὲ ἄλλην βάσανον θὰ δοκιμάσῃς εἰς τὸ ἑξῆς. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐκβαλὼν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Γοβδελαᾶν, ἐπρόσταξε νὰ δεθῇ χεῖρας καὶ πόδας καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τοὺς πόδας σφριγώντων ἵππων, ἵνα καταπατηθῇ ἀπὸ αὐτοὺς ὅλην τὴν νύκτα καὶ βιαίως ἀποθάνῃ. Ἐρρίφθη λοιπὸν ὁ ἅγιος καὶ ἐπειδὴ εὑρέθη τὸ πρωὶ ἀβλαβὴς καὶ λυμένος ἀπὸ τὰ δεσμὰ, διὰ τοῦτο ἐξέστησεν ἅπαντας. Τότε σούβλας πυρώσας ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος, κατέκαυσε τὰ μέλη τοῦ μάρτυρος. Ἔπειτα προστάζει νὰ βάλωσι μέσα εἰς τὰς δύω του χεῖρας δύω ἄγκιστρα, καὶ ἀπὸ

αὐτὰ νὰ τὸν κρεμάσωσιν ἐπάνω εἰς δύω ξύλα, τὰ ὁποῖα νὰ ἦναι τρεῖς πήχεις μακρὰν τὸ ἓν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὁ δὲ γενναῖος ἀθλητὴς καὶ ἐκεῖ κρεμάμενος, δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ προσεύχεται καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Δύω δὲ χριστιανοὶ καὶ πρεσβύτεροι, ἤγουν ἱερεῖς κατὰ τὴν ἀξίαν, Δαδιὴς καὶ Αὐδιὴς ὀνομαζόμενοι, παρεστέκοντο κρυφίως διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως, καὶ ἔγραφον τὸ κάθε μαρτύριον τοῦ ἁγίου. Πρὸς τοὺς ὁποίους εἶπεν ὁ ἅγιος, ἀνίσως εἶναι δυνατὸν εἰς σᾶς, φέρετέ μοι νερὸν καὶ ἔλαιον διὰ νὰ βαπτισθῶ. Εἰδὲ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν, παρακαλέσατε τὸν Θεὸν διὰ νὰ γένη τοῦτο.

Ταῦτα λέγοντος τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ ἐπισκιάζει αὐτὸν μικρὸν νέφος, ὡς ὁμίχλη, τὸ ὁποῖον ἔβρεξεν ὡς βρύσις ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος νερὸν καὶ ἔλαιον· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ σύννεφον, ἦλθε καὶ φωνὴ λέγουσα· δοῦλε τοῦ Θεοῦ Γοβδελαᾶ, ἰδοὺ ἐδέχθης τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ εὐθὺς ἔλαμψε τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου ὡς φῶς, καὶ εὐωδία ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὸν ὄχι ὀλίγη· ὅθεν ἀνέπεμψεν ὁ ἀθλητὴς δόξαν καὶ αἶνον εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Ὁ δὲ ὠμὸς Γάργαλος καταβιβάσας τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὸ ξύλον, ἔξυσε καλάμια καὶ τὰ ἐπλάτυνεν καὶ ἔπειτα κατεκέντησε μὲ αὐτὰ ὅλον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς εἰς πολλὰς ὥρας κατακεντούμενος, καὶ τὸν νοῦν του ὅλον συγκεντρώσας πρὸς τὸν Θεὸν, παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἁγίαν ψυχήν του. Τότε ὁ Γάργαλος ἔδεσε τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου μὲ σχοινίον, καὶ τὸ σχοινίον πάλιν ἔδεσεν εἰς ἀγρίους ἵππους καὶ οὕτως ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ κτυπῶσι καὶ νὰ διώκωσι τοὺς ἵππους εἰς τραχεῖς καὶ πετρώδεις τόπους, μὲ σκοπὸν, ἵνα τὸ νεκρὸν καὶ γυμνὸν σῶμα τοῦ μάρτυρος διασπαραχθῇ εἰς κομμάτια, καὶ παντελῶς ἀφανισθῇ. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἀπάνθρωπος, εἴτι μέρος ἔμεινε τοῦ ἀθλητικωτάτου ἐκείνου σώματος τὸ διεμοίρασεν εἰς τρία, καὶ ἔρριψε ταῦτα (ὢ ψυχῆς ὠμοτάτης τῆς καὶ τὰ θηρία ὑπερβαινούσης!) διὰ νὰ τὰ φάγωσι τὰ πετεινὰ καὶ οἱ κύνες. Ἀλλ' οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες δύω ἱερεῖς ὁ Δαδιὴς καὶ Αὐδιὴς, ἀγοράσαντες τὰ κομμάτια ἐκεῖνα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου μὲ πολλὴν πληρωμὴν, ἔφερον αὐτὰ ὁμοῦ μὲ τὸν διάκονον Ἀρμαζαδὰκ εἰς τὰς οἰκίας των. Καὶ τειλίξαντες μὲ ἀρώματα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εὐλαβῶς.

Ὁ δὲ ἅγιος Δάδας ὁ ἐνδοξότατος καὶ συγγενὴς τοῦ βασιλέως, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, μὲ διαφόρους βασάνους τιμωρηθεὶς, τελευταῖον κατεκόπη μεληδὸν, καὶ οὕτω καὶ αὐτὸς ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Φιλόχριστοι δέ τινες λαβόντες τὰ κατακοπέντα αὐτοῦ μέλη, καὶ τιμήσαντες κατὰ τὸ πρέπον, ἐνεταφίασαν αὐτὰ εἰς ἱερὸν καὶ τίμιον τόπον. Ἐνῷ δὲ οἱ ἀνωτέρω ἱερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ ἔψαλλον ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα, δοξολογοῦντες καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν, ἰδοὺ κατὰ τὸ μεσονύκτιον φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ ἅγιος Γοβδελαᾶς, καὶ τοὺς λέγει. «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ, ἀδελφοί, καὶ στῆτε ἑδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι, καὶ μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι.» Οἱ δὲ ψάλλοντες ἱερεῖς, βλέποντες τὸν ἅγιον, ἐχάρησαν. Εἶπε δὲ πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ μάρτυς, «Ὁ Κύριος νὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὸν μισθὸν, διὰ τὸν κόπον ὃν ἐποιήσατε» καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει πρὸς τὸν Δαδιὴν, «Λάβε τὸ κέρας τοῦ ἐλαίου (ἤτοι τὸ ἅγιον Μῦρον), καὶ τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλικὸν κῆπον μύρωσον τὴν ἀδελφήν μου Κασδόαν, καὶ κοινώνησον αὐτὴν ἀπὸ τὸ ἅγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου.» Ὁ δὲ Δαδιὴς λαβὼν αὐτὰ, ὑπῆγε. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου, ἰδοὺ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄγγελος Κυρίου, καὶ ἐμβῆκε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κῆπον. Τότε ὁ ἱερεὺς βαπτίσας τὴν Κασδόαν, ἐμύρωσεν αὐτὴν, καὶ κοινωνήσας αὐτὴν ἐκ τῶν ἀχράντων μυστηρίων, εἶπεν, ὕπαγε καὶ κοιμοῦ ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ εὐθέως λαβὼν ὁ ἄγγελος τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν, ἀνέβη εἰς τὰ οὐράνια.

Ἕτερος δὲ συγγενὴς τοῦ βασιλέως, Κασδόος ὀνομαζόμενος, ἐδάρη μὲ σπάθην ξυλίνην διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. Τῷ δὲ πρωῒ ἐμβῆκεν ἡ βασίλισσα εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ εὑροῦσα τὴν θυγατέρα αὐτῆς Κασδόαν τετελειωμένην, ἐγύρισε λυπημένη εἰς τὰ βασίλεια, καὶ λέγει εἰς τὸν ἄνδρα της, Εἰς τὸ ἑξῆς, βασιλεῦ, χαῖρε σὺ καὶ ἡ βασιλεία σου, διότι ὁ μὲν υἱός μου Γοβδελαᾶς ἐθανατώθη, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθη μυριοπλασίως ἀπὸ σὲ, ὡς ἂν εἶχεν ἐγκλήματα μυρίων φονευτῶν· ἡ δὲ θυγάτηρ μου Κασδόα, ἰδοὺ καὶ αὐτὴ ἀπέθανεν, ὕστερον ἀφ' οὗ κατεξεσχίσθη μὲ ἀκανθώδη ῥαβδία, ὡς ἂν ἤθελε φονεύσῃ τὸν ἴδιόν της πατέρα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄσπλαγχνος ἐκεῖνος καὶ αἱμοβόρος ἀνὴρ ὁμοῦ καὶ πατὴρ, τελείως δὲν ἔκλινεν εἰς ἔλεος καὶ συμπάθειαν. Ἡ δὲ μήτηρ βασίλισσα λαβοῦσα ἀρώματα πολυειδῆ καὶ εὐωδέστατα, ἐμύρισε τὸ λείψανον Κασδόας τῆς ἁγίας αὐτῆς θυγατρὸς, καὶ τει-

λίξασα μὲ πορφύραν βασιλικὴν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον Γοβδελαᾶ τοῦ ἁγίου υἱοῦ της. Εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἐπισκόπου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.

» Εἰδὼς τὸ, γρηγορεῖτε τοῦ Θεοῦ λόγου,
» Θεοῦ καλοῦντος γρηγορῶν ὤφθης πάτερ.
» Ἀρμενίης μεγάλης θάνε Γρηγόριος τριακοστῇ.

Οὗτος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγ΄ (290) υἱὸς Ἀνὰκ τοῦ Πάρθου, ὅςτις ἐστάθη μέγας καὶ περιφανὴς ἄρχων καὶ συγγενὴς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρμενίας Κουσαρῶ. Τὸν ὁποῖον τοῦτον Κουσαρῶ ἐθανάτωσε μὲ δόλον ὁ ἴδιος Ἀνὰκ, ἀποσταλεὶς καὶ παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν Ἀρτασύραν βασιλέα Περσῶν. Ὅθεν διὰ τὸν βασιλικὸν αὐτὸν φόνον, ἐθανατώθη ὅλη ἡ γενεὰ ἐκείνου. Μόνος δὲ ὁ θεῖος Γρηγόριος οὗτος μὲ ἄλλον ἕνα ἀδελφόν του ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον, πεμφθεὶς ὅτε ἦτον παιδίον μικρὸν εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῶν ῥωμαίων, μὲ τὸ μέσον ἑνὸς συγγενοῦς του. Εὑρισκόμενος λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκείας, ἐμάνθανε καὶ τὴν ἄλλην παιδείαν τῶν γραμμάτων καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν δόγματα καὶ διδάγματα. Ἐπειδὴ δὲ εἷς τῶν υἱῶν τοῦ φονευθέντος Κουσαρῶ, Τηριδάτης ὀνομαζόμενος, ἐδιώχθη ἐκ τῆς Ἀρμενίας ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ διέτριβεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Καισαρείας, συναριθμούμενος μὲ τοὺς πρώτους ἄρχοντας τῶν ῥωμαίων, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Γρηγόριος ὑπῆγε κοντὰ εἰς αὐτὸν καὶ ἐπρόκρινε θεληματικῶς νὰ τὸν ὑπηρετῇ. Ὅθεν κατὰ μὲν τὰ ἄλλα πάντα ἐθεράπευε τὸν Τηριδάτην καὶ τὸν ἀνέπαυε, ἐπειδὴ δὲ ἦτον χριστιανὸς, κατὰ τοῦτο μόνον πολλὰ τὸν ἐλύπει καὶ τὸν ἐπαρώξυνεν. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Τηριδάτης ἔκαμε μίαν μεγάλην ἀνδραγαθίαν εἰς βοήθειαν τῶν ῥωμαίων, διὰ τοῦτο εἰς ἀνταπόδοσιν τῆς χάριτος, ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πατρός του βασιλέως τῶν ῥωμαίων, καὶ ἐξουσίαζε τὴν Ἀρμενίαν. Τότε λοιπὸν καλέσας τὸν θεῖον Γρηγόριον, μετεχειρίζετο πάντα τρόπον διὰ νὰ τὸν κάμῃ κοινωνὸν τῆς θρησκείας του, ἀλλ' ὁ ἅγιος κρατῶν στερεῶς τὴν εὐσεβῆ πίστιν, διϊσχυρίζετο, ὅτι ποτὲ δὲν θέλει τὴν ἀρνηθῇ. Ὅθεν ἀναβράσας ὁ Τηριδάτης ἀπὸ τὸν θυμὸν, εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν ὀπίσω τοὺς ἀγκῶνας τοῦ ἁγίου καὶ νὰ τεντώσουν βιαίως ἄνω καὶ κάτω τὸ στόμα του μὲ ἓν ξύλον· νὰ φορτώσουν δὲ εἰς τοὺς ὤμους του βώλους μεγαλωτάτους ἅλατος μεταλλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται εἰς τὴν Ἀρμενίαν. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσουν τὸν ἅγιον ὑψηλὰ μὲ ἓν σχοινίον, καὶ ἐκεῖ νὰ τιμωρῶσιν αὐτὸν πικρῶς ἕως ἡμέρας ἑπτά. Πάντα δὲ ταῦτα ὑπέμεινε μὲ μεγάλην ἀνδρίαν ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής. Εἶτα ἐκρέμασαν τὸν ἅγιον κατακέφαλα ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα, καὶ ἔδειραν αὐτὸν ἄσπλαγχνα μὲ ῥαβδία χονδρά· κάτωθεν δὲ ἐκάπνιζον αὐτὸν μὲ κόπρον βρομερωτάτην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν οὐδὲ νὰ ἀναπνεύσῃ ἐσυγχωρεῖτο ὁ τρισμακάριος. Μετὰ ταῦτα ἔσφιγξαν τὰς κνήμας του μὲ σανίδια καὶ σχοινία τόσον δυνατὰ, ὥστε ἀπὸ τὸ πολὺ σφίγξιμον ἔσταζε τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν του.

Ὕστερον δὲ ἐκάρφωσαν εἰς τὰς πτέρνας (πέλματα) τῶν ποδῶν του σιδηρᾶ καρφία, καὶ μὲ αὐτὰ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ τρέχῃ. Ἔπειτα ἔσφιγξαν τὴν κεφαλήν του μὲ ἓν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ ἔβαλαν εἰς τὴν μύττην του διὰ μιᾶς σύριγγος (μικροῦ σωλῆνος) σαπουνόχωμα καὶ ὄξος, ἐσμιγμένα μὲ ἅλας, τῶν ὁποίων ἡ δριμύτης ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βαθύτερα μέρη τῆς κεφαλῆς καὶ ἕως εἰς αὐτὸν τὸν ἐγκέφαλόν του. Εἶτα κατακαίουσι τὴν κεφαλήν του ἓξ ἡμέρας μὲ ἕνα θύλακον δερμάτινον γεμάτον ἀπὸ θερμοτάτην στάκτην τῆς καμίνου. Ὕστερον δὲ πάλιν κρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα, καὶ διὰ τοῦ ἀφεδρῶνος ῥίπτουσι πολὺ νερὸν μέσα εἰς τὴν κοιλίαν του. Καὶ πάλιν κρεμάσαντες αὐτὸν, καταξεσχίζουσι τὰς πλευράς του μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, εἶτα σύρουσιν αὐτὸν ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλια σιδηρᾶ, καὶ βάλλουσιν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρᾶ ὑποδήματα. Μετὰ ταῦτα βάλλουσι περόνια εἰς τὰ γόνατά του μὲ σιδηρᾶς σφῆνας, καὶ κρεμῶσιν αὐτόν. Οὕτω δὲ κρεμάμενος διαμένει ὁ ἅγιος τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας. Ὕστερον χύνουσιν εἰς ὅλον τὸ σῶμά του βρασμένον μόλυβδον.

Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα πάντα ἐγένοντο, ἐρρίφθη δεδεμένος ὁ τρισόλβιος μέσα εἰς βαθὺν λάκκον (ἤτοι εἰς ξηροπήγαδον), εὑρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἀρταξᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον γεμάτον ἀπὸ βόρβορον καὶ θανατηφόρα ὀφίδια· καὶ ἐκεῖ διαμένει χρόνους ὁλοκλήρους δεκαπέντε, τρεφόμενος κρυφίως ἀπὸ μίαν γυναῖκα χήραν. Ἐ-

πειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς Τηριδάτης ἔχασε τὰς φρένας του καὶ ἔτρωγε τὰς σάρκας του, καὶ μεταβαλὼν τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν εἰς μορφὴν χοίρου, ἐβόσκετο μαζὶ μὲ τοὺς χοίρους εἰς τὰ βουνά, διὰ τοῦτο ἡ ἀδελφή του, Κουσαροδούχτα ὀνόματι, εἶδεν ὄνειρον καὶ ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν· ἐὰν ὁ Γρηγόριος δὲν ἐκβῇ ἀπὸ τὸν λάκκον, ὁ Τηριδάτης δὲν ὑγιαίνει. Τούτου χάριν ἐκβῆκεν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸν λάκκον σῶος καὶ ἀβλαβής, καὶ ἰατρεύει τὸν Τηριδάτην. Εἶτα ἀρχιερεὺς Ἀρμενίων χειροτονηθείς, καὶ ὅλους τοὺς ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὑρισκομένους βαπτίσας εἰς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, ἐχειροτόνησεν εἰς αὐτοὺς Ἐπισκόπους. Ἐπειδὴ δὲ ἀπεφάσισε νὰ ἡσυχάσῃ εἰς τὸ ἑξῆς, ἔβλεπε δὲ τὸν βασιλέα Τηριδάτην, ὅτι δὲν ἀφινεν αὐτὸν· διὰ τοῦτο, ἀντὶ μὲν ἑαυτοῦ ἀφίνει ἀρχιερέα εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐδικούς του υἱούς, Ῥοστάνην ἢ Ἀριστάνην ὀνομαζόμενον, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ὑψηλότατα βουνὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ ἐκεῖ ἡσύχασε κατὰ τὸν πόθον τὸν ὁποῖον εἶχεν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας ὁ μακάριος τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του μαρτυρικῶς, ἀποστολικῶς, καὶ ἀσκητικῶς, μεταβαίνει πρὸς Χριστὸν τὸν ποθούμενον, διὰ νὰ λάβῃ τοὺς μισθοὺς καὶ στεφάνους τῶν κόπων του. [1] (Ὅρα εἰς τὸν Νέον Παράδεισον τὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου πλατύτερον.) Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή. «Τῆς τῶν Περσῶν ἀρχῆς» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΡΙΨΙΜΙΑΣ [1] *ΓΑΙΑΝΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐταῖς παρθενομαρτύρων τὸν ἀριθμὸν τ ρ ι ά κ ο ν τ α δ ύ ω.*

Εἰς τὴν Ῥιψιμίαν.

» Ἤλγει σπαθισμοῖς οὐδαμῶς Ῥιψιμία.
» Ἄπειρα τούτοις ἀνταριθμοῦσα στέφη.

Εἰς τὴν Γαϊανήν.

» Γαϊανὴν ἔστεψεν ἄσκησις πάλαι,
» Καὶ νῦν ἄθλησις ἡ διὰ ξίφους στέφει.

Εἰς τὰς Παρθενομάρτυρας.

» Τιμᾷ Τριὰς δεκάς σε τριπλῇ μαρτύρων,
» Σὺν ταῖς δυσὶ θνήσκουσα σοῦ χάριν ξίφει.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϟβ' (292) παρθένοι καὶ μονάζουσαι. Προεστῶσα δὲ τούτων καὶ καθηγουμένη ἦτον ἡ Γαϊανή. Ὅτε δὲ ἔμελλεν ὁ Διοκλητιανὸς νὰ ὑπανδρευθῇ, [2] μαθὼν ὅτι ἡ Ῥιψιμία ἦτον ὡραία καὶ περικαλλεστάτη, πέμψας ἀνθρώπους ἐπρόσφερεν εἰς αὐ-

---

[1] Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος σελ. 1218 τῆς Δωδεκαβίβλου ταῦτα γράφει περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τούτου. Δηλαδή, ὅτι ἀπόγονοι τῶν Ἀρσακίδων τῶν ἐξουσιασάντων Ἀρμενίαν, Ἰνδίαν καὶ Μασσαγέτας, ἦσαν ἀδελφοὶ τρεῖς, Ἀρταβάνης, Κουσαρώ, καὶ Ἀνάκ. Ἦν δὲ ὁ μὲν Γρηγόριος υἱὸς τοῦ Ἀνάκ, ὁ δὲ Κουσαρὼ ἐβασίλευσεν Ἀρμενίων μετὰ Ἀρταβάνην· τοῦ δὲ Κουσαρὼ υἱὸς ἦν ὁ Τηριδάτης, ὃς ἐχριστιάνισε διὰ τοῦ Γρηγορίου. Εἶτα ἀπέστειλε τὸν Γρηγόριον μετὰ γραμμάτων πρὸς τὸν τότε Καισαρείας Λεόντιον, καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας. Ὃν ἐπανελθόντα ἐντίμως ἐδέξατο. Ἐβάπτισε δὲ τότε ὁ θεῖος Γρηγόριος ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ τὸν Τηριδάτην καὶ πολλοὺς Ἀρμενίους, Ἀσυρίους καὶ Πέρσας, ὑπὲρ τὰς τετρακοσίας μυριάδας· (ἤτοι ὑπὲρ τὰ τέσσαρα μιλλιόνια.) Ἀναχωρήσας δὲ ἔπειτα ἡσυχίας χάριν εἰς ἔρημον τόπον, ἐχειροτόνησεν ἀντ' αὐτοῦ ἐπισκόπους, Ὀλβιανόν, Εὐθάλιον, Βάσσον καὶ ἑτέρους δέκα προκρίτους. Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς χώρας καὶ ἔθνη κατέστησεν ἐπισκόπους τετρακοσίους.

Εἶχε δὲ ὁ Γρηγόριος οὗτος δύω σαρκικὰ τέκνα, Ὀρθάνην καὶ Ἀριστάνην. Ὁ δὲ Τηριδάτης λύπῃ συσχεθεὶς ἕνεκεν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Γρηγορίου, κατέβασεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ βουνόν, Μὴ θελήσαντος δὲ τοῦ Γρηγορίου εἶναι ἐν τῇ ἐπισκοπῇ, προεβίβασεν ἀντ' ἐκείνου τὸν υἱὸν τοῦ Γρηγορίου Ἀριστάνην. Πρὸ δὲ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ὁ Γρηγόριος ὁμοῦ καὶ ὁ Τηριδάτης ὑπῆγον εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐφιλοτιμήθησαν παρ' αὐτοῦ ἱκανῶς. Γενομένης δὲ τῆς πρώτης Συνόδου, ἐπέμφθη πρὸς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Τηριδάτου ὁ Ἀριστάνης. Μεθ' ἧς ἀγωνισάμενος κατὰ τοῦ Ἀρείου, ἐγύρισεν εἰς Ἀρμενίαν, φέρων καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς Συνόδου. Εἶχον δὲ οἱ Ἀρμένιοι τὴν χειροτονίαν καθεξῆς ἀπὸ τὸν Καισαρείας. Ὅθεν ὁ Καισαρείας Λεόντιος ἐν τῇ πρώτῃ Συνόδῳ ὑπεγράφη οὕτω «Λεόντιος Καισαρείας, Καππαδοκείας, Γαλατίας, καὶ Ἀρμενίας μικρᾶς καὶ μεγάλης ὑπέγραψα.» Ἐχειροτονοῦντο οὖν οἱ Ἀρμένιοι Ἐπίσκοποι ἀπὸ τὸν Καισαρείας, μέχρι καιροῦ τινος. Εἶτα ἐχειροτονοῦντο ὑπὸ τῆς ἰδίας Συνόδου. Ὠνομάσθησαν δὲ Καθολικοὶ οἱ Ἀρμένιοι, διὰ τὸ μὴ τελεῖν ὑπὸ θρόνον Πατριαρχικόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν, οὐδὲν σαφὲς περὶ αὐτῶν λέγειν ἔχομεν.

[1] Ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς πανταχοῦ Ῥιψίμην γράφει αὐτήν, καὶ οὐχὶ Ῥιψιμίαν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν τετυπωμένος Συναξαριστὴς γράφει, ὅτι ὁ Τηριδάτης μόνον ἐβίαζε τὴν Ῥιψιμίαν πρὸς ἀθέμιτον μίξιν, καὶ οὐχὶ ὁ Διοκλητιανός, ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς γράφει ὅτι πρῶτον ὁ Διοκλητιανὸς ἐζήτησεν αὐτὴν εἰς γυναῖκα, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Τηριδάτης. Καθὼς καὶ ἡμεῖς γράφομεν τοῦτο ἐδῶ, τῷ χειρογράφῳ ἀκολουθήσαντες.

τὴν λόγους περὶ γάμων. Ἡ δὲ ἁγία ἀγαπῶσα θερμῶς τὴν παρθενίαν, φεύγει κρυφίως ὁμοῦ μὲ τὴν καθηγουμένην Γαϊανὴν καὶ μὲ ἄλλας παρθένους, τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα, αἵτινες καταφυγοῦσαι εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Ἀραράτ, ἐκεῖ ἐκρύπτοντο μέσα εἴς τινας ληνούς. Ὁ Διοκλητιανὸς λοιπὸν, μὴ δυνάμενος νὰ ἡσυχάσῃ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς Ῥιψιμίας, καὶ μαθὼν περὶ αὐτῆς ὅτι ἔφυγε, γράφει εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἀρμενίας Τηριδάτην, νὰ στείλῃ εἰς αὐτὸν τὴν Ῥιψιμίαν· ἢ, ἂν θέλῃ, νὰ πάρῃ αὐτὸς αὐτὴν εἰς γυναῖκά του. Ὁ δὲ Τηριδάτης ἐρευνήσας καὶ μαθὼν ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες εἶδον αὐτὴν, πόσον ἦτον ὡραία καὶ εὔμορφος, παρευθὺς καὶ αὐτὸς ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν αὐτῆς ἔρωτα. Ὅθεν ἔστειλεν εἰς αὐτὴν φορέματα βασιλικὰ, ἵνα ταῦτα φορέσῃ καὶ ἔλθῃ εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ ἁγία οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ὅλως ἤθελε τὸ τοιοῦτον· ἀλλὰ μόνον κατεγίνετο εἰς τὴν πρὸς Θεὸν προσευχήν.

Ὅθεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκοντο αἱ παρθένοι, αἰφνιδίως ἔγεινε μία φοβερὰ βροντὴ, ὁμοῦ δὲ μὲ τὴν βροντὴν ἠκούσθη καὶ μία θεϊκὴ φωνὴ, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε τὰς παρθένους τόσον, ὥστε αὐταὶ μὲν ἔλαβον ἐκ ταύτης μέγα θάρρος, πολλοὶ δὲ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, τοὺς ἀπεσταλμένους δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ Τηριδάτου, ἔμειναν ἄφωνοι, ἐκπλαγέντες διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς βροντῆς· ἄλλοι δὲ πεσόντες ἀπὸ τοὺς ἵππους καὶ ὑπ' αὐτῶν καταπατηθέντες, ἐθανατώθησαν. Ὁ δὲ Τηριδάτης ταῦτα μαθὼν, δὲν ἦλθεν εἰς αἴσθησιν, μεθυσμένος ὢν ἀπὸ τὸν ἔρωτα. Διὰ τοῦτο καὶ βιαστικῶς ἔφερεν εἰς τὰ βασίλεια τὴν παρθένον, καὶ ἐμβὰς εἰς τὸν κοιτῶνα μὲ παντοίους τρόπους ἐκολάκευε καὶ παρεκίνει τὴν ὁσίαν νὰ κλίνῃ εἰς τὸν σκοπόν του· ἡ δὲ ἁγία κατῄσχυνεν αὐτὸν καὶ ἄφθορος ἔμεινε μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν. Ἀλλ' ὁ Τηριδάτης μὴ ὑποφέρων τὸν σατανικὸν ἔρωτα, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ καθηγουμένη Γαϊανὴ καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Ῥιψιμίαν, ἵνα πεισθῇ εἰς τὴν κακὴν γνώμην του. Παρασταθεῖσα δὲ ἔμπροσθέν του ἡ Γαϊανὴ, ἔκαμεν ὅλον τὸ ἐναντίον, παρεκίνει δηλαδὴ τὴν Ῥιψιμίαν καὶ ἐνεδυνάμονεν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ἀντισταθῇ ἀνδρείως καὶ νὰ μὴ κλίνῃ εἰς τὴν βίαν τοῦ βασιλέως. Τούτου χάριν προστάζει ὁ βασιλεὺς νὰ κτυπήσωσι μὲ πέτρας τὰ ὀδόντια τῆς Γαϊανῆς καὶ νὰ τὰ ἐκβάλωσι, καὶ οὕτω νὰ στείλωσιν αὐτὴν ἐξόριστον εἰς μακρυνὸν τόπον. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ἐκυλίετο κατὰ γῆς ἀπὸ τὸν ἀκράτητον ἔρωτα, ἡ δὲ ἀοίδιμος Ῥιψιμία, ἐξελθοῦσα μὲ νίκην ἀπὸ τὸ παλάτιον, ὅτε ἦλθεν ἡ νὺξ ὑπῆγεν εἰς τὰς ἄλλας συμπαρθένους, καὶ λαβοῦσα αὐτὰς μεταβαίνει εἰς ἄλλον τόπον, ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον, ὅπου ἱσταμένη προσηύχετο.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγη ὥρα τῆς νυκτὸς, ἰδοὺ καὶ ἔρχεται εἰς τὰς παρθένους ὁ τοῦ βασιλέως ἀρχιμάγειρος ὁμοῦ μὲ πολλοὺς δορυφόρους, κρατοῦντας λαμπάδας πολλάς. Καὶ εὐθὺς ἁρπάζουσι τὴν Ῥιψιμίαν καὶ δέσαντες ὀπίσω τὰς χεῖράς της, κόπτουσι τὴν γλῶσσάν της· καὶ ἔπειτα ἁπλόνουσιν αὐτὴν ἐπάνω εἰς ξύλα ὄρθια καὶ τὴν κατακαίουσι μὲ λαμπάδας. Εἶτα σχίζουσι τὴν κοιλίαν της μὲ ξύλον ὀξύτατον, καὶ κατὰ γῆς τὰ σπλάγχνα της χύνουσι· καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ὀλίγον ἐσπάραττεν ἡ ἁγία, ἐξορύττουσι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ὅλον τὸ σῶμά της κατακόπτουσιν εἰς λεπτὰ κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ σωφρονεστάτη Ῥιψιμία διαβαίνει παρθένος καὶ ἄφθορος πρὸς ὃν ἐπόθησε νυμφίον Χριστόν· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὴν ἐφονεύθησαν καὶ ἄνδρες χριστιανοὶ ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ τριακονταδύω συμπαρθένοι μοναχαὶ ὑπῆγαν διὰ νὰ συνάξωσι τῆς ἁγίας τὰ λείψανα, διὰ τοῦτο γνωρισθεῖσαι ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς, ξίφει τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. Τὴν δὲ μακαρίαν Γαϊανὴν ὁμοῦ καὶ ἄλλας δύω παρθένους, ῥίψαντες κατὰ γῆς, ἐτέντωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας των καὶ ἐτρύπησαν τοὺς ἀστραγάλους των· ἔπειτα φουσκώσαντες αὐτὰς ὡς ἂν ἀσκία διὰ μέσου συρίγγων, ἐξέδαραν ὅλον τὸ δέρμα τοῦ σώματός των, καὶ τὰς γλώσσας των ἔκοψαν. Μετὰ ταῦτα ἔσχισαν τὰς κοιλίας των μὲ πέτρας καὶ μὲ σιδηρᾶ ὄργανα καὶ ἔδειξαν ἔμπροσθέν των χυμένα ὅλα των τὰ ἐντόσθια· τελευταῖον δὲ ξίφει τὰς κεφαλάς των ἀπέκοψαν, καὶ οὕτως ἔλαβον αἱ μακάριαι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους. Εἰς τιμὴν δὲ τῶν παρθένων τούτων τρεῖς ναοὺς ἔκτισεν ὕστερον ὁ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας Γρηγόριος. Καὶ ἄλλοι δὲ ναοὶ τούτων εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἀρμενίας ἐκτίσθησαν. (Ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.)

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἑ β δ ο μ ή κ ο ν τ α ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν συναναιρεθέντων τῇ ἁγίᾳ Ῥιψιμίᾳ.

» Τέθνηκεν ἀνδρῶν ἑβδομηκοντὰς ξίφει,
» Θνήσκειν ἑτοίμων, εἰ δέοι καὶ πολλάκις.

Μνήμη τῶν δύω ὁσιομαρτύρων ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

» Δυὰς γυναικῶν ἀρεταῖς τεθραμμένων,
» Ἀθλητικῷ τμηθεῖσα κοσμεῖται τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Στρατόνικος τῷ διὰ ξίφους τέλει,
» Ἅπαν στράτευμα δαιμόνων νικᾷ μόνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ ἄνθρακας ἐπὶ τοῦ ὀμφαλοῦ δεξάμενος, τελειοῦται.

» Γνώρισμα Μαρδόνιε τοῦ πάθους φέρεις,
» Ἐπ' ὀμφαλοῦ σφράγισμα καύσεως φέρων.

Οἱ ἅγιοι χίλιοι ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Χιλιάριθμος αὐχενοτμήτων φάλαγξ,
» Ἔπαθλον εὗρεν οὐκ ἀριθμητὰ στέφη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—

» Σεπτέμβριος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α΄, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΑΝΑΝΙΟΥ.

» Λίθοις νέμειν θέλοντα μηδαμῶς σέβας,
» Ἀνανίαν βάλλουσι δυσσεβεῖς λίθοις.
» Λεύσθη Ἀνανίας Ὀκτωβρίου ἤματι πρώτῳ.

ΟΥΤΟΣ ὁ Ἀπόστολος Ἀνανίας ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Δαμασκὸν τῆς ὁποίας καὶ Ἐπίσκοπος ἐχρημάτισε. Πρὸς τοῦτον ἐπέμφθη ὑπὸ Κυρίου ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος δι' ἀποκαλύψεως, καὶ ἀπὸ αὐαὐτὸν ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει γ΄, μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους χρονολόγους. Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ καὶ ἔκαμνε πολλὰς ἰατρείας εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐπέστρεφε πολλοὺς ἀπίστους εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Λουκιανὸν καὶ ἐδάρη μὲ νεῦρα βοῶν. Εἶτα ἐξεσχίσθη εἰς τὰς πλευρὰς καὶ ἐκάη μὲ τὰς λαμπάδας· καὶ τελευταῖον ἐκβληθεὶς ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβολήθη. Καὶ οὕτω τελειώσας τὸ μαρτύριον, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [2]

—

[1] Ἔχων ἡμέρας λα΄. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ια΄, καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιγ΄. Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ ὄνομα Ὀκτώβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικὸν, ἀλλὰ Λατινικὸν, καὶ σημαίνει ὄγδοος, ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τοῦ octo ὃ δηλοῖ ὀκτώ. Ὁ μὴν δηλαδὴ οὗτος εἶναι ὄγδοος, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ καὶ πρῶτος τῶν μηνῶν, κατὰ τὴν Κοσμογένεσιν, ὡς εἴπομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθεσεν εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον τροπάρια τινὰ, ὅσα ἐλλείπουσιν εἰς τὴν ἑορτήν του, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν αὐτὸν, ζητησάτω ταῦτα· Τὸ μαρτύριον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Λουκιανοῦ τοῦ δυσσεβοῦς» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κοντακίων.

» Καὶ πρὶν μὲν ὕμνει Ῥωμανὸς Θεὸν Λόγον,
» Ὑμνεῖ δὲ καὶ νῦν, ἀλλὰ σὺν τοῖς ἀγγέλοις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Ῥωμανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν Συρίαν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἔμεσαν, ἡ ὁποία τώρα λέγεται τουρκιστὶ Ἔμς. Ἐχρημάτισε δὲ καὶ διάκονος τῆς ἐκκλησίας τῆς Βηρυτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει υϞς΄ (496). Καὶ διέτριβεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Κύρου [1] μὲ πᾶσαν εὐλάβειαν καὶ σεμνό-

---

[1] Εἰδήσεως ἄξιον εἶναι εἰς τοὺς φιλομαθεῖς τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ σοφὸς Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος περὶ τοῦ ναοῦ τούτου τῆς Θεοτόκου, γράφων πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα περὶ τοῦ Κοντακίου καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κοντακίων. Λέγει λοιπὸν οὗτος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ἅγιος Ῥωμανὸς πρῶτον μὲν ἦτον ἄμουσος παντελῶς καὶ ἀηδὴς κατὰ τὴν φωνὴν καὶ τὰ ᾄσματα, διὰ τοῦτο καὶ ἐπεριπαίζετο ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, ἂν καὶ ἦτο δόκιμος ἐργάτης τῆς ἀρετῆς. Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου, παρεκάλει τὴν Θεοτόκον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτὸν τὸ χάρισμα τῆς μελῳδίας, διότι ἦτον εἰς τὸν ναὸν ἐκεῖνον μία εἰκὼν τῆς Θεοτόκου τελοῦσα μυρία θαυμάσια, ἥτις πάλαι μὲν ἐκρύφθη ἀπὸ ἕνα εὐλαβῆ εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένην κυπάρισσον, ὕστερον δὲ ἐφανερώθη, λαμπάδος ἐν τῇ κυπαρίσσῳ φαινομένης. Ταύτης λοιπὸν φανερωθείσης, οἰκοδομεῖται ἐκεῖ ναὸς τῆς Θεοτόκου, παρά τινος ἀνδρὸς Κύρου ὀνομαζομένου, ἀφ' οὗ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται ναὸς τῆς Θεοτόκου ἐν τοῖς Κύρου. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς σχολάζων, ἔτυχε κατὰ τὴν νύκτα τῆς τῶν Χριστουγέννων ἑορτῆς νὰ ὑπνώσῃ ἐν τῇ ἕκτῃ ᾠδῇ, πλησίον εἰς τὸν ἄμβωνα. Καὶ βλέπει τὴν Θεοτόκον βαστάζουσαν ἐν τειλιγμένον χαρτίον (τὸ ὁποῖον καὶ κόντος καὶ κοντάκιον ὀνομάζεται) καὶ δίδουσαν τοῦτο εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὸ φάγῃ. Ὅθεν τοῦτο ἐ-

τητα. Οὗτος λοιπὸν κάμνων πολλάκις ἀγρυπνίαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης τῶν Βλαχερνῶν, πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸν ναὸν τῆς αὐτῆς Θεοτόκου τὸν ἐν τοῖς Κύρου. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸν ἐν τοῖς Κύρου δηλαδὴ ναὸν, διατρίβων ὁ ὅσιος, ἔλαβε τὸ χάρισμα τοῦ νὰ συντάξῃ καὶ νὰ μελουργήσῃ τὰ τοῦ χρόνου ὅλου κοντάκια· ἐφάνη δηλαδὴ εἰς αὐτὸν κατ' ὄναρ ἡ κυρία Θεοτόκος, καὶ δοῦσα εἰς αὐτὸν ἕνα τόμον χάρτου, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸν φάγῃ. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα του ὁ ὅσιος, ἐφάνη ὅτι τὸν κατέπιε. Καὶ λοιπὸν ἔξυπνος γενόμενος, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει», διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων. Ποιήσας λοιπὸν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἑορτὰς, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰς ἁγίους, κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια, καὶ εὐλαβῶς καὶ ὁσίως διανύσας τὴν ζωήν του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων ΜΙΧΑΗΛ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ζώβης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ λϛ'. ΜΟΝΑΧΩΝ.

Εἰς τὸν Μιχαὴλ καὶ τοὺς τριάκοντα μοναχούς.

» Τμηθεὶς, Μιχαὴλ, σὺν μαθηταῖς τρισδέκα,
» Χορῷ συνήρθης τῶν μοναστομαρτύρων.

Εἰς τοὺς ἓξ μοναχούς.

» Ἓξ συμμονασταὶ τοὺς ἑαυτῶν μανδύας
» Ἄθλοις ἐρυθραίνουσι τοῖς διὰ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780), κατοικοῦντες εἰς μοναστήριον ὀνομαζόμενον Ζώβη, τὸ ὁποῖον ἦτο παρὰ τὴν Σεβαστούπολιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε Ἀμηρᾶς τῶν Ἀγαρηνῶν, Ἀλεὶμ ὀνομαζόμενος, ἐκβῆκε πολεμῶν τὴν χώραν ἐκείνην, ἐπίασε καὶ τούτους τοὺς ἁγίους πατέρας καὶ παρεκίνει αὐτοὺς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ὁσιώτατος ἡγούμενος Μιχαὴλ τὸν μὲν ἀσεβῆ ἐκεῖνον γενναίως ἤλεγξε καὶ κατῄσχυνε, τοὺς δὲ ὑποτασσομένους εἰς τὸν ἑαυτόν του Μοναχοὺς παρεκίνησε καὶ ἐθάρρυνε, διὰ νὰ ὑπομείνωσι ἀνδρείως τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Ὅθεν τόσην γενναιότητα ἔδειξαν οἱ ἀοίδιμοι, ὥστε αὐτοὶ πρῶτοι ἔκλιναν τὰς κεφαλάς των ὑποκάτω εἰς τὸ ξίφος καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ἔπειτα ὁ πανόσιος αὐτῶν ἡγούμενος Μιχαὴλ, ξίφει καὶ αὐτὸς ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Καὶ οὕτω πρὸς ὃν ἐπόθουν Χριστὸν οἱ μακάριοι ἐξεδήμησαν.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΝΙΝΟΣ τὰ σκέλη συντριβεὶς τελειοῦται.

» Δεινὴν Δομνῖνος συντριβὴν σκελῶν φέρων,
» Ὑποσκελισμοὺς τοῦ Σατὰν καταισχύνει.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονίκην ἐν ἔτει σπ' (208). Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἔκτιζε βασιλικὰ παλάτια εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν, τότε ἐπιάσθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ὡς χριστιανὸς καὶ κήρυξ τῆς εὐσεβείας, καὶ παρεστάθη εἰς τὸ βῆμα τὸ βασιλικόν. Παρασταθέντος δὲ αὐτοῦ, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μαξιμιανός· διατί σὺ τολμᾷς νὰ ὁμολογῇς ἄλλον Θεὸν, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς τιμᾷ καὶ ὁμολογεῖ τοὺς παλαιοὺς Θεοὺς τῶν πατέρων του; ἀνίσως λοιπὸν θέλῃς νὰ ζήσῃς, θυσίασον εἰς τοὺς Θεούς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἐπείθετο, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ καταξεσχίσωσι τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ μάρτυς καὶ τὴν βάσανον ταύτην πάσχων, ἐπεριγέλα τὸν τύραννον. Τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβὴς νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐκεῖ νὰ θλάσωσι τὰ σκέλη του. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκοψαν τοὺς πόδας του, ἔμεινεν ἀκόμη ζωντανὸς ἑπτὰ ὁλοκλήρους ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς. Καὶ οὕτως εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, παρέδωκεν αὐτῷ τὴν ψυχὴν ὁ μακάριος. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν Νέον Παράδεισον.)

—

* *Ὁ ὅσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ψάλτης, ὁ καλούμενος Κουκουζέλης, ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ μεγίστης Λαύρας ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Τῇ μητρὶ καὶ νῦν τοῦ Θεοῦ ψάλλεις ἄνω,
» Σὺν τοῖς ἀΰλοις, ὦ Ἰωάννη μάκαρ.

κεῖνος φαγὼν, τοῦ ποθουμένου ἠξιώθη χαρίσματος καὶ τὰ ἄλλα γέγονεν ὅσα γράφεται ἐν τῷ παρόντι Συναξαρίῳ. Κοντάκιον μὲν οὖν ὠνόμασεν ὁ θεῖος Ῥωμανὸς τὸ πρῶτον, διὰ τὸ τείλιγμα τοῦ χάρτου, ὅπερ ἡ Θεοτόκος δέδωκεν αὐτῷ. Ἐν τῇ ἕκτῃ δὲ ᾠδῇ λέγεται, διατί κατ' αὐτὴν ὁ ἅγιος τὸ χάρισμα ἐδέξατο. Ἐποίησε δὲ Κοντάκια ὑπὲρ τὰ χίλια. Εἰς καθε δὲ ἅγιον καὶ κάθε ἑορτὴν εἶχε Κοντάκια πολλὰ μὲ ἀκροστιχίδα, λέγουσαν ταῦτα «Ῥωμανὸς ἐλεεινός.» Ἢ «τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ,» Τινὰ δὲ ἦσαν καὶ κατ' ἀλφάβητον. Πλὴν ἡ Ἐκκλησία τὰ πολλὰ παραιτησαμένη, ἕνα καὶ μόνον παρέλαβεν ἐν ἑκάστῃ ἑορτῇ εἰς μνήμην τοῦ θαύματος.

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν Ἁμαρτωλῶν Σωτηρίαν.

Ὁ ὅσιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ Δομέστικος ὁ ἐν τῇ αὐτῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἄθω ἀσκήσας, καὶ ἐν χρυσοῦν νόμισμα παρὰ τῆς Θεοτόκου λαβὼν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Οὐ λαμβάνεις νόμισμα νῦν ἐν τοῖς ἄνω,
» Ὦ Γρηγόριε· ἀλλὰ δόξαν Κυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ καὶ ΙΟΥΣΤΙΝΗΣ τῆς παρθένου.

» Ἀλγεῖ Σατανᾶς τὸν πάλαι φίλον βλέπων,
» Ξίφει φιλοῦντα συνθανεῖν Ἰουστίνῃ.
» Τμήθη δευτερίῃ σὺν Ἰουστίνῃ Κυπριανός.

† Οὗτος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν ἐν Λιβύῃ Καρχηδόνα, ἢ Καρθαγένην, διέτριβε δὲ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν΄ (250)· ἦτο δὲ εὐγενὴς καὶ πλούσιος καὶ πρὸς τούτοις φιλόσοφος, καὶ κατὰ τὴν μαγικὴν ἄκρος. Ἐσαγινεύθη δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν μὲ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· Ἄνθρωπός τις Ἕλλην, Ἀγλαΐδας ὀνομαζόμενος, ἠγάπησε μίαν κόρην παρθένον, χριστιανὴν κατὰ τὴν πίστιν, καταγομένην ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ὀνομαζομένην Ἰουστίναν. [2] Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου, τί κάμνει; ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Κυπριανὸν, παρακαλῶν αὐτὸν, ἵνα διὰ τῆς αὐτοῦ συνεργείας, ἐπιτύχῃ τὸν κακόν του σκοπόν· ὁ δὲ Κυπριανὸς, ἀναγνώσας τὰ μαγικὰ βιβλία του, ἔστειλε μὲν πολλάκις καὶ ἄλλους διαφόρους δαίμονας διὰ νὰ γελάσουν τὴν κόρην καὶ νὰ ἑλκύσωσιν αὐτὴν εἰς τὸν τοῦ Ἀγλαΐδα ἔρωτα· ἔπειτα ἔστειλεν εἰς αὐτὴν καὶ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων, ἀλλ' οὐδὲν κατώρθωσεν. Ὅθεν ἐκ τούτου γνωρίσας ὡς φρόνιμος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἀκαταμάχητον δύναμιν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας κατήσχυνεν ἡ κόρη τοὺς δαίμονας καὶ ἀπράκτους αὐτοὺς ἔστρεψε πρὸς τὸν ἀποστείλαντα, εὐθὺς ἀποστρέφεται τὴν πλάνην καὶ πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν. Διὰ νὰ δώσῃ δὲ περισσοτέραν πληροφορίαν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον, ὅστις ἔμελλε νὰ τὸν βαπτίσῃ, ὅτι εἶναι στερεὸς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, εὐθὺς φέρει ὅλα τὰ μαγικά του βιβλία καὶ κατακαίει αὐτὰ ἔμπροσθεν τοῦ Ἐπισκόπου· καὶ οὕτω γίνεται πρόβατον τῆς λογικῆς ποίμνης τοῦ Χριστοῦ, διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ἔπειτα χειροτονηθεὶς βαθμηδὸν, ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος, τελευταῖον χειροτονεῖται καὶ τῶν Καρχηδονίων Ἐπίσκοπος. [1] Οὗτος καὶ τὴν προρρηθεῖσαν ἁγίαν Ἰουστίναν οὕτω μετωνόμασε, διότι πρότερον ἐκαλεῖτο Ἰοῦστα, καὶ συναριθμήσας αὐτὴν μὲ τὰς διακόνους τῆς Ἐκκλησίας, κατέστησε μητέρα καὶ ἡγουμένην εἰς τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας ἀσκητρίας.

Ἀφ' οὗ δὲ ηὔξησε τὸ ποίμνιόν του μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸν θεοφιλῆ καὶ ἐνάρετον βίον του, καὶ ἀφ' οὗ ἐγέμισε τὸ μέρος τῆς μεσημβρίας καὶ δύσεως ἀπὸ θεογνωσίαν, τότε τέλος πάντων διαβάλλεται εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον. Ὅθεν παρίσταται ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ φανεὶς ἀνώτερος ἀπὸ πᾶσαν κολακείαν ὁμοῦ καὶ φοβερισμὸν, ἐξωρίσθη· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν εὑρισκόμενος δὲν ἔπαυε νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ ποίμνιόν του καὶ νὰ στηρίζῃ αὐτὸ συνεχῶς μὲ τὰ γράμματά του, καὶ πρὸς τούτοις ἐπειδὴ ἐφιλονείκει νὰ σβύσῃ ὅλην τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας, διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα πιάνεται ἀπὸ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατολῆς, Εὐτόλμιον καλούμενον, καὶ ἐφυλακώθη ὁμοῦ μὲ τὴν παρθένον Ἰουστίναν. Ὕστερον παρίσταται μὲ αὐτὴν εἰς τὸ ἐν Δαμασκῷ κριτήριον, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ καὶ οἱ δύω τὸν Χριστὸν, ὁ μὲν Κυπριανὸς κρεμασθεὶς καταξεσχίζεται, ἡ δὲ Ἰουστίνα κτυπᾶται εἰς τὸ πρόσωπον ἄσπλαγχνα. Ἔπειτα βάλλονται καὶ οἱ δύω εἰς ἓν ἀνημμένον τηγά-

---

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἱερὰν Κατήχησιν καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

[2] Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν μέγαν Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ λέγει, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανὸς ἦτον ὁ τῆς Ἰουστίνης ἐραστὴς, καὶ οὐχὶ ἄλλος τις. Φησὶ γὰρ « Παρθένος τις ἦν κάλλει περίβλεπτος τῶν εὐπατριδῶν καὶ κοσμίων . . . . ταύτης ὁ μέγας ἥλω Κυπριανὸς, οὐκ οἶδ' ὅθεν καὶ ὅπως, τῆς πάντα ἀσφαλοῦς καὶ κοσμίας. Ψαύουσι γὰρ ὀφθαλμοὶ λίχνοι καὶ τῶν ἀψαύστων τὸ προχειρότατον ὀργάνων καὶ ἀπληστότατον. Καὶ οὐχὶ ἥλω μόνον· ἀλλὰ καὶ ἐπείρα. Ὦ τῆς εὐηθείας, εἰ ταύτην συλήσειν ἤλπιζεν. »

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Κυπριανὸς τρεῖς τοπικὰς Συνόδους συνήθροισεν ἐν Καρχηδόνι. Πρώτην ἐν ἔτει 255, δευτέραν ἐν ἔτει 258 καὶ τρίτην ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει, ἥτις καὶ κανόνα ἐξέθετο, ἐν ᾧ διορίζεται, ὅτι πάντες οἱ αἱρετικοὶ καὶ σχισματικοὶ πρέπει νὰ βαπτίζωνται. Καθότι τὸ βάπτισμα τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν εἶναι ἄδεκτον. Καὶ ὅρα περὶ τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ κανονικῷ σελ. 252.

νιον· ἀλλὰ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ ἐφυλάχθησαν ἀπὸ τὴν βάσανον ἀβλαβεῖς.

Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων εἷς συγκάθεδρος τοῦ κόμητος, Ἀθανάσιος ὀνόματι, ἐθρασύνθη ἀνοήτως, καὶ θέλων τάχα νὰ δείξῃ τοὺς θεούς του ἀνωτέρους καὶ καλλιτέρους τοῦ Χριστοῦ, ἐπεκαλέσθη τὸν ψευδώνυμον Δία καὶ Ἀσκληπιὸν, καὶ τρέχων πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὸ ἀνημμένον τηγάνιον· ἀλλ' εὐθὺς ὁ μάταιος ὑπὸ τοῦ πυρὸς κατεκάη. Ἀπορήσας λοιπὸν ὁ κόμης, καὶ τί νὰ κάμῃ μὴ ἠξεύρων, πέμπει τοὺς ἁγίους εἰς Νικομήδειαν πρὸς τὸν τότε βασιλέα Κλαύδιον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει σξή (268). Ὁ δὲ Κλαύδιος μαθὼν ἀκριβῶς τὴν στερεὰν καὶ ἀμετάθετον γνώμην τῶν ἁγίων, ἔκοψε τούτων τὰς κεφαλάς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ τρισμακάριοι τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον, τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα λαβόντες κρυφίως μερικοὶ χριστιανοὶ, οἵτινες εἶχον ἔλθει τότε ἀπὸ τὴν Ῥώμην, πάλιν εἰς τὴν Ῥώμην ἐπέστρεψαν, φέροντες μαζί των καὶ τὰ τῶν ἁγίων τούτων ἔγγραφα μαρτύρια. Καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισαν τὰ λείψανά των ἐπάνω εἰς τὸν πλέον ὀνομαστὸν λόφον τῆς πόλεως Ῥώμης, ἰάσεις πλουσίας ἐνεργοῦντα εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτοῖς μετὰ πίστεως. (Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ πλατύτερον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἐναντίον μου σὴ τελευτὴ τιμία,
» Λέγει Θεὸς σοὶ, τῷ φίλῳ Θεοφίλῳ.

Οὗτος ἦτο μοναχὸς κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· βλέπων δὲ τὴν ἀθεότητα τοῦ τυράννου τούτου καὶ τὸν πόλεμον ὃν ἐποίει κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ τοῦ Θεοῦ φίλος Θεόφιλος· καὶ μὲ παρρησίαν μεγάλην ἤλεγξεν αὐτὸν ὀνομάζων αὐτὸν ἄθεον καὶ παράνομον καὶ τοῦ ἀντιχρίστου πρόδρομον. Ὅθεν μὲ τὰ λόγια ταῦτα παροξύνας αὐτὸν εἰς θυμὸν, δέρεται παρ' αὐτοῦ δυνατὰ καὶ εἰς φυλακὴν βάλλεται καὶ λιμοκτονεῖται· ἤγουν ἀφίνεται πεινασμένος καὶ διψασμένος εἰς ἀρκετὸν καιρόν. Ἔπειτα πέμπεται εἰς ἐξορίαν. Καὶ οὕτως ἐκεῖ εὐχαριστῶν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

—

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ εἰς τὸ Καρατζάσου μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψϟδ' (1794) ξίφει τελειοῦται.

† » Κτείνεις τὸν ἐχθρὸν, ᾧπερ ἐκτάνθης ξίφει,
» Γεώργιε σὺ καὶ συνάπτῃ Ἀγγέλοις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

» Τέμνῃ κεφαλὴν, καὶ τὸ λοιπὸν ὡς μέγα,
» Ἄρας γὰρ αὐτὴν, Διονύσιε τρέχεις.
» Τμηθεὶς Διονύσιε τρίτῃ κεφαλὴν θέες αἴρων.

† Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς ἐννέα βουλευτὰς τοῦ ἐν Ἀθήναις δικαιοτάτου κριτηρίου τοῦ καλουμένου Ἀρείου Πάγου, ὑπερβαίνων ὅλους τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ σοφίαν καὶ σύνεσιν, σύγχρονος γενόμενος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Ὅτε δὲ ἤκουσε τὸν μέγαν Παῦλον νὰ διαλέγεται περὶ Χριστοῦ εἰς τὸ ἀνωτέρω κριτήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου, τότε ἐσύγκρινε μὲ τὰ παρὰ τοῦ Παύ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ ἐλλείποντα τροπάρια ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης, καὶ «κανόνα δεύτερον» συνέθηκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ θέλων ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὡς ἀξιόλογον, ὅπερ διηγεῖται ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Κυπριανὸν ἐγκωμίῳ, οὗ ἡ ἀρχή. « Μικροῦ Κυπριανὸς διέφυγεν ἡμᾶς, » καὶ ὁ Νικήτας σχολιάζει. Δηλαδὴ, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα τοῦ θείου Κυπριανοῦ ἐφημίζετο μετὰ θάνατον ὄχι μόνον παρὰ τοῖς χριστιανοῖς, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι· τὸ δὲ σῶμα καὶ λείψανον αὐτοῦ ἦτο κεχρυμμένον ὑπὸ μιᾶς γυναικὸς, ἡ ὁποία ὠνομάζετο μὲν Ματρῶνα, ἐπωνομάζετο δὲ Ῥουφίνα, ἥτις κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ βασιλέως Κλαυδίου. Ἐκρύπτετο δὲ εἰς αὐτὴν, εἴτε διότι ὁ Θεὸς ἐτίμα τὴν γυναῖκα, ὡς φιλόθεον καὶ φιλομάρτυρα, εἴτε διότι ἐδοκίμαζε τοὺς τότε χριστιανοὺς, ἀνίσως ζητήσουν τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον, μὴ ὑποφέροντες νὰ τὸ ὑστεροῦνται. Ὕστερον δὲ, τιμῶν ὁ Θεὸς ἄλλην γυναῖκα, ἀπεκάλυψε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν παρέδωκε τὸ λείψανον ἡ Ματρῶνα. Καὶ οὕτως ἐφανερώθη ὁ ἅγιος καὶ ἐτιμᾶτο παρὰ πάντων, ἂν καὶ αὐτὴ κατεφρόνει τὰς ἀνθρωπίνους τιμὰς καὶ ἠγάπα νὰ λανθάνῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ μένῃ ἀφανὴς εἰς αὐτούς. Τὸν βίον τοῦ ἁγίου Κυπριανοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Πολλὰ καὶ μεγάλα· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Καὶ ἀπὸ μὲν τὸν βασιλέα καὶ ἀπὸ τὸ ἔτος, φαίνεται, ὅτι ὁ Θεόφιλος οὗτος εἶναι ὁ αὐτὸς μὲ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ παρόντος, ἀπὸ δὲ τὰ ἄλλα, ἄλλος φαίνεται οὗτος ἀπὸ ἐκεῖνον.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ Νέον Μαρτυρολόγιον.

λου λεγόμενα τὴν παρατηρηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου, ἥτις ἔγεινεν ἐπὶ τῆς σταυρώσεως τοῦ Κυρίου, ὅτε ἡ σελήνη ὑπὲρ φύσιν ἐσυνώδευσε μὲ τὸν ἥλιον. Καὶ λοιπὸν ἐπείσθη εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ ἐβαπτίσθη. Διδαχθεὶς δὲ τὰ μυστικὰ δόγματα τῆς θεολογίας παρὰ τοῦ μακαρίου Ἱεροθέου κατηξιώθη, ὡς αὐτὸς τοῦτο λέγει ὁ ἀοίδιμος, τῆς ἰδίας ἐκείνης χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ὁ Ἱερόθεος. Ὅθεν, ἐπειδὴ καὶ ὅλον τὸν νοῦν ἀνεβίβασεν ὁ θειότατος οὗτος ἱεράρχης εἰς τὰ ἄνω καὶ τὰ οὐράνια, διὰ τοῦτο φιλοσοφεῖ ὁμοῦ καὶ λογογραφεῖ περὶ οὐρανίου ἱεραρχίας τῶν ὑπερκοσμίων Ἀγγέλων, περὶ Ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, περὶ θείων ὀνομάτων, περὶ καταφατικῆς καὶ ἀποφατικῆς θεολογίας, καὶ περὶ ἄλλων πραγμάτων οὐρανίων καὶ μυστικῶν· καὶ χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ποιμαίνει καλῶς. Ὅτε δὲ ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐκοιμήθη καὶ πρὸς τὸν Υἱὸν αὐτῆς ἐξεδήμησε, τότε καὶ ὁ μέγας οὗτος Διονύσιος παραδόξως ἐπέστη εἰς τὴν αὐτῆς κοίμησιν, ἁρπαγεὶς ἐν νεφέλῃ μετὰ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων καὶ θείων ἱεραρχῶν.[1]

Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς Ῥώμην, ἐξαπλόνων πανταχοῦ τῆς εὐσεβείας τὸ κήρυγμα. Ἀνταμώσας δὲ ἐκεῖ τὸν ἅγιον Κλήμεντα τὸν τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον, κατὰ παρακίνησιν ἐκείνου ὑπῆγεν εἰς τοὺς δυτικοὺς Γαλάτας, ἤτοι εἰς τοὺς Γάλλους, οὓς ἡ κοινὴ γλῶσσα Φρανσέζους καλεῖ, ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω μαθητάς του Ῥουστικὸν καὶ Ἐλευθέριον. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἐκεῖ ἔσπειρε τὸν λόγον τῆς πίστεως, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παρησίαν, ἤτοι εἰς τὸ Παρίσιον, τὴν νῦν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Φράνσας, καὶ κτίσας εἰς ἓν μέρος οἶκον εὐκτήριον καὶ Ἐκκλησίαν μικρὰν, ἐκεῖ εὑρίσκετο διδάσκων καὶ ἑλκύων εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ λόγια καὶ ἔργα καὶ θαύματα καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἱλαρότητα τῆς ψυχῆς του, ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Ἕλληνας ἐνδόξους καὶ ἀδόξους, καὶ αὐτοὺς τοὺς

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Διονύσιον ἔχει ἐγκώμιον θαυμαςὸν Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος καὶ πρεσβύτερος Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐρανίαν ὄντως καὶ θείαν. (σώζεται ἐν τοῖς τοῦ Διονυσίου σχολίοις τετυπωμένον.) Ὁμοίως καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ καὶ Παφλαγὼν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπ' ὄρους ὑψηλοῦ ἀναβῆναι». Ἀναφέρει δὲ ἐν αὐτῷ, ὅτι ὁ μέγας οὗτος Διονύσιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅτε ἔζη καὶ ἡ Κυρία Θεοτόκος, καὶ βλέπων αὐτὴν ἐθαύμασε καὶ εἶπεν, ὅτι καὶ χωρὶς νὰ τὴν ἠξεύρῃ τὶς πρότερον, ἀπὸ μόνην τὴν σωματικὴν θεωρίαν της γνωρίζει ὅτι εἶναι Μήτηρ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ ἴδιον ἀναφέρει καὶ ὁ κατὰ πλάτος βίος του. (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων.) Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης κανόνα ὁλόκληρον καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια τῆς αὐτοῦ ἑορτῆς, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὸν ἅγιον, ζητησάτω ταῦτα. Λέγει δὲ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου ὁ Μιχαὴλ ἐν τῷ ἐγκωμίῳ, ὅτι τῆς Ἀποστολικῆς προεδρείας ὡς ἀληθῶς ἄξιος ἀνεδείχθη, καὶ διδάσκαλος ἦν διδασκάλων, καὶ ποιμὴν ποιμένων, καὶ Παύλῳ παραπλήσιος καὶ κορυφαῖός τις καὶ ἄλλος Ἀπόστολος. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος, Πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ὀνομάζει.

Ἐνταῦθα δὲ γενόμενος, θαυμάζω κατὰ ἀλήθειαν, πῶς ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τῆς νεοτυπώτου Ἑκατονταετηρίδος (σελ. 154) γράφει ὅτι οἱ Γάλλοι ἠπατήθησαν, καυχώμενοι ὅτι ἐγένετο πρῶτος Ἐπίσκοπος εἰς τὸ Παρίσιον ὁ Ἀρεοπαγίτης οὗτος Διονύσιος· καὶ ὅτι, οὐχὶ ξίφει ἐτελειώθη οὗτος, ἀλλὰ πυρὶ ἐν Ἀθήναις. Οὐδένα δὲ τούτων παράγει μάρτυρα. Ἡμεῖς δὲ ἀκούοντες τὸν Σύγκελλον Μιχαὴλ, νὰ λέγῃ φανερὰ, ὅτι οἱ Παρίσιοι ἦτο τότε ἡ μικροτέρα πόλις τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν αὐτῇ ὁ θεῖος οὗτος Διονύσιος ἐτελειώθη, καὶ ὅτι τὸν διὰ ξίφους καὶ οὐ τὸν διὰ πυρὸς ὑπέστη θάνατον· ὁμοίως καὶ τὸν διάκονον τοῦτον Μαυρίκιον καὶ ἄλλους τοὺς τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου, καὶ τὸ Συναξάριον τούτου συγγραψαμένους, ταῦτα, λέγω, βλέποντες ἡμεῖς καὶ ἀκούοντες, τῇ παραδόσει τούτων ἐμμένομεν. Ὁμοίως ἐθαύμασα μεγάλως, ἀλλὰ καὶ ἐλυπήθην μεγάλως βλέπων τὸν αὐτὸν συγγραφέα νὰ ἐκσυρίττῃ. οἴμοι! ὡς ὑποβολιμαῖα, καὶ ὑστερόπλαστα, ἐν τῇ αὐτῇ ἑκατονταετηρίδι τὰ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου συγγράμματα. Καὶ ἂν δὲν εὐλαβήθη Μαξίμους, Σωφρονίους, Ἀνδρέας, Δαμασκηνοὺς, Σουΐδας, Συγκέλλους, Ἀγάθωνας, Πάπας, καὶ ἄλλους πολλοὺς μερικοὺς πατέρας, οἵτινες ὡς γνήσια δέχονται τὰ ῥηθέντα τοῦ θείου Διονυσίου συγγράμματα, κἂν ἔπρεπεν ὁ εὐλογημένος νὰ εὐλαβηθῇ δύω Οἰκουμενικὰς Συνόδους, τὴν Ἕκτην λέγω ἥτις ἀναφέρει ῥητὸν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὴν ς' πρᾶξιν αὐτῆς, καὶ τὴν Οἰκουμενικὴν Ζ', ἥτις ἐν τῷ β', καὶ δ', κανόνι αὐτῆς ῥητὰ τοῦ ἁγίου Διονυσίου ἀναφέρει καὶ αὐτὸν τὸν Διονύσιον μέγαν ὀνομάζει· ὁμοίως καὶ μίαν τοπικὴν Σύνοδον, τὴν ἐν Ῥώμῃ συναχθεῖσαν ἐπὶ Μαρτίνου κατὰ Μονοθελητῶν. Ἀλλὰ γὰρ γενηθήτωσαν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἀληθεῖς, ὡς σφάλεσθαι μὴ δυνάμεναι, πᾶς δὲ ἄνθρωπος μερικὸς, γενηθήτω ψεύστης, ὡς σφαλῆναι δυνάμενος, κἂν μυριάκις καλῆται σοφὸς καὶ φιλόσοφος (Ὅρα τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ β', τῆς Ζ'. ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.)

Καὶ τοῦτο δὲ προστίθημι, ὅτι ὁ ῥηθεὶς συγγραφεὺς τῆς Ἑκατονταετηρίδος, εἰς πάμπολλα μέρη καὶ τοῦ Θεολογικοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς Μεταφυσικῆς του φέρει εἰς βεβαίωσιν τῶν προκειμένων αὐτῷ ὑποθέσεων ῥητὰ τοῦ μεγάλου τούτου Διονυσίου. καὶ δέχεται ταῦτα ὡς γνήσια. Ὁμοίως φέρει μαρτυρίας ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ μεταγλωττισθείσῃ ἱερᾷ Τελετουργίᾳ. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτὸς, ἄλλα μὲν ἐκεῖ γράφει, ἄλλα δὲ ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι, διὰ τοῦτο οὐδεὶς πρέπει νὰ προσέχῃ ὅλως εἰς τὸν τοιοῦτον, ὡς αὐτὸν ἑαυτῷ λαμπρῶς ἀντιφάσκοντα καὶ ἀσύμφωνον ὄντα κατὰ τοῦτο τὸ μέρος.

ἐλλογίμους. Τούτων δὲ τὴν φήμην ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Δομετιανὸς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει πβ΄ (82)· ἐθυμώθη, καὶ διὰ τοῦτο ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν καὶ τοὺς δύω μαθητάς του Ῥουστικὸν καὶ Ἐλευθέριον, ἔξω τῆς πόλεως Παρισίου. Ἔγεινε δὲ εἰς τὸν μέγαν Διονύσιον θαῦμα γλυκύτατον ὁμοῦ καὶ ἐξαίσιον· ὅταν δηλαδὴ ὁ ἅγιος ἀπεκεφαλίσθη, λαβὼν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν εἰς τὰς χεῖράς του, ἐπεριπάτησεν ἕως δύω μίλια τόπον, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν, ἕως οὗ ἀπήντησεν εἰς τὸν δρόμον μίαν γυναῖκα Κατοῦλαν ὀνόματι, καὶ σταθεὶς κατὰ θείαν πρόνοιαν, ἀπέθετο αὐτὴν ὡς ἕνα θησαυρὸν εἰς τὰς παλάμας ἐκείνης.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐρρίφθησαν διὰ νὰ τὰ φάγουν τὰ θηρία καὶ ὄρνεα, διὰ τοῦτο μερικοὶ χριστιανοὶ ἐπῆραν αὐτὰ κρυφίως, καὶ κατὰ τὸ παρὸν μὲν κατέκρυψαν εἰς τόπον ἀφανῆ, διὰ τὸν φόβον τῶν στρατιωτῶν, ἀφ᾽ οὗ δὲ οἱ στρατιῶται ἀνεχώρησαν, τότε ἡ μακαρία Κατοῦλα λαβοῦσα ταῦτα ἀπὸ ἐκεῖ, ἀπεθησαύρισεν αὐτὰ εἰς ἕνα οἶκον. Ὕστερον δὲ οἱ χριστιανοὶ ἔκτισαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ναὸν καὶ Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἁγίων. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος Διονύσιος μέσος κατὰ τὸ μέγεθος, λεπτὸς, λευκὸς μὲν κατὰ τὸ χρῶμα, ὀλίγον δὲ κίτρινος, ὀλίγον κοντὸς εἰς τὴν μύτην, δασὺς τὰ ὀφρύδια. Βαθυλοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, μεγάλα τὰ ὦτα. Λευκὰ μὲν ἔχων μαλλία μακρὰ δὲ, ὁμοίως καὶ τὰ γένεια ἔχων μακρὰ μὲν μετρίως, ἀραιὰ δέ. Ἦτον ὀλίγον προκοίλης, καὶ μακροδάκτυλος εἰς τὰ χέρια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα τὸν ἑλληνικὸν λόγον ὃν ἔχει Γεώργιος ὁ Κύπριος πρὸς τὸν ἅγιον Διονύσιον.)[1]

Ἐπειδὴ δὲ τὸ διήγημα, ὅπερ ἀναφέρει ὁ θεῖος οὗτος Διονύσιος εἰς τὴν πρὸς Δημόφιλον τὸν θεραπευτὴν, ἤτοι μοναχὸν, ἐπιστολὴν, εἶναι κατανυκτικὸν, διότι διδάσκει, πόσην φιλανθρωπίαν δείχνει ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς· διὰ τοῦτο ὠφέλιμον πρᾶγμα θέλει εἶναι, νὰ διηγηθῶμεν τοῦτο ἐδῶ. Λέγει λοιπὸν οὕτως εἰς τὸν Δημόφιλον ὁ Θεῖος Πατήρ.

Ὅτε ἐγὼ, λέγει, ὑπῆγα εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, μὲ ἐφιλοξένησεν ὁ ἱερὸς Κάρπος, [1] (οὗτος δὲ ἦτον εἷς ἐκ τῶν ἀποστόλων, οἵτινες κοινῶς καλοῦνται Ἑβδομήκοντα) ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ ἄλλος ἦτον τότε παρόμοιος, ἦτον ὅμως καὶ αὐτὸς ἀνὴρ ἐπιτηδειότατος εἰς θεωρίαν Θεοῦ, διὰ τὴν πολλὴν καθαρότητα τοῦ νοὸς αὐτοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ τρισμακάριος ποτὲ δὲν ἐπεχείρει νὰ τελειώσῃ τὴν ἱερουργίαν τῶν θείων μυστηρίων, ἀνίσως πρότερον κατὰ τὰς προτελείους εὐχάς· ἤγουν ὅταν πρὸ τῆς ἱερουργίας παρεκάλει νὰ μεταλάβῃ ἀκατακρίτως τὰ θεῖα μυστήρια, δὲν ἱερούργει, λέγω, οὗτος, ἀνίσως πρότερον δὲν ἔβλεπεν ὅρασίν τινα θείαν καὶ ἱεράν. Ἔλεγε λοιπὸν ὁ ἱερὸς Κάρπος, ὅτι εἷς ἄπιστος Ἕλλην τὸν ἐλύπησεν· ἡ λύπη του δὲ ἦτον, διότι ἐκεῖνος ἐπλάνησεν ἕνα χριστιανὸν, καὶ τὸν ἔκαμεν Ἕλληνα. Καθ᾽ ὃν καιρὸν λοιπὸν ἔπρεπεν, ὅτε ἀκόμη ἐτελοῦντο αἱ ἱλάριαι ἡμέραι ἐκείνου τοῦ ἑλληνίσαντος χριστιανοῦ, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ ἕλληνες ἔχαιρον καὶ ἐθυσίαζον εἰς τοὺς θεούς των, ὅτι ἔκαμαν Ἕλληνα ἕνα χριστιανόν. Εἰς καιρὸν, λέγω, καθ᾽ ὃν ἔπρεπεν ὁ θεῖος Κάρπος νὰ παρακαλέσῃ ἀγαθοπρεπῶς τὸν Θεὸν καὶ διὰ τοὺς δύω, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, τὸν μὲν Χριστιανὸν νὰ ἐπιστρέψῃ, τὸν δ᾽ ἕλληνα νὰ νικήσῃ, καὶ οὕτω νὰ ἀναβιβάσῃ καὶ τοὺς δύω εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ γνῶσιν· ἐκεῖνος ὅμως, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἔκαμε τότε ἓν πρᾶγμα, ὅπερ πρότερον δὲν τὸ ἔπαθεν.

Διότι αὐτὸς, σταλάξας, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὴν ψυχήν του πολλὴν ἔχθραν καὶ πικρίαν κατ᾽ ἐκείνων τῶν ταλαιπώρων, ἐκοιμήθη μὲν οὕτω κακῶς, διότι ἔτυχε νὰ ἦναι ἑσπέρα ὅτε ἐλυπήθη, ἐπειδὴ δὲ ἐσυνείθιζε νὰ σηκόνεται κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ νὰ δοξολογῇ τὸν Θεὸν, ἐσηκώθη καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην κατὰ τὴν συνήθειάν του· ἱστάμενος ὅμως εἰς τὴν προσευχὴν, ἐλυπεῖτο οὐ καλῶς καὶ ἔλεγεν· ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ζῶσιν ἄνθρωποι ἄθεοι καὶ Ἕλληνες, καὶ νὰ διαστρέφωσι τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας. Καὶ ταῦτα λέγων, παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ ῥίψῃ κεραυνὸν, διὰ νὰ κόψῃ χωρὶς ἔλεος καὶ τῶν δύω τὰς ζωάς. Ἅμα δὲ ὡς εἶπε

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος Διονύσιος καὶ ὁ Τιμόθεος καὶ Ὀνήσιμος ἐμαρτύρησαν ἐν τῷ ϟϛ΄. (96) ἔτει ἐπὶ Δομετιανοῦ. Τοῦτον δὲ τὸν Διονύσιον, διεδέχθη ἢ τότε, ἢ μετὰ ὀλίγους χρόνους, Πούπλιος ὁ Ἀθηνῶν, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Μαρτίου. Τὸ μαρτύριον τοῦ Διονυσίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή «Πάλαι μὲν ἐν τύποις·» σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὁ Κάρπος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Μαΐου. Καὶ ὅρα τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ.

ταῦτα, τοῦ ἐφάνη, ἔλεγεν, ὅτι εἶδεν αἰφνιδίως τὸν οἶκον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπροσηύχετο, ὅτι ἐσείσθη πρότερον ὅλος, καὶ ἔπειτα ἐσχίσθη εἰς δύω μέρη, ἀπὸ τὴν στέγην ἕως κάτω. Τοῦ ἐφάνη δὲ καὶ ὅτι ὁ οὐρανὸς ἤνοιξεν· ἐπάνω δὲ εἰς τὰ νῶτα τοῦ οὐρανοῦ εἶδε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν μετὰ ἀπείρων Ἀγγέλων, οἵτινες παρίσταντο ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν εἴδει ἀνθρώπων. Ταῦτα δὲ ἄνωθεν βλέπων ὁ Κάρπος, ἐθαύμαζεν. Ἔπειτα κύψας κάτω, εἶδεν, ὅτι τὸ ἔδαφος τοῦ οἴκου ἐσχίσθη, καὶ ἔγεινεν ἓν χάσμα σκοτεινὸν καὶ βαθύτατον. Εἰς δὲ τὸ στόμα τοῦ χάσματος εἶδε τοὺς δύω ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐκαταρᾶτο, ὅτι ἔστεκαν εἰς αὐτὸ τρομασμένοι, ἐλεεινοί, καὶ πλησιάζοντες νὰ πέσουν μέσα εἰς τὸ χάσμα ἀπὸ τὸν τρόμον καὶ ἀστασίαν τῶν ποδῶν των.

Κάτω δὲ ἀπὸ τὸ χάσμα ἔβλεπε νὰ ἀναβαίνωσιν ὀφίδια, τὰ ὁποῖα ἕρποντα μεταξὺ τῶν ποδῶν ἐκείνων τῶν τρισαθλίων, ποτὲ μὲν ἐσύριζον, φοβερίζοντα καὶ ἕλκοντα αὐτούς· ποτὲ δέ, ἐδάγκανον αὐτοὺς μὲ τοὺς ὀδόντας των καὶ τοὺς ἐκτύπων μὲ τας οὐράς των, καὶ παντοίῳ τρόπῳ ἐπεχείρουν νὰ τοὺς ῥίψωσι μέσα εἰς τὸ ἄπειρον βάθος ἐκεῖνο, κινοῦντα, σπρώχνοντα, καὶ κτυπῶντα αὐτούς· ὅθεν ἐφαίνοντο οἱ τάλανες, ὅτι ἔμελλον ἐξάπαντος νὰ πέσωσι μέσα, θέλοντες καὶ μὴ θέλοντες, ἀπὸ τὸ κακὸν βιαζόμενοι. Ταῦτα δὲ βλέπων ὁ ἱερὸς Κάρπος, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ πλέον ἄνω εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ εἰς τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καθήμενον Δεσπότην Χριστόν, ἀλλὰ ἐλυπεῖτο καὶ ἐταράττετο, διατί ἐκεῖνοι δὲν ἔπιπτον εἰς τὸ χάσμα μίαν ὥραν πρότερον· ὅθεν καὶ πολλάκις ἐπεχείρησε καὶ αὐτὸς νὰ τοὺς ῥίψῃ· ἀλλὰ μὴ δυνηθείς, ἐλυπεῖτο καὶ τοὺς ἐκαταρᾶτο.

Ὕστερον δέ, μόλις καὶ μετὰ βίας ἀνανεύσας εἰς τὰ ἄνω, εἶδε μὲν πάλιν τον οὐρανόν, καθὼς καὶ πρότερον τὸν εἶδεν, εἶδεν ὅμως ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σπλαγχνισθεὶς εἰς τὸν κίνδυνον ἐκείνων τῶν ἀθλίων, ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ κατέβη, καὶ προσερχόμενος πλησίον αὐτῶν, τοὺς ἔδιδε χεῖρα βοηθείας, συνεβοήθουν δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ οἱ θεῖοι Ἄγγελοι, καὶ ἐπίαναν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἱ μὲν τὸν ἕνα, οἱ δὲ τὸν ἄλλον. Τότε βλέπει ὁ Κάρπος τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις ἔχων ἐξηπλωμένην τὴν χεῖρα, εἶπε πρὸς αὐτόν, Κτύπα λοιπὸν κατ' ἐμοῦ· ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος καὶ πάλιν καὶ πολλάκις νὰ πάθω, διὰ νὰ σωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Καὶ ἀγαπητὸν εἶναι εἰς ἐμέ, ἀνίσως ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν ἁμαρτάνωσιν· ἤτοι ἀνίσως δὲν ἤθελον μὲ σταυρόνει ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τούτου νὰ ἁμαρτάνωσι καὶ νὰ κολάζωνται βαρυτέρως, ἐγὼ εἶμαι ἕτοιμος νὰ πάθω πάλιν καὶ νὰ ἀποθάνω δι' αὐτούς, (ὡς ἑρμηνεύει ὁ Παχυμέρης). Πλὴν στοχάσου, ἀνίσως καὶ εἶναι συμφέρον εἰς σὲ νὰ ἀλλάξῃς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγαθῶν Ἀγγέλων συντροφίαν, μὲ τὴν παντοτεινὴν συντροφίαν τῶν ὄφεων καὶ τῶν δαιμόνων. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἀνωτέρω δύω μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ΡΟΥΣΤΙΚΟΣ καὶ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Ἐλευθέριον καὶ Ῥουστικὸν τὸ ξίφος,
» Ἐλευθέρους τιθησι γῆς καὶ γηΐνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Κτίστῃ σέβας δοὺς Θεόκτιστος οὐ κτίσει,
» Χαίρων κεφαλῆς τὴν ἀφαίρεσιν φέρει.

Μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὀκτὼ μαρτύρων.

» Διονύσιος σὺν συνάθλων ὀκτάδι,
» Ζόφου μεταστὰς φωτὸς οἰκεῖ χωρίον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλεριανοῦ καὶ Γαληΐνου τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνδ (254)· παρασταθεὶς δὲ ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος Αἰμιλιανοῦ, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐξορίζεται. Ἔπειτα δένεται μὲ δεσμὰ καὶ λιθοβολεῖται· ἔπαθε δὲ περισσότερα βάσανα, ἀφ' ὅσα ἔπαθε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Δεκίου εἰς τὴν Λιβύην. Κλεισθεὶς δὲ μέσα εἰς ἕνα τόπον ξη-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα Κάρολος Σίμπληξ ὁ τῆς Γαλλίας βασιλεύς, διὰ ληγάτου (ἤτοι κληρονομίας) ἀπέστειλεν εἰς τον Ἐῤῥῖκον τὸν Ἰξευτήν, τὴν τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου χεῖρα, κεκοσμημένην μὲ χρυσίον καὶ πολυτίμους λίθους, ὡς ἐνέχυρον παντοτεινῆς συμφωνίας, καὶ ἀμοιβαίας κατὰ Θεὸν ἀγάπης. Ὁ δὲ Ἐῤῥῖκος εὐχαρίστως ὑποδεξάμενος τὸ θεῖον δῶρον, προσέπεσε καὶ κατεφίλησε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μὲ ἄκραν εὐλάβειαν ἐτίμησεν αὐτό. Τὸ ὁποῖον ἦτον ἡ μόνη παραμυθία τῶν τὴν Γαλλίαν οἰκούντων· ὅθεν ὁ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ ῥηθέντος Ἐῤῥίκου πρέσβυς δεινολογεῖται, ὅτι ἀφ' οὗ τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου τούτου Διονυσίου μετετέθη ἀπὸ τὴν Γαλλίαν, κακὰ αὐτὴ ἔπαθε, καὶ μὲ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, καὶ μὲ τοὺς ξένους. (Ὅρα σελ. 362 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετίου.) Ἡ χαριτόβρυτος δὲ τοῦ ἁγίου τούτου κάρα σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, ἀφιερωθεῖσα διὰ χρυσοβούλλου βασιλικοῦ, ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

ρον καὶ ἄνυδρον, ὁμοῦ μὲ τὸν Φαῦστον, Γάϊον, Πέτρον, Παῦλον, καὶ μὲ ἄλλους τέσσαρας, εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων δώδεκα, ἐτελειώθη ἐν τῇ καλῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως μετ' ἐκείνων. [1]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΑΓΕΝΗΣ [2] *πυρὶ τελειοῦται.*

» Ὡς ἦλθεν ἐν χρῷ τῆς πυρᾶς Θεαγένης,
» Εἰσῆλθεν αὐτὴν οὐ ταραχθεὶς τῇ θέᾳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ λίθοις τελειοῦται.

» Ἅπαξ ἐλεύσθην καὶ Θεότεκνος λέγει,
» Ὡς Παῦλος εἶπε πρὸς Κορινθίους γράφων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Χοζεβίτης, ἐπίσκοπος Καισαρείας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται·

» Ῥυσθεὶς ἀπείρων πειρατηρίων βίου,
» Ἰωάννης ἄπειρα λήψεται γέρα.

† Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου, υἱὸς γονέων μεγάλων καὶ περιφανῶν. Λαβὼν δὲ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ἀπὸ τὸν πάππον αὐτοῦ, μοναχὸν ὄντα, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτόν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδέχετο τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην σύνοδον τὴν ἐν Χαλκηδόνι, ἀλλ' ἐχώριζεν ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, διὰ τοῦτο θέλων διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν τίμιον Σταυρόν, ἐμποδίζετο νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτόν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν εἰς τὸ ὄνειρόν του λέγουσαν ταῦτα, Ὅτι οἱ μὴ κοινωνοῦντες μὲ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ προσκυνήσουν τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου. Ἐξυπνήσας λοιπόν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐδιωρθώθη. Ἐπανελθὼν δὲ πάλιν εἰς τὸν γέροντα καὶ πάππον του, καὶ πάλιν ἀποχαιρετίσας αὐτόν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ εὑρὼν ἓν μικρότατον σπήλαιον εἰς ἕνα δύσβατον καὶ κρημνώδη τόπον, ὀνομαζόμενον Χοζεβᾶν, κατῴκησεν ἐν αὐτῷ, καὶ ἐτρέφετο ἀπὸ τὰς ἄκρας τῶν δένδρων τοῦ τόπου ἐκείνου. Τοῦτον δὲ ὁ Θεὸς θέλων νὰ δοξάσῃ, ἐφανέρωσεν αὐτὸν τοιουτοτρόπως.

Ἦτον εἷς ἀσκητὴς μεγάλος εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, Ἀνανίας ὀνόματι, εἰς τοῦτον ἐφέρθη μίαν φορὰν ἑνὸς πλουσίου υἱός, ἐνοχλούμενος ἀπὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, τὸν ὁποῖον δὲν ἐδέχθη ὁ ὅσιος διὰ τὴν πολλήν του ταπείνωσιν, ἀλλὰ παρεκίνησε τοὺς φέροντας τὸν νέον, νὰ τὸν ὑπάγωσιν εἰς τὸν ἐσώτερον τόπον πρὸς τοῦτον τὸν Αἰγύπτιον Ἰωάννην, ἵνα ἰατρεύσῃ αὐτόν. Καὶ λοιπὸν ἐκεῖνοι εὑρόντες τὸν Ἰωάννην, ἐφανέρωσαν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆγαν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ ἅγιος, πρῶτον μέν, δὲν ἐπείθετο νὰ προσευχηθῇ διὰ τὸν νέον· ὕστερον ὅμως βιασθείς, ἐπροσευχήθη. Ἔπειτα στραφείς, λέγει πρὸς τὸ δαιμόνιον, ἐν τῷ ὀνόματι Χριστοῦ, ἀκάθαρτον πνεῦμα, δὲν σὲ προστάζω ἐγώ, ἀλλὰ σὲ προστάζει ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀνανίας, νὰ ἐκβῇς ἀπὸ τὸν νέον τοῦτον. Ταῦτα ὡς ἤκουσε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, ἐκβῆκε παρευθύς· ὁ δὲ νέος ἔγεινεν ὑγιής.

Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἔκαμε περιβόητον τὸν ὅσιον εἰς ὅλα τὰ μέρη ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐχειροτονήθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, Καισαρείας ἐπίσκοπος. Ἀπὸ τὰς φροντίδας ὅμως τοῦ ἀξιώματος, μὴ δυνάμενος νὰ μεταχειρίζεται τὴν ἐρημικὴν καὶ ἡσύχιον ζωήν· διὰ τοῦτο ἄφησε τὴν Καισάρειαν, καὶ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον. Ἀλλ' οὐδὲ τότε ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλούς· διότι γεωργός τις ἔχων ἓν παιδίον μικρότατον ἐνοχλούμενον ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἔβαλεν αὐτὸ ἐντὸς σπειρίδος (ζιμπιλίου), καὶ σκεπάσας αὐτὸ ἄνωθεν μὲ χορτάρια, ἀπέθεσεν αὐτὸ πλησίον τῆς παραθυρίδος τοῦ ἁγίου καὶ ἔφυγεν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν, ἤκουσεν ὁ ἅγιος· σηκωθεὶς δὲ καὶ ἰδὼν αὐτό, ἐγνώρισε παρευθὺς τὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον εἰς αὐτὸ ἐκατοίκει· ὅθεν διὰ προσευχῆς του διώξας τὸ δαιμόνιον, ἐποίησε τὸ παιδίον ὑγιές· πλὴν τὸ διωχθὲν δαιμόνιον δὲν ἡσύχασεν, ἀλλὰ ἐσχηματίσθη εἰς μορφὴν ἀνθρώπου, καὶ εὑρὸν τὸν ὅσιον ἐπάνω εἰς ἕνα κρημνώδη καὶ δύσβατον τόπον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ τάχα ζητῶν εὐλογίαν· ὁ δὲ ὅσιος ἐξεπλάγη διὰ τὴν αἰφνιδίαν αὐτὴν θεωρίαν· ὅθεν ἐπειδὴ παρεπάτησαν καὶ ἐμπερδεύθησαν οἱ πόδες του, ἔπεσε κάτω εἰς τὸ βάθος τοῦ κρημνοῦ· εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίασεν ὁ ἀνθρωποκτόνος, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι. Ἀλλὰ πάλιν ὁ φθονερός, καὶ ἄλλον πειρασμὸν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐκίνησεν· ἐσήκωσε κατ' αὐτοῦ ἕνα φονέα καὶ λῃστήν, ὁ ὁποῖος, ποτὲ μὲν ἔδερνε τὸν ὅσιον, ποτὲ δὲ ἔπερνε τὸ φόρεμά του· ἄλλοτε

---

[1] Ὁ Διονύσιος οὗτος εἶναι ὁ Ἀλεξανδρείας, περὶ οὗ ὅρα ἔμπροσθεν εἰς τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν ἁγίων μαρτύρων, Φαύστου, Γαΐου, Εὐσεβίου, καὶ Χαιρήμονος τῶν διακόνων.

[2] Ἐν ἄλλῳ δὲ Συναξαριστῇ γράφεται, Θεογένης.

δὲ, καὶ τὴν καλύβην του ἔκαιεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ταῦτα δὲ πάσχων ὁ ἅγιος, τοῦτο μόνον ἔλεγεν εἰς ἑαυτὸν, καθὼς ὁ ἴδιος ὕστερον τὸ ἐδιηγήθη, ὦ Κύριε, εἰ μὲν εἶναι ἀρεστὰ αὐτὰ εἰς σὲ, εὐχαριστῶ σοι. Ὅθεν ἤκουσεν αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ὁ Ὕψιστος, καὶ ἀπὸ τὸν πειρασμὸν αὐτὸν τὸν ἐλύτρωσε, διότι πιασθεὶς ἀπὸ τὸν ἐξουσιαστὴν ὁ κλέπτης ἐκεῖνος, ἐθανατώθη. Καὶ ἀπὸ τότε ἔλαβεν ὁ ἅγιος ὄχι ὀλίγην ἄνεσιν. Πλὴν δὲν ἔπαυσε τελείως ὁ δόλιος διάβολος ἀπὸ τὸ νὰ σκάπτῃ λάκκους εἰς τὸν ὅσιον. Διότι μίαν φορὰν ἐρχόμενος ὁ ἅγιος εἰς ἐπίσκεψιν τινῶν ἀδελφῶν, ἀπήντησε κατὰ πάροδον μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία λογισμὸν αἰσχρὸν ὑπὸ τοῦ Διαβόλου δεξαμένη εἰς τὴν καρδίαν της, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, καὶ παρεκάλει αὐτὸν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ αὐτὴν, νὰ ἔμβῃ μέσα εἰς τὸ σπήλαιόν του, τάχα διὰ νὰ λάβῃ εὐλογίαν καὶ ἁγιασμόν. Καθὼς λοιπὸν ὁ ἅγιος ἐσυγκατένευσε, καὶ τὴν ἐδέχθη, εὐθὺς ἡ μιαρὰ ἐκείνη καὶ ἀκόλαστος κλείσασα τὴν θύραν, ἐξεγύμνονεν ὅλα τὰ μέλη της, καὶ ἔπραττεν ἡ ἀδιάντροπος ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα οὔτε πρέπει νὰ εἰπῇ τις διὰ λόγου, σπουδάζουσα διὰ νὰ μολύνῃ τὸν ἀμόλυντον. Ἀλλ' ὁ ἀνίκητος καὶ ἀδαμάντινος τοῦ Χριστοῦ δοῦλος, εὐθὺς ἀποβαλὼν τὸ ὄργανον τοῦτο τοῦ διαβόλου, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν καλύβην του ἀβλαβής.

Μίαν φορὰν ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης διὰ ἕνα περιβόητον ἀσκητὴν, Μαρκιανὸν ὀνομαζόμενον, ἐπόθει μὲν νὰ τὸν ἰδῇ· ἐπειδὴ ὅμως αὐτὸς ἑαυτὸν ἔβαλεν ὑποκάτω εἰς δεσμὸν, νὰ μὴ ἐκβῇ ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του, καὶ ἂν ἤθελε τοῦ ἀκολουθήσῃ ἀνάγκη μεγάλη καὶ ἀπαραίτητος· διὰ τοῦτο δὲν εὐχαριστεῖτο νὰ λύσῃ τὸν δεσμὸν αὐτὸν καὶ νὰ ἐκβῇ. Ἀλλ' ἡ παντέφορος τοῦ Θεοῦ πρόνοια, τί οἰκονόμησεν; Ἄγγελος Κυρίου λαβὼν τὸν Μαρκιανὸν ἀπὸ τὸ κελλίον του, καὶ φέρων αὐτὸν μετάρσιον εἰς τὸν ἀέρα, ἥσυχα καὶ χωρὶς κρότον, τὸν ἔστησεν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ μακαρίου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶδον καὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους οἱ ὅσιοι, καὶ ἐχόρτασαν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ὁμιλίαν, ἣν ἐποίησαν μεταξύ των· τελευταῖον, εἶπεν ὁ θεῖος Ἰωάννης, δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ, ὅς τις μὲ ἠξίωσε νὰ ἴδω τὸν ποθεινότατόν μου Μαρκιανόν. Εὐθὺς δὲ μετὰ τὰ λόγια ταῦτα, ἡρπάγη πάλιν ὑπὸ ἀγγέλου ὁ θεῖος Μαρκιανὸς ἔμπροσθεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἐφέρθη εἰς τὸ κελλίον του.

Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἔβαλεν εἰς διαφόρους λογισμοὺς τὸν ὅσιον Ἰωάννην μήπως τάχα ἦτον φάντασμα διαβολικὸν τὸ γενόμενον· ὅθεν διστάζων καὶ παλαίων μὲ τοὺς λογισμοὺς, ἔλυσε τὸν δεσμὸν τὸν ὁποῖον εἶχε, καὶ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ κελλίον τοῦ Μαρκιανοῦ, εὕρηκεν ἐκεῖνον ἐν τῇ ὁδῷ. Χαιρετίσας λοιπὸν αὐτὸν καὶ ἀκούσας νὰ τὸν καλῇ ἐξ ὀνόματος, ἐπληροφορήθη ἀκριβέστατα τὸν πρότερον δι' ἀγγέλου γενόμενον παράδοξον τρόπον τῆς ἐκείνου ἐλεύσεως. Ὅθεν χαιρετίσας πάλιν αὐτὸν, καὶ ἀντιχαιρετισθεὶς παρ' αὐτοῦ, ἐπέστρεψε χαίρων εἰς τὸ σπήλαιόν του.

Καὶ τί πρέπει νὰ πολυλογῶ; οὗτος ὁ θεῖος Ἰωάννης δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε· νοσήματα ἀνιάτρευτα ἐθεράπευσε· νερὰ εἰς διαφόρους τόπους ἀνέβλυσε· βροχὰς ἐξ οὐρανοῦ διὰ μέσου τῆς προσευχῆς του πολλάκις κατέφερε. Καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα διὰ μέσου αὐτοῦ ἐποίησεν ὁ Θεός. Ὅθεν ὡς φωστὴρ ἐν ἀσκήσει καὶ θαύμασιν ἐπὶ τῆς γῆς διαλάμψας, ἐν γήρᾳ καλῷ ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ ἐν εἰρήνῃ τῷ Κυρίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ παρέθετο.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ἁγίου ΙΕΡΟΘΕΟΥ Ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.

» Ἱερόθεος ἱερώθη σοι πάλαι,
» Νῦν δ' αὖ μεταστὰς καὶ συνήφθη σοι Λόγε.
» Ποῖ (ἤτοι τῇ ἡμέρᾳ) σῆμα κάλυψε τετάρτῃ Ἱερόθειον.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, εἷς τῶν ἐννέα βουλευτῶν τοῦ ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ κριτηρίου καθὼς ἦτον καὶ ὁ θεῖος Διονύσιος ὁ μαθητής του. Προκατηχηθεὶς δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ βαπτισθεὶς, χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν. Αὐτὸς δὲ πάλιν μυσταγωγεῖ τελειότερον τὰ περὶ Χριστοῦ δόγματα τὸν Ἀρεοπαγίτην Διονύσιον. Οὗτος ὁ μακάριος παρεγένετο εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου διὰ νεφέλης μετὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἰσαποστόλων Ἱεραρχῶν· καὶ ἦτον ἔξαρχος μετὰ τοὺς Ἀποστόλους τῶν θείων ὑμνῳδιῶν, ὅλος ἐκδημῶν, ὅλος ἐξιστάμενος ἑαυτοῦ, καὶ τὴν πρὸς τὰ ὑμνούμενα κοινωνίαν πάσχων· διὸ καὶ ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸν ἤκουον καὶ τὸν ἔβλεπον καὶ τὸν ἤξευρον πρότερον καὶ δὲν τὸν ἤξευρον, ἐκρίνετο ὅτι εἶναι θεόληπτος, καὶ θεῖος ὑμνολόγος. Κα-

θῶς ταῦτα λέγει αὐτολεξεὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ μέγας Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ἐν τῷ γ' κεφαλαίῳ περὶ θείων ὀνομάτων. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ εὐφράνας τὸν Θεὸν μὲ τὴν θεάρεστον αὐτοῦ πολιτείαν καὶ τὰ κατορθώματα, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν·[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ Καπιτωλίων (ἢ Καπιτωλίας)[2] ξίφει τελειοῦται.

» Εὔθηκτος ὢν μάχαιρα Πνεύματος Πέτρος,
» Τὸ τοῦ ξίφους εὔθηκτον οὐκ ἐδειλία.

Οὗτος ἦτον γέννημα καὶ θρέμμα τῆς πόλεως Καπιτωλίων, σοφὸς πολλὰ, καὶ διαφέρων ἀπὸ τοὺς πολλοὺς κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ σύνεσιν. Λαβὼν δὲ πρότερον γυναῖκα μὲ γάμον, καὶ γεννήσας τρία παιδία, ὕστερον ἔγεινε μοναχός· ἐτιμήθη δὲ βιαίως καὶ μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα τῆς μητροπόλεως Βόστρων.[3] Εἶτα διαβάλλεται εἰς τὸν Ἐθνάρχην τῶν Ἀγαρηνῶν, ὅτι ἦτο διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ φανερώτερα καὶ γενναιότερα ἐλάλησε περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἔμπροσθεν τοῦ ἐθνάρχου, διὰ τοῦτο κόπτουσι τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τοὺς δύω πόδας του· ἔπειτα ἐκβάλλουσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ καρφόνουσιν αὐτὸν εἰς τὸν σταυρόν. Καὶ τελευταῖον τὸν ἀποκεφαλίζουσι. Τὸ δὲ μαρτυρικὸν αὐτοῦ σῶμα καυθὲν διὰ πυρὸς, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμόν.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς ΒΕΡΙΝΗΣ καὶ ΠΡΟΣΔΟΚΗΣ[4]

» Τὸ τοῦ ποταμοῦ ῥεῦμα ῥύμμα τρεῖς κόραι,
» Βιωτικῶν ἔχουσιν ἀγνοημάτων.

Αὗται αἱ ἅγιαι, τρωθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἔνθεον ζῆλον καὶ τὸν τοῦ Θεοῦ ἔρωτα, ἄφησαν οἰκίας καὶ συγγενεῖς, καὶ ὕπῆγαν εἰς τὴν πόλιν Ἔδεσσαν. Εἰς καιρὸν δὲ καθ' ὃν διέτριβον ἐκεῖ, ἰδοὺ αἰφνιδίως ἔρχεται ὁ ἀνὴρ τῆς Βερνίκης καὶ ὁ πατήρ της, ἕλληνες ὄντες, ὁμοῦ μὲ ἄλλους στρατιώτας. Πιασθεῖσαι λοιπὸν ὑπ' αὐτῶν αἱ ἅγιαι, ὑπῆγον εἰς τὴν Ἱεράπολιν, παρὰ τὴν ὁποίαν ῥέει εἷς ποταμός· ὅθεν ὅτε οἱ στρατιῶται ἔτρωγον καὶ ἐμέθυον, αἱ ἅγιαι αὗται κρυφίως φεύγουσαι καὶ προσευξάμεναι εἰς τὸν Θεὸν, ἐμβῆκαν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἀφῆκαν ἑαυτὰς εἰς τὰ ῥεύματα τοῦ ποταμοῦ. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν αἱ μακάριαι διὰ τοῦ πνιγμοῦ τοῦ ὕδατος.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΥΔΑΚΤΟΥ, καὶ ΚΑΛΛΙΣΘΕΝΗΣ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Αὔδακτον.

» Ξίφει θανὼν Αὔδακτε μάρτυς Κυρίου,
» Σὺν μάρτυσι ζῇς καὶ Θεὸν ζῶντα βλέπεις.

Εἰς τὴν Καλλισθένην.

» Χριστοῦ θεωρεῖ κάλλος ἡ Καλλισθένη,
» Οὗπερ τὸ θεῖον εἶχεν εἰς σκέπην σθένος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Ἔφεσον· ἐτιμήθη δὲ παρὰ τοῦ Μαξιμίνου, καὶ ἔγεινε δοὺξ δουκῶν καὶ ἔπαρχος ἐν ἔτει σλε' (235), διότι ὑπε-

---

[1] Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἱερόθεον ἔπλεξεν ἐγκώμιον γλαφυρὸν ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδινὸς, ὅπερ εὑρίσκεται ἀνέκδοτον ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς τῆς μεγίστης Λαύρας, τοῦ Κοινοβίου τῆς τοῦ ἁγίου Διονυσίου μονῆς, καὶ ἐν τοῖς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή « Ἱερόθεον ἐπαινέσομαι τὸν ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον, δίκαιον γάρ.» Συνέθετο δὲ καὶ ἡ ἐμὴ εὐτέλεια τροπάριά τινα διὰ τοὺς βουλομένους ἑορτάζειν τὴν μνήμην αὐτοῦ.

[2] Ἡ Καπιτωλία κατὰ τὸν Μελέτιον, εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Σουβέτε, πόλις τῆς Δαμασκοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν δείκνυται ὁ τάφος τοῦ Ἰώβ.

[3] Ἡ Βόστρα εἶναι μητρόπολις τῆς Πετραίας Ἀραβίας, ἔχουσα θρόνον Μητροπολίτου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων. Πρότερον δὲ ἦτον ὑπὸ τὸν Ἀντιοχείας. Κοινῶς αὕτη λέγεται Βουστερὲθ κατὰ τὸν Μελέτιον.

[4] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει ἐγκώμιον πλατὺ εἰς τὰς τρεῖς γυναῖκας ταύτας ἐν τῷ ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως. Βερνίκην δὲ γράφει ταύτην, καὶ οὐχὶ Βερίνην, ὡς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ καὶ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ. Λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ, ὄχι ὅτι αἱ θυγατέρες τῆς Δομνίνης ἐπνίγησαν μόναι εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλ' ὅτι ἡ μήτηρ αὐτῶν Δομνίνα τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸν ποταμὸν, διότι ἐφοβήθη μήπως οἱ στρατιῶται φθείρουσι τὴν παρθενίαν τῶν θυγατέρων της. Ὅθεν ἐκεῖναι μὲν, ὑπήκουσαν εἰς τὴν μητέραν των, ἡ δὲ μήτηρ λαβοῦσα αὐτὰς, τὴν μίαν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, καὶ τὴν ἄλλην, ἀπὸ τὴν ἄλλην, τὰς ἐβύθισεν εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὁμοῦ μὲ ἐκείνας κατεβυθίσθη καὶ αὐτή. Ἄφησαν δὲ ἔξω τοῦ ποταμοῦ τὰ ὑποδήματά των, ἵνα γνωρισθῇ, ὅτι κρυφίως ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἔφυγον καὶ ἐπνίγησαν, καὶ ὄχι μὲ τὴν εἴδησιν ἐκείνων· ἵνα μὴ κακοπαθήσωσιν ὕστερον ἀπὸ τὸν κριτὴν ὅστις τοὺς ἔστειλεν. Ἐπαινεῖ λοιπὸν ὁ Χρυσορρήμων, τὴν μὲν μητέρα, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν ἔδειξε, νὰ νικήσῃ τὸν πόθον τῆς φύσεως, καὶ νὰ θανατώσῃ μόνη τὰ γεννήματα τῆς κοιλίας της· τὰς δὲ θυγατέρας, διὰ τὴν μεγάλην ὑπακοὴν καὶ εὐπείθειαν, ἣν ἔδειξαν, εἰς τὸ νὰ στέρξωσι νὰ πνιγῶσιν ὑπὸ τῆς μητρός των.

ρέβαλλε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν πλοῦτον καὶ φρόνησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Μαξιμῖνος ἐζήτησε τὴν θυγατέρα του Καλλισθένην, διὰ νὰ τὴν λάβῃ γυναῖκα εἰς γάμον, ὁ δὲ Αὔδακτος δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δώσῃ εἰς ἐκεῖνον, ὄντα ἀλλότριον τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, τούτου χάριν διήρπασαν τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς Μελιτινήν, ὅπου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν. Ἡ δὲ θυγάτηρ του Καλλισθένη, κουρεύσασα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς της, καὶ ἀνδρικὰ φορέματα ἐνδυθεῖσα, ἐκρύπτετο εἰς τὴν Νικομήδειαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀκτὼ χρόνους, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θράκην πλησίον μιᾶς γυναικός, τῆς ὁποίας ἡ θυγάτηρ εἶχε βεβλαμμένους τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅθεν ἰατρεύσασα αὐτήν, ἐζητεῖτο ἀπὸ τοὺς γονεῖς της νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα τὴν ἰατρευθεῖσαν θυγατέρα των, διὰ τὴν χάριν τῆς ἰατρείας· ἀλλ' ἡ μακαρία ὡμολόγησε τὰ εἰς αὐτὴν συμβάντα, ὅτι εἶναι γυνή, καὶ κάμνουσα αὐτοὺς νὰ δοξάσουν τὸν Θεόν, ἀνεχώρησεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Μαξιμῖνος ἐθανατώθη, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας ὁ Λικίνιος ἐν ἔτει τιβ' (312). Ὅθεν ἡ Καλλισθένη ἐνεφανίσθη εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ Λικινίου Κωνσταντίαν ὀνόματι, ἥτις ἦτο χριστιανή, καὶ ἀδελφὴ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Ἐκείνη δὲ ἐδέχθη εὐμενῶς τὴν Καλλισθένην, καὶ κατέστησεν αὐτὴν ὡς μητέρα τοῦ υἱοῦ της. Καὶ οὕτω διὰ τοῦ μέσου αὐτοῦ, ὄχι μόνον ἐπῆρεν ὀπίσω ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ πατρός της, τὴν ὁποίαν εἶχε κυριεύσει πρότερον ὁ Μαξιμῖνος, ὡς εἴπομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ λείψανον τοῦ ἀοιδίμου πατρός της Αὐδάκτου μεταφέρει ἀπὸ τὴν Μελιτινὴν εἰς τὴν Ἔφεσον. Καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ κτίσασα, ἀπεθησαύρισε τὸ ἅγιόν του λείψανον ἐν αὐτῷ. Ἀποστολικῶς λοιπὸν ἡ ἁγία διανύσασα τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαΐου μηνός.)

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΜΜΟΥΝ ὁ Αἰγύπτιος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀσκήσεως διῆλθε τὴν στενὴν τρίβον,
» Ἀμοῦν ὁ θεῖος καὶ τρυφῆς εὗρε πλάτος.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, ὀρφανὸς δὲ γενόμενος, ἀφοῦ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του ἠναγκάσθη ἀπὸ τὸν θεῖόν του νὰ λάβῃ μὲ γάμον γυναῖκα. Τούτου δὲ γενομένου, συνεφώνησε μετὰ τῆς γυναικός του, ἵνα φυλάξωσι παρθενίαν. Ἐδούλευε δὲ πάντοτε εἰς τὸν Βαλσαμῶνα, (ἤτοι εἰς τὸν κῆπον ὅπου εἶχε τὸ ἐκλεκτὸν χόρτον τοῦ καλουμένου ὀποβαλσάμου·)[1] τὸ ὁποῖον ἔργον ἐπροξένει εἰς αὐτὸν πολλοὺς κόπους καὶ μόχθους. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους δεκαοκτώ, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θαυμασθεὶς διὰ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του εἰς πολλοὺς ἐγίνετο ὠφελείας ὑπόθεσις, ὄχι μόνον διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν θεοφιλῆ βίον του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ πολλὰ θαύματα τὰ ὁποῖα ἐποίει. Τούτου τοῦ ἁγίου τὴν μακαρίαν ψυχὴν εἶδεν ὁ μέγας Ἀντώνιος ἀναφερομένην εἰς οὐρανοὺς ὑπὸ ἁγίων Ἀγγέλων.[2]

—

[1] Περὶ τοῦ ὀποβαλσάμου τούτου ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ ἐκεῖ πρώτου Συναξαρίου.

(Κατὰ τὸ Μηναῖον τοῦ Β. Κουτλουμουσιανοῦ Βαλσαμὼν ἐστιν ὄνομα περιεκτικόν, δηλοῦν τόπον ἢ κῆπον, περιέχοντα φυτὰ τοῦ βαλσάμου, ὅπερ καὶ βάλσαμος λέγεται θηλυκῶς, ἥτις κατὰ τὸν Παλλάδιον δίκην ἀμπέλου φυτεύεται γεωργουμένη καὶ κλαδευομένη, πολὺν ἔχουσα πόνον.) Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι ὅτι διὰ τὸν Ἀμμοῦν τοῦτον γράφει ὁ Σωκράτης βιβλ. δ'. κεφ. κβ' τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας. Ὅτι νέος ὤν, δὲν ἤθελε νὰ ὑπανδρευθῇ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ συγγενεῖς του συνεβούλευον αὐτόν, ὅτι ὑβρίζει μὲ τοῦτο τὸν τίμιον γάμον, ἐπῆρε γυναῖκα. Ἀγαγὼν δὲ αὐτὴν εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐπῆρε βιβλίον ἀποστολικὸν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν τοῦ Παύλου πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολήν, ὅσα παραγγέλλει ἐκεῖ πρὸς τοὺς ὑπανδρευμένους, ἐπρόσθετε δὲ καὶ αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πολλά, πόσον δηλαδὴ κοπιαστικὴ εἶναι ἡ μετὰ γυναικὸς καὶ ἀνδρὸς συμβίωσις! πόσα φορτικὰ ἔχει ἡ γυνὴ διὰ τὰς ὠδῖνάς της, καὶ διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων! Ἔλεγε δὲ καὶ ὅτι ἡ παρθενία εἶναι καθαρὰ καὶ ἐλευθέρα, καὶ κάμνει τοὺς παρθένους νὰ πλησιάζωσιν εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν μὲ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἔπεισεν αὐτὴν νὰ ζήσῃ μὲ παρθενίαν. Καὶ λοιπὸν λαβὼν αὐτήν, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Νιτρίας, καὶ ἐκάθισαν ὁμοῦ εἰς μίαν καλύβην, μὴ ἔχοντες διάκρισιν ἄρρενος καὶ θήλεος, ἀλλ' ἓν ὄντες ἐν Χριστῷ. Εἶτα ἐκάθισεν ἕκαστος χωριστά, καὶ ἐπέρασαν τὴν ζωήν των μὲ ξηροφαγίαν καὶ μεγάλην ἄσκησιν. Περὶ τοῦ Ἀμμοῦν τούτου καὶ τῆς συζύγου του διηγεῖται καὶ τὸ Λαυσαϊκὸν καὶ ὅρα ἐκεῖ.

Λέγει δὲ ὁ ἅγιος Ἰσαάκ, ὅτι τὸ ὄρος ἐν ᾧ διέτριβεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτε εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ ὁσίου Ἀμμοῦν ἀνερχομένην, ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Νιτρίας, ἐν ᾧ ἦτον ὁ Ἀμμοῦν, δεκατρεῖς ἡμέρας. (λόγ. ξζ'. σελ. 392) Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἑπτὰ τοῦ Δεκεμβρίου. Καθότι καὶ ἐκεῖνος ἐν τῇ Νιτρίᾳ ἦτον. Ἴσως δὲ ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις γράφεται εἰς τὸ Ἐκλόγιον ἐκ μέρους τοῦ Ἱερωνύμου.

Ἀναγινώσκομεν δὲ εἰς τὸν Εὐεργετινόν, ὅτι ἐπαινετὴν ἀπόκρισιν ἔδωκεν ὁ Ἀμμοῦν οὗτος εἰς τὸν ἐρωτήσαντα αὐτὸν ἀδελφὸν καὶ εἰπόντα, «Πέμπει με ὁ πνευματικός μου πατὴρ

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΑΥΣΤΟΥ, ΓΑΙΟΥ, ΕΥΣΕΒΙΟΥ, καὶ ΧΑΙΡΗΜΟΝΟΣ, τῶν διακόνων.

† » Χριστῷ συνήφθη ἡ τετρὰς διακόνων,
» Φαῦστος, Γάϊος, Εὐσέβιος, Χαιρήμων.

Οὗτοι ἦσαν μαθηταὶ τοῦ μεγάλου Διονυσίου, καὶ διάκονοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ μὲν Γάϊος καὶ Φαῦστος ἐξωρίσθησαν μετὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν, καὶ πολλὰ παθόντες, ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου. Ὁ δὲ Εὐσέβιος καὶ Χαιρήμων ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τοῦ διδασκάλου των, ἐπεσκέπτοντο τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοὺς εὑρισκομένους εἰς τὰς φυλακὰς, καὶ ἔθαπτον τὰ τίμια αὐτῶν λείψανα. Διαρκέσαντες δὲ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ὑπομείναντες διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', τῆς ἁγίας μάρτυρος ΧΑΡΙΤΙΝΗΣ.

» Ὅπερ δι' εὐχῆς εἶχε σαρκὸς τὴν λύσιν,
» Ἰδοὺ δι' εὐχῆς λαμβάνει Χαριτίνη.[2]
† » Πέμπτη Χαριτίνη εἰσέδραμεν ἄστυ θεοῖο.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Δομετίου κόμητος ἐν ἔτει σϞ' (290), δούλη Κλαυδίου τινός. Ἀκούσας δὲ ὁ κόμης Δομέτιος περὶ αὐτῆς, ὅτι εἶναι χριστιανὴ, γράφει εἰς τὸν αὐθέντην της Κλαύδιον νὰ ἀποστείλῃ τὴν Χαριτίνην εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὴν ἐξετάσῃ· ὁ δὲ αὐθέντης αὐτῆς λυπηθεὶς, ἐνεδύθη σάκκον· ἤτοι τρίχινον φόρεμα, καὶ ἐθρήνει. Ἡ δὲ Χαριτίνη παρηγοροῦσα αὐτὸν, ἔλεγε, Μὴ λυποῦ, αὐθέντα μου, ἀλλὰ χαῖρε, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω νὰ λογισθῶ εἰς τὸν Θεὸν μία εὐπρόσδεκτος θυσία διὰ τὰς ἰδικάς μου καὶ ἰδικάς σου ἁμαρτίας. Ὁ δὲ Κλαύδιος ἀπεκρίθη· Δούλη τοῦ Θεοῦ, ἐνθυμοῦ καὶ ἐμὲ πλησίον εἰς τὸν ἐπουράνιον Βασιλέα. Φερθεῖσα λοιπὸν ἡ ἁγία διὰ μέσου τοῦ κόμητος ἔμπροσθεν εἰς τὸν ὑπατικὸν δεδεμένη, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ὅθεν διὰ καταισχύνην ξυρίζεται τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς πάλιν ἡ κεφαλή της ἐγέμωσεν ἀπὸ μαλλία διὰ τῆς Θείας δυνάμεως. Ἔπειτα βάλλου-

---

εἰς διακονίαν, καὶ φοβοῦμαι τὴν πορνείαν.» Ὁ δὲ Ἀμμοῦν εἶπεν αὐτῷ, Εἰς ὁποίαν ὥραν ἔρχεταί σοι πειρασμὸς, εἰπέ, Ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων, ταῖς εὐχαῖς τοῦ πατρός μου ἐξελοῦ με.» Ἐπληρώθη δὲ ὁ λόγος τοῦ ἁγίου διὰ τῶν ἔργων· διότι ἀπελθόντος τοῦ ἀδελφοῦ ἐκείνου ποτὲ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ γέροντός του, μία παρθένος βλέπουσα αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸν οἶκόν της, ἔκλεισε τὴν θύραν. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐφώναξε μετὰ φωνῆς μεγάλης καὶ εἶπεν, ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου, ἐξελοῦ με. Καὶ εὐθέως εὑρέθη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Σκήτεως (σελ. 234.) Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς Εὐεργετινὸς, ὅτι ὁ Ἀμμοῦν οὗτος, γυμνὸν ποτὲ δὲν εἶδε τὸν ἑαυτόν του, λέγων· Ὅτι εἶναι ἀπρεπὲς εἰς μοναχὸν νὰ βλέπῃ γυμνὸν τὸ σῶμά του. Ὅθεν χρείας ποτὲ γενομένης, ἵνα διαπεράσῃ τὸν ποταμὸν τὸν καλούμενον Λύκον, ὅτε ἐγένετο πλημμύρα νεροῦ, παρεκάλεσε τὸν μετ' αὐτοῦ ὄντα Θεόδωρον, νὰ ὑπάγῃ μακρὰν, διὰ νὰ μὴ ἴδωσι γυμνοὺς ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ὅταν κολυμβῶσι. Μακρύναντος δὲ τοῦ Θεοδώρου, πάλιν ὁ Ἀμμοῦν ἐντρέπετο νὰ γυμνωθῇ. Ἐν ᾧ δὲ καιρῷ ἐντρέπετο καὶ ἐφρόντιζε, πῶς νὰ περάσῃ τὸν ποταμόν· Ὢ τοῦ θαύματος! ἡρπάγη ἴσως ὑπὸ θείου Ἀγγέλου καὶ εὑρέθη εἰς τὸ ἀντίπεραν μέρος τοῦ ποταμοῦ. (σελ. 6[illegible]). Διὰ τοῦτο λέγει ὁ μέγας Βασίλειος, ὅτι ἡ παρθένος καὶ μοναχὴ, κἂν δὲν ἦναι κανεὶς ἄνθρωπος παρὼν, πρέπει νὰ ἐντρέπεται αὐτὴ ἑαυτὴν, καὶ νὰ μὴ πράττῃ κἀνὲν πρᾶγμα ἀνάξιον τῆς τοῦ νυμφίου Χριστοῦ θεωρίας καὶ θρεσκείας, ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ νὰ γυμνόνηται. «Κἂν μόνη ἡ παρθένος ᾖ, μηδενὸς ἀνθρώπου παρόντος τὸ σύνολον, πράττειν τι τῶν μὴ ἀξίων τοῦ νυμφίου οὐκ ἀνεχομένη. Κἂν γὰρ μηδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἄλλος παρῇ, ἀλλ' αὐτὴ ἑαυτῇ πάρεστιν ἡ παρθένος. Καὶ πάντων μᾶλλον ἑαυτὴν ὀφείλει αἰδεῖσθαι. Οὐ γὰρ δὴ τοὺς μὲν ἄλλους ὡς αἰδοῦς ἀξίους φυλάσσεται, ἑαυτὴν δὲ ὡς οὐκ ἀξίαν αἰδοῦς ἀτιμάσει. (λόγ. περὶ παρθενίας.) Καὶ πάλιν· «Οὐ γὰρ δεῖ, κἂν ἐν οἴκῳ μόνη καθέζηται καθ' ἑαυτὴν ἡ παρθένος, διότι μηδεὶς πάρεστι τῶν ἀνθρώπων, ἀδιαφόρως γυμνοῦσθαι» (αὐτόθι.)

[1] Ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος Διονύσιος, ὁ Ἀλεξανδρείας ἐστὶν, ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως πολλὰς ὑπομείνας βασάνους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Αἰμιλιανὸν, ὡς γράφει ὁ Εὐσέβιος βιβλίῳ ζ'. κεφ. ια'. τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορίας. Ἐξωρίσθη δὲ ὁ ἅγιος Διονύσιος μὲ τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν ἐν Λιβύῃ Κεφρῷ. Οἱ ἀκολουθήσαντες δὲ μαθηταί του εἶναι Μάξιμος ὁ πρεσβύτερος, Φαῦστος, Εὐσέβιος, καὶ Χαιρήμων. Γάϊος δὲ παρ Εὐσεβίῳ οὐκ ἀναφέρεται, εἰμὴ Γερμανός. Ὁ δὲ Εὐσέβιος ὁ πρώην διάκονος, ἔγεινεν ὕστερον Λαοδικείας Ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ πρεσβύτερος Μάξιμος, μετὰ τοῦ Διονυσίου διεδέχθη τὴν λειτουργίαν τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀδελφῶν· ἤτοι ἔγειναν Ἐπίσκοποι Ἀλεξανδρείας. Ὁ δὲ Φαῦστος γηραιὸς γεγονὼς, ἀπετμήθη τὴν κεφαλήν. Ταῦτα μὲν γράφει ὁ Εὐσέβιος καὶ ὅρα ἐκεῖ, ὁ ἅγιος δὲ Διονύσιος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος μηνός.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον εὑρίσκεται καὶ εἰς τὴν συνώνυμον αὐτῆς Χαριτίνην, κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

σιν εἰς τὴν κεφαλήν της ἄνθρακας ἀναμμένους καὶ ἐπ' αὐτῶν χύνουσι καὶ ὄξος. Ἔπειτα ἐμπήγουσιν εἰς τοὺς μαστοὺς αὐτῆς σουβλία ἀναμμένα, καὶ κατακαίουσι τὰ πλευρά της μὲ λαμπάδας. Μετὰ ταῦτα κρεμάσαντες πέτραν ἀπὸ τὸν τράχηλόν της, ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐλυτρώθη παραδόξως καὶ δὲν ἐπνίγη, διὰ τοῦτο ἐδέθη εἰς ἕνα τροχόν. Εἶτα σύρεται πολλάκις ἐπὶ σωροῦ ἀναμμένων ἀνθράκων. Διαφυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἐκριζόνεται τὰ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν της. Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόσταξεν ὁ δικαστὴς νὰ παραδοθῇ εἰς πορνοστάσιον, παρεκάλεσεν ἡ ἁγία τὸν Θεὸν νὰ φυλαχθῇ ἀμόλυντος, καὶ οὕτω παρέθετο τὴν ψυχήν της εἰς τὸν ποθούμενον Θεόν. Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἐῤῥίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλλάσσης· ὑπὸ δὲ τῆς θείας προνοίας ἐκβῆκεν εἰς τὸ παράλιον· ὁ δὲ αὐθέντης της Κλαύδιος λαβὼν αὐτό, τιμίως καὶ εὐλαβῶς ἐνεταφίασεν. Τὸν βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Ἐφραὶμ ὀλίγον πλατύτερον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΜΕΛΧΘΑ λίθοις βληθεῖσα τελειοῦται.

» Ὁμοῦ λελουμένην με Χριστὲ προσδέχου,
» Μαμέλχθα φησί, καὶ λίθοις βεβλημένην.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν Περσίδα ἱέρεια τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔχουσα καὶ ἀδελφὴν χριστιανήν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν της ἕνα ἄγγελον Θεοῦ, ὅς τις ἔδειχνε καὶ ἐδίδασκεν αὐτὴν τὰ μυστήρια τῶν χριστιανῶν, ἐξύπνησε τρομασμένη, καὶ ἐδιηγήθη τοῦτο εἰς τὴν ἀδελφήν της· ἡ δὲ ἀδελφή της ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐπίσκοπον, ὅς τις ἐβάπτισεν αὐτήν. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Ἕλληνες ἐθυμώθησαν καὶ μὲ πέτρας αὐτὴν ἐθανάτωσαν, καθ' ὃν καιρὸν ἐφόρει ἀκόμη ἡ μακαρία τὰ φωτεινὰ ἱμάτια τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ἔρριψαν αὐτὴν εἰς ἕνα λάκκον βαθύτατον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν οἱ χριστιανοὶ νὰ ἐκβάλωσι τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον. Τότε ὁ ἐπίσκοπος ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν, νὰ κρημνίσῃ μὲν τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, νὰ οἰκοδομήσῃ δὲ αὐτὸν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας μάρτυρος ταύτης Μαμέλχθας. Τοῦτο οὖν ποιήσας, ἀπεθησαύρισεν ἐν τῇ νεοκτίστῳ ἐκκλησίᾳ τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον.

—

Ὀπτασία ΚΟΣΜΑ μοναχοῦ φοβερὰ καὶ ὠφέλιμος.

✠ » Πενθῶ κολάσεις τὰς ξένας ὧδε βλέπων.
» Χαίρω δὲ αὖθις τὰς ἀναπαύσεις βλέπων.

Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς βασιλείας Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπινοῦ, ἤτοι ἐν ἔτει 932, ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄνθρωπός τις, ὁ οἰκειότερος τῶν ὑπηρετῶν, τῶν παρισταμένων εἰς τὸν βασιλικὸν κοιτῶνα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐβασίλευσεν ὀλίγον προτήτερα τοῦ Ῥωμανοῦ, ἤτοι ὁ υἱὸς μὲν Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, ἀδελφὸς δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ· Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος ἀφήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἠγάπησε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ μετονομασθεὶς Κοσμᾶς διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ σχήματος, κατεστάθη ὕστερον καὶ ἡγούμενος τοῦ σεβασμίου μοναστηρίου τοῦ εὑρισκομένου παρὰ τὸν ποταμὸν Σάγαριν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικοὶ χρόνοι, ἠκολούθησε νὰ περιπέσῃ ὁ θεῖος οὗτος Κοσμᾶς εἰς δεινὴν καὶ βαρυτάτην ἀσθένειαν, καὶ νὰ διαρκέσῃ εἰς αὐτὴν καιρὸν πολύν. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν πέντε μῆνες, ἀνέλαβεν ὁ ὅσιος ὁπωσοῦν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, καὶ σηκωθεὶς ὀλίγον ἀπὸ τὴν κλίνην του, ἐκάθισε, βασταζόμενος ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο παρὰ τῶν ὑπηρετούντων αὐτὸν ἀδελφῶν. Εὐθὺς λοιπὸν ἔγεινεν ἔξω ἑαυτοῦ του, καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως τὴν ἐννάτην· καὶ τὰ μὲν ὀμμάτιά του εἶχεν ἀνοικτά, προσέχοντα εἰς τὴν στέγην τοῦ οἴκου του, τὸ δὲ στόμα του ἐκρυφομίλει λόγια τινά, πάντη ἄναρθρα καὶ ἀκατανόητα. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς ἑαυτὸν ὀλίγον, ἔλεγεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας, δότε μοι τὰς δύω μερίδας τοῦ ἄρτου, τὰς ὁποίας ἔλαβον τώρα πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τὸν τίμιον γέροντα· λέγων δὲ ταῦτα, ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον του τὰς χεῖράς του, ἐρευνῶν διὰ νὰ εὕρῃ τὰ ζητούμενα. Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ παρόντων, στοχαζόμενοι, ὅτι θεία ἔκστασις ἠκολούθησεν εἰς τὸν γέροντα, παρεκάλουν αὐτὸν νὰ φανερώσῃ εἰς αὐτοὺς τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον· εἰπέ, λέγοντες, ὦ πάτερ, εἰπὲ χωρὶς νὰ φθονήσῃς ἡμᾶς, διὰ τὴν μεγάλην ὠφέλειαν, τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐκ τούτου νὰ λάβωμεν· εἰπὲ καὶ διηγήσου, ποῦ ἦσουν εἰς τὰς τό-

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. Ἐκράτει ποτέ· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

σας ὥρας; καὶ εἰς ποίαν θεωρίαν ἀνεβίβαζες τὴν διάνοιάν σου; μὲ ποῖον δὲ συνωμίλεις κινῶν τὰ χείλη σου; Ὁ δὲ ὅσιος βλέπων αὐτοὺς θρηνοῦντας πολλὰ καὶ παρακαλοῦντας, παύσατε, ἔλεγεν, ὦ τέκνα, παύσατε, καὶ ὅταν ὁ Κύριος θελήσῃ, καὶ ἔλθω εἰς ἐμαυτὸν, τότε βέβαια θέλω ἐκπληρώσει τὴν δέησίν σας.

Τὸ πρωῒ λοιπὸν, ἀφ' οὗ συνήχθη εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου ὅλη ἡ ἀδελφότης, ἤρχισεν ὁ τίμιος γέρων νὰ διηγῆται τὴν ὀπτασίαν, καὶ νὰ λέγῃ εἰς αὐτοὺς ταῦτα· Πατέρες μου καὶ ἀδελφοί· τὸ μὲν νὰ νοήσω ὅλα ὅσα εἶδον κατὰ μέρος, καὶ νὰ τὰ διηγηθῶ λεπτομερῶς, τοῦτο εἶναι ἀνώτερον ἀπὸ κάθε νοῦν καὶ ἀνθρωπίνην γλῶσσαν, ὅσα δὲ μόνον ἐνθυμοῦμαι, ἐκεῖνα καὶ θέλω διηγηθῇ. Ἐκεῖ ὅπου ἐκαθήμην εἰς τὴν κλίνην μου, βασταζόμενος ὑπὸ τῶν δύο ἀδελφῶν, ἐφάνη μοι ὅτι ἔβλεπα ἀπὸ τὸ ἀριστερόν μου μέρος πλῆθος πολὺ ἀνθρωπαρίων τινῶν μελανῶν εἰς τὰ πρόσωπα. Εἰς ὅλους δὲ ἡ μελανία δὲν ἦτον ἡ αὐτὴ, ἀλλ' εἰς ἄλλους μὲν περισσοτέρα, εἰς ἄλλους δὲ ὀλιγωτέρα· καὶ ἄλλοι μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχον τὰ ὄμματα ἀνάστροφα γυρισμένα, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ μαῦρα, ὡς τὸ χρῶμα τοῦ μολύβδου, ἄλλοι δὲ εἶχον αὐτὰ αἱματωμένα, καὶ ἔβλεπον ὡς ἂν φονεῖς καὶ θηρία. Καὶ ἄλλος μὲν ἀπὸ ἐκείνους εἶχε μαῦρα τὰ χείλη καὶ πολλὰ ἐξωγκωμένα καὶ φουσκωμένα, ἄλλος δὲ εἶχε μαῦρον καὶ φουσκωμένον μόνον τὸ ἓν χεῖλος· καὶ ἄλλος μὲν εἶχε τοιοῦτον τὸ ἄνω χεῖλος, ἄλλος δὲ τὸ κάτω.

Τὰ ἀνθρωπάρια λοιπὸν ἐκεῖνα ἦλθον παρὰ τὴν κλίνην μου καὶ ἐσπούδαζον νὰ μὲ πάρουν ἀπὸ σᾶς, καὶ πρῶτον μὲν σᾶς ἔβλεπον ὅλους ἱσταμένους τριγύρω μου, ὅθεν καὶ μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι δὲν τὰ φοβοῦμαι πολλὰ, οὔτε δειλιῶ τὰς ὁρμάς των, ὕστερον δὲ, δὲν ἐξεύρω πῶς, ἔμεινα μοναχὸς χωρὶς σᾶς καὶ εὐθὺς ἐκυριεύθην ἀπὸ ἐκεῖνα. Ὅθεν μὲ πολλὴν θρασύτητα μὲ ἐπῆραν, καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἔσυρον ἐμπρὸς δεμένον, ἄλλοι δὲ μὲ ἔσπρωχνον ὄπισθεν. Καὶ ἄλλοι μὲν μὲ ἄλλον τρόπον εἰς ἄλλο μέρος μὲ ἐσυμπόδιζον, ἄλλοι δὲ μὲ ἐστενοχώρουν δυνατά. Τέλος πάντων, φέροντές με εἰς ἕνα μεγαλώτατον καὶ βαθύτατον κρημνὸν, τοῦ ὁποίου τὸ πλάτος ἦτον περισσότερον παρὰ μία λίθου βολὴ, τὸ δὲ βάθος ἔφθανεν ἕως εἰς τὸν τάρταρον, εἰς τοῦτον, λέγω, τὸν φοβερὸν κρημνὸν μὲ βίαν μεγάλην μὲ κατεβίβασαν. Εἰς τὸ ἕνα δὲ μέρος τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου κρημνοῦ, ἦτο μία ὁδὸς τόσον στενὴ, ὥστε μόλις ἐδύνατο νὰ χωρέσῃ εἰς αὐτὴν ἓν ἴχνος ποδός. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν στενὴν καὶ λεπτοτάτην ὁδὸν μὲ βίαν μεγάλην μὲ ἐτράβιζον, ἐγὼ δὲ ἐσπούδαζον νὰ κλίνω πάντοτε εἰς τὸ δεξιὸν μέρος, φοβούμενος, μήπως ὀλισθήσω καὶ πέσω κάτω εἰς τὸ ἀχανὲς ἐκεῖνο καὶ ἀμέτρητον βάθος. Εἰς δὲ τὸ χάος ἐκεῖνο ἐφαίνετο, ὅτι διαπερᾷ εἷς ποταμὸς, τοῦ ὁποίου ἡ ῥοὴ ἔκαμνε μεγάλην βοήν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν μὲ πολὺν φόβον καὶ τρόμον διεπεράσαμεν ἐκείνην τὴν στενωτάτην ὁδὸν, εὕρομεν μίαν θύραν μεγάλην, ἥτις ἦτον ὀλίγον ἀνοικτή· εἰς ταύτην δὲ ἐκάθητο ἀνὴρ μέγας καὶ γιγαντιαῖος κατὰ τὸ σῶμα· μαῦρος μὲν κατὰ τὴν μορφὴν, φοβερὸς δὲ κατὰ τὸ πρόσωπον, διότι οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν ἀναστρόφως γυρισμένοι, μεγάλοι πολλὰ καὶ αἱματώδεις καὶ φλόγα πολλὴν πυρὸς ἐξέβαλλε, ἀπὸ δὲ τῆς ῥινός του ἐξήρχετο καπνός· ἡ γλῶσσά του ἦτον κρεμασμένη ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα του ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἡ μὲν δεξιά του χεὶρ ἦτο τελείως κατάψυχρος καὶ πεπαγωμένη, ἡ δὲ ἀριστερὰ ἦτο χονδρὴ, ὡς κολόνα καὶ γυμνὴ καὶ πολλὰ μακρά.[1] Μὲ ταύτην τὴν χεῖρα ἐπίανεν ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς ἔρριπτε μέσα εἰς τὸ ἄμετρον χάος ἐκεῖνο, οἵτινες ῥιπτόμενοι, ὅλοι τὸ οὐαί! καὶ τὸ οἴμοι! ἐφώναζον.

Καθὼς λοιπὸν ἡμεῖς ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν μαῦρον ἐκεῖνον καὶ φοβερὸν γίγαντα, ἐφώναξεν αὐτὸς εὐθὺς μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς ἐκείνους, οἵτινες μὲ ἔσυραν. Οὗτος εἶναι φίλος μου. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἥπλωσε τὴν χεῖρά του, ζητῶν νὰ μὲ πιάσῃ. Ἐγὼ δὲ κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον, ἐτρόμαξα καὶ συνεστάλην· καὶ παρευθὺς ὡς νὰ ἐστάλησαν δύω ἄνδρες λευκοὶ τὰς τρίχας καὶ ἱεροπρεπεῖς, τοὺς ὁποίους ἐνόμισα, ὅτι εἶναι ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι τὰς ἁγίας αὐτῶν εἰκόνας. Τούτους λοιπὸν βλέπων ὁ ἀσχημότατος ἐκεῖνος γίγας, εὐθὺς ἐφοβήθη καὶ ἀπεκρύβη. Ὅθεν λαβόντες με εὐμένειαν οἱ δύω ἐκεῖνοι διεπέρασαν μίαν ἐσωτέραν θύραν, διὰ τῆς ὁποίας ἐξήλθομεν εἰς μίαν πεδιάδα, ὅπου ἦσαν κάλλιστα χωρία καὶ ὡραιότατα. Περάσαντες δὲ καὶ ταῦτα, πλησίον εἰς τὸ τέλος τῆς πεδιάδος εὕρομεν μίαν κοιλάδα

[1] Διὰ τούτων αἰνιγματωδῶς δηλοῦται, ὅτι ὁ διάβολος, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ, ἤτοι πρὸς τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς ἀγαθὰς κινήσεις, εἶναι πάντη κατάψυχρος καὶ ἀκίνητος, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερά· ἤτοι πρὸς τὰ πονηρὰ, καὶ τὰς πονηρὰς κινήσεις, ἐνεργὴς ἐστι καὶ θερμὸς καὶ εὐκίνητος.

χλοερὰν καὶ πανευφρόσυνον, τῆς ὁποίας τὴν ὡραιότητα καὶ τὸ κάλλος καὶ ὅλην τὴν ἄλλην χάριν εἶναι ἀδύνατον νὰ παραστήσῃ τὶς διὰ λόγου. Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς κοιλάδος ἐκείνης ἐκάθητο γέρων χαρίεις καὶ τίμιος, ἔχων τριγύρω αὐτοῦ πολὺ πλῆθος παιδίων, παρομοίων εἰς τὸν ἀριθμὸν μὲ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης.

Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἀποδιώξας τὸν φόβον ἐκ τῆς καρδίας μου, ἠρώτησα μὲ ἥσυχον φωνὴν τοὺς δύω ὁδηγούς μου, ποῖος ἆρά γε εἶναι ὁ γέρων ἐκεῖνος, καὶ τί τὸ πλῆθος τὸ περικυκλοῦν αὐτόν. Οἱ δὲ, ὁ Ἀβραὰμ εἶναι, εἶπόν μοι, καὶ ὁ κόλπος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀκούεις, τοῦ Ἀβραάμ. Διὸ παρακινηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ὑπῆγα καὶ προσεκύνησα καὶ ἠσπασάμην αὐτὸν μετ' εὐλαβείας. Ἔπειτα πάλιν ἠκολουθήσαμεν τὴν εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὁδόν· καὶ ἀφ' οὗ ἐπεράσαμεν τὴν κοιλάδα ἐκείνην, ἐφθάσαμεν εἰς ἕνα μεγαλώτατον ἐλαιῶνα, τοῦ ὁποίου τόσον πολυάριθμα ἦσαν τὰ δένδρα, ὅσα εἶναι τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς ἕκαστον δὲ δένδρον ἦτο μία σκηνὴ [1], καὶ εἰς ἑκάστην σκηνὴν ἦτο καὶ μία κλίνη, καὶ εἰς ἑκάστην κλίνην ἦτο εἷς ἄνθρωπος. [2] Εἰς ἐκείνας τὰς ἱερὰς σκηνὰς ἐγὼ ἐγνώρισα πολλοὺς, οἵτινες ἐν τῇ γῇ ζῶντες, ἀνεστρέφοντο ἐντὸς τῶν βασιλικῶν παλατίων· ἄλλοι δὲ ἦσαν καὶ ἀπὸ τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἄλλοι πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸ ἰδικόν μας μοναστήριον. Ὅλοι δὲ οὗτοι τοὺς ὁποίους εἶδον ἐκεῖ καὶ ἐγνώρισα ἦσαν ἤδη προαποθανόντες· ἐνῶ δὲ ἐσυλλογιζόμην νὰ ἐρωτήσω τοὺς μετ' ἐμοῦ δύω γέροντας, ποῖος ἦτον ὁ τόσον μέγας καὶ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ἐλαιὼν, προλαμβάνουσιν ἐκεῖνοι τὴν ἐρώτησιν καὶ μοὶ λέγουσι, Τί διαλογίζεσαι καὶ ἀπορεῖς, ποῖος εἶναι ὁ μέγας οὗτος καὶ ὡραιότατος ἐλαιὼν, καὶ ποῖα εἶναι ὅσα βλέπεις εἰς αὐτόν; Ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα, διὰ τὰ ὁποῖα ἀκούεις νὰ λέγουν οἱ πατέρες καὶ ἡ Γραφὴ, «Πολλαὶ μοναὶ παρὰ σοὶ Σῶτερ πεφύκασι, κατ' ἀξίαν πᾶσι μεριζόμεναι, κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀρετῆς.» Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸν ἐλαιῶνα ἐκεῖνον ἦτο μία πόλις, τῆς ὁποίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν τοῦ τείχους ἁρμονίαν καὶ σύνθεσιν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διηγηθῇ τις. Διότι εἰς ὅλον

[1] Τέντα ἰταλιστὶ, τουρκιστὶ δὲ τζαδίριον.

[2] Διατί τὰ μέλλοντα ἐκεῖνα ἀγαθὰ, ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε, παρομοιάζονται καὶ σχηματίζονται μὲ τὰ γήϊνα ταῦτα ἀγαθὰ, ὅρα εἰς τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ὁσίου Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου.

ἐκεῖνο τὸ τεῖχος ἦσαν δώδεκα στίχοι, οἵτινες περιεκύκλουν αὐτὸ ὡς ζῶναι, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχον ἓν χρῶμα, ἀλλὰ πολλὰ καὶ διάφορα. Ἐπειδὴ ὅλαι αἱ ζῶναι ἦσαν ἀπὸ τοὺς δώδεκα τιμίους λίθους· [1] ἑκάστη δὲ ζώνη ἦτον συνηρμοσμένη ἀπὸ ἕνα λίθον καὶ ἐσχημάτιζαν ἕνα κύκλον ξεχωριστόν.

Τί δὲ πρέπει νὰ λέγῃ τις διὰ τὴν ἰσότητα ἣν εἶχον αἱ πλάκες τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ διὰ τὴν εἰς ὅλα εὐαρμοστίαν; Εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἐκείνης ἦσαν πύλαι στολισμέναι μὲ χρυσίον καὶ ἀργύριον, ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν ἦτο πάτωμα χρυσότευκτον καὶ κατόπιν τοῦ πατώματος ἦσαν οἰκίαι χρυσαῖ, καὶ χρυσαῖ καθέδραι, καὶ χρυσαῖ τράπεζαι. Ὅλη δὲ ἡ πόλις ἦτον γεμάτη ἀπὸ ἀνεκλάλητον φῶς, γεμάτη ἀπὸ εὐωδίας, γεμάτη ἀπὸ χάριτας διαφόρους. Ταύτην δὲ περιερχόμενοι καὶ θεωροῦντες, δὲν εἴδομεν ἐκεῖ ἄνθρωπον, οὔτε κτῆνος τετράποδον, οὔτε πτηνὸν, οὔτε ἄλλο κἀνὲν ζῶον ἢ πρᾶγμα, ὅσα κινοῦνται ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς δὲ τὴν ἄκραν τῆς πόλεως ἦτο κτισμένα θαυμαστὰ βασίλεια, εἰς τῶν ὁποίων τὴν θύραν καὶ εἴσοδον ἦτον εἷς θάλαμος, δηλαδὴ θαυμαστὸς νυμφικὸς κοιτὼν, τοῦ ὁποίου ὁ γῦρος ἦτο τόσον μέγας, ὅση εἶναι καὶ μία λίθου βολή. Εἰς τὰ ἄκρα δὲ τοῦ θαλάμου ἐκείνου ἕως εἰς τὰ ἄλλα ἄκρα του ἦτο ἐξηπλωμένη μία τράπεζα, κατεσκευασμένη ὅλη ἀπὸ μάρμαρον Ῥωμαϊκὸν, ἡ ὁποία ἦτον ὑψηλὴ ἀπὸ τὴν γῆν τόσον, ὅσον νὰ κάθεται καὶ νὰ ἀκουμβᾶ ἄνθρωπος. Ὅλη δὲ ἡ τράπεζα ἐκείνη ἦτον γεμάτη ἀπὸ συμποσιάζοντας.

Καὶ ὁ οἶκος δὲ ὅλος ἐκεῖνος ἦτον γεμάτος ἀπὸ καθαρώτατον φῶς καὶ ἀπὸ εὐωδίαν καὶ πᾶσαν χάριν· πλησίον δὲ εἰς τὸ τέλος τοῦ θαλάμου ἐκείνου ἦτον μία οἰκοδομὴ μικρὰ, εἰς εἶδος κοχλίου κατεσκευασμένη, καὶ πλησίον ἓν ἡλιακὸν ὡραῖον καὶ πανευφρόσυνον, τὸ ὁποῖον ἔβλεπε πρὸς τὴν τράπεζαν. Ἀπὸ τοῦτο λοιπὸν τὸ ἡλιακὸν ἔσκυψαν δύω φωτόμορφοι νέοι εὐνοῦχοι, ὅμοιοι εἰς τὸ πρόσωπον μὲ τὴν ἀστραπὴν, καὶ γεμάτοι ἀπὸ πᾶσαν λαμπρότητα, [2] οἵ-

[1] Δώδεκα λίθοι τίμιοι εἶναι οὗτοι, Ἴασπις, Σάπφειρος, Χαλκηδὼν, Σμάραγδος, Σαρδόνυξ, Σάρδιος, Χρυσόλιθος, Βήρυλλος, Τοπάζιον, Χρυσόπρασος, Ὑάκινθος, καὶ Ἀμέθυστος. Τούτους τοὺς λίθους εἶδε καὶ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν, ὅτι ἦτον θεμέλιοι τῆς ἄνω πόλεως Ἱερουσαλὴμ ἐν κεφ. κα΄.

[2] Οὗτοι φαίνεται ὅτι ἦσαν Ἄγγελοι. Ἴσως δὲ νὰ ἦσαν καὶ οἱ δύω Ἀρχάγγελοι· ὁ Μιχαὴλ δηλαδὴ καὶ ὁ Γαβριήλ.

τινες εἶπον εἰς τοὺς δύω γέροντας ἐκείνους περὶ ἐμοῦ· Ἂς καθίσῃ καὶ οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον ἔδειξαν καὶ μὲ τὸν δάκτυλον τὸν τόπον τῆς καθέδρας, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ δύω γέροντες, φέροντες μὲ ἐκάθισαν. Αὐτοὶ δὲ ὑπῆγον εἰς τὸ ἄλλο μέρος καὶ ἐκάθισαν καὶ αὐτοί, οἱ δὲ νέοι εὐνοῦχοι ἐκεῖνοι ἐμβῆκαν δῆθεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης οἰκίας, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τὸ ἡλιακὸν καὶ ἔμενον ἐκεῖ πολλὰς ὥρας. Τότε λοιπὸν ἐγὼ θεωρῶν μὲ περιέργειαν τὰ τῆς τραπέζης ἐκείνης, ἐγνώριζον πολλοὺς τοὺς ὁποίους εἶχον φίλους ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ λαικοὺς κοσμικούς, οἵτινες ἀνεστρέφοντο εἰς τὰ βασίλεια, καὶ μοναχοὺς τοῦ ἰδικοῦ μας Μοναστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὧραι πολλαὶ πάλιν ἔσκυψαν ἀπὸ τὸ ἡλιακὸν οἱ νέοι ἐκεῖνοι εὐνοῦχοι καὶ εἶπον πρὸς τοὺς μετ' ἐμοῦ δύω γέροντας. «Ἐπιστρέψατε τοῦτον ὀπίσω, διότι πολλὰ λυποῦνται καὶ πενθοῦσι δι' αὐτὸν τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα· ὅθεν ὁ βασιλεύς, παρακινηθεὶς ἀπὸ τοὺς στεναγμούς των, θέλει νὰ μένῃ οὗτος ἀκόμη εἰς τὴν μοναδικὴν ζωήν· ἐπιστρέφοντες λοιπὸν τοῦτον δι' ἄλλης ὁδοῦ, λάβετε ἀντ' αὐτοῦ τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον, τὸν ὄντα ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ Τραϊανοῦ». Καὶ παρευθὺς οἱ δύω γέροντες παραλαβόντες ἐμὲ ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν θάλαμον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην δι' ἄλλης ὁδοῦ συντομωτέρας. Κατὰ τὴν ὁδὸν δὲ ἀπηντήσαμεν ἑπτὰ λίμνας γεμάτας ἀπὸ διαφόρους κολάσεις καὶ τιμωρίας, διότι ἄλλη μὲν λίμνη ἦτο γεμάτη ἀπὸ σκότος, ἄλλη δὲ ἀπὸ φωτίαν. Καὶ ἡ μία μὲν ἦτο γεμάτη ἀπὸ βρωμερὰν ὁμίχλην, ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ σκώληκας, καὶ ἄλλη ἀπὸ ἄλλας βασάνους καὶ τιμωρίας. Ὅλαι δὲ αἱ λίμναι ἐκεῖναι ἦσαν γεμάται ἀπὸ πλῆθος ἀνθρώπων ἀναριθμήτων, οἵτινες ὅλοι ἐλεεινῶς καὶ γοερῶς ἔκλαιον καὶ ὠδύροντο.

Ἀφ' οὗ δὲ τὰς λίμνας ἐκείνας ἐπεράσαμεν, καὶ ὑπήγαμεν ὀλίγον ἐμπρός, πάλιν εὕρομεν τὸν γέροντα ἐκεῖνον, ὅς τις ἦτον ὁ Ἀβραάμ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ εὐθὺς προσκυνήσας, ἠσπασάμην. Ἐκεῖνος δὲ μοὶ ἔδωκε ποτήριον χρυσοῦν πλῆρες οἴνου γλυκυτέρου καὶ αὐτοῦ τοῦ μέλιτος. Ἔδωκέ μοι δὲ καὶ τρία κομμάτια ξηροῦ ἄρτου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα, τὸ μὲν ἓν ἐβούτησα μέσα εἰς τὸ κρασίον, καὶ μοὶ ἐφάνη ὅτι τὸ ἔφαγον, καὶ ἔπιον καὶ ὅλον τὸ κρασίον. Τὰ δὲ ἄλλα κομμάτια τὰ ἔβαλον δῆθεν μέσα εἰς τὸν κόλπον μου, τὰ ὁποῖα καὶ ἐζήτουν χθὲς ἀπὸ σᾶς. Εἶτα μετ' ὀλίγον ὑπήγομεν πάλιν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ὁ γιγαντιαῖος ἐκεῖνος εὑρίσκετο, ὁ ἀσχημότατος καὶ ὅμοιος ὢν μὲ τὴν σκοτεινὴν νύκτα κατὰ τὸ πρόσωπον, ὅς τις βλέπων με, ἔβρυχε μεγάλως τοὺς ὀδόντας του, καὶ μὲ θυμὸν καὶ πικρίαν ἔλεγε πρὸς ἐμέ, τώρα μὲν ἐγλύτωσες ἀπὸ τὰς χεῖράς μου, εἰς τὸ ἑξῆς ὅμως δὲν θέλω παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ κατασκευάζω σκάνδαλα καὶ κακὰ καὶ ἐναντίον σου καὶ ἐναντίον τοῦ μοναστηρίου σου.

Ταῦτα μὲν ὅσα ἠξεύρω καὶ ἐνθυμοῦμαι, ἰδοὺ σᾶς τὰ ἐφανέρωσα, πατέρες καὶ ἀδελφοί. Πῶς δὲ ἦλθον πάλιν εἰς ἐμαυτόν, παντελῶς δὲν ἠξεύρω. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπε καὶ ἐδιηγήθη ὁ ὅσιος Κοσμᾶς, ἐστάλη εἷς ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ εὑρίσκει τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον ἀποθανόντα, καὶ ἔξω τοῦ κελλίου του νεκρὸν ἐπὶ τοῦ κραββάτου φερόμενον.[1] Ἐρωτήσας δὲ ὁ ἀποσταλεὶς ἀδελφός, πότε ὁ Ἀθανάσιος ἀπέθανεν, ἔμαθεν, ὅτι χθὲς κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ὅσιος Κοσμᾶς εἶδε τὴν ῥηθεῖσαν ὀπτασίαν καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἠκολούθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρόν, ἔγεινεν ἓν μοναστήριον τὰ δύω ἐκεῖνα μοναστήρια τὸ τοῦ θείου Κοσμᾶ καὶ τὸ τοῦ Τραϊνοῦ. Διότι ἦσαν καὶ τὰ δύω γειτονεύοντα· καὶ ἕως τῆς σήμερον κυβερνῶνται καὶ τὰ δύω ἀπὸ ἕνα ἡγούμενον. Ζήσας δὲ ὁ ὅσιος Κοσμᾶς τριάκοντα χρόνους μετὰ τὴν ἀνωτέρω ὀπτασίαν, καὶ ἡγουμενεύων εἰς τὰ εἰρημένα δύω μοναστήρια, πολλὴν προκοπὴν καὶ αὔξησιν ἐπροξένησεν εἰς αὐτὰ καὶ κατὰ τὴν θεάρεστον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν τῶν μοναχῶν, καὶ κατὰ τὰ εἰσοδήματα τὰ πρὸς διοίκησιν καὶ τροφὰς ἀναγκαίας τῶν ἀδελφῶν, εἰς δόξαν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΘΩΜΑ.

» Ὁ χεῖρα πλευρᾷ σῇ βαλεῖν ζητῶν πάλαι,
» Πλευρὰς ὑπὲρ σοῦ νύττεται Θωμᾶς, Λόγε.
» Δούρασιν οὐτάσθη Θωμᾶς μακροῖσιν ἐν ἕκτῃ.

Οὗτος ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τοὺς Πάρθους καὶ Μή-

---

[1] Ὁ βίος καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἀθανασίου τούτου, εὑρίσκεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰουνίου καὶ ὅρα ἐκεῖ.

δους καὶ Πέρσας καὶ Ἰνδούς. Ὅθεν ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Μισδαῖον, διότι κατήχησε καὶ ἐβάπτισε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀζάνην καλούμενον, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Τερτίαν, ὁμοίως καὶ τὰς θυγατέρας της, Μυγδονίαν καὶ Νάρκαν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν, ἔπειτα δὲ παρεδόθη εἰς πέντε στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι ἀνεβάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἓν ὄρος, κατετρύπησαν μὲ λόγχας τὸ ἀποστολικὸν σῶμά του. Καὶ οὕτως ὁ μέγας τοῦ Κυρίου ἀπόστολος πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησε. [1]

Δὲν θὰ ἦναι δὲ ἄκαιρον νὰ ἐνθυμηθῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ διηγηθῶμεν δύω ἢ τρία θαύματα, ἀπὸ ἐκεῖνα ἅπερ ἐποίησεν ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος. Ὅτε ὁ μακάριος Θωμᾶς ἐκήρυττεν εἰς τοὺς ἀπίστους τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον, τότε ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, ὁμοῦ μὲ ἕνα ἔμπορον Ἀβάνην ὀνομαζόμενον, καὶ καταλύουσι καὶ οἱ δύω εἰς μίαν οἰκίαν τῆς χώρας τῆς λεγομένης, Ἀνδραπόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐξουσιαστὴς τῆς χώρας ἐκείνης ἔτυχε τότε νὰ ὑπανδρεύσῃ τὴν θυγατέρα του μὲ ἕνα ἔνδοξον ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο ἦτον ἀκόλουθον νὰ χαίρουν καὶ ὅλοι οἱ καλεσμένοι εἰς τὸν γάμον. Ὁ ἀπόστολος λοιπὸν Θωμᾶς καλεσθεὶς καὶ αὐτὸς εἰς τὸν γάμον, ἐκάθισεν εἰς τὸ κατώτερον καὶ εὐτελέστερον μέρος τῆς τραπέζης. Ἐνῷ δὲ ὅλοι ἔτρωγον ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, μόνος ὁ θεῖος ἀπόστολος δὲν ἔτρωγεν· ἀλλ' ἐκάθητο συλλογισμένος, συμμαζωμένος καὶ προσέχων εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Βλέπων δὲ τοῦτον εἷς τῶν ὑπηρετῶν τῶν κιρνώντων τὸν οἶνον, κινηθεὶς ἀπὸ αὐθάδειαν καὶ ὑπερηφάνειαν, ἔδωκεν ἓν ῥάπισμα εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦ Κυρίου, λέγων αὐτῷ· ἐπειδὴ εἰς γάμον ἐκαλέσθης, μὴ σκυθρώπαζε, ἀλλὰ χαῖρε καὶ σενευφραίνου μὲ τοὺς ἄλλους συντραπεζίτας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη εἰς τὸν ῥαπίσαντα, Τὸ μὲν σφάλμα σου, εἴθε νὰ τὸ συγχωρήσῃ ὁ Κύριος εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, τὴν δὲ χεῖρά σου, ἥτις ἀκρατῶς ἐκινήθη κατ' ἐμοῦ καὶ μὲ ἐρράπισεν, αὐτὴν ἂς τὴν διαμοιράσουν τὰ θηρία εἰς τὸν παρόντα αἰῶνα, πρὸς σωφρονισμὸν καὶ παιδείαν τῶν ἄλλων. Τότε λοιπὸν πορευθεὶς ὁ ὑπηρέτης ἐκεῖνος διὰ νὰ φέρῃ νερὸν καὶ νὰ τὸ συγκεράσῃ μὲ τὸ κρασίον, κατεξεσχίσθη ἀπὸ ἓν θηρίον, παραμονεῦον εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ οὕτως ἀπέθανε. Τὴν δὲ χεῖρα ἐκείνου ἐπῆρεν ἕνας σκύλος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ συμπόσιον, βαστάζων αὐτὴν εἰς τὸ στόμα του· ὡς ἂν ἐνδεικνύων εἰς ὅλους τὴν παιδείαν, ἣν ἐκεῖνος ἔλαβε, διὰ τὴν ἀδικίαν καὶ τὸ ῥάπισμα τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἀπόστολον ἔδωκεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ κεκλημένοι ἠπόρουν τίνος ἄραγε εἶναι ἡ χεὶρ ἐκείνη, τότε μία ἑβραία παίζουσα τὸ συραύλιον εἰς τὸν γάμον, ἐφώναξε μεγαλοφώνως καὶ εἶπε· μεγάλον μυστήριον ἐφανερώθη εἰς ἡμᾶς σήμερον. Ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ καθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν. Θεός, ἢ Θεοῦ ἀπόστολος κατεδέχθη νὰ καθίσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς σήμερον. Διότι ἐγὼ παίζουσα τὸ συραύλιον, καὶ εὐφραίνουσα σᾶς τοὺς συμποσιάζοντας, ἤκουσα ἕνα ἄνθρωπον ὁμόγλωσσον μὲ ἐμέ, ὅστις ἔλεγεν ἑβραϊκὰ εἰς τὸν οἰνοχόον ὁ ὁποῖος τὸν ἐρράπισε, « Τὴν δεξιάν σου χεῖρα τὴν ῥαπίσασάν με θέλει μοιρασθῇ σκύλος ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, διὰ νὰ ἴδωσιν ὅλοι καὶ νὰ σωφρονισθῶσι » καὶ ἰδοὺ πῶς ἦλθεν εἰς ἔργον ὁ λόγος του. Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἐξουσιαστοῦ τῆς πόλεως ἐκείνης, ὅστις ἀφ' οὗ ἔπαυσεν ὁ γάμος, [1] προσεκάλεσε τὸν ἀπόστολον καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν. Ἂν σὺ μὲ τὴν κατάραν σου δύνασαι νὰ προξενῇς θάνατον, δεῖξον καὶ τὴν δύναμιν τὴν ὁ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον τοῦτον Θωμᾶν. Κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, οὗ ἡ ἀρχή. « Τῷ μὲν νόμῳ τῆς ἐκκλησίας πειθόμενος, ἡψάμην, ὡς οἶόν τε, τοῦ βήματος. » Ὡσαύτως, καὶ ἕτερον ὁ αὐτός. Οὗ ἡ ἀρχή. « Εὐλογητὸς ὁ Θεός. Ἥκω τὸ χρέος ἀποδώσων ὑμῖν. » (σώζεται αὐτόθι.) Ὁμοίως καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνός. Οὗ ἡ ἀρχή. « Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας· » καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ. Οὗ ἡ ἀρχή· « Ἐπαινετὸς ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων πόθος. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ καὶ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰβήρων.) Καὶ ὁ Μεταφραστὴς δὲ ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχή. « Πάλαι μὲν τὰς κατὰ γῆν διατριβάς »· (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.) Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Θωμᾶς, ὄχι μόνον ὑπῆγεν ἕως εἰς τὰς Ἰνδίας, καθὼς γράφεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ τούτῳ· ἀλλ' ἐπροχώρησε καὶ ἕως εἰς τὴν Κίναν, ἢ Σίναν τὴν ἀνατολικωτάτην. Ὅθεν καὶ ἀναγινώσκομεν εἰς τὴν γεωγραφίαν τοῦ Φατζέα, ὅτι ἐν τῷ πολυθρυλλήτῳ πύργῳ τῆς Κίνας καὶ πολυτιμήτῳ ὁμοῦ, (καθότι εἶναι ὅλος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω οἰκοδομημένος ἀπὸ φαρφουρένια τοῦβλα·) ἐν τούτῳ, λέγω, τῷ πύργῳ γεγραμμένα εἰσὶ τὰ λόγια ταῦτα. « Διὰ τοῦ θείου Θωμᾶ ἡ οὐράνιος πίστις ἐξαπέπτη, καὶ εἰς Σινῶν (πόλιν δηλ. ἢ ἐπαρχίαν) παρεγένετο.

[1] Βασιλέα ὀνομάζουσι τοῦτον καὶ ὁ χειρόγραφος καὶ ὁ τετυπωμένος Συναξαριστής. Ἐπειδὴ δὲ παρακάτω λέγεται, ὅτι ὁ ἀπόστολος ὑπῆγε πρὸς Γουνδιαφόρον τὸν τῶν Ἰνδῶν βασιλέα, διὰ τοῦτο ἕπεται ὅτι ὁ τῆς ἐν Ἰνδίᾳ Ἀνδραπόλεως κρατῶν δὲν ἦτον βασιλεύς, ἀλλὰ μόνον ἐξουσιαστής, ἢ τοπάρχης, ἢ ἡγεμών, ἢ τοιοῦτον ἄλλο.

ποίαν ἔχει ἡ εὐχή σου καὶ εὐλογία εἰς τὴν ἐδικήν μου θυγατέρα, ἥτις ὑπανδρεύθη σήμερον. Ὅθεν περιχαρῶς τὸν λόγον δεξάμενος ὁ ἀπόστολος, ὑπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιον τῶν νεονύμφων, καὶ στηρίξας τοὺς νέους εἰς σωφροσύνην καὶ καταπείσας αὐτοὺς νὰ φυλάξωσι παρθενίαν, τοὺς ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἀνεχώρησε.

Μετ' ὀλίγην δὲ ὥραν βλέπει ὁ νυμφίος ἕνα ἄνθρωπον ὁμοιάζοντα μὲ τὸν Ἀπόστολον, ὅστις συνωμίλει μὲ τὴν νύμφην· νομίσας δὲ ὅτι εἶναι ὁ Θωμᾶς, εἶπεν εἰς αὐτόν· Δὲν ἐξῆλθες σὺ ἔξω πρότερον ἀπὸ ὅλους; καὶ πῶς τώρα πάλιν αἰφνιδίως ἦλθες; ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι. Τότε ὁ φαινόμενος ἀπεκρίθη· Ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ Θωμᾶς, ἀλλ' εἶμαι ἀδελφὸς τοῦ Θωμᾶ κατὰ χάριν. Καὶ ὅποιος ἀκολουθήσῃ εἰς ἐμὲ τὸν Κύριον καὶ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, αὐτὸς εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν θὰ γίνῃ ὄχι μόνον ἀδελφὸς ἐδικός μου, ἀλλὰ καὶ συγκληρονόμος τῆς βασιλείας μου. Ταῦτα εἰπών, ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τὸ μέσον αὐτῶν. Οἱ δὲ νεόνυμφοι ἐγκολπωθέντες τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὡς μαργαρίτην, ἐπρόσφερον εἰς τὸν φανέντα ὁλονύκτους δεήσεις. Τῷ δὲ πρωῒ ὑπῆγεν ὁ πατὴρ καὶ πενθερὸς εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ βλέπων τοὺς νεονύμφους ὅτι ἐκάθηντο ἀντικρὺ ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, ἐταράχθη, καὶ ἠρώτα αὐτούς, διὰ ποίαν αἰτίαν κάθηνται οὕτω χωριστά· οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς εὐχόμεθα, ὅτι αὐτὸς ὁ χωρισμὸς νὰ φυλαχθῇ ἕως τέλους ἀναμέσον μας, ἵνα κατὰ τὸν καιρὸν τῶν στεφάνων, μένωμεν ἀχώριστοι εἰς τὸν οὐράνιον καὶ αἰώνιον νυμφῶνα, κατὰ τὴν ἀψευδῆ ὑπόσχεσιν, ἣν μᾶς ἔδωκεν ὁ φανεὶς εἰς ἡμᾶς ἐν ὁμοιώματι ξένου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ καὶ πενθερὸς ἐταράχθη περισσότερον, καὶ ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ πολλὰς δωρεὰς καὶ χαρίσματα, ἀνίσως εὑρεθῇ ὁ πλάνος ἐκεῖνος, ὅστις τοὺς ἠπάτησε μὲ τὰ τοιαῦτα λόγια, καὶ ἂν παρασταθῇ ἔμπροσθέν του.

Ἔστειλαν λοιπὸν ζητοῦντες τὸν φανέντα· ἀλλ' ἐξέλιπον, κατὰ τὸ ψαλμικόν, ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσεις ματαίας· διότι ὁ φανεὶς εἰς τοὺς νεονύμφους ὁρατῶς μὲν οὐχ εὑρίσκετο, ἀοράτως δὲ φαινόμενος εἰς τοὺς νέους μαθητάς του, ἐστήριζεν αὐτούς. [1] Ὁ δὲ ἀπόστολος εἰς ἐκείνους μέν, ὅσοι μὲ κακὸν σκοπὸν ἐζήτουν αὐτόν, δὲν εὑρίσκετο, ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ εἰς τοὺς ζητοῦντας αὐτὸν θεοφιλῶς καὶ μὲ καλὸν σκοπόν, ἤτοι εἰς τοὺς νέους τοῦ Χριστοῦ μαθητάς, ἐφαίνετο ἀοράτως καὶ τοὺς ἐστήριζεν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ νεόνυμφοι παρεκάλουν τὸν Κύριον, ἵνα καταπραΰνῃ μὲν τοῦ πατρὸς καὶ πενθεροῦ αὐτῶν τὴν ὀργήν, ἀξιώσῃ δὲ αὐτὸν νὰ μάθῃ καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως· τούτου χάριν ὑπήκουσεν αὐτῶν ὁ Θεός, καὶ οἰκονόμησε νὰ γένῃ καὶ ἐκεῖνος χριστιανός. Ἐδιδάχθη δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἰδίους νέους τὴν εὐσέβειαν, καὶ εἰς τὸν Χριστὸν ὁλοψύχως ἐπίστευσεν. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀκούσαντες οἱ δόκιμοι οὗτοι μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ὁ Θωμᾶς διατρίβει εἰς τὰς Ἰνδίας, ὑπῆγον εἰς αὐτὸν μὲ σπουδὴν καὶ ἐτελειώθησαν μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἔγειναν κήρυκες καὶ αὐτοὶ εἰς ἄλλους τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας Γουνδιαφόρον καλούμενον, ὅστις ἠρώτησεν αὐτόν, ποῖα μὲν τεχνητὰ πράγματα ἠξεύρει νὰ κατασκευάζῃ ἀπὸ τὰ ξύλα, ποῖα δέ, ἀπὸ τὰς πέτρας. Ὁ δὲ ἀπόστολος ἀπεκρίθη, ὅτι ἀπὸ μὲν τὰ ξύλα εἶναι ἐμπειρότατος νὰ κατασκευάζῃ ἄροτρα, κωπία, καὶ ζυγοὺς τῶν βοδίων, ἀπὸ δὲ τὰς πέτρας ἠξεύρει νὰ κάμνῃ κολόνας, ναοὺς καὶ βασιλικὰ παλάτια. Τότε τῷ λέγει ὁ βασιλεύς· ἆρά γε δύνασαι νὰ μοῦ κατασκευάσῃς ἓν παλάτιον εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ; ὁ δὲ ἀπόστολος ὡμολόγησεν, ὅτι δύναται.

Τότε ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀπόστολον χρυσίον, διὰ νὰ συνάξῃ τὰς ἐπιτηδείας ὕλας, ὅσαι χρησιμεύουν εἰς τὴν τοῦ παλατίου οἰκοδομήν. Δεικνύων δὲ καὶ τὸν τόπον παρεκάλει τὸν ἀπόστολον νὰ βάλῃ τότε παρευθὺς τὰ τοῦ παλατίου θεμέλια. Ἀλλ' ὁ ἀπόστολος, δὲν εἶναι, ἀπεκρίθη, τοῦ παρόντος μηνὸς νὰ κτίζωμεν παλάτιον· ἀλλὰ μᾶλλον τοῦ ἐρχομένου, τοῦ κατὰ Μακεδόνας ὀνομαζομένου Ὑπερβερεταίου·

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἀσαφῶς μὲν γράφεται ἡ περίοδος αὕτη εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν, διότι δὲ διασαφεῖ, ποῖος ἐφαίνετο ἀοράτως εἰς τοὺς νεονύμφους καὶ τοὺς ἐστήριζεν, ὁ Θωμᾶς, ἢ ὁ Κύριος. Εἰς δὲ τὸν χειρόγραφον γράφεται, ὅτι ὁ Θωμᾶς ἦτον ὁ ἀοράτως φαινόμενος καὶ στηρίζων αὐτούς. Ἐπειδὴ δὲ παρακάτω λέγει, ὅτι ὑπῆγον αὐτοὶ καὶ εὗρον τὸν Θωμᾶν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, διὰ τοῦτο μετέφρασα ἐδῶ, ὅτι ὁ ἀοράτως φαινόμενος ἦτον ὁ Δεσπότης Χριστός. ὁ καὶ πρότερον φανεὶς εἰς αὐτοὺς καὶ ὑποσχεθεὶς τὰς ἀνωτέρω ὑποσχέσεις, διότι οὕτω εἶναι προσφυέστερον νὰ νοηθῇ ὅσον εἰς τὸ ὕφος καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ νοήματος. Πλὴν καὶ ὁ Θωμᾶς ἦτον ἀοράτως εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, καὶ δὲν τὸν ἔβλεπον, ὡς γράφεται ἐν τῷ πλατυτέρῳ βίῳ αὐτοῦ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.

ἤτοι τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Νομίζω δὲ ὅτι οὕτως εἶπεν ὁ ἀπόστολος, διὰ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἥτις ἔχει νὰ ἀνταποδοθῇ εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐκεῖνον μέλλοντα αἰῶνα. Λαβὼν δὲ καὶ κανόνα· ἤγουν πῆχυν, καὶ σχεδιάσας τεχνικῶς τὴν θέσιν τοῦ μέλλοντος οἰκοδομηθῆναι παλατίου, ἔπεισε τὸν βασιλέα εἰς τὸ νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀληθεύει ὁ ἀπόστολος εἰς ὅλα ὅσα εἶπε καὶ ἔκαμε, καὶ πρὸς τούτοις εἰς τὸ νὰ ὑπερεπαινῇ τὴν τέχνην καὶ ἐπιδεξιότητα τοῦ Ἀποστόλου.

Ἔλαβε λοιπὸν ὁ ἀπόστολος τὰ ἀρκετὰ ἔξοδα διὰ τὸ Παλάτιον καὶ ἀνεχώρησε, διαμοιράσας δὲ κρυφίως εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν ὅλα τὰ χρήματα, κατεσκεύασεν εἰς τὸν βασιλέα ἓν ἀχειροποίητον παλάτιον ἐν τῇ τῶν πρωτοτόκων αὐλῇ· ἤτοι ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε καιρὸς ἀρκετὸς, ἐμήνυσεν ὁ ἀπόστολος εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι χρειάζεται ἀκόμη καὶ ἄλλα ἔξοδα, διὰ νὰ κατασκευάσῃ μεγαλοπρεπῶς τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἡ ὁποία μόνη ἔμεινεν ἀτελείωτος. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι τὸ μήνυμα τοῦτο ἦτον ἀληθινὸν κατὰ τὸν ἐδικόν του σκοπὸν, μὲ πολλὴν χαρὰν ἔστειλε καὶ ἄλλο πολὺ χρυσίον εἰς τὸν ἀπόστολον, γράψας καὶ ταῦτα εἰς αὐτόν. Τεχνικωτάτην καὶ ὡραιοτάτην κατασκεύασον τὸ ὀγλιγωρότερον τὴν στέγην τοῦ παλατίου, ἵνα ὅταν ἰδῶ τὴν τεχνικήν σου οἰκοδομὴν μὲ τὰ ἰδιά μου ὄμματα, ἐγκωμιάσω μὲ ἐπαινετικοὺς λόγους σὲ τὸν πολλὰ πλεονεκτήματα καὶ ἐπιδεξιότητας ἔχοντα. Ὁ δὲ ἀπόστολος λαβὼν τὸ χρυσίον, ἐσήκωσεν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς του, καὶ, εὐχαριστῶ σοι, φιλάνθρωπε Κύριε, ἔλεγεν, ὅτι μὲ ποικίλους καὶ διαφόρους τρόπους ἠξεύρεις νὰ οἰκονομῇς τὴν σωτηρίαν παντὸς ἀνθρώπου. Ὅθεν διεμοίρασε πάλιν τὸ χρυσίον εἰς τοὺς πτωχοὺς ὡς τὸ πρότερον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε μερικὸς καιρὸς, ἔτυχε νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν βασιλέα τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου διέτριβεν ὁ ἀπόστολος. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ἀγαπῶν νὰ μάθῃ διὰ τὸ κάλλος καὶ τὴν ὡραιότητα τοῦ παλατίου του, ἤκουσε δὲ παρ' αὐτῶν, ὅτι, μὴ προσμένεις, ὦ βασιλεῦ, τελείως ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον οἰκοδομὰς κτισμάτων καὶ παλατίων, διότι αὐτὸς διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλον τὸ χρυσίον ὅσον τοῦ ἔδωκες. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ κηρύττει εἰς ἐκείνους ὅσοι τρέχουσι πρὸς αὐτὸν ἕνα Θεὸν ἄγνωστον παντελῶς, καὶ θαυματουργεῖ ἐξαίσιά τινα πράγματα, χωρὶς νὰ τρώγῃ παντάπασι. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη εὐθὺς ἀπὸ μεγάλον θυμὸν, καὶ φέρων τὸν ἀπόστολον ἔμπροσθέν του, ἠρώτα αὐτὸν, ἂν τὸ παλάτιον ἔκτισεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος κόψας τὸν λόγον, ἀπεκρίθη, Τὸ παλάτιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔμαθον νὰ κτίζω ἀπὸ τὸν ἀληθινὸν ἀρχιτέκτονα Χριστὸν, ὦ βασιλεῦ, ἐκτίσθη πολλὰ ὡραῖον ἀπὸ ἐμέ. Ὁ βασιλεὺς εἶπε. Ταύτην τὴν ὥραν ἂς ὑπάγωμεν νὰ τὸ ἴδωμεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος, μοὶ φαίνεται, ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν χρειάζεσαι κατὰ τὸ παρὸν τὸ κατασκευασθὲν παλάτιον· ἀλλ' ὅταν ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, τότε θέλεις εὑρεῖ αὐτὸ χρήσιμον καὶ ἁρμόδιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας ὅτι τὸν περιγελᾷ, ἐξέβαλεν ὡς θηρίον βροντῶσαν φωνὴν καὶ εἶπεν, Οὗτος ὁ ἀπατεὼν προστάζω νὰ σφαλισθῇ μέσα εἰς σκοτεινότατον λάκκον, ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον, ὅστις αὐτὸν ἐδῶ ἔφερεν.

Ἐνῷ δὲ ἦτον ὁ Ἀπόστολος φυλακισμένος μὲ τὰ δεσμὰ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως μίαν νύκτα κυριευθὺς ἀπὸ βαρυτάτην λύπην, ἡ ὁποία ἐφοβέριζε νὰ τοῦ προξενήσῃ θάνατον, ἐπροσκάλεσε τὸν ἀδελφόν του βασιλέα, καὶ λέγει αὐτῷ. Ἐγὼ πολλὰ λυπηθεὶς διὰ τὴν συμβᾶσαν εἰς σὲ ζημίαν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν δόλιον, διὰ τοῦτο τώρα ἐκβαίνω ἀπὸ ταύτην τὴν ζωήν. Καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἀποπνιγεὶς, ἔγεινεν ἄφωνος. Τότε ὁ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λαβὼν Ἄγγελος διήρχετο τὰς σκηνὰς τῶν δικαίων. Ὅθεν ἔδειξεν εἰς τὴν ψυχὴν τὴν ὡραιότητα τῶν σκηνῶν ἐκείνων, ἠρώτα δὲ αὐτὴν, εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς σκηνὰς ἐκείνας ἀγαπᾷ διὰ νὰ κατοικήσῃ. Βλέπουσα δὲ ἡ ἐκείνου ψυχὴ μίαν ἐξαίρετον σκηνὴν, ἐδείκνυεν αὐτὴν εἰς τὸν ἄγγελον καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ὁ δὲ Ἄγγελος εἶπεν· Εἰς αὐτὴν δὲν ἠμπορεῖς νὰ κατοικήσῃς, ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν ὁποίαν ὁ ξένος Θωμᾶς ἔκτισε δι' αὐτόν. Ἡ δὲ ψυχὴ, παρακαλῶ σε, ἀπεκρίθη, ἄφες με νὰ ὑπάγω ὀπίσω εἰς τὸν ἀδελφόν μου, ἵνα ἀγοράσω αὐτὴν ἀπὸ ἐκεῖνον μὲ ὀλίγην τιμήν. Καὶ οὕτω νὰ ἐπαναστρέψω πάλιν ἐδῶ.

Τότε ἐπιστρέψας ὁ ἄγγελος τὴν ψυχὴν, ἀποδίδει αὐτὴν εἰς τὸ νεκρὸν σῶμά της. Ὅθεν ὁ ἀποθανὼν, ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὡς ἀπὸ κἄποιαν μέθην καὶ ἔκστασιν, ἐζήτει τὸν ἀδελφόν του. Ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἦλθεν, εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἀδελφὲ, ἀδιστάκτως εἶμαι πληροφορημένος, ὅτι ἐπρόκρινες νὰ δώσῃς τὴν μισὴν βασιλείαν σου, μόνον νὰ μὲ ἰδῇς ζωντανὸν, τώρα δὲ ὀλίγην

χάριν ζητῶ ἀπὸ σὲ τὴν ὁποίαν, παρακαλῶ, νὰ μὴ μὲ ὑστερήσῃς. Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, Δὲν θέλω λείψει ἀπὸ τὸ νὰ χαρίσω προθύμως εἰς σὲ τὸν φίλτατόν μου ἀδελφὸν ὅ,τι δύναμαι. Τότε χωρὶς συστολὴν ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφὸν τὸ ζητούμενον, λέγων αὐτῷ, Δός μοι τὸ παλάτιον, τὸ ὁποῖον ἔχεις εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ λάβε ὅσα θέλεις χρήματα διὰ τὴν τιμήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς γενόμενος εἰς τοῦτο ὡς ἂν ἄφωνος, ἐγὼ, ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἔχω παλάτιον εἰς τοὺς οὐρανούς; πόθεν; καὶ ἀπὸ ποίαν μου καλωσύνην; ὁ δὲ ἀφελφὸς, Ναὶ, λέγει, ἔχεις παλάτιον ἐκεῖ, ἂν καὶ σὺ δὲν τὸ ἠξεύρῃς, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος ξένος, τοῦ ὁποίου παλατίου τὴν ὡραιότητα ἐγὼ ἐθεώρησα τώρα, ὁπότε ἡρπάγην ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου.

Τότε ἐνόησεν ὁ βασιλεὺς τὸ λεγόμενον. Ὅθεν μὲ τοιαῦτα λόγια ἠπάτησε τὸν ἀδελφόν του καὶ ἠρνήθη τὸ ζήτημα, λέγων, Ἀνίσως τὸ ζήτημά σου, ἀδελφέ μου, εὑρίσκετο ὑποκάτω εἰς τὴν βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν μου, ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ φυλάξω τοὺς ὅρκους μου καὶ νὰ σοὶ τὸ δώσω· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εὑρίσκεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λοιπὸν σὺ μόνος κρῖνον περὶ τοῦ πράγματος. Πλὴν ὁ τέκτων τῶν τοιούτων παλατίων ἐδῶ εὑρίσκεται, καὶ λοιπὸν ἔπαρε τοῦτον, καὶ θέλει κατασκευάσει καὶ διὰ σὲ παλάτιον ἄλλο, λαμπρότερον ἐκείνου ὅπερ εἶδες. Τοῦτο εἰπὼν, εὐθὺς ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν ἔμπορον Ἀβάνην, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἐζήτει συγγνώμην διὰ τὸ σφάλμα τὸ ὁποῖον ἔκαμε καὶ τὸν ἐφυλάκωσεν. Ὁ δὲ ἀπόστολος εὐχαρίστησε διὰ τοῦτο τὸν Θεόν. Ὅθεν διδάξας μὲ τοὺς λόγους τῆς χάριτος, ὁμοῦ καὶ τοὺς δύω ἀδελφοὺς, καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅσοι ἦλθον εἰς αὐτὸν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τὸν ἀρραβῶνα τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, δηλαδὴ τὸ θεῖον καὶ ἅγιον Βάπτισμα. Καὶ οὕτως ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς ἄλλας πόλεις, κηρύττων καὶ δοξάζων τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱὸν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. (Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον ὀλίγον πλατύτερον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται αἱ ἐν Ἰνδίᾳ πράξεις· ἤτοι ὁ ἑλληνικὸς βίος τοῦ Θωμᾶ. Οὗ ἡ ἀρχὴ « Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦσαν. » Ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἀποστόλου τούτου Θωμᾶ κατάθεσις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΕΡΩΤΗΙΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἐρωτηΐδα πυρπολοῦσι παρθένον,
» Ἔρωτι Χριστοῦ τὴν προπυρπολουμένην.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΜΑΚΑΡΙΟΣ, ὁ ἐκ Κίου μὲν τῆς Βιθυνίας καταγόμενος, ἐν Προύσῃ δὲ μαρτυρήσας, λιθοβοληθεὶς πρότερον, ὕστερον ξίφει τελειοῦται κατὰ τὸ ἔτος αφϙ' (1590).*[1]

† » Μακάριος πρὶν, ὢν κατὰ κλῆσιν μάκαρ,
» Νῦν κατὰ πεῖραν ἀνεδείχθης ἐκ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΕΡΓΙΟΥ καὶ ΒΑΚΧΟΥ.

» Χαλκᾶ σὰ νεῦρα Βάκχε πρὸς νεύρων βίαν,
» Καὶ πρὸς ξίφος, Σέργιε, πῦρ σὴ καρδία.
» Σέργιον ἑβδομάτῃ ξίφος ἔκτανε, νεῦρα δὲ Βάκχον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϙϛ' (296) ἐκ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης καταγόμενοι καὶ οἱ δύω. Καὶ ὁ μὲν Σέργιος ἦτον Πριμικήριος τῆς σχολῆς τῶν Κιντηλίων, ὁ δὲ Βάκχος ἦτον Σεκουνδικήριος.[2] Ἐπειδὴ δὲ διεβλήθησαν εἰς τὸν βασιλέα ὡς χριστιανοὶ, διὰ τοῦτο ἐφέρθησαν εἰς τὸ βασιλικὸν βῆμα καὶ ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰ σημεῖα ἅπερ ἐφόρουν τῆς ἀξίας των, ἔπειτα φορέσαντες διὰ καταισχύνην γυναικεῖα φορέματα καὶ σιδηρᾶς ἁλυσίδας λαβόντες εἰς τὸν λαιμὸν, πομπεύονται μὲ τοιοῦτον σχῆμα διὰ μέσου ὅλης τῆς ἀγορᾶς. Μετὰ ταῦτα παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ καταπλήξαντες αὐτὸν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων τους, πέμπονται ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν πόλιν Εὐφρατησίων πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Ἀνατολῆς Ἀντίοχον, διὰ νὰ τοὺς βασανίσῃ ἐκεῖνος, ὡς πλέον ἄσπλαγχνος καὶ ὠμός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη Νικήτα Πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ, διότι αὕτη μετὰ τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ γράφεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον. Τούτου τὴν ἀκολουθίαν συνέγραψεν ὁ Συρίγου Μελέτιος.

[2] Πριμικήριος καὶ σεκουνδικήριος, βαθμοὶ στρατιωτικοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου, αἱ δὲ λέξεις λατινικαί. Σ. Ε.

εἰς ἐκεῖνον παρασταθέντες οἱ ἅγιοι δὲν ἐνικήθησαν οὔτε ἀπὸ τὰς κολακείας, οὔτε ἀπὸ τοὺς φοβερισμοὺς τοῦ τυράννου, διὰ τοῦτο ὁ μὲν Σέργιος παραδίδεται εἰς ἀσφαλῆ φυλακὴν, ὁ δὲ μακάριος Βάκχος δέρεται ἄσπλαγχνα μὲ ὠμὰ νεῦρα. Καὶ ἐπειδὴ ἐδάρη εἰς ὥραν πολλὴν, ἐν μέσῳ τῶν βασάνων παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ἔπειτα ἐκβάλλεται ὁ Σέργιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ μὲ διαφόρους βασάνους βασανίζεται. Καρφόνεται δηλαδὴ εἰς τοὺς πόδας μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα καὶ μὲ αὐτὰ ἀναγκάζεται νὰ τρέχῃ· ἔπειτα βάλλεται πάλιν εἰς φυλακὴν, καὶ πάλιν μὲ τὰ αὐτὰ σιδηρᾶ ὑποδήματα καρφωθεὶς, ἀναγκάζεται νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἦλθε, καὶ τελευταῖον τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται. Καὶ οὕτω λαμβάνουν καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἀπεθησαυρίσθησαν ἐντίμως ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ ἀπεκεφαλίσθη ὁ μάρτυς Σέργιος. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἐκτίσθη καὶ ναὸς εἰς ὄνομα αὐτῶν ἀπό τινας ἐπισκόπους. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ *πρεσβυτέρου καὶ* ΚΑΙΣΑΡΙΟΥ *διακόνου.*

» Σάκκῳ δοθεῖσι καὶ βυθῷ Θεὸς Λόγος,
» Διττοῖς ἀθληταῖς σάκκον εἰς χαρὰν στρέφει.

Ὅτε ὁ Κλαύδιος Καῖσαρ ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν ἔτει σξη΄ (268), καὶ ἐθανάτωσε τὴν ἰδίαν του μητέρα, διότι ἦτο χριστιανὴ, ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον κἀμμία εὐσπλαγχνία καὶ ἔλεος δὲν ἐγίνετο πλέον εἰς τοὺς χριστιανούς. Τότε δὲ καὶ ὁ μακάριος οὗτος Καισάριος ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν εἰς τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ταρακηνὴν, καὶ βλέπων τὰς μυσαρὰς θυσίας τῶν Ἑλλήνων, ἔπτυσεν ἐπάνω εἰς αὐτὰς καὶ τὰς κατεπάτησεν. Ὅθεν πιασθεὶς ἐβάλθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέρασεν εἰς αὐτὴν τρεῖς ἡμέρας νηστικὸς, παρεδόθη εἰς τὸν ἀνθύπατον. Δεθεὶς λοιπὸν ὀπίσω τὰς χεῖρας ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἐσύρετο ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ἔμπροσθεν τῆς ἁμάξης τοῦ ἄρχοντος· ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, προσηυχήθη ὁ ἅγιος καὶ εὐθὺς ἔπεσεν ὁ ναὸς ἀπὸ τὰ θεμέλια, καὶ κατεπλάκωσε μέσα τὸν ἀρχιερέα τῶν εἰδώλων καὶ ἄλλους πολλούς. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων Λεόντιος ὁ ὑπατικὸς, ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ, ἐβαπτίσθη φανερὰ ἔμπροσθεν εἰς ὅλους. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν Ἰουλιανὸς, μετέδωκεν εἰς αὐτὸν τὰ ἄχραντα μυστήρια, καὶ παρευθὺς παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καθὼς τοῦτο ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν ἅγιον· ἤγουν τὸ νὰ ἀποθάνῃ.

Βλέπων δὲ τὸν σύντομον θάνατον τοῦ Λεοντίου Λοξώριος ὁ ἄρχων, ἐπίασε τὸν πρεσβύτερον Ἰουλιανὸν καὶ Καισάριον τὸν διάκονον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐμβληθῶσιν ἐντὸς δύο σάκκων τριχίνων καὶ νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον πρὸς αὐτόν, Ἡμεῖς μὲν, ὦ Λοξώριε, ῥιπτόμεθα εἰς τὴν θάλασσαν, σὺ δὲ θέλεις δαγκασθῇ ἀπὸ ὀφίδιον, καὶ μὲ κακὸν καὶ ὀδυνηρὸν θάνατον ἔχεις νὰ ἀποῤῥίψῃς τὴν ψυχήν σου. Τὸ ὁποῖον καὶ πραγματικῶς ἔγεινε, διότι μετὰ δύω ἡμέρας τοῦ πνιγμοῦ τῶν ἁγίων περιεπάτει ὁ Λοξώριος εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν αὐτὸν εἷς μέγας καὶ φοβερὸς ὄφις, περιεπλέχθη εἰς τοὺς πόδας του, καὶ ἀφ' οὗ ἐκτύπησε δυνατὰ μὲ τὴν οὐρὰν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Λοξωρίου, ἀφῆκεν αὐτὸν ἄπνουν καὶ σχεδὸν ὅλον νεκρόν. Εἷς δὲ ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν, Εὐσέβιος ὀνόματι, καὶ ἄλλος τις, Φίληξ ὀνομαζόμενος, ἀπὸ μίαν θεϊκὴν ὀπτασίαν ἐστάλησαν κάτω εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἔλαβον τὰ σώματα τῶν ἁγίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἐκβράσει ἔξω ἡ θάλασσα κατὰ θείαν πρόνοιαν. Τούτους δὲ διαπερῶντας καὶ βαστάζοντας τὰ ἅγια λείψανα βλέπων ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Λοξώριος, πρισμένος ἀπὸ τὸ φαρμάκιον τοῦ ὀφιδίου, καὶ ξένον θέαμα εἰς τοὺς ὁρῶντας εὑρισκόμενος, ἀνεστέναξε καὶ ἐλεεινολόγησεν ἑαυτόν. Μετὰ δὲ ὀλίγον ἀπέῤῥιψεν ὁ ἄθλιος τὴν ψυχήν του. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐνεταφιάσθησαν πλησίον εἰς τὴν πόλιν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω βαπτισθέντος Λεοντίου τοῦ ὑπατικοῦ, ἐπίασε τὸν ῥηθέντα Εὐσέβιον τὸν ἱερέα καὶ τὸν Φίληκα, καὶ κόψας τὰς αὐτῶν κεφαλὰς, ἔῤῥιψεν αὐτὰς εἰς τὸν ποταμόν. Τότε ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου Κούαρτος ὁ πρεσβύτερος, ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὸ κάστρον Καπούης τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, ὑπῆγε καὶ ἐπῆρε τὰ τούτων ἅγια

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὑρίσκεται ᾀσματικὴ ἀκολουθία ὁλόκληρος, τετυπωμένη εἰς φυλλάδα. Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή· «Μαξιμιανοῦ βασιλεύοντος» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

λείψανα καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς ἐπίσημον καὶ τίμιον τόπον.

—

Ὁ ἅγιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ ὑπατικὸς τῷ Χριστῷ πιστεύσας καὶ ἐπευξάμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Λιπὼν ὁ Λεόντιος ἀρχὴν τὴν κάτω,
» Εἰρηνικῶς ἐφεῦρε τιμὴν τὴν ἄνω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΣΕΒΙΟΣ πρεσβύτερος καὶ ΦΙΛΗΞ ξίφει τελειοῦνται.

» Εὐσέβιος Φίληξ τε μαρτύρων χάριν,
» Διὰ ξίφους εὕραντο μαρτύρων χάριν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ.

» Κτείνουσι πολλὰ πολυχρόνιον ξίφη,
» Πρὸς τὰ ξίφη δὲ λήψεται καὶ τὰ στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἐπιλεγομένην Γαμφανίτου, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Βαρδάνιος, γεωργὸς ὢν κατὰ τὴν τέχνην. Παιδιόθεν δὲ παρεδόθη ἀπὸ τὸν πατέρα του διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Τόσην δὲ πολλὴν σύνεσιν καὶ φρόνησιν καὶ ἐγκράτειαν εἶχεν ὁ ἀοίδιμος, ἔτι παιδίον ὤν, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ χάριν παρὰ Θεοῦ, διότι, ἐπειδὴ τὸ νερὸν ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἐπροξένει εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας του κόπον, διὰ τοῦτο προσηυχήθη οὗτος πρὸς τὸν Θεόν, καί, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέβλυσε παραδόξως πηγὴ ὕδατος πλησίον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικῆς ἡλικίας, ἡνώθη μὲ ἐργάτας ἀνθρώπους, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐργαζόμενος δὲ μὲ αὐτοὺς τὰς ἀμπέλους, εἰς δύω ἡμέρας, ἢ τρεῖς, ἔτρωγε μίαν φοράν, ὁ δὲ κύριος τῶν ἀμπελώνων, βλέπων αὐτόν, καὶ θαυμάσας τὸν τοῦ Θεοῦ ἐργάτην, ἐντράπη τὴν ἀρετήν του. Ὅθεν δοὺς εἰς αὐτὸν ποσότητα χρημάτων, τὸν ἀπέστειλε λέγων, ὕπαγε εἰς τὴν πατρίδα σου, ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ προσεύχου ὑπὲρ ἐμοῦ. Διὰ δὲ τὴν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ἣν εἶχεν εἰς αὐτόν, ἐκράτησε τὸ δικέλλιόν του, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε πολλὰ θαύματα.

Λαβὼν δὲ τὰ χρήματα ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἔκτισε μὲ αὐτὰ μίαν ἐκκλησίαν, καὶ εἰς αὐτὴν εὑρίσκετο. Ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἐν Νικαίᾳ ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος, ἐν ἔτει τκε' (325), εὑρέθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν καὶ ἔγεινε πρόμαχος τῆς εὐσεβείας. Ἀναγνώστης δὲ ὢν πρότερον, ἔλαβεν ὕστερον καὶ τὸ τοῦ διακόνου καὶ πρεσβυτέρου ἀξίωμα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνος ἐτελεύτησεν, ἔλαβε πολλὴν ἄδειαν καὶ πλατυσμὸν ἡ τοῦ Ἀρείου αἵρεσις. Τότε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος κρατῶν στερεὰ τὴν εὐσεβῆ πίστιν, ἐσπούδαζε πάντοτε νὰ τὴν αὐξάνῃ καὶ νὰ τὴν στερεώνῃ· ὅθεν οἱ κακόδοξοι Ἀρειανοὶ βλέποντες αὐτόν, κατετήκοντο ἀπὸ φθόνον. Διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εὑρόντες αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ παριστάμενον εἰς τὸ ἅγιον θυσιαστήριον, ἐπήδησαν αἰφνιδίως, καὶ μὲ τὰ ξίφη κατέσφαξαν τὸν ἀοίδιμον, καὶ κατέκοψαν. Καὶ σμίξαντες τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ αἷμα μὲ τὸ μυστικὸν καὶ θεῖον αἷμα τοῦ Κυρίου, παρέπεμψαν αὐτὸν χωρὶς νὰ θέλουν, θυσίαν εἰς τὸν Θεόν.

—

* *Οἱ ὅσιοι ἐννενήκοντα ἐννέα Πατέρες, οἱ ἐν τῇ νήσῳ Κρήτῃ ἀσκήσαντες, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΠΕΛΑΓΙΑΣ τῆς ἀπὸ ἑταιρίδων.

» Αἴσχους πλυθεῖσα καὶ λιποῦσα τὸν σάλον,
» Πρὸς ὅρμον ἥκεις οὐρανοῦ, Πελαγία.
» Ὀγδοάτῃ ὑπάλυξε βίου πέλαγος Πελαγία.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιόχειαν, σχολάζουσα καὶ καταγινομένη εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰ θέατρα, καὶ πόρνη οὖσα δημοσίᾳ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει· ὅθεν ἐκ τῆς διαβολικῆς καὶ αἰσχρᾶς ἐργασίας ταύτης ἐσυνάθροιζε πλοῦτον ἄμετρον. Αὕτη λοιπὸν κατηχηθεῖσα μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Νόννον ἄνδρα ἅγιον,[2] καὶ θερμῶς μετανοήσασα διὰ τὰ πρότερα πονηρὰ ἔργα της, ἐβαπτίσθη. Εὐθὺς ἀποστρέφεται ὅλα τὰ ἐν κόσμῳ καλὰ καὶ τερπνά, ὡς ἂν σκύβαλα. Καὶ ἐνδυθεῖσα τρίχινα φορέματα, ἤτοι ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας τῆς αἰγός, καὶ εἰς σχῆμα ἀνδρὸς μετασχηματισθεῖσα, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, χωρὶς νὰ τὴν ἠξεύρῃ τίς. Ἐκεῖ δὲ ἡ ἀοίδιμος κλεισθεῖσα μέσα εἰς ἓν κελλίον, διήνυσε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της ἀσκη-

---

[1] Τὸν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Τούτου ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

τικῶς καὶ θεαρέστως. Καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη ἡ μακαρία. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΠΕΛΑΓΙΑΣ τῆς παρθένου.

» Κρημνῷ φυγοῦσα κρημνὸν αἰσχύνης μέγαν,
» Κρημνεῖς τὸν ἐχθρὸν εὐφυῶς, Πελαγία.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Νουμεριανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπδ' (284), πατρίδα ἔχουσα τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας, καὶ καταγομένη ἀπὸ ἔνδοξον γένος. Μαθὼν δὲ ὁ ἄρχων τῆς Ἀντιοχείας ὅτι ἦτο χριστιανή, ἔστειλε στρατιώτας διὰ νὰ τὴν πιάσουν· οἱ δὲ στρατιῶται ἀπελθόντες, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν της, διὰ νὰ ἁρπάσωσιν αὐτήν. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ ἁγία, ἐζήτησε νὰ τὴν προσμείνουν ὀλίγον· οἱ δὲ στρατιῶται ἐπείσθησαν· ὅθεν ἡ μακαρία σταθεῖσα κατὰ ἀνατολὰς εἰς τὸν τόπον, ὅπου προσηύχετο, ἐσήκωσε τὰς χεῖρας καὶ τα ὀμμάτιά της εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐπροσευχήθη πολλὴν ὥραν πρὸς τὸν Θεόν, δεομένη νὰ μὴ παραδοθῇ εἰς τοὺς στρατιώτας, ἀλλ' ἁγνὴ καὶ παρθένος νὰ ἀπέλθῃ εἰς αὐτόν. Ἔπειτα κρημνίσασα μόνη τὸν ἑαυτόν της, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. [2]

Ἡ ἁγία ΤΑΙΣΙΑ ἡ πρότερον πόρνη, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐκ τοῦ ῥύπου σμηχθεῖσα τῆς ἀσωτίας,
» Φαιδρὰ πρόσεισι τῷ Θεῷ Ταϊσία.

Αὕτη παιδιόθεν παρακινηθεῖσα ἀπὸ τὴν μητέρα της, ἔγεινεν ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου· διδαχθεῖσα δὲ ὕστερον ἀπὸ τὸν ὅσιον Παφνούτιον τὸν Σιδώνιον, καὶ πληροφορηθεῖσα βεβαίως, ὅτι εἶναι μετάνοια, καὶ δίδεται συγχώρησις ἁμαρτιῶν παρὰ Κυρίου, ἐμοίρασεν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχούς, τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἦτο τετρακόσιαι λίτραι χρυσίου. Ἔπειτα κλείσασα τὸν ἑαυτόν της μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐστέναζεν ἐκ βάθους καρδίας καὶ ἔλεγεν, « Ὁ πλάσας με, ἐλέησόν με ». Καὶ οὕτω μὲ τὸν λόγον αὐτόν, διήνυσε χρόνους τρεῖς· εἶτα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον της, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἐκεῖσε ἀββᾶ καὶ προεστῶτος, καὶ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας ἐτελειώθη ἐν Κυρίῳ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Ἀλφαίου.

» Τὸν σταυρὸν Ἰάκωβος αἴρων ἡδέως,
» Ὡς ἔστι, Σῶτερ, ἄξιός σου δεικνύει.
» Ἀμφ' ἐνάτην Ἰάκωβος ἐνὶ σταυρῷ τετάνυστο.

Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, καθὼς μαρτυροῦσιν οἱ δύω Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Μάρκος. Ἐστάθη δὲ ἀδελφὸς μὲν Ματθαίου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, υἱὸς δὲ τοῦ Ἀλφαίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ τοῦ Κυρίου ἀπόστο-

---

[1] Τὸν βίον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Γυναικείαν ἀρετήν. » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς πόρνης ταύτης Πελαγίας παρακινεῖ τοὺς ἁμαρτωλοὺς νὰ μὴ ἀπελπίζωνται. Οὕτω γὰρ λέγει, «Μηδεὶς τοίνυν, κἂν εἰς ἔσχατον κατενεχθῇ κακίας, ἀπογινωσκέτω τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολήν. Ῥᾴδιον γὰρ ἐξ αὐτῶν τῶν βαράθρων τῆς πονηρίας ἀνενεγκεῖν, καὶ ἀγγελικὸν ἐπιδείξασθαι βίον. Οὐκ ἠκούσατε, πῶς ἐκείνη ἡ πόρνη, ἡ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ λέγω πόλει (ἡ Πελαγία αὕτη δηλ.) πάντας ἀπέκρυψεν ἐν εὐλαβείᾳ; βουληθεῖσα γὰρ καὶ μεταβληθεῖσα, καὶ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἐπισπασαμένη, κατεφρόνησε τῶν παρόντων ἁπάντων. Καὶ ῥίψασα τοῦ διαβόλου τὰς μαγγανείας, πρὸς οὐρανὸν ἀνέδραμε· (λόγῳ εἰς τὸ μὴ προσηλῶσθαι, οὗ ἡ ἀρχή. Φέρε δὴ καὶ σήμερον τοῦ περί. »)

[2] Εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Πελαγίαν ἐγκώμιον θαυμαστὸν ἔπλεξεν ὁ ῥητορικώτατος τοῦ Χρυσοστόμου κάλαμος, κείμενον ἐν τῷ Ε', τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, ὅπου καὶ ἐγκωμιάζει αὐτήν, διὰ τὴν μεγάλην ἀνδρίαν ἣν ἔδειξε νὰ κρημνισθῇ μόνη καὶ νὰ θανατώσῃ τὸν ἑαυτόν της. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσοῦς ἅγιος, ὅτι ἀπατήσασα τοὺς στρατιώτας ἡ ἁγία, ἐζήτησεν ἄδειαν τάχα διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ φορέματά της. Καὶ ὅτι « θάνατος μαρτύρων, νίκη ἐστὶ μαρτύρων. Καὶ ὅτι δι' αὐτὸ μὲν οὖν τοῦτο μάλιστα τὸ κεῖσθαι ἐπὶ ἐδάφους, τιμιώτερον ἦν τὸ αἷμα τῆς παρθένου. Αἱ γὰρ διὰ Χριστὸν ὕβρεις πλεονασμὸν ἡμῖν παρέχουσι τιμῆς. » Καὶ ὅτι « ὁ Χριστὸς παρῆν τῷ σώματι τῆς παρθένου. Εἰ γὰρ δεσπόται τοὺς ἐπιεικεστέρους τῶν οἰκετῶν τελευτῶντας προπέμπουσι, καὶ οὐκ ἐπαισχύνονται, πολλῷ μᾶλλον ὁ Χριστὸς τὴν δι' αὐτὸν ἀφεῖσαν τὴν ψυχὴν καὶ τοσοῦτον ἀναδεξαμένην κίνδυνον, οὐκ ἂν ἐπῃσχύνθη τιμῆσαι τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; » καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ λέγει ἐκεῖ ὁ θεῖος πατήρ, χρυσίου παντὸς τιμιώτερα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀρτέμονος πρεσβυτέρου Λαοδικείας, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Πελαγίας τῆς ἀπὸ Ταρσοῦ, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου.

λος, ἐξελθὼν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου κατέστρεφε τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, ὑπὸ τοῦ θείου ζήλου πυρπολούμενος, τὰς νόσους ἰάτρευε, καὶ τὰ ἀκάθαρτα ἐδίωκε πνεύματα. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ πλήθη τῶν ἐθνικῶν ὠνόμαζον αὐτὸν σπέρμα θεῖον. Διαπεράσας λοιπὸν πολὺ μέρος τῆς οἰκουμένης, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύξας ὁ ἐραστὴς τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ πάθος ἐζήλωσε καὶ τὸν θάνατον, τελευταῖον ἐκαρφώθη εἰς τὸν Σταυρόν. Καὶ οὕτως εἰς τὸν ποθούμενον Χριστὸν παραδίδει τὸ πνεῦμά του. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ καὶ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ τῆς συμβίας αὐτοῦ.

» Σύσκηνον Ἀνδρόνικος Ἀθανασίαν
» Κόσμῳ τ' ἐν ἀσκήσει τε κἂν πόλῳ ἔχει.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος ἦτον ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν ἐν ἔτει φμ' (540), ἀργυροπράτης κατὰ τὴν τέχνην, εὐλαβὴς πολλὰ· γεμάτος ἀπὸ ἀγαθὰ ἔργα, καὶ πλούσιος ἀπὸ τὰ σωματικὰ ἀγαθά. Οὗτος ἐπῆρε μὲ γάμον γυναῖκα τὴν Ἀθανασίαν, ἥτις καὶ αὐτὴ ἦτο σεμνὴ καὶ θεοφιλής. Συμφωνήσας δὲ μὲ αὐτὴν εἰς καλὸν καὶ θεάρεστον πρᾶγμα, ἐμοίρασαν εἰς τρία τὸν πλοῦτόν των, καὶ τὸ μὲν ἓν μέρος ἔδιδαν ἀφθονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχούς, τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἔδιδον δάνειον, χωρὶς τόκον, εἰς τοὺς χρείαν ἔχοντας· τὸ δὲ τρίτον μέρος τὸ οἰκονόμουν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἀργυροπρατείου, διὰ νὰ ἐκβάζουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἐγέννησαν δὲ καὶ δύω παιδία, ἓν ἀρσενικὸν καὶ ἓν θηλυκόν. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα ἐγεννήθησαν, ὁ εἷς τὸν ἄλλον δὲν ἤγγισαν· ἀλλ' ἐπέρνων τὴν ζωήν των καὶ οἱ δύω μὲ σωφροσύνην καὶ μὲ προσευχάς, καὶ ἐκαταγίνοντο εἰς τὸ νὰ ἐλεοῦν τοὺς πτωχοὺς καὶ νὰ ἐπισκέπτωνται τοὺς ἀσθενεῖς. Ὕστερον δὲ ἀπὸ δώδεκα χρόνους τῆς αὐτῶν συνοικήσεως, ὅτε τὰ τέκνα των ἦσαν εἰς ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ χαροποιοῦν τοὺς γονεῖς των, τότε, λέγω, εἰς μίαν ἡμέραν ἀπέθανον ἐν ταυτῷ καὶ τὰ δύω. Ὁ μὲν λοιπὸν μακάριος Ἀνδρόνικος δὲν ἔδειξε κἀνὲν ἄνανδρον κίνημα διὰ τὸν θάνατον τῶν παιδίων του, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ἀοίδιμον ἐκείνην φωνὴν τοῦ Ἰὼβ ἐξεφώνησεν, « Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι· ἡ δὲ συμβία αὐτοῦ Ἀθανασία εἶχε λύπην ἀπαρηγόρητον· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐνεταφιάσθησαν τὰ παιδία εἰς τὸ Μαρτύριον· ἤτοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ, δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ ἐκβῇ ἀπὸ ἐκεῖ· ἀλλ' ἔλεγεν· Ἐδῶ θέλω συναποθάνῃ καὶ ἐγώ! Ἐδῶ θέλω ἐνταφιασθῇ καὶ ἐγὼ ὁμοῦ μὲ τὰ τέκνα μου! Καὶ τὸν μὲ Ἀνδρόνικον ἐπῆρεν ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον, διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, ἡ δὲ Ἀθανασία δὲν ὑπέφερε νὰ ἐξέλθῃ ἔξω ἀπὸ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ· ἀλλ' ἔμεινεν ἐκεῖ θρηνοῦσα καὶ κλαίουσα γοερῶς. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον, φαίνεται εἰς αὐτὴν ἔξυπνον οὖσαν ὁ μάρτυς εἰς σχῆμα μοναχοῦ καὶ τῇ λέγει. Τί ἔχεις, ὦ γύναι, καὶ κλαίεις; διατί δὲν ἀφίνεις τοὺς ἐδῶ εὑρισκομένους νὰ ἡσυχάσουν; ἡ δὲ ἀποκριθεῖσα, Μὴ βαρυνθῇς, αὐθέντα μου, εἶπε, κατ' ἐμοῦ τῆς δούλης σου, ὅτι πολὺν πόνον καὶ θλῖψιν ἔχω· ἐπειδὴ δύω μόνον τέκνα ἔχουσα, καὶ τὰ δύω τὰ ἔθαψα σήμερον. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη. Μὴ κλαῖε δι' αὐτά, διότι λέγω σοι, ὦ γύναι, ὅτι καθὼς ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου ζητεῖ τὸ φαγητὸν καὶ ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ δώσῃ τις εἰς τὸν ἑαυτόν του νὰ φάγῃ, τοιουτοτρόπως καὶ τὰ παιδία ζητοῦσι χρεωστικῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὰ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τὰ μέλλοντα ἀγαθά του· δικαιοκρίτα, λέγοντα, Κύριε, ἀντὶ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, ὧν μᾶς ὑστέρησες, μὴ ὑστερήσῃς ἡμᾶς καὶ τὰ ἐπουράνια ἀγαθά σου. Ταῦτα ἡ Ἀθανασία ἀκούσασα κατενύγη καὶ μετέβαλε τὴν λύπην της εἰς χαράν, λέγουσα· λοιπὸν ζῶσι τὰ τέκνα μου ἐν οὐρανοῖς, καὶ διατί ἐγὼ νὰ κλαίω; ὅθεν στραφεῖσα ἐζήτει τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον, ὅστις τῆς εἶπε ταῦτα. Τριγυρίσασα δὲ τὸν ναὸν ὅλον καὶ μὴ εὑροῦσα αὐτόν, ἠρώτησε τὸν θυρωρὸν λέγουσα· ποῦ εἶναι ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος ὅστις ἐμβῆκε τώρα ἐδῶ; ἀπεκρίθη ὁ θυρωρός· βλέπεις ὅτι ὅλαι αἱ θύραι εἶναι σφαλισμέναι, καὶ λέγεις ποῦ εἶναι ὁ μοναχός; ἐνόησε δὲ ὁ θυρωρός, ὅτι εἶδεν ὀπτασίαν. Ἡ δὲ Ἀθανασία φοβηθεῖσα, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν της καὶ ἐδιηγήθη εἰς τὸν ἄνδρα της ὅσα εἶδεν· ὅθεν ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ τὴν βάλῃ εἰς μοναστήριον.

Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δεξάμενος τὸν λόγον μετὰ χαρᾶς, (διότι καὶ αὐτὸς ἐπόθει τοῦτο) διεμοίρασε τὸ περισσότερον μέρος τῆς περιουσίας

---

[1] Εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· « Χθὲς καὶ πρώην ὁ μακαριώτατος τῶν ἀποστόλων Θωμᾶς ἐδεξιώσατο ἡμᾶς φιλοφρόνως. » (Σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδαίου καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ Ἰβήρων, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.

του εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἐξηγορασμένους· τὰ δὲ λοιπὰ ὑπάρχοντά του ἄφησεν εἰς τὸν πενθερόν του, παραγγείλας εἰς αὐτὸν νὰ κάμῃ νοσοκομεῖα καὶ ξενοδοχεῖα μοναχῶν. Λαβὼν λοιπὸν ὀλίγα ἔξοδα διὰ τὸν δρόμον, ἐξῆλθε τὴν νύκτα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, οἱ δύω μόνοι. Βλέπουσα δὲ ἡ Ἀθανασία ἀπὸ μακρὰν τὴν οἰκίαν της, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· « Κύριε καὶ Θεέ μου σὺ ὅστις εἶπας εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν· Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω, Σὺ καὶ τώρα ὁδήγησον ἡμᾶς εἰς τὸν φόβον σου. Διότι ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήσαμεν διὰ τὸ ὄνομά σου ἀνοικτὴν τὴν οἰκίαν μας καὶ ἐφύγομεν, λοιπὸν μὴ κλείσῃς εἰς ἡμᾶς τὴν θύραν τῆς βασιλείας σου. Κλαύσαντες δὲ καὶ οἱ δύω, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των.

Φθάσαντες δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπροσκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους. Καὶ ἐκεῖ ἀντάμωσαν πολλοὺς πατέρας ὁσίους. Φεύγοντες δὲ ἀπὸ ἐκεῖ, ὑπῆγον καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Αἴγυπτον (ἤτοι εἰς τὸ Μισῆρι) πρὸς τὸν ἐξάκουστον ἀββᾶν Δανιήλ. Καὶ ἐπειδὴ ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπόν των, καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς ὁδὸν σωτηρίας, διὰ τοῦτο ὁ ὅσιος τὴν μὲν Ἀθανασίαν ἀπέστειλεν εἰς τὸ γυναικεῖον μοναστήριον τῶν Ταβεννησιωτῶν, τὸν δὲ Ἀνδρόνικον ἐκράτησε πλησίον του καὶ τὸν ἔνδυσε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν· ὅθεν καὶ ἔμεινεν εἰς τὴν ὑποταγήν του δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ δώδεκα χρόνοι ἐπέρασαν, παρεκάλεσεν ὁ Ἀνδρόνικος τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ νὰ τῷ δώσῃ ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ καὶ δεύτερον τοὺς ἁγίους τόπους, ὁ δὲ Ἀββᾶς Δανιήλ, ποιήσας εὐχήν, ἀπέλυσεν αὐτόν. Περιπατῶν δὲ ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος εἰς τὸν δρόμον τοῦ Μισηρίου, ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς δένδρον, διὰ νὰ ἀναψύξῃ ὀλίγον ἀπὸ τὸ καῦμα· καὶ ἰδοὺ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἦλθεν ἐκεῖ καὶ ἡ γυνή του Ἀθανασία, ἥτις ἀπήρχετο καὶ αὐτὴ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα μὲ σχῆμα ἀνδρικὸν ὡς ἂν μοναχός, μετονομασθεῖσα Ἀθανάσιος. Καὶ ἀφ' οὗ ἐχαιρέτησεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ἡ μὲν Ἀθανασία ἐγνώρισε τὸν Ἀνδρόνικον, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος δὲν ἐγνώρισε τὴν Ἀθανασίαν, ἐπειδὴ καὶ ἐμαράνθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ τὴν πολλὴν ἄσκησιν καὶ ἐφαίνετο ὡς ἂν αἰθίοψ (ἀράπης).

Τότε λέγει ἡ Ἀθανασία πρὸς τὸν Ἀνδρόνικον· ποῦ ὑπάγεις, αὐθέντα μου ἀββᾶ; Ὁ Ἀνδρόνικος ἀπεκρίθη· εἰς τοὺς ἁγίους τόπους. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη· Ἐκεῖ θέλω νὰ ὑπάγω καὶ ἐγώ. Τῆς λέγει πάλιν ἐκεῖνος· Θέλεις νὰ περιπατῶμεν καὶ οἱ δύω ὁμοῦ; λέγει ἡ Ἀθανασία· Ναί, καθὼς ὁρίζεις· πλὴν νὰ περιπατήσωμεν εἰς τὸν δρόμον μὲ σιωπὴν ὡς ἂν νὰ μὴ εἶμαι ἐγὼ μετὰ σοῦ. Τότε καὶ ὁ Ἀνδρόνικος λέγει· Καθὼς ὁρίζεις, ἂς ὑπάγωμεν σιωπῶντες. Πάλιν ἡ Ἀθανασία τὸν ἐρωτᾷ· Δὲν εἶσαι μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Δανιήλ; ἀποκρίνεται ὁ Ἀνδρόνικος, ναί. Λέγει αὐτῷ ἐκείνη, δὲν ὀνομάζεσαι Ἀνδρόνικος; ἀπεκρίθη αὐτῇ, ναί. Ἡ Ἀθανασία εἶπεν· Αἱ εὐχαὶ τοῦ γέροντος εἴθε νὰ μᾶς συνοδεύσωσιν εἰς τὸν δρόμον μας. Λέγει ὁ Ἀνδρόνικος· Γένοιτο! Ἀμήν.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὑπῆγαν σιωπῶντες καὶ οἱ δύω εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, πάλιν σιωπῶντες ἐγύρισαν μαζὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Τότε ἡ Ἀθανασία ἠρώτησε τὸν Ἀνδρόνικον· Θέλεις νὰ μείνωμεν μαζὶ εἰς ἓν κελλίον; ἀπεκρίθη ὁ Ἀνδρόνικος· Ὡς ὁρίζεις, ἂς μείνωμεν, πλὴν θέλω πρῶτον νὰ ὑπάγω εἰς τὸν γέροντά μου καὶ νὰ ζητήσω τὴν ἄδειαν καὶ τὴν εὐχήν του. Ἐκείνη εἶπεν· Ὕπαγε καὶ σὲ προσμένω εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ὀκτωκαιδέκατον· καὶ ἐὰν ὑποφέρῃς νὰ μένῃς μετ' ἐμοῦ σιωπηλῶς, καθὼς ἐπεριπατήσαμεν καὶ ὑπήγαμεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἤλθομεν πάλιν ἐδῶ, καλῶς, ἐλθέ· ἂν δὲ δὲν ὑποφέρῃς νὰ σιωπᾷς, μὴ ἔλθῃς. Ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἀπελθὼν εἰς τὸν γέροντά του τὸν Ἀββᾶν Δανιήλ, τῷ ἐφανέρωσε τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ γέρων ἐγνώρισεν ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ Ἀνδρονίκου, ὅτι ἦτον εἰς μεγάλην προκοπὴν ἀρετῆς ὁ Ἀθανάσιος. Ὅθεν τῷ ἔδωκε τὴν ἄδειαν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὕπαγε, ἀγάπα τὴν σιωπὴν καὶ μεῖνον μὲ τὸν ἀδελφόν, ἐπειδὴ αὐτὸς εἶναι τῇ ἀληθείᾳ μοναχός, καθὼς πρέπει νὰ ἦναι ὁ μοναχός. Τότε ἐπιστρέψας ὁ Ἀνδρόνικος, ἔμεινεν ὁμοῦ μὲ τὴν Ἀθανασίαν δώδεκα χρόνους, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ σύζυγός του.

Πολλάκις δὲ ἤρχετο ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰς ἐπίσκεψιν αὐτῶν, καὶ συνομιλῶν, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς περὶ ὠφελείας ψυχῆς. Μίαν φορὰν δὲ ἔτυχε καὶ ὑπῆγε πάλιν ὁ Ἀββᾶς Δανιὴλ καὶ τοὺς ἀντάμωσε, καὶ ἀφ' οὗ ἐλάλησεν ἱκανῶς τὰ πρέποντα, τοὺς ἀπεχαιρέτησε, καὶ ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Τότε ἔτρεξεν ὀπίσω του ὁ ὅσιος Ἀνδρόνικος καὶ φθάσας αὐτὸν τοῦ εἶπεν·

Ὁ ἀββᾶς Ἀθανάσιος ἠσθένησε καὶ εἶναι διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ γέρων ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ εὗρε τὸν Ἀθανάσιον πάσχοντα ἀπὸ θέρμην, ὅστις βλέπων τὸν γέροντα ἤρχισε νὰ κλαίῃ. Ὁ δὲ γέρων τῷ λέγει, Ἀντὶ νὰ χαρῇς, διότι ὑπάγεις νὰ ἀπολαύσῃς τὸν Θεὸν σὺ κλαίεις; ὁ δὲ εἶπε· Δὲν κλαίω δι' ἐμὲ, ἀλλὰ διὰ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ὅθεν παρακαλῶ σε, ποίησον εὐχήν· καὶ ἀφ' οὗ μὲ θάψῃς, ἐξέτασον πλησίον εἰς τὴν κεφαλήν μου, καὶ θὰ εὕρῃς πινακίδιον γεγραμμένον, καὶ ἀναγνώσας αὐτὸ δός το καὶ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον.

Ἐποίησαν λοιπὸν εὐχὴν καὶ οἱ τρεῖς, καὶ ἐκοινώνησε τὰ ἄχραντα μυστήρια ἡ μακαρία Ἀθανασία, καὶ οὕτως ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Καὶ τότε εὗρεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὸ πινακίδιον καὶ τὸ ἀνέγνωσε, καὶ ἐκ τούτου ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτον ἡ γυνὴ τοῦ Ἀνδρονίκου, ἡ ἀοίδιμος Ἀθανασία. Ἐπληροφορήθησαν δὲ τοῦτο, καὶ ὅτε ἐκήδευον αὐτὴν, διότι εὑρέθη οὐχὶ ἀνὴρ, ἀλλὰ γυνή· ἠκούσθη δὲ τοῦτο εἰς ὅλην τὴν Λαύραν. Ὅθεν ἔστειλεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἴδησιν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνέτρεξαν ὅλοι οἱ πατέρες οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον, καὶ ὅλαι αἱ Λαῦραι καὶ τὰ Μοναστήρια τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ ὅλη ἡ πόλις καὶ ὅλη ἡ Σκήτη συνήχθησαν εἰς τὸν ἐνταφιασμόν της. Οἱ δὲ σκητιῶται ἐφόρουν ὅλοι λευκὰ φορέματα, διότι τοιαύτην συνήθειαν εἶχον εἰς τὴν Σκήτην νὰ λευκοφοροῦν ὅταν ἐνεταφίαζον τοὺς ἀδελφοὺς, ὡς νικητὰς τῶν τριῶν ἐχθρῶν, σαρκὸς καὶ κόσμου καὶ κοσμοκράτορος, ἤτοι τοῦ διαβόλου. Κομίσαντες λοιπὸν μετὰ βαΐων [1] καὶ κλάδων τὸ τίμιον λείψανον τῆς μακαρίας Ἀθανασίας, τὸ ἐνεταφίασαν μετὰ πολλῆς εὐλαβείας, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, ὅτι ἔδωκεν εἰς τὴν ἁγίαν τόσην πολλὴν ὑπομονήν. Ἔμεινε δὲ ἐκεῖ ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἔβδομα μνημόσυνα τῆς ὁσίας, καὶ μετὰ ταῦτα ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀββᾶν Ἀνδρόνικον· ἀλλ' ὁ Ἀνδρόνικος δὲν ἠθέλησε, λέγων· Ἐδῶ θέλω ἀποθάνει καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς κυρίας μου Ἀθανασίας· καὶ οὕτως ἀποχαιρετήσας αὐτὸν ὁ γέρων, ἀνεχώρησε. Κατόπιν δὲ φθάνει εἷς ἀδελφὸς τὸν γέροντα καὶ λέγει αὐτῷ· ὁ ἀββᾶς Ἀνδρόνικος ἀσθενεῖ ἀπὸ θέρμην. Καὶ εὐθὺς στέλλει ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Σκήτης μήνυμα, λέγων· Ὁ ἀββᾶς Ἀνδρόνικος ἀκολουθεῖ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἀθανάσιον καὶ λοιπὸν συνάχθητε. Ὅθεν συνέτρεξαν, καὶ κατέφθασαν αὐτὸν ζωντανὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐζήτησαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ ἔλαβον τὴν εὐλογίαν του, τότε ὁ ἀοίδιμος ἀπεκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἔγεινε δὲ φιλονεικία καὶ ἀντίστασις περὶ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀνδρονίκου, ποῖοι νὰ τὸ πάρουν, οἱ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ὀχτωκαιδεκάτου κατοικοῦντες, ἢ οἱ σκητιῶται. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας κατέπαυσεν ὁ ἀββᾶς Δανιὴλ τὴν φιλονεικίαν αὐτῶν, εἰπὼν, ὅτι πρέπει νὰ ἐνταφιασθῇ ἐκεῖ εἰς τὸ Ὀχτωκαιδέκατον ὁμοῦ μὲ τὸν συναγωνιστήν του, τὴν ὁσίαν Ἀθανασίαν λέγω. Καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὸ ἐκεῖ, δοξάζοντες τὸν ἐπὶ πάντων Θεόν. Ἀμήν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.)

—

Ἡ ὁσία ΠΟΠΛΙΑ ἡ ὁμολογήτρια ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ρυσθεῖσα κόσμου τῆς πλάνης ἡ Ποπλία,
» Πόλου πρόσεισι φωλεοῖς, ὡς στρουθίον.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361), ὑπανδρευθεῖσα δὲ πρότερον καὶ μείνασα εἰς τὸν γάμον ὀλίγον καιρὸν, ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ἐπρόσφερεν αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν, ὡς καρπὸν ἄξιον, τὸν μακάριον λέγω Ἰωάννην, ὁ ὁποῖος πολλάκις μὲν ἐψηφίσθη νὰ γένῃ Ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας, φεύγων δὲ πάντοτε τὴν Ἐπισκοπικὴν ἀξίαν, διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ταπείνωσιν, ἔμεινεν εἰς τὸν κατώτερον βαθμὸν τῆς ἱερωσύνης· ἐστάθη δηλαδὴ μόνον πρεσβύτερος καὶ τῶν πρεσβυτέρων πρῶτος. [1] Ἡ δὲ ἁγία αὕτη μήτηρ του Ποπλία ἦτον ἡγουμένη εἰς ἄλλας μοναχὰς καὶ παρθένους.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰουλιανὸς ὑπῆγε τῷ τότε καιρῷ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐδείκνυεν εἰς τὰ εἴδωλα πολλὴν δεισιδαιμονίαν, προσκαλῶν ὅλους διὰ νὰ προσφέρουν σέβας καὶ λατρείαν εἰς τοὺς δαίμονας· τούτου χάριν ἡ τιμία αὕτη γερόντισσα Ποπλία, ἐνῷ ἐπέρνα ἐκεῖνος κάτω ἀπὸ

---

[1] Βαΐον εἶναι Αἰγυπτιακὴ φωνὴ, ὡς λέγουσί τινες, καὶ σημαίνει κλάδον φοίνικος, καθὼς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος ἐν τῷ περὶ τῶν ἁγίων τόπων· τοῦτο δὲ βεβαιοῖ καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης λέγων ὅτι οἱ ὄχλοι ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ (ιβ'. 13).

[1] Ἴσως οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Φεβρουαρίου.

τὴν ὁδόν, ἤρχισε νὰ ψάλλῃ δυνατώτερα ὁμοῦ μὲ τὰς ἄλλας παρθένους τὸ Δαβιδικὸν ἐκεῖνο· « Τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον, ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. » Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἰουλιανός, ἐπρόσταξε νὰ σύρωσιν αὐτὴν εἰς τὸ μέσον καὶ νὰ τὴν κτυπῶσιν εἰς τὸ πρόσωπον δυνατά, ὥστε ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά της. Κατὰ τὸ παρὸν δὲ δὲν ἐθανάτωσεν αὐτήν, διότι εἶχε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Περσίαν· ἀλλ' ἐφύλαξε νὰ τὴν θανατώσῃ, ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ ἐκεῖ· ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνος ἐσφάγη καὶ δὲν ἐγύρισεν, ἡ ἁγία αὕτη ἔμεινεν ἐλευθέρα. Ἀπὸ τότε δὲ ζήσασα ὀλίγον καιρὸν ἐν εἰρήνῃ ἐτελείωσε τὴν ζωήν της ἡ μακαρία.[1]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΠΕΤΡΟΣ ὁ ἀπὸ στρατιωτῶν ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Εἰς ὕψος ἀρθεὶς ἀρετῶν θεῖος Πέτρος,

» Τὸν χοῦν ἀπεκδὺς ὕψος οὐρανοῦ φθάνει.

Οὗτος ὁ μακάριος Πέτρος ἦτον εἰς τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Θεοφίλου ἐν ἔτει ωκθ' (829), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς δὲ ὢν Θεοφίλου καὶ Εὐδοκίας, Λέων ὀνομαζόμενος. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἐκ τῆς φύσεως στολισμένος μὲ κάλλος, μὲ μέγεθος καὶ μὲ δύναμιν σώματος, ἔγεινε διὰ τοῦτο κόμης ἀπὸ τὸν ῥηθέντα βασιλέα· ποιήσας δὲ ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς πολέμοις, εἰς πολλῶν χρόνων διάστημα, ὕστερον κατεφρόνησεν ὅλα καὶ ἔγεινε μοναχός, κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του εἰς ἓν μοναστήριον, Δαφνῶνα ὀνομαζόμενον, καὶ μετονομασθεὶς Πέτρος ἀντὶ Λέοντος. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ τὴν Ἀττάλειαν, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέφερεν ἀνδρείως τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῆς ἀσκήσεως καὶ τὸν ἄγριον θυμὸν τῶν Ἰσμαηλιτῶν τοὺς ὁποίους ἀπήντησε καθ' ὁδόν, τελευταῖον πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕψος τῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς του ἔγεινε φανερὸν εἰς τοὺς βασιλεῖς, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Βασίλειος ὁ Μακεδών, ἐν ἔτει ωξζ' (867) ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Φωκᾶ. Ἐκεῖ λοιπὸν πολλοὺς ἀγῶνας κατὰ Θεὸν ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του παρέδωκεν εἰς τὸν Κύριον.

[1] Περὶ ταύτης τῆς Ποπλίας γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος βιβλ. γ'. κεφ. ιζ'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο Μαυρίκιος ὁ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διάκονος, ὁ συνάξας τὸν Συναξαριστήν. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἡ Ποπλία μετὰ τῶν ἄλλων παρθένων ὕστερον ἀπὸ τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν ἔψαλλε καὶ τὸ ἀκόλουθον· «Ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτά, καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.» Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς ταῦτα ἀκούσας, καὶ λίαν ἀνιαθείς, σιγᾷν αὐταῖς προσέταξε κατὰ τὸν τῆς παρόδου καιρόν. Ἡ δὲ Πουπλία μικρὰ τῶν ἐκείνου νόμων φροντίσασα, πλείονος τὸν χορὸν προθυμίας ἐνέπλησε. Καὶ πάλιν ἐκείνου διϊόντος, ψάλλειν ἐκέλευσεν· « Ἀναστήτω ὁ Θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ. » Καὶ μεθ' ἕτερα λέγει· « Ἡ δὲ Πουπλία ὡς ἄκραν τιμὴν δεξαμένη τὴν ἀτιμίαν, ἀνελήλυθε μὲν εἰς τὸ δωμάτιον, συνήθως δὲ αὐτὸν ταῖς πνευματικαῖς ἔβαλλε μελῳδίαις.»

—

Μνήμη τῶν δικαίων ΑΒΡΑΑΜ καὶ ΛΩΤ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβραάμ.

» Τίς οἶκός ἐστιν ; Ἀβραὰμ τεθνηκότος,

» Οὗ κόλπος ἄλλοις οἶκος, ὡς τῷ Λαζάρῳ.

Εἰς τὸν Λώτ.

» Ὑπῆρξε τῷ Λὼτ οὐρανὸς Σηγὼρ νέα,

» Εἰς ὃν φθάσας, πέφευγεν ὡς πῦρ τὸν βίον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.[1]

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΛΑΜΠΙΟΥ καὶ ΕΥΛΑΜΠΙΑΣ τῶν αὐταδέλφων.

» Καὶ προφθάσασα τὴν τομὴν Εὐλαμπία,

» Εὐλαμπίῳ τμηθέντι κοινωνεῖ στέφους.

» Τμήθησαν δεκάτη Εὐλάμπιος ἡ δὲ ἀδελφή.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϞς' (296)· ἡγεμονεύοντος ἐν Νικομηδείᾳ Μαξίμου. Κατεκρύπτοντο δὲ οὗτοι εἰς τὸ βουνὸν μὲ ἄλλους πολλοὺς χριστιανοὺς διὰ τὸν φόβον τοῦ διωγμοῦ·

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις κατὰ τὴν ἐννάτην Ὀκτωβρίου ἑορτάζεται καὶ ἡ μνήμη τοῦ ἱερομάρτυρος Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου· ἀλλ' ὁ μὲν παλαιὸς Συναξαριστὴς ἀναφέρει τὸν αὐτὸν τοῦτον ἅγιον καὶ κατὰ τὴν 9ην Ὀκτωβρίου καὶ κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου, μόνον κατὰ τὴν πέμπτην Ἰουνίου, οὕτω δέ πως εὑρίσκεται καὶ ἐν τῷ μεγάλῳ Ὡρολογίῳ. Σ. Ε.

μίαν φορὰν δὲ ἐστάλη ὁ ἅγιος Εὐλάμπιος εἰς τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας, διὰ νὰ ἀγοράσῃ ψωμία, καὶ βλέπων τὰ βασιλικὰ γράμματα τὰ ὁποῖα ἔστειλεν ὁ Μαξιμιανὸς ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, ἀνατεθειμένα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ἐδιάβασεν αὐτά, καὶ εὐθὺς συνελήφθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας. Παρασταθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα καὶ ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ὡμολόγησε φανερὰ ὅτι εἶναι χριστιανός. Ἔπειτα ἐμβαίνει μέσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων δῆθεν διὰ νὰ θυσιάσῃ· ὅθεν ἐπρόσταξε τὸ εἴδωλον τοῦ Ἄρεως νὰ πέσῃ κάτω, καί, ὢ τοῦ θαύματος εὐθὺς ἔπεσε καὶ συνετρίβη. Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐτιμωρεῖτο ἀσπλαγχνα, βλέπουσα αὐτὸν ἡ ἀδελφή του Εὐλαμπία, ἐκβῆκεν εἰς τὸ μέσον καὶ παρεκάλει τὸν ἀδελφόν της νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεόν, διὰ νὰ ἀξιώσῃ καὶ αὐτὴν νὰ συμμαρτυρήσῃ μετ᾽ αὐτοῦ, ὃ καὶ ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Ὅθεν ἐβλήθησαν καὶ οἱ δύω ὁμοῦ ἐντὸς λέβητος βράζοντος, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἔπαθον κἀμμίαν βλάβην, ἐκ τοῦ θαύματος τούτου παρεκινήθησαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διακόσιοι ἕλληνες, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ καὶ ὁ Εὐλάμπιος καὶ ἡ Εὐλαμπία ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. (Τὸν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψεν αὐτὸν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἄρτι τῆς θεογνωσίας »· σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων διακοσίων ΜΑΡΤΥΡΩΝ τῶν συναναιρεθέντων τῷ ἁγίῳ Εὐλαμπίῳ.

» Ἀνδρῶν τετραπλῆν οἶδα πεντηκοντάδα,
» Ξίφει τελειωθεῖσαν· ὢ θείου τέλους!

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΣΙΑΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Βασιανὸς τὸν κάτω λιπὼν βίον,
» Χαίρων πρὸς αὐτὴν τὴν ἄνω χωρεῖ βάσιν.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Βασιανὸς ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἐκ τῆς χώρας τῶν Σύρων, κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Μαρκιανοῦ, ἐν ἔτει υν´ (450), ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τόσον ἔλαμψεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ θαύματα, ὥστε ὁ βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, [1] ὅστις σώζεται καὶ ἕως τὴν σήμερον. Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν του ηὔξησε καὶ ἐπληθύνθη ἕως εἰς τοὺς τριακοσίους. Τούτου τοῦ ὁσίου ἐστάθη μαθήτρια καὶ ἡ ἁγία Ματρῶνα. [2] Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ὁ ὅσιος ζήσας, πολλοὺς σεσωσμένους ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ διαφόρους ἀσθενείας ἰάτρευσε, καὶ θαύματα ἀμέτρητα ἐποίησε. Φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθύτατον, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν προρρηθέντα ναόν του.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Τὴν κλῆσιν ἔργοις Θεόφιλος δεικνύων,
» Θεανδρικῆς ἤθλησεν εἰκόνος χάριν.

Οὗτος ὁ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Θεόφιλος ἐγεννήθη ἕως τρία στάδια πλησίον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, ἡ ὁποία τὴν σήμερον ὀνομάζεται βουλγαριστὶ Στρούμιτζα, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ ὀρθοδόξους, καὶ ὅταν ἔγεινε χρόνων τριῶν, ἐβαπτίσθη. Παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ γονεῖς του, ὑπῆγαν εἰς τὸ βουνὸν τὸ καλούμενον Σελέντιον, καὶ εὑρόντες ἐκεῖ τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν Στέφανον, ἔλαβον τὴν εὐλογίαν ἐκείνου καὶ πάλιν ἐγύρισαν εἰς τὸν οἶκόν των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐσχόλαζεν ὁ ἱερὸς οὗτος παῖς εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα· φθάσας δὲ εἰς τὸν δέκατον τρίτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἀνέβη εἰς τὸν προρρηθέντα ὅσιον Στέφανον, ὅστις βλέπων τὸν νέον τοῦτον, Διὰ ποίαν αἰτίαν, ὦ τέκνον, εἶπεν, ἦλθες εἰς ἡμᾶς; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐκάλεσάς με, ὦ τίμιε πάτερ, καὶ διὰ τοῦτο ἄφησα τοὺς γονεῖς μου καὶ ἦλθον. Καὶ πότε σὲ ἐκάλεσα, τῷ εἶπεν ὁ ὅσιος; καὶ τί σοὶ εἶπον; ὁ νέος ἀπεκρίθη, Ἐνῷ ἐγὼ ἐπεριτριγύριζα εἰς τὸ χωράφιον τοῦ πατρός μου, ἤκουσα ὅτι μοὶ ἔλεγες· Τέκνον Θεόφιλε, ἐμάκρυνας ἀπὸ τὸν Κύριον, ὅστις λέγει, « Ἆρον τὸν Σταυρόν σου καὶ ἀκολούθει μοι ». Τρωθεὶς λοιπὸν εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ τοῦτον τὸν λόγον σου, ἠκολούθουν

[1] Τοῦτο ἠδυνάμην οὕτω νὰ νοήσω· ἤτοι ὅτι ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, οὐχὶ ἔτι ζῶντος, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον· ἐπειδὴ κατὰ τὸν Σειράχ. « Πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα». (Σειρ. ιά. 28.) Πείθει δέ με νὰ νοῶ, ὅτι καὶ ζῶντος αὐτοῦ ἔκτισε τὸν ναὸν ὁ βασιλεύς, ὁ Κύρου Θεοδώρητος. Οὗτος δηλαδὴ εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ τοῦ κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἑορταζομένου, λέγει, ὅτι καὶ ζῶντος ἐκείνου, πολλοὶ πολλαχοῦ οἴκους εὐκτηρίους ἐδείμαντο, καὶ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον ἐκείνου.

[2] Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Νοεμβρίου.

σοι, ὦ πάτερ, ἕως εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου σου· καὶ εὐθὺς τὴν μὲν θύραν εἶδον κεκλεισμένην, σὺ δὲ ἔγεινες ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ ἐγὼ εὑρέθην μόνος. Καὶ λοιπὸν φαίνεταί μοι, ὦ πάτερ ἅγιε, ὅτι ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα ἣν ἔχει ἡ τωρινὴ λαλιά σου, μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν τότε ἤκουσα, σὺ ὁ ἴδιος εἶσαι ὁ καλέσας με καὶ ὄχι ἄλλος. Ὅθεν σὲ παρακαλῶ, μή με ἀποστραφῇς τὸν δοῦλόν σου, ὅστις ζητῶ τὴν σωτηρίαν μου.

Τότε ὁ ὅσιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἐδέχθη τὸν νέον καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν τὴν ἄσκησιν καὶ τάξιν τῆς μοναδικῆς πολιτείας τρεῖς χρόνους· ἀφ᾽ οὗ δὲ οἱ τρεῖς χρόνοι ἐπέρασαν, ἐκάλεσεν ὁ ὅσιος τὸν ἡγούμενον τῆς ἐκεῖ Λαύρας καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον, ὁ δὲ ἡγούμενος παραλαβὼν τὸν νέον, ἐκούρευσεν αὐτὸν καλόγηρον. Οἱ δὲ γονεῖς τοῦ Θεοφίλου δὲν ἠμέλουν, ἀλλὰ ἠρεύνων εἰς διάφορα μέρη, διὰ νὰ εὕρωσι τὸν κρυπτόμενον υἱόν των. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας μετὰ παρέλευσιν τινῶν χρόνων, μαθόντες ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Σελεντίῳ μοναστήριον, ὑπῆγαν εἰς αὐτὸ καὶ παρεκάλουν ὁλοψύχως τὸν ἡγούμενον νὰ ἀφήσῃ τὸν υἱόν των νὰ φανερωθῇ εἰς αὐτούς· ὁ δὲ ἡγούμενος δὲν ἐσυγκατάνευεν εἰς τὴν παράκλησίν των· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν λύπην καὶ τὴν ὑπερβολικὴν καὶ ἀνυπόφορον θλῖψιν αὐτῶν, ἠναγκάσθη καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς τὸν Θεόφιλον. Τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἅμα εἶδον οἱ γονεῖς του, ἤρχισαν νὰ θρηνῶσι ἐνταυτῷ καὶ νὰ χαίρωσιν ἐναγκαλιζόμενοι αὐτὸν καὶ κατασπαζόμενοι. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγον ; ἢ τί κινήματα δὲν ἔπραττον, ὅσα ἦσαν ἀρκετὰ νὰ κινήσουν εἰς δάκρυα καὶ αὐτὰ σχεδὸν τὰ ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα ;

Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐσυγχάρησαν τὸν υἱόν των ἐπί τινας ἡμέρας καὶ ἐγνώρισαν ἀκριβῶς τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ ἐκατοίκει εἰς αὐτόν, τότε ἤρχισαν νὰ βεβαιόνωσι τὸν ἡγούμενον μὲ ὅρκους, ὅτι γυρίζοντες εἰς τὸν οἶκόν των, ἐξάπαντος θὰ λάβωσι μεθ᾽ ἑαυτῶν καὶ τὸν Θεόφιλον, ἔλεγον δὲ καὶ ταῦτα· ἡμεῖς, τίμιε πάτερ, παλαιόθεν ἐποθοῦμεν νὰ κτίσωμεν μοναστήριον μὲ ἰδικά μας ἔξοδα, καὶ λοιπὸν τώρα εἶναι ὁ ἐπιτήδειος καιρὸς διὰ νὰ κτίσωμεν τοῦτο, καὶ νὰ βάλωμεν εἰς αὐτὸ τὸν υἱόν μας, ἵνα σχολάζῃ καὶ λατρεύῃ τῷ Θεῷ. Ἀλλ᾽ ὁ ἡγούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ, ὕστερον δὲ ἐφανέρωσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου, οἵτινες ἔκριναν εὔλογον νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν μὲ τριήμερον νηστείαν, καὶ μὲ ὁλονύκτιον ἀγρυπνίαν, καὶ οὕτως ἄνωθεν νὰ δοθῇ ἡ λύσις τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως. Γενομένης λοιπὸν τῆς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, ὡς πολλὰ εἶναι καὶ θαυμάσια τὰ ἔργα σου Κύριε! ἰδοὺ γίνεται ἄνωθεν φωνὴ ἔναρθρος ἐν τῷ ναῷ προστάζουσα νὰ ἀφήσωσι τὸν ζητούμενον Θεόφιλον νὰ ὑπάγῃ μὲ τοὺς γονεῖς του· ὅθεν λαβόντες οἱ γονεῖς τὸν ποθούμενον υἱὸν ὁμοῦ καὶ ἄλλους ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου, ἐγύρισαν χαίροντες εἰς τὸν οἶκόν των.

Εἰς ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐκτίσθη ἀπὸ αὐτοὺς τὸ μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ὁ ἅγιος χρόνους ἀρκετοὺς ἀσκητικῶς πολιτευόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ κοινὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἐχθρὸς διάβολος ποτὲ δὲν ἡσυχάζει, διὰ τοῦτο ἐμβῆκε μέσα εἰς τὸ δυσώνυμον θηρίον· ἤγουν εἰς τὸν Ἴσαυρον Λέοντα, καὶ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον καὶ μάχην ἐκίνησεν, ἐν ἔτει ψις΄ (716). Ὅθεν αὐτὸς ἀκούσας περὶ τοῦ ὁσίου Θεοφίλου, ἐπρόσταξε νὰ τὸν παραστήσωσιν ἔμπροσθέν του. Παρασταθεὶς δὲ ὁ ὅσιος καὶ ὁμολογήσας, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου, ἐδάρη μὲ βούνευρα· Ἔπειτα ἐδέθη ὀπίσω τὰς χεῖρας καὶ μὲ βίαν ἀναγκάζεται νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Νίκαιαν ὁμοῦ μὲ τὸν ὅσιον Λογγῖνον τὸν στυλίτην. Φθάσαντες δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὴν Νίκαιαν, παρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον· ὁ δὲ κριτὴς προστάζει τότε ὁ μὲν μακάριος Λογγῖνος νὰ ἁπλωθῇ ἀνάσκελα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του νὰ βάλωσι τὰς ἱερὰς εἰκόνας τὰς ὁποίας εἶχε μετ᾽ αὐτοῦ καὶ νὰ τὰς κατακαύσωσι. Ὁ δὲ θαυμαστὸς Θεόφιλος, τοῦ ὁποίου τὴν παρρησίαν καὶ τὸν ἔλεγχον δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ ὁ δυσσεβής, ἐτεντώθη σταυροειδῶς ἐπάνω εἰς δύω στύλους, καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν μέλη τοῦ σώματος μὲ ξηρὰ βούνευρα.

Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔτρεχε τὸ αἷμα ὡς βρύσις ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἡ γῆ ἐκοκκίνισε, τότε ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν θρόνον του καὶ μόνος του ὁ ἀλιτήριος ἔδερε τὸν ἅγιον ὥραν πολλὴν εἰς τὸ πρόσωπον· ἀφ᾽ οὗ δὲ ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ δέρῃ αὐτόν, προστάζει νὰ τὸν ὑποδέσωσι μὲ ὑποδήματα σιδηρᾶ ἀνημμένα καὶ νὰ τὸν ἀναγκάζωσι νὰ τρέχῃ ἔμπροσθέν του. Τότε ὁ ἄρχων ὁ καλούμενος ὑπατικός, ἐντραπεὶς τὴν ἀρετὴν τοῦ ἁγίου· ἆρά γε, Θεόφιλε, τοῦ λέγει, σὺ μόνος καὶ οἱ σύντροφοί σου εἶσθε μωροὶ καὶ ἀνόητοι, καὶ ἔχετε τόσον ζῆλον εἰς τὸ νὰ προσκυνῆτε τὰς εἰκόνας, ἢ ὁ βασιλεὺς εἶναι μωρὸς

καὶ ὅλοι ἡμεῖς ὅσοι ἐξουσιάζομεν; ὁ ἅγιος εἶπεν. Ἐὰν θέλῃς, ἂς γυμνάσωμεν ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν τὸ περὶ τῶν εἰκόνων ζήτημα καὶ ἂς διαλεχθῶμεν περὶ αὐτοῦ, διότι ἠξεύρω ὅτι ἀκριβῶς γινώσκεις τὰς Γραφάς. Καὶ ἐὰν σὺ μὲ εὐλόγους ἀπολογίας μὲ πείσῃς, ἐγὼ ἀποβάλλω τὴν προσκύνησιν τῶν εἰκόνων, εἰ δὲ σὺ πεισθῇς ἀπὸ τὰ ἰδικά μου λόγια, ὅτι εἶναι εὔλογος ἡ τῶν εἰκόνων προσκύνησις, ἆρά γε θέλεις τὰς προσκυνήσει; ὁ ἄρχων εἶπεν, ἀναμφιβόλως θέλω τὰς προσκυνήσει.

Τότε ὁ ἅγιος χαροποιηθεὶς, ἤρχισε νὰ διαλέγεται περὶ τιμῆς καὶ σχέσεως τῶν σεβασμίων εἰκόνων, ὁ δὲ ἄρχων πεισθεὶς εἰς τὰ λόγιά του, εἶπε πρὸς τὸν ὅσιον· Ἐγὼ μὲν, ὦ τίμιε γέρων, θέλω σπουδάσει νὰ πείσω τὸν βασιλέα, διὰ νὰ συμφωνήσῃ εἰς τὸ φρόνημα τοῦτο, καὶ νὰ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἂν δυνηθῶ, σὺ δὲ ἔχε ἀπὸ ἐμὲ τὴν ἄδειαν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὸ κελλίον σου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγεινε περίλυπος, διότι δὲν ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου, πλὴν πάλιν ἔχων τὰς διὰ τὸν Χριστὸν πληγὰς εἰς τὸ σῶμά του, ἔχαιρε. Γυρίσας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πλησιοχώρους. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς, ὕστερον ἀπὸ τὴν εἰς τὸ μοναστήριον ἀθλητικήν του ἐπιστροφὴν, ἐγνώρισεν ὁ ἀοίδιμος ὅτι ἔχει νὰ μεταβῇ ἀπὸ τὰ γήϊνα ταῦτα εἰς τὰ οὐράνια. Ὅθεν καλῶς διαθέσας τὰς τοῦ μοναστηρίου ὑποθέσεις καὶ κατηχήσας καὶ διδάξας καὶ ἀσπασάμενος ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ ἑνὸς τῶν ἑπτὰ διακόνων.

» Ὧν περ διηκόνησας ἐν γῇ πραγμάτων,
» Ἐν οὐρανοῖς Φίλιππε μισθὸν λαμβάνεις.
÷ » Λειτουργὸς λάβε μισθὸν ἐν ἑνδεκάτῃ γε Φίλιππος.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, τέσσαρας θυγατέρας ἔχων προφητευούσας (ἀπὸ τὰς ὁποίας ἦτον ἡ Ἑρμιόνη καὶ ἡ Εὐτυχὶς, καὶ ὅρα εἰς τὴν δ'. τοῦ Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν ὁποίαν ἑορτάζονται) καθὼς περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ θεῖος Λουκᾶς εἰς διάφορα μέρη τῶν Πράξεων, καὶ Εὐαγγελιστὴν αὐτὸν ὀνομάζει, λέγων· «Τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ), ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι». (Πράξ. κά. 8.) Μαρτυρεῖ δὲ ὁ αὐτὸς, καὶ ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος κατεστάθη διάκονος ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ἐπὶ τὰς χρείας καὶ τραπέζας τῶν πτωχῶν καὶ χηρῶν ὁμοῦ μὲ τὸν Στέφανον καὶ τοὺς ἄλλους πέντε. (Πράξ. ς'.) Οὗτος ἐνέπλησε τὴν Σαμάρειαν ἀπὸ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὸν Σίμωνα μάγον ἐβάπτισεν, ὑποκριθέντα ὅτι ἐδέχθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἁρπαγεὶς δὲ ἀπὸ Ἄγγελον Κυρίου, ἔφθασεν εἰς τὸν δρόμον τὸν Εὐνοῦχον τῆς βασιλίσσης Κανδάκης, καὶ κατηχήσας αὐτὸν, ἐβάπτισεν.[1]

Ἔπειτα πάλιν ἐφέρθη ἀπὸ τὸν Ἄγγελον εἰς τὴν Ἄζωτον, καὶ ἐφώτισεν αὐτὴν μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Τράλλην, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἔπεισεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Εἰς αὐτὴν δὲ τὴν πόλιν κτίσας καὶ Ἐκκλησίαν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων γυναικῶν ΖΗΝΑΙΔΟΣ καὶ ΦΙΛΟΝΙΛΛΗΣ τῶν αὐταδέλφων.

» Εἰρηνικῶς ὕπνωσαν εἰρήνης φίλαι,
» Ζηναῒς ἅμα καὶ Φιλονίλλα δύω.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, συγγενεῖς Παύλου τοῦ ἀποστόλου· ἀφήσασαι δὲ τὴν πατρίδα των, καὶ ἀρνηθεῖσαι τὰ ὑπάρχοντά των μετεχειρίζοντο κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον τὴν ἰατρικὴν τέχνην,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος κατ' ἄλλους μὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Εὐδαίμονα Ἀραβίαν, κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον, κατ' ἄλλους δὲ εἰς τὴν Ταπροβάνην· καὶ κατ' ἄλλους εἰς τὴν Μερόην τῆς Αἰγύπτου· διότι εἰς αὐτὰς τὰς χώρας ἐβασίλευε κατ' αὐτοὺς ἡ Κανδάκη. Ὁ δὲ θεῖος Εἰρηναῖος βιβλ. γ'. καὶ ὁ Εὐσέβιος βιβλ. β'. τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορ. κεφαλ. ά. καὶ ὁ Ἱερώνυμος εἰς τὸν Ἡσαΐαν κεφ. νά. καὶ ἐπιστολῇ ργ', οὗτοι, λέγω, θέλουσιν, ὅτι ὁ εὐνοῦχος οὗτος ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος ἀπόστολος τῶν Αἰθιόπων. Καὶ αὕτη ἡ γνώμη ἐπικρατεῖ καὶ παρὰ τοῖς Ἀβυσσηνοῖς ἄχρι τῆς σήμερον. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατονταετηρίδα.)

κατὰ δὲ τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐποίουν ἔργον ἀποστολικὸν κηρύττουσαι τὸν Χριστόν. Ὑπῆγαν λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Δημητριάδα καλουμένην, καὶ εἰσελθοῦσαι ἐντὸς σπηλαίου, ἐνήστευον καὶ ἠγρύπνουν καὶ ἰάτρευον πᾶσαν ἀσθένειαν πολυχρόνιον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἤτοι ἀρρωστίαν ὀλιγοχρόνιον. Ἐνήργουν δὲ καὶ ἄλλα διάφορα θαύματα· ὅθεν διαλάμψασαι μὲ ζωὴν ἐνάρετον, μὲ λόγον εὐαγγελικὸν καὶ μὲ θαύματα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπιστρέψασαι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησαν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΘΕΟΦΑΝΗΣ ὁ Γραπτὸς, ὁ Ἐπίσκοπος Νικαίας ὁ ποιητὴς μὲν πολλῶν κανόνων, ἀδελφὸς δὲ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Γραπτὸς ἐν γῇ τὴν θέαν Θεοφάνης,
» Καὶ κλῆσιν ἐστὶν ἐκθανὼν γραπτὸς πόλῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν υἱοὶ γονέων εὐσεβῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκατοίκουν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἐπεμελοῦντο τὴν ἀρετὴν τῆς φιλοξενίας, ἐν ἔτει ωή (808)· ἀπὸ δὲ τὴν φιλομαθῆ καὶ σπουδαίαν γνώμην τῶν γονέων των ἔμαθον καὶ οἱ υἱοί των οὗτοι ὅλην τὴν σοφίαν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἱεράν, καὶ τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων· ἔπειτα ἔγειναν μοναχοί, καὶ ἐπειδὴ ἔζων ζωὴν ὁσίαν καὶ ἐνάρετον, ἐχειροτονήθησαν ἱερεῖς. Ὅτε δὲ ὁ δυσσεβὴς Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ἐλύσσα ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ ἐμπόδιζε νὰ μὴ προσκυνῇ τις αὐτάς, ἐν ἔτει ωκθʹ (829), τότε ἀπεστάλησαν οἱ δύω οὗτοι πάνσοφοι ἀδελφοὶ πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε Πατριάρχην τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ· καὶ παρασταθέντες κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, ἤλεγξαν αὐτὸν καὶ τὸν ὠνόμασαν μισόχριστον καὶ θεομάχον. Ὅθεν κατὰ προσταγήν του βάλλονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἐκεῖ μένουσι καιρὸν πολύν· ἔπειτα ἐκβάλλονται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ δέρονται εἰς ὅλον τὸ σῶμα· μετὰ ταῦτα δὲ ἐγράφησαν ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπόν των μὲ σίδηρον πυρωμένην στίχοι ἴαμβοι, οἵτινες ἐφανέρουν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τοὺς κατεδίκασεν ὁ βασιλεύς.[1] Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος βάλλεται πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ μετὰ τὴν φυλακὴν ἐξορίζεται, καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ τελειόνει τὸν δρόμον τῆς ζωῆς του· ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης ἐξορίζεται εἰς τὴν Θεσσαλονίκην[1] καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοφίλου, ἀνακαλεῖται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης (ἥτις συνέστησε τὴν ὀρθοδοξίαν) καὶ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της Μιχαὴλ τοῦ εὐσεβῶς βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωμβʹ (842)· ἀνακληθεὶς δὲ χειροτονεῖται Μητροπολίτης τῆς Νικαίας ἀπὸ τὸν ἅγιον Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Μεθόδιον, ὁ ὁποῖος κατήργησε τὴν χριστομάχον αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Θεοφιλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του ὁ μακάριος, ἀπέρχεται ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Πατριαρχῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, ΑΡΣΑΚΙΟΥ[2] καὶ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Νεκτάριον.

» Ὁ Νεκτάριος οὐ τὸ τοῦ μύθου λόγε,
» Ἀληθινὸν δὲ, σῆς τρυφῆς νέκταρ πίνει.

---

[1] Τοὺς ἰαμβικοὺς τούτους στίχους ὅρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ξεχωριστὰ ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Γραπτὸς ὁ τοῦ Θεοφάνους τούτου ἀδελφός. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἀναφέρονται οἱ δύω οὗτοι ὁ Θεόδωρος καὶ ὁ Θεοφάνης μετὰ Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου. Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουνίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθοδίου Κωνσταντινουπόλεως.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης, κατά τινας, ἐμελούργησε τὰ τροπάρια τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὧν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν Δημήτριον· ἤτοι τὸ « Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ δεομένους συμπαθοῦς ἐπισκέψεως· καὶ ῥῦσαι κεκακωμένους τυραννικαῖς ἀπειλαῖς, καὶ δεινῇ μανίᾳ τῆς αἱρέσεως. » Τῶν εἰκονομάχων ὁτλ. καθὼς ὁ αὐτὸς ἐμελούργησε Θεοφάνης καὶ τὸν Κανόνα τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Μελετίου, ὅτι ἄλλος εἶναι Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς, καὶ ἄλλος ὁ Θεοφάνης Νικαίας, διότι εἷς καὶ ὁ αὐτός ἐστιν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ δὲν γράφεται ὁ Ἀρσάκιος, εἰμὴ οἱ δύω μόνοι. Ὁ Ἀρσάκιος δὲ οὗτος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου τοῦ πρὸ τοῦ Χρυσοστόμου πατριαρχεύσαντος, ἄνθρωπος γέρων, ὅστις ἐπατριάρχευσε δύω μόνους χρόνους. Πολλοὶ δὲ τῶν Ἐπισκόπων δὲν ἤθελον νὰ συγκοινωνήσωσι μὲ αὐτὸν, διὰ τὴν ἄδικον ἐξορίαν τοῦ Χρυσοστόμου, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος. Ὁ δὲ Νεκτάριος ἦτον Πατριάρχης ἐπὶ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, παρὼν ἐν τῇ δευτέρᾳ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, τῇ συγκροτηθείσῃ ἐν ἔτει τπαʹ (381), ὅστις ἐπατριάρχευσε χρόνους δεκαπέντε. Καὶ μετ' αὐτὸν ἐγένετο Πατριάρχης ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Ὁ δὲ Σισίνιος ἔγεινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Ἀττικὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπατριάρχευσε χρόνους δύω, ἔγεινε Πατριάρχης ὁ κακόφρων Νεστόριος, κατὰ τὸν αὐτὸν Μελέτιον.

Εἰς τὸν Ἀρσάκιον.

» Τὸν Χριστὸν ἐν γῇ Ἀρσάκιος δοξάσας,
» Πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν, ἀντεδοξάσθη πλέον.

Εἰς τὸν Σισίνιον.

» Ἀσινὲς ἦραν πνεῦμα τὸ Σισινίου,
» Οὐ σινιασθὲν μηχαναῖς τῶν δαιμόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ παρόντος μηνὸς, ἂν τύχῃ Κυριακὴ ἢ κατὰ τὴν πρώτην ἐρχομένην Κυριακὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς ἑ β δ ό μ η ς ΣΥΝΟΔΟΥ τῶν ἐν Νικαίᾳ συνελθόντων τὸ δεύτερον, ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστων βασιλέων Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης, κατὰ τῶν δυσσεβῶς καὶ ἀμαθῶς καὶ ἀπερισκέπτως τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἰδωλολατρεῖν εἰπόντων, καὶ τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας καταβαλόντων.

» Ὑπέρμαχοι σοὶ τοῖς λόγων ὅπλοις Λόγε,
» Ἐχθροὺς τροποῦνται τῶν σεβαστῶν εἰκόνων.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ Οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἔγεινεν ἐν Νικαίᾳ τὸ δεύτερον κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου βασιλέως καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐν ἔτει ψπγ' (783)· Πατέρες δὲ ἦσαν εἰς αὐτὴν ὀρθόδοξοι μὲν τριακόσιοι πεντήκοντα, προσετέθησαν δὲ καὶ ἄλλοι δεκαεπτὰ, εἰκονομάχοι μὲν ὄντες πρότερον, ὕστερον δὲ μετανοήσαντες καὶ προσδεχθέντες ἀπὸ αὐτήν· ὥστε ὅλοι ἦσαν τριακόσιοι ἑξηκονταεπτά· Ὑπερέχοντες δὲ καὶ πρόκριτοι ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν, Ταράσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, Πέτρος ἀρχιπρεσβύτερος Ῥώμης, καὶ Πέτρος ἄλλος πρεσβύτερος καὶ αὐτὸς, καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν Ῥώμῃ μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα, ἐπέχοντες τὸν τόπον τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ, Θωμᾶς ὁ σύγκελλος καὶ ἱερομόναχος, καὶ Ἰωάννης ἱερομόναχος, τὸν τόπον ἀναπληροῦντες τῶν Ἀποστολικῶν θρόνων· ἤτοι ἀντὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Ἀπολιναρίου, Ἀντιοχείας Θεοδωρήτου, καὶ Ἱεροσολύμων Ἠλία.[1] Οὗτοι λοιπὸν συνήχθησαν κατὰ τῶν εἰκονομάχων· ὅθεν ἀνεθεμάτισαν ἐγγράφως πᾶσαν αἵρεσιν καὶ ὅλους τοὺς ἐξάρχους τῶν αἱρέσεων· ἔπειτα ἀνεθεμάτισαν καὶ ὅλους τοὺς εἰκονομάχους, ἐγγράφως ἀποφασίσαντες, ὅτι ὅποιος δὲν προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας, εἶναι ξένος καὶ χωρισμένος ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν, καὶ ὅτι ἡ τῆς εἰκόνος τιμὴ ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, καὶ ὅτι ὁ προσκυνῶν καὶ τιμῶν τὴν εἰκόνα, προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ἐγγραφομένου τὴν ὑπόστασιν. Καὶ οὕτω διαταξάμενοι καὶ διορίσαντες καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν στερεώσαντες, ἀνεχώρησαν ἕκαστος εἰς τὴν Ἐπισκοπήν του.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΡΟΒΟΥ, ΤΑΡΑΧΟΥ, καὶ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ.

» Ξίφει Τάραχος Ἀνδρόνικος καὶ Πρόβος,
» Ἤραντο νίκην γῆς προβάντες ταράχου.
» Τμήθη δωδεκάτῃ Πρόβος, Ἀνδρόνικος Τάραχός τε.

Οὗτοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Φλαβιανοῦ ἐν ἔτει σϟς' (296). Καὶ ὁ μὲν Τάραχος ἦτον γηραλέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα στρατιώτης, ὁ δὲ Πρόβος κατήγετο ἀπὸ τὴν Σίδην τῆς Παμφυλίας, ὁ δὲ Ἀνδρόνικος κατήγετο ἀπὸ

---

[1] Ὅρα περὶ τῆς Συνόδου ταύτης ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ εἰς τὰ προλεγόμενα τῶν Κανόνων τῆς ζ'. Συνόδου. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι τὰ τροπάρια ἅτινα ψάλλονται ἐν τῷ ἑσπερινῷ τῆς Κυριακῆς ταύτης τῶν Πατέρων τῆς ζ'. Συνόδου, δὲν εἶναι ἁρμόδια νὰ ψάλλωνται, καθότι αὐτὰ μὲν διαλαμβάνουσι περὶ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐν τῇ Κυριακῇ δὲ ταύτῃ, οὐχὶ πᾶσαι αἱ ἑπτὰ Σύνοδοι ἑορτάζονται, ἀλλὰ μόνη ἡ ζ'. Ὅθεν ἁρμοδιώτερον εἶναι νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἰουλίου, ὅτε αἱ ἓξ Σύνοδοι ὁμοῦ ἑορτάζονται, ὡς εἴπομεν ἐκεῖ· ἂν καὶ ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἑορτάζωνται ὁμοῦ καὶ αἱ ἑπτὰ, καὶ οὐχὶ αἱ ἓξ μόνον. Τὸ δὲ νὰ ψάλλωνται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην, ἐν τῇ λιτῇ μὲν τό. « Ἀποστολικῶν παραδόσεων » ἐν τοῖς ἀποστίχοις δὲ δοξαστικὸν τὸ, «Τὴν ἐτήσιον μνήμην τῶν θεοφόρων Πατέρων, τῶν ἐκ πάσης τῆς Οἰκουμένης συναθροισθέντων, ἐν τῇ λαμπρᾷ πόλει Νικαίων » κτλ. Ταῦτα λέγω εἶναι πάντῃ ἀνάρμοστα νὰ ψάλλωνται ἐν αὐτῇ. Καθότι, τὸ μὲν τῆς λιτῆς ἀναφέρει μόνον τὰς τέσσαρας Συνόδους, τὸ δὲ δοξαστικὸν ἀναφέρει μόνον τὴν πρώτην Σύνοδον. Περὶ δὲ τῆς ἑβδόμης, οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο, τὸ σύνολον ἀναφέρουσιν. Ὅθεν θαυμάζω, πῶς οὕτως ἀτάκτως ἐτέθησαν !

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται εἷς λόγος πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους Πατέρας, Μακαρίου ἱερομονάχου τοῦ Μακρῆ, οὗ ἡ ἀρχή· « Τῶν ἐν ὁσιότητι διαλαμψάντων ».

τὴν Ἔφεσον τῆς Ἰωνίας· παρασταθέντες δὲ οὗτοι ἔμπροσθεν τοῦ βήματος ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν τοῦ μὲν ἁγίου Ταράχου συνέτριψαν τὰς σιαγόνας καὶ τὸν λαιμὸν μὲ τὰς πέτρας, κατέκαυσαν δὲ τὰς χεῖράς του μὲ τὴν φωτίαν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτὸν ἐπάνω εἰς ξύλον, ὑποκάτω τὸν ἐκάπνιζον μὲ καπνὸν πολὺν, ὁ ὁποῖος ἐπροξένει στενοχωρίαν καὶ πνιγμὸν εἰς τὸν ἅγιον. Εἶτα βάλλουσιν εἰς τὴν μύττην του ὄξος ἐσμιγμένον μὲ σινάπιον καὶ ἅλας· Μετὰ ταῦτα καίουσι τοὺς μαστούς του μὲ σουβλία πεπυρωμένα, κόπτουσι τὰ ὠτία του μὲ ξηράφιον, ἐκβάλλουσι τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία, καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι μεληδὸν ὅλον τὸ σῶμά του· καὶ οὕτω ὁ γενναῖος ἀθλητὴς παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Χριστὸν καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τὸν δὲ ἅγιον Πρόβον δέρουσι μὲ ὠμὰ νεῦρα, κατακαίουσι τοὺς πόδας του μὲ πεπυρωμένα σίδηρα· κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ κατακαίουσι τὴν πλάτην καὶ τὰ πλευρά του μὲ πεπυρωμένα σουβλία, κατακόπτουσι τὰς κνήμας του μὲ ἄλλας σούβλας· καὶ τελευταῖον κατακόπτουσι καὶ αὐτὸν εἰς λεπτὰ κομμάτια μὲ τὰς μαχαίρας. Καὶ οὕτω ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸ μακάριον τέλος τοῦ Μαρτυρίου. Τὸν δὲ θεῖον Ἀνδρόνικον ἐκρέμασαν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ χαράττουσι τὰς κνήμας του μὲ κοπτερὰ σίδηρα· ἔπειτα κατακαίουσι τὰς πλευράς του, καὶ μὲ τὸ ἅλας τρίβουσι τὰς γενομένας πληγάς· κόπτουσι τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ χείλη του, καὶ σχεδὸν κατακόπτουσι μὲ μαχαίρας ὅλον τὸ σῶμά του. Καὶ οὕτω παρέδωκε καὶ αὐτὸς ὁ μακάριος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΗΣ.

» Μέλη Δομνίνα καὶ περ ἐξαρθρουμένη,
» Οὐκ ἣν ἀληθῆ πίστιν ἐξαρνουμένη.

Αὕτη ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπς' (286), παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀναζαρβέων μητροπόλεως, Λυσίαν καλούμενον, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν μὲ ὠμὰ βούνευρα καὶ κατέκαυσαν τοὺς πόδας της μὲ πεπυρωμένα σίδηρα· ἔπειτα, συντρίβουσι μὲν τὰ κόκκαλά της μὲ ῥαβδία· ἐκβάλλουσι δὲ τοὺς ἁρμοὺς τῶν μελῶν της, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ἡ παρθένος ξίφει τελειοῦται.

* » Ἡγεῖτο λαιμοῦ τὴν τομὴν ἀσπασίαν,
» Ἡ καλλίνικος μάρτυς Ἀναστασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σν' (250), καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀσκουμένη δὲ ἐντὸς μοναστηρίου ὁμοῦ μὲ ἄλλας παρθένους. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὅτι εἶναι Χριστιανὴ, παρεστάθη ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἡγεμόνα μὲ σιδηρᾶν ἁλυσίδα, καὶ ἐδάρη εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα γυμνωθεῖσα, κατακαίεται μὲ φωτίαν· ἐπάνω δὲ τῆς φωτίας ἐρραντίζετο μὲ πίσσαν, ἔλαιον καὶ θεῖον. Μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν, καὶ ἔκοψαν ἐπάνω εἰς ξύλον τοὺς δύω μαστούς της· ἀνέσπασαν ἀπὸ τὰς ῥίζας τὰ ὀνύχιά της· ἔκοψαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας της· ἐξερρίζωσαν τοὺς ὀδόντας της, καὶ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν της κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Οἱ ἅγιοι ἑ β δ ο μ ή κ ο ν τ α ΜΑΡΤΥΡΕΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τέθνηκεν ἀνδρῶν ἑβδομηκοντὰς ξίφει,
» Θνήσκειν ἑτοίμων εἰ δέοι καὶ πολλάκις.

* *Ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΟΤΟΣ Ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὁ Θεόδοτος γήϊνον λιπὼν θρόνον,
» Τὸν λαμπρὸν εὗρε τῆς ἄνω δόξης θρόνον.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΛΦΕΘΑ τοξευθεῖσα τελειοῦται.*

* » Οὐ μαλθακόν τι Μαλφεθᾶ βλέπειν ἔχει,
» Τόξου κατ' αὐτῆς εὐτόνως τεταμμένου.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΙΑ ἐν βοῒ χαλκῷ πυρακτωθέντι βληθεῖσα, τελειοῦται.*

* » Εἰς βοῦν ἀπανθεὶς ἔμπυρον βεβλημένη,
» Ἐν οὐρανῷ δὲ λαμπρὸν ἀνθεῖς Ἀνθία.

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτῶν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή «Διοκλητιανὸς τὴν αὐτοκράτορα Ῥωμαίων διέπων ἀρχήν.») σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΟΥΒΕΝΤΙΝΟΣ καὶ ΜΑΞΙΜΟΣ[1] *ξίφει τελειοῦνται.*

» Ἰουβεντῖνος Μαξίμῳ τμηθεὶς ἅμα,
» Χορῷ συνήφθη μαρτύρων σὺν Μαξίμῳ.

Ὁ ἅγιος ΙΑΣΩΝ ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Παθῶν Ἰάσων τὰς βάρεις καταστρέφει,
» Πύργους ἐγείρας ἀρετῶν πρὸ τοῦ τέλους.

Οἱ ἅγιοι ΑΝΔΡΟΜΑΧΟΣ καὶ ΔΙΟΔΩΡΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Μάχου πρὸς ἐχθροὺς Ἀνδρόμαχε Κυρίου,
» Κἂν τοῦ πυρὸς σύνθνησκε τῷ Διοδώρῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΑΡΠΟΥ, ΠΑΠΥΛΟΥ, ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ, καὶ ΑΓΑΘΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς τὸν Κάρπον καὶ Πάπυλον.

» Κάρπῳ, Παπύλῳ, τοῖς Θεοῦ καρποῖς δύω,
» Πᾶς πυλεὼν τμηθεῖσιν ἠνοίγη πόλου.

Εἰς τὸν Ἀγαθόδωρον.

» Ἀγαθόδωρον δωρεῶν πληθὺς μένει,
» Πρὸς πληθὺν ἀθλήσαντα δεινῶν μαστίγων.

Εἰς τὴν Ἀγαθονίκην.

» Οὐκ ἐμποδών σοι μάρτυς Ἀγαθονίκη.
» Τὸ θῆλυ πρὸς τὸ θεῖον ἐκ ξίφους τέλος.
» Κάρπον σὺν Παπύλῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς Ἀνατολῆς Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σν' (250), ἰατροὶ κατὰ τὴν τέχνην. Καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κάρπος ἦτον Ἐπίσκοπος Θυατείρων, ὁ δὲ Πάπυλος ἦτον διάκονος, χειροτονηθεὶς ἀπὸ τὸν ἴδιον αὐτὸν Κάρπον. Κρατηθέντες λοιπὸν οὗτοι ἀπὸ τὸν ἐκεῖσε ἄρχοντα καὶ ἐρωτηθέντες, ὡμολόγησαν ἐνώπιον πάντων τὸ ὄνομα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ· ἀναγκασθέντες δὲ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὴ πεισθέντες, ἐδέθησαν ὀπίσω εἰς ἵππους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐσύρθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος καὶ ὑπῆγον ἀπὸ τὰ Θυάτειρα ἕως τὰς Σάρδεις· ἐκεῖ δὲ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ κατεξεσχίσθησαν. Τότε καὶ ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος δοῦλος ὢν τῶν ἁγίων, ἐδυναμώθη ὑπὸ θείου ἀγγέλου καὶ ὡμολόγησε φανερὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν κρεμᾶται καὶ αὐτὸς καὶ δέρεται ἀσπλάγχνως μὲ ῥαβδία. Καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς τὰς βασάνους παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κάρπος κρεμάμενος ὤν, ἐχαμογέλασεν. Ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα, διατί ἐμειδία, ἀπεκρίθη· «Εἶδον τὴν δόξαν τοῦ Κυρίου μου καὶ ἐχάρην.»

Ὁ δὲ Πάπυλος ἐδέθη εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ ἐσηκώθη ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ὕστερον ἐλιθοβολήθη· ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς φέρε-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλέκει ἐγκώμιον εἰς τοὺς δύω τούτους μάρτυρας, Ἰουβεντῖνον δηλαδὴ καὶ Μαξιμῖνον (οὕτω γὰρ ὀνομάζεται παρὰ τῷ Χρυσορρήμονι, κἂν Μάξιμον ὀνομάζει αὐτὸν ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς) κείμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως. Λέγει οὖν ἐκεῖ ὁ θεῖος πατὴρ, ὅτι οἱ ἅγιοι οὗτοι ἦσαν εἰς τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361). Ὅστις εἰς τὰς ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ κηρύξῃ φανερὸν διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, φθονῶν ὁ ἀλιτήριος ἵνα μὴ οἱ χριστιανοὶ πιστεύοντες καὶ ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν, λάβωσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κατὰ ἄλλον δὲ τρόπον τὸν κατὰ χριστιανῶν διωγμὸν καὶ πόλεμον ἀκροβολιζόμενος, ἐπρόσταξεν, ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ ἔχοντες τέχνας ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ στερηθῶσι τὰς τέχνας, καὶ ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα ἔχουν. Ὅθεν οἱ μάρτυρες οὗτοι ἔτυχε νὰ εὑρεθῶσιν εἰς ἓν συμπόσιον, ὅπερ ἔκαμαν οἱ στρατιῶται (Ἴσως διότι καὶ αὐτοὶ ἦτον συστρατιῶται ἐκείνων.) Ἄλλων δὲ ἄλλα διαλεγομένων, οἱ ἅγιοι οὗτοι ὠδύροντο διὰ τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμνεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐκοιλοπόνει τὸν κατὰ χριστιανῶν φανερὸν διωγμόν· διότι ἡ εὐσέβεια ὑβρίζετο, καὶ ὁ Δεσπότης τοῦ παντὸς ἀτιμάζετο· θυσίαι δὲ ἀκάθαρτοι ἐγίνοντο πανταχοῦ. Ταῦτα τὰ λόγια ἀνήγγειλέ τις εἰς τὸν Παραβάτην. Ὁ δὲ ἐπρόσταξε τὰ μὲν ὑπάρχοντα τῶν ἁγίων νὰ δημευθῶσιν, αὐτοὺς δὲ γυμνώσαντες τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ συνέτρεχον πολλοὶ χριστιανοὶ νὰ ἴδωσι τοὺς μάρτυρας, ἐδιδάσκοντο παρ' ἐκείνων· διὰ τοῦτο ἡ φυλακὴ ἔγεινεν Ἐκκλησία. Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὴν φυλακὴν, οἱ ὁποῖοι ὑποκρινόμενοι, ἐσυμβούλευον τοὺς ἁγίους μὲ διαφόρους τρόπους, νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν καὶ νὰ πεισθῶσι εἰς τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλλωσι τὴν στερεότητα τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο ὁ μιαρὸς Ἰουλιανὸς ἔστειλε τὴν νύκτα καὶ ἐκατεβίβασαν αὐτοὺς εἰς ἕνα λάκκον, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἀπεκεφάλισε. Τὰ δὲ λείψανα αὐτῶν ἐπῆραν τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐντίμως αὐτὰ ἐνεταφίασαν. Τόση δὲ χάρις εὑρίσκετο εἰς τὰ λείψανά των καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἐνταφιασθῶσιν, ὅση ἔλαμπε καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Στεφάνου, ὅταν ἀπελογεῖτο εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ὅθεν καὶ οἱ βλέποντες αὐτὰ, ἐκπληττόμενοι ἔλεγον ἐκεῖνο τὸ παρὰ τοῦ Δαβὶδ εἰρημένον περὶ Σαοὺλ καὶ Ἰωνάθαν. «Ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν οὐ κεχωρισμένοι, καὶ ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν οὐκ ἐχωρίσθησαν.» (β'. Βασιλ. α'· 23)

ται εἰς τὸ κριτήριον μετὰ τοῦ Κάρπου· καὶ οἱ δύω ὁμοῦ σύρονται ἀνάσκελα ἐπάνω εἰς τριβόλους, καὶ ἐνταυτῷ δέρονται ἄνωθεν ἀπὸ τὴν κοιλίαν· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι· τότε εἷς λέων, ὢ τοῦ θαύματος! ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ ἐμπόδιζε τοὺς διώκτας νὰ μὴ δεικνύωσι τόσην ὠμότητα κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ διῶκται, φράξαντες τὰ ὦτά των, ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας τῶν μαρτύρων μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα, καὶ οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς μίαν κάμινον. Τότε καὶ ἡ Ἀγαθονίκη, ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου Παπύλου προσηυχήθη, καὶ ἔπειτα ἐμβῆκε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἡ φωτία ἐσβέσθη, βροχῆς πεσούσης ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, διὰ τοῦτο ἔμειναν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς. Τέλος δὲ πάντων ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ ὁ Μεταφραστὴς συνέγραψεν. Οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεμνῆσθαι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΛΩΡΕΝΤΙΟΥ.

» Ὢ θάρσος οἷον μάρτυρος Φλωρεντίου!
» Πρὸς τὴν φλόγα τρέχοντος ὥσπερ πρὸς δρόσον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φλωρέντιος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης· ἐπειδὴ δὲ ἦτο χριστιανὸς καὶ ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς, ὕβριζε μὲν καὶ ἐβλασφήμει ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἐστήριζε δὲ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ μὲ πάντα τρόπον ὡδήγει αὐτοὺς εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν. Ταῦτα δὲ πράττων καὶ μεταχειριζόμενος, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, τὸν μὲν Χριστὸν παρρησίᾳ ὡμολόγησεν ἔμπροσθεν πάντων, ὅτι εἶναι Θεὸς προαιώνιος καὶ ποιητὴς τοῦ παντὸς, τοὺς δὲ θεοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐνέπαιξεν, ὅτι εἶναι ξύλα καὶ πέτραι, καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ χάλκωμα καὶ σίδηρον, καὶ εἴδωλα ἄψυχα καὶ ἀναίσθητα. Ὅθεν ἐπειδὴ ταῦτα εἶπε δέρεται δυνατά· ἔπειτα κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζεται· εἶτα ῥίπτεται μέσα εἰς ἀνημμένην πυρκαϊάν. Καὶ οὕτω χαίρων καὶ προσευχόμενος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν, ἐτελειώθη ὁ μακάριος ἐντὸς αὐτῆς, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΣΚΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τμηθεὶς ὁ Διόσκορος αἰσχύνει Δία,
» Τὸν μὴ λαβόντα ψυχαπωλείας κόρον.

Οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπη' (288)· καὶ κατὰ μὲν τὸ γένος κατήγετο ἀπὸ τοὺς καλουμένους Σκηνοπολίτας, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα ἦτον βουλευτής. Οὗτος λοιπὸν νομίσας ὡς σκύβαλα ὅλα τοῦ κόσμου τούτου τὰ πράγματα, μόνον διὰ νὰ κερδήσῃ τὸν Χριστὸν ἐπαρρησιάσθη ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος Λουκιανοῦ. Καὶ τοῦτον κατέπληξεν ὡς μία βροντὴ, μὲ τὰ ἐλεγκτικὰ λόγιά του· ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, κατεγέλασεν αὐτὸν, καὶ ὡς οὐδὲν ἐνόμισε τοὺς φοβερισμούς του καὶ τὰς κολακείας του. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐδείκνυεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ φωτίαν καὶ στρεβλωτήρα ὄργανα, καὶ ἐφεύρισκε πολλὰ ἄλλα εἴδη βασάνων· ὅλα ὅμως αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα, καὶ ἐφαίνοντο ὡς οὐδὲν ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ μάρτυρος· διὰ τοῦτο εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἀπέτεμε μὲ τὸ ξίφος τὴν ἁγίαν του κεφαλήν. Καὶ οὕτως ὁ ἀοίδιμος ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΤΑ Πατρικίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Θλίψεις ὑποστὰς εἰκόνων θείων χάριν,
» Χαίρει χαρὰν Νικήτας, οἵαν οἱ νόες.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη εἰς τὴν χώραν τῶν Παφλαγόνων, ἥτις εἶναι μέρος τῆς Γαλατίας, τῆς τουρκιστὶ καλουμένης Γελὰς, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ φιλοθέους, οἱ ὁποῖοι, ὡς λέγουσιν, ἦσαν συγγενεῖς Θεοδώρας τῆς βασιλίσσης καὶ γυναικὸς Θεοφίλου. Παιδιόθεν λοιπὸν δοθεὶς εἰς τὰ σχολεῖα, ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων, ὅτε ἦτον χρόνων δεκαεπτά. Μαθοῦσα δὲ ἡ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας τότε κρατοῦσα Εἰρήνη ἐν ἔτει ψπ' (780)· ὅτι ὅτε ὁ ἅγιος ἦτον νήπιον εὐνουχίσθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἐπῆρεν αὐτὸν εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔγεινε πρῶτος ἀπὸ τοὺς οἰκείους ἀνθρώπους της· ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ πατρικίου, καὶ κατέστη στρατηγὸς τῆς Σικελίας. Παιδιόθεν δὲ μετεχειρίζετο ὁ μακάριος τὴν ἀρετὴν, καὶ ἤθελε μὲν νὰ γείνῃ μοναχὸς, ἐμποδίζετο ὅμως ἀπὸ τοὺς τότε βασιλεύοντας, τὸν Νικηφόρον λέγω, καὶ τὸν υἱόν του Σταυ-

ράκιον ἐν ἔτει ωβ' (802)· ὕστερον δὲ ὅτε ἔγεινε βασιλεὺς ὁ Μιχαὴλ,[1] πολλὰ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὁ ὅσιος, διὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γείνῃ μοναχός· ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἄδειαν νὰ καλογερεύσῃ μὲν, νὰ μὴ ἐξέλθῃ ὅμως ἔξω ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸ μοναστήριον ὅπερ εὑρίσκετο εἰς τὴν χρυσῆν Πύλην τὴν ἐπονομαζομένην Χρυσονίκην, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἐκεῖ. Ἦτον δὲ πενῆντα χρόνων ὁ ἅγιος ὅταν ἔγεινε μοναχός. Καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ μοναστήριον ἕως τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου.[2]

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔβλεπεν ὁ ἅγιος τὰς ἀτιμίας τὰς ὁποίας ἐποίουν οἱ εἰκονομάχοι ἐναντίον τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μετόχιον τὸ ὁποῖον αὐτὸς ἐχάρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μὲ τοὺς εὐτελεστάτους μοναχοὺς, συντρώγων καὶ συγκοπιάζων μετ' αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ μερικοὶ διαβολεῖς, χάριν ποιοῦντες εἰς τὸν θεομάχον βασιλέα Λέοντα, τὸν Ἀρμένιον δηλαδὴ, ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν, ὅτι ὁ Νικήτας ἔχει εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ καὶ τὴν προσκυνεῖ, τὴν ὁποίαν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, τούτου χάριν ἀπεστάλη εἷς ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς τοῦ βασιλέως, διὰ νὰ τρομάξῃ τὸν ἅγιον μὲ φοβερισμοὺς, καὶ νὰ ἐπάρῃ ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰκόνα. Ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπείθετο εἰς τὸ νὰ τὴν δώσῃ· ἀλλὰ μόλις ἀπεκρίθη εἰς τὸν ἀπεσταλμένον, ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν εἶναι ἐδική μου, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο εἶναι ἀφιερωμένη, καὶ εὑρίσκεται ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα τῆς ἐκκλησίας κειμήλια. Ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος παραλαβὼν ἕνα ἄλλον μοναχὸν ὑπῆγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ τῷ δείξῃ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἅμα τὴν ἐπῆρε τὴν ἔρριψεν ἀτίμως μέσα εἰς τὸ βεριδάριόν του·[3] ὁ δὲ ἅγιος τὴν ἀτιμίαν ταύτην βλέπων, ἀνεστέναξεν ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐστοχάσθη ὅτι τοῦτο

[1] Ὁ Ῥαγκαβὲ δηλαδὴ, ὅστις καὶ Κουροπαλάτης ἐλέγετο, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωια' (811).

[2] Τοῦ Ἀρμενίου δηλαδὴ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωιγ' (813).

[3] Ἴσως Βεριδάριον ἐδῶ ἐννοεῖται τὸ ὑπόδημα, διότι βηρίδες λέγονται τὰ ὑποδήματα, ἃ ἡμεῖς ἐμβάδας λέγομεν, καὶ ὅρα εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Γεωργίου καὶ εἰς τὸν Βαρῖνον. Παρεφθαρμένη δὲ φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ λέξις, ἀντὶ τοῦ Βηριδάριον. Μέσα λοιπὸν εἰς τὸ ὑπόδημά του ἔρριψεν ἀτίμως τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀπεσταλμένος.

θέλει γενῇ ἀρχὴ πειρασμῶν καὶ θλίψεων. Φεύγων δὲ ὁ ἀπεσταλμένος παρήγγειλε, νὰ μὴ τολμήσῃ ὁ ἅγιος νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ ἐκεῖ.[1]

Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἐβασίλευσεν ὁ Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ' (829), καὶ ἐπιμελῶς ἐξηκολούθει τὸν κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων πόλεμον, τότε ἀπεστάλθη ἀπὸ τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ὅσιον τοῦτον ἄλλος ἄνθρωπος Θεοδόσιος ὀνόματι, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτὸν ἔμπροσθεν πάντων· ὁ βασιλεὺς σὲ προστάζει δι' ἐμοῦ, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃς μὲ τὸν Πατριάρχην Ἀντώνιον (ὅστις καὶ αὐτὸς ἦτον εἰκονομάχος) καὶ νὰ μὴ προσκυνῇς τὰς εἰκόνας, ἢ αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ ἐξορισθῇς ἀπ' ἐδῶ. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· Τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ προσκυνῶ, ἂν καὶ σεῖς εἰς τοῦτο δὲν ἀρέσκεσθε· τὸν δὲ Ἀντώνιον, ἐὰν ἔχω τὸν νοῦν μου σῶον καὶ ὑγιᾶ, δὲν θέλω ὀνομάσει Πατριάρχην, ἀλλὰ μοιχόν. Λοιπὸν ἐξόρισόν με, σφάξον με, καὶ ὅ,τι ἄλλο κακὸν θέλεις ποίησον κατ' ἐμοῦ. Καὶ εὐθὺς ὁ ἀπεσταλμένος ἐξώρισεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ ὑπῆγεν εἰς ἄλλο μετόχιον, ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διεπέρασεν ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν, ὁμοῦ καὶ τὴν Πεντηκοστήν. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ Παντείχιον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐξεδόθη δόγμα καὶ βασιλικὸς ὁρισμὸς νὰ μὴ ὑποδέχωνται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς, τοὺς φεύγοντας διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ἁγίων εἰκόνων, τούτου ἕνεκα στενοχωρηθεὶς ὁ ἅγιος, ἐγύρισεν εἰς τὸν Ἐρίβολον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ δὲν εἰρήνευε, διότι ἤρχοντο Ἀγαρηνοὶ, διὰ τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτὸν εἷς συγγενής του Νικόλαος ὀνόματι, ὅτι θέλει εὕρει μεγάλην ἀνάπαυσιν, ἀνίσως ὑπάγῃ εἰς τὸ ἰδικόν του κτῆμα Ζουλουσᾶν ὀνομαζόμενον. Ὅθεν ὑπακούσας ὁ Ὅσιος, ὑπῆγεν ἐκεῖ· ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, πέμπεται εἰς αὐτὸν μήνυμα ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ἢ νὰ συγκοινωνήσῃ μὲ αὐτοὺς, ἢ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ. Ὅθεν ἀνεχώρησε καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὁ Ὅσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τόπον λεγόμενον Κατισίαν καὶ ἐκεῖ εὑρὼν μικρὸν τόπον, ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς ὄνομα τῶν Ἀρχαγγέλων, καὶ ἐκεῖ διήνυσε καλῶς καὶ θεαρέστως ἀρκετοὺς

[1] Ἴσως τὸ Βεριδάριον ἐγένετο ἐκ τοῦ λατινικοῦ viridarium δηλοῦντος τὸ μέρος τοῦ κήπου τὸ περιέχον ὀπωροφόρα δένδρα. Ἔρριψε λοιπὸν τὴν εἰκόνα ὄχι εἰς τὸ ὑπόδημά του, ὅπερ εἶναι ἀπίθανον ἀλλ' εἰς τὸν παρακείμενον κῆπον. Σ. Ε.

χρόνους, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς ὁποίους εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν κείμενον, καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἐπρογνώρισεν ὁ ἀοίδιμος τὸν θάνατον, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ἀναχώρησίν του. Ὅθεν κατηχήσας τοὺς μοναχοὺς καὶ εὐχηθεὶς εἰς αὐτοὺς τὰ σωτηριώδη, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε κατὰ τὸν ἑβδομηκοστὸν πέμπτον χρόνον τῆς ζωῆς του. Καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐποίησε πολλὰ θαύματα.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΕΝΙΑΜΙΝ διακόνου, τοῦ ἐν Περσίᾳ ἀθλήσαντος.

† » Βενιαμὶν πρόβατον ὢν, ἀλλ' οὐ λύκος,
» Ἅρπαξι λύκοις θύεται, ἀλλ' οὐ θύει.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Βενιαμὶν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως τῆς Περσίας Ἰσδιγέρδου, τοῦ υἱοῦ Γορωράνη, τοῦ καὶ αὐτοῦ βασιλέως ὄντος Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει υιβ' (412)· φαίνεται δὲ ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ ταύτην εἶχε πατρίδα του. Οὗτος λοιπὸν διάκονος ὢν τῆς ἐν Περσίᾳ ἐκκλησίας, πολλοὺς Ἕλληνας ὁμοῦ καὶ Πέρσας ἥλκυσεν εἰς τὴν θεογνωσίαν διὰ μέσου τοῦ λόγου τῆς διδασκαλίας του· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης διεβλήθη εἰς τὸν ῥηθέντα βασιλέα ὡς κακοποιός. Διὰ τοῦτο παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, ἐδάρη, καὶ μετὰ τὸν δαρμὸν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ μένει ἕως εἰς διάστημα δύω ὁλοκλήρων χρόνων· μετὰ δὲ τοὺς δύω χρόνους ἐπέμφθη ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Θεοδόσιον εἷς πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἔμαθε τὴν ἐν τῇ φυλακῇ πολυχρόνιον κακοπάθειαν τοῦ ἁγίου Βενιαμὶν, ἔκαμε μεσιτείαν εἰς τὸν βασιλέα Περσῶν Ἰσδιγέρδην, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν φυλακήν. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη μὲν εἰς τὸν πρέσβυν, ὅτι τὸν ἐλευθερόνει, ἀνίσως ὅμως παύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ διδάσκῃ τὸν χριστιανισμὸν τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους[1]. Ὁ δὲ πρέσβυς ἀπεχρίθη· Ναὶ, ἀνάγκη εἶναι ἐξάπαντος νὰ φυλάξῃ τὴν προσταγήν σου, ὦ Βασιλεῦ.[2]

Τοῦτον δὲ τὸν λόγον τοῦ πρεσβευτοῦ ἀκούσας ὁ φιλόθεος ὁμοῦ καὶ φιλάδελφος Βενιαμὶν, ἀδύνατον, ἀπεκρίθη πρὸς τὸν πρέσβυν, ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ μεταδώσω ἐγὼ εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ὅπερ ἔλαβον, διότι σαφῶς παριστᾷ ἡ τῶν θείων Εὐαγγελίων διδασκαλία πόσην τιμωρίαν εἶναι ἄξιος νὰ λάβῃ ἐκεῖνος ὅστις ἤθελε κατακρύψῃ τὸ τάλαντον τοῦ δεσπότου του. Ἀλλὰ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου δὲν ἐκατάλαβεν ὁ βασιλεὺς, ὡς ἄπιστος καὶ ἀμύητος· ὅθεν ἐπρόσαξε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὁ ἅγιος. Ἐλευθερωθεὶς λοιπὸν ὁ θεῖος Βενιαμὶν, πάλιν ἐδίδασκε τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους καὶ ἕλληνας κατὰ τὴν προτέραν αὐτοῦ συνήθειαν καὶ χρόνος ὁλόκληρος ἐπέρασε, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ φωστὴρ τῆς εὐσεβείας Βενιαμὶν μετέδιδε τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας διὰ τῆς διδασκαλίας του εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Ἕλληνας. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς τοῦτο μαθὼν παρέστησεν ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον καὶ τὸν προστάζει νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Βενιαμὶν, πόσης τιμωρίας, ἠρώτησεν, εἶναι ἄξιος, ὦ Βασιλεῦ, ἐκεῖνος ὅστις ἤθελε μὲν καταφρονήσῃ τὴν ἰδικήν σου βασιλείαν, προτιμήσῃ δὲ ἄλλην; Θανάτου εἶναι ἄξιος ὁ τοιοῦτος, ἀπεκρίθη ὁ βασιλεύς. Ἀνταπεκρίθη δὲ ὁ μάρτυς· Καὶ ἂν ὁ τὴν βασιλείαν σου τοῦ θνητοῦ βασιλέως καταφρονήσας εἶναι θανάτου ἄξιος, ποίαν ἆρά γε κόλασιν ἔχει δικαίως νὰ πάθῃ ὅποιος καταφρονήσῃ μὲν τὸν Ποιητὴν καὶ πάντων Δημιουργὸν, προσκυνήσῃ δὲ ὡς Θεὸν ἕνα ἀπὸ τα ὁμόδουλα κτίσματα;

Τοῦτον τὸν σοφὸν λόγον ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ λεπτύνωσιν εἴκοσι καλάμια, καὶ νὰ τὰ ἐμπήξωσιν εἰς τοὺς εἴκοσιν ὄνυχας τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τοῦ μάρτυρος· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν, ὅτι τὴν τιμωρίαν ταύτην ἐνόμιζεν ὡς παίγνιον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐπρόσταξε νὰ λεπτύνωσιν καὶ νὰ κάμωσι κοπτερὸν ἓν καλάμιον καὶ τοῦτο νὰ ἐμπήξωσιν, ὢ τῆς διαβολικῆς ἐπινοίας! μέσα εἰς τὸ παιδογόνον μόριον τοῦ ἁγίου, τὸ ὁποῖον ἐμβάζοντες συχνὰ καὶ ἐξάγοντες οἱ καὶ τῶν θηρίων ἀσπλαγχνότεροι, ἀνυποφόρους πόνους ἐπροξένουν εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα. Ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, προστάζει

---

[1] Μάγους δὲ συνείθιζον νὰ ὀνομάζωσιν οἱ Πέρσαι, κατὰ τὸν Θεοδώρητον, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας.

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦτο τοῦ θείου Βενιαμὶν ἐρανίσθη μὲ τὰς ἰδίας λέξεις ὁ τὰ Συναξάρια συνάξας Μαυρίκιος διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπὸ τὸν σοφὸν Κύρου Θεοδώρητον, ὅστις συνέγραψε τοῦτο ἐν κεφ. λή. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ Ἱστορίας. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἐλαχιστότης συνέθετο εἰς αὐτὸν τὸν ἅγιον Βενιαμὶν ἐγκωμιαστικὸν λόγον καὶ ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν.

ὁ θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς τὸν ἀφεδρῶνα τοῦ μάρτυρος ῥαβδίον χονδρόν, τὸ ὁποῖον εἶχε ῥόζους ἀπὸ κάθε μέρος. Καὶ οὕτω ἐν τῇ τιμωρίᾳ ταύτῃ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ὁ γενναιότατος τούτου ἀγωνιστής.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΤΙΓΟΝΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Τεθνήξομαί σοι τῆς ἐκεῖθεν, Χριστέ μου,
» Τὴν ὧδε καῦσιν Ἀντίγονος προκρίνων.

* *Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΧΡΥΣΗ, ἡ ἀθλήσασα ἔν τινι χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Μογλενῶν, τῷ καλουμένῳ Σλάτενα, κατὰ τὸ αψϞε' (1795) ἔτος, μεληδὸν κατακοπεῖσα, τελειοῦται.*

† » Ἐν ταῖς βασάνοις χρυσὸς οἷον καμίνῳ,
» Χρυσῆ ἐδείχθης ἠγλαϊσμένη ὅλη. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΑΖΑΡΙΟΥ, ΠΡΟΤΑΣΙΟΥ, ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ [2] καὶ ΚΕΛΣΙΟΥ.

» Τὸν Ναζάριον καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Χριστῷ προσῆξε Ναζαρηνῷ τὸ ξίφος.
»Σὺν τρισὶ Ναζάριος τμήθη δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρξαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει νζ' (57), καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον. Ὁ δὲ ἅγιος Ναζάριος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐπεριπάτει εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ τοῦ κηρύγματός του ὡδήγει πολλοὺς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὕστερον δὲ ἀπὸ δέκα χρόνους κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν τὴν καλουμένην Πλακεντίαν· ἐκεῖ δὲ ἀντάμωσε καὶ τὸν ἅγιον Προτάσιον καὶ Γερβάσιον, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κλεισμένοι μέσα εἰς φυλακὴν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Ἀνούλιον. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· ἐδιώχθη ὅμως διὰ τοῦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ πορεύεται εἰς πόλιν λεγομένην Κίμελιν· ἐκεῖ δὲ εὑρὼν τὸν ἅγιον Κέλσιον τριῶν χρόνων παιδίον ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μητέρα του. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἐκεῖ ἄρχων Δινοβάος, συλλαμβάνει τὸν μάρτυρα καὶ ῥίπτει αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν· ἐλευθερωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Κέλσιον εἰς τὰς πόλεις τοῦ Τιβερίου, εὐαγγελιζόμενος καὶ κηρύττων τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν κρατεῖται ἀπὸ τὸν Νέρωνα, καὶ δένεται μὲ δεσμὰ, καὶ οὕτω δίδοται βορὰ εἰς τὰ θηρία· διαφυλαχθεὶς δὲ ἀβλαβὴς, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὴν πόλιν Πλακεντίαν, καὶ εὑρίσκει ἀκόμη ζωντανοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἅγιον Γερβάσιον καὶ Προτάσιον. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ πέμπεται εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν Ἀνούλιον, καὶ ἐκεῖ γίνεται αἴτιος σωτηρίας τοῦ πάππου του. Γυρίσας δὲ εἰς τὰ Μεδιόλανα, ἐκεῖ ἀποκεφαλίζεται ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Γερβάσιον, Προτάσιον καὶ Κέλσιον, καὶ οἱ τέσσαρες ὁμοῦ ἀπολαμβάνουσι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος ἁπλοῦν βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. « Νέρωνος ἄρτι τὰ σκῆπτρα διαδεξαμένου»· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΣΜΑ τοῦ ποιητοῦ, Ἐπισκόπου Μαϊουμᾶ, τοῦ ἁγιοπολίτου ἤτοι τοῦ Ἱεροσολυμίτου.

» Ἀπῆλθε Κοσμᾶς ἔνθα πᾶσα τερπνότης.
» Μέλη λιπὼν τέρποντα τὴν Ἐκκλησίαν.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ὅτε ἦτον πολλὰ νέος ἔμεινεν ὀρφανός· ὅθεν διὰ τὴν ὀρφανίαν ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ τὸν ἔκαμεν υἱόν του θετόν. Καὶ λοιπὸν εἶχεν αὐτὸν εἰς πολλὴν πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν· [1] ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Δαμασκη-

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς, ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Ἀμβρόσιος ὁ Μεδιολάνων γράφει ἐν ἐπιστολῇ ὀγδοηκοστῇ πέμπτῃ αὐτοῦ, ὅτι ὅτε εὑρέθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων, τοῦ Γερβασίου δηλαδὴ καὶ Προτασίου, ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα ἐπέρασαν οἱ χριστιανοὶ ἀγρυπνοῦντες μὲ ψαλμοὺς καὶ ᾠδὰς πνευματικάς· ἐκ τούτου δὲ δείκνυται, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐτέλουν ἀγρυπνίας, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῶν ἁγίων.

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐξ ὅσων γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Ἰωάννης εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πιθανὸν φαίνεται, ὅτι καὶ ὁ Δαμασκηνὸς καὶ ὁ συνομήλικός του θεῖος Κοσμᾶς οὗτος ἐγεννήθησαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος.

νοῦ εἶχε πλοῦτον καὶ δόξαν πολλήν, ἐπῆρεν εἰς τὸν οἶκόν του ἕνα πολυμαθῆ καὶ σοφὸν διδάσκαλον, ἀξίωμα ἔχοντα τῶν ἀσηκριτῶν, καὶ ὀνομαζόμενον καὶ αὐτὸν Κοσμᾶν.[1] Εἰς τοῦτον λοιπὸν παρέδωκε καὶ τὸν κατὰ φύσιν υἱόν του Ἰωάννην καὶ τὸν κατὰ θέσιν υἱόν του τοῦτον Κοσμᾶν· ὅθεν ἐδίδαξεν αὐτοὺς ἐκεῖνος πᾶσαν σοφίαν θείαν καὶ ἀνθρωπίνην. Ἔχοντες δὲ φύσιν δεξιάν, ἔμαθον παρ' ἐκείνου εἰς ὀλίγον καιρὸν ὅλην τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀστρονομίαν, μουσικὴν καὶ γεωμετρίαν· καὶ ἐκ τούτου ἔγειναν εἰς ὅλους αἰδέσιμοι καὶ σεβάσμιοι. Ἔπειτα ἐλθόντες καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα ἔγειναν μοναχοί.

Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ μὲν μακάριος Ἰωάννης ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Ἰωάννην Πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὁ δὲ ἀοίδιμος Κοσμᾶς, πολλὰ παρακινηθεὶς ἀπὸ ὅλην τὴν Σύνοδον τοῦ Ἱεροσολύμων ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Μαϊουμᾶ,[2] ὁποῖος δὲ θέλει νὰ γνωρίσῃ, ὁπόσον μέγας καὶ θαυμάσιος ἐστάθη κατὰ τὸν λόγον καὶ τὴν γνῶσιν ὁ θεῖος οὗτος Κοσμᾶς, ἂς ἀναγνώσῃ ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰ τροπάρια, καὶ τὰ ἄλλα συγγράμματα ὅσα ἐφιλοπόνησεν ὁ ἀοίδιμος. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, καὶ εἰς βοσκὴν σωτηρίας αὐτὸ ὁδηγήσας, φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθύ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον ὅρα μεταφρασμένον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Ὁ ἅγιος ΕΥΘΥΜΙΟΣ ὁ νέος, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὁ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων ἀγωνισάμενος τελειοῦται.*[3]

† » Εὐθυμίας ᾤκησας ἐν τόπῳ πάτερ,
» Φερωνυμήσας, ὥσπερ ἦν θέμις, μάκαρ.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΣΙΛΒΑΝΟΣ ὁ γέρων ξίφει τελειοῦται.

» Μετῆλθεν αὐχὴν Σιλβανοῦ τομὸν ξίφος,
» Κἀντεῦθεν ὤφθη Σιλβανὸς τομεὺς πλάνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Γάζης, ἥτις καὶ Κωνστάντεια ὠνομάσθη· ἦτο δὲ ἄνθρωπος πρᾶος καὶ ἄκακος, γηραλέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, στρατιώτης τὸ πρότερον, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑψηλὴν καὶ καθαράν του ζωήν, ἔγεινε πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ Γάζῃ Ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπὸν παρασταθεὶς εἰς τὸν ἄπιστον λαὸν τῶν Καισαρέων καὶ ἐλέγξας αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν, ἐδάρη πικρῶς καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα κατεδικάσθη νὰ δουλεύῃ εἰς τὰ μεταλλεῖα τοῦ χαλκώματος τὰ εὑρισκόμενα εἰς τόπους τοὺς καλουμένους Ζωόρους. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος, γίνεται Ἐπίσκοπος διὰ παρακινήσεως τοῦ λαοῦ· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγον καιρόν, κατεξηραμμένος ὢν ἀπὸ τὸ γηρατεῖον καὶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἀπεκεφαλίσθη παρὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι τεσσαράκοντα μάρτυρες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν ἦσαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης ξίφει τελειοῦνται*

* » Ἤνεγκε διπλῆ μαρτύρων εἰκὰς ξίφος.
» Αἴγυπτος οὓς ἤνεγκε καὶ Παλαιστίνη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ Ἀνσελάμου, πυρὶ τελειοῦται.

» Τὸ πῦρ ὑπελθὼν ἐνθέῳ ζήλῳ Πέτρος,
» Τὸ τῆς πλάνης πῦρ σβεννύει τῆς δυσθέου.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Ἐλευθερουπόλεως, ἐκ χωρίου καλουμένου Ἀνίας, (ἢ

[1] Οὗτος ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν μὲν κατήγετο, καὶ ἴσως ἀπὸ τὴν Σικελίαν, διότι λέγει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας Κώνσταντος υἱοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἐγγόνου Ἡρακλείου· ἤτοι ἐν ἔτει 666, κατὰ τὸν χρονολόγον Βανδοῦρον, ᾐχμαλωτίσθη ἓν μέρος τῆς Σικελίας, καὶ ἐκατοίκησαν ἐν Δαμασκῷ θελήσει αὐτῶν. Πολλοὶ δὲ τότε ἦσαν οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν μονάζοντες, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτο καὶ ὁ Κοσμᾶς· ὁ αὐτὸς δὲ ἦτον καὶ ἱερωμένος, ὅστις αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐφέρθη εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐξηγοράσθη ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ Δαμασκηνοῦ. (Ὅρα εἰς τὸ ὄνομα Ἰωάννης, ἐν τῷ β΄. τόμῳ τῆς Ὀκτατεύχου.)

[2] Ἡ δὲ Μαϊουμᾶ ἐλέγετο Ἀνθηδών, πόλις τετιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἀπέχουσα ἀπὸ τὴν Ἀσκάλωνα ὀκτὼ μίλια.

[3] Τούτου ὁ βίος σώζεται μὲν ἐν τῷ πρώτῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, συνεγράφη δὲ ὑπὸ Βασιλείου Ἐπισκόπου Θεσσαλονίκης. Παρ' ἄλλοις δὲ οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου. Ἄρχεται δὲ ὁ βίος αὐτοῦ οὕτως· « Ὁ τῆς ἀνθρωπίνης οὐσίας γενεσιουργός.»

Ἀνέας, ἀνδρεῖος μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, νέος δὲ καὶ δυνατὸς κατὰ τὸ σῶμα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλοὺς ἀγῶνας διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ κατεφρόνησεν ὅλα τὰ ἐπίγεια, τελευταῖον ἔγεινε θυσία καὶ ὁλοκαύτωμα εἰς τὸν Χριστὸν, κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ, διότι διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου ἐκομίσατο στέφανον, ἀφ' οὗ πρότερον ἔλαβε διάφορα βάσανα ὁ ἀοίδιμος. (Τοῦτο τὸ ἴδιον Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

* *Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ τῆς νέας.*

» Παρασκευὴν ὡς σκεῦος ἐκλελεγμένον,
» Χριστὸς τίθησιν ἐν ταμείῳ τοῦ πόλου.

* Αὕτη ἡ ὁσία νέα Παρασκευὴ, ἡ μεγάλη ἀληθῶς καὶ περιβόητος ἐν γυναιξὶν, ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῆς Θράκης, Ἐπιβάται ὀνομαζόμενον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται παρὰ τὴν Σηλυβρίαν· οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ἦσαν εὐγενεῖς καὶ ἔνδοξοι, ἔχοντες πλοῦτον καὶ ὑποστατικὰ πάμπολλα· περισσότερον δὲ ἐλάμπρυνεν αὐτοὺς ἡ εὐσέβεια, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζωνται χριστιανοί. Οὗτοι λοιπὸν γεννήσαντες τὴν Ἁγίαν, πρῶτον μὲν ἐβάπτισαν αὐτὴν, ἔπειτα δὲ τὴν ἐδίδαξαν πᾶσαν ἀρετὴν καὶ κατὰ Θεὸν κατάστασιν· ὅτε δὲ ἡ κόρη ἔγεινε δέκα ἐτῶν, ὑπῆγε μετὰ τῆς μητρός της εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου καὶ ἤκουσε τὰ λόγια ταῦτα τοῦ θείου Εὐαγγελίου· « Εἴτις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. » Ὅθεν εὐθὺς ἅμα ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἀπήντησεν ἕνα πτωχὸν, καὶ κρυφίως ἀπὸ τὴν μητέρα της ἐκδυθεῖσα τὰ λαμπρὰ φορέματα ἅτινα ἐφόρει, ἐνέδυσε μὲ αὐτὰ τὸν πτωχόν. Αὐτὴ δὲ λαβοῦσα μὲ μίαν σοφὴν μέθοδον τὰ εὐτελῆ ἐνδύματα τοῦ πτωχοῦ, ἐφόρεσεν αὐτά.

Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τῶν γονέων της καὶ ἐθεωρήθη ἐνδυμένη τὰ τοιαῦτα πενιχρὰ φορέματα, πολλοὺς φοβερισμοὺς καὶ δαρμοὺς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, διὰ νὰ μὴ κάμῃ τοιοῦτον πρᾶγμα ἄλλην φοράν· ἡ δὲ μακαρία, δὶς καὶ τρὶς ἔκαμε τὸ ἴδιον, καὶ ἐνέδυσε τους πτωχοὺς μὲ τὰ ἰδικά της φορέματα, καταφρονοῦσα τοὺς φοβερισμοὺς τῶν γονέων της. Διὸ πάλιν ἐδάρη ἀπὸ τοὺς γονεῖς της, καὶ ὑβρίσθη καὶ φοβερισμοὺς πολλοὺς ἔλαβεν. Ἔπειτα παραιτήσασα γονεῖς καὶ συγγενεῖς καὶ ἀνάπαυσιν, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπήλαυσε τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως πνευματικὰ καλά· ἤτοι τὰς ἐν αὐτῇ ὡραίας ἐκκλησίας, τὰ τῶν ἁγίων τίμια λείψανα, καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῶν ἐκεῖ ἁγίων ἀνδρῶν. Καὶ οὕτως ἀπῆλθε μὲν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀντικρὺ Χαλκηδόνα, ἀπὸ τὴν Χαλκηδόνα δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Ἡράκλειαν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς της ἐζήτουν τὴν ἁγίαν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον καὶ ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, καὶ μὴ εὑρόντες αὐτὴν ἐγύρισαν ἄπρακτοι καὶ λυπηροὶ εἰς τὸν οἶκόν των, ἡ δὲ ὁσία εὑροῦσα εἰς τὴν Ἡράκλειαν ἕνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν μὲ πνευματικὴν ἀγαλλίασιν, καὶ πεσοῦσα κατὰ γῆς καὶ τὸ ἔδαφος βρέξασα μὲ τὰ δάκρυά της, ἐκεῖ διέμεινε χρόνους ὁλοκλήρους πέντε, πᾶν εἶδος ἀρετῆς μεταχειριζομένη ἡ μακαρία· ἤγουν προσευχὰς, ἀγρυπνίας, στάσεις ὁλονυκτίους, νηστείας συνεχεῖς, στεναγμοὺς, δάκρυα, χαμαικοιτίας. Τίς δὲ νὰ διηγηθῇ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας της; ἢ τίς νὰ παραστήσῃ τὴν ταπείνωσιν τοῦ ἤθους καὶ φρονήματός της; ἐπειδὴ δὲ ἐπόθει ἡ ὁσία νὰ ἱστορήσῃ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ὑπὲρ τούτου παρεκάλει τὴν Θεοτόκον, ἐξελθοῦσα τοῦ ναοῦ ἐκείνου, ὑπῆγεν εἰς τοὺς ποθουμένους τόπους τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπήλαυσε τὴν ἁγιότητα τῶν σεβασμίων τόπων, τοὺς ὁποίους οἱ ἄχραντοι πόδες τοῦ Κυρίου περιεπάτησαν, ἐπέταξεν ἀπὸ ἐκεῖ ὡς πτηνὸν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου· ἐκεῖ δὲ εὑρίσκει ἓν μοναστήριον μοναζουσῶν γυναικῶν, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον συναριθμεῖ καὶ αὐτὴ τὸν ἑαυτόν της. Ὅσους δὲ ἀγῶνας ἐκεῖ κατόρθωσεν ἡ ἁγία, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τελείως ἐνίκησε τὸν διάβολον, ὅστις ἐπολέμησεν αὐτὴν μὲ διαφόρους πολέμους καὶ πειρασμούς· τούτους, λέγω, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τις ὅλους· ὅθεν ὀλίγα τινα ἐκ τῶν πολλῶν, χάριν ἐνθυμήσεως, εἰς τὰ προειρημένα συνάπτομεν. Εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εὑρισκομένη ἡ μακαρία, ποτόν της εἶχε τὸ νερὸν τῶν πηγῶν καὶ αὐτὸ πολλὰ ὀλίγον· στρωμνὴν εἶχεν ἓν ψάθιον· φόρεμα δὲ ἓν ὑποκαμισάκιον καὶ αὐτὸ πενιχρότατον. Ὁ ψαλμὸς καὶ ὕμνος ἀδιάλειπτος εὑρίσκετο εἰς τὰ χείλη της καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχον πάντοτε ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της· ἐπάνω δὲ εἰς ὅλα αὐτὰ ἤνθει ἐν τῇ καρδίᾳ της ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη· ἡ δὲ κορυφὴ τῶν ἀρετῶν τῆς ὁσίας ἦτον ἡ ταπεινοφροσύνη. Μείνασα λοιπὸν αὐτὴ εἰς τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο χρόνους πολλούς,

ὅταν ἦτον ἐτῶν εἰκοσιπέντε, ἀνεχώρησεν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰόππην (ἤτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον Ἰάφα), καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοιάριον ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα της, ἀφ' οὗ πρότερον ἐδοκίμασε τρικυμίας πολλὰς εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε πάλιν τὰ ἐκεῖσε πνευματικὰ καλὰ, ἀνεχώρησεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Καλλικράτειαν· καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων προσμένει δύω ὁλοκλήρους χρόνους. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ μακαρία εὑρισκομένη, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας ἀγγέλων, καὶ δι' αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ, εἷς χριστιανὸς ἐν κακίαις διαβιώσας ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη πλησίον εἰς τὸν τάφον τῆς ὁσίας. Ἡ δὲ ἁγία φανεῖσα εἰς τὸν ὕπνον ἑνὸς ἀνδρὸς μοναχοῦ θεοφιλοῦς, τὰς βρωμερὰς, τοῦ εἶπε, σάρκας σήκωσον ἀπ' ἐδῶ, καὶ μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι φῶς καὶ ἥλιος, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλησίον μου τὸ σκότος καὶ τὴν δυσωδίαν. Τοῦτο δὲ ἐποίησεν ἡ ἁγία δὶς καὶ τρὶς, φοβερίζουσα βαρέως τὸν μοναχὸν, καὶ δεικνύουσα τὸν τόπον μὲ τὸ ἴδιόν της δάκτυλον, καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτὸν ὀνομάζουσα. Ἐξυπνήσας δὲ ὁ μοναχὸς φανερόνει τὸ ὅραμα εἰς τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, οἵτινες συναχθέντες, ἔσκαψαν τὴν γῆν, καὶ πλησιάσαντες πλησίον εἰς τὸ λείψανον τῆς ὁσίας, ἐγέμισαν ἀπὸ εὐωδίαν πνευματικήν· ὅθεν εὑρόντες τὸ λείψανον αὐτῆς σῶον καὶ ὁλόκληρον, ἐσήκωσαν αὐτὸ μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν θεῖον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μὲ μῦρα καὶ θυμιάματα καὶ μὲ ὕμνους καὶ ψαλμῳδίας. Ὅσα δὲ θαύματα ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ διὰ μέσου τοῦ αὐτῆς λειψάνου ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς, δύσκολον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις· διότι αὐτὸ ἰατρεύει χωλοὺς, κωφοὺς, παραλυτικοὺς, μισεροὺς, καὶ πᾶν ἄλλο πάθος καὶ εἶδος θανατηφόρου ἀσθενείας. Τὸ δὲ ἱερὸν αὐτῆς καὶ χαριτόβρυτον λείψανον εὑρίσκετο μὲν πρότερον εἰς τὸ Βελιγράδιον τὸ ὑπὸ τῶν Σέρβων ἐξουσιαζόμενον· ὅτε δὲ τὸ Βελιγράδιον ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς ἀγαρηνοὺς, τότε καὶ τὸ ἅγιον αὐτὸ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ αὐτοὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἀπὸ δὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφέρθη εἰς τὸ Ἰάσιον τῆς Μολδαβίας μὲ τοιοῦτον τρόπον.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου τοῦ γέροντος,[1] καὶ Βασιλείου ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας ἐν ἔτει αχμά (1641), ὑπέπεσεν εἰς χρέος βαρύτατον τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὅθεν ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν ἔδωκε χρήματα εἰς τὸν Πατριάρχην Παρθένιον μὲ συμφωνίαν, νὰ τῷ δώσῃ τὸ λείψανον τῆς ἁγίας, ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα λαβὼν, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος τοῦ Πατριαρχείου, ἐκρέμασεν ἀπὸ τὸ τειχόκαστρον τοῦ Φαναρίου τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τὸ ἔπεμψε κρυφίως εἰς τὸ Ἰάσιον, διότι ἐφοβεῖτο νὰ τὸ πέμψῃ φανερῶς· καὶ οὕτως αὐτὸ ἀπετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκεται ἕως τοῦ νῦν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργοῦν, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς τιμὴν τῆς ἁγίας·[2] (ὅρα εἰς τὸν γ΄. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 450.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ΄, τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ πρεσβυτέρου τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας.

» Ἄρτου στερήσει Λουκιανὸς ἀντέχει,
» Τοῦ ζῶντος ἄρτου μὴ στερηθῆναι θέλων.
» Λιμῷ Λουκιανὸς δεκάτῃ θάνεν ἠδέ τε πέμπτῃ.

✠ Οὗτος ἦτον υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ἀκμάσας ἐν ἔτει σϙ΄ (290)· ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεσκόρπισε τὰ ὑπάρχοντά των εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν τῶν θείων λόγων του πολλοὺς Ἕλληνας καὶ Ἑβραίους προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ἔπειτα ἀφήσας τὴν πατρίδα του[3] ὑπῆγεν εἰς τὴν Νικομήδειαν (τὴν νῦν τουρκιστὶ λεγομένην Σμίτην), καὶ μὲ τὴν δι-

---

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος σελ. 1175 λέγει ὅτι ὁ Παρθένιος οὗτος δὲν ἦτον ὁ γέρων, ὁ ἐν ἔτει αχλθ΄ (1639) πατριαρχεύσας. Ἀλλ' ὁ νέος ὁ πατριαρχεύσας ἐν ἔτει αχμά (1641)· ὅστις καὶ Γολιὰθ ἐπωνομάζετο.

[2] Ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης εὑρίσκεται τετυπωμένη ἐν πολλοῖς ἀνθολογίοις καὶ ἐν ἰδιαζούσῃ φυλλάδι, τὴν ὁποίαν συνέγραψε Μελέτιος ὁ Συρίγου, ὡς ἐν αὐτῇ σημειοῦται. Τὸ δὲ Συναξάριον αὐτῆς συνέγραψεν Εὐθύμιος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Τορνόβου, ὅστις συνέγραψε καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ κτίτορος τῆς μονῆς Ῥίλας, ὡς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ Σλαβονικῷ Συναξαριστῇ.

[3] Αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον τὰ Σαμόσατα.

δασκαλίαν του παρεκίνει καὶ ἐνεδυνάμονεν εἰς τὸ νὰ ἀντέχωσιν ἀνδρείως, καὶ νὰ ἀποθνήσκωσιν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ μαρτύριον ἐκεῖνοι οἱ χριστιανοὶ, ὅσοι διὰ τὸν φόβον τῶν βασάνων ἠμέλουν, ἢ καὶ ἠρνοῦντο τὴν πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἤξευρε νὰ γράφῃ κάλλιστα καὶ ἐπιτηδειότατα, καὶ ἦτον εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν, καὶ ἐπειδὴ μάλιστα ἤξευρε καλὰ τὴν Ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, ἐδιώρθωσεν ὅλην τὴν παλαιὰν Γραφὴν, ἡ ὁποία ἐνοθεύθη εἰς μερικὰ μέρη ἀπὸ τοὺς αἱρετικοὺς, καὶ ἄφησεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Νικομηδείας ἓν ἱερὸν βιβλίον, τοῦ ὁποίου ἑκάστη σελὶς ἦτο μοιρασμένη εἰς τρεῖς στήλας, καὶ περιεῖχεν ὅλην τὴν Παλαιὰν καὶ νέαν Γραφήν.[1] Τόσον δὲ ἀνώτερος ἔγεινεν ὁ μακάριος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων διὰ τὰς ἀρετάς του, ὥστε, ὅταν ἐπέρνα εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, εἰς ὅσους μὲν ἀνθρώπους ἤθελεν, ἐφαίνετο, εἰς ὅσους δὲ δὲν ἤθελεν, ἦτον ἀόρατος. Διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον Λουκιανὸν μαθὼν ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς, παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς ἅμα τὸν εἶδε, τόσον πολλὰ ἐντράπη, ὥστε δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον· ἀλλ' ἔβαλεν ἀναμεταξὺ ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου ἓν παραπέτασμα· καὶ οὕτω δι' αὐτοῦ ἔβλεπε καὶ διελέγετο μὲ τὸν ἱερομάρτυρα περὶ πίστεως. Γνωρίσας λοιπὸν, ὅτι ὁ ἅγιος ἦτον ἀμετάθετος ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, κατεδίκασεν αὐτὸν νὰ ἀποθάνῃ μὲ πεῖναν καὶ δίψαν. Ὅθεν ὁ μακάριος Λουκιανὸς εὑρισκόμενος εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ μὴ φαγὼν φαγητὸν, οὔτε πιὼν ποτὸν εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· εἷς δὲ δελφὶν κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, λαβὼν τὸ τίμιον λείψανον εἰς τὰς πλάτας του ἐξέβαλεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν. Οὕτω δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας· (α'. Βασιλ. β'. 30)· (ὅρα τὸ Συναξάριον τούτου πλατύτερον εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΒΙΝΟΥ Ἐπισκόπου.

» Ἰσάγγελον Σαβῖνος εὖ βιοὺς βίον,

» Θανὼν συνήφθη τῷ χορῷ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ μακάριος Σαβῖνος διὰ τὰς πολλάς του ἀρετὰς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος· ἔπειτα μισῶν τὰς ταραχὰς, ὅσαι ἀκολουθοῦν εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ἔφυγεν εἰς τὰς ἐρήμους, καὶ τόσους πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἔγεινε καὶ αὐτουργὸς πολλῶν θαυμάτων διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ ἰάτρευεν ἀσθενείας, δαίμονας ἐδίωκε, καὶ τὰ μέλλοντα προέλεγεν. Ὅθεν ὠφελήσας πολλοὺς καὶ πείσας αὐτοὺς διὰ τῆς διδασκαλίας του νὰ ἀφήσουν τὸν κόσμον καὶ τοὺς γονεῖς των, καὶ νὰ δουλεύουν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς μοναδικῆς πολιτείας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη.

—

[1] Περὶ τῆς ἐκδόσεως ταύτης γράφει ὁ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς εἰς τὸ προοίμιον τῆς ἑρμηνείας του εἰς τοὺς Ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ, ὅτι ἡ ἑβδόμη ἑρμηνεία τῆς Γραφῆς, ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λουκιανοῦ τοῦ μεγάλου ἀσκητοῦ καὶ μάρτυρος. Ὁ ὁποῖος ἐπιστήσας εἰς τὰς προρρηθείσας ἓξ ἐκδόσεις. ἤτοι τὴν τῶν Ἑβδομήκοντα, τὴν τοῦ Ἀκύλα, τὴν τοῦ Συμμάχου, τὴν τοῦ Θεοδοτίωνος, τὴν ἐν Ἱεριχῷ κεκρυμμένην εἰς πίθον, ἧς ὁ πατὴρ ἄδηλος, καὶ τὴν ἐν Νικοπόλει εὑρεθεῖσαν, ἧς καὶ αὐτῆς ὁ πατὴρ ἄδηλος, καὶ ἐγκύψας εἰς τὸ Ἑβραϊκὸν πρωτότυπον φιλοπονώτερον, καὶ ἀκριβωσάμενος, ἔκδοσιν ἰδικήν του ἐποίησεν εἰς τοὺς χριστιανοὺς, ἥτις δὲν εἶχε κἀνὲν ἐλλιπὲς, οὔτε περιττόν. Εὑρέθη δὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἰδιόγραφος ὑπ' ἐκείνου, μέσα εἰς ἕνα μικρὸν πύργον κεχρισμένον μὲ ἄσβεστον, ὕστερον ἀπὸ τὴν ἄθλησίν του, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως. Αὕτη δὲ ἡ ἔκδοσις εἶναι σύμφωνος μὲ τὴν τῶν Ἑβδομήκοντα, ἀθετοῦσα καὶ παραγράφουσα ὅλα τὰ παρὰ τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν παραφθαρέντα ῥητά.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Λουκιανὸς ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος, ἱερούργησεν ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του, στήσας κύκλῳ ὡς ἐν τάξει ναοῦ τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας κληρικοὺς καὶ πιστοὺς, καθὼς ἐν ταῖς ἱστορίαις ἀναγινώσκεται. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Μάρη κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον φαίνεται ὅτι ἔπλεξεν ἐγκώμιον ὁ Χρυσόστομος πατὴρ, τὸ ἐπιγραφόμενον εἰς τὸν ἅγιον μάρτυρα Λουκιανὸν, καθότι ὁ Λουκιανὸς ἐκεῖνος μὲ πεῖναν ἐθανατώθη. Λέγει δὲ ἐκεῖ ὁ χρυσοῦς ῥήτωρ, ὅτι οἱ ἕλληνες βλέποντες τὸν μάρτυρα ὅτι ἀπέκαμεν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἐγέμισαν μίαν τράπεζαν ἀπὸ εἰδωλόθυτα, καὶ οὕτως ἔφεραν αὐτὰ ἔμπροσθέν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ὄχι μόνον δὲν ἐπεθύμησεν αὐτά· ἀλλὰ καὶ περισσότερον τὰ ἀπεστράφη καὶ τὰ ἐμίσησε. Καὶ ὅτι, εἰς ὅσας ἐρωτήσεις ἐποίουν οἱ ἕλληνες πρὸς αὐτὸν, αὐτὸς δὲν ἀπεκρίνετο ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι εἶναι χριστιανός, « Ἑνὶ τούτῳ καὶ ψιλῷ τῷ ῥήματι τοῦ διαβόλου πλήττων τὴν κεφαλὴν, καὶ συνεχῆ καὶ ἐπάλληλα τὰ τραύματα αὐτῷ παρέχων. Καίτοι γε καὶ τῆς ἔξωθεν παιδεύσεως μετέσχεν ». (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.) Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή, « Σαμόσατα πόλις τῆς Συρίας »· (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) Ἐν αὐτῇ δὲ σώζεται καὶ ἄλλος λόγος εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ μὲν πρὸς ἀξίαν ».

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΒΑΡΣΟΣ Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Μὴ παραβλέψῃς οὐδὲ Βάρσου τὴν κλίνην,
» Βρύει γὰρ αὕτη τῶν ἰάσεων χάριν.

Οὗτος ὁ ἅγιος διέλαμψεν ὡς ἄλλος ἀστὴρ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰ θαύματα, ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἔδεσσαν την καθ' ἑαυτὸ ἐπαρχίαν του, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Φοινίκην καὶ εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Θηβαΐδα καὶ ἔγεινεν ἐξάκουστος εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας ταύτας. Ὅθεν τὴν φήμην τούτου μαθὼν ὁ βασιλεὺς Οὐαλεντιανὸς ἐν ἔτει τξδ' (364)[1] καὶ ὅτι εἶναι ζηλωτὴς τοῦ ὀρθοδόξου τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δόγματος, ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν νῆσον Ἄρανδον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν, ὅτι ἐκεῖ συντρέχουν εἰς αὐτὸν πλήθη πολλὰ καὶ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν Ὀξύριγχον, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ Αἰγύπτῳ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἡ φήμη καὶ δόξα τοῦ ἁγίου συνήθροιζεν εἰς αὐτὸν ὅλους τοὺς πλησιοχώρους, διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη ὁ τῶν οὐρανῶν ἄξιος εἰς ἓν μακρυνὸν κάστρον, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τοὺς Μπαρμπαρέσους. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον μετὰ παρρησίας. Λέγουσι δὲ, ὅτι ἕως τῆς σήμερον εὑρίσκεται εἰς τὴν νῆσον Ἄρανδον ἡ κλίνη τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ λαμβάνει ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους μεγάλην τιμὴν, διὰ τὰ θαύματα ὅσα ἐνεργεῖ, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς πλαγιάσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην ἐκείνην μετὰ πίστεως, εὐθὺς λαμβάνουν τὴν ὑγείαν των.

Διήγησις περὶ ἀθλήσεώς τινος ΜΟΝΑΧΟΥ καὶ ὅπως διὰ τὸ ἐκπεσεῖν αὐτὸν τῆς ὑπακοῆς, οὐκ ἠξιοῦτο παρὰ Θεοῦ τελείας τῆς δόξης.

† » Παρήκοός τε καὶ ἀθλητὴς ὢν ἅμα,
» Τῷ μὲν διώκῃ, τῷ δὲ προσδέχῃ πάλιν.

Εἷς μοναχὸς εὑρίσκετο εἰς μίαν σκῆτιν, ὑποτασσόμενος εἰς ἕνα γέροντα ἐν διαστήματι τινῶν χρόνων· κατὰ δὲ φθόνον τοῦ δαίμονος, παρεξετράπη μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν τοῦ γέροντος, χωρὶς νὰ ἦναι κἀμμία εὔλογος καὶ ἐπιβλαβὴς ἀφορμή. Ὅθεν ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ γέροντος καὶ κανονισθεὶς διὰ τὴν παρακοὴν κατεφρόνησε καὶ αὐτὸ τὸ δοθὲν ἐπιτίμιον καὶ τὸν κανόνα. Καταβὰς λοιπὸν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, συνελήφθη ὡς χριστιανὸς ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἕλληνα ἄρχοντα, καὶ ἀφ' οὗ ἐκδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἠναγκάζετο νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων δὲν ἐδύνατο νὰ καταπείσῃ αὐτὸν εἰς τοῦτο, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ δέρνουν αὐτὸν ἄσπλαγχνα μὲ νεῦρα βοῶν, ἔπειτα δὲ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Τούτου δὲ γενομένου ἔῤῥιψαν τὸ σῶμά του ἔξω τῆς πόλεως, διὰ νὰ τὸ φάγωσιν οἱ σκύλοι· τινὲς δὲ φιλόθεοι χριστιανοὶ, ὑπῆγαν ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐπῆραν αὐτὸ καὶ τυλίξαντες μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, ἔβαλον αὐτὸ εἰς θήκην, τὴν δὲ θήκην ἐναπέθεσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος τοῦ ναοῦ, τιμήσαντες αὐτὸ ὡς περιέχον μαρτυρικὸν λείψανον.

Ὅτε λοιπὸν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία καὶ ὁ διάκονος ἐφώναζε τὸ, ὅσοι κατηχούμενοι προέλθετε, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἔβλεπον ὅλοι οἱ ἐν τῇ λειτουργίᾳ εὑρισκόμενοι, ὅτι τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον χωρὶς νὰ πιάσῃ τις αὐτὸ, ἐξήρχετο ἔξω ἀπὸ τὸ βῆμα καὶ ἀπὸ τὸν ναὸν, καὶ ἔστεκεν εἰς τὸν νάρθηκα, ἕως εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας· ἀφ' οὗ δὲ ἡ λειτουργία ἐτελείονε, τότε καὶ τὸ κιβώτιον ἀφ' ἑαυτοῦ κινούμενον, ἔμβαινε πάλιν μέσα εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἐγίνετο εἰς κάθε λειτουργίαν· ὅθεν καὶ ἔκαμνε τοὺς βλέποντας νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐκπλήττωνται. Μαθὼν δὲ περὶ τούτου εἷς ἀπὸ τοὺς τότε ζῶντας μεγάλους καὶ θεοφόρους πατέρας, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου θαύματος· ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς του, ἐφανέρωσεν ὀγλίγωρα εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν καὶ λύσιν.

Ἄγγελος δηλαδὴ Κυρίου παρασταθεὶς, λέγει εἰς αὐτόν· Τί θαυμάζεις καὶ ἀπορεῖς διὰ τὸ παράδοξον ὅπερ γίνεται; δὲν ἔλαβον οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἐξουσίαν νὰ δένουν καὶ νὰ λύουν; ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους δὲ πάλιν δὲν ἔλαβον τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν οἱ ἐκείνων διάδοχοι; ἀλλ' ὅμως οὗτος ὁ ἀδελφὸς, ὅστις ἔχυσε τὸ αἷμά του διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ δὲν συγχωρεῖται νὰ μένῃ μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελῆται ἡ θεία καὶ ἱερὰ λειτουργία, αὐτὸς κατεφρόνησε τὴν ἐντολὴν καὶ τὸν κανόνα τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ γέροντος, καὶ διὰ τοῦτο διώκεται ὑπὸ θείου Ἀγγέλου ἕως

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος Κύρου ὁ γράφων τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Βάρσου ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ τετάρτῳ τοῦ τετάρτου βιβλίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, λέγει, ὅτι ἔμαθε τοῦτο ὁ ἀδελφὸς τοῦ Οὐαλεντιανοῦ καὶ Οὐάλεντος, οἱ ὁποῖοι καὶ οἱ δύω ἐβασίλευον κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους.

εἰς τὸν νάρθηκα. Διότι αὐτὸς μαθητὴς ὢν καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ δεῖνος συνασκητοῦ σου, ἀπὸ ἐπήρειαν τοῦ δαίμονος ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν πρὸς τὸν γέροντά του ὑπακοήν· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ δεθεὶς ἀπὸ αὐτὸν μὲ δεσμὸν καὶ ἐπιτίμιον εὔλογον, κατεφρόνησε καὶ τὸν μισθὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ τὸν εὔλογον δεσμόν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν γέροντά του. Διὰ τοῦτο ἐπειδὴ μὲν ἐβασανίσθη καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τὸν Χριστόν, ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, ἐπειδὴ δὲ εἶχε δεσμόν, διὰ τοῦτο δὲν συγχωρεῖται νὰ στέκῃ μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν τελῆται ἡ θεία λειτουργία· καὶ ἂν ὁ γέρων ὅστις ἔδεσεν αὐτὸν δὲν τὸν λύσῃ, ἀπὸ ἄλλον τινὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ λυθῇ.[1]

Ἀφ' οὗ ἀπεκαλύφθησαν ταῦτα παρὰ Θεοῦ, ὁ θεῖος ἐκεῖνος γέρων, ἐπῆρε τὸ ῥαβδίον του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀσκητήν, τὸν γέροντα τοῦ μάρτυρος, καὶ ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν παραλαβὼν αὐτὸν κατέβη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἀνοίξαντες τὸ κιβώτιον μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦτον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ οἱ δύω τὴν συγχώρησιν· καὶ τοῦτον ἀσπασάμενοι, ἐστάθησαν καὶ ἐδοξολόγησαν τὸν Θεόν. Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε καὶ ὕστερον ἔμενεν ὁ μάρτυς ἀκίνητος μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ὅταν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΛΟΓΓΙΝΟΥ τοῦ ἑκατοντάρχου.

» Υἱὸν Θεοῦ λέγων σε Χριστὲ καὶ πάλιν,
» Λογγῖνος ὡς πρίν, τέμνεται τὸν αὐχένα.
» Ἀμφ' ἑκκαιδεκάτην Λογγῖνον ἄορ κατέπεφνεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Τιβερίου Καίσαρος ἐν ἔτει ιέ (15) καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν, ἑκατόνταρχος δὲ ὑπάρχων κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὑπὸ τὸν Πιλάτον τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπροστάχθη νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὰ τίμια καὶ σωτήρια πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὁμοῦ μὲ τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν στρατιώτας, καὶ νὰ φυλάξῃ τὸν σφραγισθέντα τάφον. Οὗτος λοιπὸν βλέπων τὰ ἐξαίσια θαύματα, ὅσα ἔγειναν τότε εἰς τὴν σταύρωσιν τοῦ Κυρίου· ἤτοι τὸν σεισμόν, τὴν ἐπισκότισιν τοῦ ἡλίου, τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ, ὅπερ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω, τὰς σχισθείσας πέτρας, τὰ ἀνοιγέντα μνήματα, καὶ πολλοὺς τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἀναστηθέντας καὶ ἐμφανισθέντας εἰς τοὺς πολλούς. Ταῦτα, λέγω, πάντα βλέπων, ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν καὶ εἶπεν, ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος, καθὼς διηγοῦνται συμφώνως καὶ οἱ τρεῖς θεῖοι Εὐαγγελισταὶ ὁ Ματθαῖος, ὁ Μάρκος, καὶ ὁ Λουκᾶς. Ὅθεν καὶ τὰ ἀργύρια τὰ ὁποῖα ἔδιδαν εἰς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ διαβάλῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ εἰπῇ, ὅτι οἱ μαθηταὶ τὸν ἔκλεψαν δὲν τὰ ἐδέχθη ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ τὰ ἀπεστράφη αὐτὸς καὶ δύω ἄλλοι στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ὕστερον μετ' αὐτοῦ ἐμαρτύρησαν.

Ἀφήσας λοιπὸν ὁ μακάριος Λογγῖνος τὴν στρατιωτικὴν τάξιν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἑκατοντάρχου, ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐκήρυττεν ἀποστολικῶς τὸν Χριστόν, ὅτι εἶναι Θεὸς ἀληθινός· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πιλάτος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, μᾶλλον δὲ καὶ διαφθαρεὶς τὴν γνώμην παρ' αὐτῶν μὲ δῶρα καὶ ἀργύρια, γράφει πρὸς τὸν Καίσαρα Τιβέριον, καὶ κατηγορεῖ τὸν Λογγῖνον, ὅτι ἀφῆκε τὸ στρατιωτικόν του ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι κηρύττει εἰς τὴν πατρίδα του Θεὸν τὸν Χριστόν. Ὅθεν πέμπονται ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔμελλον νὰ θανατώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ φθάσαντες εἰς τὴν πατρίδα του Καππαδοκίαν, κατὰ τύχην ἀπαντῶσι τὸν ἴδιον Λογγῖνον, χωρὶς νὰ γνωρίσωσιν οὔτε ἐκεῖνοι αὐτόν, οὔτε αὐτὸς ἐκείνους· καὶ ἀφ' οὗ ἐφιλοξενήθησαν φιλοφρόνως ἀπὸ τὸν ἅγιον, φανερόνουσιν εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ὑπῆγαν ἐκεῖ. Ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ταραχθῇ τελείως, ἐδέχθη μὲ τόσην πολλὴν χαρὰν τὴν εἴδησιν αὐτήν, ὥστε ἀκόμη περισσότερον ἐπεριποιήθη αὐτοὺς καὶ ἐφιλοξένησεν· ἔπειτα ἑτοιμάσας πρότερον τὸν τάφον καὶ τὰ εἰς τὴν θανήν του ἐπιτήδεια, ἐκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους δύω στρατιώτας, οἵτινες ἔφυγον μετ' αὐτοῦ, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι καὶ αὐτοὶ τὸ διὰ Χριστὸν μαρτύριον.

Ἔπειτα φανερόνει εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Λογγῖνος, οἱ δὲ

---

[1] Τοῦτο νοεῖται, ἐὰν ὁ γέρων ἦναι ζωντανός. εἰ δὲ αὐτὸς ἀπολάνῃ, δύναται καὶ ἀρχιερεὺς νὰ λύσῃ τὸν δεσμευθέντα.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Σαρβήλου καὶ Βεβαίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. διότι τοῦτο γράφεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου τελεώτερον, ὅτε καὶ ὁ τούτους βαπτίσας Βαρσιμαῖος ἑορτάζεται.

ἀπεσταλμένοι τοῦτο ἀκούσαντες, πολὺ ἐλυπήθησαν· παρακληθέντες ὅμως ἀπὸ τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν καὶ τοὺς δύω συστρατιώτας του. Ἡ δὲ πάντιμος κεφαλὴ τοῦ ἁγίου εὐθὺς ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ λάβῃ πληροφορίαν ὁ Πιλάτος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ὅτι ἀληθῶς ἀπεκεφαλίσθη ὁ ὑπ' αὐτῶν μισούμενος Λογγῖνος, καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα ἐκ τῆς τοιαύτης πληροφορίας, λάβῃ ὁ Πιλάτος παρὰ τῶν Ἰουδαίων τὰ συμφωνηθέντα ἀργύρια. Ἐχώθη δὲ ἡ τιμία τοῦ μάρτυρος κεφαλὴ ἔμπροσθεν τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ μέσα εἰς μίαν κοπρίαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους, μία γυνὴ ἔνδοξος καὶ πλουσία καταγομένη ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, ἀσθενήσασα ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἔμεινε τυφλή· τούτου χάριν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁμοῦ μὲ ἕνα μονογενῆ της υἱόν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εὕρῃ τὴν ἰατρείαν τῶν ὀφθαλμῶν της· ἐνῷ δὲ εὑρίσκετο ἐκεῖ ἀπέθανεν ὁ υἱός της, καὶ προσετέθη εἰς τὴν μίαν λύπην της καὶ ἄλλη λύπη· ὅθεν διπλῶς ἐθρήνει ἡ δυστυχής. Εἰς ταύτην λοιπὸν οὕτως ἔχουσαν, φαίνεται ἐν ὀνείρῳ ὁ μακάριος Λογγῖνος καὶ λέγει πρὸς αὐτήν, ποῖος εἶναι, καὶ εἰς ποῖον μέρος εἶναι χωσμένη ἡ κεφαλή του, καὶ ὅτι ἐὰν σκάψῃ καὶ πάρῃ αὐτήν, θέλει λάβῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἰατρείαν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι θέλει ἰδῇ καὶ τὸν υἱόν της μὲ δόξαν.

Ἐξυπνήσασα λοιπὸν ἡ γυνὴ καὶ εὑροῦσα τὴν κοπρίαν καὶ σκάψασα, ἐπῆρε τὴν ἁγίαν τοῦ μάρτυρος κεφαλήν, καὶ διὰ τῆς ἐν ἐκείνῃ κατοικούσης θείας χάριτος, ἔλαβε τὴν ὀπτικὴν ἐνέργειαν τῶν ὀμμάτων της, καὶ τὸν υἱόν της ἠξιώθη νὰ ἰδῇ, συνευρισκόμενον ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον καὶ ἀπολαμβάνοντα τὴν ἐκείνου δόξαν καὶ τιμὴν εἰς τὰ οὐράνια. Ἔβαλε λοιπὸν εἰς θήκην καὶ τὸ λείψανον τοῦ υἱοῦ της καὶ τὴν τοῦ μάρτυρος κεφαλήν, ἐπειδὴ οὕτω τῆς εἶπε νὰ κάμῃ ὁ ἅγιος, καὶ λαβοῦσα αὐτὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καππαδοκίαν, παθοῦσα τὸ ἴδιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἔπαθε καὶ ὁ Σαούλ. Καθὼς δηλαδὴ ἐκεῖνος ζητῶν τοὺς ὄνους τοῦ πατρός του, εὗρε παρ' ἐλπίδα βασιλείαν, οὕτω καὶ αὐτή, ζητοῦσα νὰ ἀπολαύσῃ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ τοῦτο ἔλαβε, καὶ θερμὸν προστάτην εὗρε τὸν ἅγιον. Ὅθεν κτίσασα ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Λογγίνου, ἐκεῖ ἀπεθησαύρισε τὴν τοῦ μάρτυρος ἱερὰν κεφαλήν, καὶ διὰ μέσου αὐτῆς, ἀπήντησε πηγὴν ἰαμάτων, καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν της καὶ δι' ὅλους τοὺς συμπατριώτας της χριστιανούς, εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. (Τὸ πλατύτερον αὐτοῦ Συναξάριον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν σὺν τῷ ἁγίῳ Λογγίνῳ ἀναιρεθέντων δύω στρατιωτῶν.

» Φθαρτὴν στρατείαν ἐκλελοιπυῖα ξίφει,
» Δυὰς συνάθλων ἐστρατεύθη Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΛΕΟΝΤΙΟΣ, ΔΟΜΕΤΙΟΣ, ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ καὶ ΔΟΜΝΗΝΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Τρεῖς Λεόντιε τοὺς συναθλοῦντας ἔχων,
» Λεόντιόν τι τῆς πυρᾶς ἄλλῃ μέσον.

Ὁ ὅσιος ΣΑΒΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἰσάγγελον Σαβῖνος, εὐδιοὺς βίον,
» Θανὼν συνήφθη τῷ χωρῷ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μαλὸς βραχεῖαν γῆς λιπὼν παροικίαν,
» Πόλου κατοικεῖ τὴν μακρὰν κατοικίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μαλός, ἀφήσας κόσμον, πλοῦτον καὶ συγγενεῖς, ὑπῆγεν εἰς ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους τόπους, καὶ ἐκεῖ ἐσχόλαζεν ὁ ἀοίδιμος, χαίρων εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ εἰς τὰς ἄλλας κακοπαθείας. Ἦτο δὲ τὸ πρόσωπόν του χαροποιόν, καὶ ἐνήργει μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ διάφορα θαύματα, διότι καὶ λεπροὺς ἐκαθάριζε, δαιμόνια ἐδίωκε, ἐχάριζε φῶς εἰς τοὺς τυφλούς. Καὶ αὐτὰ μὲν ἐνήργει, ἐν ὅσῳ ἦτο ζωντανός, ἀφ' οὗ δὲ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, ἀφῆκε τὸ πάντιμον σῶμά του πηγὴν τῶν ἰάσεων, διότι ἔλαβε χάριν νὰ ἀναβλύζῃ μῦρον ἀπὸ αὐτό, εἰς ἀποτροπὴν παντὸς πάθους, καὶ εἰς ἰατρείαν ἀνιάτων ἀσθενειῶν. Διότι εἶπεν ὁ Κύριος· « Ὅτι τοὺς δοξάζοντάς με δοξάσω (α'. Βασιλ. β'. 30).

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΩΣΗΕ.

---

[1] Τὸ Ἑλληνικὸν Συναξάριον τοῦ ἁγίου, συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή· «Τοῦ Θεοῦ λόγου διὰ τὴν ἐκ τῆς παρακοῆς ἐπενεχθεῖσαν.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

» Θεὸν τυποῖς μνηστῆρα γῆς πορνευτρίας,
» Πόρνη συναφθείς, ὅν, προφῆτα νῦν βλέπεις.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ὠσηὲ νέκυν κτερέϊζον.
(ἤτοι ἐνεταφίαζον.)

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰσσάχαρ υἱὸς Βεηρεῖ (ἢ Βενὴ) ἐκ Γαλεμὼθ (ἢ Βαλεθώμ·) ἑρμηνεύεται δὲ ὁ Ὠσηὲ ἑλληνιστί, σωζόμενος, ἢ φύλαξ, ἢ σκιάζων. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐπροφήτευσε πολλὰ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ, ἔδωκε καὶ σημεῖον παράδοξον, ὅτι θέλει ἔλθῃ ὁ Κύριος εἰς τὴν γῆν, καὶ θέλει συναναστραφῇ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ὅταν δηλαδὴ βασιλεύῃ ὁ ἥλιος εἰς τὴν Σηλὼμ, καὶ μοιρασθῇ εἰς δύω μέρη· καὶ ὅτι θέλουν γενῇ δώδεκα δρύες, αἵτινες θὰ ἀκολουθοῦν καὶ θὰ ὑπακούουν εἰς τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα Θεὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον θέλει σωθῇ ὅλη ἡ γῆ. Ἀποθανὼν δὲ οὗτος ἐν εἰρήνῃ, ἐτάφη εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ· προέλαβε δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔλευσιν ἔτη ωκβ' (822).[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΑΝΔΡΕΟΥ τοῦ ἐν τῇ Κρίσει.

» Ἀμφοῖν ποδῶν σῶν Ἀνδρέα τμηθεὶς ἕνα,
» Ἀθλήσεως σῆς ἐκπεραίνεις τὸν δρόμον.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος Ἀνδρέας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμα' (741)· γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κρήτης, τῆς πλέον εὐνομωτάτης ἀπὸ τὰς ἄλλας νήσους, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων. Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς, ἔγεινεν ἐργάτης θερμὸς τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ διαφθειρομένην ἀπὸ τὴν κακόφρονα αἵρεσιν τῆς εἰκονομαχίας, ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ παραστὰς εἰς τὸν βασιλέα ἤλεγχε τὴν αὐτοῦ ἀσέβειαν, καὶ παρρησίᾳ ἐλάλει τὴν ἀλήθειαν· ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποφέρων τὴν παρρησίαν, κόπτει τὸν λόγον καὶ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἁγίου, καὶ προστάζει τοὺς παρεστῶτας νὰ τὸν κρατήσωσι. Ἐκεῖνοι δὲ ὁρμήσαντες κατ' αὐτοῦ μὲ βαρέας καὶ φονικὰς χεῖρας, ἄλλοι μὲν τὸν ἐπίασαν ἀπὸ τὴν κεφαλὴν, ἄλλοι δὲ ἀπὸ τὰς χεῖρας, ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἐπανωφόριον, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἔσω φόρεμα· καὶ οὕτω μὲ πολλὴν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, διὰ νὰ κάμουν δῆθεν χάριν εἰς τὸν τούτους προστάξαντα τύραννον, ῥίπτουσι κατὰ γῆς τὸν ἅγιον, τὸν ὄντα ὑψηλὸν καὶ ὑπέρτερον τῆς γῆς κατὰ τὴν διάνοιαν, καὶ δὲν ἔπαυσαν οἱ θηριώδεις ἀπὸ τὸ νὰ καθέλκωσι καὶ νὰ δέρωσι τὸν μακάριον, ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς, ἀφ' οὗ ἀρκετὰ ἐξεδικήθη τὴν παρρησίαν τοῦ ἀθλητοῦ, ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀφήσουν.

Τότε πάλιν ὁ ἅγιος πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ἔλεγε διὰ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται καὶ νὰ τιμῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀνίσως σεῖς οἱ βασιλεῖς μὲ δεινὰς τιμωρίας παιδεύετε ἐκείνους, ὅσοι ἤθελον ἀτιμάσει τοὺς βασιλικοὺς ἀνδριάντας σας, θεωροῦντες τοῦτο ὡς ἀτιμίαν γινομένην εἰς σᾶς τοὺς ἰδίους, πόσην ἆρά γε θεϊκὴν ὀργὴν καὶ παιδείαν μέλλετε νὰ λάβητε σεῖς οἱ ὑβρίζοντες τὴν εἰκόνα τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ; Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἤναψεν ὁ τύραννος, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ γυμνώσωσι τὸν ἅγιον, καὶ τεντώσαντες αὐτὸν δυνατὰ μὲ σχοινία, νὰ τὸν δέρωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐκοκκίνησε τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος· εἶτα ἀφέθη ἀπὸ τὸν δαρμὸν, καὶ ἐπειδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς δὲν ἐπείσθη οὔτε ἀπὸ δωρεὰς καὶ χαρίσματα, οὔτε ἀπὸ φοβερισμοὺς μεγαλειτέρων βασάνων, διὰ τοῦτο πάλιν δέρεται ὁ ἀοίδιμος μὲ μεγάλην ὠμότητα· καὶ σκάπτονται τὰ πλευρά του, καὶ τὸ στόμα του καταθλᾶται, καὶ ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν παρίσταται πάλιν ὁ ἅγιος εἰς τὸν τύραννον, καὶ ἐπειδὴ μὲ περισσοτέραν τόλμην ἀντεστάθη εἰς αὐτὸν, διὰ τοῦτο καταξεσχίζεται, καὶ διαφθείρονται αἱ περισσότεραι σάρκες του ἀπὸ τὰς πληγάς. Τελευταῖον δὲ ἐδέθη ἀπὸ τοὺς πόδας μὲ σχοινία, καὶ ἐσύρθη ὁ μακάριος κατὰ γῆς ἀναμέσον ὅλης τῆς ἀγορᾶς· οἱ δὲ σύροντες αὐτὸν ἐσπούδαζον νὰ ὑπάγωσι νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὸν τόπον τῶν

---

[1] Περὶ τοῦ προφήτου τούτου Ὠσηὲ γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Ὀζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκία τῶν βασιλέων τοῦ Ἰούδα, καὶ Ἱεροβοὰμ δευτέρου βασιλέως Ἰσραήλ. Ἐσύγκρινε δὲ οὗτος τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Ἰσραὴλ μὲ δύω γυναῖκας πόρνας καὶ μοιχαλίδας, αἱ ὁποῖαι χωρίζονται μὲν ἀπὸ τοὺς γνησίους ἄνδρας των, ἐρῶσι δὲ ἄλλων. Εἰς δεκατέσσαρα δὲ κεφάλαια μοιράζεται ἡ τούτου προφητεία, καὶ ζῆλον ἐν τούτοις δεικνύει περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ ἠμελημένης λατρείας· ἦτο δὲ σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἀμὼς καὶ Ἡσαΐαν. Παρέτεινε δὲ τὸ ἔργον τῆς προφητείας του ἐπέκεινα τῶν ἑβδομήκοντα χρόνων, κατὰ τὸν Κανόνικον Κλήμεντα. Σύντομος δὲ εἶναι κατὰ τὴν φράσιν καὶ περιεσταλμένος. Οἱ δώδεκα δὲ δρύες αἱ ἀκολουθοῦσαι τῷ φανέντι Θεῷ, προσήμαινον τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους· καὶ ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου.

καταδικαζομένων κακούργων. Ἐν τῷ καιρῷ δὲ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ εὑρέτο ὁ ἅγιος, ἔτυχε νὰ πιάσῃ τις ὀψάρια καὶ νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὴν ἀγορὰν διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ· κινηθεὶς δὲ οὗτος ἀπὸ ἕνα ἄγριον δαίμονα, ἥρπασε μίαν κοπίδα, μὲ τὴν ὁποίαν ἔκοπτον οἱ μακελλάριοι τὰ κρέατα, καὶ κατεβάσας αὐτὴν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἑνὸς ποδὸς τοῦ ἁγίου, θανατόνει αὐτὸν καὶ καταπαύει τὸν τῆς ἀθλήσεως δρόμον τοῦ μάρτυρος. Καὶ οὕτω πέμπει τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐῤῥίφθη εἰς τὸν τόπον τῶν κακοποιῶν καὶ φονέων ἀνθρώπων. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρίσκετο αὐτὸ εἰς πολὺν καιρὸν, μεμιγμένον ὁμοῦ μὲ τὰ νεκρὰ σώματα τῶν κακούργων· δώδεκα δὲ ἄνθρωποι δαιμονισμένοι, ὄντες ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς νὰ εἶχον συμφωνίαν ὑπῆγον ὁμοῦ καὶ ἐπῆραν τὸ ἅγιον λείψανον καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἕνα ἱερὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάζετο Κρίσις· πρὸς μισθὸν δὲ τῆς εὑρέσεως καὶ ἐνταφιάσεως αὐτοῦ, ἐλευθερώθησαν ἀπὸ τὰ δαιμόνια. (Τὸ πλατύτερον Συναξάριον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτο δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Πολλὴ κατὰ τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων. σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

» Αἴρουσα Χριστοῦ τῷ φίλῳ πόλις πύλας,
» Λάζαρε δεῦρο Χριστομιμήτως λέγει.

Ὁ μακάριος καὶ ἀοίδιμος καὶ ἐν Βασιλεῦσι σοφώτατος καὶ πιστότατος Λέων ἐν ἔτει ωϡ΄ (890), κινηθεὶς ἀπὸ ζῆλον θεῖον καὶ ὡς ἀπὸ μίαν θείαν ἔμπνευσιν, πρῶτον μὲν ἔκτισε μίαν ἐκκλησίαν μεγαλωτάτην καὶ ὡραιοτάτην τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου, καὶ μοναστήριον ὁλόκληρον συνέστησε· μετὰ ταῦτα δὲ ἔστειλε καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Κύπρον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, τὸ ὁποῖον εὑρέθη κείμενον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν ἐντὸς θήκης μαρμαρίνης, κατὰ τὴν πόλιν τῶν Κητιαίων, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐπέρασαν χίλιοι χρόνοι μετὰ τὸν ἐκεῖ ἐνταφιασμόν του. Ἦσαν δὲ ἐσκαμμένα εἰς τὸ μάρμαρον μὲ ἄλλην γλῶσσαν τὰ γράμματα ταῦτα, «Λάζαρος ὁ τετραήμερος καὶ φίλος Χριστοῦ.» Ὅτε δὲ ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔβαλεν αὐτὸ ὁ βασιλεὺς μέσα εἰς θήκην ἀργυρᾶν, καὶ οὕτως ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ φιλοτίμως ἐντὸς τοῦ παρ' αὐτοῦ κτισθέντος ναοῦ. [1]

—

Εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατάθεσιν τοῦ λειψάνου τοῦ αὐτοῦ ἁγίου ΛΑΖΑΡΟΥ.

» Κρύπτουσα νεκρὸν Λαζάρου Ρώμη νέα,
» Ἄλλη παρ' ἡμῖν δείκνυται Βηθανία.

Μνήμη τῶν ἁγίων πέντε μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ, ΚΟΣΜΑ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, ΛΕΟΝΤΙΟΥ, ΑΝΘΙΜΟΥ καὶ ΕΥΠΡΕΠΙΟΥ. [2]

Εἰς τὸν Κοσμᾶν καὶ Δαμιανόν.

» Ἐκ τοῦ γένους Ἄραβας, ἐκ δὲ τοῦ ξίφους,
» Θείους ἀριστεῖς οἶδα τοὺς Ἀναργύρους.

Εἰς τὸν Λεόντιον.

» Λεοντίου τμηθέντος ὤλετο πλάνος,
» Λεοντομύρμηξ, ὡς Ἰὼβ βίβλος λέγει.

Εἰς τὸν Ἄνθιμον καὶ Εὐπρέπιον.

» Ἄνθιμος Εὐπρέπιος ἐκτετμημένοι,
» Ἀνθοῦσι λαμπρὸν καὶ πανευπρεπὲς μάλα.

Τρεῖς εἶναι αἱ συζυγίαι τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καὶ αἱ τρεῖς ὠνομάζοντο μὲ τὰ αὐτὰ ὀνόματα ἤγουν ἐκαλοῦντο Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς, καὶ ὅλοι τὴν αὐτὴν ἰατρικὴν τέχνην μετεχειρίζοντο, καὶ ὅλοι ὁμοίως Ἀνάργυροι ἐκαλοῦντο. Καὶ οἱ μὲν τῆς πρώτης συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς ἦσαν υἱοὶ Θεοδότης, μιᾶς εὐλαβοῦς καὶ χριστιανῆς γυναικὸς, οἵτινες ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθησαν καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἕνα τόπον κα-

[1] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Μαΐου, ὅπου συνεορτάζεται ἡ ἀνακομιδὴ αὕτη τοῦ λειψάνου τοῦ δικαίου Λαζάρου μετὰ τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μακάριον τοῦτον Λάζαρον, ἐγκώμιον ἔπλεξεν Ἰωσὴφ ὁ Θεσσαλονίκης, (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος·) καὶ ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Σήμερον ἐκ νεκρῶν ἐγειρόμενος ὁ Λάζαρος. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Λάζαρος τὸν παρόντα.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) Καὶ δεύτερον δὲ λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὥσπερ μήτηρ φιλότεκνος, ἐπιδοῦσα τὴν θηλὴν τῷ νηπίῳ, τέρπεται, τοῦ παιδὸς ἐφέλκοντος.» (Ἐν τῷ Πρωτάτῳ.)

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Εὐτροπίου.

λούμενον Φερεμᾶν.[1] Οἱ δὲ τῆς δευτέρας συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς διέτριβον εἰς τὴν Ῥώμην, ἔχοντες ἕνα διδάσκαλον κακόγνωμον καὶ φθονερὸν, ὁ ὁποῖος ἀναβιβάσας αὐτοὺς μὲ δόλον ἐπάνω εἰς ἕνα βουνὸν, διὰ νὰ συνάξωσι δῆθεν βότανα, ἐκεῖ ὁ ἀλιτήριος ἐφόνευσεν αὐτοὺς μὲ τὰς πέτρας.[2] Οἱ δὲ τῆς τρίτης συζυγίας Κοσμᾶς καὶ Δαμιανὸς, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη γίνεται σήμερον, ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀραβίαν. Οὗτοι λοιπὸν μεταχειριζόμενοι τὴν ἰατρικὴν, διήρχοντο πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν ἰατρεύοντες χωρὶς ἀργύρια τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ μὲ τὴν πρόφασιν αὐτὴν τῆς ἰατρικῆς, ἐκήρυττον εἰς τοὺς ἀπίστους τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ὑπῆγαν οἱ ἅγιοι εἰς μίαν πόλιν τῆς Λυκίας, καλουμένην Αἰγαῖς, ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς ἀδελφούς των Λεόντιον, Ἄνθιμον, καὶ Εὐπρέπιον, καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος Λυσία, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, τούτου χάριν ἐδάρησαν, χωρὶς κἀμμίαν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἐρρίφθησαν μέσα εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπνίγησαν, ἀλλὰ διὰ τῆς θείας χάριτος εὑρέθησαν ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεὰν, διὰ τοῦτο πάλιν πιάνονται ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὴν κάμινον ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, κρεμῶνται ἐπάνω εἰς σταυρὸν, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποκεφαλίζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ μακάριοι πέντε οὗτοι ἀδελφοὶ καὶ ὁμότροποι, καὶ οὕτω λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.[3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ πρώτη συζυγία αὕτη τῶν Ἀναργύρων ἑορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Ἡ δευτέρα αὕτη συζυγία τῶν Ἀναργύρων ἑορτάζεται χωριστὰ εἰς τὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου. Ὅθεν οἱ ζωγράφοι, ὅταν ἱστοροῦν αὐτοὺς, πρέπει νὰ ἐπιγράφουν εἰς τὰς εἰκόνας των, ποία συζυγία εἶναι πρὸς διάκρισιν· πρέπει δὲ καὶ νὰ ἱστοροῦν αὐτοὺς διαφορετικοὺς κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου. Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κοινοβίου Ῥωσσικοῦ ἐλλογιμώτατος κὺρ Βενέδικτος συνέθετο κανόνα εἰς ἅπαντας τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους.

[3] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων μαρτύρων Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, διότι οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου. Ὁμοίως περιττῶς ἐδῶ γράφεται ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁ[illegible] Κλαυδίου καὶ Ἱλαρίας καὶ Μαύρου καὶ Ἰάσονος, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν αὐτὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Μαρτίου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΛΟΥΚΑ.

» Εἰς Ἐμμαοὺς βλέπειν σε κἂν πρὶν εἰργόμην,
» Λουκᾶς λέγει, τρανῶς σε νῦν Χριστὲ βλέπω.
» Ὀγδοάτη δεκάτη πέρατος βίου ἔμμορε (ἤτοι ἔτυχε) Λουκᾶς.

Λουκᾶς ὁ θεῖος Εὐαγγελιστὴς κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν μεγάλην Ἀντιόχειαν, ἰατρὸς ὢν καὶ ἄκρος κατὰ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην· ἦτον δὲ γυμνασμένος εἰς τὸ ἄκρον καὶ ὅλην τὴν ἔξωθεν σοφίαν, καὶ πεπαιδευμένος τὴν Ἑβραϊκὴν καὶ τὴν Συριακὴν διάλεκτον. Οὗτος λοιπὸν διατρίβων εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας καὶ ἰατρεύων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Τίτου Κλαυδίου ἐν ἔτει μβ΄ (42), ἀπήντησε τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἀπέβαλε τὴν πατρικὴν πλάνην· ὅθεν ἀπὸ τότε ἀφήσας τὴν ἰατρείαν τῶν σωμάτων, μετεχειρίζετο τὴν ἰατρείαν τῶν ψυχῶν. Κατὰ δὲ ὑπαγόρευσιν τοῦ ἀποστόλου Παύλου συνέγραψε καὶ τὸ ἰδικόν του ἅγιον Εὐαγγέλιον[1] καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀχαΐας Θεόφιλον, ὅστις ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ἔπειτα συνέγραψε καὶ τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, καὶ ἀπέστειλεν αὐτὰς εἰς τὸν ἴδιον Θεόφιλον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Παῦλον, ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ὡς λέγουσιν, ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ὢν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων.[2]

---

[1] Τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον συνέγραψεν ὁ ἱερὸς Λουκᾶς μετὰ τὴν ἀνάληψιν χρόνους δεκαπέντε, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου κατὰ τὸ Βασιλικὸν χρυσόβουλλον τῆς αὐτῆς μονῆς, ὡς ἱστορεῖ Νικόλαος ὁ Μαλαξός· καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι ἔγραψεν αὐτὸ εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κατὰ τὸν Θηβαῖον Ἱππόλυτον. Σημείωσαι, ὅτι Νικήτας ὁ ῥήτωρ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τοῦτον τὸν Ἀπόστολον. Οὗ ἡ ἀρχή. « Ὦ λαμπρότης » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ Διονυσίου.) ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλο ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή. Πράξεων καὶ λόγων ἅμιλλαν ἐπὶ τῆς παρούσης πανηγύρεως.» Ἐκεῖ σώζεται καὶ ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή. « Οἱ μὲν ἅγιοι τοῦ Θεοῦ μάρτυρες. »

[2] Σημείωσαι, ὅτι διαφωνία εὑρίσκεται ἀναμέσον τῶν ἱστορικῶν περὶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, διότι ὁ μὲν Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῷ ἑωθινῷ, καὶ ὁ Χριστοφόρος ὁ Πατρίκιος ἐν τῷ ἀνωτέρῳ διστίχῳ ἰαμβικῷ, καὶ ὁ Θεοφάνης ὁ Γραπτὸς ἐν τῷ ᾀσματικῷ κανόνι, καὶ ὁ χειρόγραφος Συναξαριστὴς καὶ ἄλλοι ὑπέλαβον, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Λουκᾶς ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλὴμ

Μετὰ θάνατον δὲ, θέλων ὁ Θεὸς νὰ δοξάσῃ τὸν θεράποντα καὶ ὑπηρέτην του τοῦτον Λουκᾶν, ἔβρεξεν ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του κολλύρια, εἰς σημεῖον τῆς ἰατρικῆς τέχνης του.[1] Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἔγεινεν ὁ τάφος τοῦ θείου ἀποστόλου γνωριμώτερος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μετέφερεν ἀπὸ τὰς Θήβας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου τούτου διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Αἰγύπτου καὶ μάρτυρος, καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ὑποκάτω εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν, μετὰ τῶν τιμίων λειψάνων Ἀνδρέου καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων· (ἡ δὲ τῶν λειψάνων τοῦ Λουκᾶ κατάθεσις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.)

Λέγουσι δὲ, ὅτι ὁ Λουκᾶς οὗτος πρῶτος ἐζωγράφησε τρεῖς εἰκόνας τῆς Κυρίας Θεοτόκου, φερούσας ἐν ἀγκάλαις τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ἀπὸ κηρὸν καὶ μαστίχην καὶ χρώματα, τὰς ὁποίας ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν ἔτι ζῶσαν ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ νὰ μάθῃ ἀνίσως ἦσαν ἀρεσταὶ εἰς αὐτήν. Ἡ δὲ Μήτηρ τοῦ Κυρίου ἀπεδέξατο αὐτὰς, καὶ εἶπεν « Ἡ χάρις τοῦ ἐξ ἐμοῦ τεχθέντος εἴη δι' ἐμοῦ μετ' αὐτῶν. » Ὡσαύτως δὲ ἐζωγράφησε καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων ἀποστόλων τῶν Κορυφαίων, καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διεδόθη εἰς τὸν κόσμον τὸ τοιοῦτον καλὸν καὶ εὐσεβὲς καὶ πάντιμον ἔργον· τὸ νὰ ζωγραφίζωνται δηλαδὴ αἱ τῶν ἁγίων εἰκόνες. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν. Ὑπόμνημα δὲ ἔχει εἰς αὐτὸν ὁ Μεταφραστὴς ὅπερ ἐστὶν αὐτὸς ὁ βίος του ὁ ἑλληνικὸς, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ καὶ δικαίου μνήμη μετ' ἐγκωμίων »· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΜΑΡΙΝΟΥ τοῦ γέροντος ξίφει τελειωθέντος,

» Γέρων Μαρῖνος ἐξελέγχει γραῦν πλάνην,
» Τόλμῃ νεάζων καὶ τελειοῦται ξίφει.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, ὁ ἐν τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐκ τοῦ παρατρέχοντος ὡς ὄναρ βίου,
» Ἰουλιανὸς ἄσμενος παρατρέχει.

καὶ εἶδε τὸν Δεσπότην Χριστὸν ζῶντα, καὶ ὑπηρέτησεν αὐτῷ, παρὼν καὶ εἰς τὰ θαύματα, ὅσα ἐποίει, καὶ εἰς τὰ πάθη, καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν· καὶ συνωμίλησεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁμοῦ μὲ τὸν Κλεόπαν, καὶ εἶδεν αὐτὸν εἰς οὐρανοὺς ἀναλαμβανόμενον, καὶ τῆς ἐπιδημίας ἠξιώθη τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος λόγῳ α'. εἰς τὰς Πράξεις, καὶ ὁμιλίᾳ δ'. εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, ὁμοίως καὶ ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς ἀρχῆς τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, καὶ ὁ τετυπωμένος Συναξαριστὴς, καὶ ἄλλοι, θέλουσιν ὅτι ὁ Λουκᾶς δὲν ἐστάθη αὐτόπτης τοῦ Κυρίου καὶ μαθητὴς, οὐδὲ εἶδεν αὐτὸν ὅλως ἐπὶ γῆς ζῶντα· ἀλλ' εἶναι μαθητὴς τοῦ ἀποστολου Παύλου, ἐντυχὼν αὐτῷ καὶ πιστεύσας τῷ Χριστῷ κατὰ τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας. Βεβαιοῦσι δὲ τὴν δόξαν ταύτην ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἰδίου τούτου Λουκᾶ, ὅστις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ Εὐαγγελίου του μαρτυρεῖ μόνος λέγων· «Καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ απ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου.» Τὸ ὁποῖον τοῦτο δὲν ἤθελεν εἰπῆ βέβαια, ἀνίσως εἶδεν ἐπὶ γῆς τὸν Κύριον.

Διότι ἂν ὁ Παῦλος, ὁ τοῦ Λουκᾶ Διδάσκαλος, μ' ὅλον ὅτι εἶδεν αὐτοψεὶ, καὶ ἤκουσε τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Ἀνάστασιν διὰ τῆς ὑπὲρ ἥλιον ἀστραπτούσης ἐν οὐρανῷ θεωρίας, λέγει ὅμως ὅτι δὲν ἤκουσεν αὐτὸς τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων, αὐτοπτῶν καὶ αὐτηκόων τοῦ Κυρίου γενομένων Ἀποστόλων ἐβεβαιώθη εἰς αὐτὸν ἡ κοινὴ τῶν ἀνθρώπων σωτηρία· οὕτω γάρ φησιν ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῇ. «Ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ Κυρίου, ὑπὸ τῶν ἀκουσαντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη.» (Ἑβρ. β'. 3) Πῶς ὁ τοῦ Παύλου μαθητὴς Λουκᾶς ἤθελε νομισθῇ, ὅτι ἦτον αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος, ὧν συνέγραψε; Παρεδόθη λοιπὸν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ὅσα γράφει ἐν τῷ ἁγίῳ Εὐαγγελίῳ ἀπὸ τὸν Παῦλον καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Ἀποστολους, καὶ μάλιστα ἀπὸ τον Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς αὐτόπτας καὶ αὐτηκόους γενομένους τοῦ Κυρίου. Πότε δὲ ταῦτα παρεδόθη ἀπὸ αὐτούς; ὅτε ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν Παῦλον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἀντάμωσε τοὺς Ἀποστόλους. Οὕτω γὰρ μόνος λέγει· «Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον, πάντες δὲ παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι.» (Πράξ. κά. 17.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν δευτέραν δόξαν ἀκολουθήσαντες ὡς ἀληθῆ καὶ ἀκριβῆ καὶ ἐκ τῶν θείων μαρτυρουμένην Γραφῶν, το Συναξάριον τοῦτο μετεποιήσαμεν, καθὼς ἦτον εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστήν. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα, ὅπου καὶ ὁ κὺρ Εὐγένιος συμφωνεῖ τῇ δευτέρᾳ δόξῃ. Λέγει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπα, ὁ μὲν Ὠριγένης εἰς τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην καὶ ἐν τοῖς κατὰ Κέλσου, ὁμοίως καὶ ὁ Βασίλειος εἰς τὸν Ἡσαΐαν κεφ. ϛ'. οὗτοι λέγω ὠνόμασαν Σίμωνα τὸν συνοδοιπόρον τοῦ Κλεόπα· ὁ δὲ Ἐπιφάνιος αἱρέσει κγ'. ἀριθμῷ ϛ'. ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἦτον ὁ Ναθαναὴλ, ἂν καὶ ταῦτα ἀμφίβολά εἰσι διὰ τὴν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ σιωπήν.

[1] Κολλύριον δὲ εἶναι ἓν ἰατρικὸν κατεσκευασμένον ἀπὸ ῥοδόσταγμα καὶ ἄλλα εἴδη, βοηθητικὸν εἰς τοὺς βεβλαμμένους ὀφθαλμούς.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰουλιανὸς [1] παραιτήσας τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἓν σπήλαιον, διῆγε τὴν ζωήν του μοναστικῶς. Τοῦτον ὕστερον πολλοὶ καὶ ἄλλοι μιμηθέντες, ὑπῆγον πλησίον εἰς ἐκεῖνο τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου, καὶ κατεσκευάσαντες καλύβας, γενόμενοι ἕως ἑκατὸν εἰς τὸν ἀριθμὸν, συνηγωνίζοντο μὲ τὸν ὅσιον, καὶ τὰ αὐτὰ φαγητὰ ὅσα ἔτρωγεν ἐκεῖνος, ἔτρωγον καὶ αὐτοί. Οὗτος ὁ θαυμάσιος ἀπήντησε ποτὲ δράκοντα, καὶ τοῦτον κατεξέσχισε καὶ ἐθανάτωσε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ νομοθέτης Μωσῆς εἶδε τὸν Θεὸν, καθὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ ἄνθρωπος· ἡ ὁποία ἐκκλησία διασώζεται μέχρι σήμερον.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Περσίαν, πολλοὶ Χριστιανοὶ φοβούμενοι μήπως γυρίσῃ ἀπ' ἐκεῖ καὶ πάλιν πολεμήσῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀλιτήριος, ἐπρόστρεξαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον, καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ τοὺς λυτρώσῃ διὰ τῶν προσευχῶν του ἀπὸ τὰς κακοτεχνίας ἐκείνου. Ὑπακούσας λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἐξέτεινε τὴν προσευχήν του εἰς δέκα ἡμέρας. Τούτου χάριν ἤκουσεν ἄνωθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν, ὅτι, ὄχι μόνον διὰ σὲ ὁ ἄγριος χοῖρος τοῦ ἀμπελῶνος Χριστοῦ, ὁ μιαρὸς καὶ δυσσεβὴς Ἰουλιανὸς κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀποσφάττεται, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς ἀγρυπνίας καὶ παρακλήσεις πολλῶν ἁγίων ἀδελφῶν, [1] ὕστερον δὲ ἀφ' οὗ ὁ μακάριος Μελέτιος ὁ Ἀντιοχείας ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, προσεκάλεσαν τινὲς χριστιανοὶ τὸν ὅσιον τοῦτον Ἰουλιανὸν, διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐχήν του καὶ εὐλογίαν καὶ διὰ νὰ παρηγορηθῶσιν ἀπὸ τὰς ψυχωφελεῖς νουθεσίας του· ὁ δὲ ὅσιος συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ.

Πορευόμενος δὲ ὑπεδέχθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ μίαν γυναῖκα φιλόθεον, ἥτις εἶχε παιδίον ἑπταετές· ὅταν δὲ ἐκάθισεν εἰς τὸν δεῖπνον ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ ἐκείνου ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ὑπηρετήσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ, ἀπεμακρύνθη ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς μητρὸς τὸ παιδίον, καὶ κατὰ συμβεβηκὸς πίπτει μέσα εἰς ἓν πηγάδιον· ἡ δὲ τιμία ἐκείνη γυνὴ, ἀφ' οὗ ἔμαθε τὸ συμβεβηκὸς, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ τελείως, ἢ νὰ ταραχθῇ, ἐσκέπασε τὸ πηγάδιον, καὶ μὲ μεγάλην πίστιν καὶ μεγαλοψυχίαν ὑπηρέτει τὸν ὅσιον. [2] Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐζήτει συνεχῶς τὸ παιδίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὢ τῆς θαυμαστῆς ἀνδρίας καὶ πίστεως! ἠπάτα μὲ φρόνησιν τὸν ὅσιον, λέγουσα καὶ προφασιζομένη, ὅτι τὸ παιδίον της ἀσθενεῖ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος περισσότερον ἐζήτει τὸ παιδίον, διὰ νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν τράπεζαν νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, τούτου χάριν ἡ μήτηρ του ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὸ συμβεβηκός.

Ὁ δὲ ὅσιος παρευθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ῥίψας τὸ σκέπασμα τοῦ πηγαδίου, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει ὅτι τὸ παιδίον ἐχόρευεν ὑγιὲς μέσα εἰς τὸ νερὸν, καὶ ὡς ἂν νὰ ἔπαιζε μὲ τὰς χεῖράς του. Ὅθεν ἐπρόσταξεν ἕνα ἐκεῖ εὑρεθέντα, νὰ τὸ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ πηγάδιον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβη ἔξω τὸ παιδίον, ἠρωτᾶτο νὰ εἴπῃ, ἂν ἔπαθε κἀνὲν κακόν· ἐκεῖνο

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ τὸν βίον συγγράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ β΄. τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας· λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ἐκεῖ, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος πρότερον μὲν ἔκτισε τὴν καλύβην του εἰς τὴν χώραν τὴν καλουμένην Ὀσροηνῶν, ἥτις παλαιὰ ὠνομάζετο Παρθυαίων, καὶ ὅτι οἱ ἐγχώριοι τιμῶντες τοῦτον τὸν ὅσιον, ἀπεκάλουν αὐτὸν Σάββαν, ὃ δηλοῖ, πρεσβύτην ἑλληνιστί. Ἀξιόλογον δὲ εἶναι καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλον ὅπερ εἶπεν ὁ ὅσιος οὗτος, παρὰ τῷ Θεοδωρήτῳ εὑρισκόμενον. Παρακληθεὶς δηλαδὴ ποτὲ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, διὰ νὰ κτίσῃ μικρὸν οἶκον, ἐπείσθη καὶ ἔδωκε τὰ μέτρα τοῦ οἴκου· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐποίησαν αὐτὸν μεγάλον· βλέπων αὐτὸν ὁ ὅσιος « Δέδοικα, ἔφη, ὦ ἄνδρες, μὴ τὰ ἐπὶ γῆς εὐρύνοντες καταγώγια, σμικρύνομεν τὰ ἐπουράνια, καί τοι, ταῦτα μὲν ἐστὶ πρόσκαιρα, ἐκεῖνα δὲ αἰώνια, καὶ πέρας λαβεῖν οὐ δυνάμενα ». Ἁρμόζει δὲ ὁ ἐλεγμὸς οὗτος καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς μοναχοὺς τοῦ τωρινοῦ καιροῦ, διότι καὶ ἡμεῖς μεγάλας ἐπὶ γῆς κτίζοντες τὰς προσκαίρους κατοικίας, σμικρύνομεν τὰς ἐν οὐρανοῖς Μονὰς τὰς αἰωνίας. Περὶ τούτου τοῦ Ἰουλιανοῦ γράφει καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος ὁμιλίᾳ εἰκοστῇ πρώτῃ εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους λέγων. « Ἴστε δήπου καὶ ἀκηκόατε. Οἱ δὲ, καὶ ἐθεωρήσατε τὸν ἄνδρα, ὃν μέλλω νῦν ἐρεῖν, Ἰουλιανὸν λέγω τὸν θαυμάσιον. Οὗτος ἦν ἀνὴρ ἄγροικος, ταπεινὸς καὶ ἐκ ταπεινῶν, οὐδὲ ὅλως τῆς ἔξωθεν παιδείας ἔμπειρος, ἀλλὰ τῆς ἀπλάστου φιλοσοφίας πεπληρωμένος· Τούτου εἰς τὰς πόλεις ἐμβάλλοντος, (σπανιάκις δὲ τοῦτο ἐγίνετο·) οὔτε ῥητόρων, οὔτε σοφιστῶν, οὔτε ἄλλου τινος εἰσελαύνοντος, τοιαύτη τις ἐγίνετο συστροφή· τί δὲ λέγω ; οὐχὶ πάντων βασιλέων καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ λαμπρότερον ᾄδεται ἔτι καὶ νῦν ; »

[1] Ταύτην τὴν πρόρρησιν τοῦ ὁσίου, ἣν εἶπε περὶ τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ, ἀναφέρει ὁ ἴδιος Θεοδώρητος καὶ ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας κεφαλαίῳ δεκάτῳ ἕκτῳ.

[2] Ἓν τοιοῦτον συμβεβηκὸς ἠκολούθησε καὶ εἰς τὸν καιρὸν Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, ὡς ἐν τῷ βίῳ τούτου ὁρᾶται κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

δὲ ἀπεκρίνετο, ὅτι δὲν ἔπαθε τίποτε, ἐπειδὴ ἐβαστάζετο ἀπὸ τὸν γέροντα, ὅστις ὡμίλει καὶ ἐκολάκευεν αὐτὸ μέσα εἰς τὸ νερόν. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, κατέβη εἰς τὸ σπήλαιον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύπτετο ποτὲ ὁ ἀπόστολος Παῦλος· τότε καὶ πλῆθος πολὺ χριστιανῶν ἐσύντρεξεν εἰς τὸ σπήλαιον, διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν του, καὶ νὰ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ δὲ ὅσιος κρατηθεὶς ἀπὸ μίαν ὑπερβολικὴν θέρμην, ἐκοίτετο ὀλίγον τι ἀναπνέων καὶ σχεδὸν ὑπάρχων ἄφωνος· ἐπειδὴ δὲ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες ἀδελφοί, τὸν ἠνώχλουν λέγοντες, ὅτι πολλοὶ χριστιανοὶ ἵστανται ἔξω τοῦ σπηλαίου, καὶ προσμένουσι νὰ ἐξέλθῃς διὰ νὰ λάβωσι τὴν εὐλογίαν σου, ἀπεκρίθη· Ἐὰν συμφέρῃ εἰς ἐμὲ ἡ ὑγιεία, θέλει τὴν δώσει βέβαια ὁ Θεός· ὅθεν προσευχηθεὶς ὁ ὅσιος, ἐσήκωσεν αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ τὸν λαυρότατον ἐκεῖνον πυρετόν, διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλήθους τῶν χριστιανῶν.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος μετέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὰ βασίλεια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τότε ἀσθενής τις καὶ κατάκοιτος ἄνθρωπος, ἤγγισεν εἰς τὸ εὐτελὲς αὐτοῦ καὶ πτωχικὸν ἱμάτιον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν καὶ ἠκολούθει εἰς τὸν ὅσιον, καθὼς καὶ ὁ πάλαι χωλὸς ἀναστὰς, ἠκολούθει εἰς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην τοὺς ἀποστόλους. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐκεῖνος, ὄχι μόνον ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν τοῦ σώματος ἀσθένειαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν τῆς ψυχῆς, διότι ἀστήρικτος ὢν εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἐστηρίχθη διὰ τοῦ ἁγίου εἰς αὐτήν. Ἐνῷ δὲ ὁ ἅγιος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ἀσκητικήν του καλύβην διὰ μέσου τῆς πόλεως Κύρου, ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε χριστιανοί, παρακαλοῦντες καὶ λέγοντες· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ἡμεῖς προσμένομεν νὰ ἔλθῃ ἀντὶ τοῦ Ἐπισκόπου μας, ὁ δυσσεβὴς καὶ ὀλέθριος Ἀστέριος [1], λοιπὸν πρόσμεινον εἰς ἡμᾶς καὶ βοήθησον ὅ,τι δύνασαι, μήπως ἐκεῖνος μᾶς διαστρέψῃ ἀπὸ τὴν ὀρθοδοξίαν, μὲ τὴν ῥητορικὴν καὶ σοφιστικὴν γλῶσσάν του. Ὁ δὲ ἅγιος ὑπακούσας, ἐπρόσμεινε, καὶ ποιήσας εὐχὴν ὁλονύκτιον ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὀλίγους, ἐθανάτωσε τὸν Ἀστέριον μὲ πληγὴν θεόπεμπτον, ἀφήσας εἰς αὐτὸν ζωὴν μιᾶς μόνης ἡμέρας, καὶ ταύτην ὀδυνηρὰν καὶ ἐπίπονον. Ὑποστρέψας λοιπὸν ὁ ὅσιος εἰς τοὺς μαθητάς του, καὶ διανύσας μὲ αὐτοὺς χρόνους ἀρκετούς, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα ΠΑΙΔΕΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Παίδων διπλῆ τέθνηκεν εἰκὰς ἐκ ξίφους,
» Τιμῶσα Χριστὸν τὸν διπλοῦν κατ' οὐσίαν.

* *Ὁ ἅγιος ΜΝΑΣΩΝ Ἐπίσκοπος Κύπρου ξίφει τελειοῦται.*

* » Ὡς πύργος ἐνδοὺς τὴν κάραν κλίνας Μνάσων.
» Πτῶσιν πρὸ τῆς γῆς τὴν ἀπὸ ξίφους μένει.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων νεοφανῶν μαρτύρων ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΚΥΡΜΙΔΩΛΗ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἀθλησάντων ἐν ἔτει αφκβ'* (1522).

† » Ὁ Κυρμιδώλης καὶ Γαβριὴλ οἱ δύω,
» Ἀθλοῦσιν ἅμα καὶ στεφανοῦνται ἅμα. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΩΗΛ.

» Ὁ γῆς Ἰωὴλ ἐκτραγῳδήσας πάθη,
» Μετῆλθεν ἐκ γῆς εἰς τόπον κρείττω πάθους.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ μόρος ἀμφεκάλυψεν Ἰωήλ.

Οὗτος ὁ προφήτης ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ῥουβὶμ, υἱὸς Βαθουήλ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ τοῦ καλουμένου Μεθομορρῶν. Ἑρμηνεύεται δὲ Ἰωήλ, ἀγάπη Κυρίου, ἡ ἀρχή, ἡ ἀπαρχὴ Θεοῦ. Ἐπροφήτευσε δὲ ὁ προφήτης οὗτος περὶ τῆς πείνης, τὴν ὁποίαν ἔμελλον νὰ λάβουν οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ διὰ τὸν ἀφανισμὸν τῶν νομικῶν θυσιῶν, καὶ διὰ τὸ πάθος δικαίου Προφήτου, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου θὰ ἀνακαινισθῇ εἰς σωτηρίαν ὅλη ἡ γῆ. Καὶ ταῦτα προφητεύσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν ἰδικήν του γῆν· προέλαβε δὲ οὗτος τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔλευσιν ἔτη ω', (800). [2]

—

[1] Ὁ Ἀστέριος οὗτος ἦτον Ἀρειανός. Οὕτω λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ Σωζόμενος. « Ἐν Καππαδοκίᾳ τὴν σοφιστικὴν μετιών, ταύτην μὲν κατέλιπε, χριστιανίζειν δὲ ἐπηγγέλλετο. Ἐπεχείρει δὲ καὶ λόγους συγγράφειν, οἳ μέχρι νῦν φέρονται, δι' ὧν τὸ Ἀρείου συνίστη δόγμα ». Σωζόμ. Ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. ά. κεφαλ. λς'.)

[1] Τὸ μαρτύριον τούτων ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Περὶ τοῦ θείου τούτου Ἰωὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά του. Ἤγουν ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Ὀ-

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥΑΡΟΥ.

» Ξεσμοὺς ἀπείρους καρτεροῦντος Οὐάρου,
» Σατᾶν πλάνης ἔξαρχος, οὐαί μοι λέγει.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304)· συνηριθμεῖτο δὲ μὲ τὸ βασιλικὸν στράτευμα τὸ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκόμενον, καὶ μὲ τὸ τάγμα τὸ ἐκ Τυάνων, ὀνομαστὸς ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ἀσύγκριτος κατὰ τὴν ἀνδρίαν τοῦ σώματος· ὅθεν διὰ τὰ τοιαῦτα προτερήματά του ἦτον ἀγαπητὸς καὶ πολλοῦ ἄξιος εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανόν. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος, εὐσεβὴς ὢν Χριστιανός, ἐπεμελεῖτο κρυφίως τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς εὑρισκομένους διὰ τὴν πίστιν χριστιανούς, καὶ ἐπαρακάλει τὸν Θεόν, νὰ ἀξιωθῇ νὰ πάθῃ καὶ αὐτός, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι. Ἔτυχε δέ ποτε καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πίστιν ἑπτὰ [1] ἐρημῖται ἀσκηταί· ὅθεν ἐπεσκέπτετο αὐτοὺς ὁ ἅγιος Οὔαρος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἷς ἀπὸ ἐκείνους ἀπέθανεν ἐντὸς τῆς φυλακῆς, διὰ τοῦτο ἀντ' ἐκείνου, συνηρίθμησε τὸν ἑαυτόν του μὲ τοὺς λοιποὺς ὁ ἀοίδιμος οὗτος. Ὅθεν εὐθὺς κρεμασθείς, δέρεται μὲ ῥαβδία χονδρά· ἔπειτα ἁπλωθεὶς κατὰ γῆς, ἐδάρη μὲ λωρία ὠμά· εἶτα ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τέσσαρας στρατιώτας· μετὰ ταῦτα κρεμασθεὶς πάλιν, καταξεσχίζεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, καὶ στερεῖται τὰς περισσοτέρας σάρκας τοῦ σώματός του. Καὶ οὕτω ἐν μέσῳ τοιούτων βασάνων, αἱ ὁποῖαι παρετάθησαν ἐπὶ πέντε ὥρας, παραδίδει τὴν ψυχήν του τῷ ποθουμένῳ Χριστῷ ὁ καλλίνικος τούτου ἀγωνιστὴς καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μία δὲ γυνὴ εὐγενὴς καὶ πλουσία, Κλεοπάτρα ὀνομαζομένη, ὑπῆγε τὴν νύκτα καὶ ἐπῆρε τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος· λαβοῦσα δὲ αὐτὸ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα της Παλαιστίνην, ὁμοῦ μὲ τὸν μονογενῆ της υἱόν, καὶ ἐκεῖ ἔκτισε ναὸν πολυέξοδον εἰς τὸ τοῦ μάρτυρος ὄνομα. Τότε ἠκολούθησε καὶ ἓν τοιοῦτον συμβεβηκός, ἀνάμικτον μὲ λύπην ὁμοῦ καὶ χαράν. Διότι ἡ φιλόθεος ἐκείνη γυνή, φιλοτιμουμένη διὰ νὰ χαίρῃ πανταχόθεν, ἠγόρασεν ἀντὶ χρημάτων ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἓν βασιλικὸν ἀξίωμα διὰ νὰ τὸ ἔχῃ ὁ υἱός της. Ὅθεν λαβοῦσα τὴν χλαμύδα καὶ τὴν ζώνην, τὰ παράσημα τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος, τὰ ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογηθῶσι παρ' αὐτοῦ· ἔπειτα παρεκάλεσε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ὅσοι συνήχθησαν διὰ νὰ ἐγκαινιάσωσι τὸν ναὸν τοῦ μάρτυρος, διὰ νὰ εὐλογήσωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια ἐκεῖνα· καὶ οὕτω τὰ ἐφόρεσεν ὁ υἱός της. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ, καὶ ἐναπετέθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Οὐάρου ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος, τότε ἡ θαυμαστὴ Κλεοπάτρα ἐφίλευσε φιλοτίμως ὅλους, ὅσοι συνήχθησαν, καὶ τούτους ὑπηρέτει αὐτὴ ἡ ἰδία καὶ ὁ υἱός της, μὲ μεγάλην προθυμίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ υἱός της ἐκοπίασε πολλὰ ὑπηρετῶν, καὶ ἡ ἡμέρα ἔφθασεν εἰς τὴν δύσιν, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην του διὰ νὰ ἀναπαυθῇ.

Ἡ δὲ μήτηρ του παρεκάλει αὐτὸν νὰ σηκωθῇ διὰ νὰ φάγῃ πρῶτον, καὶ ἔπειτα νὰ κοιμηθῇ μὲ ἀνάπαυσιν. Βλέπουσα δέ, ὅτι ὁ υἱός της ἐθερμαίνετο ἀπὸ λαῦρον πυρετόν, οὐδὲ αὐτὴ δὲν ἠθέλησε νὰ φάγῃ τελείως· ἀλλ' ἔμενε νὰ ἴδῃ, πῶς ἔχει νὰ ἀποβῇ ἡ ἀσθένεια τοῦ υἱοῦ της. Καὶ λοιπὸν καθημένη πλησίον εἰς τὸν μονογενῆ της νηστικὴ καὶ ἄυπνος, κατεφλέγετο εἰς τὰ σπλάγχνα ἀπὸ τὴν λύπην, ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν υἱόν της· εἶτα βλέπουσα ὅτι ὁ υἱός της ἀπέθανε, πρῶτον μὲν ἀπὸ τὴν λύπην της ἔπεσεν ὡς νεκρὰ κατὰ γῆς· ἔπειτα δὲ συνελθοῦσα ὀλίγον, φορτόνεται τὸν νεκρὸν υἱόν της εἰς τοὺς ὤμους της καὶ φέρει τοῦτον καὶ ἀποθέτει ἐπάνω εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, κλαίουσα καὶ θρηνοῦσα τὴν τοῦ φιλτάτου της υἱοῦ στέρησιν. Καὶ τί λόγια δὲν ἔλεγεν; ἢ τί κινήματα καὶ ἔργα δὲν ἔπραττεν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἠμποροῦν νὰ φέρωσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς σπλάγχνος καὶ δάκρυα; ἔπειτα καὶ πρὸς τὸν μάρτυρα ἐπιστρέφουσα, παρεπονεῖτο, καὶ

ζίου καὶ Ἰωάθαμ καὶ Ἄχαζ καὶ Ἐζεκίου τῶν βασιλέων Ἰούδα, καὶ Ἱεροβοὰμ τοῦ δευτέρου βασιλέως Ἰσραήλ. Εἰς τρία δὲ κεφάλαια διαμερίζεται ἡ προφητεία του. Ἐν δὲ τῷ β'. εὐαγγελίζεται πάσης σάλπιγγος εὐηχότερον τὴν ἔνσαρκον ἔλευσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ τὴν κάθοδον τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπαγγέλλεται, καὶ τὸ σωτήριον πάθος, καὶ τὴν δευτέραν παρουσίαν αὐτοῦ. Ὁ δὲ Κλήμης ὁ Κανόνικος λέγει, ὅτι ὁ Ἰωὴλ ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν προφήτην Ἀμώς. Σημείωσαι, ὅτι εἶναι καὶ ἄλλος προφήτης, Ἰωὴλ ὀνομαζόμενος, ὅστις ἐποίησε βιβλίον, ὃ νῦν οὐ σώζεται, καὶ ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Μαρτίου, ὅτε ἑορτάζεται.

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι οἱ μὲν ἓξ ἐρημῖται παρεστάθησαν ἐπὶ τοῦ βήματος. Ἐρωτηθέντων δὲ αὐτῶν καὶ διὰ τὸν ἕβδομον συνασκητήν των καὶ ἀποκριθέντων, ὅτι ἐκεῖνος ἀπέθανε πρότερον εἰς τὴν ἔρημον, τότε ἀντὶ ἐκείνου ὁ γενναῖος Οὔαρος εἰσπηδήσας εἰς τὸ μέσον, παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὸ μαρτύριον.

τρόπον τινα, εἶχε κρίσιν μὲ αὐτὸν, διατί ἄφησε τὸν υἱόν της νὰ ἀποθάνῃ, ἀφοῦ τόσον πολλὰ τὸν ἠγάπα. Τελευταῖον δὲ παρεκάλει θερμῶς τὸν ἅγιον νὰ κάμῃ ἓν ἀπὸ τὰ δύω, ἢ τὸν υἱόν της νὰ ἀναστήσῃ, ἢ νὰ πάρῃ καὶ αὐτὴν μετ' ἐκείνου.

Ἐνῷ δὲ ἔλεγε ταῦτα πικρῶς, ἦλθεν ὕπνος εἰς αὐτὴν καὶ ἐκοιμήθη ὀλίγον, καὶ ἰδοὺ φαίνεται εἰς τὸν ὕπνον της ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Οὔαρος, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν υἱόν της. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύω ἐστολισμένοι μὲ λαμπρὰ καὶ ὑπέρφωτα ἱμάτια· ἐφόρουν δὲ εἰς τὰς κεφαλάς των λαμπροτάτους στεφάνους. Οὗτοι λοιπὸν φανέντες εἰς τὴν Κλεοπάτραν, καὶ μὲ τὴν ὑπερφυσικὴν ἐκείνην καὶ ἔνδοξον θεωρίαν καὶ μὲ τὰ χαροποιὰ λόγιά των, τόσον πολλὰ ἐπαρηγόρησαν τὴν ψυχήν της, ὥστε καὶ αὐτὴ εἰς τὸ ἑξῆς τοὺς παρεκάλει, νὰ πάρωσι πλησίον των καὶ αὐτὴν, διὰ νὰ εὑρίσκεται πάντοτε μὲ αὐτοὺς εἰς τοιαύτην δόξαν. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτω τὴν ἐχαροποίησαν, ἔγειναν ἄφαντοι. Ἡ δὲ Κλεοπάτρα εὐθὺς ἐξυπνήσασα, εὑρέθη γεμάτη ἀπὸ χαρὰν ὑπερβάλλουσαν· ὅθεν διηγησαμένη τὴν ὀπτασίαν εἰς τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας, ἐκίνησεν ὅλους εἰς ἔκπληξιν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ· λαβοῦσα λοιπὸν τὸ ποθεινὸν σῶμα τοῦ υἱοῦ της τὸ ἀπέθεσε πλησίον εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, καὶ οὕτως ἀπέδωκε μετὰ τῶν παρευρεθέντων ὁλονύκτιον εὐχαριστίαν εἰς τὸν μάρτυρα. Ἔπειτα διαμοιράσασα τὸν πλοῦτόν της εἰς τοὺς πένητας, καὶ πενιχρὰ ἱμάτια φορέσασα, ἐκάθητο εἰς τὸ ἑξῆς παρὰ τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος, ὑπηρετοῦσα προθύμως. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ἐκεῖ ἑπτὰ χρόνους μὲ νηστείας καὶ προσευχὰς καὶ δάκρυα, τοσοῦτον ἐκαθάρθη ἡ μακαρία, ὥστε πᾶσαν Κυριακὴν ἔβλεπε τὸν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα καὶ τὸν υἱόν της, λαμπρῶς ἐστολισμένους, οἵτινες φαινόμενοι ἔδιδαν παρηγορίαν εἰς τὴν λύπην της. Οὕτω λοιπὸν διανύσασα ἡ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, καὶ ἀπῆλθε διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τὸν ἅγιον Οὔαρον καὶ τὸν ποθούμενον υἱόν της εἰς τὰ οὐράνια. Τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ἐνεταφιάσθη πλησίον τοῦ τάφου τοῦ υἱοῦ της. (Τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. « Μαξιμιανοῦ τοῦ τυράννου »· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

* *Οἱ ἐκ τῆς ἐρήμου ἓξ ὁσιομάρτυρες οἱ σὺν τῷ ἁγίῳ Οὐάρῳ ἀθλήσαντες, ξίφει τελειοῦνται.*

* » Ἀσκητικῶς ζήσαντες ἄνδρες ἓξ ἅμα,
» Ἀθλητικῶς θνήσκουσιν ἐκ ξίφους ἅμα.

Μνήμη τῶν ἐν Περσίδι ἁγίων μαρτύρων ΣΑΔΩΘ Ἐπισκόπου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑκατὸν εἴκοσι.

Εἰς τὸν Σαδώθ.

» Σαδὼθ ὁ θεῖος τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει,
» Θεοῦ Σαβαὼθ νῦν παρίσταται θρόνῳ.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν εἴκοσι μάρτυρας.

» Δεκὰς δεκαπλῆ μαρτύρων συμμαρτύρων,
» Καὶ δὶς δέκα θνήσκουσι πληγέντες ξίφει.

Κατὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἐβασίλευεν ὁ Σαβώριος εἰς τὴν Περσίαν ἐν ἔτει τλʹ (330)· ἦτον Ἐπίσκοπος ὁ ἅγιος οὗτος Σαδὼθ εἰς μίαν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐδίδασκε μὲν τὸν λαὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐβάπτιζε δὲ καί τινας Πέρσας, τούτου χάριν διεβλήθη εἰς τὸν βασιλέα Σαβώριον, καὶ παρασταθεὶς εἰς αὐτὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἥλιον καὶ τὴν φωτίαν καὶ τὸ νερὸν, δέρεται μὲ ῥαβδία· ἔπειτα κόπτουσι τὸ δέρμα του ἀπὸ τὸ μέτωπον ἕως τῶν ὀνύχων τῶν ποδῶν, καὶ οὕτως ἐκβάλλουσι λωρίον τέσσαρα δάκτυλα εἰς τὸ πλάτος. Ἔπειτα δέρουσιν αὐτὸν μὲ νεῦρα βοῶν, καὶ κυλίουσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἀνημμένα κάρβουνα, καὶ ἐπάνω εἰς σκόλοπας· μετὰ δὲ ταῦτα σφίγγουσιν αὐτὸν εἰς γαλεάγραν καὶ κατασυντρίβουσι τὰ ὀστᾶ του. Ταῦτα δὲ ὅλα ὑπέμεινεν εὐχαρίστως ὁ γενναῖος τοῦ Κυρίου ἀγωνιστής. Ὅθεν διὰ τὴν ὑπομονήν του ταύτην, περισσότερον ἧψε τὸν τύραννον εἰς θυμὸν, καὶ λοιπὸν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· εἶτα ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἐρωτᾶται ἂν προσκυνῇ τα ἀνωτέρω στοιχεῖα· ἐπειδὴ δὲ εὑρέθη ὑγιὴς ἀπὸ τὰς προτέρας πληγὰς, ἐκρέμασαν αὐτὸν κατακέφαλα καὶ κατετρύπησαν τὸ σῶμά του μὲ σουβλία.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἤκουσε τοῦ βασιλέως νὰ φοβερίζῃ ἀκόμη αὐτὸν, ὅτι καὶ θὰ σκορπίσῃ καὶ θὰ ἀφανίσῃ τελείως ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του, διὰ τοῦτο ἀνταπεκρίθη πρὸς αὐτόν· Πιστεύω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι ἂν μὲ διασκορπίσῃς, οἱ χριστιανοὶ θέλουν διαμοιρασθῇ τὰ λείψανά μου, καὶ ὅποιος ἐπικαλεσθῇ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τοῦ ὀνόματός μου θέλει εὕρει σωτηρίαν. Εὐθὺς δὲ ἅμα εἶπε τὰ λόγια ταῦτα, ἀπέκοψαν τὴν ἱερὰν γλῶσσάν του· ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς σηκώσας τὰ ὄμματα καὶ τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν προσηυχήθη νοερῶς· καὶ

ὢ τοῦ θαύματος! ἀκούει φωνὴν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσαν· Ἡ αἴτησίς σου ἐτελειώθη· καὶ ἰδοὺ θέλεις λαλεῖ ὡς τὸ πρότερον. Ὅθεν ἐφύτρωσε πάλιν ἡ γλῶσσά του καὶ δι' αὐτῆς ἐλάλει καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ταῦτα δὲ τὰ θαυμάσια βλέποντες οἱ λαοί, ἐθαύμασαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἄνθρωποι τὸν ἀριθμὸν χίλιοι διακόσιοι ἑβδομήκοντα. Βλέπων δὲ ὁ βασιλεύς, ὅτι πολλοὶ Πέρσαι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου πιστεύουν εἰς τὸν Χριστόν, ἐπρόσταξε νὰ κόψουν τὴν κεφαλήν του· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐφώναξαν λέγοντες· βασιλεῦ, καὶ ἡμεῖς διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἕτοιμοι εἴμεθα νὰ ἀποθάνωμεν· διὰ τοῦτο ἔδωκεν ἀπόφασιν ὁ βασιλεὺς νὰ θανατώσουν καὶ ἐκείνους. Ἐπῆραν λοιπὸν ὅλους οἱ στρατιῶται, καὶ τοὺς ἀπήγαγον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Ὁ δὲ ἅγιος Σαδὼθ προσηυχήθη πρῶτον εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἔπειτα ἐσφράγισεν ὅλους τοὺς σὺν αὐτῷ, ὄντας ἑκατὸν εἴκοσι. Καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀπεκεφαλίσθη πρότερον, ἀκολούθως δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ λοιποί. Καὶ ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος ΛΕΟΝΤΙΟΣ ὁ φιλόσοφος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Σὺ καὶ λογισμοὺς ζῶν νόθους ἦγξας πάτερ,
» Καὶ συλλογισμῶν γνοὺς τέχνην ἀπηλλάγης.

* *Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΗΞ πρεσβύτερος, καὶ ΕΥΣΕΒΙΟΣ διάκονος ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τομὴν κεφαλῶν Εὐσέβιος καὶ Φίληξ,
» Φίλην δι' εὐσέβειαν ὢ πῶς ἠγάπων!

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ θαυματουργός, ὁ κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ῥίλα ἀσκήσας, καὶ τὴν ἐκεῖσε μονὴν οἰκοδομήσας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ ὢ Ἰωάννη Ῥίλας,
» Δειχθείς, κατοικεῖς νῦν μονὰς τὰς ἐν πόλῳ.

† Οὗτος ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ θαυματουργὸς ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον Σκρίνον καλούμενον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο παρὰ τὴν πόλιν Σοφίαν, τὴν κοινῶς Σόφιαν λεγομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων, Βουλγάρων ὄντων κατὰ τὸ γένος, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Πέτρου καὶ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, Κωνσταντίνου τοῦ Διογένους ἐν ἔτει ωπδ΄ (884). Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἦτον ὁ ἅγιος χρηστοήθης καὶ εὐλαβὴς καὶ ἐδούλευεν εἰς τὸν Θεὸν μετὰ φόβου καὶ ἀγάπης· ὅθεν ἡ ἀγάπη αὕτη ἐδίδαξεν αὐτὸν νὰ φυλάττῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος· «Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνος ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με.» (Ἰω. ιδ΄. 21). Βλέποντες δὲ τὸν νέον τινὲς φθονεροὶ καὶ ἀμελεῖς εἰς τὰ καλὰ ἔργα, ὠνόμαζον αὐτὸν ὑποκριτήν· ὁ δὲ ὅσιος χωρὶς νὰ συλλογίζηται τὰς τοιαύτας κατηγορίας, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ ἐγυμνάσθη τὴν ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν, ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος θεϊκῆς ὀπτασίας, ἡ ὁποία τὸν ὡδήγησε ν' ἀναβῇ ἐπάνω εἰς ἓν βουνόν, καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ· ὅθεν ὁ ἅγιος ἀναβὰς εἰς αὐτὸ καὶ ποιήσας μικρὰν καλύβην, ἡσύχαζεν ἐκεῖ, τρεφόμενος μὲν ἀπὸ ἀγρίας βοτάνας, ἐνδεδυμένος δὲ ὢν μὲ δερμάτινον φόρεμα, καὶ καταγινόμενος εἰς νηστείας, εἰς προσευχάς, εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς ἄλλας κακοπαθείας τῆς ἀσκήσεως.

Ὁ δὲ ἀνεψιὸς τοῦ ὁσίου, ὀνόματι Λουκᾶς, ἀκόμη παιδίον ὢν ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του τοῦτον, ποθῶν διὰ νὰ γένῃ μιμητὴς τῆς πολιτείας του· ἀλλ' ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου μανθάνων ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ὅσιον, ὕβριζεν αὐτὸν μὲ θυμόν, πλάνον καὶ κακόγηρον αὐτὸν ὀνομάζων διότι ἔκλεψε τὸν υἱόν του. Ὅθεν ἁρπάζων ἀπὸ τὴν ἔρημον τὸν υἱόν του, ἐπανέφερεν αὐτὸν εἰς τὸν κόσμον· ὁ δὲ ἅγιος προβλέπων ὅτι τὸ παιδίον θὰ πέσῃ εἰς τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου, παρεκάλεσε τὸν Θεὸν λέγων· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἴδε τὴν θλῖψιν τῆς καρδίας μου καὶ ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν, Σὺ γὰρ εἶπας «ἄφετε τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. ιθ΄. 14). Ὅθεν ὅτε ὑπῆγεν ὁ πατὴρ τοῦ παιδίου εἰς ὀλίγον διάστημα, ὢ τῶν κριμάτων σου Κύριε! ἐδάγκασε τὸ παιδίον ἓν ὀφίδιον, καὶ εὐθὺς μὲ ἐλαφρὸν θάνατον ἀπέθανε. Καὶ ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδίου στραφεὶς πρὸς τὸν ὅσιον, μετενόει διότι ἐπῆρεν αὐτό, ὁ δὲ ὅσιος

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο μετεγλωττίσθη ἐκ τοῦ Σλαβονικοῦ ὑπὸ τοῦ ὁσιολογιωτάτου κυρίου Σεραφείμ, συνεργείᾳ καὶ ἐξόδῳ τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου ἐπιτρόπου τῆς ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Χιλανταρίου κυρίου Ἰωνᾶ, οἷς καὶ τὴν χάριν ὁμολογεῖν δίκαιον.

ἐδόξασε τὸν Θεὸν, παρηγορηθεὶς εἰς τὴν λύπην του, ὅτι διὰ τοῦ προσκαίρου θανάτου τοῦ σώματος ἐλύτρωσε τὸ παιδίον ἀπὸ τὸν μέλλοντα αἰώνιον θάνατον τῆς ψυχῆς του.

Μετὰ ταῦτα μὴ ὑποφέροντες οἱ δαίμονες τοὺς πολλοὺς ἀγῶνας τοῦ ὁσίου, ἐφάνησαν μίαν νύκτα εἰς σχῆμα λῃστῶν, καὶ ἔδειραν αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον τὸν ἐδίωξαν· ὅθεν ὁ ὅσιος ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον τοῦ ὄρους Ῥίλα καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὸ κούφωμα ἑνὸς δένδρου μεγάλου. Κατὰ δὲ θείαν Πρόνοιαν ἐβλάστησεν ἡ ἔρημος ἐκείνη ρεβίνθια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐτρέφετο ὁ ὅσιος εἰς πολὺν καιρόν· τινὲς δὲ βοσκοὶ φιλευθέντες ποτὲ ἀπὸ τὸν ὅσιον μὲ τὰ ρεβίνθια, ἔκλεψαν καὶ κρυφίως ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἐπῆραν διὰ τὸν δρόμον· ἀλλ' ὅμως θέλοντες νὰ τὰ φάγωσι, εὗρον εὔκερα τὰ λουβία τῶν ρεβινθίων· ὅθεν ἐπιστραφέντες, ἐζήτησαν συγχώρησιν ἀπὸ τὸν ἅγιον. Ἐλθὼν δὲ ἄλλοτε ἄνθρωπος δαιμονισμένος πρὸς τὸν ὅσιον, καὶ πλησιάσας ὡς ἓν στάδιον, ἔπεσε κάτω κυλιόμενος καὶ λέγων· Πῦρ μὲ κατακαίει καὶ δὲν δύναμαι νὰ προχωρήσω. Παρακαλέσαντες δὲ τὸν ὅσιον οἱ μετὰ τοῦ δαιμονισμένου ὄντες, κατέπεισαν αὐτὸν νὰ προσευχηθῇ δι' ἐκεῖνον· ὅθεν παρακαλέσας ὁ ἅγιος τὸν Θεὸν, ἐποίησε τὸν δαιμονιζόμενον ὑγιῆ.

Ὕστερον φεύγων τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ὁ ὅσιος, ἀπεχώρησε μακρὰν εἰς ἕνα τόπον ἀγνώριστον, καὶ εὑρὼν ἕνα σπήλαιον εἰς μίαν πέτραν ὑψηλὴν, ἐκατοίκησεν ἐκεῖ· οἱ δὲ δαίμονες λαμβάνοντες αὐτὸν, τὸν ἐκρήμνιζον κάτω· ἀλλ' ὁ ἅγιος πάλιν ἀνέβαινεν εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ οἱ δαίμονες Θεοῦ βοηθείᾳ, ἔγειναν ἄφαντοι. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἄγγελος Κυρίου ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον τροφὴν καθ' ἡμέραν, καὶ ἐπληρώθη εἰς αὐτὸν τὸ γεγραμμένον. «Ἄρτον Ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος.» (Ψαλ. οζ'. 27). Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν Πέτρος ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀκούσας περὶ τοῦ ἁγίου, ἔστειλεν εἰς τὴν ἔρημον ἐννέα κυνηγοὺς, διὰ νὰ τὸν εὕρωσιν, οἵ τινες μετὰ πέντε ἡμέρας μόλις εὑρόντες τὸν ἅγιον, εὐλογήθησαν ἀπὸ αὐτὸν, καὶ διηγήθησαν τὸν πόθον, ὃν εἶχεν ὁ βασιλεὺς νὰ τὸν ἀπολαύσῃ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄνθρωποι ἦσαν πεινασμένοι, ἐτραπέζωσεν ὁ ὅσιος εἰς αὐτοὺς τὸν ἕνα ἄρτον, τὸν ὁποῖον τοῦ ἔφερεν ὁ ἄγγελος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔφαγον καὶ οἱ ἐννέα καὶ ἐχόρτασαν, καὶ πάλιν ἐπερίσσευσεν ὁ μισὸς ἄρτος· ὅθεν ἐκπλαγέντες διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐγύρισαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἀνήγγειλαν αὐτῷ τὸ γενόμενον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ταῦτα μαθὼν ὑπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς τὸ ὄρος ἐκεῖνο μὲ τοὺς ἄρχοντάς του διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ διὰ τὸ τραχὺ καὶ κρημνῶδες τοῦ τόπου, ἀπὸ μακρὰν μόνον εἶδε τὴν ὑψηλὴν πέτραν καὶ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει ὁ ὅσιος. Ὅθεν ἀπέστειλε δεύτερον δύω δούλους του, ἵνα προσκαλέσωσι τὸν ἅγιον νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ εὐλογήσῃ τὸν βασιλέα· ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν ἔστερξε νὰ ταραχθῇ ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν του, ἐπήνεσε δὲ μόνον τὴν τοῦ βασιλέως εὐλάβειαν, καὶ ὑπέσχετο, ὅτι μέλλουν νὰ ἴδωσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ, ἐὰν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας ποιήσωσιν. Ὅθεν ἐγύρισεν ὁ βασιλεὺς περίλυπος, διότι δὲν ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως· ὕστερον δὲ ἔστειλε χρυσίον καὶ ὀπωρικὰ διάφορα εἰς τὸν ὅσιον, γράψας καὶ τὴν κάτωθεν ἐπιστολὴν, περιέχουσαν ταῦτα.

« Τῷ σεβασμίῳ μοι πατρὶ Ἰωάννῃ ἐρημοπολίτῃ τοῦ Ῥίλα, Πέτρος βασιλεύς. Ἀκούσας τῆς ὑμετέρας ἁγιωσύνης τὸ φιλόθεον ἦθος καὶ τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν, ἐπεθύμησα νὰ ἴδω τὴν σὴν ὁσιότητα, ἐλπίζων νὰ ἀπολαύσω πολλὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς συνομιλίας σας, ἐπειδὴ ἡ ματαία δόξα τοῦ κόσμου τούτου καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ ὁ πλοῦτος, καταποντίζουσιν ἡμᾶς, ὡς κύματα θαλάσσης· ὅθεν σκοτιζόμενοι ἀπὸ τὰς ταραχὰς καὶ φροντίδας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνανεύσωμεν εἰς τὸ φῶς τῆς καθαρᾶς μετανοίας. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἀπολαύσω ὀλίγον τινὰ φωτισμὸν ἀπὸ τὴν ἁγιωσύνην σου, ὁσιώτατε πάτερ· ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτῆς τῆς χάριτος ἐστερήθην διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου. Ὅθεν παρακαλῶ κἂν νὰ μοὶ στείλετε κάποιαν παρηγορίαν καὶ παράκλησιν διὰ λόγου, ἵνα δροσίσω τὸν καύσωνα τῆς θλίψεώς μου, γνωστὸν γὰρ εἶναι, τίμιε πάτερ, εἰς τὴν ἁγιωσύνην σου, πόσος χειμὼν πειρασμῶν, καὶ πόσαι ταραχαὶ καταβυθίζουσι τὰς καρδίας τῶν βασιλέων! »

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ βασιλέως ἐδέχθη ὁ ὅσιος, ὁμοῦ καὶ τὰς ἀσκητικὰς τροφάς· ἤγουν τὰ ὀπωρικὰ, τὸ δὲ χρυσίον δὲν ἐδέχθη· ὅθεν ἀπεκρίθη οὕτως εἰς τὸν βασιλέα.

« Τῷ εὐσεβεστάτῳ αὐτοκράτορι τοῦ Βουλγαρικοῦ σκήπτρου, βασιλεῖ Πέτρῳ, ὁ πτωχὸς Ἰωάννης. Ὅλα τὰ δῶρα τῆς ὑμετέρας βασιλείας δὲν εἶναι χρήσιμα εἰς ἡμᾶς· ὅθεν τὰς μὲν ὀπώρας μόνας ἐδέχθην καὶ ἐπαινῶ τὴν ὑμῶν ἀγάπην, τὸ δὲ χρυσίον, ἂς ἔχῃ ἡ βασιλεία σου, διό-

τι αὐτὸ πολλὰ βλάπτει τοὺς μοναχοὺς, μάλιστα δὲ εἰς τοὺς ἀναχωρητὰς εἶναι παντελῶς ἄχρηστον, διότι εἰς τί νὰ μεταχειρισθοῦν τοῦτο; Ἐὰν λοιπὸν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν θέλῃς νὰ κληρονομήσῃς, ὦ βασιλεῦ, γενοῦ πρᾶος καὶ εὐκολοπλησίαστος εἰς τοὺς ὑπηκόους σου, ἔχων τὰς βασιλικὰς ταύτας ἀρετὰς, τὴν συμπάθειαν δηλαδὴ καὶ τὸ ἔλεος, διότι διὰ μέσου αὐτῶν θὰ λάμπῃ περισσότερον ἡ πορφύρα καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας σου, ἵνα χαροποιῇ ὅλους ἐκείνους, ὅσοι ἐμβαίνουν καὶ ἐκβαίνουν ἀπὸ τὸ παλάτιον τῆς σῆς γαληνότητος. Φεῦγε τὰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγάς. Ἔχε τὴν μὲν μνήμην τοῦ θανάτου ὡς ἀχώριστον σύζυγον· τοὺς δὲ ἀναστεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα ὡς φίλτατα τέκνα σου. Γενοῦ εὐπειθὴς καὶ ὑπήκοος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ τὴν Μητέρα σου, καὶ τίμα τοὺς ἐν αὐτῇ πρωτοθρόνους, ἤτοι τοὺς Πατριάρχας, ἵνα καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, βλέπων τὴν ταπείνωσίν σου, χαρίσηταί σοι τὰ ἀγαθὰ, ἃ ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.»

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ὁσίου λαβὼν ὁ βασιλεὺς, κατεφίλει, καὶ συχνάκις τὴν ἀνεγίνωσκε, χαίρων ὡς ἂν εἶχε θησαυρὸν, καὶ μεγάλως ἐξ αὐτῆς παρηγορούμενος. Ἔμεινε λοιπὸν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ τοῦ Ῥίλα μέχρι τέλους ὁ ὅσιος· ὅθεν πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐλθόντες εἰς αὐτὸν τὸν παρεκάλεσαν καὶ τοὺς ἐδέχθη, διὰ νὰ μιμοῦνται τὴν ἔνθεον πολιτείαν του. Ἐπειδὴ δὲ ἐπλήθυναν οἱ μαθηταί του, ἔκτισεν ἐκεῖ ἐκκλησίαν καὶ μοναστήριον, καὶ πολλοὺς σεσωσμένους προσέφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἀσθενεῖς διαφόρους καὶ δαιμονισμένους πολλοὺς ἰάτρευσε. Προγνωρίσας δὲ ὁ ἀοίδιμος τὸν θάνατόν του, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια· εἶτα εὐχηθεὶς τοὺς μαθητάς του, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα. Ἐτάφη δὲ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου παρὰ τῶν μαθητῶν του ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον.

Μετὰ δὲ τὸν ἐνταφιασμόν του ἀνέδιδεν εὐωδία ἀπὸ τὸν τάφον του· ὅθεν ἀνοίξαντες αὐτὸν οἱ μαθηταί του, εὗρον τὸ ἅγιον λείψανον σῶον, πλῆρες εὐωδίας καὶ δεδοξασμένον μὲ τὴν θείαν χάριν· ὕστερον δ' ἐφάνη ὁ ὅσιος εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπεν αὐτοῖς νὰ κομίσωσι τὸ λείψανόν του εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν. Ἐκεῖ λοιπὸν αὐτὸ εὑρισκόμενον ἐτέλει πολλὰ θαυμάσια· ὅθεν ὁ Καῖσαρ, Χρέλιος ὀνόματι, εὐλάβειαν φερόμενος πρὸς τὸν ἅγιον, ἔκτισεν ἐκεῖ μοναστήριον μέγα εἰς ὄνομα τῆς γεννήσεως τῆς Θεοτόκου· Ὅτε δὲ ὁ κράλης[1] τῆς Οὐγγαρίας ἠχμαλώτισε τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν Σοφίαν, τότε ἐπῆρε καὶ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν τὴν καλουμένην Ὀστρογόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ταύτης ἐπίσκοπος ἐβλασφήμει κατὰ τοῦ ἁγίου, λέγων, ὅτι δὲν εὕρισκεν αὐτὸν γεγραμμένον ὁμοῦ μὲ τοὺς παλαιοὺς ἁγίους, διὰ τὴν βλασφημίαν του ταύτην ἐβώβανεν αὐτὸν ὁ ἅγιος· μετανοήσας δὲ ὕστερον καὶ προσελθὼν μετ' εὐλαβείας εἰς τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, ἔλαβε τὴν λύσιν τῆς γλώσσης του. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέπων ὁ κράλης, ἐκόσμησε τὴν θήκην τοῦ λειψάνου μὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον, καὶ ἔστειλεν αὐτὴν μὲ τιμὴν ὀπίσω εἰς τὴν Σοφίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Ἰωάννης ὁ Ἀσάνης, ἀνακτήσας τὴν πόλιν Σοφίαν, καὶ ἰδὼν καὶ ἀσπασάμενος τὸ ἅγιον λείψανον, ἔγραψε πρὸς τὸν Τορνόβου ἀρχιερέα, καὶ ἦλθε καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον ὁμοῦ μὲ τὸν κλῆρόν του καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὸ μὲ τιμὴν εἰς τὴν βασιλικὴν καθέδραν, ἤτοι εἰς τὴν πόλιν Τορνόβου, ὅπου ἔκτισε καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τούτου Ἰωάννου. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἀγαρηνοὶ ἐπῆραν τὴν πόλιν τοῦ Τορνόβου, μετεκομίσθη τὸ λείψανον ἀπὸ τὸν Τόρνοβον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ῥίλας, ὅπου εὑρίσκεται ἕως τῆς σήμερον, εὐωδίαν ἄρρητον πνέον, καὶ ἰάσεις παρέχον εἰς τοὺς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΑΡΤΕΜΙΟΥ.

» Ὁ πάντα λαμπρὸς Ἀρτέμιος ἐν βίῳ,
» Τμηθεὶς ἀνῆλθεν εἰς ὑπέρλαμπρον κλέος.
» Εἰκάδι Ἀρτέμιος πυκινόφρων ὄσσ' ἐκάλυψεν.

† Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμιος ἔγεινε δοὺξ καὶ αὐγουστάλιος, ἤτοι μικρὸς αὔγουστος τῆς Ἀλεξανδρείας· ὁμοίως ἔγεινε καὶ πατρίκιος ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα ἐν ἔτει τλ' (330), ὅτε δὲ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει τξά (361), καὶ ἐτιμώρει τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Ἀρτέμιος αὐτόκλητος ὑ-

---

[1] Κράλαι λέγονται οἱ ἡγεμόνες Σλαβονιστί. Σ. Ε.

πῆγεν εἰς τὸ μαρτύριον. Παρασταθεὶς δὲ ἐνώπιον τοῦ ἀποστάτου, ἤλεγξε τὴν ἀποστασίαν αὐτοῦ καὶ παρανομίαν· ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνευρα ὠμὰ καὶ κατεξέσχισαν τὴν ῥάχην του μὲ τριβόλια κοπτερά, καὶ μὲ ἀγκίδας σιδηρᾶς ἐκάρφωσαν τὰ πλευρὰ καὶ τὰ βλέφαρά του· ἔπειτα ἔσχισαν εἰς δύω μίαν πλάκα μεγαλωτάτην καὶ ἀναμέσον αὐτῆς ἔβαλον τὸν ἅγιον. Ἀπὸ δὲ τὸ ὑπερβολικὸν βάρος τῆς πέτρας, τόσον ἐσφίγχθη τὸ σῶμά του, ὥστε ἐκβῆκαν ἔξω οἱ ὀφθαλμοί του· εἶτα ἐτράβισαν ἔξω τὰ ἐντόσθιά του, καὶ κάθε του μέλος ἐσύντριψαν, καὶ τέλος ἀπεκεφάλισαν αὐτόν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισμακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν ἀμάραντον στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐφέρθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν παρά τινος γυναικὸς διακόνου, καλουμένης Ἀρίστης καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τόπον λεγόμενον Ὀξεῖαν.

Ἄξιον δὲ εἶναι νὰ προσθέσωμεν ἐδῶ καὶ μερικῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου διήγησιν· ἄνθρωπός τις ἔχων τὰ δίδυμά του πολλὰ ἐξωγκωμένα ἀπὸ τὸ σπάσιμον, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου κλαίων καὶ ζητῶν τὴν ἰατρείαν. Ἐκείτετο λοιπὸν ὁ ἀσθενὴς εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐπάνω εἰς στρῶμα, καὶ ὀλίγον ὑπνώσας, βλέπει τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον εἰς τὸν ὕπνον του λέγοντα αὐτῷ, δεῖξόν μου τὸ πάθος σου, ὁ δὲ ἔδειξε τὸν τόπον, ὅπου εἶχε τὸ πάθος. Τότε ὁ ἅγιος κύψας καὶ πιάσας ἐπιτήδεια μὲ τὰς δύω του χεῖρας τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων του, ἔσφιγξεν αὐτὸ ὅσον ἐδύνατο, ὁ δὲ ἀσθενὴς πονήσας μεγάλως καὶ φωνάξας τό, οὐαί μοι, ἐξύπνησε καὶ εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον.

Ἄλλος πάλιν ἔχων τρεῖς κήλας (φούσκας) εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ ἔκαμεν ἀγρυπνίαν, ἀποκαμὼν δὲ ὑπὸ τῆς ἀγρυπνίας ἐκοιμήθη· καὶ ἰδοὺ φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς αὐτόν, καὶ γυμνώσας τὸ πάθος καὶ ψηλαφήσας μὲ τὰς χεῖράς του, ἐσφράγισεν αὐτὸ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ· ἔπειτα κεντήσας αὐτὸν εἰς τὴν πλευράν, ἔγεινεν ἄφαντος. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον. Ἄλλος δὲ πάλιν ἔχων μίαν μεγάλην κήλην εἰς τὰ δίδυμά του, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, παρακαλῶν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἰατρεύσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον του, ἔσχισε μὲ μαχαίρια τὸ πάθος του, καὶ ἐχύθη ὕλη πολλὴ καὶ βρωμερά. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, τὸν μὲν ἑαυτόν του εὗρεν ὑγιῆ, τὰ δὲ ἐνδύματά του καὶ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς εὗρε γεμάτα ἀπὸ ὑγρασίαν καὶ βρῶμαν πολλήν.

Ἄλλος πάλιν νεωστὶ ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Ἀφρικήν, καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἐπίστευσεν αὐτὰ ἀδιστάκτως. Ὅθεν ἐπειδὴ αὐτὸς εἶχεν ἕνα συγγενῆ εἰς τὴν Ἀφρικὴν πάσχοντα καὶ κινδυνεύοντα ἀπὸ τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ἐπῆρεν ὅσα ἦσαν ἐπιτήδεια διὰ νὰ κάμῃ ἀγρυπνίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, ἵνα παρακαλέσῃ τὸν ἅγιον διὰ τὸν συγγενῆ του· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν ἀγρυπνίαν, ἐπῆρεν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδῆλαν τοῦ ἁγίου καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν οἰκίαν ὅπου ἔμενεν. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἠγρύπνει ὁ ῥηθεὶς χριστιανὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὢ τοῦ θαύματος! ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ σταθεὶς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος, λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ ὁ συγγενής σου μὲ παρεκάλεσεν ὑπὲρ σοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἂς ἦσαι ὑγιής. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐξυπνήσας, εὗρε τὸν ἑαυτόν του ὑγιῆ ἐν ἀληθείᾳ· ὅθεν καὶ δόξαν ἀπέδωκεν εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐγνώριζε, ποῖος ἦτον ὁ χαρίσας εἰς αὐτὸν τὴν ὑγιείαν, ἠγάπα νὰ μάθῃ τὸ ὄνομά του· ὅθεν γράφει εἰς τὸν συγγενῆ του ἐκεῖνον, ὅστις παρεκάλεσε περὶ αὐτοῦ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον καὶ τοῦ φανερόνει, ποίαν ἡμέραν ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος καὶ πῶς ἰάτρευσεν αὐτὸν μὲ τελειότητα. Ὁ δὲ συγγενής του ταῦτα μαθών, ἐνόησεν ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἀγρυπνία εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν[1]

---

[1] Εἰς πολλὰ καὶ διάφορα μέρη εὑρίσκονται τὰ πνεύματα καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων, διὰ τοῦτο καὶ ἐνεργοῦσιν ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ διαφόρους ἐνεργείας καὶ χάριτας, εἴτε ἀμέσως αἱ ψυχαὶ αὐτῶν, ὡς θέλουσί τινες, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῶν Ἀγγέλων, ὡς θέλουσιν ἄλλοι· ἢ μᾶλλον, καὶ ἀληθέστερον εἰπεῖν, διὰ τῆς θείας χάριτος. Τί λέγω; αἱ τῶν ἁγίων ψυχαὶ πανταχοῦ ὁρῶσι καὶ ἐνεργοῦσιν, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος. « Τὰ τῶν Ἀγγέλων ἀναρίθμητα πλήθη. Καὶ μετὰ τούτων τὰ τῶν Πατέρων ἅγια πνεύματα (αἰδεσθήσεται ἡ Παρθένος) οὐδεὶς γὰρ τούτων ἐστὶν ὃς οὐχὶ πανταχοῦ καθορᾷ ». (Λόγ. περὶ παρθεν.) Πῶς δὲ τοῦτο γίνεται; ἄκουσον. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις πανταχοῦ ἐστιν ὡς φύσει ἀπεριόριστος. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ψυχαὶ τῶν ἁγίων ἡνωμέναι εἰσὶ τῷ πανταχοῦ ὄντι Θεῷ, καὶ τῇ πανταχοῦ οὔσῃ τοῦ Θεοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ διὰ τῆς πανταχοῦ οὔσης χάριτος τοῦ Θεοῦ, ᾗ ἥνωνται, πανταχοῦ γίνονται· οὐ κατὰ φύσιν καὶ οὐσίαν· περιγραπταὶ γὰρ καὶ περιορισταὶ αὗται τῷ λόγῳ τῆς οὐσίας εἰσίν, ἀλλὰ κατὰ χάριν καὶ μέθεξιν θείαν.

ἰάτρευσεν ὁ ἅγιος τὸν συγγενῆ του εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ μεγάλως ἐθαύμασεν. Ὅθεν ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν, διηγούμενος καὶ τὸ θαῦμα εἰς τοὺς ἐκεῖ παρόντας· ἀκολούθως δὲ ἔγραψεν εἰς τὸν συγγενῆ του πῶς ἠκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις, καὶ πῶς ὁ τοῦτον ἰατρεύσας εἶναι ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος.

Ἄλλος χριστιανὸς ἔχων βάρος ἀνυπόφορον εἰς τὰ δίδυμα, ἐζήτει τὴν ἰατρείαν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀρτέμιος ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον του καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀδελφέ, ὕπαγε εἰς τὸν γείτονά σου Ἰωάννην τὸν χαλκέα καὶ βάλε τὴν κήλην τῶν διδύμων σου ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνά του, καὶ ἐὰν ἐκεῖνος κτυπήσῃ αὐτὴν δυνατὰ μὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον του, εὐθὺς θὰ ἰατρευθῇς. Ὁ δὲ ἀσθενὴς ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο, ὡς ὀδυνηρόν. Ὅθεν πάλιν ἐφάνη ὁ ἅγιος εἰς αὐτὸν καὶ πάλιν τοῦ λέγει τὰ αὐτά, ὁ δὲ ἀσθενὴς πάλιν ἐφοβεῖτο νὰ κάμῃ τοῦτο. Τότε ὁ ἅγιος καὶ τρίτον φανεὶς εἰς αὐτὸν τῷ λέγει· Πίστευσόν μοι, ἀδελφέ, ὅτι ἂν δὲν κάμῃς τοῦτο, ὅπερ σοὶ εἶπον, ποτὲ δὲν θὰ ἰατρευθῇς, ὁ δὲ ἀσθενὴς θέλων καὶ μὴ θέλων, ἐξ ἀνάγκης ὑπῆγεν εἰς τὸν χαλκέα, καὶ ἔβαλε τὸ σπάσιμόν του ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα ἐκείνου. Βλέπων δὲ τὸ πυρωμένον σφυρίον ὅτι κατέβαινεν ἐπάνω εἰς τὸ σπασιμόν του, ἐτραβίχθη ὀπίσω ἀπὸ τὸν φόβον του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς τὸ σπάσιμον ἠφανίσθη καὶ τὸ σφυρίον ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸν ξηρὸν ἄκμωνα. Ἐθαύμασαν δὲ καὶ οἱ δύω, ὅ,τε χαλκεὺς καὶ ὁ ἀσθενὴς διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν καὶ οἱ δύω ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν ἐξ ὅλης καρδίας τὸν Θεόν, ὅστις ἐδόξασε τόσον τὸν μάρτυρά του Ἀρτέμιον.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλος χριστιανὸς, λαβὼν μὲ πίστιν θερμὴν ἔλαιον καὶ κηρία ὑπήγαινεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, καθ' ὁδὸν δὲ ἐρωτήθη ἀπὸ ἕνα ῥάπτην, ποῦ ὑπάγει· ὁ δὲ χριστιανὸς μετ' εὐλαβείας ἀπεκρίθη, ὑπάγω εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου νὰ προσευχηθῶ. Καθὼς δὲ ὑπῆγε παρεμπρὸς, φωνάζει πάλιν ὁ ῥάπτης καὶ λέγει· ἀδελφέ, ὅταν ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀρτέμιον, φέρε μοι μίαν κήλην τῶν διδύμων. Ἔλεγε δὲ τοῦτο περιγελῶν τὸν ἅγιον, ὅτι ἰατρεύει τὰ σπασίματα τῶν διδύμων· ὁ δὲ χριστιανὸς, χωρὶς νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν φλύαρον λόγον τοῦ ῥάπτου, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ἐγύριζεν εἰς τὸν οἶκόν του. Περιπατοῦντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὸν δρόμον, ἤρχισαν νὰ καταβαίνουν τὰ δίδυμά του, καὶ ἐπειδὴ ἐκατέβησαν πολὺ, καὶ τὸ σπασιμόν του ηὐξήνθη ἐνόησεν ὅτι διὰ τὸν περιγελαστικὸν λόγον ἐκεῖνον τοῦ ῥάπτου, ἔπαθε τὸ πάθος αὐτό. Ὅθεν μόλις καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθη νὰ φθάσῃ ἕως εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ῥάπτου, ἄπνους σχεδὸν ὢν, ἀπὸ τοὺς πόνους καὶ ἄφωνος· ἐκατηγόρει λοιπὸν τὸν ῥάπτην καὶ τὸ σπάσιμον ἐδείκνυε καὶ ἐβεβαίονεν, ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἤθελε πάθη τοῦτο, ἀνίσως αὐτὸς δὲν ἔλεγε τὰς φλυαρίας ἐκείνας καὶ τὰ ἄξια γέλωτος λόγια· ὅθεν ἐκ τούτου ἦλθον καὶ οἱ δύω εἰς λογομαχίας καὶ ἔριδας.

Οἱ δὲ παρευρεθέντες ἐκεῖ ἠρώτων νὰ μάθωσι τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν μάχονται· τότε ὁ πάσχων διηγήθη τὸν τρόπον καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους· θέλων δὲ νὰ δείξῃ καθαρῶς τὴν ἀλήθειαν, ὅτι μὲ ὑπερβολὴν ἠδικήθη ἀπὸ τὸν ῥάπτην, ἐσήκωσε μὲ θυμὸν τὰ φορέματά του, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς ὁρῶντας τὸ σπάσιμον ὅπερ ἔπαθε, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! αὐτὸς μὲν εὗρεν ἑαυτὸν ὑγιῆ, ὁ δὲ ῥάπτης ἐφώναζεν, οὐαί μοι! καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους τὸ σπάσιμον τῶν διδύμων, ὅπερ τότε παρευθὺς συνέβη εἰς αὐτόν. Ὅλοι λοιπὸν οἱ παρευρεθέντες, ἰδόντες τὸ αἰφνίδιον τοῦ σπασίματος, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν χριστιανὸν ἐκεῖνον μετέβη τὸ πάθος εἰς τὸν ῥάπτην, ἔγειναν ἔκθαμβοι· καὶ εἰς μὲν τὸν Θεὸν καὶ τὸν τούτου μάρτυρα Ἀρτέμιον ἀνέπεμπον δόξαν καὶ εὐχαριστίαν, εἰς δὲ τὸν ῥάπτην ἔλεγον· μὴ λυπῆσαι ἀδελφέ· δικαία εἶναι ἡ κρίσις τοῦ Θεοῦ, διότι ἐκεῖνο ὅπερ ἐζήτησες, ἐκεῖνο καὶ ἔλαβες· σπάσιμον ἐζήτησες, σπάσιμον καὶ ἔλαβες. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὁ Θεὸς τοὺς θεράποντάς του· (τὸν κατὰ πλάτος μεταφρασμένον βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον, τὸν ὁποῖον βίον ἑλληνιστὶ συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. « Μετὰ τὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος Χριστοῦ. Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.) [1]

** Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΒΟΡΗΣ καὶ ΕΝΟΗΣ λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.*

* » Λίθοις Ἐβόρην καὶ σύναθλον Ἐνόην,
» Λίθων λάτραι κτείνουσιν ἀθλητοκτόνοι.

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐπεδιώρθωσε τὴν ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου τούτου Ἀρτεμίου, ἥτις ἦτον εἰς πολλὰ σφαλερὰ καὶ ἐπιλήψιμος ἐν χειρογράφοις σωζομένη.

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΤΡΩΝΗΣ τῆς Χιοπολίτιδος.*

* » Λιποῦσα κόσμον ἔμπλεων ἀκοσμίας,
» Νύμφη Ματρῶνα νῦν παρέστη νυμφίῳ.

* Αὕτη ἡ ὁσία πατρίδα μὲν εἶχε τὴν νῆσον Χίον, καταγομένη ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Βολισσόν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτῆς ὠνομάζοντο Λέων καὶ Ἄννα, εὐσεβεῖς εἰς τὸν Θεὸν, σεμνοὶ εἰς τὰ ἤθη, καὶ ὀνομαστότεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ γένος καὶ εἰς τὸν πλοῦτον. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία, ἐπειδὴ καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας εἶχε γνῶσιν πολλὴν, ἠγάπησε τὸν Θεὸν, καὶ καταφρονήσασα πᾶσαν ἄλλην ἀγάπην γήϊνον καὶ προσπάθειαν κοσμικὴν, καὶ ἀφήσασα χωρίον καὶ γένος καὶ γονεῖς, ἔγεινε ξένη καὶ παρεπίδημος, διὰ τὸν ἐπὶ γῆς δι' ἡμᾶς φανέντα ξένον Κύριον. Ἀπὸ δὲ τὴν κληρονομίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τῶν γονέων της, μέρος μὲν ἐμοίρασεν εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ, ὅσον δὲ ἄλλο μέρος ἔμεινε τὸ ἐξώδευσε καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ ταύτην ἀφιέρωσεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὅτε δὲ ἤνοιξε τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας, εὑρέθη ἐκεῖ πολὺς θησαυρός· ἴσως διὰ δύω αἴτια, ἢ κατὰ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, διὰ νὰ ἐμποδισθῇ τὸ καλὸν, ὅπερ ἐπεχειρίσθη ἡ ἁγία, ἢ κατὰ ἐνέργειαν Θεοῦ, διὰ νὰ φανερωθῇ εἰς ὅλους ἡ ἀπέχθεια τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ ὁσία εἰς τὸν φθαρτὸν καὶ μάταιον πλοῦτον, ὃ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἔργων ἐφάνη ἀληθές. Διότι, ἀντὶ νὰ χαρῇ ἡ ἁγία διὰ τὴν εὕρεσιν τοῦ θησαυροῦ, αὐτὴ ἐξ ἐναντίας προσηυχήθη καὶ παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ ἀφανισθῇ ἀπὸ τὸ μέσον ὁ εὑρεθεὶς ἐκεῖνος θησαυρός. Εἰσήκουσε λοιπὸν ὁ Θεὸς τῆς δεήσεώς της, καὶ ὁ θησαυρὸς ἐκεῖνος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετετράπη εἰς κάρβουνα ἐσβεσμένα· οὐ μόνον δὲ τὴν ῥηθεῖσαν ἔκτισεν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ λουτρὸν ᾠκοδόμησεν ἡ ὁσία διὰ τοὺς ἀσθενεῖς ξένους. Τόσον δὲ κατεξήρανε τὸ σῶμά της, ὥστε ἐφαίνετο σχεδὸν ἄσαρκος.

Ἡ ἐργασία τῆς ὁσίας ταύτης ἦτο προσευχὴ καὶ ψαλμῳδία καὶ δάκρυα τὰ ὁποῖα εἶχεν ὡς τρυφὴν καὶ ποτὸν, διότι καιομένη ἀπὸ τὸν ἔνθεον ἔρωτα, ἐδροσίζετο μὲ τὰ δάκρυα τὰ ἐκ τοῦ τοιούτου γεννώμενα ἔρωτος. Ὁ νοῦς αὐτῆς ἦτον οὐράνιος, ἀναφερόμενος ὅλος εἰς τὸν Θεὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐφωτίζετο καὶ ἐλάμπετο. Μὲ τὰς τοιαύτας δὲ ἀρετὰς οὖσα στολισμένη ἡ μακαρία, ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων χάριν τε καὶ ἐνέργειαν, τόσον μεγάλην καὶ πλουσιοπάροχον, ὥστε δι' αὐτῆς ἀνέστησε καὶ νεκρόν. Ἐλθόντων δηλαδὴ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐχθρῶν καὶ πολεμίων εἰς τὴν νῆσον τῆς Χίου, καὶ περικυκλώσαντος τὴν χώραν ἑνὸς ἔθνους βαρβάρου τε καὶ θηριώδους, εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ὁσίας καὶ ἐπεχείρισεν ὁ ἀναίσχυντος νὰ βιάσῃ μίαν καλογραίαν εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν· ὅθεν εὐθὺς εὑρέθη νεκρός. Τοῦτον δὲ βλέπουσα νεκρὸν ἡ ἁγία, ἐσπλαγχνίσθη καὶ διὰ τῆς προσευχῆς της ἀνέστησεν αὐτὸν, λέγουσα· Διατί, ὦ ἀνόητε ἄνθρωπε, ἐτόλμησες νὰ κάμῃς τοιοῦτον ἐπιχείρημα; ἀνάστα, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς μὴ ἐπιχειρίζεσαι τοιαῦτα ἔργα ἀνόσια. Καὶ ταῦτα εἰπούσης, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ ἀκίνητος ἐκινεῖτο, καὶ ὁ πρώην ἄπνους καὶ νεκρὸς ζῶν καὶ ἔμπνους ἐδείκνυτο· τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο ἔγεινεν ὅλης τῆς χώρας ὠφέλεια, διότι οἱ ἄλλοι βάρβαροι μαθόντες αὐτὸ, εὐλαβήθησαν καὶ τὴν ἀγριότητα μετέβαλον εἰς ἡμερότητα· ὅθεν καὶ δεύτερον ἐλθόντες οἱ αὐτοὶ εἰς τὴν Χίον δὲν ἐκακοποίησαν κανένα ἀπὸ τοὺς ἐγκατοίκους της.

Μὲ τὰς τοιαύτας λοιπὸν χάριτας διαλάμπουσα ἡ ἁγία, παρέδωκε τὴν μακαρίαν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἀφῆκε δὲ μετὰ θάνατον τὸ ἱερὸν αὐτῆς λείψανον πλοῦτον ἀναφαίρετον καὶ πηγὴν ἀέναον θαυμάτων εἰς ὅλους τοὺς ἐγκατοίκους τῆς νήσου Χίου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πηγάζουσι ποικίλαι ἰατρεῖαι πολλῶν καὶ διαφόρων ἀσθενειῶν τοῖς μετὰ πόθου καὶ πίστεως εἰς αὐτὸ πλησιάζουσιν. Ἁγία δὲ Κυρία ἐπονομάζεται ἡ Ὁσία αὕτη παρὰ πᾶσι τοῖς Χίοις, διότι ἔλαβε τὴν κατὰ τῶν παθῶν κυριότητα. (Ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία τῆς ἁγίας ταύτης περιέχεται εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα τετυπωμένην, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.[1]

—

* *Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, ὁ νέος ἀσκητὴς, ὁ Πελοποννήσιος, οὗ τὸ λείψανον ἐστὶν ἐν Κεφαληνίᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Γεράσιμος κάλλιστον ἤρατο στέφος,
» Ἐκ τῆς ἄνωθεν δεξιᾶς τοῦ Κυρίου.

* Οὗτος ὁ νεοφανὴς ὅσιος Γεράσιμος ἦτον ἀπὸ τὴν περίφημον Πελοπόννησον, καταγόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον τῶν Τρικκάλων· οἱ δὲ γο-

[1] Σημείωσαι ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν ὁσίαν ταύτην Ματρώναν Νεῖλος ὁ Ῥόδου Μητροπολίτης, οὗ ἡ ἀρχή· «Οὐ ξένα τὰς τῆς παρούσης ἡμῖν πανηγύρεως.» (σώζεται ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

νεῖς αὐτοῦ ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Καλή, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο Νοταράδες. Γεννηθεὶς λοιπὸν αὐτὸς, ἐδόθη εἰς μάθησιν ἱερῶν γραμμάτων, τὰ ὁποῖα καὶ ἔμαθε, τυχὸν δεξιᾶς φύσεως· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς Ζάκυνθον, ἐκεῖθεν δὲ ἐτριγύρισεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θετταλίαν· ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Προποντίδα καὶ Χαλκηδόνα. Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω καὶ ἐσύναξεν ὡς μέλισσα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἐνασκουμένους πατέρας τὰ κάλλιστα ἄνθη τῆς ἀρετῆς· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου καὶ παροικήσας, ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ τότε Ιεροσολύμων Γερμανοῦ ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Καὶ ἐν μὲν τῷ ἁγίῳ Τάφῳ, ἔγεινε κανδηλάπτης ἕνα χρόνον, εἰς δὲ τὸν ῥηθέντα Πατριάρχην ὑπηρέτησε χρόνους δώδεκα. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, διεπέρασε ἐκεῖ νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, καὶ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον.

Εἶτα ἀναχωρήσας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπῆγεν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Ἀντιόχειαν καὶ Δαμασκὸν καὶ ὅλην τὴν Αἴγυπτον, εἶτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ἐκεῖ δὲ διήνυσε χρόνους πέντε μέσα εἰς σπήλαιον, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενος τρώγων μόνον κολοκύνθια βρασμένα χωρὶς ἅλας, καὶ ὄσπρια βρεγμένα εἰς τὸ νερὸν, χωρὶς νὰ φάγῃ ὁλοτελῶς ψωμίον. Ἀπὸ τὴν Ζάκυνθον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς Κεφαληνίαν, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἕνα τόπον, Σπηλαία ὀνομαζόμενον, διέτριψε χρόνους πέντε καὶ μῆνας ἕνδεκα· εἶτα ὑπῆγεν εἰς τόπον καλούμενον Ὀμαλὰ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν ἕνα ναὸν μικρὸν καὶ παλαιὸν, ἀνεκαίνισεν αὐτὸν ἐκ βάθρων. Κτίσας δὲ κελλία, ἐποίησε μοναστήριον γυναικεῖον, ἐπονομάσας αὐτὸ νέαν Ἱερουσαλὴμ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐσυνάχθησαν εἰκοσιπέντε καλογραῖαι. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτον ὁ ἅγιος οὗτος ὅμοιος μὲ τὸν ἅγιον Θεοδόσιον τὸν Κοινοβιάρχην, ἐκτὸς μόνον τοῦ γενείου, τὸ ὁποῖον εἶχεν οὗτος ὀλίγον ξανθόν. Φθάσας λοιπὸν ὁ ὅσιος εἰς βαθύτατον γῆρας προεγνώρισε τὸν θάνατόν του, καὶ συνάξας τὰς καλογραίας, ἐκατήχησεν αὐτὰς καὶ ἐδίδαξεν· εἶτα εὐλογήσας αὐτὰς, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει αφοθ' (1579), Αὐγούστου ιε΄. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἑορτάζεται ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου, διὰ τοῦτο ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου μετετέθη εἰς τὴν παροῦσαν εἰκοστὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ἔγεινε καὶ ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ λειψάνου, τὸ ὁποῖον εὑρέθη σῶον καὶ ὁλόκληρον, πάντα διασῶζον τὰ σημεῖα τῆς ἁγιότητος· δηλαδὴ τὸν κροκοβαφῆ χρωματισμὸν καὶ τὴν ἄρρητον εὐωδίαν, καὶ τὰ παράδοξα θαύματα, ὅσα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας, ἐκ τῶν ὁποίων ἓν μόνον ἀναφέρομεν ἐδῶ.

Μία γυνὴ εὑρισκομένη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, κατ' ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔπεσε μέσα εἰς τὸ πηγάδι ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς, ὁ δὲ ἅγιος φανεὶς καὶ φωνάξας μὲ τὴν συνειθισμένην φωνήν του, ἐβάστασε τὴν γυναῖκα καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτὴν νὰ βλαβῇ ἢ νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ νερόν· ἀκούσασαι δὲ αἱ καλογραῖαι τὴν συνήθη φωνὴν τοῦ ἁγίου, ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν κλίνην καὶ ἐγύριζον εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, ἐπιθυμοῦσαι νὰ ἀκούσωσι καὶ δεύτερον τὴν γλυκεῖαν φωνὴν τοῦ διδασκάλου των. Ζητήσασαι δὲ καὶ τὴν γυναῖκα καὶ μὴ εὑροῦσαι, ἔσκυψαν τελευταῖον καὶ μέσα εἰς τὸ πηγάδιον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! βλέπουσιν αὐτὴν, ὅτι ἦτον ἐπάνω εἰς τὸ νερὸν, ὡς νὰ τὴν ἐβάσταζέ τις κάτωθεν ἀοράτως. Ἐκβαλοῦσαι δὲ αὐτὴν ἔξω, ἔμαθον παρ' αὐτῆς, ὅτι ὁ ἅγιος φανεὶς εἰς τὸ πηγάδιον, ἐβάσταζεν αὐτὴν καὶ δὲν τὴν ἄφινε νὰ βυθισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅθεν τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ἰδοῦσαι καὶ ἀκούσασαι, ἐδόξασαν μὲν τὸν Θεὸν, εὐχαρίστησαν δὲ τὸν ἅγιον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου καὶ τὴν ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν ὅρα εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

---

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΕΒΙΝΑΣ, ΓΕΡΜΑΝΟΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΝΟΣ ξίφει οὖνται.*

* » Ξίφος Ζεβινᾶν, Γερμανὸν, Νικηφόρον,
» Σὺν Ἀντωνίνῳ δεικνύει νικηφόρους.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΑΝΑΘΩ ἡ παρθένος πυρὶ τελειοῦται.*

* » Τί καὶ καθαρθῇς εἰς τὸ πῦρ βεβλημένη,
» Ἁγνὴ Μαναθὼ, πνεῦμα σῶμα παρθένε;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ τοῦ μεγάλου.

» Ἐν δάκρυσι πρὶν καὶ πόνοις σπείρας κάτω,
» Ἱλαρίων θέριζε νῦν χαίρων ἄνω.
» Ὕστατα Ἱλαρίων κοιμήσατο εἰκάδι πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἱλαρίων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλγ' (333) γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν πόλιν τῶν Γαζαίων [1] ἀπὸ γονεῖς ἀπίστους· διὰ τὴν ἀγάπην δὲ τῶν μαθημάτων ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ παιδευθεὶς καὶ διδαχθεὶς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, γίνεται μιμητὴς Ἀντωνίου τοῦ μεγάλου καὶ μένει πλησίον εἰς αὐτὸν ὄχι ὀλίγον καιρόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς του, ἐγύρισεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίσθη ἄκραν καὶ ὑπερβάλλουσαν ἄσκησιν, ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐνεργῇ πολλὰ θαύματα. Διαπεράσας δὲ πόλεις καὶ χώρας, ἐτελείωσε τὸν πρόσκαιρον τοῦτον βίον, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ὀγδοήκοντα. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐν Παλαιστίνῃ πόλις ἐστι.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Νικομηδείᾳ ἁγίων τριῶν μαρτύρων ΓΑΙΟΥ, ΔΑΣΙΟΥ, καὶ ΖΩΤΙΚΟΥ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειωθέντων.

» Εἰς ἁλμυρὸν θανόντες ἄνδρες τρεῖς ὕδωρ,
» Γλυκὺν τρυφῆς πίνουσι χειμάρρουν ἄνω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι εὑρισκόμενοι εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἀνέλαβον ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν καὶ ἀπελθόντες κατεκρήμνισαν τὰ εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Ἑλλήνων εὑρισκόμενα εἴδωλα· ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν, ἐδοκίμασαν οἱ μακάριοι πᾶν εἶδος βασάνου. Κρεμάσαντες δηλαδὴ αὐτοὺς οἱ Ἕλληνες ἐπάνω εἰς ξύλα, κατέτριψαν τὰς σάρκας των μὲ πανία ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγός· ἔπειτα ἔδεσαν πέτρας ἀπὸ τοὺς λαιμούς των, καὶ οὕτω τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

---

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΟΥ, τοῦ ἀσκήσαντος ἐν τῷ τοῦ Ἄθω ὄρει.*

* » Ζήσας ὁ Φιλόθεος ὡς Θεῷ φίλον,
» Ζωὴν ἄληκτον εὗρε σὺν Θεοῦ φίλοις. [1]

Οἱ ἅγιοι νεοφανεῖς μάρτυρες ΑΝΔΡΕΑΣ, ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ΠΑΥΛΟΣ, καὶ ΠΕΤΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Τρεῖς ὁ Στέφανος συστεφανίτας ἔχεις,
» Τοὺς σοὶ συναθλήσαντας ἐξ ἑνὸς ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται.* [2]

* » Τρίβους θαλασσῶν ψαλμικῶς Ζαχαρία,
» Διεκπορευθεὶς οὐρανοῦ φθάνεις τρίβους.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΗΣ καὶ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ πρεσβυτέρου.

Εἰς τὴν Θεοδότην.

» Τὴν Θεοδότην ἐκ ξίφους τετμημένην,
» Θεῷ δοτὴν ἔγνωμεν ἁγνὴν θυσίαν.

Εἰς τὸν Σωκράτην.

» Ὁ Σωκράτης ἔσπευδεν ὀφθῆναι Λόγε,
» Τετμημένος σοι Σωκράτης στεφοκράτης.

Αὕτη ἡ ἁγία Θεοδότη ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου τοῦ Σεβήρου ἐν ἔτει σκβ' (222)· θυγάτηρ εὐγενῶν γονέων, καταγομένη ἀπὸ μίαν χώραν τῆς Μαύρης θαλάσσης· ἀπελθοῦσα δὲ εἰς ἓν ἀσκητήριον, ἡσύχαζεν. Ὕστερον φανερωθεῖσα, ὅτι εἶναι χριστιανή, ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Καππαδοκίας καὶ ὁμολογήσασα ὅτι πιστεύει εἰς τὸν Χριστόν, κρεμᾶται καὶ καταξεσχίζεται, καὶ μέσα εἰς φοῦρνον πεπυρωμένον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ἐφέρθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον εἰς τὴν Ἄγκυραν, ὅπου ἦτον καὶ ὁ πρεσβύτερος Σωκράτης, ὁ ὁποῖος, ἐνῷ οἱ Ἕλληνες εἶχον μίαν πάν-

---

[1] Ὁ Σωζόμενος δὲ, (Βιβλ. γ'. κεφ. κδ'.) γράφει εἰς τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἱλαρίωνος, ὅτι αὐτὸς ἐγεννήθη εἰς μίαν κώμην, Θαβαθὰ ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον, ἀπεῖχεν ἀπὸ τὴν Γάζαν μίλια πέντε (Κλήμης ὁ Κανόνικος ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμη. διαθήκης.)

[1] Τούτου τὸν βίον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν Ζαχαρίαν τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μὲν ὁσιομάρτυς ἐστιν, ἐκεῖνος δὲ μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται.

δημον ἑορτὴν καὶ ἐπροσκύνουν τὰ εἴδωλα τότε λέγω ὁ θεῖος Σωκράτης, γεμίσας ἀπὸ ἕνα θεϊκὸν ζῆλον, ὑπῆγε καὶ κατεκρήμνισε τὸν βωμὸν καὶ τὰς ἐν τῷ βωμῷ θυσίας. Τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη ὁ τρισμακάριος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἡ δὲ ἁγία Θεοδότη ἀναγκασθεῖσα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ μὴ πεισθεῖσα, ἐκτυπήθη μὲ τὸ ξίφος καὶ ἐτελειώθη, λαβοῦσα καὶ αὐτὴ παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΕΥΚΡΑΤΗΣ[1] *ξίφει τελειοῦται.*

» Αἷμα τραχήλου τοῖς πρὶν ὄμβροις δακρύων,
» Κιρνῶν συνιστᾷς εὔκρατον κρᾶσιν, μάκαρ.

* *Ὁ ὅσιος ΒΑΡΟΥΧ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Βαροὺχ ὁ θεῖος ἐκλιπὼν σκήνους βάρος,
» Ἐκεῖ κατεσκήνωσεν εἰς τόπον χλόης.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΖΗΣ πυρὶ τελειοῦται.*

» Ἔζησεν Ἄζης κἂν τέθνηκεν εἰς φλόγα,
» Ζωὴν ἀληθῆ μὴ γινώσκουσαν τέλος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐκ Μονεμβασίας, τελειωθέντος ἐν ταῖς βασάνοις κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐν ἔτει αψογ' (1773).*

† » Νόμους φυλάττων νηστίμου καιροῦ πόθῳ,
» Ζωὴν ἔθυσας ὦ Ἰωάννη μάκαρ.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ἰσαποστόλου ΑΒΕΡΚΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ.

» Δοὺς Ἀβέρκιος χοῦν χοῒ θνητῶν νόμῳ,
» Θεὸς Θεῷ πρόσεισι τῷ φύσει θέσει.
» Εἰκάδι δευτερίῃ Ἀβέρκιος ᾤχετο γαίης.

† Οὗτος ἦτον ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως Φρυγίας Σαλουταρίας κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Ἀντωνίνου ἐν ἔτει ρπϛ' (186)· ἰατρείας πολλὰς καὶ θαύματα διάφορα ἐργαζόμενος, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ ἀκόλουθα. Καλεσθεὶς δηλαδὴ οὗτος νὰ ὑπάγῃ εἰς Ῥώμην, ἰάτρευσε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία ἐν ᾧ καιρῷ ἔμελλε νὰ ὑπανδρευθῇ, ἠνωχλήθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον. Ταύτην λοιπὸν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος ὁ ἅγιος, καὶ ἐδίωξε τὸ δαιμόνιον μακρὰν εἰς τὸν τόπον, ὅπου πρότερον ἐκατοίκει, ἀφ' οὗ πρῶτον αὐτὸ ἠναγκάσθη ὑπὸ τοῦ ὁσίου νὰ ὁμολογήσῃ τὴν κακίαν του ἐνώπιον πάντων. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπορεύετο εἰς τὴν Ῥώμην ἐβλήθησαν ὁμοῦ εἰς ἓν ἀγγεῖον κρασίον καὶ ἔλαιον, καὶ διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου ἐφυλάχθησαν αὐτὰ ἀσύγχυτα, καὶ ἐσύροντο ἀπὸ τὸ ἀγγεῖον χωριστὰ χωριστὰ τὸ καθ' ἕνα. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἠνάγκασεν ἕνα δαίμονα νὰ σηκώσῃ μίαν μεγαλωτάτην πέτραν, τὴν ὁποίαν βαστάζων ὁ δαίμων ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, μετεκόμισεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Ἱεράπολιν. Ταύτην δὲ τὴν πέτραν ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος καὶ τὴν ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸν τάφον του, ὡς μίαν στήλην νικητικήν.

Ἀλλὰ καὶ θερμὰ νερὰ διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος οὗτος ἐξήγαγεν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς γῆς, καὶ ἄλλα πολλότατα ἐποίησε θαύματα, κηρύττων μὲν ἀποστολικῶς εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Συρίας καὶ Μεσοποταμίας τὴν εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν, φιλιόνων δὲ τὰς ἐκκλησίας καὶ πόλεις ἐκείνας, ὅσαι εἶχον διχονοίας ἀναμεταξύ των. Διὰ τοῦτο καὶ ἰσαπόστολος παρὰ πάντων ὠνομάσθη, καθότι καὶ αὐτὸς ἐπεριτριγύρισε πολλὴν γῆν καὶ θάλασσαν, καθὼς καὶ οἱ κορυφαῖοι τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολοι. Ὑπῆγε δὲ ὁ ἅγιος καὶ εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ Πισσιδείαν καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Φρυγῶν καὶ ἐπλήρωσεν ὅλας τὰς πόλεις αὐτὰς ἀπὸ τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς εὐσεβείας· ἄφησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν του Ἱεράπολιν ἓν βιβλίον γέμον ἀπὸ διδασκαλίας, τὸ ὁποῖον ἄριστα συνέγραψεν ὁ ἴδιος. Οὕτω λοιπὸν ζήσας ὁ ἀοίδιμος ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ πανταχοῦ διαλάμψας μὲ λόγια καὶ ἔργα καὶ θαύματα καὶ φθάσας εἰς χρόνους ἑβδομήκοντα δύω, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον, ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή. « Μάρκου Ἀντωνίνου ».)[1]

—

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Εὔκρατος.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις καὶ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Αὐγούστου μηνός, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῶν γράφεται.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἐπισκόπου καὶ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ. ΑΝΝΗΣ τε, ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΘΕΩΔΟΤΗΣ, καὶ ΓΛΥΚΕΡΙΑΣ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

» Τμηθεὶς ὁ σεπτὸς Ἀλέξανδρος αὐχένα,
» Καὶ μάρτυς ἐστὶν, οὐ θύτης Χριστοῦ μόνον.

Εἰς τὴν Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν.

» Θεοδότην ἄγχουσι καὶ Γλυκερίαν,
» Θεοῦ γλυκείας ἠγαπηκυίας δόσεις.

Εἰς τὴν Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ.

» Στῶμεν καλῶς καὶ δῶμεν αὐχένας ξίφει,
» Ἀθληφόροι λέγουσιν ἀλλήλαις δύω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ἀλέξανδρος ἦτον Ἐπίσκοπος, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἐβάπτιζεν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλὰς τιμωρίας ὑπομείνας, κατεξεσχίσθη καὶ ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ δὲν ἐπείσθη· ὅθεν βλέπων τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονήν του ὁ στρατιώτης Ἡράκλειος, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς πολλὰ τιμωρηθεὶς πρότερον, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος ἔκαμεν ἓν θαῦμα, ἐφυλάχθη δὲ ὑγιὴς ἀπὸ τὰς πληγὰς μὲ τὴν τοῦ Κυρίου χάριν καὶ βοήθειαν, τούτων χάριν εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τέσσαρας γυναῖκας, Θεοδότην καὶ Γλυκερίαν, Ἄνναν καὶ Ἐλισάβετ, αἱ ὁποῖαι ἤλεγξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὅλους καὶ ὁ Ἀλέξανδρος κτυπηθεὶς μὲ τὴν μάχαιραν, ἐτελειώθη καὶ ἐξεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον, λαβὼν παρ᾽ αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον·

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦται. [1]

» Θεῖόν γε κυβιστῆρα τὸν Ζαχαρίαν,
» Ἔνδον κυβιστήσαντα τοῦ βυθοῦ κάλει.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, ἄλλος φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὸν κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον συνώνυμον αὐτοῦ Ζαχαρίαν. Ἀλλὰ καὶ οὗτος μάρτυς μόνον ἐπιγράφεται, ἐκεῖνος δὲ ὁσιομάρτυς.

Ὁ ὅσιος ΡΟΥΦΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἥδιστα Ροῦφος γῆς ἀπῆλθε καὶ βίου.
» Ἡγεῖτο καὶ γὰρ καὶ βίον καὶ γῆν ὄναρ.

Ὁ ὅσιος ΛΩΤ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

» Ὁ τῆς νέας Λὼτ καὶ νέος Λὼτ τὸν τρόπον,
» Τῷ Λὼτ συνοικεῖ τῆς παλαιᾶς ἀξίως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῶν Ἱεροσολύμων, ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀδελφοθέου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ῥούφου γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ἠρωτήθη ἀπὸ ἕνα «Τί ἐστιν ἡσυχία; καὶ τίς ἡ ὠφέλεια αὐτῆς; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη αὐτῷ· Ἡσυχία ἐστὶ τὸ καθεσθῆναι ἐν τῷ κελλίῳ μετὰ γνώσεως καὶ φόβου Θεοῦ, ἀπεχόμενον μνησικακίας καὶ ὑψηλοφροσύνης. Ἡ τοιαύτη ἡσυχία, γεννήτρια οὖσα πασῶν τῶν ἀρετῶν, φυλάσσει τὸν μοναχὸν ἀπὸ τῶν πεπυρωμένων βελῶν τοῦ ἐχθροῦ, μὴ ἐῶσα αὐτὸν τιτρώσκεσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ἀδελφὲ, ταύτην κτῆσαι, μνημονεύων τῆς ἐξόδου τοῦ θανάτου σου.» Εἶπε πάλιν οὗτος ὁ Ῥοῦφος, ὅτι ὁ καθήμενος ἐν ὑποταγῇ πατρὸς πνευματικοῦ, περισσότερον μισθὸν ἔχει ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις κάθηται εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἡσυχάζει μόνος, ἐδιηγήθη δηλαδὴ εἷς ἀπὸ τοὺς πατέρας, ὅτι εἶδε τέσσαρα τάγματα εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸ πρῶτον τάγμα ἦτον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅστις ἀσθενεῖ καὶ εὐχαριστεῖ εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δεύτερον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις δέχεται τοὺς ξένους καὶ στέκεται καὶ τοὺς ὑπηρετεῖ. Τὸ τρίτον τάγμα ἦτον ἐκεῖνος ὅστις ἡσυχάζει εἰς τὴν ἔρημον καὶ δὲν βλέπει ἄνθρωπον. Τὸ δὲ τέταρτον ἦτον ἐκεῖνος ὅστις εὑρίσκεται ὑποκάτω εἰς ὑπακοὴν γέροντος καὶ ὑποτάσσεται αὐτῷ διὰ τὸν Θεόν. Ὁ δὲ ὑποτακτικὸς εἶχε δόξαν περισσοτέραν. Ὅθεν ὁ βλέπων τὴν ὀπτασίαν ταύτην ἐρώτησε τὸν Ἄγγελον ὅστις τὸν ὡδήγει, διὰ τί αὐτὸς εἶχε περισσοτέραν δόξαν ἀπὸ τοὺς ἄλλους; καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος. Ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι, ἤτοι ὁ φιλοξενῶν καὶ ὁ ἡσυχάζων, ἔχουσι τὸ ἰδικόν των θέλημα, ὁ δὲ ὑποτασσόμενος, ἀφήσας ὅλα τὰ ἰδικά του θελήματα κρέμαται ἀπὸ μόνον τὸ θέλημα τοῦ γέροντός του.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Λὼτ γράφεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι εἶπεν εἰς τὸν Ἀββᾶν Ἰωσὴφ ταῦτα, «Ἀββᾶ, ἐγὼ κατὰ τὴν δύναμίν μου κάμνω τὴν ὀλίγην μου προσευχὴν, καὶ τὴν ὀλίγην μου νηστείαν, καὶ τὴν μελέτην, καὶ τὴν ἡσυχίαν, καὶ κατὰ τὴν δύναμίν μου φυλάττω τὸν νοῦν μου καθαρὸν ἀπὸ κακοὺς λογισμούς. Ὅθεν τί ἄλλο νὰ κάμω; τότε ὁ Ἰωσὴφ ἐσηκώθη ἐπάνω, καὶ ἥπλωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν· καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! οἱ δέκα δάκτυλοι τῶν χειρῶν του ἔγειναν ὡς δέκα λαμπάδες ἀνημμέναι, καὶ λέγει εἰς τὸν Λώτ· Ἐὰν θέλῃς, ἀγωνίσου διὰ νὰ γένῃς ὅλος ὡς ἂν φωτία ἐν τῇ προσευχῇ.

» Βληθεὶς ἀδελφὸς τοῦ κατακρίτου ξύλω,
» Θνήσκεις δι' αὐτὸν παμμάκαρ κρουσθεὶς ξύλω.
» Ἐσθλὸν ἀδελφόθεον τριτάτη ξύλω εἰκάδι πλῆξαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, χειροτονηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον Κύριον, καὶ πρῶτος αὐτὸς συνέγραψε τὴν θείαν λειτουργίαν, διδαχθεὶς τὰ περὶ αὐτῆς ἀπὸ τὸν ἴδιον Δεσπότην Χριστὸν, τὴν ὁποίαν ὕστερον συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ μέγας Βασίλειος καὶ τὴν τοῦ μεγάλου Βασιλείου πάλιν συντομωτέραν ἐποίησεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος διὰ τὴν ἀσθένειαν τῶν ἀκουόντων. Οὗτος λοιπὸν ποιμαίνων τὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας ἐπιστρέφων εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκίνησεν εἰς θυμὸν τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι πιάσαντες αὐτὸν, τὸν ἔρριψαν ἄνωθεν ἀπὸ τὸ πτερύγιον, ἤγουν ἀπὸ τὸ ἄκρον καὶ δοξάτον τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐνῷ ἀκόμη ἦτον ζωντανὸς ἐθανάτωσαν αὐτόν. Διατί δὲ ὀνομάζεται ἀδελφόθεος, φέρεται εἰς ἡμᾶς λόγος ἐκ παραδόσεως, ὅτι ὅτε ὁ μνήστωρ τῆς Θεοτόκου Ἰωσὴφ ἐμοίραζε τὰ ὑποστατικά του εἰς τοὺς υἱούς του, τοὺς ὁποίους εἶχε γεννήση μὲ ἄλλην γυναῖκα,[1] ἤτοι εἰς τὸν Ἰάκωβον τοῦτον, εἰς τὸν Ἰωσῆν, εἰς τὸν Ἰούδαν καὶ εἰς τὸν Σίμωνα, ἠθέλησε νὰ δώση μερίδιον καὶ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐκ τῆς Παρθένου γεννηθέντα. Τότε οἱ μὲν ἄλλοι τρεῖς υἱοί του δὲν ἔστερξαν τοῦτο, ὁ δὲ Ἰάκωβος οὗτος ἔκαμε συγκληρονόμον τὸν Κύριον εἰς τὸ μερίδιόν του. Ὄχι μόνον δὲ ἀδελφόθεος ὠνομάσθη, ἀλλὰ καὶ Ὠβλίας, ἤτοι δίκαιος. (Τὸν βίον τούτου τὸν κατὰ πλάτος συνέγραψεν Ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς Συμεὼν, οὗ ἡ ἀρχή. « Οὐχ οὕτως ἡδύ τι» σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, εὑρίσκεται δὲ ἁπλοῦς εἰς τὸν νέον Παράδεισον).[2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΓΝΑΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Εὗρες μεταστὰς τὴν παλαιὰν ἀξίαν,
» Ἰγνάτιε πρόεδρε Ῥώμης τῆς νέας.

✠ Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰγνάτιος ἦτον υἱὸς μὲν Μιχαὴλ τοῦ Ραγγαβὲ καὶ Κουροπαλάτου καλουμένου, ὁ ὁποῖος εὐσεβῶς ἐβασίλευσε πρὸ τοῦ Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου καὶ Προκοπίας τῆς βασιλίσσης ἐν ἔτει ωια΄ (811), ἀδελφὸς δὲ Θεοφίλου καὶ ἔγγονος Νικηφόρου βασιλέως Πατρικίου τοῦ ἀπὸ Γενικοῦ, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει ωβ΄ (802). Οὗτος λοιπὸν εὐνοῦχος γενόμενος ἀπὸ τὸν θεομισῆ Λέοντα τὸν Ἀρμένιον, ὕστερον ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἀρχαγγέλου, τὸ ὁποῖον μοναστήριον πρότερον μὲν ὠνομάζετο τοῦ Ἀνατέλλοντος, τώρα δὲ ὀνομάζεται τοῦ Σατύρου. Μετὰ ταῦτα δὲ ἔγεινε καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐδιοίκησε τὴν Ἐκκλησίαν χρόνους ἕνδεκα καὶ μῆνας πέντε. Ἀλλ' ὕστερον ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν θρόνον παρὰ Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου, ὅστις ἀντὶ τοῦ θείου Ἰγνατίου ἐπρόβαλε Πατριάρχην Φώ-

---

[1] Ὁ δὲ θεῖος Ἱερώνυμος κατὰ Ἐλβιδίου κεφ. θ΄. καὶ εἰς τὸν Ματθαῖον λέγει, ὅτι ὁ Ἰωσὴφ ἐπέρασε τὴν ζωήν του ὅλην παρθένος, καὶ αὕτη ἡ δόξα ἐπικρατεῖ τὴν σήμερον παρὰ τοῖς δυτικοῖς. (Ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τούτου πλατύτερον εἴπομεν ἡμεῖς εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἑρμηνείας τῆς καθολικῆς τούτου ἐπιστολῆς, ὅτε ἑρμηνεύσαμεν τὰς ἑπτὰ καθολικὰς ἐπιστολὰς, καὶ διατί ἀδελφόθεος καλεῖται. Προσεθήκαμεν δὲ καὶ ὁλόκληρον ᾀσματικὸν κανόνα καὶ τὰ ἐλλείποντα τροπάρια εἰς τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ, ἅτινα ὅλα ὁμοῦ ἀπεστάλησαν παρὰ τοῦ ἁγίου Ἰωαννίνων ἵνα τυπωθῶσιν ἐν Βενετίᾳ· καὶ δὴ ἐτυπώθησαν χάριτι Χριστοῦ. Περὶ δὲ τῆς λειτουργίας του ἀναφέρει ὁ λβ΄. κανὼν, τῆς οἰκουμενικῆς ς΄. Συνόδου. Καὶ ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ, ὅρα καὶ σελ. 1 τῆς Δωδεκαβίβλου τοῦ Δοσιθέου, ὅστις λέγει, ὅτι εἰκοσιεννέα χρόνους ἀρχιεράτευσεν· ἡ δὲ Ἑκατονταετηρὶς λέγει, ὅτι εἰκοσιέξ. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ῥώμης Κλήμης ὀνομάζει τὸν ἀδελφόθεον τοῦτον, ἐπίσκοπον τῶν ἐπισκόπων.

Ἠκολούθησε δὲ ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ θείου τούτου Ἰακώβου κατὰ τὸ ἑξηκοστὸν πρῶτον ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, κατὰ τὸ ἕκτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ὠριγένης κατὰ Κέλσον βιβλ. α΄. καὶ ὁ Εὐσέβιος Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. βιβλ. β΄. κεφ. κγ΄. καὶ ὁ Ἱερώνυμος περὶ ἐπισήμων ἀνδρῶν λέγουσιν, ὅτι τὰ κακὰ καὶ αἱ δυστυχίαι, ὅσαι ἠκολούθησαν ἐναντίον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Ἰώσηπος ὁ ἀρχαιολόγος τὰ ἀποδίδει, ὅτι συνέβησαν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, διότι ἐθανάτωσαν τὸν Θεάδελφον τοῦτον Ἰάκωβον. Ἡ ῥῆσις ὅμως αὕτη δὲν εὑρίσκεται νῦν εἰς τὰ συγγράμματα τοῦ Ἰωσήπου, καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὸν Ὠριγένην καὶ τὸν Εὐσέβιον. (ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη σημείωσαι, ὅτι γλαφυρὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰάκωβον Νικήτας ῥήτωρ ὁ Παφλαγὼν, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὡς γλυκεῖα τῆς παρούσης ἡμέρας ἡ χάρις.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.) Καὶ Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὀκνεῖν μὲν ἔδει προβαίειν.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) ἐν δὲ τῇ μεγίστη Λαύρᾳ σώζεται καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή· «Οὐχ οὕτως ἡδύ τι τῷ φιλαρέτῳ.» Σημείωσαι ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἀνήγειρε ναὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἀδελφοθέου τούτου Ἰακώβου, ἐν ᾧ ἦτον καὶ τὸ λείψανον αὐτοῦ, καὶ ὅρα σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου.

τιον τὸν πρωτοσπαθάριον καὶ πρωτασηκρῆτιν, γενόμενον πρότερον μοναχόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Φώτιος κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸν θρόνον ὑπὸ τοῦ βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, διὰ τοῦτο ἀποκατεστάθη πάλιν ὁ θεῖος οὗτος Ἰγνάτιος, καὶ ἔμεινεν εἰς τὸν θρόνον ἄλλους ἕνδεκα χρόνους, καὶ πάλιν ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐπατριάρχευσεν ὁ ἐν ἁγίοις Στέφανος ὁ υἱὸς Βασιλείου. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰγνάτιος ἐπιστρέψας εἰς τὸ πρότερον μοναστήριον τοῦ Σατύρου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν Κυρίῳ, ζήσας ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς του ἑβδομηκονταεννέα.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, ὁ τὴν ἐν τῷ Χαρσιανῷ συστησάμενος μονήν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μονὴν ἐγείρας ἱερὰν νικηφόρος,
» Ἔσπευδεν εἶναι καὶ βίον Νικηφόρος.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Ὄντως σὺ Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον,
» Χριστὸν προκρίνας ἡδέων τῶν τοῦ βίου.

Τρεῖς ὅσιοι καὶ γέροντες ἡγιασμένοι, ὀνομαζόμενοι Σέργιος, Ὑγῖνος καὶ Θεόφιλος, ὄντες ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀσκληπιοῦ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας, ἐσυμφώνησαν ποτὲ εἰς ἕνα καλὸν λογισμὸν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τριγυρίσουν τὴν γῆν ἕως εἰς τὴν ἄκραν της. Ἀρχίσαντες λοιπὸν τὸν δρόμον, εὕρισκον πολλὰ καὶ ἀλλεπάλληλα ἐναντία καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ θηρία, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, πολλάκις δὲ στερούμενοι καὶ αὐτὴν τὴν τῶν ἀγρίων βοτανῶν τροφήν. Εἰς ὅλον δὲ τὸ ὕστερον περιπατήσαντες δρόμον πολλῶν ἡμερῶν, ἔφθασαν εἰς ἕνα τόπον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφαίνοντο σημεῖα ὅτι κατοικεῖ ἐκεῖ ἄνθρωπος· ὅθεν ἀκολουθήσαντες τὰ ἴχνη τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ἔφθασαν εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ εὐπρεπισμοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἔχει τινὰ ἐγκάτοικον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ἐμβῆκαν καὶ ἐπρόσμεναν νὰ ἴδουν τὸν τούτου οἰκήτορα· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγη ὥρα ἠσθάνθησαν εὐωδίαν, καὶ μετὰ τῆς εὐωδίας βλέπουν μακρόθεν ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μὲ τὰς ἰδίας τρίχας του· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, Μακάριος ὁ Ῥωμαῖος ὁ ὁποῖος ἐρχόμενος εἰς τὸ σπήλαιον, ἠσθάνθη ἀπὸ μακρὰν τὴν παρουσίαν τῶν πατέρων ἐκείνων. Ὅθεν ῥίψας ὁ γέρων ἑαυτὸν εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθη· ἔπειτα ἔκραζε μὲ μεγάλην φωνὴν λέγων· Ἀνίσως εἶσθε ἀπὸ τὸν Θεόν, φανερωθῆτε εἰς ἐμέ, εἰ δὲ εἶσθε ἀπὸ τὸν διάβολον φύγετε ἀπὸ ἐμὲ τὸν ταπεινὸν καὶ ἁμαρτωλόν.

Ἐκεῖνοι δὲ ταῦτα ἀκούσαντες ἀπεκρίθησαν· Εὐλόγησον ἡμᾶς, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, διότι ἡμεῖς εἴμεθα χριστιανοὶ καὶ ἀπεταξάμεθα τὸν διάβολον. Τότε ὁ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἔρχεται εἰς αὐτούς. Σηκώσας δὲ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδίων του, εἶδε καὶ ηὐλόγησεν αὐτούς· ἦσαν δὲ αἱ μὲν τρίχες του λευκαὶ ὡς χιών· τὸ δὲ σῶμά του ἦτο σκληρὸν ὡς δέρμα χελώνης. Ἀπὸ δὲ τὸ πολὺ γηρατεῖον ἦσαν καταβιβασμένα τὰ ὀφρύδιά του ἐπάνω εἰς τὰ ὄμματά του, τὰ δὲ ὀνύχια τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν του ἦσαν μακρύτερα ἀπὸ μίαν πιθαμήν, τὰ δὲ γένειά του ἔφθαναν ἕως εἰς τοὺς πόδας του. Τότε λοιπὸν ἤρχισε νὰ τοὺς ἐρωτᾷ λέγων· Πόθεν εἶσθε, τέκνα μου; καὶ διὰ ποῖον τέλος ἤλθετε ἕως ἐδῶ; ἐκεῖνοι δὲ ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν ὅλον τους τὸν σκοπόν. Εἶπε δὲ ὁ γέρων· Δὲν εὑρίσκεται, τέκνα μου, κἀνεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς γεννητοὺς ἀνθρώπους ὁ ὁποῖος ἠμπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ εὕρῃ τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος ἔβαλον σπουδὴν τοιαύτην καὶ προθυμίαν, διὰ νὰ εὕρω τὴν ἄκραν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ διὰ νυκτὸς ἐφάνη τις εἰς ἐμὲ καὶ λέγει μοι· Μὴ θέλεις νὰ πειράζῃς τὸν πλάστην σου, διότι βαθύτερον ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον δὲν ἠμπορεῖς νὰ διαπεράσῃς.[1]

Ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐφοβήθησαν· ἐπειδὴ δὲ ὁ καιρὸς ἦτο πρὸς τὴν ἑσπέραν, λέγει ὁ γέρων εἰς αὐτούς, Τέκνα μου, ἀναχωρήσατε ὀλίγον ἀπ' ἐδῶ, Διότι ἔχω δύω παιδία, τὰ ὁποῖα ἔρχονται καθ' ἑσπέραν εἰς ἐμέ· μήπως βλέποντα σας αἰφνιδίως, ἀγριεύσωσι καὶ σᾶς

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τόπῳ τοῦ ὁ ἀναμέσον, εὑρίσκονται ἐν τῷ τετυπωμένῳ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ καὶ ἄλλα τινὰ λόγια· δηλαδὴ ὅτι μακρὰν ἀπὸ εἴκοσι [illegible] εἶναι τεῖχος σιδηροῦν, καὶ βαθύτερα ἐκείνου εἶναι ἄλλο [illegible] χαλκοῦν· καὶ βαθύτερα ἀπὸ τὰ τείχη αὐτά, εἶναι τινές, ἀπὸ [illegible] τοῦ ὀμφαλοῦ ἕως τῶν ποδῶν ἄνθρωποι, τὸ δὲ στῆθος ἔχουν ὡς λέοντος, τὴν κεφαλὴν ὡς δράκοντος, τὰς χεῖρας ἔχουν κρυσταλλίνας, καὶ κρατοῦσι πυρίνας μαχαίρας. Οἱ ὁποῖοι φυλάττουσι τοὺς τόπους ἐκείνους καὶ δὲν ἀφίνουν νὰ διαπεράσῃ τις. Ταῦτα δὲ τὰ λόγια, κατὰ πάντας τοὺς κριτικούς, κρίνονται ὡς ἀπίθανα καὶ μυθώδη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀφήσαμεν αὐτά. Ἐκεῖνα δὲ ὅσα εὑρίσκονται γεγραμμένα εἴς τινα βιβλία χειρόγραφα περὶ τοῦ ἀββᾶ Μακαρίου τούτου, καὶ διηγοῦνται κάποια ἀνυπόστατα καὶ μυθώδη, ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἀναγινώσκωνται παρὰ τῶν ὀρθοδόξων, ὡς νόθα.

πειράξωσι. Ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ γέροντος, ἰδοὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἔρημον δρομαῖοι δύω λέοντες, καὶ πίπτουσιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ γέροντος ὠρυόμενοι· Ἐκεῖνοι δὲ βλέποντες ταῦτα, ἀπὸ τὸν φόβον ἔπεσον εἰς τὴν γῆν. Τότε ὁ γέρων ἔβαλε τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς τὰ θηρία, καὶ λέγει εἰς αὐτὰ, ὡς νὰ ἦσαν λογικά, Παιδία μου, ἦλθον εἰς ἐμὲ τινὲς ἄνθρωποι ἀπὸ τὸν κατοικούμενον κόσμον, καὶ φυλαχθῆτε νὰ μὴ τοὺς βλάψετε. Στραφεὶς δὲ εἶπεν εἰς τοὺς τρεῖς μοναχούς· Ἐλᾶτε, ἀδελφοὶ, νὰ ψάλωμεν τὸν ἑσπερινόν· οἱ δὲ ἐσηκώθησαν διὰ νὰ ψάλωσιν αὐτόν· τότε τὰ λεοντάρια ὑπῆγαν πλησίον καὶ ἔγλυφον τοὺς πόδας των. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν λέγουσιν εἰς τὸν ὅσιον· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, τίμιε πάτερ, πῶς ἦλθες εἰς ταύτην τὴν βαθεῖαν ἔρημον; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίθη· Ἐγὼ ἤμην υἱὸς ἑνὸς συγκλητικοῦ τῆς Ῥώμης, Ἰωάννου καλουμένου, καὶ ὅτε ἔφθασα εἰς ἡλικίαν μὲ ἠρραβώνισαν οἱ γονεῖς μου μὲ γυναῖκα, χωρὶς ἐγὼ νὰ θέλω· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσαν οἱ γάμοι καὶ ἔμελλον νὰ κλείσουν ἡμᾶς εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, τότε ἐγὼ ἐνῷ ὁ λαὸς ἔπαιζον ἔξω, καὶ ἐκρότουν, ἐξῆλθον μόνος σιωπηλῶς καὶ ἐκρύβην εἰς τὴν οἰκίαν μιᾶς γυναικὸς χήρας ἕως ἑπτὰ ἡμέρας· ἐθρήνουν δὲ πικρῶς οἱ γονεῖς μου καὶ μὲ ἐζήτουν. Μετὰ ταῦτα ἐξῆλθον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἤρχισα νὰ περιπατῶ· εὑρὼν δὲ καθ' ὁδὸν ἕνα γηραιὸν ἄνθρωπον, εἶπον εἰς αὐτόν· Ποῦ πορεύεσαι, πάτερ; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Ὅπου ἔχεις σὺ σκοπὸν νὰ ὑπάγῃς, ἐκεῖ διευθύνομαι καὶ ἐγώ. Καὶ λοιπὸν εὐθὺς τὸν ἠκολούθησα καὶ εἰς διάστημα τριῶν χρόνων ἦλθον εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθω ἐδῶ, μίαν φορὰν κοιμώμενος καὶ ἐξυπνήσας, δὲν εἶδον τὸν συνοδίτην μου γέροντα· ὅθεν ἤρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ λυποῦμαι. Εὐθὺς δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ καὶ λέγει μοι· Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχάγγελος Ῥαφαὴλ, μὴ φοβηθῇς λοιπὸν ἀλλὰ δὸς δόξαν εἰς τὸν Θεὸν, ἐπειδὴ τώρα ἐπέρασες τοὺς σκοτεινοὺς τόπους, καὶ ἔφθασες εἰς τοὺς φωτεινούς. Ἀφ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, ἔγεινεν ἄφαντος ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἐγὼ δὲ ἤρχισα νὰ περιπατῶ, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ εὗρον μίαν λέαιναν νεκρὰν, τὰ δὲ δύω ταῦτα λεοντάρια ἔκλαιον ἐπάνω εἰς τὴν μητέρα των, μὴ εὑρίσκοντα νὰ θηλάσωσι· ὅθεν τὰ ἔλαβον καὶ τὰ ἀνέθρεψα ὡς γνήσιά μου τέκνα, ἀφ' οὗ πρότερον ἔσκαψα καὶ ἔθαψα τὴν μητέρα των. Μετὰ παρέλευσιν δὲ δύω χρόνων, ἐξελθὼν μίαν φορὰν ἀπὸ τὸ σπήλαιον κατὰ τὴν ἑβδόμην ὥραν τῆς ἡμέρας, ἐκαθήμην μὲ τὰ δύω λεονταρόπουλα ταῦτα· καὶ ἰδοὺ βλέπω ἓν μανδήλιον ἐρριμμένον εἰς τὴν γῆν λεπτότατον ὡς τὴν ἀράχνην, καὶ ἐθαύμασα καὶ εἶπον· πόθεν εὑρέθη τὸ μανδήλιον τοῦτο εἰς τὴν πανέρημον ταύτην; τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν εὑρίσκω πάλιν ὑποδημάτια μεταξωτὰ, καὶ πάλιν ἐθαύμασα. Εἶτα γυρίζων τριγύρω τοὺς ὀφθαλμούς μου, βλέπω γυναῖκα καθημένην ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, πολλὰ ὡραίαν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ στολισμένην μὲ χρυσὰ καὶ πολύτιμα φορέματα, καὶ λέγω εἰς αὐτήν· Πόθεν ἦλθες ἐδῶ; καὶ τί διαβολικὸν σχῆμα εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον φορεῖς; ἡ δὲ φαινομένη ἐκείνη γυνὴ πικρῶς κλαίουσα ἔλεγεν· Ἐγὼ ἡ ταλαίπωρος εἶμαι θυγάτηρ ἑνὸς Συγκλητικοῦ ἄρχοντος τῆς Ῥώμης, καὶ χωρὶς νὰ θέλω μὲ ὑπάνδρευσαν οἱ γονεῖς μου· ὅθεν ἔφυγον ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ γάμου χωρὶς νὰ τὸ ἠξεύρῃ τις· καὶ τώρα πλανῶμαι μέσα εἰς τὰ βουνὰ καὶ τὰς ἐρημίας, καὶ περιπατῶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς νὰ ἠξεύρω ποῦ ὑπάγω. Μή με βδελυχθῇς λοιπὸν τὴν δούλην σου, διότι καὶ ἐγὼ πλάσμα εἶμαι Θεοῦ· αὕτη δὲ ἦτο δαίμων μὲ τέχνην συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἤξευρον. Ὅθεν εἶπον εἰς αὐτήν, καὶ ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγῃς; ἐπειδὴ ἐγὼ δὲν σὲ ἀφίνω νὰ κάθεσαι μαζί μου εἰς τὸν τόπον τοῦτον· ἐκείνη δὲ ἀπεκρίθη· εἰς τὴν ἔρημον ταύτην ἦλθον νὰ κατοικήσω. Καὶ λοιπὸν ἐπῆρα αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ τῆς ἔδωκα νὰ φάγῃ ἀπὸ τὰ ἀκρόδρυα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγον, ἔτρεχον δὲ ὡς βρύσις τὰ δάκρυα ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της ὥστε ἡ ψυχή μου ἐτρόμαξεν.

Ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα καὶ ἐγὼ ἔψαλα τὸν ἑσπερινὸν, ἔπεσα εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ ἡσυχάσω ὀλίγον· καὶ λοιπὸν ἤρχισε νὰ μὲ πειράζῃ ὁ Σατανᾶς. Καὶ ἐγὼ ὅστις δὲν ἐπεθύμησα ποτὲ ἁμαρτίαν σαρκικὴν, ἦλθον εἰς ἔρωτα τῆς γυναικὸς καὶ ἠθέλησα νὰ κοιμηθῶ μὲ αὐτήν· ἀλλὰ παρευθὺς ἐκείνη ἔγεινεν ἄφαντος· ὅθεν γνωρίσας ὅτι ἥμαρτον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, εἶπον· ἥμαρτον ἐνώπιόν σου, Κύριε, ἐλέησόν με. Ἀφ' οὗ δὲ ἦλθον ἐντελῶς εἰς τὸν ἑαυτόν μου εὗρον ὅτι ἡ ἁμαρτία μου ἦτον πολλὰ μεγάλη [1] διότι

[1] Ὅρα ὅτι καὶ μόνη ἡ συγκατάθεσις τῶν αἰσχρῶν λογισμῶν, πολλὰ μεγάλη ἁμαρτία ἐστιν. Ὅθεν εἶπε καὶ ἡ ἁγία Συγκλητική. « Ὅτι ἡ συγκατάθεσις μόνη, ἣν κάμει ἡ παρθένος καὶ μοναχὴ εἰς τὰ τοιαῦτα φαντάσματα τῶν εὐμόρφων προσώπων, τὰ ὁποῖα τῆς φέρει ὁ ἐχθρὸς ὅτε εἶναι ἔξυπνος, ἢ

οὐδὲ αὐτὰ τὰ λεοντάρια ἤρχοντο τότε πλησίον μου ἕως εἰς δέκα ἡμέρας, καθὼς πρότερον ἤρχοντο, διὰ τοῦτο ἐστοχάσθην νὰ ὑπάγω εἰς ἄλλον τόπον, διὰ νὰ μὴ πλανηθῶ πάλιν καὶ ἀπορριφθῶ ἀπὸ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ. Καὶ λοιπὸν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ σπήλαιον τοῦτο καὶ περιεπάτησα ἕως δύω ἡμερῶν δρόμον· τότε δὲ ἐφάνη εἰς ἐμὲ Ἄγγελος Κυρίου λέγων· ποῦ φεύγεις Μακάριε; ἐγὼ δὲ εἶπον, Φεύγω ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου· ἐκεῖνος δὲ λέγει μοι, ἕνα πειρασμὸν δὲν ἐδυνήθης νὰ βαστάσῃς; γύρισαι ὀπίσω εἰς τὸ κελλίον σου· ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν. Ποῖος εἶσαι σὺ αὐθέντα; ἐγὼ εἶμαι, ἀπεκρίθη ὁ Ῥαφαήλ, ὅστις σὲ ὡδήγησα εἰς τὸν δρόμον· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ᾽ ἐμοῦ. Ὅθεν ἐγὼ γυρίσας εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκλινα γόνυ κατὰ γῆς εἰς τὸν Κύριον καὶ ἐπέρασα νηστικὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας· σηκωθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν γῆν βλέπω τὸ σπήλαιον τοῦτο γεμάτον ἀπὸ φῶς, βλέπω δὲ καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἐνδυμένον μὲ πορφυροῦν φόρεμα, καὶ ἔχοντα εἰς τὴν κεφαλήν του στέφανον κατεσκευασμένον ἀπὸ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους, καὶ ἔψαλλε μίαν ᾠδὴν παράδοξον· ἡ δὲ φωνή του ἦτον τόσον μεγάλη, ὅση εἶναι καὶ ἡ φωνὴ τοῦ πολλοῦ ὄχλου ὅταν ψάλλῃ· Ὅτε δὲ ἐτελείωσεν ὁ φανεὶς τὴν ᾠδήν, ἔγεινε μία φοβερὰ καὶ ἄρρητος εὐωδία· καὶ εὐθὺς ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἔγεινεν ἄφαντος· Ὅτε δὲ ἀνέβαινεν, ἔγειναν ἀστραπαὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμοί. Ἐγὼ δὲ ἐκπλαγεὶς διὰ ταῦτα πάντα, ἔμεινα ἄφωνος ἕως ἡμέρας ἑβδομήκοντα· Ἤμην δὲ τότε χρόνων τεσσαρακονταοκτώ.

Ἰδοὺ λοιπὸν ἠκούσατε, ἀδελφοί, τὰ περὶ ἐμοῦ, καὶ ἐὰν καὶ σεῖς ἠμπορῆτε νὰ μείνετε ἐδῶ, μείνατε, εἰδὲ καὶ δὲν ἠμπορεῖτε, ὁ Κύριος θέλει σᾶς ὁδηγήσει εἰς τὴν ὁδὸν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤλθετε. Ὅθεν ἀφῆκεν αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσιν, εἰπών· Σώζεσθε ἐν εἰρήνῃ τέκνα μου καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἐσυνώδευσαν δὲ αὐτοὺς τὰ λεοντάρια ἕως τριῶν ἡμερῶν δρόμον· ἔπειτα κατεφίλησαν τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν των καὶ ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸν γέροντα. Οἱ δὲ μοναχοὶ περιπατήσαντες ἡμέρας τινας, ἔφθασαν εἰς ἕνα ποταμόν, καὶ ἐκεῖ κοιμηθέντες ὀλίγον, ἡρπάγησαν ἀπὸ θείους Ἀγγέλους καὶ ἐφέρθησαν εἰς τὴν Ἰερουσαλήμ. Ἐξυπνήσαντες δὲ καὶ στοχασθέντες πόσον πολὺ διάστημα τόπου ἐπέρασαν εἰς τὸ ὄνειρόν των, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, καὶ ἀφ᾽ οὗ ἐπροσκύνησαν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους, ἐγύρισαν εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῶν, καὶ ἐδιηγοῦντο εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ὅλα ὅσα ἀπήντησαν καὶ εἶδον, μάλιστα δὲ τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Μακαρίου.

—

* *Ὁ ὅσιος ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Πέτρᾳ σκεπασθεὶς Μωϋσῆς Θεὸν βλέπει,
» Καὶ Πετρώνιος εἰς ἄϋλον στὰς πέτραν.

* *Οἱ ἅγιοι δύω ΠΑΙΔΕΣ εἰς πῦρ κατὰ γῆς στρωθέν, τρέχειν ἀναγκασθέντες, τελειοῦνται.*

* » Δυσὶ δρομεῦσι παιδίοις δὸς τὰ στέφη,
» Ὀλύμπια δραμοῦσι τοῦ πυρὸς Λόγε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΑΡΕΘΑ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Τμηθεὶς Θεῷ προσῆξε μάρτυς Ἀρέθας,
» Πολλοὺς ὁμοίως μάρτυρας τετμημένους.
» Ἀρέθα εἰκάδι σὺν γνωστοῖσι τετάρτῃ τμήθης.

Οὗτος ἦτο πρῶτος εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν, ὅτε ὁ μὲν Ἰουστῖνος ἐβασίλευεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐν ἔτει φιβ΄ (512)· ὁ δὲ χριστιανικώτατος Ἐλεσβαὰν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ὁ δυσσεβὴς Δουναὰν ὁ Ἑβραῖος ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ὁμηρίτην χώραν· ἡ Ὁμηρίτις δὲ αὕτη ἀπὸ μὲν τὴν ἁγίαν Γραφὴν ὀνομάζεται Σαβᾶ, ἀπὸ δὲ τοὺς Ἕλληνας ὀνομάζεται Εὐδαίμων Ἀραβία. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εὐσεβὴς Ἐλεσβαὰν ὑπέταξε τὸν ἀσεβῆ Δουναὰν καὶ ἔβαλε φύλακας καὶ ἄρχοντας ἰδικούς του, διὰ νὰ φυλάττωσι καὶ νὰ διοικῶσι τὴν πόλιν ἐκείνου, ὁ ἀλιτήριος Δουναὰν ἔκαμεν ἀποστασίαν καὶ ἐθανάτωσε τοὺς φύλακας τοῦ ὀρθοδόξου Ἐλεσβαάν, καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλ᾽ ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν πόλιν Νεγρᾶν καὶ ἐπολιόρκησεν αὐτήν. Ἔπειτα ποιήσας ὅρκους, ὅτι δὲν θέλει πειράξει τοὺς ἐν αὐτῇ χριστιανούς, ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν· ἀθετήσας δὲ τοὺς ὅρκους, ἐθανάτωσεν ὁ αἱμοβόρος ὅλους ὅσους εὗρεν εἰς αὐτὴν καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας, οἵτινες ὅλοι ἐστάθησαν ἀνδρείως καὶ ὡμολόγησαν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ἀρέθας ἐστάθη ἀνδρεῖος καὶ μεγαλόψυχος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυ-

---

ὅταν κοιμᾶται, ἡ εἰς τὰ τοιαῦτα λέγω συγκατάβασις τῆς Μοναχῆς (ἢ τοῦ Μοναχοῦ) εἶναι παρόμοια ὡς τὴν πορνείαν τῶν κοσμικῶν. Ὅτι κατὰ τὴν Γραφὴν « δυνατοὶ δυνατῶς ἐτασθήσονται ». (Σοφ. Σολομ. ς΄. 6.)

ρίου, μ' ὅλον ὅτι ἦτο τόσῳ γέρων, ὥστε οὐδὲ νὰ περιπατήσῃ ἐδύνατο. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς ἐστήριξε πρότερον μὲ τὰ λόγιά του ὅλους τοὺς συμπολίτας του εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἔτος μὲν ἤδη πέμπτον » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ τοῦ ἁγίου Ἀρέθα ΓΥΝΑΙΚΟΣ καὶ τοῦ ΒΡΕΦΟΥΣ αὐτῆς, ἣν ἰδὸν τὸ βρέφος ἐν τῷ πυρὶ, καὶ ἐπιρρίψαν ἑαυτὸ ἐν τῇ φλογὶ, τελειοῦται. [1]

» Τῇ μητρὶ πρὸς πῦρ ἡσύχως τεφρουμένῃ,
» Φωναῖς ὑποψελλίζον εἵπετο βρέφος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΗ ξίφει τελειοῦται.

» Σεβαστιανὴ τῇ τομῇ βλύζει γάλα,
» Οὐχ αἷμα καὶ σὰρξ ὥσπερ οὖσα πρὸς ξίφος.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δομετιανοῦ ἐν ἔτει πβ' (82) διέτριβεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μαρκιανοῦ ἡ ἁγία αὕτη Σεβαστιανὴ, κηρύττουσα τὸν Χριστόν· ὅθεν διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Σέργιον ὡς χριστιανή. Παρασταθεῖσα λοιπὸν εἰς αὐτὸν, ὡμολόγησεν ὅτι πιστεύει εἰς

---

[1] Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω τὸ περὶ τοῦ βρέφους τούτου καὶ νηπίου διήγημα, ὅπερ συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, εὑρίσκεται δὲ μεταφρασμένον εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ἐπειδὴ καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι χαριέστατον, κατανυκτικώτατον καὶ τρισπόθητον εἰς τὰς τῶν χριστιανῶν ἀκοάς· ἔστι δὲ τοιοῦτον. Μία γυνὴ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος εἶχε παιδίον ἀρσενικὸν ἕως πέντε χρόνων, ὅτε δὲ ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀνωτέρω ἅγιος μάρτυς Ἀρέθας, ὑπῆγε κοντὰ εἰς τὸ λείψανον καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος, ἤλειψε τὸν ἑαυτόν της καὶ τὸ τέκνον της· ἔπειτα κατανυχθεῖσα καὶ θερμανθεῖσα ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα, κατηρᾶτο καὶ ὕβριζε τὸν τύραννον Ἑβραῖον. Οἱ δὲ στρατιῶται τὰς ὕβρεις ἀκούσαντες, ἥρπασαν αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὸν βασιλέα, λέγοντες ὅσα κατ' αὐτοῦ ἐλάλησεν· ὅστις παρευθὺς ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ τὴν καύσωσι. Ἅψαντες λοιπὸν οἱ στρατιῶται πυρκαϊὰν, ἔβαλαν τὴν ἁγίαν ἀγαλλομένην καὶ χαίρουσαν, τὸ δὲ παιδίον ἐθλίβετο καὶ ἀνεστέναζε, μὴ ὑποφέρον τὴν στέρησιν τῆς μητρός του, καθὼς καὶ τὸ μικρὸν πωλάριον φωνάζει καὶ θλίβεται, ὅταν χωρισθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα του· ὅθεν τὸ μακάριον ἐκεῖνο παιδίον, στρέφον τὰ ὄμματά του εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, ἄλλο τι δὲν ἐπεκαλεῖτο, παρὰ τὸ ὄνομα τῆς ἠγαπημένης μητρός του.

Ἔπειτα βλέπον τὸν βασιλέα ἐπὶ θρόνου καθήμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸν καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας του, κλαῖον καὶ παρακαλοῦν ὡς ἐδύνατο, μὲ τὴν ἄναρθρον καὶ ψελλίζουσάν του φωνὴν, διὰ τὴν μητέρα του. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὠρέχθη τὸ παιδίον, τοῦτο μὲν διότι ἦτον ὡραῖον εἰς τὴν ὄψιν καὶ χαριέστατον, τοῦτο δὲ διότι ἡ λαλιά του, ἂν καὶ ἄναρθρος, ἦτον ὅμως γλυκυτάτη καὶ νόστιμη. Λαβὼν λοιπὸν τὸ παιδίον ὁ βασιλεὺς τὸ ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν γονάτων του καὶ λέγει αὐτῷ· ποῖον ἀγαπᾷς παιδί μου, ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου καλλίτερα; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη, τὴν μητέρα μου ἀγαπῶ, καὶ δι' αὐτὴν ἦλθον νὰ σὲ παρακαλέσω, διὰ νὰ προστάξῃς νὰ τὴν λύσουν, ἵνα πάρῃ μαζί της καὶ ἐμὲ εἰς τὸ μαρτύριον, διότι πολλάκις μὲ ἐδίδασκε, παρακινοῦσά με εἰς τὸ μαρτύριον. Ὁ δὲ βασιλεὺς, καὶ τί εἶναι, τῷ εἶπεν, αὐτὸ τὸ μαρτύριον; τότε τὸ βρέφος. (Ὦ τῶν θαυμασίων σου Δέσποτα, ὅστις μὲ τὴν χάριν σου σοφίζεις τὰ νήπια! τότε λέγω, τὸ θεοφώτιστον νήπιον ἀπεκρίθη· Μαρτύριον εἶναι, τὸ νὰ ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ πάλιν νὰ ζήσω μὲ αὐτόν. Ὁ τύραννος τοῦ λέγει· Καὶ ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ Χριστός; τὸ παιδίον ἀπεκρίθη. Ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ σοῦ τὸν δείξω. Τότε βλέπον τὸ βρέφος, ὅτι ἔσυρον οἱ στρατιῶται τὴν μητέρα του, διὰ νὰ τὴν ῥίψουν εἰς τὴν πυρκαϊὰν ἔκλαυσε, λέγον πρὸς τὸν τύραννον· Ἄφες με νὰ τρέξω διὰ νὰ φθάσω τὴν μητέρα μου. Ὁ τύραννος τῷ λέγει· Ἄφες τὴν μητέρα σου, καὶ ἐλθὲ μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ δίδω ὀπωρικὰ εὔμορφα. Τότε τὸ χαριτωμένον καὶ θεόσοφον βρέφος ἀπεκρίθη καὶ λέγει· Ἐγὼ ἐλογίαζον ὅτι εἶσαι χριστιανὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον καὶ σὲ παρεκάλουν διὰ τὴν μητέρα μου, τώρα δὲ ὅτε ἐνόησα ὅτι εἶσαι Ἑβραῖος· λέγω σοι, ὅτι μὲ Ἑβραῖον δὲν θέλω νὰ συγκατοικήσω ποτὲ, ἀλλ' οὔτε ὅλως καταδέχομαι νὰ λάβω παρ' αὐτοῦ τίποτε, μόνον ἄφες με νὰ ὑπάγω εἰς τὴν μητέρα μου.

Θαυμάζοντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν τοῦ παιδίου φρόνησιν καὶ σύνεσιν, συνεβούλευσάν τινες αὐτὸν νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὴν βασίλισσαν, μή πως ἐκείνη μὲ κολακείας, δυνηθῇ νὰ πείσῃ αὐτὸ ἵνα μείνῃ εἰς τὸ παλάτιον· ἀλλ' ὅμως ἡ γνῶσις τοῦ θεοσόφου παιδίου ἐνίκησε τὰς πανουργίας ἐκείνων καὶ μηχανήματα, διότι οὐδὲ ἀπόκρισιν ἔδωκεν εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ βασιλέως καὶ λόγια, ἀλλ' ὅλως διόλου πρὸς μόνην τὴν μητέρα του ἔβλεπεν· ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὴν φωτίαν, ἐσυμπόνεσεν ἡ καρδία του, καὶ καθὼς ἦτο καθήμενον εἰς τὰ γόνατα τοῦ βασιλέως, ἔσκυψε καὶ ἐδάγκασε δυνατὰ τὸ μηρίον του· ὁ δὲ βασιλεὺς πονέσας, τὸ ἔρριψεν ἀπὸ τὰ γόνατά του προστάσσων ἕνα ἄρχοντα διὰ νὰ τὸ πάρῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ἀλλὰ τὸ παιδίον φεῦγον ἐπιτηδείως ἀπὸ ἐκεῖνον ὅστις τὸ ἔσυρεν, ἔτρεξε δρομαίως εἰς τὴν κάμινον καὶ παιγνίχαρον ἐπήδησεν. ὢ τῆς ἀνδρίας! εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου, ἐναγκαλισθὲν δὲ γλυκερῶς τὴν ποθουμένην μητέρα του, ὁμοῦ μὲ αὐτὴν κληρονομεῖ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ἂς λάβωσι παράδειγμα ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦτο αἱ τωριναὶ μητέρες τῶν χριστιανῶν καὶ ἂς διδάσκωσι τὰ τέκνα των ἔτι νήπια ὄντα, νὰ μένωσι στερεὰ εἰς τὴν πίστιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ νὰ ἀγαπῶσιν ὁλοκαρδίως τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ποιητὴν καὶ πλάστην των. Καὶ ἂν τὸ καλέσῃ ὁ καιρὸς καὶ ἡ χρεία, νὰ προτιμῶσι θάνατον καὶ μαρτύριον παρὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸ τοῦ Χριστοῦ γλυκύτατον ὄνομα.

τον Χριστὸν, καὶ ὅτι ἐδιδάχθη καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, καὶ ὅτι εἶναι ἑτοίμη νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸν Χριστόν. Τούτου χάριν πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὴν εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ σφαίρας μολυβδίνους, ἔπειτα ἔβαλον αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ ἐφάνη εἰς αὐτὴν ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ τῆς εἶπε· Χαῖρε καὶ μὴ λυπῆσαι, διότι θὰ ὑπάγῃς δεδεμένη εἰς τὴν πατρίδα σου διὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ ἑπτὰ λοιπὸν ἡμέρας ἐξήγαγεν αὐτὴν ὁ ἄρχων ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ καύσας μὲ ὑπερβολὴν μίαν κάμινον ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς αὐτὴν τὴν ἁγίαν. Ὅθεν ἐρρίφθη εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐστάθη μέσα ἀρκετὴν ὥραν, φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς, ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἔκαμεν ὅλους νὰ θαυμάζωσι καὶ νὰ ἐξίστανται· εἶτα ἐνῷ ἡ μάρτυς προσηύχετο, ἔγεινε κρότος ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ μία ἀστραπὴ καὶ βροντὴ, ἔπεσε δὲ καὶ χάλαζα τόση πολλὴ, ὥστε ἔσβυσε μὲν τὸ πῦρ τῆς καμίνου, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτὴν ἐκινδύνευσαν νὰ ἀποθάνωσιν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ἔφυγεν ἀπὸ τὸν φόβον του μὲ τοὺς ἐκεῖ παρευρεθέντας.

Μετὰ ταῦτα λέγει εἰς αὐτὴν ὁ ἡγεμὼν, Τίς εἶσαι σύ; καὶ ποῖα εἶναι τὰ κατὰ σέ; καὶ ἀπὸ ποίαν χώραν κατάγεσαι; ἡ δὲ ἁγία ἐσιώπα. Μαθὼν δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, ὅτι ἦτον ἀπὸ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἡρακλείας, ἔστειλεν αὐτὴν δεδεμένην εἰς τὸν ἐκεῖ ἡγεμόνα. Τότε ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἔχε θάρρος θύγατερ, διότι ὅταν μέλλῃς νὰ παρασταθῇς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐγὼ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ. Φθάσασα δὲ εἰς Ἡράκλειαν, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα ὅστις κρεμάσας αὐτὴν ἐπὶ ξύλου, τὸ ὁποῖον ἦτον ὡς μάγγανος, κατεξέσχιζε τὸ σῶμά της ἕως τριῶν ὡρῶν διάστημα. Καὶ αἱ μὲν σάρκες τῆς ἁγίας κοπτόμεναι ἀνέδιδον εὐωδίαν μύρου, αὐτὴ δὲ μὲ σιωπὴν προσηύχετο, ὥστε ἔλεγον ὅλοι, ὅτι δὲν πάσχει σῶμα ἔμψυχον καὶ ζωντανὸν, ἀλλ' ἄψυχον. Καταβιβάσας δὲ αὐτὴν ἀπὸ τὸν μάγγανον τὴν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν. Εἷς δὲ λέων μεγαλόσωμος ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἁγίαν καὶ λαβὼν παραδόξως ἀνθρωπίνην φωνὴν, τὴν μὲν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα ἐπῄνει καὶ ἐμακάριζε, τοὺς δὲ ἀπίστους καὶ παρανόμους ἤλεγχε καὶ ἐκατηγόρει· ἔπειτα ἀφέθη καὶ μία λέαινα κατὰ τῆς ἁγίας, ἀλλὰ πλησιάσασα ἐστάθη εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς μάρτυρος, καὶ λοιπὸν ἐστέκοντο τὰ δύω λεοντάρια, τὸ ἓν ἀπὸ τὰ δεξιὰ, καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τῆς ἁγίας ὡς ἀρνία ἄκακα.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν ἠπόρει καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὴν μάρτυρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ἡ δὲ ἁγία ἀποκεφαλισθεῖσα, ὢ τοῦ θαύματος! ἀντὶ νὰ βλύσῃ αἷμα, ἔβλυσε γάλα. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτῆς σῶμα καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπρόσταξεν ὁ δυσσεβέστατος ἡγεμὼν νὰ βάλωσιν ἐντὸς σάκκου καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰ νὰ βάλωσι καὶ τριακοσίας λίτρας μολύβδου καὶ οὕτω νὰ ῥίψωσιν αὐτὰ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου διέσχισε τὸν σάκκον καὶ ἐξέβαλε τὸ λείψανον εἰς τόπον λεγόμενον Ῥισηστόν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα μία γυνὴ τῆς συγκλήτου Ἀμμία ὀνομαζομένη, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ τειλίξασα μὲ σινδόνια καὶ μετὰ μύρων ἀλείψασα τὸ τίμιον λείψανον, ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς ξεχωριστὸν τόπον τοῦ Ῥισηστοῦ εἰς δόξαν Θεοῦ. [1]

---

* *Οἱ ἅγιοι ΜΑΡΚΟΣ, ΣΩΤΗΡΙΧΟΣ καὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΟΣ κατὰ γῆς συρόμενοι τελειοῦνται*

» Τὴν γῆν συνάθλων ἡ τριὰς στήλην ἔχει,
» Βοῶσαν αὐτῶν τοὺς ἀοιδίμους πόνους.

* *Ὁ ἅγιος ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ πρεσβύτερος ξίφει τελειοῦται.*

» Ἀκάκιος προθεὶς σε καὶ ψυχῆς Λόγε,
» Ψυχὴν προέσθαι, σοῦ χάριν σπεύδει ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΡΔΩΝ πυρὶ τελειοῦται.*

» Πυρὸς κρατῆρι καμίνῳ βεβλημένος,
» Κρατῆρα Νέρδων ἐκροφᾷ θείου τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ νοταρίων ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ καὶ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ.

» Χριστοῦ καλάμους τοὺς νοταρίους νόει,
» Εἰς αἷμα τὸ σφῶν ἐκ ξίφους βεβαμμένους.
» Πέμπτῃ Μαρκιανὸν τάμον εἰκάδι μαρτύριόν τε.

Ὅτε ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ὁμολογητὴς καὶ ἱε-

---

[1] Περιττῶς ἐδῶ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Πρόκλου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, καθότι αὐτὸ ἐγράφη ἁρμοδιώτερον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Νοεμβρίου, διότι τότε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται.

ρομάρτυς ἐπατριάρχευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου τοῦ Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλζ' (337)· ὁ ὁποῖος ἠπατήθη φεῦ! ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν αὐτῶν αἵρεσιν τότε, οἱ εὐσεβέστατοι οὗτοι ἦσαν τοῦ ῥηθέντος Πατριάρχου νοτάριοι καὶ γραμματικοὶ, καὶ ἀναγινώσκοντες εἰς τὸν λαὸν τὰς ἱερὰς βίβλους, διέλαμπον πανταχοῦ μὲ εὐλάβειαν, μὲ σεμνότητα τρόπων, καὶ μὲ πᾶσαν ἁγιότητα καὶ ἀρετὴν, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ ὀρθοδοξίαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ θεῖος Παῦλος ἐξωρίσθη εἰς τὴν Ἀρμενίαν, καὶ ἐκεῖ ἐδέχθη τὸ μακάριον τέλος, πνιγεὶς ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς,[1] οἱ ἅγιοι οὗτοι νοτάριοι ἤλεγχον παρρησίᾳ τοὺς δυσσεβεῖς καὶ ἐκήρυττον εἰς ὅλους, ὅτι ὁ Υἱὸς εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα. Ὅθεν ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν νὰ προδώσωσι τὴν εὐσέβειαν οὔτε μὲ κολακείας καὶ ὑποσχέσεις δωρεῶν, οὔτε μὲ φοβερισμοὺς πληγῶν καὶ βασάνων, διὰ τοῦτο θανατόνονται μὲ τὴν μάχαιραν καὶ θάπτονται εἰς τὴν πύλην τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν καλουμένην Μελανδησίαν, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ δευτέρου. Ὕστερον δὲ ἔκτισε ναὸν ἐκ θεμελίων εἰς τὸ ὄνομά των ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.[2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

» Ἀναστάσιε, σοῦ δὲ τί γράψω χάριν,
» Χριστοῦ χάριν σπεύσαντος ἐκθανεῖν ξίφει;

Οὗτος ὁ ἅγιος αὐτόκλητος ὑπῆγεν εἰς τοὺς τυράννους καὶ ὁμολογήσας μὲ παρρησίαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ ποιητὴν τοῦ παντὸς, ἐξέπληξεν ἅπαντας· καὶ ἐπειδὴ μὲ τὰ λόγια τὰ ὁποῖα εἶπε καὶ μὲ τὴν ἀνδρίαν ἣν ἔδειξεν, ἐβεβαίωσε τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἀποκεφαλίζεται καὶ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν. Μία δὲ εὐλαβὴς γυνὴ λαβοῦσα τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, ἀφ' οὗ τὸ ἐξέβρασεν ἔξω ἡ θάλασσα, ἐτύλιξεν αὐτὸ μὲ σινδόνια καὶ μὲ μῦρα, καὶ κατασκευάσασα εὐκτήριον ἐκκλησίαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μάρτυρος, ἐνεταφίασεν ἐκεῖ τὸ λείψανόν του, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου πολλαὶ ἰατρεῖαι παραδόξως καὶ παλαιὰ ἐγίνοντο καὶ ἕως τοῦ νῦν γίνονται.

—

Ὁ ἅγιος ΟΥΑΛΛΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Οὐαλλερῖνος τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει,
» Τομῆς βραχείας ὢ πόσα στέφη λάβεν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΙΝΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Εἰσδὺς τὸ πῦρ χόρευε, μάρτυς Σαβῖνε,
» Θείαν χορείαν πρόξενον θείου στέφους.

Οἱ ἅγιοι ΟΥΑΛΛΕΡΙΟΣ καὶ ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ[1] ξίφει τελειοῦνται.

» Διττοῖς ἀθληταῖς ἡ τιμωρία ξίφος,
» Ἡγουμένοις τρύφη α τὴν τιμωρίαν.

Ἡ ἁγία ΤΑΒΙΘΑ, ἣν ἤγειρε θανοῦσαν ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ποῦ σοι Ταβιθὰ Πέτρος; εἰ γὰρ ἦν πάλιν,
» Ἤγειρεν ἄν σε καὶ θανοῦσαν ὡς πάλαι.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΡΟΣ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ ξίφει τελειοῦται.

* Κάρας δυναστῶν δαιμόνων ἐν ἐκστάσει,
» Οὔαρος ἐξέκοψεν ἐκκοπεὶς κάραν.

* *Ὁ ὅσιος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ἐπίσκοπος Ἀμάστριδος ὁ ποιητὴς τῶν Κανόνων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[2]

* » Τὸ θεῖον ἐν γῇ καὶ θανὼν ὑμνεῖς, πάτερ,
» Ἡμῶν ἐκεῖνο σοῖς ἀνυμνούντων λόγοις.

* *Οἱ ἅγιοι ΠΑΠΠΙΑΣ, ΔΙΟΔΩΡΟΣ, καὶ ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Κάρας ἀθλητῶν τρεῖς τριῶν τέμνει ξίφος,
» Οἷς ταὐτὸν ἦν φρόνημα τριττὲς ἐν κάραις.

* *Οἱ ἅγιοι ΦΑΥΣΤΟΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, καὶ ΛΟΥΚΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Τριῶν συνάθλων ἓν διὰ ξίφος τέλος,
» Οἱ τὸν Θεὸν φρονοῦσιν ἕν τε καὶ τρία.

* *Οἱ ἅγιοι ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΣ ξεόμενοι τελειοῦνται.*

* » Ξεσθεῖσι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
» Νικηφόρου στέφανος ἐπλάκη τέλους.

---

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. » Ἐπεχωρίαζε μὲν καὶ πρότερον« (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Χρύσαφος. Καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ, γράφεται Οὐαλλερῖνος.

[2] Κανόνες τινὲς ᾀσματικοὶ εἰς ἁγίους εὑρίσκονται ἐπιγεγραμμένοι εἰς ὄνομα Γεωργίου, οἱ ὁποῖοι φαίνονται ὅτι εἶναι πόνημα τοῦ Γεωργίου τούτου.

Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΣ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ὑπῆρξεν ὄντως ἡ τελευτὴ τοῦ βίου,
» Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλη.

Ὁ ὅσιος ΜΑΚΑΡΙΟΣ Ἐπίσκοπος Πάφου τῆς ἐν Κύπρῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πάφου πρόεδρος ἔνδον ἐκρύβη τάφου,
» Καὶ τἄλλα Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον.

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐν Θράκῃ μέσον δύω πετρῶν συμπιεσθέντες, τελειοῦνται.

» Εὗρον πονηροὶ καὶ κυλίστραν πετρίνην,
» Ἐν ᾗ σύναθλοι συμπιέζονται δύω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ πανενδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.

» Δημήτριον νύττουσι λόγχαι Χριστέ μου,
» Ζηλοῦντα πλευρᾶς λογχονύκτου σῆς πάθος.
» Εἰκοστῇ μελίαι Δημήτριον ἕκτῃ ἀνεῖλον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σϟϛ΄ (296) κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην, εὐσεβὴς ὢν ἄνωθεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ διδάσκαλος τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Ὅτε δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Μαξιμιανός, τότε ἐπιάσθη ὁ μέγας οὗτος Δημήτριος καὶ ἐφυλακίσθη, διότι ἦτο κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν περιβόητος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐκαυχᾶτο δι' ἕνα ἄνθρωπον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ὑπερέβαλε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὴν ἀνδρίαν, καὶ ἐπειδὴ παρεκίνει τοὺς Θεσσαλονικεῖς νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸ στάδιον καὶ νὰ πολεμήσωσι μὲ αὐτόν, διὰ τοῦτο νέος τις χριστιανὸς κατὰ τὴν πίστιν, ὀνομαζόμενος Νέστωρ, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον εὑρισκόμενον εἰς τὴν φυλακὴν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· Δοῦλε τοῦ Θεοῦ θέλω νὰ πολεμήσω μὲ τὸν Λυαῖον· ὅθεν παρακάλεσον τὸν Κύριον ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ἐσφράγισε τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ εἶπε, καὶ τὸν Λυαῖον θέλεις νικήσει καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Ὅθεν ἀπὸ τὸν λόγον τοῦτον τοῦ ἁγίου λαβὼν θάρρος ὁ Νέστωρ καὶ δύναμιν εἰς τὴν ψυχήν του, εὐθὺς ἐπήδησεν εἰς τὸ στάδιον, καὶ πολεμήσας μὲ τὸν Λυαῖον ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ οὕτω κατέβαλε καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ἐκείνου καὶ τὸ καύχημα τοῦ βασιλέως.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν ἐντροπιασθείς, ἐλυπήθη ὁμοῦ καὶ ἐθυμώθη, καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν, ὅτι ὁ ἅγιος Δημήτριος παρεκίνησεν εἰς τοῦτο τὸν Νέστορα, ἔστειλε στρατιώτας καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ κατατρυπήσωσι μὲ λόγχας τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὴν φυλακήν, διότι ἔγεινεν αἴτιος τῆς σφαγῆς τοῦ Λυαίου. Γενομένου δὲ τούτου, εὐθὺς ὁ μέγας Δημήτριος παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· πολλὰ δὲ θαύματα καὶ ἰατρείας παραδόξους ἐποίει μετὰ θάνατον. Ἔπειτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἀπεκεφαλίσθη καὶ ὁ ἅγιος Νέστωρ. Μὲ τοιοῦτον μὲν τρόπον συνέβη ὁ θάνατος τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καὶ τὸ νεκρὸν αὐτοῦ λείψανον εὑρίσκετο κατὰ γῆς ἐρριμμένον, τινὲς δὲ χριστιανοὶ λαβόντες αὐτό, τὸ ἐκήδευσαν καὶ ἐνεταφίασαν εἰς τὴν γῆν· εἷς δὲ δοῦλος τοῦ ἁγίου ὀνόματι Λοῦπος, ὁ ὁποῖος παρεστέκετο εἰς αὐτόν, ὅτε ἐλάμβανε τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ μακάριον θάνατον, οὗτος λέγω λαβὼν τὸ αἷμα τοῦ μάρτυρος ἐπάνω εἰς τὸ τοῦ ἁγίου ἐπανωφόριον καὶ τὸ δακτυλίδιον τοῦ ἁγίου, καὶ χρίσας αὐτὸ μὲ τὸ αἷμά του ἔκαμνε διὰ μέσου αὐτῶν πολλὰ θαύματα καὶ τεράστια, ὥστε ἐγέμισεν ὅλη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τὴν φήμην τῶν τοιούτων θαυμάτων. Ὅθεν δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ ὑπομένῃ ταῦτα ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου, οὐδὲ νὰ μὴ τὰ μάθῃ ὁ βασιλεύς. Διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ὁ καλὸς οὗτος ὑπηρέτης Λοῦπος καὶ ἐφονεύθη παρευθύς, γενόμενος καὶ αὐτὸς μάρτυς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.[1] (τὸν δὲ πλατύτερον βίον τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καὶ τὰ θαύματα αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ πεζογράφου Δαμασκηνοῦ.)[2]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Δημητρίου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν τὰ Ρωμαίων σκῆπτρα.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν ἐξ νέους κανόνας ἐξαήχους εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Δημήτριον, οἵτινες συναριθμηθέντες μὲ ἄλλους δύω παλαιοὺς εἰς πρῶτον καὶ δεύτερον ἦχον ὄντας, ἔγεινεν ὡραία ὀκτώηχος εἰς τὸν ἅγιον Δημήτριον· ἐτυπώθη δὲ αὕτη ἀνωνύμως ἐν τῷ τέλει τοῦ νεοτυπώτου βιβλίου τοῦ καλουμένου Θύρα μετανοίας, τοῦ περὶ τῶν τεσσάρων ἐσχάτων διαλαμβάνοντος. Ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὴν αὐτοῦ μαρτυρικὴν μεγαλειότητα ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς· οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου.» Σημείωσαι, ὅτι τοὺς αἴνους τοῦ ἁγίου

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει μονὴν τοῦ Παντοκράτορος, διὰ προσταγῆς βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀηττήτου Δημητρίου· ἤτοι τῆς ἱερᾶς Εἰκόνος αὐτοῦ, τῆς πρότερον ἐπικειμένης τῇ μυροβλύτῳ αὐτοῦ σορῷ, καὶ σκεπούσης ταύτην.*

† » Σῆς οὐκ ἀποστὰς εἰς βασίλειον πόλιν,
» Μάρτυς μετέστης διὰ τῆς σῆς εἰκόνος.

* Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει ᾳρμγ΄ (1143) καὶ Ἰωσὴφ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερᾶς καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἠκολούθησεν ἡ ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν μετάθεσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ μεγάλου Δημητρίου· ἠκολούθησε δὲ μὲ τοιοῦτον τρόπον. Κατὰ τὸ ἑξακισχιλιοστὸν ἑξακοσιοστὸν πεντηκοστὸν ἕβδομον ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, ἐξῆλθεν ὁ ἀνωτέρω βασιλεὺς Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κατὰ τῆς Σικελίας πόλεμον, τότε δὲ καὶ ὁ ἀνωτέρω ἡγούμενος τῆς τοῦ Παντοκράτορος μονῆς κύριος Ἰωσὴφ, διὰ ἀναγκαίας ὑποθέσεις, ὑπῆγε νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βασιλέα· δὲν εὗρε δὲ τοῦτον εἰς Θεσσαλονίκην ὡς ἤλπιζεν, ἀλλ' εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ντομπρογούβιστα, τὸ ὁποῖον ἀπέχει μὲν ἀπὸ τὴν Βέρροιαν, ἕως δύω μίλια, ἀπὸ δὲ τὴν Θεσσαλονίκην ἕως δύω ἡμέρας. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀντάμωσε τὸν βασιλέα, πρὸς τοῖς ἄλλοις παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀναπληρώσῃ τὸ ὑστέρημα ὅπερ ἀφῆκαν οἱ πρόγονοί του βασιλεῖς· δηλαδὴ νὰ ἀποθησαυρίσῃ εἰς τὸ γονικὸν αὐτοῦ μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος τὴν ἱερὰν εἰκόνα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἥτις ἐστέκετο ἐπάνω εἰς τὸν τάφον καὶ τὴν σορὸν τοῦ λειψάνου του.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦτο ἀκούσας μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν αἴτησιν, καὶ παρευθὺς γράφει πρὸς τὸν δοῦκα τῆς Θεσσαλονίκης καὶ χαρτουλάριον κῦρ Βασίλειον, διορίζων αὐτὸν, νὰ κάμῃ ἄλλην εἰκόνα καὶ νὰ τὴν βάλῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἁγίου Δημητρίου διὰ τῆς ἐπιστασίας τοῦ κῦρ Ἰωάννου Σμενιώτου τοῦ ἐπιτρόπου τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποστατικῶν καὶ μετοχίων τοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, τὴν δὲ παλαιὰν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου νὰ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ νὰ τὴν ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἀνωτέρω τοῦ Παντοκράτορος μοναστήριον. Εὐθὺς λοιπὸν ὁ λόγος τοῦ βασιλέως ἔργον ἐγένετο, καὶ κατεσκευάσθη μὲν ἄλλη νέα εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ὡραιοτέρα καὶ μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν πρώτην, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ θείου καὶ μυροβλύτου τάφου τοῦ ἁγίου, ἡ δὲ παλαιὰ καὶ πρώτη ἐκείνη τοῦ ἁγίου εἰκὼν, ἥτις εἶχε ζωγραφισμένον τὸν μέγαν Δημήτριον ὄρθιον, ὑψωμένας ἔχοντα τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν· αὕτη, λέγω, ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν, τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἅμα ἤκουσαν ὅτι ἔρχεται, οἱ τῆς Συγκλήτου ἄρχοντες καὶ οἱ λοιποὶ ἱερωμένοι καὶ λαϊκοὶ, μάλιστα δὲ οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου τοῦ Παντοκράτορος, ἐξῆλθον ὅλοι ἔξω τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως ἑπτὰ μίλια, καὶ προϋπήντησαν αὐτὴν μὲ δορυφορίαν καὶ προπομπὴν μεγάλην, μὲ ὕμνους καὶ ᾠδὰς, καὶ μὲ λαμπάδας [1] καὶ

τούτου Δημητρίου συνέγραψεν ὁ Στουδίτης Θεόδωρος, ἢ μᾶλλον καὶ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ὁ ἅγιος Θεοφάνης ὁ Γραπτός. Καὶ ὅρα εἰς τὰ Συναξάρια ἐκείνων κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· καὶ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Ἐσφαλμένη δέ ἐστιν ἡ περίοδος ἐκείνη τοῦ τροπαρίου τῶν πρώτων στιχηρῶν τ[οῦ] μεγάλου Ἑσπερινοῦ, ἡ λέγουσα· «Μετὰ πολλοῦ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ τῶν ἀθέων προσρῆξαν κύματα,» ἥν περ ἐγὼ οὕτως εὗρον διωρθωμένην ἐν τοῖς χειρογράφοις. «Μετὰ σφοδροῦ γὰρ σάλου καὶ κλύδωνος, σοὶ προσραγέντα, ἀθέων κύματα.» Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῷ Ἀπολυτικίῳ ἐκείνη περίοδος, ἡ λέγουσα· «Ὡς οὖν Λυαίου καθεῖλες τὴν ἔπαρσιν, καὶ ἐν σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα.» Οὕτω διορθοῦται. »Καὶ ἐν σταδίῳ ἐθάρρυνας Νέστορα·» ἢ «ἐν τῷ σταδίῳ θαρρύνας τὸν Νέστορα.» Σημείωσαι, ὅτι λόγος ἁπλοῦς τοῦ ἁγίου Δημητρίου εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀποστολικὴν Σαγήνην. Ὁ δὲ ἀνωτέρω λόγος τοῦ Θεσσαλονίκης Γρηγορίου εὑρίσκεται μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦν ἔν τινι κελλίῳ Χιλανταρινῷ τοῦ ἁγίου Δημητρ[ί]ου ἐπικαλουμένῳ τοῦ Γερμανοῦ· ὅστις παρὰ μὲν τοῦ ὁσιολογιωτάτου κὺρ Νεοφύτου μετεφράσθη, παρ' ἐμοῦ δὲ ἐπιμελῶς ἐδιωρθώθη καὶ ἀντεγράφη. Ἐγκώμιον εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον ἔχει καὶ Μακάριος ὁ Κωφός· ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ Σοφὸς ἑλληνικὸν ἐγκώμιον πλέκει εἰς αὐτὸν σωζόμενον ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, οὗ ἡ ἀρχή· «Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.» Καὶ Ἰωάννης ὁ χαρτοφύλαξ τῆς Θεσσαλονίκης λόγον ἔχει εἰς τὸ μῦρον αὐτοῦ οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ λόγος τῷ Μυρορρόᾳ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Διονυσίου.) καὶ Φιλόθεος Πατριάρχης· οὗ ἡ ἀρχὴ «Δημήτριος ἡμῖν τοῦ τε συλλόγου,» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ ὅτι διὰ τέσσαρά τινα αἴτια ἀνάπτονται αἱ λαμπάδες καὶ τὰ κηρία ὑπὸ τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἢ εἰς τὰς εἰκόνας. Α΄., διὰ τιμὴν τῶν ἁγίων καὶ δόξαν. Β΄., ἵνα ὅταν ἦναι νὺξ διὰ τοῦ φωτὸς τῶν λαμπάδων διαλύηται τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, καὶ παραμυθοῦνται οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ὁρώντων. Γ΄, εἰς ἐπίδειξιν καὶ σημεῖον χαρᾶς κ[αὶ] φαιδρότητος· ὅταν δηλαδὴ ἀνάπτωνται κηρία καὶ φῶτα

θυμιάματα, καὶ οὕτως εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸ διαληφθὲν μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Τότε ἦτο νὰ ἴδῃ τις πῶς ἔτρεχεν ὁ λαὸς τῶν χριστιανῶν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἔξωθεν μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἵτινες ἐπροσκύνουν τὴν ἁγίαν καὶ θαυμαστὴν τοῦ ἁγίου εἰκόνα ἀδιακόπως, ἀπὸ τὰς εἰκοσιτρεῖς τοῦ Ὀκτωβρίου ἕως εἰς τὰς εἰκοσιὲξ τοῦ αὐτοῦ· ἤγουν ἕως τῆς κυρίας ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἥτις καὶ ἔγεινε κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον χαριστήριος καὶ λαμπροτέρα ἀπὸ τοὺς ἄλλους χρόνους.

Ἐγένετο δὲ ἡ τοιαύτη μετάθεσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ πολλὰ αἴτια· πρῶτον διὰ νὰ ἦναι μέγας στολισμὸς καὶ φύλαξ καὶ βοηθὸς τῆς ῥηθείσης σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, δεύτερον διὰ νὰ ἦναι καὶ βοηθὸς τοῦ βασιλέως Κομνηνοῦ καὶ τῶν διαδόχων του, καὶ ἵνα μὲ τὴν ἀόρατον αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀπὸ μακρὰν διώκῃ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου καὶ μὴ ἀφίνῃ αὐτοὺς νὰ πλησιάζωσι· τρίτον διὰ νὰ ἦναι εἰς φύλαξιν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων· καὶ δι' ἄλλα ὅμοια.[1]

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ καὶ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀρτεμίδωρος ᾧ τέλους ψῆφος ξίφος,

» Σύναθλον εἶχε Βασίλειον πρὸς ξίφος.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΛΕΠΤΙΝΑ κατὰ γῆς συρομένη τελειοῦται.

» Ἐν γῇ συρεῖσα χερσὶ δυσσεβοφρόνων,

» Ἀφῆκεν εἰς γῆν Λεπτίνα σαρκὸς πάχος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΛΥΚΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει προτείνας μάρτυς αὐχένα Γλύκων,

» Σπονδὴν γλυκεῖαν αἷμά σου Χριστῷ χέεις.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου ΣΕΙΣΜΟΥ.

» Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν Λόγε,

» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ἤτοι ἐν ἔτει ψμ' (740), Ἰνδικτιῶνος ἐννάτης, ἐν τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ ταύτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Ὀκτωβρίου ἔγεινε τόσον μέγας καὶ φοβερὸς σεισμὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὥστε ὅλα τὰ ἀνώγεα καὶ αἱ ὡραιόταται ἀπὸ τὰς ἄλλας οἰκίας, κατεκρημνίσθησαν, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι καταπλακωθέντες ἐθανατώθησαν· διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κάμνομεν τὴν ἐνθύμησιν τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, πορευόμενοι μὲ λιτανείαν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς πανάγνου καὶ ἁγίας ἐνδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, καὶ τελοῦμεν ἐκεῖ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν· μὲ τὰς πρεσβείας τῆς ὁποίας Θεοτόκου, εἴθε νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ κάθε ἀπειλὴν καὶ φοβερισμὸν θεϊκόν, καὶ νὰ τύχωμεν τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

—

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΙΩΑΣΑΦ ξίφει τελειοῦται.*[1]

ἡμέρᾳ καὶ τοῦ Ἡλίου λαμπρῶς αὐγάζοντος. Καὶ Δ', ἵνα διὰ τῆς φωταψίας τῶν λαμπάδων, ἵλεως γίνηται ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τὰς λαμπάδας προσφέροντας. Τὰ τρία αἴτια βεβαιοῖ καὶ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος γράφων κατὰ Βιγιλαντίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ εἰς τὸ Πάσχα λόγῳ, λέγων περὶ τῆς ἐν τῇ νυκτὶ τῆς λαμπρᾶς γινομένης φωτοχυσίας « Καλὴ μὲν καὶ ἡ χθὲς ἡμῖν λαμπροφορία καὶ φωταγωγία, ἣν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ συνεστησάμεθα . . . . Καὶ τοῦ μεγάλου φωτὸς ἀντίτυπος» Ἐν δὲ τοῖς Ἰαμβείοις αὐτοῦ ποιήμασι παρομοιάζει τὰς τοιαύτας φωταγωγίας τὰς ἐν νυκτὶ γινομένας, μὲ τὰ φῶτα τῶν ἀστέρων τὰ ἐν νυκτὶ λάμποντα. Τὸ δὲ τέταρτον βεβαιοῖ ὁ τόπος οὗτος τοῦ Συναξαρίου (ὅρα σελ. 350 τῆς ἱερᾶς Τελετουργίας.) Ὅτι δὲ λαμπάδες ἠνάπτοντο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, μαρτυρεῖ καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγων. « Περὶ Γραφῶν ὑμῖν διηγούμεθα. Ὑμεῖς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀποστήσαντες ἡμῶν, πρὸς τὰς λαμπάδας καὶ τὸν τὰς λαμπάδας ἅπτοντα μετεστήσατε καὶ πόσης τοῦτο ῥαθυμίας ἡμᾶς ἀφέντας τούτῳ προσέχειν; (λόγ. ὅτι δουλείας τρεῖς τρόπους εἰσήγαγεν ἡ ἁμαρτία. Τόμ. Ε'. »)

[1] Ἡ διήγησις αὕτη συνωψίσθη ἀπὸ τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν, ἐν ᾧ παντοκρατορινός τις κατὰ πλάτος ἐκθέτει ἐν εἴδει ἐγκωμίου τὴν μετάθεσιν ταύτην τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν διὰ νὰ φιλεύσωμεν τοὺς ἀναγνώστας φιλοδημητρίους ἐνταῦθα μετεφράσαμεν αὐτὴν ἐν συντόμῳ. Τὸ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναστήριον τοῦ Παντοκράτορος κατὰ τὸν γεωγράφον Μελέτιον ἐκτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου Κομνηνοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς λέγει ὁ Νικήτας (βιβλ. ά. κεφ. ά.) Κατὰ δὲ τὸν Κίνναμον ἐκτίσθη ἀπὸ τὴν Εἰρήνην τὴν γυναῖκα τοῦ Ἰωάννου (βιβλ. ά.)· καὶ κατὰ τὸ Συναξάριον τῆς ιγ'. τοῦ Αὐγούστου. Εἰς αὐτὸ ἐφυλάττοντο πολλὰ ἀξιόλογα, καὶ ἡ ἱστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λουκᾶ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου· Εὑρίσκετο δὲ πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων· ἐστάθησαν εἰς αὐτὸ μοναχοὶ ἑπτακόσιοι καλούμενοι τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου. Λέγεται τώρα τὸ μοναστήριον αὐτό, Ζεϊρέκι.

[1] Ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

† » Μίξας ἀσκήσει τὴν ἄθλησιν παμμάκαρ,
» Διπλοῦς στεφάνους λαμβάνεις Ἰώασαφ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΣΤΟΡΟΣ.

» Ὁμοῦ Λυαῖον καὶ λύμην τὴν τῆς πλάνης,
» Κτείνας ὁ Νέστωρ τέμνεται διὰ ξίφους.
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ ἀποκέρσαν Νέστορα κεδνόν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Νέστωρ ἦτο πολλὰ νέος, κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρχίζουν νὰ φυτρόνωσιν αἱ τρίχες τῶν γενείων· ἦτον δὲ γλυκὺς εἰς τὴν θεωρίαν, ὡραῖος εἰς τὸ κάλλος καὶ γνώριμος τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μάρτυρος Δημητρίου. Οὗτος λοιπὸν βλέπων ὅτι ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἔχαιρε καὶ ἠγάπα ἕνα βάρβαρον, Λυαῖον ὀνομαζόμενον, καὶ ὅτι ἐκαυχᾶτο μεγάλως εἰς τὴν ἀνδρίαν τοῦ βαρβάρου ἐκείνου, καὶ εἰς τὰς νίκας ὅσας ἔκαμνε μὲ ὅσους ἐπάλαιε, ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ μακάριος Νέστωρ, ἐμίσησε τὴν τοιαύτην ὑπερηφάνειαν τοῦ Λυαίου. Βλέπων δὲ καὶ τὰ θαύματα τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἔλαβε θάρρος, ὅτι ἂν μόνον ἀρματωθῇ μὲ τὰς εὐχὰς ἐκείνου, καὶ πολεμήσῃ τὸν βάρβαρον Λυαῖον, βέβαια θὰ τὸν νικήσῃ. Ὅθεν προστρέχει εἰς τὸν μέγαν Δημήτριον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, δοῦλε τοῦ Θεοῦ Δημήτριε, λέγει, ἐγὼ εἶμαι πρόθυμος νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν Λυαῖον, διὰ τοῦτο εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος σφραγίσας αὐτὸν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ τὸν Λυαῖον, τοῦ εἶπε, θέλεις νικήσει, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλεις μαρτυρήσει. Τότε λοιπὸν ὁ γενναῖος Νέστωρ ἐμβῆκεν εἰς τὸ στάδιον χωρὶς φόβον, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὸν Μαξιμιανὸν νὰ θαυμάσῃ διὰ τὴν ὡραίαν του θεωρίαν, ὁ Θεὸς Δημητρίου, εἶπε, βοήθει μοι· καὶ πολεμήσας μὲ τὸν Λυαῖον, κτυπᾷ τοῦτον κατάκαρδα μὲ τὴν μάχαιράν του, καὶ θανατόνει παρευθὺς ἐκεῖνον ὅστις ἐθανάτωσε πολλούς· Πληγόνει δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸν βασιλέα μὲ πληγὴν ψυχικὴν, διότι ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν λύπην ἀπαρηγόρητον. Ὅθεν ἐκ τούτου θυμωθεὶς ὁ τύραννος, ἐπρόσταξεν, ὅτι ὁ μὲν ἅγιος Δημήτριος νὰ κατατρυπηθῇ μὲ λόγχας, ὁ δὲ ἅγιος Νέστωρ νὰ θανατωθῇ μὲ ξίφος, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω παρὰ Χριστοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΑΠΕΤΩΛΙΝΗΣ καὶ ΕΡΩΤΗΙΔΟΣ.

» Κτείνουσι δούλην ἐκ ξίφους καὶ κυρίαν,
» Δούλας Τριάδος τῆς ἀληθῶς Κυρίας.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Ζιλικινθίου ἄρχοντος τῆς Καππαδοκίας ἐν ἔτει σπθ' (289)· καὶ ἡ μὲν Καπετωλίνα ἦτον εὐγενὴς καὶ πλουσία, ἡ δὲ Ἐρωτηὶς ἦτον δούλη αὐτῆς. Ἡ ἁγία λοιπὸν Καπετωλίνα διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους της, ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἄρχοντα Ζιλικίνθιον καὶ ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα κατὰ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθη. Ἡ δὲ Ἐρωτηὶς ἐκτύπησε μὲ πέτρας τὸν ἄρχοντα· διὰ τοῦτο δέρεται μὲ ῥαβδία, καὶ διαμείνασα ἀβλαβὴς μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ αἱ δύω τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ἅγιος ΚΥΡΙΑΚΟΣ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Κυριακὸς ἐκλιπὼν γῆν καὶ βίον,
» Πρὸς αὐτὸν ἥκει Κύριον τῶν Κυρίων. [2]

Ἡ ἁγία ΠΡΟΚΛΑ ἡ σύζυγος τοῦ Πιλάτου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔχει παρεστῶσάν σε Πρόκλα Δεσπότης,
» Ὁ Πιλάτῳ πρὶν σῷ παραστὰς συζύγῳ.

Διήγησις περὶ τῶν ΙΒΗΡΩΝ· ἤτοι τῶν νῦν καλουμένων Γκιουρτζίδων, ὅπως ἦλθον εἰς Θεογνωσίαν παρά τινος γυναικός. [3]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον Νέστορα ἐγκώμιον ἔχει Ἰωσὴφ ὁ Θεσσαλονίκης, οὗ ἡ ἀρχή. « Φαιδρὰ μὲν ἡ πανήγυρις »· (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸν Κυριακὸν τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ξανθόπουλος Κυριλλιανὸν, ὅστις ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἐν ἔτει σκέ. (225) καὶ ἐπεσκόπησε χρόνους δεκαέξ, δέκατος ἕκτος ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὅρα περὶ τούτου σελ. 318 τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[3] Σημείωσαι, ὅτι τοῦτο τὸ διήγημα ἱστορεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, βιβλίῳ πρώτῳ κεφαλ. εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Ἐκκλησιαστικ. ἱστορίας.

† » Ἔργον μέγιστον εἰργάσω σεμνὴ γύναι,
» Ἐπιστρέφεις γὰρ ἔθνος Ἰβήρων ὅλον.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλβ΄ (332)· ὑπῆρξε μία γυνὴ εὐσεβής, ἡ ὁποία ἦτον γυμνασμένη ἄκρως τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν· ὅθεν μ' ὅλον ὅτι ἐσκλαβώθη ἀπὸ τοὺς Ἴβηρας· ἤτοι τοὺς Γκιουρτζίδας, πάλιν καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Γκιουρτζίδες εἶναι στερημένοι ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν τέχνην· διὰ τοῦτο, ὅταν τύχῃ νὰ ἀσθενήσωσι συνειθίζουν νὰ ἔρχωνται ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον, ζητοῦντες νὰ μάθωσι τὸν τρόπον τῆς ἰατρείας τῆς ἀσθενείας των ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι μὲ τὴν πεῖραν ἐδοκίμασαν ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν. Ὅθεν μία γυνὴ Γκιουρτζίδισσα ἔχουσα παιδίον, τὸ ὁποῖον εἶχε δεινὴν ἀσθένειαν, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἀνωτέρω θεοσεβεστάτην γυναῖκα ζητοῦσα νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτήν, τί νὰ πράξῃ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ παιδίου της. Ἐκείνη δέ, λαβοῦσα τὸ παιδίον καὶ βαλοῦσα τοῦτο ἐπάνω εἰς κλίνην, παρεκάλεσε τὸν Κύριον νὰ τὸ ἰατρεύσῃ. Ὅθεν ὁ τὰ κρυπτὰ τῶν καρδιῶν γνωρίζων Κύριος, χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐχάρισε τὴν ὑγείαν εἰς τὸ παιδίον. Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν ταύτης ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνὴ ἔγεινε τόσον περίφημος, ὥστε ἔφθασεν ἡ φήμη της ἕως καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς γυναικός τοῦ ἐκεῖ βασιλέως, ἡ ὁποία εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἡ αἰχμάλωτος εἰς αὐτήν, ἐπειδὴ ἔπασχεν ἀπὸ πάθος χαλεπὸν καὶ δυσίατον. Ἡ δὲ ταπεινόφρων γυνὴ εἰς τοῦτο δὲν ἐπείθετο, κρίνουσα ἑαυτὴν ἀναξίαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασίλισσαν· ἀλλ' ἡ βασίλισσα, ὡς οὐδὲν νομίσασα τὸ ὕψος τῆς βασιλείας, ὑπῆγε μόνη της εἰς τὴν δούλην. Ἐκείνη ἐξαπλώσασα τὴν βασίλισσαν ἐπὶ τῆς κλίνης της, ὅπου καὶ τὸ παιδίον ἐπλαγίασεν, ἐπρόσφερεν εἰς αὐτὴν τὴν ἱερὰν προσευχήν, ἰατρικὸν τοῦ πάθους ταχύτατον. Ἐλευθερωθεῖσα λοιπὸν ἡ βασίλισσα ἀπὸ τὸ πάθος ἔδιδεν εἰς τὴν δούλην χρυσίον, ἀργύριον, ἐνδύματα πολύτιμα καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα εἶναι ἀποτελέσματα φιλοτιμίας βασιλικῆς, ἵνα διὰ τούτων ἀνταμείψῃ αὐτήν, ἥτις τόσῳ ταχέως ἐδίωξε τὸ πάθος της· ἀλλ' ἡ θεία ἐκείνη καὶ εὐσεβεστάτη γυνὴ ἔλεγεν εἰς τὴν βασίλισσαν, ὅτι δὲν χρειάζεται ταῦτα· μισθὸν δὲ καὶ πληρωμὴν μεγάλην τῆς ἰατρείας νομίζει, τὸ νὰ γνωρίσῃ ἐκείνη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ εὐσέβειαν, καὶ τὸ νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ πάθος τὴν ἠλευθέρωσεν.

Ἡ δὲ βασίλισσα ταῦτα ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὰ βασίλεια, καὶ τὸν μὲν ἄνδρα της βασιλέα ἐξέπληξε, διὰ τὴν παράδοξον ἰατρείαν τοῦ πάθους της. Διηγουμένη δὲ καὶ μὲ ποῖον τρόπον ἰατρεύθη ἐβεβαίονεν, ὅτι ὁ Θεὸς τῆς αἰχμαλώτου ἥτις τὴν ἰάτρευσεν εἶναι ἀληθῶς καὶ κυρίως Θεός· ἔλεγε δὲ πρὸς τούτοις ὅτι εἶναι πρέπον νὰ κτίσωσι καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του, καὶ ὅτι ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων πρέπει νὰ ἐπιστραφῇ εἰς τὴν τοῦ τοιούτου Θεοῦ λατρείαν καὶ πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεύς, τὴν μὲν ἰατρείαν τῆς γυναικός του ἐθαύμαζε καὶ ἐπῄνει, ναὸν δὲ νὰ κτίσῃ δὲν ἤθελεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἐξῆλθεν εἰς κυνήγιον ὁ βασιλεύς· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι οἱ μετ' αὐτοῦ ἐκυνήγουν ἀνεμποδίστως, ὁ δὲ βασιλεύς, μόνος μείνας ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐκρατήθη ἀπὸ τύφλωσιν καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ δὲν ἤξευρεν. Ὅθεν ἀπορήσας εἰς τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ τῷ ἠκολούθησεν, ἐνεθυμήθη τὴν ἀπείθειαν ἣν ἔδειξεν εἰς τὰ λόγια τῆς γυναικός του· καὶ λοιπὸν ἐπικαλεσθεὶς εἰς βοήθειαν τὸν Θεὸν τῆς δούλης γυναικός, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὸ σκότος καὶ τὴν ἀορασίαν. Ἔπειτα ἐλθὼν μόνος εἰς τὴν εὐσεβεστάτην δούλην, παρεκάλει αὐτὴν διὰ νὰ τῷ δείξῃ εἰς ποῖον σχῆμα νὰ κτίσῃ τὸν ναόν· καὶ ἡ μὲν γυνὴ ἐσχημάτιζε τὸν ναόν, οἱ δὲ τεχνῖται τοῦ βασιλέως ἔκτιζον αὐτόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔλαβε τέλος ὁ ναὸς καὶ ἦτο χρεία νὰ ἐγκαινιάσῃ αὐτὸν ἀρχιερεύς, εὗρε καὶ τούτου τὴν εὐκολίαν ἡ θαυμασία ἐκείνη γυνή, διότι κατέπεισε τὸν βασιλέα τῆς Ἰβηρίας νὰ γράψῃ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ σταλῇ ἀπὸ ἐκεῖ διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας. Τότε δὲ ἦτον βασιλεὺς Ῥωμαίων ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, καθὼς προείπομεν, ὁ ὁποῖος μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς αἰτήσεως, ηὐχαρίστησε τὸν Θεόν, καὶ ὑποδεξάμενος φιλοφρόνως τοὺς ἀπεσταλμένους πρεσβευτάς, ἔστειλεν εἰς Ἰβηρίαν ἕνα ἀρχιερέα στολισμένον μὲ πίστιν καὶ σύνεσιν καὶ μὲ πολιτείαν ἐνάρετον, ὁμοῦ μὲ πολλὰ δῶρα, διὰ νὰ γίνῃ κήρυξ καὶ διδάσκαλος τῆς θεογνωσίας εἰς τὸ ἔθνος ἐκεῖνο. Οὗτος λοιπὸν πορευθεὶς ἐκεῖ μὲ θαύματα καὶ διδασκαλίας εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· καὶ κτίσας εἰς διάφορα μέρη ἱεροὺς ναούς, καὶ χειροτονήσας ἱερεῖς, ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Ἰβήρων, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ τρόπος τῆς τῶν Ἰβήρων τοῦ Θεοῦ ἐπιγνώσεως. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα χάριν τῶν φιλολόγων, ὅτι πολλὰ

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ τῶν ὁμοζύγων, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, ΣΑΡΒΗΛΟΥ, ΝΙΤΑ, ΙΕΡΑΚΟΣ, ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ, ΦΩΤΙΟΥ, ΒΗΛΗΣ, καὶ ΕΥΝΙΚΗΣ.

» Σὺν ἑπτὰ τέκνοις ἡ δυὰς τῶν συζύγων,
» Τιμὴν τομὴν ἡγεῖτο τὴν ἐκ τοῦ ξίφους.
» Δειρὴν ὀγδοάτῃ γε Τερέντιος εἰκάδι κάρθη.

Οὗτοι ὅλοι συζῶντες εἰς μίαν οἰκίαν καθὸ μία οἰκογένεια, κρυπτῶς ἐλάτρευον τὸν Θεόν. Ὅθεν διαβάλλονται εἰς τὸν ἡγεμόνα καὶ παρίστανται εἰς τὸ αὐτοῦ κριτήριον· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, τὰ δὲ εἴδωλα ἐπεριγέλασαν, διὰ τοῦτο κρεμασθέντες καταξεσχίζονται ἀσπλάγχνως, καὶ καταρραντίζονται ἄνωθεν αἱ πληγαί των μὲ ὄξος δριμύτατον καὶ ἅλας, ὑποκάτω δὲ φλογίζονται μὲ πυρκαϊάν. Οἱ δὲ ἅγιοι ταῦτα πάσχοντες, προσηύχοντο καὶ μὲ σιωπηλὴν φωνὴν παρεκίνουν ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὸ μαρτύριον. Λοιπὸν δὲν παρέβλεψεν ὁ Κύριος τὴν προσευχήν των· ἀλλ' ἄγγελοι ἀοράτως ἠλευθέρωσαν αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἰάτρευσαν τὰς πληγάς των, οἱ δὲ ἀσεβεῖς βλέποντες τοῦτο ἐξεπλάγησαν ὁμοῦ καὶ ἐφοβήθησαν. Ἔπειτα ῥίπτονται οἱ ἅγιοι εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν δέρονται μὲ ῥόπαλα· μετὰ ταῦτα δένονται εἰς τροχοὺς καὶ δέρονται ἀνελεημόνως. Ἀβλαβεῖς δὲ μείναντες μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, παραδίδονται τροφὴ εἰς τὰ θηρία, καὶ πάλιν ἀβλαβεῖς διαφυλαχθέντες, βάλλονται μέσα εἰς λέβητας μεγάλους γεμάτους ἀπὸ πίσσαν βρασμένην· ὁ δὲ βρασμὸς τῆς πίσσης, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μετεβλήθη εἰς νερόν. Βλέποντες δὲ οἱ ἀσεβεῖς, ὅτι διαφυλάττονται οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα, ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὰς κεφαλάς των, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ Σαββαΐτου, τοῦ καὶ Ἐπισκόπου γενομένου.

* » Ἐπώνυμος Στέφανος οὐ [illegible] :εῖ στέφους,
» Ὃ πρακτικὴ χεὶρ ἀρε[illegible] δε πλέκειν.

* Οὗτος ὁ ὅσιος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἔγεινε μοναχὸς καὶ ἤκμαζεν ἐν ἔτει ψϥ' (790), εἰσελθὼν δηλαδὴ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ μεγάλου πατρὸς Σάββα καὶ δεχθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ Λαύρᾳ κατοικοῦντας ἁγίους πατέρας, ἐδιδάχθη παρ' ἐκείνων τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν καὶ πρᾶξιν ἀσκητικήν· ἄγευστος δὲ διέμεινε τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου ὁ μακάριος οὗτος, διότι ἔγεινε μοναχὸς πολλὰ νέος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν ἡλικίαν καὶ ἔλαμψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καὶ ἡσυχίαν τότε ἠξιώθη καὶ τοῦ χαρίσματος τῆς ἀρχιερωσύνης· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ χάριν παραδόξων θαυμάτων ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐνέκρωσε τὰ πάθη τῆς ψυχῆς

ἔθνη ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον διότι ἔβλεπον θαύματα γινόμενα διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ὑπὸ διαφόρων ἁγίων ἀνδρῶν· ἀλλὰ καὶ διότι ἔβλεπον τὸ γένος τῶν χριστιανῶν δεδοξασμένον καὶ ἔντιμον μὲ βασιλείαν καὶ μὲ βασιλεῖς ὀρθοδόξους καὶ αὐτοκράτορας. Οὕτω λόγου χάριν οἱ ἀνωτέρω Ἴβηρες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· διὰ μέσου δὲ τῶν Ἰβήρων ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Ἀρμένιοι. Καὶ πάλιν διὰ τῶν Ἀρμενίων ἐπίστευσαν οἱ Πέρσαι εἰς τὸν Χριστὸν ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις τοῦ Κωνσταντίνου· ὁμοίως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου ἐπίστευσαν οἱ Ἰνδοὶ διὰ μέσου Φρουμεντίου Ἀλεξανδρέως, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν Νοεμβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ· ὁμοίως ὅρα καὶ σελ. 313 τοῦ ά. τόμου τῆς Ἐκκλησ. ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φμϛ'. (546) ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ ἐν τῷ Ἴστρῳ ποταμῷ κατοικοῦντες Ἔλουροι καὶ οἱ ἐν τῷ Τάναϊ ποταμῷ κατοικοῦντες Ἀβασγοί. Ὁμοίως καὶ οἱ Ἀξουμῖται καὶ ἄλλοι πολλοί. (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. σελ. 89, 90 τοῦ Μελ.) Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοδώρας τοῦ ἐν ἔτει ωμβ' (842), βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, Σέρβων (οἵτινες καὶ Τριβαλλοὶ ὀνομάζονται) Ποέμων καὶ Σλαβούνων. Ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ τοῦ καλουμένου Πορφυρογεννήτου τοῦ ἐν ἔτει 912 βασιλεύσαντος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ Οὖγγροι· (ὅρα τόμ. β'. τῆς Ἐκκλ. Ἱςορ. τοῦ Μελετίου σελ. 354.)

Ἐπὶ δὲ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος τοῦ ἐν ἔτει ωξζ'. (867) βασιλεύσαντος ἐπίστευσαν οἱ Ῥῶσσοι εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῶν διδασκάλων, τοὺς ὁποίους ἀπέστειλεν Ἰγνάτιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πάλιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πάτριον αὐτῶν θρησκείαν, ἕως οὗ ὁ Δοὺξ αὐτῶν Βλαδίμηρος, λαβὼν εἰς γυναῖκα Ἄνναν τὴν ἀδελφὴν Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Ῥωμανοῦ τοῦ νεωτέρου ἐκατηχήθη παρ' αὐτῆς καὶ ἐβαπτίσθη ἐν ἔτει 987 ἢ 990, καὶ κατ' ὀλίγον ἐβαπτίσθη καὶ ὅλον τὸ ἔθνος, κατὰ τὸν Μοσσέμιον Ἐκκλ. Ἱστορ. ἑκατονταετηρίδ. 9 μέρ. 1 κεφ. 1 καὶ τὸν Λάμπιον τοὺς νεωτέρους Ἐκκλ. Ἱστορ. βιβλ. 2 κεφ. 8. Εἰς ὅλα δὲ τὰ ἀνωτέρω ἐπιστραφέντα ἔθνη εἰς θεογνωσίαν ἔλαβον πρόνοιαν οἱ ῥηθέντες βασιλεῖς νὰ ἀποστείλουν ἱερεῖς καὶ κληρικοὺς διὰ νὰ τὰ κατηχήσουν, νὰ τὰ βαπτίσουν, καὶ νὰ τὰ διδάξωσι τὴν ὀρθοδοξίαν.

καὶ τοῦ σώματος μὲ ἐγκράτειαν, μὲ πόνους ἀσκητικοὺς καὶ μὲ θείαν σύνεσιν, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς ἄκραν ἀπάθειαν. Ἰάτρευσε δηλαδὴ μίαν κόρην δαιμονισμένην διὰ τῆς προσευχῆς του, καὶ ταύτην παρέδωκεν ὑγιῆ εἰς τὸν πατέρα της· εὑρισκόμενος δὲ πάντοτε εἰς τὴν ἔρημον, παραδόξως ἡμέρονε τὰ ἄγρια ζῶα· καὶ εἰς τὰ πλησιάζοντα πρὸς αὐτὸν δορκάδια ἔδιδε τροφὴν μὲ τὰς χεῖράς του. Μίαν φορὰν δὲ, ἐπειδὴ ἐδίψησεν ὁ μαθητής του, ἐκτύπησεν ὁ ὅσιος τὴν γῆν μὲ τὴν ῥάβδον του καὶ ἐξέβαλε νερὸν καὶ ἐπότισεν αὐτόν· καὶ ἄλλα δὲ σημεῖα ἐποίησε καὶ θαύματα. Ἦτο δὲ ἁπλοῦς κατὰ τὸ ἦθος, γλυκὺς εἰς τὴν συνομιλίαν, καὶ εὐκολοκατάδεκτος εἰς τὴν γνώμην. Οὗτος λοιπὸν διαλάμψας πανταχοῦ ὡς ἥλιος μὲ τὴν ἄσκησιν καὶ μὲ τὰ θαύματα, καὶ παράδειγμα γενόμενος ἀρετῆς εἰς τοὺς μαθητάς του, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1]

—

Μνήμη τῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἁγίων μαρτύρων ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΜΑΞΙΜΟΥ, ΠΟΜΠΗΙΟΥ, καὶ ἑτέρων τριακονταέξ.

Εἰς τὸν Τερέντιον.

» Τέμνουσι Τερέντιον, ὃς βλύσας γάλα,
» Ἔδειξε καινὸν καὶ τετμημένος τέρας.

Εἰς τὸν Ἀφρικανὸν Μάξιμον καὶ Πομπήϊον.

» Κτείνουσι φαῦλοι προσκυνηταὶ δαιμόνων,
» Τρεῖς προσκυνητὰς Τριάδος διὰ ξίφους.

Εἰς τοὺς τριακονταέξ.

» Ἄνδρας συνάθλους ἓξ ὁμοῦ καὶ τρὶς δέκα.
» Ὁμοῦ σ[…] θλήσαντας ἔγνων ἐκ ξίφους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν Ἀφρικὴν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως καὶ Φουρτουνάτου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σν' (250)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ, δέρονται πρῶτον μὲ ὠμὰ νεῦρα, καὶ δεύτερον μὲ ῥαβδία· ἔπειτα κατακαίονται εἰς τὴν ῥάχιν μὲ πυρωμένα σουβλία, καὶ αἱ πληγαὶ αὐτῶν τρίβονται μὲ τρίχινα ὑφάσματα καὶ μὲ ἅλας καὶ ὄξος. Καὶ πάλιν ἐρωτηθέντες καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, δένονται μὲ ἁλύσεις· ἔπειτα σύρονται γυμνοὶ ἐπάνω εἰς σίδηρα πεπυρωμένα· μετὰ ταῦτα καταξεσχίζονται μὲ ὀνύχια, καὶ ῥίπτονται μέσα εἰς ἕνα λάκκον γεμάτον ἀπὸ ὀφίδια καὶ σκορπίους. Καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς ἀπὸ ὅλα, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν διὰ ξίφους καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας,[1] καὶ ΜΕΛΧΙΩΝΟΣ Σοφιστοῦ, πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας, οἵτινες καθεῖλον Παῦλον τὸ Σαμοσατέα.

» Εἰρηνικῶς θνήσκουσιν εἰρήνης φίλοι,
» Φιρμιλιανὸς καὶ σὺν αὐτῷ Μελχίων.

Ἡ ἁγία ΦΕΥΡΩΝΙΑ ἡ θυγάτηρ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὴν βασιλείαν οὐρανῶν Φευρωνία,
» Τῆς πατρικῆς σου προκρίνεις ὡς ἀγχίνους.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΚΥΡΙΑΚΟΣ, ὁ φανερώσας τὸν τίμιον Σταυρὸν ἐπὶ τῆς ἁγίας Ἑλένης, κοντῷ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Μίξας ἐλαίῳ Κυριακὲ παμμάκαρ,
» Σὸν αἷμα σεπτὸν, μίγμα καινὸν εἰργάσω.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ἀφ' οὗ ἐφανέρωσε τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ ἀφ' οὗ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη, ἔγεινε καὶ Ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων. Ἔφθασε δὲ ἡ ζωή του μέχρι τῶν χρόνων Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361), ὁ ὁποῖος ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Περσῶν, ὑπῆγε καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης, καὶ μαθὼν διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον Κυριακὸν, τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἅγιος ἤλεγξεν αὐτόν. Ὅθεν ἐπρόσταξεν ὁ παραβάτης νὰ κοπῇ ἡ δεξιά του χεὶρ, εἰπών· σὺ πολλὰς ἐπιστολὰς ἔγραψες διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ πολλοὺς ἔκαμες ν' ἀρνηθῶσι τοὺς θεούς. Ἔπειτα ἔχυσε μόλυβδον μέσα εἰς τὸ στόμα του, καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλεν αὐτὸν ἐπάνω εἰς χάλκινον καὶ πυρωμένον κράββατον· ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου, Ἄννα ὀνόματι, ἀκούσασα, ἦλθε νὰ τὸν ἰδῇ· διὰ τοῦτο ἐκρατήθη καὶ αὐτὴ, καὶ κρεμασθεῖσα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος ἠγωνίσατο κατὰ τῶν αἱρέσεων, καὶ ποιητὴς ἐγένετο ᾀσματικῶν τροπαρίων, ὡς τοῦτο ἀναφέρει ὁ Γραπτὸς Θεοφάνης, ἐν τῷ εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον μελουργηθέντι παρ' αὐτοῦ κανόνι.

[1] Οὗτος ὁ Φιρμιλιανὸς σύνοδον ποιήσας ἐν Ἰκονίῳ, ἐφύλαξε τὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐδιώρισεν, ἵνα βαπτίζωνται οἱ Ναυατιανοὶ, καὶ ἁπλῶς ὅλοι οἱ σχισματικοὶ, προσερχόμενοι εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὀνομάζει δὲ τὸν Φιρμιλιανὸν τοῦτον ἰδικόν του ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ κανόνι, ὡς χρηματίσαντα τῆς πατρίδος του Καισαρείας ἐπίσκοπον.

κεφαλῆς, κατακαίεται μὲ ἀνημμένας λαμπάδας, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κυριακὸς βληθεὶς ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ ἔλαιον βρασμένον καὶ ταυτοχρόνως κτυπηθεὶς καὶ μὲ ἀκόντιον, ἐτελειώθη ὁ ἀοίδιμος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΝΑ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Κυριακοῦ, λαμπάσι φλεγομένη τελειοῦται·

» Φλεχθεῖσα σάρκα μάρτυς Ἄννα λαμπάσι,
» Ἀειφανὴς ὑπῆρξε λαμπὰς Κυρίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ ἀσκήσαντος.

† » Ἀθανάσιε τίς σε οὐ μὴ δοξάσει,
» Ὃν Τριὰς αὐτὴ πανταχοῦ ἐδόξασεν; [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Ρωμαίας.

» Κάρας τομὴν ἤνεγκε ῥώμῃ καρδίας,
» Βλάστημα Ῥώμης μάρτυς Ἀναστασία.
» Τλῆ δὲ Ἀναστασία ἐνάτῃ ξίφος εἰκάδι ὀξύ.

Αὕτη ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου[2] καὶ Βαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ Πρόβου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σνϛ' (256), καταγομένη ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην, νέα δὲ οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν, διέτριβεν ἐντὸς μοναστηρίου. Πιασθεῖσα δὲ καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν, ῥαπίζεται εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἁπλωθεῖσα ἐπάνω εἰς ἀνημμένα κάρβουνα δέρεται μὲ ῥαβδία· εἶτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἐσφίγχθη μέ τινας μαγγάνους μηχανικοὺς, καὶ κατετρυπήθη μὲ σιδηρᾶς ἀγκίδας. Ὕστερον δὲ πάλιν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη εἰς ὅλον τὸ σῶμα· μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τοὺς μαστούς της καὶ ἐξερρίζωσαν τὰ ὀνύχιά της, καὶ τελευταῖον ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν της κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Διττὰς ἡμῖν Ἀναστασίας.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΒΡΑΜΙΟΥ καὶ ΜΑΡΙΑΣ τῆς ἀνεψιᾶς αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Ἀβράμιον.

» Σαρκὸς νεκρώσας Ἀβράμιος πᾶν μέλος,
» Θανὼν συνοικεῖ τοῖς ἀσάρκοις Ἀγγέλοις.

Εἰς τὴν Μαρίαν.

» Ἀφεῖσα σαρκὸς τοὺς ἐραστὰς Μαρία,
» Ψυχῶν ἐραστῇ μυστικῶς περιπλέκῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀβράμιος ἦτον υἱὸς γονέων χριστιανῶν, λαβὼν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀφῆκεν ὅλα τὰ τοῦ κόσμου διὰ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἀνε ώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Κλεισθεὶς δὲ ἐντὸς κρᾶς καλύβης μετεχειρίζετο πᾶσαν σκλ γίαν καὶ ἄσκησιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν τῇ ἀσκήσει πενῆντα χρόνους, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς, καὶ ἔπειτα ἔγεινεν ἐπίσκοπος καὶ ποιμὴν χωρὶς νὰ θέλῃ ἑνὸς χωρίου καλουμένου Ταινία, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν Λάμψακον κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον· (ἤτοι κατὰ τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ.) Διὰ δὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ἐν τῇ Ταινίᾳ ἀνθρώπων πολλὰ κακὰ καὶ πειρασμοὺς πολλάκις ἔπαθεν ὁ ἀοίδιμος, διότι οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες ἦσαν βυθισμένοι εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφώτισεν αὐτοὺς μὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος, φλογιζόμενος ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ἡσυχίας, ἔφυγε κρυφίως καὶ ὕπῆγε πάλιν εἰς τὸ παλαιόν του ἡσυχαστήριον, ὅπου πολλὰ πειρασθεὶς ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀνώτερος διεφυλάχθη

---

[1] Ὁ βίος τούτου συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ἀπὸ τὸν ὅσιον Ἰωσὴφ τὸν Καλοθέτην, τὸν σύγχρονον χρηματίσαντα τῷ ἁγίῳ Γρηγορίῳ τῷ Παλαμᾷ, καὶ βίβλον ὁλόκληρον κατὰ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου συγγράψαντα, σωζομένην ἐν χειρογράφοις κατὰ τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος· μετεφράσθη δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἀπὸ τὸν ἀοίδιμον Ἀγάπιον τὸν Κρῆτα· ὁ βίος δὲ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Χοζεβίτου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν τρίτην τοῦ παρόντος Ὀκτωβρίου. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ τὸ δίστιχον καὶ τὸ Συναξάριον τῶν ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἐξ Ἀραβίας ὁρμωμένων· διότι καὶ ταῦτα προεγράφησαν πλατύτερον κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται, ὅτι αὕτη ἦτον ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Διὸ καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτῆς ἑλληνικὸν, οὗ ἡ ἀρχή· «Κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ παρανόμου καὶ ἀσεβοῦς Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τοῦ συγκαθέδρου αὐτοῦ Βαλλεριανοῦ.»

ἀπὸ τοὺς πειρασμούς των. Ἐπειδὴ δὲ ὁ κατὰ σάρκα ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανε καὶ ἄφησεν ἓν παιδίον θηλυκὸν ἕως ἑπτὰ χρόνων, ἐπῆρεν ὁ ὅσιος τὸ παιδίον αὐτὸ, Μαριαν ὀνομαζομένην, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἓν μικρὸν κελλίον ἔξω τοῦ κελλίου του διὰ νὰ ἡσυχάζῃ, καὶ διὰ τοῦ παραθυρίου ἐδίδασκεν αὐτὴν καὶ παρεκίνει εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως· Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας της συνέβη νὰ περιπέσῃ εἰς πρᾶξιν κακοήθη· ὅθεν ἐκ τούτου ἀπελπισθεῖσα, ἔφυγε κρυφίως καὶ ἀπελθοῦσα εἰς χαμαιτυπεῖον εὑρίσκετο ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ ἄλλας κακοήθεις γυναῖκας. Ὁ δὲ ἅγιος Ἀβράμιος ἐνδυθεὶς σχῆμα στρατιώτου καὶ ἱππεύσας ὑπῆγεν ἀγνώριστος καὶ εὗρεν αὐτὴν οὖσαν ἀνύποπτον. Διὰ παρακινήσεώς του λοιπὸν τὴν ἠλευθέρωσε, καὶ τὴν ἐγύρισεν ἀπὸ τῆς κακοηθείας εἰς τὸ πρότερον κελλίον της· τόσην δὲ μετάνοιαν ἔδειξεν ἡ ἀοίδιμος, ὥστε μετ' ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη καὶ ἔκαμνε μεγάλα θαύματα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν βίον ἀσκητικὸν καὶ ἀποστολικὸν τελειώσας τὸν δρόμον ὁ ὅσιος Ἀβράμιος, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ· μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀνεπαύθη καὶ ἡ μακαρία αὐτοῦ ἀνεψιά. (ὅρα τὸν μὲν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραὶμ, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀδελφοί μου βούλομαι ὑμῖν διηγήσασθαι πολιτείαν καλὴν καὶ τελείαν, » τὸν δὲ ἁπλοῦν εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

*Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΡΙΛΛΟΥ * ΜΙΝΗ καὶ ΜΙΝΑΙΟΥ.*

Εἰς τὸν Κύριλλον.

» Ὑπόσχεσιν μέλλοντος οὖσάν μοι στέφους,
» Κύριλλος οἶδα τὴν ἀπειλὴν τοῦ ξίφους.

Εἰς τὸν Μίνην καὶ Μιναῖον.

* » Πίπτει Μιναῖος ἐκ ξίφους ἰδεῖν φθάσας,
» Καὶ τὸν Μίνην πεσόντα τοιούτῳ τέλει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΒΑΣ ὁ στρατηλάτης κατὰ τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν μέρος τρωθεὶς, τελειοῦται.

» Σάββας κατ' ἄμφω κλήσεως μέρη Σάββας, [2]
» Ὅθεν κατ' ἄμφω νύττεται λόγχαις μέρη.

Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΝΗΣ τῆς μετονομασθείσης Εὐφημιανός.

* » Στολῇ κρυβεῖσαν ἀνδρικῇ σεμνὴν Ἄνναν,
» Χριστὸς κατ' αὐτῶν ἀρρενοῖ τῶν δαιμόνων.

Αὕτη ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν Ἄννα ἐγεννήθη εἰς τὸ Βυζάντιον ἀπὸ ἕνα εὐλαβῆ διάκονον ὕπανδρον τοῦ ἐν Βλαχέρναις ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, ἐπὶ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψις' (716)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς της ἐσπούδασεν ἡ μάμμη της νὰ τὴν ἑνώσῃ διὰ γάμου μὲ ἄνδρα εὐλαβέστατον, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν. Ἐλθὼν δὲ ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου ὁ ἀπὸ τὸν πατέρα θεῖός της μοναχὸς ὢν ἀσκητικώτατος καὶ διορατικώτατος, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἔκοψε τὴν γλῶσσάν του Λέων ὁ εἰκονομάχος, ἐλάλει ὅμως ἀνεμποδίστως· οὗτος, λέγω, ἅμα εἶδε τὴν ἀνεψιάν του ταύτην Ἄνναν, διατί, εἶπεν, ἡνώσατε μὲ ἄνδρα τὴν Ἄνναν, ὁ ὁποία ἀπέβλεπεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους ἀσκητικούς; καὶ τοῦτο εἰπὼν καὶ εὐχηθεὶς αὐτὴν, ἀνεχώρησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν μερικοὶ χρόνοι καὶ ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς Λέων κατεβιβάσθη εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ ᾅδου, τότε ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Εἰρήνη, οἱ ὀρθόδοξοι καὶ πιστότατοι βασιλεῖς, οἱ βασιλεύσαντες ἐν ἔτει ψπ' (780)· μαθόντες τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰ βάσανα, ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν θηριώνυμον Λέοντα ὁ ἁγιώτατος θεῖος τῆς ὁσίας ταύτης Ἄννης, ἔστειλαν καὶ τὸν ἔφεραν, καὶ τὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν τούτου, ὡς ἁγίου ἀνδρὸς ἐλάμβανον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυμβούλευσε τοὺς βασιλεῖς τὰ συμφέροντα πρὸς τὴν εὐαρέστησιν τοῦ Θεοῦ, ἐμελέτα πάλιν ὁ ὅσιος ν' ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἡσυχίαν. Τότε εἶπε καὶ πρὸς τὴν ἀνεψιάν του ταύτην Ἄνναν· Ἀνδρίζου τέκνον καὶ ἴσχυε, διότι πολλαὶ εἶναι αἱ θλίψεις τῶν δικαίων· ἤξευρε δὲ ὅτι ἂν δὲν σκεπάσῃς τὸν ἄνδρα σου εἰς τὸν τάφον, δὲν θὰ γεννήσῃς τὸ παιδίον ὅπερ ἔχεις εἰς τὴν κοιλίαν σου. Ἐπληρώθη δὲ ἡ προφητεία αὐτὴ τοῦ ὁσίου, διότι ὕστερον ἀπὸ τὸν ἕκτον μῆνα τῆς συλλήψεώς της ἀπέθανεν ὁ σύζυγός της, ἡ δὲ Ἄννα θρηνήσασα πολλὰ διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, κατεξήρανε τὸν ἑαυτόν της ἀπὸ τὴν λύπην· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγέννησε καὶ ἀπεγαλάκτισε τὸ παιδίον της, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἄλλου θείου της, αὐτὴ δὲ ἐμβῆ-

---

[1] Εἰς τὸν ἅγιον Ἀβράμιον τοῦτον ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέθεσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἀκολουθίαν δὲ τελείαν ἐποίησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστόφορος ὁ Προδρομίτης· καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὸν ἅγιον ζητησάτω ταῦτα. Τὸν βίον τούτου συνέγραψε καὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀνδρῶν φιλαρέτων. » σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἤτοι τὸ, Σάββας ὄνομα εἶναι καρκῖνος, διότι καὶ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀναγινώσκεται Σάββας. Καθὼς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ δύω μέρη ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομά του, οὕτω ἐτρώθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὰ δύω μέρη τοῦ σώματός του.

χεν εἰς τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας. Ὁποῖοι δὲ καὶ πόσοι ἦσαν οἱ ἀγῶνές της ἐκείνη μόνη ἡ μακαρία τοὺς ἤξευρεν, ἐπειδὴ εἰς τὸ κρυπτὸν τούτους μετεχειρίζετο, τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων ἀποφεύγουσα.

Εἰς τούτους λοιπὸν τοὺς ἀγῶνας ταύτης εὑρισκομένης, ἔρχεται πάλιν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον ὁ διορατικώτατος ἐκεῖνος θεῖός της, ἡ δὲ Ἄννα ἰδοῦσα αὐτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτει τὴν εὐλογίαν του. Ὁ δὲ, ἐνδυναμοῦ ἐν Κυρίῳ τέκνον, εἶπεν, εἶτα πάλιν λέγει αὐτῇ, ποῦ εἶναι τὸ παιδίον σου; ἡ δὲ ἀπεκρίθη· Τὸ μὲν ἓν τὸ ἄφησα εἰς τὸν ἀδελφόν σου καὶ μετὰ Θεὸν εὐεργέτην μου, τὸ δὲ ἄλλο εὑρίσκεται πλησίον μου. Ταῦτα δὲ εἰποῦσα καὶ ἄλλα τινα λόγια προσθέσατα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴδια λυπημένης καὶ πονεμένης καρδίας, παρέστησε καὶ τὰ δύω παιδία της εἰς τὸν τίμιον γέροντα· παρεκάλει δὲ αὐτὸν μετὰ δακρύων, εὖξαι, λέγουσα, ὦ Πάτερ τίμιε, διὰ τὰ τέκνα μου ταῦτα. Ὁ δὲ γέρων εἶπε· δὲν ἔχουσιν αὐτὰ χρείαν εὐχῆς· ἡ δὲ Ἄννα τοῦτο ἀκούσασα βαρέως τὸ ἐδέχθη, καὶ ἐκ βάθους στενάξασα· ἀλλοίμονον, εἶπεν, εἰς ἐμὲ τὴν ἁμαρτωλήν! τί ἆρά γε πάλιν ἔχουν νὰ γένουν τὰ κατ' ἐμέ; καὶ ὁ γέρων εἶπε· Δὲν σοὶ εἶπον, τέκνον, ὅτι πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων; διότι ἀνίσως ἡμεῖς δὲν ὑπομείνωμεν θλίψεις καὶ πειρασμοὺς, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σωθῶμεν. Οὕτως εἶναι πρέπον καὶ ἀρέσκον εἰς τὸν Θεόν.

Ἡ δὲ Ἄννα λέγει· μήπως αὐθέντα μου ἐφάνη εὔλογον εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ πάρῃ εἰς τὴν ἐκεῖ ζωὴν τὰ ἀνήλικα ταῦτα παιδία μου; καὶ ὁ γέρων, καλῶς εἶπας, τέκνον, ἀπεκρίθη· Ταχέως τωόντι θὰ τὰ πάρῃ ὁ Κύριος ἀπὸ σοῦ. Ἡ δὲ Ἄννα εὐχαριστήσασα εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς ἦτο πρέπον, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας τοῦ τιμίου γέροντος ἔλαβε τὴν εὐχήν του καὶ εὐλογίαν, καὶ τότε ἤρχισε νὰ μοιράζῃ τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς μὲ τὰς δύω της χεῖρας. Ἐπειδὴ δὲ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανον καὶ τὰ δύω της τέκνα, ἐθρήνησε μὲν αὐτὰ μὲ δάκρυα ἡ ὁσία, τὰ δὲ λοιπὰ πράγματα ὅσα τῆς ἔμειναν διαμοιράσασα εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν, ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, προσκυνοῦσα, προσευχομένη, ἀνάπτουσα τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ χαιρετῶσα αὐτάς· τέλος δὲ εὑροῦσα ἕνα μοναχὸν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον, ἐκουρεύθη παρ' αὐτοῦ καὶ ἔγεινε μοναχὴ, καὶ εἰς τὸ κρυπτὸν μὲν ἐφόρει φορέματα ἀνδρικὰ, ἔξωθεν δὲ ἐφόρει γυναικεῖα ἱμάτια. Ὅθεν κρυφίως χωρὶς νὰ τὴν καταλάβῃ τις, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖ ἀπορρίψασα τελείως τὰ γυναικεῖα φορέματα καὶ μόνον τὰ ἀνδρικὰ φοροῦσα, ἐμβῆκεν εἰς ἓν κοινόβιον καὶ συνωμίλησε μὲ τὸν θυρωρὸν λέγουσα, ὅτι ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἡγούμενον. Ὁ δὲ θυρωρὸς ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν ἡγούμενον, καὶ ὁ ἡγούμενος ἐκάλεσεν αὐτήν· ἡ δὲ Ἄννα παρασταθεῖσα ἔμπροσθεν τοῦ ἡγουμένου, ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας του καὶ ἐζήτει τὴν συνήθη εὐλογίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἀφ' οὗ τὴν εὐλόγησε, τὴν ἐσήκωσε, καὶ τὴν ἠρώτησε, διατί ἦλθες εἰς ἡμᾶς ἀδελφέ; (ἐνόμισε δηλαδὴ, ὅτι εἶναι εὐνοῦχος) καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἡ δὲ Ἄννα, τὸ μὲν αἴτιον, ἀπεκρίθη, διὰ τὸ ὁποῖον ἦλθον ἐδῶ, πάτερ ἅγιε, εἶναι τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου, ἵνα δηλαδὴ ἡσυχάσω εἰς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου διάστημα καὶ διὰ τῆς ἡσυχίας εὕρω ἵλεων τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἂν καὶ εἶμαι πάντῃ ἀνάξιος, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Εὐφημιανός. Ὁ δὲ ἡγούμενος εἶπε πρὸς αὐτήν· ἂν ἔχῃς, τέκνον, τοιοῦτον λογισμὸν καὶ ποθῇς ἀληθῶς τὴν σωτηρίαν σου, φεῦγε τὴν παρρησίαν, ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν εὐνούχων κυριεύεται εὐκόλως ἀπὸ τοὺς ἐμπαθεῖς λογισμούς. Ταῦτα εἰπὼν καὶ τὴν συνειθισμένην ποιήσας εὐχὴν, συνηρίθμησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς τοῦ Κοινοβίου.

Ἡ δὲ ἀοίδιμος Ἄννα ἔκτοτε τόσον πολλὰ ἐπρόκοπτεν, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ Κοινοβίου τύπος καὶ παράδειγμα πάσης ἀρετῆς καὶ μάλιστα τῆς ταπεινώσεως. Ὁ δὲ ὑπηρέτης τῆς ὁσίας, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφήσῃ εἰς τὸν οἶκόν της διὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὰ πράγματά της, καθὼς τὸν διέταξεν, ἐξῆλθε ζητῶν νὰ εὕρῃ τὴν κυρίαν του· ἀπαντήσας δὲ τὸν μοναχὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκούρευσε τὴν ὁσίαν μοναχὴν, ἠρώτα αὐτὸν ἀνίσως καὶ ἠξεύρῃ ποῦ εὑρίσκεται ἡ κυρία του ἐκείνη ἡ τὰ γήϊνα καταλιποῦσα καὶ τὰ οὐράνια ἐπιζητοῦσα. Ὁ δὲ μοναχὸς ἀπεκρίθη, ὅτι μὲν ἔμαθον τὴν περὶ ἐκείνης ὑπόθεσιν, τοῦτο δὲν ἀρνοῦμαι, ποῦ δὲ τώρα εὑρίσκεται δὲν ἠξεύρω, ἀλλ' ἐλθὲ νὰ ὑπάγωμεν μαζὶ εἰς τὸ δεῖνα μοναστήριον. Φθάσαντες δὲ εἰς αὐτὸ, ἠρώτησαν τὸν θυρωρὸν καὶ ἔμαθον, ὅτι μέσα εἰς τὰ δίκτια ἔχουσι τὸ ζητούμενον κυνήγιον· ὅτι δηλαδὴ ἡ ὁσία εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου. Ὅθεν παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τῆς ἀναγγείλῃ ὅτι τὴν ζητοῦσιν ὁ δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα· ἡ δὲ ταῦτα ἀκούσασα, ἐκβῆκεν ἔξω· τότε ὁ κουρεύσας αὐτὴν μοναχὸς λέγει· Ἰδοὺ ὁ πιστότατός σου διάκονος καὶ οἰκονόμος,

δείξας αὐτὸν μὲ τὸν δάκτυλον, ὅστις πολλὰ ἔπαθεν ἕως τώρα ζητῶν σε, ἰδοὺ, λέγω εἶναι παρὼν, καὶ ἂν θέλῃς, ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὸ ἰδικόν μας μοναστήριον.

Ταῦτα ἡ ὁσία ἀκούσασα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ ἐζήτησε τὴν ἐκείνου εὐλογίαν ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, καὶ οὕτως ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὸ κοινόβιόν της ὑπῆγεν εἰς τὸ ἄλλο μοναστήριον μετὰ τοῦ μοναχοῦ καὶ τοῦ ὑπηρέτου της. Διατρίψασα δὲ ἐκεῖ ἀρκετὸν καιρὸν, ἐποίησε θαύματα ἄπειρα· ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τῶν θαυμάτων διεδόθη εἰς πάμπολλα μέρη, πολλοὶ κοσμικοὶ ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον διὰ νὰ γένωσι μοναχοί· ἀλλὰ ἡ στενότης τοῦ μοναστηρίου ἐμπόδιζε τὴν αὔξησιν τῶν προσερχομένων· διὰ τοῦτο ὁ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου, ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐδηλοποίησε διὰ γραμμάτων εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἅγιον Ταράσιον τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ μοναχοῦ Εὐφημιανοῦ, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐκωδωνίσθησαν τὰ τοιαῦτα θαύματά του, ἔτρεξε πολὺ πλῆθος ἀνθρώπων εἰς τὸ μοναστήριον διὰ νὰ μονάσωσι· πλὴν δὲν χωροῦσιν εἰς αὐτὸ, διότι εἶναι πολλὰ στενὸν καὶ μικρότατον. Ὁ δὲ Πατριάρχης ταῦτα μαθὼν, ἐσυμφώνησεν εἰς τὸν τοῦ ἡγουμένου θεῖον σκοπὸν καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δωρεὰν ἕνα τόπον κρημνισμένον. Ὅθεν ὁ ἡγούμενος τοῦτον λαβὼν, εἰς ὀλίγους χρόνους ἔκτισεν εἰς αὐτὸν μοναστήριον ἐκ θεμελίων, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τώρα μοναστήριον τῶν Ἀβραμιτῶν. Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ μοναστήριον διέταξε τὴν ἁγίαν Ἄνναν νὰ διαπεράσῃ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς της.

Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἔγεινε τοῦτο καὶ ἡ ἀγγελικὴ ζωὴ τῆς μακαρίας Ἄννης κατέστη περιβόητος εἰς ὅλους, κατὰ πόσον ἐπληθύνοντο καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸ μοναστήριον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιγράψῃ τίς. Εἷς δὲ πειρασμὸς ἠκολούθησεν εἰς τὴν ἁγίαν ἀπὸ ἕνα μοναχὸν μὲν κατὰ τὸ σχῆμα, κατὰ δὲ τὰ ἔργα καὶ πράγματα φίλον ὄντα τοῦ χαιρεκάκου δαίμονος, ἐπειδὴ καὶ εἶχε τὸ ἀπαραίτητον ἔργον τοῦ διαβόλου, δηλαδὴ τὸ νὰ λέγῃ ὕβρεις αἰσχρὰς ἐναντίον τῆς ὁσίας, ὅτι ἦτον εὐνοῦχος, καὶ νὰ κατηγορῇ αὐτὴν φανερά. Ἀλλ᾽ ἡ μακαρία ἐκείνη ὡς οὐδὲν ἐλογίζετο τὰς κατηγορίας, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς εὐεργεσίας ταύτας ἐνόμιζε. Μία δὲ γυνὴ θεοφιλὴς ἀκούσασα τὰ αἰσχρὰ καὶ μυσαρὰ λόγια, ὅσα ἔλεγε κατὰ τῆς ὁσίας ὁ τῇ ἀληθείᾳ αἰσχρὸς μοναχὸς, ὅστις καὶ ἐφάνη κατόπιν ὅτι ἦτον φονεὺς, πρόσεχε ἀδελφὲ, τῷ εἶπε, μήπως δὲν εἶναι εὐνοῦχος αὐτὸς τὸν ὁποῖον κατηγορεῖς, οὐδὲ ἐμπαθὴς, καθὼς σὺ ὑπολαμβάνεις, ἀλλὰ γυνὴ καὶ γυνὴ ἀπαθής; καὶ τότε σὺ μὲν κερδήσῃς τὴν γέενναν τοῦ πυρὸς διὰ τὰς κατηγορίας σου, ἐκείνους δὲ ὅσους σὲ ἀκούουν νὰ μολύνῃς, κατηγορῶν τὴν ἀπαθῆ. Ἐπειδὴ πρό τινων χρόνων μία γυνὴ διαμοιράσασα τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἔγεινεν ἀφανὴς, καὶ στοχάσου, μήπως ἦναι αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν ὁποίαν σὺ λέγεις εὐνοῦχον ἐμπαθῆ, καὶ ἐκ τούτου καταβιβάζεις τὴν ψυχήν σου εἰς τὸν λάκκον τῆς ἀπωλείας.

Ὁ δὲ μιαρὸς ἐκεῖνος καὶ δόλιος μοναχὸς, ἀντὶ νὰ συσταλῇ, ἐπρόσθεσεν εἰς τὴν πονηρίαν του καὶ τοῦτον τὸν λόγον ὃν ἤκουσεν, ἐκήρυττε δηλαδὴ εἰς ὅλους ὅτι ἦτον γυνή· ἐσπούδαζε δὲ ὁ ἀνόσιος καὶ ἐπεριεργάζετο νὰ κρημνίσῃ τὴν ἁγίαν εἰς κανένα κατηφορικὸν τόπον, ἵνα, κρημνισθείσης αὐτῆς, σηκωθοῦν τὰ ῥοῦχα ἅτινα ἐφόρει, καὶ οὕτως ἰδῇ αὐτὴν γεγυμνωμένην καὶ γνωρίσῃ τὸ βέβαιον, εἰ γυνὴ ἐστὶν, ἢ ὄχι. Ποιήσας δὲ τοῦτο ὁ μυσαρὸς, τίποτε μὲν δὲν εἶδεν, ἔγεινε δὲ ἡμίξηρος, παιδευθεὶς ἀπὸ τὴν θείαν δύναμιν· ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐπιάσθη ὡς κατάδικος εἰς ἔγκλημα φόνου, καὶ οὕτως ὁ ἄθλιος κρεμασθεὶς εἰς φοῦρκαν, ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχήν. Ἡ δὲ ἁγία καὶ ἐπειδὴ ἐφημίσθη ἐκ τούτου, καὶ διὰ νὰ φύγῃ τὰ σκάνδαλα, ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ καλουμένου Στενοῦ, ἔχουσα μετ᾽ αὐτῆς δύω μοναχοὺς Εὐστάθιον καὶ Νεόφυτον ὀνομαζομένους, καὶ ἐκεῖ εὑροῦσα μίαν Ἐκκλησίαν, ἥτις εἶχε νερὸν καὶ ὀλίγον κῆπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτήν. Μετὰ δὲ παρέλευσιν χρόνων τινῶν καλεσθεῖσα ἀπό τινας μοναχοὺς, ἐσηκώθη ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον κατὰ τὰ μέρη τοῦ Σίγματος, καὶ ἐκεῖ διεπέρασε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς της ὁσίως καὶ θεαρέστως, θαύματα πολλὰ καὶ ἰατρείας χαρισαμένη εἰς ἐκείνους, ὅσοι ἐπρόστρεχαν εἰς αὐτήν. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστὸν ἐξεδήμησεν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΕΛΙΤΙΝΗΣ.

† » Μελιτινὴ ἵστατο γυμνὴ ἐν κρίσει,
» Ὡς ἐν θριάμβῳ δι᾽ ἀγάπην Κυρίου.

† Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ διαβληθεῖσα εἰς τὸν κατὰ τόπον ἄρχοντα, ὅτι ἦτον χριστιανὴ, παρίσταται εἰς αὐτὸν, καὶ πρῶτον μὲν δέρεται εἰς τὸ πρόσωπον καὶ γυμνόνεται ὅλον τὸ σῶμά

της, καὶ οὕτως ὡς νικήτρια ἵσταται πομπευομένη διὰ τὸν Χριστὸν εἰς πολλὰς ὥρας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κριτηρίου. Πλὴν καὶ οὕτω γυμνὴ ἱσταμένη, ἐπεριγέλα τὸν ἄρχοντα καὶ ὅλα τὰ εἴδωλά του, διότι τιμὴν ἐνόμιζεν ἡ μακαρία τὴν ἀτιμίαν ταύτην ἣν ἐλάμβανε διὰ τὸν Χριστόν. Ἔπειτα δὲ βασανισθεῖσα μὲ πολλὰς βασάνους καὶ φυλαχθεῖσα ἀβλαβής, τελευταῖον κατεπληγώθη διὰ ξίφους, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.[1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ τοῦ ἐκ Σπάρτης τῆς Ἀταλείας καταγομένου, ἐν Μουντανίοις δὲ μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει αχνγ' (1653).*

† » Διὰ θανάτου ἀθανασίαν λάβε,
» Ἀθανάσιε κῦδος ἱερωμένων.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΖΗΝΟΒΙΟΥ καὶ ΖΗΝΟΒΙΑΣ.

» Συγκαρτερεῖ σοι Ζηνόβιε τὸ ξίφος,
» Ἡ καρτερόφρων κἂν γυνὴ Ζηνοβία.
» Τμήθη Ζηνοβίη καὶ ἀδελφεὸς ἐν τριακοστῇ.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σν' (290), τέκνα γονέων εὐσεβῶν· συλληφθεὶς δὲ πρῶτος ὁ Ζηνόβιος παρέστη εἰς τὸν ἡγεμόνα· ὅτε δὲ ἠρώτα αὐτὸν ὁ ἡγεμών, τότε καὶ ἡ ἀδελφή του Ζηνοβία παρέδωκε μόνη ἑαυτὴν εἰς τοὺς δημίους. Ὅθεν δέρονται καὶ οἱ δύο, καὶ βάλλονται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ πίσσαν· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω βάσανον, διὰ τοῦτο ἀποκεφαλίζονται διὰ ξίφους, καὶ οὕτω λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.[3]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ ἐπισκόπου Συρακούσης, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου

» Χριστοῦ τὸν εὔνουν Μαρκιανὸν οἰκέτην,
» Διὰ βρόχου κτείνουσιν οἱ χριστοκτόνοι.

Οὗτος ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Πέτρον καὶ ἀπεστάλη ἐπίσκοπος εἰς τὰς Συρακούσας τῆς Σικελίας· καταπλήξας δὲ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους μὲ τὰ θαύματα καὶ σημεῖα ὅσα ἐτέλεσε καὶ καταχρημνίσας μὲ μόνην τὴν προσευχήν του τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, ἐποίησεν ὅλους υἱοὺς φωτὸς διὰ τῆς θεογνωσίας καὶ διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος. Ὅθεν οἱ Ἰουδαῖοι ἀπὸ τὸν φθόνον κινούμενοι, μὴ ὑποφέροντες τὴν παρρησίαν τοῦ Ἁγίου, ἐθανάτωσαν αὐτὸν μὲ βίαιον θάνατον, καὶ οὕτως ἐκομίσατο ὁ μακάριος τὸν τῆς ἀθλήσεως ἀμαράντινον στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, ΚΡΟΝΙΩΝΟΣ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΜΑΚΑΡΙΟΥ, καὶ ἑτέρων δεκατριῶν.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Κρονίωνα.

» Σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῆς τιτάνου τὸ ζέον,
» Φέρει Κρονίων υἱὸν οὐ σέβων Κρόνου.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Μακάριον.

» Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος ξίφει,
» Ζωὴν ἐφεῦρον τὴν μακαριωτάτην.

Εἰς τοὺς δεκατρεῖς.

» Οὐ πῦρ ἀναφθέν, οὐ ξίφος θηχθὲν Λόγε,
» Δὶς πέντε καὶ τρεῖς ἄνδρας ἐκ σοῦ χωρίσει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐν ἔτει σν' (250)· πρῶτος δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐφέρθη εἰς τὸ κριτήριον, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ σταθῇ ὄρθιος, ἐπειδὴ καὶ ἔπασχεν ἀπὸ ποδαλγίαν, διὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Κρονίωνος τοῦ ἰδικοῦ του ἀνθρώπου πομπεύονται διὰ μέσου τῆς ἀγορᾶς, καβαλικεύοντες ἐπάνω εἰς καμήλους. Ἔπειτα κρεμασθέντες δέρονται, καὶ τελευταῖον ἐχύθη ἐπάνω εἰς αὐτοὺς ἄσβεστος ἀνημμένος καὶ βράζων, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι μὲ τὴν τιμωρίαν ταύτην παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Ἰουλιανὸς καὶ Μακάριος, ἀφ' οὗ ἔλαβον πολλὰς τιμωρίας, ὕστερον ἀπεκεφαλίσθησαν· οἱ δὲ λοιποὶ δεκατρεῖς, ἄλλοι μὲν κατεξεσχίσθησαν μὲ διαφόρους βασάνους, ἄλλοι δὲ ἐκάησαν, καὶ ἄλλοι ἀπεκεφαλίσθησαν, χωρὶς νὰ ἀρνηθῶσι τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

---

[1] Αὕτη ἡ ἁγία Μελιτινὴ ἄλλη φαίνεται νὰ ἦναι ἀπὸ τὴν ἑορταζομένην κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής. Οὗ ἡ ἀρχή. • Αἰγαὶ πόλις ἐστὶ » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Καὶ οὕτως ὅλοι ὁμοῦ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΕΥΤΡΟΠΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Τὴν Εὐτροπίαν οἷα νύμφην λαμπάδες,
» Προὔπεμπον οἴκῳ τοῦ νοητοῦ Νυμφίου.

Αὕτη ἡ ἁγία διεβλήθη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀπελλιανὸν, ὅτι ἦτο χριστιανὴ, καὶ ὅτι κατεγίνετο εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀποκλεισμένους ἁγίους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν ὁμολογήσασα ἀφόβως τὸν Χριστὸν, ἐν πρώτοις μὲν κρεμασθεῖσα, κατεξεσχίσθη, ἔπειτα δὲ ἐκάη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐνόμιζε δὲ τὴν φλόγα ὡς νερὸν δροσερὸν καὶ ἐβεβαίονεν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους ὅτι ἔβλεπεν ἕνα φοβερὸν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος κατέψυχεν αὐτὴν καὶ ἐδρόσιζε, τὸν ὁποῖον ἄνθρωπον ἔβλεπον καὶ οἱ στρατιῶται. Μετὰ ταῦτα ἐβασανίσθη δυνατώτερα καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, ἐπεριγέλασεν αὐτὸν καὶ τὰ εἴδωλά του. Ὅθεν ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν της, καὶ μετὰ ταῦτα ἔκοψαν καὶ τὴν ἁγίαν της κεφαλήν· καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΚΛΕΟΠΑ καὶ τοῦ ἁγίου ΙΩΣΗΦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς τὸν Κλεόπαν.

» Οὐχ ὡς τὸ πρὶν βλέπει σε Κλεόπας, Λόγε,
» Ἀλλὰ τρανῶς νῦν ἐντρυφᾷ σου τῇ θέᾳ.

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

» Ἐν πατριάρχαις Ἰωσὴφ λάμψας μέγα,
» Σὺν πατριάρχαις Οὐρανὸν σκηνὴν ἔχει. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΣΤΕΡΙΟΥ, ΚΛΑΥΔΙΟΥ, ΝΕΩΝΟΣ καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῶν ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ.

Εἰς τὸν Ἀστέριον, Κλαύδιον καὶ Νέωνα.

» Κλαύδιος Ἀστέριος ἀλλὰ καὶ Νέων,
» Ἄθλῳ ξίφους ὤφθησαν ἀστέρες νέοι.

Εἰς τὴν Νεονίλλαν.

» Ἐπὶ ξύλου ταθεῖσα ἡ Νεονίλλα,
» Ξύλου παλαιὰν ἐξερεύγεται βλάβην.

Κατὰ τὴν πρώτην ὑπατείαν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ὅτε ἡγεμόνευεν ὁ Λυσίας εἰς τὴν Κιλικίαν ἐν ἔτει σπή (288), τότε ἦσαν οἱ ἅγιοι οὗτοι αὐτάδελφοι χριστιανοὶ, ὁμοῦ ὅλοι κατοικοῦντες καὶ χρήματα ἀρκετὰ ἔχοντες· εἶχον δὲ μαζί των καὶ τὴν μητρυιάν των, διότι ἡ μήτηρ αὐτῶν εἶχεν ἀποθάνῃ πρότερον, ὕστερον δὲ ἀπέθανε καὶ ὁ πατήρ των. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μητρυιά των ἐσπούδασε νὰ κατακρατήσῃ ἀδίκως τὰ πράγματα τῶν γονέων των, ἐπρόδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἡγεμόνα, κατηγοροῦσα ὅτι εἶναι χριστιανοί. Οἱ δὲ νέοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα εἶπον εἰς αὐτόν· ἡμεῖς τώρα καταφρονοῦμεν ὅλα τὰ πράγματά μας, ὦ ἡγεμὼν, καὶ διὰ τὴν πίστιν μας ὑπομένομεν ὅ,τι κακὸν μᾶς ἀκολουθήσῃ· ἡ δὲ μητρυιά μας, ἡ ὁποία δὲν ἐξελέγχθη καλῶς διὰ νὰ κατέχῃ τὸν τόπον τῆς μητρός μας, αὐτὴ, ἤξευρε, ὅτι δὲν μᾶς ἐπρόδωκεν εἰς σὲ διότι προστατεύει τὴν θρησκείαν τῶν ἐδικῶν σας θεῶν, ὄχι· ἀλλὰ διότι σπου-

[1] Περὶ τοῦ Ἰωσὴφ τούτου γράφει ὁ Μελέτιος σελ. 123 τοῦ β΄. τόμου τῆς Ἐκκλησιαστ. ἱστορ. ὅτι ἐπατριάρχευσε μετὰ τὸν Γερμανὸν τὸν τρίτον, ἐν ἔτει ασο΄ (1270)· ἐπὶ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου τοῦ λατινόφρονος καὶ Ἀζυμίτου καλουμένου. Ἦτο δὲ γέρων καὶ μὲ πολυκαιρινὴν ἄσκησιν καὶ ἀπράγμονα βίον, διατρίβων εἰς τὸ Γαλλήσιον ὄρος· ἐπειδὴ δὲ ἦτο παντάπασιν ἀμέτοχος παιδείας ἑλληνικῆς καὶ ἁπλοῦς τὸν τρόπον, ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πνευματικῶς ὡμίλει μὲ αὐτὸν καὶ τοὺς λογισμούς του εἰς αὐτὸν ἐξωμολογεῖτο. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν πρώτην λειτουργίαν, ἣν ἐτέλει ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀρχιερεῖς, ὑπῆγεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔπεσε πρηνὴς εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ἱεροῦ βήματος καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἔσφαλεν εἰς δύω ἁμαρτήματα, τῆς παραβάσεως τῶν ὅρκων τοὺς ὁποίους ἔκαμε καὶ τῆς τυφλώσεως τοῦ υἱοῦ του βασιλέως, καὶ δι' αὐτὰ ἐζήτει συγχώρησιν. Πρῶτος λοιπὸν ὁ πατριάρχης οὗτος Ἰωσὴφ ἐπιστὰς τῷ βασιλεῖ πρηνεῖ καὶ ὑποκεκλιμένῳ, ἀνέγνωσεν αὐτῷ ἔγγραφον εὐχὴν, καὶ ἀκολούθως ἀνέγνωσαν αὐτῷ καὶ ἕκαστος ἀρχιερεὺς τὸν τῆς συγχωρήσεως λόγον. Καὶ οὕτως ἐκδῆκεν ὁ βασιλεὺς χαίρων, νομίζων ὅτι ὁμοῦ μὲ τὴν συγχώρησιν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων, ἔμελλε νὰ καταστήσῃ καὶ τὸν Θεὸν ἵλεων καὶ εὐμενῆ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωσὴφ οὗτος δὲν ἐδέχθη τὴν ἕνωσιν, ἣν ἐπραγματεύθη ὁ Μιχαὴλ μὲ τὸν Ῥώμης Γρηγόριον τὸν δέκατον, παρῃτήσε τὸν θρόνον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον Βόσπορον, διὰ νὰ περάσῃ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του. Ἀντὶ δὲ τούτου ἔγεινε πατριάρχης ὁ λατινόφρων Ἰωάννης ὁ Βέκκος ἐν ἔτει ασοδ΄ (1274)· ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Βέκκος πάλιν ἔγεινε πατριάρχης ὁ θεῖος οὗτος Ἰωσὴφ, ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου. Καταδαμασμένος δὲ ὢν ἀπὸ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἀσθένειαν, τρεῖς μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν θρόνον διὰ τὴν τότε ἀκολουθήσασαν στάσιν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, ὀλίγον ὕστερον ἀπέθανε.

δάζει νὰ πάρῃ ἀπὸ ἡμᾶς ἀδίκως τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός μας καὶ τῆς μητρός μας, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλη. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν ἐφάνη καὶ αὐτὸς, ὅτι ἐσυμφώνησε μὲ τὸν σκοπὸν τῆς μητρυιᾶς των, καὶ ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ τοὺς ἁγίους, διὰ νὰ ἀποκτήσῃ καὶ αὐτὸς μέρος ἀπὸ τὴν γονικήν των κληρονομίαν· ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ ἐξαπλωθῇ ὁ Κλαύδιος ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, καὶ νὰ καταξεσχίζεται εἰς τὴν ῥάχιν μὲ ῥαβδία. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ ἔκαυσαν μὲν τοὺς πόδας του μὲ ἀνημμένους ἄνθρακας, κατεχάραξαν δὲ αὐτὸν εἰς τὰς πλευρὰς μὲ κέντρα χάλκινα· ὕστερον μὲ τοῦβλα κατατρίβουσιν αὐτὸν καὶ μὲ χόρτα τοῦ παπύρου τὸν καίουσιν. Ἀκούων δὲ ὁ ἅγιος τὸν ἡγεμόνα λέγοντα, θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς διὰ νὰ γλυτώσῃς· εἶπόν σοι, ἀπεκρίθη, ἅπαξ, ὅτι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον καταφρονῶ· καὶ λοιπὸν κάμνε ὅ,τι θέλεις, ὦ δικαστά. Ὅθεν ἀφ' οὗ κατεβιβάσθη ἀπὸ τὸ ξύλον, ἐρρίφθη μέσα εἰς τὴν φυλακήν.

Ἔπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Λυσίας εἶπε· Πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐσιώπα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ συντρίψωσι τὰ ὀδόντια τοῦ μάρτυρος, ἐνῷ δὲ τοῦτο ἐγίνετο, ἐφώναζεν ὁ κήρυξ· « Θυσίασον εἰς τοὺς θεοὺς καὶ σῶσον τὴν ζωήν σου». Ὁ δὲ μάρτυς ἂν καὶ ἐτιμωρεῖτο καὶ ἤκουε τὴν φωνὴν τοῦ διαλαλητοῦ, δὲν ἔπαυεν ὅμως νὰ ἀντιλέγῃ καὶ αὐτός· Ὅ,τι θέλεις νὰ κάμῃς, ὦ ἡγεμὼν, κάμε το καὶ μὴ ἀμελῇς, διότι ἐγὼ δὲν θὰ ἀρνηθῶ τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν μου. Τότε ἐκρέμασαν αὐτὸν καὶ κατεξέσχισαν μὲν τὰς πλευράς του, κατέκαυσαν δὲ τοὺς πόδας του, ἀφ' οὗ ἐστρώθησαν ὑποκάτω κάρβουνα ἀνημμένα· ἔπειτα δείραντες αὐτὸν μὲ ῥαβδία, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα παρίσταται εἰς τὸ κριτήριον καὶ ὁ Νέων· ἐρωτηθεὶς δὲ καὶ οὗτος πῶς λέγεται τὸ ὄνομά του, ἀπεκρίθη· Ἂν θέλῃς νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά μου, ὦ ἡγεμὼν, ἤξευρε ὅτι καλοῦμαι Νέων· περισσότερον δὲ ἀπὸ τοῦτο μὴ ἐλπίζῃς νὰ μάθῃς, διότι ἐγὼ εἶμαι ἀδελφὸς τῶν πρὸ ἐμοῦ τιμωρηθέντων Κλαυδίου καὶ Ἀστερίου, ὅθεν νὰ χωρισθῶ ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶναι δυνατόν· ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ὁμολογίαν, ἰδοὺ τώρα παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου, καὶ λοιπὸν μὴ ἀργοπορῇς νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις. Τότε λοιπὸν ἐξήπλωσαν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ τὸν ἔδερον δυνατὰ, στρώσαντες ὑποκάτω τῶν ποδῶν του καὶ ἄνθρακας ἀνημμένους· ἀφ' οὗ δὲ ἔδειραν αὐτὸν εἰς πολλὰς ὥρας, τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν.

Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ Λυσίας εἰς τὸ κριτήριον· καὶ φέρων ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Κλαύδιον, λέγει πρὸς αὐτόν· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, ἂν μετεβλήθης καὶ ἐστοχάσθης καλλίτερον λογισμόν· ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· πλέον τολμηρὸς καὶ ἄφοβος παρίσταμαι ἔμπροσθέν σου σήμερον, παρὰ χθὲς, ἐπειδὴ ἔγεινα διὰ τῶν βασάνων δυνατώτερος καὶ θαρσαλεώτερος. Ὅθεν εὐθὺς ἔδεσαν τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του καὶ κρεμάσαντες αὐτὸν, ἔφερον ὄργανα μηχανικὰ, τὰ ὁποῖα ἐμβαίνουν μέσα εἰς τὰ ἄρθρα καὶ κλειδώσεις τῶν μελῶν τοῦ σώματος· καὶ δι' αὐτῶν ἐξήρθρωσαν τοὺς ἁρμοὺς τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν του· ἀφ' οὗ δὲ μετὰ πολλὰ ὥρας κατεβιβάσθη ἡμιθανὴς ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν. Ἔπειτα παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀστέριος, πρὸς τὸν ὁποῖον βλέπων ὁ Λυσίας, σὺ τί λέγεις; τοῦ εἶπεν, ἐστοχάσθης νὰ θυσιάσῃς εἰς τοὺς θεοὺς καὶ νὰ ἐλευθερωθῇς ἀπὸ τὰ βάσανα; ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· Ἐκεῖνος ὅστις πιστεύει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ ἔχει εἰς αὐτὸν ὅλας του τὰς ἐλπίδας, αὐτὸς δὲν ψηφᾷ τὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸν καταφρονεῖ, καὶ μυρία βάσανα ἂν πάθῃ. Τότε ὁ Λυσίας, κρεμάσατε αὐτὸν, εἶπε, καὶ καταξεσχίσατε τὰς πλευράς του, καὶ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του κατακόψατε καὶ μὲ σουβλία πυρωμένα κατακαύσατε τὰ μηρία του. Τούτων οὕτω γινομένων, ὁ μάρτυς αἰσθανόμενος δριμυτάτους πόνους, εἴθε, εἶπε, νὰ ἰδῇ ὁ Θεὸς ὅσα πράττεις κατὰ τῶν δούλων του, δυσσεβέστατε, καὶ νὰ κάμῃ κατὰ σοῦ ἀξίαν τὴν ἐκδίκησιν. Τότε ὁ Λυσίας τὸν μὲν ἅγιον Ἀστέριον ἐπρόσταξε νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν φυλακὴν, φέρει δὲ ἔμπροσθέν του τὸν Νέωνα· ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἐστέκετο ἀμετάβλητος εἰς τὴν πίστιν ἐξηπλώθη πάλιν κατὰ γῆς καὶ κατεξεσχίσθη μὲ τὰ βούνευρα· καὶ ἀφ' οὗ ἔγεινεν ὅλον τὸ σῶμά του μία πληγὴ, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Τότε ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ φέρωσι καὶ τὴν ἀδελφὴν τῶν ἁγίων Νεονίλλαν· καὶ ἐπειδὴ εὗρεν αὐτὴν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ στερεωτέραν ἀπὸ τὴν πέτραν, ἐπρόσταξε νὰ δείρουν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον· ἔπειτα ἔδεσαν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ τὴν ἐκρέμασαν· εἶτα ἔδειραν αὐτὴν εἰς τοὺς πόδας μὲ λωρία· μετὰ ταῦτα ἐκρέμασαν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ὕστερον δὲ ἐξύρισαν καὶ τὴν κεφαλήν της διὰ ἀτιμίαν, καὶ ἐξαπλώσαντες αὐτὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη, κατέξαναν τὰς σάρκας

της μὲ λωρία ὠμά· εἶτα ἁπλώσαντες αὐτὴν ἀνάσκελα, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὰ στήθη καὶ σπλάγχνα της ἄνθρακας ἀνημμένους, καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὸ πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ· Τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς σῶμα ἔβαλον μέσα εἰς σάκκον καὶ κατεβύθισαν αὐτὸ εἰς τὴν θάλασσαν. Τοὺς δὲ ἁγίους μάρτυρας Κλαύδιον, Ἀστέριον καὶ Νέωνα ἀπεκεφάλισαν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τὰ σώματα τούτων ἔρριψαν εἰς τὰ θηρία καὶ ὄρνεα διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Μὲ τοιοῦτον μακάριον τέλος ἐτελειώθησαν οὗτοι οἱ ἅγιοι καλλίνικοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες καὶ αὐτάδελφοι καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΤΕΡΤΙΟΥ, ΜΑΡΚΟΥ, ΙΟΥΣΤΟΥ τοῦ καὶ ΙΗΣΟΥ, καὶ ΑΡΤΕΜΑ.

Εἰς τὸν Τέρτιον.

* » Ὑπογραφεὺς σὺ τῶν λόγων τῶν τοῦ Παύλου.
» Ἐγὼ δὲ σὸς Τέρτιε συγγραφεὺς νέος.

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Ὑπηρέτην σε τῶν Ἀποστόλων ἔγνων,
» Ἀλλ' αὖθις οἶδα καὶ συνεργάτην Μάρκε.

Εἰς τὸν Ἰησοῦν.

* » Εὑρὼν Ἰησοῦν Ἰησοῦς σωτηρίαν,
» Σωτὴρ ἐδείχθη τοῖς ἄλλοις φερωνύμως. [1]

Εἰς τὸν Ἀρτεμᾶν.

* » Δόξης μετέσχεν Ἀρτεμᾶς τῆς τῶν νόων,
» Τὸν νοῦν φυλάξας ἄρτιον τῷ Κυρίῳ.

Οἱ ἅγιοι οὗτοι ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, πεφωτισμένοι μὲ τὴν πρὸς Θεὸν πίστιν· καὶ ὁ μὲν Τέρτιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος δεύτερος Ἰκονίου μετὰ τὸν Σωσίπατρον [2] τοῦ ὁποίου τὸ ὑστέρημα οὗτος ἀνεπλήρωσε καὶ τοὺς ὑπὸ τοῦ Σωσιπάτρου ὑπολειφθέντας ἀπίστους ὁ ἅγιος οὗτος Τέρτιος ἀνεκαίνισε μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, καὶ θαυματουργὸς ἐξαίσιος ἔγεινεν. Ἔγραψε δὲ καὶ τὴν πρὸς Ῥωμαίους τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐπιστολήν, καθὼς τὸ μαρτυρεῖ μόνος εἰς αὐτὴν λέγων· «Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ ὁ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν, ἐν Κυρίῳ. (Ῥωμ. ιϛ΄. 22)» Μάρκος δὲ ὁ τοῦ Βαρνάβα ἀνεψιὸς ἀπὸ ἀδελφόν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του (β΄. Τιμοθ. δ΄. 11 Φιλήμ. 23.) καὶ μάλιστα εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς λέγων. «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα· (Κολσσ. δ΄. 10.) οὗτος λέγω ὁ Μάρκος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, καὶ διὰ μέσου τοῦ εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ἐξωλόθρευσε τῶν εἰδώλων τὸ σέβας. Ὁ δὲ Ἰοῦστος, ὅστις καὶ Ἰησοῦς ὠνομάζετο, ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως [1], καὶ μὲ τὰ λόγια καὶ θαύματα ὅσα ἔκαμεν, ἔφερεν εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους ἀπίστους. Ὁ δὲ Ἀρτεμᾶς ἔγεινεν ἐπίσκοπος εἰς τὴν Λύστραν, καὶ ὡς Χριστοῦ δόκιμος ὑπηρέτης διέλυσε πᾶσαν πλάνην καὶ μηχανὴν τῶν δαιμόνων· ὅθεν καὶ οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀπόστολοι ἀγωνισθέντες διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ περιπεσόντες εἰς πειρασμοὺς μεγάλους, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. [2]

—

* *Οἱ ἅγιοι ἐννέα μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Πρὸς τὴν κάμινον θαρσύνει τοὺς ἐννέα,
» Θείου πόθου κάμινος ἐκκεκαυμένη.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ξίφει χεθήτω κἂν κοτύλη φησί μοι,
» Ὁ Μανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

---

[1] Μήπως οὗτος εἶναι ὁ ἐν ταῖς πράξεσιν ἀναφερόμενος, ὅστις καὶ Ἰωσὴφ καὶ Βαρσαβᾶς ἐκαλεῖτο; «Ἔστησαν γάρ φησι δύω, Ἰωσὴφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος (πράξ. ά. 23.) Οὗτος δὲ ὁ Ἰοῦστος εἶχε καὶ βιβλίον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φέρει καὶ μαρτυρίαν ὁ Ἀρεοπαγίτης Διονύσιος ἐν τῷ περὶ θείας Εἰρήνης κεφ. ιά. λέγων· «Ἣν (θείαν εἰρήνην δηλαδὴ) ἱερὰν ἀφθεγξίαν ὁ θεῖος Ἰοῦστος ἀποκαλεῖ.

[2] Ὁ Σωσίπατρος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ῥοδίωνος, Ἐράστου, καὶ Κουάρτου· καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἀπριλίου, μετὰ τοῦ Ἰάσωνος ἑορτάζεται.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Δοσίθεον ἡ Ἐλευθερούπολις αὕτη λέγεται ἀραβιστὶ Μπέητ Γκεμπρίν· τὸν δὲ Ἰοῦστον τοῦτον ὀνομάζει καὶ αὐτὸς Ἰωσὴφ καὶ Ἰωσῆν, ὅστις ἦτον ἀδελφὸς Ἰακώβου τοῦ μικροῦ ἤτοι τοῦ ἀδελφοθέου, εἷς ὢν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν ἐκλογὴν μετὰ τοῦ Ματθία. Δηλοῖ δὲ Ἰωσῆς σωτηρίαν, ἀπὸ τοῦ Ἰασχὰ παραγόμενον (ὅρα σελ. 9 τῆς Δωδεκαβίβλου.) [γρ. Ἰασχᾶ ἑβρ. Σ. Ε.]

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη τοῦ ἀποστόλου Ἀριστοβούλου, διότι αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ παρόντος, καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Μαρτίου.

* » Ὀργῇ κατοῖσαι τὴν σπάθην Δομετίου,
» Ὁ δεινὸν οὗτος εἰσορῶν σπαθηφόρος.

* *Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνοὺς καὶ ἐν ζοφώδει φρουρᾷ βληθεὶς, τελειοῦται.*

* » Εἱρκτὴν σκοτεινὴν δήμιος κατεκρίθη,
» Γνοὺς Χριστὸν ἐξάγοντα φῶς ἀπὸ σκότους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ΄, μνήμη τῶν ἁγίων ἐξ Ἀποστόλων ἐκ τῶν Ἑβδομήκοντα ΣΤΑΧΥΟΣ, ΑΠΕΛΛΟΥ, ΑΜΠΛΙΟΥ, ΟΥΡΒΑΝΟΥ, ΝΑΡΚΙΣΣΟΥ καὶ ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ. [1]

Εἰς τὸν Στάχυν.

» Στάχυς δρεπάνῳ τῆς τελευτῆς ὡς στάχυς,
» Ἐκ τοῦ παρόντος ἐκθερίζεται βίου.

Εἰς τὸν Ἀπελλῆν, Ἀμπλίαν, Οὐρβανὸν καὶ Νάρκισσον.

» Ἡ τετράχορδος τῶν Ἀποστόλων λύρα,
» Σιγᾷ στερήσει πνευμάτων ὡς κολάβων.

Εἰς τὸν Ἀριστόβουλον.

» Ψυχὰς Ἀριστόβουλος ἀγρεύσας λόγῳ,
» Χριστῷ πρόσεισι μισθὸν αἰτῶν τῆς ἄγρας.
* » Πρώτῃ ἐν τριακοστῇ Ἀπόστολοι ἓξ τέλος εὗρον.

Ἀπὸ τοὺς πέντε Ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν ἅγιος Στάχυς ἔγεινε πρῶτος Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἤτοι τῆς νῦν Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν· οὗτος δὲ ἔκτισεν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν, ἥτις ἦτο πλησίον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐδίδασκε τὰ ἐν αὐτῇ συναγόμενα πλήθη τῶν χριστιανῶν. Διανύσας λοιπὸν εἰς τὸ Ἀποστολικὸν κήρυγμα χρόνους δεκαέξ, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ὁ δὲ Ἀπελλῆς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος Ἡρακλείας καὶ πολλοὺς προσαγαγὼν εἰς τὸν Χριστὸν, τέλος μακάριον ἔλαβεν. [2] Ὁ δὲ Ἀμπλίας καὶ Οὐρβανὸς ἐπίσκοποι καὶ αὐτοὶ ἔγειναν ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν, ὁ μὲν Ἀμπλίας τῆς Ὀδυσσουπόλεως, ὁ δὲ Οὐρβανὸς τῆς Μακεδονίας· ἐπειδὴ δὲ ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν, ἐκρήμνιζον δὲ τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἐθανατώθησαν οἱ μακάριοι· καὶ οὕτως οἱ ἀοίδιμοι παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ οὕτω διὰ μαρτυρίου ἐτελείωσε τὸν δρόμον τῆς ἀποστολῆς του. Ὁ δὲ Ἀριστόβουλος ἐχειροτονήθη καὶ αὐτὸς ποιμὴν λογικοῦ ποιμνίου, καὶ τὸν Χριστὸν κηρύττων εἰς ὅλους τέλος τῶν πόνων του μακάριον ἔλαβε. [1]

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὰς δεκαπέντε Μαρτίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ἀριστόβουλος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Ἀπελλῆς οὗτος ἀπὸ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, καθότι ἐκεῖνος ἐχρημάτισε Σμύρνης Ἐπίσκοπος, ὡς μαρτυρεῖ τὸ ἐκεῖσε Συναξάριόν του, τὸ μετὰ Λουκᾶ καὶ Κλήμεντος γραφόμενον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Αἰγύπτιος ξίφει τελειοῦται.

» Οὐ δειλὸς Ἐπίμαχος ὤφθη πρὸς ξίφος,
» Ἀπροσμάχητον σύμμαχον Θεὸν φέρων.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διέτριβε δὲ εἰς τὸ Πηλούσιον ὄρος, καθὼς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος διέτριβεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὁ Ἠλίας διέτριβεν εἰς τὸ Καρμήλιον· ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς καὶ ἀσυγκρίτους σκληραγωγίας ἐβασάνιζε τὸν ἑαυτόν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀπάνθρωπος δικαστὴς, Ἀπελλιανὸς ὀνομαζόμενος, ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ μανικῶς ἔπνεε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὥστε πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς φοβούμενοι τὰς τιμωρίας καὶ βάσανα ἔφευγον ἀπὸ τὰς πόλεις καὶ μετέβαινον εἰς τας ἐρήμους τούτου χάριν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Ἐπίμαχος, ζήλῳ θείῳ κινούμενος, κατέβη ἀπὸ τὴν ἡσυχίαν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ κρημνίζει ἕνα βωμὸν τῶν εἰδώλων ἕως εἰς τὸ ἔδαφος μεταχειρι-

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοὺς πέντε τούτους Ἀποστόλους ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολήν του. Τὸν μὲν Στάχυν, λέγων· Ἀσπάσασθε Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου (Ρωμ. ις΄. 9) τὸν δὲ Ἀμπλίαν, λέγων· «Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.» (αὐτόθ. ις΄. 8.) τὸν δὲ Οὐρβανὸν, λέγων· «Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ» (αὐτόθ. ις΄. 9.) καὶ τὸν Νάρκισσον, λέγων· «Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν Κυρίῳ. (αὐτόθ. ις΄. 11.) Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει διὰ τὸν Ἀπελλῆν «Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν Χριστῷ. (Ρωμ. ις΄. 10.) τινὲς θέλουν ὅτι νοεῖται οὐχὶ διὰ τοῦτον, ἀλλὰ διὰ τὸν Σμύρνης ἐπίσκοπον τὸν κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἑορταζόμενον, ὡς εἴπομεν. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ Ἀποστόλου Στάχυος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἀργυρούπολιν τὴν πλησίον τοῦ Βυζαντίου. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Αὐγούστου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἑτέρου μάρτυρος Ἀδριανοῦ.

ζόμενος εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἀνδρίαν τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς, καὶ δύναμιν ἀόρατον τοῦ Θεοῦ. Ἔπειτα ὁρμᾷ κατὰ τοῦ τυράννου Ἀπελλιανοῦ μὲ θυμὸν δίκαιον, καὶ ἂν δὲν ἐμποδίζετο ἡ ὀργή του ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας τοῦ τυράννου, βέβαια ὁ τύραννος ἤθελε γένη πτῶμα δακρύων ἄξιον.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια· ἔπειτα κατατρίβεται τὰς σάρκας μὲ πέτρας τραχείας, καὶ δι' ἄλλας αἰτίας, μάλιστα δὲ διότι βληθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκίνησε τοὺς ἐκεῖ κεκλεισμένους χριστιανοὺς νὰ σταθῶσιν ἀνδρεῖοι εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἀκολούθως ἀπέδειξεν αὐτοὺς δυνατωτέρους καὶ ἀνικήτους. Ἐνῷ δὲ οὕτως ἀνελεημόνως κατεξεσχίζετο ὁ μάρτυς, ἐθαυματούργησεν ὁ Θεὸς μέγα καὶ ἀξιέραστον θαῦμα. Διότι μία κόρη ἵστατο ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ἡ ὁποία ἦτο τυφλὴ ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμόν· βλέπουσα δὲ πρὸς τὸν ἅγιον ἀκλινῶς ἐλυπεῖτο καὶ ἔκλαιε διὰ τὰ δεινὰ βάσανα, ὅσα ἔπασχεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ὅθεν ἐκόπη ἓν κομμάτιον κρέας ἀπὸ τὰς σάρκας τοῦ μάρτυρος καὶ φερόμενον εἰς τὸν ἀέρα, στάζει ἀπὸ τὸ αἷμα εἰς τὸ τυφλὸν ὀμμάτιον τῆς γυναικός· τὸ δὲ αἷμα πῆξαν, ὢ τοῦ θαύματος ἀνεικάστου! φῶς ἔγεινεν εἰς αὐτὴν καὶ ἀποκατέστησεν ὑγιῆ τὸν ὀφθαλμόν της. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἔμενεν εἰς τὴν εὐσέβειαν ἀμετάθετος, διὰ τοῦτο μὲ τὸ ξίφος ἀπεκόπη τὴν κεφαλήν· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν χριστιανῶν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τὸ μαρτυρικὸν τέλος ἔλαβεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι πολλοὶ ἀνεκομίσθη τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον κατὰ τὴν δεκάτην Μαρτίου, καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς αὐτὴν ἀπεθησαυρίσθη, ὡς θησαυρὸς ἀδαπάνητος. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου Ἐπιμάχου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ.) [1]

Μνήμη ὁμολογητοῦ τινος ἀνωνύμου ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου.

» Κἂν ἀγνοῶμεν σοὶ τίς ἡ κλῆσις μάκαρ,
» Πάντως σὺ ζώντων εἶ βίβλῳ γεγραμμένος.

Κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξα' (361), ἔζη ὁ ἅγιος οὗτος, υἱὸς γενόμενος ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων καὶ ἐν δυσσεβείᾳ ἀνατραφείς· ὅτε δὲ ἦτο ἀκόμη νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν μετετέθη εἰς τὴν εὐσέβειαν μὲ τοιοῦτον τρόπον. Μία γυνὴ ὀνομαστὴ κατὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ διάκονος κατὰ τὸ ἀξίωμα ἦτο φίλη μὲ τὴν μητέρα τοῦ ἁγίου τούτου· αὐτὴ δὲ ἡ τούτου μήτηρ, ὁσάκις ὑπήγαινε μὲ τὸν μικρὸν ὄντα υἱόν της εἰς τὴν εὐσεβῆ ἐκείνην γυναῖκα, ἐχαιρετοῦσεν ἐκείνη καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν υἱόν, καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν ὑπήγαινεν ὁ νέος εἰς τὴν εὐσεβῆ διάκονον καὶ ἀπελάμβανεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν συνήθη διδασκαλίαν· ἐπειδὴ δὲ ἐδέχθη εἰς τὴν ψυχήν του τὰς συμβουλάς της, ἠρώτησεν αὐτὴν μὲ ποῖον τρόπον ἐδύνατο ν' ἀποφύγη τὴν πλάνην τοῦ πατρός του, ἕλληνος ὄντος, καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν παρ' αὐτῆς κηρυττομένην εὐσέβειαν. Ἡ δὲ διάκονος εἶπεν εἰς αὐτόν· πρέπει τέκνον μου νὰ ἀποστραφῆς τὸν πατέρα σου καὶ νὰ προτιμήσῃς τὸν Θεὸν τὸν δημιουργὸν ἐκείνου καὶ [illegible]κόν σου, καὶ νὰ ὑπάγῃς εἰς μίαν πόλιν, εἰς [illegible]ποίαν εὑρισκόμενος, δύνασαι νὰ λυτρω[illegible]το τὰς χεῖρας τοῦ δυσσεβοῦς βασιλέως. Ὑπέσχετο δὲ ἡ θεοφιλὴς ἐκείνη, ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδία νὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τοῦτο. Ὁ δὲ νέος εἶπε· θέλω ἔλθῃ εἰς σὲ καὶ θέλω παραδώσει εἰς χεῖράς σου τὴν ψυχήν μου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀλίγαι ἡμέραι ὁ μὲν Ἰουλιανὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ Δάφνην (χωρίον δὲ ἦτον ἡ Δάφνη τῆς Ἀντιοχείας), διὰ νὰ κάμῃ ἑορτὴν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ κοινὴν τράπεζαν· ἀνέβη δὲ καὶ ὁ τοῦ νέου τούτου πατὴρ, ἐπειδὴ ἦτον ἱερεὺς καὶ ἐσυνείθιζε νὰ ἀκολουθῇ μὲ τὸν βασιλέα· μαζὶ δὲ μὲ τὸν πατέρα του ἦτον καὶ ὁ νέος οὗτος, ὁμοίως καὶ εἷς ἄλλος ἀδελφός του, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἦσαν νεωκόροι· ἤγουν προσμονάριοι τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, καὶ ἐρράντιζαν τὰ φαγητὰ τοῦ βασιλέως. Ἑπτὰ δὲ ἡμέρας ἐσυνείθιζον νὰ πανηγυρίζωσιν εἰς τὴν Δάφνην. Κατὰ τὴν πρώτην λοιπὸν ἡμέραν, ἀφ' οὗ παρεστάθη ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως καὶ ἐρράντισε τὰ μιαρὰ φαγητὰ, καὶ ἐγέμισεν αὐτὰ ἀπὸ τὴν ἀκαθαρσίαν τῶν δαιμόνων, τότε ἀναχωρήσας δρομαῖος ἀπὸ τὴν Δάφνην, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εὑρίσκει τὴν θαυμασίαν ἐκείνην διάκονον, καὶ ἰδοὺ, λέγει, ἦλθον εἰς σὲ, χωρὶς νὰ φανῶ ψεύστης εἰς τὴν ὑπόσχεσίν μου· ὅθεν σὺ ἐπιμελήσου τώρα διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τῆς ψυχῆς μου καὶ τῆς

[1] Τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἄρτι μὲν ἡ τῆς ἀσεβείας αχλύς.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

ζωῆς μου καὶ τελείωσον τὴν ὑπόσχεσίν σου. Παρευθὺς λοιπὸν ἐσηκώθη ἡ θεοφιλὴς ἐκείνη, καὶ λαβοῦσα μετ' αὐτῆς τὸν νέον ἔφερεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ Μελέτιον τὸν Ἀντιοχείας· ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἰδὼν αὐτὸν, τῷ εἶπε νὰ καθίσῃ κατὰ τὸ παρὸν εἰς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον οἶκον. Ὁ δὲ πατήρ του ἐπεριτριγύριζεν εἰς τὴν Δάφνην ζητῶν τὸν υἱόν του· ἐλθὼν δὲ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἐγύριζεν εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ εἰς τὰς στενωποὺς, στρέφων εἰς κάθε μέρος τοὺς ὀφθαλμούς του, μήπως ἴδῃ που τὸν ποθούμενον υἱόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου κατῴκει ὁ θεῖος Μελέτιος, σηκώσας ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμοὺς, βλέπει τὸν υἱόν του, ὅστις ἔσκυπτεν ἀπὸ τὰ κάγκελα. Ὅθεν τρέξας ἐτράβιξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐκεῖ καὶ τὸν ἐκατέβασε, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν οἰκίαν του πρῶτον μὲν ἔδειρεν αὐτὸν πολλὰ, ἔπειτα πυρώσας σουβλία ἔβαλεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ εἰς τὰ νῶτα τοῦ υἱοῦ του· ὕστερον δὲ κλείσας αὐτὸν μέσα εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ κλειδονίας ἔξωθεν βαλὼν, ἀνέβη πάλιν εἰς τὴν Δάφνην.

Λέγει δὲ ὁ μακάριος Θεοδώρητος ὅτι αὐτὰ ἤκουσεν ὅτε τὰ ἐδιηγεῖτο ὁ ἴδιος πατὴρ τοῦ νέου, ὁ μετὰ ταῦτα πιστεύσας, ὅστις ἦτον γέρων ὅτε τὰ ἔλεγεν· ἐπρόσθεσε δὲ, λέγει, ὁ γέρων καὶ ταῦτα ἀκόμη· ὅτι ὁ νέος οὗτος υἱός του ἔνθους γενόμενος, καὶ ἐμπλησθεὶς θείας χάριτος συνέτριψε μὲν ὅλα τὰ εἴδωλα τοῦ πατρός του τὰ ἐν τῷ οἴκῳ εὑρισκόμενα, ἐχλεύαζε δὲ καὶ τὴν τῶν εἰδώλων ἀσθένειαν. Ὕστερον ὅμως στοχασθεὶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔκαμεν· ἤτοι τὴν συντριβὴν τῶν εἰδώλων, ἐφοβήθη τὸν ἐρχομὸν τοῦ πατρός του· ὅθεν παρεκάλεσε τὸν Δεσπότην Χριστὸν νὰ νεύσῃ διὰ νὰ συντριβῶσι μὲν τὰ κλεῖθρα, νὰ ἀνοιχθῶσι δὲ αἱ θύραι, ἐπειδὴ, ἔλεγε, διὰ σὲ, Κύριε, ταῦτα ἔπαθον καὶ ἐποίησα. Ὅθεν εὐθὺς ἅμα εἶπε τοῦτο ἔπεσαν αἱ κλειδονίαι, ἤνοιξαν δὲ αἱ θύραι, καὶ εὐθὺς ἔδραμεν εἰς τὴν θεοφιλῆ διδάσκαλόν του· ἐκείνη δὲ ἐνδύσασα αὐτὸν γυναικεῖα φορέματα, ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκόν της· ἔπειτα ἐπρόσφερεν αὐτὸν πάλιν εἰς τὸν θεῖον Μελέτιον. Ὁ δὲ ἅγιος Μελέτιος ἀπέστειλεν αὐτὸν διὰ νυκτὸς εἰς τὴν Παλαιστίνην πρὸς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων· ἦτον δὲ τότε Ἱεροσολύμων ὁ θεῖος Κύριλλος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἰουλιανὸς, ὡδήγησεν ὁ νέος οὗτος εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν πατέρα του, καθὼς ὁ ἴδιος οὗτος πατήρ του, γέρων ἤδη ὢν, ἐδιηγήθη τοῦτο εἰς ἡμᾶς, περιφέρων ἀκόμη εἰς τὸ σῶμά του καὶ τὰ στίγματα καὶ σημεῖα τῶν πληγῶν, ὅσας ἔλαβε διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ νέος λοιπὸν οὗτος πολλοὺς καὶ ἄλλους ἕλληνας ὁδηγήσας εἰς τὴν τῆς εὐσεβείας ἐπίγνωσιν μὲ τὰ λόγιά του καὶ μὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΣ ἐπίσκοπος Μυγδονίας, εἷς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὁ Ἰάκωβος πτερνίσας σαρκὸς πάθη,
» Φερώνυμος δέδεικται ἐκ τῶν πραγμάτων.

† Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰάκωβος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Μυγδονίας, ἡ ὁποία ὀνομάζεται καὶ Νησίκη· διὰ δὲ τὴν ἄκραν αὐτοῦ ἀρετὴν ἐχρημάτισε μέγας θαυματουργὸς, καὶ νεκρὸν ἀνέστησε μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν, καὶ πολλοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν εἰδωλομανίαν εἰς τὴν θεογνωσίαν· ἀλλὰ καὶ πολλοὺς χριστιανοὺς, οἵτινες ἠρνήθησαν τὸν Χριστὸν διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ τῶν βασάνων, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸν Χριστὸν, συνέγραψε δὲ καὶ ἓν βιβλίον πολλὰ ὠφέλιμον. Τινὰ δὲ ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ἀναφέρει ὁ Κύρου ἐπίσκοπος Θεοδώρητος εἰς τὴν καλουμένην φιλόθεον αὐτοῦ ἱστορίαν. Οὗτος πολλοὺς πειρασμοὺς ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας βασιλεῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, καὶ παντελῶς δὲν ἐμαλάχθη ἡ γνώμη του· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, καὶ ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ πρώτῃ Συνόδῳ, τῇ συστάσῃ ἐν ἔτει τκέ (325), ἐστάθη εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρόντας τριακοσίους δεκαοκτὼ θεοφόρους Πατέρας. Καὶ ἀφ' οὗ ἐβεβαίωσε καὶ ἐπεσφράγισε τὰ ἐκεῖ κηρυχθέντα μὲ τοὺς σὺν αὐτῷ ὄντας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀντάμωσε τὸν μέγαν Μητροφάνην τὸν Κωνσταντινουπόλεως, μετὰ τοῦ ὁποίου συνομιλήσας, ἐκήδευσεν αὐτὸν τότε κοιμηθέντα· καὶ πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸν θρόνον του. Ὀλίγον δὲ καιρὸν ζήσας μετὰ ταῦτα, καὶ μὲ σημεῖα καὶ θαύματα διαλάμψας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

---

*Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΕΦΑΝΟΥ, ΒΑΡΝΑΒΑ, ΤΡΟΦΙΜΟΥ, **ΔΟΡΥΜΕΔΟΝΤΟΣ**, ΚΟΣΜΑ, ΔΑΜΙΑΝΟΥ, **ΣΑΒΒΑ**, ΒΑΣΗ, ΑΒΡΑΜΙΟΥ, καὶ τῆς συνοδίας αὐτῶν.*

» Ἐννὰς ἀθλητῶν σὺν συνάθλων πληθύϊ,
» Ἴσων μετέσχον καὶ στεφάνων ἐν πόλῳ.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΙΣ λίθῳ τὴν κεφαλὴν βληθεὶς, τελειοῦται.*

* » Κοράλλιόν σοι λίθον ὡς δῶρον φέρει,
» Παῖς τὴν κεφαλὴν ἡματωμένην λίθῳ.

* *Αἱ ἅγιαι δώδεκα ΚΟΡΑΙ ἐν μέσῳ στοᾶς κρεμασθεῖσαι, τελειοῦνται.*

* » Προσκοπεῖον τὸ στοᾶς μέσον ξύλον,
» Τὰς δώδεκα προὔσχεν ὡς ὥρας κόρας.

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΕΛΕΥΚΟΣ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΗ οἱ σύζυγοι ξίφει τελειοῦνται, οἵτινες μῦρον ἀέναον βλύζουσιν.*

* » Χέουσιν αἷμα σύζυγοι διὰ ξίφους,
» Οἱ καὶ νεκροὶ χέουσιν εἰς ἀεὶ μῦρον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Καὶ Γορδιανὸς μαρτύρων ζητῶν κλέος,
» Εὗρε τοῦτο μάρτυς ὀφθεὶς ἐκ ξίφους.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΠΙΜΑΧΟΣ ὁ Ῥωμαῖος ξίφεσι κατακοπεὶς, τελειοῦται.*

* » Ξιφῶν ὀδόντας Ἐπίμαχε καρτέρει,
» Ἀγχεκ γὰρ ἐχθροὺς ὧν ὀδόντες ὡς ξίφος.

* *Οἱ ἅγιοι τρεῖς ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐν Μελιτινῇ τὰ σκέλη συντριβέντες, τελειοῦνται.*

* » Τρεῖς συντριβέντες μάρτυρες σκέλη ξύλοις,
» Τὰ μακρὰ συντρίβουσι τῆς πλάνης σκέλη.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ αψνδ'. (1754) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Νίκης βραβεῖα Νικόλαε λαμβάνεις,
» Στεῤῥῶς ἀθλήσας διὰ Χριστὸν παμμάκαρ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

» Ὀκτώβριος μὴν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α΄, μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων ΚΟΣΜΑ *καὶ* ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

» Εἰ καὶ παρῆκαν γῆν Ἀνάργυροι δύω,
» Πληροῦσιν ὡς πρὶν καὶ πάλιν γῆν θαυμάτων.
» Πρώτῃ Ἀκέστορε φῶτε Νοεμβρίου ἔπτατον ἐκ γῆς.

ΟΥΤΟΙ οἱ ἅγιοι εἶχον τὸ γένος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας, υἱοὶ ὄντες γονέων φιλαρέτων καὶ εὐσεβῶν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ μήτηρ των ὠνομάζετο Θεοδότη, ἥτις ἀφ' οὗ ἔμεινε χήρα ἀπὸ ἄνδρα, μεταχειρίζετο πολιτείαν ἐνάρετον· ὅθεν μὲ τὸ παράδειγμά της ἐδίδαξε καὶ τοὺς υἱούς της τούτους πᾶν εἶδος τελείας ἀρετῆς. Οὗτοι λοιπὸν ἔμαθον μὲν καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην, ἀφήσαντες δὲ τὰς ἄλλας, ἠγάπησαν τὴν ἰατρικήν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευον πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν· ἤτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον, καὶ ὄχι μόνον ἀνθρώπους ἐθεράπευον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλογα κτήνη. Ἀνάργυροι δὲ ὠνομάσθησαν διότι δὲν ἐπῆραν ποτὲ ἀπό τινα ἀσθενῆ ἀργύριον διὰ μισθὸν καὶ πληρωμὴν τῆς ἰατρείας των· οὕτω λοιπὸν καλῶς διανύσαντες τὴν ζωήν των, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθησαν. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐνεταφιάσθησαν εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Φερεμάν. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτῶν εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.) [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΥΡΙΑΙΝΗΣ *καὶ* ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ.

Εἰς τὴν Κυρίαιναν.

» Καὶ Κυρίαινα πρὸς τὸ πῦρ ἀποπνέει,
» Πάσης πνοῆς τιμῶσα Κύριον μέγαν.

Εἰς τὴν Ἰουλιανήν.

» Τῷ πρός σε φίλτρῳ Σῶτερ ἐκκεκαυμένη,
» Ἰουλιανὴ καῦσιν ἐκ πυρὸς φέρει.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει σϟή (298)· κατήγετο δὲ ἡ μὲν Κυρίαινα ἀπὸ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, ἡ δὲ Ἰουλιανὴ ἀπὸ τὴν πόλιν Ῥῶσον, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Κιλικίαν, ὡς λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῇ φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἀριθμῷ δεκάτῳ. Αὗται λοιπὸν κρατηθεῖσαι ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μαρκιανόν, ἠναγκάσθησαν διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθησαν, ἡ μὲν Κυρίαινα ἐξυρίσθη εἰς καταισχύνην τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφρυδίων της, καὶ γυμνὴ περιφέρεται ἀπὸ στρατιώτας ἀτάκτους τετράκις εἰς ὅλην τὴν Ταρσόν. Ἔπειτα φέρεται εἰς τὴν πόλιν Ῥῶσον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν Ἰουλιανήν, καὶ ἐκεῖ παραδίδονται καὶ αἱ δύω εἰς τὸ πῦρ· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύ-

---

[1] Ἔχων ἡμέρας Λ΄. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας Ι΄. καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΔ΄. Σημείωσαι, ὅτι τὸ ὄνομα Νοέμβριος δὲν εἶναι Ἑλληνικόν, ἀλλὰ Λατινικόν· θὰ εἰπῇ δὲ ἔννατος, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ novem, ὃ δηλοῖ ἐννέα. Καθότι ὁ μὴν οὗτος ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα, ὅστις εἶναι ἀρχὴ μηνῶν κατὰ τὴν Κοσμογενεσίαν, ἔννατος εὑρίσκεται. Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Μαρτίου.

[2] Οὗτοι οἱ δύω Ἀνάργυροι εἶναι ἡ πρώτη ἀπὸ τὰς τρεῖς Συζυγίας τῶν Ἀναργύρων τῶν ὀνομαζομένων μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, περὶ τῶν ὁποίων ἀναφέρεται εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ. Σημείωσαι, ὅτι δύω λόγοι εὑρίσκονται Ἑλληνικοὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τοὺς ἁγίους τούτους Ἀναργύρους, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη «Τὴν σὴν ὦ τῶν καλῶν.» Τοῦ δὲ ἑτέρου «Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου.» Ὁ πρῶτος εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Τὸν βίον δὲ τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἄρτι τῆς εὐσεβείας ἀναλαμπούσης. (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται εἰς τοὺς αὐτοὺς περίοδοι· Ὧν ἡ ἀρχή «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεύοντος, πᾶσα πλάνη καὶ δαιμόνων λατρεία ἐλύθη.»

ριον αὐτῶν, διὰ τὸ ὁποῖον ἀνέβησαν νικηφόροι εἰς τὰ οὐράνια.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ, ΔΑΣΙΟΣ, καὶ ἕτεροι πέντε ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν ἓξ συνάθλοις τῆς ἀληθείας φίλοις,
» Τέμνουσι Καισάριον οἱ ψεύδους φίλοι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπιάσθησαν εἰς τὴν πόλιν Δαμασκόν, καὶ τιμωρηθέντες μὲ διάφορα βάσανα διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, καὶ μὴ πεισθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΙΩΑΝΝΟΥ Επισκόπου, καὶ ΙΑΚΩΒΟΥ πρεσβυτέρου.

» Σὺν Ἰακώβῳ τῷ θύτῃ Χριστοῦ ξίφος,
» Ἰωάννης ἤνεγκεν ὁ Χριστοῦ θύτης.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤκμασαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλβ΄ (332), διδάσκοντες εἰς τοὺς εὐσεβεῖς τὸν λόγον τῆς πίστεως καὶ πολλοὺς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν εὐσέβειαν διὰ τῆς παρακινήσεώς των· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὸν Σαβώριον, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα, τελευταῖον διὰ ξίφους τὰς κεφαλὰς ἀπεκόπησαν. Καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρ' οὗ καὶ ἔλαβον τοὺς διστεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΡΜΙΝΙΓΓΕΛΔΟΥ.

» Ἑρμινίγγελδος ἐκπλυθεὶς βαφὴν πλάνης,
» Σφαγὴν ὑποστὰς βάπτεται λύθρου κόχλῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη μὲν ἀπὸ πατέρα καλούμενον Λιουβίγγελδον, (ὅστις ἦτο ῥήγας[1] τῶν Οὐϊσιγότθων, ἢ ἔσω Γότθων, ἔχων τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου ὁμοῦ μὲ ὅλον τὸ ἔθνος του) ἐδιδάχθη δὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀπὸ τὸν Λέανδρον Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μαθὼν τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ του, βαρέως τοῦτο ὑπέφερεν· ὅθεν καὶ μετεχειρίζετο πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν διαφόρους κολακείας καὶ ὕβρεις· ἀλλ' ὁ υἱός του ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀκλινὴς καὶ ἀσάλευτος, τούτου χάριν ἐστερήθη μὲν ἀπὸ τὴν κληρονομίαν τοῦ πατρός του καὶ ἀπόκληρος ἔγεινε, δεθεὶς δὲ χεῖρας καὶ πόδας ἐκλείσθη εἰς σκοτεινὴν φυλακήν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ τοῦ Πάσχα ἡμέρα ἔστειλεν ὁ πατήρ του εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἱερέα τῶν Ἀρειανῶν, διὰ νὰ ἐπιχειρισθῇ νὰ πείσῃ τὸν Ἑρμινίγγελδον εἰς τὸ νὰ δεχθῇ νὰ κοινωνήσῃ τὰ μυστήρια τῶν Ἀρειανῶν. Ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπείσθη· ἀλλὰ καὶ βδελυχθεὶς καὶ ἀποστραφεὶς αὐτὸν τὸν ἔστειλεν ὀπίσω ἄπρακτον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ σκληρότερος καὶ ἀπὸ τὰ θηρία πατήρ του, ἐπρόσταξε νὰ θανατώσωσι τὸν υἱόν του σιδηροδέσμιον ὄντα εἰς τὴν φυλακήν· τούτου δὲ γενομένου, ἐπέμφθησαν ἀπὸ τὸν Θεὸν λαμπάδων φωτοχυσίαι καὶ μελῳδίαι Ἀσωμάτων καὶ Ἀγγελικῶν δυνάμεων τριγύρω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μακαρίου Ἑρμινιγγέλδου· ὅθεν τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα τοὺς μὲν ὀρθοδόξους χριστιανοὺς παρεκίνει εἰς εὐχαριστίαν καὶ δοξολογίαν Θεοῦ, τὸν δὲ φονέα πατέρα του ἔκαμνε νὰ θαυμάζῃ καὶ νὰ ἐκπλήττεται, καὶ ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μετανοῇ διὰ τὸν ἄνομον φόνον ὅνπερ ἐποίησε. Δὲν ἐπέρασεν ὅμως καιρὸς πολύς, καὶ ἦλθε μία ἀσθένεια εἰς τὸ ἔθνος τῶν Γότθων καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους διέφθειρεν· ὅθεν ἐκ τούτων ἀναγκασθεὶς ὁ πατήρ του Λιουβίγγελδος καλεῖ τὸν ἀνωτέρω Ἐπίσκοπον τῶν ὀρθοδόξων Λέανδρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀνηγόρευσε βασιλέα τὸν μεγαλίτερον υἱόν του Ῥεκχάδερον, παρακαλεῖ τὸν Ἐπίσκοπον νὰ διδάξῃ καὶ αὐτὸν καὶ νὰ τελέσῃ ὅσα ἐδίδαξε καὶ ἐτέλεσε καὶ εἰς τὸν πρῶτον υἱόν του ἅγιον Ἑρμινίγγελδον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐτελεύτησεν. Ὁ δὲ Ῥεκχάδερος δεχθεὶς τὰ σπέρματα τῆς ὀρθοδοξίας, ἔπεισε καὶ τοὺς ὑπηκόους του νὰ γένωσιν ὀρθόδοξοι καὶ αὐτοὶ ὅλοι. Καὶ βλέπε ἐδῶ, ὦ ἀναγνῶστα, πρόνοιαν Θεοῦ, διότι ὁ Θεὸς ἐσυγχώρησε μὲν νὰ θανατωθῇ ὁ ἅγιος Ἑρμινίγγελδος διὰ τὴν εὐσέβειαν, διὰ μέσου δὲ τοῦ θανάτου ἐκείνου μετέβαλεν ὅλον τὸ ἔθνος του εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν.

—

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΚΥΠΡΙΑΝΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗ πυρὶ τελειοῦνται.*

* » Ἰουλιανὴν καρτεροῦσαν πῦρ βλέπειν,
» Συγκαρτερῶν ἦν Κυπριανὸς γεννάδας.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος ΙΑΚΩΒΟΥ καὶ τῶν δύω μαθητῶν αὐτοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ διακόνου καὶ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ μοναχοῦ τῶν δι' ἀγχόνης τελειωθέντων κατὰ τὸ αφκ΄ (1520) ἔτος.*

[1] Ῥὴξ (ῥηγὸς) ἐκ τοῦ λατινικοῦ rex καὶ σημαίνει βασιλεύς. Σ. Ε.

† » Τοὺς τρεῖς ὁσίους θανατοῦσιν ἀγχόνη,
» Ἐχθροὶ κάκιστοι τῆς ἁγίας Τριάδος.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΠΗΓΑΣΙΟΥ, ΑΦΘΟΝΙΟΥ, ΕΛΠΙΔΗΦΟΡΟΥ καὶ ΑΝΕΜΠΟΔΙΣΤΟΥ.[2]

» Ἀκίνδυνον πῦρ τῶν δὲ λοιπῶν τεσσάρων,
» Οὓς μὲν τὸ πῦρ ἔκτεινεν, οὓς δὲ τὸ ξίφος.
» Δευτέρη Ἀφθονίῳ καὶ τέτρασι πῦρ ἄορ ἆθλος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν γῆν τῶν Περσῶν καὶ εἶχον τὴν πρώτην τιμὴν καὶ ἀξίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ Σαβωρίῳ· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος ἠγάπων ἄκρως τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ κρεμασθέντες ἐδάρησαν· ἔπειτα ἐκάησαν εἰς τὰς πλευρὰς, ὁ δὲ βασιλεὺς ἤρχισε νὰ βλασφημῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν οἱ ἅγιοι διὰ θαύματος ἔκαμαν αὐτὸν βουβὸν καὶ ἄφωνον, καὶ πάλιν ἰάτρευσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀφωνίαν. Ἔπειτα βάλλονται ἐπάνω εἰς κραββάτια σιδηρᾶ καὶ πεπυρωμένα, βροχῆς δὲ γενομένης, ἡ φλόγα ἐσβέσθη· ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς προσευχῆς κατεκρήμνισαν τὸ εἴδωλον τοῦ Διὸς, βάλλονται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον μόλυβδον, καὶ ἀβλαβεῖς φυλαχθέντες, προσελκύουσιν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Ἀφθόνιον, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ἅμα ἐπίστευσεν ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Εἶτα βάλλονται ἐντὸς ἀσκῶν βοδινῶν καὶ ῥιφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, μένουσιν ἀβλαβεῖς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος· ὅθεν διὰ τοῦ θαύματος τούτου φέρουσιν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Ἐλπιδηφόρον, ὁ ὁποῖος ἦτο πρῶτος τῆς βασιλικῆς συγκλήτου· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὸν ἑλκύουσι καὶ ἑπτὰ χιλιάδας ἀνθρώπους εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν, οἵτινες ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν. Ὁ δὲ Ἀκίνδυνος, Πηγάσιος καὶ Ἀνεμπόδιστος καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ῥίπτονται ἐντὸς λάκκου γεμάτου ἀπὸ θηρία, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἔπαθον καμμίαν βλάβην, διὰ τοῦτο εἵλκυσαν εἰς τὴν εὐσέβειαν τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως. Ὅθεν τελευταῖον βληθέντες μέσα εἰς κάμινον πυρὸς, ἔλαβον τοῦ μαρτυρίου τὸ τέλος ὁμοῦ καὶ τοὺς στεφάνους. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ΜΑΡΤΥΡΕΣ, οἱ ἀπὸ τῆς ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ βουλῆς ξίφει τελειοῦνται.

» Συγκλητικοὶ ποθοῦντες ἄφθαρτον γέρας,
» Συγκλητικὰ τμηθέντες ἀρνοῦνται γέρα.

Οὗτοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου βασιλέως ἐν ἔτει τιέ (315), ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν Αὐξάνιον ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκελλον Δοῦκα, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΔΟΞΙΟΥ, ΑΓΑΠΙΟΥ καὶ ἑτέρων ὀκτώ.

» Τὸ πῦρ ἀριστεῖς καρτερήσαντες δέκα,
» Πρὸς τὴν ἀρίστην λῆξιν ἧκον οἱ δέκα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν στρατιῶται εἰς τὴν πόλιν Σεβάστειαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου· ἐξετασθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Αὐξάνιον ὀνόματι, καὶ ἀπὸ τὸν Δοῦκα Μάρκελλον, καὶ ἀπὸ τὸν Μάρκον Ἀγρικόλαον, ἐτιμωρήθησαν μὲ διαφόρους βασάνους. Τελευταῖον δὲ ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, λαβόντες παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

---

* *Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΚΥΡΙΑΚΗ, ΔΟΜΝΙΝΑ καὶ ΔΟΜΝΑ ξίφει τελειοῦνται.*

* » Κυριακή, Δομνίνα καὶ σεπτὴ Δόμνα,
» Ὡς σεπτὸν αἱ τρεῖς ἐκ ξίφους εὗρον τέλος.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν τῇ Κύρῳ.

* » Χοῦς Μαρκιανὲ τυγχάνων εἰς χοῦν λύῃ,
» Τὸ δόγμα τοῦ πλάσαντος οὐκ ἔχων λύειν.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκιανὸς εἶχε πατρίδα τὴν Κύρον· ἀφήσας δὲ τὴν πατρίδα καὶ τὴν περιφάνειαν τοῦ γένους του, ὕπηγεν εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου καὶ ἐκεῖ κτίσας ἓν τόσῳ μικρὸν κελλίον, ὅσον διὰ νὰ σκεπάζῃ

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τούτων τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. « Εἰ καὶ πρῶτοι Πέρσαι » (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

μόνον τὸ σῶμά του, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ τρίχινα ῥάσα φορῶν· ὅλον δὲ τὸ φαγητόν του ἦτο ἑκάστην ἑσπέραν εἰκοσιτέσσαρα δράμια ψωμίου· ἔπινε δὲ καὶ τόσον ὀλίγον νερὸν, ὅσον μόνον διὰ νὰ ζῇ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὀλίγος καιρὸς ἀπέκτησε δύω μαθητὰς, τὸν Εὐσέβιον, λέγω, ὅστις ἔγεινε καὶ κληρονόμος τῆς καλύβης του, καὶ τὸν Ἀγαπητὸν, ὅστις τὴν ἀγγελικὴν αὐτὴν πολιτείαν μετεφύτευσεν εἰς τὴν Ἀπάμειαν. Καὶ αὐτοὶ δὲ ἔκτισαν μικρὰς καλύβας καὶ ἡσύχαζον εἰς αὐτάς. Οὗτος ὁ ὅσιος ἔγκλειστος ὢν πάντοτε, δὲν ἀπέκτησέ ποτε λύχνον, ἀλλὰ φῶς θεϊκὸν ἤστραπτεν αὐτὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς καὶ ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν τὴν σύνθεσιν τῶν γραμμάτων, ὅθεν ἔβλεπε καὶ ἐδιάβαζε, διότι εἶχε μαζί του ἓν μικρὸν ψαλτήριον εἰς ἀνάγνωσιν. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν πλησίον ἔρημον μεγαλώτατος Δράκων, ὅστις ἐφοβέριζεν ὅτι ἔχει νὰ προξενήσῃ θάνατον καὶ φθοράν, διὰ τοῦτο ἐταράχθησαν οἱ συνασκηταί του· ὁ δὲ ἅγιος μὲ τὸν δάκτυλόν του μὲν ἐτύπωσε τὸν σταυρὸν εἰς τὸν Δράκοντα, μὲ τὸ στόμα του δὲ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτὸν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! καθὼς τὸ ἄχυρον ὅσον μείνῃ εἰς χωράφιον μετὰ τὸ θέρος διαλύεται ἀπὸ τὴν φωτίαν, οὕτω καὶ ὁ δράκων ἐκεῖνος εὐθὺς εἰς πολλὰ κομμάτια διελύθη. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν ὁ τῆς Ἀντιοχείας Ἐπίσκοπος Φλαβιανὸς, καὶ ὁ τῆς Κύρου Ἐπίσκοπος, καὶ ἄλλοι τινὲς Ἐπίσκοποι, καὶ ὀνομαστοὶ ἄνδρες καὶ λόγιοι, οἵτινες παρεκάλεσαν αὐτὸν προτείναντες πολλὰ ῥητὰ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ κελλίον του, χάριν τῆς τῶν ἀδελφῶν ὠφελείας·[1] ἀλλ' ὁ ἅγιος οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ταῦτα ὑπέφερεν, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸ κελλίον του ἔγκλειστος. Οὗτος ἐπανέφερε πολλοὺς ἀπὸ διαφόρους αἱρέσεις εἰς τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν.

Μίαν φορὰν ἡ κατὰ σάρκα ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου λαβοῦσα ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον φαγητὰ ἁρμόδια εἰς τοιοῦτον ἀσκητὴν, συμπαραλαβοῦσα δὲ καὶ τὸν υἱόν της, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον. Ὁ δὲ ὅσιος τὴν μὲν ἀδελφὴν δὲν ἠθέλησε νὰ ἰδῇ, τὸν δὲ υἱόν της καὶ ἀνεψιόν του ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπὸ αὐτὸν κἀνὲν δῶρον· Ὁ δὲ ἀνεψιός του ἐπέμενε παρακαλῶν αὐτὸν νὰ δεχθῇ ὅσα τῷ ἔφερεν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ὅσιος· ὅταν ἤρχεσθε πρὸς ἐμὲ, πόσα μοναστήρια καὶ καλύβας ἀσκητικὰς ἐπεράσατε; καὶ εἰς ποίους ἐδώσατε ἐκ τῶν δώρων σας; ὁ δὲ ἀνεψιὸς ἀπεκρίθη· Εἰς κἀνένα δὲν ἐδώσαμεν τίποτε. Τότε ὁ ὅσιος, ὑπάγετε, εἶπεν ὀπίσω, ἔχοντες μεθ' ὑμῶν ὅσα μοὶ ἐφέρετε, ἐπειδὴ διὰ τὴν φυσικὴν συγγένειαν, καὶ ὄχι διὰ τὴν ἀγάπην τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ οἰκειότητα ταῦτά μοι ἐφέρετε. Ὁ θαυμάσιος οὗτος Μαρκιανὸς ἔγεινεν εἰς ὅλους μέγας καὶ περιβόητος καὶ

---

[1] Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ τρίτῳ ἀριθμῷ τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἐρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι οἱ ἀνωτέρω ἐπίσκοποι, παρεκάλουν τὸν ὅσιον νὰ λαλήσῃ λόγον ὠφελείας· ὁ δὲ ὅσιος μεγάλως στενάξας εἶπεν (αὐτολεξεὶ δὲ μεταχειρίζομαι ἐδῶ τὰ λόγια τοῦ Θεοδωρήτου «Ὁ τῶν ὅλων Θεὸς καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ διὰ τῆς κτίσεως φθέγγεται καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν διαλέγεται, καὶ παραινεῖ τὰ δέοντα, καὶ εἰσηγεῖται τὰ συμφέροντα· καὶ ἀπειλαῖς δεδίττεται, καὶ προτρέπει ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ὄνησιν οὐδεμίαν καρπούμεθα. Πῶς τοίνυν Μαρκιανὸς φθεγγόμενος ὠφελείσειε, τοσαύτην ὠφέλειαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀποπεμπόμενος; καὶ ὄνησιν ἐκεῖθεν εὕρασθαι μὴ βουλόμενος; Προσθέττει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐδίωξεν ἓν δαιμόνιον διὰ μέσου ἑνὸς ἐλαιοδοχείου, τὸ ὁποῖον ἔβαλεν ὁ διακονητής του εἰς τὴν θύραν τοῦ κελλίου του· ἐπετίμησεν ὅμως τὸν διακονητὴν ὁ ἅγιος, διότι τοῦτο ἐποίησε, καὶ ἐφοβέρισε νὰ τὸν διώξῃ, ἐὰν κάμῃ τοιοῦτον ἄλλην φοράν· ἐπειδὴ δὲν ἤθελεν ὁ ὅσιος νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ.

Ἄλλοτε περιβόητός τις ἀσκητὴς, Ἄβιτος καλούμενος, ἀκούων τὴν ἀρετὴν τοῦ Μαρκιανοῦ τούτου, ὑπῆγε διὰ νὰ τὸν ἰδῇ· ὁ δὲ Μαρκιανὸς ἐπρόσταξε τὸν μαθητήν του Εὐσέβιον νὰ μαγειρεύσῃ ὄσπρια καὶ λάχανα, διὰ νὰ εὐφρανθῶσι μετὰ τοῦ Ἀβίτου. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνέγνωσαν τὴν ἐννάτην ὥραν, ἐκάλεσεν αὐτὸν ὁ Μαρκιανὸς εἰς τὴν τράπεζαν, ἐκεῖνος δὲ εἶπεν ὅτι πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ δὲν ἔχει συνήθειαν νὰ τρώγῃ, πολλάκις δὲ καὶ δύω καὶ τρεῖς ἡμέρας μένει ἄσιτος. Ὁ δὲ Μαρκιανὸς πάλιν ἐκάλεσεν αὐτὸν νὰ φάγῃ διὰ τὴν ἀγάπην του, ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸν ἔπειθεν, ἐστέναξε καὶ εἶπεν· «Ἀλλ' ἐγώ τε ἀθυμῶ λίαν καὶ δάκνομαι τὴν ψυχὴν, ὅτι τοσοῦτον ὑπέμεινας πόνον, ἵνα τινὰ φιλόπονον καὶ φιλόσοφον ἴδῃς, καὶ τῆς ἐλπίδος ψευσθεὶς, κάπηλόν τινα καὶ ἄτοπον ἀντὶ φιλοσόφου τεθέασαι.» Τόσον δὲ ἐλυπήθη ὁ Ἄβιτος, ὥστε ἐπροτίμα κάλλιον νὰ ἔτρωγε κρέας, παρὰ νὰ ἀκούσῃ τοιαῦτα λόγια. Τότε λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Μαρκιανός· Καὶ ἡμεῖς, ἀδελφὲ, τὴν ἰδίαν πολιτείαν τὴν ἐδικήν σου ἀγαπῶμεν καὶ προτιμῶμεν τοὺς κόπους ἀπὸ τὴν ἀνάπαυσιν, καὶ τὴν νηστείαν ἀπὸ τὴν τροφὴν, καὶ ὅταν νυκτώσῃ τότε τρώγομεν. «Ἀλλ' ἴσμεν (εἶναι ἴδια λόγια τοῦ Θεοδωρήτου) ὅτι τῆς ἀγάπης τὸ χρῆμα, τῆς νηστείας ἐστὶ τιμιώτερον· τὸ μὲν γὰρ τῆς θείας ἔργον νομοθεσίας, τὸ δὲ τῆς ἡμῶν αὐτῶν ἐξουσίας· προσήκει δὲ τοὺς θείους νόμους τῶν ἡμετέρων πόνων πολλῷ νομίζειν τιμιωτέρους·» ὅθεν ἐπιφέρει «Τίς τοίνυν οὐκ ἂν θαυμάσειε τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς τὴν σοφίαν; ὑφ' ἧς κυβερνώμενος, ᾔδει μὲν νηστείας, ᾔδει δὲ φιλοσοφίας καὶ φιλαδελφίας καιρόν; ᾔδει δὲ καὶ τῶν τῆς ἀρετῆς μορίων τὸ διάφορον; καὶ ποῖον ποίῳ προσήκει παραχωρεῖν; καὶ τίνι κατὰ καιρὸν διδόναι τὰ νικητήρια;

ποθητὸς, ὄχι μόνον εἰς τοὺς πλησιοχώρους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας· ἐπειδὴ δὲ ἔμαθεν ὅτι πολλοὶ ἐμάχοντο καὶ ἐφιλονείκουν διὰ νὰ λάβωσι τὸ σῶμά του ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ, καὶ ἤδη ἡτοίμασαν καὶ θήκας διὰ νὰ τὸ βάλλωσι μέσα, καὶ ναοὺς ᾠκοδόμησαν εἰς τὸ ὄνομά του, ἐπειδὴ, λέγω, τοῦτο ἔμαθεν ὁ ὅσιος, ὥρκισε τὸν πρῶτόν του μαθητὴν Εὐσέβιον νὰ κρύψῃ μετὰ θάνατον τὸ σῶμά του εἰς τόπον ἀπόκρυφον, μακρὰν ἀπὸ τὴν καλύβην του. Καὶ ταῦτα διατάξας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΚΕΨΙΜΑ, ΙΩΣΗΦ, καὶ ΑΕΙΘΑΛΑ.

» Ἀκεψιμᾶν κτείνουσιν ἐκ ῥαβδισμάτων,
» Ἀκέψιμα δὲ τοὺς φίλους ἐκ λευσμάτων.
» Τύψαν Ἀκεψιμᾶν τριτάτῃ, λεῦσαν δὲ συνάθλους.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν ἐν ἔτει τλ' (330)· κρατηθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ, παρεστάθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως Ἀδραγοσγάρ. Καὶ ἐπειδὴ ἐξετασθέντες δὲν ἐπείσθησαν νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο, ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη μὲ ῥαβδία ἀκανθωτὰ τῆς ῥοδίας, ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσὴφ τεντόνεται τόσον πολλὰ καὶ δέρεται, ὥστε ἐχωρίσθησαν αἱ σάρκες του ἕως εἰς τὰ κόκκαλα, καὶ ἔπειτα ἐρρίφθη δεμένος εἰς τὴν φυλακήν. Τοῦ δὲ ἁγίου Ἀειθαλᾶ ἔδεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὑποκάτω εἰς τὰ γόνατά του, καὶ τόσον πολλὰ τὸν ἔδειραν, ὥστε οἱ ἁρμοὶ τοῦ σώματός του ἐκβῆκαν ἀπὸ τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα πάλιν ὁ μὲν ἅγιος Ἀκεψιμᾶς ἐδάρη ὑπὸ τριάκοντα στρατιωτῶν, καὶ οὕτως ἐν μέσῳ τῶν βασάνων παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωσὴφ κρεμασθεὶς κατακέφαλα, κατεξεσχίσθη ἀρκετὰ, καὶ ἔπειτα ἐλιθοβολήθη· ὁ δὲ ἅγιος Ἀειθαλᾶς τεντωθεὶς ὑπὸ τεσσάρων στρατιωτῶν ἐδάρη· εἶτα ἐκρεμάσθη καὶ αὐτὸς κατακέφαλα, καὶ οὕτω τὴν ψυχήν του παρέδωκε τῷ Κυρίῳ. Μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· ἑλληνιστὶ δὲ συνέγραψε τὸν βίον τούτων ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. « Ἐλύττα κατὰ χριστιανῶν Σαβώριος· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἑορτάζομεν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ ἐν Λύδδῃ· ἤτοι τὴν ἀνακομιδὴν καὶ κατάθεσιν τοῦ ἁγίου σώματος αὐτοῦ.

† » Ναοῦ τὰ ἐγκαίνια, μάρτυς, καὶ θέσιν,
» Τῶν λειψάνων σου νῦν γεραίρει ἡ κτίσις.[1]

Οὗτος ὁ ἔνδοξος τοῦ Χριστοῦ μεγαλομάρτυς Γεώργιος ἐκ πατρὸς μὲν ἦτο Καππαδόκης τὸ γένος, ἐκ δὲ μητρός του Παλαιστῖνος· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε φύσιν καὶ ἀνατροφὴν καλὴν καὶ ῥίζαν εὐγενικὴν (διότι οἱ γονεῖς του ἐστάθησαν ἄνωθεν καὶ ἐκ προγόνων εὐγενεῖς καὶ εὐσεβεῖς) διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς πολέμους λαμπρότατος καὶ ἐπιτηδειότατος. Ὅθεν ὅτε ἤργισε νὰ ἐκβάλλῃ τρίχας ἔγεινεν ἀπὸ τὸν βασιλέα Διοκλητιανὸν Τριβοῦνος ὀνομαστότατος τοῦ Νουμέρου· ἔπειτα ἔγεινε καὶ Κόμης διὰ τὴν ἀνίκητον ἀνδρίαν του. Ἕως τότε ὅμως ἐκρύπτετο ὅτι εἶναι χριστιανός· ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀπέθανεν ὁ πατήρ του μέσα εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους ἔλαβε διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ λοιπὸν λαβὼν τὴν μητέρα του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὴν πατρίδα τῆς μητρός του, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποστατικὰ πολλὰ καὶ κληρονομίαν μητρικήν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἡ μήτηρ του ἐτελεύτησεν, ἔμειναν εἰς τὸν ἅγιον χρήματα πολλὰ καὶ περιουσία πολλῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ὅλα συμπαραλαβὼν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν[2] ἀγαπῶν διὰ νὰ λάβῃ μεγαλήτερα ἀξιώματα. Βλέπων δὲ τὴν τόσην πολλὴν μανίαν, ἣν εἶχεν ὁ τύραννος κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀπεφάσισε νὰ μοιράσῃ μὲν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ πένητας τὰ χρήματα ὅσα μεθ' ἑαυτοῦ εἶχε, νὰ κηρύξῃ δὲ τὸν ἑαυτόν του ἔμπροσθεν εἰς τὸν Διοκλητιανὸν καὶ ὅλην τὴν βουλὴν, ὅτι εἶναι χριστιανὸς, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκαμεν. Ὅθεν ἀφ' οὗ διεμοίρασε ταχέως τὰ χρήματα καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δού-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ παλαιὸν δίστιχον παρελείφθη, διότι ἦτο πάντη ἄμετρον· ἀντ' ἐκείνου δὲ συνετέθη τοῦτο.

[2] Ποῦ ἆρά γε εὑρίσκετο τότε ὁ Διοκλητιανός; ἠρεύνησα πολλὰ περὶ τούτου, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθην νὰ εὕρω προσδιωρισμένως τὸν τόπον. Ὅσον ὅμως ἐκ τοῦ βίου του, πιθανὸν φαίνεται, ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὴν βασίλειον καθέδραν τῆς Ῥώμης, ὅπου καὶ ὁ μέγας Γεώργιος ἀπελθὼν, ἐμαρτύρησεν. Ἠρώτησα περὶ τούτου καὶ τινας διδασκάλους καὶ εὗρον αὐτοὺς συμφώνους μὲ τὴν γνώμην ταύτην.

λους του καὶ ἔκαμε διαθήκην διὰ τὰ πράγματα ὅσα εἶχεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, τότε κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἀθέου βουλῆς (βουλὴν γὰρ ἄνομον ἐβουλεύθη ὁ Διοκλητιανὸς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ νὰ ἀφανίσωσιν ἀπὸ τὸν κόσμον τοὺς χριστιανοὺς) τότε, λέγω, αὐτόκλητος ὑπῆγεν ὁ μέγας Γεώργιος εἰς τὸ μέσον τοῦ Βουλευτηρίου ἐνῷ ἦτο παρὼν καὶ ὁ Διοκλητιανός· καὶ λαμπρῶς ἀνακηρύξας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Υἱὸν Θεοῦ, παρρησιάζεται τὸν χριστιανισμὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν εὐθὺς παραδίδεται ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστὴς εἰς διάφορα καὶ σχεδὸν ἀμέτρητα παιδευτήρια, διότι μὲ ἀκόντιον μὲν κεντᾶται εἰς τὴν κοιλίαν, τροχὸν δὲ καὶ βούνευρα πολλάκις δοκιμάζει, καὶ μέσα εἰς λάκκον γεμάτον ἄσβεστον βάλλεται· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα ταῦτα διὰ τῆς θείας χάριτος, τούτου χάριν εἵλκυσεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὴν γυναῖκα τοῦ Διοκλητιανοῦ Ἀλεξάνδραν, ὁμοίως δὲ καὶ ἕνα γεωργὸν, Γλυκέριον ὀνόματι, ἐπειδὴ ἐπανέφερε εἰς τὴν ζωὴν τὸν βοῦν αὐτοῦ, καὶ Ἀθανάσιόν τινα, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, πλῆθος σχεδὸν ἄπειρον ἀνθρώπων ἐπανέφερεν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ τὰ διάφορα θαύματα ἅτινα ἐτέλεσε διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ· ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα οὕτως ἐποίησε ῥίπτεται σιδηροδέσμιος μέσα εἰς τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην φαίνεται ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ εὐαγγελίζεται εἰς αὐτὸν τὰ ἀγαθὰ ὅσα ἔμελλε νὰ κληρονομήσῃ.

Ἐξυπνήσας δὲ ὁ ἅγιος μετὰ χαρᾶς εὐχαριστεῖ τὸν Θεὸν, καὶ τὸν δεσμοφύλακα παρεκάλει, διὰ νὰ ἀφήσῃ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ὑπηρέτην του, ὅστις ἐστέκετο ἔξω καὶ ἐπρόσμενεν· (οὗτος δὲ καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου συνέγραψε μὲ ἀκρίβειαν.) Ἐμβὰς λοιπὸν ὁ ὑπηρέτης εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βλέπων τὸν αὐθέντην του εἰς τὰ δεσμὰ, ἐπροσκύνησεν αὐτὸν καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του κλαίων· ὁ δὲ ἅγιος ἐσήκωσεν αὐτὸν, λέγων νὰ χαίρῃ· ἔπειτα ἐδιηγήθη εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ὅραμα ὅπερ εἶδε, καὶ ἀκολούθως προστάζει αὐτὸν, μετὰ τὸν θάνατόν του νὰ ἐπάρῃ τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν Παλαιστίνην, ὁμοίως νὰ πάρῃ καὶ τὴν διαθήκην, τὴν ὁποίαν συνέταξε πρὸ τοῦ νὰ παρρησιασθῇ, παρήγγειλε δὲ πρὸς τούτοις αὐτῷ νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὴν ψυχήν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον. Ὁ δὲ ὑπηρέτης ὑποσχεθεὶς νὰ φυλάξῃ τὰ παραγγελθέντα, ἐξῆκεν ἀπὸ τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐφέρθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς ἐξέτασιν, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν **Ἀπόλλωνα**, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ προσευχῆς του κρημνίσας τὰ ἐν τῷ ναῷ τούτου εἴδωλα, διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται. Ὁ δὲ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου λαβὼν τὸ πολλὰ τίμιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ τὴν διαθήκην του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ εἰς αὐτὴν ἐνεταφίασεν εὐλαβῶς καὶ ἐντίμως τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο σῶμα, ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς· καὶ τελειόνει μὲ εὐχάριστον γνώμην, ὅλα ὅσα εἶχε διατάξῃ ὁ ἅγιος.

Δὲν ἐπέρασε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ διέλαμψεν ἡ εὐσέβεια, καὶ ὁ μέγας καὶ ἀοίδιμος Κωνσταντῖνος[1] ὁ βασιλεὺς καὶ ἰσαπόστολος ἐβασίλευσε. Τότε λοιπὸν εὐκαιρίαν λαβόντες οἱ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Γεωργίου φίλοι καὶ ἐρασταὶ, κτίζουσι ναὸν χαριέστατον καὶ ὡραιότατον εἰς τὴν Λύδδαν[2] καὶ ἀνακομίσαντες ἀπὸ τὸν ἀφανῆ τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκετο πρότερον, τὸ πολύαθλον καὶ ἅγιον σῶμα τοῦ μάρτυρος τὸ πολλοῦ φωτὸς ἄξιον, ἀποθησαυρίζουσιν εἰς τὸν παρ' αὐτῶν οἰκοδομηθέντα νεόκτιστον ναὸν, καὶ διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ λειψάνου τελοῦσι τοῦ ναοῦ τὰ Ἐγκαίνια κατὰ τὴν παροῦσαν τρίτην ἡμέραν τοῦ Νοεμβρίου μηνός. Τὸ δὲ τοῦ ἁγίου λείψανον ἐπήγαζεν ἀεννάως κρουνοὺς θαυμάτων εἰς τοὺς πιστῶς αὐτῷ πλησιάζοντας· εἶδε γὰρ ὁ Θεὸς δοξάζειν τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἑορτάζει ἐτησίως κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς δόξαν καὶ αἴνεσιν Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου·[3] (τοῦτο τὸ ἴδιον Συνα-

---

[1] Πρῶτος βασιλεὺς τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους δεχθεὶς τὸν χριστιανισμὸν εἶναι ὁ μέγας οὗτος Κωνσταντῖνος. Σ. Ε.

[2] Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ᾧ ἔγεινεν ἡ κατάθεσις τοῦ τιμίου σώματός του, εὑρίσκεται εἰς τὴν κωμόπολιν Λύδδαν, ἀπέχουσαν ἓξ ὥρας μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐμμαούς. Τὴν σήμερον δὲ εἶναι κρημνισμένος, σώζεται δὲ μόνον τὸ ἅγιον βῆμα καὶ ὁ τάφος τοῦ ἁγίου, ὅπου καὶ λειτουργοῦσιν οἱ χριστιανοί.

[3] Σημείωσαι ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐφιλοπόνησεν εἰς τὴν ἀνακομιδὴν ταύτην τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀκολουθίαν τελείαν, ἐπειδὴ ἐν τοῖς Μηναίοις οὐδὲ γρῦ περὶ αὐτῆς ἀναφέρεται, ὁμοίως καὶ ἐγκώμιον ἁπλοϊκῇ φράσει συντεθειμένον. Ἔχει δὲ εἰς αὐτὴν καὶ ἑλληνικὸν ἐγκώμιον Ἀρκάδιος ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχή « Συγκαλεῖ πάλιν ἡμᾶς ὦ φιλόχριστοι »· σώζονται ταῦτα ἐν τῷ ἄνωθεν τῶν Καρεῶν κειμένῳ κελλίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἀοιδίμου παπᾶ Παρθενίου Σκούρτου. (Οὗ τὰ λείψανα ὁ Θεὸς ἐτίμησεν εὐωδίᾳ πνευματικῇ.) Καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα.

ξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΚΕΨΙΜΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τήξας ἑαυτὸν ἐγκρατείᾳ καὶ πόνοις,
» Ἀκεψιμᾶς ἀπῆλθεν ἔνθα μὴ πόνοι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου ἐν ἔτει τπβ΄ (382)· κλείσας δὲ ἑαυτὸν ἐντὸς ἐσκαμμένου τόπου, διήνυσεν ἐκεῖ ἑξήκοντα χρόνους, χωρὶς νὰ τὸν ἰδῇ τις, καὶ χωρὶς νὰ ὁμιλήσῃ μὲ ἄνθρωπον· ἀλλὰ ἐπιστρέφων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐθεώρει νοερῶς τὸν Θεὸν καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἐδέχετο πᾶσαν παρηγορίαν. Ὁ δὲ τόπος ἐκεῖνος δὲν ἦτο κατ' εὐθεῖαν ἐσκαμμένος· ἀλλ' ἦτο κατεσκευασμένος πλαγίως καὶ μὲ γυρίσματα καθὼς εἶναι ὁ ἕλιξ τῆς ἀμπέλου. [1] Τὸ δὲ φαγητόν του ἦτον φακὴ βρεγμένη μὲ νερὸν, ἐξερχόμενος δὲ δὶς τῆς ἑβδομάδος ἔπερνε τὸ ἀρκετὸν νερὸν ἀπὸ τὴν ἐκεῖ πλησίον βρύσιν, χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπό τινα ἄνθρωπον. Οὗτος λοιπὸν ποιήσας πολλὰ θαύματα καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἱερέως μὲ βίαν καταδεχθεὶς, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. [2]

---

[1] Δηλαδὴ ὁ περιεστραμμένος βλαστὸς τοῦ κλήματος. Σ. Ε.

[2] Τὸν βίον τούτου τοῦ Ἀκεψιμᾶ συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ιε΄. τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρανίσθη τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ αὐτὸς ἐκεῖ, ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγε νὰ ἐπάρῃ νερὸν τὴν νύκτα, εἷς δὲ βοσκὸς νομίσας ὅτι εἶναι λύκος, ἠθέλησε νὰ τὸν κτυπήσῃ μὲ τὴν σφενδόνην· ἔμεινεν ὅμως ἀκίνητος ἡ χεῖρ του, ἕως οὗ ὁ ὅσιος ἐπῆρε τὸ νερὸν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὴν καλύβην του. Ἄλλοτε δὲ ὑπῆγεν ἄνθρωπός τις μὲ περιέργειαν κακὴν καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν πλάτανον, ἥτις ἦτον φυτευμένη εἰς τὸν φράκτην τοῦ κελλίου του, διὰ νὰ ἰδῇ τί κάμνει ὁ ἅγιος· ἀλλὰ παρευθὺς ἐπιάσθη τὸ ἥμισυ τοῦ σώματός του ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν. Προσπεσὼν δὲ ἐκεῖνος τῷ ἁγίῳ καὶ τὴν ἁμαρτίαν του ὁμολογήσας, ἔλαβε παραγγελίαν νὰ κόψῃ τὴν πλάτανον, διὰ νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἄλλος τὸ ὅμοιον· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ κόψιμον τῆς πλατάνου, ἔλαβε καὶ τὴν ὑγείαν του. Προεῖδε δὲ καὶ τὴν κοίμησίν του ὁ ὅσιος πρὸ πεντήκοντα ἡμερῶν, καὶ ἐπειδὴ ἐγνώρισεν ὅτι ἔμελλε νὰ ἐπάρωσι τὸ σῶμά του μετὰ θάνατον, παρήγγειλε μὲ ὅρκους νὰ θάψωσιν αὐτὸ ἐκεῖ εἰς τὸ ἡσυχαστήριόν του. Εἶτα προσθέτει ὁ Θεοδώρητος τὰ γλαφυρὰ ταῦτα. « Οὕτω καὶ τῆς μετὰ θάνατον εὐτελείας ἐπεμελοῦντο τῶν οὐρανῶν οἱ πολῖται, καὶ οὔτε περιόντες μέγα φρονεῖν ἠνέσχοντο πώποτε, καὶ τελευτήσαντες τὸ παρὰ ἀνθρώπων οὐκ ἐπεσπάσαντο γέρας. Ἀλλὰ τὸ φίλτρον ἅπαν εἰς τὸν νυμφίον μετέθεσαν, κατὰ τὰς σωφρονούσας γυναῖκας, αἳ παρὰ μόνων τῶν ὁμοζύγων καὶ φιλεῖσθαι καὶ ἐπαινεῖσθαι σπουδάζουσι, τῆς παρ' ἄλλων εὐφημίας καταφρονοῦσαι.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΑΧΕΜΕΝΙΔΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἀχεμενίδης τὸν Θεὸν ποθῶν Λόγον,
» Δόξης ἀφειδεῖ πατρικῆς καὶ βασάνων.

Εἰς τὰς ἡμέρας Ἰσδιγέρδου τοῦ υἱοῦ Γοροράνη βασιλέως Περσῶν, καὶ Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐν ἔτει υι΄ (410), ἐχρημάτισεν ὁ Ἀχεμενίδης οὗτος ἀνὴρ θαυμαστὸς, υἱὸς τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως. Οὗτος δηλαδὴ παραιτήσας τὴν θρησκείαν τοῦ πατρός του, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς πολλὰ ἠγωνίσθη διὰ νὰ τὸν γυρίσῃ εἰς τὴν προτέραν του θρησκείαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδυνήθη, ἐγύμνωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον εἶχεν, ἀπὸ τὰ φορέματα ὅσα ἐφόρει, καὶ τὰ ἀξιώματα ὅσα τὸν ἐστόλιζον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τραβᾷ γυμνὸς τὰς καμήλους τοῦ στρατεύματος, ἔχων μόνον ἓν περίζωμα εἰς τὴν μέσην του. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν πολλαὶ ἡμέραι, ἔσκυψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶδε τὸν ἄριστον ἄνδρα ἐκεῖνον ὅτι κατεκαίετο ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ πολὺν κονιορτόν. Ὅθεν ἐνθυμηθεὶς τὴν περιφάνειαν καὶ δόξαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκ τοῦ πατρός του, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ φορέσῃ ὑποκάμισον.

Ἔπειτα νομίσας, ὅτι ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν προτέραν σκληραγωγίαν καὶ τὴν καταισχύνην, ὅσην ἔπαθε, λέγει εἰς αὐτόν· Τώρα κἂν ὅτε ἐλευθερώθης ἀπὸ τὴν προτέραν ἐκείνην φιλονεικίαν σου, ἀπόβαλε τοῦ τέκτονος τὸν υἱόν· ἤτοι τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ ἅγιος ἐμπλησθεὶς ζήλου ἔσχισε τὸ ὑποκάμισον ὅπερ τὸν ἐφόρεσε, καὶ ῥίψας αὐτὸ εἰς τὸν βασιλέα, εἶπεν· ἀνίσως σὺ νομίζῃς, ὅτι διὰ τὸ ὑποκάμισόν σου τοῦτο ἐγὼ θὰ ἀφήσω τὴν εὐσέβειάν μου, ἔχε αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὴν ἀσέβειάν σου. Ταύτην τὴν παρρησίαν βλέπων ὁ βασιλεὺς, ἐδίωξεν αὐτὸν γυμνὸν ἀπὸ τὰ βασίλεια. Οὗτος λοιπὸν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως διανύσας τὴν ζωήν του, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη ὁ τρισμακάριος, καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον. [1]

—

---

[1] Τούτου τὸ μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν κεφαλαίῳ λη΄. τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. Τοῦτον δὲ ὀνομάζει καὶ Ὁρμίσδην. Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ Ἐπισκόπου Αὐδᾶ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Ἀγκύρας.

† » Δῶρον σὺ δωρῇ τῇ πόλει τῆς Ἀγκύρας,

» Ὦ Θεόδωρε ἐκ Θεοῦ τοῦ τῶν ὅλων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΔΑΣΙΟΣ, ΣΕΒΗΡΟΣ, ΑΝΔΡΩΝΑΣ, ΘΕΟΔΟΤΟΣ καὶ ΘΕΟΔΟΤΗ ξίφει τελειοῦνται.

» Σύμμαρτυς ἔστω καὶ γυνὴ τοῖς ἀνδράσι,

» Τετμημένοις τέσσαρσι συντετμημένη.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΗΛΙΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τῶν ἀρετῶν εἰς ἅρμα προβὰς Ἠλίας,

» Πόλῳ προσῆλθεν ὥσπερ ἄλλος Ἠλίας.

Οἱ ἅγιοι ἐννέα μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.

» Ψυχαῖς ἀτρέπτοις χερσὶ τμηθέντες πλάνων,

» Πλάνην περιτρέπουσιν ἄνδρες ἐννέα.

Οἱ ἅγιοι εἰκοσιοκτὼ μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.

» Φλέγουσιν ἄνδρες πέντε δὶς καὶ δὶς δύω,

» Οὓς συμφλέγουσι πέντε δὶς καὶ δὶς δύω.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεός, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ τοῦ μεγάλου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.

» Τὸν Ἰωαννίκιον ἐκ γῆς λαμβάνει,

» Ὁ τῷ λόγῳ γῆν τοῦ Θεοῦ πήξας Λόγος.

» Σῆμά σοι ἔν γε τετάρτῃ Ἰωαννίκιε χεῦσαν.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰωαννίκιος ἐγεννήθη κατὰ τὸν εἰκοστὸν τέταρτον χρόνον τῆς τυραννίδος τοῦ θηριωνύμου καὶ εἰκονομάχου Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψμ' (740) ἀπὸ πατέρα μὲν καλούμενον Μυριτρίκην, ἀπὸ μητέρα δὲ ὀνομαζομένην Ἀναστασώ, πατρίδα ἔχων τὴν Βιθυνίαν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἀνδρικῆς ἡλικίας ἀπῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων· καὶ μεγάλας ἀνδραγαθίας καὶ νίκας ἐποίησε, κατακόψας μὲν πολλοὺς ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους, λυτρώσας δὲ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ὁμοφύλους Γραικούς.

Ἔπειτα καταφρονήσας τὴν δόξαν καὶ τιμὴν τὴν ὁποίαν ἐμελέτα ὁ βασιλεὺς νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν διὰ τὰς ἀνδραγαθίας του, ἔρχεται εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου· καὶ ἐκεῖ ἀκούσας μὲ τὰ ὦτά του θείαν φωνήν, ἀνέβη εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὑρίσκει δύω μοναχούς, οἱ ὁποῖοι ποτὲ μὲν δὲν ἐθεωρήθησαν ἀπὸ ἄνθρωπον, ἐφοροῦσαν δὲ τρίχινα φορέματα, καὶ ἐτρέφοντο μὲ ἀγρίας βοτάνας. Τούτους δὲ εὑρών, μανθάνει ἀπὸ αὐτούς, ὅ,τι σκοπὸν ἐμελέτα εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ χάριν εὐλογίας λαμβάνει ἀπὸ αὐτοὺς ἓν φόρεμα. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Τριχάλικος· ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Αὐγάρων [1] καὶ ἀπὸ ἐκεῖ φθάνει εἰς τὰ βουνὰ τῆς Κοντουρίας. Καὶ μαθὼν μόνον τριάκοντα ψαλμούς, ἔψαλλεν αὐτοὺς μεθ' ἑνὸς τροπαρίου οὕτω συντεθειμένου «ἡ ἐλπίς μου ὁ Θεός, καταφυγή μου ὁ Χριστός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.» Οὕτω λοιπὸν διαπεράσας τόπους πολλοὺς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ποιήσας θαυμάσια μεγαλώτατα, προεῖπε καὶ διὰ τὰ πράγματα ὅσα ἔμελλον νὰ γένωσι, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἀντιδίου, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν εἰρήνῃ, πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, διότι ἦτο χρόνων ἐννενηκοντατεσσάρων ὅτε πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ Ἐπισκόπου Μύρων, καὶ ΕΡΜΑΙΟΥ Πρεσβυτέρου χειροτονηθέντων παρὰ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τίτου. [3]

» Θεὸν ποθοῦντας ζῶντα μάρτυρας δύω,

» Καὶ ζῶντας ἐνθάπτουσι πικρῶς τῷ τάφῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐπειδὴ ἀπέσπων πολλοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰ εἴδωλα καὶ ἐπανέφερον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διεβλήθησαν εἰς τὸν κόμητα τῆς πόλεως Λιβάνιον, ὁ ὁποῖος δέσας τοὺς ἁγίους εἰς τὰ ἄλογα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐφυλάττοντο μόνον διὰ νὰ παρατρέχωσιν, ἐδίωξεν αὐτά. Τὰ δὲ ἄλογα βιαίως διωκόμενα, τόσον πολλὰ ἔσυραν τοὺς ἁγίους, ὥστε αἱ σάρκες αὐτῶν κατεκόπησαν καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ γῆ ἐκοκκίνισεν ἀπὸ τὸ αἷμά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι ὑψηλὰ καὶ νὰ

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, καὶ ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτοῦ γράφεται· Ἀγαύρων.

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Τὴν πρὸς ἀρετὴν ὁδόν.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[3] Ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Τίτου κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Αὐγούστου.

κτυπῶνται μὲ σπάθην ξυλίνην. Μετὰ ταῦτα ἐρρίφθησαν εἰς κάμινον πυρὸς, καὶ ἐπειδὴ ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὸ πῦρ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ἐπρόσταξεν ὁ ἀπάνθρωπος τύραννος νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὰς καρδίας, εἰς τὰς κεφαλὰς καὶ εἰς τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων, καὶ ἀκόμη ζωντανοὺς ὄντας, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκλείσωσι μέσα εἰς τάφον. Ὅθεν οὕτω κατακλεισθέντες οἱ μακάριοι, ἀπὸ τὴν σκληρὰν καὶ ἀνυπόφορον βίαν παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εἶναι μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ὁ ἀπὸ Μίμων ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Πορφύριος εὐστόλιστος ἐκ ξίφους,
» Λαμπρὰν στολισθεὶς πορφύραν τῶν αἱμάτων.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο' (270)· καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔφεσον, ἀναθρεμμένος δὲ εἰς τὰ θέατρα ὁμοῦ μὲ τοὺς μίμους· ἤτοι τοὺς ὑποκρινομένους παντὸς ἀνθρώπου σχῆμα καὶ κίνημα. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν αἰσχρὰν καὶ κατηγορημένην ταύτην τέχνην του, ἠκολούθει μὲ τὸν κόμητα τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὕπηγε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Καισάρειαν. Καὶ μίαν φορὰν ὑποκριθεὶς τὸ ἅγιον βάπτισμα τῶν χριστιανῶν, ἐβαπτίσθη ἀπὸ ἕνα ἄλλον μίμον ὑποκρινόμενον ψευδῶς, ὅτι εἶναι ἐπίσκοπος· ἐνέπαιζον δηλαδὴ καὶ οἱ δύω καὶ ἐπεριγέλων τὰ ἱδικά μας μυστήρια. Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινε καὶ ἐβαπτίσθη, ἐνεδύθη καὶ λευκὸν φόρεμα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν βαπτιζομένων, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐδέχθη τέλειον τὸν χριστιανισμὸν μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν. Διότι ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἐφάνησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐδίδαξαν νὰ προσεύχηται κατ' ἀνατολὰς, καὶ νὰ τυπώνῃ εἰς τὸ μέτωπον καὶ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του τὸν τίμιον σταυρόν. Ἐκ τοῦ τοιούτου δὲ θαύματος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ διὰ νεφέλης βαπτισθέντες προσῆλθον εἰς τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὅθεν ἐπειδὴ ὁ Κόμης ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον Πορφύριον νὰ ἀρνηθῇ τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, καὶ ἐκεῖνος δὲν ἠθέλησε, διὰ τοῦτο ἀπεκεφάλισαν αὐτόν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸ ἴδιον τοῦτο Συναξάριον εὑρίσκεται μεταπεφρασμένον καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Διήγησις εἰς τὸν θρῆνον τοῦ προφήτου ΙΕΡΕΜΙΟΥ περὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ εἰς τὴν ἅλωσιν ταύτης, καὶ περὶ τῆς ἐκστάσεως Ἀβιμέλεχ.

† » Μάτην τί θρηνεῖς τὴν ὑβρίστριαν πόλιν,
» Ὦ τῶν Προφητῶν πενθικώτατος πέλων;

Ὁ μέγας οὗτος προφήτης Ἱερεμίας ἦτον ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Ἀναθώθ· πολλὰ δὲ ἐπροφήτευσε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ Βαβυλῶνα, ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν φαίνεται ὅλη ἡ δύναμις καὶ τὸ κράτος τῆς προφητείας. Τοῦτον τὸν προφήτην ἔδειρε μίαν φορὰν δυνατὰ Πασχὼρ ὁ υἱὸς τοῦ Ἐμὴρ ὁ προεστὼς τοῦ οἴκου Κυρίου, καὶ εἰς τὸν καταράκτην αὐτὸν ἔβαλεν, διότι ἐπένθει καὶ ἐλυπεῖτο διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τοῦ Θεοῦ πρόνοια ἐλύτρωσε τὸν προφήτην ἀπὸ τὸν καταρράκτην, διὰ τοῦτο αὐτὸς λυτρωθεὶς, ἐπροφήτευσε καὶ εἶπεν εἰς τὸν Πασχώρ.» Τὸ ὄνομά σου θέλει γένῃ μέτοικον καὶ ξένον ἀπὸ τὴν γῆν ταύτην τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐνταυτῷ θέλει σὲ ἐλέγξει ἡ ἀποστασία σου, διότι ἐπικατάρατος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος, ὅστις κάμνει τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου μὲ ἀμέλειαν » Ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν τὰ ἔργα Κυρίου ἀμελῶς.» (Ἱερ. μή. 10).

Εἰς δὲ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ἰωακεὶμ ἐθρήνει ὁ Ἱερεμίας τὴν Ἱερουσαλήμ· οἱ δὲ ψευδοπροφῆται παρεκίνουν τοὺς ἱερεῖς νὰ θανατώσωσιν αὐτόν· ὁ δὲ υἱὸς Σαφὰν Αχραληκὰμ, ὢν μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ἐμπόδιζε νὰ τὸν θανατώσωσιν. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν· κάμε εἰς τὸν ἑαυτόν σου δεσμὰ ξύλινα καὶ βάλε αὐτὰ εἰς τὸν λαιμόν σου, καὶ θέλω σὲ ἀποστείλῃ εἰς τὸν βασιλέα Μωὰβ καὶ Ἰδουμαίας καὶ Τύρου καὶ Σιδῶνος. Ταῦτα δὲ ποιήσας ὁ Προφήτης, τὰ ἔβαλεν εἰς τὸν λαιμόν του. Τότε Ἀνανίας ὁ υἱὸς Ἀζὼρ ὁ ψευδοπροφήτης ἐσηκώθη, καὶ λαβὼν τὰ δεσμὰ ἀπὸ τὸν λαιμὸν τοῦ Ἱερεμίου, συνέτριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ λαοῦ, λέγων· οὕτως εἶπεν ὁ Κύριος πρός με. Θέλω συντρίψει τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τὸν λαιμὸν ὅλων τῶν ἐθνῶν. Τότε εἶπεν ὁ Ἱερεμίας πρὸς τὸν ψευδοπροφήτην· δόλια εἶναι τὰ χείλη σου καὶ ἡ καρδία σου ἐρεύγεται φαρμάκιον, διότι τάδε λέγει ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ Θεός. «Δεσμὰ ξύλινα συνέτριψας; ἀντὶ τούτων δεσμὰ σιδηρᾶ θέλω κάμῃ, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ, καὶ θέλω βάλῃ αὐτὰ εἰς τὸν τράχηλον τῶν ἐθνῶν·» σὺ δὲ Ἀνανία ταχέως θέλεις ἀπορρίψει τὴν ψυχήν σου· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τὸ ἔργον ἠ-

κολούθει εἰς τὸν λόγον τοῦ προφήτου, διότι μετὰ ἑπτὰ μῆνας ἐκεῖνος ἀπέθανε. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ Σεδεκίου βασιλέως Ἰούδα ἐπένθει ὁ Ἱερεμίας διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ὅτε σχεδὸν ἐπλησίασαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ Βαβυλώνιοι πλησίον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἀλλὰ δὲν ἠξεύρω πῶς, ἐξελθὼν ὁ προφήτης ἔξω τῆς φυλακῆς καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν γῆν Βενιαμὶν διὰ ἀναγκαίαν ὑπόθεσίν του, ἐπιάσθη ἐκεῖ ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Χαλδαίων καὶ δαρθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖ διέτριψεν ἱκανὸν καιρὸν ὁ Ἱερεμίας, ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς Σεδεκίας καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν κρυφίως ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἔπειτα λέγει εἰς αὐτόν· ἐπειδὴ καὶ εὐεργετήθης παρ' ἐμοῦ, εἰπὲ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλει νὰ γένῃ εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας μου. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ προφήτης εἶπε· δὲν εἶμαι ἐγὼ ὅστις σοὶ λαλῶ βασιλεῦ, ἀλλὰ εἶναι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ὅπερ λαλεῖ ἐν ἐμοί· καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔγραψα, ἔγραψα· (δηλαδὴ ὅσα ἔγραψα εἶναι ἀληθινὰ καὶ ἀμετάθετα). Ὅθεν βάλλεται πάλιν ὁ μακάριος προφήτης εἰς τὴν φυλακήν· οἱ δὲ διαβολεῖς ἠνώχλουν πάλιν τὸν βασιλέα λέγοντες, ὅτι ὁ Ἱερεμίας καὶ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενος, ψυχραίνει τὰς καρδίας τῶν πολεμιστῶν, κηρύττων ἀντὶ εἰρήνης πόλεμον καὶ ταραχήν· ὅθεν κάλλιον εἶναι νὰ θανατωθῇ εἷς διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν πολλῶν· ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπε πρὸς αὐτοὺς, ἰδοὺ αὐτὸς εὑρίσκεται εἰς τὰς χεῖράς σας. Τότε λοιπὸν ἔρριψαν τὸν Ἱερεμίαν εἰς τὸν λάκκον τοῦ Μελχίου καὶ εἰς τὸν βόρβορον τῶν νεκρῶν.

Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Ἀβιμέλεχ, εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· διατί ἐκακοποίησας, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἄνδρα Ἱερεμίαν; ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη, δὲν ἔκαμα τοῦτο μὲ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ λαοῦ· ὅθεν λάβε μετὰ σοῦ τριάκοντα ἄνδρας δυνατοὺς, καὶ πορευθεὶς ἔκβαλε αὐτὸν ἀπὸ τὸν λάκκον. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ πορευθεὶς μὲ ταχύτητα ἐξέβαλε τὸν Ἱερεμίαν ἀβλαβῆ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν Ἱερεμίαν πλησίον του λέγει πρὸς αὐτόν. Μὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ἐκεῖνο ὅπερ μέλλω νὰ σοῦ ζητήσω. ὁ δὲ Ἱερεμίας ἀπεκρίθη. Διατί ἀποστρέφεσαι τὴν ἀλήθειαν, ὦ βασιλεῦ; ἐγὼ δὲν εἶμαι κήρυξ τοῦ ψεύδους, κἂν καὶ πολλάκις θανατώσῃς με. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὤμοσε λέγων, Ζῇ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου! δὲν θέλω σὲ φονεύσει, ὅ,τι καὶ ἂν ἤθελές μοι εἰπῇ, οὐδὲ θέλω σὲ παραδώσει εἰς τὰς χεῖρας τῶν αἱμοβόρων ἀνδρῶν· Ὅθεν ὁ Ἱερεμίας εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα· ἂν φυλάξῃς τὴν συμβουλήν μου, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἐξέλθῃς καὶ ὑποδεχθῇς τοὺς Βαβυλωνίους, ἤξευρε ὅτι θέλεις λυτρώσει τὴν ζωήν σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη τῶν Ἱερεσολύμων δὲν θέλει ἀπολεσθῆ· Εἰ δὲ καὶ σταθῇς ἐναντίος εἰς αὐτοὺς, ἤξευρε ὅτι δὲν θέλεις γλυτώσει ἀπὸ τὰς χεῖράς των, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις αὕτη θέλει ἀφανισθῆ ἀπὸ τὸ πῦρ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐλογίασεν ὡς φλυαρίαν τὰ λόγια τοῦ προφήτου, διὰ τοῦτο δὲν ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ὁρμὴν τῶν Βαβυλωνίων. Ὅθεν αὐτοὶ ἐλθόντες ἐπερικύκλωσαν τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἐμποδίσαντες τὰς τροφὰς ὅσαι ἤρχοντο ἔξωθεν μέσα εἰς αὐτὴν, ἐπροξένησαν εἰς τὴν πόλιν μεγάλην πεῖναν.

Ὁ δὲ βασιλεὺς φοβούμενος διὰ νὰ μὴ θανατωθῇ μέσα εἰς τὴν πόλιν, φεύγει τὴν νύκτα μετὰ τῶν ἀνθρώπων του· οἱ δὲ Χαλδαῖοι τοῦτον κυνηγήσαντες, συνέλαβον καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς υἱούς του ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, τοῦ δὲ βασιλέως Σεδεκία ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ δεδεμένον κατέβασαν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἔβαλον μέσα εἰς ἕνα μύλον, ἔχοντες αὐτὸν παίγνιον· εἰς τὴν παιδείαν δὲ ταύτην εὑρίσκετο ἕως εἰς τὰς ὑστερινὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. Ὁ δὲ Ναβουζαρδὰν ὁ ἀρχιμάγειρος τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορ, ἐμβαίνων εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἔκαυσεν αὐτὴν καὶ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ ἔκαμε κονιορτὸν, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ἱερεμίου. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ἑβδομήκοντα χρόνους πάλιν ἐλύθη ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλὴμ, καθὼς ἔμπροσθεν θέλει ῥηθῇ. Πῶς δὲ ἔγεινεν ἡ ἅλωσις καὶ ἡ αἰχμαλωσία τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ποῖα εἰσὶ τὰ λαληθέντα ὑπὸ Κυρίου πρὸς τὸν Ἱερεμίαν λέγομεν τώρα ἐδῶ. Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐλάλησε Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν λέγων· Ἱερεμία, ἔξελθε ἐκ τῆς πόλεως μετὰ τοῦ Βαροὺχ, ἐπειδὴ θέλω ἀφανίσει αὐτὴν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες κατοικοῦσιν εἰς αὐτὴν, διότι αἱ ἐδικαί σας προσευχαὶ εἶναι ὡς στύλοι ἀκίνητοι εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης καὶ κυκλόνουσιν αὐτὴν ὡς τεῖχος ἀδαμάντινον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἔξελθε ἀπὸ αὐτὴν, προτοῦ νὰ τὴν περικυκλώσῃ ἡ δύναμις καὶ τὸ στράτευμα τῶν Χαλδαίων. Τότε ἐλάλησεν ὁ Ἱερεμίας πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· Παρακαλῶ σε, Κύριε, συγχώρησόν μοι τῷ δούλῳ σου νὰ λαλήσω ἔμπροσθέν σου· καὶ εἶπε Κύριος· λάλει. Τότε εἶπεν Ἱερεμίας· Κύριε, παραδίδεις τὴν πό-

λεν ταύτην εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων διὰ νὰ καυχηθῶσιν αὐτοί, καὶ νὰ εἴπωσιν, ὅτι ἐνίκησαν αὐτήν; Κύριέ μου, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ ἀφανισθῇ ἡ πόλις αὕτη, ἂς ἀφανισθῇ ἀπὸ τὰς χεῖράς σου, καὶ ὄχι ἀπὸ τοὺς Χαλδαίους. Καὶ εἶπεν ὁ Θεός, σὺ σηκώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτῆς, οἱ δὲ Χαλδαῖοι δὲν θέλουσι καυχηθῆ, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω τὰς πύλας τῆς Ἱερουσαλὴμ αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς αὐτὴν δὲν δύνανται. Ὕπαγε εἰς τὸν Βαροὺχ καὶ εἰπὲ αὐτῷ ὅσα σοὶ λέγω, καὶ κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἔλθετε εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ βλέπετε, διότι ἐὰν ἐγὼ δὲν ἀνοίξω εἰς τοὺς Χαλδαίους, αὐτοὶ μόνοι νὰ ἔμβωσιν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν δύνανται. Καὶ ἀφ' οὗ εἶπε ταῦτα ὁ Κύριος ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν Ἱερεμίαν· ὁ δὲ Ἱερεμίας ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαροὺχ καὶ ἐφανέρωσε ταῦτα εἰς αὐτόν· ἐλθόντες δὲ καὶ οἱ δύω εἰς τὸν ναὸν ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των καὶ ἔβαλον στάκτην εἰς τὰς κεφαλάς των καὶ ἐθρήνουν τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ. Καὶ ἐλθόντες κατὰ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἤκουσαν φωνὰς σαλπίγγων καὶ ἦλθον Ἄγγελοι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κρατοῦντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖράς των καὶ ἐστάθησαν ἐπάνω εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως. Βλέποντες δὲ αὐτοὺς ὁ Ἱερεμίας καὶ ὁ Βαροὺχ, ἔκλαυσαν καὶ εἶπον· τώρα εἶναι ἀληθινὸς ὁ λόγος ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεός, καὶ εἶπον εἰς τοὺς Ἀγγέλους· Παρακαλοῦμέν σας νὰ μὴ χαλασθῇ ἡ πόλις, ἕως οὗ λαλήσωμεν εἰς τὸν Θεόν.

Τότε ὁ Ἱερεμίας ἐλάλησε λέγων· Δέομαί σου, Κύριε, πρόσταξόν νὰ λαλήσω ἔμπροσθέν σου· καὶ εἶπε Κύριος, λάλει· καὶ εἶπεν Ἱερεμίας· Ἰδοὺ ἐπληροφορήθημεν, ὅτι θέλεις παραδώσει τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν της, καὶ ὁ λαός σου Ἰσραὴλ θέλει ὑπάγῃ αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα· λοιπὸν τί νὰ κάμωμεν τὰ ἅγια σκεύη τοῦ ναοῦ σου; καὶ εἶπεν ὁ Κύριος· Παράδος ταῦτα εἰς τὴν γῆν λέγων, «ἄκουε γῆ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, ὅστις σὲ ἔκτισεν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα καὶ σὲ ἐσφράγισε μὲ ἑπτὰ σφραγῖδας καὶ μὲ ἑπτὰ καιρούς. Καὶ ἡ ὁποία μετὰ ταῦτα θέλεις λάβῃ τὴν ὡραιότητά σου, φύλαξον τὰ ἅγια σκεύη τῆς λειτουργίας, ἕως τῆς συναθροίσεως τοῦ ἠγαπημένου λαοῦ.» Ἔπειτα ἐλάλησε πάλιν Ἱερεμίας λέγων· παρακαλῶ σε Κύριε, τί νὰ κάμω εἰς τὸν Αἰθίοπα Ἀβιμέλεχ, ὅτι πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου; διότι αὐτὸς μὲ ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον μὲ ἔρριψαν, καὶ δὲν θέλω νὰ ἴδῃ τὸν ἀφανισμὸν τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴ πήξῃ καὶ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὸν φόβον του, ἐπειδὴ εἶναι δειλὸς καὶ μικρόψυχος. Καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἱερεμίαν· ἀπόστειλον αὐτὸν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ἀγρίππα, καὶ θέλω σκεπάσει αὐτὸν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιὰν τοῦ βουνοῦ, ἕως νὰ γυρίσῃ ὁ λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν.[1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι παρὰ τῷ Συναξαριστῇ γράφονται καὶ τὰ λόγια ταῦτα· «Σὺ δὲ Ἱερεμία ἄπελθε μετὰ τοῦ λαοῦ εἰς Βαβυλῶνα καὶ μεῖνον μὲ αὐτοὺς εὐαγγελιζόμενος. Τὰ λόγια ὅμως ταῦτα δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν· ἀλλ' ἄλλος τις ἔγραψε ταῦτα ἀπεριέργως καὶ τολμηρῶς, καθὼς τῷ ἐφάνη, μὴ στοχασθεὶς ἀκριβῶς τὰ ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου περιεχόμενα, διότι ἐν ταύτῃ ἀναγινώσκομεν, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ κατέβη εἰς Αἴγυπτον ἐν Τάφναις (αἱ ὁποῖαι Ἑλληνιστὶ λέγονται Δάφναι) καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσεν· ὡς βεβαιοῦται τοῦτο πρῶτον ἀπὸ τὸ μγ΄. κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου, ὅπου ὁ ἴδιος λέγει· «Καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσῆλθον ἐν Τάφναις· καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Ἱερεμίαν ἐν Τάφναις λέγων.» καὶ τὰ λοιπά. Δείκνυται δὲ καὶ ἀπὸ τὸ να΄, κεφάλαιον τοῦ αὐτοῦ, ὅπου εἶπεν εἰς τὸν Σαραίαν ὁ Ἱερεμίας ταῦτα· «Καὶ εἶπεν Ἱερεμίας πρὸς Σαραίαν, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ὄψει καὶ ἀναγνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους· Καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀναγινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις ἐπ' αὐτὸ λίθον, καὶ ῥίψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου» (στίχ. 61). Ταῦτα δὲ τὰ λόγια δὲν ἤθελεν εἴπῃ ὁ Ἱερεμίας, ἂν αὐτὸς ὑπήγαινεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα.

Δεύτερον, ἀπὸ τὸν σοφὸν Θεοδώρητον, διότι οὗτος λέγει ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ρλϛ΄. ψαλμοῦ. «Τινὲς θρασὺ πρᾶγμα τετολμηκότες ἐπέγραψαν τῷ ψαλμῷ τούτῳ «διὰ Ἱερεμίου.» Ἱερεμίας δὲ οὐκ ἀπήχθη εἰς Βαβυλῶνα μετὰ τῶν δορυαλώτων· ἀλλ' ὀλίγον ἐν Ἱερουσαλὴμ βραχὺν διαγαγὼν χρόνον, ὑπὸ τῶν παρανόμων βιασθεὶς Ἰουδαίων, τῆς εἰς Αἴγυπτον ὁδοῦ αὐτοῖς κεκοινώνηκε. Πῶς οὖν ἁρμόττει αὐτῷ λέγειν, Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν;» σχεδὸν τὰ αὐτὰ λέγει ὁ αὐτὸς Θεοδώρητος καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ξδ΄. ψαλμοῦ τὴν λέγουσαν· ᾠδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιήλ· καὶ τὰ λοιπά. Τρίτον τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὸν ἱερὸν Θεοφύλακτον Βουλγαρίας, διότι οὗτος ἐν τῇ ὑποθέσει τῆς εἰς τὸν Ἰωνᾶν ἑρμηνείας λέγει· «Τὸν θεσπέσιον Ἱερεμίαν τοσαύτης ἠξίωσε τιμῆς τῶν Βαβυλωνίων ὁ βασιλεὺς (ὁ Ναβουχοδονόσορ δηλαδὴ) ὡς αἵρεσιν αὐτῷ τῆς οἰκήσεως δοῦναι. Καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας βασιλέας καὶ ἄρχοντας, αἰχμαλώτους ἀπήγαγε. Τούτῳ δὲ μόνῳ δέδωκεν ἐξουσίαν διάγειν ὅπου βούλεται.» Σημειοῦμεν δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι παρὰ τῇ ἐν Λειψίᾳ ἐκδόσει τῇ γραικολατινικῇ τῶν τοῦ Θεοδωρήτου συγγραμμάτων, καὶ τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τοῖς ὑποσημειώμασι τῆς ἐπιγραφῆς τοῦ ξδ΄. ψαλμοῦ. Ὅτι ὁ Ἱερεμίας πύργον ὑψηλὸν οἰκοδομήσας καὶ ἑαυτὸν ἐναποκλείσας, ἐν τούτῳ τοὺς θρήνους συνέγραψεν ὀλοφυρόμενος, τοῦτο μὲν τὴν Ἱερουσαλήμ, τοῦτο δὲ τὸν ἐξανδραποδισμὸν τοῦ λαοῦ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἀφ' οὗ συνέγραψε τοὺς θρήνους ἐν τῇ γῇ τῆς Ἱερουσαλήμ, τότε κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Τότε λοιπὸν ὁ Ἱερεμίας ἐπῆρε τὰ ἅγια σκεύη τῆς λειτουργίας κατὰ προσταγὴν Θεοῦ καὶ ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς μιᾶς πέτρας, σφραγίσας εἰς αὐτὴν μὲ τὸ δακτυλιδιόν του τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ· ἤτοι τὸ τετραγράμματον Ἰεχωβὰ, τὸ ὁποῖον δηλοῖ κατὰ τοὺς ἑβδομήκοντα, Κύριος· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὁ τύπος τῆς σφραγῖδος ἔγεινε τόσον βαθὺς, ὡς νὰ ἐγλυφῇ μὲ σμύλην σιδηρᾶν. Εσκέπαζε δὲ τὴν πέτραν μία νεφέλη, διὰ νὰ ἦναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους δυσκολογνώριστος· εὑρίσκεται δὲ ἡ πέτρα αὐτὴ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅπου κατεσκευάσθη ἡ κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ πρότερον ἐπὶ Μωυσέως.[1] Τῷ πρωῒ δὲ λέγει ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸν Ἀβιμέλεχ· λάβε τὸ κοφίνιον τέκνον καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγρίππα διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ τοῦ βουνοῦ, καὶ φέρε σῦκα διὰ νὰ φάγωσιν οἱ ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ, ὅτι εἰς σὲ εἶναι ἡ εὐφροσύνη αὐτῶν καὶ εἰς τὴν κεφαλήν σου στέκεται ἡ δόξα των· καὶ εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὴν ἄμπελον· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ὑπῆγεν ὁ ἥλιος ἐβασίλευσε, καὶ ἰδοὺ ἦλθον τὰ στρατεύματα τῶν Χαλδαίων καὶ περιεκύκλωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ· ἐσάλπισε δὲ ὁ μέγας Ἄγγελος λέγων, Ἔμβα εἰς τὴν πόλιν ὅλη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων, διότι ἰδοὺ ἠνοίχθη εἰς σᾶς ἡ πύλη. Τότε ὁ Ἱερεμίας λαβὼν τὰ κλειδία τοῦ ναοῦ ἐξβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἔρριψεν αὐτὰ ἔμπροσθεν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἶπε· λάβε ταῦτα καὶ φύλαξον ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, κατὰ την ὁποίαν ὁ Κύριος θέλει σὲ ἐξετάσει δι' αὐτά· ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν εὑρέθημεν ἄξιοι νὰ τὰ φυλάξωμεν. Ὁ δὲ Ἀβιμέλεχ λαβὼν τὰ σῦκα ἐν τῷ καύματι, εὗρε δένδρον καὶ ἐκάθισεν ὑποκάτω εἰς τὴν σκιάν του, διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν ὑποκάτω εἰς τὸ κοφίνιον, ὢ τοῦ θαύματος! ἐκοιμήθη ἐκεῖ χρόνους ἑβδομήκοντα. Τοῦτο δὲ ἔγεινε κατὰ προσταγὴν Θεοῦ, διὰ τὸν λόγον, ὃν εἶπεν εἰς τὸν Ἱερεμίαν, ὅτι ἐγὼ θέλω σκεπάσει αὐτόν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν οἱ ἑβδομήκοντα χρόνοι, ἐξύπνησε καὶ εἶπε· γλυκὰ ἐκοιμήθην, πλὴν ὀλίγον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ κεφαλή μου εἶναι βεβαρημένη, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐχόρτασα ὕπνον, καὶ ἀνοίξας τὸ κοφίνιον εὗρε τὰ σῦκα τὰ ὁποῖα ἀκόμη ἔσταζον γάλα, ὡς νὰ τὰ ἔκοψε πρὸ ὀλίγης ὥρας, καὶ εἶπεν, ἤθελα ἀκόμη νὰ κοιμηθῶ, ἀλλ' ἐπειδὴ μὲ σπουδὴν καὶ ταχύτητα μὲ ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας, ἐὰν κοιμηθῶ, θὰ ἀργοπορήσω καὶ ἐκ τούτου ἐκεῖνος θὰ λυπηθῇ, ὅθεν ἂς ὑπάγω ταχύτερον, διὰ νὰ χαροποιήσω αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ κοιμῶμαι. Λαβὼν λοιπὸν τὰ σῦκα, ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ δὲν ἐγνώριζεν οὔτε τὴν Ἱερουσαλήμ, οὔτε τὴν οἰκίαν του, οὔτε κανένα συγγενῆ του ἢ φίλον, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, ἔκστασις ἔγεινεν εἰς ἐμὲ σήμερον· δὲν εἶναι ἡ πόλις αὐτὴ Ἱερουσαλήμ; ἐπλανήθη ὁ νοῦς μου, ἐπειδὴ δὲν ἐχόρτασα ὕπνον· ἐξῆλθε δὲ ἐκ τῆς πόλεως, καὶ στοχαζόμενος τὰ σημεῖα, ἔλεγεν· αὐτὴ ἀληθῶς εἶναι ἡ πόλις μου, δὲν ἐπλανήθην, καὶ πάλιν ἐμβῆκεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ζητήσας, δὲν εὗρε κανένα ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, καὶ εἶπεν, εὐλογητὸς Κύριος, μεγάλη ἔκστασις ἔπεσεν εἰς ἐμέ.

Καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἔμενε λυπούμενος, μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ. Βαλὼν δὲ κάτω τὸ κοφίνιον εἶπεν, ἐδῶ θέλω καθίσει ἕως οὗ ὁ Κύριος νὰ σηκώσῃ τὴν ἔκστασιν ταύτην ἀπ' ἐμοῦ. Καθημένου δὲ αὐτοῦ, ἰδοὺ ἤρχετο εἷς γέρων ἀπὸ τὸ χωράφιόν του, καὶ λέγει

Ἀλλὰ καὶ ὁ Βαρούχ δὲν ἔμεινεν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, ὡς γράφεται ἐδῶ· ἀλλὰ κατέβη πρῶτον εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, ὡς τοῦτο δείκνυται ἀπὸ τὸ μγ'. κεφάλαιον τοῦ Ἱερεμίου. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε χρόνους τῆς ἁλώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀνέγνωσε τὸ βιβλίον του εἰς τὸν λαόν. Καθὼς τοῦτο δηλοῦται ἐκ τοῦ πρώτου κεφαλαίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ λέγει οὕτως· «Ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῳ μηνὶ, ἐν τῷ καιρῷ ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀνέγνω Βαροὺχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν ὠσὶν Ἰεχονίου καὶ ἐν ὠσὶ πάντων τῶν κατοικούντων ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σούδ.» (Βαρ. κεφ. α'. στίχ. 2.) Διὰ τοῦτο δὲν ἐμεταφράσαμεν, ὅτι ὁ Βαροὺχ καὶ Ἀβιμέλεχ ἔστειλαν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Βαβυλῶνα πρὸς τὸν Ἱερεμίαν διὰ τοῦ Ἀετοῦ, καὶ ὅτι ἐκεῖνος ἐκάθισεν ἐπὶ νεκροῦ καὶ ἀνέστη, καὶ ὅτι ἐγύρισεν ὁ Ἱερεμίας εἰς την Ἱερουσαλὴμ μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ τὰ ὅμοια. Ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν εἶναι ἀληθινὰ, ὡς ἐναντία εἰς τὴν γραφήν· πλὴν καὶ τοῦτο ἐποίησα ἐρωτήσας καὶ ἄλλους διδασκάλους καὶ διακριτικοὺς καὶ μάλιστα τὸν παναγιώτατον καὶ σοφώτατον πρῴην Κωνσταντινουπόλεως κύριον Γρηγόριον, οἵτινες ἔδωκάν μοι γνώμην νὰ τὰ ἀφήσω ἀμετάφραστα. Ὅτι δὲ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἀλλ' ὑπῆγεν εἰς Δάφνας καὶ ἐκεῖ ἐλιθοβολήθη, τοῦτο μαρτυρεῖται καὶ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου κατὰ τὸ Συναξάριον τοῦ Ἱερεμίου. Μαρτυρεῖ τοῦτο καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, καὶ ὅρα ἐκεῖ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἔστειλεν ὁ Ἱερεμίας εἰς τοὺς μέλλοντας αἰχμαλωτισθῆναι εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνα ὅσα λέγει αὐτοῖς νὰ μὴ προσκυνήσωσι τοὺς ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς καὶ εἴδωλα· καὶ ἀπὸ αὐτὴν, λέγω, εἶναι ὁλοφάνερον, ὅτι ὁ Ἱερεμίας δὲν ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα. Ἐπειδὴ ἂν ὑπῆγε, τίς ἡ χρεία νὰ γράφῃ ἐπιστολήν; ὅρα δὲ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην μετὰ τὸ βιβλίον τοῦ Βαρούχ.

[1] Ποῦ δὲ ἐφύλαξε ταῦτα ὁ Ἱερεμίας; ὅρα ἀκριβέστερον εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ Ἱερεμίου, κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Μαΐου.

εἰς αὐτόν. Εἰς σὲ λέγω γέρων, ποία εἶναι ἡ πόλις αὕτη; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶναι, τέκνον. Λέγει ὁ Ἀβιμέλεχ· ποῦ εἶναι Ἱερεμίας ὁ προφήτης καὶ ἱερεὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ Βαροὺχ ὁ ἀναγνώστης, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως; ὅτι δὲν εὗρον αὐτούς. Ἀπεκρίθη ὁ γέρων δὲν εἶσαι σὺ ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην; σήμερον ἐνθυμήθης τὸν Ἱερεμίαν καὶ τὸν λαόν, καὶ ἐρωτᾷς δι' αὐτόν, ὕστερον ἀπὸ τόσους χρόνους; ὁ λαὸς εἶναι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, τέκνον, τώρα ἑβδομήκοντα χρόνους, ἐπειδὴ ἠχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τὸν βασιλέα Ναβουχοδονόσορ, καὶ πῶς σὺ ἐνῷ εἶσαι νέος καὶ ἀκόμη τότε δὲν ἦσουν γεννημένος, πῶς, λέγω, ἐρωτᾷς δι' ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν ἔφθασες νὰ ἴδῃς; ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ Ἀβιμέλεχ λέγει πρὸς τὸν γέροντα· ἂν δὲν ἦσουν γέρων, καὶ ἂν δὲν ἦτον ἐμποδισμένον νὰ ἀτιμάζῃ τις τὸν μεγαλίτερόν του (διότι λέγει ὁ Σειράχ. « Μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρει αὐτοῦ· η. 6.) ἐξάπαντος ἤθελον σὲ περιγελάσῃ καὶ εἰπῆ, ὅτι εἶσαι τρελλός, ἐπειδὴ λέγεις ὅτι ὁ λαὸς ὑπῆγεν αἰχμάλωτος εἰς τὴν Βαβυλῶνα· βεβαίως ἤθελον ἀνοιχθῆ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἂν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἤθελον καταβῆ, διὰ νὰ ἐπάρωσιν αὐτοὺς μὲ δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, πάλιν δὲν ἤθελον ὑπάγῃ τόσον ταχέως εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Διότι πόση ὀλίγη ὥρα ἐπέρασεν, ἀφ' οὗ μὲ ἔστειλεν ὁ πατήρ μου Ἱερεμίας εἰς τὴν ἄμπελον τοῦ Ἀγρίππα, διὰ νὰ ἐπάρω ὀλίγα σῦκα, καὶ νὰ δώσωμεν αὐτὰ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ λαοῦ! ἐγὼ δὲ ἐλθὼν ὑποκάτω εἰς δένδρον, ἀπὸ τὸ καῦμα ἐκοιμήθην ὀλίγον, καὶ νομίσας ὅτι ἠργοπόρησα ἐξεσκέπασα τὰ σῦκα, καὶ εὗρον ὅτι ἔσταζον γάλα, καθὼς ὅτε τὰ ἔκοψα ἀπὸ τὴν συκῆν· σὺ δὲ πῶς λέγεις, ὅτι εἰς τόσην ὀλίγην ὥραν ἠχμαλωτίσθη ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα; καὶ διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅτι δὲν σοι λέγω ψεύματα, λάβε τὰ σῦκα καὶ ἴδε. Βλέπων δὲ ὁ γέρων τὰ σῦκα, εἶπεν· ὦ τέκνον, δικαίου ἀνθρώπου εἶσαι υἱός, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησεν ὁ Θεὸς νὰ σοὶ δείξῃ τὴν ἐρήμωσιν τῆς πόλεως ταύτης· ἀλλὰ ἔφερεν εἰς σὲ τοιαύτην ἔκστασιν. Ἰδοὺ ἑβδομήκοντα χρόνους ἔχει ὁ λαὸς εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐδουλώθη· καὶ διὰ νὰ μάθῃς τέκνον, ὅτι εἶναι ἀληθινὰ ὅσα σοὶ λέγω, σήκωσον τὰ ὀμμάτιά σου καὶ ἴδε τὰ χωράφια, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐφάνη ἡ αὔξησις τῶν γεννημάτων· ἰδὲ καὶ τὰς συκέας, ὅτι ὁ καιρὸς τῶν σύκων ἀκόμη δὲν ἔφθασε, καὶ πληροφορήσου καὶ πείσθητι εἰς τὰ λόγιά μου. Τότε ὁ Ἀβιμέλεχ ἀνανήψας ὡς ἀπὸ μέθην, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ στοχασθεὶς τὴν γῆν ἀκριβῶς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ δένδρα, εἶπεν· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ἡ ἀνάπαυσις τῶν ψυχῶν τῶν δικαίων. Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν γέροντα· τί μὴν εἶναι οὗτος; ὁ γέρων ἀπεκρίθη, δωδέκατος, τέκνον (ἤτοι ὁ Φεβρουάριος)· εἶτα λαβὼν ἀπὸ τὸν Ἀβιμέλεχ ὀλίγα σῦκα καὶ εὐχηθεὶς αὐτόν, ἀνεχώρησεν.

—

Ὁ ἅγιος καὶ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ***ΙΩΑΝΝΗΣ*** *δοὺξ ὁ* ***Βατάτζης*** *καὶ ἐλεήμων, ὁ ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Κάτω βασιλεὺς ὢν τὸ πρὶν στεφηφόρε,
» Ἄνω βασιλεὺς νῦν ἐδείχθης, ὦ κλέους!

* Οὗτος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Ἰωάννης πατρίδα μὲν εἶχε τὴν μεγαλόπολιν Ἀδριανούπολιν, προγόνους δὲ τοὺς πρώτους τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, διότι ὁ πάππος αὐτοῦ, Κωνσταντῖνος ὁ Βατάτζης λεγόμενος, ἦτο στρατοπεδάρχης τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν ἔτει αρμγ΄ (1143)· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τοῦ βασιλέως τούτου, ἔμεινε πολὺς πλοῦτος εἰς αὐτόν, τὸν ὁποῖον διεμοίρασεν εἰς πτωχοὺς καὶ ἐξώδευσεν εἰς ἀφιερώματα θείων ναῶν καὶ ἐκκλησιῶν. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐν Βιθυνίᾳ Νύμφαιον, ὅπου τότε ἦτο τὸ παλάτιον καὶ ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως [1] ἐκεῖ δὲ εὗρε τὸν ἀπὸ πατρὸς θεῖόν του, κληρικὸν ὄντα καὶ ἱερωμένον, πλησίον εἰς τὸν βασιλέα Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, τὸν ἐν ἔτει ασς΄ (1206) βασιλεύσαντα. [2] Μὲ τὸ μέσον λοιπὸν τοῦ θείου του ἔγεινε φίλος μὲ τὸν βασιλέα, δὲν ὑπερηφανεύετο ὅμως διὰ τὴν φιλίαν ταύτην, ἀλλὰ ταπεινῶς εἰς ὅλους ἐφέρετο· ὅθεν καὶ ἀπὸ ὅλους ἠγαπᾶτο, ἦθος ἔχων σεμνόν, ζωὴν σώφρονα, ὄμμα ἱλαρόν. Ἦτον εὐκολοπλησίαστος εἰς ὅ-

---

[1] Ἁλωθείσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων (1204) ὁ τότε ἐν μέσῳ τῆς εἰσβολῆς ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ Θεόδωρος ὁ Λάσκαρις καταφυγὼν εἰς Ἀσίαν ἔστησε τὸν θρόνον του εἰς τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας· μετὰ δύο δὲ ἔτη τῷ 1206 ἐστέφθη ἐκεῖ αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Μιχαήλ. Σ. Ε.

[2] Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐσύνθεσε τὸν κατανυκτικὸν καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν Θεοτόκον· ἤτοι τό, Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαὶ χειμάζουσι. Καὶ ἄλλον κανόνα χαιρετισμῶν εἰς τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, γεγραμμένον ἐν τῷ νέῳ Θεοτοκαρίῳ, καθὼς αὐτοὶ ἐπιγράφονται εἰς τὸ ὄνομά του.

λους, πρᾶος, ἄκακος, γαληνὸς καὶ διαλεγόμενος εἰς ὅλους μὲ πρόσωπον ἥμερον· λοιπὸν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἔλαβεν εἰς γυναῖκά του τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, Εἰρήνην ὀνομαζομένην, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐμονομάχησε μὲ τὸν Λατῖνον Κόραδον, τὸν καυχώμενον εἰς τὴν δύναμίν του, καὶ ἀφ' οὗ ἐνίκησεν αὐτόν, εἰπὼν Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μοι.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πενθερός του βασιλεὺς Θεόδωρος ἀπέθανεν, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης ἐν ἔτει ,ασκβ'. (1222) καὶ λοιπὸν ἦτον εἰς ὅλους τοὺς ἀδικουμένους προστάτης θερμότατος καὶ ἐδεικνύετο στάθμη τῆς δικαιοσύνης. Μάλιστα δὲ ἐγνωρίζετο παρὰ πᾶσι ὅτι ἦτο πηγὴ τῆς ἐλεημοσύνης· δι' ὃ κατ' ἐξοχῆς τρόπον ἐπωνομάζετο ἐλεήμων· ὁμοίως ἐγνωρίζετο τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως ζηλωτής, διότι οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἔγεινεν αἴτιος νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν καιρόν του τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ζῆλον ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του διὰ νὰ ἑνώσῃ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς Δυτικῆς, ἕνεκα τοῦ ὁποίου πρέσβεις ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν ἔννατον Γρηγόριον τὸν πάπαν Ῥώμης, καὶ διάλεξις συνεκροτήθη μεταξὺ Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν, Ἐξάρχου ὄντος τῆς διαλέξεως τοῦ τότε πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ τοῦ νέου. Καὶ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ θὰ ἐτελείωνε τὴν τοιαύτην ποθητὴν εἰρήνην, ἂν οἱ δυτικοὶ ἤθελον στέρξει νὰ σηκώσωσιν ἀπὸ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως τὴν προσθήκην.[1] Οὗτος ὁ ἐλεήμων βασιλεὺς ἤκουσε νοερῶς καὶ θείαν φωνὴν ἐνηχηθεῖσαν αὐτῷ καὶ λέγουσαν· «Ὁ σταυρωθεὶς ἐγήγερται, ὁ μεγάλαυχος πέπτωκεν, ὁ καταπεσὼν καὶ συντριβεὶς ἀνώρθωται. Ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐνδυναμωθείς, κατετρόπωσε καὶ κατέσφαξε διὰ μονομαχίας τὸν μεγάλαυχον ἐκεῖνον Σουλτάνον Ἀζατίνην ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἐπιδραμὼν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον ἐλεηλάτει τὰς πόλεις ὅσαι εὑρίσκονται κατὰ τὸν ποταμὸν Μαίανδρον. Κυβερνήσας λοιπὸν θεοφιλῶς τὸ σκάφος τῆς παγκοσμίου βασιλείας ὁ τρισμακάριστος, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, χρόνων ὢν ἑβδομηκονταδύω· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἔκτισεν ὁ ἴδιος αὐτὸς βασιλεὺς καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ Σώσανδρα. Ὕστερον δὲ δι' ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου βασιλέως, μετεκομίσθη τὸ τούτου ἅγιον σῶμα εἰς τὴν πόλιν τῆς Μαγνησίας.

[1] Δηλαδὴ τὸ «καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ (ἐκπορευόμενον).» Σ. Ε.

Θαῦμα δὲ μέγα ἐφάνη ὅτε ἀνεκομίσθη ἐκ τοῦ τάφου τὸ τούτου ἅγιον λείψανον καὶ μετεκομίσθη εἰς τὴν Μαγνησίαν, διότι ὅτε ὁ τάφος ἠνοίχθη, καμμία δυσώδης ἀποφορὰ δὲν ἐξῆλθεν ἀλλ' εὐωδία καὶ χάρις μεμιγμένη μὲ ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα, ὡς ἂν ἤθελεν ἀνοιχθῇ κῆπος ἀρωματικὸς καὶ εὐώδης. Ὁ δὲ νεκρὸς ἐφάνη νὰ κάθεται ἐπάνω εἰς θρόνον βασιλικόν, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν λύσιν τῶν ἁρμῶν τοῦ σώματος, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν μελανίαν καὶ χωρίς τινα δυσωδίαν ἢ σημεῖον ἄλλο νεκρότητος· ἀλλ' ὁ πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἐνταφιασθεὶς ἐφαίνετο ὡς ζωντανός, ἔχων μὲν εἰς τὰ μέλη του τὸ φυσικὸν αὐτῶν κίνημα, φέρων δὲ εἰς τὰς παρειὰς τοῦ προσώπου τὸ φυσικὸν αὐτῶν κόκκινον χρῶμα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ βασιλικὰ φορέματα τοῦ λειψάνου ἐφυλάχθησαν ἀδιάφθορα, ὡς ἂν ἤθελαν ῥαφῇ σήμερον· Οὕτως οἶδε δοξάζειν Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον ἐνήργει τὸ τίμιον λείψανον ἐν τῇ Μαγνησίᾳ θαύματα πάμπολλα, ἰατρεῦον ἀσθενείας, διῶκον δαίμονας, καὶ ἄλλα πάθη θεραπεῦον, διὰ τῆς ἐν αὐτῷ κατοικούσης τοῦ Θεοῦ χάριτος, πάντων τῶν μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρεχόντων, καθὼς τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀναφέρει ὁ μετ' ἐγκωμίου κατὰ πλάτος βίος του.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΓΑΛΑΚΤΙΩΝΟΣ καὶ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

» Ἀσυνδυάστους συζύγους κτείνει ξίφος,
» Τὴν ψυχικὴν σύζευξιν ἠγαπηκότας.
» Τμήθη Ἐπιστήμη Γαλακτίων τ' ἐνὶ πέμπτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ Σεκούνδου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σν' (250)· καὶ ὁ μὲν Γαλακτίων ἦτον υἱὸς Κλειτοφῶντος καὶ Λευκίππης, οἵτινες ἦσαν μὲν καὶ οἱ δύω ἕλληνες, ἔπειτα δὲ ἐδιδάχθησαν τὴν εὐσέβειαν ἀπὸ ἕνα μοναχὸν ὀνομαζόμενον Ὀνούφριον καὶ ἐδέχθησαν τὸ ἅγιον βάπτισμα· ἡ δὲ Ἐπιστήμη καὶ αὐτὴ παρομοίως εἶχε γονεῖς ἕλληνας· ἐπειδὴ δὲ ἐδόθη διὰ γά-

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία εἰς τὸ ἁπλοῦν ἐξ οὗ καὶ ἐσυνόψισα τὸ παρὸν Συναξάριον. Ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν ἐξ ὑπαρχῆς ἐφιλοπόνησα εἰς τὴν τούτου βασιλικὴν μεγαλειότητα, ἅπερ εὑρίσκονται νῦν εἰς τὴν Μαγνησίαν.

μου εἰς τὸν Γαλακτίωνα, διὰ τοῦτο καὶ ἐβαπτίσθη διὰ μέσου αὐτοῦ. Φυλάξαντες λοιπὸν τὴν παρθενίαν ἄσπιλον καὶ οἱ δύω, ἔγειναν μοναχοί, πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ὑπομένοντες· ὕστερον δὲ συνελήφθησαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Οὖρσον, καὶ ἐρωτηθέντες ἀπὸ αὐτὸν, παρρησίᾳ ὡμολόγησαν τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἔδειραν αὐτοὺς δυνατὰ, καὶ καλάμια λεπτὰ καὶ ὀξύτατα ἔβαλον εἰς τὰ ὀνύχιά των· ἔπειτα ἔκοψαν μὲ μάχαιραν τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν των, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφάλισαν αὐτούς· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· ἦσαν δὲ ὅτε ἐμαρτύρησαν, ὁ μὲν Γαλακτίων τριάκοντα χρόνων, ἡ δὲ ἐπιστήμη χρόνων δεκαέξ· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ΕΡΜΑ, ΠΑΤΡΟΒΑ, ΛΙΝΟΥ, ΓΑΙΟΥ, καὶ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ.

Εἰς τὸν Ἑρμᾶν, Πατρόβαν καὶ Γάϊον.

» Ἑρμᾶς, Πατρόβας καὶ Γάϊος τρεῖς ἅμα,
» Ἀπόστολοι θνήσκουσιν, οἷς Τριὰς φίλη.

Εἰς τὸν Λῖνον.

» Καθεὶς Ἰησοῦς γνώσεως θείας λίνον,
» Ζωγρεῖ σε Λῖνε καὶ μεθιστᾷ τοῦ βίου.

Εἰς τὸν Φιλόλογον.

» Φιλόλογος φιλῶν σε τὸν Θεὸν Λόγον,
» Πληροῖ λόγους σοὺς, καὶ θανὼν συνέστι σοι.

∴ Οὗτοι ἦσαν ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὁ μὲν Πατρόβας, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ θεῖος ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων· « Ἀσπάσασθε Πατρόβαν » (Ῥωμ. ιϛ'. 14·) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ποτιόλων τῶν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ πολλοὺς ἀπίστους βαπτίσας, ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ Ἑρμᾶς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν [2] (κεφ. ιϛ'. 14) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Φιλίππων· ὁ δὲ Λῖνος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ αὐτὸς Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν λέγων, « Ἀσπάζεταί σε Λῖνος καὶ Κλαυδία » (β'. Τιμ. δ'. 29·) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ῥώμης μετὰ τὸν κορυφαῖον Πέτρον. [1] Ὁ δὲ Γάϊος, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν λέγων. « Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος μου » (Ῥωμ. ιϛ'. 23) καὶ αὐτὸς ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἐφέσου μετὰ τὸν ἁγιώτατον Τιμόθεον. Ὁ δὲ Φιλόλογος τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ ἴδιος Παῦλος εἰς τὴν ἰδίαν

---

[1] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής· οὗ ἡ ἀρχή.» Τῇ πρὸς τῷ Λιβάνου ὄρει· (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἐν ἄλλαις μὲν ἐκδόσεσι τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου Ἑρμῆς οὗτος γράφεται, ἐν ἄλλαις δὲ Ἑρμᾶς, ὅστις εἶναι εἷς καὶ ὁ αὐτός· χωριστὰ δὲ ἑορτάζεται κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Μαρτίου. Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἑρμᾶς συνέγραψεν, ὡς λέγουσί τινες, τὸ βιβλίον τὸ ὀνομαζόμενον Ποιμὴν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἴσον κατὰ τὸ μέγεθος μὲ τὴν ὀκτώηχον τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἀρχίζει ἀπὸ θεολογίας. Ἔστι δὲ τετυπωμένον παμπάλαιον καὶ εὑρίσκετο ἐν τῇ τῶν Μετεώρων μονῇ, ὡς ἀνήγγειλεν ἡμῖν ὁ μακαρίτης πρώην Τρίκκης Ἀμβρόσιος. Τὸ βιβλίον δὲ τοῦτο εἶναι ὠφελιμώτατον καὶ ἀναγκαιότατον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος, ὅρα τὸν ά. τόμον τοῦ Μελετίου σελ. 172. Ἐγὼ ἔγραψα καὶ ἄνθρωπον ἀπέστειλα εἰς τὰ Μετέωρα διὰ νὰ ἐρευνήσῃ νὰ τὸ εὕρῃ, ἀλλὰ δὲν τὸ εὗρεν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ Ποιμένος ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐσέβιος (βιβλ. γ'. κεφάλ. γ'. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας) ἐπιλέγων, ὅτι παρ' ἄλλων ἀντιλέγεται, ὑπὸ ἄλλων δὲ ἐγκρίνεται· ὁ δὲ Εἰρηναῖος βιβλ. δ'. κεφάλ. γ'. καὶ ὁ Κλήμης Στρωματ. βιβλ. ά. καὶ β'. καὶ ὁ Τερτυλιανὸς περὶ προσευχῆς κεφ. ιβ'. καὶ ὁ Ὠριγένης ὁμιλ. ή. εἰς τοὺς ἀριθμούς· αὐτοί, λέγω, ἀριθμοῦσι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμένος μὲ τὰς κανονικὰς βίβλους· Σημείωσαι πρὸς τούτοις, ὅτι τὸ βιβλίον τοῦ Ποιμένος δέχεται καὶ ὁ μέγας Ἀθανάσιος ἐν τῇ ἑορταστικῇ ἐπιστολῇ, καὶ μετὰ τῶν παλαιῶν δέχεται αὐτὸ καὶ Ἠλίας ὁ Κρήτης, καὶ Νικηφόρος ὁ Ξανθόπουλος. Ὁ Ἑρμᾶς δὲ οὗτος ἔχει καὶ ἄλλα δύω βιβλία σωζόμενα ἤδη καὶ ἑλληνιστὶ ἐκδεδομένα· ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὸ μὲν ἐπιγράφεται Ἐκκλησία, τὸ ὁποῖον περιέχει τέσσαρας ὁράσεις γενομένας εἰς τὸν ἄνωθεν Ἑρμᾶν. Τὸ δὲ ἄλλο περιέχει δέκα παραβολὰς πολλὰ ὠφελίμους εἰς διδασκαλίαν ζωῆς μακαρίας καὶ πρεπούσης εἰς τοὺς χριστιανούς. Ὥστε τρία βιβλία ἐποίησεν ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἑρμᾶς· πρῶτον τὴν Ἐκκλησίαν, δεύτερον τὸν Ποιμένα, ὁ ὁποῖος οὕτως ὠνομάσθη διότι περιλαμβάνει δώδεκα ἐπιτάγματα, τὰ ὁποῖα ἐδίδαξε τὸν Ἑρμᾶν Ἄγγελος Κυρίου ἐν μορφῇ Ποιμένος, καὶ τρίτον τὰς δέκα παραβολάς. Ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ μὲν τὸ ζ'. βιβλ. κεφ. μϛ'. τῶν ἀποστολικῶν διαταγῶν ὁ Λῖνος ἐπροβιβάσθη ἐπίσκοπος ὑπὸ Παύλου, κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν, τὴν ὁποίαν βεβαιοῖ ὁ Τερτυλιανὸς ἐν ταῖς προγραφαῖς, καὶ Ἐπιφάνιος αἱρέσ. ΚΖ'. καὶ Ῥουφῖνος ἐν τοῖς ἀναγνωρισμοῖς· μέρει ά. κατ' αὐτὴν, λέγω, ὁ Πέτρος διώρισε τὸν Κλήμεντα εἰς τὴν καθέδραν τῆς Ῥώμης. Πλὴν ὁ ἱερὸς Ἐπιφάνιος παρεσημείωσεν αἱρέσ. ΚΖ'. ὅτι ὁ Κλήμης παρῃτήσατο τὴν προεδρίαν, ἕως οὗ ἦτο ζωντανὸς ὁ Λῖνος καὶ ὁ Ἀνάκλητος. Ἡ κοινοτέρα λοιπὸν γνώμη πρῶτον θέλει τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπον τὸν Λῖνον, εἶτα τὸν Ἀνάκλητον, εἶτα τὸν Κλήμεντα, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. γ'. κεφ. β'. δ'. κά. ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.

ἐπιστολὴν λέγων, » Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν (Ῥωμ. ιϛ'. 15·) αὐτός, λέγω, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς Σινώπης ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν. Ὅλοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ ἀπόστολοι κατασταθέντες ἐπίσκοποι εἰς τὰς ἀνωτέρω πόλεις καὶ ἐπαρχίας καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ θλίψεις ὑπομείναντες διὰ τὴν εὐσέβειαν, πολλοὺς ἀπίστους ἐπρόσφερον σεσωσμένους εἰς τὸν Χριστόν, καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν ἐν Κυρίῳ.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΟΜΝΙΝΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Ἀνασκοπῶν πῦρ τῆς γεέννης Δομνῖνος,
» Τὸ τῆδε πῦρ ἔρριπτεν οὐμενουν ὅλως.

Οἱ ἅγιοι ΤΙΜΟΘΕΟΣ, ΘΕΟΦΙΛΟΣ καὶ ΘΕΟΤΙΜΟΣ πυγμαῖς βαλλόμενοι τελειοῦνται.

» Τὸν Τιμόθεον καὶ συναθλητὰς δύω,
» Κτείνουσι πυγμαί, καὶ Θεὸς τιμᾷ Λόγος.

Ὁ ἅγιος ΔΩΡΟΘΕΟΣ ὁ πρεσβύτερος θηρίοις ἐκδοθείς, τελειοῦται.

» Ὁ Δωρόθεος ἐκδοθεὶς τοῖς θηρίοις,
» Δῶρον προσήχθη τῷ Θεῷ προσδεκτέον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΨΥΧΙΟΣ καὶ ΚΑΡΤΕΡΙΟΣ τὰ αἰδοῖα τμηθέντες, τελειοῦνται.

» Αἰδοῖα Καρτέριος ἐκτετμημένος,
« Σὺν Εὐψυχίῳ καρτεροψύχως φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΙΛΒΑΝΟΣ εἰς μέταλλα βληθείς, τελειοῦται.

» Ἐν τοῖς μετάλλοις Σιλβανὸς βεβλημένος,
» Λείπει μέταλλα καὶ μεταλλάττει βίον.

Ὁ ἅγιος ΠΑΜΦΙΛΟΣ ξεσθεὶς καὶ φυλακισθείς, τελειοῦται.

» Φρουρᾷ δαμασθεὶς καὶ πρὸ τῆς φρουρᾶς ξέσει,
» Διπλοῦν λάβοι Πάμφιλος εἰκότως στέφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Οὐρβανοῦ ἄρχοντες τῆς Παλαιστίνης, ἐν ἔτει σϟη' (298). Καὶ πρῶτος μὲν ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Δομνῖνος, ὁ ὁποῖος πολλὰ μὲν βάσανα ἔλαβε καὶ πρότερον, καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου του· πρὸς τούτοις δὲ ἔλαβε καὶ τελευταίαν βάσανον, τὸ νὰ τελειωθῇ διὰ πυρός. Τὸν δὲ Τιμόθεον καὶ Θεότιμον καὶ Θεόφιλον, οἵτινες ἦσαν νέοι, αὐτὴν τὴν ἀκμὴν τοῦ σώματος φέροντες, καὶ ὡραῖοι κατὰ τὸ πρόσωπον, κατεδίκασεν ὁ τύραννος νὰ θανατωθῶσι μὲ γρονθισμούς. Τὸν δὲ Δωρόθεον, ὁ ὁποῖος ἦτον ἱερὸς καὶ σεμνὸς πρεσβύτερος, παρέδωκε βορὰν εἰς τὰ θηρία. Τοῦ δὲ Καρτερίου καὶ Εὐψυχίου, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες τέλειοι κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς ὄρχεις. Τὸν δὲ Σιλβανὸν κατεδίκασε νὰ κακοπαθῇ εἰς τὰ μέταλλα τὰ εὑρισκόμενα εἰς τόπον λεγόμενον Φανόν. Τρεῖς δὲ παρθένους παρέδωκεν εἰς ἀκολάστους πορνοτρόφους, καὶ ἄλλας κόρας παρέδωκεν εἰς τὴν φυλακήν· καὶ αὐτὰ ὅλα ἔπραξεν ὁ ἀλιτήριος τύραννος ἐντὸς μιᾶς ὥρας. Ὁ δὲ Πάμφιλος, ὁ ὁποῖος ἦτο στολισμένος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ ἀρετήν, πληγωθεὶς εἰς τὰς πλευρὰς ἅπαξ καὶ δίς, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὁμολογητάς· καὶ οὕτως ἐτελειώθη τὸ μαρτύριον ὅλων τῶν ἀνωτέρω ἀθλητῶν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Πάπα Ἀλεξανδρείας τοῦ ὁμολογητοῦ.

† » Τὸ γρήγορον δέ, ὄμμα ὀρθοδοξίας,
» Πῶς ἀγέραστον ἐν λόγοις παραδράμω;

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀγαπήσας τὸν Χριστὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐστόλισεν ἑαυτὸν μὲ ὅλας τὰς ἀρετάς· ὅθεν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τότε ἁγιωτάτου Πάπα Ἀλεξανδρείας, ἐχειροτονήθη ἐκ θείας προνοίας Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας παρὰ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐπισκόπων, συμφωνοῦντος καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ, καὶ οὕτως ἔγεινε διδάσκαλος ἀκριβὴς τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς κατὰ Θεὸν ἐναρέτου πολιτείας. Ἐδίδασκε δὲ τὴν ἀρετὴν ὁ ἀοίδιμος περισσότερον μὲ τὰ ἔργα παρὰ μὲ τὸν λόγον, ἐπειδὴ ἦτον πρᾶος, ταπεινός, ἐλεήμων, σώφρων, ὀρφανῶν πατήρ, χηρῶν ὑπερασπιστής, ὁδηγὸς τῶν πεπλανημένων, ἰατρὸς τῶν ἀσθενῶν, καὶ τῶν λυπουμένων παρηγορία. Ὅθεν ἦτον νὰ ἰδῇ τις ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς χαίροντας καὶ εὐφραινομένους διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον· ἀλλ' ὁ σκανδαλοποιὸς διάβολος ἐμβάσας εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα (ἴσως Ἀρμένιον τὸν ἐν ἔτει ωιγ' (813) βασιλεύσαντα)[1] γνώμην μιαρωτάτην, τὸ νὰ ἀποβάλῃ δηλαδὴ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς Κωνσταντινούπολιν σιδηροδέσμιον τὸν ἅγιον τοῦτον Γρηγόριον. Ὅθεν παραστὰς ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος, ἤλεγξεν αὐτὸν ἐνώπιον τῆς

[1] Λέων ὁ Ἀρμένιος σκληρὸς εἰκονομάχος ἐφονεύθη τῷ 820 ἐν τῷ ναῷ. Σ. Ε.

Συγκλήτου καὶ τῶν ἀρχόντων, ὀνομάζων αὐτὸν αἱρετικὸν καὶ ἄθεον καὶ ἀσεβῆ.

Ὁ δὲ τύραννος μὴ ὑποφέρων τὰς ὕβρεις ταύτας, κατεξέσχισε τὰς σάρκας του μὲ τὰς πληγὰς τῶν βουνεύρων· ὁ δὲ ἅγιος εὐχαρίστως ὑποφέρων τὸν δαρμόν, ἔλεγεν εἰς τοὺς παρεστῶτας· «διὰ τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μου ἕτοιμος εἶμαι νὰ κατακοπῶ καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός μου,» ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ παρανομώτατος βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ ἐξορισθῇ ὁ ἅγιος· ἀπελθὼν δὲ εἰς τὴν ἐξορίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ ὁμολογητὴς καὶ ἐκεῖ διατρίψας τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων * *ΚΑΣΤΟΡΟΣ καὶ Ἀγαθαγγέλου.*

Εἰς τὸν Κάστορα.

* » Οὐκ εἰς μακρὰν σου τοῦ πυρὸς Κάστορ λύσις.
» Τί τοῦ λόγου δηλοῦντος; ἐγγὺς τὸ στέρος.

Εἰς τὸν Ἀγαθάγγελον.

» Χρηστάγγελός τις ψῆφος Ἀγγαθαγγέλῳ,
» Ἡ τῆς τελευτῆς ψῆφος ἦν ἐκ τοῦ ξίφους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ϛ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ ἱερομάρτυρος. [1]

» Τὴν εἰς φάρυγγα Παῦλος αὐχῶν ἀγχόνην,
» Λύει φάρυγξι ῥευμάτων τὴν ἀγχόνην. [2]
» Οὕνεκα ὡμολόγει Παῦλος Θεὸν ἄγχεται ἕκτῃ.

Παῦλος ὁ μέγας ὁμολογητὴς καὶ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην, ἐχρημάτισε δὲ νοτάριος, ἤτοι γραμματικὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ διάκονος τῆς ἐν αὐτῇ ἁγίας Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει τνα΄ (351), τοῦτον λοιπὸν ἐχειροτόνησαν οἱ ὀρθόδοξοι Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου. Κωνστάντιος δὲ ὁ βασιλεύς, ἐπειδὴ ἦτον Ἀρειανός, ὅτε ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξέβαλεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἀντὶ τούτου ἔκαμε Πατριάρχην τὸν Νικομηδείας Εὐσέβιον τὸν Ἀρειανόν. Ὁ δὲ ἅγιος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκεῖ εὗρε τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, ἐκβεβλημένον ὄντα καὶ αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον του.

Μὲ γράμματα λοιπὸν τοῦ βασιλέως Κώνσταντος ἀπολαμβάνουσι καὶ οἱ δύω τοὺς θρόνους των, ἀλλὰ πάλιν ἐκβάλλονται ἀπὸ τὸν ἴδιον Κωνστάντιον μὲ τὴν συμβουλὴν τῶν Ἀρειανῶν· Τότε γράφει ὁ Κώνστας πρὸς τὸν ἀδελφόν του Κωνστάντιον, ὅτι ἂν ὁ Ἀθανάσιος καὶ ὁ Παῦλος οὗτος δὲν ἀπολάβωσι τοὺς θρόνους των, θὰ ἔλθω μὲ δύναμιν στρατευμάτων ἐναντίον σου· ὅθεν ἀπέλαβε πάλιν τὸν θρόνον του ὁ μακάριος Παῦλος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κώνσταντος ἐξορίζεται οὗτος εἰς Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας καὶ ἀπεκλείσθη μέσα εἰς ἕνα οἶκον· λειτουργῶν δὲ τῷ Θεῷ τὴν ἀναίμακτον λειτουργίαν, ἐπνίγη ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς μὲ τὸ ἴδιόν του ὠμοφόριον, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του ὁ τρισμακάριος εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας κατενεχθείσης κ ό ν ε ω ς ἐπὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου.

* » Φλέγειν ἀπειλεῖς, ἀλλὰ πάλιν οὐ φλέγεις,
» Ὀργῇ κεράσας μακροθυμίαν, Λόγε.

Κατὰ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλουμένου Μακέλη καὶ Θρακός, ἤτοι ἐν ἔτει υοέ (475) [2] ἐν τῇ ἕκτῃ τοῦ Νοεμβρίου μηνὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς μεσημβρίας ἔγεινεν ὅλος ὁ οὐρανὸς συννεφής, τὴν δὲ συνειθισμένην μελανότητα τῶν νεφελῶν μεταβαλὼν εἰς κόκκινον χρῶμα, ἐφαίνετο ὅτι μέλλει νὰ κατακαύσῃ ὅλον τὸν κόσμον. Τόσον δὲ πολλὰ ἐξέπληξεν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν τοῦ οὐρανοῦ ἐνόμιζον ὅλοι, ὅτι ἂν πέσῃ βροχὴ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα κατακόκκινα

---

[1] Οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Παῦλον τὸν νέον, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἀλεξάνδρου καὶ Ἰωάννου τῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχῶν.

[2] Ἤτοι ὁ ἅγιος Παῦλος λαβὼν τὴν ἀγχόνην εἰς τὸν φάρυγγα καὶ πνιγείς, ἔλαβε τὴν χάριν νὰ λύῃ καὶ νὰ ἰατρεύῃ τὴν στενοχωρίαν καὶ πνιγμονήν, ἥτις ἀκολουθεῖ εἰς τοὺς φάρυγγας καὶ λαιμοὺς ἐκ τῶν κακοχύμων ῥευμάτων.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἡνίκα Κωνστάντιος ὁ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου υἱός.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Λέων ὁ Θρᾷξ ὁ ἐπικληθεὶς Μακέλλης (σφαγεύς), διότι ἐφόνευσε τὸν Ἄσπαρα καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ. Σ. Ε.

σύννεφα, βεβαίως ἡ βροχὴ ἐκείνη θὰ εἶναι πῦρ καὶ φλὸξ κατακαίουσα, καθὼς κατέκαιε καὶ ἡ εἰς τὰ Σόδομα πεσοῦσα πυρίνη βροχή. Διὰ τὴν ἀμφίβολον λοιπὸν ταύτην προσδοκίαν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ κατέφευγον εἰς τὰς ἱερὰς Ἐκκλησίας καὶ παρεκάλουν τὸν Θεὸν μὲ δεήσεις καὶ κλαυθμούς· ὅθεν ὁ φιλάνθρωπος Κύριος, συγκεράσας τὴν ἀγαθότητά του μὲ τὴν τιμωρίαν, ἐπρόσταξε τὰ νέφη καὶ ἔβρεχον μίαν βροχὴν ἀσυνείθιστον καὶ παράξενον, ἡ ὁποία ἐπροξένει φόβον εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας, διότι ἡ βροχὴ ἐκείνη ἀρχίσασα ἀπὸ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ παρετάθη ἕως εἰς τὸ μεσονύκτιον.

Ἡ δὲ καταπίπτουσα βροχὴ ἦτο μία κόνις μαύρη καὶ ἔκαιε δυνατὰ παρομοίως μὲ τὴν στάκτην τῆς ἀνημμένης καμίνου· καὶ τόση πολλὴ ἔπεσεν, ὥστε εὑρέθη ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῶν οἴκων περισσότερον ἀπὸ μίαν σπιθαμὴν ἀνδρός. Κατέφλεξε δὲ καὶ κατέκαυσεν ὅλα τὰ χόρτα τῆς γῆς καὶ τὰς βοτάνας καὶ τὰ δένδρα· ἦτον δὲ καὶ πολλὰ δυσκολόπλυτος· ἐφανέρονε δὲ μὲ τοῦτο, τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δυσκολόπλυτον ἁμαρτίαν, διότι μετὰ ταῦτα ἔπεσαν μὲν πολλαὶ καὶ ῥαγδαῖαι βροχαὶ εἰς διάστημα πολλῶν ἡμερῶν, μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐδυνήθησαν νὰ ἐκπλύνωσι τὴν κόνιν ἐκείνην. Τοῦτο δὲ ἦτον αἴνιγμα. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἡ ἁμαρτία εὑρίσκεται εἰς ἡμᾶς ὡς κόνις πυρίνη καὶ μαύρη, καὶ κατατρώγει ὡς φωτία τὰ τῆς ἀρετῆς βλαστήματα, διὰ τοῦτο χρειαζόμεθα πολλὰ δάκρυα ὡς βροχήν, ἀναδιδόμενα ἀπὸ αὐτὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας μὲ στεναγμὸν καὶ πικρίαν ψυχῆς, ἵνα μὲ αὐτὰ τὴν μὲν τῆς κακίας φλογίζουσαν στάκτην ἐκπλύνωμεν, ποτίσωμεν δὲ τὴν καλὴν γῆν τοῦ νοός μας καὶ ποιήσωμεν αὐτὴν νὰ καρποφορῇ ἀρετάς, καὶ οὕτω διὰ τούτων λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν τιμωρίαν τῆς γεέννης, ἡ ὁποία κατακαίει τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰ σώματα, ἐπιτύχωμεν δὲ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΛΟΥΚΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀρεστὰ Λουκᾶ τῷ Θεῷ πράξας λόγῳ,
» Τῆς εὐαρέστων ἐκθανὼν μοίρας γίνῃ.

Οὗτος ὁ μακάριος Λουκᾶς κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ταυρομενίας, τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ νήσῳ τῆς Σικελίας. Ὅτε δὲ ἦτο δεκαοκτὼ χρόνων νέος, ἐπιμελῶς ἐσύχναζεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι μόνον ἠκροάζετο συνετῶς τὰ θεῖα λόγια, ἀλλὰ καὶ ἐποίει αὐτά· ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς του ἐβουλεύθησαν νὰ τὸν νυμφεύσωσιν, αὐτὸς ἐσηκώθη τὴν νύκτα καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ἄβατον, καὶ ἐκεῖ συνανεστρέφετο μὲ τὰ θηρία. Διανύσας δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας νῆστις ἠξιώθη θείας καὶ Ἀγγελικῆς ἐπισκέψεως· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς μοναστήριον ἐνδύεται τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ὕστερον μετεχειρίζετο σκληροτέραν ζωήν, διότι δεκαοκτὼ μῆνας ἐπέρασε, κατὰ τοὺς ὁποίους κάθε τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας ἔτρωγεν ἄρτον μόνον καὶ ἔπινε μόνον νερόν, χωρὶς νὰ ἀπολαμβάνῃ κἀμμίαν σωματικὴν ἀνάπαυσιν.

Ἀπὸ ἐκεῖ δ' ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Αἴτνης ὁμοῦ μὲ ἕνα μοναχόν, καὶ ἐκεῖ εἶχε τροφήν του τὰς βοτάνας τοῦ βουνοῦ. Ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, εἶχεν ἓν μόνον φόρεμα, ἦτο γυμνόπους· εἶχε δὲ ὅρον καὶ κανόνα νὰ μὴ ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ κελλίον του, πρὸ τοῦ ἀναγνῶσαι ὅλον τὸ ψαλτήριον. Ἔπειτα ἀνεγίνωσκε τὴν τρίτην ὥραν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλάμβανε τὸ ἐργόχειρόν του καὶ ἐδούλευεν ἕως τὴν ἕκτην ὥραν, καὶ μετὰ τὴν ἕκτην ἐφρόντιζε τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο φαγητὸν ὅπερ ἔτρωγεν, ὁμοίως καὶ τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν. Ὅθεν ἐν τούτοις ἀγωνιζόμενος, ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος νὰ λάβῃ μεγαλωτάτην χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ διαλύῃ λόγους δυσνοήτους τῶν θείων Γραφῶν, ὥστε τινὲς ἀποροῦντες ἔλεγον δι' αὐτόν· « Πόθεν οὗτος οἶδε γράμματα, μὴ μεμαθηκώς; » Μετὰ ταῦτα ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἄλλον τόπον, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἐκεῖ συναθροίσας δώδεκα μαθητάς, ἐπεμελεῖτο τούτων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησε τὰ κελλία τῶν μοναστῶν καὶ ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἐκεῖ πατέρας τοὺς λογισμούς του, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κόρινθον τῆς Πελοποννήσου. Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικήσας εἰς ἓν χωρίον ἕως ἑπτὰ μῆνας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΑΝΔΡΟΥ.

» Σφαγὴν παθὼν Νίκανδρος ἐχθρὸς τῆς πλάνης,
» Νίκην κατ' ἀνδρῶν ἦρατο πλανωμένων.

Ὁ ἅγιος ΠΑΥΛΟΣ ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὑποκριθεὶς ὁ Παῦλος ἐν γῇ μωρίαν,
» Χορῷ θανὼν σύνεστι τῶν θεοφρόνων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τῶν ἁγίων τριάκοντα τριῶν μαρτύρων τῶν ἐν Μελιτινῇ, ΙΕΡΩΝΟΣ καὶ τῶν λοιπῶν·

Εἰς τὸν Ἱέρωνα.

» Ὢ πῶς Ἱέρων οὐδὲν ἐξ εὐτολμίας,
» Ἄτολμον εἶδεν, οὐδ' ἀγενὲς πρὸς ξίφος!

Εἰς τοὺς τριακονταδύω.

» Διὰ ξίφους ἀνεῖλον ἄνδρας τρὶς δέκα,
» Ἄνδρες πονηροί, καὶ μίαν ξυνωρίδα.
» Οὐδ' ἔλαθ' ἑβδομάτῃ Ἱέρων ξίφει αὐχένα καρθείς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σϞ' (290)· ἦτο δὲ ὁ θεῖος οὗτος Ἱέρων ἀνδρεῖος κατὰ τὸ σῶμα, εὐγενὴς κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ γεωργὸς κατὰ τὴν τέχνην· τοῦτον λοιπὸν εὑρόντες οἱ λατρευταὶ τῶν εἰδώλων ἐργαζόμενον καὶ θέλοντες νὰ πιάσωσιν αὐτὸν λῃστρικῶς, δὲν ἠμπόρεσαν· ἀλλ' ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ θεληματικῶς εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας· καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι εὐσεβὴς καὶ χριστιανὸς, ἔκοψαν τὴν δεξιάν του χεῖρα ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα. Οἱ δὲ λοιποὶ ἅγιοι καὶ αὐτοὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐρρίφθησαν κατὰ γῆς καὶ ἐδάρησαν μὲ νεῦρα βοῶν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν πάλιν ῥαβδισθέντες ἀρκετὰς ὥρας, ὕστερον ἀπεκεφαλίσθησαν ἔξω τῆς πόλεως Μελιτινῆς. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (Τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν Μαρτύριον ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΕΛΑΣΙΠΠΟΥ, ΚΑΣΙΝΗΣ, καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Μελάσιππον καὶ Κασίναν.

» Οὐ σάρκες ἦσαν, ἀλλ' ἄσαρκός τις φύσις,
» Ὁ Μελάσιππος πρὸς ξέσεις καὶ Κασίνη.

Εἰς τὸν Ἀντώνιον.

» Στὰς Ἀντώνιε τὴν τομὴν χαίρων δέχου,
» Καὶ δέξεταί σε τῆς χαρᾶς θεῖος τόπος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρό- Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξά (361)· εἰς τὴν πόλιν Ἄγκυραν· ἦσαν δὲ χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ὁ δὲ Μελάσιππος καὶ ἡ Κασίνα κρεμασθέντες, κατεξεσχίσθησαν καὶ μὲ τὸ πῦρ κατεφλέχθησαν· ἔπειτα τοῦ μὲν ἁγίου Μελασίππου ἔκοψαν τοὺς πόδας ἀπὸ τὰ γόνατα, τῆς δὲ ἁγίας Κασίνης ἔκοψαν τοὺς μαστοὺς, τὸν δὲ Ἀντώνιον κρεμάσαντες κατεξέσχισαν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔπτυσε μὲν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐμακάρισε δὲ τοὺς ἰδικούς του γονεῖς, τὸν ἅγιον δηλαδὴ Μελάσιππον καὶ τὴν ἁγίαν Κασίναν, οἵτινες κρεμάμενοι ἐπάνω εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἔπειτα ἐτρύπησαν μὲ περόνην τοὺς ἀστραγάλους τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίου καὶ ἐκρέμασαν ἀπὸ τοὺς πόδας του πέτρας βαρείας· ὕστερον καθίζουσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς θρόνον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, ξυρίζουσι τὴν κεφαλήν του καὶ κρεμῶσιν ἀπὸ τὸν λαιμόν του μίαν πέτραν, καὶ οὕτω περιτριγυρίζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν πρὸς ὄνειδος καὶ ἐντροπήν. Εἶτα πάλιν κρεμῶσιν αὐτὸν καὶ καταξεσχίζουσι, μετὰ ταῦτα στέλλουσι τὸν ἅγιον εἰς τὸν δοῦκα Ἀγριππῖνον, ὁ ὁποῖος ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς φοῦρνον ἀνημμένον, καὶ ὕστερον τὸν ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος, διὰ τοῦτο εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τεσσαράκοντα παῖδας, τοὺς ὁποίους εὐθὺς ἀπεκεφάλισαν οἱ ὑπηρέται τοῦ βασιλέως. Μετὰ ταῦτα ἥπλωσαν τὸν ἅγιον ἐπάνω εἰς κραββάτιον πυρωμένον καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ῥαβδία· εἶτα κόψαντες τὰς χεῖράς του, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν κάμινον. Ἀβλαβὴς δὲ φυλαχθεὶς, ἐκ τοῦ θαύματος τούτου πολλοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΥΚΤΟΥ, ΤΑΥΡΙΩΝΟΣ, καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ.

Εἰς τὸν Αὖκτον καὶ Ταυρίωνα.

» Ἐφεῦρεν Αὖκτος, Ταυρίων εὐκτὸν τέλος,
» Ξίφει τμηθέντες οἷα ταῦροι Κυρίου.

Εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

* » Φυγὴν κατακριθεῖσα πατρῴου πέδου,
» Πέδον χλόης ᾤκησε Θεσσαλονίκη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Ἀμφί-

[1] Τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή. «Ἱέρωνι τῷ γενναίῳ.» (σῴζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

πολιν τῆς Μακεδονίας.[1] Καὶ ἡ μὲν Θεσσαλονίκη ἦτο θυγάτηρ ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων, Κλέωνος ὀνομαζομένου, ἀνθρώπου πλουσίου καὶ περιφανοῦς κατὰ τὴν ζωήν· ἀλλ' ὅμως οὔτε πλοῦτος, οὔτε ἡ τῆς ζωῆς περιφάνεια τοῦ πατρός της ἐδυνήθησαν νὰ μαλακώσωσι τὴν ἁγίαν, καὶ νὰ χωρίσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν καὶ ὁ πατήρ της, πολλὰ παρακαλέσας αὐτὴν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, δὲν ἐδυνήθη· διὰ τοῦτο γυμνωθεῖσα ἡ μακαρία, δέρεται ἀπὸ τέσσαρας ἄνδρας μὲ ὠμὰ δέρματα, εἶτα συνέθλασαν τὰς πλευράς της, καὶ ἀφ' οὗ ἐπῆραν τὰ ὑπάρχοντά της τὴν ἐξώρισαν. Εἰς τὴν ἐξορίαν λοιπὸν εὑρισκομένη ἡ ἁγία καὶ τὸν Χριστὸν μὴ παύουσα νὰ ὁμολογῇ, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ὁ δὲ Αὔκτος καὶ Ταυρίων ἀφ' οὗ ἐκατηγόρησαν πολλὰ τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον καὶ ὠμότατον,[2] διεβλήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ὡς Χριστιανοὶ εἰς τὸν Θορύβιον τὸν ὑπατικόν· ὅθεν εὐθὺς ἐκδύονται τοὺς χιτῶνάς των, καὶ κτυπῶνται μὲ λίθους, καὶ βάλλονται ἐντὸς καμίνου δυνατὰ ἀνημμένης, φυλαχθέντες δὲ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβεῖς, τοξεύονται πολλάκις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμειναν ἀπλήγωτοι ἐρρίφθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένην λίμνην· ἀλλὰ πάλιν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐξῆλθον ἀβλαβεῖς εἰς τὴν στερεάν. Ὅθεν ὁ τύραννος ἀπορήσας καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ.[3]

» Ἐκ γῆς καλοῦσιν Ἀθηνόδωρον νόες,
» Πρὸς τὰς νοητὰς δωρεὰς τοῦ Κυρίου.

★ *Μνήμη τοῦ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἀδελφοῦ Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ.*

* » Τῷ θαυματουργῷ συγγόνῳ Γρηγορίῳ,
» Ἐπωνύμως ζήσαντι διπλοῦν τὸ κλέος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ Θετταλῶν γῆς Ἀλέξανδρος φὺς κλάδος
» Ἀθλήσεως ἥπλωσεν ἐκτμηθεὶς κλάδους.

Οὗτος ἦτο μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Θεσσαλονίκην· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ βῆμα τοῦ τυράννου, ἐπειδὴ ἐλάκτισε τὸν βωμὸν μὲ τὸν πόδα του καὶ διεσκόρπισε τὰς ἐπ' αὐτοῦ δαιμονικὰς σπονδὰς καὶ θυσίας, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς ΛΑΖΑΡΟΣ, ὁ ἐν τῷ Γαλλησίῳ ὄρει ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἑτοίμασον τὸν κόλπον Ἀβραὰμ πάτερ,
» Οὐχ ὑστεροῦντι Λαζάρῳ σοῦ Λαζάρου.

* Οὗτος ὁ τρισμακάριστος πατὴρ ἡμῶν Λάζαρος κατήγετο ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀσίας ἀπὸ ἕνα χωρίον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Μαγνησίαν ἐν ἔτει αλ' (1030), ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ φανῇ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν φῶς θεῖον, τὸ ὁποῖον ἐγέμισεν ὅλον τὸν γονικόν του οἶκον καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν ἔλλαμψιν ἐφοβήθησαν αἱ συνηθροισμέναι γυναῖκες καὶ ἔφυγον ἔξω, καὶ ἔμεινε μόνη ἡ μήτηρ. Ὅτε δὲ τὸ βρέφος ἐγεννήθη, ὢ τοῦ θαύματος! ἐστάθη εὐθὺς ὄρθιον καὶ προσηυχήθη κατ' ἀνατολάς, ἔχον τὰς χεῖράς του ἀκουμβημένας εὐτάκτως ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος· ἐπρομήνυε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τούτων τὴν καθαρότητα τοῦ ὁσίου καὶ τὴν δεκτικὴν ἐπιτηδειότητα, ἣν εἶχεν ἡ ψυχή του εἰς τὰς θείας ἐλλάμψεις. Ὅτε δὲ ἔγεινε πέντε χρόνων παρεδόθη εἰς ἕνα παιδαγωγόν, διὰ νὰ μάθῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλα τὰ ἄλλα παιδία. Ὅθεν ἀπὸ ὅλους ἐγκωμιάζετο ἡ εὐφυΐα του, μάλιστα δὲ ἡ πραότης αὐτοῦ καὶ ταπείνωσις, καὶ ἡ προθυμία καὶ σπουδὴ ἣν εἶχεν εἰς τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκολουθίας καὶ προσευχάς· καὶ πρὸς τούτοις ἐθαυμάζετο ἡ πρὸς τοὺς πτωχοὺς φιλανθρωπία καὶ συμπάθεια καὶ ἱλαρότης, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ ὅσιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας.

Τόσην δὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ σπουδὴν ἐδείκνυεν εἰς τὴν ἐλεημοσύνην ὁ τρισόλβιος, ὥστε εἰς ὀλίγον καιρὸν εὐκένωσε τὰ χρήματα τοῦ διδασκάλου του καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πτωχῶν· διὰ τοῦτο καὶ ἐλάμβανεν ἀπὸ ἐκεῖνον πολλοὺς δαρμούς, ὅμως αὐτὸς πάλιν

[1] Ἥτις εἶναι μία πόλις μεσόγειος πλησίον εἰς τὴν Καβάλαν, ἐπισκοπὴ μὲν πρότερον οὖσα τοῦ Φιλίππων καὶ Δράμας, ὕστερον δὲ εἰς μητρόπολιν τιμηθεῖσα.

[2] Ἴσως ὁ βάρβαρος οὗτος εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Θεσσαλονίκης, ὅστις φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἴδιος, ὅστις ἐπαίδευσε τὴν θυγατέρα του, καθὼς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸ ἄνω ὕφος τοῦ λόγου.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ὅτι ὁ Ἀθηνόδωρος οὗτος ἦτον ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ, οὐχ ὀρθῶς ὅμως, διότι ὁ Γρηγόριος ἦτον ἀδελφὸς ἐκείνου, ὡς δηλοῖ τὸ κάτωθεν δίστιχον, καὶ οὐχὶ ὁ Ἀθηνόδωρος.

δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐλεῇ. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας στοχασθεὶς ὁ διδάσκαλός του τὴν παρ' ἡλικίαν σύνεσιν καὶ φρόνησιν τοῦ παιδίου, μετεχειρίζετο αὐτὸν εἰς τὸ ἑξῆς ὡς διδάσκαλον. Ὅτε δὲ ὁ νέος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἔλαβε θεῖον ἔρωτα εἰς τὴν ψυχήν του διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα νὰ ἱστορήσῃ τοὺς ἱεροὺς τόπους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος μετὰ σαρκὸς ἐπεριπάτησε· καὶ τυχὼν τοῦ ποθουμένου, ἔγεινε προσκυνητὴς τοῦ ζωοποιοῦ τάφου καὶ τῶν ἄλλων σεβασμίων τόπων· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἡγιασμένου Σάββα καὶ ἐδέχθη παρὰ τῶν ἐκεῖσε Πατέρων. Ἐκεῖ δὲ φορέσας τὸ ἱερὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ὑπηρέτησεν ἀόκνως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν καὶ εὐπρέπειαν τοῦ θείου ναοῦ εἰς χρόνους ὁλοκλήρους δέκα· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς κατὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετάς. Καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβε χωρὶς νὰ θέλῃ τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμει περισσότερον ἡσυχίαν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς ἐξήρχετο τοῦ μοναστηρίου καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὸ βαθύτερον βουνὸν, χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί του ἄλλο τι παρὰ μόνον τὸ σῶμά του· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἔτρωγε μὲν ἀπὸ τὰ χόρτα τῆς ἐρήμου, ἔπινε δὲ ὡς πόμα γλυκύτατον τὸ ἁπλοῦν νερὸν, καὶ οὐδὲ ἀπὸ αὐτὸ ἐχόρταινεν ὁ μακάριος· ἀλλὰ τόσον μόνον ἔπινεν, ὅσον νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ ἀποκάμνῃ εἰς τὰς ὁλονυκτίους στάσεις καὶ ἀγρυπνίας. Περιπατῶν δέ ποτε μόνος εἰς τὸ βουνὸν ἀκούει θεϊκὴν φωνὴν, ἡ ὁποία τρὶς ἐφώναξεν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος λέγουσα· Λάζαρε, Λάζαρε, Λάζαρε, πρέπει νὰ γυρίσῃς πάλιν εἰς τὴν πατρίδα σου. Ὅθεν ἀναγγείλας τὴν φωνὴν ταύτην καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς, καὶ παρακινηθεὶς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ γυρίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἤρχισε νὰ περιπατῇ εἰς τὴν ὁδόν· περιπατοῦντος δὲ τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερεν ὁ δόλιος διάβολος τὴν νίκην ἣν ἔπαθεν ἀπὸ αὐτὸν, ὅθεν ἐφόβιζεν αὐτὸν μὲ διάφορα φαντάσματα, διότι φαινόμενος ἔμπροσθεν ὡς σκύλος, ἠνώχλει τὸν ἅγιον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους σκύλους τῶν κατὰ τὴν ὁδὸν χωρίων, καὶ οὕτως ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν δρόμον του· ἀλλ' οὔτε ἄφινεν αὐτὸν νὰ σταθῇ, διὰ νὰ βάλῃ ὀλίγον ψωμίον εἰς τὸ στόμα του. Ὁ ἅγιος ὅμως μὲ τὴν θείαν δύναμιν διέλυε τὰς μηχανὰς ἐκείνου καὶ ἐνέδρας. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὴν πατρίδα του κατῴκησεν εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον ἐκεῖνον, ὅπου πρότερον ἐδιδάχθη τὰ ἱερὰ γράμματα, ὅτε ἦτο παιδίον, ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὴν μητέρα του, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς μὴ θέλων ἐφανερώθη εἰς αὐτήν· ἔπειτα θερμανθεὶς περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμητήν του ἡσυχίαν, αναβαίνει εἰς τὸ ἐκεῖ ἀντικρὺ εὑρισκόμενον βουνὸν τὸ καλούμενον Γαλλήσιον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἄβατον καὶ ἀκατοίκητον. Εἰς τοῦτο λοιπὸν ὁ ὅσιος εὑρισκόμενος, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ ἐνοχλήσεις ὑπέφερεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Μίαν φορὰν ἐνῷ ὁ ἅγιος προσηύχετο κατὰ τὸ μεσονύκτιον εἶδεν ἕνα στύλον πύρινον, ὁ ὁποῖος ἔφθανεν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως εἰς τὸν οὐρανόν· εἶδε δὲ καὶ πλῆθος Ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι ἔψαλλον μὲ λιγυρὰν καὶ γλυκεῖαν φωνὴν τὰ λόγια ταῦτα « Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ». Εἰς ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν τόπον ὅπου ἐστέκετο ὁ πύρινος στύλος ἔκτισεν ὁ ἅγιος ναὸν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, τὰ δὲ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς ἐστέλλοντο πλουσιοπαρόχως ἀπὸ τὸν φιλόχριστον βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν Μονομάχον, ὅστις ἐβασίλευεν ἐν ἔτει ˏαμέ (1045), διότι ὁ βασιλεὺς αὐτὸς εἶχε μεγάλην πίστιν καὶ εὐλάβειαν εἰς τὸν ἅγιον, ἐπειδὴ διὰ τοῦ μαθητοῦ του προεῖπεν εἰς αὐτὸν, ἐν τῇ Μελιτινῇ ἐξόριστον εὑρισκόμενον, ὅτι θὰ γίνῃ βασιλεύς. Εἰς τὰ δεξιὰ λοιπὸν μέρη τοῦ εἰρημένου ναοῦ κατασκευάσας ὁ θεῖος Λάζαρος ἕνα στύλον χωρὶς στέγην, ἀνέβη ἐπάνω εἰς αὐτὸν καὶ ἐκατοίκησε, στέγην μὲν ἔχων τὸν οὐρανὸν, τρεφόμενος δὲ μὲ λάχανα ὠμὰ καὶ ὀλίγον ὕδωρ πίνων, καὶ ταῦτα μετεχειρίζετο μόνην τὴν Κυριακήν.

Ὄχι μόνον δὲ μὲ αὐτὰ ἐταλαιπώρει ἑαυτὸν ὁ τρισμακάριστος, ἀλλὰ καὶ μὲ σίδηρα ἦτον ἐζωσμένος, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐπήγνυτο ἀπὸ τὸ ψῦχος, τὸ δὲ θέρος ἐφλογίζετο ἀπὸ τὸ καῦμα, καὶ πανταχόθεν ἐκακουχεῖτο· ἀλλ' ὅμως εἶχε σκέπην καὶ φύλακά του τὴν τὸν Θεὸν βαστάσασαν πανάχραντον Θεοτόκον. Αὕτη δηλαδὴ ἵστατο ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου καὶ ἐδίωκεν ἀπ' αὐτοῦ πᾶν θλιβερὸν, καθὼς εἶδον αὐτὴν τινὲς ὀφθαλμοφανῶς· διὰ τοῦτο οὔτε χιὼν, οὔτε καῦμα προσέβαλλε τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁσίου. Ὅθεν ἔλαβε τὴν χάριν παρὰ Θεοῦ νὰ ἐπιτελῇ καθ' ἑκάστην ἐξαίσια θαύματα, ἡ δὲ φήμη τῶν θαυμάτων του ἔκαμνε πολλοὺς νὰ συντρέχωσιν εἰς αὐτὸν πανταχόθεν, πολλοὶ δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἀποτασσόμενοι τῷ κόσμῳ, ἐγίνοντο μοναχοὶ καὶ ἔζων ὑπ' αὐτὸν, ὡς εἰς διδάσκαλον καὶ ποιμένα.

Φθάσας δὲ εἰς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀρετῆς ἠξιώθη καὶ προφητικοῦ χαρίσματος καὶ προε-

γνώριζε πότε θὰ ἀποθάνῃ· ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ κατὰ Θεὸν τέκνα του παρεκάλουν αὐτὸν θερμότατα καὶ μὲ δάκρυα ἐζήτουν νὰ μὴ ἀποθάνῃ συντόμως, ἀλλὰ νὰ μείνῃ ἀκόμη εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν διὰ περισσοτέραν αὐτῶν ὠφέλειαν καὶ αὔξησιν, τούτου χάριν παρεκάλεσεν ὁ ἅγιος τὴν Κυρίαν Θεοτόκον νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ ζήσῃ ἀκόμη δεκαπέντε χρόνους, καὶ λοιπὸν ἐπέτυχε τῆς παρακλήσεως· ὅθεν εἶδε νὰ αὐξηθῶσιν οἱ μαθηταί του καὶ νὰ γένωσιν ἐννεακόσιοι καὶ περισσότεροι. Πλήρης λοιπὸν ἡμερῶν γενόμενος ὁ ὅσιος καὶ ζήσας ἑβδομηκονταδύω χρόνους, ὅτε ἐτελειώθησαν οἱ χαρισθέντες εἰς αὐτὸν δεκαπέντε χρόνοι, πρὸς Κύριον εἰρηνικῶς ἐξεδήμησεν. Ὁ δὲ Θεὸς καθὼς ἐδόξασε τὴν γέννησίν του, οὕτω καὶ τὸν θάνατόν του θαυμασίως ἐδόξασε· κατέλαμψε δηλαδὴ τὸν στύλον τοῦ ἁγίου καὶ τὰ ἔσω καὶ ἔξω μέρη αὐτοῦ μὲ θεϊκὸν καὶ οὐράνιον φῶς, ὥστε διὰ τοῦ φωτὸς ἐκείνου ἐγνώρισαν τὸ τέλος του καὶ οἱ μαθηταί του καὶ οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ σπηλαίοις διατρίβοντες ἀσκηταί. Ὅθεν ὅλος ὁ χορὸς τῶν πατέρων μὲ μεγάλην σπουδὴν καὶ ταχύτητα ἔφθασαν εἰς τὸν στύλον καὶ ἔκλαιον τὴν ὀρφανίαν αὐτῶν καὶ τὴν τοῦ τοιούτου πατρός των στέρησιν.

Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθον ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατὴρ αὐτῶν χωρὶς νὰ κάμῃ ἔγγραφον διαθήκην, περισσότερον ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον, καὶ μὲ δάκρυα καὶ ὀλολυγμοὺς ταῦτα πρὸς τὸν ἅγιον ἔλεγον· «Ἐξάπαντος δὲν θέλει καταβῇ, ὦ πάτερ, τὸ σῶμά σου ἀπὸ τὸν στύλον, οὐδὲ θέλει ἐνταφιασθῇ, ἂν δὲν ἀφήσῃς εἰς ἡμᾶς τὰ τέκνα σου παρηγορίαν τινὰ καὶ διαθήκην γεγραμμένην ἀπὸ τὰς χεῖράς σου,» μάλιστα δὲ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπεῖτο ὁ μαθητὴς ὅστις ὑπηρέτει τὸν ἅγιον, Γρηγόριος ὀνομαζόμενος. Καὶ λοιπὸν δεικνύει ὁ μέγας οὗτος θαῦμα ἀληθῶς μεγαλώτατον, διότι ἐνῷ ὅλοι οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ τέκνα του ἔκλαιον τριγύρω καὶ φωνὰς ἐποίουν ὀδυνηράς, ὁ ἄπνους καὶ νεκρός, ὢ τοῦ θαύματος, ἔμπνους ἐφάνη καὶ ζωντανός, διότι σηκωθεὶς καὶ καθίσας, ἔβαλε τὴν χεῖρα μέσα εἰς τὸν κόλπον του, καὶ ἐκβαλὼν ἐκεῖθεν χαρτίον ἐγχειρίζει αὐτὸ εἰς τοὺς μαθητάς του· ἔπειτα ἔπεσε πάλιν καὶ ἐφαίνετο ἄπνους καὶ νεκρὸς ὡς τὸ πρότερον. Διαβάσαντες δὲ τὰ ἐν τῷ χάρτῃ γεγραμμένα οἱ μαθηταὶ ὁμοῦ μὲ θαῦμα καὶ χαράν, δὲν εὗρον εἰς τὸ τέλος τῆς διαθήκης τὴν συνήθη ὑπογραφὴν τοῦ ἁγίου· ὅθεν πάλιν κλαίοντες πρὸς τὸν πατέρα των ἔλεγον, «Ἂν ὦ πάτερ, δὲν λάβῃ ἡ διαθήκη καὶ τὴν ὑπογραφὴν τῆς χειρός σου ἤξευρε ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ὅλοι θὰ ἀποθάνωμεν. Τότε ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος, ἐσηκώθη πάλιν καὶ ἐκάθισεν· εἶτα πιάσας τὸ κονδύλιον μὲ τὴν χεῖρα, ἔγραψε τὴν ὑπογραφήν του καὶ οὕτως ἔδωκε τὴν διαθήκην ἐνυπόγραφον εἰς τοὺς μαθητάς του·» ἔπειτα πάλιν ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη, γεμίσας τὰς ψυχὰς πάντων τῶν ὁρώντων ἀπὸ θαυμασμὸν μεγαλώτατον.

Τότε λοιπὸν οἱ μαθηταί του τιμήσαντες ἀξίως ὡς ἄξιον τὸ ἱερὸν τοῦ ὁσίου λείψανον μὲ δοξολογίας, μὲ μῦρα καὶ μὲ λαμπάδας φωτός, ἀπεθησαύρισαν αὐτὸ ἐντὸς θήκης πολυτίμου, καὶ οὕτω τὸ ἐνταφίασαν πλησίον εἰς τὸν στύλον, τὸ ὁποῖον καὶ μετὰ τὴν ταφὴν ἀναβλύζει διάφορα θαύματα εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η', ἡ σύναξις τῶν Ἀρχιστρατήγων ΜΙΧΑΗΛ καὶ ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀσωμάτων καὶ οὐρανίων ταγμάτων.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαήλ. [2]

» Ἐβουλόμην σοι Μιχαὴλ ᾆσμα πρέπον,
» Ἆσαι πρεπόντως, ἀλλ' ἄυλον οὐκ ἔχω.

Εἰς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ. [3]

† » Ὁρῶν Γαβριὴλ Ἄγγελον χαρᾶς μέγαν,
» Σὲ μάλα χαίρω καὶ πτεροῦμαι σῷ πόθῳ.
† » Ὀγδόῃ οὐρανίης κυδαίνει ταξιος Ἀρχούς.

Εἰς τὴν Σύναξιν τῶν ἐννέα ταγμάτων Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ, Θρόνων, Κυριοτήτων, Δυ-

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ νεοτυπωμένον νέον ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψε μὲν συνοπτικώτερον ἑλληνιστὶ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κύριος Γρηγόριος ὁ Κύπριος, μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἄθω εὑρίσκεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου τούτου ἑλληνικὸς εἰς περισσότερον πλάτος ἐκτεταμένος. Ἐκεῖ δὲ εὑρίσκεται καὶ ὁλόκληρος τούτου ἀκολουθία.

[2] Σημείωσαι, ὅτι Μιχαὴλ θὰ εἰπῇ, δύναμις Θεοῦ, ἢ ἀρχιστράτηγος δυνάμεως Κυρίου.

[3] Γαβριὴλ δὲ θὰ εἰπῇ, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, κατὰ τὸν Πρόκλον Κωνσταντινουπόλεως. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ὑπηρέτησεν ἐξαιρέτως εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεανθρώπου Λόγου.

νάμεων, καὶ Ἐξουσιῶν. Ἀρχῶν, Ἀρχαγγέλων, καὶ Ἀγγέλων.

» Ἐπάξιόν τι ταγμάτων τῶν ἐννέα,
» Τίς ἂν γόνος φθέγξαιτο μηνῶν ἐννέα;

Μιχαὴλ ὁ ἐνδοξότατος καὶ λαμπρότατος ταξιάρχης τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων πολλὰς εὐεργεσίας καὶ χάριτας φαίνεται ὅτι ἔδειξεν εἰς τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι τοῦ Εὐαγγελίου, διότι αὐτὸς ἐφάνη πρῶτον εἰς τὸν Πατριάρχην Ἀβραάμ, ἔπειτα εἰς τὸν Λώτ, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν μὲ τὰς θυγατέρας του ἀπὸ τὸ θεόπεμπτον πῦρ καὶ ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῶν Σοδόμων· μετὰ ταῦτα ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην Ἰακώβ, ὅτε ἐλύτρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὰς φονικὰς χεῖρας τοῦ ἀδελφοῦ του Ἠσαῦ. Αὐτὸς ἐπροπορεύετο ἔμπροσθεν τῆς παρεμβολῆς τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, ὅτε ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυπτίων καὶ μὲ τὸν στύλον τοῦ πυρὸς καὶ τῆς νεφέλης εὐκόλυνεν εἰς αὐτοὺς τὴν δυσκολίαν τῆς ὁδοιπορίας. Αὐτὸς ἐφάνη εἰς τὸν μάντιν Βαλαάμ, ὅτε ἐκεῖνος ἐπορεύετο διὰ νὰ καταρασθῇ τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαόν, φοβερίζων αὐτὸν καὶ φανερὰ ἐμποδίζων ἀπὸ τὸ τοιοῦτον κίνημα. Αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ ἐρωτήσαντα, ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ ἀρχιστράτηγος Κυρίου νυνὶ παραγέγονα.» Οὗτος καὶ ἐν τῇ νέᾳ χάριτι ἐχώνευσε τοὺς ποταμούς, τοὺς ὁποίους ἀπέλυσαν τότε οἱ δυσσεβεῖς ἐναντίον τοῦ ἐν Χώναις ἁγιάσματός του καὶ ἐναντίον τοῦ θείου ναοῦ του· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἱστοροῦνται δι' αὐτὸν ἐν ταῖς θεοπνεύστοις Γραφαῖς. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς προστάτην αὐτὸν καὶ φύλακα τῆς ζωῆς ἡμῶν προβαλλόμενοι, τὴν πάνσεπτον αὐτοῦ πανήγυριν ἑορτάζομεν σήμερον, ἡ ὁποία καὶ σύναξις ὀνομάζεται δι' αἰτίαν τοιαύτην.

Ὁ δι' ὑπερβολὴν ὑπερηφανίας ἐπαρθεὶς κατὰ τοῦ πάντων Ποιητοῦ καὶ Δεσπότου διάβολος, καὶ καυχησάμενος νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ γείνῃ ὅμοιος τῷ Ὑψίστῳ, καθὼς περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ Ἡσαΐας (Ἡσα. ιδ΄. 14.) οὗτος, λέγω, ἐπειδὴ εὐθὺς ἅμα ἐνόησε ταῦτα καὶ ἐβουλήθη, ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν οὐράνιον δόξαν καὶ ἀπὸ τὸ ἀρχαγγελικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, καθὼς εἶπεν ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος. «Ἐθεώρουν τὸν Σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.» (Λουκ. ί. 18.) ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ὑποτασσόμενον εἰς αὐτὸν τάγμα τῶν Ἀγγέλων ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ Θεοῦ δι' ὑπερηφάνειαν, διὰ τοῦτο ἐξέπεσε καὶ αὐτὸ ὁμοῦ μὲ τὸν ἀρχηγόν του διάβολον, καὶ ἔγειναν ὅλοι ὁμοῦ σκοτεινοὶ ἀντὶ φωτεινῶν, καὶ δαίμονες ἀντὶ Ἀγγέλων. Τότε λοιπὸν λέγεται ὅτι ὁ μέγας οὗτος ἀρχιστράτηγος Μιχαήλ, βλέπων τὴν ἐλεεινὴν τῶν Ἀγγέλων ἔκπτωσιν, ἐνόησε τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἐκείνων πτώσεως, καὶ διὰ τοῦτο μὲ τὴν ὑποταγὴν καὶ ταπείνωσιν, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὡς δοῦλος εὐχάριστος καὶ οἰκέτης πιστὸς πρὸς τὸν Δεσπότην του Θεόν, διεφύλαξε καὶ τὴν ἰδικήν του δόξαν καὶ λαμπρότητα τὴν παρὰ Θεοῦ χαρισθεῖσαν, καὶ τὴν δόξαν τῶν ἄλλων Ἀγγελικῶν ταγμάτων. Ὅθεν διὰ τὴν ὑποταγὴν καὶ εὐγνωμοσύνην του ταύτην, διωρίσθη παρὰ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, νὰ ἦναι πρῶτος τῶν Ἀγγελικῶν τάξεων. [1]

---

[1] Σημείωσαι ὅτι διδάσκαλοι τινὲς προσαρμόζουσιν εἰς τὴν πτῶσιν ταύτην τοῦ ἑωσφόρου καὶ τῶν δαιμόνων καὶ εἰς τὴν ἀνδραγαθίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ τὰ ῥητὰ ἐκεῖνα τῆς Ἀποκαλύψεως τὰ λέγοντα «Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ Μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν μετὰ τοῦ δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησε καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ καὶ οὐκ ἴσχυσαν, οὔτε τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.» (Ἀποκάλ. ιβ΄. 7) λέγει δὲ καὶ ὁ κορυφαῖος Πέτρος «Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς Ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο· ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους, (β΄. Πέτ. β΄. 4.)

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Ἰούδας οὕτω φησιν «Ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν· ἀλλ' ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν..» (6.) Ἔφη δὲ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος. «Πρῶτον μὲν ἐννοεῖ ὁ Θεὸς τὰς ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ οὐρανίους. Καὶ τὸ ἐννόημα ἔργον ἦν, Λόγῳ συμπληρούμενον καὶ Πνεύματι τελειούμενον. Καὶ οὕτως ὑπέστησαν λαμπρότητες δεύτεραι, λειτουργοὶ τῆς πρώτης λαμπρότητος . . . . Βούλομαι μὲν εἰπεῖν, ὅτι ἀκινήτους (ὑποληπτέον ταύτας) πρὸς τὸ κακόν, καὶ μόνην ἐχούσας τὴν τοῦ καλοῦ κίνησιν· ἅτε περὶ Θεὸν οὔσας καὶ τὰ πρῶτα ἐκ Θεοῦ λαμπομένας. (Τὰ γὰρ ἐνταῦθα δευτέρας ἐλλάμψεως) Πείθει δέ με μὴ ἀκινήτους, ἀλλὰ δυσκινήτους καὶ ὑπολαμβάνειν ταύτας καὶ λέγειν ὁ διὰ τὴν λαμπρότητα ἑωσφόρος σκότος διὰ τὴν ἔπαρσιν καὶ γενόμενος καὶ λεγόμενος. Αἵ τε ὑπ' αὐτὸν ἀποστατικαὶ δυνάμεις, δημιουργοὶ τῆς κακίας τῇ τοῦ καλοῦ φυγῇ καὶ ἡμῖν πρόξενοι. (λόγ. εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν) Καὶ τοῦτο δὲ ἐνταῦθα σημείωσαι ὅτι ὁ Θεοδώρητος λέγει πῶς ἐξέπεσον ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τῶν ἀγγέλων, συμπεραίνων τοῦτο ἀπὸ τὸ λόγιον τοῦ ἀποστόλου Παύλου τὸ λέγον «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας,» οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει «Ἐκ τῶν ἁγίων ἦσαν ταγμάτων οἱ πονηροὶ δαίμονες· ἀλλὰ καὶ διὰ πονηρίαν τῆς τάξεως ἐκείνης ἐξέπεσαν.

Συνάξας δηλαδὴ καὶ ἑνώσας εἰς ἓν τοὺς χοροὺς τῶν Ἀγγέλων ἐφώναξεν εἰς αὐτοὺς τὸ «Πρόσχωμεν· ἤτοι ἂς προσέξωμεν καὶ ἂς ἐννοήσωμεν τί ἔπαθον οὗτοι οἱ ἐκπεσόντες δαίμονες διὰ τὴν ὑπερηφανίαν των, οἵτινες πρὸ ὀλίγου ἦσαν μεθ' ἡμῶν Ἄγγελοι· καὶ ἂς στοχασθῶμεν τί μὲν εἶναι ὁ Θεός, τί δὲ εἶναι ὁ Ἄγγελος, διότι ὁ μὲν Θεὸς εἶναι Δεσπότης καὶ Δημιουργὸς ἡμῶν τῶν Ἀγγέλων, ἡμεῖς δὲ οἱ Ἄγγελοι εἴμεθα δοῦλοι καὶ κτίσματα τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἀνύμνησε καὶ ἐδόξασε τὸν τῶν ἁπάντων Θεόν, ἀναβοήσας ἐκεῖνον βέβαια τὸν θεῖον καὶ ἀγγελικὸν ὕμνον μὲ ὅλους τοὺς Ἀγγέλους» Ἅγιος, Ἅγιος, Ἅγιος Κύριος Σαβαώθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης αὐτοῦ ». Τὸ τοιοῦτον λοιπὸν μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες ἡμεῖς, τὴν παροῦσαν ἑορτὴν ἑορτάζομεν, σύναξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες τῶν Ἀγγέλων· τουτέστι προσοχὴν ὁμόνοιαν καὶ ἕνωσιν. [1]

† Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν Ἀρχάγγελον Μιχαὴλ ἑορτάζομεν σήμερον καὶ τὸν ὡραιότατον καὶ χαριέστατον Ἀρχάγγελον Γαβριήλ, [1] διότι καὶ αὐτὸς πολλὰς εὐεργεσίας ἐποίησεν εἰς τὸ ἀν-

---

Ἔχουσι δὲ καὶ νῦν τὰς προσηγορίας εἰς ἔλεγχον τῆς βδελυρίας.» Συμφωνεῖ εἰς τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ὅτι δηλαδὴ οἱ ἐκπεσόντες ἄγγελοι, ἐξέπεσον, ὄχι ἀπὸ ἓν τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλά· βεβαιοῖ δὲ τὸν λόγον του ἀπὸ τὸ αὐτὸ ῥητὸν τοῦ μεγάλου Παύλου.

Ἂν καὶ ὁ θεοφόρος Μάξιμος καὶ ὁ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης θέλουσιν ὅτι ἀπὸ τὴν ἐννάτην μόνην τάξιν τῶν ἀγγέλων ἔπεσον ὅσοι ἄγγελοι ἔπεσον, τὸν δὲ ἑωσφόρον ὁ μὲν Χρυσόστομος πρῶτον τῶν ἀγγέλων λέγει, καὶ ὅτι αὐτὸς ἐξετραχηλίσθη ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν κολοφῶνα, τῷ δὲ Χρυσοστόμῳ συμφωνεῖ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος καὶ ὁ Διάλογος. Καὶ ὁ Ἱερώνυμος δὲ ἀνώτατον αὐτὸν πάντων τῶν ἀγγέλων ὑπέλαβε. Ὁ δὲ Τερτυλλιανὸς ἐξέχοντα καὶ σοφώτατον αὐτὸν πάντων εἶπε, καὶ ἁπλῶς ὁ ἑωσφόρος ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Σεραφὶμ ἐξέπεσε· κἂν καὶ ὁ ἀνωτέρω Δαμασκηνὸς καὶ ὁ θεῖος Μάξιμος πρῶτον αὐτὸν εἶπον τῆς ἐννάτης τάξεως τῶν ἀγγέλων. Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν ἀγγέλων λέγει ὁ Χρυσορρήμων. «Ὅτι γὰρ ἅπας ὁ ἀὴρ ἀγγέλων ἐμπέπλησται, ἄκουσον τί φησιν ὁ Παῦλος, «ὀφείλουσιν αἱ γυναῖκες ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. (λόγ. εἰς τὴν ἀνάληψιν τόμῳ ε. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσ.

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἐπειδὴ τὸ μυστήριον τοῦτο τῆς τῶν Ἀγγέλων Συνάξεως παρελάβομεν ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως, καθὼς γράφεται παρὰ πολλοῖς χειρογράφοις Συναξαρισταῖς, θαυμάζω, πῶς τινες καί τοι σοφοὶ ὄντες, ἐκοὶ γοῦν τῷ ἀτόπῳ οὐκ ἔδωκαν νοῆσαι, πῶς ἐθάρρησαν νὰ εἴπωσιν, ὅτι αὐτὸ εἶναι μῦθος καὶ μυθάριον ! ἀποστολικὸν παράγγελμα εἶναι, κατὰ τὸν μέγαν Βασίλειον, τὸ νὰ κρατῶμεν τὰς παραδόσεις, ἃς παρελάβομεν. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τοῦτο λέγοντες πολλὰ λέγουσιν ἀλλαχοῦ περὶ φυλακῆς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων, ὅπου γε τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν ταύτην βεβαιοῦσι καὶ ἄλλοι, ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ χρυσοκέφαλος ἔν τε τῷ εἰς τοὺς Ταξιάρχας λόγῳ, καὶ ἐν τῷ εἰς τὰ ἐννέα τάγματα. Εἰ δὲ καὶ προβάλλουσιν ὅτι ἐν τῇ οὐρανίᾳ ἱεραρχίᾳ τάξις ἀπαράβατός ἐστι φωτίζεσθαι καὶ τελειοῦσθαι τὰς κατωτέρω τάξεις τῶν Ἀγγέλων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων, ἀποκρινόμεθα ὅτι ναί. Τοῦτο ἀληθεύει ἐν ὅσῳ ἀσύγχυτος μένει ἡ τάξις ἑκάστης χοροστασίας.

Τότε δὲ ἐν τῇ πτώσει τοῦ ἑωσφόρου πόλεμος ἐγένετο ἐν τῷ οὐρανῷ, κατὰ τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν. Ὅθεν πᾶσα ἡ τάξις καὶ ἁρμονία τῶν ὑπερκοσμίων οὐσιῶν συνεχύθη καὶ ἀνεστράφη, καθότι ἔπεσον καὶ ἀπὸ τὰ ἀνώτερα τοῦ Ἀρχαγγελικοῦ τάγματος, ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτον ὁ Μιχαήλ. Καὶ τοῦτο βεβαιοῦται ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου «Οὐκ ἔστιν ἡμῖν, λέγοντος, ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα· ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας. Δείκνυται δηλαδὴ ἐκ τοῦ ῥητοῦ τούτου, ὅτι κατὰ τὸν θεῖον Ἱερώνυμον καὶ τὸν Θεοδώρητον τοὺς ἑρμηνεύοντας τὸ ῥητὸν αὐτό, οἱ ἐκπεσόντες Ἄγγελοι δὲν ἔπεσον ἀπὸ ἕνα μόνον τάγμα, ἀλλὰ ἀπὸ πολλὰ καὶ ἀνώτερα τοῦ τάγματος τῶν Ἀρχαγγέλων· ὁποῖαι εἶναι αἱ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Ἐξουσίαι. Καὶ ἀφίνω νὰ λέγω, ὅτι, κατὰ τὸν Χρυσόστομον, καὶ Αὐγουστῖνον, καὶ Διάλογον, καὶ Ἱερώνυμον, ὁ ἑωσφόρος ἦτον ἀνώτατος πάντων τῶν Ἀγγέλων, καὶ ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ Ἀγγελικοῦ κολοφῶνος. Ἐπειδὴ λοιπὸν αὗται ἀντιστρέψασαι τὴν τάξιν, ἀντὶ νὰ μυήσουν καὶ νὰ φωτίσουν τὰ κατώτερα τάγματα εἰς τὸ ἀγαθόν, ἐμύησαν αὐτὰ εἰς τὸ κακὸν καὶ ἐσκότισαν, τούτου χάριν ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαὴλ σταθεὶς ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησε τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ μένωσιν ἐν τῇ τάξει τοῦ ἀγαθοῦ, καθ' ἣν ἐκτίσθησαν. Τί λοιπὸν ἄτακτον ἢ ἄτοπον ἀκολουθεῖ, ἂν ὁ κατώτερος Μιχαὴλ ὁ μείνας ἐν τῷ ἀγαθῷ, βλέπων τὰς ἀνωτέρω ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας νὰ ἐκπίπτωσι τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμύησεν αὐτὰς καὶ ἐδίδαξε νὰ μένωσιν ἐν τῷ ἀγαθῷ ; βέβαια οὐδέν.

Καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δὲ ἱεραρχίᾳ, τοῦ ἱερέως καὶ ἱεράρχου ἀτακτούντων καὶ κακῶς φρονούντων, καὶ διάκονος καὶ μοναχὸς εὐτακτοῦντες καὶ ὀρθῶς φρονοῦντες δύνανται νουθετῆσαι καὶ εὐτακτῆσαι αὐτούς, καθὼς τὰ παραδείγματά εἰσι πάμπολλα. Σημείωσαι ὅμως ὅτι ἡ ἀνωτέρω περικοπή, ἡ κατὰ τὸ τέλος τοῦ Συναξαρίου γραφομένη τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ἤτοι ἡ λέγουσα αὐτολεξεί. « Τὸ τοιοῦτον οὖν μυστήριον ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως παραλαβόντες τὴν παροῦσαν ἑορτὴν ἑορτάζομεν, Σύναξιν αὐτὴν ὀνομάζοντες, ὡς εἴρηται. Αὕτη, λέγω, κακῶς παρελείφθη ἀπὸ τοὺς τετυπωμένους Συναξαριστάς· εἰ γὰρ προσέκειτο, οὐκ ἄν, οἶμαι, μῦθον τὸ Συναξάριον τοῦτο οἱ ἀνωτέρω ὠνόμασαν, ὡς φύλακες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

[1] Τὸ περὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ τοῦτο Συναξάριον ἡμεῖς προσεθήκαμεν· ἐπειδὴ πάντη ἀνάρμοστον καὶ ἀνακόλουθον εἶναι, νὰ λέγεται μὲν ἡ ἑορτὴ αὕτη τῶν δύω Ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, καὶ πάντα τὰ τροπάρια καὶ οἱ κανόνες νὰ ἀναφέρωσι περὶ τῶν δύω Ἀρχαγγέλων· ἔπειτα δὲ ἐν τῷ Συναξαρίῳ νὰ ἀναφέρηται μόνος ὁ Μιχαήλ.

θρώπινον γένος καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ, καὶ ἐν τῇ νέᾳ Διαθήκῃ. Ἐν μὲν τῇ προφητείᾳ δηλαδὴ τοῦ Δανιὴλ φέρεται αὐτολεξεὶ τὸ ὄνομά του, ὅτε ἐξήγησεν εἰς τὸν Δανιὴλ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδε περὶ τῶν βασιλέων Μήδων καὶ Περσῶν καὶ Ἑλλήνων. «Γαβριὴλ, γάρ φησι, συνέτισον ἐκεῖνον (τὸν Δανιὴλ δηλ.) τὴν ὅρασιν (Δαν. η'. 16.) καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Γαβριὴλ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν αὐτὸν Δανιὴλ ὅτι μετὰ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδας χρόνων, ἤτοι μετὰ τετρακοσίους ἐννενήκοντα χρόνους θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστός. «Καὶ ἰδοὺ φησιν, ἀνὴρ Γαβριὴλ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ πετόμενος, καὶ ἥψατό μου ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς καὶ συνέτισέ με,» καὶ τὰ ἑξῆς. (Δαν. θ'. 21.) αὐτὸς εἶναι ὅστις εὐηγγέλισε καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Μανωὲ ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν Σαμψών· αὐτὸς εἶναι ὁ εὐαγγελίσας τὸν Ἰωακεὶμ καὶ τὴν Ἄνναν, ὅτι μέλλουν νὰ γεννήσωσι τὴν Κυρίαν καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον.

Ἐν δὲ τῇ νέᾳ Διαθήκῃ αὐτὸς εἶναι ὅστις εὐηγγέλισε τὸν Ζαχαρίαν, ἑστὼς ἐκ δεξιῶν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Αὐτὸς ἔτρεφε καὶ τὴν ἀειπάρθενον Μαριὰμ δώδεκα χρόνους μέσα εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων μὲ τροφὴν οὐράνιον. Αὐτὸς δὴ αὐτὸς, καὶ ποῖος ἀμφιβάλει; εὐηγγέλισε τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃ ἐκ πνεύματος Ἁγίου τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ἐφάνη εἰς τὸ ὅραμα τοῦ Ἰωσὴφ, ὡς θέλουσι πολλοὶ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ φοβηθῇ, ἀλλὰ νὰ παραλάβῃ Μαριὰμ τὴν γυναῖκά του, ἐπειδὴ τὸ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἐστὶν Ἁγίου. Αὐτὸς ἐφάνη καὶ εἰς τοὺς Ποιμένας καὶ εὐηγγέλισεν αὐτοὺς, ὅτι ἐτέχθη ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου Χριστός. Καὶ αὐτὸς ἐν ὁράματι εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον· καὶ πάλιν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν αὐτῷ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γῆν Ἰσραήλ. Πολλοὶ δὲ τῶν ἱερῶν διδασκάλων καὶ ᾀσματογράφων γνωματεύουσιν, ὅτι ὁ θεῖος Γαβριὴλ ἦτον ὁ λευχειμονῶν ἐκεῖνος Ἄγγελος, ὅστις κατελθὼν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου τοῦ ζωοδότου Ἰησοῦ καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ αὐτὸς ἦτον ὁ εὐαγγελίσας τὰς Μυροφόρους περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Καὶ διὰ νὰ εἰποῦμεν καθολικῶς, ὁ θειότατος Γαβριὴλ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ Μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους· διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ παρέλαβε νὰ συνεορτάζῃ αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, καὶ νὰ ἐπικαλῆται τὴν παρ' αὐτοῦ χάριν καὶ βοήθειαν.[1] (Τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν περὶ τῶν Ἀρχαγγέλων ὅρα εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ.)

Ταῖς τῶν σῶν Ἀρχαγγέλων καὶ πασῶν τῶν Ἀγγελικῶν δυνάμεων πρεσβείαις, Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ καὶ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ.

» Ἵπποις Ὀνησιφόρε πρὸς Θεὸν τρέχων,
» Ἔχεις συνιππεύοντα καὶ τὸν οἰκέτην.
† » Νύσσης οὐρανίης ἐπέβη τ' ἐνάτῃ ὢ ἀθληταί.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ, ὅστις ἐγένετο ἐπὶ τῆς βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290)· διαβληθέντες δὲ ὡς χριστιανοὶ πρὸς τοὺς τυράννους καὶ παρασταθέν-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους τούτους δύω ἐγκωμιαστικοὺς λόγους ἔχει ἑλληνικοὺς Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Τὸν μὲν λόγον ἡ προθυμία κινεῖ ». Τοῦ δὲ ἑτέρου « Τὸ στόμα μου ἤνοιξα » (σώζονται ἐν τῷ ἱερῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) καὶ ὁ Φιλαδελφείας Μακάριος ὁ Χρυσοκέφαλος. Ὁ Χρυσόστομος δὲ δύω λόγους ἔχει, τὸν ἕνα ἐπιγραφόμενον εἰς τοὺς Ἀσωμάτους, καὶ τὸν ἄλλον, εἰς τοὺς Ἀγγέλους· (σώζονται ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Παντοκράτορος). Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μιχαὴλ ἐπαινῶν, τὸν Γαβριὴλ ἐπαινέσομαι ». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου) ἔχει λόγον ὁ Χρυσόστομος καὶ εἰς τὰ Σεραφὶμ, οὗ ἡ ἀρχή. « Μόλις ποτὲ τὸν κατὰ τὸν Ὀζίαν σχύσαμεν »· (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.) Πρὸς τούτοις τέταρτον λόγον ἔχει ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὴν Σύναξιν τῶν Ἀρχαγγέλων· οὗ ἡ ἀρχή. « Ἀγγέλους ἐγκωμιάζειν χρή »· (σώζεται ἐν τῷ τέλει τοῦ ε'. τόμ. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Παντολέων δὲ ὁ διάκονος καὶ Χαρτοφύλαξ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας διήγησιν συνέγραψε περὶ τῶν θαυμάτων τῶν Ἀρχαγγέλων, ἧς ἡ ἀρχή. « Πολλαὶ καὶ μεγάλαι καὶ ποικίλαι τῆς ἀσωμάτου καὶ μεγαλοπρεποῦς »· (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων) ἡ δὲ ἐμὴ ἀδυναμία λόγον ἁπλοῦν ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτοὺς, καὶ οἴκους κατ' ἀλφάβητον καὶ τρεῖς Κανόνας νέους. Ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀκτωήχους Κανόνας, οὓς εἶχεν εἰς μόνον τὸν Μιχαὴλ ὁ ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος, ἐγὼ διορθώσας, ἐποίησα κοινοὺς καὶ εἰς τοὺς δύω Ἀρχαγγέλους καὶ ἄλλα τινα, ἅπερ πάντα εὑρίσκονται εἰς κάλλος γεγραμμένα ἐν τῇ ἱερᾷ καὶ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἐφέσου ἐφιλοπόνησε γλαφυρὸν Κανόνα εἰς τὰ ἐννέα τάγματα τῶν Ἀγγέλων, ὅστις εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος χειρόγραφος.

τες εἰς τὸ βῆμα, ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, μὲ ἀνδρίαν μεγάλην. Ὅθεν διὰ τὴν ὁμολογίαν των ταύτην ὑπέμειναν διάφορα βάσανα εἰς ὅλον τὸ σῶμα· ἔπειτα ἡπλώθησαν ἐπάνω εἰς ἐσχάρας πυρακτωμένας· ἔχαιρον δὲ οἱ ἀοίδιμοι εἰς ὅλα ταῦτα τὰ παιδευτήρια καὶ εὐχαρίστουν τὸν Θεὸν, βλέποντες διὰ μέσου αὐτῶν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὅθεν ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τοὺς πόνους τοῦ σώματος ἐλαφρύνοντο. Οἱ δὲ σκληροὶ ἐκεῖνοι καὶ δυσσεβέστατοι τύραννοι, βλέποντες τοὺς ἁγίους χαίροντας καὶ μένοντας ἀνωτέρους ἀπὸ τὰς βασάνους, ἤναψαν ἀπὸ θυμὸν περισσότερον· ὅθεν ἔδεσαν τοὺς τιμίους πόδας αὐτῶν εἰς ἄλογα ἄγρια, καὶ ἔπειτα ἐδίωκον αὐτὰ εἰς πολλὰς ὥρας μέσα εἰς ἀκάνθας καὶ τριβόλους καὶ τραχεῖς τόπους. Καὶ λοιπὸν κατεξέσχισαν καὶ διεσκόρπισαν τὰς σάρκας τῶν γενναίων ἀγωνιστῶν, καὶ οὕτως ἔγειναν αἴτιοι νὰ ἀναβῶσιν αἱ ἅγιαι ψυχαὶ των εἰς τὸν ποθούμενον Κύριον. Τότε χριστιανοὶ τινὲς κρυφίως λαβόντες τὰ ἅγια αὐτῶν λείψανα τὰ ἐνεταφίασαν εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Παγκεανῶν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΜΑΤΡΩΝΗΣ.

» Ζωῆς μελλούσης ἀξιοῦται Ματρῶνα,
» Ὡς ἐν βίῳ ζήσασα ταύτης ἀξίως.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ καὶ Λέοντος τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακέλλη, ἐν ἔτει υξϛ' (466), καταγομένη ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· λαβοῦσα δὲ νόμιμον ἄνδρα ἐγέννησε μίαν θυγατέρα, καὶ ἔπειτα ἀνέβη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲν τὸν ἄνδρα της, οὖσα τότε χρόνων δεκαπέντε. Ἐκεῖ δὲ ἔγεινε φίλη μιᾶς παρθένου Εὐγενίας ὀνόματι, τῆς ὁποίας τὴν ἄσκησιν μιμησαμένη, δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ προσμένουσα πάντοτε εἰς αὐτὰς μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, τὴν μὲν ψυχήν της ἐκαθάριζε, τὸ δὲ σῶμά της κατεξήρανε. Τὸν δὲ εὐσεβῆ πρὸς Θεὸν πόθον της θερμότερον διὰ τούτων ἀνάψασα, παραδίδει τὴν θυγατέρα της εἰς μίαν γνώριμον γυναῖκα, ὀνομαζομένην Σωσάνναν· αὕτη δὲ φορέσασα ἀνδρικὰ φορέματα, μεταβαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Βασιανοῦ[1], καὶ μὲ σχῆμα εὐνούχου συνανεστρέφετο μὲ τοὺς μοναχοὺς ὄχι ὀλίγον καιρόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Βασιανὸς[2] ἔμαθε τὰ κατ' αὐτὴν δι' ἀποκαλύψεως, τὴν ἔπεμψεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν γυναικῶν τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν πόλιν Ἔμεσαν, (τουρκιστὶ Ἐμς) ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν ἡ ὁσία εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὸ Σίναιον ὄρος· εἶτα ἀπέρχεται εἰς Βηρυτὸν καὶ ἐκεῖ διὰ προσευχῆς της ἐξέβαλεν ὕδωρ εἰς ἄνυδρον τόπον. Ἐπειδὴ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰς προσβολὰς καὶ πειρασμοὺς τῶν δαιμόνων, ἐπιστρέφει πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ φανερωθεῖσα εἰς τὸν ἅγιον Βασιανὸν, ἐσυγχωρήθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ μένῃ εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς ἐπονομάζεται ἕως τώρα τῆς Ματρώνης. Ζήσασα λοιπὸν σχεδὸν ἕως ἑκατὸν χρόνους, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[3]

—

Ἡ ὁσία μήτηρ ἡμῶν ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ ἡ Λεσβία ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Λέσβου τὸ θρέμμα παρθένος Θεοκτίστη,
» Κτίστη Θεῷ πρόσεισι νύμφη παγκάλη.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην ἐκ πόλεως Μεθύμνης, δοθεῖσα δὲ παιδιόθεν εἰς παρθενῶνα, ἔγεινε μοναχή· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν χρόνων δεκαοκτὼ, ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐκεῖ πλησίον εὑρισκόμενον χωρίον διὰ νὰ χαιρετήσῃ τὴν ἀδελφήν της· κατ' ἐκείνην δὲ τὴν νύκτα ἔτυχε νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην Κρῆτες πειραταὶ, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς ἦτον ὁ ὀνομαστὸς ἐκεῖνος Νήσιρις. Οὗτοι λοιπὸν λαβόντες τοὺς ἄλλους ἐγχωρίους αἰχμαλώτους, συμπαρέλαβον καὶ τὴν ὁσίαν καὶ ἀνεχώρησαν· τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἤραξαν εἰς τὴν νῆσον Πάρον, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεβίβασαν τοὺς αἰχμαλώτους ἔξω εἰς τὴν στερεὰν, ἐκάθισαν καὶ ἐλογαρίαζον πόσον νὰ πωλήσωσι ἕνα ἕκαστον αἰχμάλωτον. Ἡ δὲ ὁσία Θεοκτίστη καιρὸν λαβοῦσα,

---

[1] Τούτων τὸ μαρτύριον εὑρίσκεται ἑλληνικὸν ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· «Τῆς τῶν ἁγίων προφητῶν προρρήσεως.

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις Κασσιανὸς γράφεται ἀντὶ Βασιανός. Σ.Ε.

[2] Οὗτος ὁ ἅγιος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[3] Ταύτης τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή· «Τοὺς σώφρονας τὸν βίον» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

ἔφυγε κρυφίως καὶ καταφυγοῦσα εἰς τὸ δάσος ἐλυτρώθη ἀπὸ τὰς χεῖράς των. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐκεῖ μείνασα διήνυσε χρόνους τριακονταπέντε ἡ μακαρία κακοπαθοῦσα καὶ παλαίουσα μὲ πεῖναν, μὲ ψῦχος, μὲ καῦμα, καὶ ζῶσα μὲ λουπινάρια καὶ ἄγρια λάχανα, καὶ μηδέποτε ἀπὸ ἄνθρωπον θεωρηθεῖσα εἰς τὸ διάστημα αὐτό, ἀλλὰ μόνῳ τῷ Θεῷ προσομιλοῦσα διὰ προσευχῆς, εἰς τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀφιερωμένην ὅλην αὐτῆς τὴν ζωὴν, καὶ εἰς τὴν πάναγνον Θεοτόκον.

Ὅτε δὲ ἐτελείωσαν οἱ τριακονταπέντε χρόνοι κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὑπῆγαν εἰς τὴν Πάρον κυνηγοί τινὲς διὰ νὰ κυνηγήσωσι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὅπου ἡ ὁσία διέτριβεν, ἔρημον ὄντα· εἷς δὲ αὐτῶν χωρισθεὶς καὶ ἀνιχνεύων τὸν τόπον διὰ νὰ εὕρῃ κυνήγιον, ἐμβῆκε μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῆς Θεοτόκου ἐκεῖ εὑρισκόμενον διὰ νὰ θεωρήσῃ τὰ ἐν αὐτῷ, [1] ἔρημος δὲ ἦτον τότε ὁ τόπος ἐκεῖνος· ἀφ' οὗ δὲ ἐθεώρησε τὰ ἐν τῷ ναῷ καὶ προσηυχήθη, ἐσήκωσεν ἐπάνω τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἰδοὺ βλέπει κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς ἁγίας τραπέζης ὡς ἂν μίαν κλωστὴν ἢ ὕφασμα ἀράχνης, τὸ ὁποῖον ἐρριπίζετο ἀπὸ τὸν ἄνεμον. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε νὰ προχωρήσῃ διὰ νὰ γνωρίσῃ καλὰ τὸ φαινόμενον, ἀκούει φωνὴν λέγουσαν· «στάσου, ὦ ἄνθρωπε, καὶ μὴ πλησιάσῃς, διότι ἐντρέπομαι νὰ φανερωθῶ εἰς σέ, διότι εἶμαι γυμνή». Ὁ δὲ κυνηγὸς καταπλαγεὶς διὰ τὸ αἰφνίδιον τῆς φωνῆς καὶ φοβηθείς, ἐζήτει νὰ φύγῃ, ἐπειδὴ ἐσηκώθησαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του καὶ ἐστέκοντο ὄρθιαι ὡς ἄκανθαι· μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας συνελθὼν, ἠρώτα τὴν φωνήσασαν ποία καὶ πόθεν εἶναι· Ἡ δὲ ἁγία, ῥίψον, ἀπεκρίθη, τὸ ἐπανωφόριόν σου διὰ νὰ σκεπασθῶ μὲ αὐτὸ καὶ τότε θέλω σοι διηγηθῆ τὰ κατ' ἐμέ· καὶ ὁ μὲν κυνηγὸς ἐποίησεν ἀμέσως τὸ προσταχθὲν, ἡ δὲ ὁσία λαβοῦσα τὸ ἐπανωφόρεμα καὶ ἐνδυθεῖσα ἐσφράγισε τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐφάνη εἰς τὸν κυνηγὸν θαυμαστὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα.

Διότι αἱ μὲν τρίχες τῆς κεφαλῆς της ἦσαν λευκαί, τὸ δὲ πρόσωπόν της ἦτο μελανόν· σάρκες δὲ ὁλοτελῶς δὲν ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ μόνον ἓν δέρμα, τὸ ὁποῖον συνεῖχε καὶ ἐκράτει τοὺς ἁρμοὺς τῶν νεύρων καὶ τῶν κοκκάλων, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, τὸ ὅλον σῶμά της ἐφαίνετο ὄχι σῶμα, ἀλλὰ σκιὰ σώματος. Ἀφ' οὗ λοιπὸν διηγήθη ἡ ἁγία ὅλην τὴν περὶ αὐτῆς ὑπόθεσιν, παρεκάλεσε τὸν κυνηγὸν, ὅταν πάλιν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νῆσον διὰ νὰ κυνηγήσῃ, νὰ τῆς φέρῃ μερίδα τοῦ ἁγίου σώματος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν ὅτε ὁ κυνηγὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Πάρον ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὰ θεῖα μυστήρια, τὰ ὁποῖα λαβοῦσα ἡ ὁσία καὶ προσευχηθεῖσα, ἐκοινώνησε καὶ τῷ Θεῷ εὐχαρίστησεν. Ὁ δὲ κυνηγὸς ὑπῆγε μὲν καὶ ἐκυνήγησεν, ἀλλ' ὅτε μετ' ὀλίγον ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν ὁσίαν, εὗρεν αὐτὴν κειμένην νεκράν. Σκάψας λοιπὸν τὴν γῆν καθὼς ἐδύνατο καὶ πολλὰ δεηθεὶς τῆς ἁγίας ἵνα πρεσβεύῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ἐνεταφίασεν αὐτὴν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τὴν εὗρε, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. [1]

---

[1] Ὁ ναὸς οὗτος τῆς Θεοτόκου ὁ εἰς τὴν Παροικίαν, τὴν πρωτεύουσαν πόλιν τῆς νήσου Πάρου εὑρισκόμενος, εἶναι θαυμαστὸς καὶ περιώνυμος, καλούμενος Ἑκατονταπυλιανή· καθότι αἱ πύλαι αὐτῆς, ἀριθμουμένων καὶ τῶν παραθυρίδων, συμποσοῦνται, ὡς λέγουν, εἰς ἑκατόν. Οὐ μόνον δὲ εὐρύχωρος καὶ παμμεγέθης εἶναι κατὰ τὸ μῆκος καὶ πλάτος, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη καὶ ᾠκοδομημένος μὲ στήλας πολλὰς καὶ μεγάλας καὶ μὲ μάρμαρα θαυμαστὰ καὶ ἀξιοθέατα. Τὸ δὲ ἐπάνω τῆς ἁγίας τραπέζης μαρμάρινον κουβούκλιον ἐπὶ τεσσάρων στηλῶν ἐπιστηριζόμενον εἶναι τῇ ἀληθείᾳ θέαμα ἄξιον θεωρίας, διά τε τὴν τῶν μαρμάρων μεγαλοπρέπειαν καὶ διὰ τὴν φιλοτεχνίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐκόσμησεν αὐτὸ ὁ τεχνίτης του. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ εἰσὶ δύω νερά, ἓν πηγάδιον ἐκτὸς τοῦ βήματος καὶ ἓν ἁγίασμα ἐν τῷ βήματι ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης. Πολλὰ δὲ παρεκκλήσια εὑρίσκονται ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, ὧν ἕν ἐστι καὶ τῆς ῥηθείσης ἁγίας Θεοκτίστης, ἐν ᾧ καὶ ἑορτάζουσι τὴν μνήμην αὐτῆς οἱ Πάριοι, ἔχοντες καὶ τὴν ᾀσματικήν της ἀκολουθίαν. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπάνωθεν τοῦ ναοῦ κατηχουμενεῖα, μεγαλοπρεπῆ εἰσὶ καὶ ἀξιοθέατα· καὶ καθολικῶς εἰπεῖν ὁ ναὸς οὗτος εἶναι μεγαλοπρεπέστατος, καὶ τῇ ἀληθείᾳ βασιλικῆς χειρὸς ἔργον καὶ φιλοτέχνημα. Φαίνεται δὲ ὅτι εἰς τὸν καιρὸν Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ, ὅστις συνέγραψε τὸν βίον τῆς ὁσίας ταύτης Θεοκτίστης· δηλαδὴ ἐν ἔτει ωπϛ' (8·6), δὲν ἦτο καθὼς ἐκτίσθη ὁ ναὸς αὐτὸς εὔμορφος καὶ ὡραῖος, ἀλλ' ἔσωζε μόνον τινὰ λείψανα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ὡραιότητός του. Εἰ δὲ τότε δὲν ἦτον ὡραῖος καθὼς ἐκτίσθη, πολλῷ μᾶλλον τώρα δὲν ἔχει τὴν παλαιὰν ὡραιότητα· διότι τότε, λέγει ὁ αὐτὸς Συμεών, ἦτον ἔσωθεν ἐνδυμένος μὲ πριονιστὰ μάρμαρα, καὶ τόσον ἐλέπτυνεν ὁ τεχνίτης τὴν πέτραν, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ἦτον ὁ τοῖχος ἐνδυμένος μὲ βύσσινα καὶ πορφυρᾶ ὑφάσματα· καὶ τόσην ἐπιτηδειότητα καὶ σπουδὴν ἔβαλεν εἰς τὸ τοιοῦτον ἔργον, ὥστε ἐφιλονείκησε νὰ δώσῃ τὸ κάλλος καὶ τὴν εὐμορφίαν τῆς φύσεως εἰς τὰς ἀψύχους πέτρας. Περὶ δὲ τοῦ ἐπάνω τῆς ἁγίας Τραπέζης κουβουκλίου λέγει, ὅτι τόσην εὐμορφίαν καὶ τερπνότητα εἶχεν, ὥστε ἐδείκνυε τὸ πελέκημα ἐκείνου καὶ τόρνευμα νὰ μὴ ἔχῃ φύσιν μαρμάρου, ἀλλὰ νὰ φαίνηται ὡς γάλα πεπηγμένον.

[1] Τὸν πλατύτερον βίον αὐτῆς ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, ἡρμήνευσε δὲ τοῦτον εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος, ὅστις βίος αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ λείψανον τῆς ὁσίας ταύτης ἐπῆραν μετὰ ταῦτα ἀπὸ τὴν Πάρον οἱ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Ἰκαρίας κατοικοῦντες, οἵτινες καὶ ἔχουσιν αὐτὸ ἀποτεθησαυρισμένον εἰς τόπον ἀφανῆ καὶ ἀπόκρυφον, ὡς λέγουσί τινες.

Μνήμη τῶν ὁσίων μητέρων ἡμῶν ΕΥΣΤΟΛΙΑΣ καὶ ΣΩΠΑΤΡΑΣ.

Εἰς τὴν Εὐστολίαν.

» Ὅλη καλὴ σὺ πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
» Στολαῖς σταλεῖσα ψυχικαῖς Εὐστολία.

Εἰς τὴν Σωπάτραν.

» Σωπάτρα Πατρὸς Πνεύματός τε καὶ Λόγου,
» Θρόνῳ παρέστη δοῦσα γῇ τὸ σαρκίον.

Ἡ ἁγία Εὐστολία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου βασιλέως ἐν ἔτει φπδ΄ (584), θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν κατοικούντων εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας παρέδωκεν ἑαυτὴν εἰς μοναστήριον καὶ κατεγίνετο εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, φλεγομένη δὲ ἀπὸ ἔνθεον ἔρωτα, ἀφῆκε τὴν Ῥώμην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ περιελθοῦσα τὰς ἐκεῖ ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ πληρώσασα τὸν ἱερὸν πόθον της, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις ναὸν τῆς Θεοτόκου, ὅπου καὶ εὗρε Σωπάτραν τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Μαυρικίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ, διὰ τοῦτο παρεκάλει ἡ Σωπάτρα τὴν μακαρίαν Εὐστολίαν, ὡς ἐνάρετον οὖσαν, νὰ ἔχῃ αὐτὴν πνευματικήν της μητέρα καὶ φύλακα τῆς ψυχῆς της.

Καὶ λοιπὸν ἀφήσασα ἡ ἀοίδιμος Σωπάτρα τὴν βασιλείαν τοῦ πατρός της καὶ τὰς ἐν τῇ βασιλείᾳ δόξας καὶ ἡδονάς, ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἀγῶνας καὶ πόνους πνευματικούς· ζητήσασα δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα της τόπον ἐπιτήδειον, ἔκτισε ναὸν εὐκτήριον ὁμοῦ μὲ τὴν ὁσίαν Εὐστολίαν. Ὅθεν πολλαὶ γυναῖκες εὐλαβεῖς καὶ παρθένοι μεταβαίνουσαι ἐκεῖ, μετεχειρίζοντο μετ᾿ ἐκείνων τὸν σκληρὸν καὶ κοπιαστικὸν βίον τῆς μοναδικῆς πολιτείας· ἡ δὲ μακαρία Εὐστολία ἀγωνισαμένη εἰς πολλοὺς χρόνους, καὶ πρόξενος σωτηρίας εἰς πολλοὺς γενομένη, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διάδοχον τῶν ἀγώνων της καταλιποῦσα τὴν ἀοίδιμον Σωπάτραν τὴν βασιλίδα, διότι καὶ αὐτὴ, ἀγωνισαμένη παρομοίως μὲ τὴν πνευματικὴν μητέρα αὐτῆς Εὐστολίαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ ὁ Μεταφραστὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Ἐκκλησία σοι Συμεὼν ὀφλει χάριν,
» Ὑπὲρ μεταφράσιος ἁγίων βίων.

* Οὗτος ὁ ὅσιος Συμεὼν πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ωπϛ΄ (886), [1] διὰ δὲ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ σοφίαν ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Μαγίστρου καὶ Λογοθέτου, καὶ πολλὰ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Ὅτε δὲ ὑπῆγον εἰς τὴν Κρήτην οἱ Ἄραβες μὲ στόλον, καὶ ἐλεηλάτουν διάφορα χωρία καὶ κάστρα, τότε ὁ βασιλεὺς ἐψήφισεν ἄρχοντα τὸν μέγαν ἐκεῖνον καὶ στρατηγικώτατον Ἱμέρειον. μετὰ τοῦ ὁποίου συναπέστειλε καὶ τὸν ὅσιον τοῦτον Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, ἀποκρισιάριον πρὸς τοὺς ἄραβας, οἵτινες ἐτυράννουν τὴν Κρήτην· εἰς τούτους δὲ τοὺς δύω ἔδωκεν ἐξουσίαν ἢ νὰ ὑποτάξωσι μὲ τὸ καλὸν εἰς τὴν βασιλείαν τοὺς Ἄραβας ἢ νὰ τοὺς ἀφανίσωσι μὲ τὰ πολεμικὰ ἅρματα, καθὼς ταῦτα διηγεῖται ὁ ἴδιος Μεταφραστὴς ὁ γράφων τὸν βίον τῆς προρρηθείσης ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορταζομένης. Ἂν καὶ ἠγάπα δὲ ὁ βασιλεὺς πολλὰ καὶ ἐτίμα τὸν ὅσιον διὰ τὴν σοφίαν καὶ ἀρετήν του, καὶ διὰ τὴν φυσικὴν ἀνδρίαν καὶ ἐπιτηδειότητα καὶ ἐμπειρίαν, ἣν εἶχεν εἰς τοὺς πολέμους, μ᾿ ὅλον τοῦτο ὁ ἀοίδιμος Συμεὼν δὲν εἶχε προσπάθειαν εἰς τὰ τοιαῦτα μάταια· ἀλλ᾿ ἐμελέτα πρὸ πολλοῦ νὰ παραιτήσῃ τὰ τοῦ κόσμου πράγματα καὶ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Ὅθεν εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐὰν γυρίσῃ νικητὴς ἀπὸ τὴν Κρήτην, νὰ τοῦ κάμῃ μίαν χάριν τὴν ὁποίαν θὰ ζητήσῃ· ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπεσχέθη, ὅτι ἀναμφιβόλως μέλλει νὰ πληρώσῃ τὸ ζήτημά του. Ὅθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κρήτην μὲ τὸν Ἱμέρειον, ἐλάλησεν ὡς ἀποκρισιάριος ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ἀράβων, καὶ τόσον ἐγλύκανεν αὐτοὺς μὲ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, ὥστε χωρὶς πόλεμον τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς κατέπεισε νὰ πληρόνωσιν εἰς τὸν βασιλέα φόρον.

Ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν νικητὴς, ἐπροσκύνησε τὸν βασιλέα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ δώσῃ τὴν χάριν ἣν τῷ ὑπεσχέθη, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἠξεύρων τί θὰ ζητήσῃ, ἔδωκε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν Συμεὼν καὶ τὴν ἐφίλησε (διότι τοιαύτη ἦτο συνήθεια) νομίζων ὅτι θὰ ζητήσῃ χρυσίον ἢ κάμμίαν τιμὴν μεγαλητέραν, καθὼς ποθοῦσιν οἱ φιλόκοσμοι. Ὁ δὲ φιλόχριστος μᾶλλον ἢ φιλόχρυσος Συμεὼν

[1] Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ὅτι ἦτο εἰς τὸν καιρὸν Λέοντος τοῦ μεγάλου.

δὲν ἐζήτησεν ἄλλο χάρισμα ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ τὸ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ γίνῃ καλόγηρος. Τότε ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη μὲν διότι ἔμελλε νὰ στερηθῇ τοιοῦτον σοφὸν καὶ στρατηγικώτατον ἄνδρα, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ παραβῇ τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐνηγκαλίσθη τὸν θεῖον Συμεὼν μετὰ δακρύων καὶ τὸν ἐφίλησε, λέγων. Ὕπαγε, τέκνον, εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, τὸν ὁποῖον παρακάλει καὶ διὰ τὰς ἐδικάς μου ἁμαρτίας.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινεν ὁ ὅσιος μοναχὸς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σύγχυσιν τοῦ κόσμου, τότε συνέγραψεν ὅσους βίους ἁγίων εὗρεν. Ἔπειτα ἐπειδὴ ἦτο πλούσιος καὶ εἶχε δύναμιν καὶ τρόπον, ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς διάφορα κάστρα καὶ τόπους, καὶ ἔφεραν εἰς αὐτὸν ὅσους βίους ἁγίων εὗρον, τοὺς ὁποίους αὐτὸς πάλιν μετέφρασεν εἰς γλυκυτάτην φράσιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπωνομάσθη Μεταφραστής. Καὶ ὅλα ὅσα ἔγραψεν εἶναι ἀληθῆ καὶ ἀλάνθαστα, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν ἰταλῶν μετέφρασαν εἰς τὰ ἰταλικά, καὶ ἔχουσι τὸν ὅσιον τοῦτον Συμεὼν εἰς τὰ Συναξάριά των ὡς ἅγιον καὶ τὸν ἑορτάζουσιν, ἐπειδὴ καὶ ἐκοπίασε τόσον διὰ τὸν Κύριον καὶ διὰ τοὺς ἁγίους του. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος (σελ. 703. τῆς δωδεκαβίβλου), ὅτι ὅτε ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος οὗτος Συμεὼν, ἐγκωμίασεν αὐτὸν ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Μιχαὴλ ὁ Ψελλός.[1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

» Ἀντώνιον κτείνουσι τὸν θεῖον ξύλοις,
» Οἱ τὸ ξύλον τιμῶντες ὡς Θεὸν πλάνοι.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Σύρων, πετροπελεκητὴς κατὰ τὴν τέχνην· βλέπων δὲ τοὺς Ἕλληνας, ὅτι ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ ἐθυσίαζον, ἐσυμβούλευεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι τὴν πλάνην ταύτην· ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούετο ἀνεχώρησεν εἰς ἔρημον τόπον. Ἐκεῖ δὲ εὑρὼν ἕνα ἀναχωρητὴν καὶ δοῦλον Θεοῦ, Τιμόθεον ὀνομαζόμενον, ἔζησε μετ' αὐτοῦ χρόνους τρεῖς· ἔπειτα λαβὼν τὰς εὐχὰς αὐτοῦ κατέβη πάλιν εἰς τὸ χωρίον του, εἰς τὸ ὁποῖον κατοίκει ὁ πεπλανημένος ἐκεῖνος λαὸς τῶν (εἰδωλολατρῶν) Ἑλλήνων. Εὑρίσκων λοιπὸν αὐτοὺς ἑορτάζοντας τοὺς δαίμονας, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν αὐτῶν, καὶ συνέτριψεν ὅλα τὰ εἴδωλα· διὸ καὶ συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν ἐδάρη δυνατά. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀπάμειαν τῆς Συρίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἐπίσκοπον ὀνόματι Ὅσιον, ἔλαβεν ἀπὸ αὐτὸν ἐξουσίαν νὰ κτίσῃ ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος· ὅτε λοιπὸν ἤρχισε νὰ κτίζῃ τὸν ναὸν ἔμαθον τοῦτο οἱ ἐγχωριταί του Ἕλληνες. Ὅθεν ὑπῆγον τὴν νύκτα καὶ μὲ τὰ ξύλα ἀσπλάγχνως αὐτὸν ἐθανάτωσαν. Καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ καὶ ΜΑΥΡΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Πλάνην ἀμαυροῖ Μαῦρα καρθεῖσα ξίφει,
» Χριστοῦ δὲ τμηθεὶς φῶς ὁρᾷ Χριστοφόρος.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΑΡΣΗ καὶ ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ.

» Ναρσῆς σὺν Ἀρτέμονι ἐκκοπεὶς ξίφει,
» Σὺν Ἀρτέμονι λαμβάνει καὶ τὰ στέφη.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ, ὁ διὰ τὸ βραχὺ τῆς ἡλικίας ὀνομασθεὶς Κολοβὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἰωάννην ἔκρυψε γῆς βραχὺς τόπος,
» Ὃς, κἂν βραχὺς τὸ σῶμα, τὴν πρᾶξιν μέγας.[1]

---

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τούτου γράφει ὁ Μελέτιος ὅτι ἦτον ἐπ' ἀρετῇ διαβεβοημένος. Ὅστις μὲ τὴν ἐπίπνοιαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων ὑπὲρ τῆς ἀληθείας σκάμματα μὲ πολλοὺς ἱδρῶτας καὶ πόνους συνέγραψε, καὶ καλλωπίσας μὲ δύναμιν λόγου καὶ σοφίας εἰς ὕμνον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ δόξαν αἰωνίζουσαν τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωνισθέντων ἁγίων μαρτύρων τα μηνολόγια καὶ μαρτυρολόγια συνετάξατο κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν πᾶς τις ἀπὸ αὐτοὺς τον ἀμαράντινον στέφανον ἐστέφθη. (Τόμ. β΄. σελ. 297) περὶ τούτου γράφει καὶ ὁ Βελαρμῖνος περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, καὶ ὁ Βαρώνιος εἰς τὸ χρονικόν.

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου Ἰωάννου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ ὁ Εὐεργετινὸς (σελ. 203) ὅτι ἔδειξεν ἄκραν καὶ ἀδιάκριτον ὑπακοὴν εἰς τὸν γέροντά του. Διότι ὁ γέρων του, ὅστις ἦτο Θηβαῖος, λαβὼν ἓν ξύλον ξηρὸν, ἐφύτευσεν αὐτό· εἶτα ἐπρόσταξε τὸν Ἰωάννην νὰ ποτίζῃ αὐτὸ καθ' ἡμέραν μὲ ἕνα λαγύνιον νερὸν, ἕως οὗ νὰ βλαστήσῃ καὶ νὰ κάμῃ καρπόν. Τόσον δὲ μακρὰν ἦτο τὸ νερὸν ὥστε ἐχρειάζετο νὰ ὑπάγῃ τις τὸ βράδυ καὶ νὰ γυρίσῃ τὸ πρωΐ· ὅθεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀδιακρίτως ὑπακούσας, ἐπότιζεν αὐτὸ χρόνους ὁλοκλήρους τρεῖς. Μετὰ δὲ τοὺς τρεῖς χρόνους, ὢ τοῦ θαύματος! ἐβλάστησε τὸ κατάξηρον ξύλον καὶ ἐκαρποφόρησε καρύδια. Λαβὼν δὲ τὸν καρπὸν ὁ γέρων του, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Σκήτεως καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀδελφούς· Λάβετε φάγετε ἀδελφοὶ καὶ πατέρες καρπὸν ὑπακοῆς. Εἰς δὲ τὴν σελ. 279 τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκομεν, ὅτι ὁ Ἰωάννης οὗτος εἶπε τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα. Ἤτοι, ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ὑπεράνω εἰσὶ πασῶν

Ὁ ὅσιος ΕΛΛΑΔΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Εἰ καὶ μετέστης Ἑλλάδιε τοῦ βίου,
» Πίναξ ἔμεινας ἀρετῶν τοῖς ἐν βίῳ.

* *Οἱ ὅσιοι καὶ θεοφόροι πατέρες ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΣ καὶ ΝΕΟΦΥΤΟΣ, οἱ κτίτορες τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται* [1].

† » Εὐθύμιον συνάμα τῷ Νεοφύτῳ,
» Τιμῶ κτίσαντας τὴν Μονὴν ἀρχαγγέλων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι΄, μνήμη τῶν ἁγίων πέντε ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα, ΟΛΥΜΠΑ, ΡΟΔΙΩΝΟΣ, ΕΡΑΣΤΟΥ, ΣΩΣΙΠΑΤΡΟΥ, καὶ ΚΟΥΑΡΤΟΥ.

Εἰς τὸν Ὀλυμπᾶν.

* » Λάμψας Ὀλυμπᾶς ἡλίου λαμπροῦ δίκην,
» Ὄλυμπον [1] οἰκεῖ σὺν Ἀποστόλοις ἅμα.

Εἰς τὸν Ῥοδίωνα.

* » Ῥόδον νοητὸν ὢν σαφῶς ὁ Ῥοδίων,
» Ξίφει τρυγηθείς, πάλιν ἀνθεῖ ἐν Πόλῳ.

τῶν ἀρετῶν. Ὅθεν καὶ τὸν πάγκαλον Ἰωσὴφ ἡ ταπεινοφροσύνη πέπρακεν· διότι ἠδύνατο εἰπεῖν ὅτε ἐπωλεῖτο ὅτι ἀδελφὸς τῶν πωλούντων εἰμί. Ἐπειδὴ δὲ σιωπῶν καὶ ταπεινούμενος ἐπωλήθη, διὰ τοῦτο ἡ ταπείνωσις κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον καὶ ἄρχοντα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ αὐτὸς εἶπε πάλιν· «Τὸ ἐλαφρὸν φορτίον ἀφήσαντες, ἤτοι τὸ νὰ μεμφώμεθα τὸν ἑαυτόν μας, τὸ βαρὺ φορτίον βαστάζομεν, ἤτοι τὸ νὰ δικαιόνωμεν τὸν ἑαυτόν μας. Ὅθεν περὶ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Ἰωάννου τούτου εἶπέ τις τῶν πατέρων. Ὅτι ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης διὰ τῆς ταπεινώσεως αὐτοῦ ἐκρέμασεν ὅλην τὴν Σκῆτιν ἐν τῷ μικρῷ δακτύλῳ αὐτοῦ. Ὁ αὐτὸς δὲ Ἰωάννης ὁ Κολοβὸς εἶπεν· Ὁ χορταζόμενος καὶ λαλῶν μετὰ παιδίου, ἤδη ἐπόρνευσε τῷ λογισμῷ μετ᾿ αὐτοῦ. (Ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων.)

[1] Τὸ Συναξάριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὴν ξεχωριστὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων πατέρων. Ἐπειδὴ δὲ ἐνταῦθα ὁ λόγος ἔστι περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου, λυπηρόν μοι ἐφάνη νὰ σιωπήσω καὶ νὰ μὴ δώσω τὴν εἴδησιν εἰς πάντας τοὺς ὀρθοδόξους καὶ φιλοθεοτόκους χριστιανοὺς περὶ τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ εὑρισκομένης παλαιᾶς καὶ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγομένης Γοργοϋπηκόου. Ὅθεν μετὰ συντομίας ἀναφέρομεν ἐδῶ τὰ περὶ αὐτῆς, ὡς καρύκευμα τῶν τῆς Θεοτόκου θερμῶν ἐραστῶν.

Εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς τραπέζης τῆς ἀνωτέρω μονῆς τοῦ Δοχειαρίου εὑρίσκετο παλαιὰ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἐκεῖθεν διάβασις, συνεχῶς διέβαινεν ὁ τότε τραπεζάριος τοῦ μοναστηρίου, μάλιστα δὲ ἐν τῷ καιρῷ τῆς νυκτὸς βαστάζων εἰς τὰς χεῖρας ἀνημμένα δαδία· κατὰ τὸ ἔτος λοιπὸν αχμς΄ (1646), διαβαίνων ἐκεῖθεν ὁ τραπεζάρης, ἔχων καὶ τὰ δαδία εἰς τὰς χεῖράς του, ὢ τοῦ θαύματος! ακούει φωνὴν εξελθοῦσαν ἀπο τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καὶ λέγουσαν· «Μὴ περᾷς ἀπ᾿ αὐτοῦ, καὶ μαυρίζεις τὸν τόπον μὲ τὸν καπνόν. Ὁ δὲ τραπεζάρης νομίσας ὅτι ἄνθρωπός τις ἐφώνησε, κατεφρόνησε τὴν φωνήν. Μετ᾿ ὀλίγας δὲ ἡμέρας πάλιν διαβαίνων ἐκεῖθεν μὲ τὰ δαδία, ἀκούει καὶ δευτέραν φωνὴν λέγουσαν «Ὦ μοναχὲ ἀμόναχε, ἕως πότε δὲν παύεις καπνίζων τὴν ἐμὴν μορφὴν καὶ μαυρίζων με ἀτίμως; καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν φωνὴν ἔχασεν ὁ τάλας τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἔμεινε τυφλός.

Ὅθεν αἰσθανθεὶς ὅτι ἔσφαλε πολλὰ διότι κατεφρόνησε τὴν πρώτην φωνήν, κατεσκεύασε στασίδιον ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτοκου, παρακαλῶν μετὰ δακρύων τὴν Δέσποιναν τοῦ Παντὸς, νὰ συγχωρήσῃ αὐτῷ το ἐξ ἀπροσεξίας ἁμάρτημα, καὶ εἰς σημεῖον τῆς συγχωρήσεως νὰ χαρίσῃ αὐτῷ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του· ὅπως βλέπων τὴν ἁγίαν εἰκόνα της, δοξάζῃ καὶ εὐχαριστῇ αὐτὴν παντοτε. Τί λοιπὸν ἡ φιλανθρωποτάτη βασίλισσα; εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς του, καὶ φωνεῖ πρὸς αὐτὸν λέγουσα «Ἰδοὺ ἀπὸ τῆς σήμερον χαρίζομαί σοι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν σου. Καὶ πρόσεχε εἰς τὸ ἑξῆς νὰ μὴ περάσῃς ἀπ᾿ αὐτοῦ μὲ δαδία, διότι ἐγὼ εἶμαι ἡ Κυρία τῆς μονῆς ταύτης καὶ γ ο ρ γ ῶ ς (ἤτοι ταχέως) ὑ π α κ ο ύ ω ἐκείνων, ὅσοι μὲ ἐπικαλοῦνται καὶ δίδω εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα. Ὅθεν ἔκτοτε ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν ἡ ἁγία αὕτη εἰκὼν, τὸ νὰ ἐπονομάζεται δηλαδὴ Γ ο ρ γ ο ϋ π ή κ ο ο ς.

Καὶ τῇ ἀληθείᾳ Γοργοϋπήκοος ἐφάνη διὰ τῶν ἔργων ἡ θαυματὴ αὕτη εἰκὼν, γοργῶς καὶ ταχέως ὑπακούουσα ἐκείνων ὅσοι προστρέχουσιν αὐτῇ μετ᾿ εὐλαβείας καὶ πίστεως. ἐνήργησε δὲ καὶ ὅλονὲν ἐνεργεῖ πάμπολλα θαύματα ὄχι μόνον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω καὶ εἰς τοὺς ἐν τῷ ὄρει ἀσκουμένους μοναχούς· ἀλλὰ καὶ ἔξω εἰς τὰς πόλεις καὶ χωρία, καὶ εἰς τοὺς ἐν αὐτοῖς κατοικοῦντας χριστιανούς. Καὶ μάρτυρες τούτων ἡ Κούρσεβαις, ὁ Ἴσβορος, το Γομάτον, τὸ Γκούβοστι, ἡ Σιλίμνος, ἡ Ζαγορὰ, ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Βουλγαρία, αἱ Σέρραι, ἡ Θάσος καὶ ἁπλῶς, ἡ Ἀσια, καὶ ἡ Εὐρώπη. Εἰς τούτους δηλαδὴ τοὺς τόπους καὶ τὰς ἐπαρχίας ἰάτρευσε καὶ ἰατρεύει ἡ θαυματουργὸς εἰκὼν τῆς Γοργοϋπηκοου διαφόρους ἀσθενείας. Διότι τοὺς ἀτέκνους εὐτέκνους ποιεῖ, τὰς στείρας γυναῖκας πολυγόνους ἀποδεικνύει, τοὺς ἔχοντας τρικούγκουλα θεραπεύει, τοὺς κλέπτοντας τὰ ξένα πράγματα φανερόνει, τοὺς ἐν θαλάσσῃ κινδυνεύοντας ἐλευθερόνει, τοὺς ὑπὸ τῶν κλεπτῶν αἰχμαλωτισθέντας λυτρόνει, τοὺς πάσχοντας ἀπὸ πονοκέφαλον καὶ κώφωσιν ὑγιεῖς ἀπεργάζεται, τοὺς καταδυναστευομένους ἀπὸ ἀγγαρίας ἀπαλλάττει, τοὺς παραλύτους ἀνορθοῖ, τὰς ἀκρίδας διώκει, τοὺς τυφλοὺς ὀμματόνει, καὶ τοὺς κινδυνεύοντας ἀπὸ θανατηφόρους ἀσθενείας ἀνιστᾷ καὶ ὑγιεῖς ἀποκαθίστησι. Καθὼς τὰ θαύματα ταῦτα εὑρίσκονται γεγραμμένα εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου μὲ ὅλας τὰς περιστάσεις των.

[1] Ἤτοι τὸν οὐρανόν.

Εἰς τὸν Ἔραστον.

* « Ἐρῶν Ἔραστος μανικῶς τοῦ Κυρίου,
» Σύνεστιν αὐτῷ καὶ χαρὰν χαίρει ξένην.

Εἰς τὸν Σωσίπατρον.

* » Ὁ Σωσίπατρος πατρικὴν δείξας σχέσιν,
» Πολλοὺς προσῆξε τῷ Θεῷ σεσωσμένους.

Εἰς τὸν Κούαρτον.

* » Ἄρτον Θεοῦ τὸν ζῶντα Κούαρτος θύων,
» Καὶ τὴν ψυχὴν ἔθυσε λοιπὸν τῷ Λόγῳ.

Εἰς τοὺς πέντε ὁμοῦ. [1]

» Πεντάδα μυστῶν τοῦ λόγου ὑμνῶ λόγοις,
» Λόγῳ βροτοὺς λύσαντας ἐξ ἀλογίας.
÷ » Πεντὰς Ἀποστολέων δεκάτῃ βίον ἐξεπέρησεν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ὀλυμπᾶς, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ «Ἀσπάσασθε Ὀλυμπᾶν» (Ρωμ. ιϛ' 15.) καὶ ὁ Ῥοδίων, [2] ἀκολουθοῦντες εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ οἱ δύω ἀπεκεφαλίσθησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀπὸ τὸν Νέρωνα τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει νδ' (54), ὁ δὲ Σωσίπατρος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ «Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου» (Ρωμ. ιϛ' 21.) γενόμενος ἐπίσκοπος Ἰκονίου, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Ἔραστος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως» (Ρωμ. ιϛ' 21.) [3] γενόμενος οἰκονόμος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, καὶ μετὰ ταῦτα χρηματίσας ἐπίσκοπος Νεάδος (ἢ Πανεάδος) ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Κούαρτος, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει ὁ αὐτὸς Παῦλος «Ἀσπάζεται ὑμᾶς Κούαρτος ὁ ἀδελφὸς» (αὐτόθ.) ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Βηρυτοῦ, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς διὰ τὴν εὐσέβειαν ὑπομείνας καὶ πολλοὺς Ἕλληνας ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΡΕΣΤΟΥ.

» Ἀθλητικῶν Ὀρέστα τῶν ἱππασμάτων,
» Νικητικὰ βραβεῖα πολλὰ προσδέχου.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ Τυάνων· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐκρατήθη ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα Μάξιμον, καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν δέρεται μὲ ῥαβδία τόσον δυνατά, ὥστε ἐκόπησαν τὰ σπλάγχνα του καὶ ἐφαίνοντο ἀπ' ἔξω. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδάρη, ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων· φυσήσας δὲ ὁ μάρτυς τὰ εἴδωλα, εὐθὺς κατέπεσον καὶ ἔγειναν ὡς κονιορτός· ἔπειτα παρεδόθη εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ἑπτὰ δ' ἡμέρας παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἀνωτέρω ἡγεμόνος, καὶ ἐπειδὴ πάλιν ἠναγκάσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ δὲν ἐπείσθη, ἐτρυπήθη ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους μὲ καρφία μακρά, καὶ ἐδέθη μὲ ἁλύσους ἀπὸ ἓν ἄγριον ἄλογον, τὸ ὁποῖον διωκόμενον καὶ τρέχον μὲ βίαν πολλὴν ἕως εἴκοσι μιλίων διάστημα, ἔκαμε τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴν νὰ παραδώσῃ τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΣ ὁ ἐν Συμβόλοις ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν στήσας βάσιν,
Ὄντως θεοστήρικτος ἔργοις ὡράθη. [1]

Μνήμη τοῦ ἐν Ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΟΝΝΟΥ τοῦ κατηχήσαντος τὴν ἁγίαν Πελαγίαν. [2]

* » Ὅλος γέμων ἦν γνώσεως Θεοῦ Νόννος,
» Εἰς καλὸν εἰδὼς καὶ τὰ χείρονα τρέπειν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΣ ὁ Ἐπίσκοπος [3] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

---

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις (ἐκδ. Κουτλουμ.) συμμνημονεύεται καὶ ἕκτος ἀπόστολος, ὁ Γέρτιος. Σ. Ε.

[2] Τοῦτον ἡ τοῦ Παύλου πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴ Ῥωδίωνα, ἢ Ἡρωδίωνα γράφει, καὶ οὐχὶ Ῥοδίωνα, διότι οὕτω λέγει· ἀσπάσασθε Ἡρωδίωνα τὸν συγγενῆ μου (Ρωμ. ιϛ' 11.) οὗτος ὁ Ἡρωδίων ἑορτάζεται καὶ χωριστὰ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην Μαρτίου, ὅπου καὶ τὸ συναξάριόν του γράφεται ἰδιαιτέρως.

[3] Ὁ δὲ Θεοφύλακτος οἰκονόμον τῆς πόλεως ἐξήγησε τὸν Ἔραστον οὐχὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐστάλη εἰς Ῥώμην ἡ πρὸς Ῥωμαίους τοῦ Παύλου ἐπιστολή, καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀσπάζεται τοὺς ἐν Ῥώμῃ ὁ Ἔραστος.

[1] Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος, ὅσον ἀπὸ τὸ δίστιχον, φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Φεβρουαρίου, διότι τὸ αὐτὸ δίστιχον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

[2] Ταύτης ἡ μνήμη ἑορτάζεται κατὰ τὴν η'. τοῦ Ὀκτωβρίου

[3] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῆς τοῦ Διονυσίου, ὁ Μαρτῖνος οὗτος γράφεται Ἐπίσκοπος Ταρακίνης. Καὶ εἰ οὕτως ἔχει, περιττῶς γράφεται ἡ μνήμη τούτου ἐδῶ,

» Βίου διαστάς, οὐ βραχύς τις ὁ δρόμος,
» Τὸν πρὸς πόλον Μαρτῖνος ἔδραμε δρόμον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΜΙΛΟΥ Ἐπισκόπου τοῦ θαυματουργοῦ, καὶ τῶν δύω μαθητῶν αὐτοῦ.

» Ἔκτειναν ἐχθροὶ σὺν δυσὶ μύσταις Μίλον. [1]
» Σφαγῇ μὲν αὐτόν, τοὺς δὲ μύστας τοῖς λίθοις·

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Μίλος ἐγεννήθη εἰς ἓν χωρίον τῶν Περσῶν, καὶ ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα· ἐνῷ δὲ ἔμελλε νὰ γίνῃ στρατιώτης τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ τοιοῦτον ἐπιχείρημα μία φοβερὰ καὶ νυκτερινὴ ὀπτασία τὴν ὁποίαν εἶδεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἐπολιτεύετο μὲ παρθενίαν καὶ ἄσκησιν, παρακαλῶν τὸν Θεὸν καὶ ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ ὑπὲρ ὅλου τοῦ γένους του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι τινές, ἀφήσας τὴν πατρίδα του ἔγεινε μοναχός, καὶ κατοικήσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον ὁ προφήτης Δανιὴλ εἶδε τὰς ὀπτασίας, ὅτε ἦτον εἰς Βαβυλῶνα, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον Γεννάδιον [2] τὸν ὁμολογητὴν καὶ μάρτυρα γενόμενον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐκοπίασεν ὁ ἀοίδιμος, ἐλέγχων τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς, διότι παρενόμουν μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγια ἐδάρη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν γνωρίζων ὅτι ἔμενον ἀδιόρθωτοι προεκήρυξε τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἐναντίον των, καὶ οὕτω ἀνεχώρησε· μετὰ δὲ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἦλθεν εἰς ἔργον ἡ πρόρρησίς του. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ ἄρχοντες τῆς ἐπισκοπῆς του περιέπεσον εἰς μέγα σφάλμα ὁ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἀπέστειλε στρατιώτας μὲ τριακοσίους ἐλέφαντας· καὶ τὴν μὲν πόλιν τῆς ἐπισκοπῆς κατέστρεψε, τοὺς δὲ πολίτας αὐτῆς ἐθανάτωσεν ἐν μαχαίρᾳ. Τότε ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εὗρεν Ἀμμώνιον τὸν μαθητὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, καὶ ποιήσας ἐκεῖ χρόνους δύω, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Περσίαν. Γυρίζων δὲ ὑπῆγεν εἰς ἕνα μοναχὸν κατοικοῦντα ἐντὸς σπηλαίου· βλέπων δὲ ὅτι ἐμβῆκεν ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ἐκείνου δράκων, ὅστις εἶχε τριάκοντα δύω πηχῶν μῆκος, εἶπε πρὸς αὐτόν· ἔφθασεν, ὦ δράκων, εἰς σὲ ἡ ὀργὴ τοῦ Κυρίου. Καὶ σφραγίσαντος αὐτὸν τοῦ Ἁγίου μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ ἐμφυσήσαντος εἰς αὐτόν, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς διερράγη ὁ δράκων καὶ ἐνεκρώθη.

Μεταβαίνων δὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἔκτισεν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, εἰς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀπειθήσαντος λαοῦ του καὶ μὲ πικρὸν θάνατον ὑπὸ τοῦ βασιλέως θανατωθέντος· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ καιρὸν πολύν, ὑπῆγεν εἰς πόλιν καλουμένην Κτησιφῶντα, κατὰ τὴν ὁποίαν εὑρὼν Σύνοδον Ἐπισκόπων συνηθροισμένην, ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῆς ἐλέγχων τὸν Ἐπίσκοπον ἐκεῖνον ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἡ Σύνοδος ἔγεινεν· ὁ δὲ Ἐπίσκοπος ἐκεῖνος ἐξηυτέλιζε καὶ ἐνέπαιζε τὸν ἅγιον, καυχώμενος εἰς τὰ προβλήματα καὶ εἰς τὴν σοφίαν του. Πρὸς τοῦτον ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος. «ἐπειδὴ ἀδιόρθωτος μένεις, ἀλαζονευόμενος ἐναντίον τῶν τοῦ Κυρίου μου Ἀρχιερέων, τοὺς ὁποίους συνήθροισε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διατοῦτο τώρα ἔφθασεν ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ εἰς σέ, ὅστις ἰδοὺ ὅτι σὲ καθιστᾷ ἡμίξηρον εἰς χρόνους πολλούς, ἵνα διὰ μέσου τῆς ἀσθενείας σου ταύτης σωφρονισθῶσιν οἱ λοιποὶ καὶ διορθωθῶσιν. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου ἔπεσε κεραυνὸς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν ἡμίξηρον. Καὶ οὕτως ἔμεινε δώδεκα ὁλοκλήρους χρόνους, καὶ ὕστερον ἐτελεύτησεν.

Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ ἐκεῖ ὁ ἅγιος ὑπῆγεν εἰς ἄλλην πόλιν, τῆς ὁποίας ὁ ἐξουσιαστὴς ἔπασχεν ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν εἰς διάστημα χρόνων δύω· ὅθεν ἐκεῖνος μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ ἁγίου, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ ὡς ἀσθενῆ, καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὴν εὐχήν του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀποσταλεὶς ἄνθρωπος ἐβίαζε τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ ταχέως, ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὕπαγε καὶ εἰπὲ μὲ μεγάλην φωνὴν εἰς τὸν ἀσθενῆ, ὅστις σὲ ἔστειλε «ταῦτα σοὶ μηνύει ὁ Ἐπίσκοπος» ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον κηρύττω ἐγὼ ὁ εὐτελὴς καὶ ἀνάξιος, ἀπόρριψον ἀπὸ σοῦ πᾶσαν ἀσθένειαν ἥτι σὲ ἐνοχλεῖ, καὶ περιζώσας τὴν μέσην σου, ἐλθὲ μὲ τοὺς ἰδίους σου πόδας περιπατῶν, διὰ νὰ σὲ ἴδω. Ὁ δὲ ἀπεσταλμένος γυρίζων, εὐθὺς ἅμα εἶπε ταῦτα τὰ λόγια, ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέλαβεν ὁ ἄρχων, καὶ τόσον ἐδυνα-

---

καθότι αὐτὸς ἑορτάζεται κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ παρόντος καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ ἐκεῖ γράφεται. Τὸ δίστιχον ὅμως τούτου εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ ἐκείνου.

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ γράφεται οὗτος, Μίλης ἐν δὲ τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων γράφεται Μιλίσιος, ὡς ῥηθήσεται.

[2] Εἰς τὴν ὑπὸ Νικοδήμου πρώτην ἔκδοσιν γράφεται Γέδιος κατὰ λάθος ἴσως, διότι καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ παλαιῷ Συναξαριστῇ ἀπαντᾶται Γεννάδιος. Σ. Ε.

μώθη, ὥστε δὲν ἔμεινε πλέον εἰς αὐτὸν κἀνὲν λείψανον ἢ σημεῖον ἀσθενείας· ὅθεν ἐσηκώθη καὶ ὕπηγε πρὸς τὸν ἅγιον βαδίζων μὲ τοὺς ἰδίους αὐτοῦ πόδας. Ῥίψας λοιπὸν ἑαυτὸν εἰς τὰ τίμια ἴχνη τοῦ ἁγίου καὶ πιάσας τοὺς πόδας του μὲ τὰς δύω του χεῖρας κατεφίλει αὐτοὺς κυλιόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸν Θεὸν εὐχαρίστει καὶ ἐδόξαζε τὸν οὕτως αὐτὸν δοξάσαντα. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα τοῦ ἁγίου πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ἐκεῖ εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἐδίωξε πολλοὺς δαίμονας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, καὶ μίαν γυναῖκα κλινήρη οὖσαν καὶ παράλυτον χρόνους ἐννέα πιάσας ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐσήκωσεν ὑγιῆ, καὶ ἕνα ἄνθρωπον ἀδίκως κατ' ἄλλου φερόμενον, καὶ τὴν ἀδικίαν βεβαιόνοντα καταφρονητικῶς μὲ ὅρκον, τοῦτον, λέγω, ἐπειδὴ κατεφρόνει καὶ δὲν ἤκουε τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου τὸν ἔκαμε διὰ προσευχῆς του νὰ λάβῃ εἰς ὅλον τὸ σῶμά του τὴν λέπραν τοῦ Γιεζεί, εἰς διόρθωσιν καὶ ἄλλων πολλῶν. Ὥστε ἐκ τούτου ὄχι ὀλίγον πλῆθος τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐζήτησε νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα εἰς διαφόρους τόπους ἐποίησεν οὗτος ὁ ἅγιος, τῶν ὁποίων τὴν φήμην ἀκούσας ὁ ἄρχων Βασιλίσκος ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον, καὶ παραστήσας αὐτὸν καὶ τοὺς δύω του μαθητὰς ἔμπροσθέν του, ἐπειδὴ εἶδε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν αὐτῶν εἰλικρινῆ καὶ ἀσάλευτον, πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ἔδειξεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἀπάνθρωπος. Ἔπειτα ἀνάψας ἀπὸ τὸν θυμὸν, ἐγύμνωσε τὴν σπάθην ὁ ἴδιος καὶ ἐκτύπησεν εἰς τὸ στῆθος τὸν ἅγιον· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως συμφωνῶν μὲ τὸν ἀδελφόν του, ἐκτύπησε καὶ ἐκεῖνος τὸν ἅγιον εἰς τὴν καρδίαν [1] ὁ δὲ τοῦ Κυρίου Ἐπίσκοπος καὶ ἀθλητής, ζωντανὸς ἀκόμη ὢν εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐπειδὴ σεῖς ἐσυμφωνήσατε καὶ οἱ δύω νὰ θανατώσετε ἐμὲ ἐνῷ εἶμαι ἀναίτιος, διὰ τοῦτο αὔριον εἰς τὴν ἰδίαν ὥραν θέλει χυθῇ καὶ τῶν δύω τὸ αἷμά σας ἀπὸ τὰς ἰδίας χεῖράς σας· ἤτοι θέλετε φονευθῇ ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ μήτηρ σας θέλει γένῃ ἄτεκνος. Ταῦτα δὲ εἰπὼν παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοὺς δὲ δύω μαθητὰς τοῦ ἁγίου ἀναβιβάσας ὁ δυσσεβὴς Βασιλίσκος εἰς δύω βουνὰ τοὺς ἔχωσεν ἐκεῖ μὲ τὰς πέτρας.

Κατὰ τὴν ἐρχομένην λοιπὸν ἡμέραν ἐξελθὼν ὁ ἀσεβὴς Βασιλίσκος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του διὰ νὰ κυνηγήσωσιν, ἀψηφοῦντες ὁλοτελῶς τὴν πρόρρησιν τοῦ ἁγίου, διότι ἐνόμισαν αὐτὴν φλυαρίαν· εὑρόντες δὲ μίαν ἔλαφον καὶ καταφθάσαντες αὐτὴν καὶ οἱ δύω ἀδελφοὶ μόνοι, ἐστάθησαν ἀντικρὺ ὁ εἷς ἀδελφὸς ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς ἐλάφου καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ἕτερον καὶ ἐκτύπησαν καὶ οἱ δύω τὰς λόγχας διὰ νὰ τὴν θανατώσωσιν, ἀλλ' αἱ λόγχαι φερόμεναι μὲ ὁρμὴν ἐνεπήχθησαν μέσα εἰς τὰς καρδίας τῶν δύω, ἡ μία εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἑνός, καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἄλλου. Καὶ οὕτω βιαίως ἀπορρίψαντες τὰς ψυχάς των, ἐθανατώθησαν καὶ οἱ δύω· τὰ δὲ λείψανα τοῦ ἁγίου Μίλου καὶ τῶν μαθητῶν των ἐνεταφιάσθησαν ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ζῶσι παντοτεινῶς καὶ πρεσβεύουσιν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον.

—

Ὁ ἅγιος Μάρτυς ΚΑΛΛΙΩΠΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

---

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸ Συναξάριον τοῦτο εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Παράδεισον τῶν πατέρων μέ τινα ὅμως παραλλαγὴν, διότι ἐκεῖ γράφεται Μιλίσιος ὁ ἅγιος οὗτος, ὅστις ἐκατοίκει μὲ δύω μαθητάς του εἰς τὰ ὅρια τῆς Περσίδος. Μίαν φορὰν δὲ ἐκβῆκαν εἰς τὸ κυνήγιον οἱ δύω υἱοὶ τοῦ βασιλέως· ὅθεν ἔστησαν δίκτυα καὶ σχοινία μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μίλια, ἵνα ὅ,τι ζῶον πιασθῇ εἰς αὐτὰ κτυπήσωσιν αὐτὸ καὶ θανατώσωσι μὲ ἀκόντια. Εὑρέθη δὲ ὁ γέρων οὗτος Μίλιος μὲ τοὺς δύω μαθητάς του μέσα εἰς τὰ δίκτυα. Βλέποντες δὲ αὐτὸν οἱ υἱοὶ τοῦ βασιλέως γεμάτον ἀπὸ τρίχας καὶ ἄγριον, ἐξεπλάγησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· Εἰπὲ εἰς ἡμᾶς, ἄνθρωπος εἶσαι, ἢ πνεῦμα; ἀπεκρίθη δὲ αὐτοῖς ὁ ὅσιος· Ἄνθρωπος εἶμαι ἁμαρτωλὸς καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ἔρημον διὰ νὰ κλαύσω τὰς ἁμαρτίας μου, καὶ προσκυνῶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως εἶπον αὐτῷ· ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι ἐκτὸς τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο ἐλθὲ καὶ θυσίασον εἰς αὐτά· ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· σεῖς πλανᾶσθε, διότι αὐτὰ εἶναι κτίσματα καὶ ὄχι Θεός· ὅθεν σᾶς παρακαλῶ νὰ γυρίσητε καὶ νὰ προσκυνήσητε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, ὅστις ἔκτισε ταῦτα πάντα. Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον· τὸν κατακριθέντα καὶ σταυρωθέντα λέγεις Θεὸν ἀληθινόν; Ὁ ὅσιος εἶπε· ναὶ τὸν σταυρώσαντα τὴν ἰδικήν μου ἁμαρτίαν καὶ θανατώσαντα τὸν θάνατον, αὐτὸν λέγω Θεὸν ἀληθινόν. Οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ βασιλέως πολλὰ βασανίσαντες αὐτὸν καὶ τοὺς δύω μαθητάς του, ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ θυσιάσωσι. Καὶ τοὺς μὲν δύω μαθητάς του πολλὰ βασανίσαντες, ἐθανάτωσαν· τὸν δὲ γέροντα εἰς πολλὰς ἡμέρας βασανίσαντες, τελευταῖον ἔστησαν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον, καὶ ῥίψαντες βέλη ὁ εἷς ἀπὸ τὸ ἔμπροσθεν μέρος, καὶ ὁ ἄλλος ἀπὸ τὸ ὄπισθεν, τὸν ἐθανάτωσαν. Τότε λοιπὸν εἶπεν εἰς αὐτοὺς ἐν ᾧ καιρῷ ἐτοξεύετο τὴν ἀνωτέρω πρόρρησιν τοῦ θανάτου των.

» Ξίφει τράχηλον Καλλιώπιε κλίνας,
» Κάλλος θεωρεῖς ἀκλινῶς Θεοῦ Λόγου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΡΟΣ ξίφει τελειοῦται

» Ὑπῆρξεν ἡμῖν ἡ κεφαλή σου Νῖρε,
» Θεία κεφαλὴ μάρτυρος διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΩΡΙΩΝ, ζῶν ἐμβληθεὶς τῇ γῇ, τελειοῦται.

» Κἂν ζῶν ἐβλήθη μάρτυς εἰς γῆν Ὠρίων,
» Ὑπὲρ τὸν ὠρίωνα λάμπει τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΗΝΑ τοῦ ἐν τῷ Κοτυαείῳ.

» Αἴγυπτος ὄντως εἰ τέκοι τίκτει, μέγα·
» Τμηθεὶς ἀληθὲς τοῦτο Μηνᾶς δεικνύει.
» Μηνᾶς ἑνδεκάτῃ ξίφος ἔτλη γηθόσυνος κῆρ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟς' (296), εὑρισκόμενος μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα εἰς τὰ Νούμερα [1] τὰ ὀνομαζόμενα Ῥουταλικά, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα Ἀργυρίσκον, ἐν τῷ Κοτυαείῳ Φρυγίας Σαλουταρίας, (τὸ ὁποῖον τώρα τουρκιστὶ ὀνομάζεται Κιουτάϊ). Οὗτος λοιπὸν εὐσεβέστατος ὢν, δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων νὰ παρρησιάζεται εἰς τὸν κόσμον· ὅθεν ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν διὰ νὰ καθαρίσῃ ἑαυτὸν μὲ νηστείας καὶ προσευχάς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐστόμωσε καὶ ἐδυνάμωσε τὴν καρδίαν του μὲ τὸν ἔνθεον ζῆλον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἤναψε τὴν ψυχήν του ἀπὸ τὴν θείαν ἀγάπην, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνόν, καὶ σταθεὶς ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, ἀνεκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν ἔδειραν αὐτὸν καὶ μὲ τρίχινα πανία κατεξέσχισαν τὰς σάρκας του· εἶτα ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ φωτίαν, καὶ ἐπάνω εἰς τριβόλους ἀσπλάγχνως τὸν ἔσυραν, ὥστε κατεφθάρη ὅλον τὸ σῶμά του, τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν μὲ τὴν σπάθην τὴν ἁγίαν του κεφαλήν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἔλαβε δὲ χάριν παρὰ Κυρίου ὁ ἅγιος νὰ κάμνῃ ἐξαίσια θαύματα καὶ νὰ βοηθῇ τοὺς ἐν ἀνάγκαις εὑρισκομένους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θαύματα εἶναι τὰ κάτωθεν ῥηθησόμενα.

Μίαν φορὰν ἀπελθὼν εἷς χριστιανὸς νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου τούτου Μηνᾶ, κατέλυσεν εἰς ἓν ξενοδοχεῖον· ὁ δὲ οἰκοκύρης τοῦ ξενοδοχείου γνωρίσας ὅτι ὁ ξενοδοχηθεὶς εἶχε χρήματα εἰς τὸν κόλπον του, ἐσηκώθη κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν· εἶτα κατακόψας ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του, ἔβαλεν αὐτὰ ἐντὸς σπυρίδος (ζιμπιλίου) καὶ τὰ ἐκρέμασε προσμένων νὰ ἐξημερώσῃ. Ἐνῷ λοιπὸν ὁ φονεὺς ἦτον εἰς ἀγῶνα καὶ μέριμναν, πῶς καὶ ποῦ καὶ πότε νὰ ὑπάγῃ νὰ κρύψῃ τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος, διὰ νὰ μὴ τὸν καταλάβῃ τις, ἰδοὺ φαίνεται εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἔφιππος ὡς στρατιώτης, καὶ τὸν ἐξέταζε τί ἔγεινεν ὁ ἐκεῖ καταλύσας ξένος· ὁ δὲ φονεὺς ἐβεβαίονεν ὅτι δὲν ἠξεύρει τίποτε. Τότε ὁ ἅγιος καταβὰς ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς οἰκίας, καὶ εὑρὼν τὴν σπυρίδα καὶ καταβιβάσας αὐτήν, βλέπει τὸν φονέα μὲ φοβερὸν καὶ ἄγριον βλέμμα, καὶ, ποῖος εἶναι, λέγει, οὗτος; ὁ δὲ φονεὺς ἀπὸ τὸν φόβον του γενόμενος ἄφωνος καὶ ὡς ἂν ἐκστατικός, ἔρριψεν ἑαυτὸν πτῶμα ἐλεεινὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ ἅγιος συναρμόσας ὅλα τὰ μέλη τοῦ φονευθέντος καὶ προσευχηθείς, ἀνέστησε τὸν νεκρὸν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· δὸς δόξαν εἰς τὸν Θεόν. Ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς ὡς ἀπὸ ὕπνον καὶ στοχασθεὶς ἐκεῖνα ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον καὶ πῶς ἀνεζωώθη πάλιν, ἐδόξασε τὸν Θεόν, καὶ εὐχαρίστει καὶ προσεκύνει τὸν φαινόμενον στρατιώτην, ὅστις τὸν ἀνέστησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ φονεὺς ἐσηκώθη ἐπάνω, ἐπῆρεν ὁ ἅγιος ἀπὸ αὐτὸν τὰ χρήματα καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἀναστηθέντα ἄνθρωπον, λέγων αὐτῷ· ὕπαγε, ἀδελφέ, εἰς τὴν ὁδόν σου. Εἰς δὲ τὸν φονέα γυρίσας, ἔδειρεν αὐτόν, καθὼς τοῦ ἔπρεπεν· εἶτα νουθετήσας αὐτὸν καὶ πρὸς τούτοις συγχωρήσας τὸ σφάλμα του καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ προσευχηθείς, ἵππευσε πάλιν καὶ ἔγεινεν ἄφαντος.

Ἄλλος δὲ πάλιν χριστιανὸς πλούσιος ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ εἰς τὸν ἅγιον ἕνα δίσκον ἀργυροῦν, πορευθεὶς δὲ εἰς τὸν χρυσοχόον, εἶπεν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ δύω δίσκους καὶ νὰ γράψῃ ἐπάνω μὲν εἰς τὸν ἕνα τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ εἰς τὸν ἄλλον τὸ ὄνομα τὸ ἐδικόν του. Ἀφ' οὗ δὲ κατεσκεύασε καὶ τοὺς δύω, ἐπειδὴ ὁ δίσκος τοῦ ἁγίου ἐφαίνετο λαμπρότερος καὶ χαριέστερος, ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκράτησε διὰ τὸν ἑαυτόν του τὸν δίσκον τοῦ ἁγίου, χωρὶς νὰ ψηφήσῃ τὴν ἐπιγραφὴν ἣν εἶχε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ἔτυχε δὲ νὰ κάμῃ ταξείδιον εἰς τὴν θάλασσαν· ἐνῷ λοιπὸν ἐδείπνει, ἔφερεν

---

[1] Ὄνομα στρατιωτικῶν ταγμάτων. Σ. Ε.

ὁ δοῦλος εἰς τὴν τράπεζαν τὸν δίσκον τοῦ ἁγίου γεμάτον ἀπὸ φαγητά· ὁ δὲ ἀναίσθητος ἐκεῖνος καὶ ἀνευλαβὴς χριστιανὸς ἔτρωγεν ἀπὸ τὰ φαγητὰ τοῦ δίσκου χωρὶς κἀμμίαν συστολὴν καὶ εὐλάβειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐσηκώθη ἡ τράπεζα ἐπῆρεν ὁ δοῦλος τὸν δίσκον διὰ νὰ πλύνῃ αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δίσκος παρασυρεὶς, δὲν ἠξεύρω πῶς, ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δούλου, ἔπεσεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης· ὁ δὲ δοῦλος σύντρομος γενόμενος καὶ πολλὰ φοβηθεὶς, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὅλος καταναρκωθεὶς καὶ χαυνωθεὶς, ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θάλασσαν.

Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ αὐθέντης του ἐλεεινολογούμενος ἔλεγεν, ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ τὸν ἄθλιον! διότι ἐπιθυμήσας τὸν δίσκον τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ μετὰ τοῦ δίσκου ἔχασα καὶ τὸν δοῦλόν μου. Ἀλλὰ εἰς σὲ, Κύριε Θεέ μου, ὑπόσχομαι, ὅτι ἂν εὕρω μόνον τὸ λείψανον τοῦ δούλου μου, θέλω δώσει εἰς τὸν μάρτυρά σου ἅγιον Μηνᾶν μετὰ τοῦ ἄλλου τούτου δίσκου, καὶ τὴν τιμὴν ἣν εἶχεν ὁ καταβυθισθεὶς τοῦ ἁγίου δίσκος. Ὅθεν ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ πλοιάριον ἔβλεπεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν, προσμένων καὶ ἐλπίζων νὰ ἰδῇ τὸ ζητούμενον νεκρὸν σῶμα τοῦ δούλου του. Ἐνῷ λοιπὸν ἐπρόσεχεν ἐπιμελῶς, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει τὸν δοῦλόν του ζωντανὸν, ὅτι ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν θάλασσαν κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας τὸν τοῦ ἁγίου δίσκον· βλέπων δὲ αὐτὸν ἐξεπλάγη· ὅθεν ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν, τὸ θαῦμα τοῦ ἁγίου κηρύττων. Οἱ δὲ ὄντες ἐν τῷ πλοίῳ ἐξῆλθον ὅλοι ἔξω καὶ βλέποντες τὸν δοῦλον κρατοῦντα εἰς τὰς χεῖρας τὸν δίσκον ἐθαύμαζον πολλὰ καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν· ἠρώτησαν δὲ αὐτὸν μὲ τί τρόπον ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ δοῦλος διηγήθη λέγων, ὅτι εὐθὺς ἅμα ἔπεσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἦλθεν ἄνθρωπός τις ὡραῖος ὁμοῦ καὶ ἄλλοι δύω καὶ μὲ ἐπίασαν, καὶ περιπατήσαντες μετ' ἐμοῦ χθὲς καὶ σήμερον, ἤλθομεν ἕως ἐδῶ. Ὅθεν διεφημίσθη τὸ θαῦμα τοῦτο πανταχοῦ, καὶ ἕνεκεν τούτου μεγαλύνεται ἕως τῆς σήμερον ὁ Χριστὸς, ὁ οὕτω δοξάζων τοὺς ἁγίους του.

Καὶ μία δὲ γυνὴ ἐρχομένη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἐβιάσθη καθ' ὁδὸν ἀπὸ ἕνα εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθη τὸν ἅγιον νὰ τῇ βοηθήσῃ· ὁ δὲ ἅγιος δὲν παρέβλεψεν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐφύλαξε καθαρὰν καὶ ἀμόλυντον καὶ τὸν βιαστὴν ἐπόμπευσε καὶ ἐθεάτρισε μὲ τοιοῦτον τρόπον. Ὁ βιαστὴς δηλαδὴ ἐκεῖνος δέσας τὸ ἄλογόν του εἰς τὸν πόδα του, ἐβίαζε τὴν γυναῖκα· τὸ δὲ ἄλογον ἠγριώθη ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, ὥστε ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἄτοπον πρᾶξιν αὐτὸν ἐμπόδισεν, ἀλλὰ καὶ ἔσυρεν αὐτὸν κατὰ γῆς καὶ δὲν ἐστάθη εἰμὴ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου· ἐκεῖ δὲ μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας φωνὰς ἐχρεμέτισεν. Ὅθεν ἔκαμε πολλοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐξέλθωσιν ἔξω διὰ νὰ ἰδοῦν, διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἑορτή· ὅθεν ἔτρεχεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου πλῆθος πολὺ Χριστιανῶν. Ὁ δὲ δυστυχὴς ἐκεῖνος βλέπων ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τὴν συνάθροισιν τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὅτι ὁ ἵππος ἠγριόνετο κατ' αὐτοῦ περισσότερον καὶ ὅτι δὲν ἐβοηθεῖτο ἀπὸ κἀνένα, ἐφοβήθη μήπως πάθῃ ἀπὸ τὸν ἵππον κἀνὲν κακὸν μεγαλήτερον. Ὅθεν ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπὴν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ εὐθὺς ἐστάθη ὁ ἵππος μὲ ἡμερότητα. Λύσας λοιπὸν τὸν πόδα του ἀπὸ τὸν ἵππον, ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, καὶ προσπεσὼν εἰς τὴν ἁγίαν εἰκόνα του παρεκάλει αὐτὸν, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ λάβῃ ἄλλοτε τοιοῦτον ἢ ἄλλον πειρασμόν.

Ἄλλοτε ἐπρόσμεναν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου εἷς χωλὸς καὶ μία γυνὴ βωβὴ μετ' ἄλλων πολλῶν ἀσθενῶν, διὰ νὰ λάβωσιν ἰατρείαν ἀπὸ τὸν ἅγιον· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐνῷ ὅλοι οἱ ἀσθενεῖς ἐκοιμῶντο φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς τὸν χωλὸν καὶ τῷ λέγει· τώρα ὅτε εἶναι ἡσυχία ὕπαγε καὶ κράτησον τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς γυναικὸς, καὶ θέλεις ἰατρευθῇ. Ἀπελθόντος δὲ τοῦ χωλοῦ καὶ πιάσαντος τὸ ἐπανωφόριον τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐκείνη ταραχθεῖσα ἐφώναξε, κατηγοροῦσα τάχα τὸν χωλὸν, καὶ μὲ τὸν νόστιμον τρόπον τοῦτον ἐλύθη ἡ γλῶσσά της· ὁ δὲ χωλὸς πάλιν ἐντραπεὶς ἀπὸ τὰ λόγια τῆς βωβῆς, εὐθὺς ἐσηκώθη εἰς τοὺς πόδας καὶ ἤρχισε νὰ φεύγῃ. Γνωρίσαντες δὲ καὶ οἱ δύω τὸ εἰς αὐτοὺς γενόμενον χαριέστατον θαῦμα παρὰ τοῦ ἁγίου, ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

Εἷς ἑβραῖος ἔχων φίλον ἕνα χριστιανὸν, πολλάκις ἐνεμπιστεύετο καὶ ἄφινεν εἰς αὐτὸν χρήματα ἱκανὰ, ὅταν ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰς τόπον μακρινόν. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἀφῆκε μίαν φορὰν παρακαταθήκην ἓν βαλάντιον μὲ πεντακόσια νομίσματα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔβαλε βουλὴν νὰ ἀρνηθῇ τὴν παρακαταθήκην αὐτὴν τοῦ ἑβραίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἐποίησε διὰ τοῦ ἔργου. Ὅτε λ. πὸν ἦλθεν ὁ ἑβραῖος, ἐζήτησε τὰ χρήματά του καθὼς εἶχε συνήθειαν, ὁ δὲ χριστιανὸς δὲν ἔδιδε ταῦτα εἰς αὐτὸν λέγων· σὺ δὲν ἄφησες τίποτε εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν φορὰν ταύτην, καὶ τί ζητεῖς ἀπ' ἐμοῦ; ὁ δὲ ἑβραῖος ἀνελπι-

στως ἀκούσας τοῦτο ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγεινέν, ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν, λέγει πρὸς τὸν χριστιανόν· Ἄλλο δὲν θέλει γίνῃ, παρὰ ὅρκος νὰ διαλύσῃ τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἦτο κανεὶς μάρτυς παρὼν ὅτε παρέδωκά σοι τὰ χρήματά μου, ἐπειδὴ εἶχον εἰς σὲ πληροφορίαν ὅτι εἶσαι πιστὸς καὶ ἀληθὴς ἄνθρωπος· ὅθεν ἐζήτει ὁ ἑβραῖος νὰ ἀποδειχθῇ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἀληθεύει.

Ὑπῆγον λοιπὸν καὶ οἱ δύω συμφώνως εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, καὶ παρευθὺς ὁ χριστιανὸς χωρὶς ἀργοπορίαν ἔκαμεν ὅρκον καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἄρνησιν τῆς παρακαταθήκης· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅρκος ἐτελείωσεν, ἐξῆλθον καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὸν ναὸν καὶ ἵππευσαν, ὁ δὲ ἵππος τοῦ χριστιανοῦ ἠτάκτει καὶ ἠγρίευεν ἐναντίον τοῦ αὐθέντου του, καὶ δαγκάνων τὸν χαλινὸν ἐφοβέριζεν ὅτι θέλει προξενήσει εἰς τὸν ἀναβάτην του πικρὸν θάνατον. Καὶ κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, πλὴν δὲν τὸν ἔβλαψεν εἰς τὸ σῶμα· ἐχάθη δὲ μόνον τὸ μανδήλιόν του ὁμοῦ μὲ τὸ κλειδίον καὶ τὴν χρυσῆν σφραγῖδά του. Ἔπειτα πάλιν ἱππεύσας ἐπορεύετο μετὰ τοῦ Ἑβραίου, ὁ ὁποῖος μὴ ὑποφέρων τὴν ζημίαν, ἐλυπεῖτο πολλὰ εἰς τὸν δρόμον καὶ ἀνεστέναζεν ἀπὸ βάθους καρδίας· τότε ὁ χριστιανὸς λέγει πρὸς τὸν Ἑβραῖον· Ἐπειδὴ ὁ τόπος οὗτος, ὦ φίλε, εἶναι ἐπιτήδειος, ἄς καταβῶμεν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἄς φάγωμεν ψωμίον. Ὅτε δὲ ἤρχισαν νὰ τρώγωσιν, ἰδοὺ μετὰ ὀλίγον βλέπει ὁ χριστιανὸς τὸν δοῦλόν του ἐλθόντα καὶ κρατοῦντα μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὸ βαλάντιον τοῦ Ἑβραίου, μὲ τὴν ἄλλην δὲ τὸ κλειδίον καὶ τὸ μανδήλιόν του· ἰδὼν δὲ αὐτὰ ἐξεπλάγη, καί, τί εἶναι τοῦτο, εἶπε πρὸς τὸν δοῦλόν του; ὁ δὲ δοῦλος, φοβερός τις ἱππεὺς, ἀπεκρίθη, ἦλθεν εἰς τὴν κυρίαν μου καὶ δίδων εἰς αὐτὴν τὸ κλειδίον μὲ τὸ μανδήλιόν σου, εἶπε· «μὲ ταχύτητα πολλὴν στεῖλε τὸ βαλάντιον τοῦ Ἑβραίου, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ὁ ἄνδρας σου ». Ὅθεν ἐγὼ λαβὼν τοῦτο ἀπὸ τὴν κυρίαν μου ἦλθον εἰς σέ, καθὼς ἐπρόσταξες· τότε ὁ Ἑβραῖος πασίχαρος γενόμενος ἐγύρισε μετὰ τοῦ χριστιανοῦ εἰς τὸν ἅγιον, καὶ αὐτὸς μὲν παρεκάλει διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὁ δὲ χριστιανὸς ἐζήτει νὰ λάβῃ συγχώρησιν διὰ τὸν ψευδῆ ὅρκον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε καὶ παρώργισε τὸν Θεόν. Ὅθεν καὶ οἱ δύω ἔλαβον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐζήτησαν, καὶ ὁ μὲν Ἑβραῖος ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα, ὁ δὲ χριστιανὸς ἔλαβε τὴν τοῦ ὅρκου συγχώρησιν, καὶ οὕτως ἐγύρισαν εἰς τὰ ἴδια χαίροντες. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν, τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΙΚΤΩΡΟΣ.

» Οὐ δειλιῶν ἦν, οὐδὲ Βίκτωρ πρὸς ξίφος,
» Πᾶσαν μακράν που καρδίας θεὶς δειλίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαρτύρησε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀντωνίου ἐν ἔτει ρξ΄ (160), καὶ δουκὸς Σεβαστιανοῦ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ· Ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν καὶ δὲν ἐπείσθη, πρῶτον μὲν συνέτριψαν τους δακτύλους του, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐντὸς ἀνημμένης καμίνου, εἰς τὴν ὁποίαν μείνας τρεῖς ἡμέρας, ἐκβῆκεν ἀβλαβής· ἔπειτα ἠναγκάσθη νὰ πίῃ θανατηφόρα δηλητήρια. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀνενέργητα καὶ δὲν τὸν ἔβλαψαν, διὰ τοῦτο ὁ ταῦτα συγκεράσας φαρμακοποιὸς προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐπίστευσε· μετὰ ταῦτα ἀνασπῶσιν αὐτοῦ τὰ νεῦρα, καὶ κατακαίουσιν αὐτὸν μὲ βεβρασμένον ἔλαιον· ἔπειτα ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ πίῃ σκόνην ἀνακατωμένην μὲ ὀξείδιον· εἶτα ἐξορύττουσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ κρεμῶσιν αὐτὸν κατακέφαλα εἰς τριῶν ἡμερῶν διάστημα· Ὕστερον ἐκδέρουσι τὸ δέρμα του. Καὶ οὕτω μὲ τὰ τοιαῦτα βάσανα παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ γενναιότατος τούτου ἀγωνιστής.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΙΚΕΝΤΙΟΥ διακόνου.

» Βληθεὶς ὁ Βικέντιος ἐν φρουρᾷ, φέρει,
» Λυθεὶς δε φρουρᾶς σαρκικῆς, ἄνω τρέχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Βικέντιος ἦτον ἐπὶ τῆς βασιλείας Μαξιμιανοῦ καὶ ἡγεμονείας Δατιανοῦ ἐν ἔτει σια΄ (211).[1] Διάκονος δὲ ὢν εἰς τὴν Αὐγουστούπολιν τῆς Ἱσπανίας, ἐδίδασκε τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὁμοῦ μὲ τὸν ἐπίσκοπον Οὐαλλέριον.[2] Ὅθεν κρατηθέντες καὶ οἱ δύω

[1] Ἡ χρονολογία αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι μετὰ τὸν Σεπτίμιον Σεβῆρον ἀποθανόντα ἐν ἔτει 211, ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Καρακάλλας μέχρι τοῦ 217. Σ. Ε.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἱλάριον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Συναξαρίῳ τούτου, ὅπερ εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν Ἰανουαρίου, γράφεται Οὐαλλέριος καὶ ἐκεῖ, ὡς καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ.

παρεστάθησαν εἰς τὸ βῆμα τοῦ ἄρχοντος Δασιανοῦ, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ἔβαλεν εἰς αὐτοὺς σιδηρᾶς ἁλύσους, καὶ οὕτως ἁλυσιδεμένους τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν πόλιν Βαλαντίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπρόσταξε νὰ φυλακισθῶσιν εἰς φυλακὴν σκοτεινὴν καὶ βρωμερωτάτην· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἡμέραι τινὲς ἐξήγαγε τῆς φυλακῆς τὸν Βικέντιον καὶ ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσωσιν αὐτόν. Ἔπειτα τὸν ἐκάρφωσαν εἰς ἕνα σταυρὸν, καὶ ἔδειραν ὅλα τὰ μέλη του· μετὰ ταῦτα ἐξεκάρφωσαν αὐτὸν ἀπὸ τὸν σταυρὸν καὶ ἐστρέβλωσαν τὰ μέλη του· εἶτα τὸν ἔδειραν καὶ κατέκαυσαν τὰς πλευράς του. Καὶ ἀφ' οὗ ἐξήρθρωσαν ὅλα τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του, ἔβαλον ἐπάνω εἰς τὸ στῆθός του ῥάβδους σιδηρᾶς ἀνημμένας καὶ ἐκέντησαν αὐτὸν μὲ σούβλας πεπυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς τὸν ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος ὁ ἅγιος ἠξιώθη νὰ λάβῃ βοήθειαν καὶ ἐπίσκεψιν ἀπὸ τὸν Θεόν. ὅθεν προσευχηθεὶς, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐδέχθη τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ ἐτάφη ἐκεῖ ἀπό τινας χριστιανοὺς εὐλαβεῖς.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΣΤΕΦΑΝΙΣ δυσὶ φοίνιξι προσδεθεῖσα καὶ εἰς δύω μερισθεῖσα, τελειοῦται.

» Δένδροις Στεφανὶς προσδεθεῖσα φοινίκων,
» Τῶν μαρτύρων ἤνθησεν ὡς φοῖνιξ μέσον.

Αὕτη ἦτον γυνὴ στρατιώτου καὶ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνωθεν ἀπὸ τοὺς προγόνους της· ἀποθανόντος δὲ τοῦ ἀνδρός της, ἔμεινε χήρα· αὕτη λοιπὸν βλέπουσα τὸν ἅγιον Βίκτωρα, πάσχοντα ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὴν ἀνδρίαν του καὶ διὰ τοὺς στεφάνους, τοὺς ὁποίους ἔμελλε νὰ ἀπολαύσῃ παρὰ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐφέρθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν προαιώνιον, ἔδεσαν τὰς χεῖράς της ἀπὸ δύω δένδρα τῶν φοινίκων, τὰ ὁποῖα μὲ βίαν πολλὴν ἐλυγίσθησαν· ὕστερον δὲ ταῦτα ἀφεθέντα καὶ γυρίσαντα μὲ ὁρμὴν εἰς τὴν πρώτην αὐτῶν στάσιν, ἔσχισαν τὴν ἁγίαν εἰς δύω κομμάτια. Καὶ οὕτως ἡ μακαρία παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἡγουμένου τῶν Στουδίου τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Πολλὰς ἀμοιβὰς Θεόδωρε Τρισμάκαρ,
» Βίου μεταστὰς ὡς βιοὺς εὖ προσδόκα.

† Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψμά(741), ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς Φωτεινὸν καὶ Θεοκτίστην ὀνομαζομένους· παιδιόθεν δὲ προτιμήσας τὴν ἐνάρετον ζωὴν καὶ παιδευθεὶς ἀρκετὰ μὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἀκρότατον ὕψος τῆς γνώσεως. Διὰ τοῦτο γενόμενος μοναχὸς κατώρθωσε πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ ἐτιμήθη μὲ τὸ χάρισμα τῆς ἱερωσύνης ἀπὸ τὸν Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχην Ταράσιον· ἀφ' οὗ δὲ ὁ ὅσιος Πλάτων ὁ τῆς μονῆς τοῦ Στουδίου ἡγούμενος καὶ θεῖος τοῦ ἁγίου παρήτησε τὴν ἡγουμενίαν, ἀνεδέχθη αὐτὴν ὁ μακάριος οὗτος Θεόδωρος. Καλῶς λοιπὸν ὡδήγει τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ποίμνιον τῶν μοναχῶν καὶ εἰς βοσκὴν σωτηρίας ἐποίμαινεν· ἐπειδὴ δὲ ἤλεγξε μὲ παρρησίαν τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν τῆς Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ΄ (780)· αὐτὸς καὶ ὁ ἅγιος Ταράσιος, διότι ἀπέβαλε τὴν νόμιμον αὐτοῦ γυναῖκα καὶ ἐπῆρε ἄλλην, τούτου ἕνεκεν ὁ μὲν ἅγιος Ταράσιος ἐκβάλλεται ἀπὸ τὸν θρόνον του, ὁ δὲ μέγας Θεόδωρος δαρεὶς, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἔπειτα ἀφ' οὗ ὁ Κωνσταντῖνος ἐτυφλώθη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἀνεκλήθη ὁ ἅγιος ἐκ τῆς ἐξορίας· ἀλλ' ὅτε ὁ Νικηφόρος ὁ Πατρίκιος καὶ Σταυράκιος [1] ἐπικαλούμενος ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωβ΄ (802)· πάλιν ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. [2] Ὅτε δὲ

[1] Ἐσφαλμένως λέγει τὸν Νικηφόρον καὶ Σταυράκιον, διότι ὁ Σταυράκιος ἦν υἱὸς τοῦ Νικηφόρου, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του καὶ βασιλεύσας ἐπὶ δύο μόνον μῆνας. Τοῦτον διεδέχθη Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον Λέων ὁ Ἀρμένιος Σ. Ε.

[2] Τινὲς λέγουσιν ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὅτε εὑρίσκετο εἰς Θεσσαλονίκην συνέγραψε τοὺς ἐν τῇ Ὀκτωήχῳ ἀναβαθμοὺς τοὺς κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν ψαλλομένους ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὁμοίως ἐποίησε καὶ τὰ τροπάρια τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ὧν τὸ πρῶτον πρὸς αὐτὸν ἀποτείνεται τὸν μέγαν Δημήτριον· ἤτοι τὸ «Δεῦρο μάρτυς Χριστοῦ πρὸς ἡμᾶς, σοῦ δεομένους συμπαθοῦς ἐπισκέψεως, καὶ ῥῦσαι κεκακωμένους τυραννικαῖς ἀπειλαῖς, καὶ δεινῇ μανίᾳ τῆς αἱρέσεως.» (τῶν εἰκονομάχων δηλαδή)· ἄλλοι δὲ λέγουσι, καὶ ἴσως ὀρθότερον, ὅτι τὰ τροπάρια ταῦτα τῶν αἴνων εἶναι ποίημα Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ, καθὼς τοῦ αὐτοῦ εἶναι πόνημα καὶ ὁ κανὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου, διότι οὗτος ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν εἰκονομάχον Θεόφιλον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καθὼς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου. Εἶπα δὲ ὀρθότερον, διότι ὁ ἅγιος Θεόδωρος δὲν ἐξωρίσθη εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἀλλὰ δι' ἄλλην ὑπόθεσιν· οὗτος ὁ ἅγιος μετὰ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ κυρίου Ἰωσὴφ τοῦ Θεσσαλονίκης ἐφιλοπόνησε τὸ κατανυκτικὸν βι-

Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ωιγ', (813) καὶ ἐπεχείρει νὰ καταργήσῃ τὰς ἁγίας εἰκόνας, ἐξωρίσθη ὁ μακάριος Θεόδωρος εἰς τὴν λίμνην τῆς Ἀπολλωνιάδος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐστάλη εἰς τὸ θέμα τῶν Ἀνατολικῶν· ἐκεῖ δὲ λαβὼν ἑκατὸν ῥαβδίας εἰς τὴν πλάτην, ἀνδρείως ὑπέμεινε, καὶ πάλιν ἐδάρη δυνατὰ ἀπὸ τὸν στρατοπεδάρχην· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐστάλη εἰς τὴν Σμύρνην καὶ ἐκλείσθη εἰς μίαν βρωμερωτάτην φυλακήν, οἱ δὲ πόδες του ἐβλήθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Λέων ἐστερήθη τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν, ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἔλαβε τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωκ' (820)· τότε ἀνεκλήθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν ἐξορίαν· καὶ ὀλίγον καιρὸν ἐλεύθερος μείνας, συνανεστρέφετο μὲ τοὺς φίλους· ἔπειτα μὲ χρηστὰς καὶ πεπληροφορημένας ἐλπίδας ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος κατάξηρος, κίτρινος εἰς τὸ πρόσωπον, τὰς τρίχας ἔχων μαύρας μεμιγμένας μὲ λευκὰς καὶ φαλακρὸς τὴν κεφαλήν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τοῦ Ἐλεήμονος.

» Ἰωάννης πένησι δοὺς καὶ σκορπίσας,
» Ὢ ποῖα Χριστῷ νῦν παρεστὼς λαμβάνει!
» Ὤχετο ἀκτεάνων δυοκαιδεκάτῃ ἐλεητής.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον, υἱὸς ὢν τοῦ τῆς Κύπρου ἄρχοντος Ἐπιφανίου καλουμένου, κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου βασιλέως ἐν ἔτει χιέ (615), λαβὼν δὲ εἰς γάμον γυναῖκα, ἔγεινε πατὴρ παιδίων· ἀφ' οὗ δὲ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του ἀπέθανον, ἐγύρισεν ὁ ἅγιος ὅλην τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς του πρὸς ἀρέσκειαν Θεοῦ καὶ εἰς προκοπὴν ἀρετῆς· ὅθεν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του ἔγεινεν ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας. Τότε λοιπὸν ἐτέθη ὡς πυρσὸς καὶ λύχνος ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν τῆς Πατριαρχείας, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἔλαμψεν εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Διαπρέψας δὲ εἰς τὴν Πατριαρχείαν χρόνους πολλούς, ἐποίησε πάμπολλα θαύματα· ἐπειδὴ δὲ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς πλουσιοπαρόχως τὴν ἐλεημοσύνην, ἔλαβε καὶ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην, τὸ νὰ ὀνομάζηται ἐλεήμων. Κατασταθεὶς λοιπὸν ὁ μακάριος αἰδέσιμος καὶ σεβάσμιος ἕως καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀπίστους καὶ ἐθνικούς, καθὼς τοῦτο δηλοῖ ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, μετέφρασε δὲ ὁ ἀοίδιμος Ἀγάπιος καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον.) [2]

βλίον τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ χαροποιὸν βιβλίον τοῦ Πεντηκοσταρίου, ὡς λέγουσί τινες. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα τὴν εἴδησιν ταύτην εἰς τοὺς ἀναγινώσκοντας, ὅτι πρὸς τὰς ἐννενηκονταὲξ κατηχήσεις τοῦ ἁγίου τούτου Θεοδώρου τὰς τετυπωμένας εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι ἑβδομήκοντα δύω ἐν τῇ Σκήτει τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ἐν ἄλλοις, αἵτινες μετεφράσθησαν εἰς τὸ ἁπλοῦν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου διδασκάλου κυρίου Ματθαίου τοῦ ἐκ Μυριοφύτου καταγομένου· καὶ εἴθε νὰ εὑρεθῇ τις φιλόχριστος διὰ νὰ τυπώσῃ καὶ αὐτὰς ὁμοῦ μὲ τὰς προτετυπωμένας. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ Κοινοβίῳ τοῦ Ἐσφιγμένου λέγουσί τινες ὅτι εὑρίσκονται κατηχήσεις ἑλληνικαὶ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς τριακόσιαι ἑξήκοντα πέντε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀναγινωσκόμεναι. Ἀξιομνημόνευτον δὲ εἶναι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος· κατὰ τὴν ἡμέραν δηλαδὴ τῶν Βαΐων εἶπεν εἰς τοὺς μοναχοὺς αὐτοῦ, νὰ πάρῃ ἕκαστος εἰς τὰς χεῖράς του μίαν εἰκόνα καὶ νὰ λιτανεύσουν τριγύρω εἰς τὸ μοναστήριον ψάλλοντες τὸ τροπάριον ἐκεῖνο· «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν ἀγαθέ», καὶ ἄλλους ὕμνους νικοποιοὺς τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ταῦτα δὲ ἀκούσας μὲ τὰ ἴδιά του ὦτα Λέων ὁ Ἀρμένιος, ἔστειλε φοβερισμοὺς κατὰ τοῦ ἁγίου· πλὴν αὐτὸς εἰς οὐδὲν ταῦτα ἐλογίσατο· ψυχορραγῶν δὲ ὁ θεῖος οὗτος Θεόδωρος εἶχε τὸ Δαβιτικὸν ἐκεῖνο εἰς τὸ στόμα του «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου.» Ἐλειτούργησε δὲ πρῶτον καὶ ἐκοινώνησεν, εἶτα ἐκοιμήθη· Συνέγραψε δὲ τὸν βίον αὐτοῦ Μιχαὴλ ὁ μαθητής του ὅστις λέγει εἰς τὸν ἐπίλογον αὐτοῦ ταῦτα «Ἐτέθη μετὰ τῶν ἁγίων ὁ ἅγιος, μετὰ τῶν μαρτύρων ὁ μάρτυς, οὗ ὁ φθόγγος ἐξῆλθεν εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἀπέθανεν ὁ πολέμιος τῶν ἁγιομάχων, τῶν εἰκονοκλαστῶν ὁ ἐλεγκτής, τῶν βασιλέων ὁ διδακτής.» Τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου τούτου ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς ἐξορίας, προσταγῇ τῆς Αὐγούστας Θεοδώρας (ὅρα σελ. 674, 679, 697 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή. «Πᾶσι μὲν ἡδύς.» Ὁμοίως ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων εὑρίσκεται καὶ λόγος εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων τούτου τοῦ Θεοδώρου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰκότως ἄν τις ἡμῖν ἐγκαλέσειεν.»

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται λόγος εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Ἰωάννην Λεοντίου Ἐπισκόπου Νεαπόλεως τῆς Κύπρου, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστιν, ἡμῶν τε καὶ τῶν πρὸ ἡμῶν φιλοπόνων καὶ ὁσίων.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΕΙΛΟΥ τοῦ ἀσκητοῦ.

» Αἴγυπτον ἄρδει Νεῖλος· ἀλλὰ ... ...νίσιν
» Λόγῳ κατάρδει, καὶ θανὼν, Νεῖλος μέγας.

Οὗτος ἦτο πολὺς καὶ θαυμάσιος εἰς τοὺς λόγους, κατὰ τοὺς χρόνους Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, ἔπαρχος Κωνσταντινουπόλεως γνωριζόμενος ἐν ἔτει φπδ΄ (584), λαβὼν δὲ διὰ γάμου σεμνὴν γυναῖκα, ἐγέννησε δύω τέκνα ἓν ἀρσενικὸν καὶ ἓν θηλυκόν· Ἔπειτα κατέπεισε τὴν σύζυγόν του νὰ ἀφήσωσι μὲν καὶ οἱ δύω τὴν Κωνσταντινούπολιν, νὰ ὑπάγωσι δὲ εἰς τὰ μοναστήρια τῆς Αἰγύπτου. Πορευθέντες λοιπὸν ἐκεῖ ἐμοίρασαν οἱ δύω τὰ δύω τέκνα των, καὶ ὁ μὲν θεῖος Νεῖλος ἐπῆρε τὸν υἱὸν Θεόδουλον, ἡ δὲ γυνή του ἐπῆρε τὴν θυγατέρα. Καὶ οὕτως ἐχωρίσθησαν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον. Λαβὼν δὲ ὁ Νεῖλος τὸν Θεόδουλον ὑπῆγε κατὰ τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ συνανεστρέφετο μὲ τοὺς ἐκεῖ πατέρας· ἐλθόντες δὲ βάρβαροι αἰφνιδίως κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἠχμαλώτησαν μὲ ἄλλους πατέρας καὶ τὸν υἱόν του Θεόδουλον, τὸν ὁποῖον ὡς αἰχμάλωτον θρηνεῖ ὁ ὅσιος περισσότερον ἀπὸ τὸ πρέπον, ὑπὸ τῆς φυσικῆς φιλοστοργίας νικώμενος, καθὼς ἀναφέρεται ὁ θρῆνος οὗτος ἐν τῷ παρ᾽ αὐτοῦ συντεθέντι συγγράμματι. Ἀξιωθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα τῆς θείας ἱερωσύνης ἐσύνθεσε λόγους ἀσκητικοὺς πλήρεις πάσης σοφίας καὶ ὠφελείας. Ὁμοίως συνέγραψε καὶ ἐπιστολὰς καὶ κεφάλαια πάμπολλα καὶ πολλοὺς διὰ μέσου αὐτῶν παρεκίνησε νὰ συζῶσι μὲ τὸν θεῖον ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη. Λέγουσι δὲ τινὲς ὅτι τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου τούτου καὶ τοῦ υἱοῦ του Θεοδούλου ὁμοῦ μὲ ἄλλων ἀσκητῶν λείψανα εὑρίσκονται εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει σεβάσμιον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ, ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου, [1] τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ἐκεῖ ἀπὸ τὸν φιλόχριστον βασιλέα Ἰουστῖνον· (ὅρα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Νείλου καὶ Θεοδούλου τοῦ υἱοῦ του εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου.)

Ὁ ὅσιος ΝΕΙΛΟΣ ὁ ἀσκήσας ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἄθω, ὁ μετὰ θάνατον μυροβλύσας καὶ διὰ τοῦτο μυροβλήτης καλούμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ὁ Νεῖλος ὤφθη οὐχὶ ὕδωρ ἐκρέων,
» Μῦρον δὲ εὔπνουν, οὗ μυρεψὸς ἡ χάρις.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ ἐπισκόπου Φραγκίας.

» Οὐκ ἦν ὁ κόσμος ἄξιός σου Μαρτῖνε,
» Ὃν καὶ λιπὼν ἀνῆλθες εἰς κόσμον μέγαν.

Οὗτος ὁ θαυμάσιος Μαρτῖνος ἦτο Κόμης τὴν ἀξίαν κατὰ τοὺς χρόνους Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει γή (98) [1], κατασταθεὶς δὲ ἀρχιστράτηγος ἀπὸ τὸν βασιλέα, ἐπέμφθη εἰς τὸν κατὰ τῶν βαρβάρων πόλεμον. [2] Βλέπων δὲ ὅτι ἦτο πολὺ τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἐφοβήθη, καθὼς καὶ ἦτο φυσικὸν νὰ φοβηθῇ· λαβὼν δὲ θάρρος ἀπὸ μίαν θεϊκὴν ὀπτασίαν, ἥτις ἐφάνη κατὰ τὸ ὄνειρόν του καὶ ἡ ὁποία ὑπέσχετο εἰς αὐτὸν, ὅτι θέλει νικήσει τοὺς ἐχθρούς, τούτου χάριν πολεμήσας, ἐνίκησεν αὐτούς. Διὰ τὴν νίκην δὲ ταύτην ἔλαβε μεγάλην δεξίωσιν καὶ τιμὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἀλλ᾽ ὁ ἅγιος εὐχαρίστει περισσότερον τὸν βασιλέα τοῦ οὐρανοῦ Κύριον, ἐπειδὴ καὶ ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν τὴν νίκην ἀνελπίστως διὰ τὴν ὀλίγην εὐεργεσίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμε. Πρὶν δηλαδὴ ἀρχήσῃ ὁ πόλεμος εἶχεν ὑπάγει εἰς αὐτὸν πτωχός τις κλαίων τὴν συμφοράν του καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην, ὁ δὲ ἅγιος συμπονέσας τὴν συμφοράν του, ἔσχισε μέρος τι ἀπὸ τὴν χλαμύδα του (ἤτοι ἀπὸ τὸ ἀξιωματικὸν καὶ πολύτιμον ἔνδυμα ὅπερ ἐφόρει) καὶ ἐνέδυσεν αὐτόν· πρὸς τούτοις δὲ ἐχόρτασεν αὐτὸν πεινῶντα, καὶ ἐπότισε διψῶντα. Ὅθεν τῷ ἐφάνη ὅτι εἶδε τὸν Κύριον εἰς τὸν ὕπνον του παρασταθέντα καὶ λέγοντα· Ἐπειδὴ πεινασμένον μὲ ἔθρεψες, καὶ διψασμέ-

---

[1] Τὸ ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου νοεῖται ὄχι ὅτι ἦσαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου βήματος ὑποκάτω τῆς ἁγίας τραπέζης τὰ ἅγια λείψανα ταῦτα, διότι πῶς ἦτο δυνατὸν τόσα λείψανα νὰ χωρήσωσιν ἐκεῖ; ἀλλὰ νοεῖται τοῦτο, ὅτι, καθὼς παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς οἱ τοὺς παλαιοὺς ναοὺς ἱστορήσαντες, ὄπισθεν τοῦ ἁγίου Βήματος ὑποκάτω τοῦ ἐδάφους ἦτον τόπος κατεσκευασμένος ὡς κοιμητήριον, διὰ νὰ ἀποτίθωνται ἐκεῖ τὰ τίμια λείψανα τῶν ἁγίων· καθὼς καὶ εἰς τὰ κοιμητήρια τῶν τοῦ ἁγίου Ὄρους μοναστηρίων ὑποκάτω τοῦ ναοῦ τοῦ κοιμητηρίου εἶναι τόπος καμαροειδῶς ἐκτισμένος ἐπίτηδες, διὰ νὰ κατατίθενται ἐκεῖ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τὰ ὀστᾶ τῶν τελευτησάντων ἀδελφῶν.

[1] Ἐν δὲ τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ, ὅπου γράφεται ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου, ἀναφέρεται, ὅτι οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Γρατιανοῦ καὶ Οὐαλεντιανοῦ τῶν βασιλέων Ῥώμης ἐν ἔτει τος΄ (376), ἡ δὲ τούτου μνήμη ἐκεῖ ἀναφέρεται, ὅτι εἶναι εἰς τὰς δέκα τοῦ Νοεμβρίου, καὶ οὐχὶ εἰς τὰς δώδεκα.

[2] Κατὰ τῶν Πάρθων. Σ. Ε.

νον ἐπότισες, καὶ γυμνὸν ἐνέδυσες, διὰ τοῦτο θὰ ἦμαι μετὰ σοῦ, καὶ θέλω σὲ ἐνδυναμώσει καὶ σοὶ χαρίσει τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκην.

Ὅθεν εὐχαριστῶν ὁ ἅγιος τὸν Θεὸν, ἠρνήθη ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου, καὶ ἐπροτίμησε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν· ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐγυμνάσθη εἰς τὴν ἄσκησιν χρόνους ἑπτὰ καὶ ἐμελέτησε τὰς θείας Γραφὰς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Κωνσταντίνης, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Γαλλίαν. Οὗτος μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν ἀνέστησε νεκροὺς, ἐθανάτωσε δράκοντας, μετέβαλεν εἰς χρυσίον μίαν ζωντανὴν περιστερὰν, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν χρείαν ἑνὸς πτωχοῦ, καὶ πάλιν ἀποκατέστησεν αὐτὴν περιστερὰν, καθὼς ἦτο τὸ πρότερον. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ἅγιος Προφήτης ΑΧΙΑ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται

» Ὅτι Προφήτης Ἀχιὰ πρὶν τεθνάναι,
» Ἱεροβοὰμ μάρτυς υἱὸς Ναβάτου.

Οὗτος ὁ προφήτης Ἀχιὰ ἦτον ἀπὸ τὴν Σηλὼμ, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τοῦ ἱερέως Ἡλεὶ, ὅπου εὑρίσκετο παλαιὰ ἡ σκηνὴ τοῦ Μωϋσέως. Οὗτος εἶπε διὰ τὸν Σολομῶντα, ὅτι θέλει ἁμαρτήσει εἰς τὸν Κύριον καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες θέλουσι χωρίσει αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ἤλεγξε δὲ καὶ τὸν Ἱεροβοὰμ, ὅτι μὲ δόλον πολιτεύεται μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ προεῖπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ εἰς τὰς δέκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.[1] Αὐτὸς εἶδε καὶ ἓν ζεῦγος βοῶν οἱ ὁποῖοι ἐπάτουν τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔτρεχον ἐπάνω εἰς τοὺς ἱερεῖς· τοῦτο δὲ καὶ ἐτελέσθη, διότι ὅτε οἱ Βαβυλώνιοι ἐκυρίευσαν τὰ Ἱεροσόλυμα, κατακαύσαντες τὸν ναὸν ἀροτρίασαν αὐτὸν μὲ τοὺς βόας. Ταῦτα δὲ προφητεύσας, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὴν δρῦν τοῦ Σηλώμ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΟΣ Ἐπίσκοπος Ταρακίνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Κλέος κράτιστον ἐκ Θεοῦ ὁ Μαρτῖνος
» Εἴληφεν, ὡς ἔλεον ἐνδεδυμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ Σαβωρίαν τὴν Ταρωνίαν, λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος καὶ μέγας γνωριζόμενος παρὰ τοῖς Ἰλλυριοῖς (ἤτοι τοὺς νῦν Σλαβούνους) στολισμένος δὲ ὢν μὲ ἀποστολικὰ ἀξιώματα, ἐπεβουλεύθη ἀπὸ τοὺς Ἀρειανοὺς, καὶ πολλάκις δαρεὶς δημοσίως ἀπὸ αὐτοὺς, ἐδιώχθη. Ἀπελθὼν δὲ εἰς Μεδιόλανα ἔπαθε τὰ ἴδια ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἐπίσκοπον Αὐξέντιον, ἀρειανὸν ὑπάρχοντα. Ὅθεν ἀναγκαζόμενος ὁ ἀοίδιμος, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀκατοίκητον νῆσον Γαλλάρειαν, ἡ ὁποία πλησιάζει εἰς τὸ Τυρρηνικὸν πέλαγος, τὸ κατὰ τὴν Τουσκίαν τὴν ἐν Ἰταλίᾳ εὑρισκομένην· ἐκεῖ δὲ ἡσυχάζων, ἔτρωγε μόνον ἀπὸ τὰς ῥίζας τῶν βοτανῶν· ὕστερον δὲ ἔγεινεν Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ταρακίνῃ Ἐκκλησίας. Τόσον δὲ ἔλαμψε καὶ ἐπρόκοψεν εἰς τὴν φιλοπτωχείαν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε πρῶτον μὲν ἐμοίρασεν ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὕστερον δὲ ἂν ἐτύγχανε νὰ φορῇ ἓν καὶ μόνον φόρεμα, ἔβλεπε δὲ κἀνένα πτωχὸν κρυόνοντα, ἔκοπτε τὸ φόρεμα ἐκεῖνο ἀπὸ τὰ γόνατά του καὶ τὸ ἔδιδεν εἰς τὸν πτωχόν. Οὗτος ὁ ἅγιος βλέπων ποτὲ ἕνα νεκρὸν, τὸν ὁποῖον ἔφερον διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι καὶ τὸν ὁποῖον εἷς συκοφάντης δὲν ἄφινε νὰ τὸν θάψωσι λέγων ψευδῶς, ὅτι τοῦ χρεωστεῖ τόσα χρήματα, τοῦτο, λέγω, βλέπων τὸν μὲν νεκρὸν ἐκεῖνον ἀνέστησε, τὸν δὲ συκοφάντην, ψεύστην ἀποδειχθέντα, ἐπρόσταξε ν᾽ ἀποθάνῃ ἀντὶ τοῦ νεκροῦ. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον θεαρέστως καὶ θαυμαστῶς ζήσας ὁ τρισόλβιος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΤΩΝΙΟΥ, ΖΕΒΙΝΑ, ΓΕΡΜΑΝΟΥ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ, καὶ ΜΑΡΑΘΩ τῆς παρθένου·

» Ξίφος Ζεβινᾶν, Γερμανὸν, Νικηφόρον,
» Σὺν Ἀντωνίῳ δεικνύει νικηφόρους.

Εἰς τὴν Μαραθῶ.

÷ » Βληθεῖσα εἰς πῦρ Μαραθὼ ἡ παρθένος,
» Νῦν ταῖς φρονίμοις συγχορεύει παρθένοις.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟή (298), καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἦτο γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὁ δὲ Νικηφόρος καὶ Ζεβινᾶς καὶ Γερμανὸς ἦσαν νέοι· κρατηθέντες δὲ εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν. Μαραθὼ δὲ ἡ παρθένος, ἡ καταγομένη ἀπὸ τὴν Σκυθόπολιν,[1] ἡ ὁποία εὑρίσκεται ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ, Νύσσα

[1] Ὅσα τὰ λόγια ὅσα εἶπεν εἰς τὸν Ἱεροβοὰμ. ἐν κεφ. ιά τῆς [illegible] τῶν Βασιλειῶν.

[1] Ἀρχαιόθεν ἐκαλεῖτο Νύσα. Σ. Ε.

καὶ Μέθορα καλουμένη καὶ μὲ θρόνον μητροπολίτου τιμημένη ὑπὸ τὸν Ἱεροσολύμων καὶ αὐτὴ λέγω ἡ παρθένος πιασθεῖσα διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἐπομπεύθη γυμνὴ εἰς ὅλη τὴν πόλιν· ἔπειτα παραδοθεῖσα εἰς τὸ πῦρ ἐτελειώθη, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΣΑΚΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἔχαιρεν Ἀρσάκιος εἰς ξίφος βλέπων.
» Σὺν τῷ ξίφει γὰρ ἦν βλέπων καὶ τὸ στέφος·

* *Ὁ ἐν ἁγίοις Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ΛΕΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Ἐναερίους δαίμονας σοβεῖ Λέων,
» Βίου ἐξελθὼν ὡς λέων ἐκ καλάμου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΣΑΒΒΑΣ ὁ Νιγδελῆς καὶ σαμολαδᾶς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μὲν μαρτυρήσας, ἐν δὲ τῷ χουτζοὺκ Καραμάνι ἐνταφιασθεὶς κατὰ τὸ ἔτος αψκϛ' (1726), ξίφει τελειοῦται*

† » Τμηθεὶς κεφαλὴν Σάββα μαρτύρων κλέος,
» Χριστῷ συνάπτῃ τῇ κεφαλῇ τῶν ὅλων.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΝΙΚΟΛΑΟΥ, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μὲν μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει αψνβ' (1752), ἐκ τῆς ἐνορίας δὲ ὄντος τῶν ἓξ Μαρμάρων.*

† » Νικᾷς τὸν ἐχθρὸν τῇ ἀθλήσει σου μάκαρ,
» Ὦ Νικόλαε καὶ βραβεῖα λαμβάνεις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου. [2]

» Μύσας ὁ χρυσοῦς Ἰωάννης τὸ στόμα,
» Ἀφῆκεν ἡμῖν ἄλλο τὰς βίβλους στόμα.
» Ἀμφὶ τρίτην δεκάτην σίγησεν χρύσεα χείλη.

Οὗτος ὁ μέγας φωστὴρ καὶ μεγαλόφωνος τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ἀντιόχειαν, υἱὸς ὢν γονέων εὐσεβῶν πατρὸς μὲν Σεκούνδου ἀρχιστρατήγου, μητρὸς δὲ Ἀνθούσης. Εὐθὺς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του πολλὴν ἀγάπην καὶ ἔρωτα εἶχεν ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰ μαθήματα, διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐπέρασεν ὅλην τὴν σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν χριστιανῶν καὶ ἔγεινεν ἄκρος κατὰ τὴν λογικὴν καὶ ῥητορικὴν τέχνην καὶ πᾶσαν ἐπιστήμην. Ὅθεν διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀρετήν του ἀπὸ μὲν τὸν ἅγιον Μελέτιον τὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας ἔγεινεν ἀναγνώστης, ἀπὸ δὲ τὸν Ἀν-

---

[1] Ὁ Λέων οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἐπικαλούμενος Στύπης, ὅστις ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1134, κατὰ τὸν Μελέτιον σελ. 17· τοῦ γ'. τόμου.

[2] Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν ὅτι ἡ τοῦ θείου Χρυσοστόμου ἁγία κοίμησις ἔγεινε κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς, ὅτε τελεῖται ἡ τοῦ τιμίου Σταυροῦ Ὕψωσις· μετετέθη δὲ αὕτη εἰς τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἵνα, ὡς νομίζω, τελεία ψάλληται ἡ ταύτης ἀκολουθία καθὼς γράφεται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ. Σημείωσαι δὲ ὅτι εἰς τὴν τοῦ Ἰωάννου χρυσῆν κεφαλὴν βίους καὶ ἐγκώμια ἔπλεξαν Γεώργιος ὁ Ἀλεξανδρείας, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, Πρόκλος, Θεοδώρητος ὅστις πέντε λόγους συνέγραψεν εἰς τὸν Χρυσόστομον, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ ἀναγνοὺς τούτους κριτικὸς Φώτιος. Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς, Λέων ὁ σοφὸς, Ἀνώνυμος, Παλλάδιος ὁ Ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, Μαρτύριος Πατριάρχης Ἀντιοχείας, Κοσμᾶς ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Χρυσοστόμου Διάκονος Ἀποστολιτῶν, Νεῖλος, Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, Εὐάγριος ἀσκητὴς. Κοσμᾶς Βεστίτωρ, Νικήτας Σκευοφύλαξ, Νικήτας ὁ Παφλαγὼν, Εὐστάθιος Πρίμι, Βασίλειος ὁ πρωτόθρονος, Κωνσταντῖνος βασιλεὺς ὁ Πορφυρογέννητος, Σωκράτης· ἅπαντες τὸν ἀριθμὸν εἰκοσιδύω. Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ἐκεῖνο τὸ συμβεβηκὸς, τὸ ὁποῖον προξενεῖ ἄκρον καὶ χωριστὸν ἔπαινον εἰς τὸν χρυσοῦν τοῦτον ἅγιον, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτοῦ ὁ Ἀνώνυμος Συγγραφεύς· « Ἀδελφειὸς, λέγει οὗτος, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Ἀραβισσοῦ, ὁ πολλὰ δεξιωθεὶς ἐν τῇ ἐξορίᾳ τὸν ἅγιον, παρεκάλει τὸν Θεὸν μὲ θερμὰς δεήσεις, ἵνα δείξῃ αὐτῷ ποίας δόξης ἠξιώθη ἐν οὐρανοῖς ὁ θεῖος Χρυσόστομος· ἐνῷ λοιπὸν προσηύχετο ὁ Ἀδελφειὸς ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ ἰδοὺ βλέπει ἕνα φωτοειδῆ ἄνδρα, ὅστις ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν ὅλους τοὺς διδασκάλους καὶ ἱεράρχας καὶ ὁσίους, καὶ τὸν χορὸν ὅλων τῶν δικαίων, ὅσοι ἔφθασαν νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Τότε ὁ Ἀδελφειὸς ἔβλεπεν ὅλους ἐκείνους μὲ χαρὰν, ἐπιθυμῶν νὰ ἰδῇ καὶ τὸν Ἰωάννην· ἐπειδὴ ὅμως δὲν τὸν εἶδεν ἐκεῖ, ἐλυπήθη. Τότε ὁ φωτοειδὴς ἐκεῖνος εἶπε πρὸς τὸν Ἀδελφειὸν, διὰ τί ἐλυπήθης; ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, διότι δὲν εἶδον εἰς τὸ τάγμα τῶν ἱεραρχῶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννην, ὁ δὲ φανεὶς λέγει αὐτῷ· «Τὸν χρυσοῦν, λέγεις, Ἰωάννην, τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ; ἐκεῖνον τὸν ὑπὲρ ἄνθρωπον; ἤξευρε, ὅτι αὐτὸν δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς σὲ νὰ ἰδῇς, διότι αὐτὸς εὑρίσκεται ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ὁ θρόνος τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ. Μίαν τοιαύτην ὀπτασίαν εἶδε καὶ ὁ ὅσιος Μάρκος ὁ ἀσκητὴς καὶ ἤκουσε τὰ ἴδια λόγια, ἅπερ ἤκουσε καὶ ὁ Ἀδελφειὸς ἀπὸ τὸν Κύπρου Ἐπιφάνιον, ὅστις ὡδήγει αὐτὸν ἐν τῇ κατ' ἔκστασιν ὀπτασίᾳ, καθὼς καὶ τοῦτο ὁ Ἀνώνυμος διηγεῖται.

τιοχείας Φλαβιανὸν ἔγεινε διάκονος καὶ πρεσβύτερος. Πολλοὺς δὲ λόγους συνέταξεν ὁ χρυσοῦς αὐτοῦ κάλαμος, σχεδὸν ὑπερβαίνοντας ἀριθμόν, περί τε μετανοίας καὶ περὶ τῆς τῶν ἠθῶν εὐκοσμίας καὶ καταστάσεως, καὶ πᾶσαν σχεδὸν ἡρμήνευσε τὴν Θεόπνευστον γραφήν· ἐπειδὴ δὲ Νεκτάριος ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, διὰ τοῦτο μὲ τὴν ψῆφον τῶν ἐπισκόπων καὶ μὲ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου προσεκλήθη ὁ μακάριος οὗτος Ἰωάννης ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἔγεινε κανονικῶς πατριάρχης τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων. Τόσον δὲ πολλὰ ἐπέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ ἐγκράτειαν, ὥστε ἔτρωγε μόνον τὸν χυλὸν τοῦ κριθαρίου, καὶ πάλιν ἀπὸ αὐτὸν δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλ' ὀλίγον τι μετελάμβανε. Καὶ ὕπνον δὲ ὀλίγον ἐκοιμᾶτο, ὄχι ἐπὶ κλίνης ἀναπαυόμενος, ἀλλ' ἱστάμενος ὀρθὸς καὶ ἀπὸ σχοινίων βασταζόμενος· ὅτε δὲ πολλὰ ἐκουράζετο, τότε ὀλίγον ἐκάθητο.

Τότε δὲ καὶ περισσότερον ἐσχόλαζε καὶ κατεγίνετο ὁ θεῖος πατὴρ εἰς τὰς ἑρμηνείας τῶν θείων Γραφῶν καὶ εἰς τὰς διαλέξεις καὶ διδασκαλίας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων πολλοὺς εἰς θεογνωσίαν καὶ μετάνοιαν ἔφερε. Τόσην δὲ ὑπερβολικὴν φιλανθρωπίαν εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ δεομένους ὁ Χριστοῦ μιμητής, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα φιλοπτωχείας· διὰ τοῦτο καὶ μὲ τοὺς ἐν ἐκκλησίᾳ λόγους ἐδίδασκεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς νὰ ἀγαπῶσι μὲν καὶ νὰ ἐνεργῶσι τὴν ἀρετὴν αὐτὴν τῆς φιλοπτωχείας, νὰ ἀπέχωσι δὲ ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην πρῶτον προσέκρουσεν εἰς τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν καὶ εἰς ἔχθραν μετ' αὐτῆς κατέστη. Ἐπειδὴ αὐτὴ μὲν ἥρπασε τὸν ἀμπελῶνα μιᾶς χήρας Καλλιτρόπης ὀνομαζομένης, ἡ ὁποία ἐφώναζε ζητοῦσα τὸ κτῆμά της, ὁ δὲ ἅγιος ἐσυμβούλευεν αὐτὴν νὰ μὴ κρατῇ τὸ ξένον πρᾶγμα, καὶ ἐπειδὴ ἐκείνη δὲν ἐπείθετο τὴν ἤλεγχε καὶ ἐθεάτριζεν ὁ ἅγιος μὲ τὸ παράδειγμα τῆς Ἰεζάβελ.[1] Ὅθεν ἡ Εὐδοξία ἀγριωθεῖσα ὡς θηρίον, κατέβασε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν θρόνον του, τὸ πρῶτον μὲν μόνη, τὸ δεύτερον δὲ καὶ διὰ τῶν ἐπισκόπων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἠκολούθουν περισσότερον εἰς τὰς δυναστείας καὶ ὑπολήψεις τῶν ἀξιωματικῶν ἀρχόντων, παρὰ εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ εἰς τοὺς θείους νόμους· ἔπειτα πάλιν ἀποκατέστη ὁ ἅγιος εἰς τὸν θρόνον του.

Τελευταῖον δὲ ἐξωρίσθη ὁ ἅγιος εἰς τὴν Κουκουσὸν τῆς Ἀρμενίας, καὶ ἐκεῖ ὑπομείνας θλίψεις πολλὰς καὶ πολλοὺς ἀπίστους ὁδηγήσας εἰς τὴν θεογνωσίαν, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει υβ' (402)· ὁ δὲ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου γράφει, ὅτι μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ θρόνου καταβίβασιν καὶ ἐξορίαν τοῦ θείου πατρὸς ὅσοι ἐπίσκοποι συνήργησαν εἰς αὐτὴν ὅλοι ἐβασανίσθησαν πρότερον ἐκ Θεοῦ μὲ δεινὰς καὶ πολλὰς ἀσθενείας καὶ ἔπειτα ἀπέθανον· ἡ δὲ Εὐδοξία πρώτη ἔπαθε τὰς ἀσθενείας ταύτας, ἐπειδὴ καὶ πρώτη αὐτὴ παρενόμησε καὶ ἔγεινε πρόξενος ἀπωλείας καὶ εἰς τοὺς ἐπισκόπους. Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν της, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ἀδικία ἣν ἔκαμεν εἰς τὸν μέγαν Χρυσόστομον, ἐκινεῖτο καὶ ἔτρεμεν ὁ τάφος της εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων τριακονταδύω. Ὅτε δὲ ἀνεκομίσθη τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπετέθη, ὅπου τώρα εἶναι, τότε καὶ ὁ τάφος ἐκείνης ἐστάθη καὶ πλέον δὲν ἔτρεμεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)[1].

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὄντος καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος ἐν ἔτει αχπά.* 1681.[2]

÷ » Βλέπεις ἀθλητὰ ἡδονικῶς τὸ ξίφος.
» Σὺν τῷ ξίφει γὰρ ἔβλεπες καὶ τὸ στέφος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἡ Ἰεζάβελ γυνὴ τοῦ βασιλέως Ἀχαὰβ σφετερισθεῖσα διὰ κακουργίας τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ναβουθαὶ ἐφονεύθη καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς κατέφαγον κύνες, καθὼς προεῖπεν ὁ προφήτης Ἠλίας (ὅρα Βασιλειῶν Α' καὶ Β'.) Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ βίῳ τοῦ Χρυσοστόμου καλεῖ αὐτὸν τῆς οἰκουμένης ἁπάσης διδάσκαλον καὶ φωστῆρα· ὁ μικρὸς Θεοδόσιος καλεῖ αὐτὸν οἰκουμενικὸν διδάσκαλον· Λέων ὁ σοφὸς ἐν τῷ πρὸς αὐτὸν ἐγκωμίῳ λέγει κοινὸν τῆς οἰκουμένης πατέρα, καὶ ὁ Ἀνώνυμος ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ὀνομάζει κοινὸν τῆς οἰκουμένης προμηθέα καὶ προστάτην. Ὁ Θεοδώρητος παρὰ Φωτίῳ λέγει αὐτὸν τῆς Ἐκκλησίας στόμα καὶ εὐσεβείας ἀνθρώπων ὀφθαλμόν· ὁ Πηλουσιώτης Ἰσίδωρος (τμήματι πρώτῳ ἐπιστολῇ ρνς'.) λέγει περὶ αὐτοῦ « Ὁ τῶν τοῦ Θεοῦ ἀπορρήτων σοφὸς καὶ ὑποφήτης Ἰωάννης ὁ τῆς ἐν Βυζαντίῳ Ἐκκλησίας καὶ πάσης ὀφθαλμός. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται βίος ἑλληνικὸς τοῦ θείου Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀγαπητοί, ἀψευδὴς ὁ Θεός, ὁ διὰ τοῦ προφήτου λέγων· πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων. »

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ἑνὸς τῶν ιβ'.

» Ἀρθεὶς Φίλιππος ἐκ ποδῶν ἐπὶ ξύλου,
» Τὰ τῶν ποδῶν σοι νίπτρα Σῶτερ ἐκτίει.
» Ἤρθης κἀκκεφαλῆς δεκάτῃ Φίλιππε τετάρτῃ.

Οὗτος ὁ ἀπόστολος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας, συμπολίτης ὢν Ἀνδρέου καὶ Πέτρου τῶν ἀποστόλων· πολὺς δὲ ἦτον ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος κατὰ τὴν σύνεσιν, σχολάζων εἰς τὰς βίβλους τῶν προφητῶν καὶ παρθένος εἰς ὅλην του ζωὴν γνωριζόμενος. Τοῦτον εὑρὼν ὁ Κύριος μετὰ τὸ βάπτισμα ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ, ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ· αὐτὸς δὲ πάλιν ἀπαντήσας τὸν Ναθαναήλ, « ὃν ἔγραψε, τῷ εἶπε, Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὑρήκαμεν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ.» (Ἰω. ά. 46.) Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ῥητὰ εὑρίσκονται εἰς τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου διαλαμβάνοντα.

Οὗτος λοιπὸν λαβὼν εἰς κλῆρον [1] τὴν γῆν τῆς Ἀσίας (τῆς μικρᾶς δηλαδὴ) εἶχεν ἀκολουθοῦντα αὐτῷ καὶ συμβοηθοῦντα εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον, εἶχε δὲ καὶ τὴν σαρκικήν του ἀδελφὴν Μαριάμνην ἀκολουθοῦσαν καὶ διακονοῦσαν αὐτούς. Διαβαίνοντες λοιπὸν οἱ ἀπόστολοι οὗτοι τὰς πόλεις τῆς Λυδίας καὶ Μυσίας καὶ εἰς αὐτὰς κηρύττοντες τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κακοπαθείας ἔλαβον ἀπὸ τοὺς ἀπίστους δερόμενοι, ῥαβδιζόμενοι, φυλακιζόμενοι καὶ λιθοβολούμενοι· ἔπειτα εὗρον τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν καὶ Θεολόγον Ἰωάννην εἰς τὴν Ἀσίαν κηρύττοντα τὸν Χριστόν, ὅτε καὶ ἡ τοῦ Ἀνθυπάτου Νικάνορος γυνὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ ἡ τοῦ Στάχυος οἰκία ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἀνθύπατον καὶ ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ἱεράπολιν ὁ θεῖος Φίλιππος ἐσύρθη κατὰ γῆς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μέσα εἰς τὰς πλατείας τῆς πόλεως· ἔπειτα τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν, ἐκαρφώθη κατακέφαλῆς εἰς ἓν ξύλον, καὶ οὕτω προσευχηθείς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἐξέπνευσεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος, φοβηθεῖσα ἡ γῆ ὡς ἂν ἦτον ἔμψυχος, ἐξέβαλε φοβερὸν ἦχον καὶ μυκηθμόν, καὶ οὕτως ἐσχίσθη καὶ πολλοὺς ἀπίστους κατέχωσεν· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες προσέπεσαν εἰς τὸν θεῖον Βαρθολομαῖον καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Μαριάμνην, κρεμασμένους καὶ αὐτοὺς ὄντας. Λύσαντες δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τὸ ξύλον, προσῆλθον εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ὅθεν καὶ ἐνεταφίασαν τὸ λείψανον τοῦ ἀποστόλου· ὁ δὲ ἅγιος Βαρθολομαῖος καταστήσας τὸν ἀνωτέρω Στάχυν ἐπίσκοπον ἐν τῇ πόλει [1] ἀνεχώρησε μετὰ τῆς Μαριάμνης εἰς τὴν Λυκαονίαν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ καὶ Παλαμᾶ, τοῦ διαπρέψαντος ἐν ἔτη ατμ' (1340).

» Φωτὸς λαμπρὸν κήρυκα νῦν ὄντως μέγαν,
» Πηγὴ φάους ἄδυτον ἄγει πρὸς φέγγος. [3]

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ἐξ Ὕδρας μὲν βλαστήσας, ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αω' (1800), ἀγχόνῃ τελειοῦται.

† » Ὕδρα ἀνύδρῳ νῦν ῥέει ὕδωρ ξένον,
» Τῶν ἰαμάτων ἐκ σοροῦ Κωνσταντίου. [4]

---

[1] Τί ἦτον ὁ κλῆρος ὃν ἔβαλον οἱ Ἀπόστολοι, ὅρα εἰς τὴν λ'. τοῦ Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Κορνηλίου.

[1] Ἄλλος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Στάχυς οὗτος ἀπὸ τὸν Στάχυν τὸν γενόμενον Ἐπίσκοπον ἐν τῷ Βυζαντίῳ, διότι ἐκεῖνος μὲν ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Βυζαντίου ἀπὸ τὸν πρωτόκλητον Ἀνδρέαν τὸν Ἀπόστολον, ὡς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Νοεμβρίου μηνός, οὗτος δ' ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Βαρθολομαῖον ἐν τῇ Ἱεραπόλει ὡς γράφει ὁ χειρόγραφος Συναξαριστής· Ὅθεν οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ἐχειροτονήθη οὗτος ἐν Βυζαντίῳ.

[2] Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον Φίλιππον ἐγκώμιον πλέκει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχή· « Ἀντλήσατε ὕδωρ μετ' εὐφροσύνης» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου) Ὁμοίως καὶ ἄλλο ἐγκώμιον αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχή « Ὁ τοῦ Θεοῦ Θεὸς λόγος.» Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ἄλλο, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀποστολικῆς μνησθῆναι ἠξιωμένος χάριτος.»

[3] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, τὸν ὁποῖον συνέγραψε Φιλόθεος ὁ Κωνσταντινουπόλεως. Ἑορτάζεται δὲ ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ τὴν δευτέραν Κυριακὴν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Τὸν βίον αὐτοῦ μετέφρασεν Ἀθανάσιος ὁ Πάριος ὁ κλεινὸς διδάσκαλος, καὶ ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ τῷ 1784. Σ. Ε.)

[4] Τὸ μαρτύριον τούτου συνέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ὡσαύτως δὲ καὶ ἀκολουθίαν ὁλόκληρον συνέθηκα εἰς αὐτόν. Καὶ ὅρα αὐτὰ εἰς τὴν νεοτύπωτον αὐτοῦ φυλλάδα, καὶ εἰς τὸ Λειμωνάριον.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν ΓΟΥΡΙΑ, ΣΑΜΩΝΑ καὶ ΑΒΙΒΟΥ.

» Ξίφος τελειοῖ Σαμωνᾶν καὶ Γουρίαν,
» Καὶ φλὸξ Ἄβιβον, οἷς χαρὰ φλὸξ καὶ ξίφος.
» Πῦρ πέμπτῃ δεκάτῃ Ἄβιβον πέρνε χαλκὸς ἑτάρους.

Ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους μάρτυρας ὁ μὲν Σαμωνᾶς καὶ Γουρίας ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ δουκὸς Ἀντωνίνου ἐν ἔτει σπή (288), διαβληθέντες δηλαδὴ, ὅτι πείθουσι τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα εὐθὺς ἐκρεμάσθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, κάτωθεν δὲ ἐτραβῶντο οἱ πόδες των ἀπὸ βάρη τινων σωμάτων· καὶ οὕτως ἔμειναν κρεμάμενοι ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν ἕως τὴν ἕκτην. Ἔπειτα καταβιβασθέντες, ἐρρίφθησαν δεδεμένοι εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἐσφίγχθησαν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον· ἐκεῖ δὲ διέμειναν στενοχωρούμενοι καὶ κακοπαθοῦντες ἀπὸ τὴν πεῖναν τέσσαρας ὁλοκλήρους μῆνας.

Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἅγιος Σαμωνᾶς ἐκρεμάσθη κατακέφαλα ἀπὸ τὸν ἕνα πόδα ἀπὸ τὴν δευτέραν ὥραν ἕως τὴν πέμπτην· ὅθεν ἐκβῆκε τὸ γονατόν του ἀπὸ τὸν τόπον του, ὁ δὲ ἅγιος Γουρίας ἔμεινεν εἰς τὴν φυλακὴν ὡς ἂν ἡμιθανής. Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω. Ἄβιβος δὲ ὁ διάκονος διαβληθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ τυράννου ἐν ἔτει τις΄ (316)· ὅτι ἐδίδασκε τους Ἕλληνας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐκρεμάσθη, ἔπειτα δὲ ἐδάρη, ἀπολυθεὶς δὲ ὕστερον, ἐρωτᾶται, ἐὰν ἀρνῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεὶς εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ τυράννου παρεδόθη εἰς τὸ πῦρ ἔχων εἰς τὸ στόμα του ἐν λωρίον ὡς ἂν χαλινὸν, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του. Ὅθεν ἔλαβον καὶ οἱ τρεῖς παρὰ Κυρίου τοῦ στεφάνους τῆς νίκης. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον, τὸν ἑλληνικὸν δὲ τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. Ἔτος μὲν ἀπὸ τῆς Ἀλεξάνδρου· (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΝΤΙΩΝΟΣ [1] *Ἐπισκόπου Σελευκείας.*

» Τὴν δωρεὰν ηὔξησε Κυντιὼν θύτης,
» Εὖ δοῦλε γοῦν ἤκουσε. Τί τούτου πλέον;

Μνήμη τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ.

» Ἰουστῖνον ἄνακτα σὺν Θεοδώρᾳ,
» Πρὸς οὐρανοὺς Κέκληκε πάντων Δεσπότης. [2]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΛΠΙΔΙΟΣ ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ καὶ ΕΥΣΤΟΧΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Πῦρ Ἐλπίδιε σὺν δυσὶ στέγειν φίλοις,
» Ἡ τῶν ἐπάθλων ἐλπὶς ἠρέθιζέ σε.

Ὁ μακάριος οὗτος Ἐλπίδιος ἦτον εἷς τῶν τῆς Συγκλήτου βουλῆς, ἐμπιστευμένος τὰ μυστικὰ πράγματα τοῦ ἀποστάτου βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361). Νόμους δὲ γρά-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, Κυντιριανοῦ. Ἀξιοπιστότερον δὲ τὸ τοῦ χειρογράφου ὡς ἐν τοῖς στίχοις δηλούμενον.

[2] Οὗτος ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος ἦτο κατὰ τὸ γένος Θρᾷξ, καὶ ἐνῷ ἦτο πρῶτον ποιμὴν προβάτων καὶ χοίρων, ὕστερον ἔγεινε στρατιώτης· εἶτα κόμης. καὶ τελευταῖον ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει 518· ἦτον δὲ εἰς τὰ θεῖα ὀρθόδοξος καὶ εὐσεβέστατος καὶ κατὰ πάντα ἄριστος. Ἔχων δὲ γυναῖκα Λουπικίαν καλουμένην, ἀνηγόρευσεν αὐτὴν Αὐγοῦσταν, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Εὐφημίαν. Ταύτης δὲ ἀποθανούσης, ἐπῆρεν ἄλλην γυναῖκα, Θεοδώραν καλουμένην, ἥτις δηλαδὴ ἀναφέρεται ἐδῶ, ἣν ἀνηγόρευσε καὶ Αὐγοῦσταν. Ὅρα τον Μελέτιον τόμῳ β΄. σελ. 64. Γράφει δὲ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 429 τῆς Δωδεκαβίβλου περὶ τούτου τοῦ Ἰουστίνου ταῦτα «Μετὰ τὴν λύσσαν τοῦ τριπλόκου ὄφεως Βασιλίσκου, Ζήνωνος καὶ Ἀναστασίου, ἔφθασεν ἡ εὐδαιμονία τοῦ Ἰουστίνου, ὑφ᾽ οὗ ἐβεβαιοῦντο αἱ τέσσαρες οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὡς τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια τιμώμεναι, ἐπειδὴ ἦσαν καρποὶ τῶν Εὐαγγελίων σωτηριωδέστατοι· ἠλευθεροῦντο οἱ ἐξωρισμένοι Ἐπίσκοποι, ἐφυγαδεύοντο οἱ αἱρετικοὶ, ἡνοῦτο ἡ Ἐκκλησία Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Ὥστε περὶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ εἶπεν ὁ θεῖος Δαβίδ. «Μὴ ἐπιλήσεται ὁ Θεὸς τοῦ οἰκτειρῆσαι; αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.» Ὁ δὲ Μελέτιος (σελ. 116. τοῦ β΄. τόμου) γράφει ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἰουστίνου τούτου ἐτυπώθη να ψάλληται, ἐν μὲν τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ τὸ «τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ,» ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἡμέραις, τὸ «Οἱ τὰ χερουβὶμ μυστικῶς εἰκονίζοντες,» καθὼς ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνός. Ἐβασίλευσε δὲ οὗτος χρόνους ἐννέα, καὶ ἡμέρας τριακοντατρεῖς (σελ. 64 τοῦ β΄. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

(Ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ ὑπάρχει σύγχυσις μεγάλη, διότι, ἐκτὸς ἄλλων, τὴν Θεοδώραν ἐνυμφεύθη ὄχι ὁ Ἰουστῖνος, ἀλλ᾽ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἰουστινιανὸς ὁ καὶ διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον. Σ. Ε.)

φων, ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸν ἀποστάτην καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐνεδύθη φόρεμα τραχὺ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας, τὸ ὁποῖον εἶχε μὲν καρφωμένα τριβόλια σιδηρᾶ, ἄνωθεν δὲ ἠλείφετο μὲ πίσσαν βραστὴν καὶ μὲ αὐτὴν ἐσεβεόνοντο τὰ τριβόλια. Ἔπειτα κτυπούμενον ἐπάνωθεν τὸ φόρεμα ἐκεῖνο κατετρύπα τὰς ὑποκάτω σάρκας τοῦ ἁγίου μὲ τὰς ἀγκίδας τῶν τριβολίων· μετὰ ταῦτα ἐρρίφθη ὁ ἅγιος εἰς λάκκον καὶ κατεκάη τὰς σάρκας μὲ βραστὸν νερὸν, τὸ ὁποῖον ἐχύνετο εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Εἶτα ἐπιτίθεται εἰς τὰς καταξηρανθείσας σάρκας του ἔμπλαστρον κατασκευασμένον μὲν ἀπὸ πίσσαν καὶ ὀξύγγιον καὶ ἀπὸ ἄλλα κολλητικὰ καὶ καυστικὰ εἴδη, κεκαυμένον δὲ ὂν εἰς τὴν φωτίαν μὲ ὑπερβολήν· ἀκολούθως δὲ ποτίζεται δριμύτατα τινὰ ποτὰ μεμιγμένα ὄντα μὲ θεῖον καὶ ἄσφαλτον. Μετὰ ταῦτα ἐδέθη εἰς ἄγρια ἄλογα καὶ ταύρους ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον, ἵνα διασπαραχθῶσιν ὑπ' αὐτῶν· ἀλλ' ὅμως τὰ ζῶα ἔμειναν ἀκίνητα ὑπὸ θείας δυνάμεως· Ὅθεν συνετρίβησαν τὰ μέλη των μὲ ῥαβδία χονδρὰ, καὶ οὕτως ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρισκόμενοι παρέδωκαν οἱ ἀοίδιμοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Λέγουσι δὲ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐνεταφιάσθησαν μὲν αὐτῶν τὰ τίμια σώματα εἰς τὸ ὄρος τὸ Καρμήλιον, εὐθὺς δὲ γενομένων ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, παρεγένετο ἐκεῖ ὁ Δεσπότης Χριστὸς μετ' Ἀγγελικῶν δυνάμεων καὶ ἠσπάσατο τοὺς μάρτυρας, καὶ τὸν μὲν Εὐστόχιον καὶ Μάρκελλον μετέθηκεν εἰς ἕνα τόπον, ὅπου αὐτὸς ἠθέλησε, τὸν δὲ θαυμαστὸν Ἐλπίδιον ἀνέστησε καὶ δυναμώσας αὐτὸν, ἀπέστειλε διὰ νὰ ἀγωνισθῇ εἰς δεύτερον μαρτύριον. Τὸν ὁποῖον ἰδὼν ὁ Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ ἁπλωθῇ ἀπὸ τέσσαρα μέρη καὶ νὰ δέρεται ἀδιακόπως· ἔπειτα νὰ χύνεται ὄξος καὶ ἅλας εἰς τὰς πληγάς του, αἱ δὲ πληγαί του νὰ τρίβωνται μὲ πανία τρίχινα. Μετὰ ταῦτα ἡπλώθη ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἐπάνω εἰς ἀνημμένους ἄνθρακας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐτέθησαν ἄνθρακες· εἶτα κρεμᾶται εἰς τὸ βασανιστήριον ξύλον, καὶ βάλλεται ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του ἀσπὶς σιδηρᾶ τρυπημένη εἰς τὴν μέσην. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀσπίδος ἐτέθη σωρὸς ἀνθράκων ἀνημμένων διὰ νὰ καταυκαύσῃ τὰ αἰσθητήριά του. Ἀκολούθως δ' ἐκτυπήθη εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ κόρακα σιδηροῦν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ κατέπεισεν αὐτοὺς νὰ συντρίψωσι τὰ εἴδωλα. Τελευταῖον δὲ βληθεὶς ὁ μάρτυς εἰς κάμινον ἀνημμένην παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ οὕτως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς νίκης τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.[1]

» Ὁ Δημήτριος χειρὶ τμηθεὶς δημίου,
» Δήμοις ἀθλητῶν συγχορεύει Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος συληφθεὶς κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ τοῦ βασιλέως καὶ Πουπλίου ἄρχοντος ἐν ἔτει σϞή (298), πολλὰ ὑπέμεινε βάσανα διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθη διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ ΜΑΤΘΑΙΟΥ.

» Σ ώ ζ ε ι ς Ἰ η σ ο ῦ κ α ὶ τ ε λ ώ ν α ς· σ ο ὶ χ ά ρ ι ς».
» Οὕτω βοᾷ Ματθαῖος ἐκ πυρὸς μέσου.
» Ἀκάματον δεκάτῃ πῦρ Ματθαῖον ἔκτανεν ἕκτῃ·

Οὗτος ὁ θεῖος ἀπόστολος καθήμενος εἰς τὸ τελωνεῖον, ἤκουσε τὸν Κύριον λέγοντα εἰς αὐτὸν «ἀκολούθει μοι». Ὅθεν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἀφῆκεν ὅλα καὶ ἠκολούθησε τὸν Κύριον, ποιήσας ἐν τῷ οἴκῳ του φιλοξενίαν μεγάλην εἰς αὐτὸν, καθὼς λέγει ὁ ἴδιος εἰς τὸ Εὐαγγέλιόν του· ἔκτοτε δὲ ἦτο συνηριθμημένος μὲ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους.[2] Οὗτος, ἀφ' οὗ ἐδέχθη τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐσοφίσθη τὰ θεῖα, ἔγραψε τὸ Εὐαγγέλιόν του μὲ γλῶσσαν Ἑβραϊκὴν, ὀκτὼ χρόνους μετὰ τὴς Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἔστειλεν αὐτὸ εἰς τοὺς νεοφωτίστους Ἰουδαίους· διδάξας δὲ τοὺς Πάρθους καὶ Μήδους καὶ συστησάμενος Ἐκκλησίας εἰς αὐτοὺς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, ὕστερον ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τῶν ἀπίστων. Ὅτε δὲ ἦτον ἀκόμη ζωντανὸς ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος, οἱ μὲν ἄλλοι συμμαθηταί του καὶ συ-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Δημήτριος οὗτος ἦτον ἀπὸ χώρας Δαδούδου.

[2] Εἰς δὲ τὴν τριακοστὴν Ἰουνίου γράφεται, ὅτι ὁ Ματθαῖος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ Ἰακώβου τοῦ υἱοῦ Ἀλφαίου, ἐπειδὴ καὶ οἱ δύω εἶχον πατέρα τὸν Ἀλφαῖον.

ναπόστολοι περιήρχοντο ὁ καθ' εἷς τὸν τόπον καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔλαβεν εἰς κλῆρον, κηρύττοντες τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον· οὗτος δὲ εἰς τοὺς Πάρθους εὑρισκόμενος, ἀνέβη μόνος ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέμεινε μονοχίτων καὶ χωρὶς στέγην, ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε καιρὸς ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον ὁ Θεὸς ἐκεῖνος ὅστις διέπλασεν ἀπὸ τὸ χῶμα τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐξαπλώσας τὴν δεξιάν του δίδει εἰς τὸν ἀπόστολον μίαν ῥάβδον καὶ λέγει αὐτῷ· λάβε ταύτην καὶ καταβὰς ἀπὸ τὸ βουνόν, καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν πόλιν Μυρμήνην, φύτευσον τὴν ῥάβδον ταύτην εἰς τὸ κατώφλιον τοῦ ἐκεῖσε ἁγίου οἴκου. Ἡ ὁποῖα ῥιζωθεῖσα καὶ ὑψωθεῖσα ἀπὸ τὴν δεξιάν μου χεῖρα, θέλει γενῇ δένδρον πολύκαρπον· καὶ ἀπὸ μὲν τὰ ἄκρα τῶν κλάδων του θέλει καταβῇ γλυκασμὸς μέλιτος, ἀπὸ δὲ τὰς ῥίζας του θέλει ἀναβλύσει πηγὴ ὕδατος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν λουόμενοι οἱ θηριογνώμονες ἄνδρες τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ τὸν γλυκασμὸν τοῦ δένδρου μεταλαμβάνοντες, θέλουν γλυκανθῇ κατὰ τὰς αἰσθήσεις καὶ θέλουν παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ πράττωσι παρανομίας.

Τότε ὁ Ματθαῖος δεχθεὶς εὐλαβῶς τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ῥάβδον, ἀφῆκε τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Μυρμήνην, ἡ δὲ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων Φουλβάνα ὀνόματι, πονηρὸν δαιμόνιον ἔχουσα, συναπήντησε τὸν Ἀπόστολον ὁμοῦ μὲ τὸν υἱὸν καὶ τὴν νύμφην της, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐκινοῦντο ἀπὸ ἀκάθαρτα πνεύματα, καὶ μὲ φωνὰς τραχείας καὶ μὲ κινήματα ἄγρια ἐφώναζον τριγύρω εἰς τὸν Ἀπόστολον λέγοντες· Ποῖος σὲ ἠνάγκασε νὰ ἔλθῃς ἐδῶ εἰς τοὺς ἰδικούς μας τόπους; ἢ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἔδωκε τὴν ῥάβδον ταύτην πρὸς ἀπώλειάν μας; τότε ὁ Ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ μὲ πραεῖαν φωνὴν τὰ μὲν ἀκάθαρτα ἐπετίμησε πνεύματα, τοὺς δὲ πάσχοντας καὶ ἀτακτοῦντας ἰάτρευσε, καὶ ἔκαμεν αὐτοὺς νὰ τὸν ἀκολουθῶσι μὲ εὐταξίαν καὶ φρόνησιν. Ὁ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐπίσκοπος, Πλάτων ὀνόματι, μαθὼν τὴν παρουσίαν τοῦ Ἀποστόλου, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς πόλεως μὲ τὸν κλῆρον καὶ τὸν προϋπήντησε, καὶ οἱ δύο ὁμοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους· τότε ὁ Ἀπόστολος ἀκουμβήσας τὴν ῥάβδον εἰς τὴν γῆν, ἐδοξολόγησε τὸν Θεόν, ὅστις ἐφάνη εἰς αὐτὸν ὡς παιδίον καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάμῃ τοῦτο, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἡ ξηρὰ ῥάβδος ἐρριζώθη καὶ κλάδους καὶ καρποὺς ἀνεβλάστησεν, οἱ ὁποῖοι ἔσταζον τὴν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος. Ἀνέβλυσε δὲ πλησίον εἰς τὴν ῥίζαν καὶ μία βρύσις καθαρωτάτη, ὥστε ὅλοι οἱ παρατυχόντες ἐξεπλάγησαν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θέαμα· καὶ ἐπειδὴ ἡ φήμη αὕτη διεδόθη πανταχοῦ τῆς πόλεως, ἐσύντρεχον ὅλα τὰ πλήθη διὰ νὰ ἴδωσι τὸ παράδοξον. Οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνοντες τὴν ἐκ τοῦ δένδρου γλυκύτητα καὶ λουόμενοι ἀπὸ τὴν πηγήν, παρευθὺς ἀπέβαλον ἀπὸ τὴν ψυχὴν αὐτῶν τὴν μανίαν καὶ τὴν θηριώδη ὠμότητα, τὴν ὁποίαν εἶχον εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰδωλολατρείας. Πολλὰ λοιπὸν παθὼν ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ διὰ πυρὸς τελειωθείς, ὕστερον ἔκαμε τὸν βασιλέα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διὰ τοῦ θαύματος ὅπερ ἐνηργήθη μὲ τὸ μέσον τοῦ ἁγίου λειψάνου του. Ὁ δὲ βασιλεὺς βαπτισθείς, μετωνομάσθη Ματθαῖος, καὶ συντρίψας τὰ εἴδωλα, κατέπεισε τοὺς ὑπηκόους του καὶ ἐπίστευσαν ὅλοι εἰς τὸν Χριστόν· εἶτα καὶ ἐπίσκοπος γενόμενος, ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του, κατὰ τὴν διάταξιν ἣν ἐποίησεν εἰς αὐτὸν ἐν ὀπτασίᾳ ὁ θεῖος Ἀπόστολος· τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.[1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ῥήτωρ Νικήτας ὁ Παφλαγὼν ὑπόμνημα ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὸν Ἀπόστολον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχή. «Ματθαίου μνήμης τί ἂν γένοιτο χαριέστερον; (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μεταφραστὴς ὑπόμνημα ἔχει εἰς αὐτόν, οὗ ἡ ἀρχή «Ἤδη μὲν παρὰ τοῦ πλάσαντος» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ) Ματθαῖος δὲ σημαίνει δεδωρημένος. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς πολλὰ συντομον ἔχει το Συναξάριον τοῦ Ἀποστόλου τούτου, ὁ δὲ Μαυρίκιος ὁ διάκονος ὁ τοῦ Συναξαριστοῦ ποιητὴς πλατύτερον ἔγραψε το Συναξάριον τούτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο σημείωσαι ὅτι, ἂν καὶ ὁ Ἀντιοχείας Ἀναστάσιος ἑρμηνεύῃ εἰς το ὄγδοον τῆς ἑξαημέρου, ὅτι τὸ Ματθαῖος ὄνομα δηλοῖ πρόσταγμα ὑψίστου, ὅμως κάλλιον ὁ Ἰσίδωρος αυτο ἐτυμολογεῖ παρὰ τοῦ Ματθὰν, ὅπερ σημαίνει δῶρον· ὥστε Ματθαῖος ἑρμηνεύεται δεδωρημένος, ὡς εἴπομεν. Σημειοῖ δὲ Κλήμης ὁ Στρωματεὺς εἰς τὸν Παιδαγωγὸν (ὅστις εἶναι Λόγος, οὕτως ὀνομαζόμενος· ὅτι ὁ Ματθαῖος δὲν ἔτρωγε ποτὲ κρέας· ἀλλὰ μόνον μὲ τὰ χόρτα καὶ τὰ ὄσπρια ἐπέρασε τὴν ζωήν του, καὶ ὅτι ἦτο θῦμα καὶ ὁλοκαύτωμα τῆς παρθενίας, διότι ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ὑρτακου ὅστις ἤθελε νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκα αὐτοῦ τὴν Ἰφιγένειαν ἥτις ἦτο παρθένος ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν. Τὸ δὲ Εὐαγγέλιον ἔγραψεν ὁ θεῖος Ματθαῖος Ἑβραϊκὰ ὀκτὼ χρόνους μετὰ τὴν ἀνάληψιν διὰ τοὺς χριστιανοὺς τῆς Παλαιστίνης, οἱ ὁποῖοι ἐδιώκοντο διὰ τὴν πίστιν, ὡς γράφει τοῦτο ὁ Εὐθύμιος καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Μετέφρασε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ὁ Ἱεροσολύμων Ἰάκωβος, κατὰ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον, τὸ ὁποῖον αὐτὸ ἑλληνικὸν μετέγραψεν ἰδιο-

Ταῖς τοῦ σοῦ Ἀποστόλου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Νεοκαισαρείας τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ὁ Γρηγόριος θαυματουργῶν καὶ πάλαι,
» Θεῷ παραστὰς θαυματουργεῖ τι πλέον.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ τε μέγας θάνε θαυματοεργός.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, υἱὸς γονέων Ἑλλήνων, ἐν ἔτει σοέ (275)· εὐθὺς δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ ἀοίδιμος τὴν μερίδα τῶν καλῶν καὶ ὠφελίμων πραγμάτων· ὅθεν ἐγνώρισε καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ ὅσον ἡ ἡλικία ηὔξανε, τόσον συνηύξανε μὲ αὐτὸν καὶ ἡ εὐσέβεια. Θαυματουργὸς δὲ ἐπωνομάσθη, διὰ τὰ πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα ὅσα ἐνήργησεν. Ἐνῷ δηλαδὴ ἀκόμη εὑρίσκετο εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐσπούδαζε τὰ μαθήματα τῆς φιλοσοφίας, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μία πόρνη, τὴν ὁποίαν παρεκίνησαν οἱ συμμαθηταί του νὰ συκοφαντήσῃ τὸν ἅγιον· ὅθεν ἡ ἀθλία καταληφθεῖσα ἀπὸ δαιμόνιον διὰ τὴν κατὰ τοῦ ἁγίου συκοφαντίαν ἐσπαράττετο εἰς τὴν γῆν· ταύτην δὲ ὁ ἅγιος ἐλεήσας, ἰάτρευσεν. Οὗτος εἶδε ποτὲ ἔξυπνος τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον μετὰ τοῦ Θεολόγου Ἰωάννου, οἵτινες ἐδίδαξαν αὐτὸν τὸ τῆς ἁγίας Τριάδος μυστήριον. [1] Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας ἀπὸ τὸν Φαίδιμον τὸν Ἀμασείας πρόεδρον· (ἤτοι ἐπίσκοπον), τότε καὶ ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καὶ ἀφ' οὗ ὑπῆγε, λέγεται, ὅτι ἐποίησε θαύματα μεγάλα καὶ ἀκοῆς ἀνώτερα. Πέτραν δηλαδὴ μεγάλην παρομοίαν μὲ βουνὸν, διὰ προσευχῆς του ἐκίνησε καὶ εἰς ἄλλον τόπον μετέφερε· ἐμβὰς δὲ καθ' ὁδὸν μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων ἐδίωξεν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ δαιμόνια, τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν νὰ ἔμβωσι πάλιν εἰς τὸν ναὸν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθησαν· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ προσμονάριος τοῦ ναοῦ ἐκείνου ἐθυμώθη ἐναντίον τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ ἅγιος ἔγραψεν εἰς χαρτίον, « Ἐγὼ ὁ Γρηγόριος λέγω εἰς σὲ τὸν Σατανᾶν, ἔμβα πάλιν εἰς τὸν ναόν». Τὸ χαρτίον δὲ τοῦτο εὐθὺς ἅμα ἔβαλεν ὁ νεωκόρος εἰς τὸν ναὸν, ἐμβῆκαν πάλιν οἱ δαίμονες εἰς αὐτόν. Ὅθεν ἐκεῖνος καταπλαγεὶς εἰς τὸ τοιοῦτον θαῦμα, ἀντὶ νὰ ἦναι λατρευτὴς τῶν δαιμόνων, ἔγεινε μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπρόστρεξεν εἰς τὸν θεῖον Γρηγόριον.

Οὗτος ὁ ἅγιος σταθεὶς μίαν νύκτα εἰς προσευχὴν ἐξήρανε μίαν λίμνην μεγάλην, ἥτις ἔκαμνε κύματα παρόμοια μὲ τὴν θάλασσαν, καὶ μετὰ τῆς λίμνης ἐξήρανε καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὴν μνησικακίαν τῶν δύω ἀδελφῶν, οἵτινες πολεμοῦντες, ποῖος ἀπὸ τοὺς δύω νὰ πάρῃ τὴν λίμνην ἐκείνην, εἶχον ἀναμεταξύ των ἀφιλίωτον μῖσος. Οὗτος ἐκράτησε καὶ τὸν ποταμὸν νὰ μὴ τρέχῃ εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἀφοῦ παρεκάλεσαν αὐτὸν οἱ πλησίον τοῦ ποταμοῦ κατοικοῦντες Χριστιανοί. Πῶς δὲ τὸν τοιοῦτον ἐκράτησεν; ἐμπήξας τὴν ῥάβδον του εἰς τὴν γῆν καὶ προσθέσας θαῦμα εἰς τὸ θαῦμα, διότι καὶ τὸ ῥεῖθρον τοῦ ποταμοῦ φαίνεται ὅτι ἐμποδίζεται καὶ τρόπον τινα φοβεῖται νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν ῥάβδον τοῦ ἁγίου, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ῥάβδος, ἂν καὶ ἦτο ξηρὰ καὶ ἄμοιρος πάσης φυσικῆς ὑγρότητος, ἐβλάστησεν ὅμως καὶ δένδρον ἔγεινεν εὐθαλέστατον. Ἀλλ' οὐδὲ ἡ τόση πολυκαιρία ἔβλαψε τὸ τοιοῦτον θαῦμα, διότι λέγουσιν ὅτι καὶ ἕως τῆς σήμερον καὶ ὁ ποταμὸς συστέλλεται καὶ δὲν τρέχει εἰς τὰ ἔμπροσθεν, καὶ τὸ δένδρον (ἤτοι ἡ ῥάβδος τοῦ ἁγίου) διαμένει εἰς τόσους χρόνους· καὶ ἐκ τῶν δύω ὁμοῦ κηρύττεται ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις διὰ τοῦ δούλου του Γρηγορίου.

χείρως ὁ Ἀπόστολος Βαρθολομαῖος. Καὶ ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ἰουνίου ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος μετὰ Βαρνάβα.

[1] Ἔχει δὲ ἡ διδασκαλία αὕτη ἐπὶ λέξεως ταῦτα, καθὼς τὰ ἀναφέρει ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος εἰς τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου «Εἷς Θεὸς Πατὴρ λόγου ζῶντος, Σοφίας ὑφεστώσης καὶ Δυνάμεως, καὶ χαρακτῆρος ἀϊδίου. Τέλειος τελείου Γεννήτωρ. Πατὴρ υἱοῦ Μονογενοῦς. Εἷς Κύριος μόνος ἐκ μόνου, Θεὸς ἐκ Θεοῦ, χαρακτὴρ καὶ εἰκὼν τῆς Θεότητος. Λόγος ἐνεργής, Σοφία τῆς τῶν ὅλων συστάσεως περιεκτική, καὶ δύναμις τῆς ὅλης κτίσεως ποιητική. Υἱὸς ἀληθινὸς ἀληθινοῦ Πατρός· ἀόρατος ἀοράτου, ἄφθαρτος ἀφθάρτου, ἀθάνατος ἀθανάτου, ἀΐδιος ἀϊδίου, ἓν Πνεῦμα ἅγιον ἐκ Θεοῦ τὴν ὕπαρξιν ἔχον, καὶ δι' υἱοῦ πεφηνὸς δηλαδὴ τοῖς ἀνθρώποις. Εἰκὼν τοῦ Υἱοῦ τελείου τελεία· ζωὴ ζώντων αἰτία, πηγὴ ἁγία ἁγιότητος, ἁγιασμοῦ χορηγός. Ἐν ᾧ φανεροῦται Θεὸς ὁ Πατὴρ ὁ ἐπὶ πάντων καὶ ἐν πᾶσι. Καὶ Θεὸς ὁ Υἱὸς ὁ διὰ πάντων. Τριὰς τελεία, δόξῃ, αἰδιότητι καὶ βασιλείᾳ μὴ μεριζομένη μηδὲ ἀπαλλοτριουμένη. Οὔτε οὖν κτιστόν τι, ἢ δοῦλον ἐν τῇ Τριάδι, οὔτε ἐπείσακτον, ὡς πρότερον μὲν οὐχ ὑπάρχον, ὕστερον δὲ ἐπεισελθόν. Οὔτε οὖν ἐνέλιπέ ποτε υἱὸς Πατρί, οὔτε υἱῷ τὸ Πνεῦμα. Οὔτε ηὐξήθη Μονὰς εἰς δυάδα, καὶ δυὰς εἰς Τριάδα· ἀλλ' ἄτρεπτος καὶ ἀναλλοίωτος ἡ αὐτὴ Τριὰς ἀεί.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπέδειξε τῇ ἀληθείᾳ καὶ διὰ τοῦ ἔργου νεκρὸν τὸν ἑβραῖον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὑπεκρίθη ὅτι εἶναι νεκρὸς διὰ νὰ ἐμπαίξῃ τὸν ἅγιον. Οὗτος ἱστάμενος εἰς τὸ βουνὸν καὶ προσευχόμενος ἐφάνη εἰς τοὺς τοῦτον ζητοῦντας, ὅτι ἦτο δένδρον· οὗτος καὶ πεῖναν ἔφερεν εἰς τοὺς ἀπίστους· ἀφ' οὗ δὲ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ τὸν θάνατον. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον πολλὰ ηὐχαρίστησε τὸν Θεόν, διότι τὴν πόλιν αὐτοῦ Νεοκαισάρειαν πολυάνθρωπον μὲν οὖσαν, γεμάτην δὲ ἀπὸ ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους, κατέστησεν αὐτὴν ὀλιγάνθρωπον. Ὅσους δηλαδὴ ὀλίγους χριστιανοὺς εὗρεν ὅτε ἔγεινεν ἀρχιερεύς, τόσους ἐκ τοῦ ἐναντίου ὀλίγους ἀσεβεῖς ἀφῆκεν εἰς αὐτήν, ὅτε ἐτελεύτησεν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΑΖΑΡΟΥ τοῦ ζωγράφου.

» Οὐ ζωγραφεῖ σε Λάζαρος καὶ νῦν Λόγε,
» Ἀλλὰ βλέπει σε ζῶντα μὴ ληπτὸν χρόαις.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ μικρὸν παιδίον ἔγεινε μοναχός καὶ τὴν ζωγραφικὴν τέχνην ἔμαθε, καὶ πρὸς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἐγκράτειαν ἣν μετεχειρίζετο, ἐπεμελεῖτο ὁ ἀοίδιμος ἀκόμη καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, διὰ τοῦτο καὶ τῆς ἱερωσύνης ἐδέχθη τὸ χάρισμα· ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἱερεὺς ἐπολέμει ὅλας τὰς αἱρέσεις. Καὶ τόσας πολλὰς θλίψεις ὑπέμεινεν, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Νεστοριανοὺς καὶ Εὐτυχιανιστὰς καὶ Διοσκορίτας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Εἰκονομάχους, ὅσας δὲν ἠμπορεῖ τὶς νὰ εἰπῇ διὰ λόγου. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐστάλη, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὰ πατρικὰ καὶ ἀποστολικὰ δόγματα, ἅτινα ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοὺς Εἰκονομάχους· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγαλοπρεπῶς, πάλιν ἀπεστάλη εἰς Ῥώμην διὰ τὰς αὐτὰς ὑποθέσεις· κατὰ τὸ μέσον ὅμως τῆς ὁδοῦ ἀσθενεῖ ἀπὸ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ καιροῦ, καὶ οὕτω παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα ἀνακομισθὲν ὕστερον, κατετέθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Εὐάνδρου.[1]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΑΧΑΡΙΟΥ τοῦ σκυτοτόμου καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ, καὶ διήγησις πάνυ ὠφέλιμος.

† » Ὁ Ζαχαρίας καὶ Ἰωάννης ἅμα,
» Χερουβικὸν νοῦν ἔσχον ἐξ ἀγρυπνίας.

Ἄνθρωπός τις ἔνδοξος καὶ περιφανὴς εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, ὀνόματι Ἰωάννης, καταφρονήσας ὅλα τὰ τοῦ βίου ἡδονικά, μετεχειρίζετο ζωὴν ταπεινὴν καὶ μοναχικήν, καὶ σχολάζων εἰς τὰ τοῦ Θεοῦ πράγματα, ἐσπούδαζε νὰ ἀρέσῃ εἰς μόνον τὸν Θεόν, καταγινόμενος μὲν πάντοτε εἰς προσευχὰς καὶ δεήσει, ἐκτεινόμενος δὲ καὶ προκόπτων εἰς τὰ μέλλοντα καὶ μεγαλήτερα κατορθώματά του. Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶχεν ἀπαραίτητον ἔργον καὶ τὸ νὰ ἀγρυπνῇ ὅλην τὴν νύκτα εἰς τοὺς ναοὺς τοῦ Κυρίου, διὰ τοῦτο μίαν νύκτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει μέγαν ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ λόγου ἁγίας Σοφίας, καὶ εὑρὼν κεκλεισμένας τὰς θύρας, ἐκάθησεν εἰς ἓν σκαμνίον, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκεῖ πλησίον, ὅλως ὢν ἀποκα-

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε μὲν ἑλληνιστί, ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχή, «Ὁ μὲν σκοπὸς εἷς ἐστι τοῦ τε ἡμετέρου λόγου,» μετέφρασε δὲ εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ μακαρίτης Ἀγάπιος. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτον σύγχρονος μὲ τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀλεξανδρείας, εἰ καὶ ὀλίγον ὕστερος ἐκείνου· ἐχρημάτισε δὲ καὶ μαθητὴς τοῦ Ὠριγένους, κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον. Ἦτο δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως συγκροτηθεῖσαν Σύνοδον μετὰ Φιρμιλιανοῦ τοῦ Καισαρείας, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος βιβλ. ζ'. κεφ. κη', καὶ ὁ Ζωναρᾶς καὶ Βαλσαμών. Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος λέγει περὶ αὐτοῦ ἐν τῇ πρὸς κληρικοὺς Νεοκαισαρείας ἐπιστολῇ, ὅτι ὁ Γρηγόριος οὗτος δὲν ἐσκέπαζε τὴν κεφαλήν του ὅτε προσηύχετο, γνήσιος μαθητὴς ὑπάρχων Παύλου τοῦ ἀποστόλου· ὅτι ἔφευγε τοὺς ὅρκους, ἀρκούμενος εἰς τὸ ναὶ καὶ τὸ οὔ· ὅτι κανένα δὲν ὠνόμαζε μωρόν· ὅτι λοιδορίαν ἐμίσει· καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖσε περὶ αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ κθ'. κεφ. τῶν περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος λέγει δι' αὐτὸν «Γρηγόριον δὲ καὶ τὰς ἐκείνου φωνὰς ποῦ θήσομεν; ἆρ' οὐχὶ μετὰ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν; ἄνδρα τῷ αὐτῷ πνεύματι ἐκείνοις περιπατήσαντα, καὶ τοῖς τῶν ἁγίων ἴχνεσι διὰ παντὸς τοῦ βίου στοιχήσαντα, καὶ τῆς Εὐαγγελικῆς πολιτείας τὸ ἀκριβὲς διὰ πάσης αὐτοῦ τῆς ζωῆς κατορθώσαντα; ὃς τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἐν αὐτῷ χαρισμάτων τῶν ἐνεργουμένων ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι, δεύτερος Μωσῆς παρ' αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας προσηγόρευτο.» Εἰς τοῦτον ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς τὸν Ἐκκλησιαστὴν ἑρμηνεία, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν Θεολόγον Γρηγόριον. Ὅρα καὶ τοὺς δώδεκα κανόνας τούτου ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[1] Περὶ τοῦ Λαζάρου τούτου γράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἑβδόμης Συνόδου, ὅτι ἱστόρησεν εἰς τὸν τοῖχον τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων. Μία δὲ γυνὴ ἔχουσα στρόφους εἰς τὴν κοιλίαν ἔξυσεν ἀπὸ τὸν τοῖχον ἐκεῖνον καὶ ἔπιε μὲ τὸ νερόν, καὶ οὕτως ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν.

μωμένος ἐκεῖ δὲ καθήμενος ἀνεγίνωσκε μὲ σιγανὴν φωνὴν τὴν ἀκολουθίαν του.

Καὶ ἰδοὺ βλέπει λάμψιν φωτὸς, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ ἔξωθεν· θεωρήσας δὲ προσεκτικώτερον διέκρινεν ἕνα ἄνδρα σεμνὸν ἀκολουθοῦντα τὸ φῶς ἐκεῖνο· ὅθεν χαροποιηθεὶς διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, ἐπρόσεχε καλλίτερον θέλων νὰ μάθῃ τί θὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. Ὅτε δὲ ὁ φαινόμενος ἔφθασεν εἰς τὰς κεκλεισμένας θύρας τοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Σοφίας, ἔκλινε τὰ γόνατα εἰς τὸ κατώφλιον καὶ ἀρκετὰ προσευχηθεὶς, ἐσήκωσεν ὑψηλὰ τὰς χεῖράς του, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὰς θύρας, ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐκεῖναι ἠνοίχθησαν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ μετὰ τοῦ φωτὸς ἐμβῆκε καὶ ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκε ἔκλινε πάλιν γόνυ εἰς τὸ ἔδαφος, ὅπου ἄνωθεν ἦτο ζωγραφημένη ἡ εἰκὼν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, σηκωθεὶς δὲ ἤνοιξε καὶ ἐκεῖ τὰς θύρας καὶ ἐλθὼν εἰς τὰς ἀργυρᾶς καὶ ὡραίας πύλας τοῦ ναοῦ τὰς ἐν τῷ νάρθηκι, ἀρκετὰ ἐκεῖ ἐπροσευχήθη· ἔπειτα ἤνοιξε καὶ ταύτας μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν φωτοειδὴς ὅλος ὤν.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του ὑψηλὰ, ἐξιλεόνων τὸν Θεόν· ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσε τὴν προσευχήν του ἐγύρισε πάλιν ὀπίσω, καὶ ὑπάγει εἰς τὸ προαύλιον τοῦ ναοῦ· ἐνῷ δὲ ἐκεῖνος ἐξήρχετο, αἱ πύλαι ἐκλείοντο ὑπὸ θείας ἐνεργείας. Ἵστατο λοιπὸν ὁ ἱερὸς ἄνθρωπος Ἰωάννης καὶ ἔβλεπε προσεκτικῶς ποῦ θὰ ὑπάγῃ ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐπεριπάτει τὴν ἴσην ὁδὸν, δὲν ἠμέλησεν ὁ Ἀβραμιαῖος Ἰωάννης νὰ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν, διὰ νὰ μάθῃ ποῦ κρύπτεται ὁ τοιοῦτος πολύτιμος τοῦ Θεοῦ μαργαρίτης· κλίνας δὲ ὁ φαινόμενος ὀλίγον ἀπὸ τὴν ἴσην ὁδὸν διευθύνετο εἰς τὸν κατήφορον κατὰ τὴν κλίμακα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουλιανοῦ. Πλησιάσας δὲ εἰς ἓν μικρότατον οἴκημα καὶ κτυπήσας τὴν θύραν μὲ τὴν χεῖρα εἶπε μὲ σιγανὴν φωνὴν τὸ ὄνομα τῆς ἔνδον οὔσης γυναικὸς, Μαρία, καὶ οὕτως ἐμβῆκε. Τότε τὸ φῶς ὅπερ τὸν ἐφώτιζεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ οὕτως ἔγεινε μεταξὺ τῶν δύω νύκτα σκοτεινή.

Ἡ δὲ γυνὴ τοῦ θείου ἐκείνου ἀνδρὸς ἤναψε τὸν λύχνον ἀπὸ τὴν κανδήλαν καὶ ἔφερεν εἰς τὸν ἄνδρα της· ἐκεῖνος δὲ δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, μήτε κατ' ἄλλον τρόπον ἀνέπαυσε τὸ σῶμά του, ἀλλ' ἤρχισε νὰ δουλεύῃ, διότι ἦτο σανδαλοποιὸς καὶ ῥάπτης δερμάτων. Τότε καὶ ὁ ἀκολουθῶν ὀπίσω του ἀξιομνημόνευτος Ἰωάννης, χωρὶς ἐντροπὴν ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνου, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του, ἔβρεχεν αὐτοὺς μὲ δάκρυα, καὶ παρακαλῶν αὐτὸν, μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ, ἔλεγε, ποῖος εἶσαι καὶ ποία εἶναι ἡ ὑψηλὴ πολιτεία σου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ποιεῖς ἐξαίσια θαύματα, τὰ ὁποῖα εἶδον ἐγὼ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ὁ δὲ ταπεινόφρων ἐκεῖνος, συγχώρησον, ἔλεγε, γέρων διὰ τὸν Κύριον· ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς ἄνθρωπος καὶ δὲν ἔχω κἀνὲν ἔργον καλὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ποῖος εἶμαι ὁ ἰδιώτης ἐγώ; ἢ πόθεν ἔμαθον κἀμμίαν ὑψηλὴν πολιτείαν, ὡς αὐτὸς λέγεις, ἐνῷ εἶμαι πτωχὸς ἐργάτης τέχνης εὐτελεστάτης; ἐπλανήθης, ὦ ἄνθρωπε, ἐπλανήθης, καὶ φάντασμα μᾶλλον εἶδες, παρὰ ἀλήθειαν.

Τότε ὁ γέρων ἐπρόσθεσε δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα καὶ δὲν ἔπαυσεν ὁρκίζων αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν μεγαλητέραν αὐτοῦ ἀρετὴν, διότι ἂν δὲν ἦτον, ἔλεγεν, ἔργον τῆς Θείας Προνοίας τὸ νὰ φανερωθῇ ἡ πολιτεία του, βέβαια δὲν ἤθελον ἀξιωθῆ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ γένω θεωρὸς τοιούτων μυστηρίων. Στενοχωρούμενος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ὅρκους ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ἐσηκώθη ἐπάνω καὶ ποιήσας πρῶτον μετάνοιαν εἰς τὸν γέροντα, ἤρχισε νὰ λέγῃ οὕτω.

Ἤξευρε καλὰ, ἀδελφέ μου, ὅτι κανὲν κατόρθωμα ἐπὶ τῆς γῆς δὲν ἀπέκτησα, παρὰ τὸ νὰ συμφύρωμαι καὶ νὰ μολύνωμαι μὲ τὰς ἁμαρτίας, καὶ τὸ νὰ προτιμῶ τῆς σαρκός μου τὴν καλοπάθειαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ μου λαβὼν εἰς νοῦν τὸν φόβον τῆς κολάσεως, [1] ἀφ' οὗ ἔλαβον τὴν γυναῖκά μου ταύτην, ἣν βλέπεις, δὲν ἐμόλυνα τὴν καθαρότητα τῆς σαρκός· ἀλλὰ καὶ οἱ δύω συμφωνήσαντες φυλάττομεν παρθενίαν καὶ κρύπτομεν τοῦτο λέγοντες, ὅτι αὕτη εἶναι στεῖρα. Καὶ ἕως τώρα μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ φυλάττεται βεβαία ἀπὸ ἡμᾶς ἡ καθαρότης τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διὰ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ πλάστου μας· θέλω δὲ προσθέσει

[1] Διὰ τοῦτο εἶπε καὶ ὁ χρυσόγλωττος Ἰωάννης «Συνεχῶς τοίνυν, ἀγαπητοὶ, στρέφωμεν τοὺς περὶ κολάσεως καὶ γεέννης λόγους, καὶ ἐν διανοίᾳ καὶ ἐπὶ γλώττης. Οὐ γὰρ ἀφίησιν ἐμπεσεῖν εἰς γέενναν τὸ μεμνῆσθαι γεέννης. Οὐκ ἀκούεις Παύλου λέγοντος «Οἵτινες δίκην τίσουσιν αἰώνιον ἀπὸ προσώπου Κυρίου;» (β΄. Θεσσαλ. α΄. 9.) λόγῳ εἰς τὴν δευτέραν παρουσίαν τόμ. ε΄. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.

καὶ ἄλλο ἓν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ὅρκου. Ὁ ἰδικός μου πλοῦτος ὅλος δὲν εἶναι περισσότερος ἀπὸ ἓν τριμίσιον [1], μὲ τοῦτο δὲ ἀγοράζων δέρματα ἐργάζομαι τὴν τέχνην τῶν ὑποδημάτων, καὶ ὅντινα μισθὸν ποορισθῶ ἀπὸ αὐτήν, τὸν μοιράζω εἰς δύω ἴσα μερίδια· καὶ τὸ μὲν ἓν μερίδιον τὸ πρῶτον καὶ κυριώτερον τὸ ἀφιερόνω εἰς τὸν Χριστόν, δίδων αὐτὸ εἰς τοὺς πτωχοὺς τοὺς τοῦ Χριστοῦ ἀδελφούς, τὸ δὲ ἄλλο ἐξοδεύω εἰς τὰ ἐδικά μας χρειαζόμενα. Καὶ οὕτω πάντοτε πολιτευόμενος, φαντάζομαι καθ' ἑκάστην τὸν φοβερὸν Κριτήν, ὅστις μέλει νὰ ἔλθῃ, καὶ ἐνθυμοῦμαι τὴν ἐξέτασιν, τὴν ὁποίαν θὰ κάμωσιν εἰς ἐμὲ οἱ φορολόγοι δαίμονες. Ταύτην τὴν διήγησιν ἀκούσας ὁ Ἰωάννης, καὶ ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν καθαρὰν καὶ μακαρίαν ζωὴν τοῦ ἀοιδίμου Ζαχαρίου (οὕτως ὠνομάζετο) ὑπερεπήνεσεν αὐτόν· εἶτα ἀποχαιρετήσας τὸν θαυμαστὸν ἄνδρα, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Καὶ ὁ μὲν Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἐξενοδοχεῖτο καὶ εὐχαρίστει τὸν Θεὸν διὰ τὰ θαυμαστὰ μεγαλεῖα ὅσα εἶδεν, ὁ δὲ μακάριος Ζαχαρίας καὶ ἀληθῶς ἀνυπερήφανος, θέλων νὰ φύγῃ τῆς ἀνθρωπίνης δόξης τὸ δόλωμα, ἀφῆκε τὸ οἴκημά του ἐκεῖνο καὶ ἔφυγεν, ἄγνωστος τελείως εἰς ὅλους γενόμενος.

—

Ὁ ὅσιος ΛΟΓΓΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

» Ἔχεις ἀθλητὴν Χριστὲ Λογγῖνον μέγαν,
» Ἔχεις δὲ καὶ Λογγῖνον ἀσκητὴν μέγαν.

Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

Εἰς τὸν Γεννάδιον.

» Ὁ Γεννάδιος εὗρε τὴν Ἐδὲμ στέφος,
» Φανεὶς νοητὴν πρὸς παλαίστραν γεννάδας. [1]

Εἰς τὸν Μάξιμον.

» Μάξιμος ὠδίνησε καὶ τεκὼν τέκνα,
» Πράξεις ἁγνάς, ἄπεισιν ἁγνὸς ἐκ βίου. [2]

* *Ὁ ὅσιος ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ ὁ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου ἀσκήσας καὶ δοχειάρης αὐτῆς ὤν, ὁ ἀξιωθεὶς ἰδεῖν πίθον κενὸν βλύζοντα ἔλαιον, διὰ θαύματος τῆς Θεοτόκου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται* [3]

† » Ὁ Γεννάδιος εἶδε θαῦμά τι ξένον,
» Πίθον κενὸν βλύζοντα· ἁγνῆς ἡ χάρις,

Ὁ ὅσιος ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀσκητικὸς ἄγρυπνος ὀφθαλμὸς μύει,
» Ἰουστῖνος τὸ θαῦμα τῶν ἠσκηκότων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Tremissum=τὸ τρίτον τοῦ Ῥωμ. νομίσματος Ἄσσου, ἐξ οὗ καὶ το Ἀσσάριον Σ. Ε.

[2] Ὁ ὅσιος οὗτος Λογγῖνος ἀφῆκεν ἡμῖν τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο «Ὥσπερ ὁ νεκρὸς οὐκ αἰσθάνεταί τινος, οὐδὲ κρίνει τινα, οὕτω καὶ ὁ ταπεινόφρων οὐ δύναται κρῖναι ἄνθρωπον, κἂν ἴδῃ αὐτὸν προσκυνοῦντα τοῖς εἰδώλοις (σελ. 290. τοῦ Εὐεργετινοῦ) ὁ ἴδιος οὗτος ἠρώτησε τὸν ἀββᾶν Λούκιον οὕτω «Θέλω ξενιτεῦσαι, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· Ἐὰν μὴ κρατήσῃς τῆς γλώσσης σου οὐκ εἶ ξένος, ὅπου ἂν ἀπέλθῃς, καὶ ὧδε οὖν κράτησον τῆς γλώσσης σου καὶ ξένος εἶ. Ἠρώτησε καὶ δεύτερον «θέλω νηστεῦσαι. Καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, εἶπεν Ἡσαΐας ὁ προφήτης· Ἐὰν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τράχηλόν σου, οὐδ' οὕτως κληθήσεται νηστεία δεκτή· ἀλλὰ μᾶλλον κράτησον τῶν πονηρῶν λογισμῶν. Ἠρώτησε καὶ τρίτον «θέλω φυγεῖν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, Ἐὰν μὴ πρότερον κατορθώσῃς τὴν ἀρετὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, οὐδὲ κατὰ μόνας δύνασαι κατορθῶσαι (σελ. 723 τοῦ αὐτοῦ.)

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐρωτηθεὶς ποία ἀρετὴ εἶναι μεγαλητέρα ἀπὸ ὅλας, εἶπεν, Ὅτι καθὼς ἡ ὑπερηφανία εἶναι μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς κακίας καὶ τὰ πάθη, οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετάς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος πρὸ παντὸς ἄλλου μακαρίζει τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι· ἤτοι τοὺς ταπεινοὺς (σελ. 273 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Γράφεται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Παραδείσῳ τῶν πατέρων, ὅτι εἶπε ταῦτα τὰ ψυχοσωτήρια λόγια· «Ἡ νηστεία ταπεινοῖ τὸ σῶμα, ἡ ἀγρυπνία καθαρίζει τὸν νοῦν· ἡ ἡσυχία φέρει τὸ πένθος· βαπτίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ ποιεῖ αὐτὸν ἀναμάρτητον.

[1] Ὁ ἀοίδιμος οὗτος Γεννάδιος εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκλεχθεὶς Πατριάρχης, ἀνὴρ μάλλα πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος. Οὗτος πρῶτος ἐσύστησε τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχικὴν σχολὴν ἢ Μ ε γ ά λ η ν τοῦ Γ έ ν ο υ ς Σ χ ο λ ὴ ν καλουμένην (ὅρα τὰ περὶ τοῦ Πατριάρχου τούτου ἐν ἐκτάσει ἐν Νεοελλάδι Ἀθηνῶν· παράβαλε δὲ καὶ μὲ τὴν ὑπὸ Νικοδήμου ἐν τῇ α΄, ἐκδόσει τοῦ Συναξαριστοῦ ἐσφαλμένην περὶ τούτου ὑποσημείωσιν). Σ. Ε.

[2] Δύω Μάξιμοι φέρονται παρὰ τῷ τρίτῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Μελετίου Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως. Εἷς μὲν ἐπὶ Θεοδώρου Λασκάρεως ἐν ἔτει 1206 ὅστις μοναχὸς ὢν πρότερον ἔγεινε Πατριάρχης ὕστερον, καὶ ἔζησε μόνον μῆνας ἕξ. Εἷς δὲ ἐπὶ τοῦ Μεχμέτη τοῦ β΄. ἐν ἔτει 1150, ὅστις ἦτο περιβόητος εἰς τὴν ἀρετήν, καὶ ἐποίμανε τὸ ποίμνιόν του ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου διδάσκων ἐπ' ἐκκλησίας πᾶσαν Κυριακήν. Τοῦ ὁποίου ἡ φήμη ἔφθασεν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, ὅστις παρεκάλεσεν αὐτὸν καὶ ἐξήγησε τουρκιστὶ τὸ ἱερὸν τῆς πίστεως Σύμβολον· Ποῖος δὲ εἶναι οὗτος ἀπὸ τοὺς δύω, ἄδηλον ἐστίν. (Ὁ δεύτερος οὗτος Μάξιμος ἐπατριάρχευσε τῷ 1581 καὶ ὅρα ἱστορ. Κούμα τόμ. 7 σελ 437 Σ. Ε.)

[3] Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΛΑΤΩΝΟΣ.

» Μικροῦ λαθὼν παρῆλθεν ἡμᾶς ὁ Πλάτων,
» Πλάτων ἐκεῖνος, ὃν πλατὺ κτείνει ξίφος.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ τε Πλάτωνα ἄορ κατέπεφνεν.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν ἐκ τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀντιόχου (ἴσως τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν κϛ΄, τοῦ Δεκεμβρίου) ἐν ἔτει σϟϛ΄ (296)· ἐπειδὴ δὲ ὡμολόγει παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγριππῖνον, καὶ δέρεται ἀπὸ δέκα στρατιώτας· ἔπειτα ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς κρεββάτιον χαλκοῦν πυρωμένον, καὶ ῥαβδίζεται, καὶ μὲ σφαίρας σιδηρᾶς πυρωμένας καίεται εἰς τὰς μασχάλας καὶ εἰς τὰς πλευράς. Εἶτα ἔκοψαν τὸ δέρμα του εἰς λωρία καὶ ἐξέβαλαν αὐτὸ ἄνωθεν ἀπὸ τὴν ῥάχιν· μετὰ ταῦτα ἐξέσχισαν τὰς σάρκας καὶ τὰς παρειάς του τόσον πολλά, ὥστε ἠλλοιώθη τελείως τὸ πρόσωπόν του καὶ δὲν ἐγνωρίζετο. Τελευταῖον δὲ ἀπεκεφάλισαν αὐτόν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραίμ, τὸν ὁποῖον βίον συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή « Οὐ ξένα Γαλατῶν τὰ παρόντα.» Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ.

» Τὸ καρτερόφρον Ῥωμανοῦ πᾶς θαυμάσει,
» Σὺν χαρμονῇ γὰρ πνιγμονὴν ἐκαρτέρει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τγ΄ (303), διὰ δὲ τὸν ζῆλον ὃν εἶχεν ὑπὲρ τῆς Χριστοῦ πίστεως, ὅτε Ἀσκληπιάδης ὁ ἔπαρχος ἤθελε νὰ ἔμβῃ ἐντὸς τοῦ ναοῦ τῶν εἰδώλων, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος καὶ τὸν ἔπιασε λέγων αὐτῷ, τὰ εἴδωλα δὲν εἶναι θεοί. Διὰ τοῦτο λοιπὸν δέρεται εἰς τὸ στόμα καὶ κρεμασθεὶς κατεξεσχίσθη· ἔπειτα ζητεῖ ὁ ἅγιος καὶ φέρουσι παιδίον μικρόν, εἰς ἔλεγχον περισσότερον τοῦ ἐπάρχου· τὸ δὲ παιδίον ἐρωτηθὲν ἀπὸ τὸν ἔπαρχον εἰς ποῖον θεὸν πιστεύει, ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸν Θεὸν τῶν Χριστιανῶν.[1] Ὅθεν δέρεται τὸ παιδίον, παρεστώσης ἐκεῖ καὶ τῆς μητρός του· δερόμενον δὲ ἐδίψησε καὶ ἐζήτησε νερόν, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ, εὐσεβὴς οὖσα καὶ θεοφιλής, μὴ πίῃς, ὦ τέκνον μου, εἶπε, μὴ πίῃς ἀπὸ τοῦτο τὸ φθαρτὸν καὶ πρόσκαιρον νερόν· ἀλλ' ὑπόμεινον διὰ νὰ ὑπάγῃς νὰ πίῃς ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ζωντανὸν καὶ ἀθάνατον νερὸν τῆς μακαριότητος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ νήπιον ἤλεγχε τὸν τύραννον, ἐδάρη καὶ δευτέραν φοράν, καὶ ἔπειτα ἀπεκεφαλίσθη διὰ τοῦ ξίφους, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ μακάριον τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τοῦ δὲ ἁγίου Ῥωμανοῦ ἔκοψαν τὴν γλῶσσαν, καὶ μετὰ τὸ κόψιμον αὐτῆς πάλιν ἐλάλει παραδόξως, εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκούσθη τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα εἰς τὸν βασιλέα Μαξιμιανόν, διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ, ἔπνιξαν τὸν μάρτυρα μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐλύτρωσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν. Καὶ οὕτω ὁ ἅγιος ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ ἅγιον ΝΗΠΙΟΝ ἐρωτηθὲν παρὰ τοῦ ἐπάρχου ποῖον Θεὸν σέβεται, καὶ ἀποκριθὲν ὅτι τὸν Χριστόν, ξίφει τελειοῦται.

» Κόλπους Ἀβραὰμ Νήπιον λαχὸν ξίφει,
» Τοῖς βηθλεὲμ σύνεδρον ὤφθη νηπίοις.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ ἐκ Παλαιστίνης.

» Ῥωμαλέος ἦν Ῥωμανὸς πρὸς βασάνους,
» Ῥώμῃ κρατυνθεὶς παντοδυνάμου Λόγου.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἦτο διάκονος τῆς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐκκλησίας· ἐμαρτύρησε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν πόλει Ἀντιοχείᾳ, ἐν ἔτει σπή (288), οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος παρεθάρρυνεν εἰς τὸ μαρτύριον μὲ τὴν διδασκαλίαν του τοὺς Χριστιανοὺς ἐκείνους οἵτινες, φοβούμενοι τὰ βάσανα, δὲν ὡμολόγουν τὸν Χριστόν. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτόκλητος ὑπῆγε καὶ παρεστάθη εἰς τὸν κριτήν, ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· καὶ παρευθὺς κατεδικάσθη νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν φωτιάν· ὁ δὲ Διοκλητιανὸς τοῦτο μα-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μάρτυρα τοῦτον Ῥωμανὸν λόγον ἐγκωμιαστικὸν συνέταξεν ὁ μέγας Χρυσόστομος· οὗ ἡ ἀρχή· Παλαίστραι μὲν σώμασιν ἀνδρείαν χαρίζονται, καὶ τέχνης ἀθλητικῆς ἐπιστήμας· (σώζεται ἐν τῷ Ε΄. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Περὶ δὲ τοῦ παιδίου ταῦτα γράφει «Ὡς γὰρ εἶδεν (ὁ μάρτυς) τὸν δικαστὴν πρὸς τὴν τῶν δαιμόνων σπουδὴν αὐτὸν ἐκκαλούμενον, αἰτεῖ βρέφος ἐξ ἀγορᾶς ἀχθῆναι, ὡς ἐκεῖνο τῶν ζητουμένων παρὰ τοῦ δικαστοῦ κριτὴν ποιησάμενος. Καὶ προσαχθέντι τῷ βρέφει, τὴν περὶ τῶν προκειμένων προσῆγεν ἐρώτησιν. Τὸ δὲ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ ταχέως ἀπεφήνατο ψῆφον κτλ.

θῶν, εἰς μὲν τὴν φωτίαν δὲν ἀφῆκε νὰ τὸν ῥίψωσιν ἐπρόσταξε δὲ νὰ κόψωσι τὴν γλῶσσάν του· ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, ἂν καὶ ἐστερήθη τὴν γλῶσσάν του, δυνατώτερα ὅμως καὶ καθαρώτερα ἐλάλει, κηρύττων παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Μετὰ ταῦτα βάλλουσιν αὐτὸν μέσα εἰς φυλακὴν, καὶ τεντόνουσι τοὺς πόδας αὐτοῦ εἰς πέντε κεντήματα·[1] ἔπειτα περάσαντες σχοινίον εἰς τὸν λαιμόν του, ἀπέπνιξαν αὐτὸν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΖΑΚΧΑΙΟΣ διάκονος τῆς ἐν Γαδείροις ἐκκλησίας, [2] *καὶ ΑΛΦΑΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

Εἰς τὸν Ζακχαῖον.

» Ζακχαῖος ἐκχεῖ πλοῦτον ὁ πρὶν ἡμίση,
» Ὁ νῦν δὲν Σῶτερ αἷμα χεῖ πᾶν ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Ἀλφαῖον.

» Ἀλφαῖε καρτέρησον εἰ τέμνη κάραν,
» Καὶ κλῆρον ἕξεις τὴν ἄτμητον Τριάδα.

Οὗτος ὁ μακάριος Ζακχαῖος ἤχθη ἔμπροσθεν τοῦ κριτηρίου τῶν εἰδωλολατρῶν, ἔχων εἰς τὸν τράχηλον ἅλυσον σιδηρᾶν καὶ βαρεῖαν· καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν κριτὴν, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν βασανίζεται μὲ δεινὰς καὶ ἀπανθρώπους τιμωρίας· ἔπειτα δεθεὶς, ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακὴν καὶ βάλλονται οἱ πόδες του εἰς τὰς ὀπὰς τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου, καὶ οὕτω τεντωμένος ὢν, ὑπομένει ἀνδρείως τέσσαρα ἡμερονύκτια. Ὕστερον δὲ ἀπὸ αὐτὸν παρεστάθη εἰς τὸ κριτήριον ὁ ἅγιος Ἀλφαῖος, ὅστις ἦτον ἔμπλεως πνεύματος ἁγίου, καὶ ἀφ' οὗ κατεξεσχίσθη μὲ δαρμοὺς εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ κατεκάη εἰς τὰς πλευρὰς, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν διὰ νὰ πάθῃ ἐκεῖ, ὅσας τιμωρίας ἔπαθε καὶ ὁ συναγωνιστής του ἅγιος Ζακχαῖος· διότι ἐτεντώθη καὶ αὐτὸς ἓν ἡμερονύκτιον εἰς τὸ βασανιστικὸν ξύλον, καὶ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἀπεκαφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω διὰ τοῦ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΒΔΙΟΥ.

» Ἔφησεν ἄντι μέλλον Ἀβδιοὺ πάλιν,
» Εἰ μὴ τελευτὴν εἶχεν αἰδεῖσθαι τάχα.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ βίον Ἀβδιοὺ ἐξεπέρησεν.

Οὗτος ἑρμηνεύεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, δοῦλος Κυρίου ἢ ἐξομολογούμενος· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Συχὲμ ἐκ τοῦ ἀγροῦ Βαθαχαρὰμ, ὢν πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως χρόνους ω΄ (800)· ἐδούλευε δὲ πρότερον οὗτος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Σαμαρείας Ἀχαὰβ καὶ ἔπειτα εἰς τὸν βασιλέα Ὀχοζίαν, ὅτε ἀπέστειλεν Ὀχοζίας πρὸς τὸν ἔνδοξον καὶ μέγαν προφήτην Ἠλίαν τοὺς δύω πεντηκοντάρχους, διὰ νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτὸν νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλέα, οἵτινες διὰ προσευχῆς τοῦ προφήτου κατεκάησαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν ἀνθρώπους των, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσεν αὐτούς. Τρίτον δὲ πεντηκόνταρχον ἀπέστειλε τοῦτον τὸν προφήτην Ἀβδιοὺ ὁ ἴδιος Ὀχοζίας, διὰ νὰ προσκαλέσῃ τὸν Ἠλίαν καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν βασιλέα· τὸν ὁποῖον τοῦτον Ἀβδιοὺ λυπηθεὶς ὁ Ἠλίας δὲν ἐκατέκαυσεν, ἐπειδὴ καὶ ὑπῆγε μετὰ ταπεινώσεως πρὸς αὐτὸν, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν κατακαύσῃ, ἀλλὰ νὰ καταβῇ καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν βασιλέα, ὃ καὶ ἐποίησεν ὁ τοῦ Θεοῦ προφήτης, καθὼς τοῦτο ἀναφέρεται ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τῆς τετάρτης τῶν Βασιλειῶν. Ἔκτοτε δὲ παραιτήσας τὸν βασιλέα καὶ τὴν

---

[1] Τὰ κεντήματα ταῦτα νομίζω ὅτι εἶναι αἱ ὀπαὶ αἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, αἱ ὁποῖαι ἄλλαι μὲν εἶναι πλησιέστερον καὶ ἄλλαι μακρύτερον, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ὀλιγοστεύει ἢ αὐξάνει τὸ σφίγξιμον τῶν ποδῶν. Τοῦτο λοιπὸν δηλοῦται ἐδῶ, ὅτι τόσον ἐτέντωσαν τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, ὥστε ἔφθασαν εἰς τὰς πέντε τρύπας τοῦ ξύλου· ἤτοι ἐσφίγχθησαν μὲ ὑπερβολήν. Εἰς τὴν κορυφὴν δὲ τοῦ μεγαλομάρτυρος τούτου Ῥωμανοῦ ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ ῥητορικὸς τοῦ Χρυσορρήμονος κάλαμος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν μαρτύρων μνήμη, καὶ πάλιν πανήγυρις καὶ ἑορτὴ πνευματικὴ (σώζεται ἐν τῷ ε΄, τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) πλατύνει δὲ μάλιστα ὁ χρυσοῦς ῥήτωρ τὸ θαῦμα ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὸν μάρτυρα, τὸ νὰ λαλῇ καθαρὰ χωρὶς γλώσσης.

[2] Γάδειρα εἶναι νῆσος σμικρὰ τῆς Ἱσπανίας εὑρισκομένη ἐν τῷ Ὠκεανῷ, τόσον πλησίον τῆς στερεᾶς, ὥστε δυνατόν ἐστι νὰ συνάπτεται μὲ αὐτὴν διὰ γεφύρας. Ταύτην τὴν νῆσον εἶχον οἱ παλαιοὶ ὅρον τοῦ ἐγνωσμένου κόσμου. Γάδειρα δὲ κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων θὰ εἰπῇ γῆς δειρά· ἤτοι λαιμὸς ἢ τράχηλος. (ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 64 τῆς Γεωγραφίας) Ἐν τῷ Συναξαριστῇ ὅμως τῆς τοῦ Διονυσίου μονῆς γράφεται, τῆς ἐν Γαδάροις Ἐκκλησίας· εὑρίσκοντο δὲ εἰς τὴν Παλαιστίνην τὰ Γάδαρα.

δούλευσιν αὐτοῦ ἠκολούθει τὸν Ἠλίαν καὶ ὑπηρέτει αὐτόν· γενόμενος δὲ μαθητής του ἐπροφήτευσε πολλά, ὕστερον δὲ ἀποθανὼν, ἐτάφη εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΡΛΑΑΜ.

» Σὺν λιβανωτῷ Βαρλαὰμ τὸ πῦρ φέρων,
» Εὔσμον ὤφθης λιβανωτὸν Κυρίῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βαρλαὰμ ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας· γέρων δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἐπαραστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ καταπεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα ἐδάρη μὲ βούνευρα· ἔπειτα ἐξερρίζωσαν τοὺς ὄνυχάς του. Προσφερθεὶς δὲ εἰς ἕνα βωμὸν τῶν εἰδώλων, ἐπροστάχθη νὰ ἁπλώσῃ βιαίως τὴν δεξιὰν χεῖρα· ἐπ' αὐτῆς δὲ ἔβαλον ἄνθρακας ἀναμμένους καὶ θυμίαμα, διότι ἐνόμισεν ὁ ἄρχων, ὅτι ἂν δὲν ὑπομείνῃ, ἀλλὰ ρίψῃ τοὺς ἄνθρακας μὲ τὸ λιβάνιον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τῶν εἰδώλων, μὲ τοῦτο θέλει φανῇ ὅτι ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα. Ὅθεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς μὲ ἀνδρίαν μεγάλην ἵστατο ἄτρεπτος καὶ ἀκλόνητος, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν δεξιάν του χεῖρα, ἡ ὁποία ἀληθῶς ἐφάνη δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ χάλκωμα καὶ ἀπὸ τὸν σίδηρον· ἕως οὗ ἡ φωτία καταφαγοῦσα τὴν σάρκα τῆς χειρὸς καὶ τρυπήσασα αὐτὴν, ἔπεσε μόνη κατὰ γῆς, διότι ἐπροτίμησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς μὲ ἀνδρεῖον καὶ στερεὸν φρόνημα, ὅτι κάλλιον νὰ κατακαῇ ἡ χείρ του, παρὰ νὰ σαλεύσῃ αὐτὴν ὁλοτελῶς, καὶ ἐκ τούτου νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἀπίστους ὅτι ἐπρόσφερε λιβάνιον καὶ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ὅθεν ἐν τῇ βασάνῳ ταύτῃ παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τοῦτον τὸν γενναῖον ἀθλητὴν ἐτίμησαν μὲ ῥητορικὰ ἐγκώμια καὶ ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχή. « Πρότερον μὲν τῶν ἁγίων οἱ θάνατοι » καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχή. « Συνεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἱερὰν ταύτην ἑορτήν. Τὰ ὁποῖα σῴζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΖΗ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Διψητική τις ὡς ἔλαφος εἰς ὕδωρ,
» Ἄζης ὁ μάρτυς ἔτρεχε πρὸς τὸ ξίφος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπθ' (289), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἰσαύρων, στρατιώτης κατὰ τὸ ἐπιτήδευμα· ἀφήσας δὲ τὴν στρατιωτικὴν ζωὴν, διέτριβεν εἰς τὰς ἐρήμους, εἰς τὰς ὁποίας εὑρισκόμενος, ἐποίει πολλὰς ἰατρείας καὶ θαύματα. Ἀπὸ δὲ τινὰς κυνηγοὺς φανερωθεὶς παρεστάθη εἰς τὸν Διοκλητιανὸν, καὶ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογήσας, παρεδόθη εἰς τὸν ἔπαρχον Ἀκυλῖνον ὁμοῦ μὲ τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιώτας, οἵτινες ἀποσταλέντες διὰ νὰ συλλάβωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἐθαυματούργησε καθ' ὁδόν· ἐνῷ δηλαδὴ οἱ στρατιῶται ἦσαν διψασμένοι, ἐξήγαγεν ὕδωρ καὶ τοὺς ἐπότισεν. Ὁ ἔπαρχος λοιπὸν λαβὼν τοὺς ἁγίους εἰς τὰς χεῖράς του, ὑπῆγεν εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἐπαίδευσε τὸν ἅγιον Ἄζην μὲ πολλὰς πληγὰς καὶ τιμωρίας, διὰ νὰ ἴδωσι δῆθεν οἱ ἐπίλοιποι καὶ νὰ φοβηθῶσιν· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτὸν εἰς ἕνα τροχὸν καὶ ὑποκάτω ἥναψε πυράν· ἐπειδὴ δὲ ἡ φλὸξ ἔσβυσε καὶ ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἀβλαβὴς, διὰ τοῦτο ἡ γυνὴ τοῦ ἐπάρχου καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε ὁ ἔπαρχος ἐπρόσταξε πρῶτο.

---

[1] Περὶ τοῦ Ἀβδιοὺ τούτου ἀναφέρει καὶ ταῦτα ἡ θεία Γραφή «Κύριος ἐκάλεσεν Ἀχαὰβ τὸν Ἀβδιοὺ τὸν οἰκονόμον, καὶ Ἀβδιοὺ ἦν φοβούμενος τὸν Κύριον σφόδρα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τύπτειν τὴν Ἰεζάβελ τοὺς προφήτας Κυρίου, καὶ ἔλαβεν Ἀβδιοὺ ἑκατὸν ἄνδρας προφήτας, καὶ κατέκρυψεν αὐτοὺς κατὰ πεντήκοντα ἐν σπηλαίῳ, καὶ διέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ἄρτῳ καὶ ὕδατι γ'. Βασιλ. ιη'. 3) Ὁ μὲν οὖν ἅγιος Ἐπιφάνιος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Ἰωάννης ὑπέλαβεν, ὅτι οὗτος ἦτον ὁ τρίτος πεντηκόνταρχος τοῦ μετὰ τὸν Ἀχαὰβ Ὀχοζίου. Ἀπαρέσκεται δὲ εἰς τὴν γνώμην ταύτην Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδᾶτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ (σελ. σκε'.) λέγων, ὅτι ἡ ἀξία τοῦ οἰκονόμου τὴν ὁποίαν εἶχεν ὁ Ἀβδιοὺ εἰς τὸν Ἀχαὰβ ἦτον ἀνωτέρα ἀπὸ τὴν τοῦ πεντηκοντάρχου. Ὅθεν αὐτὸς νομίζει ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀχαὰβ δὲν ἔμεινε πεντηκόνταρχος ὁ Ἀβδιοὺ, ἀλλὰ χαίρειν εἰπὼν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ, ἀνεχώρησε καὶ ἐσχόλαζε σπουδαιότερον εἰς τὴν προφητικὴν ζωήν· ὅθεν καὶ προφητικὸν λόγον συνέγραψεν, ὁ ὁποῖος συναριθμεῖται μετὰ τῶν βιβλίων τῶν προφητῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ. Σημείωσαι ὅτι τὸν προφήτην τοῦτον Ἀβδιοὺ, Ὠβεδίαν ὁ Ἰώσηπος ὀνομάζει. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κλήμης ὁ Κανονικὸς ἐν τῇ ἀνασκευῇ, ὅτι ἡ τοῦ Ἀβδιοὺ προφητεία σύντομος οὖσα δὲν διαιρεῖται εἰς κεφάλαια. Καὶ ὅτι ὁ Ἀβδιοὺ ἤκμασεν εὐθὺς μετὰ τὸν Ἀμὼς καὶ ἔγραψε τὴν προφητείαν του ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἄχαζ. Καὶ ὅτι αἱ ἀπειλαὶ αὐτοῦ, αἵτινες ἐπληρώθησαν ὅταν ὁ Ναβουχοδονόσορ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν κοίλην Συρίαν, αὐτολεξεὶ εὑρίσκονται ἐν τῷ μθ'. κεφαλαίῳ τοῦ Ἱερεμίου, τοῦτο δὲ δεικνύουσιν, ὅτι εἶχεν αὐτὰς ὁ Ἱερεμίας πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτε ἔγραφε τὸ κεφάλαιον ἐκεῖνο.

μὲν νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν οἱ ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιῶται· καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ θυγάτηρ του· ὕστερον δὲ νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον δυνατὰ καὶ νὰ ἀποκεφαλίσωσι καὶ αὐτόν. Καὶ οὕτως οἱ μακάριοι τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἔλαβον πάντες τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Οἱ ἅγιοι ἑ κ α τ ὸ ν π ε ν τ ή κ ο ν τ α ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἄζη πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.

» Τετμημένας τρεῖς Χριστὲ πεντηκοντάδας,
» Τριττῇ στεφῶν γέραιρε πεντηκοντάδι.

Οἱ ἅγιοι δ ώ δ ε κ α ΣΤΡΑΤΙΩΤΑΙ ξίφει τελειοῦνται.

» Στρατεύομαί σοι σήμερον διὰ ξίφους »,
» Τῷ Παμβασιλεῖ δωδεκὰς στρατοῦ λέγει.

Αἱ ἅγιαι ἥ τε Γυνὴ καὶ Θυγάτηρ τοῦ ἐπάρχου ξίφει τελειοῦνται.

» Λιποῦσα γυνὴ Ἀκυλῖνον θυγάτηρ,
» Τὸν Χριστὸν εὗρον νυμφίον διὰ ξίφους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΓΑΠΙΟΣ θηρίοις σπαραχθεὶς, τελειοῦται.

» Κᾂν ἐσπαράχθην Ἀγάπιος θηρίοις,
» Τὴν πίστιν ἀσάλευτος εἰμί σοι, Λόγε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ τοῦ ἐν Μαγιδῷ τῆς Παμφυλίας.

» Ἡλιόδωρος Χριστὸν Ἥλιον βλέπων,
» Ἀνώτερος πέφηνε βασάνων σκότους.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ, ἡγεμονεύοντος ἐν τῇ πόλει Μαγιδῷ ἐν ἔτει σοβ΄ (272), ὁ μακάριος οὗτος Ἡλιόδωρος εὑρισκόμενος εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν καὶ τὸν Χριστὸν μετὰ παρρησίας κηρύττων, διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς αὐτὸν καὶ ἀκούσας πολλὰς κολακείας, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, κρεμᾶται καὶ ξέεται καὶ μὲ λαμπάδας ἀνημμένας κατακαίεται· ἐπειδὴ δὲ ἡ δριμύτης τῶν βασάνων ἐπέρασεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου, διὰ τοῦτο, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μοι, ἔλεγεν. Ὅθεν παρευθὺς ἦλθε φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν λέγουσα· μὴ φοβοῦ, διότι ἐγὼ πάντοτε εἶμαι μετὰ σοῦ· ταύτην δὲ τὴν φωνὴν ἀκούσαντες οἱ κρατοῦντες τὰς λαμπάδας, πρὸς τούτοις δὲ βλέποντες καὶ τέσσαρας Ἀγγέλους, οἵτινες ἐμπόδιζον αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ παιδεύωσι τὸν ἅγιον, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον καὶ τὸν ἡγεμόνα ἤλεγξαν καὶ κατήσχυναν. Διὰ τοῦτο ῥιφθέντες εἰς τὴν θάλασσαν, ἔλαβον παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τότε προστάζει ὁ ἡγεμὼν νὰ καῇ χάλκινος βοῦς καὶ ἐντὸς αὐτοῦ νὰ βληθῇ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς· ἀλλ᾽ ὅτε ἐτέθη εἰς αὐτὸν καὶ προσηυχήθη ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος! ὁ σπινθηροβολῶν βοῦς εὐθὺς ἔγεινε ψυχρὸς καὶ ὁ μάρτυς ἔψαλλεν ἀπὸ μέσα· ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμὼν τὸν ἅγιον ψάλλοντα, ἐξέστη, καὶ πλησιάσας καὶ γνωρίσας ὅτι τὸ πρὸ ὀλίγου ἄκρως καὲν αἰφνιδίως μετεβλήθη εἰς ἄκραν ψυχρότητα, λέγει πρὸς τὸν ἅγιον· ἀνοσία κεφαλὴ, αἱ μαγεῖαί σου καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ ἐνίκησαν. Ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, αἱ μαγεῖαί μου εἶναι ὁ Χριστός μου· ὅμως δός μοι διορίαν τριῶν ἡμερῶν, διὰ νὰ στοχασθῶ τί πρέπει νὰ κάμω. Λαβὼν λοιπὸν διορίαν, ἐμβῆκε κρυφίως εἰς τὸν ναὸν τὸν καλούμενον Πάνθεον, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ ἦσαν πάντα τὰ εἴδωλα τῶν θεῶν. Ἀφοῦ δὲ προσηυχήθη εἰς τοῦτον ὁ ἅγιος εὐθὺς ἔγεινε σεισμὸς, ἀπὸ δὲ τὸν σεισμὸν ἔπεσαν κάτω τὰ εἴδωλα καὶ ἐσυντρίφθησαν. Τοῦτο μαθὼν ὁ ἡγεμὼν, παρέστησε τὸν μάρτυρα εἰς τὸ κριτήριόν του, καὶ γεμίσας ἀπὸ θυμὸν, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῇ ὁ ἅγιος καὶ νὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὴν κεφαλήν του καρφία πυρωμένα. Ἐπειδὴ δὲ ᾐσθάνετο τὸν δριμὺν αὐτὸν πόνον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐπεκαλέσθη πάλιν τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν, καὶ διὰ τῆς ἐπικλήσεως ἐλαφρόνεται ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν ὅτι ὁ ἅγιος δὲν νικᾶται ἀπὸ τὰς βασάνους, προστάζει νὰ ὑπάγωσιν αὐτὸν δεδεμένον μὲ βαρείας ἁλύσεις εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀτταλέων. Ἀφ᾽ οὗ δὲ ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος, πάλιν γυρίζει αὐτὸν ὀπίσω ὁ ἡγεμὼν, καὶ πάλιν αὐτὸν παριστᾷ εἰς τὸ κριτήριόν του.

Πολλὰ δὲ διαλεχθεὶς μὲ αὐτὸν διὰ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὸν ἀμετάθετον, προστάζει νὰ βληθῶσιν εἰς τὰς τέσσαρας τρύπας τοῦ βασανιστικοῦ ξύλου αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα πυρώσας ἓν τηγάνιον μέσα εἰς αὐτὸ ἔβαλε τὸν μάρτυρα. Ὁ δὲ ἅγιος εἰς τὸ μέσον τοῦ τηγανίου ἱστάμενος προσηύχετο, καὶ ὄχι μονον τοῦτο, ἀλλὰ παρεκίνει καὶ τοὺς περιεστῶτας νὰ ἔμβωσιν εἰς τὸ τηγάνιον πληροφορῶν αὐτοὺς, ὅτι θέλουσι μείνει ἀβλαβεῖς ἀπὸ τοῦ πυρός. Πιστεύσαντες δὲ εἰς τὰ λόγιά του ἐμβῆκαν πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες ἐπειδὴ δὲν ἐβλάβησαν, καθὼς ὁ ἅγιος ἔλεγεν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν λέγοντες, ἀληθῶς μέ-

γας εἶναι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ταῦτα δὲ ὡς εἶδεν ὁ ἡγεμὼν ἐφοβήθη, μήπως οἱ πιστεύσαντες ἁρπάσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰς χεῖρας του· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγωσι πάλιν τὸν μάρτυρα εἰς τὴν Μαγιδῶ. Οὗτος δὲ πορευόμενος προσηύχετο καθ' ὁδὸν καὶ ἔψαλλε. Φθάσας δὲ εἰς τὴν πόλιν παρεστάθη πάλιν εἰς ἐρώτησιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν Ἀέτιος νὰ κοπῇ ἡ γλῶσσα τοῦ μάρτυρος· ἔπειτα νὰ κρεμασθῇ, καὶ μὲ ξυλίνην σπάθην νὰ δέρεται δύω ὥρας ὁλοκλήρους. Μετὰ ταῦτα ἔβαλον χαλινὸν εἰς τὸν μάρτυρα καὶ τὸν ἔσυρον ὡς ζῶον ἄλογον ἔξω τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν. Ὁ δὲ ἅγιος ἔνευσε μὲ τὴν χεῖρά του εἰς ἐκείνους, οἵτινες τὸν ἔσυρον διὰ νὰ τῷ δώσωσι καιρὸν νὰ προσευχηθῇ. Ὅθεν ἐστάθη εἰς προσευχὴν καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἐτελείωσεν ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΘΙΜΟΥ, ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΥ, ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, ΕΥΦΗΜΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν, καὶ τοῦ ἁγίου ΠΑΓΧΑΡΙΟΥ.

† » Δέχου ἀθλητὰς πέντε Χριστὲ καὶ δίδου,
» Πέντε στεφάνους, ὡς ἔπαθλα τοῖς ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Δεκαπολίτου.

» Χάραξ κύκλω σου καὶ μετὰ ζωῆς τέλος,
» Ἡ ζῶσα Γρηγόριε τοῦ Θεοῦ χάρις.
» Εἰκάδι Γρηγόριος κικλήσκετο εἰς πόλον εὐρὺν

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς καλουμένους Σέργιον καὶ Μαρίαν ἐν ἔτει ωλζ' (837). ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀκτὼ χρόνων, ἐδόθη εἰς παιδείαν τῶν ἱερῶν γραμμάτων. Ἅμα δὲ ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ γένεια καὶ μυστάκια, ἡτοιμάζετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του νὰ λάβῃ γυναῖκα διὰ γάμου· ὁ δὲ ἅγιος φεύγων κρυφίως, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, ἐπεριπάτει ἀπὸ τόπον εἰς τόπον κατασπαζόμενος τοὺς ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων μαρτυροῦντας, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν θησαυρίζων εἰς ἑαυτόν. Εἶτα καθυποβάλλων ἑαυτὸν εἰς ἄκραν ἐγκράτειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐπάλαισε μὲ πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ μάλιστα μὲ τοὺς ἐκ τῶν δαιμόνων προερχομένους, ὅθεν καὶ ἐφάνη μέγας θαυματουργός.

Οὗτος ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπιθυμίαν ἔχων νὰ ὁμολογήσῃ διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ περιπατήσας ὅλην τὴν Δύσιν, ἐξέπληξε πολλοὺς μὲ τὰ σημεῖα καὶ θαύματα ὅσα ἐτέλει. Ἀπὸ τὴν Δύσιν δὲ ἐγύρισε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Ὀλύμπου· ἐκεῖ δὲ ἀναβὰς καὶ κατὰ πολλὰ ξηρανθεὶς ὑδρωπικίασεν, ὥστε ἀπὸ μόνην τὴν φωνὴν ἐγνωρίζετο εἰς ἐκείνους ὅσοι τὸν ἤξευραν. Ὅθεν κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον καὶ εὗρε κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας Συμεὼν τὸν ὁμολογητὴν καὶ θεοφόρον· προσκυνήσας δὲ αὐτὸν πολλὰ τὸν παρεκάλεσεν, ἵνα εὔχεται ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, πολλὰς καὶ διαφόρους ἀσθενείας διώξας ἀπὸ τοὺς πάσχοντας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΠΡΟΚΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ὃς ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

» Ἔχει Πρόκλε σὲ ἡ Οὐράνιος νύσσα,
» Καὶ σὲ ἔνδον χαίροντα σὺν χρυσολόγῳ.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Πρόκλος ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υη' (408)· ἐπειδὴ δὲ ἦτον εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Κυζίκου ἀπὸ τὸν ἅγιον Σισίνιον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. [2] Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κύζικον δὲν ἔγεινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς τῆς ἐπαρχίας του, διότι εἶχον χειροτονήσει ἕτερον, Δαλμάταν ὀνόματι· ὅθεν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μένων χωρὶς ἐπαρχίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανός, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἀπριλίου, ἐνῷ ἀκόμη εὑρίσκετο τὸ λείψανόν του εἰς τὸ ἱερατεῖον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, προχειρίζεται οὗτος πατριάρχης

---

[1] Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή «Ἅπαν μὲν τῶν πάντων οὐδέν». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

[2] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν θρόνον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Σωτηρίου πάθους τοῦ Κυρίου· ἤτοι κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην. Καλῶς δὲ πολιτευσάμενος καὶ πατριαρχεύσας δώδεκα χρόνους καὶ μῆνας τρεῖς [1], ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [2]

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΑΣΙΟΣ ὁ ἐν ΔΟΡΟΣΤΟΛΩ [3] ξίφει τελειοῦται.

» Ἔμελλε καὶ Δάσιος ἀθλήσας ξίφει,
» Ἀθλητικὸν στέφανον εὑρεῖν ἐκ ξίφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σςή (298) εὑρισκόμενος ἐν τῇ πόλει Δοροστόλῳ, ἡ ὁποία κεῖται πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἴστρου, ἤτοι τοῦ Δουνάβεως. Εἰς ταύτην δὲ τὴν πόλιν ἦτο συνήθεια νὰ ἐπιτελῶσιν οἱ Ἕλληνες κατ' ἔτος ἑορτὴν εἰς τὸν θεὸν αὐτῶν Κρόνον· Πρὸ τριάκοντα δὲ ἡμερῶν τῆς μιαρᾶς ἑορτῆς ταύτης διέλεγον ἕνα στρατιώτην νέον καὶ ὡραῖον κατὰ τὴν ὄψιν καὶ ἡτοίμαζον αὐτὸν εἰς θυσίαν· ἐνδύοντες δὲ αὐτὸν φορέματα βασιλικά, τὸν παρεκίνουν νὰ κάμνῃ πρῶτον πᾶσαν ἐπιθυμίαν, καὶ ἔπειτα τὸν ἔσφαζον ἐπάνω εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Κρόνου. Ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν ὁ κλῆρος νὰ θυσιασθῇ καὶ ὁ στρατιώτης οὗτος Δάσιος, οἱ συστρατιῶταί του περιτριγυρίσαντες αὐτόν, τὸν ἐβίαζον νὰ πληρώσῃ πᾶσάν του ἐπιθυμίαν. Ὁ δὲ Δάσιος ἐσυλλογίσθη ἕνα φρόνιμον καὶ καλὸν συλλογισμὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Ἐπειδὴ μέλλω νὰ ἀποθάνω, καλλίτερον εἶναι εἰς ἐμὲ ν' ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστὸν ὡς χριστιανός· ὅθεν παρασταθεὶς εἰς τὸ κριτήριον τοῦ ἄρχοντος, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Τοῦτο δὲ μαθόντες ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός, παρέστησαν ἔμπροσθέν των τὸν ἅγιον, καὶ ἐπειδὴ παρρησίᾳ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν, ἐτιμωρήθη ἀπὸ αὐτοὺς πολλά, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη διὰ ξίφους. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

[1] Κατὰ δὲ τὸν Μελέτιον ἕνδεκα χρόνους οὗτος ἐπατριάρχευσεν.

[2] Ἐπατριάρχευσε μέχρι τοῦ 446 ἢ 447. Σ. Ε.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Ῥοδοστόλῳ γράφεται οὐκ ὀρθῶς, διότι Δορόστολον πρέπει νὰ γράφεται, καθότι τὸ Δορόστολον, ἢ καὶ Δορόστορον εἶναι ἡ Δρύστρα, καθὼς θέλουσί τινες, ἢ τὸ Δορόστολον ἦτον πόλις ποτὲ μὲ θρόνον ἐπισκόπου ἐγγὺς τῆς Δρύστρας. Αὐτὸ δὲ τώρα εἶναι κώμη καὶ κοινῶς καλεῖται Δορόστο. Ὅρα τὸν Μελέτιον σελ. 415 τῆς Γεωγραφίας.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΙΡΣΑ ἐπισκόπου, καὶ ΙΩΣΗΦ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπισκόπου, καὶ ἑτέρων ξίφει τελειωθέντων ἐν Περσίδι.

» Θνήσκουσιν ἄμφω Νιρσᾶς Ἰωσὴφ ἅμα,
» Φόνῳ μαχαίρας, ὡς ἀπόστολος λέγει.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Νιρσᾶς ἦτον ἐπίσκοπος, γέρων κατὰ τὴν ἡλικίαν ἕως χρόνων ὀγδοήκοντα, ὁ δὲ Ἰωσὴφ καὶ αὐτὸς ἦτο μὲ τὴν αὐτὴν ἀξίαν τιμημένος· ἦτο δηλαδὴ ἐπίσκοπος, ὀγδοηκονταεννέα χρόνων γέρων. Μαζὶ δὲ μὲ τοὺς δύω αὐτοὺς ἦσαν καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ λαϊκοί· ὁμοίως καὶ γυναῖκες παρθένοι καὶ ἀσκήτριαι. Οὗτοι λοιπὸν βασανισθέντες ἀπὸ τοὺς Πέρσας μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ τὴν πίστιν μὴ ἀρνηθέντες, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΑΚΙΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΣΑΒΩΡΙΟΣ, λιθοβοληθέντες τελειοῦνται.

» Σὺν Ἰωάννῃ καὶ Σαδωρίῳ λίθοις,
» Ἰσάκιον κτείνουσιν οἰκέται λίθων.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΙΘΑΖΕΤ καὶ ἕτεροι τρεῖς λόγχαις τρωθέντες, τελειοῦνται.

» Τὸν Γειθαζὲτ καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Λόγχαις κατακτείνουσιν ἐχθροὶ Τριάδος.

Αἱ ἅγιαι παρθένοι ΘΕΚΛΑ, ΒΑΟΥΘΑ καὶ ΔΕΝΑΧΙΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Θέκλαν, Βαουθάν, Δεναχίδα παρθένους,
» Ἆθλος ξίφους ἔδειξεν ἀθλοπαρθένους,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, ΘΕΣΠΕΣΙΟΥ καὶ ΑΝΑΤΟΛΙΟΥ.

» Κάρας τριῶν τέμνουσι νεκρῶν οἱ πλάνοι,
» Οὐδ' εἰς νεκροὺς δεικνῦντες οἶκτον, ὦ πλάνης!

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), πατρίδα μὲν ἔχοντες τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν· ἤτοι τὴν Γαλλογραικίαν καλουμένην καὶ τουρκιστὶ λεγομένην Γελᾶς, πόλιν δὲ τὴν Γάγγραν, (τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Τζάγγαρι καὶ Τζάγγρι)· υἱοὶ γονέων Ἑλλήνων ὀνομαζομένων Φιλοθέου καὶ Εὐσεβίας· Ἐκ τούτων δὲ ὁ μὲν πατήρ των ἦτον ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Γαλατῶν· ἡ δὲ μήτηρ των ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν. Ὁ μὲν λοιπὸν Εὐστάθιος κατεγίνετο εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων, ὁ δὲ Θεσπέσιος καὶ ὁ Ἀνατόλιος μετεχειρίζοντο τὴν τέχνην τοῦ πατρός των. Βεστι-

πράτης δὲ ἦτον οὗτος· ἤτοι πωλητὴς φορεμάτων, διότι βέστα λατινιστὶ θὰ εἰπῇ φόρεμα. Ὁ δὲ πατὴρ των Φιλόθεος ἐρχόμενος μίαν φορὰν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Νικομήδειαν μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀνατολίου ἐδιδάχθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ τὸν συνοδοιποροῦντα μὲ αὐτοὺς Λουκιανὸν τὸν πρεσβύτερον καὶ διδάσκαλον.[1] Ὅθεν πεισθέντες καὶ αὐτὸς καὶ ὁ υἱός του εἰς τὰς ἐκείνου διδασκαλίας, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ὁ δὲ Εὐστάθιος καὶ Θεσπέσιος ἀπελθόντες εἰς τὴν Νικομήδειαν, ἐντάμωσαν τὸν μακάριον ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Ἄνθιμον,[2] καὶ διδαχθέντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐβαπτίσθησαν καὶ αὐτοί. Ἔπειτα ὁ μὲν πατὴρ Φιλόθεος ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος, ὁ δὲ Εὐστάθιος ἐχειροτονήθη διάκονος.

Δὲν παρῆλθε δὲ πολὺς καιρὸς ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ ἀπέθανον οἱ γονεῖς τῶν ἁγίων τούτων. Ὅθεν διαβάλλονται εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, καὶ δέρονται μὲ βάκλα· ἤτοι μὲ τὰ ξύλα μὲ τὰ ὁποῖα κτυπῶσι τὰ τύμπανα[3], καὶ εἰς φυλακὴν κλείονται, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλθὼν θεῖος Ἄγγελος, ἔλυσε τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὰ δεσμὰ, οἵτινες λυθέντες, ἔφαγον καὶ ἔπιον. Τὴν δ' ἐρχομένην ἡμέραν παρεδόθησαν εἰς τὰ θηρία, καὶ παλαίσαντες μὲ αὐτὰ ἔμειναν ἀβλαβεῖς· ὅθεν λαβὼν αὐτοὺς Ἀντώνιος ὁ Κόμης καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Νίκαιαν μὲ πολλὰς τιμωρίας τοὺς ἐβασάνισεν· ἐκρέμασε δηλαδὴ αὐτοὺς εἰς ξύλον καὶ μὲ σιδηρὰ ὀνύχια τόσον πολλὰ τοὺς κατεξέσχισεν ὁ ἀπάνθρωπος, ὥστε ὅλη ἡ ἐκεῖ γῆ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὸ αἷμα· ἔπειτα ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν. Φανεὶς δὲ πάλιν θεῖος Ἄγγελος, ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς πόνους τῶν πληγῶν καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἀποκατέστησεν ὑγιῆ. Ταῦτα τὰ παράδοξα βλέπων ὁ αἱμοβόρος ἐκεῖνος, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τοὺς μάρτυρας· ἐρχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὸν τόπον τῆς τελειώσεως αἰφνιδίως παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· οἱ δὲ δήμιοι φοβηθέντες μήπως κακοποιήσῃ αὐτοὺς ὁ τύραννος, διότι δὲν ἐτελείωσαν τὴν προσταγήν του, τούτου χάριν, ἂν καὶ τὰ σώματα τῶν ἁγίων ἦσαν νεκρὰ, ἀπέκοψαν ὅμως τὰς τιμίας αὐτῶν κεφαλάς.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ, ὃς καὶ Πατρίκιος καὶ εὐνοῦχος ἦν ἐπὶ Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης ἐν ἔτει ωκθ' (829)[1]

† » Ὁ Πατρίκιος Πατέρων στέργων νόμοις,
» Νῦν συντέτακται τοῖς χοροῖς τῶν πατέρων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', ἡ ἐν τῷ ναῷ εἴσοδος τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

» Ἔνδον τρέφει σὲ Γαβριὴλ ναοῦ, Κόρη,
» Ἥξει δὲ μικρὸν καὶ τὸ Χαῖρε σοὶ λέξων.
» Βῆ ἱερὸν Μαρίη τέμενος παρὰ εἰκάδι πρώτῃ.

† Ἡ εἰς τὸν νομικὸν ναὸν τῆς κυρίας Θεοτόκου εἴσοδος ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἑορτὴν θαυμαστὴν καὶ παγκόσμιον, ἐπειδὴ καὶ ἔγεινεν αὕτη μὲ παράδοξον τρόπον καὶ εἶναι ἓν προοίμιον τοῦ μεγίστου καὶ φρικτοῦ μυστηρίου τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου τῆς Θεοτόκου ἔμελλε νὰ γένῃ εἰς τὸν κόσμον. Ἔλαβε δὲ τὴν ἀφορμὴν ἡ ἑορτὴ τῶν Εἰσοδίων διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· ἡ παναοίδιμος Ἄννα, ἐπειδὴ ὅλην σχεδὸν τὴν ζωήν της ἐπέρασε στεῖρα χωρὶς νὰ γεννήσῃ παιδίον, παρεκάλει τὸν Δεσπότην τῆς φύσεως ὁμοῦ μὲ τὸν ἄνδρα της Ἰωακεὶμ νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς τέκνον, καὶ ἂν ἐπιτύχωσι τοῦ ποθουμένου εὐθὺς νὰ ἀφιερώσωσιν εἰς τὸν Θεὸν τὸ γεννηθὲν παιδίον. Καὶ λοιπὸν ἐγέννησε παραδόξως τὴν πρόξενον γενομένην τῆς σωτηρίας τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, τὴν καταλλαγὴν καὶ φιλίωσιν τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, τὴν αἰτίαν τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ καὶ τῆς τούτου ἐγέρσεως καὶ θεώσεως, αὐτὴν λέγω τὴν ὑπεραγίαν καὶ δέσποιναν Θεοτόκον Μαρίαν. Ὅθεν ὅτε αὕτη ἔγεινε τριῶν χρόνων, ἔλαβον αὐτὴν οἱ γονεῖς της καὶ ἐπρόσφερον κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν εἰς

---

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτον ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Λουκιανὸς, ὁ Ἀντιοχείας πρεσβύτερος, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[3] Οὐκ εἶδα ποῦ τὴν σημασίαν ταύτην εὗρε. Πιθανώτερον φαίνεταί μοι ὅτι βάκλον δηλοῖ ῥάβδον ἐκ τοῦ λατινικοῦ baculum (βάκτρον) Σ. Ε.

[1] Ἡ Θεοδώρα ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 842—866 ἀντὶ τοῦ ἀνηλίκου αὐτῆς υἱοῦ Μιχαὴλ τοῦ Γ', ἔχοντος ἐπιτρόπους Μανουὴλ τὸν Μάγιστρον καὶ Θεόκτιστον τὸν Πατρίκιον (ἴσως τὸν μνημονευόμενον ἅγιον). Σ. Ε.

τὸν ναὸν, καὶ ἐκπληροῦντες τὰς ὑποσχέσεις των, ἀφιέρωσαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν εἰς τὸν χαρισάμενον ταύτην Θεόν. Ὅθεν παραδίδουσιν αὐτὴν εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ μάλιστα εἰς τὸν τότε ἀρχιερέα Ζαχαρίαν, ὁ ὁποῖος παραλαβὼν ταύτην, τὴν ἔμβασεν εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, ὅπου μόνος ὁ ἀρχιερεὺς μίαν φορὰν τὸν χρόνον εἰσήρχετο. Καὶ τοῦτο ἐποίησε κατὰ βούλησιν Θεοῦ, ὅστις ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς, διὰ τὴν διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡ παρθένος διέμεινε χρόνους δώδεκα, τρεφομένη μὲν ξενοπρεπῶς ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριὴλ μὲ τροφὴν οὐράνιον, ἀξιουμένη δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐμφανείας, ἕως οὗ ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς τοῦ θείου Εὐαγγελισμοῦ, καὶ τῶν οὐρανίων καὶ ὑπερφυσικῶν ἐκείνων μηνυμάτων, τὰ ὁποῖα ἐμήνυον, ὅτι ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ σαρκωθῇ ἀπὸ αὐτὴν φιλανθρώπως, διὰ νὰ ἀναπλάσῃ τὸν φθαρέντα κόσμον ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας. Τότε ἡ Θεοτόκος ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, παρεδόθη εἰς τὸν μνήστορα Ἰωσὴφ, [1] ἵνα ἐκεῖνος ὑπάρχῃ φύλαξ καὶ μάρτυς τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ ἵνα ὑπηρετήσῃ καὶ εἰς τὸν ἄσπορον τόκον της καὶ εἰς τὴν φυγὴν τὴν εἰς Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν ἀπ' ἐκείνης ἐπάνοδον εἰς γῆν Ἰσραήλ· (ὅρα τὸν εἰς τὰ Εἰσόδια λόγον τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὁμοίως ὅρα καὶ εἰς τὸν Μηνιάτην, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα.) [2] Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ΑΡΧΙΠΠΟΥ, ΟΝΗΣΙΜΟΥ καὶ ΑΠΦΙΑΣ.

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

* » Χώραν φιλοῦντα τὸν Φιλήμονα χλόης,
» Χλωροῖς λόγοις τύπτουσιν οἱ μιαιφόνοι.

Εἰς τὸν Ἄρχιππον.

* » Ποθῶν τὸν ἀκρόγωνον Ἄρχιππος λίθον,
» Κατηλοήθη τῷ πόθῳ τούτου λίθοις.

Εἰς τὸν Ὀνήσιμον.

* » Ἥπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη,
» Παύλου σκελῶν δραμόντα γενναίους δρόμους.

Εἰς τὴν Ἀπφίαν.

* » Ἡπλωμένην παίουσιν εἰς γῆν Ἀπφίαν,
» Εἰς οὐρανοὺς ἔχουσαν ὄμμα καρδίας.
† » Εἰκάδι δευτερίῃ Φιλήμονα ἔνθεν ἄειραν.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐν ἔτει νδ΄ (54), ὅστις ἀναφέρει περὶ αὐτῶν εἰς τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγων « Παῦλος δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν, καὶ Ἀπφίᾳ τῇ

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἀφ' οὗ ἐμνηστεύθη ὁ Ἰωσὴφ τὴν Παρθένον ἐπέρασαν τέσσαρες μῆνες, καὶ ἔπειτα εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος, καθὼς λέγει Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ Συντάγματι. Οὗτος δέ ἐστιν, οὐχὶ ὁ παλαιὸς Ἱππόλυτος ὁ Πάπας Ῥώμης, καθὼς σφαλερῶς ὑπέλαβε Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος Βιβλ. β΄. κεφαλ. γ΄. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ἐν τῷ α΄. τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, ἀλλ' ὁ νέος, ὅστις ἔζησε μετὰ τὸν παλαιὸν, ὑπὲρ τὰ ἑπτακόσια ἔτη (ὅρα τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων δύω ἐγκώμια ἔχει ὁ Νικομηδείας Γεώργιος ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτὴν μελοποιήσας, ὧν τοῦ μὲν πρώτου ἡ ἀρχὴ ἐστι «Καλὰς ἡμῖν ὑποθέσεων ἀρχὰς,» Τοῦ δὲ δευτέρου «Αἱ τῶν θείων πανηγύρεων ἐλλάμψεις.» Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γερμανὸς ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ πάλιν ἑτέρα πανήγυρις·» ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ταράσιος ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ καὶ παράδοξος ἡ παροῦσα πανήγυρις.» Ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας ἓν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ μνήμη μὲν Δικαίου.» Ὁ Θεσσαλονίκης Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς δύω, ἓν μὲν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπὶ τῶν μειζόνων ἢ κατὰ ἀνθρωπίνην δύναμιν,» ἕτερον δὲ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ το δένδρον γινώσκεται,» τὰ ὁποῖα πάντα μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἥτις ἐφιλοπόνησε καὶ ἐγκώμιον ἴδιον εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, καὶ ὀκτωήχους κανόνας συνέθετο. Ἅπερ πάντα εὑρίσκονται εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Χιλανταρίου, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα. Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οὐκ ὀρθῶς γράφει Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ὅτι ἦτο τόπος χωρισμένος εἰς τὸν ναὸν, ὅπου μόναι αἱ παρθένοι ἔμενον, καὶ σὺν αὐταῖς ἔμενε καὶ ἡ Θεοτόκος· καὶ αἱ μὲν ἄλλαι παρθένοι ἐξήρχοντο μετὰ τὴν ἀπόλυσιν καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν, μόνη δὲ ἡ Θεοτόκος προσεκαρτέρει εἰς τὸν ναόν. Διότι ὄχι εἰς τὸν οἶκον τῶν παρθένων, ἀλλ' εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων εἰσῆλθεν ἡ Θεοτόκος κἀκεῖ ἔμενε τρεφομένη ὑπὸ ἀγγέλου. Καὶ ἂν τοῦτο ἐφαίνετο ἄτοπον νὰ εἰσέλθῃ γυνὴ εἰς τὸ ἐνδότατον τοῦ ναοῦ, τὸ φαινόμενον ὅμως αὐτὸ ἄτοπον ἐδιώρθωσεν ὁ Ζαχαρίας, εἰπὼν εἰς τὸν λαὸν, ὅτι ὁ Θεὸς δεικνύει εἰς το ἔμπροσθέν του κρεμάμενον Λογεῖον, ὅτι θέλει νὰ ἔμβῃ ἡ Παρθένος μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ οὕτως ἔπεισε τὸν λαὸν καὶ ἔστερξαν νὰ ἐμβάσῃ τὴν Παρθένον ἐκεῖ. Οὕτως ὁ Θεοφύλακτος Βουλγαρίας γράφει ἐν τῷ εἰς τὰ Εἰσόδια λόγῳ του, λύων θαυματίως τὸ παρά τισι φαινόμενον ἄτοπον τῆς εἰς τὰ ἅγια εἰσόδου τῆς Θεοτόκου· Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐγέννησε τὸν Κύριον, ἐσυναρίθμησε ταύτην ὁ Ζαχαρίας ταῖς ἐν τῷ ναῷ προσκαρτερούσαις Παρθένοις ὡς Παρθένον οὖσαν καὶ μετὰ τόκον, διὸ καὶ ἐφονεύθη, ὡς λέγει ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν λόγῳ.

ἀγαπητῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ.» Καὶ πολλοὺς ἄλλους ἐπαίνους πλέκει εἰς τὸν μακάριον Φιλήμονα, τὸν ὁποῖον ἐχειροτόνησε καὶ ἐπίσκοπον τῶν Γαζαίων. Χειροτονηθεὶς λοιπὸν τούτων ἐπίσκοπος, ἐδίωξε μακρὰν ἀπὸ αὐτοὺς τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας καὶ ὅλους ἐφώτισε μὲ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Κολασσάς, αἵτινες εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας πλησίον τῆς Λαοδικείας, καὶ ἐκεῖ ἐκήρυξεν ἱκανῶς τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὁμοῦ μὲ τὸν Ἄρχιππον καὶ τὴν Ἀπφίαν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες ἐτέλουν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἑορτὴν εἰς τὴν ψευδοθεὰν αὐτῶν Ἄρτεμιν, οἱ δὲ ἀνωτέρω θεῖοι ἀπόστολοι ἔτυχε τότε νὰ προσφέρωσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δοξολογίαν εἰς τὸν ἀληθῆ Θεόν, τούτου χάριν οἱ εἰδωλολάτραι θυμωθέντες ὥρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες αὐτοὺς μόνους (διότι οἱ ἄλλοι χριστιανοὶ οἱ μετ' αὐτῶν ὄντες ἔφυγον ἀπὸ τὸν φόβον) τοὺς ἀπήγαγον εἰς τὸν ἄρχοντα Ἀνδροκλῆν. Καὶ λοιπὸν πρῶτος ὁ ἅγιος Ἄρχιππος, ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τὸ ὀνομαζόμενον Μηνᾶς, ἐδάρη παρευθὺς καὶ ἐρρίφθη μέσα εἰς ἕνα λάκκον, ὅπου ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσην· ἔπειτα ἐκεντήθη μὲ βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον ἐλιθοβολήθη καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπφία δαρέντες δυνατὰ μὲ λωρίας, καὶ μὲ διάφορα ἄλλα βάσανα βασανισθέντες, ἐτελείωσαν τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου.[1] Ὁ δὲ ἅγιος Ὀνήσιμος ὁ διακομιστὴς τῆς πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῆς, ὁ καὶ δοῦλος τοῦ Φιλήμονος ὑπάρχων, ἀφ' οὗ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἐπέμφθη ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Ποτιόλους ὡς κατάδικος, παρὰ τοῦ ἐπάρχου Τερτύλου, καὶ ἐκεῖ ἐδάρη δυνατά· ἔπειτα συντριβεὶς εἰς τὰ σκέλη, ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον.[2]

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος ἑρμηνεύων τὴν πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολὴν λέγει, ὅτι ὁ Φιλήμων οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰς Κολασσάς, καὶ ὅτι ἕως εἰς τὸν καιρόν του ἐσώζετο ἡ οἰκία τοῦ Φιλήμονος. Λέγει δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος καὶ Θεοφύλακτος, ὅτι ὁ Φιλήμων ἦτο ἄνθρωπος θαυμαστὸς καὶ ἐπαινετός, ἀγαθὸς κατὰ τὴν γνώμην, καὶ βοηθὸς εἰς τὰς χρείας τῶν ἁγίων χριστιανῶν, καὶ ἐλεημοσύνας ποιῶν·

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀπόστολος Ὀνήσιμος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ τὰ περὶ τούτου ἀκριβέστερον. Ὁ δὲ ἀπόστολος Ἄρχιππος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Φεβρουαρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ. Κυρίως δὲ ἑορτάζεται σήμερον ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φιλήμων καὶ ἡ Ἀπφία, καὶ οὐχὶ ὁ Ἄρχιππος καὶ ὁ Ὀνήσιμος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΚΙΚΙΛΙΑΣ.

» Λουτροῦ φέρεις ἔκκαυσιν ὦ Κικιλία,
» Λούῃ δὲ λουτρὸν αἵματος διὰ ξίφους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΒΑΛΛΕΡΙΑΝΟΣ καὶ ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Βαλλεριανὸν καὶ συναθλητὴν ἅμα,
» Κτείνει ξίφος βάλλοντας ὕβρεσι πλάνην.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω μάρτυρες ἤθλησαν ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), καὶ ἡ μὲν Κικιλία ἀπὸ γένος οὖσα λαμπρὸν ἠρραβωνίσθη τὸν Βαλλεριανόν, καὶ ἑλκύσασα αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἔπεισε νὰ διάγωσι τὴν ζωήν των μὲ παρθενίαν. Ὁ δὲ Βαλλεριανὸς πάλιν ἔφερε τὸν κατὰ σάρκα ἀδελφόν του Τιβούρτιον εἰς τὴν θεογνωσίαν· εἰς τόσην δὲ ἄκραν ἀρετὴν ἔφθασεν ὁ Τιβούρτιος, ὥστε ἠξιώθη νὰ συνομιλῇ καθ' ἑκάστην μὲ τοὺς ἀγγέλους. Οὗτοι λοιπὸν ἐπειδὴ ἔθαπτον τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα διεβλήθησαν εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως, καὶ ὁμολογήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸν Χριστόν, παραδίδονται εἰς τὸν καπηλάριον Μάξιμον διὰ νὰ ἀποκεφαλισθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς εἶδεν ἀγγέλους, οἵτινες μετὰ τὸν ἀποκεφαλισμὸν τῶν ἁγίων ἐδορυφόρουν καὶ προϋπάντων τὰς ψυχάς των, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Κύριον· Ἡ δὲ ἁγία Κικιλία βληθεῖσα εἰς λουτρὸν δυνατὰ ἀνημμένον καὶ ἐμποδιζομένη νὰ ἐκβῇ ἔξω, ἔμεινεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη ἐντὸς τοῦ λουτροῦ· καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.[1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτων ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

—

Ὁ ἄνωθεν ἅγιος ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ καπηλάριος αἰκισθείς, τελειοῦται.

» Μάξιμος αἰκίζεται ὁ φρουρᾶς φύλαξ,
» Εὐθὺς ὑπέρξας ἐντολῶν Θεοῦ φύλαξ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΤΕΦΑΝΟΥ καὶ ΜΑΡΚΩΝ δύω.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἁγία αὕτη παρθενομάρτυς Κικιλία ἔφερε πάντοτε μεθ' ἑαυτῆς ἓν ἅγιον Εὐαγγέλιον ὡς ἀμυντήριον αὐτῆς καὶ φυλακτήριον, καὶ ὅρα σελ. 739. τῆς Δωδεκαβίβλου.

» Τμηθεὶς ξίφει Στέφανε σὺν Μάρκοις δύω,
» Πολλοὺς σὺν αὐτοῖς τοὺς στεφάνους λαμβάνεις.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μάγνου ἡγεμόνος ἐν ἔτει σϞ΄ (290), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας τῆς Πισσιδείας. Πιασθέντες δὲ καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἔλαβον πρῶτον πολλότατα βάσανα· εἶτα μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ὁ Παλαιστινὸς ξίφει τελειοῦται.

» Πρὸς τὴν τομὴν ὥρμησεν οἷα πρὸς πάλην,
» Καὶ Προκόπιος θρέμμα τῆς Παλαιστίνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφιέρωσε τὴν ζωήν του εἰς ἀσκητικὴν καὶ ἐναγώνιον φιλοσοφίαν· ὅθεν μὲ τὴν ἄσκησιν αὐτὴν καὶ τὸν ἀγῶνα ἀπέκτησε πᾶν εἶδος ἀρετῆς. Καὶ τὸ μὲν γένος του κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Αἰλίαν (ἤτοι ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα)· διέτριβε δὲ εἰς τὴν Σκυθούπολιν, ἐκπληρῶν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν τρεῖς ὑπηρεσίας ἐνταυτῷ, τὴν τῆς ἀναγνώσεως, τὴν μεθερμήνευσιν τῆς Συριακῆς γλώσσης, καὶ τὴν ἀποδίωξιν τῶν δαιμόνων. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθησαν τὰ ἔνθεα αὐτοῦ κατορθώματα, ἐφέρθη εἰς τὴν Καισάρειαν καὶ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὲ τοῦτο νὰ ὑπακούσῃ εἰς τέσσαρας βασιλεῖς. Τότε ὁ μάρτυς ἐμπαίξας τὸν λόγον, εἶπεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ὁμήρου « Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς βασιλεὺς, καὶ εἷς Θεὸς, ὁ ποιητὴς καὶ δημιουργὸς τῶν ὅλων ». Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων ἐγέμισεν ἀπὸ θυμὸν, καὶ καταδικάζει τὸν ἅγιον νὰ λάβῃ τὸν διὰ ξίφους θάνατον. Καὶ οὕτω ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς εὗρε σύντομον τὴν ὁδὸν τὴν εἰς τοὺς οὐρανοὺς φέρουσαν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΝΙΓΝΟΥ τοῦ κναφέως.

» Κάραν κναφεῦ Μένιγνε τμηθεὶς ἐκ ξίφους,
» Κνάπτεις σεαυτὸν· κἂν ῥύπους εἶχες πλύνῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σνά (251), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Κολωνίαν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὴν πόλιν Παρείου ἥτις ὠνομάσθη οὕτω, διότι ἦτο κτίσμα τῶν Παρίων τῶν κατοίκων τῆς νήσου Πάρου καὶ εὑρίσκετο μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Λαμψάκου· τέχνην δὲ εἶχεν ὁ ἅγιος τὸ νὰ λευκαίνῃ τὰ ὑφάσματα, διότι κναφεὺς δηλοῖ λευκαντής. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους ἔγεινε διωγμὸς μέγας κατὰ τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο καὶ ὁ τῆς Ἀσίας τὴν ἐξουσίαν ἔχων, ἄνθρωπος αὐτόχρημα λυμεὼν καὶ θηριώδης κατὰ τὴν γνώμην, κατέβη εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους, καὶ ὅσους εὕρισκε χριστιανοὺς, ὅλους τοὺς ἔδερε καὶ τοὺς ἔβαλλεν εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας των ἠσφάλιζεν εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον. Ὅτε λοιπὸν ἐνύκτωσεν ἐφώναξαν ὅλοι οἱ φυλακωμένοι χριστιανοὶ πρὸς τὸν Θεὸν ταῦτα « δέσποτα Κύριε, ὁ τὸν κορυφαῖον Πέτρον διὰ μέσου θείου ἀγγέλου λύσας ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ἐκβαλὼν ἔξω χωρὶς κἀνένα κρότον καὶ κτύπημα, αὐτὸς καὶ τώρα ἐξαπόστειλον εἰς ἡμᾶς τὴν βοήθειάν σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἀπὸ τὴν στρέβλωσιν ταύτην τῶν ποδῶν μας, καὶ ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν φυλακήν. Διὰ νὰ γνωρίσωσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄπιστοι, οἱ καταφρονοῦντες τὸ ἅγιόν σου ὄνομα, ὅτι σὺ μόνος εἶσαι Θεὸς καὶ βασιλεὺς αἰώνιος. »

Ταῦτα τῶν ἁγίων προσευξαμένων, ἰδοὺ ἔφθασεν εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος· καὶ τὸ μὲν σκότος ἐδιώχθη, φῶς δὲ οὐράνιον ἤστραψεν εἰς τὴν φυλακήν· εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ δεσπότης· μὴ φοβεῖσθε, διότι ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν· παρευθὺς δὲ ἐλύθησαν ὅλα τὰ δεσμὰ ὡς κηρίον, καὶ ἡ φυλακὴ ἤνοιξε μόνη. Ὁ δὲ Κύριος προσθεὶς καὶ εἰπὼν, Ἐξέλθετε ἀπὸ ἐδῶ καὶ κηρύττετε πανταχοῦ τὴν δύναμίν μου, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· οἱ δὲ ἅγιοι ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν φυλακήν. Τὴν δὲ πρωίαν ἐλθόντες οἱ στρατιῶται, καθὼς εἶδον σῶας μὲν τὰς σφραγίδας τῆς φυλακῆς, μέσα δὲ εἰς αὐτὴν δὲν εὗρον κἀνένα, ἐξεπλάγησαν· ὅθεν ἐκβαίνοντες ἔξω, ὢ τῆς βίας! ἐφώναζον, ὢ τῆς βίας! ὁ Ναζωραῖος Χριστὸς ἐλθὼν νυκτὸς ἔκλεψε τοὺς δεδεμένους. Καὶ ἄλλοι μὲν Ἕλληνες ἐθαύμαζον διὰ τὸ γεγονὸς, ἄλλοι δὲ ἐνέπαιζον τοὺς φύλακας· ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ μακάριος οὗτος Μένιγνος, πλήρης ἔγεινε πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ ἐφλέγετο ἡ καρδία του, πῶς νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ μαρτυρίου· ἐκεῖ δὲ ὅπου ἔπλυνε συνήθως τὰ ἐνδύματα εἰς τὸν ποταμὸν ἤκουσε μίαν φωνὴν ἡ ὁποία ἐκάλει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, λέγουσα, «Μένιγνε, ἐλθὲ εἰς ἐμὲ, καὶ θέλω σοι δώσει χάριν πολλήν. Ἔμφοβος δὲ γενόμενος ὁ ἅγιος, ἐταράχθη καὶ πάλιν σκύψας, ἔπλυνε τὰ ἱμάτια· ἡ δὲ φωνὴ πάλιν λέγει πρὸς αὐτόν· Μένιγνε, ἐλθὲ εἰς ἐμὲ, διὰ νὰ ἀπολαύσῃς τὰ ἡτοιμασμένα ἀγαθὰ εἰς

τοὺς ἀγαπῶντας τὸ ὄνομά μου. Τότε ὁ θεῖος Μένιγνος δὲν ἐπρόσμεινε πλέον νὰ ἀκούσῃ καὶ τρίτην φωνὴν, ἀλλὰ πορευθεὶς ἔδωκεν ὅσα ξένα ἱμάτια εἶχε, καὶ οὕτως ἡτοίμασε τὸν ἑαυτόν του προσμένων νὰ ἔλθῃ ὁ ἄρχων· ὅτε δὲ ὁ ἄρχων ἦλθε μετὰ ἡμέρας, ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἀνεγίνωσκε τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως, τὰ ὁποῖα ἐπρόσταζον νὰ τιμωρῶνται οἱ χριστιανοί. Τότε ὁ γενναῖος οὗτος Μένιγνος γεμίσας ἀπὸ θεϊκὸν θάῤῥος, ἐπήδησεν εἰς τὸ μέσον, καὶ ἁρπάσας τὰ βασιλικὰ γράμματα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἄρχοντος, κατέκοψεν αὐτὰ εἰς λεπτὰ καὶ κατεπάτησεν αὐτὰ μὲ τοὺς πόδας του, εἰπὼν, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μου ἐπιβαίνω ἐπάνω' εἰς Ἀσπίδα καὶ Βασιλίσκον [1] καὶ καταπατῶ τὰ παράνομα τοῦ βασιλέως Δεκίου προστάγματα.

Ταῦτα ὡς ἤκουσαν καὶ εἶδον οἱ τοῦ παρανόμου ἄρχοντος παρανομώτεροι ὑπηρέται ἔῤῥιψαν τὸν ἅγιον χαμαὶ καὶ κατεπάτουν αὐτόν· ἀφ' οὗ δὲ ἔδειραν αὐτὸν δυνατὰ καὶ ἔκαμαν αὐτὸν ἡμιθανῆ, ἐσήκωσεν αὐτὸν ὁ ἄρχων καὶ λέγει· κακὴ κεφαλὴ, εἰς ποῖον θαῤῥῶν ἔκαμες ταῦτα; ὁ ἅγιος εἶπεν, εἰς τὸν Χριστόν μου. Τότε ὁ ἄρχων, τοῦτον, εἶπε, τὸν μωρὸν καὶ θρασυκάρδιον καὶ αὐθάδη κρεμάσατε εἰς ξύλον καὶ ξεσχίζετε τὰς σάρκας του δυνατά· τόσον δὲ ἐξέσχισαν τὸν μάρτυρα μὲ τὰς σιδηρᾶς χειράγρας οἱ ἄνομοι, ὥστε ἐφαίνοντο τὰ ἐντόσθιά του ἔξωθεν ἀπὸ τὰ πλευρά του. Καὶ ὁ μὲν μάρτυς ἐκαρτέρει, προσευχόμενος καὶ ὑβρίζων τὸν ἄρχοντα, ὁ δὲ ἄρχων ἐβλασφήμει καὶ ἐθεομάχει, βλέπων τὴν τόσην ὑπομονὴν τοῦ Μάρτυρος. Ἀνάψας δὲ ἀπὸ τὸν θυμὸν, εἶπε· προστάζω νὰ κατακοπῶσιν εἰς λεπτὰ κομμάτια τὰ δάκτυλα ἐκεῖνα, ἅτινα ἔκοψαν τοῦ βασιλέως τὰ προστάγματα. Καὶ εὐθὺς ἐθέρισαν τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου ἀπὸ τοὺς μέσους ἁρμοὺς καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἀντὶ αἵματος ἐκβῆκε γάλα. Ἔπειτα φυλακώσας αὐτὸν, τῇ ἐπαύριον τὸν ἔφερε πάλιν εἰς ἐξέτασιν· ὁ δὲ ἅγιος τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας ἐνώπιον πάντων, καὶ τὸν βασιλέα ἀναθεματίσας καὶ τὸν ἄρχοντα ὑβρίσας, ἐξέπληξεν ἅπαντας· ὅθεν ἀπεφασίσθη ν' ἀποκεφαλισθῇ.

Ἀπερχομένου λοιπὸν τοῦ ἁγίου εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ἠκολούθει ἡ γυνή του κλαίουσα, ὁμοῦ καὶ ἄλλοι πολλοί· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν τόπον, ἐστάθη ὑψηλὰ καὶ ἐδίδαξε τὸν λαόν· τὴν δὲ γυναῖκά του ἀφιέρωσεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοὺς ὁποίους ἔκαμε, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθη ὁ τρισμακάριος Μένιγνος. Ἐφάνη δὲ εἰς τοὺς παρεστῶτας ἓν θαῦμα ἐξαίσιον· εἶδον δηλαδὴ ὡς ἂν μίαν τρυγόνα καθαρὰν, ἐξελθοῦσαν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος, ἡ ὁποία ἐπέταξεν εἰς τὸν οὐρανόν· ὅθεν κατεπλάγησαν ἅπαντες καὶ ἔλεγον, μέγας εἶναι ἀληθῶς ὁ τοῦ Μενίγνου Θεός. Ἀπὸ δὲ τὴν βοὴν τοῦ λαοῦ ἐσείσθη ὅλη ἡ πόλις, ὥστε καὶ ὁ Ἀνθύπατος ἐδειλίασεν· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθε τὴν αἰτίαν τῆς βοῆς, εἶπεν· ἄφετε αὐτὸν ἄταφον, νὰ ἴδωμεν, ἀνίσως ὁ Θεός του θάψῃ αὐτόν· ὅθεν ἔστησε στρατιώτας διὰ νὰ φυλάττωσι τὸ ἅγιον λείψανον. Τότε διὰ νυκτὸς ἐλθόντες οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἁγίου ἐνῷ οἱ φύλακες ἐκοιμῶντο, ἐπῆραν τὸ λείψανον· φθάσαντες δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ ἅγιος ἐπόθει νὰ ἐνταφιασθῇ, ἀπεκοιμήθησαν ἐκεῖ. Τότε ὁ ἅγιος ἐφάνη εἰς ἕνα ἀδελφὸν καὶ εἶπεν, ἀδελφὲ, σεῖς σπουδάζοντες νὰ πάρετε ταχέως τὸ λείψανόν μου ἐλησμονήσετε καὶ δὲν ἐπήρετε τὴν κεφαλήν μου, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ὡμολόγησα τὸν Χριστόν. Ἐξυπνίσας δὲ ὁ ἀδελφὸς διηγήθη τὸ ὅραμα εἰς τοὺς ἄλλους· ὅθεν γυρίσας ὀπίσω δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ, ἐπειδὴ καὶ ἦτο νὺξ βαθεῖα καὶ σκοτεινή. Ἐλθὼν δὲ πλησίον εἰς τὸν τόπον, ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει ἓν ἄστρον ὅπερ ἔλαμπεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβὼν αὐτὴν, ἐγύρισε μετὰ χαρᾶς εἰς τοὺς ἀδελφούς. Ἐνῷ δὲ οἱ ἀδελφοὶ ἤθελον νὰ ὑπάγωσι μακρύτερα διὰ νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ λείψανον, ἐφάνη ὁ ἅγιος καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ τὸ ἐνταφιάσωσιν ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκοντο, εἰς δόξαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΒΒΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀββᾶν τὸν ἐκτύπωμα ὄντα Ἀββάδων,

» Τιμῶ πρεπόντως, ὡς τεκνίον πατέρα.

Οὗτος ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἀββᾶς (ὅπερ ἑρμηνεύεται πατὴρ) κατήγετο ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἰσμαηλιτῶν· παραιτήσας δὲ γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ πλοῦτον, ἠκολούθησεν ἕνα μοναχὸν, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, ἦτο μετ' αὐτοῦ εἰς χρόνους τινάς· ἔπειτα ἔρχονται καὶ οἱ δύω εἰς τὸν μέγαν Εὐσέβιον τὸν ὅσιον καὶ ἀγωνιστὴν [1] διὰ νὰ γίνωσι μαθηταί του. Ἐπει-

[1] Ἴσως ἡ ἀσπὶς καὶ ὁ βασιλίσκος ἦσαν τὰ ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σφραγῖδος ἐμβλήματα, ἢ αὐτὰ τὰ χριστιανοκτόνα γράμματα παρομοιάζει τῇ ἀσπίδι καὶ βασιλίσκῳ τοῦ προφητάνακτος· ψαλμ. 9, 13. Σ. Ε.

[1] Ὁ Εὐσέβιος οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου.

δὴ δὲ ὁ σὺν αὐτῷ μοναχὸς ἀπέθανεν, ἔμεινεν ὁ μακάριος οὗτος Ἀββᾶς εἰς τὸν τόπον τοῦ μεγάλου Εὐσεβίου. Διανύσας δὲ ἐκεῖ τριακονταοκτὼ χρόνους, πάντοτε ηὔξανεν εἰς τὰ ἔμπροσθεν τῆς ἀρετῆς, ὡς ἂν εἶχεν ἀρχίσει τότε τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, διότι τοὺς μὲν πόδας του δὲν ἐσκέπασέ ποτε μὲ ὑποδήματα, ἔτρωγε δὲ τόσον ὀλίγον φαγητὸν, ὅσον νὰ δίδῃ ὀλίγην δύναμιν εἰς τὸ σῶμά του, περιττὴν δὲ ἐνόμιζεν ἀκόμη καὶ αὐτὴν τὴν πόσιν τοῦ νεροῦ. Ὢν δὲ μὲ βαρὺ σίδηρον ἐζωσμένος, σπανίως μὲν ἐκάθητο, τὸ δὲ περισσότερον μέρος τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς, διήρχετο ὀρθὸς καὶ προσευχόμενος, ἢ καὶ εἰς τὰ γόνατα κείμενος ἐπρόσφερε τὰς δεήσεις του τῷ Κυρίῳ. Ἠρνήθη δὲ παντελῶς τὸ νὰ πλαγιάζῃ εἰς κλίνην, ἐπειδὴ κἀνεὶς δὲν εἶδεν αὐτόν ποτε πλαγιασμένον· ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἔγεινεν ἡγούμενος καὶ προεστὼς τῶν ἐκεῖ ὄντων μοναχῶν, ἔβαλε τὸν ἑαυτόν του ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους ἀδελφοὺς πρότυπον καὶ παράδειγμα τῆς φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ [1] ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Κάλλιστος ἐχθρὸν τὸν κάκιστον πτερνίσας,
» Φίλος Θεῷ πρόσεισιν ἐκλελεγμένος.

Ὁ ἅγιος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ καὶ ΕΥΦΗΜΙΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Τὴν Εὐφημίαν σοὶ συνευφημεῖν ἔγνων,
» Σοὶ συσφαγεῖσαν χριστόφρον Χριστοφόρε.

Οἱ ἅγιοι ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ καὶ ΑΝΘΙΜΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ὁ Θαλλέλαιος, Ἄνθιμος τετμημένοι,
» Ἀειθαλῶς ἀνθοῦσιν ὡς θεῖα ξύλα.

Ὁ ἅγιος ΘΑΔΔΑΙΟΣ ἐν τροχῷ δεθεὶς καὶ κατὰ πρανοῦς ἀφεθεὶς, τελειοῦται.

» Κατὰ πρανοῦς Θαδδαῖον ὁ τροχὸς στρέφει,
» Φωνὴ δὲ βροντῆς ἐν τροχῷ ψαλμὸς λέγει.

Ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΩΝ παραδοθεὶς εἰς θηρία καὶ μὴ βλαβεὶς ὑπ' αὐτῶν, τελειοῦται.

» Ἀπῆλθε θηρσὶ μὴ βλαβεὶς Ἀγαπίων,
» Τοῦτον γὰρ ἠγάπησε καὶ θηρῶν φύσις.

Ὁ ἅγιος ΑΓΑΠΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὑπὲρ Θεοῦ ταθέντος ἐν τῷ Κρανίῳ,
» Ξίφει σὸν Ἀγάπιε τείνεις κρανίον.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΣΙΣΙΝΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Εἶχες θύτην με νῦν δὲ καὶ θῦμα ξένον,
» Ἔχεις με Σισίνιον ἐκ ξίφους, Λόγε.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱεράρχου καὶ θαυματουργοῦ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ Ἐπισκόπου*

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Καλλιςος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Ξανθόπουλος ὁ ἐν τῷ μοναςηρίῳ τῶν Ξανθοπούλων ἐνασκούμενος πρότερον, τὸ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω εὑρισκόμενον κατὰ τὸν Μελέτιον· (τόμ. γ΄. σελ. 203.) τὸ μοναστήριον δὲ τοῦτο φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ τοῦ Παντοκράτορος, καθ' ὅ,τι ἐγὼ ἀνέγνων γράμμα τοῦ ἰδίου τούτου Καλλίστου εὑρισκόμενον ἐν τῇ βασιλικῇ ταύτῃ μονῇ, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος αναφέρει, ὅτι ἡσύχαζεν ἐν τῷ ἡσυχαστηρίῳ τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου τῷ ἔξω τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος εὑρισκομένῳ, καὶ ὅτι ἡ μονὴ αὕτη εἶναι ἰδική του. Ὕστερον δὲ ἔγεινε Πατριάρχης· ἀφεὶς δὲ τὴν Πατριαρχείαν τῆς Κωνσταντινουπολεως, ἀπέκτησε σύμπνουν Ἰγνάτιον τὸν καὶ αὐτὸν Ξανθόπουλον καλούμενον καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πολεως γεννηθέντα, (τῆς βασιλευούσης δηλαδὴ) ὅθεν ὡς μία ψυχὴ ἐν δυσὶ σώμασιν ἑνωθέντες πνευματικῶς τε καὶ θεοφρόνως καὶ λίαν ὑψηλῶς ἐφιλοσόφησαν περὶ νοερᾶς προσευχῆς ἐν ἑκατὸν κεφαλαίοις, τῷ ἐντελεῖ ἀριθμῷ τελείαν τὴν περὶ ταύτης γνῶσιν ἐκθέμενοι, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θεσσαλονίκης ἱερὸς Συμεὼν ἐν κεφ. σγε΄. σελ. 240 σειρᾷ 5. Τὰ κεφάλαια δὲ ταῦτα εὑρίσκονται τετυπωμένα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἱερᾶς Φιλοκαλίας τῶν Νηπτικῶν. Ἔστι δὲ ὁ Κάλλιστος οὗτος δεύτερος, Πατριαρχεύσας ἐπὶ Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἐν ἔτει 1392 βασιλεύσαντος, διότι ὁ πρῶτος Κάλλιστος ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει ατν΄(1350), ἐπὶ Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου καὶ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου. Ὅρα περὶ τούτου τὸν Μελέτιον τόμ. γ΄. σελ. 230.

Σημείωσαι, ὅτι ὡς πολλοὶ λέγουσι τὰ ἐν τῇ Φιλοκαλίᾳ ἀναφερόμενα κεφάλαια εἰς ὄνομα Καλλίστου Τηλικούδη, καὶ Καλλίστου Πατριάρχου, καὶ Καλλίστου Καταφυγιώτου, ταῦτα λέγω εἶναι σύνθεμα καὶ πόνος τοῦ Καλλίστου τούτου τοῦ Ξανθοπούλου, καὶ ὅτι ὁ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Κάλλιστος οὗτος ὀνομάζεται μὲ διάφορα ὀνόματα. Καταφυγιώτης δὲ ὠνομάσθη ἀπο τὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου τὴν ὀνομαζομένην Καταφυγὴν, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ὅπου καὶ ᾄδεται λόγος ἐκ παραδόσεως ὅτι ἀσκήτευσεν ἐκεῖ ὁ ἅγιος Κάλλιστος. Ἄλλοι δὲ ἀποδίδουσι τὰ ἀνωτέρω κεφάλαια τῷ πρώτῳ Καλλίστῳ τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως· προσθέτει δὲ ὁ ἀνωτέρω Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης περὶ τοῦ Καλλίστου τούτου καὶ Ἰγνατίου ὅτι τῆς θείας ἐλλάμψεως τῆς ἐν τῷ ὄρει ὡς καὶ οἱ Ἀπόστολοι τετυχήκασι. Καὶ δέδεικται τοῦτο πολλοῖς ἐναργῶς εἰς μαρτύριον, τὴν ὄψιν ἀστράπτοντες, κατὰ τὸν Στέφανον ὁραθέντες· ὡς οὐ τῇ καρδίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ ὄψει τούτων ἐγχυθείσης τῆς χάριτος. Διὸ καὶ κατὰ τὸν μέγαν ἐκεῖνον Μωσῆν ὤφθησαν (ὡς μεμαρτυρήκασιν οἱ ἰδόντες) ἀστράψαντες ἡλιοειδῶς τῇ μορφῇ.

Βουλγαρίας τοῦ ἐν τῇ Ἀχρίδι, τοῦ καὶ Βουλγαροκήρυκος ἐπονομαζομένου. [1]

† » Τὸν Βουλγάρων κήρυκα Κλήμεντα μέγαν,
» Σιγῇ τίς ἂν κρύψειεν ἀρετῆς φίλος;

* Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς Βουλγαρίας φωστὴρ λαμπρότατος καὶ κήρυξ μεγαλοφωνότατος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου ἐν ἔτει ωμβ΄ (842), ἢ κατ' ἄλλους ωξέ (865)· κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν ἐν Εὐρώπῃ Μοισίαν, [2] τὴν ὁποίαν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ὀνομάζουσι Βουλγαρίαν, ὡς κατοικουμένην ἀπὸ Βουλγάρους, οἵτινες, ὡς λέγουσι, παλαιὰ μὲν ἐφέρθησαν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον τῆς Προύσης εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν, ἀφ' οὗ καὶ Βούλγαροι ὠνομάσθησαν, ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλοὺς χρόνους ἐπέρασαν μὲ δύναμιν μεγάλην τὸν ποταμὸν Ἴστρον (ἤτοι Δούναβιν) καὶ ἐπῆραν πρὸς κατοικίαν αὐτῶν τὰ ἐκεῖ γειτονεύοντα μέρη· ἤγουν τὴν Πανονίαν, τὴν μεταξὺ τοῦ Δουναβίου καὶ Νουρικοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ περιεχομένην, ταὐτὸν εἰπεῖν τὴν Οὐγγαρίαν καὶ Δαλματίαν (ἤτοι Σλαβονίαν), καὶ Θράκην, καὶ Ἰλλυρικόν, καὶ Μακεδονίαν, καὶ Θετταλίαν. Ἀπὸ τοιοῦτον λοιπὸν γένος τῶν Βουλγάρων κατήγετο ὁ ὅσιος οὗτος Κλήμης [3], ἦτο δὲ ἐκ κοιλίας μητρός του ἐκλελεγμένος ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς καὶ ὁ Σαμουὴλ· καὶ ἀκόμη ἀπὸ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν του ἠγάπησε τὴν φιλόθεον καὶ ἐνάρετον πολιτείαν.

Πρῶτος δὲ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Ναοὺμ [1] καὶ Ἀγγελάριον καὶ Γοράσδον ἐδιδάχθη μὲ ἐπιμέλειαν τὴν θείαν Γραφήν, ἡ ὁποία μετεγλωττίσθη μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Βουλγάρων παρὰ τοῦ θείου Κυρίλλου, ὅστις ἦτον ἀληθῶς θεόσοφος καὶ ἰσαπόστολος πατὴρ καὶ ἐχρημάτισε πρῶτος διδάσκαλος τῆς θεοσεβείας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὁμοῦ μὲ τὸν θεῖον Μεθόδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Κλήμης ἦτο γῆ γόνιμος καὶ ἀγαθή, διὰ τοῦτο δεχθεὶς εἰς τὴν καρδίαν του τὸν Εὐαγγελικὸν σπόρον τῆς ἀληθείας καὶ τῶν θείων Γραφῶν, ἐκαρποφόρησε πολὺν τὸν καρπὸν εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς ἑκατόν, κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καθὼς ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἔργα καὶ πράγματα τοῦτο ἀπέδειξεν ἀληθές. Διότι αὐτὸς ἀγαπήσας τὴν παρθενικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ποῖον εἶδος ἀρετῆς δὲν ἐξηκρίβωσεν; ἢ ποίαν τέχνην δὲν ἐπενόησε διὰ νὰ νικήσῃ τὰ πάθη; διότι μὲ τὴν ἡσυχίαν μὲν ἀπέφυγε τὸν πόλεμον, ὅστις ἔρχεται ἔξωθεν ἀπὸ τὰς πέντε αἰσθήσεις, μὲ τὴν νηστείαν δὲ καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος ἀπεμάρανε τὰς φιληδόνους ὁρμὰς καὶ ἐπιθυμίας, μὲ τὴν παντοτεινὴν δὲ προσοχὴν καὶ προσευχὴν ἐξήλειψεν ἀπὸ τὴν ψυχήν του τὰς ἐμπαθεῖς φαντασίας καὶ τοὺς πονηροὺς λογισμούς. Τὰ χαρακτηριστικὰ δὲ σημεῖα τῆς ψυχῆς τοῦ μακαρίου Κλήμεντος ἦσαν ταῦτα τὰ δύω· ἀγάπη ἀδιάκριτος καὶ ταπείνωσις ἀνυπόκριτος. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον στοιχειωθεὶς ὁ ἱερὸς Κλήμης διὰ τοῦ θείου νόμου ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, καὶ τὴν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον πολιτείαν ἀκριβῶς μεταχειριζόμενος, κατὰ μὲν τὸ παρὸν κατέστη συνεργὸς μὲ τοὺς ἀνωτέρω διδασκάλους του τὸν Κύριλλον, λέγω, καὶ Μεθόδιον καὶ ἔγεινεν ὁδηγὸς τῆς εὐσεβείας εἰς τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, ὑπομένων καὶ αὐτὸς τοὺς ἰδίους ἐκείνους πειρασμοὺς ὅσους ὑπέμειναν καὶ οἱ ἀνωτέρω διδάσκαλοί του ἀπὸ τὴν δυναστείαν τῶν αἱρετικῶν, οἵτινες ἐξουσίαζον κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον [2], καθὼς ἀναφέρει τοὺς πειρα-

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ τοῦ Πρωτάτου χειρογράφῳ Συναξαριστῇ τῷ παλαιοτέρῳ εὗρον τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Κλήμεντος γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουλίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη εἴδομεν κατὰ πλάτος τετυπωμένον τὸν βίον τούτου, καὶ γεγραμμένον κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου· τούτου χάριν καὶ ἡμεῖς τούτῳ ἠκολουθήσαμεν. Ἐν τῇ τετυπωμένῃ ὅμως φυλλάδι τοῦ ἁγίου τούτου γράφεται ἡ μνήμη αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου.

[2] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸν Μελέτιον ἡ ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μοισία ἡ διὰ τοῦ οι κυρίως γραφομένη (διότι ἡ διὰ τοῦ υ γραφομένη ἐπαρχία κυρίως ἐστὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, ἥτις καὶ Φρυγία λέγεται), εἶναι μία μεγάλη ἐπαρχία τοῦ ἀνατολικοῦ Ἰλλυρικοῦ ἐκτεινομένη ἀπὸ δυσμῶν ἐπ' ἀνατολὰς μεταξὺ Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης πρὸς μεσημβρίαν, καὶ τῆς Δακίας πρὸς βορρᾶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χωρίζεται ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Δουναβίου. Διαιρεῖται δὲ εἰς ἀνωτέραν καὶ κατωτέραν, καὶ ἡ μὲν ἀνωτέρα ὠνομάσθη κοινῶς Σερβία, ἡ δὲ κατωτέρα ὠνομάσθη Βουλγαρία ἀπὸ τῶν Σέρβων καὶ τῶν Βουλγάρων τῶν ἐλθόντων καὶ κατοικησάντων εἰς αὐτὴν τὴν Μοισίαν, οἵτινες ἦσαν ἔθνη τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, οἰκοῦντες τριγύρω εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν.

[3] Ἐν δὲ τῷ ἐκτυπωθέντι εἰς ἁπλῆν φράσιν κατὰ πλάτος βίῳ τοῦ ἁγίου, οὗ μνείαν ἀνωτέρω ἐποιησάμεθα, σημειοῦται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἦτο ῥωμαῖος τὸ γένος, ἐξ εἰκασίας ὅμως μόνης τοῦτο ἐκεῖ συμπεραίνεται.

[1] Ὁ ἅγιος Ναοὺμ ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην Δεκεμβρίου.

[1] Οὗτοι ἦσαν Βιχνῖκος ὁ ἀρχιερεὺς καὶ Σφεντόπλικος ὁ ἄρχων καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, οἵτινες ἐφρόνουν τὸ λατινικὸν φρόνημα ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται, ἤγουν ἔχει τὴν ὕπαρξιν, ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ὅπερ ὁ ἅγιος Κλήμης μὴ δε-

σμοὺς αὐτοὺς ὁ κατὰ πλάτος βίος τῶν ἀνωτέρω ἁγίων.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μὲν θεσπέσιος Κύριλλος ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄνω ζωὴν, φανερώσας πρότερον εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανὸν τὴν Ἀποστολικὴν διακονίαν καὶ τὴν αὔξησιν ἣν ἐποίησε τοῦ ἐμπιστευθέντος αὐτῷ ἔργου· ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Μεθόδιος ἔγεινεν ἀπὸ τὸν Πάπαν ἀρχιεπίσκοπος Μωράβου [1] καὶ Βουλγαρίας, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος Κλήμης ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν Μεθόδιον ἐπίσκοπος ὅλου τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τοῦ τὸ Ἰλλυρικὸν ἐξουσιάζοντος ἔθνους τῶν Βουλγάρων, καὶ τῆς Λυχνιδῶν πόλεως, ἤτοι τῆς Ἀχρίδος, καὶ τῆς Γλαβηνίτζας. Εἰς τὰς ὁποίας ταύτας πόλεις καὶ ἐπαρχίας ἀφῆκεν ὁ ἅγιος ὑπομνήματα καὶ σημεῖα τῆς ἀρετῆς του καὶ ἁγιότητος, διότι εἰς τὴν Ἀχρίδα ἔκτισεν ὁ ἅγιος ἐκ θεμελίων ἱερὸν ναὸν καὶ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, ὅπου καὶ διήνυε ζωὴν ἀσκητικὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἀπὸ τὸ μοναστήριον αὐτὸ, ὡς ἀπὸ λυχνίαν ὑψηλὴν, ἔλαμπεν εἰς ὅλον τὸ ποίμνιόν του τὰς ἀκτῖνας τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς θείας χάριτος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὴν οὐράνιον ζωὴν, ἀφῆκεν εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον μοναστήριον τὸ ἱερόν του λείψανον ὡς πολύτιμον θησαυρὸν καὶ κτῆμα ὅλου τοῦ κόσμου ἀντάξιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἰατρεύεται κάθε πάθος καὶ ἀσθένεια. Ὅθεν καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο μοναστήριον ἐχαρίσθη παρὰ Θεοῦ εἰς τοὺς ἐκεῖ προστρέχοντας χριστιανοὺς κοινὸν καὶ ἄμισθον ἰατρεῖον.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄλλων κειμηλίων, ὅσα ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἀχρίδα ὁ τρισόλβιος Κλήμης, ἀπεθησαύρισεν εἰς αὐτὴν καὶ βιβλία ἱερὰ γεννήματα τῆς ὑψηλῆς του διανοίας καὶ πονήματα τῆς ἁγίας χειρός του, τὰ ὁποῖα τιμῶνται καὶ σέβονται ἀπὸ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς θεογράφους πλάκας τοῦ Μωϋσέως. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Γλαβηνίτζαν εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδῃ τις στύλους πετρίνους σωζομένους ἕως τῆς σήμερον, ἐφ' ὧν εἶναι γράμματα χαραγμένα, τὰ ὁποῖα φανερώνουσιν ὅτι προσῆλθεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἐπίγνωσιν τοῦ Χριστοῦ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων δὲν ἐπίστευσεν εὐθὺς εἰς τὸν Χριστὸν, οὔτε ὅλον ἐφωτίσθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη πολὺ μέρος αὐτοῦ ἔχον βαρβαρικὴν θηριότητα, τούτου χάριν ὁ θεσπέσιος Κλήμης μὲ τὰς καθημερινὰς θεοπνεύστους διδαχάς του ὡδήγησεν εἰς θεογνωσίαν ὅλον τὸ ἔθνος, καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς γνώμης αὐτῶν μετέβαλεν εἰς ἡμερότητα καὶ χρηστότητα τρόπων, ὥστε μετεχειρίζοντο εἰς τὸ ἑξῆς ἔννομον πολιτείαν καὶ σώφρονα.

Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως τοῦτο κατώρθωσεν ὁ μακάριος Κλήμης, ἐπειδὴ ἐβάπτισε τὸν ἄρχοντα τῶν Βουλγάρων, Βορίσην ὀνομαζόμενον, καὶ τὸν ἐκείνου υἱὸν Μιχαὴλ, ὁ ὁποῖος ἔγεινε πρῶτος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων, καὶ ἀκολούθως ἔκαμεν αὐτοὺς τοὺς δύω νὰ πολιτεύωνται κατὰ τοὺς νόμους τῶν χριστιανῶν. Ὅθεν διὰ μέσου αὐτῶν τῶν δύω ὑπέταξεν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων ὡς ἕνα ἄνδρα. Πρὸς τούτοις δὲ προσείλκυσεν ὁ ἅγιος τοὺς Βουλγάρους εἰς τὴν στενὴν καὶ ἀνηφορικὴν ὁδὸν τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς, ὄχι μόνον διὰ τῶν γλυκυτάτων αὐτοῦ λόγων καὶ διδασκαλιῶν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τῶν πολλῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα δι' αὐτοῦ ἐνήργει ὁ Κύριος· διότι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἐχάριζεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς τυφλοὺς τὸ βλέπειν, εἰς τοὺς βωβοὺς τὸ λαλεῖν καὶ εἰς τοὺς παραλύτους τὸ ἐνεργεῖν· ἀλλὰ καὶ τοὺς δαιμονισμένους ἰάτρευεν ὁ Θεὸς διὰ μέσου τῆς προσευχῆς τοῦ ἁγίου. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, παντὸς πάθους καὶ ἀσθενείας ἦτον ὁ ἅγιος ἰατρὸς ταχύτατος· ὅθεν καὶ νεκρὸν παιδίον διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν, τὸν δὲ βασιλέα τῶν Βουλγάρων παρεκίνει ὁ ἅγιος νὰ κτίζῃ ναοὺς ἱερούς. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς ὑπακούων εἰς τὰ λόγιά του, εὐθὺς ἐτελείωνε διὰ τῶν ἔργων ἐκεῖνα, ὅσα ὁ ἅγιος τὸν ἐπρόσταζεν. Διὰ τὴν τοιαύτην δὲ ὑπακοὴν καὶ γνησίαν ἀγάπην, ἣν ἔσωζε πρὸς τὸν ἅγιον, ἐπρόκοπτεν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ ἔγεινε καλλίτερος ἀπὸ ὅ,τι ἦτον τὸ πρότερον· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἐμελέτα νὰ παραιτήσῃ μὲν τὰς φροντίδας τῆς ἀρχιερωσύνης, νὰ ὑπάγῃ δὲ εἰς τὴν ἡσυχίαν, διότι ἦτο πολλὰ γέρων καὶ ἀσθενὴς, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ δὲν ἀφῆκεν αὐτὸν νὰ τελειώσῃ τὸ μελετώμενον, ἀλλὰ παρακαλέσας θερμῶς, μόλις καὶ μετὰ βίας τὸν κατέπεισε νὰ μένῃ εἰς τὸ ποί-

χόμενος, ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ αὐτοὺς, ὡς λέγει ὁ Θεοφύλακτος εἰς τὸν ἑλληνικὸν βίον τούτου, ὅστις νεωστὶ ἐτυπώθη ὁμοῦ μὲ τὰ θαύματα τῆς ζωοδόχου Πηγῆς.

[1] Μώραβος ἴσως εἶναι ἡ νῦν καλουμένη Μωραβία, ἥτις καὶ μεγάλη Μωραβία λέγεται παρὰ τῷ βασιλεῖ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ ἐν τῷ περὶ Θεμάτων, ἀπὸ τὸν ποταμὸν Μωράβαν.

μνιόν του ἕως τέλους ζωῆς του. Καὶ λοιπὸν ἂν καὶ ἔπασχεν ὁ ἅγιος ἀπὸ ἀσθένειαν καὶ γηρατεῖον, ὅμως κάθε τρόπον μετεχειρίζετο ὁ ἀοίδιμος καὶ ὡδήγει τὸ ποίμνιόν του εἰς τὴν τῆς ψυχῆς σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐσοφίσθη καὶ ἐφεῦρεν ἄλλους χαρακτῆρας γραμμάτων Σλαβονικῶν σαφεστέρους καὶ καθαρωτέρους, καὶ διὰ μέσου τῶν γραμμάτων αὐτῶν ἔγραψεν ὅλην τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τοὺς πανηγυρικοὺς λόγους τῶν ἑορτῶν καὶ τοὺς βίους τῶν μαρτύρων καὶ ὁσίων, καὶ τοὺς ᾀσματικοὺς Κανόνας. Ταῦτα δὲ τὰ γράμματα ἐδίδαξεν εἰς τὰ γνωστικώτερα παιδία τῶν χριστιανῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὅσα ἦσαν ἄξια τὰ ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, καὶ τὸ πρώην βάρβαρον καὶ ὠμὸν ἔθνος τῶν Βουλγάρων τὸ κατέστησεν ὁ θεῖος πατὴρ ἥμερον καὶ ἅγιον διὰ μέσου τῆς σπουδῆς του καὶ προθυμίας, καὶ οὕτως ἐτέλεσεν ἀληθῶς ἔργον ἀποστολικόν· ὅθεν διὰ τοῦτο ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ χάριν ἀποστολικήν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τῆς ἀποβιώσεώς του, ὁ ἅγιος ἀπεχαιρέτισεν ὅλους καὶ ἐσυμβούλευσεν αὐτούς· εἶτα παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ τὸ ποίμνιόν του, (τὸ ὁποῖον ἐλυπεῖτο καὶ ἐθρήνει ἀπαρηγόρητα, μὴ ὑποφέρων τὴν ζημίαν καὶ στέρησιν τοῦ καλοῦ ποιμένος·) καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος. Ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον ἐδόξασεν οὗτος τὸν δοξάσαντα αὐτὸν Κύριον μὲ τὰς ἰατρείας, ἃς ἐνεργεῖ καθεκάστην, εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως· καὶ τώρα συγχορεύει μὲ τοὺς ἀποστόλους ὡς κήρυξ τῆς ἀληθείας καὶ ἰσαπόστολος, μὲ τοὺς μάρτυρας ὡς πολλάκις ὑπομείνας δεσμὰ καὶ τιμωρίας διὰ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, μὲ τοὺς ἱεράρχας δὲ καὶ ὁσίους πρεσβεύει πρὸς Κύριον διὰ τὸ ποίμνιόν του καὶ δι' ὅλον τὸν κόσμον ὡς ἱεράρχης ὁμοῦ καὶ ὅσιος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἰκονίου.

» Στηλεῖς Ἀμφιλόχιε νεκρῶν ἀμφίοις,
» Λόγους σκεδάζεις καὶ νεκρὸς νοουμένους.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ θάνατος λάβεν Ἀμφιλόχιον.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφ' οὗ ἐπέρασε πάντα βαθμὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ ἔλαμψε μὲ ἄσκησιν καὶ θείαν γνῶσιν, ἐπροχειρίσθη Ἐπίσκοπος Ἰκονίου μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κοινοῦ λαοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλεντινιανοῦ καὶ Οὐάλεντος· ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐν ἔτει τοδ' (374), Διδάσκαλος λοιπὸν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως γενόμενος, γενναῖος ἀντεστάθη ὁ ἀοίδιμος κατὰ τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Μακεδονίου καὶ Εὐνομίου, καὶ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλοὺς διωγμοὺς καὶ θλίψεις ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς ὑπέμεινεν. Οὗτος ἔγεινε καὶ συναγωνιστὴς τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πατέρων, τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ συναθροισθέντων κατὰ Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου, εἷς ἐξ αὐτῶν ὑπάρχων, ἐν ἔτει τπά (381). Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Θεοδόσιος παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν τῶν Δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης εἰς τὸν νέον Οὐαλεντινιανὸν, καὶ καταστρέψας τὸν τύραννον Μάξιμον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τότε ὁ μέγας οὗτος Ἀμφιλόχιος εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα παρεκάλει αὐτὸν νὰ διώξῃ τοὺς Ἀρειανούς· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς δὲν συγκατένευε, τούτου χάριν ὁ θαυμαστὸς οὗτος πατὴρ εὗρε τέχνασμα διὰ τοῦ ὁποίου ἐδυνήθη νὰ καταπείσῃ τὸν βασιλέα.

Ἐλθὼν δηλαδὴ εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν μὲν Θεοδόσιον ὡς βασιλέα ἐχαιρέτησε, τὸν δὲ υἱόν του Ἀρκάδιον, τὸν τότε νεωστὶ χειροτονηθέντα βασιλέα, μὲ κατώτερον τρόπον ἐχαιρέτησεν [1], ὅ-

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος, συνέγραψε μὲν ἑλληνιστὶ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος ὁ Βουλγαρίας, μετέφρασε δέ τις εἰς τὸ ἁπλοῦν κεκολοβωμένον καὶ ἀτελῆ. Ὅθεν ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος διορθώσας αὐτὸν, πλατύνας, ἀναπληρώσας, καὶ σημειώμασι καταγλαΐσας, ἄρτιον καὶ ὁλόκληρον ἤδη ἐξέδωκε. Κρίσιν οὐρανοῦ τοῦτον ἐπωνομάσας, σὺν τῷ τοῦ μεγάλου Σπυρίδωνος θαύματι, τῷ καὶ αὐτῷ ὀνομασθέντι παρ' αὐτοῦ, Κρίσις τοῦ οὐρανοῦ. Τοῦτον λοιπὸν τὸν νεοτύπωτον βίον τοῦ ἁγίου ἀνάγνωθι ἀγαπητὲ, διὰ νὰ καταλάβῃς πλατύτερον τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος. Σημείωσαι, ὅτι καὶ ᾀσματικὴ ἀκολουθία εὑρίσκεται τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, σωζομένη εἰς ἰδίαν φυλλάδα ἐν Μοσχοπόλει τετυπωμένη. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι οἱ ἑπτὰ κήρυκες καὶ διδάσκαλοι τῶν Βουλγάρων ἑορτάζονται ὁμοῦ ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι τετυπωμένῃ κατὰ τὴν Μοσχόπολιν· ἤτοι ὁ Κύριλλος, ὁ Μεθόδιος, ὁ Κλήμης, ὁ Σάββας, ὁ Ἀγγελάριος, ὁ Γοράσδος καὶ ὁ Ναούμ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μὲν Θεοδώρητος βιβλίῳ ε'. κεφ. ις'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ θεῖος Ἀμφιλόχιος δὲν ἐχαιρέτησε τὸν Ἀρκάδιον, ὁ δὲ Σωζόμενος βιβλ. ζ'. κεφ. ς'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. λέγει, ὅτι εἶπε ταῦτα εἰς τὸν Ἀρκάδιον, ὡς εἰς νήπιον «Χαῖρε τέκνον,» τῷ δακτύλῳ σαίνων. Πρὸς τοῦτον τὸν μέγαν Ἀμφιλόχιον ἐρωτήσαντα ἀπέστειλεν ὁ μέγας

θεν ὁ Θεοδόσιος ὀργισθεὶς διὰ τοῦτο, ὠνόμαζεν ἰδικήν του ἀτιμίαν τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ του. Τότε ὁ ἅγιος σοφώτατα φανερόνει τὸ δρᾶμα καὶ λέγει· βλέπεις, ὦ βασιλεῦ, ὅτι δὲν ὑποφέρεις τὴν ἀτιμίαν τοῦ υἱοῦ σου, ἀλλ' ὀργίζεσαι; πίστευε λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ παρομοίως ἀποστρέφεται καὶ μισεῖ τοὺς βλασφημοῦντας τὸν Υἱόν του καὶ λέγοντας, ὅτι αὐτὸς εἶναι κατώτερος τοῦ Πατρός. Τότε νοήσας τὸ πρᾶγμα ὁ βασιλεὺς ἔγραψε παρευθὺς νόμον νὰ διώκωνται οἱ αἱρετικοὶ μακρὰν ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος Ἀφιλόχιος εἰς πολλοὺς χρόνους ποιμάνας τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ καὶ συντάξας λόγους ὀρθοδόξους καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γῆρας, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή. «Καὶ τί τῶν καλῶν ἔσται». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ Λαύρᾳ)·

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Ἐπισκόπου τῆς Ἀκραγαντίνων Ἐκκλησίας.

» Ἐξ Ἀκραγάντων πρὸς Θεὸν χωρεῖς Λόγον,
» Τὸν ἄκρα γῆς κρίνοντα, παμμάκαρ Πάτερ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ δευτέρου, τοῦ καὶ ῥινοτμήτου καλουμένου ἐν ἔτει χπέ (685), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀκράγαντα τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν νῆσον τῆς Σικελίας, υἱὸς ὢν γονέων ὀνομαζομένων Χαρίτωνος καὶ Θεοδότης, ἀνθρώπων εὐσεβῶν, στολισμένων μὲ ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ ζώντων μὲ αὐτάρκη ἀγαθά. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἦτον ὀκτὼ χρόνων ἐδόθη ὑπὸ τῶν γονέων εἰς τὸ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα· καὶ τόσον σπουδαῖος καὶ ἄοκνος ἔγεινεν εἰς αὐτά, ὥστε ἐθαυμάζετο ἀπὸ ὅλους. Φθάσας δὲ εἰς τοὺς δεκαοκτὼ χρόνους, ἐσφραγίσθη κληρικός, ἤτοι ἔγεινεν Ἀναγνώστης ἀπὸ τὸν ἅγιον Ποταμίωνα, ἐπιτήδειος ὢν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν διὰ τὴν καλοφωνίαν ἣν εἶχε. Μίαν δὲ νύκτα ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὁ ἅγιος οὗτος ἔμπροσθεν τῆς κλίνης τοῦ ἀρχιδιακόνου Δαμιανοῦ, ἀκούει φωνὴν θείου Ἀγγέλου ἐκ τρίτου καλοῦσαν αὐτόν, ὡς καὶ τὸν προφήτην Σαμουήλ, καὶ λέγουσαν, «Γρηγόριε, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου· λοιπὸν τάχυνον καὶ πορεύθητι·» ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἐκβῆκε καὶ ἀπελθὼν εἰς Καρθαγένην, (τὸ νῦν καλούμενον Τούνεζι) καὶ εὑρὼν ἐκεῖ τὸν μοναχὸν Μάρκον τὸν πνευματοφόρον, ὅστις ἐπέμφθη παρὰ Θεοῦ εἰς αὐτὸν ἔμεινε πλησίον του τέσσαρας χρόνους· καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν ὁμοῦ μὲ τὸν ἴδιον Μάρκον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μεγάλως ἐκεῖ ἐθαυμαστώθη. Εἶτα παρακινηθεὶς ὑπὸ θεϊκῆς ὀπτασίας ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ γίνεται διάκονος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Ἱεροσολύμων Μακάριον. Ἔπειτα ἀπὸ ἐκεῖ ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν τότε Πατριάρχην Γεώργιον.[1] Ἐπειδὴ δὲ τότε συνεκροτήθη ἐκεῖ Σύνοδος κατὰ Σεργίου καὶ Πύρρου καὶ Παύλου, τῶν μονοθελητῶν, ἦλθεν μετ' αὐτῶν εἰς λόγους ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ ἱκανῶς ἤλεγξε τὴν φρενοβλάβειάν των, καὶ τόσον πολλὰ ἐφημίσθη ὁ ἅγιος, ὥστε ἡ φήμη του ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως. Ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Ἀκραγάντων, μεγάλως διαλάμψας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ, καὶ θαύματα τελέσας, καὶ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης στολίσας ἀξίωμα. Ὅθεν ὁ Σεβῖνος καὶ Κρησκεντῖνος καὶ οἱ σύντροφοι αὐτῶν, φθονήσαντες τὸν ἅγιον, μυρίους πειρασμοὺς ἐσήκωσαν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐγκλήματα πλάσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν κατηγόρουν εἰς τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης, ὁ ὁποῖος ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὰ ψευδῆ λόγιά των, ἔκλεισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δύω ἥμισυ χρόνους.

Ἔπειτα κατὰ προσταγὴν βασιλικὴν ἐκβαίνει ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακὴν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς κατηγόρους του· τότε δὲ ἔγειναν τὰ παράδοξα ἐκεῖνα σημεῖα τῶν ξύλων καὶ τῶν ἀνθράκων, δοξάζοντος τοῦ Θεοῦ τὸν θεράποντά του. Διότι τὰ πρόσωπα τῶν μιαρῶν ἐκείνων καὶ ἀνοσίων

Βασίλειος τὰ εἰκοσιεπτὰ κεφάλαια τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Γράφει δὲ ὁ θεῖος Ἱερώνυμος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Ἀμφιλόχιος ἔφθασεν εἰς τόσην ἁγιότητα καὶ παιδείαν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικήν, ὥστε συγκρίνεται μὲ τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπῆγε καὶ εἰς τὴν ἐρημικὴν διαγωγήν, καὶ φίλος ἦτο μὲ αὐτούς. Διὰ δὲ τὰ βιβλία τοῦ ἁγίου τούτου, γεμάτα ὄντα ἀπὸ γνώμας φιλοσοφικάς, εἶπε τὰ λόγια ταῦτα ὁ ῥηθεὶς Ἱερώνυμος «Οὐκ οἶδας τί πρῶτον ἐν αὐτοῖς ὀφείλεις θαυμάσαι, τὴν παιδείαν τοῦ αἰῶνος τούτου! ἢ τὴν ἐπιστήμην τῶν θείων Γραφῶν! (παρὰ τῷ α΄, τόμῳ τοῦ Μελετίου σελ. 418.)

[1] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Αὐγούστου μετὰ Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

κατηγόρων τοῦ ἁγίου ἐσκεπάσθησαν μὲ μαῦρον σύννεφον καὶ κατεμαύρισαν, ὥστε καὶ ἕως τῆς σήμερον φαίνονται κατὰ γενεὰν τὰ πρόσωπα ἐκείνων σεσημειωμένα καὶ μεμελανωμένα. Ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη ἐκείνη, ἡ ὁποία ἠπατήθη ἀπὸ αὐτούς, ἀφ' οὗ ἀρκετὰ ἐπαιδεύθη ἀπὸ ἓν ὀλέθριον δαιμόνιον, εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἰατρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον ἔμπροσθεν εἰς τὸν λαόν· ὁ δὲ ἅγιος ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα καὶ Ἐπαρχίαν του μεγαλοπρεπῶς, ποιῶν σημεῖα καὶ θαύματα μεγαλίτερα ἀπὸ τὰ πρῶτα. Οὕτω λοιπὸν ζήσας χρόνους πολλοὺς ὁ θεῖος πατὴρ καὶ εἰς βαθύτατον γῆρας φθάσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον· συνέγραψε δὲ τοῦτον Ἑλληνιστὶ Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κάλλιστόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ σώζεται διήγησις εἰς τὸν βίον τούτου καὶ τὰ θαύματα, Λεοντίου μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα τῆς Ῥωμαίων πόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φοβερὸν καὶ ἀκατάληπτον θαῦμα, καὶ τῇ οἰκουμένῃ ὠφέλιμον»)

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ ὁμολογητοῦ ΣΙΣΙΝΙΟΥ.

» Πολλὰς ὑποστὰς ἐν βίῳ πρῶτον βίας,
» Μετῆλθε Σισίνιος ἐκ βίας βίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει τ΄ (300), καὶ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου, καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Κυζίκου· διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον ὡς χριστιανός, ἐδέθη ἀπὸ ἄγρια ἄλογα, καὶ ἀναγκάζεται νὰ τρέχῃ. Ἔπειτα δέρεται ἄσπλαγχνα, καὶ εἰς τὴν μύττην δέχεται ὀξείδιον δριμύ, καὶ ἄλλα βάσανα ὑπομείνας καὶ θαύματα ἐκτελέσας, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· ἐν δὲ τῇ κατὰ τοῦ Ἀρείου πρώτῃ οἰκουμενικῇ συνόδῳ, τῇ ἐν ἔτει τκέ (325) συναθροισθείσῃ παραστάς, ἀπέπνιξε τὸν Ἄρειον μὲ τὰ νεῦρα τῶν ὀρθῶν δογμάτων του, ὁμοούσιον ἀνακηρύξας τὸν Υἱὸν τῷ Πατρί. Καὶ οὕτω καλῶς καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος ΙΣΧΥΡΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ζῶν Ἰσχυρίων ἰσχὺς ἦν ἐκκλησίας,
» Ὕπερ νοητῶς καὶ θανὼν ἐνισχύει.

Ὁ ἅγιος ΕΛΕΝΟΣ ἐπίσκοπος Ταρσοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ταρσοῦ πρόεδρος Ἕλενος θυηπόλος,
» Ταρσοῖς ἄνεισι ψυχικοῖς ἕως πόλου.

Διήγησις ὀπτασίας ΙΩΑΝΝΟΥ τινός, πάνυ ὠφέλιμος.

† » Φοβοῦ Κριτὴν ὀφθέντα ψυχὴ κατ' ὄναρ
» Φοβοῦ δὲ μᾶλλον, ἡνίκ' ἔλθῃ καθ' ὕπαρ.

Ἄνθρωπός τις ἐχρημάτισε, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλ΄ (330), ὀνομαζόμενος Ἰωάννης, ὅστις ἦτον εἰς τὸν βασιλέα γνωστὸς διὰ μέσου τῆς τέχνης ἣν εἰργάζετο. Οὗτος λοιπὸν διήρχετο πρότερον τὴν ζωήν του κακῶς καὶ ἀσέμνως, χωρὶς νὰ βάλῃ ποτὲ εἰς τὸν νοῦν του ὅτι εἶναι κόλασις· ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁ τὰ πάντα καλῶς οἰκονομῶν πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν, αὐτὸς φανεὶς καὶ εἰς τὴν ὀπτασίαν τούτου, ἐδιώρθωσε τὴν πολιτείαν του. Οὗτος δηλαδὴ μίαν φορὰν βλέπει εἰς τὸ ὄνειρόν του ὅτι ἐπρόσφερεν εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον ἔργον τι τῆς τέχνης του· καὶ ἐκ τούτου θαρρῶν, ὡμίλει μὲ τὸν βασιλέα μετὰ παρρησίας καὶ συνέχαιρεν.

Ἔπειτα βλέπει τὸν βασιλέα, ὅτι ἐξεγύμνωσε μίαν σπάθην καὶ συλλαβὼν τὰ μαλλία του ἐσπούδαζε νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν του χωρὶς ἔλεος· ὁ δὲ Ἰωάννης ἔκλινε συνεχῶς τὸν λαιμόν του, νομίζων ὅτι παίζει τάχα μὲ τὸν βασιλέα· ἐνῷ δὲ τοῦτο ἐποίει, ἀκούει τὸν βασιλέα λέγοντα εἰς αὐτὸν μὲ σοβαρότητα, «Ὅταν ἡ μάχαιρα καταφάγῃ τὰς τρίχας σου, τότε ὁ τράχηλός σου θὰ γεμίσῃ ἀπὸ τὸ αἷμάσου.» Ἐφάνη λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὅτι ἐκόπη ὁ τράχηλός του, καὶ ὅτε ἡ μάχαιρα ἦλθεν εἰς τὸ στῆθος, ἀγωνιῶν ὁ Ἰωάννης καὶ φοβούμενος, ἐζήτει νὰ λάβῃ βοήθειαν ἀπὸ κανένα· ἀπὸ δὲ τὸν φόβον καὶ τὸν φρικτὸν ἐκεῖνον ἀγῶνα ἐξύπνισε, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὅλος ἵστατο ἔκθαμβος· ποιήσας δὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ εἰς τὸ σῶμά του, εὐχαριστῶ σοι ὄνειρον, ἔλεγεν, ὅτι τὸν φοβερὸν τοῦτον ἀγῶνα κατὰ φαντασίαν μόνον μοὶ ἔδειξας, πραγματικῶς δὲ οὐκ εἶδον αὐτὸν καὶ κατ' ἀλήθειαν· ὅθεν ἔμεινε πάλιν ὁ αὐτὸς ἀμετανόητος καὶ ἀδιόρθωτος. Μετά τινα δὲ καιρὸν πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν ἐκ Θεοῦ βοήθειαν. Τότε λοιπὸν βλέπει πάλιν, ὄχι εἰς τὸ ὄνειρόν του, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν γενόμενος, ὅτι παρίστατο εἰς ἓν βῆμα σεκρετικὸν [1] καὶ δικαστικόν, ἔβλεπε δὲ καὶ

[1] Ὅρα τὴν ἐν σελίδι 75 τῆς παρούσης ἐκδόσεως ὑποσημείωσιν περὶ τῆς σημασίας τοῦ σεκρέτου. Σ. Ε.

ἕνα φοβερώτατον βασιλέα καθεζόμενον εἰς θρόνον, καὶ ἐνδεδυμένον βασιλικὴν ὁμοῦ καὶ ἀρχιερατικὴν στολήν. Εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερά του ἐκάθηντο ἄνδρες τινες ἱεροπρεπεῖς καὶ σεβάσμιοι· αὐτὸς δὲ ἔβλεπεν ὅτι ἵστατο κάτωθεν ἐκείνων. Καὶ πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ὅτι ἵσταντο εὐνοῦχοί τινες νέοι καὶ εὔμορφοι, ἀπὸ δὲ τὰ ἀριστερά του ἄλλος τις ταπεινότερος καὶ καταδεκτικώτερος. Ἀπὸ δὲ τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ βασιλέως ἔβλεπεν ἕνα λάκκον σκοτεινότατον ὁμοῦ καὶ βαθύτατον, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του ἐπροξένει φόβον ἄρρητον καὶ ὀδύνην μεγάλην. Ἐνῷ λοιπὸν αὐτὸς ἵστατο μὲ φόβον καὶ τρόμον, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ καθήμενος βασιλεύς· ἄραγε, ὦ νεανία, ἠξεύρεις ποῖος εἶμαι ἐγώ; ὁ δὲ Ἰωάννης ἀπεκρίθη· ἠξεύρω, δέσποτα, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ σαρκωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, καθὼς αἱ θεῖαι Γραφαὶ ἡμῶν περιέχουσιν· ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει πρὸς αὐτόν· καὶ ἀνίσως σὺ ἀπὸ τὰς Γραφὰς μὲ γνωρίζῃς, γνωρίζῃς δὲ καὶ τοὺς μετ' ἐμοῦ συγκαθεζομένους, πῶς ἐλησμόνησες τὸν φοβερισμὸν ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἔκαμεν εἰς σὲ πρὸ χρόνων ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος; ἢ δὲν νοεῖς ὅ,τι σοὶ λέγω; ὁ Ἰωάννης, νοῶ τοῦτο δέσποτα, ἀπεκρίθη, καὶ ἀκόμη τὰ λείψανα τοῦ φόβου ἐκείνου ἔχω εἰς τὴν ψυχήν μου. Καὶ ἄν, εἶπεν ὁ βασιλεύς, τὰ εναπομεινάρια τοῦ φόβου ἐκείνου φέρῃς εἰς τὴν ψυχήν σου, πῶς ἐπιμένεις εἰς τὰ κακά; μάθε λοιπὸν διὰ τῆς δοκιμῆς, ὅτι ἐγὼ ἤμην, ὅστις καὶ πρότερον ἔφερον εἰς σὲ τὴν φοβερὰν ἐκείνην βάσανον, καὶ ὄχι ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ ταῦτα εἰπών, ἐφάνη ὅτι μὲ νεῦμα μόνον ἐπρόσταζεν ὁ βασιλεὺς τοὺς παρεστῶτας νὰ ῥίψωσι τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν ὄπισθεν φαινόμενον λάκκον· καθὼς λοιπὸν ἤρχισαν οἱ εὐνοῦχοι νὰ σπρώχνωσι χωρὶς ἔλεος τὸν Ἰωάννην εἰς τὸν λάκκον, εὐθὺς ἐκεῖνος ἐπεκαλεῖτο τὴν βοήθειαν τῆς Θεοτόκου. Ὅθεν ἐφάνη εἰς αὐτόν, ὅτι εἶδε τὴν Θεοτόκον ἐκεῖ εἰς τὸ μέσον, καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσε τοῦ βασιλέως νὰ λέγῃ· ἄφετε αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ τὴν παράκλησιν τῆς μητρός μου. Ἕως ἐδῶ εἶναι ἡ ὀπτασία τὴν ὁποίαν εἶδεν ὁ Ἰωάννης· αὐτὸς δὲ σύντρομος γενόμενος καὶ ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν ὑπῆγεν εἰς ἕνα εὐλαβῆ μοναχὸν καὶ ἐδιηγήθη αὐτήν. Ὁ δὲ μοναχὸς εἶπεν αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ, ἀδελφέ, ὅτι ἠξιώθης νὰ λάβῃς τοιαύτην διδασκαλίαν, καὶ λοιπὸν ἐξύπνησον, ἀγαπητέ, μήπως καὶ σὺ πάθῃς τὰ ὅμοια ἐκείνου, περὶ τοῦ ὁποίου θέλω σοι διηγηθῆ.

Μίαν παρομοίαν ὀπτασίαν ὡς τὴν ἰδικήν σου εἶδεν ἄλλος τις ἄνθρωπος· εἶδε δηλαδὴ τὸν πρῶτον ὄντα εἰς τὰ βασιλικὰ σεκρέτα καὶ δικαστήρια, Γεώργιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος μὲ βίαν φερόμενος δέσμιος διὰ νὰ ῥιφθῇ μέσα εἰς ἓν φοβερὸν χάσμα, ἦτον ὅλος φοβισμένος. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ἔχων παρρησίαν εἰς τὸν βασιλέα, ἐκράτησεν ἐκείνους οἵτινες τὸν ἔφερον εἰς τὸ χάσμα, καὶ παρεκάλει νὰ τὸν ἀφήσωσι, δίδων ἐγγύησιν εἰς αὐτούς, ὅτι εἰς εἴκοσιν ἡμέρας θὰ διορθωθῇ. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Γεώργιος ἠλευθερώθη μὲ τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν καὶ βοήθειαν, ὁ ἰδὼν ἐννοήσας τὴν ὀπτασίαν, καὶ τί δηλοῖ, ὑπῆγε καὶ ἐφανέρωσεν αὐτὴν εἰς τὸν Γεώργιον ἐκεῖνον, ὅστις ἐσύρετο εἰς τὸ χάσμα, διότι ἦτο φίλος εἰς αὐτὸν καὶ γνωστός. Ὁ δὲ Γεώργιος ταῦτα ἀκούσας, ἐλογίασεν αὐτὰ ὡς οὐδέν· ὅθεν ἔμεινεν ὁ δυστυχὴς ἀδιόρθωτος· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν αἱ εἴκοσιν ἡμέραι, ἡρπάγη φεῦ! ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ ὑπῆγε νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος ὅπερ ὑπεσχέθη. Ταῦτα ἐν μέρει προσθήκης διηγήθη ὁ μοναχὸς ἐκεῖνος πρὸς τὸν Ἰωάννην· ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ταῦτα καὶ ἔχων εἰς τὸν νοῦν του ἀκόμη ζωντανὰ ἐκεῖνα τὰ φοβερὰ ὅσα εἶδεν, ἐξωμολογήθη χωρὶς ἐντροπὴν ὅλα του τὰ ἁμαρτήματα, καὶ ἀλλάξας τὴν ζωήν του εἰς τὸ καλλίτερον, διήνυσε χρόνους πολλοὺς θεαρέστως πολιτευόμενος· καὶ οὕτως ἀποθανών, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπισκόπου Ῥώμης.

» Βληθεὶς ὁ Κλήμης εἰς βυθὸν σὺν ἀγκύρᾳ,
» Πρὸς Χριστὸν ἥκει, ἄγκυραν τὴν ἐσχάτην.

Κλήμης ὁ μακάριος καὶ σοφώτατος ἦτο Ῥωμαῖος, ζῶν μὲν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Δομετιανοῦ, ἐν ἔτει πβ' (82), καταγόμενος δὲ ἀπὸ γένος βασιλικόν, υἱὸς Φαύστου καὶ Ματθιδίας. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ διῆλθεν ὅλα τὰ μαθήματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ἠντάμωσε τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον· καὶ διδαχθῆ ἀπὸ αὐτὸν τὴν ἀληθῆ πίστιν καὶ θεογνωσίαν· ὅθεν κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου γενόμενος, συνέγραψε τὰς διατάξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων [1] καὶ ἔγεινε καὶ Ῥώμης ἐπίσκοπος.

[1] Οὐ μόνον αἱ διατάξεις τῶν Ἀποστόλων, ἀλλὰ καὶ οἱ κανόνες αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ Κλήμεντος συνεγράφη-

Πιασθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν βασιλέα Δομητιανὸν τιμωρεῖται, καὶ μὴ πεισθεὶς εἰς τὰς προσταγάς του, ἐξορίζεται εἰς ἔρημον πόλιν [1] παρακειμένην εἰς τὴν Χερσῶνα· ἐκεῖ δὲ ἔδεσαν εἰς τὸν λαιμόν του μίαν ἄγκυραν σιδηρᾶν, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ τρισμακάριος. Ὁ δὲ τῶν θαυμασίων Θεὸς, θέλων νὰ δοξάσῃ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τὸν θεράποντά του, ἐνεργεῖ τοιοῦτόν τι μέγα καὶ ὑπερφυὲς θαυμάσιον. Ἔκτοτε δηλαδὴ κατ' ἔτος εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἁγίου τούτου Κλήμεντος ἀποσύρεται ἡ θάλασσα μέσα τρία μίλια, καὶ ὁ τόπος τῆς θαλάσσης γίνεται γῆ ξηρὰ, εἰς τὴν ὁποίαν κάθηνται οἱ ἐκεῖ συναθροιζόμενοι χριστιανοὶ ἕως ἡμέρας ἑπτὰ, καὶ οὕτω γίνεται εἰς αὐτοὺς μεγάλη χαρὰ καὶ εὐφροσύνη διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον.

Μίαν δὲ φορὰν ἀφ' οὗ ἡ θάλασσα ὑπεχώρησε κατὰ τὴν συνήθειαν, ἐμβῆκεν ὁ λαὸς μέσα καὶ ἐτελείωσε τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου καὶ ἔπειτα ἐκβῆκε πάλιν· ἔτυχε δὲ νὰ μείνῃ μέσα ἓν παιδίον μικρότατον λησμονηθὲν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἡ δὲ θάλασσα πλημμυρήσασα, ἐσκέπασε πάλιν τὸν τόπον· ὅθεν οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου κλαίοντες τὴν τούτου στέρησιν, ἐπροξένησαν εἰς τοὺς ἄλλους πολίτας θρήνους καὶ ὀλοφυρμούς· ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου εἰς τὸν ἐρχόμενον χρόνον, ἀπεσύρθη πάλιν ἡ θάλασσα· ὅθεν ἐμβάντες μέσα εἰς τὸν ξηρὸν τόπον οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον αὐτὸ καθήμενον πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου. Ἐρωτήσαντες δὲ αὐτὸ, πῶς ἐτρέφετο, καὶ πῶς ἐφυλάττετο ἀβλαβές! ἔμαθον ὅτι ἐτρέφετο ἀπὸ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἅγιον, καὶ παρ' αὐτοῦ ἐφυλάττετο ἀπὸ πᾶσαν βλάβην καὶ ἐναντίον· ὅθεν εὐχαριστήσαντες τὸν ἅγιον, καθὼς ἦτο πρέπον, ἐπῆραν τὸ παιδίον αὐτῶν καὶ ἀνεχώρησαν εἰς τὸν οἶκόν των, χαίροντες καὶ δοξάζοντες τὸν Θεόν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλήμης Ἰακώβῳ τῷ Κυρίῳ καὶ Ἐπισκόπῳ). [2]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος ΠΕΤΡΟΥ Ἀλεξανδρείας

» Ἄρρηκτος ἦν τὴν πίστιν ὁ τμηθεὶς Πέτρος,
« Ὅς εἶδε Χριστοῦ τὴν στολὴν ἐρρηγμένην.

Ὁ ἅγιος Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας Ἐπίσκοπος, ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟϛ' (296), διδάσκαλος τῆς εὐσεβείας καὶ κήρυξ τῶν ὀρθῶν δογμάτων γνωριζόμενος. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔμελλε νὰ ἀποκεφαλισθῇ διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως, παρεκάλει αὐτὸν ὁ Ἄρειος νὰ τῷ συγχωρήσῃ, καὶ ὁ λαὸς ὅλος ἐμεσίτευεν ὑπὲρ τούτου· ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἐπείσθη οὐδὲ τῷ ἐσυγχώρησεν, ἀλλ' ἀπέβαλεν αὐτὸν, καταρασθεὶς καὶ εἰπὼν, ὅτι αὐτὸς εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι.

Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς, ὅτι εἶδε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τὸ ὄνειρόν του ἐν σχήματι παιδίου μικροῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαμπε μὲν ὑπὲρ τὸν ἥλιον, ἦτο δὲ ἐνδεδυμένον ἓν ὑποκάμισον ἐσχισμένον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως εἰς τοὺς πόδας. Ἐρωτήσας δὲ αὐτὸ, διὰ τί εἶναι ἐσχισμένον τὸ ὑποκάμισόν του, ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἄρειος τὸ ἔσχισεν· ἐφανέρωσε δὲ μὲ τοῦτο ὁ Κύριος τὴν διαίρεσιν καὶ τὸ σχίσιμον, τὸ ὁποῖον ἐποίει ὁ Ἄρειος τοῦ Υἱοῦ ἀπὸ τὸν Πατέρα, μὴ ὁμολογῶν αὐτὸν ὁμοούσιον, ἀλλ' ἑτεροούσιον τοῦ Πατρός· ὁμοίως ἐφανέρονε καὶ

σαν, καὶ δύω Ἐπιστολαὶ πρὸς Κορινθίους ἐπιστελλόμεναι, ὡς ἐκ προσώπου τῆς Ῥωμαίων Ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα συγγράμματα.

[1] Ὁ δὲ χειρόγραφος Συναξαριστὴς Ἐρήπολιν ταύτην γράφει· πῶς δὲ αὕτη λέγεται τώρα οὐδὲν λέγει ὁ Γεωγράφος Μελέτιος.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Κλήμης οὗτος ἂν ἦναι Ῥωμαῖος, πάντη ἐστὶν ἀμφίβολον. (καθότι ὁ νεώτερος Καβαῖος μαρτυρεῖ, ὅτι λέγεται οὗτος ὅτι εἶναι Ῥωμαῖος, ἐν τῷ περὶ Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων πονήματι) διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἑλληνικὸν μᾶλλόν ἐστιν ἢ λατινικὸν, ἐπειδὴ κλῆμα λέξις ἐστὶν, ἐκ τοῦ κλῆμα δὲ παράγεται τὸ Κλήμης. Διὸ καὶ ἕλληνες τοῦτο ἔσχον τὸ ὄνομα. Εἰ δὲ Ῥωμαῖος ἦν ὁ Κλήμης, διὰ τί οὐ Ῥωμαϊστὶ ἀλλ' ἑλληνιστὶ συνέγραψεν; (ὁ Θεοτόκης σελ. 448 ἐν ταῖς σημειώσεσιν.) Σημείωσαι καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ δύω ἐπιστολαὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου αἱ πρὸς Κορινθίους, ἐπικυροῦνται ὅτι γνήσιαί εἰσι σελ. 4 τοῦ κανονικοῦ Κλήμεντος. Ὁμοίως Σημείωσαι, ὅτι ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων διὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου συνεγράφησαν οἱ ΠΕ', Κανόνες τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ αἱ διατάξεις αὐτῶν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, καὶ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως· ἤτοι τοῦ Στρωματέως, ἢ συνεγράφησαν, ἢ συνηθροίσθησαν, καθὼς οὐκ ὀρθῶς γράφεται ἐν τῇ Ἑκατονταετηρίδι τῇ νεοτυπώτῳ, διότι εἰ τοῦτο ἦν ἀληθὲς, ἔπρεπεν οἱ κανόνες αὐτοὶ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰ ἅπαντα τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξανδρέως. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οὐκ ἐμφέρονται, ἄρα ψευδέστατόν ἐστι τοῦτο ὃ λέγει ὁ τῆς Ἑκατονταετηρίδος Συγγραφεύς. Ὅρα καὶ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων κατὰ τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουνίου. Περὶ τοῦ Κλήμεντος τούτου ὅρα καὶ εἰς τὴν πέμπτην τοῦ παρόντος Νοεμβρίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τῶν ἀποστόλων Ἑρμᾶ, Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου, καὶ Φιλολόγου.

(Clemens, Clementis=Κλήμεντος Σ. Ε.)

τὰ λοιπὰ τῆς ἐκείνου δυσσεβείας βλάσφημα λόγια. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος ἀποκοπεὶς τὴν κεφαλὴν κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἀπέλαβε τῆς ἀθλήσεως τὸν ἀμαράντινον στέφανον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Ἔγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «εἶχε μὲν ἡ ἐπιφανὴς Νικομήδεια» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Ὁ ἅγιος ΜΑΛΧΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οἱ ψυχοπομποὶ συγκατέπτησαν νόες,
» Ψυχὴν ἀπάξαι Μάλχε τὴν σὴν Κυρίῳ.

Ὁ ὅσιος ΚΑΡΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Θεὶς πάντα πόρρω Καρίων ψυχῆς κάρον;
» Ἤσκησε νῷ νήφοντι μέχρι καὶ τέλους.

Ὁ ἅγιος ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ ἐπίσκοπος Ἀκραγαντίνων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀπάρας Ἑρμόγενες ἀνθρώπων γένους,
» Κατήσχυνας φρύαγμα δαιμόνων γένους.

Οἱ ἅγιοι ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Φιλούμενον τέμνουσι καὶ Χριστοφόρον,
» Αὐτῷ φανέντα πράγματι Χριστοῦ φίλος.

Ὁ ἅγιος ΕΥΓΕΝΙΟΣ ἐν ὀπῇ τείχους βληθεὶς, τῆς εἰσόδου πηλῷ ἐμφραγείσης, τελειοῦται.

» Μάτην ὀπὴ ὡς κλεῖθρα τὸν πηλὸν φέρεις·
» Εὐγενίῳ γὰρ πρὸς Θεὸν τρίβος γίνῃ.

Οἱ ἅγιοι ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ὁ Προκόπιος, ὡς ἐγὼ Χριστοφόρε,
» Θοῦ καὶ σὺ, φησὶν, εἰς τομὴν τὸν αὐχένα.»

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Κορίνθῳ, καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ ἐν τῇ Χρυσῇ Πέτρᾳ ἀσκήσαντος, ὃς ὥρμητο ἐκ τῶν τῆς Ἀνατολῆς μερῶν καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν ἐν τῇ ῥηθείσῃ Πέτρᾳ.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

* » Ἤθλησεν Ἀλέξανδρος εὐσεβοφρόνως,
» Σαφῶς παριστῶν, πῶς φιλεῖν Χριστὸν πρέπει.

Εἰς τὸν Γρηγόριον.

* » Ἐξ Ἀσίας φὺς Γρηγόριε πατρίδος,
» Ταῖς ἀρεταῖς ἔλαμψας ἡλίου δίκην. [1]

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ, καὶ τοῦ ὁσίου ΜΑΡΚΟΥ τοῦ Τριγλινοῦ.*

Εἰς τὸν Χρυσόγονον.

* » Ὁ Χρυσόγονος ἐμφανῶς χρυσοῦς γόνος,
» Θεοῦ πατρὸς πέφηνε τμηθεὶς ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Μάρκον.

* » Προσχὼν ὁ Μάρκος ἀκλινῶς Θεῷ Λόγῳ,
» Τρανῶς μεταστὰς καὶ συνὼν αὐτὸν βλέπει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ ξίφει τελειοῦται.

» Δῶρον Θεοῦ τέμνουσι μάκαρ σε ξίφει,
» Δῶρον Θεῷ φέροντα αἷμα τραχήλου.

† Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀποστάτου Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361), ἐπιάσθη δὲ καὶ ἡρπάγη μέσα ἀπὸ τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου Σαλλουστίου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Ὅτε ὁ ἀσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῶσιν ἀπὸ τὴν Δάφνην τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βαβύλα καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, οἱ βαστάζοντες τὰ ἅγια λείψανα χριστιανοὶ ἔψαλλον ἕνα ψαλμὸν τοῦ Δαβίδ· εἰς πᾶσαν δὲ περικοπὴν ἔλεγον τὸν στίχον τοῦτον «Αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς», ἐπειδὴ ἐνόμιζον οἱ Ἕλληνες ἧτταν καὶ ἀδυναμίαν τοῦ ἐν τῇ Δάφνῃ Ἀπόλλωνος τὴν τῶν ἁγίων λειψάνων μετάθεσιν. Τοῦτον δὲ τὸν στίχον ἀκούσας ὁ Ἰουλιανὸς ἐθυμώθη· ὅθεν κατὰ προσταγὴν αὐτοῦ ἐπιάσθη ὁ ἅγιος Θεόδωρος οὗτος, καὶ αὐτὸς ζηλωτὴς ὢν τῆς εὐσεβείας καὶ εἷς ἀπὸ τοὺς ψάλλοντας τὸν ῥηθέντα στίχον. Καὶ λοιπὸν κρεμασθεὶς ἐπὶ ξύλου ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς, κατεξεσχίσθη μὲ βούνευρα εἰς τὴν πλάτην καὶ ἐτρυπήθη εἰς τὰ πλευρὰ μὲ ὀνύχια· καὶ οὕτως ἐτιμωρεῖτο ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ πρωῒ ἕως τὸ βράδυ· ἔπειτα δεθεὶς μὲ ἁλύσεις, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν μαθὼν ὁ Ἰουλιανὸς τὴν ἀνδρίαν, ἣν ἔδειξεν ὁ νέος, καὶ ἠξεύρων ὅτι ὅσοι χριστιανοὶ μέχρι τέλους ὑπομείνωσι τὸ μαρτύριον καὶ θανατωθῶσιν, ὁ θάνατος αὐτὸς εἰς μὲν τοὺς τιμωροῦντας τυράννους

---

[1] Ὁ ὅσιος οὗτος Καρίων εἶναι κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα πατὴρ τοῦ κεχαριτωμένου ἐκείνου τέκνου ὁσίου Ζαχαρίου, τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου ἑορταζομένου.

[1] Τούτου τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τὸ λείψανον εὑρέθη ἐν τῷ οἰκείῳ μοναστηρίῳ τῆς χρυσῆς Πέτρας, οὐ πρὸ πολλῶν χρόνων, καθὼς ἀνήγγειλαν ἡμῖν οἱ τοῦτο ἰδόντες.

λογίζεται ἧττα καὶ καταισχύνη, εἰς δὲ τοὺς τιμωρουμένους μάρτυρας λογίζεται νίκη καὶ δόξα καὶ χαρά. Τοῦτο, λέγω, ἠξεύρων ὁ παραβάτης ἐπρόσταξε νὰ ἀπολύσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακήν· μετὰ ταῦτα ἠρώτησαν τινὲς τὸν μάρτυρα τοῦτον, ἂν ᾐσθάνετο πόνους ὅτε ἐδοκίμαζε τὰς πικρὰς ἐκείνας βασάνους· πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπεκρίθη, ὅτι εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν ᾐσθάνετο ὀλίγον τινα πόνον· ἔπειτα ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἄνθρωπος κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας μανδήλιον ἁπαλὸν καὶ ψυχρόν, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσπόγγιζε τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του καὶ παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ γενναιοκαρδίαν. Διὰ τοῦτο ὅταν οἱ δήμιοι ἔπαυσαν καὶ δὲν ἐτιμώρουν τὸν ἅγιον, ἔλεγεν, ὅτι δὲν ἐχάρη διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλυπήθη, ἐπειδὴ μὲ τὴν παῦσιν τῶν βασάνων ἔπαυσε καὶ ὁ φαινόμενος ἐκεῖνος, (ὅστις ἦτον οὐράνιος Ἄγγελος) καὶ δὲν ἐπροξένει πλέον εἰς αὐτὸν τὸ θάρρος ἐκεῖνο καὶ τὴν οὐράνιον παρηγορίαν. Τοιαῦτα ποιήσας ὁ παράνομος Ἰουλιανὸς, αὐτὸς μὲν μὲ πικρὸν καὶ ἐπονείδιστον θάνατον ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχὴν εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν, ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος τοιαῦτα παθὼν παρ' αὐτοῦ, ἀγάλλεται ἐν Κυρίῳ καὶ ἀναπαύεται εἰς τὰ οὐράνια. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ.

» Αἰκατερίνα, καὶ σοφὴ καὶ παρθένος,
» Ἐκ δὲ ξίφους καὶ μάρτυς· ὢ καλὰ τρία!
» Εἰκάδι πέμπτῃ ἄορ κατέπεφνεν ῥήτορα κούρην.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τδ' (304), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, θυγάτηρ βασιλίσκου τινὸς ὀνομαζομένου Κώνστου, ὡραία πολλὰ καὶ μεγαλόσωμος, δεκαοκτὼ χρόνων οὖσα κατὰ τὴν ἡλικίαν. Αὕτη ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον πᾶσαν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν παιδείαν καὶ ἐπιστήμην· δηλαδὴ τοῦ Ἕλληνος Ὁμήρου, τοῦ τῶν Λατίνων μεγαλωτάτου ποιητοῦ Βιργιλίου, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ τῶν ἰατρῶν· Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος, Φιλιστίωνός τε καὶ Εὐσεβίου τῶν φιλοσόφων· Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ τῶν μεγάλων Μάγων· Διονυσίου καὶ Σιβύλλης. Ἐγυμνάσθη δὲ καὶ ὅλην τὴν ῥητορικὴν τέχνην, ὅση ἐφευρέθη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους· Οὐ μόνον δὲ ταύτας, ἀλλὰ καὶ πολλὰς γλώσσας καὶ διαλέκτους πολλῶν ἐθνῶν ἔμαθεν ἡ πάνσοφος, ὥστε ἔκαμνεν ἐκστατικοὺς ὄχι μόνον ἐκείνους ὅσοι τὴν ἔβλεπον, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι ἤκουον τὴν φήμην καὶ τὴν σοφίαν της. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξεντίου τοῦ υἱοῦ του ἐπιάσθη διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν καὶ ἐδοκίμασε πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα· καὶ μὲ τὴν σοφίαν αὐτῆς καὶ διαλεκτικὴν κατέπεισεν ἑκατὸν πεντήκοντα ῥήτορας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς Ἕλληνας, μὲ τοὺς ὁποίους ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἑκατὸν πεντήκοντα ΡΗΤΟΡΕΣ, οἱ διὰ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, πυρὶ τελειοῦνται.

» Αἱ πρὶν πλάνης Ῥήτορσιν ἀνδράσι στάσεις,
» Εἰς πῦρ θανοῦσι τῶν στεφάνων εὑρέσεις.

Ἡ ἁγία βασίλισσα ἡ τοῦ βασιλέως Μαξεντίου γαμετὴ ξίφει τελειοῦται.

» Τμηθεῖσα θνητοῦ σύζυγος βασιλέως,
» Ἄφθαρτον εὗρε νυμφῶνα βασιλέως.

Ὁ ἅγιος ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ὁ στρατηλάτης σὺν τοῖς διακοσίοις αὐτοῦ στρατιώταις ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν τῷ στρατῷ σου Πορφύριε πρὸς ξίφος,
» Πρόθυμος ἥκεις οἷά περ στρατηλάτης.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΥ.

» Εἰ καὶ πατάσσῃ Μερκούριε τῷ ξίφει,
» Καὶ νεκρὸς ἐχθρὸν σὺ πατάσεις Κυρίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ

---

[1] Τὸ Συναξάριον τοῦτο αὐτολεξεὶ ἠρανίσθη ἀπὸ τὸ δέκατον κεφάλαιον τοῦ τρίτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ Θεοδωρήτου, ἐξ οὗ καὶ ἐγὼ ἀνεπλήρωσα τὰ ἐλλείποντα ἐν τῷ Συναξαριστῇ.

[1] Ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγίαν Αἰκατερίναν ἔχει ἡ ἱερὰ Σάλπιγξ τοῦ Μακαρίου· τὸ δὲ ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Βασιλεύοντος τοῦ ἀσεβεστάτου (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.) (Ἕτερος βίος αὐτῆς καὶ ᾀσματικὴ Ἀκολουθία ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Κωνσταντίου τοῦ Σιναΐου, τοῦ μετὰ ταῦτα πατριαρχεύσαντος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, εἰς τὸ βιβλίον ἐπιγραφόμενον περιγραφὴ ἱερὰ τοῦ ἁγίου καὶ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ. Ἐν Βενετίᾳ 1817. Σ. Ε.)

Οὐαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255)[1] καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, συνηριθμημένος δὲ μὲ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαρτησίων, καὶ υἱὸς ὑπάρχων Σκύθου τινός, Γορδιανοῦ ὀνομαζομένου. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔκαμε νίκην κατὰ τῶν βαρβάρων, διότι ἐφαίνετο ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐνέπνεε θάρρος καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν καρδίαν του, διὰ τοῦτο ἀνέβη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιστρατήγου. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν παρέστη εἰς τὸν Δέκιον, καὶ δεθεὶς εἰς τέσσαρας πάλους, κατακόπτεται μὲ μαχαίρια εἰς τὸ σῶμα· ἔπειτα ἁπλωθεὶς ἐπάνω εἰς φωτίαν, ἔσβυνεν αὐτὴν μὲ τὰ ῥεύματα τῶν αἱμάτων του· εἶτα δέρεται καὶ κρεμᾶται κατακέφαλα, καὶ πέτρα βαρυτάτη κρεμᾶται ἀπὸ αὐτόν· μετὰ ταῦτα φραγγελοῦται· ἤτοι δέρεται μὲ φραγγέλιον καὶ μάστιγα περιπλεγμένην ἀπὸ τέσσαρα χάλκινα σχοινία. Εἶτα ἀχθεὶς εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος ὅτε διὰ χριστὸν ἐμαρτύρησεν, εἰκοσιπέντε χρόνων, μεγαλόσωμος, ὡραῖος τὴν ὄψιν, ξανθὸς εἰς τὰ μαλλία· ἐστόλιζε δὲ αὐτὸν καὶ τὸ φυσικὸν κόκκινον χρῶμα ὅπερ ἔλαμπεν εἰς τὰς παρειάς του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).[2]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ *τοῦ ἡσυχαστοῦ.*

» Ἡσύχως βίου τὸ πέλαγος ἀνύσας,
» Πρὸς ἡσύχιον Πέτρε λιμένα φθάνεις.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Πέτρος ἐγεννήθη ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς [illegible]τὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἔζη[illegible] μόνους ἑπτὰ χρόνους μετὰ τῶν γονέων του, ὅλον τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τῆς ζωῆς του διήνυσεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ ἄσκησιν, διότι πρῶτον μὲν ἠθέλησεν εἰς τὴν Γαλατίαν· ἔπειτα χάριν ἱστορίας καὶ περιηγήσεως ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην· ἀφ' οὗ δὲ προσηυχήθη ἐκεῖ εἰς ὅλους τοὺς ἱεροὺς καὶ ἁγίους τόπους κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ κλεισθεὶς μέσα εἰς ἓν κελλίον, ἐπρόσεχεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, διαλεγόμενος καὶ συνομιλῶν μὲ τὸν Θεὸν πάντοτε διὰ μέσου τῆς ἱερᾶς προσευχῆς, χωρὶς νὰ τρώγῃ ἄλλο τι φαγητὸν εἰμὴ ὀλίγον ἄρτον ζυγισμένον καὶ ὀλίγον νερόν. Καὶ ταῦτα δὲ τὰ ὀλίγα ἔτρωγε καὶ ἔπινεν εἰς κάθε δύω ἡμέρας· ὅθεν διὰ τὰς τοιαύτας ἀρετάς του ἔλαβε παρὰ Θεοῦ ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, διότι αὐτὸς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον ἕνα ἄνθρωπον Δανιὴλ ὀνομαζόμενον, τὸν ὁποῖον κατηχήσας καὶ διδάξας, ἔκαμε συνασκητήν του ὁμόζηλον, καὶ πολλῶν ὀφθαλμοὺς τετυφλωμένους ἰάτρευσε, καὶ διαφόρους ἄλλας ἀσθενείας ἐθεράπευσε· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ κατορθώματα ᾄδονται τοῦ ὁσίου τούτου, τὰ ὁποῖα ἄλλα μὲν εἶναι γεγραμμένα, ἄλλα δὲ λέγονται ἐξ ἀκοῆς καὶ παραδόσεως μόνης. Οὗτος λοιπὸν μέγας καὶ περιβόητος γενόμενος εἰς ὅλην τὴν Ἀντιόχειαν καὶ εἰς ὅλην τὴν περίχωρόν της, καὶ ζήσας χρόνους ἐννενηκονταεννέα, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.[1]

—

Οἱ ἅγιοι ἑ ξ α κ ό σ ι ο ι ἑ β δ ο μ ή κ ο ν τ α μάρτυρες ξίφει τελειοῦνται.

» Τέμνουσιν ἀνδρῶν εἰκάδας τριπλῶς δέκα,
» Μεθ' ὧν καὶ ἄλλους ἄνδρας ἑπτάκις δέκα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΛΥΠΙΟΥ *τοῦ Κιονίτου.*

» Ἀνεῖχεν Ἀλύπιον ὄρθιος κίων,
» Πρὸς οὐρανοὺς ζητοῦντα βαίνειν, οὐ μένει.
» Εἰκάδι ἕκτῃ ἄλυπον Ἀλύπιε βῆς ἐπὶ οἶκον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἐν ἔτει χή (608),[2] καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀδριανούπολιν· ἐπρογνωρίσθη δὲ εἰς τὴν μητέρα του πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῇ, μέ τινα δεξιὰ καὶ θεϊκὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ἐφανέρωναν, ποῖος ἔμελλε νὰ γένῃ μετὰ τὴν γέννησίν του ὁ ἅγιος, καὶ ὅτι εἶχε νὰ καταπλήξῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς τότε καὶ τοὺς τωρινούς, μὲ τὴν θεωρίαν καὶ ἀκοήν, καὶ μὲ τὴν καρτερίαν καὶ ὑπομονήν του· ὅτε δηλαδὴ ἡ μήτηρ του τὸν ἐγκυμόνει

---

[1] Ὁ Δέκιος]διὰ προδοσίας ἐφονεύθη τῷ 251, ὁ δὲ Οὐαλλεριανὸς ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 260. Σ. Ε.

[2] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτοῦ Μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Δέκιος ἡνίκα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἐννάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν ἠρανίσθη Συναξάριον.

[2] Ὁ Ἡράκλειος ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ἐν ἔτει 610. Σ. Ε.

ἐφάνη εἰς αὐτήν, ὅτι βαστάζει ἓν ἀρσενικὸν πρόβατον ὡραῖον, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἰς τὰ κέρατά του ἀνημμένας λαμπάδας· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον τῆς μελλούσης λαμπρότητος καὶ ἀρετῆς τοῦ ἁγίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος ἠγωνίσθη μὲ τόσην ἄσκησιν, ὥστε ἐνήργει καὶ θαύματα καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους κατὰ τὴν ὑπομονήν, διότι αὐτὸς ὁ καρτερόψυχος ἐστάθη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον ἀσκέπαστος εἰς διάστημα χρόνων ὁλοκλήρων πεντήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πονηρὸς διάβολος ἐπλήγωσεν αὐτὸν μὲ πληγάς, καθώς ποτε καὶ τὸν Ἰώβ, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος εἰς πεῖσμα τοῦ ἐχθροῦ ἐπλαγίασεν ἐν τῷ στύλῳ ἀπὸ μόνον τὸ ἓν πλευρὸν δεκατρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους χωρὶς νὰ μεταγυρίσῃ ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρόν, ἕως οὗ παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του ὑπῆρξε χρόνοι ἑκατόν. (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον· συνέγραψε δὲ τοῦτον ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καλοὶ μὲν οὖν καὶ οἱ τῶν μαρτύρων ἆθλοι» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ Παφλαγόνος.

» Ἀσκήσεως πέπτωκεν ὁ στερεὸς στύλος,
» Στυλιανὸς γὰρ τὸν βίον καταστρέφει.

Οὗτος ἡγιάσθη ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του καὶ ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· διὰ τοῦτο σκορπίσας ὅσον πλοῦτον εἶχεν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ γενόμενος μοναχός, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε μοναχοὺς κατὰ τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν ἐπίπονον ἄσκησιν· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐμβῆκεν ἐντὸς σπηλαίου· ἐκεῖ δὲ εὑριακόμενος ἔλαβε τροφὴν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ἔγεινεν ἰατρὸς διαφόρων καὶ ἀνιάτων παθῶν, διότι ὅτε ἠκολούθει θανατηφόρος ἀσθένεια εἰς τὰ νήπια καὶ ἀπέθνησκον, ἔμενον δὲ ἄτεκνοι οἱ γονεῖς των, τότε ὅσαι μητέρες ἐπεκαλοῦντο μετὰ πίστεως τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου τούτου Στυλιανοῦ καὶ ἐζωγράφιζον τὴν ἁγίαν αὐτοῦ εἰκόνα, πάλιν ἐγέννων ἄλλα τέκνα· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀσθενοῦντα νήπια ἐλυτρώνοντο ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἰατρείας καὶ θαύματα πολλὰ ἐπιτελέσας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.[1]

[1] Ἀκολουθίαν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον συνέγραψε Στυλιανὸς ὁ Ῥίκης τυπωθεῖσαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ιζ' αἰῶνος. Σ. Ε.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΚΑΚΙΟΣ ὁ ἐν τῇ Κλίμακι[1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Κακὸν φυγὼν πᾶν Ἀκάκιος ἐν βίῳ,
» Καλοῖς ἀπείροις ἐντρυφᾷ λιπὼν βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτον εἰς ἓν μοναστήριον εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν ζωήν· εἶχε δὲ ἐπιστάτην καὶ γέροντα ἕνα μοναχὸν πολλὰ ἀμελῆ καὶ ἀκόλαστον.[2] Ὅθεν τόσα κακὰ καὶ βάσανα ἐδοκίμαζεν ἀπὸ αὐτὸν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε φαίνονται ἴσως εἰς τοὺς πολλοὺς ἀπίστευτα, διότι ποτὲ μὲν εἶχε τὸ ὀμμάτιόν του μελανὸν ἀπὸ τὰ κτυπήματα, ποτὲ δὲ τὸν λαιμόν του, καὶ ἄλλο τε εἶχε πληγωμένην τὴν κεφαλήν του· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε χρόνους ἐννέα ὑπὸ τὴν ὑπακοὴν τοῦ ἀσπλάγχνου ἐκείνου γέροντος ἀπῆλθε πρὸς Κύριον καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ κοιμητήριον τῶν πατέρων. Τότε ὁ ἐπιστάτης αὐτοῦ καὶ γέρων ὑπῆγεν εἰς ἕνα μέγαν καὶ διακριτικὸν πατέρα καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὁ ἀδελφὸς Ἀκάκιος ἀπέθανεν. Ὁ δὲ διακριτικὸς ἐκεῖνος πατὴρ δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸν λόγον τοῦτον· ὅθεν ὁ γέρων τοῦ ὁσίου λέγει πάλιν εἰς αὐτόν, ἔρχου νὰ ἰδῇς· ὑπῆγον λοιπὸν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ κοιμητήριον. Τότε ὁ μέγας ἐκεῖνος πατὴρ ἠρώτησε τὸν ὅσιον Ἀκάκιον, ὡς ἂν νὰ ἦτο ζωντανὸς οὕτω, «ἀδελφὲ Ἀκάκιε, ἀπέθανες; ὁ δὲ εὐγνώμων καὶ ἀληθὴς ὑποτακτικὸς ἔδειξεν ἀκόμη καὶ μετὰ θάνατον τὴν ὑπακοήν· ὅθεν ἀποκριθεὶς εἶπε, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν, πάτερ ὅσιε, νὰ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ἐργάτης τῆς ὑπακοῆς; τότε ὁ πρώην ἐπιστάτης καὶ γέρων αὐτοῦ ἔμφοβος γενόμενος διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον μὲ τὰ δάκρυα. Ὅθεν ποιήσας κελλίον πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ὁσίου, ἐκεῖ διήνυσε τὴν ζωήν του μὲ σωφροσύνην, ἐξομολογούμενος εἰς τοὺς πατέρας διὰ

[1] Οὕτως ὀνομάζεται ὁ ἅγιος Ἀκάκιος οὗτος. Ἐπειδὴ καὶ ἀναφέρει δι' αὐτὸν ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ συγγράψας τὴν βίβλον τὴν ἐπονομαζομένην Κλίμακα, ἐν τῷ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ αὐτῆς λόγῳ.

[2] Οὕτως ὀνομάζει τὸν γέροντα τοῦ Ἀκακίου ὁ θεῖος Ἰωάννης ἐν τῷ περὶ ὑποταγῆς τετάρτῳ λόγῳ. Εὑρίσκεται δὲ καὶ σχόλιον εἰς τὴν λέξιν ταύτην λέγον οὕτω «Τὸ ἀκολασταίνειν τινὲς ἐπὶ μόνης τῆς πορνείας εἰρήκασι, καὶ ἀκόλαστον τὸν πόρνον εἶπον, οὗτος δὲ ὁ Ἰωάννης τῆς Κλίμακος ἐπὶ παντὸς λογισμοῦ τοῦ μὴ ἄγχοντος τὴν πρωτόνοιαν (ἤτοι τὴν πρώτην τοῦ λογισμοῦ προσβολὴν) καὶ τὰς ἀλόγους τῆς ψυχῆς ὁρμὰς μὴ κολάζοντος, ἀλλ' ἐῶντος προβῆναι εἰς ἔργον, τὸ ἀκόλαστον ἐπεφήνατο, καὶ γὰρ θυμῷ ὁ γέρων, καὶ ὁρμῇ ἀλόγῳ ἐκέχρητο.

τοὺς δαρμοὺς τοὺς ὁποίους ἐποίησεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ λέγων τὸν λόγον τοῦτον » φόνον ἐποίησα.»

Ὁ μὲν λοιπὸν θεῖος Ἀκάκιος μὲ τοιοῦτον ἀγῶνα καὶ μαρτύριον τῆς ὑπακοῆς τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωήν του, ἠξιώθη καὶ μακαρίου τέλους, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐφυλάχθη ὑπὸ τῆς θείας δυνάμεως ἀνώτερον φθορᾶς καὶ φυσικῆς διαλύσεως, καὶ ἔμεινε σῶον καὶ ὁλόκληρον εἰς πολλὰς ἐτῶν περιόδους. Συνέβη δὲ μίαν φορὰν νὰ ἐκβῶσιν οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου διὰ νὰ θερίσωσιν, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο τοὺς ἐκάλει ὁ τοῦ θέρους καιρός, δύω δὲ μόνον ἀδελφοὶ ἔμειναν εἰς τὸ μοναστήριον, ὁ μὲν εἷς διὰ νὰ τὸ φυλάττῃ, ὁ δὲ ἄλλος διότι ἦτον ἀσθενής· ἠκολούθησε λοιπὸν καὶ ἀπέθανεν ὁ ἀσθενής, ὁ δὲ ἄλλος ἀδελφός, μόνος ὤν, δὲν ἐδύνατο νὰ σκάψῃ τάφον καὶ τὰ ἄλλα νὰ κάμῃ τὰ εἰς ταφὴν ἐπιτήδεια· ὅθεν ἀνοίξας τὸν ἕτοιμον τάφον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, ἐκεῖ ἔβαλε τὸν ἀποθανόντα ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον.

Κατὰ τὴν αὐρινὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν εἰς τὸν τάφον, εὗρεν ἐρριμμένον ἔξω τοῦ τάφου τὸν ἀποθανόντα ἀδελφόν, καὶ πάλιν ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου· ἐπειδὴ δὲ πάλιν εὗρεν αὐτὸν ἔξω ἐρριμμένον, παρεπονεῖτο πρὸς τὸν ἅγιον, δικαιολογούμενος καὶ λέγων, ἤκουσα, ἅγιε Ἀκάκιε, ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ὑπακοὴν καθὼς σύ· ἀλλὰ τώρα, ὡς βλέπω, ἔγεινες παρήκοος καὶ ὑπερήφανος τόσον, ὥστε δὲν δέχεσαι τὸν ἀδελφὸν μέσα εἰς τὸν τάφον σου, ἀλλὰ τὸν ῥίπτεις ἔξω· λοιπὸν ἢ ἄφες αὐτὸν νὰ εὑρίσκεται μετὰ σοῦ εἰς ἕνα τάφον ἢ ἂν πάλιν ῥίψῃς αὐτὸν ἔξω, πλέον δὲν θέλω σὲ ὑποφέρει, ἀλλὰ θέλω σὲ ἐκβάλει ἀπὸ τὸν τάφον· ὅθεν ἔβαλε τὸν ἀδελφὸν πάλιν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ ἀνεχώρησε. Τὴν αὐρινὴν δὲ ἡμέραν ἐλθὼν πάλιν, τὸν μὲν ἀποθανόντα ἀδελφὸν εὗρε κείμενον εἰς τὸν τάφον, τὸν δὲ ἅγιον Ἀκάκιον δὲν εὗρεν· ὅθεν ἕως τῆς σήμερον βλέπεται ὁ τάφος ἄδειος, ἔχων τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἁγίου Ἀκακίου. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀναχωρητοῦ·

» Ὁ Ἰάκωβος ἀναχωρήσας κόσμου,
» Νῦν τὴν ὑπερκόσμιον οἰκεῖ πατρίδα.

† Οὗτος ὁ μακάριος Ἰάκωβος πρότερον μὲν ἔκλεισεν ἑαυτὸν εἰς ἓν μικρότατον οἶκον, καὶ προσηλώσας τὸν νοῦν του εἰς τὴν μνήμην καὶ ἐνθύμησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ, ἐπρόκοπτεν οὕτω εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐγυμνάσθη κάλλιστα καὶ ἀπέδειξε τὴν ψυχήν του συνήθη εἰς τοὺς ἀγαθοὺς πόνους καὶ ἀγῶνας τῆς ἀρετῆς, ἐτόλμησε ν' ἀναβῇ καὶ εἰς τοὺς μεγαλητέρους ἀγῶνας· ὅθεν φθάσας εἰς τὸ βουνόν, τὸ ὁποῖον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον τριάκοντα στάδια, (ἤτοι παρ' ὀλίγον τέσσαρα μίλια) ἐκαρτέρει εἰς αὐτὸ καὶ ὑπέμεινε χωρὶς νὰ ἔχῃ σπήλαιον νὰ ἔμβῃ μέσα, χωρὶς σκηνήν, χωρὶς καλύβην, χωρὶς τοῖχον κτισμένον κἂν μὲ ξηρὰς πέτρας, καὶ χωρὶς κανὲν ἄλλο περίφραγμα· ἀλλ' εἶχε μόνον τὸν οὐρανὸν στέγην καὶ σκέπασμα· ὅθεν ἀπὸ ὅλους ἐβλέπετο καὶ ὅταν προσηύχετο καὶ ὅταν ἀνεπαύετο καὶ ὅταν ἐστέκετο καὶ ὅταν ἐκάθητο καὶ ὅταν ἦτον ὑγιὴς καὶ ὅταν ἦτον ἄρρωστος. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχέ ποτε νὰ ἀσθενήσῃ, ἠγωνίζετο ἔμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα πάντων· ὅθεν καὶ ἀπέβαλε τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως, ἥτις ἐβίαζε μὲν αὐτὸν νὰ ἐκβάλῃ τὰ περιττώματα τῆς κοιλίας, αὐτὸς δὲ ἐπάλαιε μὲ τὴν φύσιν καὶ τὴν ἐμπόδιζεν.

Αὐτὰ δὲ τὰ λέγω ὄχι ὅτι τὰ ἔμαθον ἀπὸ ἄλλον τινα, ἀλλ' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἐθεώρησα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου· [1] ἡ δὲ ἀσθένειά του ἦτον μία πλημμύρα καὶ αὔξησις χολῆς, ἡ ὁποία ἐφέρετο εἰς τὰ κάτω μέρη τῆς κοιλίας καὶ ἐκίνει τὸ οὐροδόχον ἀγγεῖον. Τότε λοιπὸν ἐγὼ ἐθεώρησα τὴν πολλὴν τοῦ ἀνδρὸς τούτου καρτερίαν καὶ ὑπομονήν, διότι ἀκούσαντα τὴν ἀσθένειάν του πολλὰ πλήθη χριστιανῶν συνήχθησαν ἀπὸ πολλὰ χωρία, διὰ νὰ ἁρπάσωσι μετὰ θάνατον τὸ νικηφόρον του λείψανον. Ὁ δὲ ἅγιος ἐκάθητο στενοχωρούμενος καὶ ἀπὸ τὰ δύω μέρη, διότι ἡ μὲν φύσις ἠνάγκαζεν αὐτὸν ἔσωθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς χρείαν, ἡ δὲ ἐντροπὴ τοῦ ἔξωθεν εὑρισκομένου πλήθους τῶν ἀνθρώπων ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μένῃ ἀκίνητος εἰς τὸν τόπον του· ἀλλ' οὐδὲ ὅταν τὸ πλῆθος ἀνεχώρησεν ἐνικήθη ὁ γενναῖος οὗτος ἀπὸ τὴν φύσιν, ἀλλὰ πάλιν ἔμεινε καρτερῶν, ἕως οὗ ἡ νὺξ ἐλθοῦσα, ἠνάγκασεν ὅλους νὰ ὑπάγωσιν εἰς τοὺς οἴκους των.

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, διὰ παρακλήσεως ὑποτακτικοῦ τινος μοναχοῦ συνωνύμου τοῦ ἁγίου, ἔπλεξεν ἀκολουθίαν εἰς τὸν ἅγιον Ἀκάκιον μελῳδικωτάτην καὶ βίον πλατύτερον ἢ ἐγκώμιον.

[1] Αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Θεοδώρητος Κύρου ἐν τῇ Φιλοθέῳ ἱστορίᾳ ἐν ἀριθμῷ κά, ὅπου διηγεῖται τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου, ἀφ' οὗ ἠρανίσθη ταῦτα καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ.

Ἐφόρει δὲ ὁ ὅσιος οὗτος μέσα ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον πολὺ βάρος καὶ φορτίον σιδήρου, μὲ τὸ ὁποῖον ἔδενε καὶ τὴν μέσην καὶ τὸν λαιμόν του. Ὁμοίως εἶχε καὶ ἁλύσεις κρεμασμένας κύκλῳ τοῦ λαιμοῦ του, δύω μὲν εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος, δύω δὲ εἰς τὸ ὄπισθεν, αἱ ὁποῖαι διαπερῶσαι πλαγίως ἐσχημάτιζον τὸ στοιχεῖον Χ, καὶ ἐτύπονεν τὸν σταυρόν, ἀλλὰ καὶ αἱ χεῖρές του χωριστὰ εἶχον ἄλλους τοιούτους σιδηροῦς δεσμοὺς κατὰ τὸ μέρος τῶν ἀγκώνων. Ὅθεν ὁ γενναῖος οὗτος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς ἐπάλαιε καὶ μὲ τὰ βαρύτατα ταῦτα φορτία τῶν σιδήρων, καὶ μὲ τὴν δεινὴν ἀρρωστίαν τοῦ σώματος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ ἀοίδιμος εἰς χειροτέραν ἀσθένειαν, τὸ δὲ φαγητόν του ἦτο φακὴ βρεγμένη, τὴν ὁποίαν ἔτρωγε κάθε βράδυ.

Μίαν φορὰν ἠκολούθησε νὰ πέσῃ χιὼν πολλὴ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας· ὅθεν τόσον πολλὰ ἐχώθη μέσα εἰς τὴν χιόνα ὁ ἀοίδιμος Ἰάκωβος κοιτόμενος πρημνὴς καὶ παρακαλῶν τον Θεόν, ὥστε τελείως δὲν ἐφαίνετο. Τότε οἱ γείτονές του λαβόντες ἀξίνας ὑπῆγαν καὶ ἀνέσκαψαν τὴν χιόνα ἥτις τὸν ἐσκέπαζε, καὶ οὕτως ἠδυνήθησαν καὶ τὸν ἔσυρον ἔξω καὶ τὸν ἐσήκωσαν ἐπάνω. Τοῦτο δὲ συνέβη εἰς αὐτὸν ὄχι ἅπαξ ἢ δὶς ἀλλὰ πολλάκις τόσον, ὥστε ἐθαύμαζον ὅλοι τὴν ὑπὲρ ἄνθρωπον καρτερίαν καὶ ὑπομονήν του· ἐξ αἰτίας λοιπὸν τῶν πόνων τούτων ἐτρύγησεν ὁ τρισόλβιος καὶ τὰς δωρεὰς τῆς θείας χάριτος τὰς ὁποίας συγκοινώνει ὁποιος ἤθελε· διότι μὲ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ πολλοὶ μὲν πυρετοὶ ἐσβέσθησαν, πολλὰ δὲ ῥιγώματα, τὰ ὁποῖα συνήθως ἔρχονται πρὸ τῆς θέρμης, ἔπαυσαν καὶ παντελῶς ἠφανίσθησαν, πολλοὶ δὲ δαίμονες ἠναγκάσθησαν νὰ φύγωσιν ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους. Ἀλλὰ καὶ τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον εὐλογεῖτο ἀπὸ τὴν δεξιὰν ἐκείνου χεῖρα, ἐγίνετο ἰατρικὸν εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀνέστησε καὶ ἓν παιδίον νεκρὸν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον· οἱ γονεῖς τοῦ παιδίου τούτου ἐγέννησαν μὲν πολλὰ παιδία, ὅλα ὅμως τὰ ἔθαψαν ἄωρα καὶ ἀνήλικα, ὅτε δὲ ἐγέννησαν ὕστερον τὸ παιδίον τοῦτο ἔδραμεν ὁ πατήρ του πρὸς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον τοῦ Θεοῦ Ἰάκωβον, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ εὐχηθῇ τὸ παιδίον του διὰ νὰ ζήσῃ χρόνους πολλούς, καὶ ἐὰν ζήσῃ, ὑπέσχετο νὰ τὸ ἀφιερώσῃ εἰς τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ παιδίον ἔζησε μόνον τέσσαρας χρόνους, ἀπέθανε χωρὶς νὰ εὑρεθῇ παρὼν ὁ πατήρ του· ἐλθὼν δὲ οὗτος εἰς τὸν οἶκον του βλέπει καὶ ἐκόμιζον νεκρὸν τὸ παιδίον· ὅθεν ἁρπάσας αὐτὸ ἀπὸ τὸ νεκροκράββατον, πρέπει, εἶπε νὰ πληρώσω τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔκαμα καὶ νὰ ἀποδώσω αὐτὸ νεκρὸν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπον· ἐπῆρε λοιπὸν αὐτὸ νεκρὸν καὶ τὸ ἔβαλεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, λέγων τὰ ἴδια ἐκεῖνα λόγια, τὰ ὁποῖα εἶπεν ἀνωτέρω.

Ὁ δὲ θεῖος Ἰάκωβος βαλὼν ἔμπροσθέν του τὸ παιδίον καὶ κλίνας τὰ γόνατα, ἔπεσε πρηνὴς παρακαλῶν ὑπὲρ τοῦ παιδίου τὸν ζωῆς καὶ θανάτου Κύριον· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ δειλινόν, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφώναξε τὸ παιδίον καὶ ἐκάλεσε τὸν πατέρα του. Ὅθεν αἰσθανθεὶς ὁ θεσπέσιος Ἰάκωβος, ὅτι ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἐδέχθη τὴν παράκλησίν του καὶ ἐχάρισε ζωὴν εἰς τὸ παιδίον, ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν προσευχήν, καὶ προσκυνήσας τὸν Θεόν, ὅστις ποιεῖ τὸ θέλημα των φοβουμένων αὐτὸν καὶ εἰσακούει τῆς δεήσεώς των, ἀπέδωκε τὸ παιδίον ζωντανὸν εἰς τὸν πατέρα του.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα θαύματα ἐτέλεσεν ὁ μέγας οὗτος πατήρ, τὰ ὁποῖα διὰ τὸ πλῆθος ἀφίνομεν. Οὗτος ὁ μακάριος διηγήθη καὶ τὰς διαφόρους προσβολὰς καὶ τοὺς πολέμους ὅσους ἐδοκίμασεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἷς εἶναι καὶ ὁ τὸν ὁποῖον μέλλω νὰ εἴπω. Ἔλεγεν οὗτος, ὅτι ἐφάνη ἔμπροσθέν μου συχνάκις γυμνός τις, μορφὴν ἔχων αἰθίοπος καὶ πῦρ ἐκβάλλων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· ἐγὼ δέ, ἔλεγε, καθὼς ἔβλεπον αὐτόν, ἐφοβούμην καὶ ἤρχιζα νὰ προσεύχωμαι· ἀλλ' οὐδὲ νὰ φάγω ἠμπόρουν, διότι καθ' ὃν καιρὸν ἐσυνείθιζον νὰ τρώγω, τότε ἐφαίνετο ἔμπροσθέν μου ὁ ῥηθεὶς μαῦρος. Ἐπειδὴ δὲ ἐπέρασαν ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ ἢ καὶ δέκα ἡμέραι καὶ εἰς αὐτὰς δὲν ἔφαγον, κατεφρόνησα τέλος πάντων τὴν φαντασίαν τοῦ δαίμονος, καὶ ἐκάθισα καὶ ἔτρωγον, ὁ δὲ δαίμων, μὴ ὑποφέρων ταύτην μου τὴν μεγαλοψυχίαν, μὲ ἐφοβέριζε μὲ ἓν ῥαβδίον, ἐγὼ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν· εἰ μὲν ἐσυγχωρήθης ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ὅλων Θεόν, κτύπα κατ' ἐμοῦ καὶ θέλω δεχθῆ μετὰ χαρᾶς τὴν πληγήν, ὡς ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ δερόμενος, εἰ δὲ ἀπὸ τὸν Θεὸν δὲν ἐσυγχωρήθης, ποτὲ δὲν θέλεις μὲ κτυπήσει, κἂν μυριάκις λυσσάξῃς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δαίμων, ἀνεχώρισε μὲν τότε εἰς τὸ φανερόν, κρυφίως ὅμως δὲν ἔπαυε λυσσάζων κατ' ἐμοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ πολυμήχανος ἀπαντῶν εἰς τὸν δρόμον τὸν διακονητὴν ὅστις μοι ἔφερε τὸ νερὸν δὶς τῆς ἑβδομάδος, ἐπαρουσιάζετο εἰς τὸ ἰδικόν μου σχῆμα, καὶ οὕτως ἔπερνε μὲν τὸ νερὸν καὶ τὸ ἔχυνε, τὸν δὲ διακονητὴν ἐπρόσταζε νὰ ὑ-

πάγη εἰς το ...ικόν του· μὲ τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐσπούδαζ...ν ὁ μιαρὸς νὰ μὲ θανατώσῃ ἀπὸ τὴν δίψαν. Τοῦτο δὲ ἔκαμεν ὄχι μίαν ἢ δύω, ἀλλὰ καὶ τρεῖς φοράς, ὅθεν λυπούμενος πολλὰ καὶ κινδυνεύων ἀπὸ τὴν δίψαν, ἠρώτησα τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔφερε τὸ νερόν, λέγων, διατί ὦ ἄνθρωπε, ἐπέρασαν πέντε καὶ δέκα ἡμέραι καὶ σὺ δὲν μοι ἔφερες νερόν; ὁ διακονητὴς ἀπεκρίθη, τρεῖς φοράς, ὦ πάτερ, καὶ τέσσαρας ἔφερα νερὸν καὶ σὺ τὸ ἐπῆρες ἀπὸ τὰς χεῖράς μου. Ὁ ἅγιος εἶπε, καὶ εἰς ποῖον τόπον ἐπῆρα τὸ νερὸν ἀπὸ σοῦ; ὁ δὲ διακονητὴς ἔδειξε τὸν τόπον εἰς αὐτόν· τότε ὁ ὅσιος τῷ λέγει, κἂν μυριάκις μὲ ἴδῃς νὰ ἔλθω ἐκεῖ νά σοι ζητῶ τὸ νερὸν, πρόσεχε νὰ μὴ μοῦ δώσῃς τὸ ἀγγεῖον, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃς εἰς τοῦτον τὸν τόπον.

Πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους τοιούτους πειρασμοὺς τοῦ διαβόλου ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος, τοὺς ὁποίους δύναται νὰ μάθῃ ὅστις ἀναγνώσῃ τὸν εἰκοστὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῆς Φιλοθέου ἱστορίας τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου. Οὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισθεὶς ὁ θαυμάσιος καὶ γενόμενος μέγας καὶ ὀνομαστὸς πανταχοῦ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΩΝ ὁ Μετανοεῖτε, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οἱ Λακεδαίμων οὐδαμῶς δαίμων λάκοι·
» Σοβεῖ γὰρ αὐτὸν τοῖς τεραστίοις Νίκων.[1]

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, υἱὸς ὢν ἑνὸς μεγιστάνος· ἀκούσας δὲ τὴν θείαν φωνὴν τοῦ Κυρίου τὴν λέγουσαν « Πᾶς ὃς ἀφῆκε πατέρα ἢ μητέρα, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει », ἀφῆκεν ὅλα διὰ τὸν Χριστὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδειξε πᾶσαν ἄσκησιν ἀρετῆς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἄλλους μοναχοὺς κατὰ τὴν ἄκραν σκληραγωγίαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πατήρ του ἔμαθεν ὅτι εὑρίσκεται εἰς μοναστήριον, ἔστειλε παρευθὺς καὶ ἠρεύνα ὅλα τὰ τῶν μοναχῶν ἱερὰ καταγώγια· ὅθεν ὁ ὅσιος τοῦτο μαθὼν, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο καὶ ἐπεριτριγύριζεν ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, κηρύττων εἰς ὅλους καὶ λέγων « Μετανοεῖτε »· διὰ τοῦτο ἔλαβε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ Μετανοεῖτε· Ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὴν νῆσον τῆς Κρήτης καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἀφ' οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ χώρας τῆς Πελοποννήσου, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Λακώνων. Ἐν αὐτῇ δὲ τελέσας διάφορα θαύματα, ἔκτισε ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ· ὅθεν μονάσας ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν τῆς ἀσκήσεως στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΟΥ ἐπισκόπου τῆς Περσίδος.

† » Τῆς γῆς ἀποστὰς γηΐνων θ' ὁμοῦ, πάτερ,
» Νῦν ἐγκατοικεῖς οὐρανῷ, μάκαρ Σίλε.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου ΓΕΩΡΓΙΟΥ ἐν τῷ Κυπαρίσσῳ.

* *Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ Χίου ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1807.*[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Τμηθεὶς μεληδὸν καὶ σφαγὴν Πέρσης φέρων,
» Ψυχὴ σεσώσθω, φροῦδά μοι μέλη, λέγει.
» Εἰκάδι Πέρσης ἑβδομάτῃ σφάγη ἐκμελεϊσθείς.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ὀνωρίου καὶ Ἀρκαδίου τῶν χριστιανῶν βασιλέων ἐν ἔτει τϞέ (395), ἦτο δὲ χριστιανὸς ἀπὸ τοὺς προγόνους του καὶ ἐκατοίκει εἰς τὴν πόλιν τῶν Περσῶν τὴν καλουμένην Βηθλαβᾶν ἐν χώρᾳ τῶν Ἐλουζησίων, ἔντιμος καὶ περιφανὴς καὶ πολλὰ τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος ἀπὸ τὸν Ἰσδιγέρδην βασιλέα Περσῶν. Ὅθεν καὶ διὰ τὴν πολλὴν φιλίαν καὶ ἀγάπην ἣν εἶχεν ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτὸν, ἠρνήθη φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐδέχθη τὴν τοῦ βασιλέως ἀσέβειαν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ μήτηρ του καὶ ἡ γυνή του ἐφανέρωσαν εἰς αὐτὸν διὰ γραμμάτων, ὅτι θεωροῦσιν αὐτὸν ξένον καὶ ἀλλότριον τῆς συγγενείας καὶ κοινωνίας των, διότι ἐπροτίμησε κάλλιον τὴν ἀγάπην τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὴν

---

[1] Ἤτοι, ὅπου κεῖται ἡ Λακεδαίμων, ἐκεῖ δὲν ἠχεῖ (τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ λάκοι) οὐδὲ λαλεῖ τελείως καὶ χρησμοδοτεῖ πλέον ὁ δαίμων· ἐπειδὴ καὶ ὁ Νίκων τὸν διώκει ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰ θαυμάσια ὅσα κάμνει.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς προσωρινῆς δόξης ἐκέρδησε παντοτεινὴν καταισχύνην καὶ κόλασιν. Ἀπὸ ταῦτα, λέγω, τὰ λόγια ἐπληγώθη ὁ ἀοίδιμος κατάκαρδα καὶ ἐλυπήθη εἰς τὴν ψυχήν· ὅθεν χωρισθεὶς ἀπὸ τὴν ἀσεβῆ θρησκείαν τοῦ βασιλέως, ἔκλαιε πολλὰ διὰ τὸ ἁμάρτημα τῆς ἀρνήσεως· ἔπειτα παρασταθεὶς εἰς τὸν βασιλέα ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Ὁ δὲ βασιλεὺς πολλὰ ἐθυμώθη κατ' αὐτοῦ· ὅθεν ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματός του, χειρῶν, λέγω, καὶ βραχιόνων καὶ ποδῶν καὶ μηρίων, ὥστε ἔμεινε μόνη ἡ κοιλία του μὲ τὴν κεφαλήν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν ἀπέκοψαν ὕστερον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισόλβιος τὸν ἄφθαρτον τῆς ἀθλήσεως στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀρκαδίου τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα.» Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ μακάριος Ἰάκωβος ἦν οἰκῶν.»)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΙΝΟΥΦΡΙΟΥ.[1]

» Ὁ Πινούφριος ἀρετῶν πολλαῖς χρόαις,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔλαμψεν ὡς ἶρις νέα.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΑΘΑΝΑΗΛ[1] *ἐν εἰρήνῃ τελευτᾶται.*

» Ἄφεῖσα κόσμον, πρὸς Θεόν, ψυχή, τρέχε,»
» Ναθαναὴλ ἔκραζε, μέλλων ἐκπνέειν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ νέου.

» Πληγεὶς νέε Στέφανε τὴν κάραν ξύλῳ,
» Εὗρες πρεπόντως οὐχὶ γηράσκον στέφος.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ Στεφάνοιο νέου κρᾶτα θραῦσαν.

Οὗτος ὁ πολύαθλος ὁμολογητὴς Στέφανος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν Ἀναστασίου τοῦ καὶ Ἀρτεμίου καλουμένου ἐν ἔτει ψιγ΄ (713), τοῦ Πατριάρχου δὲ Γερμανοῦ, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ χριστιανῶν γονέων υἱὸς Ἰωάννου καὶ Ἄννης· ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἐσχόλαζεν εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσμένων εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα του, ἐταλαιπώρει τὸν ἑαυτόν του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του· ὅθεν ἀπὸ τότε περισσότερον ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, πολεμῶν ὅλας τὰς κακὰς ὀρέξεις τοῦ σώματος. Δὲν ἐπέρασε δὲ καιρὸς πολὺς ἐν τῷ μεταξύ, καὶ ὁ θεσπέσιος Ἰωάννης ὁ τοῦ ἁγίου καθηγούμενος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ· ὅθεν ὁ μακάριος Στέφανος ἐνεχειρίσθη τὴν ἐπιστασίαν τῆς ἡγουμενίας εἰς τὸ περίφημον ὄρος τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου, καὶ ἐκεῖ ἡγω-

---

[1] Ὅρα εἰς τὸν Εὐεργετινὸν σελ. 192 τὴν θαυμασίαν ἀληθῶς καὶ πολλῶν ἐπαίνων ἀξίαν παραίνεσιν, ἣν ἐποίησεν ὁ ὅσιος οὗτος Πινούφριος πρός τινα ἀποτασσόμενον, καθὼς αὐτὴν ἀναφέρει ὁ ἀββᾶς Κασσιανός. Ἐκ τῆς θαυμαστῆς δὲ ταύτης παραινέσεως εἶναι ἠρανισμένη ἡ κατήχησις ἐκείνη καὶ παραίνεσις ἡ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ, ἥτις λέγεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως πρὸς τοὺς νεοκούρους μοναχούς. Ὅθεν εἰ ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται, κατὰ τὸ Κυριακὸν λόγιον, βέβαια καὶ ἐκ τῆς παραινέσεως ἐκείνης συμπεραίνεται, ὁποῖος ἦτο καὶ ὁ ταύτης ποιητὴς Πινούφριος, ἀνὴρ οὐ μόνον μέγας καὶ τέλειος κατὰ τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ πνεύματος ἄριστος καὶ εὐδοκιμώτατος.

Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου γράφει ὁ ἀββᾶ Κασσιανὸς ὅτι ἦτον ἱερεὺς καὶ ἡγούμενος Κοινοβίου μεγάλου ἐν τῇ Αἰγύπτῳ παρὰ τὴν πόλιν Πανεφώ· ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπε τὸν ἑαυτόν του, ὅτι ἐτιμᾶτο καὶ ἐδοξάζετο ἀπὸ ὅλους καὶ δὲν ἐγυμνάζετο εἰς τὰ ἔργα τῆς ταπεινοφροσύνης, διὰ τοῦτο ἔφυγε κρυφίως, καὶ ἐνδυθεὶς κοσμικά, ὑπῆγεν εἰς τὸ Κοινόβιον τῶν Ταβεννησιωτῶν πατέρων, καὶ δεχθεὶς παρὰ τοῦ ἡγουμένου, ἐβλήθη εἰς τὸν κῆπον ὁμοῦ μὲ ἄλλον ἀδελφόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπετάσσετο καὶ ὑπήκουε. Διανύσας δὲ χρόνους τρεῖς χωρὶς νὰ γνωρισθῇ, ὕστερον ἐγνωρίσθη ἀπὸ ἕνα μαθητήν του· ὅθεν ἔπεμψαν αὐτὸν ἄκοντα καὶ κλαίοντα εἰς τὸ ἴδιόν του κοινόβιον. Ἀνάψας δὲ πάλιν ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ταπεινώσεως, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τῆς Παλαιστίνης· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐλθόντες τινὲς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, τὸν ἐγνώρισαν καὶ τὸν ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὸ κοινόβιόν του (σελ. 313 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

[1] Τούτου ὁ βίος γράφεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν· καὶ ἀνάγνωθι αὐτὸν διὰ νὰ μάθῃς, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ὑπέμενεν ὁ ὅσιος ἐντὸς τοῦ κελλίου του καὶ δὲν ἐξήρχετο ἔξω, ἔκαμε τέχνην ὁ διάβολος καὶ τὸν ἔκβαλεν· ὅθεν ὁ ὅσιος ἐπέρασε χρόνους τριακονταεπτά, κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐκβῆκεν ἔξω τῆς θύρας τοῦ κελλίου του εἰς πεῖσμα τοῦ δαίμονος, καὶ πόσους πολέμους καὶ μηχανὰς μετεχειρίσθη ὕστερον ὁ κατάρατος διὰ νὰ τὸν ἐκβάλῃ, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη· ὅθεν ἐντραπεὶς καὶ νικηθεὶς ἀπὸ τὸν ὅσιον, διελύθη ὡς σύννεφον, καὶ φωνάζων φωνὰς ἀγρίων ζώων, ἔγεινεν ἄφαντος.

νίζετο εἰς τὸ τῆς ἀσκήσεως στάδιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ σπορεὺς τῶν ζιζανίων διάβολος ἠθέλησε νὰ σηκώσῃ πόλεμον μέγαν καὶ αἵρεσιν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, τὸ νὰ μὴ προσκυνῶνται δηλαδὴ αἱ ἅγιαι καὶ σεβάσμιαι εἰκόνες, μετεχειρίσθη ὄργανον πρῶτον τοῦ πολέμου τούτου καὶ τῆς αἱρέσεως Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὅστις καὶ Κόνων ἐκαλεῖτο ἐν ἔτει ψιϛ΄ (716), ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἀπῆλθεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀποστραφεὶς καὶ ἱκανῶς ἐλεγχθεὶς ἀπὸ τὸν τότε πατριάρχην ἅγιον Γερμανὸν, τὸ δὲ ἀπάνθρωπον καὶ σκαιότατον ἐκείνου γέννημα, Κωνσταντῖνος, λέγω, ὁ Κοπρώνυμος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ψμά (741), μεγαλήτερα κακὰ ἐποίησεν ἀπὸ τὸν πατέρα του πολεμῶν καὶ καταστρέφων τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατακαίων καὶ τοὺς μοναχοὺς ἐξορίζων καὶ μὲ διάφορα βάσανα αὐτοὺς τιμωρῶν.

Οὗτος λοιπὸν ὁ ἀλιτήριος μαθὼν καὶ περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου, ὅτι προσκυνεῖ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ ὅτι ὀνομάζει αἱρετικὸν τὸν βασιλέα τὸν μὴ προσκυνοῦντα τὰς σεπτὰς εἰκόνας, καὶ δὲν πείθεται εἰς αὐτὸν, μηδὲ ὑποφέρει νὰ ὑπογράψῃ εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ, ἔστειλε καὶ ἔφερεν αὐτὸν, καὶ ἀφ' οὗ τὸν ἐπαίδευσε μὲ διαφόρους παιδείας, ἔκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν τὴν καλουμένην Πραιτώριον, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἦσαν φυλακωμένοι καὶ ἄλλοι μοναχοὶ πρόκριτοι καὶ ἐκλελεγμένοι, οἵτινες συνήχθησαν ἀπὸ διαφόρους τόπους διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἁγίων εἰκόνων· ἦσαν δὲ ὅλοι τὸν ἀριθμὸν τεσσαρακονταδύω. Ὁμοίως ἦσαν καὶ ἄλλοι μὲ τὸν ὁσιώτατον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀριθμὸν τριακόσιοι, οἵτινες διὰ τὰς ἁγίας εἰκόνας ἄλλοι μὲν εἶχον κομμένας τὰς μύττας, ἄλλοι δὲ τὰ ὦτα, ἄλλοι τὰς χεῖρας καὶ τὰ γένεια, καὶ ἄλλοι εἶχον τυφλωθῆ τὰ ὀμμάτια· ὅθεν τούτους ὅλους εὑρὼν ὁ μακάριος Στέφανος εἰς τὴν φυλακὴν, κατεφίλει καὶ παρεκίνει αὐτοὺς εἰς τοὺς ἀγῶνας, μεταχειριζόμενος πᾶσαν μοναχικὴν ἀκολουθίαν καὶ κατάστασιν ἐν τῇ φυλακῇ, ὡς ἂν εὑρίσκετο εἰς μοναστήριον. Μαθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς ὅτι ἡ φυλακὴ τοῦ Πραιτωρίου ἔγεινε μοναστήριον διὰ μέσου τοῦ Στεφάνου, προστάζει νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκάθισεν εἰς αὐτὴν μῆνας ἕνδεκα. Καὶ παραστήσας αὐτὸν ἔμπροσθέν του, προστάζει καὶ ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν· ἔπειτα κτυπῶσιν αὐτὸν μὲ πέτρας καὶ δέρουσι μὲ ξύλα, φονικὸς δέ τις καὶ θηριόγνωμος ἄνθρωπος, λαβὼν ξύλον ἐκτύπησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν μήνιγγα, καὶ οὕτως ἐθανάτωσεν αὐτὸν, διότι ἐσχίσθη εἰς δύω ἡ ἁγία αὐτοῦ κεφαλὴ ἀπὸ τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον.

Οἱ δὲ ἄλλοι δήμιοι ἔσυρον τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον νεκρὸν καὶ γυμνὸν εἰς τὴν ἀγοράν· ὅθεν αἱ τίμιαι αὐτοῦ χεῖρες καὶ οἱ πόδες κτυπώμενοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὰς πέτρας, ἐσυντρίφθησαν καὶ τὰ ὀνύχια ἐκβῆκαν ἀπὸ τὰ δάκτυλα, ἕως οὗ ἄλλος τις ὁ πλέον ἀπανθρωπότερος, θέλων τάχα νὰ εὐχαριστήσῃ περισσότερον τὸν βασιλέα, ἐπῆρε μίαν μεγάλην πέτραν καὶ ῥίψας αὐτὴν κατὰ τοῦ ἁγίου λειψάνου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν του, καὶ παρευθὺς ἐχύθησαν εἰς τὴν γῆν ὅλα του τὰ ἐντόσθια. Ἀλλὰ καὶ εἷς κάπηλος λαβὼν δαυλὸν ἀπὸ τὴν φωτίαν, ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου λειψάνου καὶ χωρίσας αὐτὴν μὲ τελειότητα εἰς δύω μέρη, ἔκαμε νὰ χυθῇ εἰς τὴν γῆν καὶ αὐτὸς ὁ ἐγκέφαλος. Τὸ δὲ τίμιον τοῦ ἁγίου λείψανον ἐρρίφθη εἰς τὸ πέλαγος, τὸ ὁποῖον ὕστερον ἐνεταφιάσθη ἀπό τινας εὐλαβεῖς χριστιανοὺς εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον τώρα εὑρίσκεται· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Συνέγραψε δὲ τοῦτον ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Θεῖόν τι χρῆμα ἡ ἀρετή. » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος ΑΝΔΡΕΑΣ συρόμενος κατὰ γῆς διὰ τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, τελειοῦται.

» Ἐκ γῆς ἐπλάσθην, γῇ με δὴ καὶ κτεινάτω.
» Πλάστου γὰρ αὐτῆς Ἀνδρέας τιμῶ τύπους.

Ὁ ἅγιος ΠΕΤΡΟΣ τυπτόμενος ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων, τελειοῦται.

» Ἂν εἰκόνων τύπτωσι τὸν Πέτρον χάριν,
» Εὕρωσιν αὐτὸν πέτρινον τῷ σαρκίῳ.

Ἡ ὁσία ΑΝΝΑ τυπτομένη πρὸς τὸ κατειπεῖν τοῦ ἁγίου Στεφάνου, τελειοῦται.

» Μάστιξιν Ἄνναν εὐτόνως τετυμμένην,
» Ἔδειξε Χριστὸς εὐπρεπῶς ἐστεμμένην.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν συμμαρτυρησάντων τῷ ἁγίῳ Στεφάνῳ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων.

* » Πολλοὺς Στέφανος τοὺς συναθλητὰς ἔχων,
» Χορείαν ἱστῶν τέρπεται τούτοις ἅμα.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τοῦ ἀνωτέρω βασιλέως Κοπρωνύμου, ὀρθόδοξοι ὄντες, ἠρ-

νήθησαν τὸν κόσμον καὶ ἔγειναν μοναχοί· τούτους δὲ τιμωρήσας ὁ παράνομος βασιλεὺς, τοὺς ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν, διότι τὸν μὲν ἕνα ἐξ αὐτῶν, Βασίλειον ὀνομαζόμενον, ἐτύφλωσε πρότερον, ὕστερον δὲ μὴ πεισθέντα νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐλάκτισεν εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἔχυσε τὰ ἐντόσθιά του, καὶ οὕτω παρέδωκεν ὁ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Καὶ ἄλλον δὲ φυλακώσας εἰς τὸ Σωσθένειον (ἤτοι τὴν κοινῶς λεγομένην Στένην) ἔκοψε τὴν μύττην του καὶ ἔπειτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Χερσῶνα· ἤτοι εἰς τὴν νῦν λεγομένην Κριμαίαν. Οὗτος δὲ μέλλων νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ τυράννου, ἔφυγεν εἰς Χαζαρίαν, καὶ ἐκεῖ ἔγεινεν ἐπίσκοπος· ὕστερον δὲ καὶ ἐτελειώθη. Ἄλλος δὲ Στέφανος ὀνομαζόμενος, ἐξωρίσθη εἰς Σουγδαίαν, καὶ ἐκεῖ ὠφελήσας πολλοὺς, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του. Ὁμοίως καὶ Γρηγόριοι δύω μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐξορισθέντες, ἐκοιμήθησαν ἐν Κυρίῳ. Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ ἀπὸ λεγαταρίων, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Δαφνουσίαν, ὁ ὁποῖος δερόμενος συχνὰ κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του· καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΙΡΗΝΑΡΧΟΥ *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑπτὰ ἁγίων γυναικῶν.*

Εἰς τὸν Εἰρήναρχον.

» Τὸν Εἰρήναρχον ἡ φονεύτρια σπάθη,
» Σῷ Σῶτερ εἰρήναρχε συντάττει μέρει.

Εἰς τὰς ἑπτὰ γυναῖκας.

» Ἔδειξε νεκρὰς ἐν Σεβαστείᾳ πόλει,
» Γυναῖκας ἑπτὰ πανσεβάστους τὸ ξίφος.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εἰρήναρχος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας· νέος δὲ ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἔγεινε δήμιος κατὰ τὴν τάξιν (ἤγουν τιμωρὸς τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως καταδικαζομένων,) καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπηρέτει καὶ εἰς τὰ βάσανα, ὅσα οἱ διῶκται καὶ τύραννοι ἐπροξένουν εἰς τοὺς ἁγίους τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας. Ἐπειδὴ δέ ποτε ἔτυχε νὰ βασανίζωνται διὰ τὴν εὐσέβειαν ἑπτὰ γυναῖκες χριστιαναὶ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σεβαστείας Μάξιμον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σϟή (298), διὰ τοῦτο βλέπων ὁ Εἰρήναρχος οὗτος, πῶς αὐταὶ, ἂν καὶ γυναῖκες ἀσθενεῖς, ἐβασανίζοντο ὅμως ἀνδρείως διὰ τὸν Χριστὸν, καὶ κατήσχυνον τὸν τύραννον, ἐφωτίσθη κατὰ τὴν ψυχὴν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος. Ὅθεν παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, καὶ κηρύξας ἑαυτὸν χριστιανὸν, πρῶτον μὲν ἐρρίφθη εἰς τὴν ἐκεῖ οὖσαν λίμνην κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος, ἔπειτα δὲ ἐξελθὼν ζωντανὸς ἀπὸ τὴν λίμνην, βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Φυλαχθεὶς δὲ παραδόξως καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀβλαβὴς, ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνεται μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Ἀκακίου ὅστις τὸν ἐβάπτισε, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Οἱ ἅγιοι μάρτυρες* ΤΙΜΟΘΕΟΣ *καὶ* ΘΕΟΔΩΡΟΣ *οἱ ἐπίσκοποι·* ΠΕΤΡΟΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ, ΣΕΡΓΙΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ *καὶ* ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, *οἱ ἱερεῖς·* ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ *καὶ* ΘΩΜΑΣ *οἱ διάκονοι.* ΙΕΡΟΘΕΟΣ, ΔΑΝΙΗΛ, ΧΑΡΙΤΩΝ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΟΜΑΣΙΟΣ, ΕΥΣΕΒΙΟΣ, *οἱ μοναχοὶ, καὶ* ΕΤΙΜΑΣΙΟΣ, *ξίφει πάντες τελειοῦνται.* [1]

Εἰς τοὺς δύω Ἐπισκόπους.

† » Ὁ Τιμόθεος σὺν Θεοδώρῳ ἅμα,
» Τιμὴ Θεοῦ δῶρόν τε ὤφθησαν μάλα.

Εἰς τοὺς πέντε Ἱερεῖς.

† » Πρώην θύοντες ἁγνοτάτην θυσίαν,
» Ἔπειθ' ἑαυτοὺς θυσίαν προσήξατε.

Εἰς τοὺς δύω διακόνους.

† » Ὅπου ὁ Χριστὸς ἐστιν ὡς αὐτὸς λέγει,
» Διακονοῦντες οἱ πάρεστ' ἀθλοφόροι.

Εἰς τοὺς ἓξ μοναχούς.

† » Οἱ ἓξ μάρτυρες ἐκκοπέντες τῷ ξίφει,
» Ἑξαπτέρυξι συμπαρίστανται Νόοις.

Εἰς τὸν Ἑτιμάσιον.

† » Ἀφαιρεθείσης συλλαβῆς πρώτης μάκαρ,
» Κλῆσις παριστᾷ, ἣν ἔχεις τιμὴν ἄνω.

* Ὅτε κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσεν ὁ ἀσεβέστατος Ἰουλιανὸς ὁ παραβάτης ἐν ἔτει τξά (361), μεγάλην μανίαν καὶ θυμὸν ἔδειξε κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἐπειδὴ πᾶσαν βουλὴν καὶ πάντα τρόπον μετεχειρίζετο ὁ ἀλιτήριος διὰ νὰ ἀφανίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον ὅσους περισσοτέρους Γαλιλαίους ἤτοι χριστιανοὺς, διότι οὕτως ὠνόμαζεν ὁ μιαρὸς τοὺς χριστιανοὺς ὑβριστικῶς, (ἴσως δὲ καὶ διότι ἐφοβεῖτο νὰ προφέρῃ διὰ στόματος τὸ τοῦ Χριστοῦ θεῖον καὶ ὑπερέν-

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἁγίους τούτους λόγῳ τοῦ Θεοφυλάκτου Βουλγαρίας δεκαπέντε μὲν ἐπιγράφονται οἱ μάρτυρες οὗτοι, δεκαὲξ δὲ ἀριθμοῦνται ἐν τῷ λόγῳ.

-δοξον ὄνομα), ἐπειδὴ ἐδιδάχθη ἀπὸ τοὺς διδασκάλους του μάγους ποίαν μεγάλην δύναμιν ἔχει τὸ ὄνομα αὐτὸ, καὶ ἀπὸ πόσα διαβολικὰ ἔργα τοὺς ἐμπόδισεν· ὅθεν ἐπρόσταξε τοὺς ἡγεμόνας ὅλων τῶν πόλεων νὰ βασανίζωσι τοὺς χριστιανοὺς μὲ ὅσας τιμωρίας δυνηθῶσι.[1] Ταύτην λοιπὸν τὴν προσταγὴν μαθὼν ὁ τῆς Νικαίας Κομενταρήσιος [2] ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν Νίκαιαν, ὅτι ὅσοι πιστεύουσιν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον ἢ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα, ἢ θὰ πάθωσιν ἀνεκδιήγητα βάσανα. Τοῦτο δὲ τὸ κήρυγμα μαθόντες πολλοὶ χριστιανοὶ μὲ ἓν στόμα ἐφώναξαν ἅπαντες· Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ νὰ θυσιάσωμεν εἰς εἴδωλα κωφὰ καὶ ἀναίσθητα. «Θεοὶ γὰρ οἳ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, κατὰ τὸν προφήτην, ἀπολέσθωσαν» (Ἱερεμ. ἰ. 11.) Ὅθεν ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας βασανισθέντας ἀπέθανον, ἄλλοι δὲ διεσκορπίσθησαν εἰς ὄρη καὶ ἐρημίας, καὶ ἄλλοι εἰς διαφόρους πόλεις διεσπάρησαν.

Ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς δὲ αὐτοὺς ἦσαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι, ὁ Τιμόθεος λέγω, ὁ Κομάσιος, ὁ Ἐτιμάσιος, ὁ Εὐσέβιος, καὶ ὁ Θεόδωρος, οἱ ὁποῖοι μὴ ὑποφέροντες νὰ βλέπωσι τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων μεγαλυνομένην, ἀφῆκαν τὴν Νίκαιαν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ ἔβλεπον ὅτι οἱ πολῖται ὑπήκουον εἰς τὰ ἀσεβῆ θελήματα τοῦ ἀποστάτου καὶ ὕψωνον τὸν ἑλληνισμὸν, ἀνεχώρησαν καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Τιβεριούπολιν, (τὴν νῦν καλουμένην βουλγαρικῶς Στρούμμιτζαν). ἥτις κεῖται πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ συνορεύει μὲ τὴν Ἰλλυρίαν, ἤτοι Σλαβονίαν. Καὶ ὁ μὲν Τιμόθεος ἔγεινεν ὕστερον Ἐπίσκοπος τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁ δὲ Κομάσιος στρατιώτης ὢν πρότερον, ἔγεινεν ὕστερον μοναχὸς καὶ ἐκήρυτε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας εἰς τοὺς κατοίκους τῆς αὐτῆς Τιβεριουπόλεως, ὁμοίως καὶ ὁ Εὐσέβιος, μοναχὸς ὢν ἐκήρυτε καὶ αὐτὸς τὸ τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιον. Ὁ δὲ Θεόδωρος Ἐπίσκοπος γενόμενος, ἦτον εἷς ἀπὸ τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρους πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντας κατὰ τὴν πρώτην Σύνοδον, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκέ (325), ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸ φῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως εἰς τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ Στρουμμίτζῃ. Τούτων δὲ τῶν ἱερῶν ἀνδρῶν τὴν πολιτείαν μαθόντες Πέτρος καὶ Ἰωάννης, Σέργιος καὶ Θεόδωρος καὶ Νικηφόρος οἱ ἱερεῖς ὁμοίως καὶ Βασίλειος καὶ Θωμᾶς οἱ Διάκονοι, καὶ πρὸς τούτοις Ἱερόθεος, Δανιὴλ, Χαρίτων καὶ Σωκράτης οἱ μοναχοὶ, ὑπῆγαν καὶ ἐντάμωσαν εἰς τὴν Στρούμμιτζαν τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους, οἵτινες ὅλοι ὁμοῦ μελετῶντες ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου πάντοτε, μετεχειρίζοντο μίαν ἀγγελικὴν πολιτείαν, φωτίζοντες μὲν τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας, ἰατρεύοντες δὲ τὰ πάθη, καὶ τὰ τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ τοῦ σώματος. Μισθὸν δὲ τῆς ἰατρείας ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς ἀσθενεῖς, τὸ νὰ πιστεύωσιν εἰς τὸν Χριστόν.

Τὴν φήμην ταύτην ἤκουσαν οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ καθήμενοι ἄρχοντες, Οὐάλης καὶ Φίλιππος ὀνομαζόμενοι, οἵτινες ἦσαν θερμοὶ πληρωταὶ τῶν προσταγμάτων τοῦ ἀσεβοῦς βασιλέως· ὅθεν ἦλθον εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, καὶ πιάσαντες τοὺς ἁγίους παρέστησαν αὐτοὺς ἔμπροσθέν των. Τούτους λοιπὸν ἐξετάσαντες ἐπετίμησαν, διατί καταφρονοῦσι τὰ βασιλικὰ προστάγματα, καὶ ἀποστρεφόμενοι τὰς περὶ θεῶν μαρτυρίας, λατρεύουσιν ἕνα ἄνθρωπον σταυρωθέντα μὲ τοὺς λῃστάς; οἱ δὲ ἅγιοι ἀνοίξαντες τὸ στόμα, ἀπέδειξαν μὲν τὴν τῶν εἰδώλων ματαιότητα, ὡμολόγησαν δὲ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβοῦς Θεολογίας καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας. Ὅθεν οἱ ἄρχοντες κόψαντες τὸν λόγον τῶν ἁγίων, ἢ ὁμολογεῖτε, τοῖς εἶπον, ὅτι

---

[1] Δὲν δύναμαι ἐδῶ νὰ σιωπήσω ὡς νόστιμον ἐκεῖνο, ὅπερ γράφει ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος, ὅτι ἠκολούθησεν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ἐπὶ τοῦ παραβάτου τούτου. Δύω ἄνδρες εὐσεβεῖς καὶ τῷ πνεύματι ζέοντες, Θεόδουλος καὶ Τατιανὸς ὀνομαζόμενοι ἐμβῆκαν τὴν νύκτα εἰς τὸν ναὸν τὸν εἰδωλικὸν καὶ συνέτριψαν τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἐκεῖ ἄρχων, ἐπειδὴ ἐζήτει νὰ τιμωρήσῃ πολλοὺς διὰ τοῦτο, τούτου χάριν ἦλθον εἰς τὸ μέσον οἱ ἄνω εἰρημένοι καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι αὐτοὶ τὸ ἔκαμον, κατεφρόνησαν πᾶσαν κολακείαν ἣν ἐπρόσφερεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἄρχων, ὁμοίως καὶ τὰ βάσανα μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς ἐφοβέριζεν. Ὕστερον δὲ πυρώσας δύω κρεββάτια σιδηρᾶ, ἔβαλε τοὺς ἁγίους ἐπάνω εἰς αὐτά· οἱ δὲ ἅγιοι τόσον δροσερὸν καὶ χαροποιὸν ἐλογίαζον τὸ ἐπὶ τῶν πεπυρωμένων ἐκείνων κραββατίων πλαγίασμα, ὥστε ἐχαριεντίζοντο πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ ἔλεγον αὐτῷ· Ἐὰν ἐπιθυμῇς, ὦ ἄρχων, νὰ χορτάσῃς ἀπὸ τὰ ἐψημένα μας κρέατα πρόσταξον τοὺς ὑπηρέτας νὰ μᾶς γυρίσωσι καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος διὰ νὰ ἐψηθῶμεν καλὰ, ἵνα μὴ μισοεψημένοι ὄντες φανῶμεν εἰς σὲ ἄνοστοι καὶ ἀηδεῖς. Λέγοντες δὲ ταῦτα, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τοῦτο τὸ διήγημα ἀναφέρει ὁ Θεοδώρητος, ἀφ' οὗ τὸ ἠρανίσθη καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

[2] Τίτλος τοῦ ἐπὶ τῶν ποινικῶν ὑποθέσεων ἐφορεύοντος ἄρχοντος, ὅστις, ἐπειδὴ ἐστήριζε τὰς ἀποφάσεις του ἐπὶ γραπτῶν νόμων ἐπὶ χάρτου, Χαρτουλάριος κατόπιν ἐπωνομάσθη Σ. Ε.

θυσιάζετε εἰς τοὺς θεούς, εἰδὲ μή, θὰ θανατωθῆτε. Οἱ δὲ ἅγιοι ἐν ἑνὶ στόματι ἐφώναξαν· Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ θυσιάσωμεν εἰς τοὺς δαίμονας καὶ εἰς τὰ αὐτῶν εἴδωλα ἡμεῖς οἵτινες ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν δαιμόνων ὑπὸ τοῦ ἀληθινοῦ θεοῦ ἡμῶν! ὅθεν ἐπειδὴ οἱ ἀνωτέρω ἄρχοντες ἐσπούδαζον νὰ ὑπάγωσιν εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ὑπόθεσιν δημοσίων πραγμάτων, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἀπεφάσισαν νὰ φονευθῶσι διὰ ξίφους ὅλοι οἱ ἅγιοι.

Πορευόμενοι λοιπὸν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης οἱ τοῦ Χριστοῦ γενναῖοι ἀγωνισταί, ἔχαιρον καὶ ἠγάλλοντο μὲ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἀνεκλάλητον· ὅθεν ἀποκεφαλισθέντες, ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς τῆς ἀθλήσεως ἀμαραντίνους στεφάνους. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς δεκαὲξ ἁγίους, ὁ ἱερεὺς Πέτρος, ἀνάψας τὴν καρδίαν ἀπὸ ἔνθεον ζῆλον, ὢ παραβάται, ἐφώναξε καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροί, διατί χύνετε ἀναιτίως τὰ αἵματα τῶν δικαίων, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εὑρέθη κἀνὲν πρᾶγμα θανάτου ἄξιον; ταῦτα ὡς ἤκουσαν οἱ μιαροὶ ἄρχοντες, ἐπρόσταξαν νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ ἁπλώσωσιν αὐτὸν κατὰ γῆς· ἔπειτα νὰ δείρωσιν αὐτὸν μὲ ῥαβδία καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖράς του, καὶ τελευταῖον νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Τούτου δὲ γενομένου, ἐρρίφθησαν αἱ ἱεραὶ αὐτοῦ χεῖρες διὰ νὰ τὰς φάγωσιν οἱ σκύλοι· μία δὲ γυνὴ τυφλὴ οὖσα ἐκ γενετῆς, εὑρέθη ἐκεῖ, καὶ ἐνόησεν ὅτι ἔπεσε πλησίον εἰς τοὺς πόδας της ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν λαβοῦσα ταύτην καὶ τειλίξασα εἰς τὸ ἐπανωσκέπασμα τῆς κεφαλῆς της, ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἀπὸ δὲ τὴν χαράν της, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ διὰ τὸν τοιοῦτον θησαυρόν, ἐφίλει τὴν μαρτυρικὴν δεξιάν, ἐνηγκαλίζετο καὶ ἤγγιζεν αὐτὴν εἰς τὰ ὄμματά της, καὶ εὐθύς, ὢ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί της. Ὅθεν βλέπουσα τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, μὲ μεγάλην φωνὴν τὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων ἐκήρυττε δύναμιν· εἶτα λαβοῦσα τὴν δεξιάν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ ἀπεθησαύρισεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐκεῖσε ναὸν τῆς καλλινίκου μάρτυρος Ἀναστασίας.

Ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκοντο ἄταφα καὶ ἀτίμως ἐρριμμένα τὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων λείψανα, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ ῥηθέντες ἄρχοντες ὑπῆγαν εἰς Θεσσαλονίκην, χριστιανοί τινες εὑρόντες ἄδειαν ἐπῆραν αὐτὰ μὲ λαμπάδας καὶ θυμιάματα καὶ τὰ ἐνεταφίασαν ἐντίμως εἰς τὴν Τιβεριούπολιν ἕκαστον λείψανον εἰς χωριστὴν θήκην, ἐπιγράψαντες καὶ τὸ ὄνομα ἑνὸς ἑκάστου μάρτυρος καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἀξίωμα. Ἔκτοτε δὲ πηγὰς θαυμάτων ἐκχέουσι τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἐγχωρίους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μακρὰν κατοικοῦντας. Ὥςε πολλοὶ Ἕλληνες παρακινούμενοι ἀπὸ τὰ θαύματα αὐτῶν, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν, καὶ οὐδεὶς ἔμεινεν, οὔτε εἰς τὴν Στρούμμιτζαν, οὔτε εἰς τὰ ὅριά της, ἀσεβής τε καὶ Ἕλλην.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΡΑΜΟΝΟΥ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τριακοσίων ἑβδομήκοντα μαρτύρων.

Εἰς τὸν Παράμονον.

» Ὁ Παράμονος νύττεταί σοι, Χριστέ μου·
» Γνοὺς γὰρ Θεὸν μόνον σε, σοὶ θνήσκει μόνῳ.

Εἰς τοὺς τριακοσίους ἑβδομήκοντα.

» Ξίφει κεφαλὰς ἄνδρες ἑπτάκις δέκα,
» Σὺν ἑξαπλῇ διδοῦσι πεντηκοντάδι.
» Παράμονον δ' ἐνάτῃ κτάνον εἰκάδι ἔγχεα μακρά.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ Ἀκυλίνου ἄρχοντος τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σν΄ (250), ἡ δὲ αἰτία τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν ὑπῆρξε τοιαύτη. Εἰς ἕνα τόπον τῆς Βαλσατίας (τῆς νῦν Μπάστρας), τῆς εὑρισκομένης παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ, ὀνομαζόμενον ἱερόν, ἀναβρύουσι θερμὰ νερὰ πλούσια, τὰ ὁποῖα ἰατρεύουσιν ἀσθενείας. Εἰς τὰ θερμὰ λοιπὸν ταῦτα ὑπῆγεν ὁ ἄρχων Ἀκυλῖνος διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπό τινα ἀσθένειαν σωματικήν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ ἀκολουθῶσιν αὐτὸν ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ὅσοι χριστιανοὶ ἦσαν ἐκεῖ δεδεμένοι διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν ναὸν τῆς θεᾶς Ἴσιδος καὶ τὰς μιαράς του θυσίας τελέσας, ἐπρόσταξε καὶ τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριςοῦ νὰ προσκυνήσωσι καὶ νὰ θυσιάσωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι δὲν ἐπείσθησαν, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς θανατώσωσιν ὅλους, καὶ οὕτως

---

[1] Τὸ Συναξάριον τοῦτο μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ πλατυτάτου λόγου, ὃν ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος Βουλγαρίας συνέγραψε περὶ τῶν ἁγίων τούτων, ὡς εἴπομεν, ὅστις περιέχεται ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ αὐτοῦ. Σημείωσαι, ὅτι καὶ ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία τῶν ἁγίων τούτων μαρτύρων εὑρίσκεται τετυπωμένη εἰς χωριστὴν φυλλάδα.

ἔλαβον οἱ γενναῖοι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως παρὰ τοῦ παμβασιλέως Χριστοῦ, τὸν ἀριθμὸν ὄντες τριακόσιοι ἑβδομήκοντα.

Τούτους λοιπὸν βλέπων οὕτως ἀσπλάγχνως θανατωθέντας ὁ ἅγιος Παράμονος, μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων· μεγαλωτάτην ἀσέβειαν βλέπω, ὅτι ὁ μιαρὸς οὗτος ἄρχων τόσους πολλοὺς δικαίους, καὶ μάλιστα ξένους ὄντας, κατασφάζει ὡς νὰ ἦσαν ἄλογα ζῶα. Ὁ δὲ ἄρχων ταῦτα ἀκούσας, ἤναψεν ἀπὸ θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ τὸν θανατώσωσι. Τοῦτο δὲ ὁ μάρτυς δὲν ἤξευρεν· ὅθεν πιάσαντες αὐτὸν αἰφνιδίως οἱ ἀπεσταλμένοι ἐκεῖ, ὅπου ἀφόβως ἐπεριπάτει, ἄλλοι μὲν τὸν ἐκτύπων μὲ λόγχας, ἄλλοι δὲ ἐτρύπων τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη του μὲ καλάμια κοπτερώτατα, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος ἐθανάτωσαν αὐτόν, καὶ πρὸς τὰς οὐρανίους μονὰς τὸν ἀπέστειλαν, ἵνα χαίρῃ αἰωνίως μετὰ τῶν λοιπῶν τριακοσίων ἑβδομήκοντα· τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΙΛΟΥΜΕΝΟΥ.

» Φιλουμένου πείρουσιν ἥλοις τοὺς πόδας,
» Χριστὸν φιλοῦντος καὶ Θεῷ φιλουμένου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Φιλούμενος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο΄ (270), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Λυκαονίαν, (ἥτις εἶναι μέρος τῆς Καππαδοκίας) ἐργόχειρον δὲ ἔχων τὸ μεταφέρειν τὸν σῖτον εἰς τὴν χώραν τῆς Γαλατίας. Οὗτος λοιπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀγκύρας Φίληκα, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανός. Ὅθεν καρφόνουσι πρῶτον τοὺς πόδας του μὲ σίδηρα καὶ δέρουσιν αὐτόν· ἔπειτα κρεμάσαντες αὐτόν, τὸν σπαθίζουσι μὲ σπάθας ξυλίνας καὶ βάλλουσιν αὐτὸν μέσα εἰς ἀνημμένον φοῦρνον· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του. Ἔπειτα τὸν ἀναγκάζουσι νὰ τρέχῃ ἕως εἰς διάστημα τριάκοντα σταδίων (ἕως τέσσαρα μίλια), ὥστε λειποθυμήσας εἰς τὸν δρόμον ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΣ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

* » Λαὸν τὸν αὐτοῦ φροντὶς ἦν Νικολάῳ,
» Νικῶντι πείθειν καὶ ποδηγεῖν εἰς δέον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐν Περσίδι.

* » Καὶ τῷ Ἰωάννῃ δὲ τῷ Χριστοῦ θύτῃ,
» Μισθοὶ πρὸς αὐτοῦ προσμετροῦνται πλουσίως.

Μνήμη τῶν ἁγίων ἓξ μαρτύρων, οὓς διωκομένους πέτρα ῥαγεῖσα, ὑπεδέξατο.

» Ἤνοιξε πέτραν εἰς ταφὴν ἓξ ἀνδράσιν,
» Ὁ νεκρὸς εὑρὼν εἰς ταφὴν Χριστὸς πέτραν.

Ὁ ἅγιος ΟΥΡΒΑΝΟΣ ἐπίσκοπος Μακεδονίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ χερσὶν οὗτος ἐκπνέων τῶν Ἀγγέλων,
» Οὐρβανός ἐστιν, οὗ βίος κατ' Ἀγγέλους.

Ὁ ἅγιος ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐπίσκοπος Κορίνθου ξίφει πληγείς, τελειοῦται. [1]

» Διονύσιος εἷς τελῶν θυηπόλων,
» Ξίφος μετελθών, ἔστιν εἷς καὶ μαρτύρων.

Ὁ ὅσιος ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σύμπας ὁ Κόσμος οὐδὲν ἦν Παγκοσμίῳ,
» Ἐδέμ γὰρ ἦρα καὶ μόνης, ἣν λαμβάνει.

Ὁ ὅσιος ΠΙΤΥΡΟΥΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τῇ σῇ θελήσει πρὸς σὲ χωρεῖ Χριστέ μου,
» Ὁ σῶν Πιτυροῦν ἐργάτης θελημάτων. [2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΟΥΑΛΛΕΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Διὰ στέρος πάντιμον οὕτω καὶ ξίφος »
» Ὁ μάρτυς ἐκραύγαζεν Οὐαλλερῖνος.

---

[1] Ὁ Διονύσιος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ κατὰ τοὺς χρόνους Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ ἐπικληθέντος φιλοσόφου ἐν ἔτει ρξά (161). Οὗτος λοιπόν, κατὰ τὸν Μελέτιον, ἦτο ἄνθρωπος ἐλλογιμώτατος, καὶ τόσον εὐφραδὴς καὶ ἐπιδέξιος καὶ πλήρης ἐνθέου φιλοπονίας, ὥστε συνανεστρέφετο ὄχι μόνον μὲ τὸ ποίμνιόν του, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλοὺς ξένους, γενόμενος χρήσιμος τοῖς πᾶσι μὲ τὰς ἐπιστολάς, ἃς ἔπεμπε πρὸς τὰς ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ὀκτὼ τὸν ἀριθμόν, ὡς λέγει ὁ Εὐσέβιος, (βιβλ. δ΄. κεφ. κς΄. τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας.) Θείας διδασκαλίας καὶ μαθήσεως ἐμφαντικαί, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐσέβιον (τόμ. α΄. σελ. 214 τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. Μελετίου.)

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ Πιτυρίων ὁ μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, οὗ ὁ βίος εὑρίσκεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν· καὶ ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων τινὰ αὐτοῦ ἀποφθέγματα φέρονται.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΑΙΔΡΟΣ, ῥητίνης ζεούσης καταχεθείσης αὐτῷ τελειοῦται.

» Πολλοὺς πρὸς ἄλλα, πρὸς δὲ ῥητίνης ζέσιν,
» Στεῤῥῶς ἀθλοῦντα Φαῖδρον ἔγνωμεν μόνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου ΑΝΔΡΕΟΥ τοῦ πρωτοκλήτου.

» Ἀντίστροφον σταύρωσιν Ἀνδρέας φέρει,
» Φανεὶς ἀληθὴς οὐ σκιώδης ἀντίτυπος.
» Σταυρὸν κακκεφαλὴς τριακοστῇ Ἀνδρέας ἔτλη.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Βηθσαϊδᾶν, υἱὸς μὲν Ἰωνᾶ, ἀδελφὸς δὲ Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου· ἔγεινε δὲ πρότερον μαθητὴς Ἰωάννου τοῦ μεγάλου Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ, ἀλλ᾿ ἔπειτα ὅτε ἤκουσε τὸν διδάσκαλόν του λέγοντα καὶ δακτυλοδεικτοῦντα τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν « Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Κόσμου, » τότε, λέγω, ἀφήσας τὸν Πρόδρομον, ἠκολούθησε τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν ἀδελφόν του τὸν Κορυφαῖον Πέτρον οὗτος εἶπεν « Εὑρήκαμεν τὸν Μεσσίαν », καὶ μὲ τὸν λόγον αὐτὸν εἵλκυσε τὸν Πέτρον εἰς τὸν τοῦ Χριστοῦ πνευματικὸν ἔρωτα· καὶ ἄλλα πολλὰ εὑρίσκονται εἰς τὴν Θεόπνευστον Γραφὴν εἰρημένα περὶ τοῦ ἀποστόλου τούτου. Εἰς ἄλλον μὲν λοιπὸν ἀπόστολον ἄλλο μέρος τῆς οἰκουμένης ἐκληρώθη. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν πρωτόκλητον ἐκληρώθη μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡ Βιθυνία καὶ ἡ Μαύρη Θάλασσα καὶ τὰ μέρη τῆς Προποντίδος· (τὰ ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοῦ Μαρμαρᾶ ἀρχόμενα, καὶ ἐκτεινόμενα ἕως εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν), ὁμοίως καὶ ἡ Χαλκηδὼν καὶ τὸ Βυζάντιον (ἡ νῦν Κωνσταντινούπολις), καὶ ἡ Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία καὶ τὰ μέρη τὰ ἐκτεινόμενα ἕως τὸν Δούναβιν ποταμόν· ὡσαύτως καὶ ἡ Θεσσαλία καὶ Ἑλλὰς[1] καὶ τὰ μέρη ὅσα φθάνουσιν ἕως τὴν Ἀχαΐαν, δηλαδὴ ἕως εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Πελοποννήσου, τὸ περιεχόμενον μεταξὺ τῶν Βασιλικῶν καὶ τῆς Γαστούνης· ὁμοίως καὶ ἡ Ἀμινσὸς, (ἡ καλουμένη Σαμσὸν καὶ Ἐμηδ), καὶ ἡ Τραπεζοῦς καὶ ἡ Ἡράκλεια καὶ ἡ Ἄμαστρις, ἥτις Σήσαμος ὠνομάζετο πρότερον.

[1] Ἑλλάδα ἐνταῦθα ἐννοεῖ τὴν ἀρχαιόθεν οὕτως ὀνομαζομένην χώραν τὴν μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Πελοποννήσου. Σ. Ε.

Αὐτὰς δὲ τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας δὲν τὰς διῆλθεν ὁ ἀπόστολος οὕτω ταχέως ὡς τὰς διέρχεται ὁ λόγος, ὄχι! ἀλλ᾿ εἰς ἑκάστην πόλιν ἐδοκίμαζεν ὁ μακάριος πολλὰ ἐναντία, καὶ ἀπήντα πολλὰς δυσκολίας πραγμάτων· εἰς ὅλας ὅμως εὕρισκε καὶ τὴν βοήθειαν καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ αὐτὴν ἐνίκα τὰ πάντα καὶ ἐγίνετο πάσης βλάβης ἀνώτερος. Ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω δὲ πόλεις μίαν μόνον θέλω ἐνθυμηθῇ ἐδῶ, ἀφίνων τὰς λοιπάς. Ὅτε ὁ θεῖος οὗτος ἀπόστολος ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σινώπης καὶ ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς πολλὰς θλίψεις καὶ βάσανα ὑποβάλλεται ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ κατοικοῦντας, διότι οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἔῤῥιπτον αὐτὸν κατὰ γῆς, καὶ πιάνοντές τον ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τὸν ἔσυρον καὶ μὲ τὰ ὀδόντιά των τὸν ἐσπάραττον, καὶ μὲ ξύλα τὸν ἔδερον, καὶ μὲ πέτρας τὸν ἐκτύπων καὶ ἔξω τῆς πόλεως τὸν ἔῤῥιπτον, ὅτε καὶ μὲ τὰ ὀδόντιά των τοῦ ἔκοψαν ἕνα δάκτυλον. Ἀλλ᾿ ὅμως ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, πάλιν ὑγιὴς καὶ ἀκέραιος ἔγεινε παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ διδασκάλου ὁ θεῖος ἀπόστολος. Ἀπὸ τὴν Σινώπην δὲ ἀναχωρήσας ἐπέρασε πολλὰς πόλεις τὴν Νεοκαισάρειαν, τὰ Σαμόσατα, (τουρκιστὶ Σεμψὰτ), τοὺς Ἀγαυοὺς, τοὺς Ἀβασγοὺς τοὺς ἐν Κριμαίᾳ εὑρισκομένους, τοὺς ἐν τῇ Κολχίδι Ζηκχοὺς[1] τοὺς Βοσπορινοὺς, ἤτοι τοὺς περὶ τὸν Κιμμέριον Βόσπορον οἰκοῦντας, καὶ τοὺς Χερσωνίτας Ἔπειτα ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ ἐχειροτόνησε τὸν Στάχυν ἐπίσκοπον· διαπεράσας δὲ τὰς λοιπὰς χώρας, ὑπῆγεν εἰς τὴν περιφανῆ Πελοπόννησον· καὶ ξενοδοχηθεὶς ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις ὑπό τινος Σωσίου ὀνομαζομένου, ὅστις ἦτο πολλὰ ἀσθενὴς, ἰάτρευσεν αὐτὸν, καὶ παρευθὺς ὅλη ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Τότε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἀνθυπάτου τῆς πόλεως Αἰγεάτου, Μαξιμίλλα ὀνόματι, ἰατρευθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἣν εἶχεν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὸν σοφὸν Στρατοκλῆν καὶ μὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἀνθυπάτου. Καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ πάσχοντες ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, ἔγειναν ὑγιεῖς διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ ἀποστόλου.

Ὅθεν ταῦτα μαθὼν ὁ ἀνθύπατος Αἰγεάτης ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· καὶ συλλαβὼν τὸν τοῦ

[1] Ζηκχοὶ εἶναι οἱ νῦν καλούμενοι Τζερκέζοι.

Κυρίου ἀπόστολον ἐκάρφωσεν αὐτὸν ἀνάποδα εἰς τὸν σταυρόν· διὰ τοῦτο δὲ ὁ ἄδικος ἔλαβε δικαίως παρὰ Θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν, διότι πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀπὸ ἕνα ὑψηλὸν κρημνὸν κατεσυντρίφθη καὶ κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξε. Τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἀποστόλου ὕστερον ἀπὸ πολλοὺς χρόνους μετετέθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ Ἀρτεμίου τοῦ μεγάλου Δουκὸς καὶ μάρτυρος τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ὀκτωβρίου, καὶ κατετέθη ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου τῶν ἀποστόλων εἰς τὸν περίφημον ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἡ κατάθεσις δὲ αὕτη τοῦ λειψάνου του ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἀποστόλου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον θησαυρόν.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΡΟΥΜΕΝΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἰνδίας.[2]

» Κρείττων ὁ Φρουμέντιος ἦν τῶν χρύσων,
» Μόνου γὰρ ἦρα τοῦ βροτοὺς σώζειν πλάνης.

Εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τλ' (330), φιλόσοφός τις καταγόμενος ἀπὸ τὴν Τύρον, ὑπῆγε διὰ νὰ ἱστορήσῃ τὴν ἐσχάτην Ἰνδίαν, ἔχων μετ' αὐτοῦ καὶ δύω νέους κατὰ σάρκα ἀδελφούς, Αἰδέσιον καὶ Φρουμέντιον ὀνομαζομένους. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφον ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν ἥραξαν εἰς ἕνα λιμένα διὰ νὰ λάβωσιν ὕδωρ, καὶ ἐκεῖ ἔπεσον εἰς χεῖρας κλεπτῶν καὶ βαρβάρων, οἱ ὁποῖοι ἄλλους μὲν ἀπὸ τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ κατεβύθισαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλους δὲ κατέσφαξαν· ἀπὸ τοὺς φονευθέντας δὲ τούτους εἷς ἦτο καὶ ὁ ῥηθεὶς φιλόσοφος. Ὅσοι δὲ ἔμειναν ζωντανοί, ὁμοῦ μὲ τοὺς ὁποίους ἦσαν καὶ οἱ δύω νέοι ἀδελφοί[1], τοὺς ἔδεσαν καὶ τοὺς ἐπρόσφερον εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας.

Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν βλέπων τοὺς δύω τούτους νέους ὅτι ἦσαν ἐπιτήδειοι πρὸς τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἐμελέτα, κατέστησεν αὐτοὺς ἐπιμελητὰς καὶ οἰκονόμους τοῦ βασιλικοῦ παλατίου του·[2] ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν πατέρα του, ἠξίωσε τοὺς νέους μεγαλιτέρας τιμῆς καὶ παρρησίας· ὅθεν ἐπειδὴ εἶχον μεγάλην δύναμιν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Ἰνδίας, ἐπρόσταζον μὲ θάρρος τοὺς πραγματευτὰς ὅσοι ἤρχοντο ἀπὸ τὰ μέρη τῶν Ῥωμαίων, νὰ συνάγωνται εἰς μίαν Ἐκκλησίαν κατὰ τὴν αὐτῶν συνήθειαν καὶ νὰ ἐπιτελῶσι τὴν θείαν λειτουργίαν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον χρόνοι τινὲς ἔρχονται εἰς τὸν βασιλέα καὶ ζητοῦσι νὰ τοῖς χαρίσῃ μισθὸν καὶ δωρεάν, διὰ τὴν ἀγάπην ἣν πρὸς αὐτοὺς εἶχεν· ὁ μισθὸς δὲ καὶ ἡ δωρεὰ ἦτο τὸ νὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των. Ἐπιτυχόντες δὲ τοῦ ποθουμένου, ὑπῆγον πρῶτον εἰς τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων· καὶ ὁ μὲν Αἰδέσιος ἦλθεν εἰς τὴν Τύρον ζητῶν νὰ εὕρῃ τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς του,[3] ὁ δὲ Φρουμέντιος ἐπροτίμησε τὴν περὶ τὰ θεῖα πράγματα σπουδήν, καλλίτερα ἀπὸ τὴν θεωρίαν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν γονέων του.

Ὅθεν φθάσας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἐκείνης Ἀρχιεπίσκοπον, ὅτι οἱ Ἰνδοὶ πολλὰ ἐπιθυμοῦσι νὰ δεχθῶσι τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως· πρὸς τὰ ὁποῖα ἀπεκρίθη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθανάσιος, (οὗτος τότε ἐστόλιζε τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας). Καὶ ποῖος, ἀγαπητέ μοι, εἶναι καλλίτερος καὶ ἐπιτηδειότερος ἀπὸ σὲ εἰς τὸ νὰ ἀποδιώξῃ μὲν ἀπὸ τὰς ψυχὰς ἐκείνων τὸ σκότος τῆς πλάνης, νὰ προξενήσῃ δὲ εἰς αὐτοὺς τὸ φῶς τοῦ θείου κηρύγματος; Ταῦτα δὲ εἰπὼν ἐχειροτόνησεν

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἀπόστολον τοῦτον Ἀνδρέαν ἐγκωμιαστικὸν λόγον πλέκει ὁ θεῖος Χρυσόστομος σωζόμενον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὸν πρωτόκλητον τῆς ἀποστολικῆς. » Ὁμοίως καὶ Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πᾶσι μὲν τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγου φίλοι » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ τῇ τῶν Ἰβήρων.) Ὑπόμνημα δὲ συνέγραψεν εἰς αὐτὸν καὶ ὁ Μεταφραστής· ἤτοι τὸν ἑλληνικὸν βίον του, οὗ ἀρχὴ « Ἄρτι τοῦ παιδὸς Ζαχαρίου· » (σώζεται ἐν τοῖς τετυπωμένοις μηναίοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται καὶ αἱ περίοδοι αὐτοῦ καὶ ἡ τελείωσις, ὧν ἡ ἀρχὴ » Ἅπερ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ἐθεασάμεθα πάντες. »

[2] Τὸ Συναξάριον τοῦτο γράφει ὁ Σωζόμενος ἐν κεφ. εἰκοστῷ τρίτῳ, βιβλ· δευτέρῳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ἠρανίσθη τοῦτο ὁ τὰ Συναξάρια συγγράψας Μαυρίκιος.

[1] Ὁ Σωζόμενος λέγει, ὅτι λυπηθέντες οἱ βάρβαροι τοὺς δύω νέους τούτους δὲν τοὺς ἐθανάτωσαν « Τοὺς δὲ παῖδας νέους ὄντας οἰκτείραντες, ἐζώγρησαν, καὶ βασιλεῖ τῷ ἑαυτῶν προσήνεγκαν. »

[2] Ὁ Σωζόμενος λέγει ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν νεώτερον Αἰδέσιον οἰνοχόον κατέστησε, τὸν δὲ μείζονα Φρουμέντιον, ἐπίτροπον κατέστησε τῆς οἰκίας καὶ τῶν χρημάτων. Ἔγνω γὰρ αὐτὸν ἐχέφρονα καὶ διοικεῖν ἱκανώτατον.

[3] Ὁ δὲ Σωζόμενος γράφει, ὅτι μετὰ ταῦτα ἔγεινεν Ἱερεὺς ὁ Αἰδέσιος, ἐν τῇ Τύρῳ διατρίβων.

αὐτὸν Ἀρχιερέα καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ νὰ γεωργήσῃ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο μὲ τὸ ἄροτρον τῆς διδασκαλίας. Ὁ δὲ θεῖος Φρουμέντιος οὐδὲ τότε ἐφρόντισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του· ἀλλὰ διὰ τὴν εὐσέβειαν τῆς πίστεως, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πλησίον ἀφήσας πατρίδα καὶ συγγενεῖς ἐτόλμησε νὰ ταξειδεύσῃ τόσον φοβερὸν καὶ μεγαλώτατον πέλαγος, ἕως οὗ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰς Ἰνδίας.

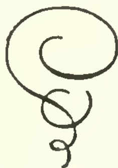
Ἐκεῖ λοιπὸν ἐλθὼν ὁ ἀοίδιμος προθύμως ἐγεώργησε καὶ ἐκαλλιέργησε τὰς κεχερσωμένας καρδίας τῶν Ἰνδῶν, καταβάλλων εἰς αὐτὰς τὸν σπόρον τῆς πίστεως· ὅθεν καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐπιτηδείας εἰς καρποφορίαν θεογνωσίας καὶ ἀρετῆς, ἐπειδὴ καὶ εἶχε συνεργὸν τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν. Διότι αὐτὸς μεταχειριζόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν διδασκαλίας ἀποστολικὰς, καὶ ποιῶν θαυματουργίας πολλὰς, ὄχι μόνον ἠλευθέρονε τοὺς δαιμονισμένους ἀπὸ τὰ δαιμόνια καὶ ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν τῶν ἀσθενῶν· ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκείνους ὅσοι ἀνθίσταντο καὶ δὲν ἐδέχοντο τὰ λόγιά του, ἄλλους μὲν παρέδιδεν εἰς τὸν σατανᾶν, καθὼς ὁ Ἀπόστολος ἐποίησεν εἰπὼν περὶ τοῦ ἐν Κορίνθῳ μὲ τὴν μητρυιάν του συνερισκομένου «παράδοτε αὐτὸν τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ» (ά. Κορ. έ. 5.) ἄλλους δὲ ἔκαμε ξηροὺς, καὶ ἄλλων ἐτύφλονε τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὅλοι ἐδέχθησαν εἰς τὰς ψυχάς των τὸν σπόρον τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως καὶ ἐκαρποφόρησαν· διὸ εἰς ὀλίγον καιρὸν μόνος ὁ ἱερὸς Φρουμέντιος, μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐβάπτισεν ὅλην τὴν χώραν τῶν Ἰνδῶν, καὶ Ἐκκλησίας ἔκτισε, καὶ Ἱερεῖς ἐχειροτόνησε καὶ τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων ἐκρήμνισε, καὶ τὰ εἴδωλα κατεσύντριψε.

Διὰ ταῦτα λοιπὸν πάντα ἐθαύμαζον ὅλοι, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς, καὶ ἔλεγον εἰς τὸν ἅγιον. Διὰ τί, ὦ ἠγαπημένε, εἰς τὸ διάστημα τῶν τόσων πολλῶν χρόνων ὅτε ἔζησες πρότερον μὲ ἡμᾶς δὲν ἔκαμες ποτὲ κἀνὲν σημεῖον καὶ θαῦμα, καὶ τώρα πόθεν σοι ἐδόθη ἡ τοιαύτη χάρις καὶ δύναμις, φίλτατε; ὁ δὲ μακάριος Φρουμέντιος ἀπεκρίνατο· δὲν εἶναι ἰδικόν μου τὸ δῶρον αὐτὸ, τιμιώτατοι καὶ γνήσιοι φίλοι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' εἶναι τῆς ἱερωσύνης ἣν ἔλαβον ἢ μᾶλλον τὸ δῶρον αὐτὸ ἐχαρίσθη εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν Δεσπότην Χριστόν. Βλέπων δηλαδὴ ἐγὼ τὴν καλήν σας γνώμην, δι' αὐτὴν καὶ μόνην ἀφῆκα γονεῖς καὶ πατρίδα καὶ ὅλην μου τὴν συγγένειαν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ὑπῆγον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ φανερώσας τὴν καλήν σας διάθεσιν εἰς τὸν πρῶτον τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης μέγαν Ἀθανάσιον, ἐχειροτονήθην ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐχρίσθην μὲ τὸ μυστικὸν χρίσμα τῆς Ἀρχιερωσύνης· καὶ ἀφ' οὗ διὰ προσευχῆς ἐκείνου ἐστολίσθην μὲ χάρισμα ἀποστολικὸν, τότε ἀπεστάλην εἰς σᾶς.

Ὅθεν ἐπειδὴ σεῖς μὲ ἐδέχθητε μὲ πίστιν καὶ ἀγάπην, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τῆς Ἀρχιερωσύνης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἐνεργεῖ, καθὼς βλέπετε, δι' ἐμοῦ, καὶ ποιεῖ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια. Οὗτος λοιπὸν ὁ ἰσαπόστολος Φρουμέντιος συζήσας θεαρέστως χρόνους πολλοὺς μὲ τοὺς ἐπαρχιώτας του Ἰνδοὺς, ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ τὰς ἐργάζωνται καὶ διὰ τῶν πραγμάτων. Καὶ οὕτω τελειώσας τὴν μακαρίαν ζωήν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον χαρίζει πᾶσαν ἰατρείαν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

» Νοέμβριος μὴν, ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ[1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΝΑΟΥΜ.

» Ναοὺμ τὸν Ἐλκεσαῖον ἐκπεπνευκότα,
» Ἕλκει πόθος με σμυρνίσαι σμύρνῃ λόγου.
» Πρώτῃ ἐκ βιότοιο Δεκεμβρίου ᾤχετο Ναούμ.

ΟΥΤΟΣ ἦτον ἀπὸ Ἐλκεσὲμ πέραν εἰς Βατταρεὶμ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Συμεὼν, καὶ ἀκμάσας πρὸ Χριστοῦ ἔτει υξ' (460), ὕστερον δὲ ἀπὸ τὸν προφήτην Ἰωνᾶν ἐπροφήτευσε καὶ ἔδωκε σημεῖον διὰ τὴν πόλιν Νινευΐ, ἤγουν ὅτι αὐτὴ θέλει ἀφανισθῇ ἀπὸ γλυκὰ νερὰ, καὶ ἀπὸ φωτίαν ὑπόγειον· ἡ δὲ προφητεία του αὕτη ἐπληρώθη καὶ διὰ τῶν ἔργων, διότι ἡ λίμνη, ἥτις εὑρίσκετο τριγύρω εἰς τὴν Νινευΐ, πλημμυρήσασα ἀπὸ σεισμὸν, κατεπόντισεν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ἡ φωτία ἐρχομένη ἀπὸ τὴν ἔρημον, κατέκαυσε τὸ ὑψηλότερον μέρος τῆς πόλεως. Ταῦτα προφητεύσας ἐναντίον τῆς Νινευῒ καὶ συγγράψας τὴν προφητικήν του βίβλον τὴν εἰς τρία κεφάλαια διῃρημένην, ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐτάφη εἰς τὴν γῆν του. Ἑρμηνεύεται δὲ Ναοὺμ ἀνάπαυσις, ἡ παράκλησις ἐγὼ πᾶσιν, ἡ φρόνημα, ἡ ὑπόληψις.[2]

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοῦ νέου.*[1]

» Ὁρῶν πρὸς Ἀντώνιον οὗτος τὸν μέγαν,
» Καὶ τοῖς τρόποις ὅμοιος ἀσκῶν ὡράθη.

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας Θ', καὶ ἡ νὺξ ὥρας ΙΕ'.) Δεκέμβριος ἐκ τοῦ Λατινικοῦ Decem· ὅπερ σημαίνει δέκα, ἐπειδὴ ὁ Δεκέμβριος εἶναι δέκατος μὴν, ἀριθμούμενος ἀπὸ τὸν Μάρτιον, τὸν πρῶτον ὄντα ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ, κατὰ τὴν Κοσμογεννεσίαν, καὶ ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Μαρτίου καὶ Σεπτεμβρίου.

[2] Περὶ τοῦ προφήτου Ναοὺμ ταῦτα γράφει Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὰ Ἰουδαϊκά. Ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Σεδεκίου βασιλέως τῆς Ἱερουσαλὴμ καταγόμενος ἐκ τῆς Βιγαβὰρ τῆς ἐν Γαλιλαίᾳ, ἀκμάσας μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σαμαρείας. Καὶ ὅτι ἐπειδὴ οἱ Νινευῖται ἀφ' οὗ μετενόησαν ἐπὶ τοῦ Ἰωνᾶ, πάλιν ἔπεσον εἰς τὰς προτέρας ἁμαρτίας, διὰ τοῦτο τὰς τιμωρίας, ὅσας ὁ Θεὸς δὲν ἔδωκε τότε εἰς αὐτοὺς διὰ τὴν μετάνοιαν, αὐτὰς τὰς ἰδίας παρεχώρησε νὰ λάβωσιν ὕστερον διὰ τὴν κακίαν· ὅθεν λόγος ἔχει, ὅτι μετὰ τεσσαράκοντα χρόνους τῆς μετανοίας των οἱ Νινευῖται ἠχμαλωτίσθησαν ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους, τότε καὶ ἡ πόλις των Νινευῒ κατεκάη, καὶ ἐκαταποντίσθη ὑπὸ τοῦ ὕδατος.

Σημείωσαι δὲ ὅτι μὲ τὴν προφητείαν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ προφήτης οὗτος διὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Νινευϊτῶν καὶ Ἀσσυρίων, παρηγορεῖ τοὺς Ἰσραηλίτας, δεικνύων τὸν Θεὸν, ὅτι δι' αὐτοὺς τιμωρεῖ τοὺς αὐτοὺς πρότερον τιμωρήσαντας.

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀντωνίου τοῦ νέου ταῦτα γράφεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 199, ὅτι δηλαδὴ αὐτὸς ἔχων πρότερον ἐξουσίαν ἀρχοντικὴν, ὕστερον ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ζήσας ἐν ἡσυχίᾳ χρόνους πολλοὺς, ἐποίησεν ἀγῶνας ὑπερφυσικούς. Ἀναγινώσκων δέ ποτε τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κλίμακος, εὗρεν εἰς τὸ τέλος τὰ λόγια ταῦτα « Ὅστις καθ' ἡσυχίαν καθήμενος, ἐπέγνω τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν καὶ ἀπελθὼν πέπρακεν ἑαυτὸν ὑπακοῇ, οὗτος τυφλὸς ὢν, ἀκόπως πρὸς Χριστὸν ἀνέβλεψεν. Ὅθεν ἀφήσας τὴν ἡσυχίαν, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς ἓν κοινόβιον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὴν Κίον, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῶν Βιθυνῶν εὑρισκομένην.

Δεχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγούμενον τοῦ κοινοβίου, πρῶτον μὲν ἐδιωρίσθη νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι βαρυτάτη αὕτη ἡ ὑπηρεσία ἐστὶν, καὶ ἐπιμείνας εἰς αὐτὴν καιρόν τινα, ἐζήτησε βαρυτέραν διακονίαν. Ὁ δὲ ἡγούμενος παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν πρωτοεργάτην τῶν ἀμπελώνων, διὰ νὰ κλαδεύῃ αὐτάς· ἐπειδὴ ὅμως ἦτον ἄπειρος τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας, πολλάκις ἔκοπτε τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν του. Προσμείνας δὲ εἰς τὸ διακόνημα αὐτὸ ἕως εἰς τὸν καιρὸν τῆς σκαφῆς καὶ τοῦ τρυγητοῦ τῶν ἀμπελώνων, ὕστερον ἐδόθη εἰς τὸ νὰ δουλεύῃ ἐν τῷ τραπεζαρείῳ. Κατεξεσχίσθησαν δὲ τὰ φορέματά του, καὶ κατετρίβησαν τὰ ὑποδήματά του· ὅθεν ὑπὸ τοῦ κρύους ἐπήγνυτο ὁ ἀοίδιμος, καὶ τὰ ποδάριά του ἐσχίζοντο ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τῶν μαρμάρων, διότι ὁ ἡγούμενος δὲν ἔδιδεν αὐτῷ οὔτε ἱμάτια, οὔτε ὑποδήματα, δοκιμάζων τὴν ὑπομονήν του. Δόκιμος λοιπὸν γενόμενος ὁ ὅσιος διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐν τῷ

• *Ὁ ἅγιος ΟΝΗΣΙΜΟΣ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

• » Ὀνησίμου τὸ σῶμα κἂν γῆν εἰσέδυ,
» Χρῄζουσί βλύζει τὴν ὀνήσιμον χάριν.

Ὁ ἅγιος ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ὁ ἐλεήμων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Θνήσκεις ὁ πᾶσαν ἀρετὴν φερωνύμως,
» Πάτερ, φιλήσας, τόν γε μὴν οἶκτον πλέον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ΄ (780), καταγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Παφλαγόνων, υἱὸς Γεωργίου καὶ Ἄννης. Λαβὼν δὲ γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου ἐσχόλαζεν εἰς τὴν γεωργίαν τῆς γῆς, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, πλουσιοπαρόχως διεμοίραζε τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς· ὅθεν ἀπὸ φθόνον τοῦ διαβόλου εἰς τόσην πτωχείαν κατήντησεν ὁ ἀοίδιμος, ὡς ποτὲ ὁ Ἰὼβ, ὥστε ὑστερεῖτο καὶ αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεὸς δὲν παρέβλεψεν αὐτὸν μέχρι τέλους νὰ ταλαιπωρῆται ἀπὸ τὴν ἔνδειαν, διότι ᾠκονόμησε διὰ τῆς προνοίας του, ὥστε ὁ Κωνσταντῖνος, ὁ υἱὸς τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης, νὰ λάβῃ εἰς γυναῖκά του τὴν ἐγγόνην τοῦ ἁγίου τούτου Φιλαρέτου Μαρίαν ὀνόματι, ἐπειδὴ αὕτη ἔγεμεν ἀπὸ πᾶσαν ὡραιότητα ψυχῆς ὁμοῦ τε καὶ σώματος. Ἀκολούθως δὲ ᾠκονόμησεν ὥστε ὁ ἅγιος Φιλάρετος οὗτος νὰ τιμηθῇ μὲ τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπάτου. Ὅθεν ἐκ τούτου ἔγεινε πολλοῦ πλούτου κύριος, τὸν ὁποῖον διεμοίραζεν ἀφθονοπαρόχως εἰς τοὺς πτωχούς.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τρισόλβιος προεγνώρισε τὸν καιρὸν τοῦ θανάτου καὶ τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν αὐτοῦ ἀναλύσεως, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ προεῖπε, τί ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ἕνα ἕκαστον. Ἐπρόσθεσε δὲ καὶ ταῦτα ἀκόμη τὰ ἀξιομνημόνευτα· «μὴ λησμονεῖτε, τέκνα καὶ συγγενεῖς μου, τὴν φιλοξενίαν, μὴ ἐπιθυμεῖτε τὰ ξένα πράγματα, μὴ λείπετε ἀπὸ τὰς ἀκολουθίας καὶ λειτουργίας τῆς ἐκκλησίας, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως, καθὼς βλέπετε ἐμὲ πολιτευόμενον, οὕτω πολιτεύεσθε καὶ σεῖς.» Ταῦτα εἰπὼν καὶ εὐχηθεὶς αὐτοὺς, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΝΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Ἀνανίας σὰρξ πρὸς δὲ σαρκὸς αἰκίας,
» Αἴσθησιν ὡς σὰρξ οὐδὲ μικρὰν λαμβάνει.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀρβὴλ πόλιν τῆς Περσίας, πιασθεὶς δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πολλὰ καὶ ἀνυπόφορα ἐδοκίμασε βάσανα ὁ μακάριος. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Θεὸν, εἶπε ταῦτα τὰ λόγια· Βλέπω μίαν κλίμακα ἡ ὁποία φθάνει ἕως εἰς τὸν οὐρανὸν, βλέπω δὲ καὶ νέους τινας ἄνδρας φωτοειδεῖς, οἱ ὁποῖοι μὲ προσκαλοῦσι καὶ λέγουσιν, Ἐλθὲ ὁμοῦ μὲ ἡμᾶς ἐλθὲ, καὶ θέλομεν σὲ φέρει εἰς πόλιν γεμάτην ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ ἄρρητον ἀγαλλίασιν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

---

* *Μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων Ἐφέσου, ΑΝΑΝΙΟΥ καὶ ΣΟΛΟΧΩΝΟΣ.*

» Ποίμνης μιᾶς θνήσκουσι ποιμένες δύω,
» Καὶ πρὸς μίαν χωροῦσι χώραν οἱ δύω.

κοινοβίῳ ὑπομονὴν καὶ ἀποκαμὼν ἀπὸ τοὺς κόπους, ἔλεγε πρὸς τὸν Θεὸν μὲ τὰ κρύφια χείλη τῆς καρδίας του· «Ἴδε Κύριε τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου· ὅθεν ἐν μιᾷ νυκτὶ βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνδρα ἔνδοξον, βαστάζοντα ζυγαρίαν. Καὶ εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος αὐτῆς ἦσαν ὅλα τὰ ἀπὸ νεότητος ἁμαρτήματά του, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἦτον ἡ ἀξίνη μὲ τὴν ὁποίαν ἐξερίζονε τὰ ἄγρια χορτάρια τῶν χωραφίων τοῦ κοινοβίου. Ὅθεν βαρύνασα ἡ ἀξίνη τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ζυγαρίας, διεσκόρπισε τὰ εἴδη τῶν ἁμαρτιῶν του. Τότε ὁ θαυμαστὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ εἶπεν εἰς τὸν Ἀντώνιον· ἰδοὺ ἐδέχθη ὁ Κύριος τοὺς κόπους σου καὶ συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας σου.

Βλέπων δὲ καὶ ὁ ἡγούμενος τὴν εἰς τόσους χρόνους ὑπομονήν του καὶ ὅτι ἀπεφάσισεν εἰς τὸν λογισμόν του νὰ ὑπομείνῃ μεγαλοψύχως πᾶν κοπιαστικὸν καὶ θλιβερὸν ἔργον τοῦ κοινοβίου, ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν καὶ λέγει· ὁ Θεὸς, πάτερ, νὰ πληρώσῃ τὸν μισθόν σου, διὰ τὰς ψυχὰς ὅσας ὠφέλησας μὲ τὸν εἰς ἡμᾶς ἐρχομόν σου καὶ κατὰ Θεὸν πολιτείαν σου, ἐπειδὴ οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἐμὲ ἀδελφοὶ δὲν ὠφελήθησαν ἀπ' ἄλλο τι τόσον πολλὰ [illegible] ἀπὸ τὴν ἰδικήν σου θεόπεμπτον παρουσίαν καὶ τελείαν ὑπακοήν· ὅθεν ἔδωκεν αὐτῷ φορέματα καὶ ὑποδήματα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἦτον χρειαζόμενον. Καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ὅ,τι πρᾶγμα ἔβλεπεν ὁ ἡγούμενος ὅτι χρειάζεται, ἤρχετο κρυφίως καὶ τὸ ἀπέθετεν εἰς τὸν τόπον τῆς κλίνης του. Ὁ δὲ Ἀντώνιος γυρίζων εἰς τὴν κλίνην του τὸ εὕρισκε καὶ τὸ μετεχειρίζετο εἰς τὴν χρείαν τοῦ σώματος.

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Φιλάρετον ἀκολουθίαν τελείαν ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος, ὁ ἐν τῇ ἱερᾷ Σκήτει τοῦ Προδρόμου τοὺς ἀσκητικοὺς ἀνύων διαύλους.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΒΒΑΚΟΥΜ.

» Τάττει Θεός σοι τοὺς πόδας τεθνηκότι,
» Εἰς συντέλειαν, Ἀββακοὺμ, καθὼς ἔφης.
» Δευτερίῃ Ἀββακοὺμ ἀνεβήσατο ἐς Θεοῦ ἄστυ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεὼν, υἱὸς Σαφὰτ, πρὸ Χριστοῦ ὢν ἔτη χ΄ (600)· προεῖδε δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὴν ἅλωσιν, ἣν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλὰ ἔκλαυσε, καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἔφυγεν εἰς τὴν Ὀστρακίνην καὶ ἦτο ξένος καὶ πάροικος εἰς τὴν γῆν τοῦ Ἰσμαήλ. Ὅτε δὲ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα οἱ Χαλδαῖοι, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τοὺς αἰχμαλώτους Ἰσραηλίτας, ὅσοι εὑρέθησαν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Αἴγυπτον, τότε καὶ ὁ προφήτης οὗτος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν του. Καὶ μίαν φορὰν ὑπηρετῶν εἰς τοὺς θεριστάς του, ἔλαβε φαγητὸν καὶ εἶπεν εἰς τοὺς οἰκιακούς του. Ἐγὼ θέλω ὑπάγει εἰς μακρινὸν τόπον, καὶ ταχέως πάλιν θέλω ἐπαναστρέψει. Ἂν δὲ ἀργοπορήσω, φέρετε σεῖς φαγητὸν εἰς τοὺς θεριστάς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἡρπάγη ἀπὸ ἄγγελον Κυρίου, καὶ ὑπῆγεν εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἔδωκε τροφὴν εἰς τὸν προφήτην Δανιὴλ, ὁ ὁποῖος ἦτον κεκλεισμένος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ πάλιν ἁρπαγεὶς ἀπὸ τὸν ἴδιον ἄγγελον, ἔφθασεν εἰς μίαν στιγμὴν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπρόσφερε τὸ φαγητὸν εἰς τοὺς θεριστὰς, χωρὶς νὰ εἴπῃ εἰς κανένα τὸ εἰς αὐτὸν γενόμενον τοῦτο θαυμάσιον· ἐπροεγνώρισε δὲ ὅτι ταχέως θέλει γυρίσει εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ ἐν Βαβυλῶνι αἰχμάλωτος λαὸς τῶν ἑβραίων. Ἀποθανὼν δὲ δύω χρόνους πρὸ τοῦ να γυρίσῃ ὁ λαὸς, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἀγρόν του.

Οὗτος ἔδωκε τέρας καὶ σημεῖον εἰς τὴν Ἰουδαίαν· δηλαδὴ ὅτι ὅταν ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι φῶς εἰς τὸν ναὸν, τότε θέλουσιν ἰδεῖ τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.[1] Προεῖπε δὲ καὶ διὰ τὴν συντέλειαν τοῦ ναοῦ, ὅτι αὕτη θέλει γένει ἀπὸ ἔθνος δυτικὸν, ἤτοι ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ δύσει Ῥωμαίους· Καὶ ὅτι τὸ ἅπλωμα, ἤτοι τὸ καταπέτασμα τοῦ Δαβεὶρ, τοῦ ἐσωτάτου δηλαδὴ οἴκου τῶν ἁγίων τῶν ἁγίων, θέλει σχισθῇ εἰς μικρὰ σχίσματα,[1] καὶ ὅτι τὰ κεφαλοκόλονα τῶν δύω στύλων τοῦ ναοῦ θέλουν ἀφαιρεθῇ καὶ κανεὶς δὲν θέλει γνωρίσει, ποῦ θὰ τεθῶσι· ταῦτα δὲ θέλουν φερθῇ ὑπὸ ἀγγέλου εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ, ὅπου κατ' ἀρχὰς ἐπήχθη ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ ἐπίκρανα θέλει γνωρισθῇ ὁ Κύριος κατὰ τὸ τέλος, καὶ θέλει φωτίσει ἐκείνους οἵτινες διώκονται ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τὸν νοητὸν ὄφιν διάβολον.[2]

---

[1] Ἴσως τοῦτο πεπλήρωται ὅτε ὁ Κύριος ἐδίδασκεν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῷ φωτὶ τῆς διδασκαλίας του ἐφώτιζε τὰς ψυχὰς τῶν ἐσκοτισμένων Ἰουδαίων, διότι ὑπὸ τούτου ὁδηγούμενοι ἐγνώριζον τὴν δόξαν τῆς αὐτοῦ Θεότητος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν καὶ ἐρημιτῶν ΙΩΑΝΝΟΥ, ΗΡΑΚΛΑΙΜΟΝΟΣ, ΑΝΔΡΕΟΥ, καὶ ΘΕΟΦΙΛΟΥ.

» Ἀνδρῶν τετρακτὺς εἰς ἄλυπον χωρίον,
» Ἐκ θλίψεως γέμοντος ἦλθε χωρίου.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ὀξύριχον, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Αἴγυπτον παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον, υἱοὶ γονέων χριστιανῶν· καταγινόμενοι δὲ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων Γραφῶν, κατενύχθησαν, καὶ ἀφέντες τὸν κόσμον, ὑπῆγον εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον, ὁδηγηθέντες εἰς αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Εὑρόντες δὲ ἐκεῖ ἅγιον τινὰ ἄνθρωπον καὶ πολλὰ γέροντα, ἔμειναν πλησίον εἰς αὐτὸν

---

[1] Ἴσως τοῦτο ἔγεινεν ὅταν ὁ Κύριος ἐσταυρώθη, διαρραγέντος τοῦ ὑφαντοῦ καταπετάσματος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ἢ διέρρηξαν αὐτὸ οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτε ἠρήμωσαν τὴν Ἱερουσαλήμ.

[2] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ γράφει περὶ τοῦ προφήτου τούτου, ὅτι ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μανασσῆ, καὶ ὅτι οὐχὶ εἷς ἄγγελος ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου, ἀλλὰ πολλοί· εἷς μὲν ἄγγελος, βαστῶν αὐτὸν ἀπὸ τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς, οἱ δὲ ἄλλοι ἐστήριζον αὐτὸν μὲ τὰς πτέρυγάς των, μ' ὅλον ὅτι ἡ θεία Γραφὴ ἐν τῷ «Βὴλ καὶ Δράκων, ἕνα ἄγγελον λέγει (Ἰουδαϊκῶν σελ. σμθ΄.) καὶ ὅτι ὁ τάφος τοῦ Ἀββακοὺμ εὑρίσκεται εἰς τὴν κώμην Ἐχελὰ (αὐτόθ. ρζ΄.) Ἀββακοὺμ δὲ θὰ εἴπῃ πατὴρ ἐγέρσεως ἐκ τοῦ Ἀββᾶ ἑβρ. ὃ δηλοῖ πατὴρ, καὶ τοῦ Κοὺμ, ὃ δηλοῖ ἔγερσις, συντιθέμενον. Λέγει δὲ ὁ Κλήμης ὁ Κανόνικος, ὅτι ὁ προφήτης Ἀββακοὺμ μὲ τὰ λόγια ἅτινα λέγει εἰς τὴν ᾠδήν του, «Ἐπήρθη ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς. Εἰς φῶς βολίδες σου πορεύονται· εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.» Μὲ ταῦτα, λέγω, φανερόνει τὸ θαῦμα ἐκεῖνο ὅπερ ἔγεινεν εἰς τὸν καιρὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅτε ὁ ἥλιος ἐστάθη κατὰ Γαβαὼν καὶ ἡ σελήνη κατὰ φάραγγα Αἰλῶν. Μετεκομίσθη δὲ ὁ Ἀββακοὺμ εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὑπὸ Ἀγγέλου μετὰ ἔτη ἑξήκοντα τῆς τῶν Ἰουδαίων ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίας· ἤτοι πρὸ δέκα χρόνων τῆς αὐτῶν ἐπιστροφῆς.

ένα χρόνον· άφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἔμειναν ἐκεῖ χρόνους ἑξήκοντα, ταλαιπωρούμενοι πάντοτε μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν σκληραγωγίαν, διότι φαγητὸν εἰς αὐτοὺς ἦσαν μόνα τὰ ὀπωρικὰ, καὶ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον ἔπινον δὶς τῆς ἑβδομάδος. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἐχωρίζοντο ἀναμεταξύ των, καὶ ἐπεριπάτει ὁ καθεὶς εἰς διάφορα ὄρη καὶ σπήλαια, κατὰ μόνας τῷ Θεῷ προσευχόμενοι· εἰς δὲ τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ἐνταμόνοντο, καὶ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν προσφέροντες εἰς τὸν Θεὸν, μετελάμβανον τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ ἅγιον ἄγγελον. Ταῦτα διηγήθη ὁ μέγας ἐρημίτης Παφνούτιος, ὅστις εἶδε μὲ τὰ ὄμματά του τοὺς ἀνωτέρω ἐρημίτας καὶ συνέγραψε περὶ τῆς ζωῆς αὐτῶν.

—

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΣΟΛΟΜΩΝ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Θνήσκει Σολομὼν, οὐχ ὁ τοῦ Δαβὶδ γόνος,
» Ἀλλ' ὁ Σολομὼν ἀρχιποιμὴν ποιμένων.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΥΡΟΠΗΣ.

* » Ὄντως μῦρον πέφηνε Χριστῷ Μυρόπη,
» Σῶμα προδοῦσα διὰ τοῦτον βασάνοις.

Αὕτη ἡ ἁγία Μυρόπη ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἐφέσου· ἐπειδὴ δὲ ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀπέθανεν, ἀνετράφη ἀπὸ μόνην τὴν μητέρα της. Ἀφ' οὗ δὲ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης, [1] ἡ ὁποία ἦτο μία ἀπὸ τὰς τέσσαρας θυγατέρας Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου, τὰς παρθένους καὶ προφητευούσας, ὡς γράφουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων· (κεφ. κά. 8.) ἐκεῖ δὲ μένουσα, ἐδέχετο τὸ μῦρον ὅπερ παραδόξως ἔτρεχεν ἀπὸ τὸν τάφον ἐκείνης, καὶ τὸ διεμοίραζε πλουσιοπαρόχως εἰς ὅλους τοὺς προσερχομένους. Ὅθεν διὰ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν ὠνομάσθη Μυρόπη. Ὅτε δὲ ὁ Δέκιος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει σν' (250), καὶ ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, τότε ἡ μήτηρ αὐτῆς λαβοῦσα τὴν Μυρόπην, ὑπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Χίον, διότι εἶχεν ἐκεῖ γονικήν της κληρονομίαν καὶ ὑποστατικὰ, ὡς ἐκ τῆς Χίου καταγομένη. Ὅθεν ἔμενον ὁμοῦ καὶ αἱ δύω εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν προσευχόμεναι κατ' ἰδίαν εἰς τὸν Θεόν· ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔφθασεν εἰς τὴν Χίον εἷς βασιλικὸς ἄρχων Νουμέριος ὀνόματι, διὰ τοῦτο ἐπιάσθη ὡς χριστιανὸς ὁ μακάριος Ἰσίδωρος, ὁ ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα, τὸ ὁποῖον ἐξουσιάζετο ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος, ἄνθρωπος γέρων τὴν ἡλικίαν καὶ εὐλαβὴς καὶ θαυμάσιος. [1] Τοῦτον λοιπὸν ἐδοκίμαζεν ὁ ἄρχων διὰ νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς δὲν ἐπείθετο, ἐβασάνισεν αὐτὸν πρότερον μὲ διάφορα παιδευτήρια· ἔπειτα ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ ἔρριψε τὸ τίμιον αὐτοῦ λείψανον εἰς ἕνα φάραγγα διὰ νὰ τὸ φάγωσι τὰ θηρία καὶ ὄρνεα· ἔβαλε δὲ καὶ φύλακας νὰ κάθωνται πλησίον εἰς τὸ λείψανον διὰ νὰ μὴ κλέψωσιν αὐτὸ οἱ χριστιανοί.

Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη τρωθεῖσα τὴν ψυχὴν ἀπὸ ζῆλον θεϊκὸν, ὑπῆγε τὴν νύκτα ὁμοῦ μὲ τὰς δούλας της καὶ ἐπῆρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ μυρίσασα ἐντίμως, ἐνεταφίασεν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. Μαθὼν δὲ ὁ ἄρχων τὴν τοῦ λειψάνου κλοπὴν, ἔδεσε τοὺς φύλακας μὲ δεσμὰ σιδηρᾶ καὶ ἐπρόσταξεν αὐτοὺς νὰ περιπατῶσιν εἰς ὅλην τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἐρευνῶσι διὰ τὸ ἅγιον λείψανον, εἰπὼν τελευταῖον καὶ τοῦτο εἰς αὐτούς· ὅτι ἐὰν δὲν εὕρωσι τὸ κλεφθὲν λείψανον ἕως εἰς τὴν δοθεῖσαν διορίαν θὰ τιμωρήσῃ αὐτοὺς κεφαλικῶς. Τότε ἡ ἁγία Μυρόπη βλέπουσα καθ' ἑκάστην τοὺς δυστυχεῖς στρατιώτας νὰ κακοπαθῶσι μὲ ἀνυπόφορον ταλαιπωρίαν ἀπὸ τὰς σιδηρᾶς καὶ βαρείας ἁλυσίδας τὰς ὁποίας ἐφόρουν, καὶ ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν τῆς κεφαλικῆς τιμωρίας, ἐπόνεσε κατὰ τὴν ψυχὴν, καὶ τοιαῦτα διανοουμένη ἔλεγεν εἰς ἑαυτήν· « Ἐὰν οἱ στρατιῶται οὗτοι κακοπαθήσωσιν ἕνεκα τῆς ἰδικῆς μου κλοπῆς, βέβαια ἀνάγκη εἶναι νὰ μολυνθῇ ἡ ψυχή μου διὰ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, καὶ ἀκολούθως, οὐαὶ καὶ ἀλλοίμονον θέλει γένῃ εἰς ἐμὲ, ὅταν κρίνωμαι ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Θεοῦ. »

Ὅθεν παρευθὺς ὑπῆγεν εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ λέγει εἰς αὐτούς· « Ὦ φίλοι, τὸ λείψανον ὅπερ ἐχάσατε, ἐγὼ τὸ ἐπῆρα, ὅτε σεῖς ἐκοιμᾶσθε »· εὐθὺς λοιπὸν ἐπίασαν ταύτην οἱ στρατιῶται, καὶ τὴν παρέστησαν εἰς τὸν ἄρχοντα, λέγοντες, Αὐτη, αὐθέντα μας, εἶναι ἐκείνη, ἥτις ἔκλεψε τὸν κακοθάνατον ἐκεῖνον γέροντα· ὁ δὲ ἄρχων λέγει πρὸς τὴν ἁγίαν· Ἀληθῆ εἶναι ὅσα λέγουσιν οὗτοι περὶ σοῦ; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, ναὶ, ἀληθῆ εἶναι. Καὶ πῶς ἐτόλμησες, εἶπεν ὁ ἄρχων, νὰ κάμῃς τοῦτο, ἐπικατάρατον γύναιον; ἡ μάρτυς ἀπεκρίθη. Διότι κατεφρόνησα καὶ ὡς βδελυρὰ ἐλογισάμην τὴν ταλαι-

---

[1] Αὕτη ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Μαΐου.

πωρίαν σου καὶ ἀθεότητα. Ταῦτα τὰ λόγια δὲν ἐθύμωσαν ὀλίγον τὸν σοβαρὸν ἐκεῖνον καὶ ὑπερήφανον ἄρχοντα· ὅθεν εὐθὺς προστάζει νὰ δέρωσιν ἀσπλάγχνως τὴν ἁγίαν μὲ χονδρὰ ῥαβδία. Τοῦτο δὲ οἱ στρατιῶται ποιήσαντες, ἐπῆραν τὴν μάρτυρα ἡμιθανῆ οὖσαν, καὶ τὴν ἔκλεισαν εἰς τὴν φυλακήν· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον εὐχομένης τῆς ἁγίας, φῶς μέγα ἔλαμψε τριγύρω ὅλην τὴν φυλακὴν, καὶ χορὸς Ἀγγέλων ἦλθεν, οἵτινες ἔψαλλον τὸν τρισάγιον ὕμνον. Ἀναμέσον δὲ εἰς αὐτοὺς ἵστατο καὶ ὁ ἅγιος Ἰσίδωρος, ὁ ὁποῖος βλέπων εἰς τὴν Μυρόπην, εἰρήνη σοι, εἶπεν, διότι ἔφθασεν ἡ δέησίς σου εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἰδοὺ τώρα ἔρχεσαι μὲ ἡμᾶς διὰ νὰ λάβῃς τὸν ἡτοιμασμένον σοι στέφανον. Καὶ παρευθὺς ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον τοῦτον, παρέδωκεν ἡ ἁγία τὸ πνεῦμά της εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ἐγέμισεν ὅλη ἡ φυλακὴ ἀπὸ μίαν ἄρρητον εὐωδίαν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι φύλακες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐκστατικοὶ σχεδὸν ἔγειναν. Ταῦτα διηγήθη εἷς στρατιώτης, ὅστις ἠγρύπνει καὶ ἐφύλαττε τὴν ἁγίαν, ἰδὼν μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἀκούσας μὲ τὰ ὦτα ἅπαντα ταῦτα. Ὅθεν προσελθὼν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐβαπτίσθη, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἔλαβε καὶ αὐτὸς τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ λείψανον τῆς ἁγίας Μυρόπης λαβόντες οἱ χριστιανοὶ ἀδείᾳ τοῦ ἄρχοντος, ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον.[1]

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΙΒΟΣ ὁ νέος πυρὶ τελειοῦται.*

* » Πρὸς πῦρ Ἄβιβος εἶπεν ἀλγεῖν οὐκ ἔχω,

» Ἔχων συνόντα τοῦ πυρὸς τὸν Δεσπότην.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΛΛΟΥ τοῦ Φιλεώτου*[2] *ἀσκήσαντος ἐν ἔτει ͵αξ' (1060).*

÷ » Ὕλης ὑπερβὰς τὴν δυάδα παμμάκαρ,

» Παρίστασαι νῦν τῇ ἀΰλῳ Τριάδι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΣΟΦΟΝΙΟΥ.

» Ὁ πρὶν βοήσας τῇ Σιὼν, χαῖρε σφόδρα,

» Χαίρει, παραστὰς τῷ Θεῷ, Σοφονίας.

» Φαίδιμος ἐν τριτάτῃ Σοφονίας ἦτορ ἀφῆκεν.

Οὗτος ἦτον υἱὸς Χουσὶ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ πατριάρχου Συμεὼν υἱοῦ Ἰακὼβ, ἐκ τοῦ ἀγροῦ, ἤτοι ἀγροκηπίου Σαβαραθα, ὢν πρὸ Χριστοῦ ἔτη χ' (600)· ἐδέχθη δὲ χάρισμα προφητείας καὶ ἐπροφήτευσε διὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ διὰ τὸ τέλος καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι ὁ ἐξ ἐθνῶν λαὸς θέλει γένῃ λαὸς περιούσιος τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦτο μέλλει νὰ προξενήσῃ αἰσχύνην μὲν εἰς τοὺς ἀσεβεῖς, δόξαν δὲ εἰς τοὺς δικαίους, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ Χριστὸς ὁ Κύριος κριτὴς πάσης πνοῆς λογικῆς, καὶ θέλει ἀνταποδώσει εἰς τὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του. Ἀποθανὼν λοιπὸν οὗτος, ἐτάφη εἰς τὸ ἀγροκήπιον, προσμένων τὴν ὑστερινὴν καὶ παγκόσμιον ἀνάστασιν. Σοφονίας δὲ σημαίνει, σκοπιὰ Κυρίου, ἢ συνιεὶς κρυπτά. Ἦτο δὲ ὅμοιος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην, ἔχων τὸ γένειον ὀλίγον τι στρογγυλώτερον ἀπὸ τὸ ἐκείνου.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

» Ἐν πατριάρχαις καὶ Θεόδωρος μέγας,

» Κἂν τοῖς ἀθληταῖς τοῖς διὰ ξίφους μέγας.

Οἱ ἄνθρωποι οἱ κατοικοῦντες εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν τῆς Αἰγύπτου, καὶ μάλιστα οἱ ἄπιστοι καὶ Ἕλληνες, ὑπῆρξαν πάντοτε κατὰ τῶν ἁγίων πικροὶ καὶ ἀπάνθρωποι· διὸ καὶ πολλοὺς ἐποίησαν μάρτυρας, εἷς ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ μέγας οὗτος Θεόδωρος. Μαθὼν δηλαδὴ ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας, ὅτι οὗτος ὁμολογεῖ τὸν Χριστὸν καὶ πιστεύει εἰς αὐτὸν, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι διδάσκει τοὺς Ἕλληνας νὰ σέβωνται αὐτὸν, ὡς Θεὸν, μὲ πολὺν θυμὸν

---

[1] Τὴν ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Περὶ τοῦ προφήτου ταῦτα λέγει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰωσίου τοῦ βασιλέως, καταγόμενος ἀπὸ τὸν Λευϊτικὸν δῆμον· ἤτοι ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος καὶ ἐκ τοῦ προφητικοῦ χοροῦ· οὗτος ἐδίδαξε τὸν βασιλέα Ἰωσίαν, ὅτε ἦτον ἀκόμη μειράκιον, νὰ ἔχῃ σέβας πρὸς τὸν Θεὸν, σεμνότητα περὶ τὰ ἤθη καὶ χρηστότητα, καὶ τρόπον τινὰ ἡτοίμασε τὰς ἀκοάς του εἰς τὸ νὰ δεχθῶσιν εὐκόλως ἐκεῖνα, ὅσα ἔμελλε νὰ εἴπῃ εἰς αὐτὸν ὁ προφήτης Ἱερεμίας, καὶ πάντα πόθον καὶ γλυκύτητα ἀρετῆς εἰς τὴν ψυχήν του ἐνέσταξεν. Εἰς τρία δὲ κεφάλαια μοιράζεται ἡ προφητεία του. Ἐν τῷ τελευταίῳ δὲ προφητεύσας περὶ τῆς μυστικῆς Ἱερουσαλὴμ· ἤτοι τῆς Ἐκκλησίας, προεῖπε τὴν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Λέγει δὲ καὶ ὁ Κανόνικος Κλήμης, ὅτι ὁ Σοφονίας ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν Ἀββακοὺμ καὶ Ἱερεμίαν. Ἄλλος δέ φησιν, ὅτι ὑψηλὰ λαλεῖ καὶ μεγαλοπρεπῆ.

καὶ κακίαν ἔτρεξαν κατ' αὐτοῦ· καὶ πρῶτον μὲν τὸν ἐτιμώρησαν δυνατὰ, ἔπειτα δὲ πλέξαντες στέφανον ἀπὸ ἀκάνθας ἐστεφάνωσαν αὐτὸν, καθὼς καὶ τὸν Κύριον, καὶ ἐκτύπων εἰς τὰ ὄμματά του, περιγελῶντες καὶ ἐμπαίζοντες αὐτόν· ἔπειτα ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξελθὼν ἀβλαβὴς, ἀπεκεφαλίσθη κατὰ προσταγὴν τοῦ ἄρχοντος. Καὶ ἡ μὲν ἁγία αὐτοῦ ψυχὴ ἀνῆλθεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν ἰδικήν του πόλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ***ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ*** *ὁ Κύπριος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Κύπρου τὸ κλῆμα Θεόδουλος κυπρίσαν,
» Καὶ σταφυλὴν ποιῆσαν ἦλθεν εἰς τρύγην.

* Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Κύπρον· ἐκ νεότητος δὲ ἀφήσας τὸν κόσμον καὶ τὸν Χριστὸν ἀγαπήσας ἀπὸ καρδίας, ἔγεινε μοναχός· τόσον δὲ ἠγάπησε τὴν ἀκτημοσύνην ὁ τρισμακάριος, ὥστε ἀντὶ νὰ ἔχῃ εἰς τὴν κλίνην του στρώματα ἁπαλὰ, εἶχε πέτρας, καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἀνεπαύετο. Ἀπὸ τὴν πολλὴν δὲ αὐτοῦ ἐγκράτειαν καὶ χαμευνίαν ἐφωτίσθη ἡ ψυχή του καὶ ἔγεινε δοχεῖον τῶν χαρισμάτων τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅθεν προεγίνωσκε τοὺς λογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ἂν ἤρχετό τις εἰς αὐτὸν καὶ ἔλεγεν ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ἤλεγχεν αὐτὸν ὁ ἅγιος καὶ ἐφανέρονε τοὺς κρυφοὺς λογισμοὺς τῆς ψυχῆς του. Ὕστερον δὲ ἐσχηματίσθη ὅτι εἶναι σαλὸς, καὶ οὕτω διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ πολλοὺς σώσας μὲ τὸ παράδειγμά του καὶ μὲ τὴν διδασκαλίαν του, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ, πολλὰς ἰατρείας καὶ μετὰ θάνατον χαριζόμενος εἰς τοὺς προσερχομένους τῷ τάφῳ αὐτοῦ μετὰ πίστεως.

—

Μνήμη ἑτέρου ***ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*** *ὁσίου τοῦ ἀπὸ Ἐπάρχων.*

» Ἐπαρχίαν γῆς, οὐρανῶν ἐπαρχίας,
» Ὁ Θεόδουλος ἀντέδωκεν ἐμφρόνως.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τοθ΄ (379), Πατρίκιος καὶ Ἔπαρχος πραιτωρίων κατὰ τὸ ἀξίωμα. Αὐτὸς λοιπὸν συνεζευγμένος ὢν μετὰ γυναικὸς νομίμου, ἔζη ζωὴν ἀκατηγόρητον, βλέπων δὲ τὰς ἁρπαγὰς καὶ πλεονεξίας ὅσας ἔκαμνον οἱ εὑρισκόμενοι πλησίον τοῦ βασιλέως, ἀπεστράφη τὸ ἀξίωμα ὅπερ εἶχε· καὶ ἐπειδὴ ἡ γυνή του ἀπέθανε, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλην τὴν περιουσίαν του, ἥτις ἦτον πολλὴ ἕως πεντακοσίων πεντήκοντα λιτρῶν χρυσίου. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν (ἥτις κοινῶς τώρα ὀνομάζεται Ὀυρφᾶ, ἡ Ὀρροά, πρότερον δὲ ἐκαλεῖτο Ἀντιόχεια καὶ Καλιρρόη καὶ Ἰουστινούπολις, τετιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου). Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχὸς, ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὸν τριάκοντα ὁλοκλήρους χρόνους. Ὅθεν ἐκ τούτου ἠξιώθη ὁ ἀοίδιμος νὰ λάβῃ χαρίσματα ἐκ Θεοῦ, διότι δὲν ἔτρωγε πλέον φαγητὸν σωματικὸν, ἀλλὰ μόνον ἀνὰ πᾶσαν Κυριακὴν μετελάμβανε τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔτρωγε δὲ καὶ ἀπὸ τὸ καλούμενον ἀντίδωρον, καὶ ὄχι ἄλλο τι.

Μετὰ ταῦτα ἠνωχλήθη ἀπὸ λογισμοὺς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ τῷ δείξῃ μὲ ποῖον εἶναι ἴσος καὶ ὅμοιος κατὰ τὴν ἀρετήν· ὅθεν ἤκουσε φωνὴν θείαν λέγουσαν, ὅτι εἶναι ὅμοιος μὲ τὸν Κορνήλιον τὸν μῖμον, ὁ ὁποῖος ἐκατοίκει εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ ὠνομάζετο Πανδοῦρος. Αὕτη ἡ παρομοίασις ἔβαλε τὸν ὅσιον ὄχι εἰς ὀλίγην ταραχὴν, κατὰ προσβολὴν βέβαια τοῦ διαβόλου τοῦ ἐχθροῦ τῶν ψυχῶν μας. Ἐσηκώθη λοιπὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Δαμασκὸν, καὶ εὑρὼν τὸν ῥηθέντα Κορνήλιον, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν νὰ μάθῃ τὴν πολιτείαν του. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἔλεγεν, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς, καὶ δὲν ἔχει κἀμμίαν ἀρετήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων ἐπεφορτίζετο αὐτὸν παρακαλῶν, ἠναγκάσθη ὁ Κορνήλιος καὶ εἶπεν· ἐγὼ πάτερ, ἐκ νεαρᾶς μου ἡλικίας συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς μίμους καὶ χορευτὰς, ἐποριζόμην τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα ἀπὸ τὴν κατηγορημένην αὐτὴν τέχνην. Μόλις δὲ εἰς ὅλον τὸ ὕστερον ἐλθὼν εἰς ἔννοιαν τῶν πολλῶν μου ἁμαρτιῶν, καὶ συλλογισθεὶς τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς μελλούσης κρίσεως, ἀφέθην ἀπὸ τὰ συνειθισμένα μου κακὰ καὶ ἐπεμελούμην κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν καθαρὰν ζωὴν καὶ τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην, καὶ τοῦτο μόνον ἠξεύρω εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γέρων ἐπέμενε πάλιν παρακαλῶν καὶ ὁρκίζων αὐτὸν νὰ τοῦ εἴπῃ καὶ τὰς λοιπάς του ἀρετάς, διὰ τοῦτο ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· πρὸ ὀλίγου καιροῦ, πάτερ ἅγιε, μία γυνὴ περιφανὴς, λάμπουσα ἀπὸ δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ σωφροσύνην, συνεζεύχθη διὰ γάμου μὲ ἕνα ἄνδρα, ὁ ὁποῖος, ἐπειδὴ καὶ ἦτον ἀκρατὴς καὶ ἄσωτος, ὄχι μόνον ἐξώδευε τὴν περιουσίαν τῆς γυναικὸς καὶ τὴν ἰδικήν του, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ χρήματα ἐδανείσθη καὶ τὰ κατέφαγε·

διὸ ῥιφθεὶς εἰς τὴν φυλακὴν ἐπροξένησεν εἰς τὴν γυναῖκα λύπην ἀπαρηγόρητον, ἡ ὁποία βλέπουσα τὸν ἐλεεινὸν ἐκεῖνον ἄνδρα της κινδυνεύοντα νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τῆς πείνης ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ, ἤρχισε νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐκρέμετο ὡς ἐπάνω εἰς ζυγαρίαν, καὶ ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ καὶ εἰς μοιχείαν, ἐπειδὴ ἦτο πολλὰ ὡραία.

Ταύτην λοιπὸν ἐγὼ ἀπαντήσας καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν περιπλανᾶται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐλυπήθην κατάκαρδα, καὶ δακρύσας, εἶπον εἰς αὐτήν· πόσον, ὦ γύναι, χρέος ἔχετε; ἡ δὲ ἀπεκρίθη, τετρακόσια νομίσματα, αὐθέντα μου· ἐγὼ δὲ λογαριάσας τὰ πράγματά μου, εὑρέθην ὅτι εἶχον νομίσματα διακόσια τριάκοντα. Καὶ ἐπειδὴ αὐτὰ δὲν ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ πληρωθῇ ὅλον τὸ χρέος της, ἐπώλησα στολίδια τινὰ τὰ ὁποῖα εἶχον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὰ κάλλιστα ἐνδύματά μου, καὶ οὕτω συνάξας τὴν ποσότητα τῶν τετρακοσίων νομισμάτων, ἔδωκα αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τῆς γυναικὸς, εἰπὼν εἰς αὐτήν· Λάβε ταῦτα, γύναι, καὶ ὕπαγε ἐν εἰρήνῃ διὰ νὰ ἐλευθερώσῃς τὸν ἄνδρα σου ἀπὸ τὴν φυλακὴν, παρακάλει δὲ τὸν φιλάνθρωπον Κύριον ἐξ ὅλης καρδίας, διὰ νὰ ἐλεήσῃ καὶ ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεόδουλος, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, καὶ γυρίσας πάλιν ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸν στύλον. Ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ὀλίγον καιρὸν, μὲ καλὰς ἐλπίδας ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ Ἐπίσκοπος Κολωνίας ὁ ἡσυχαστὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται·

» Οὐχ ἡσυχάζω καὶ θανόντα γὰρ στέφω
» Τὸν ἡσυχαστὴν Ἰωάννην τοῖς λόγοις.

Κατὰ τὸν τέταρτον χρόνον τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐν ἔτει υνε' (455), ἐγεννήθη ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης οὗτος, ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας. Μαθὼν δὲ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἔκτισε ναὸν εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον, καὶ ἡσύχαξεν εἰς αὐτὸν ὁμοῦ μὲ ἄλλους δέκα μοναχούς. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἔγεινε περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Κολωνίας. [1] Ἀφ' οὗ δὲ εἰς ἐννέα χρόνους ἐσύστησε τὰ πράγματα τῆς ἐπαρχίας του καὶ ἐτελείωσεν, ὅσα ἦσαν κατὰ τὸν σκοπόν του, διαπερᾷ τὸ πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα μακρὸν πέλαγος, καὶ φθάσας εἰς τοὺς ἁγίους τόπους καὶ προσκυνήσας αὐτοὺς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα.

Ὅθεν ἐδέχθη αὐτὸν ὁ ἅγιος Σάββας, χωρὶς νὰ γνωρίσῃ ποῖος εἶναι, (διότι ὁ Θεὸς δὲν τὸ ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὸν) θέλων δὲ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπακοὴν καὶ ὑπομονήν του, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, (ἤτοι εἰς τὸ νῦν λεγόμενον ἀρχονταρίκιον)· ἔπειτα ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ μαγειρεῖον. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὰ δύω ταῦτα διακονήματα ἐφάνη εὐδόκιμος, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς ἀναχωρητικὸν κελλίον κατὰ τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ τις καὶ χωρὶς νὰ τρώγῃ ἢ νὰ πίνῃ κανὲν φαγητὸν ἢ ποτὸν τὴν δὲν Κυριακὴν καὶ τὸ Σάββατον, ἐδιώρισεν αὐτὸν νὰ ἔρχεται εἰς τὰς κοινὰς ἀκολουθίας, διὰ νὰ συμψάλλῃ καὶ νὰ συντρώγῃ μετὰ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν.

Βλέπων λοιπὸν τοῦτον ὁ μέγας Σάββας προκόπτοντα κατὰ Θεὸν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων, Ἠλίαν ὀνόματι, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ τιμήσῃ τὸν Ἰωάννην μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὁ δὲ Ἰωάννης, ἄφες ὀλίγον, εἶπε πρὸς τὸν πατριάρχην, ὦ δέσποτα, διότι πρέπει πρῶτον νὰ γνωρίσῃς τὰς πράξεις μου, καὶ τότε ἂν εἶμαι ἄξιος τῆς ἱερωσύνης, ποίησον ὅ,τι σοὶ φαίνεται καλόν. Ὅτε λοιπὸν ἔμειναν μόνοι κατ' ἰδίαν, ἔρριψεν ἑαυτὸν ὁ ὅσιος εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατριάρχου, ὁρκίζων αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ ὅ,τι μέλλει νὰ τῷ εἴπῃ· ὁ δὲ πατριάρχης συγκατένευσεν εἰς τοῦτο, νομίζων ὅτι θὰ ἀκούσῃ κανὲν ἄτοπον ἔργον. Ὅτε δὲ ἤκουσεν, ὅτι αὐτὸς ἔγεινε Κολωνίας ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ πρὸς τὸν μακάριον εἶπε Σάββαν· μὴ ἐνοχλήσῃς πλέον αὐτὸν περὶ ἱερωσύνης, διότι ὁ Ἰωάννης πρεσβύτερος δὲν γίνεται.

Οὗτος ὁ ὅσιος περιπατῶν ποτὲ καθ' ὁδὸν καὶ κοπιάσας, ἐλειποθύμησε· προσευχηθεὶς δὲ ἡρπάγη εἰς τὸν ἀέρα μετέωρος καὶ εὑρέθη εἰς τὸ κελλίον του, τὸ ὁποῖον ἀπεῖχεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον μίλια πέντε. Εἰς ἕνα δὲ καιρὸν ἦλθον Πέρσαι καὶ ἐκρήμνησαν τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, ὑπῆγαν δὲ καὶ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου τούτου διὰ νὰ κάμωσι τὸ ἴδιον· ἐφάνη ὅμως ἐ-

---

[1] Ἡ Κολωνία αὕτη φαίνεται νὰ ἦτον ἡ ἐν τῇ Ἑλλησπόντῳ εὑρισκομένη, (ἤτοι ἐν τῇ τοῦ Μαρμαρᾶ θαλάσσῃ) ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο ὁ ἅγιος μάρτυς Μένιγνος ὁ Κναφεὺς ὁ κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου ἑορταζόμενος· Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι ἐπισκοπαὶ ἐν τῇ Καστορίᾳ καὶ Γερμανίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ εὑρισκόμεναι, Κολωνίαι λεγόμεναι.

κεῖ αἰφνιδίως εἰς λέων, ὁ ὁποῖος ἐδίωξε μὲν τοὺς βαρβάρους, τὸ δὲ κελλίον τοῦ ὁσίου ἀβλαβὲς διεφύλαξεν. Χριστιανός τις ὀρθόδοξος ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἅγιον, συμπαραλαβὼν καὶ ἕνα ἑτερόδοξον Μονοφυσίτην, ζητῶν νὰ δώσῃ καὶ εἰς τοὺς δύω τὴν εὐλογίαν του· ὁ δὲ ὅσιος, εἰς σὲ μὲν, εἶπεν, ὡς εἰς εὐσεβῆ καὶ ὀρθόδοξον δίδω τὴν εὐλογίαν μου, εἰς τοῦτον δὲ εὐλογίαν δὲν δίδω, ἕως οὗ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὀρθόδοξος ἐκεῖνος ἐξεπλάγη διὰ τὸ διορατικὸν καὶ προορατικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, ὁ δὲ ἑτερόδοξος Μονοφυσίτης ἔγεινεν ὡς ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου· ὅτε δὲ τέλος πάντων συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ὁσίου παρακαλῶν νὰ τὸν διδάξῃ, τί νὰ πράξῃ. Ὁ δὲ ἅγιος σηκώσας αὐτὸν ἐπάνω, καὶ διδάξας τὰ πρέποντα, τὸν κατέπεισε νὰ ἀναθεματίσῃ μὲν πᾶσαν αἵρεσιν καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐκρατεῖτο, νὰ προσέλθῃ δὲ εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔμπροσθεν πάντων νὰ ποιήσῃ τὸν ἀναθεματισμὸν αὐτὸν τῶν αἱρέσεων, καὶ οὕτω νὰ διαμένῃ ἀχώριστος εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα εἶπεν, εὐλόγησε καὶ τοὺς δύω καὶ τοὺς ἠσπάσθη μὲ φίλημα ἅγιον, καὶ προσευχηθεὶς δι' αὐτοὺς ἀπέστειλε καὶ τοὺς δύω εἰς τοὺς οἴκους των χαίροντας.

Τούτου τοῦ ἁγίου μία συγγενὴς μαθοῦσα τὰ περὶ αὐτοῦ, ἐβουλεύθη νὰ μετασχηματίσῃ τὸν ἑαυτόν της εἰς εἶδος ἄλλης τινος γυναικὸς, ἵνα μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἀγνώριστος θεωρήσῃ τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος γνωρίσας μὲ τὸ διορατικὸν χάρισμα τὸν λογισμὸν τὸν ὁποῖον ἐμελέτησεν ἡ γυνὴ, ἐμήνυσεν εἰς αὐτὴν λέγων οὕτω. Ἂν δὲν ἔλθῃς ἐδῶ, ἐγὼ θέλω φανερωθῆ εἰς σὲ, καὶ θέλεις μάθῃ ὅσα μοὶ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν της καὶ τὴν ἐσυμβούλευσε τὰ πρέποντα· ἐκεῖνα δηλαδὴ τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὴ ἐπεθύμει νὰ μάθῃ. Ἐρωτήσασα δὲ αὐτὸν καὶ δι' ἄλλα τινα, καὶ διδαχθεῖσα ταῦτα καλῶς παρ' αὐτοῦ, αὐτὴ μὲν εὐχαρίστει τὸν ἅγιον διὰ τὴν εὐεργεσίαν ταύτην, ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης ἄφαντος ἔγεινεν ἀπὸ τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμούς της.

Οὗτος ὁ ἅγιος λαβὼν ποτὲ σῦκον ξηρὸν, τὸ ἔβαλε πλησίον εἰς μίαν ἀνικμον πέτραν, καὶ λέγει εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἀδελφούς· ἂν τὸ ξηρὸν τοῦτο σῦκον βλαστήσῃ, νὰ ἠξεύρετε, ἀδελφοὶ, ὅτι ὁ Θεὸς θέλει δώσει εἰς ἐμὲ τόπον ἀναπαύσεως ἐκεῖ εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα. Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τὸ ξηρὸν ἐκεῖνο σῦκον εὐθὺς ἐφυτεύθη, εὐθὺς ἐρριζώθη, εὐθὺς ἔγεινε συκῆ καὶ εὐθὺς ἐβλάστησε, καὶ ἐποίησε καρπὸν τρία σῦκα, τὰ ὁποῖα καταφιλήσας ὁ ὅσιος, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Κύριον, τὰ ἔφαγεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς. Οὗτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος ὅτε ἦτον εἰκοσιοκτὼ χρόνων, καὶ ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ ἔλαμψε χρόνους δέκα· εἰς δὲ τὴν ἔρημον τοῦ Ῥουβᾶν ἔκαμε χρόνους ἓξ, καὶ εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα χρόνους τεσσαρακονταοκτώ· ὥστε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται ἑκατὸν τέσσαρες, καὶ οὕτως ἐν Κυρίῳ ἐκοιμήθη ὁ τρισόλβιος.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΓΑΠΙΟΣ, ΣΕΛΕΥΚΟΣ, καὶ ΜΑΜΑΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Τρεῖς ἄνδρες Ἀγάπιος Σέλευκος Μάμας,
» Πόθῳ Πλάσαντος ἠγάπησαν καὶ ξίφος.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΓΑΒΡΙΗΛ τοῦ Γάνου μὲν ὄντος πρότερον ἐπισκόπου, ὕστερον δὲ ἐν Προύσῃ μαρτυρήσαντος κατὰ τὰ αχνθ' (1659). ἔτος.*

† » Εἴληφε διπλοῦν Γαβριὴλ νέος στέφος,
» Ὡς ἱεράρχης καὶ ἀθλητὴς Κυρίου. [1]

Τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΓΓΕΛΗ τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος ἐν ἔτει αωιγ' (1813). [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΒΑΡΒΑΡΑΣ.

» Ξίφει πατὴρ θύσας σε μάρτυς Βαρβάρα,
» Ὑπῆρξεν ἄλλος Ἀβραὰμ διαβόλου.
† »Κουριδίην κατέπεφνε πατὴρ τάλας ἀμφὶ τετάρτην

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σγ' (290), θυγάτηρ ἑνὸς ἕλληνος· καταγομένη μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, φυλαττομένη δὲ μέσα εἰς ἕνα πύργον ὑψηλὸν, διὰ τὴν ἀνθοῦσαν τοῦ σώματος αὐτῆς ὡραιότητα. Αὕτη λοιπὸν ἡ σεμνοτάτη παρθένος παρὰ Θεοῦ ἐδιδάχθη τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν τὸν Χριστὸν σεβομένη κρυφίως, δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ πατέρα της, διότι ἐκεῖνος ἐγνώρισε τὰ περὶ αὐτῆς, ὅτε αὐτὸς μὲν εἶπε νὰ γέ-

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

νωσι δύω παράθυρα εἰς τὸ παρ' αὐτοῦ κτισθὲν λουτρὸν, ἡ δὲ ἁγία ἐπρόσταξε νὰ γένωσι τρία παράθυρα, τὰ ὁποῖα καὶ ἔγειναν· ἐρωτήσας δὲ, διὰ ποίαν αἰτίαν τρία παράθυρα κατεσκεύασεν; ἔμαθεν ἀπὸ αὐτὴν, ὅτι τὰ ἐποίησεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· Ὅθεν ὁ βάρβαρος τοῦτο ἀκούσας, ὥρμησε νὰ τὴν θανατώσῃ μὲ τὴν σπάθην του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἔφυγε, καὶ φεύγουσα ἐμβῆκεν ἐντὸς μιᾶς πέτρας, ἡ ὁποία παραδόξως ἐσχίσθη καὶ τὴν ἐδέχθη, διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐκυνήγει· εὑρὼν δὲ αὐτὴν διά τινος μηνυτοῦ, τὴν ἥρπασεν ἀσπλάγχνως ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς, καὶ φέρων, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου ὁμολογήσασα ἡ ἁγία τὸν Χριστὸν, καὶ τὰ εἴδωλα ὑβρίσασα, δέρεται δυνατὰ καὶ καταξεσχίζεται εἰς τὰς σάρκας καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευράς. Ἔπειτα κτυπᾶται εἰς τὴν κεφαλὴν μὲ σφαίρας, καὶ γυμνωθεῖσα, περιτριγυρίζει τὴν πόλιν καὶ δέρεται ἐνταυτῷ· τελευταῖον δὲ διὰ ξίφους τὴν κεφαλὴν ἀποκόπτεται ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ὠμοτάτου πατρός της, ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι ἀφ' οὗ κατέσφαξε τὴν ἁγίαν, καταβαίνων ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἐκτυπήθη ἄνωθεν ἀπὸ κεραυνὸν καὶ οὕτως ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχήν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ πρεσβυτέρου τοῦ Δαμασκηνοῦ.

» Πλήσας μελῶν γῆν ἡδέων Ἰωάννης,
» Εἰς Οὐρανοὺς ἄνεισι συνθήσων μέλη.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου ἐν ἔτει ψιϛ' (716), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, τοῦ ἐν ἔτει ψμά (741) βασιλεύσαντος, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Δαμασκὸν, ἐκ γένους λαμπροῦ καὶ στολισμένου μὲ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν· Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ ἔχῃ φιλάρετον καὶ φιλόκαλον πατέρα, ἐγυμνάσθη ὁμοῦ μὲ τὸν συνανατροφόν του θεῖον Κοσμᾶν πᾶσαν σοφίαν, καὶ τὴν ἔξωθεν τῶν Ἑλλήνων, καὶ τὴν ἔσωθεν καὶ ἰδικήν μας παρά τινος διδασκάλου ὀνομαζομένου καὶ ἐκείνου Κοσμᾶ, ἀνδρὸς εὐλαβεστάτου καὶ σοφωτάτου, ὅστις ἐπωνομάζετο μὲν Ἀσηκρῆτις, ἐξηγοράσθη δὲ ἀπὸ τὸν πατέρα τοῦ θείου Ἰωάννου ὁμοῦ μὲ ἄλλους αἰχμαλώτους. Ὅθεν ἐπειδὴ ἔτυχον τοιοῦτον σοφὸν διδάσκαλον, ἔφθασαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ ἄκρον τῆς σοφίας· ἔπειτα γενόμενοι καὶ οἱ δύω μοναχοὶ, ἐσχόλαζον εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ δὲ Ἰωάννης παραδοθεὶς ἰδίως ἀπὸ τὸν προεστῶτα τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Σάββα εἰς ἕνα γέροντα μεγάλον καὶ σοφὸν κατὰ τὰ θεῖα, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν μακαρίαν ὑπακοὴν, ὅθεν ἐπροστάχθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ ψάλῃ ποτὲ οὐδὲ το παραμικρὸν ψαλτικὸν κατὰ τὴν τέχνην τῆς μουσικῆς τὴν ὁποίαν ἤξευρε· διὸ καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφύλαξεν ἀδιακρίτως τὴν προσταγὴν τοῦ γέροντος εἰς χρόνους πολλούς. [1] Λέγεται δὲ ὅτι ἡ ὑπεραγία Θεοτόκος ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν γέροντά του καὶ εἶπεν αὐτῷ νὰ παρακινήσῃ τὸν ὑποτακτικόν του Ἰωάννην νὰ συγγράψῃ ὕμνους εἰς δόξαν τοῦ ἐξ αὐτῆς γεννηθέντος ἀσπόρως Χριστοῦ, καὶ εἰς καύχημα καὶ χαρὰν τῶν Χριστιανῶν, οἵτινες χρεωστοῦν νὰ δοξολογῶσι τὴν Θεοτόκον, καθὼς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἰωάννης χρεωστεῖ νὰ δοξολογῇ αὐτὴν, ἐπειδὴ ἀπήλαυσε πολλὴν βοήθειαν παρ' αὐτῆς, διότι τὴν ἀδίκως κοπεῖσαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα χεῖρά του ὑγιᾶ καὶ ὁλόκληρον ἡ Θεοτόκος ἀποκατέστησε μὲ τὴν μεγάλην της δύναμιν.

Ὅθεν λαβὼν ὁ θεῖος Ἰωάννης τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ γέροντός του συνέγραψεν ὕμνους καὶ ᾄσματα μελίρρυτα, ὑπόθεσιν προστησάμενος τῆς ᾀσματικῆς του μελῳδίας καὶ τῆς ἄλλης λογογραφίας του αὐτὴν τὴν Μητέρα τοῦ φωτὸς καὶ Δέσποιναν Θεοτόκον. Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος τῆς Ἐκκλησίας φωστὴρ συνέγραψε συγγράμματα πάμπολλα, διὰ τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἡ λύσις πάσης ἀπορίας γραφικῆς καὶ παντὸς ζητήματος ἡ ἐξήγησις. Μὲ τὴν δύναμιν δὲ τῶν λόγων του καὶ μὲ τὰς ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν ἀποδείξεις του ἐστηλίτευσε τὴν δυσσεβῆ αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων. Ὅθεν μέχρι τέλους μὴ συγκαταβὰς τελείως ἀπὸ τὴν ἄσκησιν, τελειόνει τὴν ἁγίαν ζωήν του εἰς γῆρας βαθὺ, ζήσας χρόνους ἑκατὸν τέσσαρας·

---

[1] Σημείωσαι ὅτι εὑρίσκεται ᾀσματικὴ ἀκολουθία τελεία καὶ πλήρης, ὁμοίως καὶ εἰκοσιτέσσαρες οἶκοι χαιρετίσιμοι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Βαρβάραν, ἅπερ εἰσὶ τετυπωμένα εἰς ξεχωριστὴν φυλλάδα. Τὸ δὲ μαρτύριον αὐτῆς συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις), ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ οὐ μόνον τὸ ῥηθὲν αὐτῆς μαρτύριον σώζεται, ἀλλὰ καὶ ἕτερον οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις.»

[1] Ἡ περίοδος αὕτη περὶ τῆς ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἀποχῆς δὲν περιέχεται ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.

(τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1] Περὶ δὲ τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, εἴπομεν χωριστὰ εἰς τὰς δεκατέσσαρας τοῦ Ὀκτωβρίου καὶ ὅρα ἐκεῖ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ Πολυβότης ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐπισκοπὴν γῆς ἐκλιπὼν Ἰωάννης,
» Ἐπισκοποῦντος πάντα τέρπεται θέᾳ.[2]

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐμίσει τὰς τρυφὰς καὶ ἡδονὰς τοῦ σώματος, ἐστόλιζε δὲ μᾶλλον τὴν ζωήν του μὲ νηστείας καὶ σωφροσύνην· διὸ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος τῆς Πολυβότου, ἀφ' οὗ πρότερον ἀνέβη εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς βαθμοὺς καὶ ἔγεινεν Ἀναγνώστης, Ὑποδιάκονος, Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος. Ἐμπιστευθεὶς λοιπὸν προστασίαν λαοῦ, ἐπρόσθεσεν ἀγῶνας εἰς τοὺς προτέρους ἀγῶνας ὁ τρισμακάριος, καὶ πόνους εἰς τοὺς πόνους. Ἐπειδὴ δὲ Λέων ὁ Ἴσαυρος ὅτε ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ψις΄ (716), ἐπεχείρησε νὰ βλασφημῇ κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ ἀθετῇ τὴν αὐτῶν προσκύνησιν, ὁ ἱερὸς οὗτος Ἰωάννης ἤλεγξε μὲν σφόδρα τὴν ἀσέβειαν ἐκείνου, ἐδίδαξε δὲ καὶ ἐξηκριβώσατο εἰς τὸ ποίμνιόν του τὴν ἀληθῆ καὶ ὀρθόδοξον πίστιν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, καὶ ἐβεβαίωσεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἐμμένει εἰς τὴν πίστιν ταύτην καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον.

Τοσαύτην δὲ θαυμάτων δύναμιν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἐτιμώρησε μὲ μίαν θεϊκὴν τιμωρίαν τοὺς Ἀγαρηνοὺς οἵτινες κατοίκουν τριγύρω εἰς τὸ Ἀμόριον τῆς Φρυγίας, καὶ οὕτω τοὺς κατέπεισε νὰ χαρίσωσιν εἰς αὐτὸν τοὺς χριστιανοὺς ὅσους εἶχον αἰχμαλώτους. Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ζήσας ὁ θεῖος πατήρ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον διετηρήθη μετὰ θάνατον ἄφθαρτον καὶ ὁλόκληρον ἕως τῆς σήμερον. Τὸ ὁποῖον οἱ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι χριστιανοὶ σηκόνουσιν αὐτὸ ὄρθιον κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, καὶ ἐνδύοντες αὐτὸ τὴν Ἀρχιερατικὴν στολήν, τὸ ἀκουμβοῦσιν ὄρθιον εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Ἔπειτα ἀναβιβάζουσιν αὐτὸ ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν σύνθρονον, καὶ εἰς ὅλην τὴν θείαν λειτουργίαν ὑποστηρίζουσιν αὐτὸ δύω ἱερεῖς. Ὅσα δὲ θαύματα ὁ ἅγιος αὐτὸς καθ' ἑκάστην ἐνεργεῖ μετὰ θάνατον, δαιμονισμένους ἐλευθερόνων ἀπὸ τὰ δαιμόνια, καὶ ἀσθενείας διαφόρους ἰατρεύων ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς ἡμᾶς νὰ διηγώμεθα.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΟΥΛΙΑΝΗ ξίφει τελειοῦται.

» Ἰουλιανὴν ὡς περιστερὰν δέχου,
» Εἰ μὴ τάχει τέμνοιτο τρίζουσαν Λόγε.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ καὶ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΗ ἡ παρθένος ξίφει τελειοῦνται.

» Συνωνυμῶν σοι παρθένε Χριστοδούλη,
» Ὁ Χριστόδουλος καὶ συναθλεῖ σοι ξίφει.

Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΣΕΡΑΦΕΙΜ ὁ Φαναρίου ἐπίσκοπος, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχά (1601), σούβλῃ διαπαρεὶς τελειοῦται.

» Ὁ γῆς Σεραφεὶμ Θετταλῶν φὺς ὡς κλάδος,
» Θεῷ Λόγῳ πρόσεισι ῥείθροις αἱμάτων[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΒΒΑ[2] τοῦ ἡγιασμένου.

---

[1] Οἱ στίχοι δὲ διὰ τῶν ὁποίων παρεκάλει ὁ θεῖος Ἰωάννης τὴν Θεοτόκον νὰ ἰατρεύσῃ τὴν κοπεῖσαν χεῖρά του, εἶναι οὗτοι.

» Δέσποινα πάναγνε Μῆτερ, ἡ τὸν Θεόν μου τεκοῦσα.
Διὰ τὰς θείας εἰκόνας ἡ δεξιά μου ἐκόπη.
Οὐκ ἀγνοεῖς τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐμάνη ὁ Λέων.
Πρόφθασον τοίνυν ὡς τάχος καὶ ἴασαί μου τὴν χεῖρα,
Ἡ δεξιὰ τοῦ Ὑψίστου ἡ ἀπὸ σοῦ σαρκωθεῖσα,
Πολλὰς ποιεῖ τὰς δυνάμεις διὰ τῆς σῆς μεσιτείας.
Τὴν δεξιάν μου καὶ ταύτην νῦν ἰασάτω λιταῖς σου.
Ὡς ἂν σοὺς ὕμνους οὓς δοίης καὶ τοῦ ἐκ σοῦ σαρκωθέντος,
Ἐνρυθμικαῖς ἁρμονίαις συγγράψηται Θεοτόκε,
Καὶ συνεργὸς χρηματίσῃ τῆς ὀρθοδόξου λατρείας,
Δύνασαι γὰρ ὅσα θέλεις, ὡς τοῦ Θεοῦ Μήτηρ οὖσα.»

Ταῦτα λέγων ὁ Ἰωάννης, ἀπεκοιμήθη, καὶ θεωρεῖ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον λέγουσαν αὐτῷ μὲ ἱλαρὸν ὄμμα· «Ἰδοὺ ἰατρεύθη ἡ χείρ σου.»

Τον βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἤτοι τέρπεται μὲ τὴν θεωρίαν τοῦ τὰ πάντα ἐπισκοποῦντος Θεοῦ.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον. Ὁ δὲ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης συνέθετο εἰς αὐτὸν ὀκτωήχους Κανόνας, προσόμοιά τε καὶ ἰδιόμελα, ἅτινα καὶ ἐτυπώθησαν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀκολουθίαν του·

[2] Λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ὅτι Σάββας εἶναι ὄνομα Συριακὸν καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν θὰ εἰπῇ πρεσβύτης, ἤτοι γέρων.

» Ψυχὴν ὄπισθεν τοῦ Θεοῦ κολλῶν πάλαι,
» Ἔμπροσθεν αὐτοῦ νῦν παρίσταται Σάββας.
» Θεσπεσίοιο πόλου πέμπτῃ Σάββας ἐντὸς ἐσήχθης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπῆρχε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φκζ΄ (527), καγόμενος ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ καλουμένου Μουταλάσκη, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν Ἰωάννου καὶ Σοφίας. Εὐθὺς λοιπὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἔτρεξεν εἰς τὴν τῶν μοναχῶν πολιτείαν καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν μοναστήριον Φλαβιαναῖς ὀνομαζόμενον· τόσον δὲ ἐγκρατὴς ἔγεινεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὴν νεαράν του ἡλικίαν, ὥστε βλέπων ποτὲ ἓν μῆλον εἰς τὸν κῆπον, καὶ ἐπιθυμήσας νὰ τὸ φάγῃ, ἐπῆρε μόνον αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας καὶ εἶπεν. «Ὡραῖος ἦτον εἰς ὅρασιν καὶ καλὸς εἰς βρῶσιν ὁ ἐμὲ θανατώσας καρπός »· ἔπειτα ἔρριψε τὸ μῆλον κατὰ γῆς καὶ κατεπάτησεν αὐτὸ μὲ τοὺς πόδας του· καὶ ἀπὸ τότε ἔβαλεν ὅρον καὶ ἀπόφασιν εἰς ἑαυτὸν νὰ μὴ φάγῃ ποτὲ μῆλον εἰς ὅλην του τὴν ζωήν. Καὶ εἰς φοῦρνον δὲ ἀνημμένον ἐμβὰς ποτὲ ὁ ἅγιος, ἐκβῆκεν ἀβλαβής, χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ τελείως τὸ πῦρ οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ φορέματά του. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ἕκτον χρόνον τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν ὁ ὅσιος εἰς τὸν μέγαν Εὐθύμιον, καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἐπέμφθη εἰς τὸ Κοινόβιον τοῦ ἁγίου Θεοκτίστου[1] διότι ἦτον ἀγένειος· ἐκεῖ λοιπὸν διατρίβων ὁ θεῖος Σάββας ἐλάμβανε πολλὴν ὠφέλειαν ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφούς, ἐπειδὴ ἐμιμεῖτο ἑκάστου τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν θεοφιλῆ πολιτείαν· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνόμαζεν αὐτὸν ὁ μέγας Εὐθύμιος παιδαριογέροντα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν χρόνοι ἱκανοὶ ἐλάμβανεν αὐτὸν ὁ Εὐθύμιος μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἀπήρχετο εἰς τὴν ἡσυχίαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς· ὅσον δὲ ηὔξανεν ἡ ἡλικία του, τόσον ηὔξανε καὶ ἡ ἀρετή του. Ὅθεν καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῶν θαυμάτων τὴν χάριν, καὶ πολλὰ θαυμάσια ἐτέλεσεν ὁ τρισόλβιος, διότι εἰς ἀνύδρους τόπους νερὸν ἐξήγαγε διὰ προσευχῆς του. Ἔγεινε δὲ καὶ πολλῶν μοναχῶν καθηγητὴς καὶ ἡγούμενος, καὶ δὶς ἐστάλη πρέσβυς εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τοὺς τότε βασιλεῖς, δηλαδὴ τὸν Ἀναστάσιον τὸν ἐν ἔτει υϞά (491), βασιλεύσαντα, καὶ τὸν Ἰουστινιανόν, παρακινηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τοὺς κατὰ καιρὸν πατριάρχας τῶν Ἱεροσολύμων δι' ὑποθέσεις ἀναγκαίας. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς κατὰ Χριστὸν ἡλικίας, καὶ γενόμενος χρόνων ἐννενήκοντα τεσσάρων, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.[1]

[1] Οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.

» Ἀναστάσιε πῦρ λαβὼν Θεοῦ Λόγου,
» Προὔδωκας ἐχθροῖς σαυτὸν εὐθὺς τεθνάναι.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος ἰδὼν ποτὲ τοὺς ἁγίους μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ τιμωρουμένους ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ κατακοπτομένους καθ' ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, διὰ τὴν πίστιν καὶ ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, ἔλαβε ζῆλον θεῖον εἰς τὴν καρδίαν του. Καὶ ἐπειδὴ ἦτον χριστιανὸς καὶ ἐστοχάζετο τὰ ἄρρητα ἐκεῖνα ἀγαθά, ἅτινα εἶναι ἡτοιμασμένα διὰ τοὺς μάρτυρας, ἐπεθύμησε νὰ ἀγωνισθῇ καὶ αὐτὸς τὸν ἴσον δρόμον τοῦ μαρτυρίου, ἵνα καὶ τῶν ἴσων στεφάνων ἀξιωθῇ. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἐθερμάνθη ἔσωθεν ἡ καρδία του ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ μαρτυρίου, καὶ σημειώσας ὅλον τὸ σῶμά του μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ὑπῆγεν αὐτόκλητος εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ σταθεὶς εἰς τὸ μέσον τοῦ κριτηρίου, μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησεν ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ἡσαΐου. «Ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν· εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν (Ἡσ. ξέ.)· ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐθεώρησαν εἰς αὐτόν, ὁ μάρτυς εἶπεν· Ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ ὑπηρέται τοῦ διαβόλου· ἐγὼ εἶμαι χριστιανὸς καὶ πιστεύω εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὰ δὲ εἴδωλά σας καὶ τοὺς αὐτὰ προσκυνοῦντας ἀναθεματίζω καὶ ἀποστρέφομαι. Οἱ δὲ Ἕλληνες βλέποντες τὴν παρρησίαν ταύτην ἐξεπλάγησαν καὶ εὐθὺς ἐκδύσαντες αὐτόν, τὸν ἔδειραν δυνατά, λέγοντες· αὐτὴν μὲν τὴν τιμωρίαν ἐποιήσαμεν εἰς σέ, διὰ τὴν ἀναίδειαν καὶ αὐθάδειάν σου· διότι δὲ πιστεύεις εἰς τὸν Χριστόν, θέλει κοπῇ ἡ κεφαλή σου, καὶ θέλει ῥιφθῇ τὸ σῶμά σου εἰς τὰ ὀψάρια καὶ ἑρπετὰ διὰ νὰ τὸ φάγωσι. Ὅθεν εὐθὺς λαβόντες οἱ θηριώδεις τὸν ἅγιον, ἀπεκεφάλισαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντες διὰ πλοιαρίου ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν, ἔρριψαν τὸ σῶμά του εἰς τὴν θάλασσαν.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή «Οὐδὲν οὕτω κινῆσαι ψυχήν» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

* *Ὁ ὅσιος ΓΡΑΤΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ζῶν Ἄγγελος πεφυκέναι ἠλπίζετο,
» Ἀλλ' ἐκθανὼν ἄνθρωπος ἠλέγχθη Γράτος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΓΕΝΗΣ λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.

» Χαίρων ὑπ' ἀνδρῶν ἐνδιδύσκεται πλάνων,
» Χιτῶνα μάρτυς λάϊνον Διογένης.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΕΡΚΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἔπαθλον Ἀβερκίῳ τῆς τομῆς μέγα,
» Οὐ γὰρ κότινος, οὐρανὸς δὲ τὸ στέφος.

Ὁ ὅσιος ΝΟΝΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Φυγόντα Νόννον ἀντικειμένου πέδην,
» Πεδοῦσι νεκρὸν κείμενον ταῖς κειρίαις.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ, τοῦ ἐν τῷ κελλίῳ τοῦ Ἰάγαρι, κειμένῳ κατὰ τὰς Καρεὰς τοῦ Ἄθω, ἀσκήσαντος ἐν ἔτει αυό (1470).*

÷ » Πικρίαν πιὼν ὁ Νεκτάριος βίου,
» Νέκταρ πίνει νῦν ἀμβροσίας τῆς ἄνω. [1]

* *Ὁ ὅσιος ΦΙΛΟΘΕΟΣ ὁ Καρεώτης, ὁ χρηματίσας πνευματικὸς πατὴρ τοῦ ἀνωτέρω Νεκταρίου, ὁ καὶ προορατικοῦ χαρίσματος ἠξιωμένος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

÷ » Φιλῶν Φιλόθεε σὺ Θεὸν τρισμάκαρ,
» Θεοῦ προσώπῳ νῦν παρίστασαι ἄνω.

* *Οἱ ἅγιοι ὁσιομάρτυρες οἱ ἐν τοῖς κελλίοις τοῦ Ἄθω κατοικοῦντες, οἱ τοὺς λατινόφρονας ἐλέγξαντες, τὸν βασιλέα φημι Μιχαὴλ καὶ τὸν πατριάρχην Βέκκον. Ὁ μὲν πρῶτος ἀπηγχονίσθη, οἱ δὲ λοιποὶ ξίφει ἐτελειώθησαν.* [2]

÷ » Τῇ τῶν ὁσίων πληθύϊ γνώμη μία,
» Ὑπὲρ πατρώων δογμάτων τεθνηκέναι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ϛ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ ἀρχιεπισκόπου μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ. [3]

» Ὁ Νικόλαος πρέσβυς ὢν ἐν γῇ μέγας,
» Καὶ γῆς ἀποστὰς εἰς τὸ πρεσβεύειν ζέει.
» Ἕκτῃ Νικόλεῳ γε φάνη βιότοιο τελευτή.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν τυράννων ἐν ἔτει τ' (300), καὶ πρότερον μὲν ἔλαμψεν ἐν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ, ὕστερον δὲ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του ἔγεινε καὶ ἀρχιερεύς. Ἐπειδὴ δὲ μὲ ἐλευθέραν φωνὴν ἐκήρυττεν ὁ ἅγιος τὴν εὐσέβειαν, συνελήφθη ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως Λυκίας, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ δαρμοὺς καὶ στρεβλώσεις· ἔπειτα, ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ ἄλλους χριστιανούς. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔγεινε βασιλεὺς τῶν χριστιανῶν μὲ ψῆφον Θεοῦ, τότε ἠλευθερώθησαν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ, ὅσοι ἦσαν δεδεμένοι εἰς τὰς φυλακὰς, ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτοὺς ἠλευθερώθη καὶ ὁ μέγας οὗτος Νικόλαος. Δὲν παρῆλθε δὲ καιρὸς πολὺς καὶ συνηθροίσθη εἰς τὴν Νίκαιαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου· ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος ἐν ἔτει τκέ (325), τῆς ὁποίας μέρος ἦτο καὶ ὁ θεῖος Νικόλαος.

Οὗτος ὁ τῆς νίκης ἐπώνυμος πολλὰ μὲν ἐποίησε θαύματα, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ ἱστορεῖ, ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τρεῖς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν θάνατον ἀδίκως συκοφαντηθέντας μὲ τοιοῦτον τρόπον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν κλεισμένοι εἰς τὴν φυλακὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἔμαθον τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου των, ὅτι αὔριον θὰ ἀποκεφαλισθῶσιν· ὅθεν ἐπεκαλέσθησαν τὸν ἅγιον εἰς βοήθειάν των, ἐνθυμήσαντες αὐτὸν ὅτι καὶ εἰς τὴν Λυκίαν ἐλύτρωσε τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔμελλον ἀδίκως νὰ θανατωθῶσι. Διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος Νικόλαος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, φαίνεται εἰς τὸ ὄνειρον τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἐπάρχου Ἀβλαβίου· καὶ τὸν μὲν ἔπαρχον ἤλεγξε, διότι ἀδίκως διέβαλε τοὺς τρεῖς ἀθώους ἐκείνους πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ βασιλέα ἐδίδαξεν, ὅτι ἦτον ἀνεύθυνοι οἱ παρ' αὐτοῦ καταδικασθέντες καὶ διὰ φθόνον μόνον διεβλήθησαν, ὡς ἀποστάται καὶ θανάτου ἄξιοι· ὅθεν διὰ τῆς ὀπτασίας ταύτης ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ ἅγιος ἀπὸ τοῦ θανάτου τὴν καταδίκην.

Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ

---

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[2] Περὶ τῶν ὁσιομαρτύρων τούτων ὅρα εἰς τὴν φυλλάδα τῶν τοῦ Ὄρους ἁγίων πατέρων.

[3] Σημείωσαι, ὅτι τὸ τροπάριον ἐκεῖνο τοῦ ἁγίου Νικολάου τὸ λέγον «Ὤφθης Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ» παράμελον καὶ μὴ δέον ὄν, οὕτω διορθοῦται παρὰ τοῖς χειρογράφοις Μηναίοις «Ὤφθης Κωνσταντίνῳ βασιλεῖ σὺν τῷ Ἀβλαβίῳ κατ' ὄναρ, καὶ τούτους φόβῳ βαλὼν, οὕτως αὐτοῖς εἴρηκας. Λύσατε δὴ ἐν σπουδῇ, ἐν εἱρκτῇ οὓς κατέχετε, δεσμίους ἀδίκως. Ἀθῶοι γὰρ πέλουσι, τῆς παρανόμου σφαγῆς. Ὅμως, ἐὰν παρακούσῃς ἔντευξιν ποιήσομαι, Ἄναξ, κατὰ σοῦ πρὸς Κύριον δεόμενος.»

θαύματα ἐτέλεσεν ὁ θαυμαστὸς Νικόλαος· ὅθεν καὶ ἱερῶς καὶ ὁσίως τὸ ὀρθόδοξον αὐτοῦ ποιμάνας ποίμνιον, καὶ φθάσας εἰς βαθὺ γῆρας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Πλὴν καὶ μετὰ θάνατον δὲν ἐλησμόνησε τὸ ποίμνιόν του ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν καὶ ὥραν χαρίζει εἰς τοὺς δεομένους εὐεργεσίας καὶ χάριτας, καὶ ἐλευθερόνει ἀπὸ πάντα κίνδυνον καὶ περίστασιν τους αὐτὸν ἐπικαλουμένους ἐκ πίστεως· ἐπειδὴ δὲ αἱ εὐεργεσίαι καὶ χάριτες του μεγάλου τούτου πατρὸς εἶναι πολλαὶ καὶ ἀναρίθμητοι, ἐγὼ ἀφήνων ὅλας τὰς ἄλλας, μίαν μόνην θέλω ἐνθυμηθῆ. Ἂς μὴ ἀπιστήσῃ δέ τις ἀκούων τὸ θαῦμα, ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς τὰς ἡμέρας μας, νομίζων, ὅτι εἶναι τοῦτο ἀδύνατον, διότι κἀνὲν πρᾶγμα δὲν ἀδυνατεῖ εἰς τὸν Θεόν.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἦτο χριστιανός τις εὐλαβὴς καὶ πιστὸς, μὲ ὑπερβολὴν ἀγαπῶν τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν Νικόλαον, καὶ ἀμοιβαίως παρὰ τοῦ πατρὸς Νικολάου ἀγαπώμενος· οὗτος λοιπὸν θέλων ποτὲ νὰ ταξειδεύσῃ εἰς ἄλλον τόπον διά τινα ἀναγκαίαν ὑπόθεσίν του, ὑπῆγε πρῶτον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ προσηυχήθη ἀπὸ βάθους καρδίας· ἔπειτα ἀποχαιρετίσας τοὺς συγγενεῖς του καὶ φίλους, ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον. Κατὰ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἐσηκώθησαν οἱ ναῦται νὰ γυρίσωσι τὰ πανία τοῦ πλοίου, ἐπειδὴ καὶ ἐγύρισεν ἄλλος ἄνεμος· ἐσηκώθη δὲ καὶ ὁ εὐλαβέστατος ἐκεῖνος ἄνθρωπος διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς χρείαν ὕδατος, καὶ ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ναῦται κατεγίνοντο εἰς τὸ νὰ γυρίσωσι τὰ πανία, περιπλεχθεὶς ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος καὶ συμποδισθεὶς, (καθὼς τοῦτο συνειθίζει νὰ ἀκολουθῇ εἰς τοιαύτας περιστάσεις), ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ναῦται δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι κἀμμίαν μέθοδον διὰ νὰ σώσωσιν ἐκ τῆς θαλάσσης τὸν ἄνθρωπον, διότι καὶ σκότος ἦτο, καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεε δυνατώτερα, καὶ ἐβίαζε τὸ πλοῖον διὰ νὰ προχωρῇ, ὅθεν καθήμενοι ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον διὰ τὸν τοῦ ἀνδρὸς πικρὸν θάνατον.

Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν ὡς ἦτον ἐνδεδυμένος ὅλα του τὰ ἱμάτια, καταποντιζόμενος εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πελάγους, ἐνθυμήθη καὶ ἔλεγε μὲ τὸν νοῦν του· ἅγιε Νικόλαε βοήθει μοι. Φωνάζων δὲ νοερῶς τὴν φωνὴν ταύτην, ὢ τοῦ θαύματος! πολλὰ καὶ ἀκατανόητα εἶναι τὰ θαυμάσιά σου Κύριε! εὑρέθη εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας του· μὴ αἰσθανθεὶς δὲ τοῦτο ἐνόμιζεν ὅτι εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Ὅθεν καὶ ἐκεῖ ἐφώναζεν ὄχι πλέον νοερῶς, ἀλλ' αἰσθητῶς, ἅγιε Νικόλαε βοήθει μοι· οἱ δὲ γείτονες ἀκούοντες τὰς φωνάς του ἐσηκώθησαν, ὁμοίως καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας του σηκωθέντες, ἥναψαν φῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔξωθεν ἀκούσαντες, ἔτρεξαν καὶ ἐκεῖνοι, καὶ βλέπουσιν αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας του ἑστῶτα καὶ κράζοντα. Βλέπουσι δὲ καὶ ὅτι τρέχει νερὸν πολὺ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του· ὅθεν ἀπὸ τὸν θαυμασμόν των καὶ τὴν ἔκστασιν ἔμειναν ἄφωνοι καὶ σιωπηλοὶ, μὴ ἠξεύροντες τί νὰ εἴπωσι. Ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐφώναζεν. Ἀδελφοὶ, τί βλέπω; ἐγὼ ἠξεύρω καλώτατα, ὅτι χθὲς κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀπεχαιρέτισα ὅλους σᾶς, καὶ ἐμβῆκα εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐπειδὴ ἐφύσησεν ἄνεμος ἐπιτήδειος, διήλθομεν ἀρκετὸν διάστημα τόπου· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἢ καὶ τρίτην φυλακὴν (ἤτοι κατὰ τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς νυκτὸς) ὑπῆγον διὰ χρείαν ὕδατος, καὶ συμποδισθεὶς ἀπὸ τοὺς ναύτας, ἐρρίφθην εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ἐπεκαλούμην τὸν ἅγιον Νικόλαον εἰς βοήθειαν· ποῦ δὲ τώρα εἶμαι, δὲν ἠξεύρω· ὅθεν σεῖς εἴπατέ μοι, διότι ἐγὼ εἶμαι ἐκστατικὸς καὶ ἄλλος ἐξ ἄλλου ἔγεινα.

Οἱ δὲ συναθροισθέντες χριστιανοὶ ταῦτα ἀκούσαντες, βλέποντες δὲ καὶ τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης ὅπερ ἔτρεχεν ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του, ἐξεπλάγησαν, ὡς εἴπομεν, στοχαζόμενοι τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος. Ὅθεν ἔχαιρον ὁμοῦ μὲ τὸν διασωθέντα ἀδελφὸν καὶ ἐδάκρυον ἐνταυτῷ, καὶ ἐπὶ πολλὴν ὥραν τὸ, Κύριε ἐλέησον, ἔκραζον· ὁ δὲ χριστιανὸς ἐκεῖνος ἐκδυθεὶς τὰ βεβρεγμένα ἐνδύματα καὶ ἐνδυθεὶς ἄλλα, ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ ἐκεῖ διῆλθε τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς νυκτὸς, προσπίπτων μετὰ δακρύων εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ παρακαλῶν, καὶ τὰς εὐχαριστίας ἀποδιδοὺς μὲ θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ ὄρθρου καὶ συνηθροίσθη ὁ λαὸς εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου κατὰ τὸ σύνηθες, τότε ἔγεινεν εἰς ὅλους φανερὸν τοῦ ἁγίου τὸ θαῦμα. Ὅθεν μυρισθέντες τὰ ἡδύπνοα καὶ εὐωδέστατα ἐκεῖνα ἀρώματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὁ διασωθεὶς ἐκεῖνος χριστιανὸς εἰς τὸν ἅγιον, βλέποντες δὲ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου ὁλόφωτον, ἠρώτων ὁ εἷς τὸν ἄλλον τίς ἡ αἰτία τοῦ πράγματος. Μαθόντες δὲ αὐτὴν, ἐξέστησαν ἅπαντες, δοξάζοντες τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαριστοῦντες τὸν μέγαν Νικόλαον.

Τοῦτο τὸ ἐξαίσιον καὶ ὑπερφυὲς ἀληθῶς θαῦμα καὶ μεγαλεῖον τοῦ ἁγίου διεφημίσθη εἰς

ὅλην τὴν μεγαλόπολιν τοῦ Κωνσταντίνου, ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ τότε βασιλέως καὶ τοῦ Πατριάρχου· ὅθεν αὐτοὶ ἐκάλεσαν τὸν διασωθέντα ἐκεῖνον χριστιανὸν ἐπὶ Συνόδου, ὅστις παρασταθεὶς ἔμπροσθεν πάντων, διηγήθη παρρησίᾳ, πῶς καὶ τίνι τρόπῳ καὶ πότε ἠκολούθησεν εἰς αὐτὸν τὸ τοιοῦτον φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον τερατούργημα, τὸ ὁποῖον ἀκούσαντες ὅλοι, ἐβόησαν. «Μέγας εἶ, Κύριε, καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, καὶ οὐδεὶς λόγος ἐξαρκέσει πρὸς ὕμνον τῶν θαυμασίων σου!» Ὅθεν διαλαλήσαντες πανταχοῦ, συνήχθησαν οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἐποίησαν λιτανείαν καὶ ἀγρυπνίαν, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν, ἀπονέμοντες δὲ καὶ τὴν εὐχαριστίαν εἰς τὸν τούτου πιστὸν θεράποντα Νικόλαον. [1]

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ ΣΕΙΣΜΟΥ.*

* » Ὑψόθεν κἂν βλέμμα θεῖον θυμοῦ γέμον,
» Ποιῇ τρέμειν γῆν, εὐμενὲς ταχὺ βλέπει.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ Καραμάνου τοῦ ἐν Σμύρνῃ μαρτυρήσαντος τὸ αχνζ (1657) ἔτος.*

† » Ἐμαρτύρησας ὥσπερ ἠρνήσω πάλαι.
» Ὅθεν στέφανον Νικόλαε λαμβάνεις. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζʹ, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ ἐπισκόπου Μεδιολάνων.

» Τὸ φθαρτὸν Ἀμβρόσιος ἐκδὺς σαρκίον,
» Θείας μετέσχεν ἀμβροσίας ἀξίως.
» Ἑβδόμῃ Ἀμβρόσιος ποτὶ ἄμβροτον ἤλυθεν οὖδας.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην, καὶ ἦτον εἷς τῆς Βασιλικῆς Συγκλήτου ἐν ἔτει τοδʹ (374). φυλάττων μὲν πάντοτε καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ ἔργα τὴν ἀλήθειαν, γνωριζόμενος δὲ ζυγὸς καὶ στάθμη τῆς δικαιοσύνης, χωρὶς νὰ κάμνῃ τὰς κρίσεις καὶ ἀποφάσεις κλινούσας εἰς ἓν ἢ ἄλλο μέρος κατὰ φιλοπροσωπίαν, ἢ πρόσκλισιν· ἀλλ' ὀρθὰς καὶ ἀπροσωπολήπτους. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας, ἐνεπιστεύθη καὶ τὴν ἡγεμονίαν ὅλης τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς Βασιλεῖς Κωνσταντῖνον καὶ Κώνσταντα τοὺς υἱοὺς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου. Μὴ ὢν δὲ ἔτι τελειωμένος μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἀλλ' ἀκόμη κατηχούμενος, οὐχ ἧττον ὅμως κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς δὲν ἦτο κατώτερος ἀπὸ τοὺς τελείους χριστιανούς, τοὺς βεβαπτισμένους καὶ κοινωνήσαντας τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπέθανεν ὁ Ἀρχιερεὺς τῶν Μεδιολάνων· διὰ τοῦτο μὲ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως Οὐαλεντιανοῦ χειροτονεῖται ὁ μέγας οὗτος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος τῆς τῶν Μεδιολάνων Ἐκκλησίας βαπτισθεὶς τὴν μίαν ἡμέραν καὶ τὴν ἄλλην γενόμενος Ἀναγνώστης, καὶ οὕτω κατὰ σειρὰν διελθὼν ὅλους τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς βαθμούς, καὶ φθάσας εἰς τὸν μεγαλήτερον καὶ τέλειον τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Καλῶς λοιπὸν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ποιμάνας, συμβοηθὸς καὶ συναγωνιστὴς ἔγεινε τῶν ἄλλων πατέρων, ὅσοι ἠγωνίσθησαν ἐναντίον τῆς αἱρέσεως τοῦ Ἀρείου καὶ Σαβελλίου καὶ Εὐνομίου, καὶ ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως διάφορα βιβλία συνέγραψεν. Ἀλλὰ καὶ τὸν βασιλέα Θεοδόσιον ἐλθόντα ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην εἰς Μεδιόλανα, ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν εἴσοδον τῆς Ἐκκλησίας, ἐνθυμίζων αὐτῷ τοὺς φόνους οὓς ἐτόλμησεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ διδάξας αὐτόν, πόση διαφορὰ εἶναι μεταξὺ ἱερωμένου καὶ λαϊκοῦ, κἂν καὶ βασιλεὺς εἶναι, καὶ ὅτι δὲν πρέπει οὕτω προπετῶς καὶ αὐθαδῶς νὰ τολμᾷ εἰς τὰ θεῖα. Καλῶς λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἀοίδιμος οὗτος τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πατήρ, μὲ γῆρας καλὸν ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. [1]

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου, ἑλληνιστὶ μὲν συνέγραψε Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χείρ.» Ἁπλοϊκῶς δὲ μετέφρασεν αὐτὸν Δαμασκηνὸς ὁ μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος εἰς τὸν Θησαυρόν του, ὅστις καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον ἔγεινε τῆς Ῥενδίνης. Ἔχει δὲ καὶ ὁ Κρήτης Ἀνδρέας ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὸν μέγαν Νικόλαον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θεράπων.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Σταυρονικήτα, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) καὶ Βασίλειος ὁ Λακεδαιμονίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἡ τῶν ἀρετῶν τῇ μεγαλειότητι.» (σώζεται ἐν τῷ ἔκτῳ Πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου) καὶ ὁ Μακάριος εἰς τὴν Σάλπιγγα. Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν τὸ ῥηθὲν ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Ὅρα καὶ εἰς τὸ [βιβ]λίον Χρυσάνθου Ἱεροσολύμων, εἰς τὸν Ποιμενικὸν Αὐλόν, εἰς [τὴ]ν Σαγήνην, καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν Κωρόν.

[2] Ὅρα τὸ μαρτύριον τούτου εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ μέγας Βασίλειος ἐν τῇ πρὸς τὸν ἅγιον

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ.

» Χαίρων Ἀθηνόδωρος εἰ τμηθῇ ξίφει,

» Ἀφῃρέθη τὸ πνεῦμα καὶ πρὸ τοῦ ξίφους.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϟ' (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας γενόμενος Μοναχός. Διαβληθεὶς δὲ ὡς Χριστιανὸς εἰς τὸν ἄρχοντα Ἐλεύσιον, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, τεντόνεται ἀναμέσον δύω στύλων, καὶ κατακαίεται μὲ ἡναμμένας λαμπάδας εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του· ἔπειτα μὲ βώλους σιδηροῦς πεπυρωμένους κατακαίεται εἰς τὰς μασχάλας, καὶ μὲ ἀγκύδας σιδηρᾶς ἀγκιστρόνεται ἀπὸ τὴν μύττην, καὶ ἁπλόνεται εἰς ἕνα τάπητα χάλκινον πεπυρωμένον, τὸν ὁποῖον παραδόξως μετέβαλεν ὁ ἅγιος ἀπὸ καυστικὸν εἰς ψυχρόν. ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἕνα χάλκινον ταῦρον πεπυρακτωμένον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ὁμοίως ἐφυλάχθη ἀνώτερος καὶ ἀπὸ ἄλλα βάσανα. Ὅθεν καὶ προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πεντήκοντα ἄνδρας Ἕλληνας· μετὰ ταῦτα δὲ εἵλκυσε πάλιν ἄλλους τριάκοντα. Τελευταῖον ἔλαβεν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποκεφαλισθῇ· ἐπειδὴ δὲ παρελύθη ἐκεῖνος ὅστις ἔμελε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ, καὶ ἔπεσε κάτω ὡς νεκρὸς μετὰ τῆς σπάθης του καὶ ἐπειδὴ ἄλλος νὰ πλησιάσῃ δὲν ἐτόλμα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος προσευχηθεὶς παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΟΦΥΤΟΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ βληθείς, τελειοῦται.

» Θανὼν ὁ Νεόφυτος ὑδάτων μέσον,

» Παρ' ὑδάτων ζῇ μυστικῶν διεξόδους.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Δὸς Δομέτιε Χριστομάρτυς καὶ λάβε.

» Δὸς τὴν κεφαλὴν, καὶ λάβε στέφος μέγα.

Ἀμβρόσιον τοῦτον ἐπιστολῇ λέγει «Ἐπειδὴ οὐ παρ' ἀνθρώπων παρέλαβες, ἢ ἐδιδάχθης τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' αὐτός σε ὁ Κύριος, ἀπὸ τῶν Κριτῶν τῆς γῆς, ἐπὶ τὴν προεδρίαν τῶν Ἀποστόλων μετέθηκεν.» Τὸν βίον δὲ τοῦ Ἀμβροσίου τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐαλεντινιανὸς μετὰ τὴν τελευτὴν Ἰοβιανοῦ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΣΙΔΩΡΟΣ, ΑΚΕΨΙΜΑΣ καὶ ΛΕΩΝ πυρὶ τελειοῦνται.

» Διττοῖς συνάθλοις Ἰσίδωρε συμφλέγου,

» Ἴσων γὰρ αὐτοῖς δωρεῶν Θεοῦ τύχοις.

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΟΥΝ ὁ τῆς Νητρίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἀμμοῦν πατρὸς κατεῖδε Νητρία τρία,

» Κόσμου φυγὴν, ἄσκησιν, ἔξοδον βίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΑΙΟΣ καὶ ΓΑΙΑΝΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

» Ἂν καὶ καμίνου Γάϊε βληθῇς μέσον,

» Σοῦ Γαϊανὸς οὐκ ἀφέξομαι λέγει.

Οἱ ἅγιοι τριακόσιοι μάρτυρες οἱ ἐν Ἀφρικῇ, ξίφει τελειοῦνται.

» Δόξης ὑπὲρ σῆς ὦ Τριὰς τετμημένην,

» Διπλοτριπλῆν δέχου με ἑξηκοντάδα.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοδ' (474), ἄρχων δὲ καὶ ἐξουσιαστὴς τῆς Ἀφρικῆς ἦτον ὁ Ἀρειανὸς Ὀνώριχος, ὁ γενόμενος διάδοχος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Γιζερίχου. Τοῦτον λοιπὸν τὸν Ὀνώριχον ἔπεισαν οἱ δύω Ἀρειανοὶ ἐπίσκοποι ὁ Κύριλλος καὶ Βιλινάρδης [2] νὰ κινήσῃ διωγμὸν μέγαν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν· καὶ δὴ ἐκίνησεν αὐτὸν, ἀλλὰ τόσον φοβερὸν καὶ μεγάλον, ὥστε ὑπερέβη καὶ αὐτοὺς τοὺς διωγμοὺς τοὺς κινηθέντας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ. Διότι ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης ἐκεῖνος τύραννος νὰ διωχθῶσιν ὅλοι οἱ ἱερεῖς τῶν ἐν τῇ Ἀφρικῇ δεκαπέντε πόλεων, ἀφ' οὗ πρότερον ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων ὅλα τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ κειμήλια. Ἔπειτα καταλαβόντες οἱ ὀρθόδοξοι μίαν μόνην Ἐκκλησίαν, συνήγοντο ἐκεῖ καὶ ἐτέλουν τὴν θείαν μυσταγωγίαν, ἀλλὰ μαθόντες τοῦτο οἱ βάρβαροι Ἀρειανοὶ, περιεκύκλωσαν αὐτὴν καὶ ἀνάψαντες ξύλα καὶ ἄλλην ὕλην ξηρὰν, κατέκαυσαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῇ προσευχομένους χριστιανούς. Ὁ δὲ Ὀνώριχος ἐπαινέσας τὸ τόλμημα τῶν βαρβάρων, ἔδωκε προσταγὴν, ὥστε ὅσοι χριστιανοὶ δὲν ἀναβαπτίζονται εἰς τὸ κακόδοξον βάπτισμα τῶν Ἀρειανῶν, παρευθὺς νὰ θανατόνωνται. Ὅθεν ὅσοι μὲν ὀρθό-

[1] Οὗτος ὁ Ἀμμοῦν φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος ἐκεῖνος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ὅρα ἐκεῖ.

[2] Κατ' ἄλλους Βυλιμάνδης. Σ. Ε.

δοξοι δὲν ἐδύναντο νὰ ὑποφέρωσι τὰ φοβεριζόμενα βασανιστήρια, ἔφευγον καὶ ἔσωζον τὴν ζωήν των, ἀφίνοντες τὰς πατρίδας καὶ τὰς οἰκίας των, ὅσοι δὲ ἦσαν στερεοὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, προθύμως παρεδίδοντο εἰς τὸ μαρτύριον. Ὅθεν τριακόσιοι ὀρθόδοξοι εἰς τὴν Καρχηδόνα, ἐπειδὴ διεβλήθησαν ὅτι δὲν θέλουν νὰ συμφωνήσωσι μὲ τοὺς Ἀρειανούς, ἔλαβον κεφαλικὴν τιμωρίαν.

Εἰς δὲ τοὺς ἱερεῖς περισσοτέρας τιμωρίας ἐποίουν οἱ δυσσεβεῖς· ὅθεν δύω μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἐπριόνισαν, ἑξήκοντα δὲ ἱερέων, τῶν λογιωτέρων, ἔκοψαν τὰς γλώσσας ἀπὸ αὐτὰς τὰς ῥίζας. Οὗτοι δὲ διαμοιρασθέντες εἰς ὅλην τὴν γῆν τῶν Ῥωμαίων, ἐκήρυττον χωρὶς γλῶσσαν τὴν μεγαλωτάτην θαυματουργίαν, ἣν ἐνήργει ὁ Θεὸς εἰς αὐτούς, διότι ἀνοίγοντες τὸ στόμα καὶ φαινόμενοι χωρὶς γλῶσσαν, ἀπταίστως καὶ καθαρῶς ἐπρόφερον τὰ λόγια· ὥστε ἐξεπλήττοντο ὅσοι τοὺς ἔβλεπον καὶ τοὺς ἤκουον. Εἷς δὲ ἀπὸ αὐτούς, πεσὼν εἰς σαρκικὴν ἁμαρτίαν, ἐστερήθη τὴν θείαν χάριν καὶ πλέον δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ ἐνάρθρως ὡς καὶ τὸ πρότερον, καθὼς τὴν ἱστορίαν ταύτην πολλοὶ ἀναφέρουσι συγγραφεῖς. [1] Καὶ ταῦτα μὲν ἐτολμήθησαν εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπὸ τῶν Βανδήλων ἢ Οὐανδάλων κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ὅσοι ὡμολόγουν ὁμοούσιον μὲ τὸν Πατέρα τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον αὐτοῦ.

Εἰς δὲ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν πολλὰ κακὰ ἐγίνοντο ἐναντίον τῶν ὀρθοδόξων ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἰδίων Ἀρειανιστῶν, διότι καὶ ἡ γυνὴ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥώμης Ὀδοάκρου, Σουνίλδη ὀνομαζομένη, καὶ Ἀρειανὴ οὖσα τὴν πίστιν, ἠνάγκαζε μίαν ῥωμαίαν γυναῖκα ὀρθόδοξον νὰ βαπτισθῇ ἐκ δευτέρου εἰς τὸ κακόδοξον βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθη νὰ τὴν καταπείσῃ, ἐπρόσταξε νὰ βαπτισθῇ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Μεδιολάνων, Ἀρειανὸν καὶ αὐτὸν ὄντα· ἡ δὲ ὀρθόδοξος γυνὴ ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν, ἐζήτησε δύω ὀβολοὺς ἀπὸ τὴν δούλην της καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον λέγουσα· Λάβε τὴν πληρωμὴν διὰ τὸ κοινὸν λουτρὸν ὅπου μὲ ἔλουσες, ἐξευτελίζουσα δηλαδὴ μὲ τὸν λόγον τοῦτον τὸ Ἀρειανικὸν βάπτισμα. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ Σουνίλδη, παρευθὺς ἐπρόσταξε καὶ κατέκαυσαν τὴν μακαρίαν· ὅθεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς φοβηθεὶς τὴν βάσανον τοῦ πυρός, ὑπῆγεν αὐτόκλητος καὶ ἐβαπτίσθη ἐκ δευτέρου εἰς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἀρείου. Ὕστερον δὲ ἐνῷ ἀπήρχετο ἔφιππος εἰς ἕνα εὐκτήριον οἶκον, εὑρισκόμενον ἔμπροσθεν τῆς πόλεως, κατεκάη ὁ ἄθλιος ὑπὸ κεραυνοῦ, πεσόντος ἐξ οὐρανοῦ. Καὶ οὕτως ἐκ πείρας ἔμαθεν ὅτι ἡ τοῦ Θεοῦ ὀργὴ καὶ καταδίκη ἔγεινεν εἰς αὐτὸν δυνατωτέρα ἀπὸ τὸ πῦρ τὸ πρόσκαιρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ γυνή του ἐκάη.

---

[1] Δ ὅτι λέγει ὁ Βίκτωρ ὅτι διὰ μείζονα πίστωσιν εὑρίσκετο εἷς ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ὑποδιάκονος, Ῥεπαράτος ὀνόματι, ὅστις ἐλάλει καθαρώτατα χωρὶς τοῦ τραυλίζειν τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἢ δυσκόλως καὶ κακῶς λαλεῖν. Ὄντως τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ ἄβυσσος πολλή, οὐ γὰρ ἔδει τὴν γλῶσσαν ἐκείνην τὴν θεολογοῦσαν τὸν τοῦ Θεοῦ Λόγον Υἱὸν ἀληθινὸν τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, σιγηθῆναι καὶ σβεσθῆναι, ἀλλ' ὑπὲρ τὴν μεγιστόφωνον σάλπιγγα κηρύττειν τὸ ὁμοούσιον. Τοῦτο βεβαιοῖ καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Διάλογος βιβλ. β'. κεφ. λβ'. τῶν Διαλόγων, ὅστις ἐπιδημήσας εἰς τὸ Βυζάντιον ἤκουσε γέροντος ἐπισκόπου λέγοντος, ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἤνοιγον τὰ στόματα, καὶ πάντων ὁρώντων μὴ ἔχοντας γλώσσας ἐλάλουν. Εἷς δὲ ἐξ ἐκείνων εἰς πορνείαν ἐξοκείλας ἐστερήθη τοῦ χαρίσματος, ὁ γὰρ τὸ σῶμα μὴ φυλάξας καθαρόν, πῶς ἠδύνατο ἔχειν τὴν χάριν; Καὶ ὁ μέγας Ἰουστινιανὸς βεβαιοῖ, ὅτι εἴδομεν εὐλαβητικοὺς ἄνδρας χωρὶς γλώσσης λαλοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ὁ Γαζαῖος Αἰνείας ὁ Πλατωνικὸς εἰς τὸν Διάλογόν του τὸν ἐπιγραφόμενον Θεόφραστος, ἤκουσας, λέγει, θαρρῶ, ὅτι διὰ τὸ μὴ ἐθέλειν τινὰς ἱερεῖς ἀρνήσασθαι τὰ καλὰ αὐτῶν δόγματα, φεῦ τῆς ἀσεβείας! ἀπετμήθησαν τὴν περιληλημένην αὐτῶν γλῶσσαν ὑπὸ τοῦ τυράννου τοῦ τὸν μυθικὸν Τηρέα μιμησαμένου τὸν Θρᾷκα. «Καὶ τοῦτο ἐγὼ εἶχον ὡς δύσκολον, πῶς δηλαδὴ δυνατόν ἐστι τὸν κιθαρῳδὸν χωρὶς κιθάρας κιθαρίζειν, καὶ χωρὶς αὐλοῦ τὸν αὐλητὴν ἀγραυλίζειν. Πλὴν ὅπου Θεὸς βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις, ὡς γέγραπται. Καὶ εἰ μὴ εἶδον αὐτὸς ἐγὼ τούτους τοῖς ὄμμασί μου, οὐκ ἄν ποτε ἐπίστευσα τῷ θαύματι τούτῳ.» (παρὰ τῇ Δωδεκαβίβλῳ τοῦ Δοσιθέου σελ. 447).

---

* *Οἱ ἐν τῷ ναῷ ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν ὀρθόδοξοι πυρὶ τελειοῦνται.*

» Ὄντως ναὸς πέφηνε τοῦ ναοῦ μέσον,
» Καυθὲν τὸ πλῆθος τοῦτο δι' ὀρθὸν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι δύω ἱερεῖς πρισθέντες τελειοῦνται.*

» Καὶ ἱερεῖς πρισθῆναι σπουδαίως δύω,
» Εἵλοντο μᾶλλον ἢ λιπεῖν τὸ σφῶν σέβας.

* *Οἱ ἅγιοι ἑξήκοντα ἱερεῖς, οἱ τὰς γλώσσας τμηθέντες, πάλιν ἐλάλουν.*

» Δεκὰς ἄγλωττος ἐξαπλῆ λαλεῖ πάλιν,
» Τρανοῦσα πᾶσι τὴν ἀλήθειαν ξένως.

* *Ἡ ἐν τῇ Ῥώμῃ ὀρθόδοξος γυνὴ πυρὶ τελειοῦται.*

» Μισοῦσα γυνὴ δόγμα τῶν κακοφρόνων,
» Ξένην ὑπέστη καῦσιν. Ὢ τῆς ἀνδρίας!

Ὁ ὅσιος ΙΓΝΑΤΙΟΣ ὁ πλησίον τῶν Βλαχερνῶν κείμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πλήρης ἀπῆλθες πράξεων χρηστῶν πάτερ,
» Ἐκ τοῦ ματαίου καὶ κακῶν πλήρους βίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ μοναχοῦ τοῦ ὑποτακτικοῦ.

» Σπεύδων ὁ Παῦλος τοὺς ἅπαντας λανθάνειν,
» Ἔλαμψε μᾶλλον ἢ τὸ φῶς πανταχόσε.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παῦλος δὲν ἦτο οὔτε ἔνδοξος καὶ πλούσιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, οὔτε πάλιν πτωχός· ἀλλ' οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔζων μὲ αὐτάρκειαν τῶν τῆς παρούσης ζωῆς ἀγαθῶν· ὅθεν καὶ ἐπαίδευσαν αὐτὸν τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν ἐφάνη, ὅτι εἶναι συμφέρον εἰς αὐτὸν νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν μοναστήριον τῆς πατρίδος του. Ἐνδυθεὶς λοιπὸν τὸ θεῖον καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἠγωνίζετο νὰ κατορθώσῃ ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐκεῖ μοναχούς, δοχεῖον γενόμενος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὥστε ἔκαμεν ἓν παράδοξον, καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐφάνη εἰς τοὺς ἀδελφούς, ὅτι ἔχει κεκρυμμένην εἰς τὴν ψυχήν του μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἐργασίαν. Ἔτυχε δηλαδὴ μίαν φορὰν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς νὰ διαλύσῃ πίσσαν ἐντὸς χαλκίνου ἀγγείου, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν νὰ φουσκώσῃ ὅτε ἔβραζε, καὶ νὰ χύνεται ἔξω, δὲν ἔτυχε δὲ ἐκεῖ οὔτε ξύλον, οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον ἐπιτήδειον, διὰ νὰ ἀνακατώσῃ τὴν πίσσαν καὶ νὰ τὴν καταπαύσῃ, τότε μὴ ὑποφέρων ὁ μέγας τὸν ἀφανισμὸν τῆς πίσσης, ἐξεγύμνωσε τὴν χεῖρά του καὶ ἔβαλεν αὐτὴν μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ διαταράξας τὴν πίσσαν βράζουσαν, κατέπαυσε μὲν αὐτήν, ἐξήγαγε δὲ πάλιν τὴν χεῖρά του σῶαν καὶ ἀβλαβῆ, χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ ἢ νὰ μαυρίσῃ ἀπὸ τὴν πίσσαν οὔτε αὐτὴ ἡ ἔξωθεν τῆς χειρὸς ἐπιφάνεια. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ σὺν αὐτῷ ὄντες ἀδελφοί, ἐξέστησαν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλογίζοντο αὐτὸν ὡς ἕνα πατέρα ἀπὸ τοὺς θεοφόρους, ἄλλοι δὲ παντελῶς δὲν ἐπίστευον, ὅτι αὐτὸς εἶναι τοιοῦτος. Ἐκεῖνος ὅμως ὁ τρισμακάριος ὠνόμαζε τὸν ἑαυτόν του γῆν καὶ σποδόν, καὶ σαλὸν βρωμισμένον.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἀπεστάλη ὁ ὅσιος εἰς μίαν διακονίαν, ἐνῷ δὲ ἔλειπε καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἐκπλήρωσίν της, ὁ προεστὼς συνάξας τοὺς εὐλαβεστέρους ἀδελφούς, προσηύχετο μετ' αὐτῶν μὲ σκληραγωγίαν πολλὴν εἰς τόσας διωρισμένας ἡμέρας. Οὗτοι λοιπὸν πρὸς τὸν Θεὸν ἔλεγον, Κύριε, ἂν καὶ εἴμεθα ἀνάξιοι, πλὴν δεῖξον εἰς ἡμᾶς ὡς εἶναι δυνατὸν νὰ ἴδωμεν, εἰς ποῖα μέτρα ἔφθασεν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Παῦλος! καὶ εἰς ποῖον βαθμὸν ἀρετῆς κατετάγη! Ὁ δὲ τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιῶν Κύριος, οἰκονόμησεν εἰς μίαν νύκτα νὰ κοιμηθῶσι, καὶ ἁρπαγέντες νὰ μεταφερθῶσιν εἰς ἓν περιβόλιον πολυειδὲς καὶ πανευφρόσυνον· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενοι ἐγέμισαν ἀπὸ τόσην εὐωδίαν καὶ εὐφροσύνην, ὅσην δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ διηγηθῇ. Ἐνῷ δὲ ἐθαύμαζον διὰ τὸ παράδοξον αὐτὸ θέαμα, τοῖς ἐφάνη ὅτι εἶδον τὸν μοναχὸν Παῦλον, ὅστις προσπεσὼν ἐχαιρέτισεν αὐτούς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι θέλοντες νὰ μάθωσιν, ἠρώτων αὐτόν, τί εἶναι τὸ περιβόλιον ὅπερ ἔβλεπον! ἤκουσαν αὐτοῦ λέγοντος μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως· τὸ μὲν περιβόλιον τοῦτο εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀδελφοί, καὶ δι' ἡμᾶς αὐτὸ ἔγεινεν. Ἐπειδὴ δὲ δι' ἐμὲ ἠθελήσατε νὰ ἔλθετε ἕως ἐδῶ διὰ μέσου τῆς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, ἰδοὺ ὅτι ἦλθον καὶ ἐγώ.

Πλὴν λάβετε ἀπὸ τὸ περιβόλιον τοῦτο ὅ,τι πρᾶγμα φαίνεται εἰς ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς καλλίτερον καὶ ὑπερέχον ἀπὸ τὰ ἄλλα, καὶ ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, νὰ στείλετε δὲ ἄλλον ἀδελφὸν εἰς τὴν διακονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστείλετε ἐμέ, ἐπειδὴ ἄλλην φορὰν δὲν θέλετε μὲ ἴδῃ. Ὅθεν ἀποχαιρετίσαντες τὸν Παῦλον, ἔλαβον ἄλλος μὲν ἄνθος, ἄλλος δὲ κλάδον, ἄλλος φύλλα εὐωδέστατα, καὶ ἄλλος βότανα χαριέστατα, καὶ οὕτως ἐξῆλθον τοῦ κήπου. Ἐξυπνίσαντες δὲ ὅλοι ὁμοῦ καὶ εἰς ἓν συναχθέντες, διηγοῦντο ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον ὅσα εἶδον εἰς τὸν κῆπον. Καὶ ὁ μὲν εἷς ἐδείκνυε τὸ ἄνθος, ὅπερ ἔλαβεν ἐκεῖθεν, ὁ δὲ ἄλλος τὸν κλάδον, ὁ δὲ ἄλλος ἔλεγεν ὅτι ἐπῆρέ τι ἀπὸ τὸ περιβόλιον, δὲν εἶχεν ὅμως νὰ τὸ δείξῃ· ἕτερος δὲ ἐβεβαίονεν, ὅτι εἰς ἀρκετὸν διάστημα καιροῦ εἶχεν εἰς τὴν ὄσφρησίν του τὴν εὐωδίαν τοῦ ἄνθους ἐκείνου, ὅπερ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν κῆπον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας. Καὶ οἱ μὲν ἀδελφοὶ εὐφραίνοντο καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, διὰ τὴν χάριν ἣν ἐχάρισεν εἰς τὸν δοῦλόν του Παῦλον. Ὁ δὲ Παῦλος ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν διακονίαν ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν ἀπεστάλη, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ περιτριγυρίσας ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους, καὶ προσκυνήσας αὐτούς, ἦλθεν εἰς Κύπρον· καὶ ἐκεῖ διήνυσεν ἐπὶ ἑνὸς βουνοῦ ὑψηλοῦ χρόνους τινας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖ συνέτρεχον πολλοὶ πρὸς αὐτόν, διότι διεδόθη πανταχοῦ ἡ φήμη του, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ πλησιόχωρα

μέρη τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μείνας δὲ ἐκεῖ καὶ εὐαρεστήσας τῷ Θεῷ, ἤκουσεν ἄνωθεν μίαν φωνήν, ὡς ὁ θεόπτης Μωϋσῆς, ἥτις ἔλεγεν αὐτῷ· Ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος καὶ τελεύτα· ὅθεν ἀναβὰς εἰς ἓν βουνὸν ὑψηλόν, ἐντοπίως ὀνομαζόμενον Παρηγορίαν, προσεκύνησε τῷ Θεῷ, καὶ ζήσας εἰς αὐτὸ ὀλίγον καιρόν, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΡΙΣΚΟΣ λιμῷ τελειοῦται.

» Λιμῷ θανόντα Πρίσκον ἄρτου γηΐνου,
» Ὁ Χριστὸς ἄρτον ψωμιεῖ τῶν Ἀγγέλων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΤΙΝΟΣ πέλυξι κατακοπεὶς τελειοῦται.

» Πέλυξι συγκόπτουσι Μαρτίνου κρέα,
» Κρεῶν μακέλλαι δυσσεβεῖς ἀνθρωπίνων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΚΟΛΑΟΣ πυρὶ τελειοῦται

» Ἐξῆλθε δόγμα δαίμοσι πλάνης θύειν,
» Οἷς Νικόλαε μὴ θύων εἰς πῦρ θύῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ Ἐγκαίνια τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Κουράτορος.

* *Ὁ ὅσιος καὶ ἡσυχαστὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Κτίτωρ μονῆς σὺ Νικολάου ὤφθης,
» Ὅθεν κατοικεῖς ἐν μοναῖς ταῖς τοῦ πόλου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΤΑΠΙΟΥ.

» Φθαρτὸν λελοιπὼς Πατάπιε γῆς πάτον,
» Πατεῖς ὅπου πατοῦσι ποσέων πόδες.
» Ὀγδοάτῃ Πατάπιε χλόης πέδον ἀμφεπάτησας.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὰς Θήβας τῆς Αἰγύπτου· προτιμήσας δὲ τὴν μοναχικὴν ζωήν, πολλοὺς χρόνους ἤσκησεν εἰς τὴν ἔρημον· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, τυφλοὺς ὠμμάτωσε, ὑδρωπικοὺς ἰάτρευσε μὲ χρίσιν ἐλαίου, δαίμονας ἐδίωξε, πάθος καρκίνου ἐθεράπευσε, καὶ πολλὰ ἄλλα τοιαῦτα θαύματα ἐργασάμενος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὸ πνεῦμά του εἰς τὸν Κύριον. (τὸν πλατύτερον βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ πολλοὺς Αἴγυπτος τίκτει, ἐπὰν δὲ τέκῃ, μέγα τίκτει» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων πέντε Ἀποστόλων ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα ΣΩΣΘΕΝΟΥΣ, ΑΠΟΛΛΩ, ΚΗΦΑ, ΚΑΙΣΑΡΟΣ καὶ ΕΠΑΦΡΟΔΙΤΟΥ.

Εἰς τὸν Σωσθένη.

* » Ὁ Σωσθένης φέρων σε Χριστέ μου σθένος,
» Ἔσωσε πολλοὺς ἐνδύσας αὐτοὺς σθένος.

Εἰς τὸν Ἀπολλώ.

* » Ἔχων Ἀπολλὼς σὺν χάριτι καὶ λόγον,
» Ἔπεισε πολλοὺς τὸν Θεὸν σέβειν Λόγον.

Εἰς τὸν Κηφᾶν.

* » Ἔσπευδε Κηφᾶς ἐκμιμεῖσθαι τὸν Πέτρον,
» Ὡς ἂν φανῇ τὴν κλῆσιν ἔργοις εἰσφέρων.

Εἰς τὸν Τυχικόν.

* » Μὴ τυχόντα Τυχικὸν τοῦτον νόει.
» Οὗτος γὰρ εἷς πέφυκε τῶν Ἀποστόλων.

Εἰς τὸν Ἐπαφρόδιτον.

* » Ἐπαφρόδιτος δεξιῶν ἔργων φύλαξ,
» Ἐκ δεξιῶν σου τοῦ Πατρὸς βλέπει Λόγε.

Εἰς τὸν Καίσαρα.

* » Ὄντως ἐβασίλευσε Καῖσαρ ἐμφρόνως,
» Χριστῷ Βασιλεῖ τὰς ψυχὰς συνεισφέρων.

† Ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ἀποστόλους τούτους ὁ μὲν Σωσθένης, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὴν πρὸς Κορινθίους πρώτην ἐπιστολὴν λέγων «Παῦλος Ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς» (κεφ. α'. 1) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος, ἡ ὁποία εἶναι πόλις παραθαλασσία ἐν τῇ Ἰωνίᾳ, τιμημένη ποτὲ μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐφέσου, τώρα δὲ ὀνομάζεται τουρκιστὶ Σιγατζίκ.[1] Ὁ δὲ Ἀπολλώς, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ θεῖος Χρυσόστομος λέγει, ὅτι ὁ Κρίσπος, περὶ οὗ γράφουσιν αἱ Πράξεις «Κρίσπος δὲ ὁ Ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε τῷ Κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ (Πράξ. ιή. 8) καὶ ὁ Παῦλος «Οὐδένα ἄλλον ἐβάπτισα, εἰμὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον (α'. Κορ. α'. 14) ὁ Κρίσπος φημι οὗτος, λέγει ὁ Χρυσόστομος, ὅτι ὠνομάζετο καὶ Σωσθένης. «Οἶμαι δὲ τοῦτον (τὸν Κρίσπον δηλ.) καὶ Σωσθένη λέγεσθαι. Ὃς τοσοῦτον ἀνὴρ πιστὸς ἦν, ὥστε καὶ τύπτεσθαι, καὶ παρεῖναι ἀεὶ τῷ Παύλῳ» (ὁμιλ. λθ'. εἰς τὰς Πράξ.)

τῇ ἐπιστολῇ, λέγων «Τίς οὖν ἐστι Παῦλος; τίς δὲ Ἀπολλώς, ἀλλ' ἢ διάκονοι;» (κεφ. γ'. 5) ἔγεινε Καισαρείας ἐπίσκοπος. Ὁ δὲ Ἐπαφρόδιτος, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων· «Ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ Ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου πέμψαι πρὸς ὑμᾶς» (Φιλιπ. β'. 25) ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κολοφῶνος ὕστερον ἀπὸ τὸν Σωσθένη.[1] Ὁ δὲ Καῖσαρ, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Παῦλος λέγων «Ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰκίας» (Φιλιπ. δ'. 22)[2] ἔγεινεν ἐπίσκοπος Κορώνης τῆς ἐν Πελοποννήσῳ εὑρισκομένης. Οὗτοι λοιπὸν ὅλοι καλῶς πολιτευσάμενοι ὁσίως ἐποίμαναν τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον καὶ ἐκυβέρνησαν τὰς ἐμπιστευθείσας εἰς αὐτοὺς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ πειρασμοὺς πολλοὺς ὑπέμειναν οἱ μακάριοι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθησαν, παραδόντες τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.[3]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ Ἐπισκόπου Κύπρου.

÷ » Ὁ Σωφρόνιος ὄμματα κλείσας κάτω,
» Ἤνοιξεν ἄνω εἰς Θεοῦ θεωρίαν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν μεγάλην νῆσον τῆς Κύπρου, υἱὸς χριστιανῶν καὶ εὐλαβῶν γονέων· ἦτο δὲ πολυμαθὴς διὰ τὴν εὐφυΐαν του, διότι ἀνεγίνωσκε καὶ ἐμελέτα νύκτα καὶ ἡμέραν τὰς Θείας Γραφάς, καὶ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου. Ὅθεν τόσον ἔγεινεν ἐνάρετος καὶ εὐλαβής, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ μεγάλα χαρίσματα καὶ νὰ κάμνῃ καὶ θαύματα· διὸ μετὰ τὸν θάνατον Δαμιανοῦ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κύπρου ἐχειροτονήθη ἀπὸ τοὺς ἐπισκόπους, συμφωνοῦντος καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἐν Κύπρῳ ἁγιωτάτης ἐκκλησίας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχειροτονήθη, ἔγεινε τῶν πενήτων πλουτιστής, τῶν πεινώντων τροφεύς, ὀρφανῶν βοηθός, χηρῶν προστάτης, καταπονουμένων λυτρωτής, γυμνῶν σκέπη. Ὅθεν μὲ τοιαύτας ἀρετὰς πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ τῷ Θεῷ εὐαρεστήσας, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας ΑΝΝΗΣ μητρὸς τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου.

» Οὐχ ὥσπερ Εὔα καὶ σὺ τίκτεις ἐν λύπαις,
» Χαρὰν γὰρ ἔνδον Ἄννα κοιλίας φέρεις.
» Τῇ δ' ἐνάτῃ Μαρίην Θεομήτορα σύλλαβεν Ἄνναν.

Ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς θέλων νὰ ἑτοιμάσῃ δι' ἑαυτὸν ναὸν ζωντανὸν καὶ οἶκον ἅγιον διὰ νὰ κατοικήσῃ, ἀπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ (ὅστις λέγουσιν ὅτι ἦτον ὁ Γαβριὴλ) πρὸς τοὺς δικαίους Ἰωακεὶμ καὶ Ἄνναν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ηὐδόκησε νὰ γεννηθῇ ἡ κατὰ σάρκα μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ τοῦτον ἀποστείλας, προεμήνυσεν, ὅτι θέλει συλλάβει ἡ στεῖρα καὶ γραῖα Ἄννα, ἵνα μὲ τὴν σύλληψιν τῆς στείρας βεβαιώσῃ τὴν ἐκ τῆς Παρθένου ἄσπορον αὐτοῦ σύλληψιν καὶ ἄφθορον γέννησιν. Καὶ λοιπὸν συνελήφθη ἡ ἁγία Θεοτόκος καὶ Παρθένος Μαρία ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Ἄννης ἐκ σπέρματος τοῦ Ἰωακείμ, καὶ ἐγεννήθη ὄχι καθὼς λέγουσί τινες, ἑπτὰ μηνῶν, ἢ χωρὶς ἀνδρός, ἄπαγε! Ἀλλ' ἐννέα τελείων μηνῶν καὶ ἐκ συναφείας ἀνδρός, πλὴν ἐξ ἐπαγγελίας καὶ Ἀγγέλου προρρήσεως, καὶ ὑπὲρ τοὺς νόμους τῆς φύσεως, διὰ τὸ ἄγονον τῆς Ἄννης καὶ διὰ τὸ γηραλέον αὐτῆς.

Μόνος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς συνελήφθη καὶ ἐγεννήθη χωρὶς συνάφειαν ἀνδρὸς καὶ χωρὶς σπορὰν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου Μαρίας ἀπορρήτως καὶ ἀνερμηνεύτως, καθὼς ἠξεύρει μόνος αὐτός. Καὶ ἐπειδὴ ἦτο τέλειος Θεός, διὰ τοῦτο καὶ ὅλα τὰ τῆς κατὰ σάρκα αὐτοῦ οἰκονομίας προσέλαβε τέλεια, καθὼς καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων φύσιν τελείαν αὐτὸς ἐδημιούργησε καὶ ἔπλασε κατ' ἀρχάς. Ταύτην λοι-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Ἐπαφρόδιτος οὗτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος ἐν Κύπρῳ τῇ οὕτω καλουμένῃ Ἀδριακῇ, καὶ πολλοὺς ἐκεῖ διὰ τῆς διδασκαλίας του οἰκειώσε μὲ τὸν Χριστόν.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς πρὸς Φιλιππησίους, Καίσαρος οἰκίαν ἐννοεῖ τὸ παλάτιον τοῦ Καίσαρος Νέρωνος, καὶ ὄχι ἑνός τινος ἀποστόλου, διότι πολλοὶ ἐκ τοῦ παλατίου τοῦ Νέρωνος ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, οἵτινες καὶ ἀσπάζονται τοὺς Φιλιππησίους.

[3] Περὶ δὲ τοῦ Κηφᾶ οὐδὲν ἀναφέρει οὔτε ὁ χειρόγραφος Συναξαριστής, οὔτε ὁ τετυπωμένος· ποῦ δηλονότι ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ὁποίου τέλους ἠξιώθη. Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα ὅτι τὸ Κὴφ, ἢ Κηφὰ εἶναι φωνὴ Χαλδαϊκή, καὶ δηλοῖ πέτραν, κατὰ τὸν νεώτερον Καλμέτην ἐν ὑπομνήματι εἰς τὸν Ἰωάννην. Ὁ δὲ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων λέγει, ὅτι τὸ Κηφᾶς δὲν εἶναι Ἑβραϊκὸν ὄνομα, ἀλλὰ τῆς Σύρων φωνῆς, καὶ σημαίνει τὸ στερεὸν καὶ ἀντίτυπον (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.)

πὸν τὴν ἡμέραν πανηγυρίζομεν σήμερον, εἰς ἐνθύμησιν τῶν θείων χρησμῶν καὶ χαροποιῶν μηνυμάτων τῶν δοθέντων ὑπὸ Ἀγγέλου εἰς τοὺς δικαίους Θεοπροπάτορας, περὶ τῆς συλλήψεως τῆς ἁγνῆς Θεομήτορος· διότι τούτους τοὺς διὰ λόγου χρησμοὺς τοῦ Ἀγγέλου ἔργα καὶ πράγματα ποιῶν ὁ ἐκ τοῦ μηδενὸς ὑποστήσας τὰ πάντα Θεός, ἐκίνησε τὴν στειρεύουσαν καὶ γηραλέαν μήτραν τῆς Ἄννης εἰς καρποφορίαν, καὶ τὴν διανύσασαν τὴν ζωήν της μὲ ἀπαιδίαν, παραδόξως παιδοτόκον μητέρα ἐργάζεται σήμερον, καὶ χαρίζει εἰς τοὺς δικαίους ἄξιον καρπὸν τῆς αὐτῶν αἰτήσεως. Διότι ηὐδόκησεν ὥστε οἱ σώφρονες γονεῖς νὰ γεννήσωσι θυγατέρα τὴν πρὸ τῶν αἰώνων προορισθεῖσαν καὶ ἐκλεχθεῖσαν ἐκ πασῶν τῶν γενεῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔμελλε νὰ γεννηθῇ. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴκῳ τῆς Θεοτόκου, τῷ κειμένῳ ἐν τοῖς Εὐοράνοις πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας προφήτιδος Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου.

» Τί σου ἐπαινέσειεν Ἄννα τις πλέον;
» Τὸ καρτερόφρον; ἢ τὸ τῆς εὐτεκνίας;

Ἡ μακαρία Ἄννα ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀρμαθαὶμ, ἐκ τοῦ ὄρους Ἐφραίμ· λαβοῦσα δὲ ἄνδρα ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Λευὶ, ὀνομαζόμενον Ἐλκανᾶν δὲν ἐγέννα παιδίον, οὖσα στεῖρα. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἔλαβεν ἄλλην γυναῖκα Φενάνναν ὀνομαζομένην, ἥτις ἦτον ἀντίζηλος τῆς Ἄννης καὶ ἐτεκνογόνει μὲ αὐτὴν καὶ εὐφραίνετο· ἡ δὲ Ἄννα πάντοτε ὠνειδίζετο, (ὡς νὰ μὴ ἦτον ἀρκετὴ ἡ θλῖψις, ἣν ἐδοκίμαζεν ἡ μακαρία διὰ τὴν ἀτεκνίαν της,) καὶ ἀπὸ τὸν ἄνδρα της καὶ ἀπὸ τὴν Φεννάναν τὴν ἀντίζηλόν της, καὶ ἀπὸ ὅλους ἀκόμη τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους. Τούτου χάριν, παρεκάλει πολλὰ τὸν Θεὸν ἡ ἀοίδιμος νὰ λυθῇ ἡ στείρωσίς της καὶ νὰ γεννήσῃ παιδίον· ἀλλ' ὅμως μὲ τὰς παρακλήσεις της ταύτας τίποτε δὲν ἐκατώρθονε μ' ὅλον ὅτι ἔπραττεν ἀόκνως τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου, τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου διοριζομένας· διότι οἱ ἅγιοι οὕτω μόλις καὶ μετὰ βίας παρὰ τοῦ Κυρίου λαμβάνουσι τὰ αἰτήματά των.

Ἐλθοῦσα δέ ποτε μετὰ τοῦ ἀνδρός της εἰς τὴν Σηλὼμ, ὅπου ἦτον ἡ Κιβωτὸς καὶ ἡ Σκηνὴ τοῦ Θεοῦ Παντοκράτορος, διὰ νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ χειρὸς τοῦ ἱερέως Ἠλεὶ, ἔλαβε μίαν μόνην μερίδα ἀπὸ τὰς θυσίας, διότι δὲν εἶχε παιδίον, ἡ δὲ Φεννάνα ἔλαβε δύω μερίδας, ἐπειδὴ εἶχε τέκνα. Ὅθεν διὰ τοῦτο ἐλυπήθη μὲν, δὲν ἀπεγνώσθη ὅμως, οὐδὲ ἐσκέπασεν ἡ ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν της· ἀλλὰ μᾶλλον καλὰς ἐλπίδας ἔχουσα, τί κάμνει; ἀφῆκε μὲν τὸν ἄνδρα της νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν, αὐτὴ δὲ μόνη ἔμεινεν εἰς τὸν οἶκον Κυρίου, καὶ πεσοῦσα εἰς τὸ ἔδαφος καὶ κλαίουσα, οὕτω προσηυχήθη « Κύριε ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐὰν ἐπιβλέπων ἐπιβλέψῃς ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ μοῦ ἐνθυμηθῇς καὶ μοὶ δώσῃς καρπὸν κοιλίας, θέλω δώσει αὐτὸν εἰς σὲ, διὰ νὰ σὲ δουλεύῃ ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του. »

Τί ἔκαμε λοιπὸν ὁ Θεός; παρήκουσε τῆς δεήσεώς της; μὴ γένοιτο! ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι δὲν ἐχωρίζετο ἀπὸ τὴν σκηνήν του, ἀλλὰ προσηύχετο πάντοτε καὶ ἔκλαιε μὲ θερμὰ δάκρυα, ὄχι μόνον ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν καρπὸν κοιλίας, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα προεῖπε τοῦ μέλλοντος γεννηθῆναι υἱοῦ της. Διότι εἶπε πρὸς αὐτὴν Ἠλεὶ ὁ ἱερεὺς « Πορεύου εἰς εἰρήνην, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ δῴη σοι πᾶν αἴτημά σου, ὃ ἠτήσω παρ' αὐτοῦ (ά. Βασιλ. ά. 17)· οὗτος δὲ ὁ λόγος δὲν δηλοῖ ἄλλο, παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Σαμουὴλ, διότι Σαμουὴλ Θεαίτητος ἑρμηνεύεται· δηλαδὴ παρὰ Θεοῦ αἰτηθείς.[1] Ὅθεν λαβοῦσα ἡ ἀοίδιμος Ἄννα τὴν πληροφορίαν παρὰ Θεοῦ, κατέβαινεν ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ Θεοῦ εὐφραινομένη καὶ χορεύουσα. Συλλαβοῦσα δὲ ἐγέννησε Σαμουὴλ τὸν προφήτην, καὶ ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη, ἔλαβεν αὐτὸν ἡ φιλόθεος μήτηρ καὶ ἀνέβη εἰς τὴν Σηλὼμ, καὶ προσπεσοῦσα εἰς τὸν Θεὸν, ἀπέδιδεν εἰς αὐτὸν τὰς εὐχαριστίας. Ὁ δὲ ἱερεὺς Ἠλεὶ εὐλόγησεν αὐτὴν καὶ τὸν ἄνδρα της λέγων· εἴθε νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Κύριος ἕτερον καρπὸν κοιλίας, ἀντὶ Σαμουὴλ τοῦ υἱοῦ σου » Ἀποτίσαι σοι Κύριος σπέρμα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης, ἀντὶ τοῦ χρέους, οὗ ἔχρησας τῷ Κυρίῳ (ά. Βασιλ. βʹ. 20).

Ὅθεν λαβοῦσα τὸν Σαμουὴλ ἐπειδὴ ἦτο

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης ἐγκώμιον ἁπλοῦν ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης. Ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον ἑλληνικὸν εἰς αὐτὴν Γεώργιος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐρανῶν ἡ γῆ ταῖς τῆς χάριτος μαρμαρυγαῖς (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου, καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπαιδίου.) Ἐμελούργησα δὲ καὶ ἐγὼ τροπάρια εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης ὡς ἐλλείποντα, τὰ ὁποῖα ἐπρόσθεσα ἐν τῷ τέλει τοῦ Δεκεμβρίου τούτου, ἵνα συντυπωθῶσι.

[1] Σαμουὴλ ἑβρ. εἰσήκουσεν ὁ Θεὸς, ὅθεν Θεόσδοτος ἢ Θεοδώρητος. Σ. Ε.

πολλὰ νήπιον κατέβη εἰς τὸν οἶκόν της· ὅτε δὲ ἔγεινε μειράκιον [1] τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ναὸν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπροσευχήθη εἰς τὸν Θεὸν, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως. Ἔκαμε δὲ εἰς αὐτὸν καὶ Ἐφοὺδ καὶ μικρὰν διπλοΐδα [2] καὶ βλέπουσα αὐτὸν λειτουργοῦντα καὶ ὑπηρετοῦντα εἰς τὸν Θεὸν ἔμπροσθεν Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως, ἔχαιρεν ὑπερβολικά. Ἐγέννησε δὲ ἀκόμη τρεῖς υἱοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρας [3] καὶ ἐλθοῦσα εἰς τὸ ἱερὸν ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Κύριον εὐχαριστοῦσα· σηκωθεῖσα δὲ ἐπάνω, εἶπε τὴν ᾠδὴν ταύτην « Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν Κυρίῳ, ὑψώθη κέρας μου ἐν Θεῷ μου, ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθροὺς μου τὸ στόμα μου, ηὐφράνθην ἐν σωτηρίῳ σου ». Καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ᾠδῆς ὅλης ἐκελάδησε λόγια· καθὸ δὲ προφήτης καὶ μήτηρ προφήτου, ἔλεγε προφητεύουσα. « Ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτὰ, καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν ». Αὕτη μὲν δηλαδὴ ἔχαιρε διὰ τὰ ἑπτὰ τέκνα της, ἡ δὲ Φεννάνα ἡ ἀντίζηλός της πέντε τέκνα ἔχουσα, ἢ καὶ ὀλιγώτερα, ἀποστειρωθεῖσα πλέον δὲν ἐγέννα. Ἡ ἀοίδιμος λοιπὸν Ἄννα μείνασα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν χρόνους ἀρκετοὺς, καὶ εὐχαριστοῦσα πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ προφητεύουσα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Στεφάνου τοῦ νεολαμποῦς, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἀντίπα κειμένου.

» Ἐξήγαγες γῆς τὸν Στέφανον καὶ βίου,
» Στέφει δὲ δόξης ἐστεφάνωσας, Λόγε.

Οὗτος ὁ νεοφανὴς ἀστὴρ ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωκθ' (829), γέννημα καὶ θρέμμα ὑπάρχων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οἱ δὲ γονεῖς του ὠνομάζοντο Ζαχαρίας καὶ Θεοφανὼ, ἐστολισμένοι μὲ πᾶσαν ἀρετὴν καὶ σύνεσιν καὶ κατοικοῦντες εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει καλουμένου Ζεύγματος, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ θείου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Στεφάνου. Τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτε τὸν ἐγκυμόνει ἡ μήτηρ του, ἀπείχετο καὶ δὲν ἔτρωγε παχέα φαγητὰ (ὁποῖον μάλιστα εἶναι τὸ κρέας), ἀλλ' ἠρκεῖτο εἰς μόνον ἄρτον, ὕδωρ καὶ λάχανα, ἕως οὗ ἐγέννησεν. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος, ὢ τοῦ θαύματος! ἐφάνη εἰς τὰ στήθη του σταυρὸς φωτοειδὴς καὶ ὑπέρκαλος· τοῦτο δὲ ἦτο σημεῖον μεγαλώτατον τῆς σταυρώσεως καὶ ἀπροσπαθείας, ἣν ἔμελλε νὰ ἔχῃ ὁ ἅγιος εἰς τὰ τοῦ κόσμου πράγματα. Ἀφοῦ δὲ ἐτειλίχθη εἰς τὰ βρεφικὰ σπάργανα ἦτον ἀνάγκη καὶ νὰ βυζάνῃ κατὰ τοὺς νόμους τῆς φύσεως· ὁ ἅγιος ὅμως οὗτος, ἀνώτερος ἐφάνη τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἐπειδὴ ὅτε ἡ μήτηρ του ἔτρωγε φαγητὸν περισσότερον καὶ ἐχόρταινεν, αὐτὸς οὐδὲ νὰ ἐγγίσῃ ἤθελεν εἰς τοὺς μαστοὺς της· πολλάκις μάλιστα δὲ ἔμενεν ἀθήλαστος ἕως δύω ἢ καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἂν ἠκολούθει χορτασμὸς εἰς τὴν μητέρα του. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐγκρατεύηται ἡ μήτηρ, διὰ νὰ θρέψῃ τὸν τοιοῦτον χαριτωμένον υἱόν της· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης, ἔκπληξις ὁμοῦ καὶ θλῖψις ἐκυρίευε τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς τοῦ παιδίου.

Εἶτα βαπτίζεται ὁ ἅγιος, λύεται ἀπὸ τὰ βρεφικὰ σπάργανα, ἀποκόπτει τὸ γάλα, καὶ κατ' ὀλίγον αὐξάνει καὶ πέμπεται εἰς παιδαγωγὸν διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε μεγάλην προθυμίαν καὶ ἦτον εἰς τοὺς γονεῖς του ὑποτασσόμενος. Ὅτε δὲ ὁ θεομισὴς Θεόφιλος ἀπέθανε, παρευθὺς ἀνεβιβάσθη μὲ θείαν ψῆφον εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς

---

[1] Τοῦτο δὲν ἀναφέρει ἡ ἁγία Γραφὴ εἰς τὸ α΄. καὶ β΄. κεφάλαιον τῆς πρώτης τῶν βασιλειῶν, ἀλλὰ μόνον λέγει, ὅτι ὅτε ἀπεγαλακτίσθη τὸ παιδάριον, τότε προσεφέρθη ὑπὸ τῆς μητρὸς του, καὶ ἦν λειτουργῶν τῷ προσώπῳ Κυρίου ἐνώπιον Ἠλεὶ τοῦ ἱερέως (τοῦ μειρακίου ἡ ἡλικία ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 14 ἔτους καὶ φθάνει μέχρι τοῦ 21. Σ. Ε.).

[2] Ὁ δὲ Σύμμαχος λέγει « Ἐφοὺδ βὰρ καὶ ἐφεστρίδα μικράν ». Ὁ δὲ Θεοδοτίων « Ἐφὼδ βὰδ καὶ ἐπενδύτην μικρόν». Τί δὲ εἶναι τὸ Ἐφὼδ ἀποκρίνεται ὁ Θεοδώρητος, ὅτι διὰ τοῦ ἐνδύματος τούτου πολλὰ πράγματα μέλλοντα καὶ ἀγνοούμενα ἐπρομήνυσεν ὁ Δεσπότης Θεός. Ἀπορεῖ δὲ, διὰ τί ὁ Σαμουὴλ ἐφόρει τὸ Ἐφοὺδ Λευιτικὸν ὄν, ἐνῷ αὐτὸ ἦτο διωρισμένον νὰ τὸ φορῇ μόνος ὁ ἀρχιερεύς; Λύων λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει ὅτι θὰ ἐχάρισε τὴν χάριν ταύτην εἰς τὸν Σαμουὴλ ὁ Ἠλεὶ, βλέπων εἰς αὐτὸν ἐπανθοῦσαν τὴν θείαν χάριν, διότι ὑπεσχέθη εἰς τὸν Θεὸν πρὸ τοῦ νὰ γεννηθῇ, διότι παραδόξως ἐγεννήθη καὶ εἰς τὴν σκηνὴν ἀνετράφη, καὶ διότι ἦτον ἅγιος καὶ θεαίτητος καὶ Ναζηραῖος.

[3] Ἡ θεία Γραφὴ λέγει, ὅτι τρεῖς υἱοὺς καὶ θυγατέρας δύω ἐγέννησε, καὶ οὐχὶ τρεῖς. ὥστε ὅλα τὰ τέκνα τῆς Ἄννης ὁμοῦ μὲ τὸν Σαμουὴλ εἶναι ἓξ καὶ ὄχι ἑπτά. Ἴσως δὲ τοῦτο εἶπεν ὁ Συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ, διότι εἶπεν ἡ Ἄννα, ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά· τοῦ ἑπτὰ ἀντὶ πολλῶν νοουμένου, καθὼς συνειθίζεται νὰ νοῆται οὕτω παρὰ τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Ἄνναν ταύτην πέντε λόγους ἔγραψεν ὁ Χρυσοστομικὸς κάλαμος περιεχομένους ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως· καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἄρχεται οὕτως « Ἐπειδὰν ξένον τινὰ καταχθέντα πρὸς ἡμᾶς », Ὁ δὲ δεύτερος « Οὐδὲν ἄρα ἴσον εὐχῆς, ἀγαπητοί », ὁ τρίτος « Εἰ μὴ δοκῶ προσκορὴς τισιν εἶναι καὶ φορτικός », ὁ τέταρτος « Οὐκ οἶδα ποίοις χρήσωμαι λόγοις σήμερον », ὁ δὲ πέμπτος « Οἱ θησαυρὸν ἀνορύττοντες ἐν τῷ κόσμῳ, ἀγαπητοί ».

Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἅγιος Μεθόδιος· τότε λοιπὸν καὶ ὁ τίμιος Ζαχαρίας ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου τούτου Στεφάνου ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος καὶ συνηριθμήθη εἰς τὸν κλῆρον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν καὶ ὁ υἱός του οὗτος θεῖος Στέφανος ἐκουρεύθη τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς τῆς Ἐκκλησίας κληρικός· ἤτοι Ἀναγνώστης, καὶ ὅσον συνεχῶς ὁ πατήρ του ἤρχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τόσον συνεχῶς τὸν ἠκολούθει καὶ ὁ θεῖος Στέφανος. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τοῦ ἁγίου ἀποθνήσκει ὁ πατήρ του Ζαχαρίας· ὅθεν ἀδείας τυχὼν ὁ σεπτὸς Στέφανος, ἐκλείσθη εἰς τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἁγίου κορυφαίου Πέτρου, καὶ ἐκεῖ μένων πάντοτε προσηύχετο ἀρκούμενος εἰς μόνην τὴν τροφὴν τῶν λαχάνων.

Ἐνῷ λοιπὸν οὕτως ἐπολιτεύετο ὁ ὅσιος, φαίνεται μίαν νύκτα εἰς αὐτὸν Πέτρος ὁ τοῦ Κυρίου Ἀπόστολος καὶ τῷ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· καλὴ εἶναι αὕτη ἡ ἀρχὴ τῆς προθυμίας σου, ὁ Κύριος νὰ σὲ ἐνδυναμώσῃ.» Ἔπειτα μετὰ τρεῖς χρόνους φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ ὁ θεῖος ἱερομάρτυς Ἀντίπας καὶ λέγει, «Εἰρήνη σοι τέκνον· ψάλλε μοι, καὶ δὲν θέλω σὲ ἐγκαταλείψει.» [1] Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεδόθη εἰς περισσοτέραν προσευχὴν καὶ νηστείαν ὁ ἅγιος, τρώγων ἅπαξ ἢ δὶς τῆς ἑβδομάδος ἀπὸ τὸ συνειθισμένον του φαγητὸν, τὸ ὁποῖον ἦτο κραμβολάχανον χωρὶς ἅλας. Μὲ τοιοῦτον δὲ τρόπον καθαρίσας ἑαυτὸν ὁ ἀοίδιμος, ἠξιώθη τῆς χειροτονίας τοῦ Πρεσβυτέρου, καὶ πολλὰ ἐνήργει θαύματα.

Κατὰ δὲ τὸν δωδέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος, τεσσαρακοστὸν δὲ τῆς τοῦ ἁγίου ἡλικίας, ἤτοι ἐν ἔτει ωοθ΄ (879), ἔγεινε σεισμὸς μέγας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσχίσθη πανταχόθεν ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Ἀντίπα. Ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν ὁ ὅσιος καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἕνα λάκκον παρόμοιον μὲ τάφον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε δώδεκα χρόνους, σανίδα ἔχων ὑποκάτω του ἐστρωμένην μὲ σάκκον τρίχινον, καὶ ἐπάνω εἰς ταύτην κοιμώμενος. Ἀπὸ τὴν πολλὴν δὲ ὑγρασίαν τοῦ τόπου, ἐφθάρησαν καὶ ἔπεσον αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του, καὶ τὰ ὀδόντιά του ἐχαυνώθησαν, καὶ σχεδὸν ὅλον τὸ σῶμά του ἔγεινε παράλυτον· ἀναγκασθεὶς λοιπὸν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸν λάκκον ὅλος νενεκρωμένος. Ἔπειτα ἐνδυθεὶς τὸ θεῖον καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἔδειξε μεγαλιτέραν καὶ ὑπεράνθρωπον ἄσκησιν, διότι ὅτε ἐλειτούργει εἰς τὰς Δεσποτικὰς ἑορτὰς, ἐλάμβανε μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας μόνον ἓν ξηρὸν σῦκον, καὶ τὸ στόμα του ἔπλυνε μὲ ὀλίγον νερὸν καὶ μὲ αὐτὰ μόνα ἠρκεῖτο ὁ τρισμακάριστος. Μὲ τοιούτους ἐπιπόνους καὶ τραχεῖς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως διανύσας ὁ οὐρανοπολίτης οὗτος πατὴρ ἡμῶν Στέφανος χρόνους ὁλοκλήρους πεντήκοντα πέντε κατὰ τὸν ἑβδομηκοστὸν τρίτον χρόνον τῆς ζωῆς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τῆς νεκρώσεώς του, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΩΣΙΘΕΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Σωσίθεον σωθεῖσιν ἐγγράφει Λόγος,
» Ὑπὲρ Θεοῦ σώζοντος ἐκτετμημένον,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΑΡΣΗΣ ὁ Πέτρος ξίφει τελειοῦται.

» Πέρσης κάραν σοι Ναρσῆς, Χριστὲ, προσφέρει,
» Κρεῖττόν γε δῶρον σμυρνοχρυσολιβάνου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΣΑΑΚ ξίφει τελειοῦται.

» Πάθους τὸ λεῖπον Ἰσαὰκ Σάρρας τέκνου,
» Σφαγεὶς ἀνεπλήρωσεν Ἰσαὰκ νέος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι΄, μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΗΝΑ τοῦ καλλικελάδου, ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ, καὶ ΕΥΓΡΑΦΟΥ.

Εἰς τὸν Μηνᾶν.

» Τμηθεὶς ὁ Μηνᾶς, κἂν κελαδεῖν οὐκ ἔχῃ,
» Φιμοῖ κελαδοῦν δυσσεβείας τὸ στόμα.

Εἰς τὸν Ἑρμογένη.

» Τὴν δυσσέβειαν ἐκπτύσας Ἑρμογένης,
» Ὑπῆρξε μάρτυς εὐσεβείας ἐκ ξίφους.

Εἰς τὸν Εὔγραφον.

» Τὰς ἐκ μαχαίρας, Εὔγραφε, τρώσεις φέρων.
» Ὀξὺς Θεοῦ κάλαμος ὤφθης, εὖ γράφων.
» Εὐκέλαδος δεκάτῃ Μηνᾶς ξίφει αὐχένα δῶκεν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Μηνᾶς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμίνου ἐν ἔτει σλέ (235), Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ταραχὴ εἰς τοὺς Α-

[1] Ἐκ τούτου τοῦ λόγου φαίνεται, ὅτι ἐν τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ τοῦ ἁγίου Ἀντίπα ἠγωνίζετο τότε ὁ ἅγιος ὡς τοῦτο καὶ κατωτέρω δηλοῦται, καὶ ὄχι ἐν τῷ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

λεξανδρινοὺς διὰ πράγματα κοινά, καὶ διότι ἐστερεόνετο πάλιν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη ἀπὸ τὸν βασιλέα ὁ ἅγιος Μηνᾶς οὗτος, ἵνα διαλύσῃ τὰς μάχας καὶ ταραχὰς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων, καὶ φιλιώσῃ ἐκείνους ὅσοι ἐχθρεύθησαν μεταξύ των· πρὸς τούτοις δὲ διὰ νὰ διώξῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου μὲ τὴν τέχνην τῶν λόγων του, ἐπειδὴ ἦτο πεπαιδευμένος μὲ πᾶσαν σοφίαν καὶ γυμνασμένος εἰς τὴν ῥητορικὴν τέχνην, Ἀθηναῖος ὢν καὶ ἐν Ἀθήναις διατρίψας· ὅθεν καὶ ἦτον ἔμπειρος ἀπὸ τὴν εὐγλωττίαν τῶν Ἀθηναίων. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, τὰς μὲν ταραχὰς τῶν πολιτῶν διέλυσε καὶ ἐχάρισεν εἰς τὴν πόλιν τὴν κατὰ πάντα εἰρήνην, τὸ δὲ κήρυγμα τοῦ Χριστοῦ ὄχι μόνον δὲν ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτήν, ἀλλὰ μάλιστα κατέπεισε τοὺς χριστιανοὺς ὅσοι τὸ ἐδέχθησαν, νὰ τὸ κρατῶσι βεβαιότερον· καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του καὶ μὲ τὰ σημεῖα καὶ θαύματά του ἔκαμεν ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεύς, ἀποστέλλει ἐκεῖ Ἑρμογένην τὸν Ἔπαρχον, ἵνα καταπείσῃ τὸν Μηνᾶν νὰ ἀποβάλῃ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἂν δὲν πεισθῇ νὰ τὸν θανατώσῃ μὲ διάφορα βάσανα. Βλέπων λοιπὸν ὁ Ἑρμογένης τὸν ἅγιον Μηνᾶν ὅτι ἀντέλεγεν εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἐπείθετο νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, πρῶτον μὲν ἐκδέρει τὸ δέρμα τὸ ὑποκάτω τῶν ποδῶν του, ἔπειτα δὲ ἐξορύττει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ τρίτον κόπτει τὴν γλῶσσάν του.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν, ὅτι καὶ οἱ πόδες καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἡ γλῶσσά του ἰατρεύθησαν παραδόξως ὑπὸ Θεοῦ, εἶδε δὲ καὶ δύω Ἀγγέλους, οἵτινες ἐσκέπαζον τὴν κεφαλήν του, διὰ τοῦτο μεταβληθεὶς οὗτος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, καὶ λαμβάνει τὸ βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἅγιον Μηνᾶν· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης λαμβάνει ἀπὸ τοὺς συναχθέντας ἐπισκόπους. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἔστειλε καὶ τοὺς ἔφερε· καὶ τοῦ μὲν ἁγίου Ἑρμογένους ἐπρόσταξε νὰ λογχεύσωσι τὴν κοιλίαν καὶ νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ νὰ βάλλωσιν αὐτὸν ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμά του ἐπρόσταξε νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὸν ποταμόν. Τὸν δὲ ἅγιον Μηνᾶν ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσι εἰς ἕνα σκοτεινὸν τόπον, καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του νὰ κρεμάσωσι πέτραν βαρυτάτην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελειώθησαν ταῦτα κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως, οἱ ἅγιοι ἐφυλάχθησαν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς ὑπὸ θείων ἀγγέλων· ὅθεν πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ πάλιν ὡς ἀσεβῆ αὐτὸν ἤλεγξαν.

Τότε ὁ ἅγιος Εὔγραφος, γραμματεὺς ὢν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ, παρρησίᾳ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν, καὶ πολλὰ λόγια εἶπε κατὰ τοῦ βασιλέως φανερῶς αὐτὸν ὑβρίζων, ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον καὶ τὸ νὰ νικηθῇ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ ἁγίου, ἐγέμισεν ἀπὸ θυμόν. Ὅθεν γυμνώσας τὴν μάχαιραν, ἐκέντησε τὸν ἅγιον καὶ τὸν ἐθανάτωσεν· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Εὔγραφον ἐφονεύθησαν μὲ μαχαίρας καὶ οἱ ἅγιοι Μηνᾶς καὶ Ἑρμογένης ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ βασιλέως. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἐκομίσθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν κατὰ θείαν προσταγήν, καὶ ἐνεταφιάσθησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκονται, καὶ ἐνεργοῦσιν ἄπειρα θαύματα. Ἐπειδὴ ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἐζήτησε ταύτην τὴν αἴτησιν ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸ νὰ κομισθῶσι δηλαδὴ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ἐνταφιασθῶσιν ὁμοῦ τὰ ἱερὰ αὐτῶν λείψανα· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΜΕΛΛΟΥ τοῦ πολυάθλου.

» Ὑπὲρ Θεοῦ Γέμελλος ἐσταυρωμένου,
» Τὴν ἐν ξύλῳ σταύρωσιν ἀσμένως φέρει.

† Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουλιανοῦ ἐν ἔτει τξά (361) καταγόμενος ἐκ τῆς Ἀγκύρας, ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τὴν καλουμένην Κλιμαξίνην. Διαβαίνοντος δὲ ποτὲ τοῦ Ἰουλιανοῦ διὰ μέσου τῆς πόλεως Ἀγκύρας, ἐστάθη ὁ ἅγιος οὗτος κατὰ πρόσωπον ἐκείνου, καὶ κατεπλήγονεν αὐτὸν μὲ λόγια ἔνθεα ὡς μὲ βέλη· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀνάψας ἀπὸ θυμόν, προστάζει καὶ ζώνεται ὁ ἅγιος ζώνην σιδηρᾶν πεπυρωμένην, καὶ μὲ αὐτὴν τόσον δυνατὰ κατακαίεται, ὥστε, τὸ ὑγρὸν ὅπερ ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ καύσιμον τῆς σαρκός του ἐγέμισεν ὅλην τὴν ἐκεῖ γῆν· εἶτα προστάζεται νὰ ἀκολουθῇ τὸν ἀσεβῆ εἰς τὴν ὁδόν. Ὅτε δὲ ὁ ἀποστάτης ἔφθασεν εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Ἐ-

---

[1] Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτῶν συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος (σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις)· ἐν αὐτῇ δὲ τῇ τῶν Ἰβήρων σῴζεται καὶ λόγος τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου πρὸς τοὺς αὐτοὺς μάρτυρας, οὗ ἡ ἀρχὴ » Τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος αὐξανομένης·

δέσσης, ὁ ἅγιος ἐξηπλώθη ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ ἐπληγώθη μὲ ξύλα κοπτερά· ἔπειτα κατετρυπήθη εἰς τὸ σῶμα μὲ σίδηρα πυρωμένα, καὶ κρεμασθεὶς κατεξεσχίσθη.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς κατεφρόνει τὰ βάσανα· καὶ ὕβριζε τὸν ἀσεβῆ βασιλέα, βάλλεται ἐντὸς πυρωμένου τηγανίου γεμάτου ἀπὸ ἔλαιον καὶ ῥητίνην καὶ ὀξύγγιον, καὶ ἐπάνωθεν δέρεται μὲ ῥαβδία σιδηρᾶ, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀγκίδας. Ἀπὸ θείαν ὅμως δύναμιν ἔπεσεν ἄνωθεν ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἔσβυσε τὴν φωτίαν, ὥστε ὁ μάρτυς ἔμεινεν ἀβλαβής· ταῦτα δὲ βλέπων ὁ μιαρὸς βασιλεὺς ἐξεπλάγη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐμπήξωσι καρφία εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος, ἕως οὗ νὰ φθάσωσι μέσα εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ἔπειτα ῥίπτεται ὁ ἅγιος ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ μετὰ ταῦτα κρεμᾶται καὶ ἐκδέρεται ὡς πρόβατον μὲ μαχαίρια ἀπὸ τοὺς πόδας ἕως εἰς τους ὤμους· ὅθεν ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς ἐφαίνετο θέαμα ξένον καὶ φοβερόν, ἐπειδὴ μὲ τοιαῦτα ἀφόρητα βάσανα ἐδύνατο καὶ ἐλάλει μὲ τοὺς παρεστῶτας. Κατ' οἰκονομίαν δὲ Θεοῦ ἀπαντήσας ὁ ἅγιος ἕνα ἱερέα, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτόν, διότι ἀκόμη ἦτον ἀβάπτιστος· ἀφοῦ δὲ ἐβαπτίσθη ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν κολυμβήθραν ὅλος ὑγιής, χωρὶς νὰ ἔχη εἰς τὸ σῶμα κἀμμίαν πληγὴν ἢ σημεῖον πληγῆς. Τότε ἤκουσεν οὐρανόθεν θείαν φωνὴν λέγουσαν εἰς αὐτόν· «Μακάριος εἶσαι Γέμελλε, διότι πολλὰ ἐκοπίασας.» Ταῦτα μαθὼν ὁ παραβάτης, ἐκρέμασε τὸν ἅγιον εἰς ἕνα σταυρὸν καὶ ἐκάρφωσε μὲ καρφία τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ὅθεν οὕτω κρεμάμενος, προσηυχήθη ὁ τρισόλβιος καὶ παρέδωκεν εἰς χεῖρας Κυρίου τὸ πνεῦμά του. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα χριστιανοὶ τινὲς κρυφίως καταβιβάσαντες ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ ἐνεταφίασαν εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΩΜΑ τοῦ Δεφουρκινοῦ.

» Θωμᾶς Θεὸν θεὶς ἀρραγεστάτην βάσιν,
« Κρείττων πέφηνε μηχανῆς τῶν δαιμόνων.

† Οὗτος ὁ ἱερὸς Θωμᾶς πατρίδα μὲν εἶχε τὴν γῆν τὴν εὑρισκομένην εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τοῦ καλουμένου Κυμιναίου, οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ἄνθρωποι ἰδιῶται καὶ ἐν αὐταρκίᾳ ζῶντες· ὅταν δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλα τὰ τοῦ κόσμου πράγματα, καὶ ζηλώσας τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα, καὶ ἔγεινε καὶ αὐτὸς μοναχός. Ὅθεν ἐπρόκοπτεν εἰς ἀγῶνας, χωρὶς νὰ γυρίσῃ ὀπίσω, διότι μικρὸν νήπιον ἔτρεφε τὸν πόθον τοῦτον εἰς τὴν καρδίαν του ὁ ἀοίδιμος, ἐπειδὴ καὶ ἐσυνείθιζε νὰ ἔρχηται μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὰ μοναστήρια, ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον· ὅθεν βλέπων ἔκτοτε τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, ἠγάπα αὐτὴν καὶ ἀπεδέχετο. Διὸ καὶ παρεδόθη εἰς ἕνα διδάσκαλον τῶν μοναστηρίων ἐκείνων, διὰ νὰ μάθῃ παρ' αὐτοῦ καὶ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ἅτινα καὶ ἔμαθεν εἰς ὀλίγον καιρόν, τὸ ψαλτήριον, λέγω, τὸν Ἀπόστολον, καὶ ὅλην τὴν λοιπὴν ἀκολουθίαν τῆς ἐκκλησίας. Οὗτος λοιπόν, ὡς εἴπομεν, ἀπολαμβάνων τὸν πνευματικὸν πόθον, ὃν ἐκ νεότητος ἔτρεφε, καὶ γενναίως τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος, ἐμόρφωσεν εἰς τὴν ψυχήν του τὸ νοητὸν κάλλος μὲ τὰ χρώματα τῶν ἀρετῶν, ὥστε ἐφαίνετο θεικὸν εἰκόνισμα, τὸ ὁποῖον παρεκίνει νὰ τὸ μιμῶνται ὅσοι τὸ βλέπουσι. Τότε καὶ ἔνδοξός τις ἀπὸ τοὺς μεγιστάνας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Γαλοχείκτης [1] ὀνομαζόμενος, ἔκτισε μοναστήριον πλησίον εἰς τὸν ποταμὸν Σάγαριν· ὅθεν συμβουλευθεὶς τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ἐπίσκοπον, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ἐκλέξῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς προκρίτους μοναχοὺς τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ μοναστηρίων, καὶ νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ ἡγούμενον εἰς τὸ νεόκτιστον μοναστήριόν του. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος τὸν λόγον ὑποδεξάμενος, ἐσυμβούλευσε τὸν ἄρχοντα, ὅτι ὁ μακάριος Θωμᾶς εἶναι ἄξιος νὰ γένῃ ἡγούμενος τοῦ νέου μοναστηρίου, ὡς περιβόητος ἀνὴρ καὶ ὡς κανὼν ἀκριβὴς τῆς ἀσκήσεως.

Κατασταθεὶς λοιπὸν ἡγούμενος ὁ θεῖος Θωμᾶς, σοφῶς ἐδιοίκησε τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο εἰς ἀρκετοὺς χρόνους. Ἀλλ' ὅσον αὐτὸς ἐκρύπτετο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὴν ταπείνωσίν του, τόσον ἐφημίζετο εἰς ὅλους, ὅτι εἶναι πάσης ἀρετῆς καταγώγιον· ἐπειδὴ δὲ ἐλυπεῖτο ὅτι ἔτρεχον πολλοὶ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του, τί ἐμηχανεύθη; εὑρὼν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου τὸν πλέον ἐνάρετον, καὶ καταστήσας ἡγούμενον, αὐτὸς ἐπῆρεν ὅλων τῶν ἀδελφῶν τὰς εὐχάς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ· εἰς μέρος ἁρμόδιον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ ἐκατοίκησεν· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν ποιμένα ἐζήτουν τὰ πρόβατα, δὲν ἔπαυον οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἀπὸ τοῦ νὰ ἐρευνῶσι τὰ ὄρη καὶ τὰς ὑπωρείας, ἕως οὗ εὗρον αὐτὸν πλησίον εἰς τοὺς πρόπο-

[1] Κατ' ἄλλους Γαλολείκτης. Σ. Ε.

δας τοῦ βουνοῦ, χωρὶς στέγην, χωρὶς σκέπασμα, καὶ χωρὶς κάμμίαν ἄλλην παρηγορίαν. Ὅθεν στοχαζόμενοι τὴν δριμύτητα τῶν χιόνων καὶ τοῦ χειμῶνος καὶ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, τὰ ὁποῖα ἐδοκίμαζεν ὁ ἀοίδιμος, παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες· διὰ τί, πάτερ τίμιε, ταλαιπωρεῖς μὲ τόσας πολλὰς σκληραγωγίας τὸν ἑαυτόν σου; ἢ δὲν στοχάζεσαι τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ χῶμα πλασμένον καὶ ἔχει φυσικὸν ἰδίωμα νὰ φθείρεται ταχέως ἀπὸ τὰς τῶν καιρῶν δυσκρασίας;

Μόλις λοιπὸν καὶ μετὰ βίας ἐπείσθη ὁ ὅσιος εἰς τὴν συμβουλὴν τῶν ἀδελφῶν. Ὅθεν παραγγέλλει εἰς αὐτοὺς νὰ κατασκευάσωσι δι' αὐτὸν μικρὸν κελλίον, τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἐτελειώθη, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος μέσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ μοναστηρίου, καὶ κλίνας τὰ γόνατά του εἰς τὸ ἔδαφος, ἀξίωσον, ὦ Κύριε, ἔλεγε, προσευχόμενος, ἀξίωσον νὰ ἔλθωσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀναξίους ἐκεῖνοι οἱ ἀδελφοὶ, οἵτινες εἶναι πρόθυμοι νὰ εὐαρεστήσωσιν εἰς τὴν μεγαλειότητά σου· Λοιπὸν τότε ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον δύω εὐλαβέστατοι κοσμικοὶ, ὡς παρὰ Θεοῦ ἀποσταλέντες· οἵτινες παρεκάλουν νὰ κουρευθῶσι μοναχοὶ, καὶ νὰ κάμνωσιν ὑπακοὴν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς. Τούτους δὲ ὑποδεξάμενος ὁ ὅσιος, ὡς ἀπεσταλμένους παρὰ Θεοῦ, ἐνέδυσεν αὐτοὺς τὰ ἱερὰ τοῦ σχήματος ἄμφια· καὶ ἐπιθέτει εἰς αὐτοὺς τὰ ὀνόματα τῶν προκρίτων μαθητῶν τοῦ Κυρίου· καὶ τὸν μὲν ἕνα μετωνόμασε Πέτρον, τὸν δὲ ἄλλον Ἰωάννην, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς θερμοτέρας ἔκαμνε τὰς εἰς τὸν Θεὸν προσευχάς του.

Ἀλλ' ὁ πατὴρ τῆς κακίας διάβολος δὲν ὑπέφερεν ἐπὶ πολὺν καιρὸν νὰ βλέπῃ τὰς πονηρίας καὶ μηχανάς του νικωμένας ἀπὸ τὸν ἅγιον· ἀλλὰ πρῶτον μὲν φέρει εἰς τὸν ἅγιον τόσον πλῆθος κωνώπων, ὥστε δὲν ἐδύνατο οὔτε ὀλίγον νὰ ἀναπνεύσῃ ἐξ αἰτίας αὐτῶν, διότι καὶ ὅτε ἔπιπτεν ὁ γέρων νὰ κοιμηθῇ, ἐγίνοντο εἰς αὐτὸν ὡς σκώλοπες, καὶ ὅτε ἐσηκώνετο εἰς προσευχὴν, ἔμβαινον ἀπὸ τὸ στόμα του μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του. Ἂν δὲ ἤθελε νὰ παρηγορήσῃ τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως μὲ ὀλίγον καὶ εὐτελὲς φαγητὸν, ἐγέμιζε καὶ ἐκεῖνο ἀπὸ κώνωπας. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν δοκιμάζων ὁ ὅσιος εἰς τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους, δὲν ἀνεστέναζε μικροψύχως· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστῶν, ἐζήτει παρὰ τοῦ Κυρίου τὴν λύσιν τοῦ κακοῦ· ὅτε δὲ οἱ κώνωπες ἔφευγον κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ἤρχοντο μυῖαι τινὲς μεγαλώταται καὶ ἠνώχλουν τὸν ὅσιον, καταπληγόνουσαι ὡς βέλη τὸ δέρμα του, τὸ ὁποῖον ὑπὸ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας ἦτο κατάξηρον· ὅταν δὲ πάλιν αἱ μυῖαι ἔφευγον, ἤρχοντο μύρμηκες καὶ κατεπολέμουν ἐπὶ πολλοὺς χρόνους τὸν τῆς ἀσκήσεως ἀθλητὴν, ἀφόβως ἐμβαίνοντες καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ εἰς τὴν μύττην του.

Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὅλα ταῦτα τὰ λυπηρὰ ἔβλεπεν ὁ δαίμων τὸν ἅγιον νὰ μένῃ ὡς δρῦς στερεὸς καὶ ἀμετάκλητος, ὥστε οἱ ἐννέα χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ὑπέφερε τὰς ἀνωτέρω πληγὰς, ἐνομίσθησαν ὑπ' αὐτοῦ ὡς μία μόνη ἡμέρα, διὰ τοῦτο μὲ θυμὸν μεγαλήτερον ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸν ὅσιον· καὶ ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι δὲν πολεμεῖ γυναῖκα ἀσθενῆ, καθὼς πάλαι ἐπολέμησε τὴν ἐκ πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ ληφθεῖσαν Εὔαν, ἀλλὰ πολεμεῖ ἄνδρα ἀνδρεῖον, τὸν κεφαλὴν ὄντα τῆς γυναικὸς, δὲν μεταχειρίζεται κατ' αὐτοῦ ὄργανον ἕνα μόνον ὄφιν, καθὼς ὅτε ἐπολέμησε τὸν προμήτορα· ἀλλὰ συναθροίσας ἓν ἀναρίθμητον πλῆθος ὀφιδίων διὰ μέσου αὐτῶν πολεμεῖ τὸν ἅγιον. Βιάζεται δὲ ὁ λόγος νὰ εἰπῇ διήγημα παράδοξον ἀληθῶς καὶ ἐξαίσιον. Διότι δὲν ἦτο τόπος οὔτε ἔσωθεν οὔτε ἔξωθεν τοῦ κελλίου τοῦ ἁγίου, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐφαίνετο ὀφίδιον· εἰς ὅποιον δηλαδὴ μέρος ἵστατο ἐκεῖ καὶ ὀφίδιον εὑρίσκετο περιπλεκόμενον εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ἂν ἀγγεῖόν τι χρήσιμον ἐλάμβανεν, εὕρισκεν ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ὀφίδιον· ὁσάκις δὲ ἤθελε νὰ πλαγιάσῃ εἰς κλίνην διὰ νὰ ἀναπαυθῇ ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους, συνεπλαγίαζον μετ' αὐτοῦ καὶ τὰ ὀφίδια, ἂν καὶ ἐφυλάττετο ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν τῆς θείας Προνοίας δύναμιν. Ταύτην δὲ τὴν μεγάλην πληγὴν ὑπέμενεν ὁ ἀοίδιμος ὄχι ἅπαξ ἢ τρὶς τοῦ ἡμερονυκτίου· ἀλλὰ πάντοτε καὶ εἰς πᾶσαν ὥραν, καὶ ὄχι μόνον εἰς ἕνα χρόνον, ἢ δύω· ἀλλ' εἰς ἕνδεκα ὁλοκλήρους χρόνους ἐπειράζετο ἀπὸ τὰ ὀφίδια. Καὶ τὸ παράδοξον ἦτον ὅτι ὁ ὅσιος δὲν ἀπέκαμε, δὲν ἐγόγγυσε, δὲν ἐλυπήθη τὸ ἐλάχιστον· ἀλλ' ἔμενεν εὐχαριστῶν πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν, καὶ προθύμως ἀντιπολεμῶν τὸν πολεμοῦντα αὐτὸν διάβολον.

Μίαν φορὰν ἐνῷ ὁ ὅσιος ἐτέλει τὴν θείαν ἱερουργίαν καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ τέλος αὐτῆς, ἐκβῆκεν ἀπὸ ἓν μέρος φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος ἔζωσεν ὅλην τὴν κόγχην τῆς Ἐκκλησίας· ἐπειδὴ δὲ ὁ συλλειτουργῶν αὐτῷ ἀδελφὸς, ἐκβῆκεν ἔξω τῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ φέρῃ τὸ συνήθως διδόμενον ζέον ὕδωρ, τότε πεσὼν ὁ δράκων κάτω ἀπὸ τὴν κόγχην, ὑπῆγε καὶ ἐστάθη εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας,

φοβερὸν θέαμα ὡς βοῦς φαινόμενος, καὶ δὲν ἄφινε τελείως τὸν ἀδελφὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ἅγιος τὴν εὐχὴν καὶ εἶπε τὴν ἐκφώνησιν, ᾐσθάνθη δὲ ὅτι ὁ συλλειτουργὸς ἀδελφὸς ἠργοπόρησεν, ἠναγκάσθη καὶ ἐγύρισε πρὸς τὴν θύραν διὰ νὰ τὸν λαλήσῃ· τότε βλέπει τὸν μὲν δράκοντα κοιτόμενον ἐπάνω εἰς τὸ κατώφλιον, τὸν δὲ συλλειτουργὸν ἱστάμενον ἔξω πεφοβισμένον καὶ τρομασμένον. Ὅθεν πλήρης γενόμενος πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως καὶ μὴ διακριθεὶς,[1] ἔμβα, ἐφώναξε πρὸς τὸν συλλειτουργόν του, καὶ τοῦτο εἰπὼν αὐτὸς πάλιν ἀταράχως γυρίσας, τὴν προσκομιδὴν τῶν μυστηρίων ἐτέλει. Ὁ δὲ συλλειτουργὸς ἐνδυναμωθεὶς ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς, ἐπέρασεν ἐπάνω τοῦ δράκοντος ὡς νὰ εἶχε πτερὰ, καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸν καλέσαντα.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ἡ θεία λειτουργία, ὁ ὅσιος χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ τὴν ἱερατικὴν στολὴν, ἐκβῆκεν ἔξω, καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν δράκοντα, εἶπεν αὐτῷ· «ἄν, ὦ θηρίον, τώρα θὰ ἔλθῃ τὸ τέλος καὶ ἡ ἀπώλειά σου διὰ τῆς θείας προνοίας, ἀκολούθει μοι.» Καὶ εὐθὺς ὁ δράκων δαγκάσας μὲ τοὺς ὀδόντας τὴν ἄκραν τοῦ φαιλονίου τοῦ ἁγίου, εἵλκετο ἀπ' αὐτὸ συρόμενος· ἐλθὼν δὲ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν ἕως τόξου βολὴν, καὶ φθάσας εἰς μίαν φάραγγα, ἡ ὁποία εἶχεν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ ἄλλο δύω μικροὺς λόφους, ἐστάθη ἐκεῖ εἰς προσευχήν· καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶπε καὶ τοῦτο τὸ ὑστερινὸν λόγιον. «Κύριε ὁ Θεὸς, ὁ εἰπὼν εἰς τοὺς σὲ πιστεύοντας νὰ πατῶσιν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων, αὐτὸς εὐδόκησον ὥστε καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος νὰ πατήσω ἐπάνω τοῦ δράκοντος τούτου εἰς τὸν τόπον τῆς φάραγγος ταύτης.» Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος, εὐθὺς ἐσηκώθη ὁ δράκων ὑψηλὰ καὶ κατεκρημνίσθη μέσα εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο τῆς φάραγγος· ἐπάνω δὲ αὐτοῦ ἔπεσον τὰ δύω λοφίδια ἐκεῖνα, καὶ μὲ αὐτὰ ἐγέμισε τὸ χάσμα τῆς φάραγγος, τόσον ὥστε ἔγεινεν ὁ τόπος ἴσωμα καὶ πεδιὰς, ὁ δὲ γέρων εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν, ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ τότε γίνεται τεράστιον θαῦμα· ὀφίδια, δηλαδὴ, ἅτινα εἶχον τὰς φωλεάς των ὑποκάτω εἰς τὴν κέλλαν τοῦ ὁσίου, καὶ ἠνώχλουν αὐτὸν ἐπὶ τόσους πολλοὺς χρόνους, βλέποντα δεδοξασμένον ὑπὸ θείου φωτὸς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερον· ἀλλὰ, ὡς ἂν ἐδιώκοντο ἀπὸ φλόγα πυρὸς, εὐθὺς ὅλα ὁμοῦ ἔφυγον, καὶ ἐλθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦ καταχωσθέντος δράκοντος, ἐκεῖ καὶ αὐτὰ ὅλα ἐθανατώθησαν πλῆθος ἄπειρον ὄντα· ἔπειτα ἦλθον ἀπὸ ἓν μέρος πολλὰ πτηνὰ ὡς ἂν ἦσαν ἀπεσταλμένα παρά τινος, καὶ κατέφαγον ὅλα ὁμοῦ τὰ ὀφίδια.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς ὁ θεῖος πατὴρ, ἔλαβε παρὰ Θεοῦ χάριν τῶν ἰαμάτων, καὶ τοῦ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπεδίδετο εἰς σκληροτέραν ἄσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν ὅτι πολλοὶ προστρέχοντες εἰς αὐτὸν ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ ἐρημικώτερα ὄρη καὶ δὴ καὶ ὑπῆγε. Καὶ τὸν μὲν μαθητήν του Ἰωάννην ἀφῆκεν ἡγούμενον εἰς τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου, εἰς δὲ τὸν μαθητήν του Πέτρον ἔδειξεν ὁ ὅσιος τὸ χάρισμα τοῦ προορατικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔλαβε παρὰ τοῦ Κυρίου καὶ δὲν ἐψεύσθη ἡ τούτου πρόρρησις. Ἐπειδὴ δὲ ἐνεθυμήθημεν τὸ τοιοῦτον προορατικὸν καὶ προφητικὸν χάρισμα τοῦ ἁγίου, θέλομεν διηγηθῇ ἐδῶ ἓν μόνον ἀποτέλεσμα τούτου καὶ θαῦμα· καὶ ἀπὸ τοῦτο τὸ ἓν θέλομεν δείξει ὅλον τὸ προορατικόν του, καθὼς ἀπὸ τὸ ἄκρον τοῦ φορέματος φαίνεται ὁποῖον εἶναι ὅλον τὸ ὕφασμα τοῦ ἐνδύματος, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν.

Λέων ὁ σοφὸς ὁ τῶν Ῥωμαίων εὐσεβέστατος βασιλεὺς, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει ωπς' (886), ἔγραψεν εἰς χάρτην ἕνα λογισμὸν τῆς καρδίας του, καὶ σφραγίσας τὸ γράμμα, ἀπέστειλεν αὐτὸ εἰς τὸν ὅσιον ζητῶν ἀπὸ αὐτὸν νὰ διαλύσῃ τὸν λογισμὸν ἐκεῖνον· ὁ δὲ ἅγιος προγνωρίσας τοῦτο, ἀντέγραψεν εἰς τὸν λογισμὸν τοῦ βασιλέως ἀπόκρισιν, καὶ ἅμα ᾐσθάνθη, ὅτι ἦλθεν εἰς τὸ κατώφλιον τῆς θύρας τοῦ κελλίου ὁ διακομιστὴς τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, ἐκβῆκε καὶ ὁ ὅσιος, καὶ προϋπαντήσας τὸν γραμματοκομιστὴν, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βασιλικοῦ γράμματος, εἰπὼν καὶ τοῦτο· «Λάβε τὸ ἐσφραγισμένον τοῦτο γράμμα, ἀδελφὲ, καὶ ἐπίστρεψον εἰς ἐκεῖνον ὅστις σὲ ἔστειλε.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄνθρωπος, ἐξεπλάγη, καὶ «τί πάτερ, εἶπε, τί νὰ εἴπω εἰς τὸν ἀποστείλαντά με διὰ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματός του, ἀφοῦ σὺ δὲν ἔλαβες ἀκόμη τὸ γράμμα τὸ ὁποῖον σοὶ ἔστειλεν;» Ὁ πατὴρ ἀπεκρίθη· «Ἀρκεῖ τοῦτο εἰς σὲ, τέκνον, ἀρκεῖ, εἰς δὲ τὸν Θεὸν εἶναι ἡ περὶ τούτου φροντὶς καὶ πρόνοια.» Τότε τὸ γράμμα τοῦ ὁσίου λαβὼν ὁ διακομιστὴς, ἐπέστρεψε πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ φανερώσας εἰς αὐτὸν ὅσα ἠκολούθησαν, τὸν ἔκαμε καὶ ἐξεπλάγη. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς ἀνέγνωσε τὴν ἀπόκρισιν καὶ εἶδε καὶ τὴν ἔκβασιν τῆς ἀποκρί-

[1] Διστάσας, ὡς ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε.» Ματθ. κα'. 21 Μαρκ. ια'. 23 Ῥωμ. δ'. 20.

σεως, μετεχειρίσθη πᾶσαν μηχανὴν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ θεωρήσῃ τὸν ὅσιον· ἀλλ' ὁ ἀνυπερήφανος καὶ ὄντως ταπεινόφρων Θωμᾶς μετεχειρίσθη ἕνα τρόπον ἐπιτήδειον καὶ δὲν ἄφησε τὸν βασιλέα νὰ τὸν ἴδῃ.

Οὗτος λοιπὸν ὁ κεχαριτωμένος Θωμᾶς, ἐπειδὴ ἠγάπα τὴν ἡσυχίαν, ἀφ' οὗ διέταξε καλῶς τὰ τοῦ μοναστηρίου του πράγματα, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Καὶ ἐλθὼν εἰς δύσβατον καὶ ἀπεριπάτητον τόπον, ἐκατοίκησεν εἰς αὐτὸν μονώτατος, ὡς πτηνόν, καὶ διήνυσεν ἐκεῖ ἔγκλειστος ὅλην τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστήν, καὶ οὕτως ἔζη ἡσύχως. Ἂν δὲ ἤθελεν ἀκολουθήσῃ εἰς κανένα ἀδελφὸν συμβεβηκός τι τὸ ὁποῖον ἐπροξένει κίνδυνον ψυχῆς, τότε ὁ ὅσιος ἤρχετο εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπεσκέπτετο τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον καὶ τοὺς λοιπούς· εἶτα πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς τὸν δύσβατον ἐκεῖνον τόπον, ὡς εἰς παρηγορίαν καὶ ἀναψυχήν. Ζήσας λοιπὸν χρόνους πολλοὺς ὁ ἀοίδιμος, καὶ φθάσας εἰς γῆρας παχὺ καὶ πολυχρόνιον, ἠσθένησεν ὀλίγον καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

• *Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΘΕΟΤΕΚΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

• » Ὁ Θεότεκνος οἷα τοῦ Θεοῦ τέκνον,
» Θνήσκει προθύμως τοῦ Πατρὸς χάριν ξίφει.

• *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΙΑΝΟΣ λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.*

• » Ὁ Μαριανὸς συντριβεὶς κάραν λίθῳ,
» Θείῳ νοητῶς σφίγγεται ταύτην στέφει.

• *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΓΕΝΙΟΣ ξύλοις τυπτόμενος τελειοῦται.*

• » Ὥσπερ συνεστὼς Εὐγένιος ἐκ ξύλου,
» Πάσχων ξύλοις ὑπῆρχε πρὸς ξύλα ξύλον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΑΝΙΗΛ τοῦ Στυλίτου.

» Καὶ γήϊνον πᾶν, ἀλλὰ καὶ γῆν ἐκκλίνων,
» Οἰκεῖ Δανιὴλ πρὶν στύλον καὶ νῦν πόλον.
» Ἐνδεκάτῃ Δανιὴλ στυλοβάμων εὕρατο τέρμα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ ἐπικαλουμένου Μακέλλη ἐν ἔτει υξζ' (467), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Συρίας ἐκ τῆς ἐνορίας Σαμοσάτων, ἀπὸ χωρίον καλούμενον Μαρουθᾶ, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἠλία, μητρὸς δὲ Μάρθας. Οὗτος λοιπὸν ἐγεννήθη διά τινος θαυμαστῆς ὀπτασίας, ἡ ὁποία ἐφάνη εἰς τὴν μητέρα του, πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ συλληφθῇ εἰς τὴν κοιλίαν της. Ὅτε δὲ ἔγεινε πέντε ἐτῶν προσεφέρθη ὑπὸ τῶν γονέων του εἰς ἓν μοναστήριον, ἵνα ὁ ἱερὸς παῖς καὶ εἰς ἱερὸν τόπον δεχθῇ τὸ ὄνομα, διότι ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐκείνῳ ἐπωνομάσθη Δανιὴλ [ἑβρ. κριτὴς παρὰ Θεοῦ.] ὑπὸ τοῦ προεστῶτος, διὰ μέσου τινὸς σημείου. Καὶ βεβαίως ἀπὸ τότε ἤθελεν ἀφιερωθῇ εἰς τὸν Θεόν, κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν γονέων του, καθὼς νηπιόθεν ἀφιερώθη καὶ ὁ προφήτης Σαμουήλ, ἂν ὁ προεστὼς τοῦ μοναστηρίου ἤθελε στέρξῃ νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τοιαύτην πολλὰ νηπιώδη ἡλικίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος δὲν ἔστερξεν, ὁ Δανιὴλ δὲν ἀφιερώθη τότε εἰς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν δωδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, καταφρονήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ὑπῆγεν εἰς ἓν κοινόβιον, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, ἔμεινεν ἐκεῖ προκόπτων καὶ κραταιούμενος, κατὰ τὴν σωματικὴν ἡλικίαν, καὶ κατὰ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀρετῆς. Ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην καὶ εὐλογήθη ἀπὸ αὐτόν· ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὸ μοναστήριον, εὗρεν ἀποθανόντα τὸν ἐκείνου ἡγούμενον· ὅθεν ἐβιάζετο ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου νὰ γένῃ εἰς αὐτοὺς ἡγούμενος· αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπείσθη εἰς τοῦτο τελείως· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε παλαιὸν σκοπὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν Ἱεροσολύμων, ἐξελθὼν κρυφίως ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ περιπατῶν, ἐστοχάσθη ὡς εὔλογον, τὸ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν προρρηθέντα ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην. Ἀνταμώσας λοιπὸν αὐτόν, ἐμποδίσθη παρ' αὐτοῦ νὰ μὴ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐλθὼν πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὸν καλούμενον Ἀνάπλον, ἐκεῖ ἐκλείσθη μέσα εἰς ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ πολλοὺς πειρασμοὺς ἔπαθεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας.

Ἔπειτα ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον, καὶ ἐκεῖ δεικνύει γενναιότητα καὶ ἄσκησιν ὑπερβάλλουσαν ὁ ἀοίδιμος, διότι ἀσκεπὴς καὶ ἄστεγος ὤν, ἐταλαιπωρεῖτο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, καὶ ἀπὸ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος. Ὅθεν ἔλαβε χάρισμα παρὰ Κυρίου νὰ ποιῇ πολλὰ θαύματα, ὥστε ἐφημίσθη ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα καὶ εἰς τὸν βασιλέα Λέοντα, καὶ εἰς τὸν διάδοχόν του Ζήνωνα, [1] τὸν ἐν ἔτει υοδ' (474) βα-

[1] Διάδοχος τοῦ Λέοντος Α' τοῦ Μακέλλη ἐγένετο ὁ ἔγγονὸς αὐτοῦ Λέων ὁ Β', ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο μόλις τετραετής, διω-

σιλεύσαντα καὶ τὸν μετ' αὐτὸν τύραννον Βασιλίσκον, οἱ ὁποῖοι ὑπῆγον οἱ ἴδιοι καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτὸν καὶ ἤκουσαν ἀπὸ τὸ στόμα του ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτούς. Οὗτος ὁ ἅγιος ἐβοήθησε καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία τότε ἐπολεμεῖτο ἀπὸ τοὺς αἱρετικούς· ὅθεν ὁσίως καὶ ἀμέμπτως τὴν ζωήν του διανύσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ Ἀνάπλῳ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΟΥΚΑ τοῦ νέου στυλίτου.

» Πρὸς ὕψος ἀνήνεγκε τὸν Λουκᾶν στύλος,
» Λουκᾶς δὲ τὸν νοῦν πρὸς Θεόν, πρὸς ὃν τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους μὲν τοῦ βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Λεκαπηνοῦ καὶ Γέροντος, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου καὶ γαμβροῦ αὐτοῦ, υἱοῦ δὲ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, κατὰ τὴν πατριαρχείαν δὲ τοῦ Θεοφυλάκτου υἱοῦ γνησίου τοῦ αὐτοῦ Ῥωμανοῦ ἐν ἔτει 919, καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Ἀνατολῆς, καὶ υἱὸς ὢν Χριστοφόρου καὶ Καλῆς. Ὅτε λοιπὸν ἐκινήθη κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ὁ κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμος, τότε ἡ προσταγὴ τῶν βασιλέων ἐβίασε καὶ τὸν ὅσιον τοῦτον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν πόλεμον. Ἐνῷ δὲ ἐσυγκροτήθη ὁ πόλεμος καὶ ἔπεσον πολλαὶ μυριάδες ἀνθρώπων, οὗτος ἐλυτρώθη ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας, διὸ καὶ ἔγεινεν ὕστερον μοναχός· καὶ ἐπειδὴ ἐπρόκοψεν εἰς τὴν ἄσκησιν, ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος, καὶ ἐφόρεσε σίδηρα βαρέα διὰ νὰ καταδαμάζῃ τὸ σῶμά του. Ἐνήστευε δὲ τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρωγεν, εἰμὴ μόνον τὴν προσφορὰν ἣν τῷ ἔφερον καὶ λάχανα ὠμά· ἔπειτα ἀνέβη εἰς ἕνα στύλον, καὶ εἰς αὐτὸν διέτριψε χρόνους τρεῖς. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσε θείαν φωνὴν ἥτις τὸν ἐκάλει, πειθόμενος εἰς τὸν καλοῦντα Θεόν, ὑπῆγεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ βάλλει εἰς τὸ στόμα του μίαν πέτραν, ὡς ἂν χαλινόν, διὰ νὰ ἐμποδίζεται ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμιλῇ. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ γυρίζει πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖθεν ἔρχεται εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἀναβαίνει πάλιν ἐπάνω εἰς ἕνα ἄλλον στύλον καὶ μυρία θαύματα ἐνεργεῖ. Οὕτω λοιπὸν διανύσας εἰς τὸν στύλον χρόνους τεσσαρακονταπέντε, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΕΙΘΑΛΑΣ καὶ ΑΚΕΨΕΗΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἀκεψεὴν βλέπων με πάσχοντα ξίφει,
» Ἀειθαλᾶ ζήλωσον· ἐζήλωσά σε.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Περσίαν ἐκ πόλεως καλουμένης Ἀρβὴλ· καὶ ὁ μὲν Ἀειθαλᾶς ἦτον ἱερεὺς τῶν Εἰδώλων, ἐγνώρισε δὲ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ἤγουν μόνον διότι ἐνεθυμήθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν· ἀμέσως ἰατρεύθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἣν ἔπασχεν, ἥτις ἦτο ῥύσις αἵματος. Μαθὼν λοιπὸν καὶ κατηχηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν του, διὰ νὰ γίνῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος· ἐπειδὴ δὲ διεβλήθη ὡς χριστιανὸς εἰς τὸν τῆς πόλεως Ἄρχοντα καὶ τὸν Χριστὸν ὡμολόγησεν, ἔκοψαν τὸ ὠτίον του, καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἀκεψεὴς ἦτον Διάκονος, καὶ πιασθεὶς, ὡμολόγησε, τὴν εὐσέβειαν· ὅθεν δέρεται ἀνελεημόνως καὶ στέλλεται ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀειθαλᾶν εἰς τὸν ἀρχιμάγειρον τοῦ βασιλέως· (ἦτο δὲ ὁ ἀρχιμάγειρος ἀξίωμα μέγα εἰς τοὺς Πέρσας) οὗτος δὲ παρρησιάζει αὐτοὺς εἰς τὸν βασιλέα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου κηρύξαντες τὸν Χριστόν, καὶ οἱ δύω ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΙΡΑΚΟΣ. καὶ διήγησις πάνυ ὠφέλιμος.

† » Ἀρνησιχρίστων δόξαν ἅπας τις βλέπων,
» Μηδὲν κατ' αὐτῶν φλυαρείτω ἀφρόνως.

Οὗτος ὁ μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μείραξ ἦτο κατὰ τὸ γένος Αἰγύπτιος, γεννηθεὶς ἀπὸ χριστιανοὺς γονεῖς εἰς τὸ χάστρον τὸ ὀνομαζόμενον Τενεσῆ· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη, ἀνετρέφετο καὶ ἐπαιδεύετο ἀπὸ τοὺς γονεῖς του μὲ τὴν ἀμώμητον καὶ καθαρὰν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὕστερον ἀπὸ ἐλαφρότητα τοῦ νοὸς

ρίσθη ἐπίτροπός του ὁ πατήρ του Ζήνων ὅστις, ἀποθανόντος τοῦ υἱοῦ, κατέλαβε μόνος τὴν βασιλικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ τοῦτον μετὰ ἓν περίπου ἔτος ἐξεθρόνισεν ὁ Βασιλίσκος. Τῷ δὲ 479 ὁ Ζήνων ἐκδιόκει τὸν Βασιλίσκον καὶ ἀναλαμβάνει αὖθις τὴν ἀρχήν. Σ. Ε.

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀριστέων (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

καὶ κουφότητα γνώμης, ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἐκεῖ ὄντα Ἀμηρᾶν ἠρνήθη, φεῦ! τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν ζώνην του κόψας καὶ τὸν σταυρὸν πατήσας, ἐπῆρε τὴν μάχαιραν εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἠλάλαζε τὴν ἐλεεινὴν ἐκείνην φωνὴν, τὸ, Ἀγαρηνὸς εἰμὶ καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον πλέον δὲν εἶμαι χριστιανός. Ὅθεν ἦτον τιμημένος καὶ δοξασμένος ἀπό τινα χρόνον ἀπὸ τὸν Ἀμηρᾶν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φροντίσῃ τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του· οἱ δὲ γονεῖς του μαθόντες τοῦτο, δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ παρακαλῶσι τὸν Θεὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν γνώμην του.

Ὅθεν βλέπων ὁ Θεὸς τὴν τούτων προαίρεσιν καὶ ἐπίμονον παράκλησιν, μετέβαλε τὴν καρδίαν τοῦ υἱοῦ αὐτῶν εἰς μετάνοιαν· διὸ αὐτὸς ὁ ἴδιος Μεὶραξ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του, λέγει· Ἰδοὺ, κύριοι καὶ γλυκύτατοι γονεῖς μου, ὅτι ἦλθον. Ἐγὼ ὁ ταλαίπωρος σκοτισθεὶς τὸν νοῦν, ἔπραξα ὅ,τι ἔπραξα· ἀλλὰ τώρα παρακαλῶ νὰ γίνω πάλιν χριστιανὸς καὶ νὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν· οἱ δὲ γονεῖς του ἀπεκρίθησαν· ἡμεῖς, τέκνον, ὅτε τὸ κακὸν τοῦτο ἐποίησας, πολλὰ ἐχύσαμεν δάκρυα, καὶ ποτὲ δὲν ἐπαύσαμεν παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν, διὰ νὰ σὲ φωτίσῃ νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν πρὸς Χριστὸν τὸν σωτῆρά σου. Διὰ τοῦτο τώρα εὐχαριστοῦμεν τὴν ἀγαθότητά του, ὅτι δὲν παρέβλεψε τὴν ταπεινὴν ἡμῶν δέησιν· πλὴν, τέκνον, καθὼς καὶ σὺ τὸ ἠξεύρεις, ἡμεῖς φοβούμεθα τὸν Ἀμηρᾶν νὰ σὲ ἔχωμεν μεθ' ἡμῶν μήπως διὰ τοῦτο κινδυνεύσωμεν, ἐπειδὴ δίδομεν ὑποψίαν, ὅτι ἡμεῖς σὲ μετεβάλαμεν. Ἀλλ' ἂν θέλῃς νὰ σηκωθῇς ἀπὸ τὸ μέγα πτῶμα τῆς ἀρνήσεως καὶ νὰ εὕρῃς τὸν Θεὸν ἵλεων, πρὸς τούτοις δὲ νὰ κάμῃς καὶ ἡμᾶς ἀκατηγορήτους, καὶ νὰ γένῃς τόσον οἰκεῖος καὶ φίλος τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ κατασταθῇς καὶ πρεσβευτὴς εἰς αὐτὸν διὰ ὅλον τὸ γένος σου, τοῦτο ποίησον. Ὕπαγε εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, καὶ καθὼς παρρησίᾳ ἠρνήθης τὸν Χριστὸν, οὕτω παρρησίᾳ ὁμολόγησον πάλιν αὐτὸν, ὡς νὰ μὴ ἠξεύραμεν οὐδὲν περὶ τούτου ἡμεῖς· καὶ βεβαίως ὁ Θεὸς, τέκνον, θέλει εὐοδώσει τὴν ὁδόν σου ταύτην, καθὼς βούλεται·

Ὁ δὲ Μεὶραξ λαβὼν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του τὴν συμβουλὴν ταύτην ὁμοῦ μὲ τὴν εὐλογίαν των, λαβὼν δὲ καὶ εἰς τὴν χεῖρά του μίαν ζώνην, ὑπῆγεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἀγαρινῶν. Ζωσθεὶς λοιπὸν μὲ τὴν ζώνην ἣν ἐκράτει ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν, ἐτύπωσε τὸν τίμιον σταυρὸν εἰς ἕνα ξύλον, καὶ ἀσπασάμενος αὐτὸν, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ μὲ ὅσην δύναμιν εἶχε, τὸ Κύριε ἐλέησον. Ὁ δὲ Ἀμηρᾶς πιάσας αὐτὸν, λέγει, τί ἔπαθες; ὁ δὲ Μεὶραξ ἀπεκρίθη, μόλις τώρα ἦλθον εἰς τὸν ἑαυτόν μου ἀπὸ τὴν εἰς ἐμὲ συμβᾶσαν διαβολικὴν σκότωσιν καὶ προσέπεσον εἰς τὸν Χριστόν μου καὶ πάλιν ἔγεινα χριστιανὸς, καθὼς καὶ ἤμην· ὅθεν ἦλθον νὰ τὸ φανερώσω εἰς σὲ καὶ εἰς ὅλην τὴν συναγωγήν σου, καὶ νὰ ὁμολογήσω μὲν ἔμπροσθεν εἰς ὅλους τὸν Χριστὸν, νὰ ἀναθεματίσω δὲ τὴν θρησκείαν σας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀμηρᾶς, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ μείνῃ ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ τοῦ δώσωσι νὰ φάγῃ ἢ νὰ πίῃ. Μετὰ ταῦτα τὸν ἐξήγαγεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν ἔκρινε πάλιν· καὶ ἐπειδὴ τὸν εὗρεν ὅτι ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν μέτρια, καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακήν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ἄλλας τρεῖς ἡμέρας πάλιν ἀνέκρινεν αὐτὸν, καὶ εὑρὼν ἐπιμένοντα καὶ ὁμολογοῦντα τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν μὲ βούνευρα καὶ πάλιν τὸν ἔκλεισεν εἰς τὴν φυλακήν· μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας πάλιν παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι στερεῶς καὶ ἀμεταθέτως ὡμολόγει τὸν Χριστὸν, ἔδειρεν αὐτὸν ἀνελεημόνως ἐπάνω εἰς τὰς πρώτας πληγὰς τοῦ σώματος, καὶ ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τελευταίαν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν.

Ὅθεν λαβόντες αὐτὸν οἱ ὑπηρέται, ἐμβῆκαν εἰς πλοῖον, καθὼς ἐπροστάχθησαν, καὶ προχωρήσαντες εἰς τὴν θάλασσαν ἕως στάδια τέσσαρα, τὸν ἀφῆκαν καὶ προσευχήθη· εἶτα ἀποκόψαντες τὴν κεφαλήν του, ἔρριψαν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης. Καὶ τὸ μὲν σῶμα αὐτοῦ, ἂν ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἢ ὄχι τοῦτο δὲν ἐφανερώθη· ἡ δὲ τιμία τούτου κεφαλὴ βεβαίως ἐκβῆκεν ἐκ τῆς θαλάσσης, τὴν ὁποίαν γνωρίσαντες τινὲς Χριστιανοὶ, ἔλαβον ὡς πολύτιμον δῶρον. Διαβληθέντες δὲ εἰς τὸν Ἀμηρᾶν διὰ τοῦτο, ἔδωσαν εἰς αὐτὸν ἑκατὸν φλωρία, καὶ οὕτως ἀφέθησαν εἰς τὸ νὰ ἔχωσι τὸ ποθούμενον ἀκωλύτως. Τότε λοιπὸν ποιήσαντες ἀργυρᾶν θήκην, ἔβαλαν τὴν μαρτυρικὴν κεφαλὴν μέσα εἰς αὐτὴν, μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν· καὶ ἀπὸ τότε ἕως τώρα ἀναβλύζει πάντοτε μῦρον εὐῶδες καὶ ἐπιτελεῖ πολλὰς καὶ διαφόρους ἰατρείας, εἰς δόξαν μὲν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς πληροφορίαν δὲ τῶν σκανδαλιζομένων καὶ δισταζόντων περὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς δόξης αὐτοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῦ. [1]

---

[1] Ὅθεν καὶ ὁ μέγας Βασίλειος ἑρμηνεύων τὸ ψαλμικὸν

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΣΑΒΑΣ ξίφει τελειοῦται.

» Θύσας, Βαρσαβᾶ, ζῆθι, λυτρωθεὶς ξίφους,
» Ἄνω ποθῶ ζῆν· θᾶττον ἡκέτω ξίφος. [1]

Οὗτος ἐν Περσίᾳ παρρησίᾳ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Περσίας, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι ΤΕΡΕΝΤΙΟΣ, ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ, ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ καὶ ΒΕΒΑΙΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Τμηθέντες ἐμφαίνουσι τρεῖς τε καὶ μία,
» Θεοῦ τρία πρόσωπα καὶ φύσιν μίαν.

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΙΟΥ τοῦ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Ὁ θαυματουργὸς κἂν τέθνηκε Σπυρίδων,
» Τοῦ θαυματουργεῖν οὐκ ἔληξεν εἰσέτι,
» Ἀμφὶ δυωδεκάτην Σπυρίδων βίοτον λίπε τόνδε.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἤκμασεν εἰς τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν ἔτει τμγ' (343), ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην ἁπλοῦς καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ταπεινός. Οὗτος λοιπὸν ἐκ νεότητός του ἔγεινε βοσκὸς προβάτων· ἔπειτα ἔλαβε γυναῖκα νόμιμον διὰ γάμου, μετὰ δὲ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἔγεινεν ἐπίσκοπος· τόση δὲ πολλὴ χάρις θαυμάτων καὶ ἰαμάτων ἐδόθη εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον, διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ καθαριότητά του, ὥστε ἐκ τῶν πολλῶν θαυμάτων ὅσα ἐποίει, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, τὸ νὰ λέγεται θαυματουργός· διότι ἐν καιρῷ ἀβροχίας κατεβίβασε βροχὴν διὰ προσευχῆς του, καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἡ βροχὴ αὕτη ἔγεινε πολλὴ, ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν της· καὶ τὴν πεῖναν ἣν ἐμελέτων νὰ κάμωσιν οἱ πωληταὶ τοῦ σίτου, διέλυσεν ὁ ἅγιος, ἐπειδὴ διὰ προσευχῆς του ἔπεσαν αἱ ἀποθῆκαι ἐντὸς τῶν ὁποίων εἶχον τὸν σῖτον. Αὐτὸς μετέβαλεν εἰς χρυσίον ἓν ὀφίδιον, καὶ ἀφ' οὗ μὲ τὸ χρυσίον ἔπαυσε τὴν συμφορὰν ἑνὸς πτωχοῦ, πάλιν τὸ χρυσίον εἰς ὀφίδιον ἀποκατέστησεν. Αὐτὸς καὶ ποταμῶν τὰ ῥεύματα ἔστησεν· αὐτὸς φανερώσας τὰς ἁμαρτίας μιᾶς πόρνης, ἥτις ἐτόλμησε νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὸν, τὴν ἔπεισε μὲ τοῦτο νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐξομολογηθῇ· αὐτὸς παρὼν εὑρεθεὶς εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον τὴν ἐν ἔτει τκέ (325) συναθροισθεῖσαν, ἀπεστόμωσε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος τοὺς αἱρετικοὺς Ἀρειανοὺς, οἵτινες ὑπερηφανεύοντο εἰς τὴν ἔξω σοφίαν καὶ εὐγλωττίαν των· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν θυγατέρα του, διὰ νὰ φανερώσῃ ποῦ ἔχει κεκρυμμένην τὴν παρακαταθήκην μιᾶς γυναικός. Αὐτὸς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ πάθος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔπασχεν· αὐτὸς ἀνέστησε νεκρὸν παιδίον μιᾶς γυναικός· αὐτὸς ἀνέστησε καὶ τὴν μητέρα τοῦ παιδίου, ἥτις ἀπέθανε διὰ τὴν αἰφνίδιον χαρὰν, ἣν ἔλαβεν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ υἱοῦ της. Οὗτος λύχνον σβυνόμενον διὰ στέρησιν ἐλαίου ἔκαμε νὰ ἀναβλύσῃ ἔλαιον· οὗτος ἰάτρευσε καὶ τὴν ἀφωνίαν τοῦ διακόνου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐτιμώρησεν αὐτὸν ὁ ἅγιος, διότι προσταχθεὶς νὰ εἴπῃ μίαν μικρὰν εὐχὴν εἰς ἕνα ὑπερβολικὸν καῦμα, αὐτὸς διὰ κενοδοξίαν ἐμάκρυνεν αὐτήν.

Ὁ ἅγιος οὗτος ἐθανάτωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἡ ὁποία μοιχευθεῖσα ἠρνεῖτο τὴν ἁμαρτίαν της καὶ δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ αὐτήν· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἀκόμη ἐγέννα τὸ μοιχίδιον παιδίον, ἔλεγεν ὅτι ἀπὸ τὸν ἄνδρα της συνέλαβε, ἂν καὶ ὁ ἀνήρ της πρὸ εἴκοσι μηνῶν ἔλειψεν ἀπελθὼν εἰς ταξείδιον. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ὅτε ἐλειτούργει παρίσταντο ἅγιοι Ἄγγελοι, οἵτινες συλλειτουργοῦντες μετ' αὐτοῦ, ὅτε οὗτος ἔλεγεν· « Εἰρήνη πᾶσι », ἐκεῖνοι ἔξωθεν ἀπεκρίνοντο μετὰ μέλους, « Καὶ τῷ πνεύματί σου », ὁμοίως ἀπεκρίνοντο καὶ τὰ λοιπὰ συνήθη. Τούτου τοῦ ἁγίου ἡ κεφαλὴ ἐφαίνετο γεμάτη ἀπὸ

ἐκεῖνο, « Φυλάττει Κύριος πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν· ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται » δικαιοτάτους ὀνομάζει πάντων τοὺς θείους μάρτυρας. Οὕτω γάρ φησιν « Ἤδη τινων μαρτύρων, καὶ σκέλη κατέαξαν οἱ διώκοντες, καὶ χεῖρας καὶ κεφαλὰς διέπειραν τοῖς ἥλοις πολλάκις· καίτοι γε τίς ἀντερεῖ, μὴ οὐχὶ πάντων εἶναι δικαιοτάτους τοὺς ἐν τῷ μαρτυρίῳ τετελειωμένους; » Καὶ οἱ μετὰ τὴν ἄρνησιν λοιπὸν μαρτυρήσαντες, δικαιώτατοι πάντων εἰσιν. Ὅθεν καὶ πρέπει νὰ δοξάζωνται.

[1] Κατ' ἐρωταπόκρισιν συνετέθη τὸ δίστιχον τοῦτο. Λέγουσι γὰρ οἱ δήμιοι πρὸς αὐτόν. Θυσίασον ὦ Βαρσαβᾶ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ λυτρωθεὶς ἀπὸ τὸ ξίφος καὶ θάνατον, ζῆθι καὶ ἔχε τὴν ζωήν. Ὁ δὲ Βαρσαβᾶς ἀποκρίνεται εἰς αὐτούς. Ἐγὼ ποθῶ νὰ ζήσω ἄνω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, καὶ ὄχι ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο ἂς ἔλθῃ εἰς ἐμὲ τὸ ξίφος ὀγλίγωρα, καὶ ἂς μὲ θανατώσῃ. Ἐσφαλμένον δὲ εὑρίσκεται τὸ δίστιχον τοῦτο εἰς τὰ τετυπωμένα Μηναῖα. (εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐδιωρθώθη. Σ.Ε.)

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

δρόσον ἐν καιρῷ θέρους, ὅτε ὁ ἥλιος τὸ πᾶν κατέφλεγε· καὶ τρίχες ξανθαὶ καὶ μαῦραι καὶ λευκαὶ ἐνταυτῷ ἤνθουν εἰς αὐτήν· ἐφανέρονε δὲ μὲ τοῦτο ὁ Θεὸς τὴν εἰς αὐτὸν γενησομένην τιμήν. Πόσον δὲ ἦτο συμπαθὴς καὶ εὔσπλαγχνος ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ ἐφανέρωσε τὸ συμβεβηκὸς ὅπερ ἠκολούθησεν εἰς ἐκείνους τοὺς κλέπτας, οἵτινες ὑπῆγον νὰ πατήσωσι τὴν μάνδραν του, διότι ὄχι μόνον ἐχάρισε τὴν ὅρασιν εἰς αὐτοὺς παταχθέντας μὲ ἀορασίαν· ἀλλὰ καὶ ἕνα κριὸν τοῖς ἔδωκε χάρισμα εἰπών, ὅτι τοῦτο ἐποίησε διὰ νὰ μὴ φαίνωνται ὅτι ματαίως καὶ χωρὶς πληρωμὴν ὅλην τὴν νύκτα ἠγρύπνησαν. Οὗτος καὶ τὸν ἐπίσκοπον Τριφύλλιον ἔπεισε μὲ τὰς νουθεσίας του νὰ μὴ ἦναι ἔκδοτος εἰς τὰ τοῦ κόσμου τερπνά, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ποθῇ τὰ οὐράνια· αὐτὸς διὰ τὴν ἀνεξικακίαν του ἔκαμε νὰ πέσωσιν εἰς τοὺς πόδας του καὶ νὰ ζητήσωσι συγχώρησιν καὶ ὁ πραγματευτής, ὅστις ἐκράτησε κρυφίως τὰ χρήματα, νομίζων ὅτι θὰ λανθάσῃ τὸν ἅγιον καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπῆρε πλεονεκτικῶς μίαν αἶγα ἄνω τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν ἔδωκε.

Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τοιαῦτα ἐποίησεν ὁ μακάριος, γεμάτα ἀπὸ θαυμασμὸν καὶ ἔκστασιν· οὗτος λοιπὸν καὶ τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν λογικὸν ποίμνιον καλῶς οἰκονομήσας, μετέστη εἰς τὴν τῶν Ἀγγέλων κατάστασιν καὶ πολιτείαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων Πέτρου, τῷ πλησιάζοντι εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, ὃν συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέγιστον εἰς ψυχῆς ὠφέλειαν βίος γενναίων καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν ». Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΥΝΕΤΟΥ.

» Τὸν Συνετὸν κτείνουσιν ἄφρονες ξίφει,
» Τὴν εὐσεβῆ τιμῶντα πίστιν ἐμφρόνως.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σο'(270), ἀναγνώστης τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησίας ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πάπα Ξύστου προβεβλημένος. [1] Βλέπων δὲ τὸν Αὐρηλιανὸν προσφέροντα εἰς τὰ εἴδωλα θυσίας, διελέχθη μὲ αὐτόν, καὶ περιπαίζων ὑπεσχέθη νὰ θυσιάσῃ καὶ αὐτός· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἤθελε νὰ θυσιάσῃ, ἀλλ' ἐφανερώθη ὅτι πρὸς ἐμπαιγμὸν μόνον εἶπε τὸν λόγον, δέρεται μὲ βούνευρα τόσον πολλά, ὥστε ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὰ αἵματα ὅλη ἡ ἐκεῖσε γῆ· ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν σιδηρᾶν πεπυρακτωμένην· τότε δὲ ἤκουσεν ἄνωθεν θεϊκὴν φωνήν, ἡ ὁποία ἐδυνάμονε καὶ παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον· μετὰ δὲ τῆς φωνῆς ἔγεινε καὶ ῥαγδαία βροχὴ καὶ ἐσβέσθη μὲν ἡ φωτία, ἐφυλάχθη δὲ ὁ ἅγιος ἀβλαβής. Μετὰ ταῦτα κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἐσκάφη λάκκος βαθὺς ἕως δέκα πήχεις, εἰς δὲ τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἐτέθησαν ὄρθια ξύλα ὀξέα καὶ κοπτερά· ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ ἐρρίφθη ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατεκόπησαν ὅλα σχεδὸν τὰ τίμια μέλη τοῦ σώματός του. Ἀλλὰ πάλιν θείᾳ Προνοίᾳ ἀποκαθίσταται ὑγιής· διὸ ἐκλείσθη εἰς τὸ λεγόμενον Πάνθεον [2] καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐξελθών, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων τοῦ ἱερομάρτυρος.

» Πῶς οὐκ ἔμελλεν εἶναι καὶ τὰ θηρία
» Ἀλεξάνδρῳ τιθασσὰ τῷ Χριστοῦ θύτῃ;

Ὅτε ὁ Δέκιος ἐβασίλευεν εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην ἐν ἔτει σν' (250), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, [3] διότι ἔστειλεν ὁ τύραννος ἐκεῖνος προσταγὰς βασιλικὰς εἰς πᾶσαν χώραν, νὰ ἀναγκάζωνται οἱ χριστιανοὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ ὅσοι εἰς τοῦ-

---

[1] Ἐγκώμια εἰς τὸν ἅγιον Σπυρίδωνα ἔχουσιν, ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης, καὶ Μακάριος ὁ Κωφός.—(Πρὸς τούτους δὲ ὁ Διονύσιος Κόνταρης, ἐκδοθὲν τῷ 1747 καὶ ὁ Ἀλέξανδρος Τριβόλης Ηιέρης ὁ Κερκυραῖος, δημοσιευθὲν τῷ 1786. Ἡ ἀκολουθία δὲ τοῦ ἁγίου συντεθεῖσα ὑπὸ Νικολάου τοῦ Βουλγάρεως πολλάκις ἀνετυπώθη ἀπὸ τοῦ 1670. Σ. Ε.)

[1] Ὁ ἅγιος οὗτος Πάπας Ξύστος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Αὐγούστου.

[2] Τὸ Πάνθεον ἦτο ναὸς ἐν τῇ Ῥώμῃ εἰς τὸν ὁποῖον εὑρίσκοντο τὰ εἴδωλα πάντων τῶν ψευδωνύμων Θεῶν, ἀφ' ὧν καὶ ὠνομάζετο.

[3] Ὁ δὲ Εὐσέβιος εἰς τὸ Χρονικόν του ἀναφέρει, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 222 καὶ μὴ κινήσαντος διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 193 καὶ διωγμὸν κινήσαντος. Ὅρα καὶ σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου· καὶ ὁ Μελέτιος τὸ αὐτὸ λέγει.

το δὲν πείθονται, νὰ τιμωρῶνται πρῶτον μὲ δεινὰς τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ ἀπέρχωνται ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην μὲ ὀδυνηρὸν θάνατον. Τότε λοιπὸν ὁ ἁγιώτατος οὗτος Ἀλέξανδρος ὁ τῶν Ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος, διεβλήθη εἰς τὸν ἄρχοντα Καισαρείας (Ἴσως τῆς ἐν Παλαιστίνη) καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν αὐτοῦ σιδηροδέσμιος διελέχθη πολλὰ μὲ αὐτὸν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ἀνεκήρυξε μεγαλοφώνως ἐνώπιον πάντων, Θεὸν καὶ βασιλέα καὶ δημιουργὸν ὅλου τοῦ κόσμου, τὰ δὲ εἴδωλα ἐκήρυξεν, ὅτι εἶναι δαίμονες καὶ φανερὰ πλάνη· ἀνεθεμάτισε δὲ καὶ τοὺς προσκυνοῦντας καὶ τιμῶντας αὐτὰ, μὲ λαμπρὰν καὶ πεπαρρησιασμένην φωνήν. Ταῦτα τὰ λόγια τοῦ ἁγίου ἐτάραξαν τὸν ἄρχοντα καὶ ἤναψαν αὐτοῦ τὸν θυμόν· ὅθεν κατὰ προσταγήν του βασανίζεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἱεράρχης μὲ διάφορα βάσανα· εἰς ὀλίγον ὅμως καιρόν· ἔπειτα καταδικάζεται νὰ φαγωθῇ ζωντανὸς ἀπὸ τὰ θηρία. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκδυσαν τὸν ἅγιον καὶ ἔδεσαν αὐτὸν γυμνὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ θεάτρου, ὡς κριὸν ἐπίσημον, ἐπέλυσαν κατ' αὐτοῦ διάφορα θηρία. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ θεράπων προσευχηθεὶς καὶ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῆς προσευχῆς του ἐπρόσθεσε· Κύριε, ἂν ἦναι θέλημά σου νὰ τελειωθῶ τώρα, ἂς γένῃ καθὼς ἠθέλησας. Τότε τὰ θηρία, ὢ τοῦ θαύματος! ἄλλα μὲν προσεκύνουν τὸν ἅγιον, καὶ κλίνοντα κάτω τὰς κεφαλάς των, ἀνεχώρουν εἰς τὰς μάνδρας των, ἄλλα δὲ κυλιόμενα κατὰ γῆς, ἐφίλουν τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, καὶ ἄλλα πάλιν ἔλειχον μὲ τὰς γλώσσας των τὰς πληγωμένας του σάρκας. Ὁ δὲ μέγας ἀρχιερεὺς, εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ ὑπὲρ τούτου παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ, ἀφίνων ἀβλαβὲς τὸ σῶμά του εἰς τὴν γῆν, τὸ ὁποῖον εὐλαβεῖς τινες χριστιανοὶ μυρίσαντες μετὰ πολλῆς εὐλαβείας καὶ τειλίξαντες μὲ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὸ ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ. [1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΜΑΝΑΘΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μισῶ τὰ τῆς γῆς· ἄγγελοι δέξασθέ με, »
» Ἀμωναθᾶς ὁ θεῖος ἐκλείπων λέγει.

Ὁ ὅσιος ΑΝΘΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸ τοῦ προφήτου προσφόρως Δαβὶδ λέγων,
» Ὡς ἄνθος ἀγροῦ θεῖος Ἄνθος ἐρρύη.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ αὐτῇ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ, ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ, ΕΥΓΕΝΙΟΥ, ΜΑΡΔΑΡΙΟΥ καὶ ΟΡΕΣΤΟΥ.

» Τὸν Εὐστράτιον καὶ συνάθλους δὶς δύω,
» Ἅπαξ δύω κτείνουσι πῦρ τε καὶ ξίφος.
» Τούς γε σὺν Εὐστρατίῳ δεκάτῃ τρίτῃ ἔκτανεν ἄορ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν ἀσεβῶν βασιλέων, καὶ Λυσίου Δουκὸς, ἐπιτροπεύοντος τῆς ἐπαρχίας Λιμιτανέων, [2] καὶ Ἀγρικολάου διοικοῦντος ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει σϟϛ' (296). Ἄνωθεν δὲ ἀπὸ τοὺς προγόνους των ἐσέβοντο μὲν τὸν Χριστὸν, ἐκρύπτοντο δὲ ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, διὰ τὸν φόβον τῶν τυράννων καὶ διωκτῶν. Ἀπὸ τούτους λοιπὸν, ὁ μὲν ἅγιος Εὐστράτιος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀραβράκων, κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν ἦτο Σαρινιάριος τῆς Δουκικῆς τάξεως καὶ εἰς αὐτὴν εἶχε τὰ πρωτεῖα. [3] Ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐπεθύμει νὰ ὁμολογήσῃ παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐφοβεῖτο δὲ τὸ ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως διὰ τοῦτο, τί κάμνει; δίδει τὴν ζώνην του εἰς

---

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος οὗτος ἦτο συμβοηθὸς τοῦ Ἱεροσολύμων Ναρκίσσου, ὅτε ἐκεῖνος τὸ δεύτερον ἔγεινεν Ἱεροσολύμων, γέρων ὢν ἑκατὸν δεκαὲξ χρόνων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἔδωκε τέλος μαρτυρικὸν, τότε ἔμενε μόνος εἰς τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος καὶ ὅρα σελ. 227 τοῦ α'. τόμ. τοῦ Μελετίου. Ὁ δὲ Νάρκισσος ἑορτάζεται κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Αὐγούστου. Περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου λέγει καὶ ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἦτον μαθητὴς Κλήμεντος τοῦ Στρωματέως, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος μαρτυρεῖ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσεν ὁ Κλήμης τὸ βιβλίον του, συμμαθητὴς δὲ τοῦ Ὠριγένους. Οὗτος κατὰ τον Νικηφόρον συνήγαγεν πανταχόθεν τὰ συγγράμματα τοῦ Γαΐου, τοῦ Ἱππολύτου, τοῦ Βηρύλλου καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν, καὶ δι' αὐτῶν κατεσκεύασε βιβλιοθήκην ἀξιόλογον εἰς Ἱερουσαλήμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Εὐσέβιος. Ἀρχιεράτευσε δὲ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χρόνους τριάκοντα ἐννέα, ὡς λέγουσί τινες (ὅρα σελ. 28 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ τὸν Νικηφόρον γράφοντα εἰς τὸ πέμπτον βιβλ, περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Ἀλεξάνδρου.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται λιμιτανέων τ ά ξ ε ω ς καὶ ὄχι ἐπαρχίας, ἡ δὲ λέξις λιμιτάνεος ἐκ τοῦ λατινικοῦ limitaneus δηλοῦντος τοὺς ἐν τοῖς μεθορίοις τοῦ κράτους φυλάττοντας στρατιώτας. Σ. Ε.

[3] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τούτου τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου εἶναι πόνημα ἡ κατανυκτικὴ εὐχὴ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἡ Ἐκκλησία παρέλαβε νὰ λέγῃ ἐν τῷ μεσονυκτικῷ κατὰ πᾶν Σάββατον, ἧς ἡ ἀρχὴ «Μεγαλύνων μεγαλύνω σε Κύριε· καθὼς καὶ τοῦ ἁγίου Μαρδαρίου εἶναι πόνημα ἡ εὐχὴ ἐκείνη, ἧς ἡ ἀρχὴ «Δέσποτα Θεὲ Πάτερ Παντοκράτορ.»

ἕνα ὑπηρέτην, καὶ τὸν προστάζει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ἀραβράκων καὶ νὰ τὴν ἀποθέσῃ ἐκεῖ, τοῦτο συλλογισθεὶς ὅτι, εἰ μὲν ὁ Πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔμβῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ λάβῃ τὴν ζώνην εἰς χεῖράς του, βέβαια εἶναι σημεῖον, ὅτι κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ θέλει γείνῃ ἡ ὁμολογία του· ὅθεν καὶ πρέπει νὰ μὴ φοβηθῇ κἀνὲν βάσανον· ἀλλὰ μὲ θάρρος νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ μὲ παρρησίαν νὰ ὁμολογήσῃ ἑαυτὸν χριστιανόν. Ἂν δὲ ἄλλος τις ἱερεύς, ἢ ἐκκλησιαστικὸς λάβῃ τὴν ῥηθεῖσαν ζώνην του, εἶναι σημεῖον, ὅτι πρέπει ἀκόμη νὰ ἔχῃ εἰς τὸ κρυπτὸν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ παρρησιασθῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πρεσβύτερος Αὐξέντιος ἔλαβε τὴν ζώνην, ὑπέλαβεν ὁ ἅγιος ὅτι καλῶς θὰ ἀποβῇ εἰς αὐτὸν ἡ ὁμολογία τῆς πίστεως.[1]

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ μάρτυς εἶχεν ἀξίωμα πρῶτος αὐτὸς νὰ παριστᾷ εἰς τὸ κριτήριον τοὺς ἁγίους μάρτυρας, διὰ τοῦτο ὁμοῦ μὲ ἐκείνους παρέστη καὶ αὐτὸς ἔμπροσθεν τοῦ Λυσίου καὶ πρῶτον τὸν ἑαυτόν του ὀνομάζει χριστιανόν· ὅθεν παρὰ τοῦ τυράννου στερεῖται τὴν ζώνην, ἥτις ἦτο τοῦ ἀξιώματός του σημεῖον, καὶ γυμνωθείς, ἐξαπλόνεται κατὰ γῆς καὶ δέρεται. Ἔπειτα δεθεὶς μὲ σχοινία κρεμᾶται ὑψηλὰ καὶ κατακαίεται ἀπὸ τὸ πῦρ ὅπερ ἦτον ὑποκάτω αὐτοῦ ἐστρωμένον· ἔπειτα ῥαίνουσιν ἐπάνω εἰς τὰ φλεγθέντα μέλη του ὄξος ὁμοῦ μὲ ἅλας. καὶ μὲ τὰ τοῦβλα κατατρίβουσι τὰς πλευράς του. Ἐπειδὴ δὲ διὰ θαυματουργίας ἔγεινεν ὅλος ὑγιής, τούτου χάριν εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἅγιον Εὐγένιον· ὅθεν καὶ αὐτὸς παρρησίᾳ ὁμολογεῖ τὸν Χριστόν, λέγων ὅτι εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ προσφέρει λατρείαν καὶ σέβας εἰς τὸν παρὰ τοῦ Εὐστρατίου σεβόμενον Θεόν. Τοῦτο δὲ βλέπων ὁ Λυσίας προστάζει νὰ καρφώσωσι τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου μὲ σιδηρᾶ ὑποδήματα καὶ νὰ βιάζωσιν αὐτὸν νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Σεβαστείας, ἕως εἰς τὴν Νικόπολιν (ἴσως τῆς Ἀρμενίας.)

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτῳ ἰδὼν ὁ Μαρδάριος τὸν ἅγιον Εὐστράτιον οὕτως ἀτίμως βασανιζόμενον, τὸν πρώην ὄντα περιφανῆ καὶ ἔνδοξον, ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὴν ὑπομονὴν καὶ μεγαλοψυχίαν του, ὅτι, διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἀγάπην, ἀπὸ τὴν προτέραν περίβλεπτον ἀξίαν, ἣν εἶχεν, ἦλθεν εἰς τοιαύτην ἐλεεινὴν κατάστασιν, καὶ ὅτι ἐνῷ ἦτο ἔνδοξος καὶ λαμπρὸς κατὰ τὸ γένος ἐπροτίμησε νὰ πάσχῃ διὰ τὸν Χριστὸν τὰ τῶν κακούργων βάσανα. Ὅθεν ὁ ἀοίδιμος σύμβουλον λαβὼν εἰς τοῦτο τὴν γυναῖκά του, ἡ ὁποία παρεκίνει αὐτὸν εἰς τὸ μαρτύριον, ἀφιέρωσε πρῶτον αὐτὴν καὶ τὰ τέκνα του εἰς τὸν Θεόν· ἔπειτα τρέχει καὶ φθάνει εἰς τὸν δρόμον τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν δένεται ὡς κατάδικος. Ὅτε δὲ ὁ Λυσίας ἐκάθισε διὰ νὰ κρίνῃ τοὺς ἁγίους, τότε πρῶτος ὁ ἅγιος Αὐξέντιος ἀπεκεφαλίσθη, ἐπειδὴ ὠνόμασεν ἑαυτὸν χριστιανόν· δεύτερος ὁ ἅγιος Μαρδάριος, τρυπηθεὶς εἰς τοὺς ἀστραγάλους, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα καὶ μὲ σούβλας ὀξείας καὶ πεπυρωμένας κατακαίεται εἰς τὰ ὄπισθεν μέρη τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐν μέσῳ ταύτης τῆς βασάνου παραδίδει τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τρίτος ὁ ἅγιος Εὐγένιος ἀποκόπτεται τὴν γλῶσσαν, καὶ συντρίβεται εἰς τὰ σκέλη μὲ ῥαβδία χονδρά, καὶ ἐν μέσῳ τῶν βασάνων τούτων παραδίδει καὶ αὐτὸς τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ ἅγιος Ὀρέστης, ἐπειδὴ ἐνῷ ἔρριπτε τὸ βέλος εἰς τὸ σκόπευμα, ἐφάνη ὁ χρυσοῦς σταυρός, τὸν ὁποῖον εἶχε κρεμασμένον εἰς τὸν λαιμόν του ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του, καὶ ἐκ τούτου

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ νὰ ζητῇ τις νὰ γνωρίσῃ τὸ μέλλον διὰ τοιούτων σημείων δὲν εἶναι οὔτε συμφέρον, οὔτε συγκεχωρημένον εἰς τὸν καθ' ἕνα, διότι εἶναι σπανιώτατα ταῦτα, καὶ μόλις ἁγίοις ὀλίγοις ἐνεργηθέντα· διὸ οὐδὲ νόμος γίνονται κοινός, ὥστε νὰ μιμῶνται αὐτὸν οἱ πολλοί, ἐπειδὴ εἶναι σφαλερὸν τὸ τοιοῦτον καὶ ἐπικίνδυνον. Καθότι πολλοὶ παρόμοιον ποιήσαντες, ἠπατήθησαν, καὶ πιστεύσαντες τῷ μέλλοντι, ὡς ὑπὸ Θεοῦ διά τινων σημείων ἀποκαλυφθέντι, ἐβλάβησαν καὶ καταγέλαστοι ὤφθησαν. Οὐ γὰρ πάντα τὰ τοιαῦτα ἀπὸ Θεοῦ· πολλὰ δὲ καὶ ἀπὸ τύχης ἀκολουθοῦσιν. Ἡμεῖς λοιπὸν εἰς ὅλα μας τὰ ἔργα καὶ ἐπιχειρήματα πρέπει νὰ ζητῶμεν τοῦτο μόνον, τὸ νὰ τελειωθῇ εἰς ἡμᾶς τὸ τοῦ Θεοῦ εὐάρεστον θέλημα, εἰς δὲ τὰ τοιαῦτα σημεῖα νὰ μὴ προσέχωμεν, ἵνα μὴ πλάνῃ τινὶ περιπέσωμεν, καὶ φανῶμεν πειράζοντες τὸν Θεόν. Ὅρα καὶ εἰς τὸ ΚΔ΄. κεφάλ. τῆς Γενέσεως στίχῳ 14 ὅπου ὁ δοῦλος τοῦ Ἀβραὰμ ηὐχήθη εἰς τὸν Θεὸν νὰ τῷ δείξῃ μέ τινα σημεῖα καὶ σύμβολα τὴν Ῥεβέκκαν, ἣν ἔμελλε λαβεῖν γυναῖκα ὁ Ἰσαάκ. Ὁ Θεοδώρητος ὅμως λέγει, ὅτι οὐ συμβολικῶς τὴν εὐχὴν ἐκείνην προσενήνοχεν ὁ δοῦλος, ὥς τινες τῶν ἄγαν ἠλιθίων ὑπέλαβον, καὶ ὅτι δὲν ἦσαν αὐτὰ συμβολικά, ἀλλὰ πίστεως καὶ εὐλαβείας δηλωτικά· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Προκόπιος καὶ ὁ Ἄδηλος ἑρμηνεύουσιν, ὅτι δὲν ἦτο συμβολικὸς ὁ οἰκέτης· ἀλλὰ τῷ Θεῷ πιστεύσας, ὡς πιστὸς ηὔξατο. Μὲ τὴν ἑρμηνείαν δὲ αὐτὴν φανερόνουσιν οὗτοι, ὅτι συμβολικῶς δὲν πρέπει νὰ εὐχώμεθα, ἀλλ' ἁπλῶς· ἐπειδὴ ἄλλο εἶναι ἁπλῶς εὐχή, καὶ ἄλλο συμβολικὴ εὐχή, διότι ἡ μὲν τόδε τι ὡς ἀγαθὸν ἐξαιτεῖ, ἡ δέ, ὡς ἔσχεν, ἢ ἔχει, ἢ ἕξει, εὔχεται διὰ συμβόλου μαθεῖν.

ἐγνωρίσθη ὅτι εἶναι χριστιανός, [1] διὰ τοῦτο ἠρωτήθη ἀπὸ τὸν Λυσίαν τί εἶναι. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι δοῦλος Χριστοῦ· ὅθεν ἐδέθη ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ ἐπέμφθησαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸν Ἀγρικόλαον, διότι ἐνόμισε συμφέρον ὁ Λυσίας εἰς ἑαυτὸν τὸ νὰ πεμφθῇ ἐκεῖ ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, καὶ διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐν λόγοις σοφίαν τοῦ ἁγίου Εὐστρατίου καὶ δύναμιν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐστηλίτευσε καὶ ἐνέπαιξε καὶ αὐτὸν τὸν Λυσίαν καὶ τὴν θρησκείαν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἔδειξεν εἰς ὅλους φανερὰν τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἵνα μὴ πάλιν θαυματουργήσῃ καὶ ἑλκύσῃ πολλοὺς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Ὅτε λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν Ἀγρικόλαον ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, ὄχι μόνον ἐστηλίτευσε καὶ ἐπόμπευσεν ὅλην τὴν ἀπάτην τῆς ἑλληνικῆς πλάνης ἀπὸ τοὺς ἰδίους σοφοὺς τῶν ἑλλήνων, διότι ἦτον ἄκρος εἰς τὴν μάθησιν τούτων· ἀλλὰ καὶ διηγήθη ὅλην τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ διὰ τούτων ἐξέπληξε τὸν τύραννον. Ὅθεν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἐκοινώνησε τὰ θεῖα μυστήρια ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Σεβαστείας ἅγιον Βλάσιον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐνεχείρησεν ὁ μάρτυς τὴν διαθήκην ἣν ἔκαμε, διατάσσων πῶς νὰ οἰκονομηθῶσι τὰ πράγματά του μετὰ τὸ αὐτοῦ μαρτύριον. [2] Τέταρτος δὲ ὁ ἅγιος Ὀρέστης ἁπλωθεὶς ἐπάνω εἰν ἕνα κράββατον σιδηροῦν καὶ πεπυρωμένον, παρέδωκε τὸ πνεῦμά του τῷ Κυρίῳ. Πέμπτος δὲ καὶ τελευταῖος ὁ ἅγιος Εὐστράτιος, βληθεὶς εἰς ἠναμμένην κάμινον, παρέδωκε καὶ αὐτὸς τὴν μακαρίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ πέντε τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαραντίνους στεφάνους. Ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή» Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ. Σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)[1]

---

[1] Ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι οἱ παλαιοὶ χριστιανοὶ ἐσυνείθιζον νὰ βαστάζωσιν ἐπάνω των τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ, κατεσκευασμένον ἐκ ξύλου, ἢ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου ἢ ἄλλου τινὸς μετάλλου, πρὸς διαφύλαξίν των καὶ σωτηρίαν. Ὅθεν καὶ ὁ ἅγιος Παγκράτιος ὁ Ταυρομενίας Ἐπίσκοπος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουλίου, ἀφ' οὗ ἐβάπτιζε τοὺς χριστιανούς, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἀνὰ ἕνα σταυρὸν ἀπὸ κέδρον ἵνα τὸν βαστάζωσιν ἐπάνω των. Καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος σταυρὸν ἐβάσταζε πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου, ὅθεν καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν διάβολον ἡρωελεγείως,

« Φεῦγ' ἀπ' ἐμῆς κραδίης δολομήχανε φεῦγε τάχιστα.
Φεῦγ' ἀπ' ἐμῶν μελέων, φεῦγ' ἀπ' ἐμοῦ βιότου.
. . . .
Μή σε βάλω σταυρῷ, τῷ πᾶν ὑποτρομέει.
Σταυρὸν ἐμοῖς μελέεσσι φέρω, σταυρὸν δὲ πορείῃ.
Σταυρὸν δὲ κραδίῃ, Σταυρὸς ἐμοὶ τὸ κλέος.»

Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἴδιοι δαίμονες ὡμολόγησαν βιαζόμενοι εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Βοστρινὸν τὸν ἔχοντα ἐξουσίαν κατὰ δαιμόνων, ὅτι φοβοῦνται τρία πράγματα τῶν χριστιανῶν, τὸ βάπτισμα, τὸν σταυρὸν ὃν φέρουσιν εἰς τὸν τράχηλον, καὶ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι οἱ τωρινοὶ χριστιανοὶ πρέπει νὰ μιμῶνται τοὺς παλαιοὺς χριστιανούς, καὶ νὰ φέρωσι καὶ αὐτοὶ σταυρόν, προς ἔνδειξιν ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ πρὸς ἀποτροπὴν παντὸς κακοῦ.

[2] Ὅρα περὶ τούτου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Βλασίου κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.

[1] Δὲν δύναμαι νὰ σιωπήσω τὸ χαριέστατον θαῦμα, ὅπερ ἐνήργησαν οἱ ἅγιοι οὗτοι πέντε μάρτυρες εἰς ἓν μετόχιον τῆς ἐν Χίῳ νέας μονῆς, τιμώμενον εἰς ὄνομα τῶν πέντε τούτων ἁγίων μαρτύρων, καθὼς διηγεῖται τοῦτο ὁ εὐλαβὴς ἐκεῖνος Νικόλαος ὁ Μαλαξὸς ὁ πρωτοπαπᾶς Ναυπλίου. Ὅθεν συντόμως ἀναφέρω τοῦτο ἐδῶ χάριν τῶν φιλοχρίστων. Το μετόχιον αὐτὸ προμηθεῖται καὶ κυβερνᾶται εἰς ὅλα τὰ χρειώδη καὶ αὐτῆς τῆς ἐτησίου μνήμης τῶν ἁγίων ἀπὸ τὸ διαληφθὲν μοναστήριον τῆς ἁγίας μονῆς· συνέβη δέ ποτε νὰ γείνῃ σφοδρότατος χειμὼν κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων, ὥστε ἀπὸ τῆς πολλῆς χιόνος ὄχι μόνον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταβῶσιν οἱ πατέρες τοῦ μοναστηρίου καὶ νὰ φέρωσι τὰ χρειώδη εἰς τὴν ἑορτὴν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀλλ' οὐδὲ οἱ ἄνθρωποι τῆς χώρας ἠμπόρεσαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ψύχους. Ἀλλ' εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἦλθον τινές, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον μόνος ὁ ἐφημέριος ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀνάψας τὰς κανδήλας ἔκρουσε τὸ σήμαντρον, καὶ ἔκαμεν εὐλογητὸν διὰ νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἀκολουθίαν.

Τότε παρευθὺς ἰδοὺ βλέπει πέντε ἀνθρώπους εὐπρεπεῖς καὶ εὐτάκτους ἐμβάντας εὐλαβῶς εἰς τὸν ναόν, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ μὲν τὸ ἦθος καὶ τὸ σχῆμα ἐφαίνοντο ὅτι εἶναι ξένοι ἄνθρωποι, ἀπὸ δὲ τὸ πρόσωπον ἐφαίνοντο κατὰ πάντα ὅμοιοι μὲ τοὺς πέντε ἐνδόξους τούτους μάρτυρας, Εὐστράτιον, λέγω, Αὐξέντιον, Εὐγένιον, Μαρδάριον, καὶ Ὀρέστην, καθὼς φαίνονται ἐζωγραφισμένοι εἰς τὰς εἰκόνας των. Ἀφ' οὗ δὲ ἐμβῆκαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἱ μὲν δύω ἐστάθησαν εἰς τὸν δεξιὸν χορόν, οἱ δὲ ἄλλοι δύω ἐστάθησαν εἰς τὸν ἀριστερόν, καὶ ὁ πέμπτος, ὁ ὁποῖος ὡμοίαζε μὲ τὸν ἅγιον Ὀρέστην ἐστάθη εἰς τὸ ἀναλογεῖον· καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, ἐκανονάρχει καὶ ἀνεγίνωσκε μὲ λαμπρὰν καὶ καθαρὰν φωνήν. Οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες οἱ ἱστάμενοι ἀπὸ τὸν δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν χορόν, ὡς εἴπομεν, ἔψαλλον μὲ φωνὴν γλυκυτάτην καὶ λιγυρὰν τὰ ἱερὰ ᾄσματα.

Ταῦτα δὲ βλέπων καὶ ἀκούων ὁ ἱερεὺς ἔχαιρε μὲν καθ' ἑαυτὸν καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν, ὅστις ἔστειλεν αὐτοὺς βοηθοὺς τῆς ἀκολουθίας, ἐνῷ δὲν ἦτο κἀνεὶς ἄλλος βοηθός· ἐξίστατο δὲ καὶ ἐθαύμαζεν, καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν πρὸς τὴν εἰκόνα τῶν ἁγίων, καὶ διὰ τὴν εὐπρέπειαν καὶ ὀρθότητα καὶ χάριν τῆς ἀναγνώσεώς των, καὶ διὰ τὴν γλυκυτάτην μελῳδίαν τῆς φωνῆς

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΛΟΥΚΙΑΣ τῆς παρθένου,

» Ὡς παρθένος μὲν ἓν στέφος ἡ Λουκία,
» Ὡς δὲ ἐκ ξίφους καὶ μάρτυς, ἄλλο λαμβάνει.

Αὕτη ἦτον ἀπὸ τὰς Συρακούσας πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ἐν ἔτει σν΄ (250), ἠρραβωνισμένη μὲ ἄνδρα· διὰ δὲ τὴν ἀσθένειαν τῆς αἱμορροίας, τὴν συμβᾶσαν εἰς τὴν μητέρα της, ὑπῆγε μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Κατάνην, ἵνα προσκυνήσῃ τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενον λείψανον τῆς ἁγίας Ἀγάθης, καὶ νὰ παρακαλέσῃ αὐτὴν νὰ ἰατρεύσῃ τὴν μητέρα της. Ἐλθοῦσα δ' ἐκεῖ, βλέπει εἰς τὸ ὅραμά της τὴν ἁγίαν Ἀγάθην, ἥτις εἰς μὲν τὴν μητέρα της ἔδιδε τὴν ἰατρείαν, εἰς αὐτὴν δὲ ἐπρόλεγε, ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ διὰ τὸν Χριστόν.[1] Ὅτε δὲ ἡ μήτηρ της ἔγεινεν ὑγιὴς, διαμοιράσασα ἡ ἁγία ὅλα της τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἦτον ἑτοίμη καὶ πρόθυμος εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν. Διαβληθεῖσα λοιπὸν εἰς τὸν ἄρχοντα Πασχάσιον ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀρραβωνιστικόν της, παρεστάθη εἰς αὐτὸν μὲ ἀνδρίαν καὶ ὡμολόγησε τὸν Χριστόν· ὁ δὲ Ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ δώσωσιν αὐτὴν εἰς πορνοστάσιον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσωσιν· ἀλλ' ὅμως αὐτὴ μὲ τὴν θείαν δύναμιν ἐφυλάχθη καθαρὰ καὶ δὲν ἐμολύνθη, διότι πολλοὶ στρατιῶται ἐλθόντες δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μετασαλεύσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὸν τόπον της· ἀλλ' οὐδὲ ἐδυνήθησαν νὰ καύσωσιν αὐτὴν μὲ τὸ πῦρ, ὅπερ ἤναψαν ἐκεῖ, ὅπου ἵστατο ἡ ἁγία. Ὅθεν ἀποκαμόντες καὶ ἀπελπισθέντες, ὅτι δὲν δύνανται νὰ τὴν μετακινήσωσι, διότι ἐφυλάττετο ὑπὸ Θεοῦ, τέλος πάντων ἀπέκοψαν μὲ τὸ ξίφος τὴν τιμίαν αὐτῆς κεφαλὴν· καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.

—

* *Ὁ ὅσιος ΑΡΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

* » Ἄρης ὁ θεῖος οὐκ Ἄρης ἦν ὀργίλος,
» Πρᾶος δὲ μᾶλλον, καὶ πατεῖ γῆν πραέων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Λάτρῳ.

÷ » Τὸν Ἀρσένιον ἐκμιμούμενος, Πάτερ,
» Καὶ Ἀρσενίῳ συγχορεύεις ἐν Πόλῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἀρσένιος ἦτον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν, πλουσίων, καὶ πρώτων κατὰ τὸ γένος. Ἐνῷ δὲ ἦτον οὕτω περιφανὴς κατὰ τὸ γένος, ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα καὶ ἄλλο ἀξίωμα, τὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ Πατρικίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Κιβυρραιωτῶν. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ποτὲ ἐστάλη στόλος βασιλικὸς, ὁ ὅσιος οὗτος ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα μεγάλης τρικυμίας ἀνέβρασεν ἡ θάλασσα ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ πυθμένος, τὰ μὲν πλοῖα κατεποντίσθησαν, μόνος δὲ αὐτὸς ἐλύτρωσε τὴν ζωήν του καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὴν στερεάν.

Τότε λοιπὸν εὑρὼν ἄδειαν, ἔλαβεν ἐκεῖνο ὅπερ ἐπόθει πρὸ πολλοῦ καιροῦ· ἤτοι ἐνεδύθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ὅθεν ἐταλαιπώρει τὸ σῶμα καὶ ὑπέτασσεν αὐτὸ εἰς τὴν ψυχὴν μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χαμευνίας, καὶ μὲ ἄλλας κακοπαθείας· πρὸς τούτοις δὲ ἐστενοχώρει καὶ τὴν σάρκα του μὲ βαρέα σίδηρα ὁ τῇ ἀληθείᾳ σιδήρου καὶ ἀδάμαντος δυνατώτερος καὶ στερρότερος. Τὰ δὲ ῥεῖθρα τῶν δακρύων του, καὶ τὰς ὁλονυκτίους στάσεις, καὶ τοὺς πολέμους τῶν πονηρῶν πνευμά-

---

των. Ὅθεν εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, ποῖοι τάχα ἦσαν, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ.

Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ὥρα τῆς ἀναγνώσεως τοῦ μαρτυρίου τῶν ἁγίων, ἦλθεν εἰς τὸ μέσον καὶ ἀνέγνωσεν ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν Ὀρέστην, μὲ πολλὴν παρρησίαν καὶ λαμπρὰν φωνὴν, οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες, μὲ πολλὴν ἡδονὴν καὶ προσοχὴν μεγάλην ἤκουον τὰ ἀναγινωσκόμενα. Ὅταν δὲ ἔφθασεν ἀναγινώσκων εἰς τὸ μέρος ὅπου λέγει, ὅτι ἐπρόσταξεν ὁ Ἀγρικόλαος νὰ φερθῇ μία κλίνη σιδηρᾶ πεπυρωμένη, καὶ ἐπ' αὐτῆς ν' ἁπλωθῇ ὁ ἅγιος Ὀρέστης, καὶ ὅτι οὗτος φερόμενος εἰς τὴν κλίνην ἐδειλίασε, δὲν εἶπε καθὼς ἦτον γεγραμμένον, ὅτι ἐδειλίασεν· ἀλλ' ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, καὶ ἀντὶ νὰ εἴπῃ ἐδειλίασεν, εἶπεν, ἐμειδίασεν.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ὁμοιάζων μὲ τὸν ἅγιον Εὐστράτιον, ἐσήκωσε τὰ ὄμματά του καὶ βλέπων μὲ πολλὴν παρατήρησιν τὸν ὅμοιον τοῦ Ὀρέστου, λέγει αὐτῷ. Διὰ τί ἀλλάζεις τὸ ῥῆμα καὶ δὲν τὸ λέγεις καθὼς εἶναι γεγραμμένον. Ἀνάγνωσον πάλιν αὐτὸ καὶ ἐκ δευτέρου καθὼς εἶναι. Ὁ δὲ ἀναγνώσας καὶ δεύτερον, πάλιν ἤλλαξε τὸ ῥῆμα, ἐντρεπόμενος τρόπον τινὰ νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐδειλίασε. Τότε ὁ ἅγιος Εὐστράτιος λέγει μὲ μεγαλητέραν φωνὴν, Ἀνάγνωσον τὸ γεγραμμένον καθὼς τὸ ἔπαθες, διότι δὲν ἐμειδίασες, βλέπων τὴν κλίνην· ἀλλ' ἐδειλίασες. Καὶ ὁμοῦ μὲ τὸν λόγον εὐθὺς καὶ οἱ πέντε ἔγειναν ἄφαντοι. Ὁ δὲ ἱερεὺς βλέπων τὸ τοιοῦτον παράδοξον, ἔμεινεν ἄφωνος ἐπὶ ὥραν πολλήν. Ἐλθὼν δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐτελείωσε τὴν ἀκολουθίαν ὡς ἐδυνήθη, καὶ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν διηγήθη εἰς τοὺς παρευρεθέντας χριστιανοὺς τὴν φανερὰν ὀπτασίαν ταύτην, καὶ ἅπαντες ἐδόξασαν τὸν Θεὸν, τὸν θαυμαστοὺς ποιοῦντα τοὺς ἁγίους αὐτοῦ.

[1] Ἡ ἁγία Ἀγάθη ἑορτάζεται κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Φεβρουαρίου.

[1] Περὶ τούτου τοῦ ὁσίου Ἄρεως ὅρα Εὐεργετινὸν (σελ. 203).

των, καὶ μὲ πόσην καρτερίαν ὑπέμενε τὸ ψύχος τοῦ χειμῶνος καὶ τὰ καύματα τοῦ θέρους· ταῦτα λέγω, πάντα τίς δύναται νὰ ἀριθμήσῃ; Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζόμενος ὁ μακάριος, πέμπεται ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς τόπον κείμενον ἀντικρὺ τοῦ καλουμένου Ἱεροῦ. Ἐκεῖ δὲ ἀπελθὼν μὲ τὴν παντοτεινὴν ῥοὴν τῶν δακρύων του ἀπέδειξεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τόπον ἐκεῖνον κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος· τὰ δὲ ἐνδύματά του ἦσαν τρίχινα, ὥστε ὅσα μέρη τοῦ σώματος δὲν ἐταλαιπώρουν τὰ σίδηρα, ταῦτα ἐταλαιπώρουν τὰ τρίχινα φορέματα· ἡ δὲ τροφή του, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἡ ἀτροφία του, συνίστατο εἰς βοτάνας ἀγρίας, καὶ ταύτας ἔτρωγεν ὄχι μὲ χορτασμόν, ἀλλ' ὅσον μόνον τὰς ἐγεύετο· τὴν δὲ δίψαν αὐτοῦ ἐπαρηγόρει μὲ νερὸν μόνον πολλὰ ὀλίγον, καὶ αὐτὸ διὰ δύω ἢ τριῶν ἡμερῶν λαμβανόμενον.

Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς τὸ θαυμάσιον ὄρος τοῦ Λάτρου τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ εὑρισκόμενον, καὶ ἐκεῖ διατρίβων θαυμαστῶς ὁ πανθαύμαστος ἐθανάτωσε μὲ τὴν προσευχήν του καὶ μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ μίαν ἀσπίδα,[1] ἡ ὁποία ἐφώλευεν ἐκεῖ, καὶ τὰ νερὰ ἐφαρμάκευεν. Ἀναχωρήσας δὲ καὶ ἀπ' ἐκεῖ, ὑπῆγε κατὰ θεικὴν προσταγὴν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Κελλιβάρων, καὶ γενόμενος ἡγούμενος αὐτοῦ εἰς ὀλίγον καιρόν, πολλοὺς παρεκίνησεν εἰς ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς· ἔπειτα ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐπιστρέφει πάλιν εἰς τὴν ποθεινὴν ἡσυχίαν του, ὑστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος, καὶ ἔγκλειστος μένων εἰς μίαν τρύπαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν φωλεαὶ καὶ κατοικίαι πολλῶν θηρίων. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμενεν ἡσυχάζων, ἄλλος προφήτης Δανιὴλ ἀναφανείς, διότι ὥσπερ ἐκεῖνος ἔμεινεν ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων ἀβλαβής, οὕτω καὶ ὁ μεγαλόψυχος οὗτος Ἀρσένιος ἔμενεν εἰς τὴν ὀπὴν ἐκείνην τὴν κατοικίαν τῶν θηρίων ἀβλαβὴς καὶ ἀπείρακτος· μᾶλλον δὲ ὁ ὅσιος οὗτος διὰ τῆς προσευχῆς του, ἀπεδίωξε μὲν τὰ ἐκεῖσε κατοικοῦντα θηρία, σχολεῖον δὲ τῶν ψυχῶν τὴν ὀπὴν ἐκείνην ἐποίησεν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου ἐλθόντες τὸν παρεκάλουν νὰ ἔλθῃ μαζί των, ἐπιστρέφει πάλιν ὁ ὅσιος εἰς τὸ μοναστήριον, πλὴν καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος δὲν ἔζη πλέον κοινῶς ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφούς· ἀλλὰ κλείσας ἑαυτὸν ἐντὸς στενωτάτου κελλίου, μόνος μόνῳ ἐλάτρευε τῷ Θεῷ. Καὶ εἰς μὲν τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος οὔτε ὡμίλει μὲ κανένα, οὔτε φαγητὸν ἔτρωγεν, εἰς μόνην δὲ τὴν Κυριακὴν συνείθιζεν ὁ ἅγιος καὶ νὰ λαλῇ καὶ νὰ τρώγῃ. Τί νὰ περιττολογῶμεν; εἰς πόσην ἀπάθειαν ὁ ὅσιος ἔφθασεν, ὥστε οὐδὲ σωματικὴν πλέον τροφὴν ὁ ἀείμνηστος ἔτρωγεν, διότι ἐτρέφετο ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ἀλλὰ καὶ χάριν τῶν θαυμάτων ὑπὸ Κυρίου ἔλαβε, διότι νερὰ πικρὰ ταράξας μὲ τὴν ῥάβδον του εἰς γλυκύτητα ταῦτα μετέβαλεν. Οὕτω δὲ πολιτευόμενος ὁ ὅσιος μὲ φρόνησιν καὶ ἀνδρίαν καὶ μὲ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην, ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του καὶ ἐπειδὴ προσεκαλεῖτο εἰς τὰς ἄνω μονάς, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐκεῖ τριγύρω μοναχούς, καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς περὶ ἀποταγῆς κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ περὶ ὑπομονῆς, καὶ φιλαδελφίας, καὶ περὶ ταπεινώσεως, καὶ προσευχῆς. Ἔπειτα γονατίσας καὶ ἀπὸ δάκρυα γεμίσας τοὺς ὀφθαλμούς, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, πολλὰ καὶ μετὰ θάνατον θαύματα ἐργασάμενος. Διότι ἕνα δαιμονισμένον ἰάτρευσεν ὁ ἅγιος διὰ παρακλήσεως τῶν ἀδελφῶν, ὅστις ἐπεχείρησε μὲν νὰ τρυπήσῃ τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ἔγεινε δὲ παράλυτος διὰ τὴν τόλμην· ὕστερον δὲ ἦλθεν εἰς αἴσθησιν καὶ μετενόησεν. Ἀλλὰ καὶ μοναχός τις ὑδρωπικός, προσελθὼν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ παρακαλέσας αὐτὸν νὰ τὸν ἰατρεύσῃ, εὐθύς, ὢ τοῦ θαύματος! ἔλαβε τὴν ὑγείαν του, εὐχαριστῶν ἅμα καὶ δοξάζων τὸν τοὺς ἁγίους αὐτοῦ δοξάζοντα Χριστόν, τὸν μόνον ἀληθινὸν καὶ σωτῆρα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΓΑΒΡΙΗΛ, ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, τοῦ ἐν Προύσῃ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ αχνθ΄ (1659).

† » Ὕψου κρεμασθεὶς τὸν κρεμασθέντα ξύλῳ
» Μιμῇ Γαβριήλ, καὶ στέφῃ διπλῷ στέφει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Προπατόρων.

† » Δέξασθε χαρὰν οἱ πάλαι Προπάτορες,
» Βλέποντες ἐγγίζοντα Χριστὸν Μεσσίαν.
† » Γήθεο Ἀβραάμ, ὅτι πρόπαππος Χριστοῦ ἐδείχθης.

Αἱ τοῦ μακαρίου Ἀβραὰμ ὑποθέσεις εἶναι

---

[1] Εἶδος ὄφεως ἐκ τῶν ἰοβόλων. Σ. Ε.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

γνωσταὶ καὶ εἰς τοὺς σοφοὺς καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας χριστιανούς, καθότι ἡ βίβλος τῆς Γενέσεως, τὴν ὁποίαν συνέγραψεν ὁ προφήτης Μωϋσῆς, ἡ ταύτας περιέχουσα, ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν χριστιανῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ τὰς νηστευσίμους ἡμέρας τῆς ἁγίας καὶ μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Ὅθεν ἀπὸ τὴν βίβλον ἐκείνην μανθάνουσιν ὅλοι, ὅτι ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀβραὰμ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Χαλδαίων, καὶ ἦτον ἐθνικός, διότι οἱ Χαλδαῖοι ἦτον ἔθνος πρὸ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ὅτι εἶχε πατέρα εἰδωλολάτρην τὸν Θάρραν. Πλὴν ἂν καὶ ἀπὸ τοιοῦτον εἰδωλολάτρην κατήγετο, δὲν ἐμποδίσθη ὅμως ἐκ τούτου παντελῶς ἀπὸ τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν· ἀλλὰ μάλιστα ἂν πρέπῃ νὰ εἴπωμεν καὶ ἕνα λόγον παράδοξον, ἀπὸ αὐτὴν τὴν εἰδωλολατρείαν ὡδηγήθη εἰς τὸ νὰ καταλάβῃ τὸν ἀληθῆ Θεόν.

Κατανοήσας δηλαδὴ ὁ ἀοίδιμος, ὅτι κἀνὲν κτίσμα δὲν εἶναι Θεός, καὶ ἑπομένως ὅτι δὲν πρέπει νὰ προσκυνῆται ὡς Θεός· ἀναλογισθεὶς δὲ τὴν εὐταξίαν τῶν ὄντων, ἐκ τῶν ὁρωμένων τούτων ποιημάτων ἐγνώρισε τὸν ἀόρατον αὐτῶν Ποιητήν, καὶ γνωρίσας αὐτὸν τὸν προσεκύνησεν ὡς Θεόν, καὶ ὡς κρατοῦντα καὶ κυβερνῶντα ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ ὡς διορίσαντα εἰς αὐτὰ τὴν φαινομένην ταύτην εὐαρμοστίαν καὶ τάξιν. Οὗτος λοιπὸν προσαχθεὶς παρὰ Θεοῦ νὰ ἀφήσῃ τὴν πατρίδα καὶ συγγένειάν του καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς γῆν Χαναάν, (ἥτις εἶναι ἡ Παλαιστίνη καὶ τὰ Ἱεροσόλυμα), παρευθὺς ὑπήκουσεν ἀδιστάκτως, διὰ τὴν πολλὴν πίστιν ἣν εἶχε πρὸς τὸν Θεόν. Διὸ καὶ μισθὸν τῆς πίστεώς του λαμβάνει τὸ νὰ γεννήσῃ εἰς τὸ βαθὺ γῆράς του τὸν Ἰσαάκ, καὶ νὰ γίνῃ πατὴρ πολλῶν Ἐθνῶν. Διότι ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ ἐγεννήθη ὁ Ἰσαάκ, καὶ ἀπὸ τὸν Ἰσαὰκ ὁ Ἰακώβ, καὶ ἀπὸ τὸν Ἰακὼβ ὁ Ἰούδας, (ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς) καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πατριάρχαι.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν οἱ Θεοφόροι πατέρες ἡμῶν καὶ διδάσκαλοι μνήμην ποιοῦσι σήμερον τοῦ θείου Ἀβραάμ, ὡς γεγονότος προπάτορος τοῦ Χριστοῦ· καὶ ταύτην παρέδωκαν νὰ ποιῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὄχι μακρὰν καὶ εἰς πολλῶν ἡμερῶν διάστημα, ἀλλὰ πλησίον εἰς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τοῦτο ποιήσαντες ὄχι ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν· ἀλλὰ κατὰ Θείαν ἔμπνευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ ὑπεράγαθος καὶ φιλάνθρωπος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατεδέχθη νὰ κάμῃ τὸν πατριάρχην Ἀβραὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους ἐκείνου, προπάτοράς του, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τούτου χάριν οἱ Θειότατοι πατέρες ἔκριναν δίκαιον νὰ ἑορτάζωμεν τὴν μνήμην αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν, ὡς προπατόρων, ὄχι μακρὰν ἀπὸ τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου γέννησιν. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ, ΛΕΥΚΙΟΥ, *καὶ* ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ.

Εἰς τὸν Θύρσον.

» Οὐ δενδρίνην σε Θύρσε θύραν ὁ πρίων,
» Πρὸ τῆς τελευτῆς εὗρεν ὡς ῥᾷστα πρίσαι.

» Εἰς τὸν Λεύκιον.

» Ὁ πνεῦμα λευκὸς Λεύκιος τμηθεὶς ξίφει,
» Τὸ σῶμα βάπτει φοινικοῦν ἐξ αἱμάτων.

Εἰς τὸν Καλλίνικον.

» Ὁ Καλλίνικος ἐκκοπεὶς τὸν αὐχένα,
» Ὑπῆρξε Καλλίνικος ἐκ τῶν πραγμάτων.
» Πρίσιν ἀλύξας Θύρσε θάνες δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ὑπῆρχον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ ἡγεμόνος Κουμβρικίου ἐν ἔτει σν' (250). Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν εἰς τὰ μέρη Νικομηδείας, Νικαίας, καὶ Καισαρείας, ὁ ἅγιος Λεύκιος αὐτόκλητος ἦλθε πρὸς αὐτόν, καὶ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἤλεγξε δὲ καὶ ὕβρισε τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων. Κατὰ προσταγὴν λοιπὸν τοῦ ἡγεμόνος κρεμᾶται καὶ καταξεσχίζεται τὰς σάρκας δυνατά· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν εὐσεβῆ πίστιν τῶν χριστιανῶν, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἐνῷ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπορεύετο εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, [2] ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ πο-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Χρυσόστομος λόγον ἔχει εἰς τὸν Ἀβραὰμ ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ τῶν Προπατόρων. Ὁμοίως καὶ ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος λόγον ἔχει περὶ Θεότητος Υἱοῦ καὶ Πνεύματος, καὶ εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λόγον συνέγραψεν εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην, οὗ ἡ ἀρχή « Τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» (σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ, καὶ ἐν ἄλλοις μοναστηρίοις.)

[2] Ἑλλήσποντος εἶναι ὁ τόπος ἐκεῖνος, ὅστις ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἕως 45 μίλια, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν Προποντίδα, ἤτοι τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἕως εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, κατὰ τὸν Μελέτιον.

λύαθλος μάρτυς Θύρσος, καὶ παρρησίᾳ μὲν ἐκήρυξεν ἔμπροσθέν του τὸν Χριστὸν, Θεὸν ἀληθινὸν, αὐτὸν δὲ ἤλεγξε διότι ἀνοήτως πιστεύει καὶ λατρεύει τοὺς μὴ ὄντας Θεούς· ὅθεν διὰ τὴν παρρησίαν ταύτην κτυποῦσι τὸν ἅγιον μὲ γρονθισμοὺς τῶν χειρῶν, καὶ δένουσι τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· ἔπειτα συντρίβουσι τοὺς ἀστραγάλους του, καὶ βάλλουσι περόνας εἰς τὰ βλέφαρά του· ὕστερον κεντῶσι τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ συντρίβουσι τοὺς πόδας του μὲ σφαίρας χαλκίνας, καὶ χύνουσι μόλιβδον βρασμένον ἐπάνω εἰς τὴν πλάτην του· ἀλλ' ὁ μόλιβδος χυνόμενος περισσότερον ἔβλαψε τοὺς ὑπηρέτας παρὰ τὸν ἅγιον· ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα τὰ ἀνωτέρω βάσανα διεφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, δένεται ἀπὸ τὴν μέσην μὲ σίδηρα. Διὰ προσευχῆς του δὲ κατακρημνίζει ὅλα τὰ εἴδωλα· ἔπειτα βάλλεται κατακέφαλα μέσα εἰς ἓν ἀγγεῖον γεμάτον ὕδατος τὸ ὁποῖον ἐρράγισε παρευθύς. Εἶτα στρώνουσι τὸ ἔδαφος τῆς γῆς μὲ καρφία ὀξέα καὶ μὲ σίδηρα κοπτερὰ καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὰ ῥίπτουσι τὸν ἅγιον ἀπὸ ἓν ὑψηλὸν τεῖχος. Ἐφυλάχθη ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ.

Ἀφοῦ δὲ ὁ ἡγεμὼν Κουμβρίκιος καὶ ὁ Σιλβανὸς ἀπέρριψαν κακῶς τὰς μιαράς των ψυχὰς, ἔγεινεν ἡγεμὼν ὁ Βάβδος, ὅστις βλέπων τὸν ἅγιον Θύρσον, ὅτι ἦτον στερεὸς εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἔβαλεν αὐτὸν μέσα εἰς ἕνα σάκκον, τὸν δὲ σάκκον ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ σχισθέντος τοῦ σάκκου ὑπὸ Ἀγγέλων, ἐξῆλθεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν στερεάν. Ἔπειτα δέρεται καὶ πάλιν διὰ προσευχῆς του κρημνίζει τὰ εἴδωλα· εἶτα δίδεται διὰ νὰ κατασπαραχθῇ ὑπὸ τῶν θηρίων· διαμένει ὅμως ἀβλαβὴς ὑπὸ θείας χάριτος, πάλιν δέρεται τόσον πολλὰ, ὥστε ἐκόπησαν αἱ σάρκες του καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς. Τότε ἑλκύει εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τὸν ἅγιον Καλλίνικον ὄντα ἱερέα τῶν εἰδώλων, διότι οὗτος ἐσυλλογίσθη ὡς φρόνιμος, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἀπὸ ὅλους μεγαλήτερος Θεὸς, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν ἐπίκλησιν κρημνίζονται τὰ εἴδωλα, καθότι ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀπολλωνίαν ὁ ἅγιος Θύρσος, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν δια προσευχῆς του τὰ τῶν ψευδωνύμων θεῶν ἀγάλματα. Τοῦτο δὲ τὸ ἴδιον ἐθαυματούργησε καὶ αὐτὸς ὁ Καλλίνικος καὶ κατακρημνίσας τὸ εἴδωλον, ὅπερ οἱ ἐκεῖσε ἐσέβοντο, ἀπεκόπη διὰ τοῦτο τὴν κεφαλήν. Ὁ δὲ ἅγιος Θύρσος, κλεισθεὶς μέσα εἰς κιβώτιον ἵνα μετὰ τοῦ κιβωτίου πριονισθῇ καὶ αὐτὸς, ἔμεινεν ἀβλαβὴς θείᾳ χάριτι, διότι οἱ ὑπηρέται ἐκρατήθησαν ὑπὸ Θεοῦ καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ μετακινήσωσι τὸ πριόνιον. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀκούσας καὶ φωνὴν οὐρανόθεν, ἡ ὁποία ἐφανέρονεν εἰς αὐτὸν τὰ ἡτοιμασμένα τοῖς δικαίοις ἀνεκλάλητα ἀγαθά. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸ Μαρτύριον ἤτοι εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι πλησίον εἰς τὰ Ἑλενιανὰ, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τῶν ἁγίων τούτων ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ καὶ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ·

Εἰς τὸν Φιλήμονα.

» Ἔτερπεν αὐλοῖς πρὶν Φιλήμων τοὺς φίλους,
» Τανῦν δὲ τμηθεὶς τέρπεται τέρψιν ξένην.

Εἰς τὸν Ἀπολλώνιον.

» Ἀπολλώνιον υἱὸν ὑψίστου θέσει,
» Κτείνουσιν υἱοὶ τῆς ἀπωλείας ξίφει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Ἀρριανοῦ ἡγεμόνος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαΐδος, ἥτις ἦτο μητρόπολις τῶν Ἀντινόων ἐν ἔτει σϞ΄ (290). ὁ δὲ τοῦ μαρτυρίου αὐτῶν τρόπος ἔγεινε τοιοῦτος. Τριάκονταεπτὰ Χριστιανοὶ συλληφθέντες ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἡγεμόνα· εἷς δὲ αὐτῶν, Ἀπολλώνιος ὀνόματι, Ἀναγνώστης ὢν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας, δειλιάσας τὰ πικρὰ βάσανα τοῦ μαρτυρίου, ἔδωκε τέσσαρα φλωρία ὁμοῦ δὲ καὶ τὰ ἱμάτιά του εἰς τὸν Φιλήμονα τὸν παίζοντα τὸ συραύλιον, ἵνα αὐτὸς ἐνδυθεὶς τὰ ἱμάτια τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδός του θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα ἀντ' ἐκείνου. Ὁ δὲ Φιλήμων λαβὼν αὐτὰ καὶ ἐνδυθεὶς, ταυτοχρόνως συνενδύεται νοητῶς καὶ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν ἐμβὰς εἰς τὸ στάδιον μὲ τὸ σχῆμα τοῦ Ἀπολλωνίου, προσετάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐκεῖνος δὲ ὁμολογεῖ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ὁ Φιλήμων διὰ νὰ παίξῃ τὸ συραύλιόν του, ἵνα διὰ μέσου τῆς γλυκύτητος τῆς μελῳδίας ἐκείνου παρακινηθῇ ὁ τὸν Χριστὸν ὁμολογῶν ἐν σχή-

[1] Τὸν ἑλληνικὸν τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία σαρκὸς» (σῴζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων Μονῇ, καὶ ἐν ἄλλαις.)

ματι Ἀπολλωνίου νὰ προτιμήσῃ μὲν τὰ τοῦ κόσμου καλὰ καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, νὰ θυσιάσῃ δὲ εἰς τὰ εἴδωλα· τοῦτο, λέγω, ἀκούσας ὁ Φιλήμων, ἐφανέρωσεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ζητούμενος Φιλήμων, ὁ σχηματισθεὶς εἰς τὸ εἶδος τοῦ Ἀπολλωνίου· οἱ δὲ Ἕλληνες παρεκίνουν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὁ γενναῖος Φιλήμων δὲν ἐπείσθη. Ὅθεν ὁ ἡγεμὼν ὠνείδισεν αὐτὸν λέγων ὅτι ματαίως κοπιάζει ὀνομάζων ἑαυτὸν χριστιανὸν ἂν πρότερον δὲν βαπτισθῇ, διότι ἐμποδισμένον, τοῦ ἔλεγεν, εἶναι νὰ συναριθμῆται μὲ τοὺς Χριστιανοὺς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν λάβῃ τὸ βάπτισμα. Ἐπειδὴ, λέγω, ὠνειδίσθη οὕτω ὁ Φιλήμων, προσευχήθη, καὶ ἔπεσε βροχὴ ἐπάνω εἰς μόνον αὐτὸν, ὥστε ὅλοι μὲν οἱ παρεστῶτες ἐξεπλάγησαν, ὁ δὲ ἅγιος Φιλήμων ἐπληροφορήθη, ὅτι ἡ βροχὴ ἐκείνη ἔγεινε βάπτισμα εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐπειδὴ οὐδεὶς χριστιανὸς ἐτόλμα νὰ τὸν βαπτίσῃ διὰ τὸν φόβον τοῦ ἡγεμόνος. Εἶτα προσευχήθη ὁ ἅγιος καὶ διὰ νὰ ἀφανισθῶσι τὰ συραύλιά του, τὰ ὁποῖα ἔδωκεν εἰς τὸν Ἀπολλώνιον, ὅτε ἐδέχθη παρ' αὐτοῦ τὰ φλωρία, ὡς ἀνωτέρω εἴπωμεν· ὅθεν πῦρ ἐλθὼν ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, κατέκαυσεν αὐτὰ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀπολλωνίου.[1]

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος Ἀπολλώνιος ἔγεινεν αἰτία νὰ πιστεύσῃ ὁ Φιλήμων εἰς τὸν Χριστόν, διὰ τοῦτο ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἀνεκήρυξε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὅθεν κόπτουσι τὰ νεῦρα τῶν ποδῶν του, καὶ σύρουσιν αὐτὸν εἰς ὅλην τὴν πόλιν. Ὁ δὲ Φιλήμων κρεμασθεὶς εἰς μίαν ἐλαίαν ἐτοξεύθη, τὰ δὲ βέλη εἰς αὐτὸν μὲν δὲν ἤγγισαν, ἓν δὲ ἐλθὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐκέντησε τὸν ὀφθαλμὸν του καὶ τὸν ἐτύφλωσε, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος Φιλήμων πάλιν ἐποίησεν ὑγιῆ, προειπὼν εἰς αὐτὸν, μετὰ τὸ μαρτύριόν μου ἂν λάβῃς χῶμα ἀπὸ τὸν τάφον μου καὶ ἐπιθέσῃς εἰς τὸν ὀφθαλμόν σου, θὰ τὸν θεραπεύσῃς. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οἱ δύω ὅ,τε ἅγιος Φιλήμων καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὑπῆγεν ὁ ἡγεμὼν Ἀρριανὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ μάρτυρος Φιλήμονος, καὶ λαβὼν χῶμα ἀπὸ ἐκεῖ ἔγεινεν ὑγιὴς, κατὰ τὴν τοῦ ἁγίου πρόρρησιν. Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τέσσαρες Προτικτόροι,[1] καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες· τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ Διοκλητιανὸς, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἡγεμόνα Ἀρριανὸν, καὶ δεσμεύσας αὐτὸν μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ, καὶ κρεμάσας πέτραν εἰς τὸν λαιμόν του, κατεβίβασεν αὐτὸν μέσα εἰς ἓν χάσμα, καὶ ἐκεῖ αὐτὸν μὲ τὸ χῶμα κατέχωσε καὶ ἐσκέπασεν.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ δυσσεβὴς τοῦτο ἐποίησεν, ἔστησε τὸν θρόνον του ἐπὶ τοῦ χάσματος ἐκείνου καὶ ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας νὰ παίζωσι λέγων, ἂς ἴδωμεν, ἂν ἔλθῃ ὁ Θεὸς τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ ἐκβάλῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸ χάσμα. Ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὰ ἀνάκτορα, ὑπῆγεν εἰς τὴν κλίνην του, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! βλέπει τὰ σίδηρα καὶ τὴν πέτραν, ἅτινα ἔφερεν ὁ ἅγιος Ἀρριανὸς κρεμασμένα ἐπὶ τῆς κλίνης του, καὶ αὐτὸν τὸν ἅγιον πλαγιασμένον ἐπ' αὐτῆς. Ὅθεν ἐφοβήθη ὑπολαβὼν ὅτι εἶναι μάγος καὶ ὅτι τυραννικὴν ἀποστασίαν ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ· ἀκούσας δὲ τοῦ ἁγίου λαλοῦντος μὲ πραεῖαν φωνὴν καὶ λέγοντος, Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀρριανὸς, τὸν ὁποῖον σὺ ἔβαλες εἰς τὸ χάσμα λέγων ὁμοῦ καὶ βλάσφημα λόγια κατὰ τοῦ Χριστοῦ· ταῦτα λέγω ἀκούσας ὁ Διοκλητιανὸς, ἐξεπλάγη καὶ ἔμεινεν ἄφωνος εἰς ὥραν πολλήν· εἶτα μόλις ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν καὶ μαγείαν ὁ ἀνόητος τὴν θαυματουργίαν νομίσας, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ τοὺς πιστεύσαντες τέσσαρας Προτικτόρους, τοὺς ὁποίους ὅλους ἔβαλεν ἐντὸς πέντε σάκκων ὁμοῦ μὲ ἄμμον. Παρευθὺς δὲ εἷς δελφὶν μεγαλώτατος ἀνασύρας καὶ τοὺς πέντε σάκκους καὶ λαβὼν αὐτοὺς ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του τοὺς ἐξέβαλεν εἰς τὴν παραθαλασσίαν τῆς Ἀλεξανδρείας. Οἱ δὲ δοῦλοι τοῦ ἁγίου Ἀρριανοῦ προσμένοντες κατὰ τὴν προσταγὴν ἐκείνου εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ ἰδόντες τὰ λείψανα τῶν ἁγίων φερόμενα ἐπὶ τοῦ δελφῖνος, ἐθαύμασαν, ὡς ἦτον εὔλογον νὰ θαυμάσωσιν· εἶτα λαβόντες αὐτὰ εὐλαβῶς, καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον διὰ τοῦ Νείλου ποταμοῦ ἐπλησίασαν εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀντινοϊτῶν. Διὰ θείας δὲ φωνῆς ἄνωθεν ἐλθούσης μαθόντες τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐνταφιασθῶσι τὰ ἅγια λείψανα, ἐμήνυσαν εἰς τὴν πόλιν τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα· ὅθεν ἔτρεξαν ὅ-

---

[1] Ἀπὸ τὸ διήγημα τοῦτο δύω πράγματα ἂς μάθωσιν οἱ χριστιανοὶ οἱ παίζοντες αὐλοὺς, τύμπανα, λύρας, καὶ ἄλλα διάφορα παιγνίδια, καὶ διαβολικὰ ὄργανα, πρῶτον, ὅτι πρέπει νὰ μισήσωσιν αὐτὰ ἀπὸ καρδίας, καθὼς τὰ ἐμίσησε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Φιλήμων, καὶ νὰ μὴ θέλωσιν οὐδὲ νὰ τὰ λάβωσιν εἰς χεῖρας. Καὶ δεύτερον, ὅτι ὁ Θεὸς τόσον ἀποστρέφεται τὰ τοιαῦτα ὄργανα, καὶ τόσον δι' αὐτὰ ὀργίζεται, ὥστε ῥίπτει πῦρ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὰ κατακαίει.

[1] Στρατιωτικὸς βαθμὸς ἐκ τοῦ protector = σωματοφύλαξ. Σ. Ε.

λοι πανδημεὶ μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους, καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὰ λαμπρῶς καὶ ἐντίμως εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΡΡΙΑΝΟΥ, καὶ τῶν τεσσάρων Προτικτόρων τῶν συναθλησάντων αὐτῷ.

Εἰς τὸν Ἀρριανόν.

» Τὸν Ἀρριανὸν ἐργάται πονηρίας,
» Ἔργον θαλάσσης δεικνύουσιν ἀφρόνως,

Εἰς τοὺς Προτίκτορας.

» Βάπτισμα πόντος τοῖς Προτίκτορσι ξένον,
» Φοροῦσι σάκκους ὡς στολὰς ἐμφωτίους.

Μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ Σεισμοῦ, ἧς παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ὁ φιλάνθρωπος Κύριος.

» Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν, Λόγε·
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ.

» Εὐλευθέριος ὡς ἀδουλόνους φύσει,
» Σπάθας θεωρῶν οὐκ ἐδουλοῦτο πλάνῃ.
» Δῖον Ἐλευθέριον δεκάτῃ πέφνε φάσγανα πέμπτῃ.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ῥώμης ἐν ἔτει ριζ' (117), πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, ὀρφανὸς ἀπὸ πατέρα, μητέρα δὲ μόνην ἔχων ὀνομαζομένην Ἀνθίαν, ἥτις ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Παῦλον τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἦτον ἀκόμη παιδίον προσεφέρθη ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης Ἀνίκητον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖνον ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ συνηριθμήθη μὲ τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε ἐτῶν ἐχειροτονήθη διάκονος, κατὰ δὲ τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐχειροτονήθη ἱερεύς, καὶ εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος τοῦ Ἰλλυρικοῦ, πολλὰ πρότερον ἐργασάμενος θαύματα διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του. [1] Ἐπειδὴ δὲ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ πολλοὺς ἕλληνας διὰ τῆς διδασκαλίας του, ἤχθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Ἀδριανοῦ, καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἀνακηρύξας, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως βάλλεται ἐπὶ χαλκίνου καὶ πεπυρωμένου κραβδάτου, ὑποκάτω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο πῦρ ἐστρωμένον· ἔπειτα ἐξαπλόνεται ἐπὶ μιᾶς ἐσχάρας πολλὰ ἠναμμένης, καὶ μετὰ ταῦτα βάλλεται εἰς πυρωμένον τηγάνιον ἀπὸ ἔλαιον καὶ ὀξύγγιον καὶ πίσσαν. Ὑπὸ τῆς θείας ὅμως χάριτος διεφυλάχθη ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἀβλαβής.

Ὕστερον δὲ κατασκευάζεται μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ ἐπάρχου Κορέμμονος φοῦρνος ἔχων σούβλας ὀξείας ἀπὸ τὰ δύω μέρη, μέσα εἰς τὸν ὁποῖον πρῶτος ὁ Κορέμμων ἐμβῆκε Πνεύματος ἁγίου πλησθεὶς καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν εἶναι ὁμολογήσας. Ἐπειδὴ δὲ ἐκβῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ ἀβλαβής, ἀποκεφαλίζεται καὶ λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· ὁ δὲ ἅγιος Ἐλευθέριος ἐτέθη εἰς τηγάνιον· ἀλλὰ παρευθὺς ἐσβέσθη μὲν τὸ πῦρ, αὐτὸς δὲ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν σῶος καὶ ἀβλαβής. Ἔπειτα ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν, δεθεὶς δὲ εἰς ἅμαξαν σύρεται ἀπὸ ἀγρίους ἵππους· λυθεὶς δὲ ἀπὸ τὴν ἅμαξαν ὑπὸ θείων ἀγγέλων, ἀνέβη ἐπὶ ὑψηλοῦ ὄρους καὶ ἐκεῖ συνανεστρέφετο μὲ τὰ ἄγρια ζῶα, τὰ ὁποῖα ἡμέρωναν, ὅτε ὁ ἅγιος ἐμελέτα τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάλησαν στρατιῶται διὰ νὰ συλλάβωσιν αὐτόν, ὁ ἅγιος νουθετήσας αὐτοὺς τοὺς ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοὺς ἐβάπτισεν· οὐ μόνον δὲ τούτους, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἕλληνας ἕως πεντακοσίους ἐβάπτισε, πιστεύσαντας εἰς τὸν Χριστόν. Ἀναχθεὶς δὲ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ δοθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι καὶ διεφυλαχθεὶς σῶος καὶ ἀβλαβής, τελευταῖον θανατόνεται ἀπὸ δύω στρατιώτας κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως: Ἡ δὲ μήτηρ του Ἀνθία ἐναγκαλισθεῖσα τὸ νεκρὸν λείψανον τοῦ υἱοῦ της, καὶ κατασπαζομένη αὐτό, μὲ τὸ ξίφος καὶ αὐτὴ θανατόνεται· καὶ οὕτω μετὰ τοῦ υἱοῦ της λαμβάνει τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τὸν ὄντα πλησίον τοῦ

---

[1] Ἂς μὴ θαυμάζῃ τις ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος ἐχειροτονήθη παρ' ἡλικίαν ἐναντίον τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων τῆς Οἰκουμενικῆς ἕκτης, ὅσον καὶ τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ τοπικῆς Συνόδου, οἵτινες διορίζουσιν ὅτι ὁ μὲν διάκονος νὰ χειροτονῆται χρόνων εἰκοσιπέντε, ὁ δὲ πρεσβύτερος χρόνων τριάκοντα, καὶ ὁ ἐπίσκοπος ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα. Διότι ὁ ἅγιος Ἐλευθέριος ἤκμασεν πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ διορισθῶσιν οἱ ἀνωτέρω κανόνες, διότι αὐτοὶ ἐδιωρίσθησαν ὕστερον.

Ξηρολόφου, (ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία ΑΝΘΙΑ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου περιχυθεῖσα τῷ τοῦ υἱοῦ νεκρῷ, ξίφει τελειοῦται.

» Δίδωσι μήτηρ νεκρικὸν κόσμον τέκνῳ,
» Αὐτὴ ἑαυτὴν συγκεκομμένην σπάθαις.

Ὁ ἅγιος ΚΟΡΕΜΜΩΝ ὁ ἔπαρχος πιστεύσας τῷ Χριστῷ καὶ βαπτισθείς, ξίφει τελειοῦται.

» Ἀθλήσεως οὐκ εἶχε Κορέμμων κόρον,
» Ἕως ἐτμήθη τῷ ξίφει τὸν αὐχένα.

Οἱ δύω δήμιοι πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Θεόν σε γνόντας δημίους Σῶτερ δύω,
» Ἄλλοι κατακτείνουσι δήμιοι ξίφει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ τοῦ Κουβικουλαρίου.[2]

» Ἐλευθέριον οὐχ ὑπέτηξε ξίφος,
» Ἐλεύθερον γὰρ εἶχε νοῦν παντὸς φόβου.

Οὗτος ὁ ἅγιος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, μὲ τὴν ὀρθοδοξίαν μὲν διαλάμπων, μὲ πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν ὑπερβάλλων ὅλους τοὺς κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐνδόξους καὶ ἄρχοντας· διότι, ἐπειδὴ παιδιόθεν ἀνετράφη εἰς τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων, ἔλαβεν ἐκεῖθεν καὶ τὰς πρώτας τιμάς. Τρωθεὶς ὅμως ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν, ὅλα τὰ γήϊνα εἰς οὐδὲν ἐλογίσατο ὁ μακάριος· ἀλλ' ἐπροτίμησε νὰ παραρρίπτεται, νὰ ἔχῃ δηλαδὴ τὸν κατώτερον τόπον εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, παρὰ νὰ ἔχῃ τὸν πρῶτον εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ θεῖος Δαβίδ. Ὅθεν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχων προσηλωμένον τὸ νοερὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς του, κατεγίνετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς ὕμνους καὶ δοξολογίας Θεοῦ, καὶ πᾶν εἶδος μετεχειρίζετο ἀρετῆς. Ἀλλ' ὁ φθορεὺς τῶν ψυχῶν μας διάβολος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὰ καλὰ ταῦτα· ὅθεν μεταχειρισθεὶς ὄργανον τὸν δοῦλον τοῦ ἁγίου τούτου (διότι κατὰ τὴν γνώμην ἑνὸς σοφοῦ «Τὸ δοῦλον ἐχθρὸν τοῖς δεσπόταις· ἤγουν οἱ δοῦλοι εἶναι πάντοτε ἐχθροὶ εἰς τοὺς αὐθέντας των ») προσέρχεται εἰς τὸν τότε ἀσεβῆ βασιλέα[1] διὰ τοῦ δούλου, καὶ διαβάλλει τὸν ἅγιον λέγων, ὅτι, ὁ αὐθέντης μου Ἐλευθέριος ἐβαπτίσθη μὲ τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν καὶ ἔκτισε ναόν· καὶ λατρεύει μὲν τὸν ἐσταυρωμένον, μισεῖ δὲ καὶ ἀποστρέφεται τὰς βασιλικὰς προσταγάς· καὶ ἔχων οἶκον κρυπτὸν ὑπὸ τὴν γῆν,[2] προσφέρει εἰς τὸν Χριστὸν ἀγρυπνίας ὁλονυκτίους καὶ ταλαιπωρεῖ τὸ σῶμά του μὲ νηστείας καὶ δάκρυα καὶ κλαυθμούς.

Ταῦτα τοῦ δούλου διηγηθέντος, ἥναψεν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ θυμόν· στέλλει δὲ καὶ φέρει τὸν ἅγιον, καὶ ἀφ' οὗ παρέστη ἔμπροσθέν του, ἐρωτᾷ αὐτὸν εἰρηνικῶς καὶ κολακευτικῶς, λέγων. Πῶς μᾶς ἀφῆκες, ὦ Ἐλευθέριε, τόσον καιρὸν καὶ κατεφρόνησες τὴν πρός σὲ μεγαλωτάτην μου ἀγάπην καὶ τὰς βασιλικάς μου αὐλάς; ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ἐπειδὴ ἔχω, ὦ βασιλεῦ, τὸ σῶμα τεταλαιπωρημένον ἀπὸ τὰς ἀλλεπαλλήλους ἀσθενείας, ἠθέλησα νὰ διατρίψω εἰς εὔκρατον ἀέρα καὶ τόπον, πρὸς ἀνάληψιν τῆς ὑγιείας μου. Καὶ διατί μόνος σου, εἶπεν ὁ βασιλεύς, ἀπολαμβάνεις τὰ ἀγαθὰ τοῦ εὐκράτου ἀέρος; δὲν θὰ συναπολαύσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἀνταμωθέντες μετὰ σοῦ; ὁ δὲ ἅγιος εἰς ταῦτα τελείως δὲν ἀπεκρίθη. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸ ἑσπέρας περάσας τὸν ποταμὸν Σάγαριν, ὑπῆγεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἁγίου, διότι ἐκεῖ ἐκατοίκει, καὶ ἰδὼν κρυπτήν τινα θύραν, δι' ἐκείνης εὑρίσκει χάσμα κατεσκευασμένον εἰς εἶδος πηγαδίου καὶ διὰ μέσου ἐκείνου καταβὰς εὑρίσκει ναὸν ἐστολισμένον· ἂν δὲ καὶ βδελυχθεὶς ὁ ἀσεβὴς αὐτόν » Βδέλυγμα γὰρ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια» (Σειρ. ά. 22)· δὲν ἐφοβέρισεν ὅμως τὸν ἅγιον· ἀλλ' ἀφίνων τὰς ἀπειλάς, ἤρχισε νὰ τὸν κολακεύῃ μὲ λόγια θωπευτικά, θέλων νὰ μαλακώσῃ τὴν στερεὰν γνώμην τοῦ μάρτυρος· ἀλλ' ἐπειδὴ δι' αὐτῶν ὅλων ἐφαίνετο ὅτι δέρει τὸν ἀέρα, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐπιχειρῶν νὰ καταπείσῃ τὸν ἀκατάπειστον, προστάζει νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον,

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τῇ τοῦ ἁγίου τούτου Ἐλευθερίου ᾀσματικῇ ἀκολουθίᾳ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία. Τὸν δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Αἰλίου Ἀδριανοῦ» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ cubicularius=θαλαμηπόλος, ὅστις καὶ παρακοιμώμενος παρὰ τοῖς Βυζαντινοῖς ἐκαλεῖτο. Σ. Ε.

[1] Οὗτος φαίνεται νὰ ἦτον ὁ παραβάτης Ἰουλιανός, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει τξά. (361).

[2] Οἱ χριστιανοὶ ἕνεκα τῶν διωγμῶν εἶχον πολλὰς τοιαύτας ὑπογείους κρύπτας, εἰς τὰς ὁποίας συναγόμενοι ἐτέλουν τὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας μυστήρια ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ. Σ. Ε.

καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ σῶμα νὰ ῥίψωσιν εἰς τοὺς σκύλους καὶ τὰ ὄρνεα διὰ νὰ τὸ φάγωσιν. Ὅθεν ἀποκεφαλισθεὶς ὁ μακάριος Ἐλευθέριος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ σῶμα, ἠμελημένον εὑρισκόμενον, εὐλαβής τις καὶ θεοφιλὴς χριστιανὸς ἐστολισμένος μὲ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, τὸ ἐπῆρεν καὶ μὲ μῦρα εὐωδιάσας ἐνεταφίασεν εἰς ἐπίσημον τόπον.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΣΩΣΑΝΝΗΣ, τῆς εἰς ἄνδρα μετασχηματισθείσης καὶ μετονομασθείσης Ἰωάννης.

† » Σωσάννα, ὢ πῶς ἡ πάλαι καὶ ἡ νέα,
» Τοὺς συκοφαντῶν οὐ διέδρασαν λόγους!

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγομένη ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ Ἑβραίας. Τούτων δὲ καὶ τῶν δύω φυγοῦσα τὴν ἀσέβειαν, ἐπρόστρεξεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Σιλβανόν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ γονεῖς της ἀπέθανον, ἐμοίρασεν ἡ μακαρία ὅλα της τὰ ὑπάρχοντα εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ ἐλευθερώσασα τοὺς δούλους καὶ δούλας της, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ ἐνδύματα καὶ κουρεύσασα τὴν κεφαλήν, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀνδρῶν εὑρισκόμενον ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ μετωνομάσθη Ἰωάννης· ἀπὸ δὲ τὰς πολλὰς ἀρετάς της ἔγεινε καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ μοναστηρίου. Ἀφ' οὗ δὲ διέτριψεν ἐκεῖ εἴκοσιν ὁλοκλήρους χρόνους, πίπτει εἰς μίαν δεινὴν συκοφαντίαν, διότι μία ἀσκήτρια εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νομίσασα ὅτι εἶναι ἀνήρ, παρεκίνει αὐτὴν εἰς ἁμαρτίαν· ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁσία δὲν ἔστερξε, διαβάλλεται ἀπὸ ἐκείνην ὅτι δῆθεν ἐπεχείρησε νὰ τὴν βιάσῃ.

Ἡ δὲ ἁγία δέχεται εὐχαρίστως τὴν συκοφαντίαν ταύτην καὶ ζητεῖ μετάνοιαν διὰ τὸ ἔγκλημα διὰ τὸ ὁποῖον ἐκατηγορήθη. Μαθὼν δὲ περὶ τούτου ὁ ἐπίσκοπος Ἐλευθερουπόλεως, ἦλθεν εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἐπέπληξε τὸν ἡγούμενον, διότι ἀφίνει νὰ γίνωνται εἰς τὸ μοναστήριον τοιαῦται ἀταξίαι. Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐβουλήθη νὰ καθαιρέσῃ τὸν κατηγορηθέντα Ἰωάννην. Τότε εἰς ἀνάγκην ἐλθοῦσα ἡ μακαρία Σωσάννα, ἐζήτησε δύω παρθένους καὶ δύω διακόνους γυναῖκας, καὶ φέρουσα αὐτὰς κατὰ μόνας τὰς ἐπληροφόρησε διὰ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἶναι γυνή· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἐπίσκοπος, ἐξεπλάγη καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὴν διάκονον, καὶ ἔκτοτε πολλὰ ἡ μακαρία ἐποίησε θαύματα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου. Ἐπειδὴ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ ἡγεμὼν ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἐλευθερούπολιν καὶ ἐπρόσφερε θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία αὕτη ἐπορεύθη αὐτόκλητος πρὸς αὐτόν, καὶ μὲ μόνην τὴν προσευχήν της ἐκρήμνισε τὰ εἴδωλα· παρασταθεῖσα δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὡμολόγησε τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἔκοψαν τοὺς μαστούς της, καὶ ἐπειδὴ ἔγειναν πάλιν σῶοι καὶ ὑγιεῖς διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως, τούτου χάριν βλέποντες τὸ θαῦμα οἱ κόψαντες αὐτοὺς δήμιοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Εἰς δὲ τὸ στόμα τῆς μακαρίας Σωσάννας, ἔχυσαν διὰ χωνίου μόλιβδον ἀναλελυμένον, ὁ ὁποῖος ἔφθασεν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά της. Ἐφυλάχθη ὅμως ἡ ἁγία ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἀβλαβής· ὅθεν δέρεται καὶ εἰς πῦρ βληθεῖσα, ἐκεῖ τῷ Θεῷ τὴν ψυχήν της παρέδωκε, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει νυμφίον Κύριον.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΚΧΟΣ ὁ νέος ξίφει τελειοῦται.

» Μὴ δεύτερόν τις μηδὲ Βάκχον τὸν νέον,
» Ἐν τοῖς ἀθληταῖς ταττέτω διὰ ξίφους.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βάκχος κατήγετο ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ὢν εἰς τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐν ἔτει ψπ' (780), οἱ δὲ γονεῖς του ἦσαν χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς προγόνους των. Ὁ πατὴρ λοιπὸν τοῦ ἁγίου τούτου εἶχε γυναῖκα χριστιανικωτάτην· ἀλλ' ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὴν ματαίαν δόξαν τοῦ κόσμου, ἠρνήθη φεῦ! τὴν ἀληθῆ καὶ πατροπαράδοτον πίστιν τῶν χριστιανῶν καὶ ὑπῆγεν αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν μιαρὰν θρησκείαν τῶν Ἀγαρηνῶν· ὅθεν ὕστερον ἐγέννησεν ἑπτὰ παιδία, τὰ ὁποῖα ἀνέτρεφε κατὰ τὴν ἀσεβῆ πλάνην τῶν ὀθωμανῶν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀσεβείᾳ, ἔμειναν οἱ υἱοί του ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα των· ὁ δὲ τρίτος ἀπὸ τοὺς υἱούς του, Δαχὰκ ὀνομαζόμενος (τὸ ὁποῖον θὰ εἰπῇ Γελάσιος) ἐφυλάχθη καὶ δὲν ὑπανδρεύθη· ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἀρνησίχριστος πατήρ του, αὐτὸς ἐμελέτα νὰ δεχθῇ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν· ὅτε δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανε τότε τὸ μελετώμενον ἐτελείωσεν.

Φανερώσας δὲ εἰς τὴν μητέρα του τὸν σκοπόν του, εὗρεν αὐτὴν σύμφωνον καὶ παρακινοῦσαν εἰς τοῦτο μάλιστα, διότι ἦτο πιστή. Ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆ-

γεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ ὁδηγηθεὶς ἀπὸ ἕνα μοναχὸν ὑπῆγεν εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγίου Σάββα, ὅπου λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα καὶ ἀντὶ Δαχὰκ, ὀνομάζεται Βάκχος· εἶτα παρακαλέσας τοὺς μοναχοὺς, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ζήσας λοιπὸν ἐν τῷ σχήματι τούτῳ μὲ νηστείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ στομώσας ἑαυτὸν μὲ τὰς λοιπὰς ἀρετὰς, κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγουμένου ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ μοναστήριον, διότι ἐφοβεῖτο ὁ ἡγούμενος μήπως φανερωθῇ ἡ ὑπόθεσις εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς, οἱ ὁποῖοι ἐκυρίευον τότε τὰ Ἱεροσόλυμα. Κατὰ τύχην δὲ ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατὰ θείαν οἰκονομίαν ἐλθὼν ὁ Βάκχος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, εὑρίσκει τὴν μητέρα του καὶ φανερόνει εἰς αὐτὴν τὰ περὶ ἑαυτοῦ ἅπαντα· προσθεὶς καὶ τοῦτο, ὅτι πολλὰ λυπεῖται διὰ τοὺς ἄλλους του ἀδελφοὺς, ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἀπιστίαν.

Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ἀκούσαντες ἀπὸ τὴν μητέρα των οἱ ἄλλοι αὐτοῦ ἀδελφοὶ, προσῆλθον καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται χριστιανοί· εἷς δὲ καὶ μόνος ἔμεινεν εἰς τὴν ἀπιστίαν, ὁ ὁποῖος ἐπρόδωσεν εἰς τοὺς Ἀγαρηνοὺς τοῦτον τὸν ἀδελφόν του Βάκχον, ὅτι ἔγεινε χριστιανός· οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ μαθόντες τοῦτο, ἠρεύνησαν καὶ εὑρόντες αὐτὸν, τὸν συλλαμβάνουσι καὶ τὸν φέρουσιν εἰς τὸν Ἀμηρᾶν τῆς Ἁγίας πόλεως, οὗτος δὲ στέλλει αὐτὸν εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς ὀνομαζόμενον στρατηγὸν καὶ εἰς τοὺς κριτάς. Ἔμπροσθεν λοιπὸν τούτων ὁ ἅγιος Βάκχος ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, τὴν δὲ τῶν ἀγαρηνῶν πίστιν κατηγορήσας ὡς ματαίαν καὶ ψευδῆ καὶ ἐμπαίξας αὐτὴν, ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω λαμβάνει τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ τοῦ νέου, ἀσκήσαντος ἐν τῷ ὄρει τοῦ Λάτρου.

* » Εἰ καὶ νεωστὶ ὤφθη Παῦλος τῷ βίῳ,
» Ἀλλ' οὐκ ἴσος πέφηνε τοῖς πρὶν πατράσιν.

* Οὗτος ὁ θεσπέσιος πατὴρ ἡμῶν Παῦλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει 912, γεννηθεὶς εἰς μίαν πόλιν ὀνομαζομένην Ἐλαίαν καὶ εὑρισκομένην πλησίον εἰς τὴν Πέργαμον, υἱὸς εὐσεβῶν καὶ φιλοθέων γονέων Ἀντιόχου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὸ γένος τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου. Οὗτος λοιπὸν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, ἔμεινεν ὀρφανὸς ἀπὸ γονεῖς, διὸ καὶ ἐστερεῖτο τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς· ὅθεν ἔγεινε βοσκὸς τῶν χοίρων τοῦ τόπου του, καὶ ἀπὸ τὴν τέχνην αὐτὴν ἐπορίζετο τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Ὁ δὲ μεγαλήτερος ἀδελφὸς τοῦ ἁγίου, Βασίλειος ὀνομαζόμενος, ἦτο μοναχὸς καὶ ἠγωνίζετο ἐν τῇ ἀσκήσει πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λάτρου· οὗτος λοιπὸν ἔπεμψεν ἕνα ἀδελφὸν, διὰ νὰ ζητήσῃ τὸν νέον, ἐπειδὴ τοῦτο ἐπροστάχθη νὰ κάμῃ παρὰ Θεοῦ διὰ θείας ἀποκαλύψεως.

Ζητήσας δὲ ὁ ἀπεσταλμένος καὶ εὑρὼν τὸν νέον, τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ περιπατῶσιν εἰς τὸν δρόμον· μαθόντες ὅμως τοῦτο οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες, ἐμπόδισαν τὸν νέον καὶ δὲν τὸν ἀφῆκαν νὰ ὑπάγῃ, ὅθεν ὁ ἀπεσταλμένος ἐπέστρεψεν ἄπρακτος πρὸς τὸν ἀποστείλαντα. Ὁ δὲ ἀδελφός του ἔπεμψεν ἐκ δευτέρου τὸν ἴδιον διὰ νὰ φέρῃ τὸν νέον· ἀλλ' οὐδὲ τότε ἀφῆκαν αὐτὸν οἱ τοῦ τόπου οἰκήτορες· ζητηθεὶς δὲ καὶ ἐκ τρίτου ὁ νέος, μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἀφέθη καὶ ἦλθεν εἰς τὸν ποθοῦντα αὐτὸν ἀδελφόν του. Τότε δεχθεὶς τὸν νέον ὁ ἀδελφός του Βασίλειος, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς ἕνα γέροντα ἀσκητικώτατον, Πέτρον ὀνομαζόμενον, διὰ νὰ μανθάνῃ ἀπὸ ἐκεῖνον τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως· ἦτον δὲ ὁ θεῖος οὗτος Πέτρος γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν ἁγιωσύνην, καὶ ἄκρως πεπαιδευμένος τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ὁ Παῦλος ὑπηρέτει ἀόκνως τὸν γέροντα, μεταχειριζόμενος πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ δεικνύων φρόνημα ταπεινόν τε καὶ μέτριον. Ἐπειδὴ δέ ποτε ὁ Παῦλος ἐνύσταξεν ἀπὸ ἀμέλειαν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας, ἐρράπισεν αὐτὸν ὁ γέρων εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν εἰς τὸ ἑξῆς ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἀγρυπνῇ καὶ νὰ προσέχῃ πάντοτε, διότι ἔκτοτε δὲν ἐφάνη πλέον ὁ Παῦλος νὰ ἀμελήσῃ πώποτε. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων ἐτελεύτησεν, ἐβίαζον τὸν Παῦλον οἱ ἄλλοι μοναχοὶ καὶ συμμαθηταί του νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν των καὶ νὰ γίνῃ ἡγούμενος· ἐκεῖνος ὅμως ὁ μακάριος δὲν ἠθέλησεν, ἀλλ' ὑπῆγε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὰ βαθύτερα καὶ ὑψηλότερα μέρη τοῦ ὄρους Λάτρου, τοῦ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ εὑρισκομένου ἀντικρὺ τῆς νήσου Πάτμου, τρώγων μὲν βαλάνια ὠμὰ, ὅταν ἐπείνα, καταγινόμενος δὲ εἰς παντοτεινὰς προσευχὰς καὶ εἰς ἀγρυπνίας, καὶ εἰς νηστείας, καὶ δοκιμάζων πολλοὺς πειρασμοὺς ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας, τοὺς ὁποίους μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐποίει ἀπράκτους, καὶ ὡς οὐδὲν ἐλογίαζεν.

Ἔπειτα καταβαίνει εἰς τὰ κάτω μέρη τοῦ Λάτρου, καὶ κτίζει ναὸν ὡραῖον εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, ἀφ' οὗ πρότερον κατέστησε

ἑαυτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου πνεύματος, διότι ἐνθυμούμενος πάντοτε τὴν κόλασιν, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν οἱ ἁμαρτωλοὶ, καὶ τὴν τῶν δικαίων χαρὰν καὶ ἀπόλαυσιν, ἔβρεχεν ἀενάως τὸ πρόσωπόν του μὲ δάκρυα· Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τούτους ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ εἰς ἄνυδρον μὲν τόπον διὰ προσευχῆς του ἐξήγαγεν ὕδωρ, πῦρ δὲ ἐρχόμενον οὐρανόθεν ἐδέχετο καὶ ὅλος ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐλαμπρύνετο· οἱ δάκτυλοί του, ὅτε ἐπροσηύχετο, ἥναπτον καὶ ὡς λαμπάδες πυρὸς ἐγίνοντο καὶ ἐφαίνοντο, ὅτι πέμπουσι τὴν φλόγα εἰς τὸν οὐρανόν· ἄγγελον εἶχε συγκάτοικόν του, ὅστις φυλάττων τὸν ὅσιον πάντοτε, φανερῶς ὡμίλει μὲ αὐτὸν διὰ τὴν πολλὴν αὐτοῦ καθαρότητα, καὶ ἐτελείονε προθύμως πᾶν αὐτοῦ θέλημα. Ἐπιθυμήσαντος δηλαδὴ ποτὲ τοῦ ἁγίου τυρίον νωπόν, ὁ Ἄγγελος ὑπηρέτησεν εἰς τοῦτο καὶ τὸ ἔφερεν· ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπιθυμήσαντος τρία μαρούλια, ἔφερεν αὐτὰ εἰς αὐτόν, καὶ μίαν φοράν, ἐπειδὴ ἐχάθη ἡ βακτηρία τοῦ ἁγίου, τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἐστηρίζετο, ἄγγελος παραστὰς ἄλλην ἀντ᾽ ἐκείνης ἔδωκεν εἰς αὐτόν.

Καὶ τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος; μὲ τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἁγίου ἀπεδιώκετο μακρὰν ὅλη ἡ τῶν δαιμόνων παράταξις· αἱ ἀσθένειαι ἔφευγον ἀπὸ τοὺς ἀσθενοῦντας· αἱ τυφλώσεις τῶν ὀμμάτων ἰατρεύοντο· ὅ,τι δήποτε πάθος τῶν σωμάτων ἐθεραπεύετο, καὶ πρὸ τῶν σωματικῶν παθῶν ἐθεραπεύοντο τὰ πάθη τῆς ψυχῆς μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου. Ὅθεν αἱ ψυχαὶ ὅσαι ἔπασχον ἄγνοιαν Θεοῦ καὶ ἦσαν ἀκάθαρτοι, αὐταὶ ὑγιεῖς καὶ καθαραὶ διὰ τοῦ ἁγίου ἀπεδεικνύοντο. Ἦτο δὲ ὁ θεσπέσιος οὗτος πατὴρ γεμάτος ἀπὸ πᾶσαν θεϊκὴν χάριν· γλυκὺς καὶ ἱλαρὸς, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ἁμαρτάνοντας πολλὰ εὐκατάδεκτος καὶ εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἐγγυᾶτο τὴν σωτηρίαν. Ἦτον μικρὸς κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος· εἶχε φαλακρὰν τὴν κεφαλὴν, τὸ δὲ γένειον ὄχι εἰς μάκρος πολὺ ἐκτεινόμενον, ἀλλὰ πλατύ· κίτρινος μὲν φαινόμενος εἰς τὸ πρόσωπον· ἀλλ᾽ ὅμως ἔχων θαυμαστὴν χάριν λάμπουσαν ὁμοῦ μὲ τὴν κιτρινάδα. Οὗτος λοιπὸν καλῶς καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος, ἐδείχθη ὑποφήτης καὶ θεωρὸς πολλῶν προφητειῶν καὶ μεγαλωτάτων ὁράσεων· ὅτε δὲ ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν σωματικῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων καὶ τῶν τοῦ πνεύματος, ἀνέδραμεν εἰς τὴν εἰς οὐρανοὺς μακαριότητα ὁ ἀειμακάριστος. Ἐδοξάσθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατον μὲ τὰ μεγαλώτατα θαύματα ὅσα ἐνήργει καὶ μὲ τὰ μῦρα ἅτινα ἀνέβλυζεν ἐκ τοῦ τάφου του, (τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

Πρέπει νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ταύτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντανтινουπόλεως ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτε καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστοῦ Γεννῶν ἤρχισε νὰ ἑορτάζηται παρ᾽ αὐτοῦ, ἐπειδὴ τότε εἶχον ἔλθη τινες ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Δύσεως καὶ ἀπήγγειλαν κατὰ τίνα καιρὸν ἠκολούθησεν ἡ ἑορὴ αὕτη. Διὰ τοῦτο καὶ λόγος ἀπολογητικὸς ἐξεφωνήθη παρ᾽ αὐτοῦ κάλλιστος καὶ ὠφελιμώτατος. [1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ λόγος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀναφέρει περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστοῦ Γεννῶν δὲν ἐξεφωνήθη παρ᾽ αὐτοῦ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὡς λέγει ἐδῶ ὁ Συναξαριστής· ἀλλὰ κατ᾽ αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως. Ἡ ἀρχὴ δὲ αὐτοῦ ἐστιν αὕτη «Ἃ πάλαι Πατριάρχαι μὲν ὤδινον, προφῆται δὲ προὔλεγον, δίκαιοι δὲ ἰδεῖν ἐπεθύμουν, ταῦτα ἐξέβη καὶ τέλος ἔλαβε σήμερον.» Εὑρίσκεται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως· λέγει δὲ ὁ ἅγιος ἐκεῖ περὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ταῦτα «Καί τοιγε οὔπω δέκατον ἐστιν ἔτος, ἐξ οὗ δήλη καὶ γνώριμος ἡμῖν αὕτη ἡ ἡμέρα γεγένηται· ἀλλ᾽ ὅμως, ὡς ἄνωθεν καὶ πρὸ πολλῶν ἡμῖν παραδοθεῖσα ἐτῶν, οὕτως ἤνθισε διὰ τῆς ἡμετέρας σπουδῆς.» καὶ πάλιν «Οἱ γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ διατρίβοντες, ἄνωθεν καὶ ἐκ παλαιᾶς παραδόσεως αὐτὴν ἐπιτελοῦντες (κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην δηλαδὴ τοῦ Δεκεμβρίου.) αὐτοὶ νῦν αὐτῆς ἡμῖν τὴν γνῶσιν διεπέμψαντο.» καὶ πάλιν «Παρὰ τῶν ἀκριβῶς ταῦτα εἰδότων, καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην οἰκούντων (τὴν Ῥώμην δηλαδὴ) παρειλήφαμεν τὴν ἡμέραν.

Φαίνεται δὲ ὅτι μερικῶς μόνον, καὶ ἴσως κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα τοῦ Χρυσοστόμου, ἐκεῖ δὲν ἑορτάζετο ἡ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως ἡμέρα κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου· ἀλλ᾽ οὐχὶ καὶ καθολικῶς εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν. Καὶ βεβαιοῖ τὸν λόγον μου τοῦτον ὁ πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος Ἱεροσολύμων γράφων ἐν σελ. 1221 τῆς Δωδεκαβίβλου, ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Νικαίας Ἰωάννης, γράφων πρός τινα καθολικὸν Ἀρμενίας, λέγει, ὅτι ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος ἀπελθὼν εἰς Βηθλεὲμ, οὐκ ἐμέμψατο τοῦτο· ὅτι ἐγίνετο δηλαδὴ ἡ ἑορτὴ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεώς τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὅτι ἐπειδή τινες ἐτέλουν τὰς δύω ἑορτὰς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, τὴν Γέννησιν δηλαδὴ καὶ τὴν Βάπτισιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ὁ Ἱεροσολύμων Κύριλλος ἔγραψε πρὸς Ἰούλιον Ῥώμης περὶ τούτου. Ὁ δὲ Ἰούλιος ἐρευνήσας τὰ βασιλικὰ ὑπομνήματα, εὗρε τὸν Ἰώσηπον λέγοντα, ὅτι τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ ἐν τῇ ἑορτῇ τῆς Σκηνοπηγίας τῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἱλασμοῦ (ἥτις ἦτον ἡ δεκάτη Σεπτεμβρίου) οὕτω γὰρ ὁ νόμος προστάζει «Ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ταπεινώσετε τὰς ψυχὰς ὑμῶν (ἤτοι νηστεύσετε) ἐν γὰρ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐξιλάσεται περὶ ἡμῶν» (Λευϊ. ις΄, 29.) τότε λέγω εἶδεν ὁ Ζαχαρίας τὸν Ἄγγελον καὶ ἐκωφώθη, (τῇ δὲ εἰκοστῇ

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ', μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΑΓΓΑΙΟΥ.

» Ἀγγαῖος ἄγγος, πλῆρες ὤφθη χαρίτων·
» Ὡς ὑλικὸν δὲ, τῷ χρόνῳ συνετρίβη.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ Ἀγγαῖον γαῖα συνέσχεν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν ἱερατικὴν φυλὴν τοῦ Λευΐ, ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅτε ἦσαν ἠχμαλωτισμένοι οἱ Ἑβραῖοι. Νέος δὲ ἀκόμη ὢν ἦλθεν ἀπὸ τὴν Βαβυλῶνα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τῶν ἄλλων Ἰουδαίων, καὶ ἐπροφήτευσεν ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Ζαχαρίαν, χρόνους τριακονταέξ. Ἐπρόλαβε δὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ ἔτη τετρακόσια ἑβδομήκοντα καὶ φανερῶς ἐπροφήτευσε περὶ τῆς ἀπὸ Βαβυλῶνος ἐπιστροφῆς τῶν Ἰουδαίων, καὶ εἶδεν ἐκ μέρους τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ· καὶ ἀποθανὼν ἐτάφη ἐνδόξως πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν ἱερέων, καθότι καὶ αὐτὸς, ὡς εἴπομεν, ἦτον ἀπὸ γένος ἱερατικόν. Οὗτος κατὰ τὸν σωματικὸν χαρακτῆρα ἦτο μαλλιαρὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, γέρων πολλὰ, στρογγυλὸν ἔχων τὸ γένειον· κατὰ τὴν ἡλικίαν ἔντιμος, κατὰ τὴν ἀρετὴν περιφανὴς, ἀγαπώμενος ὑπὸ πάντων, καὶ τιμώμενος ὡς ἔνδοξος καὶ μέγας προφήτης. Ἀγγαῖος δὲ ἑρμηνεύεται ἑορτὴ, ἢ ἑορτάζων, ἢ ἑορταζόμενος.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΡΙΝΟΥ.

» Κάραν Μαρῖνος εὐτρεπίζει τῷ ξίφει,
» Ἧς ὁ στέφανος εὐτρεπὴς ἐκ Κυρίου.

Οὗτος ἦτον ἐπὶ Καρίνου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σπγ' (283), Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετέχων ἀπὸ τὴν βουλὴν καὶ τιμὴν τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου· διαβληθεὶς δὲ ὡς χριστιανὸς, παρέστη εἰς ἐξέτασιν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, κρεμᾶται καὶ δέρεται μὲ ξυλίνας σπάθας. Ἔπειτα ἁπλόνεται ἐπάνω εἰς ἐσχάραν πεπυρωμένην· εἶτα βάλλεται ἐντὸς τηγανίου ἠναμμένου, καὶ ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ νερὸν βρασμένον· ἐφυλάχθη ὅμως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀβλαβὴς, ἐπειδὴ παραδόξως τὸ πῦρ μετεβλήθη εἰς δρόσον· ὕστερον ῥιφθεὶς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν, ἔμεινεν ἀπείρακτος ἀπὸ αὐτὰ διὰ τῆς θείας χάριτος. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀπατήσας τὸν βασιλέα, ὅτι θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων διὰ νὰ προσφέρῃ δῆθεν θυσίαν, αὐτὸς εἰσελθὼν διὰ προσευχῆς του κρημνίζει τὰ εἴδωλα· ὅθεν

τρίτῃ συνελήφθη ὁ Ἰωάννης), καὶ μετὰ μῆνας ἓξ εὐηγγελίσθη ἡ Θεοτόκος τὸν Κύριον, ἤτοι Μαρτίου εἰκοστῇ πέμπτῃ, καὶ ἑπομένως ἐγέννησεν αὐτὸν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. ὅθεν καὶ ἡρμήνευσε τοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τὸ πρᾶγμα, καὶ διὰ τοῦτο Βασίλειος ὁ μέγας ἐγκωμιαστικὸν λόγον συνέταξε τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος τοιοῦτον λόγον ἐξεφώνησεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ὀνώριος ὁ βασιλεὺς Ῥώμης ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἀρκάδιον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι πολυτελῶς ἑορτάζουσι τὴν Χριστοῦ Γέννησιν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου. Καὶ ἐπὶ Ἀναστασίου Ῥώμης, Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰωάννης ὁ Ἱεροσολύμων οὕτως ἑόρταζον. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος βιβλ. Δ'. περὶ Τριάδος κεφ. Ε'. βεβαιοῖ, ὅτι τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ Δεκεμβρίου ἐγεννήθη ὁ Κύριος, καὶ ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι.

Λέγει δὲ προσέτι ὁ ἀνωτέρω Νικαίας, ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἔγραψε πρὸς τὸν ἅγιον Ἰσαὰκ τὸν καθολικὸν Ἀρμενίας περὶ τῆς ἡμέρας τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, (ὅτι δηλαδὴ τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου ἑορτάζεται, καθὼς ἐν τῷ ἀνωτέρω λόγῳ διαλαμβάνει) ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰσαὰκ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ παρ' αὐτοῦ ἐξωρίσθη (διά τινα ὁ αὐλή) τούτου χάριν οὐκ ἀπεκρίθη τῷ Χρυσοστόμῳ. Προσθέτει δὲ ὁ Δοσίθεος ἐκεῖ ὅτι ὁ Χρυσόστομος ἱερεὺς ὤν, ἐποίησε τὸν ἀνωτέρω πανηγυρικὸν λόγον εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν. Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔγεινε φανερὸν, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ Χρυσοστόμου ἑορτάζετο ἡ Χριστοῦ Γέννησις κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, οὐ μόνον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐν τῇ Δύσει, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

[1] Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ ταῦτα γράφει περὶ τοῦ Ἀγγαίου· δηλαδὴ ὅτι αὐτὸς καὶ ὁ Ζαχαρίας ὁ Βαραχίου ἦσαν προφῆται συνομήλικοι καὶ τὸν βίον ὁμότροποι· ὅτι αὐτὸς ἦτο ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἔτους Δαρείου τοῦ νόθου, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ τὰς προφητείας του εἰς τὸν Ζοροβάβελ, καὶ Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ἰωσεδὲκ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν, προαγορεύων διὰ τὴν δευτέραν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, καὶ παρακινῶν τοὺς Ἑβραίους εἰς αὐτήν. Εἰς δύω δὲ κεφάλαια διαιρεῖται ἡ προφητεία του· ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ δευτέρου προλέγει περὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, εἰκόνα καὶ τύπον αὐτοῦ μεταχειριζόμενος τὸν Ζοροβάβελ. Λέγει δὲ ἐν αὐτῷ ὅτι ἡ δευτέρα δόξα τοῦ ναοῦ ἔσται ὑπὲρ τὴν πρώτην, καθότι ἠξιώθη αὐτὸς νὰ λάβῃ κηρύττοντα ἐν αὐτῷ καὶ διδάσκοντα, τὸν ἐπιθυμητὸν Μεσσίαν Χριστόν. Λέγει δὲ ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος ὅτι εὑρετὴς τοῦ ἀλληλούϊα εἶναι ὁ προφήτης Ἀγγαῖος· πλὴν τὸ ἀλληλούϊα προλαβὼν ἔγραψεν ὁ προφήτης Δαβὶδ, διότι τὸ αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅπερ γράφεται εἰς πολλοὺς ψαλμοὺς, Ἑβραϊστὶ λέγεται ἀλληλούϊα, ἐπειδὴ τὸ ἀλληλούϊα ἑρμηνεύεται Ἑλληνιστὶ, αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ἢ τὸν ὄντα.

διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀποκεφαλίζεται, καὶ λαμβάνει παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Παρέπεμπον δὲ καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ ἕως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του μακαρίζοντες αὐτόν, διότι ἠξιώθη νὰ λάβῃ τέλος μακάριον.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΡΟΜΟΣ [1] *καὶ ΙΛΑΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.*

» Χλόη τις ἡ φλόξ ἐστιν, εἰπόντος Πρόμου,
» Ἱλάριος, Ναί, φησι, φίλτατε Πρόμε.

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΜΕΜΝΩΝ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἐφέσου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Μέμνων ὁ θεῖος τοῦ Θεοῦ μεμνημένος,
» Καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν τοῦτο ποιεῖν ἠξίου.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.* [2]

* » Ὁ Νικόλαος μᾶλλον ὤφθη τῷ θρόνῳ,
» Κόσμον παρασχών, ἢ παρ' αὐτοῦ λαμβάνων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ πλησίον τοῦ ἁγίου Πολυεύκτου.

Μνήμη τῆς ἀοιδίμου βασιλίσσης καὶ θαυματουργοῦ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ, συζύγου γενομένης Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέως.

» Ἐγγὺς βασιλὶς Θεοφανὼ Κυρίου,
» Ταῖς ἀρεταῖς ἕστηκεν ἐστιλβωμένη.

Αὕτη ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καταγομένη ἀπὸ αἷμα βασιλικόν, ἐκ τῶν περιφανῶν Μαρτινακίων, θυγάτηρ Κωνσταντίνου Ἰλλουστρίου [3] καὶ μητρὸς Ἄννης, οἵτινες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Οὗτοι μὴ ἔχοντες παιδίον, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐλυποῦντο καὶ παρεκάλουν ὑπὲρ τούτου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, πάντοτε μὲν διατρίβοντες εἰς τὸν αὐτῆς πανσεβάσμιον ναὸν τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Βάσσου,[1] θερμοτάτας δὲ τὰς αὐτῶν δεήσεις προσφέροντες. «Λυθήτω Δέσποινα, λέγοντες, ἡ τοῦ κόσμου κυρία, λυθήτω ἡ ἀπαιδία ἡ λυποῦσα καὶ καταξηραίνουσα ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.» Ὅθεν ἐπειδὴ μὲ πίστιν ἐζήτουν, ἔλαβον θηλυκὸν παιδίον, τὴν βασίλισσαν ταύτην Θεοφανώ. Αὕτη λοιπὸν ἀφ' οὗ ἀπεγαλακτίσθη καὶ ἔγεινεν ἓξ ἐτῶν, ἐπαιδεύθη μὲ ἱερὰ γράμματα καὶ ἐστολίσθη μὲ ὅλα τὰ εἴδη τῶν καλῶν καὶ ἀρετῶν· βλέποντες δὲ αὐτὴν οἱ γονεῖς της τόσον ἐνάρετον ἔχαιρον καὶ ἐσκίρτων, ἐλπίζοντες ὅτι θέλουσιν ἀπολαύσει ἐντὸς ὀλίγου τὸν καρπὸν τῆς τοιαύτης καλλιτεκνίας των. Ἐνῷ λοιπὸν οὕτως ἡ πολυχαρίτωτος αὕτη γυνὴ μετὰ τῆς ἡλικίας ἐπρόκοπτεν εἰς μεγαλητέρας ἀρετὰς καὶ ηὔξανεν εἰς ἀνώτερα καλά, ἐζητήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Βασίλειον τὸν Μακεδόνα μία κόρη ὡραία καὶ ἐνάρετος· ὅθεν εἰς τὴν Θεοφανὼ ταύτην εὑρὼν ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς συνηθροισμένα ὅλα ὁμοῦ τὰ καλά, συνῆψεν αὐτὴν διὰ γάμου νομίμου μὲ τὸν υἱόν του Λέοντα τὸν σοφὸν καὶ βασιλέα. Καὶ λοιπὸν ἦτο γεμάτη ὅλη ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην διὰ τὸν τοιοῦτον βασιλικὸν καὶ τίμιον γάμον.

Δὲν παρῆλθε δὲ καιρὸς πολὺς ἀναμεταξύ, καὶ ὁ διάβολος ἔσπειρε, διὰ μέσου τῆς γλώσσης τοῦ Σανταβαρινοῦ ἀββᾶ, ζιζάνιον καὶ πονηρὸν λόγον, ὃν ἀκούσας ὁ πατήρ του Βασίλειος, κλείει εἰς φυλακὴν τρεῖς χρόνους καὶ τὸν υἱόν του Λέοντα καὶ τὴν γυναῖκά του ταύτην Θεοφανώ. Ἀλλ' ὅμως ὅτε ἔφθασαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ, πάλιν ἐφιλιώθη ὁ πατὴρ μὲ τὸν υἱὸν καὶ μετ' αὐτοῦ ἐκβῆκεν ἔξω καὶ ἔκαμε τὴν συνήθη προπομπήν· ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἔπεσεν εἰς ἀσθένειαν, ἐκήρυξεν αὐτοκράτορα καὶ βασιλέα τὸν αὐτὸν υἱόν του Λέοντα. Ἔκτοτε λοιπὸν ἡ τιμία αὕτη βασίλισσα, διατρίβουσα εἰς τὰ βασιλικὰ παλάτια, ἐπεμελεῖτο τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς της, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας ὡς οὐδὲν λογιζομένη καὶ ὅλα τὰ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης νομίζουσα ὡς ἀράχνης ὑφάσματα.

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Πρόβος γράφεται.

[2] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαος ὁ μυστικὸς καὶ Χρυσοβέργης ἐπικαλούμενος, ὁ ἀφορίσας τὸν βασιλέα Λέοντα διὰ τὸν μετὰ τῆς βασιλίδος Ζωῆς τέταρτον γάμον αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Νικόλαος, ὁ Γραμματικὸς ἐπονομαζόμενος, ὁ ἐπὶ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ὢν ἐν ἔτει ͵απζ' (1087), ὅστις ἦτο πρότερον ἄνθρωπος ἀσκητικὸς καὶ μοναχὸς ἐν τῷ Ασφαδίῳ, ὕστερον δὲ ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιεπτὰ καὶ μῆνας τρεῖς. Ἦτον δὲ οὗτος ὄχι ἀμέθεκτος ἀπὸ τὴν ἐν λόγοις μάθησιν· φθάσας δὲ εἰς γῆρας βαθύ, καὶ ἀρρωστήσας ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ. Ἐπὶ τούτου ἐγένοντο καὶ αἱ ἕνδεκα ἐρωτήσεις παρά τινων μοναχῶν, ὄντων ἔξω τῆς πόλεως καὶ αἱ ἰσάριθμοι εἰς αὐτὰς ἀποκρίσεις, ἃς ὅρα ἐν τῷ ἡμετέρῳ Κανονικῷ.

[3] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ illustris=ἐκλαμπρότατος. Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς γερουσιαστάς. Σ. Ε.

[1] Παρὰ δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται ἐν τοῖς Φωρακίου. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.)

Ὅθεν δὲν ἔπαυσεν ἡ ἀείμνηστος ἡμέραν καὶ νύκτα δουλεύουσα τῷ Θεῷ μὲ ψαλμοὺς καὶ ὕμνους, μὲ ἐλεημοσύνας καὶ μὲ πᾶσαν ἐγκράτειαν· ἐξωτερικῶς μὲν ἐφόρει βασιλικὴν ἁλουργίδα, ἐν τῷ κρυπτῷ δὲ μὲ ῥάκη καὶ φορέματα τρίχινα ἐταλαιπώρει τὸ σῶμά της. Καὶ τὰς μὲν πολυτελεῖς κατεφρόνει τραπέζας, τροφὴν δὲ εἶχεν ἡ μακαρία εὐτελῆ καὶ αὐτοσχέδιον, ἄρτον δηλαδὴ καὶ λάχανα καὶ μὲ αὐτὰ εὐχαριστεῖτο, ὡς ἂν ἦσαν τρυφὴ καὶ διασκέδασις. Ἐμοίραζε δὲ εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅσα χρήματα ἤρχοντο εἰς χεῖράς της, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ στολίδια καὶ πολύτιμα ἱμάτιά της πωλοῦσα ἡ μακαρία, τὰ ἐσκόρπιζεν εἰς τοὺς πένητας· ἔδιδεν εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ τὰ πρὸς τὴν χρείαν αὐτῶν καὶ αὐτάρκειαν· ἐπλούτιζε τὰ μοναστήρια καὶ καταγώγια τῶν ἀσκητῶν μὲ χρήματα καὶ κτήματα· ἐπεμελεῖτο τοὺς δούλους της, ὡς ἂν ἦσαν ἀδελφοί της καὶ ποτὲ δὲν ὠνόμαζέ τινα ἄνθρωπον μὲ μόνον τὸ ψιλὸν ὄνομά του, ἀλλ' ἐπρόσθετε πάντοτε καὶ τὸ κύριε. Δὲν ἐλάλησέ ποτε ὅρκον μὲ τὴν γλῶσσάν της· δὲν ὡμίλησε ψεῦδος μὲ τὰ χείλη της ἢ κατηγορίαν κατά τινος· δὲν ἔπαυσέ ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ πενθῇ κρυπτῶς ἐν τῇ καρδίᾳ της καὶ νὰ βρέχῃ τὴν στρωμνήν της μὲ δάκρυα. Ἂν δὲ καὶ καὶ ἡ κλίνη της ἦτον ἐστρωμένη μὲ χρυσοϋφάντους τάπητας καὶ βασιλικὰ στρώματα, αὐτὴ ὅμως, ἅμα ἤρχετο ἡ νὺξ, ἄφινε τὴν κλίνην καὶ ἀνεπαύετο ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐστρωμένον μὲ μόνην ψάθαν, ἢ μὲ τρίχινα ὑφάσματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐσηκόνετο συχνάκις καὶ τῷ Θεῷ τὰς προσευχάς της ἀνέπεμπεν. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἡ ἀσθένεια τοῦ σώματος· ἀλλ' ὅμως αὐτὴ ἀφορμὴν ἐγκρατείας τὴν ἀσθένειαν μεταχειριζομένη, ὅσα φαγητὰ ἡτοίμαζαν διὰ τὴν ἀσθένειάν της, τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πεινασμένους. Τὸ στόμα τῆς τρισολβίας ταύτης, ἐπειδὴ ἦτον συνειθισμένον εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων λογίων, δὲν ἔπαυέ ποτε ἀπὸ τοῦ νὰ προφέρῃ τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβίδ· οὐδὲ παρεβλέπετο ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας αἴνεσις τοῦ Κυρίου· οὐδὲ ἐκοιμήθη χωρὶς δάκρυα ἡ ἀοίδιμος, καὶ διότι ἐσυλλυπεῖτο εἰς τὰς συμφορὰς τῶν ἄλλων, καὶ διότι μὲ τὰ δάκρυα ἐδυσώπει τὸν Κύριον καὶ ἔκαμνεν αὐτὸν ἵλεων καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ὅθεν ὡς τοιαύτη συμπαθητικὴ καὶ εὔσπλαγχνος, κατέπαυε τὰς συμφορὰς τῶν καταπονουμένων, ἐβοήθει τοὺς ἀβοηθήτους, ἐπαρηγόρει τοὺς πάσχοντας ἀπὸ θλίψεις καὶ ἀθυμίας, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, ὅλον τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ χαροποιὰ ἀπαρνηθεῖσα ἡ βασιλὶς αὕτη διὰ τὸν Κύριον, καὶ σηκώσασα εἰς τοὺς ὤμους της τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν ἐλαφρὸν ζυγόν του, τούτῳ ἠκολούθει. Καὶ δὲν ἀπέτυχε τῶν ἐλπιζομένων αἰωνίων ἀγαθῶν. Διὰ τοῦτο ἐλθοῦσα εἰς τὸ τέλος προεγνώρισε τὴν ὥραν τοῦ θανάτου της, καὶ ἐκάλεσεν ὅλους νὰ τὴν ἀσπασθῶσι, τοὺς ὁποίους καὶ αὐτὴ ἀμοιβαίως ἀσπασθεῖσα τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν, οὕτω παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὸ μακάριον πνεῦμά της εἰς χεῖρας Θεοῦ.[1]

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΟΔΕΣΤΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

» Φέρει Μόδεστε παμμάκαρ καὶ σὸν τάφον,
» Ἡ τὸν τάφον φέρουσα γῆ τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ἐγεννήθη ἀπὸ ὀρθοδόξους γονεῖς, Εὐσέβιον καὶ Θεοδούλην ὀνομαζομένους, ἐν τῇ πόλει Σεβαστείᾳ ἐν ἔτει σϟή (298), ἐπειδὴ δὲ ἡ μήτηρ του ἦτον στεῖρα διὰ προσευχῆς τῶν γονέων του ἐδόθη εἰς αὐτοὺς υἱὸς ὁ μέγας οὗτος πατὴρ τεσσαράκοντα ἔτη μετὰ τὸν γάμον των. Ἀφ' οὗ δὲ οὗτος ἐγεννήθη διεβλήθη ὁ πατήρ του εἰς τὸν Μαξιμιανὸν ὡς χριστιανὸς, καὶ δεθεὶς ἐκλείσθη εἰς φυλακήν· τοῦτο δὲ μαθοῦσα ἡ γυνή του Θεοδούλη, ὕπηγε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν φυλακὴν ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της τοῦτον, ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενοι παρεκάλεσαν καὶ οἱ δύω τὸν Θεὸν, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας ἁγίων ἀγγέλων, γενόμενοι μάρτυρες κατὰ γνώμην καὶ προαίρεσιν· Οἱ δὲ δεσμοφύλακες εὑρόντες αὐτοὺς ἀποθαμένους, τὸ δὲ παιδίον ζωντανὸν εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, τὸ ἔλαβον καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν Μαξιμιανόν· ἦτο δὲ τότε πέντε μηνῶν. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τὸ παιδίον νόστιμον καὶ χαριέστατον, παρέδωκεν αὐτὸ εἰς ἕνα Συγκλητικὸν διὰ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ ἐπιμελῶς, ἵνα μὲ τὸν καιρὸν γείνῃ ἄξιον νὰ ὑπηρετῇ τὸν ψευδώνυμον θεὸν Δία. Τρεφόμενος λοιπὸν παρὰ τῷ συγκλητικῷ ὁ μακάριος Μόδεστος, ἔμαθε πῶς οἱ γονεῖς του μακαρίως ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν ὅτε ἔφθασεν εἰς τοὺς δεκατρεῖς χρόνους τῆς ἡλικίας του, εὑρὼν ἕνα χριστιανὸν, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, καὶ ὅλος αὐτῆς οἰκεῖος καὶ ἔκδοτος γενόμενος,

[1] Τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον εὑρίσκεται ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀδιάφθορον.

ἐλυπεῖτο διότι συνανεστρέφετο μὲ τοὺς Ἕλληνας.

Ὅτε δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐκήρυξέ ποτε, ὅτι ὅλος ὁ λαὸς νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τοὺς Θεούς, τότε ὁ ἅγιος εὑρὼν ἄδειαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τάφον τῶν γονέων του καὶ παρεκάλει αὐτοὺς νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἀξιωθῇ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος. Ὅθεν εὑρὼν αὐτὸν χρυσοχόος τις καταγόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, παρέλαβε καὶ τὸν ἔφερεν εἰς Ἀθήνας, ἀφοῦ ἔκαμε καθ' ὁδὸν διάφορα θαύματα. Φθάσας δ' ἐκεῖ παρέστησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν ἀρχιερέα, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν νὰ διδαχθῇ τὴν πίστιν τελειώτερον καὶ νὰ βαπτισθῇ. Ὅτε δὲ ἐβαπτίζετο ὁ ἅγιος συνέβη θαῦμα παράδοξον, ἐφάνη δηλαδὴ στύλος πυρὸς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς καταβαίνων, ὁ ὁποῖος ἐπεστηρίζετο ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βαπτιζομένου. Ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἰάτρευσε μὲ μόνην τὴν προσευχὴν καὶ τὸ ψαύσιμον τῆς χειρός του τὸν ἀδελφὸν τοῦ χρυσοχόου, ὅστις ἔπασχεν ἀπὸ θανατηφόρον ἀσθένειαν· ὁμοίως ἐθεράπευσε καὶ ἕνα δαιμονισμένον. Εἶτα ἐπειδὴ ὁ χρυσοχόος καὶ ἡ γυνή του ἀπέθανον, ἐγράφη ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς των καὶ ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τὰς διαθήκας των κληρονόμος τῆς περιουσίας των· ἀλλ' αὐτὸς χαρίσας τὸ μερίδιον τῆς κληρονομίας του εἰς τοὺς υἱοὺς ἐκείνων, ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς ἐρημικωτέρους τόπους, καὶ ἐκεῖ διήνυε τὴν ζωήν του ἀσκητικῶς. Οἱ δὲ τοῦ χρυσοχόου υἱοὶ μὴ ὑποφέροντες ἀπὸ φθόνον νὰ βλέπωσι τὸν ἅγιον τιμώμενον ἀπὸ ὅλους, τί κάμνουσιν; Ἐπειδὴ ἔμελλον νὰ ὑπάγωσιν εἰς Αἴγυπτον χάριν ἐμπορίου, κατέπεισαν καὶ τὸν μακάριον Μόδεστον νὰ ὑπάγῃ μεθ' ἑαυτῶν· Ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες ἐπώλησαν ὡς δοῦλον τὸν ἅγιον εἰς ἕνα ἄπιστον ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔλαβε πολλὰ δεινὰ ὁ τρισόλβιος εἰς διάστημα ἑπτὰ ὁλοκλήρων χρόνων· ἀλλ' ὁ ἅγιος διὰ θερμῆς καὶ ἐπιμόνου προσευχῆς ἠλευθέρωσε τὸν αὐθέντην του ἐκεῖνον ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς ἀπιστίας· καὶ ἐκατάπεισεν αὐτὸν νὰ πιστεύσῃ καὶ νὰ βαπτισθῇ· ἀλλὰ καὶ πάσχοντα ἀπὸ δεινὴν ἀσθένειαν, ὑγιῆ τὸν ἀποκατέστησε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα χάριν προσκυνήσεως τοῦ ζωοδόχου Τάφου· ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἦλθεν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καὶ ἐκεῖ ἡσυχάζων καὶ εἰς μόνον προσέχων τὸν Θεόν, πολλὰ ἐποίησε θαύματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἀπέθανεν ὁ πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων, διὰ τοῦτο ἐκ θείας ἀποκαλύψεως χειροτονεῖται πατριάρχης Ἱεροσολύμων ὁ ἅγιος Μόδεστος, ὢν τότε χρόνων πεντήκοντα ἐννέα. Θαυματουργεῖ δὲ καὶ τότε ὁ ἅγιος πολλὰ θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τὸ ἑξῆς ῥηθησόμενον· ἑνὸς ἀνθρώπου Ἱεροσολυμίτου ἀπέθνησκον τὰ ζῶα, ἐπειδὴ ἡ πηγή, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔπινον ἐφαρμακεύθη ἀπὸ ἓν ὀφίδιον κατὰ συνεργίαν τοῦ δαίμονος. Εἰς τὴν πηγὴν λοιπὸν ταύτην ὑπῆγεν ὁ ἅγιος, καὶ τὰ μὲν νεκρωθέντα ζῶα ἀνέστησε, τὸ δὲ ὀφίδιον ἐθανάτωσε καὶ τὸν δαίμονα ἔκαμε νὰ φανῇ ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας, ὁ ὁποῖος ὤμνυε τὸ φοβερὸν ὄνομα τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ πλησιάσῃ ποτὲ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἤθελεν ἐπικαλεσθῇ τὸ τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὄνομα. Αὐτὸς ὁ ἅγιος ἦτο παντελῶς ἀμνησίκακος, καθὼς ἀπέδειξε τοῦτο ἡ κάτωθεν περίστασις. Οἱ υἱοὶ δηλαδὴ τοῦ Χρυσοχόου, οἱ πωλήσαντες τὸν ἅγιον εἰς τὴν Αἴγυπτον ἦλθόν ποτε εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, χωρὶς νὰ ἠξεύρωσιν ὅτι ὁ παρ' αὐτῶν πωληθεὶς εἶναι ἐκεῖ πατριάρχης, ὁ δὲ ἀμνησίκακος Μόδεστος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐτιμώρησεν εἰς ἐκδίκησιν τοῦ κακοῦ ὅπερ εἰς αὐτὸν ἔπραξαν, ἀλλὰ καὶ ἐδέχθη αὐτοὺς ἀσπασίως καὶ ἐφιλοξένησε φιλοφρόνως καὶ εὐηργέτησε μεγαλοπρεπῶς. Οὕτω λοιπὸν ὁσίως πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ ζήσας μὲν ἐν ὅλῳ χρόνους ἐννενηκονταεπτά, πατριαρχεύσας δὲ χρόνους τριαντα οκτώ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ Μόδετος οὗτος ἀπὸ τὸν Μόδεστον τὸν κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ὅστις ἐξελέχθη ἐπιτροπικῶς εἰς τὸ νὰ κυβερνήσῃ τὴν ἐκκλησίαν Ἱεροσολύμων, ὅτε ἀπήχθη εἰς Περσίαν αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Χοσρόου Ζαχαρίας ὁ Ἱεροσολύμων. Ὁ δὲ Μόδεστος ἐκεῖνος ἦτον ἀρχιμανδρίτης τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Θεοδοσίου κατὰ τὸν Θεοφάνη, λίαν καλὸς καὶ ἐνάρετος καὶ δεύτερος Ζοροβάβελ φανεὶς εἰς τὴν ἀνακαίνισιν τῶν κατακαυθέντων μοναστηρίων. Δὲν ἔγεινε δὲ Πατριάρχης τότε ὁ Μόδεστος, διότι ἔζη ὁ νόμιμος Πατριάρχης Ζαχαρίας· ἀλλὰ μόνον προσεκλήθη προεστὼς καὶ πρόεδρος τῶν Ἱεροσολύμων ὁ ἔργῳ καὶ λόγῳ Μόδεστος. Μόδεστος δὲ λατινιστὶ ἑρμηνεύεται κόσμιος καὶ εὔτακτος, κοσμῶν καὶ καλλωπίζων τὰ ἐκεῖσε σεμνεῖα, καὶ οὔτε τοὺς Ἰουδαίους φοβούμενος, οὔτε τοὺς Πέρσας (ὅρα σελ. 536 τῆς Δωδεκαβίβλ.) Ὁ Μόδεστος δὲ οὗτος ὁ δεύτερος ἀναφέρεται κατὰ τὴν κγʹ. Ἰανουαρίου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου τοῦ ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως. Σημειῶσαι, ὅτι ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἐσύνθεσε μίαν εὐχὴν ἐκ προσώπου τοῦ ἁγίου Μοδέστου, λεγομένην εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν των ζώων, κατ' αἴτησιν τινῶν πατέρων, τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος τούτου, εὑρίσκεται ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ θαυμαστὸς Μόδεστος.»

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παίδων ΑΝΑΝΙΟΥ, ΑΖΑΡΙΟΥ, ΜΙΣΑΗΛ, καὶ ΔΑΝΙΗΛ τοῦ προφήτου. [1]

Εἰς τὸν Δανιήλ.

» Ὕπαρ, Θεὲ, βλέπει σε νῦν ἐπὶ θρόνου,
» Τμηθεὶς Δανιὴλ, οὐκ ὄναρ, καθὼς πάλαι.

Εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας.

» Εἰ μὴ θανεῖν τρεῖς παῖδες ἦρων ἐκτόπως,
» Ὡς τοῦ πυρὸς πρὶν, ἦρχον ἂν καὶ τοῦ ξίφους.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Δανιὴλ τάμον, ὃς βλέπει μέλλον.

† Οὗτος ὁ μακάριος Δανιὴλ ὁ προφήτης ἦτον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, καταγόμενος ἀπὸ γένος εὑρισκόμενον εἰς τὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Βηθαρᾶν τὴν ἀνωτέραν. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ἦτο νήπιον ἀπήχθη αἰχμάλωτος ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἐκεῖ ἐπροφήτευσε χρόνους ἑβδομήκοντα· προέλαβε δὲ τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τετρακοσίους ἑξήκοντα. Ἦτο δὲ ἀνὴρ τόσῳ σώφρων, ὥστε οἱ Ἰουδαῖοι ἐνόμιζον ὅτι εἶναι εὐνοῦχος· πολλὰ δὲ ἐπένθησε διὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν ὁμοφύλων του Ἑβραίων, καὶ ἐνήστευσεν ἀπὸ πᾶν φαγητὸν ἐπιθυμητόν· καὶ ἦτο ξηρὸς μὲν κατὰ τὸ εἶδος τοῦ σώματος, ἐφαίνετο ὅμως πολλὰ ὡραῖος μὲ τὴν χάριν τοῦ ὑψίστου Θεοῦ. Οἱ δὲ ἅγιοι τρεῖς παῖδες ἦσαν ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, υἱοὶ πατρὸς μὲν Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως, μητρὸς δὲ Καλλινίκης. [2] Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν Ἐζεκίας ἀσθενήσας καὶ εἰπὼν πρὸς Θεὸν μετὰ δακρύων, ὅτι ἐφύλαξε τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ, ἔλαβε διὰ τοῦτο προσθήκην τῆς ζωῆς δεκαπέντε χρόνους· ὅτε δὲ ἡ πόλις τῶν Ἱεροσολύμων ἠχμαλωτίσθη ἀπὸ τὸν Ναβουχοδονόσορα βασιλέα τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων, ὑπῆγον καὶ οἱ τρεῖς οὗτοι παῖδες αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Δανιήλ· ἐκεῖ δὲ κατεστάθησαν ἐπιστάται τῶν πραγμάτων τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ φρόνησίν των· καὶ μάλιστα διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Δανιήλ. [1] Ἐπειδὴ δὲ κατεφρόνησαν τὴν χρυσῆν εἰκόνα τοῦ βασιλέως τὴν ὁποίαν στήσας εἰς τὴν πεδιάδα Δεηρᾶ, ἐπρόσταξε νὰ προσκυνῶσιν ὅλοι οἱ λαοὶ, διὰ τοῦτο ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον, τὴν ἑπταπλασίως καιομένην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν δροσιζόμενοι ἀπὸ τὴν κατάβασιν τοῦ θείου Ἀγγέλου, ἔψαλλον τὸν παγκόσμιον ὕμνον, συγκαλοῦντες ὅλα τὰ κτίσματα εἰς δοξολογίαν Θεοῦ. Τότε βλέπων ὁ βασιλεὺς τὸ παράδοξον αὐτὸ θαῦμα, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι μέγας Θεὸς ὁ ὑπ' αὐτῶν προσκυνούμενος.

Ὁ δὲ θεῖος Δανιὴλ ἂν καὶ συνέζησε καὶ συνανετράφη μὲ τοὺς ἀνωτέρω τρεῖς παῖδας, καὶ ἔγεινεν αἴτιος νὰ τιμηθῶσι διὰ τῆς μεσιτείας του, ὡς εἴπομεν, δὲν ἐρρίφθη ὅμως μετ' αὐτῶν εἰς τὴν κάμινον, διότι δὲν ἀναφέρει τοῦτο ἡ θεία Γραφή. Ἡ ἀφορμὴ δὲ διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐβλήθη εἰς τὴν κάμινον εἶναι αὐτὴ, καθὼς φαίνεται εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονόσορ ἐπωνόμασε τὸν Δανιὴλ Βαλτάσαρ, ὡς γέγραπται, «Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν ὄνομα αὐτῷ Βαλτάσαρ» (Δαν. ε'. 12) τὸ δὲ ὄνομα αὐτὸ ἦτον γνώρισμα τιμῆς ὑπερεχούσης καὶ ὄνομα Θεοῦ, καθὼς γέγραπται «Ἕως οὗ ἦλθε Δανιὴλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτάσαρ, κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου.» (Δαν. δ'. 3.) Ἐπειδὴ λέγω τὸ ὄνομα τοῦ Δανιὴλ ἦτον Θεοῦ ὄνομα, διὰ νὰ μὴ φανῇ εἰς τοὺς Πέρσας τοὺς Θεὸν νομίζοντας τὸ πῦρ, ὅτι ἔσβυσε τὴν φλόγα τῆς καμίνου ὁ τῶν Βαβυλωνίων Θεὸς, ὁ καλούμενος Βαλτάσαρ, διὰ τοῦτο οἰκονομήθη παρὰ τῆς θείας Προνοίας νὰ μὴ βληθῇ εἰς τὴν κάμινον ὁμοῦ μὲ τοὺς τρεῖς παῖδας ὁ προφήτης Δανιὴλ, ὁ ἔχων τὸ ὄνομα τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τὴν περὶ τῆς καμίνου διηγουμένην ἀναφέρεται ὅλως ὁ Δανιήλ.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους καὶ εἰς τὴν Βαβυλωνίαν κάμινον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσοστομικὸς τοῦ Ἰωάννου κάλαμος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καινὸν, ὡς ἀληθῶς καὶ μέγιστον εὐσεβείας θέατρον ἡ τῶν τριῶν παίδων συνεστήσατο χορεία. (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως) Ὁμοίως καὶ ἄλλον λόγον οὗτος συνέγραψεν εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ σήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις καὶ λαμπροτέρα τοῦ συνήθους.» (σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ) Ἀλλὰ καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος λόγον ἔχει εἰς τὸν Δανιὴλ καὶ εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας τούτους, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φέρε δὴ διασκεψώμεθα τὰ κατὰ τὸν προφήτην Δανιήλ.» (τόμ. β'. τῆς ἐν Ῥώμῃ ἐκδόσεως.)

[2] Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ μαρτυρεῖ, ὅτι οἱ τρεῖς παῖδες οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ γένος βασιλικὸν, (σελ σγ'.)

[1] Οὕτω γὰρ γέγραπται «Καὶ Δανιὴλ ᾐτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Αὐδεναγώ· καὶ Δανιὴλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.» (Δαν. β'. 49).

Οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς παῖδες, ἀφ' οὗ ἐλυτρώθησαν παραδόξως καὶ ὑπερφυσικῶς ἀπὸ τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς, πάλιν ἀποκατεστάθησαν εἰς τὴν προτέραν των δόξαν· καὶ διανύσαντες τὴν ζωήν των ἐντίμως, ἐτελεύτησαν ἐν εἰρήνῃ ὁμοῦ μὲ τὸν προφήτην Δανιήλ.

Λέγουσι δέ τινες,[1] ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ναβουχοδονόσορ καὶ τῶν λοιπῶν βασιλέων, οἱ ὁποῖοι ἐτίμων τοὺς τρεῖς παῖδας, ἔγεινεν ἄλλος βασιλεὺς Ἀττικὸς ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἐξετάσας τοὺς τρεῖς ἁγίους τούτους, καὶ ἐλεγχθεὶς ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν ἀσέβειάν του, ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Μισαὴλ, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ ἅγιος Ἀζαρίας ἁπλώσας τὸ φιβλατόριόν του, ἤγουν τὸ ἐπανωφόριόν του (φίβλα Λατινικὰ λέγεται ἡ πόρπη καὶ τὸ ἐπανωφόριον.)[2] Ὁμοίως ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἁγίου Ἀζαρίου, τὴν ὁποίαν ἐδέχθη ὁ θεῖος Ἀνανίας· ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνανίας ἀπεκεφαλίσθη. Λέγουσι δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἀφ' οὗ ἐκόπησαν αἱ τίμιαι κεφαλαὶ τῶν τριῶν, πάλιν ἐκόλλησαν μὲ τὰ σώματά των· ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐπῆρε τὰ λείψανά των καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὸ ὄρος Γεβὰλ, καὶ ἐκεῖ τὰ ἔβαλεν ὑποκάτω εἰς μίαν πέτραν· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν τετρακόσια ἔτη, ἀνέστησαν καὶ αὐτοὶ, ὅτε ὁ Κύριος ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους προπάτορας· ὕστερον δὲ πάλιν ἀπέθανον.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τούτων τῶν τεσσάρων τὴν μνήμην παρελάβομεν ἀπὸ τοὺς Θεοφόρους πατέρας νὰ ἑορτάζωμεν ἑπτὰ ἡμέρας πρὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ ὡς νομίζω, ἦσαν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατήγετο καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον.[3] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας. Τὸ δὲ πρὸς αὐτοὺς ὑπόμνημα τοῦ Μεταφραστοῦ οὕτως ἄρχεται «Ἄρτι Ναβουχονοδόσορ.» Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ὁσιομαρτύρων ΠΑΤΕΡΜΟΥΘΙΟΥ, ΚΟΠΡΙ, καὶ *ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.*

Εἰς τὸν Πατερμούθιον καὶ Κόπριν.

* » Κοινωνὸς ὤφθην καὶ βίου σοι καὶ ξίφους,
» Πάτερ Πατερμούθιε, κραυγάζει Κόπρις.

Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον.

* » Ἀγῶνος Ἀλέξανδρε διπλοῦ λαμβάνεις,
» Ἀσκήσεως τομῆς τε διπλᾶ καὶ στέφη.

* Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἤθλησαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου ἐν ἔτει τξαʹ (361), πρότερον διανύσαντες τὴν ζωήν των ἐν ἡσυχίᾳ εἰς τὴν ἔρημον τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὴν Αἴγυπτον· ἐλθὼν δὲ ὁ παραβάτης διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας καὶ μαθὼν περὶ τῶν

---

[1] Ἐξ Ἀποκρύφων πάντως βιβλίων, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, ἥτις οὐδὲν περὶ τῆς ἑξῆς προσθήκης τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρει· ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ὑμνῳδὸς ἐν τῷ κανόνι αὐτῶν. (Ὅρα ἐν τοῖς Μηναίοις, ἐκδ. Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ. Σ.Ε.)

[2] Παρὰ δὲ τῷ Βαρίνῳ φαίνεται ὅτι ἡ φίβλα Λατινικῶς, καὶ ἡ πόρπη Ἑλληνικῶς, εἶναι εἶδος ὅπλου, τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει μὲ τὴν ἀσπίδα.

[3] Περὶ τοῦ Δανιὴλ ταῦτα γράφει ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ, ὅτι αὐτὸς ἐτελεύτησε κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλέως Κύρου, πλὴν ἔφθασε καὶ ἕως εἰς τὸν τρίτον χρόνον αὐτοῦ ὡς γέγραπται «Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν, λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ Δανιήλ» (Δαν· ιʹ. 1) καὶ ὅτι ἐτάφη εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Οὕτω γὰρ εἶπεν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτόν, «Καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου, ἔτι γὰρ ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν» (Δαν. ιβʹ. 13.) Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἡ ἁγία Ἑλένη ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἐγύρισεν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα (καὶ ὅρα σελ. 102 τῆς Δωδεκαβίβλου). Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι μόνος ὁ προφήτης οὗτος Δανιὴλ προεῖπεν εἰς πόσους χρόνους ὡρισμένως θὰ ἔλθῃ καὶ θὰ σταυρωθῇ ὁ Χριστὸς, δηλαδὴ μετὰ τετρακοσίους ἐννενήκοντα. Καὶ σαφέστερον ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας αὐτὸς προεκήρυξε τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, διότι οὕτω γράφεται εἰς τὸ νῦν σωζόμενον Ἑβραϊκὸν «Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξηκονταδύω, ἐκκοπήσεται ὁ Μεσσίας (ἤγουν ὁ Χριστός)· ἀλλ' οὐχ ἑαυτῷ. (Τουτέστιν οὐχ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων Δαν. θʹ. 169.) Ὁ δὲ Ἱερώνυμος λέγει ὅτι τὸν Δανιὴλ ἀναγινώσκει ἡ Ἐκκλησία ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ Θεοδοτίωνος, διότι εὗρε συγκεχυμένην τὴν τῶν ἑβδομήκοντα, ἡ ὁποία μήτε σώζεται. Καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλοι πολλοὶ λέγουσιν, ὁ δὲ σοφὸς Κύριος Νικηφόρος Θεοτόκης ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τῆς ἀνασκευῆς τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης, διὰ πολλῶν ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ταῖς κοιναῖς Ἑλληνικαῖς ἐκδόσεσι τῆς θείας Γραφῆς συνεκδεδομένη τῷ Δανιὴλ βίβλος, αὐτή ἐστιν ἡ τῶν ἑβδομήκοντα μετάφρασις, καὶ οὐχὶ δηλονότι ἡ τοῦ Μαρκιωνιστοῦ Θεοδοτίωνος, οὐδὲ ἡ νεωστὶ ἀναφανεῖσα ἐκ τοῦ Κισιανοῦ Κώδικος. Πρόσθες καὶ τοῦτο, ὅτι τὰς προφητείας τοῦ Δανιὴλ τὰς περὶ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, ἐπρόσφερεν ὁ Ἀρχιερεὺς Ἰαδδὸς καὶ οἱ ἱερεῖς τῷ Βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ, ὅτε ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ἰώσηπος.

οσίων τούτων τους έφερεν έμπροσθέν του. Ηρώτησε λοιπόν πρώτον τον Πατερμούθιον πόσων ετών είναι, εκείνου δε αποκριθέντος ότι τεσσαρακονταπέντε, εξέβαλεν αυτόν έξω· είτα λαμβάνει τον όσιον Κόπριν, και διαφόρους μηχανάς και κολακείας μεταχειρισθείς ο πανουργότατος, έπεισεν αυτόν να αρνηθή, φευ! τον Χριστόν· αλλ' ύστερον ο Πατερμούθιος ενθυμίσας αυτόν τας νηστείας και προσευχάς και τους άλλους αγώνας, όσους εδοκίμασεν εις την άσκησιν, τον επανέφερε πάλιν εις την του Χριστού πίστιν. Τούτο δε μαθών ο παραβάτης, επρόσταξε να κόψωσι την γλώσσαν του αγίου Κόπρι και να βάλωσιν αυτόν επάνω εις εσχάραν πεπυρωμένην· φερόμενος δε εις την εσχάραν και βλέπων αυτήν σπιθοβολούσαν εδειλίασεν· όθεν ενδυναμωθείς πάλιν από τον άγιον Πατερμούθιον, εβλήθη ομού με αυτόν επάνω εις την εσχάραν, αλλ' υπό θείας χάριτος έμειναν και οι δύω αβλαβείς. Έπειτα ερρίφθησαν και οι δύω εις κάμινον ηναμμένην· ομού δε με τους δύω αυτούς εμβήκεν εις την κάμινον και ο μοναχός Αλέξανδρος, και ωμολόγησε παρρησία τον Χριστόν. Επειδή δε και οι τρεις εξήλθον από την κάμινον αβλαβείς, διά τούτο κατά προσταγήν του τυράννου, απεκεφαλίσθησαν, και ούτως έλαβον οι αοίδιμοι τους στεφάνους του μαρτυρίου.

Μνήμη του οσίου και αειμνήστου Δουναλὲ του ὁμολογητοῦ, τοῦ μετονομασθέντος ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

» Στολαῖς Στέφανος ἀρετῶν ἐστεμμένος,

» Λαμπρός τις ἥκει πρὸς στεφάνους τοὺς ἄνω.

Ούτος ήτο άρχων της ιδίας αυτού χώρας, η οποία είναι νησίον από άλλους μεν ονομαζόμενον Νιβερτὶς, από άλλους δε Βερρόη, βρεχόμενον μεν από τον Ωκεανόν, ευρισκόμενον δε πλησίον εις τα Γάδειρα τα εν τη Ισπανία κείμενα. Ούτος λοιπόν είχε πλούτον πολύν, και ανετράφη με ευσεβή πίστιν και χριστιανικώτατα δόγματα, ζων μάλλον εις τον Θεόν, παρά εις τους ανθρώπους· όθεν όλα του κόσμου τα πράγματα σκύβαλα λογισάμενος ο αοίδιμος, αφήκε την εξουσίαν εις τους υιούς του, και ελθών εις Ρώμην ενδύεται το μοναχικόν σχήμα το του σταυροφόρου δηλαδή. Έπειτα αναχωρήσας εκείθεν μεταβαίνει εις την περίφημον Κωνσταντινούπολιν, και συνομιλεί με τον Κωνσταντίνον και Ρωμανόν τους Πορφυρογεννήτους βασιλείς, εν έτει 919 από τους οποίους στέλλεται εις τα Ιεροσόλυμα, (επειδή τούτο το να σταλή δηλαδή εζήτησεν από αυτούς,) Ελθών δ' εκεί λαμβάνει το μέγα και Αγγελικόν σχήμα από τον τότε πατριάρχην των Ιεροσολύμων Χριστόδουλον καλούμενον, και από Δουναλὲ μετονομάζεται Στέφανος.[1]

Πολλάς δε ύβρεις και δαρμούς λαμβάνει από τους Σαρακηνούς ο μακάριος, διότι είχε τριγύρω περικομμένον το γένειόν του· από δε τα Ιεροσόλυμα έρχεται εις Αίγυπτον και εκεί κρατηθείς εφυλακίσθη ομού με τους δύω ιερείς οίτινες τον ηκολούθουν· και αφ' ού έμεινεν εκεί έξ μήνας ταλαιπωρούμενος με πείναν και δίψαν και με τας άλλας κακοπαθείας της φυλακής, στέλλεται εις τον Αμηράν της Αιγύπτου, από τον οποίον δεθείς με βαρύτατα δεσμά, ηναγκάζετο ο αοίδιμος ν' αρνηθή τον Χριστόν· επειδή δε εις τούτο αντέλεγε στερρώς και δεν ενικάτο· αλλ' ωμολόγει παρρησία τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν· διά τούτο ετιμωρήθη με περισσοτέρας από το πρώτον πληγάς και βασανιστήρια, από τα οποία κακοπαθήσας, έπεσεν εις ασθένειαν ο τρισόλβιος. Διά μέσου δε της ασθενείας αφήκε την παρούσαν πρόσκαιρον ζωήν, και υπήγεν εις την άνω και την αιώνιον, αφ' ού πρώτον εμηνύθη εις αυτόν παρά Θεού η κοίμησίς του.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΑΚΧΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ἴακχε κρατύνθητι· καὶ τμηθεὶς κάραν,

» Τμηθεῖσιν ἐγγράφηθι, καὶ στέφου κάραν.

* *Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ νέος ὁ ἐκ Ζακύνθου μὲν ὁρμώμενος, ἀρχιεπίσκοπος δὲ Αἰγίνης γενόμενος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

÷ » Λιπὼν τὰ τῆς γῆς νῦν κατοικεῖ ἐν πόλῳ,

» Κλέος Ζακύνθου Διονύσιος νέος.

* Ούτος ο εν αγίοις πατήρ ημών Διονύσιος κατήγετο από την νήσον της Ζακύνθου, υιός

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν καὶ ὁ Δουναλὲ οὗτος καὶ Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ καὶ Λουκᾶς ὁ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει καὶ ἄλλοι ἔλαβον πρῶτον τὸ μικρὸν σχῆμα, ἔπειτα τὸ μέγα, κατὰ διαφόρους καιρούς· ἀλλ' ὅμως τὰ σπάνια νόμος τῆς Ἐκκλησίας οὐ γίνονται, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν εἶναι ἕν, ὥσπερ καὶ τὸ βάπτισμα, καθὼς ἀποφαίνεται ὁ Στουδίτης Θεόδωρος, ὁ ἐν τοῖς τοιούτοις γνώμων καὶ κανὼν, διὰ τοῦτο καὶ μίαν φορὰν πρέπει νὰ τελῆται, καὶ οὐχὶ δύω· ἤτοι ἅπαξ πρέπει νὰ γίνεταί τι μεγαλόσχημος. Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν θ΄. ὑπόθεσιν περὶ τοῦ σχήματος τῶν μοναχῶν, μετὰ τοὺς Κανόνας τοῦ Νηστευτοῦ ἐν τῷ ἡμετέρῳ νέῳ ἐξομολογηταρίῳ.

ῶν γονέων πλουσίων καὶ εὐγενῶν, Μωκίου τοῦ ἐπικαλουμένου Σηκούρου καὶ Παυλίνας τῆς ἐκ τοῦ γένους τῶν Βαλβίων καταγομένης· ἀφ' οὗ δὲ ἔμαθεν ἱκανῶς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐφωτίσθη εἰς τὸ νὰ γνωρίσῃ τὴν ματαιότητα τοῦ παρόντος Κόσμου, καταφρονήσας ἡδονάς, πλοῦτον, δόξαν, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν τῆς παρούσης ζωῆς, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Στροφάδων, ἥτις εὑρίσκεται ἀντικρὺ τῆς Ζακύνθου, καὶ ἀπέχει μακρὰν ἕως τεσσαράκοντα μίλια. Ἐκεῖ λοιπὸν γενόμενος μοναχός, ἐπεδόθη εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας τῆς μοναδικῆς πολιτείας ὁ τρισμακάριστος, νηστεύων, ἀγρυπνῶν, προσευχόμενος, καὶ πάσας τὰς ἀρετὰς μεταχειριζόμενος, εἰς τρόπον ὥστε ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς πατέρας τῆς μονῆς καὶ αὐτοὺς τοὺς πλέον ἐναρετωτέρους καὶ γέροντας. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ἠγωνίζετο νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ταπεινοφροσύνην· διὰ τοῦτο ἂν καὶ ἦτον ἀπὸ γένος λαμπρόν, ἐστοχάζετο ὅμως τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ ὅλους εὐτελέστερον καὶ ἀναξιώτερον· ὅθεν ἐκ τῶν τοιούτων ἀρετῶν του ἀνεβιβάσθη καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, χειροτονηθεὶς βαθμηδόν, ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους, λαβὼν ἄδειαν ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα, ἐπέρασεν εἰς τὰ Δουκάνησα,[1] ἵνα ἐκεῖθεν ἀπέλθῃ εὐκολώτερον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Περιερχόμενος λοιπὸν τὰς νήσους ὑπῆγε καὶ ἕως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρακληθεὶς ἀπὸ τὸν ἅγιον Ἀθηνῶν, ἔγεινεν ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης, ἥτις τότε ἦτο χηρεύουσα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ φήμη πανταχοῦ ἐκήρυττεν αὐτὸν καὶ πάντες ἔτρεχον διὰ νὰ ἀκούωσι τὰς μελιρρύτους διδασκαλίας του, τούτου χάριν φοβούμενος ὁ ἀοίδιμος, μήπως ὁ τῶν ἀνθρώπων ἔπαινος τὸν κρημνίσῃ εἰς κενοδοξίαν, ἀφῆκεν ἄλλον διάδοχον εἰς τὸν θρόνον του, καὶ αὐτὸς ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον ἐν ἔτει αφπθ' (1589)· ταύτης δὲ τὴν προστασίαν ἐδέχθη προσκαίρως, διότι ἐστερεῖτο ἐπισκόπου. Εἶτα εὑρὼν τὸ μοναστήριον τῆς Θεοτόκου, τὸ καλούμενον τῆς Ἀναφωνητρίας, ἐπιτήδειον πρὸς ἡσυχίαν, ἐκεῖ κατοίκησε καὶ τὸ μέλι τῆς ἡσυχίας εἰργάζετο. Εἰς τόσην δὲ ὑπερβολὴν ἀγάπης τῆς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ὄχι μόνον ἠλέει τοὺς πτωχοὺς ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τοῦ μοναστηρίου του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοιοῦτον κατόρθωμα ἐκατώρθωσε, τὸ ὁποῖον δυσκόλως εὑρίσκεται εἰς ἄλλον ἅγιον. Κωνσταντῖνον τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἁγίου τούτου ἐφόνευσε μιαρός τις ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος διωκόμενος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος, ἐπεριπάτει εἰς τόπους ἐρήμους· ὅθεν, δὲν ἠξεύρω πῶς, κατέφυγε καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου, μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ ὅσιος ἦτον ἀδελφὸς τοῦ φονευθέντος. Βλέπων δὲ αὐτὸν ὅλον φοβισμένον ὁ ἅγιος, τὸν ἠρώτησε τὴν αἰτίαν τοῦ τοιούτου φόβου, ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ἐθανάτωσε Κωνσταντῖνον τὸν Σηκοῦρον· τότε ὁ ὅσιος, ἀνεστέναξε μὲν καὶ ἐδάκρυσε διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, μιμούμενος ὅμως τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἐθάρρυνε τὸν φονέα μὲ παρηγορητικὰ λόγια, καὶ φιλεύων αὐτὸν μὲ πᾶσαν φιλοφροσύνην, τὸν ἔκρυψεν εἰς ἀπόκρυφον τόπον. Μετ' ὀλίγον δέ, ἐλθόντων τῶν συγγενῶν τοῦ ἁγίου καὶ διηγουμένων τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ζητούντων τὸν φονέα, ὑπεκρίθη ὁ ἅγιος, ὅτι δὲν εἶχεν εἴδησιν· ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἀνεχώρησαν, τότε ἐσυντρόφευσε τὸν φονέα ἕως εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ δίδων αὐτῷ ζωοτροφίαν, τὸν ἔπεμψεν εἰς ἄλλην χώραν διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωήν του. Διὰ τὰς τοιαύτας λοιπὸν ἀρετὰς καὶ κατορθώματά του ἠξιώθη ὁ ἅγιος νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τὴν δύναμιν τῶν θαυμάτων, καὶ νὰ ἐνεργῇ παράδοξα τέρατα. Μέλλων δηλαδὴ ποτὲ νὰ περάσῃ ποταμὸν καὶ εὑρὼν αὐτὸν πλημμυρισμένον, ὢ τοῦ θαύματος! ἔστησε τὸ ῥεῦμά του, καὶ οὕτω διεπέρασεν αὐτὸν ὁμοῦ μὲ τὸν ἀκολουθοῦντα τούτῳ διάκονον· καὶ σῶμα νεκρὸν γυναικὸς ὑπὸ ἀφορισμοῦ δεδεμένον, διὰ συγχωρητικῆς εὐχῆς διέλυσε, τὸ ὁποῖον ὡς ἂν ἦτο ζωντανόν, ἔκλινε τὴν κεφαλήν του πρότερον εἰς τὸν ἅγιον, εἶτα πεσὸν εἰς τὴν γῆν, διελύθη. Αὐτὸς διὰ τοῦ λόγου του ἔκαμε νὰ πιάσωσιν ὀψάρια πολλὰ ἐκεῖνοι οἱ ἁλιεῖς, οἵτινες πρότερον δὲν ἐψάρευσαν τίποτε. Οὐ μόνον δὲ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων εἶχεν ὁ ὅσιος, ἀλλὰ καὶ τὸ χάρισμα τῆς διοράσεως καὶ προοράσεως· ὅθεν καὶ τὰ μακρὰν γινόμενα ἔβλεπε. Μὲ ταῦτα λοιπὸν τὰ χαρίσματα διαλάμψας ἐν τῇ ζωῇ του καὶ οὕτω πολιτευσάμενος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ἐν ἔτει αχκδ' (1624), κατὰ τὴν παροῦσαν ιζ'. τοῦ Δεκεμβρίου, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη ἐντίμως εἰς τὴν προρρηθεῖσαν μονὴν τῶν Στροφάδων. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθεν ὀλί-

[1] Τὰς κυκλάδας νήσους. Σ. Ε.

γος καιρὸς κατ' ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου ἀνεκομίσθη αὐτὸ ἐκ τοῦ τάφου, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρέθη σῶον καὶ ὁλόκληρον καὶ πνέον εὐωδίαν οὐράνιον, τὸ ὁποῖον ἐνήργησε καὶ ἐνεργεῖ θαύματα πάμπολλα εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας. Τώρα δὲ εὑρίσκεται εἰς τὴν πατρίδα του Ζάκυνθον, εὐλαβῶς προσκυνούμενον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον καὶ τὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου ὅρα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ τετυπωμένην φυλλάδα, καὶ εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.) [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου μάρτυρος ΝΙΚΗΤΑ.* [2]

÷ » Εἰ καὶ ἀθλητὴς ἔστιν ἐν χρόνοις νέος,
» Ἴσος παλαιοῖς ἔστι Νικήτας ἄθλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

» Σεβαστιανὸς τῶν πλάνης σεβασμάτων,
» Καταφρονήσας τύπτεται τὸ σαρκίον.
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ Σεβαστιανὸς ῥοπαλίσθη.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΖΩΗ καπνῷ δυσώδει τελειοῦται.

» Ζωὴ πρὸς ὕψος ἐκ κεφαλῆς ἠρμένη,
» Καπνῷ δυσώδει λαμβάνει ζωῆς τέλος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΡΑΓΚΥΛΙΝΟΣ λιθοβοληθεὶς, τελειοῦται.

» Ναὶ, βάλλετε σφοδρῶς με συχνοῖς τοῖς λίθοις»,
» Ἐκ καρδίας ἔκραζεν ὁ Τραγκυλῖνος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΑΥΔΙΟΣ ἐν τῷ βυθῷ τελειοῦται.

» Καὶ τοὺς περὶ Κλαύδιον ὧδε τακτέον,
» Οὓς, κἂν βυθὸς συνέσχεν, οὐρανὸς φέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΙΒΟΥΡΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τιβουρτίου τέμνουσι τὴν θείαν κάραν,
» Σύ μου Θεὸς κράζοντος, ὦ Θεοῦ Λόγε,

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΑΣΤΟΥΛΟΣ ἐν βόθρῳ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Κάστουλον εἷλκον εἰς ἀπωλείας βόθρον,
» Ὡς δ' οὐχ ὑπεῖξε, γῆς ἐνεβλήθη βόθρῳ.

Οἱ ἅγιοι ΜΑΡΚΟΣ καὶ ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΣ λόγχαις βληθέντες, τελειοῦνται.

» Ἐχθρῶν παγέντες οἷα λόγχαι καρδίαις,
» Νύττεσθε λόγχαις, Μάρκε καὶ Μαρκελλῖνε.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἀνωτέρω ἁγίους ὁ μὲν μάρτυς Σεβαστιανὸς ἦτον εἷς τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟβ΄ (292), καταγόμενος ἀπὸ τὰ Μεδιόλανα τῆς Ἰταλίας, (τὸ νῦν Μιλάνον), καὶ πολλοὺς Ἕλληνας παρακινῶν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὁ δὲ Μαρκελλῖνος καὶ Μάρκος ἦσαν περιφανέστατοι ἀπὸ ὅλους καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον, υἱοὶ πατρὸς Τραγκυλίνου, μητρὸς δὲ Μαρκίας, ἀδελφοὶ δὲ καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ οἱ δύω ἔμειναν χρόνους πολλοὺς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν καὶ ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα, ὕστερον δὲ ἔμελλον νὰ ἀποκεφαλισθῶσι, περικυκλώσαντες αὐτοὺς οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς των, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πείσωσιν αὐτοὺς μὲ τοὺς θρήνους καὶ τὰς παρακλήσεις των νὰ ἀρνηθῶσι τὴν εὐσέβειαν, ἂν ὁ ἀοίδιμος Σεβαστιανὸς δὲν ἤθελεν ἐμποδίσῃ αὐτούς.

Αὐτὸς δηλαδὴ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς παρρησίᾳ πρότερον ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ ἕως τότε κρυφίως ἐπίστευε τὸν Χριστὸν ὄχι διὰ φόβον, ἀλλὰ διὰ νὰ ἠμπορῇ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν νὰ παρακινῇ κρυφίως πολλοὺς εἰς τὴν εὐσέβειαν) καὶ μὲ παράδοξα θαύματα βεβαιώσας τὴν εὐσέβειαν, ὄχι μόνον τοὺς ἀνωτέρω αὐταδέλφους ἐστερέωσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα των Τραγκυλῖνον καὶ ἄλλους πολλοὺς διὰ μέσου τοῦ Τραγκυλίνου ἔφερεν εἰς τὴν θεογνωσίαν. Διότι ὁ Τραγκυλῖνος ἀφ' οὗ ἐπίστευσεν ἐκατήχησε τὸν Ἔπαρχον Χρωμάτιον, ὁ δὲ Χρωμάτιος προσκαλέσας τὸν μακάριον Σεβαστιανὸν καὶ τὸν πρεσβύτερον Πολύκαρπον τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν ἣν ἔπασχεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἠλευθερώθη, ἐπειδὴ ἐπίστευσεν ὁλοψύχως εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ συνέτριψε μὲν τὰ ἐν τῷ οἴκῳ του εὑρισκόμενα εἴδωλα, ἐβαπτίσθη δὲ εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος.

Τότε καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Γάιος τὸν μὲν Μαρ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Διονύσιον ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ ἄλλο δὲ ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν εἰς αὐτὸν ὁ ἀοίδιμος Ἰωάννης ὁ Μορέων· εὑρίσκονται δὲ ἐν τῇ σκήτει τοῦ Προδρόμου, καὶ ἐν τῇ τῆς ἁγίας Ἄννης.

[2] Εἰς τοῦτον τὸν νέον μάρτυρα Νικήταν λόγον ἔχει ὁ μέγας Λογοθέτης καὶ Πρωτοβεστιάριος Θεόδωρος ὁ Μουζάλων. Σώζεται δὲ ὁ λόγος αὐτὸς ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ ἐν τῷ Ἄθῳ.

κελλῖνον καὶ Μάρκον τοὺς ἀδελφοὺς ἐχειροτόνησε Διακόνους, τὸν δὲ πατέρα των Τραγκυλῖνον ἐχειροτόνησε Πρεσβύτερον· τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν κατέστησε τῆς Ἐκκλησίας Ἔκδικον. Ὅτε δὲ ἐκινήθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ὅλοι μὲν οἱ ἄλλοι ἤτοι ὁ Νικόστρατος, ὁ ἀνὴρ τῆς μακαρίας Ζωῆς, ὁ ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Πριμμικηρίου, καὶ ὁ Κομενταρήσιος Κλαύδιος, καὶ ὁ Κάστουλος ὁ Διαιτάριος) παρὰ τῷ ὁποίῳ ἔμενον οἱ ἅγιοι, ἀφ' οὗ ἔφυγεν ἀπὸ τὴν πόλιν ὁ ἔπαρχος Χρωμάτιος) καὶ ὁ Τιβούρτιος ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Χρωματίου, καὶ ὁ Κάστωρ καὶ ἡ Ζωὴ, ὅλοι αὐτοὶ, λέγω, συνελήφθησαν ἕκαστος χωριστὰ, καὶ διάφορα βάσανα λαβόντες, ἐτελείωσαν τὴν ζωήν των. Ὁ δὲ ἅγιος Σεβαστιανὸς μετακληθεὶς ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν κατεδικάσθη νὰ δεθῇ εἰς ἕνα πάλον, καὶ ἐκεῖ δεμένος ὢν νὰ κτυπηθῇ ὡς σκόπευμα μὲ πυκνὰ βέλη, ἔγεινε λοιπὸν τὸ σῶμα τοῦ ἀοιδίμου ὡς ἐχῖνος, πεπυκνωμένον ἀπὸ τὰ βέλη. Ἔπειτα κατασυντρίβονται τὰ μέλη του μὲ χονδρὰ ῥαβδία. Καὶ κατακοπεὶς εἰς διάφορα κομμάτια παρέδωκε τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΕΥΒΙΟΤΟΥ.

» Ἤθλησεν Εὐβίοτος ἄχρις αἱμάτων,

» Βίου δὲ τέρμα χωρὶς εὗρεν αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Εὐβίοτος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟή (298), καταγόμενος ἀπὸ ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Πτωκετὸν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν καλουμένην τοῦ Ὀψικίου· ἐκεῖ οὗτος ἐγεννήθη, ἐκεῖ ἀνετράφη καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος διῆγε ζωὴν θεάρεστον, καὶ πᾶν εἶδος ἀρετῆς εἰργάζετο, τούτου χάριν πολλὰ κακὰ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἐδοκίμασε, περιφερόμενος ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο, καὶ δενόμενος καὶ δερόμενος. Μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως ταῦτα ἔπασχε, διότι ἐτέλει πολλὰ θαύματα, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων πολλοὺς ἀπίστους ἐπέστρεφεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· μίαν δὲ φορὰν ἀφ' οὗ συνετρίφθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μὲ ξύλα καὶ μὲ πέτρας, ἐβλήθη μέσα εἰς τὸ πῦρ, ἐπειδὴ δὲ ἔμεινεν ἀβλαβὴς διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, πολλοὶ βλέποντες τὸ παράδοξον τοῦτο καὶ θαυμάσαντες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὴν ἐκεῖ Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἐγκαινίασαν ὁ Παῦλος καὶ Σίλας οἱ Ἀπόστολοι.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμὼν τῆς Κυζίκου Λεόντιος, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον δέσμιον ἔμπροσθέν του, καὶ εὐθὺς προστάζει καὶ δέρουσιν αὐτὸν μὲ πέτρας εἰς τὸ στόμα καὶ εἰς τὰς σιαγόνας καὶ εἰς τὰς παρειάς· ἔπειτα κρεμῶσιν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά του μὲ τὰς μάστιγας καὶ μετὰ ταῦτα δίδουσιν αὐτὸν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς, ῥίπτουσιν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ὅθεν πολλοὶ Ἕλληνες βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, προσέτρεξαν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν· ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε τοὺς μονομάχους νὰ σφάξωσι τὸν ἅγιον· ἐκεῖνοι δὲ, ἐπειδὴ ἔπεσεν εἰς αὐτοὺς σκότωσις, κατέσφαζον ὁ εἷς τὸν ἄλλον· ὁ δὲ μάρτυς μείνας ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτοὺς, ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον εἰκοσιδύω ἡμέραι, ἠκούσθη θεόπεμπτον καὶ χαροποιὸν μήνυμα, ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀναβαίνει ἀπὸ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς Εὐρώπης εἰς τὰ ἀνατολικὰ, διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸν τύραννον Μαξιμιανόν· ὅθεν ὁ Μαξιμιανὸς φοβηθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὰς φυλακὰς καὶ τὰ δεσμὰ οἱ χριστιανοί. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ πολύαθλος οὗτος Εὐβίοτος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του· καὶ ζήσας ἀκόμη πέντε ἔτη καὶ πολλὰ θαύματα ἐκτελέσας, ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του τῷ Κυρίῳ παρέθετο. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΦΛΩΡΟΥ Ἐπισκόπου Ἀμισοῦ.

» Εἴκων ὁ Φλῶρος τῇ πάλαι κατακρίσει,

» Εἰς γῆν ἀπῆλθε· γῆ γὰρ ἦν, καὶ τί ξένον;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου καὶ Μαυρικίου, ἤτοι

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὴν ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἁγίου τούτου Σεβαστιανοῦ ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, προσθέσασα καὶ Κανόνα δεύτερον· τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτων μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή «Πολλῶν κατὰ διαφόρους καιρούς» (σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Εὐβιότου ὅρα εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ παρόντος Μηνὸς ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου·

ἐν ἔτει φπδ' (584),[1] υἱὸς πατρὸς μὲν, Φλώρου καὶ ἐκείνου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Εὐφημίας· ἔγεινε δὲ οὗτος ἔμπειρος εἰς πᾶσαν παιδείαν, καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τῶν ἱερῶν καὶ θείων Γραφῶν. Καὶ πρῶτον μὲν γίνεται γραμματεὺς βασιλικός· ἔπειτα ἀναβιβάζεται εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πατρικίου· λαβὼν δὲ γυναῖκα ἔγεινε καὶ παίδων πατήρ· ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ τέκνα καὶ ἡ γυνή του ἀπέθανον ἀπὸ λοιμικὴν ἀσθένειαν, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἡσυχάζει εἰς ἓν κτῆμα ὅπερ εἶχεν ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Ἀνάπλῳ· ἔπειτα διὰ τὴν ἀρετήν του χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Ἀμινσοῦ, ἥτις εἶναι πόλις τῆς Καππαδοκίας, Σαμσὸν καὶ Ἐμὴδ ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένη. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του καλῶς οἰκονόμησε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον, καὶ θαυματουργίας ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΦΩΚΑΣ καὶ ΕΡΜΥΛΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Ἔγωγε τμηθῶ πρῶτον, Ἕρμυλος λέγει·
« Οὔ, φησι Φωκᾶς· ἀλλ' ὁ Φωκᾶς, Ἕρμυλε,

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΖΑΚΧΑΙΟΥ Διακόνου, καὶ ΑΛΦΕΙΟΥ Ἀναγνώστου, ἀθλησάντων ἐν Καισαρείᾳ.

» Ζακχαῖος Ἀλφειὸς πόθῳ Θεοῦ Λόγου,
» Εἵλοντο τὸν θάνατον εὐσεβοφρόνως.

Μνήμη τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ ΣΟΦΙΑΣ.

» Θεοῦ σοφίαν ἠγάπησε Σοφία.
» Ὅθεν χάριν δέδεκτο καὶ τῶν θαυμάτων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται τὰ Ἐγκαίνια τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς ὑπερενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

» Σκηνὴν ἁγιάζουσι νῦν Ἐγκαινίοις,
» Τῆς τῶν βροτῶν τὴν φύσιν ἐγκαινισάσης.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΙΧΑΗΛ ὁ Σύγκελλος καὶ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Οὐκ, εἰ τελευτᾷ Μιχαὴλ, τοῦτο ξένον·
» Ἀλλ' εἰ θανὼν ζῇς, ὥσπερ οὖν ζῇς ἀξίως.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ, υἱὸς εὐσεβῶν γονέων. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπαιδεύθη καὶ ἔμαθεν εἰς τὸ ἄκρον καὶ τὴν ἔξω σοφίαν τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν ἔσω καὶ ἐδικήν μας, ἔγεινε μοναχός· ἀλλὰ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ μετὰ τῶν θυγατέρων της ἐκουρεύθη μοναχὴ εἰς ἕνα γυναικεῖον μοναστήριον, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του. Ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ θεοφιλῶς ὁ θεῖος οὗτος Μιχαὴλ ἐπολιτεύετο, ὑποβαλλόμενος εἰς πᾶσαν σκληραγωγίαν, χειροτονεῖται πρεσβύτερος, ἔπειτα εὑρὼν ἓν ἥσυχον σπήλαιον, ἐμβαίνει εἰς αὐτὸ, ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης οἱ ὁμολογηταὶ καὶ γραπτοὶ ἔγειναν ἱερεῖς καὶ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου καὶ ἦλθον πρὸς τὸν ὅσιον τοῦτον[1] Μιχαὴλ, ὅστις Σύγκελλος παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων καθίσταται. Ὅθεν μίαν φορὰν ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Ῥώμην ἀπὸ τὸν πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων διὰ μίαν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν· πρὸς τούτοις δὲ ἀπεστάλησαν καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, διὰ νὰ δείξωσι κατὰ πάροδον τινὰς ἀναφορὰς εἰς τὸν τότε βασιλέα Λέοντα τὸν Ἀρμένιον καὶ εἰκονομάχον, τὸν βασιλεύσαντα ἐν ἔτει ωιγ' (813), καὶ εἰς τὸν τότε Θεόδοτον τὸν πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οὗτοι λοιπὸν οἱ τρεῖς ὅσιοι, ὁ Μιχαὴλ, ὁ Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ὑπακούοντες εἰς τὸν ἀποστείλαντα Ἱεροσολύμων, ἐπέδωκαν τὰς ἀναφορὰς, προτείναντες καὶ αὐτοὶ πολλὰ δογματικὰ ῥήματα εἰς τοὺς ἀντιλέγοντας. Διὰ τοῦτο ὁ μὲν Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης ἐξορίζονται ἀπὸ τὸν τύραννον Ἀρμένιον[2], ὁ δὲ μακάριος Μιχαὴλ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰὼβ ἐκλείσθησαν εἰς τὸ πραιτώριον.[3] Ἔπειτα δεχθεὶς ἁλύσους βαρείας εἰς τὸν λαιμὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ τὸν Τραυλὸν ἐν ἔτει ωκ' (820), ἐξορίζεται μετὰ τοῦ μαθητοῦ του εἰς ἓν μοναστήριον τῆς Πλουσιάδος. Ὅθεν ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν ἔλαβον ἐπίχυσιν οἱ ὀφθαλμοί του καὶ τὸ σῶμά του ἐκυρτώθη· μολον τοῦτο αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος διέμενεν ὡς ἀδάμας γενναῖος καὶ ἀκίνητος.

---

[1] Ἰουστῖνος ὁ Β', ἐβασίλευσε διαδεχθεὶς τὸν θεῖόν του Ἰουστινιανὸν τὸν Α'. ἀπὸ τοῦ 565—578, ὁ Τιβέριος ὁ Θρᾶξ ἀπὸ τοῦ 578—582 καὶ ὁ Μαυρίκιος ἀπὸ τοῦ 582—602. Σ. Ε.

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι οἱ γραπτοὶ οὗτοι ἦσαν υἱοὶ μὲν τοῦ Ἰωνᾶ Σαββαΐτου, μαθηταὶ δὲ τοῦ Μιχαὴλ τούτου τοῦ Συγκέλλου (σελ. 691 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι ὁ Μιχαὴλ οὗτος ἔχει ἐγκώμιον γλαφυρὸν εἰς τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην καὶ εἰς τὸν ὁμώνυμόν του Μιχαὴλ τὸν Ἀρχάγγελον.

[2] Ὁ μὲν ἅγιος Θεόδωρος ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου, ὁ δὲ ἅγιος Θεοφάνης κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[3] Πραιτώριον ἐκαλεῖτο τὸ δικαστήριον ἐκ τοῦ praetorium. φαίνεται δ' ὅτι ἐντὸς τοῦ δικαστηρίου ὑπῆρχον καὶ εἱρκταί. Σ. Ε.

Ὅτε δὲ ἔλαβον τὴν βασιλείαν ἡ Θεοδώρα καὶ Μιχαὴλ ὁ υἱός της ἐν ἔτει ωμβ΄ (842), καὶ πᾶς τις ἐτίμα καὶ προσεκύνει παρρησίᾳ τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὰς ἐξορίας ἀνεκαλοῦντο καὶ ἠξιόνοντο μεγάλης τιμῆς, τότε καὶ ὁ θεῖος οὗτος καὶ ὁμολογητὴς Μιχαὴλ παρεκινεῖτο ἀπὸ τὴν βασίλισσαν Θεοδώραν νὰ λάβῃ τὸ ἀξίωμα τῆς πατριαρχείας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπειδὴ ὅμως οὗτος δὲν ἐπείσθη, πατριάρχης μὲν προεχειρίσθη ὁ θεῖος Μεθόδιος, ὁ δὲ Μιχαὴλ πάλιν προβάλλεται Σύγκελλος, καὶ λαμβάνει τὸ ἐκεῖ μεγαλώτατον μοναστήριον εἰς ἐξουσίαν του καὶ ἀνάπαυσιν. Ὅθεν εὐσεβῶς καὶ θεαρέστως τὸν ἐπίλοιπον καιρὸν τῆς ζωῆς του διανύσας καὶ φθάσας ἕως εἰς ὀγδοήκοντα πέντε χρόνους, ἐν εἰρήνῃ μετέστη πρὸς Κύριον, ἵνα λάβῃ παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΟΝΙΦΑΤΙΟΥ.

» Ζητῶν Βονιφάτιος ὀστᾶ μαρτύρων,
» Ἑαυτὸν εὗρε μάρτυρα τμηθεὶς ξίφει.
» Ἐννεακαιδεκάτῃ Βονιφάτιος αὐχένα κάρθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ δοῦλος γυναικὸς Συγκλητικῆς, ὀνόματι Ἀγλαΐδος, θυγατρὸς Ἀκακίου τοῦ Ἀνθυπάτου Ῥώμης. Οὗτος λοιπὸν καθὸ ἄνθρωπος, ἐνικᾶτο μὲν ἀπὸ τὸ κρασίον καὶ ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς κυρίας του, ἦτον ὅμως ἐλεήμων καὶ φιλόξενος· προθύμως μὲν βοηθῶν τοὺς δεομένους, σπλαγχνιζόμενος δὲ καὶ συμπονῶν εἰς τὰς συμφορὰς καὶ παρακλήσεις τῶν καταπονουμένων· ὁμοίως καὶ ἡ κυρία του ἦτον ἐλεήμων καὶ τοὺς τοῦ Χριστοῦ μάρτυρας ἀγαπῶσα. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν λέγει αὐτὴ εἰς τὸν Βονιφάτιον, Ὕπαγε εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅπου μαρτυροῦσιν οἱ ἅγιοι καὶ φέρε λείψανα ἁγίων, διὰ νὰ ἔχωμεν αὐτὰ εἰς βοήθειαν καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν μας· ὁ δὲ Βονιφάτιος χαμογελῶν ἀπεκρίθη· ἂν δὲ φέρω τὸ ἰδικόν μου λείψανον, δέχεσαι τοῦτο; ἡ δὲ Ἀγλαΐς, δὲν εἶναι καιρός, τοῦ εἶπε, νὰ παίζῃς. Ὅθεν ἀρκετὰ τοῦτον ἐπιτιμήσασα, ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν του τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον· εἶτα εὐξαμένη νὰ ἐπιστρέψῃ εὐτυχῶς ἀπέστειλεν αὐτὸν ὅπου ἐβασανίζοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Βονιφάτιος εἰς Κιλικίαν μὲ δούλους δώδεκα καὶ μὲ χρυσίον πολύ, εὗρεν ἄνδρας ἁγίους μαρτυροῦντας, καὶ κατεφίλει τὰ δεσμὰ καὶ τὰς πληγάς των· ὅθεν παραστὰς, ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ὁμολογήσας ἑαυτὸν χριστιανόν, ἐκρεμάσθη κατακέφαλα καὶ κατεξεσχίσθη εἰς τὸ σῶμα ἕως καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα· εἶτα ἐνέπηξαν εἰς τὰ ὀνύχιά του καλάμια κοπτερά, καὶ ἐπότισαν αὐτὸν μόλιβδον βρασμένον. Μετὰ ταῦτα ἔβαλαν αὐτὸν μέσα εἰς ἕνα λέβητα, γεμάτον ἀπὸ πίσσαν βρασμένην, καὶ ὁ μὲν ἅγιος ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, διεφθάρησαν δὲ δήμιοι πεντήκοντα· τελευταῖον δὲ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν κεφαλήν του, καὶ ἀπὸ τὸ κόψιμον ἐκβῆκε παραδόξως γάλα ἀνακατωμένον μὲ αἷμα· ὅθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντήκοντα. Οἱ δὲ σύνδουλοί του νομίσαντες ὅτι εὑρίσκεται εἰς καπηλεῖα καὶ μέθας κατὰ τὴν συνήθειάν του, ἐτριγύριζον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ζητοῦντες αὐτόν· μόλις δὲ ἔμαθον ἀπὸ τοὺς στρατιώτας τὰ γενόμενα· ὅθεν εὑρόντες τὸ λείψανόν του ἔπεσον ἐπάνω εἰς αὐτὸ καὶ ἔκλαυσαν, καταφιλοῦντες καὶ ζητοῦντες συγχώρησιν, δι' ὅσα πρότερον τὸν ἐκατηγόρουν· εἶτα ἀγοράσαντες αὐτὸ μὲ πεντακόσια φλωρία, τὸ ἐπῆραν καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὴν κυρίαν των, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπρομηνύθη ὁ ἐρχομὸς τοῦ λειψάνου του μὲ ἀποκάλυψιν ἁγίου Ἀγγέλου.

Ἡ δὲ Ἀγλαΐς μετὰ χαρᾶς προϋπαντήσασα τὸ ἅγιον λείψανον καὶ πολυτελῶς τοῦτο τιμήσασα, ἐνεταφίασεν αὐτὸ τέσσαρα μίλια σχεδὸν ἔξω τῆς πόλεως Ῥώμης· ὕστερον δὲ ᾠκοδόμησε καὶ ναὸν εἰς τὸ ὄνομά του ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως κατὰ τὸ κάλλος καὶ κατὰ τὴν ὕλην λαμπρότατον, ὅπου καθ' ἑκάστην πηγὰς ἰαμάτων προχέει. Ἔκτοτε δὲ ὁσίως καὶ θεαρέστως καὶ ἐκείνη διήνυσε τὴν ζωήν της, μεταχειριζομένη τόσην τραχυτάτην ἄσκησιν, ὥστε ἠξιώθη νὰ λάβῃ καὶ χάριν θαυμάτων, καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμα αὐτῆς τῷ Κυρίῳ παρέδωκε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ Χριστοῦ. » Σῴζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΗΛΙΑ, ΠΡΟΒΟΥ [1] καὶ ΑΡΕΩΣ.

[1] Ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ Πρόμου γράφεται.

Εἰς τὸν Ἠλίαν καὶ Πρόβον.

» Ἀθλήσεως τμηθέντα τῷ ξίφει κάραν,

» Ζηλοῖ ταχὺ Πρόβος σε μάρτυς Ἠλία.

Εἰς τὸν Ἄρην.

» Ἄρης ὑπῆρξας πρὸς τὸ πῦρ ὄντως Ἄρες,

» Ἄρης νοητὸς, ὅπλα πίστεως φέρων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον· ἦσαν δὲ χριστιανοὶ, καὶ ἐπορεύοντο εἰς τὴν Κιλικίαν, διὰ νὰ ὑπηρετήσωσι καὶ ἐπισκεφθῶσι τοὺς ἐκεῖ μαρτυροῦντας χριστιανούς. Φθάσαντες δὲ εἰς τὴν Ἀσκάλωνα, ἐπιάσθησαν καὶ ἐφέρθησαν ἐνώπιον τοῦ ἐκεῖ κριτοῦ Φιρμιλιανοῦ ὀνόματι· ὁμολογήσαντες δὲ ἑαυτοὺς χριστιανοὺς, ἐδοκίμασαν διάφορα βάσανα· καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἄρης ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον μὲ πῦρ, ὁ δὲ Πρόβος καὶ Ἠλίας ἀπεκεφαλίσθησαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Φιλήμονος ἐν τόπῳ καλουμένῳ Στρατηγίῳ.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΤΙΜΟΘΕΟΣ καὶ Πολύευκτος πυρὶ τελειοῦνται.

Εἰς τὸν Τιμόθεον.

» Τιμόθεον δὲ τὸν πεπυρπολημένον,

» Ποῦ θήσομεν λαχόντα παντίμου τέλους;

Εἰς τὸν Πολύευκτον.

» Σοῦ Πολύευκτε Καισαρεῦ ποῖον τέλος;

» Τὸ πῦρ ὑπελθὼν εὗρον εὐκταῖον τέλος.

Ἀπὸ τούτους τοὺς ἁγίους ὁ μὲν Τιμόθεος, κρατηθεὶς καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, μετὰ πολλὰ βάσανα, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριόν του μὲ πῦρ ἐν τῇ ἐν Ἀφρικῇ Μαυρητανίᾳ. Ὁ δὲ Πολύευκτος μὲ διαφόρους τιμωρίας πρότερον βασανισθεὶς ἐν Καισαρείᾳ τελευταῖον βληθεὶς εἰς τὸ πῦρ ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον· καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοὺς στεφάνους παρὰ Κυρίου.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΥΧΙΟΥ καὶ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδρῶν διακοσίων καὶ γυναικῶν ἑβδομήκοντα.

Εἰς τὸν Εὐτύχιον καὶ Θεσσαλονίκην.

» Σὺν Εὐτυχίῳ καὶ σὺ Θεσσαλονίκη,

» Νίκην ἐφεῦρες εὐτυχῶς ἐκ τοῦ ξίφους.

Εἰς τοὺς διακοσίους ἄνδρας καὶ ἑβδομήκοντα γυναῖκας.

» Ἀνεῖλεν ἀνδρῶν εἰκάδας δέκα ξίφος.

» Ἀνεῖλε καὶ γυναῖκας ἑπτάκις δέκα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΕΝΤΙΟΥ ἐπισκόπου Αἰθιοπίας.

» Σαρκὸς λιπὼν σύνδεσμον ὁ Γρηγέντιος,

» Ἐκεῖ μετῆρεν ἔνθα σαρξὶν οὐ τόπος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὰ ἐν Ἰταλίᾳ Μεδιόλανα, υἱὸς γονέων Ἀγαπίου καὶ Θεοδότης, ἐν ἔτει φιή (518), οὗτος λοιπὸν ὡς καλὴ γῆ δεξαμένη ἀγαθὰ σπέρματα, ἐφαίνετο εἰς ὅλους ὅτι μέλλει νὰ βλαστήσῃ καρποὺς καλλίστους τῆς ἀρετῆς· ὅθεν ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἔγεινεν ἀκροατὴς καὶ ἐργάτης τῶν θείων ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ θείαν νεῦσιν ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ Διακόνου. Ἔκτοτε δὲ ὑποβαλὼν ὁ ἀοίδιμος ἑαυτὸν εἰς περισσοτέρας νηστείας καὶ σκληραγωγίας ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ τελῇ σημεῖα καὶ θαύματα. Ὕστερον δὲ πάλιν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μεδιόλανα, καὶ εὑρὼν ἕνα γέροντα προορατικὸν καὶ σημειοφόρον ἡσυχάζοντα εἰς τόπον ἀναχωρητικὸν, ἔμαθεν ἀπὸ ἐκεῖνον ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτόν· ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας ἀπόστολος Πέτρος ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἔξυπνον καὶ τῷ προεῖπε τὰ ἴδια, προσθέσας ἀκόμη καὶ τὰ ἐλλείποντα, ὅσα δὲν τῷ ἐπροεῖπεν ἐκεῖνος. Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ γράψῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰθιοπίας εἰς τὸν Πάπαν καὶ Πατριάρχην τῆς Ἀλεξανδρείας, Προτέριον ὀνόματι, ζητῶν νὰ τῷ στείλῃ ἕνα Ἐπίσκοπον τέλειον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου ἐν ἔτει φιή (518), τούτου χάριν ἐλυπεῖτο ὁ Πατριάρχης μὴ εὑρίσκων τοιοῦτον Ἐπίσκοπον ἄξιον διὰ νὰ στείλῃ.

Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας διὰ θείας ἀποκαλύψεως ἐφάνη εἰς τὸν Πατριάρχην ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ποῖος εἶναι ἄξιος νὰ σταλῇ ἐκεῖ Ἐπίσκοπος· οὗτος δὲ ἦτον ὁ ἅγιος Γρηγέντιος, ὅστις τότε νεωστὶ ἐλθὼν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐκ θείας Προνοίας, ἐξενοδοχεῖτο ἀπὸ ἕνα χριστιανόν. Παραλαβὼν αὐτὸν ὁ Πατριάρχης μὲ πολλὴν χαρὰν ἐχειροτόνησεν Ἐπίσκοπον, φανερωθέντα ἐκ Θεοῦ μὲ σημεῖα, καὶ εὐθὺς τὸν ἔπεμψεν εἰς τὴν Αἰθιοπίαν, συστήσας αὐτὸν μὲ γράμματα καὶ μὲ τὰ λοιπὰ, ὅσα εἶναι πρέποντα εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς. Τοῦτον λοιπὸν ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅλον σεβασμιώτατον καὶ πανευλαβέστατον, καὶ ἐκ τῶν συστατικῶν γραμμάτων βεβαιωθεὶς, γλυκερῶς αὐτὸν ὑπεδέχθη καὶ προσεκύνησε καὶ ὡς Ἀπόστολον καὶ σημειοφόρον εὐλαβῶς ἀπήλαυσεν· ἀφ' οὗ δὲ ὑπὲρ τούτου εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, ἀφιέρωσεν εἰς τὸν ἅγιον ὅλον τὸν ὑπεξούσιον λαόν του-

Ὁ δὲ ἅγιος ἐχειροτόνησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους, καὶ ἐγκαινίασεν ὅλας τὰς ἐκκλησίας, τὰς ὁποίας τότε νεωστὶ ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, καὶ πολλοὺς Ἑβραίους ἐβάπτισεν. Ἔπειτα καταπείσας τοὺς πρώτους διδασκάλους τῶν Ἑβραίων καὶ διὰ συλλογισμῶν, καὶ διὰ τῶν θείων Γραφῶν· μάλιστα δὲ καταπλήξας αὐτοὺς καὶ μὲ θαύματα, τοὺς ἐπρόσφερεν ὅλους εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διότι πρότερον ἐκεῖνο τὸ Ἔθνος ἦτον ὅλον σχεδὸν Ἰουδαῖοι· ἀλλὰ καὶ νόμους ἐδιώρισεν ὁ ἅγιος εἰς αὐτοὺς καὶ πᾶν θεάρεστον ἔργον τοὺς ἐδίδαξεν. οὕτω λοιπὸν καλῶς καὶ ὁσίως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του ὁ τρισμακάριστος, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας εἰς δόξαν Θεοῦ ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη, ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθύτατον. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΤΡΥΦΩΝ εἰς φυτὸν ἰτέας κρεμασθεὶς, τελειοῦται.

» Τρύφων ἀνῆλθε σώματι πρὸς ἰτέαν,
» Καὶ πνεύματι πρὸς ὕψος οὐρανοῦ μέγα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως μνήμην ἄγειν ἐτάχθημεν παρὰ τῶν ἁγίων καὶ Θεοφόρων πατέρων ἡμῶν πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων, ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρι καὶ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου κατὰ γενεαλογίαν, καθὼς ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἱστορικῶς ἠριθμήσατο· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων. [1]

Μνήμη τῶν πρωτοπλάστων Ἀδὰμ καὶ Εὔας.

» Ὑμνῶ θανόντας ζῶν γένους ἀρχηγέτας,
» Τοῦ ζῆν με καὶ θνήσκειν με τοὺς παραιτίους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἄβελ υἱοῦ Ἀδάμ.

» Βοᾷ Θεῷ σὸν αἷμα καὶ ψυχῆς δίχα.
» Ὦ πρῶτε νεκρῶν καὶ πρῶτε σεσωσμένων.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴθ υἱοῦ Ἀδάμ.

» Σὴθ σπέρμα καινὸν τοῖς γονεῦσιν ἀντ' Ἄβελ,
» Ἄνθρωπος ὢν δίκαιος οἷος ἦν Ἄβελ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνὼς υἱοῦ Σήθ.

» Πολλοῖς ἐνῆκε ζῆλον εἰς τὴν ἐλπίδα,
» Ὀφθεὶς Ἐνὼς μέγιστος ἐκ τῆς ἐλπίδος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἐνώς.

» Βίβλῳ Καϊνᾶν Μωσέως γεγραμμένον,
» Κἂν τῷ παρόντι χρὴ γραφῆναι βιβλίῳ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαλελεὴλ υἱοῦ Καϊνᾶν.

» Ἐξῆς προσκείσθω Μαλελεὴλ τῷ λόγῳ,
» Υἱὸς Καϊνᾶν, οὗ προεμνήσθη λόγος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάρεδ υἱοῦ Μαλελεήλ.

» Δίκαιον ὄντως ἐν δικαίων πληθύϊ,
» Καὶ τοῦ δικαίου μνημονεύειν Ἰάρεδ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἐνὼχ υἱοῦ Ἰάρεδ.

» Θεῷ προδήλως εὐαρεστήσας Λόγῳ,
» Ἐνὼχ ἀδήλοις ἐγκατῳκίσθη τόποις.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μαθουσάλα υἱοῦ Ἐνώχ.

» Ἐνὼχ σε τέκνον ἐκμαθὼν Μαθουσάλα,
» Ἔγραψα πρὸς μάθησιν ἄλλων ἐνθάδε.

Μνήμη τοῦ δικαίου Λάμεχ υἱοῦ Μαθουσάλα.

» Λάμεχ δύω γνοὺς δεῖν ἔγνων τιμᾶν ἕνα,
» Οὐ τὸν φονευτὴν, ἀλλ' ὁμωνύμως Λάμεχ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Νῶε [1] *υἱοῦ Λάμεχ.*

» Ἀδὰμ βροτοῖς ὄλεθρον ἐκ ξύλου φέρει,
» Διὰ ξύλου δε Νῶε πᾶν σώζει γένος.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σὴμ υἱοῦ Νῶε.

» Σὴμ πατρικὴν γύμνωσιν ἐμφρόνως σκέπων,
» Τὰς πατρικὰς ἐφεῦρεν εὐχὰς εἰς σκέπην.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰάφεθ υἱοῦ Σήμ.

» Μὴ θεὶς Ἰάφεθ πατρὸς αἰσχύνῃ πλάτος,
» Βίου πλατυσμὸν εὐχαῖς πατρὸς λαμβάνει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἀρφαξὰδ υἱοῦ Ἰάφεθ.

» Ζῇ Κύριος ζῶν οὐ τὸν Ἀρφαξὰδ λίπω,
» Καὶ γὰρ χρεὼν καὶ τοῦτον ἐνταῦθα γράφειν.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Κυριακὴν ταύτην λόγους ἔχουσιν ὁ Μηνιάτης δύω καὶ ὁ Θεοτόκης ἕνα· ἔχει δὲ καὶ ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ Κυριακῇ ταύτῃ λόγος εἰς τὸν Ἀβραάμ. Ἐν ταύτῃ λέγεται καὶ ὁ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου λόγος εἰς τὸν ἐξισωτὴν Ἰουλιανὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τίς ἡ τυραννὶς, ἣν ἐξ ἀγάπης ἀεὶ τυραννούμεθα;» Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Παλαμᾶς λόγον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγενεαλόγητον εἶναι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν» (ἐν τῷ Πρωτάτῳ καὶ ἐν ἄλλαις.) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ λόγος εὑρίσκεται προεόρτιος Ἠλιοῦ μοναχοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων, ἐπίλαμψόν μοι τῷ πολυπταίστῳ.»

[1] Ποῦ ἐτέθη ὁ πέλεκυς, μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Νῶε κατεσκεύαζε τὴν Κιβωτὸν, ὅρα εἰς τὰς ὑποσημειώσεις τῆς δεκάτης τετάρτης τοῦ Σεπτεμβρίου.

Μνήμη τοῦ δικαίου Καϊνᾶν υἱοῦ Ἀρφαξάδ.

» Καϊνᾶν ἡμῖν ἐξεγήγερται νέος,
» Τῷ πρὶν Καϊνᾶν ἐμφερὴς ἐκ τοῦ τρόπου.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σάλα υἱοῦ Καϊνᾶν.

» Συμπατριωτῶν ὁμαθῶ καὶ συμφύλων,
» Ἡ συγγένεια συνδέει καὶ τὸν Σαλα.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἔβερ υἱοῦ Σάλα, ἀφ' οὗ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι Ἑβραῖοι ἐκλήθησαν.[1]

» Μέγας τις ὄντως τοῖς Ἰουδαίοις Ἔβερ,
» Δοὺς ἐξ ἑαυτοῦ κλῆσιν Ἑβραίων γένει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Φάλεκ υἱοῦ Ἔβερ.

» Πανηγυρίζω καὶ τὸν ἐξ Ἔβερ τόκον,
» Ὡς Μωϋσῆς γάρ φησι τίκτει τὸν Φάλεκ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ραγὰβ υἱοῦ Φάλεκ.

» Πάλιν κύησις καὶ πάλιν νέος τόκος,
» Υἱὸν Ῥαγὰβ τεκόντος ἡμῖν τὸν Φαλεκ.

Μνήμη τοῦ δικαίου Σεροὺχ υἱοῦ Ραγάβ.

» Γράφων παλαιῶν τοὺς ὑπ' ἀλλήλων τόκους,
» Ἂν ἐκλάθωμαι τοῦ Σεροὺχ, ἁμαρτάνω.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ναχὼρ υἱοῦ Σερούχ.

» Γένους ὑπάρχειν τῶν ἄνω λελεγμένων,
» Καὶ τὸν Ναχὼρ γνοὺς οὐ διϊστῶ τοῦ γένους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Θάρρα υἱοῦ Ναχώρ.

» Υἱὸς προελθὼν ἐκ Ναχὼρ κλῆσιν Θάρρας,
» Πατὴρ ὑπῆρξε πατρὸς ἐθνῶν μυρίων.

Μνήμη τοῦ δικαίου καὶ Πατριάρχου Ἀβραὰμ υἱοῦ Θάρρα.

» Τὸν Ἀβραὰμ πῶς δεξιώσομαι λόγοις,
» Ὃς ἠξιώθη δεξιοῦσθαι καὶ νόας;

Μνήμη τοῦ Πατριάρχου Ἰσαὰκ υἱοῦ Ἀβραάμ.

» Ἀχθεὶς Ἰσαὰκ εἰς σφαγὴν τύπος γείνη,
» Ἐπὶ σφαγὴν ἥξοντος ὑψίστου Λόγου.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰακὼβ υἱοῦ Ἰσαάκ.

» Διὰ κλίμακος Ἰακὼβ τῆς Παρθένου,
» Πρὸς γῆν Θεὸν χωροῦντα, πρὶν τόκου βλέπει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ῥουβὶμ τοῦ πρώτου υἱοῦ Ἰακώβ.

» Τῆς υἱότητος Ἰακὼβ τοῦ τιμίου,
» Ῥουβὶμ ἔγνων τὸν θεῖον ἀρχὴν τιμίαν.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Συμεὼν, δευτέρου υἱοῦ τοῦ Ἰακώβ.

» Κλέος παρ' ἡμῖν οὐ τὸ δεύτερον φέρεις,
» Κἂν δευτερεύῃ Συμεὼν ἐκ τοῦ τόκου.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Λευῒ υἱοῦ τρίτου Ἰακὼβ, ἐξ οὗ ἡ Λευϊτικὴ φυλή.

» Θεοῦ μεγίστου θεῖος ὢν ὑπηρέτης,
» Τί, Λευῒ, μεῖζον τῆσδε τῆς δόξης θέλεις;

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰούδα υἱοῦ Ἰακώβ, οὗ ἐκ τῆς φυλῆς ὁ Χριστός.

» Ἰούδαν αἰνέσαιτεν οἱ σεσωσμένοι,
» Ἐξ Ἰούδα γὰρ Χριστὸς ἡ σωτηρία.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ζαβουλὼν, υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ παράλιος.

» Ἀκτὰς κατοικεῖν ὁ Ζαβουλὼν ἐκρίθη,
» Γῆς καὶ θαλάσσης εἰς ἓν ἄκρα συνδέων.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰσάχαρ, υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ γηπόνος.

» Στήσας σεαυτὸν εἰς τὸ πονεῖν Ἰσάχαρ,
» Ζωὴν συνιστᾷ γῆθεν ἄρτον ἐκφέρων.

Μνήμη τοῦ πατ[illegible]χου Δὰν, υἱοῦ τοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ κριταί.

» Ακοῦ κριτὴς Δὰν, γλῶττα τῆς ἐξουσίας,
» Ζυγοῖς δικαίοις πᾶσαν ἐξάγων κρίσιν.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Γὰδ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ ληστευομένη ἢ ληστεύουσα.

» Γὰδ πειρατευθεὶς πειρατεύσων ἐκτρέχει,
» Νίκαις δὲ πάντων πειρατῶν κατισχύει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἀσὴρ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ πλουσία ἐπὶ χώραις σιτοφόροις.

» Ἀσὴρ δέ φησι πίονα πλουτεῖ στάχυν,
» Τρέφει δὲ τοὺς ἄρχοντας ἄρτῳ πλουσίῳ.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Νεφθαλεὶμ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ πολὺ πλῆθος.

» Ὡς ἔρνος ὄντως Νεφθαλεὶμ ἀνειμένον,
» Εἰς πλῆθος αὐτῷ τῆς φυλῆς ἡπλωμένης.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Ἰωσὴφ υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ περίδοξος καὶ περιφανής.

» Ηὐξημένον σε, σὸς πατὴρ εἶναι λέγων,
» Δόξαν φυλῆς σῆς Ἰωσὴφ διαγράφει.

Μνήμη τοῦ πατριάρχου Βενιαμὶν υἱοῦ Ἰακὼβ, οὗ ἡ φυλὴ ἀπὸ ἀγρίας πραεῖα.

» Φαγὼν τὸ πρωῒ Βενιαμὶν ὡς λύκος,
» Πρᾶος φανεὶς δίδωσι βρῶσιν ἑσπέρας.

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος καὶ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι Ἑβραῖοι ὠνομάσθησαν ἀπὸ τὸν Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος Ἑβρῆς ὀνομάζεται ἐν τῇ Γενέσει «Παραγενόμενος γάρ φησι τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν Ἀβραὰμ τῷ περάτῃ (Γέν. ιδ΄. 13) ἀντὶ δὲ τοῦ περάτῃ, ἄλλος ἔχει, Ἑβρεῖ, διότι Ἑβρῆς π ε ρ ά τ η ς ἑρμηνεύεται· καθότι ὁ Ἀβραὰμ περάσας τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ἦλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Καὶ ἡ ἐναντία ὅμως γνώμη ὑποστηρίζεται ὑπὸ πολλῶν· Ὅρα καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Σίμωνος λεξικὸν τῶν ἁγ. Γραφῶν ἐν λέξει Heber. Σ. Ε.

Μνήμη Φαρὲς καὶ Ζαρὰ τῶν διδύμων υἱῶν Ἰούδα τοῦ πατριάχου.

» Κοινῶς ἐπαινῶ σπέρμα κοινὸν Ἰούδα,
» Φαρὲς Ζαρά τε τοὺς διδύμους συγγόνους.

Μνήμη Ἐσρὼμ υἱοῦ Φαρές.

« Ἐκ Φαρὲς Ἐσρὼμ ὥσπερ ἐκ ῥίζης κλάδος,
» Ἄμφω δὲ ῥίζης Ἀβραὰμ θεῖοι κλάδοι.

Μνήμη Ἀρὰμ υἱοῦ Ἐσρώμ.

» Γέγηθεν Ἐσρὼμ, οὐ νοσῶν ἀτεκνίαν,
Ἀρὰμ γὰρ αὐτῷ τέκνον ἠγαπημένον.

Μνήμη Ἀμιναδὰβ υἱοῦ Ἀράμ.

» Τὸν Ἀμιναδὰβ ἐξ Ἀρὰμ φῦναι λόγος·
» Τούτου γὰρ υἱὸν ἡ γραφὴ τοῦτον λέγει.

Μνήμη Ναασσὼν υἱοῦ Ἀμιναδάβ.

» Εἷς καὶ Ναασσὼν τῆς Ἰούδα φατρίας,
» Ἐξ Ἀμιναδὰβ τῆς φυλῆς ἐξ Ἰούδα.

Μνήμη Σαλμὼν υἱοῦ Ναασσών.

» Ηὔξησε σειρὰν Ἀβραμιαίου γένους,
» Σαλμὼν προελθὼν τῆς Ναασσὼν ὀσφύος.

Μνήμη Βοὸζ υἱοῦ Σαλμών.

» Εὐαγγελιστὰ, τοῦδε Σαλμὼν υἱέα;
» Τίνα γράφεις σύ; τὸν Βοὸζ, φησι, γράφω·

Μνήμη Ὠβὴδ υἱοῦ Βοὸζ τοῦ ἐκ τῆς Ῥούθ.

» Ἐκ Ῥοὺθ μὲν Ὠβὴδ τὴν φυλὴν Μωαβίτης,
» Ἐκ τοῦ Βοὸζ δὲ δῆλος Ἰσραηλίτης.

Μνήμη Ἰεσσαὶ υἱοῦ Ὠβήδ.

» Ἰεσσαὶ, τίκτε, τικτέτω καὶ σὸν γένος,
» Ἕως ἀπ' αὐτοῦ Παῖς Θεὸς τεχθῇ μέγας.

Μνήμη Δαβὶδ βασιλέως υἱοῦ Ἰεσσαί.

» Ἐγὼ τί φήσω μαρτυροῦντος Κυρίου,
» Τὸν Δαβὶδ εὗρον ὡς ἐμαυτοῦ καρδίαν;

Μνήμη Σολομῶντος βασιλέως υἱοῦ Δαβίδ.

» Σοφὸς Σολομὼν πρῶτος ἐν σοφοῖς βίου,
» Ἔχων τὸ πρῶτον τῶν καλῶν τῶν τοῦ βίου.

Μνήμη Ῥοβοὰμ βασιλέως υἱοῦ Σολομῶντος.

» Ἐγκώμιόν σοι Ῥοβοὰμ πλέκω μέγα.
» Σὸν πάππον εἶναι τὸν μέγαν Δαβὶδ λέγων.

Μνήμη Ἀβιὰ βασιλέως υἱοῦ Ῥοβοάμ.

» Βοᾷ Ῥοβοὰμ πρὸς τὸν Ἀβιὰ λέγων·
» Ἐγὼ πατήρ σὸς, καὶ σύ μου τὸ τεκνίον.

Μνήμη Ἀσὰ βασιλέως υἱοῦ Ἀβιά.

» Εὐθῆ τὸν Ἀσὰ μηνύει βασιλέα,
» Ἡ τετράτιτλος τῶν Βασιλειῶν βίβλος.

Μνήμη Ἰωσαφὰτ βασιλέως υἱοῦ Ἀσά.

» Ἰωσαφὰτ τὰ πάντα χρηστὸς ἐν βίῳ,
» Εὑρὼν ἀφορμὰς πατρόθεν χρηστοῦ βίον.

Μνήμη Ἰωρὰμ βασιλέως υἱοῦ Ἰωσαφάτ.

» Ἰωρὰμ ἡμῖν ἐξ Ἰωσαφὰτ ἔφυ,
» Υἱὸς βασιλεὺς ἐκ πατρὸς βασιλέως.

Μνήμη Ὀζίου βασιλέως υἱοῦ Ἰωράμ.

» Ἀνῆκε καρπὸν εὐγενῆ τὸν Ὀζίαν,
» Ἄναξ Ἰωρὰμ Ἰωσαφὰτ ὁ κλάδος.

Μνήμη Ἰωάθαμ βασιλέως υἱοῦ Ὀζίου.

» Τὸν Ἰωάθαμ ὡς νεοττὸν Ὀζίου,
» Τῆς βασιλείας ἡ καλιὰ λαμβάνει.

Μνήμη Ἄχαζ βασιλέως υἱοῦ Ἰωάθαμ.

» Τὸ τῆς κεφαλῆς στέμμα τῆς Ἰωάθαμ,
» Στέφει κεφαλὴν εὐπρεπῶς καὶ τὴν Ἄχαζ.

Μνήμη Ἐζεκίου βασιλέως υἱοῦ Ἄχαζ.

» Σοβεῖ τελευτὴν δακρύσας Ἐζεκίας,
» Τοσοῦτον ἰσχύουσι ῥεῖθρα δακρύων.

Μνήμη Μανασσῆ βασιλέως υἱοῦ Ἐζεκίου.

» Σωτηριῶδες πρὸς μετάγνωσιν βάθρον,
» Μανασσῆς ἡμῖν τὴν προσευχὴν πηγνύει. [1]

Μνήμη Ἀμμὼν βασιλέως υἱοῦ Μανασσῆ.

» Ἀμμὼν κυηθεὶς τῆς ἁλουργίδος μέσον,
» Ἦν καὶ βασιλεὺς καὶ βασιλείας τέκνον.

Μνήμη Ἰωσίου βασιλέως υἱοῦ Ἀμμών.

» Ἰωσίας ἔναντι τοῦ Θεοῦ μέγας,
» Ὃν γνοὺς ἐπαινεῖν δειλιῶ μὴ σμικρύνω.

Μνήμη Ἰεχονίου βασιλέως υἱοῦ Ἰωσίου.

» Ἐν Βαβυλῶνος τῇ μετοικίᾳ λόγος,
» Ἰεχονίαν ἐμπαροικῆσαι βίῳ.

Μνήμη Σαλαθιὴλ υἱοῦ Ἰεχονίου.

» Πρῶτον μετ' αὐτὴν τὴν μετοικίαν, τέκνον,
» Τὸν Σαλαθιὴλ Ἰούδα φυλὴ φύει.

Μνήμη Ζοροβάβελ υἱοῦ Σαλαθιὴλ, τοῦ τὸν ναὸν Ἱεροσολύμων καυθέντα ἀνεγείραντος.

» Ναβουζαρδὰν ἔκαυσεν οἶκον Κυρίου,
» Οὗ καῦσιν ἦρε κτίσματι Ζοροβάβελ.

Μνήμη Ἀβιοὺδ υἱοῦ Ζοροβάβελ.

» Ἀβιοὺδ ὄρπηξ οὗ φυὴ Ζοροβάβελ,
» Ὡς τὴν φυὴν οὖν καὶ τὸν ὄρπηκα γράφω.

Μνήμη Ἐλιακεὶμ υἱοῦ Ἀβιούδ.

» Τὸν Ἐλιακεὶμ Ἀβιοὺδ γράφει γόνον,
» Ματθαῖος ἡμῖν ἀκριβὴς γονογράφος.

---

[1] Τὴν κατανυκτικὴν προσευχὴν τοῦ Μανασσῆ ἀναφέρει ἡ θεία Γραφὴ λέγουσα «Καὶ τὰ λοιπὰ τῶν λόγων Μανασσῆ, καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ ἡ πρὸς τὸν Θεόν.» (β'. παρ. λγ'. 18) καὶ πάλιν. «Ἰδοὺ ἐπὶ λόγων προσευχῆς αὐτοῦ. Καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ» (ὁ Θεὸς δηλ.) (αὐτόθι.) Ἀναφέρει δὲ αὐτὴν καὶ ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος.

Μνήμη Ἀζὼρ υἱοῦ Ἐλιακείμ.

» Ὁ θεῖος Ἀζὼρ ἐξ Ἐλιακεὶμ ἔφυ,

» Θεία Γραφὴ λέγουσα τοῦτο πεισάτω.

Μνήμη Σαδὼκ υἱοῦ Ἀζώρ.

» Ἀζὼρ κυήσκων τὸν Σαδὼκ οὐ λανθάνει,

» Ὁ Συγγραφεὺς γνοὺς, ἐκκαλύπτει τὸν τόκον,

Μνήμη Ἀχεὶμ υἱοῦ Σαδώκ.

» Τοῖς τοῦ Σαδὼκ ζητοῦσιν υἱὸν, Ματθαῖος

» Δείξει τὸν Ἀχεὶμ, ἐκβαλὼν τὸ βιβλίον.

Μνήμη Ἐλιοὺδ υἱοῦ Ἀχείμ.

» Τεχθεὶς ἀπ' Ἀχεὶμ, Ἐλιοὺδ ὤφθη τέκνον,

» Ὀρθήσεται δὲ καὶ πατὴρ τεκνοτρόφος.

Μνήμη Ἐλεάζαρ υἱοῦ Ἐλιούδ.

» Ἰδοὺ τεκόντα καὶ τὸν Ἐλιοὺδ ἔγνων,

» Ἐλεάζαρον τέκνον' εἰ βούλει, μάθε.

Μνήμη Ματθὰν υἱοῦ Ἐλεάζαρ.

» Ἐλεάζαρ δὲ τὸν Ματθὰν γεννᾷν λέγει,

» Μαιευτρίας ἄκουε Ματθαίου βίβλου.

Μνήμη Ἰακὼβ υἱοῦ Ματθάν.

» Καὶ Ματθὰν εἰσήνεγκεν υἱὸν εἰς βίον'

» Τὸν Ἰακὼβ γὰρ εἰσενεγκὼν εὑρέθη.

Μνήμη Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος υἱοῦ Ἰακώβ.

» Μνηστὴρ Ἰωσὴφ' ᾧ τὸ Πνεῦμα πρὸ γάμου,

» Μνηστὴν ἐκείνου συλλαβοῦσαν δεικνύει.

Μνήμη τοῦ δικαίου Μελχισεδέκ.

» Ἔχει Γραφὴ πατρός σε καὶ μητρὸς δίχα,

» Χριστοῦ τυποῦντα Μελχισεδὲκ τοὺς τόκους.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰώβ.

» Ὕψιστον εὑρὼν ἀξίως ἐπαινέτην,

» Ἰὼβ, ἐπαίνων οὐ δέη τῶν γηΐνων.

Μνήμη τῶν προφητῶν Μωσέως, καὶ Ὢρ καὶ Ἀαρὼν τῶν ἱερέων.

» Σὺν Ὢρ Ἀαρὼν προγράφει Χριστοῦ πάθος,

» Ὑψοῦντες ἄμφω σταυρικῶς τὸν Μωσέα.

Μνήμη τοῦ δικαίου Ἰησοῦ υἱοῦ Ναυῆ.

» Ὑμνεῖν Ἰησοῦν ποῖος ἀρκέσει λόγος;

» Ὢ συλλαλῶν ὑπῆρχε καὶ Θεὸς Λόγος,

Μνήμη τοῦ προφήτου Σαμουήλ.

» Ὀφθαλμὸν ἡμῖν εὐμενῆ Θεοῦ τίθει,

» Ὀφθαλμὲ θεῖε, καὶ τὰ μέλλοντα βλέπων.

Μνήμη τοῦ προφήτου Νάθαν.

» Ἁμαρτιῶν ἔλεγχος ὀξὺς ὢν Νάθαν,

» Ἡμάρτομεν, λέγουσι, συγνώμην νέμοις.

Μνήμη τοῦ προφήτου Δανιήλ.

» Καὶ θηρία φρίττουσιν ἀρετῆς φίλον.

» Ἔργοις Δανιὴλ τοῦτο πιστοῦται μέγας.

Μνήμη τῶν ἁγίων τριῶν παίδων.

» Καὶ πῦρ, τὸ πῦρ ἦν τῆς καμίνου, καὶ δρόσος.

» Πρὸς δυσσεβεῖς πῦρ, πρὸς δὲ τοὺς παῖδας δρόσος.

Μνήμη τῆς δικαίας Σάρρας γυναικὸς Ἀβραάμ.

» Νεύσει Θεοῦ καὶ στεῖρα νικᾶται φύσις.

» Καὶ μάρτυς ὠδίνουσα Σάρρα παιδίον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥεβέκκας γυναικὸς Ἰσαάκ.

» Καὶ τὴν ἀρίστην τῶν γυναικῶν Ῥεβέκκαν,

» Ἄριστος ἀνδρῶν εὗρε κοινωνὸν λέχους.

Μνήμη τῆς δικαίας Λείας πρώτης γυναικὸς Ἰακώβ.

» Λείας προσώπῳ Κύριος μὴ δοὺς χάριν,

» Κυήσεως δίδωσι τῇ μήτρᾳ χάριν.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥαχὴλ δευτέρας γυναικὸς Ἰακώβ.

» Θεοὺς πατρῴους ἡ Ῥαχὴλ κλέπτει πόθῳ,

» Ἐν ἐσχάτῳ δὲ τὸν Θεὸν ποθεῖ Λόγον.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἀσινὲθ γυναικὸς Ἰωσὴφ τοῦ παγκάλου.

» Κάλλει παρῆλθεν Ἥλιος μὲν ἀστέρας,

» Ἡ δ' Ἀσινὲθ μοι τὰς ὑφ' ἥλιον κόρας.

Μνήμη τῆς δικαίας Μαρίας ἀδελφῆς Μωϋσέως.

» Ἄσωμεν, εἰπὲ καὶ πάλιν, τῷ Κυρίῳ,

» Ψυχῆς κροτοῦσα τύμπανον νῦν, Μαρία,

Μνήμη τῆς δικαίας Δεβόρρας τῆς κρινάσης τὸν Ἰσραήλ.

» Ὑπὲρ γυναῖκας ἡ Δεβόρρα τὴν φρένα,

» Βάθει φρενὸς κρίνουσα λαὸν Κυρίου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ῥούθ.

» Ἔθνος λιποῦσα Ῥοὺθ ἑαυτῆς καὶ σέβας,

» Ἔθνει προσῆλθε καὶ Θεῷ τοῦ Μωσέως.

Μνήμη τῆς δικαίας Σαραφθίας, πρὸς ἣν ὁ Ἠλίας ἐστάλη.

» Ἄσπαρτον εἶχε τὴν τροφὴν Σαραφθία,

» Καινὸν λαχοῦσα λῆιον τὸν Ἠλίαν.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωμανίτιδος, τῆς ξενοδοχησάσης τὸν Ἐλισσαῖον

» Ἐλισσαῖός σοι κλεῖθρα νηδύος λύει,

» Ὢ κλεῖθρα Σωμανῖτις ἤνοιξας δρόμου.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἰουδὶθ τῆς ἀνελούσης τὸν Ὀλοφέρνην.

» Ὃν πᾶς ἀνὴρ ἔφριττε δεινὸν ὁπλίτην,

» Γυνὴ καθεῖλεν, Ἰουδὶθ, Ὀλοφέρνην.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἐσθὴρ τῆς λυτρωσαμένης τὸν Ἰσραὴλ ἐκ θανάτου.

» Ἔσωσεν Ἐσθὴρ ἄνδρας Ἰσραηλίτας,

» Ἅδου κυνῆν μέλλοντας ἐνδῦναι πάλαι.

Μνήμη τῆς δικαίας Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουήλ.

» Εὐχῆς τέκνον τεκοῦσα Σαμουὴλ μέγαν,
» Νικᾷ Φεννάναν Ἄννα πολλὴν ἐν τέκνοις.

Μνήμη τῆς δικαίας Σωσάννης. [1]

» Κανὼν πρόκειται σωφρονούσαις ἐν βίῳ.
» Ὁ τῆς Σωσάννης σωφρονέστατος βίος.

Εἶτα λέγονται καὶ τὰ Συναξάρια τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΓΝΑΤΙΟΥ τοῦ Θεοφόρου.

» Λέουσιν, Ἰγνάτιε, δεῖπνον προὐτέθης,
» Κοινωνὲ δείπνου μυστικοῦ, θάττους λέον.
» Εἰκάδι Ἰγνάτιος θάνε γαμφηλῇσι λεόντων.

Οὗτος ἦτο διάδοχος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Πατριάρχης μὲν κατασταθεὶς τῆς Ἀντιοχέων Ἐκκλησίας δεύτερος μετὰ τὸν Πατριάρχην Εὔοδον, μαθητὴς δὲ χρηματίσας Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Πολύκαρπον τὸν Ἐπίσκοπον Σμύρνης ἐν ἔτει ρθ' (109), [2] ὅτε δὲ ὁ Βασιλεὺς Τραϊανὸς διέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τοὺς Πάρθους, τότε προσεφέρθη εἰς αὐτὸν ὁ μέγας οὗτος Ἰγνάτιος· καὶ ἐπειδὴ διελέχθη πολλὰ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐγνώρισεν ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ. Ὅθεν παρευθὺς δέρεται ὁ ἅγιος μὲ μολιβδίνας σφαίρας· ἔπειτα ἁπλώσας τὰς χεῖράς του, δέχεται φωτίαν εἰς αὐτάς· μετὰ ταῦτα καίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ θυμιατὰ γέμοντα ἀνθράκων καὶ ἀλειμμένα μὲ ἔλαιον· εἶτα ὕσταται ἐπάνω εἰς ἠναμμένους ἄνθρακας καὶ ξέεται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια.

Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ ὅλα ταῦτα ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς διὰ θείας χάριτος ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς δεδεμένον εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὰ θηρία νὰ τὸν φάγωσι. Διερχόμενος δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ Ἐκκλησίας ἐστήριζε τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς μὲ τὰς διδασκαλίας του. Ὅτε δὲ ἦλθεν εἰς Ῥώμην παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ τοὺς ἐν τῇ Ῥώμῃ χριστιανοὺς νὰ μὴ ἐμποδίσωσι τὰ θηρία, ἀλλὰ ν' ἀφήσωσιν αὐτὰ νὰ τὸν φάγωσι καὶ νὰ τὸν ἀλέσωσιν ὡς σῖτον μὲ τοὺς ὀδόντας των, ἵνα γίνῃ ἄρτος γλυκὺς καὶ καθαρὸς εἰς τὸν Θεόν. Ἐβλήθη λοιπὸν ὁ μακάριος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος εἰς τὸ μέσον τοῦ καλουμένου Ἀμφιθεάτρου, καὶ κατεξεσχίσθη ἀπὸ τοὺς κατ' αὐτοῦ ὁρμήσαντας λέοντας, οἵτινες ἔφαγον μὲν ὅλας του τὰς σάρκας, ἄφησαν δὲ μόνον τὰ παχύτερα κόκκαλα, τὰ ὁποῖα συναθροίσαντες οἱ χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. [1]

Οὗτος ὁ μακάριος Ἰγνάτιος ἦτον ἐκεῖνο τὸ νήπιον, ὅπερ ἐζήτησεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς ἔτι ζῶν, καὶ πιάσας αὐτὸ καὶ ἐναγκαλισάμενος εἶπε ταῦτα τὰ λόγια «Ὅστις ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃς ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται» (Ματθ. ιη'. 4.) Ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ὠνομάσθη ὁ ἅγιος οὗτος κατ' ἐξαίρετον τρόπον Θεοφόρος. [2] Τοῦτον καὶ ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι τῶν ἑστιατόρων.» Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν σώφρονα Σωσάνναν λόγον ἔπλεξεν ὁ θεῖος Χρυσόστομος οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἤκομεν ὑμῖν εὐγνώμονες ὀφειλέται τοῦ λόγου. (σώζεται ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)

[2] Ὁ μὲν Θεοδώρητος ἐν Διαλόγῳ α'· γράφει, ὅτι ὁ θεῖος Ἰγνάτιος ἐχειροτονήθη εἰς τὸν θρόνον Ἀντιοχείας ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος εἰς τὸ πρὸς τὸν Ἰγνάτιον τοῦτον ἐγκώμιον λέγει, ὅτι ἔγεινεν ὁ Θεοφόρος οὗτος ἀνὴρ, συνήθης καὶ ἀκουστὴς τῶν Ἀποστόλων, συνδιατρίβων αὐτοῖς καὶ ῥητῶν κοινωνήσας καὶ ἀπορρήτων. Ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀντιοχέων χρόνους ὡσεὶ τεσσαράκοντα (ὅρα εἰς τὴν Ἑκατονταετηρίδα.)

[1] Ἐν δὲ τῷ Συναξαριστῇ τῶν Ῥώσσων τῷ ἐκ τῶν χειρογράφων Κωδίκων τοῦ ἐν Ῥώμῃ Βατικανοῦ (ἤτοι τῆς βιβλιοθήκης) συναθροισθέντι γράφεται ὅτι οἱ λέοντες δὲν ἔφαγον ἀκόμη οὔτε τὴν καρδίαν τοῦ ἁγίου· Βλέποντες δὲ αὐτὴν ἀκεραίαν οἱ στρατιῶται, τὴν ἔσχισαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὗρον γεγραμμένον εἰς αὐτὴν μὲ χρυσᾶ γράμματα τὸ ὄνομα Ἰησοῦς Χριστός. Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[2] Τοῦτο βεβαιοῖ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς καὶ Νικηφόρος Κάλλιστος βιβλ. β'. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ. κεφ. λέ. καὶ ὁ νεώτερος Δουπῖνος ἐν τῷ Χρονολογικῷ πίνακι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ὁ ὁποῖος καὶ γράφει ὅτι ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ἦτο ἑπτὰ ἐτῶν ὅτε ἐβαστάχθη ὑπὸ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἔπρεπε δὲ νὰ ὀνομάζεται παθητικῶς Θεόφορος καὶ οὐχὶ ἐνεργητικῶς Θεοφόρος, ὡς βασταχθεὶς, ἀλλ' οὐχὶ βαστάσας τὸν Θεὸν, ὡς ψυχρῶς καὶ μικροπρεπῶς λέγουσί τινες. Πλὴν καὶ Θεοφόρος ἄλλως ἦν, ὡς τὸν Θεὸν ἔνοικον φέρων ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ὡς τὸ ὄνομα Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἐγγεγραμμένον ἔχων ἐν τῇ καρδίᾳ του, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

ναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον, τὸν δ' ἑλληνικόν του βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄρτι Τραϊανοῦ τὰ τῆς Ῥωμαίων βασιλείας σκῆπτρα» σώζεται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν ἄλλαις).[1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΓΟΝΙΟΥ γενομένου ἀπὸ δικολόγου πατριάρχου τῆς Ἀντιοχείας.

» Φιλογόνιος ἐντολεὺς λείπει βίον,

» Δραμὼν ἀρίστην ἐντολῶν Θεοῦ τρίβον.

Οὗτος ὁ μακάριος Φιλογόνιος ἐδόθη νηπιόθεν εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἱερῶν γραμμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἔγεινεν ἐξ ἀρχῆς ἀφιέρωμα εἰς τὸν Θεόν. Διότι διελθὼν ὅλας τὰς ἐπιστήμας, καὶ ἔχων ἐπιμέλειαν σύμφωνον πρὸς τὴν ἀγχίνοιαν καὶ εὐφυΐαν του, μὲ τόσην ἀκρίβειαν ἔμαθεν ὅλας τὰς ἐπιστήμας, ὡς ἂν εἶχε μάθει μίαν μόνην. Ὅθεν καὶ λαμπρὰν ζωὴν κατώρθωσε ἂν καὶ εἶχε γυναῖκα καὶ τέκνα, ἀναστρεφόμενος εἰς τὰ κριτήρια, ὑπερασπιζόμενος τοὺς ἀδικουμένους καὶ δίδων χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς καταδυναστευομένους· τούτου χάριν ἔλαμψεν ὁ μακάριος ὑπὲρ τὸν ἥλιον, κατὰ τὴν καθαρότητα τῆς πολιτείας, ὥστε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἣν εἶχεν, ἔγεινεν ἄξιος καὶ τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας καὶ ἀπὸ τὸ βῆμα τὸ ἐξωτερικὸν τῶν κριτῶν καὶ δικολόγων ἀνέβη εἰς τὸ ἔσωθεν ἱερὸν βῆμα τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐπισκόπων.

Καὶ πρῶτον μὲν ὅτε ἦτο δικολόγος καὶ κριτὴς ἐξωτερικὸς ὑπερασπίζετο, ὡς εἴπομεν, τοὺς ἀπροστατεύτους, καὶ ἔκαμνε δυνατωτέρους τῶν ἀδικούντων διὰ τῆς βοηθείας του· ὕστερον δὲ πάλιν ὅτε ἐνεχειρίσθη ποίμνιον Χριστοῦ καὶ ἔγεινε κριτὴς ἐσωτερικός, πολλὴ μὲν ἦτον ἡ δυσκολία τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ καὶ τότε νεωστὶ εἶχε παύσει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς τῶν τυράννων, καὶ ἀκόμη ἔμενον τὰ λείψανα τῆς δεινῆς ἐκείνης καὶ παγκοσμίου τρικυμίας· πολλὴ δὲ ἦτον καὶ ἡ ἐπανάστασις τῶν αἱρετικῶν, ἡ ὁποία ἔλαβε τὴν ἀρχήν της εἰς τοὺς καιρούς του. Ἀλλ' ὅμως αὐτὰ ὅλα ἐμποδίσθησαν καὶ κατέπαυσαν διὰ τῆς τοῦ ἁγίου τούτου σοφίας καὶ διοικήσεως. Καθὼς καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος πλατύτερον ταῦτα διηγεῖ-

---

[1] Δὲν ἠμπορῶ ἐδῶ νὰ σιωπήσω τὰ λόγια τοῦ Θεοφόρου τούτου πατρὸς Ἰγνατίου, μὲ τὰ ὁποῖα δεικνύει πόσον ἔρωτα εἶχεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁ μακάριος! καὶ πόσον ἐπεθύμει ν' ἀποθάνῃ διὰ τὴν ἀγάπην του! οὕτω γράφει ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους δωδεκάτῃ καὶ τελευταίᾳ αὐτοῦ Ἐπιστολῇ. Ἀπὸ Συρίας μέχρι Ῥώμης θηριομαχῶ διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐνδεδεμένος δέκα λεοπάρδοις (ὅ ἐστι στρατιωτικὸν τάγμα) οἳ καὶ εὐεργετούμενοι, χείρους γίνονται· ἐν δὲ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' οὐ παρὰ τοῦτο δεδικαίωμαι, Ὀναίμην τῶν θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοιμασμένων! ἃ καὶ εὔχομαι σύντομά μοι εὑρεθῆναι, ἃ καὶ κολακεύσω συντόμως με καταφαγεῖν, οὐχ ὥσπερ τινων δειλαινόμενα οὐχ ἥψαντο. Κἂν αὐτὰ δὲ ἑκόντα μὴ θέλῃ, ἐγὼ προσβιάσομαι.

« Πῦρ καὶ σταυρὸς, θηρίων τε συστάσεις, ἀνατομαὶ, διαιρέσεις, σκορπισμοὶ ὀστέων, συγκοπαὶ μελῶν, ἀλεσμὸς ὅλου τοῦ σώματος καὶ κόλασις τοῦ διαβόλου, ἐπ' ἐμὲ ἐρχέσθω, μόνον ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιτύχω. Καλὸν ἐμοὶ ἀποθανεῖν διὰ Ἰησοῦν Χριστόν· ἐκεῖνον ζητῶ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποθανόντα καὶ ἀναστάντα· μὴ ἐμποδίσητέ με εἰς ζωὴν φθάσαι. Ἰησοῦς γὰρ ἐστὶν ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν. Μὴ θελήσετέ με ἀποθανεῖν, θάνατος γάρ ἐστιν ἡ ἄνευ Χριστοῦ ζωή· ζῶν γράφω ὑμῖν, ἐρῶν τοῦ διὰ Χριστὸν ἀποθανεῖν. Ὁ ἐμὸς ἔρως ἐσταύρωται. Οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλοῦντι· ὕδωρ δὲ ζῶν, ἀλλόμενον ἐν ἐμοὶ ἔσωθέν μοι λέγει, Δεῦρο πρὸς τὸν Πατέρα. Οὐχ ἥδομαι τροφῇ φθορᾶς, οὐδὲ ἡδοναῖς τοῦ βίου τούτου· ἄρτον τοῦ Θεοῦ θέλω, ἄρτον οὐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὅ ἐστι σὰρξ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ πόμα θέλω τὸ πόμα αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἀγάπη ἄφθαρτος, καὶ ἀένναος ζωή· πιστεύσατέ μοι ὅτι τὸν Ἰησοῦν φιλῶ τὸν ὑπὲρ ἐμοῦ παραδοθέντα.»

Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς γράφει ἐν τῇ πρὸς Τραλλησίους ἐπιστολῇ, ἥτις ἐστὶ δευτέρα τῶν ἐπιστολῶν του δεικνύων, πόσος μέγας ἦτον! καὶ πάλιν πόσον ταπεινός. «Μὴ γὰρ οὐκ ἠβουλόμην ὑμῖν μυστικώτερα γράψαι; ἀλλὰ φοβοῦμαι, μὴ νηπίοις οὖσιν ὑμῖν βλάβην παραθῶμαι· καὶ γὰρ ἐγὼ, οὐ καθότι δέδεμαι καὶ δύναμαι νοεῖν τὰ ἐπουράνια καὶ τὰς ἀγγελικὰς τάξεις καὶ τὰς τῶν Ἀγγέλων καὶ στρατιῶν ἐξαλλαγὰς, δυνάμεών τε καὶ κυριοτήτων διαφορὰς, θρόνων τε καὶ ἐξουσιῶν παραλλαγάς. Αἰώνων μεγαλότητας, τῶν τε Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ τὰς ὑπεροχὰς, τοῦ τε Πνεύματος τὴν ὑψηλότητα, καὶ τοῦ Κυρίου τὴν Βασιλείαν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ ἀπαράθετον· ταῦτα γινώσκων ἐγὼ, οὐ πάντως ἤδη τετελείωμαι· ἢ μαθητής εἰμι, οἷος Πέτρος καὶ Παῦλος. Πολλὰ γάρ μοι λείπει, ἵνα Θεοῦ μὴ ἀπολειφθῶ.»

Πρὸς τούτοις λέγει ὁ αὐτὸς περὶ τοῦ Κυρίου «Τῇ οὖν παρασκευῇ τρίτῃ ὥρᾳ ἀπόφασιν ἐδέξατο παρὰ τοῦ Πιλάτου, συγχωρήσαντος τοῦ Πατρός· ἕκτῃ ὥρᾳ ἐσταυρώθη· ἐννάτῃ ἀπέπνευσε· πρὸ ἡλίου δύσεως ἐτάφη· τὸ Σάββατον ὑπὸ γῆν μένει ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ἀπέθετο αὐτὸν Ἰωσὴφ ὁ Ἀριμαθείας. Ἐπιφωσκούσης Κυριακῆς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον ὑπ' αὐτοῦ, ὥσπερ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. Περιέχει οὖν, ἡ μὲν Παρασκευὴ τὸ πάθος, τὸ Σάββατον τὴν ταφὴν, ἡ Κυριακὴ τὴν Ἀνάστασιν.»

Σημείωσαι, ὅτι τὰς ἐπιστολὰς τοῦ θείου Ἰγνατίου ἐσύναξεν ὁ Σμύρνης Πολύκαρπος, ἀπὸ τὰς ὁποίας δώδεκα μόνον σώζονται. (εἰ καὶ ὁ Μελέτιος δεκατρεῖς λέγει αὐτάς.)

ται εἰς τὸ ἐγκώμιον, ὅπερ πλέκει πρὸς τὸν μακάριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἐγὼ μὲν καὶ σήμερον παρεσκευαζόμην. »[1] Οὕτω λοιπὸν θεαρέστως ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ποίμνιον καὶ ἀγγελικῶς ἐπὶ τῆς γῆς πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

• *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς νήσου Θάσου καὶ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αχνβ΄ (1652) ἔτος ξίφει τελειοῦται.*

† » Σεμνύνεται νῦν Θάσος ἡ πατρὶς φίλη,
» Σὲ μάρτυρα πλουτοῦσα· ὢ πλούτου ξένου![2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ΄, μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ἸΟΥΛΙΑΝΗΣ,

» Ἰουλιανῆς ἀγλάϊσμα τὸ ξίφος,
» Ὡς προξενῆσαν ἀγλαὸν ταύτῃ στέφος.
» Ἔκταμον εἰκάδι πρώτῃ Ἰουλιανὴν ἐσαπεινήν.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϙθ΄ (299), καταγομένη ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν, θυγάτηρ πλουσίων γονέων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρραβωνίσθη μὲ ἕνα συγκλητικόν, Ἐλεύσιον ὀνομαζόμενον. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἐλεύσιος ἤθελε νὰ κάμῃ τὸν γάμον, ἡ ἁγία δὲν κατεδέχθη, ἀλλ' εἶπεν εἰς αὐτόν. « Ὅταν κατασταθῇς ἔπαρχος, τότε ἂς γένῃ ὁ γάμος. » Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἔπαρχος, τότε πάλιν εἶπεν εἰς αὐτὸν ἡ ἁγία, « Ἂν δὲν ἀφήσῃς τὴν θρησκείαν τῶν εἰδώλων καὶ δὲν ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν, ἤξευρε ὅτι δὲν καταδέχομαι τὴν διὰ γάμου μετὰ σοῦ κοινωνίαν. » Ὁ δὲ Ἐλεύσιος εἶπεν ὅλα αὐτὰ τὰ λόγια τῆς παρθένου εἰς τὸν πατέρα της. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐδυνήθη ὁ πατήρ της νὰ τὴν κάμῃ νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο παρεδόθη ἡ ἁγία εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀρραβωνιστικόν της καὶ ἔπαρχον, διὰ νὰ τὴν καταδικάσῃ ἐκεῖνος ὡς ἤθελεν. Παραλαβὼν λοιπὸν αὐτὴν ὁ ἔπαρχος τὴν ἐξεγύμνωσε καὶ ἐπρόσταξε δεκαὲξ στρατιώτας νὰ καταξεσχίζωσι τὸ σῶμά της μὲ ὠμὰ βούνευρα· ἔπειτα ἐκρέμασεν αὐτὴν ἀπὸ τὰς τρίχας, ὥστε ἐξεκόλλησεν ἀπὸ τὰ κόκκαλα τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς της· μετὰ ταῦτα κατακαίει τὰς πλευράς της μὲ πυρωμένα σίδηρα, καὶ ῥίπτει αὐτὴν ἐντὸς τοῦ πυρός. Ὕστερον διεπέρασε πυρωμένον σίδηρον διὰ μέσου τῶν μηρίων της, καὶ δέσας τὰς χεῖράς της εἰς τὰς πλευράς της, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν

Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκομένης τῆς ἁγίας καὶ προσευχομένης, ἐφάνη εἰς αὐτὴν ἐν σχήματι Ἀγγέλου ὁ πάντων ἐχθρὸς καὶ πολέμιος διάβολος, ὅστις ἐπαρακίνει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰ βάσανα· ἡ δὲ ἁγία ἀπέβαλεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔκαμε καὶ μὴ θέλοντα νὰ ὁμολογήσῃ ὁ ἴδιος, ὅτι εἶναι ὁ διάβολος. Μετὰ ταῦτα ἐφέρθη πάλιν ἡ μακαρία εἰς τὸν ἔπαρχον, καὶ ἐπειδὴ ἔμεινεν ἀμετάθετος εἰς τὴν πίστιν καὶ ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, βάλλεται εἰς κάμινον ἠναμμένην· φυλαχθεῖσα δὲ ἀβλαβὴς διὰ τῆς θείας χάριτος, διότι ἐσβέσθη ἡ κάμινος, ἔκαμε νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν ἄνδρες πεντακόσιοι, οἱ ὁποῖοι παρευθὺς ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ γυναῖκας ἑκατὸν τριάκοντα.

Ὕστερον ἐβλήθη ἡ μακαρία εἰς πεπυρωμένον λέβητα, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν εἰς αὐτὴν μὲν λουτρόν, εἰς δὲ τοὺς ἀπίστους φθοροποιόν, διότι ἐλύθη τὸ χάλκωμα τοῦ λέβητος ὡς διὰ μηχανῆς, καὶ ἔφθειρε τοὺς ἐκεῖ τριγύρω παρεστῶτας Ἕλληνας. Τελευταῖον, ἐπειδὴ ἡ ἁγία ἔμεινεν ἀνωτέρα ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὅτε μὲν ἠρραβωνίσθη μὲ τὸν Ἐλεύσιον χρόνων δεκαέξ, ὅτε δὲ ἐνυμφεύθη τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ μαρτυρίου χρόνων δεκαοκτώ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν της ναὸν πλησίον τῆς ἁγίας Εὐφημίας εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Πετρίον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον).[1]

---

[1] Ὅστις καὶ τοῦτο προσθέτει περὶ αὐτοῦ « Ὅταν ὁ Θεὸς χειροτονῇ καὶ ψηφίζηται, καὶ ἡ χεὶρ ἐκείνη τῆς ἁγίας ἅπτηται κεφαλῆς, ἀδέκαστος ἡ ψῆφος, ἀνύποπτος ἡ κρίσις, ἀναμφισβήτητος τοῦ χειροτονουμένου γένοιτ' ἂν ἀπόδειξις, τὸ τοῦ χειροτονοῦντος ἀξίωμα. Ὅτι δὲ ἐκεῖνον (τὸν Φιλογόνιον δηλαδὴ) ὁ Θεὸς ἐχειροτόνησε, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τρόπου δῆλον. Ἐκ μέσης γὰρ τῆς ἀγορᾶς ἁρπασθείς, ἐπὶ τὸν θρόνον ἤγετο τοῦτον. Οὕτω σεμνὸν καὶ λαμπρὸν τὸν πρότερον ἐπεδείξατο βίον·» Ὅτι δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ταύτην τοῦ Δεκεμβρίου, προεόρταζον τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, ὁ ἴδιος Χρυσόστομος τοῦτο μαρτυρεῖ ἐν τῷ αὐτῷ πρὸς Φιλογόνιον λόγῳ.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Τὸν ἑλληνικὸν δὲ αὐτῆς βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή « Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων· (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι πεντακόσιοι μάρτυρες, οἱ διὰ τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Πεντακοσίους εἶδεν ἐκτετμημένους,
» Ἡ Νικομήδους μάρτυρας νικηφόρους.

Αἱ ἅγιαι ἑκατὸν τριάκοντα γυναῖκες αἱ διὰ τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς πιστεύσασαι τῷ Χριστῷ ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν πενταπλῇ προὔτεινεν εἰκάδι ξίφει,
» Τριπλῆ γυναικῶν μαρτύρων δεκὰς κάρας.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ.

» Τὰς ἐκ σιδηρῶν ὀξέων ἥλων ξέσεις,
» Ὡς τις σιδηροῦς καρτερεῖς Θεμιστόκλεις.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Μύρα τῆς Λυκίας, ποιμὴν δὲ ὑπάρχων προβάτων· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐκεῖ ἄρχων Ἀσκληπιὸς ὀνόματι, ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐζητεῖτο παρ' αὐτοῦ ὁ ἅγιος μάρτυς Διοσκορίδης, τούτου χάριν ὁ μὲν θεῖος Διοσκορίδης ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐκρύβη, οἱ δὲ ζητοῦντες ἐκεῖνον, εὑρόντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεμιστοκλέα βόσκοντα τὰ πρόβατά του, ἠρώτησαν αὐτόν. Οὗτος δὲ ὁ ἀοίδιμος, τὸν μὲν Διοσκορίδην ἔκρυψε, λέγων ὅτι δὲν ἠξεύρει ποῦ εἶναι, τὸν δὲ ἑαυτόν του παρέδωκεν εἰς αὐτούς, ὁμολογήσας ὅτι εἶναι χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἐνώπιον τοῦ ἄρχοντος καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ κηρύξας, ἐδάρη εἰς τὴν κοιλίαν τόσον πολλά, ὥστε ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· ἔπειτα ἐκρεμάσθη ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐσύρθη ἐπάνω εἰς σιδηρὰ τριβόλια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κατακαρφωθεὶς εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Φαρμακολυτρίας.

» Ἀναστασία φάρμακον πιστοῖς μέγα,
» Πᾶν φάρμακον λύουσα καὶ κεκαυμένη.
» Καύθη Ἀναστασίη πυρὶ δευτέρᾳ εἰκάδι λαύρῳ.

Ἡ ἁγία αὕτη καὶ ἀνδρειοτάτη μάρτυς Ἀναστασία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καταγομένη ἐκ τῆς πόλεως Ῥώμης, θυγάτηρ πατρὸς μὲν Ἕλληνος τινος Πρεπεξάστου ὀνομαζομένου, μητρὸς δὲ Φαύστης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν προσεφέρθη εἰς ἄνδρα θεοσεβῆ Χρυσογόνον καλούμενον, καὶ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὰ ἱερὰ γράμματα· τὴν δὲ εἰς Χριστὸν πίστιν ἐδιδάχθη καὶ ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα της. Συζευχθεῖσα δὲ διὰ γάμου μὲ ἄνδρα Πούπλιον ὀνόματι, ἀπεστρέφετο τὴν μετ' ἐκείνου κοινωνίαν διὰ τὴν ἀπιστίαν του, προφασιζομένη πάντοτε ὅτι εἶναι ἀσθενής, καὶ μὴ καταδεχομένη τὴν τούτου συνάφειαν· ὕστερον δὲ ἐνδυθεῖσα ἱμάτια πενιχρά, καὶ ὑπὸ μιᾶς μόνης ὑπηρετρίας παρακολουθουμένη συνανεστρέφετο πάντοτε μὲ γυναῖκας πτωχάς. Κρυφίως δὲ ἰάτρευε καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς διὰ τὸν Χριστὸν μαρτυροῦντας, ἐμβαίνουσα εἰς τὰς φυλακάς, λύουσα ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δεσμά, ἀλείφουσα αὐτοὺς μὲ ἔλαιον, σφογγίζουσα τὰ αἵματα ἀπὸ τὰς πληγάς των, καὶ φαγητὰ ἐπιτήδεια εἰς αὐτοὺς προσφέρουσα. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἀνὴρ της Πούπλιος, τὴν συνέλαβε καὶ τὴν ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακήν, παραγγείλας εἰς πολλοὺς φύλακας νὰ φυλάττωσιν αὐτὴν μὲ ἀσφάλειαν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τρικυμίαν, τούτου χάριν λαβοῦσα ἄδειαν ἡ ἁγία, διεμοίρασε τὰ ὑπάρχοντά της εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ πλέον χωρὶς φόβον ἐπεσκέπτετο τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτε ἐτελείωναν τοὺς ἐλάμβανε καὶ ὁσίως τοὺς ἐνεταφίαζε· πολλοὺς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς παρεκίνησε καὶ εἰς τὸ μαρτύριον. Αὕτη ἐβασανίσθη ἀπὸ διαφόρους ἡγεμόνας καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ ἄλλας γυναῖκας· τελευταῖον δὲ ἐδέθη εἰς πάλους, καὶ τριγύρω περικυκλωθεῖσα ὑπὸ πυρός, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ ἀπῆλθε πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῆς σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν της ναόν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ Δομνίνου. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.[1]

---

[1] Σημείωσαι ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Ἀναστασίαν ἐφιλοπόνησεν ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐγκώμιον καὶ παρακλητικὸν κανόνα ὁ πρώην μὲν μοναχὸς καὶ ὑποδιάκονος Δαμασκηνὸς ὁ Θεσσαλονικεύς, ὕστερον δὲ γενόμενος ἐπίσκοπος Ῥενδίνης, τὰ ὁποῖα καὶ ἡμεῖς ἐβελτιώσαμεν ὅση δύναμις, καὶ ἀντεγράψαμεν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἀναφέρεται περὶ τῆς ἁγίας ταύτης Ἀναστασίας. Τὸ δὲ ἑλληνικὸν μαρτύριον τῆς ἁγίας συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή «Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη.» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΥ.

» Δίδωσι Χρυσόγονος αὐχένα ξίφει,
» Ὁ πνεῦμα χρυσοῦς, χάλκεος δὲ τὸ σθένος.

Χρυσόγονος ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς κατήγετο ἀπὸ τὴν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϟ΄ (290), ἦτον δὲ ἄνθρωπος θεοσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν, καὶ ἔγεινε διδάσκαλος τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὡς εἴπομεν, καὶ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα. Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανὸν, ἐπιάσθη καὶ αὐτὸς καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακήν· τότε δὲ ἔγραψε πρὸς αὐτὸν ἡ μαθήτριά του ἁγία Ἀναστασία, ἵνα εὔχηται ὑπὲρ αὐτῆς, μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως νὰ εὔχηται, ὥστε ἂν μὲν ὁ ἄνδρας της Πούπλιος γίνῃ χριστιανὸς, νὰ ζήσῃ καὶ νὰ σωθῇ, εἰδὲ καὶ δὲν γίνῃ, ν' ἀποθάνῃ καὶ νὰ μὴ ζήσῃ νὰ κατεξοδεύσῃ τὸν πλοῦτόν της μετὰ τῶν εἰδωλολατρῶν, ἀλλὰ νὰ τὸν δαπανήσῃ εἰς βοήθειαν τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ εἰς ἀντίληψιν τῶν πτωχῶν, τὸ ὁποῖον τοῦτο καὶ ἔγεινεν· ἐπειδὴ ὁ μὲν ἀνήρ της ἐπνίγη εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, αὐτὴ δὲ ἐπεσκέπτετο τοὺς ἁγίους μάρτυρας καὶ ἐξώδευε τὰ χρήματά της εἰς τὴν αὐτῶν καὶ τῶν πτωχῶν ἐπιμέλειαν.

Ὁ δὲ Διοκλητιανὸς εὑρισκόμενος εἰς τὴν Νίκαιαν, ἔμαθεν ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην εὑρίσκεται πολὺ πλῆθος χριστιανῶν εἰς τὰς φυλακὰς, οἱ ὁποῖοι ἂν καὶ παρεδόθησαν εἰς πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους, δὲν ἐδυνήθησαν ὅμως ἀκόμη νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ ἔχουσι παρακινητὴν εἰς τὸ μαρτύριον τὸν θεῖον τοῦτον Χρυσόγονον καὶ κρεμῶνται ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν γλῶσσάν του. Τοῦτο, λέγω, μαθὼν ὁ Διοκλητιανὸς, ἐπρόσταξε παρευθὺς οἱ μὲν ἄλλοι χριστιανοὶ νὰ θανατωθῶσιν ἐὰν δὲν ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ὁ δὲ Χρυσόγονος νὰ πεμφθῇ πρὸς αὐτὸν δέσμιος. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου ὁ ἅγιος, μήτε μὲ κολακείας ἐπείσθη νὰ ἀρνηθῇ τὴν εὐσέβειαν, μήτε μὲ φοβερισμοὺς ἐμαλακώθη ἀπὸ τὴν ὑπὲρ τῆς πίστεως γενναίαν του ἔνστασιν· ἀλλὰ μᾶλλον ἐπαρρησιάσθη χωρὶς κἀνένα φόβον, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ἐκήρυξεν ὅτι εἶναι μόνος Θεὸς, τοὺς δὲ θεοὺς ὠνόμασε πλάνην ἀνθρώπων καὶ φθορὰν ψυχῶν καὶ ἀπώλειαν. Ὅθεν ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος ἐθυμώθη, καὶ προστάζει νὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι. Καὶ οὕτω ὁ μακάριος Χρυσόγονος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου Στέφανον.[1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΗΣ καὶ τῶν τριῶν τέκνων αὐτῆς.

» Ἡ Θεοδότη πῦρ φέρει σὺν φιλτάτοις,
» Φίλτρῳ Θεοῦ ζέουσα καὶ πυρὸς πλέον.

Αὕτη ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Θεοδότη ἦτον ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, χριστιανὴ δὲ οὖσα κατεγίνετο εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου· ὅθεν καὶ τὰ τρία τέκνα της ἐπαίδευε μὲ θεογνωσίαν καὶ παιδείαν Κυρίου. Ἀκούσασα δὲ τὰς ἀγαθοεργίας τῆς ἀνωτέρω ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, ὑπῆγε καὶ συνέζη μετ' ἐκείνης, αὐτή τε καὶ τὰ τέκνα της. Πρότερον δὲ ἐζητεῖτο ἡ ἁγία αὕτη εἰς γάμου κοινωνίαν ἀπό τινα ἄρχοντα Λευκάδιον ὀνομαζόμενον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔδωκεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς, νομίζων ὅτι διὰ τὴν κοινωνίαν καὶ συναναστροφὴν ἐκείνου θὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· πλὴν αὕτη ἡ μακαρία δὲν κατεπείσθη νὰ ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν μὲ τὸν Λευκάδιον ἂν καὶ ἐκεῖνος ἔκαμε πάντα τρόπον διὰ νὰ τὴν καταπείσῃ εἰς τοῦτο. Θέλουσα ὅμως ἡ ἁγία νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸν ἐμήνυσε νὰ τὴν ἀναμένῃ ὀλίγον, καὶ τότε θὰ ποιήσῃ τὴν γνώμην του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄρχων τῷ τότε καιρῷ ἐξῆλθεν ἔξω μετὰ τοῦ βασιλέως φυλάττων τὰ περὶ τῆς Θεοδότης εἰς τὸν πρέποντα καιρὸν, ἡ ἁγία λαβοῦσα ἄδειαν, ἐπορεύετο μετὰ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς χριστιανοὺς, τοὺς φυλακισμένους διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐγίνετο εἰς αὐτοὺς παρακίνησις δυνατωτάτη καὶ παρηγορία εἰς τὸ νὰ ὑπομένωσι τὰ διὰ τὸν Χριστὸν βάσανα.

Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας πάλιν ὁ Λευκάδιος ἐλάλησεν εἰς τὴν Θεοδότην λόγια παρακινητικὰ, ὅμοια μὲ τὰ πρότερα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐγνώρισε διὰ τῆς πείρας, ὅτι ἀδύνατα πράγματα ἐπιχειρεῖ, ἔπεμψε τὴν ἁγίαν δεδεμένην ὁμοῦ μὲ τοὺς υἱούς της εἰς τὸν Ὑπατικὸν Νικήτιον, τὸν ἄρχοντα τῆς Βιθυνίας, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ ἠλέγ-

---

[1] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου, ὅπου ἀναφέρεται διὰ τὸν ἅγιον Χρυσόγονον ἐν τῷ Συναξαρίῳ Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας, ὅτι ἀπεκεφαλίσθη πλησίον εἰς μίαν λίμνην, ὅπου ἔμενον αἱ ῥηθεῖσαι μάρτυρες μετὰ Ζωΐλου τινος δούλου τοῦ Θεοῦ.

χθῇ ἀπὸ τὸν πρῶτον υἱὸν τῆς Θεοδότης, ὀνόματι Εὔοδον, ἐθυμώθη, καὶ ἀνάψας μεγάλην κάμινον ἐπρόσταξε νὰ ῥιφθῇ μέσα εἰς αὐτὴν ἡ ἁγία μὲ τοὺς υἱούς της. Ὅθεν μὲ τοιοῦτον μαρτυρικὸν τέλος τελειωθέντες οἱ μακάριοι, τώρα παρίστανται εἰς τὸν Χριστὸν φοροῦντες ἀμαράντινα στέφανα, τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον λεγόμενον Κάμπον.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΖΩΙΛΟΥ.

» Ζωὴν ῥέουσαν ἐκλιπὼν ὁ Ζωΐλος,
» Ζωὴν μένουσαν εὗρεν ἐν ζώντων τόπῳ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὰ θυρανοίξια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

» Αἴρουσιν ἄνδρες ἱεροὶ Χριστοῦ πύλας,
» Τοὺς Δαβὶδ ἡμῖν ἐκτυπούμενοι νόας.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸ φωτοδρόμιον τῆς τοῦ Θεοῦ μεγάλης ἐκκλησίας.

» Τρέχοντα φῶτα σήμερον ναοῦ κύκλῳ,
» Δηλοῦσι φωτὸς εἰς τὸ πᾶν θείου δρόμον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μνήμη τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων τῶν ἐν Κρήτῃ μαρτυρησάντων.

» Τοῦ Ποιμενάρχου θρέμματα Χριστοῦ δέκα,
» Εἰσηλάθη τμηθέντα μάνδρα μαρτύρων.
» Εἰκάδι τῇ τριτάτῃ δέκα ἐν Κρήτῃ τάμον ἄνδρας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σν΄ (250), καταγόμενοι ἐκ τῆς νήσου Κρήτης, ὄχι ἀπὸ μίαν πόλιν ἀλλ᾽ ἀπὸ διαφόρους πόλεις καὶ χωρία αὐτῆς, διότι ἀπὸ μὲν τὴν μητρόπολιν Γορτύνην ἦσαν πέντε, ὁ Θεόδουλος, ὁ Σατορνῖνος, ὁ Εὔπορος, ὁ Γελάσιος καὶ ὁ Εὐνικιανός· ἀπὸ δὲ τὴν Κνωσὸν ἦτον ὁ Ζωτικός· ἀπὸ τὸν λιμένα τοῦ Πανόρμου ἦτον ὁ Ἀγαθόπους· ἀπὸ τὰς Κυδωνίας ἦτον ὁ Βασιλείδης· καὶ ἀπὸ τὸ Ἡράκλειον ἦτον ὁ Εὐάρεστος καὶ ὁ Πόμπιος. Οὗτοι λοιπὸν παρεδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀπίστους εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Κρήτης· ὁ δὲ ἄρχων ἐπρόσταξε τὸν δήμιον νὰ τριγυρίζῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ ἂν δὲν θέλωσι νὰ θυσιάσωσιν εἰς αὐτὰ, νὰ τιμωρῇ αὐτοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριάκοντα ὁλοκλήρων ἡμερῶν ἐδιώκοντο οἱ τοῦ Χριστοῦ ἀθληταὶ ἀπὸ τοὺς ἀτάκτους ἕλληνας καὶ ἐνεπαίζοντο καὶ ἐδέροντο καὶ ἐλιθοβολοῦντο, καὶ ἐκολαφίζοντο, (ἤγουν μὲ βαθουλὴν τὴν παλάμην ἐκτυπῶντο ὄπισθεν εἰς τὸν λαιμὸν, ὥστε ἐκ τοῦ κτυπήματος ἐγίνετο κρότος πρὸς ἐμπαιγμὸν), καὶ ἐμπτύοντο εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐσύροντο κατὰ γῆς ἐπάνω εἰς τὰς κοπρίας. Ὕστερον δὲ καθίσας ὁ ἄρχων ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, παρέστησεν αὐτοὺς ἔμπροσθέν του, καὶ βλέπων ὅτι εἶχον τὸ φρόνημα στερεὸν καὶ ἐνέμενον ἀσφαλῶς εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπρόσταξε καὶ ἐστρεβλώθησαν τὰ μέλη τῶν ἁγίων· καὶ ἀφ᾽ οὗ μὲ πολλὰς βασάνους ἐβασανίσθησαν τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Στεφάνου πλησίον εἰς τὸν τόπον, τὸν καλούμενον τῶν Πλακιδίων (ὅρα τὸ κατὰ πλάτος αὐτῶν μαρτύριον εἰς τὸν Ἐφραίμ.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Νεοκαισαρείας, ἑνὸς τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων.

» Οὕτως ὁ Παῦλος κατὰ Παῦλον ἦν φέρων
» Τὰ τοῦ Χριστοῦ στίγματα τῇ σαρκὶ ξένως.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Παῦλος ἔγεινε τόσον περιβόητος κατὰ τὰς ἀρετὰς, ὥστε ἔφθασε τὸ περίφημον ὄνομά του καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς Λικινίου τοῦ ἐν Νικομηδείᾳ βασιλεύοντος ἐν ἔτει τε΄ (305), ὅθεν ἀποστείλας ἀνθρώπους παρέστησε τὸν ἅγιον ἐνώπιόν του. Καὶ πρῶτον μὲν ἐδοκίμαζεν ὁ τύραννος νὰ τὸν φοβίσῃ μὲ φοβερισμούς· ὅτε δὲ ἤρχισε καὶ νὰ τὸν δέρῃ, τότε ἐξεπλάγη αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ παρεστῶτες διὰ τὴν ἀσύγκριτον αὐτοῦ ἀνδρίαν καὶ ὑπομονήν· ἔπειτα κατὰ προσταγήν του πυρώσας ὁ χαλκεὺς ἕνα τεμάχιον σιδήρου τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν μίαν παλάμην τοῦ ἁγίου, ἐπάνω δὲ τοῦ σιδήρου ἔβαλε καὶ τὴν ἄλλην παλάμην του· ἔπειτα ἔσφιγξεν αὐτὰς εἰς τόσον πολὺ διάστημα, ἕως οὗ ἐψυχράνθη τὸ πυρωμένον σίδηρον· ἐκ δὲ τῆς βασάνου ταύτης ἔμειναν νεκρὰ καὶ ἀκίνητα τὰ κινητικὰ νεῦρα τῶν δύω χειρῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὸ

---

[1] Τὸ ἑλληνικὸν αὐτῶν μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή « Ἄλλος μὲν ἄλλο τι τῆς θρυλλουμένης (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

φρούριον ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Εὐφράτου ποταμοῦ.

Ὅτε δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἦλθεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὸ Βυζάντιον, τότε ἐλευθερόνοντο ὅλοι οἱ χριστιανοὶ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς φυλακὰς καὶ ἐξορίας, καὶ ἕκαστος ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρίδα του. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ ἅγιος οὗτος ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπῆγεν εἰς τὸν θρόνον του τὴν Νεοκαισάρειαν, διαλάμπων μὲ τὰς ἀρετὰς ὡς καὶ πρότερον. Ὅτε δὲ συνήχθη ἡ ἐν Νικαίᾳ ἁγία καὶ Οἰκουμενικὴ πρώτη σύνοδος, ἐν ἔτει τκέ (325)· ἦτο καὶ οὗτος εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτὼ Θεοφόρους πατέρας, οἵτινες ὅλοι ἔφερον εἰς τὸ σῶμά των τὰ στίγματα καὶ τὰς πληγὰς τοῦ Χριστοῦ, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, καὶ εἰς αὐτὰ ἐκαλλωπίζοντο, καὶ τὰ ἐδείκνυον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον· ἄλλος μὲν δεικνύων τὴν χεῖρά του, κομμένην ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἄλλος δὲ τὰ ὦτά του, ἄλλος τὴν μύτην του, ἕτερος τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἄλλος ἄλλο μέλος τοῦ σώματός του βεβλαμμένον καὶ κολοβωμένον ἀπὸ τοὺς προλαβόντας τυράννους ὑπὲρ τῆς πίστεως· ἄλλοι ἐδείκνυον τὰ πρίσματα τὰ ἐκ τῶν βουνεύρων προξενηθέντα καὶ τῶν ῥοπάλων, καὶ τὰ καυσίματα τὰ ἐκ τῶν πεπυρωμένων σιδήρων, τὰ ὁποῖα ὅλα ὑπέμειναν οἱ τρισμακάριοι βασανιζόμενοι διὰ τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ τὰ ἐδείκνυον εἰς ὅλους, ὡς σημεῖα λαμπρὰ τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης των. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μακάριος οὗτος Παῦλος ἐδείκνυε τὰ ἐκ τῶν ῥοπάλων συνθλάσματα ὅσα εἶχεν εἰς τὸ σῶμά του, καὶ τὰς ἁγίας χεῖράς του τὰς σιδηροκαύστους οὔσας καὶ ἀνενεργήτους.

Ἀφ' οὗ δὲ ὅλοι οἱ τριακόσιοι δεκαοκτὼ πατέρες συνήχθησαν εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ ἐκάθησαν καὶ ἀνεθεμάτισαν τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον, ὑπῆγον ὅλοι ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα εἰς τὸ Βυζάντιον. Ὁ δὲ ἀοίδιμος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας κρατῶν τὰς χεῖρας τοῦ μακαρίου τούτου Παύλου καὶ καταφιλῶν αὐτάς, καὶ ἐπιθέτων αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ μελῶν, ἐπεφώνει τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα λόγια, «Δὲν χορταίνω νὰ καταφιλῶ τὰς χεῖρας ταύτας, αἵτινες διὰ τὸν Χριστόν μου ἔγειναν νεκραὶ καὶ ἀνενέργητοι». Ἀπελθὼν δὲ ὕστερον εἰς τὸν θρόνον του ὁ ἀοίδιμος οὗτος Παῦλος καὶ ζήσας χρόνους τινας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῆς ὁμολογίας τὸν στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου καὶ Θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν ΝΑΟΥΜ τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ φωτιστοῦ καὶ ἱεροκήρυκος Βουλγαρίας.

† » Τὴν Βουλγαρίας γῆν ἅπασαν, παμμάκαρ
» Ναοὺμ, λόγοις σοῖς λαμπρύνεις καὶ θαύμασιν.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ναοὺμ ἤκμαζε κατὰ τοὺς χρόνους Μιχαὴλ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωμβ' (842), ὅτε καὶ ὁ ἅγιος Κύριλλος καὶ Μεθόδιος καὶ Κλήμης διέτριβον εἰς τὰ μέρη τῆς Βουλγαρίας, ἀγωνιζόμενοι εἰς τὸ νὰ φωτίσωσι μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὀρθοδοξίαν τὸ πεπλανημένον ἔθνος τῶν Βουλγάρων, διότι τούτους τοὺς πρώτους φωτιστὰς τῆς Βουλγαρίας κατὰ πάντα ἀκολουθῶν ὁ θεῖος οὗτος Ναοὺμ, ἐπεριπάτει μετ' αὐτῶν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Βουλγαρίας, κηρύττων τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας, τυπτόμενος, λοιδορούμενος, θλιβόμενος καὶ διωγμοὺς καὶ μάστιγας ὑπομένων ἀπὸ τοὺς ἀπίστους καὶ ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀνωτέρω πατέρες, ὁ θεῖος Κύριλλος δηλαδὴ καὶ ὁ Μεθόδιος καὶ Κλήμης οἱ ἰσαπόστολοι ἠθέλησαν νὰ μεταγλωττίσωσι τὴν παλαιὰν καὶ νέαν Γραφὴν ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν βουλγαρικὴν μὲ τὰ στοιχεῖα καὶ τὰς λέξεις τὰς ὁποίας ἐφεῦρον εἰς κατάληψιν τῶν Βουλγάρων, ἔκριναν εὔλογον νὰ ἀναφέρωσι τὸ ἔργον αὐτὸ εἰς τὸν τότε Πάπαν τῆς Ῥώμης Ἀδριανὸν, διὰ νὰ λάβῃ καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ κῦρος καὶ τὴν βεβαίωσιν.

Ὅθεν μετ' αὐτῶν ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην καὶ ὁ θεσπέσιος οὗτος Ναούμ· ἐδέχθη δὲ αὐτοὺς μὲ μεγάλην τιμὴν καὶ φιλοφροσύνην ὁ ῥηθεὶς Πάπας. Ἔδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἀνωτέρω δούλων του πολλὰ θαύματα ἐκεῖ εἰς τὴν Ῥώμην, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θαύματα καὶ ἀπὸ ἄλλας ἀποκαλύψεις ἐγνώρισεν ὁ Πάπας ὅτι τὸ ἔργον ὅπερ ἐποίησαν τῆς μεταγλωττίσεως ἦτο ἐκ Θεοῦ. Μάλιστα δὲ παραβάλλων τὸ ἑλληνικὸν κείμενον τῶν Γραφῶν μὲ τὸ Βουλγαρικὸν, εὗρεν αὐτὰ σύμφωνα κατὰ πάντα· ὅθεν ἐβεβαίωσε καὶ ἐκύρωσε τὴν μεταγλώττισιν ταύτην καὶ ἐψήφισε νὰ δοθῇ αὕτη εἰς μάθησιν τῶν βουλγάρων, πρὸς κατάληψιν περισσοτέραν τῆς εὐσεβείας. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ναοὺμ, ὡς νεώτερος τῶν ἀνωτέρω ἁγίων καὶ ὡς θερμότερος κατὰ τὸν ζῆλον, ἠγωνίζετο περισσότερον, ὑπηρετῶν προθύμως εἰς ὅλα τὰ παρ' αὐτῶν προστασσόμενα. Ὅτε δὲ ἔμελλον ν' ἀναχωρήσωσιν ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἐποίησε δι' αὐτῶν ὁ Θεὸς πολλὰ θαύματα, διότι ὅσοι ἀσθενεῖς ἐπρόστρεξαν εἰς αὐτοὺς ἐθεραπεύθησαν μὲ ἕνα τρόπον θαυμά-

σιον· ἅμα δηλαδὴ ἔβλεπον τοὺς ἁγίους εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐλευθερόνοντο ἀπὸ τὰς ἀσθενείας των. Τόσον ἦσαν χαριτωμένοι οἱ ἅγιοι, ὥστε καὶ δύναμις ἰαματικὴ ἐπήγαζεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των. Καὶ ὁ μὲν θεῖος Κύριλλος ὁ ἀρχηγὸς τῆς μεταγλωττίσεως τῶν Γραφῶν ἔμεινεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ φθάσας εἰς ἔσχατον γῆρας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὁ δὲ ἱερὸς Μεθόδιος παραλαβὼν τοὺς μαθητάς του, εἷς ἐκ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ θεῖος οὗτος Ναούμ, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς Βουλγαρίαν· ἐπιστρέφων δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν γῆν τῶν Ἀλαμάνων (ἤτοι τῶν Γερμανῶν), οἵτινες εἶχον πολλὰς αἱρέσεις καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν τοῦ Ἀπολιναρίου, καὶ ἐβλασφήμουν κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.[1] Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος Μεθόδιος σὺν τῷ Ναοὺμ τούτῳ ἠγωνίζοντο νὰ ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ βάρβαροι ἐκεῖνοι ἐτιμώρησαν τοὺς ἁγίους μὲ δαρμοὺς καὶ ξεσχισμοὺς καὶ μὲ ἄλλα βάσανα, καὶ ὕστερον τοὺς ἔβαλον εἰς τὴν φυλακήν.

Ἐνῷ λοιπὸν οἱ ἅγιοι προσηύχοντο ἐν τῇ φυλακῇ, ὢ τοῦ θαύματος! ἔγεινε σεισμὸς μέγας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ μὲν τόπος ὅλος ἐσαλεύθη καὶ ἐκρημνίσθησαν πολλαὶ οἰκίαι τῶν δυσσεβῶν ἐκείνων, ἐλύθησαν δὲ τὰ δεσμά, καὶ αἱ θύραι τῆς φυλακῆς ἠνοίχθησαν. Ὅθεν ἐξελθόντες οἱ ἅγιοι, ἐπορεύοντο χαίροντες εἰς τὴν ὁδόν, ὡς ποτὲ οἱ θεῖοι ἀπόστολοι, διότι ἠξιώθησαν νὰ ἀτιμασθῶσι διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. Ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν Βουλγαρίαν, ὑπεδέχθησαν ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν βουλγάρων Μιχαήλ, ὅστις διεμοίρασεν αὐτοὺς εἰς τὰς πέριξ χώρας διὰ νὰ κηρύττωσι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν βουλγαρικὴν ἐξήγησιν τῶν θείων Γραφῶν. Τότε ὁ θεῖος Κλήμης λαβὼν τὸν ἅγιον τοῦτον Ναούμ, ἐπεριπάτει εἰς διαφόρους τόπους τῆς Βουλγαρίας, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Διάβυαν καὶ Μοισίαν καὶ Πανονίαν (Οὐγγαρίαν), κηρύττων τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας· καὶ ἀπὸ τὴν συντροφίαν αὐτοῦ δὲν ἐχωρίσθη ὁ θεῖος Ναοὺμ ἕως ἐσχάτης του ἀναπνοῆς, συμβοηθῶν αὐτῷ, ὡς ὁ Ἀαρὼν ἐβοήθει τῷ Μωϋσῇ. Διατρίβων λοιπὸν ὁ ἅγιος Ναοὺμ εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Διάβυαν, καὶ ἐκεῖ ζήσας καιρόν τινα ὁσίως καὶ θεαρέστως, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἀφίσας τὸ ἱερόν του λείψανον θησαυρὸν θαυμάτων ἀκένωτον τοῖς μετὰ πίστεως τούτῳ προστρέχουσιν· (ὅρα καὶ τὸν πλατύτερον βίον τούτου ἐν τῇ ἐκδεδομένῃ αὐτοῦ φυλλάδι, τῇ περιεχούσῃ τὴν ᾀσματικήν του ἀκολουθίαν· ἐξ ἧς φυλλάδος μετεφράσθη ἐν συντόμῳ τὸ παρὸν Συναξάριον ὑπ' ἐμοῦ. (Ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τοῦ βουλγαροκήρυκος καὶ διδασκάλου του, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἑορτάζομεν τὰ ἐγκαίνια τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἤτοι τῆς ἁγίας ΣΟΦΙΑΣ.

» Ἐγκαινίοις καλοῖς σε τοῖς ἐγκωμίοις,
» Τιμῶ καλῶν κάλλιστε γῆς ναῶν ὅλον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΧΙΝΩΝ ξίφει τελειοῦται.*

» Οὐ κἂν λαθοίμην οὐδὲ σοῦ μάρτυς Σχίνων,
» Τοῦ μὴ λαθόντος, ὡς ἀπετμήθης κάραν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος ΕΥΓΕΝΙΑΣ.

» Στεφθεῖσα πρῶτον τοῖς πόνοις Εὐγενία,[1]
» Βαρὴν ἐδέψω δευσοποιὸν ἐκ ξίφους.
» Τέτλαθι Εὐγενίη ξίφος εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτῃ.

Αὕτη ἡ ἁγία Εὐγενία ἐγεννήθη ἀπὸ γένος εὐγενικὸν ὡς εὐγενὴς κλάδος καὶ τοῦ γένους της δόξα, καταγομένη ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κομμόδου ἐν ἔτει σο' (270),[2] οἱ γονεῖς δὲ αὐτῆς ὠνομάζοντο Φίλιππος καὶ Εὐγενία, οἵτινες ἔλαβον ἀπὸ τὸν τότε βασιλέα ὡς τιμὴν καὶ ἀξίωμα, τὸ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ νὰ κατοικήσωσιν εἰς αὐτὴν ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέραν των ταύτην Εὐγενίαν. Αὕτη λοιπὸν ἡ μακαρία ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς της, καὶ λαβοῦσα δύω

---

[1] Βλασφημίαν ἐδῶ ὀνομάζει κατὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὸ λατινικὸν φρόνημα τὸ περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἤτοι ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, ὅπερ οὐκ ἐδέχετο ὁ θεῖος Ναοὺμ οὗτος μετὰ τοῦ ἁγίου Μεθοδίου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστοῦ γεννῶν λόγος λέγεται τοῦ Χρυσοστόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέλλοντος ἀγαπητοὶ τοῦ κοινοῦ Σωτῆρος» καὶ ὁ τοῦ Ἀθανασίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « ὥσπερ οἱ τὴν χρυσῖτιν γῆν μεταλλεύειν (σώζονται καὶ οἱ δύω ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

[2] Κόμμοδος ὁ διάδοχος Μάρκου Αὐρηλίου τοῦ καὶ φιλοσόφου ἐπικληθέντος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 180 μέχρι τοῦ 192Σ.Ε.

ὑπηρέτας ἐξῆλθε τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν οἰκίαν τῶν γονέων της, καὶ ἐλθοῦσα εἰς ἕνα ἐπίσκοπον μὲ ἀνδρὸς ἔνδυμα ἔλαβε παρ' ἐκείνου τὸ ἅγιον βάπτισμα. Εἶτα κουρεύσασα τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ὀνομασθεῖσα Εὐγένιος, ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον κατὰ τὸν βαθὺν ὄρθρον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο ἡ μακαρία πᾶσαν ἀρετὴν μὲ πόνους καὶ μόχθους, μὲ ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, καὶ μὲ στάσεις καὶ ἀγρυπνίας ὁλονυκτίους. Τί νὰ πολυλογῶ; τόσον πολλὰ ἔλαμψε κατὰ τὰς ἀρετὰς ἡ ἁγία αὕτη, ὡς ἄλλος μέγας φωστὴρ ἥλιος, ὥστε διὰ παρακλήσεως ὅλων τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου ἐδέχθη τὴν προστασίαν αὐτῶν καὶ ἡγουμενίαν, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ πρότερος ἡγούμενος. Ἂν δὲ καὶ δὲν ἤθελε τοῦτο κατ' ἀρχάς, βιασθεῖσα ὅμως καὶ δυσωπηθεῖσα ἀπὸ τοὺς λόγους καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τῶν ἀδελφῶν, συγκατένευσε καὶ μὴ θέλουσα.

Μὲ τοιοῦτον τρόπον ἔδειξεν εἰς ὅλους τὸν Εὐγένιον τοῦτον μέγαν καὶ λαμπρὸν ὄχι λόγος ἁπλοῦς καὶ φήμη ξηρὰ, ἀλλὰ πράξεις καὶ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά· ὅθεν καὶ μόνη ἡ θεωρία του εἵλκυε παραδόξως τοὺς βλέποντας, ὡς ὁ μαγνήτης τὸν σίδηρον, εἰς τὸ νὰ ἀπολαύσωσι τὰ καλὰ καὶ τὰς ἀρετάς του. Ἀλλ' ὅμως μία μοναχὴ Μελανθία ὀνομαζομένη, μέλαινα καὶ μαύρη οὖσα κατὰ τὴν ψυχὴν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ ὄνομά της, βλέπουσα τὸν Εὐγένιον τοῦτον ὅτι ἦτον ὡραῖος φυσικὰ ἐκυριεύθη ἀπὸ δεινὸν καὶ σατανικὸν ἔρωτα ἐκ τῆς θεωρίας του. Ὅθεν εὑροῦσα πρόφασιν ὅτι εἶχε μακρὰν ἀσθένειαν, παρεκάλει αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ διὰ νὰ τὴν φανερώσῃ εἰς αὐτὸν κρυφίως καὶ κατὰ μόνας, διότι ἔλεγεν ἡ μιαρὰ ὅτι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἀσθένειαν.

Ὁ δὲ Εὐγένιος συντριβόμενος καὶ λυπούμενος ἀπὸ καρδίας, ἐπείσθη ἀπὸ ἁπλότητα εἰς τὰ δολερὰ λόγια τῆς Μελανθίας καὶ συγκατένευσε νὰ ὑπάγῃ πρὸς αὐτὴν μὴ ἠξεύρων τὸν κεκρυμμένον δόλον· ὁ δὲ διαβολικὸς ἔρως τῆς Μελανθίας ἦναψε φλόγα εἰς τὴν καρδίαν της πρὸς τὸν Εὐγένιον καὶ καθὼς αὐτὸς εἶναι τυφλὸς, ὡς τὸν ὀνομάζουσιν οἱ σοφοὶ, οὕτως ἐτύφλωσε καὶ τὰ ψυχικὰ ὀμμάτια τῆς Μελανθίας καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν καῦσιν αἰσχροῦ πάθους. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπέτυχε τοῦ διαβολικοῦ σκοποῦ της· ἀλλ' ἀπεστράφη παρὰ τοῦ Εὐγενίου, διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ κακόν της συνέρραψε τὴν συκοφαντίαν ταύτην, λέγουσα δηλαδὴ, ὅτι ὁ ἡγούμενος τοῦ δεῖνος μοναστηρίου Εὐγένιος ἀπατῶν μὲ τὰ λόγιά του τὰς σώφρονας καὶ καθαρὰς γυναῖκας, ἐζήτησε νὰ ἀπατήσῃ καὶ ἐμὲ ὁ ἀσελγὴς καὶ τολμητίας, ἀλλ' ὅμως δὲν τὸ ἐπέτυχε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ πατὴρ τῆς Εὐγενίας καὶ Ἔπαρχος εὐθὺς ἐθυμώθη· ὅθεν πέμψας εἰς τὸ μοναστήριον, ἔφερεν ἀμέσως τὸν ἡγούμενον Εὐγένιον καὶ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου δεδεμένους ὡς ψευδολάτρας καὶ κακοποιοὺς, καὶ παρέστησεν αὐτοὺς εἰς τὸ κριτήριον διὰ νὰ ἀπολογηθῶσι περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ὅτε λοιπὸν παρεστάθησαν καὶ τὰ δύω μέρη ἤρχισεν ἡ συκοφάντρια Μελανθία νὰ λέγῃ κατὰ τοῦ Εὐγενίου, ὑβρίζουσα, περιγελῶσα, λοιδοροῦσα, μὲ θρασύτητα φωνάζουσα, καὶ μὲ τὸν δάκτυλον δεικνύουσα αὐτὸν εἰς τοὺς παρεστῶτας, ὡς ἐργάτην τῆς ἁμαρτίας· ὁμοίως καὶ τοὺς ὑποτασσομένους αὐτῷ μοναχοὺς ὀνομάζουσα φθορεῖς. Ἔλεγε δὲ καὶ ταῦτα ἡ πάντολμος εἰς ἐπήκοον πάντων· «ἀκούσατε ὅλοι σεῖς οἱ παρεστῶτες τὰ λόγιά μου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀληθινὰ καὶ βέβαια». Ὢ τῆς ἀνοχῆς σου, δέσποτα Κύριε, μὲ τὴν ὁποίαν ὑπέμεινες τὴν συκοφάντριαν, καὶ δὲν ἔσχισες τὴν γῆν διὰ νὰ τὴν καταπίῃ!

Ταῦτα ἡ Εὐγενία ἀκούσασα, εὐθὺς ἔσχισε τὸ φόρεμά της καὶ ἔδειξεν εἰς τοὺς παρόντας θέαμα φρικτὸν καὶ ἐξαίσιον, καὶ ἀκολούθως λέγει παρρησίᾳ εἰς τοὺς περιεστῶτας, «ἔπρεπεν ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ νὰ ὑποφέρωμεν ὕβρεις καὶ ἐμπαιγμοὺς καὶ δαρμοὺς τοῦ σώματος καὶ δι' αὐτὰ ὅλα νὰ εὐχαριστῶμεν· διὰ νὰ μὴ ἐμπαίζεται ὅμως τὸ σεμνὸν καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἀκούσατε. Ἐγὼ κατὰ τὴν φύσιν εἶμαι γυνὴ, θυγάτηρ τοῦ φιλτάτου πατρός μου τούτου καὶ κριτοῦ, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου κρίνομαι σήμερον· μήτηρ μου δὲ εἶναι ἡ τούτου σύζυγος· οὗτοι δὲ οἱ παριστάμενοι ἀδελφοὶ εἶναι δοῦλοί μου». Ταῦτα τὰ λόγια τῆς καλῆς Εὐγενίας ἀκούσαντες ἐξέστησαν ἅπαντες· μὲ ποῖον δὲ τρόπον ἐτιμώρησεν ἡ θεία δίκη τὴν Μελανθίαν βεβαίως θὰ θαυμάσῃ ὅποιος ἤθελε τὸν ἀκούσῃ.[1] Ἐκ τῆς αἰτίας λοιπὸν ταύτης παρακινηθεὶς ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Εὐγενίας, ἀφῆκε παρευθὺς τὴν δόξαν τοῦ κόσμου ὁμοῦ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ ὅλην τὴν τοῦ βίου φαντασίαν, καὶ ἀνεγεννήθη διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, καὶ ὁ πρώην

[1] Ὁ Παντοδύναμος καὶ δικαιοκρίτης Θεὸς, ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν, ἔρριψε πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσε τὴν Μελανθίαν καὶ ὅλον τὸν οἶκόν της ἐκ θεμελίων· ὅθεν πολλοὶ ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, βλέποντες τοιοῦτον θαυμάσιον (ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ αὐτῆς.(

λύκος γίνεται ποιμὴν τῶν ἐν τῇ πόλει χριστιανῶν. Ὅθεν διανύσας καλῶς τὴν ζωήν του, τελευταῖον ἐτελείωσε μὲ μαρτύριον, διότι καταπληγωθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπίστους διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, χαίρων ἀνέβη εἰς τὰς οὐρανίους μονάς. Ἡ δὲ μήτηρ τῆς ὁσίας ἀφίνουσα τὴν γῆν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα της Ῥώμην ὁμοῦ μὲ τὰς θυγατέρας της, καὶ ἐκεῖ πάλιν κατοικεῖ κατὰ τὸν πόθον της· ἐπειδὴ δὲ τότε ἐξῆλθε βασιλικὸς ὁρισμός, ἢ νὰ θυσιάζωσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τὰ εἴδωλα, ἢ νὰ θανατόνωνται κακῶς, τούτου χάριν ἡ ἁγία αὕτη Εὐγενία, ἀφ' οὗ ἔλαμψεν εἰς ὅλους μὲ τὰς ἀρετάς της, τέλος πάντων καταφλεγομένη ἀπὸ τὸν πνευματικὸν ἔρωτα τοῦ Χριστοῦ, ἐπαρρησιάσθη καὶ ἐκήρυξε τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν δεθεῖσα εἰς λίθον βαρύτατον, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἐπειδὴ ὅμως ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτω χαίρουσα ἀπῆλθεν ἡ μακαρία πρὸς ὃν ἐπόθει νυμφίον Χριστὸν, ἵνα μετ' αὐτοῦ συμβασιλεύῃ αἰωνίως. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία μάρτυς ΒΑΣΙΛΛΑ, ἡ συμμαρτυρήσασα τῇ ἁγίᾳ Εὐγενίᾳ, ξίφει τελειοῦται.

» Τίς ἂν παραδράμῃ σε τμηθεῖσαν ξίφει,
» Μάρτυς Βασίλλα πίστεως θείας βάσις;

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Εὐγενίας μαχαίρᾳ τελειοῦται.

» Μάχαιραν ὄντως δίστομον κατὰ πλάνης,
» Κτείνει Φίλιππον τῆς μαχαίρας τὸ στόμα.

Οἱ ἅγιοι ΠΡΩΤΑΣ καὶ ΥΑΚΙΝΘΟΣ οἱ εὐνοῦχοι καὶ συνασκηταὶ τῆς ἁγίας Εὐγενίας, ξίφει τελειοῦνται.

» Τμηθέντες, Ὑάκινθε καὶ Πρωτᾶ, ξίφει,
» Κληροῦσθε πρῶτα μαρτύρων Θεοῦ γέρα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ τοῦ ἀπὸ στρατιωτῶν, καὶ διήγησις ὠφέλιμος.

» Κανὼν πρόκειται σωφρονοῦσιν ἐν βίῳ,
» Ὁ Νικολάου σωφρονέστατος βίος.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Νικόλαος ἔγεινε στρατιώτης κατὰ τοὺς χρόνους Νικηφόρου τοῦ βασιλέως τοῦ Πατρικίου καὶ Σταυρακίου ἐπικαλουμένου ἐν ἔτει ωβ' (802). [1] καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἐσύναξε στρατεύματα διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Βουλγάρους, τότε καὶ αὐτὸς ἐξῆλθε μετὰ τοῦ στρατεύματος καὶ διερχόμενος ἔκ τινος τόπου, ἐπειδὴ ἦτον ἑσπέρα ἔμεινεν εἰς ἓν πανδοχεῖον· καὶ ἀφ' οὗ ἐδείπνησε μετὰ τοῦ πανδοχέως ἔκαμε τὴν προσευχήν του καὶ ἐπλαγίασε διὰ νὰ κοιμηθῇ. Κατὰ δὲ τὰς ἓξ ἢ καὶ ἑπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς ἡ θυγάτηρ τοῦ πανδοχέως, τρωθεῖσα ἀπὸ σατανικὸν ἔρωτα, ὑπῆγεν ἐκεῖ ὅπου ἐκοιμᾶτο ὁ ὅσιος καὶ τὸν ἐκέντησε, παρακινοῦσα αὐτὸν εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν, ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτήν· παῦσαι, ὦ γύναι, ἀπὸ τὸν σατανικὸν καὶ ἄθεσμον ἔρωτα, καὶ μὴ θελήσῃς καὶ σὺ νὰ μολύνῃς τὴν παρθενίαν σου, καὶ ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον νὰ καταβιβάσῃς εἰς τοῦ ᾅδου τὸ πέταυρον. Ἐκείνη δὲ ἀνεχώρησε μὲν πρὸς ὀλίγον· ἀλλὰ πάλιν μετ' ὀλίγην ὥραν ὑπῆγε καὶ ἠνώχλει τὸν δίκαιον· ὁ δὲ ὅσιος ἀπέβαλεν αὐτὴν καὶ τὸ δεύτερον, ἐλέγξας καὶ ἐπιτιμήσας αὐτὴν δυνατά, ἐκείνη δὲ πάλιν ἀνεχώρησε καὶ πάλιν ἐγύρισε, μεθυσμένη οὖσα ἀπὸ τὸν ἔρωτα.

Τότε ὁ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτήν· ταλαίπωρε καὶ πάσης ἀναισχυντίας πεπληρωμένη δὲν βλέπεις ὅτι οἱ δαίμονες σὲ ταράττουσιν ἵνα καὶ τὴν παρθενίαν σου φθείρωσι καὶ τὴν ψυχήν σου κολάσωσι; καὶ σὲ καταστήσωσιν ὅλων τῶν ἀνθρώπων γέλωτα καὶ ὄνειδος; δὲν βλέπεις ὅτι καὶ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ὑπάγω εἰς ἔθνη βάρβαρα καὶ εἰς πόλεμον καὶ αἱματοχυσίαν, μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν; πῶς λοιπὸν νὰ μολύνω την σάρκα μου ἐνῷ ἀπέρχομαι εἰς πόλεμον; Ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοια ἐπιπληκτικὰ λόγια εἰπὼν ὁ δίκαιος πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ ἀποβαλὼν αὐτὴν, ἐσηκώθη ἐπάνω· καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν προσευχήν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν προκειμένην ὑπηρεσίαν του. Τὴν δὲν ἐρχομένην νύκτα, καθὼς ἐκοιμήθη, βλέπει ὅτι ἵστατο εἰς ἕνα ὑψηλὸν καὶ περίοπτον τόπον, πλησίον του δὲ ἐκάθητο κριτής, ὅστις εἶχε τὸν δεξιόν του πόδα στηριγμένον ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ, καὶ ἔλεγε πρὸς αὐτόν· Βλέπεις τὰ στράτευματα τοῦ ἑνὸς μέρους τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ ἄλλου μέρους τῶν Βουλγά-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ Συναξάριον τῆς ὁσίας ταύτης Εὐγενίας συνεγράφη διὰ στίχων Ἰαμβικῶν ἐξ ὧν καὶ μετεφράσθη. Γράφει δὲ καὶ ὁ Μεταφραστὴς τὸν βίον αὐτῆς, οὗ ἀρχὴ «Κομμόδου μετὰ Μάρκον. (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Ὁ Πατρίκιος Νικηφόρος ἀνηγορεύθη τῷ 802 καὶ ἐφονεύθη τῷ 811 μαχόμενος κατὰ τῶν Βουλγάρων. Τοῦτον δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σταυράκιος· ἀλλ' ὀλιγόμηνος ὑπῆρξεν ἡ βασιλεία του. Σ. Ε.

ρων; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίνατο, ναὶ Κύριε, βλέπω, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι συγκόπτουσι καὶ νικῶσι τοὺς Βουλγάρους. Τότε ὁ φαινόμενος λέγει πρὸς τὸν δίκαιον, Βλέπε εἰς ἐμέ· ὁ δέ, ἐπιστρέψας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς αὐτὸν εἶδεν ὅτι τὸν μὲν δεξιόν του πόδα εἶχεν ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν δὲ ἀριστερὸν εἶχεν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ· ἔπειτα γυρίσας τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὰ στρατεύματα βλέπει ὅτι οἱ ἐχθροὶ Βούλγαροι κατέκοπτον τοὺς Ῥωμαίους.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαυσεν ἡ συγκοπὴ καὶ ὁ πόλεμος λέγει ὁ φαινόμενος κριτὴς πρὸς τὸν δίκαιον. Στοχάσου καλὰ τοὺς τόπους τῶν φονευθέντων σωμάτων, καὶ λέγε μοι τί βλέπεις· ὁ δὲ Νικόλαος στοχασθεὶς καλῶς, εἶδεν ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην γεμάτην ἀπὸ νεκρὰ σώματα τῶν φονευθέντων Ῥωμαίων· ἀναμεταξὺ δὲ αὐτῶν βλέπει καὶ ἕνα τόπον πράσινον καὶ ὡραῖον διάστημα ἔχοντα ἕως μιᾶς κλίνης ἑνὸς ἀνθρώπου. Τότε ὁ φαινόμενος φοβερὸς εἶπεν εἰς τὸν στρατιώτην Νικόλαον καὶ τίνος νομίζεις ὅτι εἶναι ἡ κλίνη ἐκείνη; ὁ δὲ Νικόλαος ἀπεκρίθη. Ἰδιώτης καὶ ἀμαθὴς εἶμαι, αὐθέντα μου, καὶ δὲν ἠξεύρω. Λέγει πρὸς αὐτὸν πάλιν ἐκεῖνος ὁ φοβερός· ἡ μία κλίνη τὴν ὁποίαν βλέπεις εἶναι ἐδική σου, καὶ εἰς αὐτὴν ἔμελλες νὰ πέσῃς καὶ σύ, μετὰ τῶν ἄλλων φονευθέντων συστρατιωτῶν σου, ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀπετίναξας ἐπιτηδείως, καὶ ἐνίκησας τὸν τρίπλοκον ὄφιν, ἤγουν τὴν γυναῖκα, ἥτις σὲ ἐπολέμησε τρεῖς φοράς, παρακινοῦσά σε εἰς αἰσχρότητα, διὰ τοῦτο σὺ ὁ ἴδιος ἐλύτρωσας ἑαυτὸν ἀπὸ τὴν συγκοπὴν ταύτην καὶ τὸν θάνατον, καὶ ἔσωσας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμά σου. Λοιπὸν οὐδὲ φυσικὸς θάνατος θέλει σὲ κυριεύσει, ἂν μὲ δουλεύσῃς γνησίως.

Ταῦτα θεασάμενος ὁ δίκαιος καὶ γενόμενος ἔμφοβος, ἐξύπνισε, καὶ σηκωθεὶς ἀπὸ τὴν κλίνην του, προσηυχήθη· γυρίσας δὲ ὀπίσω μιᾶς ἡμέρας τόπον, ἀνέβη εἰς ἓν βουνόν, καὶ ἐκεῖ προσηύχετο μεθ' ἡσυχίας πρὸς τὸν Θεόν, διὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν στράτευμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Βασιλεὺς ὕπηγεν εἰς τὰς κλεισούρας τῆς Βουλγαρίας, ἀνέβησαν οἱ Βούλγαροι εἰς τὸ βουνόν, ἀφήσαντες εἰς φύλαξιν τοῦ τόπου δεκαπέντε χιλιάδας στράτευμα, ἢ καὶ περισσότερόν τι, ἢ καὶ ὀλιγώτερον, τοὺς ὁποίους οἱ Ῥωμαῖοι κατέσφαξαν. Ὅθεν ὑπερηφανευθέντες διὰ τὴν νίκην αὐτήν, ἠμέλησαν· ἐνῷ λοιπὸν ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι ἀμερίμνως καὶ ἀφυλάκτως ἐκοιμῶντο, ἦλθον τὴν νύκτα κατ' αὐτῶν οἱ Βούλγαροι καὶ ὅλους σχεδόν, ὁμοῦ μὲ τὸν βασιλέα Νικηφόρον, τοὺς ἐπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας. Τότε ὁ δίκαιος Νικόλαος ἐνθυμηθεὶς τὴν ὀπτασίαν ἣν εἶδεν, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ καὶ ἐπέστρεψεν ὀπίσω κλαίων καὶ ὀδυρόμενος· ἔπειτα ἐλθὼν εἰς ἓν μοναστήριον ἔλαβε τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν. Καὶ δουλεύσας γνησίως εἰς τὸν Θεὸν χρόνους ἀρκετοὺς ἔγεινε διακριτικώτατος καὶ μέγας πατήρ.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΧΑΙΚΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Πᾶν Ἀχαϊκὸς ἐκβαλὼν ψυχῆς ἄχος,
» ὅλη χαρᾷ δέδωκε τὴν κάραν ξίφει.

Ὁ ὅσιος ΑΝΤΙΟΧΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ἀντιόχῳ βδέλυγμα τύρβαι τοῦ βίου,
» Καὶ βίος ἅπας, ὃν παρῆλθεν ἡδέως.

* *Ὁ ὅσιος ΒΙΤΙΜΙΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

---

[1] Ὁ Ἀντίοχος οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ χρηματίσας ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει χι' (610), ὅστις ἦτον ἐκ Παλαιστίνης μοναχός, καὶ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, διαβεβοημένος ἐν ἀρετῇ καὶ ἁγιότητι, ὅστις ἐθρήνησεν ὡς ἄλλος Ἱερεμίας, διὰ τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν ὑπὸ Περσῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ διὰ τὸν ἐμπρησμὸν αὐτῆς, καὶ διὰ τὴν τοῦ ἁγίου σταυροῦ μετάστασιν εἰς Περσίαν, ὡς αὐτὸς γράφει λόγῳ ρζ'. Οὗτος ἔγραψε πρὸς Εὐστάθιον ἡγούμενον μονῆς Ἀτταλίνης πόλεως Ἀγκύρας τῆς Γαλατίας, ἐπιστολὴν περὶ τῶν ἐκεῖσε ἁγίων πατέρων κεφάλ. ρλ'. καὶ προσευχὴν ἐξομολογήσεως παντὸς ἐπαίνου κρείττονας, ἅπερ ἐτυπώθησαν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν Πατέρων (ὅρα σελ. 168 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου) οὗτος ἐλέγετο Πάνδεκτος. Καὶ ἔγραψε πολλὰς εὐχὰς εἰς τὸν Κύριον, μία ἀπὸ τὰς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ ἐπικοίτιος εὐχὴ τὸ «Καὶ δὸς ἡμῖν Δέσποτα πρὸς ὕπνον ἀπιοῦσιν.» Σχεδὸν τὰ αὐτὰ γράφει καὶ ὁ Δοσίθεος περὶ τοῦ Ἀντιόχου τούτου, προσθεὶς ὅτι εἶχεν αὐτὸς καὶ τὴν ἐπιστασίαν τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ ὅτι ἡ βίβλος αὐτοῦ ὀνομάζεται Πανδέκτη (ἀφ' ἧς ὡς φαίνεται ὠνομάσθη καὶ Πάνδεκτος) ἔχουσα κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα (τὰ κεφάλαια ταῦτα εὑρίσκονται ἐν τῷ χειρογράφῳ Κουβαρᾶ τῆς τοῦ Διονυσίου). Οὗτος θρηνεῖ καὶ ὀδύρεται διὰ τοὺς ὁσίους πατέρας τοὺς φονευθέντας ὑπὸ τῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα, τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν εἰκοστὴν τοῦ Μαρτίου. (σελίδι 135 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Οὗτος εἶπε καὶ τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα «Ὑπερήφανος μοναχός, δένδρον ἄκαρπον καὶ ἄρριζον, καὶ οὐ μὴ ἐνέγκῃ προσβολὴν ἀνέμου. Καὶ ὥσπερ πομφόλυξ ῥαγεῖσα, ἀφανίζεται, οὕτω μνήμη ὑπερηφάνου μετὰ θάνατον ὄλλυται. Καὶ ὥσπερ ἡ τοῦ ταπεινοῦ προσευχὴ κάμπτει Θεόν, οὕτως ἡ τοῦ ὑπερηφάνου δέησις παροργίζει τὸν Ὕψιστον (σελ. 715 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

[2] Ὁ ὅσιος οὗτος φαίνεται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν πατέρων, ὅτι ὀνομάζεται Βιτίμιος. Εἰς τοῦτον ἔδωκαν μίαν φορὰν μῆλα διὰ νὰ τὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἐν τῇ Σκήτει γέροντας· ἀπελθὼν δὲ καὶ κτυπήσας τὴν θύραν τοῦ κελλίου τοῦ ἀββᾶ Ἀχιλλᾶ, ἠ-

* » Τὸν φθαρτὸν ἐκδὺς θύλακον Βιτιμίων,
» Ἄφθαρτον αὐτὸν εἰς ἀνάστασιν λάβοι.

* *Ὁ ὅσιος ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ψυχὴν Ἀφροδίσιος ὡραῖος σφόδρα,
» Ὡς ἐκθανὼν ἄγευστος ἀφροδισίων.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΧΜΕΔ ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αφπβ' (1582) ἔτος ξίφει τελειοῦται*

† » Πάντων μεγίστη πίστις Ἰησοῦ πέλει,
» Ἀχμὲδ βοήσας, πάμμεγα στέφος δέχῃ. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

« Θεὸς τὸ τεχθὲν, ἡ δὲ μήτηρ Παρθένος,
» Τί μεῖζον ἄλλο καινὸν εἶδεν ἡ κτίσις;
» Παρθενικὴ Μαρίη Θεὸν εἰκάδι γείνατο πέμπτῃ.

Βλέπων ὁ φιλάνθρωπος Θεὸς ὅτι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐτυραννεῖτο ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἐσπλαγχνίσθη καὶ ἀποστείλας τὸν ἄγγελον αὐτοῦ Γαβριὴλ, ἐμήνυσε δι' αὐτοῦ εἰς τὴν Θεοτόκον τὸ «Χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.» καὶ εἰπούσης αὐτῆς τὸ «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου», εὐθὺς συνελήφθη ἐν τῇ ἀχράντῳ καὶ παρθενικῇ μήτρᾳ αὐτῆς ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὅτε δὲ ἤγγιζε νὰ τελειώσωσιν ἐννέα μῆνες ἀπὸ τὴν σύλληψιν, ἐξῆλθεν ὁρισμὸς ἀπὸ τὸν Καίσαρα Αὔγουστον, διὰ νὰ ἀπογραφθῇ ὅλη ἡ οἰκουμένη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ταύτην δὲ τὴν ἀπογραφὴν διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπεστάλη ὁ ἡγεμὼν Κυρήνιος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· τότε λοιπὸν ἀνέβη καὶ Ἰωσὴφ ὁ φύλαξ τῆς Θεοτόκου ὁμοῦ μὲ τὴν Θεοτόκον εἰς τὴν Βηθλεὲμ, διὰ νὰ ἀπογραφθῶσιν ἐκεῖ. [2] Καὶ ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ ἡ Παρθένος καὶ δὲν εὗρε κατοικίαν νὰ κατοικήσῃ, διὰ τὸν πολὺν λαὸν ὅστις συναχθεὶς ἐκεῖ ἐπρόλαβε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς ὅλας τὰς τῆς Βηθλεὲμ οἰκίας, ἐμβῆκεν εἰς ἓν πτωχικὸν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ ἐγέννησεν ἀφθόρως τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ ἐσπαργάνωσεν ὡς βρέφος τὸν Κτίστην τῶν ἁπάντων· καὶ ἔβαλεν αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὴν φάτνην τῶν ἀλόγων ζώων, διότι ἔμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ἀλογίαν. [1] (Ὁ-

---

θέλησε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰ μῆλα. Ὁ δὲ Ἀχιλλᾶς ἀπεκρίθη αὐτῷ, κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν δὲν ἤθελα, ἀδελφέ, νὰ κτυπήσῃς εἰς τὴν θύραν μου, κἂν καὶ ἤθελες νά μοι δώσῃς μάννα οὐράνιον· ὅθεν οὐδὲ εἰς ἄλλου κελλίον μὴ ὑπάγῃς. Ὁ Βιτίμιος λοιπὸν ὑπῆγε μὲν τὰ μῆλα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, αὐτὸς δὲ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ κελλίον του.

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι δύο ἀπογραφαὶ ἔγειναν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου. Πρώτη καὶ δευτέρα· καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἔγεινε μία μόνη ψιλὴ ἀπαρίθμησις τῶν ὑπηκόων, χωρὶς καμίαν διαχωρισίαν. Ταύτην δὲ τὴν πρώτην ἀπογραφὴν ἀναφέρει μὲν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, λέγων «Αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου (Λουκ. β'. 2)· δὲν ἀναφέρει δὲ ὁ Ἰώσηπος ταύτην καὶ διότι δὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν Ἡρώδην, καὶ διότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τοῦ φίλου Αὐγούστου καὶ τοῦ Ἡρώδου.

Ἐπειδὴ δὲ τινες ἀποροῦντες λέγουσιν, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ ἀπογραφῇ δὲν ἡγεμόνευε τῆς Συρίας ὁ Κυρήνιος, ὡς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς, ἀλλ' ὁ Σέντιος Σατορνῖνος, ἢ ὁ Κυντίλιος Οὔαρος ὁ μετὰ τὸν Σέντιον ἡγεμονεύσας (διότι ὁ Κυρήνιος ἡγεμόνευσεν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀπογραφῇ· διὰ τοῦτο ἄλλοι ἀποκρίνονται εἰς τοῦτο, ἢ ὅτι ὁ Κυρήνιος ἀπεστάλη διὰ νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὴν πρώτην ἀπογραφὴν, ὡς ἐπίτροπος μόνον τοῦ Αὐγούστου, ἢ ὅτι τὸ, αὕτη ἡ ἀπογραφὴ πρώτη ἐγένετο, τὸ, πρώτη, ἔχω, τοῦτο, πρέπει νὰ νοηθῇ ἀντὶ τοῦ προτέρα, ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἡγεμονίας τοῦ Κυρηνίου. Σαφέστερον εἰπεῖν, αὕτη ἡ ἀπογραφὴ ἐγένετο πρὸ τοῦ νὰ ἡγεμονεύσῃ ὁ Κυρήνιος τῆς Συρίας. Καθὼς νοεῖται καὶ ἐκεῖνο τὸ τοῦ Ματθαίου «τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων (ἤτοι τῇ πρὸ τῶν ἀζύμων ἡμέρᾳ, τουτέστι τῇ μεγάλῃ πέμπτῃ) προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ, Ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ Πάσχα;» (Ματθ. κς'. 17.)

Ἡ δευτέρα δὲ ἀπογραφὴ ἔγεινε μετὰ δέκα χρόνους τῆς πρώτης ἀπογραφῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεγράφοντο οἱ Ἰουδαῖοι διὰ νὰ πληρώνωσιν εἰς τὸν Καίσαρα τὰ βασιλικὰ δοσίματα καὶ τὰς δεκατίας τῶν ὑποστατικῶν των. Διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ ἡ ἀποστασία τοῦ Γαλιλαίου Ἰούδα, ὡς ἀναφέρει ὁ Λουκᾶς ἐν ταῖς Πράξεσι. Δὲν ἀναφέρουσι δὲ οἱ ἐξωτερικοὶ ἱστορικοὶ διὰ τὰς δύω ταύτας ἀπογραφὰς, ἐπειδὴ καὶ ἐσώζοντο οἱ δημόσιοι Πίνακες ἢ Κώδικες περὶ τῶν ἀπογραφῶν τούτων διαλαμβάνοντες· ὅθεν ἦτον τὸ πρᾶγμα πασίδηλον. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεῖος Ἰουστῖνος ἐν τῇ β'. ἀπολογίᾳ, καὶ ὁ Τερτυλλιανὸς κατὰ Μαρκίωνος, ἀποστέλλουσι τοὺς Ἐθνικοὺς εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασιλικοὺς Κώδικας διὰ νὰ πληροφορηθῶσιν ἐξ αὐτῶν (ὅρα εἰς τὴν νεοτύπωτον ἑκατονταετηρίδα σελ. 12.)

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ Κύριος ἐγεννήθη ἡμέρα τετράδι τῆς ἑβδομάδος καὶ ὅρα εἰς τὸν Σεβαστὸν Τραπεζούντιον σελ. 128· τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος τόμῳ πρώτῳ· κατὰ τὴν ἡμέραν δηλαδὴ, καθ' ἣν ἐκτίσθη ὁ αἰσθητὸς ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα, ἐν ἔτει μβ' (42) τῆς Αὐγούστου μοναρχίας, καὶ ἐν ἔτει λγ' (33) τῆς Ἡρώδου βασιλείας· καὶ ὁ μὲν Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ εἶπεν, ὅτι ἐγεννήθη

ρα εἰς τὸν ἁπλοῦν Δαμασκηνὸν, εἰς τὴν Σάλπιγγα, εἰς τὸν Χρύσανθον, εἰς τὸν Αὐλὸν τὸν ποιμενικὸν, εἰς τὰ Γυμνάσματα τὰ πνευματικὰ καὶ εἰς τὸν Μακάριον τὸν κωφὸν, τοὺς περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης ἁπλοικοὺς λόγους.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ προσκύνησις τῶν ΜΑΓΩΝ.

» Σὲ προσκυνοῦσα τάξις ἐθνικὴ, Λόγε,
» Τὸ πρὸς σὲ δηλοῖ τῶν ἐθνῶν μέλλον σέβας.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ προφήτου Μωϋσέως ὑπῆρξε μάντις ὀνομαζόμενος Βαλαὰμ, κατοικῶν εἰς τὴν χώραν τῶν Περσῶν καὶ ἐνῷ ἐμαντεύετο καὶ προέλεγε καὶ ἄλλα πολλὰ, εἶπε καὶ τοῦτο. «Θέλει ἀνατείλει ἓν ἄστρον ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰακὼβ, καὶ θέλει συντρίψει τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ Μωάβ» (Ἀριθ. κδ'. 17.) τὴν προφητείαν λοιπὸν ταύτην ἐνθυμούμενοι κατὰ διαδοχὴν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον οἱ μάντεις καὶ μάγοι τῆς Περσίας, ἐδίδασκον αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Περσῶν. Ὅθεν παρετήρουν πότε θὰ ἴδωσι τοιοῦτον ἀστέρα. Ἰδόντες λοιπὸν αὐτὸν ὡς ἀστρονόμοι, ὅτι δὲν ἔκαμνε τὴν κίνησίν του ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, καθὼς τὴν κάμνουσιν οἱ ἄλλοι ἀστέρες· ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄρκτον πρὸς τὴν μεσημβρίαν· ἤγουν ἀπὸ τὸν Βορρᾶν εἰς τὸν, Νότον (καθότι ἡ μὲν Περσία εὑρίσκεται πρὸς Βορρᾶν, ἡ δὲ Ἱερουσαλὴμ πρὸς Νότον) τοῦτο λέγω περιεργασθέντες, ἐγνώρισαν ὅτι αὐτὸς δηλοῖ γέννησιν ἑνὸς μεγάλου βασιλέως. Λοιπὸν ἀκολουθήσαντες τὸν ἀστέρα, ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα λέγοντες, «Ποῦ εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ὅστις ἐγεννήθη, ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ συνάξας ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Γραμματεῖς τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτᾷ νὰ μάθῃ, ποῦ λέγει ἡ Γραφὴ ὅτι γεννᾶται ὁ Χριστός; ἐκεῖνοι δὲ τοῦ εἶπον, ὅτι εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας. Ἔπειτα καλέσας κρυφίως τοὺς μάγους, εἶπεν εἰς αὐτούς, «Ὑπάγετε καὶ ἐξετάσατε καλῶς διὰ τὸ παιδίον, καὶ ὅταν τὸ εὕρητε, φανερώσατε καὶ εἰς ἐμὲ διὰ νὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ νὰ τὸ προσκυνήσω.» Τοῦτο δὲ τὸ ἔλεγε δολίως διὰ νὰ μάθῃ ποῦ εὑρίσκεται καὶ ἀκολούθως διὰ νὰ ἀποστείλῃ καὶ φονεύσῃ αὐτό.

Οἱ δὲ μάγοι εὑρόντες τὸν Χριστὸν διὰ τοῦ ἀστέρος, ἔπεσον καὶ προσεκύνησαν αὐτὸν, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυρούς των, ἐπρόσφεραν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. Καὶ οὕτω μετὰ τὴν προσκύνησιν ἐπέστρεψαν εἰς τὴν χώραν των, χωρὶς νὰ γυρίσωσιν εἰς τὸν Ἡρώδην καὶ νὰ τῷ δώσωσιν εἴδησιν, καθὼς Ἄγγελος Κυρίου φανεὶς εἰς τὸν ὕπνον τοὺς παρήγγειλε τοῦτο νὰ κάμωσι. [1] Ὁ δὲ Ἡρώδης,

ὁ Κύριος ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὁ δὲ νεώτερος Καλμέτος ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῶν Εὐαγγελίων, θέλει ὅτι ἐγεννήθη ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος· (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ ἑκατονταετηρίδι τοῦ κυροῦ Εὐγενίου.) Ὅτι δὲ ἐγεννήθη κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν ἐν τῇ δεκάτῃ πέμπτῃ τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἐχειροτονήθη ὁ Χρυσόστομος Ἰωάννης.

Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως λόγους πανηγυρικοὺς ἔχουσι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχή « Χριστὸς γεννᾶται· ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχή » Χριστοῦ γέννησις ἡ μὲν οἰκεία καὶ πρώτη· ὁ Χρυσόστομος τέσσαρας, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Εἰς τρεῖς διεῖλε μερίδας τὰς γενεάς· τοῦ δὲ ἑτέρου » Τί τοῦτο; σημεῖον ἀντιλεγόμενον· τοῦ δὲ τρίτου « Πολλῆς ἡμῖν ὁ τῆς ἀγρυπνίας, τοῦ δὲ τετάρτου » Ἃ πάλαι πατριάρχαι μὲν ὤδινον· Γρηγόριος ὁ Νύσσης· οὗ ἡ ἀρχή « Σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι· ὁ Δαμασκηνὸς οὗ ἡ ἀρχή » Ὁπόταν τὸ ἔαρ ἐπέλθῃ· (σώζονται πάντες ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἀλλὰ καὶ ὁ Πρόκλος ἐγκώμιον ἔχει εἰς αὐτήν· ὁ δὲ θεῖος Ἐπιφάνιος (λόγῳ εἰς τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου) λέγει, ὅτι πρώτη ἑορτή ἐστιν ἡ φρικτὴ καὶ θαυμαστὴ κατὰ σάρκα γέννησις αὕτη· δευτέρα ἡ τῶν Θεοφανείων· τρίτη ἡ τοῦ Σωτηριώδους πάθους· τετάρτη ἡ Ἀνάστασις· πέμπτη ἡ Ἀνάληψις· ἕκτη ἡ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὁ δὲ Χρυσόστομος μητρόπολιν πασῶν τῶν ἑορτῶν τὴν Χριστοῦ γέννησιν ὀνομάζει (λόγῳ πρὸς Φιλογόνιον.) Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ἐγκώμιον ἔχει, οὗ ἡ ἀρχή « Τῆς παρθενικῆς λοχείας τὰ σήμαντρα (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου) Ἀλλὰ καὶ πέμπτον λόγον συνέγραψεν ὁ Χρυσορρήμων εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν, σωζόμενον ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως, οὗ ἡ ἀρχή » Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον βλέπω. Ἀπὸ τοῦτο φαίνεται ὅτι ἐρανίσθη καὶ ὁ Κοσμᾶς τὸν εἱρμὸν τῆς ἐννάτης ᾠδῆς τοῦ εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν κανόνος, ἤτοι τό « Μυστήριον ξένον ὁρῶ καὶ παράδοξον. Ὁ δὲ ἅγιος Ἐφραὶμ ὁ Σύρος δεκατρεῖς λόγους ἔχει εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου, σωζομένους Συριστὶ καὶ Λατινιστὶ, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ἰαννουαρίου.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι δύω γνῶμαι φέρονται περὶ τῶν μάγων τούτων. Τινὲς θέλουσιν (ἤτοι ὁ Χρυσόστομος, ὁ Θεοφύλακτος, ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος, ὅστις καὶ φέρει εἰς τοῦτο συμφώνους τὸν Ἰουστῖνον καὶ Ἀθανάσιον καὶ Δαμασκηνὸν Ἰωάννην καὶ ἄλλους), ὅτι οἱ μάγοι εὗρον καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν νεογέννητον ἐν σπαργάνοις καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ· ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. Ἄλλοι δὲ θέλουσιν (ἤτοι ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος αἱρέσει νά, καὶ νβ'· ὁ Ἱερώνυμος ἐν τοῖς κατ' Εὐσέβιον τὸν Παμφίλου χρονικοῖς· Ἱππόλυτος ὁ Θηβαῖος ἐν τῷ χρονικῷ συντάγματι· Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος βιβλίῳ α'. κεφάλ. ιγ'· Νικήτας ὁ Σερ-

βλέπων ὅτι ἐνεπαίχθη ἀπὸ τοὺς μάγους, ἔστειλε τὰ στρατεύματά του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδία, ἅτινα εὑρίσκοντο εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅσα ἦσαν κατώτερα ἀπὸ δύω χρόνους. Διὰ τοῦτο ἀπεστάλη Ἄγγελος ἐκ Θεοῦ καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰωσήφ. Σηκώσου καὶ ἔπαρε τὸ παιδίον καὶ τὴν Μητέρα του, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον. Ὁ δὲ Ἰωσὴφ ποιήσας κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀγγέλου, κατέβη εἰς Αἴγυπτον. Καθὼς ταῦτα πάντα ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐν κεφαλαίῳ δευτέρῳ.

—

* *Μνήμη τῶν θεασαμένων τὸν Κύριον ΠΟΙΜΕΝΩΝ.*

* » Ποίμνην ἀφέντες τὴν ἑαυτῶν Ποιμένες,
» Ἰδεῖν καλὸν σπεύδουσι Χριστὸν Ποιμένα.

Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ', ἡ Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.[1]

ρων ἐν τῇ Σειρᾷ τοῦ κατὰ Ματθαῖον· καὶ ἄλλοι νεώτεροι), ὅτι οἱ Μάγοι ἔφθασαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, καθότι ὁ ἀστὴρ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Δικαιολογοῦσι δὲ οἱ δεύτεροι τὴν γνώμην αὐτῶν διὰ τὰ ἀκόλουθα.

Α'. διότι ἂν οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ πρὸ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῆς ὑπεράγνου Μαρίας, πῶς ἀκινδύνως προσεφέρθη τὸ παιδίον εἰς τὸν ναὸν μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων, ἐνῷ ὁ Ἡρώδης ἐταράττετο μὲ ὅλα τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐζήτουν ἐπιμελῶς νὰ εὕρωσι καὶ νὰ φονεύσωσι τὸ βρέφος; Β'. ἂν οἱ μάγοι εὗρον τὸν Χριστὸν εἰς τὸ σπήλαιον, πῶς ὁ Ματθαῖος λέγει, ὅτι εὗρον τὸ παιδίον εἰς τὴν οἰκίαν; Γ', ἂν ὁ ἀστὴρ ἐφάνη πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὡς οἱ πρῶτοι λέγουσι, καὶ οἱ μάγοι ἐπροσκύνησαν τὸν Χριστὸν ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἔπρεπεν ὁ Ἡρώδης νὰ θανατώσῃ οὐχὶ τὰ πρὸ δύω σχεδὸν χρόνων γεννηθέντα βρέφη, ἀλλὰ τὰ νεογέννητα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἡρώδης ἐθανάτωσε τὰ ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω βρέφη κατὰ τὸν χρόνον, ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, διὰ τοῦτο ἕπεται ὅτι ὁ μὲν ἀστὴρ ἐφάνη εἰς τοὺς μάγους κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ Κύριος· οἱ δὲ μάγοι μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους ἦλθον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐπροσκύνησαν τὸν Κύριον.

Εἰ δὲ καὶ οἱ πρῶτοι δικαιολογοῦντες τὴν γνώμην των λέγουσιν, ὅτι ἂν οἱ μάγοι ἦλθον μετὰ δύω σχεδὸν χρόνους εἰς Ἱεροσόλυμα, πῶς τὸν ἐπροσκύνησαν εἰς τὴν Βηθλεέμ; διότι ὁ Κύριος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ναζαρὲτ καὶ ὄχι εἰς τὴν Βηθλεέμ. Τὴν ἀπορίαν ταύτην λύοντες οἱ δεύτεροι λέγουσιν, ὅτι οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου σὺν αὐτῷ τῷ Κυρίῳ μετέβησαν ἀπὸ τὴν Ναζαρὲτ εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἐπειδή, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, συνήθειαν εἶχον νὰ ἀναβαίνωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἥτις ἐτελεῖτο κατὰ τὸν Μάρτιον, ἢ Ἀπρίλιον μῆνα. Κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον λοιπὸν κατέλυσαν μὲν οἱ γονεῖς τοῦ Κυρίου εἰς τὴν πατρίδα των Βηθλεέμ, οἱ δὲ μάγοι εὑρόντες αὐτὸν ἐκεῖ προσεκύνησαν, καὶ μετὰ τὴν φυγὴν τῶν μάγων εὐθὺς καὶ ὁ Κύριος μετὰ τῶν γονέων του κατέβη εἰς Αἴγυπτον.

Αὕτη εἶναι ἡ μᾶλλον δεκτὴ καὶ πιθανωτέρα γνώμη ἡ τῶν δευτέρων δηλαδή, ὡς σύμφωνος κατὰ πάντα, καὶ ὡς συμβιβαζομένη τοῖς θείοις χρησμοῖς τῶν Εὐαγγελιστῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κύριος Εὐγένιος εἰς τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα του, καὶ ὁ κύριος Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης εἰς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν Κυριακῆς, ταύτην ἐγκρίνουσιν. Εἰ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς κύριος Νικηφόρος λέγει, ὅτι πιθανὰ εἰσὶ ταῦτα, ὅσα γράφει ὁ Συναξαριστὴς ἐδῶ, ὅστις κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἔταξε τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, τὴν δὲ φυγὴν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔταξε κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὁμοίως καὶ τὴν βρεφοκτονίαν, κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν· ἀλλ' ὅμως παρακάτω ὁ αὐτὸς Θεοτόκης ἀναιρῶν τὴν πιθανότητα τῶν ἀνωτέρω λέγει· Ὅτι, τοῦτο μόνον φαίνεται δύσκολον. Πῶς δηλονότι ὁ Ἰωσὴφ σὺν τῷ παιδίῳ καὶ τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ πρὸ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, διὰ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν παράστασιν. Ὅθεν θαυμάζω, πῶς σοφὸς ὤν, δὲν ἔλυσε τὴν δυσκολίαν αὐτὴν μὲ τὸν ἀνωτέρω συμβιβασμόν, ὃν εἴπομεν· ἀλλ' ἀφῆκε τοὺς ἀναγνώστας του εἰς ἀπορίαν καὶ δεσμόν.

Τὴν ἀνωτέρω γνώμην τῶν δευτέρων ὄχι ὀλιγώτερον βεβαιοῖ καὶ ὁ ἱστορικὸς λόγος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς τὸ γενέθλιον τοῦ Κυρίου περὶ τῶν ἐν Περσίᾳ γενομένων, τὸν ὁποῖον λόγον ἐπιβεβαιοῖ ὡς γνήσιον ὁ διαληφθεὶς κύριος Νικηφόρος ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ τῆς σειρᾶς τῆς ὀκτατεύχου, ἐν οἷς ἀναφέρει τὰ ἀνέκδοτα συγγράμματα τοῦ Δαμασκηνοῦ. Ταῦτα τὰ ἐν Περσίᾳ γενόμενα ἀναφέρει καὶ ὁ Σιναΐτης Ἀναστάσιος, παρὼν κατὰ τὴν ἐν Περσίᾳ γενομένην Σύνοδον τῶν ἑκατόν, καὶ ἔτι πρὸς, ἐπισκόπων, καὶ πολλῶν ἀρχιμανδριτῶν, ὅτε ἐγένετο φιλονεικία μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ χριστιανῶν καὶ Ἑβραίων, καὶ ὁ φιλόσοφος Ἀφροδιτιανὸς ἐδιηγήθη ταῦτα ἐπὶ τῆς Συνόδου. Φέρουσι δὲ ταῦτα ἐπιγραφὴν τοιαύτην «Ἀναστασίου πατριάρχου Θεουπόλεως ἐξήγησις περὶ τῶν ἐν Περσίδι πραχθέντων.»

Ἐκ τούτου λοιπὸν γίνεται φανερόν, ὅτι ὁ Συναξαριστὴς Μαυρίκιος διατάσσων ἐδῶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τὴν προσκύνησιν τῶν μάγων, καὶ τὴν φυγὴν τῆς Θεοτόκου εἰς Αἴγυπτον, καὶ τὴν βρεφοκτονίαν τοῦ Ἡρώδου, τὴν μνήμην μόνον αὐτῶν ἀναφέρει, καὶ οὐχὶ ὅτι ἔγειναν αὐτὰ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. Καθὼς καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, τὴν μνήμην μόνην τῆς ἐγέρσεως τοῦ Λαζάρου, ἀναφέρει καὶ ἑορτάζει, καὶ οὐχὶ τὸν χρόνον καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν αὕτη ἐγένετο. Ἐπειδὴ αὕτη πρὸ πολλῶν ἡμερῶν πραγματικῶς ἀπέβη, ὡς βεβαιοῖ ὁ Ἰωάννης ἐν κεφαλ. ια'. ὅστις θέλει νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι ὁ λόγος μας οὗτος εἶναι ἀληθινός, ἂς ἀναγνώσῃ τὸ ῥηθὲν αὐτὸ τοῦ Ἰωάννου κεφάλαιον ὅλον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Σύναξιν ταύτην τῆς Θεοτόκου ἐ-

» Λεχὼ ἄμωμον ἀνδρὸς μὴ γνοῦσαν λέχος,
» Δώροις ἀμώμοις δεξιοῦμαι τοῖς λόγοις.
» Μολπὴν ἁγνοτάτη λεχοῖ εἰκάδι ἕκτη ἀείδω.

Ἡ ἐν Αἰγύπτῳ φυγὴ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.

» Ἥκοντα πρὸς σέ, τὸν πάλαι πλήξαντά σε,
» Αἴγυπτε, φρίττε καὶ Θεὸν τοῦτον φρόνει.

Ὅτε ὁ Ἡρώδης ἔδωκεν ὁρισμὸν διὰ νὰ θανατωθῶσιν ὅλα τὰ παιδία ὅσα ἦσαν εἰς τὴν Βηθλεέμ, Ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσὴφ λέγων· Σηκώσου καὶ ἔπαρε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον. Φεύγει λοιπὸν εἰς Αἴγυπτον ἡ Θεοτόκος ὁμοῦ μὲ τὸ βρέφος διὰ δύω αἴτια, καὶ ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου Ὡσηὲ λέγοντος «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου». (Ὠσ. ιά. 2.) καὶ διὰ νὰ ἐμφραγῇ πᾶν στόμα τῶν αἱρετικῶν. Διότι ἂν δὲν ἔφευγεν ὁ Κύριος, ἀλλὰ συνελαμβάνετο ἀπὸ τὸν Ἡρώδην, εἰ μὲν καὶ ἐφονεύετο ἀπὸ ἐκεῖνον, βέβαια ἤθελεν ἐμποδισθῇ ἡ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, εἰ δὲ καὶ δὲν ἐφονεύετο διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν οἰκονομίαν, βεβαίως ἤθελε φανῇ εἰς τοὺς πολλούς, ὅτι δὲν ἐφόρεσε τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν πραγματικῶς καὶ κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλὰ μόνον κατὰ δόκησιν καὶ φαντασίαν· ἐπειδὴ ἂν ἐφόρει σάρκα ἀληθῆ βεβαίως ἤθελε κοπῇ ἀπὸ τὴν σπάθην. Ἂν λοιπὸν οἱ ἄθλιοι αἱρετικοὶ ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσι τοῦτο· ὅτι δηλαδὴ κατὰ φαντασίαν ὁ Κύριος ἐγεννήθη, ὡς ὁ θεομάχος Μάνης, καὶ οἱ τούτου ὀπαδοὶ Μανιχαῖοι, ἂν καὶ δὲν ἔλαβον εἰς τοῦτο κἀμμίαν αἰτίαν καὶ ἀφορμήν· πόσῳ μᾶλλον ἤθελον εἰπεῖ τοῦτο ἐὰν εὕρισκον καὶ αἰτίαν; Διὰ τοῦτο λοιπὸν φεύγει ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὰς ῥηθείσας δύω αἰτίας. Καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα συντρίψῃ καὶ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκόμενα εἴδωλα.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ Ἐπισκόπου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τοῦ ἱερομάρτυρος.

» Θεῷ παραστάς, Εὐθύμιε τρισμάκαρ,
» Πλήρης ἀλήκτου τυγχάνεις εὐθυμίας.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κων-

χουσι λόγους ὁ Ἀθανάσιος, Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας (παρὰ τῇ ἱερᾷ τελετουργίᾳ.) Βασίλειος ὁ Σελευκείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μεγάλας τῶν ἐγκωμίων (σώζεται ὁ τελευταῖος ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.)

[1] Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα τὰ χαριέστατα καὶ ἀξιοσημείωτα ταῦτα. Δηλαδὴ ὅτι ὁ Κύριος φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὄχι μόνον τὰ εἴδωλα ἐκείνης συνέτριψεν, ἀλλὰ καὶ τὰ φυτὰ ἔκαμε νὰ τὸν προσκυνήσωσι· διότι, γράφει ὁ Σωζόμενος εἰς τὸ πέμπτον βιβλίον τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐν κεφαλαίῳ εἰκοστῷ, ὅτι ὁ Χριστὸς φεύγων εἰς τὴν Αἴγυπτον διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρώδου, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὰς πύλας Ἑρμουπόλεως τῆς Θηβαΐδος, μία Περσικὴ μηλέα, ἤτοι ῥοδακινέα, ἔκλινεν ἕως κάτω τὴν κορυφήν της καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ τὸ φυτὸν αὐτὸ διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ κάλλος του ἐπροσκυνεῖτο καὶ ἐλατρεύετο ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως, διὰ τοῦτο ὁ εἰς τὸ φυτὸν αὐτὸ κατοικῶν δαίμων, αἰσθανόμενος τὴν παρουσίαν τοῦ Κυρίου, ἐφοβήθη καὶ ἔφυγε. Φυγόντος δὲ τοῦ δαίμονος, ἔμεινε τὸ φυτὸν αὐτὸ ἰατρείας πολλὰς ἐργαζόμενον, ἐὰν μόνον ἔγγιζεν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, φύλλον, ἢ φλοιός, ἢ τεμάχιον ἀπὸ αὐτό. Καὶ τούτου μάρτυρες εἶναι καὶ Παλαιστινοὶ καὶ Αἰγύπτιοι.

Γράφει δὲ ὁ Βουχάριος ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅτι ἀναμέσον τῆς Ἡλιουπόλεως καὶ τῆς Βαβυλῶνος, τῆς αἰγυπτιακῆς δηλαδή, εὑρίσκεται κῆπος τοῦ βαλσάμου ὡραιότατος, ὅστις ποτίζεται ἀπὸ μίαν βρύσιν μικράν, εἰς τὴν ὁποίαν ᾄδεται λόγος, ὅτι ἡ Θεοτόκος ἔπλυνε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ὅταν ἔφευγε διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἡρώδου· πλησίον δὲ εἰς τὴν βρύσιν ταύτην εἶναι καὶ μία πέτρα, ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἥπλωσε τὰ σπάργανα τοῦ Χριστοῦ ἡ Θεομήτωρ διὰ νὰ ξηρανθοῦν. Τὸν δὲ τόπον ἐκεῖνον ἔχουσιν εἰς πολλὴν εὐλάβειαν καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ οἱ Σαρακηνοί. Προσθέτει δὲ καὶ Ἀντώνιος ὁ μάρτυς ἐν τῇ τῶν Ἱεροσολύμων περιόδῳ, ὅτε διέβαινεν ὁ Κύριος εἰς τὸν κάμπον τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Τάνεως, ἐκλείσθη μόνη της ἡ θύρα ἑνὸς μεγάλου εἰδωλικοῦ ναοῦ, ἡ ὁποία ὕστερον μὲ δύναμιν ἀνθρώπων δὲν ἐδύνατο νὰ ἀνοιχθῇ (ὅρα σελ. 28 τῆς νεοτυπώτου Ἑκατονταετηρίδος.)

Περιττοὶ δὲ τῇ ἀληθείᾳ καὶ πέρα τοῦ δέοντος κριτικοὶ πρέπει νὰ ὀνομάζωνται οἱ τοῖς θαύμασι καὶ τοῖς σημείοις τούτοις ἀντιλέγοντες, προβαλλόμενοι τάχα, ὅτι ἂν αὐτὰ ἦσαν ἀληθῆ, δὲν θὰ ἐλέγετο πρῶτον σημεῖον τοῦ Κυρίου, τὸ ἐν Κανᾷ γενόμενον. Ἀλλ', ὦ οὗτοι, ἤθελεν εἰπῇ τις πρὸς αὐτούς, πρῶτον σημεῖον λέγεται τοῦτο τοῦ Κυρίου, μετὰ τὴν διὰ τοῦ βαπτίσματος ἀνάδειξιν, καὶ οὐχὶ πρὸ τῆς ἀναδείξεως. Καθότι πρὸ τῆς ἀναδείξεως τοῦ Κυρίου πολλὰ σημεῖα καὶ θαύματα τῇ δυνάμει τούτου ἐγένοντο. Καὶ παραλείπων τὴν ἀσπόρως καὶ ἐκ Πνεύματος ἁγίου γενομένην τοῦ Κυρίου σύλληψιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων, καὶ τὸ ἀκόπως αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ φέρειν τὴν μητέρα, καὶ τὸ ἀφθόρως γεννῆσαι, θαῦμα τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου ἦσαν οἱ ἐν τῇ γεννήσει αὐτοῦ, δόξα ἐν ὑψίστοις, κραυγάζοντες Ἄγγελοι καὶ τοῖς ποιμέσιν Εὐαγγελιζόμενοι. Θαῦμα ἦτο τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ παράδοξον σκίρτημα, ὅπερ ἐπροξένησεν ὁ Κύριος κυοφορούμενος εἰς τὸν ἐν κοιλίᾳ φερόμενον Ἰωάννην. Θαῦμα ὁ ὑπερφυσικὸς ἀστὴρ ὁ τοὺς μάγους ὁδηγήσας. Θαῦμα τὸ νὰ μὴ ἴδῃ θάνατον ὁ Συμεὼν ἕως οὗ νὰ βαστάσῃ αὐτόν. Θαῦμα αἱ προφητεῖαι τοῦ αὐτοῦ Συμεών, καὶ αἱ ἀνθομολογήσεις τῆς Θεοπνεύστου Ἄννης, μαρτυρούσης Σωτῆρα τὸν Χριστόν, κατὰ τὸν Ἀμβρόσιον.

Τὸ φυτὸν δὲ τοῦ ἀνωτέρω βαλσάμου (διὰ νὰ εἴπωμεν ἐδῶ κατὰ παρέκβασιν) πρῶτον ἔφερεν ἡ βασίλισσα Σαββὰ εἰς τὸν Σολομῶντα ὡς δῶρον βασιλικόν, καὶ αὐτὸς τὸ ἐφύτευσεν εἰς τὴν Ἱεριχώ, καὶ εὑρίσκετο μέχρι τοῦ καιροῦ τοῦ Τίτου, ὁ

σταντίνου καὶ Εἰρήνης ἐν ἔτει ψπ' (780)· καὶ πρότερον μὲν ἔλαμψεν ὡς ἀστὴρ εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, ὕστερον δὲ γενόμενος Ἀρχιερεὺς, ἀνέτρεψε κατὰ κράτος τοὺς αἱρετικοὺς εἰκονομάχους εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ δευτέραν Σύνοδον, ἤτοι εἰς τὴν Ἑβδόμην. Ὅθεν οὕτως ἔχοντα βλέποντες οἱ βασιλεῖς, ἔστειλαν αὐτὸν πρέσβυν εἰς διαφόρους δημοσίας πρεσβείας. Ἐπειδὴ δὲ Νικηφόρος ὁ Σταυράκιος [1] ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωβ' (802), καὶ παρανόμως διῆγε τὴν ζωήν του, διὰ τοῦτο ἤλεγξεν αὐτὸν ὁ ἅγιος οὗτος· ὅθεν ἐξωρίσθη εἰς Παταλαρέαν τῆς δύσεως ὁμοῦ μὲ ἄλλους ὀρθοδόξους Ἐπισκόπους· ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς ὁμολογίας του, εἰς διάστημα δηλαδὴ εἰκοσιεννέα χρόνων, δὲν ἐδυνήθη ὁ τρισόλβιος νὰ λάβῃ πλέον τὴν Μητρόπολίν του καὶ νὰ καθίσῃ εἰς αὐτήν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ κρατήσαντες ἐκεῖνοι βασιλεῖς ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ μέσον, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Λέων ὁ Θηριώνυμος, ὁ Ἀρμένιος δηλαδὴ, ἐν ἔτει ωιγ' (813), τότε φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ ἐρωτᾶται ἀπὸ αὐτὸν ἂν προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας· ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος μετεχειρίσθη τὴν συνειθισμένην του παρρησίαν, καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν βασιλέα ἔμπροσθέν του, τούτου χάριν ὁ τύραννος θυμωθεὶς, ἐξώρισε τὸν ἅγιον εἰς τὴν Ἄσσον, ἥτις καὶ Ἀπολλωνία ὀνομάζεται, εὑρισκομένη πλησίον εἰς τὸ Ἀδραμύττιον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐφονεύθη ὑπὸ μαχαίρας ὁ κάκιστος Λέων, πάλιν ὁ ἀοίδιμος οὗτος Εὐθύμιος, φέρεται ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὑπὸ τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ ἐν ἔτει ωκ' (820). [1] καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ μὴ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας. Ὁ δὲ ἅγιος καταπλήξας τὸν τύραννον μὲ τὰ λόγιά του ὡς μὲ βροντὴν, μεγαλοφώνως ἐβόησεν «Εἴτις οὐ προσκυνεῖ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν εἰκόνει περιγραπτὸν, ἤτω ἀνάθεμα.» Ὅθεν διὰ τοῦτο δέρεται ὁ μακάριος καὶ ἐξορίζεται πάλιν εἰς τὸν Ἀκρίταν, (ἀκρωτήριον ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ εὑρισκόμενον καὶ κοινῶς Κάβο Ἀκρίτα καλούμενον)· ἐκεῖ δὲ κλείεται εἰς φυλακὴν σκοτεινοτάτην· ἔπειτα τεντωθεὶς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καταξεσχίζεται εἰς πολλὴν ὥραν μὲ ὠμὰ βούνευρα. Ὅθεν ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνυποφόρων ἐκείνων πληγῶν, ἐφούσκωσεν ὁ ἅγιος ὡς ἀσκὸς, καὶ ἔζησε μετὰ ταῦτα μόνον ὀκτὼ ἡμέρας. Καὶ οὕτω καρτερήσας γενναιότατα, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, λάμψας εἰς τὸν θάνατόν του παραδόξως ὑπὲρ τὸν ἥλιον. [2]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ὁ ἐξ Ἰουδαίων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὡς ἐξ ἀκανθῶν τῶν Ἰουδαίων ῥόδον,
Ὁ θεῖος ἀνθεῖ, καὶ θανὼν Κωνσταντῖνος,

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον ἀπὸ τὰ Σύναδα (πόλις ἔνδοξος τῆς μεγάλης Φρυγίας, τιμημένη μὲ θρόνον Μητροπολίτου, ἡ ὁποία εἶχεν εἴκοσιν Ἐ-

---

ὁποῖος ἔλαβεν ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ δένδρα τοῦ βαλσάμου καὶ ἐστέφθη μὲ αὐτὰ κατὰ μίμησιν Πομπηΐου τοῦ μεγάλου, ὅτε ἐκυρίευσε πρῶτον τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σελῖνος εἰς τὸ ἱστορικόν του. Ἔστι δὲ ὁ καρπὸς τοῦ βαλσάμου κοκκινωπὸς, καὶ τὰ φύλλα του παρόμοια μὲ τὰ φύλλα τῆς μαστίχης. Ἱστορεῖ δὲ ὁ Ἰώσηπος ὅτι ἀκούσασα ἡ Κλεοπάτρα ἡ βασίλισσα, ἡ ἐρωμένη τοῦ Ἀντωνίνου, τὴν φήμην τοῦ τόσον θαυμαστοῦ δένδρου, ἐπεθύμησε νὰ ἔχῃ καὶ αὐτὴ τὸ τοιοῦτον εὐωδέστατον φυτόν· ὅθεν ὁ Ἡρώδης, ἵνα πληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς βασιλίσσης, ἀπέστειλεν εἰς αὐτὴν τινὰ φυτὰ, ὁμοῦ καὶ σπόρον αὐτοῦ. Λέγει δὲ καὶ ὅτι, Ἀλέξανδρος ὁ βασιλεὺς διαβαίνων ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα ἔλαβε πολὺν ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ βαλσάμου τούτου. Κοπτόμενον δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο μὲ κοπτερὸν κέρατον, καὶ μὲ πετρίνην μάχαιραν, καὶ ὄχι μὲ σιδηροῦν μαχαίριον, δακρύει καὶ οὕτω ποιεῖ τὸ καλούμενον ὀποβάλσαμον· ἤτοι τὸ πηκτὸν ὑγρὸν τοῦ βαλσάμου.

Εἰ δὲ καὶ ζητεῖ τις νὰ μάθῃ πόσους χρόνους διέτριψεν ὁ Κύριος εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀποκρινόμεθα, ὅτι περὶ τούτου εἶναι γνῶμαι διάφοροι. Ὁ μὲν Παμφίλου Εὐσέβιος ὑπέθετο ἐν τοῖς χρονικοῖς, ὅτι πέντε χρόνους ἐν Αἰγύπτῳ ὁ Κύριος διέτριψεν ἢ τέσσαρας ἢ τοὐλάχιστον τρεῖς, ὁ δὲ θεῖος Ἐπιφάνιος (αἱρέσ. νά.)· ἀποφασίζει, ὅτι δύω χρόνους, διότι τῷ λγ', ἔτει (λέγει) γεννᾶται ὁ Κύριος, τῷ λέ, ἦλθον οἱ μάγοι, καὶ τῷ λζ', τελευτᾷ ὁ Ἡρώδης. Ὁ δὲ Θηβαῖος Ἱππόλυτος ἐν τῷ Συντάγματι τῷ χρονικῷ οὕτω χρονολογεῖ «Ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς τῶν μάγων παρουσίας ἔτη δύω· καὶ ἐκ τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς τελευτῆς Ἡρώδου υἱοῦ Ἀντιπάτρου, ἔτη τρία ἡμέραι πέντε· παρῴκησαν δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἡλιουπόλει τῇ κατὰ Μέμφιν, ὅ τε Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαρία σὺν τῷ Ἰησοῦ ἔτη τρία, καὶ ἡμέρας εἴκοσιν· (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ ἑκατονταετηρίδι.)

[1] Ἐν προηγουμένῃ σημειώσει ἐδιορθώσαμεν τὴν ἐνυπάρχουσαν μεταξὺ τῶν δύω τούτων ὀνομάτων σύγχυσιν. Σ. Ε.

[1] Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι Θεόφιλος ὁ εἰκονομάχος ὁ υἱὸς Μιχαὴλ τοῦ Τραυλοῦ, δέρων τὸν ἅγιον τοῦτον Εὐθύμιον, ἐτελείωσεν αὐτὸν μὲ μαρτυρικὸν θάνατον· (σελ. 262 τοῦ β'. τόμ.)

[2] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἅγιον λείψανον τοῦ θείου τούτου Εὐθυμίου, εὑρίσκεται σῶον εἰς τὴν Ἀγχίαλον, τὴν κοινῶς λεγομένην Χιλὴν, ἢ Ἀχιλοῦν, τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, θαύματα πάμπολλα ἐνεργοῦν τοῖς μετὰ πίστεως αὐτῷ προστρέχουσιν. Ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ ὁ κατὰ πλάτος βίος τοῦ ἁγίου τούτου χειρόγραφος. Καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω αὐτὸν ἐκεῖθεν.

πισκόπους,) καταγόμενος ἀπὸ τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων· ὅτε δὲ ἦτο πολλὰ νέος, ἠκολούθει τὴν μητέρα του, καὶ ἰδὼν ἕνα χριστιανόν, ὁ ὁποῖος χασμώμενος ἐσχημάτισεν εἰς τὸ στόμα του τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἀπὸ τότε καὶ αὐτὸς ἔκαμνε τὸ ἴδιον, μιμούμενος τὸν χριστιανόν· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα τῶν χριστιανῶν ἔργα ἐποίει καὶ αὐτὸς μὲ πίστιν θερμήν. Διὰ τοῦτο λαμπρύνεται τὸ πρόσωπόν του μὲ θείαν ἔλλαμψιν, καὶ διδάσκεται παρὰ Θεοῦ τὰ τῶν χριστιανῶν δόγματα, διανύσας νηστικὸς εἰς διάστημα τινῶν ἡμερῶν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον ἐπήδησέ ποτε μία κόρη Ἑβραία μὲ τρόπον ἄσεμνον, ὁ δὲ ἅγιος ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἀπέδειξε ταύτην νεκράν, καὶ πάλιν αὐτὴν ἀνέστησεν. Οὗτος ὁδηγούμενος ὑπὸ [illegible] νεφέλης ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, λεγόμενον Φουβούτιον, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο ἄνδρες μεγαλώτατοι, τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν μεταχειριζόμενοι, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ ἔλαμπεν. Ἐπειδὴ δὲ διηγήθη τὰ κατ᾽ αὐτὸν εἰς τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου, ἐπρόσταξεν ἐκεῖνος νὰ φέρωσι σταυρὸν καὶ προστάζει αὐτὸν νὰ τὸν προσκυνήσῃ καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῇ· ὅτε δὲ ὁ μακάριος οὗτος ἠσπάζετο τὸ κάτω μέρος τοῦ σταυροῦ μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας, ὢ τοῦ θαύματος! ἔκλινεν ὅλος ὁ σταυρὸς ἐπάνω εἰς τὴν ὁσίαν κεφαλήν του, καὶ ἐχάραξεν εἰς αὐτὴν τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ, ὅστις καὶ ἔμεινεν ἀδιάλειπτος εἰς τὴν κεφαλήν του ἕως τοῦ θανάτου του.

Ἔπειτα ὅτε ἔλαβε τὸ ἅγιον βάπτισμα ὠνομάσθη Κωνσταντῖνος καὶ τότε ἠκολούθησε τοιοῦτόν τι θαυμάσιον. Εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, δηλαδὴ εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστάθη ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν, ἐτυπώθησαν παραδόξως τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν του. Μετὰ ταῦτα ἐμβῆκεν εἰς τόσους ἀγῶνας πνευματικούς, ὥστε ἐφιλονείκει ὁ ἀοίδιμος νὰ ὑπερβάλῃ ὅλους τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου εἰς τὴν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἐδούλευε δὲ τὴν τέχνην τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἤγουν ἔρραπτε δέρματα καὶ ἔκαμνε σκηνάς· ὅτε δὲ ἐπροσηύχετο, ἐγέμιζεν ἀπὸ εὐωδίαν ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἵστατο· ὅτε ἤρχετο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῷ ἠνοίγοντο ἀφ᾽ ἑαυτῶν αἱ θύραι τοῦ ναοῦ. Ἀπὸ δὲ τὴν πολλὴν καθαρότητα ἣν εἶχεν, ἔβλεπε νοερῶς τοὺς κρυπτοὺς λογισμοὺς τῶν ἀδελφῶν.

Ἔπειτα ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας· ἐκεῖθεν δὲ ἔρχεται εἰς τὴν Κύπρον, καὶ ἀπὸ τὴν Κύπρον μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀττάλειαν, καὶ ἐκεῖ διαπερᾷ μὲ τοὺς πόδας του ἕνα ποταμὸν τόσον βαθὺν καὶ μεγάλον, ὥστε ἐχρειάζετο νὰ τὸν διέρχεταί τις μὲ πλοῖον. Καὶ ἀφ᾽ οὗ ἐπεριπάτησεν εἰς ἄλλους πολλοὺς τόπους, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ ἐκεῖ ἐπέρασε τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὄχι μόνον νηστικός, ἀλλὰ καὶ χωσμένος ἕως εἰς τὴν ζώνην μέσα εἰς ἕνα λάκκον. Μετὰ ταῦτα χωρὶς νὰ θέλῃ, ἐδέχθη τὴν χειροτονίαν τοῦ πρεσβυτέρου· ἔπειτα μεταβαίνει εἰς Ἀτρώαν,[1] κρατῶν πάντοτε τοὺς ἰδίους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως. Πρὸ ὀκτὼ δὲ χρόνων προεγνώρισε τὴν κοίμησίν του, καὶ οὕτως ἀφ᾽ οὗ αὐτοὶ ἐτελειώθησαν ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, προφανερώσας σαφέστατα ὅλα τὰ πράγματά του.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΕΥΑΡΕΣΤΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔσπευδεν Εὐάρεστος ἔργῳ καὶ λόγῳ,
» Ἕως τελευτῆς εὐαρεστεῖν σοι, Λόγε.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωιέ (815), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Γαλατῶν, υἱὸς γονέων ὀνομαστῶν· ἀφ᾽ οὗ δὲ ὁ ῥηθεὶς Λέων ἐθανατώθη διὰ ξίφους,[2] διεδέχθη τὴν βασιλείαν Μιχαὴλ ὁ καλούμενος Τραυλός. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ἦτον αἰσχρότατος καὶ ὁμότροπος μὲ τὸν προλαβόντα Λέοντα, διὰ τοῦτο ἔλαβε τὴν πρέπουσαν ἐκδίκησιν· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν γραμμάτων ἐδιδάσκετο, τούτου χάριν πρὸς ὅλους προσεφέρετο κάλλιστα· ἐγίνετο δηλαδὴ εἰς τοὺς γονεῖς του εὐπειθής, εἰς τοὺς φίλους καὶ γείτονας χαριέστατος, εἰς τοὺς ξένους καὶ αὐτόχθονας καταδεκτικός, καὶ ἐν συντομίᾳ, ἐδείκνυε διὰ τῶν ἔργων ἀληθεύουσαν τὴν ὀνομασίαν του, εὐάρεστος εἰς ὅλους γενόμενος.

---

[1] Ἀτρώα ἴσως εἶναι ἡ Ἀτρία ἡ ἐν Ἰταλίᾳ εὑρισκομένη, ἥτις καὶ Ἀδρία καὶ Ἄντρι κοινῶς λέγεται, πόλις ἐν λόφῳ κειμένη καὶ μὲ θρόνον ἐπισκόπου τετιμημένη, πατρὶς Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως.

[2] Οὗτος ὁ Ἀρμένιος Λέων ἐθανατώθη ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γέννων. Ὅταν δηλαδὴ αὐτὸς ἐν αὐτῇ ἔψαλλε τὸν εἱρμὸν τῆς ἑβδόμης ᾠδῆς· ἤτοι τό « Τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ », ἦλθον οἱ ἐχθροί του διὰ νὰ τὸν θανατώσωσιν, αὐτὸς δὲ κατέφυγεν εἰς τὸ ἅγιον βῆμα. Ὅθεν ἐκεῖ μέσα τὸν ἐφόνευσαν, κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ τὸν Δοσίθεον.

Ἐπειδὴ δὲ ἐτρώθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς τῶν μοναχῶν πολιτείας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα του, καὶ ἐξενοδοχήθησαν ἀπὸ ἕνα Κωνσταντινουπολίτην, Βρυέννιον ὀνομαζόμενον, ὅστις ἦτο συγγενής του καὶ ὕστερον ἐτιμήθη μὲ τὸ τοῦ Πατρικίου ἀξίωμα· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ὀλίγαι τινες ἡμέραι, συνέβη μεγάλη ἀνάγκη, διὰ τὴν ὁποίαν ἐστάλη ὁ ῥηθεὶς Πατρίκιος ἀπὸ τὴν βασίλισσαν Θεοδώραν τὴν σύζυγον Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου πρέσβυς εἰς τοὺς Βουλγάρους· ἀπερχόμενος δὲ συμπαρέλαβε καὶ τὸν συγγενῆ του τοῦτον Εὐάρεστον. Ὅτε λοιπὸν ἔφθασαν καὶ οἱ δύω εἰς τόπον λεγόμενον Σκόπελον, καὶ ἀνεπαύθησαν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ὁδοιπορίας, τότε ὁ μακάριος Εὐάρεστος κατά τινα θεϊκὴν οἰκονομίαν, ἀπαντᾷ ἕνα γέροντα, ὅστις μετήρχετο τὴν μοναχικὴν πολιτείαν. Ὅθεν ἀπολαμβάνει τὸν πρώην παρ' αὐτοῦ ποθούμενον σκοπὸν, καὶ λοιπὸν κουρεύσας τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, προθύμως ὑπέκυψε τὸν τράχηλόν του ὑπὸ τὸν σωτήριον ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ἔγεινε δηλαδὴ μοναχός· εὑρὼν δὲ καὶ ἓν βιβλίον τοῦ ὁσίου Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου τὸ ἀνέγνωσε καὶ κατενύχθη· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ γένη πληρωτὴς διὰ τῶν ἔργων τῶν διδασκαλιῶν τοῦ βιβλίου ἐκείνου.

Ὁ δὲ γέρων ἰδὼν τὴν ζέουσαν προθυμίαν, ἣν εἶχεν ὁ νέος εἰς τὴν ἀρετὴν, ἐφωδίασεν αὐτὸν μὲ εὐχὰς καὶ συστατικὰ γράμματα καὶ οὕτω τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Δεχθεὶς δὲ ὁ ὅσιος ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφοὺς, ἐμβῆκεν εἰς πνευματικοὺς ἀγῶνας, ἐκλέξας ἕνα ἀδελφὸν ὑπερέχοντα τοὺς ἄλλους κατὰ τὴν ἀρετὴν, τὸν ὁποῖον εἶχε γέροντα καὶ συγκοινωνὸν ὅλων τῶν ὑποθέσεων τῆς ζωῆς του. Τόσην δὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν μετεχειρίζετο ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα ὀλίγον ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἦτο κατεσκευασμένον ἀπὸ κρίθινον ἄλευρον καὶ ἀπὸ πίτυρα καὶ ἀπὸ ζωμίον τῶν λαχάνων. Τὴν δὲ μέσην καὶ τὸν λαιμόν του εἶχε δεδεμένα μὲ δύω κρίκους σιδηροῦς καὶ βαρυτάτους, τοὺς ὁποίους ἐσύσφιγγαν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον δύω ἄλλαι ἁλυσίδες περασμέναι διὰ μέσου τῶν ὤμων καὶ τοῦ στήθους του. Τί νὰ περιττολογῶμεν; ἀδύνατον εἶναι εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπαριθμίσωμεν ὅλους τοὺς ἀγῶνας, ὅσους μετεχειρίζετο ὁ τρισμακάριος οὗτος Εὐάρεστος. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα κατορθώματα διανύσας τὸν βίον του, καὶ ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα ἐννέα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Κοκκοροβίου.

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ τοῦ Ῥώσσου, ἀθλήσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ αψμγ' (1743) ἔτος.*

† » Βάλλεις τὸν ἐχθρὸν, ὅς σε βέβληκε πάλαι,
» Κωνστάντιε σὺ καὶ λαμβάνεις βραβεῖον. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Κυριακῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων καὶ δικαίων ΙΩΣΗΦ τοῦ μνήστορος, ΙΑΚΩΒΟΥ τοῦ ἀδελφοθέου, καὶ ΔΑΒΙΔ τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως. [2]

Εἰς τὸν Ἰωσήφ.

» Τιμῶ Ἰωσὴφ μνήστορα τῆς Παρθένου.
» Ὡς ἐκλεγέντα φύλακα ταύτης μόνον.

Εἰς τὸν Ἰάκωβον,

» Σὺ τέκτονος παῖς, ἀλλ' ἀδελφὸς Κυρίου.
» Τοῦ πάντα τεκτήναντος ἐν λόγῳ, μάκαρ.

Εἰς τὸν Δαβίδ.

» Ἐγὼ τί φήσω; μαρτυροῦντος Κυρίου,
» Τὸν Δαβὶδ εὗρον, ὡς ἐμαυτοῦ καρδίαν.

Δαβὶδ ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς ἦτο υἱὸς τοῦ Ἰεσσαὶ, ἐδιδάχθη δὲ τὸν νόμον Κυρίου ἀπὸ τὸν προφήτην Νάθαν, καὶ ἐπροφήτευσε χρόνους τεσσαράκοντα, ὧν πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ χρόνους 999 εὑρίσκετο δὲ ἐν Γαβαᾷ. Ὁ δὲ Νάθαν προεγνώρισεν ὅτι ὁ Δαβὶδ θέλει παραβῆ τὸν νόμον Κυρίου, ἀσελγήσας μετὰ τῆς Βηρσαβεέ· ὅθεν ἐσπούδαζε νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τὴν μέλλουσαν ἁμαρτίαν, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ αὐτήν· ἀλλ' ὁ φθονερὸς διάβολος ἐμπόδισε τὸν Νάθαν μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἀπαντήσας δηλαδὴ ὁ Νάθαν καθ' ὁδὸν ἕνα νεκρὸν ἐσφαγμένον καὶ γυμνὸν, ἐστάθη καὶ τὸν ἐνεταφίασεν· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἐκείνῳ ἥμαρτεν ὁ Δαβίδ· ὅθεν τοῦτο γνωρίσας ὁ Νάθαν, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκόν του κλαίων

---

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους καὶ μάλιστα ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου λόγος ἀναγινώσκεται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην Γρηγορίου τοῦ Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχή « Οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τοὺς πολυανθεῖς (σωζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.)

καὶ ὀδυρόμενος.[1] Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Δαβὶδ ἐθανάτωσε τὸν Οὐρίαν τὸν ἄνδρα τῆς Βηρσαβεὲ[2], ἔπεμψεν ὁ Κύριος τὸν προφήτην Νάθαν καὶ ἤλεγξεν αὐτόν. Πολλὰ δὲ μετανοήσας καὶ κλαύσας ὁ Δαβὶδ διὰ τὰς δύω ἁμαρτίας του καὶ πολλὰ γηράσας, ἀπέθανε καὶ ἐτάφη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Τὰ δὲ περὶ τοῦ Μνήστορος Ἰωσὴφ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, ὅλοι τὰ ἠξεύρουσι, μανθάνοντες ταῦτα ἀπὸ τὰς θείας Γραφάς.[3] Γίνεται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῷ ἀποστολικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖʹ, μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου πρωτομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

» Λόγων στεφάνοις, οἷα τιμίοις λίθοις,
» Στέφω Στέφανον, ὃν προέστεψαν λίθοι.
» Εἰκάδι λαΐνεος στέφανον μόρος ἑβδόμῃ εἷλεν.

Οὗτος ὁ μακάριος πρωτομάρτυς καὶ ἀρχιδιάκονος Στέφανος, ὅτε ἔγεινε μίαν φορὰν ζήτησις μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων καὶ ἑλληνιστῶν[4] περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι εἶναι προφήτης, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι πλάνος, καὶ ἄλλοι ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, ὁ ἀοίδιμος Στέφανος σταθεὶς εἰς ἕνα τόπον ὑψηλὸν ἐκήρυξεν εἰς ὅλους τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, διατί τόσον ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι σας, καὶ εἶναι ταραγμένη ὅλη ἡ Ἱερουσαλήμ; μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβεν εἰς τὴν καρδίαν του δισταγμὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι αὐτός εἶναι, ὅστις ἔκλινε τοὺς οὐρανούς, καὶ κατέβη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Παρθένον τὴν ἁγίαν καὶ καθαρὰν καὶ ἐκλελεγμένην πρὸ καταβολῆς κόσμου. Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν· αὐτὸς ἔκαμε νὰ ἀναβλέψωσιν οἱ τυφλοί· αὐτὸς ἐκαθάρισε τοὺς λεπρούς, καὶ ἐδίωξε τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς δαιμονισμένους.

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ κριτήριον πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐπειδὴ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντισταθῶσι εἰς τὴν σοφίαν καὶ δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐλάλει ὁ θεῖος Στέφανος. Ἔπειτα παρέστησαν ψευδομάρτυρας, οἵτινες ταῦτα κατὰ τοῦ ἀποστόλου ἐμαρτύρησαν λέγοντες· ἡμεῖς ἠκούσαμεν, ὅτι οὗτος ἐλάλει λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ τόπου τούτου τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐναντίον τοῦ Θεικοῦ νόμου. « Εἶπον δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ἄλλα ὅσα διηγοῦνται αἱ ἱεραὶ πράξεις τῶν ἀποστόλων ἐν κεφαλαίῳ ἑβδόμῳ. Τότε ἔστρεψαν τοὺς ὀφθαλμούς των εἰς τὸν Στέφανον ὅλοι οἱ καθεζόμενοι εἰς τὸ κριτήριον καὶ εἶδον τὸ πρόσωπόν του τόσον λαμπρόν, ὡς ἂν ἦτο πρόσωπον ἀγγέλου· ὅθεν μὴ ὑποφέροντες τὴν ἐντροπὴν, ἐλιθοβόλισαν αὐτὸν εὐχόμενον δι' αὐτοὺς καὶ λέγοντα, «Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, » καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πρωτομάρτυς μὲ τὴν νομιζομένην πτῶσίν του ἐκρήμνισε κάτω τὸν ἀντίπαλον διάβολον, καὶ ἔδειξεν αὐτὸν πτῶμα μέγιστον καὶ ἐξαίσιον, καὶ ἀφοῦ ἐκοιμήθη μὲ τὸν γλυκὺν ὕπνον τοῦ μαρτυρίου, ἐπῆραν τὸ ἱερὸν

---

[1] Τὰ περὶ τοῦ νεκροῦ κτλ. δὲν ἀναφέρονται ἐν τῇ Ἁγ. Γραφῇ· ἴσως δὲ παρελήφθησαν ἐξ ἀποκρύφων βιβλίων ἢ ἔκ τινος ἄλλης παραδόσεως. (Ὅρα καὶ ἐν τοῖς ὑπὸ Βαρθ. Κουτλ. Μηναίοις). Σ. Ε.

[2] Δέκα μῆνες καὶ ἐπέκεινα παρῆλθον ἀφ' οὗ ἥμαρτεν ὁ Δαβὶδ, καὶ τότε ἀπεστάλη ὁ Νάθαν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸν Εὐσέβιον, καὶ καθὼς συνάγεται τοῦτο ἐκ τῆς θείας Γραφῆς. Περὶ τούτου εἴπομεν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πεντηκοστοῦ ψαλμοῦ ἐν τῇ μεταφράσει τοῦ ψαλτηρίου.

[3] Περὶ μὲν τοῦ Μνήστορος Ἰωσὴφ ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ Θεολόγου ἐν τῇ ἀρχῇ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Συναξάριον Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Περὶ δὲ τοῦ Ἀδελφοθέου, ὅρα εἰς τὸ αὐτὸ Συναξάριόν του.

[4] Ἑλληνισταὶ ἦσαν οἱ ἀπὸ Ἑλλήνων πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ἢ κατ' ἄλλους οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐδέχοντο τὴν ἁγίαν Γραφὴν τὴν ὑπὸ τῶν ἑβδομήκοντα Ἑλληνιστὶ μεταφρασμένην. Σημείωσον ὅτι ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Στέφανον ἔχει ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὡς καλὴ τῶν ἀγαθῶν ἡ ἀκολουθία.» Ὁ Χρυσόστομος ἐν τῷ Εʹ. τόμῳ δύω, ὧν τὸ πρῶτον ἄρχεται « Στέψωμεν ἄνθεσιν ἐγκωμίων τὸν Στέφανον» τὸ δὲ δεύτερον «Πάντες μὲν οἱ τῶν μαρτύρων ἀγῶνες ἐπίδοξοι.» Ἔχει καὶ ὁ Πρόκλος ἐγκώμιον εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν αἰσθητὸς ἥλιος ὑπὲρ γῆν ἀνατέλλων» Ὅρα καὶ εἰς τὸν ἁπλοῦν Ἐφραὶμ τὸ ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Στεφάνου εἰς γλῶσσαν πεζήν. Ὁ ἀνωτέρω Χρυσόστομος ἔχει προσέτι τρεῖς λόγους ἐν τῷ Ζʹ. τόμῳ, ὧν ὁ πρῶτος ἄρχεται «Σεμνύει μὲν τοὺς εὐδοκίμους' ἀθλητάς. Ὁ δεύτερος δὲ «Οἱ μὲν ἔξωθεν Στεφάνους πλέκειν ἀνδράσι βουλόμενοι, ὁ δὲ τρίτος «Πολλὰ καὶ θαυμαστὰ τοῦ μακαρίου Στεφάνου τὰ τρόπαια».

αὐτοῦ σῶμα ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἔβαλον αὐτὸ εἰς θήκην κατεσκευασμένην ἀπὸ ξύλον περσέας, (ἤτοι ῥοδακινέας), καὶ σφραγίσαντες τὴν ἀπέθεσαν εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ναοῦ. Τότε καὶ ὁ νομοδιδάσκαλος Γαμαλιὴλ, καὶ ὁ τούτου υἱὸς Ἀβελβοῦς ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους.[1] Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ἁγίου Στεφάνου σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν του ναὸν, ὅστις εἶναι πλησίον εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κωνσταντιανά. Σημείωσαι ὅτι ὁ ἅγιος Στέφανος ἐλιθοβολήθη μετὰ τὴν Ἀνάληψιν τοῦ Χριστοῦ χρόνους τρεῖς, κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους χρονολόγους.[2]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Γραπτοῦ, ἀδελφοῦ Θεοφάνους τοῦ ποιητοῦ καὶ Γραπτοῦ.

» Αὐχεῖν ἔχει τι καὶ Θεόδωρος μέγα,
» Ἐκ γῆς ἀπαίρων, ὡς μέγα στίξις θέας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Θεοφάνους (τοῦ ἑορταζομένου ἰδίως κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου) ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ωλ' (830), καὶ μεγάλως ἠγωνίσθησαν καὶ οἱ δύω διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ὅθεν ἐδάρησαν ἀσπλάγχνως καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ Θεοφίλου ἐγράφησαν εἰς τὸ μέτωπόν των μὲ σίδηρον πεπυρωμένον, οἱ ἰαμβικοὶ οὗτοι στίχοι.

» Πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πολιν
» Ὅπου πάναγνοι τοῦ Θεοῦ Λόγου πόδες
» Ἔστησαν, εἰς σύστασιν τῆς οἰκουμενης,
» Ὤφθησαν οὗτοι τῷ Σεβασμίῳ τόπῳ,
» Σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης.
» Ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας,
» Πράξαντες δεινὰ αἰσχρὰ δυσσεβοφρόνως,
» Ἐκεῖθεν ἠλάθησαν, ὡς ἀποστάται.
» Πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες,
» Οὐκ ἐξαρῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας.
» Ὅθεν γραφέντες, ὡς κακοῦργοι, τὴν θέαν,
» Κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐγράφησαν μὲ τοὺς στίχους τούτους, ἐπέμφθησαν εἰς τὴν ἐξορίαν, ὅπου ὁ μέγας ἀριστεὺς καὶ νικητὴς οὗτος Θεόδωρος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Λέγεται δὲ ὅτι, ὅταν ὁ ἅγιος οὗτος ἐκοιμήθη, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν μέγας τις γέρων καὶ ἤκουεν ἁγίους ἀγγέλους, οἵτινες ἔψαλλον ᾄσματα πνευματικὰ, μὲ τοὺς ὁποίους συνέψαλε καὶ αὐτός· ἔδειξε δὲ ὁ Θεὸς διὰ τῶν τοιούτων ᾀσμάτων πόσον ἐτίμα τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα Θεόδωρον.[1]

—

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ποιμὴν ἄριστος Θεόδωρος ὡράθη,
» Ὡς ὢν μιμητὴς τοῦ μεγάλου Ποιμένος.

Οὗτος ἦτο γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τοὺς χρονους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει χξή (668), διὰ δὲ τὴν πολλήν αὐτοῦ εὐλάβειαν καὶ ἀρετὴν ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος τῆς ἁγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἔπειτα ἔγεινε σύγκελλος καὶ σκευοφύλαξ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τότε πατριάρχης Κωνσταντῖνος ἀπέθανεν, ἐβιάσθη ὁ ἀοίδιμος οὗτος Θεόδωρος ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ ὅλην τὴν σύγκλητον, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν σύνοδον τῶν ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ οὕτως ἐχειροτονήθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Θεαρέστως δὲ κυβερνήσας τὴν Ἐκκλησίαν εἰς χρόνους δύω καὶ μῆνας τρεῖς,

---

[1] Ὅρα περὶ τούτων εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Στεφάνου τούτου κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου. Σημείωσαι ὅτι δύω μαρτύρια τοῦ ἁγίου Στεφάνου σώζονται ἐν τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ, ὧν τοῦ μὲν ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη «Ἐγένετο κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον», τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη «Διὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ εὐσπλαγχνίαν, ἠναγκάσθην ἀποχαράξαι τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ».

[2] Λόγος πανηγυρικὸς εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Στέφανον συντεθεὶς ὑπὸ Στεφάνου Μπραγκοβάνου ἐτυπώθη τῷ 1704 ἐν Βουκουρεστίῳ. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸν βίον τῶν ἁγίων τούτων αὐταδέλφων Θεοδώρου καὶ Θεοφάνους τῶν Γραπτῶν συνέγραψεν ἡ Θεοδώρα Ῥαουλαίνη καὶ Κατακουζηνὴ ἡ Παλαιολογίνα (καὶ ὅρα σελ. 678 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι τοὺς δώδεκα τούτους ἰαμβικοὺς στίχους ἐσύνθεσεν ὁ Ἀριστέαλος. Ἐξερχόμενοι δὲ οἱ ἅγιοι κατεστιγμένοι, ἔλεγον ὅτι «τὰ Χερουβὶμ θεωροῦντα ὑπαναχωρήσει ἐκ τῆς Ἐδὲμ, καὶ ἡ φλογίνη ῥομφαία δώσει τὰ νῶτα, αἰδουμένη ἡμῶν τὰς ὄψεις.» Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος τοὺς λόγους τούτους παρὰ τοῦ Ἐπάρχου, εἶπεν, ἂν ἤξευρα, ὅτι τοῦτο εἶναι ἀλήθεια, βέβαια ἤθελα κάμη τοῦτο εἰς ὅλους τοὺς ὑπηκόους μου (σελ. 693 τῆς Δωδεκαβίβλ.) ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην Ἰουνίου τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Μεθοδίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι ὅτι οἱ δύω οὗτοι αὐτάδελφοι καὶ Γραπτοὶ ἐχρημάτισαν μαθηταὶ Μιχαὴλ Συγκέλλου τῶν Ἱεροσολύμων κατὰ τὸν Δοσίθεον, καὶ υἱοὶ Ἰωνᾶ τοῦ Σαββαΐτου (σελ. 694 τῆς Δωδεκαβίβλ.) ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου, κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται ὁ βίος τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ τὴν ἄθλησιν ἑλομένων.»

ἐξώσθη τοῦ θρόνου του, ἐν ἔτει χοή (678), εἶτα καλῶς διανύσας τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὴν δὲ μνήμην αὐτοῦ ἑορτάζει ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

—

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΛΟΥΚΑΣ ὁ Τριγλινὸς (ἤτοι ὁ ἐκ Μουντανίων) ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τῆς γῆς ὁ Λουκᾶς ὑπεραρθεὶς ἐμφρόνως,
» Τρανῶς τρυφᾷ νῦν τὴν Θεοῦ θεωρίαν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΜΑΥΡΙΚΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑ β δ ο μ ή κ ο ν τ α μαρτύρων.

Εἰς τὸν Μαυρίκιον.

* » Ὁ Μαυρίκιος γυμνὸς ἐγχρισθεὶς μέλι,
» Κρίνει μελισσῶν ἡδὺ τὰς τρώσεις μέλι.

Εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα.

* » Ἔχων συνάθλους ἄνδρας ἑπτάκις δέκα,
» Καὶ συγχορευτὰς Μαυρίκιος λαμβάνει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σηζ' (297), καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, ἥτις εὑρίσκεται κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, στρατιῶται δὲ ὑπάρχοντες βασιλικοὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα. Ὅτε λοιπὸν διέβαινεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν πόλιν ὁ βασιλεύς, διεβλήθησαν εἰς αὐτὸν οἱ ἅγιοι οὗτοι ὡς χριστιανοί· παρασταθέντες δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ὁμολογήσαντες παρρησίᾳ ὅτι εἶναι χριστιανοί, ὑστερήθησαν τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρουν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς φυλακήν. Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας φέρονται ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου καὶ ἐρωτῶνται. Ἐπειδὴ δὲ ἔμενον στερεοὶ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, δέρονται δυνατά· ἔπειτα ῥίπτονται εἰς τὸ πῦρ· μετὰ ταῦτα κρεμῶνται ἀπὸ ξύλον καὶ καταξεσχίζονται εἰς τὰς πλευράς. Θέλων δὲ ὁ Μαξιμιανὸς νὰ λυπήσῃ περισσότερον τὸν ἅγιον Μαυρίκιον, ὅστις ἦτον ὁ τῶν ἄλλων πρόκριτος, ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν τὸν υἱόν του, Φωτεινὸν ὀνόματι.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους ἁγίους φυλάττοντας στερεῶς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν καὶ μὴ πειθομένους εἰς αὐτόν, ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς ἕνα τόπον βαλτώδη, ὅστις εὑρίσκετο ἀναμέσον δύω ποταμῶν καὶ μιᾶς λίμνης, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο γεμάτος ἀπὸ σφῆκας, ἀπὸ μυίας, ἀπὸ κώνωπας καὶ ἀπὸ σκνίπας· ὅθεν ἐκεῖ ἐξεγύμνωσαν τοὺς ἁγίους οἱ στρατιῶται, καὶ δέσαντες αὐτοὺς εἰς πάλους, διὰ νὰ μὴ σαλεύωσι καὶ διώκωσι τὰ ζωΰφια, τοὺς ἤλειψαν μὲ μέλι· ἔτυχε δὲ καὶ ὁ καιρὸς νὰ ἦναι ἐπιτήδειος εἰς τὴν τοιαύτην παιδείαν, ἐπειδὴ ἦτο καύσων. Ἔπειτα ἔρριψαν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Φωτεινοῦ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός του Μαυρικίου, διὰ νὰ τὸ βλέπῃ καὶ νὰ λυπῆται περισσότερον· ταῦτα δὲ πάντα οἱ δήμιοι ποιήσαντες, ἀνεχώρησαν. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ὑπέμειναν γενναίως τὴν τοιαύτην ἀνυπόφορον βάσανον δέκα ὁλόκληρα ἡμερονύκτια· εἶτα τῷ Θεῷ προσευχηθέντες, παρέδωκαν οἱ τρισμακάριοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ', μνήμη τῶν ἁγίων ΔΙΣΜΥΡΙΩΝ (ἤτοι εἴκοσι χιλιάδων μαρτύρων), τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων.

» Ὡς προσφοραί σοι, Σῶτερ, ἐξωπτημέναι,
» Οἱ δισμύριοι τοῦ νεὼ κεῖνται μέσον.
» Ἀνέρας ὀγδοάτῃ κτάνεν εἰκάδι δισμυρίους πῦρ.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Μαξιμιανὸς ἐπέστρεψε νικητὴς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Αἰθιόπων πόλεμον, ἐν ἔτει τδ' (304)· ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα διὰ τὴν νίκην αὐτήν· ἐπέμφθησαν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν γράμματα πανταχοῦ παρακινητικὰ διὰ νὰ ἔλθωσιν ὅλοι εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ νὰ προσκυνήσωσι τοὺς θεούς του· τότε ὁ ἅγιος Ἄνθιμος, ἐπίσκοπος ὢν τῆς Νικομηδείας, συνήθροισεν ὅλον τὸν λαὸν τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, (διότι ἔτυχε τότε νὰ ἦναι ἡ ἑορτὴ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως) καὶ μετ' αὐτῶν συνεώρταζε καὶ αὐτὸς καὶ ἐδίδασκε τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ Μαξιμιανός, ἐπρόσταξε νὰ σωρευθῶσι φρύγανα καὶ ξύλα γύρω εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἀναφθῶσιν, ἵνα κατακαῶσιν οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χριστιανοί, ὅπερ ἐννοήσας ὁ ῥηθεὶς ἐπίσκοπος ἅγιος Ἄνθιμος ἐσπούδασε μίαν ὥραν πρότερον καὶ ἐβάπτισεν ὅλους, ὅσοι ἦσαν ἀκόμη κατηχούμενοι, καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπιτελέσας, ἐκοινώνησεν ὅλους τὰ θεῖα καὶ ἄχραντα μυστήρια· καὶ οὕτως ἠνάφθησαν τὰ φρύγανα καὶ κατέκαυσαν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς τοὺς εὑρεθέντας εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οἵτινες ἦσαν τὸν ἀριθμὸν εἴκοσι χιλιάδες. Ὁ δὲ ῥηθεὶς ἅγιος Ἄνθιμος δὲν ἐκάη, ἀλλὰ διεφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἵνα καὶ ἄλλους ὠφελήσῃ διὰ τῆς διδασκαλίας του, καὶ ἵνα βαπτίσας αὐτούς, προσφέρῃ σεσωσμένους εἰς τὸν

Χριστὸν, καὶ πρὸς τούτοις ἵνα μετὰ ταῦτα λαβὼν περισσότερα βάσανα, διὰ μέσου αὐτῶν, μεταβῇ πρὸς τὸν Χριστὸν, μὲ παρρησίαν μεγαλητέραν καὶ δόξαν, καὶ οὕτως ἀπολαύσῃ τὴν βασιλείαν του. Διότι κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Σεπτεμβρίου ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἑορτάζεται. (Τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. Τοῦτο δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Ἄρτι Μαξιμιανοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἀπὸ τῆς συγκλήτου ἁγίων μαρτύρων, τῶν ἔξω τῆς πυρᾶς ἀπολειφθέντων, καὶ διαφόρως βασανισθέντων καὶ τελειωθέντων.

Ὁ ἅγιος ΙΝΔΗΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ βληθεὶς, τελειοῦται·

» Ἴνδην ἀκούω τοῦ βίου λαβεῖν πέρας,
» Ἄκρον καταντήσαντα πρὸς βυθοῦ πέρας·

Οἱ ἅγιοι ΓΟΡΓΟΝΙΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΣ ἐν τῇ θαλάσσῃ τελειοῦνται.

» Πόντος καλύπτει Γοργόνιον καὶ Πέτρον,
» Μνήμη δὲ τούτων οὐ καλύπτεται χρόνῳ.

Ὁ ἅγιος ΖΗΝΩΝ ξίφει τελειοῦται.

» Ζήνων κεφαλὴν τέμνεται διὰ ξίφους,
» Μὴ προσκυνεῖν ἄγαλμα τοῦ Ζηνὸς [1] θέλων·

Ὁ ἅγιος ΜΑΡΔΟΝΙΟΣ πυρὶ τελειοῦται.

» Καὶ Μαρδόνιον μαρτύρων ἔγνων ἕνα,
» Στέργοντα Χριστὸν, καὶ στέγοντα πῦρ φλέγον.

Ὁ ἅγιος ΔΩΡΟΘΕΟΣ ὁ Πρεπόσιτος ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Δωρόθεος, τὴν κεφαλήν μου, λέγει,
» Δῶρον κομίζω τῷ Θεῷ τετμημένην.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΦΙΛΟΣ ὁ διάκονος, λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Ἀπόγραφε βληθέντα συχνοῖς τοῖς λίθοις,
» Καὶ Θεόφιλον συλλόγῳ Θεοῦ φίλων.

Ὁ ἅγιος ΜΥΓΔΟΝΙΟΣ, βόθρῳ ἐγχωσθεὶς τελειοῦται.

» Κἂν χωννύηται Μυγδόνιος ἐν βόθρῳ,
» Ἐγνωσμένος τοῖς πᾶσι μάρτυς τυγχάνει.

Ὁ ἅγιος ΓΛΥΚΕΡΙΟΣ ὁ πρεσβύτερος πυρὶ τελειοῦται.

» Ὁ Γλυκέριος εἰς τὸ πῦρ βεβλημένος,
» Ἔφη, γλυκύς μοι τῆς τελευτῆς ὁ τρόπος.

Ἀφ' οὗ ὁ μιαρὸς Μαξιμιανὸς ἔδωκεν ἀπόφασιν νὰ κατακαῶσιν ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αἱ εἴκοσι χιλιάδες χριστιανοὶ, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης νὰ φονευθῶσι καὶ ὅσοι χριστιανοὶ εὑρέθησαν ἔξω τῆς πυρᾶς καὶ δὲν ἐκάησαν. Ὅθεν ὁ μὲν ἅγιος Ἴνδης καὶ Γοργόνιος καὶ Πέτρος δεθέντες μὲ πέτρας, ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ δὲ στρατηγὸς Ζήνων, συντριβεὶς μὲ πέτρας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ εἰς τοὺς ὀδόντας, ἀπεκεφαλίσθη ὁμοῦ μὲ τὸν Πρεπόσιτον Δωρόθεον, ὁ δὲ Μαρδόνιος τελειοῦται διὰ πυρὸς, ὁ δὲ Μυγδόνιος βάλλεται εἰς λάκκον καὶ ἐκεῖ τελειοῦται· Γλυκέριος δὲ ὁ πρεσβύτερος ἐτελειώθη διὰ τοῦ πυρός· ὁ δὲ Θεόφιλος ὁ διάκονος, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐκόπη ἡ γλῶσσά του, ἐλιθοβολήθη εἰς τὸν κάμπον. Ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. (ὅρα περὶ τούτων πλατύτερον εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

Ἡ ἁγία ΔΟΜΝΑ ξίφει τμηθεῖσα, τῷ πυρὶ τελειοῦται.

» Ἕκτην συνάπτω ταῖς φρονίμοις παρθένοις,
» Τὴν ψευδόμωρον Δόμναν ἐκτετμημένην.

† Ἡ ἁγία μάρτυς Δόμνα ἦτο καὶ αὐτὴ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μαξιμιανοῦ, καταγομένη ἐκ τῆς Νικομηδείας, ἱέρισσα ὑπάρχουσα τοῦ ἐν τῷ παλατίῳ ναοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ εἶχε δώδεκα θεῶν εἴδωλα, ὠνομάζετο Δωδεκάθεον. Ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ εὕρῃ τὰς Πράξεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὰς Ἐπιστολὰς τοῦ ἁγίου Παύλου, ἐφωτίσθη ἀπὸ αὐτὰ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ μαθοῦσα τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθη ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον τῆς Νικομηδείας Κύριλλον ὁμοῦ μὲ τὸν εὐνοῦχον Ἴνδην, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Ἔκτοτε δὲ ὅσον μισθὸν ἐλάμβανεν ἡ μακαρία ἀπὸ τὸ παλάτιον τὸν ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχούς· ἐπειδὴ δὲ ἐγνωρίσθη ἀπὸ τὸν ἀρχιευνοῦχον ὅτι εἶναι χριστιανὴ, καὶ ἔμελλε νὰ τιμωρηθῇ, ἐπροσποιήθη ὅτι δῆθεν εἶναι παράφρων καὶ τρελή. Ὅθεν ἀπεστάλθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ ἰατρευθῇ παρ' ἐκείνου ἀπὸ τὴν παραφροσύνην.

Εὑρίσκετο λοιπὸν ἡ ἁγία μετὰ τῶν χριστιανῶν, εἶτα δὲ ἐμβᾶσα εἰς ἓν ἀσκητήριον παρθένων, ἔμεινεν ἐκεῖ ἡσυχάζουσα. Ὁ δὲ Μαξιμιανὸς ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸ κατὰ τῶν Αἰθιόπων ταξείδιον, ἐζήτει τὴν Δόμναν· μαθὼν

---

[1] Ζηνὸς ἀντὶ Διός. Σ. Ε.

δὲ ὅτι ἐτρελλάθη, πολλὰ ἐλυπήθη· ἔπειτα ἀπὸ τὴν μανίαν του ἐλησμόνησε τὴν παραφροσύνην τῆς Δόμνας καὶ πάλιν τὴν ἐζήτει. Διὰ τοῦτο ἡ ἁγία φοβηθεῖσα μὴ τὴν εὕρῃ, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ φορέματα ἀπὸ τὴν ἡγουμένην τοῦ ἀσκητηρίου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμενε, καὶ συντροφευθεῖσα μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰ δάκρυα τῶν παρθένων, ἐξῆλθε κρυφίως ἀπὸ τὸ ἀσκητήριον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἀλιτήριος Μαξιμιανὸς ἐζήτησε τὴν Δόμναν καὶ δὲν τὴν εὗρεν, ἐλύσσα καθ' ὅλων τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ἀσκητηρίων, καὶ κατεκρήμνιζεν αὐτὰ καὶ ἠφάνιζε· κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ αἱ παρθένοι τῶν ἀσκητηρίων παρεδίδοντο αἰσχρῶς εἰς τὸ νὰ ἀτιμασθῶσι παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Πλὴν ὁ ἐκ παρθένου γεννηθεὶς Χριστὸς δὲν ὑπέφερε νὰ ἀτιμασθῶσι τὰ σώματα τῶν αὐτῷ ἀφιερωμένων· ἀλλ' ἐλύτρωσεν αὐτὰς διὰ θαύματος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀκολάστων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος καὶ ἔκαυσαν τὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἴκοσι χιλιάδας χριστιανῶν, τοὺς δὲ μὴ καέντας ἐπρόσταξε νὰ βασανισθῶσι μὲ διάφορα βάσανα, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, διὰ τοῦτο ἡ ἁγία Δόμνα μαθοῦσα ταῦτα, ἐχάρη, καὶ παρεκινήθη νὰ μιμηθῇ καὶ αὐτὴ ἐκείνους τοὺς ἁγίους μάρτυρας. Ὅθεν καταβαίνει ἀπὸ τὸ ὄρος εἰς τὴν θάλασσαν μὲ σχῆμα ἀνδρικόν· καὶ ἰδοῦσα, ὅτι ἁλιεῖς τινες ἐξέβαλον ἔξω τὰ λείψανα τῶν ἁγίων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ῥιφθέντων, ἤτοι τοῦ Ἰνδου καὶ Γοργονίου καὶ Πέτρου, τὰ ἔλαβεν ἡ ἁγία ὁμοῦ μὲ τοὺς κληρικούς, καὶ τὰ ἔκρυψεν ἐντὸς τοῦ τείχους τῆς πόλεως Νικομηδείας. Φανερωθεῖσα δέ, διεβλήθη εἰς τὸν Μαξιμιανὸν καὶ κατὰ προσταγὴν ἐκείνου πρῶτον μὲν ἀπεκεφαλίσθη ἡ μακαρία, ἔπειτα δὲ κατεκάη τὸ σῶμά της διὰ τοῦ πυρός. (ὅρα περὶ τούτων εἰς τὸ Ἐκλόγιον)

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Γίνου, Σεκοῦνδε, καὶ σὺ μάρτυς ἐκ ξίφους,
» Καὶ μαρτύρων κάλλιστα λάμβανε γέρα.

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΑΒΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἅπαν Βαβύλας ὑλικὸν ῥίψας βάρος,
» Ἄϋλος εἰς ἄϋλον ἥκει χωρίον.

* *Ὁ ὅσιος ΣΙΜΩΝ ὁ μυροβλύτης, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς Σιμωνόπετρας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Πρὸς Πέτρον ἔσχε κοινὰ κλῆσιν καὶ πέτραν,
» Ὑπερτερεῖ μύρῳ δ' ὁ τῆς πέτρας Σίμων.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ΄, μνήμη τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων, χιλιάδων ὄντων δεκατεσσάρων.

» Διὰ ξίφους ἄωρα μητέρων βρέφη,
» Ἀνεῖλεν ἐχθρὸς τοῦ βρεφοπλάστου βρέφους.
» Νήπια ἀμφ' ἐνάτην τάμον εἰκάδα παππάζοντα.

Ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης παρήγγειλεν εἰς τοὺς μάγους νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ νὰ τῷ ἀναγγείλωσι τὰ περὶ τοῦ γεννηθέντος βασιλέως, τὸν ὁποῖον ἐμήνυεν ὁ ἀστὴρ ὃν ἠκολούθουν, ἵνα καὶ αὐτὸς ὑπάγῃ νὰ τὸν προσκυνήσῃ, τότε ἐπειδὴ οἱ μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Ἡρώδην, καθὼς ἐπρόσταξεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος, ἀλλὰ διὰ μέσου ἄλλης ὁδοῦ ἀπῆλθον εἰς τὴν χώραν των, βλέπων ὁ Ἡρώδης ὅτι ἐνεπαίχθη ἀπὸ τοὺς μάγους, ἐθυμώθη καὶ ἐπικράνθη πολλά. Ὅθεν ἔχων εἰς τὴν ἐνθύμησίν του ἐκεῖνο, ὅπερ εἶπον οἱ μάγοι, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἀστὴρ ἐφάνη ὀλιγώτερον ἀπὸ δύω χρόνους, τούτου χάριν ἔστειλε τοὺς στρατιώτας του καὶ ἐφόνευσαν ὅλα τὰ παιδία τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὴν Βηθλεέμ, ὅσα εἶχον ἡλικίαν κατωτέραν τῶν δύω ἐτῶν, νομίζων ὁ μάταιος, ὅτι ἂν θανατώσῃ ὅλα τὰ βρέφη, βεβαίως μετὰ τῶν ἄλλων θὰ θανατωθῇ καὶ ἐκεῖνος, ὅστις μέλλει νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν θέλει τὸν ἐπιβουλευθῇ. Εἰς μάτην ὅμως ἐκοπίασεν ὁ ἀνόητος, μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν εἰς μὲν τὰ νήπια ἐπροξένησε βασιλείαν οὐρανῶν, εἰς δὲ τὸν ἑαυτόν

---

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος ἐνίκησε τὸν διάβολον, φανέντα αὐτῷ ἐν εἴδει δράκοντος· καὶ φωτισμοῦ θείου ἀξιωθείς, ἤκουσε φωνὴν ἐν τῇ νυκτὶ τῶν Χριστοῦ γέννων, προστάζουσαν αὐτὸν νὰ κτίσῃ τὸ μοναστήριον ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν ὅπου καὶ ἀστέρα εἶδεν ἱστάμενον, κατελθόντα ἄνωθεν. Οὗτος τὸν κεραστὴν καὶ μαθητήν του πεσόντα κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο, ἀβλαβῆ ἐφύλαξεν· οὗτος τῶν κατ' αὐτοῦ ὁρμησάντων Ἀράβων, ἄλλου μὲν τὴν χεῖρα ἐξήρανεν, ἄλλου δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτύφλωσε, καὶ πάλιν αὐτοὺς ἰατρεύσας, ἐβάπτισε καὶ μοναχοὺς ἐποίησε. Καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Ἰωάννου Οὔγγλεσι δαιμονισμένην οὖσαν ἰάτρευσε, καὶ μετὰ θάνατον μῦρον εὐῶδες ἐκ τῶν λειψάνων του ἀνέβλυσε, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ τοῦ ἀνωτέρω βασιλέως Χρυσόβουλλον. Τούτου ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία εὑρίσκεται εἰς τὸ μοναστήριόν του τῆς Σιμωνόπετρας. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία οἴκους εἰκοσιτέσσαρας, καὶ ἐγκώμιον γλαφυρόν.

του ἐπροξένησεν ὁ ἄθλιος τὴν αἰώνιον κόλασιν.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη πάντων τῶν χριστιανῶν τῶν ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ καὶ μαχαίρᾳ καὶ κρύει τελειωθέντων. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῷ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν τοῖς χαλκοπρατείοις, ἔνθα κεῖται ἡ ἁγία Σορός.

» Σωθῆναι πάντας τοὺς βροτούς, Σῶτερ, θέλων,
» Εἰς τοῦτο κρίσεις μηχανᾶσαι πανσόφως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀϋπνίᾳ δοὺς πάντα τὸν ζωῆς χρόνον,
» Μάρκελλε, κοιμήθητι μικρὸν ἐν τάφῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Μάρκελλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου τοῦ καλουμένου Μακέλλη, Πατριαρχεύοντος Γενναδίου, ἐν ἔτει υνθ΄ (459), πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν Ἀπάμειαν, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν δευτέραν Συρίαν καὶ καταγόμενος ἀπὸ ἔνδοξον καὶ ἐπιφανὲς γένος. Ὅθεν ἐπειδὴ εἶχε τὸν τρόπον, ἐξεπαιδεύθη εἰς ὅλην τὴν ἐν λόγοις παιδείαν· ἔπειτα ἀφήσας καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς οἰκείους του ἔρχεται εἰς τὴν Ἔφεσον καὶ ξενοδοχεῖται ἀπό τινας εὐλαβεῖς χριστιανοὺς καὶ εἰσελθὼν εἰς ἓν τῶν ἐκεῖ μοναστηρίων, ἠγωνίζετο καλῶς. Εἶτα ὑπῆγε πρὸς τὸν ἅγιον Ἀλέξανδρον τὸν ἐνασκούμενον εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἀκοιμήτων, μαθὼν περὶ τῆς ἐνθέου καὶ ὑψηλῆς αὐτοῦ πολιτείας. Ἐκεῖ λοιπὸν τὴν κατοικίαν ποιησάμενος, ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς, μὲ τὰς καθ' ἡμέραν εἰς τὴν ἀρετὴν προκοπὰς καὶ αὐξήσεις· ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ τούτου ἡγουμενεύων Ἀλέξανδρος, καὶ ὁ διάδοχος ἐκείνου Ἰάκωβος, γίνεται ἡγούμενος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου ὁ θεῖος οὗτος Μάρκελλος, ὅστις ἔλαβε παρὰ Θεοῦ δύναμιν καὶ χάριν· καὶ πολλὰ ποιήσας θαύματα εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν Μονὴν του ἐκοιμήθη καὶ ἀνεπαύσατο.[1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΑΔΔΑΙΟΥ.

» Εἰ καὶ γένει βάρβαρος ἦν ὁ Θαδδαῖος,
» Ἀλλ' ἀσεβεῖς ἤλεγχε σὺν παρρησίᾳ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θαδδαῖος ἔγεινε μὲν πρῶτον δοῦλος τοῦ ὁσιωτάτου Θεοδώρου,[2] τοῦ λαβόντος διὰ βασιλικῆς ἐξουσίας τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου, καὶ ποιήσαντος αὐτὸ Κοινόβιον, ὕστερον δὲ ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν δουλείαν, καὶ κουρεύσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τοῦ Στουδίου, ἔγεινε μοναχός, καὶ ἐπειδὴ μετεχειρίζετο πολιτείαν θεάρεστον, ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλους. Αὐτὸς ἐσχόλαζεν εἰς νηστείας καὶ ἀγρυπνίας πολλάς· εἶχεν ἐγκράτειαν τῆς γλώσσης του· εἶχε προσοχὴν εἰς τὰ θεῖα λόγια· μετεχειρίζετο χαμευνίαν, ὑπακοὴν ὑπερβάλλουσαν, καὶ ἀκτημοσύνην μεγάλην, διότι οὐδὲν ἄλλο εἶχεν ὁ τρισμακάριος, εἰμὴ μόνον ὅσα ἐνδύματα ἐφόρει. Ἐπειδὴ δὲ τότε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐβασίλευσαν δυσσεβεῖς καὶ εἰκονομάχοι βασιλεῖς, Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς ἐν ἔτει ωκ΄ (820), καὶ ὁ τούτου υἱὸς Θεόφιλος ἐν ἔτει ωκθ΄ (829)· διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Ἐπίσκοποι καὶ ἡγούμενοι τῶν μοναστηρίων, ἄλλοι μὲν ἐβάλλοντο

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὴν βρεφοκτονίαν ταύτην ἀναφέρει ἕως καὶ αὐτὸς ὁ ἐξωτερικὸς Μακρόβιος (βιβλ. β΄. κεφ. δ΄. τῶν χρονικῶν) ὅστις ἔζη ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου· ἤτοι ἐν ἔτει τμη΄ (348), λέγων ὅτι ὁ Ἡρώδης μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων ἐφόνευσε καὶ τὸν υἱόν του Ἀντίπατρον· ὅθεν εἶπεν ἐκεῖνο τὸ ἀστεῖον «Κρεῖσσον Ἡρώδου ὗα εἶναι, ἢ υἷα» ἤτοι κάλλιον νὰ ἦναι τις χοῖρος τοῦ Ἡρώδου, παρὰ υἱός του, διότι αὐτὸς τὸν μὲν υἱόν του ἐθανάτωσε, τὸν δὲ χοῖρον δὲν ἤθελε θανατώσῃ διὰ νὰ τὸν φάγῃ, ὡς φύλαξ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου, τοῦ ἐμποδίζοντος ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τὰ χοίρεια κρέατα. Δὲν ἀναφέρει δὲ τὴν βρεφοκτονίαν ὁ Ἰώσηπος, ἢ διότι ἐλάνθανε τοῦτον αὕτη, στασιασμός τις οὖσα τῶν στρατιωτῶν, κρυφίως πηδώντων ἀπὸ οἶκον εἰς οἶκον καὶ θανατούντων τὰ βρέφη, ὅθεν καὶ αὕτη δὲν ἀπεδόθη τῷ Ἡρώδῃ, ὡς μὴ οὖσα ἔργον αὐτοῦ ἐξ ἐπιτάγματος ὡς λέγουσί τινες· ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσι, διότι δὲν εὗρε αὐτὴν ἱστορουμένην εἰς τὰ ἀπομνημονεύματα Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὅστις φίλος ὢν τοῦ Ἡρώδου, ἐσκέπαζε τὰς φονώσας καὶ αἰσχρὰς αὐτοῦ πράξεις μὲ τὴν σιωπήν. (ὅρα ἐν τῇ νεοτυπώτῳ Ἑκατονταετηρίδι, καὶ τὸν Κλήμεντα ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης διαθήκης.) Σημείωσαι, ὅτι τὰ λείψανα (ἴσως μερικὰ) τῶν ἁγίων τούτων νηπίων, εὑρίσκοντο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρεν Ἰουστῖνος ὁ βασιλεύς· καὶ ὅρα σελ. 1152, τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος ἔχει λόγον εἰς τὰ ἅγια ταῦτα νήπια, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὥσπερ οἱ τοὺς ἡδίστους καρπούς.» (σώζεται ἐν τῷ κοιτοβίῳ τοῦ Διονυσίου· καὶ ἕτερον σωζόμενον ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ Ἤθελον μὲν ἀεὶ καὶ πάντοτε· ὁ Νύσσυς Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ » σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ· «Βασίλειος ὁ ἐπίσκοπος Ἰσαυρίας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν ὁ γέρων ἐγώ.» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Βατοπαιδίῳ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

[1] Σημείωσαι ὅτι τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐννιά μοι πολλάκις γέγονεν (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης·

εἰς τὰς φυλακὰς, ἄλλοι δὲ ἐξωρίζοντο· εἷς δὲ τούτων ἦτο καὶ ὁ μέγας ἀγωνιστὴς Θεόδωρος ὁ τούτου τοῦ ὁσίου Θαδδαίου αὐθέντης καὶ ἡγούμενος. Μίαν δὲ φορὰν ὑπῆγε μετὰ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου καὶ ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ ἐπειδὴ ἧναψεν ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον, ἤλεγξε τὸν δυσσεβῆ βασιλέα ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τῆς Συγκλήτου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν ὅτι, ἡ μὲν ἁγία τοῦ Σωτῆρος εἰκὼν νὰ φερθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ βληθῇ κατὰ γῆς, οὗτος δὲ ὁ ὅσιος νὰ κρατηθῇ πρῶτον δυνατὰ ἀπὸ ἄνδρας ἀνδρείους, καὶ οὕτω νὰ στηθῇ ἐπάνω τῆς ἁγίας εἰκόνος, καὶ ἱστάμενος ἐκεῖ ἀμετακίνητος, νὰ τὴν πατῇ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ.

Τούτου δὲ γενομένου, βλέπε, εἶπεν ὁ τύραννος πρὸς τὸν ὅσιον, βλέπε, πῶς κατεπάτησας τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ σου, συγκατάνευσον λοιπὸν εἰς τὰ λόγιά μας. Τότε ὁ ἐν ἀληθείᾳ πεφωτισμένος τὴν ψυχὴν, ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν· «Ἐγὼ, δυσσεβέστατε τύραννε καὶ γεμάτε ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν δὲν ἔκαμα τοῦτο ἐξ ἰδίας μου γνώμης, μὴ γένοιτο! ἀλλὰ τοῦτο ὑπῆρξεν ἐφεύρημα τῆς πανουργίας σου καὶ τῆς ἀδίκου σου κρίσεως· προσκυνῶ δὲ μᾶλλον τὴν ἁγίαν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, καὶ κατασπάζομαι αὐτὴν, καὶ δι' αὐτὴν προτιμῶ νὰ ἀποθάνω προθύμως.» Ἀπὸ τὰ λόγια ταῦτα ἐντράπη πολλὰ ὁ ἀλιτήριος τύραννος, καὶ μάλιστα διότι ὑβρίσθη ἀπὸ ἕνα ἄγροικον καὶ Σκύθην κατὰ τὸ γένος· ὅθεν προστάζει νὰ ῥιφθῇ ὁ ὅσιος κατὰ γῆς ἔμπροσθέν του καὶ νὰ δέρεται ἀσπλαγχνα, τόσον δὲ πολλὰ ἔδειραν τὸν ἀοίδιμον μὲ χονδρὰ ῥαβδία, ὥστε ὅλοι ἐνόμισαν ὅτι ἀπέθανε, διὸ καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἔξω. Ἔπειτα δέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πόδας, τὸν ἔσυραν ὡσὰν ψοφίμιον καὶ ἀκάθαρτον διὰ μέσου ὅλης τῆς ἀγορᾶς καὶ ῥίψαντες αὐτὸν πλησίον εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως κατὰ τὸ μέρος ὅπου ἦτον ἡ βρύσις τοῦ νεροῦ, ἐγύρισαν καὶ ἐπλύθησαν, ὡς ἀκάθαρτον πιάσαντες. Ὁ δὲ μακάριος Θαδδαῖος πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀνδρείως καὶ εὐχαρίστως ὑπομείνας, ἔζησε τρεῖς ἡμέρας καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

---

* *Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων, πλησίον τοῦ Χαλκοῦ Τετραπύλου.*

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΕΝΙΑΜΙΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Τοῖς ἐν καλῷ λιποῦσι γήρᾳ τὸν βίον,
» Καὶ Βενιαμὶν τὸν καλὸν συναπτέον. [1]

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἀθηνοδώρῳ δῶρον ἐξ ἐμοῦ λόγος,
» Θείῳ γὰρ ἀνδρὶ καὶ νεκρῷ πρέπει λόγος.

* *Ὁ ὅσιος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Νικομηδείας ὁ ποιητὴς τινῶν ᾀσματικῶν κανόνων καὶ τροπαρίων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [1]

* » Πανηγυριστὴς τῶν ὑπὲρ νοῦν πραγμάτων,
» Ὁ Γεώργιος νῦν κροτεῖ σὺν ἀγγέλοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Λ', μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ἈΝΥΣΙΑΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

» Εἰς δεξιὰν νύττουσι πλευρὰν καιρίως,
» Πλευρᾶς Ἀδὰμ κύημα τὴν Ἀνυσίαν.
» Πλευρὰν Ἀνυσίης τριακοστῇ ἔγχος ἔνυξεν.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σηή (298), καταγομένη ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ πολλὰ πλουσίων, οἱ ὁποῖοι ἀφ' οὗ ἀπέθανον, ἔζη ἡ ἁγία κατ' ἰδίαν ἡσυχάζουσα καὶ εὐαρεστοῦσα εἰς τὸν Θεὸν διὰ πράξεως καὶ ἐργασίας τῶν θείων ἐντολῶν. Ταύτην τὴν ἁγίαν μίαν φορὰν ἀπερχομένην εἰς τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σύνηθες, συνήντησε στρατιώτης τις εἰδωλολάτρης καὶ ἕλλην, καὶ πιάσας αὐτὴν τὴν ἔσυρεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων, καὶ τὴν παρεκίνει νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ὡμολόγησε Θεὸν τὸν Χριστὸν καὶ ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ μιαροῦ ἐκείνου στρατιώτου,

---

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἐν τῷ Λαυσαϊκῷ ἱστορούμενος ὁ ὑδρωπηκιάσας, καὶ τόσον πολλὰ ἐξογκωθεὶς, ὥστε ὅτε ἀπέθανεν ἐχάλασαν τὰς παραστάδας τῆς θύρας τοῦ κελλίου του, διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸ λείψανόν του. Ἔλεγε δὲ ὁ μακάριος οὗτος τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο ἀπόφθεγμα » Τὴν βασιλικὴν ὁδὸν πορεύεσθε καὶ τὰ μίλια μετρεῖτε, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖτε (σελ. 622 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

[1] Οὗτος ἦτο σύγχρονος μὲ τὸν σοφὸν Φώτιον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπιστέλλει καὶ ἐπιστολάς. Ἐμελούργησε δὲ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, καὶ δύω ἐγκώμια συνέθεσεν εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν, ὁμοίως ἐμελούργησε καὶ τὸν προεόρτιον Κανόνα εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν, καὶ ἄλλους κανόνας ἔχει εἰς τὴν Θεοτόκον· οὗτος δὲ συνέγραψε καὶ λόγους τινὰς πανηγυρικοὺς, οἷον εἰς τὰ Εἰσόδια, εἰς τὴν σύλληψιν τῆς ἁγίας Ἄννης· εἰς τό » Εἱστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ », οἵτινες σώζονται ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ Ὄρους Πανηγυρικοῖς.

τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἀλιτήριος καὶ διαπερᾷ τὴν πλευρὰν αὐτῆς μὲ τὴν σπάθην του. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς ἀπὸ Καισαρείας.

» Ἀπῆρε δεσμοῦ σαρκὸς ἡ Θεοδώρα,
» Οὗπερ λυθῆναι ζῶσα καὶ πρὶν ἠγάπα.

Αὕτη ἡ ὁσία Θεοδώρα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου τοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου, ἐν ἔτει ψιϛ΄ (716), καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ περιφανές, θυγάτηρ ὑπάρχουσα πατρὸς μὲν Θεοφίλου Πατρικίου κατὰ τὴν ἀξίαν, μητρὸς Θεοδώρας. Ἡ μήτηρ της δὲ αὕτη εἰς πολλοὺς χρόνους στεῖρα οὖσα καὶ λυπουμένη διὰ τὴν στείρωσιν, παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον νὰ τῇ χαρίσῃ τέκνον· ὅθεν εἰσακούσας ὁ Θεὸς τὴν προσευχήν της, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ἣν ἐζήτει χάριν διὰ μέσου τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου. Ἐγέννησε λοιπὸν τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν, ἡ ὁποία ὅτε ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας, προσεφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἄννης καὶ ἀφιερώθη εἰς τὸ μοναστήριον αὐτῆς, τὸ λεγόμενον Ῥιγίδιον, ὡς θεῖκὸν ἀφιέρωμα. Ὅθεν θεοσεβῶς καὶ εὐτάκτως ὡδηγεῖτο ἀπὸ τὴν Ἡγουμένην καὶ ἐδιδάσκετο τὰ ἱερὰ γράμματα· ἀλλ' ἐνῷ οὕτω καλῶς ἡ ὁσία ἐπολιτεύετο, δὲν ὑπέφερεν ὁ πονηρὸς διάβολος βλέπων ὅτι καταπατεῖ αὐτὸν μία ἁπαλὴ νεᾶνις, ἀλλ' ἐσήκωσε τὸν θεομάχον Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, ὅστις ἐζήτει νὰ εὕρῃ γυναῖκα διὰ τὸν υἱόν του Χριστοφόρον, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀνακηρύξει Καίσαρα· ὅθεν ἀποχωρίσας τὴν τοῦ Κυρίου ἀμνάδα ταύτην ἀπὸ τὸ μοναστήριόν της μὲ βίαν καὶ δυναστείαν, ἠνάγκασεν αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅτε δὲ αὕτη ὑπῆγεν ἐκεῖ, ἡτοιμάσθησαν ἅπαντα τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐπιτήδεια καὶ ὁ θάλαμος ηὐτρεπίσθη. Καὶ ὁ μὲν σκοπὸς τοῦ βασιλέως τοιοῦτος ἦτον, ὁ Θεὸς ὅμως, ὅστις πάλαι μὲν ἐφοβέρισε τὸν Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου, ὅτε ἐζήτει νὰ λάβῃ τὴν Σάρραν, ὕστερον δὲ διὰ μέσου τῆς παρθένου Ῥιψιμίας ἐνίκησε τὸν Τηριδάτην· αὐτὸς καὶ τὴν ὁσίαν ταύτην Θεοδώραν ἐφύλαξε τότε ἀμόλυντον καὶ καθαρὰν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ συνάφειαν τοῦ αἰσθητοῦ νυμφίου.

Διότι ἐνῷ ἡτοιμάζετο ὁ γάμος, αἰφνιδίως καὶ παρ' ἐλπίδα ἦλθον οἱ Σκύθαι μὲ στρατεύματα εἰς τὴν Εὐρώπην· ὅθεν ἀμέσως ἀπεστάλη ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως καὶ ἐλπιζόμενος νυμφίος, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσῃ τοὺς βαρβάρους, καὶ εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν τοῦ πολέμου, κτυπᾶται ἀπὸ τοὺς Σκύθας καὶ θανατόνεται. Τότε λοιπὸν πληροφορίαν λαβοῦσα ἡ ἄφθαρτος ἀμνὰς Θεοδώρα τῆς εἰς αὐτὴν τοῦ Θεοῦ προνοίας καὶ λαβοῦσα χρυσίον καὶ ἄργυρον καὶ μαργαρίτας, καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, φεύγει κρυφίως ἀπὸ τὸ παλάτιον καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοῖον ἐπιστρέφει εἰς τὸ μοναστήριόν της, χαίρουσα καὶ εὐχαριστοῦσα τῷ τῶν ὅλων Θεῷ. Ὅτε δὲ ἐφανερώθη ἡ φυγὴ τῆς ὁσίας, ὑπῆγεν ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Λέοντος εἰς τὸ μοναστήριον πρὸς ἀναζήτησίν της· εὑρὼν ὅμως αὐτὴν κουρευμένην καλογραίαν καὶ ἐνδυμένην παλαιὰ καὶ ξεσχισμένα ἱμάτια, ἀφῆκεν αὐτήν, (συνεργούσης βέβαια τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας), καὶ δὲν τὴν ἠνώχλησεν. Ὅθεν ἀπὸ τότε λαβοῦσα ἡ ἁγία τελείαν ἐλευθερίαν, τόσον πολλὰ κατεμάρανε τὸ σῶμά της, ὥστε ἔξωθεν ἐβλέποντο οἱ ἁρμοὶ τῶν κοκκάλων της, ἐπειδὴ ἡ τροφή της ὅλη ἦτο μία οὐγκία ψωμίου, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἔτρωγε μίαν φορὰν ἀνὰ δύω, ἢ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ὄχι τίποτε ἄλλο. Τὸ ἔνδυμά της ἦτο ἓν καὶ μόνον καὶ αὐτὸ τρίχινον, ἡ κλίνη της ἦτο ἄνωθεν μὲν σκεπασμένη μὲ τρίχινον ὕφασμα, ὑποκάτω δὲ αὐτῆς ἦσαν πέτραι ἐστρωμέναι, καὶ οὕτως ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἐκοιμᾶτο ὀλιγώτατον καὶ πικρότατον ὕπνον· πολλάκις δὲ ἔμενεν ἄγρυπνος καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Δὲν ἠρκέσθη δὲ εἰς ταύτας τὰς κακοπαθείας ἡ μακαρία· ἀλλὰ πρὸς τούτοις εἶχε καὶ σίδηρα φορεμένα, μὲ τῶν ὁποίων τὸ βάρος κατεπλήγωσε τὰ μέλη της καὶ τὰ κατεδαπάνησε τόσον, ὥστε ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτὰ δυσωδία. Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας ἀγωνιζομένη εἰς χρόνους πολλούς, ἔλαμψεν εἰς πᾶν εἶδος ἀρετῆς, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς τὴν ἀγήρω καὶ μακαρίαν ζωὴν ἡ ἀοίδιμος.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΦΙΛΕΤΑΙΡΟΥ.

» Φιλέταιρος πέποιθεν ἀθλητῶν νόμῳ.
» Κἂν οὐκ ἀπῆλθεν, ὡς ἀθλητής, ἐκ βίου.

Ὅτε ποτὲ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἰς τὴν Νικομήδειαν (νῦν λεγομένην Σμίτ), ἐν

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην ὁσιομάρτυρα Ἀνυσίαν, ἐγκώμιον ἔπλεξεν ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φιλόθεος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Οὐδὲν ἀρετῆς τιμιώτερον, οὐδέν τι λυσιτελέστερον » (σώζεται ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου.)

ἔτει σπς΄ (286), ἐφανέρωσαν τινὲς Ἕλληνες εἰς αὐτὸν περὶ ἑνὸς χριστιανοῦ ὀνομαζομένου Φιλεταίρου, ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθὺς ἔστειλε καὶ τὸν παρέστησεν ἔμπροσθεν εἰς τὸ βασιλικόν του κριτήριον, καὶ βλέπων αὐτὸν, ἐξεπλάγη ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του, διότι ἦτον ὁ ἅγιος μεγαλόσωμος καὶ ὡραῖος, αἱ δὲ τρίχες τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γενείων του ἦσαν λαμπραὶ καὶ στίλβουσαι σχεδὸν περισσότερον ἀπὸ χρυσίον. Ὅθεν ἀπὸ τον θαυμασμόν του, θεὸν αὐτὸν ὠνόμασεν ὁ Διοκλητιανὸς, καὶ ὄχι ἄνθρωπον· εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν· «λέγε εἰς ἡμᾶς πόθεν εἶσαι; καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου; καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἐπιτήδευμά σου;» ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη ταῦτα «τῆς πόλεως Νικομηδείας εἶμαι γέννημα καὶ θρέμμα, υἱὸς Ἐπάρχου καὶ χριστιανὸς κατὰ τὴν πίστιν, τὸ δὲ ὄνομά μου λέγεται Φιλεταῖρος. Τότε ὁ βασιλεὺς καλέσας τὸν ἅγιον μὲ τὸ ὄνομά του, ἐκολάκευεν αὐτὸν ζητῶν νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν· ἤρχισε δὲ καὶ νὰ λαλῇ λόγια βλάσφημα ἐναντίον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος ταῦτα ἀκούσας, εὐθὺς ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν, «καὶ ἂς ἐμφραγῇ, εἶπεν, ἂς ἐμφραγῇ τὸ στόμα ἐκεῖνο, ὅπερ λαλεῖ βλάσφημα κατὰ τοῦ Χριστοῦ μου»· καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς μὲ τὸν λόγον του ἔγεινε μία τόσον φοβερὰ βροντὴ καὶ σεισμὸς, ὥστε ὁ βασιλεὺς ἐτρόμαξε μὲ ὅλους τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ τυράννου ἀνάπτεται δυνατὰ μία κάμινος καὶ εἰς αὐτὴν βάλλεται ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής. Ἐκεῖ δὲ προσευχηθεὶς, διεσκόρπισε τὴν φωτίαν τῆς καμίνου καὶ παντελῶς αὐτὴν ἔσβεσεν· ὅθεν ἐκβῆκεν ἀπὸ αὐτὴν ἀβλαβής. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ βασιλεὺς, ηὐλαβήθη τὸν ἅγιον καὶ διὰ τὸ κάλλος του καὶ διὰ τὸ λαμπρὸν γένος του, περισσότερον δὲ διὰ τὰ ἀνωτέρω θαύματα, ὅθεν ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ ζῇ ὅπου θέλει καὶ βούλεται.

Ὅτε δὲ μετὰ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐβασίλευσεν ὁ φίλος αὐτοῦ ὁ Παννόνιος Μαξιμιανὸς διεβλήθη ὁ ἅγιος πρὸς αὐτὸν, καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθέν του, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ Ποιητὴν τοῦ παντός. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐδάρη μὲ ῥαβδία τόσον πολλὰ, ὥστε οἱ δέροντες αὐτὸν στρατιῶται ἠτόνησαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς ἡμιθανεῖς, ὁ δὲ μάρτυς τῆς ἀληθείας ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ δυναμούμενος, τόσον ἀνδρεῖος ἵστατο, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι ξένον σῶμα πάσχει καὶ ὄχι τὸ ἰδικόν του· ἔπειτα κρεμασθεὶς καταξεσχίζεται τόσον πολλὰ, ὥστε οἱ καταξεσχίζοντες αὐτὸν δήμιοι ἀπέκαμαν καὶ ἔπεσον κατὰ γῆς, καὶ μετὰ ταῦτα δίδεται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι· τὰ δὲ θηρία, ὢ τοῦ θαύματος! ἐκυλίοντο εἰς τοὺς πόδας του ὡς πρόβατα ἥμερα. Εἶτα φέρεται εἰς τὸν ναὸν διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα· αὐτὸς δὲ διὰ προσευχῆς του ταῦτα ἐσύντριψε· τελευταῖον ἀπεφάσισεν ὁ βασιλεὺς νὰ κόψωσι τὴν κεφαλήν του, ἀλλ' εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ χεὶρ τοῦ δημίου ἥτις ἔμελλε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ· λαβὼν δὲ ἄλλος δήμιος τὴν σπάθην καὶ σηκώσας αὐτὴν διὰ νὰ κτυπήσῃ, τὰ ὅμοια ἔπαθε καὶ ἐκεῖνος. Ὅθεν ὁ ἅγιος ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ πάλιν ἀπὸ ἐκεῖ προσῆλθεν εἰς ἐξέτασιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔδειξε φανερὰ ὅτι μὲ τὴν δοκιμὴν τῶν βασάνων ποτὲ δὲν ἤθελεν ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἐδέθη μὲ σίδηρα, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Προικόνησον (τὸν νῦν λεγόμενον Μαρμαρᾶν). Περιφερόμενος δὲ μὲ τὰ δεσμὰ, ἔκαμνεν εἰς τὸν δρόμον ὄχι ὀλίγα θαύματα, δαίμονας διώκων, λεπροὺς καθαρίζων, πᾶσαν ἀσθένειαν ἰατρεύων, τὰ εἴδωλα μὲ μόνον τὸν λόγον κατακρημνίζων καὶ εἰς χῶμα καὶ ὕδωρ αὐτὰ μεταβάλλων. Φερόμενος δὲ εἰς τὴν Νίκαιαν δέσμιος, εὐθὺς ἅμα μόνον ἤγγισεν εἰς ἕνα περιβόητον ναὸν τῶν εἰδώλων, ἔπεσαν ὅλα τὰ εἴδωλα κατὰ γῆς, καὶ ἐσυντρίφθησαν· ὅθεν διὰ τῶν τοιούτων θαυμάτων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, μετὰ τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Κόμης τῆς πόλεως καὶ οἱ ἓξ στρατιῶταί του.

Ἀφοῦ δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὰ μέρη της Σιγριανῆς, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Μηδίαν, πολλὰ καὶ ἐκεῖ ἐποίησε θαύματα. Οἱ δὲ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι ἐμήνυσαν εἰς τὸν ἅγιον, ὅτι «ἐδῶ πλησίον μας εὑρίσκεται ἄνθρωπός τις χριστιανὸς, Εὐβίοτος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ὑπέφερε μὲν διάφορα βάσανα καὶ τιμωρίας ἀπὸ τὸν ἄρχοντα διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἐφυλάχθη ὅμως ἀβλαβὴς καὶ ἀνίκητος ὡς ἀδάμας καὶ ἐποίησεν ἐξαίσια θαύματα.» Ταῦτα δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ ἅγιος Φιλεταῖρος, ἠθέλησε νὰ ἰδῇ τὸν Εὐβίοτον· ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ὑπῆγεν εἰς τὸν Εὐβίοτον καὶ λέγει αὐτῷ, ἔκβα ὀλίγον ἔξω τοῦ κελλίου σου, καὶ ὕπαγε εἰς τὸν δεῖνα τόπον διὰ νὰ ἀπαντήσῃς τὸν ἅγιον Φιλεταῖρον τὸν συμμάρτυρά σου. Καὶ ὁ μὲν Εὐβίοτος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ κελλίον του καὶ κατέβαινεν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, ὁ δὲ ἅγιος Φιλεταῖρος ὁδηγηθεὶς ἀπὸ ἕνα ἐγχώριον εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐβιότου, ἀνέβαινεν εἰς τὸ αὐτὸ ὄρος τῆς Σιγριανῆς, μετὰ τοῦ πιστεύσαντος κόμητος καὶ τῶν ἓξ στρατιωτῶν του.

Ἀφ᾽ οὗ δὲ ἀνέβησαν ὀλίγον, βλέπουσι τὸν μακάριον Εὐβίοτον καταβαίνοντα πρὸς αὐτούς· ὅθεν χαιρετήσαντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον καὶ χαρᾶς πολλῆς πλησθέντες, ἀνέβησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὸ κελλίον τοῦ ἁγίου Εὐβιότου· ἐκεῖ δὲ διατριψάντων ἡμέρας ἑπτά, ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Φιλεταῖρος τὸν γλυκὺν ὕπνον ὃν ἐπόθει, καὶ πρὸς τὸν ποθούμενον μετέστη Χριστόν, παραθεὶς τὴν ψυχήν του εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· ὅθεν ἐνεταφίασεν αὐτὸν ὁ ἅγιος Εὐβίοτος εἰς τὸ κελλίον του. Ὁμοίως καὶ ὁ Κόμης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐξ στρατιῶται ἐκοιμήθησαν καὶ αὐτοὶ μετὰ ἕνδεκα ἡμέρας, ἀφ᾽ οὗ ὑπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ἐνεταφιάσθησαν καὶ αὐτοὶ πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου. Τὰ δὲ περὶ τοῦ ἁγίου Εὐβιότου προεγράφησαν εἰς τὰς δεκαοκτὼ τοῦ παρόντος μηνός.

—

Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Φιλεταίρου πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ὅ,τε Κόμης καὶ οἱ ἐξ στρατιῶται, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Εἰς καλὸν ἀπήντηκεν ἡ ὁδὸς πέρας,
» Τοῖς ἑπτὰ τούτοις οὐρανοὺς ἑφθακόσιν.

Ὁ ὅσιος ΛΕΩΝ ὁ Ἀρχιμανδρίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ῥευστοῦ μεταστάς, Χριστέ, Λέων ἐκ βίου,
» Σκύμνον λέοντος ἐξ Ἰούδα σὲ βλέπει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ΄, μνήμη τῆς ὁσίας ΜΕΛΑΝΗΣ τῆς Ῥωμαίας.

» Οὐχ᾽ ὑλικὴ σε χείρ, Μελάνη καὶ μέλαν,
» Χριστὸς δέ, κἂν τέθνηκας, ἐν ζῶσι γράφει.
» Πρώτῃ ἐν τριακοστῇ ἀπῆρε βίοιο Μελάνη.

Αὕτη ἡ ἁγία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ὀνορίου τοῦ υἱοῦ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υ´ (400), καταγομένη ἀπὸ γένος πλούσιον καὶ λαμπρὸν καὶ περίδοξον. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ὅλης ψυχῆς ἠγάπησε τὸν Κύριον, ἐπροτίμησε νὰ παρθενεύῃ· οἱ γονεῖς της ὅμως συνῆψαν αὐτὴν καὶ μὴ θέλουσαν διὰ γάμου μετ᾽ ἀνδρός. Καὶ ἔγεινε μήτηρ δύω παιδίων· ἔπειτα ἀποθνήσκουσιν οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα της. Διὰ ταῦτα ἀφήσασα ἡ μακαρία τὴν πόλιν Ῥώμην, διέτριβεν ἔξω εἰς τὸ ἀγροκήπιόν της, πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν μεταχειριζομένη, τοὺς ἀσθενεῖς ἐπιμελουμένη, τοὺς ἐρχομένους ξένους ὑποδεχομένη, καὶ τοὺς ἐν φυλακαῖς καὶ ἐξορίαις ἐπισκεπτομένη. Ὕστερον δὲ πωλήσασα ὅλα τὰ ὑποστατικὰ καὶ τὴν περιουσίαν της, πολλὴν οὖσαν, ἐσύναξεν ἐκ τῆς πωλήσεως δώδεκα μυριάδας χρυσίου, (ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας φλωρίων) τὰ ὁποῖα ἐμοίραζεν εἰς ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια.

Καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ἔτρωγεν εἰς δύω ἡμέρας μίαν φοράν, μετὰ ταῦτα δὲ ἐνήστευε τὰς πέντε ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἔτρωγε δὲ μόνον τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακήν· ἐσυνείθισε δὲ καὶ ἐγυμνάσθη ἡ ἀοίδιμος εἰς πᾶσαν ἄσκησιν μὲ γνῶσιν πολλὴν καὶ διάκρισιν, καὶ ἐκαλλίγραφε πολλὰ ὡραῖα καὶ ἔντεχνα. Ὕστερον δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ ἐκεῖ διανύσασα χρόνους ἑπτὰ καὶ μοιράσασα τὸν περισσότερον πλοῦτόν της, ὑπῆγεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐγκλείει τὸν ἑαυτόν της ἡ μακαρία εἰς ἓν κελλίον, καὶ μὲ τὸ παράδειγμά της ἑλκύει εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον τῆς ἀσκήσεως ἐννενήκοντα παρθένους καὶ καλογραίας, εἰς τὰς ὁποίας ἔδιδεν ἀδιακόπως τὰ πρὸς τὴν χρείαν τῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν πόνον τοῦ πλευροῦ, ἠσθένησε πολλὰ καὶ καὶ προσκαλέσασα τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἐδέχθη παρ᾽ αὐτοῦ τὴν θείαν κοινωνίαν· εἶτα ἀποχαιρετήσασα ὅλας τὰς ἀδελφάς, ἀφῆκε τὴν τοῦ Ἰὼβ τελευταίαν ταύτην φωνὴν « Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο. » Καὶ οὕτως εὐθὺς παρέδωκεν ἡ ἀοίδιμος τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ· τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΖΩΤΙΚΟΥ τοῦ ὀρφανοτρόφου.

» Πώλων συρόντων, Ζωτικὸς σκιρτῶν τρέχει,
» Ὦ βαλβὶς ἡ γῆ, τέρμα δὲ δρόμου πόλος.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τλ´ (330), καταγόμενος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γένος ἔντιμον καὶ λαμπρόν, καὶ παιδευθεὶς μὲ πᾶσαν σοφίαν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας·

---

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή » Ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς μεγίστης τῶν πάλαι. (Βαρθολομαῖος ὁ Κουτλ. ἐν τοῖς Μηναίοις ὑποσημειοῖ ὅτι ὄχι μία, ἀλλὰ δύο γυναῖκες ἦσαν, μάμμη καὶ ἐγγόνη, ἀμφότεραι τὸ αὐτὸ ἔχουσαι ὄνομα, Μελάνη. Σ. Ε.)

ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἀγχίνους καὶ φρόνιμος, καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα μετοικεῖ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ τιμᾶται παρ' ἐκείνου μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Μαγιστριανοῦ. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον τοῦτον Ζωτικὸν ἀνέβησαν καὶ ἄλλοι τινες ἄρχοντες ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· δηλαδὴ ὁ λεγόμενος Μαγιστριανὸς τῶν ἁρμάτων, καὶ Παυλῖνος, ὁ τούτου ἀνεψιός· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ Ὀλύμβριος καὶ Βῆρος καὶ Σεβῆρος καὶ Μαριανὸς καὶ Ἄνθιμος, Οὐρβίκιος, Ἰσίδωρος, Καλλίστρατος, Φλωρέντιος, Εὔβουλος, Σαμψὼν, καὶ Στούδιος, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐπονομάζονται ἕως τῆς σήμερον εἰς τους εὐαγεῖς οἴκους, τοὺς ὁποίους αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔκτισαν.

Λέγεται λοιπὸν ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἠκολούθησεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ λεγομένη ἱερὰ νόσος, ἤτοι ἡ λῶβα [1], ἡ ὁποία ἐπειδὴ εἶναι κολλητικὴ, ἔκαμε νόμον ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὅστις πάθῃ τὴν τοιαύτην ἀσθένειαν, πρέπει νὰ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ ταύτην μεταδώσῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Τοῦτον δὲ τὸν νόμον δὲν ὑπέφερεν ὄχι νὰ φυλάξῃ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἰδῇ καὶ νὰ ἀκούσῃ, ὁ συμπαθὴς καὶ φιλάδελφος Ζωτικός· ὅθεν ἀπὸ τὸν θεῖον καὶ ἀδελφικὸν ζῆλον πυρποληθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν· ἂς δώσῃ ὁ βασιλεὺς εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν του χρυσίον πολὺ, ἵνα μὲ αὐτὸ ἀγοράσω μαργαριτάρια, καὶ πολυτίμους λίθους, εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω πολλὴν ἐμπειρίαν εἰς τὰ τοιαῦτα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ τῷ δοθῇ ὅσον χρυσίον ἤθελε. Λαβὼν λοιπὸν τὸ χρυσίον ὁ θεοφιλὴς καὶ φιλάδελφος καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν ἐργάτης δοκιμώτατος Ζωτικὸς, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ παλάτιον μὲ χαρὰν τῆς καρδίας του, καὶ τί μεταχειρίζεται; εὑρίσκων τοὺς δημίους, οἵτινες ἐλάμβανον τοὺς λωβοὺς μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐπάρχου τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς ἀρκετὸν χρυσίον, καὶ οὕτω λυτρώσας τοὺς λωβοὺς ἀπὸ τὸν πνιγμὸν τῆς θαλάσσης, τοὺς παρέλαβε καὶ τοὺς μετέφερε πέραν τοῦ Βυζαντίου εἰς ἓν ὄρος ὀνομαζόμενον τῷ τότε καιρῷ, Ἐλαιών· καὶ ἐκεῖ κατασκευάσας σκηνὰς καὶ καλύβας, μέσα εἰς αὐτὰς ἀνέπαυε καὶ ἐπεσκέπτετο τοὺς λωβούς.

Αὕτη ἡ θεοκερδὴς πραγματεία ἣν μετεχειρίζετο ὁ ἅγιος δὲν ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς, καθότι ἐπειδὴ ἦσαν οἱ λωβοὶ πολλοὶ καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως διδόμενα ἔξοδα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἦσαν πολλότατα. Ὅθεν ἐκ τῶν πολλῶν ἐξόδων τούτων ἐνόμιζον οἱ πολλοὶ, ὅτι μέλλει νὰ ἀκολουθήσῃ πεῖνα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἀφ' οὗ δὲ μετέστη πρὸς τὸν Θεὸν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῆς Ἀνατολῆς ὁ υἱός του Κωνστάντιος ἐν ἔτει τλζ' (337), ὄχι εὐσεβῶς καὶ ὀρθοδόξως, διότι εἶχε τὴν τοῦ Ἀρείου αἵρεσιν· ὅθεν καὶ πολλοὺς ὀρθοδόξους ἐτιμώρησεν, ἐπειδὴ δὲν ἐδέχοντο τὴν τοιαύτην κακοδοξίαν. Οὗτος λοιπὸν ἀπεστρέφετο καὶ τὸν μακάριον τοῦτον Ζωτικὸν, ὡς ὀρθόδοξον ὄντα, ἂν καὶ τὸν εὐλαβεῖτο διὰ τὴν ἀγάπην, ἣν ἐδείκνυε πρὸς αὐτὸν ὁ πατήρ του ἅγιος Κωνσταντῖνος. Μίαν φορὰν δὲ λαβὼν εὔλογον ἀφορμὴν, ἐφύλαττεν ὀργὴν καὶ ἔχθραν κατ' αὐτοῦ, νομίζων τάχα, ὅτι διὰ τοῦ Ζωτικοῦ θὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλην τὴν πόλιν ἡ τῆς λώβας ἀσθένεια. Συνέβη δὲ καὶ ἐλωβίασεν ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου πατρός της εἰς τὸν τῆς πόλεως Ἔπαρχον διὰ νὰ ῥίψῃ αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ὁ ἅγιος Ζωτικὸς, δοὺς τὴν συνειθεισμένην πληρωμὴν εἰς τοὺς δημίους, ἐξηγόρασε τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως καὶ συνηρίθμησεν αὐτὴν μὲ τοὺς λοιποὺς λωβούς.

Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ νὰ γίνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ προσδοκωμένη πεῖνα, καὶ ἡ πόλις ὑστερήθη τὰς πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίας τροφὰς, ὁ βασιλεὺς ἐδοκίμαζε νὰ μάθῃ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν ἠκολούθησεν ἡ τοιαύτη πεῖνα· οἱ δὲ συκοφάνται καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθροὶ, λαβόντες ἄδειαν, διέβαλον εἰς τὸν βασιλέα τὸν μακάριον Ζωτικὸν, καὶ ἐβεβαίουν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ αἴτιος τῆς πείνας, ἐπειδὴ διαμοιράζει εἰς τοὺς λωβοὺς, οἵτινες εἶναι ἀναρίθμητοι τὸ πλῆθος, πλουσίας καὶ ἀφθονοπαρόχους τὰς σωματικὰς χρείας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐφυλάχθη μὲν πρὸς ὀλίγον καὶ δὲν ἐθυμώθη, διότι εὐλαβεῖτο ὀλίγον τὸν ὅσιον καὶ ὑπεστέλλετο, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἀπολαύσῃ τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τοὺς ὁποίους εἶχεν ὑ-

[1] Ἱερὰ νόσος λέγεται ἡ λῶβα, ἀπὸ τὸ ἱερὸν κόκκαλον τοῦ ἀνθρώπου· ἤτοι τὸ μέγα, τὸ ὄπισθεν τῆς ῥάχεως ὂν, καὶ συγκρατοῦν ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τῶν κοκκάλων, τὸ ὁποῖον καὶ ἄκανθα ὀνομάζεται. Ἐπειδὴ ἡ λῶβα ἄρχεται ἀπὸ τὸ μέγα αὐτὸ κόκκαλον, καὶ τούτου καταφθείρει τοὺς μυελοὺς, ὡς λέγουσιν οἱ ἰατροὶ, καὶ οὕτως ἐκεῖθεν προχωρεῖ εἰς ὅλον τὸ σῶμα. (Ἱερὰ νόσος παρὰ τοῖς λεξικογράφοις καλεῖται ἡ ἐπιληψία· ἀλλ' ἡ ἐπιληψία δὲν εἶναι ἐπιδημικὴ, οὐδὲ τὰ σημειούμενα ἐνταῦθα χαρακτηριστικὰ ἔχει. Σ. Ε.)

ποσχεθῇ ν' ἀγοράσῃ. Πεισθεὶς ὅμως ἀπὸ κακοπροαιρέτους ἀνθρώπους, ἐπρόσταξε νὰ πιάσωσι τὸν ἅγιον Ζωτικόν· ὁ δὲ ὅσιος τοῦτο μαθών, ὑπῆγε κρυφίως μὲ προθυμίαν εἰς τὸ βασιλικὸν παλάτιον, καὶ εἰσελθὼν παρρησιάζεται εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει εἰρωνικῶς πρὸς αὐτόν, «Ἦλθεν, ὦ Μαγιστριανέ, τὸ πλοῖον ὅπερ ἔφερε τὰ μαργαριτάρια καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη· «Ναί, βασιλεῦ, ἦλθεν· ὅθεν, ἂν ἦναι ὁρισμός σου, ἐλθὲ μετὰ τοῦ δούλου σου διὰ νὰ ἰδῇς αὐτά». Εὐθὺς λοιπὸν ὁ βασιλεὺς χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ, ἤρχισε τὴν ὁδόν. Ὁ δὲ μακάριος Ζωτικὸς ὑπῆγεν ἔμπροσθεν, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς λωβοὺς ἀδελφούς, νὰ ἐξέλθωσιν ὅλοι ἀπὸ τὰς καλύβας των ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως, βαστῶντες λαμπάδας ἀνημμένας εἰς τὰς χεῖράς των, διὰ νὰ προϋπαντήσωσι τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς φθάσας εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ Ἐλαιῶνος, καὶ βλέπων τοὺς λωβοὺς λαμπαδοφοροῦντας, ἐθαύμασε διὰ τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν, καὶ ποῖοι, εἶπεν, εἶναι οὗτοι; ὁ δὲ Ζωτικὸς δεικνύων μὲ τὸν δάκτυλόν του, «οὗτοι, ἀπεκρίθη, ὦ βασιλεῦ, εἶναι οἱ ὑπέρτιμοι λίθοι καὶ τὰ λαμπρὰ μαργαριτάρια, τὰ ὁποῖα ἐγὼ μὲ πολὺν κόπον ἠγόρασα.»

Ὁ δὲ βασιλεὺς νομίσας, ὅτι ἔκαμε τὸ πρᾶγμα τοῦτο διὰ νὰ τὸν ἐμπαίξῃ, ἥναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ δέσωσιν ἀνελεημόνως τὸν ὅσιον ἀπὸ ἀγρίους ἡμιόνους, καὶ ἔπειτα νὰ διώκωσιν αὐτὰς εἰς τὰς ἐκεῖ εὑρισκομένας πέτρας, ἵνα συρόμενα τὰ μέλη τοῦ σώματός του κατακοπῶσι, καὶ οὕτω βιαίως χωρισθῇ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν. Αἱ ἡμίονοι λοιπὸν δερόμεναι καὶ μὲ κέντρα κεντούμεναι, βλέποντος καὶ τοῦ βασιλέως, μὲ τὸν βίαιον καὶ ὁρμητικὸν δρόμον των κατεκρήμνισαν φεῦ! τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸ βουνὸν εἰς τὸν κατήφορον· ὅθεν τὰ μέλη τοῦ ἀοιδίμου Ζωτικοῦ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διεσκορπίσθησαν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί του διεφθάρησαν. Εἰς τὸν τόπον ὅμως ὅπου ἐγίνοντο ταῦτα, ἐκεῖ ἀνέβλυσε μία βρύσις καθαροῦ νεροῦ καὶ ποτιμωτάτου, ἡ ὁποία ἰατρεύει πᾶσαν νόσον, (ἤτοι πολυχρόνιον) καὶ πᾶσαν μαλακίαν, (ἤτοι ἀσθένειαν ὀλιγοχρόνιον), εἰς δόξαν τοῦ φιλοικτίρμονος Θεοῦ, καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ θεράποντος αὐτοῦ Ζωτικοῦ. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος συρόμενος παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, τότε εὐθὺς καὶ αἱ ἡμίονοι ἐστάθησαν καὶ ἔμειναν ἀκίνητοι, ἂν καὶ ἐδέροντο δυνατὰ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας.

Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ὢ τοῦ παραδόξου θαύματος! καὶ μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐφώναξαν αἱ ἡμίονοι εἰς ἐπήκοον πάντων, θριαμβεύουσαι μὲν τὴν ἀσπλαγχνίαν καὶ ἀλογίαν τοῦ βασιλέως, καὶ ὀνομάζουσαι αὐτὸν τυφλὸν καὶ ἀναίσθητον, φανερόνουσαι δὲ ὅτι εἰς ἐκεῖνον τὸν ἴδιον τόπον πρέπει νὰ ἐνταφιάσωσι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. Ταῦτα βλέπων καὶ ἀκούων ὁ βασιλεύς, ἐγέμισεν ἀπὸ θάμβος καὶ ἔκστασιν· ὅθεν μὲ στεναγμοὺς καὶ συντετριμμένην καρδίαν καὶ μὲ πικρὰ δάκρυα παρεκάλει τὸν Κύριον, ἵνα γίνῃ ἵλεως εἰς αὐτόν, φωνάζων ὅτι ἐξ ἀγνοίας ἔγειναν τὰ παρ' αὐτοῦ πραχθέντα. Καὶ παρευθὺς προστάζει νὰ ἐνταφιασθῇ μὲν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ μὲ τιμὴν ὑπερβάλλουσαν, νὰ κτισθῇ δὲ μὲ σπουδὴν προθυμοτάτην δι' ἐξόδων βασιλικῶν οἰκία καὶ νοσοκομεῖον μεγαλώτατον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν τῶν λωβῶν, καὶ νὰ ἀφιερωθῶσιν εἰς αὐτὸ πολλὰ κτήματα καὶ σιτηρέσια. Τὸ τίμιον λοιπὸν λείψανον τοῦ ἁγίου Ζωτικοῦ ἀπὸ τότε καὶ ἕως τοῦ παρόντος δὲν παύει νὰ θαυματουργῇ ἄπειρα θαύματα μὲ τὴν χάριν τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις εἰς τὸν ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Παύλου, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον.

—

Ὁ ὅσιος ΓΕΛΑΣΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ τὸ κατόρθωμα, ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἀββᾶς οὗτος Γελάσιος, δηλωτικὸν ὂν τῆς ἄκρας ἀπροσπαθείας του, τὸ ὁποῖον σημειοῖ ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 520 ἔστι δὲ τοῦτο. Ὁ ὅσιος οὗτος εἶχεν ἓν βιβλίον περιέχον τὴν παλαιὰν καὶ τὴν νέαν Γραφήν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ τὸ ἀναγινώσκωσιν οἱ ἀδελφοί, εἶχε δὲ τιμὴν δεκαοκτὼ νομίσματα. Ἐλθὼν δὲ ἀδελφός τις ξένος, ἔκλεψεν αὐτό, ὁ δὲ ὅσιος Γελάσιος, ἂν καὶ ἐννόησεν ὅτι αὐτὸς τὸ ἔκλεψε, δὲν τὸν ἐκυνήγησεν ὅμως κατόπιν. Ὁ δὲ κλέψας ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐζήτει νὰ τὸ πωλήσῃ νομίσματα δεκαέξ· ἐκεῖνος δὲ ὅστις ἤθελε νὰ τὸ ἀγοράσῃ, ἐπῆρεν αὐτὸ καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν ἴδιον Ἀββᾶν Γελάσιον. Ὁ δὲ Γελάσιος βλέπων αὐτό, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤξευρε τίποτε, καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον· Καλὸν εἶναι, καὶ ἀγόρασον αὐτὸ εἰς τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ζητεῖ. Ἐπιστρέψας δὲ ἐκεῖνος πρὸς τὸν κλέψαντα εἶπεν· ἔδειξα τὸ βιβλίον εἰς τὸν Ἀββᾶν Γελάσιον, καὶ εἶπέ μοι ὅτι δὲν εἶναι ἄξιον τόσης τιμῆς, ὅσην ζητεῖς· ὁ δὲ κλέψας εἶπε· Δέν σοι εἶπεν ἄλλο τίποτε ὁ γέρων; ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος. Ὄχι. Ὅθεν ὁ κλέψας κατανυχθεὶς εἰς τὴν ἀνεξικακίαν τοῦ γέροντος, εἶπε. Πλέον δὲν θέλω νὰ πωλήσω τὸ βιβλίον. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὑπῆγε πρὸς τὸν ὅσιον Γελάσιον, καὶ παρεκάλει αὐτὸν νὰ τὸ δεχθῇ, ὁ δὲ ὅσιος δὲν ἤθελεν· ὁ δὲ κλέψας εἶπεν· ἐὰν δὲν τὸ πάρῃς, ἐγὼ δὲν ἔχω ἀνάπαυσιν. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ὅσιος, ἐὰν δὲν ἀναπαύεσαι, ἰδοὺ τὸ λαμβάνω. Ὅθεν ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ γέροντος ὠφελήθη ὁ κλέψας αὐτὸ ἀδελφὸς ἕως τέλους ζωῆς του.

» Ὁ Γελάσιος ἄχρι καὶ τέλους βίου,
» Τὸν ἄξιον γέλωτος ἦν γελῶν βίον.

Ὁ ὅσιος ΓΑΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πολλοὺς ἀνέτλη Γάϊος θεῖος πόνους,
» Καὶ νῦν τὰ λαμπρὰ τῶν πόνων ἔχει γέρα.

Αἱ ἅγιαι δέκα παρθένοι αἱ ἐν Νικομηδείᾳ τοὺς ὀφθαλμοὺς διατρηθεῖσαι, καὶ τὰς πλευρὰς ξεσθεῖσαι, τελειοῦνται.

» Διπλοῦν τὸν ἆθλον, τρῆσιν εἶτα καὶ ξέσιν,
» Χοροῦ γινώσκω διπλοπενταπαρθένου.

Ἡ ἁγία μάρτυς Ὀλυμπιοδώρα πυρὶ τελειοῦται.

» Ἀγῶνι πρὸς πῦρ τῆς Ὀλυμπιοδώρας,
» Ὕμνος τὸ δῶρον, οὐκ ὀλυμπίων πίτυς. [1]

[1] Ἤτοι εἰς τὸν πρὸς τὸ πῦρ ἀγῶνα τῆς Ὀλυμπιοδώρας, δῶρον ἐδόθη ὕμνος καὶ εὐφημία, καὶ οὐχὶ πίτυς· ἤτοι κλάδος κουκουναρίας ἢ πιτζακίου, ὁ ὁποῖος ἐδίδετο εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐνίκων κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν Ὀλυμπίων.

* *Ἡ ἁγία μάρτυς ΝΕΜΗ ξίφει τελειοῦται.*

* » Ἀνὴρ ξιφήρης οὐ δεδίττεται Νέμην,
» Κἂν τὸ ξίφος θήξειεν εἰσέτι πλέον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΟΥΣΙΡΙΣ κερκίσιν ὑπὸ γυναικῶν κεντηθείς, τελειοῦται.*

* » Βουσίριδος σάρξ, ἱστὸς ἔνθα κερκίσιν, [1]
» Ὕφασμα καινὸν ἐξυφάνθη Κυρίῳ.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΑΥΔΕΝΤΙΟΥ.

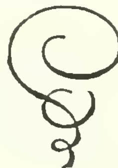
* » Ἀθλητικῆς ἄπειρος οὐ πάντη πάλης,
» Κἂν οὐκ ἐπ' αὐτῇ Γαυδέντιος ἐκπνέῃ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Κερκὶς εἶναι ἡ λεγομένη σαΐτα, μὲ τὴν ὁποίαν αἱ γυναῖκες ὑφαίνουσι τὰ πανία.

Σημείωσις ἐκδότου. Τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκδόσει ἐν τέλει τοῦ παρόντος Δεκεμβρίου ὑπάρχοντα τροπάρια τὰ ψαλλόμενα ἐν τῇ Λιτῇ τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, καθὼς καὶ τὴν εὐχὴν τοῦ ἁγίου Μοδέστου ὅρα ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου, μετὰ τὸν Φεβρουάριον.

» Δεκέμβριος μὴν ὧδε λαμβάνει τέλος,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α' ἑορτάζομεν τὴν κατὰ σάρκα Περιτομὴν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Χριστοῦ περιτμηθέντος, ἐτμήθη νόμος,
» Καὶ τοῦ νόμου τμηθέντος, εἰσήχθη Χάρις.

ΤΗΝ κατὰ σάρκα περιτομὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν ὁποίαν κατεδέχθη νὰ λάβῃ φιλανθρώπως κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου, [2] ἵνα, ἀντὶ τῆς χειροποιήτου καὶ σαρκικῆς περιτομῆς, ἀντεισάξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀχειροποίητον καὶ πνευματικὴν περιτομήν· ἤτοι τὸ ἅγιον βάπτισμα, ταύτην, λέγω, τὴν τοῦ Κυρίου περιτομὴν παρελάβομεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων νὰ πανηγυρίζωμεν κατ' ἔτος, καθὼς καὶ τὴν πανηγυρίζομεν, λογιζόμενοι ταύτην ὡς μίαν ἀπὸ τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς διὰ τὸν ἡμᾶς τιμήσαντα Κύριον διὰ μέσου αὐτῆς. Διότι καθὼς ὁ Κύριος κατεδέχθη δι' ἡμᾶς τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ γέννησιν, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἰδιώματα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἔλαβεν, ὅσα ἦσαν παντελῶς ἀδιάβλητα καὶ ἀκατηγόρητα, τοιουτοτρόπως δὲν ἐπησχύνθη ὁ πανάγαθος νὰ λάβῃ καὶ τὴν περιτομήν, διὰ δύω αἴτια, Πρῶτον μὲν διότι ἠθέλησε νὰ ἐμφράξῃ τὰ στόματα τῶν αἱρετικῶν, οἵτινες ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσιν ὅτι δὲν ἀνέλαβεν ὁ Κύριος σάρκα ἀληθινήν, ἀλλὰ κατὰ φαντα-

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΛΑ', ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ι', καὶ ἡ νὺξ, ὥρας ιδ'.) Ἰανουάριος ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη ἀπὸ Ἰανοῦ τινος, ὅστις ἦτον ἄγαλμα τετράμορφον διὰ τὰς τέσσαρας τροπὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ· καὶ ἄλλοι μὲν ἔγλυφον αὐτὸ, κρατοῦν εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα κλειδίον τὸ ὁποῖον ἐδήλου τὴν ἄνοιξιν καὶ ἀρχὴν τοῦ χρόνου, καθόσον καὶ ἀπὸ Ἰανουαρίου ὁ χρόνος ἄρχεται, ἄλλοι δὲ, εἰς μὲν τὴν δεξιὰν χεῖρα κρατοῦν τὸ στοιχεῖον τ, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν τὸ ξε· ἤτοι τὰς τριακοσίας ἑξηκονταπέντε ἡμέρας τοῦ ἐνιατοῦ. Ὁ δὲ Λογγῖνος ὁ Γραμματικὸς, αἰωνοάριον αὐτὸν ἑρμηνεῦσαι βιάζεται, οἱονεὶ αἰῶνος πατέρα.

(Ἰανουάριον τὸν μῆνα τοῦτον ὠνόμασεν ὁ Ῥωμαῖος βασιλεὺς Νουμᾶς πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Ἰανοῦ περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ καὶ ἀντίθετα μυθολογοῦνται· παριστᾶται δὲ συνηθέστερον δύο πρόσωπα ἔχων ἐξ ὧν τὸ μὲν γηραλέον σημαίνει τὸ λῆξαν παλαιὸν ἔτος, τὸ δὲ νεάζον τὸν ἤδη ἀρχόμενον ἐνιαυτόν· ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι τῶν δύο προσώπων τὸ μὲν παριστᾷ τὸν Ἰανὸν τὸ δὲ τὸν Κρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰανὸς παρέλαβε συμβασιλέα.) Σ. Ε.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἂν καὶ Ἐφραὶμ ὁ Σύρος παρὰ τῷ Μελετίῳ Ἀθηνῶν (Τόμῳ Α'. τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας) λέγῃ, ὅτι ὁ Κύριος περιετμήθη ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ, τὸν νομιζόμενον αὐτοῦ πατέρα, καὶ ὅτι περιετμήθη ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὡς λέγει ὁ Ἐπιφάνιος παρὰ τῷ αὐτῷ Μελετίῳ, οἱ θεῖοι ὅμως Εὐαγγελισταὶ περὶ τούτων οὐδὲν ἔγραψαν· ἀλλ' οὔτε ἦτο χρεία καὶ ἀνάγκη νὰ γράψωσι, καθότι οὐδὲ ὄφελος εἶναι εἰς τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τὸ νὰ ἠξεύρωμεν τὰ τοιαῦτα. Τινὲς δὲ ἀποροῦσι, τί ἆρά γε ἔγεινε μετὰ ταῦτα τὸ περιτμηθὲν ἐκεῖνο μέρος τῆς Θεανδρικῆς σαρκὸς τοῦ Κυρίου, ἤτοι ἡ ἀκροβυστία;

Καὶ ὁ μὲν Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης καὶ ἄλλοι Ἀνατολικοὶ ἐδόξαζον, ὅτι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἐφύλαξεν ἡ Παρθένος μετὰ τὴν περιτομὴν, ὡς ἱερὸν κειμήλιον, διαφθορᾶς ἁπάσης ὂν ἀνώτερον, ἕως οὗ ὁ Κύριος ἀναστὰς, προσέλαβε πάλιν αὐτό· καὶ ὁ Θεοφύλακτος δὲ Βουλγαρίας ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ Εὐαγγελίου λέγει, ὅτι τὸ τμῆμα ἐκεῖνο προσέλαβεν ὁ Κύριος ἐν τῇ ἀναστάσει.

Τινὲς δὲ Δυτικοὶ ἐδόξαζον ματαίως, ὅτι ἡ ἀκροβυστία τοῦ Κυρίου ἐσώζετο εἰς τὴν Καβίλλινον πόλιν τῆς κάτω Βουργουνδίας ἐν μιᾷ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ ταύτης ἐπίσκοπος Γγάστος ὀνόματι ἀνοίξας ἐν ἔτει 1707, Ἀπριλίου 19 τὸ κιβώτιον ἐκεῖνο, ἐν ᾧ ἐνομίζετο ὅτι περιέχεται ἡ θεία ἀκροβυστία, δὲν εὗρεν ἄλλο εἰς αὐτὸ, εἰμὴ ὀλίγην ἄμμον λεπτὴν καὶ ἓν μικρὸν χαλίκιον· ὅθεν ἔπαυσε τὴν δεισιδαιμονίαν, ἥτις ἐκυρίευε τὴν πόλιν ἐκείνην πρὸ χρόνων ἤδη τετρακοσίων (ὅρα τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίδα.) Ἐκ τούτου λοιπὸν συνάγομεν, ὅτι εἶναι ψευδὲς καὶ ἀπίστευτον καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ὅπερ λέγουσιν οἱ αὐτοὶ Δυτικοὶ, ἤγουν ὅτι ἡ τοῦ Κυρίου ἀκροβυστία σώζεται μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὴν Ῥώμην ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Λατερανοῦ, ὡς σημειοῖ ὁ Καλμέτης ἐν τῷ ὑπομνήματι εἰς τὸν Λουκᾶν κεφάλ. β'.

σίαν, ὁποῖοι ἦσαν ὁ θεομάχος Μάνης καὶ οἱ τούτου ὀπαδοὶ Μανιχαῖοι· διότι πῶς ἤθελε περιτμηθῇ, ἂν δὲν ἐλάμβανε σάρκα ἀληθινήν; Καὶ δεύτερον, διὰ νὰ ἐπιστομίσῃ τοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες κατηγόρουν τὸν Κύριον, ὅτι δὲν φυλάττει τὸ Σάββατον, καὶ ὅτι παραβαίνει τὸν νόμον, ψευδῶς συκοφαντοῦντες αὐτὸν, διότι αὐτὸς ἐφύλαττε τὸν νόμον ἕως καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περιτομήν. [1]

Διὰ τοῦτο λοιπὸν ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκ Παρθένου γέννησίν του ηὐδόκησεν ὁ Κύριος νὰ φερθῇ ἀπὸ τὴν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν Ἰωσὴφ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο συνήθεια νὰ περιτέμνωνται τὰ βρέφη, καὶ ἐκεῖ περιετμήθη καὶ ἔλαβε τὸ γλυκύτατον ὄνομα Ἰησοῦς, τὸ ὁποῖον ἐκάλεσεν ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ, ὅτε εὐηγγέλισε τὴν Θεοτόκον, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ ὁ Κύριος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς Παρθένου, ὡς γράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. [2] Μετὰ δὲ τὴν περιτομὴν ἦτο μετὰ τῶν γονέων του ὁ Κύριος καὶ ἔζη ἀνθρωπίνως, προκόπτων καὶ αὐξάνων, καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν σοφίαν καὶ χάριν εἰς σωτηρίαν ἡμῶν. « Ἰησοῦς γάρ φησι, προέκοπτε σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι παρὰ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις. (Λουκ. β΄, 53) (ὅρα περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου. [1]

» Ζῇ Βασίλειος καὶ θανὼν ἐν Κυρίῳ
» Ζῇ καὶ παρ' ἡμῖν ὡς λαλῶν ἐκ τῶν βίβλων.
» Ἰαννουαρίοιο θάνες, Βασίλειε, πρώτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος ἤκμασε κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος ἐν ἔτει τξδ΄ (364)· πρὸς τὸν ὁποῖον ἐπαρρησιάσθη διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἤλεγξεν αὐτὸν, ἐπειδὴ καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν κακοδοξίαν τῶν Ἀρειανῶν, καὶ μὲ ἄγριον καὶ θηριώδη τρόπον ἐκακοποίει καὶ ἐπολέμει τὰς ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων. Οὗτος λοιπὸν ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα ἦτο Μαυροθαλασσίτης, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἦτον Καππαδόκης (ἤτοι ἀπὸ τὴν λεγομένην Καραμανίαν)· κατὰ δὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν παιδείαν ὑπερέβαλεν ὄχι μόνον τοὺς ἐλλογίμους τοῦ καιροῦ του, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς παλαιοὺς φιλοσόφους· διότι διελθὼν πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἑκάστην αὐτῶν τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη καὶ εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς πολλοὺς ἀγῶνας ἐποίησεν ὁ μακάριος διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι μὲ τὴν σταθερότητα καὶ γενναιότητα τοῦ φρονήματός του κατέπληξε τὸν ἔπαρχον Μόδεστον· μὲ τοὺς ὀρθοδόξους δὲ λόγους οὓς συνέγραψε, τῶν κακοδόξων τὰ φρονήματα κατεβρόντησε, καὶ πρὸς τούτοις τὴν τῶν ἠθῶν κατάστασιν ἐρρύθμισε· τὴν ἀσκητικὴν φιλοσοφίαν ἐδίδαξε, τὴν τῶν ὄντων γνῶσιν ἐσαφήνισε, καὶ διὰ νὰ εἰπῶ συντόμως, ὁδηγήσας ὁ ἅγιος οὗτος εἰς σωτηρίαν τὴν λογικὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην διὰ μέσου πάσης ἀρετῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ ὁ μέγας Βασίλειος κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος, πολλὰ ὑψηλός· ξηρὸς καὶ ὀλιγόσαρκος· μελανὸς εἰς τὸ πρόσωπον κατὰ τὸ χρῶμα, πλὴν εἶχεν αὐτὸ σύμμι-

---

[1] Ὁ δὲ σοφὸς Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς προσθέτει καὶ τρίτον αἴτιον διὰ τὸ ὁποῖον περιετμήθη ὁ Κύριος· ἤγουν ὅτι ἂν δὲν περιετέμνετο, οὐκ ἂν ὅλως παρεδέχθη διδάσκων, ἀλλ' ἀπεπέμφθη ἂν ὡς ἀλλόφυλος. Οὐδ' ἂν ἐπίστευσέ τις, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ προσδοκώμενος Χριστὸς ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ. Οἱ γὰρ ἐξ Ἀβραὰμ ἅπαντες σφραγῖδα καὶ σημεῖον τὴν περιτομὴν εἶχον, διαστέλλουσαν αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν (ἑρμηνεία εἰς τὸ δ΄. κεφάλ. τοῦ κατὰ Λουκᾶν) Ἔπαυσε δὲ ὁ Κύριος τὴν περιτομὴν, καὶ πάνυ εὐλόγως, κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον, διότι ἡ περιτομὴ τῶν Ἑβραίων ἐτύπου καὶ προεσήμαινε τὸ βάπτισμα τῶν χριστιανῶν. Ὥς περ γὰρ ἐκείνη τοὺς ἐξ Ἀβραὰμ ἐσφράγιζε, καὶ διέστελλεν ἀπὸ παντὸς ἔθνους· οὕτω καὶ τοῦτο (τὸ Βάπτισμα δηλ.) τοὺς χριστιανούς. Καὶ καθάπερ ἐκείνη περιττὸν ἀποτέμνει τοῦ σώματος μέρος, οὕτω καὶ τὸ βάπτισμα τὴν ἁμαρτίαν ἀποτέμνει περιττὴν ὑπάρχουσαν. Ἔδει δὲ παυθῆναι τὸν τύπον, ἐλθόντος τοῦ πρωτοτύπου, καὶ σιγῆσαι τὸ μηνύον, ἐπιστάντος τοῦ μηνυομένου. Τὸ γὰρ ἑαυτοῦ πεπλήρωκε, καὶ περιττόν ἐστι τοῦ λοιποῦ (αὐτόθι). Σημείωσαι, ὅτι λόγος εὑρίσκεται ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου εἰς τὴν περιτομήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σκιὰν μὲν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.» Ὁ αὐτὸς εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου.

[2] Τί δηλοῖ τὸ ὄνομα Ἰησοῦς, ὅρα εἰς τὰ πνευματικὰ Γυμνάσματα, τὴν μελέτην εἰς τὴν περιτομὴν τοῦ Κυρίου.

[1] Εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον ἐγκώμια ἔπλεξαν Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἔμελλεν ἄρα.» Ὁ αὐτάδελφός του Γρηγόριος ὁ Νύσσης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Γ αλὴν ἐπέθηκεν.» Ἐφραὶμ ὁ Σύρος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Κλίνατέ μοι τὰς ἀκοὰς ἀδελφοί» (σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις) καὶ ὁ Ἀμφιλόχιος Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀγαπητοὶ, οὐκ ἦν ἀπεικός» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) ὅρα καὶ τὸ θαῦμα ὅπερ ἐποίησεν οὗτος, ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ ναοῦ, κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ παρόντος.

κτον καὶ μὲ ὠχρότητα· ἦτο μακρομύττης· εἶχε τὰ ὀφρύδια στρογγυλὰ, τὸ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδίων τὸ εἶχε συμμαζωμένον· ὡμοίαζε πρὸς ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτόν του· εἶχε τὸ πρόσωπον ζαρωμένον μὲ ὀλίγας χαραγάς. Τὰς παρειὰς εἶχε μακρὰς, τοὺς μήνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας κυκλοειδῶς. Ἐφαίνετο κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας εἶχε μεμιγμένας· ἤτοι μαύρας ὁμοῦ μὲ λευκάς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Θησαυρόν.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Θεόδοτος, οὐκ ἀνέξομαι λέγει,
» Εἰ μὴ κεφαλὴν τοῦ Θεοῦ τμηθῶ χάριν.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ καὶ πατὴρ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐγκωμιαστὴν οἴκοθεν πλουτεῖς πάτερ,
» Τῆς σῆς τελευτῆς, σοῦ τὸν ἐκ μηροῦ γόνον. [1]

* *Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ἡγούμενος Τριγλίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ὀφθεὶς Θεοδόσιος ἀρεταῖς μέγας
» Ἄρχειν ἐκρίθη καὶ μονῆς σεβασμίας.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ Πελοποννήσιος ὁ ἐκ Τριπολιτζᾶς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψος΄ (1776) κατὰ τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς χώραν καλουμένην Ὀτεμίσι, ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Πέτρᾳ ἱδρυνθεὶς πίστεως Πέτρε μάκαρ,
» Ἐκ γῆς ἀνῆλθες εἰς πόλον δι᾽ ἀγχόνης. [2]

---

[1] Ὅρα εἰς τὸν ἐπιτάφιον λόγον, ὃν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος πλέκει εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα τοῦτον Γρηγόριον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἵνα μάθῃς ἐκεῖθεν ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ οὗτος Γρηγόριος πρότερον μὲν ἦτο ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τὴν λεγομένην τῶν Ὑψισταρίων· μᾶλλον δὲ ταπεινῶν, (αὕτη δὲ ἦτο σύμμικτος ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην, καὶ ἀπὸ τὴν νομικὴν λατρείαν, διότι οἱ ἐκ τῆς αἱρέσεως ταύτης ὄντες ἀπεστρέφοντο μὲν τὰ εἴδωλα καὶ τὰς θυσίας, ἐτίμων δὲ τὸ πῦρ καὶ τοὺς λύχνους, τὸ ὁποῖον ἦτον τῆς ἑλληνικῆς πλάνης ἴδιον. Ὁμοίως ἀτίμαζον μὲν αὐτοὶ τὴν περιτομὴν, ἐτίμων δὲ τὸ Σάββατον τὸ ὁποῖον ἦτο ἴδιον τῆς νομικῆς λατρείας), ὕστερον ὅμως ὁ ἐκ τοιαύτης ῥίζης καταγόμενος ἔγεινε μέγας καὶ πολὺς τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχος, καθὼς εἰς πλάτος διηγεῖται ἐκεῖ ὁ Θεολόγος.

[2] Τὸ μαρτύριον τούτου εἶναι ἀνέκδοτον ἔτι.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις• Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ Πάπα Ῥώμης.

» Ζωοῖ νεκρὸν βοῦν, αἰσχύνων Ζαμβρῆν μάγον,
» Ὁ καὶ νεκρὸς ζῶν, Σίλβεστρος Ῥώμης Πάπας.
» Θυμὸν ἀποπνείει Σίλβεστρος δευτέρῃ ἠοῖ.

Οὗτος ὁ ἅγιος διὰ τὴν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς ἀνάβασιν ἐχειροτονήθη τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἐπίσκοπος, ἀφ᾽ οὗ ἐκοιμήθη ὁ προκάτοχος τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος Μιλτιάδης. Πολλὰ δὲ θαύματα ποιήσας, τὸν μέγαν ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνον πρὸς τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ὡδήγησε, καὶ διὰ τοῦ θείου βαπτίσματος, τὰ τῆς ψυχῆς ὁμοῦ καὶ τοῦ σώματος πάθη αὐτοῦ ἐκαθάρισε, [1] καὶ ἀπέδειξε τὸν Χριστὸν, ὅτι

---

[1] Διαφωνίαν εὑρίσκω μεγάλην περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, διότι ὁ μὲν Μελέτιος Ἀθηνῶν σελ. 309 τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Σίλβεστρος, κεκρυμμένος ὢν διὰ τὸν ἐπικείμενον διωγμὸν, ἐκατήχησε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν, ὅστις ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν κολυμβήθραν τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἔγεινεν ὑγιὴς, ἐπειδὴ ἔπεσον ἀπὸ τὸ σῶμά του ὡς λεπίδες τὰ ἐξανθήματα ἅτινα εἶχε καὶ ὅτι, τοῦτο ἰδὼν ὁ λαὸς, ἐβαπτίσθησαν πολλοί· καὶ ὅτι, ὅσοι λέγουσιν ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ἐβαπτίσθη εἰς τὴν Νικομήδειαν, ὢν ἐγγὺς τοῦ θανάτου, ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν Εὐσέβιον τὸν ἐπίσκοπον Νικομηδείας, οὗτοι ψεύδονται, ὡς λέγουσιν οἱ πλείονες, καὶ μάλιστα ὁ Θεοφάνης καὶ Μιχαὴλ ὁ Γλυκᾶς.

Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων πολυμαθέστατος Κύριος Δοσίθεος σελ. 30 τῆς Δωδεκαβίβλου τὴν ἐναντίαν δόξαν ὑπερασπίζεται, ὅτι δηλαδὴ δὲν ἐβαπτίσθη ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὸν ἅγιον Σίλβεστρον ἐν τῇ Ῥώμῃ· ἀλλ᾽ ἐβαπτίσθη ἔν τινι προαστείῳ τῆς Νικομηδείας ἀπὸ τὴν κοινότητα τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Φέρει δὲ μάρτυρας τὸν Εὐσέβιον Νικομηδείας, βεβαιοῦντα τοῦτο εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς ζωῆς Κωνσταντίνου· δηλαδὴ ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, κοινῶς διελέχθη αὐτοῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος. Καὶ ὅτι οὐκ ἐβαπτίσθη πρότερον, διότι ἐβούλετο ἀπελθεῖν καὶ βαπτισθῆναι ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ. Οὕτω γὰρ ἐπὶ λέξεως λέγει « Ἐπὶ προάστειον τῆς Νικομηδέων ἀφικνεῖται πόλεως. Κἀνταῦθα συγκαλέσας τοὺς ἐπισκόπους, ᾧδέπῃ αὐτοῖς διελέξατο. «Οὗτος ἦν αὐτὸς ὁ πάλαι μοι διψῶντι καὶ εὐχομένῳ τῆς ἐν Θεῷ τυχεῖν σωτηρίας καιρὸς ἐλπιζόμενος. Ὥρα καὶ ἡμᾶς ἀπολαῦσαι τῆς ἀθανατοποιοῦ σφραγῖδος, ὥρα τοῦ σωτηρίου σφραγίσματος μετασχεῖν· ἐπὶ ῥείθρων Ἰορδάνου ποταμοῦ ἐνενόουν ποτὲ, ἐφ᾽ ὧν καὶ ὁ Σωτὴρ εἰς ἡμέτερον τύπον, τοῦ λουτροῦ μετασχεῖν μνημονεύεται. Θεὸς δ᾽ ἄρα τὸ συμφέρον εἰδὼς, ἐντεῦθεν ἤδη τούτων ἡμᾶς ἀξιοῖ» (Κεφάλ. ξά.)

ἐπροκηρύχθη παρὰ τοῦ νόμου. Αὐτὸς καὶ τὸν Ταῦρον ἀνέστησε, τὸν ὁποῖον ὁ ἑβραῖος Ζαμβρῆς ἐθανάτωσε μέν, δὲν ἐδυνήθη ὅμως νὰ ἀναστήσῃ· εἰς πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους αἴτιος σωτηρίας γεγονὼς ὁ μακάριος

Ὁμοίως φέρει μάρτυρα καὶ τὸν Θεοδώρητον λέγοντα αὐτολεξεὶ εἰς τὸ λ'. Κεφ. Ι. τοῦ ά. βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. « Ἐν Νικομηδείᾳ δὲ τῆς Βιθυνίας διάγων, ἠῤῥώστησεν (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ:)· τὸ δὲ τῆς ἀνθρωπίνης βιότητος ἄδηλον ἐπιστάμενος, τοῦ θείου βαπτίσματος τὸ δῶρον ἐδέξατο. Ἀνεβάλλετο δὲ μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου, ἐν Ἰορδάνῃ τῷ ποταμῷ τούτου τυχεῖν ἱμειρόμενος» Φέρει δὲ καὶ τὸν Σωζόμενον λέγοντα ἐν Κεφ. λδ'. τοῦ β'. βιβλίου « Χαλεπώτερον δὲ διατεθείς, (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) διεκομίσθη εἰς Νικομήδειαν· ἔνθα δὴ ἐν προαστείῳ διάγων, ἐμυήθη τὴν ἱερὰν βάπτισιν.» Ὁμοίως φέρει καὶ τὸν Σωκράτην τοῦτο μαρτυροῦντα.

Οὐ λέγει ὅμως ὁ Δοσίθεος, ὅτι ἐβάπτισε τὸν ἅγιον Κωνσταντῖνον ὁ Ἀρειανὸς Εὐσέβιος· ὄχι, καθότι οὐδὲ αὐτὸς ὁ Εὐσέβιος ἀναφέρει τοῦτο, διότι ἐὰν αὐτὸς ἐβάπτιζε τὸν Μέγαν Κωνσταντῖνον, βεβαίως ἤθελεν εἰπῇ τοῦτο εἰς καύχημά του· ἀλλ' οὐδὲ ἐν Νικομηδείᾳ ἐβαπτίσθη, ἀλλ' ἐν προαστείῳ τῆς Νικομηδείας, ὑπὸ τῆς κοινότητος τῶν ἐπισκόπων, ἥτις οὐκ ἦν αἱρετική, ἀλλ' ὀρθόδοξος καὶ ὁμόπιστος αὐτῷ. Καὶ μάλιστα οἱ ἔγκριτοι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντων ἐπισκόπων ἦσαν οἱ ἀκολουθήσαντες αὐτῷ. Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς Δοσίθεος, ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἶναι, ὅτι πρὸ τοῦ βαπτίσματος ἐφόνευσεν ὁ Κωνσταντῖνος τὴν γυναῖκά του Φαῦσταν, τὴν θυγατέρα Μαξιμιανοῦ, καὶ τὸν υἱόν του Κρίσπον. Ὅθεν καὶ εἰς τὸν ἀργυροῦν Ἀνδριάντα ἐπέγραψε « Τῷ ἠδικημένῳ υἱῷ μου,» τὸν μὲν γὰρ Κρίσπον ἐθανάτωσεν ἀδίκως, διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν τῆς Φαύστας, τὴν δὲ Φαῦσταν δικαίως ἐφόνευσαν, ὡς συκοφαντήσασαν τὸν Κρίσπον, καὶ γενομένην αἰτίαν τοῦ ἐκείνου θανάτου.

Ἐὰν οὖν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἐβαπτίσθη ὕστερον, διότι ἐπρόσμενε νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸν Ἰορδάνην, τοῦτο οὐδὲν παραβλάπτει τὴν αὐτοῦ ἁγιότητα, καθότι καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος, καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἅγιοι ἐπρόσμεναν νὰ γένωσι τριάκοντα χρόνων, καὶ οὕτω νὰ βαπτισθῶσι κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θανάτου του ἐβαπτίσθη· ὅθεν καὶ ἠξιώθη νὰ ψάλλουν οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι, ἀφ' οὗ τὴν ψυχήν του παρέδωκεν, ὡς λέγει τοῦτο ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Οὗτος ἐκεῖνος φησιν « Ἐπειδὴ τὸν Ταῦρον (ἤτοι τὸ ὄρος τοῦ Ταύρου τὸ ἐν τῇ Ἀνατολῇ κείμενον) ὑπερβάλλει τὸ σῶμα, πρὸς τὴν πατρῴαν αὐτῷ (τῷ Κωνσταντίνῳ δηλ.) πόλιν διασωζόμενον . . . Φωνή τις ἐκ τῶν ἄκρων, ἔστιν, οἷς ἐξηκούετο, οἷον ψαλλόντων καὶ παραπεμπόντων, Ἀγγελικῶν, οἶμαι, Δυνάμεων, γέρας τῆς εὐσεβείας ἐκείνῳ, καὶ ἀντίδοσις ἐπιτάφιος. Καὶ γὰρ εἰς τὴν ὀρθὴν δόξαν παρακινεῖν ἔδοξεν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῆς τῶν ὑποδυναστευόντων σκαιότητος καὶ κακοδοξίας τὸ ἔγκλημα. Οἱ ἁπλῆν καὶ ἀπαγῆ εἰς εὐσέβειαν παραλαβόντες ψυχήν, οὐ προορωμένην τὰ βάραθρα, ἀπήγαγον, ᾗ περ ἐβούλοντο »· (λόγῳ β'. κατὰ Ἰουλιανοῦ.)

οὗτος πατήρ, εἰς γῆρας βαθὺ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται εἷς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον τοῦτον Σίλβεστρον, οὗ ἡ ἀρχὴ » Οἱ μὲν σεπτοὶ καὶ θεόπται ἀπόστολοι· ἔστι δὲ ποίημα Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ. Εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ Λαύρᾳ βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ « Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου τὴν ἐκκλησιαστικήν ».

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΑΓΕΝΟΥΣ. [1]

» Θεάγενες, βλήθητι τοῦ πόντου μέσον,
» Ὢ κἂν βυθισθῇς, ἔνδον ἐκνήξῃ πόλου.

Οὗτος ἦτο Ἐπίσκοπος ἐν τῇ πόλει τῇ λεγομένῃ Παρίου (ἥτις ἀποικία οὖσα τῶν Παρίων κεῖται μεταξὺ τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Λαμψάκου). Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν τριβοῦνον [2] Ζηλικίνθιον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν. Ὅθεν δέρεται μὲ ξύλα· ἔπειτα δένεται, καὶ μετὰ ταῦτα ῥίπτεται εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἐτελείωσε τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν Θεόπεμπτον σαρκικῆς λῦσαι πέδης,
» Ἦλθον, Θεοῦ πέμψαντος, ἔμπυροι νόες.

Ἡ ἁγία ΘΕΟΔΟΤΗ ἡ μήτηρ τῆς πρώτης συζυγίας τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [3]

» Νόσῳ παρῆλθε τὸν βίον Θεοδότη,
» Νόσων λυτῆρας ἡ τεκοῦσα τῷ βίῳ.

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΚΟΣ ὁ κωφὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Μάρκος οὐκ ἤκουε γηΐνων λόγων,
» Καὶ πρὶν λιπεῖν γῆν, ὦτα γῆθεν ἐξάγων·

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ τοῦ ἐξ Ἀγκύρας.

» Βρύχημα, χάσμα, δῆγμα θηρῶν ἀγρίων,
» Βασιλείου τὸ πρᾷον οὐ κατεπτόει.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Βασίλειος ἦτο κατὰ

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Θεογένους.
[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ tribunus = ἄρχων Σ. Ε.
[3] Ὅρα περὶ τῶν τριῶν συζυγιῶν τῶν Ἀναργύρων ἐν τῇ 17 Ὀκτωβρίου.

τοὺς χρόνους τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐν ἔτει τξά (361), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀγκύρας· ἐπειδὴ δὲ ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστὸν, συνελήφθη καὶ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα Σατορνῖλον, ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ μὲ πολλὴν παρρησίαν. Ὅθεν κρεμασθεὶς καταξεσχίζεται ἀνελεημόνως· ἔπειτα φέρεται ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ πάλιν καταξεσχίζεται, καὶ τόσον πολλὰ τεντόνεται ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἐξηρθρώθησαν οἱ ἁρμοὶ καὶ αἱ κλειδώσεις τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὤμων του. Ἔπειτα κόπτουσι λωρία καὶ ἐκβάζουσι ἀπὸ τὸ σῶμά του, καὶ μὲ σίδηρα πυρωμένα κατακεντοῦσι τὰς σάρκας του· ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἀνυπόφορα βάσανα ἀνδρείως ὑπέφερεν ὁ καρτερόψυχος. Ὅθεν καὶ παρὰ Θεοῦ τὰς ἀντιλήψεις καὶ βοηθείας ἐδέξατο, διότι ῥιφθεὶς εἰς κάμινον πυρὸς, παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς, διὰ προσευχῆς του.

Μετὰ ταῦτα ἀπαχθεὶς δέσμιος εἰς τὴν Καισάρειαν καταδικάζεται ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ θηρία. Προσευχηθεὶς λοιπὸν καὶ κτυπηθεὶς ἀπὸ μίαν λέαιναν, ἐτελειώθη καὶ ἔλαβε τὸν τῆς ἀθλήσεως στέφανον· τὰ δὲ ἱερὰ αὐτοῦ λείψανα συνάξαντες ἐπιμελῶς συγγενεῖς τινες καὶ τειλίξαντες μὲ μῦρα καὶ σινδόνας, ἐνεταφίασαν αὐτὰ μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τόπον ἐπίσημον· ὕστερον δὲ ἔκτισαν ἐκεῖ καὶ Ἐκκλησίαν ἱερὰν εἰς τούτου τὸ ἅγιον ὄνομα.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΕΡΓΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Οὕτω τις εἶπεν εἰσιδὼν εἰς τὸν πέλας, [1]
» Ὅση χαρᾷ Σέργιος ἐτμήθη κάραν!

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΠΙΣΤΟΣ λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Κτείνει σε, Θεόπιστε πιστὲ, τοῖς λίθοις,
» Ἡ τῶν ἀπίστων πληθὺς ἐκ δυσβουλίας.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΟΣΜΑ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τῆς Χώρας. [2]

» Διπλῆν ἔχων ἄνωθεν, Κοσμᾶ, τὴν χάριν,
» Κόσμος μέγας πέφηνας ὑψηλοῦ θρόνου.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΖΩΡΖΗΣ ὁ Γγιουρζῆς ἐμαρτύρησεν ἐν Μιτυλήνῃ, τελειωθεὶς διὰ ἀγχόνης ἐν ἔτει αψό (1770). [1]

† « Σὴν χεῖρα θλίβε, ἀγχόνης μάρτυς Ζώρζη,
» Θλίψεις γὰρ οὕτω δυσμενῆ θλίψαντά σε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΜΑΛΑΧΙΟΥ.

« Ὁ κλῆσιν αὐχῶν ἀγγέλου Μαλαχίας,
» Αὐχεῖ μάλιστα, τὴν μετ᾽ ἀγγέλων στάσιν.
» Ἐκ ῥεθέων Μαλαχίου ἀπέπτατο ἐν τρίτῃ ἦτορ.

Οὗτος ὁ θεῖος Προφήτης ἐγεννήθη ἐκ φυλῆς Λευῒ, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Σοφερῷ, καθ᾽ οὓς χρόνους ἐπέστρεψαν οἱ Ἑβραῖοι εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος· νέος δὲ ἔτι ὢν κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀπέκτησε πολιτείαν ἐνάρετον καὶ ἀρίστην. Ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα νὰ λέγεται Μαλαχίας (τὸ ὁποῖον ἑλληνιστὶ ἑρμηνεύεται ἄγγελος) διὰ δύω αἴτια· διότι ἦτο ὡραῖος καὶ εὐπρεπὴς, καὶ διότι ὅσα ὁ προφήτης οὗτος ἐπροφήτευεν, εὐθὺς ἐλάμβανον τὴν βεβαίωσιν διὰ θείου ἀγγέλου, ὅστις ἔλεγε ταῦτα εἰς αὐτόν· καὶ τὸν μὲν ἄγγελον δὲν ἔβλεπον οἱ ἀνάξιοι, ἀλλὰ μόνον οἱ ἄξιοι, τὴν δὲ φωνὴν αὐτοῦ ὅλοι ἤκουον καὶ οἱ ἄξιοι καὶ οἱ ἀνάξιοι. Ἤκμασε δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ Ἔσδρα[2]

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται οὕτω ὁ στίχος οὗτος « Οὐχ οἷον εἰπεῖν, οὐδὲ πρὸς γνῶσιν φέρειν ».

[2] Ὁ Πατριάρχης οὗτος Κοσμᾶς ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μοναχὸς ὢν πρότερον, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Δοῦκα, ἐν ἔτει αος΄ (1076.) διάδοχος γενόμενος τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Πατριάρχου Ξιφιλίνου. Ὁ Κοσμᾶς δὲ οὗτος ἦτο μὲν ἐστολισμένος μὲ ἀρετὰς πολλὰς, δὲν ἦτο δὲ καὶ μὲ λόγους ἐξησκημένος· ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν βασιλέα. Οὗτος ὁ Πατριάρχης ἔστεψε βασιλέα Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην, ὅστις ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει αοη΄ (1078), (ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. β΄. σελ. 413.)

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.
[Τὸ δίστιχον τοῦτο συγκεχυμένον ὂν ἐρρυθμίσαμεν. Σ. Ε.]

[2] Οὐ καλῶς δὲ γράφεται εἰς τοὺς Συναξαριστὰς, καὶ εἰς τὸν τετυπωμένον, καὶ τὸν χειρόγραφον, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας, ἥτις ἠκολούθησεν ἐν τῷ καιρῷ τῶν Κριτῶν, διότι ψευδέστατον τοῦτό ἐστιν, ἐκτὸς μόνον ἂν θέλῃ τις νὰ ἐννοήσῃ ἀναρχίαν τὴν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίαν, ὅτε οἱ Ἑβραῖοι ἀρχὴν καὶ βασιλείαν δὲν εἶχον. Ὅτι δὲ ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ἔσδρα μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Ἰουδαϊκὰ (σελ. σπδ΄.) Ὅθεν καὶ ὁ Ἱερώνυμος ὑπέλαβεν, ὅτι ὁ Μαλαχίας οὗτος εἶναι ὁ ἴδιος Ἔσδρας, ὡς ἕνα τοὺς δύω λογιζόμενος, καὶ ὅτι ὠνομάσθη Μαλαχίας, ἤτοι ἄγγελος, διὰ τὸ προφητικὸν χάρισμα, καὶ διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ ἀκέραιον τοῦ βίου. Ἐν τέσσαρσι δὲ κεφαλαίοις ἡ προφητεία αὐτοῦ διαιρεῖται, καὶ πολλὰ κατηγορεῖ ἐν αὐτοῖς τοὺς ἀθεμίτους γάμους·

τετρακοσίους χρόνους πρὸ Χριστοῦ. Ἦτο δὲ ὡς εἴπομεν, ἐν τῇ νεότητι τῆς ἡλικίας του, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν· εἶχε τὸ πρόσωπον ὄχι στρογγυλὸν, ἀλλὰ μακρὸν, καὶ τὰς τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς, ὡς κουρευμένας, τὴν δὲ κεφαλὴν εἶχε πλατεῖαν καὶ μεγάλην.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΟΡΔΙΟΥ.[1]

» Καὶ τίς παρέλθοι Γόρδιον τὸν ὁπλίτην,
» Πρὸς φρικτὸν ὅπλον στερρὸν ἄνδρα τὸ ξίφος;

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιδ' (314), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, στρατηγὸς καὶ πρῶτος ἐπὶ ἑκατὸν στρατιωτῶν. Οὗτος λοιπὸν μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τὴν παρρησίαν τῶν ἀσεβῶν ἑλλήνων καὶ νὰ ἀκούῃ τὰς βλασφημίας, ὅσας ἔλεγον κατὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐμακρύνθη ἀπὸ τὴν πόλιν, καὶ ἀναχωρήσας εἰς τὰ βουνὰ, εὑρίσκετο μὲ τὰ θηρία καὶ ἄλογα ζῶα. Ἐκεῖ λοιπὸν ἡσυχάζων, ἥναψεν ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν τοῦ Χριστοῦ πόθον καὶ ἔρωτα, καὶ ἐνδυναμωθεὶς ὑπὸ Θεοῦ καὶ θάρρος λαβὼν κατὰ τῆς πλάνης τῶν ἑλλήνων, ὥρμησεν ἀπὸ τὴν ἔρημον εἰς τὴν πόλιν, ὡς δυνατὸς λέων. Ἐμβὰς δὲ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τὸ θέατρον, ἐκήρυξε τὸν Χριστόν· ὅθεν μὲ τὴν θεωρίαν του ἐγύρισεν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν παρεστώτων πρὸς τὸν ἑαυτόν του· ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως προκαθήμενον ἐκεῖ, τὸν κατέπληξε μὲ τὴν παρρησίαν του. Ὅθεν ἐκεῖνος εἰς ἄκρον θυμὸν κινηθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλὴν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ σημειοφόρου, τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ Ζαχαρίᾳ τῆς Ἀτρώας κειμένου.[1]

* » Ἄλλος Πέτρος πρόκριτος ὠράθη Πέτρος,
» Σημεῖα ποιῶν ὡς ἐκεῖνος μυρία.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες μήτηρ καὶ δύω τέκνα πυρὶ τελειοῦνται.

» Μητρὸς φλεγείσης, καὶ τὰ τέκνα πρὸς φλόγα,
» Τετριγότα τρέχουσιν ὡς στρουθοῦ τέκνα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', ἡ σύναξις τῶν Ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων.

* » Τοὺς ἑβδομήκοντα σοφοὺς ἀποστόλους,
» Καὶ συνάμα τοὺς πάντας τιμᾶσθαι θέμις.[2]
» Ἀμφὶ τετάρτην ἄνδρας ἀγακλεέας κυδαίνω.

ὁμοίως καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκείνους τοὺς ἀμελοῦντας εἰς τὰς τοῦ Θεοῦ διακονίας καὶ λειτουργίας. Προφητεύει δὲ καὶ διὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἔλευσιν τοῦ Θεσβίτου Ἠλιοῦ.

Σημείωσαι δὲ ὅτι οἱ τρεῖς προφῆται ὁ Ἀγγαῖος, ὁ Ζαχαρίας καὶ ὁ Μαλαχίας οὗτος λέγονται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ἐπειδὴ ἤκμασαν ὅτε ἔκτισεν ὁ Ζοροβάβελ τὸν δεύτερον ναὸν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος· ἐπροφήτευσε δὲ ὁ Μαλαχίας ὀλίγους χρόνους μετὰ τὸν Ἀγγαῖον καὶ Ζαχαρίαν, τοὺς διὰ τῆς προτροπῆς αὐτῶν πείσαντας τοὺς Ἰουδαίους ἀνακαινίσαι τὸν ναόν.

[1] Τοῦτον τὸν μάρτυρα Γόρδιον ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον ὁ μέγας Βασίλειος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Νόμος ἐστὶ φύσεως» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.)

[1] Ὁ Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐπίσκοπος Ἄργους ὁ ἀδελφὸς Παύλου τοῦ Κορίνθου τοῦ κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Μαρτίου ἑορταζομένου· τῶν δύω τὸ Συναξάριον ὅρα εἰς τὴν τρίτην Μαΐου.

[2] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι διὰ τοῦ διστίχου τούτου, ὅπερ εὑρίσκεται εἰς τοὺς χειρογράφους Συναξαριστὰς, διότι ἐν τοῖς τετυπωμένοις οὔτε δίστιχον εὑρίσκεται ἰαμβικὸν, οὔτε στίχος ἡρωϊκὸς, δηλοῦται ὅτι σήμερον ἑορτάζονται ὅλοι ὁμοῦ οἱ Ἑβδομήκοντα Ἀπόστολοι, ὁ καθεὶς ἀπὸ τοὺς ὁποίους χωριστὰ ἑορτάζεται εἰς διαφόρους ἡμέρας τῶν μηνῶν. Διὰ τοῦτο οὐδὲ Συναξάριον τούτων κοινὸν ἐδυνήθημεν νὰ εὕρωμεν, καθότι τὰ ἴδια Συναξάρια ἑνὸς ἑκάστου, ἐγράφησαν εἰς τὴν ξεχωριστὴν ἡμέραν αὐτοῦ, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς ζητήσῃ ταῦτα.

Ἤθελε δὲ ἀπορήσῃ τις, διατί, ἐξαιρουμένων μόνων τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, ὅλοι οἱ μετ' αὐτοὺς Ἀπόστολοι ὀνομάζονται ἑβδομήκοντα, καὶ οὐχὶ περισσότεροι, ἐπειδὴ ὅτι εἶναι περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα, φανερόν ἐστι, καθότι μόνοι ἐκεῖνοι ὅσοι ἀριθμοῦνται ἐν ὅλαις ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ μακαρίου Παύλου, καὶ μετὰ τῶν ἑβδομήκοντα καταλεγόμενοι, ὑπερβαίνουσι τοὺς πεντήκοντα, οἵτινες δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος ἐξέλεξεν ὡς γράφει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς· ἀλλ' ἄλλοι τινες, μαθηταὶ χρηματίσαντες τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἢ καὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων τῶν ἐκ τῶν δώδεκα. Καὶ ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν ὀγδόην τοῦ Ἰουλίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος, καὶ Παρμενᾶ.

Εἰς λύσιν λοιπὸν τῆς ἀπορίας λέγομεν, ὅτι πάντες οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπόστολοι, μὲ ἓν κοινὸν ὄνομα ἑβδομήκοντα ὀνομάζονται, ἴσως διότι τὸ ἑβδομήκοντα ἀόριστός ἐστιν ἀριθμὸς, καὶ δηλοῖ πλῆθος. Κατ' ἐκεῖνο ὅπερ εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον ὁ Κύριος «Οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις ἀφιέναι τῷ ἀδελφῷ σου τὰ ἁμαρτήματα; ἀλλ' ἕως ἑβδομήκοντα ἑπτά.» Ἀντὶ τοῦ πολλάκις καὶ μυριάκις, ὡς ἑρμηνεύει ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος. Ἡ λέ-

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ, ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν τῷ Κουκούμῳ (ἢ Κουκουμίῳ) τῆς Σικελίας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Ἐν γῇ χλοαυγεῖ τῆς Ἐδὲμ Θεοκτίστῳ,
» Μοῖραν δίδως ἄκτιστε τοῦ Θεοῦ Λόγε.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΖΩΣΙΜΟΥ μοναχοῦ, καὶ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Κομενταρησίου.

» Ἀθανάσιος συνθανὼν τῷ Ζωσίμῳ,
» Ἔνδον πέτρας ἥδιστα καὶ συζῆν ἔχει.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ζώσιμος ἦτο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἐκατοίκει δὲ εἰς τὴν ἔρημον ὁμοῦ μὲ τὰ θηρία. Συλληφθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Δομετιανὸν, καὶ ὁμολογήσας, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, κατακαίεται εἰς τὰ ὦτα μὲ πυρωμένα σίδηρα, καὶ βάλλεται ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βόρβορον βράζοντα· ἔπειτα κρεμᾶται κατακέφαλα, καὶ μὲ παράδοξον τρόπον ἀπὸ ὅλα φυλάττεται ἀβλαβὴς, καθότι ἐφάνη εἷς λέων ἐντὸς τοῦ θεάτρου, ὅστις μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν ἐλάλησε περὶ τῆς Θεότητος τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν ἐκ τούτου εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν Κομενταρήσιον Ἀθανάσιον· λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸν τύραννον, ὑπῆγε πάλιν εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὰ ὄρη, ὅπου πρότερον διέτριβε, καὶ κατηχεῖ καὶ βαπτίζει τὸν ῥηθέντα Ἀθανάσιον. Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκομένων αὐτῶν, ἐσχίσθη μία πέτρα παραδόξως, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάντες καὶ οἱ δύω, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τῆς ὁσίας ΑΠΟΛΛΙΝΑΡΙΑΣ τῆς Συγκλητικῆς.

» Αἴρουσιν ἐκ γῆς τὴν Ἀπολλιναρίαν,
» Καί γὰρ κατοικεῖν οὐρανοὺς ἦν ἀξία.

Αὕτη ἡ ἀοίδιμος Ἀπολλιναρία ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ ἐπονομαζομένου Μακέλλη, θυγάτηρ Ἀνθεμίου, ὅστις διωρίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως διοικητὴς τῆς Ῥώμης, κατὰ δὲ τὸ κάλλος καὶ τὴν φρόνησιν αὕτη ὑπερέβαινε τὰς πολλὰς γυναῖκας τοῦ τότε καιροῦ. Ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἐπόθησε τὴν παρθενίαν, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου· ἤτοι νὰ μείνῃ παρθένος ἕως θανάτου. Διὸ παρεκάλεσε καὶ τοὺς γονεῖς της νὰ τὴν συγχωρήσωσι νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι τῆς ἔδωσαν τὴν ἄδειαν, λαβοῦσα ἡ μακαρία δούλους καὶ ὑπηρετρίας ὁμοίως καὶ χρυσίον καὶ ἄργυρον καὶ ἐνδύματα πολύτιμα, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἐκεῖ τὰ ἐμοίρασεν ὅλα εἰς τοὺς πτωχούς. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησε τοὺς ἁγίους τόπους καὶ ἠλευθέρωσε τοὺς δούλους καὶ ὑπηρετρίας της, ἐκράτησε μεθ' ἑαυτῆς μόνον ἕνα γέροντα καὶ ἕνα εὐνοῦχον, τοὺς ὁποίους παραλαβοῦσα ἐπορεύθη εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Φθάσασα δὲ εἰς ἕνα τόπον ὁμαλὸν καὶ ἴσον, ἀπεφάσισε νὰ καθίσωσιν ἐκεῖ, διὰ νὰ ἀναπαυθῶσιν ὀλίγον ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὁδοιπορίας.

Ὅτε δὲ οἱ ἄνθρωποί της ἐκοιμήθησαν, τότε ἡ τρισολβία πάντα καταφρονήσασα, φεύγει κρυφίως καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸν ἐκεῖσε εὑρισκόμενον λόγγον· ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινε χρόνους πολλοὺς, ὥστε ἔγεινε τὸ δέρμα τοῦ σώματός της σκληρὸν ὡς δέρμα χελώνης, ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῶν ἐν τῷ λόγγῳ ἐκείνῳ εὑρισκομένων κωνώπων· ἔπειτα ἔρχεται εἰς μίαν Σκήτην, ὅπου ἦσαν πολλοὶ ἅγιοι πατέρες, καὶ ἐκεῖ ὑποκρινομένη ὅτι εἶναι εὐνοῦχος, ὠνόμασεν ἑαυτὴν Δωρόθεον. Ὁ δὲ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ὅσιος Μακάριος ἐδέχθη αὐτὴν καὶ τῆς ἔδωκε κελλίον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγκλεισθεῖσα ἡ τρισολβία, προσηύχετο εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν· ὁ δὲ πατήρ της Ἀνθέμιος εἶχε καὶ ἄλλην θυγατέρα, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ ἀκάθαρτον δαιμόνιον· ὁ-

---

γονται· Ἑβδομήκοντα οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα Ἀπόστολοι, καὶ οὐχὶ περισσότεροι, ἴσως διὰ νὰ φυλαχθῇ το σέβας καὶ ἡ τιμὴ τοῦ ἀριθμοῦ ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκλεγέντας ἑβδομήκοντα Ἀποστόλους, διότι οὕτω καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἂν καὶ ὁ Ἰούδας εἶχεν ἐκβῆ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα Ἀποστόλων, αὐτὸς ὅμως μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶπε περὶ τοῦ Θωμᾶ «Θωμᾶς δὲ εἷς οὐχὶ ἐκ τῶν ἕνδεκα, ἀλλὰ ἐκ τῶν δώδεκα,» ἵνα φυλάξῃ τὸ σέβας καὶ τὴν τιμὴν τοῦ δωδεκάτου ἀριθμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος ἐπέθηκεν εἰς τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους. Εἰ δέ τις διαβατικώτερος, ἄλλον λόγον ὑψηλότερον τούτου οἶδε, παρελθέτω εἰς τὸ μέσον καὶ εἰπάτω, καὶ ἡμεῖς χάριτας αὐτῷ τῆς εἰδήσεως ταύτης εἰσόμεθα.

Σημείωσαι ὅτι ὁ θεσπέσιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας γλαφυρῶς ἀλληγορεῖ εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα τούτους Ἀποστόλους τὰ ἑβδομήκοντα ἐκεῖνα στελέχη τῶν φοινίκων ἅπερ ἦσαν εἰς τὴν Αἰλείμ· Ὅπερ δηλοῖ ἀνάβασις, ἡ αὔξησις, οὕτω γάρ φησιν «Ἀναβαίνοντες εἰς τελειοτέραν σύνεσιν, καὶ εἰς αὔξησιν ἀνατρέχοντες τὴν πνευματικήν . . . Τὰ ἑβδομήκοντα τῶν φοινίκων στελέχη εὑρήσομεν, τοὺς ἀναδειχθέντας δηλονότι παρὰ Χριστοῦ μαθητὰς καὶ εὖγε δὴ σφόδρα. Φοίνιξι γὰρ παρεικάζονται οἱ μετὰ τοὺς δώδεκα ὄντες τὸν ἀριθμὸν ἑβδομήκοντα. Θαυμάζομεν δὲ τοὺς ἑβδομήκοντα καὶ οἱονεὶ φοίνικας αὐτοὺς εἶναί φαμεν, εὐκάρδιον γὰρ τὸ φυτὸν, εὔριζόν τε καὶ εὔκαρπον καὶ ἀεὶ τοῖς ὕδασιν ἐντεθηλός. Τοιούτους δὲ καὶ τοὺς ἁγίους εἶναί φαμεν. Καθαρὸς μὲν γὰρ ὁ νοῦς αὐτοῖς, βεβηκώς τε καὶ εὔκαρπος, καὶ τοῖς νοητοῖς ὕδασιν ἐντρυφᾷν εἰωθώς.»

θεν έστειλεν αυτήν εις τους πατέρας της Στήτης διά να την ιατρεύσωσι. Περί δε της θυγατρός του ταύτης Απολλιναρίας απέκαμε, και πλέον δεν ηρεύνα δι' αυτήν. Οι δε πατέρες έστειλαν την δαιμονισμένην προς την αδελφήν της, ήτις υπεκρίνετο ότι ονομάζεται Δωρόθεος, ως είπομεν ανωτέρω. Και εις ολίγας ημέρας ηλευθερώθη από τον δαίμονα το κοράσιον και αποστέλλεται από τους πατέρας υγιές εις τον πατέρα της. Ύστερον δε από ολίγας ημέρας ήρχισεν η κόρη να φαίνεται ότι ήτο έγκυος, ο δε πατήρ, νομίσας ότι εγκυμονεί από τον αββάν Δωρόθεον, πέμπει παρευθύς ταχυδρόμους και φέρουσιν αυτόν έμπροσθέν του.

Η δε οσία δείξασα μέ τινα σημεία, ότι ήτο γέννημα και θυγάτηρ του Ανθεμίου, έκαμεν όλους να θαυμάσωσι και να φοβηθώσι, και μάλιστα διά το θαύμα όπερ έκαμεν εις την ιδίαν αδελφήν της. Μετά ταύτα μείνασα ολίγας ημέρας με τους γονείς της, πάλιν εγύρισεν οπίσω εις το κελλίον της, χωρίς να μάθη κανείς τί εποίησεν. Αφ' ου δε ετελεύτησε, τότε εγνωρίσθη εις τους μοναχούς ότι είναι γυνή· όθεν όλοι εξέστησαν διά τούτο, και παρεκινήθησαν να ευχαριστήσωσι τον Θεόν.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ψυχαὶ διαυγεῖς ἓξ ἀποπτᾶσαι βίου,
» Ἐξαπτέρυξι συμπαρίστανται νόοις. [1]

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ τοῦ νέου, τοῦ κειμένου πλησίον τοῦ ἁγίου Μωκίου.*

* » Εὔθυμος Εὐθύμιος ἀσκήσας πόνοις,
» Εὔθυμος ἧκε πρὸς μονὰς εὐθυμίας.

* *Ὁ ὅσιος ΕΥΘΥΜΙΟΣ ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, ὁ ἐλέγξας τὸν λατινόφρονα βασιλέα Μιχαὴλ, καὶ Βέκκον τὸν πατριάρχην, ἐν τῷ βυθῷ τελειοῦται.*

† » Ἔπνιξεν ὕδωρ Εὐθύμιον τὸν πάνυ,
» Καταισχύναντα λατινοφρόνων πλάνην.

* *Οἱ μετὰ τοῦ Εὐθυμίου δώδεκα μοναχοὶ βατοπαιδινοί, οἱ τοὺς ἀνωτέρω λατινόφρονας ἐλέγξαντες, ἀγχόνῃ τελειοῦνται.* [2]

† » Εἶλεν μοναστῶν δωδεκὰς λαμπρὰ στέφη,
» Ἤλεγξε καὶ γὰρ λατινοφρόνων πλάνην.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ καὶ Εὐφημίας τῆς πλησίον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου.*

Εἰς τὸν Χρύσανθον.

* » Χρύσανθος ἀνθεῖ καρπὸν ἥδιστον πάνυ,
» Τὸν καὶ πολὺ φανέντα κρείττω χρυσίου.

Εἰς τὴν Εὐφημίαν.

* » Εὐφημίας λόγος σε τὴν Εὐφημίαν
» Τρανῶς κατηξίωσε τῆς ἀθανάτου.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς Ὀνούφριος ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ͵αωιη (1818), ἔτος.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων Θεοπέμπτου καὶ ΘΕΩΝΑ. [1]

Εἰς τὸν Θεόπεμπτον.

» Ὅπως τελευτᾷ Θεόπεμπτος, εἰπάτω·
» Ἄθλων τελευτῷ, τὴν κάραν τμηθεὶς ξίφει.

Εἰς τὸν Θεωνᾶν.

» Λάκκῳ, Θεωνᾶς μάρτυς, ἐν κατωτάτῳ
» Ἔθεντο μ', ἐκραύγαζε, τὸ ψαλτηρίου.
† » Πέμπτῃ ἐκ ξίφεος λίπε τόνδε βίον Θεόπεμπτος.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόπεμπτος ἦτο ἐπίσκοπος κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϡ' (290), καὶ ὅτε ὁ ῥηθεὶς τύραννος ἐκίνησε διωγμὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πρῶτος ὁ ἅγιος οὗτος ὡμολόγησε τὸν Χριστόν, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· διότι πιασθεὶς καὶ παρασταθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἤλεγξε τὴν πλάνην αὐτοῦ· ὅθεν καὶ βάλλεται εἰς φοῦρνον ἀνημμένον, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐκβαίνει σῶος καὶ ἀβλαβής· ἔπειτα ἐξορύττουσι τὸν ἕνα του ὀφθαλμόν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκαν εἰς αὐτὸν καὶ ἔπιε θανατηφόρα φάρμακα. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, εἵλκυσεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν τὰ φάρμακα κατασκευάσαντα μάγον, Θεωνᾶν ὀνομαζόμενον. Ἀφ' οὗ δὲ ἔπαθε καὶ ἄλλα ὅμοια βάσανα, ἀπεκεφαλίσθη καὶ ἐ-

---

[1] Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον καὶ εἰς τοὺς ἓξ πατέρας τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν ιε' τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου.

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἥτις ἐστὶ παραμονὴ τῶν Φώτων, συνειθίζεται νὰ ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἡ τοῦ μεγάλου Βασιλείου προτρεπτικὴ ὁμιλία εἰς τὸ βάπτισμα, ἧς ἡ ἀρχὴ «Ὁ μὲν σοφὸς Σολομών.»

λαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Θεωνᾶς ἐβλήθη μέσα εἰς ἕνα λάκκον ἐπίτηδες κατασκευασθέντα, καὶ ῥιφθέντος ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του χώματος πολλοῦ, ἐχώθη ὅλος, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΣΥΓΚΛΗΤΙΚΗΣ.

» Συγκλητικὴ λιποῦσα δουλείαν βίου,
» Κλητοῖς Θεοῦ σύνεστι δούλοις ἐν πόλῳ.

Αὕτη ἡ ἁγία Συγκλητικὴ ἦτο ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ τμ' (340), καταγομένη ἀπὸ γένος ἔνδοξον καὶ περιβόητον, διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐσέβειαν· ἐπειδὴ δὲ ἦτον ὡραία καὶ πλουσία, πολλοὶ ἐζήτουν νὰ λάβωσιν αὐτὴν εἰς γυναῖκα· Αὐτὴ ὅμως ἡ μακαρία ἔκλινε περισσότερον εἰς τὸν πόθον καὶ τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ· ὅθεν ἀφήσασα τελείως τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου, ἔστρεψεν ὅλην τὴν σπουδήν της εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς ἄσκησιν καὶ ἐπίδοσιν. Νικήσασα δὲ τὸν ἐχθρὸν διάβολον, πρὸ τοῦ ἀκόμη ν' ἀποθάνῃ, ἐξεδήμησεν εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς τοῦ νοὸς θεωρίας. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς ζωῆς της ἐζήτησεν αὐτὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὁ πειράζων διάβολος, διὰ νὰ τὴν πληγώσῃ μὲ σωματικὴν ἀσθένειαν, καθὼς ποτε ἐζήτησε καὶ τὸν δίκαιον Ἰώβ. Ὅθεν καθὼς ἐκεῖνον ἐπλήγωσεν, οὕτω καὶ τὴν μακαρίαν ταύτην ἐπλήγωσε μὲ δεινὰς ἀρρωστίας, καὶ μὲ τόσας πληγὰς ἀνιάτους, ὥστε ἐσάπησεν ὅλον τὸ σῶμά της. Πλὴν δὲν συγκατέβη τελείως ἡ ἀρρενόφρων ἀπὸ τὸν τόνον καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως ἂν καὶ ἦτο ὀγδοηκοντούτης γραῖα. Ὅθεν ἐν μέσῳ τοιούτων μαρτυρικῶν πόνων καὶ ἀγώνων εὑρισκομένη, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.[1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Ἀκρίτᾳ.

» Ὁ Γρηγόριος ἀρεταῖς λάμψας μέγα,
» Λαμπρῶς μεταστὰς καὶ μέγα πλουτεῖ κλέος.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν περιβόητον νῆσον τῆς Κρήτης, υἱὸς γονέων εὐσεβεστάτων, καλουμένων Θεοφάνους καὶ Ἰουλιανῆς· ἀφ' οὗ δὲ διέτριψε καιρὸν ἀρκετὸν εἰς τὰ μαθήματα, ἐπροστάχθη ὕστερον ὑπὸ τῶν γονέων του νὰ βόσκῃ πρόβατα. Ἀνάψας δὲ μίαν φορὰν ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ζῆλον καὶ ἔρωτα, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Σελεύκειαν· ἐκεῖ δὲ διατρίψας ὄχι ὀλίγον καιρὸν, ἔζη ὁ ἀοίδιμος μὲ ψωμίον μόνον ὀλιγώτατον καὶ νερόν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, τότε ὁ εἰκονομάχος Λέων ὁ Ἀρμένιος ἀπέρριψε τὴν ζωήν του καὶ ἡ ὀρθοδοξία ἐπαρρησιάσθη· τότε λοιπὸν καὶ ὁ ὅσιος οὗτος ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀγαπῶν νὰ προσκυνήσῃ πάντα τόπον ἅγιον. Ὅσα δὲ ἐκεῖ ὑπέμεινε δεινὰ ἀπὸ τοὺς Ἀγαρινοὺς καὶ Ἑβραίους εἰς διάστημα δώδεκα ὁλοκλήρων χρόνων, ἀδύνατον εἶναι νὰ τὰ γράψῃ τις θέλων νὰ φυλάξῃ τὴν συντομίαν.

Ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα δὲ ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ λαβὼν τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐδάμαζε τὸ σῶμά του μὲ τὴν ἐγκράτειαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Σταυράκιος, καὶ ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Κουροπαλάτης καὶ Ῥαγκαβὲ, ἐν ἔτει ωιά (811), πατριάρχης δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἔγεινεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος, τότε ἐστάλη εἰς τὴν Ῥώμην πρὸς τὸν ἁγιώτατον Πάπαν Μιχαὴλ Συνάδων ὁ ὁμολογητὴς, ὁ ὁποῖος εὑρὼν ἐκεῖ τὸν ὅσιον Γρηγόριον τοῦτον, ἐπῆρεν αὐτὸν μεθ' ἑαυτοῦ ὅτε ἐγύριζεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον ἐν τῷ τόπῳ Ἀκρίτα, (πλησίον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, ὅστις τώρα ὀνομάζεται κάβο Ἀκρίτα) καὶ συνηρίθμησεν αὐτὸν μὲ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους μοναχούς. Ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὅσιος εὑρισκόμενος ἔζη ἀνυπόδητος καὶ μὲ ἕνα μόνον ὑποκάμισον, κοιμώμενος ἐπάνω εἰς ἓν ψαθίον καὶ τρώγων καὶ πίνων εἰς δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας ὀλιγώτατον ψωμίον καὶ νερόν· εἶτα ἐγκλείσας ἑαυτὸν εἰς λάκκον βαθύτατον, ἐκεῖ μέσα ἐθρήνησε πολλοὺς χρόνους τὴν γενομένην ταραχὴν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἀθέτησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων.

Ὕστερον δὲ ἐξελθὼν ἀπὸ τὸν λάκκον, ἐγκλείεται εἰς ἓν κελλίον στενώτατον, σκεπόμενος ἀπὸ ἓν δερμάτινον ὑποκάμισον· γεμίζων δὲ ἀπὸ νερὸν ἓν πιθάριον μεγάλον εὑρισκόμενον εἰς τὸν κῆπον καὶ ἀποδυόμενος τὴν νύκτα τὰ ὑποκάμισόν του, ἔμβαινε μέσα εἰς τὸ πιθάριον, καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἀνεγίνωσκεν ὅλον τὸ Ψαλτήριον· ὅτε δὲ ἐτελείονε τότε ἐξήρχετο ἔξω· καὶ οὕτως ἔκαμνεν εἰς ὅλας τας ἡμέρας τῆς

[1] Τῆς ἁγίας Συγκλητικῆς ταύτης τὸν κατὰ πλάτος βίον συνέγραψε μὲν ὁ μέγας Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας, μετέφρασε δὲ ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι αὕτη εἶναι ἡ παρθένος ἐκείνη ἥτις εἶχε κεκρυμμένον τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ἐπὶ ἓξ χρόνους μέσα εἰς ἓν πηγάδιον·

ζωῆς του. Μὲ τοιούτους λοιπὸν ἀγῶνας καλῶς ἀγωνισάμενος ὁ μακάριος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΩΣΤΗΡΙΟΥ.

» Φωστὴρ ὁ Φωστήριος ὄντως ὤφθη.
» Τῷ φωτὶ τοῦ βίου τε καὶ τῶν θαυμάτων.

† Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Φωστήριος, λάμψας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν ὡς ἥλιος, ὑπῆγεν εἰς τὰ ἑσπέρια μέρη τῆς Δύσεως· ἀναβὰς δὲ εἰς ἓν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ἥσυχον, ἀΰλως εἰς τὸν ἄϋλον Θεὸν προσηύχετο, ταλαιπωρῶν καὶ δουλαγωγῶν τὸ σῶμά του μὲ νηστείας, μὲ ἀγρυπνίας, μὲ χαμευνίας, καὶ μὲ πᾶσαν ἄλλην σκληραγωγίαν. Ὅθεν ἐκ τούτων ἔγεινεν ἀληθῶς φωστὴρ συμφώνως μὲ τὸ ὄνομά του, λάμπων τὴν οἰκουμένην, διότι φυλάξας τὸ σῶμα ἁγνὸν, καὶ τὴν ψυχὴν καθαρὰν, καὶ τηρήσας τὸ κατ' εἰκόνα ἀμόλυντον, ὅσον ἦτο δυνατὸν, ἔγεινε καταγώγιον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἀοίδιμος τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, καὶ ἰάτρευε πᾶσαν πολυχρόνιον καὶ ὀλιγοχρόνιον ἀσθένειαν τῶν προσερχομένων εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄρτον ἐδέχετο ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ μακάριος, καθὼς καὶ ὁ προφήτης Ἠλίας· πλὴν ὁ μὲν Ἠλίας ἐλάμβανε τὸν ἄρτον διὰ μέσου τοῦ κόρακος, ὁ δὲ μέγας οὗτος Φωστήριος τὸν ἐλάμβανε διὰ μέσου θείου Ἀγγέλου, ἂν καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε διὰ θείαν τινὰ οἰκονομίαν, διότι καθ' ἑκάστην ἡμέραν φέρων τὸν ἄρτον ὁ Ἄγγελος, ἔβαλλεν αὐτὸν εἰς ἓν χωριστὸν τόπον χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς τὸν ἅγιον, ἂν δὲ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν δύω καὶ τρεῖς ἢ περισσότεροι ἀδελφοὶ ξένοι, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀδελφῶν, τόσοι καὶ οἱ ἄρτοι εὑρίσκοντο εἰς τὸν διωρισμένον τόπον. Ποῖος ποτὲ εἶδε τοιοῦτον θαῦμα ἐξαίσιον; ἢ ἤκουσε τοιοῦτον παράδοξον; διότι σπανίως καὶ εἰς πολλὰ ὀλίγους ἁγίους συνέβη τοῦτο. Πλὴν δὲν ἠξιώθη ὁ μακάριος Φωστήριος τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον ἕως τέλους τῆς ζωῆς του, καθὼς ἐφάνη εὔλογον εἰς τὴν θείαν Πρόνοιαν. Ὅτε μὲν δηλαδὴ ἦτο μόνος, ἡσυχάζων καὶ σχολάζων εἰς μόνον τὸν Θεὸν, τότε ἔφερεν αὐτῷ τὸν ἄρτον ὁ Ἄγγελος, ἀλλ' ὅτε ἐσύστησε μοναστήριον μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, καὶ συνήθροισε πολλοὺς μοναχοὺς, τότε δὲν ἐδέχετο πλέον τὸν ἄρτον ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του ἐπορίζετο, ὄχι μόνον τὰ ἐδικά του πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς ἔδιδε τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Καὶ τοῦτο ἐγίνετο, ὄχι διότι ὁ Θεὸς ἀδυνάτησεν. Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! διότι πῶς ἤθελεν ἀδυνατήσῃ νὰ δίδῃ εἰς ἕνα τὰ πρὸς τὴν χρείαν ἐκεῖνος, ὅστις ἔθρεψεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τόσας χιλιάδας τῶν ἀχαρίστων Ἑβραίων; ἀλλ' οὐδὲ ἐγίνετο, διότι ὁ Θεὸς δῆθεν ἀπεστράφη τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου του, μὴ γένοιτο! ἐπειδὴ ὁ ὅσιος δὲν προσηυχήθη ποτὲ διὰ νὰ τῷ δώσῃ ὁ Θεὸς φαγητὰ ἀπολλύμενα, ἐπειδὴ ἤκουε τοῦ Κυρίου λέγοντος «Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν». (Ματθ. ς΄. 33.)

Ἀλλὰ τοῦτο ἐγίνετο, ἐπειδὴ πρότερον μὲν ἐπρόσεχεν ὁ ὅσιος ὅλως διόλου εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τελείως δὲν ἐφρόντιζεν οὔτε δι' αὐτὴν τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν, καὶ πρὸς τούτοις δὲν εἶχε κανένα ὑπηρέτην εἰς τὸ νὰ φροντίζῃ περὶ τοῦ ἄρτου του· ὅθεν ἐξ ἀνάγκης ἐχρειάζετο εἰς τοῦτο τὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ συνεργίαν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπειδὴ ἐστοχάσθη νὰ ὁδηγήσῃ καὶ ἄλλους εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πολιτείαν καὶ ἄσκησιν, διὰ τοῦτο ἐργοχειρεῖ καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς παράδειγμα τοῦ νὰ ἐργάζωνται καὶ αὐτοί. Λοιπὸν δὲν ἐχρειάζετο πλέον τὴν ἄνωθεν ἐρχομένην τροφὴν, διότι τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς θέλει καὶ ἀποδέχεται πρὸ παντὸς ἄλλου· ἤτοι τὸ νὰ μὴ εἴμεθα παντάπασιν ἀργοὶ καὶ νὰ μὴ τρώγωμεν δωρεὰν τὸν ἄρτον μας· ἀλλὰ νὰ ἐργαζώμεθα, καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ἔργου καὶ κόπου μας νὰ δίδωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ πρὸς τὴν χρείαν. Διὰ τοῦτο λοιπὸν πρότερον μὲν ὁ ἅγιος οὗτος ἐλάμβανε δι' Ἀγγέλου τροφὴν, ὕστερον δὲ ὑστερήθη ταύτην· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐπροστάχθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ λαμβάνῃ ἀπὸ κανένα ἄνθρωπον τὰ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρείαν· ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν του νὰ πορίζεται πάντα τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς του, διὰ νὰ διδάσκῃ τοὺς μαθητάς του, ὄχι μόνον μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ ἔργον, καὶ νὰ δεικνύῃ εἰς αὐτοὺς τὸ νὰ καταγίνωνται εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν προσευχήν.

Οὗτος ὁ μακάριος, ἐπειδὴ τῷ τότε καιρῷ ἐφύτρωσεν αἵρεσις εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ πολλοὶ πατέρες συνήχθησαν διὰ νὰ συγκροτήσωσι Σύνοδον περὶ αὐτῆς, τότε, λέγω, καὶ ὁ Φωστήριος οὗτος προσκληθεὶς εἰς τὴν Σύνοδον, δὲν παρητήθη· ἀλλὰ παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς αὐτὴν, καὶ ποιήσας ἀνδραγαθίαν, ἐθαυμάστωσε τὸ ὄνομά του. Διότι πολλοὶ μὲν αἱρετικοὶ ἀπὸ τοὺς λόγους του παρακινηθέντες, ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰς αἱρέσεις των εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, οἱ δὲ περισσότεροι πειθόμενοι εἰς τὰς δι-

δασκαλίας του, ἔγειναν μοναχοί· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, πολλαὶ θαυματουργίαι διὰ μέσου τοῦ ἁγίου τούτου ἔγειναν, ὄχι μόνον ὅτε ἔζη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσίν του, ἥτις ἠκολούθησε κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς πέμπτης ταύτης ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΪΣ ἐν θαλάσσῃ βληθεὶς τελειοῦται.

» Ἦλθον θαλάσσης εἰς βάθη, λέγει Σάϊς,
» Φυγὼν τὰ ποντίζοντα τῆς πλάνης βάθη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΕΙΔΟΣ ὑπὸ δημίων καταπατούμενος, τελειοῦται.

» Πόδες πατοῦντες σαρκίον Θεοείδου,
» Ψυχὴν ἀποθλίβουσι ληνῷ τοῦ πόλου.

Ἡ ὁσία ΔΟΜΝΙΝΑ [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Χαρίζεταί σοι τὴν ἄνω κληρουχίαν,
» Δομνίνα, σαρκὸς ἡ κάτω κακουχία.

Ἡ ὁσία ΤΑΤΙΑΝΗ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τατιανὴ τακεῖσα νηστείαις πάλαι,
» Νῦν Ἀγγέλοις σύνεστι νηστείας φίλοις.

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ ὁ ἀπὸ Καρπενησίου, ἐν Βυζαντίῳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ͵αχϟδ΄ (1694), ἔτος, ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἤθλησεν ὄντως Ῥωμανὸς ῥωμαλέως,
» Ῥώμην ἄμαχον ἐκ Θεοῦ δεδεγμένος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ϛ΄, τὰ ἅγια ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Τοὺς οὐρανοὺς βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ σχίσαν,
« Τοὺς αὐτὸ μὴ χραίνοντας ἔνδον εἰσάγει.
» Βάπτισεν ἐν ποταμῷ Χριστὸν Πρόδρομος κατὰ ἕκτην.

† Τὰ ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζομεν σήμερον ἐν πάσαις ταῖς ἁγίαις τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις, τὴν ἀγρυπνίαν τελοῦντες ἀπὸ τὸ ἑσπέρας, ἐπειδὴ μετὰ τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του ἠθέλησεν ὁ Κύριος νὰ φανερωθῇ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι εἶναι Θεὸς ἐν σώματι, διότι ὅτε ὁ Κύριος ἐβαπτίζετο ἀπὸ τὸν Ἰωάννην ἐμαρτυρήθη ἄνωθεν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ πατέρα μὲ τὴν φωνὴν καὶ μὲ τὴν ἐπέλευσιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι εἶναι υἱὸς γνήσιος καὶ ὁμοούσιος αὐτοῦ· ἔκτοτε λοιπὸν ἐγνωρίσθη εἰς ὅλους διὰ μέσου τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ὑψηλῆς του διδασκαλίας, ὅτι αὐτὸς εἶναι βέβαια ὁ Θεός, ὁ διὰ τῶν προφητῶν φανερῶς κηρυττόμενος. [1]

Ἦλθε δὲ εἰς τὸ βάπτισμα δι' αἰτίαν τοιαύτην. Ὅτε ὁ Κύριος ἔγεινεν ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς, ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν νόμον εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του· ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἰωάννης ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἐβάπτιζεν εἰς τὸν Ἰορδάνην, κατὰ τὸ γενόμενον εἰς αὐτὸν ῥῆμα Θεοῦ· ἤτοι κατὰ τὸ πρόσταγμα καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς (Λουκ. γ΄. 2.), διὰ τοῦτο ὁ Κύριος θέλων νὰ πληρώσῃ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦτο ὡς θεῖον νόμον μετὰ τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας του ὑπῆγεν εἰς τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην διὰ νὰ βαπτισθῇ, ὡς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι, ἂν καὶ δὲν εἶχε χρείαν βαπτίσματος, ὡς ἀναμάρτητος ὤν. Ὁ δὲ Ἰωάννης εὐλαβούμενος τὸν Κύριον καὶ τὴν ἰδικήν του ἀναξιότητα λογιζόμενος, ἔλεγεν « Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με»; Ἀλλ' ὁ Κύριος θαρσοποιεῖ καὶ παρακινεῖ τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ νὰ τὸν βαπτίσῃ, δεικνύων εἰς αὐτόν, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ νομίζει ὅτι εἶναι ἀπρεπές, αὐτὸ μάλιστα εἶναι πρέπον· δηλαδὴ τὸ νὰ βαπτισθῇ ὁ δεσπότης ἀπὸ τὸν δοῦλον. Διὰ τοῦτο καὶ λέγει εἰς αὐτόν, « Ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἡμῖν ἐστί, πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην ». Δικαιοσύνην δὲ ἐδῶ ὀνομάζει ὁ Κύριος τὴν τελείωσιν ὅλων τῶν ἐντολῶν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον (λόγῳ εἰς τὸ βάπτισμα) ὡς ἂν νὰ λέγῃ· ἐπειδὴ ἐγὼ ἐτελείωσα ὅλας τὰς ἄλλας ἐντολὰς τοῦ θείου νόμου, αὕτη δὲ μόνη ἔμεινε, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ τελειώσω καὶ αὐτήν.

Τότε λοιπὸν ἀφῆκε τὴν ἀντίστασιν ὁ Ἰωάννης. Ὅθεν βαπτισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Κύριος, εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος· [2] καὶ ἰδοὺ ἠνοίχθη-

---

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Δόμνα ὀνομάζεται αὕτη.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὸν Εὐσέβιον, ὅτε ἐβαπτίσθη ὁ Κύριος ἦτο τρίτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, αἱ δὲ τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων Διαταγαὶ λέγουσιν, ὅτι ἐβαπτίσθη ὥρᾳ δεκάτη τῆς νυκτός.

[2] Ὁ θεῖος Χρυσόστομος ἀπορεῖ, διατί λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, καὶ Μάρκος, ὅτι ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος; λύων λοιπὸν τὴν ἀπορίαν λέγει, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι

σαν εἰς αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ εἶδεν ὁ Ἰωάννης τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἀλλὰ καὶ φωνὴ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἦλθε λέγουσα « Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα » Ἐκ τούτου λοιπὸν ἔγεινε φανερὸν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι δὲν ἦτον ὁ Ἰωάννης μεγαλήτερος ἀπὸ τὸν Χριστὸν, κατὰ τὴν ἐσφαλμένην ὑπόληψιν, ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ οἱ πολλοί· ἀλλ' ἦτον ἀσυγκρίτως κατώτερος αὐτοῦ, καὶ δοῦλος καὶ ὑποχείριος αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ Πνεῦμα κατελθὸν, ἀπηύθυνε τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔδειξε φανερῶς ὡς ἂν διὰ τοῦ δακτύλου, ὅτι τό « Οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητός », δὲν ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιστὴν Ἰωάννην, ἂν καὶ αὐτὸς εἶχεν εἰς ὅλους πολλὴν τὴν δόξαν καὶ τὸ ἀξίωμα· ἀλλ' ἐρρέθη διὰ τὸν βαπτιζόμενον Ἰησοῦν. Τελειώσας λοιπὸν ὁ Κύριος καὶ τοῦτο τὸ νομικὸν πρόσταγμα τοῦ βαπτίσματος, ἔλυσε τὴν κατάραν, ἥτις ἐδόθη εἰς τὸν Ἀδὰμ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ Θείου νόμου, καὶ λυτρώσας ἡμᾶς ἀπὸ τὴν καταδίκην, ἔπαυσεν οὕτω εἰς τὸ ἑξῆς πάντα νόμον τελετουργικὸν, ἀναβιβάσας αὐτὸν εἰς τὸ πνευματικώτερον καὶ τελειότερον. Ἀκολούθως δὲ ἔπαυσε καὶ τὸ Ἰουδαϊκὸν βάπτισμα καὶ παρέδωκεν εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας, νὰ βαπτιζώμεθα τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον βάπτισμα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἦτον ὑστερημένον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Διότι βαπτισθεὶς ὁ Κύριος εἰς ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν, ἐπλήρωσε μὲν τὸ σκιῶδες καὶ ἀτελὲς βάπτισμα, ἤνοιξε δὲ τὰς θύρας τοῦ πνευματικοῦ καὶ θείου τῆς Ἐκκλησίας βαπτίσματος, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθημεν χρεωστοῦμεν εἰς τὸ ἑξῆς νὰ φυλάττωμεν τὴν αὐτοῦ καθαρότητα ἄσπιλον καὶ ἀμόλυντον ἀπὸ ἁμαρτίας διὰ τῆς ἐργασίας τῶν ζωοποιῶν ἐντολῶν, ἵνα καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐπιτύχωμεν· (ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνὸν καὶ εἰς τὸν Προκόπιον καὶ εἰς τὸν Χρύσανθον καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τοὺς Μαργαρίτας καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωφὸν, τοὺς περὶ τῆς ἑορτῆς ἁπλοϊκοὺς λόγους).

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐμαρτύρησεν ἐν Βυζαντίῳ διὰ τὸν Χριστὸν ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ*

ἄνθρωποι βαπτιζόμενοι, ἐπειδὴ ἦσαν ἁμαρτωλοὶ, ἔμενον ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἕως οὗ ἤθελον ὁμολογήσει ὅλας τὰς ἁμαρτίας των, καὶ τότε ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ ὕδωρ. Ὅθεν ἐπέρνα ἀναμεταξὺ διάστημα καιροῦ, ὁ δὲ Κύριος, ἐπειδὴ ἦτο ἀναμάρτητος, καὶ ἁμαρτίας δὲν εἶχε νὰ ἐξομολογηθῇ, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα ἐμβῆκεν εἰς τὸ νερὸν, εὐθὺς καὶ ἐκβῆκεν ἔξω (παρὰ τῇ σειρᾷ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου).

Ὅτι δὲ ὁ Χριστὸς βαπτισθεὶς, ὄχι μόνον ἡγίασε τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων, μαρτυρεῖ σαφῶς καὶ καθαρῶς ὁ αὐτὸς θεῖος Χρυσορρήμων, οὕτως αὐτολεξεὶ λέγων ἐν τῷ εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα τοῦ Σωτῆρος λόγῳ αὐτοῦ. « Αὕτη ἐστιν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐβαπτίσατο, καὶ τὴν τῶν ὑδάτων ἡγίασε φύσιν. Διά τοι τοῦτο καὶ ἐν μεσονυκτίῳ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἅπαντες ὑδρεύονται, καὶ οἴκαδε τὰ νάματα ἀποτίθενται, καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον φυλάττουσιν, ἅτε δὴ σήμερον ἁγιασθέντων τῶν ὑδάτων. Καὶ τὸ σημεῖον γίνεται ἐναργὲς, οὐ διαφθειρομένης τῆς τῶν ὑδάτων ἐκείνων φύσεως τῷ μήκει τοῦ χρόνου· ἀλλ' εἰς ἐνιαυτὸν ὁλόκληρον, καὶ δύω καὶ τρία πολλάκις ἔτη τοῦ σήμερον ἀντληθέντος ὕδατος ἀκεραίου καὶ νεαροῦ μένοντος, καὶ μετὰ τοσοῦτον χρόνον τοῖς ἄρτι τῶν πηγῶν ἐξαρπασθεῖσιν ὕδασιν ἁμιλλωμένου. (Τόμ. ε'. τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.») Σημείωσαι, ὅτι τὸ Βάπτισμα τοῦ Ἰωα[illegible] μίαν κατάδυσιν καὶ μίαν ἀνάδυσιν εἶχε· καὶ ἦτον τοῦ μὲν Ἰουδαϊκοῦ βαπτίσματος ὑψηλότερον, τοῦ δὲ ἡμετέρου, ταπεινότερον, καθάπερ γέφυρά τις ὂν ἑκατέρων τῶν βαπτισμάτων ἀπ' ἐκείνου πρὸς τοῦτο χειραγωγοῦν. Διότι δὲν ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης· πλύνον τὰ ἱμάτιά σου, καὶ λοῦσον τὸ σῶμα καὶ ἔσω καθαρός· ἀλλὰ τί; ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας. Οὐδὲ Πνεύματος ἁγίου χορηγίαν εἶχεν, οὔτε ἁμαρτημάτων ἄφεσιν. Ὁ δὲ Κύριος, οὔτε τὸ Ἰουδαϊκὸν, οὔτε τὸ ἡμέτερον βάπτισμα ἐβαπτίσθη (τὸ εἰς τρεῖς ἀναδύσεις καὶ καταδύσεις γινόμενον) καὶ τοῦτο, διὰ δύω αἰτίας· καὶ, διὰ νὰ φανῇ ὅτι εἶναι υἱὸς Θεοῦ, μαρτυρούμενος ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ Πατρὸς, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ νὰ πληρώσῃ πᾶσαν δικαιοσύνην, καθὼς ταῦτα πάντα βεβαιοῖ ὁ ἴδιος Χρυσόστομος εἰς τὸν αὐτὸν λόγον. Σημείωσαι ὅτι εἰς τὰ Θεοφάνεια ἔχουσι λόγους Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμός.» Ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος (λόγ. εἰς τὴν Ἀνάληψιν) πρώτην μὲν ἑορτὴν ἀριθμεῖ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, δευτέραν δὲ, τὴν τῶν Θεοφανείων ταύτην, καὶ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τὴν εἰς τὸ Συναξάριον τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, ὁ δὲ Νύσσης Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸ, οὗτός ἐστιν ὁ Υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ μὲν φιλόστοργος οὗτος πατήρ.» Ἕτερον ὁ αὐτος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Νῦν γνωρίζω τὴν ἐμὴν ἀγέλην· ὁ Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάντες ἡμεῖς ἐν εὐθυμίᾳ.» Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ, « Ἄνδρες φιλόχριστοι καὶ φιλόξενοι.» Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν φῶς προερχόμενον.» Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετάνοια καὶ ἀρχή ἐστι καὶ μεσότης» ὁ αὐτὸς ἕτερον εἰς τὴν αὐτὴν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χθὲς συνεκκλησιάζων καὶ συνεορτάζων» (σώζονται πάντες ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Ἀλλὰ καὶ ὁ Πρόκλος καὶ ὁ Ἱππόλυτος ἐγκώμια ἔχουσιν εἰς αὐτὴν (ἐν τῇ ἱερᾷ τελετουργίᾳ.)

ἱερομόναχος ὁ Λακεδαίμων, ἐκ κώμης Δημιτίτζης, κατὰ τὸ αχϞε (1695), ἔτος. [1]

† » Ἐκ γῆς ἀπάρας Ῥωμανὸς διὰ ξίφους,
» Ἐκεῖ κατοικεῖ ἔνθα δῆμοι μαρτύρων.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', ἡ σ ύ ν α ξ ι ς τοῦ τιμίου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ. Συνέδραμε δὲ καὶ ἡ τῆς παντίμου τούτου χειρὸς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰσέλευσις.

» Ἐμή σε γλῶσσα, Κῆρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ,
» Ὃν γλῶσσα Χριστοῦ γηγενῶν μείζω λέγει;
» Μνήμην ἑβδομάτῃ Προδρόμου λάχεν αἰδοίοιο.

Μίαν ἡμέραν μετὰ τὰ Ἅγια Θεοφάνεια, ἤτοι κατὰ τὴν σήμερον, παρελάβομεν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς νὰ ἑορτάζωμεν τὴν Σύναξιν καὶ ἑορτὴν τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ἐπειδὴ ὑπηρέτησεν εἰς τὸ μυστήριον τοῦ βαπτίσματος τοῦ Κυρίου· ὅθεν δια τὴν αἰτίαν ταύτην συναριθμεῖται καὶ ἡ ἑορτὴ αὕτη μὲ τὰς λοιπὰς ἑορτὰς τοῦ Προδρόμου, ἵνα μηδὲν σιωπήσωμεν ἀπὸ τὰ ἐκείνου θαυμάσια καὶ ὑπερφυσικὰ χαρίσματα. Ἠκολούθησε δὲ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑσπέραν τῶν Θεοφανείων ἡ τῆς τιμίας χειρὸς τοῦ αὐτοῦ Προδρόμου μετακομιδὴ, ἥτις τοιουτοτρόπως ἐγένετο. Εἰς τὴν πόλιν Σεβαστὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν λέγουσιν ὅτι ἐτάφη τὸ ἱερὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου σῶμα, ὑπῆγεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς, καὶ λαβὼν τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ προφητικοῦ ἐκείνου σώματος, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πατρίδα του, ὅπου καὶ ἐτέλει αὐτὴ πάμπολλα θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τὸ ἀκόλουθον. Εἰς τὰ ὅρια τῆς πόλεος Ἀντιοχείας ἐφώλευεν εἷς δράκων τὸν ὁποῖον ἐθεοποίουν οἱ ἕλληνες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἐτίμων αὐτὸν καθ' ἕκαστον χρόνον μὲ μίαν θυσίαν· καὶ τὸ χειρότερον εἶναι, ὅτι ἡ προσφερομένη θυσία ἦτον ἄνθρωπος. Προχωροῦντος δὲ τοῦ καιροῦ, ἔπεσεν ὁ λαχνὸς εἰς ἕνα χριστιανὸν διὰ νὰ δώσῃ τὸ θυγάτριόν του εἰς τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐξερχόμενος ἀπὸ τὴν φωλεάν του καὶ φαινόμενος φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα, ἤνοιγε τὸ στόμα του καὶ ἐδέχετο μέσα τὸν προσφερόμενον ἄνθρωπον, καὶ οὕτω τὸν ἐσπάραττε μὲ τοὺς ὀδόντας του.

[1] Τὸ αὐτοῦ μαρτύριον ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Διὰ τοῦτο ὁ πατὴρ τῆς κόρης παρεκάλει μὲ θερμοὺς ἀναστεναγμοὺς καὶ δάκρυα τὸν Θεὸν καὶ τὸν τίμιον Πρόδρομον, νὰ ἐλευθερώσωσι τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοιοῦτον πικρὸν φθορέα· παρακαλῶν δὲ ἐσοφίσθη νὰ κάμῃ καὶ ἓν τοιοῦτον ἐπιχείρημα, καθόσον εὐκόλως εὑρίσκει μηχανὰς καὶ τέχνας πᾶς ἄνθρωπος εἰς ἀνάγκην εὑρισκόμενος. Αὐτὸς ἐζήτησε νὰ προσκυνήσῃ τὴν ἁγίαν χεῖρα τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀσπαζόμενος αὐτὴν, κόπτει κρυφίως μὲ τὰ ὀδόντιά του τὸν ἀντίχειρα, ἤτοι τὸν μεγάλον δάκτυλον, καὶ τυχὼν τοῦ ποθουμένου, ἐξέρχεται τοῦ ναοῦ· ὅτε δὲ ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς θυσίας τῆς θυγατρός του, καὶ ἦτο παρὸν ὅλον τὸ θέατρον τοῦ λαοῦ, ἦλθε πλησίον εἰς τὸν δράκοντα καὶ ὁ πατὴρ, βαστῶν ὁμοῦ καὶ τὴν θυγατέρα του. Καὶ καθὼς εἶδε τὸν δράκοντα, ὅτι ἤνοιξε τὸ στόμα του διὰ νὰ καταπίῃ τὴν θυγατέρα του, ῥίπτει μέσα εἰς τὸν φάρυγγά του τὸν ἱερὸν δάκτυλον τοῦ Προδρόμου, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐθανατώθη ὁ δράκων. Τούτου δὲ γενομένου, ὁ μὲν πατὴρ ἐπῆρε τὴν θυγατέρα του ζωντανὴν καὶ ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκόν του χαίρων, καὶ τὸ παράδοξον διηγούμενος, τὸ δὲ πλῆθος τοῦ λαοῦ, βλέποντες τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἐξεπλάγησαν· ὅθεν καὶ εὐχαρίστουν μεγάλως τῷ Θεῷ, καὶ τῷ τιμίῳ Προδρόμῳ, καὶ μέγιστον ναὸν ἔκτισαν εἰς τὸ ὄνομά του.

Λέγεται δὲ καὶ τοῦτο ἀκόμη περὶ τῆς ἁγίας ταύτης χειρός. Ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἤτοι κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὑψόνετο καὶ ἡ τιμία αὕτη χεὶρ τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐξήπλονε τοὺς δακτύλους της, ἄλλοτε δὲ τοὺς ἐσυμμάζωνε, καὶ μὲ τὴν ἔκτασιν μὲν ἐφανέρονεν ὅτι μέλλει νὰ γίνῃ εὐθηνία καρπῶν, μὲ τὴν συμμάζωξιν δὲ ἐφανέρονε τὴν μέλλουσαν ἀκαρπίαν καὶ δυστυχίαν. Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ βασιλεῖς εἶχον ἀγάπην καὶ πόθον πολὺν νὰ ἀποκτήσωσι τὸν ἱερὸν αὐτὸν θησαυρὸν, ἐξαιρέτως δὲ καὶ μάλιστα Κωνσταντῖνος καὶ Ῥωμανὸς οἱ Πορφυρογέννητοι, ὧν ὁ μὲν Κωνσταντῖνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 912, ὁ δὲ Ῥωμανὸς ἐν ἔτει 959. Ὅτε λοιπὸν αὐτοὶ ἐβασίλευον, διὰ μέσου τινος διακόνου τῆς πόλεως Ἀντιοχείας, Ἰὼβ καλουμένου, ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἡ τιμία αὕτη χεὶρ, κατ' αὐτὴν τὴν ἑσπέραν τῶν Θεοφανείων, κατὰ τὴν ὁποίαν εἶναι παράδοσις νὰ γίνεται ὁ ἁγιασμὸς εἰς τοὺς χριστιανούς· ἤτοι κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Θεοφανείων. Ὅθεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς (ὁ Κωνσταντῖνος δηλ.) μετὰ πόθου πολ-

λου ταύτην κατησπάσατο, καὶ εἰς τὰ βασίλεια μέσα ἀπεθησαύρισε. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τοῖς Φωρακίου.[1]

—

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, τοῦ ἐξ Ἀτταλείας μὲν ὄντος, ἐν Σμύρνῃ δὲ μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ αψ΄ 1700 ἔτος.*

† » Οὐχὶ παλαιὸς Ἀθανάσιος πέλει,
» Οὗτος νέος δὲ μάρτυς ἐστὶ Κυρίου.[2]

Μνήμη τοῦ ὑπὸ τοῦ τιμίου Προδρόμου γεγονότος θαύματος ἐν Χίῳ κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν.[3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄, μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΔΟΜΝΙΚΗΣ.

» Λιποῦσα τὴν γῆν οὐρανόφρων Δομνίκα,
» Εἰς οὐρανοὺς ἀνῆλθεν, ὥσπερ, ἠγάπα.
» Δομνίκαν ὀγδοάτῃ πότμου λάβε νὺξ ἐρεβεννή.

Αὕτη ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τπδ΄ (384), καταγομένη ἀπὸ τὴν ἐν Ἀφρικῇ Καρθαγένην, (τὸ νῦν λεγόμενον Τούνεζι) διὰ οἰκονομίαν δὲ καὶ ὑπόθεσίν τινα ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ ἄλλας τεσσαράκοντα παρθένους. Ὁ τότε δὲ πατριαρχεύων Νεκτάριος τὰς ἐδέχθη ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, καὶ ἠξίωσεν αὐτὰς τοῦ θείου βαπτίσματος· ἀφ' οὗ δὲ ἐβαπτίσθη ἡ ἁγία αὕτη ἔγεινε μοναχή, καὶ ἀγωνισθεῖσα μὲ πόνους ἀνδρικούς, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα. Ἐν τούτοις λοιπὸν διαλάμψασα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ Χοζεβίτου.*

* » Σὺν δάκρυσι σπείραντι τῷ Γεωργίῳ,
» Καιρὸς θερίζειν ἐστὶ σὺν εὐθυμίᾳ.

* Οὗτος ὁ ἀοίδιμος πατὴρ ἡμῶν Γεώργιος, ἀφήσας πατρίδα καὶ γένος καὶ ὅλην τὴν τοῦ κόσμου προσπάθειαν, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸν ζωοδόχον τάφον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπροσκύνησεν ὅλους τοὺς πέριξ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἱεροὺς καὶ ἁγίους, καὶ πολλοῦ θαύματος γέμοντας τόπους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπήλαυσε τὴν τούτων ἁγιότητα καὶ χάριν, ὕστερον φέρων ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸ μοναστήριον τὸ οὕτως ὀνομαζόμενον τοῦ Χοζεβᾶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη καὶ Χοζεβίτης, καὶ γενόμενος μοναχός, συνηριθμήθη μὲ τοὺς ἐκεῖ πατέρας καὶ ἀδελφούς. Τόσον δὲ ἀνδρεῖος καὶ πρόθυμος ἐφάνη ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὁ ἀοίδιμος εἰς πάντα πόνον καὶ σκληραγωγίαν ἀσκητικήν, ὥστε ἐμιμεῖτο τὸν δι' ἡμᾶς κατὰ σάρκα νεκρωθέντα Χριστὸν τὸν Θεόν, καὶ ἐσπούδαζε νὰ συννεκρωθῇ μὲ αὐτὸν καὶ νὰ συσταυρωθῇ διὰ τῆς ἀπαθείας, ὡς ἂν ἦτο ἄσαρκος· ὅθεν ἐξέπληττεν ὅλους καὶ παρεκίνει αὐτοὺς πρὸς ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ὑπερφυσικῆς αὐτοῦ ἀνδρίας καὶ γενναιότητος. Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ἐφάνη γεμάτος ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος· ὅθεν ἔβαλε τὸν ἑαυτόν του ὡς στήλην ἔμψυχον καὶ εἰκόνα πάσης ἀρετῆς ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ μοναστηρίου του καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ μέχρι τέλους δὲν συγκατέβη ὁ τρισόλβιος ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀσκήσεως· Διὰ τοῦτο καὶ εὗρεν ἀνάπαυσιν ἀπὸ τοὺς πολλούς του ἀγῶνας καὶ κόπους, ἐκδημήσας πρὸς τὸν ποθούμενον Θεόν, διὰ νὰ ἀπολαμβάνῃ καθαρώτερον καὶ ἐναργέστερον σὺν τοῖς ἀγγέλοις τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐκπεμπομένην ἔλλαμψιν καὶ μακαριότητα.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ΚΕΛΣΙΟΥ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἰουλιανὸν καὶ Βασίλισσαν.

» Ἰουλιανῷ πολλὰ καὶ Βασιλίσσῃ,
» Ἔπαθλα κεῖνται κειμένοις ἐκ τοῦ ξίφους.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι τώρα ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ τιμίου Προδρόμου εὑρίσκεται εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθω, καὶ ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τοῦ τιμίου Προδρόμου. Καὶ τοῦτο σημείωσαι, ὅτι Θεόδωρος ὁ Δαφνοπάτης καὶ Ἀσηκρήτης ὑπόμνημα ἔχει εἰς τὴν ἐξ Ἀντιοχείας ἀνακομιδὴν τῆς ἁγίας χειρὸς τοῦ τιμίου Προδρόμου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἡμῖν ὁ ἱερὸς τοῦ Χριστοῦ ἐπέστη Πρόδρομος.» (σώζεται ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου) Καὶ τοῦτο δὲ πρὸς τούτοις σημείωσαι, ὅτι κατὰ τὴν μεθέορτον ταύτην ἡμέραν τῶν Φώτων, ἀναγινώσκεται ἐν τοῖς εὐαγέσι μοναστηρίοις τοῦ Ὄρους, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου ὁ εἰς τὸ βάπτισμα λόγος Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χθὲς τῇ λαμπρᾷ τῶν Φώτων ἡμέρα.» τὸ τοῦ Δαφνοπάτου ὑπόμνημα σώζεται καὶ ἐν τῇ τοῦ Βατοπαιδίου καὶ Ἰβήρων καὶ Λαύρᾳ.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[3] Ὅρα τοῦτο εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

Εἰς τὸν Κέλσιον καὶ Ἀντώνιον.

» Τέμνει κεφαλὴν τὸ ξίφος τὴν Κελσίου,
» Σὺν τῇ κεφαλῇ τῇδε τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Μαρκιανοῦ ἐν ἔτει σϟ' (290), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀντινοούπολιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένην. Οὗτος λοιπὸν ἔπεισε τὴν νόμιμόν του γυναῖκα, Βασίλισσαν ὀνόματι, νὰ μένῃ ἐν σωφροσύνῃ καὶ παρθενίᾳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐκούρευσεν αὐτὴν καλογραίαν εἰς ἓν μοναστήριον, ἐκαλογηρεύθη καὶ αὐτὸς εἰς ἄλλο, καὶ ἦτο ἡγούμενος ἐπὶ δώδεκα χιλιάδων μοναχῶν. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα καὶ μὴ ἀρνηθεὶς τὸν Χριστὸν, ἀλλ' ἐμπαίξας τὰ εἴδωλα, ἐκίνησε τὸν ἡγεμόνα εἰς ὀργὴν καὶ θυμόν· ὅθεν ὁ μιαρὸς παρευθὺς ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἔκαυσαν τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου ὁμοῦ μὲ τοὺς μοναχοὺς, ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεκάησαν καὶ ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς χώρας κληρικοὶ, ὅσοι κατέφυγον ἐκεῖ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη αὐτῶν τὸ μαρτύριον.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰουλιανὸς ἁπλωθεὶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς ἐδάρη· ἔπειτα σφίγξαντες αὐτὸν μὲ σιδηρᾶς ἁλυσίδας συνέτριψαν τὰ κόκκαλά του· ὅτε καὶ εἷς τῶν δημίων τυφλὸς ὢν ἀπὸ τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν, ἐπίστευσε τῷ Χριστῷ καὶ ἰατρεύθη ὑπὸ τοῦ μάρτυρος· ὅθεν καὶ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Κέλσιος δὲ ὁ υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος ὁμοῦ μὲ εἴκοσι στρατιώτας ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν, ἰδόντες ὅτι ὁ ἅγιος Ἰουλιανὸς διὰ προσευχῆς του ἀνέστησεν ἕνα νεκρόν. Διὰ τοῦτο κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος πρῶτον μὲν βάλλεται εἰς φυλακὴν ὁ υἱός του Κέλσιος· ἔπειται δὲ ῥίπτεται ἐντὸς λεβήτων πυρωμένων καὶ γεμάτων ἀναβράζοντος ὕδατος, ὁμοῦ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἑπτὰ υἱοὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος, ὡς πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ· πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὁ ἱερεὺς Ἀντώνιος καὶ ὁ ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστὰς Ἀναστάσιος. Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, χάριτι Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἕλληνες, ὁμοῦ δὲ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Κελσίου ἡ γυνὴ δηλαδὴ τοῦ ἡγεμόνος. Παρασταθέντες δὲ ὅλοι οἱ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, προσηυχήθησαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἔπεσον τὰ ἐν τῷ ναῷ εἴδωλα καὶ συνετρίβησαν καὶ ὁ ναὸς ἐβυθίσθη ἐντὸς τῆς γῆς· ὅθεν οἱ ἕλληνες συνάξαντες δεμάτια παπύρου, καὶ βρέξαντες μὲ ἔλαιον ἔδεσαν μὲ αὐτὰ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τῶν ἁγίων καὶ τὰ ἥναψαν, ἀλλ' ἡ θεία χάρις ἐφύλαξε τοὺς ἁγίους ἀβλαβεῖς καὶ δὲν ἐκάησαν. Διὰ τοῦτο, τοῦ μὲν ἁγίου Ἰουλιανοῦ καὶ Κελσίου ἔσυραν καὶ ἐξέβαλον τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, τοῦ δὲ ἱερέως Ἀντωνίου ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ σιδηρᾶς ἀγκύδας, τὴν δὲ μητέρα τοῦ Κελσίου ἐκρέμασαν· εἶτα παρέδωκαν αὐτὴν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς καὶ ἀπὸ τὰ ῥηθέντα βάσανα, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν· καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, ὅστις εἶναι πλησίον τοῦ Φόρου.

—

* *Οἱ διὰ τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ἄνδρες ξίφει τελειοῦνται.*

* » Χριστοῦ συνέντες ἄνδρες ἀληθὲς σέβας,
» Προὔδωκαν εἰς θάνατον αὐτοὺς ἐμφρόνως.

* *Ἡ διὰ τοῦ ἁγίου Ἰουλιανοῦ πιστεύσασα γυνὴ τοῦ ἡγεμόνος, ξίφει τελειοῦται.*

* » Χριστοῦ πόθῳ τρωθεῖσα μήτηρ Κελσίου,
» Ἀνδρὸς κατεφρόνησε, καὶ τῶν βασάνων.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΑΡΤΕΡΙΟΥ.

» Πάλαιε, Καρτέριε, πρὸς πῦρ καὶ δόρυ,
» Τὸ καρτερόν σου πρὸς πάλας δεικνὺς δύω.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Οὐρβανοῦ, ἐν ἔτει σϟη' (298), ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος τῶν χριστιανῶν. Οὗτος λοιπὸν κτίσας οἶκον εὐκτήριον (ἤγουν μικρὰν ἐκκλησίαν) συνήθροιζεν ἐκεῖ τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτὰ νὰ σέβωνται τὸν Χριστὸν μόνον, ὡς ὄντα Θεὸν ἀληθινὸν, καὶ ἄλλον Θεὸν νὰ μὴ γνωρίζωσι πλὴν αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα λοιπὸν διαβληθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα ἐκρύφθη, ὁ δὲ Κύριος φαίνεται εἰς αὐτὸν καὶ τῷ λέγει « ὕπαγε, ὦ Καρτέριε, καὶ φανέρωσον σεαυτὸν εἰς ἐκείνους οἵτινες σὲ ζητοῦσιν, ἐγὼ δὲ θὰ εἶμαι μετὰ σοῦ, διότι πρέπει νὰ πάθῃς πολλὰ διὰ τὸ ὄνομά μου· ὅτι πολλοὶ διὰ σοῦ θὰ πιστεύσωσιν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ σωθῶσι. » Τότε ὁ ἅγιος γεμίσας ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐχαριστήσας εἰς τὸν Θεὸν, ἐπαρρησίασε τὸν ἑαυτόν του. Καὶ πρῶτον μὲν κλείεται εἰς φυλακήν· ἔπειτα δὲ παρασταθεὶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ψευδόθεον Σάραπιν, ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του τοῦτον κατεκρήμνισεν, ἤτοι τὸ εἴδωλον αὐτοῦ· ὅθεν

εδάρη ύπό δεκαέξ στρατιωτών μέ βάκλα. Είτα εκρέμασαν αυτόν επάνω εις ξύλον, και μέ ξυράφια μέν αφαιρούσι τά ονύχια των χειρών και τών ποδών του, μέ σιδηρά δέ ονύχια κατεξέσχισαν όλον τό σώμά του· αυτός όμως διά μέσου θείου αγγέλου έγεινεν ανώτερος από τά βάσανα ταύτα και αποκατέστη υγιής. Αλλά πάλιν κατά προσταγήν τού ηγεμόνος, ετρύπησαν μέ σίδηρον τούς αστραγάλους του μάρτυρος· και υννίον πεπυρωμένον έβαλον εις τό στήθός του· μετά ταύτα προστάζουσιν αυτόν και κάθεται επάνω εις έν σκαμνίον σιδηρούν πυρωμένον, και κατόπιν ρίπτουσιν αυτόν εις τήν φυλακήν.

Ότε δέ ενύκτωσε, φαίνεται πάλιν ο Κύριος εις αυτόν και τόν λύει από τά δεσμά, και υγιή καταστήσας, τόν εξήγαγεν έξω από τάς θύρας της φυλακής· όθεν πολλοί από τούς απίστους βλέποντες αυτόν υγιή, προσέτρεχον και εβαπτίζοντο παρ' αυτού και ηλευθερόνοντο από τάς ασθενείας των. Διό πάλιν ο άγιος τιμωρίας λαμβάνει και πάλιν εκρέμασαν από τάς χείρας και πόδας του πέτρας μεγαλωτάτας, και μέ βάκλα έδειραν αυτόν εις τήν κοιλίαν, και μέ λαμπάδας ανημμένας κατέκαυσαν αυτόν, ραίνοντες επ' αυτού θείον και πίσσαν· είτα έρριψαν μέσα εις τό στόμα του μόλιβδον βρασμένον. Τελευταίον δέ έβαλον αυτόν εντός πυράς, αλλ' αβλαβής διαμείνας, ύμνους και ευχαριστίας ανέπεμπεν εις τόν Θεόν· όθεν εβραίός τις εκεί παριστάμενος εθυμώθη πολλά, και λαβών ο αλιτήριος έν ακόντιον, εκτύπησε μέ αυτό και διεπέρασε τήν πλευράν του αγίου· και πρώτον μέν εξήλθεν ύδωρ από τήν πλευράν του τόσον πολύ, ώστε έσβεσε τό πύρ της καμίνου· ύστερον δέ εξήλθε και αίμα, και ούτω παρέδωκεν ο γενναίος αγωνιστής τήν ψυχήν του εις χείρας Θεού, και έλαβε παρ' αυτού τόν στέφανον της αθλήσεως.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΕΟΦΙΛΟΥ διακόνου, καὶ ΕΛΛΑΔΙΟΥ λαϊκοῦ.

» Πῦρ ζεῦγος ἀνδρῶν ἐν μεταφρένοις φέρει,
» Ἐπισκιωθὲν τοῦ Θεοῦ μεταφρένοις.

Ούτοι οι άγιοι ήσαν από τήν Λιβύην, κρατηθέντες δέ διότι ωμολόγουν τόν Χριστόν ήχθησαν εις τόν Ανθύπατον τόν και άρχοντα της Λιβύης· και επειδή επέμειναν εις τήν πίστιν του Χριστού, κατεξεσχίσθησαν, και αφ' ού εδέθησαν χείρας και πόδας, εδέχθησαν φωτίαν επάνω εις τά μετάφρενα, και κατεκεντήθησαν μέ τούβλα σουβλερά και οξέα· επειδή δέ ή βάσανος αύτη παρετάθη εις πολλάς ώρας, διά τούτο παρέδωκαν οι άγιοι τάς ψυχάς των εις χείρας Θεού, και ανέβησαν νικηφόροι εις τά ουράνια.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῆς Χώρας, καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ. [1]

» Ὁ σὴν μελίζων σάρκα Χριστέ μου Κῦρος,
» Σαρκὸς διαστάς, σῷ παρίσταται θρόνῳ.

Ὁ ἅγιος ΑΤΤΙΚΟΣ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

» Ὅλην ὑπερβὰς τὴν ὕλην τοῦ σαρκίου,
» Ἥκεις ὅλος νοῦς, Ἀττικέ, πρὸς τοὺς νόας.

Ὁ ἅγιος προφήτης ΣΑΜΕΑΣ ὁ Ἐλαμίτης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐν γῇ τὸ μέλλον οὐκ ἔτι χρᾷ Σαμέας.
» Ἄνω γὰρ οὗτος ὁ προφητικὸς τρίπους. [3]

Ὁ ὅσιος ΑΓΑΘΩΝ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [4]

---

[1] Ο Κύρος ούτος ήτον επί Κωνσταντίνου του Κοπρωνύμου και εικονομάχου, του βασιλεύσαντος εν έτει ψμα' (741)· επατριάρχευσε δέ χρόνους έξ, κατά τόν Μελέτιον.

[2] Ο Αττικός ούτος έγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κατά τούς χρόνους Αρκαδίου του βασιλέως εν έτει τγε' (395) μετά τόν Αρσάκιον, κατήγετο δέ από τήν Σεβάστειαν της Αρμενίας, άνθρωπος ευλαβής, και τόν βίον ασκητικός και μετρίως πεπαιδευμένος· εκυβέρνησε δέ αυτός τήν Εκκλησίαν χρόνους είκοσι. Όρα τόν β'. τόμ. Μελετίου σελ. 5, όστις και λέγει, ότι ετελεύτησε τη δεκάτη του Οκτωβρίου, παρά δέ τοις Συναξαρισταίς σήμερον εορτάζεται. Σημείωσαι, ότι Κελεστίνος ο Πάπας εν τη πρός τούς Κωνσταντινουπολίτας επιστολή τόν Αττικόν τούτον ονομάζει διδάσκαλον της Καθολικής πίστεως.

[3] Ούτος ο προφήτης Σαμέας είχε και βιβλίον προφητικόν· αλλά τώρα ουχ ευρίσκεται, και μαρτυρεί τούτο ή θεία Γραφή λέγουσα περί του βασιλέως Ροβοάμ, «Και λόγοι Ροβοάμ οι πρώτοι και έσχατοι, ουκ ιδού γεγραμμένοι εν τοις λόγοις Σαμέου του προφήτου, και Αδδώ του ορώντος και πράξεις αυτού;» (β'. Παραλειπόμ. κβ'. 15.)

Ούτος ο προφήτης εμπόδισε τόν Ροβοάμ υιόν Σολομώντος ότε ητοιμάζετο νά συγκροτήση πόλεμον κατά των δέκα φυλών του Ισραήλ, διότι απεστάτησαν μέν από αυτόν, υπήγον δέ μέ τόν Ιεροβοάμ τόν δούλον του Σολομώντος εις τήν Σαμάρειαν· όθεν και κατέπαυσε τόν κατ' εκείνων πόλεμον, καθώς είναι γεγραμμένον εις τήν τρίτην των Βασιλειών, εν κεφαλαίω δωδεκάτω.

[4] Περί του οσίου τούτου Αγάθωνος γράφεται εν τω Γεροντ

» Ὡς ἠγαθύνθην Ἀγάθων τὴν καρδίαν,
» Εἰρηνικοῦ σοῦ καὶ μόνου μνησθεὶς τέλους.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ.

» Ὁ Πολύευκτος, οὗ πάθος τομή, Λόγε,
» Πολλῆς δι' εὐχῆς εἶχε σοῦ παθεῖν χάριν.
»Ἀμφ' ἐνάτην Πολύευκτε τομὴ πολὺ δῶκέ σοι εὖχος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Δεκίου καὶ Βαλλεριανοῦ, ἐν ἔτει σνέ (255), [1] στρατιωτικὴν τέχνην ἔχων εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀρμενίας Μελιτινήν, ὁ ὁποῖος πρῶτος ἐμαρτύρησεν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐξεδόθη νόμος ἀσεβής, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταζε νὰ ἀρνῶνται οἱ χριστιανοὶ τὸν Χριστόν, ὅσοι δὲ δὲν πείθονται νὰ λαμβάνωσι ζημίαν τὸν θάνατον, τούτου χάριν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς Πολύευκτος, χωρὶς νὰ δειλιάσῃ τελείως, ἐκήρυξε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν, καὶ μὲ τὸ πολὺ θάρρος καὶ τὴν μεγαλοψυχίαν του συνέτριψε τὰ εἴδωλα τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων σεβόμενα. Ἂν δὲ καὶ ὁ πενθερός του τὸν ἐσυμβούλευε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ ἡ γυνή του ἐθρήνει καὶ ὠλοφύρετο δι' αὐτόν, αὐτὸς ὅμως ὁ καρτερόψυχος οὔτε εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ πενθεροῦ του ἐπείσθη, οὔτε εἰς τοὺς θρήνους τῆς γυναικός του ἐσυμπόνεσεν. Ἐφύλαττε δὲ βεβαίας τὰς συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις τὰς ὁποίας ἔδωκεν εἰς τὸν μάρτυρα Νέαρχον τὸν φίλον του, ὅστις ἐφοβεῖτο καὶ ὑπώπτευε μὴ ἐκκλίνῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν μείνας στερεὸς καὶ ἀμετασάλευτος ἐν τῇ ὁμολογίᾳ τῆς πίστεως, ἔλαβε τὸν διὰ ξίφους θάνατον, καὶ οὕτως ὁ μακάριος ἀνῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν καὶ ἁγιώτατον αὐτοῦ ναόν. (Τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου τούτου Πολυεύκτου εὑρίσκεται ἑλληνικὸν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ « Εἴπερ τις ἄλλη καλλίστη τῶν διηγήσεων» Ἐν δὲ τῇ Μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τοῦτου μεταφρασμένον εἰς τὸ ἁπλοῦν ὑπὸ τοῦ πανοσιολογιωτάτου κυρίου Κυρίλλου Πελοποννησίου τοῦ καὶ τῆς αὐτῆς μεγίστης Λαύρας προηγουμένου).

τικῷ, ὅτι ἀκούοντες τινές, ὅτι ἔχει μεγάλην διάκρισιν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δοκιμάσωσιν ἐὰν ὀργίζεται· ὅθεν εἶπον αὐτῷ, «Σὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων; ἀκούομεν ὅτι εἶσαι πόρνος καὶ ὑπερήφανος. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπε, «Ναὶ οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια· πάλιν εἶπον, »Σὺ εἶσαι Ἀγάθων ὁ φλύαρος καὶ κατάλαλος; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη, «Ναὶ ἐγὼ εἶμαι· οἱ δὲ πάλιν εἶπον, «Σὺ εἶ Ἀγάθων ὁ αἱρετικός; ὁ ὅσιος ἀπεκρίθη, «Οὐκ εἰμὶ αἱρετικός. Ἐκεῖνοι δὲ παρεκάλεσαν αὐτὸν λέγοντες, διατί τὰς μὲν ἄλλας ὕβρεις ἐδέχθης, ταύτην δὲ οὐκ ἐβάστασας; ἀπεκρίθη ὁ γέρων, « Ἐκείνας μὲν ἐδέχθην, διότι εἶναι ὄφελος εἰς τὴν ψυχήν μου, τὸ δὲ αἱρετικὸς χωρισμός ἐστιν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν τὸ ἐδέχθην. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν τὴν διάκρισίν του. (σελ. 326 τοῦ Εὐεργετινοῦ.)

Οὗτος ὁ ὅσιος ἔφθασεν εἰς τὴν τελείαν ἀγάπην, καὶ διὰ τοῦτο εἶπε τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο λόγιον «Ἤθελον νὰ εὕρω ἕνα λωβόν, καὶ ἐγὼ μὲν νὰ λάβω τὸ λωβὸν σῶμά του, εἰς αὐτὸν δὲ νὰ δώσω τὸ ἰδικόν μου ὑγιεινόν. (σελ. 454 τοῦ ἀββᾶ Ἰσαάκ). Ὁ ὅσιος οὗτος εὗρεν εἰς τὴν ἀγορὰν ἕνα ξένον ἐρριμμένον ἀσθενῆ καὶ ἀνεπιμέλητον. Ὅθεν ἐνοικίασεν οἰκίαν καὶ ἐπεσκέφθη τὸν ἀσθενῆ ἓξ μῆνας, ἕως οὗ ἔγεινεν ὑγιής· (αὐτόθι σελ. 531.) ἐρωτηθεὶς ὁ ὅσιος οὗτος Ἀγάθων παρά τινος θέλοντος οἰκῆσαι μετὰ ἀδελφῶν, ἀπεκρίθη. « Ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ εἰσῆλθες κατοικῆσαι μετ' αὐτῶν, οὕτω φύλαξον τὴν ξενιτείαν σου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, ἵνα μὴ παρρησιάσῃ μετ' αὐτῶν. Ἡ γὰρ παρρησία ἔοικε καύσωνι μεγάλῳ, ὃς ὅταν γένηται, πάντες φεύγουσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τῶν δένδρων τὸν καρπὸν διαφθείρει.» Ἠρώτησε δὲ αὐτὸν ὁ Ἀββᾶς Μακάριος, «τόσον κακὴ εἶναι ἡ παρρησία;» ἀπεκρίθη ὁ Ἀγάθων «Οὐκ ἔστιν ἕτερον πάθος χαλεπώτερον τῆς παρρησίας, γεννήτρια γάρ ἐστι πάντων τῶν παθῶν.»

[1] Ὁ Δέκιος ἐφονεύθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐν ἔτει 251. Σ.Ε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Κἂν Εὐστρατίου πνεῦμα λαμβάνῃ πόλος,
» Τὸ σῶμα τῇ γῇ θαυμάτων βλύζει χάριν.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν τὴν ὀνομαζομένην Ταρσίου τῆς ἐπαρχίας τῶν Ὀπτημάτων, κόμης ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν [1] τῆς καλουμένης Βιτζιανῆς [2], καὶ υἱὸς ὑπάρχων γονέων εὐσεβῶν, Γεωργίου καὶ Μεγεθοῦς, οἵτινες ἔζων μὲ αὐτάρκη ἀγαθά, ἐν ἔτει ωή (808). Οὗτος λοιπὸν καλῶς ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν γονέων του, ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ἔρωτα· ὅθεν ἀφήσας τοὺς γονεῖς του, ἔφυγεν εἰς τὸ ὄρος

---

[1] Τί ἀξίωμα ἦτον ὁ Κόμης ὅρα εἰς τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Μαρτίου, ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἱερομάρτυρος Ἀρτεμονος, Πρεσβυτέρου Λαοδικείας.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται, κ ώ μ η ς (κωμοπόλεως) δηλαδὴ καὶ ὄχι Κόμης· ἑπομένως κατ' ἐκείνην τὴν γραφὴν ἐξηγεῖται ὅτι, ὁ ἅγιος Εὐστράτιος πατρίδα εἶχε τὴν κωμόπολιν τὴν καλουμένην Βιτζιανήν. Σ. Ε.

τοῦ Ὀλύμπου καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τῶν Ἀγαύρων, εἰς τὸ ὁποῖον ἔλαμψαν κατὰ τὴν ἄσκησιν καὶ ἀρετὴν οἱ ἀπὸ τὴν μητέρα του θεῖοι, ὁ Βασίλειος, λέγω, καὶ ὁ Γρηγόριος. Δεχθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς θείους του ὁ Εὐστράτιος, ἐκουρεύθη τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχός· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου, ὑπηρέτει εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς μὲ καρδίαν πρόθυμον καὶ μὲ ταπεινὸν φρόνημα, χωρὶς νὰ ἔχῃ εἰς τὸν νοῦν του κἀνὲν πρᾶγμα τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ χωρὶς νὰ ἀποκτᾷ ἄλλο, εἰμὴ ἓν ὕφασμα τρίχινον καὶ ἓν ὑφασμένον ἀπὸ μαλλίον προβάτου, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεπαύετο. Εἰς ὁποιον δὲ τόπον εὑρίσκετο, ἐκεῖ ἐλάμβανεν ὀλίγην ἄνεσιν, διότι δὲν εἶχε τόπον διωρισμένον εἰς τὸ νὰ κοιμᾶται. Λέγουσι δὲ ὅτι, ἀφ' οὗ ἔγεινε μοναχὸς, δὲν ἐκοιμήθη ποτὲ ἀνάσκελα, μήτε εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ σώματος, καθ' ὅλους τοὺς ἑβδομηνταπέντε χρόνους τῆς ἀσκήσεώς του. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ προτερινοὶ ἡγούμενοι τοῦ μοναστηρίου ἐτελεύτησαν, τότε ὁ μέγας οὗτος Εὐστράτιος ἐνεπιστεύθη τὴν ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν, πεισθεὶς εἰς τὴν ἐκείνων παράκλησιν.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν Λέων ὁ Θηριώνυμος, ἤτοι Λέων ὁ καλούμενος Ἀρμένιος, ἐπιστρέψας νικητὴς ἀπὸ τὸν κατὰ τῶν Βουλγάρων πόλεμον, ἐσηκώθη κατὰ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ (τοῦ Κουροπαλάτου δηλαδὴ καὶ Ῥαγκαβὲ, τοῦ ἐν ἔτει ωιά (811), βασιλεύσαντος) καὶ ὑστερήσας τὸν Μιχαὴλ ἀπὸ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του, καὶ δέσας καὶ κόψας τὰ μαλλία του, ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εὑρισκομένην νῆσον τῆς Πρώτης.[1] Αὐτὸς, λέγω, ὁ ἀλιτήριος Λέων ἐσπούδαζε νὰ ἀνακαινίσῃ πάλιν τὴν αἵρεσιν τῶν εἰκονομάχων, τὴν πρὸ πολλῶν χρόνων σβεσθεῖσαν. Τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἄφιναν τὰς οἰκίας των καὶ ἔφευγον, ἐπομένως καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Εὐστράτιος, παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου, τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ δηλαδὴ, ἀφῆκε τὸ μοναστήριόν του καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δὲ πάλιν ἡ Ἐκκλησία ἀνέλαβε τὸν πρέποντα στολισμόν της, διὰ τῆς ἀναστηλώσεως καὶ προσκυνήσεως τῶν ἁγίων εἰκόνων, τῆς γενομένης ἐπὶ Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας, ἐν ἔτει ωιβ' (812), τότε καὶ οἱ ὅσιοι καὶ σημειοφόροι πατέρες ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των· ἀκολούθως δὲ καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Εὐστράτιος ἐπανῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριόν του.

Ὅθεν ὅλην μὲν τὴν ἡμέραν συνεκοπίαζεν ἀόκνως μὲ τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ σωματικὰ ἔργα, τὴν δὲ νύκτα διήρχετο μὲ στάσεις ὁλονυκτίους καὶ γονυκλισίας· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐτελεῖτο ἡ κανονικὴ ἀκολουθία καὶ ψαλμῳδία τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὸς ὁ ἀοίδιμος ἐμβαίνων μέσα εἰς τὸ ἅγιον βῆμα, ἵστατο ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκολουθίας ἕως τέλους, λέγων ἐκτενῶς καθ' ἑαυτὸν τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὅσα δὲ θαύματα ἔγειναν παρ' αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ γράψῃ τις, ἐπειδὴ εἶναι πολλὰ τὸν ἀριθμὸν, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ Θεοῦ, ὡς σημεῖον ἀληθέστατον τῆς πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν εὐαρεστήσεώς του· ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐκάλεσεν ὅλους τοὺς ὑποτασσομένους εἰς αὐτὸν μοναχοὺς καὶ λέγει, «Ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μου ἔλαβε τέλος· λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ, φυλάξατε τὴν παρακαταθήκην τοῦ ἁγίου σχήματος, ἣν παρελάβετε, ἠξεύροντες, ὅτι τὰ μὲν παρόντα πράγματα εἶναι πρόσκαιρα καὶ μάταια, τὰ δὲ μέλλοντα εἶναι αἰώνια καὶ παντοτεινά. Ὅθεν σπουδάσατε, τέκνα μου, ἵνα ἀξιωθῆτε τῆς μερίδος τῶν σωζομένων». Ταῦτα εἰπὼν καὶ προσευχηθεὶς, ἐσφράγισεν αὐτοὺς (μὲ τὸ σημεῖον δηλαδὴ τοῦ Σταυροῦ), εἶτα σηκώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶπε, «Εἰς χεῖράς σου, Κύριε, παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου», καὶ εὐθὺς ὕπνωσε τὸν τῆς ἀναπαύσεως ὕπνον, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ἐννενηκονταπέντε.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Νύσσης.

» Ἡ Μοῦσα Γρηγόριος, οὗ Νύσσα θρόνος,
» Οὐ Πιερίαν, ἀλλ' Ἐδὲμ σκηνὴν ἔχει.
» Γρηγόριον δεκάτῃ θανάτου κνέφας ἀμφεκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος, ὁ Νύσσης ἐπίσκοπος (ἥτις κοινῶς Νύσι ὀνομάζεται, πόλις μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Καισαρείας, ἀπέχουσα ταύτης ἑξήκοντα μίλια) ἦτο ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Βασιλείου ἀκμάσας ἐν

---

[1] Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Πρώτην εὑρισκόμενος ὁ Μιχαὴλ ἔγεινε μοναχὸς καὶ διήνυσε τὴν ζωήν του, τὸν δὲ υἱόν του Θεοφύλακτον εὐνούχισεν ὁ Λέων, καὶ τὴν μητέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του ἐξώρισεν. Ὅρα σελ. 218 τοῦ β'. τόμ. τῆς Ἐκκλησ. Ἱστορίας τοῦ Μελετίου.

ἔτει τοδ' (374)· λαμπρὸς ὢν ἐν τοῖς λόγοις καὶ τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως ζηλωτής· διὸ καὶ προστάτης ἐχρημάτισε τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, διότι παρὼν ἦτο καὶ αὐτὸς ὁ τρισόλβιος μετὰ τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα ἐπισκόπων, οἱ ὁποῖοι συνήχθησαν εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην οἰκουμενικὴν δευτέραν σύνοδον κατὰ τῶν πνευματομάχων, ἐν ἔτει τπά (381), καὶ ὑπῆρξεν ὑπέρμαχος μὲν τῆς Ὀρθοδόξου πίστεως, ἀντίμαχος δὲ τῆς δυσσεβοῦς αἱρέσεως τῶν πνευματομάχων, κατατροπώσας αὐτοὺς μὲ γραφικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, διότι μετελθὼν πᾶν εἶδος λόγου καὶ εὐδοκιμήσας κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἔλαβε καὶ τὴν νίκην. Οὗτος λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του καλῶς καὶ ὁσίως, ἐν γήρᾳ καλῷ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὅμοιος κατὰ πάντα μὲ τὸν ἀδελφόν του Βασίλειον, διέφερε δὲ μόνον κατὰ τὸ λευκὸν τῶν μαλλίων, καὶ ὅτι ἦτο ὀλίγον τι χαριέστερος ἐκείνου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΟΜΕΤΙΑΝΟΥ Ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

---

[1] Ἄλλοι δὲ ἀκριβέστερον καὶ συντομώτερον γράφουσι ταῦτα περὶ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου. «Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος ὁ τῆς ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ Νύσσης Ἐπίσκοπος, Ἀναγνώστης ὢν πρότερον, ὕστερον ἀφήσας τὴν τάξιν, ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ῥητορικῆς τέχνης. Ἀνεκλήθη δὲ πάλιν εἰς τὴν τάξιν του διὰ τῶν ἐπιπληκτικῶν παρακινήσεων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Πρὸ τοῦ δὲ νὰ γείνῃ ἐπίσκοπος ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν Θεοσεβίαν, τῆς ὁποίας τὸν θάνατον ἀνδρείως ὑπέμεινε. Κατὰ τὸ 372 ἔτος ἔγεινεν ἐπίσκοπος, καὶ ὀλίγον ὕστερον ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν, ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Οὐάλεντα καὶ περιεπάτει εἰς διαφόρους τόπους, ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τοὺς Ἀρειανούς· ἐν ἔτει δὲ 378 τελευτήσαντος τοῦ Οὐάλεντος, ἀνεκλήθη εἰς τον θρόνον ἀπὸ τὸν Γρατιανόν. Παρεστάθη δὲ ἐν τῇ κατὰ Ἀντιόχειαν Συνόδῳ, καὶ ἐπέμφθη παρ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἀραβίαν ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἐπισκόπους, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἐκεῖ ἐκκλησίας. Ἐλθὼν δὲ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους τόπους, ἀηδίασε διὰ τὰς ἐκεῖ τότε γινομένας κακίας. Παρὼν δὲ εἰς τὴν β'. Σύνοδον ἐν ἔτει 381 ἀνεπλήρωσε τὸ σύμβολον τῆς ἐν Νικαίᾳ, προσθεὶς τὴν Θεολογίαν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τὰ τέσσαρα ἄλλα ἄρθρα μέχρι τέλους. Εὑρέθη δὲ παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένην τοπικὴν Σύνοδον, περὶ Ἀγαπίου καὶ Βαγαδίου ἐν ἔτει 394.» Σημείωσαι, ὅτι ἡ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἐν τῇ ἕκτῃ π. ἴξει αὐτῆς, πατέρα πατέρων ὀνομάζει τὸν θεῖον τοῦτον Νύσσης Γρηγόριον. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος λόγον ἔχει εἰς τὸν Γρηγόριον τοῦτον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις.)

» Δομετιανὸς τῆς φθορᾶς ἀπηλλάγη.
» Εἴπερ φθορὰν χρὴ τὸν βίον τοῦτον λέγειν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μικροῦ, τοῦ ῥινοτμήτου καλουμένου, ἐν ἔτει χχά (691),[1] υἱὸς Θεοδώρου καὶ Εὐδοκίας, οἵτινες ἦσαν πλούσιοι ἀπὸ χρήματα. Οὗτος λοιπὸν σπουδάσας ἀρκετὰ τὴν ἔξω παιδείαν καὶ τὴν ἔσω τῶν θείων Γραφῶν, συνεζεύχθη μὲ γυναῖκα διὰ γάμου ὀλίγον καιρόν· ἀφ' οὗ δὲ ἡ γυνή του ἐτελεύτησεν, ἐπειδὴ ὅλην τὴν σπουδήν του εἶχεν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν φιλοσοφίαν, κατέστη Ἐπίσκοπος τῆς ἐν Μελιτινῇ ἁγίας Ἐκκλησίας, ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα χρόνων. Συγκεράσας λοιπὸν τὴν πολιτικὴν φρόνησιν μὲ τὴν ἀσκητικὴν ἀγωγὴν, ὄχι μόνον ἔγεινεν αἴτιος σωτηρίας εἰς τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλον ἁπλῶς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων, διότι παρακληθεὶς πολλάκις ἀπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Μαυρίκιον ἐν ἔτει ωπδ' (884).[1] ἀπεστάλη εἰς τὴν Περσίαν· καὶ ὅταν ὁ Βαρὰμ ἐσηκώθη κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Χοσρόου καὶ ἐδίωξεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον, τότε ὁ ἅγιος οὗτος ἐστάθη ἀρκετὸς καὶ πάλιν ἀποκατέστησε τὸν Χοσρόην εἰς τὴν βασιλείαν του. Ὅθεν διὰ τὸ τοιοῦτον κατόρθωμα ὑπέταξε τὸν Χοσρόην εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πληρώνῃ δόσιμον εἰς αὐτούς· ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην, ἦτο ὁ ἅγιος οὗτος φίλος μὲ τὸν Μαυρίκιον καὶ τὴν αὐτοῦ σύζυγον· ἐκ τῆς φιλίας δὲ ταύτης ἔγεινε κύριος πολλῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἐξώδευσεν εἰς οἰκοδομὴν ἁγίων ἐκκλησιῶν, καὶ πτωχοτροφείων. Ἐλθὼν δὲ ἐκ δευτέρου εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἐτιμήθη δὲ τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπὸ ὅλα τὰ τάγματα καὶ τὰ βασιλικὰ καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ, διότι τεθὲν εἰς θήκην, καὶ δορυφορούμενον μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους, μετεκομίσθη εἰς τὴν πατρίδα του. Πολλὰς δὲ ἐνεργείας θαυμάτων ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος καὶ ζῶν ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, καὶ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνατον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ Σύναξις ἐν τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ Πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας.

---

[1] Ἐνταῦθα ὑπάρχει σύγχυσις ἐν ταῖς χρονολογίαις, διότι ὁ Μαυρίκιος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 582—602· φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἐσφαλμένως ἐγράφη ἐνταῦθα Ἰουστινιανὸς ὁ ῥινότμητος ἀντὶ Ἰουστίνου τοῦ Β'. τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 565—578. Σ.Ε.

» Ἀπῆρεν ἔνθεν πρὸς πόλου μέγα κλέος,
» Ὁ Μαρκιανὸς, οὗ κλέος κἂν γῇ μέγα.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας, ἐν ἔτει υνγ΄ (453), οἱ δὲ πρόγονοι τούτου ἦσαν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οὗτος λοιπὸν ἔκτισε ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἥνωσε μὲ αὐτὸν τὸν εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἁγίου Ἰσιδώρου· ὁμοίως ἔκτισε ναὸν καὶ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τοὺς ἐμβόλους τοῦ Δομνίνου, τὸν ὁποῖον καὶ διέσωσεν ἀπὸ τὴν μεγάλην πυρκαϊὰν, τὴν συμβᾶσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, μὲ τοῦτον τὸν τρόπον. Ἐνῷ ἡ πυρκαϊὰ κατέκαυσε τὰ ἄνω μέρη τοῦ ναοῦ, αὐτὸς ἱστάμενος ἐπὶ τῆς στέγης, καὶ ἔχων τὰς χεῖράς του σηκωμένας, προσηύχετο. Τὴν δὲ ἐνέργειαν τῶν θαυμάτων ἣν ἔλαβεν ἐκ Θεοῦ ὁ ἅγιος οὗτος, καὶ τὴν εὐτέλειαν τῶν ἐνδυμάτων, καὶ τὴν πτωχικὴν δίαιταν, καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀσκήσεως ἣν εἶχεν, ἂν καὶ ἦτο πλούσιος, ταῦτα πλατύτερον διηγεῖται ὁ βίος αὐτοῦ.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ναὸν τοῦ προφήτου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον εἰς τὴν Κιστέρναν τὴν Μωκησίαν ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῇ καλουμένῃ τοῦ Δανιήλ. Τελεῖται κατὰ τὴν ἰδίαν ταύτην ἡμέραν καὶ ἡ σύναξις διὰ τὸν σεισμὸν, ὁ ὁποῖος ἔγεινε κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας Βασιλείου, ὅτε ἔπεσεν ὁ ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὁ ἐν τῷ Σίγματι, καὶ ἄλλαι πολλαὶ Ἐκκλησίαι, καὶ οἶκοι κοινοὶ καὶ ἰδιωτικοί. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τὰ τὴν βασιλίδα».)

—

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΩΝΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

[1] Σημειοῦται, ὅτι δύω ὅσιοι Ἀμμώνιοι ἀναφέρονται εἰς τὸ Λαυσαϊκὸν, ὁ εἷς ἦτο μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Παμβὼ, καὶ εἶχε τρεῖς ἀδελφοὺς, καὶ δύω ἀδελφὰς, ὁμοίους εἰς τὰς ἀρετὰς, ὅστις ἔκοψε τὸ ὠτίον του μόνον διὰ νὰ μὴ γείνῃ Ἀρχιερεὺς, τοῦ ὁποίου ἀπαθέστερος ἄλλος δὲν ἦτον εἰς τὴν ἔρημον, ὡς ἔλεγεν ὁ Εὐάγριος. Ὁ δὲ ἄλλος Ἀμμώνιος εἶχε συνήθειαν, καὶ ὅτε ἤρχετο νέος διὰ νὰ μονάσῃ εἰς κελλίον, ἐσύναζε τὴν Σκήτην καὶ ἐνκατασκεύαζον κελλίον διὰ τὸν ἀδελφόν. Φαίνεται δὲ καὶ τρίτος Ἀμμώνιος εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Μίλου τοῦ ἱερομάρτυρος, ὅστις Ἀμμώνιος ἦτο μαθητὴς τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου. Ποῖος δὲ ἀπὸ τοὺς τρεῖς εἶναι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος; ἄδηλόν ἐστιν.

» Τῆς ἀρετῆς ὁ θεῖος ἐσβέσθη λύχνος,
» Λύχνων μυσάντων σαρκικῶν Ἀμμωνίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ Κοινοβιάρχου.

» Κοινοῦ Θεοδόσιος ἡγεμὼν βίου,
» Κοινὴ μονασταῖς ἐκβιώσας ζημία.
» Ἐνδεκάτῃ ὀλοὸν βίοτον λίπε Κοινοβιάρχης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλους ἐν ἔτει υν΄ (450), ἔφθασε δὲ καὶ ἕως εἰς τοὺς χρόνους Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου τοῦ ἐν ἔτει υγά (591) βασιλεύσαντος· κατήγετο δὲ ἀπὸ χωρίον τῆς Καππαδοκίας ὀνομαζόμενον Μωγαρισσοῦ· υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, πατρὸς μὲν Προαιρεσίου καλουμένου, μητρὸς δὲ Εὐλογίας. Οὗτος λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγεινε μοναχὸς, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐντάμωσε τὸν ἅγιον Συμεὼν τὸν στυλίτην ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε καὶ τὴν αὔξησιν, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι θὰ γίνῃ πολλῶν λογικῶν προβάτων ποιμήν· ἔπειτα ἡσύχασε πλησίον εἰς ἕνα ἄνδρα ἡσυχαστὴν, Λογγῖνον ὀνομαζόμενον, καὶ μετεχειρίσθη τὴν ἐγκράτειαν μὲ τόσην ἀκρότητα, ὥστε ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἔτρωγε μίαν μόνην φορὰν ὁ ἀοίδιμος, καὶ εἰς τὸ διάστημα τριάκοντα ὁλοκλήρων χρόνων δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον.

Ἀσκήσας λοιπὸν πᾶν εἶδος ἀρετῆς, εἰς τόσον ὕψος ἀναβάσεως ἔφθασεν ὁ τρισόλβιος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐκτελῇ παράδοξα θαύματα, διότι αὐτὸς μόνος ἔβλεπεν ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄλλον ἀδελφὸν τὸν μαθητήν του Βασίλειον, ὁ ὁποῖος ἀφ' οὗ ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον ὁ ἅγιος ἔκτισε δι' ἑαυτὸν πρὸς ἐνθύμησιν τοῦ θανάτου ἵστατο μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνέψαλλεν· ἦτο δὲ εἰς ὅλους ἀόρατος· αὐτὸς ἤναψε καὶ τοὺς ἐσβεσμένους ἄνθρακας χωρὶς φωτίαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔμελλε νὰ θεμελιώσῃ τὸ μοναστήριον· αὐτὸς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος μίαν γυναῖκα, ἥτις προσῆλθεν εἰς αὐτὸν μετὰ πίστεως· αὐτὸς ἀπὸ ἕνα κόκκον (σπιρίον) σίτου τὸν ὁποῖον εὐλόγησεν, ἔκαμε νὰ ὑπερεχειλίσωσιν αἱ τοῦ σίτου ἀποθῆκαι.

Αὐτὸς ἀοράτως ἐπιφανεὶς, ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν

βυθὸν τοῦ πηγαδίου τὸ παιδίον, ὅπερ ἐκεῖ μέσα ἔπεσεν· αὐτὸς καὶ τὸν θάνατον ἔπαυσε τῶν παιδίων μιᾶς γυναικὸς, τὰ ὁποῖα πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ γεννηθῶσιν εἰς τὴν ζωὴν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἡρπάζοντο· ὅθεν καὶ τὴν τούτων μητέρα, ἥτις δὲν ἦτο καλλιτέρα ἀπὸ μίαν παντελῶς στεῖραν, διὰ τὴν τῶν τέκνων στέρησιν, ὁ ἅγιος πολύτεκνον διὰ προσευχῆς του ἐποίησεν. Ἀλλὰ καὶ νέφος ἀκρίδων ἐδίωξεν ὁ ὅσιος μὲ μόνην ἐπιτίμησιν· αὐτὸς καὶ τὸν κόμητα τῆς Ἀνατολῆς Κήρυκον ἐφύλαξεν εἰς τὸν πόλεμον ἄτρωτον, διότι ἐκεῖνος ἐφόρει ὡς φυλακτικὸν θώρακα τὸ τρίχινον τοῦ ἁγίου ἱμάτιον. Ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν ἀδικουμένην ἀπὸ ξηρασίαν καὶ μὴ βλαστάνουσαν ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν ἀνυδρίαν, καταβιβάσας βροχὴν διὰ προσευχῆς του.

Προεῖπε δὲ ὁ ὅσιος καὶ τὸν κρημνισμὸν, ὃν ἔμελλε νὰ πάθῃ ἡ πόλις Ἀντιόχεια ἀπὸ τὸν σεισμόν· πολλοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὴν τῆς θαλάσσης τρικυμίαν φανεὶς εἰς αὐτοὺς κινδυνεύοντας. Ἐστάθη δὲ καὶ διδάσκαλος εἰς τὴν ἀρετὴν πολλῶν μαθητῶν, καὶ πολλοτάτους παρεκίνησεν εἰς τὸν ὅμοιον ζῆλον καὶ μίμησιν τῆς ἰδικῆς του ἀρετῆς διὰ μέσου τῶν λόγων καὶ ἔργων του, καὶ ἀκολούθως ἐξοικείωσεν αὐτοὺς μὲ τὸν Κύριον. Οὕτω λοιπὸν πολιτευσάμενος καὶ δοξασθεὶς ἐν τῇ γῇ, ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμά του παραθέμενος· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν Ἀποστολικὸν ναὸν τοῦ κορυφαίου Πέτρου. (Τὸν κατὰ πλάτος βίου τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρα ὁ ὅσιος ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ὁ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου, καὶ Ἐπίσκοπος Τραπεζοῦντος χρηματίσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Θεοδοσίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος,
» Ὡς ἱεράρχῃ καὶ ὁσίῳ Κυρίου. [2]

Ἡ σύναξις τῶν μυρίων Ἀγγέλων τελεῖται ἔνδον τοῦ Μαρτυρίου τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐν τοῖς Δομνίνου.

* » Τοὺς ἐξυμνοῦντας τὸν τρισάγιον ὕμνον,
» Ὕμνοις γεραίρειν εἰκός ἐστιν Ἀγγέλους.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΣΤΕΦΑΝΟΥ τοῦ ἐν Πλακιδιαναῖς, καὶ τοῦ ἁγίου ΘΕΟΔΩΡΟΥ καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου

† » Οἱ τρεῖς Τριάδος νῦν παρίστανται θρόνῳ,
» Τὴν γῆν λιπόντες καὶ κατοικοῦντες πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΙΡΟΣ αἰκιζόμενος τελειοῦται.

» Μαῖρος ἐκραύγαζεν, ὢν ἐν αἰκίαις,
» Μὴ δειλιᾷς, Μαῖρε, πλήττου καὶ στέφου.

Ὁ ὅσιος ΒΙΤΑΛΙΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Καὶ πνεῦμα δόντα Βιτάλιε Κυρίῳ,
» Τὰ πνεύματα φρίττει σε τῆς πονηρίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΤΑΤΙΑΝΗΣ.

» Τῆς πάντα λαμπρᾶς Τατιανῆς τῇ κάρᾳ,
» Λαμπρὸν προεξένησε τὸ ξίφος στέφος.
» Τῇ δυοκαιδεκάτῃ Τατιανῆς αὐχένα κέρσαν.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου, ἐν ἔτει σιη (218), [2] θυγάτηρ μὲν πατρὸς πλουσίου καὶ περιφανοῦς, ὁ ὁποῖος τρεῖς φορὰς ἔγεινεν Ὕπατος, Διάκονος δὲ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸ ἐπάγγελμα. Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν προσήχθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων μετὰ τοῦ βασιλέως, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν διὰ προσευχῆς της τὰ εἴδωλα· ὅθεν δέρουσιν αὐτὴν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ μὲ σιδηρᾶ ἀγκύδια σχίζουσι τὰ βλέφαρά της. Ἔπειτα κρεμῶσιν αὐτὴν καὶ καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά της, εἶτα ξυρίζουσι τὴν κεφαλήν της πρὸς καταισχύνην· μετὰ ταῦτα ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ, καὶ δίδουσιν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τούτου χάριν ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

---

[1] Τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής οὗ ἡ ἀρχή « Ἥδιστον μὲν ἐπὶ. » (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις.)

[2] Ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγιορειτῶν πατέρων.

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ Βιτάλιος ἐκεῖνος, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, ὅστις ἦτον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀββᾶ Σερίδου καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ δοκιμάσῃ τὸν θεῖον Ἰωάννην, ἐὰν εὐκόλως σκανδαλίζεται.

[2] Ἀλέξανδρος ὁ Σευῆρος ἐκηρύχθη αὐτοκράτωρ τῷ 222 Σ. Ε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΕΤΡΟΥ τοῦ Ἀβεσαλαμίτου.

» Ἀπανθρακωθεὶς καρδίαν θείῳ πόθῳ,
» Ἐπ' ἀνθράκων ἥδιστα Πέτρος ἐκπνέει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐπειδὴ ἦτο ἀνδρεῖος καὶ δυνατὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὴν πίστιν, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν εἰς τὴν νεότητα τῆς ἡλικίας του. Ὅθεν ὁ τῆς Ἐλευθερουπόλεως ἄρχων, μὴ δυνηθεὶς οὔτε μὲ κολακείας νὰ μαλακώσῃ τὴν γνώμην του, οὔτε μὲ τοὺς φοβερισμοὺς νὰ τὸν φοβίσῃ, ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν πυράν, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΕΡΤΙΟΥ.

» Θεὸν ποθῶν ὕψιστον ἰσχυρὸν μόνον,
» Μαστίζεται Μέρτιος ἰσχυρῶς ἄγαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὢν στρατιώτης εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τὸ καλούμενον τῶν Μαύρων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σγή (298), διεβλήθη εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι χριστιανός· ὅθεν προσαχθεὶς ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ἠναγκάσθη ἀπὸ αὐτὸν νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη, ἐκβάζουσιν ἀπὸ αὐτὸν τὴν ζώνην, ἥτις ἦτο σημεῖον τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας του· ἔπειτα δέρουσιν αὐτόν, καὶ μὲ ξυλίας καταξεσχίζουσι τὸ σῶμά του. Ὁ δὲ ἅγιος μὲ τόσην γενναιοκαρδίαν ὑπέμεινε τὴν σκληρὰν βάσανον ταύτην, ὥστε οὐδὲ μικρὰν φωνὴν ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸ στόμα του. Ὅθεν ἐξεπλάγη ὁ τύραννος, καὶ ἔκθαμβος ἔγεινεν· ἐπειδὴ δὲ ὁ δαρμὸς παρετάθη πολλὴν ὥραν, ὥστε δὲν ἔμεινεν εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος οὐδὲ ὀλιγώτατος τόπος ἢ μέρος ἀπλήγωτον, ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ τὸν ἀφήσωσι καὶ νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν φυλακήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέραι, ἔτρεξεν ὕλη πολλὴ ἀπὸ τὰς πληγὰς τοῦ ἁγίου, ὥστε ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτὰς ὑπερβολικὴ δυσωδία· ὅθεν ἀποκαμὼν ἀπὸ τοὺς πόνους ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, παρέδωκε τὴν τιμίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ μάρτυρες οἱ ἀπὸ Νικαίας ξίφει τελειοῦνται.

» Θνήσκει χορός τις ὀκτάριθμος ἐκ ξίφους,
» Αἰῶνος εὑρεῖν ὀγδόου ζωὴν θέλων.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΕΥΘΑΣΙΑ ξίφει τελειοῦται.

» Αὐτῆς κεφαλὴν ἐκ ξίφους Εὐθασία,
» Αὐτῷ Θεῷ Σωτῆρι κόσμου προσφέρει.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΗΛΙΟΥ.[1]

» Ἄλλος δέδεικται θαυματουργὸς Ἠλίας.
» Ὁ θαυματουργὸς οὗτος ὄντως Ἠλίας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΥΛΟΥ καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΥ.

» Ἡ σαργάνη ναῦς Ἑρμύλῳ Στρατονίκῳ,
» Κοινὸν κατάπλουν εἰς βυθὸν ποιουμένοις.
» Ἕρμυλον ἠδ' ἑτάρον δεκάτῃ πνῖξε τρίτῃ Ἴστρος.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει τιδ' (314), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Ἕρμυλος ἦτο διάκονος κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὁ δὲ Στρατόνικος ἦτο φίλος τοῦ ἁγίου Ἑρμύλου. Παραστὰς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἕρμυλος ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, καὶ ὁμολογήσας τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, πρῶτον μὲν δέρεται μέ τινας βούλλας χαλκίνας[2] ἔπειτα καταξεσχίζεται εἰς ὅλον τὸ σῶμα μὲ ῥαβδία ἀκανθωτά. Διὰ μέσου δὲ τῶν βασάνων τούτων, προσκαλεῖ τὸν φίλον τοῦ Στρατόνικον νὰ παρρησιασθῇ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Χριστόν. Διότι βλέπων ὁ Στρατόνικος τὸν ἅγιον Ἕρμυλον, πῶς ἐδέρετο τόσον ἀσπλάγχνως, καὶ πῶς ἡ κοιλία καὶ τὸ στῆθός του ἐσχίσθησαν ἀπὸ τὸν πολὺν δαρμόν, καὶ ἀπὸ τὰ ἀκανθωτὰ ῥαβδία, ἐσυμπόνεσεν· ὅθεν ἐπαρρησίασε παρευθὺς τὸν ἑαυτόν του, ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει τὴν αὐτὴν πίστιν τοῦ Ἑρμύλου. Ἐρωτηθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὡμολόγησεν ὅτι εἶναι χριστιανός· διὰ τοῦτο δέρεται, καὶ ῥίπτεται εἰς τὸν ποταμὸν Ἴστρον (ἤτοι Δούναβιν), μετὰ τοῦ ἁγίου Ἑρμύλου καὶ ἐκεῖ ἔλαβον καὶ

---

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἠλίου γράφεται ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ὅτι εἶπε τοῦτο τὸ ἀξιομνημόνευτον ἀπόφθεγμα « Ἐγὼ τρία πράγματα φοβοῦμαι· ὅταν μέλλῃ ἡ ψυχή μου ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ σώματος, ὅταν μέλλω τῷ Θεῷ ἀπαντῆσαι, καὶ ὅταν μέλλῃ ἡ ἀπόφασις ἐξελθεῖν κατ' ἐμοῦ.

[2] Τὸ ἐν τοῖς Μηναίοις ἑλλ. κείμενον ἔχει τύποις, ὅπερ μεταφράζει ἐνταῦθα μὲ βούλλας· σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ τύπος σημαίνει καὶ ῥόπαλον· ἡ δὲ σημασία αὐτὴ φαίνεται ἡμῖν προσφυεστέρα πρὸς τὴν ὅλην ἔννοιαν. Σ. Ε.

οἱ δύω τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις καὶ εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Ὀξεῖαν, καὶ εἰς τὴν Φυρμούπολιν, καὶ εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Σπουδαίου, πλησίον τοῦ ὀρφανοτροφείου (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον, τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτων βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Βασιλεύοντος Λικινίου τοῦ δυσσεβοῦς » σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ *τοῦ ἀπὸ Νισίβεως.*

» Τὸν Ἰάκωβον θνητὸν ὄντα τῇ φύσει.

» Θνητοῖς ὁμοίως μὴ θανεῖν οὐκ ἦν πρέπον.

† Οὗτος ὁ ὅσιος Ἰάκωβος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τιή (318), γέννημα καὶ θρέμμα ὑπάρχων τῆς μεγαλοπόλεως Νισίβεως, ἥτις πρότερον μὲν ἐλέγετο Ἀντιόχεια τῆς Μυγδονίας, τώρα δὲ ὀνομάζεται Νισβὶν, εὑρισκομένη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ. Οὗτος λοιπὸν ἀγαπήσας τὴν ἐρημικὴν καὶ ἥσυχον ζωὴν, ἀνέβη εἰς τὰς ἐκεῖ ὑψηλοτάτας κορυφὰς τῶν ὀρέων καὶ ὑπέμενεν ὁ ἀοίδιμος ἀνδρείως τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως· καταφλεγόμενος μὲν ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ θέρους, ταλαιπωρούμενος δὲ ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τοῦ χειμῶνος. Φαγητὸν δὲ εἶχε τὰς ἀγρίας βοτάνας, ποτὸν δὲ νερὸν μέτριον, καὶ ἔνδυμα εὐτελές· καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, ὁ ὅσιος οὗτος τὸ μὲν σῶμά του κατεξήρανε μὲ τὴν τραχυτάτην ἄσκησιν, τὴν δὲ ψυχήν του ἔτρεφε πάντοτε καὶ ἐζωογόνει μὲ τὴν πνευματικὴν τροφήν· ἤτοι μὲ τὴν θείαν προσευχὴν, καὶ μὲ τὴν τῶν ἁγίων Γραφῶν ἀνάγνωσιν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν θεοειδῶν ἀρετῶν ἀπέκτησεν ὁ μακάριος τὴν πρὸς Θεὸν ἀγάπην καὶ παρρησίαν, καὶ ἔλαβε δύναμιν ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος νὰ θαυματουργῇ καὶ νὰ προβλέπῃ τὰ μέλλοντα· ὅθεν διερχόμενος ποτὲ ἀπὸ ἕνα τόπον, καὶ βλέπων εἰς μίαν βρύσιν νέας τινας γυναῖκας, αἵτινες ἔκαμναν ἀναίσχυντα σχήματα, παρευθὺς τὴν μὲν βρύσιν κατηράσθη καὶ ἐξηράνθη, καταρασθεὶς δὲ καὶ τὰς γυναῖκας, ἔκαμε νὰ ἀσπρίσωσι τὰ μαῦρα μαλλία τῆς κεφαλῆς των· καὶ τὸ μὲν νερὸν τῆς βρύσεως πάλιν τὸ ἀνέβλυσε, παρακληθεὶς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ χριστιανοὺς, τὰς δὲ τρίχας τῶν γυναικῶν ἐκείνων δὲν τὰς ἐμαύρισεν·[1] οὗτος ὁ ὅσιος βλέπων ἕνα κριτὴν Πέρσην, ὅτι ἔκαμε κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ἄδικον, κατηράσθη τὴν πέτραν τὴν πλησίον αὐτοῦ εὑρισκομένην, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἡ πέτρα ἐσχίσθη εἰς μυρία κομμάτια.[2]

Μίαν φορὰν ὁ ὅσιος ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἓν χωρίον, καὶ ἰδοὺ ἔρχονται πτωχοί τινες οἱ ὁποῖοι ἠθέλησαν νὰ λάβωσιν ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν ἅγιον· εἷς δὲ τούτων ὑπεκρίθη ὅτι ἦτο ἀποθαμένος, οἱ δὲ ἄλλοι παρεκάλουν ἐμπαικτικῶς τὸν ὅσιον, νὰ δώσῃ τὰ ἔξοδα εἰς τὴν ταφὴν τοῦ νεκροῦ· ὁ δὲ ὅσιος παρεκάλεσε μὲν νὰ συγχωρηθῶσιν αἱ ἁμαρτίαι τοῦ ὑποκριθέντος τὸν θάνατον, τὴν δὲ ψυχήν του ἔκαμε νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ νὰ ἀποθάνῃ τῇ ἀληθείᾳ· ἀλλὰ πάλιν ὕστερον ἀνέστησεν αὐτὸν παρακληθεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους συντρόφους του. Οὗτος ὁ θεῖος ὁ Ἰάκωβος διὰ τὰς πολλὰς ἀρετάς του ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῆς πατρίδος του Νισίβεως, καὶ ἦτο παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ συναχθεῖσαν πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον, ὅπου τὸν δυσσεβέστατον Ἄρειον παρέδωκεν εἰς τὸ ἀνάθεμα· καὶ ἐνῷ ἐκεῖνος ἐσπούδαζε νὰ δεχθῇ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ συλλειτουργήσῃ δολερῶς, ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκωβος μετὰ τῶν λοιπῶν πατέρων ἐθανάτωσεν αὐτὸν διὰ τῆς προσευχῆς του, καθότι μέσα εἰς τὸ ἀναγκαῖον ὅλα τὰ σπλάγχνα ἐκείνου ἐχύθησαν.

Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Σαβώριος ὑπῆγε νὰ πολιορκήσῃ μὲ στρατεύματα τὴν Νίσιβιν, καὶ ἔκαμε πολλὰς μηχανὰς διὰ νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, τότε ὁ θεῖος οὗτος Ἰάκωβος φανεὶς μόνος ἔτρεψε τοὺς Πέρσας εἰς φυγὴν, διότι παρεκάλεσε τὸν Θεὸν καὶ ἔστειλε

[1] Σημείωσαι, ὅτι τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ πρώτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ ὅσιος ἐζήτησε τὰς γυναῖκας ἐκείνας, διὰ νὰ τὰς ἰατρεύσῃ καὶ νὰ κάμῃ πάλιν τὰ μαλλία των μαῦρα· ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖναι δὲν ἦλθον νὰ ζητήσωσι τὴν ἰατρείαν, διὰ τοῦτο δὲν τὰς ἰάτρευσεν· ἀλλ' ἀφῆκε τὰς τρίχας των λευκὰς πρὸς σωφρονισμὸν καὶ διόρθωσιν, διότι αὐταὶ πλύνουσαι ἱμάτια μὲ τὰ ποδάρια, εἶχον τὰ ῥοῦχά των ἀνεσκομβωμένα ἐπάνω καὶ τὴν κεφαλὴν ἀσκέπαστον, καὶ χωρὶς ἐντροπὴν ἔβλεπον τὸν ἅγιον.

[2] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ κριτὴς βλέπων τὸ παράδοξον θαῦμα, ἐθεώρησε πάλιν τὴν κρίσιν, καὶ ἀντὶ τῆς προτέρας ἀδίκου, δικαίαν ἐποίησεν ὕστερον. Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ λόγον κατηράσθη ὁ ὅσιος τὴν ἄψυχον καὶ ἀναίσθητον πέτραν, ἵνα διὰ τοῦ πάθους τοῦ ἀναισθήτου κτίσματος, σωφρονίσῃ καὶ διορθώσῃ τὸν λογικὸν ἄνθρωπον.

κατ' αὐτῶν σύννεφον ἀπὸ σκνίπας καὶ κώνωπας, τὰ ὁποῖα ὥρμησαν κατὰ τῶν ἵππων καὶ τῶν ἐλεφάντων τῶν Περσῶν, καὶ δαγκάνοντα αὐτοὺς τοὺς ἔκαμον νὰ σπάσωσι τὰ δεσμὰ καὶ νὰ φεύγωσιν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς βλέπων τὸ παράδοξον τοῦτο, καὶ μὴ ἠξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐγύρισεν ἄπρακτος εἰς τὴν Περσίαν. Μὲ τὰ τοιαῦτα μεγαλώτατα θαύματα διαλάμψας ὁ θεῖος Ἰάκωβος καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, μακαρίως ἀνεπαύσατο ἐν Κυρίῳ.

—

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ῥαβδιζόμενος, τελειοῦται.

» Ῥάβδοις, Ἀθανάσιε, σαυτὸν ἐκδίδως,
» Σπεύδων θανεῖν μὲν, ζῆν δὲ πολλῷ κρειττόνως.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΠΑΧΩΜΙΟΣ καὶ ΠΑΠΥΡΙΝΟΣ ἐν ποταμῷ ῥιφθέντες τελειοῦνται.

» Τοιοῦτον εὗρε καὶ Παπυρῖνος τέλος,
» Οἷόν σὺ, Παχώμιε, βληθεὶς εἰς ὕδωρ.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἠλίου τῆς καλουμένης τοῦ βαθέως ῥύακος.[1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΞΙΜΟΣ ὁ Καυσοκαλύβης, ὁ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω ἀσκήσας κατὰ τὸ ατκ΄ (1320), ἔτος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.[2]

» Παρῆλθε πάντας ἀρεταῖς ὁ Μάξιμος,
» Κἂν τοῖς χρόνοις ἤσκησε νῦν τοῖς ἐσχάτοις.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ΄, μνήμη τῶν ἁγίων τριακονταοκτὼ καὶ ἄλλων Ἀββάδων, τῶν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει ἀναιρεθέντων.

» Σπάθαι τὸ πρᾶξαν ὧδε τοὺς πολλοὺς φόνους,
» Τὸ δ' αὖ πεπονθὸς, ἄνδρες ἀρετῆς φίλοι.
» Ἀββάδας ἀμφὶ τετάρτῃ καὶ δεκάτῃ κτάνε χαλκός.

Οὗτοι οἱ ὅσιοι ἀγαπήσαντες τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ἀφῆκαν ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, καὶ ἐκατοίκησαν εἰς τὴν ἔρημον· μετὰ τούτων δὲ ἦτο καὶ ὁ ὅσιος Νεῖλος, ὁ πρώην ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως,[3] ὅστις μὲ τὴν δύναμιν τῶν λόγων του, καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος συνέγραψε κάλλιστα καὶ ὠφελιμώτατα συγγράμματα, τὰ ὁποῖα παρακινοῦσι μὲν τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἄσκησιν, διηγοῦνται δὲ ἄριστα τὴν ζωὴν ὁμοῦ καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν καὶ τὸν φόνον τῶν ἁγίων πατέρων τούτων, διότι ἐλθόντες εἰς τὸ Σίναιον ὄρος οἱ βάρβαροι, οἱ καλούμενοι Βλέμμυοι, (οἱ ὁποῖοι ζῶσιν ὡς ἄγρια ζῶα εἰς τὴν ἔρημον, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἕως εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν), ἐφόνευσαν ἀσπλάγχνως τοὺς ὁσίους τούτους.

Πρὸ χρόνων δὲ πολλῶν, ἤτοι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σπή (288), καὶ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Πέτρου Ἀλεξανδρείας, ἐφονεύθησαν καὶ ἄλλοι ὅσιοι, οἵτινες ἡσύχαζον εἰς τὸ Σίναιον ὄρος[1], διότι ἐξελθόντες οἱ ἐκεῖ κατοικοῦντες Σαρακηνοὶ, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὁ φύλαρχος καὶ πρῶτος αὐτῶν, ἐφόνευσαν πολλοὺς ἀσκητὰς, οἱ δὲ ἐπίλοιποι κατέφυγον εἰς ἓν ὀχύρωμα καὶ πύργον, ἐκεῖ εὑρισκόμενον, διὰ νὰ φυλαχθῶσι. Κατὰ θείαν δὲ πρόνοιαν ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τοὺς Σαρακηνοὺς μία φλόγα πυρὸς, ἡ ὁποία κατέκαιεν ὅλον τὸ Σίναιον ὄρος, ἡ δὲ φλόγα ἀνέβαινεν ἕως τοῦ Οὐρανοῦ· ὅθεν βλέποντες αὐτὴν οἱ βάρβαροι, ἐφοβήθησαν, καὶ ῥίψαντες τὰ ὅπλα, ἔφυγον. Οἱ φονευθέντες δὲ μοναχοὶ ἦσαν τριακονταοκτὼ, οἱ ὁποῖοι εἶχον διαφόρους πληγὰς εἰς τὰ σώματά των· καὶ ἄλλων μὲν αἱ κεφαλαὶ ἦσαν τελείως κομμέναι, ἄλλων δὲ ἐκράτει ἀκόμη τὸ δέρμα ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἄλλοι ἦσαν εἰς τὸ μέσον κομμένοι· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ εὑρέθησαν δύω ὅσιοι ζωντανοὶ, Σάββας καὶ Ἠσαΐας ὀνομαζόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἔθαψαν τοὺς φονευθέντας, καὶ διηγήθησαν τὴν περὶ αὐτῶν ὑπόθεσιν· (ὅρα τὴν κατὰ πλάτος διήγησιν αὐτῶν εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Ὁ περὶ τούτων ἑλληνικὸς λόγος τοῦ Ἀββᾶ Νείλου σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· Ἀλώμενος. (ἤτοι πλανώμενος). ἐγὼ μετὰ τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων. Ἔχει δὲ εἰς αὐτοὺς καὶ λόγον ἕτερον·

---

[1] Ἡ μονὴ αὕτη εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὴν Τριγλίαν· ἤτοι εἰς τὰ Μουντανία.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[3] Οὗτος ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου.

[1] Ὅρα, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ διωγμοῦ, ἦσαν ἀσκηταὶ καὶ ἡσυχασταὶ, ἂν καὶ γράφεται εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, ὅτι πρῶτοι αὐτοὶ ἔγειναν ἀρχηγοὶ τῆς ἀσκητικῆς ζωῆς· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ προστίθεται καὶ τοῦτο, ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι ἐπροχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς ἐρήμου, καὶ ὄχι ὅτι ἦσαν αὐτοὶ μόνοι ἀσκηταὶ, καὶ ὅτι μὲ πολλὰ ὀλίγους ἄλλους ἦσαν ἐκεῖνοι ἀρχηγοί. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ οἱ ἀσκηταὶ οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἦτο καὶ ὁ Ἀντώνιος.

Ἀμμώνιος ὁ μοναχός, οὗ ἡ ἀρχή « Ἐγένετό μοι ποτὲ καθεζομένῳ ἐν τῷ ταπεινῷ μου κελλίῳ » Σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων τ ρ ι α κ ο ν τ α τ ρ ι ῶ ν Ἀββάδων πατέρων ἤτοι τῶν ἐν Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων.

» Ὡς πρὶν Ῥαχὴλ τὰ τέκνα, νῦν τοὺς Ἀββάδας,

» Κλαίει Ῥαϊθῷ συγκεκομμένους σπάθαις.

Οὗτοι οἱ μακάριοι πατέρες ἐκατοίκουν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι αἱ δώδεκα πηγαὶ τῶν ὑδάτων καὶ τὰ ἑβδομήκοντα δένδρα τῶν φοινίκων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ θεία Γραφὴ εἰς τὸ βιβλίον τῆς ἐξόδου. Τριακόσιοι δὲ Βλέμμυοι ἐμβάντες εἰς ξύλα καὶ εἰς σχεδίας μεγάλας, ἐπέρασαν τὸ πέλαγος τῆς Αἰθιοπίας, καὶ ἐλθόντες εἰς ἕνα τόπον, εὗρον ἐκεῖ πλοιάριον διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέρασαν εἰς τὴν χώραν τῶν Φαρανιτῶν [2]. Βλέποντες δὲ αὐτοὺς οἱ Φαρανῖται, ἐστάθησαν εἰς πόλεμον· ἀλλὰ νικηθέντες, ἐφονεύθησαν ἀπὸ αὐτοὺς ἄνθρωποι τεσσαρακονταεπτά. Οἱ δὲ Βλέμμυοι λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία τῶν Φαρανιτῶν, ὑπῆγαν εἰς τὸ φρούριον ὅπου εἶχον τὴν ἐκκλησίαν οἱ ὅσιοι πατέρες, οἱ ὁποῖοι κλείσαντες τὴν θύραν, ἀνέμενον τὸν θάνατον. Ἐλθόντες λοιπὸν οἱ βάρβαροι καὶ ψηλαφήσαντες, καὶ μὴ εὑρόντες χρήματα ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς πατέρας· εἶτα λαβόντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία καὶ ὅσους ἄλλους εἶχον αἰχμαλωτίσει ὑπῆγον διὰ νὰ περάσωσι τὴν θάλασσαν. Μὴ εὑρόντες δὲ πλοῖον (διότι ἐβύθισαν αὐτὸ οἱ παρὰ τῶν Βλεμμύων ἀγγαρευθέντες καὶ ἔφυγον) ἐθύμωσαν καὶ κατέσφαξαν ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους ὅσους εἶχον μεθ' ἑαυτῶν· ὕστερον δὲ ἐσφάγησαν καὶ αὐτοὶ ἀνταμεταξύ των. (ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ *υἱοῦ τοῦ ἁγίου Νείλου.*

» Ὁ Θεόδουλος ἀρεταῖς ὤφθη μέγας,

» Μιμούμενος μάλιστα πατρὸς τὸν βίον.

Οὗτος ἦτον υἱὸς τοῦ σοφοῦ Νείλου, ὁ ὁποῖος ἔγεινε μὲν πρότερον ἔπαρχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὕστερον δὲ ἀφήσας τὴν δόξαν τοῦ κόσμου, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ ἔγεινε μοναχὸς ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν του Θεόδουλον. Ἐνῷ λοιπὸν αὐτοὶ ἡσύχαζον ἐκεῖ, αἰφνιδίως ὥρμησαν κατ' αὐτῶν βάρβαροι καὶ ἤρχισαν νὰ σφάζωσι τοὺς ἁγίους πατέρας· καὶ ὁ μὲν πατὴρ Νεῖλος ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Θεόδουλος, συνελήφθη αἰχμάλωτος ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄλλον νέον, οἵτινες δεθέντες ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἐσύροντο ἀπὸ αὐτούς. Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὰς σκηνάς των οἱ βάρβαροι, ἐβουλήθησαν νὰ κατασφάξωσι τοὺς νέους καὶ νὰ θυσιάσωσιν αὐτοὺς εἰς τὸ ἄστρον τῆς Ἀφροδίτης, τὸ καλούμενον αὐγερινόν, τὸ ὁποῖον ἀνατέλλει πρὸ τοῦ ἡλίου. Τότε ὁ ἀδελφὸς ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς δύω ἐδυνήθη καὶ ἔφυγεν, ὁ δὲ Θεόδουλος ἔμεινε μόνος.

Οἱ βάρβαροι λοιπὸν κυριευθέντες ἀπὸ τὴν καρηβαρίαν τῆς μέθης, ἐκοιμήθησαν πολὺ καὶ δὲν ἐξύπνισαν ἕως τὸ πρωΐ, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος· ἐξυπνίσαντες δὲ καὶ μὴ ἰδόντες τὸν αὐγερινόν, δὲν ἔσφαξαν τὸν Θεόδουλον, ἀλλ' ἐβουλήθησαν νὰ τὸν πωλήσωσι. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἀγοράζοντες ἔδιδον μόνον δύω φλωρία διὰ τὴν ἐξαγοράν του, διὰ τοῦτο εἷς ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ξεγυμνώσας τὴν σπάθην ἠθέλησε νὰ τὸν κατασφάξῃ· ὅθεν ὁ ἐπίσκοπος βλέπων τοῦτο ἠγόρασεν αὐτὸν καὶ ἔπειτα τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ· τελεῖται δὲ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ τούτων τῶν δύω πατέρων, τοῦ Θεοδούλου καὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Νείλου, εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὸ ὀρφανοτροφεῖον. (ὅρα καὶ εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΥ *τοῦ κτίσαντος τὴν μονὴν τοῦ Χηνολάκκου.* [1]

» Τῷ Χηνολάκκου τὴν μονὴν δειμαμένῳ,

» Θείῳ Στεφάνῳ, λάκκος ὠρύχθη τάφου.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς εὐγενὴς κατὰ τὸ γένος, καθὼς ἦτον καὶ ὁ δίκαιος Ἰώβ· ἐξ ἀρχῆς δὲ ἠγάπησε τὴν ἀσκητικὴν ζωήν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ μοναστήρια καὶ

---

[1] Ἡ ἀκολουθία τῶν ἀββάδων τούτων ὡς καὶ τῶν ἐν Ῥαϊθῷ ἀναιρεθέντων ἐτυπώθη μ... τῆς περιγραφῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1778. Σ. Ι.

[2] Οἱ Φαρανῖται ὀνομάζονται ἀπὸ τὴν ἔρημον τὴν καλουμένην Φαράν, ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν Πετραίαν Ἀραβίαν παρὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον.

[1] Τὸ μοναστήριον τοῦ Χηνολάκκου εὑρίσκεται εἰς τὰ Μουντανία.

ἀσκητήρια τῶν ὁσίων πατέρων, τὰ εὑρισκόμενα εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καὶ τοῦ ἁγίου Σάββα, καὶ Θεοδοσίου· καὶ ἀφ' οὗ ἔμαθεν ἑκάστου μοναστηρίου τὴν πολιτείαν, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψις' (716). Ἐφιλοξένησε δὲ αὐτὸν ὁ τότε ἁγιώτατος Πατριάρχης Γερμανὸς, πλησίον τοῦ ὁποίου ἔμεινεν ὁ ὅσιος καιρόν τινα· πολλὰ ὠφεληθεὶς ἀπὸ αὐτὸν καὶ λαβὼν συμβουλὰς παρ' αὐτοῦ, τί ἀγαθὸν νὰ κάμῃ, διήνυσε τὴν ζωήν του εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τώρα εὑρίσκεται τὸ παρ' αὐτοῦ συστηθὲν μοναστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον συναθροίσας πλῆθος μοναχῶν, καὶ διοικήσας αὐτοὺς ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, τοὺς ἀνεβίβασεν εἰς τελειότητα καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ. Καλῶς λοιπὸν πολιτευσάμενος ὁ ἀοίδιμος, καὶ τῆς μελλούσης δόξης καὶ μακαριότητος ἀπὸ ἐδῶ ἀκόμη τοὺς ἀρραβῶνας λαβὼν, ἐπέταξεν ἀπὸ τὰς κάτω οἰκείας εἰς τὰ ἄνω καὶ οὐρανίας μονὰς, τὴν δὲ ἁγίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἄξιοί τινες ἐθεώρησαν, ὅτι ἀνέβαινε μετὰ δόξης καὶ προπομπῆς εἰς τὰ οὐράνια, καθὼς πάλιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ διηγήθησαν.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ***ΑΓΝΗ*** *ἐν σκοτεινῇ φρουρᾷ βληθεῖσα, τελειοῦται.*

» Ἁγνὴν ἄναγνοι θέντες εἰς οἶκον σκότους,
» Πάμφωτον αὐτῇ προὐξένησαν οἰκίαν. [1]

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν* ***ΣΑΒΒΑ*** *τοῦ πρώτου Ἀρχιεπισκόπου Σερβίας, καὶ κτίτορος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Χιλανταρίου.*

† » Φωστὴρ ἐδείχθης, φωτίσας τὴν Σερβίαν
» Ἔργοις λόγοις τε, Σάββα τῶν Σέρβων κλέος. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΠΑΥΛΟΥ*** *τοῦ Θηβαίου.*

» Εἰ θαῦμα Θήβαις ταῖς παρ' Αἴγυπτον πύλαι,
» Πόσον γε Παῦλος, κἂν βίου λίπῃ πύλας;
» Βλαστὸς Θηβαΐδος πέμπτῃ δεκάτῃ θάνε Παῦλος.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου καὶ Οὐαλλεριανοῦ τῶν βασιλέων ἐν ἔτει σνέ (255), καταγόμενος ἀπὸ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ πόλιν τῆς Θηβαΐδος· ἐπειδὴ δὲ ἐγνώρισεν, ὅτι ὁ τῆς ἀδελφῆς του ἀνὴρ ἔμελλε νὰ προδώσῃ αὐτὸν εἰς τοὺς τυράννους ὡς χριστιανὸν, μὲ σκοπὸν νὰ κληρονομήσῃ ἐκεῖνος τὸ μερίδιον τῆς γονικῆς κληρονομίας τοῦ ἁγίου, τούτου χάριν ἐμάκρυνε φυγαδεύων, κατὰ τὸν Δαβὶδ, εἰς τὴν ἔρημον καὶ εἰς τὰ βουνὰ, φοβούμενος τὰ βάσανα, ὅσα οἱ τύραννοι ἐποίουν εἰς τοὺς χριστιανούς. Παρερχομένου δὲ τοῦ καιροῦ, ὠλιγόστευσεν ὁ τῶν βασάνων φόβος, καὶ ἔγεινε μᾶλλον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου φόβος Θεοῦ, καὶ ἐπιθυμία τοῦ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν.

Διὰ τοῦτο μεταβὰς εἰς αὐτὴν τὴν βαθυτάτην ἔρημον, πλησιάζει εἰς ἓν σπήλαιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου διανύσας ὅλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του μὲ εἰρήνην καὶ ἀταραξίαν τῶν παθῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τοῦτον τὸν ὅσιον λέγουσιν ὅτι εὗρεν ὁ μέγας Ἀντώνιος, καὶ ἐμακάρισεν αὐτὸν διὰ τὸν ἥσυχον καὶ ἐρημικὸν τόπον, ὅπου ἐκατοίκει, διὰ τὴν πολυχαιρίαν τὴν ὁποίαν ἐπέρασεν ἐν τοιούτῳ τόπῳ, καὶ διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου ἀναχώρησιν καὶ φυγήν του· διότι πρῶτος οὗτος ἀπὸ τοὺς ὁσίους ἐτόλμησε νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ βαθύτερα μέρη τῆς ἐρήμου καὶ σχεδὸν πρῶτος αὐτὸς εἰς πολὺ διάστημα καιροῦ ἐξέτεινε τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως, διότι ἀναχωρήσας ἀπὸ τὰς φροντίδας τοῦ κόσμου ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἔζησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ χρόνους ἑκατὸν δεκατρεῖς. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ***ΙΩΑΝΝΟΥ*** *τοῦ Καλυβίτου.*

» Ἀρνησίκοσμος παῖς λιπὼν γῆς καλύβην,
» Ἐν οὐρανοῖς ἔπηξε καινὴν καλύβην.

Οὗτος εἶχε πατρίδα τὴν Κωνσταντινούπολιν, υἱὸς ὢν πατρὸς μὲν Εὐτροπίου Συγκλητικοῦ, μητρὸς δὲ Θεοδώρας, κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υξ' (460). Οὗτος

[1] Ἄλλη φαίνεται ὅτι εἶναι ἡ ἁγία αὕτη Ἁγνὴ ἀπὸ τὴν Ἁγνὴν ἐκείνην, τῆς ὁποίας τὸ Συναξάριον εὑρίσκεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου, καθότι αὕτη μὲν ἐτελειώθη ἐν τῇ φυλακῇ, ἐκείνη δὲ ἐν τῷ πυρί· καὶ καθότι ἄλλο μὲν αὕτη δίστιχον ἔχει, ἄλλο δὲ ἐκείνη παρὰ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ· εἰ καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς δύω οὐκ ὀρθῶς.

[2] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Τὸν βίον τούτου συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχή «Καὶ ζωγράφοις τῶν ἀρχετύπων ἐκεῖνα πρὸς μίμησιν». (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

λοιπὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἡλικίας του, καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀκόμη τὸ σχολεῖον τῶν γραμμάτων, ἀνεχώρησε κρυφίως ἀπὸ τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπὸ τοὺς διδασκάλους του, καὶ ἑνωθεὶς μὲ ἕνα μοναχόν, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ἀκοιμήτων καὶ ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἐκεῖ δὲ ἐσυνείθισε νὰ γυμνάζῃ τὸν ἑαυτόν του ὁ τρισμακάριος εἰς μίαν δίαιταν πολλὰ σκληράν· ἐπειδὴ δὲ ὁ διάβολος ἠνώχλει τὸν νέον μὲ τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς του ἀγάπην, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος πολεμεῖ καὶ νικᾷ τὸν ἐχθρόν· πῶς καὶ μὲ τίνα τρόπον; Ἀφ' οὗ ὁ ὅσιος ἐφανέρωσε τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καθηγούμενον τῆς μονῆς, ἐζήτησεν ἄδειαν ἀπὸ αὐτὸν νὰ γυρίσῃ ὀπίσω εἰς τοὺς γονεῖς του· λαβὼν λοιπὸν εὐχὴν ἀπὸ ὅλην τὴν ἀδελφότητα, ἔρχεται ἀγνώριστος εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του μὲ σχῆμα πτωχικὸν καὶ μὲ εὐτελέστατα ἐνδύματα. Ὅθεν ὡς ἐπαίτης λαβὼν ἀπὸ τὸν πατέρα του ὀλιγώτατον τόπον, ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ οἴκου των, ἔκτισεν ἐκεῖ μίαν καλύβην, καὶ διήρχετο τὴν ζωήν του φυλάττων ἑαυτὸν ἀγνώριστον. Καὶ μάλιστα ὅτε ἔβλεπε τὸν πατέρα του καὶ τὴν μητέρα του, διαβαίνοντας ἔμπροσθέν του μὲ κοσμικὴν φαντασίαν, οὐ μόνον ἐστενοχωρεῖτο ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν μικρὰν ἐκείνην καλύβην, ἀλλὰ καὶ τὸ χειρότερον, ἐνεπαίζετο καὶ ἀπεδιώκετο ἀπὸ τοὺς δούλους του.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν διήνυσεν ἐκεῖ τρεῖς χρόνους μὲ πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ στενότητα, ἐπρογνώρισε τὴν πρὸς Θεὸν ἐκδημίαν καὶ κοίμησίν του· ὅθεν ἐκάλεσε τὴν μητέρα του καὶ ἐγνωρίσθη εἰς αὐτὴν διὰ μέσου τοῦ χρυσοκατασκευάστου Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον οἱ γονεῖς του κατεσκεύασαν δι' αὐτόν, ὅτε ἦτο ἀκόμη παιδίον εἰς τὸ σχολεῖον· καὶ μετὰ τὴν γνωριμίαν, εὐθὺς ἐκοιμήθη ὁ μακάριος καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (Τὸν κατὰ πλάτος αὐτοῦ βίον ὅρα εἰς τὸν Παράδεισον. Τοῦτον δὲ συνέγραψεν ἑλληνιστὶ ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τυραννικόν τι χρῆμα τεκόντων,» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βίον θεάρεστον καὶ ἀμόλυντον ἀνδρὸς δικαίου.»)

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΝΣΟΦΙΟΥ·

» Καὶ Πανσόφιον πλήξατε, πλάνοι, πλέον,
» Οὕτω γὰρ αὐτῷ πλέξετε πλείω στέφη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σν' (250), υἱὸς πατρὸς ὀνομαζομένου Νείλου, ὁ ὁποῖος ἦτο τιμημένος μὲ τὴν ἀξίαν τοῦ Ἀνθυπάτου. Οὗτος λοιπὸν διὰ τὸν πολὺν πλοῦτον, καὶ τὴν δεξιὰν φύσιν ἣν εἶχε, καὶ διὰ τὴν τοῦ πατρός του φιλοκαλίαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς μαθήσεως καὶ παιδείας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ἁγίων Γραφῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἐμοίρασε τὸν πλοῦτόν του εἰς βοήθειαν τῶν πτωχῶν, καὶ ὕστερον ὑπῆγεν εἰς τὰς ἐρήμους, ζητῶν νὰ εὕρῃ τὸν Κύριον διὰ τῆς ἀποστροφῆς τῶν γηΐνων πραγμάτων. Διατρίψας δὲ εἰς τὴν ἔρημον χρόνους ὁλοκλήρους εἰκοσιεπτά, ἐσχόλασε καταμόνας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἡσυχίας καὶ προσευχῆς, καὶ ἀφ' οὗ ὕψωσε τὸν νοῦν του εἰς οὐρανούς, τότε διεβλήθη εἰς τὸν Αὐγουστάλιον· ἤτοι εἰς τὸν μικρὸν Αὔγουστον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἡγεμόνα, ὅστις ἀνεδέχθη ἀπὸ τὸν βασιλέα Δέκιον τὸν κατὰ τῶν χριστιανῶν πόλεμον, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρυφθῇ ἡ τόση μεγάλη ἀρετὴ τοῦ ἁγίου. Παραστὰς λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος, ἤλεγξε τὴν τῶν Ἑλλήνων πλάνην ἀπὸ τοὺς ἰδίους μύθους τοὺς ὁποίους εἶχον, καὶ ἐντροπιάσας τὸ φρόνημα τοῦ τυράννου, δέρεται δυνατά, καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ πατέρες οἱ ἐν τῇ πανερήμῳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Ψυχαὶ διαυγεῖς ἓξ ἀποπτᾶσαι βίου,
» Ἑξαπτέρυξι συμπαρίστανται νόοις. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚ΄, τελεῖται ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἁλύσεως τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου Ἀποστόλου Πέτρου·

» Σὴν προσκυνοῦντα Πέτρε σειρὰν τιμίαν,
» Σειρᾶς μακρᾶς λῦσόν με τῶν ἐγκλημάτων.
» Σειρὴν προσκυνέω Πέτρου δεκάτῃ ἐνὶ ἕκτῃ.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προσκυνεῖται ἡ τιμία ἅλυσις, τὴν ὁποίαν ὁ κορυφαῖος Πέτρος ἐδέχθη διὰ τὸν Χριστὸν διὰ προσταγῆς τοῦ τετράρχου Ἡρώδου, καθὼς ὁ Ἀπόστολος Λου-

---

[1] Ὅρα τὸ ἴδιον τοῦτο δίστιχον καὶ εἰς τοὺς ἓξ μάρτυρας τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου.

κᾶς ἱστορεῖ ἐν κεφαλαίῳ δωδεκάτῳ τῶν Πράξεων, διότι ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ ἐκείνου καὶ πανιέρου σώματος ἔλαβε τὴν ἁγιαστικὴν καὶ θαυματουργὸν χάριν ἡ ἅλυσις αὕτη νὰ ἁγιάζῃ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὴν μετὰ πίστεως, καὶ νὰ λύῃ ἀπὸ τὰ δεσμὰ παντὸς κακοῦ ἀσθενείας. Ὅτε δὲ ἔπεσεν ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἡ ἅλυσις αὕτη, διὰ μέσου τῆς ἐπιφανείας τοῦ θείου ἀγγέλου, «Εὐθέως γάρ φησιν, ἐξέπεσον αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν», τότε τινὲς χριστιανοὶ εὑρόντες αὐτήν, τὴν ἐφύλαξαν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχήν. Ὕστερον δὲ παρὰ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων ἐφέρθη αὕτη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθησαυρίσθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Πέτρου τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅπου τελεῖται καὶ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτή. (Ὅρα ἐν τῷ νέῳ Ἐκλογίῳ τὸν εἰς τὴν τιμίαν ἅλυσιν ταύτην θαυμάσιον λόγον τοῦ σοφοῦ Θεοδώρου τοῦ καλουμένου πτωχοῦ Προδρόμου, ὃν ἔγραψε κατ᾽ ἀποκάλυψιν τοῦ Κορυφαίου Πέτρου, τίνι τρόπῳ ἡ ἅλυσις αὕτη ἀνεκομίσθη ἀπὸ Ῥώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ αὐταδέλφων ΠΕΥΣΙΠΠΟΥ, ΕΛΑΣΙΠΠΟΥ καὶ ΜΕΣΙΠΠΟΥ καὶ ΝΕΟΝΙΛΛΗΣ τῆς μάμμης αὐτῶν.

Εἰς τὸν Πεύσιππον Ἐλάσιππον καὶ Μέσιππον.

» Κἂν ὦσιν ἱππεῖς, κλήσεων σημασίᾳ,
» Πεζοὶ τρέχουσιν τρίδυμοι τρεῖς πρὸς φλόγα.

Εἰς τὴν Νεονίλλαν.

» Νεονίλλα γραῦς· ἀλλὰ πῦρ ἀνημμένον,
» Ὥσπερ τις ἀκμάζουσα καρτερεῖ νέα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν μονόκοιλοι ὄντες καὶ οἱ τρεῖς, πολλὰ δὲ ἐπιτήδειοι εἰς τὸ νὰ ἱππεύωσι καὶ νὰ ἡμερόνωσι τοὺς νέους καὶ ἀγρίους ἵππους, καὶ εἰς τὸ νὰ τρέχωσι μὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πεδιάδα. [2] Ἐν ᾧ καιρῷ δὲ εἶχον μίαν ἑορτὴν εἰς τὴν πατρίδα των, καλουμένην τοῦ Νεμεσίου Διός, ἐκάλεσαν καὶ τὴν μάμμην των Νεονίλλαν διὰ νὰ τὴν φιλεύσωσιν, ἡ δὲ γερόντισα διδαγμένη οὖσα τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διηγήθη εἰς τοὺς τρεῖς ἐγγόνους της τὴν περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ λόγου οἰκονομίαν, καὶ ἐνέπαιζε τὰ εἴδωλα. Ἡ διήγησις δὲ αὕτη ἔγεινεν εἰς τοὺς νέους ἀφορμὴ πίστεως καὶ σωτηρίας, διότι, ταῦτα διηγουμένης τῆς μάμμης αὐτῶν, ἐνθυμήθη ὁ καθ᾽ εἷς ἀπὸ αὐτοὺς ὅ,τι εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του· ταῦτα δὲ ὡδήγουν αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ πιστεύσωσι τῷ Χριςῷ. Εὐθὺς λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς ἅγιοι ἐκρήμνισαν τὰ εἴδωλα, καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες, ἐβλήθησαν ἀπὸ τοὺς αὐθέντας αὐτῶν Ἕλληνας εἰς τὴν πυράν, καὶ ἐκεῖ τελειωθέντες οἱ μακάριοι, ἐκομίσαντο τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΔΑΝΑΚΤΟΣ ἀναγνώστου.

» Ἀφῃρέθης τὸ δέλτα σὺν κάρᾳ Δάναξ,
» Τμηθεὶς γὰρ ὤφθης οὐρανοκράτορ ἄναξ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὸ Ἰλλυρικόν, (τὴν νῦν Σλαβονίαν) ἀπὸ τόπον καλούμενον Αὐλῶνα, κληρικὸς ὢν τῆς ἐν αὐτῷ ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. Λαβὼν δὲ τὰ σκεύη τῆς ἐκκλησίας διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τῶν ἀπίστων, ἐπιάσθη παρ᾽ αὐτῶν εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἀναγκασθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα καὶ μὴ πεισθείς, ἐθανατώθη ἀπὸ τὰς τούτων μαχαίρας. Καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

** Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ, ὁ μαρτυρήσας εἰς τὸ χωρίον τῆς ἐπαρχίας Τορνόβου, Γάμπροβον ὀνομαζόμενον, κατὰ τὸ αψοαʹ (1771), ἔτος δι᾽ ἀγχόνης τελειοῦται.* [1]

† » Χαρίζεταί σοι διὰ συκοφαντίαν,
» Τὸ μαρτύριον, ὦ ἀθλητὰ Κυρίου.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν ἅλυσιν τοῦ Πέτρου ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὡς ἡδεῖα τῆς ἡμέρας ἡ χάρις» (σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Διονυσίου. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται λόγος τοῦ Μεταφραστοῦ εἰς τὴν αὐτὴν ἅλυσιν τοῦ Πέτρου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅσοι τῷ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων ἔρωτι.» Καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ δὲ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται ὁ αὐτὸς καὶ πρὸ τούτων ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ·)

[2] Ἴσως δὲ ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν τέχνην τῶν ἵππων, ἔλαβον καὶ τὰ ὀνόματά των οἱ ἅγιοι οὗτοι. Κατὰ τὸ Συναξάριον δὲ καὶ κατὰ τὸ δίστιχον αὐτῶν, ὅπερ ἐπίσης γράφεται καὶ εἰς τὸν χειρόγραφον Συναξαριστήν, καὶ εἰς τὰ Μηναῖα, κατὰ ταῦτα λέγω, τρίδυμοι ἦσαν, ἤτοι μονόκοιλοι καὶ οἱ τρεῖς διότι γεννῶσιν αἱ γυναῖκες καὶ τρίδυμα.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΥ τοῦ μεγάλου.

» Ἔχει τι μεῖζον οὐρανὸς καὶ τῶν νόων,
» Ἔξαρχον Ἀντώνιον ἀσκητῶν ἔχων.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ Ἀντώνιον ἔνθεν ἄειραν.

Οὗτος ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, διδαγμένος τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του· ἤκμαζε δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, καὶ ἔφθασεν ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τιή (318). Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ἐξέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωήν, τόσον ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε ἀσκητὰς καὶ ὁσίους, ὥστε ἔγεινεν εἰς ὅλους τοὺς μεταγενεστέρους παράδειγμα καὶ τύπος τῆς ἀσκήσεως. Καὶ τὸ παράδοξον εἶναι, ὅτι καὶ πρῶτος αὐτὸς ἢ ὁμοῦ μὲ πολλὰ ὀλίγους ἔγεινεν ἀρχηγὸς τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ταύτης ἀσκητικῆς καὶ ἀγγελικῆς πολιτείας, [1] καὶ μόνος σχεδὸν ἔφθασεν εἰς τὸν ἀκρότατον ὅρον τῆς πολιτείας ταύτης, καθὼς ὁ κατὰ πλάτος τούτου βίος διηγεῖται. Ἡμεῖς δὲ τὴν συντομίαν μεταχειριζόμενοι, δὲν ἔχομεν εὐκαιρίαν νὰ διηγώμεθα ἐκεῖνα, ὅσα εἶναι φημισμένα εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τὸν μέγαν τοῦτον Ἀντώνιον· τόσῳ δὲ μόνον εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν, ὅτι ὁ μέγας οὗτος πατὴρ ἀκόμη τὸ θνητὸν σῶμα φέρων, ἡρπάζετο ἔξω τοῦ σώματος καὶ ἔβλεπε τὰς ἀναβάσεις τῶν ψυχῶν, ὅτε ἐξήρχοντο ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων· καὶ ὅτι ἄλλων μὲν ἀνθρώπων αἱ ψυχαὶ ἀνέβαινον ὑψηλότερα ἀπὸ τοὺς δαίμονας, οἵτινες ἐζήτουν νὰ πιάσωσιν αὐτάς, [2] ἄλλων δὲ ἐπιάνοντο ἀπὸ αὐτοὺς φεῦ! καὶ κατεβιβάζοντο εἰς χάσμα βαθύτατον, τὸ ὁποῖον εἶναι βεβαίως ἴδιον μόνης τῆς νοερᾶς καὶ ἀσωμάτου φύσεως. Ζήσας δὲ χρόνους ἑκατὸν πέντε, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν ἐν ἔτει τξς' (366), τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις καὶ ἑορτὴ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. (ὁ κατὰ πλάτος βίος αὐτοῦ συνεγράφη καὶ ἐστάλη πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ μοναχοὺς ἀπὸ τὸν μέγαν Ἀθανάσιον τὸν Ἀλεξανδρείας ἑλληνιστί, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀγαθὴν ἅμιλλαν ἐνεστήσασθε. » Ἀπὸ δὲ τὸ ἑλληνικὸν μετεφράσθη εἰς τὸ ἁπλοῦν καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Παράδεισον· ὅρα καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σάλπιγγα). [1]

—

* *Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΣ ὁ νέος καὶ θαυματουργός, ὁ*

---

[1] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντων.

[2] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἀμμοῦν τοῦ Αἰγυπτίου κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ ἕνα θαυμαστὸν ἔπαινον διὰ τὸν μέγαν τοῦτον Ἀντώνιον, ὅστις γράφεται παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ βιβλ. δ'. ὑποθέσει δ'. δηλαδή, ὅτι γέρων τις διακριτικὸς παρεκάλεσε τὸν Θεὸν διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς κοιμηθέντας ὁσίους πατέρας· καὶ εἶδεν αὐτούς, ἐκτὸς μόνου τοῦ ἀββᾶ Ἀντωνίου. Ὅθεν εἶπεν εἰς τὸν ἄγγελον, ὅστις ἐδείκνυεν αὐτῷ τοὺς πατέρας· ποῦ εἶναι ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος; ὁ δὲ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ὁ Ἀντώνιος εὑρίσκεται εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου εἶναι ὁ Θεός· διατὶ δὲ ὁ Ἀντώνιος ἠξιώθη τοσαύτην δόξαν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους πατέρας; ἐπειδὴ ἠγάπησε τὸν Θεὸν ὑπὲρ ἐκείνους. Παρέβαλε δὲ ὁ ὅσιος Ἀμμοῦν ὁ Νητριώτης εἰς τὸν ἀββᾶν τοῦτον Ἀντώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐνῷ ἐγὼ περισσότερον κόπον κάμνω εἰς τὴν ἄσκησιν ἀπὸ σέ πῶς τὸ ἰδικόν σου ὄνομα ἐμεγαλύνθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους περισσότερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου; ἀπεκρίθη ὁ Ἀντώνιος. Ἐπειδὴ ἐγὼ ἠγάπησα τὸν Θεὸν περισσότερον ἀπὸ σέ· ὅθεν καὶ ἐσυνείθιζεν ὁ ἀοίδιμος νὰ λέγῃ « Ἐγὼ οὐκέτι φοβοῦμαι τὸν Θεόν, ἀλλ' ἀγαπῶ αὐτόν· ἡ γὰρ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον. » Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀββᾶς Σισώης ὁ κατοικῶν εἰς τὸ ὄρος τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀπεκρίθη πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδελφόν· Δὲν ἔφθασας πάτερ εἰς τὰ μέτρα τοῦ Ἀντωνίου; πρὸς ταῦτα, λέγω, ἀπεκρίθη ὁ Σισώης· « Ἂν εἶχον ἕνα ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τοῦ Ἀντωνίου, ἤθελον γένει ὅλος ὡς πῦρ. (σελ. 283 τοῦ Εὐεργετινοῦ) Τοσοῦτον ὑπερέβη τοὺς ἄλλους ἀσκητὰς ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ τοῦτο δὲ σημειοῦμεν, ὅτι οἱ παλαιοὶ ὅσιοι πατέρες οἱ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εὑρισκόμενοι, εὐθὺς ἅμα ἐτελείωναν τὴν ἑορτὴν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου ἀνεχώρουν ἀπὸ τὰ μοναστήριά των καὶ ἐξήρχοντο εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ὄρη καὶ σπήλαια· καὶ ἐκεῖ ἔμενον ἕως εἰς τὴν ἑβδομάδα τῶν Βαΐων, κατὰ μίμησιν τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου, μᾶλλον δέ, κατὰ μίμησιν τοῦ Κυρίου, ὅστις μετὰ τὸ βάπτισμα τὸ ἐν Ἰανουαρίῳ γεγονός, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐκεῖ ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας. Κατὰ δὲ τὴν ἑβδομάδα τῶν Βαΐων συνηθροίζοντο πάλιν εἰς τὰ μοναστήριά των, καὶ τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων ἔπρεπε νὰ εὑρεθῶσιν ὅλοι συνηθροισμένοι. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ τροπάρια τῆς ἑβδομάδος ταύτης τῶν Βαΐων, συχνάκις ἀναφέρονται τὰ λόγια ταῦτα, προσκαλοῦντα τοὺς ὁσίους οὕτω.

« Οἱ ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις, ἥκατε, ἀθροίσθητε σὺν ἡμῖν βαιοφόροι, ὑπαντῆσαι τῷ βασιλεῖ καὶ Δεσπότῃ. » (τῇ παρασκευῇ) Ὁμοίως καὶ τὸ πρῶτον τροπάριον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων ταύτην τὴν σύναξιν τῶν πατέρων ἀναφέρει λέγον· « Σήμερον ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἡμᾶς συνήγαγε· καὶ πάντες αἴροντες τὸν σταυρόν σου λέγομεν· » διότι ἐσήκονον οἱ τρισόλβιοι πατέρες οὗτοι τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς ὤμους των διὰ τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων καὶ τῶν θλίψεων τῆς μοναχικῆς πολιτείας· μόνος δὲ ὁ ἅγιος Σάββας ἐπρόσμενεν ἕως οὗ ἐτελείωνε τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός του ἁγίου Εὐθυμίου, καὶ τότε ἀπήρχετο εἰς τὴν ἔρημον.

ἐν τῇ σκήτει τῆς Βερροίας ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

† » Ἀντώνιον δὲ τὸν νέον ποῦ τακτέον,
» Εἰ μὴ παρ' αὐτῷ τῷ πάλαι Ἀντωνίῳ;

† Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀντώνιος ὁ νέος κατήγετο ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τῆς Μακεδονίας· γεννηθεὶς δὲ ἀπὸ γονεῖς ἐναρέτους καὶ εὐτυχεῖς, ἀνετράφη ἐλευθερίως καὶ ὡδηγήθη ἀπὸ αὐτοὺς εἰς ἀρετήν· πρὸ τοῦ δὲ ἀκόμη νὰ περάσῃ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, ἐτρώθη ὁ ἀοίδιμος ἀπὸ τὸν θεῖον ἔρωτα. Ὅθεν ἀφήσας πᾶσαν τρυφὴν καὶ ματαιότητα τῆς ζωῆς ταύτης, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τόπον Περαίαν καλούμενον τοῦ ἐκεῖσε τρέχοντος ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον μοναστήριον κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤκμαζεν ἀπὸ πλῆθος μοναχῶν καὶ ἀπὸ ἐργασίαν ἀρετῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν ἀποταξάμενος ὅλα τὰ τοῦ βίου πράγματα, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἐποίει ἀόκνως πᾶσαν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἐπροστάζετο, γενόμενος εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς κανὼν καὶ παράδειγμα τῆς ἀρετῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησεν ὁ ὅσιος ν' ἀποκτήσῃ ὑψηλοτέραν ζωήν, παρεκάλεσε τὸν ἡγούμενον καὶ ἄφησεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἐκεῖ πλησιάζον βουνὸν διὰ νὰ ζήσῃ ἡσύχως καὶ ἀναχωρητικῶς.

Ὅθεν ἐρευνήσας ὅλον τὸν τόπον τοῦ ὄρους, εὗρε κρημνῶδές τι καὶ ἄβατον σπήλαιον πλησίον εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐκατοίκησεν ὁ γενναῖος τῆς ἀρετῆς ἀγωνιστής. Οὐδεὶς δὲ ἄνθρωπος ἤξευρεν αὐτόν, εἰμὴ μόνον εἷς ἱερεύς, ὅστις εἰς διωρισμένον καιρὸν ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον ἀπὸ ἕνα ἄδηλον καὶ στενὸν δρόμον τὰ ἅγια μυστήρια καὶ τὸν μετελάμβανεν. Ἐκεῖ λοιπὸν διέτριψεν ὁ ἅγιος χρόνους ὁλοκλήρους πεντήκοντα, καὶ ἄλλο τι δὲν ἔτρωγεν εἰμὴ μόνα τὰ χόρτα, ὅσα ἐφύτρωναν τριγύρω εἰς τὸ σπήλαιον· οὐδὲ ἄλλο τι ἔπινεν, εἰμὴ μόνον τὸ τοῦ ποταμοῦ νερόν. Πολλοὺς δὲ καὶ μεγάλους πειρασμοὺς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς δαίμονας ὁ μακάριος, καθὼς διηγήθη αὐτοὺς ὁ τοῦτον μεταλαμβάνων ἱερεύς, διότι ποτὲ μὲν οἱ δαίμονες ἐρχόμενοι πρὸς τὸν ὅσιον ὡς λησταί, ἔδερον αὐτὸν ἕως θανάτου, ποτὲ δὲ ἐφαίνοντο εἰς αὐτὸν ὡς φοβερὰ καὶ ἀλλόκοτα θηρία· καὶ ἄλλοτε κατὰ φαντασίαν ἐφούσκονον τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι θὰ καταποντίσῃ τὸ σπήλαιον καὶ τὸν ἅγιον. Οἱ μὲν λοιπὸν δαίμονες μὴ δυνηθέντες νὰ μετακινήσωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν τόπον του, ἔφυγον κατησχυμένοι, ὁ δὲ ὅσιος ζήσας περισσότερον ἀπὸ ἐννενήκοντα χρόνους, ἐτελεύτησεν ἐκεῖ εἰς τὸ ἴδιον σπήλαιον. Ὅτε καὶ ἔγεινε τοιοῦτόν τι θαυμάσιον.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου ἦλθον κυνηγοί τινὲς ἀντικρὺ εἰς τὸ ῥηθὲν σπήλαιον ὅπου εὑρίσκετο τὸ λείψανον αὐτοῦ· οἱ δὲ σκύλοι τῶν κυνηγῶν ὑλάκτουν κάμνοντες ταραχήν. Οἱ κυνηγοὶ λοιπὸν ἀκούσαντες τὰς τῶν σκύλων φωνάς, ἐτάνυσαν τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἰδοὺ βλέπουσιν ἑνὸς ἀνθρώπου χεῖρα, ἡ ὁποία ἔκαμνε νεῦμα καὶ ἐκάλει τοὺς κυνηγούς· οἱ δὲ κυνηγοί, νομίσαντες ὅτι κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους των εὗρε καλόν τι κυνήγιον, ἐπέρασαν τὸν ποταμὸν μὲ σπουδήν, καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τῶν σκύλων, ὑπῆγαν εἰς τὸ σπήλαιον. Καὶ ἄνθρωπον μὲν ζωντανὸν δὲν εὗρον οὐδένα· τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ ὁσίου βλέπουσιν ἐπάνω εἰς τὸ ἔδαφος μὲ εὐταξίαν κείμενον· ὁμοίως βλέπουσι καὶ ἕνα λύχνον ἀνημμένον ἐπάνω τοῦ λειψάνου. Ὅθεν ἐκ τούτων γνωρίσαντες, ὅτι ἦτο λείψανον ἁγίου ἀνθρώπου, ἐπροσκύνουν αὐτό, καὶ μετ' εὐλαβείας κατεφίλουν τὰ ἴχνη του· ἔπειτα ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πόλιν, ἐφανέρωσαν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸν ἀρχιερέα.

Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς λαβὼν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὸ σπήλαιον, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ ἅγιον λείψανον μὲ λαμπάδας, μὲ μῦρα, καὶ μὲ ὑμνῳδίας καὶ ᾄσματα. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε φιλονεικία μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς τὴν Περαίαν τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν χριστιανῶν τῶν κατοικούντων εἰς Βέρροιαν, ποῖοι νὰ ἐπάρωσι τὸ ἅγιον λείψανον, οἱ χωρικοί, ἢ οἱ πολῖται· διὰ τοῦτο, λέγω, ἐφάνη εὔλογον εἰς αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι τὴν περὶ τούτου κρίσιν εἰς τὸν ἅγιον. Ὅθεν βαλόντες τὸ λείψανον ἐπάνω εἰς ἓν ἁμάξιον, εἶτα δέσαντες τὸ ἁμάξιον εἰς δύω βόδια ἄζευκτα, ἀφῆκαν αὐτὰ νὰ ὑπάγωσιν ὅπου θελήσει ὁ ἅγιος. Τὰ βόδια λοιπὸν μὲ ταχὺν δρόμον διαπεράσαντα τὸν ποταμόν, ὑπῆγον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Βέρροιαν χωρὶς νὰ παραδρομήσωσιν ὁλοτελῶς· ἐμβάντα δὲ εἰς τὴν πόλιν, ἔφεραν τὸ λείψανον εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον τοῦ ἰδίου ἁγίου, ὅπου πρότερον μὲν ἦτο ναὸς τῆς Θεοτόκου, τώρα δὲ εἶναι ναὸς τοῦ ἁγίου. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐστάθησαν τὰ βόδια, ὡς ἂν ἔλεγον, ὅτι ἐδῶ θέλει ὁ ἅγιος νὰ τεθῇ τὸ λείψανόν του. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἕως τώρα ἐκεῖ εὑρισκόμενον τὸ λείψανόν του, καὶ μάλιστα ἡ ἁγία του κάρα, δαιμονῶντας ἐλευθερόνει, καὶ θαύματα διάφορα ἐνεργεῖ εἰς τοὺς μετὰ πίστεως

προστρέχοντας. Τὸ δὲ ὄρος ἐκεῖνο, ὅπου ἦτο τὸ τοῦ ἁγίου σπήλαιον, ἔγεινε κατοικητήριον μοναχῶν, καὶ τόσα πολλὰ ἀσκητήρια ἐκεῖ ἐκτίσθησαν, ὥστε ὠνομάσθησαν Σκήτη τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ νέου· (ἡ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τούτου δὶς ἐξεδόθη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι).

—

* *Μνήμη τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ μεγάλου.*

† » Ἡ βασιλεία ἐμποδὼν οὐχ ὡράθη,
» Σοὶ ὦ Θεοδόσιε πρὸς σωτηρίαν.

† Ὁ εὐσεβέστατος καὶ ἀοίδιμος οὗτος βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ μέγας ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἱσπανίαν, περιφανὴς ὢν κατὰ τὸ γένος, καὶ ὀνομαστότατος κατὰ τὴν ἀνδρίαν. Ἀναδειχθεὶς δὲ στρατηγὸς ἀπὸ τὸν βασιλέα Γρατιανὸν τὸν υἱὸν τοῦ Οὐαλεντιανοῦ, ὕστερον ἐχειροτονήθη ἀπὸ τὸν ἴδιον βασιλέα εἰς τὸ Σύρμιον, τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τοθ' (379), ἄριστος δὲ αὐτοκράτωρ ἐχρημάτισεν, ὡς λέγει ὁ Μελέτιος, καὶ πολὺ διέφερεν εἰς τὴν καλωσύνην ἀπὸ τοὺς ἄλλους βασιλεῖς, ἂν καὶ ἦτο ὀλίγον θυμώδης, καὶ τούτου φανερὸν σημεῖον ὑπῆρξαν οἱ πολλοὶ καὶ ἄπταιστοι φόνοι, τοὺς ὁποίους διέπραξεν ἐν Θεσσαλονίκῃ διὰ τὴν αἰτίαν τοῦ θανατωθέντος τότε Βερίχου [1]. Ὀλίγον δὲ ἔλειψε νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ τὴν φθορὰν τῶν ἀνδριάντων τῆς βασιλίσσης Πλακίλλης τῆς συζύγου αὐτοῦ, ἥτις ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἀλλ' ὅμως ἀπὸ μὲν τὸ πρῶτον διωρθώθη διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ὅστις ἐμπόδισεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ, καὶ ἱκανοποίησιν ἔδωκεν αὐτῷ, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον ἐδέχθη ὑπὸ τῆς μετανοίας ἀναγκαζόμενος, ἀλλὰ καὶ νόμον ἐθέσπισεν, ἵνα ἡ ψῆφος ἡ κατὰ τῶν ὑποκειμένων εἰς φόνον νὰ μὴ λαμβάνῃ τέλος εὐθύς, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα ἡμέρας. Ἀπὸ δὲ τὸ δεύτερον ἐμπόδισεν αὐτὸν ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Φλαβιανὸς διὰ τῆς πρεσβείας του, συνεργησάντων μεγάλως καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἀσκητῶν, καθὼς μαρτυρεῖ ὁ Χρυσόστομος εἰς τοὺς λόγους τῶν ἀνδριάντων, καὶ ὁ Νικηφόρος Κάλλιστος λαμπρότατα ἐκτίθησι. Τόσην δὲ ἄκραν μετάνοιαν ἔδειξεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἐνεργῇ καὶ θαύματα, διότι ἱστορεῖ ὁ Κεδρηνός, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος θέλων νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐνεδύθη σχῆμα ἰδιωτικὸν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως καὶ ἐκτύπησε τὴν θύραν· ἀνοίξαντος δὲ ἑνὸς ὑπηρέτου, ἐμβῆκε, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐνῷ ἦσαν ὅλαι αἱ κανδῦλαι ἐσβεσμέναι, εὐθὺς ἤναψαν ὅλαι, ὡς ἂν ἦτο πανήγυρις, ὁ δὲ ὑπηρέτης ἐκπλαγεὶς διὰ τὸ τοιοῦτον θαυμάσιον, ἀνήγγειλε τοῦτο εἰς τὸν πατριάρχην· ὁ δὲ πατριάρχης διὰ προσευχῆς ἐγνώρισε, ποῖος ἦτο, καὶ τὸν ἐμακάρισεν. Εὐτύχησε δὲ οὗτος ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ ἀκόλουθα· πρῶτον διότι εἰς τοὺς καιρούς του συναχθεῖσα ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ δευτέρα σύνοδος, ἐν ἔτει τπά (381), ἐκήρυξε Θεὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἀκολούθως ἑρμηνεύθη τελείως ἡ περὶ τῆς ὁμοουσίου τριάδος Θεολογία. Δεύτερον διότι εἰς τοὺς καιρούς του ἦσαν ἄνδρες σοφώτατοι καὶ ἁγιώτατοι, καὶ εἰς Ἀνατολὴν καὶ εἰς Δύσιν. Τρίτον διότι ἐφάνη καθαιρέτης ἰσχυρὸς τῶν αἱρετικῶν καὶ εἰδωλολατρῶν. Τέταρτον διότι ἔγεινε καλλίτεχνος, καὶ πέμπτον, διότι καὶ ἅγιος ἐγένετο. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν ἰδίαις χερσὶ τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, καὶ καθ' ἑκάστην ἀνεγίνωσκεν αὐτό. Βασιλεύσας δὲ χρόνους δεκαεπτὰ (ἢ δεκαὲξ κατ' ἄλλους), καὶ γενόμενος χρόνων ἑξήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον εἰς τὰ Μεδιόλανα τῇ δεκάτῃ ἑβδόμῃ τοῦ Ἰανουαρίου ἐν ἔτει τνέ (395). Ἀφήσας τὸν μὲν υἱόν του Ἀρκάδιον βασιλέα τῆς Ἀνατολῆς, τὸν δὲ Ὁνώριον, βασιλέα τῆς Δύσεως. Τὸ δὲ λείψανόν του τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὸ ἐνεταφίασαν. Λέγει δὲ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, ὅτι ὁ βασιλεὺς οὗτος συχνάκις ἔλεγεν, ὅτι ἐχαίρετο περισσότερον, ὅτι εἶναι μέλος τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, παρὰ ὅτι ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆς γῆς· (ὅρα περὶ τούτου τὸν β'. τόμ. τοῦ Μελετίου σελ. 403 καὶ τὴν Δωδεκάβιβλον τοῦ Δοσιθέου σελ. 246). [1]

—

Ὁ ὅσιος ΑΧΙΛΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

[1] Κατ' ἄλλους Βοθερίχου. Σ. Ε.

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Ἰουλιανοῦ, διότι αὐτὸ προεγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Ὀκτωβρίου μηνὸς, καθ' ἣν καὶ ἑορτάζεται. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου, διότι ταῦτα προεγράφησαν κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Μαρτίου, ὅτε καὶ ἐτελεύτησεν.

[2] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἀχιλλᾶ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς (σελ. 398) ὅτι ὑπῆγε ποτὲ εἰς τὸν ἀββᾶν Ἡσαΐαν, καὶ εὗρεν αὐτὸν τρώγοντα καὶ ἔχοντα εἰς τὸ ἀγγεῖον ἅλας μόνον καὶ νερόν. Ὁ δὲ Ἡσαΐας ἰδὼν τὸν Ἀχιλλᾶν, ἔκρυψε τὸ ἀγγεῖον ὀ-

» Ὅπλοις Ἀχιλλεὺς τὰς κάτω πορθεῖ πόλεις,
» Πόνοις Ἀχιλλᾶς τὴν ἄνω πλουτεῖ πόλιν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗʹ, μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ καὶ ΚΥΡΙΛΛΟΥ, ἀρχιεπισκόπων Ἀλεξανδρείας.

Εἰς τὸν Ἀθανάσιον.

» Ἀθανάσιον καὶ θανόντα ζῆν λέγω,
» Οἱ γὰρ δίκαιοι ζῶσι καὶ τεθνηκότες.

Εἰς τὴν φυγὴν Κυρίλλου.

» Φυγῆς Κυρίλλου σήμερον μνήμην ἄγει,
» Ἀλλ' οὐ τελευτῆς τῆς ἀειμνήστου, κτίσις.[1]
» Τάρχυσαν ὀγδοάτῃ δεκάτῃ νέκυν Ἀθανασίου.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους πατέρας ἡμῶν ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τιή (318), καὶ εὑρέθη παρὼν εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ γενομένην πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἐν ἔτει τκέ (325), διάκονος ὢν καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ τότε Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου· ὅπου καὶ κατήσχυνε τὸν δυσσεβῆ Ἄρειον μὲ λόγους σοφίας καὶ μὲ ἀποδείξεις τῶν θείων Γραφῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκοιμήθη ὁ μακάριος Ἀλέξανδρος, ἔγεινε τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος· καὶ ἐπειδὴ ὁ Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἦτο Ἀρειανὸς, διὰ τοῦτο εἰς διαφόρους τόπους ἐξώρισε τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον. Καρτερήσας δὲ ὁ μακάριος τοὺς διωγμοὺς τεσσαράκοντα χρόνους, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1] Ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος ἦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιέ (415), ἀνεψιὸς ὢν Θεοφίλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ γενόμενος διάδοχος· οὗτος ὑπῆρξεν ἔξαρχος καὶ προστάτης τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τρίτης συνόδου, τῆς ἐν ἔτει υλά (431) συγκροτηθείσης, καὶ τὸν δυσσεβῆ καθεῖλε Νεστόριον, ὁ ὁποῖος βλάσφημα πολλὰ κατὰ τῆς ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ὁ κακόδοξος ἐδογμάτισε. Μὲ πολλὰ δὲ κατορθώματα καὶ ἀρετὰς ὁ ἅγιος οὗτος Κύριλλος διαλάμψας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ὁ μὲν ἅγιος Ἀθανάσιος μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἡλικίαν, ὀλίγον πλατὺς, σκυπτὸς, χαρίεις εἰς τὸ πρόσωπον, εὔμορφον χρῶμα ἔχων, φαλακρὸς τὴν κεφαλὴν, τὴν μύττην ἔχων γρυπὴν (ἤτοι κυρτὴν ὡς τοῦ ἱέρακος). Δὲν εἶχε τὸ πρόσωπον μακρουλὸν, εἶχε πλατείας τὰς σιαγόνας, τὸ γένειον μέτριον, καὶ τὸ στόμα μικρόν. Δὲν ἦτο πολλὰ λευκὸς, ἀλλ' ἐλαμπρύνετο μὲ ἓν χρῶμα ὑπόξανθον· ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος εἶχεν ὀλίγον τι πλέον εὔμορφον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου, εἶχε τὰ ὀφρύδια δασέα καὶ μεγάλα καὶ στρογγυλὰ μὲ εὐαρμοσίαν. Ἦτο μακρομύττης, εἶχε τὰς παρειὰς μακρὰς, καὶ τὰ χείλη παχέα, ἦτο φαλακρὸς, εἶχε

πίσω τοῦ κοφφινίου τὸ ὁποῖον ἔπλεκε, διὰ νὰ μὴ σκανδαλίσῃ αὐτόν· ὁ δὲ Ἀχιλλᾶς βλέπων αὐτὸν τρώγοντα, καὶ μὴ ἔχοντα ἔμπροσθέν του κἀνὲν φαγητὸν, ἠρώτησεν αὐτὸν τί ἔτρωγεν. Ὁ δὲ Ἡσαΐας ἀπεκρίθη· Συγχώρησόν μοι, ἀββᾶ, ὅτι ἔκοπτον θαλλία φοινίκων εἰς τὸ καῦμα, ὅθεν ἔβαλον εἰς τὸ στόμα μου ψωμίον ξηρὸν, καὶ δὲν κατέβαινε, ἐπειδὴ ἐξηράνθη ἀπὸ τὸ καῦμα ὁ φάρυγγάς μου, διὰ τοῦτο ἠναγκάσθην νὰ βάλω νερὸν καὶ ἅλας, ἵνα βρέξω εἰς αὐτὰ τὸ ψωμίον μου καὶ δυνηθῶ νὰ τὸ φάγω. Τότε λέγει ὁ ἀββᾶς Ἀχιλλᾶς· Ἔλατε νὰ ἴδητε, ὦ πατέρες τῆς σκήτεως, τὸν Ἡσαΐαν ὅστις τρώγει ζωμὸν, εὑρισκόμενος εἰς σκῆτιν. Εἶτα λέγει πρὸς αὐτὸν, ἐὰν θέλῃς νὰ τρώγῃς ζωμίον ὕπαγε εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἰδοὺ ποίαν ἐγκράτειαν εἶχον τότε εἰς τὰς Σκήτας.

Εἰς τοῦτον τὸν ἀββᾶν Ἀχιλλᾶν ὑπῆγε ποτὲ γέρων τις καὶ βλέπει αὐτὸν ὅτι ἔρριψεν ἀπὸ τὸ στόμα του αἷμα. Καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν, τί εἶναι τοῦτο; ὁ δὲ ἀπεκρίθη· Αὐτὸ τὸ αἷμα εἶναι λόγος σκληρὸς ἑνὸς ἀδελφοῦ, ὅστις μὲ ἐλύπησε, καὶ ἐγὼ ἠγωνίσθην νὰ μὴ φανερώσω εἰς κἀνένα τὸν λόγον αὐτὸν, παρακαλέσας τὸν Θεὸν νὰ σηκωθῇ ἡ ἐνθύμησίς του ἀπ' ἐμοῦ. Ὅθεν ὁ λόγος ἐκεῖνος ἔγεινεν αἷμα εἰς τὸ στόμα μου, καὶ τώρα πτύσας αὐτὸν, ἀνεπαύθην, λησμονήσας τὴν λύπην. (αὐτόθι σελ. 469.)

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ἡ κυρία μνήμη τῆς τελευτῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου δὲν εἶναι σήμερον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουνίου μηνός· σήμερον δὲ εἶναι μόνον ἡ μνήμη τῆς φυγῆς τοῦ ἁγίου, ὡς δηλοῖ τὸ δίστιχον τοῦτο· δηλαδὴ τῆς ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Ἔφεσον ἴσως ἀναβάσεως αὐτοῦ, διότι ἀξία ἑορτῆς ἐκρίθη ἡ τοιαύτη τοῦ ἁγίου φυγὴ, ἐπειδὴ ἐστάθη αἰτία πολλῶν ἀγαθῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Καθότι δι' αὐτῆς, ἡ μὲν ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ τρίτη Σύνοδος συνεκροτήθη, ἡ τοῦ Νεστορίου βλάσφημος αἵρεσις ἐξωστρακίσθη, καὶ ἡ Ὀρθοδοξία τῆς πίστεως εἰς τὴν οἰκουμένην ἐκηρύχθη. Τὸ δὲ σιγῆς ὁποῦ εὑρίσκεται ἐν τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις ἀντὶ τοῦ, φυγῆς, τυπογραφικὸν σφάλμα ἐστίν.

[1] Σημείωσαι, ὅτι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐγκώμιον γλαφυρὸν πλέκει εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Ἀθανάσιον· οὗ ἡ ἀρχὴ « Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι» (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ δύω βίοι σώζονται τοῦ μεγάλου τούτου Ἀθανασίου. Ὧν ὁ εἷς μὲν, ἄρχεται οὕτως « Ἄλλοι μὲν ἄλλα.» Ὁ δὲ ἕτερος, οὕτω «Πολλοὶ μὲν τῶν ἁγίων.»

τὸ μέτωπον μικρὸν, καὶ τὸ γένειον δασὺ καὶ μακρὸν, εἶχε τὰ μαλλία συνεστραμμένα, ἦτο ὀλίγον ξανθὸς, εἶχε τὰς τρίχας μεμιγμένας (ἤτοι ἄσπρας μὲ μαύρας). Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις αὐτῶν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. (Ὅρα τὸν βίον μὲν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου εἰς τὸν νέον Θησαυρὸν, καὶ ἐγκώμιον αὐτοῦ εἰς τὴν Σαγήνην· τὸν βίον δὲ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΘΕΟΔΟΥΛΗΣ.

» Σύνδουλον οὐκ ἔφριττε πῦρ Θεοδούλη,
» Θεῷ τιθεῖσα δουλικῶς τὰς ἐλπίδας.

† Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϟή (298), ἐστάλη εἰς τὴν Ἀνάζαρβον πόλιν τῆς Κιλικίας ἡγεμών τις ὀνόματι Πελάγιος, διὰ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανούς. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Θεοδούλη ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως Ἀναζάρβου καταγομένη, (ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Διοκαισάρεια καὶ Καισαραυγοῦστα, τώρα δὲ ὀνομάζεται ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἀκ Ἰσὰρ, ἢ, Ἀκ Σεράϊ), ἐκρατήθη ὡς χριστιανὴ, καὶ παρέστη εἰς τὸ κριτήριον τοῦ Πελαγίου. Ὅθεν ὁμολογήσασα τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ἐνώπιον πάντων, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς ἐπάνω κυπαρίσσου· ἔπειτα ἐπλήγωσαν τοὺς μαστούς της μὲ σούβλας πυρωμένας· ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία εἶπε πρὸς τὸν ἡγεμόνα, «ποῦ εἶναι οἱ Θεοί σου; δεῖξον αὐτοὺς εἰς ἐμὲ διὰ νὰ τοὺς τιμήσω καθόσον δύναμαι,» διὰ τοῦτο εὐθὺς καταβιβάζουσιν αὐτὴν καὶ τὴν στέλλουσιν εἰς τὸν ναὸν τοῦ εἰδώλου Ἀδριανοῦ, τὸν ὁποῖον εἶχον ἐκεῖ περίφημον καὶ περιβόητον.

Ἐμβᾶσα λοιπὸν ἡ ἁγία εἰς τὸν ναὸν προσηυχήθη εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ μὲ μόνον τὸ ἐμφύσημά της ἔπεσεν εὐθὺς τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ ἐμοιράσθη εἰς τρία κομμάτια· ἔπειτα ἐξελθοῦσα λέγει πρὸς τὸν ἡγεμόνα· Ἔμβα μέσα καὶ βοήθησον τὸν θεόν σου Ἀδριανὸν, διότι αὐτὸς ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ συνετρίβη. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τρέχων ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναὸν, καὶ βλέπων κατὰ γῆς τὸν Ἀδριανὸν μοιρασμένον εἰς τρία κομμάτια, ἐθρήνησεν ὁμοῦ μὲ θυμόν· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασιλέως, εὐθὺς ἐστάλη ὁ πρῶτος ἄρχων ὁ ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ τῷ εἰς τὴν πόλιν Ἀνάζαρβον εὑρισκομένῳ, διὰ νὰ ἐξετάσῃ, καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθινὸν τοῦτο τὸ πρᾶγμα, νὰ ῥίψωσι τὸν Πελάγιον εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσιν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ Πελάγιος, προσέπεσεν εἰς τὴν ἁγίαν Θεοδούλην, παρακαλῶν αὐτὴν μετὰ δακρύων νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ γίνῃ πάλιν τέλειον τὸ συντριβὲν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ των, καὶ νὰ κατασταθῇ πάλιν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἵστατο πρῶτον, ὑποσχόμενος, ὅτι ἂν τοῦτο γίνῃ, νὰ πιστεύσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γίνῃ χριστιανός.

Τότε ἡ ἁγία προσηυχήθη, καὶ εὐθὺς τὸ συντριβὲν εἴδωλον ἔγεινεν ὁλόκληρον, καὶ ἀποκατέστη πάλιν εἰς τὸν πρότερον τόπον του, τὸ ὁποῖον εὑρὼν σῶον ὁ ἀπεσταλμένος ἄρχων ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐπέστρεψε καὶ ἔδωκε τὴν εἴδησιν ταύτην εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς προστάζει τὸν Πελάγιον διὰ γραμμάτων, νὰ τιμωρήσῃ κατὰ πρῶτον τὴν ἁγίαν μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ ἔπειτα νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς πικρὸν θάνατον. Ὁ Πελάγιος λοιπὸν ἐπρόσταξε νὰ καταξεσχίσωσι τὰς σάρκας τῆς ἁγίας μὲ σούβλας πυρωμένας, καὶ ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν μάρτυρα, ὅτι δὲν φροντίζει διὰ τὰ βάσανα τελείως, ὠργίζετο ὁ ταλαίπωρος καὶ τρισάθλιος, καὶ τί νὰ κάμῃ δὲν ἤξευρε· τότε Ἑλλάδιος ὁ Κομενταρήσιος παριστάμενος ἐκεῖ λέγει πρὸς τὸν Πελάγιον· Δὸς εἰς ἐμὲ τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἂν ἐγὼ δὲν καταπείσω αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀποκεφάλισόν με. Εὐθὺς λοιπὸν ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμῃ ὅ,τι διελογίζετο.

Ὅθεν ποιήσας πέντε καρφία, τὰ μὲν δύω ἐνέπηξεν εἰς τὰ ὦτα τῆς ἁγίας, τὸ δὲ ἓν εἰς τὸ μέτωπόν της, καὶ τὰ ἄλλα δύω, εἰς τοὺς μαστούς της. Ἀφ' οὗ δὲ τὰ ἐκάρφωσεν ὅλα, ἐσήκωσεν ἡ ἁγία τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσηυχήθη εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ δοθῇ ὑπομονὴ εἰς αὐτὴν νὰ ὑποφέρῃ τὴν ἀνυπόφορον ἐκείνην βάσανον· ὅθεν μετ' ὀλίγον ἐδόθη εἰς τὴν ἁγίαν ἡ ὑπομονὴ ἣν ἐζήτησε. Βλέπων δὲ ὁ Κομενταρήσιος τὴν τόσην μεγάλην ὑπομονὴν καὶ γενναιοκαρδίαν τῆς ἁγίας, καὶ ὅτι τὴν πικρὰν ἐκείνην βάσανον ἐνόμιζεν ὡς οὐδέν· πρὸς τούτοις δὲ στοχασθεὶς, καὶ ὅτι, ἂν δὲν πεισθῇ ἡ ἁγία νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, θὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωή του, καθὼς ὑπεσχέθη, ἐπροσκάλεσε τὴν ἁγίαν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ παρεκάλει αὐτὴν νὰ θυσιάσῃ μὲ αὐτὸν εἰς τὰ εἴδωλα. Ἡ δὲ ἁγία βλέπουσα πό-

[1] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ, διότι τοῦτο προεγράφη εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, καθ' ἣν καὶ ἑορτάζεται.

σον φόβον εἶχεν, ἔκαμε προσευχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἶτα διδάξασα αὐτὸν μὲ τὰ θεῖα αὐτῆς λόγια τὸν κατέπεισε νὰ γίνῃ χριστιανός.

Ὅτε λοιπὸν ἐξημέρωσε παρεστάθη εἰς τὸν Πελάγιον ὁ Κομενταρήσιος μετὰ τῆς ἁγίας, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· Δὲν ἐδυνήθην νὰ πείσω τὴν δούλην τοῦ ὄντως ἀληθινοῦ Θεοῦ εἰς τὸ νὰ μεταβληθῇ ἀπὸ τὴν ἴσην καὶ καλὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν περιπατεῖ· αὐτὴ δὲ μᾶλλον μετέβαλεν ἐμὲ καὶ μὲ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἀγνωσίας, εἰς τὸ ὁποῖον ἕως τώρα εὑρισκόμην, διότι φωτίσασα τοὺς νοεροὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου μὲ τὰ θεῖά της λόγια, ἐπρόσφερέ με εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πελάγιος, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ κοπῇ ἡ κεφαλή του καὶ τὸ σῶμά του νὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ οὕτω ὁ μακάριος Ἑλλάδιος ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνός· τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς κάμινον ἀνημμένην, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διαφυλαχθεῖσα ἀβλαβής, προσηύχετο ἐν αὐτῇ καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν.

Ὅθεν ἀπορῶν ὁ ἡγεμών, ἐφώναζε μεγάλως, «δὲν ἠξεύρω τί νὰ κάμω μὲ αὐτὴν τὴν βιαιοθάνατον»! Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς παρεστῶτας, Βοηθὸς ὀνομαζόμενος, «παράδος αὐτὴν εἰς ἐμέ, εἶπεν, ὦ ἡγεμών, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄφρων καὶ ἄγνωστος, καθὼς ἦτο ὁ Κομενταρήσιος, ἵνα πεισθῶ εἰς αὐτήν.» Ὁ δὲ ἄρχων παρέδωκε τὴν ἁγίαν εἰς αὐτόν. Λαβὼν λοιπὸν ὁ Βοηθὸς τὴν μάρτυρα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐδέχθη καὶ αὐτὸς τοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας της καὶ ἠλλοιώθη τὴν θείαν ἀλλοίωσιν, ὡς καὶ ὁ Κομενταρήσιος. Καὶ λοιπὸν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν παρεστάθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Πελάγιον ὁμοῦ μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, «Τὰ κατ' ἐμὲ πράγματα, ὦ ἡγεμών, ἔρχομαι νὰ σοὶ φανερώσω· Ἤξευρε ὅτι καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, καὶ ὅτι αἱ ἐλπίδες τῶν ὑποσχέσεών μου ἐφάνησαν μάταιαι καὶ κεναί, διότι κάλλιον εἶναι νὰ φανῶ ψεύστης καὶ νὰ γίνω συγκληρονόμος τοῦ Χριστοῦ, παρὰ νὰ ἀληθεύσω καὶ νὰ κερδήσω τὴν γέενναν τοῦ πυρός· ἀλλὰ καὶ σύ, ὦ ἡγεμών, ἔπρεπε νὰ εὐχαριστήσῃς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ὅστις σὲ ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ πιστεύσῃς εἰς αὐτόν, καθὼς ὑπεσχέθης. Σὺ ὅμως ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἔκαμες, ἀλλὰ καὶ ἐφάνης ἀχάριστος, καὶ τὴν εὐεργέτιδά σου Θεοδούλην παρέδωκας εἰς ἀνυπόφορα βάσανα.» Ταῦτα ὡς εἶπεν ὁ Βοηθός, προσέταξεν ὁ Πελάγιος καὶ ἀπέκοψαν τὴν τιμίαν του κεφαλήν, τὴν δὲ ἁγίαν ἐπρόσταξε νὰ ἁπλωθῇ ἐπὶ πυρωμένης ἐσχάρας, ἄνωθεν δὲ τῆς ἐσχάρας νὰ ῥαντίζεται πίσσα, ἔλαιον καὶ κηρίον ἵνα μὲ αὐτὰ ἀνάπτῃ ἡ ἐσχάρα περισσότερον. Καὶ ὁ μὲν Βοηθός, τελειώσας τὸ μαρτύριόν του, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἡ δὲ Θεοδούλη προσευξαμένη, ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν ἐσχάραν· καὶ ἅμα ἡ ἐσχάρα ἐδέχθη αὐτήν, ἐσκορπίσθη, καὶ ἐσφενδόνισεν ὄχι ὀλίγους ἄνθρακας εἰς τοὺς ἐκεῖ παρεστῶτας καὶ κατέκαυσε τοὺς περισσοτέρους ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν ἔβαλαν τὴν ἁγίαν εἰς τὴν φυλακήν· τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἀνήφθη μεγάλη κάμινος, καὶ ἐβλήθη εἰς αὐτὴν ἡ ἁγία ὁμοῦ μὲ τὸν Εὐάγριον καὶ Μακάριον καὶ ἄλλους πολλοὺς ἁγίους· καὶ ἐκεῖ ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους παρὰ Κυρίου.

—

Οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ ὅ,τε ΕΛΛΑΔΙΟΣ ὁ Κομενταρήσιος καὶ ὁ ΒΟΗΘΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

* » Θεῖον Βοηθὸν σὺν Κομενταρησίῳ,
» Δόξης κατηξίωσε Χριστοῦ τὸ ξίφος.

Ὁ ἅγιος ΕΥΑΓΡΙΟΣ καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΣ οἱ διὰ τῆς ἁγίας Θεοδούλης πιστεύσαντες, πυρὶ τελειοῦνται.

† » Βληθέντες εἰς πῦρ ὀσφράδια Κυρίῳ,
» Ὤφθητε, Μακάριε Εὐάγριέ τε.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΞΕΝΗ πυρὶ τελειοῦται.

» Ὁ Χριστὸς ἦλθε πῦρ βαλεῖν εἰς γῆν πάλαι.
» Τοῦτο Ξένη τρέχουσα καρτερεῖ ξένως.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ τοῦ ἀπὸ Κύπρου.*

* » Καὶ Μαρκιανὸς ἆθλον ἤθλησε ξένον,
» Οὐχὶ πρὸς αἷμα, πρὸς δὲ ἀρχὰς τοῦ σκότους.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

*Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν καὶ συνωνύμων **Μ α κ α ρ ί ω ν**, τοῦ τε ἀναχωρητοῦ καὶ Αἰγυπτίου, καὶ τοῦ πολιτικοῦ καὶ Ἀλεξανδρέως.*

» Θανοῦσα θείων ἡ δυὰς Μακαρίων,
» Ζωῆς μετέσχε τῆς μακαριωτάτης.
» Γῆν μακάρων λάχον ἐννεακαιδεκάτῃ Μακάριοι.

† Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ὁσίους Μακαρίους,

ὁ μὲν εἷς ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὅθεν καὶ Αἰγύπτιος ἐπονομάζεται, ὁ δὲ ἄλλος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὅθεν καὶ Ἀλεξανδρεὺς ἐπικαλεῖται· καὶ ὁ μὲν Αἰγύπτιος Μακάριος, ὅστις ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ΄ (373), μέγας ἐπωνομάζετο, καθόσον ἦτο πρῶτος καὶ μεγαλίτερος κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τοὺς χρόνους. Αὐτὸς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἠγάπησε τὴν ἀρετὴν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐφάνη ἄμεμπτος καὶ ἀκατηγόρητος εἰς τὴν ζωὴν, ἕως εἰς τοὺς τριάκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του· μετὰ δὲ τοὺς τριάκοντα χρόνους ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἔρημον. Τόσην δὲ ὑπομονὴν ἔδειξεν εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀσκήσεως ὁ ἀοίδιμος, ὥστε εἰς ὀλίγους χρόνους ἠξιώθη νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα τῆς διακρίσεως, καὶ τὴν κατὰ δαιμόνων ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τὸ νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, καὶ τὸ νὰ ποιῇ θαύματα. Μὲ πολλὰς δὲ παρακλήσεις τοῦ ἀρχιερέως ἔλαβε καὶ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ἐπειδὴ δὲν ὑπέφερε νὰ κρύπτεται ὁ λύχνος ὑποκάτω εἰς τὸν μόδιον· Οὗτος προεῖπεν εἰς ἕνα μαθητήν του, ὅστις ἔκλεπτε τὰ εἰς τοὺς πένητας διδόμενα ἀργύρια, ὅτι θέλει λάβῃ παρὰ Κυρίου ὀργὴν καὶ παιδείαν, ἂν δὲν διορθωθῇ· ἐπραγματοποιήθη δὲ ὄντως ἡ πρόρρησίς του, διότι ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος, ἐπειδὴ δὲν ἐδιωρθώθη, ἔγεινε λεπρός. Ἐκ τῶν χαρισμάτων δὲ τούτων τοῦ ἁγίου πολλοὶ παρακινούμενοι, ἔτρεχον εἰς αὐτὸν καὶ ἠνώχλουν τὴν ἡσυχίαν του· ὁ δὲ ὅσιος κατεσκεύασεν ἕνα λάκκον ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν μὲ γυρίσματα, ὡς κοχλίαν εἰς τὸ εἶδος, μακρὰν ἀπὸ τὸ κελλίον του ἕως ἥμισυ στάδιον, καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λάκκου ἔσκαψε μὲ τὰς χεῖράς του ἓν σπήλαιον· καὶ ὅτε ἤρχοντο πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ τὸν ἠνώχλουν, διέβαινε κρυφίως ἀπὸ τὸν λάκκον καὶ ἐκρύπτετο μέσα εἰς τὸ σπήλαιον, ὅθεν κανεὶς δὲν τὸν εὕρισκε. Περιττὸν δὲ εἶναι νὰ εἴπωμεν πόσον ὀλίγον φαγητὸν καὶ ποτὸν ἔτρωγε καὶ ἔπινεν ὁ ἀοίδιμος, διότι καὶ αὐτὴ μόνη ἡ θεωρία τοῦ σώματός του ἐμαρτύρει τὴν ἄκραν ἐγκράτειαν, ἣν μετεχειρίζετο.

Ἦλθε ποτὲ αἱρετικός τις εἰς τὸν ἅγιον, ὁ ὁποῖος ἐφιλονείκει, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάστασις νεκρῶν· ὅθεν ὁ μέγας Μακάριος ἀνέστησεν ἕνα νεκρὸν, [1] διὰ νὰ πείσῃ καὶ πληροφορήσῃ αὐτόν. Ἔλεγε δὲ ὁ ὅσιος, ὅτι εἶναι δύω τάγματα τῶν δαιμόνων· καὶ τὸ μὲν ἓν τάγμα πολεμεῖ τοὺς ἀνθρώπους εἰς διάφορα πάθη, θυμοῦ, καὶ ἐπιθυμίας, τὸ δὲ ἄλλο τάγμα, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἀρχικὸν, πολεμεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ῥίπτει εἰς διαφόρους αἱρέσεις καὶ βλασφημίας καὶ πλάνας· τοῦτο δὲ τὸ ἀρχικὸν τάγμα τῶν δαιμόνων ἀποστέλλει ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Σατανᾶς εἰς τοὺς μάγους, καὶ εἰς τοὺς αἱρεσιάρχας. Οὗτος ὁ ὅσιος ἔκαμε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἔτρωγε τριῶν μοδίων ψωμία, [1] κατ᾿ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου, καὶ ἔπινεν ἓν μέτρον κρασίου, τὸν ἔκαμε, λέγω, νὰ τρώγῃ τρεῖς λίτρας μόνον ψωμίου (ἤτοι διακόσια ὀγδοηνταοκτὼ δράμια). [2] Μίαν φορὰν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τὸν διάβολον ὅτι εἶχε τὰς μηχανὰς καὶ ἐργαλεῖά του μέσα εἰς μίαν λήκυθον (ἤτοι εἰς ἓν ἀγγεῖον τοῦ ἐλαίου)· ὅθεν καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν, ἔμαθε καὶ ἐδιώρθωσε τὸν μοναχὸν Θεόπεμπτον, τὸν ἀπατώμενον ἀπὸ τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου. Οὗτος περιπατῶν εἰς τὴν ἔρημον, εὗρεν ἓν κρανίον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἑνὸς ἱερέως τῶν εἰδώλων· ἐρωτήσας δὲ αὐτὸ, ἤκουσε παρ᾿ αὐτοῦ ὅτι, ὅταν προσφέρῃ εἰς τὸν Θεὸν τὰς προσευχάς του, ἐλαφρόνονται ὀλίγον ἀπὸ τὴν βάσανον οἱ ἐν τῇ κολάσει εὑρισκόμενοι. [3] Οὗτος ἀνέστησε καὶ ἄλλον νεκρὸν, διὰ νὰ εἴπῃ ποῦ ἔκρυψε τὴν παρακαταθήκην ἐκείνων οἵτινες τὴν ἐζήτουν, καὶ πάλιν ἐπρόσταξεν αὐτὸν καὶ ἐκοιμήθη· προεῖπε δὲ καὶ ὅτι θὰ ἐρημωθῇ ἡ Σκήτη. Διηγεῖται ὁ ὅσιος Παλλάδιος διὰ τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον Μακάριον, ὅτι ἀκόλαστός τις, ζητῶν νὰ ἑλκύσῃ εἰς σατανικὸν ἔρωτα μίαν σώφρονα γυναῖκα, καὶ μὴ δυνηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὴν μὲ διαβολικὰς μαγείας νὰ φαίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὡς φοράς· ὅθεν ὁ ὅσιος οὗτος ἐπικαλούμενος τὸν Θεὸν, ἀποκατέστησεν αὐτὴν νὰ φαίνεται πάλιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους γυνὴ, καθὼς ἦτο ἐκ φύσεως. [4]

---

[1] Οὗτος ὁ νεκρὸς ἦτο Ἕλλην· ἀναστηθεὶς δὲ, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη· εἶτα ἐγένετο καὶ μοναχὸς Μίλης ὀνομασθείς· Περὶ τούτου ἀναφέρει ὁ εἰς τὸ Σάββατον τῆς τυρινῆς ᾀσματικὸς κανὼν, ὁ τὰ ὀνόματα τῶν ὁσίων πατέρων δηλῶν κατ᾿ ἀλφάβητον, Μίλην νεκρέγερτον αὐτὸν ὀνομάζων.

[1] Τὸ μόδιον εἶναι μέτρον διὰ τὰ ὑγρᾶ καὶ τὰ γεννήματα. Τὸ ἀρχαῖον δὲ μόδιον περιεῖχε πέντε περίπου ὀκκάδας Σ. Ε.

[2] Ἡ λίτρα περιέχει οὐγκίας δώδεκα· ἡ δὲ οὐγκία περιέχει δράμια ὀκτώ.

[3] Βάσανος καὶ κόλασις ἐννοεῖται ἐδῶ, ὄχι ἡ καθολικὴ, διότι αὕτη ἀκόμη δὲν ἐδόθη εἰς τοὺς ἁμαρτωλούς· ἀλλ᾿ ἡ μερικὴ, ἥτις εἶναι λύπη καὶ θλίψις καὶ σκότος, τὰ ὁποῖα λαμβάνουσιν οἱ ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ ᾅδου εὑρισκόμενοι ἁμαρτωλοὶ, ἕως τῆς δευτέρας τοῦ Χριστοῦ παρουσίας.

[4] Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Παλλάδιος, ὅτι ἀφ᾿ οὗ ὁ ἅγιος ἰάτρευσε τὴν ἀνωτέρω γυναῖκα, ἔδωκεν εἰς αὐτὴν τοιαύτην συμβουλὴν λέγων «Γύναι μὴ λίπῃς ἀπὸ τὴν κοινωνίαν τῶν μυ-

Λέγεται δὲ περὶ τοῦ οὐρανίου τούτου ἀνδρὸς, ὅτι τὸν περισσότερον χρόνον τῆς ζωῆς του ἐσχόλαζε μᾶλλον εἰς τὴν μετὰ Θεοῦ νοερὰν ἕνωσιν, παρὰ εἰς ὅλα τὰ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν πράγματα τοῦ κόσμου. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα καὶ θαύματα ὑπερφυσικὰ διαλάμψας ὁ φερωνύμως Μακάριος ὁ μέγας, καὶ χρόνων ἐννενήκοντα γενόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)

† Ὁ δὲ ἅγιος Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ καὶ πολιτικὸς ὀνομαζόμενος (διότι περισσότερον ἀπὸ τὸν Αἰγύπτιον διέτριβεν εἰς τὰς πόλεις, καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους συνανεστρέφετο, διὰ τὴν τῶν πολλῶν διόρθωσιν) ἐχρημάτισεν ἱερεὺς τῶν λεγομένων κελλίων, μεταχειριζόμενος ἄκραν ἐγκράτειαν καὶ ὑπομονήν· ὅθεν καὶ ἔλαβε τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ. Τούτου τὰς ἀρετὰς θαυμάσας ὁ μέγας Ἀντώνιος, εἶπε πρὸς αὐτόν· « ἰδοὺ ἐπανεπαύθη τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ σὲ καὶ θέλεις γείνει κληρονόμος τῶν ἀρετῶν μου. » Οὗτος ὁ ὅσιος, ὅτε ἤκουε κἀνένα μοναχὸν, ὅτι ἔκαμνεν ἔργον καὶ κατόρθωμα ἀσκητικὸν, ἐλάμβανε ζῆλον ἀγαθὸν εἰς τὴν ψυχήν του, καὶ κατὰ μίμησιν ἐκείνου, ἔκαμνε καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον κατόρθωμα. Ὅθεν ἀκούσας ὅτι οἱ μοναχοὶ, οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὰ Τάβεννα, καὶ διὰ τοῦτο Ταβεννησιῶται ὀνομαζόμενοι, ὅλην τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν δὲν ἔτρωγον φαγητὸν, γινόμενον διὰ τοῦ πυρὸς, τοὺς ἐμιμήθη καὶ αὐτὸς, καὶ ἑπτὰ χρόνους δὲν ἔφαγε φαγητὸν μαγειρευμένον, ἐκτὸς λαχάνων ὠμῶν καὶ ὀσπρίων βρεκτῶν. Ἄλλην φορὰν ἤκουσεν, ὅτι ἄλλος τις ὅσιος ἔτρωγε μόνον μίαν λίτραν ψωμίον· ὅθεν ἐβίασε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του καὶ ἔτρωγεν εἰς τρεῖς χρόνους τέσσαρας, ἢ πέντε οὐγγίας ψωμίον (ἤτο τριάκοντα δύω, ἢ τεσσαράκοντα δράμια). Ὁμοίως ἔπινε καὶ τόσον ὀλίγον νερὸν, ὅσον ἦτο ἀνάλογον καὶ ἀρκετὸν εἰς τόσον ὀλίγον ψωμίον, ὅπερ ἔτρωγε.

Ἐλθὼν δὲ μίαν φορὰν εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Ταβεννησιωτῶν, διὰ νὰ μάθῃ ἑνὸς ἑκάστου τὴν πολιτείαν, καὶ ἐλθούσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς, εἶδεν ὅτι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἔτρωγον τὸ ἑσπέρας ἑκάστης ἡμέρας, ἄλλοι δὲ, εἰς δύω ἡμέρας, ἄλλοι, εἰς τρεῖς, καὶ ἄλλοι, εἰς πέντε· ἄλλοι δὲ, ὅλην τὴν νύκτα ἱστάμενοι εἰς τὴν προσευχὴν, ἐδούλευον τὴν ἡμέραν. Ταῦτα, λέγω, βλέπων ὁ ὅσιος, ἐστάθη ὄρθιος ὁ μεγαλόψυχος εἰς μίαν γωνίαν μιᾶς κέλλας, καὶ βρέξας φοινίκια, ἐδούλευεν, ἕως οὗ ἐτελειώθη ὅλη ἡ τεσσαρακοστὴ καὶ ἔφθασε τὸ Πάσχα· εἰς τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας δὲν ἔκλινε γόνυ, δὲν ἐκάθισε, δὲν ἐπλαγίασεν εἰς κλίνην, δὲν ἔφαγε τελείως ψωμίον, οὔτε ἔπιε νερὸν, ἐκτὸς ἀπὸ φύλλα χραμβολαχάνου· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἔτρωγεν εἰς μόνην τὴν Κυριακὴν, ὅσον μόνον διὰ νὰ φανῇ εἰς τοὺς ἄλλους ὅτι τρώγει.

Ἄλλοτε πάλιν δὲν ἐμβῆκεν ὁ ὅσιος ὑποκάτω εἰς στέγην κελλίου εἴκοσιν ὁλόκληρα ἡμερονύκτια, μόνον διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον· ὅθεν δὲν ἐκοιμήθη τελείως κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ἀλλὰ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκαίετο ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, τὴν δὲ νύκτα ἐπάγονεν ἀπὸ τὴν ψυχρότητα. Οὗτος ἐφιλονείκησε καὶ ἠγωνίσθη ποτὲ νὰ μὴ χωρίσῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς πέντε ἡμέρας· καὶ τοσοῦτον ἐθύμωσε τὸν διάβολον, ὥστε ἐκεῖνος ἔβαλε φωτίαν καὶ ἔκαυσε τὸ ψαθίον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵστατο ὁ ὅσιος· ὁμοίως ἔκαυσε καὶ ὅσα ἄλλα εἶχεν εἰς τὸ κελλίον του. Μίαν φορὰν ἠνώχλησεν ὁ λογισμὸς τὸν ὅσιον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ἵνα ὠφεληθῇ ἐκ τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων ὁσίων· αὐτὸς δὲ πεσὼν κατὰ γῆς, ἐξήπλωσε τοὺς πόδας του, καὶ ἔλεγε· «Σύρατέ με σεῖς δαίμονες, διότι ἐγὼ θεληματικῶς μὲ τοὺς πόδας μου εἰς ἄλλο μέρος δὲν ὑπάγω.» Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἠνωχλεῖτο ἀπὸ τὸν λογισμὸν, ἐφορτόνετο εἰς τὴν πλάτην του κοφφίνιον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον καὶ μετέβαινεν εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος· καὶ οὕτω μὲ τοιούτους τρόπους ἐνίκησε τὸν ἐνοχλοῦντα λογισμὸν, χάριτι τοῦ Χριστοῦ.

Μίαν φορὰν ἠνωχλήθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς πορνείας· ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν πανέρημον, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἕνα βαλτώδη τόπον, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε μῆνας ἕξ· καὶ τόσον πολλὰ κατεπλήγωσαν τὸ σῶμά του οἱ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι μεγαλώτατοι κώνωπες, ὡς σφῆκες, ὥστε ἐγέμισαν ἀπὸ πρίσματα καὶ ἐξογκώματα ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός του. Ὅθεν ὅτε μετὰ ἓξ μῆνας ἐπέστρεψεν εἰς τὸ κελλίον του, ἀπὸ ἄλλο τι δὲν ἐγνωρίζετο ὅτι εἶναι ὁ Μακάριος, εἰμὴ ἀπὸ μόνην τὴν φωνὴν, διότι ἠλλοιώθη ὅλον

στηρίων τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ νὰ μεταλαμβάνῃς συχνὰ, διότι αὕτη ἡ διαβολικὴ ἐνέργεια σοὶ ἠκολούθησεν, ἐπειδὴ δὲν μετέλαβες πέντε ἑβδομάδας, καὶ ἀπὸ τοῦτο εὗρε χώραν ὁ διάβολος καὶ σὲ ἐπείραξε. Μέγας δὲ τῇ ἀληθείᾳ λόγος γράφεται περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Μακαρίου παρὰ τῷ Εὐεργετινῷ σελ. 392, δηλαδὴ, ὅτι αὐτὸς ἔγεινε Θεὸς ἐπίγειος, καθὼς ἐστι γεγραμμένον. Ὥσπερ γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς, σκέπων τὸν κόσμον, οὕτω καὶ ὁ ἀββᾶς Μακάριος σκέπων ἦν τὰ ἐλαττώματα, ἃ ἔβλεπεν, ὡς μὴ βλέπων, καὶ ἃ ἤκουεν, ὡς μὴ ἀκούων.

του τὸ πρόσωπον καὶ τὸ σῶμα, καὶ ἐπαρομοίαζε μὲ τοὺς λεπρωμένους. Οὗτος ἔσκαπτε ποτὲ ἓν πηγάδιον, καὶ ἐκεῖ ἔτυχε νὰ εὑρεθῇ μία ἀσπίς, ἡ ὁποία ἐδάγκασε τὸν ὅσιον εἰς τὰς χεῖρας. Θανατηφόρον δὲ εἶναι τὸ δάγκαμα τῆς ἀσπίδος. Ὁ δὲ ὅσιος συλλαβὼν αὐτὴν μὲ τὰς δύω του χεῖρας ἀπὸ τὰ χείλη καὶ τὰς σιαγόνας ἔσχισεν αὐτήν, λέγων· «Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς δὲν σε ἔστειλε, πῶς σὺ ἐτόλμησας νὰ μὲ δαγκάσῃς;» Μίαν φορὰν ἐκάθητο ὁ ὅσιος εἰς τὴν αὐλήν, καὶ ἐλάλει εἰς τοὺς παρεστῶτας ἀδελφοὺς τὰ πρὸς ὠφέλειαν· τότε ἔρχεται ἐκεῖ μία ὕαινα [1] (ἀγριογουροῦνα), ἡ ὁποία φέρουσα μαζί της τὸ μικρόν της, τὸ ὁποῖον ἦτο τυφλόν, τὸ ἔρριψεν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὁ δὲ ὅσιος πτύσας εἰς τοὺς τυφλοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ζώου, ἔκαμεν αὐτὸ νὰ ἀναβλέψῃ. Ἡ δὲ ὕαινα λαβοῦσα τὸ γέννημά της, ἀνεχώρησε, καὶ τὸ πρωΐ μετὰ σπουδῆς ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον μεγάλον δέρμα ἑνὸς προβάτου· ὁ δὲ ἅγιος εἶπε πρὸς αὐτήν· Ἐγὼ τὰ ἐξ ἀδικίας πράγματα δὲν δέχομαι. Τότε ἡ ὕαινα κλίνασα τὴν κεφαλήν, ἐξῆλθεν ἔξω τῆς αὐλῆς.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων θαυμάτων ἐποίησε καὶ ταῦτα ὁ ὅσιος. Ἰάτρευσεν ἕνα ἀνάξιον ἱερέα, τοῦ ὁποίου ἡ κεφαλὴ ἐφαγώθη ὅλη ἕως εἰς τὸ κόκκαλον, ἀφ' οὗ πρότερον ὑπεσχέθη νὰ μὴ ἱερουργῇ εἰς τὸ ἑξῆς ἀναξίως, τὸ ὁποῖον ἦτο αἴτιον τοῦ τοιούτου πάθους καὶ τῆς ἀσθενείας του καθὼς καὶ ὁ ἅγιος τὸ προεῖπεν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ μίαν εὐγενῆ παρθένον καὶ παράλυτον, ἥτις ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἀπὸ Θεσσαλονίκης ὑγιῆ ἐποίησεν ὁ ἅγιος· καὶ ἓν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτο πρισμένον καὶ ἐξέβαλλε νερὸν ἀπὸ ὅλα του τὰ αἰσθητήρια, ἐθεράπευσεν ὁ ὅσιος καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸν πατέρα του ὑγιές. Τόσον δὲ πλῆθος δαιμονισμένων ἰάτρευσεν ὁ ὅσιος οὗτος, ὥστε σχεδὸν δὲν ἔχει ἀριθμόν. Καὶ οὗτος δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος εἶδε τὸν διάβολον (καθὼς τὸν εἶδε δηλαδὴ καὶ ὁ προρρηθεὶς Αἰγύπτιος) καὶ ἐβάσταζε τὰ εἴδη καὶ ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα ἐπλανοῦσε τοὺς μοναχούς. Ἐφανέρωνε δὲ ταῦτα ὁ μιαρὸς αἰνιγματωδῶς μὲ ἓν τρυπημένον φόρεμα ὅπερ ἐφόρει, καὶ μὲ τινα κολοκύνθια τὰ ὁποῖα ἐσήκονεν. Οὗτος ὁ ὅσιος περιπατήσας ἕνα καιρὸν μακρινὴν ὁδόν, ἐμβῆκεν εἰς τὸ κηποταφεῖον τοῦ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ, τῶν ἐπὶ τοῦ Φαραὼ μάγων, καὶ πάλιν ἐπέστρεψε χωρὶς νὰ πάθῃ κανὲν κακὸν ἀπὸ τοὺς δαίμονας. Εἶχε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος σῶμα μικρὸν καὶ κολοβόν· εἶχεν ὀλίγας τρίχας εἰς τὰ χείλη καὶ εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πώγωνος, ἐπειδὴ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀσκητικῶν κόπων, οὐδὲ τρίχες ἐφύτρωσαν εἰς αὐτόν. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν καὶ θαύματα διαλάμψας καὶ οὗτος ὁ θεῖος Μακάριος ἀνεπαύθη ἐν εἰρήνῃ.

Μὲ τούτους τοὺς δύω Μακαρίους συνταξιδεύοντες ἄρχοντες τινὲς τοῦ βασιλέως ἐνδοξότατοι, ἐθαύμαζον τὴν εὐτέλειαν καὶ τὴν πτωχείαν των· ὅθεν εἷς ἀπὸ αὐτοὺς εἶπε. Μακάριοι εἶσθε σεῖς, οἵτινες ἐμπαίζετε τὸν κόσμον. Ὁ δὲ Ἀλεξανδρεὺς Μακάριος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν. Ἡμεῖς μὲν ἐνεπαίξαμεν τὸν κόσμον, ὁ δὲ κόσμος ἐμπαίζει σᾶς· πλὴν ἤξευρε καλά, ὅτι καὶ ἡμεῖς Μακάριοι ὀνομαζόμεθα, καθὼς σὺ καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς μᾶς ὠνόμασες. Ταῦτα δὲ εἰπόντος τοῦ ἁγίου, κατενύχθη ὁ ἄρχων καὶ καταφρονήσας τὰ λαμπρὰ τοῦ βίου πράγματα, ἀπετάξατο τοῖς ἑαυτοῦ ὑπάρχουσι, καὶ ἔγεινε μοναχός. (Περὶ τοῦ Ἀλεξανδρέως Μακαρίου ὅρα καὶ εἰς τὸ Λαυσαϊκόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ.

» Ψεύδει σοφῷ φυγοῦσα σαρκὸς τὴν ὕβριν,
» Ἀθλεῖς ἀληθῶς ἐκ ξίφους, Εὐφρασία.

Ἡ ἁγία αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Νικομηδείας κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σϟ' (290), καταγομένη ἀπὸ γένος ὀνομαστόν, καὶ ἔχουσα γνώμην σώφρονα καὶ εὐσεβῆ. Αὕτη λοιπὸν διαβληθεῖσα ὡς χριστιανή, καὶ μὴ πεισθεῖσα νὰ προσφέρῃ θυσίαν εἰς τοὺς δαίμονας, δέρεται δυνατά· καὶ ἐπειδὴ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως, παρεδόθη εἰς ἕνα βάρβαρον ἄνθρωπον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ. Ἠπατήθη ὅμως αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἁγίαν, μὲ τοιοῦτον σοφὸν τρόπον. Ὑπεσχέθη ἡ ἁγία εἰς τὸν βάρβαρον ἐκεῖνον, ὅτι ἂν δὲν τὴν πειράξῃ, θὰ τῷ δώσῃ ἓν ἰατρικόν, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διαφυλάττεται ἀπλήγωτος ἀπὸ τὰς μαχαίρας καὶ ἀπὸ τὰ ἀκόντια τῶν ἐχθρῶν του· ταῦτα δὲ λέγουσα, ἐπρόσθεσε καὶ τοῦτο, ὅτι, ἐὰν θέλῃς νὰ πληροφορηθῇς ὅτι τοῦτο τὸ ὁποῖον σοὶ λέγω εἶναι ἀληθινόν, δοκίμασον εἰς τὸν λαιμόν μου, καὶ εὐθὺς ἐξέτεινε τὸν λαιμόν της. Ὁ δὲ βάρβαρος νομίσας ὅτι λέγει λόγια ἀληθινά, ἐκτύπησε δυνατώτερα εἰς τὸν λαιμόν της μὲ τὴν σπάθην καὶ

[1] Τὸ ὕαινα φαίνεται μετέφρασεν ὁ Νικόδημος διὰ τοῦ ἀγριογουροῦνα. Σ. Ε.

ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν αὐτῆς κεφαλήν· καὶ οὕτω, μείνασα ἀμόλυντος, ἔλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονεν ἡ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου.

» Ἔχει νεκρὸν σὸν ἡ καλὴ μετοικία,

» Καλῶ γάρ, ὡς σύ, τοὺς Ἀποστόλους, πάτερ.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν Νικαίᾳ γενομένου μεγίστου θαύματος, ὅτε ὁ μέγας Βασίλειος διὰ προσευχῆς ἠνέωξε τὰς πύλας τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ παρέθετο αὐτὴν τοῖς ὀρθοδόξοις.

* » Πῶς οὐκ ἂν ἦρε Βασίλεις τὰς πύλας,

» Μέγας ναός σοι τῷ ναῷ τῷ ἐμψύχῳ;

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ τοῦ Γαλλησιώτου καὶ ὁμολογητοῦ, ὅστις ἐχρημάτισεν ἐν ἔτει ασν΄ (1250).*

† » Κτείνει Δαβὶδ μὲν ἀλλόφυλον σφενδόνη,

» Κτείνει δὲ Μελέτιος Αὐσόνων πλάνην.[2]

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΚΟΥ Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ, τοῦ τῆς ὀρθοδοξίας τῶν Ἀνατολικῶν Γραικῶν μονομάχου καὶ ὑπερμάχου καὶ φύλακος.*

† » Κρατεῖ μὲν Ἄτλας μυθικῶς ὤμοις πόλον,

» Κρατεῖ δ' ἀληθῶς Μάρκος ὀρθοδοξίαν.[3]

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΡΣΕΝΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κερκύρας.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΘΥΜΙΟΥ τοῦ μεγάλου.

» Τί κοινόν, Εὐθύμιε, σοὶ καὶ τῷ βίῳ;

» Πρὸς Ἀγγέλους ἄπαιρε τοὺς ξένους βίου.

» Λῆξε βίου Εὐθύμιος εἰκάδι ἠϋγένειος.

Οὗτος ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ μέγας Εὐθύμιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Γρατιανοῦ ἐν ἔτει τοζ΄ (377).[1] καταγόμενος ἀπὸ τὴν Μελιτινήν, τὴν ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ εὑρισκομένην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πιστῶν, Παύλου καὶ Διονυσίας ὀνομαζομένων. Καθὼς δὲ ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν μητέρα οὕτω καὶ ὁ ὅσιος οὗτος Εὐθύμιος ἐγεννήθη ἀπὸ στεῖραν, καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Εὐθύμιος ἀπὸ τὸν Θεόν, πρὸ τοῦ νὰ συλληφθῇ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ οἱ γονεῖς του παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς δώσῃ τέκνον, διὰ τοῦτο ἔγεινεν εἰς αὐτοὺς φωνὴ δι' Ἀγγέλου, ἥτις ἔλεγεν ὅτι νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν, ἢ μᾶλλον νὰ εὐθυμῶσι καὶ νὰ χαίρωσιν ὅλοι, καὶ ὄχι μόνον οἱ γονεῖς του, καθότι ὁμοῦ μὲ τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου θὰ καταλυθῇ πᾶσα αἵρεσις, καὶ καθολικὴ εἰρήνη θὰ χαρισθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ὠνομάσθη ὁ ὅσιος οὗτος Εὐθύμιος· ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου προσεφέρθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν μητέρα του εἰς τὸν Εὐτρώϊον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Μελιτινῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνηριθμήθη εἰς τὸ τάγμα τῶν κληρικῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάθη ἐπιτήδειος εἰς τὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων παιδείαν, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς ἐναρέτους κατὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς, ἠναγκάσθη νὰ χειροτονηθῇ Πρεσβύτερος καὶ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν καὶ ἐπιμέλειαν τῶν ἱερῶν ἀσκητηρίων καὶ μοναστηρίων. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς εἰκοσιεννέα χρόνους τῆς ἡλικίας του, ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐσυγκατοίκισε μετὰ τοῦ ὁσίου Θεοκτίστου εἰς ἓν σπήλαιον, τὸ

---

[1] Οὕτω ὁ Θεολόγος Γρηγόριος ἐν τῷ συντακτηρίῳ λόγῳ τῷ εἰς τοὺς ἑκατὸν πεντήκοντα Ἐπισκόπους τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς δευτέρας Συνόδου λέγει περὶ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «Χαίρετε Ἀπόστολοι, ἡ καλὴ μετοικία.» Σημείωσαι ὅτι λόγος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων διαλαμβάνων περὶ τῆς ἐπανόδου τῶν λειψάνων τοῦ θείου τούτου Γρηγορίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πανήγυριν ἱερὰν καὶ ὑπέρλαμπρον.»

[2] Τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου μετέφρασεν ἡ ἐμὴ ἀναξιότης, καὶ ὅρα τοῦτον εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον· συνέγραψα δὲ καὶ ἀκολουθίαν εἰς αὐτόν.

[3] Εἰς τὸν ἅγιον Μάρκον τὸν Ἐφέσου ἀκολουθίαν γλαφυρὰν συνέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, διὰ προτροπῆς τοῦ ἱερολογιωτάτου διδασκάλου κυροῦ Ἀθανασίου τοῦ Παρίου τοῦ σχολαρχοῦντος ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ. Καὶ εἴθε νὰ ἐκδοθῇ καὶ εἰς τὸ φῶς τῆς τυπογραφίας διὰ τῆς συνεργίας τινὸς φιλομάρκου. Τὸν δὲ κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Ἀντίπαπαν, τὸν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἀθανασίου συγγραφέντα ῥητορικῶς.

[1] Ἐν δὲ τῷ ὡρολογίῳ γράφεται ὅτι ἦτο ὁ ὅσιος Εὐθύμιος κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου καὶ Ὁνωρίου ἐν ἔτει υ΄ (400), καὶ ὅτι ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει υξε΄ (465), ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μεγάλου. Οὗτος ὁ ὅσιος διώρθωσε Εὐδοκίαν τὴν βασίλισσαν, πεσοῦσαν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοφυσιτῶν, καὶ ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Αὐγούστου. Ὁμοίως ἐδιώρθωσε καὶ τὸν ὅσιον Γεράσιμον, τὸν Ἰορδανίτην, τὸν κατ' ἀπάτην πεσόντα εἰς τὴν αὐτὴν αἵρεσιν, καὶ ὅρα εἰς τὴν τετάρτην Μαρτίου.

ὁποῖον εὑρίσκετο εἰς τὸ βουνόν· ἐκεῖ δὲ κατοικῶν ὁ ὅσιος, πολλοὺς ἀνθρώπους ἠλευθέρωσεν ἀπὸ δεινὰ πάθη καὶ ἀσθενείας.

Λέγεται δὲ ὅτι καὶ ὁ ὅσιος οὗτος ἀπὸ πολλὰ ὀλίγα ψωμία ἔθρεψε τετρακοσίους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦλθον εἰς τὸ μοναστήριον. Ὄχι μόνον δὲ αὐτὸς ἔλυσε τὴν στείρωσιν τῆς μητρός του καὶ ἐγεννήθη, ἀλλὰ καὶ ἄλλας στείρας καὶ ἀτέκνους γυναῖκας ἀπέδειξε γονίμους καὶ πολυτέκνους διὰ προσευχῆς του· αὐτὸς ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ, καθὼς καὶ ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ ἔφερε βροχὴν, καὶ μὲ αὐτὴν ἰάτρευσε τὴν γῆν, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ ἀκαρπίαν. Ἐφανέρωσε δὲ τὴν ἐσωτερικὴν λαμπρότητα τῆς ψυχῆς τοῦ θείου Εὐθυμίου ὁ στύλος τοῦ πυρὸς, τὸν ὁποῖον εἶδον οἱ παρεστῶτες, ὅτι κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὅτε ἐλειτούργει ὁ ἅγιος τὴν ἀναίμακτον θυσίαν, καὶ ἔλαμπε τὸν ὅσιον ἕως οὗ ἐτελείωσεν ὁ καιρὸς τῆς ἱερουργίας. Σημεῖον δὲ καὶ ἀπόδειξις τῆς τελείας καθαρότητος καὶ ἁγνείας τοῦ ὁσίου τούτου ἐστάθη, τὸ νὰ βλέπη νοερῶς μὲ τὸ διορατικὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς τὰς διαθέσεις καὶ καταστάσεις τῶν ψυχῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐπλησίαζον διὰ νὰ μεταλάβωσι τὰ ἄχραντα μυστήρια· ἤγουν, ποῖος μὲν μεταλαμβάνει μὲ καθαρὰν συνείδησιν, ποῖος δὲ, μὲ μεμολυσμένην. Φθάσας δὲ εἰς τὸν ἐννενηκοστὸν ἕβδομον χρόνον τῆς ζωῆς του, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ μὲν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου χαρίεις, κατὰ δὲ τὸν τρόπον τῆς ψυχῆς ἦτο εὐκολοπλησίαστος καὶ ἁπλοῦς, κατὰ τὸ χρῶμα ἦτο λευκός. Καὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος ἦτο εὐπρεπὴς καὶ σεμνός· εἶχε τὰς τρίχας λευκὰς καὶ τὸ γένειον μακρὸν ἕως εἰς τοὺς μηρούς του.

Λέγουσι δὲ διὰ τὸν ἅγιον τοῦτον, ὅτι ὅτε ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ μοναχός τις ὁ ὁποῖος ἐνομίζετο μὲν κατὰ τὰ ἔξω καὶ τὰ φαινόμενα ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὅτι ἦτο σώφρων καὶ ἐγκρατὴς καὶ ἅγιος, κατὰ δὲ τὰ ἔσω καὶ τὴν καρδίαν ἦτο ἀκόλαστος καὶ ἀκρατὴς, ἐπειδὴ ἐσυγκατατίθετο καὶ ἐγλυκαίνετο εἰς τοὺς αἰσχροὺς λογισμούς· ὅτε, λέγω, ὁ μοναχὸς οὗτος ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἔβλεπεν ὁ μακάριος Εὐθύμιος ἕνα Ἄγγελον, ὅστις ἐβάσταζεν ἀκόντιον μὲ τρία ὀδόντια, καὶ μὲ αὐτὸ ἀνέσπα καὶ ἐξέβαλε βιαίως τὴν ψυχὴν τοῦ ἀθλίου μοναχοῦ ἐκείνου, καὶ εὐθὺς ἤκουσε καὶ φωνὴν, ἡ ὁποία ἐφανέρονε τὰ κρυπτὰ καὶ αἰσχρὰ τοῦ ἀποθανόντος διανοήματα.[1] Τελεῖται δὲ ἡ τοῦ ὁσίου σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ὁσίου τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΣΟΣ τὰς χεῖρας τμηθεὶς, τελειοῦται.

» Χεῖρας Βάσσου τέμνουσι χεῖρες δημίων,
» Χεῖρες βέβηλοι, χεῖρας ἡγιασμένας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΣΕΒΙΟΣ πέλυξι τμηθεὶς, τελειοῦται.

» Τμηθεὶς πέλυξιν Εὐσέβιος πᾶν μέλος,
» Τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἄτμητος μένει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΤΥΧΙΟΣ εἰς τρία διαιρεθεὶς, τελειοῦται.

» Εὐτύχιον εἰς μέρη διεῖλον τρία,
» Θείως Θεοῦ πρόσωπα τιμῶντα τρία.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΣΙΛΙΔΗΣ τὴν γαστέρα ῥαγεὶς, τελειοῦται.

» Ἀπορραγῆναι μὴ θέλων Βασιλίδης,
» Μοίρας ἀθλητῶν, ἐῤῥάγη τὴν γαστέρα.

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω τέσσαρες μάρτυρες ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϞη (298), πλοῦτον ἔχοντες πολὺν, καὶ μετέχοντες ἀπὸ τὴν σύγκλητον τοῦ βασιλέως βουλήν. Προσῆλθον δὲ εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἅγιον ἔλαβον βάπτισμα, ἐπειδὴ εἶδον τὸν Ἐπίσκοπον Θεόπεμπτον, πῶς ὑπέμενεν ἀνδρείως τὰς παρὰ τῶν ἀπίστων βασάνους, καὶ ἔκαμνε θαύματα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ὅθεν διαβληθέντες εἰς τὸν βασιλέα καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, πρῶτον μὲν ὑστεροῦνται τὰς ζώνας τὰς ὁποίας ἐφόρουν, ὡς σημεῖον τῆς ἀξίας των, ἔπειτα λαμβάνει ἕκαστος διάφορα τέλη τῆς ζωῆς, διότι ὁ μὲν ἅγιος Βάσσος βληθεὶς εἰς ἕνα λάκκον ἕως εἰς τοὺς μηροὺς, καὶ κοπεὶς τὰς χεῖρας καὶ ὅλον τὸ σῶμα, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Εὐσέβιος κρε-

---

[1] Ἡ θεία φωνὴ ἣν ἤκουσεν ὁ ἅγιος ἔλεγε ταῦτα, ὡς ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ τούτου ὁρᾶται «Καθὼς ἡ ψυχὴ αὕτη δὲν μὲ ἀνέπαυσεν οὔτε μίαν ἡμέραν οὕτω καὶ σὺ μὴ παύσῃς σπαράττων αὐτὴν, καὶ δεινῶς τιμωρῶν.» Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Εὐθύμιον ὀκτωήχους Κανόνας ἐφιλοπόνησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω τούτους.

[2] Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Καὶ παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

μασθεὶς κατακέφαλα καὶ κοπεὶς μερικῶς μὲ τοὺς πελέκεις, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Εὐτύχιος τανυσθεὶς βιαίως εἰς τέσσαρας πάλους, καὶ εἰς τρία μέρη μοιρασθεὶς, ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος· ὁ δὲ ἅγιος Βασιλίδης σχισθεὶς τὴν κοιλίαν μὲ μάχαιραν, ἐτελείωσε τὴν ζωὴν, καὶ οὕτως ἔλαβον καὶ οἱ τέσσαρες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΙΝΝΑ, ΠΙΝΝΑ, καὶ ΡΙΜΜΑ.

» Θλῖψις δεχέσθω τοὺς ἀθλητὰς Κυρίου,
» Ἰννᾶν, Πιννᾶν, Ῥιμμᾶν τε τοὺς κρυσταλλίνους.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ μίαν χώραν, κειμένην κατὰ τὸ βόρειον μέρος· κρατηθέντες δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας βαρβάρους, παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος βλέπων τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας τὸν Χριστὸν, κατεδίκασεν αὐτοὺς νὰ τελειώσωσι τὴν ζωήν των μὲ τὸ κρύον. Δένονται λοιπὸν πρῶτον οἱ ἅγιοι ἀπὸ ξύλα ὄρθια, τὰ ὁποῖα ἐμπήχθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ χειμῶνος, ὅτε καὶ αὐτὸ τὸ φύσει εὐκίνητον καὶ ὀλισθηρὸν νερὸν δὲν διέφερεν ἀπὸ τὰ ἀκίνητα καὶ βαρέα σώματα, ἐπειδὴ ἦτο ὅλον παγωμένον ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ὅθεν μὲ τὴν τοιαύτην βάσανον παρέδωκαν οἱ μακάριοι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ μακαρίου ΠΕΤΡΟΥ τοῦ Τελώνου.

« Καλεῖ σε, Πέτρε, Χριστὸς ἐκ τελωνίου
» Πρὸς ἀρετὴν πρὶν, νῦν δὲ πρὸς τρυφὴν πόλου!

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φλ' (530), Πατρίκιος ὢν κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ τῆς Ἀφρικῆς ὅλης τὴν διοίκησιν ἔχων· ἐπειδὴ δὲ ἦτο πολλὰ ἄσπλαγχνος καὶ ἀνελεήμων, ἔλαβεν ἐπωνυμίαν καὶ ὠνομάζετο παρὰ πάντων φειδωλὸς ἤτοι ἀκριβός. Μίαν δὲ φορὰν πτωχός τις ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, χάριν δοκιμῆς, καὶ ἐζήτει φορτικῶς ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ Πέτρος θυμωθεὶς, ἥρπασεν ἓν ἀπὸ τὰ ζεστὰ ψωμία τὰ ὁποῖα τότε ἔτυχε νὰ φέρῃ ὁ δοῦλός του ἀπὸ τὸν φοῦρνον, καὶ ἔρριψεν αὐτὸ ὡς πέτραν κατ' ἐπάνω τοῦ πτωχοῦ· ὁ δὲ πτωχὸς ἁρπάσας τὸ ψωμίον, ἔφυγε. Δὲν ἐπέρασαν δύω ἡμέραι, καὶ ὁ Πέτρος πίπτει εἰς βαρεῖαν ἀσθένειαν, καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ βλέπει τὸν ἑαυτόν του ὅτι ἐζητεῖτο νὰ δώσῃ ἀπολογίαν διὰ τὰ ὅσα ἔπραξεν. Ἔπειτα τοῦ ἐφαίνετο, ὅτι ἐκεῖ ἦτο καὶ μία ζυγαρία, εἰς μὲν τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ὁποίας ἔβλεπεν ὅτι ἐσυνάζοντο μαῦροί τινες, καὶ ἔβαλλον τὰς κακάς του πράξεις, εἰς δὲ τὸ δεξιὸν ἔβλεπεν ἄνδρας τινας λευκοφόρους καὶ θαυμαστοὺς κατὰ τὸ πρόσωπον, οἱ ὁποῖοι δὲν εὕρισκον ἄλλο τι καλὸν νὰ βάλωσι, διὰ νὰ γίνῃ ἰσοβαρὲς μὲ τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνο τὸ ψωμίον τὸ ὁποῖον κατὰ τοῦ πένητος ἔρριψε. Ταῦτα ἰδὼν ὁ Πέτρος, ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ εὐθὺς ἅμα ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ὄχι μόνον ὅλα του τὰ ὑπάρχοντο, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια ἐνδύματα ὅσα ἐφόρει ἔδωκεν εἰς ἕνα πτωχόν. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν Χριστὸν ὅτι ἐφόρει τὰ ἐνδύματα ἐκεῖνα, διὰ τοῦτο ὁ ἀοίδιμος ἐπώλησε καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του, καὶ τὴν τιμὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς πένητας.

Ἐπωλήθη δὲ εἰς ἕνα αὐθέντην χρυσοχόον κατὰ τὴν τέχνην· ἐπειδὴ δὲ ὕστερον ἔβλεπεν ὁ μακάριος, ὅτι ἔμελλε νὰ γνωρισθῇ ποῖος εἶναι, διὰ τοῦτο θέλων νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ αὐθέντου του, εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν κωφὸν ὄντα καὶ βωβόν· «Ἐν ὀνόματι Χριστοῦ ἄκουσόν μου, καὶ ἄνοιξον τὴν θύραν.» Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁ πρὶν κωφὸς καὶ βωβὸς ἐλάλει καὶ ἤκουεν· ὅθεν ἐξελθὼν ἔξω ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου καὶ ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν τοποθεσίαν τὴν καλουμένην τοῦ Βοὸς ἐν τῷ ἰδίῳ οἴκῳ.

—

** Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΘΥΡΣΟΥ καὶ ΑΓΝΗΣ, ὧν ἡ σύναξις τελεῖται πλησίον Ἐλεφαντῶν.*

» Θύρσος σὺν Ἁγνῇ Χριστὸν ἠγαπηκότες,
» Θάνατον ἠγάπησαν ἀσμένως πάνυ.

** Μνήμη τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ΛΕΟΝΤΟΣ τοῦ μεγάλου, τοῦ καλουμένου Μακέλλη καὶ Θρακὸς, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει υνζ' (457).* [1]

[1] Ὁ βασιλεὺς οὗτος Λέων ἔγεινε μετὰ τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Μαρκιανόν. Ἐφύλαττε δὲ ὁ Λέων οὗτος πολλὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, διότι ἐβεβαίωσεν ἅπαντα τὰ κηρυχθέντα ἀπὸ τοὺς πρὸ αὐτοῦ βασιλεῖς κατὰ τῶν αἱρετικῶν διατάγματα· καὶ πρὸ πάντων τὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τετάρτης συνόδου θεσπίσματα. Ὅθεν καὶ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν καιρόν του ἦτο εἰς καλὴν κατάστασιν. Ζήσας δὲ χρόνους δεκαοκτὼ εἰς τὴν βασιλείαν, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μὲ μίαν ὑπερβολικὴν δυσεντερίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔγεινε τὸ λείψανόν του ὡς φανός· (ὅρα σελ. 39 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

✝ » Ἄνακτα πιστὸν τὸν Λέοντα τὸν μέγαν
« Ἔστεψε Χριστὸς οὐρανοκράτωρ ἄναξ.

* *Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΝΗΣ.*

✝ » Ἄννα ποθοῦσα τὸν νοητὸν νυμφίον,
» Αὐτῷ προσῆλθε διὰ τοῦ μαρτυρίου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν ταῖς παλαιαῖς Πάτραις τῆς Πελοποννήσου κατὰ τὸ αψπβ' (1782) ἔτος, τὰ σκέλη σχισθεὶς τελειοῦται.*

✝ » Σκελῶν πλατυσμῷ ἐν πλάτει οἰκεῖς πόλου,
» Ὦ Ζαχαρία, καὶ βραβεῖον λαμβάνεις. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΞΙΜΟΥ τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἄχειρ, ἄγλωττος, χεῖρα καὶ γλῶτταν φύεις,
» Καὶ χερσὶ Θεοῦ, Μάξιμε, ψυχὴν δίδως.
» Εἰκάδι πρώτῃ πότμος Μαξίμου ὅσσ' ἐκάλυψεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κώνσταντος, τοῦ πατρὸς μὲν Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἐγγόνου δὲ ὄντος Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χογ' (673). [2] Ἐπειδὴ δὲ ἐτιμήθη ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς μὲ μεγάλας τιμὰς καὶ ἐφάνη ἱκανὸς εἰς τὰς πολιτικὰς διοικήσεις, διὰ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, καὶ διὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγαθήν του προαίρεσιν, μάλιστα δὲ διὰ τὴν σύνεσιν, ἣν εἶχεν ἐκ τῆς πολυκαιρίας εἰς τὸ νὰ συμβουλεύῃ καλῶς τὰ πρακτέα. Διὰ ταῦτα, λέγω, πάντα ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Πρωτοασηκρήτου, καὶ ἔγεινε συγκοινωνὸς εἰς τὰς βουλὰς τῶν βασιλέων. Ἐπειδὴ δὲ ἀνοήτως καὶ δυσσεβῶς τῷ τότε καιρῷ ἐπεκράτει ἡ πονηρὰ καὶ αἱρετικὴ δόξα τῶν μίαν θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ φρονούντων, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς αἱρέσεως ταύτης ἀνῄρουν τὰς δύω φύσεις τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἐπροτίθεντο εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας διατάγματα καὶ ὁρισμοὶ βασιλικοὶ ὑπερασπίζοντες καὶ στερεόνοντες τὴν αἵρεσιν ταύτην. Τότε λοιπὸν ὁ φερωνύμως μέγιστος οὗτος Μάξιμος (Μάξιμος λατινιστὶ σημαίνει μέγιστος) δὲν ὑπέφερε νὰ συγκοινωνῇ μὲ τὴν δυσσέβειαν τῶν δυσσεβῶν· ὅθεν ἀφήσας τὰς βασιλικὰς τιμὰς καὶ τὰς κοσμικὰς ἐξουσίας, ἐπροτίμησε καλλίτερον νὰ ἦναι παρερριμμένος εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, παρὰ νὰ κατοικῇ εἰς τὰ σκηνώματα τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς λέγει ὁ Δαβίδ· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν Χρυσόπολιν (τὸ νῦν Σκούταρι), ἐκούρευσε τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς καὶ ἔγεινε μοναχός· ὕστερον δὲ ἔγεινε καὶ ἡγούμενος τοῦ ἰδίου μοναστηρίου.

Ἔπειτα πυρποληθεὶς ἀπὸ τὸν θεϊκὸν ζῆλον, μεταβαίνει εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην, καὶ πείθει τὸν μακαριώτατον Πάπαν Μαρτῖνον νὰ ἀθροίσῃ τοπικὴν σύνοδον καὶ νὰ ἀναθεματίσῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Μονοθελητῶν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ γενναῖον ἔργον ἐποίησεν ὁ τρισόλβιος, ἀλλὰ καὶ λόγους καὶ ἐπιστολὰς συνέγραψεν, ἐλέγχων τοὺς οὕτω φρονοῦντας αἱρετικούς, καὶ βεβαιόνων μὲ συλλογιστικὰς ἀποδείξεις καὶ μὲ γραφικὰς μαρτυρίας τὴν ἀκρίβειαν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως, τὰ ὁποῖα ἔστειλεν εἰς διάφορα μέρη καὶ Ἐκκλησίας τῆς οἰκουμένης.

Ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην εἰς Κωνσταντινούπολιν κατακρίνεται ὡς ὑπεύθυνος ὁμοῦ μὲ τοὺς δύω μαθητάς του Ἀναστασίους καλουμένους ἀπὸ τὴν βασιλικὴν σύγκλητον τῶν ἀρχόντων, ἡ ὁποία ἐσυμφώνει εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ βασιλέως. Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων, ὅτι ὅλοι ἐπείθοντο εἰς τὸ φρόνημα τοῦ βασιλέως, ὄχι μόνον αὐτὸς ἀντεστάθη εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ὑπεκίνησε νὰ ἐναντιωθῶσι πείθων αὐτοὺς νὰ φρονῶσι τὰ ἐναντία τῶν Μονοθελητῶν, διὰ μέσου τῶν σοφῶν του ἐπιστολῶν. Διὰ ταῦτα λοιπὸν πέμπεται ἐξόριστος εἰς μίαν φυλακὴν κατὰ τὸ μέρος τῆς Θράκης· ἐπειδὴ δὲ ἐπέμενεν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως, τούτου χάριν ἔκοψαν τὴν χεῖρα καὶ τὴν γλῶσσάν του, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔπεμψαν ἐξόριστον εἰς τὴν τῶν Λαζῶν χώραν· καὶ ἐκεῖ μένων τρεῖς χρόνους, καὶ μόνος του ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἰδίας του χρείας, ἔγεινε πλήρης ἡμερῶν. Ὀλίγον δὲ ἀσθενήσας, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀρσενίου, ἐνεργῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλὰ θαυμάσια.

Λέγουσι δέ, ὅτι καὶ ἀφ' οὗ ἔκοψαν τὴν ἱερὰν γλῶσσάν του, ἀποκατέστη πάλιν αὐτὴ παρὰ Θεοῦ ὑγιὴς ὡς τὸ πρότερον, ὅθεν καὶ ἐλάλει τρανῶς καὶ καθαρῶς μὲ αὐτήν, ἐνόσῳ ἦτο εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν. Ἀπὸ τοὺς δύω δὲ μαθη-

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ἡ χρονολογία εἶναι ἐσφαλμένη, καθόσον ὁ Κώνστας ἀνηγορεύθη τῷ 641 καὶ ἐδολοφονήθη ἐν Συρακούσαις τῷ 668. Οὗτος ὁ ὅσιος Μάξιμος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ εἷς τῶν συνταχτῶν τῆς Μελίσσης τῆς ἐν Τιγουρίῳ τὸ πρῶτον δημοσιευθείσης ἐν ἔτει 1546. Σ. Ε.

τάς του, τοὺς ὀνομαζομένους Ἀναστασίους, τοῦ μὲν μεγαλητέρου κατὰ τὴν ἡλικίαν Ἀναστασίου ἔκοψαν τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν χεῖρα παρομοίως, ὡς καὶ τοῦ διδασκάλου του, καὶ ἐξώρισαν αὐτὸν εἰς μακρινὸν τόπον· ὁ δὲ νεώτερος Ἀναστάσιος ἐπέμφθη καὶ αὐτὸς ἐξόριστος εἰς ἓν φρούριον τῆς Θράκης, καὶ ἐκεῖ τελειώσας τὴν ζωὴν, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΕΟΦΥΤΟΥ.

» Τὸν Νεόφυτον ἐκριζοῖ γῆθεν δόρυ,
» Νέου φυτοῦ κάλλιστον οἷά περ θάλος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Νίκαιαν τῆς Βιθυνίας, υἱὸς γονέων χριστιανῶν Θεοδώρου καὶ Φλωρεντίας, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου [2] καὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σϟ (290). Εὐθὺς δὲ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του ἦτο γεμάτος ἀπὸ χάριν Θεοῦ, διότι ὅτε ἦτο ἀκόμη ἐννέα ἐτῶν, καὶ εὑρίσκετο εἰς τὴν μάθησιν τῶν γραμμάτων ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα παιδία, τότε, λέγω, προσηύχετο, καὶ τὰ παιδία παραδόξως διέτρεφε, καὶ μία περιστερὰ ἐλθοῦσα εἰς τὴν κλίνην του, ἐφύλαττεν αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περιστερὰ ὡμίλησε μὲ ἀνθρωπίνην φωνὴν, ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου φοβηθεῖσα, ἀπέθανεν· ὁ δὲ ἅγιος διὰ προσευχῆς του πάλιν τὴν ἀνέστησεν. Ὕστερον δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ὁδηγοῦσα τοῦτον περιστερὰ τῷ ἔδειξε νὰ ἔμβῃ· διώξας δὲ τὸ θηρίον τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὸ σπήλαιον, ἔκαμεν ἐκεῖ τὴν κατοικίαν του, τρεφόμενος ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν ἑνδέκατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ὁδηγηθεὶς ὑπὸ θείας ἀποκαλύψεως, κατέβη ἀπὸ τὸ βουνὸν, καὶ ἐλθὼν εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ χαιρετίσας αὐτοὺς, ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ὀλύμπου. Κατὰ δὲ τὸν δέκατον πέμπτον χρόνον τῆς ἡλικίας του, παρέστη εἰς τὸν βασιλέα Δέκιον, ὁδηγηθεὶς εἰς τοῦτο ὑπὸ θείου Ἀγγέλου· ὅθεν διὰ τὴν πολλὴν παρρησίαν τοῦ ἁγίου, πρῶτον ἔδειραν αὐτὸν, ἔπειτα τὸν ἔβαλαν εἰς ἀνημμένον φοῦρνον. Μείνας δὲ ἐκ τούτων ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὸν φάγωσι. Ἐπειδὴ δὲ ἔμεινε καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἀβλαβὴς, ἐθανατώθη ἀπὸ ἕνα βάρβαρον, ὅστις ὥρμησε μὲ τὴν σπάθην κατ' αὐτοῦ· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΩΣΙΜΟΣ ἐπίσκοπος Συρακούσης, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μετάστασιν Ζώσιμος εὗρεν ἐκ βίου,
» Ὧ καὶ πρὸ ταύτης πᾶς μετάστασις βίος.

☩ Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν νῆσον Σικελίαν, υἱὸς γονέων εὐλαβῶν καὶ πιστῶν, οἵτινες διήνυον τὴν ζωήν των μὲ αὐτάρκειαν τῶν τοῦ βίου ἀγαθῶν καὶ εἶχον ἓν κτῆμα πλησίον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας τῆς παρθένου· [2] Ἀφ' οὗ δὲ ἐγεννήθη ὁ ἅγιος οὗτος καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα τῆς μητρός του, ἐδόθη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του δῶρον εἰς τὴν ἁγίαν Λουκίαν καὶ τὸ κτῆμα ἐκεῖνο, ὁμοῦ δὲ καὶ ὁ υἱός των οὗτος Ζώσιμος. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἀνετράφη ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον, καθότι ἦτον ἀφιερωμένος εἰς τὸν Θεὸν πρὸ συλλήψεως· ὅθεν καὶ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἐπαίδευεν αὐτὸν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου, διδάσκων αὐτὸν ἐπιμελῶς τοὺς κανόνας καὶ τὰς παραδόσεις τῆς ἐκκλησίας, ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὐφυὴς εἰς τὸν νοῦν καὶ ἐπιμελὴς, ἐν ὀλίγῳ καιρῷ κατώρθωσεν ὅλας τὰς ἀρετὰς, διότι ἀπέκτησε πᾶσαν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς ὅλα τὰ ἔργα. Εἶχε ταπείνωσιν καὶ πρᾳότητα, ἐπλούτισεν ὑπακοὴν καὶ καθαρότητα· καὶ ἐπειδὴ ἐκατώρθωσε ταῦτα, ἐδόθη εἰς αὐτὸν καὶ

---

[1] Ἡ μετάθεσις δὲ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου τούτου Μαξίμου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην Αὐγούστου. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ὁ ἅγιος οὗτος Μάξιμος ἑορτάζεται μετὰ τοῦ ἁγίου Μαρτίνου, καὶ μετὰ τῶν μαθητῶν του δύω Ἀναστασίων, καὶ Θεοδώρου, καὶ Εὐτροπίου. Σημειωτέον, ὅτι ἑλληνικὸς λόγος πρὸς τὸν ἅγιον Μάξιμον σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή « Καὶ πάντων μὲν τῶν κατὰ Θεὸν πολιτευσαμένων ». Ὁμοίως καὶ ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή « Ἡρακλείου τῶν σκήπτρων τῆς ῥωμαϊκῆς ».

[2] Ὁ Δέκιος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐσημειώσαμεν, ἐφονεύθη τῷ 254. Σ. Ε.

[1] Τούτου τοῦ ἁγίου Νεοφύτου εὑρίσκεται ᾀσματικὴ Ἀκολουθία τελεία ἐν χειρογράφοις σωζομένη· εὑρίσκεται δὲ καὶ τετυπωμένη μετὰ ἀναπληρώσεως τῶν ἐλλειπόντων τῇ ἐν τοῖς Μηναίοις. Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Αἱ περιφανεῖς τῶν πόλεων (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή « Οὐ πολλὰ μόνον, ἀλλά ».

[2] Ταύτης τὸ Συναξάριον ὅρα κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ Ἰουλίου.

ἡ ἐπιμέλεια τοῦ λειψάνου τῆς ῥηθείσης ἁγίας Λουκίας· ἔγεινε δηλαδὴ προσμονάριος καὶ ὑπηρέτης τοῦ ἁγίου λειψάνου.

Μίαν φορὰν ἐπεθύμησεν ὁ ὅσιος, νέος ὤν, νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του· καὶ δὴ ἐνικήθη ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπῆγε καὶ τοὺς εἶδεν· οἱ δὲ γονεῖς του εὐθὺς ἔπεμψαν αὐτὸν ὀπίσω λέγοντες, « ἐκεῖ, τέκνον, χρεωστεῖς νὰ μένῃς, ὅπου ἀφιερώθης. » Ἀφ' οὗ ὅμως ἐγύρισεν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐφάνη εἰς αὐτὸν τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ ἁγία Λουκία, ἡ ὁποία ἐξελθοῦσα ἀπὸ τὴν θήκην, ἐφοβέριζεν αὐτὸν καὶ ἔμελλε νὰ τὸν δείρῃ δυνατά· τότε μία ἄλλη γυνὴ ἐνδοξοτάτη καὶ ἐνδεδυμένη πορφύραν βασιλικήν, ὑπερασπίσθη αὐτὸν (ἥτις ἴσως ἦτο ἡ Κυρία Θεοτόκος.) Ταύτην δὲ ἐντραπεῖσα ἡ ἁγία, τὸν ἔδειρεν ὀλίγον· ἐπαρήγγειλε δὲ εἰς αὐτόν, ὅτι ἄλλην φορὰν νὰ μὴ ἐξέλθῃ τοῦ μοναστηρίου, τὸ ὁποῖον ὑποσχέθη νὰ φυλάξῃ καὶ δὴ καὶ τὸ ἐφύλαξεν. Διηγεῖτο δὲ οὗτος ὁ μακάριος Ζώσιμος διὰ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία κατήγετο ἀπὸ γένος λαμπρόν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην αἰσχρὰ καὶ ἀκάθαρτος, διότι αὕτη ἐπειδὴ ἐδάρη ἀπὸ τὸν ἄνδρα της δυνατά, ὑπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Λουκίας, καὶ διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν θλίψιν ἣν ἐδοκίμασεν ἀπὸ τὸν ὀργιζόμενον ἄνδρα της, καὶ διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπὸ τὸν δαρμὸν τὸν ὁποῖον ἔλαβεν. Ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν ἐφώναξεν ἡ ἁγία μίαν φωνήν, ἡ ὁποία διαπεράσασα εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ζωσίμου ὅστις ἐκοιμᾶτο, ἔλεγεν, « Ἀπόρριψον τὴν βρωμερὰν ταύτην ἔξω τοῦ μοναστηρίου, » δείξασα ταύτην καὶ μὲ τὴν χεῖρα· ὁ δὲ Ζώσιμος μὲ φόβον πολὺν ἐσηκώθη καὶ εἶπεν εἰς τὰς ὑπηρετρίας ἐκείνης. « Σηκώσατε ἀμέσως ἀπ' ἐδῶ τὴν κυράν σας, καὶ ἐκβάλετε αὐτὴν ἔξω ὁμοῦ μὲ τὴν κλίνην της. Αἱ δὲ ὑπηρέτριαι πλησιάσασαι εἰς τὴν κλίνην, εὗρον τὴν κυρίαν των νεκράν.

Ὅτε δὲ ὁ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἡγούμενος ἀπέθανε, τότε ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ἀφήσαντες μόνον τὸν Ζώσιμον φύλακα εἰς τὸ μοναστήριον, ὑπῆγον εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Ἰωάννην, μὲ σκοπὸν νὰ προχειρισθῇ παρ' αὐτοῦ ἄλλος ἄξιος ἡγούμενος. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἠρώτησεν· εἶναι καὶ ἄλλος ἀδελφὸς εἰς τὸ μοναστήριον; ἐκεῖνοι εἶπον· δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ εἷς μόνος ὅστις ἔμεινε διὰ νὰ φυλλάττῃ τὸ μοναστήριον. Ὁ ἐπίσκοπος ἀπεκρίθη, ἐγὼ γνωρίζω ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ἄξιος διὰ νὰ γείνῃ ἡγούμενος· ὅθεν τοῦτον προσκαλέσας, ἐσφράγισεν εὐθὺς αὐτὸν καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς αὐτούς, λέγων· ἰδού, ἀδελφοί, ὁ ἐκ Θεοῦ σφραγισθεὶς ἐπιστάτης σας καὶ ἡγούμενος. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν ἐχειροτόνησεν αὐτὸν καὶ ἱερέα. Καὶ λοιπὸν ἐποίμανε τὸ ποίμνιόν του χρόνους τεσσαράκοντα μὲ πᾶσαν πραότητα καὶ ἀνεξικακίαν, μὲ ἀγάπην καθαρὰν καὶ μὲ συμπάθειαν ὑπερβολικήν.

Ὅτε δὲ ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σικελίᾳ Συρακούσης, μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ μὲ τὰς παρακλήσεις ὅλων τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν, ἔγεινεν ὁ ἅγιος τῆς Σικελίας ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν Πάπαν τῆς Ῥώμης Θεόδωρον, καὶ ταύτην ἐκυβέρνησεν ὁσίως καὶ θεαρέστως εἰς χρόνους δεκατρεῖς. Θαύματα λοιπὸν πολλὰ ποιήσας καὶ ἀσκητικῶς πολιτευσάμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς ἰατρεύθησαν ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, καὶ πρὸ τῆς ταφῆς καὶ μετὰ τὴν ταφήν του. Δαιμονισμένοι ἠλευθερώθησαν, τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, καί τις χριστιανὸς ἔχων τὴν γυναῖκά του αἱμορροοῦσαν, λαβὼν ἓν τεμάχιον ἀπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ ἁγίου, καὶ δοὺς αὐτὸ εἰς τὴν γυναῖκα, ἔγεινε πρόξενος τῆς ἰατρείας τοῦ πάθους της, διότι ἐστάθη παρευθὺς ἡ ῥύσις τοῦ αἵματός της.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΕΥΓΕΝΙΟΣ, ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΣ, ΚΑΝΔΙΔΟΣ [1] καὶ ΑΚΥΛΑΣ οἱ ἐκ Τραπεζοῦντος ξίφει τελειοῦνται.

» Τὸν Εὐγένιον καὶ συνάθλους τρεῖς ἅμα,
» Δι' εὐγένειαν ψυχικὴν κτείνει ξίφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ καὶ Λυσίου δουκός, ἐν ἔτει σϞβ' (292), διότι κρυπτόμενοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Τραπεζοῦντος, συνελήφθησαν οἱ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ὡς χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν Λυσίαν, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστόν, ἐξορίζονται εἰς ἓν στενόχωρον φρούριον τῆς χώρας τῶν Λαζῶν, ὀνομαζόμενον Πιτυούς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ φέρονται εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, καὶ παρασταθέντες εἰς τὸν Δοῦκα Λυσίαν, καταξεσχίζονται τὰς σάρκας μὲ βούνευρα· ἔπειτα κρεμασθέντες, ξεσχίζονται μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια καὶ κατακαίονται μὲ λαμπάδας ἀνημμένας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τιμωροῦντες τοὺς ἁγίους δήμιοι ἔπεσον πρηνεῖς εἰς τὴν γῆν, ἐταράχθη ὁ Λυσίας, καὶ ἐπρόσταξε νὰ φυλακωθῶσιν οἱ ἅγιοι· ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας εὑρέθη καὶ ὁ ἅγιος Εὐγένιος, καὶ κρατηθείς, καὶ ὁμολογήσας τὸν

[1] Ἐν ἄλλοις δὲ χειρογράφοις Συναξαρισταῖς γράφεται οὕτος, Κανίδιος.

Χριστὸν, ἐδάρη ἀσπλάγχνως. Εἶτα ὕπηγε μετὰ τοῦ Λυσίου εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων, καὶ προσευχηθεὶς, ἔκαμε νὰ πέσωσιν ὅλα τὰ εἴδωλα καὶ νὰ συντριβῶσιν ὡσὰν κονιορτός· ὅθεν ἐξαπλωθεὶς μὲ σχοινία, ἐδάρθη μὲ ῥαβδία χονδρά· ἔπειτα ἐκρεμάσθη καὶ ἐξεσχίσθη δυνατὰ εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σιδηρᾶ ὀνύχια, καὶ ἐφλογίσθη μὲ λαμπάδας ἀνημμένας· ὕστερον δὲ ἔτριψαν τὰς πληγάς του μὲ ἅλας καὶ ὀξείδιον δριμύτατον καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλον ὁμοῦ καὶ τοὺς τέσσαρας ἁγίους μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τελεῖται ἡ σύναξις τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἐκκλησίᾳ, τῇ οὔσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν. [1]

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΓΝΗΣ.

» Ὑπὲρ νέον σοι μόσχον, ὡς Δαβὶδ λέγει,
» Ἤρεσκεν Ἁγνὴ πυρπολουμένη, Λόγε.

✠ Ἡ ἁγία μάρτυς Ἁγνὴ ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόπολιν Ῥώμην, καταγομένη ἀπὸ γένος λαμπρόν· ἐπειδὴ δὲ εἶχε τὴν ζωὴν ἁγνὴν καὶ καθαρὰν, σύμφωνον δηλαδὴ μὲ τὸ ὄνομά της, διὰ τοῦτο ἐδίδασκε τὰς γυναῖκας, ὅσαι ἤρχοντο πρὸς αὐτὴν, τὸν λόγον τῆς ἀληθείας· ὁμοίως δὲ τὰς ἐδίδασκε καὶ περὶ σωφροσύνης καὶ καθαρότητος καὶ τὰς ἐσυμβούλευε νὰ γνωρίσωσι τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν καὶ αὐτὸν μόνον νὰ λατρεύωσι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τῆς Ῥώμης ἄρχων, ἐπρόσταξε καὶ ἥρπασαν τὴν ἁγίαν εὐθύς· παρασταθεῖσα δὲ αὐτὴ ἔμπροσθέν του, ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· εἰ δὲ καὶ δὲν θέλει, εἶπεν ὅτι θα τὴν βάλῃ εἰς πορνοστάσιον. Ἡ δὲ ἁγία, οὔτε εἰς τοὺς θεούς σου θυσιάζω, ἀπεκρίθη, οὔτε διὰ τὸ πορνοστάσιον διὰ τοῦ ὁποίου μὲ φοβερίζεις φροντίζω, διότι ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι θέλω λυτρωθῇ ἀπὸ αὐτὸ καθαρὰ μὲ τὴν βοήθειαν ἐκείνου.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος ἄρχων, ἐκάλεσε τὸν ἔχοντα τὰς πόρνας γυναῖκας καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἁγίαν, προστάξας, πρῶτον νὰ πομπεύσῃ τὴν μάρτυρα εἰς τὴν πόλιν, φοροῦσαν ἓν μόνον φόρεμα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνος τοῦτο ἐποίησεν, ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ σατανᾶ (ἤτοι τὸ πορνοστάσιον) καὶ λοιπὸν πᾶς τις ἐπλησίαζεν ἐλευθέρως πρὸς αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ· ὅλοι ὅμως εὐθὺς ἅμα ἐπλησίαζον, ἀπεναρκοῦντο καὶ αἱμωδίαζον, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν ἐψυχραίνετο τόσον, ὥστε ἐγίνοντο ὡς ἂν νεκροί. Τότε ὑπερήφανός τις μεγάλως κομπάζων καὶ καυχώμενος, ὠνείδιζε τοὺς ἄλλους, καὶ μὲ πολλὴν θρασύτητα ἐμβῆκεν ὡς ἵππος θηλυμανὴς, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὴν παρθένον, ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐνεκρώθη καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν ὥρα πολλὴ, εἷς ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρεθέντας μὲ μεγάλην φωνὴν ἀνεβόησε λέγων, « Μεγάλη εἶναι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν. » Ἐμβάντες δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ βλέποντες τὸ παράδοξον ἐκεῖνο θέαμα τοῦ νεκροῦ, ὅλοι ὁμοῦ μὲ μίαν φωνὴν ἀνεβόησαν· « Μεγάλη εἶναι ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις». Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἄρχων, παρέστησε τὴν ἁγίαν ἔμπροσθέν του, καὶ, λέγε μοι, εἶπε πρὸς αὐτὴν, λέγε μοι, ὦ πονηρὸν γύναιον, μὲ ποῖον τρόπον ἐθανάτωσες τὸν νεανίσκον; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη. Ὅτε σὺ ἐπρόσταξες νὰ μὲ ἀτιμάσωσι τότε, ἐνῷ ἐφερόμην εἰς τὸ πορνοστάσιον, μὲ ἠκολούθησε λευκοφόρος τις νέος, ὅστις ἐμβὰς μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ διαβόλου, παρίστατο πλησίον μου, καὶ αὐτὸς ἐνέκρονε τὴν ἐπιθυμίαν τῶν νέων, ὅσοι μὲ ἐπλησίαζον· αὐτὸς ἦτον ὁ θανατώσας καὶ τοῦτον τὸν νεκρὸν ὃν βλέπεις, διότι ὕστερον αὐτὸς μὲ ἐπλησίασε μὲ πολλὴν ὑπερηφάνειαν καὶ θρασύτητα· καὶ πρὸ τοῦ νὰ μὲ πιάσῃ, ἢ νὰ εἴπῃ κανένα λόγον αἰσχρὸν, τὸν ἔκαμε τοιοῦτον ὁ λευκοφόρος ἐκεῖνος, καθὼς τώρα τὸν βλέπεις.

Πάλιν ὁ ἄρχων τῇ λέγει, Καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὅστις σοὶ ἐβοήθησεν; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ὁ Κύριος καὶ Θεός μου ἔστειλε τὸν Ἄγγελόν του καὶ μὲ ἐφύλαξεν ἀνωτέραν ἀπὸ πᾶσαν ἀτιμίαν· ὁ ἄρχων λέγει· καὶ λοιπὸν ἂν θέλῃς νὰ μᾶς πληροφορήσῃς, ὅτι λέγεις ἀλήθειαν, παρακάλεσον τὸν Θεόν σου καὶ ἀνάστησον τὸν νεκρὸν αὐτόν. Τότε ἡ ἁγία σηκώσασα τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηυχήθη, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἀνέστησε τὸν νεκρόν. Τότε βλέποντες τὸ παράδοξον θαῦμα, ἐξεπλάγησαν ἅπαντες· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ ἄρχων καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐφώναξαν· μεγάλη εἶναι ἡ δύναμις τῶν χριστιανῶν, καὶ μέγας βεβαίως εἶναι ὁ τῆς εὐγενε-

---

[1] Ἴσως πρέπει νὰ γράφεται, τῆς οὔσης πρὸς τὴν θάλλασσαν· τῆς ἁγίας Εἰρήνης δηλαδὴ, καθότι ὁ ἅγιος Μαρκιανὸς ὁ οἰκονόμος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἔκτισε ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ὅρα ἐν τῷ Συναξαρίῳ ἐκείνου κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ παρόντος. Καὶ καθότι καὶ εἰς ἄλλα μέρη τοῦ Συναξαριστοῦ ἀναφέρεται ἡ πρὸς τὴν θάλασσαν αὕτη ἁγία Εἰρήνη.

στάτης ταύτης γυναικὸς Θεός. Τινὲς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀκαθάρτους ἐφώναξαν εἰς τὸν ἄρχοντα· σήκωσον ταύτην ἀπὸ τὸ μέσον, διότι ὅσα θαυμάσια φαίνεται ὅτι κάμνει, ὅλα τὰ ἐνεργεῖ διὰ μαγικῆς τέχνης. Τότε ὁ ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ καύσωσι μὲ το πῦρ τὴν ἁγίαν.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀνήφθη ἡ πυρκαϊὰ, ἐσφράγισε πρῶτον ἡ ἁγία τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ ἔπειτα ἐμβῆκεν εἰς τὸ μέσον τῆς πυρκαϊᾶς μὲ μεγάλον θάρρος. Ὅθεν ἔχουσα τὴν προσευχὴν εἰς τὸ στόμα της, ἀνέδραμεν ἡ μακαρία εἰς τὰ οὐράνια, πρὸς ὃν ἐπόθησε νυμφίον Χριστόν, ἀφήσασα τὸ παρθενικὸν σῶμά της ἐντὸς τοῦ πυρός. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνο ἔσβυσε, τότε τινὲς χριστιανοὶ ἐσήκωσαν κρυφίως τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον, καὶ τὸ ἐνεταφίασαν ἐντίμως, δοξάζοντες τὸν Θεόν.

—

Οἱ ἐν Τύρῳ ἅγιοι τέσσαρες μάρτυρες, ξίφει τελειοῦνται.

» Στερρῶν ἀθλητῶν τεσσάρων φωνὴ μία»
» Ἡμῖν τὸ θνήσκειν ἐκ ξίφους εὐθυμία.

Ὁ ὅσιος ΝΕΟΦΥΤΟΣ, ὁ προσμονάριος τῆς τοῦ Βατοπαιδίου μονῆς, ὁ καὶ τῆς φωνῆς τῆς Θεοτόκου ἀκούσας, προελθούσης ἐκ τοῦ στόματος τῆς ἁγίας αὐτῆς εἰκόνος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

† » Ὁ Νεόφυτος παρθένου πέλων φίλος,
» Φωνὴν ἀκούει τῆςδε. Ὢ θαῦμα ξένον!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ.

» Ἔρωτι θείων Τιμόθεος στεμμάτων,
» Τυφθεὶς βάκλοις, ἔβαψε γῆν ἐξ αἱμάτων.
» Εἰκάδι δευτερίῃ πνεῦμ' ἤρθη Τιμοθέοιο.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Λύστραν τὴν ἐν Λυκαονίᾳ ἢ Ἰσαυρίᾳ εὑρισκομένην, καὶ ὑποκειμένην εἰς τὸν Ἰκονίου· υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ Εὐνίκης. Μαθητευθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἔγεινεν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν συνεργὸς καὶ κήρυξ τοῦ θείου Εὐαγγελίου. εἶτα καὶ μὲ τὸν Θεολόγον Ἰωάννην τὸν ἠγαπημένον μαθητὴν τοῦ Κυρίου ἀνταμόνεται, καὶ λαμβάνει ἀπὸ αὐτὸν πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος· ὕστερον δὲ ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου Ἐπίσκοπος Ἐφέσου. Ὅτε δὲ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης ἐξωρίσθη εἰς τὴν Πάτμον ἀπὸ τὸν Δομετιανόν, τότε ὁ μακάριος οὗτος Τιμόθεος ἐπεσκόπευεν εἰς τὴν Ἔφεσον· Μίαν δὲ φορὰν βλέπων τοὺς Ἕλληνας, ὅτι εἰς μίαν πάτριον ἑορτὴν Κ α τ α γ ώ γ ι ο ν ὀνομαζομένην, ἔκαμνον ἀταξίας, εἴδωλα βαστάζοντες εἰς τὰς χεῖρας, προσωπίδας βάλλοντες εἰς τὰ πρόσωπα, τραγῳδοῦντες, ὁρμῶντες λῃστρικῶς ἐπάνω εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ φονεύοντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον, ταῦτα, λέγω, βλέπων ἐθερμάνθη ἀπὸ τὸ πῦρ τοῦ θεϊκοῦ ζήλου, καὶ δὲν ὑπέφερε τὰ τοιαῦτα ἄτοπα· ἀλλ' ἐδίδασκεν αὐτοὺς καὶ παρεκίνει νὰ παύσωσι τὰς ἀταξίας ταύτας. Οἱ δὲ ἀπάνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ θηριώδεις, κινηθέντες ἀπὸ μανίαν καὶ θυμὸν μεγάλον, ἐφόνευσαν τὸν τοῦ Κυρίου Ἀπόστολον μὲ τὰ ξύλα τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὰς χεῖράς των· καὶ οὕτω ὁ μακάριος τελειωθεὶς, ἐνεταφιάσθη ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ὕστερον καὶ ἐφέρθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπεθησαυρίσθη μὲ τὰ λείψανα Λουκᾶ καὶ Ἀνδρέου εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ αὐτοῦ τελεῖται. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Ἀναστάσιος ἐν τραχήλῳ τὸν βρόχον,
» Ὡς λαμπρὸν ὅρμον ὡραΐζεται φέρων.

† Ὁ ἔνδοξος οὗτος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Περσίαν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως μὲν τῆς Περσίας Χοσρόου, τοῦ βασιλέως δὲ τῶν Ῥωμαίων Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χιθ' (619), ἀπὸ πατρίδα Ῥαζὴχ καλουμένην, χώραν δὲ Νουνή. Ὠνομάζετο

---

[1] Ὅρα εἰς τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ ἐλλείποντα τροπάρια τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ ἁγίου Τιμοθέου ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, ἅπερ ἐτυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς, καὶ εἴτις φιλοτιμόθεος, ψαλλέτω ταῦτα. Ἔπλεξε δὲ ἐγκώμιον εἰς τὴν Ἀποστολικὴν αὐτοῦ κεφαλὴν Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τί δαὶ ὁ Τιμόθεος;» (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.) Τον δὲ ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τιμόθεον τὸν μέγαν (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, και ἐν ἄλλαις.) (Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος τροπάρια ζήτει ἐν τέλει τοῦ παρόντος τόμου. Σ. Ε.)

δὲ πρότερον Μαγουνδὰτ, υἱὸς μάγου τινὸς [1] ὀνομαζομένου Βαῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔμαθε τὴν μαγικὴν τέχνην, ὅστις πρὸ ὀλίγου εἶχε συναριθμηθῇ εἰς τὸ στρατιωτικὸν τάγμα τῶν καλουμένων Τηρώνων. Τῷ τότε δὲ καιρῷ ὥρμησαν οἱ Πέρσαι ἐναντίον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπῆραν πολλοὺς αἰχμαλώτους, ἥρπασαν δ' ἐνταυτῷ καὶ τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὁ Κύριος ἡμῶν τὸ δι' ἡμᾶς πάθος ὑπέμεινε, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὴν Περσίαν. Διὰ δὲ τὰ θαύματα ὅσα ἐτέλει ἐκεῖ, ἐφημίζετο, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν ἦλθεν ἐδῶ. [2]

Ὁ δὲ Μαγουνδὰτ κινούμενος ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν, ἐζήτει θερμότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ μάθῃ περὶ τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν μαθὼν ἀπὸ ἕνα χριστιανὸν ὅλην τὴν κατὰ τὸν σταυρὸν οἰκονομίαν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἔπειτα ἐλθὼν ὁμοῦ μὲ τὸ Περσικὸν στράτευμα εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ μαθὼν τὴν καταστροφὴν τῶν Περσῶν νικηθέντων ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείου, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἱεράπολιν καὶ εὑρὼν ἕνα χρυσοχόον, ἐργάζεται μετ' ἐκείνου τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας, ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τὸ ἅγιον βάπτισμα ἀπὸ τὸν Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Μόδεστον, [3] καὶ Ἀναστάσιος ὀνομάζεται. Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου [4] γίνεται μοναχός.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἐνασκούμενος ὁ τρισόλβιος, ἔμαθε πᾶσαν ὁδὸν φέρουσαν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἀρετὴν, καὶ ἀποστηθίσας τὸ Ψαλτήριον, ἥναψεν εἰς τὴν καρδίαν του περισσότερον τὸν πόθον τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπεθύμει καὶ ηὔχετο νὰ τελειώσῃ τὴν ζωὴν του διὰ μαρτυρίου καὶ αἵματος. Διότι βλέπων εἰς τοὺς τοίχους τῶν ἐκκλησιῶν ἱστορημένα τα μαρτύρια τῶν μαρτύρων, καὶ εἰς τὰ βιβλία καὶ συγγράμματα τῶν ἁγίων ἀναφερομένους τοὺς μάρτυρας, ὡς ἂν ἦσαν ζωντανοὶ καὶ ἐμαρτύρουν αὐτὴν τὴν ὥραν, τούτου χάριν σφοδρῶς ἐφλέγετο κατὰ τὴν καρδίαν εἰς τὸ νὰ τοὺς μιμηθῇ καὶ αὐτός. Διὸ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν του, ὅτι ἔβλεπε χρυσοῦν ποτήριον γεμάτον κρασίον διὰ νὰ πίῃ. Τοῦτο δὲ νομίσας, ὅτι εἶναι σημεῖον τῆς ἐγκαρδίου ἐπιθυμίας ἣν εἶχε διὰ τὸ μαρτύριον, μετέλαβε τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἐκεῖ βλέπων μάγους τινὰς Πέρσας, ἐνέπαιξε τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα, καὶ χριστιανὸν ὀνομάσας ἑαυτὸν, ἐπιάσθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐφέρθη πρὸς Μαρζαβανᾶν τὸν ἄρχοντα αὐτῶν, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ φέρῃ πέτρας· ἔπειτα ἔβαλον ἁλύσεις εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἔδεσαν μὲ σίδηρον τὸν πόδα τοῦ ἁγίου, ὁμοῦ καὶ τὸν πόδα ἑνὸς καταδίκου. Τότε λοιπὸν ἐρχόμενοι ἐκεῖ πολλοὶ Πέρσαι συγγενεῖς καὶ ὁμογενεῖς τοῦ ἁγίου, δὲν ἄφινον κάμμίαν ὕβριν καὶ ἀτιμίαν, τὴν ὁποίαν νὰ μὴ προφέρωσιν εἰς αὐτὸν, πηδῶντες ἐπ' αὐτοῦ, δέροντες ὠμῶς, τραβῶντες αὐτὸν ἀπὸ τὰ γένεια, καὶ σχίζοντες τὰ ἱμάτιά του, διότι ἐνόμιζον οἱ ἄφρονες ὕβριν ἰδικήν των τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἣν εἶχεν ὁ συγγενὴς αὐτῶν ἅγιος. Ἐφέρθη δὲ καὶ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Χοσρόην, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν ἔμπροσθέν του, καὶ δὲν ἐδέχθη τὴν θρησκείαν τῶν Περσῶν, ἔδειραν αὐτὸν ἄσπλαγχνα μὲ ραβδία· ἔπειτα στενοχωροῦσι καὶ σφίγγουσι τὰς κνήμας του μὲ δύω μεγάλα ξύλα, ἕως οὗ τὸ σφίγξιμον ἔφθασεν εἰς αὐτὰ τὰ κόκκαλα, διότι ἵσταντο ἐπάνω εἰς τὰ ἄκρα τῶν ξύλων δύω ἀνδρεῖοι ἄνθρωποι, διὰ νὰ σφίγγωσι τὸν ἅγιον περισσότερον. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα, ἀπὸ δὲ τὴν ἄλλην ἐκρέμασαν μίαν βαρεῖαν πέτραν, διὰ νὰ βαρύνῃ κάτω καὶ νὰ πονῇ τὸ σῶμά του περισσότερον. Τέλος πάντων ἀφ' οὗ ἔπαθε πολλὰ βάσανα ὁ γενναῖος τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς, ἐπνίγη μὲ σχοινίον, ὁμοῦ μὲ ἄλλους πολλοὺς αἰχμαλώτους χριστιανούς. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ὁ μάρτυς ἀνέπνεεν, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν του κεφαλὴν, τὴν ὁποίαν ἐπρόσφεραν εἰς τὸν βασιλέα, εἰς ἀπόδειξιν τοῦ θανάτου του. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος ἦτον ἐντὸς τοῦ ἁγίου Φιλήμονος, ἐν τόπῳ καλουμένῳ Στρατηγίῳ· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). [1]

---

[1] Ὁ Θεοδώρητος λέγει ὅτι οἱ Πέρσαι ὠνόμαζον μάγους, τοὺς τὰ στοιχεῖα θεοποιοῦντας. (βιβλ. ε΄. κεφ. λη΄. τῆς Ἐκκλησι. Ἱστορ.)

[2] Ὅρα τὴν περὶ τοῦ Σταυροῦ ὑποσημείωσιν κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ἰουλίου.

[3] Περὶ τοῦ Μοδέστου τούτου ὅρα κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην τοῦ Δεκεμβρίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τοῦ ἁγίου Μοδέστου τοῦ πρώτου.

[4] Οὐκ ὀρθῶς δὲ γράφεται ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, ὅτι ὑπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἁγίου Σάββα.

[1] Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου μάρτυρος τούτου ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ παρόντος μηνός. Σημείωσαι, ὅτι ὁ βίος τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου τούτου συ-

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ, ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει, Μανουὴλ, εἰς μέρη τέμνῃ δύω,
» Τιμῶν ἀτμήτους οὐσίας Χριστοῦ δύω.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΕΩΡΓΙΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Γεώργιον καὶ Πέτρον, οἷς κοινὸν σέβας,
» Τέμνουσι κοινῇ, Δεσπότου κοινοῦ χάριν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΛΕΩΝ ξίφει τὴν γαστέρα διαρραγεὶς τελειοῦται.

» Ἄρρηκτον εἶχε τὴν προθυμίαν Λέων,
» Ῥήσσοντος αὐτοῦ τοῦ ξίφους τὴν γαστέρα.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΓΑΒΡΙΗΛ καὶ ΣΙΩΝΙΟΣ, ξίφει τελειοῦνται.

» Δέος, ξίφους ταθέντος ἐγγὺς αὐχένων,
» Μακρὰν Γαβριὴλ καὶ μακρὰν Σιωνίου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΩΑΝΝΗΣ καὶ ΛΕΩΝ, ξίφει τελειοῦνται.

» Οὕτως στρατηγοὶ, μὴ πτοούμενοι ξίφος,
» Ἰωάννης τε καὶ Λέων οἱ γεννάδαι.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΑΡΟΔΟΣ λίθοις βληθεὶς, τελειοῦται.

» Βληθεὶς Πάροδος χειροπληθῶν ἐκ λίθων,
» Ὁδὸν παρῆλθεν ἡδέως τὴν τοῦ βίου.

Οἱ σὺν τοῖς ἀνωτέρω Μάρτυσιν ἀναιρεθέντες τριακόσιοι ἑβδομήκοντα ἑπτὰ, τελειοῦνται.

» Τρεῖς πενταρίθμους εἰκάδας κτεῖναν ξίφος.
» Συνῆψεν αὐταῖς ἑνδεκαπλῆν ἑπτάδα. [1]

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι κατήγοντο μὲν ἀπὸ διαφόρους ἐπαρχίας καὶ τόπους, κατῴκουν δὲ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Οἱ δὲ ἀχάριστοι καὶ ἀγνώμονες Βούλγαροι ἦλθον τότε διὰ νὰ πολεμήσωσι τοὺς Ῥωμαίους· ὅθεν αἰχμαλωτίσαντες τοὺς ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ χριστιανοὺς, ἠθέλησαν νὰ πολεμήσωσι καὶ τὴν βασιλεύουσαν τῶν πόλεων Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ἦλθον ἕως εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ προσμείναντες τρεῖς ἡμέρας ἐκυρίευσαν αὐτήν. Ταῦτα δὲ ἐγίνοντο ὅτε ἐβασίλευε Λέων Ἀρμένιος ὁ εἰκονομάχος καὶ ὅτε ὁ Κροῦμος ἐξουσίαζε τὸ ἔθνος τῶν Βουλγάρων, δηλαδὴ ἐν ἔτει ωιέ (815), ἐμβὰς λοιπὸν ὁ Κροῦμος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ κυριεύσας αὐτὴν, ἐξέβαλεν ἔξω τεσσαράκοντα χιλιάδας χριστιανοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Ἀδριανουπόλεως, τὸν ὁποῖον κατὰ γῆς ῥίψας, ἐπάτησεν ἐπάνω εἰς τὸν λαιμόν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Κροῦμος ἀπέθανεν, ἔγεινε διάδοχος τῆς ἐξουσίας τῶν Βουλγάρων ὁ Δούκουμος. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Δούκουμος ἐτελεύτησεν, ἔγεινεν ἄρχων τῶν Βουλγάρων ὁ Δίτζεγγος ἄνθρωπος ὠμὸς καὶ θηριώδης καὶ ἀπάνθρωπος, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν ἀρχιερέα τῆς Ἀδριανουπόλεως, Μανουὴλ ὀνόματι, ἔσχισεν εἰς τὸ μέσον, καὶ κόψας τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς ὤμους του, τὰ ἔρριψεν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὰ φάγωσι. Ὅθεν διὰ τὴν θηριωδίαν του πληγωθεὶς θεόθεν μὲ ἀορασίαν καὶ τύφλωσιν τῶν ὀφθαλμῶν, ἐθανατώθη ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του.

Διεδέχθη δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ ἡγεμονίαν τῶν Βουλγάρων ὁ Μουρτάγων, ὁ ὁποῖος ἐθανάτωσεν ὅλους τοὺς χριστιανοὺς, ὅσοι δὲν ἐπείθοντο νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, ἄλλους μὲν δένων καὶ εἰς βάσανα καὶ στρέβλας ὑποβάλλων, ἄλλους δὲ τιμωρῶν μὲ ἀπανθρώπους τιμωρίας, τοὺς ἐξέβαλλεν ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν. Αὐτὸς καὶ τὸν ἐν ἁγίοις ἀρχιερέα Δελβέλτου Γεώργιον, καὶ Πέτρον τὸν ἐπίσκοπον κατεξέσχισε πρῶτον ἀπανθρώπως μὲ ῥαβδία, καὶ ἔπειτα ἀπέκοψε τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς· ὁμοίως καὶ ἄλλους τριακοσίους ἑβδομηκονταεπτὰ μὲ ξίφος ἐθανάτωσεν. Αὐτὸς καὶ τὸν Λέοντα καὶ Ἰωάννην τοὺς στρατηγοὺς τῶν χριστιανῶν ἀπεκεφάλισε. Λέοντος δὲ τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου Νικαίας, τῇ θέσει φαινομένου εὐνούχου, ἔσχισε τὴν κοιλίαν μὲ τὸ ξίφος, καὶ τὸν Γαβριὴλ καὶ Σιώνιον ἀπεκεφάλισε· Πάροδον δὲ τὸν ἱερώτατον πρεσβύτερον κατεδίκασε νὰ λιθοβοληθῇ· καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς χριστιανοὺς μὲ διαφόρους τιμωρίας βασανίσας, ἐθανάτωσεν ὁ ἀπάνθρωπος. Ὄχι μόνον δὲ ὁ δυσσεβὴς οὗτος Μουρτάγων ταῦτα ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Βουλγάρων, οἱ κατὰ διαδοχὴν τὴν ἀρχὴν ἐκείνων δεξάμενοι· καὶ αὐτοὶ, λέγω,

---

νεγράφη ἑλληνιστὶ ἀπὸ τὸν Συμεὼν τὸν Μεταφραστὴν, οὗ ἡ ἀρχή « Τῆς ἁγίας πόλεως Ἱεροσολύμων » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.) Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Βικεντίου τοῦ διακόνου, διότι ταῦτα γράφονται κατὰ τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Νοεμβρίου, διότι εἷς εἶναι ὁ Βικέντιος ἐκεῖνος καὶ οὗτος ὁ ἀναφερόμενος αὐτόθι.

[1] Τρεῖς πεντάριθμοι εἰκάδες, συμποσοῦνται τριακόσιοι, διότι πεντάκις οἱ εἴκοσι γίνονται ἑκατόν· τρὶς δὲ τὰ ἑκατὸν γίνονται τριακόσια· ἑνδεκαπλῆ δὲ ἑπτὰς εἶναι ἑβδομηκονταεπτά.

όλοι οἱ ἀλιτήριοι πολλοὺς χριστιανοὺς ἐθανάτωσαν μὲ διάφορα βάσανα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ἐπισκόπου Ἀγκύρας, καὶ τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ.

» Ἀγαθαγγέλου καὶ Κλήμεντος αἱμάτων
» Τὸ τοῦ ξίφους δίψαιμον [1] ἐπλήσθη στόμα.
» Εἰκάδι δ' ἐτμήθητε τρίτῃ, Ἀγαθάγγελε, Κλήμη.

† Ὁ μακάριος οὗτος καὶ θεσπέσιος Κλήμης ὅλην σχεδὸν τὴν ζωήν του διήνυσεν εἰς τὸ μαρτύριον, διότι εἰς εἰκοσιοκτὼ χρόνους παρετάθη ὁ ὑπὲρ Χριστοῦ πρὸς τοὺς τυράννους αὐτοῦ πόλεμος καὶ ἀγὼν, χωρὶς νὰ διακοπῇ μὲ κάμμίαν ἐν τῷ μεταξὺ ἄνεσιν, χωρὶς νὰ λάβῃ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ παραγγελίαν, ὅτι εἰς τόσας, θετέον, διωρισμένας ἡμέρας πάλιν θὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος, καθὼς εἶναι νόμος νὰ γίνεται εἰς τοὺς πολέμους ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῶν πολεμίων, ἵνα ἀναπαυθέντες ἐν τῷ ἀναμεταξὺ καιρῷ, πάλιν ἀρχίσωσι τὸν πόλεμον νεαροὶ καὶ ἀκμάζοντες. Ἀλλ' ὁ πόλεμος καὶ ὁ ἀγὼν τοῦ πολυάθλου τούτου μάρτυρος ἦτο συνεχὴς, δυνατὸς, ταχὺς καὶ ἀδιάκοπος· ὥστε δὲν ἠξεύρει τις ποῖον νὰ θαυμάσῃ περισσότερον, τὸ ἀδιάκοπον τοῦ καιροῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκαρτέρει ὁ μεγαλόψυχος ὡς ἂν ἔπασχεν ἄλλος καὶ ὄχι αὐτὸς, ἢ τὸ πλῆθος καὶ τὴν δριμύτητα τῶν βασάνων καὶ τῶν τιμωριῶν, ὅσας ὑπέφερε. Μᾶλλον δὲ πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις ἐπίσης καὶ τὰ δύω, διότι ὁ ἀδαμάντινος οὗτος, διελθὼν ὅλα τὰ εἴδη τῶν βασάνων καὶ τιμωριῶν εἰς χρόνους μακροὺς (ἤτοι εἰς χρόνους εἰκοσιοκτὼ), κατέπληξε καὶ κατήσχυνε τοὺς τότε βασιλεῖς καὶ τυράννους, θέατρον γενόμενος εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀγγέλους ἔκαμε νὰ θαυμάσωσι τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν του, καὶ οὕτω ὁ ἀοίδιμος ὕστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τῆς δόξης τὸν στέφανον. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος, μητρὸς δὲ εὐσεβοῦς καὶ πιστῆς, ὀνομαζομένης Σοφίας· ὅτε δὲ ἔγεινε δώδεκα ἐτῶν ἔγεινε μοναχὸς, καὶ ὅτε ἔγεινε χρόνων εἴκοσι ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιερωσύνης.[1] Διῆλθε δὲ μαρτυρῶν ὑπὲρ Χριστοῦ βασιλεῖς μὲν δύω, Διοκλητιανὸν καὶ Μαξιμιανὸν, ἄρχοντας δὲ καὶ ἡγεμόνας ἐννέα, Δομετιανὸν, Ἀγρίππαν, Κουμβρίκιον, Δομέτιον, Σακερδῶτα, Μάξιμον, Ἀφροδίσιον, Λούκιον καὶ Ἀλέξανδρον.

Ὁ δὲ μακάριος Ἀγαθάγγελος ἦτο Ῥωμαῖος κατὰ τὸ γένος, καὶ πρῶτος ἀπὸ ἐκείνους οἵτινες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος τούτου, ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὴν φυλακὴν ἐν τῇ Ῥώμῃ· διότι οἱ μὲν ἄλλοι ἐκεῖνοι οἱ τῷ Χριστῷ πιστεύσαντες τότε, συλληφθέντες ἐθανατώθησαν κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως, μόνος δὲ ὁ Ἀγαθάγγελος οὗτος ἔφυγε καὶ ἐσώθη ἐμβὰς καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ἴδιον ἐκεῖνο πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ ἔμβῃ καὶ ὁ ἅγιος Κλήμης, ὄχι διὰ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ μαρτύριον, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Νικομήδειαν καὶ νὰ παλαίσῃ μὲ μεγαλίτερα καὶ περισσότερα βάσανα, καὶ οὕτω νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ καὶ μεγαλίτερον στέφανον. Ὅτε δὲ καὶ ὁ θεῖος Κλήμης εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, εἶδε τὸν Ἀγαθάγγελον, ὅστις ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ γνωρίσας αὐτὸν (διότι αὐτὸν πρῶτον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστεύσαντας ἐβάπτισεν) ἐχάρη, καὶ τὸν κατησπάζετο ἐναγκαλιζόμενος, καὶ παρουσίαν ἀγαθοῦ Ἀγγέλου ἐνόμισε φερωνύμως τὴν παρουσίαν του· ὅθεν καὶ μὲ θερμοτέραν προθυμίαν ἀπήρχετο εἰς τὴν Νικομήδειαν, διὰ νὰ παρασταθῇ εἰς τὸν Μαξιμιανόν. Ἔκτοτε δὲ συνηγωνίζετο εἰς τὸ μαρτύριον ὁ θεῖος Ἀγαθάγγελος μετὰ τοῦ ἁγίου Κλήμεντος, ἕως οὗ ἔφθασαν εἰς Ἄγκυραν καὶ παρεστάθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Λούκιον, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν καὶ τοὺς δύω, ὁμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ παιδία, ὅσοι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ, καὶ οὕτως ἔλαβον ἅπαντες τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τὰ δὲ εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ὑπέμεινε χωριστὰ μόνος ὁ μακάριος Κλήμης εἶναι ταῦτα· Ἐκρέμασαν αὐτὸν εἰς ξύλον καὶ ἐξέσχισαν, τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ πρόσωπον μὲ πέτρας, τὸν ἔ-

---

[1] Ἤτοι τὸ στόμα τοῦ ξίφους, ὅπερ ἐδίψα αἷμα, κατὰ προσωποποιΐας σχῆμα, τὸ καὶ τοῖς ἀψύχοις καὶ ἀναισθήτοις ψυχὴν καὶ αἴσθησιν περιτιθὲν, διότι ἐμψύχων ἴδιον εἶναι τὸ διψᾷν.

[1] Παρ' ἡλικίαν ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς ὁ ἅγιος οὗτος, καθότι τότε δὲν εἶχον γίνει ἀκόμη αἱ ἱεραὶ Σύνοδοι καὶ οἱ θεῖοι Κανόνες, οἱ ἐμποδίζοντες τὸ νὰ μὴ γίνεταί τις παρ' ἡλικίαν διάκονος, καὶ ἱερεὺς, καὶ Ἀρχιερεύς.

βαλαν εἰς φυλακὴν, τὸν ἔδεσαν εἰς τροχὸν, τὸν ἔδειραν μὲ βάκλα, τὸν κατέκοψαν μὲ μαχαίρας, τὸν ἔδειραν εἰς τὸ στόμα μὲ σιδηροῦς στύλους, καὶ συνέτριψαν τὰς σιαγόνας του. Ἐξέβαλαν τὰ ὀδόντιά του, τὸν ἔδεσαν μὲ σίδηρα καὶ εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἔρριψαν· ἔβαλον εἰς τὰ ὦτά του περόνια σιδηρᾶ ἀνημμένα, ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ λαμπάδας, τὸν ἔδεσαν μὲ πέτραν μεγάλην, ἔδειραν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ κάθε ἡμέραν ἔδιδαν εἰς αὐτὸν ῥαβδισμοὺς πεντήκοντα. Τὰ δὲ εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ὑπέμεινεν ὁ ἅγιος Κλήμης ὁμοῦ μὲ τὸν Ἀγαθάγγελον, εἶναι ταῦτα· ἔδειραν καὶ τοὺς δύω μὲ βούνευρα ξηρὰ, τοὺς ἐκρέμασαν εἰς ξύλον, τοὺς ἔκαυσαν εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας, τοὺς ἔδωκαν εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσιν, ἔβαλον αὐτοὺς μέσα εἰς ἄσβεστον καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν δύω ἡμέρας· ἐξέβαλαν ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦ σώματός των λωρία, τοὺς ἔδειραν μὲ ῥαβδία· τοὺς ἔβαλαν ἐπάνω εἰς κρεββάτια σιδηρᾶ καὶ ἀνημμένα· τοὺς ἔρριψαν εἰς κάμινον ἀνημμένην, καὶ ἐκεῖ τοὺς ἄφησαν ἓν ἡμερονύκτιον· τοὺς ἐξέσχισαν δυνατὰ εἰς τοὺς νεφρούς· τοὺς ἔρριψαν ἐπάνω εἰς σουβλία ὀξέα, τὰ ὁποῖα ἦσαν μὲν ἐμπηγμένα κάτω εἰς τὴν γῆν, εἶχον δὲ τὰ ὀξέα μέρη των ἐστραμμένα ἐπάνω· τὰ σουβλία δὲ ταῦτα κατεκέντησαν πολλὰ τοὺς ἁγίους καὶ τοὺς ἐπλήγωσαν. Ἔδεσαν ἀπὸ τοὺς λαιμούς των μυλόπετρας· ἔσυραν αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως καὶ τοὺς ἐλιθοβόλησαν. Μόνος δὲ ὁ ἅγιος Ἀγαθάγγελος ἐδέχθη εἰς τὴν κεφαλήν του μόλιβδον βρασμένον. Τελευταῖον δὲ ἀποκεφαλίζονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πέραν εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον τοῦ Εὐδοξίου, ἄνω ἀπὸ τὸν Ἀνάπλον, καὶ εἰς τὴν ἁγιωτάτην ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Εἰρήνης, τῆς παλαιᾶς καὶ νέας. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον τὸν ὁποῖον ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος·» σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΕΒΙΟΥ.

» Δεῦρο πρὸς ἡμᾶς εἰς τὰ τερπνὰ τοῦ πόλου,»
» Εὐσεβίῳ λέγουσιν οἱ τερπνοὶ νόες.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κεκλεισμένος ἐντὸς κελλίου πολλὰ μικροῦ καὶ σκοτεινοῦ, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κἀνὲν παράθυρον, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν· ὕστερον δὲ πολλὰ παρακινηθεὶς ἀπὸ ἕνα ἀδελφὸν, Ἀμμιανὸν ὀνόματι, ὑπῆγεν εἰς μοναστήριον, διὰ νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν.[1] Ὅθεν ἐπολιτεύετο μὲ πραότητα καὶ ταπεινοφροσύνην καὶ μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν τοῦ σώματος, διότι ἀνὰ τρεῖς ἡμέρας ἢ τέσσαρας ἔτρωγεν ὁ ἀοίδιμος· εἶχε δὲ καὶ ζώνην σιδηρᾶν εἰς τὴν μέσην του, καὶ ἅλυσιν βαρυτάτην εἰς τὸν λαιμόν του. Βλέπων δέ τις αὐτὸν ὅτι ἔκυπτε κάτω, βαρυνόμενος ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁλύσου τὸν κατηγόρησεν·[2] ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν εἰς αὐτὸν, «Ἐγὼ κάμνω τοῦτο, διὰ νὰ ἀντιπολεμήσω τὰς μηχανὰς τοῦ διαβόλου, ὅστις μὲ πολεμεῖ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἐκεῖνος πολεμεῖ διὰ νὰ μὲ στερήσῃ ἀπὸ μεγάλα πράγματα καὶ ἀρετὰς, σωφροσύνην, λέγω, καὶ δικαιοσύνην, καὶ νὰ μὲ ῥίψῃ εἰς μεγάλα κακὰ, τούτου χάριν καὶ ἐγὼ εἰς τὰ μικρὰ ταῦτα κακοπαθήματα ἔστησα τὸν πόλεμον, εἰς τὰ ὁποῖα, ἐὰν μὲν μὲ νικήσῃ ὁ διάβολος, δὲν θὰ ὑπερηφανευθῇ πολὺ, ἐὰν ὅμως νικηθῇ ὑπ' ἐμοῦ, θὰ εἶναι ἄξιος γέλωτος, ἐπειδὴ οὐδὲ εἰς τὰ μικρὰ ἐδυνήθη νὰ νικήσῃ. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν θεάρεστον ζήσας, ὁ ἀοίδιμος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΥΣΙΜΑΣ ὁ Σύρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Γλώσσαις λαλῶν πρὶν Μαῦσιμᾶς τῶν Σύρων,
» Γλώσσαις λαλεῖ νῦν Ἀγγέλων πρὸς ἀγγέλους.

Εἰς τὴν Κύρον τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὑρισκομέ-

---

[1] Ὁ βίος τοῦ Εὐσεβίου τούτου συνεγράφη ἀπὸ τὸν Κύρου Θεοδώρητον ἐν κεφαλαίῳ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας· προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ Ἀμμιανὸς ἔκτισε μὲν τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο καὶ ἐσύναξε πολλοὺς ἀδελφοὺς, διὰ ταπεινοφροσύνην του ὅμως δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ ἡγούμενος εἰς αὐτοὺς, ἂν καὶ ἦτο ἄξιος καὶ δὶς τόσους νὰ διοικῇ· ὅθεν παρεκάλεσε τὸν ὅσιον Εὐσέβιον, καὶ ἡγουμένευσεν εἰς αὐτούς. Λέγει δὲ καὶ ὅτι ὁ ὅσιος διώρισε τοὺς ὑπ' αὐτὸν μοναχοὺς νὰ τρώγωσι μίαν φορὰν τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ προσεύχωνται νοερῶς καὶ παντοτεινῶς εἰς τὸν Θεὸν, καὶ ποτὲ νὰ μὴ μένωσι ἄνευ τῆς τοιαύτης πνευματικῆς ἐργασίας.

[2] Ὁ Θεοδώρητος δὲν λέγει, ὅτι τὸν ἐκατηγόρησεν, ἀλλ' ὅτι τὸν ἠρώτησε ποίαν ὠφέλειαν λαμβάνει, καὶ διατί δὲν θέλει νὰ βλέπῃ τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ θεωρῇ τὴν πεδιάδα ἐκείνην, ἥτις ἦτο ὑποκάτω τῆς κέλλης του, οὔτε νὰ περιπατῇ εἰς ἄλλον πλατύτερον δρόμον, παρὰ εἰς ἐκεῖνον τὸν στενόν· ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη τὰ ἀνωτέρω.

νην ἐχρημάτησεν ὅσιός τις, Μαϋσιμᾶς μὲν ὀνομαζόμενος, Συριακὴν δὲ γλῶσσαν λαλῶν, ὁ ὁποῖος ἀγροίκως μὲν καὶ χωρικῶς ἀνετράφη κατὰ τὴν ζωὴν, διέλαμψεν ὅμως κατὰ τὰς ἀρετάς· Εἶχε δὲ ἓν μόνον ἔνδυμα, καὶ ὅταν αὐτὸ ἐπαλαίωνε δὲν τὸ ἔρριπτεν, ἀλλ' ἐπάνω εἰς τὰ σχισμένα μέρη τοῦ παλαιοῦ συνέρραπτεν ἄλλα ἐμβαλώματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐσκέπαζε τὴν γύμνωσιν τοῦ σώματός του. Τόσον δὲ πολλὰ ἐπεμελεῖτο καὶ ἐφιλοξένει ὁ ἀοίδιμος τοὺς ξένους καὶ πτωχοὺς, ὥστε ἤνοιγεν εἰς ὅλους τὰς θύρας τοῦ κελλίου του· λέγουσι δὲ ὅτι εἶχε δύω πιθάρια, τὸ μὲν ἓν γεμάτον σίτου, τὸ δὲ ἄλλο γεμάτον ἀπὸ ἔλαιον, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔδιδε μὲν εἰς ὅλους τοὺς χρειαζομένους, ἀνέβλυζον δὲ αὐτὰ πάντοτε, καὶ ποτὲ δὲν εὐχέρονον. « Διότι ὁ Θεὸς ἐκεῖνος, ὁ πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτὸν, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Παύλου, (Ῥωμ. 1. 12.) αὐτὸς, καθὼς ἐπρόσταξε τὴν ὑδρίαν καὶ ἀποθήκην, καὶ τὸ ἐλαιοδοχεῖον τῆς Σαραφθίας χήρας, νὰ ἀναβλύζωσιν ἄλευρον καὶ ἔλαιον, δίδων εἰς αὐτὴν πλούσιον καρπὸν τῶν σπερμάτων τῆς πρὸς τὸν Ἠλίαν φιλοξενίας της, οὕτω λέγω, ὁ αὐτὸς Θεὸς ἐχάρισε καὶ εἰς τὸν θαυμάσιον τοῦτον καὶ φιλόξενον Μαϋσιμᾶν ποσότητα ἀγαθῶν ἰσόμετρον μὲ τὴν προθυμίαν του. Καλῶς λοιπὸν οὗτος καὶ ὁσίως διανύσας τὸν τῆς ζωῆς του καιρὸν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΑΛΑΜΑΝΟΥ τοῦ Ἡσυχαστοῦ.

» Οἴχῃ χαμερποῦς καὶ χαμαιζήλου βίου,
» Ὑψηλὲ πράξει καὶ λόγῳ, Σαλαμάνη.

Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου πρὸς δυσμὰς ὑπάρχει χωρίον ὀνομαζόμενον Καπερσανᾶ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κατήγετο ὁ μακάριος οὗτος Σαλαμάνης· ἀγαπήσας δὲ τὴν ἡσυχαστικὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν, καὶ εὑρὼν εἰς τὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ χωρίον μικρόν τι κελλίον, ἐκλείσθη ἐντὸς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς αὐτὸ οὔτε θύραν, διὰ νὰ μὴ ἐμπορῇ νὰ ἐξέρχεται, οὔτε παραθύριον, διὰ νὰ μὴ ἐμβαίνῃ φῶς. Μίαν δὲ φορὰν τὸν χρόνον ἔσκαπτεν ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐξήρχετο ἔξω, καὶ δοκιμάζων ὀλίγον περισπασμὸν, ἐσύναζε τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν δι' ὅλον τὸν χρόνον· καὶ οὕτω διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος πολλοὺς χρόνους. Μανθάνων δὲ ὁ ἀρχιερεὺς τοῦ χωρίου τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρὸς, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, θέλων νὰ τῷ δώσῃ τὴν ἱερωσύνην. Καὶ σκάψας ὀλίγον τι μέρος τοῦ κελλίου του, εἰσῆλθε, καὶ θέσας τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου, ἐτέλεσε τὴν εὐχὴν τῆς χειροτονίας· καὶ εἶπε μὲν πολλὰ εἰς αὐτὸν, καὶ ἀνήγγειλε τὴν χάριν τῆς ἱερωσύνης, τὴν ὁποίαν τῷ ἔδωκε, κἀνένα δὲ λόγον δὲν ἤκουσε νὰ τὸν λαλήσῃ ὁ ὅσιος. Ὅθεν ἀνεχώρησε, προστάξας νὰ κτίσωσι πάλιν τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κελλίου, τὸ ὁποῖον ἐχάλασεν.

Ἄλλην φορὰν πάλιν ἐπέρασαν διὰ νυκτὸς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην οἱ συνεγχώριοί του χριστιανοὶ, καὶ ἐχάλασαν τὸ κελλίον του· εἶτα λαβόντες τὸν ὅσιον σηκωτὸν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον, χωρὶς ἐκεῖνος οὔτε νὰ ἐναντιωθῇ εἰς αὐτοὺς, οὔτε πάλιν νὰ τοὺς προστάξῃ οὕτω νὰ κάμωσι. Ἔχοντες δὲ εἰς τὸ χωρίον αὐτῶν ἄλλο κελλίον κτισμένον ἕτοιμον, τὸν ἔκλεισαν ἐντὸς αὐτοῦ· ὁ δὲ ὅσιος παρομοίως ἡσύχαζε καὶ ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ὁμιλῇ μὲ κἀνένα. Μετ' ὀλίγας δὲ ἡμέρας οἱ χριστιανοὶ, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὸ ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ ἄλλο χωρίον, ἐλθόντες τὴν νύκτα ἐχάλασαν πάλιν τὸ κελλίον ἐκεῖνο, καὶ λαβόντες παρομοίως τὸν ὅσιον σηκωτὸν, τὸν ἔφερον εἰς τὸ χωρίον των, ὅστις οὐδὲ ἀντέλεγεν εἰς αὐτοὺς ἢ τοὺς ἐβίαζε νὰ τὸν ἀφήσωσιν, οὐδὲ πάλιν μετὰ προθυμίας ἐπορεύετο.

Οὕτω κατέστησε τὸν ἑαυτόν του τελείως νεκρὸν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν· ὅθεν καὶ τὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου φωνὴν ἀληθεύων ἔλεγεν ὁ τρισόλβιος. « Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ· ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός. Ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπή-

[1] Καὶ τούτου τοῦ Μαυσιμᾶ τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὴν χάριν τῶν θαυμάτων· ὅθεν καὶ ἕνα υἱὸν πολλὰ νέον μιᾶς γυναικὸς, ἀσθενήσαντα, διὰ προσευχῆς του ἰάτρευσεν. Ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ χωρίου ἐκείνου αὐθέντης Λητώϊος, ἐπειδὴ τυραννικῶς καὶ χρεωστικῶς ἐζήτει ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς τοὺς καρποὺς, διὰ τοῦτο ἐδίδασκεν αὐτὸν ὁ ὅσιος νὰ ἦναι φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων εἰς τοὺς ἀδελφούς· ἐκεῖνος δὲ ἔστεκε σκληρὸς καὶ ἀμετάθετος· ὅθεν μὲ τὴν δοκιμὴν, ἐγνώρισε τῆς ἀπειθείας καὶ σκληρότητός του τὴν βλάβην. Ὅτε δηλαδὴ αὐτὸς ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐστάθησαν ἀκίνητοι οἱ τροχοὶ τῆς ἁμάξης του, καὶ αἱ ἡμίονοι δὲν ἐκατώρθωναν νὰ τὴν σύρωσι. Τότε εἷς ἀπὸ τοὺς φίλους του εἶπεν αὐτῷ, ὅτι τοῦτο ἠκολούθησεν εἰς αὐτὸν, διότι τὸν καταρᾶται ὁ ὅσιος. Ὅθεν πηδήσας ἀπὸ τὴν ἅμαξαν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας του καὶ καταφιλῶν τὰ ῥυπαρὰ ἱμάτιά του, παρεκάλει αὐτὸν νὰ καταπραΰνῃ τὸν θυμόν. Ὁ δὲ ὅσιος τὴν παράκλησιν δεχθεὶς, ἔλυσε τοὺς ἀοράτους δεσμοὺς τῶν τροχῶν τῆς ἁμάξης, καὶ οὕτως αὕτη πάλιν ἤρχισε τὸν δρόμον της.

σαντός με, καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.» (Γαλ. β'. 10.) Μὲ τοιοῦτον τρόπον νεκρώσας τὸν ἑαυτόν του ὁ μακάριος Σαλαμάνης, ὡς ἄλλος οὐδεὶς πώποτε, διήνυσε τὴν ζωήν του, ἕως οὗ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ἵνα χορεύῃ αἰώνια. [1]

—

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες οἱ ἐν τῷ Παρίῳ [2] βληθέντες ἐν λάκκῳ, τελειοῦνται.

» Ἔνδον βόθρου χωροῦσι μάρτυρες δύω,
» Θείου πόθου βάλλοντος ἔξω τὸν φόβον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ', μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΞΕΝΗΣ, καὶ τῶν δύω αὐτῆς θεραπαινίδων.

Εἰς τὴν Ξένην.

» Ἀποξενοῦται τοῦδε τοῦ βίου Ξένη,
» Οὐ ζῶσα καὶ πρίν, ὡς ἀληθῶς, ἦν ξένη.

Εἰς τὰς δύω θεραπαινίδας.

» Θνήσκουσιν ἄμφω τῆς Ξένης αἱ δουλίδες,
» Οὐ τῶν ἐκείνης ἀρετῶν οὖσαι ξέναι.
» Οὐρανοῦ εἰς ξενίην Ξένη εἰκάδι ἦλθε τετάρτῃ.

Ἡ μακαρία αὕτη καὶ ἀοίδιμος Ξένη ἦτο ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ῥώμην καταγομένη ἀπὸ γένος τίμιον καὶ ἐπαινετόν. Ὅτε δὲ οἱ γονεῖς τῆς ἁγίας ἠθέλησαν νὰ ὑπανδρεύσωσιν αὐτήν, καὶ ἤδη ὅλα τὰ τοῦ γάμου ἡτοιμάσθησαν, τότε ἡ ἁγία λαβοῦσα δύω ὑπηρετρίας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν νυφικὸν θάλαμον, καὶ ἐμβᾶσα εἰς πλοῖον, ἀνεχώρησε, καὶ ἀλλάξασα διαφόρους τόπους, ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν (ἡ ὁποία εἶναι φρούριον ἰσχυρὸν Μεσσὶ κοινῶς ὀνομαζόμενον, καὶ εὑρισκόμενον εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Καρίαν, μὲ θρόνον Ἐπισκόπου τετιμημένη ὑπὸ τὸν Σταυρουπόλεως). Μᾶλλον δὲ εἰς τὴν πόλιν ταύτην κατεστάθη ἡ ὁσία παρὰ τοῦ θεσπεσίου Παύλου τοῦ μοναχοῦ καὶ πρεσβυτέρου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν νῆσον Κῶ, [3] φανεὶς θεόθεν εἰς αὐτήν, τὴν ὡδήγησεν εἰς τὰ κρείττω καὶ τὴν κατὰ Χριστὸν ζωήν.

Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὴν πόλιν Μύλασσαν, κατασκευάσασα ἡ μακαρία μικρὸν ναὸν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Στεφάνου τοῦ πρωτομάρτυρος, πολλὴν ἄσκησιν μετεχειρίζετο, ὁμοῦ μὲ τὰς δύω ὑπηρετρίας της καὶ μὲ ἄλλας τινὰς ὀλίγας παρθένους αἵτινες συνήχθησαν ἐκεῖ· ὅθεν διὰ μέσου τῆς ἀποχῆς ὅλων τῶν ἡδονῶν τῶν αἰσθήσεων, ἀνεβίβασε τὸν ἑαυτόν της ἡ τρισολβία εἰς μίαν οὐράνιον πολιτείαν. Καλῶς λοιπὸν διανύσασα τὴν ζωήν της, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁσίως καὶ μακαρίως, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τοιαύτην μαρτυρίαν. Διότι κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, τοῦ ἡλίου καθαρῶς λάμποντος, ἐφάνη σταυρὸς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ μέσου ἀστέρων σχηματιζόμενος· τὸν φαινόμενον δὲ ἐκεῖνον ἀστεροειδῆ σταυρὸν ἔκλειεν εἰς τὸ μέσον ἄλλος χορὸς ἑπτὰ ἀστέρων οἵτινες ἦσαν τριγύρω. Ἐβλέπετο δὲ ὁ σταυρὸς καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων, ὅτι συνώδευον τὸν νεκροκράββατον τῆς ὁσίας, διότι ὅτε ἐκεῖνος ἐφέρετο, τότε συνεφέροντο καὶ αὐτά, καὶ ὅτε ἐκεῖνος ἵστατο, τότε ἵσταντο καὶ αὐτά· ὥστε ἐφαίνετο, ὅτι αὐτὰ ἦσαν στέφανος τῆς μακαρίας Ξένης, ὅστις ἐδόθη εἰς αὐτὴν παρὰ Θεοῦ, διὰ τὴν πολυχρόνιον νηστείαν, χαμευνίαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ παρθενίαν της. Καὶ τοῦτο εἶναι φανερόν, διότι ὅτε τὸ ἅγιον λείψανον ἐκρύφθη εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν ἐφαίνετο, τότε καὶ ὁ σταυρὸς ἐκεῖνος καὶ ὁ χορὸς τῶν ἀστέρων ἔγεινεν ἀφανὴς καὶ ἀόρατος. Ἐφανερώθησαν δὲ τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν πράγματα ἀπὸ μίαν ὑπηρετρίαν της, ἡ ὁποία ὅτε ἐτελεύτα ἡ ὁσία διηγήθη ποία ἦτο, καὶ ποίαν πατρίδα εἶχε, καὶ ἐκ ποίου ἐπισήμου γένους κατήγετο· καὶ πῶς πρότερον μὲν ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν γονέων της Εὐσεβία, ὕστερον δὲ αὐτὴ ὠνομάσθη Ξένη, θέλουσα νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ ταπείνωσιν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ, ΠΑΥΣΙΡΙΟΥ, καὶ ΘΕΟΔΟΤΙΩΝΟΣ τῶν αὐταδέλφων.

Εἰς τὸν Παῦλον καὶ Παυσίριον.

» Παυσίριον καὶ Παῦλον ἄμφω συγγόνους,
» Ποτάμιος ῥοῦς καὶ συνάθλους δεικνύει.

---

[1] Καὶ τούτου τοῦ θείου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ ἐννάτῳ τῆς φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐρανίσθη.

[2] Πάριον ἦτο πόλις παραθαλασσία μὲ λιμένα, μεταξὺ Κυζίκου καὶ Λαμψάκου εὑρισκομένη, ἥτις ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς νήσου Πάρου, κατὰ τὸν Μελέτιον· ὅθεν ἐξ αὐτῶν καὶ Πάριον ὠνομάζετο.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ καὶ τοῖς μηναίοις γράφεται, ὅτι ἐφάνη ὁ μοναχὸς Παῦλος τῇ ὁσίᾳ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος αὐτῆς εὑρίσκεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή « Ὁ καινὸς καὶ ξένος τῆς θαυμαστῆς Ξένης βίος.»

Εἰς τὸν Θεοδοτίωνα.

» Ἰδοὺ τράχηλος, ἐλθέτω δὴ τὸ ξίφος,
» Θεὸν ποθῶν ἔκραζε Θεοδοτίων.

Οὗτοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, Ἀρειανοῦ ἡγεμονεύοντος ἐν Κλεοπατρίδι, τῇ ἐν Αἰγύπτῳ εὑρισκομένῃ, (τῇ νῦν Σουέζ), ἐν ἔτει σγ' (290), ἦσαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ κατὰ σάρκα· καὶ ὁ μὲν Παῦλος καὶ Παυσίριος ἔγειναν μοναχοὶ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ὁ δὲ Θεοδοτίων ἦτο εἰς τὰ ὄρη ὁμοῦ μὲ τοὺς κλέπτας· συλληφθέντες δὲ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ὁ μὲν Παῦλος, ὅταν ἦτο χρόνων τριάκοντα ἑπτά, ὁ δὲ Παυσίριος, χρόνων εἰκοσιπέντε, ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Τότε ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν Θεοδοτίων, μαθὼν ὅτι ἐκρατήθησαν, ἄφησε τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κλέπτας, καὶ ὑπῆγε διὰ νὰ τοὺς ἰδῇ καὶ νὰ τοὺς ἀποχαιρετίσῃ· βλέπων δὲ αὐτοὺς κρινομένους ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, νὰ πλησιάσῃ μὲν πλησίον δὲν ἐτόλμησεν, ἐλθὼν δ' εἰς ἕνα παράμερον τόπον, ἐσυλλογίζετο ποίαν ἆρά γε κληρονομίαν καὶ δόξαν θὰ ἀπολαύσωσιν οἱ ἀδελφοί του. Ὅθεν θερμανθεὶς τὴν καρδίαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, ἐπέστρεψε καὶ παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ὡμολόγησε καὶ αὐτὸς τὸν ἑαυτόν του χριστιανόν, καὶ πηδήσας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ἐκρήμνισεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν θρόνον του. Εὐθὺς λοιπὸν διαπερῶσι καρφία πυρωμένα εἰς τὰς πλευράς του καὶ εἰς τὴν κοιλίαν του, καὶ ἔπειτα ἀποκεφαλίζουσιν αὐτόν· καὶ οὕτω λαμβάνει ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ Παῦλος καὶ Παυσίριος ῥιφθέντες εἰς ποταμόν, ἔλαβον τέλος τοῦ μαρτυρίου των.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΑΒΥΛΑ τοῦ ἐν Σικελίᾳ, καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ, καὶ ΤΙΜΟΘΕΟΥ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Εἰς τὸν Βαβύλαν.

» Πρὶν Βαβύλας ἤθλησε κατὰ δαιμόνων,
» Ἤθλησε λοιπὸν καὶ διὰ τῶν αἱμάτων.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον.

» Τὸν Ἀγάπιον συνάμα Τιμοθέῳ.
» Σαφῶς μιμητὰς οἶδα τοῦ διδασκάλου.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Βαβύλας κατήγετο μὲν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐγεννήθη δὲ ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ φιλοθέους γονεῖς, εἰς τὴν ἐπίσημον Θεούπολιν. [1] Οὗτος λοιπὸν ἐπαιδεύθη ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸν ἄνθρωπον ταχύτερον εἰς τὸν Θεόν· ἀγαπήσας δὲ τὸν Θεὸν ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας, ἐμίσησε τὸν κόσμον. Ὅθεν ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, διεμοίρασε τὸν πλοῦτον αὐτῶν εἰς πτωχοὺς καὶ τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά, καὶ οὕτως ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ πᾶσαν ταραχὴν καὶ φροντίδα βιωτικήν, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἡσύχαζεν, ἔχων μαζί του καὶ δύω μαθητὰς Ἀγάπιον καὶ Τιμόθεον. Ἔγεινε δὲ καὶ ἱερεύς, καὶ ἐτίμησεν ἀξίως τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα· ὕστερον δὲ ἀναχωρήσας, ἦλθεν εἰς Ῥώμην.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐκεῖ αἱμοβόροι Ἕλληνες ἐσπούδαζον νὰ παραδώσωσιν αὐτὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας, τούτου χάριν ἀφήσας τὴν Ῥώμην ὁ ἅγιος, μετέβη εἰς τὴν νῆσον Σικελίαν μετὰ τῶν δύω μαθητῶν του, καὶ ἐκεῖ διατρίψας καιρὸν ἀρκετόν, πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς θεογνωσίαν μὲ τὴν ἐν αὐτῷ οἰκοῦσαν χάριν τοῦ Πνεύματος· ἐπειδὴ ὅμως δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ πόλις ἐπάνω ὄρους κειμένη, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ τοῦτο οὐδὲ ὁ μακάριος οὗτος ἐδυνήθη νὰ κρυφθῇ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς Σικελίας. Ὅθεν συλλαβὼν αὐτὸν ὁ ἄρχων καὶ τοὺς δύω μαθητάς, εὐθὺς ἅμα εἶδεν ὅτι μὲ παρρησίαν ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, πρῶτον μὲν τοὺς ἔδειρε, τόσον πολλά, ὥστε κατεκοκκίνισαν τὰ σώματά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε τοὺς στρατιώτας, νὰ τοὺς περιτριγυρίσωσιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ τοὺς τιμωρῶσιν ἐνταυτῷ ἀπανθρώπως μὲ διαφόρους τιμωρίας, καὶ διὰ νὰ φοβίσῃ τὰς πόλεις τῆς Σικελίας διὰ τῆς τιμωρίας αὐτῶν, καὶ ἵνα πληρώσῃ τὸ πάθος καὶ τὸν θυμόν, τὸν κατὰ τῶν ἁγίων. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἐνεδυναμοῦντο εἰς τὰ βασανιστήρια ἐλπίζοντες ὅλως διόλου καὶ ἀποβλέποντες εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθά. Κατὰ δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν, κατέσφαξε τοὺς ἁγίους μὲ μαχαίρας, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ· δὲν ἐβλάβησαν ὅμως ὑπὸ τοῦ πυρὸς παντελῶς ἀλλὰ σῶα καὶ ἀβλαβῆ διεφυλάχθησαν, καὶ λαβόντες ταῦτα τινὲς χριστια-

[1] Θεούπολιν φαίνεται ὅτι ὀνομάζει ἐδῶ ὁ τὰ Συναξάρια συνάξας τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, διότι αὕτη Θεούπολις κατ' ἐξαίρετον ὠνομάσθη, διότι, σεισμῶν ποτὲ γενομένων ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν τῷ τρίτῳ χρόνῳ Τιβερίου τοῦ Θρακὸς τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 578, ἐφοβοῦντο οἱ πολῖται καὶ ἐπέγραφεν ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον «Χριστὸς μεθ' ἡμῶν στήτω.» Καὶ οὕτως ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὴν κατάπτωσιν τοῦ σεισμοῦ, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικηφόρος.

νοί, ἐνεταφίασαν τιμίως εἰς τὴν αὐτὴν νῆσον τῆς Σικελίας.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ***ΜΑΚΕΔΟΝΙΟΣ****, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Μονῶν ἀπείρων πατρικῆς σῆς οἰκίας,
» Μακεδόνιος, Χριστέ, λαμβάνει μίαν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μακεδόνιος παλαίστραν καὶ ἀγωνιστήριον μετεχειρίζετο τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν, διότι ἐκεῖ εἶχε τὴν ἄσκησιν καὶ τὴν κατοικίαν του, τώρα μὲν ἡσυχάζων εἰς ἕνα τόπον, τώρα δὲ εἰς ἄλλον, καὶ ἄλλοτε μεταβαίνων εἰς ἄλλον· εἰς Φοινίκην δηλαδὴ, καὶ εἰς Συρίαν, καὶ εἰς Κιλικίαν· ἔκαμνε δὲ τὰς μεταβάσεις ταύτας, διὰ νὰ φεύγῃ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν συντρεχόντων πρὸς αὐτόν. Διῆλθε λοιπὸν ὁ μακάριος τεσσαράκοντα πέντε χρόνους, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς του σκηνὴν, ἢ καλύβην, ἢ ἄλλην κἀμμίαν σκέπην, ἀλλ' ἵστατο μέσα εἰς ἕνα λάκκον βαθύν.[1] Ὅτε δὲ ἔγεινε γέρων ἐπείσθη εἰς τοὺς παρακαλοῦντας αὐτὸν, καὶ κατεσκεύασε μίαν καλύβην· ὕστερον δὲ μετεχειρίζετο εἰς κατοικίαν κελλία τινα ὄχι ἰδικά του, ἀλλὰ ξένα. Ὅθεν διήνυσεν ἀκόμη ἄλλους εἰκοσιπέντε χρόνους, ὥςε ὅλοι οἱ χρόνοι τῆς ζωῆς του συμποσοῦνται εἰς ἑβδομήκοντα. Ἐπειδὴ δὲ ἐτρέφετο μὲ μόνον κριθάριον καὶ νερὸν εἰς τεσσαράκοντα χρόνων διάστημα, διὰ τοῦτο ἔπεσεν ὁ ἀοίδιμος ὕστερον εἰς ἀσθένειαν, καὶ ἔζη μὲ μικρὸν τεμάχιον ψωμίου, καὶ μὲ ποτὸν ἁπλοῦ νεροῦ. Μὲ τοιαύτην θαυμασίαν ἄσκησιν ζῶν, ἠξιώθη παρὰ Κυρίου νὰ κάμνῃ θαύματα· νὰ διώκῃ δηλαδὴ δαιμόνια ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, νὰ ἰατρεύῃ διάφορα πάθη καὶ ἀσθενείας, καὶ νὰ ἐκτελῇ ἄλλα πολλὰ παράδοξα.

Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἔφερον ποτὲ μίαν γυναῖκα, ἡ ὁποία ἀπὸ ἐνέργειαν τοῦ διαβόλου ἔτρωγε πολὺ φαγητὸν καθ' ὑπερβολὴν, διότι ἔτρωγε τριάκοντα ὄρνιθας κατοικησίμους τὴν ἡμέραν, καὶ πάλιν δὲν ἐχόρταινεν, ἀλλ' ἀκόμη ἐπεῖνα. Παρεκάλουν λοιπὸν τὸν ὅσιον οἱ συγγενεῖς τῆς γυναικὸς, ἵνα σπλαγχνισθῇ καὶ ἰατρεύσῃ αὐτὴν, ἥτις εἶχεν ἐξοδεύσει τὴν περιουσίαν της ὅλην εἰς τὸ νὰ τρώγῃ· ὅθεν σπλαγχνισθεὶς ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, προσηυχήθη εἰς τὸν Θεόν. Εἶτα βαλὼν τὴν δεξιάν του χεῖρα εἰς νερὸν, καὶ σφραγίσας αὐτὸ μὲ τὴν σωτήριον σφραγῖδα τοῦ σταυροῦ, ἐπρόσταξε νὰ πίῃ αὐτὸ ἡ πάσχουσα γυνὴ, καὶ οὕτως ἔκαμεν αὐτὴν νὰ τρώγῃ κατὰ φύσιν καὶ νὰ ἀρκῆται μόνον εἰς ἡμίσειαν ὄρνιθα. Γνησίως λοιπὸν δουλεύσας τῷ Θεῷ ὁ ἀοίδιμος εἰς χρόνους ἑβδομήκοντα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ γέγονεν ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λει-

---

[1] Ὅθεν, λέγει ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἐκ τοῦ λάκκου ἐκείνου ὠνόμαζον τὸν ὅσιον Γουβᾶν, διότι γούβα κατὰ τὴν Συριακὴν γλῶσσαν θὰ εἰπῇ λάκκος. Ὁ Θεοδώρητος γράφει καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τρίτῳ τῆς Φιλοθέου ἱςορίας, ὅστις καὶ τοῦτο λέγει, ὅτι αὐτὸς ὠνομάζετο κριθοφάγος, ἐπειδὴ τροφήν του εἶχε τὸ κριθάριον, ὄχι κατεσκευασμένον ψωμίον, ὄχι βρασμένον, ἀλλὰ μόνον κοπανισμένον καὶ βρεγμένον μὲ νερόν.

[1] Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος· ὅτι μίαν φορὰν ὑπῆγεν εἰς στρατηγὸς εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκατοίκει ὁ ὅσιος διὰ νὰ κυνηγήσῃ. Βλέπων δὲ ἀπὸ μακρὰν τὸν ὅσιον, καὶ μαθὼν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησε κάτω ἀπὸ τὸ ἄλογον καὶ ὑπῆγε κοντὰ καὶ τὸν ἐχαιρέτισεν· εἶτα τὸν ἠρώτησε τί κάμνει ἐκεῖ εἰς τὸ βουνόν· ὁ δὲ ὅσιος τὸν ἀντηρώτησε· καὶ σὺ τί ἀνέβης ἐδῶ νὰ κάμῃς; ὁ στρατηγὸς ἀπεκρίθη, ἦλθον διὰ νὰ κυνηγήσω. Καὶ ἐγὼ, ἀνταπεκρίθη ὁ γέρων, καὶ ἐγὼ κυνηγῶ τὸν ἰδικόν μου Θεὸν, καὶ ἀγαπῶ νὰ τὸν λάβω, καὶ ποθῶ νὰ τὸν ἰδῶ, καὶ δὲν θέλω ἀφήσῃ τὸ καλὸν τοῦτο κυνήγιον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ στρατηγὸς ἐθαύμασε, καὶ ὠφεληθεὶς, ἀνεχώρησεν. Οὗτος ὁ ὅσιος ἤλεγξε τοὺς στρατιώτας, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, οἵτινες ἐκρήμνισαν ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς ἀνδριάντας τῆς γυναικός του. Καταβὰς δηλαδὴ οὗτος ἀπὸ τὸ βουνὸν, ἔπιασε τοὺς ἀποσταλέντας δύω στρατηγοὺς, μέσα εἰς τὴν ἀγοράν. Οἱ δὲ μαθόντες ποῖος εἶναι, εὐθὺς ἐπήδησαν ἀπὸ τὰ ἄλογα, καὶ ἠσπάζοντο τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατά του. Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτοὺς νὰ εἴπωσιν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι ἄνθρωπος ὢν, δὲν πρέπει νὰ ὀργίζεται ἀμέτρως κατὰ τῶν ὁμοίων του ἀνθρώπων, καὶ ἀντὶ τῶν ἰδικῶν του ἀψύχων εἰκόνων, νὰ παραδίδῃ εἰς θάνατον τὰς τοῦ Θεοῦ εἰκόνας· ἤτοι τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ εἰς ἡμᾶς μὲν εἶναι εὔκολον πάλιν νὰ ἀναπλάσωμεν τὰς χαλκᾶς εἰκόνας, εἰς δὲ τὸν βασιλέα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φέρῃ τὰ σφαγέντα σώματα εἰς τὴν ζωήν. Καὶ τί λέγω σώματα; οὐδεμίαν τρίχα δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς αὐτὸν νὰ κατασκευάσῃ.

Ταῦτα εἶπε μὲ Συριακὴν γλῶσσαν· οἱ δὲ στρατηγοὶ μεταγλωττίσαντες ταῦτα ἑλληνιστὶ, τὰ ἀνέφερον εἰς τὸν βασιλέα. Οὗτος ὁ ὅσιος Μακεδόνιος διὰ προσευχῆς του ἔκαμε τὴν μητέρα τοῦ ἰδίου Θεοδωρήτου νὰ γεννήσῃ υἱὸν, αὐτὸν λέγω τὸν Θεοδώρητον, τὸν ταῦτα γράφοντα, διότι στεῖρα ἦτο πρότερον καὶ δὲν ἐγέννα. Ὅθεν καὶ Θεοδώρητος ὠνομάσθη ὁ υἱός της οὗτος, ὡς παρὰ τοῦ Θεοῦ δεδωρημένος. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του ἐκινδύνευε νὰ ἀποβάλῃ ὅτε ἦτο ἔγκυος τὸν Θεοδώρητον· τούτου χάριν ὁ ὅσιος ἔδωκε νερὸν εὐλογημένον παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔπιεν ἡ μήτηρ του, καὶ οὕτως ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ἀποθανόντος δὲ αὐτοῦ ἐβλήθη τὸ λείψανόν του μὲ τὰ λείψανα τοῦ ὁσίου Ἀφραάτου, καὶ Θεοδοσίου.

ψάνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ τοῦ Πέρσου.

» Στεφθεὶς, Ἀναστάσιε, τῶν ἄθλων χάριν,
» Παρέσχες ἡμῖν λειψάνων σῶν τὴν χάριν.

† Ἀφ' οὗ ὁ ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, ὁ καὶ γέρων τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου, ἔμαθεν ὅτι ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ υἱὸς Ἀναστάσιος ἐπεθύμησε νὰ πάθῃ διὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὴν εὐσέβειαν, παρεκάλεσεν ὅλην τὴν ἀδελφότητα νὰ δεηθῶσιν εἰς τὸν Θεὸν διὰ νὰ τελειώσῃ καλῶς τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου· ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν ἴδιον Ἀναστάσιον γράμματα μὲ δύω ἀδελφοὺς, ἐνδυναμόνων μὲ αὐτὰ τὴν προθυμίαν του περισσότερον. Ὁ εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς ὑπῆγε καὶ μετὰ τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης εἰς τὴν Περσίαν, καθὼς εἶχε παραγγείλει αὐτῷ ὁ ἡγούμενος, ἵνα ὑπηρετῇ τὸν μάρτυρα εἰς τὰ χρειώδη, καὶ νὰ παρηγορῇ τὴν ψυχήν του, ἡ ὁποία ἔπασχεν ἀπὸ τόσην κακοπάθειαν, καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα εὑρισκόμενος μετὰ τοῦ μάρτυρος καὶ βλέπων αὐτοῦ ὀφθαλμοφανῶς τὰ μαρτύρια, δύναται ὕστερον νὰ τὰ διηγηθῇ ἀσφαλῶς εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ εἰς τὴν ἀδελφότητα. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ἐτελείωσε τὸν μέγαν καὶ πολὺν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, ὑπῆγεν ὁ ἀπεσταλμένος ἀδελφὸς ἐκεῖνος ὁμοῦ μὲ ἄλλους φιλοθέους χριστιανοὺς διὰ νὰ συστείλωσιν ἱερῶς καὶ ὁσίως τὸ μαρτυρικὸν ἐκείνου σῶμα, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὗρε τοὺς σκύλους, τρώγοντας μὲν τῶν ἄλλων τὰ σώματα, εἰς τούτου δὲ μόνου τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου τὸ λείψανον τελείως μὴ ἐγγίζοντας, ἀλλὰ καθημένους καὶ φυλάττοντας αὐτὸ εὐλαβῶς. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸ ὁ ἀδελφὸς καὶ τιμήσας, ὅσον ἐσυγχώρει ὁ καιρὸς, τὸ ἐνεταφίασεν εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σεργίου, κατὰ τὸν δέκατον μὲν χρόνον τῆς βασιλείας Ἡρακλείου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δὲ δευτέραν τοῦ παρόντος Ἰανουαρίου. Ἔμεινε δὲ ὁ ἀπεσταλμένος μοναχὸς εἰς τὴν Περσίαν, διατρίβων καιρὸν τινὰ, καὶ στοχαζόμενος, πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω εἰς τὸν ἡγούμενον χωρὶς κίνδυνον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δέκα ἡμέραι, ἐφονεύθη ὁ δυσσεβὴς Χοσρόης. Φθάνει λοιπὸν εἰς Περσίαν ἄλλος βασιλεὺς, συντροφευμένος μὲ στράτευμα Ῥωμαϊκὸν, πολλὰ πρᾶος καὶ ἥμερος, καὶ κατὰ πάντα ἐναντίος μὲ τὸν Χοσρόην.[1] Ὅθεν βλέπων ὁ μοναχὸς τὰ Ῥωμαϊκὰ στρατεύματα εἰς τὴν ξένην γῆν τῆς Περσίας, ὡς λαμπάδας ἀνημμένας ἐντὸς τοῦ σκότους, ἐχάρη πολλὰ, ἐπειδὴ καὶ ἠλευθερώθη ἀπὸ τοὺς κινδύνους, ὅσους ἐστοχάζετο ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ καθ' ὁδόν. Ὅθεν γνωρισθεὶς εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων στρατεύματα ὅτι εἶναι χριστιανὸς καὶ μοναχὸς, διηγήθη χαίρων εἰς χαίροντας τὰ περὶ τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου. Διὰ τοῦτο ἔγεινε συγκοινωνὸς τῆς τραπέζης αὐτῶν καὶ συγκατοικίας, καὶ μετ' αὐτῶν διῆλθε τὴν χώραν τῶν Ἀρμενίων, καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἔφθασεν εἰς τὸ μοναστήριόν του φέρων μαζί του καὶ τὸ μοναχικὸν τοῦ μάρτυρος Ἀναστασίου κολόβιον, (ἤτοι μανδύαν), τὸ ὁποῖον ἐφόρει ἕως τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου του.

Διηγήθη λοιπὸν ὁ μοναχὸς εἰς ὅλην τὴν ἀδελφότητα τοὺς γενναίους ἀγῶνας τοῦ μάρτυρος· ἐπρόσθετε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι δαιμονισμένος τις, εὐθὺς ἅμα ἐνεδύθη τὸν ἄνωθεν μανδύαν τοῦ μάρτυρος, εὐθὺς ἐγδύθη καὶ τὸ δαιμόνιον καὶ ἠλευθερώθη. Ὅτε δὲ ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος κατὰ τὸν εἰκοστὸν χρόνον τῆς βασιλείας του ἔφερεν εἰς Ἱερουσαλὴμ τὰ τίμια ξύλα τοῦ Σταυροῦ, τὰ ὁποῖα ἠχμαλώτισεν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Χοσρόης, τότε ἀπεστάλη καὶ εἷς ἐπίσκοπος ἀπὸ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῶν Ῥωμαϊκῶν μερῶν[1] εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀναστασίου, καὶ ἔδωκε μὲν ἐκεῖ μικρὰν μερίδα ἀπὸ αὐτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ τὰ ἐκράτησεν. Ἡ δὲ τιμία κεφαλὴ τοῦ μάρτυρος καὶ ἡ ἁγία του εἰκὼν προσκυνεῖται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς ἐν τῇ παλαιᾷ Ῥώμῃ.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΡΜΟΓΕΝΟΥΣ καὶ ΜΑΜΑΝΤΟΣ, [2]

* » Ἑρμογένης Μάμας τε τοῦ Χριστοῦ φίλοι,
» Θανεῖν δι' αὐτὸν οὐδόλως ἐδειλίων.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΦΥΛΩΝ ἐπίσκοπος Καλπασίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [3]

---

[1] Τὸν Χοσρόην ἐφόνευσε ὁ ὑπ' αὐτοῦ φυλακισθεὶς πρεσβύτερος υἱός του Σιρόης, ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν βασιλείαν, καὶ εἰρήνην συνῆψε παρευθὺς μετὰ τοῦ Ἡρακλείου. Ἡ ἱστορία ὅμως δὲν ἀναφέρει ὅτι ὁ Σιρόης συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ. Σ. Ε.

[1] Ἤτοι τὸν τῆς παλαιᾶς Ῥώμης Πάπαν.

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Μηνᾶς. Σ. Ε.

[3] Ὁ Φύλων οὗτος ἢ Φίλων, ἐκ ποίας πατρίδος κατήγετο καὶ ποίων γονέων ἦτο υἱὸς, ἄδηλόν ἐστι· γράφεται δὲ εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο διάκονος. Ἡ δὲ

* » Φῦλον βροτῶν προσῆξε τῷ Χριστῷ Φύλων,
» Ἅτε πρὸς αὐτοῦ προσλαβὼν θεῖαν χάριν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΣ[1] *πρεσβύτερος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

* » Καθώσπερ ἵπποις τοῖς πόνοις κεχρημένος,
» Χαίρων ἀνέπτη Φιλιππικὸς πρὸς πόλον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΑΡΣΙΜΟΣ σὺν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ, ξίφει τελειοῦται.

» Τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς θεῖος εἷς συσχὼν πόθος,
» Θεῖον ποθεῖν ἔπειθεν ἐκ ξίφους τέλος.[2]

Ὁ ὅσιος ΖΩΣΙΜΑΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.[3]

» Τίς τοὺς μακρούς σου, Ζωσιμᾶ, φράσει πόνους;
» Καὶ τίς, θανόντος, τῶν πόνων σου τὰ στέφη;

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, πλησίον τοῦ Ταύρου.

* » Ἐμή σε γλῶσσα, κήρυξ, πῶς ἂν αἰνέσῃ.
» Ὃν γλῶσσα Χριστοῦ γηγενῶν μείζω λέγει;

* *Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*[1]

† » Ἐν σαρκὶ ὡς ἄσαρκος ἔζησας, πάτερ,
» Καὶ τοῖς ἀσάρκοις νῦν συνευφραίνῃ νόοις.

Ταῖς τοῦ σοῦ νεομάρτυρος πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου.

» Θεοῦ γινώσκειν ὀρθοδόξως Οὐσίαν,
» Χριστιανοῖς λεγάτον[2] ἐκ Γρηγορίου.
» Εἰκάδι Γρηγόριος θεορρήμων ἔκθανε πέμπτῃ.

Ὁ μέγας οὗτος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος καὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τνδ' (354)[3] καταγόμενος ἀπὸ τὴν δευτέραν Καππαδοκίαν· οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν εὐγενεῖς καὶ δίκαιοι, Γρηγόριος καὶ Νόννα ὀνόματι, σεβόμενοι πρότερον τὰ εἴδωλα δι' ἄγνοιαν· ἀφ' οὗ δὲ ἐγέννησαν τὸν μέγαν τοῦτον Γρηγόριον, τότε ἀνεγεννήθησαν καὶ αὐτοὶ δι' ὕδατος καὶ πνεύματος, ἤτοι ἐβαπτίσθησαν, καὶ ὁ πατήρ του ἔγεινε γνήσιος ἀρχιερεὺς τῆς Ναζιανζοῦ, (ἡ ὁποία τώρα ὀνομάζεται τουρκιστὶ Σινασός.) Φθάσας δὲ εἰς μέτρον ἡλικίας ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ διελθὼν ὅλην τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ὁ-

---

ἀδελφὴ τοῦ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου τῶν βασιλέων εὑρισκομένη εἰς Ῥώμην, ἠσθένησε καὶ μαθοῦσα ὅτι ὁ Θεὸς θεραπεύει τοὺς ἀσθενεῖς διὰ μέσου τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου, ἔστειλεν εἰς τὴν Κύπρον τὸν Φίλωνα τοῦτον, διὰ νὰ φέρῃ τὸν Ἐπιφάνιον εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκεῖ λοιπὸν μεταβάντος τοῦ Φίλωνος, κινηθεὶς ὁ θεῖος Ἐπιφάνιος ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, ἐχειροτόνησε τὸν Φίλωνα Ἐπίσκοπον τοῦ ἐν Κύπρῳ Καρπασίου, ἢ Καλπασίου ἐν ἔτει 401 (κατὰ τὸν Κάβε), ὅθεν ἀφήσας εἰς αὐτὸν τὴν μέριμναν τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ ἐκκλησίας, ὑπῆγεν εἰς Ῥώμην (ὅρα εἰς τὰ προλεγόμενα περὶ τῶν ὑπομνηματιστῶν ἐν τῷ πρώτῳ τόμ. τῆς Ὀκτατεύχου). Σημείωσαι ὅτι τοῦ Φίλωνος τούτου φέρονται τινὰ ὑπομνήματα εἰς τὴν Πεντάτευχον, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ ᾆσμα τῶν ᾀσμάτων, κατὰ τὸν Σουΐδαν.

[1] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Φίλιππος. Σ. Ε.

[2] Σημείωσαι, ὅτι περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τοῖς Μηναίοις ἡ μνήμη Ἑλλαδίου τοῦ Κομενταρησίου τοῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Θεοδούλης ἑλκυσθέντος, διότι αὕτη ἐγράφη κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην Ἰανουαρίου.

[3] Ὁ Ζωσιμᾶς οὗτος εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν Ζωσιμᾶν, τὸν εὑρόντα τὴν ὁσίαν Μαρίαν τὴν Αἰγυπτίαν, καὶ ἐνταφιάσαντα αὐτήν, ὡς ἐν τῷ βίῳ αὐτῆς ὁρᾶται, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν τετάρτην τοῦ Ἀπριλίου. Οὗτος λοιπὸν ὁ Ζωσιμᾶς ἀξιόλογα λόγια ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς περὶ τοῦ θυμοῦ, ἐν σελ. 499 τοῦ Εὐεργετινοῦ, εἰπὼν ὅτι ἡ ἀρχὴ τοῦ νὰ νικήσῃ τις τὸν θυμὸν εἶναι, τὸ νὰ ταράττηται μὲν νὰ μὴ λαλῇ δέ· ἐκ δὲ τοῦ μὴ λαλεῖν ἔρχεται καὶ εἰς τὸ νὰ μὴ ταράττηται ὅλως. Καθὼς καὶ ὁ ἀββᾶς Μωϋσῆς, ὅτε μὲν τὸ πρῶτον ἐξουδενώθη ἀπὸ τοὺς πατέρας, εἰπόντας. «Τί καὶ ὁ αἰθίοψ οὗτος ἔρχεται ἐν μέσῳ ἡμῶν;» τότε ἐταράχθη μέν, ἀλλὰ δὲν ἐλάλησεν, ὡς μόνος ἔλεγεν· ὅτε δὲ δεύτερον ὑβρίσθη ἀπὸ τοὺς κληρικοὺς καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ ἱερατεῖον, τότε ὄχι μόνον δὲν ἐταράχθη, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑαυτόν του ἐπέπληξεν, εἰπὼν «Σποδόδερμε, μελανέ, καλῶς σοι ἐποίησαν· μὴ ὢν γὰρ ἄνθρωπος, τί ἔρχῃ ἐν μέσῳ ἀνθρώπων;» ὅθεν ἂς παύσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ λέγωμεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον τὸ νὰ μὴ ταράττηταί τις ὅλως ἀπὸ τὸν θυμόν. Καὶ δὲν ἀκούομεν τὸν Δαβὶδ ὅστις λέγει «Ητοιμάσθην (γράφεται καὶ οὕτω) καὶ οὐκ ἐταράχθην;»

[1] Τὸν βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. Τούτου ἡ ᾀσματικὴ Ἀκολουθία εὑρίσκεται τετυπωμένη ἐν ἰδίᾳ φυλλάδι, καὶ ὁ βουλόμενος, ἂς τὴν ζητήσῃ.

[2] Σημείωσαι ὅτι κατὰ τὸ μδ'. βιβλ. τῶν Βασιλικῶν τίτλῳ α'. λεγάτον εἶναι δωρεὰ ἐν διαθήκῃ καταλειφθεῖσα. Λέγει λοιπὸν τὸ ἀνωτέρω ἰαμβικὸν δίστιχον, ὅτι τὸ νὰ γινώσκωσι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι μίαν οὐσίαν Θεοῦ (τρεῖς δὲ ὑποστάσεις) τοῦτο ἐδόθη εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἐκ τοῦ Γρηγορίου ὡς λεγάτον· ἤτοι μία δωρεὰ καὶ ἐνδιάθηκος κληρονομία. Ὅθεν καὶ ὁ Θεολόγος οὗτος, πρὸς διάκρισιν ὀνομάζεται Τριαδικὸς Θεολόγος, καθότι εἰς κάθε σχεδὸν λόγον του ἀναφέρει περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ περὶ τῆς μιᾶς αὐτῆς οὐσίας ἐκ φύσεως. Φαίνεται δέ, ὅτι ἡ λέξις αὕτη παρελήφθη ἐκ τῆς λατινίδος γλώσσης.

[3] Ὁ Οὐάλης ἀνηγορεύθη περὶ τὸ 364. Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἐγεννήθη μεταξὺ τοῦ 329 ἢ 331 ἔτους καὶ ἀπεβίωσε τῷ 389. Σ. Ε.

λην τὴν ἔξωθεν καὶ ἔσωθεν φιλοσοφίαν, ὡς ἄλλος οὐδείς· αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔγεινεν ἐξηγητὴς καὶ διδάσκαλος τῆς ζωῆς του, διότι ταύτην ἀναφέρει εἰς τοὺς ἐγκωμιαστικοὺς καὶ ἐπιταφίους λόγους ὅσους συνέγραψεν εἰς τὸν μέγαν Βασίλειον καὶ εἰς τὸν Γρηγόριον τὸν πατέρα του, εἰς τὸν ἀδελφόν του Καισάρειον καὶ εἰς τὴν ἀδελφήν του Γοργονίαν. Ὅθεν ὅσοι συνέγραψάν τι περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅλοι δὲν ἔλαβον ἀπὸ ἄλλον τὰς ἀφορμάς, παρὰ ἀπὸ τοὺς ἰδίους του λόγους.

Τόσον δὲ μόνον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν ἐδῶ περὶ τοῦ μεγάλου τούτου πατρός, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γείνῃ εἷς στύλος ἔμψυχος καὶ ζωντανός, συνθεμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετάς, ὁ στύλος οὗτος ἦτο ὁ μέγας Γρηγόριος· διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοκιμοῦντας κατὰ τὴν πρᾶξιν, εἰς τόσην ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα· ὅθεν κατ' ἐξαίρεσιν ἐπωνομάζετο Θεολόγος. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος μέτριος μὲν κατὰ τὸ μέγεθος, ὀλίγον δὲ ὠχρός, ὁμοῦ καὶ χαρίεις· εἶχε κολοβὴν καὶ πλατεῖαν τὴν μύτην· τὰ ὀφρύδιά του ἦσαν ἴσια· ἔβλεπεν ἥμερα καὶ καταδεκτικά· εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερόν· ἐφαίνετο δὲ καὶ ἓν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του·[1] εἶχε τὸ γένειον δασὺ μὲν ἀρκετά, ὄχι δὲ καὶ μακρόν· ἦτο φαλακρὸς καὶ λευκὸς εἰς τὴν κεφαλήν, καὶ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του, ὡς ἂν καπνισμένα.

Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, εἰς τὸ ἔμβασμα τοῦ τόπου τοῦ καλουμένου Δομνίνου, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων μεγάλων Ἀποστόλων, ὅπου τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀπεθησαύρισεν ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 912, ἀφ' οὗ ἔφερεν αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ναζιαζόν. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον· τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου συνέγραψε Γρηγόριός τις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Συγκαλεῖ μὲν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες, Γρηγόριος». Σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις, καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΥΠΛΙΟΥ.

» Ζωὴν ἔνυλον Πούπλιος καταστρέφει,
» Καὶ τὴν ἄυλον καὶ νοητὴν λαμβάνει.

† Οὗτος ὁ ὅσιος κατήγετο ἀπὸ τάγμα βουλευτικόν, πατρίδα ἔχων τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ζεῦγμα, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸν Εὐφράτην ποταμόν. Ὀνομάζεται δὲ οὕτω, διότι κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁ βασιλεὺς Ξέρξης[1] πλῆθος πλοίων συνάξας, ἐγεφύρωσε τὸν ποταμόν, καὶ ἔζευξεν αὐτὸν μὲ τὴν στερεάν, ὡς λέγει ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν τῷ πέμπτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Οὗτος λοιπὸν ἀνέβη εἰς ἓν ὑψηλὸν ὄρος, ἀπέχον ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν πόλιν τριάκοντα στάδια· (ἤτοι τέσσαρα μίλια παρ' ὀλίγον) καὶ ἐκεῖ ἔκτισε μικρὸν κελλίον· ὅσα δὲ πράγματα καὶ κτήματα ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ὅλα τὰ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἔζη μὲ πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετήν. Ὅθεν, ἐπειδὴ ἡ φήμη του διελαλεῖτο πανταχοῦ ἔτρεχον πολλοὶ ἀδελφοὶ πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ συγκοινωνήσωσι καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τοὺς ἀσκητικούς του ἀγῶνας,

---

[1] Τοῦτο τὸ σημεῖον ἔγεινεν εἰς τὸν ἅγιον ἀπὸ τοιαύτην αἰτίαν. Ὅτε ὁ θεῖος πατὴρ ἦτο παιδίον μικρόν, ἔκοψεν ἕνα κλῶνον ἀπὸ φυτὸν λυγαρίας· ἔπειτα βιαίως ἐγύρισεν αὐτὴν καὶ τὴν ἔκαμε κύκλον· ἀπολυθεὶς δὲ ὁ κλῶνος, ἐκτύπησε δυνατὰ εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ του καὶ τὸ ἐπλήγωσεν. Ὅθεν τὸ σημεῖον τῆς πληγῆς ἐφαίνετο εἰς τὸν ὀφθαλμόν του, ἕως οὗ ἐτελεύτησε· παρετήρησαν δέ τινες, ὅτι τὸ σημεῖον αὐτὸ φαίνεται ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ἁγίαν κάραν τοῦ θείου πατρός, τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Βατοπαιδίου. Τοῦτο τὸ διηγεῖται μόνος του ὁ ἅγιος διὰ στίχων ἡρωϊκῶν εἰς τὰ καθ' ἑαυτὸν ἔπη. Χαρίεν δὲ εἶναι τὸ θαῦμα ὅπερ ἐποίησεν ὁ Θεολόγος οὗτος Γρηγόριος, τὸ ὁποῖον γράφει ὁ Δοσίθεος σελ. 679 τῆς Δωδεκαβίβλου. Μιχαὴλ ὁ Τραυλός, ὅτε ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει ωκ΄ (820), εὐνούχισεν ἓν παιδίον τοῦ προκατόχου βασιλέως Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, τὸ νεώτερον· τὸ ὁποῖον ἔζησε μέν, ἀφ' οὗ εὐνουχίσθη, ἐκρατήθη ὅμως ἡ φωνή του. Ὅθεν ἔκλαιεν ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου, παρακαλοῦν τὸν ἅγιον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸ τὴν προτέραν φωνήν· τὴν νύκτα δὲ εἶδε, κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, ἐν ὁράματι τὸν μέγαν Γρηγόριον λέγοντα αὐτῷ· «Ἤκουσα τῆς προσευχῆς σου, καὶ τὸ ζήτημά σου ἀπέλαβες.» Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξύπνησε, καὶ λαβὸν τὸ βιβλίον τοῦ Θεολόγου, ἐξεφώνησε «Πάλιν ὁ Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς καὶ πάλιν μυστήριον (τὸν εἰς τὰ Φῶτα δηλαδὴ λόγον τοῦ θείου πατρὸς) καὶ παραχρῆμα ἔδωκε δόξαν τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἁγίῳ, τὸ παιδίον. Ἡ ἀνακομιδὴ δὲ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ παρόντος.

[1] Ξέρξης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν (480 πρὸ Χριστοῦ) Σ. Ε.

τοὺς ὁποίους ἐπρόσταξε καὶ ἔκτισαν κελλία μικρὰ καὶ ἡσύχαζον εἰς αὐτά· συνεχῶς δὲ ὁ ὅσιος ἐπεσκέπτετο τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ ἐστοχάζετο, μήπως εὑρίσκεται εἰς τὸ κελλίον τινὸς ἀδελφοῦ κἀνὲν πρᾶγμα περιττὸν καὶ ὑπὲρ τὴν χρείαν.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ψωμίον ὅπερ ἔτρωγον οἱ ἀδελφοὶ τὸ ἐστάθμιζε μὲ ζυγαριαν, καὶ ἂν εὕρισκεν εἰς κελλίον τινος περισσότερον ἀπὸ τὸ διωρισμένον μέτρον ὠνόμαζε τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον γαστρίμαργον καὶ φιλόσαρκον· ἂν δὲ ἔβλεπέ τινα ἀδελφὸν, ὅτι ἐξέβαλλε τὰ πίτυρα ἀπὸ τὸ ἄλευρον ἔλεγεν εἰς αὐτὸν, ὅτι ἀπολαμβάνει τὴν τρυφὴν τῶν Συβαριτῶν, οἵτινες κατηγοροῦνται ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς, ὡς τρυφηλοί. Ἤρχετο δὲ καὶ τὴν νύκτα εἰς τὴν θύραν ἑκάστου ἀδελφοῦ, καὶ εἰμὲν εὕρισκεν αὐτὸν ἀγρυπνοῦντα καὶ προσευχόμενον, ἀνεχώρει μὲ σιωπὴν, εἰδὲ ἠσθάνετο αὐτὸν ὅτι κοιμᾶται, μὲ τὴν χεῖρα μὲν ἐκτύπα τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, μὲ τὴν γλῶσσαν δὲ ἐκτύπα καὶ ἐκατηγόρει τὸν κοιμώμενον ἀδελφόν. Ὅθεν διὰ τῆς τοιαύτης συχνῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπισκέψεως τοῦ ὁσίου πολλοὶ ἀδελφοὶ, ὡς σφογγάριον ἀπέμαξαν ὅλας του τὰς ἀρετάς· ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦσαν καὶ ὁ Θεότεκνος καὶ Ἀφθόνιος, οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁσίου ἐδέχθησαν τὴν προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν τῶν ἀδελφῶν. [1] Οὕτω λοιπὸν καλῶς ἀγωνισάμενος ὁ ἀοίδιμος Πούπλιος, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΜΑΡΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πάσης ἀποστὰς ἀγάπης κόσμου Μάρης,
» Εἰς θεῖον ὕψος ἧκε θείας ἀγάπης.

✝ Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Μάρης, ἀκόμη νέος ὢν καὶ εἰς τὸν κόσμον εὑρισκόμενος ἦτο ὡραῖος καὶ καλόφωνος· ὅθεν ἐστόλιζε τὰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων μὲ τὰ γλυκύτατα αὐτοῦ μέλη καὶ ᾄσματα. Ἠγάπα δὲ πάντοτε τὸν Θεὸν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ προθύμως ἐτελείονεν· ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα μὲν αὐτοῦ ἐφύλαττε καθαρὸν ὁ ἀοίδιμος, τὴν δὲ ψυχήν του ἐτήρει ἄμωμον καὶ ἄσπιλον, ἂν καὶ εὑρίσκετο ἀναμέσον εἰς τὰς παγίδας τῶν ἡδονῶν καὶ συνανεστρέφετο μὲ κοσμικοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε δὲ ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον, ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ὁμήρου, καὶ ἐκεῖ κτίσας ἓν κελλίον μικρὸν, ἐκλείσθη εἰς αὐτὸ, καὶ διήνυσε χρόνους τριακονταεπτά. Μολονότι δὲ τὸ κελλίον του ἐδέχετο πολλὴν νοτίδα ἀπὸ τὸ πλησίον βουνὸν, ἥτις ἔβλαπτε πολλὰ τὴν ὑγίειαν του, δὲν ἠθέλησεν ὅμως ὁ ἀοίδιμος νὰ ἀλλάξῃ τὸ κελλίον ἐκεῖνο, ἀλλ᾽ ἔμεινεν εἰς αὐτὸ, ἕως οὗ τὸν δρόμον ἐτελείωσε τῆς ζωῆς του. Οὗτος ἠγάπα μὲν τὴν ἁπλότητα, ἐβδελύσσετο δὲ παντελῶς τὰ ποικίλα ἤθη καὶ τὰς πανουργίας, καὶ ὠρέγετο τὴν πτωχείαν περισσότερον ἀπὸ τὸν πολὺν πλοῦτον· ὅθεν ἐφόρει ἱμάτια ὑφασμένα ἀπὸ τρίχας αἰγὸς, καὶ ἠρκεῖτο εἰς ψωμίον ὀλιγώτατον καὶ ἅλας καὶ νερόν.

Ἐπειδὴ δὲ εὑρισκόμενος εἰς τὴν ἔρημον ἀπὸ χρόνων πολλῶν δὲν εἶδε τελουμένην τὴν πνευματικὴν θυσίαν, ἤτοι τὴν θείαν λειτουργίαν, διὰ τοῦτο ἐζήτησε νὰ γίνῃ λειτουργία ἐκεῖ εἰς τὸ κελλίον του. Ὅθεν παρὼν ἐκεῖ ὁ Κύρου Θεοδώρητος (ὁ καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου συγγράψας ἐν τῷ εἰκοστῷ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο) ἀσμένως ἐδέχθη τὴν αἴτησιν τοῦ ὁσίου καὶ παρευθὺς ἔστειλεν εἰς τὸ πλησίον χωρίον καὶ ἔφερον ἱερὰ σκεύη, καὶ μεταχειρισθεὶς τὰς χεῖρας τῶν διακόνων ἀντὶ ἁγίας Τραπέζης, ἐπάνω εἰς αὐτὰς ἐπρόσφερε τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἔμπροσθεν τοῦ ὁσίου. Ὁ δὲ ὅσιος ἀπὸ τόσην πολλὴν ἡδονὴν ἐπληρώθη, ὥστε ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει αὐτὸν τὸν ἴδιον οὐρανόν· καὶ ἔλεγεν, ὅτι ἄλλοτε δὲν ἀπήλαυσε τοιαύτην πνευματι-

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἀναφέρει, ὅτι ἐν τῷ κοινοβίῳ ἐκείνῳ τοῦ ὁσίου Πουπλίου ἐχρημάτισε καὶ ἄλλος τις ἀδελφὸς Θεόδοτος, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ τὸν Θεότεκνον ἔλαβε τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ μὲ τόσας ἀρετὰς ἦτο ἐστολισμένος, ὥστε ἀπέκρυψε τοὺς προτέρους μὲ τὴν φήμην του. Τοσούτοις γὰρ αὐτὸν καὶ τοιούτοις ὁ θεῖος πόθος κατέτρωσε βέλεσιν, ὥστε νύκτα καὶ ἡμέραν ἐπήγαζον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του τὰ τῆς κατανύξεως δάκρυα.

Προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς, ὅτι ὁ ἀνωτέρω Ἀφθόνιος ἔγεινε καὶ Ἀρχιερεὺς ὕστερον· ἐν τῇ ἀρχιερωσύνῃ ὅμως δὲν ἤλλαξε τὸ χονδρὸν ἐκεῖνο καὶ παχὺ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει ἐν τῇ ἀσκήσει. Οὔτε ἐξεδύθη τὸ ἀσκητικὸν ὑποκάμισον ὅπερ εἶχε, τὸ ὑφασμένον ἀπὸ τρίχας αἰγός· ἀλλ᾽ οὐδὲ τὰ ἀσκητικὰ φαγητὰ ἤλλαξεν, ἀλλ᾽ ἔτρωγε τὰ ἴδια ἐκεῖνα, ὅσα μετεχειρίζετο καὶ πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης. Ἤρχετο δὲ καὶ ἀρχιερεὺς ὢν εἰς τὸ κοινόβιον, καὶ ἐκάθητο ἡμέρας πολλὰς, παρηγορῶν τοὺς ἀδελφοὺς, διαλύων τὰς φιλονεικίας, ὅσαι ἐτύγχανον ἀναμεταξὺ καὶ συμβουλεύων αὐτοὺς τὰ πρὸς σωτηρίαν. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἔρραπτε τὰ σχισμένα φορέματα τῶν ἀδελφῶν, ἄλλοτε δὲ ἐκαθάριζε τὴν φακὴν, ἢ ἐποίει ἄλλο τι ἔργον εὐτελές.

Ἀναφέρει δὲ καὶ ἄλλον τινα ἀδελφὸν τοῦ αὐτοῦ κοινοβίου ὁ Θεοδώρητος, Γρηγόριον ὀνόματι, ὅστις ὅλην του τὴν ζωὴν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βαθύτατον γῆράς του, καρπὸν τῆς ἀμπέλου τελείως δὲν ἐδοκίμασεν, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὀξύδιον ἢ σταφίδας ἔφαγεν, οὔτε γάλα, οὔτε τυρόν.

χὴν εὐφροσύνην.[1] Οὕτω λοιπὸν καλῶς διελθὼν τὴν ζωήν του, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνελθὼν, χορεύει μὲ ὅλους τοὺς ἁγίους εἰς τὰς αὐλὰς τῶν πρωτοτόκων.

—

Ὁ ὅσιος ΑΠΟΛΛΩΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χρηστὸν βιώσας μέχρι καὶ τέλους βίον,
» Θραύει πονηροῦ πᾶν Ἀπολλὼς τὸ θράσος.[2]

Ἡ ἁγία μάρτυς ΜΕΔΟΥΛΗ μετὰ τῆς συνοδίας αὐτῆς, πυρὶ τελειοῦται.

» Σεπτὴ Μεδούλη, τοῦ Θεοῦ δούλη λόγου,
» Δούλοις Θεοῦ σύναθλος εἰς πῦρ ὤφθη.

* *Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΣΤΙΝΟΥ ἐπισκόπου Βυζαντίου·*

* » Τὸν πάντα χρηστὸν καὶ δίκαιον Καστῖνον,
» Ἔδειξε Χριστὸς ἐξ ἀπίστου καὶ θύτην.

* Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Καστῖνος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, ἦτο δὲ πρότερον Ἕλλην κατὰ τὴν θρησκείαν, κατὰ δὲ τὸ ἀξίωμα, ἄρχων τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου, καὶ πολλὰ πλούσιος. Ἐπειδὴ δὲ γέγραπται παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ, ὅτι « Οὓς προέγνω ὁ Θεὸς, τούτους καὶ προώρισε » (Ῥωμ: η,) διὰ τοῦτο καὶ τὰ τοῦ ἁγίου τούτου ᾠκονόμησε φιλανθρώπως καὶ σωτηρίως. Ὅλα δὲ ὅσα ὁ Θεὸς συγχωρεῖ νὰ ἔρχωνται εἰς ἡμᾶς, ταῦτα ἂν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον εἶναι ἐναντία εἰς τὴν γνώμην μας, ἀποβλέπουν ὅμως πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς μας, καθὼς καὶ ὁ ἐν Κορίνθῳ ἁμαρτήσας κηδεμονικῶς παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς τὸν Σατανᾶν, ἵνα, λέγει, ἡ ψυχή του σωθῇ. Τοιουτοτρόπως καὶ οὗτος ὁ ἅγιος ἐπαιδεύετο ἀπὸ τὸν δαίμονα χρόνους πολλοὺς, μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἀποστραφῇ τὴν ἑλληνικὴν πλάνην· ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ἐκίνησε πᾶσαν μηχανὴν καὶ πάντα τρόπον ἔκαμε διὰ νὰ ἰατρευθῇ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον καὶ τίποτε δὲν κατώρθωσε, διὰ τοῦτο εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν καὶ ἀπόγνωσιν τῆς ἰατρείας του.

Τότε λοιπὸν Κυριλλιανὸς ὁ τῆς Ἀργυρουπόλεως ἐπίσκοπος ἐθαυματούργει εἰς τοὺς πλησιοχώρους τόπους τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὅθεν ἐμηνύθη εἰς τὸν Καστῖνον ἐν τῇ Ῥώμῃ, ὅτι εὑρίσκεται τοιοῦτος θαυματουργὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Εὐθὺς λοιπὸν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἀνέδραμεν εἰς τὰ μέρη τοῦ Βυζαντίου καὶ ἀντάμωσε τὸν ἅγιον Κυριλλιανόν· ὅθεν προσπεσὼν εἰς τοὺς πόδας του καὶ παρακαλέσας αὐτὸν περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἰατρεύθη, μετὰ δὲ τὴν ἰατρείαν παρευθὺς ἐβαπτίσθη. Τότε ἀποστείλας εἰς τὴν Ῥώμην, διεμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα του τὰ ὑπάρχοντα, αὐτὸς δὲ ἔμεινε μετὰ τοῦ θαυματουργοῦ Κυριλλιανοῦ, ὑπηρετῶν αὐτὸν ὥς τις δοῦλος καὶ εὐτελής.

Ὁ δὲ μακάριος Κυριλλιανὸς ἔχων προγνωστικὸν χάρισμα προεῖδεν ὅτι καὶ ὁ ἀοίδιμος Καστῖνος θὰ γίνῃ ἱκανὸς διὰ νὰ ποιμάνῃ λαόν· ὅθεν τὸν ἐδίδαξεν ὅλην τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτε αὐτὸς ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, ἐχειροτόνησε τὸν Καστῖνον ἀρχιερέα τῆς Ἀργυρουπόλεως καὶ τοῦ Βυζαντίου, παραγγείλας εἰς αὐτὸν ταῦτα « Ἰδού, τέκνον, ἔγεινες ἐπίσκοπος μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν διὰ τῆς ἐμῆς χειρός· ὅθεν ἀγωνίσου νὰ μεταθέσῃς τὴν ἐν τῇ Ἀργυρουπόλει Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἀντίπεραν γῆν τοῦ Βυζαντίου· ἐπειδὴ τοῦτο ἐφανερώθη ὑπὸ Θεοῦ εἰς ἐμὲ πρὸ χρόνου πολλοῦ. » Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελεύτησεν ὁ Κυριλλιανὸς, ἠγωνίσθη ὁ μακάριος Καστῖνος πρὸ παντὸς ἄλλου καὶ ἔκτισεν ἐκκλησίαν ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ Βυζαντίου εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἥτις τότε νεωστὶ εἶχε μαρτυρήσῃ εἰς τὴν Χαλκηδόνα. Καὶ λοιπὸν μετέθεσε τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον τῆς Ἀργυρουπόλεως· ὥστε ὁ Καστῖνος οὗτος εἶναι μὲν δέκατος ὄγδοος ἐπίσκοπος τῆς Ἀργυρουπόλεως, πρῶτος δὲ, (μετὰ τὸν Ἀπόστολον Στάχυν δηλαδὴ) ἐπίσκοπος τοῦ Βυζαντίου. Ἀποστολικῶς λοιπὸν καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον εἰς χρόνους ἑπτὰ, καὶ διάδοχόν του χειροτονήσας ἐν τῷ Βυζαντίῳ Τίτον τινα εὐλαβέστατον, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.[1]

---

[1] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι τοῦτο ὅπερ ἐποίησεν ὁ ἱερὸς Θεοδώρητος, τὸ ἐποίησε κατ' ἀνάγκην, καθὼς καὶ ὁ ἱερομάρτυς Λουκιανὸς ὁ τῆς Ἀντιοχείας πρεσβύτερος ἐν τῇ φυλακῇ εὑρισκόμενος, καὶ ἐπάνω τοῦ στήθους του ἱερούργησεν. Ἐπειδὴ τὰ στήθη καὶ αἱ χεῖρες τοῦ ἱερέως καὶ διακόνου εἶναι τιμιώτεραι ἀπὸ τὴν πετρίνην ἁγίαν Τράπεζαν, κατὰ τὸν θεῖον Χρυσόστομον. Ὅθεν τὸ τοιοῦτον ὡς σπάνιον καὶ ὡς ἐξ ἀνάγκης γενόμενον δὲν πρέπει νὰ μιμῆται παρ' ἄλλου. Ὅρα καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ λα', Κανόνος τῆς ς'. ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ. Ὅρα καὶ εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου πατρὸς Μάρη, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

[2] Τούτου ὁ βίος συνεγράφη μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τοῦ ὁσίου Ἱερωνύμου, εὑρίσκεται δὲ μεταφρασμένος εἰς τὸ Ἐκλόγιον·

[1] Συμπεραίνεται ἐκ τούτου, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ἁγία Εὐφημία ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει 288· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅ-

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σκευοφύλακος.

» Τῶν γηΐνων οὐκ ἦν τι τῷ Δημητρίῳ,
» Ἤδη βλέποντι πρὸς μόνην αὐλίαν.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΥΞΕΝΤΙΟΣ ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει αψκ΄ (1720), ξίφει τελειοῦται.

» Αὐξεντίῳ στέφανος ηὐξήθη μέγας,
» Εἰς οὐράνια διὰ τοῦ μαρτυρίου.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ καὶ τῆς συμβίας αὐτοῦ ΜΑΡΙΑΣ, καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ΑΡΚΑΔΙΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ.

» Καὶ γῆν λιπόντας τοὺς περὶ Ξενοφῶντα,
» Ἀδρᾷ ξενίζω τοῦ λόγου πανδαισίᾳ.
» Παισὶν ἅμ' ἠδ' ἀλόχῳ Ξενοφῶν θάνεν εἰκάδι ἕκτη.

Ὁ ὅσιος οὗτος Ξενοφῶν ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φκ΄ (520), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἦτο πλούσιος καὶ κατὰ τὸν ἐξωτερικὸν πλοῦτον, καὶ κατὰ τὸν ἐσωτερικὸν τῆς εὐσεβείας καὶ κατὰ Θεὸν πολιτείας· οὗτος λοιπὸν ἀπέστειλε τοὺς δύω υἱούς του Ἀρκάδιον καὶ Ἰωάννην εἰς τὴν πόλιν Βηρυτὸν διὰ νὰ μάθωσιν ἐκεῖ καὶ νὰ μελετήσωσι τοὺς νόμους· ἀλλ' ἐνῷ μετέβαινον ἐναυάγησεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅθεν ὁ πατὴρ αὐτῶν ἅγιος Ξενοφῶν ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του Μαρίαν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπῆλθον εἰς ἀναζήτησιν τῶν υἱῶν των· εὑρόντες δὲ αὐτοὺς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἐνδεδυμένους τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, ἔγειναν καὶ αὐτοὶ μοναχοί, καὶ τόσον ἐπρόκοψαν εἰς τὴν ἀρετὴν οἱ ἀοίδιμοι, καὶ οἱ γονεῖς καὶ τὰ παιδία, ὥστε ἠξιώθησαν παρὰ Θεοῦ νὰ κάμωσι καὶ θαύματα. Εὐαρεστήσαντες λοιπὸν εἰς τὸν Θεὸν μέχρι τέλους, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησαν· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ μεγάλου σεισμοῦ.

» Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν, Λόγε,
» Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Εἰς τοὺς ὑστερινοὺς χρόνους τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ δευτέρᾳ τῆς ἡμέρας ἔγεινε σεισμὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τόσον μεγάλος, ὥστε ἐκρημνίσθησαν τὰ τείχη αὐτῆς καὶ μέρη πολλὰ καὶ οἰκίαι τῆς πόλεως· ἐξαιρέτως ὅμως ἀπὸ τὸ ἔμβασμα τὸ καλούμενον Τρωαδίσιον, ἕως τὸ χάλκινον τετράπυλον, καὶ ἐκράτησεν ὁ τοιοῦτος σεισμὸς τρεῖς μῆνας. Τότε ὁ βασιλεὺς ποιῶν λιτανείαν μὲ ὅλον τὸν λαόν, ἔλεγε μετὰ δακρύων πρὸς τὸν Θεόν· «Ῥῦσαι ἡμᾶς Κύριε, ἀπὸ τὴν δικαίαν σου ὀργήν, καὶ δὸς συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἐπειδὴ διὰ τὰς ἁμαρτίας μας ἐσάλευσας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν ἵνα σε δοξάζωμεν τὸν μόνον ἀγαθὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ φιλάνθρωπον.»

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμων ΣΥΜΕΩΝ, τοῦ ἐπιλεγομένου παλαιοῦ.

» Τὸν χοῦν, παλαιὲ Συμεών, ἀπεξέσω,
» Ἐχθροῦ παλαιοῦ λεπτύνας εἰς χοῦν κάραν.

Οὗτος ὁ ὅσιος παιδιόθεν ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν ζωήν· ὅθεν κατοικήσας εἰς ἓν σπήλαιον κατὰ τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Ἀμανόν, δὲν ἀπήλαυσε κἀμμίαν ἀνθρωπίνην τροφήν· οὔτε ψωμίον δηλαδὴ οὔτε ἄλλο τι· ἀλλὰ τροφήν του εἶχε μόνα τὰ χόρτα ὅσα τρώγονται. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεθύμησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Σίναιον ὄρος ὑ-

---

γιος Καστῖνος οὗτος ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τῶν τυράννων πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, πλησίον εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς ἐμαρτύρησεν ἡ ἁγία Εὐφημία. Καὶ ὅτι ἡ Ἀργυρούπολις εὑρίσκετο ἀντίπεραν τοῦ Βυζαντίου καθὼς ἦτο καὶ ἡ Χρυσούπολις· (τὸ νῦν Σκούταρι). Ὁ δὲ Μελέτιος σελ. 348. τοῦ πρώτου τομ. τῆς ἐκκλ. ἱστορίας λέγει, ὅτι ὁ Καστῖνος οὗτος ἢ Κηστῖνος, ἦτο ἐν ἔτει 241 ἐπὶ Γορδιανοῦ Βασιλέως καὶ Φιλίππου τοῦ Ἄραβος, καὶ ἐπεσκόπησε χρόνους ἑπτά· καὶ ἔκτισε ναὸν ἐν τῷ Πετρίῳ ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εὐφημίας, ἥτις τότε ἐμαρτύρησεν. Ἀριθμεῖ δὲ αὐτὸν οὐχὶ δεύτερον ἐπίσκοπον Βυζαντίου, ὡς ἀριθμεῖται ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ, ἀλλὰ δέκατον ἕβδομον, ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὁ δὲ Κυριλλιανὸς παρὰ τῷ Μελετίῳ ὀνομάζεται Κυριακός, ὅστις ἐπεσκόπησε τοῦ Βυζαντίου πρὸ τοῦ Καστίνου, ἐν ἔτει 225 καὶ ἐστάθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν χρόνους ιϚ΄, ἀριθμούμενος δέκατος ἕκτος ἀπὸ τὸν Στάχυν. Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅτε ὁ Κυριλλιανὸς οὗτος ἢ Κυριακὸς ἑορτάζεται ἰδιαιτέρως.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ξενοφῶν ὁ θαυμάσιος. » Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτῶν, οὗ ἡ ἀρχὴ « Διηγήσατό τις μέγας γέρων.»

πῆγεν εἰς αὐτὸ καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ σπήλαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύφθη ὁ Μωϋσῆς, ὅτε ἠξιώθη νὰ ἰδῇ τὸν Θεὸν, καθὼς εἶναι δυνατὸν νὰ ἰδῇ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, ἔπεσε πρηνὴς, καὶ διῆλθε νηστικὸς ἑπτὰ ἡμέρας, προσκαρτερῶν μὲ δάκρυα καὶ προσευχὰς, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ δὲν ἐσηκώθη ἕως οὗ ἤκουσε θεϊκὴν φωνὴν, ἥτις τὸν ἐπρόσταξε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ φάγῃ τὰ τρία μῆλα, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἔμπροσθέν του. Ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἔκτισε δύω Μοναστήρια, καὶ οὕτως ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ἐπιπόνου ταύτης ζωῆς, ποιήσας πρότερον πολλὰ παράδοξα θαύματα εἰς δόξαν Θεοῦ [1].

---

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συγγράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν τῷ ϛʹ. ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ἀδικίαν δὲ ἐνόμισα τὸ νὰ σιωπήσω τρία τινα ἀξιόλογα ἅτινα προσθέτει περὶ τοῦ ὁσίου τούτου. Ἰουδαῖοι δηλαδὴ τινες περιπατοῦντες, ἐπλανήθησαν εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ βροχὴν ῥαγδαίαν καὶ ἀνεμοστρόβιλον, δὲν ἔβλεπον ποῦ ὑπάγουσι, τρέχοντες ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἔφθασαν εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου, καὶ βλέποντες αὐτὸν, τὸν ἠρώτησαν νὰ δείξῃ τὸν δρόμον εἰς αὐτούς. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν, ὅτι εὐθὺς θὰ τοὺς δώσῃ δύω ὁδηγούς. Ἐνῷ λοιπὸν ἐκάθηντο, ἰδοὺ καὶ φθάνουν δύω λέοντες, οἱ ὁποῖοι ἔλειχον τὸν ὅσιον ὡς αὐθέντην των. Τούτους δὲ ἐπρόσταξε μὲ τὸ νεῦμά του ὁ ὅσιος νὰ συνοδεύσωσι τοὺς Ἑβραίους ἕως εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἔχασαν τὸν δρόμον.

Θέρος ἦτο ὁ καιρὸς καὶ ἄδικός τις γεωργὸς θερίζων τὸ χωράφιόν του, ἔκλεψε τινα δεμάτια ἀπὸ τὸ πλησίον χωράφιον καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς τὸ ἀλώνιόν του. Εὐθὺς δὲ ἡ θεία δίκη ἔκαμε τὴν παιδείαν, διότι κεραυνὸς πεσὼν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν ἔκαιε τὸ ἀλώνιον· ὅθεν βλέπων ὁ γεωργὸς, ἔτρεξεν εἰς τὸν ὅσιον (διότι ἦτο ὁ τόπος πλησίον) τὴν συμφοράν του ὀδυρόμενος· ἔκρυψεν ὅμως τὴν κλοπὴν ἣν ἔκαμε. Προσταχθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ὅσιον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν, ὡμολόγησε. Τότε ὁ ἅγιος τῷ εἶπεν, ὅτι ἐὰν σὺ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν ἀδικηθέντα τὰ κλαπέντα θέλει σβεσθῇ τὸ πῦρ. Ὅθεν, ἐκεῖνος μὲν ἔτρεχε διὰ νὰ δώσῃ τὸ κλοπιμαῖον, τὸ δὲ πῦρ, ἐσβέσθη χωρὶς νερόν.

Προσθέτει δὲ καὶ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὅτε ὁ ὅσιος Συμεὼν ἀπήρχετο εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, φθάσας εἰς τὴν ἔρημον τὴν κατὰ τὰ Σόδομα, βλέπει ἀπὸ μακρόθεν χεῖρας ἑνὸς ἀνθρώπου, ἐξερχομένας ἀπὸ τὸ βάθος τῆς γῆς. Πλησιάζει λοιπὸν, καὶ βλέπει ἕνα λάκκον ὡς φωλεὰν ἀλώπεκος· ὁ δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ὢν, ἀκούσας τὸν κτύπον τῶν ποδῶν, ἐκρύφθη μέσα. Σκύψας δὲ ὁ γέρων παρεκάλει πολλὰ τὸν κρυφθέντα, νὰ φανερωθῇ εἰς αὐτὸν, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἀπὸ πολλὰς παρακλήσεις ἐφάνη. Ἦτο δὲ ἄγριος εἰς τὴν θεωρίαν· εἶχε τὰ μαλλία του λαιρὰ καὶ ἀκτένιστα· τὸ πρόσωπον ζαρωμένον· τὰ μέλη τοῦ σώματος κατεξηραμένα· ἐφόρει δὲ καὶ ἐμβαλλωμένα ἱμάτια μὲ βαΐα ἐρραμμένα. Ἐρωτηθεὶς δὲ παρὰ τοῦ ὁσίου, πῶς ἐκατοίκησεν εἰς τοιοῦτον τόπον, ἀπεκρίθη, ὅτι καὶ ἐγὼ ἔχων προθυμίαν νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, καθὼς καὶ σὺ, εὗρον ἕνα συνοδίτην ἀδελφὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐδέθην μὲ ὅρκον, νὰ μὴ χωρισθῶμεν ἕως θανάτου. Ὅθεν ἐπειδὴ ἐκεῖνος ἀπέθανεν εἰς τὸν δρόμον κατὰ τὸν τόπον τοῦτον, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ, τὸν ὅρκον φυλάττων, ἀφ' οὗ τὸν ἐνεταφίασα, ἔσκαψα τὸν λάκκον τοῦτον καὶ κάθημαι ἐδῶ, προσμένων τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου· τροφὴν δὲ ἔχω τοὺς φοίνικας, τοὺς ὁποίους ἐδιωρίσθη παρὰ Θεοῦ νὰ μοὶ φέρῃ εἷς ἀδελφός. Καὶ ταῦτα λέγοντος, ἰδοὺ ἦλθεν εἷς λέων, ὅστις ἐβάσταζεν ἓν σταφύλιον τοῦ φοίνικος. Οἱ δὲ σὺν τῷ ὁσίῳ ὄντες, βλέποντες τὸν λέοντα, ἐφοβήθησαν· ὁ δὲ γέρων ἐσηκώθη καὶ ἔνευσεν εἰς τὸν λέοντα, καὶ παρεμέρισεν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν τόπον· ἔπειτα πάλιν προσταχθεὶς, ἐπείσθη, καὶ ἔφερε τοὺς φοίνικας, καὶ πάλιν προσταχθεὶς, ὑπῆγε μακρὰν καὶ ἐκοιμήθη, ὡς ἂν ἦτο λογικὸς ἄνθρωπος. Οὕτως ἠξεύρει ἡ ἀρετὴ νὰ ὑποτάσσῃ εἰς τοὺς ταύτην ἔχοντας καὶ αὐτὰ τὰ θηρία τὰ ἄγρια.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΝΑΝΙΟΥ πρεσβυτέρου, ΠΕΤΡΟΥ δεσμοφύλακος, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἑπτὰ στρατιωτῶν.

» Πέτρος σὺν ἑπτὰ τὴν θάλασσαν εἰσέδυ,
» Οἷς Ἀνανίας ἡδέως συνεισέδυ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξίμου ἡγεμόνος τῆς Φοινίκης, ἐν ἔτει σϞέ (295). Συλληφθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος Ἀνανίας ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἐπειδὴ ὡμολόγησε μὲν τὸν Χριστὸν, ἐνέπαιξε δὲ τὰ εἴδωλα, δέρεται μὲ ῥαβδία, καὶ κατακαίεται εἰς τὰς πλευρὰς μὲ σουβλία πυρωμένα· ἔπειτα πασσίζουσι τὰ κεκαυμένα μέλη του μὲ ὀξύδιον καὶ ἅλας. Μετὰ ταῦτα διὰ προσευχῆς του ὁ ἅγιος ἔσεισε μὲν τὸν ναὸν, κατεκρήμνισε δὲ τὰ εἴδωλα εἰς τὴν γῆν· ὅθεν τούτου χάριν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ λαμβάνει τροφὴν ἀπὸ τὸν Θεόν· διὰ δὲ τοῦ θαύματος τούτου, ἑλκύει τὸν δεσμοφύλακα Πέτρον εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετ' αὐτοῦ ῥίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ὁμοῦ καὶ ἑπτὰ ἄλλοι στρατιῶται, τοὺς ὁποίους ἔφερεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐπειδὴ παραδόξως ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ τὰς βασάνους ὅσας ὑπέμενε, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι ἔλαβον παρὰ Χριστοῦ ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Ὁ ὅσιος ΑΜΜΩΝΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

» Ζωῆς Ἀμμωνᾶς νῆμα πληρώσας ἅπαν,
» Ζωὴν ἐφεῦρεν, οὔποτε πληρουμένην.

---

[1] Τινὲς μὲν λέγουν, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος ὅσιος Ἀμμωνᾶς ἦτο ὁ ἐπίσκοπος, περὶ τοῦ ὁποίου προφητεύων ὁ μέγας Ἀντώνιος εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θὰ προκόψῃ εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Δείξας δηλαδὴ αὐτῷ πέτραν, εἶπεν, ὕβρισον καὶ τύψον αὐτήν· ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτω· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἀντώνιος, οὕτω καὶ σὺ θὰ φθάσῃς εἰς τὸ μέτρον τοῦτο, καθὼς καὶ ἔγεινεν. Ἐπειδὴ εἰς τόσην ἀνεξικακίαν καὶ ἀγαθότητα ἔφθασεν ὁ ἀοίδιμος Ἀμ-

Ὁ ὅσιος ΓΑΒΡΙΗΛ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σὺν τῷ Γαβριὴλ τῷ νόων πρωτοστάτῃ,
» Καὶ Γαβριὴλ ἵστησι Χριστὸς τὸν νέον.

Οἱ ἅγιοι δ ύ ω μάρτυρες οἱ ἐν Φρυγίᾳ βάκλοις τυπτόμενοι, τελειοῦνται.

» Βάκλοις ἀθληταὶ τραυματισθέντες δύω,
» Στεφθέντες εὗρον τὴν συνοῦλωσιν τάχει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ΄, ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ Λ ε ι ψ ά ν ο υ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

» Νεκρὸς καθέζῃ, ὦ Ἰωάννη, θρόνῳ,
» Ἀλλ' ἐν Θεῷ ζῶν, πᾶσιν εἰρήνη, λέγεις.
» Ἄπνουν ἑβδομάτῃ κόμισαν δέμας εἰκάδι χρυσοῦν.

Οὗτος ὁ μακάριος καὶ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐπειδὴ δὲν παρέβλεπε τὸ δίκαιον κατὰ φιλοπροσωπίαν, ἀλλ' ἤλεγχε τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν διὰ τὰς παρανομίας καὶ ἀδικίας ὅσας ἔκαμνε, καὶ μάλιστα διότι τυραννικῷ τρόπῳ ἐπῆρε τὸν ἀγρὸν μιᾶς χήρας, [1] Καλλιτρόπης καλουμένης, τούτου χάριν ἐξωρίσθη μὲν δὶς καὶ πάλιν ἀνεκλήθη ἀπὸ τὴν ἐξορίαν· τρίτον δὲ καὶ τελευταῖον ἐπέμφθη εἰς Κουκουσὸν (ἡ ὁποία κατ' ἄλλους μὲν εἶναι χωρίον πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην, καὶ λέγεται τώρα τουρκιστὶ Κέκζ, κατ' ἄλλους δὲ εἶναι ἡ λεγομένη Κόκουσις καὶ Κόκουσα, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ σύνορον τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς ἐλάσσονος Ἀρμενίας, τιμωμένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου). Ἀπὸ δὲ τὴν Κουκουσὸν ἐξωρίσθη εἰς Ἀραβισσόν, ἥτις τώρα ὀνομάζεται Ἀραπισσός, ὡς λέγουσί τινες· ἀπὸ δὲ τὸν Ἀραπισσὸν ἐξωρίσθη εἰς Πιτυοῦντα, (ἡ ὁποία καὶ τώρα οὕτως ὀνομάζεται, ἥτις καὶ αὐτὴ εἶναι πλησίον εἰς τὴν Τοκάτην καὶ λέγεται κατ' ἄλλους Μπίζερε). Αὐτοὶ δὲ οἱ τρεῖς τόποι ἦσαν ὄχι μόνον ἔρημοι καὶ στερημένοι ἀπὸ τὰ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ ἐπολεμοῦντο ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους Ἰσαύρους.

Ἐκεῖ λοιπὸν εὑρισκόμενος ἐξόριστος ὁ μέγας οὗτος πατὴρ καὶ ἔνσαρκος ἄγγελος, ἐκαλέσθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἀπὸ τὸν Δεσπότην τῶν ἁπάντων, διὰ μέσου Πέτρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἱερῶν ἀποστόλων, καὶ οὕτω μεταβαίνει ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὰς οὐρανίους καὶ αἰωνίους σκηνάς. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀποθησαυρίζεται εἰς τὰ Κόμανα τῆς Καππαδοκίας, ὁμοῦ μὲ τὰ ἅγια λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων Βασιλίσκου καὶ Λουκιανοῦ, καθὼς παρ' αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν μὲ ὀπτασίαν νυκτερινήν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος καὶ ἡ γυνή του Εὐδοξία, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ὁ τούτων υἱὸς Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ἐν ἔτει υή (408)· τότε ὁ ἅγιος Πρόκλος, ὁ μαθητὴς καὶ διάκονος χρηματίσας τοῦ θείου Χρυσοστόμου, μὲ κοινὴν ψῆφον ἔγεινε πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὸν τέταρ-

---

μωνᾶς, ὥστε δὲν ἐγνώριζε τελείως τὴν κακίαν· ὅθεν ὅτε ἔγεινεν ἐπίσκοπος ἔφεραν εἰς αὐτὸν μίαν παρθένον, ἥτις ἐφθάρη ὑπό τινος καὶ ἔμεινεν ἔγκυος, ὁμοίως ἔφεραν καὶ τὸν φθείραντα αὐτήν, καὶ ἐζήτουν νὰ τοὺς ἐπιτιμήσῃ. Ὁ δὲ ὅσιος ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἐπετίμησεν, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως τοὺς κατέκρινε· μᾶλλον δέ, ἀντὶ νὰ ἐπιτημήσῃ τὴν γυναῖκα ἐσφράγισε τὴν κοιλίαν της, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ ἓξ ζευγάρια σινδόνια, λέγων, μήπως εἰς τὸν καιρὸν τῆς γέννας ἀποθάνῃ αὐτή, ἢ τὸ παιδίον της, καὶ σαβανώσωσιν αὐτὴν μὲ τὰ σινδόνια.

Ἄλλοτε δὲ πάλιν ὑπῆγεν ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ἕνα τόπον διὰ νὰ φάγῃ ψωμίον καὶ ἐκεῖ ἦτο ἀδελφός τις, ὅστις ἐφημίζετο ὅτι πορνεύει μίαν γυναῖκα, ἥτις ἔτυχε τότε νὰ ἦναι μέσα εἰς τὸ κελλίον τοῦ μοναχοῦ. Μαθόντες δὲ οἱ ἐντόπιοι, ὅτι ἦλθεν ἐκεῖ ὁ ὅσιος, ὑπῆγαν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κελλίον, ἵνα ἐνώπιόν του θεατρισθῇ ὁ μοναχὸς καὶ οὕτω διώξωσιν αὐτόν. Ὁ δὲ μοναχὸς ἐπρόφθασε καὶ ἔκρυψε τὴν γυναῖκα εἰς ἓν πιθάριον· ὁ δὲ ὅσιος ἐγνώρισε τοῦτο. Ὅθεν ἐμβὰς εἰς τὸ κελλίον του, ὑπῆγε καὶ ἐκάθησεν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ πιθαρίου, καὶ ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἐρευνήσωσι τὸ κελλίον διὰ νὰ εὕρωσι τὴν γυναῖκα, ψηλαφήσαντες δέ, οὐχ εὗρον αὐτήν. Ὅθεν εἶπε τοῖς κατηγοροῦσιν αὐτόν· ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συγχωρήσῃ διὰ τὴν κατηγορίαν ἣν ἐποιήσατε κατὰ τοῦ μοναχοῦ, καὶ προσευχηθεὶς ἔκαμεν ὅλους νὰ ἀναχωρήσωσι. Εἶτα πιάσας τὴν χεῖρα τοῦ μοναχοῦ, εἶπεν αὐτῷ· πρόσεχε σεαυτῷ ἀδελφέ, καὶ τοῦτο εἰπών, ἀνεχώρησε. (σελ. 591 τοῦ Εὐεργετινοῦ.) Ἔλεγε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος, ὅτι ἐν τῇ σκήτει εὑρισκόμενος δεκατέσσαρας χρόνους παρεκάλει τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν, διὰ νὰ τῷ χαρίσῃ νὰ νικήσῃ τὴν ὀργήν. (σελ. 501 αὐτόθι.)

Ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ ἐνταῦθα ἀναφερόμενος Ἀμμωνᾶς εἶναι ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου ὁ βίος γράφεται εἰς τὸ Λαυσαϊκόν, ὅστις ἦτον ἱερεύς, καὶ μίαν φορὰν εἶδεν ἄγγελον εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ βήματος, ὅστις ἔγραφεν εἰς βιβλίον τὰ ὀνόματα τῶν ἀδελφῶν, ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν μὴ ἐρχομένων ἐξήλειφεν ἀπὸ τὸ βιβλίον, οἵτινες μὲ τὰ τρεῖς ἡμέρας ἐτελεύτησαν. Ἐγὼ ὅμως τοῖς προτέροις συντίθεμαι, νομίζων μᾶλλον, ὅτι ὁ Ἀμμωνᾶς οὗτος εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος.

[1] Ὅρα τὴν περὶ τούτου ὑποσημείωσιν ἡμῶν ἐν ιγ΄, τοῦ Νοεμβρίου κατὰ τὴν μνήμην τοῦ ἁγ. Χρυσοστόμου. Σ. Ε.

τον λοιπὸν χρόνον τῆς πατριαρχείας του, ἤτοι ἐν ἔτει υλέ (435), ἔπεισε τὸν βασιλέα, καὶ ἔπεμψε διὰ νὰ φέρωσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ λείψανον τοῦ θείου πατρός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος δὲν ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκίνητος (τοῦτο δὲ τὸ ἔκαμε, διότι μὲ αὐθεντίαν καὶ ὑπερηφάνειαν ἤθελε νὰ ἐπάρῃ τὸ λείψανόν του ὁ βασιλεύς, τὸν ὁποῖον ἐβούλετο νὰ διδάξῃ ὁ ἅγιος ταπεινοφροσύνην καὶ μετριότητα)· τούτου χάριν παρακαλεῖ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς διὰ μέσου τῆς ἀκολούθου ἐπιστολῆς, ἥτις περιεῖχε ταῦτα.

Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου.

« Εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ διδάσκαλον καὶ πνευματικὸν πατέρα Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, τὴν προσκύνησιν προσφέρω ἐγὼ ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος. Ἡμεῖς, πάτερ τίμιε, νομίζοντες, ὅτι εἶναι τὸ σῶμά σου νεκρόν, καθὼς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα σώματα τῶν ἀποθανόντων, ἠθελήσαμεν νὰ μεταφέρωμεν αὐτὸ ἁπλῶς εἰς ἡμᾶς, διὰ τοῦτο καὶ τοῦ ποθουμένου δικαίως ἐστερήθημεν· ἀλλὰ σύ, πάτερ τιμιώτατε, συγχώρησον εἰς ἡμᾶς, ὅτι μετανοοῦμεν, διότι σὺ ἐδίδαξες εἰς ὅλους τὴν μετάνοιαν, καὶ δὸς τὸν ἑαυτόν σου, ὡς πατὴρ φιλόπαις, εἰς ἡμᾶς τοὺς φιλοπάτορας υἱούς σου, καὶ τοὺς σὲ ποθοῦντας εὔφρανον διὰ τῆς παρουσίας σου».

Ὅτε λοιπὸν ἐπέμφθη ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, καὶ ἐτέθη ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἁγίου, τότε ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του ὁ θεῖος πατήρ, καὶ ἡ θήκη ἥτις περιεῖχε τὸ ἅγιον λείψανον, εὐκόλως καὶ χωρὶς κόπον ἐφέρετο. Ὅτε δὲ ἔφθασε τὸ ἅγιον λείψανον ἀντίπερα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐξῆλθε μὲν ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ σύγκλητος διὰ νὰ προϋπαντήσωσιν· ἡ δὲ θήκη ἡ περιέχουσα τὸ ἅγιον λείψανον ἐβλήθη εἰς πλοῖον βασιλικόν. Γενομένης δὲ τρικυμίας τὰ μὲν ἄλλα πλοῖα διεσκορπίσθησαν εἰς ἓν καὶ ἄλλο μέρος, τὸ δὲ πλοῖον τὸ περιέχον τὸ ἅγιον λείψανον, ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς Καλλιτρόπης χήρας, τὴν ὁποίαν ἡ Εὐδοξία ἠδίκησεν, ὡς προείπομεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπεδόθη ὁ ἀγρὸς εἰς τὴν χήραν, τότε ἔγεινε καὶ εἰς τὴν θάλασσαν γαλήνη. Πρῶτον λοιπὸν ἐφέρθη τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ, τὸν ὀνομαζόμενον τοῦ Ἀμαντίου, ὅπου καὶ ὁ βασιλεὺς ἦτον παρών, καὶ ἐσκέπαζε μὲ τὴν βασιλικήν του χλαμύδα τὴν θείαν σορὸν τοῦ λειψάνου, καὶ ὁμοῦ παρεκάλει τὸν ἅγιον διὰ νὰ στήσῃ τὸν κλονισμὸν τοῦ τάφου τῆς μητρός του, ὁ ὁποῖος ἐκλονεῖτο καὶ ἔτρεμεν ἤδη εἰκοσιπέντε χρόνους, καὶ δὴ καὶ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, διότι ἐστάθη παραδόξως ὁ κινούμενος τάφος ἐκείνης.

Ἔπειτα ἐφέρθη εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Εἰρήνης· ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὸ ἱερὸν Σύνθρονον, καὶ ἐβόησαν ἅπαντες. «Ἀπόλαβε τὸν θρόνον σου ἅγιε». Μετὰ ταῦτα ἀπέθεσαν τὴν θήκην τοῦ λειψάνου ἐπὶ βασιλικῆς ἁμάξης, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἐκεῖ δὲ ἔβαλον τὸ ἅγιον λείψανον ἐπάνω εἰς τὴν ἱερὰν καθέδραν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! ἐπεφώνησεν εἰς τὸν λαὸν τό, « Εἰρήνη πᾶσι ». Καὶ ὕστερον ἐτέθη ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, ὅπου καὶ τώρα εὑρίσκεται. Ὅτε δὲ ἡ ἱερὰ λειτουργία ἐτελεῖτο, θαύματα μεγάλα ἐγίνοντο, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τοῦτο· ἄνθρωπός τις πάσχων ἀπὸ ἀσθένειαν ὀνομαζομένην ἀρθρίτιδα, (αὕτη προξενεῖ πόνους καὶ ὀδύνας εἰς τὰ ἄρθρα καὶ τοὺς ἁρμοὺς τῶν μελῶν τοῦ σώματος) καὶ παράλυτος ὤν, καὶ σχεδὸν ἀκίνητος, ἐπίασε τὴν ἱερὰν θήκην τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἠλευθερώθη τελείως ἀπὸ τὸ πάθος. Οὕτως ἠξεύρει νὰ δοξάζῃ ὁ Θεὸς τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν διὰ τῆς πολιτείας των. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὅπου καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ σῶμα εὑρίσκεται ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου.[1] Περὶ δὲ τῆς ἐξορίας τοῦ ἁγίου, καὶ πῶς μὲ πολλὴν γενναιότητα ὑπέφερεν ὁ Χρυσορρήμων τὰ λυπηρά, θέλομεν μεταχειρισθῆ τὰ ἴδιά του λόγια, τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ἐν εἴδει ἐπιστολῆς εἰς τὸν ἐπίσκοπον Κυριακόν, ὄντα καὶ αὐτὸν ἐξόριστον· ἔχουσι δὲ οὕτως.

Ἐπιστολὴ τοῦ Χρυσοστόμου

»Φέρε, ὦ ἀδελφὲ Κυριακέ, νὰ εὐκερώσω τὴν πληγὴν τῆς λύπης σου καὶ νὰ διασκεδάσω τοῦ λογισμοῦ σου τὸ νέφος. Τί πρᾶγμα σὲ κάμνει ἀδελφέ, νὰ λυπῆσαι καὶ νὰ ἀδημονῇς; ὅτι ὁ χειμὼν εἶναι μεγάλος, καὶ ἡ τρικυμία ἤ-

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι Κοσμᾶς ὁ Βεστίτωρ ἐγκώμια δύω ἔχει εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ λειψάνου τοῦ θείου Χρυσοστόμου, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη « Ἧκεν ἡμῖν ἡ λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἀλλὰ πῶς ἄν τις αἰτίας καὶ μώμων» (σώζονται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων). Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται προσέτι καὶ ἄλλοι δύω λόγοι εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχή ἐστιν αὕτη «Δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι ὑμῖν », τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη « Ἤχουσται πάντως ὑμῖν, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις ».

τις ἐπλάκωσε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἶναι πικρὰ καὶ βαρεῖα; ναὶ καὶ ἐγὼ τὸ ἠξεύρω, καὶ κανεὶς εἰς τοῦτο δὲν ἀντιλέγει. Ἀλλ', ἐὰν ἀγαπᾷς, ἐγὼ θὰ φέρω εἰς σὲ μίαν παρομοίωσιν τῶν τωρινῶν ταραχῶν. Πολλάκις βλέπομεν τὴν θάλασσαν, ὅτι ταράττεται ὅλη κάτωθεν ἀπὸ τὴν ἄβυσσον· βλέπομεν δὲ καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες μὴ ἔχοντες τί νὰ κάμωσιν ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τρικυμίας δένουσι τὰς χεῖρας εἰς τὰ γόνατά των, καὶ κάθηνται ἀποροῦντες, καὶ δὲν βλέπουσιν οὔτε οὐρανὸν, οὔτε πέλαγος, οὔτε γῆν, ἀλλὰ κεῖτονται ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου, καὶ ἐκεῖ κλαίουσι καὶ ὀδύρονται. Καθὼς λοιπὸν τοιαύτη τρικυμία γίνεται εἰς τὴν ὁρατὴν θάλασσαν· οὕτω καὶ τώρα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ συμβαίνει χειροτέρα τρικυμία καὶ περισσότερα κύματα.

»Ὅθεν παρακάλει, ἀδελφὲ, τὸν Δεσπότην καὶ Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος δὲν καταπραΰνει τὴν τρικυμίαν ταύτην μὲ τέχνην καὶ δυσκολίαν, ἀλλὰ μὲ μόνον τὸ νεῦμα καὶ τὴν θέλησίν του διαλύει τὴν ταραχήν. Καὶ ἂν πολλάκις παρεκάλεσες τὸν Κύριον καὶ δὲν εἰσηκούσθης, μὴ ἀμελήσης, διότι τοιαύτη συνήθεια εἶναι εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν, νὰ μὴ εἰσακούῃ παρευθὺς, προνοούμενος διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Διότι μήπως δὲν ἐδύνατο νὰ λυτρώσῃ τοὺς τρεῖς ἁγίους παῖδας ἐκείνους, διὰ νὰ μὴ βληθῶσιν εἰς τὴν κάμινον; ναὶ, ἐδύνατο· ἀλλ' ὅμως πρότερον δὲν τοὺς ἐλύτρωσεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνοι ἔγειναν αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν χώραν τῶν βαρβάρων, καὶ ἐξωρίσθησαν ἀπὸ τὴν πατρικήν των κληρονομίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἀπελπίσθησαν ἀπὸ ὅλους, ὥστε καμμία βοήθεια δὲν ἔμεινεν εἰς αὐτοὺς, τότε δὴ τότε ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, αἰφνιδίως τὴν θαυματουργίαν ἐποίησε, καὶ διεσκόρπισε τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς τὴν κάμινον τῶν Χαλδαίων. Καὶ λοιπὸν ἡ κάμινος ἔγεινεν Ἐκκλησία εἰς τοὺς ἐν αὐτῇ εὑρισκομένους παῖδας· ὅθεν καὶ ἐκάλουν ὅλα τὰ κτίσματα ἀγγέλους, δυνάμεις, στοιχεῖα, καὶ οὕτως ὅλα συναθροίζοντες ἔλεγον. «Εὐλογεῖτε πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον.» Βλέπεις, ἀδελφὲ, πῶς ἡ ὑπομονὴ τῶν δικαίων μετέβαλε τὴν πυρὰν εἰς δρόσον; καὶ πῶς αὐτὴ ἔπεισε τὸν τύραννον Ναβουχοδονόσορ νὰ στέλλῃ γράμματα εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν του καὶ νὰ λέγῃ «Μέγας εἶναι ὁ Θεὸς Σεδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγώ;» καὶ βλέπε πόσον ἀπότομον καὶ φοβερὸν ὁρισμὸν ἔκαμεν. «Ὅποιος, λέγει, ἤθελεν εἰπῇ λόγον ἐναντίον εἰς τοὺς τρεῖς παῖδας, τούτου ἡ οἰκία νὰ διαρπάζεται, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του νὰ γίνωνται αὐθεντικά.

»Λοιπὸν μὴ λυπῆσαι, ἀδελφὲ Κυριακὲ, διότι καὶ ἐγὼ, ὅτε ἐξωρίσθην ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, δὲν ἐφρόντιζον διὰ κανὲν πρᾶγμα, ἀλλ' ἔλεγον ταῦτα εἰς τὸν ἑαυτόν μου· ἂν θέλῃ ἡ βασίλισσα νὰ μὲ ἐξορίσῃ, «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς» (Ψαλ. κγ΄. 1.) ἂν θέλῃ νὰ μὲ πριονίσῃ, ἄς με πριονίσῃ· ἔχω εἰς τοῦτο παράδειγμα τὸν προφήτην Ἡσαΐαν· ἂν θέλῃ νὰ μὲ ῥίψῃ εἰς τὸ πέλαγος, ἐνθυμοῦμαι τὸν προφήτην Ἰωνᾶν, ὁ ὁποῖος ἔπαθε τοῦτο· ἂν θέλῃ νὰ μὲ βάλῃ εἰς λάκκον, ἔχω παράδειγμα τὸν προφήτην Δανιὴλ, ὅστις ἐβλήθη εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· ἐὰν θέλῃ νὰ μὲ λιθοβολήσῃ, ἔχω τὸν πρωτομάρτυρα Στέφανον, ὅστις τοῦτο ἐδοκίμασεν· ἐὰν θέλῃ νὰ μὲ ἀποκεφαλίσῃ, ἔχω ὑπόδειγμα τὸν Βαπτιστὴν Ἰωάννην· ἂν θέλῃ νὰ λάβῃ τὰ ὑπάρχοντά μου, ἐὰν ἔχω ἂς τὰ λάβῃ «Γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι» (Ἰὼβ, ά. 21.)

»Εἰς ἐμὲ παραγγέλλει καὶ ὁ Ἀπόστολος λέγων «Πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει.» (Γαλ. β΄. 6.) καὶ, «εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην.» (αὐτόθι 10.) μὲ ὁπλίζει δὲ καὶ ὁ Δαβὶδ λέγων. «Ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.» (Ψαλ. ριή.) Πολλὰ κατεσκεύασαν ἐναντίον μου οἱ μισοῦντές με, ἀλλ' ὅλα τὰ ἔκαμαν ἀπὸ τὸν φθόνον καὶ τὴν κακίαν των. Ἠξεύρω βέβαια ὅτι λυπεῖσαι, ἀδελφὲ, διότι ἐκεῖνοι οἵτινες μὲ ἐξώρισαν παρρησίᾳ περιπατοῦσιν εἰς τὰς ἀγορὰς, καὶ ἀκολουθεῖ εἰς αὐτοὺς πλῆθος δορυφόρων καὶ δούλων· ἀλλ' ὅμως ἐνθυμήσου πάλιν τὸν πλούσιον καὶ τὸν Λάζαρον, ποῖος μὲν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ἐθλίβη, ποῖος δὲ ἀπήλαυσε. Τί ἔβλαψε τὸν Λάζαρον ἡ ἐδῶ πτωχεία; δὲν ἐφέρθη ἐκεῖνος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ μὲ δόξαν ὡς ἀθλητὴς καὶ τροπαιοῦχος; τί δὲ ὠφέλησε τὸν πλούσιον ὁ πλοῦτος, τὸν ἐνδεδυμένον μὲ πορφύραν καὶ βύσσον;[1] βέβαια οὐδέν· ποῦ ἦσαν οἱ ῥαβδοῦχοί του; ποῦ οἱ δορυφόροι του; ποῦ τὰ χρυσοχάλινα ἄλογά του; ποῦ οἱ κόλακες, καὶ ἡ βασιλική του τράπεζα; δὲν ἐφέρθη εἰς τὸν τάφον ὁ ἄθλιος δεμένος ὡς λῃστὴς, φέρων τὴν ψυχήν του γυμνὴν ἀπὸ τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ φωνάζων μὲ

[1] Βύσσος εἶνα λινάριον λευκότατον καὶ λεπτότατον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὑφαίνονται τὰ λεπτότατα καὶ λευκότατα ἱμάτια ἅπερ φοροῦσιν οἱ πλούσιοι ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θέρους.

ματαίαν καὶ ἀνωφελῆ φωνὴν «Πάτερ Ἀβραὰμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον Λάζαρον, διὰ νὰ βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου του εἰς τὸ νερὸν, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ δροσίσῃ τὴν γλῶσσάν μου, ἡ ὁποία τηγανίζεται πικρῶς εἰς τὴν φλόγα ταύτην;» (Λουκ. ις΄. 24.)

»Ἄθλιε πλούσιε, τί ὀνομάζεις πατέρα τὸν Ἀβραὰμ, τὴν ζωὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἐμιμήθης; ὁ Ἀβραὰμ πάντα ἄνθρωπον ἐξενοδόχει εἰς τὸν οἶκόν του· σὺ δὲ οὐδὲ ἕνα πτωχὸν ἐπρονόησες νὰ θρέψῃς. Δὲν πρέπει νὰ πενθήσῃ τις καὶ νὰ κλαύσῃ, ὅτι ὁ δυστυχὴς πλούσιος, ὅστις εἶχε τόσον πλοῦτον, ἔγεινεν ἐνδεὴς καὶ δὲν ἔχει οὔτε μίαν μόνην ῥανίδα νεροῦ; καὶ διατί τοῦτο; ἐπειδὴ εἰς τὸν χειμῶνα τῆς παρούσης ζωῆς δὲν ἔσπειρε, διὰ τοῦτο ἦλθε τὸ θέρος τῆς ἄλλης ζωῆς καὶ δὲν ἐθέρισε. Καὶ τοῦτο γίνεται κατ' οἰκονομίαν τοῦ Δεσπότου τῶν ὅλων Θεοῦ· δηλαδὴ τὸ νὰ ἦναι ἡ κόλασις τῶν ἀσεβῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, καὶ ἡ ἀνάπαυσις τῶν εὐσεβῶν καὶ δικαίων, ἀντικρὺ ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην. Διὰ τί; διὰ νὰ βλέπωσιν ὁ εἷς τὸν ἄλλον οἱ ἀσεβεῖς καὶ εὐσεβεῖς, καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οἱ δίκαιοι· καὶ οὕτω νὰ γνωρίζωνται μεταξύ των. Διότι τότε ἕκαστος μάρτυς θέλει γνωρίσει τὸν τύραννον, ὅστις τὸν ἐβασάνισε, καὶ ἀντιστρόφως ἕκαστος τύραννος θέλει γνωρίσει τὸν μάρτυρα τὸν ὁποῖον ἐτιμώρησε.

»Καὶ ὅτι αὐτὰ ὅσα λέγω δὲν εἶναι ἰδικά μου λόγια, ἄκουσον τὴν σοφίαν τοῦ Σολομῶντος, λέγοντος «Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτόν.» (Σοφ. έ. 1.) Καθὼς ὁ ὁδοιπόρος, ὅστις περιπατεῖ εἰς τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐὰν τύχῃ δὲ νὰ εὕρῃ κάμμίαν βρύσιν καθαροῦ νεροῦ κατακαίεται μὲν ἀπὸ τὴν δίψαν, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ τὸ νὰ μὴ πίῃ νερόν. Ἢ καθὼς ἐκεῖνος ὅστις πεινᾷ πολλὰ, καὶ κάθηται μὲν πλησίον εἰς τράπεζαν, ἥτις ἔχει διάφορα φαγητὰ, ἐμποδίζεται δὲ ἀπὸ ἄλλον τινὰ δυνατώτερον νὰ μὴ φάγῃ· καθὼς, λέγω, οἱ τοιοῦτοι, καὶ ὁ διψασμένος δηλαδὴ καὶ ὁ πεινασμένος, πολὺν πόνον καὶ τιμωρίαν δοκιμάζουσι, διότι καὶ ὁ διψασμένος δὲν ἠμπορεῖ νὰ σβύσῃ τὴν δίψαν του μὲ νερὸν, καὶ ὁ πεινασμένος δὲν ἠμπορεῖ νὰ παρηγορήσῃ τὴν πεῖνάν του μὲ τὸ φαγητόν· τοιουτοτρόπως θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, διότι, θὰ βλέπωσι μὲν τοὺς ἁγίους εὐφραινομένους οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἁμαρτωλοὶ, δὲν θέλουσι δὲ δυνηθῆ νὰ ἀπολαύσωσι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν τῶν δικαίων.

»Ὅθεν καὶ ὁ Θεὸς θέλων νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀδὰμ, τὸν ἔκαμε νὰ κάθηται ἀντικρὺ τοῦ Παραδείσου καὶ νὰ ἐργάζηται τὴν γῆν, ἵνα καθ' ἑκάστην ἡμέραν, βλέπων μὲν τὸν ποθεινὸν ἐκεῖνον τόπον τοῦ παραδείσου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξῆλθε, μὴ ἠμπορῶν δὲ νὰ τὸν ἀπολαύσῃ, ἔχῃ πάντοτε πόνον καὶ θλίψιν εἰς τὴν ψυχήν του ἀφόρητον. Ἂν δὲ, ἀδελφὲ Κυριακὲ, δὲν ἀνταμώσωμεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀλλ' ὅμως ἐκεῖ εἰς τὴν ἄλλην κανεὶς δὲν θέλει μᾶς ἐμποδίσει ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνταμωθῶμεν, καὶ νὰ συζῶμεν ὁμοῦ. Τότε δὲ θέλομεν ἰδῆ καὶ ἐκείνους οἵτινες μᾶς ἐξώρισαν, καθὼς καὶ ὁ Λάζαρος εἶδε τὸν πλούσιον, καὶ οἱ μάρτυρες βλέπουσι τοὺς τυράννους, οἵτινες τοὺς ἐμαρτύρησαν.

Διὰ τοῦτο λοιπὸν μὴ λυπῆσαι, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ, ἀλλ' ἐνθυμοῦ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν λέγοντα «Μὴ φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων, καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡττᾶσθε· ὡς γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου, καὶ ὡς ἔριον βρωθήσεται ὑπὸ σητὸς, οὕτω βρωθήσονται.» (Ἡσ. νά, 7.) στοχάσου δὲ καὶ τὸν Δεσπότην ἡμῶν Χριστὸν, πῶς μέσα ἀπὸ τὰ σπάργανα ἐδιώκετο καὶ εἰς τὴν βάρβαρον γῆν τῶν Αἰγυπτίων ἀπερρίπτετο, ποῖος; ἐκεῖνος ὅστις κρατεῖ τὸν κόσμον εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ διὰ τί; διὰ νὰ γίνῃ τύπος εἰς ἡμᾶς καὶ παράδειγμα, τοῦ νὰ μὴ παραπονώμεθα καὶ νὰ γογγύζωμεν εἰς τοὺς πειρασμούς. Ἐνθυμήσου δὲ πρὸς χάριν μου καὶ τὸ πάθος τοῦ Σωτῆρος, καὶ πόσας ὕβρεις ὁ Δεσπότης τῶν ἁπάντων ὑπέμεινε δι' ἡμᾶς, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ὠνόμαζον αὐτὸν Σαμαρείτην καὶ οἰνοπότην, ἄλλοι δὲ, δαιμονισμένον καὶ ψευδοπροφήτην· ἔλεγον γὰρ, ὅτι «ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης.» (Λουκ. ζ΄, 34.) καὶ «ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.» (Ματ. θ΄, 34.)

»Τί δὲ νά σοι λέγω, πῶς ἐπῆραν αὐτὸν, ὢ τοῦ θαύματος! διὰ νὰ τὸν καταχρημνίσωσι; καὶ πῶς εἰς τὸ πρόσωπον αὐτὸν ἔπτυον; καὶ ῥαπίσματα τῷ ἔδιδαν; τί νά σοι λέγω, πῶς ἐπότιζον αὐτὸν χολὴν, καὶ μὲ τὸν κάλαμον ἐκτύπων τὴν παναγίαν του κεφαλήν; καὶ ἐνέδυνον αὐτὸν μὲ ἐμπαικτικὴν χλαμύδα; τί νά σοι λέγω, πῶς μὲ ἀκάνθας ἐστεφάνοναν αὐτὸν, καὶ ἐγονάτιζον ἔμπροσθέν του, ἐμπαίζοντες καὶ πᾶν εἶδος χλευασμοῦ εἰς αὐτὸν προσφέροντες; τί νά σοι λέγω, πῶς ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸ πάθος καὶ εἰς τὸν σταυρὸν, γυμνὸν καὶ κατάκριτον, οἱ αἱμοβόροι ἐκεῖνοι σκύλοι; καὶ πῶς ὅλοι οἱ μαθηταί του τὸν ἐγκατέλιπον; διότι ὁ μὲν Πέτρος

τὸν ἠρνήθη, ὁ δὲ Ἰούδας τὸν ἐπρόδωκεν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἔφυγον, καὶ μόνος λοιπὸν ἵστατο γυμνὸς εἰς τὸ μέσον τῶν ὄχλων ἐκείνων, (διότι ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἦτο τότε, ἡ ὁποία συνήθροιζεν ὅλους τοὺς Ἰουδαίους εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα διὰ νὰ ἑορτάσωσιν)· ἢ τί νά σοι λέγω πῶς ἐσταύρωσαν αὐτὸν ὡς πονηρὸν ἀναμέσον εἰς δύω κλέπτας; τί δὲ νά σοι διηγοῦμαι, πῶς ὁ Κύριος ἔμενεν ἄταφος, ὅτε τὸν κατέβασαν ἀπὸ τὸν σταυρὸν, ἕως οὗ ἦλθεν Ἰωσὴφ ὁ Ἀριμαθαῖος καὶ ἐζήτησεν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν θάψῃ; [1] καὶ πῶς τὸν ἐσυκοφάντησαν ὅτι δὲν ἀνεστήθη, ἀλλ᾽ οἱ μαθηταί του τὸν ἔκλεψαν;

»Ἐνθυμήσου δὲ πάλιν τοὺς ἀποστόλους τοῦ Κυρίου, πῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Εὐαγγελίου ἐδιώκοντο ἀπὸ πάντα τόπον, καὶ πῶς ἐκρύπτοντο εἰς τὰς πόλεις· καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἦτο κεκρυμμένος εἰς τὴν πορφυροπώλιδα γυναῖκα, ὁ δὲ Πέτρος εἰς τὸν Σίμωνα τὸν βυρσοδέψην, καὶ πῶς δὲν εἶχον παρρησίαν εἰς τοὺς πλουσίους· ὕστερον ὅμως ὅλα ἔγειναν εὔκολα εἰς αὐτούς. Οὕτω καὶ σὺ, ἀδελφὲ, μὴ λυπῆσαι, ἂν τώρα ἀκολουθῶσι τὰ λυπηρὰ, διότι ὕστερον θὰ ἀκολουθήσωσι τὰ χαροποιά. Ἤκουσα δὲ καὶ διὰ τὸν φλύαρον ἐκεῖνον Ἀρσάκιον, τὸν ὁποῖον ἐκάθισεν ἡ βασίλισσα πατριάρχην εἰς τὸν θρόνον μου, ὅτι πολλὰ ἔθλιψε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς παρθένους, οἵτινες μὲ ὑπερασπίζοντο καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ συγκοινωνήσωσι μὲ αὐτόν· [1] ἀπὸ τοὺς ὁποίους πολλοὶ καὶ ἀπέθανον εἰς τὴν φυλακὴν διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην. Ἐκεῖνος, λέγω, ὁ προβατόσχημος λύκος, ὁ ὁποῖος ἔχει μὲν σχῆμα ἐπισκόπου, μοιχὸς δὲ εἶναι κατ᾽ ἀλήθειαν, διότι καθὼς ἡ γυνὴ ὀνομάζεται μοιχαλὶς ὅταν, ζῶντος τοῦ ἀνδρός της, λάβῃ ἄλλον ἄνδρα, οὕτω καὶ αὐτὸς εἶναι μοιχὸς οὐχὶ κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα, ἐπειδὴ ζῶντος ἐμοῦ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, αὐτὸς ἥρπασε τὸν θρόνον μου.

»Ταῦτά σοι, ἀδελφὲ Κυριακὲ, γράφομεν ἀπὸ τὴν Κουκουσὸν, ὅπου ἡ βασίλισσα ἐπρόσταξε καὶ ἐξωρίσθημεν· πολλαὶ δὲ θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μὲ συνήντησαν καθ᾽ ὁδὸν, ἀλλ᾽ ὅμως δι᾽ αὐτὰς δὲν ἐφρόντισα. Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς τὴν χώραν τῶν Καππαδοκῶν καὶ εἰς τὴν Ταυροκιλικίαν, χοροὶ ἁγίων πατέρων μᾶς προϋπήντων· ἀλλὰ καὶ πλῆθος μοναχῶν καὶ παρθένων, οἵτινες ἔχυναν βρύσεις δακρύων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς των, καὶ ἔκλαιον ἀπαρηγορήτως βλέποντες ἡμᾶς ἀπερχομένους εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ ἔλεγον ὁ εἷς εἰς τὸν ἄλλον. «συμφέρον ἦτο εἰς τὸν κόσμον νὰ σβύσῃ ὁ ἥλιος, παρὰ νὰ σιωπήσῃ τὸ στόμα τοῦ Ἰωάννου.» Αὐτὰ τὰ λόγια μὲ ἐτάραξαν καὶ μὲ ἐλύπησαν, ἀδελφὲ, περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ δεινὰ ὅσα ἔπαθον, ἐπειδὴ καὶ ἔβλεπον ὅλους κλαίοντας· διὰ δὲ τὰ ἄλλα, ὅσα μοὶ συνέβησαν, κἀμμίαν φροντίδα δὲν ἐποίησα. Πολλὰ δὲ μᾶς ἐδεξιώθη καὶ ὁ ἐπίσκοπος ταύτης τῆς πόλεως, καὶ πολλὴν ἀγάπην ἔδειξεν εἰς ἡμᾶς, ὥστε ἂν ἦτο δυνατὸν, καὶ ἂν δὲν ἐφυλάττομεν τοὺς ὅρους καὶ κανόνας τοὺς μὴ συγχωροῦντας νὰ γίνωνται μεταθέσεις ἐπισκόπων, καὶ νὰ μὴ ἦναι δύω ἐπίσκοποι ἐν ταυτῷ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐπισκοπὴν, βεβαίως ἤθελε δώσῃ καὶ τὸν θρόνον του εἰς ἡμᾶς. Δέομαι λοιπὸν καὶ ἀντιβολῶ, ἀπόρριψον, ἀδελφὲ, τὴν λύπην καὶ ἀθυμίαν ἀπὸ τὴν ψυχήν σου, καὶ ἐνθυμοῦ καὶ ἡμᾶς εἰς τὰς πρὸς Θεὸν ἱκε-

---

[1] Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ὁ μὲν Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐφανέρωσε διὰ τίνα σκοπὸν ἐζήτησαν οἱ Ἰουδαῖοι νὰ συντριβῶσι τὰ σκέλη τοῦ Κυρίου καὶ τῶν λῃστῶν· ἤγουν ἵνα ἀποθάνωσι ταχύτερον, καὶ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ σηκωθῶσιν ἀπὸ τὸ μέσον διὰ τῆς ἐνταφιάσεως, διὰ νὰ μὴ μένωσιν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν ἐν τοιαύτῃ μεγάλῃ ἑορτῇ τοῦ Πάσχα, διότι τί λέγει; «Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ Σαββάτῳ, ἐπεὶ Παρασκευὴ ἦν, (ἦν γὰρ μεγάλη ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Σαββάτου.) ἠρώτησαν τὸν Πιλάτον, ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. Ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη, καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ.» (δῆλον δὲ ὅτι καὶ κατεβίβασαν αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς σταυροὺς καὶ ἐνεταφίασαν. (Ἰω. ιθ΄. 311). Ὁ τοίνυν θεῖος Χρυσόστομος ἀκολουθῶν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον τῶν Ἰουδαίων, ὑπέλαβεν ὅτι καθὼς οἱ στρατιῶται κατεβίβασαν τῶν λῃστῶν τὰ σώματα ἀπὸ τοὺς σταυροὺς, οὕτω κατεβίβασαν καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν σταυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγει ἐδῶ, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι αὐτοὶ κατήνεγκαν τὸν Κύριον ἀπὸ τὸν σταυρόν. Ἐπειδὴ ὅμως ῥητῶς τοῦτο ὁ Εὐαγγελιστὴς οὐκ ἐδήλωσε, μάλιστα δὲ λέγει παρακάτω, ὅτι «Μετὰ ταῦτα ἠρώτησε τὸν Πιλάτον ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας ἵνα . . . ἄρῃ (ὃ δηλοῖ ἵνα σηκώσῃ ἐκ τοῦ μέσου καθὼς ἀνωτέρω ἡρμηνεύθη καὶ τὸ, ἀρθῶσι) τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πιλάτος» (κεφ. ιθ΄. 38.) καὶ ἴσως ἕως οὗ ὁ στρατιώτης νὰ νύξῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν, καὶ νὰ ῥεύσῃ ἐξ αὐτῆς τὸ αἷμα καὶ τὸ ὕδωρ παρῆλθεν ἐν τῷ μεταξὺ καιρὸς, μεθ᾽ ὃν ὑπῆγεν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἐζήτησε νὰ καταβιβάσῃ ἀπὸ τὸν σταυρὸν τὸ σῶμα τοῦ τεθανατωμένου Σωτῆρος. Μαρτυροῦσι δὲ τοῦτο συμφώνως καὶ οἱ δύω Εὐαγγελισταὶ, ὅ,τε Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς· ὁ μὲν Μάρκος λέγων περὶ τοῦ Ἰωσὴφ «Καὶ ἀγοράσας σινδόνα, καὶ καθελὼν αὐτὸν, ἐνείλησε τῇ σινδόνι» (Μάρ. ις΄. 46) ὁ δὲ Λουκᾶς «Καὶ καθελὼν αὐτὸ, ἐνετείλιξεν αὐτὸ σινδόνι.» (Λουκ. κγ΄. 53.

[1] Ὅρα περὶ τοῦ Ἀρσακίου τούτου εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Ὀκτωβρίου.

σίας σου. » (Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἁγία ΜΑΡΚΙΑΝΗ ἡ βασίλισσα, ἡ κατατεθεῖσα ἐν τοῖς Ἁγίοις Ἀποστόλοις, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὴν βασίλισσαν Μαρκιανὴν ἐκ βίου,
» Χριστὸς Βασιλεὺς ἐξάγει βασιλέων.

Ὁ ὅσιος ΚΛΑΥΔΙΝΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ψυχῆς ἰδὼν σῆς κάλλος ἐξῃρημένον,
» Ὁ ψυχεραστὴς λαμβάνει σε, Κλαυδῖνε.

Ὁ ὅσιος ΠΕΤΡΟΣ ὁ Αἰγύπτιος εἰς βαθὺ γῆρας ἐλθὼν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [2]

---

[1] Εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ θείου τούτου Χρυσοστόμου ἐγκώμιον ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία· ἀλλὰ καὶ παρακλητικὸν Κανόνα ἐσύνθεσα εἰς αὐτόν· καὶ ὁ βουλόμενος ζητησάτω ταῦτα.

[2] Ὁ ὅσιος Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἀναφερόμενος, ὁ τοῦ Ἀββᾶ Λὼτ μαθητής. Τοῦτον τὸν Πέτρον ἠρώτησεν εἷς ἀδελφὸς λέγων, ὅταν ἦμαι εἰς τὸ κελλίον μου, ἐν εἰρήνῃ εὑρίσκεται ἡ ψυχή μου· ὅταν δὲ ἔλθῃ εἰς ἐμὲ κἀνεὶς ἀδελφὸς, καὶ εἰπῇ εἰς ἐμὲ λόγια τῶν ἔξωθεν ἀνθρώπων, τότε ἡ ψυχή μου ταράσσεται. Ἀπεκρίθη δὲ εἰς αὐτὸν ὁ ἀββᾶς Πέτρος, ὅτι ἔλεγεν ὁ ἀββᾶς Λὼτ ὁ ἐκείνου γέρων, Τὸ κλειδίον σου ἀνοίγει τὴν θύραν. Λέγει δὲ ὁ ἀδελφὸς, τί θὰ εἰπῇ ὁ λόγος αὐτὸς ἀββᾶ ; ὁ Πέτρος εἶπεν. Ἐὰν ἔλθῃ ἀδελφὸς εἰς σὲ, ἐρωτᾷς σὺ αὐτὸν, πῶς ἔχεις ; πόθεν ἦλθες ; πῶς ἔχουσιν οἱ ἀδελφοὶ, σὲ ἐδέχθησαν μὲ περιποίησιν, ἢ ὄχι ; Καὶ οὕτω μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἀνοίγεις σὺ πρῶτος τὴν θύραν διὰ νὰ λαλήσῃ ὁ παραβαλών σοι ἀδελφὸς, καὶ οὕτω ἀκούεις ἐκεῖνα, ὅσα δὲν θέλεις καὶ ταράττεται ἡ ψυχή σου. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀδελφὸν, οὕτως ἔχει ἡ ἀλήθεια. Τί λοιπὸν πρέπει νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅταν τύχῃ νὰ ἔλθῃ ὁ ἀδελφὸς εἰς αὐτόν ; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος. Ὅταν ἔχῃ τις τὸ πένθος, τότε αὐτὸ γίνεται διδαχὴ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ διδάσκει αὐτὸν τί πρέπει νὰ κάμῃ· ὅταν δέ τις πένθος δὲν ἔχῃ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φυλαχθῇ. Ἀπεκρίθη ὁ ἀδελφός· ὅταν εὑρίσκωμαι εἰς τὸ κελλίον μου, τότε εὑρίσκεται καὶ τὸ πένθος μαζί μου, ὅταν δὲ ἐξέλθω τοῦ κελλίου μου, τότε καὶ τὸ πένθος ἀναχωρεῖ ἀπ' ἐμοῦ. Ὁ δὲ γέρων εἶπεν εἰς αὐτόν· Ὅτι καθὼς ὁ γνήσιος υἱὸς δὲν ἀφίνει τὸν πατέρα του τοιουτοτρόπως καὶ τὸ πένθος, ὅταν γίνῃ ἕξις εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ κατασταθῇ ὡς ἂν υἱός του γνήσιος, δὲν ἀναχωρεῖ πλέον ἀπὸ αὐτὸν, ἀλλ' ὁποίαν ὥραν ζητήσῃ αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος, τὸ εὑρίσκει. Οὗτος ἠρωτήθη μίαν φορὰν τίς εἶναι δοῦλος Θεοῦ : καὶ ἀπεκρίθη· ἐν ὅσῳ δουλεύει τις εἰς οἱονδήποτε πάθος, δὲν λογίζεται δοῦλος Θεοῦ, ἀλλ' εἶναι δοῦλος ἐκείνου τοῦ πάθους, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κυριεύεται· ἐν ὅσῳ δὲ αὐτὸς κυριεύεται, δὲν ἠμπορεῖ νὰ διδάξῃ τοὺς ἄλλους οἵτινες κυριεύονται ἀπὸ τὰ ἴδια πάθη, ἐπειδὴ ἐντροπὴ εἶναι εἰς αὐτὸν τὸ νὰ διδάξῃ, πρὸ τοῦ αὐτὸς νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ πάθος ἐκεῖνο, διὰ τὸ ὁποῖον διδάσκει.

» Ὡς ὥριμός τις σῖτος ἐκ γήρως, Πέτρε,
» Οἷον ταμείῳ συγκομίζῃ τῷ τάφῳ.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ͵αψπδ΄ (1784) ἔτος, ξίφει τελειοῦται.*

† » Φῶς οὐράνιον σῷ ἐπέστη λειψάνῳ,
» Χριστοῦ ὑπερτιμηθέντι θείας ἀγάπης. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ΄. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΦΡΑΙΜ τοῦ Σύρου.

» Ἤκουσε γλῶτταν ψαλμικῶς, ἣν οὐκ ἔγνω,
» Ἐφραὶμ, ἄνω καλοῦσαν, ὁ γλῶτταν Σύρος.
» Εἰκάδι ὀγδοάτῃ νόες Ἐφραὶμ θυμὸν ἀπηύρων.

Οὗτος κατήγετο ἐξ Ἀνατολῆς ἀπὸ τὸ γένος τῶν Σύρων, διδαχθεὶς τὴν εὐσέβειαν παρὰ τῶν προγόνων του, κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τογ΄ (373), ἐκ νεαρᾶς του δὲ ἡλικίας ἠγάπησεν ὁ μακάριος τὴν μοναχικὴν ζωήν. Εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον λέγεται, ὅτι ἐξεχύθη χάρις ἀπὸ τὸν Θεὸν, διὰ μέσου τῆς ὁποίας συνέθεσε πάμπολλα συγγράμματα, γεμάτα ἀπὸ πᾶσαν κατάνυξιν καὶ ὠφέλειαν, καὶ μὲ αὐτὰ πολλοὺς ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀρετήν· οὗτος ἔγεινεν εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα ὁσίους τύπος καὶ παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν ναὸν τῆς ἁγίας Ἀκυλίνης, ἐν τῷ Φιλοξένῳ πλησίον τοῦ Φόρου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον. [2]

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τούτου τοῦ ἁγίου τὰ συγγράμματα εἶναι ἐκδεδομένα εἰς ἓξ τόμους, τρεῖς μὲν ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ, τρεῖς δὲ Συριστὶ καὶ λατινιστί. Ὅθεν ἂς λάβωσι πρόνοιαν νὰ ἐξηγήσωσι καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς τόμους εἰς τὸ ἑλληνικὸν, ἢ εἰς τὸ ἁπλοῦν, ὅσοι ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς ἔχουν εἴδησιν τῆς λατινίδος φωνῆς· καὶ ἂς μὴ ἀμελῶσι καὶ ἀφίνωσι νὰ ὑστερῶνται οἱ ὁμογενεῖς των Γραικοὶ τοιαῦτα ἀξιόλογα συγγράμματα τοῦ ὁσίου, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐξηγητικὰ τῆς Πεντατεύχου, τοῦ Ἰησοῦ, τῶν Κριτῶν, τῶν τεσσάρων Βασιλειῶν, τοῦ Ἰὼβ, Ἡσαΐου, Ἱερεμίου, Θρήνων, Ἰεζεκιὴλ, Δανιὴλ, Ὠσηὲ, Ἰωὴλ, Ἀμὼς, Ἀβδιοὺ, Μιχαίου, Ζαχαρίου, καὶ Μαλαχίου. Ἐν τούτοις δὲ περιέχονται καὶ ἕνδεκα λόγοι ἐξηγητικοὶ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς τόπους τῆς Γραφῆς· καὶ δεκατρεῖς λόγοι εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Κυρίου· καὶ λόγοι δώδεκα περὶ τοῦ ἐν Ἐδὲμ Παραδείσου, καὶ ἄλλα ἀξιόλογα καὶ ὠφέλιμα. Ἐὰν δὲ ἀμελήσωσι, θὰ καταχριθῶσιν ὡς ὁ πονηρὸς δοῦλος, ὁ κρύψας τὸ τάλαντον τοῦ Κυρίου αὐτοῦ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΛΛΑΔΙΟΥ.

» Κρείττων ὑπάρξας σαρκικῶν σκιρτημάτων,
» Σκιρτᾷ παρ' αὐτῷ Παλλάδιος τῷ πόλῳ

† Οὗτος ὁ μακάριος Παλλάδιος ἔκτισεν ἓν μικρὸν κελλίον εἰς ἓν βουνὸν, τὸ ὁποῖον ἐπλησίαζεν εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Ἴμμαι καθὼς λέγει ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συγγράψας ἐν ἀριθμῷ ἑβδόμῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο). Εἰς τοῦτο λοιπὸν τὸ κελλίον κλεισθεὶς ὁ ὅσιος καὶ ἀποκτήσας ἀγρυπνίαν, νηστείαν, καὶ παντοτεινὴν προσευχὴν, ἠξιώθη νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν τῶν θαυμάτων τὴν χάριν· διότι ἔμπορός τις ἔχων μαζί του χρήματα πολλὰ ἐπεριπάτει τὴν νύκτα εἰς τὸν δρόμον· ἄλλος δὲ μιαρὸς ἄνθρωπος στοχασθεὶς, ὅτι ἐβάσταζε χρήματα παρεμόνευσε καὶ τὸν ἐφόνευσε, καὶ λαβὼν αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θύραν τῆς κέλλης τοῦ ὁσίου. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἡμέρα καὶ ἐφανερώθη ὁ φονευθεὶς, τότε ὅλοι τρέξαντες συνέτριψαν τὴν θύραν τοῦ κελλίου του, καὶ κατεδίκαζον ὡς φονέα τὸν ὅσιον. Ὅθεν ἐνῷ ὅλοι περιεκύκλωσαν αὐτὸν, προσηυχήθη ὁ ὅσιος, καὶ ἀνέστησε τὸν νεκρόν· ὁ δὲ νεκρὸς ἀναστηθεὶς, ἐφανέρωσε ποῖος τὸν ἐφόνευσε, καὶ ὅτι ὁ ὅσιος εἶναι τοῦ φόνου ἀμέτοχος.[1] Οὐ μόνον δὲ τοῦτο τὸ θαῦμα ὁ ὅσιος ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλότατα· περισσότερον ὅμως ἐθαυμαστώθη ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς ἀρετῆς του. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ ἀξιομνημόνευτα συγγράμματα ἀφήσας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ πρὸς ὠφέλειαν τῶν ἀναγινωσκόντων, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον μετεβέβηκεν.[1]

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΣ ὁ Ἀσκητὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀπῆλθε σαρκὸς, ὥσπερ ἔκ τινος πάγης,
» Ὁ σαρκὸς Ἰάκωβος οὐχ' ἁλοὺς πάγαις.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀφήσας ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πράγματα, ἐκατοίκησεν εἰς ἓν σπήλαιον δεκαπέντε χρόνους πλησίον εἰς μίαν κωμόπολιν, ὀνομαζομένην Πορφυριώνην, καὶ ἐκεῖ μετεχειρίζετο πᾶσαν ἄσκησιν. Εἰς τοῦτον τὸν ὅσιον ἦλθέ ποτε γυνὴ πόρνη παρακινηθεῖσα ἀπό τινας ἀκολάστους, ἡ ὁποία πηδήσασα ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἀναισχύντως, τὸν παρεκίνει εἰς ἀσέλγειαν· ὁ δὲ ὅσιος ἐνθυμήσας αὐτὴν τὴν μέλλουσαν κόλασιν τοῦ αἰωνίου πυρὸς, ἔκαμεν αὐτὴν νὰ μετανοήσῃ, καὶ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Χριστόν. Ἐπειδὴ ὅμως κανεὶς ἄνθρωπος ψιλὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὰς μηχανὰς καὶ παγίδας τοῦ πονηροῦ διαβόλου, διὰ τοῦτο συνέβη νὰ πέσῃ καὶ οὗτος ὡς ἄνθρωπος, εἰς πτώματα καὶ ἁμαρτίας μεγάλας, ἵνα ἐκ τοῦ παραδείγματος τούτου προσέχωσιν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἐνάρετοι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι νομίζουσιν ὅτι εἶναι σταθεροὶ, καὶ νὰ πέσωσι δὲν δύνανται· καὶ πρὸς τούτοις, ἵνα ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἀφ' οὗ πέσωσιν οὗτοι εἰς ἁμαρτίας μεγάλας, πάλιν σηκωθῶσι διὰ τῆς μετανοίας, καὶ μὴ ἀπελπισθῶσιν. Εἷς δηλαδὴ ἄρχων ἔνδοξος, ἔχων θυγατέρα δαιμονιζομένην, ἐπρόσφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον διὰ νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς,

---

ἐν τῇ γῇ. Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ συνέγραψε Συριακὰ τρία ἑκατομμύρια στίχους. Καὶ ὁ Ἱερώνυμος μαρτυρεῖ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, ὅτι τὰ βιβλία του ἔφθασαν εἰς τόσην δόξαν καὶ προτίμησιν, ὥστε εἰς πολλὰς ἐκκλησίας μετὰ τὰς ἁγίας Γραφὰς ἀνεγινώσκοντο. (ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. α', τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορ. σελ. 398.) Διὰ νὰ μάθῃς δὲ πόσην κατάνυξιν προξενοῦσι τὰ βιβλία τοῦ πατρὸς τούτου Ἐφραὶμ, ὅρα εἰς τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Εὐαρέστου, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου. Σημείωσαι ὅτι Γρηγόριος ὁ Νύσσης ἐν τῷ εἰς τὸν ἅγιον Ἐφραὶμ ἐγκωμίῳ του λέγει περὶ αὐτοῦ «Ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν καὶ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος Ἐφραίμ.» Τούτου τὸν βίον ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐφραὶμ ὁ θαυμάσιος» (σώζεται ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τοῦ ἁγίου Ἐφραὶμ, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

[1] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἀφ' οὗ ὁ ἀναστηθεὶς ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του, ποῖος τὸν ἐφόνευσε, συνέλαβον αὐτόν. Καὶ ἐκδύσαντες τὰ φορέματα, εὗρον τὴν μάχαιραν ἐπάνω του, ἡ ὁποία ἦτο ἀκόμη αἱματωμένη· ὁμοίως εὗρον καὶ τὰ χρήματα τοῦ φονευθέντος, τὰ ὁποῖα ἔγειναν αἰτία καὶ τὸν ἐφόνευσεν.

[1] Σημείωσαι ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Παλλάδιος ἔγεινεν ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως, καὶ ἤκμασεν ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου ἐν ἔτει τπ' (380). Λέγουσι δέ τινες, ὅτι ὁ Παλλάδιος οὗτος, αὐτὸς λέγεται καὶ Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος Καππαδοκίας, καὶ συνέγραψε τοὺς βίους τῶν ὁσίων οἵτινες εὑρίσκονται εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον Λαυσαϊκόν. Συμπεραίνουσι δὲ τοῦτο, διότι καὶ ὁ Παλλάδιος ἔγραψε πρὸς Λαῦσον τὸν Πραιπόσιτον, πρὸς ὃν ἔγραψε καὶ ὁ Ἡρακλείδης· κατ' ἄλλους ὅμως ἄλλος εἶναι ὁ Παλλάδιος ἀπὸ τὸν Ἡρακλείδην. Καὶ τοῦτο δὲ ἀκόμη προσημειοῦμεν, ὅτι Παλλάδιος ὁ Ἑλενουπόλεως ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Παλλάδιον τοῦτον, καθότι ὁ συγγράψας τὸν βίον αὐτοῦ Θεοδώρητος δὲν γράφει ὅτι ἔγεινεν ἐπίσκοπος. Φέρεται δὲ καὶ εἷς Παλλάδιος ὅσιος ἐν τῷ Παραδείσῳ τῶν πατέρων ἔχων διάφορα ἀποφθέγματα.

παρευθὺς ἠλευθέρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ὁ δὲ πατὴρ τῆς κόρης φοβηθεὶς, μήπως πάλιν ὁ δαίμων ἐνοχλήσῃ αὐτὴν, ἀφῆκε τὴν κόρην ὁμοῦ μὲ τὸν νέον ἀδελφόν της εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου.

Ὁ δὲ ὅσιος νικηθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν, φεῦ τοῦ πτώματος! διαφθείρει τὴν κόρην· ἔπειτα τί γίνεται; φοβηθεὶς νὰ μὴ φανερωθῇ ἡ βδελυρὰ αὕτη πρᾶξίς του, φονεύει μὲν τὴν γυναῖκα, φονεύει δὲ ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν της καὶ τὰ νεκρὰ σώματά των ῥίπτει εἰς τὸν ποταμὸν, ὅστις ἐκεῖ πλησίον ἔτρεχεν. Ἐκ τούτου δὲ ἀπελπισθεὶς τελείως διὰ τὴν σωτηρίαν του, ὥρμησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κόσμον· ἀλλ' ἐνῷ ἀπήρχετο, ἀπαντᾷ αὐτὸν εὐλαβής τις μοναχὸς, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλὰς ὑπακούσας ὁ ὅσιος, ἐκλείσθη ἐντὸς ἑνὸς τάφου, καὶ ἐκεῖ ὑπέμεινε πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ κακοπάθειαν.[1] Μετὰ ταῦτα, γενομένης ποτὲ ξηρασίας καὶ ἀβροχίας εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, προστάζει ὁ Θεὸς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως, ὅτι ἂν ὁ Ἰάκωβος, ὅστις εἶναι κλεισμένος εἰς τὸν τάφον δὲν προσευχηθῇ, δὲν θέλει λυθῆ ἡ ἀβροχία. Τότε λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον ὁ ἐπίσκοπος μὲ ὅλον τὸν λαὸν καὶ πολλὰ παρακαλέσας αὐτὸν, τὸν ἔπεισε διὰ νὰ προσευχηθῇ· ὅθεν εὐθὺς ἅμα προσηυχήθη, ἔγεινε βροχὴ πολλή. Ἐκ τούτου λοιπὸν λαβὼν ὁ ὅσιος καλὰς ἐλπίδας περὶ τῆς σωτηρίας του ἐπρόσθεσε σκληραγωγίαν ἐπάνω εἰς τὴν σκληραγωγίαν, καὶ δάκρυα ἐπάνω εἰς τὰ δάκρυα, καὶ οὕτω μὲ πολιτείαν θεάρεστον τελειώσας τὴν ζωήν του, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἡ προσευχὴ τὴν ὁποίαν ἔλεγε γονατιστὸς δέκα χρόνους ὁ ὅσιος οὗτος Ἰάκωβος ἐν τῷ τάφῳ εὑρισκόμενος, ἦτο αὕτη, « Πῶς ἀτενίσω πρὸς σὲ ὁ Θεος; ποίαν δὲ ἀρχὴν τῆς ἐξομολογήσεως εὕρωμι; ποίᾳ καρδίᾳ ἢ ποίῳ θαρρήσας συνειδότι γλῶσσαν ἀσεβῆ, καὶ χείλη μολυσμοῦ γέμοντα κινῆσαι πειράσωμαι; ποίας δὲ ἁμαρτίας πρῶτον ἄφεσιν αἰτῆσαι κατατολμήσω; φεῖσαι φιλάνθρωπε Κύριε! ἵλεως γενοῦ τῷ ἀναξίῳ, Δέσποτα ἀγαθὲ, καὶ μὴ συναπολέσῃς με ταῖς αἰσχραῖς μου πράξεσιν. Οὐ γὰρ μικρά μου τὰ δυσσεβήματα· πορνείαν ἐτέλεσα, φόνον εἰργασάμην, αἷμα ἀθῷον ἐξέχεα· καὶ πρὸς τούτοις, τοῖς ὕδασι καὶ θηρίοις καὶ πετεινοῖς δέδωκα εἰς βοράν. Καὶ νῦν Κύριε, εἰδότι σοι τὰ πάντα ἐξομολογοῦμαι, ἀγαθὲ, τὴν τούτων ἐξαιτούμενος ἄφεσιν. Μὴ παιδῆς με Δέσποτα· ἀλλὰ κατὰ τὴν σοὶ πρέπουσαν εὐσπλαγχνίαν, οἰκτείρησόν με τὸν ἀσεβῆ, καὶ κατάπεμψον εἰς ἐμὲ τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος, ἐλθόντα ἐπὶ τὰ τῆς ἁμαρτίας βάραθρα. Κατεπόντισέ με ὕδωρ, ἢ τοῦ λυμεῶνος ἐχθροῦ καταιγίς· μὴ δὴ καταπίῃ με ὁ δράκων ὁ βύθιος », καὶ τὰ λοιπά.

Αἱ ἅγιαι δύω μάρτυρες μήτηρ καὶ θυγάτηρ ξίφει τελειοῦνται.

» Τῇ παιδὶ συγκλίνασα μήτηρ τὴν κάραν,
» Ξίφει συνεξέπνευσε τῷ θυγατρίῳ.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΑΡΙΣ τοὺς πόδας ἐκκοπεῖσα, τελειοῦται.

» Πόδας Χάρις τμηθεῖσα, πρὸς Θεὸν τρέχει·
» Τοὺς ψυχικοὺς γὰρ οὐ συνετμήθη πόδας.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΓΝΑΤΙΟΥ τοῦ θεοφόρου.

» Χάρις λέουσιν, Ἰγνάτιε, παμβόροις,
» Σοῦ σώματος λιποῦσι καὶ πιστοῖς μέρος.
» Τῇ δ' ἐνάτῃ ἐπάνοδος Ἰγνατίῳ εἰκάδι τύχθη.

Οὗτος ὁ Θεοφόρος Ἰγνάτιος ἔγεινε διάδοχος τῶν Ἀποστόλων, δεύτερος ἐπίσκοπος χρηματίσας Ἀντιοχείας μετὰ τὸν Εὔοδον· ἐμαθήτευσε δὲ ὁμοῦ μὲ τὸν Σμύρνης Πολύκαρπον πλησίον εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην τὸν Θεολόγον. Οὗτος λοιπὸν ἐν ἔτει ρι' (110), ἐφέρθη ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, καὶ ἀφ' οὗ ὑπέμεινεν ὅλας τὰς δοκιμὰς τῶν βασάνων, καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτὰ τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ἐστάλη παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Ῥώμην, διὰ νὰ πολεμήσῃ μὲ τὰ θηρία. Γενομένου δὲ τούτου, διεσπαράχθη ὁ ὅσιος ἀπὸ τοὺς λέοντας, καθὼς ἐπεθύμει καὶ ηὔχετο· τὰ δὲ τίμια αὐτοῦ λείψανα συνάξαντες τινὲς χριστιανοὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ δῶρον ποθούμενον εἰς τοὺς ἐκεῖ ἀδελφοὺς ταῦτα χαρίζονται, οἱ ὁποῖοι μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἀπεθησαύρισαν αὐτὰ, ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν τούτου χάριν ἑορτὴν χαρμόσυνον ἑορτάζει σήμερον ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, τὴν σεπτὴν ταύτην ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων του· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον.)[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ μαρ-

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν τοῦ Δεκεμβρίου ὅσα εἴπομεν περὶ τῆς καρδίας τοῦ ἁγίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει, ὅτι δὲν ἔφαγον αὐτὴν τὰ λεοντάρια. Σημείωσαι ὅτι ὁ Χρυσόστομος λόγον ἑλληνικὸν ἔχει εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, οὗ ἡ ἀρχή « Οἱ πολυτελεῖς καὶ φιλότιμοι » (σώζεται ἐν τῷ ἑ. τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως.)

τύρων τῶν ἐν Σαμοσάτοις τελειωθέντων, ΦΙΛΟΘΕΟΥ, ΥΠΕΡΕΧΙΟΥ, ΑΒΙΒΟΥ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ, ΡΩΜΑΝΟΥ, ΙΑΚΩΒΟΥ, καὶ ΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ.

» Ὑπὲρ προσηλωθέντος ἐν σταυρῷ Λόγου,
» Ἑπτὰ προσηλώθησαν ἀθλητῶν κάραι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι, στρατιῶται γενόμενοι τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως Χριστοῦ, ἐστηλίτευσαν καὶ ἤλεγξαν τὴν πλάνην τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὅθεν συλλαβόντες αὐτοὺς οἱ εἰδωλολάτραι, συνέτριψαν μὲ χονδρὰ ῥαβδία τοὺς βραχίονας καὶ τὰ μηρία των· ἔπειτα ἐξέσχισαν αὐτοὺς ἀνελεημόνως καὶ δέσαντες εἰς τὸν λαιμόν των βαρείας ἁλύσεις, ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα ἐκβάλλουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοὺς ἐξέσχισαν τὸ δεύτερον· εἶτα κρεμῶσιν αὐτούς, καὶ καρφώσαντες τὰς κεφαλάς των μὲ καρφία, τοὺς ἔκαμαν νὰ παραδώσωσι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ [2] ἐπίσκοπος, ΛΟΥΚΑΣ διάκονος, καὶ ΜΩΚΙΟΣ ὁ αναγνώστης θηριομαχήσαντες, τελειοῦνται.

» Σιλουανὸς Λουκᾶς τε σὺν τῷ Μωκίῳ,
» Ἤμβλυναν ὁρμὰς καὶ λεόντων ἀγρίων.

Ὅτε ὁ Νουμεριανὸς ἐβασίλευεν ἐν ἔτει σπδ΄ (284), διωγμὸς ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν· τότε ὁ ἅγιος οὗτος Σιλουανός, ἐπίσκοπος ὢν τῆς Ἐμεσηνῶν πόλεως, (ἥτις τουρκιστὶ Ἑμς ὀνομάζεται, ὑποκειμένη εἰς τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην, καὶ ἐν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένη) διαβληθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, εὐθὺς ἐπιάσθη, ὁμοῦ καὶ ὁ διάκονος Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μώκιος, καὶ παρεστάθησαν καὶ οἱ τρεῖς ἔμπροσθέν του δεδεμένοι. Ἐξετάσας δὲ αὐτοὺς ὁ ἄρχων ἐπιμελῶς, ἐπειδὴ εἶδεν ὅτι ὡμολόγησαν μὲν τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀνεθεμάτισαν δὲ ἐκείνους, ὅσοι προσκυνοῦσι τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ἐκινήθη εἰς μεγάλον θυμόν· ὅθεν μὴ δυνηθεὶς νὰ καταπείσῃ αὐτοὺς μὲ κολακείας νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, τοὺς ἔδειρε δυνατά, καὶ βαλὼν αὐτοὺς εἰς τὴν φυλακήν, τοὺς ἀφῆκε νὰ ἀποθάνωσιν ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ἔπειτα μεθ' ἡμέρας ἱκανὰς τοὺς ἐξέτασε πάλιν, καὶ δείρας αὐτούς, ἔκλεισε τὸ δεύτερον εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς κατεξήρανεν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία, διὰ νὰ πολεμήσωσι μὲ ἐκεῖνα. Ἐστάθησαν λοιπὸν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ στάδιον, καὶ ὅτε ἀφέθησαν διάφορα θηρία κατ' ἐπάνω των, προσηυχήθησαν οἱ τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες νὰ τελειωθῶσι μὲ τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα· ὅθεν ὁ Θεὸς ὁ εἰσακούων τῶν δούλων του, παρέλαβε τὰς ψυχάς των, καθὼς ἐζήτησαν. Τότε τὰ ἄγρια θηρία εὐλαβήθησαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσωσι τελείως εἰς αὐτά, ἀνεχώρησαν· ὅτε δὲ ἐνύκτωσεν, ὑπῆγον τινὲς χριστιανοὶ καὶ ἔκλεψαν αὐτά, τὰ ὁποῖα ἐνταφιάσαντες ἐντίμως, ἐδόξασαν καὶ εὐχαρίστησαν τὸν Θεόν.

—

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΣΑΡΒΗΛΟΥ καὶ ΒΕΒΑΙΑΣ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, τῶν ἐν Ἐδέσσῃ μαρτυρησάντων.

» Λοιπὼν Σάρβηλος τὰς μυσαρὰς θυσίας,
» Χριστῷ προσήχθη σὺν ἀδελφῇ θυσία.

† Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Τραϊανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ρί (110), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν πόλιν Ἔδεσσαν. Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος Σάρβηλος ἱερεὺς τῶν εἰδώλων καὶ ὑπηρέτης τῶν μυσαρῶν θυσιῶν τῶν δαιμόνων, πολλὰ δὲ ὡραῖος καὶ ἔνδοξος, καὶ ἐφόρει πολυτελῆ καὶ λαμπρὰ ἐνδύματα, εἶχε δὲ καὶ κίδαριν (ἤτοι μίτραν) χρυσῆν εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ ἐνομίζετο παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων, ὡς ἄλλος μικρὸς βασιλεύς, καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἄλλος Θεός· διότι αὐτὸς ἐπρόσταζε νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ θυσιάζωσιν εἰς τὰ εἴδωλα. Οὗτος λοιπὸν πολλάκις ἠλέγχθη καὶ κατηχήθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον τὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἐδέσσης, ἀλλὰ δὲν ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν πλάνην· μίαν δὲ φορὰν ὅτε ἐγίνετο ἑορτὴ εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ ὁ Σάρβηλος ἦτο ἐπιστάτης εἰς τὰς δαιμονικὰς θυσίας, τότε βλέπων αὐτὸν ὁ ἅγιος Βαρσιμαῖος, ἤλεγξε πάλιν αὐτὸν καὶ κατηγόρησεν, ὅτι γίνεται εἰς πολλοὺς αἴτιος ἀπωλείας. Ἀκούσας δὲ ὁ Σάρβηλος, κατενύχθη ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ χάριν, καὶ πεισθεὶς εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἐπισκόπου, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμοῦ μὲ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν· ὅθεν ἐβαπτίσθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὸν ἴδιον Ἐπίσκοπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκατηχήθη καὶ δεύτερον ὁ Σάρβηλος, καὶ πωλήσας ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, ἐμοίρασεν αὐτὰ εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ πτωχὸς γενόμενος, ὑπῆγε καὶ ἐκάθητο μὲ τὸν ἅγιον Βαρσιμαῖον,

Τοῦτο δὲ μαθὼν Λυσίας ὁ ἡγεμών, φέρει

[1] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ Σιλβανὸς γέγραπται.

ἔμπροσθέν του τὸν Σάρβηλον, καὶ ἐξετάσας αὐτὸν καὶ εὑρὼν ὁμολογοῦντα τὸν Χριστὸν, προστάζει καὶ τὸν δέρουσι μὲ ῥαβδία· ἐπειδὴ δὲ ὁ μάρτυς πολλὰ ἐκατηγόρει αὐτὸν καὶ τὰ εἴδωλά του, ὁμοῦ καὶ τὸν βασιλέα ὅστις ἔκαμεν αὐτὸν ἄρχοντα, διὰ τοῦτο κυριευθεὶς ὁ ἄρχων ἀπὸ θυμὸν ὑπερβολικὸν, ἐπρόσταξε καὶ ἔδειραν τὸν ἅγιον μὲ νεῦρα βοῶν, ὄχι μίαν φορὰν, ἀλλ' ἑπτὰ φορὰς, καὶ μὲ χειράγρας σιδηρᾶς τὸν ἐξέσχισαν, καὶ μὲ λαμπάδας τὸν ἔκαυσαν. Ὁ δὲ μάρτυς ταῦτα πάσχων, ἀπέβλεπεν εἰς μόνον τὸν Θεὸν καὶ προσηύχετο, διὸ καὶ ὁ Θεὸς ἐλάφρυνε τοὺς πόνους του. Βλέπων δὲ ὁ Λυσίας τὴν γενναιότητα καὶ ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξε καὶ ἔμπηξαν καρφία εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν εἰς ἓν μηχανικὸν ὄργανον, καὶ τὸν ἐπριόνισαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ὁ ἅγιος ἀβλαβὴς τῇ τοῦ Χριστοῦ χάριτι, διὰ τοῦτο ἐξέπληξεν ἅπαντας.

Ταῦτα βλέπουσα ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἁγίου, Βεβαία ὀνόματι, μόνη ἀφ' ἑαυτῆς ὑπῆγε καὶ ἐπαρρησιάσθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὀνομάζουσα τὸν ἑαυτόν της χριστιανήν· Ὁ δὲ ἡγεμὼν, ἀφ' οὗ ἔδειρεν αὐτὴν ἀρκετὰ, τὴν ἔβαλεν εἰς φυλακήν· τὸν δὲ ἀδελφόν της Σάρβηλον ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν μὲ ξυλίνας σπάθας· εἶτα ἐξέσχισαν τὸ πρόσωπόν του καὶ μετὰ ταῦτα ἔδεσαν ὀπίσω τὰς χεῖράς του, καὶ τὸν ἔδειραν εἰς τὴν κοιλίαν. Ἔπειτα ἐκρέμασαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν μίαν χεῖρα καὶ μὲ τὸ πῦρ ἔκαυσαν διάφορα μέρη τοῦ σώματός του· ὕστερον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του. Βλέπων δὲ ὁ ἡγεμὼν, ὅτι ἀκόμη ἀναπνέει, ἐπρόσταξε καὶ ἔκοψαν καὶ τῶν δύω ἀδελφῶν τὰς κεφαλὰς, καὶ ἔλαβον καὶ οἱ δύω τοῦ μαρτυρίου τοὺς στεφάνους. Τὰ δὲ τίμια αὐτῶν λείψανα ἔλαβαν κρυφίως τινὲς χριστιανοὶ, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὰ ἐντίμως, δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

—

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΑΡΣΙΜΑΙΟΣ, Ἐπίσκοπος Ἐδέσσης ὁ ὁμολογητὴς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Δοὺς τὴν βαρεῖαν σάρκα γῇ Βαρσιμαῖος,
» Σύνεστι βαστάσασιν ἡμέρας βάρος.

Οὗτος ὁ ἅγιος, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἔγεινεν αἴτιος τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἁγίου Σαρβήλου, ἐπιστρέψας καὶ βαπτίσας αὐτὸν καὶ τὴν ἀδελφήν του Βεβαίαν· ὅθεν ἕνεκεν τούτου διεβλήθη εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἐδέσσης Λυσίαν, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, ἐδάρη καὶ ἐβλήθη εἰς φυλακήν. Ἔπειτα ἦλθον γράμματα βασιλικὰ, διορίζοντα νὰ παύσῃ ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Βαρσιμαῖος, ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν μητρόπολίν του, διῆλθεν εὐαρέστως τὴν ζωήν του, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἈΦΡΑΑΤΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ σάρκα καὶ ζῶν νεκρὸς ὢν Ἀφραάτης,
» Αἰωνίως ζῇ, καὶ νεκρὸς φανεὶς ἄπνους.

* Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Οὐάλεντος, ἐν ἔτει το' (370)· ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν Περσίαν καὶ ἀνετράφη καὶ τὰ τῶν Περσῶν νόμιμα ἐδιδάχθη. Ἐπειδὴ δὲ ἐβδελύχθη καὶ ἐμίσησε τὴν ἐκείνων ἀσέβειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Περσίαν καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκεῖ βαπτισθεὶς καὶ γενόμενος χριστιανὸς, ἐκλείσθη εἰς ἓν κελλίον, ἔξω τοῦ τείχους τῆς πόλεως. Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ μείνας εἰς ἓν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο ἔμπροσθεν τῆς Ἀντιοχείας, ἐπιμελεῖτο ἐκεῖ μόνος τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του· συγκάτοικον δὲ ἄλλον ἀδελφὸν δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ, ἀλλ' οὔτε ψωμίον ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τελείως, οὔτε προσφάγιον, οὔτε ἔνδυμα ἀπὸ κἀνένα ἄλλον, εἰμὴ ἀπὸ ἕνα μόνον γνώριμόν του.

Μίαν δὲ φορὰν ὁ ὕπατος Ἀνθέμιος ἀπεστάλη πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα· ἐπιστρέψας δὲ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, ἔφερεν εἰς τὸν ὅσιον ἓν φόρεμα Περσικὸν, ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν τὸ ἐδέχθη, τύψας καὶ ἐλέγξας αὐτὸν μὲ τὰ λόγιά του. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν βασιλέα Οὐάλεντα συνομιλήσας, ὅστις ἐτάραττε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἠνάγκαζε τοὺς ὀρθοδόξους νὰ φρονῶσι τοῦ Ἀρείου τὴν κακοδοξίαν, τὸν ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῇ μὲ τοὺς σοφωτάτους λόγους του, καὶ μὲ τὰ προσφυᾶ παραδείγματά του. [1] Ὅθεν εὐνοῦχός τις τοῦ βασιλέως ἐφο-

[1] Ἀναφέρει δὲ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὅστις καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν ἐν ἀριθμῷ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ὁ ὅσιος Ἀφραάτης, βλέπων πῶς ἐξωρίσθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ ποιμένες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὸν Ἀρειανὸν βασιλέα Οὐάλεντα, καὶ ἔμειναν τὰ ποίμνια τοῦ Χριστοῦ ἔρημα προστασίας πνευματικῆς, ἐσπλαγχνίσθη τὴν τούτων ἐρημίαν καὶ ἀφήσας τὴν ἡσυχίαν του, κατέβη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν διδάσκων τοὺς χριστιανοὺς, καὶ στηρίζων αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν. Τότε λοιπὸν εὑρὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, ὅτε ἐπεριπά-

βέρισε νὰ τὸν θανατώσῃ· ἀλλ' ὅμως μετ' ὀλίγον ἔλαβε παρὰ Θεοῦ τὴν ἐκδίκησιν τῆς κατὰ τοῦ ὁσίου θρασύτητος, διότι εὑρισκόμενος εἰς ἓν λουτρὸν, ἔπεσε μέσα εἰς τὴν λεκάνην, ἥτις εἶχε τὸ θερμὸν νερὸν, καὶ ἐκεῖ κακῶς τὴν ψυχήν του ἀπέρριψε· τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐφοβήθη· ὅθεν οὔτε ἐξώρισεν, οὔτε ὅλως ἐπαίδευσε τὸν ὅσιον. Οὗτος ὁ ὅσιος ἰάτρευσεν ἕνα ἵππον τοῦ Οὐάλεντος ὅστις ἠσθένησε, τὸν ὁποῖον ἠγάπα πολλὰ ὁ βασιλεύς. Αὐτὸς ἔκαμε καὶ μίαν γυναῖκα νὰ ἑλκύσῃ εἰς ἑαυτὴν τὴν ἀγάπην τοῦ ἀνδρός της, ὅστις τὴν ἐμίσει, δώσας εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἔλαιον παρ' αὐτοῦ εὐλογηθέν· καὶ μόνος δὲ ὁ ῥαντισμὸς τοῦ νεροῦ ἐκείνου, ὅπερ εὐλογεῖτο παρὰ τοῦ ὁσίου, ἐφύλαξε τὰ χωράφια ἑνὸς γεωργοῦ ἀβλαβῆ ἀπὸ τὴν φθορὰν τῶν ἀκρίδων. Μὲ τοιαύτην λοιπὸν ἄσκησιν, καὶ μὲ τοιαῦτα ὑπερφυσικὰ ἔργα διαλάμψας ὁ ἀοίδιμος Ἀφραάτης παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΚΕΨΙΜΑ.*

* » Ἀκεψιμᾶς τὴν σάρκα χαίρων ἐξέδυ,
» Ἣ νεκρικῶς σταλεῖσα τὴν γῆν εἰσέδυ.

* *Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ τοῦ Χίου, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1802.* [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α', μνήμη τῶν ἐν ἁγίοις πατέρων ἡμῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ τοῦ μεγάλου, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου, καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ Χρυσοστόμου.

» Ὁμοῦ δίκαιον τρεῖς σέβειν ἑωσφόρους,
» Φῶς τρισσολαμπὲς πηγάσαντας ἐν βίῳ.
» Κοινὸν τὸν ὕμνον προσφέρειν πάντας θέμις,
» Τοῖς ἐκχέασι πᾶσι κοινὴν τὴν χάριν.
» Ἔαρ χελιδὼν οὐ καθίστησι μία,
» Αἱ τρεῖς ἀηδόνες δὲ, τῶν ψυχῶν ἔαρ.
» Τὴν μὲν νοητὴν ἡ Τριὰς λάμπει κτίσιν,
» Τριάς γε μὴν αὕτη δὲ, τὴν ὁρωμένην.
» Ἀπώλεσαν μὲν οἱ πάλαι Θεοῦ σέβας,
» Ἐξ ἡλίου τε καὶ σελήνης ἀφρόνως·
» Κάλλος γὰρ αὐτῶν θαυμάσαντες καὶ τάχος,
» Ὥσπερ θεοῖς προσῆγον οὐκ ὀρθῶς σέβας.
» Ἐκ τῶν τριῶν τούτων δὲ φωστήρων πάλιν,
» Ἡμεῖς ἀνηνέχθημεν εἰς Θεοῦ σέβας.
» Κάλλει βίου γὰρ, τῇτε πειθοῖ τῶν λόγων,
» Πείθουσι πάντας τὸν μόνον Κτίστην σέβειν.
» Κτίστιν συνιστᾷ τήνδε τὴν ὁρωμένην,
» Τὸ πῦρ, ἀὴρ, ὕδωρ τε καὶ γῆς ἡ φύσις·
» Οἱ δ' αὖ συνιστῶντές τε κόσμον τὸν μέγαν,
» Τὴν πρὸς Θεόν τε πίστιν, ὡς ἄλλην κτίσιν.
» Στοιχειακῆς φέρουσι Τριάδος τύπον.
» Μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδενὸς τῶν γηΐνων·
» Καὶ γήϊνον νοῦν ἔσχον οὐδὲν ἐν λόγοις.
» Ὁ Γρήγορος γὰρ πῦρ πνέει νοῦς τὸν λόγον,
» Πρὸς ὕψος αὖ πείθοντα πάντας ἐκτρέχειν,
» Τοῖς λειποθυμήσασι δ' ἐκ παθῶν πάλιν,
» Ἀναπνοή τις οἱ Βασιλείου λόγοι.
» Μιμούμενος δὲ τὴν ῥοὴν τῶν ὑδάτων,
» Ὁ καρδίαν τε καὶ στόμα χρυσοῦς μόνος,
» Τοὺς ἐκτακέντας ἐκ παθῶν ἀναψύχει.
» Οὕτω πρὸς ὕψος τὴν βροτῶν πᾶσαν φύσιν,
» Ἐκ τῆς χθονὸς φέρουσι τοῖς τούτων λόγοις.
» Λάμψεν ἐνὶ τριακοστῇ χρυσοτρισήλιος αἴγλη.

Ἡ αἰτία διὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ἡ ἑορτὴ αὕτη τῶν τριῶν ἱεραρχῶν ὑπῆρξεν ἡ ἑξῆς. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὅστις ἔγεινε βασιλεὺς μετὰ τὸν Βοτανειάτην περὶ τοὺς αρ' (1100) χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, [1] ἔγεινεν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαφορὰ καὶ φιλονεικία ἀναμεταξὺ τῶν ἐλλογίμων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἔλεγον ἀνώτερον τὸν μέγαν Βασίλειον, ἐπειδὴ μὲ τοὺς λόγους του μὲν ἠρεύνησε τὴν φύσιν τῶν ὄντων, μὲ τὰς ἀρετάς του δὲ ὡμοίαζε καὶ συνερίζετο μὲ τοὺς ἀγγέλους, καθότι δὲν ἐσυγχώρει προχείρως τοὺς ἁμαρτάνοντας, ἀλλ' ἦτο σοβαρὸς κατὰ τὸ ἦθος, καὶ δὲν εἶχεν εἰς ἑαυτὸν κἀνὲν γήϊνον· κατώτερον δὲ τοῦ Βα-

---

τει εἰς τὴν ἀγορὰν, τὸν ἠρώτησε· διὰ τί ἀφῆκε τὴν ἡσυχίαν καὶ περιπατεῖ εἰς τὴν πόλιν; ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη· εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ, ἂν ἐγὼ ἤμην παρθένος κεκλεισμένη μέσα εἰς ἓν δωμάτιον καὶ ἔβλεπον τινὰ νὰ βάλῃ φωτίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός μου, τί ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νὰ κάμω; βεβαίως ἤθελες μὲ συμβουλεύσῃ νὰ τρέξω καὶ νὰ σβύσω τὴν φλόγα. Τοῦτο λοιπὸν συμβούλευσόν με καὶ τώρα, διότι βλέπω ὅτι καίεται ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο τρέχω καὶ ἀγωνίζομαι πῶς νὰ σβύσω τὴν φλόγα· εἰδὲ κατηγορεῖς ἐμὲ, ὅτι ἄφησα τὴν ἡσυχίαν μου, κατηγόρει περισσότερον τὸν ἑαυτόν σου, ὅστις ἔβαλες τὴν φωτίαν εἰς τὸν τοῦ Θεοῦ οἶκον, καὶ μὴ κατηγόρει ἐμὲ, ὅστις ἀγωνίζομαι νὰ τὴν σβύσω.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[1] Ἡ Ἱστορία ὅμως λέγει ὅτι κατὰ τὸ 1081 ἔτος ἔλαβε τὸν θρόνον ὁ Ἀλέξιος. Σ. Ε.

σιλείου ἔλεγον τὸν θεῖον Χρυσόστομον, ἐπειδὴ ἐκεῖνος δῆθεν εἶχε τρόπον ἐναντίον εἰς τὸν τοῦ Βασιλείου, καὶ εὐκόλως ἐσυγχώρει τοὺς ἁμαρτάνοντας, καὶ τὸ ἦθός του ἦτο ἑλκυστικὸν εἰς μετάνοιαν.

Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκ τοῦ ἐναντίου ὕψοναν τὸν θεῖον Χρυσόστομον καὶ ἔλεγον αὐτὸν τοῦ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου ἀνώτερον, καθότι μεταχειρίζεται διδασκαλίας συγκαταβατικωτέρας καὶ ὁδηγεῖ ὅλους μὲ τὸ σαφὲς καὶ εὔκολον τῆς φράσεώς του, καὶ ἑλκύει τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν, καὶ καθότι ὑπερβαίνει τοὺς ἀνωτέρω δύω πατέρας μὲ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν μελιρρύτων του συγγραμμάτων, καὶ μὲ τὸ ὕψος καὶ πλάτος τῶν νοημάτων. Ἄλλοι δὲ προσπάθειαν ἔχοντες εἰς τὰ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου συγγράμματα, ἔλεγον αὐτὸν ἀνώτερον Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου, καθότι αὐτὸς μὲ τὸ κομψὸν καὶ πεποικιλμένον τῆς φράσεώς του καὶ μὲ τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσνόητον τῶν λόγων του καὶ μὲ τὸ ἀνθηρὸν τῶν λέξεων, ὑπερέβη ὅλους τοὺς σοφοὺς, καὶ τοὺς παλαιοὺς καὶ περιβοήτους εἰς τὴν ἐξωτερικὴν καὶ Ἑλληνικὴν σοφίαν, καὶ τοὺς νεωτέρους καὶ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικούς. Ὅθεν ἐκ τῆς τοιαύτης διαφορᾶς καὶ φιλονεικίας ἐσχίσθησαν εἰς τρία μέρη τὰ πλήθη τῶν χριστιανῶν, καὶ ἄλλοι μὲν ἐλέγοντο Ἰωαννῖται, ἄλλοι δὲ Βασιλεῖται, καὶ ἄλλοι Γρηγορῖται.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ἦσαν οὕτω σχισμένοι οἱ χριστιανοὶ καὶ οὕτω διεφέροντο οἱ ἐλλόγιμοι ἄνδρες, ἐφάνησαν κατὰ τὸ ὄνειρον οἱ τρεῖς οὗτοι ἱεράρχαι καὶ διδάσκαλοι, πρῶτον μὲν ἕκαστος χωριστὰ χωριστὰ, ἔπειτα δὲ, καὶ οἱ τρεῖς ἡνωμένοι ὁμοῦ εἰς τὸν τότε Ἰωάννην τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Εὐχαΐτων, (ἥτις καὶ Εὐτικατία λέγεται καὶ κοινῶς Ἐφλεὲμ, ἐν τῇ Γαλατίᾳ εὑρισκομένη καὶ ὑποκειμένη ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Γαγγρῶν.) Ἦτο δὲ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ ἔμπειρος τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, καθὼς μαρτυροῦσι τὰ παρ' αὐτοῦ πονηθέντα συγγράμματα, καὶ πρὸς τούτοις εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς. Εἰς τοῦτον, λέγω, φανέντες, μὲ ἓν στόμα τῷ λέγουσι καὶ οἱ τρεῖς. «Ἡμεῖς ἓν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεὸν, καθὼς βλέπεις, καὶ κἀμμίαν ἐναντιότητα οὐδὲ μάχην ἔχομεν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς διαφόρους καιροὺς κατὰ τοὺς ὁποίους ἐτύχομεν, οὕτω καὶ ὁ καθεὶς ἀπὸ ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ θείου κινούμενος Πνεύματος διαφόρους καὶ τὰς διδασκαλίας συνέγραψε· καὶ ὅσα ἐδιδάχθημεν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ταῦτα καὶ ἐξεδώκαμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πρῶτος μεταξὺ ἡμῶν δὲν ὑπάρχει οὔτε δεύτερος, ἀλλὰ ἐὰν τὸν ἕνα εἴπῃς, εὐθὺς καὶ οἱ ἄλλοι δύω ἀκολουθοῦσι.. Διὰ τοῦτο πρόσταξον τοὺς φιλονεικοῦντας νὰ μὴ χωρίζωνται ἐξ αἰτίας ἡμῶν, διότι εἰς ἡμᾶς ἦτο καὶ εἶναι σπουδὴ καὶ προθυμία, καὶ ὅτε εἴμεθα ζωντανοὶ, καὶ ἀφ' οὗ μετέστημεν, τὸ νὰ εἰρηνεύωμεν καὶ νὰ φέρωμεν τὸν κόσμον εἰς ἕνωσιν καὶ ὁμόνοιαν, καὶ ὄχι νὰ τὸν χωρίζωμεν. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμέραν μίαν ἕνωσον καὶ τοὺς τρεῖς ἡμᾶς, καὶ σύνθεσον τὰ τῆς ἑορτῆς μας τροπάρια καὶ ᾄσματα, καθὼς εἶναι πρέπον εἰς τὴν σύνεσίν σου, καὶ ἀκολούθως παράδος εἰς τοὺς χριστιανοὺς, ὅτι ἓν εἴμεθα πλησίον εἰς τὸν Θεόν. Βεβαίως δὲ καὶ ἡμεῖς θέλομεν συμβοηθήσει εἰς τὴν σωτηρίαν ἐκείνων, ὅσοι τελοῦσι τὴν κοινὴν μνήμην μας, ἐπειδὴ ἡμεῖς φαινόμεθα, ὅτι ἔχομεν τινὰ παρρησίαν καὶ δύναμιν εἰς τὸν Θεόν. Ταῦτα εἰπόντες οἱ ἅγιοι ἐφάνησαν ὅτι ἀνέβησαν πάλιν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καταλαμπόμενοι ἀπὸ φῶς ἄπειρον, καὶ ὁ εἷς τὸν ἄλλον καλοῦντες κατ' ὄνομα.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐσηκώθη ἀπὸ τὸν ὕπνον ὁ ἱερὸς Ἰωάννης, ἔκαμε καθὼς τὸν διώρισαν οἱ θεῖοι Ἱεράρχαι. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τοῦ λαοῦ κατεσίγασε, τοὺς δὲ φιλονεικοῦντας εἰρήνευσεν (διότι ἦτο περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν ὁ ἀνὴρ, ὅθεν καὶ ὁ λόγος του εἶχε δύναμιν καὶ πειθώ.) καὶ τὴν ἑορτὴν ταύτην παρέδωκε νὰ ἑορτάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ βλέπε, ὦ ἀναγνῶστα, τὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν τοῦ θείου τούτου ἀνδρός· Ἐπειδὴ δηλαδὴ εὗρε τὸν Ἰανουάριον τοῦτον μῆνα, ὅτι εἶχε καὶ τοὺς τρεῖς τούτους ἱεράρχας ἑορταζομένους, τὸν μὲν μέγαν Βασίλειον κατὰ τὴν πρώτην, τὸν δὲ θεολόγον Γρηγόριον κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην, καὶ τὸν θεῖον Χρυσόστομον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην· τούτου χάριν πάλιν ἥνωσεν αὐτοὺς κατὰ τὴν τριακοστὴν ταύτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, καὶ τόσον ἐστόλισε τὴν ἀκολουθίαν τούτων μὲ κανόνας καὶ τροπάρια καὶ μὲ λόγον ἐγκωμιαστικὸν, καθὼς ἔπρεπεν εἰς τοιούτους μεγάλους πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ὁ χαριτώνυμος οὗτος Ἰωάννης, ὥστε φαίνονται ὅτι κατὰ νεῦσιν καὶ φωτισμὸν, ὡς νομίζω, τῶν τριῶν ἁγίων ἱεραρχῶν συνετέθησαν τὰ ᾄσματα τῆς ἀκολουθίας ταύτης, διότι τελείως δὲν ἔχουσι κἀμμίαν ἔλλειψιν ἀπὸ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκεῖνα ὅσα ἀποβλέπουσιν εἰς ἔπαινον τῶν ἁγίων. Ὅθεν τὰ τροπάρια αὐτὰ εἶναι ἀνώτερα ἀπὸ ὅσα ἄλλα τροπάρια ἔγειναν ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἀπὸ ὅσα εἰς τὸ μέλλον θὰ γίνωσιν.

Ἦσαν δὲ κατὰ τὴν θέσιν τοῦ σώματος καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου τοιοῦτοι, οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, ἂν καὶ εἴπομεν περὶ τούτου καὶ εἰς τὴν χωριστὴν ἑορτὴν ἑνὸς ἑκάστου. Ὁ μὲν θεῖος Χρυσόστομος ἦτον μικρὸς κατὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, εἶχε μεγάλην κεφαλὴν, ἦτο ξηρὸς καὶ πολλὰ λεπτόσαρκος, μακρομμύτης, καὶ πλατεῖς ἔχων τοὺς ῥώθωνας, ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ λευκὸς, εἶχε βαθουλωτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μεγάλους τοὺς βολβούς· ὅθεν ἐκ τούτων ἠκολούθει νὰ λάμπῃ μὲ χαριέστερα ὄμματα, ἂν καὶ κατὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος ἐφαίνετο ὅτι ἦτο λυπηρός. Εἶχε μεγάλον τὸ μέτωπον καὶ χωρὶς τρίχας, χαραγμένον μὲ πολλὰς χαραγάς· εἶχεν ὦτα μεγάλα, καὶ τὸ γένειον μικρὸν καὶ ὡραιότατον, ἀνθισμένον μὲ ὀλίγας λευκὰς τρίχας· ἀπὸ δὲ τὴν νηστείαν εἶχε τὰς σιαγόνας εἰς ἄκρον βαθουλωμένας.

Τόσον δὲ εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν διὰ τοῦτον τὸν ἅγιον, ὅτι μὲ τοὺς λόγους καὶ τὴν ῥητορικήν του εὐφράδειαν ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ ῥήτορας τῶν Ἑλλήνων· μάλιστα δὲ καὶ ἐξαιρέτως μὲ τὸ πλάτος τῶν νοημάτων, καὶ μὲ τὸ σαφὲς καὶ ἀνθηρὸν τῆς φράσεως. Τόσον δὲ πολλὰ ἐσαφήνισε καὶ ἐξήγησε τὴν θείαν Γραφὴν, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, καὶ μὲ τὰς τοιαύτας διδασκαλίας του τόσον πολλὰ ἐβοήθησε καὶ ηὔξησε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, ὥστε ἂν ὁ ἅγιος οὗτος δὲν ὑπῆρχεν, (ἂν καὶ ἦναι τολμηρὸν νὰ τὸ εἴπῃ τις) ἔπρεπε πάλιν νὰ γίνῃ μία δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν γῆν. Τόσῳ δὲ μέγας ἔγεινεν ὁ χρυσορρήμων οὗτος κατὰ τὴν πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν φιλοσοφίαν, ὥστε ὅλους ὁμοῦ ὑπερέβαλε τοὺς ἐναρέτους, πηγὴ χρηματίσας τῆς ἀγάπης καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ὅλος ὢν αὐτόχρημα φιλαδελφία τε καὶ διδασκαλία. Οὗτος λοιπὸν ζήσας χρόνους ἑξηκοντατρεῖς, καὶ ποιμάνας τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μέγας Βασίλειος ἦτο κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος πολλὰ μακρὺς, ξηρὸς καὶ ὀλιγόσαρκος, μαῦρος ὁμοῦ καὶ ὠχρὸς κατὰ τὸ χρῶμα, μακρομμύτης, εἶχε τὰ ὀφρύδια στρογγυλὰ, τὸ δὲ δέρμα τὸ ἐπάνω τῶν ὀφρυδίων, συμμαζωμένον, ἐφαίνετο ὅμοιος μὲ ἄνθρωπον συλλογιζόμενον καὶ προσέχοντα εἰς τὸν ἑαυτόν του. Εἶχε τὸ πρόσωπον ζαρωμένον μὲ ὀλίγας χαραγὰς, εἶχε τὰς παρειὰς μακρὰς καὶ τοὺς μήνιγγας δασεῖς ἀπὸ τρίχας συνεστραμμένας καὶ κυκλοειδεῖς. Ἐφαίνετο εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅτι εἶχεν ὀλίγον κουρευμένας τὰς τρίχας· τὸ γένειον εἶχε μακρὸν ἀρκετὰ, καὶ τὰς τρίχας μαύρας ὁμοῦ μὲ λευκάς. Οὗτος ὁ ἅγιος ὑπερέβαλε κατὰ τὴν παιδείαν τῶν λόγων ὄχι μόνον τοὺς σοφοὺς καὶ ἐλλογίμους ὅσοι ἦσαν εἰς τὸν καιρόν του, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς παλαιοὺς, διότι φθάσας εἰς πᾶν εἶδος παιδείας, εἰς ἑκάστην ἀπὸ αὐτὰς τὸ κράτος καὶ τὴν νίκην ἀπέκτησεν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὴν διὰ πράξεως ἤσκησε φιλοσοφίαν, καὶ διὰ τῆς πράξεως ἀνέβη εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ὄντων· ἐκ τούτων δὲ ἀνέβη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς ἀρχιερωσύνης· γενόμενος δὲ χρόνων τεσσαράκοντα, καὶ εἰς πέντε χρόνους ποιμάνας τὴν ἐκκλησίαν, [1] πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ Θεολόγος Γρηγόριος ἦτο μέτριος μὲν κατὰ τὴν θέσιν καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ σώματος, ὀλίγον δὲ ὠχρὸς ὁμοῦ καὶ χαρίεις· εἶχε σιμὴν τὴν μύττην, καὶ τὰ ὀφρύδια ἴσα· ἔβλεπεν ἥμερα καὶ καταδεκτικὰ, εἶχε τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ξηρότερον ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν, καὶ ἐφαίνετο ἓν σημεῖον πληγῆς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ ὀφθαλμοῦ του· εἶχε τὸ γένειον δασὺ μὲν ἀρκετὰ, ὄχι δὲ καὶ μακρόν· ἦτον φαλακρὸς καὶ λευκὸς εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐφαίνοντο τὰ ἄκρα τοῦ γενείου του ὡς ἂν καπνισμένα. Εἶναι δὲ ἄξιον νὰ εἴπωμεν περὶ τοῦ Θεολόγου τούτου, ὅτι ἂν ἔπρεπε νὰ γίνῃ στῦλος ἔμψυχος καὶ ζωντανὸς, συντεθειμένος ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ὁ στῦλος οὗτος ἦτον ὁ μέγας Γρηγόριος, διότι ὑπερνικήσας μὲ τὴν λαμπρότητα τῆς ζωῆς του τοὺς εὐδοκιμοῦντας κατὰ τὴν πρᾶξιν, εἰς τόσην ἀκρότητα τῆς θεωρίας ἀνέβη, ὥστε ὅλοι ἐνικῶντο ἀπὸ τὴν σοφίαν του, καὶ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰ δόγματα. Ὅθεν ἀπέκτησε κατ᾽ ἐξαίρετον τρόπον καὶ τὸ νὰ ἐπονομάζεται Θεολογος. Ἐποίμανε δὲ καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίαν δώδεκα χρόνους, ζήσας ἐπὶ γῆς χρόνους ὅλους ὀγδοήκοντα· [2] (ὅρα περὶ τούτων καὶ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, καὶ εἰς τὴν Σάλπιγγα, καὶ εἰς τὸν Χρύσανθον.) [3]

---

[1] Κατὰ δὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον ὀκτὼ χρόνους καὶ οὐχὶ πέντε ἐποίμανε τὴν Ἐκκλησίαν. « Ὀκταετῆ λαοῖο θεόφρονος ἡνία τείνας· » ὥστε ἅπαντα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς τοῦ θείου Βασιλείου εἶναι 49· καὶ οὐχὶ 40 ἢ 45. Καὶ ἀφίνω νὰ λέγω, ὅτι κατὰ μὲν τὸν νεώτερον Γαρνέρον, ἔζησεν ἔτη 60, κατὰ δὲ τὸν Ὀουδῖνον ἔτη 50.

[2] Ἄλλοι ὅμως, ὡς προεσημειώσαμεν, διατείνονται ὅτι ἔζησε μόλις 60 ἔτη. Σ. Ε.

[3] Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοὺς τρεῖς τούτους Ἱεράρχας ἐγκώμια δύω γλαφυρὰ συνέταξεν ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Εὐχαΐτων, ὁ καὶ τὴν ἀκολουθίαν αὐτῶν ἄριστα συγγράψας, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ Πάπα Ῥώμης, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

« Τόλμη θάλασσαν Ἱππόλυτος εἰσδύνει,
» Οἷα κραίνων ἵππος ἐν λείῳ πέδῳ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΕΝΣΟΥΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Τείνων τράχηλον τῷ ξίφει Κενσουρῖνος,
» Ἦν οἷον ξυρῷ τοῖς συνάθλοις ἀκόνη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΒΑΙΝΟΣ λαμπᾶσι πυρὸς τελειοῦται.

» Σπλάγχνα φλέγουσι Σαβαΐνου λαμπάσι,
» Τὰ παμπόνηρα τέκνα τῆς ἀσπλαγχνίας.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΧΡΥΣΗ εἰς βυθὸν βληθεῖσα, τελειοῦται.

» Χρυσῆ βυθῷ βληθεῖσα παστῷ τοῦ πόλου,
» Νύμφη πρόσεισι προσφάτως λελουμένη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κλαυδίου, ἡγεμόνος δὲ Βικαρίου τοῦ καὶ Οὐλπίου Ῥωμύλου καλουμένου, ἐν ἔτει σξθ΄ (269), ἀπὸ τούτους δὲ ὁ ἅγιος Κενσουρῖνος ἦτο πρῶτος τῆς Συγκλήτου βουλῆς, μάγιστρος κατὰ τὸ ἀξίωμα. Οὗτος λοιπὸν διαβληθεὶς ὡς χριστιανὸς καὶ ἐρωτηθεὶς, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν· ὅθεν βάλλεται εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπειδὴ δὲ ἔγειναν πολλὰ θαύματα ἀπὸ αὐτὸν, καὶ νεκρὸς ἀνέστη, διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ παρευρεθέντες στρατιῶται ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν καὶ ὅλοι ἀπεκεφαλίσθησαν, τὸν ἀριθμὸν ὄντες εἴκοσιν. Ἡ δὲ μακαρία Χρυσῆ διέλαμπε καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν εὐσέβειαν, οὖσα χριστιανή· ὅθεν κρεμᾶται ἀπὸ τόπον ὑψηλὸν, καὶ μὲ τὰ βούνευρα ξεσχίζεται εἰς τὰς πλευράς· ἔπειτα ἐξαπλωθεῖσα κατὰ γῆς ἀνάσκελα, δέρεται μὲ χονδρὰ ῥαβδία, καὶ κατακαίεται εἰς τὰ πλευρὰ μὲ λαμπάδας καὶ οὕτω ῥίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Ὕστερον ἐκβάλλουσιν αὐτὴν ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ συντρίβουσι μὲ πέτρας τὰς σιαγόνας της, καὶ μὲ σφαίρας μολιβδίνους συντρίβουσι τὴν ῥάχιν της· μετὰ ταῦτα κρεμῶσιν ἀπὸ τὸν τράχηλόν της μίαν πέτραν, καὶ ῥίπτουσιν αὐτὴν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Ὁ δὲ ἅγιος Σαβαῖνος καὶ αὐτὸς ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν, δέρεται εἰς τὸν λαιμὸν μὲ σφαίρας βαρείας· ἔπειτα κρεμᾶται ἀπὸ ξύλον καὶ δέρεται μὲ βούνευρα, καὶ μὲ λαμπάδας καίεται εἰς τὰ σπλάγχνα. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν βασάνων αὐτῶν εὑρισκόμενος, καὶ εὐχαριστῶν τῷ Κυρίῳ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ τὰ μαρτύρια μαθὼν ὁ ἅγιος Ἱππόλυτος ὁ Πάπας Ῥώμης, ἐκινήθη ἀπὸ ζῆλον θεῖον, καὶ πορευθεὶς ἤλεγξε τὸν ἡγεμόνα· ὁ δὲ ἡγεμὼν θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε καὶ ἔδωκαν ῥαπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁγίου, καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ βάσανα ἐδοκίμασεν ὁ μακάριος, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτῷ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους. Τελευταῖον ἔδεσαν αὐτῶν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς ἀμαραντίνους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΘΕΟΦΙΛΟΥ τοῦ νέου.

» Ὁ Θεόφιλος τὴν φίλην τμᾶται κάραν,
» Θεοὺς φιλῆσαι μὴ θελήσας βαρβάρων.

Οὗτος γέγονεν ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῶν ὀρθοδόξων βασιλέων ἐν ἔτει ψπέ (785), γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· προχειρισθεὶς δὲ στρατηγὸς εἰς τὸν τόπον τῶν καλουμένων Κιβυρραιωτῶν, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ στόλου τῶν Ῥωμαίων, ἐναντίον τῶν τότε Σαρακηνῶν (ταυτὸν εἰπεῖν τῶν Ἀγαρηνῶν)· εἶχε δὲ μεθ᾽ ἑαυτοῦ καὶ δύω ἄλλους στρατηγοὺς εἰς βοήθειάν του, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐφθόνουν. Ὅτε λοιπὸν οἱ Σαρακηνοὶ ἐπλησίασαν, τότε αὐτὸς ἐξῆλθε μὲ τὸν στόλον εἰς τὸ νὰ τοὺς πολεμήσῃ ὁμοῦ καὶ οἱ δύω στρατηγοί· καὶ πρῶτος ὁρμήσας εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέσον τοῦ στόλου τῶν Σαρακηνῶν, καὶ μὲ μηχανὰς καὶ τέχνας κατέβαλεν αὐτοὺς, καὶ ἔκαμεν ἀνδραγαθίαν. Οἱ δὲ φθονοῦντες αὐτὸν δύω στρατηγοὶ τὸν ἀφῆκαν καὶ ἔφυγον.

Ὅθεν ἐπειδὴ τὰ πλοῖα τῶν Σαρακηνῶν ἦσαν περισσότερα ἀπὸ τὰ ἰδικά του, περιεκύκλωσαν αὐτὸν καὶ τὸν συνέλαβον ζωντανόν· μετακομίσαντες δὲ αὐτὸν εἰς τὸν τόπον των, τὸν ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τέσσαρας χρόνους. Ὕστερον δὲ ἐξήγαγον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐνῷ ἔκαμνον θυσίας, παρεκίνουν καὶ τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ καὶ νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χρι-

---

ἀρχή ἐστιν αὕτη « Τρεῖς με πρὸς τριώνυμον παροτρύνουσι κίνησιν, » τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη « Πάλιν Ἰωάννης ὁ τὴν γλῶτταν χρυσοῦς. » Ὁμοίως καὶ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, οὗ ἡ ἀρχή « Ἔδει μὲν ἔδει ὦ Ἰωάννη· (σώζονται καὶ τὰ τρία ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ, ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ δὲ τοῦ Βατοπαιδίου τὰ δύω τοῦ Ευχαΐτων ὁμοίως καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων.)

στὸν, πότε μὲ κολακείας, καὶ πότε μὲ φοβερισμούς. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς δὲν ἐπείσθη οὔτε εἰς τὰς κολακείας, οὔτε εἰς τοὺς φοβερισμούς των, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον.

—

** Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Μιτυληναῖος, καὶ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αψπδ' (1784), ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

÷ » Ὁ Θεόδωρος μαρτυρήσας προφρόνως,

» Καὶ προφρόνως δέδεκται ἄφθαρτον στέφος.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ'. μνήμη τῶν ἁγίων καὶ θαυματουργῶν Ἀναργύρων ΚΥΡΟΥ καὶ ΙΩΑΝΝΟΥ.

» Κύρῳ συναθλῶν Ἰωάννης πρὸς ξίφος,

» Συνθαυματουργεῖ καὶ μετὰ ξίφος Κύρῳ.

» Κῦρον Ἰωάννην τε τάμον πρώτῃ τριακοστῇ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι Κῦρος καὶ Ἰωάννης ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ, ἐν ἔτει σϙβ' (292), καὶ ὁ μὲν ἅγιος Κῦρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ὁ δὲ Ἰωάννης, ἀπὸ τὴν Ἔδεσσαν τὴν διάσημον πόλιν τῆς Μεσοποταμίας, (ἡ ὁποία τώρα κοινῶς ὀνομάζεται Ὀουρφά). Ἐπειδὴ δὲ τότε ἐπεκράτει ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμός, διὰ τοῦτο ὁ θεῖος Κῦρος ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον, εὑρισκόμενον εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, καὶ γενόμενος μοναχὸς ἐκατοίκησεν εἰς αὐτό· καὶ εἰς τόσον ὕψος ἀρετῆς ἔφθασεν, ὥστε ἐποίει καὶ θαύματα καὶ ἰάτρευε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἀκούσας τὰ θαύματα ὅσα ἐποίει ὁ ἅγιος Κῦρος, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ἀναχωρήσας ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἦτο ὁ ἅγιος Κῦρος, καὶ οὕτως εὑρίσκετο μετ' αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ συνέβη νὰ πιασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μία γυνὴ Ἀθανασία ὀνομαζομένη, ὁμοῦ μὲ τὰς τρεῖς θυγατέρας της Θεοδότην, Θεοκτίστην, καὶ Εὐδοξίαν, καὶ ἔμελλον νὰ παρασταθῶσιν εἰς τὸν κριτὴν καὶ νὰ βασανισθῶσι διὰ νὰ ἀρνηθῶσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο ἀκούσαντες ταῦτα ὁ Κῦρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἐφοβήθησαν, μὴ ὡς γυναῖκες δειλιάσωσιν εἰς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ὑπῆγον καὶ τὰς ἐνεδυνάμωσαν μὲ τὰ λόγιά των, καὶ παρεκίνησαν αὐτὰς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου. Ἐκ τῆς αἰτίας δὲ ταύτης συνελήφθησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν, ἐβασανίσθησαν μὲ πολλὰς τιμωρίας, καὶ τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰς ῥηθείσας ἁγίας τέσσαρας γυναῖκας. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον καλούμενον Φωρακίου· (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.)[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀνωτέρω ῥηθείσης ἁγίας μάρτυρος ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ, καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς ΘΕΟΔΟΤΗΣ, ΘΕΟΚΤΙΣΤΗΣ, καὶ ΕΥΔΟΞΙΑΣ.

» Μήτηρ ἀρίστη καὶ τριὰς θυγατέρων,

» Πόθῳ Πατρὸς θνήσκουσι τοῦ πάντων ξίφει.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΟΥΙΚΤΩΡΙΝΟΣ, ΟΥΙΚΤΩΡ, καὶ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ἐν ὅλμῳ συντριβέντες, τελειοῦνται.

» Ὅλμῳ μέλη τρεῖς συντριβέντες γεννάδαι,

» Ὤφθησαν οἱ τρεῖς σώματος Χριστοῦ μέλη.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΑΥΔΙΟΣ χεῖρας καὶ πόδας ἐκκοπεὶς, τελειοῦται.

» Καλὴν ἀπαρχὴν Κλαύδιος τῷ Κυρίῳ,

» Ἐκ σώματος δίδωσι χεῖρας καὶ πόδας.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΔΩΡΟΣ ἐν καμίνῳ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Ἐν τῇ καμίνῳ καὶ τὸ τοῦ πόνου στέφος,

» Εἴσελθε, Διόδωρε μάρτυς, καὶ στέφου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΑΡΑΠΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

---

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὰ θαύματα τῶν ἁγίων τούτων Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου συνέγραψεν ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, διότι ἰάτρευσαν τοὺς ὀφθαλμούς του· καὶ ὅρα εἰς τὴν ἑνδεκάτην τοῦ Μαρτίου ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ ἁγίου Σωφρονίου. Ὅθεν καὶ ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς αὐτοὺς, οὗ ἡ ἀρχή « Ἄλλοι μὲν ἄλλως τοὺς ἁγίους τιμάτωσαν » (σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων) ἀλλὰ καὶ τὸ μαρτύριον αὐτῶν ἐν αὐταῖς σώζεται, οὗ ἡ ἀρχή «Κῦρος ὁ περιφανὴς τῶν μαρτύρων ». Ἐν δὲ τῇ ῥηθείσῃ Λαύρᾳ καὶ ἄλλος λόγος εὑρίσκεται διαλαμβάνων περὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων Ἀναργύρων, καὶ περὶ τῶν ἁγίων παρθένων Θεοδότης, Θεοκτίστης καὶ Εὐδοξίας, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Ἀθανασίας, οὗ ἡ ἀρχή « Ὁ μὲν σωτήριος λόγος τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος ».

» Εἶτα ξίφους στέρξω σε τῷ φόβῳ, βίε;
» Καὶ πῶς Θεὸς στέρξει με τὸν Σαραπῖνον;

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΠΠΙΑΣ ἐν θαλάσσῃ βληθεὶς, τελειοῦται.

» Λοῦσαι θαλάσσης πικρὰ λουτρὰ, Παππία,
» Ἵνα γλυκασμοῦ τῆς ἄνω τρυφῆς τύχῃς.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι κατήγοντο μὲν ἀπὸ τὴν Κόρινθον, ἦσαν δὲ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνά (251), διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν πιασθέντες, ἐφέρθησαν ἔμπροσθεν εἰς τὸν Τέρτιον τὸν Ἀνθύπατον, ὅστις εἶχε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μωρέως. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐτιμωρήθησαν μὲ πολλὰς βασάνους, ἔλαβεν ὁ καθεὶς αὐτῶν διαφορετικὸν τέλος τοῦ μαρτυρίου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Οὐϊκτωρῖνος καὶ Οὐΐκτωρ καὶ Νικηφόρος οἱ τρεῖς ὁμοῦ, εβλήθησαν ἐντὸς ἰγδίου μεγάλου, καὶ συντριβέντες ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματος, παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὁ δὲ ἅγιος Κλαύδιος, χεῖρας καὶ πόδας κοπεὶς, ἐτελειώθη· ὁ δὲ ἅγιος Διόδωρος βληθεὶς εἰς κάμινον πυρὸς, ἔλαβε τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου· ὁ δὲ ἅγιος Σαραπῖνος μὲ ξίφος ἀπεκεφαλίσθη· καὶ τελευταῖον ὁ ἅγιος Παππίας ῥιφθεὶς εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, τελειοῦται. Καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι παρὰ Κυρίου τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΤΡΥΦΑΙΝΗΣ.

» Ταῦρος, Τρύφαινα, σοῦ τρυφὰ τὸ σαρκίον,
» Καὶ πρὸς τρυφὰς πέμπει σε τὰς ἀκηράτους.

Αὕτη ἡ ἁγία κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύζικον τὴν εὑρισκομένην εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, θυγάτηρ Ἀναστασίου τινὸς Συγκλητικοῦ, καὶ μητρὸς Σωκρατίας χριστιανῆς. Ἐμαρτύρησε δὲ, ὄχι φερθεῖσα ἀπὸ ἄλλους εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ εἰδωλολάτρας, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἰδία μόνη της ὑπῆγεν εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐνέπαιζε τὰ εἴδωλά των, καὶ ἐκατηγόρει τὰς αἰσχρὰς πράξεις, μὲ τὰς ὁποίας ἐνόμιζον οἱ ἄφρονες, ὅτι τιμῶσι τοὺς ψευδωνύμους θεούς των. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς νὰ ἀφήσωσι μὲν τὴν θρησκείαν τῶν ματαίων εἰδώλων, νὰ ἐπιστραφῶσι δὲ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν Καισαρίου τοῦ ἡγεμόνος, ἔβαλον αὐτὴν εἰς μίαν ἀνημμένην κάμινον· ἐπειδὴ δὲ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ αὐτὴν ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος, ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀφεθεῖσα, ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὰ καρφία, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐμπηγμένα ὑποκάτω καὶ ἐκαρφώθη. Ἔπειτα ἐδόθη εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τὴν φάγωσιν· καὶ τὰ μὲν ἄλλα θηρία δὲν τὴν ἤγγισαν, εἷς δὲ ταῦρος ἄγριος ὁρμήσας κατεπάνω της, ἔσχισε τὴν ἁγίαν μὲ τὰ κέρατά του, καὶ οὕτως ἀπέλαβεν ἡ μακαρία τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Λέγουσι δὲ ὅτι εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἐχύθη τὸ ἅγιον αἷμα τῆς μάρτυρος, ἀνεφάνη μία πηγὴ ὕδατος καθαροῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον πίνουσιν αἱ γυναῖκες, ὅσαι δὲν ἔχουσι γάλα ἀφ' οὗ γεννήσωσι, καὶ εὐθὺς κάμνουσι γάλα καὶ προχέουσι τοῦτο εἰς τὰ νεογέννητα τέκνα των. Οὐ μόνον δὲ αἱ γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ τὰ θηλυκὰ ἄλογα ζῶα, ὅσα δὲν ἔχουσι γάλα, καὶ αὐτὰ, λέγω, πίνοντα ἀπὸ τὸ νερὸν ἐκεῖνο, τὴν ἰδίαν χάριν λαμβάνουσι καὶ κατεβάζουσι γάλα.

—

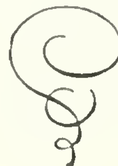
* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΗΛΙΑΣ ὁ Ἀρδούνης, ὃ ἐν Καλάμαις τῆς Πελοποννήσου μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχπϛʹ (1686), πυρὶ τελειοῦται.*

† » Οὐ πῦρ φλέγει σε, Ἠλία στεφηφόρε·
» Ἔνδον γὰρ εἶχες πῦρ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

[1] Τὸ μαρτυριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

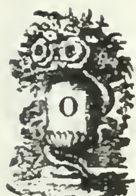
» Εἴληφε τέρμα μὴν Ἰανουαρίου,
» Θεῷ δὲ δόξαν τέρματος χωρὶς φέρει.

ΜΗΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ [1]

Εἰς τὴν Α', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΡΥΦΩΝΟΣ.

» Σὺ δὲ Τρύφων τί; τὸ ξίφος θνήσκω φθάσας.
» Καιρὸς δὲ τίς σου τοῦ τέλους; νουμηνία.
» Ἐν Φεβρουαρίοιο Τρύφων πρὸ τομῆς θάνε πρώτη.

ΟΥΤΟΣ ὁ ἅγιος ἦτο ἀπὸ χωρίον τῆς Φρυγίας, Λάμψακον ὀνομαζόμενον, κατὰ τοὺς χρόνους Γορδιανοῦ βασιλέως, ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου χρόνους διακοσίους ἐννενήκοντα πέντε, ἤτοι ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ σλθ' (239)· [2] οὗτος λοιπὸν ὁ ἅγιος ὅτε ἦτο πολλὰ νέος, μετεχειρίζετο καὶ μίαν τέχνην ἁρμοδίαν εἰς τὴν ἡλικίαν του, διότι ἔβοσκε χῆνας, καὶ ἐν τῇ εὐτελεῖ ὅμως τέχνῃ ταύτῃ εὑρισκόμενος, ἐνεπλήσθη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος. Ὅθεν δι' αὐτῆς ἰάτρευε πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ δαίμονας ἐδίωκεν· αὐτὸς ἰάτρευσε καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Γοργιανοῦ, βασανιζομένην ἀπὸ δαιμόνιον, τὸ ὁποῖον ἐπρόσταξε καὶ ἐφάνη εἰς τοὺς παρεστῶτας ὡς μαῦρος σκύλος, καὶ ἐφανέρωσε τὰ πονηρὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα παρακινεῖ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κάμνουσι. Μὲ τὸ θαῦμα δὲ τοῦτο πολλοὺς ἀπίστους ἔφερεν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν.

Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ὅστις διεδέχθη τὸν βασιλέα Φίλιππον τὸν Ἄραβα, ἐν ἔτει 249 διεβλήθη ὁ θεῖος οὗτος Τρύφων εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς Ἀνατολῆς Ἀκυλῖνον, ὅτι εἶναι χριστιανός, καὶ ὅτι δὲν προσκυνεῖ τὰ εἴδωλα. Ὅθεν ἐφέρθη πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος ἐν τῇ Νικαίᾳ εὑρισκόμενον, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστόν, πρῶτον μὲν δέρεται μὲ ξυλίνας σπάθας, ἔπειτα δένεται εἰς ἄλογα, τὰ ὁποῖα διωκόμενα, ἔτρεξαν ἐν καιρῷ χειμῶνος εἰς τόπους δυσβάτους καὶ κρημνώδεις, σύροντα τὸν ἅγιον. Μετὰ ταῦτα σύρουσιν αὐτὸν γυμνὸν ἐπάνω εἰς σιδηρᾶ καρφία· ἔπειτα δέρουσιν αὐτόν, καὶ μὲ λαμπάδας πυρὸς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ καίουσι. Καὶ τελευταῖον ἀπεφασίσθη, ὁ ἅγιος νὰ ἀποκεφαλισθῇ μὲ τὸ ξίφος· πρὸ τοῦ ὅμως νὰ ἀποκεφαλισθῇ, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικόν του ναόν, τὸν εὑρισκόμενον ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, πλησίον εἰς τὴν ἁγιωτάτην μεγάλην ἐκκλησίαν. (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον). [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν Γαλατίᾳ.

---

[1] (Ἔχων ἡμέρας ΚΗ', εἰδὲ ἐστι βίσεκτος, ἔχων ἡμέρας ΚΘ'.) Σημείωσαι, ὅτι Φεβρουάριος ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη ἐκ τοῦ λατινικοῦ Februa, τὸ ὁποῖον δηλοῖ κάθαρσιν, διότι κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐκαθάριζον τὴν πόλιν καὶ τὰ χωράφιά των οἱ παλαιοὶ Ῥωμαῖοι, λιτανεύοντες εἰς διάστημα δώδεκα ἡμερῶν, καὶ θυσιάζοντες.

[2] Ὁ Καῖσαρ Ὀκτάβιος Αὔγουστος ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ τῷ 25 π. Χ. καὶ διετήρησε τὴν ἀρχὴν μέχρι τοῦ 14 ἔτους μ. Χριστόν, ὥστε ἡ χρονολογία φαίνεται ἐσφαλμένη. Σ. Ε.

[1] Σημειοῦμεν, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου Τρύφωνος ἡ ἐμὴ ἀδυναμία ἀνεπλήρωσε τὴν ἀκολουθίαν, τελείαν ταύτην ποιήσασα μετὰ νέου κανόνος, καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτὸν ἐφιλοπόνησα. καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν ἁγίαν κάραν αὐτοῦ, καὶ εὐχὴν ἱκετήριον. Ἅτινα πάντα εὑρίσκονται εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ Ξενοφῶντος. Τὴν ἱκετήριον εὐχὴν πρὸς τὸν ἅγιον, ἥτις λέγεται, ὅταν συμβῇ βλάβη εἰς τὰ χωράφια καὶ τοὺς κήπους ὑπὸ ἀκρίδων καὶ ἑρπετῶν, ἐτυπώσαμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου, καὶ ὅρα αὐτήν. Τὸν δὲ ἑλληνικὸν βίον τούτου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις) Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος τούτου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ βίος τοῦ ἁγίου μάρτυρος Τρύφωνος.

» Ἤσκει τελευτῆς Πέτρος ἄχρι Γαλάτης,
» Λόγοις ἀλειφθεὶς Παύλου τοῖς πρὸς Γαλάτας.[1]

Οὗτος ὁ μακάριος Πέτρος κατήγετο ἀπὸ τὴν Γαλατίαν, (τὴν λεγομένην Γαλλογραικίαν, τουρκιστὶ δὲ καλουμένην Γελάς.) ἑπτὰ δὲ μόνους χρόνους ἀνατραφεὶς πλησίον εἰς τοὺς γονεῖς του, τὸ ἐπίλοιπον ὅλον διάστημα τῆς ζωῆς του διῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ ἀσκήσεως. Καὶ πρῶτον μὲν ἠσκήτευσεν ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῇ πατρίδι του, ἔπειτα δὲ ὑπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖ ἀπήλαυσεν ὅσα ἐπόθει, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· βλέπων δὲ τὴν φιλόθεον καὶ φιλόχριστον γνώμην τῶν Ἀντιοχέων, ἐπρόκρινε κάλλιον νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ εἰς τὴν ξενιτείαν, παρὰ εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅθεν εὑρὼν ἕνα τάφον, ἐμβῆκεν εἰς αὐτὸν, καὶ ἐκεῖ διήνυσεν ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, τρώγων μὲν ψωμίον μόνον, καὶ τοῦτο ὄχι καθ' ἡμέραν, ἀλλ' ἀνὰ δύω ἡμέρας, πίνων δὲ νερὸν ἁπλοῦν.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἷς δαιμονισμένος εἰς αὐτὸν, Δανιὴλ ὀνομαζόμενος· ὁ δὲ ὅσιος προσευχηθεὶς, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δαίμονος. Ἐλευθερωθεὶς δὲ ὁ ἄνθρωπος, ἔμεινεν εἰς τὸ ἑξῆς μὲ τὸν ὅσιον, καὶ ὑπηρέτει αὐτὸν, προσφέρων τὴν ὑπηρεσίαν ὡς μισθὸν τῆς ἰατρείας ἣν ἔλαβεν. Οὗτος ὁ ὅσιος ἰάτρευσε καὶ τὴν εὐλαβεστάτην μητέρα τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου Ἐπισκόπου Κύρου. (ὁ ὁποῖος καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου συνέγραψεν ἐν τῷ ἐννάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον). Αὕτη εἶχε πάθος τι εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, τὸ ὁποῖον ἐνίκησεν ὅλην τὴν ἐπιστήμην τῶν ἰατρῶν, καὶ κανεὶς δὲν ἐδύνατο νὰ τὸ ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ὅσιος οὗτος τὸ ἰάτρευσε μὲ μόνην τὴν προσευχήν του, ἐπιθέσας τὴν χεῖρά του ἐπάνω εἰς τὸν ὀφθαλμόν της, καὶ τὸν τύπον ποιήσας τοῦ τιμίου σταυροῦ.[2] Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἰάτρευσε τὸν δοῦλον τῆς αὐτῆς μητρὸς τοῦ Θεοδωρήτου, ὁ ὁποῖος ἠνωχλεῖτο ἀπὸ δαιμόνιον, προστάξας πρῶτον τὸν δαίμονα νὰ εἰπῇ, διὰ ποίαν αἰτίαν ἔλαβεν ἐξουσίαν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου· τὸ ὁποῖον καὶ ἐποίησεν ὁ δαίμων, ἀναγκασθεὶς ἀπὸ τὸν φόβον νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν.

Ὁμοίως καὶ ἄλλον δαιμονισμένον ἰάτρευσε, καὶ τὸν στρατηγὸν τῆς πόλεως, ὅστις ἐβουλήθη νὰ βιάσῃ μίαν παρθένον μονάζουσαν ἐμπόδισεν ὁ ὅσιος ἀπὸ τοῦτο, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμούς του· ἀλλὰ καὶ τὴν προρρηθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδωρήτου, ἥτις ἠσθένησεν ὅτε ἐγέννησε τὸν Θεοδώρητον, καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ, ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον, καὶ ἄλλα δὲ μυρία τοιαῦτα θαύματα ἐποίησεν ὁ μακάριος. Τούτου τοῦ ὁσίου καὶ μόνη ἡ ἁφὴ καὶ ἡ προσέγγυσις τῶν φορεμάτων ἐνήργει θαύματα καθὼς τὰ ἐνδύματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· καὶ τοῦτο γίνεται φανερὸν ἀπὸ τὸ ἀκόλουθον θαῦμα. Διότι μοιράσας τὴν ζώνην ἣν ἐφόρει εἰς δύω κομμάτια, (ἐπειδὴ ἦτο πλατεῖα καὶ μακρὰ ἀπὸ παχὺ καὶ χονδρὸν λινάριον πλεγμένη) μὲ τὸ ἥμισυ μέρος ἐσκέπαζε τὴν ζώνην του, μὲ τὸ ἄλλο δὲ ἥμισυ ἔζωσε τὴν διαληφθεῖσαν μητέρα τοῦ Θεοδωρήτου. Ἡ μήτηρ δὲ πάλιν τοῦ Θεοδωρήτου βαλοῦσα ταύτην ἐπάνω εἰς τὸν υἱόν της Θεοδώρητον καὶ εἰς τὸν πατέρα του, ἀσθενοῦντας, ἐδίωξεν ἀπὸ αὐτοὺς τὴν ἀσθένειαν· ἀλλὰ καὶ ὅτε κατὰ τύχην ἠσθένησεν ἄλλος τις, μετεχειρίζετο ἡ αὐτὴ ὡς ἰατρικὸν τὴν ζώνην ταύτην τοῦ ὁσίου καὶ τοὺς ἰάτρευεν· ὅθεν πολλοὶ ἀπὸ τοὺς γνωρίμους καὶ φίλους της τοῦτο μαθόντες, συχνάκις ἐλάμβανον τὴν ζώνην ἐκείνην εἰς βοήθειαν τῶν ἀσθενούντων. Μὲ τοιαῦτα ἔργα λάμψας ὁ θαυμάσιος Πέτρος, καὶ μὲ τὰς ἀκτῖνας τῶν θαυμάτων του φωτίσας τὴν Ἀντιόχειαν, ἐξῆλθεν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς παρούσης ζωῆς, καὶ ἀναμένει ἐν οὐρανοῖς τὸν τέλειον στέφανον, τὸν φυλαττόμενον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τοὺς νικη-

---

[1] Τὰ λόγια τοῦ Παύλου, ἃ γράφει πρὸς τοὺς Γαλάτας, μὲ τὰ ὁποῖα παρεκινήθη ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὴν ἄσκησιν ἴσως εἶναι ταῦτα «Ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός·» καὶ ἄλλα ὅμοια.

[2] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ὄχι μόνον κατὰ τὸ σῶμα ὁ ὅσιος ἐθεράπευσε τὴν μητέρα του, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, διότι ἐκείνη καθὸ νέα ἦτο καὶ στολισμένη μὲ χρυσᾶ καὶ μεταξωτὰ ἱμάτια, καὶ μὲ περιδέραια· ὁ δὲ ὅσιος ἓν παράδειγμα εἰπὼν πρὸς αὐτὴν, τὴν ἔπεισε νὰ ἀπορρίψῃ ὅλα ἐκεῖνα. Εἶπε δὲ εἰς αὐτὴν, ὅτι, καθὼς ὁ ζωγράφος ὁ ἄριστος ὅστις κατασκευάσῃ μίαν τεχνικὴν εἰκόνα, ἐὰν ἴδῃ ἄλλον ἄτεχνον ζωγράφον νὰ βάλῃ ἄλλα χρώματα εἰς τὴν εἰκόνα ὀργίζεται, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως Πλάστης καὶ ζωγράφος Θεὸς ὀργίζεται, ὅταν αἱ γυναῖκες βάλλωσιν ἄλλα χρώματα εἰς τὸ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ στολίζωσι τὸ σῶμά των μὲ τὰ μάταια καὶ βδελυρὰ στολίδια, διότι κατηγοροῦσι μὲ τοῦτο τὸν Θεὸν, ὅτι εἶναι ἀμαθὴς καὶ ἄτεχνος, καὶ δὲν ἤξευρε νὰ τὰς δημιουργήσῃ εὐμόρφους καὶ ὡραίας. Καὶ δὲν σταχάζονται τὰ ἀνόητα γύναια, ὅτι ὁ Θεὸς πάντα ὅσα θέλει καὶ ποιεῖ, γνωρίζων ὅμως τὸ συμφέρον, δὲν δίδει εἰς ὅλους καὶ εἰς ὅλας ὅ,τι ἠμπορεῖ νὰ βλάψῃ τὰς ψυχάς των, καθὼς τοιοῦτον εἶναι καὶ ἡ εὐμορφία τοῦ σώματος.

φόρους μάρτυρας, ζήσας χρόνους ὁλοκλήρους ἐννενηκονταεννέα.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΕΝΔΙΜΙΑΝΟΥ.

» Βενδιμιανὸς, δένδρον ἀρετῆς μέγα,
» Φυτευθὲν εἰς γῆν καὶ μεταχθὲν εἰς πόλον.

Οὗτος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Αὐξέντιος ἐκοιμήθη, εὑρὼν οὗτος μίαν πέτραν ἐσχισμένην, καὶ κτίσας ἐντὸς αὐτῆς μικρὸν κελλίον, ὑπέμεινεν ἐκεῖ χρόνους τεσσαράκοντα δύω, ποιήσας μεγάλους ἀγῶνας καὶ νίκας κατὰ δαιμόνων. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον, ἐγονάτισεν εἰς τὴν γῆν καὶ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, ὁρμωμένου ἐκ τῆς Ἀθηνῶν πόλεως.

* » Ὀρθῶς λαὸν σὸν, Βασίλειε, ποιμάνας,
» Ὄντως ἐβασίλευσας ἐκ τῶν πραγμάτων.

Ὁ ἅγιος ΤΙΜΟΘΕΟΣ ὁ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τιμόθεος μετέσχε τιμῆς τῆς ἄνω,
» Μή τι προκρίνας τῆς Θεοῦ τιμῆς κάτω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΙΩΝ, μετὰ δύω παίδων ξίφει τελειοῦνται.

» Θνήσκουσι παισὶν, εὐπροθύμως ἐκ ξίφους,
» Ὅλη Θείων εἵπετο προθυμία.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΑΡΙΩΝ, τὴν γλῶτταν ἐκτμηθεὶς, τελειοῦται.

» Φωνῆς στερήσει γλωττότμητος Καρίων,
» Γλωσσῶν πλάνων ἔπαυσεν ὑθλοφωνίαν.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΠΕΡΠΕΤΟΥΑΣ, καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ΣΑΤΥΡΟΥ, ΡΕΥΚΑΤΟΥ, ΣΑΤΟΡΝΙΛΟΥ, ΣΕΚΟΥΝΔΟΥ καὶ ΦΙΛΙΚΗΤΑΤΗΣ.

» Τὴν τῶν σφαγέντων Περπετούα πεντάδα,
» Ἤμειψε συσφαγεῖσα πρὸς τὴν ἑξάδα.

Ἡ ἁγία μάρτυς Περπετούα ἦτο ἀπό τινα πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, Θουβρίτανα [2] ὀνομαζομένην, συνελήφθη δὲ ὡς χριστιανὴ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν χιλίαρχον μὲ τοὺς εἰρημένους νεανίσκους, τὸν Σάτυρον, λέγω, τὸν Ῥευκάτον, τὸν Σατορνῖλον, τὸν Σεκοῦνδον, καὶ τὴν Φιλικητάτην, οἵτινες ἦσαν κατηχούμενοι. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοὶ ὅλοι ὡμολόγησαν παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, διὰ τοῦτο εἰς μὲν τὴν ἁγίαν Περπετούαν καὶ Φιλικητάτην ἄφησαν μίαν ἀγρίαν δάμαλιν, ἡ ὁποία ὁρμήσασα κατ' ἐπάνω των, κατεξέσχισεν αὐτάς· οἱ δὲ ἄλλοι τέσσαρες μάρτυρες ἐθανατώθησαν μὲ μαχαίρας ἀπὸ τὸν λαὸν τῶν ἀπίστων, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι ὁμοῦ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ὁ Ναυπλιώτης, ὁ ἐν Ναυπλίῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχνέ (1655), εἰς λεπτὰ τμηθεὶς, τελειοῦται.* [1]

† » Ἀναστάσιος συγκοπεὶς σαρκὸς μέλη,
» Ἄρτιος ἔσται ἐσχάτῃ ἀναστάσει

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτε ἐδέξατο αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ ὁ δίκαιος Συμεών. [2]

» Κόλπους Πατρὸς τυποῦσι τοῦ σοῦ, Χριστέ μου,
» τοῦ Συμεὼν αἱ χεῖρες, αἳ φέρουσί σε,
» Δέξατο δευτερίῃ Χριστὸν Συμεὼν παρὰ νηῷ.

Ἀφ' οὗ παρῆλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τὴν σωτήριον ἐνανθρώπησιν τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἐκ τῆς ἁγίας Παρθένου χωρὶς ἀνδρὸς αὐτοῦ γέννησιν, προσεφέρθη ὁ Κύριος εἰς τὸ ἱερὸν κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν Παναγίαν

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή «Τὸ ἔαρ φιλοῦσιν.»

[2] Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Λουβριτανῶν, ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, Βουθρυτανῶν. Σ. Ε.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

[2] Σημείωσαι, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη τῆς Ὑπαπαντῆς, κατὰ μὲν τὸν Κεδρηνὸν, ἐτυπώθη νὰ ἑορτάζηται εἰς τὸν καιρὸν Ἰουστίνου τοῦ Θρακὸς, τοῦ ἐν ἔτει 518 βασιλεύσαντος, ἥτις ἕως τότε δὲν ἑωρτάζετο. Κατὰ δὲ τὸν Θεοφάνη ἐν τῷ χρονικῷ, ἤρχισεν αὕτη νὰ ἑορτάζηται κατὰ τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ ῥηθέντος Ἰουστίνου, τοῦ βασιλεύσαντος ἐν ἔτει 527· ἤτοι ἡ Ὑπαπαντὴ ἤρχισε νὰ ἑορτάζηται ἐν ἔτει 54 ι κατὰ τὴν β' τοῦ Φεβρουαρίου, ἥτις πρότερον ἑωρτάζετο κατὰ τὴν ιδ' τοῦ Φεβρουαρίου, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Ἁμαρτωλός· ἴσως δὲ, ὁ μὲν Ἰουστῖνος διώρισε νὰ ἑορτάζηται αὕτη τῇ δεκάτῃ τετάρτῃ τοῦ Φεβρουαρίου, ὁ δὲ Ἰουστινιανὸς ἀκριβέστερον διώρισε νὰ ἑορτάζηται τῇ 6' τοῦ Φεβρουαρίου (ὅρα σελ. 66 καὶ 88 τοῦ 6'. τόμου τοῦ Μελετίου.)

μητέρα του καὶ τὸν δίκαιον Ἰωσὴφ τὸν μνήστορα τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ σκιώδους καὶ παλαιοῦ νόμου. Τότε δὲ καὶ ὁ γέρων Συμεών, εἰς τὸν ὁποῖον ἦτο κεχρηματισμένον νὰ μὴ ἴδῃ θάνατον πρὸ τοῦ νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν Κυρίου, ἐδέχθη τὸν Κύριον εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεόν, ἐβόησε, «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα[1] κατὰ τὸ ῥῆμά σου, [2] ἐν εἰρήνῃ». [3] Μετὰ χαρᾶς λοιπὸν ἐλύθη ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωήν, καὶ ἀντὶ τῶν προσκαίρων τούτων καὶ ἐπιγείων, ἔλαβε τὰ οὐράνια καὶ αἰώνια. Ἡ δὲ τῆς ἑορτῆς ταύτης Σύναξις τελεῖται εἰς τὸν σεβάσμιον οἶκον τῆς ἀχράντου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τὰς Βλαχέρνας. (λόγον τῆς Ὑπαπαντῆς ὅρα εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ εἰς Μακάριον τὸν Κωφόν.)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ.

» Ἀγαθοδώρῳ δῶρον ἐξ ἐμῶν λόγων,
» Δωρῷ, δοθέντι τῷ Θεῷ δι' αἱμάτων.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀγαθόδωρος, ἐπειδὴ ὡμολόγει τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἐφέρθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ πόλεως τῶν Τυάνων, (ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν Τούρκων τώρα ὀνομάζεται Νίδρα ἢ Νίγδελι) καὶ πρῶτον μὲν ἐξέσχισαν αὐτόν, ἔπειτα δὲ τὸν ἔβαλον ἐπάνω εἰς μίαν ἐσχάραν πυρωμένην· μετὰ ταῦτα ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του καὶ μὲ ὀδοντάγραν ἐξερίζωσαν τὰ ὀδόντιά του, καὶ μὲ ξυράφιον ἐξέδαραν τὸ δέρμα του· εἶτα συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ μὲ ἀκόντιον ἐτρύπησαν τὰ πλευρά του· ὕστερον δὲ ἐπέρασαν εἰς τοὺς μήνιγκάς του πυρωμένα σουβλία. Ὅθεν μὲ τὰ πολυειδῆ βάσανα ταῦτα ἐτελείωσε τὴν ζωὴν ὁ ἀοίδιμος καὶ ἔλαβεν ἐκ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

---

* *Ὁ ἅγιος Νεομάρτυς ΙΟΡΔΑΝΗΣ ὁ Τραπεζούντιος, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει αχν' (1650) ξίφει τελειοῦται.*

† » Ἰορδάνην δὲ μὴ ποταμὸν ἐννόει,
» Χριστοῦ δ' ἀθλητήν, ἐσχάτοις ἐν τοῖς χρόνοις. [1]

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΓΑΒΡΙΗΛ, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν ἔτει αχοϛ' (1676) ξίφει τελειοῦται.*

† » Τμηθείς, Γαβριήλ, δι' ἀγάπην Κυρίου,
» Σὺν τῷ Γαβριὴλ χορεύεις ἐν τῷ πόλῳ. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ δικαίου ΣΥΜΕΩΝ τοῦ Θεοδόχου, καὶ ΑΝΝΗΣ τῆς προφήτιδος· ἡ δὲ σύναξις αὐτῶν τελεῖται ἐν τῷ Ἀποστολείῳ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τῷ ὄντι ἐν τῷ σεβασμίῳ ναῷ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, πλησίον τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸν Συμεών.

» Ἤγγελλε νεκροῖς πρέσβυς, ὡς Θεὸς Λόγος,
» Ἄνθρωπος ὀφθείς, μέχρι καὶ τούτων φθάσει.

Εἰς τὴν Ἄνναν,

* » Οὐ γῆς ἀπῆρεν ἡ Φανουὴλ θυγάτηρ,
» Ἕως ἐπ' αὐτῆς, τὸν Θεὸν εἶδε βρέφος.
» Τῇ τριτάτῃ δεσμοῖο βίοιο λύθη Συμεώνης.

---

[1] Ἤτοι, νῦν ἀπολύεις με τοῦ βίου πάντως, ὡς ὁ Ζυγαδηνὸς Εὐθύμιος ἑρμηνεύει, ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου, τῇ νεοτυπώτῳ.

[2] Ἤτοι, καθὼς εἴρηκάς μοι πάλαι διαποροῦντι περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως κατὰ τὸν αὐτὸν Εὐθύμιον (αὐτόθι).

[3] Ἤτοι, ἐν εἰρήνῃ λογισμῶν· νῦν γὰρ οἱ ταράττοντές με λογισμοὶ περὶ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως εἰρήνευσαν. Ἢ ἐν εἰρήνῃ ἀφοβίας, μηκέτι φοβούμενον τὸν θάνατον, διὰ τὸ βαθύ μου γῆρας. Ἢ ἐν εἰρήνῃ χαρᾶς, μηκέτι λυπούμενον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ Ἰσραήλ· εἶδον γὰρ ἤδη τὸν ἐλευθερωτήν, ὡς ὁ αὐτὸς Εὐθύμιος ἑρμηνεύει αὐτόθι. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν Ὑπαπαντὴν λόγους συνέγραψαν, ὁ Χρυσόστομος δύω, ὧν τοῦ ἑνὸς μὲν ἡ ἀρχὴ ἐστιν αὕτη «Ὁ μόνον φορεῖ σάρκα,» τοῦ δὲ ἑτέρου, αὕτη «Φαιδρὸν ἡμῖν σήμερον τὸ θέατρον.» Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς ὁ καὶ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τῶν ἁγίων καὶ θεοπνεύστων Γραφῶν.» Ἀμφιλόχιος ὁ Ἰκονίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πολλοὶ τῶν μεγάλων.» Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαῖρε σφόδρα θύγατερ Σιών.» Μεθόδιος ὁ Πατάρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλαι ἱκανῶς.» Γεώριος ὁ Νικομηδείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ τῆς παρούσης ἱερᾶς πανηγύρεως (σώζονται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου.) ὁ Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν ἡ τῶν Γενεθλίων.» Καὶ Λέων ὁ σοφός, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χριστοῦ ἑορτὴν τιμῶμεν (σώζονται ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος.) Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζονται μὲν ἐκ τῶν ἀνωτέρω λόγοι τινές, σώζεται δὲ καὶ λόγος τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου τοῦ Ζωναρᾶ εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Πάλιν τοῖς εὐσεβέσι πανήγυρις, καὶ πάλιν μυστήριον ἕτερον.» Ἀλλὰ καὶ Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λόγον ἔχει εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, σωζόμενον ἐν τῷ Πρωτάτῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν μὲν προγονικὴν ἐκείνην ἀράν τε καὶ καταδίκην.»

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

Ὁ μὲν ἅγιος Συμεὼν ὁ Θεοδόχος ἔλαβε μακρὰν καὶ πολυχρόνιον ζωὴν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι δὲν θὰ ἴδῃ θάνατον, πρὸ τοῦ νὰ θεωρήσῃ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του τὸν Δεσπότην Χριστόν· ὅθεν ὅτε ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπροσφέρθη εἰς τὸν ναὸν τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον, τότε ἐδέχθη αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ πληροφορηθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὰ περὶ αὐτοῦ μέλλοντα, ἔλαβε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, κατὰ τὸν ἀνωτέρω χρηματισμὸν καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.[1] Ἡ δὲ προφήτισσα Ἄννα ἦτο θυγάτηρ Φανουὴλ, καταγομένη ἀπὸ τὴν Φυλὴν τοῦ Ἀσὴρ, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δώδεκα Πατριάρχας τοὺς υἱοὺς Ἰακώβ· ἀφ' οὗ δὲ ἐσυγκατοίκησε μὲ ἄνδρα χρόνους ἑπτὰ, καὶ τοῦτον ἐστερήθη διὰ τοῦ θανάτου, ἀπὸ τότε παρέμενεν εἰς τὸν ναὸν καὶ κατεγίνετο ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ της εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀδιακόπως εὑρίσκετο εἰς θεάρεστα ἔργα, ἠξιώθη ἡ μακαρία νὰ ἴδῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὅτε ἐπροσφέρθη τεσσαράκοντα ἡμερῶν νήπιον εἰς τὸν ναὸν ἀπὸ τὴν Παναγίαν μητέρα του καὶ ἀπὸ τὸν δίκαιον Ἰωσήφ. Ἀνθωμολογεῖτο δὲ αὐτη· ἤτοι εὐχαρίστει καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν, καὶ ἐπροφήτευε φανερὰ τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλους ἐκείνους ὅσοι εὑρέθησαν τότε εἰς τὸν ναὸν, λέγουσα ταῦτα « τοῦτο τὸ βρέφος, εἶναι ἐκεῖνος ὁ Κύριος ὅστις ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· τοῦτο τὸ βρέφος εἶναι ὁ Χριστὸς, περὶ τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ προφῆται προεκήρυξαν. » Ἡμεῖς λοιπὸν τὴν μνήμην τούτων τῶν δύω σήμερον ἑορτάζοντες, κηρύττομεν διὰ μέσου αὐτῶν τὴν φρικτὴν καὶ ἀπόρρητον τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς συγκατάβασιν· (ὅρα περὶ αὐτῶν εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΔΡΙΑΝΟΥ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΥ.

Εἰς τὸν Ἀδριανόν.

» Ἀδριανὸν, χαίροντα τμηθῆναι ξίφει,
» Χείρ, ἡ φόνοις χαίρουσα, τέμνει δημίου.

Εἰς τὸν Εὔβουλον.

» Ξίφει θανὼν, Εὔβουλε Κυρίου χάριν,
» Βουλὴν ἐπέγνως, ὡς ἀρεστὴν Κυρίῳ.

Οὗτοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν χώραν Βανέαν, ἔχοντες δὲ πόθον εἰς τοὺς ὁμολογητὰς καὶ μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, ἦλθον εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἐμαρτύρουν πολλοὶ μάρτυρες. Φανερωθέντες δὲ ἐκεῖ, ὅτι ἦσαν χριστιανοὶ, ἐφέρθησαν εἰς τὸν ἄρχοντα Φιρμιλιανὸν, καὶ παρρησίᾳ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν, δέρονται παρευθὺς εἰς τὴν ῥάχιν καὶ εἰς τὰ πλευρὰ, ὁμοίως λαμβάνουσι καὶ ἄλλα μεγαλίτερα βάσανα. Ἐπειδὴ δὲ ἵσταντο στερεοὶ καὶ ἀμετάθετοι εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ, τούτου χάριν ἐθυμώθη ὁ ἄρχων πολλὰ καὶ δίδει αὐτοὺς εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ μακάριος Ἀδριανὸς, δοθεὶς εἰς ἕνα λέοντα, ἠγωνίσθη μὲ ἐκεῖνον ἀγῶνα ἀνδρικώτατον, καὶ ἐπειδὴ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ἀπεκεφαλίσθη· ἔπειτα ὁ ἅγιος Εὔβουλος κολακευθεὶς πρότερον ἀπὸ τὸν ἄρχοντα καὶ πολλὰ παρακληθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἀλλ' εἰς οὐδὲν νομίσας τὰς κολακείας καὶ παρακινήσεις του, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἴδιον λέοντα, καὶ ἐπειδὴ ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ ἔμεινεν ἀβλαβὴς καὶ αὐτὸς ἀποκεφαλίζεται, καὶ οὕτω

[1] Σημείωσαι, ὅτι περὶ τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου διάφοροι διαφόρως λέγουσιν. Ὁ μὲν ἅγιος Ἰωσὴφ ὁ ὑμνογράφος ἐν τῷ δευτέρῳ τροπαρίῳ τοῦ πρὸς αὐτὸν ᾀσματικοῦ κανόνος αὐτοῦ, θέλει ὅτι ἦτο ἱερεὺς, οὕτω λέγων, « Ἐν νόμῳ γενόμενος, ἱερουργὸς, ἱερώτατε. Ὁ δὲ κριτικὸς Φώτιος ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις πρὸς τὸν ἐρωτήσαντα ἀποκρίνεται, ὅτι δὲν ἦτο ἱερεὺς, ἦτον ὅμως τοῦ ἱερέως ἀνώτερος. Ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι οὗτος ἦτον εἷς τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου, καὶ ὅτι ἑρμηνεύων τὸ « Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, » καὶ ἀπιστήσας εἰς αὐτὸ, ἔλαβε χρηματισμὸν, ὅτι μέλλει νὰ ζήσῃ ἕως οὗ νὰ λάβῃ εἰς τὰ ἀγκάλας του τὸν προφητευθέντα Παρθενικὸν τόκον, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Κεδρηνὸς ἐν τῇ Συνόψει, καὶ ὁ Ἀθηνῶν Μελέτιος (ὁμοίως καὶ Εὐθύμιος ὁ Ζαγαδηνὸς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ ϛ'. κεφαλαίου τοῦ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγελίου τόμῳ τρίτῳ) καὶ ἄλλοι. Ὅθεν ἂν τοῦτο ἦναι ἀληθὲς, ὁ Συμεὼν ὅτε ἐδέχθη τὸν Χριστὸν ἦτο χρόνων διακοσίων ἑβδομήκοντα καὶ ἐπέκεινα. Ἄλλοι γενεαλογοῦσι τὸν Συμεὼν τοῦτον, ὅτι ἦτο υἱὸς μὲν τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἑβραίων Χιλὲλ, πατὴρ δὲ τοῦ περιφήμου Γαμαλιὴλ τοῦ ἀναφερομένου ἐν ταῖς Πράξεσι, καὶ ἄλλοι λέγουσι ὅτι ἦτο πρόεδρος τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑβραίων. Οἱ δὲ ἀσφαλέστεροι καὶ μόνῃ τῇ Εὐαγγελικῇ ἱστορίᾳ ἑπόμενοι, ὡς ἄνδρα ἁπλῶς πνευματοκίνητον τὸν Θεοδόχον γεραίρουσιν. (ὅρα τὴν νεοτύπωτον Ἑκατονταετηρίνα) τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Συμεὼν, εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου, τὸν ὁποῖον ναὸν ἀνήγειρεν ὁ βασιλεὺς Ἰουστῖνος (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου σώζεται ἐγκώμιον Συμεὼν ταπεινοῦ μοναχοῦ, εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Συμεὼν τὸν Θεοδόχον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὴν πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ὁμοδούλων τιμήν.»

λαμβάνουσι καὶ οἱ δύω τοὺς ἀκηράτους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ τοῦ Βουκόλου.

» Βοῶν ἐπαύλεις Βλάσιον εἶχον πάλαι·
» Αὐλαὶ δὲ νῦν ἔχουσιν αὐτὸν Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος ἦτο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, υἱὸς γονέων πλουσιωτάτων, ηὔξανε δὲ τὸν πλοῦτον αὐτῶν τὸ πλῆθος τῶν ζώων τὰ ὁποῖα εἶχον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πλοῦτον ἔδιδον ἀφθονοπαρόχως καὶ εἰς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην. Ὅτε δὲ ἔγεινε διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐζητεῖτο καὶ ὁ μακάριος οὗτος Βλάσιος καὶ δὲν εὑρίσκετο· τούτου χάριν ἐρημίαι καὶ λαγκάδια ἠρευνῶντο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας. Ὅθεν τοῦτο μαθὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀνδρεῖος ἀγωνιστής, μόνος του παραδίδεται εἰς τοὺς διώκοντας, μὲ τόσην χαράν, ὡς ἂν ἦτο καλεσμένος εἰς δεῖπνον βασιλικόν, καὶ ὡς εὐεργέτας καὶ καλοθελητάς του ξενοδοχεῖ καὶ φιλεύει τοὺς διώκτας καὶ φονευτάς του. Παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα, ἐφανέρωσε καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν πίστιν του καὶ τὴν τέχνην του· ὅθεν παρευθὺς ἐξαπλόνεται ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος καὶ δέρεται μὲ ὠμὰ νεῦρα. Ὁ δὲ Θεὸς ἐλαφρύνει τοὺς πόνους του, καὶ ἰατρεύει τὰς πληγάς του· βλέπων δὲ τὸ θαῦμα τοῦτο ὁ ἡγεμών, ὠνόμαζεν αὐτὸ μαγείαν. Εἶτα βάλλει τὸν ἅγιον ἐντὸς λέβητος γεμάτου ἀπὸ βρασμένον νερόν, προστάξας νὰ μείνῃ ἐκεῖ μέσα ἡμέρας πέντε· ἄγγελοι δὲ Θεοῦ καταβάντες, παρεκίνουν τὸν μάρτυρα νὰ μὴ φοβῆται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ θάρρος, καὶ ἐνταυτῷ διεσκόρπιζον τὴν φωτίαν, καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς βλάβην. Ὅθεν μετὰ τὰς πέντε ἡμέρας ἐλθόντες οἱ στρατιῶται διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν λέβητα, βλέπουσιν αὐτὸν ὅτι ἦτο ζωντανός, καὶ ἔψαλλεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀγγέλους· διὰ τοῦτο παρευθὺς ἐκήρυξαν ἑαυτοὺς χριστιανούς.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἡγεμών, ἔστειλεν ἄλλους στρατιώτας διὰ νὰ τὸν ἐκβάλωσιν· ἐλθόντες δὲ καὶ ἐκεῖνοι, ὠνόμασαν ἑαυτοὺς χριστιανούς· ἔπειτα ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἡγεμών, καὶ βλέπων τὸν ἅγιον μέσα εἰς τὸ βράσιμον τοῦ λέβητος, ἐνόμισεν ὅτι ἐκρύωσε τὸ νερόν, ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ φέρωσιν ἀπὸ ἐκεῖνο διὰ νὰ νίψῃ τὸ πρόσωπόν του. Τούτου δὲ γενομένου, εὐθὺς ἐτυφλώθη ὁ ἄθλιος, καὶ ὁμοῦ μὲ τὴν τύφλωσιν, ἀπέρριψε καὶ τὴν μιαράν του ψυχήν. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς μὲ ἐκεῖνο τὸ νερὸν ἐβάπτισεν ὅλους τοὺς πιστεύσαντας στρατιώτας εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος· ἔπειτα ἐλθὼν πλησίον εἰς τὴν μάνδραν τῶν ζώων του, παρήγγειλεν εἰς τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς του ὅσα ἔπρεπε διὰ τὴν σωτηρίαν των, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ὅσοι δὲ ἔτυχον εἰς τὴν μακαρίαν του τελείωσιν, εἶδον τὴν ἁγίαν του ψυχὴν ὅτι ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ σῶμα, ὡς λευκὴ καὶ φωτεινὴ περιστερά, καὶ ἐπέταξεν εἰς τὸν οὐρανόν· τὸ δὲ ἱερὸν σῶμά του ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν ἴδιον ἐκεῖνον τόπον. Τὸ δὲ ῥαβδίον του ἐβλάστησε πλησίον εἰς τὸ ἐκεῖ θυσιαστήριον, τὸ ὁποῖον γενόμενον δένδρον μεγάλον, ἔκαμε σκιὰν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ θυσιαστήριον.

—

Ὁ προφήτης ΑΖΑΡΙΑΣ, ὁ υἱὸς Ἀδδώ, [1] *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Χρησμοὺς διδόντος πρὶν θανεῖν Ἀζαρίου,
» Σιγᾷ προφητεύουσα λοξὰ Πυθία.

Οὗτος ἦτο υἱὸς Ἀδδώ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν γῆν Συμβαθᾶ, καὶ ἐγύρισεν ἀπὸ τὸν Ἰσραὴλ τὴν αἰχμαλωσίαν Ἰούδα· ἀποθανὼν δὲ ἐτάφη εἰς τὸν ἀγρόν του. [2]

—

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΙΜΩΝ ξίφει τελειοῦνται.

» Καὶ Παῦλον ᾧδε, καὶ Σίμωνα γραπτέον,
» Μὴ καὶ λάθωσιν, ἐκκοπέντες τὰς κάρας.

Ὁ ὅσιος ΚΛΑΥΔΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔχαιρεν εὑρὼν Κλαύδιος βίου τέλος,
» Ὡς εἴ τις εὕροι, ψαλμικῶς, πολλὰ σκῦλα.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὁ Ἀδδὼ οὗτος γράφεται κατ' ἄλλους μὲν Ὠδὴδ, κατ' ἄλλους δὲ Ἀδὰδ. Σ. Ε.

[2] Περὶ τοῦ προφήτου Ἀζαρίου τούτου, ταῦτα γράφει τὸ β'. τῶν Παραλειπομένων ἐν κεφαλαίῳ ιε'. 1. «Καὶ Ἀζαρίας υἱὸς Ὠδὴδ ἐγένετο ἐπ' αὐτὸν πνεῦμα Κυρίου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν Ἀσὰ καὶ παντὶ Ἰούδα καὶ Βενιαμίν, καὶ εἶπεν. «Ἀκούσατέ μου Ἀσά, καὶ πᾶς Ἰούδα καὶ Βενιαμίν· Κύριος μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ εἶναι ὑμᾶς μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐὰν ἐκζητήσητε αὐτόν, εὑρεθήσεται ὑμῖν· καὶ ἐὰν ἐγκαταλίπητε αὐτόν, ἐγκαταλείψει ὑμᾶς.» Καὶ ἄλλα πολλὰ λέγει ἐκεῖ, μὲ τὰ ὁποῖα ἔγεινε μὲν εἰς τὸν βασιλέα Ἀσὰ καὶ εἰς ὅλον τὸν λαὸν τοῦ Ἰούδα καὶ Βενιαμὶν κήρυξ τῆς εὐσεβείας, στηλιτευτὴς δὲ τῆς δυσσεβείας.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Δ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΣΙΔΩΡΟΥ τοῦ Πηλουσιώτου.

» Πηλουσιῶτα, χαῖρε, χαῖρε πολλά μοι.
» Τὸν πηλὸν ἐκδὺς, καὶ χαρᾶς τυχὼν ξένης.
» Ἐν δ' Ἰσίδωρον ἔθεντο τετάρτῃ σήματι λυγρῷ.

Οὗτος ὁ θεῖος πατὴρ ἡμῶν Ἰσίδωρος ἦτο ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, υἱὸς γονέων εὐγενῶν ὁμοῦ καὶ θεοφιλῶν, καὶ συγγενὴς Θεοφίλου καὶ Κυρίλλου τῶν τῆς Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπισκόπων, ἀκμάσας περὶ τὸ υιβ' (412) ἔτος. Οὗτος λοιπὸν γυμνασμένος ὢν εἰς ἄκρον καὶ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν καὶ θείαν φιλοσοφίαν, καὶ κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν, πάμπολλα συγγράμματα ἀφῆκεν εἰς τοὺς φιλομαθεῖς λόγου καὶ ἐνθυμήσεως ἄξια. Αὐτὸς δὲ παραιτήσας πλοῦτον καὶ γένος λαμπρὸν, καὶ εὐδαιμονίαν ζωῆς, ὑπῆγεν εἰς τὸ Πηλούσιον ὄρος, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἐνδυθεὶς, ἐσχόλαζεν ἐκεῖ προσευχόμενος καὶ συνομιλῶν νοερῶς τῷ Θεῷ.

Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐδίδασκε καὶ ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ ἐφώτιζεν αὐτὴν μὲ τοὺς θείους λόγους του, τοὺς ἁμαρτάνοντας εἰς μετάνοιαν ἐπιστρέφων, τοὺς ἐναρέτους εἰς τὴν ἀρετὴν ἐπιστηρίζων, τοὺς ἀπειθεῖς παρακινῶν εἰς εὐπείθειαν, καὶ μὲ τὸ αὐστηρὸν τῶν ἐλέγχων του καὶ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους βασιλεῖς ἐνθυμίζων καὶ νουθετῶν, εἰς τὸ συμφέρον τῆς οἰκουμένης. Καὶ διὰ νὰ εἴπωμεν καθολικῶς, εἰς ὅλους ὅσους ἠρώτων αὐτὸν ἀπορίας ἐκ τῶν Ἁγίων Γραφῶν, σοφωτάτας ἔδιδε τὰς λύσεις καὶ ἑρμηνείας. Λέγουσι δὲ τινες, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ θείου τούτου πατρὸς εἶναι ἕως δέκα χιλιάδες.[1] Οὕτω λοιπὸν κάλλιστα διανύσας τὴν ζωήν του, καὶ κατὰ Θεὸν πολιτευσάμενος, μὲ γῆρας βαθὺ τελειόνει τὸν βίον του περὶ τὸ υν' (450) ἔτος τῆς σωτηρίας.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΟΛΑΟΥ ὁμολογητοῦ τοῦ Στουδίτου.

» Ἔδοξε τῷ στήσαντι μέτρα τῷ βίῳ,
» Καὶ Νικόλαον ἐκμετρῆσαι τὸν βίον.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐγεννήθη μὲν εἰς τὴν νῆσον Κρήτην, θέλων δὲ νὰ ἴδῃ τὸν συγγενῆ του Θεοφάνην, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Κρήτην καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· εὑρὼν δὲ αὐτὸν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου συνηριθμημένον μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, ἐνδύεται καὶ αὐτὸς τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν. Ἀφ' οὗ δὲ διῆλθεν ὅλην τὴν πνευματικὴν παιδείαν, καὶ ἐδιδάχθη ἀκριβέστατα, ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα καὶ ἰδιώματα τῆς μοναχικῆς πολιτείας, καὶ ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, ἐχειροτονήθη ἱερεύς· τί δὲ μετὰ ταῦτα ἠκολούθησεν; ἐξορίζεται ὁ ἀοίδιμος οὗτος Νικόλαος ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Θεόδωρον, τὸν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδιτῶν.[1] Ὕστερον δὲ ἀνεκλήθησαν καὶ οἱ δύω ἀπὸ τὴν ἐξορίαν·[2] ἔπειτα δέρονται μὲ βούνευρα, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως Λέοντος Ἀρμενίου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ωις' (816), διότι προσεκύνουν τὰς ἁγίας εἰκόνας, καὶ οὕτω βάλλονται εἰς τὴν φυλακήν. Πάλιν δὲ ἐρωτηθέντες καὶ βεβαιοῦντες τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, δέρονται καὶ οὕτω δεθέντες, ῥίπτονται πάλιν εἰς τὴν φυλακήν· μείναντες δὲ ἐκεῖ χρόνους τρεῖς καὶ ταλαιπωρηθέντες μὲ πεῖναν καὶ δίψαν καὶ γύμνωσιν, στέλλονται ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Σμύρνην. Δαρέντες δὲ καὶ ἐκεῖ, ῥίπτονται εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀσφαλίζονται εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον εἴκοσι μῆνες, ἀπέθανεν ὁ Ἀρμένιος Λέων, καὶ τότε οἱ μακάριοι οὗτοι ὅσιοι καὶ ὁμολογηταὶ, ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἦλθον εἰς τὴν Χαλκηδόνα, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσαντες τὸν τρισόλβιον Νικηφόρον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, εὑρίσκοντο μετ' αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον δὲ καιρὸν, ὅτε μετὰ τὸν Ἀρμένιον ἔγεινε βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς καὶ εἰκονομάχος, ἐν ἔτει ωκ' (820), τότε ἐξορίζονται εἰς τὴν Προῦσαν κατὰ προσταγὴν τοῦ αὐτοῦ Μιχαήλ· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἐξορίζονται εἰς τὸν Ἀκρίταν. Ἐκεῖ δὲ διατρίβων ὁ ἅγιος Θεόδωρος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανε Μιχαὴλ ὁ Τραυλὸς, καὶ ἐδέχθη τὴν βασιλείαν Θεόφιλος ὁ υἱός του ἐν ἔτει ωκθ' (829), πάλιν ἐκινήθη πόλεμος κατὰ τῶν εὐσεβῶν ὅσοι ἐπροσκύνουν τὰς ἁγίας εἰκόνας· ἀφ' οὗ δὲ καὶ ὁ Θεόφιλος κατέστρεψε τὴν ζωὴν, καὶ

[1] Τοῦτο τὸ λέγει Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος ἐν βιβλ. ιδ'. κεφ. νγ'. Ὁ δὲ Σουΐδας εἰς τὴν λέξιν Ἰσίδωρος, λέγει ὅτι ἔγραψε τρεῖς χιλιάδας ἐπιστολὰς, γεμάτας ἀπὸ θείαν καὶ ἀνθρωπίνην χάριν.

[1] Ἡ ἐξορία αὕτη τῶν ὁσίων τούτων φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Νικηφόρου τοῦ ἀπὸ Γενικῶν ἐν ἔτει ωι' (810).

[2] Ἡ ἀνάκλησις αὐτῶν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, φαίνεται ὅτι ἔγεινεν ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ καλουμένου Κουροπαλάτου καὶ Ῥαγκαβὲ, ἐν ἔτει ωιά (811)· καὶ ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. β. σελ. 261 τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

ἡ εὐσεβεστάτη βασίλισσα Θεοδώρα ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Μιχαὴλ ἔγειναν διάδοχοι τῆς βασιλείας ἐν ἔτει ωμβ' (842)· τότε ἔγεινεν εἰρήνη σταθερὰ εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ὅτε δὲ ὁ Μακεδὼν Βασίλειος ἔγεινε βασιλεὺς ἐν ἔτει ωξζ' (867)· τότε μὲ πολλὰς παρακινήσεις του κατέπεισε τὸν ὅσιον τοῦτον καὶ πολύαθλον Νικόλαον, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου. Μὲ τοιούτους λοιπὸν καὶ τοσούτους ἀγῶνας διανύσας τὴν ζωήν του ὁ ἱερὸς οὗτος πατήρ, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς κακοπαθείας ταλαιπωρηθείς, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύθη, ζήσας χρόνους ἑβδομήκοντα πέντε.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΒΡΑΜΙΟΥ ἐπισκόπου Ἀρβὴλ τῆς Περσίδος.

» Πῶς τοῦτο φρικτὸν τοῖς ἀθληταῖς Κυρίου ;
» Ἔρασκε δεικνὺς Ἀβράμιος τὸ ξίφος.

Κατὰ τὸν πέμπτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, συνελήφθη ὁ ἅγιος οὗτος Ἀβράμιος, ἐπίσκοπος ὢν μιᾶς πόλεως τῆς Περσίας, ὀνομαζομένης Ἀρβήλ, ἀπὸ τὸν ἀρχιμάγον τοῦ βασιλέως, καὶ ἀναγκάζεται ἀπὸ αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ μὲν τὸν Χριστόν, νὰ προσκυνήσῃ δὲ τὸν ἥλιον. Ὁ δὲ μακάριος Ἀβράμιος ἔλεγεν εἰς αὐτόν, « ἄθλιε καὶ ταλαίπωρε, πῶς δὲν φοβεῖσαι παρακινῶν με νὰ κάμω ὅσα δὲν πρέπουσι ; καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφήσω τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου καὶ ὅλων τῶν κτισμάτων, καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν ἥλιον, τὸ τοῦ Θεοῦ κτίσμα καὶ ποίημα ; Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ἐπισκόπου δὲν ἐτάραξαν ὀλίγον τὸν ἀρχιμάγον· ὅθεν παρευθὺς προστάζει νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ ῥίψωσιν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν, καὶ νὰ τὸν δείρωσι μὲ ἄγρια ῥαβδία. Ἐπειδὴ δὲ εἶδε τὸν μάρτυρα ὅτι ὑπέφερε μὲ γενναιοκαρδίαν τὴν τιμωρίαν ταύτην, καὶ ὅτι ἐπροσηύχετο διὰ τοὺς τιμωροῦντας αὐτὸν καὶ ἔλεγε « Κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, διότι δὲν ἠξεύρουσι τί κάμνουσι »· τούτου χάριν ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλήν. Καὶ οὕτως ἐτελειώθη ὁ μακάριος Ἀβράμιος εἰς χωρίον καλούμενον Θελμάν, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΙΩΑΝΝΗΣ, ὁ ἐν Εἰρηνουπόλει, [1] *εἷς ὢν τῶν τριακοσίων δεκαοκτὼ Θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Καὶ Ἰωάννης, ὀρθοδοξίας χάριν,
» Τοὺς δυσσεβεῖς ἤλεγχε σὺν παρρησίᾳ.

Ὁ ὅσιος ΙΑΣΙΜΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀλλ' Ἰασίμου καὶ μόνη κωφὴ κόνις,
» Νέμει νοσοῦσι τὴν ἰάσιμον χάριν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Θείοις σκεπασθεὶς πίστεως θείας ὅπλοις,
» Γυμνοῖ τράχηλον Θεόκτιστος τῷ ξίφει.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΣΗΦ Χαλεπλῆς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει αχπϛ' (1686) ξίφει τελειοῦται.*

† » Τέμνου, Ἰωσήφ, ἀνδρικῶς διὰ ξίφους,
» Καὶ ἐκ Θεοῦ στέφανον ἄφθαρτον δέχου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε'. τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΓΑΘΗΣ.

» Χαίρει, σκότει δοθεῖσα φρουρᾶς Ἀγάθη,
» Μισοῦσα καὶ φῶς, εἰ πλάνων ὄψεις βλέπω.
» Πέμπτῃ ἐν φυλακῇ Ἀγάθη θάνεν εἶδος ἀρίστη.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ μίαν πόλιν τῆς νήσου Σικελίας ὀνομαζομένην Πάνορμον, διαλάμπουσα μὲν μὲ ὡραιότητα καὶ ἀφθορίαν σώματος, καὶ μὲ κάλλος ψυχῆς, γεμάτη δὲ οὖσα ἀπὸ πλοῦτον καὶ σωματικὰ ἀγαθά, κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251). Αὕτη λοιπὸν ἐπειδὴ ἦτο χριστιανή, προσεφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Κουτιανόν, καὶ πρῶτον μὲν παραδίδοται εἰς μίαν ἄλλην γυναῖκα ἄπιστον, Ἀφροδισίαν ὀνόματι, μὲ σκοπόν, ἵνα ἐκείνη μὲ τὰς παρακινήσεις της, μεταθέσῃ τὴν ἁγίαν ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἁγία ἐκράτει δυνατῶς τὴν εὐσέβειαν, καὶ ἐπεθύμει μᾶλλον νὰ ἀποθάνῃ μὲ μαρτυρικὸν θάνατον, διὰ τοῦτο δέρουσιν αὐτὴν ὑπερβολικῶς καὶ κόπτουσι τὸν μαστόν της, τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὑγιῆ ὁ ἀπόστολος Πέτρος φανεὶς εἰς αὐτὴν ἐν τῇ φυλακῇ. Ἔπειτα σύρουσιν αὐτὴν ἐπάνω εἰς τοῦβλα, καὶ μὲ φωτίαν αὐτὴν κατακαίουσιν·

---

[1] Ἡ Εἰρηνούπολις εἶναι πόλις ἐν τῇ Κιλικίᾳ εὑρισκομένη πλησίον εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ βουνοῦ Ταύρου τοῦ Κιλικίου, τιμημένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου, ὑπὸ τὸν Ἀναζάρβου Μητροπολίτην, ἥτις ὕστερον ὠνομάσθη Νερωνιάς.

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

εἶτα βάλλουσιν αὐτὴν εἰς τὴν φυλακήν, ἐκεῖ δὲ εὑρισκομένη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ·[1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον). Τοῦτον δὲ ἑλληνιστὶ συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή « Βασιλεύοντος Δεκίου »· (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Σκοπέλῳ (ἤτοι τοῦ ἐξ Ἀντιοχείας.)

» Στενὴν ὁδεύσας Θεοδόσιος τρίβον,
» Τὴν εὐρύχωρον τῆς Ἐδὲμ πατεῖ τρίβον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θεοδόσιος ὁ ἀσκητής, ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Κοινοβιάρχην, διότι οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀντιοχείας, υἱὸς ὢν γονέων ὀνομαστῶν. Μίαν δὲ φορὰν ἀκούσας προσεκτικῶς τὴν δεσποτικὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου, ἀφῆκεν οἰκίαν καὶ πλοῦτον καὶ εὐγένειαν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τοῦ κόσμου χαροποιά, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τόπους δασεῖς καὶ δενδρώδεις, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀποκλίνοντας[2], καὶ ἐκεῖ κτίσας ἓν κελλίον μικρότατον, μετεχειρίζετο τὴν ἀσκητικὴν πολιτείαν, ἐνδεδυμένος μὲν φορέματα τρίχινα, βαρέα δὲ σίδηρα φορῶν ἔσωθεν, ἓν εἰς τὸν λαιμόν, ἄλλο εἰς τὴν μέσην, καὶ δύω εἰς τὰς δύω του χεῖρας. Καταγινόμενος δὲ εἰς τὴν προσευχὴν καὶ εἰς τὸ ἐργόχειρον, ἐκοίμιζε μὲ αὐτὰ τὰ πάθη τῆς σαρκός, ἐπιθυμίαν δηλαδὴ καὶ ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ λοιπά· ἐδούλευε δὲ ποτὲ μὲν σπυρίδας, ποτὲ δέ, ὀλίγα χωράφια, τὰ ὁποῖα σπείρων καὶ τὴν ἀναγκαίαν τροφὴν ἀπὸ ἐκεῖ ποριζόμενος, ἐτρέφετο αὐτός, καὶ ὅσοι ξένοι ἤρχοντο εἰς αὐτόν.

Οὗτος εἶχεν ἀκτένιστα καὶ ἄλουστα τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του, τὰ ὁποῖα ἔφθανον ἕως εἰς τοὺς πόδας του, ἐπειδὴ δὲ ὅσον ὁ καιρὸς ηὔξανε, τόσον ηὔξανε πανταχοῦ τὸ ὄνομα καὶ ἡ φήμη του, καὶ ἐκ τούτου παρεκινοῦντο πολλοὶ καὶ ἐπρόστρεχον εἰς αὐτόν, ἀγαπῶντες νὰ μιμῶνται τὴν ζωήν του, διὰ τοῦτο δεχόμενος αὐτοὺς ὁ ὅσιος, ἔκαμε τὴν ἔρημον ἐκείνην ἄλλην σχεδὸν πόλιν οὐράνιον. Μίαν φορὰν ἦλθον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη Ἀγαρηνοί·[1] δὲν ἐπροξένησαν ὅμως κἀνὲν κακόν, διότι εὐλαβηθέντες τὸν μακάριον τοῦτον Θεοδόσιον, ἀνεχώρησαν μὲ εἰρήνην. Πλὴν διὰ τὰς αὐτῶν ἐπιδρομάς, ἀφῆκε τὴν ἔρημον ὁ ὅσιος καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν πατρίδα του Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ κτίσας μικρὰν καλύβην, ὁμοῦ μὲ ἄλλους τινὰς ἀδελφούς, εἰργάζετο τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἔλεγε δὲ εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας. Ἀδελφοὶ ἂν καὶ μᾶς εὐλαβήθησαν οἱ Ἀγαρηνοὶ καὶ δὲν μᾶς ἐπείραξαν, ὅμως εἶναι γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι πρέπει νὰ δίδωμεν τόπον εἰς τὴν ὀργήν, διότι καὶ ὁ Κύριος φεύγων τὸν Ἡρώδην, μὲ τοῦτο μᾶς ἐδίδαξε νὰ φεύγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐδιδάχθημεν νὰ μὴ ῥίπτωμεν τὸν ἑαυτόν μας εἰς πειρασμούς· διότι, τί μας ἐμποδίζει ἡ πατρὶς ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἐργασίαν, ἐὰν ἡμεῖς προσέχωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν μας; βεβαίως οὐδέν. Οὕτω λοιπὸν πολιτευόμενος ὁ μακάριος, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας εἰς τὴν πατρίδα του πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[2]

—

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΣ ὁ

[1] Περὶ τῆς ἁγίας ταύτης παρθένου Ἀγάθης λέγει ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος ἐν τῷ β' βιβλίῳ τοῦ Κεκραγαρίου, ἤτοι ἐν κεφαλαίῳ κδ' τῶν Μονολογίων, ὅπου ἀναφέρει, ὅτι ἡ θεία γλυκύτης, ἅπασαν τὴν παροῦσαν τοῦ κόσμου πικρίαν ἀνταναιρεῖ· τί δὲ λέγει περὶ αὐτῆς; « Ταύτης σου τῆς ὑπεραρράτου γλυκύτητος, Κύριε, κἀκείνη ἀπεγεύσατο ἡ παρθένος (ἡ Ἀγάθη αὕτη δηλαδὴ) ἣν ἀναγινώσκομεν χαίρουσάν τε καὶ μεγαλοφρονοῦσαν ἀπελθεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὡς δὴ κεκλημένην πρὸς ἑστίασιν. »

[2] Ἤτοι εἰς τὰ ὄρη τῆς Ῥώσου, ἥτις εἶναι πόλις τῆς Κιλικίας κατὰ τὸν Θεοδώρητον, διότι οὗτος γράφει πλατύτερον τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας του, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη.

[1] Ὁ Θεοδώρητος δὲν ὀνομάζει αὐτοὺς Ἀγαρηνούς, ἀλλὰ λέγει ὅτι αὐτοὶ παλαιὰ μὲν ὠνομάζοντο Σόλυμοι, τώρα δὲ ὀνομάζονται Ἴσαυροι.

[2] Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς τοῦ ὁσίου τούτου ἦσαν μακρύτερα καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας του· ὅθεν καὶ ἔδενεν αὐτὰ εἰς τὴν μέσην του. Καὶ ὅτι, ὄχι μόνον αὐτὸς ἐδούλευεν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ἀδελφοὺς ἐδίδασκε νὰ ἑνώνωσι μὲ τοὺς πόνους τῆς ψυχῆς, καὶ τοὺς ἱδρῶτας τοῦ σώματος· ἐπειδὴ ἄτοπον πρᾶγμα εἶναι, οἱ μὲν κοσμικοὶ νὰ κοπιάζωσι καὶ νὰ δουλεύωσι διὰ νὰ θρέψωσι παιδία καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ πληρώνωσι δοσίματα, καὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸν Θεὸν ἀπαρχάς, καὶ πρὸς τούτοις νὰ ἐλεῶσι τοὺς πτωχούς, οἱ δὲ μοναχοί, νὰ μὴ πορίζωνται τὰ χρειώδη τῆς ζωῆς ἀπὸ τὸν κόπον των, καὶ μάλιστα ἐνῷ μεταχειρίζονται φαγητὰ καὶ φορέματα εὐτελῆ· ἀλλὰ νὰ κάθηνται ἀργοί, καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς χρείας των ἀπὸ τὰς ξένας χεῖρας. Διηγεῖται δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐκτύπησε μὲ τὴν ῥάβδον του μίαν πέτραν σκληράν ἥτις, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἀνέβλυσεν ὕδωρ, τὸ ὁποῖον διὰ μέσου ὑδραγωγίου ἔφερεν εἰς τὸ μοναστήριόν του· καὶ ὅτι τὸ λείψανον τούτου ἐβλήθη μετὰ θάνατον εἰς μίαν θήκην, ὁμοῦ μὲ τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου Ἀφραάτου, ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

νέος Ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. [1]

÷ » Εὐκτοῦ τέλους ἔτυχες, ποιμὴν Κυρίου,
» Φερωνυμήσας πράγμασιν θεηγόρε.

Μνήμη τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΟΥ Ἀθηναίου, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσαντος διὰ ξίφους, κατὰ τὸ ἔτος αψοδ' (1774).

÷ » Σφαγεὶς ὁ Ἀντώνιος ὥσπερ ἡ ὄϊς,
» Χριστῷ παρέστη ἀκολουθῶν, ὡς ὄϊς. [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ϛ', τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΟΥΚΟΛΟΥ Ἐπισκόπου Σμύρνης.

» Σμύρνης ὁ ποιμὴν Βουκόλος θυηπόλος,
» Ἀγρυπνός ἐστι, καὶ θανὼν, ποίμνης φύλαξ.
» Ἀγλαὸν ἠελίοιο φάος λίπε Βουκόλος ἕκτῃ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καθαρίσας τὸν ἑαυτόν του, ἔγεινε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· ὅθεν εὑρὼν αὐτὸν δόκιμον καὶ ἄξιον ὁ πανεύφημος καὶ ἠγαπημένος τῷ Χριστῷ Ἰωάννης ὁ Θεολόγος, ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ ποιμένα τῆς ἐν Σμύρνῃ Ἐκκλησίας. Καὶ λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος ἱεράρχης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος φωτιζόμενος, ἐφώτιζε καὶ αὐτὸς τοὺς ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνωσίας εὑρισκομένους Ἕλληνας, καὶ διὰ μέσου τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἐποίει αὐτοὺς υἱοὺς φωτὸς καὶ ἡμέρας, ἐλευθερόνων αὐτοὺς ἀπὸ τὰ ἀνήμερα θηρία· ἤτοι ἀπὸ τοὺς ἀγρίους καὶ σκοτεινοὺς δαίμονας. Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον, ἐχειροτόνησε τὸν ἅγιον Πολύκαρπον διάδοχον εἰς τὴν αὐτὴν μεγαλόπολιν Σμύρνην, καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον αὐτὸν κατέστησε τῶν λογικῶν προβάτων, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ὅτε δὲ ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, ἔκαμεν ὁ Θεὸς νὰ βλαστήσῃ ἀπὸ τὸν τάφον του ἓν δένδρον, τὸ ὁποῖον ἐχάριζε καὶ χαρίζει ἕως τὴν σήμερον διαφόρους ἰατρείας εἰς τοὺς προστρέχοντας αὐτῷ μετὰ πίστεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Ἐμέσῃ.

» Χριστὸς τέτρηται χεῖρας ἥλοις καὶ πόδας,
» Ἰουλιανὸς προστίθησι καὶ κάραν.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Ἔμεσαν πόλιν τῆς Κοίλης Συρίας, εὐσεβὴς πρὸς τὸν Θεὸν, νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, καὶ ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ὅτε δὲ συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Ἐμέσης Ἰουλιανὸς καὶ ὁ διάκονος Λουκᾶς, καὶ ὁ ἀναγνώστης Μώκιος[1], κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν ἔτει σπδ' (284), καὶ κατεδικάσθησαν καὶ οἱ τρεῖς νὰ κατασπαραχθῶσιν ὑπὸ τῶν θηρίων, τότε ὁ ἅγιος οὗτος Ἰουλιανὸς βλέπων αὐτοὺς ὅτι ἐφέροντο εἰς τὰ θηρία ἐπόνεσε κατὰ τὴν καρδίαν· ὅθεν ἔτρεξε καὶ τοὺς ἔφθασε, καὶ φθάσας τοὺς ἠσπάσθη. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἐκρατήθη καὶ αὐτὸς, ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἐθανατώθησαν· ὅθεν ἐκάρφωσαν τὴν κεφαλήν του καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του· οὕτω δὲ καρφωμένος ὢν ὁ τρισόλβιος, ἐπλαγίασεν εἰς ἓν σπήλαιον, καὶ ἐκεῖ παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΑΥΣΤΗΣ καὶ τῶν σὺν αὐτῇ ΕΥΙΛΑΣΙΟΥ καὶ ΜΑΞΙΜΟΥ.

» Τρεῖς μάρτυρες πάσχουσιν ἰχθύων πάθος,
» Κοινῇ τυχόντες ὀργάνου τοῦ τηγάνου.

Αὕτη ἡ ἁγία Φαῦστα ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ, ἐν ἔτει σϙθ' (299), καταγομένη ἀπὸ τὴν Κύζικον, θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν, καὶ πλουσίων, μετὰ τὸν θάνατον τῶν ὁποίων ἔμεινε κυρία πλούτου πολλοῦ καὶ περιουσίας. Πλὴν οὔτε ἡ νεότης τῆς

---

[1] Ὁ Πολύευκτος οὗτος φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου Ῥωμανοῦ ἐν ἔτει 959 ὅστις ἦτο εὐνοῦχος, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ διέπρεπε μὲ λόγον καὶ ἀρετήν. Μοναχὸς δὲ ὢν πρότερον, ἐχειροτονήθη ὕστερον Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν Καισαρείας Βασίλειον, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἡρακλείας Νικηφόρος, ἁμαρτήσας κατὰ τοῦ βασιλέως, ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ προνόμιον, τὸ νὰ χειροτονῇ δηλαδὴ τὸν Πατριάρχην· ὅθεν καὶ κατηγορία ὄχι ὀλίγη προσήφθη, οὐ μόνον εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἐπρόσταξε τοῦτο· εἰς τὸν βασιλέα δηλαδὴ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Καισαρείας ὅστις τὸν ἐχειροτόνησεν. (ὅρα περὶ τούτου σελ. 352 τοῦ β'. τόμου τοῦ Μελετίου) Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ προστίθεται, ὅτι ὁ Πολύευκτος οὗτος εἶναι ὁ νέος, διὰ τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἴσως οὗτος εἶναι Πολύευκτος ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις μετὰ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ Τζιμισκῆ ἔζησε μόνον τριακονταπέντε ἡμέρας καὶ ὅρα σελ. 367 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου.

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[1] Οὗτοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου.

ἡλικίας της, οὔτε ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου ἐδυνήθησαν νὰ τὴν χωρίσωσιν ἀπὸ τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ καλὰ ἔργα· ἀλλ' ἐσχόλαζεν ἡ μακαρία, καὶ ἔδωκε τὸν ἑαυτόν της εἰς τὴν ἀφθορίαν καὶ παρθενίαν, εἰς τὴν νηστείαν καὶ εἰς τὴν προσευχήν, καὶ εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη αὐτῆς ἔφθασεν ἕως καὶ εἰς αὐτὸν τὸν βασιλέα, ἐστάλη πρὸς αὐτὴν περιφανής τις ἄνθρωπος τῆς Συγκλήτου, Εὐϊλάσιος ὀνόματι, παραγγελθείς, ἢ νὰ τὴν πείσῃ νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεούς, ἢ ἂν δὲν πεισθῇ, νὰ τὴν πνίξῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὁ Εὐϊλάσιος, ἐδοκίμασε τὴν ἁγίαν μὲ πᾶσαν δοκιμὴν βασάνων, καὶ ἐπειδὴ εἶδεν αὐτὴν ὅτι ἔμεινεν ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλα τὰ βάσανα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔκαμε διάφορα θαύματα, τούτου χάριν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὅθεν ἀποστέλλεται ἄλλος ἄρχων παρὰ τοῦ βασιλέως, Μάξιμος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος μὲ πικρὰ βάσανα ἐτιμώρησε καὶ τὴν ἁγίαν καὶ τὸν Εὐϊλάσιον. Βλέπων δὲ τὰς θαυματουργίας, ὅσας ἐποίησεν ἡ ἁγία διὰ τῆς προσευχῆς της, ἐπίστευσε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Χριστόν· καὶ εἰς τὸ τηγάνιον ἐκεῖνο, ὅπερ ἡτοίμασε διὰ νὰ βάλῃ καὶ τοὺς δύω ἁγίους, εἰς αὐτὸ τὸ ἴδιον ἐμβῆκε καὶ αὐτὸς ὁμοῦ μὲ ἐκείνους, κατὰ προσταγὴν τοῦ βασιλέως· καὶ οὕτως ὁμοῦ καὶ οἱ τρεῖς ἔλαβον τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου καὶ τοὺς τοῦ μαρτυρίου στεφάνους· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτῶν ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

—

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΑΥΣΤΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, καὶ ΣΙΛΟΥΑΝΟΥ, καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Δαφνίου.*

* » Τριῶν συνάθλων ἓν διὰ ξίφους τέλος,
» Οἳ τὸν Θεὸν φρονοῦσιν ἕν τε καὶ τρία.

* *Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΩΤΙΟΥ, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ προφητείῳ (ἤτοι ἐν τῷ ναῷ) τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τῷ ὄντι ἐν τοῖς Ἠρεμίας.* [2]

* » Θνήσκων Φώτιος, οὐ ταράττομαι, λέγει,
» Πρὸς τὴν τελευτὴν ὢν προητοιμασμένος.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ.*

* » Ἐκ γῆς συνέστη σῶμα Βαρσανουφίου,
» Καὶ γῆν ὑπῆλθε τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐπικαλουμένου Προφήτου, μαθητοῦ τοῦ ἁγίου Βαρσανουφίου.*

† » Δίκαιόν ἐστιν, ὦ Ἰωάννη, ἅμα,
» Τάττειν σε ὧδε τῷ φίλῳ διδασκάλῳ. [1]

* *Ὁ ὅσιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ἐν Λυκῷ τῇ πόλει ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.* [2]

† » Τὸν ἐν Λυκῷ δὲ ποῦ Ἰωάννην θέμις,
» Τάττειν, ὅτι μὴ ὧδ' Ἰωάννῃ ἅμα;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

—————

[1] Τὸ Ἑλληνικὸν μαρτύριον αὐτῶν εὑρίσκεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή «Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν.»

[2] Σημειοῦμεν ἐδῶ, ὅτι ὁ ἱερὸς οὗτος Φώτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοφίλου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει 829, τοῦ ὁποίου ἔγεινε πρωτοσπαθάριος καὶ πρωτοασηκρῆτις, καὶ ἔφερε τὰ πρωτεῖα τῆς συγκλήτου καὶ βασιλικῆς βουλῆς κατὰ τὸν διάκονον Ἰωάννην τὸν συγγράψαντα τὸν βίον τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου. Τοσην δὲ δύναμιν εἶχεν εἰς τὴν γραμματικήν, ποιητικήν, ῥητορικήν τε καὶ φιλοσοφίαν, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ἰατρικήν, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην ἐξωτερικήν, ὥστε, ὄχι μόνον ἄλλος τοιοῦτος δὲν εὑρίσκετο ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς παλαιοὺς συνηριθμεῖτο, καθὼς Νικήτας ὁ Παφλαγονίας μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἂν καὶ ἦτο ἐχθρός του. Ψηφισθεὶς λοιπὸν οὗτος ἀπὸ ὅλον τὸν κλῆρον (πλὴν πέντε μόνον) ἔγεινε μοναχὸς ὑπὸ Γρηγορίου ἐπισκόπου Συρακούσης τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ, τῇ δευτέρᾳ ἔγεινεν ἀναγνώστης, τῇ τρίτῃ ὑποδιάκονος, τῇ τετάρτῃ διάκονος, τῇ πέμπτῃ πρεσβύτερος, καὶ τῇ ἕκτῃ, ἥτις ἦτον ἡ κε'. τοῦ Δεκεμβρίου, καθ' ἣν ἑορτάζομεν τὰ γενέθλια τοῦ Κυρίου, ἔγεινεν ἐπίσκοπος, ἐν ἔτει 858 καὶ οὕτως ἐκβληθέντος τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου, ἔγεινεν οὗτος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἂν καὶ ἀκουσίως. Ψεύδεται ἄρα ὁ Νεοκαισαρείας Στυλιανός, γράφων πρὸς Στέφανον. ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔγεινε καὶ πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος. Ὁμοίως καὶ ὁ Σμύρνης Μητροφάνης, καὶ ὁ Παφλαγονίας Νικήτας, καὶ ὁ Θεόγνωστος, οἱ πολλὰ κατὰ τοῦ ἁγιωτάτου Φωτίου τούτου γράψαντες. Ὁμοίως καὶ ὁ Βαρώνιος ὁ λέγων, ὅτι ὁ Φώτιος ἦτο εὐνοῦχος, συνάγων τοῦτο ἀπατηλῶς ἀπὸ μίαν ἐπιστολὴν Ἰωάννου Σακελλαρίου. Οὐ γὰρ ὁ Ἰωάννης οὗτος ἔγραψε πρὸς τὸν Φώτιον, ἀλλ' ὁ Φώτιος πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὅρα σελ. 271 τοῦ β'. τόμ. τοῦ Μελετίου, καὶ εἰς τὰ προλεγόμενα τῆς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σοφίᾳ συστάσης Συνόδου ἐπὶ τοῦ ἁγιωτάτου Φωτίου, ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ.

[1] Σημειοῦμεν, ὅτι ὁ ἅγιος Βαρσανούφιος οὗτος, σὺν Ἰωάννῃ τῷ ἐπικαλουμένῳ προφήτῃ καὶ μαθητῇ αὐτοῦ, ἔχουσι βίβλον ἀξιόλογον, πολλὰς ἐρωτήσεις περιέχουσαν, ἀπὸ τὰς ὁποίας, τινὲς μὲν λύονται ἀπὸ τὸν ἕνα, τινὲς δέ, ἀπὸ τὸν ἄλλον· αὕτη δὲ ἡ βίβλος ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ εἰς τοὺς 1816.

[2] Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου εἰς τὸ Ἐκλόγιον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ἐπισκόπου Λαμψάκου.

» Ἀφῆκε τὸν χοῦν Παρθένιος Λαμψάκῳ,
» Λαμπτῆρα πυρσεύοντα φῶς αὐτῇ μέγα.
» Παρθένιος κατέδαρθε λαχὼν μακρὸν ἑβδόμῃ ὕπνον.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἐν ἔτει τιή (318), υἱὸς Χριστοφόρου διακόνου τῆς ἐν Μελιτοπόλει ἐκκλησίας· καὶ ἀπὸ μὲν γράμματα ἦτο ἄπειρος, ἐσπούδαζεν ὅμως νὰ μεταχειρίζεται ὅλην τὴν πρακτικὴν ἀρετήν. Τῆς ἀρετῆς δὲ ταύτης ὡς προκάλυμμα καὶ σκέπασμα εἶχε τὴν ἁλιευτικὴν τέχνην τῶν ὀψαρίων, τὰ ὁποῖα ἐμοίραζεν εἰς ἐκείνους ὅσοι τὰ ἐζήτουν· τόση δὲ πολλὴ ἦτον ἡ κρυπτομένη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ μακαρίου τούτου εὐσέβεια καὶ ἀρετή, ὥστε χάριν ἔλαβε παρὰ Θεοῦ νὰ διώκῃ δαιμόνια, καὶ νὰ ἰατρεύῃ πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπεμελήθη καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, ἐχειροτονήθη ἱερεὺς ἀπὸ Φίλιππον τὸν ἐπίσκοπον τῆς Μελιτοπόλεως· ἔπειτα ἐχειροτονήθη καὶ ἐπίσκοπος τῆς Λαμψάκου ἀπὸ τὸν Ἀχίλλιον τὸν Μητροπολίτην Κυζίκου. Ὅθεν ἀπὸ τότε ἐτέλει θαύματα πάμπολλα, διότι αὐτὸς ἰάτρευσε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἐτυφλώθη ἀπὸ ἕνα ταῦρον· αὐτὸς ἠλευθέρωσε μὲ μόνον τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ μίαν γυναῖκα ἀπὸ τὸ πάθος τὸ λεγόμενον καρκίνον· αὐτὸς ἐνέκρωσε μὲ μόνον τὸ φύσημά του τὸν σκύλον ἐκεῖνον, ὅστις ἐλύσσαξε καὶ ἐδάγκασεν αὐτόν· αὐτὸς ἀνέστησε τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις κατεπατήθη ἀπὸ ἓν ἁμάξιον καὶ ἐσχίσθη ἡ κοιλία του· αὐτὸς ἐδίωξε τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἀπὸ τὴν γυναῖκα τοῦ ἐπιτρόπου· αὐτὸς ἔκαμε τοὺς βαφεῖς νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθέρως τὰ τῆς βαφικῆς τέχνης των, ἀποδιώξας τὸν ἐκεῖ ἐμφωλεύοντα δαίμονα. Καὶ ἵνα εἰπῶ συντόμως, ὁ ἅγιος οὗτος πολλὰ τοιαῦτα θαυμάσια ποιήσας, καὶ προειπὼν διὰ τὰ μέλλοντα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον.) [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΟΥΚΑ τοῦ ἐν τῷ Στειρίῳ ὄρει τῆς Ἑλλάδος.

» Ἔπλησε Λουκᾶς θαυμάτων τὴν Ἑλλάδα,
» Ὃς οὐδὲ νεκρὸς παύεται τῶν θαυμάτων.

[1] Τοῦ ἁγίου τούτου Παρθενίου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, προσθέσασα καὶ νέον κανόνα. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος σώζεται ἐν τῷ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου, καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τὰ κατὰ τὸν μέγαν Παρθένιον.»

Οὗτος ὁ ὅσιος Λουκᾶς ἦτο γέννημα καὶ ἐντρύφημα τῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ τούτου πρόγονοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν νῆσον Αἴγιναν· τὰς δὲ συνεχεῖς καταδρομὰς τῶν Ἀγαρηνῶν μὴ ὑποφέροντες, ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν πατρίδα των, καὶ μετῴκησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὰ μέρη τῆς Φωκίδος (τοῦ νῦν λεγομένου Σάλωνος), εἰς ἓν χωρίον Καστόριον καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ὁ μακάριος Λουκᾶς ἐν ἔτει 920. Οὗτος λοιπὸν παιδιόθεν ἀποχὴν ἔκαμεν ὄχι μόνον κρέατος, ἀλλὰ καὶ αὐγοῦ καὶ τυρίου· φαγητὸν δὲ καὶ ποτὸν ἦτο εἰς αὐτὸν ψωμίον κρίθινον, καὶ ὄσπριον, καὶ νερόν. Πλὴν ἂν καὶ ὁ ἀοίδιμος κατεξήραινε τὸ σῶμά του μὲ πᾶσαν κακοπάθειαν καὶ σκληραγωγίαν, ἐνόμιζεν ὅμως τρυφὴν καὶ χορτασμόν του τὸ νὰ τρέφῃ τοὺς πεινῶντας καὶ νὰ ἐνδύῃ τοὺς γυμνούς. Ὅθεν πολλάκις ἔδιδε καὶ τὸ ἴδιόν του φόρεμα εἰς τοὺς πτωχούς, αὐτὸς δὲ ἐπέστρεφε γυμνὸς εἰς τὸν οἶκόν του· καὶ ὅτε προσηύχετο πρὸς τὸν Θεὸν ἐσηκόνοντο οἱ πόδες του ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν πῆχυν, καὶ ἵσταντο εἰς τὸν ἀέρα μετέωροι.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινε μοναχός, δὲν δύναταί τις νὰ διηγηθῇ πόσην ἐγκράτειαν καὶ πόσην κακοπάθειαν μετεχειρίζετο ὁ τρισόλβιος· διατρέξας δὲ ὅλους σχεδὸν τοὺς παραθαλασσίους τόπους, ἔγεινεν εἰς πολλοὺς αἴτιος σωτηρίας διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἐνεργηθέντων θαυμάτων. Ὕστερον δὲ ἀφήσας τὰς μεταβάσεις τῶν τόπων, ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον Στείριον, καὶ ἀφ' οὗ ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ἑπτὰ χρόνους, προεῖπεν εἰς ὅλους τοὺς μαθητάς του, ὅτι θὰ ἀποθάνῃ, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, παραδοὺς ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς τὸν Κύριον. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων χιλίων τριῶν μαρτύρων, τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάντων.

» Πλῆθος βροτῶν πρὸς τρισὶν ὄντων χιλίων,
» Ξίφει θανεῖν εἵλοντο τοῦ Χριστοῦ χάριν.

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, ὃν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία μετέφρασεν ἀπὸ τὸν ἑλληνικόν, τὸν ὁποῖον κάλλιστα καὶ γλαφυρώτατα συνέγραψεν ὁ ἅγιος Συμεὼν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐ χρόνος ἦν ἀληθῶς.» Τούτου τοῦ ὁσίου Λουκᾶ ἡ ᾀσματικὴ ἀκολουθία εἶναι ἀναπεπληρωμένη. Ἔχει δὲ οὗτος καὶ ὀκτωήχους κανόνας, τὰ ὁποῖα ὅλα εὑρίσκονται εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ μοναστήριον, οὗ τινος ἡ ἐκκλησία φημίζεται παρὰ πάντων διὰ τὴν ὡραιότητά της καὶ μάλιστα διὰ τὰ θαυμαστὰ καὶ πορφυρᾶ μάρμαρα, καὶ τὰς πολλὰς στήλας μὲ τὰς ὁποίας εἶναι ᾠκοδομημένη.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν ὑπηρέται τῶν τεσσάρων προτεκτόρων ἐκείνων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνελήφθη ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας, καὶ ἀπεκεφαλίσθη διὰ βασιλικῆς προσταγῆς· [1] ἀφ᾽ οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὁ ῥηθεὶς ἅγιος Πέτρος, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ τέσσαρες ἐκεῖνοι προτεκτόροι μὲν ὅλον αὐτῶν τὸν οἶκον καὶ ἐμαρτύρησαν. Τότε καὶ οἱ τούτων ὑπηρέται ἀνάψαντες ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως, ὑπῆγον αὐτόκλητοι εἰς τὸν βασιλέα Διοκλητιανόν, εὑρισκόμενον ἐν Νικομηδείᾳ, ὁμοῦ μὲ τὰς γυναῖκας καὶ παιδία καὶ αὐτὰ τὰ μικρά των βρέφη, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὅλοι χίλιοι τρεῖς καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, κατεκόπησαν μὲ τὰ ξίφη ἀπὸ τὸ βασιλικὸν στράτευμα, καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες οἱ ἐκ Φρυγίας καταγόμενοι πυρὶ τελειοῦνται.

» Μὴ τὴν πυρὸς φρίξαντες ἰσχὺν ἓξ Φρύγες,
» Τῇ τῶν Φρυγῶν γῇ πύργος εἰσὶν ἰσχύος.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΠΡΙΩΝΟΣ ἐπισκόπου Κύπρου.

» Χριστὸς καλεῖ σε, σπεῦσον Ἀπρίων, ἴθι
» Πρὸς τὰ βραβεῖα τῆς ἄνω κληρουχίας.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΕΤΡΟΥ τοῦ ἐν Μονοβάτοις ἀγωνισαμένου.

» Ἀγῶνα τὸν μέγιστον ἀνύσας Πέτρος,
» Ἐν οὐρανοῖς εἴληφε πάντιμον στέφος.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Μάρτυρος ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ καὶ τῆς συνοδίας αὐτοῦ.

» Καλῶς ἀθλήσας Θεόπεμπτος γεννάδας,
» Σὺν τοῖς ἑαυτοῦ τὰ βραβεῖα λαμβάνει.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η΄, μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Στρατηλάτου.

» Ὢν Θεόδωρος ἀξίαν στρατηλάτης,
» Ὑπῆρξε τμηθεὶς καὶ Θεοῦ στρατηλάτης.
» Ὄμβριμον ὀγδοάτῃ Θεοδώρου αὐχένα κόψαν,

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λικινίου, ἐν ἔτει τκ΄ (320), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὰ Εὐχάϊτα (τὰ ὁποῖα κοινῶς λέγονται Ἐφλεέμ, εὑρισκόμενα ἐν τῇ Γαλατίᾳ), κατοικῶν δὲ εἰς τὴν Ἡράκλειαν, τὴν εὑρισκομένην κατὰ τὴν μαύρην θάλασσαν. Οὗτος λοιπὸν ὑπερέβαλε τοὺς πολλούς, καὶ κατὰ τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς καὶ τὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τῶν λόγων, διὰ τοῦτο καὶ ὅλοι ἐφιλοτιμοῦντο νὰ ἀποκτήσωσι τὴν φιλίαν του. Ὅθεν καὶ ὁ βασιλεὺς Λικίνιος πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἶχε νὰ συνομιλήσῃ μετ᾽ αὐτοῦ, ἂν καὶ ἤκουσεν, ὅτι ἦτο χριστιανός, καὶ ὅτι βδελύσσεται καὶ μισεῖ τοὺς λεγομένους παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ παρ᾽ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου θεούς. Διὸ ἀπέστειλεν ἀπὸ τὴν Νικομήδειαν ἐπίτηδες τινὰς ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν του, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ φέρωσι τὸν ἅγιον μὲ τιμὴν πρὸς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐμήνυσε μὲ τοὺς ἰδίους ἀπεσταλμένους εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πρέπει μᾶλλον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἡράκλειαν ὁμοῦ μὲ τοὺς μεγαλητέρους του θεούς, καὶ δι᾽ ἄλλας αἰτίας, καὶ χάριν τινῶν ὑποθέσεων δημοσίων, εὐθὺς ὁ βασιλεὺς λαβὼν μαζί του τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς θεούς του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἡράκλειαν. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος ἐπροθυμοποιήθη καὶ ἐνεδυναμώθη εἰς τὸ μαρτύριον μὲ ὀπτασίας νυκτερινάς, αἱ ὁποῖαι ἐπέμφθησαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεόν· ὅθεν εὐθὺς ἅμα ἤκουσεν, ὅτι ὁ Λικίνιος ἐπλησίασεν εἰς τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἵππευσε, καὶ προϋπήντησεν αὐτὸν μετὰ τιμῆς, ὡς ἔπρεπε.

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμβὰς εἰς τὴν πόλιν, παρεκάλει τὸν ἅγιον νὰ θυσιάσῃ εἰς τοὺς θεούς· ὁ δὲ μάρτυς ἐζήτησε νὰ λάβῃ αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς λατρεύσῃ πρῶτον εἰς τὸν οἶκόν του. Λαβὼν δὲ ὁ ἅγιος τοὺς θεούς, κατὰ τὸ μέσον τῆς νυκτὸς συνέτριψεν αὐτούς, καὶ τοὺς ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχούς· ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν, εἶπε Μαξέντιος ὁ κομενταρήσιος πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι εἶδε τὴν κεφαλὴν τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος, ὅτι τὴν ἐβάσταζε πτωχός τις καὶ τὴν περιέφερεν εἰς τοὺς δρόμους. Τότε ἥρπασαν παρευθὺς οἱ δορυφόροι τοῦ βασιλέως τὸν ἅγιον Θεόδωρον, καὶ πρῶτον μὲν ἐκδύουσιν αὐτὸν καὶ τανύουσιν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος· ἔπειτα δίδουσι μὲ νεῦρα βοῶν εἰς μὲν τὴν ῥάχιν τοῦ ἀθλητοῦ πληγὰς ἑπτακοσίας, εἰς δὲ τὴν κοιλίαν του, πεντήκοντα· τὸν δὲ λαιμὸν τοῦ ἁγίου κτυπῶσι μὲ μολιβδίνας σφαίρας. Εἶτα ξέουσιν αὐτὸν καὶ μὲ λαμπάδας καίουσιν·

---

[1] Ὅρα τὸν βίον τούτου τοῦ ἁγίου Πέτρου τὸν κατὰ πλάτος εἰς τὸ Ἐκλόγιον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε καὶ ἑορτάζεται.

ὕστερον δὲ τρίβουσι τὰς πληγωμένας καὶ κεκαυμένας σάρκας του μὲ τοῦβλα καὶ κεραμίδια, καὶ οὕτω τὸν ῥίπτουσιν εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ σφαλίζουσι τοὺς πόδας του εἰς τὸ τιμωρητικὸν ξύλον, ἀφίνοντες αὐτὸν ἐκεῖ νηστικὸν ἑπτὰ ἡμέρας.

Μετὰ ταῦτα ἐξέβαλον αὐτὸν τῆς φυλακῆς, καὶ ἐκάρφωσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του εἰς ἕνα σταυρόν· ἔπειτα (ὢ τῆς θηριώδους ἀπανθρωπίας!) ἐπέρασαν εἰς τὸ παιδογόνον καὶ κρύφιον μέλος τοῦ μάρτυρος μίαν περόνην ἡ ὁποία ἔφθασεν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐντόσθιά του. Ἵσταντο δὲ πριγύρω καὶ παιδία, τὰ ὁποῖα ἐτόξευον τὸν ἅγιον εἰς τὸ πρόσωπον· ὅθεν ἀπὸ τὰ βέλη ἐχύθησαν αἱ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν του· ἄλλοι δὲ κόπτοντες πλαγίως τὰ κεκρυμμένα του μόρια, ἐξέκοψαν μαζὶ καὶ τὰ σπερμογόνα του μέλη. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμεινε τὴν νύκτα εἰς τὸν σταυρόν, διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὁ Λικίνιος, ὅτι ἤδη ἀπέθανεν· ἠπατᾶτο ὅμως ὁ μάταιος, διότι ὁ ἅγιος ἐλύθη ἐκ τῶν δεσμῶν ἀπὸ θεῖον Ἄγγελον, καὶ ὅλος ἔγεινεν ὑγιὴς, ψάλλων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν ἔστειλεν ὁ Λικίνιος ἀνθρώπους διὰ νὰ σηκώσωσι τὸ σῶμά του καὶ νὰ τὸ ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἀπεσταλμένοι βλέποντες τὸν ἅγιον ζωντανὸν καὶ ὑγιῆ, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἄνθρωποι ὀγδοήκοντα πέντε, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι τριακόσιοι, τῶν ὁποίων ἦτο πρῶτος ὁ ἀνθύπατος Κέστης, διότι οὗτοι ἀποσταλέντες διὰ νὰ θανατώσωσι τοὺς πιστεύσαντας ὀγδοήκοντα πέντε, ἐπίστευσαν καὶ αὐτοί.

Βλέπων δὲ ὁ Λικίνιος, ὅτι ἦτο ἡ πόλις τεταραγμένη, ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι τὸν ἅγιον· χριστιανοὶ δὲ πολλοὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενοι, ἐμπόδιζον τοὺς στρατιώτας· ἀλλ' ὁ ἅγιος μόλις καταπαύσας τοὺς χριστιανοὺς, ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἀνεκομίσθη ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν εἰς τὰ Εὐχάιτα, καὶ ἐτέθη εἰς τὸν πατρικὸν αὐτοῦ οἶκον, καθὼς ὁ μάρτυς ἐπρόσταξε περὶ τούτου τον ταχυγράφον του Αὔγαρον, ὁ ὁποῖος παρὼν εἰς τὸ μαρτύριόν του, ἔγραψε τὰς κατὰ μέρος ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις τοῦ ἁγίου, καὶ τὰ διάφορα εἴδη τῶν βασάνων ὅσα ἔλαβε, καὶ τὰς παρὰ Θεοῦ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεις, ὅσας ἠξιώθη[1] (τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ, ὅρα εἰς τὸν πεζογράφον Δαμασκηνόν).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ.

» Ἵππους ἑώρας τοὺς νόας Ζαχαρία,
» Δι' ὧν πρὸς ὕψος οὐρανῶν ἀφιππάσω.

Οὗτος ὁ προφήτης Ζαχαρίας ἑρμηνεύεται, μνήμη Θεοῦ· ἦτο δὲ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ ἐκ φυλῆς Λευὶ, καὶ ἐγεννήθη εἰς τὴν Γαλαάδ· ἐπέστρεψε δὲ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν τῶν Ἑβραίων, γέρων ἤδη κατὰ τὴν ἡλικίαν. Ἐκεῖ δὲ εἰς τὴν Βαβυλῶνα εὑρισκόμενος, πολλὰς προφητείας ἔκαμεν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλὰ τέρατα καὶ σημεῖα ἔδωκεν, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν προφητειῶν του. Οὗτος εἶπεν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἰωσεδὲκ, ὅτι θὰ γεννήσῃ υἱὸν, καὶ ὅτι θὰ ἱερατεύσῃ εἰς τὸν Κύριον ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· οὗτος εὐλόγησε καὶ τὸν Σαλαθιὴλ καὶ εἶπεν αὐτῷ, ὅτι θέλει γεννήσει υἱὸν, καὶ θέλει καλέσει τὸ ὄνομά του Ζοροβάβελ, ἤγουν σπέρμα Βαβυλῶνος· (ζορὸ, ἑρμηνεύεται σπέρμα, βαβὲλ δὲ, Βαβυλών). Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν ἔδωκεν ἓν σημεῖον παράδοξον διὰ τὸν Κροῖσον τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, καὶ διὰ τὴν ἐκπόρθησιν καὶ τὸν ἀφανισμὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ διὰ τὸ τέλος τοῦ Ἰσραήλ· ὁμοίως καὶ διὰ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος τῶν Ἐθνῶν, καὶ διὰ τὴν μέχρι τέλους καταστροφὴν καὶ ἐρήμωσιν τοῦ ἐν Ἱερουσαλὴμ ναοῦ· καὶ ὅτι θὰ ἐκλείψωσιν οἱ προφῆται ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ θὰ ἀργήσωσιν οἱ ἱερεῖς καὶ τὰ Σάββατα. Αὐτὸς ἐπροφήτευσε καὶ διὰ τὴν διπλῆν κρίσιν, ἥτις μέλλει νὰ γίνῃ,[1] καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ προφητεύσας, ἐκοιμήθη εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἐτάφη πλησίον εἰς τὸν τάφον Ἀγγαίου τοῦ προφήτου.[2]

---

[1] Ἡ δὲ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του ἑορτάζεται κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Ἰουλίου. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Θεόδωρον ἐγκώμιον ἔπλεξεν Εὐθύμιος ὁ Ζυγαδηνὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ « Τὸν τοῦ Θεοῦ δώρων ἐπώνυμον μάρτυρα », ὅπερ μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Καρεαῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ὁ δὲ ἑλληνικὸς αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή. « Λικινίῳ τῷ Βασιλεῖ ».

[1] Ἴσως διπλῆ κρίσις ἐννοεῖται ἐδῶ ἡ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, διότι καὶ τὰ δύω ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει κριθήσονται. Σημείωσαι, ὅτι τὸ λείψανον τοῦ προφήτου τούτου Ζαχαρίου εὑρίσκετο εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ναὸν τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου, τὸν ὁποῖον ἀνήγειρεν Ἰουστῖνος ὁ βασιλεὺς (σελ. 1152 τῆς Δωδεκαβίβλου).

[2] Ὁ Ζαχαρίας οὗτος ἦτο υἱὸς Βαραχίου, καὶ ἐπροφήτευσεν ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ, κατὰ τὸν δεύτερον χρόνον τοῦ βασιλέως

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΜΑΡΘΑ καὶ ΜΑΡΙΑ αἱ ἀδελφαὶ, σὺν τῷ ὁσίῳ ΛΥΚΑΡΙΩΝΙ, ξίφει τελειοῦνται.

Εἰς τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν.

» Ἅς περ παρῆξεν εἰς τὸ φῶς γαστὴρ μία,
» Μάρθαν Μαρίαν, ἓν στερεῖ φωτὸς ξίφος.

Εἰς τὸν Λυκαρίωνα.

÷ » Διπλοῦν ἐδέξω Λυκαρίων τὸ στέφος,
» Ὅσιος οἷα καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν ἀδελφαὶ κατὰ σάρκα καὶ ἔζων κατ' ἰδίαν, μεταχειριζόμεναι παρθενίαν· ἐπειδὴ δὲ ἔτυχε νὰ διέλθῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκατοίκουν, ἔκυψαν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ εἶπον ὅτι εἶναι χριστιαναί. Ὁ δὲ ἡγεμὼν λυπούμενος, ἐλεεινολόγει τὸν θάνατον τὸν ὁποῖον θὰ λάβωσιν εἰς τὴν νεότητά των· ἀλλ' αἱ ἅγιαι ἀνταπεκρίθησαν ὅτι, ὁ διὰ τὸν Χριστὸν θάνατος δὲν εἶναι θάνατος, ἀλλὰ ζωὴ, ἡ ὁποία τέλος δὲν ἔχει. Τοῦτο τὸ ἴδιον ὡμολόγησε καὶ ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς Λυκαρίων, ὁ ὁποῖος ἦτο παῖς μοναχὸς καὶ σύντροφος τῶν ἁγίων. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ οἱ τρεῖς ἐκαρφώθησαν εἰς τρεῖς σταυρούς· τελευταῖον δὲ ἀπεκεφαλίσθησαν μὲ ξίφος ἀπὸ τοὺς δημίους, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.[1]

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ καὶ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ξεσθέντες τελειοῦνται.

» Ξεσθεῖσι Νικηφόρῳ καὶ τῷ Στεφάνῳ,
» Νικηφόρου στέφανος ἐπλάκη τέλος.

* *Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΑΔΕΛΦΟΥ καὶ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ.*

* » Ὑπῆρξεν ὄντως ἡ τελευτὴ τοῦ βίου,
» Καὶ Φιλαδέλφῳ καὶ Πολυκάρπῳ φίλη.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΚΑΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Πάφου.*

* » Πάφου πρόεδρος ἔνδον ἐκρύβη τάφου,
» Καὶ τ' ἄλλα Μακάριος οὐ κλῆσιν μόνον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου ΠΕΡΓΕΤΟΥ

÷ » Πῶς ἂν παρέλθω ἀγέραστον Περγέτην,
» Σὺν τοῖς ἁγίοις ὄντα κατειλεγμένον;

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ.

» Τὸν ἐκ παλαιοῦ κλητικὸν Νικηφόρον,
» Τμηθέντα γνῶθι πρακτικὸν Νικηφόρον,
» Φασγάνῳ ἀμφ' ἐνάτῃ, Νικηφόρε, δειροτομήθης.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Νικηφόρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Οὐαλλεριανοῦ καὶ Γαλλιήνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σξ' (260), ἰδιώτης κατὰ τὴν τύχην. Οὗτος λοιπὸν εἶχε φιλίαν ὑπερβολικὴν μέ τινα Σαπρίκιον ἱερέα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος ὕστερον ἐξ αἰτίας τινὸς, μᾶλλον δὲ ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, ἐμίσησε τὸν ἅγιον καὶ ἐχθρὸς αὐτοῦ ἔγεινεν ἀφιλίωτος. Ὅθεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος πολλάκις μετεχειρίσθη μεσίτας, καὶ ἔβαλε διαλλακτὰς εἰς αὐτὸν, ζητῶν συγχώρησιν· καὶ τὴν παλαιὰν φιλίαν ἀνακαλούμενος· ὁ Σαπρίκιος ὅμως τελείως δὲν ἤθελε νὰ συγχωρήσῃ τὸν φίλον του, ἀλλ' ἐφύλαττε τὴν ἔχθραν καὶ τὴν μνησικακίαν εἰς τὴν καρδίαν του. Μίαν φορὰν δὲ ἐκρατήθη ὁ Σαπρίκιος ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ὡς χριστιανὸς καὶ ὡς ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν, καὶ ἐφέρετο εἰς τὸ νὰ βασανισθῇ· τότε ὁ θεῖος Νικηφόρος στοχασθεὶς, ὅτι ἦτο καιρὸς ἁρμόδιος διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Σαπρίκιον ἀπὸ τὴν ἔχθραν, ἔτρεξε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, παρακαλῶν νὰ τὸν συγχωρήσῃ, ἂν καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος δὲν ἦτο αἴτιος τῆς τοιαύτης ἔχθρας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσηκούετο, πολλάκις τὸν ἐπρόφθα-

---

Δαρείου, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ τῆς αὐτοῦ προφητείας, ἡ ὁποία διαμοιράζεται εἰς δεκατέσσαρα κεφάλαια. Ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους συνομήλικος μὲ τὸν προφήτην Ἀγγαῖον, καὶ κατὰ τὸν βίον ὁμότροπος· τὰς δὲ προφητείας του προείρηκεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους, καὶ πρὸ τοῦ Ἀγγαίου, καὶ μετὰ τὸν Ἀγγαῖον. Θαυμασίως δὲ ὁ προφήτης οὗτος, εἴπερ καὶ ἄλλος, τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ διεσάφησεν, ὡς μαρτυρεῖ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς σελ. 283 τῶν Ἰουδαϊκῶν. Ὁ γὰρ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ στέφανος, ὃν ἀναφέρει ἐν τῷ ς' κεφαλ. τῇ μοναρχίᾳ τοῦ Σωτῆρος, καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ ἁρμόζει, τῇ συνεστώσῃ ἐξ Ἰουδαίων καὶ Ἐθνῶν. Τινὲς δὲ λέγουσιν, ὅτι ὁ προφήτης οὗτος μαρτυρικοῦ τέλους ἠξιώθη. Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ζαχαρίας οὗτος καὶ ὁ Ἀγγαῖος καὶ ὁ Μαλαχίας καλοῦνται προφῆται τοῦ δευτέρου ναοῦ, ὡς ἀκμάσαντες ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅτε ὁ Ζοροβάβελ αὐτὸν ἔκτισεν, ὡς λέγει ὁ Κανόνικος Κλήμης ἐν τῇ ἀνασκευῇ τῆς τελευταῖον διερμηνευθείσης Διαθήκης.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τὸ ἐνταῦθα παρὰ τῷ Μηναίῳ κείμενον δίστιχον τοῦ ἁγίου Λαικαρίωνος, εὑρίσκεται κατὰ τὴν ἑβδόμην τοῦ Ἰουνίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος μάρτυς Λυκαρίων καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται· ἐκείνῳ γὰρ μᾶλλον ἐστιν ἁρμόδιον, ἢ τούτῳ.

νεν ὁ ἀοίδιμος εἰς τὴν ὁδὸν, καὶ ἔπιπτεν εἰς τοὺς πόδας του, ζητῶν συγχώρησιν· ὁ δὲ σαπρὸς Σαπρίκιος ἀδυσώπητος ἔμενε καὶ νὰ καμφθῇ δὲν ἤθελε.

Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκίμασε πολλὰ βάσανα διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, καὶ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, τέλος πάντων κατεδικάσθη νὰ ἀποκεφαλισθῇ· ἐφέρετο λοιπὸν ὁ δυστυχὴς Σαπρίκιος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, καὶ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Τότε ὁ καλὸς Νικηφόρος, φοβηθεὶς μήπως τὸ μαρτύριον τοῦ Σαπρικίου γίνῃ ἀπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεὸν, διὰ τὸ πάθος τῆς ὀργῆς καὶ τῆς μνησικακίας ἣν εἶχε, πάντα τρόπον ἔκαμνε διὰ νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ διαλύσῃ τὴν ἔχθραν, ἵνα γίνῃ τὸ μαρτύριόν του ἀκατηγόρητον· ἀλλ' ὁ Σαπρίκιος οὐδὲ τότε ἄφησε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μνησικακίαν. Ὅθεν γυμνωθεὶς ὁ ἄθλιος ἀπὸ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ σκοτισθεὶς κατὰ τὸν νοῦν, ἠρνήθη φεῦ! τὸν Χριστόν· καὶ μετὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον ἔχασε καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ. [1] Τοῦτο δὲ θεωρήσας ὁ μακάριος Νικηφόρος ἀμέτρως ἐλυπήθη, καὶ πολλὰ δάκρυα ἔχυσε, καὶ πολλὰ παρεκάλεσε τὸν Σαπρίκιον, νὰ μὴ ἐκπέσῃ τελείως ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ νὰ γίνῃ παίγνιον εἰς τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθροὺς, τυράννους ὁμοῦ καὶ δαίμονας.

Ἐπειδὴ δὲ ἔλεγε τὰ λόγιά του εἰς κωφὸν, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν, διὰ τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἀρνηθέντος Σαπρικίου, ἐμβῆκεν ὁ τρισόλβιος Νικηφόρος εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, καὶ ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστόν. Ὅθεν κατὰ προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος ἀπεκεφαλίσθη ὁ ἀοίδιμος καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον· (ὅρα τὸ μαρτύριον τοῦτο πλατύτερον εἰς τὸ Ἐκλόγιον· τὸ δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν ἔοικεν ἀγάπης εἶναι μακαριώτερον.» Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλο μαρτύριον αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἦν τις πρεσβύτερος ὀνόματι Σαπρίκιος.»

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΡΩΜΑΝΟΥ τοῦ Κίλικος καὶ θαυματουργοῦ

» Λήθην βαθεῖαν εἶχε καὶ ζῶν τοῦ βίου.
» Ῥωμανὸς οὗτος, ὃς μετέστη τοῦ βίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος Ῥωμανὸς ἦτο ἀπὸ πόλιν τῆς Κιλικίας Ῥῶσον ὀνομαζομένην· εἰς τὴν Ἀντιόχειαν δὲ ἠγωνίσατο τοὺς ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας καὶ ἄθλους, διότι ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀντιοχείας κτίσας μικρὸν κελλίον, παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ ἐκεῖσε βουνοῦ, ἐντὸς αὐτοῦ ἀσκητικῶς ἠγωνίζετο ὁ ἀοίδιμος, χωρὶς νὰ ἀνάπτῃ πῦρ, καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ φῶς λύχνου. Ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον καὶ ἅλας· τὸ δὲ ποτόν του, τὸ νερὸν τῆς βρύσεως· φόρεμα δὲ εἶχε τραχὺ, τρίχινον, καὶ τὰ μαλλία τῆς κεφαλῆς του ἔφθανον ἕως εἰς τοὺς πόδας του· ἐφόρει δὲ ἔσωθεν καὶ βαρέα σίδηρα, εἰς τὸν λαιμὸν, εἰς τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὴν μέσην. Ὅθεν διὰ τοὺς ἀγῶνας τούτους ἐδόθη εἰς αὐτὸν πολλὴ χάρις παρὰ Θεοῦ, διότι ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐδίωξε πολλάκις χαλεπὰς ἀσθενείας, καὶ εἰς πολλὰς στείρας γυναῖκας ἐχάρισε τέκνα διὰ

---

[1] Εὔκαιρον εἶναι ἐνταῦθα νὰ εἴπωμεν τὰ τοῦ θείου Χρυσορρήμονος λόγια «Ἀγάπης οὐδὲν, οὔτε μεῖζον, οὔτε ἴσόν ἐστιν, οὐδὲ αὐτὸ τὸ μαρτύριον, ὃ πάντων ἐστὶ κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν καὶ πῶς; ἄκουσον. Ἀγάπη μὲν, καὶ χωρὶς μαρτυρίου ποιεῖ μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, μαρτύριον δὲ χωρὶς ἀγάπης, οὐκ ἂν ἰσχύσειε τοῦτο ἐργάσασθαι.» (λόγ. εἰς τὸν μεγαλομάρτυρα Ῥωμανόν.) καὶ πάλιν ἑρμηνεύων τὸ «Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος, λέγει, ὃ δὲ θέλει εἰπεῖν, τοῦτό ἐστιν· ὅτι πάντα ἐκεῖνα αὕτη συσφίγγει· ὅπερ ἂν εἴπῃς ἀγαθὸν, ταύτης ἀπούσης, οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ διαρρεῖ. Οἷα γὰρ ἐάν τις ἔχῃ κατορθώματα, πάντα φροῦδα, ἀγάπης μὴ οὔσης. (λόγ. η΄. εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς.) Καὶ πάλιν λέγει ὁ αὐτὸς, ὅτι οὐδὲ τοὺς ἀπίστους πρέπει νὰ μισῶμεν, ἀλλὰ τὰ πονηρὰ αὐτῶν δόγματα. «Τί οὖν φησιν, ἂν ἐχθροὶ ὦσι καὶ Ἕλληνες, οὐ δεῖ μισεῖν; μισεῖν μὲν, οὐκ ἐκείνους δὲ, ἀλλὰ τὸ δόγμα μισεῖν; οὐ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὴν πονηρὰν πρᾶξιν, τὴν διεφθαρμένην γνώμην· ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος, ἔργον Θεοῦ· ἡ δὲ πλάνη, ἔργον τοῦ διαβόλου· μὴ τοίνυν ἀναμίξῃς τὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τοῦ διαβόλου (λογ. λγ΄. εἰς τὴν α΄. πρὸς Κορινθ.) Ἁρμόδιον εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖνο ὅπερ γράφει ὁ Εὐεργετινὸς σελ. 511 ἤγουν ὅτι δύω ἀδελφοὶ ἐπιάσθησαν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, καὶ βασανισθέντες, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε μεταξὺ αὐτῶν παροξυσμός τις καὶ λογοτριβὴ, ὁ μὲν εἷς μετανοήσας διὰ τοῦτο, ἔβαλε μετάνοιαν ὀλίγωρα εἰς τὸν ἀδελφὸν, λέγων· ἀκολουθεῖ εἰς ἡμᾶς αὔριον νὰ τελειωθῶμεν μὲ τὸ μαρτύριον, ὅθεν ἂς διαλύσωμεν τὴν ἔχθραν καὶ ἂς κάμωμεν ἀγάπην· ὁ δὲ ἄλλος, δὲν ἐπείθετο. Εἰς δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἐφέρθησαν καὶ οἱ δύω εἰς τὸ κριτήριον καὶ ἐβασανίσθησαν· καὶ ἐκεῖνος ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ λύσῃ τὴν ἔχθραν, εὐθὺς μὲ τὴν πρώτην δοκιμὴν τῶν βασάνων ἐνικήθη καὶ ἠρνήθη τὸν Χριστόν. Ὅθεν ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ἄρχων, διατί χθὲς τόσα βάσανα δοκιμάσας δὲν ἠρνήθης, τώρα δὲ τόσῳ ταχέως ἐνικήθης; ὁ δὲ ἀπεκρίθη. Διότι χθὲς μὲν εἶχον ἀγάπην μὲ τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μὲ ἐνεδυνάμονε καὶ ὑπέμεινα τὰ βάσανα· τώρα δὲ, ἐπειδὴ ἐμνησικάκησα εἰς τὸν ἀδελφόν μου, διὰ τοῦτο ἐγυμνώθην ἀπὸ τὴν σκέπην τοῦ Θεοῦ καὶ παρηγορίαν καὶ δύναμιν.

τῶν προσευχῶν του. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θαύματα διαλάμψας ὁ μακάριος, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.[1]

—

Μνήμη τῶν ἁγίων ἱερομαρτύρων, ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ Ἐπισκόπου Σικελίας, ΦΙΛΑΓΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Κύπρου, καὶ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ Ἐπισκόπου Ταυρομενίου.

» Αὐθέντες ἄνδρες σαρκικῶν τρεῖς ἁμμάτων,[2]
» Τῶν τῆς Ἐδὲμ μετέσχον ἐντρυφημάτων.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἔγειναν μαθηταὶ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, διότι ὁ μὲν ἅγιος Μάρκελλος, ὁ κατὰ σάρκα πατὴρ τοῦ ἁγίου Παγκρατίου, ἐνῷ ἀκόμη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔζη σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐθαυματούργει, ἀκούσας δι᾽ αὐτὸν καὶ διὰ τὰς θαυματουργίας του ἔλαβε τὸν υἱόν του Παγκράτιον καὶ ὑπῆγε μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ ἴδωσι τὸν Κύριον. Ὁ Παγκράτιος λοιπὸν ἀπὸ τότε ἔγεινε γνώριμος εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, καὶ ἀφ᾽ οὗ ἀνελήφθη ὁ Κύριος, ἠκολούθει ὀπίσω τοῦ Ἀποστόλου· ὅθεν καὶ ἐχειροτονήθη ἀπὸ αὐτὸν Ἐπίσκοπος Ταυρομενίου, (ἥτις ἦτο πόλις τῆς Σικελίας, τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου καὶ μὲ λιμένα, κοινῶς καλουμένη Ταορμινα,) ὅθεν ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐφονεύθη κρυφίως ἀπὸ τοὺς Μοντανιστάς.[3] Ὁ δὲ Μάρκελλος, ὁ τούτου πατὴρ κατὰ σάρκα, ἐχειροτονήθη τῆς Σικελίας Ἐπίσκοπος, καὶ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐπιστρέψας πρὸς Κύριον, ἐτελειώθη ἐν εἰρήνῃ. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Φιλάγριος γενόμενος τῆς Κύπρου Ἐπίσκοπος, ἐδίδασκε καὶ αὐτὸς καὶ ἐκήρυττε τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου· ὅθεν πολλοὺς ὑπομείνας πειρασμοὺς διὰ τὴν ἀληθῆ πίστιν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΠΕΤΡΟΣ ὁ Δαμασκηνὸς ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ ἐξελέγξας τοὺς παραπλῆγας Πέτρος.
» Θνήσκει μονοπλὴξ, τῷ διὰ ξίφους τέλει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι΄, μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ τοῦ θαυματουργοῦ,

» Κατηξιώθης, Χαράλαμπες, ἐκ ξίφους
» Καὶ λαμπρότητος καὶ χαρᾶς τῶν μαρτύρων,
» Τῇ δεκάτῃ, Χαράλαμπες, ἐὼν τμήθης ἀπὸ λαιμόν.

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς Χαραλάμπης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Σεβήρου, καὶ Λουκιανοῦ ἡγεμόνος ἐν ἔτει ρϟή (198), ἱερεὺς τῶν χριστιανῶν ἐν Μαγνησίᾳ τῇ πόλει. Οὗτος λοιπὸν διδάσκων τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, καὶ κηρύττων τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν ἄνωθεν τυράννων, καὶ ἐξεδύθη τὴν ἱερατικὴν στολήν· ἔπειτα ἐξέδαραν τὸ δέρμα ὅλον τοῦ σώματός του. Ἐπειδὴ δὲ ἔβλεπεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν Λουκιανὸς, πῶς ὑπομένει γενναίως τὰ βάσανα, ἐθυμώθη, καὶ ἐπεχείρει νὰ ξεσχίσῃ τὸν ἅγιον μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας, καὶ παρευθὺς ἐκόπησαν αἱ χεῖρές του καὶ ἐκρεμάσθησαν ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος· ὁ δὲ ἅγιος προσευχηθεὶς, ἔκαμεν αὐτὸν ὑγιῆ. Τοῦτο

---

[1] Τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ ἑνδεκάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ᾽ οὗ καὶ ἠρανίσθη τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθέτει δὲ ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἐπλεονέκτει ἤθους ἁπλότητι, καὶ πρᾳότητι τρόπων, καὶ φρονήματος μετριότητι· καὶ τούτου ἕνεκα τῆς θείας χάριτος ἤρίει τὴν αἴγλην. « Ἐπὶ τίνα γὰρ φησὶν ἐπιβλέψω, ἀλλ᾽ ἢ ἐπὶ τὸν πρᾶον καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντά μου τοὺς λόγους ; ὅθεν καὶ τοσαύτην παρὰ τοῦ θείου Πνεύματος δεξάμενος δύναμιν, πτωχὸν ἑαυτὸν καὶ προσαίτην ὠνόμαζε. Διὸ καὶ πάντας τοὺς παρ᾽ αὐτῷ φοιτῶντας, καὶ φαινόμενος, καὶ φθεγγόμενος, ὠφελείας πληρῶν, τὸν ἅπαντα διετέλεσε βίον ».

[2] Δεσμῶν δηλαδή.

[3] Ὁ ἅγιος οὗτος Παγκράτιος ἑορτάζεται μόνος κατὰ τὴν ἐννάτην τοῦ Ἰουλίου.

[1] Ὁ ἱερομάρτυς οὗτος Πέτρος, τινὲς μὲν λέγουσι πιθανώτερον, ὅτι εἶναι ὁ τῆς Δαμασκοῦ ἐπίσκοπος, ὁ ἐπὶ τοῦ Δαμασκηνοῦ Ἰωάννου ζῶν καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει ψοε΄ (775) ὁ καὶ μαρτυρικοῦ τέλους ἀξιωθείς. Τὴν γὰρ τῶν Ἀράβων καὶ Μανιχαίων διελέγχων κακόδοξον αἵρεσιν, ὑπὸ Οὐαλίδ, υἱοῦ τοῦ τῶν Ἀράβων ἀρχηγοῦ Ἰσλὴμ, ἐκόπη τὴν γλῶσσαν, καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν εὐδαίμονα Ἀραβίαν, ἔνθα καθαρῶς λαλῶν καὶ ἱερουργῶν, ἐτελεύτησεν. Ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Δαμασκηνὸς Πέτρος ὁ τὴν νηπτικὴν βίβλον συγγράψας τὴν ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ περιεχομένην. Ἀντιλέγουσιν ὅμως εἰς τοῦτο τινὲς, δικαιολογούμενοι, ὅτι ὁ τὴν Νηπτικὴν βίβλον συγγράψας ἄλλος ἐστὶν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω, καθότι ἀναφέρει Συμεῶνα τὸν Μεταφραστὴν, τὸν ὑστερινὸν ὄντα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνου. Πλὴν ὁ ἀναφερόμενος ἐδῶ παρὰ τοῦ Συναξαριστοῦ ἴσως εἶναι ὁ τὴν Νηπτικὴν βίβλον συγγράψας, ὃν μαρτυρεῖ, ὅτι ἦτο ἱερεὺς, καὶ ὅτι ξίφει ἐτελειώθη, τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Πέτρου ἐκείνου μὴ ξίφει τελειωθέντος.

τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ δήμιοι Πορφύριος καὶ Βάπτος ὀνομαζόμενοι ἠρνήθησαν τὰ εἴδωλα καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν· ὁμοίως ἐπίστευσαν καὶ τρεῖς γυναῖκες, αἵτινες παρίσταντο ἐκεῖ καὶ ἔβλεπον, τοὺς ὁποίους ὅλους πιάσας ὁ ἡγεμὼν, καὶ βασανίσας μὲ διάφορα παιδευτήρια, ἀσπλάγχνως αὐτοὺς ἀπεκεφάλισε, διότι ἂν καὶ ἰατρεύθη ἀπὸ τὸν ἅγιον κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν ψυχὴν ἔμεινεν ὁ ἄθλιος ἀνιάτρευτος. (Ὅρα τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ εἰς τὸν νέον Παράδεισον, ὅρα καὶ εἰς τὸν Μαχάριον Χριστιανόπουλον)· τὸ δὲ ἑλληνικὸν αὐτοῦ μαρτύριον σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχὴ «Βασιλεύοντας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.») [1]

—

Οἱ τιμωροῦντες δήμιοι τὸν ἅγιον Χαραλάμπη, ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΒΑΠΤΟΣ, πιστεύσαντες τῷ Χριστῷ, ξίφει τελειοῦνται.

» Πορφύριος καὶ Βάπτος ἐκ κοινοῦ ξίφους,
» Ἀθλήσεως βάπτουσι κοινὴν πορφύραν.

Αἱ διὰ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους πιστεύσασαι ἅγιαι τ ρ ε ῖ ς γ υ ν α ῖ κ ε ς, ξίφει τελειοῦνται.

» Τὰς τρεῖς γυναῖκας ἀρρενωποὺς μηνύει,
» Ἄρρην ἀριθμὸς, ὁ τρία, πρὸς τὸ ξίφος. [2]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ παρθένων ΕΝΝΑΘΑ καὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙΝΗΣ.

» Εἰς ἀρραβῶνα παρθένοις κόραις δύω,
» Ὁ νυμφίος δίδωσι θάρσος πρὸς φλόγα.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΠΑΥΛΟΥ.

» Ἐκεῖνος οὗτος Παῦλος ὁ Χριστοῦ φίλος·
» Χριστοῦ πόθῳ τράχηλον ἐκτετμημένος.

Ἀπὸ τὰς δύω ἀνωτέρω παρθένους, ἡ μὲν Ἐνναθᾶ κατήγετο ἀπὸ τὴν χώραν Γάζαν τὴν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ εὑρισκομένην ἥτις καὶ Κωνστάντεια ὠνομάζετο, ἡ δὲ Οὐαλεντίνη κατήγετο ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἡγεμὼν Φιρμιλιανὸς ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, ἐφέρθη ἔμπροσθεν αὐτοῦ Ἐνναθᾶ ἡ γενναιοτάτη παρθένος, καὶ ἐρωτηθεῖσα, ἂν ἀρνῆται τὸν Χριστὸν, καὶ μὴ πεισθεῖσα, κρεμᾶται εἰς ξύλον, καὶ καταξεσχίζεται τὰ πλευρὰ μὲ ῥαβδισμοὺς ὄχι μίαν φορὰν ἢ δύω, ἀλλὰ πολλάκις. Ἡ δὲ τιμία Οὐαλεντίνη, καὶ αὐτὴ παρθένος οὖσα, καὶ μὴ ὑποφέρουσα νὰ βλέπῃ τὴν ἀπανθρωπίαν καὶ θηριότητα τοῦ ἡγεμόνος, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε κατὰ τῆς παρθένου Ἐνναθᾶ, ἐπαρρησιάσθη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ παρευθὺς ἐπροστάχθη νὰ θυσιάσῃ, διότι ἠτοιμάσθη ἐκεῖ πλησίον εἰς τὸ δικαστήριον εἷς βωμός. Ὅτε δὲ ἐφέρθη ἡ ἁγία πλησίον εἰς τὸν βωμὸν, ἐλάκτισεν αὐτὸν μὲ τοὺς πόδας της καὶ τὸν κατεκρήμνισεν ὁμοῦ μὲ τὸ πῦρ ὅπερ εἶχεν ἐπάνω· ὁ δὲ τύραννος θυμωθεὶς, τόσα βάσανα ἔδωκεν εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἁγίας, ὥστε δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ φανερώσῃ τίς. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰς δύω παρθένους, ἀπεφάσισε νὰ τὰς θανατώσωσι μὲ πυρὰν, καὶ οὕτως αἱ μακάριαι κόραι ἀπέλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Μετὰ ταῦτα ἐμβῆκεν ὁ ἅγιος Παῦλος εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐδοκίμασε διαφόρους βασάνους, καὶ ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς ἀπὸ ὅλας μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, κατεδικάσθη νὰ θανατωθῇ διὰ ξίφους· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, καὶ προσευχηθεὶς διὰ τοὺς ὁμοπίστους, ἐδέχθη τὴν ἀποτομὴν τῆς τιμίας του κεφαλῆς, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως. [1]

» Ἀναστάσιος, τὸν δρόμον τείνων πρόσω,
» Γῆς ἐξαναστὰς, πρὸς τὸν Ὕψιστον τρέχει.

* *Μνήμη τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν ΘΕΟΤΟΚΟΥ ἐν τοῖς Ἀρεοβίνδου.*

* » Ἀεὶ γεραίρειν, τὴν μόνην χρὴ Παρθένον,
» Ἅπασι τιμῆς τῆς ἄνω τὴν αἰτίαν,

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΖΗΝΩΝΟΣ.

» Ζήνων τὰ τερπνὰ τῆς Ἐδὲμ ζητῶν μόνα,
» Εἰς τέρψιν εἶχε τὴν λύσιν τοῦ σαρκίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ζήνων ἦτο ἀπὸ

---

[1] Εἰς τὸν ἅγιον Χαραλάμπην ἐφιλοπόνησεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία δύω Κανόνας παρακλητικοὺς, τὸν ἕνα, περὶ μόνης τῆς πανώλης διαλαμβάνοντα, ὃν ὡς γλαφυρὸν ἔκρινα εὔλογον νὰ τυπώσω, καὶ ὅρα τοῦτον ἐν τῷ τέλει τοῦ Φεβρουαρίου· καὶ τὸν ἄλλον, περὶ ὅλων τῶν θαυμάτων καὶ μαρτυρίων του.

[2] Οἱ Πυθαγορικοὶ ὁμοῦ καὶ Πλατωνικοὶ καὶ Ἀριστοτελικοὶ φιλόσοφοι τὸν μὲν δύω ἀριθμὸν ἔλεγον θηλυκὸν, διότι εἶναι ζυγαδικὸς, τὸν δὲ τρία ἔλεγον ἀρσενικὸν, διότι εἶναι μοναδικὸς, καὶ δι' ἄλλους ἀκόμη λόγους. Παρομοιάζει λοιπὸν τὸ δίστιχον τοῦτο τὰς τρεῖς ταύτας γυναῖκας, μὲ τὸν τρία ἀρσενικὸν ἀριθμὸν, καὶ λέγει, ὅτι καὶ αὗται τρεῖς οὖσαι, ἐφάνησαν ἀρρενωπαὶ καὶ ἀνδρεῖαι, μὴ φοβηθεῖσαι τὸ ξίφος.

[1] Ὁ Ἀναστάσιος οὗτος ἦτον ἐπὶ Λέοντος τοῦ Πορφυρογεννήτου, τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἐν ἔτει 775, ὅστις ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιτέσσαρας.

τὴν Καισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, [1] υἱὸς πλουσίων καὶ περιφανῶν γονέων, συνηριθμεῖτο δὲ μὲ τοὺς διακομιστὰς τῶν γραμμάτων τοῦ βασιλέως Οὐάλεντος, ἤτοι ἦτο γραμματοφόρος, ἐν ἔτει τξέ (365), ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Οὐάλης, εὐθὺς ἀπέρριψε τὴν στρατιωτικὴν ζώνην, καὶ εὑρὼν ἕνα τάφον μεγάλον (πολλοὺς δὲ τάφους μεγάλους ἔχει τὸ βουνὸν τῆς Ἀντιοχείας) ἐμβῆκεν εἰς αὐτόν, καὶ ἐκαθάριζε τὴν ψυχήν του διὰ πόνων ἀσκήσεως. Ὅθεν τούτου χάριν, δὲν εἶχε λύχνον, οὐδὲ κιβώτιον, οὐδὲ τράπεζαν, οὔτε βιβλίον, οὔτε στρῶμα. Τὸ στρῶμά του δὲ ἦτο μία στιβὰς ἀπὸ χόρτα καὶ ἀπὸ ἄλλα τινά, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐστρωμένα ἐπὶ πετρῶν· φόρεμα δὲ εἶχεν ἓν παλαιὸν ῥάσον· ἡ τροφή του ἦτο ἓν ψωμίον, τὸ ὁποῖον ἐδίδετο αὐτῷ ἀνὰ δύω ἡμέρας ἀπὸ ἕνα του φίλον· τὸ δὲ νερὸν τὸ ἔφερεν ἀπὸ μακρινὸν τόπον.

Ἀπὸ τοὺς ἀσκητικοὺς λοιπὸν τούτους πόνους ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος πολλὴν χάριν παρὰ Θεοῦ· ὅθεν, ἂν καὶ ἡ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη γενομένη καταδρομὴ τῶν Ἰσαύρων, πολλοὺς ἀσκητὰς καὶ καλογραίας ἔβλαψε καὶ κατέσφαξε, τοῦτον ὅμως τὸν ὅσιον τελείως δὲν ἐδυνήθη νὰ βλάψῃ. Μᾶλλον δὲ οὗτος ἐκείνους ἔβλαψε, τυφλώσας τοὺς ὀφθαλμούς των μὲ τὴν προσευχήν του· [2] ὥστε δὲν ἔβλεπον τὴν εἴσοδον τοῦ κελλίου του· δὲν ἔζησε δὲ μετὰ ταῦτα πολὺν καιρόν, ἀλλ' ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς κάτω ἀσκήσεως ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῆς ἄνω ἀναπαύσεως.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΒΛΑΣΙΟΥ ἐπισκόπου Σεβαστείας.

» Λαιμὸν Βλάσιος ἐκκοπεὶς διὰ ξίφους,
» Ἀλγοῦσι λαιμοῖς ῥευμάτων εἴργει βλάβος·
» Ἑνδεκάτῃ Βλασίου τάμεν αὐχένα χαλκὸς ἀτειρής.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τιέ (315), ἐπίσκοπος τῆς Σεβαστείας· ἐκατοίκει δὲ εἰς σπήλαιον ἑνὸς βουνοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐρχόμενα τὰ ἄγρια ζῶα, ἡμερόνοντο διὰ μέσου τῆς εὐλογίας του, καὶ χειροήθη ἐγίνοντο. Ὢν δὲ ὁ ἅγιος τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔμπειρος, ἔλαβε πρὸς τούτοις παρὰ Θεοῦ καὶ τὴν τῶν θαυμάτων ἐνέργειαν, ὅθεν διὰ τῆς θείας χάριτος πολλὰς ἰατρείας ἔκαμνε. Κρατηθεὶς δὲ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, καὶ ὁμολογήσας ἔμπροσθεν αὐτοῦ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἐδάρη μὲ ῥαβδία· ἔπειτα κρεμασθείς, κατεξεσχίσθη, καὶ οὕτω ἐβλήθη εἰς φυλακήν. Ὅτε δὲ τὸν ἔφερον εἰς τὴν φυλακήν, ἠκολούθησαν αὐτὸν ἑπτὰ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ὁμολογήσασαι τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν, ἀπεκεφαλίσθησαν.

Ὁ δὲ ἅγιος Βλάσιος ἐρρίφθη εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἐκεῖ εὑρισκομένης λίμνης· ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ θείων ἀγγέλων ἐξῆλθεν εἰς τὴν στερεὰν ἀβλαβής, διὰ τοῦτο ἀπεκεφαλίσθη, ὁμοῦ μὲ τὰ δύω βρέφη, τὰ ὁποῖα ἦσαν μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τὰ ὁποῖα ἐδιδάχθησαν παρὰ τοῦ ἁγίου τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἐδιδάχθησαν αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἄνωθεν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Λέγουσι δὲ ὅτι οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος ἦτο, ὅστις ἔγεινεν ἐπίτροπος εἰς τὴν ἔγγραφον διαθήκην τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐστρατίου, καθ' ὃν καιρὸν ἐκεῖνος ἐμαρτύρησεν, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸν βίον τῶν πέντε μαρτύρων, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου. Ὅθεν καὶ εἰς ἓν παλαιὸν πανίον εὑρέθη εἰκονισμένος οὗτος ὁ ἅγιος Βλάσιος, ἱστάμενος ἀναμέσον εἰς τοὺς πέντε μάρτυρας, πλησίον εἰς τὸν ἅγιον Εὐστράτιον καὶ δεχόμενος ἀπὸ τὰς χεῖράς του τὸ χαρτίον τῆς διαθήκης. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναόν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται πλησίον εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Φίλιππον, εἰς τόπον λεγόμε-

---

[1] Ὁ δὲ Θεοδώρητος ὁ καὶ τούτου τοῦ ὁσίου συγγράψας τὸν βίον ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἠρανίσθη, λέγει, ὅτι ὁ Ζήνων οὗτος ἦτο ἀπὸ τὸν Πόντον (ἤτοι ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν)· προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὅσιος αὐτὸς ἀπήλαυσε τὰ νάματα τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου πατρὸς Βασιλείου, καὶ ὅτι δὲν ἤθελε νὰ φέρῃ ἄλλος εἰς αὐτὸν νερόν. Ὅθεν μίαν φορὰν βλέπων αὐτὸν εἷς χριστιανὸς φορτωμένον μὲ δύω σταμνία νερόν, παρεκάλεσεν αὐτόν, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον· ὁ δὲ ὅσιος πρῶτον μὲν ἀντέτεινεν, ὕστερον δὲ ἐπείσθη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὰ δύω σταμνία· ὅτε δὲ τὰ ἔφερεν, ἔχυσε τὸ νερὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς καλύβης του, καὶ ἔπειτα πάλιν ὑπῆγε μόνος καὶ τὰ ἐγέμισεν ἀπὸ τὴν βρύσιν. Εἶχε δὲ συνήθειαν πᾶσαν Κυριακὴν νὰ ἔρχεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ νὰ μεταλαμβάνῃ τὰ θεῖα μυστήρια, καὶ πάλιν ἐγύριζεν εἰς τὸ κελλίον του. Ἐλάμβανε δὲ ἀπὸ τοὺς φίλους ἓν βιβλίον καὶ τὸ ἀνεγίνωσκεν ὅλον, καὶ οὕτως ἔδιδεν ἐκεῖνο καὶ ἄλλο ἐλάμβανε.

[2] Προσθέτει δὲ κατὰ τοῦτο ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἔβλεπεν ὁ ὅσιος τρεῖς νέους, οἱ ὁποῖοι ἐδίωκον τὸ πλῆθος τῶν Ἰσαύρων, δεικνύοντος τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν καὶ πρόνοιαν, ἣν εἶχε διὰ τὸν δοῦλόν του.

νον τοῦ Μιλτιάδου, τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Ἐφραίμ.[1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι δύω παῖδες οἱ συναθλήσαντες τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ ξίφει τελειοῦνται.

» Βαβαὶ τοσαύτης παίδων εὐθαρσίας!
» Σπεύδουσιν ἄμφω πρὶν ἐκτμηθῆ φθάσαι.

Αἱ ἅγιαι ἑπτὰ γυναῖκες αἱ ἀκολουθήσασαι τῷ ἁγίῳ Βλασίῳ, ξίφει τελειοῦνται

» Κτείνει γυναῖκας ἑπτὰ σεπτὰς τὸ ξίφος,
» Οὐ τῇ γυναικῶν συσχεθείσας δειλίᾳ.

Ἡ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου προφήτου ΖΑΧΑΡΙΟΥ, τοῦ πατρὸς τοῦ Προδρόμου

» Φανεὶς ὁ νεκρὸς ἦλθεν ὁ Ζαχαρίας,
» Τοῖς ζῶσι πιστοῖς ἄφθονον βλύζει χάριν.[2]

Μνήμη ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς βασιλίσσης, τῆς ἀνακαλεσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

» Θεοδώραν Ἄνασσαν εὐσεβεστάτην,
» Χριστὸς βασιλεὺς ἀξιοῖ θείου στέφους.

Αὕτη ἦτο γυνὴ μὲν τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ εἰκονομάχου, ὀρθόδοξος δὲ καὶ εὐσεβὴς καὶ ὄχι κακόδοξος, καθὼς ἦτο ὁ ἀνήρ της· διότι ἐκεῖνος τὸν μὲν ἅγιον Μεθόδιον τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἐξώρισεν, ἀντὶ δὲ ἐκείνου ἔκαμε πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Μάγον καὶ λεκανομάντιν, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας κατέκαυσεν. Ἡ δὲ εὐσεβεστάτη αὕτη βασίλισσα φανερὰ μὲν δὲν ἐτόλμα νὰ προσκυνῇ τὰς ἁγίας εἰκόνας, κρυφίως δὲ εἶχεν αὐτὰς εἰς τὸν κοιτῶνά της, καὶ τὴν νύκτα ἵστατο ἔμπροσθεν αὐτῶν, προσευχομένη καὶ παρακαλοῦσα τὸν Θεόν, ἵνα κάμῃ ἔλεος εἰς τοὺς ὀρθοδόξους. Ἐγέννησε δὲ υἱὸν ὀνόματι Μιχαήλ, καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ὀρθοδοξίαν· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της Θεοφίλου, εὐθὺς ἔφερεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸν ἅγιον Μεθόδιον, ἐσύναξε δὲ καὶ ἱερὰν Σύνοδον καὶ ἀναθεμάτισε τοὺς εἰκονομάχους, καὶ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην κατεβίβασεν ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ τὰς ἁγίας εἰκόνας εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Εἶτα παρέδωκε το πνεῦμά της τῷ Θεῷ, ἀφήσασα τὴν βασιλείαν εἰς τὸν υἱόν της Μιχαήλ.

—

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ Σέρβος, ὁ ἐν τῇ πόλει Σοφίᾳ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αφιέ (1515), διὰ πυρὸς τελειοῦται.

» Γεώργιος δὲ μὴ τὸ πῦρ δειλιάσας,
» Ἀπυρπόλητος ἐν πυρὶ διαμένει.[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

———

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΜΕΛΕΤΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης.

» Τὰς χεῖρας αἴρων Μελέτιος Κυρίῳ,
» Ταῖς χερσί σου τίθημι τὴν ψυχήν, λέγει.
» Δωδεκάτῃ Μελέτιος ἔδυ χθόνα πουλυβότειραν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐν ἔτει τλδ΄ (334), καὶ ἔζησεν ἕως τῆς β΄ Συνόδου ἐν ἔτει τπβ΄ (382), ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου. Διὰ τὴν ὑπερβολικὴν δὲ ἀρετήν του καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν καθαρὰν ἀγάπην του, ἔγεινεν εἰς τοὺς πολλοὺς τόσον ζηλωτὸς καὶ ἐπαινετός, ὥστε ὅτε κατ' ἀρχὰς ἐμβῆκεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἦτο ἡ κυρία ἡμέρα τῆς χειροτονίας του, ἕκαστος χριστιανὸς φερόμενος ἀπὸ τὸν πρὸς αὐτὸν πόθον τὸν ἐκάλει εἰς τὴν οἰκίαν του, νομίζων ὅτι μέλλει νὰ ἁγιασθῇ ἀπὸ μόνην τὴν εἴσοδον τοῦ ἁγίου. Τριάκοντα δὲ μόνον ἡμέρας ποιήσας εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ οὐδὲ αὐτὰς ὁλοκλήρους, ἐδιώχθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀληθείας Ἀρειανούς, ἐπειδὴ ἐπείσθη εἰς τὴν κακοδοξίαν των ὁ τότε βασιλεὺς Κωνστάντιος ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, συγχωροῦντος ταῦτα τοῦ Θεοῦ, οἷς οἶδε κρίμασιν.[2]

---

[1] Ὁ δὲ Ἑλληνικὸς βίος αὐτοῦ σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή «Βλάσιος ὁ μάρτυς»· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος βίος αὐτοῦ, οὗ ἡ ἀρχή «Ἡνίκα ὁ καιρὸς τῶν εἰδώλων».

[2] Τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου προφήτου Ζαχαρίου εὑρέθη ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ νέου Θεοδοσίου, ἐν ἔτει υθ΄ (409), εἰς τὸ χωρίον Κοφὰρ τῆς Ἐλευθερουπόλεως τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, ὑπό τινος ἀνθρώπου, Καλημέρου ὀνομαζομένου, καὶ ἐφόρει λευκὸν ἔνδυμα, μίτραν χρυσῆν εἰς τὴν κεφαλήν, σανδάλια χρυσᾶ εἰς τοὺς πόδας, καθὼς εὑρίσκετο εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὅτε ἐλειτούργει τῷ Θεῷ (Δοσίθ. σελ. 267 τῆς Δωδεκαβίβλου) τώρα δὲ εὑρίσκεται τὸ λείψανόν του εἰς τὴν Ἰταλίαν, καθὼς λέγει ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος σελ. 192 τῆς περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πάπα ἀντιρρήσεως.

[1] Τούτου τὸ μαρτύριον ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Περὶ τοῦ ἁγίου Μελετίου τούτου γράφει ὁ Θεοδώρητος εἰς τὸ τριακοστὸν πρῶτον κεφάλαιον τοῦ δευτέρου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Ἀντιόχεια δὲν εἶχε ποιμένα, ἀφ' οὗ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν θρόνον ἐκείνης ὁ Ἀρειανὸς

Ἀφ᾿ οὗ δὲ ἐδιώχθη παρανόμως ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν του, ἐγύρισε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὴν περισσότερον ἀπὸ δύω χρόνους. Καὶ πάλιν ἐκάλεσαν αὐτὸν τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως διὰ νὰ ὑπάγῃ, ὄχι ἐκεῖ πλησίον, ἀλλ᾿ εἰς τὴν Θράκην· ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐπίσκοποι ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης συνήχθησαν, καλεσθέντες καὶ αὐτοὶ μὲ βασιλικὰ γράμματα, διότι ἔμελλον τότε νὰ ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὸν πολυχρόνιον χειμῶνα τῶν αἱρέσεων αἱ Ἐκκλησίαι τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ λάβωσι τελείαν γαλήνην.

Τότε λοιπὸν ἐθαυμάσθη ὁ μέγας οὗτος πατὴρ Μελέτιος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐκεῖ συναχθέντας ἐπισκόπους καὶ διὰ τὴν ἀρετήν του, καὶ διὰ τὴν σύνεσιν τῶν λόγων του. Καὶ ἐκεῖ ὀλίγον ἀσθενήσας, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἀφήσας τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν εἰς τὴν ξενιτείαν. Τοῦτον τὸν ἅγιον Μελέτιον ἀξίως ἐτίμησαν μὲ ἐπιτάφια καὶ θρηνητικὰ ἐγκώμια, ὁ θεῖος Χρυσόστομος, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πανταχοῦ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἀγέλης », καὶ ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος οὗ ἡ ἀρχὴ « Ηὔξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων », τὰ ὁποῖα σώζονται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις. [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς μετονομασθείσης ΜΑΡΙΝΟΣ.

» Στολὴ Μαρῖνον μαρτυρεῖ τὴν Μαρίαν·
» Ταφὴ Μαρίαν δεικνύει τὸν Μαρῖνον.

Αὕτη ἡ ὁσία ἀλλάξασα τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα ἐφόρεσεν ἀνδρικά, καὶ ἀντὶ Μαρίας μετωνομάσθη Μαρῖνος, ἐμβᾶσα δὲ εἰς μοναστήριον, ὁμοῦ μὲ τὸν κατὰ σάρκα πατέρα της, ἐκουρεύθη μοναχὸς καὶ ὑπηρέτει μετὰ τῶν νεωτέρων μοναχῶν, χωρὶς νὰ γνωρισθῇ τελείως ὅτι ἦτο γυνή. Μίαν δὲ φορὰν καταλύσασα εἰς ἓν ξενοδοχεῖον ὁμοῦ μὲ ἄλλους ἀδελφούς, διεβλήθη ὅτι ἔφθειρε τὴν θυγατέρα τοῦ πανδοχέως, καὶ δέχεται εὐχαρίστως τὴν συκοφαντίαν αὐτὴν καὶ τὸ ὄνειδος, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι ἔπραξε τὴν ἁμαρτίαν ἐκείνην, ἐνῷ δὲν τὴν ἔπραξεν. Ὅθεν ἐδιώχθη ἔξω τοῦ μοναστηρίου, καὶ εἰς τρεῖς ὁλοκλήρους χρόνους ἐταλαιπωρήθη ἡ ἀοίδιμος τρέφουσα τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἐγέννησεν. Ἐπειδὴ δὲ μίαν φορὰν ἔγεινε δεκτὴ εἰς τὸ μοναστήριον, εἶχε μαζί της καὶ τὸ ἐκ πορνείας ἀρσενικὸν παιδίον· ἐφανερώθησαν ὅμως τὰ κατὰ τὴν ὁσίαν ἀφ᾿ οὗ ἐτελεύτησεν· ὅτε δηλαδὴ ἐνεταφιάζετο ἐγνωρίσθη, ὅτι ἦτο γυνή. Ἡ δὲ θυγάτηρ τοῦ πανδοχέως ἡ συκοφαντήσασα τὴν ὁσίαν ἐκυριεύθη ἀπὸ πονηρὸν δαιμόνιον, ὅθεν ὡμολόγησε φανερὰ καὶ εἶπεν, ὅτι διεφθάρη ἀπὸ ἕνα στρατιώτην, καὶ λοιπὸν ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ μοναχοί, οἵτινες πρότερον ὠνόμαζον ἀθλίαν τὴν ὁσίαν, τότε ὠνόμαζον αὐτὴν μακαρίαν, καὶ πολλῶν τιμῶν ταύτην ἠξίωσαν.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΝΤΩΝΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Οὐδέν τι προσχὼν Ἀντώνιος τοῖς κάτω,
» Καλῶν δικαίως ἠξιώθη τῶν ἄνω.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀπὸ μὲν τὸν πατέρα κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, ἀπὸ δὲ τὴν μητέρα, ἀπὸ τὴν Εὐρώπην· (ἤτοι τὴν Ῥούμελιν), ὡς τρίτην δὲ πατρίδα εἶχε τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἡ ὁποία ἐνηγκαλίσατο καὶ ἔθρεψεν αὐτόν, καὶ ἐκδύσασα ἀπὸ τὰ μητρικὰ σπάργανα, τὸν ἔφερον εἰς μέτρον ἡλικίας· μαθητεύσασα δὲ αὐτὸν καὶ τὰ ἱερὰ γράμματα, ὕστερον ἀπέκτησεν αὐτὸν καὶ ποιμένα της. Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ὅσα μέλλουσι νὰ ἀκολουθήσωσιν ὕστερον, ἡ τοῦ Πνεύματος χάρις εἴς τινας ἀνθρώπους φθάνει καὶ τὰ τυπόνει πρότερον, διὰ τοῦτο ὅτε ὁ ἅγιος οὗτος ἦτο παιδίον πολλὰ μικρόν, ᾠκονόμησε θαυμαστῶς, νὰ τελῇ τὴν θείαν λειτουργίαν, κα-

---

Εὐδόξιος, οἱ Ἀρειανοὶ νομίσαντες, ὅτι ὁ θεῖος Μελέτιος ἦτο ὁμόφρων μὲ αὐτούς, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Κωνστάντιον νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας, ὡς ἱκανὸν ὄντα εἰς τὸ λέγειν καὶ πείθειν. Ψηφισθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος ὑπὸ πάντων τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἔλαβε τὸν θρόνον αὐτῆς, διότι πρότερον ἦτο ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ἀρμενίᾳ Σεβαστείας, ἀπὸ δὲ τὴν Σεβάστειαν μετήχθη εἰς Βέρροιαν τῆς Συρίας, καὶ ἀπὸ τὴν Βέρροιαν ἐκλήθη εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ τὸν Μελέτιον Ἀθηνῶν· ὅτε δὲ ἔγεινεν ἐπίσκοπος, παρεκλήθη ἀπὸ τὸ πλῆθος νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς μίαν διδασκαλίαν σύντομον περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ὁ δὲ ἅγιος ἔδειξε μὲν πρῶτον εἰς τὸ πλῆθος τοὺς τρεῖς δακτύλους τῆς χειρός του· ὕστερον δὲ συμμαζώξας τοὺς δύω δακτύλους, ἄφησε μόνον τὸν ἕνα, καὶ τὴν ἀξιέπαινον ταύτην εἶπε φωνὴν Τρία τὰ νοούμενα, ὡς ἑνὶ δὲ διαλεγόμεθα ». Ὅθεν οἱ Ἀρειανοὶ ὀργισθέντες εἰς τοῦτο, διέβαλον τὸν ἅγιον εἰς τὸν βασιλέα Κωνστάντιον, ὅτι φρονεῖ τὰ τοῦ Σαβελλίου, καὶ οὕτως ἔπεισαν αὐτὸν καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν πατρίδα του.

[1] Σημείωσαι, ὅτι τοῦ ἁγίου τούτου τὴν ἀκολουθίαν ἀνεπλήρωσε καὶ τελείαν ἐποίησεν ὁ ὁσιολογιώτατος διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν αὐτόν, ζητησάτω ταύτην. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ ῥηθεὶς Νύσσης Γρηγόριος ἐν τῷ πρὸς τὸν ἅγιον Μελέτιον τοῦτον ἐγκωμίῳ λέγει· « Ηὔξησεν ἡμῖν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποστόλων ὁ νέος ἀπόστολος, ὁ συγκαταψηφισθεὶς μετὰ τῶν ἀποστόλων », καὶ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ εἰς Πλακιδίαν τὴν βασίλισσαν λέγει περὶ αὐτοῦ « Τῶν ἀγαθῶν ἡ ἁρμονία, ὁ τῆς πίστεως ζῆλος, ὁ τῆς Ἐκκλησίας στύλος, ὁ τῶν θυσιαστηρίων κόσμος ».

θὼς ἔβλεπε τοὺς ἱερεῖς τελοῦντας αὐτὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ προσκομίζῃ ἄρτον καὶ νὰ βαστάζῃ θυμιατήριον νὰ θυμιάζῃ. Ἐφανέρονε δὲ ἡ χάρις μὲ αὐτὰ πρὸ πολλῶν χρόνων, τὴν ἁγιότητα, ἣν ἔμελλε νὰ λάβῃ ὕστερον ὁ μακάριος οὗτος.

Ὅτε δὲ ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἔγεινε μοναχὸς, καὶ μετεχειρίζετο ἀνδρικώτατα τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν καὶ ἐσωτερικὴν φιλοσοφίαν· ἔπειτα ἐχειροτονήθη πρεσβύτερος χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου του, τῶν Στουδιτῶν δηλαδή. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἠγαπήθησαν ἀπὸ αὐτὸν ἡ ἀγρυπνία, ἡ νηστεία, τὸ τῆς προσευχῆς ἀκούραστον· τότε δὲ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὅθεν καιρὸν καὶ ἀφορμὴν λαβὼν ὁ θεῖος οὗτος Ἀντώνιος, ἔκαμνε τὴν ἐλεημοσύνην μὲ τὰς δύω του χεῖρας, ὡς λέγει ἡ κοινὴ παροιμία. Μίαν δὲ φορὰν διήρχετο ὁ ἅγιος ἀπὸ ἕνα στενὸν τόπον καὶ ἐμοίραζεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐκεῖ φαίνεταί τις, ὁ ὁποῖος ἐβάστα εἰς τὰς χεῖρας κόμβον μεγάλον γεμάτον φλωρία, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἀντώνιον· λάβε τοῦτο διὰ νὰ ἐξοδεύῃς εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἡ μὲν χεὶρ τοῦ φανέντος ἐκείνου ἐβάσταζε τὰ φλωρία, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ἐφανερώθη ποῖος ἦτο. Μὲ τοιαῦτα καλὰ καὶ ἀρετὰς ἦτο πεπλουτισμένος ὁ θαυμαστὸς οὗτος πατήρ.

Ὅθεν διὰ ταῦτα ὅτε ἦλθε καιρὸς καὶ ἐζητεῖτο Πατριάρχης ἄξιος, τότε μὲ ψῆφον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως, ἐχειροτονήθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ λοιπὸν ἔτρεχεν ὁ μακάριος, ἐνδυναμούμενος ὑπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως τόσῳ ταχέως, ὡς ἂν εἶχε πτερὰ, (ἂν καὶ ἦτο γέρων) καὶ μὲ λιτανείας ἐδυσώπει τὸν πανάγαθον Θεόν. Αὐτὸς ἐβοήθει μὲν τὰς Ἐκκλησίας ἐκείνας, ὅσαι ἦσαν σεσαθρωμέναι ἀπὸ τὸν χρόνον, ἔδιδε δὲ ἀφθονοπαρόχως τὰ πρὸς τὴν χρείαν εἰς τοὺς ἐνδεεῖς κληρικοὺς καὶ ἀναγνώστας, καὶ ἐπαρηγόρει τὰς πολλὰς μυριάδας τῶν πτωχῶν μὲ σιτηρέσια καὶ τὰς ἐλεημοσύνας. Εἰς πολλοὺς λοιπὸν πολλῶν καλῶν γενόμενος πρόξενος, καὶ μεγαλώτατα θαύματα ποιήσας, εἰς γῆρας βαθὺ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριόν του. [1]

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΛΩΤΙΝΟΥ καὶ ΣΑΤΟΡΝΙΝΟΥ.

» Τὰ θνησιμαῖα ταῦτα τῶν τετμημένων,
» Σατορνίνου πέφυκε καὶ τοῦ Πλωτίνου.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΧΡΗΣΤΟΣ ὁ κηπουρὸς, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ͵αψμη' (1748), ξίφει τελειοῦται.*

† » Τμηθεὶς ὁ Χρῆστος δι' ἀγάπην Κυρίου,
» Κηπουρὸς ὤφθη τῆς Ἐδὲμ τοῦ χωρίου. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ.

» Μαρτινιανὸς σαρκικὴν σβέσας φλόγα,
» Φεύγει τελευτῶν μὴ τελευτῶσαν φλόγα.
» Ἐν τριτάτῃ δεκάτῃ δέμας ἐξέδυ Μαρτινιανός.

Οὗτος ὁ ὅσιος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, ἦτο δὲ κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιε' (415), ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τοὺς δεκαοκτὼ χρόνους τῆς ἡλικίας του ἤρχισε τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν καὶ εὑρίσκετο εἰς τὰς ἐρημίας καὶ εἰς τὰ βουνά· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν καὶ ἡσυχίαν εἰκοσιπέντε χρόνους, τότε μετὰ τὴν δοκιμὴν πολλῶν ἄλλων πειρασμῶν, ἐδοκίμασε καὶ τοῦτον ἀπὸ τὸν πονηρὸν διάβολον. Μία δηλαδὴ πόρνη κινηθεῖσα ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ἐφόρεσε πτωχικὰ ἐνδύματα καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ὅπου ἐκατοίκει οὗτος ὁ ὅσιος. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα, ὠδύρετο ἡ μιαρὰ, ὅτι τάχα ἔχασε τὸν δρόμον, καὶ θὰ τὴν φάγωσι τὰ θηρία, ἐὰν μείνῃ ἔξω· ὅθεν παρεκάλει τὸν ὅσιον νὰ τὴν δεχθῇ εἰς τὸ κελλίον του, καὶ νὰ μὴ ἀφήσῃ αὐτὴν διὰ νὰ γίνῃ τροφὴ τῶν θηρίων. Ὁ δὲ ὅσιος δὲν ἐδυνήθη νὰ παραβλέψῃ αὐτὴν διὰ τὴν τοιαύτην ἀνάγκην, ἀλλὰ τὴν ἐδέχθη εἰς τὸ ἔξω μέρος τοῦ κελλίου του, αὐτὸς δὲ ὑπῆγεν εἰς τὸ ἐνδότερον μέρος.

Τῷ πρωῒ δὲ βλέπων ὁ ὅσιος τὴν μεταβολὴν τοῦ σχήματος τῆς γυναικὸς (διότι εἶχεν ἡ πο-

---

[1] Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι οὐχὶ Ἀντώνιος ὁ Καυλέας, ὁ Πατριάρχης χρηματίσας Κωνσταντινουπόλεως ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἐν ἔτει 893, καὶ Ἀρχιερατεύσας χρόνους ἑπτά· ἀλλ' Ἀντώνιος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰωάννου τοῦ Τζιμισκῆ ἐν ἔτει 969, ὅστις καὶ ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τῶν Στουδίου, καὶ ὅρα σελ. 367. τοῦ β' τόμ. τοῦ Μελετίου.

[1] Ὅρα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

νηρὰ μαζὶ τῆς ἄλλα φορέματα λαμπρά, μὲ τὰ ὁποῖα ἐστολίσθη τὴν νύκτα), τὴν ἠρώτησε ποία εἶναι, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ὑπῆγεν εἰς αὐτόν. Ἡ δὲ πόρνη μὲ ἀναισχυντίαν ἀποκριθεῖσα, διὰ σέ, εἶπεν, ἦλθον ἐδῶ· ἔπειτα ἤρχισε νὰ κατηγορῇ μὲν τὴν ζωὴν τῶν μοναχῶν καὶ παρθένων, νὰ ἐπαινῇ δὲ τὸν γάμον, καὶ εἰς πληροφορίαν τοῦ λόγου της ἔφερε καὶ μάρτυρας τοὺς πρὸ τοῦ Νόμου καὶ ἐν τῷ Νόμῳ δικαίους, οἵτινες εἶχον γυναῖκας, καὶ μὲ τὰ τοιαῦτα λόγια παρεκίνει τὸν ὅσιον ἡ ἀναίσχυντος εἰς αἰσχρὰν πρᾶξιν.

Ὁ δὲ ὅσιος συγκατετέθη ὀλίγον μὲ τὸν λογισμόν, καὶ ἤδη ἐμαλακώθη ἡ γνώμη του ἀπὸ τὰ λόγια τῆς γυναικός, ἐξελθὼν δὲ τοῦ κελλίου του, ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ κρυφθῇ, πράττων τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐσυλλογίζετο, ἐθεωρήθη μᾶλλον αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅθεν πρὸ τοῦ νὰ πέσῃ, κατενόησε μὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν τὸ ἁμάρτημα καὶ ἐμποδίσθη ἀπὸ αὐτὸ μὲ τοιοῦτον τρόπον. Εὐθὺς δηλαδὴ συνάξας πλῆθος φρυγάνων, τὰ ἧναψεν ἔμπροσθεν τῆς γυναικός, καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν πυράν, λέγων εἰς τὸν ἑαυτόν του· ἄν, Μαρτινιανέ, δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὸ πῦρ τῆς γεέννης, πείσθητι καὶ εἰς τὰ λόγια τῆς γυναικός, καὶ ὀρέξου τὴν αἰσχρὰν ἡδονήν. Κατακαύσας λοιπὸν τὸν ἑαυτόν του ἀρκετά, ὥστε ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν ἀκίνητος σχεδόν, μὲ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ τὴν ἀγριότητα τῆς σαρκός του ἐταπείνωσε καὶ τὴν γυναῖκα ἐσωφρόνισε τόσον, ὥστε τὴν ἔπεισε νὰ ἀρνηθῇ τὰ τοῦ κόσμου. Ὅθεν ἔστειλεν αὐτὴν εἰς μοναστήριον, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε καλογραία.

Ὁ δὲ ὅσιος ἀφ' οὗ ἰατρεύθη ἀπὸ τὰς πληγὰς τῆς πυρᾶς, εὗρεν ἕνα ναύκληρον, ὁ ὁποῖος ὡδήγησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερεν εἰς μίαν πέτραν μεγάλην, εὑρισκομένην εἰς τὸ μέσον τῆς θαλάσσης, ἡ ὁποία ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν γῆν ἕως μίαν ἡμέραν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους δέκα, τρεφόμενος ἀπὸ τὸν ναύκληρον· ἀλλὰ πάλιν καὶ ἐκεῖ ὁ μισόκαλος ἐχθρὸς δὲν τὸν ἄφησεν ἀπείρακτον, διότι μία κόρη ἔτυχε νὰ ναυαγήσῃ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ διὰ μέσου ἑνὸς σανιδίου ὑπῆγε πλησίον εἰς τὴν πέτραν ἐκείνην καὶ παρεκάλει καὶ ἐφώναζε νὰ τὴν ἐκβάλῃ τις ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν στερεάν. Ὁ δὲ ὅσιος ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενος, τὴν ἐτράβιξεν ἔξω· εἶτα εἰπὼν εἰς αὐτήν, ὅτι δὲν συμφωνεῖ τὸ χόρτον μὲ τὴν φωτίαν, προσηυχήθη, καὶ οὕτως ἐμβῆκεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὐθὺς (ὢ τῆς θαυμαστῆς σου προνοίας, τὴν ὁποίαν ἔχεις διὰ τοὺς δούλους σου, Κύριε!) εὐθύς, λέγω, ἦλθον δελφῖνες, καὶ λαβόντες τὸν ὅσιον ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, τὸν ἔφερον πλησίον εἰς τὴν στερεάν.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐπεριπάτει ὁ ὅσιος εἰς διαφόρους πόλεις καὶ χώρας λέγων εἰς τὸν ἑαυτόν του, φεῦγε Μαρτινιανέ, μήπως πάλιν σὲ εὕρῃ πειρασμός, καὶ οὕτως ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς του, περιπατῶν ἀπὸ τόπον εἰς τόπον. Ὅθεν ὑπῆγε καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ διατρίψας ὀλίγον καιρόν, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν· ἐνεταφιάσθη δὲ ἐνδόξως ἀπὸ τὸν ἐκεῖ Ἐπίσκοπον, καὶ ἀπὸ ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, καθὼς ἦτο πρέπον. Λέγουσι δὲ ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ ἁγίου εἰς μοναστήριον, διήνυσεν ὁσίως καὶ ἐναρέτως τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς της, καὶ ἠξιώθη ὥστε καὶ νὰ τελῇ θαύματα, καὶ οὕτως ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁμοίως καὶ ἡ ἄλλη γυνὴ ἥτις ἔμεινεν εἰς τὴν θαλασσίαν πέτραν, ἐνεδύθη ἀνδρικὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν εἰς αὐτὴν ὁ ναύκληρος, ὁ τρέφων τὸν ὅσιον Μαρτινιανόν, καὶ ἔμεινε τρεφομένη ἀπὸ τὸν ἴδιον ναύκληρον· ὅθεν καλῶς καὶ θεοφιλῶς τὴν ζωήν της διανύσασα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τελεῖται δὲ ἡ σύναξις τοῦ ὁσίου Μαρτινιανοῦ εἰς τὸν σεπτὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ κορυφαίου Πέτρου, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται κολλημένος μὲ τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν. Τὸν πλατύτερον βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ Ἐκλόγιον. (Ὁ δὲ ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαι, οὗ ἡ ἀρχή «Ὃν τρόπον αἱ τῶν.»)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ μαρτύρων, ΑΚΥΛΑ, καὶ ΠΡΙΣΚΙΛΛΗΣ.

» Τμηθὲν γύναιον, Ἀκύλας φησὶ βλέπων,
» Οὐκ ἀνδριοῦμαι πρὸς τομὴν ἀνὴρ κάρας;

† Ὁ ἅγιος οὗτος ἀπόστολος Ἀκύλας κατήγετο ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, ἦτο δὲ κατὰ τὴν τέχνην σκηνοποιός, ἤτοι κατεσκεύαζεν ἀπὸ δέρματα σκηνάς, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κλαυδίου, ἤτοι ἐν ἔτει σξή (268),[1] ἀ-

---

[1] Οὕτω χρονολογοῦνται οἱ χρόνοι καθ' οὓς ἐβασίλευσεν ὁ Κλαύδιος ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Μελετίου. Πολλὰ δὲ ἐκτείνονται οἱ χρόνοι αὐτοί, καθ' οὓς δίδεται ὅτι ἔζη ὁ Παῦλος ἐπὶ Κλαυδίου, κατὰ τὰς Πράξεις, διότι ἀπίστευτον εἶναι ὅτι ἔζη ὁ Παῦλος εἰς τὰ σξή (268) ἔτη ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ἂν δοθῇ ὅτι ἔζησεν ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸ χρόνους· ἐπειδὴ ἐπίστευσεν ἀπὸ τὴν Ἀνάληψιν ὕστερον δύω ἢ τρεῖς χρόνους

κούσας δὲ διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν, ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὴν Κόρινθον, μᾶλλον δὲ ὁ θεῖος Παῦλος ὑπῆγεν εἰς τὸν Ἀκύλαν, εὑρισκόμενον ἐν Κορίνθῳ, διότι οὕτω γράφεται ἐν ταῖς Πράξεσι · «Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον· καὶ εὑρὼν τινὰ Ἰουδαῖον ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ (διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης) προσῆλθεν αὐτοῖς· Καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι, ἔμενε παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο, ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. » (Πράξ. ιή. 1.) Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐγνωρίσθη μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἐβαπτίσθη ἀπὸ αὐτὸν αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του Πρίσκιλλα, καὶ λοιπὸν εἰς τὸ ἑξῆς ὑπηρέτουν τὸν Παῦλον καὶ ἠκολούθουν, συγκινδυνεύοντες ὁμοῦ μὲ αὐτὸν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς, ὅσοι τῷ ἠκολούθουν.

Τόσον δὲ πολλὰ ἠγάπησε τοὺς δύω τούτους ὁ Ἀπόστολος καὶ διὰ τὴν ἀρετήν των καὶ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ὥστε ἀναφέρει δι' αὐτοὺς εἰς τρεῖς ἐπιστολάς του, διότι καὶ ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ γράφει « Ἀσπάσασθε Πρίσκιλλαν καὶ Ἀκύλαν. » (Ῥωμ. ιϛ΄. 3.) ὁμοίως καὶ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς Κορινθίους. (ιϛ΄. 19.) καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρὸς Τιμόθεον· (δ΄ 19.) Μὲ τοιαύτην λοιπὸν πολιτείαν εὐηρέστησαν οἱ μακάριοι οὗτοι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν μακάριον Παῦλον, καὶ ἐποίησαν πολλὰ θαύματα· ὕστερον δὲ συλληφθέντες ἀπὸ τους ἀπίστους, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτω διέβησαν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τοὺς οὐρανούς. Ὁ δὲ ἅγιος οὗτος Ἀκύλας ἑορτάζεται χωριστὰ κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Ἰουλίου.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΛΟΓΙΟΥ *ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.*

» Ψυχὴν δίδωσιν Εὐλόγιος Κυρίῳ,
» Βοῶν πρὸς αὐτὴν[1] Κύριον σὺν εὐλόγει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου, ἐν ἔτει χι΄ (610),[2] ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, πρὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος· ἐποίησε δὲ θαύματα πολλὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ τοῦτο. Ὅτε ὁ ἁγιώτατος Λέων ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος ἔγραψεν εἰς τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον τὴν πολυθρύλλητον ἐκείνην ἐπιστολὴν τῆς ὀρθοδοξίας, ἀνέγνωσεν αὐτὴν ὁ ὅσιος οὗτος Εὐλόγιος, καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐπήνεσε καὶ ἀπεδέξατο, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους αὐτὴν ἐκήρυξεν. Ὁ Θεὸς λοιπὸν θέλων νὰ χαροποιήσῃ καὶ τοὺς δύω αὐτοῦ θεράποντας, τὸν ἅγιον Λέοντα, λέγω, καὶ τὸν Εὐλόγιον, ἔπεμψεν Ἄγγελον εἰς τὸν Εὐλόγιον ἐν σχήματι τοῦ ἀρχιδιακόνου τοῦ Λέοντος, ὁ ὁποῖος εὐχαρίστει τὸν ἅγιον Εὐλόγιον, ἐπειδὴ ἀπεδέχθη τὴν ῥηθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ Λέοντος· ὁ δὲ Εὐλόγιος συνωμίλει μὲ τὸν Ἄγγελον, ὡς ἂν ὡμίλει μὲ τὸν ἀρχιδιάκονον τοῦ Πάπα Λέοντος. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ὁ Ἄγγελος ἄφαντος ἀπὸ αὐτὸν, τότε ἐγνώρισεν, ὅτι ἦτο ἄγγελος Θεοῦ· ὅθεν εὐχαριστήσας τῷ Θεῷ, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας αὐτοῦ.[3]

κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους, ἤτοι κατὰ τοὺς τριακονταὲξ χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ. Ἐὰν δὲ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Παῦλος ὅτε ἐπίστευσεν ἦτο τριακονταπέντε χρόνων, (νεανίαν γὰρ αὐτὸν αἱ Πράξεις γράφουσι) λοιπὸν ἕως εἰς τοὺς διακοσίους ἑξηκονταοκτὼ ἀπὸ Χριστοῦ, πῶς ἦτον δυνατὸν νὰ ζήσῃ ; ἂς τὸ συμβιβάσωσιν οἱ κριτικοί. Παρὰ τῷ Ὡρολογίῳ ὅμως γράφεται, ὅτι ὁ Ἀκύλας ἦτο ἐν ἔτει ξε΄ (65). Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων λέγει, ὅτι τὸ τρίτον ἔτος τῆς βασιλείας Κλαυδίου, ἦτο ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ τεσσαρακοστὸν δεύτερον· ἐν δὲ τῷ ἐννάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας του ἐδίωξε τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ἤτοι ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ὀγδόῳ ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ (σελ. 1118 τῆς Δωδεκαβίβλου) ὥστε καλῶς ἠπόρησα ἐγὼ ἀνωτέρω. Καὶ λοιπὸν ἐσφαλμένοι εἶναι οἱ χρόνοι τοῦ Κλαυδίου παρὰ τῷ Μελετίῳ, προσθήκην ἔχοντες διακοσίους χρόνους καὶ ἐπέκεινα. (Δὲν εἶναι ἐσφαλμένοι· ἀλλ' ἄλλος ὁ Κλαύδιος ἐκεῖνος καὶ ἄλλος οὗτος. Ὁ πρῶτος ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 12 μέχρι τοῦ 54 ἔτους μ. Χ. ὁ δὲ δεύτερος ἀπὸ τοῦ 268 μέχρι τοῦ 270. Σ. Γ.)

[1] Πρὸς αὐτὴν, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δηλαδὴ, κατὰ τὸ ψαλμικὸν «Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον».

[2] Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος οὗτος ἦτο ἐπὶ Μαυρικίου (σελ. 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) προτήτερα δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι ὁ Εὐλόγιος ἦτο ἐν ἔτει φοζ΄ (577).

[3] Ὁ δὲ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος ἄλλως γράφει περὶ τούτου. Φησὶ γὰρ, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Θεόδωρος (οὗ ἡ ἐπισκοπὴ ἦτο εἰς τὴν Λιβύην) ὢν κουβικουλάριος τοῦ Πατριάρχου Εὐλογίου τούτου, εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του ἕνα ἄνθρωπον ὑψηλὸν, πολλῆς τιμῆς ἄξιον καὶ εὐλαβείας, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Μήνυσε εἰς τὸν παπαν Εὐλόγιον, ὅτι ἦλθεν ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Λέων διὰ νὰ τὸν ἀνταμώσῃ. Ἔδραμεν ὁ Θεόδωρος παρευθὺς εἰς τὸν Πατριάρχην καὶ εἶπεν αὐτῷ τὰ ῥηθέντα. Καὶ λοιπὸν ἀνταμωθέντες οἱ δύω παπαι, ὁ τῆς Ῥώμης καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐχαιρετίσθησαν ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, καὶ μετ' ὀλίγον εἶπεν ὁ Λέων πρὸς τὸν Εὐλόγιον. Ἠξεύρεις διατί ἦλθον ; ἦλθον διὰ νὰ σοὶ εὐχαριστήσω, ὅτι πολλὰ καλὰ ἐννόησες τὴν ἐπιστολήν μου καὶ τὴν ὑπερασπίσθης· ἤξευρε λοιπὸν, ὅτι μεγάλην χάριν ἔκαμες, ὄχι

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πατὴρ καὶ υἱὸς σταυρωθέντες, τελειοῦνται

» Πατὴρ σὺν υἱῷ σταυρικὸν πάσχει πάθος,

» Ὑπὲρ Πατρὸς, τοῦ δόντος Υἱὸν εἰς πάθος.

* *Ὁ ὅσιος ΣΥΜΕΩΝ, ὁ κτίτωρ τῆς ἐν Ἄθῳ τοῦ Χιλανταρίου μονῆς, ὁ ἀκμάσας ἐν ἔτει αρϘ' (1190), ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

† » Τίς οὐκ ἐπαινέσειε, Συμεὼν πάτερ,

» Σὲ τὸν βλύσαντα μῦρον ἐκ τοῦ σοῦ τάφου;[1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ τοῦ ἐν τῷ Βουνῷ

» Ὁ βουνὸς, ὡς Κάρμηλος, ἦν Αὐξεντίῳ,

» Φανέντι τ' ἄλλα, πλὴν τελευτῆς, Ἠλίᾳ·

» Λεῖψε βίον δεκάτῃ Αὐξέντιος ἠδὲ τετάρτῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ, ἐν ἔτει υμ' (440), καταγόμενος μὲν ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, Σχολάριος δὲ ὢν κατὰ τὸ ἀξίωμα. Γενόμενος δὲ μοναχὸς, ἀνέβη εἰς τὸ βουνὸν τὸ εὑρισκόμενον ἀντικρὺ εἰς τὴν Ὀξεῖαν, ἥτις εἶναι μία νῆσος μικρὰ, πλησίον τῆς Χάλκης καὶ τῶν ἄλλων νήσων, τῶν κειμένην πλησίον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἦτο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος κατὰ τὴν ἄσκησιν καρτερικώτατος, καὶ κατὰ τὴν πίστιν ὀρθοδοξότατος, διότι αὐτὸς πολλὰ μὲν ἤλεγξε τὴν κακοδοξίαν τοῦ Νεστορίου καὶ Εὐτυχοῦς, ἀπεδέχθη δὲ τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν καὶ οἰκουμενικὴν τετάρτην Σύνοδον. Ἠξιώθη δὲ παρὰ Θεοῦ καὶ τῆς τῶν θαυμάτων ἐνεργείας καὶ χάριτος ὁ ἀοίδιμος· ἦτο δὲ καὶ κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ προσώπου κατηγλαϊσμένος καὶ ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ ὑπὸ τῆς χάριτος. Ὅθεν δι' ὅλα ταῦτα τὰ προτερήματά του, ἦτο καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς αἰδέσιμος, καὶ πολλῆς τιμῆς ἠξιωμένος. Ἀναπαυθεὶς λοιπὸν ἐν εἰρήνῃ, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ κτισθέντα εὐκτήριον οἶκον· τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Καλλιστράτου. [1].

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΑΡΩΝΟΣ.

» Φύσει μαρανθεὶς σαρκίου, θάλλει Μάρων,

» Μετεμφυτευθεὶς τῆς Ἐδὲμ τῷ χωρίῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀγαπήσας νὰ ζήσῃ ζωὴν χωρὶς στέγην καὶ ὀροφὴν, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυφὴν ἑνὸς βουνοῦ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Κύρου, ἡ ὁποία ἐτιμᾶτο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας· ὅθεν καὶ τὸν ναὸν τῶν δαιμόνων, ὅστις ἦτο ἐκεῖ κτισμένος ἀπὸ ἐκείνους, καθιερώσας εἰς τὸν Θεὸν, ἐν αὐτῷ ἐκατοίκησε, κατασκευάσας μίαν σκηνὴν πολλὰ μικρὰν, ὑποκάτω τῆς ὁποίας σπανίως ἔμβαινεν. Ἂν δὲ καὶ ἔζη ὁ ἀοίδιμος μὲ πόνους ὄχι μικροὺς, αὐτὸς ὅμως δὲν εὐχαριστεῖτο εἰς ἐκείνους, ἀλλ' ἐπενόει καὶ ἄλλους μεγαλητέρους· ὁ δὲ ἀγωνοθέτης Θεὸς κατὰ τὸ μέτρον τῶν πόνων, οὕτως ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸ μέτρον τῆς ἰδικῆς του χάριτος, διότι ἦτο νὰ ἰδῇ τις, πῶς διὰ τῆς προσευχῆς τοῦ ὁσίου τούτου οἱ πυρετοὶ καὶ αἱ θέρμαι ἔσβυνον, τὸ ῥίγος ἔπαυεν, οἱ δαίμονες ἔφευγον, καὶ αἱ διάφοροι ἀσθένειαι ἰατρεύοντο.

Οὗτος ὁ ὅσιος πολλὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια ἔκτισε καὶ πολλοὺς ἐπρόσφερε σεσωσμένους καὶ ἡγιασμένους εἰς τὸν Θεόν. Ὅθεν διὰ τῆς ἀσκήσεως τοιαύτην πνευματικὴν γεωργίαν μεταχειριζόμενος ὁ ἀοίδιμος, πολλὰ φυτὰ φιλοσοφίας καὶ ἀρετῆς ἀπέδειξεν ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Κύρου, διότι οὐ μόνον τὰ σώματα, ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἐθεράπευεν. [2] Ἀρρωστήσας δὲ ὀλίγον, ἐξέβηκεν ἐν εἰρήνῃ ἀπὸ τὴν παροῦσαν ζωὴν,

---

μόνον εἰς ἐμὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγεινεν ἄφαντος. Τὸ πρωὶ ἐδιηγήθη τοῦτο ὁ Θεόδωρος εἰς τὸν Εὐλόγιον, ὁ δὲ Εὐλόγιος κλαίων ὑπὸ τῆς χαρᾶς, εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, τῷ ποιήσαντι αὐτὸν κήρυκα τῆς ἀληθείας. (Δοσίθεος 527 τῆς Δωδεκαβίβλου) Ὅρα περὶ τούτου καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ ἐν τοῖς προλεγομένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

[1] Τὸν βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Ὁ ἑλληνικὸς βίος τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή «Θεοδόσιος ὁ μέγας τῶν βασιλικῶν σκήπτρων.» Ἀλλὰ δὴ καὶ Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς συνέγραψε βίον ἢ ἐγκώμιον γλαφυρώτατον σωζόμενον ἐν μεμβράναις, μετεφράσθη δὲ ὑπὸ τοῦ σοφολογιωτάτου διδασκάλου κὺρ Χριστοφόρου.

[2] Λέγει δὲ ὁ Θεοδώρητος ὁ τὸν βίον τούτου συγγράψας, ἐν ἀριθμῷ δεκάτῳ ἕκτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ ἠρανίσθη τὸ παρὸν Συναξάριον, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος ἄλλου μὲν ἰάτρευε τὴν πλεονεξίαν, ἄλλου δὲ τὸν θυμόν· καὶ εἰς ἕνα μὲν ἐπρόσφερε τὴν περὶ σωφροσύνης διδασκαλίαν, εἰς ἕτερον δὲ τὴν περὶ δικαιοσύνης· καὶ ἄλλου μὲν ἐχαλίνονε τὴν ἀκολασίαν, ἄλλου δὲ ἐξύπνει τὴν ἀμέλειαν. Καὶ οἱ μὲν ἰατροὶ εἰς ἕκαστον πάθος προσφέρουσι διαφορετικὸν ἰατρικὸν, ὁ δὲ ὅσιος οὗτος ἐν ἰατρικὸν ἔδιδεν εἰς ὅλα τὰ πάθη, τὴν εἰς Θεὸν προσευχήν.

καὶ ὑπῆγεν εἰς οὐρανοὺς διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τοὺς καρποὺς τῶν ἱδρώτων του.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΒΡΑΑΜΟΥ.

» Πράξει τὸ ταυτὸν εὗρε κλήσεως πλέον,
» Πρὸς τὸν σύνοικον Ἀβραὰμ Ἁβραάμης.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει υ' (400)[1] ἀπὸ τὴν πόλιν Κύρον εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη, καὶ ἐσύναξε τὸν πλοῦτον τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας καὶ ἀρετῆς. Μὲ τόσην δὲ ἀγρυπνίαν καὶ ὁλονύκτιον στάσιν καὶ νηστείαν κατεδαπάνησε τὸ σῶμά του ὁ μακάριος, ὥστε ἔμεινεν ἀκίνητος εἰς πολλοὺς χρόνους, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ περιπατῇ. Μαθὼν δὲ, ὅτι ἦτο ἓν χωρίον πλησίον εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, γεμάτον ἀπὸ εἴδωλα, ὑπῆγεν ἐκεῖ, καὶ ἐνοικιάσας μίαν οἰκίαν ἐκάθησεν ἡσυχάζων τρεῖς ἡμέρας· κατα δὲ τὴν τετάρτην ἐνῷ ἐξήρχετο ἥσυχος, πρῶτον μὲν πιασθεὶς, ἐχώσθη μὲ χῶμα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εἰδωλολάτρας. Ἔπειτα δὲ ἐπροστάζετο ἀπὸ αὐτοὺς ἀναγκαστικῶς νὰ φύγῃ μακρὰν αὐτῶν· ἐλθόντες ὅμως τότε ἐκεῖ οἱ τοὺς φόρους συνάζοντες, ἔδερον ἀσπλάγχνως τοὺς ἐγκατοίκους, ζητοῦντες ἀπὸ αὐτοὺς τὰ βασιλικὰ δοσίματα. Ὁ δὲ ὅσιος Ἀβραάμης σπλαγχνισθεὶς, ἔδωκεν εἰς τοὺς φορολόγους τὰ δοσίματα ἐκείνων, καὶ οὕτως ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τοὺς δαρμοὺς τοὺς τιμωρητάς του.

Ἐκεῖνοι δὲ βλέποντες τοῦτο ὑπερεθαύμασαν τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ ὁσίου· ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης γενόμενοι χριστιανοὶ, εὐθὺς ἔκτισαν καὶ Ἐκκλησίαν, καὶ ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ γίνῃ εἰς αὐτοὺς ἱερεύς. Ὁ δὲ ὅσιος ἱερωθεὶς, τρεῖς χρόνους ἐκάθισεν ἐκεῖ, καὶ καλῶς αὐτοὺς πρὸς τὴν εὐσέβειαν ὁδηγήσας καὶ στερεώσας, πάλιν ἐγύρισεν εἰς τὸ ἀσκητικόν του κελλίον, ἀφήσας εἰς ἐκείνους ἄλλον ἱερέα ἀντὶ ἑαυτοῦ. Μὲ τοιαῦτα λοιπὸν θεάρεστα ἔργα διαλάμψας ὁ ὅσιος, ἔγεινεν ἐπίσκοπος τῶν Καρῶν, ἡ ὁποία ἦτο πόλις τῆς Παλαιστίνης γεμάτη ἀπὸ εἴδωλα· ἀπελθὼν δὲ ἐκεῖ, μὲ μυρίους πόνους, καὶ μὲ θεοπνεύστους διδασκαλίας ἐπανέφερε τοὺς ἐγκατοίκους εἰς τὴν εὐσέβειαν ἐν ὀλίγῳ καιρῷ καὶ τοὺς ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Κύριον, διὰ τῶν ἔργων πρῶτον αὐτοὺς διδάσκων· καθόσον εἰς ὅλον τὸν καιρὸν, κατὰ τὸν ὁποῖον ἦτο ἀρχιερεὺς, οὔτε ψωμίον ἔτρωγεν, οὔτε ὄσπρια, οὔτε χόρτα μαγειρευμένα ἀπὸ φωτίαν, ἀλλὰ μόνον ἔτρωγε μαρούλια καὶ πικρίδας καὶ μακεδονήσια, καὶ ἄλλα ὅμοια χόρτα ὠμὰ, ἔπινε δὲ καὶ ὀλίγον νερόν. Ὅθεν ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος ἀκούσας τὰ περὶ αὐτοῦ, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἐκεῖ λοιπὸν ὁ ὅσιος ἀπελθὼν, καὶ ὀλίγον καιρὸν ζήσας, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τὸ δὲ σῶμά του ἔπεμψεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καρῶν μετὰ μεγάλης τιμῆς ὁ ἀνωτέρω εὐσεβέστατος βασιλεὺς Θεοδόσιος.[1]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΦΙΛΗΜΟΝΟΣ ἐπισκόπου Γάζης.

» Ἐγὼ Φιλήμων, καμίνου παρὼν μέσον,
» Καὶ μαρτυρῶν, ἔγραψα τὴν κλῆσιν πόλῳ.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΓΕΩΡΓΙΟΣ ῥάπτης Μι-

---

[1] Ὁ Θεοδόσιος, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει 395 ἐν Μεδιολάνοις. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν τῷ δεκάτῳ ἑβδόμῳ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον ἠρανίσθη. Προσθέτει δ' ἐκεῖ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι ἂν καὶ αὐτὸς κατεξήρανε τὸ σῶμά του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν ἐγκράτειαν, εἰς τοὺς ξένους ὅμως ἐδείκνυεν ἀχόρταστον ἐπιμέλειαν, διότι εἰς αὐτοὺς ἡτοίμαζε στρώματα εὐπρεπῆ, καὶ ἄρτους λαμπροὺς, οἶνον εὐώδη, καὶ ὀψάρια καὶ λάχανα. Ἐκάθητο δὲ καὶ αὐτὸς μαζὶ εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἐμοίραζεν εἰς ἕκαστον ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς τραπέζης, καὶ τὰ ποτήρια ἔδιδε, μιμούμενος τὸν ὁμώνυμόν του Ἀβραὰμ, ὁ ὁποῖος ἐδιακόνει μὲν εἰς τοὺς ξένους, δὲν ἔτρωγε δέ. Ἄριστα δὲ εἶναι καὶ τὰ λόγια ἅτινα προσθέτει ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου, ὅθεν αὐτὰ ἀντιγράφω ἐδῶ αὐτολεξεί. «Τούτου καὶ τὴν θέαν ἐπόθησε βασιλεὺς, ὑπόπτερος γὰρ ἡ φήμη, πάντα ῥᾳδίως καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ χείρω μηνύουσα· καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀφικνούμενον ἠσπάζετο, καὶ τὴν ἀγροικικὴν ἐκείνην σισύραν (ἤτοι τὴν χονδρὴν κάπαν) τῆς οἰκείας ἁλουργίδος τιμιωτέραν ἡγεῖτο· καὶ ὁ τῶν βασιλίδων δὲ χορὸς, καὶ χειρῶν ἥπτοντο καὶ γονάτων, καὶ ἱκέτευον ἄνδρα, οὐδὲ ἐπαΐειν τῆς Ἑλλάδος ἐπιστάμενον γλώττης· οὕτω καὶ βασιλεῦσι καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις αἰδοῦς ἄξιόν ἐστι χρῆμα φιλοσοφία, καὶ τελευτήσαντες δὲ οἱ ταύτης ἐρασταὶ καὶ φροντισταὶ μείζονος εὐκλείας τυγχάνουσιν· ἐπειδὴ γὰρ οὗτος ἐτελεύτησε καὶ τοῦτο ... ὅθεν ὁ βασιλεὺς, ἠβουλήθη μὲν ἔν τινι τῶν ἱερῶν αὐτὸν κατα...σθαι σηκῶν, μαθὼν δὲ ὡς ὅσιον εἴη τοῖς ποιμνίοις ἀποδοθῆναι τοῦ ποιμένος τὸ σῶμα, καὶ αὐτὸς προὔπεμπεν ἡγούμενος, καὶ ὁ τῶν βασιλίδων χορὸς ἑπόμενος, καὶ ἄρχοντες ἅπαντες, καὶ ἀρχόμενοι, καὶ στρατιῶται, καὶ ἰδιῶται. Μετὰ ταύτης αὐτὸν τῆς σπουδῆς καὶ ἡ Ἀντιόχου ὑπεδέξατο πόλις, καὶ αἱ μετὰ ταύτην, ἕως τὸν μέγαν ἐκεῖνον ἀφίκοντο ποταμὸν (τὸν Εὐφράτην δηλαδή·) ἐγὼ δὲ (λέγει) θαυμάσας, ὅτι τὴν πολιτείαν ἀμείψας, τὸν βίον οὐ συμμετέβαλεν, οὐδὲ ἀνειμένην ἐν τῇ προεδρίᾳ ἠγάπησε δίαιταν, ἀλλὰ τοὺς ἀσκητικοὺς ἐπηύξησε πόνους, ἐν τῇ τῶν μοναχῶν αὐτὸν ἱστορίᾳ κατέλεξα.

τυληναῖος, ὁ καλούμενος Παϊζάνος, ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ εὐσεβείας ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ἔτος αχϞγ' (1695).

† » Γεώργιος τίς οὗτος ὑπάρχει πάλιν;
» Μάρτυς νέος πέφυκεν· ὢ τῆς ἀνδρίας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΟΝΗΣΙΜΟΥ.

» Ἥπλωσεν Ὀνήσιμος εἰς θλάσιν σκέλη,
» Παύλου σκελῶν, δραμόντα γενναίους δρόμους.
» Πέμπτη Ὀνησίμου σκέλεα θραῦσαν δεκάτῃ τε.

† Οὗτος ὁ ἅγιος Ὀνήσιμος ἦτο ὑπηρέτης τοῦ ἀποστόλου Φιλήμονος, ὅστις, κατὰ τὸν Κύρου Θεοδώρητον, κατήγετο ἀπὸ τὰς Κολασσάς, [1] πρὸς τὸν ὁποῖον γράφει γωριστὴν ἐπιστολὴν ὁ μακάριος Παῦλος. Κλέψας δὲ ὁ Ὀνήσιμος οὗτος χρήματα ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Φιλήμονος, ὡς τοῦτο δηλοῦται ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ Παύλου πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολήν, ἔφυγε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκεῖ ἀνταμώσας τὸν ἀπόστολον Παῦλον εἰς τὰ δεσμὰ εὑρισκόμενον, κατηχήθη ἀπὸ αὐτὸν τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ βαπτισθείς, ἔγεινε καὶ αὐτὸς θαυμάσιος εἰς τὴν ἀρετήν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἔκρινε δίκαιον νὰ λυπῆται ὁ Φιλήμων διὰ τὴν κλοπὴν καὶ τὴν φυγὴν τοῦ δούλου του τούτου Ὀνησίμου ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν αὐθέντην του Φιλήμονα, ὁμοῦ μὲ τὴν πρὸς αὐτὸν συστατικὴν καὶ παραθετικὴν ἐπιστολήν.

Ὁ δὲ Φιλήμων δεξάμενος τὸν Ὀνήσιμον σὺν τῇ ἐπιστολῇ, ἐχάρη, καὶ πάλιν ἀπέστειλεν αὐτὸν ὀπίσω εἰς τὸν Παῦλον καὶ ὑπηρέτει. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Παῦλος ἐτελείωσε διὰ τοῦ μαρτυρίου, συνελήφθη ὁ θεῖος οὗτος Ὀνήσιμος καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν Τέρτυλον τὸν τῆς Ῥώμης ἔπαρχον· ὁ δὲ ἔπαρχος ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς Ποτιόλους ὡς κατάδικον. Ἐκεῖ δὲ ἐλθὼν καὶ ὁ Τέρτυλος, καὶ βλέπων τὸν ἀπόστολον ἐπιμένοντα εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν δυνατὰ μὲ ῥαβδία, ἔπειτα δὲ συνέτριψαν τὰ σκέλη του, καὶ οὕτως ἀφῆκεν ὁ μακάριος τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωήν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. [2]

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὰς εἰκοσιδύω τοῦ Νοεμβρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος οὗτος Ὀνήσιμος μετὰ τοῦ ἁγίου Φιλήμονος.

[2] Ὁ δὲ ἑλληνικὸς καὶ πλατύτερος αὐτοῦ βίος εὑρίσκεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις, οὗ ἡ ἀρχή· «Χαίρει καὶ γένος.»

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΕΒΙΟΥ.

» Ἀνθρώπινον παρῆλθεν ἀσμένως βίον,
» Εὐσέβιος, τὸ θαῦμα καὶ τῶν Ἀγγέλων.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ ποῖον τόπον κατήγετο, καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἐγεννήθη, δὲν ἐφανέρωσεν ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία· ἐκεῖνο δὲ ὅπερ ἠξεύρομεν περὶ αὐτοῦ, ἐκεῖνο καὶ λέγομεν, ὅτι διὰ μέσου τῶν ἀσκητικῶν του πόνων ἀπέκτησε πατρίδα τὸν οὐρανόν. Καὶ πρῶτον μὲν ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός· ἔπειτα δὲ ἀνέβη εἰς τὴν ῥάχιν ἑνὸς βουνοῦ, εἰς χωρίον Ἀσιχᾶ καλούμενον, καὶ ἐκεῖ ἔκτισεν ἓν μικρὸν περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἦλθε ταλαιπωρημένος ὁ ἀοίδιμος, χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· καὶ φόρεμα μὲν εἶχε δερμάτινον, τροφὴν δὲ, ῥεβίνθια καὶ κουκία βρεγμένα· ἐνίοτε δὲ ἔτρωγε καὶ ξηρὰ σῦκα, διὰ νὰ δυναμώνῃ τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος. Τόσον δὲ πολλὰ ἐκράτει ἀδιακόπως τὴν ἄσκησιν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἕως τέλους, ὥστε, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς γῆρας β[illegible] καὶ ἔχασε τὰ περισσότερα ὀδόντιά του, καὶ [illegible], λέγω, ἀκόμη δὲν ἤλλαξεν οὔτε τὸ σχ[illegible]υ του, οὔτε τὴν κατοικίαν του. Ἀλλ' ὑπέφερε[illegible] τρισόλβιος ἀνδρείως τὰς ἐναντίας τοῦ ἀέρος ποιότητας, καταξαρωμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, καὶ κατεξηραμένα τὰ μέλη τοῦ σώματος, εἰς τρόπον ὥστε, οὔτε αὐτὴ ἡ ζώνη ἐδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὴν μέσην του, ἀλλ' ἔπιπτε κάτω, ἐπειδὴ κατεραγώθησαν αἱ σάρκες αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν μέσην, καθὼς καὶ τὰ κόκκαλα, τὰ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς μέσης, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα στέκονται τὰ μηρία. [1]

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἤρχοντο εἰς αὐτόν, καὶ ἐτάραττον τὴν ἡσυχίαν του, διὰ τοῦτο μισῶν τὰς ταραχάς, ὑπῆγεν εἰς ἓν ἀσκητήριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον, καὶ ποιήσας ἓν περιτείχισμα εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τοίχου, ἐκεῖ ἠγωνίζετο μὲ τοὺς συνειθισμένους ἀγῶνας. Λέ-

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸ διήγημα γράφει ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ [illegible] ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ παρὸν ἠρανίσθη Συναξάριον. Προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ζώνη δὲν ἐδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὴν μέσην του, ἔρραψεν αὐτὴν ὁ ὅσιος μαζὶ μὲ τὸ φόρεμά του, καὶ οὕτως ἐστάθη. Καὶ ὅτι ἂν καὶ τοὺς ἄλλους δὲν ἐδέχετο εἰς ὁμιλίαν, τὸν Θεοδώρητον ὅμως ἐδέχετο, καὶ ἠξίωσεν αὐτὸν τῆς γλυκείας ἐκείνης καὶ Θεῷ φίλης φωνῆς του· καὶ ἀπιέναι βουλόμενον, ἐπὶ πλεῖστον κατεῖχε περὶ τῶν οὐρανίων πραγμάτων διαλεγόμενος.

γουσι δέ, ὅτι εἰς ὅλας τὰς ἑπτὰ ἑβδομάδας τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἔτρωγε μόνον δεκαπέντε σῦκα ξηρά, ἂν καὶ ἦτο ἀποκαμωμένος ἀπὸ μίαν ἀσθένειαν ἀνεκδιήγητον. Μὲ τοιούτους λοιπὸν κόπους καὶ ἱδρῶτας περιρρεόμενος ὁ γενναῖος ἀγωνιστής, ἔζησε χρόνους ἐννενήκοντα καὶ περισσοτέρους, καὶ οὕτω πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΑΙΩΡΟΣ.

» Μάστιξι πλησθεὶς τὰς ψόας ἐμπαιγμάτων,
» Δαβὶδ τὸ ῥητὸν φάσκε, μάρτυς Μαίωρ.

Οὗτος ἦτο ἐπὶ Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, στρατιώτης ὢν εἰς τὸ τάγμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Μαύρων· ὅτε δὲ εὑρίσκετο εἰς τὴν πόλιν τῆς Γάζας, διεβλήθη εἰς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, ὅτι ἦτο χριστιανός. Παρασταθεὶς λοιπὸν ἐπὶ τοῦ κριτηρίου, καὶ χριστιανὸν ὁμολογήσας ἑαυτόν, δέρεται ἀδιακόπως εἰς ἑπτὰ ἡμέρας, καὶ μὲ τόσην πολλὴν σφοδρότητα ὥστε τριακονταὲξ στρατιῶται μετηλλάχθησαν δέροντες αὐτόν· τὸ δὲ αἷμα ἔτρεχε ποταμηδὸν ἀπὸ τὸ σῶμά του, ὥστε ἐκοκκίνισεν ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν. Ἀνδρείως λοιπὸν ὑπομείνας τὴν τόσην μεγάλην τιμωρίαν ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστής, ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐπορεύθη Δαβιτικῶς εἰς δύναμιν στρατιᾶς οὐρανίου, παραδοὺς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ λαβὼν τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ἡ σύναξις τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν τοῖς Διακονίσσης.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

———

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙϚʹ. μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΠΑΜΦΙΛΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ

» Ὑπὲρ τὸ πᾶν σε Πάμφιλος φιλῶν, Λόγε,
» Καὶ τὴν τομὴν ἡγεῖτο τῆς χαρᾶς φίλην,

Οἱ ἅγιοι τρεῖς μάρτυρες ΟΥΑΛΗΣ, ΠΑΥΛΟΣ καὶ ΣΕΛΕΥΚΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Παῦλον Σέλευκος, καὶ Σέλευκον Οὐάλης,
» Βλέπων τομῇ χαίροντα, τὴν τομὴν φέρει.

Οἱ ἅγιοι δύω μάρτυρες ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, πυρὶ τελειοῦνται.

» Ἥλαντο πρὸς πῦρ μάρτυρες θεῖοι δύω,
» Θείου πόθου πῦρ ἓν τρέφοντες οἱ δύω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ, σταυρωθεὶς τελειοῦται.

» Σταυροῦσι δοῦλοι τῆς πλάνης ἐπὶ ξύλου,
» Καὶ Θεόδουλον, δοῦλον ἐσταυρωμένου.

Οἱ ἅγιοι πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ΗΛΙΑΣ, ΙΕΡΕΜΙΑΣ, ΗΣΑΙΑΣ, ΣΑΜΟΥΗΛ, καὶ ΔΑΝΙΗΛ, ξίφει τελειοῦνται.

» Κλήσεις προφητῶν καὶ τελευτὰς μαρτύρων,
» Αὐχοῦσι πέντε μάρτυρες τετμημένοι.
» Ἕκτῃ καὶ δεκάτῃ ξίφους τάμε Πάμφιλον ἀκμή.

Οὗτοι ὅλοι οἱ ἀνωτέρω ἔνδοξοι μάρτυρες ἦσαν κατὰ τὸν ἕκτον χρόνον τοῦ διωγμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκίνησεν ὁ Διοκλητιανὸς ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν, ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ σγ (290), ἐφέρθησαν δὲ εἰς τὸ μαρτύριον ἀπὸ διαφόρους τόπους καὶ τέχνας καὶ ἀξιώματα, καὶ ἡνώθησαν ὁμοῦ εἰς ἓν σῶμα διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν· ὁ δὲ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τοὺς συνέλαβον, ὑπῆρξε τοιοῦτος. Ὅτε αὐτοὶ ἔμελλον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως Καισαρείας, ἠρώτησαν αὐτοὺς οἱ φύλακες ποῖοι εἶναι, καὶ πόθεν κατήγοντο· οἱ δὲ μάρτυρες ἀπεκρίθησαν, ὅτι εἶναι χριστιανοί, καὶ ὅτι ἔχουσι πατρίδα τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ· ὅθεν συνέλαβον αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Φιρμιλιανὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Καισαρείας. Καὶ οἱ μὲν πέντε μάρτυρες οἱ Αἰγύπτιοι, ὁ Ἠλίας, ὁ Ἱερεμίας, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Σαμουήλ, καὶ ὁ Δανιήλ, μετὰ πολλὰς βασάνους τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἀπεκεφαλίσθη δὲ μετ' αὐτῶν καὶ ὁ Πάμφιλος καὶ Σέλευκος καὶ ὁ Οὐάλης καὶ Παῦλος· ὁ δὲ Πορφύριος, δοῦλος ὢν τοῦ ἁγίου Παμφίλου, ζητήσας νὰ λάβῃ τὸ λείψανον τοῦ αὐθέντου του, ἐκρατήθη καὶ παραδοθεὶς εἰς τὴν πυρὰν ἐτελειώθη. Ὁμοίως καὶ ὁ ἅγιος Ἰουλιανός, ἐπειδὴ κατησπάζετο τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, ἐρρίφθη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πυρκαϊὰν καὶ ἐτελειώθη. Ὁ δὲ Θεόδουλος κρεμασθεὶς ἐπάνω εἰς ἓν ξύλον σταυροειδῶς, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον, καὶ οὕτως ἔλαβον ὅλοι τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Τὸ μαρτύριον τούτων συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς οὗ ἡ ἀρχή. «Καιρὸς δὲ καλεῖ.» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Μαρτυρουπόλει [1] μαρτυρησάντων.

[1] Ἡ Μαρτυρούπολις τώρα ὀνομάζεται Μιεφερκίν, εὑρίσκε-

» Ἡ κλῆσις ἔργον μαρτυρωνύμῳ πόλει,
» Πολλῶν ἐν αὐτῇ μαρτυρησάντων ξίφει.

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΟΥΘΑΣ ὁ ἐγείρας τὴν ἀνωτέρω πόλιν ἐπ' ὀνόματι τῶν ῥηθέντων μαρτύρων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Στέρξας Μαρουθᾶς τὸν Θεὸν σφόδρα σφόδρα,
» Θεῷ παραστὰς τέρπεται σφόδρα σφόδρα.

Ὁ ἅγιος οὗτος Μαρουθᾶς ἔγεινεν Ἐπίσκοπος· ἀπεστάλη δὲ ἀπὸ τὸν μέγαν Θεοδόσιον τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἐν ἔτει τπ΄ (380) πρὸς τὸν βασιλέα Περσῶν· Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Περσίαν ἔλαβε μεγάλην τιμὴν ἀπὸ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν ἀρετήν του καὶ ἁγιότητα· μάλιστα δὲ διότι ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον τὴν δαιμονιζομένην θυγατέρα τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ δὲ εὗρε παρρησίαν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν Περσίᾳ μαρτυρησάντων, καὶ κτίσας πόλιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἀπεθησαύρισε τὰ λείψανα μέσα εἰς αὐτήν. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ἐκοιμήθη κατ' ἐκείνην τὴν ἰδίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγκαινίασε τὴν παρ' αὐτοῦ κτισθεῖσαν Μαρτυρούπολιν· διὸ καὶ ἡ τούτου μνήμη ὁμοῦ μὲ τὴν μνήμην τῶν μαρτύρων συμπανηγυρίζεται.

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

» Σκώλοις νοητοῖς οὐχὶ προσκόψας πόδας,
» Ὁ Φλαβιανὸς μέχρι σοῦ, Θεέ, τρέχει.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιβ΄ (412), πρεσβύτερος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας Ἐκκλησίας· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, ἐχειροτονήθη καὶ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως μὲ τὴν θέλησιν τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν ψῆφον τῆς Συνόδου καὶ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς Συγκλήτου. Διαμείνας δὲ εἰς τὸν θρόνον ἕνα χρόνον καὶ μῆνας ἕξ, κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸν θρόνον του παρὰ τοῦ Μονοφυσίτου Διοσκόρου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ, καὶ ἐπέμφθη εἰς ἐξορίαν, ὅπου πολλὰς θλίψεις ὑπομείνας διὰ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀσθενήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΦΛΑΒΙΑΝΟΥ.

» Ζωῆς ματαίας ἐκπεραιώσας χρόνον,
» Ζῇ Φλαβιανὸς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Φλαβιανὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν κορυφὴν βουνοῦ τινος, καὶ κτίσας ἕν μικρὸν κελλίον ἐκλείσθη εἰς αὐτό, καὶ ἐκεῖ διῆλθε χρόνους ἑξήκοντα, χωρὶς νὰ λαλῇ εἰς κανένα καὶ χωρὶς νὰ βλέπεται ἀπὸ κανένα, ἀλλὰ νεύων τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν του, ἐφαντάζετο τὸν Θεόν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐλάμβανε πᾶσαν παρηγορίαν, κατὰ τὴν προφητείαν τὴν λέγουσαν, «Κατατρύφησον τοῦ Κυρίου, καὶ δώῃ σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.» (Ψαλμὸς λϚ΄. 4.) εἶχε δὲ ἕνα τόπον ἐσκαμμένον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἁπλόνων τὰς χεῖράς του, ἐδέχετο τὴν τροφὴν τὴν ὁποίαν τοῦ ἔφερον. Πλὴν διὰ νὰ μὴ φαίνεται εἰς τοὺς ἔξωθεν ἐρχομένους εἶχε τὸν τόπον ἐκεῖνον ἐσκαμμένον λοξῶς καὶ μὲ σχῆμα κυκλοειδές· ἡ δὲ τροφή του ἦτον ὄσπρια βρεγμένα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγε μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα.

Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἔζησεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους ὁλοκλήρους ἑξήκοντα, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ τελείως οὔτε τὴν τροφήν του, οὔτε τὴν ὑψηλὴν ταύτην πολιτείαν του· ὅθεν ἐκ τούτων ἐπλουτίσθη παρὰ Θεοῦ μὲ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων, διότι δράκοντα μεγαλώτατον ἐθανάτωσε διὰ προσευχῆς του, καὶ μίαν ἀσπίδα ἐφόνευσε, καὶ πλῆθος ἀκρίδων ἐδίωξεν ἀπὸ ἕνα ἀγρόν, τὸν ὁποῖον ἔμελλον νὰ καταφάγωσι. Αὐτὸς ἕνα νέον δαιμονισμένον ἀπὸ τὸ δαιμόνιον ἠλευθέρωσε, καὶ τὸν μαστὸν μιᾶς γυναικός, βλαφθέντα ἀπὸ πάθος καρκίνου, ἰάτρευσε, καὶ ἕνα ὅστις ἐκτυπήθη ἀπὸ ταῦρον καὶ ἀπέθανε, τὸν ἀνέστησεν. Οὕτω λοιπὸν διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισόλβιος, ἤλλαξε τὴν παροῦσαν πολύμοχθον καὶ πρόσκαιρον ζωήν, μὲ τὴν αἰώνιον ἐκείνην καὶ μακαρίαν, εἰς τὴν ὁποίαν τώρα εὐφραίνεται.

—

* *Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΡΩΜΑΝΟΣ ὁ ἐκ*

ται δὲ εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν πρὸς τὸν Νυμφαῖον ποταμόν, τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου, ὑποκειμένου εἰς τὸν Ἀμίδας Μητροπολίτην, κατὰ τὸν Μελέτιον.

[1] Παρὰ δὲ τῷ Μελετίῳ Ἀθηνῶν Τόμῳ δευτέρῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας σελ. 22. γράφεται, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος Φλαβιανὸς ὀκτὼ μῆνας μόνον ἐπατριάρχευσε, καὶ εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ λῃστρικὴν Σύνοδον ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρείας Διοσκόρου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀνατόλιος ἐπροχειρίσθη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ δὲ ἅγιον λείψανον τοῦ Φλαβιανοῦ τούτου ἀνεκομίσθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ κατετέθη ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, συνεργίᾳ τοῦ ἁγίου Ἀνατολίου, ὡς γράφεται εἰς τὸ ἐκείνου Συναξάριον κατὰ τὴν τρίτην Ἰουλίου·

Σοβολὰκ τοῦ Καρπενησίου καταγόμενος, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αχϟδ' (1694), ξίφει τελειοῦται.

† » Ὡς εἰς γάμους ἔδραμες εἰς τὰς βασάνους,
» Ῥωμανὲ μάρτυς· εὖγε τῆς σῆς ἀνδρίας! [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΟΥ τοῦ Τύρωνος.

» Τύρων ὁ δηλῶν ἀρτίλεκτον ὁπλίτην,
» Θεῷ πρόσεισιν ἀρτίκαυστος ὁπλίτης.
» Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ πυρὶ Τύρωνα φλεγέθουσιν.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Μαξιμιανοῦ καὶ Μαξιμίνου τῶν βασιλέων, ἐν ἔτει σϟζ' (297), καταγόμενος ἐκ τῆς μητροπόλεως Ἀμασείας, (ἥτις εἶναι πόλις διάσημος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ θαλάσσῃ Καππαδοκείας, ἀπὸ χωρίον λεγόμενον Χουμιαλῶν. Ὅτε λοιπὸν ὁ ἅγιος οὗτος συνηριθμήθη μὲ τὸ στράτευμα τὸ ὀνομαζόμενον τῶν Τυρώνων (τύρων δὲ θὰ εἰπῇ στρατιώτης νεοσύλλεκτος), καὶ εὑρίσκετο εἰς τὸ τάγμα τοῦ Πραιποσίτου[2] Βρίγκα, τότε, λέγω, ὡμολόγησεν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ ὅτι τὰ εἴδωλα τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἄψυχα ξόανα, καὶ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ῥηθέντος Πραιποσίτου, ἐκεῖνος δὲ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν καιρὸν καὶ διορίαν νὰ συλλογισθῇ· τότε ὁ ἅγιος ἔκαμεν ἓν μέγα κατόρθωμα, ἐπειδὴ λαβὼν τὸ εἴδωλον τῆς μητρὸς τῶν θεῶν Ῥέας, ὡς φλυαροῦσιν οἱ Ἕλληνες, ἔρριψεν αὐτὸ εἰς τὴν φωτίαν καὶ τὸ κατέκαυσεν.

Ὅθεν ἐκρατήθη, καὶ ὁμολογήσας, ὅτι αὐτὸς κατέκαυσε τὸ εἴδωλον, πρῶτον μὲν κρεμασθεὶς ξέεται, ἔπειτα βάλλεται μέσα εἰς ἀνημμένην κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν τελειωθεὶς, λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις εἰς τὸν μαρτυρικὸν αὐτοῦ ναὸν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τόπον λεγόμενον Φωρακίου, κατὰ τὸ Σάββατον τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν· ὅτε ἔγεινεν ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸ θαῦμα τὸ περὶ τῶν κολύβων, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἠλευθέρωσε τὸν ὀρθόδοξον λαὸν τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὰ μεμολυσμένα φαγητὰ τῶν εἰδωλοθύτων· (τὸ κατὰ πλάτος μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸν Δαμασκηνόν· τὸ δὲ ἑλληνικὸν τούτου μαρτύριον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Μαξιμιανῷ καὶ Μαξιμίνῳ. (Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις). [1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας ΜΑΡΙΑΜΝΗΣ ἀδελφῆς τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ ἀποστόλου.

» Ἀφεῖσα τὴν γῆν Μαριάμνη παρθένος,
» Τὸν ἐκ Μαρίας Παρθένου Χριστὸν βλέπει.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπῆγεν ὁ ἅγιος ἀπόστολος Φίλιππος ὁμοῦ μὲ τὸν ἀπόστολον Βαρθολομαῖον καὶ Μαριάμνην τὴν ἀδελφήν του, εἰς τὴν ἐν Φρυγίᾳ εὑρισκομένην Ἱεράπολιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀπόστολος ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, ἐκρεμάσθη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, προσευχήθη εἰς τὸν Θεόν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! κατεχώθη εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ ἐκεῖ εὑρισκόμενος ἀνθύπατος καὶ ἄρχων, καὶ ὁ ὑποτεταγμένος εἰς αὐτὸν λαός· οἱ δὲ λοιποὶ φοβηθέντες, παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Βαρθολομαῖον καὶ τὴν ἁγίαν ταύτην Μαριάμνην, οἵτινες ἦσαν καὶ αὐτοὶ κρεμάμενοι, ἵνα μὴ καὶ ἐκεῖνοι καταχωθῶσιν. Ὁ δὲ Βαρθολομαῖος πάλιν καὶ ἡ Μαριάμνη παρεκάλεσαν τὸν ἅγιον Φίλιππον, καὶ ὄχι μόνον δὲν τοὺς κατέχωσεν ἐκείνους, ἀλλὰ καὶ τοὺς καταχωθέντας ἐξέβαλεν ἀπὸ τὴν γῆν, ἐκτὸς τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τῆς γυναικός του ὀνόματι Ἐχίδνης. Τότε ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἱεράπολιν ὁ Βαρθολομαῖος καὶ ἡ Μαριάμνη, καὶ ὁ μὲν Βαρθολομαῖος ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰνδίαν, καὶ ἐκεῖ σταυρωθεὶς ἐτελειώθη· ἡ δὲ Μαριάμνη ἐλθοῦσα εἰς τὴν Λυκαονίαν, ἐκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ πολλοὺς βαπτίσασα, ἐν εἰρήνῃ ἐτελειώθη· (ὅρα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Φιλίππου κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου).

---

[1] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

[2] Ἐκ τοῦ λατινικοῦ praepositus=ἀρχηγός. Σ. Ε.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ἁγίου τούτου Θεοδώρου ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, οὗ ἡ ἀρχή « Ὑμεῖς ὁ τοῦ Χριστοῦ λαὸς, ἡ ἁγία ποίμνη· (σώζεται ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου) τοῦτο τὸ ἐγκώμιον μετέφρασεν εἰς τὸ ἁπλοῦν ὁ διδάσκαλος κύριος Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐν Καρεαῖς κελλίον τῶν ἁγίων Θεοδώρων. Ἐκεῖ εὑρίσκεται καὶ λόγος Νεκταρίου Κωνσταντινουπόλεως μεταφρασμένος εἰς τὸ ἁπλοῦν, διαλαμβάνων, διὰ τίνα ἀφορμὴν ἑορτάζεται κατὰ τὸ πρῶτον Σάββατον τῶν νηστειῶν ὁ ἅγιος οὗτος Θεόδωρος ὁ Τύρων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΥΞΙΒΙΟΥ * *ἐπισκόπου Σόλωνος τῆς Κύπρου.*

» Τὸν Αὐξίβιον οὐ παρόψεται λόγος,
» Φαίνεται ληξίβιον ἐξ ἐναντίου.

Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὴν παλαιὰν Ῥώμην, Ἕλλην ὢν κατὰ τὴν θρησκείαν· ἀκολουθήσας δὲ τὸν ἅγιον ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν Μάρκον, ἐδιδάχθη παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ὅθεν βαπτισθείς, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σόλωνος τῆς ἐν Κύπρῳ, καὶ πολλοὺς ἀπίστους ἐπιστρέψας εἰς τὸν Χριστόν, καὶ διαφόρων θαυμάτων αὐτουργὸς γεγονώς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΥ.

» Θεοστήρικτος τὸν Θεὸν πήξας βάσιν,
» Ὄντως θεοστήρικτος ἔργοις ὠράθη. [2]

Ἡ εὕρεσις τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΜΗΝΑ τοῦ Καλλικελάδου.

» Τὴν γῆν ὀρύξας, ὡς δικέλλῃ, τῷ λόγῳ,
» Μηνᾶν ἐκεῖθεν ἐκφέρω κεκρυμμένον.

Κατὰ τοὺς χρόνους Μαρκιανοῦ, [3] τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως ἐν ἔτει υν΄ (450), ὁ μακάριος μάρτυς οὗτος Μηνᾶς ὁ Καλλικέλαδος ἐφάνη ἐν μιᾷ νυκτὶ εἰς ἕνα ἄνθρωπον Φιλομμάτην καλούμενον, ὁ ὁποῖος συνηριθμεῖτο εἰς τὴν σχολὴν τὴν ἐπονομαζομένην τῶν Ἱκανάτων, καὶ λέγει εἰς αὐτόν, ὅτι αὐτὸς εἶναι Μηνᾶς ὁ Καλλικέλαδος, καὶ ὅτι κρύπτεται ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν κατὰ τὸ μέρος τοῦ αἰγιαλοῦ, ὅπου εἶναι ἡ ἀκρόπολις· δεικνύει δὲ εἰς αὐτὸν καὶ τὸν τόπον μὲ τὸν ἴδιον αὐτοῦ δάκτυλον. Τότε ὁ φιλόθεος Φιλομμάτης ἐσηκώθη νυκτότερα, καὶ φανερόνει καταλεπτῶς εἰς τὸν φίλον του Μαρκιανὸν τὸν Νουμέριον τὴν ὀπτασίαν· ἐκεῖνος δὲ πάλιν φανερόνει ταύτην εἰς τὸν βασιλέα, καὶ παρευθὺς στέλλονται στρατιῶται εἰς τὸν δηλωθέντα τόπον, οἱ ὁποῖοι σκάψαντες μὲ ταχύτητα, εὗρον μίαν σιδηρᾶν θήκην, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο τὸ λείψανον τοῦ μάρτυρος, ἀλλὰ καὶ γράμματα εὗρον ἐν αὐτῇ κεχαραγμένα ἐπάνω εἰς πλάκα, τὰ ὁποῖα ἐφανέροναν τοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐβλήθη ἐκεῖ μέσα τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ ποῦ εἰς τὸ ἑξῆς πρέπει νὰ τεθῇ. Ἀριθμήσαντες δὲ τοὺς χρόνους, εὗρον ὅτι εἶχον παρέλθει χρόνοι τετρακόσιοι· ὅθεν εὐχαρίστησεν ὅλον τὸ πλῆθος καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν. [1]

---

[1] Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Ὁ Θεοστήρικτος οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος μὲ τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου· ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἰαμβικὸν δίστιχον ἔχει καὶ ἐκεῖνος.

[3] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Βασιλείου. (Καθὼς καὶ ἐν τοῖς Μηναίοις. Σ. Ε.)

Μνήμη τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ λήξει γενομένων βασιλέων ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ καὶ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ· τελεῖται δὲ ἡ αὐτῶν σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [2]

† » Τὸν Μαρκιανὸν Πουλχερίαν συνάμα,
» Ἄζυγας εἰπεῖν οὐκ ἔχω ἢ συζύγους.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Βυζάντιος ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αψϞε (1795) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

† » Ὕμνος νεάζων Θεοδώρῳ τῷ νέῳ,
» Χριστοῦ ἀθλητῇ, ἐνδίκως ἁρμοστέος. [3]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ΄, μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΛΕΟΝΤΟΣ Πάπα Ῥώμης.

» Ψυχὴν ὁ θεῖος ἐξερεύγεται Λέων,
» Καὶ δαιμόνων φάλαγξιν ἐμβάλλει φόβον·
» Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ τε Λέων ἠρεύξατο θυμόν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Λέων ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ ἐν ἔτει υν΄ (450), διὰ δὲ τὴν ὑπερβολικὴν αὐτοῦ σωφροσύνην καὶ καθαρότητα, καὶ διὰ τὸ

---

[1] Περιττῶς γράφεται κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ὁσίου Σαλαμάνου. Τοῦτο γὰρ προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ Ἰανουαρίου.

[2] Ὅρα καὶ κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅπου ἰδιαιτέρως ἑορτάζεται ἡ ἁγία Πουλχερία, καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται. Τόσον δὲ μόνον ἐδῶ λέγομεν περὶ τοῦ Μαρκιανοῦ ὅτι ἐκοιμήθη ἐν ἔτει 457· ζήσας εἰς τὴν βασιλείαν μετὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς. Ἄνθρωπος οὐ μόνον εὐσεβέστατος, ἀλλὰ καὶ εὐλαβέστατος, καθόσον πεζὸς ἐλιτάνευεν ἐν τῷ πεδίῳ· ὅθεν ἠναγκάζετο καὶ Ἀνατόλιος ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, οὐχ ἐν φορείῳ, ἀλλὰ πεζὸς λιτανεύειν, κατὰ τὸν Θεοφάνη. (ὅρα σελ. 400. τῆς Δωδεκαβίβλου.)

[3] Τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ νέον μαρτυρολόγιον.

εἰλικρινὲς καὶ ἀκατηγόρητον τῆς ζωῆς του ἐχειροτονήθη ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐπίσκοπος τῆς παλαιᾶς Ῥώμης. Ὁσίως λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, τὰς τῶν αἱρετικῶν βλασφημίας ἠφάνισε μὲ τελειότητα, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἁγίας καὶ Οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου τῶν ἑξακοσίων τριάκοντα πατέρων, τῆς ἐν Χαλκηδόνι συγκροτηθείσης ἐν ἔτει υνά (451), ἡ ὁποία πολλὰ μὲν ἐξέθετο καὶ ἐδογμάτισε περὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, κατὰ κράτος δὲ ἀνέτρεψε τὰ δόγματα τῶν αἱρετικῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐφλυάρουν μίαν φύσιν καὶ μίαν ἐνέργειαν καὶ θέλησιν ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ θεοστυγεῖς ἐκεῖνοι ἐμάχοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐσπούδαζον νὰ ἀνασκευάσωσι τὰ τῶν θείων πατέρων θεόπνευστα δόγματα, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος καμφθεὶς εἰς τὴν παράκλησιν, τὴν ὁποίαν ἀπέτεινεν εἰς αὐτὸν ὅλη ἡ Σύνοδος, μετεχειρίσθη εἰς πολλὰς ἡμέρας νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ προσευχήν. Ὅθεν ἐμπνευσθεὶς ἀπὸ τὸ ζωοποιὸν Πνεῦμα, ἐγγράφως ἐξέθετο καὶ ἐδιώρισε διὰ τὰ τότε ζητούμενα καὶ ἀνεκήρυξε καθαρῶς δύω φύσεις καὶ δύω ἐνεργείας καὶ θελήσεις ἐπὶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ ταῦτα ἔστειλε δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὴν ἀνωτέρω τετάρτην καὶ οἰκουμενικὴν Σύνοδον.[1] Τὴν ὁποίαν δεξάμενον τὸ πλῆθος τῶν ἐκεῖ συνηθροισμένων ὁσίων πατέρων, ἐστοχάσθη ταύτην στήλην ὀρθοδοξίας, καὶ ἐπίστευσεν, ὅτι αὐτὴ ἐκβῆκεν ὡς ἀπὸ στόματος τοῦ Θεοῦ, ὅθεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν ἀναπαυσαμένη ἡ ἁγία ἐκείνη Σύνοδος, μὲ θάρρος περισσότερον ἀντέστη κατὰ τοῦ πλήθους τῶν Μονοφυσιτῶν καὶ τῶν Μονοθελητῶν, καὶ τούτων τὰς πολυπλόκους μηχανὰς διέλυσε· καὶ ἡ μὲν ἁγία ἐκείνη Σύνοδος ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ διελύθη, ὁ δὲ θεσπέσιος Λέων μείνας ἀκόμη εἰς τὴν παροῦσαν ζωήν, καὶ ὡς φωστὴρ μὲ τὰς ἀρετὰς διαλάμψας, εἰς γῆρας βαθὺ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[2] Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή « Βούλομαι διηγήσασθαι·» (σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

[1] Περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Λέοντος ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τρίτην Φεβρουαρίου, ἐν τῷ Συναξαρίῳ τοῦ Εὐλογίου. Ἀλεξανδρείας. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον ἐν τοῖς προλεγομένοις περὶ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς τετάρτης Συνόδου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΛΕΟΝΤΟΣ καὶ ΠΑΡΗΓΟΡΙΟΥ, ἀθλησάντων ἐν Πατάροις τῆς Λυκίας.

Εἰς τὸν Παρηγόριον.

» Παρηγόριος σάρκα δοὺς εἰς αἰκίας,
» Ἔχει παρηγόρημα τὰ στέφη μέγα.

Εἰς τὸν Λέοντα.

» Ἕλκων ἄνωθεν ἰσχὺν ἐκ Θεοῦ Λέων,
» Ἕλξεις βιαίας ὡς λέων ἐκκαρτερεῖ.

Ἀπὸ τούτους τοὺς δύω μάρτυρας, ὁ μὲν μακάριος Παρηγόριος μὲ πολλὰ εἴδη βασάνων τιμωρηθείς, ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον τελειωθεὶς ἐν Χριστῷ· ὁ δὲ ἀοίδιμος Λέων μείνας μοναχός, δὲν ὑπέφερε τὸν χωρισμὸν τοῦ μάρτυρος Παρηγορίου, καὶ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς δὲν ἐπέτυχε τὸν αὐτὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, πικρῶς ἀνεστέναζε καὶ ἐθρήνει. Ὅθεν ἐξελθὼν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦτο ἐνταφιασμένον τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Παρηγορίου, ἐδάκρυε, καὶ ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ μαρτυρίου ἥναπτεν ἡ καρδία του. Ἔπειτα ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ὑπῆγεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἐγίνετο πανήγυρις τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ ἰδὼν ἐκεῖ λύχνους καὶ κηρία, τὰ ὁποῖα ἔδιδον πολὺ φῶς ἔλαβεν αὐτὰ μὲ τὰς χεῖράς του καὶ τὰ ἐσύντριψε, καὶ ῥίψας κατὰ γῆς τὰ κατεπάτησε. Κρατηθεὶς λοιπὸν παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀνεκήρυξε τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· ὅθεν ἐδάρη σφοδρῶς μὲ βούνευρα. ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, ὑπέφερε ταῦτα μὲ τόσην χαράν, ὡς ἂν ἔπασχε ἄλλος καὶ ὄχι αὐτός. Ἔπειτα δερόμενος ἐσύρθη βιαίως εἰς ἕνα ξηροπόταμον κρημνώδη καὶ δύσβατον, λαβὼν δὲ ἄδειαν, προσηυχήθη, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ ἔλαβε τοῦ Μαρτυρίου τὸν ποθούμενον στέφανον. Οἱ δὲ δήμιοι ῥίψαντες τὸ λείψανόν του εἰς τὴν φάραγγα, ἀνεχώρησαν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΓΑΠΗΤΟΥ ἐπισκόπου Σινάου, τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ θαυματουργοῦ.

» Ὃν ἠγάπησας, Ἀγαπητέ, δεσπότην,
» Οὗτος καλεῖ σε πρὸς τόπους, οὓς ἠγάπας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀγαπητὸς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καππαδοκίαν, (τὴν νῦν Καραμανίαν), χριστιανῶν γονέων υἱός. Ὅτε δὲ ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον ἀπὸ τὰ ἐκεῖ

εὑρισκόμενα, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκοντο ἕως χίλιοι μοναχοί· ἀπὸ αὐτοὺς δὲ συναθροίσας διαφόρους ἀρετὰς, ὡς ἡ μέλισσα συναθροίζει τὰ διάφορα ἄνθη, ἔγεινε δόκιμος ἐργάτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, καὶ κατέφθειρε τὸ σῶμά του μὲ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν καὶ μὲ τὴν τῶν ἄλλων ἐγκράτειαν. Διότι εἰς διάστημα ὀγδοήκοντα ὁλοκλήρων ἡμερῶν ἔτρωγε μόνον φλοιοὺς τῶν λουπιναρίων, καὶ στάκτην ἀντὶ ψωμίου· ἀλλὰ καὶ τὸν ὕπνον ἐνίκησε, καθόσον εἶναι δυνατὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο εὔχρηστος καὶ ἐπιτήδειος εἰς τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀδελφῶν τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὅλους τοὺς μοναχοὺς ὠνόμαζεν αὐθέντας του, καὶ ὡς δεσπότας αὐτοὺς ἐνόμιζεν· ὅθεν καὶ ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν. Διὰ μόνης δηλαδὴ τῆς προσευχῆς του ἐθανάτωσεν ἕνα δράκοντα, καὶ ἰάτρευσε μίαν παρθένον ὑπὸ ἀσθενείας φθειρομένην· ὅθεν ἐκ τούτων ἠγαπᾶτο ἀπὸ ὅλους καὶ ἐθαυμάζετο. Ὁ δὲ βασιλεὺς Λικίνιος μαθὼν περὶ τούτου τοῦ ἁγίου, ὅτι εἶναι ἀνδρεῖος εἰς τὸ σῶμα, ἔλαβεν αὐτὸν καὶ μὴ θέλοντα, καὶ τὸν συνηρίθμησε μὲ τοὺς στρατιώτας του. Ὁ δὲ ἅγιος καὶ ἐκεῖ εὑρισκόμενος, δὲν ἠμέλει τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας ἐποίει ἀνελλιπῶς, καὶ τοὺς συνηθεισμένους κόπους τῆς ἀσκήσεως ἠκολούθει· οὐ μόνον δὲ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀνιάτους καὶ θανατηφόρους ἀσθενείας ἰάτρευεν ὁ ἀοίδιμος, ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν ἀλόγων καὶ βοῶν, καὶ παντὸς ἄλλου ζώου, μὲ μόνην τὴν ἐπιφάνειάν του καὶ παρουσίαν. Ἐπειδὴ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν εἶδεν ὁ ἅγιος οὗτος τιμωρουμένους σκληρῶς διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τοὺς τοῦ Χριστοῦ καλλινίκους μάρτυρας Βικτωρῖνον καὶ Δωρόθεον καὶ Θεόδουλον καὶ Ἀγρίππαν, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ γίνῃ κοινωνὸς τοῦ μαρτυρίου των. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐκεῖνοι ἀποκεφαλισθέντες ἐτελειώθησαν καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως, τότε καὶ οὗτος ὁ μακάριος Ἀγαπητὸς ἐκτυπήθη μὲν μὲ τὸ ἀκόντιον, διεφυλάχθη ὅμως ἀβλαβὴς διὰ σωτηρίαν πολλῶν. Ὅτε δὲ ὁ Λικίνιος ἐκβῆκεν ἀπὸ τὴν ζωὴν καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔλαβεν ὅλην τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων, τότε συνέβη ἡ ἀκόλουθος ὑπόθεσις.

Δοῦλός τις τοῦ βασιλέως χρήσιμος εἰς ὑπηρεσίας ἐδαιμονίσθη ἀπὸ πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐφώναζε δὲ καὶ ἐκάλει κατ' ὄνομα τὸν ἅγιον τοῦτον Ἀγαπητόν· ὅθεν ὁ βασιλεὺς τὸν ἔφερεν εἰς τὸ παλάτιον, καὶ εὐθὺς ἅμα προσηυχήθη, ἐδιώχθη ὁ δαίμων καὶ ἔλαβεν ὁ δοῦλος τὴν ἰατρείαν. Ὁ δὲ ἅγιος ἄλλην χάριν δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν βασιλέα, εἰμὴ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν στρατιωτικὴν τέχνην, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, καὶ εὐθὺς ὁ βασιλεὺς ἐπένευσεν εἰς τοῦτο· ἀφ' οὗ δὲ ἐγύρισεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν ἡσυχίαν του, ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Σινάου, (ἥτις κοινῶς Σιναοῦ ὀνομάζεται, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν μεγάλην Φρυγίαν μεσόγειος, κατὰ τὸ τέλος τῆς Βιθυνίας, τεσσαράκοντα μίλια ἀπέχουσα τῆς Νικαίας καὶ τιμημένη μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἱεραπόλεως Μητροπολίτην) ἔλαβε τὸν ἅγιον τοῦτον, καὶ μὴ θέλοντα ἐχειροτόνησεν αὐτὸν ἱερέα· καὶ ἀφ' οὗ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἐκεῖνος ἐτελεύτησεν, ὁ μέγας οὗτος ἐχειροτονήθη Σιναοῦ ἐπίσκοπος μὲ ψῆφον Θεοῦ καὶ τῶν ἱερέων καὶ ὅλου τοῦ λαοῦ.

Εὐθὺς δὲ ἅμα ἔγεινεν Ἀρχιερεὺς, ἔκαμνε μεγαλήτερα θαύματα καὶ τοῦ προφητικοῦ χαρίσματος ἠξιώθη. Εἰς ἀπόδειξιν δὲ τῶν λεγομένων καθαρὰν πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῶ τινὰς προφητείας καὶ θαυματουργίας, τὰς ὁποίας ἐποίησεν ὁ ἅγιος. Μία γυνὴ ἀκούσασα περὶ τοῦ ἁγίου τούτου, καὶ ἀγαπῶσα νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐλογίαν του, ὑπῆγεν εἰς αὐτόν· βλέπων δὲ αὐτὴν ὁ ἅγιος, τῇ εἶπεν ὅλα ὅσα ἔπραξεν ἀπὸ παιδιόθεν, καὶ νουθετήσας αὐτὴν καὶ ὠφελήσας, τὴν ἀπέστειλε. Καὶ ἕνα διάκονον εὑρισκόμενον εἰς τὴν Ἡράκλειαν τῆς Θράκης, καὶ ἐλθόντα πρὸς αὐτὸν εὐλογίας χάριν, τὸν ἤλεγξεν ὁ ἅγιος, ὅτι ἔφθειρε μίαν παρθένον. Δαμιανοῦ δὲ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Σιλανδέων, (ἔστι δὲ ἡ Σίλανδος πόλις εὑρισκομένη ἐν Λυδίᾳ) τὰ χωράφια, ὁ παραρρέων ποταμὸς, ὅστις ἔτρεχε τὸν χειμῶνα, τὰ ἠφάνιζεν· ὁ δὲ ἅγιος Ἀγαπητὸς διὰ προσευχῆς του ἐγύρισε τὸν ποταμὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον, καὶ οὕτως ἔμειναν ἀβλαβῆ τὰ τοῦ ἐπισκόπου χωράφια. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἐποίησεν ὁ ἅγιος θαύματα, τὰ ὁποῖα περιέχει ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία, περισσότερα ὄντα ἀπὸ ἑκατόν. Οὗτος καὶ μὲ μόνον τὸ πιάσιμον τῆς χειρός του, καὶ μὲ μόνην τὴν σκιὰν τοῦ σώματός του, καὶ μὲ μόνον τὸν λόγον του, πάθη ἰάτρευσεν ἀνίατα. Καλῶς οὖν καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ.

—

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΙΟΥΛΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.*

* » Πᾶν, Πιούλιος εἶπεν, ἤλπιζον πάθος,
» Μόνον δὲ τμηθεὶς, οὐ πέπονθα ζημίαν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΑΡΧΙΠΠΟΥ.

» Ποθῶν τὸν ἀκρόγωνον Ἄρχιππος λίθον,
» Κατηλοήθη τῷ πόθῳ τούτου λίθοις.
» Ἄρχιππος δεκάτῃ ἐνάτῃ θάνε χερμαδίοισιν.

Οὗτος ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐπαινεῖται καὶ συστρατιώτης αὐτοῦ ὀνομάζεται ἐν τῇ πρὸς Φιλήμονα ἐπιστολῇ· καὶ ἐν τῇ πρὸς Κολασσαεῖς ἐπιστολῇ γράφει περὶ αὐτοῦ, «Εἴπατε Ἀρχίππῳ, βλέπε τὴν διακονίαν, ἣν παρέλαβες ἐν Κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληρῇς» (Κολ. δ', 17.) οὗτος λοιπὸν εὑρισκόμενος εἰς τὰς Κολασσάς, (αἱ ὁποῖαι εἶναι πόλις τῆς Φρυγίας) ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον Φιλήμονα· ὅθεν οἱ ἐκεῖσε εἰδωλολάτραι ὥρμησαν κατ' αὐτῶν, καὶ πιάσαντες τὸν ἀπόστολον τοῦτον, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀνδροκλῆν. Μὴ πεισθεὶς δὲ νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸ εἴδωλον τὸ καλούμενον Μηνᾶν, ἐβλήθη εἰς λάκκον καὶ ἐχώσθη ἕως εἰς τὴν μέσην· ἔπειτα ἐκεντήθη μὲ βελόνας ἀπὸ παιδία, καὶ τελευταῖον λιθοβοληθεὶς, ἐτελειώθη, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντινον στέφανον.[1]

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΜΑΞΙΜΟΥ, ΘΕΟΔΟΤΟΥ καὶ ΗΣΥΧΙΟΥ.

» Ἀνδρῶν τριὰς σύναθλος εὐσθενεστάτη,
» Ἀνδρίζεταί σοι καὶ τομῆς, Τριὰς, μέχρι.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΣΚΛΗΠΙΟΔΟΤΗΣ.

» Ἔστεψε Χριστὸς τὴν Ἀσκληπιοδότην,
» Ἧς ἐξέκοψε τὴν κεφαλὴν τὸ ξίφος,

Οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἅγιοι παρασταθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ μὴ πεισθέντες νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, πολλὰς τιμωρίας ἔπαθον· καὶ πρῶτον μὲν κρεμασθέντες εἰς ξύλον, ἐξέσθησαν μὲ ὀνύχια σιδηρᾶ, ἔπειτα μεταφέρονται καὶ σύρονται ἀπὸ μίαν πόλιν εἰς ἄλλην· μετὰ ταῦτα παραδίδονται εἰς τὰ θηρία διὰ νὰ τοὺς φάγωσι, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς. Ὁμοίως καὶ ἡ ἁγία Ἀσκληπιοδότη ῥιφθεῖσα κατὰ γῆς, ἐτανύσθη ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ ἔπειτα ἐδέθη εἰς ἕνα ταῦρον. Μετὰ δὲ ταῦτα ὅλοι ὁμοῦ λιθοβολοῦνται, καὶ σύρονται εἰς τόπους ἀλσώδεις καὶ δυσβάτους, καὶ τελευταῖον ἀποκεφαλίζονται· καὶ οὕτως οἱ μακάριοι λαμβάνουσι τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΡΑΒΟΥΛΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Βουλὰς Ῥαβουλᾶς θεὶς ἀπράκτους δαιμόνων,
» Ἀπῆρε, βουλῇ τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐνθάδε

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ῥαβουλὰς ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υος' (476), ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Σαμόσατα (ἡ ὁποία τώρα κοινῶς ὀνομάζεται Σεμψάτ, εὑρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ τιμημένη μὲ θρόνον Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Ἐδέσσης Μητροπολίτην)· παιδευθεὶς δὲ ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ἐνδοξότατον, Βαρυψαβᾶν ὀνομαζόμενον, ἔμαθε τὴν Συριακὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας μετεχειρίζετο πᾶσαν ἀρετὴν, ἔγεινε μοναχός· ὅθεν μακρύνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἐκατοίκει εἰς τὰ ὄρη καὶ τὰ σπήλαια μόνος, καθὼς ἄλλοτε καὶ ὁ μέγας Ἠλίας, καὶ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ὕστερον δὲ ἀπὸ χρόνους ὀλίγους ὑπῆγεν εἰς Φοινίκην ὁμοῦ μὲ ἄλλους τινάς· καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖ ἔλαμψε περισσότερον μὲ τὰς ἀρετὰς, ἔγεινε διὰ τοῦτο φανερὸς εἰς ὅλους καὶ μὴ θέλων.

Ὅθεν μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ βασιλέως Ζήνωνος καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Βηρυτοῦ, ἐποίησε μοναστήριον εἰς τὸ μέσον τοῦ βουνοῦ. Τότε λοιπὸν ὁ θεῖος οὗτος Ῥαβουλᾶς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας, καθὼς ἦσαν ἀναμέσον εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας, ἢ καὶ ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης· ὅθεν ποτὲ μὲν ἤλεγχον ἐκείνους, ποτὲ δὲ τοὺς ἐνουθέτουν. Διὰ τοῦτο ὅλους σχεδὸν τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους Ἕλληνας μετέβαλον εἰς θεογνωσίαν· τοῦτο δ' ὑπῆρξε τὸ πρῶτον καὶ ἐξαίρετον ἔργον ὅπερ κατώρθωσεν ὁ μακάριος Ῥαβουλᾶς. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ζήνων, ἔγεινε διάδοχος τῆς βασιλείας Ἀναστάσιος ὁ Δίκορος ἐν ἔτει υϟά (491), μὲ τοῦ ὁποίου τὴν συνεργίαν, ἔκτισεν ἄλλο μοναστήριον ὁ ὅσιος Ῥαβουλᾶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἐκ τοῦ ὀνόματός του Ῥαβουλᾶ· ὁμοίως ἐσύστησε καὶ ἄλλα πολλὰ μοναστήρια εἰς διαφόρους τόπους. Ἦτο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος εἰς ὅλα προσεκτικὸς καὶ νη-

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου ἑορτάζεται ὁ ἀπόστολος οὗτος Ἄρχιππος μετὰ τοῦ Φιλήμονος καὶ Ὀνησίμου.

φάλιος, διδακτικός, αόργητος, συμπαθής, φιλάδελφος, καὶ εἰς ὅλους εὔσπλαγχνος. Ὅτε δὲ ἠνώχλει αὐτὸν ὁ πονηρὸς διάβολος μὲ κἀνὲν πάθος, τότε αὐτὸς ἀντέλεγεν εἰς τὸ πάθος ἐκεῖνο μὲ ἓν ῥητὸν τῆς Ἁγίας γραφῆς, καὶ οὕτω τὸ ἐδίωκεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπειδὴ ἦτο γεμάτος ἀπὸ ῥηρὰ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Γραφῆς. Ἔζησε δὲ ὁ ὅσιος οὗτος ἕως εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ οἰκοδομήσαντος τὸν ναὸν τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ ἐν ἔτει φκζ' (527), βασιλεύσαντος. Ὅτε δὲ ἔγεινεν ὀγδοήκοντα χρόνων γέρων καὶ ὀλίγον περισσότερον, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, ἡ ὁποία ἔλεγε «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.» Ὅθεν ὕστερον ἀσθενήσας ὀλίγον, ἀπῆλθε πρὸς κύριον.

—

Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν καὶ ὁμολογηταὶ ΕΥΓΕΝΙΟΣ καὶ ΜΑΚΑΡΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

» Πρὸ τοῦ θανεῖν πάσχουσι δεινὰ μυρία,
» Εὐγένιός τε καὶ Μακάριος ὅμα.

Ὅτε ὁ Παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευε κατὰ συγχώρησιν Θεοῦ ἐν ἔτει τξά (361), οἱ χριστιανοὶ ὅλοι ἔφευγον καὶ ἐκρύπτοντο, διὰ νὰ μὴ βλέπωσι τὰς μιαρὰς θυσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν ὁ ἀλιτήριος εἰς τὰ εἴδωλα. Οἱ δὲ ὁμόφρονές του Ἕλληνες, ὄχι μόνον αὐτοὶ ἔκαμνον ἀσελγείας μετ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω κατεσκεύαζον ἑαυτοὺς ὕλην καὶ προσάναμμα τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως· ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς χριστιανοὺς ἠνάγκαζον νὰ κάμνωσι τὰς αὐτὰς ἀσελγείας, καὶ χωρὶς νὰ θέλωσι. Τότε λοιπὸν ὁ Μακάριος οὗτος καὶ ὁ Εὐγένιος, οἱ δοῦλοι καὶ θεράποντες τοῦ Χριστοῦ, συνελήφθησαν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν ὡμολόγησαν ἐνώπιον τοῦ Παραβάτου Θεὸν ἀληθινὸν καὶ κριτὴν ζώντων καὶ νεκρῶν, αὐτὸν δὲ τὸν δυσσεβῆ καὶ ἀλάστορα τύραννον ἤλεγξαν, διότι παρέβη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔγεινεν εἰδωλολάτρης. Ὅθεν ὁ μιαρὸς θυμωθείς, ἐπρόσταξε νὰ δεθῶσιν οἱ ἅγιοι μὲ λεπτὰ λωρία, καὶ οὕτω νὰ κρεμασθῶσι κατακέφαλα, καὶ εἰς πολλὰς ὥρας νὰ καπνίζωνται ὑποκάτω μὲ κόπρον· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ πυρωθῇ μία ἐσχάρα, καὶ ἐπ' αὐτῆς νὰ ἁπλωθῶσι γυμνοὶ οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι ἔχοντες τὰ ὄμματά των εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ὑπὸ θείας χάριτος δυναμούμενοι, ἤλεγχον τὴν πονηρίαν καὶ ἀσέβειαν τοῦ Παραβάτου. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ θηριώδης καὶ ἔβαλον σίδηρα εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ σώματός των, καὶ οὕτω τοὺς ἐξώρισεν εἰς τὴν Μαυριτανίαν (ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἀφρικήν). Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες ἔχαιρον διότι ἐξωρίζοντο ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ· ὅθεν καὶ ἀγαλλιώμενοι ἔψαλλον «Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ Κυρίου». Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Μαυριτανίαν, ἀνέβησαν εἰς τόπον ὑψηλὸν καὶ ἐκεῖ ἔζων μόνοι.

Οἱ δὲ ἐγχώριοι ἔλεγον εἰς αὐτούς, ἐξέλθετε, ἀδελφοί, ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον, διότι εἰς αὐτὸν κατοικεῖ φοβερὸς δράκων, ὁ ὁποῖος εἶναι φθοροποιὸς πρὸς ὅσους πλησιάζουσιν εἰς αὐτόν. Οἱ δὲ ἅγιοι, δείξατε, εἶπον, εἰς ἡμᾶς τὸ σπήλαιον εἰς τὸ ὁποῖον ὁ δράκων εὑρίσκεται. ἐκεῖνοι δὲ ἔδειξαν εἰς αὐτοὺς ἀπὸ μακρόθεν τὸ σπήλαιον. Τότε οἱ ἀοίδιμοι μάρτυρες κλίναντες τὰ γόνατα εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθησαν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἦλθε κεραυνὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ κατέκαυσε τὸν δράκοντα, ὁ ὁποῖος ἐπήδησε διὰ νὰ φύγῃ, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη· κατεκαύθη λοιπὸν καὶ αὐτὸ τὸ χῶμα τῆς γῆς ὁμοῦ μὲ τὸν δράκοντα, καὶ ὁ ἀὴρ ὅλος ἐγέμισεν ἀπὸ δηλητήριον. Τοῦτο δὲ τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ ἐγχώριοι Ἕλληνες, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστόν.

Τότε ἐμβάντες οἱ ἅγιοι εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ δράκοντος προσηύχοντο εἰς ἡμέρας ὁλοκλήρους τριάκοντα, χωρὶς νὰ ἔχωσι τί νὰ φάγωσι, ἢ τί νὰ πίωσιν· ἀλλ' ὅμως μετὰ ταῦτα ἦλθε φωνὴ εἰς αὐτοὺς λέγουσα, δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑπάγετε εἰς τὴν πέτραν, ἥτις εἶναι πλησίον σας. Οἱ δὲ ἅγιοι προσέξαντες, εἶδον φῶς εἰς μίαν πέτραν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐσχίσθη ἡ πέτρα εἰς δύω μέρη, καὶ ἐξῆλθε νερὸν πολύ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον λαβόντες οἱ ἅγιοι ἔπιον καὶ ἐχόρτασαν· ὅθεν μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνου ἠλαφρώθησαν ἀπὸ τὴν πεῖναν καὶ δίψαν τὴν ὁποίαν εἶχον τὸ πρότερον. Κατὰ δὲ τὴν τριακοστὴν ὀγδόην ἡμέραν παρεκάλεσαν τὸν Θεόν, νὰ ἀφήσωσι τὴν παροῦσαν ζωήν, καὶ νὰ ὑπάγωσι εἰς τὴν ἄλλην· ὁ δὲ Κύριος ἐπακούσας τῆς δεήσεώς των, παρέλαβε τὰς ψυχὰς καὶ τῶν δύω, δοξαζόντων καὶ εὐλογούντων αὐτόν.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΟΝΩΝΟΣ·

† » Κόνων Ὅσιε εἰ πάλην οἶδας φέρειν,
» Καὶ μισθὸν εἶχες παρὰ Κυρίου μέγαν.

Κατήγετο οὗτος ὁ ὅσιος ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἔγεινε δὲ μοναχὸς πολλὰ νέος ὢν εἰς τὸ μοναστήριον τὸ καλούμενον τοῦ Πενθουχλᾶ, τὸ ὁποῖον ἦτον πλησίον εἰς τὸν Ἰορδάνην· ἔγεινε

δὲ καὶ Πρεσβύτερος, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως. Ὁ τότε δὲ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων Πέτρος ὀνόματι μαθὼν τὴν θαυμαστὴν ἄσκησιν τοῦ ὁσίου, διώρισεν αὐτὸν νὰ βαπτίζῃ ὅλους ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὸν Ἰορδάνην. ὅθεν ἔχριεν αὐτοὺς μὲ τὸ ἅγιον ἔλαιον καὶ ἐβάπτιζεν. Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ χρίσῃ κἀμμίαν γυναῖκα ἐσκανδαλίζετο ὡς ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο ἐβούλετο νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Κοινόβιον· ὁσάκις δὲ τῷ ἤρχετο λογισμὸς νὰ ἀναχωρήσῃ, ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ Πρόδρομος τοῦ Κυρίου, λέγων ὑπόμεινον γέρων, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον.

Μίαν δὲ ἡμέραν ἦλθε κόρη τις ἀπὸ τὴν Περσίαν διὰ νὰ βαπτισθῇ, ἦτο δὲ τόσον πολλὰ ὡραία, ὥστε δὲν ἐδυνήθη ὁ ἅγιος νὰ τὴν χρίσῃ γυμνήν· ὅθεν ἔκαμε δύω ἡμέρας ἐκεῖ ἡ κόρη ἄχριστος καὶ ἀβάπτιστος. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦτο, ἐξεπλάγη διὰ τὸ σκάνδαλον τοῦ γέροντος, καὶ ἠθέλησε νὰ διορίσῃ γυναῖκα ἐπίτηδες διὰ νὰ χρίῃ καὶ νὰ βαπτίζῃ τὰς γυναῖκας· ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτο τοῦτο δυνατόν, διότι ὁ τόπος ἔρημος ὤν, ἢ καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις, δὲν ἐσυγχώρει νὰ γίνῃ τὸ τοιοῦτον. Ὁ δὲ γέρων λαβὼν τὸ μηλωτάριόν του, (ταργατζίκα) ἀνεχώρισεν, εἰπὼν, εἰς τὸ ἑξῆς δὲν μένω εἰς τὸν τόπον τοῦτον. Τότε ὑπήντησεν αὐτὸν ὁ τίμιος Πρόδρομος ἔξωθεν τοῦ Κοινοβίου, καὶ λέγει εἰς αὐτὸν μὲ πραεῖαν φωνήν· ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόνσου, καὶ ἐγὼ σὲ ἐλαφρόνω ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ὁ δὲ Ἀββᾶς Κόνων λέγει αὐτῷ μὲ θυμὸν, πίστευσον ὅτι δὲν ἐπιστρέφω, ἐπειδὴ πολλάκις ὑπεσχέθης νὰ μὲ ἐλαφρώσῃς, καὶ τίποτε δὲν ἔκαμες.

Τότε ἐκράτησεν αὐτὸν ὁ θεῖος Πρόδρομος, καὶ γυρίσας τὰ ἐνδύματά του, ἐσφράγισε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ τὰ ὑποκάτω μέρη τοῦ ὀμφαλοῦ του, καὶ εἶπε· πίσευσόν μοι, Ἀββᾶ Κόνων, ἐγὼ ἤθελον νὰ ἔχῃς μισθὸν διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν, [1] πλὴν τώρα ἐπίστρεψον εἰς τὸ μοναστήριόν σου καὶ πλέον μὴ ἀμφιβάλῃς περὶ τούτου. Ὅθεν ὁ γέρων ἐγύρισεν εἰς τὸ Κοινόβιον, καὶ τὴν ἐπαύριον ἔχρισε καὶ ἐβάπτισε τὴν Περσίδα κόρην, χωρὶς νὰ στοχασθῇ ὅλως ὅτι ἦτο γυνή. Ἔζησε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ ὅσιος ἄλλους εἴκοσι χρόνους, καὶ φθάσας εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀπαθείας, ὥστε ἐνομίζετο ὅτι ἔγεινεν ὑπὲρ ἄνθρωπον, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη.

—

Μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΦΙΛΟΘΕΗΣ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ θαυματουργοῦ ΛΕΟΝΤΟΣ ἐπισκόπου Κατάνης.

» Ὁ μὲν νεκρὸς, Λέοντος· εἰ δ' οἵου πύθῃ,
» Πάντως ἐροῦμεν· τοῦ προέδρου Κατάνης.
» Εἰκάδι ἀμφὶ Λέοντα χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευσαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ σοφοῦ ἐν ἔτει ωπϛ΄ (886), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Ῥάβεναν πόλιν τῆς Ἰταλίας, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν ὁμοῦ καὶ εὐγενῶν. Διὰ δὲ τὴν τῆς ζωῆς του καθαρότητα διῆλθεν ὅλους τοὺς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, γενόμενος ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος, καὶ πρεσβύτερος· τελευταῖον δὲ μὲ θεϊκὴν ψῆφον ἔγεινε καὶ ἐπίσκοπος τῆς Μητροπόλεως Κατάνης, ἡ ὁποία εὑρίσκεται κατὰ τὴν περίφημον νῆσον τῆς Σικελίας, ὅπου καὶ τὸ ὄρος τῆς Αἴτνης, τὸ ὁποῖον ἀναδίδει φλόγας πυρὸς ἕως καὶ τὴν σήμερον. Οὗτος λοιπὸν ὁ μακάριος, ὡς Λέων πεποιθὼς κατὰ τὸ ὄνομά του, καὶ ζῆλον ἔχων εἰς τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, ἔλαμψεν ὡς φωστὴρ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη. Διὰ τοῦτο τῶν ψυχῶν ἐπεμελεῖτο, τῶν χηρῶν ἦτο προστάτης, τοὺς πτωχοὺς ἐπαρηγόρει, τὸ σκότος τῆς πλάνης ἐδίωκε, καὶ μὲ τὴν προσευχήν του ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν ἓν εἰδωλικὸν ἄγαλμα.

Οὗτος ἔκτισε καὶ ναὸν μεγαλώτατον εἰς τὸ ὄνομα τῆς καλλινίκου μάρτυρος Λουκίας τῆς ἐκ Σικελίας, μὲ ἰδικά του φιλοτεχνήματα, [2] καὶ κατέκαυσε τὸν μάγον καὶ τερατοποιὸν Ἡλιόδωρον. Ἐπειδὴ δηλαδὴ αὐτὸς ὄχι μόνον δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνοχλῇ ὅλους τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς, τέρατα ποιῶν ψευδῆ καὶ κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ δὶς ἐπεχείρησεν ὕστερον νὰ φερθῇ καὶ ἐναντίον τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τούτου χάριν ὁ μακάριος οὗτος Λέων, ἐπίασε τὸν τερατοποιὸν ἐκεῖνον μὲ πᾶ-

---

[1] Διὰ τοῦτο ἀναγινώσκομεν εἰς τὸ γεροντικὸν, ὅτι εἶπε γέρων, ὅτι ὅστις ὑποφέρει τὸν πόλεμον τῆς σαρκὸς, καὶ δὲν συγκατατίθεται εἰς τοὺς πορνικοὺς λογισμοὺς, αὐτὸς στέφανον μαρτυρίου θὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ.

[1] Ὅρα αὐτῆς τὸν βίον εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.

[2] Αὕτη ἡ ἁγία Λουκία ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε καὶ τὸ Συναξάριον αὐτῆς γράφεται.

σαν σπουδὴν καὶ μηχανὴν, καὶ δέσας αὐτὸν μὲ τὸ ἱερὸν ἐπιτραχήλιόν του, ἐπρόσταξε καὶ ἔγεινε μεγάλη πυρκαϊὰ εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως· καὶ ἀφ' οὗ ὁ ἅγιος ἐδημοσίευσε καὶ ἐθεάτρισε πᾶσαν μαγείαν, τὴν ὁποίαν ἔκαμνεν ἐκεῖνος ὁ παράφρων, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ καθαρῶς εἰς ὅλους τὴν ἐδικήν του μὲν εὐσέβειαν καὶ ἀλήθειαν, ἐκείνου δὲ τοῦ ἀλιτηρίου τὴν δαιμονιώδη κακοτεχνίαν. Ὅθεν ἐμβῆκεν ὁμοῦ μὲ τὸν Ἡλιόδωρον ἐντὸς τῆς πυρᾶς, καὶ δὲν ἐξῆλθεν εἰμὴ ἀφ' οὗ κατεκαύθη τελείως ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος καὶ δείλαιος.

Τοῦτο τὸ θαῦμα ἔκαμε νὰ ἐκπλαγῶσιν ἅπαντες, διότι ὄχι μόνον ὁ ἅγιος ἔμεινεν ἄφλεκτος, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰ ἱερά του ἄμφια ἤγγισεν ὅλως ἡ φλόξ. Ὅθεν ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ τοιούτου θαύματος ἔφθασεν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο καὶ οἱ αὐτοκράτορες Λέων ὁ σοφὸς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱός του ἀκούσαντες, ἔστειλαν καὶ ἔφερον τὸν ἅγιον εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ πιάνοντες τοὺς ἱεροὺς πόδας του, τὸν παρεκάλουν νὰ δέεται τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτῶν. Οὗτος ὁ ἅγιος ὄχι μόνον ζωντανὸς ἦτο μέγιστος εἰς τὰ θαύματα, ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανε καὶ ἐνεταφιάσθη ἐνήργει περισσότερα θαυμάσια· (τὸν κατὰ πλάτος βίον τούτου ὅρα εἰς τὸν νέον Παράδεισον).

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΣΑΔΩΚ ἐπισκόπου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τελειωθέντων ἁγίων, τὸν ἀριθμὸν ὄντων ἑκατὸν εἰκοσιοκτώ.

» Φέρει σὺν ὀκτὼ καὶ Σαδὼκ ἐπισκόπῳ,
» Ἡ δωδεκαπλῆ μαρτύρων δεκὰς ξίφος.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἐμαρτύρησαν εἰς τὴν Περσίαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Σαβωρίου ἐν ἔτει τλ' (330), ὁμολογήσαντες τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἀποκεφαλισθέντες. Ἱστορεῖται δὲ, ὅτι ὁ ἅγιος Σαδὼκ, πρὸ τοῦ νὰ πιασθῇ καὶ πρὸ τοῦ νὰ μαρτυρήσῃ, εἶδεν εἰς τὸ ὄνειρόν του τὸν πρὸ αὐτοῦ ἱερομάρτυρα ἅγιον Συμεὼν, [1] ὁ ὁποῖος ἵστατο ἐπάνω εἰς κλίμακα ὑψηλὴν, καὶ παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἀναβῇ· ἐφανέρωνε δὲ μὲ τοῦτο, ὡς φαίνεται, τὴν διὰ τοῦ μαρτυρίου τούτου ἀνάβασιν.

—

[1] Οὗτος φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ Σελευκείας καὶ Κτησιφῶντος ἐπίσκοπος, τὸν ὁποῖον διέβαλον οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς τὸν Σαβώριον (ὅρα τὸν Μελέτιον τόμ. ά. σελ. 343) ἑορτάζεται δὲ κατὰ τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ Ἀπριλίου.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΟΣ.

» Πολλῶν ἱδρώτων καὶ πόνων Βησσαρίων,
» Πολλάς, θανὼν, εὕρηκεν ἀντιμισθίας.

† Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Βησσαρίων ἐγεννήθη εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀφ' οὗ δὲ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα καὶ ἔμαθε τὰ ἱερὰ γράμματα, φῶς ἅγιον ἔλαμψεν εἰς τὴν καρδίαν του· ὅθεν ἐπειδὴ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἠγάπησε πολλὰ τὸν Θεὸν, παντελῶς δὲν ἐμόλυνε μὲ κἀνὲν ἁμάρτημα τὸ δοθὲν εἰς αὐτὸν νηπιόθεν ἅγιον βάπτισμα. Ἀναβὰς δὲ εἰς ἕνα τόπον ἔρημον, ὡς πετεινὸν καὶ ὡς ἄσαρκος ἠγωνίζετο ἐκεῖ, διότι δὲν εἶχε φροντίδα οἴκου, οὐδὲ τόπους ἐπεθύμησεν, οὐδὲ κόρον τροφῆς, οὐδὲ κτήσεις ὑποστατικῶν, οὐδὲ βίβλων περιφοράς· καὶ τεσσαράκοντα χρόνους ποιήσας, δὲν ἐκοιμήθη ἐπάνω εἰς τὸ πλευρὸν, ἀλλ' ἢ καθήμενος, ἢ ὄρθιος ἐκοιμᾶτο. Ὅθεν ὅλως διόλου καταφρονήσας τὸ σῶμα, ὡς φθειρόμενον, ὑπέταξεν αὐτὸ εἰς τὸ κρεῖττον· ἤτοι εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ εὗρε τὸν Θεὸν βοηθὸν, τὸν ὁποῖον ἐπόθησε· διότι τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐστάθη εἰς προσευχὴν ἐν μέσῳ μιᾶς ῥάμνου, ὡς στύλος ἀκίνητος, σηκωμένας ἔχων τὰς χεῖράς του καὶ τὰ ὄμματα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν ψυχὴν ἡνωμένην ἔχων μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀχώριστον.

Διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθη ὁ τρισμακάριος νὰ λάβῃ χάριν παρὰ Θεοῦ, καὶ νὰ ἐκτελῇ οὐ τὰ τυχόντα θαυμάσια, διότι αὐτὸς, ὡς ὁ προφήτης Μωϋσῆς, χαράξας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὸν ἀέρα, μετέβαλε τὸ ἁλμυρὸν νερὸν τῆς θαλάσσης εἰς γλυκὺ, καὶ μὲ αὐτὸ ἐπαρηγόρησε καὶ ἐζωοποίησε τὸν μαθητήν του, ὅστις λειποθυμημένος ὢν ὑπὸ τῆς δίψης, ἔπιεν ἀπὸ τὸ γλυκὺ νερὸν ἐκεῖνο καὶ ἐχόρτασεν· ὁμοίως καὶ ἄλλοι ἐξ αὐτοῦ πιόντες, τὸν Θεὸν εὐχαρίστησαν. Αὐτὸς ὡς ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, εὑρεθεὶς εἰς ἕνα τόπον, καὶ συνομιλῶν μὲ πολλοὺς ἀδελφοὺς τὰ πρὸς ὠφέλειαν, ἔκαμε νὰ σταθῇ διὰ προσευχῆς του ὁ ἥλιος, ἕως οὗ ἐτελείωσε τὴν διδασκαλίαν του· ἐπειδὴ βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, δὲν ἐπρόφθανε νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου ἤθελεν. Αὐτὸς, ὡς ὁ Ἠλίας, ἐν καιρῷ ἀβροχίας νερὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατεβίβασεν· ὄχι ὅμως μίαν φορὰν ὡς ὁ Ἠλίας, ἀλλὰ δὶς καὶ πολλάκις, ἐπειδὴ ἐζήτησαν ἄλλοι ἀδελφοὶ τοῦτο ἀπὸ αὐτόν. Καθὼς ὁ Ἐλισαῖος διεπέρασε τὸν Ἰορδάνην μὲ τὴν μηλωτὴν τοῦ Ἠλιοῦ, οὕτω καὶ αὐτὸς διεπέρασε τὸν ποταμὸν Νεῖλον πεζὸς μὲ τοῦ σταυροῦ τὴν δύναμιν· ὥστε μόνον οἱ πό-

δες του ἕως εἰς τοὺς ἀστραγάλους ἐβράχησαν. Οὗτος καὶ ἄλλα σημεῖα διάφορα ἐποίησε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Τὸν Θεὸν λοιπὸν μέχρι τέλους θεραπεύσας, ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς γῆρας βαθύ, καὶ πρὸς ὃν ἐπόθει Χριστὸν ἐξεδήμησε. [1]

—

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΑΓΑΘΩΝΟΣ Πάπα Ῥώμης.

» Ῥώμης Ἀγάθων οἴακας διευθύνας,
» Πρύμναν ἔκρουσε πρὸς νοητοὺς λιμένας.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ θαυματουργὸς Ἀγάθων κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν τε καὶ εὐλαβῶν, ἐν ἔτει χν΄ (650), οἱ δὲ γονεῖς του κοπιάσαντες ἐδίδαξαν αὐτὸν ὅλην τὴν ἁγίαν καὶ θεόπνευστον Γραφήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τόσον ὠφελήθη καὶ κατενύχθη ὁ ἀοίδιμος, ὥστε ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς του ἀπέθανον, ἐσύναξεν ὅλον τὸν πλοῦτον αὐτῶν, καὶ τὸν διεμοίρασε τοῖς πτωχοῖς εἰς μίαν ἡμέραν· μετὰ ταῦτα δὲ ὑπῆγεν εἰς ἓν μοναστήριον καὶ ἔγεινε μοναχός. Ὅθεν ἐδούλευεν εἰς τὸν Θεὸν νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου προσηύχετο· εἰς τόσην δὲ ἀρετὴν ἔφθασεν, ὥστε καὶ χάριν τῶν ἰαμάτων παρὰ Κυρίου ἔλαβεν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ, διὰ τοῦτο ἔγεινε καὶ Πάπας τῆς Ῥώμης. Καλῶς λοιπὸν διαλάμψας εἰς τὸ τοῦ ἐπισκόπου ἀξίωμα, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. [1]

—

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΙΝΔΕΟΥ ἐπισκόπου Πισσιδείας.*

* » Ἐκ γῆς ἐλήφθης καὶ πρὸς αὐτὴν ἐστράφης,
» Γῆς δημιουργοῦ τῇ κελεύσει, Κινδέα.

* *Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΛΩΤΙΝΟΥ.*

* » Τοῦ Κυρίου φθάσαντος, « ἤχθω Πλωτῖνος, »
» Ἄγοντες ἦλθον ἄγγελοι τὸν Πλωτῖνον.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΤΙΜΟΘΕΟΥ τοῦ ἐν Συμβόλοις.

» Καὶ ζῶντα, Τιμόθεε, καὶ τεθνηκότα.
» Τιμᾷ Θεὸς ζώντων σε καὶ τεθνηκότων.
» Εἰκάδι Τιμόθεον πρώτῃ κατὰ σῆμα κάλυψε.

Οὗτος ὁ μακάριος Τιμόθεος ἐκ νεαρᾶς του ἡλικίας ἐνεδύθη τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν, καὶ μὲ τὴν πολλὴν ἐγκράτειαν καὶ σύντονον προσευχὴν ἐνέκρωσε τὰ σκιρτήματα τῶν παθῶν· ὅθεν γενόμενος ἀπαθής, ἔμεινεν ἕως τέλους τῆς ζωῆς του παρθένος, κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Διὰ τοῦτο καὶ κατέστη δοχεῖον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ χάρισμα ἔλαβεν ἰαμάτων, διότι πᾶσαν ἀσθένειαν ἰάτρευε, καὶ δαίμονας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἐδίωκεν. Οὕτω λοιπὸν καλῶς πολιτευσάμενος, μὲ γῆρας ἀγαθὸν πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης.

* » Ἦν Εὐστάθιος μέχρις ἦν ζῶν καὶ πνέων,
» Θεοῦ κατ' ἐχθρῶν εὐσταθὴς μάλα πνέων.

† Οὗτος ὁ θεῖος ὁμολογητὴς Εὐστάθιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ πρώτου ἐν τοῖς βασιλεῦσι τῶν χριστιανῶν Κωνσταντίνου τοῦ με-

---

[1] Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Βησσαρίωνος ἀναφέρει καὶ ὁ Εὐεργετινός, σελ. 400 ὅπερ εἴπομεν ἀνωτέρω· ἤγουν ὅτι τεσσαράκοντα ἡμερονύκτια ἐστάθη μέσα εἰς ἀκανθώδεις θάμνους χωρὶς νὰ κοιμᾶται, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ὕπνον. Ὁ αὐτὸς λέγει, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος διῆλθεν ὅλην τὴν ζωήν του ἀταράχως καὶ ἀμερίμνως ὡς πουλίον, χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ κἀνὲν πρᾶγμα γήϊνον, οὔτε βιβλίον, οὔτε φόρεμα, ἐκτὸς ἓν καὶ μόνον, καὶ αὐτὸ ἐσχισμένον. Ἀλλ' οὐδὲ ἔμβαινεν ὑποκάτω εἰς σκέπην, ἀλλὰ περιπατῶν εἰς τόπους ἐρήμους καὶ ἀκατοικήτους, ἔμενε πάντοτε χωρὶς στέγην, μαχόμενος μὲ τὸ ψῦχος τοῦ χειμῶνος καὶ μὲ τὴν καῦσιν τοῦ θέρους, και ἀνώτερος γενόμενος τῶν ἀναγκῶν τοῦ σώματος. Ἂν δὲ καμμίαν φορὰν ἐτύγχανε νὰ ὑπάγῃ εἰς κατοικούμενον τόπον καὶ εἰς μοναστήριον, ἐκάθητο ἔξω τῆς θύρας καὶ ἔκλαιεν, ὡς ἂν ἤθελε ναυαγήσει. Ἐρωτώμενος δέ, διὰ τί κλαίει; ἀπεκρίνετο, ὅτι κλαίει διὰ τὸν πλοῦτον τὸν ὁποῖον ἔχασε, καὶ διὰ τὴν δόξαν καὶ εὐγένειαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξέπεσεν. Οἱ δὲ μοναχοί, ἐπειδὴ δὲν κατέπειθον αὐτὸν νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ μοναστήριον καὶ νὰ φάγῃ· ἔδιδον ψωμίον εἰς αὐτὸν λέγοντες· Λάβε τοῦτο, καὶ ἐκεῖνα ὅσα ἔχασες δυνατὸς εἶναι ὁ Θεὸς νά σοι τὰ χαρίσῃ πάλιν. Ἐκεῖνος δὲ λαμβάνων τὸ ψωμίον, ἀνεστέναζε λέγων, δὲν ἠξεύρω ἂν εὕρω πάλιν τὰ ἀγαθά, ὅσα ἔχασα, ὅμως δὲν θέλω παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ ζητῶ, ὅσον δύναμαι. Ἐννόει δὲ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ὑστερήθημεν διὰ τὴν παράβασιν. Ὁ δὲ βίος αὐτοῦ πλατυτέρως συνετάχθη ἤδη ὑπὸ Ὀνουφρίου μοναχοῦ Ἰβηρίτου.

[1] Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Πάπα Ἀγάθωνος συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἕκτη Σύνοδος κατὰ Μονοθελητῶν, ἐν ἔτει 680· ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀγάθωνος ἦσαν ἔξαρχοι ἐν τῇ Συνόδῳ ἐκείνῃ Θεόδωρος καὶ Σέργιος οἱ πρεσβύτεροι, σὺν Ἰωάννῃ διακόνῳ.

γάλου ἐν ἔτει τκδ΄ (324), κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν Σίδην τὴν ἐν Παμφυλίᾳ, καθὼς λέγει ὁ Ἱερώνυμος ἐν τῷ περὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων· ὁ δὲ Νικήτας λέγει, ὅτι κατήγετο ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν τῆς Φιλίππου. Διδάσκαλος δὲ ὢν ὁ ἅγιος οὗτος, ἔπεμπε μὲ τὸν λόγον τῆς σοφίας του τὰς ἀκτῖνας τῆς ὀρθοδοξίας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Οὗτος ἦτο παρὼν καὶ εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ πρώτην καὶ οἰκουμενικὴν Σύνοδον, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἐν ἔτει τκέ (325), κρατύνων μὲν τὸ δόγμα τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας, ἐλέγχων δὲ καὶ ἀνατρέπων τοὺς Ἀρειανούς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τῆς μιᾶς φύσεως τῆς ἁγίας Τριάδος τομὴν καὶ διαίρεσιν εἰσήγαγον οἱ ἄφρονες, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ κτίσμα λέγοντες, καὶ χωρίζοντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν οὐσίαν καὶ τιμὴν καὶ ἀξίαν τοῦ ὁμοουσίου Πατρός του.

Ὅθεν διὰ τὴν ἔνθεον αὐτοῦ παρρησίαν, καὶ διὰ τὸν ζῆλόν του ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐφθόνησαν αὐτὸν Εὐσέβιος ὁ Νικομηδείας, καὶ Θεόγνις ὁ Νικαίας, καὶ Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἦσαν κοινωνοὶ τῆς Ἀρειανικῆς βλασφημίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀθείας. Ὅθεν σχηματισθέντες, ὅτι τάχα θὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἦλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐκεῖ συνέδριον συγκροτήσαντες, καθῄρεσαν τὸν ἅγιον· ἵνα δὲ φανῶσιν ὅτι μὲ εὔλογον αἰτίαν ἐψήφισαν τὴν καθαίρεσιν, τί ἐκατασκεύασαν οἱ πολυμήχανοι; ἔδωκαν δῶρα μεγάλα εἰς μίαν πόρνην, ἔχουσαν παιδίον νεογέννητον, καὶ ἔπεισαν αὐτὴν νὰ εἰπῇ ψευδῶς, ὅτι μὲ τὸν ἅγιον τὸ ἐγέννησεν. Ὅθεν ἐλθοῦσα ἡ πόρνη ὁμοῦ μὲ τὸ παιδίον της εἰς τὸ ἐκείνων συνέδριον, ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον ὅτι ἀπὸ αὐτὸν συνέλαβε καὶ ἐγέννησε τὸ παιδίον· οἱ δὲ δόλιοι ἐκεῖνοι ἀρχιερεῖς δὲν ἐζήτησαν ἄλλας μαρτυρίας, ἀλλὰ μόνον ἐπέβαλον ὅρκον εἰς τὴν γυναῖκα καὶ ἀρκεσθέντες εἰς τοῦτο, εὐθὺς ἐποίησαν τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἁγίου· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ πείθουσι καὶ τὸν βασιλέα (τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δηλαδὴ) νὰ ἐξορίσῃ τὸν ἅγιον. [1] Ὅθεν ἐπέμφθη ὁ μακάριος Εὐστάθιος εἰς τοὺς Φιλίππους διὰ μέσου τῆς Θράκας, καὶ ἐκεῖ ἐτελείωσε τὴν ζωήν του.

Μετὰ ἑκατὸν δὲ χρόνους, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως Ζήνωνος ἐν ἔτει υοζ΄ (477), ἀνεκομίσθη τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, καὶ ἐπέμφθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν· τότε ὅλον τὸ πλῆθος ἐχύθη ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν ἕως δεκαοκτὼ μίλια, καὶ ὑπεδέχθη αὐτὸ εὐλαβῶς μὲ ὕμνους καὶ φῶτα καὶ θυμιάματα. Τοῦτον τὸν ἅγιον ἐτίμησε μὲ ἐγκώμιον καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Λέγουσι δέ, ὅτι ἡ γυνὴ ἐκείνη, ἥτις ἐσυκοφάντησε τὸν μέγαν τοῦτον Εὐστάθιον, ἔπεσεν εἰς χαλεπὴν ἀσθένειαν· ὅθεν ὡμολόγησε μὲν ὅτι ἀδίκως διέβαλε καὶ ἐσυκοφάντησε τὸν ἅγιον, ἐφανέρωσε δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀρειανῶν Ἀρχιερέων, οἱ ὁποῖοι τὴν κατέπεισαν διὰ χρημάτων νὰ εἰπῇ κατὰ τοῦ ἁγίου τὴν συκοφαντίαν ταύτην, καὶ νὰ κάμῃ τὸν ὅρκον μὲ παραλογισμόν. Εἶπε δὲ καὶ τοῦτο ὅτι τὸ νεογέννητον ἐκεῖνο παιδίον, τὸ συνέλαβεν ἀπὸ ἕνα χαλκέα, ὀνομαζόμενον Εὐστάθιον. [1]

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ἐπισκόπου Ἀμάστριδος.

» Ὁ Γεώργιος καὶ λειπὼν τὸ σαρκίον,
» Πολλοῖς γεωργεῖ ψυχικὴν σωτηρίαν.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο υἱὸς εὐσεβῶν γονέων, Θεοδοσίου καὶ Μεγεθοῦς ὀνομαζομένων, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ τὴν Κρώμνην (πόλιν περὶ τὴν Ἀμάστριδα εὑρισκομένην κατὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν). Ἐπειδὴ δὲ οἱ γονεῖς τοῦ ἁγίου τούτου διῆλθον ἄτεκνοι τὴν ζωήν των, διὰ τοῦτο παρεκάλουν τὸν Θεὸν μὲ προσευχὴν καὶ νη-

---

[1] Ὅρα ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι τοῦ Συναξαρίου τοῦ μεγάλου Ἀθανασίου, κατὰ τὴν δευτέραν Μαΐου, τὴν ἀπολογίαν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ Θεοδώρητος, διὰ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον δηλαδή, ὅτι ἀπατηθείς, ἐξώρισε τοῦτον τὸν ἅγιον, καὶ ἄλλους.

[1] Παρ' ἄλλοις συντομώτερα γράφεται τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Εὐσταθίου· ἤγουν ὅτι αὐτὸς ἦτον πρῶτον Βεροίας τῆς ἐν Συρίᾳ ἐπίσκοπος, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὑπὸ τῆς οἰκουμενικῆς πρώτης Συνόδου, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Νικήτας, εἰς τὴν ὁποίαν παρών, τὸν πανηγυρικὸν λόγον ἐξεφώνησεν εἰς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον· καὶ ὅτι οἱ ἀνωτέρω Ἀρειανοὶ τρεῖς ἐπίσκοποι δεινὰς συκοφαντίας συνέρραψαν κατ' αὐτοῦ, ἤτοι, ὅτι ἦτο προστάτης τοῦ Σαβελλίου, ὅτι ἐπιάσθη πόρνος, καὶ ὅτι κατεφρόνησε τὴν βασιλίδα, ἤτοι τὴν μακαρίαν Ἑλένην, τὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ τότε διατρίβουσαν, καὶ οὕτω καθῄρεσαν αὐτόν. Εἰς τούτους δὲ πεισθεὶς ὁ βασιλεύς, ἐξώρισεν αὐτὸν διὰ τῆς Θράκης εἰς τὴν Τραϊανούπολιν, κατὰ τὸν Θεοδώρητον καὶ Ἱερώνυμον, (ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν παραθαλασσίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, Τράνι κοινῶς ὀνομαζομένη) περὶ τὸ 329 ἢ 330· ἐκεῖ δὲ διανύσας ὁ ἅγιος χρόνους τριάκοντα, μετέβη πρὸς Κύριον, περὶ τὸ 360 ἔτος. Σημείωσαι, ὅτι Μιχαὴλ ὁ Σύγκελλος, τὸν ἅγιον Εὐστάθιον τοῦτον ὀνομάζει κορυφαῖον τῶν ἐν Νικαίᾳ πατέρων, ὁ δὲ Χρυσόστομος ἐγκώμιον ἔπλεξεν εἰς αὐτόν· οὗ ἡ ἀρχή « Σοφός τις ἀνὴρ καὶ φιλοσοφεῖν εἰδώς » (σώζεται ἐν τῷ πέμπτῳ τόμῳ τῆς ἐν Ἐτόνῃ ἐκδόσεως).

στείαν νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς καρπὸν κοιλίας, τὸ ὁποῖον καὶ ἔγεινε, διότι μὲ θεικὴν φωνὴν ἔμαθον καὶ τὴν σύλληψιν καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς ἀρχιερωσύνης, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβῃ ὁ ἐξ αὐτῶν μέλλων γεννηθῆναι υἱὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ γήρατός των, ὁ Γεώργιος οὗτος δηλαδή. Ὅτε δὲ ἐγεννήθη τὸ παιδίον καὶ ἐκόπη ἀπὸ τὸ γάλα, τὰ μὲν ἡδονικὰ καὶ πρόσκαιρα τῆς νεότητος πράγματα τελείως ἀπέβαλε, τὰ δὲ μέλλοντα ἀγαθὰ ὁλοκαρδίως ἐπόθησε· δὲν ἠμέλει δὲ καὶ τὰ μαθήματα, τά τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα. Ὅθεν οἱ γονεῖς βλέποντες τὰς τοιαύτας ἀρετὰς τοῦ παιδίου των, ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἀρκετὰ ἐπαιδεύθη ὁ ἅγιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ ὄρος τῆς Συρικῆς, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν τίμιον τινα γέροντα, λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν· ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων του ἀπέθανεν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Βόνιτζαν, (τὴν ἐν Ἀκαρνανίᾳ, εὑρισκομένην πλησίον εἰς τὸ Ξερόμερον,) καὶ ἐκεῖ ἐταλαιπωρεῖτο ὁ ἀοίδιμος μὲ πᾶσαν σκληραγωγίαν καὶ ἄσκησιν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἐπίσκοπος τῆς ἐν τῇ Μαύρῃ Θαλάσσῃ Ἀμάστριος ἐτελεύτησε, διὰ τοῦτο ἀνεβιβάσθη καὶ μὴ θέλων ὁ ὅσιος οὗτος εἰς τὸν θρόνον ἐκείνης, ὡς λύχνος ἐπάνω εἰς τὴν λυχνίαν, μὲ τὴν ψῆφον τοῦ Θεοῦ, καὶ μὲ τὴν συμφωνίαν τῶν ἱερέων.

Χειροτονηθεὶς δὲ Ἀρχιερεὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του Ἀμάστριδα. Ὅθεν ὅλα ὁμοῦ ἀπὸ αὐτὸν ἐπεμελοῦντο καὶ ἐσπουδάζοντο, διατάξεις τῶν ἱερῶν, στολισμοὶ τοῦ ἁγίου Βήματος, καταστάσεις τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος, προστασίαι τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, πτωχοτροφίαι, χρεῶν ἐκκοπαὶ καὶ ἐλευθερίαι, καὶ πρὸ πάντων, ἡ πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβεια καὶ ὀρθοδοξία· ἐκτὸς δὲ τούτων, ἦτο νὰ βλέπῃ τὶς εἰς Ἀμάστριδα νὰ τελῶνται παρὰ τοῦ ἁγίου τούτου θαύματα διάφορα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, παραδοὺς εἰς αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ τὸ πνεῦμά του.

Ὁ ἅγιος ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Χριστοῦ τέθνηκας ὁ Σχολαστικὸς θύτης,
» Καὶ τῶν μακρῶν σου νῦν σχολὴν ἄγεις πόνων.[1]

Ὁ ἅγιος ΖΑΧΑΡΙΑΣ ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Μακάριος εἶ καὶ θανὼν, Ζαχαρία,
» Ζαχαρία πρόεδρε γῆς μακαρίας.[1] [2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄, μνήμη τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου εὑρεθέντων ἁγίων μαρτύρων καὶ Ἀποστόλων ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρκαδίου.

» Φανέντες ἐκ γῆς μάρτυρες κεκρυμμένοι,
» Αἴρουσι πᾶσαν ἐκ προσώπου γῆς βλάβην,
» Εἰκάδα δευτερίην ἀνὰ σεπτὰ φάνη χθονὸς ὀστᾶ.

Ὅτε ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης Θωμᾶς ἦτο εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐν ἔτει τγέ (395),[3] εὑρέθησαν τὰ τίμια λείψανα

---

[1] Ὁ Ἰωάννης οὗτος ὁ ἀπὸ Σχολαστικῶν ἐχρημάτισε μὲν πρότερον πρεσβύτερος Ἀντιοχείας, ὕστερον δὲ εὑρισκόμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποκρισιάριος τοῦ Ἀναστασίου Ἀντιοχείας, κατὰ τὸν Ζωναρᾶν, ἔγεινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, μετὰ τὸ ἐξορισθῆναι τὸν Πατριάρχην Εὐτύχιον. Οὗτος ὁ Ἰωάννης, κατὰ μὲν τὸν Δοσίθεον (σελ. 514 τῆς Δωδεκαβίβλου) ἄλλος εἶναι ἀπὸ τὸν Ἀντιοχέα Ἰωάννην, κατ' ἄλλους δὲ ὁ αὐτός ἐστιν. Οὗτος ἔχει καὶ βιβλίον Νομοκάνονος, περὶ τοῦ ὁποίου ὅρα τὸν Δοσίθεον σελ. 514 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ὁ δὲ Μελέτιος λέγει, ὅτι οὗτος διήρεσε τοὺς κανόνας εἰς τίτλους πεντήκοντα· τὸ δὲ Νομοκάνονον αὐτοῦ σώζεται εἰς τὴν Βατικανὴν (ἤτοι τὴν ἐν Ῥώμῃ βιβλιοθήκην, ὡς μαρτυρεῖ Νικόλαος ὁ Ἀλαμάνος ἐν τοῖς σημειώμασι τῆς ἀπορρήτου ἱστορίας τοῦ Προκοπίου. Ὁ Ἰωάννης δὲ οὗτος ἐπατριάρχευσε χρόνους ἕνδεκα καὶ μῆνας τινάς, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν ἔτει φοζ΄ (577). Μετ' αὐτὸν δὲ ἔγεινεν ὁ Εὐτύχιος Πατριάρχης δίς, ἀνακληθεὶς ἀπὸ τὴν ἐξορίαν, καὶ ὅρα εἰς τὴν δευτέραν τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ εἰς τὴν ἕκτην τοῦ Ἀπριλίου.

[1] Ὁ Ζαχαρίας οὗτος κατὰ μὲν τὸν Ζωναρᾶν ἐπατριάρχευσε χρόνους εἰκοσιπέντε μετὰ τὸν Ἰσαάκιον, κατὰ δὲ τὸν ἅγιον Νικηφόρον, χρόνους εἰκοσιδύω, καὶ ἔγεινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ Μόδεστος· ὅρα σελ. 517 τῆς Δωδεκαβίβλου. Ἐπατριάρχευσε δὲ οὗτος ἐπὶ Ἡρακλείου βασιλέως ἐν ἔτει 610· κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ αἰχμαλωτισθεὶς ἀπὸ τὸν Χοσρόην, πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετὰ τοῦ νικητοῦ τῶν Περσῶν Ἡρακλείου, ὅτε καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ ἀνεκαινίσθη, καὶ ὁ αἰχμαλωτισθεὶς τίμιος σταυρὸς μετακομισθεὶς, ὑψώθη ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ αὐτοῦ Ζαχαρίου.

[2] Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μαυρικίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἑβδομήκοντα μαρτύρων ἐν τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ, διότι τοῦτο προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ Δεκεμβρίου.

[3] Ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἀρκαδίου, οὕτω χρονολογεῖ τὴν εὕρεσιν τῶν λειψάνων τούτων ὁ προσθέσας τὰς χρονολογίας ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ὁ δὲ Μελέτιος ἐκτείνει τοὺς χρόνους, ὅ ὅτι ἀνα-

τινῶν ἁγίων μαρτύρων κεκρυμμένα ὑποκάτω εἰς τὴν γῆν, τὰ ὁποῖα παρευθὺς ἀνεκομίσθησαν ἀπὸ αὐτὸν εὐλαβῶς καὶ σεβασμίως, μὲ συνδρομὴν πολλὴν τοῦ λαοῦ· τότε δὲ καὶ διάφοροι ἀσθένειαι ἐθεραπεύθησαν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον πολλοὶ χρόνοι, ἀπεκαλύφθη ἐκ Θεοῦ εἰς ἕνα ἄνθρωπον κληρικὸν καὶ καλλιγράφον, ὅτι εἰς τὸν ἴδιον τόπον ἐκεῖνον τὸν καλούμενον Εὐγενίου εὑρίσκονται κεκρυμμένα καὶ τὰ ἅγια λείψανα Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας, τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ὁ θεῖος Ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ λέγων «Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινες εἰσὶν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν ἐν Χριστῷ». (Ῥωμ. ιϛ'. 7).[1]

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ.

» Ἀθανάσιος θρέμμα Παυλοπετρίου,
» Ἀποστόλοις σύνεστι Παύλῳ καὶ Πέτρῳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπὸ εὐλαβεῖς γονεῖς καὶ πολλὰ πλουσίους· ἐπειδὴ δὲ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἔγεινεν εὐλαβής, ἠγάπησε νὰ ἐνδυθῇ τὸ μοναχικὸν σχῆμα. Ὅθεν ὑπῆγεν εἰς τὰ μέρη τοῦ περάσματος (πορθμοῦ) τῆς Νικομηδείας, καὶ ἐκεῖ ἔγεινε μοναχὸς εἰς ἓν μοναστήριον· τόσον δὲ ὑψώθη ὁ ἀοίδιμος μὲ τὰς ἀρετάς, καὶ τόσον διεδόθη ἡ φήμη του, ὥστε ἔγεινε καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς γνώριμος. Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ εἰκονομάχου[2] διαβληθεὶς ὅτι σέβεται τὰς ἀχράντους εἰκόνας, ἔλαβε διάφορα βάσανα, καὶ ἐδοκίμασε πικροτάτας ἐξορίας καὶ θλίψεις. Ὅθεν μένων στερεός, καὶ ἕως τέλους διατηρῶν τὴν ὀρθοδοξίαν, ἀπῆλθε χαίρων πρὸς Κύριον.

—

Ἡ ἁγία μάρτυς ΑΝΘΟΥΣΑ καὶ οἱ δώδεκα αὐτῆς οἰκέται ξίφει τελειοῦνται.

» Εὔνους ἐφεῦρες, Ἀνθοῦσα, τοὺς οἰκέτας,
» Ξίφει θανούσῃ, συνθανόντας σοι ξίφει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΣΥΝΕΤΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ψάλλει Συνετός, καί περ ἐκθνήσκων ξίφει,
» Βλέπων ἀσυνετοῦντας ἐξεστηκόμην.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ καὶ ΛΙΜΝΑΙΟΥ.

» Λιμὴν Λιμναῖον καὶ Θαλάσσιον φέρει,
» Ὥσπερ θάλασσαν ἐκφυγόντας τὸν βίον.

Ἀπὸ τοὺς δύω τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Θαλάσσιος ἔκτισεν ἓν ἀσκητήριον ἐπάνω εἰς ἓν μικρὸν βουνὸν χωρίου τινος τῆς Κύρου, Τιλλίμας ὀνομαζομένου, καὶ ὑπερέβαλεν ὅλους τοὺς τότε ὁσίους κατὰ τὴν ἁπλότητα τοῦ ἤθους, καὶ κατὰ τὸ ταπεινὸν φρόνημα· ὁ δὲ Λιμναῖος, καὶ αὐτὸς ὑπεραγαπῶν τὴν ἀσκητικὴν ζωήν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ἀνωτέρω μέγαν Θαλάσσιον, ὅτε ἦτο πολλὰ νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν. Διδαχθεὶς δὲ ἀπὸ αὐτὸν τὰ τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας μαθήματα, ὑπῆγεν ὕστερον πρὸς τὸν ἀοίδιμον ὅσιον Μάρωνα, ὁ ὁποῖος ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ παρόντος Φεβρουαρίου. Τούτου λοιπὸν τοῦ Μάρωνος μιμηθεὶς τὴν ζωὴν ὁ θεῖος Λιμναῖος, ἠγάπησε νὰ διέλθῃ τὴν ζωήν του χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα· ὅθεν ἀναβὰς εἰς κορυφὴν βουνοῦ τινος, εὑρισκομένην εἰς χωρίον ὀνομαζόμενον Τάργαλα, ἔζη ἐκεῖ ἀσκητικῶς, χωρὶς νὰ κτίσῃ καλύβην, ἀλλὰ μόνον περιέφραξεν ἑαυτὸν μὲ περιτείχισμα ἀπὸ ξηρολίθους, τὸ ὁποῖον εἶχε στέγην τὸν οὐρανόν.

Ἐκ τῶν τοιούτων λοιπὸν ἀγώνων ἔλαβε χάριν παρὰ Θεοῦ ὁ μακάριος νὰ διώκῃ δαιμόνια καὶ νὰ ἰατρεύῃ ἀσθενείας· περιπατῶν δὲ μίαν φοράν, ἐδαγκάσθη ἀπὸ ἓν ὀφίδιον, ἀλλ' ὅμως διὰ μόνης τῆς προσευχῆς του ἔμεινεν ἀβλαβὴς καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὸν θάνατον.[1] Ἄλλην δὲ φορὰν πεσὼν εἰς πάθος τῆς κοιλίας πολλὰ δεινὸν καὶ δυσκολοϊάτρευτον, ἤτοι εἰς τὸν λεγό-

---

φέρων τὸν Κωνσταντινουπόλεως Θωμᾶν τὸν πρῶτον, λέγει, ὅτι ἦτο Πατριάρχης ἐν ἔτει 607· ἀναφέρων δὲ καὶ τὸν δεύτερον Θωμᾶν τὸν Κωνσταντινουπόλεως, λέγει, ὅτι ἦτο ἐν ἔτει 636.

[1] Ὁ Ἀνδρόνικος καὶ Ἰουνία ἑορτάζονται εἰς τὰς δεκαεπτὰ τοῦ Μαΐου· ὁ δὲ Ἀνδρόνικος ἑορτάζεται καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν τοῦ Ἰουλίου μετ' ἄλλων ἀποστόλων.

[2] Ἴσως οὗτος εἶναι Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ βασιλεύσας ἐν ἔτει 813.

[1] Τούτων τῶν δύω ὁσίων τοὺς βίους συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ δευτέρῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνερανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι τὸ ὀφίδιον ἐκεῖνο ὅπερ ἐδάγκασε τὸν ὅσιον τοῦτον, ἦτο ἔχιδνα, ἡ ὁποία τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὸν πόδα περισσότερον ἀπὸ δέκα φοράς. Πικροὺς δὲ πόνους ὁ ὅσιος δοκιμάζων ἀπὸ τὰ δαγκάματα τῆς ἐχίδνης, δὲν ἠθέλησε νὰ μεταχειρισθῇ τέχνην ἰατρικήν· ἀλλὰ μὲ μόνην τὴν σφραγίδα τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ μὲ τὴν προσευχήν, καὶ μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θείου ὀνόματος ἰατρεύθη· προσθέτει δὲ καὶ ταῦτα. «Ὅτι ὁ τῶν ὅλων Θεὸς εἴασε κατὰ τοῦ ἱεροῦ σώματος τὸ θηρίον ἐκεῖνο λυττῆσαι ἵνα γυμνὴν ἅπασι τῆς θείας ἐκείνης ψυχῆς ἐπιδείξηται τὴν καρτερίαν.»

μενον χόλικα, ἔλαβε τὴν ὑγείαν του μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ θείου ὀνόματος. Οὗτος ὁ ὅσιος συνήθροισεν ὅλους τοὺς τυφλοὺς ὅσοι ἠναγκάζοντο νὰ ζητῶσιν ἐλεημοσύνην, καὶ κτίσας τόσα κελλία, ὅσοι ἦσαν καὶ οἱ τυφλοί, τοὺς ἔβαλε νὰ κάθηνται μέσα εἰς τὰ κελλία· αὐτὸς δὲ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀναγκαίαν τροφήν, τὴν ὁποίαν οἰκονόμει ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, τοὺς ἐρχομένους εἰς αὐτὸν χάριν εὐλογίας. Εἰς διάστημα λοιπὸν τριακονταοκτὼ χρόνων, ἀσκεπὴς διανύσας ὁ ἀοίδιμος, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

—

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΑΡΑΔΑΤΟΥ.

» Ἐν γῇ νεκρώσας, ὡς λέγει Παῦλος, μέλη,
» Ζωῆς μετέσχεν ἐν πόλῳ Βαραδάτος.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἀντιοχείας, ἐπειδὴ δὲ ἠγάπησε τὴν ἐρημικὴν καὶ φιλόσοφον ζωήν, πρῶτον μὲν ἐκλείσθη εἰς ἓν μικρὸν κελλίον· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ὑπῆγεν εἰς μίαν ῥάχιν ὑψηλοτέραν, καὶ κατασκευάσας ἀπὸ ξύλα ἓν κιβώτιον τόσῳ μικρόν, ὅσον δὲν ἐχώρει οὐδὲ αὐτὸ τὸ σῶμά του, καὶ ἐκ τούτου ἠναγκάζετο ὁ ἀοίδιμος νὰ σκύπτῃ πάντοτε. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κιβώτιον δὲν εἶχεν ὕψος σύμμετρον μὲ τὸ μέγεθος τοῦ σώματός του, οὐδὲ ἦτο συνηρμοσμένον καλῶς μὲ σανίδας, ἀλλ' ἦτο καὶ χαμηλὸν καὶ παρόμοιον μὲ ἀνοικτὰς κιγκλίδας, οὔτε ἀπὸ τὴν βλάβην τῆς βροχῆς ἔμενεν ἐλεύθερος, οὔτε ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ δύω παρομοίως ἐβλάπτετο. Ἀφ' οὗ δὲ διῆλθε τοιαύτην τεταλαιπωρημένην ζωὴν εἰς πολλοὺς χρόνους, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, πεισθεὶς εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ τότε μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυρίου Θεοδότου· πλὴν ἂν καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν, ὅμως πάλιν ἵστατο ἀδιακόπως ἐξαπλόνων τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ δοξολογῶν μὲν τὸν των ὅλων Θεόν, σκεπασμένον δὲ ἔχων ὅλον τὸ σῶμά του μὲ χιτῶνα δερμάτινον, εἰς μόνην δὲ τὴν μύτην καὶ εἰς τὸ στόμα ἄφησε μικρὰν τρύπαν, διὰ νὰ ἀναπνέῃ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν κοινὸν τοῦτον ἀέρα. Ταύτας δὲ ὅλας τὰς κακουχίας ὑπέμεινεν ὁ ἀοίδιμος, ἂν καὶ δὲν εἶχε σῶμα ὑγιεινόν, ἀλλ' ἀσθενὲς καὶ ἄρρωστον, διότι ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, καὶ ἀπὸ προθυμίαν ζέουσαν πυρπολούμενος, ἐβίαζε τὸ σῶμά του νὰ κοπιάζῃ εἰς ὅσα δὲν ἐδύνατο νὰ κοπιάζῃ. Μολονότι δὲ εὑρίσκετο εἰς αὐτὸ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς, εἶχεν ὅμως φρόνημα ταπεινόν, διότι ἤξευρεν ὡς φρόνιμος, πόσην βλάβην προξενεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ὑπερήφανον φρόνημα. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.[1]

—

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΤΕΛΕΣΦΟΡΟΥ.[2]

» Ἤνεγκε καρπὸν τῇ τομῇ Τελεσφόρος,
» Τελεσφορήσας εὐγενὴς οἷα σπόρος.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν ΒΛΑΣΙΟΣ Πάπας Ῥώμης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἀρχιερεὺς Βλάσιος ὠράθη μέγας,
» Κόσμος πεφηνὼς μᾶλλον αὐτὸς τῷ θρόνῳ.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ ἐπισκόπου Σμύρνης.

» Σοὶ Πολύκαρπος ὡλοκαυτώθη, Λόγε,
» Καρπὸν πολὺν δοὺς ἐκ πυρὸς ξενοτρόπως.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ κατὰ φλὸξ Πολύκαρπον ἔκαυσεν.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐμαθητεύθη εἰς τὸν Θεολόγον καὶ Εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην, ὁμοῦ μὲ τὸν Θεοφόρον Ἰγνάτιον· ἔγεινε δὲ Σμύρνης ἐπίσκοπος μετὰ τὸν ἅγιον Βουκόλον, ὁ ὁποῖος ἐπροφήτευσε διὰ τὴν ἀρχιερωσύνην ἣν ἔμελλεν οὗτος νὰ λάβῃ. Ὅτε δὲ ἐκίνησε διωγμὸν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν ὁ ἀσεβὴς Δέκιος [3] ἐν ἔτει ρμγ'

---

[1] Καὶ τούτου τοῦ ὁσίου τὸν βίον συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ἑβδόμῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον συνερανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος καὶ ταῦτα, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος συνέσει κεκοσμημένος, ἄριστα καὶ τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἐποιεῖτο, καὶ ἐσυλλογίζετο ἐνίοτε τῶν τοὺς Ἀριστοτελικοὺς λαβυρίνθους ἀνεγνωκότων, ἄμεινόν τε καὶ δυνατώτερον.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται, ὅτι ὁ Τελεσφόρος οὗτος ἦτο Πάπας Ῥώμης. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μελέτιος τοῦτο τὸ ἴδιον λέγει (σελ. 199 τοῦ α'. τόμ. τῆς Ἐκκλ. ἱστορ.) ἐπεστάτησε δὲ οὗτος ὁ Τελεσφόρος χρόνους ἕνδεκα ἐν τῇ Ῥωμαίων Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἔλαβε τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου ὡς λέγει ὁ Εἰρηναῖος, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Πίου, τουτέστι τοῦ Εὐσεβοῦς· ἤτοι ἐν ἔτει 139.

[3] Οὐχὶ ὁ Δέκιος, ἀλλ' ὁ Ἀντωνῖνος οὗτός ἐστιν, ὅστις καὶ Πῖος ἤτοι εὐσεβὴς ὠνομάζετο, καθὼς καὶ ἐν τῷ Ὡρολογίῳ Ἀντωνῖνος γράφεται καὶ οὐχὶ Δέκιος, διότι ὁ μὲν Ἀντωνῖνος ἐβασίλευσεν ἐν ἔτει 139 ὁ δὲ Δέκιος ἐν ἔτει 250· ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας δὲ τοῦ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Ἀντωνίνου ὄντος Ἀνικήτου Πάπα Ῥώμης, ὑπῆγεν ὁ Πολύκαρπος οὗτος εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ διελέχθη περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὡς ἱστορεῖ ὁ Εἰρηναῖος (βιβλ. γ'. κεφ. γ'. κατὰ αἱρέσεων) μὴ συμφωνήσας δὲ

(143)· τότε ἐπιάσθη καὶ ὁ θεῖος οὗτος Πολύκαρπος, καὶ προσεφέρθη εἰς τὸν ἀνθύπατον, (ἤτοι τὸν δεύτερον ὄντα τοῦ Ὑπάτου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ νῦν τουρκιστὶ λεγόμενος Καιμακάμης) καὶ ὁμολογήσας παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν, ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον διὰ πυρὸς, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ Κυρίου τὸν ἀμαράντινον στέφανον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἔλαβε καὶ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Κυρίου· ὅθεν πρὸ τοῦ μὲν νὰ γίνῃ ἀρχιερεὺς, διὰ προσευχῆς του ἐγέμισεν ἀπὸ σῖτον τὰς ἀποθήκας τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ἥτις τὸν ἀνέθρεψε τὰς ὁποίας εἶχεν εὐκερώσῃ πρότερον εἰς τὰς χρείας τῶν πτωχῶν ἀδελφῶν· ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς ἐκράτησε τὴν ὁρμὴν μιᾶς πυρκαϊᾶς, καὶ διὰ προσευχῆς του ἔφερε βροχὴν εἰς τὴν γῆν ἐν καιρῷ ἀβροχίας, καὶ πάλιν ἐμπόδισε τὴν ἀμετρίαν καὶ ὑπερβολὴν τῆς βροχῆς. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Τὸν κατὰ πλάτος βίον τοῦ ἁγίου τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, [1] τὸν δὲ ἑλληνικὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς, οὗ ἡ ἀρχή « Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ». Σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ, ΜΩΥΣΕΩΣ, ΑΝΤΙΟΧΟΥ, καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΥ.

» Σύνταγμα τετράριθμον ἀνδρῶν τιμίων,
» Συντάσσεταί σοι καὶ μεθίσταται βίου.

† Ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τούτους ὁσίους, ὁ μὲν Ἰωάννης ἔγεινε μαθητὴς καὶ γνώριμος τοῦ ὁσίου Λιμναίου, ὁ ὁποῖος ἠσκήτευσεν εἰς τὸ ὄρος τὸ πλησιάζον εἰς τὸ χωρίον Τάργαλα, καθὼς προείπομεν εἰς τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ παρόντος μηνός. Οὗτος λοιπὸν ἐλθὼν εἰς μίαν ῥάχην πολλὰ ψυχρὰν, (εὑρίσκετο δὲ εἰς τὸ βόρειον μέρος) διῆλθεν ἐκεῖ εἰκοσιπέντε χρόνους ἀσκεπὴς καὶ χωρὶς στέγην· ἡ δὲ τροφή του ἦτο ψωμίον καὶ ἅλας· ἐφόρει ἔνδυμα τρίχινον· εἶχε τὸ σῶμά του δεμένον μὲ βαρύτατα σίδηρα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταβαρυνόμενος, καὶ ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενος, δὲν ἠθέλησέ ποτε νὰ λάβῃ ὁ γενναῖος ἀγωνιστὴς κἀμμίαν ἄνεσιν καὶ παρηγορίαν εἰς τὰς κακοπαθείας αὐτάς. Ὅθεν καὶ τὴν ἀμυγδαλέαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἐφύτευσεν εἷς γνώριμός του πλησίον εἰς τὴν κλίνην του, ἡ ὁποία μὲ τὸν καιρὸν ἔγεινε δένδρον καὶ ἔκαμνε σκιὰν, καὶ αὐτὴν, λέγω, ἐπρόσταξε καὶ τὴν ἔκοψαν, διὰ νὰ μὴ ἀπολαμβάνῃ ἀπὸ τὴν σκιάν της κἀμμίαν παρηγορίαν. Μὲ τοιοῦτον τρόπον λοιπὸν ὁ ὅσιος οὗτος Ἰωάννης ἀγωνιζόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ὁ δὲ μακάριος Μωϋσῆς, μιμηθεὶς τὴν ζωὴν τοῦ ῥηθέντος ὁσίου Ἰωάννου, ὑπῆγεν εἰς μίαν κορυφὴν, ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὸ χωρίον τὸ ὀνομαζόμενον Ῥαμᾶ, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο μὲ

τῷ Ῥώμης διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ῥώμην ὡς λέγει ὁ Βαρώνιος καὶ ἄλλοι ἱστορικοί. (ὅρα σελ. 49) τοῦ α'. τόμ. τοῦ Μελετίου.)

[1] Ὁ ἀποστολικὸς οὗτος ἀνὴρ Πολύκαρπος δεινοπαθῶν καὶ λυπούμενος διὰ τοὺς ἐπὶ τοῦ καιροῦ του ἀσεβεῖς καὶ εἰδωλολάτρας, ἔλεγε τὸ ἀξιομνημόνευτον τοῦτο λόγιον « Ὦ Θεέ μου, εἰς τίνα με καιρὸν διετήρησας ! » περὶ τούτου τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου ἐβόων τὰ πλήθη τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνῶν. « Οὗτός ἐστιν ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος· ὁ πατὴρ τῶν χριστιανῶν. » Τοῦτον ὁ Εὐσέβιος καλεῖ ἀποστολικὸν καὶ προφητικὸν ἄνδρα, καὶ χαρακτῆρα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀληθείας. (βιβλίῳ δ'. κεφ. ιδ'. ιε'.) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸ βιβλίον τὸ καλούμενον νέον Ἄνθος χαρίτων, καὶ ταῦτα τὰ ἀξιόλογα γράφονται περὶ τῆς σταθερότητος τοῦ ἁγίου τούτου Πολυκάρπου· ἤγουν ὅτι οὗτος παρεστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἀνθυπάτου, ὅστις ἂν καὶ ἐζήτει νὰ τὸν θανατώσῃ ὡς πταίστην, βλέπων ὅμως τὴν γηραλέαν καὶ σεβασμίαν ἡλικίαν καὶ πολιάν του, καὶ ἀκούων τὴν καλὴν φήμην τῆς ἐναρέτου πολιτείας του, τόσον πολλὰ τὸν ἠγάπησεν, ὥστε ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ νὰ τοῦ φυλάξῃ τὴν ζωήν· ὅθεν εἰς ὅλον τὸ ὕστερον εἶπεν εἰς αὐτὸν, νὰ βλασφημήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ μίαν μόνην φορὰν, ὄχι μὲ τὴν καρδίαν, ἀλλὰ κἂν μόνον μὲ τὴν γλῶσσαν, καὶ ἂν τοῦτο κάμῃ, εὐθὺς θὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν ἐπισκοπήν του, ὄχι μόνον ἐλεύθερον ἀπὸ πᾶσαν ὕβριν, ἀλλὰ καὶ γεμάτον ἀπὸ πολλὰ χαρίσματα. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν διαβολικὸν λόγον ἐφοβήθη καὶ ἐτρόμαξεν ὁ σεβάσμιος γέρων· Ἔπειτα σηκόνων τὰ ὄμματα του εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶναι, ἀπεκρίθη ὀγδοηκονταὲξ χρόνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐγὼ δουλεύω τοῦτον τὸν καλὸν αὐθέντην μου τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὁ ὁποῖος δὲν μοὶ ἐπροξένησε κἀμμίαν λύπην εἰς τὸ τόσον διάστημα τῆς ζωῆς μου, μάλιστα δέ μοι ἐχάρισε μυρίας εὐεργεσίας. Καὶ λοιπὸν, πῶς σὺ θέλεις τώρα νὰ ὑβρίσω ἐγὼ τοιοῦτον ἀγαθὸν καὶ εὐεργετικώτατόν μου αὐθέντην ; μή μοι γένοιτο τοῦτο πώποτε ! οὐ μόνον δὲ τὰ λόγιά του ἐστάθησαν τοιαῦτα σταθερὰ καὶ γενναῖα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἔργα του ὑπῆρξαν σύμφωνα μὲ τὰ λόγια· διότι ὅτε ἠνάφθη ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἀπεφασίσθη νὰ βληθῇ εἰς αὐτὴν, τότε ὁ γενναῖος τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστὴς, ὅλως χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, μόνος ἔλυσε τὰ ὑποδήματά του, μόνος ἐκδύθη τὸ ἐπανωφόριόν του, καὶ μόνος ἀναβαίνων ἐπάνω εἰς τὴν πυρκαϊὰν, ἐξηπλώθη ἥσυχα, ὄχι ὡς πταίστης διὰ νὰ ἀφήσῃ τὴν ζωὴν, ἀλλ' ὡς ὁ θρυλλούμενος φοίνιξ, διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰ πτερὰ, καὶ νὰ πετάξῃ εἰς τὰ οὐράνια. Τὰ αὐτὰ γράφονται καὶ εἰς τὸν ῥηθέντα βίον του μὲ ὀλίγην παραλλαγήν.

ἀγῶνας ἀσκητικούς. Ὁ δὲ ἀοίδιμος Ἀντίοχος, ἂν καὶ ἦτο γέρων εἰς τὴν ἡλικίαν, μεγάλην ὅμως ἄσκησιν μετεχειρίζετο· ἀλλὰ καὶ ὁ τρισόλβιος Ἀντωνῖνος, γέρων ὢν, ἔκτισεν ἓν περιτείχισμα εἰς τόπον ἐρημότατον, καὶ ἐκεῖ ἠγωνίζετο παρομοίως μὲ τοὺς νέους, διότι τὴν αὐτὴν τροφὴν τῶν νέων, δηλαδὴ τὸ ψωμίον καὶ τὸ ἅλας, ἔτρωγον καὶ οἱ δύω αὐτοί· καὶ τὸ αὐτὸ ποτὸν τῶν νέων ἔπινον, δηλαδὴ τὸ νερὸν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκείνων τρίχινον φόρεμα ἐφόρουν καὶ αὐτοὶ, καὶ τὰς αὐτὰς ἐκείνων ἀγρυπνίας καὶ προσευχὰς ἐποίουν καὶ οἱ δύω. Καὶ διὰ νὰ εἰπῶ καθολικῶς, πάντοτε οἱ τέσσαρες οὗτοι ὅσιοι εὑρίσκοντο εἰς πόνους καὶ κόπους ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ οὔτε ἡ πολυκαιρία τῆς ἀσκήσεως, οὔτε τὸ γηρατεῖον, οὔτε ἡ ἀσθένεια τῆς φύσεως ὠλιγόστευσε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἀνδρίαν των. Διότι εἶχον ἐν τῇ καρδίᾳ των ἔνθεον ἔρωτα καὶ προθυμίαν, εἰς τὸ νὰ κοπιάζωσι διὰ τὸν Θεὸν καὶ νὰ ἀγωνίζωνται. Ὅθεν μὲ τοιούτους ἀγῶνας διανύσαντες τὴν ζωήν των, ἐν εἰρήνῃ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ. [1]

—

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΕΒΙΝΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Θεῖος Ζεβινᾶς λῆξιν εἰς θείαν φθάνει,
» Λήξαντος αὐτῷ τοῦ παρ' ἀνθρώποις βίου.

Μνήμη τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΟΥ, ΜΩΣΕΩΣ καὶ ΔΑΜΙΑΝΟΥ, τῶν μαθητῶν τοῦ ΖΕΒΙΝΑ.

» Πολυχρόνιος καὶ συνασκηταὶ δύω,
» Οἱ τρεῖς ὁμοῦ πληροῦσι τῆς ζωῆς χρόνους.

Ἀπὸ τούτους τοὺς τέσσαρας ὁσίους, ὁ μὲν θεῖος Ζεβινᾶς ἐπάνω εἰς ἓν βουνὸν κατασκευάσας κελλίον ἀσκητικὸν, μετεχειρίζετο εἰς αὐτὸ ἀγῶνας ἀσκητικοὺς ἕως εἰς τὸ γηρατεῖόν του· ὑπερέβαλε δὲ ὅλους τοὺς ὁσίους τοῦ καιροῦ του κατὰ τὴν ὑπομονὴν ἣν εἶχεν ἐν τῇ ἁγίᾳ προσευχῇ. Ἐπειδὴ δηλαδὴ ἀπὸ τὸ γηρατεῖον δὲν ἐδύνατο νὰ ἵσταται ὄρθιος εἰς τὴν προσευχὴν, διὰ τοῦτο στηριζόμενος εἰς τὸ ῥαβδίον του, προσηύχετο καὶ ἐδοξολόγει τὸν Θεὸν ὁ ἀοίδιμος· ὅθεν ζήσας μὲ θαυμασίαν καὶ θεάρεστον ζωὴν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν παρόντα βίον, καὶ ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ὁ δὲ θεῖος Πολυχρόνιος ἔγεινε μαθητὴς τοῦ ὁσίου Ζεβινᾶ, καὶ τόσον πολλὰ ἐμιμήθη τὰς ἀρετὰς τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐτύπωσεν εἰς τὸν ἑαυτόν του τοὺς χαρακτῆρας ἐκείνου, ὅσον δὲν τυπόνεται τόσον καθαρὰ εἰς τὸ κηρίον οὐδὲ τοῦ δακτυλιδίου ὁ τύπος, διότι τὸ ἴδιον στάσιμον καὶ ἀδιάλειπτον τῆς ἐκείνου προσευχῆς μετεχειρίζετο καὶ οὗτος· σίδηρα ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ φορέσῃ, φοβούμενος μήπως ἡ ψυχή του ὑπερηφανευθῇ διὰ τοῦτο. Ἀντὶ ὅμως τῶν σιδήρων, ἐπρόσταξε καὶ τῷ ἔφεραν μίαν ῥίζαν δένδρου βαρυτάτην, τὴν ὁποίαν ἐσήκονε τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ οὕτω φορτωμένος ὢν, προσηύχετο· ὅτε δὲ ἤρχετο κανεὶς καὶ ἐκτύπα εἰς τὸ κελλίον του, ἔκρυπτε τὴν ῥίζαν εἰς ἀπόκρυφον τόπον, διὰ νὰ φύγῃ τὴν δόξαν καὶ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. [1] Ἀπὸ τοὺς τοιούτους δὲ ἀγῶνας ἔλαβε χάριν τῶν θαυμάτων παρὰ Θεοῦ ὁ τρισόλβιος, διότι διὰ προσευχῆς του ἔλυσέ ποτε ξηρασίαν καὶ κατέβασε βροχὴν, καὶ ἓν ἐλαιοδοχεῖον ἄδειον ὂν, ἐγέμισεν αὐτὸ ἀπὸ ἔλαιον. Ταῦτα καὶ ἄλλα θαυμάσια ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Οἱ δὲ ἄλλοι ἀνωτέρω δύω ὅσιοι, ὁ Μωϋσῆς λέγω καὶ ὁ Δαμιανὸς, ὑπῆρξαν καὶ αὐτοὶ μαθηταὶ τοῦ αὐτοῦ θείου Ζεβινᾶ· ἀλλ' ὁ μὲν Μωϋσῆς ἔμεινε μέχρι τέλους μὲ τὸν Ζεβινᾶν, προσφέρων εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς πατέρα καὶ αὐθέντην του, πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ ὑπηρεσίαν, καὶ μορφόνων εἰς τὸν ἑαυτόν του ὡς εἰς καθρέπτην, τὴν ἀρετὴν, ἥτις ἤστραπτεν ἀπὸ τὴν ἱερὰν ψυχὴν τοῦ μακαρίου ἐκείνου γέροντος. Ὁ δὲ Δαμιανὸς διδάσκαλον τῆς μοναδικῆς πολιτείας μεταχειρισθεὶς πρότερον τὸν ὅσιον Πολυχρόνιον, ὕστερον ὑπῆγεν εἰς ἓν χωρίον, ἐκεῖ πλησίον, Νιαρὰ καλούμενον, καὶ εὑρὼν ἔξω τοῦ χωρίου μικρὸν κελλίον, καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτὸ, μετεχειρίζετο τὴν ἰδίαν πολιτείαν τοῦ διδασκάλου του Πολυχρονίου· ὥστε ὅποιος ἤξευρε καλὰ καὶ τοὺς δύω, ἔπειτα ἔβλεπε μόνον τὸν Δαμιανὸν, τοῦ ἐφαίνετο ὅτι βλέπει ἐν ταυτῷ καὶ

[1] Καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων γράφει τοὺς βίους ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον.

[1] Ὁμοίως καὶ τούτων τῶν τεσσάρων ὁσίων τοὺς βίους γράφει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ τετάρτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἠρανίσθη καὶ τὸ παρὸν Συναξάριον. Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος, ὅτι αὐτὸς γνώριμος ὢν τοῦ ὁσίου Πολυχρονίου τούτου, ἠθέλησε νὰ ἐπάρῃ τὴν ῥίζαν ἐκείνην ἀπὸ τὸ κελλίον του διὰ νὰ τὸν ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον, ἀλλ' ὁ ὅσιος δὲν τὸν ἄφησεν. Ἦτο δὲ ἡ ῥίζα τόσον βαρεῖα, ὥστε μόλις ἐσηκόνετο ἀπὸ τὴν γῆν μὲ τὰς δύω χεῖρας.

τὸν Πολυχρόνιον, καὶ θεωρεῖ τὴν τοῦ Πολυχρονίου ψυχὴν, ἡνωμένην μὲ τὸ σῶμα τοῦ Δαμιανοῦ. Ἐπειδὴ καὶ εἰς τοὺς δύω ἔλαμπεν ἡ αὐτὴ ἁπλότης, ἡ αὐτὴ πραότης, ἡ αὐτὴ μετριότης, ἡ αὐτὴ γλυκύτης τῆς ὁμιλίας, ἡ αὐτὴ νῆψις καὶ προσοχὴ τῆς ψυχῆς, ἡ αὐτὴ κατανόησις τοῦ Θεοῦ, ὁ αὐτὸς κόπος καὶ ἡ ἀγρυπνία καὶ ἡ τροφὴ καὶ ἡ ἀκτημοσύνη, διότι τὸ κελλίον του ἄλλο δὲν εἶχεν εἰμὴ φακὴν βρεχτήν. Τόσην ὠφέλειαν ἀπέκτησεν ὁ ὅσιος Δαμιανὸς, ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν τοῦ θείου Πολυχρονίου.[1]

—

Ἡ ἁγία ΓΟΡΓΟΝΙΑ ἡ ἀδελφὴ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τιμῶ τελευτὴν σὴν σιγῇ Γοργονία,
» Γρηγορίου μέλψαντος αὐτὴν ἐκ λόγων.[2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΚΛΗΜΗΣ ξίφει τελειοῦται.

» Κλήμης τὸ κλῆμα τῆς νοητῆς ἀμπέλου,
» Καινόν τι γλεῦκος αἷμα τμηθεὶς ἐκχέει.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΘΕΗ ξίφει τελειοῦται.

» Θεὴν ἀποσκώπτουσαν εἰς Θεοὺς πλάνους,
» Οἱ τῆς πλάνης κτείνουσι προστάται ξίφει.

* *Ὁ ὅσιος νέος ὁσιομάρτυς ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐν τῷ Ἄθῳ ἱερᾶς μονῆς τοῦ Φιλοθέου πρότερον ἀσκήσας, εἶτα μαρτυρήσας εἰς Λάρισσαν ἐν ἔτει αφξή (1568) ἀγχόνῃ τελειοῦται.*[3]

† » Εὐαγγελίου καρπὸν εἴληφας μάκαρ,
» Ὦ Δαμιανὲ, ἀγχόνῃ λαβεῖν τέλος.

* *Ὁ ὅσιος ΔΑΜΙΑΝΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς κατὰ τὸν Ἄθω ἱερᾶς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου ἀσκήσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται κατὰ τὸ ασπ' (1280) ἔτος.*[1]

† » Δαμιανοῦ ὁ τάφος ἦν τῶν χαρίτων,
» Λειμὼν γλυκύπνους, ὢ ξένης εὐωδίας!

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ' γέγονεν ἡ πρώτη καὶ δευτέρα εὕρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.

» Ἐκ γῆς προφαίνει Πρόδρομος σεπτὴν κάραν,
» Καρποὺς παραινῶν ἀξίους ποιεῖν πάλιν.
» Ὁ βαπτίσας πρὶν ὑδάτων πηγαῖς ὄχλους,
» Γῆθεν φανεὶς βάπτιζε πηγαῖς θαυμάτων.
» Εἰκοστὴν Προδρόμοιο φάνη κάρη ἀμφὶ τετάρτην.

Ἡ τιμία αὕτη καὶ ἀγγέλοις αἰδέσιμος τοῦ Προδρόμου κεφαλὴ πρῶτον μὲν εὑρέθη ἀπὸ δύω μοναχοὺς εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἡρώδου διὰ τῆς ἐπιφανείας καὶ ἀποκαλύψεως τοῦ ἰδίου Προδρόμου· οἱ ὁποῖοι μοναχοὶ μετέβαινον εἰς προσκύνησιν τοῦ ζωοδόχου Τάφου τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς δὲ ἐκείνους ἔλαβεν αὐτὴν εἷς κεραμεὺς, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν Ἔμεσαν· καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀγγειοπλάστης ἐκεῖνος ἐγνώρισεν, ὅτι διὰ μέσου τῆς ἁγίας κάρας ἔλαβεν εὐτυχίαν, ἐτίμα αὐτὴν μὲ ὑπερβολὴν καὶ ὅτε ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, ἀφῆκε τὴν ἁγίαν κάραν εἰς τὴν ἀδελφήν του, παραγγείλας αὐτῇ νὰ μὴ τὴν σηκώσῃ ἀπὸ τὸν τόπον της, μήτε νὰ τὴν δείξῃ εἰς ἄλλον, ἀλλὰ νὰ τὴν τιμᾷ καὶ νὰ τὴν προσκυνῇ.

Ἀφ' οὗ δὲ καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐκείνου ἀπέθανεν, ἔλαβον τὴν ἁγίαν κάραν πολλοὶ, ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον κατὰ διαδοχήν· τελευταῖον δὲ κατήντησεν ὁ πολύτιμος αὐτὸς θησαυρὸς εἰς ἕνα ἱερο-

---

[1] Προσθέτει δὲ ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ Πολυχρονίου καὶ τοῦτο, ὅτι ἦτο τόσῳ πολὺ ταπεινὸς, ὥστε ἐκείνων οἵτινες ἤρχοντο εἰς αὐτὸν ἔπιανε καὶ ἠγκαλίζετο τοὺς δύω πόδας, καὶ τὸ μέτωπόν του βάλλων κατὰ γῆς, ἐζήτει ἀπὸ αὐτοὺς νὰ εὔχωνται ὑπὲρ αὐτοῦ, εἴτε στρατιῶται ἦσαν εἴτε χειροτέχναι, εἴτε ἄγροικοι. Ὅθεν ὑπῆγε μίαν φορὰν εἰς αὐτὸν καὶ εἷς ἡγεμὼν, τῆς δικαιοσύνης προστάτης καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐραστής· ὁ δὲ ὅσιος μαθὼν, ὅτι εἶναι τοιοῦτος, ἐπίασε μὲ τὰς χεῖράς του τοὺς δύω πόδας ἐκείνου, λέγων, ὅτι ζητεῖ παρ' αὐτοῦ ἓν αἴτημα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ὑπεσχέθη νὰ κάμῃ ὅ,τι ἤθελε, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶχε νὰ τὸν παρακαλέσῃ διὰ κἀνένα ὑπήκοόν του. Ὁ δὲ ὅσιος εἶπεν αὐτῷ· ἐπειδὴ καί μοι ὑπεσχέθης βεβαίως, σὲ παρακαλῶ νὰ προσφέρῃς εἰς τὸν Θεὸν εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὁ δὲ ἡγεμὼν κτυπήσας τὸ μέτωπόν του δεινοπαθῶς ἔλεγεν, ὅτι δὲν εἶναι ἄξιος νὰ παρακαλέσῃ τὸν Θεὸν, οὔτε διὰ τὸν ἑαυτόν του. Ὅθεν δικαίως προσθέτει ὁ Θεοδώρητος περὶ τοῦ ὁσίου τούτου τὰ ἀξιόλογα ταῦτα. «Τὸν ἐν τοσούτῳ τοίνυν φιλοσοφίας ὕψει, τοσαύτην ἔχοντα τοῦ φρονήματος μετριότητα, ποῖος ἂν λόγος εὐφημῆσαι πρὸς ἀξίαν ἀρκέσειε;»

[2] Τὸ ἐπιτάφιον ἐγκώμιον τῆς ἁγίας Γοργονίας ὅρα εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον, μεταφρασμένον.

[3] Ὅρα περὶ τούτου εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, καὶ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων.

[1] Οὗτος ὁ ὅσιος εἶχεν ἐντολὴν νὰ μὴ κοιμᾶται ποτε ἔξω τοῦ κελλίου του· ὅθεν εὑρεθεὶς μίαν φορὰν ἔξω τῆς καλύβης του, καὶ μὴ γινώσκων ποῦ ἀπέρχεται διὰ τὸν ὁμιχλώδη καιρὸν, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν. Ὅθεν Ἄγγελος Κυρίου ἁρπάσας αὐτὸν, ἔστησεν ἔμπροσθεν τῆς καλύβης του. Τόση δὲ πολλὴ εὐωδία μύρου ἔπνεεν ἐκ τοῦ τάφου του μετὰ θάνατον, ὥστε ᾐσθάνοντο αὐτὴν οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἐσφιγμένου πατέρες, οἱ μακρὰν ὄντες ἓν μίλιον καὶ ἐπέκεινα.

μόναχον Ἀρειανὸν, Εὐστάθιον ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος ἐδιώχθη παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἐκατοίκει, διότι ἐπέγραφεν εἰς τὴν κακοδοξίαν καὶ αἵρεσίν του τὰς ἰατρείας, ὅσας ἐνήργει ἡ ἁγία κάρα· ἤγουν ἔλεγεν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐνεργεῖ ἐκείνη τὰς ἰατρείας, διότι αὐτος ὅστις τὴν ἔχει, εἶναι Ἀρειανός. Ἀφ' οὗ λέγω ἐκεῖνος ὁ κακόδοξος ἐδιώχθη ἀπὸ ἐκεῖ, ἀφῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον τὴν τιμίαν κεφαλὴν κατὰ θείαν οἰκονομίαν, καὶ ἐκεῖ εὑρίσκετο αὐτὴ κεκρυμμένη, ἕως εἰς τοὺς χρόνους Μαρκέλλου τοῦ ἀρχιμανδρίτου, καὶ τοῦ ἐπισκόπου Ἐμέσης Οὐρανίου λεγομένου, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ νέου Οὐαλεντιανοῦ ἐν ἔτει υλα' (431). Τότε λοιπὸν πολλοὶ ἔλαβον θείας ἀποκαλύψεις διὰ τὴν Προδρομικὴν ταύτην κεφαλήν· ὅθεν εὑρέθη αὐτὴ τὸ δεύτερον ἐντὸς μιᾶς στάμνου, ἥτις φερθεῖσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τὸν ἀνωτέρω ῥηθέντα Οὐράνιον, τὸν ἐπίσκοπον Ἐμέσης, ἐνήργει διαφόρους ἰατρείας καὶ παράδοξα θαύματα. Τελεῖται δὲ ἡ τῆς εὑρέσεως αὐτῆς σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ προφητικὸν ναὸν τοῦ τιμίου Προδρόμου, τὸν εὑρισκόμενον εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Φωρακίου. [1]

Ταῖς τοῦ σοῦ Προδρόμου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΤΑΡΑΣΙΟΥ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.

» Ἄκλυστος ὅρμος Ταράσιον λαμβάνει,
» Κόσμου ταραχῆς καὶ ζάλης σεσωσμένον.
» Εἰκάδι ἐκ ταράχοιο Ταράσιος ἔπτατο πέμπτῃ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ταράσιος ἐδογμάτισε τὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων προσκύνησιν, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ ἀθετηθῇ παντελῶς καὶ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι διὰ συνεργείας αὐτοῦ συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ ἑβδόμη Σύνοδος ἐν ἔτει ψπγ' (783) ἐπὶ Κωνσταντίνου καὶ Εἰρήνης τῆς μητρὸς αὐτοῦ. Διὰ μέσου δὲ πάλιν τῆς Συνόδου ταύτης ἐπανῆλθον οἱ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖς εἰς τὰς σεπτὰς παραδόσεις τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων καὶ τῶν προτέρων ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἡνώθη μὲ τὰ Πατριαρχεῖα. Ζήσας λοιπὸν οὗτος εὐσεβῶς, ἔγεινε τίμιος καὶ σεβάσμιος εἰς τοὺς ἀνωτέρω βασιλεῖς· ἔκτισε δὲ καὶ ἱερὸν μοναστήριον εἰς τὸ πέραν μέρος τοῦ στενοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ συνήθροισεν εἰς αὐτὸ πλῆθος μοναχῶν. Ἠλέησε δὲ καὶ τοὺς πτωχοὺς, καὶ καλῶς ἐκυβέρνησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ εἰκοσιδύω χρόνους, ἢ κατ' ἄλλους εἰκοσιένα καὶ μῆνας δύω· καὶ οὕτως ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη, καὶ ἐνεταφιάσθη εἰς τὸ ἀνωτέρω μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔκτισε. Κατὰ δὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ σώματος ἦτο ὅμοιος μὲ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, ἐκτὸς μόνον τῶν λευκῶν μαλλίων, τὰ ὁποῖα εἶχεν ὁ Θεολόγος, καὶ τὸ σημεῖον ὅπερ εἶχεν εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. [1] (Τὸν ἑλληνι-

---

[1] Ὁ δὲ Δοσίθεος λέγει, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ ἐφυλάχθη σώα. Ὅθεν Γεώργιος ὁ Κωδινὸς ἱστορεῖ, ὅτι τινὲς ἀπὸ τῆς Μακεδονίου αἱρέσεως (καίπερ ὁ Μεταφραστὴς δὲν λέγει ὅτι ἦσαν αἱρετικοὶ) εὑρόντες αὐτὴν εἰς τὴν Παλαιστίνην, ἔφερον εἰς Κιλικίαν· ὁ δὲ βασιλεὺς Οὐάλης ἐμήνυσε τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ Μιρδονίῳ ὄντι εἰς Κιλικίαν, νὰ ἀποστείλῃ τὴν κάραν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐλθοῦσα δὲ αὐτὴ εἰς τὸ Παντείχιον, ἐστάθη· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐδύναντο νὰ φέρωσιν αὐτὴν παρέμπροσθεν, τὴν ἀφῆκαν εἰς χωρίον Κολαίου λεγόμενον· ὅθεν ὁ μέγας Θεοδόσιος ἐλθὼν ἐκεῖ, ἔβαλεν αὐτὴν εἰς τὴν βασιλικὴν ἁλουργίδα του, καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἰς τόπον καλούμενον Ἕβδομον, ὅπου καὶ ναὸν ἐγείρας περιβόητον τοῦ Βαπτιστοῦ, ἔβαλεν αὐτὴν ἐκεῖ. Ταύτης τῆς τιμίας κάρας μέρος μὲν ἦν εἰς τὸ ἱερὸν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Διονυσίου κατὰ το ὄρος τοῦ Ἄθω· ἀλλ' αἰχμαλωτισθὲν, ἠφανίσθη, καὶ ποῦ ἤδη εὑρίσκεται ἐστὶν ἄδηλον. Μέρος δὲ ἦτο εἰς τὴν Οὐγγροβλαχίαν, εἰς μοναστήριον ἐπιλεγόμενον Καλοῦτι, ὅπερ ἔγεινεν ἀφιέρωμα τοῦ ἁγίου Τάφου· διὰ δὲ τὰς ἐκεῖ περιστάσεις ἔλαβε τὸ μέρος ἐκεῖνο ὁ ἀοίδιμος Δοσίθεος, καὶ ἔφερεν αὐτὸ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὅθεν εὑρίσκετο ἔνδον ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Τάφου. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ γράφει ὁ Θεοφάνης, ὅτι ἡ κάρα τοῦ Βαπτιστοῦ μετετέθη ἐκ τοῦ σπηλαίου εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἔμεσαν, ἴσως ἦτο ἡ ἡμίσεια. (σελ. 267 τῆς Δωδεκαβίβλου.) Ὅρα καὶ εἰς τὰς εἰκοσιεννέα τοῦ Αὐγούστου ἐν τῇ ὑποσημειώσει. Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὴν πρώτην ταύτην καὶ δευτέραν εὕρεσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ Βαπτιστοῦ λόγος ἑλληνικὸς σώζεται ἐν τῇ Λαύρᾳ, καὶ ἐν τῷ κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου, οὗ ἡ ἀρχὴ « Πάλιν ἡμῖν ὁ θεῖος ἐπέστηκε Πρόδρομος.» Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπαιδίου λόγος διηγηματικὸς σώζεται περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μοναχοὶ δύω ἐκ τῆς Ἑώας ὁρμώμενοι » ὁ αὐτὸς δὲ σώζεται καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων. Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται καὶ ἄλλος λόγος, περὶ αὐτῆς διαλαμβάνων, οὗ ἡ ἀρχὴ « Ὁ ἀγαθότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ καὶ τῇ ἀρρήτῳ αὐτοῦ σοφίᾳ. »

[1] Οὗτος ὁ ἅγιος Ταράσιος ἦτο θεῖος τοῦ κριτικωτάτου καὶ ἁγιωτάτου Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἑορταζομένου κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος. Συνέγραψε δὲ καὶ ἐπιστολὴν εἰς τὸν Πάπαν Ῥώμης Ἀδριανὸν κατὰ Σιμωνιακῶν, τὴν ὁποίαν ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον.

κὸν τούτου βίον συνέγραψεν ὁ Μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχὴ « Μέλλων ἀπείρων μεγέθει » σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις· τὸν δὲ ἁπλοῦν ὅρα εἰς τὸ νέον Λειμωνάριον.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Δριζιπάρῳ τῆς Θρᾴκης.

» Τὸν Ἀλέξανδρον δίσκος εἶδεν ἡλίου,
» Ὑπὲρ Θεοῦ τμηθέντα, δόξης Ἡλίου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ καὶ τοῦ ἡγεμόνος Τιβεριανοῦ ἐν ἔτει τ' (300), καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Καρθαγένην. Συλληφθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα, καὶ παρακινηθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ὄχι μόνον δὲν ἐπείσθη, ἀλλὰ καὶ ὕβρισε πολλὰ τὸν ἡγεμόνα· ὅθεν κρεμᾶται ἀπὸ τὰ ἄκρα τῶν χειρῶν, καὶ κάτωθεν ἀπὸ τοὺς πόδας του κρεμᾶται μία πέτρα βαρεῖα· ἔπειτα πάλιν κρεμασθεὶς, ξεσχίζεται καὶ δέρεται. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Μαρκιανούπολιν, καίεται ἐκεῖ εἰς τὸ πρόσωπον μὲ λαμπάδα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὴν Θρᾴκην, καὶ ἐκεῖ ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Ὁ ἅγιος ἱερομάρτυς ΡΗΓΙΝΟΣ ἐπίσκοπος Σκοπέλων ξίφει τελειοῦται.

» Ἄσειστος εἶ Ῥηγῖνε, τὴν προθυμίαν,
» Κἂν δεινὸν ἐνσείσωσι πυκνὰ σοι ξίφη.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, (ἤτοι τὴν Λειβαδίαν) υἱὸς ὑπάρχων γονέων χριστιανῶν· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Σκοπέλου (τῆς νήσου δηλαδή)· καλεσθεὶς δὲ καὶ εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ (ἤτοι τῇ νῦν λεγομένῃ Τριαδίτζᾳ) γενομένην Σύνοδον, ἐν ἔτει τμζ' (347), ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ Κώνσταντος τῶν αὐταδέλφων καὶ βασιλέων, ἠφάνισε διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς παρρησίας του τοὺς Ἀρειανοὺς, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ ὁμοουσίου Εὐσεβιανούς.[1] Ἀφ' οὗ δὲ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἐπισκοπήν του, ἐκινήθη διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· ὅθεν κρατηθεὶς ἀπὸ τὸν τότε ἄρχοντα τῆς Ἑλλάδος, ἔλαβε πολλὰς τιμωρίας ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τελευταῖον ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.[2]

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΝΤΩΝΙΟΣ ἐν ἐσχάρᾳ πυρὸς ἁπλωθεὶς, τελειοῦται.

» Ἐνθέντες Ἀντώνιον εἰς πῦρ οἱ πλάνοι,
» Ἔψουσιν ὄψον νόστιμον τῷ Κυρίῳ.

Ὁ ἅγιος ΘΕΟΔΩΡΟΣ, ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἑκὼν ἀμείψας, ὡς ὁ Δαβὶδ, τὰς φρένας,
» Βίον διέδρας, οὐ τὸν Ἀγχοὺς παμμάκαρ.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΚΕΛΛΟΣ Ἐπίσκοπος Ἀπαμείας τῆς Κύπρου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Σπένδεις Θεῷ, Μάρκελλε, θερμῷ τῷ πόθῳ,
» Θερμῶν σταλαγμοὺς αἱμάτων ἐξ αὐχένος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚϚ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ Ἐπισκόπου Γάζης.

» Ὢ, τίς παρέλθοι; τίς δὲ καὶ παραδράμοι;
» Τὸν Πορφύριον, κἂν παρῆλθεν ἐκ βίου;
» Πορφυρίοιο νέκυν κρύψε χθὼν εἰκάδι ἕκτῃ.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Θεσσαλονίκην, υἱὸς γονέων εὐγενῶν καὶ πλουσίων κατὰ τοὺς χρόνους Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει τϟϚ' (396)· ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ὑπῆγεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὑπῆγεν εἰς μίαν σκῆτιν καὶ ἔγεινε μοναχός. Μετὰ δὲ πέντε χρόνους ἔρχεται εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ πολλοὺς ἀπίστους φωτίζει μὲ τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας του· διὸ καὶ ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων Πραΰλιον. Ὕστερον δὲ ἐχειροτονήθη Ἐπίσκοπος Γάζης ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Ἰωάννην. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔγεινεν Ἐπίσκοπος πολλὰ θαυμάσια ἐποίησε, καὶ πολλοὺς ἀπίστους εἰς θεογνωσίαν ἔφερεν· ἔπειτα βλέπων τοὺς ἐπαρχιώτας του χριστιανοὺς, ὅτι ἠδικοῦντο ἀπὸ τοὺς ἐξουσιαστὰς τῆς Γάζης, εἰδωλολάτρας ὄντας καὶ αἱρετικοὺς, ὑπῆγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων. Ἀνταμώσας δὲ τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον τὸν τότε Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διηγήθη εἰς αὐτὸν τὰς ἀδικίας τῶν τῆς Γάζης ἐξουσιαστῶν, διὰ τὰς ὁποίας καὶ ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν· ὅθεν ἐσυστήθη ὁ ἅγιος ὑπὸ τοῦ θείου Χρυσοστόμου πρὸς τὸν Κουβικουλάριον τοῦ βασιλέως, Ἀμάντιον ὀνόματι.

Ἀπὸ δὲ τὸν Κουβικουλάριον μαθοῦσα ἡ βα-

---

[1] Περὶ τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Πηδάλιον.

[2] Εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Ῥηγῖνον ἐγκώμιον ἔχει διὰ στίχων πολιτικῶν ὁ μακαρίτης Καισάριος Δαπόντες ὁ Σκοπελίτης.

σίλισσα Εὐδοξία τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἁγίου, ἐδέχθη μὲν αὐτὸν εὐμενῶς, ἀνέφερε δὲ τὰ περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα, καὶ τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου περὶ τοῦ ἀρσενικοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ἔμελλον νὰ γεννήσωσιν· ἤγουν τὸν μικρὸν Θεοδόσιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν τοῦτο, ἐχάρη καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεόν. Ἔπειτα γεννᾷ ἡ βασίλισσα τὸν νέον Θεοδόσιον, καὶ προσκαλεσαμένη τὸν ἅγιον Πορφύριον, εὐλογήθη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ὑπεσχέθη νὰ τελειώσῃ ὅλα τὰ αἰτήματά του, διὰ τὰ ὁποῖα παρεκάλεσε καὶ τὸν βασιλέα· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδυσκολεύετο μὲν εἰς τὰς ἀρχὰς, λέγων ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διωχθῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ αἱρετικοὶ, διὰ τὴν πολλὴν χρησιμότητα αὐτῶν καὶ βοήθειαν. Ἡ δὲ Βασίλισσα ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν, ὅτι βαρεῖα μὲν εἶναι ἡ αἴτησις αὕτη, ὦ Δέσποτα, βαρυτέρα ὅμως εἶναι καὶ ἡ ταύτης παραίτησις. Διὰ τοῦτο συγκατένευσε καὶ ὁ βασιλεὺς νὰ λάβωσι τέλος τὰ ὑπὸ τοῦ ἁγίου ζητούμενα· ὅθεν παρευθὺς ἐπέμφθησαν προσταγαὶ βασιλικαὶ, νὰ διωχθῶσιν ἀπὸ τὴν Γάζαν οἱ αἱρετικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι, οἵτινες ἐξουσίαζον.

Τότε ὁ μακάριος Πορφύριος, λαβὼν ἀπὸ τὴν βασίλισσαν δύω κεντηνάρια χρυσίον, διὰ νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίας, καὶ διακόσια νομίσματα δι' ἔξοδα, ἐπίστρεψεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ναοὺς τῶν εἰδώλων κατεκρήμνισε, τοὺς δὲ αἱρετικοὺς ἐδίωξε· τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ τῶν Ἑλλήνων, τοῦ ὀνομαζομένου Μαρνᾶ,[1] κατέκαυσε, καὶ ἔκτισεν αὐτὸν Ἐκκλησίαν κατὰ τὸ σχῆμα τὸ ὁποῖον διώρισεν ἡ βασίλισσα Εὐδοξία. Διαλάμψας λοιπὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ θεῖος οὗτος πατὴρ, καὶ ποιήσας θαύματα πάμπολλα εἰς εἰκοσιτέσσαρας χρόνους καὶ μῆνας ἕνδεκα καὶ ἡμέρας ὀκτὼ, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τὸν ἑλληνικὸν τούτου βίου συνέγραψεν ὁ Μεταφραστὴς εἰς πλάτος, οὗ ἡ ἀρχή «Τῶν ἁγίων ἀνδρῶν τοὺς ἄθλους»· σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων καὶ ἐν ἄλλαις.)

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΦΩΤΕΙΝΗΣ τῆς Σαμαρείτιδος, ᾗ ὡμίλησεν ὁ Χριστὸς ἐν τῷ φρέατι, καὶ τῶν σὺν αὐτῇ, ἤτοι τῶν πέντε αὐτῆς ἀδελφῶν, καὶ τῶν δύω αὐτῆς υἱῶν, καὶ Σεβαστιανοῦ τοῦ Δουκός.

» Ῥίπτουσι τὴν σὴν Σαμαρῖτιν εἰς φρέαρ,
» Τὴν εἰς φρέαρ σοι συλλαλήσασαν, Λόγε.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νέρωνος ἐν ἔτει ξϚʹ (66), διωγμὸς μέγας ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν, διότι ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησαν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Νέρωνος οἱ δύω κορυφαῖοι Ἀπόστολοι ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, ἔκτοτε ἐζήτουν ἐπιμελῶς οἱ τύραννοι νὰ θανατώσωσι τοὺς μαθητὰς τῶν Ἀποστόλων. Τότε λοιπὸν καὶ ἡ ἁγία αὕτη Φωτεινὴ μετὰ τοῦ υἱοῦ της Ἰωσῆ εὑρισκομένη εἰς τὴν Καρθαγένην, πόλιν τῆς Ἀφρικῆς, (τὸ νῦν Τούνεζι), ἐκήρυττε μὲ παρρησίαν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Βίκτωρ δὲ ὁ μεγαλήτερος υἱὸς τῆς ἁγίας ἔκαμεν ἀνδραγαθίαν καὶ νίκην εἰς τὸν τότε γενόμενον πόλεμον κατὰ τῶν Ἀράβων, οἱ ὁποῖοι ἐστράτευσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ διὰ τοῦτο ἔγεινεν ἀρχιστράτηγος, ἀπὸ τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς μὴ ἠξεύρων ὅτι ὁ Βίκτωρ ἦτο χριστιανὸς, ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ τιμωρῇ τοὺς ἐκεῖσε εὑρισκομένους χριστιανούς.

Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ δοὺξ Σεβαστιανὸς, λέγει πρὸς τὸν Βίκτορα, ἐγὼ ἠξεύρω καλῶς, ὦ στρατηλάτα, ὅτι εἶσαι χριστιανὸς, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ σου ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφόν σου Ἰωσῆν εἶναι καὶ αὐτοὶ χριστιανοὶ, ἐπειδὴ ἠκολούθησαν εἰς τὸν πρότερον Μαρτυρήσαντα Ἀπόστολον Πέτρον· ὅθεν κάμε ἐξάπαντος ὅ,τι σὲ ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς, διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ ἡ ζωή σου. Ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη, ἐγὼ θέλω νὰ κάμω τὸ θέλημα τοῦ ἐπουρανίου καὶ ἀθανάτου βασιλέως Χριστοῦ, τοῦ δὲ ἐπιγείου βασιλέως Νέρωνος τὴν προσταγὴν, ἡ ὁποία ἐδόθη διὰ νὰ τιμωρῶ τοὺς χριστιανοὺς, οὐδὲ νὰ ἀκούσω καταδέχομαι. Ὁ δὲ δοὺξ, ἐγὼ, ἀδελφὲ, τοῦ εἶπε, σὲ συμβουλεύω ὡς γνήσιον φίλον μου ὅσα σοὶ συμφέρουσι, διότι ἂν σὺ καθίσῃς εἰς τὸ κριτήριον, καὶ θελήσῃς νὰ κρίνῃς καὶ νὰ βασανίζῃς τοὺς χριστιανοὺς, ἤξευρε ὅτι καὶ εἰς τὸν βασιλέα θέλεις εὐαρεστήσει, καὶ τὰ χρήματα τῶν χριστιανῶν θέλεις κερδήσει· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν μητέρα σου καὶ τὸν ἀδελφόν σου γράψον, νὰ μὴ διδάσκωσι παρρησίᾳ τοὺς Ἕλληνας νὰ ἀρνῶνται τὴν πάτριον θρησκείαν, ἵνα μὴ καὶ σὺ κινδυνεύσῃς δι' αὐτοὺς, κρυφίως δὲ ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς θέλετε. Τότε ὁ Βίκτωρ ἀπεκρίθη· μή μοι γένοιτο νὰ κάμω ὅσα λέγεις, ἤτοι τὸ νὰ τιμωρήσω ἐγὼ τοὺς χριστιανοὺς διὰ νὰ κερδήσω τι ἀπὸ αὐτοὺς, ἢ νὰ συμβουλεύσω τὴν μητέρα καὶ ἀδελφόν μου νὰ μὴ κηρύττωσιν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός· ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐγὼ κῆρυξ εἶμαι, καὶ θὰ εἶμαι, τῆς θεότητος τοῦ Χριστοῦ, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι· Ὁ δὲ δοὺξ εἶπεν· ἐγὼ μὲν σὲ ἐσυμβούλευσα ὅσα σοὶ συμφέρουσι σὺ δὴ στοχάσου τί θὰ κάμῃς.

[1] Οὕτω ἐκαλεῖτο παρὰ Γαζαίοις ὁ Ζεύς. Σ. Ε.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ δοὺξ, εὐθὺς ἐτυφλώθη, καὶ πέσας εἰς τὴν γῆν, ἀπὸ τοὺς ὑπερβολικοὺς πόνους τῶν ὀμμάτων του, ἔμεινεν ἄφωνος· ὅθεν ἐσήκωσαν αὐτὸν οἱ παρεστῶτες, καὶ τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς κλίνην, καὶ ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ λαλήσῃ τελείως. Μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐφώναξε μὲ μεγάλην φωνὴν, λέγων, εἷς εἶναι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν. Ἐλθὼν δὲ ὁ Βίκτωρ εἰς αὐτὸν, τί τόσῳ ταχέως, εἶπε, μετεβλήθης; ὁ δὲ δοὺξ ἀπεκρίθη, ὁ Χριστὸς μὲ προσκαλεῖ, γλυκύτατε Βίκτωρ. Ὅθεν εὐθὺς κατηχηθεὶς ἀπὸ τὸν Βίκτορα, ἐβαπτίσθη, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν ἁγίαν κολυμβήθραν, παρευθὺς ἔλαβε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Βλέποντα δὲ τὰ πλήθη τῶν Ἑλλήνων τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα, ἐφοβήθησαν, μήπως καὶ αὐτοὶ πάθωσι τὰ ὅμοια, καὶ διὰ τοῦτο προσέτρεξαν εἰς τὸν Βίκτορα καὶ ἐβαπτίσθησαν.

Μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ Νέρωνος ἡ φήμη, ὅτι ὁ στρατηλάτης τῆς Ἰταλίας Βίκτωρ καὶ ὁ δοὺξ τῆς αὐτῆς Σεβαστιανὸς κηρύττουσι τὸ κήρυγμα Πέτρου καὶ Παύλου καὶ ὅλους τοὺς Ἕλληνας προσφέρουσιν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως, καὶ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ στρατηλάτου Φωτεινὴ ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Ἰωσῆν, πορευθεῖσα εἰς Καρθαγένην, κάμνει καὶ ἐκείνη τὰ ἴδια, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ παρευθὺς στέλλει στρατιώτας εἰς τὴν Ἰταλίαν, διὰ νὰ φέρωσιν ἔμπροσθέν του τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἐφάνη δὲ προλαβόντως εἰς ἐκείνους ὁ Κύριος λέγων· « Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς· μὴ φοβεῖσθε, ἐγὼ εἶμαι μεθ' ὑμῶν καὶ ὁ Νέρων θέλει νικηθῆ ὁμοῦ μὲ τοὺς συντρόφους του». Ἐφάνη δὲ καὶ χωριστὰ εἰς τὸν Βίκτορα καὶ τῷ εἶπεν, ἀπὸ σήμερον, θὰ ἦναι τὸ ὄνομά σου Φωτεινὸς, ἐπειδὴ πολλοὶ ἐφωτίσθησαν διὰ σοῦ, καὶ προσεφέρθησαν εἰς ἐμὲ διὰ τῆς πίστεως· τὸν δὲ Σεβαστιανὸν δυνάμωσον εἰς τὸ μαρτύριον μὲ τοὺς λόγους σου, καὶ μακάριος εἶναι ὅστις ἕως τέλους ἀγωνισθῇ.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ Κύριος, ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς· ἀπεκαλύφθησαν δὲ ἐκ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ὅσα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς αὐτήν. Ὅθεν ἀναχωρήσασα ἀπὸ τὴν Καρθαγένην ὁμοῦ μὲ πλῆθος χριστιανῶν, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστόν· ἐσείσθη δὲ ὅλη ἡ πόλις λέγουσα, ποία εἶναι αὐτὴ, ἥτις ἦλθεν ἐδῶ μὲ τόσον πλῆθος; ποία εἶναι ἥτις κηρύττει τὸν Χριστὸν μὲ τόσην παρρησίαν; τότε ἐφέρθη ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὁ Φωτεινὸς ὁ υἱὸς τῆς ἁγίας, ὁμοίως καὶ ὁ δοὺξ Σεβαστιανός. Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ ἐπρόλαβε καὶ ὑπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ Νέρωνος ὁμοῦ μὲ τὸν υἱόν της Ἰωσῆν καὶ τοὺς χριστιανούς. Βλέπων δὲ αὐτοὺς ὁ Νέρων, τοὺς ἠρώτησε, διὰ ποῖον αἴτιον ἤλθετε εἰς ἡμᾶς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, διὰ νὰ σὲ διδάξωμεν νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστόν.

Οἱ δὲ παρεστῶτες ἄρχοντες εἶπον εἰς τὸν βασιλέα, ὁ δοὺξ Σεβαστιανὸς καὶ ὁ στρατηλάτης Βίκτωρ, οἱ ὁποῖοι δὲν πείθονται εἰς τοὺς θεοὺς, ἦλθον ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν. Ὁ βασιλεὺς εἶπεν, ἂς ἔλθωσι· καὶ ὅτε ἐκεῖνοι παρεστάθησαν ἔμπροσθέν του, τοὺς λέγει, τί εἶναι αὐτὰ ὅσα ἤκουσα περὶ ὑμῶν; οἱ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν· ὅσα ἤκουσας δι' ἡμᾶς, ὦ βασιλεῦ, ἀληθινὰ εἶναι. Ὁ δὲ βασιλεὺς βλέπων τοὺς ἁγίους μὲ ἄγριον ὄμμα, ἀρνεῖσθε, εἶπε, σεῖς τὸν Χριστὸν ἢ προτιμᾶτε νὰ ἀποθάνετε μὲ κακὸν θάνατον; οἱ δὲ ἅγιοι σηκόνοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν, μὴ γένοιτο! ἀπεκρίθησαν, μὴ γένοιτο εἰς ἡμᾶς, Χριστὲ βασιλεῦ, νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην σου! ἔπειτα πάλιν ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τοὺς ἁγίους· πῶς ὀνομάζεσθε σεῖς; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ἐγὼ μὲν ἡ πρώτη ἀδελφὴ ὠνομάσθην ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεόν μου, Φωτεινὴ, ἡ δὲ δευτέρα μου ἀδελφὴ ὀνομάζεται Ἀνατολὴ, ἡ τρίτη ὀνομάζεται Φωτὼ, ἡ τετάρτη Φωτὶς, ἡ πέμπτη Παρασκευὴ, καὶ ἡ ἕκτη Κυριακή· ἀπὸ δὲ τοὺς υἱούς μου, ὁ μὲν πρῶτος ὀνομάζεται Βίκτωρ, ἀπὸ δὲ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν μετωνομάσθη Φωτεινός· ὁ δὲ δεύτερος, ὅστις εἶναι μαζί μου, ὀνομάζεται Ἰωσῆς. Τότε ὁ Νέρων λέγει, ὅλοι σεῖς ἐσυμφωνήσατε νὰ τιμωρηθῆτε καὶ νὰ ἀποθάνετε διὰ τὸν Ναζωραῖον; ἡ ἁγία ἀπεκρίθη· ναὶ ὅλοι ἡμεῖς διὰ τὴν αὐτοῦ ἀγάπην χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι ἀποθνήσκομεν. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς νὰ συντρίβωσι μὲ σφαίρας σιδηρᾶς οἱ ἁρμοὶ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν των· καὶ λοιπὸν εὐθὺς ἅμα ἐφέρθη ἐκεῖ εἷς ἄκμων, ἔβαλον οἱ ἅγιοι τὰς χεῖράς των ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς κτυπῶσιν οἱ ὑπηρέται ἀπὸ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἕως εἰς τὴν ἕκτην· καὶ αὐτοὶ μὲν ἠλλάχθησαν τρεῖς φορὰς, κτυπῶντες τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· οἱ δὲ ἅγιοι δὲν ἠσθάνοντο τελείως τὴν βάσανον, οὔτε αἱ χεῖρές των συνετρίφθησαν.

Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων· παρευθὺς δὲ οἱ ὑπηρέται ἔδεσαν τὰς χεῖράς των,

καὶ τὰς ἔβαλαν ἐπάνω εἰς τὸν ἄκμωνα καὶ κατεβάσαντες ἑπτάκις τὰς μαχαίρας τίποτε δὲν κατώρθωσαν· ἀλλὰ παρελύθησαν καὶ ἔπεσον κάτω ὡς νεκροί. Ἡ δὲ ἁγία ἀβλαβὴς διαφυλαχθεῖσα ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἔλεγε χαίρουσα τὰ τοῦ Δαβὶδ λόγια, «Κύριος ἐμοὶ βοηθὸς, καὶ οὐ φοβηθήσομαι, τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος». Ἤρχισε λοιπὸν ὁ βασιλεὺς νὰ ἀπορῇ καὶ νὰ διαλογίζεται, μὲ ποίους τρόπους καὶ τέχνας νὰ νικήσῃ τοὺς ἁγίους· καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας ἐπρόσταξε νὰ βάλωσιν εἰς μίαν σκοτεινοτάτην φυλακὴν, τὴν δὲ ἁγίαν καὶ τὰς ἀδελφάς της νὰ τὰς φέρωσιν εἰς τὸ χρυσὸν αὐτοῦ κουβούκλιον, καὶ ἐκεῖ νὰ στρώσωσιν ἑπτὰ κλίνας χρυσᾶς καὶ ἑπτὰ χρυσοῦς θρόνους καὶ τράπεζαν, καὶ νὰ βάλωσιν ἔμπροσθέν των χρήματα πολλὰ, καὶ σολίδια χρυσᾶ, καὶ φορέματα καὶ ζώνας χρυσᾶς· ἔπειτα ἐπρόσταξε καὶ τὴν θυγατέρα του Δομνίναν νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ μὲ τὰς ὑπηρετρίας της, καὶ νὰ συνομιλῇ μὲ τὰς ἁγίας. Βλέπουσα δὲ ἡ ἁγία Φωτεινὴ τὴν Δομνίναν, εἶπεν εἰς αὐτὴν, χαῖρε ἡ τοῦ Χριστοῦ νύμφη· ἡ Δομνίνα ἀπεκρίθη, χαίροις καὶ σὺ, κυρία μου Φωτεινὴ, ἡ λαμπὰς τοῦ Χριστοῦ. Ἀκούσασα δὲ ἡ ἁγία Φωτεινὴ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, εὐχαρίστησεν εἰς τὸν Κύριον καὶ ἀγκαλισαμένη τὴν Δομνίναν ἐφίλησεν αὐτήν· ἔπειτα κατήχησεν ὁμοῦ μὲ τὰς ἑκατὸν ὑπηρετρίας της, καὶ τὰς ἐβάπτισεν ὅλας· καὶ τὴν μὲν Δομνίναν μετωνόμασεν Ἀνθοῦσαν, τὴν δὲ μεγαλητέραν ὑπηρέτριάν της ὠνόμασε Στεφανίδα. Παρευθὺς δὲ ἐπρόσταξεν ἡ ἁγία Ἀνθοῦσα, καὶ ἐμοίρασεν εἰς τοὺς πτωχοὺς ὅλα τὰ χρήματα καὶ στολίδια, ὅσα ἦσαν μέσα εἰς τὸ κουβούκλιον.

Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη πολλὰ, καὶ προστάζει νὰ καύσωσιν ἑπτὰ ἡμέρας μίαν κάμινον, καὶ μέσα εἰς αὐτὴν νὰ βάλωσι τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν καὶ ὅλους τοὺς συντρόφους της ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινεν, ἔμειναν οἱ ἅγιοι εἰς τὸ μέσον τῆς καμίνου ἡμέρας τρεῖς. Ὁ δὲ τύραννος νομίζων, ὅτι κατεκαύθησαν ἀπὸ τὸ πῦρ, ἐπρόσταξε νὰ ἀνοιχθῇ ἡ κάμινος, καὶ τὰ κόκκαλα τῶν ἁγίων νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν ποταμόν. Ἀνοίξαντες δὲ εὗρον, ὢ τοῦ θαύματος! ὅλους τοὺς ἁγίους σώους καὶ ἀβλαβεῖς, δοξάζοντας καὶ εὐλογοῦντας τὸν Θεόν· ὅθεν ἐξέστησαν ἅπαντες, ἐπειδὴ τελείως δὲν ἤγγισεν εἰς αὐτοὺς ἡ φωτία. Τοῦτο τὸ παράδοξον θαῦμα ὡς εἶδον καὶ ἤκουσαν οἱ ἐν τῇ Ῥώμῃ εὑρισκόμενοι, ἐξεπλάγησαν καὶ ἐδόξαζον καὶ αὐτοὶ τὸν Θεόν· ὁ δὲ βασιλεὺς τελείως ἀσύνετος ὢν, ἐπρόσταξε νὰ δοθῇ εἰς τοὺς ἁγίους μάρτυρας θανατηφόρον φάρμακον· προσεκλήθη δὲ ὁ μάγος, Λαμπάδιος ὀνομαζόμενος, διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὸ φαρμάκιον τὸ ὁποῖον ἔλαβε πρῶτον ἡ ἁγία Φωτεινὴ, λέγουσα πρὸς τὸν μάγον· δὲν ἔπρεπεν ὁλοτελῶς νὰ πιάσωμεν ἀπὸ τὰς χεῖράς σου τὸ φαρμάκιον καὶ νὰ τὸ πίωμεν, ἐπειδὴ εἶσαι ἀκάθαρτος, διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅμως σὺ, ὦ βασιλεῦ, καὶ ὁ κατασκευάσας τὸ φαρμάκιον μάγος τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ μου, ἰδοὺ ἐγὼ πίνω αὐτὸ πρότερον ἀπὸ ὅλους ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ μου· ἔπειτα θὰ πίωσιν αὐτὸ καὶ ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου.

Ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔπιον ὅλοι καὶ ἔμειναν ἀβλαβεῖς, βλέπων ὁ μάγος, ἐξεπλάγη· εἶτα θεωρήσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν, ἔχω, εἶπε, καὶ ἄλλο φαρμάκιον πολλὰ δυνατώτερον, καὶ ἂν σεῖς πίετε τοῦτο καὶ δὲν βλαφθῆτε, καὶ ἐγὼ θὰ πιστεύσω εἰς τὸν Χριστόν σας. Ἐπειδὴ δὲ ἔπιον ὅλοι καὶ ἀπὸ ἐκεῖνο καὶ δὲν ἔπαθον κανὲν κακὸν, τούτου χάριν ἐπῆρεν ὁ μάγος τὰ μαγικά του βιβλία καὶ τὰ ἔρριψεν εἰς τὸ πῦρ, καὶ πιστεύσας εἰς τὸν Χριστὸν, ἐβαπτίσθη καὶ μετωνομάσθη Θεόκλητος. Τοῦτο μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ ἁρπάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸ μέσον τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ὑπάγωσι νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως, καὶ οὕτω πρὸ τῶν ἄλλων ἐτελείωσε τὸ μαρτύριον ὁ ἀοίδιμος Θεόκλητος, καὶ ἔλαβε παρὰ Κυρίου τὸν ἄφθαρτον στέφανον. Τῶν δὲ ἄλλων ἁγίων ὁμοῦ καὶ τῆς μεγαλομάρτυρος Φωτεινῆς ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τὰ νεῦρα· τούτου δὲ γενομένου, οἱ ἅγιοι ἐνέπαιζον τὸν βασιλέα καὶ τοὺς θεούς του. Τότε ὁ ἀλιτήριος προστάζει νὰ ποτίσωσι μὲν τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν μόλιβδον βρασμένον ὁμοῦ μὲ θεῖον, νὰ χύσουν δὲ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ὠτία τῶν ἄλλων ἁγίων.

Ἐπειδὴ δὲ ὅλοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην, εὐχαριστοῦμέν σοι Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἔλεγον, ὅτι διὰ μέσου τοῦ μολύβδου ἐδρόσισας τὰς καρδίας μας, αἱ ὁποῖαι ἐδιψοῦσαν, ὡς ἀπὸ μεγάλην καῦσιν. Τότε ὁ Νέρων θαυμάζων καὶ ἐκπληττόμενος, ἐπρόσταξε νὰ κρεμασθῶσιν οἱ ἅγιοι, καὶ οὕτω νὰ ξεσχίζωνται δυνατὰ εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ νὰ κατακαίωνται μὲ λαμπάδας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἅγιοι, προσευχηθέντες, ἐδυναμώθησαν ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, θυμωθεὶς ὁ Νέρων, ἐπρόσταξε νὰ ἑνωθῇ στάκτη ὁμοῦ μὲ ὀξύδιον καὶ οὕτω νὰ χυθῇ μέσα εἰς τὰς μύττας τῶν ἁγίων. Ταύτην δὲ τὴν βάσανον λαβόντες οἱ ἅγιοι, τὸ ὀξύδιον

σου, εἶπον, ὦ βασιλεῦ, γλυκύτερον φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἀπὸ τὸ μέλι καὶ τὸ κηρίον.

Ἐκ τούτου λοιπὸν θυμωθεὶς ὁ τύραννος περισσότερον, ἐπρόσταξε νὰ ἐκβάλωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἁγίων, καὶ νὰ ῥίψωσιν αὐτοὺς εἰς μίαν σκοτεινὴν φυλακὴν, ἡ ὁποῖα ἦτο γεμάτη ἀπὸ φαρμακερὰ ὀφίδια καὶ ἄλλα ζωΰφια, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! τὰ μὲν φαρμακερὰ ἐκεῖνα ζωΰφια ἐνεκρώθησαν, ἡ δὲ βρῶμα ἥτις ἐξήρχετο ἐκεῖθεν μετεβλήθη εἰς εὐωδίαν, καὶ τὸ σκότος τῆς φυλακῆς ἔγεινε φῶς ὑπέρλαμπρον. Τότε δὲ ὁ Χριστὸς ἐφάνη ἀναμέσον εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ λέγει εἰς αὐτοὺς, «εἰρήνη ὑμῖν»· καὶ πιάσας τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἐσήκωσεν αὐτὴν καὶ εἶπεν, ἐγὼ εἶμαι μὲ σᾶς πάντοτε· ὅθεν μὴ φοβεῖσθε, ἀλλὰ μᾶλλον πάντοτε χαίρετε. Καὶ συγχρόνως μὲ τὸν λόγον του εὐθὺς ἔπεσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς των ὡς ἂν λέπια, καὶ οὕτω οἱ ἅγιοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των, καὶ εἶδον τὸν Κύριον καὶ ἐπροσκύνησαν αὐτόν. Ὁ δὲ Κύριος εὐλογῶν αὐτοὺς, εἶπεν· ἀνδρειόνεσθε καὶ δυναμόνεσθε· καὶ οὕτως ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς Νέρων ἄφησε τοὺς ἁγίους εἰς τὴν φυλακὴν χρόνους τρεῖς, ἵνα ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν τελειώσωσι τὴν ζωήν των μὲ πικρὸν θάνατον· ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον οἱ τρεῖς χρόνοι, εἶχεν ὁ βασιλεὺς ἕνα δοῦλον κλεισμένον εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἐκβάλωσι. Οἱ δὲ ἀποσταλέντες διὰ νὰ ἐκβάλωσι τὸν δοῦλον, ἅμα εἶδον τοὺς ἁγίους μάρτυρας ὑγιεῖς, καὶ δυνατοὺς, ἐφανέρωσαν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι οἱ τυφλωθέντες Γαλιλαῖοι βλέπουσι καὶ εἶναι ὑγιεῖς, καὶ ὅτι ἡ φυλακὴ λάμπουσα ἀπὸ φῶς καὶ ἀπὸ μῦρα εὐωδιάζουσα, μετεβλήθη εἰς οἶκον Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν συντρέχοντες οἱ Ἕλληνες, βαπτίζονται ἀπὸ αὐτοὺς, πιστεύοντες εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν κηρυττόμενον Χριστόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐξεπλάγη· καὶ ἀποστείλας ὑπηρέτας, ἔφερε τοὺς ἁγίους ἔμπροσθέν του καὶ λέγει· δέν σας ἐδιωρίσαμεν μὲ προσταγὴν βασιλικὴν νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστὸν εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῶν Ῥωμαίων, πῶς λοιπὸν σεῖς εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενοι, κηρύττετε τὸν Χριστόν; Μάθετε, ὅτι διὰ τοῦτο θέλω σᾶς βασανίσῃ μὲ πολλὰς καὶ μεγάλας τιμωρίας. Οἱ δὲ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν ὅ,τι θέλεις ποίησον, διότι ἡμεῖς δὲν θέλομεν παύσει ἀπὸ τοῦ νὰ κηρύττωμεν τὸν Χριστὸν, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς καὶ ποιητὴς τοῦ παντός. Τότε ὁ Νέρων θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ σταυρώσωσι τοὺς ἁγίους κατακέφαλα εἰς τρεῖς ἡμέρας, καὶ νὰ ξεσχίζωσι τὰς σάρκας των μὲ βούνευρα, ἕως οὗ νὰ διαλυθῶσιν οἱ ἁρμοὶ αὐτῶν· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο ἔγεινεν, ἐπρόσταξε νὰ μείνωσι κρεμασμένοι ἀκόμη τέσσαρας ἡμέρας, τὴν δὲ πέμπτην ἡμέραν ἐλθόντες οἱ δήμιοι νὰ ἰδωσιν ἂν ζῶσι οἱ ἅγιοι, καθὼς εἶδον αὐτοὺς κρεμασμένους, αὐτοὶ μὲν οἱ δήμιοι ἐτυφλώθησαν, ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβὰς ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, ἔλυσε τοὺς ἁγίους· εἶτα χαιρετίσας αὐτοὺς, τοὺς ἄφηκεν ὑγιεῖς.

Ἡ δὲ ἁγία Φωτεινὴ σπλαγχνισθεῖσα τὴν τύφλωσιν τῶν δημίων, προσευχήθη καὶ εὐθὺς ἐκεῖνοι ἔλαβον τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν των· ὅθεν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Νέρων, ἐθυμώθη, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐκδάρωσι τὸ δέρμα τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, τούτου δὲ γενομένου, ἡ ἁγία ἔψαλλε λέγουσα, «Κύριε ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με.» Ἀφ' οὗ δὲ ἐξέβαλον τὸ δέρμα της, τὸ ἔρριψαν εἰς ξηροπήγαδον· τὸν δὲ ἅγιον Σεβαστιανὸν καὶ Φωτεινὸν καὶ Ἰωσῆν πιάσαντες, ἔκοψαν τὰ κρύφια μέλη καὶ τὰ ἔρριψαν, αὐτοὺς δὲ ἠσφάλισαν μέσα εἰς ἓν παλαιὸν λουτρόν. Τὰς δὲ πέντε ἀδελφὰς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς παρέστησεν ἔμπροσθέν του ὁ Νέρων· καὶ πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι τοὺς μαστούς των· ἔπειτα νὰ ἐκβάλωσι τὸ δέρμα των. Ὅτε λοιπὸν ἦλθαν οἱ δήμιοι διὰ νὰ ἐκδάρωσι τὴν ἁγίαν Φωτίδα, τὴν τετάρτην ἀδελφὴν, δὲν κατεδέχθη ἐκείνη νὰ πιασθῇ ἀπό τινα, καθὼς αἱ λοιπαὶ ἀδελφαί της, ἀλλὰ μόνη ἐστάθη ἀνδρείως, καὶ ἐξέδαρον τὸ δέρμα της. Ὥστε ἐθαύμασεν ὁ βασιλεὺς τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν της.

Διὰ τοῦτο θυμωθεὶς δυνατὰ, ὕστερον ἀπὸ τὴν βάσανον ταύτην ἐπενόησεν ὁ θηριώδης καὶ ἄλλην κατὰ τῆς ἁγίας Φωτίδος, πολλὰ δεινὴν καὶ ὀλεθρίαν· ἐπρόσταξε δηλαδὴ νὰ κλίνωσι μὲ βίαν τὰς κορυφὰς δύω δένδρων, ἅτινα ἦσαν εἰς τὸν κῆπόν του, καὶ εἰς αὐτὰς νὰ δέσωσι τὴν ἁγίαν. Ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ ἀφήσωσι πάλιν τὰς κορυφὰς νὰ γυρίσωσιν εἰς τὸ πρότερον σχῆμάτων· ὅθεν ὑπὸ τούτων σχισθεῖσα ἡ ἁγία εἰς δύω μέρη, παρέδωκεν ἡ μακαρία τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου ἀμάραντον στέφανον. Τότε ἐπρόσταξε νὰ ἀποκεφαλίσωσι μὲν ὅλους τοὺς ἁγίους, μόνην δὲ τὴν ἁγίαν Φωτεινὴν νὰ ἐκβάλωσιν ἀπὸ τὸ ξηροπήγαδον, καὶ νὰ τὴν βάλωσιν εἰς τὴν φυλακήν. Ὅθεν αὐτὴ ἐλυπεῖτο, διότι ἔμεινε μόνη καὶ δὲν ἐστεφανώθη ὁμοῦ μὲ τὰς λοιπάς της ἀδελφάς· διὰ τοῦτο ἐδέετο τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου, ὁ ὁποῖος ἐμφανισθεὶς καὶ σφραγίσας αὐ-

τὴν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ τρεῖς φοράς, καὶ γεμίσας αὐτὴν ἀπὸ χαράν, τὴν κατέστησεν ὑγιῆ. Ὕστερον δὲ ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας, ὑμνοῦσα καὶ εὐλογοῦσα τὸν Θεόν, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας αὐτοῦ. [1]

—

Ἡ ἁγία ΑΝΑΤΟΛΗ ἡ δευτέρα ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

» Ἀνατολὴν εὕρηκε τὴν νοουμένην,
» Ἀνατολὴ τμηθεῖσα γενναιοφρόνως.

Ἡ ἁγία ΦΩΤΩ ἡ τρίτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

» Φερνὴν ταλάντων μυρίων ἀνταξίαν.
» Φωτὼ φέρει σοι τὴν κάραν, φώτων πάτερ.

Ἡ ἁγία ΦΩΤΙΣ ἡ τετάρτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, εἰς δύω προσδεθεῖσα δένδρα καὶ διαμερισθεῖσα, τελειοῦται.

» Δώσεις ἔπαθλον δενδροάθλῳ Φωτίδι,
» Δενδρῶνα σεπτὸν τῆς Ἐδέμ, Θεοῦ Λόγε.

Ἡ ἁγία ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ἡ πέμπτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

» Ἡ Παρασκευὴ πρὸς ξίφος τὸν αὐχένα,
» Ἕτοιμον εἶχε καὶ παρεσκευασμένον.

Ἡ ἁγία ΚΥΡΙΑΚΗ ἡ ἕκτη ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ξίφει τελειοῦται.

» Ἐκ Κυριακῆς οὐδὲ τοῦ ξίφους φόβος,
» Τοῦ Κυρίου τὸν θεῖον ἐκβάλλει φόβον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΦΩΤΕΙΝΟΣ, ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

» Τίς οὗτος ἀτμὸς ἐκ ζεόντων αἱμάτων;
» Φωτεινὸς ἄρτι μάρτυς ἐτμήθη κάραν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΙΩΣΗΣ, ὁ δεύτερος υἱὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς, ξίφει τελειοῦται.

» Τομεὺς τραχήλων ἐξεγύμνου τὸ ξίφος,
» Ἰωσῆ δὲ τράχηλος οὐ φρίττει ξίφος.

Ὁ ἅγιος ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ ὁ δοὺξ, ξίφει τελειοῦται.

» Σεβαστιανῷ τοῦτον εἴπω τὸν λόγον,
» Σεβάζομαί σε τὴν κάραν τετμημένον.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΒΙΚΤΩΡ, ξίφει τελειοῦται,*

* » Βίκτωρ ἐπ' ὤμοις τὴν κεφαλὴν οὐκ ἔχων,
» Κεῖται πρὸ τῆς γῆς ἐκταθεὶς μέγας μέγα.

* *Ὁ ἅγιος μάρτυς ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, ξίφει τελειοῦται.*

* » Κλῆσις διδάσκει τίς σύ, καὶ δοῦλος τίνος,
» Σπάθη δὲ, Χριστόδουλε, ποῖόν σοι τέλος.

* *Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΙΩΑΝΝΗΣ Κάλφας, ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος αφοε (1575), ξίφει τελειοῦται.*

† » Πληγὰς ἀριθμεῖν μὴ Ἰωάννη θέλε,
» Σκηνὰς δὲ μᾶλλον, ἃς ἔχει ἔνδον πόλος. [1]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ τοῦ Δεκαπολίτου.

» Οὐδὲν, Δεκαπολῖτα, γῆς πᾶσαι πόλεις,
» Πρὸς τὴν νοητὴν, ἔνθα περιπατεῖς, πόλιν.
» Εἰκάδι ἑβδομάτῃ Προκοπίῳ τέρμα φαάνθη.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου καὶ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψμ' (740), καὶ πρότερον μὲν ἔγεινε μοναχὸς, καὶ διελθὼν πᾶσαν ἄσκησιν μὲ ἀκρίβειαν ἐκαθάρισε τελείως τὸν ἑαυτόν του· ὕστερον δὲ ἀνδρείως ἤλεγξε τοὺς αἱρετικοὺς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἠθέτουν τὴν σάρκωσιν τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὡς μὴ προσκυνοῦντες τὴν τοῦ Χριστοῦ ἔνσωμον εἰκόνα, καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθοδοξίας, ὄχι μόνον μὲ λόγους, ἀλλὰ καὶ μὲ πολλὰς θλίψεις καὶ κακοπαθείας. Ὅθεν ἐκ τούτου ἐφάνη μέγας ὁμολογητὴς, καὶ πολλὰ θαύματα ποιήσας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

—

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΛΑΣΙΟΥ τοῦ ἀπὸ Μίμων, ὃς τὸ ἅγιον βάπτισμα κελευσθεὶς διαπαῖξαι, βαπτίζεται ἀληθῶς καὶ ξίφει τελειοῦται.

» Φώτισμα μέλλων ἐκγελᾶν γελᾷς πλάνην,
» Πλυθεὶς δὲ Γελάσιε τέμνῃ τὴν κάραν.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΘΑΛΛΕΛΑΙΟΣ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Θαλλέλαιος φαιδρὸς ἥκει πρὸς πόλον,
» Θαλλοῖς ἐλαιῶν, ἀρεταῖς ἐστεμμένος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν Κιλικίαν, ἀγαπήσας δὲ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, ὕπηγεν εἰς τὴν

---

[1] Τοῦτο τὸ ἴδιον Συναξάριον τῆς ἁγίας Φωτεινῆς εὑρίσκεται μεταφρασμένον καὶ εἰς τὸ νέον Ἐκλόγιον.

[1] Τὸ μαρτύριον τούτου ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον.

πόλιν τῶν Γαβάλων, (ἡ νῦν Γιβὲλ, εὑρισκομένη ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ ἀπέχουσα τῆς Λαοδικείας μίλια δεκαοκτὼ πρὸς νότον) καὶ μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν ἕως εἴκοσι στάδια, [1] εὑρὼν ἕνα τόπον ὑψηλὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τοὺς δαίμονας, καὶ τιμώμενος μὲ πολλὰς θυσίας ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἔκτισεν ἐκεῖ μικρὰν καλύβην. Βλέποντες δὲ οἱ δαίμονες, ὅτι ὑπῆγεν ἐκεῖ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Θαλλέλαιος, ἐπεχειρίζοντο μὲν νὰ θανατώσωσιν αὐτὸν, δὲν ἐδύναντο δὲ καὶ διότι ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀδίστακτος πίστις τοῦ ὁσίου ἐφύλαττεν αὐτὸν, καὶ διότι ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις τὸν ἐβοήθει. Μὴ δυνάμενοι λοιπὸν οἱ δαίμονες νὰ βλάψωσι τὸν ὅσιον, ἐγέμισαν ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐκινήθησαν ἐναντίον τῶν ἐκεῖ πεφυτευμένων δένδρων, τόσον, ὥστε αἰφνηδίως ἐξερρίζωσαν περισσότερα ἀπὸ πεντακόσια δένδρα.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ μὲ αὐτὸ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ φοβίσωσι τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστὴν, ἐφεῦρον οἱ ἀλιτήριοι ἄλλας μηχανὰς, διότι συναχθέντες τὴν νύκτα, μετεχειρίζοντο θρήνους καὶ ὀλολυγμούς· ἔπειτα δεικνύοντες λαμπάδας ἀνημμένας, ἐσπούδαζον νὰ βάλλωσι φόβον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁσίου. Ἐπειδὴ δὲ ὅλας τὰς μηχανάς των ὁ ὅσιος κατεφρόνησε, τούτου χάριν ἀφήσαντες αὐτὸν οἱ δαίμονες, ἀνεχώρησαν· ὁ δὲ ὅσιος κατασκευάσας δύω τροχοὺς, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἦτο μεγάλος δύω πήχεις, συνήρμοσε καὶ τοὺς δύω μὲ σανίδια, ὄχι πυκνὰ, ἀλλ᾿ ἀραιὰ καὶ καθίσας εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν, ἐκάρφωσε μὲ καρφία τὰ ἀραιὰ ἐκεῖνα σανίδια καὶ ἐκρέμασε τὸν διπλὸν ἐκεῖνον τροχὸν εἰς τόπον ἀσκέπαστον, καὶ οὕτω καθήμενος μέσα εἰς αὐτὸν, μᾶλλον δὲ κρεμμάμενος, διῆλθε χρόνους δέκα. Ἐπειδὴ δὲ εἶχε σῶμα μεγάλον, ὅτε ἐκάθητο δὲν ἐδύνατο νὰ σηκώσῃ ἐπάνω τὸν λαιμόν του, ἀλλὰ σκυπτὸς ἐκάθητο πάντοτε καὶ εἶχε τὸ πρόσωπον ἀκουμβισμένον εἰς τὰ γόνατά του.

Πρὸς τοῦτον τὸν ὅσιον ὑπῆγε ποτὲ ὁ Κύρου Θεοδώρητος, ὁ ὁποῖος γράφει καὶ τὸν βίον του ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ὀγδόῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν, διὰ ποίαν αἰτίαν μετεχειρίζετο τὸν νεοφανῆ ἐκεῖνον τρόπον τῆς ἀσκήσεως; ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίθη, ἐγὼ ἐπειδὴ εἶμαι ὑποκείμενος εἰς πολλὰς ἁμαρτίας καὶ πιστεύω, ὅτι εἶναι ἀληθιναὶ αἱ τιμωρίαι ὅσας φοβερίζει ὁ Θεὸς κατὰ τῶν ἁμαρτωλῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἐφεῦρον τὸν νεοφανῆ τοῦτον τρόπον τῆς ζωῆς, μηχανευόμενος εἰς τὸ σῶμά μου μετρίας τινας τιμωρίας εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἵνα ἐλαφρώσω τὸ βάρος τῶν ἐλπιζομένων ἐκείνων τιμωριῶν τῆς μελλούσης κολάσεως. Χειρότεραι δὲ εἶναι αἱ τιμωρίαι ἐκεῖναι, ὄχι μόνον κατὰ τὴν ποσότητα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποιότητα, διότι εἶναι στανικαὶ καὶ ἀκούσιαι. Πᾶν δὲ πρᾶγμα στανικὸν καὶ χωρὶς τὴν γνώμην τοῦ ἀνθρώπου γινόμενον εἶναι καὶ πολλὰ λυπηρόν· ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲ ὅ,τι εἶναι θεληματικὸν καὶ ἑκούσιον, καὶ κοπιαστικὸν καὶ λυπηρὸν ἐὰν φαίνεται, εἶναι ὅμως πάντοτε κακὸν μικρότερον, διότι ὁ κόπος ἐκείνου εἶναι θεληματικὸς καὶ ὄχι βίαιος καὶ δυναστικός. Ἂν λοιπὸν μὲ τὰς μικρὰς ταύτας θλίψεις ὀλιγοστεύσω τὰς μεγάλας τιμωρίας, βεβαίως ἀποκτῶ μέγα κέρδος.

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεοδώρητος, ἐθαύμασε πολλὰ διὰ τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ ὁσίου, διότι ὄχι μόνον ἠγωνίζετο περισσότερον ἀπὸ τοὺς διωρισμένους καὶ συνήθεις ἀγῶνας εἰς τοὺς ἀσκητὰς, καὶ ἐφεύρισκε μόνος του ἄλλους ἀγῶνας μεγαλιτέρους· ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἤξευρε καὶ τὰς αἰτίας τούτων καὶ ταύτας εἰς τοὺς ἄλλους ἐδίδασκεν. Ἔλεγον δὲ οἱ κατοικοῦντες τριγύρω, ὅτι πολλὰ θαύματα ἐποίησεν ὁ ὅσιος οὗτος διὰ τῆς προσευχῆς του ὄχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς ζῶα, καθότι καὶ ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἔλαβον διὰ μέσου αὐτοῦ τὴν ἰατρείαν εἰς πολλὰ πάθη. Ἐκ τούτου δὲ τοῦ ὁσίου παρακινούμενοι οἱ τὸν τόπον ἐκεῖνον κατοικοῦντες Ἕλληνες, ἀφῆκαν τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν καὶ τὸ σκότος ὅπερ εἶχον, καὶ ἔλαβον τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας καὶ πίστεως· τούτους δὲ μεταχειριζόμενος ὁ ὅσιος ὑπουργοὺς καὶ συνεργοὺς, ἐκρήμνισε τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον ναὸν τῶν δαιμόνων, καὶ ἔκτισεν αὐτὸν ναὸν ἱερὸν εἰς ὄνομα τῶν καλλινίκων μαρτύρων. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἀγωνισθεὶς ὁ μακάριος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, διὰ νὰ λάβῃ παρ᾿ αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀσκήσεως.

—

Ὁ ἅγιος ΣΤΕΦΑΝΟΣ ὁ συστησάμενος τὸ γεροκομεῖον τοῦ Ἁρματίου, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Γήρει Στέφανος πρύτανις ζωῆς πόρου·
» Ὅνπερ θανόντα Πρύτανις στέφους στέφει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΣΙΟΣ βουνεύροις τυπτόμενος τελειοῦται.

» Νεύροις βοείοις Νήσιος πάσχων φέρει·
» Νευρούμενος γὰρ τῶν πόνων λήθην ἔχει.

* *Οἱ ὅσιοι πατέρες ἡμῶν ΑΣΚΛΗΠΙΟΣ καὶ Ἰάκωβος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.*

[1] Ἤτοι ἕως δύω ἥμισυ μίλια.

» Πᾶσαν δικαίως γῆν κρίνοντι δεσπότῃ,
» Ἄνδρες δίκαιοι συμπαρέστησαν δύω.[1]

Ὁ ὅσιος ΤΙΜΟΘΕΟΣ ὁ ἐν Καισαρείᾳ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν Τιμόθεον ὡς Θεοῦ τιμῶ φίλον,
» Οὗ καὶ τελευτὴ σφόδρα μοι τιμητέα,

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ΄. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, συναθλητοῦ τοῦ ἁγίου Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου.

» Ὁ Βασίλειος Χριστὸν ἐν ψυχῇ φέρων,
» Ψυχὴν σκιᾶς τίθησι τῆς αὐτοῦ χάριν.
» Κρύψαν ὑπὸ χθόνα εἰκάδι ὀγδοάτῃ Βασίλειον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει ψμ΄ (740)· νέος δὲ ὤν, ἔγεινε μοναχός, μετεχειρίζετο ἄκραν ἄσκησιν· καὶ πρῶτον καλῶς ἀγωνισάμενος, ὕστερον ἀντέστη ἀνδρείως εἰς τοὺς εἰκονομάχους διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Διὰ τοῦτο συνελήφθη ἀπὸ αὐτοὺς καὶ πολλὰ ἐτιμωρήθη ὁ ἀοίδιμος· δὲν ἐσυγκατέβη ὅμως ἀπὸ τὴν καλὴν ταύτην ἀντίστασιν, ἀλλ' ἐκήρυττε τὴν ἀλήθειαν τῆς ὀρθοδοξίας μέχρι θανάτου, συναγωνιστὴν ἔχων καὶ τὸν θεῖον Προκόπιον τὸν Δεκαπολίτην, τὸν ἑορταζόμενον κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος. Τούτου χάριν καὶ ξεσμοὺς ἔλαβεν εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ εἰς τὸν τράχηλον παρὰ τῶν εἰκονομάχων, καὶ εἰς φυλακὴν ἐβλήθη· ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἴσαυρος ἀπέθανεν, ἠλευθερώθη ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν φυλακήν, καὶ πάλιν ἠκολούθει τὴν προτέραν ἀσκητικὴν πολιτείαν, πολλοὺς μὲν ἁμαρτωλοὺς παρακινῶν εἰς τὴν ἀρετὴν διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματός του, πολλοὺς δὲ κακοδόξους ἐπιστρέφων εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον πολιτευσάμενος ὁ μακάριος χαίρων καὶ εὐχαριστῶν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, ὃν ἐκ βρέφους ἠγάπησεν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΡΟΤΕΡΙΟΥ, Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, καλάμοις ὀξέσι σφαγέντος.

» Ὁ Προτέριος σφάττεται τοῖς καλάμοις.
» Ὀξυγράφου κάλαμος ὢν κατὰ πλάνης.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ Ἐκκλησίας ἐν ἔτει υν΄ (450), κατὰ τοὺς χρόνους τῶν βασιλέων Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας· ὅτε δὲ συνεκροτήθη ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ τετάρτη Σύνοδος ἐν ἔτει υνα΄ (451), ἀνέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους Ἀλεξανδρινοὺς ἐπισκόπους του καὶ πρεσβυτέρους, καὶ πολλὰ ἠγωνίσθη ὁ ἀοίδιμος κατὰ τῆς αἱρέσεως τῶν Μονοφυσιτῶν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀπολινάριος (ὅστις ἔγεινε μετὰ τὸν Μονοφυσίτην Διόσκορον τὸν ἐν τῇ τετάρτῃ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ καθαιρεθέντα) ἐδέχθη τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ θεῖος οὗτος Προτέριος, προβληθεὶς ὑπὸ τῆς Συνόδου πάσης. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Μονοφυσῖται καὶ ἀκόλουθοι τοῦ Εὐτυχοῦς ἔκαμνον ταραχὰς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐφοβέριζον, ὅτι θὰ ἐμποδίσωσι τὸν σῖτον, ὅστις κατέβαινεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, διὰ τοῦτο ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς Μαρκιανὸς ἐπρόσταξεν, ὥστε τὸν σῖτον νὰ τὸν μετακομίσωσιν εἰς τὸ Πηλούσιον ὄρος διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ Νείλου, καὶ ὄχι εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ὅθεν οἱ ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ κατοικοῦντες, ἐπειδὴ καὶ ἐστενοχωρήθησαν ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἔβαλον μεσίτην εἰς τὸν βασιλέα τὸν θεῖον τοῦτον Προτέριον· ὁ δὲ βασιλεὺς πεισθεὶς εἰς τὴν μεσιτείαν καὶ παράκλησιν τοῦ ἁγίου, ἐπρόσταξε νὰ καταβαίνῃ πάλιν τὸ σιτάριον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Μαρκιανός, Τιμόθεος ὁ ἐπονομαζόμενος Αἴλουρος, παρατηρήσας μίαν νύκτα σκοτεινὴν καὶ χωρὶς σελήνην, ὕπηγε παράωρα εἰς τὰ κελλία τῶν μοναχῶν, φορῶν σχῆμα μαῦρον, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι εἶναι ἄγγελος τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς παραγγέλλει νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ἕνωσιν τοῦ Προτερίου. Οἱ δὲ μοναχοὶ ἁπλοϊκοὶ ὄντες, ἠπατήθησαν καὶ ἐσήκωσαν ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ ἀρχιερέως των· ὁ δὲ Προτέριος φοβηθείς, ἔφυγε· φεύγων δὲ βλέπει τὸν προφήτην Ἡσαΐαν λέγοντα εἰς αὐτόν, ἐπίστρε-

---

[1] Τούτων τῶν δύω ὁσίων τοὺς βίους συντόμως ἀναφέρει ὁ Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας λέγων ὅτι ὁ μὲν Ἀσκληπιὸς ζήσας πρότερον μὲ πολλοὺς καὶ μηδὲν βλαβεὶς ἐκ τῆς ἐπιμιξίας, ὕστερον μετεχειρίσθη τὴν ἀσκητικὴν καὶ ἐρημικὴν πολιτείαν· ὅθεν καὶ διπλῶν ἠξιώθη τῶν στεφάνων. Ὁ δὲ θεῖος Ἰάκωβος κεκλεισμένος ὢν εἰς μικρὸν κελλίον, πλησίον εἰς ἓν χωρίον Νιμουζὰν καλούμενον, δὲν ἤναπτε φωτίαν, δὲν εἶχε φῶς λύχνου, δὲν ἐβλέπετο ἀπὸ ἀνθρώπους· ἀλλ' ἀπεκρίνετο διὰ μέσου ἑνὸς τόπου πλαγίως ἐσκαμμένου. Καὶ μολονότι ἦτο περισσότερον τῶν ἐννενήκοντα χρόνων γέρων, δὲν ἐξῆλθεν ὅμως ἀπὸ τὸ κελλίον ἐκεῖνο· ἦσαν δὲ οὗτοι κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Θεοδωρήτου.

ψον ὀπίσω, καὶ ἐγὼ προσμένω νὰ σὲ δεχθῶ. Οὗτος δὲ ὁ λόγος ἐφανέρονε τὸν θάνατον τοῦ Προτερίου.

Ἐλθὼν λοιπὸν ὀπίσω ὁ θεῖος πατὴρ, ἐμβῆκεν (ἴσως διὰ νὰ κρυφθῇ) μέσα εἰς τὴν μεγάλην κολυμβήθραν, τὴν εὑρισκομένην ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ ἀνωτέρω πλανηθέντες μοναχοὶ καὶ οἱ λειποὶ μονοφυσῖται, ἔτρεξαν καὶ ἐκεῖ μέσα κατέσφαξαν μὲ κοπτερὰ καλάμια τὸν τοῦ Θεοῦ ἀρχιερέα· ἔπειτα ἀντ' αὐτοῦ ἐχειροτόνησαν ἀρχιερέα τὸν ἀπατήσαντα αὐτοὺς κακόφρονα Τιμόθεον, καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τοῦτον ἀνεβίβασαν. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ μετὰ τὸν Μαρκιανὸν βασιλεύσας Λέων ὁ μέγας, ὁ καὶ Μακέλλης ἐπονομαζόμενος, τὸν μὲν Τιμόθεον ἔβαλεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἀρχιερέων, διὰ νὰ κριθῇ κανονικῶς ἀπὸ αὐτοὺς, οἵτινες καθαιρέσαντες αὐτὸν ἀπὸ τὴν ἀρχιερωσύνην τὸν ἐξώρισαν εἰς τὴν Γάγγραν. Τοὺς δὲ λαϊκοὺς, οἵτινες συνεκοινώνησαν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἁγίου Προτερίου, ἐπαίδευσεν ὁ βασιλεὺς μὲ δαρμοὺς καὶ μὲ δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν· ἐπρόσταξε δὲ καὶ ἐχειροτονήθη ἄλλος ἀρχιερεὺς ὀρθόδοξος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Τιμόθεος Σαλοφακιόλιος ὀνομαζόμενος, καὶ οὕτως ἔλαβε τέλος καὶ κατέπαυσεν ἡ ταραχὴ αὕτη καὶ ἐπανάστασις.[1]

—

Ὁ ὅσιος ΒΑΡΣΟΣ ἐπίσκοπος Δαμασκοῦ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Πανήγυριν ῥέοντος ἐκλιπὼν βίου,
» Σύνεστι Βάρσος Ἀγγέλων πανηγύρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΡΙΚΙΟΣ[2] ξίφει τελειοῦται.

» Χριστοῦ λατρευτὴς αὐχένα τμηθεὶς ξίφει,
» Θεῶν λατρευτὰς Ἀβρίκιος αἰσχύνει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΣΤΩΡ σταυρωθεὶς τελειοῦται.

» Οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλλος ἐν ξύλῳ,
» Νέστωρ ἁπλωθεὶς, τὸ προφητικὸν φάναι.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, καὶ τοῦ ἡγεμόνος Πουπλίου ἐν ἔτει σν' (250), καταγόμενος ἀπὸ τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας· ἐπειδὴ δὲ ἐσέβετο τὸν Χριστὸν, συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἄρχοντα Εἰρήναρχον, καὶ ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα. Ὁμολογήσας λοιπὸν ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐσταυρώθη· ὅθεν εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ μὲ πολλὰς εὐχαριστίας, καὶ τοὺς χριστιανοὺς στηρίζων εἰς τὴν πίστιν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

—

Μνήμη τῶν ὁσίων γυναικῶν ΜΑΡΑΝΑΣ τε καὶ ΚΥΡΑΣ.

» Καταξιοῦνται Μαράνα τε καὶ Κύρα,
» Σαρκὸς μαρασμῷ, κυριεύειν τοῦ πόλου.

Αὗται αἱ ἅγιαι γυναῖκες κατήγοντο ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τὴν εὑρισκομένην ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, γένος δὲ εἶχον λαμπρὸν καὶ ἐπίσημον, ἀκολούθως δὲ καὶ ἡ ἀνατροφὴ τούτων ἦτο παρομοία κατὰ τὸ γένος λαμπρὰ καὶ εὐγενική. Ἀλλ' ὅμως αἱ ἀοίδιμοι αὗται καταφρονήσασαι τὴν λαμπρότητα τοῦ γένους καὶ ὅλα τὰ τερπνὰ καὶ χαροποιὰ τῆς ζωῆς ταύτης, ἔκτισαν ἔξω τῆς πόλεως μικρὸν περιτείχισμα, καὶ ἐμβᾶσαι εἰς αὐτὸ, ἔφραξαν τὴν θύραν μὲ πέτρας καὶ πηλόν. Βλέπουσαι δὲ αὐτὰς αἱ τούτων ὑπηρέτριαι ἠθέλησαν καὶ αὐταὶ νὰ ζήσωσι παρομοίαν ζωήν· ὅθεν ἐπρόσταξαν αὐτὰς αἱ τούτων δέσποιναι, νὰ κτίσωσιν ἔξω ἀπὸ τὸ ἐδικόν των περιτείχισμα ἓν μικρὸν κελλίον καὶ ἐκεῖ νὰ ἀγωνίζωνται· ἔβλεπον δὲ ἀπὸ ἓν μικρὸν παράθυρον τὰ ὑπὸ τῶν ὑπηρετριῶν των γινόμενα, καὶ συχνότερα τὰς παρεκίνουν νὰ προσεύχωνται, καὶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ περισσότερον τὰς ἐθέρμαινον· Αὗται αἱ μακάριαι ἡ Μαράνα λέγω, καὶ ἡ Κύρα δὲν εἶχον οἶκον, οὔτε καλύβην, ἀλλ' ἦσαν χωρὶς στέγην καὶ σκέπασμα, καὶ δεχόμεναι τὰς βροχὰς καὶ τὰ χιόνια κατὰ τὸν χειμῶνα, καὶ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου κατὰ τὸ θέρος, ἐνόμιζον, ὅτι ἀπολαμβάνουσι πολλὴν εὐφροσύνην. Τὴν τροφὴν δὲ ἐλάμβανον ἀπὸ μίαν μικρὰν θυρίδα, ἀπὸ ἐκεῖ δὲ συνωμίλουν καὶ μὲ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι ὁ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ πρὸς τὴν πέμπτην Σύνοδον ἐπιστολῇ λέγει περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Προτερίου, «ὁ μέγας ἱερεύς·» ἀλλὰ καὶ ὁ Δοσίθεος σελ. 400 τῆς Δωδεκαβίβλου λέγει, ὅτι εἰς τὸν πρῶτον χρόνον τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Μακέλλη κατέφυγεν εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ βαπτίσματος ὁ θεῖος Προτέριος ἵνα διασωθῇ ἐκεῖ, ὁ δὲ Αἴλουρος κατεσκεύασε καὶ ἔσφαξαν αὐτὸν οἱ Μονοφυσῖται. Οἵτινες ἐμπήξαντες τὸ ξίφος εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ ἁγίου, ἔφαγον ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ σπλάγχνα του ὡς θηρία· ὁμοῦ δὲ μὲ τὸν ἅγιον Προτέριον ἔσφαξαν ἐκεῖ καὶ ἄλλους ἕξ· ἔπειτα σύραντες αὐτοὺς μὲ σχοινία εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸ μὲν ἓν μέρος τοῦ σώματος τοῦ Προτερίου ἔρριψαν εἰς τοὺς σκύλους, τὸ δὲ ἄλλο κατακαύσαντες κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, ἔρριψαν τὴν σκόνιν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα. Γράφει δὲ ὁ Θεοφάνης ὅτι ὁ Αἴλουρος ἐχειροτόνει χωρὶς νὰ ἦναι ἐπίσκοπος, καὶ ἐβάπτιζε χωρὶς νὰ ἦναι πρεσβύτερος, ὅθεν καὶ πρόδρομον αὐτὸν τοῦ αντιχρίστου καλεῖ.

[2] Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ γράφεται Ἀβίρκιος.

τὰς γυναῖκας ὅσαι ἤρχοντο εἰς αὐτὰς κατὰ μόνον τὸν καιρὸν τῆς Πεντηκοστῆς· τὸν δὲ ἄλλον καιρὸν ἡσύχαζον καὶ δὲν ὡμίλουν· μόνη δὲ ἡ Μαράνα ὡμίλει, τὴν δὲ Κύραν κανεὶς ποτὲ δὲν ἤκουσε νὰ ὁμιλήσῃ. Ἐφόρουν δὲ καὶ σίδηρα πολλὰ καὶ βαρέα εἰς τὸ σῶμά των, ὥστε ἡ Κύρα, ἐπειδὴ εἶχε σῶμα ἀσθενέστερον, ἀπὸ τὸ πολὺ βάρος τῶν σιδήρων ἔσκυπτεν εἰς τὴν γῆν, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ ὀρθώσῃ τὸ σῶμά της· τὰ δὲ φορέματά των τὰ εἶχον μεγαλώτατα, ὥστε ἐσκέπαζον καλὰ ὄχι μόνον ὅλον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τοὺς πόδας των.[1]

Μὲ τοιαύτην ζωὴν πολιτευόμεναι αἱ μακάριαι, διήνυσαν χρόνους τεσσαράκοντα δύω, καὶ τρεῖς φορὰς εἰς τὴν ζωήν των ἐνήστευσαν ἡμέρας τεσσαράκοντα, κατὰ τὸν Μωσῆν καὶ τὸν Ἡλίαν· ὁμοίως καὶ τρεῖς φορὰς ἐνήστευσαν τρεῖς ἑβδομάδας ἡμερῶν, καθὼς ἐνήστευσεν ὁ προφήτης Δανιήλ. Ἐπειδὴ δὲ ποτὲ ἠγάπησαν νὰ ἴδωσι τοὺς ἱεροὺς τόπους τῶν σωτηρίων παθημάτων καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ὑπῆγον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ εἰς τὸν δρόμον δὲν ἔφαγον κἀμμίαν τροφήν· ἀφ' οὗ δὲ προσεκύνησαν τοὺς ἁγίους τόπους, ἔφαγον τροφήν, καὶ πάλιν ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ φάγωσι τελείως εἰς τὸν δρόμον. Τὸ δὲ διάστημα τοῦ δρόμου ἀπὸ τὴν Βέρροιαν τῆς Ἀντιοχείας ἕως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα εἶναι ὄχι ὀλιγώτερον ἀπὸ εἴκοσιν ἡμέρας. Ἐπειδὴ ἐπεθύμησαν νὰ ἴδωσι τὸν ναὸν τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλης τὸν ἐν Ἰσαυρίᾳ εὑρισκόμενον, ἵνα μὲ τὴν θεωρίαν ἐκείνου ἀνάψωσιν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὸ πῦρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης, ἐπορεύθησαν καὶ ἐκεῖ, καὶ πάλιν ἐγύρισαν, χωρὶς νὰ γευθῶσι κανὲν φαγητόν. Τόσον πολλὰ κατέφλεξε τὰς μακαρίας ὁ ἔρως τοῦ νοητοῦ νυμφίου Χριστοῦ! μὲ τοιαύτην λοιπὸν ἐνάρετον πολιτείαν στολίσασαι αἱ τρισόλβιαι τὸ γένος τῶν γυναικῶν, καὶ γενόμεναι εἰς τὰς ἄλλας γυναῖκας παραδείγματα ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως, πρὸς ὃν ἠγάπησαν νυμφίον Χριστὸν ἐξεδήμησαν.

—

Οἱ ἅγιοι ἓξ μάρτυρες οἱ ἐξ Αἰγύπτου, ξίφει τελειοῦνται.

» Ξίφει θανεῖν ἔγραψαν ἓξ Αἰγυπτίους,
» Οἱ τοὺς χρόνου γράψαντες ἄθλους καὶ βίους.

Οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ΝΥΜΦΑΣ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

« Χριστοῦ φυτεία Χριστοαπόστολοι δύω,
» Χριστῷ σύνεισιν Εὔβουλος Νυμφᾶς ἅμα.[1]

Ἡ ἁγία νεομάρτυς ΚΥΡΑΝΝΑ ἡ σωφρονεστάτη, κατὰ τὴν Θεσσαλονίκην ἐν ταῖς βασάνοις τελειοῦται ἐν ἔτει αψνά. (1751).

† » Κυράννα παθῶν, καὶ βασάνων κυρία,
» Φανεῖσ' ἀπῆλθε πρὸς Κύριον Κυρίων.[2]

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ τοῦ Ῥωμαίου.

» Θείους μεταστὰς Κασσιανὸς πρὸς νόας,
» Θείας νοητῶς κασσίας ἀποπνέει.
* »Εἰκάδα ἀμφ' ἐνάτην θάνε Κασσιανὸς μεγαθύμων.[3]

Οὗτος ὁ ὁσιώτατος πατὴρ ἡμῶν Κασσιανὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν πρεσβυτέραν Ῥώμην, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐνδόξων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους παρεδόθη εἰς διδάσκαλον, καὶ ἐπαιδεύθη εἰς τὸ ἄκρον τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν, διότι ὄχι μόνον εὐφυΐαν ὀξυτάτην εἶχεν, ἀλλὰ καὶ

---

[1] Σημείωσαι, ὅτι καὶ τὸ Συναξάριον τῶν δύω τούτων γυναικῶν συνέγραψεν ὁ Κύρου Θεοδώρητος ἐν ἀριθμῷ εἰκοστῷ ἐννάτῳ τῆς Φιλοθέου ἱστορίας. Ὅστις προσθέτει, ὅτι βλέπων ὁ ἴδιος Θεοδώρητος τὸ τόσον πολὺ βάρος τῶν σιδήρων, ὅσα εἶχον εἰς τὸν λαιμὸν καὶ εἰς τὴν ζώνην καὶ εἰς χεῖρας καὶ πόδας, τὰς παρεκάλεσε νὰ ἐκβάλωσι τὰ σίδηρα, αὗται δὲ πεισθεῖσαι τὰ ἀφήρεσαν· ἀφ' οὗ δὲ ἀνεχώρησεν ὁ Θεοδώρητος, πάλιν τὰ ἐφόρεσαν. Ὅθεν ἀκολούθως λέγει αὐτὸς τὰ ἀξιομνημόνευτα ταῦτα. «Τοσοῦτον ἀγωνισάμεναι χρόνον, ὡς ἄρτι τῶν ἀγώνων ἀψάμεναι, τῶν ἱδρώτων ἐρῶσι. Τὸ γὰρ τοῦ νυμφίου φανταζόμεναι κάλλος, εὐπετῶς μάλα καὶ ῥᾳδίως φέρουσι τοῦ δρόμου τὸν πόνον, καὶ καταλαβεῖν ἐπείγονται τῶν ἀγώνων τὸ τέλος, ἐν ἐκείνῳ τὸν ἐρώμενον ἑστῶτα βλέπουσαι, καὶ τῆς νίκης ὑποδεικνῦντα τὸν στέφανον . . . . . Τοσοῦτον αὐτὰς τὸ [illegible] ἐξεβάκχευσε φίλτρον, οὕτως αὐτὰς ὁ θεῖος ἔρως περὶ τὸν Νυμφίον ἐξέμηνεν ».

[1] Περὶ τῶν δύω τούτων ἀποστόλων ἀναφέρει ὁ Παῦλος εἰς τὰς Ἐπιστολάς του. Περὶ μὲν τοῦ Νυμφᾶ, ταῦτα. «Ἀσπάσασθε Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτοῦ Ἐκκλησίαν ». (Κολ. δ'. 15)· περὶ δὲ τοῦ Εὐβούλου ταῦτα γράφει πρὸς τὸν Τιμόθεον. « Ἀσπάζεταί σε Εὔβουλος ». (β'. Τιμ. δ'. 21.)

[2] Τὸ μαρτύριον αὐτῆς ὅρα εἰς τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, τὴν δὲ ᾀσματικὴν ἀκολουθίαν συνέθετο ὁ σοφολογιώτατος διδάσκαλος κὺρ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης.

[3] Σημείωσαι, ὅτι καὶ ὅταν δὲν εἶναι Βίσεκτος· ἤγουν καὶ ὅταν ὁ Φεβρουάριος ἔχῃ μόνον ἡμέρας εἰκοσιοκτὼ, καὶ τότε, λέγω, ἀναγινώσκεται τὸ Συναξάριον τοῦτο τοῦ ἁγίου Κασσιανοῦ.

σπουδὴν θερμοτάτην καὶ ἐπιμέλειαν. Ἔπειτα ἐπεδόθη εἰς τὰ ἱερὰ καὶ θεῖα μαθήματα τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς· ὅθεν ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς θείας γνώσεως, καὶ ἐστόλισε τὴν ζωήν του μὲ ἁγνείαν καὶ καθαρότητα. Ἀναχωρήσας δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ ἀφήσας γένος καὶ στρατείαν (διότι ἦτο πρότερον συγκατηριθμημένος εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς καταλόγους) καὶ πᾶσαν περιφάνειαν τῆς ζωῆς ταύτης, ἐσήκωσε τὸν σταυρὸν εἰς τοὺς ὤμους του καὶ ἠκολούθησε τῷ Χριστῷ· ἐμβὰς δηλαδὴ εἰς ἓν μοναστήριον, ἔγεινε μοναχός, καὶ ἐδόθη εἰς πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, καὶ ἐπρόσεχε πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν διὰ τῆς προσευχῆς. Ὅθεν ἐκ τῆς ἄκρας ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως, ἔφθασε καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς διακρίσεως, καὶ οὕτως ὑπῆγεν εἰς τὴν ἡσυχίαν.

Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς διαφόρους τόπους, καὶ ἀνταμόνει ἁγίους καὶ γνωστικωτάτους ὁσίους, καὶ τὰς ἀρετὰς ὅλων συναθροίζει εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὡς ἄλλη φιλόπονος μέλισσα· ὥστε καὶ αὐτὸς ἔγεινεν εἰς τοὺς ἄλλους τύπος καὶ παράδειγμα παντὸς εἴδους ἀρετῆς, καὶ μὲ τὸν λόγον καὶ μετὰ τὰ ἔργα του παρεκίνει ἐκείνους εἰς τὸν ἰδικόν του ζῆλον καὶ μίμησιν. Πάντα δὲ τὰ μοναστήρια καὶ ἀσκητήρια περιῆλθεν ὁ ἀοίδιμος, ὅσα εὑρίσκοντο εἰς ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ Θηβαΐδα, καὶ Νητρίαν, καὶ Ἀσίαν, καὶ Πόντον καὶ Καππαδοκίαν. Ὅθεν ἀνώτερος τῶν παθῶν γενόμενος, καὶ τὸν νοῦν καθαρίσας, ἐγνώρισεν ἀκριβῶς καὶ διὰ τῆς πείρας καὶ διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὴν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἀκρίβειαν, καὶ τὴν τελείαν κατὰ τῶν παθῶν νίκην· διὰ τοῦτο σοφῶς ἄγαν καὶ ὑψηλῶς συνέγραψε περὶ τῶν ὀκτὼ λογισμῶν [1] καὶ περὶ τῆς τάξεως τῶν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Ἀσίᾳ Κοινοβίων. Διὰ μέσου τῶν ὁποίων συγγραμμάτων μεγάλην ὠφέλειαν προξενεῖ καὶ εἰς τοὺς ἡσυχαστας, καὶ εἰς τοὺς κοινοβιάτας.

Ἦτο δὲ ὁ μακάριος οὗτος καὶ ἀπὸ μόνην τὴν θεωρίαν του πολλῆς ὠφελείας καὶ πνευματικῆς ἡδονῆς πρόξενος, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, αὐτὸς καὶ σιωπῶν καὶ λαλῶν, ἦτο διδασκαλία καὶ συμβουλή· αὐτὸς ἦτο ἐνταυτῷ καὶ ἁπλούστατος καὶ διακριτικώτατος, ὥστε καὶ ὁ πανόσιος ἐκεῖνος καὶ τρισμακάριος Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος ἐπαινεῖ τὸν ὅσιον τοῦτον εἰς τὸν περὶ ὑπακοῆς λόγον του. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ὁσίως ζήσας, καὶ εἰς ἄκρον ἀπαθείας φθάσας, καὶ μὲ προφητικὸν διαλάμψας χάρισμα, καὶ μέγας ἀναφανεὶς πανταχοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἀναβρύει πλουσίως διαφόρους ἰατρείας εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας. [2]

Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

---

[1] Ὅρα περὶ τοῦ συγγράμματος τούτου εἰς τὴν Φιλοκαλίαν σελ. 59.

[2] Ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐνετίῃσιν ἐν ἔτει 1787. Σ. Ε.

» Φεβρουάριος μὴν ἔληξεν ἐνθάδε,
» Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀλήκτῳ προσφέρει.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ

Εἰς τὸν ἅγιον Ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗ.

Εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγομεν τὸ, Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου· εἶτα τὸ, Θεὸς Κύριος· καὶ οὕτω λέγομεν τὸ τροπάριον πρὸς τὸ, Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς.

Τοῦ Χαραλάμπους τῷ Ναῷ νῦν προσδράμωμεν, καὶ τῇ εἰκόνι τῇ αὐτοῦ προσκυνήσωμεν, ἐκ κατωδύνου κράζοντες καρδίας αὐτῷ· πρόφθασον καὶ λύτρωσαι, τῆς παρούσης ἀνάγκης· τάχυνον καὶ κόπασον, τοῦ πανώλους τὴν θραῦσιν, ταῖς πρὸς Χριστὸν εὐχαῖς σου ἀθλητά· ἵνα σε πάντες ἀεὶ μακαρίζωμεν.

Δόξα, τὸ αὐτό· καὶ νῦν. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς νῦν προσδράμ. Ὁ Ν. Εἶτα ὁ Κανών. Ὠδὴ ά, ἦχος πλ. δ'. Ἁρματηλάτην Φαραὼ ἐβύθισε.

Πᾶσαν νικῶντα θεραπείαν βλέποντες, καὶ μηχανὴν ἰατρῶν, τὸν νῦν ἐπελθόντα, λοιμὸν τοῖς οἰκέταις σου, πίστει θερμῇ προστρέχομεν, τῇ ἁγίᾳ σου σκέπῃ, Ἱερομάρτυς Χαράλαμπες, πρόφθασον ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Καθάπερ ἄλλος Ἀαρὼν Χαράλαμπες, ἐν μέσῳ στὰς τῶν νεκρῶν, καὶ τῶν τεθνεώτων, τὴν φορὰν τὴν ἄσχετον, τοῦ νῦν θανάτου κόπασον· προσευχῶν σου δὲ πάτερ, προσενεγκὼν τὸ θυμίαμα, τὴν ὀργὴν Κυρίου κατάπαυσον.

Πανωλεθρίαν τὴν δεινὴν θεώμενος, τοῦ βροτοκτόνου λοιμοῦ, ἱερεῦ Κυρίου, ἔνδοξε Χαράλαμπες, σπλαγχνίσθητι καὶ τάχυνον, εὐμενίσαι τὰ σπλάγχνα, Θεοῦ τοῦ φύσει οἰκτίρμονος, ἅπερ καθ' ἡμῶν παρωργίσαμεν. Θεοτοκίον.

Καιρὸς κακῶν, καιρὸς ὀργῆς κατέλαβε, τοὺς ταλαιπώρους ἡμᾶς· ὁ λοιμὸς γὰρ πάντας, χλόην ὥσπερ ἔκειρε. Μαρία Μητροπάρθενε, δράμε πρόφθασον τάχος, καὶ τὸν Υἱόν σου ἱλέωσαι, ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἄμετρα πταίσασιν.

Ὠδὴ γ', Οὐρανίας ἁψῖδος.

Ζωηφόροις ἐν αὔραις, σῶν πρεσβειῶν ἅγιε, τὸν διεφθαρμένον ἀέρα λοιμοῦ ἀπέλασον, ὃν ἀναπνέοντες, τὴν γῆν οἱ ταύτην οἰκοῦντες, θάνατον ἐπώδυνον τάχος λαμβάνουσιν.

Ὡς τοὺς στάχυς θερίζει, τὸ τμητικὸν δρέπανον, οὕτως ὁ λοιμὸς ἐκθερίζει ἀνθρώπους ἅπαντας. Μάρτυς Χαράλαμπες, σύγκοψον τούτου τὴν θραῦσιν, καὶ θανάτου λύτρωσαι τοὺς προσφυγόντας σοι.

Ἐχωρίσθημεν οἴμοι! ἀναστροφῆς ἅγιε, καὶ ἐπιμιξίας ἁπάσης ἀλλήλων εἴρχθημεν, πανώλους δείματι. σὺ οὖν ἐκ μέσου ποιήσας, τοῦτον ἡμᾶς ἕνωσον αὖθις πρεσβείαις σου. Θεοτοκίον.

Ἴδε Δέσποινα κόσμου, ἴδε λαοῦ κάκωσιν, τοῦ ἀγορασθέντος τιμίῳ Υἱοῦ σου αἵματι, καὶ οἰκτειρήσασα, τοῦτον ὡς εὔσπλαγχνος Μήτηρ, τοῦ λοιμοῦ ἀπάλλαξον τοῦ πανδαμάτορος.

Διάσωσον ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πανωλεθρίου Ἱερομάρτυς Χριστοῦ, ἡμᾶς τοὺς προστρέχοντας τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἁγίᾳ.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ πανύμνητε Θεοτόκε, ἐπὶ τὴν ἐμὴν χαλεπὴν τοῦ σώματος κάκωσιν καὶ ἴασαι τῆς ψυχῆς μου τὸ ἄλγος.

Καὶ ποιεῖ αἴτησιν ὁ ἱερεὺς ὑπὲρ ὧν βούλεται ὀνομάτων. Εἶτα λέγομεν τὸ παρὸν, πρὸς τὸ, Πρεσβεία θερμή.

Πολλοῖς ἐν κακοῖς κυκλούμεθα οἱ τάλανες, ἐντεῦθεν λοιμοῦ, τῷ φόβῳ συνεχόμενοι· ἐκεῖθεν δὲ κατεχόμενοι, συγκλεισμῷ καὶ στερούμενοι, τῶν ἀναγκαίων σὲ αἰτοῦμεν ἀθλητά, κατοικτειρῆσαι ἡμᾶς κινδυνεύοντας.

Ὠδὴ δ'. Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.

Ὅπου ἡ σὴ, ἐπισκιάζει Χαράλαμπες, θείᾳ χάρις, καὶ σεπτόν σου ὄνομα ἐπικαλεῖται πίστει θερμῇ, ἐκεῖθεν ἡ νόσος, ἡ τοῦ λοιμοῦ ἐκδιώκεται· διὸ ἐκδιωξάτω, καὶ νῦν τοῦτον σὴ χάρις, ἀφ' ἡμῶν τῶν καλούντων σὸν ὄνομα.

Βλέψον ἡμᾶς, κακὰ παθόντας τὰ ἔσχατα, ἀθλοφόρε, καὶ ἵλεως φάνηθι· ἰδοὺ γὰρ πάντας ὁ νῦν λοιμὸς, ἀοίκους πλανήτας, ἀνέδειξε καὶ

ἀπόλιδας. θάνατος γὰρ ἐν οἴκοις, θάνατος ἐν πλατείαις, καὶ ἐν πόλει καὶ κώμῃ νῦν θάνατος.

Πρὶν μὲν Δαβίδ, βλέπων τὸν Ἄγγελον κτείνοντα, μυριάδας, τοῦ λαοῦ ἱλέωσε, τοῦτον θυσίᾳ ἐν αἰσθητῇ· σὺ δὲ Ἀθλοφόρε, ὁρῶν λοιμὸν τὸν συγκόπτοντα, τὰ πλήθη Χριστωνύμων, πρεσβειῶν σου θυσίᾳ, νοερᾷ Θεὸν ἵλεων ἔργασαι.

Θεοτοκίον.

Μῆτερ Θεοῦ, τῶν κοπετῶν νῦν ἐπάκουσον, καὶ τῶν θρήνων, οὕσπερ οἱ οἰκέται σου, ἐπὶ νεκροῖς ποιοῦσιν αὐτῶν. πτώματα γὰρ τούτων, πολλάκις μένουσιν ἄταφα, ὀρνέοις καὶ θηρίοις οἴμοι κείμενα βρῶσις· συμφορὰν τοίνυν τούτων οἰκτείρησον.

Ὠδὴ ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω;

Ὁ φλογίζων πανώλης, καὶ τὴν φλογερὰν προσλαβόμενος ἔξωθεν, ὥραν τὴν τοῦ θέρους, Βαβυλῶνος ὡς κάμινος γέγονεν, ἐμπιπρῶν αὐτίκα, τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένους· ἀλλὰ σὺ τοῦτον Μάρτυς κατάσβεσον.

Ἡ πληγὴ ἡ δεκάτη, νῦν τοῦ Φαραὼ ἡμᾶς πάντας κατέλαβε. νῦν ὁ ὀλοθρεύων, ἐν οἰκίαις ἡμῶν πάντας ἔκτεινεν. Ἱερεῦ Κυρίου, αἷμά σου δεῖξον τῷ Δεσπότῃ, καὶ εὐθὺς ἐκδιώξει τὸν ὄλεθρον.

Τὴν Χριστοῦ θείαν ποίμνην, ἔθυσεν ἐσπάραξε κατεθοινήσατο, ὁ λοιμὸς ὡς πάνθηρ· ἀλλὰ σὺ πρεσβειῶν σου Χαράλαμπες, σιδηρᾷ ἐν ῥάβδῳ, πάταξον τοῦτον διὰ τάχους, καὶ τῆς λύμης αὐτοῦ ἡμᾶς λύτρωσαι. Θεοτοκίον.

Εὐκατάπρηστος ὕλη, ἡ ἡμῶν κακία Παρθένε γεγένηται· ἐξ ἧς συνετράφη, ὁ λοιμὸς καὶ τοὺς πάντας κατέφλεξε· σὺ οὖν ὡς ξύλου, πυρὸς δοχεῖον φλέξον ὕλην, καὶ ὁ φλέγων λοιμὸς συμφλεχθήσεται.

Ὠδὴ ϛ΄. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Τὴν ἄμπελον, τοῦ Θεοῦ τὴν εὔκαρπον ἐξ Αἰγύπτου ὁ Χριστὸς ἣν μετῆρε, τῆς σκοτεινῆς, ἀθείας καὶ πλάνης, ὡς μονιὸς ὁ λοιμὸς ἐνεμήσατο. Χαράλαμπες μάρτυς Χριστοῦ, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ταχὺ σύντριψον.

Σοὶ δέδοται, χάρις αὕτη ἅγιε, ἐξαιρέτως παρὰ πάντας ἁγίους, παύειν λοιμοῦ, πανωλέθρου τὴν νόσον. ἀλλὰ καὶ νῦν ταύτην ἔμπρακτον ποίησον, διώξας τάχος τὸν λοιμὸν, ἐξ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει τιμώντων σε.

Ὡς δράκοντα, Δανιὴλ διέρρηξε, Βαβυλώνιον τεχνάσματι θείῳ· οὕτω καὶ σὺ, ὦ Χαράλαμπες μάρτυς, τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ λυμαινόμενον, διάρρηξον σῶν πρεσβειῶν, τῷ φαρμάκῳ λοιμὸν τὸν Αἰγύπτιον. Θεοτοκίον.

Προσπέσωμεν, ἀδελφοὶ καὶ κλαύσωμεν, καὶ Χριστῷ μετανοήσωμεν πάντες, ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας βοῶντες· φεῖσαι λαοῦ σου φιλάνθρωπε Κύριε· καὶ παῦσον θραῦσιν τοῦ λοιμοῦ, δραστικαῖς Μητρός σου δεήσεσιν.

Διάσωσον, ἐκ τοῦ κινδύνου λοιμοῦ τοῦ πανωλεθρίου, Ἱερομάρτυς Χριστοῦ ἡμᾶς τοὺς προστρέχοντας, τῇ σκέπῃ σου τῇ θερμῇ καὶ ἁγίᾳ.

Ἄχραντε ἡ διὰ λόγου τὸν Λόγον.

Εἶτα τὸ Κοντάκιον, πρὸς τό,

Προστασία τῶν Χριστιανῶν.

Ἱερεῦ τοῦ Χριστοῦ, καὶ θῦτα ἐννομώτατε· ἀθλητῶν καλλονὴ, καὶ μάρτυς γενναιότατε. Ἱερὲ Χαράλαμπες μεσίτευσον Χριστῷ, ὅπως ἐξάρῃ τοῦ λοιμοῦ, τὴν βαρυτάτην συμφορὰν, τὴν ἡμᾶς κατατρύχουσαν· ἔχεις τὰ δυσωποῦντα, τοῦτον τίμια πάθη, καὶ τὸ μαρτύριον τὸ σὸν, ὃ δι' αὐτὸν χαίρων ἤνυσας.

Προκείμενον. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ· Στίχος. Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου· Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. Πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες, ἐγώ εἰμι ὁ Χριστὸς, καὶ πολλοὺς πλανήσουσι. Μελλήσετε δὲ ἀκούειν πολέμους, καὶ ἀκοὰς πολέμων. Ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε, δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι, ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ τέλος, Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. Καὶ ἔσονται λοιμοὶ, καὶ λιμοὶ, καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. Πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων.

Δόξα. Ταῖς τοῦ ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου Εἶτα, Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ἦχος πλ. β΄. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Θύτην ἐννομώτατον, καὶ ἀθλοφόρον Κυρίου. πολιὰν σεβάσμιον, γηραλέον φρόνημα, καὶ πᾶν τίμιον. Κεφαλὴν θείαν τε, αὐτουργὸν θαυμάτων· ἐλατῆρα πανδαμάτορος, λοιμοῦ γινώσκοντες, σὲ Ἱερομάρτυς Χαράλαμπες, ἡμεῖς πάντες οἱ δοῦλοί σου, τῇ σῇ ἀντιλήψει προστρέχομεν· ἴδε οὖν παμμάκαρ, τὴν θλῖψιν καὶ τὴν κάκωσιν ἡμῶν, καὶ λῦσον τάχος τὸν κίνδυνον, τοῦ πανώλους ἅγιε.

Ὠδὴ ζ΄. Παῖδες Ἑβραίων.

Ἵνα σε πάντες εὐφημῶμεν, ἵνα μέλπωμεν, ἀεὶ τὸ ὄνομά σου, ἐξελοῦ πειρασμοῦ, λοιμοῦ

πανολεθρίου, ταῖς πρὸς Θεὸν πρεσβείαις σου, ὦ Χαράλαμπες τρισμάκαρ.

Νέφος θανάτου ὀξυτάτου, κατεκάλυψεν ἡμᾶς τοὺς σοὺς οἰκέτας· πρεσβειῶν σου πνοαῖς, σκέδασον τοῦτο μάκαρ, καὶ τῆς ζωῆς ἀνάτειλον, καθαρὰν ἡμῖν αἰθρίαν.

Λαῖλαψ καθάπερ ἐμπεσοῦσα, διετάραξε τὸν βίον ἡμῶν πάντων, ὁ πανώλης λοιμός· ἀλλὰ σὺ ἀθλοφόρε, εἰς σταθερὰν μετάβαλε, τὴν ζωὴν ἡμῶν γαλήνην. Θεοτοκίον.

Λύτειρα λύπης Θεοτόκε, καὶ εὐρύχωρον δοχεῖον χαρᾶς κόσμου, λῦσον λύπης πικρᾶς, λοιμοῦ τοῦ βροτοκτόνου, ἡμᾶς τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε, καὶ χαρὰν ἡμῖν παράσχου.

Ὠδὴ ή. Τὸν ἐν ὄρει.

Σωφρονίζων ὡς δούλους ἀτακτοῦντας, ὁ Δεσπότης, ἡμᾶς λοιμῷ μαστίζει· ἐὰν λοιπὸν σωφρονισθῶμεν ἅπαντες, λύσει τὴν παιδείαν, ὡς Θεὸς ἐλέους, πρεσβείαις Χαραλάμπους.

Φεῖσαι φεῖσαι λαοῦ τοῦ Χριστωνύμου, ἀθλοφόρε, καὶ μάχαιραν Κυρίου, τὴν ἤδη δὸν τοὺς πάντας ἀποσφάττουσαν, ἤδη ἀοράτως, στρέψον εἰς τὴν θήκην, σαῖς δραστικαῖς πρεσβείαις.

Ἠρημώθη ἡ πόλις ἡμῶν πᾶσα, καὶ αἱ κῶμαι, ἐγένοντο νῦν πόλεις καὶ ἐρημίαι, κατοικίαι ὤφθησαν, τοῦ λοιμοῦ τῷ φόβῳ· ὃν ἀποδιώξαις ταῖς σαῖς πρεσβείαις μάκαρ. Θεοτοκίον.

Χριστοῦ Μήτηρ, καὶ Μήτηρ Χριστωνύμων, σὺ ὑπάρχεις, Παρθένε διὸ τάχος, τὰ κατὰ χάριν τέκνα σου ἐλέησον, ἡμᾶς κακωθέντας, καὶ σωφρονισθέντας τῇ τοῦ λοιμοῦ παιδείᾳ.

Ὠδὴ θ΄. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Παυσώμεθα τοῦ εἶναι ἄνδρες λοιμοί, ἐν καθέδρᾳ λοιμῶν καθεζόμενοι, καὶ τῶν κακῶν, ἀλλήλοις γενόμενοι ἀρχηγοί, μεταδιδόντες ἅπασι, τῆς διαφθειρούσης λύμης ψυχάς· καὶ παύσεται αὐτίκα, λοιμὸς ὁ τῶν σωμάτων, ὁ πάντας φθείρων τοὺς ἐγγίζοντας.

Παρέβημεν Κυρίου τὰς ἐντολὰς, τὰς ζωὴν προξενούσας τοῖς πράττουσι, πάντες ἡμεῖς· διὰ τοῦτο πρόστιμον καὶ ποινὴν, τὸν θάνατον νῦν εὕρομεν, καὶ τὴν τοῦ πανώλους διαφθοράν· θάνατος γὰρ ὑπάρχει, καθὼς βοᾷ ὁ Παῦλος, τῆς ἁμαρτίας τὰ ὀψώνια.

Οὐκ ἔχομέν τι δῶρον προσενεγκεῖν, ἱκανὸν δυσωπῆσαι Χαράλαμπες· οὐκ ἀρετὰς, οὐ κατορθωμάτων ἴχνος βραχύ· θερμὰ μικρά σοι δάκρυα, ταῦτα προσενέγκομεν ἐκ ψυχῆς, καὶ στεναγμοὺς ὀλίγους· οὓς πρόσφερε Κυρίῳ, καὶ λοιμοῦ σῶσον πανδαμάτορος. Θεοτοκίον.

Παράλαβε Παρθένε πάντας χοροὺς, τῶν ἀΰλων Ἀγγέλων Ἁγίων τε, καὶ ἐκτενῆ, ποίησον πρεσβείαν τῷ σῷ Υἱῷ· δεῖξον μαστοὺς καὶ χεῖράς σου· δεῖξον σπόγγον λόγχην καὶ τὸν σταυρὸν, τὰ σὰ καὶ τὰ ἐκείνου, καὶ οὕτω παῦσον Κόρη, λοιμοῦ τὴν νόσον τὴν πανώλεθρον.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ

Εἰς τὸν αὐτὸν ἅγιον ἱερομάρτυρα καὶ θαυματουργὸν

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΝ.

Τὸν ἐν ἱερεῦσι θαυματουργὸν, καὶ ἐν ἀθλοφόροις, ἀπροσμάχητον βοηθὸν, τὸν τοῦ βροτοκτόνου, πανώλους ἐλατῆρα, τὸν μέγαν Χαραλάμπη ὕμνοις τιμήσωμεν.

Ἔχοντες Ναόν σου τὸν Ἱερὸν, τοῦτον ἀθλοφόρε, ὡς προπύργιον ὀχυρὸν, προσφεύγομεν τούτῳ, καιρῷ τῷ τοῦ πανώλους, καὶ ἐπηρείας πάσης αὐτοῦ λυτρούμεθα.

Σκέπε φρούρει φύλαττε ἀθλητὰ, τοὺς ὑπὸ τὴν σκέπην, καταφεύγοντας νῦν τὴν σὴν, καὶ ῥῦσαι ἐκ βλάβης, λοιμοῦ τοῦ πανωλέθρου, ταῖς θείαις σου πρεσβείαις μάρτυς Χαράλαμπες.

Μέγα σου τὸ ὄνομα ὁ Χριστὸς, καὶ τὴν δόξαν πᾶσιν, ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ἐποίησε μάρτυς, Χαράλαμπες γενναῖε, λοιμοῦ σε ἀναδείξας ῥύστην ὀξύτατον.

Νῦν καιρὸς ἀνάγκης ἦλθεν ἡμῖν· νῦν πάρεστι χρεία, βοηθείας μάρτυς Χριστοῦ· λύτρωσαι σὺν πάσης, ἀνάγκης τοῦ πανώλους, καὶ χεῖρα βοηθείας τάχιστα ὄρεξον.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων αἱ στρατιαί.

Τὸ Τρισάγιον.

Ἐν δὲ τῇ προσκυνήσει τῆς τοῦ ἁγίου εἰκόνος ψάλλεται τὸ παρὸν, πρὸς τὸ,

Πάντων προστατεύεις.

Πάντας τοὺς τὴν θείαν καὶ σεπτὴν, σοῦ ἀσπαζομένους εἰκόνα, μάρτυς Χαράλαμπες, πάσης ἀπολύτρωσαι, ὀργῆς καὶ θλίψεως· κατ' ἐξαίρετον τρόπον δὲ, τῆς νῦν κατεχούσης, ἀνάγκης ἀπάλλαξον, τοῦ πανωλέθρου λοιμοῦ· ὅπως ταῖς πρεσβείαις σου πάντες, πάντοτε σωζόμενοι πόθῳ, τὸ σεπτόν σου ὄνομα γεραίρωμεν.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλ.

Καὶ γίνεται ἀπόλυσις (ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Φεβρουαρίου.)

Τοῦ ἁγίου ἐνδόξου Ἀποστόλου ΤΙΜΟΘΕΟΥ τὰ ἐκ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ἐλλείποντα τροπάρια, ψαλλόμενα τοῖς βουλομένοις.

Εἰς τὴν λιτὴν Ἦχος α'.

Ἀκτῖσι καταυγασθεὶς, τοῦ λαμπροῦ τῆς οἰκουμένης ἡλίου, Παύλου τοῦ τῶν ἐθνῶν διδασκάλου καὶ χριστοκήρυκος, ἄλλος ἐκείνου παρήλιος γέγονας, Τιμόθεε Ἀπόστολε· ὅθεν τὴν μὲν διάνοιαν τῶν ἀπίστων, ὡς ἐκεῖνος, φωτὶ τῆς σῆς διδασκαλίας ἐφώτισας· τὴν δὲ καρδίαν αὐτῶν, εἰς πόθον τῆς θεογνωσίας ἐθέρμανας· καὶ νῦν πρεσβεύεις ἐκτενῶς τῷ Κυρίῳ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος β'.

Ὢ τῆς μεγίστης ἀξίας καὶ χάριτος, ἧς ἔτυχες Τιμόθεε Ἀπόστολε! τοῦ γὰρ εἰς τρίτον οὐρανὸν ἁρπαγέντος, καὶ ἄρρητα ἀκούσαντος ῥήματα, τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, τοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦντος Παύλου· τοῦ τῶν Ἀποστόλων κορυφαίου, τῆς ἐξαιρέτου καὶ διαφερούσης, καὶ ἰδιαιτέρας ἀγάπης, παρὰ τοὺς ἄλλους πάντας ἠξίωσαι· τέκνον γάρ σε ἀγαπητὸν καὶ γνήσιον ὡς πατὴρ φιλοστοργότατος, γλυκερώτατα ὀνομάζει, μνείαν σου ποιούμενος, νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν ταῖς δεήσεσι, καὶ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, ἵνα χαρᾶς πληρωθῇ, μεμνημένος σου τῶν δακρύων· καὶ νῦν σὺν αὐτῷ ἐν οὐρανοῖς, αὐλιζόμενος, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου τελούντων, τὴν ἱεράν σου πανήγυριν.

Ἦχος γ'.

Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ὀρεγόμενοι, ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Πρὸς σὲ ἐπιστέλλων, ὁ μέγας Παῦλος ἔγραφε, Τιμόθεε ἀπόστολε· ἧς καὶ ἡμᾶς ἐξέλου ταῖς πρεσβείαις σου, τοὺς ἐν ἀκτημοσύνῃ βιοῦν ὑπεσχημένους Θεῷ πανα οίδιμε· καὶ πάντα τὰ ἄλλα φυλάττειν, τὰ πρὸς σὲ παρ' ἐκείνου γεγραμμένα ἀξίωσον, καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα Ἦχος α'. τὸ ἐν τῷ Μηναίῳ. Τὸν φωστῆρα τῶν πιστῶν καὶ Ἀπόστολον, καὶ τὰ ἑξῆς. Εἰς τὸν Στίχον Ἦχος δ'. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσιν.

Δεῦτε πόθῳ ἀθροίσθητε, οἱ φιλέορτοι ἅπαντες, καὶ τὴν πανσεβάσμιον ἐκτελέσατε, μνήμην ἐνθέοις ἐν ᾄσμασι, Τιμοθέου σήμερον Ἀποστόλου τοῦ σεπτοῦ, τὸν Χριστὸν μεγαλύνοντες καὶ δοξάζοντες, τὸν αὐτὸν εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὡς φωστῆρα τῶν ἐν σκότει, διαπρυσίως δοξάσαντα.

Στίχ. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Ἀποστόλων ὁμότροπον· ἀληθείας τὸν κήρυκα· εὐσεβείας πρόβολον ἀδιάσειστον. Παύλου υἱὸν ἐπιστήθιον. Μαθητήν τε γνήσιον, καὶ συνέκδημον ὁμοῦ, τὸν Τιμόθεον ἅπαντες μακαρίσωμεν, πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶντες μὴ ἐλλίπῃς, ἀεννάως ἱκετεύειν, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν τιμώντων σε.

Στίχ. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται.

Διδαχῇ ἠκολούθησας, τῇ τοῦ Παύλου Τιμόθεε, ἀγωγῇ προθέσει τε πίστει ἔνδοξε, μακροθυμίᾳ ἀγάπῃ τε, διωγμοῖς παθήμασιν, ὡς υἱὸς ἀληθινὸς, μαθητὴς ὥσπερ γνήσιος· ὅθεν ἅγιε, σὺν τῷ Παύλῳ τῷ θείῳ νῦν ἀγάλλῃ, εἰς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἐν οὐρανίοις σκηνώμασιν.

Δόξα Ἦχος δ'.

Ὡς βέλος τοῦ δυνατοῦ, ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως ἐπάγης, ἀπόστολε Τιμόθεε, καθὰ ὁ ψαλμογράφος Δαβὶδ προεφώνησεν· ὡς βέλος ὅμως ἠκονημένον· ἵνα τῇ μὲν ὀξύτητι, εἰς τὸ βάθος παραδυόμενος, τέμνῃς προθέλυμνον τῆς ἀσεβείας τὴν ἄκανθαν· τῇ δὲ λαμπρότητι, τὴν διάνοιαν φωτίζῃς πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπίγνωσιν· καὶ τοῖς δυσὶν ὁμοῦ, τοὺς πρώην ἐχθροὺς, φίλους ποιῇς ὑποσπόνδους, Χριστῷ τῷ βασιλεῖ τῶν δυνάμεων· ᾧ παριστάμενος σὺν παρρησίᾳ, πρέσβευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ἐκ παντοίων κινδύνων.

Εἰς τὸν Ὄρθρον μετὰ τὴν α', Στιχολογ. Κάθισμ. Ἦχος α'.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἡ μνήμη ἡ φαιδρὰ, Τιμοθέου ἐπέστη, καὶ πάντων δᾳδουχεῖ τῶν πιστῶν τὰς καρδίας· αὐτὴν οὖν ἑορτάσωμεν, καὶ ἡμεῖς μετὰ πίστεως· ἵνα λάβωμεν, παρὰ Χριστοῦ τοῦ Σωτῆρος, χάριν ἔλεος, καὶ ὀφλημάτων τὴν λύσιν, τοῦ τοῦτον δοξάσαντος.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Παρθένος ἀληθῶς, πρὸ τοῦ τόκου Παρθένε. Παρθένος ἀληθῶς, ἐν τῷ τόκῳ Παρθένε. Παρθένος ἀειπάρθενος, μετὰ τόκον διέμεινας· ὅθεν δέομαι, ὡς ἡγεμὼν τῶν παρθένων, παρθενεύειν με, νοῒ ψυχῇ σώματί τε, Παρθένε ἐνίσχυσον.

Μετὰ τὴν β'. Στιχολογ. Κάθ. Ἦχος γ'.

Τὴν ὡραιότητα.

Πυκναῖς ἐπάλαισας, νόσοις τοῦ σώματος· κακοπαθείας τε, πολλὰς ὑπέμεινας, Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, χάριν μάκαρ Τιμόθεε· καὶ θάνατον ἔλαβες, δι' αὐτὸν καρτερώτατε· ὅθεν ἐν ὑψίστοις σε, ὁ Χριστὸς ἐστεφάνωσε, στεφάνοις ἀκηράτοις τοῖς τῆς δόξης, Ἀπόστολον αὐτοῦ ὡς θεῖον.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ἐν τῇ κοιμήσει σου Παρθένε ἄχραντε, καὶ ὁ Τιμόθεος συνεισελήλυθε, μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, εἰς θέαν τοῦ ἱεροῦ σου, καὶ πανσέπτου σώματος· καὶ ὑμνούντων ἀκήκοεν, ἐνθεαστικώτατα, ἀποστόλων τὸν τόκον σου· καὶ ὕμνους τοὺς ἐκείνων ἐκ στήθους, ἔλεγε πᾶσι μετὰ ταῦτα.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον Κάθ. Ἐπεφάνης σήμερον

Ἑορτάζει σήμερον, ἡ Ἐκκλησία, τὴν λαμπρὰν καὶ εὔσημον, σοῦ ὦ Τιμόθεε σοφέ, μνήμην Χριστὸν μεγαλύνουσα, τὸν σὲ ἐν πόλῳ καὶ γῇ μεγαλύναντα.

Δόξα τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον.

Ἐπληγώθην πάθεσιν, ἰάτρευσόν με· ἐκακώθην πταίσμασι, σῶσόν με Μῆτερ τοῦ Θεοῦ, ἡ τὸν Σωτῆρα κυήσασα, καὶ ἰατῆρα τῶν νόσων Πανάχραντε.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἤχου Προκείμενον. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

Στίχος. Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται. Πᾶσα πνοή. Εὐαγγέλιον ζήτει εἰς Ἀπόστολον.

Δόξα. Ταῖς τοῦ Ἀποστόλου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου. Ἐλεῆμον ἐλέησόν με Ἦχος πλ. β'.

Τῷ θρόνῳ τῆς μεγαλωσύνης Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ἀμέσως παριστάμενος Ἀπόστολε Τιμόθεε. Καὶ μετὰ Παύλου τοῦ σοῦ Διδασκάλου, καὶ κατὰ πνεῦμα Πατρὸς φιλοστόργου, παρρησίαν πρὸς αὐτὸν κεκτημένος, μνημόνευε ἡμῶν, τῶν μνημονευόντων σου ἱερώτατε· καὶ πρέσβευε ἀπαύστως σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τοὺς Αἴνους ἱστῶμεν Στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν Στιχηρ. Προσόμ. Ἦχος ά.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Τὴν ἱεράν σου εἰκόνα, κατασπαζόμεθα, νῦν αἰσθητῶς παμμάκαρ, νοερῶς δὲ τὸ θεῖον, λείψανόν σου πάντες ἀπὸ ψυχῆς, προσκυνοῦμεν Τιμόθεε, ἐκδυσωποῦντές σε βλάβης παντοδαπῆς, καὶ κινδύνου ἡμᾶς ῥύεσθαι.

Τὸν εὐκλεῆ ἱεράρχην μέγαν Τιμόθεον· τὸν πρόεδρον Ἐφέσου. Ἀποστόλων τῶν θείων, ἐφάμιλλον καὶ Παύλου τὸν μαθητὴν, καὶ υἱὸν γνησιώτατον· καὶ πρεσβευτὴν παντὸς κόσμου χαρμονικῶς, οἱ πιστοὶ ἀνευφημήσωμεν.

Τῆς ὑπερθέου Τριάδος καταστραπτόμενος, φωτουργικαῖς ἀκτῖσιν, ὦ Τιμόθεε μάκαρ, πρέσβευε ἀπαύστως ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν πιστῶς γεραιρόντων σε· τῶν συνωνύμων σοι μάλιστα τῶν τὴν σὴν, ἐκτελούντων μνήμην ἔνδοξε.

Ὢ τῆς μεγάλης ἰσχύος τῆς τῶν δακρύων σου! Τιμόθεε τρισμάκαρ, ὧν ὁ Μέγας ἐκεῖνος, Παῦλος μεμνημένος, σὲ κατιδεῖν, ἐπεπόθει ἀοίδιμε· ὧν περ τὴν χάριν πανεύφημε καὶ ἡμῖν, τοῖς οἰκέταις σου κατάπεμψον.

Δόξα Ἦχος πλ. ά.

Ὦ τέκνον ἀγαπητὸν τοῦ Παύλου Τιμόθεε· ὦ παίδων Διονυσίου ἱερῶν ἱερώτατε· ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ Ἀποστόλων ὁμότροπε· πολλὰς γάρ σοι τὰς κλήσεις ἡ ἀρετὴ πεποίηκε· ποῖός σε λόγος κατ' ἀξίαν εὐφημῆσαι δυνήσεται; σὺ θησαυροφυλάκιον μυστικὸν, τῆς οὐρανίου σοφίας καὶ γνώσεως γέγονας· ἃ γὰρ ὁ Παῦλος, εἰς τρίτον οὐρανὸν ἁρπαγεὶς, ἤκουσεν ἄρρητα καὶ ξένα μυστήρια, καὶ τῷ θείῳ Διονυσίῳ ὡς χωρητικωτέρῳ μυστικῶς παραδέδωκε· ταῦτά σοι πάλιν ὁ ἱερὸς Διονύσιος ἐνεπίστευσεν, ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα, σοὶ μόνῳ ὡς ἱερομύστῃ, ἱερῶς ἀναθέμενος· ἀλλὰ μετάδος καὶ ἡμῖν τῶν σῶν χαρισμάτων Ἀπόστολε· καὶ πρέσβευε πρὸς Κύριον, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Μακαρίζομέν σε. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπόλυσις.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ

ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΤΗ Θ'. ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ.

Ἐν τῇ Λιτῇ τῆς Συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης.

Ἦχος Α'.

Εὐφραίνου ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα, τοῦ γένους ἡμῶν οἱ Προπάτορες· ἀγαλλιᾶσθε τῷ πνεύματι, οἱ χειρὶ Θεοῦ δημιουργηθέντες Γενάρχαι. Ἰδοὺ γὰρ ἡ θυγάτηρ ὑμῶν, καὶ Μήτηρ γενέσθαι προορισθεῖσα Θεοῦ, σήμερον τὸ εἶναι λαμβάνει διὰ συλλήψεως ἵνα ὑμᾶς ῥεύσαντας εἰς τὸ φεῦ εἶναι διὰ τὴν παράβασιν, εἰς τὸ εὖ εἶναι ἐπαναγάγῃ, καὶ πρὸς τὴν πρώτην μακαριότητα. Καὶ συλλαμβάνεται ἐν μήτρᾳ, οὐ ψιλοῖς τῆς φύσεως νόμοις οὐ δὲ πάλιν γυμνοῖς ὅροις τῆς ὑπὲρ φύσιν χάριτος. Ἀλλὰ τῷ κατὰ φύσιν, καὶ τὸ ὑπὲρ φύσιν ἐγκαταμέμικται· τὸ μὲν,

ὅτι ἐκ φυσικῆς γονῆς, λαμβάνει τὴν ὕπαρξιν· τὸ δέ, ὅτι ἐκ στειρωτικῶν ἅμα, καὶ γηραλέων λαγόνων, ὑπὲρ φύσιν βρεφουργεῖται· ἵνα ὑμᾶς τοὺς εἰς τὸ παρὰ φύσιν, ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν τραπέντας, εἰς τὸ ὑπὲρ φύσιν ἀναβιβάσῃ, διὰ τοῦ ὑπερφυοῦς τόκου αὐτῆς, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ παρέχοντος πᾶσι τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος Β'.

Τίς μὴ σκιρτήσει; ἢ τίς μὴ πνευματικῶς κροτήσει, ἐπὶ τῇ νῦν πανηγύρει τῆς ἀειπαρθένου καὶ Θεομήτορος; σήμερον γὰρ ἐξ Ἰωακεὶμ καὶ τῆς Ἄννης, ὡς ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης, ἡ τὸν Ποιητὴν τῶν φωστήρων ἀποτεκοῦσα συλλαμβάνεται. Σήμερον ἐκ πρεσβυτικῆς ὀσφύος βρεφουργεῖται, ἡ τῶν χαρίτων θάλασσα ἥτις τὴν ἀέναον πηγὴν παντὸς ἀγαθοῦ, τῷ κόσμῳ πηγάσει. Σήμερον ἐκ μικροῦ κόκκου, ῥιζοῦται ῥάβδος οὐρανομήκης, ἐξ ἧς τὸ ἀμάραντον ἄνθος βλαστήσει, Χριστὸς ὁ Θεός. Ὁ τὰς ὑποθέσεις τῶν μεγάλων πραγμάτων, πόρρωθεν καὶ ἐξ ὀλίγων ἀρχῶν καταβάλλων, εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος Γ'.

Θεοτόκε Παρθένε ἡ σήμερον ἐν γῇ συλλαμβανομένη, καὶ ἐν οὐρανῷ ὡς βασίλισσα δοξαζομένη, ποῖος λόγος τὰ μεγαλεῖά σου διηγήσεται; Πάντα γὰρ τὰ σὰ ὑπὲρ φύσιν ὑπάρχει. Πάντα ἐξαίρετα. Καὶ πάντα σοὶ μόνῃ ὡς Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, ἰδιαίτερον πρέποντα. Σοῦ καὶ ἡ Γέννησις γέγονε θαυμασία· καὶ ἡ εἰς τὰ Ἅγια εἴσοδος θαυμασιωτέρα. Σοῦ καὶ ἡ Κοίμησις, ἀπρόσιτος ἔμεινε τῇ φθορᾷ. Ἀλλὰ καὶ ἡ σύλληψίς σου, ἡ νῦν προκειμένη εἰς ἔπαινον, οὐ δίχα θαύματος ἐκτετέλεσται. Πάντων γὰρ τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ ἡγιασμένων ἐκ μήτρας, ἀνδρῶν ὑπαρχόντων, Σὺ μόνη ἐν ταῖς γυναιξὶν, ἡγιασμένη ἐκ κοιλίας Μητρός σου ἐφάνης, Ἀρχαγγέλου τῇ φωνῇ συλληφθεῖσα, δι' ἐπαγγελίας ἁγίας. Ἔδει γὰρ Σὲ καὶ ἐν τούτῳ, ὡς Μητέρα Θεοῦ τὸ ἐξαίρετον ἔχειν ἵνα καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς, ὑπερφυὴς ἧς, καὶ ἐν τοῖς ἀνθρωπικοῖς, ὑπὲρ ἄνθρωπον. Ἀλλὰ δεόμεθα, πρέσβευε Θεόνυμφε, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἐν πίστει εὐφημούντων, τὴν σεβασμίαν σου Σύλληψιν.

Ἦχος Δ'.

Εὐφροσύνης μυστικῆς, καὶ χαρᾶς ἀνεκφράστου ὑπόθεσις, τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, σήμερον ἀνατέταλκε. Πᾶσαι γὰρ αἱ τῆς Παρθένου ἑορταί, χαρὰν πνευματικήν, τοῖς πιστοῖς προμνηστεύουσιν· οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἡ νῦν τελουμένη ταύτης πανήγυρις. Ὥσπερ γὰρ τῶν Δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ Χριστοῦ, κέντρον καὶ κεφάλαιον ὑπάρχει, ἡ τούτου ἄσπορος Σύλληψις· οὕτω καὶ τῶν Θεομητορικῶν ἁπασῶν ἑορτῶν, κέντρον ὑπάρχει καὶ καταρχὴ, ἡ τῆς Παρθένου ἐκ σπέρματος, παράδοξος Σύλληψις. Ἣν περ νῦν χαρμονικῶς ἑορτάζοντες, αἰτήσωμεν διὰ τῆς Παρθένου λαβεῖν, ἱλασμὸν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Δόξα. Καὶ νῦν. Ἦχος πλ. δ'.

Δεῦτε φιλοπάρθενοι πάντες, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Παρθένῳ προσδράμωμεν. Ἰδοὺ γὰρ αὕτη συλλαμβάνεται, ἐξ Ἰωακεὶμ καὶ τῆς Ἄννης, διὰ θείας ἐπαγγελίας. Ὁ ὑπερφερὴς Οὐρανός· ἡ θεογεώργητος γῆ· ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἐν Χριστῷ θεωθέντος Ἀδαμιαίου φυράματος· τὸ παρόμοιον τῆς ἀρχικῆς ὡραιότητος ἴνδαλμα· ὁ μέγας ἐν μικρῷ Κόσμος, τοῦ τὸν Κόσμον ὅλον δημιουργήσαντος· τὸ ἐπίγειον τοῦ οὐρανίου Βασιλέως παλάτιον· ἡ φανέρωσις τῶν ἀποκρύφων τῆς θείας ἀκαταληψίας βυθῶν· τῶν τοῦ Θεοῦ ἐπαγγελιῶν ἡ σφραγίς. Συλλαμβάνεται τοίνυν, καὶ ὁ Κόσμος τῆς πρὸς τὴν φθορὰν, ἀναστέλλεται ῥεύσεως. Φυτουργεῖται ἐν μήτρᾳ, καὶ τὸν φυτουργὸν τῆς ζωῆς μηνύει, μικρὸν ὅσον εἰς τὴν Κτίσιν ἐρχόμενον. Ὁ θεόγλυπτος ἀνδριάς· ἡ χρυσοειδὴς διπλοΐς· ἡ ἀνεξάντλητος τῶν θείων ἀπαυγασμάτων πηγή. Ἣν προσκυνοῦντες μετὰ πόθου, μακαρίσωμεν ἐκ ψυχῆς, τὴν αὐτῆς πανεύφημον Σύλληψιν.

ΕΥΧΗ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΟΔΕΣΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ.

Λεγομένη εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ λύμην βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ζώων.

ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΔΕΗΘΩΜΕΝ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεός μου, ὁ ἐλεήμων καὶ Πανάγαθος. Ὁ πᾶσαν τὴν νοητὴν καὶ αἰσθητὴν Κτίσιν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας. Ὁ τοὺς οἰκτιρμούς σου ἐκχέων ἐπὶ πάντα τὰ ὑπὸ σοῦ δημιουργηθέντα. Ὁ διὰ τῆς παναγάθου Προνοίας σου πάντων προνοῶν καὶ πάντων κηδόμενος τῶν κτισμάτων σου, ἀΰλων, ὑλικῶν, λογικῶν, ἀλόγων, ἐμψύχων, ἀψύχων, ἀπὸ τῶν πρώτων ἕως τῶν ἐσχάτων. Οὐδὲν γὰρ ἀπρο-

νόητον, οὐδὲ ἠμελημένον παρὰ σοὶ τῷ Ποιητῇ καὶ Προνοητῇ τοῦ παντός. Σὺ γὰρ, εἶ ὁ ἀνοίγων τὴν χεῖρά σου, καὶ ἐμπιπλῶν πᾶν ζῶον εὐδοκίας. Σὺ εἶ, ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τῆς κτήνεσι καὶ χλόην, ἕνεκα τῆς δουλείας τῶν ἀνθρώπων. Σὺ εἶ, ὁ πάλαι τὰς τῶν ζώων ἀγέλας τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνωτέρας διαφυλάξας τῆς θανατηφόρου πληγῆς τῶν πρωτοτόκων ζώων τῶν Αἰγυπτίων. Σὺ εἶ, ὁ διὰ τῆς ἐνσάρκου σου οἰκονομίας, καταργήσας τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τουτέστι τὸν Διάβολον, καὶ τῷ θανάτῳ σου θανατώσας τὸν θάνατον.

Σὺ εἶ, ὁ καὶ δι' ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου, τὸν μὲν ὄφιν θανατώσας, τὸν τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος τῷ ἑαυτοῦ ἰῷ διαφθείραντα. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῆς πιόντα ζῶα καὶ νεκρωθέντα, τῇ ζωοποιῷ δυνάμει σου ἀναστήσας. Τὸν δὲ εἰς τοῦτο συνεργήσαντα Δαίμονα, ἐμφανῆ γενέσθαι παρασκευάσας, ὀμνύοντα μηδέποτε προσεγγίσαι τολμῆσαι, ὅπου ἂν ἐπικληθείη τὸ ταπεινὸν ἐμοῦ ὄνομα. Σοῦ τοίνυν δέομαι, Δέσποτα Πανάγαθε καὶ Ποιητὰ τοῦ Παντὸς, καὶ σὲ ἱκετεύω τὸν τῆς ζωῆς πάσης αἴτιον, ἐπάκουσον ταύτης μου τῆς δεήσεως, καὶ ἀπέλασον πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην ἀπὸ τῶν βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ζώων τῶν εἰς χρείαν ὄντων τῆς ζωῆς τῶν δούλων σου, τῶν ἐπικαλουμένων σὲ τὸν δοτῆρα πάντων τῶν ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἐμὸν ὄνομα. Καὶ δὸς Κύριε, πᾶσι τοῖς τὴν ἐμὴν μνήμην ἐπιτελοῦσι, καὶ μετὰ πίστεως προστρέχουσι τοῖς Λειψάνοις μου, εἰρήνην σταθερὰν, πληθυσμὸν ζώων, ἀφθονίαν σίτου, οἴνου, καὶ ἐλαίου. Καὶ ἐπὶ πᾶσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, σωμάτων ὑγείαν καὶ τὴν τῶν ψυχῶν αἰώνιον σωτηρίαν.

Ναὶ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, τοῖς ἰδίοις σπλάγχνοις ἐπικαμπτόμενος, οἴκτειρον τὰ πάσχοντα ζῶα, τῇ δρεπάνῃ τοῦ θανάτου ἀγεληδὸν θεριζόμενα. Καὶ ὡς λόγον μὴ ἔχοντα, μόνοις τοῖς μυκηθμοῖς, καὶ ταῖς γοεραῖς καὶ ἀνάρθροις φωναῖς, τὸ πάθος καὶ τὴν ὀδύνην αὐτῶν ἐλεεινῶς ἐξαγγέλλοντα, ὥστε καὶ τοὺς λογικοὺς εἰς συμπάθειαν τούτων ἕλκεσθαι. «Εἰ γὰρ δίκαιος οἰκτείρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ», κατὰ τὸ γεγραμμένον, πῶς οὐκ οἰκτειρήσεις ταῦτα σὺ, ὁ τούτων Ποιητὴς καὶ Προνοητής; Σὺ γὰρ εὔσπλαγχνε, καὶ τῶν ἐν τῇ Κιβωτῷ ζώων ἐμνήσθης, ὑπὸ τῆς οἰκείας χρηστότητος καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου νικώμενος. Ἵνα διὰ τῆς εὐεξίας καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν βοῶν, καὶ τῶν λοιπῶν τετραπόδων ζώων, καλλιεργῆται μὲν ἡ γῆ, αὐξάνωσι δὲ οἱ καρποὶ, καὶ ἀφθόνως οἱ δοῦλοί σου οἱ ἐπικεκλημένοι τὸ ὄνομά μου, ἀπολαύωσι τῶν ἰδίων γεωργιῶν. Ἐκ τούτων δὲ, πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισσεύωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Καὶ δοξάζωσι μὲν, σὲ τὸν χορηγὸν παντὸς ἀγαθοῦ. Τιμῶσι δὲ κἀμὲ τὸν σὸν δοῦλον καὶ ἱκέτην θερμότατον τῆς Παντοκρατορικῆς βασιλείας σου· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν. [1]

---

[1] Ὅρα καὶ εἰς τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Δεκεμβρίου, ὅτε ἑορτάζεται ὁ ἅγιος Μόδεστος.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α'. ΤΟΜΟΥ.

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤΑ ΑΑΦΑΒΗΤΟΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΤΟΥΤΩ ΤΟΜΩ ΤΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΩΝ.

Α

σελ.

I

K

Λ

Μ

Χ

Ψ

Ω

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. ΝΙΚΟΛΑΙΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ
Τοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τῇ γενομένῃ ἐν Παρισίοις τῷ 1867 βραβευθέντος.
(Παρὰ τῇ Πύλῃ τῆς ἀγορᾶς ἀριθ. 1.)

1868.